ክፍል አንድ

ዘርን ማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ ስለተደረገ ወንጀል

የካቲት 5 ቀን 1991 ዓ.ም.

በኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት
ለትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት
መቀሌ

የልዩ ዐ/ሕግ ወ/ም/ወ/ቁ.190/85
የካቲት 5 ቀን 1991 ዓ.ም.

ከሳሽ :- ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ተክለ ብርሃን ነጋሽ /በሌለበት/
የአድዋ አውራጃ አሠፓአኮ ተጠሪ ነበረ ፡፡

2. አቶ ኪሮስ አይመሎት /በሌለበት/
የአድዋ አውራጃ ህዝብ ድርጅት ኃላፊ የነበረ ፡፡

3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ
የአድዋ አውራጃ ህዝብ ድርጅት ኃላፊ የነበረ ፡፡

4. መ/አ መኮንን ሲሳይ /በሌለበት/
በአድዋ አውራጃ የነበረው 16ኛ ክፍለ ጦር አባልና ኃላፊ የነበረ ፡፡

5. አቶ ኑጋ አበባው /በሌለበት/
በአድዋ የአደአቡን ወረዳ ኃላፊ የነበረ ፡፡

6. ሐዱሽ ተላ
በአደአቡን ወረዳ የከረን ማቢያ የፍርድ ሸንጎ አባል የነበረ ፡፡

7. መ/ር ብርሃነ ፀጋይ በየነ
በእንትጮ ወረዳ የፓለቲካ አስረኞች መርማሪ የነበረ ፡፡

8. መ/ር ሰለሞን አሰፋ /በሌለበት/
በእንትጮ ወረዳ የፓለቲካ አስረኞች መርማሪ የነበረ ፡፡

9. የማን ተክሊት /በሌለበት/
በእንትጮ ወረዳ የፖለቲካ እስረኞች መርማሪ የነበረ ፡፡

10. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ
በደቡብ ወረዳ የዋጅራት ከተማ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ጓድ የነበረ ፡፡

11. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ
በአድሽሆ ከተማ ህዝባዊ ሠራዊት የነበረ ፡፡

12. ሼ/አ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/
በአደሽሆ ከተማ የጦር መሪ የነበረ ፡፡

13. አቶ ኪዳነ አስገዶም አብርሃ
የግዕዳ አምባ ወረዳ አስተዳዳሪ የነበረ ፡፡

14. አቶ ኪዳነ በላይ ሃጐስ
የግዕዳ አምባ ወረዳ መሬትና ህዝብ ማስፈር ተጠሪ የነበረ ፡፡

15. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ
በወፍላ ወረዳ ታጣቂ የነበረ ፡፡

16. አቶ ገዛኢ ከበደው /በሌለበት/
በወፍላ ወረዳ ታጣቂ የነበረ ፡፡

17. አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና
በወፍላ ወረዳ ህዝባዊ ሠራዊት የነበረ ፡፡

18. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ
በወፍላ ወረዳ ህዝባዊ ሠራዊት የነበረ ፡፡

19. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት
በአክሱም አውራጃ የናዕደር ወረዳ ወጣት ዘማች /ሚሊሻ/ የነበረ ፡፡

20. አቶ ብርሃነ ተሳ /በሌለበት/
የአክሱም አውራጃ ካድሬ የነበረ ፡፡

ዘርን ማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ ስለተደረገ ወንጀል

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የኢትዮጵያ ወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ቁጥር 281 ስር የተመለከተውን መተላለፍ ፣

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾች ከ1968 – 1983 ዓ.ም. ባለው ጊዜ የጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ወይም መንግሥት ያራምደው በነበረው ሥርዓት በትግራይ ክ/ሀገር በተለያዩ አውራጃ እና ወረዳዎች ውስጥ በተለያዩ የሃላፊነትና የስልጣን ደረጃ ላይ ተመድበው ይሠሩ በነበረበት ወቅት በፓለቲካ አንድነቱ ተሳስሮ የተቋቋመውን የህብረብሄርን ማህበራዊ የሆነ ክፍል ህዝብ በመላው ወይም በከፊል ለማጥፋት የተነደፈውን አጠቃላይ እቅድ በመቀበልና በደረጃቸውም በማቀድ ፣ የጥፋቱን ሥራ በማቋቋም ትዕዛዝ በመስጠትና ይህንኑ አድራጎት በሥራ ላይ በማዋል ነፃ እርምጃና ቀይ ሽብር በማካሄድ የፖለቲካ ትስስሩ አባላት እንዲገደሉና አካላቸው እንዲቆስል በአፍአዊና ውስጣዊ ጤንነታቸው ላይ ጉዳት እንዲደርስባቸው እና ጨርሰው እንዲጠፉ በማድረግ ከዚህ በታች በንዑሳን ክፍሎች የተዘረዘሩትን ዘርን በማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ የተፈፀመ ወንጀልን የሚያቋቁሙ ድርጊቶችን በመፈፀም በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ሀ/ ወይም /ለ/ እና 281 /ሀ/ እና /ሐ/ ሥር የተመለከተውን በመተላለፍ ወንጀል ፈፅመው በመገኘታቸው ተከሰዋል።

ንዑስ ክፍል አንድ

፩ - ግድያ

አንደኛ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ
2. አቶ ኪሮስ አይሙት
3. አቶ ገ/ስላሴ ነጣ
4. መ/አ መኰንን ሲሳይ

በህይወት ከሌለው ግብረአበራቸው እንቁ ባህሪ ጋር በመሆን በአድዋ አውራጃ በተለያዩ የስልጣን ደረጃ ላይ ተቀምጠው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በሕጉ ተወስኖ ከተቀመጠው አድራጐት ውጭ ተይዘው በቁጥጥራቸው ስር የነበሩትን :-

1. አቶ አስፋው አበራ
2. ቄስ ገ/ማርያም ዘርዖይ /ነጋሽ/

ይባሉ የነበሩትን ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት ደጋፊዎች በማለት ሰአቱና ቀኑ ባልታወቀ በየካቲት ወር 1973 ዓ.ም. በአድዋ ቀይ ሽብር እስር ቤትና 16ኛ ክ/ጦር ውስጥ በተደጋጋሚ እያስገቡ በተለያዩ የማሰቃያ ዘዴዎች አሰቃይተው በድብደባ በመግደላቸው ተከሰዋል::

ሁለተኛ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ነጋ አበባው
2. አቶ ሃድሽ ተሳ

በህይወት ከሌለው ግብረአበራቸው ካህሣይ ወልዳይ ጋር በመሆን በአድዋ አውራጃ አደአቡን ወረዳ ውስጥ በስልጣን ላይ በነበሩበት ወቅት በህጉ ተወሰኖ ከተቀመጠው አድራጐት ውጭ በሆነ ተግባር ተይዞ በቁጥጥራቸው ስር የነበረውን ተክላይ ገ/ሃዋርያ ፀረ-አብዮተኛ የወያኔ አባል በማለት ሰዓቱና ቀኑ ባልታወቀ በመስከረም ወር 1971 ዓ.ም. በአደአቡን ወረዳ ፓሊስ ጣቢያ ውስጥ በማስገባት በዱላ ደብድበው ከገደሉት በኋላ አስከሬኑ በጎዳና ላይ እንዲጣል በማድረጋቸው ተከሰዋል::

ስስተኛ

ተከሳሾች :-

1. መ ር ብርሃነ ዐጋይ
2. መ ር ሰለሞን አሰፋ
3. አቶ የማነ ተክሊት

በአድዋ አውራጃ በእንትጮ ወረዳ የፖሊቲካ እስረኞች መርማሪ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው ፲ አ አባይ ገ ህይወትና በህይወት ከሌለው ፲ አ ሜካ አለማየሁ ጋር ግብረአበር በመሆን በህጉ ተገልፆ ከተወሰነው አድራጎት ውጭ ተይዞ በቁጥጥራቸው ሥር የነበረውን ገ ሄር ኪዳኑን ፀረ-አብዮተኛ የወያኔ መረጃ አቀባይ በማለት መስከረም 3 ቀን 1972 ዓ.ም. ከምሽቱ 3:00-7:00 ባለው ጊዜ በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ውስጥ አስገብተው በድብደባ አሰቃይተው በመግደላቸው ተከሰዋል።

አራተኛ

ተከሳሽ አቶ የማነ ተክሊት በአድዋ አውራጃ በእንትጮ ወረዳ ውስጥ የፖሊቲካ እስረኞች መርማሪ ሆኖ ይሠራ በነበረበት ወቅት በሌላ መዝገብ ከተከሰሱት ከነ ፲ አ አባይ ገ ህይወት ጋር ግብረአበር በመሆን በህጉ ተገልፆ ከተቀመጠው ውጭ በሆነ አድራጎት ተይዞ በቁጥጥራቸው ሥር የነበረውን ተማሪ ገብሩ ግደይን ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል ነው በማለት መጋቢት 22 ቀን 1971 ዓ.ም. ከሌሊቱ በግምት 6:00 በሚሆንበት ጊዜ ከታሰረበት በማውጣት በእንትጮ ከተማ ውስጥ እንዲገደልና አስከሬኑ በጐዳና ላይ እንዲጣል በማድረጉ ተከሷል።

አምስተኛ

ተከሳሾች:-

1. አቶ ብርሃነ ተሳ
2. አቶ ገ መድህን ወ ሰማይት

በአክሱም አውራጃ ከድሬና በናዕዴር ወረዳ ወጣት ሚሊሻ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት አድሃሪ የህወሃት ደጋፊ ነው በሚል ምክንያት ሚች አለማየሁ ውሌን ይኖሩበት ከነበረው ናዕዴር ከተማ ጥር 16 ቀን 1971 ዓ.ም. 2ኛ ተከሳሽ ይዞ እየደበደበ በማምጣት አክሱም ከተማ በሚገኘው የቀይ ሽብር እስር ቤት እንዲታሰሩ ካደረገ በኋላ በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው ግብረአበራቸው ጋር በመሆን ጥር 19 ቀን 1971 ዓ.ም. ከቀኑ በግምት 4:00 በሚሆንበት ጊዜ አክሱም ከተማ ገበያ መሃል እንዲገደሉ በማድረጋቸው ተከሰዋል።

ስድስተኛ

ተከሳሹ ፍፁም ተስፋዬ ወ/ሊባኖስ በዋጅራት ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ ያልታወቀ የደርግ ወታደሮችን መርቶ ይዞ በመሄድ ግንቦት 3 ቀን 1974 ዓ.ም. በዋጅራት ወረዳ ሐደሳ ጣቢያ ምሽንሃ ከተባለ ስፍራ ሚች ገራይራሞ መሃሪ የተባሉትን በረ- አብዮተኛ የወያኔ አባል ናቸው በሚል ምክንያት በጥይት ተደብድበው እንዲገደሉ በማድረጉ ተከሷል።

ሰባተኛ

ተከሳሹ ፍፁም ተስፋዬ ወ/ሊባኖስ በዋጅራት ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ ያልታወቀ የደርግ ወታደሮችን ይዞ በመንቀሳቀስ ሰዓቱና ቀኑ ባልታወቀ በግንቦት ወር 1974 ዓ.ም. በዋጅራት ወረዳ ጊንቴ ቀበሌ ሐንክሩ ከተባለ ስፍራ ሚች ረዳሃ ደስታ ይባሉ የነበሩትን በረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል በጥይት ተደብድበው እንዲገደሉ በማድረጉ ተከሷል።

ስምንተኛ

ተከሳሹ ፍፁም ተስፋዬ ወ/ሊባኖስ በዋጅራት ሀንጣሎ ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ ያልታወቀ የደርግ ወታደሮችን መርቶ በመንቀሳቀስ ሚች ፍፁም በሃይለስላም ይባሉ የነበሩትን በረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል ናቸው በማለት መጋቢት 24 ቀን 1974 ዓ.ም ከለሊቱ 6:00 በሚሆንበት ጊዜ በሀንጣሎ ወረዳ አደኹሉ ከተባለ ስፍራ በጥይት ደብድቦ በመግደሉ ተከሷል።

ዘጠነኛ

ተከሳሾች ፡-

1. አቶ ገ/ሄር ካህሡ
2. ጀ/ሉ ሃሰን ሁሴን

በአደሽሆ ከተማ የህዝባዊ ሠራዊት አባልና የጦር መሪ ሆነው ሲሰሩ ሚች ካሣ ተካ ይባል የነበረውን በረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል ነው በማለት ቀኑ ባልታወቀ በጥር ወር 1978 ዓ.ም. ከጠዋቱ በማምት 12:00 በሚሆንበት ጊዜ ከመኖሪያ ቤቱ ይዘው በአደሽሆ ከተማ ተለማ ተብሎ በሚጠራው ቦታ በጥይት ተደብድቦ እንዲገደል በማድረጋቸው ተከሰዋል።

አስረኛ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ኪዳነ አስገዶም
2. አቶ ኪዳነ በላይ

በትግራይ ክ/ሃገር በዓዕዴ አምባ ወረዳ ውስጥ የወረዳው አስተዳደርና የመሬት ይዞታ ሃላፊ ሆነው ሲሰሩ በህግ ተወስኖ ከተጠቀሰው አድራጎት ውጭ በሆነ ተግባር ተይዘው በቁጥጥራቸው ሥር የነበሩትን :-

1. ገ ስላሴ ነጋ
2. ገ/መድህን ገ/ማርያም

የተባሉትን ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በማለት ታህሣስ 27 ቀን 1971 ዓ.ም. ከጠዋቱ በግምት 1:00 በሚሆንበት ጊዜ በዓዕዴ አምባ ወረዳ ሃውለ ከተባለ ቀበሌ ዕዳጋ ረቡዕ ተብሎ በሚጠራው የገበያ ስፍራ ህዝብ በተሰበሰበበት በጥይት ከገደሏቸው በኋላ ሬሣቸው በገበያ ላይ እንዲጣል በማድረጋቸው ተከሰዋል::

አስራ አንደኛ

ተከሳሾች :-

1. ግርማይ ድንቃየሁ
2. ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል

በትግራይ ክ/ሃገር ወፍለ ወረዳ ህዝባዊ ሰራዊት ሆነው ሲሰሩ ከሌሎች ከማይታወቁ ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን ለአስሳ በመሄድ ሜች ሸኮለ በርሄ ይባል የነበረውን ጥቅምት 7 ቀን 1980 ዓ.ም. በማይማዕደ ወረዳ መዳይ ቀበሌ ውስጥ በሚገኘው መኖሪያ ቤቱ እንዳለ ከምሽቱ 3:00 በሚሆንበት ጊዜ የወያኔ አባል ነው በሚል ቤቱን ከበው በመተኮስ ሊያመልጥ ሲል 1ኛ ተከሳሽ ከወገቡ ሲይዘው 2ኛ ተከሳሽ በክላሽን መሣሪያ ተኩስ በመምታት ህይወቱ እንድታልፍ በማድረጋቸው ተከሰዋል::

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ
ክልል ትግራይ

13

ንዑስ ክፍል ሁለት

፪ - የፖለቲካ ቡድን አባላት ጨርሰው እንዲጠፉ የሞት አደጋ በሚያደርስባቸው ሁኔታ ባንድ ስፍራ በማስቀመጥ በመጨረሻ የደረሱበት እንዳይታወቅ ማድረግ

አስራ ሁለተኛ

ተከሳሾች :-

1. ተገኝ ወንድምአለም
2. ገዛኢ ከበደው

የተባሉቱ በትግራይ ክ/ሃገር በወፍላ ወረዳ ውስጥ ታጣቂ ሆነው ሲሰሩ ንጉስ አባይ ይባል የነበረውን ሰው በወፍላ ወረዳ የሚገኘውን የሁጉምበርዳ ወታደራዊ ካምፕ ያስመታ የወያኔ አባል ነው በሚል ግንቦት 5 ቀን 1976 ዓ.ም. ከለሊቱ 6:00 በሚሆንበት ጊዜ ከመኖሪያ ቤቱ በመያዝ ወስደው ምግብ ህክምናና በቂ አየር ሊገኝ በማይችልበት ለሞት አደጋ አስጊ በሆነ መልኩ ሁጉምበርዳ በሚባል ወታደራዊ ካምፕ ውስጥ እንዲታሰር አድርገው በመጨረሻም የደረሰበት እንዳይታወቅ እና ጨርሶ እንዲጠፉ በማድረጋቸው ተከሰዋል::

ንዑስ ክፍል ሶስት

፫ - አካልን ማቁሰል በአፍአዊና ውስጣዊ ጤንነት ላይ ስለተደረገ ወንጀል

አስራ ሶስተኛ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ተክለማርያም ነጋሽ
2. አቶ ኪሮስ አይሙት
3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ
4. መ/አ መኮንን ሲሳይ

በአድዋ አውራጃ ውስጥ በስልጣን ላይ በነበሩበት ወቅት በህይወት ከሌለው ግብረአበራቸው እንቁ ባህሪ ጋር በመሆን በህጉ ተገልፆ ከተቀመጠው ስርዓት ውጭ በሆነ አድራጐት ተይዘው ከህዳር 13 ቀን 1973 ዓ.ም. እስከ ሰኔ 21 ቀን 1973 ዓ.ም. ድረስ በአድዋ አውራጃ ቀይሽብር እስር ቤት ውስጥ ታስረው የነበሩትን :-

1. አቶ ተክሉ አስፋው
2. መ/ር ገ/መድህን ተፈሪ

የተባሉትን ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት በአድዋ አውራጃ ቀይሽብር እስር ቤትና 16ኛ ክ/ጦር ካምፕ ውስጥ በተለያዩ ጊዜያት በተደጋጋሚ በማስገባት 8 ቁጥር በሚል የምርመራ ስልት ተጠቅመው በመደብደብ አካላቸው እንዲቆስል በአፍአዊና ውስጣዊ ጤንነታቸው ላይ ጉዳት እንዲደርስባቸው በማድረጋቸው ተከሰዋል።

በወንጀለኛ መቅጫ ስነ ስርዓት ሕግ ቁጥር 113/1/ መሠረት በአማራጭ የቀረበ ክስ

፩ - ሆን ተብሎ ስለተፈፀመ ከባድ የግፍ አገዳደል

አንደኛ ክስ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ተክለማርያም ነጋሽ
2. አቶ ኪሮስ አይመት
3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ
4. መ/አ መኮንን ሲሳይ

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ /ሀ/ እና 522/1/ /ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾቹ በአድዋ አውራጃ በተለያዩ የስልጣን ደረጃዎች ላይ ተቀምጠው ይሠሩ በነበረበት ወቅት በህይወት ከሌለው ግብረአበራቸው እንቁ ባህሪ ጋር በመሆን ሰው ለመግደል አስቀድመው አስበውና ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት አድርገው በሕጉ ተወስኖ ከተገለፀው አድራጐት ውጭ ተይዘው በቁጥጥራቸው ሥር የነበሩትን :-

1. አቶ አሰፋው አበራ
2. ቄስ ገ/ማርያም ዘርዓይ /ነጋሽ/

የተባሉትን ቀኑና ሰዓቱ ባልታወቀ በየካቲት ወር 1973 ዓ.ም. በአድዋ አውራጃ ቀይሽብር እስር ቤት እና በአድዋ አውራጃ በሚገኘው 16ኛ ክ/ጦር ካምፕ ውስጥ በማስገባት በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ ሁኔታ በድብደባ አሰቃይተው በመግደላቸው ተከሰዋል።

ሁለተኛ ክስ

ተከሳሾች :-

1. ነጋ አበባው
2. ሐዱሽ ተሳ

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ /ለ/ እና 522/1/ /ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፡፡

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾች በአድዋ አውራጃ በአደአቡን ወረዳ ውስጥ የወረዳው ካድሬና የፍርድ ሸንጐ አባል ሆነው በሰሩበት ወቅት በህይወት ከሌለው ግብረአበራቸው ካህሣይ ወልዴይ ጋር በመሆን ሰውን ለመግደል አስቀድመው አስበውና የህወሃት አባል በሚል ምክንያት አድርገው በህጉ ተገልፆ ከተጠቀሰው አድራጐት ውጭ በሆነ ተግባር ተይዞ በቁጥጥራቸው ሥር የነበረውን ሟች ተክላይ ገ/ሃዋርያ ይባል የነበረውን ሰዓቱና ቀኑ ባልታወቀ በመስከረም ወር 1971 ዓ.ም. አደአቡን ወረዳ ፖሊስ ጣቢያ ውስጥ አስገብተው በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ መልኩ አሰቃቂ በሆነ ሁኔታ በዱላ ደብድበው ከገደሉት በኋላ አስከሬኑ በጐዳና እንዲጣል ከማድረጋቸው በፈፀሙት የሰው መግደል ወንጀል ተከሰዋል፡፡

ሰስተኛ ክስ

ተከሳሾች ፡-

1. መ/ር ብርሃነ ፀጋዬ
2. መ/ር ሰለሞን አሰፋ
3. አቶ የማነ ተክሊት

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ሀ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፡፡

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾች በአድዋ አውራጃ በእንትጮ ወረዳ ውስጥ የፖለቲካ አስረኞች መርማሪ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው ፲/አ አባይ ገ/ህይወትና በህይወት ከሌለው ፲/አ ጫካ አለማየሁ ጋር በግብረአበርነት ሰውን ጨካኝ ነውረኛ በሆነ መልኩ ለመግደል አስቀድመው በማሰብ ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት አድርገው በቁጥጥራቸው ሥር የነበረውን ሟች ገ/ሄር ኪዳነ መስከረም 3 ቀን 1972 ዓ.ም. ከምሽቱ 3:00-7:00 ባለው ጊዜ እንትጮ ወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት በማስገባት በዱላ ደብድበው በመግደላቸው

ተከስዋል።

አራተኛ ክስ

ተከሳሽ ፡- አቶ የማነ ተክሊት

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ለ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሹ በአድዋ አውራጃ በእንትጮ ወረዳ ውስጥ የፖሊቲካ እስረኞች መርማሪ ሆኖ ይሰራ በነበረበት ወቅት በሌለ መዝገብ ከተከሰሱት እነ ፲/አ አባይ ገ/ህይወት ጋር ሰውን ለመግደል አስቀድሞ አስበና ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት በሕጉ ተገልፆ ከተቀመጠው አድራጎት ውጭ በሆነ ተግባር ተይዞ በቁጥጥራቸው ሥር የነበረውን ተማሪ ገስሩ ጊደይን መጋቢት 22 ቀን 1971 ዓ.ም. ከለሊቱ በግምት 6:00 በሚሆንበት ጊዜ ከታሰረበት በማውጣት በእንትጮ ከተማ ውስጥ በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ ሁኔታ በጥይት ተገሎ ሬሳው በከተማው ላይ እንዲጣል በማድረጉ በፈፀመው የሰው መግደል ወንጀል ተከሷል።

አምስተኛ ክስ

ተከሳሾች ፡-

1. አቶ ብርሃነ ተላ
2. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ለ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾች በአክሱም አውራጃ ካድሬና የናዕደር ወረዳ ወጣት ሚሊሻ ሆነው ሲሰሩ ሰውን በግፍ ለመግደል አስቀድመው በማሰብ በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ መልኩ አድሃሪ የህወሃት አባል የሚል ምክንያት አድርገው ሟች አለማየሁ ወሉን ይኖሩበት ከነበረው ናዕደር ከተማ ጥር 16 ቀን 1971 ዓ.ም. 2ኛ ተከሳሽ በመያዝ እየደበደበ ወስዶ አክሱም ከተማ በሚገኘው የቀይሽብር እስር ቤት ውስጥ እንዲታሰሩ ካደረገ በኋላ በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው ግብረአበራቸው ጋር በመሆን ጥር 19 ቀን 1971 ዓ.ም. ከቀኑ በግምት 4:00 በሚሆንበት ጊዜ አክሱም ከተማ ገበያ መሃል እንዲገደል በማድረጋቸው በፈፀመው የሰው መግደል ወንጀል ተከሰዋል።

ስድስተኛ ክስ

ተከሳሽ ፦ ፍፁም ተስፋዬ ወ/ሊባኖስ

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ለ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾቹ በዋጅራት ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ ካልታወቁ የደርግ ወታደሮች ጋር በመሆን ሰውን ለመግደል አስቀድሞ በማሰብና ፀረ-አብዮተኛ የወያኔ አባል በሚል ምክንያት በማድረግ ግንቦት 3 ቀን 1974 ዓ.ም. በዋጅራት ወረዳ ሐደስ ጣቢያ ምሸንሃ ከተባለ ስፍራ ሟች ገረይራም መሃሪ ይባሉ የነበሩትን ጨካኝ ነውረኛ በሆነ ሁኔታ በጥይት ተደብድበው እንዲገደሉ በማድረጉ ተከሷል።

ሰባተኛ ክስ

ተከሳሽ ፦ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ለ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሽ በዋጀራት ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ ያልታወቁ የደርግ ወታደሮችን በመምራት በግብረአበርነት ሰውን ለመግደል አስቀድሞ አስቦና ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት አድርጐ ሰዓቱና ቀኑ በውል በማይታወቅበት በግንቦት ወር 1974 ዓ.ም. በዋጀራት ወረዳ ጊንቴ ቀበሌ ሐንክራ ከተባለ ስፍራ ሚች ርምሃ ደስታ ይባሉ የነበሩትን ጨካኝ ነውረኛ በሆነ ሁኔታ በጥይት ተደብድበው እንዲገደሉ በማድረጉ ተከሷል።

ስምንተኛ ክስ

ተከሳሽ ፦ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ

ወንጀሉ

ብ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ሀ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን በመተላለፍ ወንጀል መፈፀም፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሽ በዋጀራት ህንጣሎ ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ የማይታወቁ የደርግ ወታደሮች ግብረአበሮችን መርቶ በመጓዝ ሰውን ለመግደል አስቀድሞ አስቦና ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት አድርጐ መጋቢት 24 ቀን 1974 ዓ.ም. ከለሊቱ 6:00 በሚሆንበት ጊዜ ህንጣሎ ወረዳ አደኾሎ ተብሎ ከሚጠራው ስፍራ ሚች ፍፁም በሃይአለም ይባል የነበረውን ጨካኝ ነውረኛ በሆነ መልኩ በጥይት ደብድቦ በመግደሉ ተከሷል።

ዘጠነኛ ክስ

ተከሳሾች ፦

1. አቶ ገ/ሄ.ር ካህሡ
2. ፲/አ ሃሰን ሁሴን

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ለ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተሳልፎ ወንጀል መፈፀም፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾቹ በአደሽሆ ከተማ የህዝባዊ ሰራዊት አባልና የጦር መሪ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት ሰውን ለመግደል አስቀድመው በማሰብና ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት አድርገው ቀኑ ባልታወቀ በጥር ወር 1978 ዓ.ም. ከጠዋቱ በግምት 12:00 በሚሆንበት ጊዜ ሟች ካሣ ተካ ይባል የነበረውን ከመኖሪያ ቤቱ አውጥተው በአደሽሆ ከተማ ተለማ ተብሎ በሚጠራው ስፍራ በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ ሁኔታ በጥይት ተደብድቦ እንዲገደል በማድረጋቸው ተከሰዋል::

አስረኛ ክስ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ኪዳነ አስገዶም
2. አቶ ኪዳነ በላይ

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ሀ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፡፡

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾቹ በትግራይ ክ/ሃገር በሃዕዳ አምባ ወረዳ ውስጥ የወረዳው አስተዳዳሪና የመሬት ይዞታ ኃላፊ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት ሰውን በግፍ ለመግደል አስበው በህጉ ተወስኖ ከተጠቀሰው አድራጐት ውጭ በሆነ ተግባር ተይዘው በቁጥጥራቸው ሥር የነበሩትን:-

1. አቶ ገ/ስላሴ ነጋ
2. አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ይባሉ የነበሩትን ፀረ-አብዮተኛ የህወሃት አባል በሚል ምክንያት ታህሣሥ 27 ቀን 1971 ዓ.ም. ከጠዋቱ በግምት 1:00 በሚሆንበት ጊዜ በሃዕዳ አምባ ወረዳ ሃውሳ በተባለ ቀበሌ ክዳጋ ረቡዕ ተብሎ በሚጠራው የገበያ ስፍራ ላይ ህዝብ በተሰበሰበበት በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ ሁኔታ በጥይት ከገደሏቸው በኋላ አስከሬናቸው በገበያ ሜዳ ላይ እንዲጣል በማድረጋቸው በፈፀሙት የሰው መግደል ወንጀል ተከሰዋል::

አስራ አንደኛ ክስ

ተከሳሾች :-

1. ግርማይ ድንቃየሁ
2. ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ሀ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፣

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾች በትግራይ ክ/ሃገር በወፍለ ወረዳ ህዝባዊ ሠራዊት ሆነው ይሠሩ በነበረበት ወቅት ከማይታወቁ ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን ለአሰሳ ተንቀሳቅሰው ሚች ሽብለ በርሄ የተባለውን በማይማዕዳ ወረዳ መዳይ ከተባለ ቀበሌ በመኖሪያ ቤቱ እንዳለ የወያኔ አባል ነው በሚል ምክንያት በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ መልኩ ጥቅምት 7 ቀን 1980 ዓ.ም. ከምሽቱ 3:00 በሚሆንበት ጊዜ ቤቱን ከበው በመተኮስ በተኩሱ ተደናግጦ ሊያመልጥ ሲል 1ኛ ተከሳሽ ከወገቡ ላይ ሲይዘው 2ኛ ተከሳሽ በያዘው ክላሽ ጠመንጃ ተኩሶ በመምታት ህይወቱ እንድታልፍ በማድረጋቸው በፈፀሙበት በግብረአበርነት ሰው በግፍ መግደል ወንጀል ተከሰዋል።

አስራ ሁለተኛ ክስ

ተከሳሾች :-

1. ተገኝ ወንድምአለም
2. ገዛኢ ከበደው

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ለ/ እና 522/1//ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፣

3

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾች በትግራይ ክ/ሃገር በወፍላ ወረዳ ውስጥ ታጣቂ ሆነው ሲሰሩ ሰው ለመግደል አስቀድመው በማሰብ በተለይ ጨካኝ ነውረኛ በሆነ መልኩ የሁጉበርዳ ወታደራዊ ካምፕ ያስጠቃ የወያኔ አባል ነው በሚል ምክንያት አድርገው ንጉስ አባይ ይባል የነበረውን ግንቦት 5 ቀን 1976 ዓ.ም. ከለሊቱ 6:00 በሚሆንበት ጊዜ ከመኖሪያ ቤቱ ይዘው በወፍላ ወረዳ ሁጉምበርዳ በተባለ ወታደራዊ ካምፕ ውስጥ አስረው በመጨረሻ ባልታወቀ መሣሪያ እንዲገደል በማድረጋቸው በፈፀሙት የሰው መግደል ወንጀል ተከሰዋል።

ንዑስ ክፍል ሶስት

3 - ሆን ተብሎ ስለተደረገ የአካል ጉዳት ማድረግ ወንጀል

አስራ ሶስተኛ ክስ

ተከሳሾች :-

1. አቶ ተክለማርያም ነጋሽ
2. አቶ ኪሮስ አይመሉት
3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ
4. መ/አ መኮንን ሲሳይ

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ሀ/ እና 538 /ሀ/ ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፤

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሾቹ በትግራይ ክ/ሃገር አድዋ አውራጃ ውስጥ በሥልጣን ላይ በነበሩበት ወቅት በህይወት ከሌለው ግብረአበራቸው እንቁ ባህሪ ጋር በመሆን በሰው አካል ላይ ጉዳት እንዲደርስ አስበው ከህዳር 16 ቀን 1973 ዓ.ም. እስከ ሰኔ 21 ቀን 1973 ዓ.ም. ባለው ጊዜ በአድዋ አውራጃ ቀይሽብር እስር ቤት ውስጥ ታስረው የነበሩትን :-

1. አቶ ተክሉ አስፋው
2. መ/ር ገ/መድህን ተፈሪ

የተባሉትን በአድዋ አውራጃ ቀይሽብር እስር ቤትና በ16ኛ ክ/ጦር ካምፕ ውስጥ በተለያዩ

ጊዜያት አስገብተው በመደብደብ በሰውነታቸው ሆነ በአዕምሮአቸው የዘወትር ጠንቅ በሚያተርፍ ሁኔታ አካላቸውን በማቁሰላቸው ተከሰዋል።

እራሱን ችሎ የቀረበ ክስ

አስራ አራተኛ ክስ

ተከሳሽ :- ፍሡም ተስፋዬ ወ/ሊባኖስ

ወንጀሉ

በ1949 ዓ.ም. የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1//ሀ/ እና 414/2 ሥር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም ፡

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሽ በዋጅራት ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ ያልታወቁ የደርግ ወታደሮች ግብረአበሮቹን በመምራት የነበረውን ሥልጣን መከታ አድርጎ ለራሱ ወይም ለሌላ ሰው ጥቅም ለማስገኘት ወይም በሌላ ሰው ላይ ጉዳት ለማድረስ አስበ ታህሣሥ 13 ቀን 1973 ዓ.ም. በዋጅራት ወረዳ ልዩ ስሙ ፀሃፍቱ እየተባለ በሚጠራው ቀበሌ በመሄድ ንብረትነታቸው:-

1. የአቶ አብርሃ ገ/ዛዲቅ የሆኑ 15 በሬዎች
2. የአቶ ማርድ ላንድ " 4 "
3. የአቶ ነፍቱ ደደ " 2 "
4. የአቶ ነፍቱ ገብሩ " 2 "
5. የአቶ መረሳ ህይወት " 1 "

በመውሰዱ በፈፀመው በሥልጣን አለአግባብ መገልገል ወንጀል ተከሷል።

ፍቅሩ ገበየሁ
ልዩ ዐቃቤ ሕግ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የልዩ ዐቃቤ ሕግ ጽ/ቤት
Federal Democratic Republic of Ethiopia
Office of the Special Public Prosecutor

ቀን 05-8-91
Date

ቁጥር ፈ-017/ሰ54/ፍ1/8ቦ
Ref. No.

ለትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት

መቀሌ

እነ ተክለብርሃን ነጋሽ 20 ሰዎች ላይ የቀረበውን አዲስ 18 ክፒ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ በማድረግ አየላክን ከነዚሁ ተከሳሾች መሃከል በተራ ቁጥር 3፣ 6፣ 7፣ 10፣ 11፣ 13፣ 14፣ 15፣ 17፣ 18 እና 19 ስር የተመለከቱት ተከሳሾች በክልሉ ማረሚያ ቤት በእስር ላይ የሚገኙ መሆኑ ታውቆ መዝገቡ ለችሎት እንዲመራልን በአክብሮት እንጠይቃለን::

ከሠላምታ ጋር

[illegible] ገበየሁ
ልዩ ዐቃቤ ሕግ

19

ፋክስ ቁጥር 550574
Fax No.
☎ 6842
☎ 55-34-00
አዲስ አበባ - ኢትዮጵያ
Addis Ababa - Ethiopia

ለቶ ገብረህይወት ወልደገብርኤል በተመለከተ

ተከሳሽ ቀደም ሲል ማለትም በ1983 ዓ/ም ክስ ቀርቦባቸዉ በደጀን ፍርድ ክሚገን ዉሳኔ ተሰጥቷቸዉ ፍርዳቸዉን በርስዉ መዉጫታቸዉ ይታወቃል::

ስለዚህ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ሕገ መንግስት አ.23፤ የክልል አንዴ ሕገ መንግስት አዋጅ ቁ.8/1987 አ.9/1/ሀ እንዲሁም በወ/መ/ሕግ ቁጥር 2/3 መሰረት ጉ ዳዩ የመጨረሻ ዉሳኔ ያገኘ ለሁለተኛ ጊዜ እንዳይታይ ከላይ የተጠቀሱት ሕጎች ክ ለክሉ ቸዉን በግልፅ ይገነገዉታል:: ስለሆነም ከፍር ፍ/ቤት በወ/መ/ስ/ስ/ህግ ቁ ጥር 130/፯/ለ መሰረት ክሱን ስርዝ ብኔ እንዲያሰናብታቸዉ በአክብሮት እ ያመለ ከትን በ27/11/86 ዓ/ም የተፃፈ ማስረጃ ከ፤ ከዚሁ አያይዘን ያቀረብን መሆ ኑን ይታወቅ::

ስለ ተከሳሾች :

1. ቴዎድሮስ ጠዓመ
2. መኮንን አብር
3. ፀጋ ተስፋይ
4. ተኸመ አያሌዉ
5. ፀጊ የማነ
6. ገነት ተስፋይ
7. በሻይነሽ ወ/ሰላሴ
8. ብር ሃነመስቀል አማረ
9. ይርጋለም አስመላሽ
10. ሀፍቶም ገርማይ
11. ዘርዓይ ገደይ
12. ሀይለክርስ ጠዓበ

20

ነገር ግን ሊ.ዩ ዓቃቤ ሕግ ያቀረቡት የአማራጭ ክስ ላይ የተጠቀሱትን አያሟሉም ይህም:

1. የወ/መ/ሕግ ቁጥር 281 የሚለው ዘርን ስለማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ የሚደረግ ወንጀል የሚል ሲሆን በቁጥር 522 የተገለፀው ግን ከባድ /የግፍ/ አገዳደል የሚል ነው ስለሆነም ሁለቱ ሊገናኙ የማይችሉ ክሶች መሆናቸው

2. አንዱ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 281 ተከሶ ጥፋተኛ ከሆነ የሚቀጣው የቅጣት መጠን ከአምስት እስከ ዕድሜ ልክ ጽኑ እስራት ወይም የወንጀሉ ድርጊት ከባድ ከሆነ በሞት የሚቀጣ ሲሆን በቁጥር 522 ተከሶ ጥፋተኛ ለሆነ ሰው የሚቀጣው የቅጣት መጠን ግን በእድሜ ልክ ጽኑ እስራት ወይም በሞት ነው የሚቀጣው ስለሆነም የአማራጭ የቅጣት መጠን ከዋናው ክስ የቅጣት መጠን የበለጠ ስለሆነ የወ/መ/ስ/ስ/ሕግ ቁጥር 113 የሚጠይቀውን መስፈርት አያሟላም::

3. ሊዩ አቃቤ ሕግ ክሶቹን ማቅረብ የነበረባቸው በተደራራቢ ሲሆን ነገር ግን በአማራጭ በማለት ስለሆነ ያቀረቡት ይህም ሕግ ከሚፈቅደው ውጪ ስለሆነ

ክቡር ፍ/ቤቱ አንዱ ክስ በአማራጭ ወይም በተደራራቢ ማቅረብ የሚቻልባቸው ነገሮች ሲያሟሉ ልዩ አቃቤ ሕግ ክሶቹን በአማራጭ በማለት ስለቀረበ ክሱን ውድቅ እንዲያደርገው እናመለክታለን ::

<u>111</u> <u>የወ/መ/ሀ/ቁ. 414 ተጠቅሶ የቀረበው ክስ በይርጋ የታገደ ስለመሆኑ</u>

እንደሚታወቀውና ሕግ እንደሚያዘው ሕጋዊ የይርጋ ዘመን ካለፈ በኋላ በማናቸውም ጉዳይ አቤቱታና የወንጀል ክስ በይርጋ ቀሪ ሆኖ አቤቱታና ወይም የወንጀሉን ክስ ለመቀበልና በፍርድ ለመመርመር አይቻልም::

በተከሳሽ ላይ የወ/መ/ሀ/ቁ.414 ተጠቅሶ ክስ ተመስርቶባቸዋል ከሱ እንደሚያስረዳው ከሆነ ድርጊቱ ተፈፀመ እየተባለ ያለው በታህሳስ 13 1973 ዓ/ም ሲሆን ክሱ የተመሰረተው ደግሞ ሰየካቲት 5 1991 ዓ/ም ነው ይህም ሲባል ክሱ የተመሰረተው ከ18 ዓመት በኋላ ማለት ነው ነገር ግን ይህንን አንቀጽ ተጠቅሶ ለሚቀርበው ክስ መነሻ የክስ አቀራረብ የይርጋ ዘመን በወ/መ/ሕ/ቁ.226/ሠ/ መሠረት 10 ዓመት ስለሆነና ተከሳሽ ድርጊቱ ፈፅመዋል በተባለው ወቅት ያለመከሰስ መብት የሰጣቸው ሆኖ የተገባር መሰናክል ስላለነበረው የይርጋ ዘመን አይታገድም በዚህ መሠረት ልዩ አቃቤ ሕግ ሕጋዊ የይርጋ ዘመን ካለፈ በኋላ ክስ ለመመስረት ሕግ ስለማይፈቅድለት በተከሳሽ ላይ የቀረበው ክስ በወ/መ/ሀ/ስ/ስ/ቁ.130/2/ሐ/ መሠረት ውድቅ እንዲሆን እንጠይቃለን ::

...//

21

ክቡር ፍ/ቤቱ ይህንን በመገንዘብ ተከሳሾቹ መከላከያቸውን ለማቅረብ አስቸጋሪ ስለሚሆንባቸው ለዩ አቃቤ ሕጉ ክሳቸውን እንዲያስተካክሉ እንዲያዝልን ካልሆነም ክሱ ውድቅ እንዲያደርገው እናመለክታለን ::

ክፍል ሁለት

በአግባብ ለቀረበው ክስ የቀረበ መቃወሚያ

1. ተከሳሾች በወ/መ/ሕግ ቁጥር 522/1/ሀ/ ሊያስገበሩቸው የማይችሉ መሆኑ

አንድ ሰው በወ/መ/ሕግ ቁጥር 522/1/ሀ የሚከሰስ ከሆነ ተከሳሹ ወንጀሉ የፈፀመው ወንጀልያ ሆነ ብሎ በማሰብና ድርጊቱም እጅግ ወከኝና ነውረኛ መሆን እንዳ ለበት በሕጉ ላይ ተደንግጓል ይህም የሚያሳየን በወ/መ/ሕግ ቁጥር 24 የተጠቀሰው በድርጊትና በውጤት መካከል ግንኙነት መኖር እንዳለበት ነው ይሁን በወ/መ/ሕግ ቁ ጥር 23 መሰረት አንድ ድርጊት ወንጀል የሚያደርጉት መሰረታዊ ነገሮች መሟላት እን ዳለበት ተገልጿል አያሌ ነገር ግን እኝህ ተከሳሾች ያለበረትን ወንጀል ፈፅማችኋል በ ማለት የድርጊትና ውጤት ዝርዝር ሁኔታ ባይገለፅ በሕግ ተደንግገው የተገለፁትና የ ወንጀል ስራ አፈፃፀም የሚያሳዩትን የሞራል ወይም የንዝቶ ተግባር መገለጫ ሁሉ በሙሉ ቢያሟሉ ባጠቃላይ የአፈፃፀም ሁኔታ ከባድ የነፍ እንዳይደለን የሚያሳዩት መሰረታዊ ነገሮች ተሟልተው በክሱ ላይ ስላልተገለፀ ይህም በወ/መ/ስ/ስ/ሕግ ቁጥር 111/1/ ለ/ እንደተገለፀው በትክክል የወንጀሉ ሁኔታና ዝርዝር አፈፃፀም ሳይገለፅ ቢሉት ወቀ ሰው ቢላታወቀ መብራያ ቀኑና ሰዓቱ ካለታወቀ አየተባለ ክስ ማቅረብ ስለማይቻል፤

ክቡር ፍ/ቤቱ ይህንን ተገንዝቦ ክሱን ውድቅ እንዲያደርገው እናመለክታለን::

11 የወ/መ/ሕ/ ቁጥር 522 ከወ/መ/ሕ/ ቁጥር 281 በአማራጭነት መቅረቡ ህጋዊነት የሌለው በመሆኑ

ለዩ አቃቤ ሕጉ የወ/መ/ሀ/ ቁጥር 522 ለወ/መ/ሀ/ ቁጥር 281 በአማራጭነት ያቀረቡት በወ/መ/ሕ/ቁጥር 113 መሰረት መሆኑ በክሱ ላይ ተገልፀዋል ይሁንና በ ወ/መ/ሕ/ቁጥር 113 መሰረት አንድ ክስ በአማራጭ ወይም በተደማሪ ማቅረብ የሚ ቻለው:

1. በአማራጭ ወይም በተደማሪ የቀረበው ክስ ከዋናው ክስ ጋራ ተቃራኒነት ያለው ሲሆን

2. በአማራጭ ወይም በተደማሪ የቀረበው ክስ የሚያስቀጣው የቅጣት መጠን ከ ዋናው ክስ ከሚያስቀጣው የቅጣት መጠን ሲነፃፀር ያነሰ ሲሆን ነው::

..../

22

ነው ያጠፋት? እነርሱ ከየትኛው የህዝብ አብራክ ወጡና ነው የተገራይን ህዝብ የ ማያጠፋት እንዲያው ሆን ተብሎ የቋም በቃል መወከያ ለማድረግ ካልሆነ በቀር ጭራሽ ያልተደረገውን ዘር ማጥፋት በሚል ሰበብ እንዲከሰሱ ማድረግ ታሪክ ይቀር የማይለው ስሕተት እየተፈፀመባቸው መሆኑን ለብ ሊባል ይገባዋል:: እንዲያም ሆኖ እነዚህ በ ሰዎ ዘር ማጥፋት ክስ ጥፋተኛ ማድረግ ማለት ቀጥታ ተጨባጭ ትምህርት ማግኘት ቋርቶ ቋም በቃል እንዲጠፋፋ ማድረግ ይሆናል::

ስለሆነም ከላይ የተጠቀሱት ተከሳሾች አጠፋት የተባለው የወንጀል ክስ ጭራሽ ከዘር ማጥፋት ወይም ::Genocide:: ሊዛመድ የማይችል ቢሆን ይልቁንም ከእነዚህ ተከሳሾች አንዳንዶቹ ከዚህ በፊት በሰው መግደል ክስ የርቦቢቸው በእስራት እመታት ቢከራከሩ ከቆዩ በኋላ አዲሱ ሕግ የፀሁፍና የሰው ማስረጃ ከቀረበ በኋላ ይህ የኛ ስልጣን አይደለም በዘመቻ የተፈፀመ ነው በማለት ወደ ልዩ አቃቤ ሕግ ሊተላለፍ ቺ ችለዋል:: ታዲያ አንዱ ሰው በህግ ከተደነገገው ስርዓት ውጪ ሲያዝና ክስ ካ3 ፍርብ በት ወይም ካይፈረድበት ሊታሰር አይችልም እያለ ወንጀለኛ ነህ ተብሎ ከተያዘም ለምን እንደተያዘ ተነግሮት ወዲያውኑ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግስት ቁጥር 19/3ኛ መሰረት በ48 ሰዓታት ውስጥ ፍ/ቤት መቅረብ እንዳለበት በህግ ተደንግጎ እያለ ተከሳሾቹ ካ ያስቡበትና ቢለመኑቆት ከስራ ገበታቸውና ከየመንገዱ ታፍነው እስር ቤት ከታጎሩ እነሆ ብዙ ዓመታት አስቆጥረዋል::

በአጠቃላይ ከላይ የዘረዘርናቸውን ሁኔታዎች ለክቡር ፍ/ቤቱ ለማስገንዘብ የም ንሞክረው ተከሳሾቹ አጠፋት የተባለው ወንጀል፣

1. ጭራሽ ከዘር ማጥፋት ወንጀል ሊገናኝ የማይችል መሆኑ፣
2. የጥፋቱን ስራ በማቋቋም የሚለው ምንም አይነት የጥፋት ስራ ያላቋቋሙና ያልተካተፉ መሆናቸው ይልቁንም ይህንን ተፈፀመ የተባለው ድርጊት ቢካሄድ በተለያየ ቦታ ካይ ከንዳዩ ገንኙነት ከሌለው ስራ ላይ ተሰማርተው ስራቸው ውን በአገባቡ ሲያከሄዱ የነበሩ መሆናቸው፣
3. የፖለቲካ ተሰበሩ አባላት እንዲፋገፉ በማድረግ የሚለው የየትኛው የፖለ ቲካ ቡድኖች መቼ የተቋቋመ መሆኑ የማይገለፅ ድፍን ክስ ነው::

ስለሆነም ክቡር ፍ/ቤቱ ልዩ አቃቤ ሕግ አንቀጽ ጠቅሶ ያቀረበት የክስ ወ ንጀል ሆነ ተብሎ ተከሳሾቹን ለመጉዳት የተደረገ ስራ መሆኑን በመገንዘብ ተከሳሾቹን

...//

23

ተከሰተውን ጭፍጨፋ ማለትም የሁቱ አማፅያን በቱትሲ ላይ ተነሳስተው በብዙ ሺ የሚቆጠሩ ቱትሲዎችን እንደቅጠል እንዲረግፉ በማድረጉ እነዚህ የድርጊቱ ተዋንያን ድርጊታቸው አይን ያወጣ ዘር ማጥፋት በመሆኑ ወንጀለኞችም ከያሉበት እየታደኑ ፍርዳቸውን ማግኘት እንዳለባቸው ታምኖበት የሚዳኙበት ትሪቡናል በኖቬምበር 8, 1994 እ.ኤ.አ የተባበሩት መንግስታት ሴኩሪቲ ካውንስል ሪዞሉሽን 955/1994/ United Nations Securty Council Resolution 955/1994/ን በማውጣት ወንጀለኞችን ፍርዳቸውን በማግኘት ላይ ይገኛሉ በዚህ በወጣው ሪዞሉሽን በአንቀጽ 2 ስለ ጄኖሳይድ ሲገልፅ ልክ በዲሴምበር 9/1948 ከወጣው የተባበሩት መንግስታት ኮንቬንሽን አንቀጽ 2 ጋር አንድ ናቸው ::

ከዚህ ለመገንዘብ የምንችለው ዘር ማጥፋት ወይም "Genocide" ማለት የፖለቲካ ቡድን ሳይጨምር አንድን ብሔር ጎሳ ዘር ወይም የሃይማኖት ተከታይ ቡድን በከፊል ወይም በሙሉ ማጥፋት አለያም ጉዳት እንዲደርስባቸው ማድረግ መሆኑን ነው::

ከዚህ በመነሳት በ1949 ዓ/ም በወጣው የኢት/የ/ወ/ሕግ ብንመለከት ስለ ዘር ማጥፋት ወይም "Genocide"ን በቁጥር 281 ላይ ሲገልፅ:

"ማንም ሰው በሰላም ጊዜም ሆነ በጦርነት ጊዜ በ[illegible] በሰማይ አንድ የሆነውን በዘር በሃይማኖት ወይም በፖለቲካ ትብበር የተቋቋመው የህብረ ብሔርን ማህበራዊ የሆነ አንድ ክፍል ሕዝብ በመግደል ወይም በከፊል ለማጥፋት በማቀድ የጥፋቱን ስራ በማደራጀም ትእዛዝ በመስጠት ወይም ይህን አድራጎት በስራ ላይ በማዋል...."በማለት ይገልፀዋል::

ይሁንና የተባበሩት መንግስታት ኮንቬንሽንን ካፀደቁ ሀገሮች ኢትዮጵያ አንዷ ሆና እያለች ከኮንቬንሽኑ አንቀጽ 2 ከተጠቀሰው ውጪ "በፖለቲካ ትብበር የተቋቋመውን" የሚለው እንዲገባ አድርጋለች ይህም ከተባበሩት መንግስታት ኮንቬንሽን አንቀጽ 2 ጋር የማይስማማ ነው በተጨማሪም በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግስት ቁጥር 9/4/ ላይ ኢትዮጵያ ያፀደቀቻቸው አለም አቀፍ ስምምነቶች የሃገሪቱ ሕግ አካል ናቸው ስለሚል ኢትዮጵያ ያፀደቀችው የ1948 የተባበሩት መንግስታት ኮንቬንሽንም እንደ የኢትዮጵያ ሕግ ስለሚቆጠር የዘር ማጥፋት ወይም "Genocide"ን ተባበሩት መንግስታት ኮንቬንሽን መሰረት መሆን አለበት ::

ታዲያ የዘር ማጥፋት ወይም "Genocide" የፖለቲካ ቡድን የሚጨምር ከሆነ እነዚህ ተከሳሾች የተኳቸውን ብሔር ጎሳ ዘር ወይም የሃይማኖት ተከታይ ህዝብ

ከያሉበት አካባቢው ፎርጻሙን ማግኘት አንዳለባቸው በማመን በዲሴምበር 9 1948 ዓ/ም ስለ ዘር ማጥፋት ወይም "Genocide" አንዱ ኮንቬንሽን ለማጽደቅ ተገ ደዋል:: በዚሁ በተባበሩት መንግስታት ኮንቬንሽኑ ላይ ደግሞ በአንቀጽ 2 ስለ ዘር ማጥፋት ወይም "Genocide" አንደሚከተለው ቀርቦ ይገኛል::

ARTICLE III

IN the present convention genocide means any of the foll_ Owing acts committed with intent to destroy, in whole or in part, a national, ethinical racial or religious group as such

a. Killing members of the group
b. Causing serious bodily or mental harm to members of the group.
c. Deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part,
d. Imposing measures intended to prevent births with in the group,
e. Forcibly transfering childern of the group to another group.

ሲተረጎም

አንቀጽ ሁለት

በዚህ ኮንቬንሽን ውስጥ ዘር ማጥፋት ወይም "Genocide" ማለት አንድን ብ ሄር ጎሣ፣ዘር ወይም የእምነት ተከታይ ቡድን በከፊል ወይም በሙሉ ለማጥፋት በማ ሰብ የሚፈፀም በሚከተለው በአንደኛው የሚከሰት ተግባር ነው::

ሀ. የቡድኑን አባላት በመግደል
ለ. በቡድኑ አባላት ላይ ከባድ የአካል ወይም የአእምሮ ጉዳት ማድረስ
ሐ. የቡድኑ አባላት በከፊል ወይም በሙሉ ለማጥፋት በማቀድ ሆነ ብሎ በማ ህበራዊ ሕይወታቸው ላይ ጉዳት ማድረስ
መ. የቡድኑ አባላት ዘር እንዳይበዛ መከልከል
ሠ. ከቡድኑ አባላት የሚወለዱትን ህፃናት በሀይል ወደ ሌላ ቡድን ማዛወር ይሆናል::

በዚሁ መሰረት የናዚ ወንጀለኞች ከወፋት ጥፋት መዳን ከያሉበት አየተለቀሙ ፍርዳቸውን ሲያገኙ አንደነበር ይታወሳል::

ይህ ብቻም አይደለም በቅርብ ጊዜ በአህጉራችን በተለይም በርዋንዳ ላይ የ

...//

ደርግ በ17 ዓመታት የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የአፍሪካ አንድነት ፡ ድርጅት የገለልተኛ መንግስታት ማህበር ወ.ዘ.ተ አባል በመሆን ለችቅኪቀሰ ፖርኪ ማን አፍርሶ ህገ መንግስትን ሰርዝ ራሱ በለፀ ለፀ አዋጆች እያመናከረ፣ እያስራ ራራ ያለ ፖርኪማ በአንድ ፊሻሞ ቆሬጥ ፖርቲ ብቻ አገርና ህዝብን ሲመራና ሲያስተዳድር ነበር እንደ ደርግ አዋጅ፣ ድንጋጌ፣ ትእዛዝ፣ ደንብና መመሪያ የተቀዋሚ ያች ድርጊት በወቅቱ ህግ ወጥ ነበር ::

ደርግ ፍ/ቤት አቋቋሞ የራሱን አባላት በደም ፀረ አብዮትና ፀረ አንድነት የሚላቸውን በፍርድ ቤት ማስቀጣት ቢለትኪነው ነበር፡፡ ነገር ግን ሁሉ በእጁ እንዳሉት ሰበቦች ከፍ/ቤት ይልቅ በፖለቲካ ውሳኔ የፈለጋቸውን ያደርግ ስለነበር ከዚያ በወሰደው ዓቋ መጠቁን መርጦ መንቀሳቀሱን የሚይታከለ ሀቁ ነው::

ታዲያ በአብዮቱ ጊን ተበልጭ የሚደንቃቀበውን ዜጋ ከአስር ዓመት እስከ እድሜ ልክ እስራትና ሞት የሚያስፈርድ ህግ እያወጣ ከሚቀጣ መንግስት እንዴት ወሬቁ ይቻላል? ያለው አማራጭ ከተናጋኝ ህይለት መደቢለቁ ወይም አገር ለቁ መውጣት ቢሆን ይህን ለመወሰን የታቃ ህሊናን እና መደራጀትን ይጠይቃል::

ስርዓት አይከሰስም በሚል መርህ የምንከማማ ከሆነ ለአብዮቱ ዴንጋይ ያለ የበለ፣ ያለጠየ፣ ያሳሰበየ፣ ያለየበየበ፣ ያታ ያሰባበ ያለታፋለመ ወዘተ እንዳለ መኖሪ መጠን ለምን ሁሉም ተጠያቂ አይሆንም? የተወሰኑ ግለሰቦችን ለይቶ በማውጣትና በፍርድ በማቅረብ ይለ ቁንም አፈፃፀሙ ሁሉን ዜጎች በአንድ አይን ያለ ተመለከተ በሆነበት ሁኔታ የምንመኘው ሰላም ፍቅርና ዕድገት ለናገኝ አንችለም::

ስለዚህ መፍትሄው ሌሎች አገሮች እንደሚያደርጉት በይቅርታ ቢታለፍ የተሻለ ነው በማለት እንጠይቃለን ::

ፍ/ቤቱ ይህንን የማይቀበለው ከሆነ የሚከተሉትን የአማራጭ መቃወሚያዎች እናቀርባለን ::

፫. ተከሳሾቹ በወ/መ/ሕ/ቁጥር 281/ሀ/ እና /ለ/ ሊያስከሰስባቸው የማይችል ስለመሆኑ

በመሰረቱ ዘር ማጥፋት ወይም "Genocide" የሚለው ሃሳብ የመጣው ከሁለተኛው የዓለም ጦርነት በኋላ መሆኑ ይታወቃል የናዚ ፅንሰ ሃሳብ ይከተሉ የነበሩ ጀርመኖች አይሁዶችን ከምድረ ገፅ ለማጥፋት በማቀድ በብዙ ሚሊዮን የሚቆጠሩ አይሁዶችን በጭፍጨፋው ይህንን በመገንዘብ የተባበሩት መንግስታት የናዚ ወንጀለኞችን

.../

...//

<u>በመሆኑም [illegible] [illegible] ሰብአዊ መብት በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግስት አ.ኢ.አ በኅዳር 9/1948 ዓ/ም በወጣው የተባበሩት መንግስታት ከንግድና በወ/መ/ስ/ስ/ሕግ ቁጥር 130 መሰረት የቀረበ መቃወሚያ እንደሚከተለው እና ቀርባለን::</u>

<u>ክፍል አንድ</u>

<u>መግቢያ</u>

በመሰረቱ ይህንን ክስ ሊቀርብ የቻለው ልዩ አቃቤ ሕግ በአዋጅ ቁጥር 22/84 በተሰጠው ስልጣን መሰረት በደርግ ዘመነ መንግስት በተለያዩ የሃላፊነት ቦታ ሆነው አላግባብ ሰዎች እንዲገደሉና በዙ ስቃይና እንግልት እንደደረሰባቸው ከደረገት ወገኖቻችን ላይ ከደረሰባት ተለቀቀው ተከከሰሽ ፍርዱ ቸውን እንዲያገኙና መዉ ተውሰዱም ከእንደዚህ አይነት ድርጊት እንዲርቁና ትምህርት እንዲወሰዱበት ወሆኑን የታወቀ ነው:: ስለሆነም ምንም እንኳ በዚን ጊዜ የነበረውን ነባራዊ ሁኔታ ዝር ዝር ማቀረብ ባይቻለም በተቻለ መጠን አንዳንድ ነገሮች ለመጠቃቀስና ክፍ/ቤቱ ለ ማስገንዘብ እንሞክራለን ::

ጊዜው የሶሻሊዝም ነበር የሶሻሊስት አገር መሪዎች ስልጣን ላይ ሲወጡ በስ ምምነት ሳይሆን በአመፅ/በአፈሙዝ/ ነበር:: በተደረገው የእርስ በርስ ጦርነት በሁለቱም ጎራዎች ለቁጥር የሚያዳግት ህይወት አለፈ:: በርካታ ንብረትም ወደመ::

በአገራችንም እንደ ሶሻሊስት አገሮች እንቅስቃሴ ቡሉ በመንግስትና በተቃዋ ሚ ሃይሎች መካከል በተደረገው ፊልሚያ በሁለቱም ወገኖች ያለፈ ወገኖቻችን ሕይ ወት አለፈ:: በዚህ ድርጊት የማያዝን እንዴም ኢትዮጵያዊ አይኖርም::

እነዚህ ተከሳሾች የበታች ሰራተኞች በወቅቱ መንግስት ባወጣቸው አስገዳጅ አዋ ጆች ምክንያት የዘገቡ ትእዛዞች ተወጡ እንጂ ወንጀል አለሰሩም:: በተወዳሪም ተፈፀመ የተባሉ ጉዳዮች ተከሳሾች ባይፈፅሙትም በወቅቱ መንግስት ሕጎችና ፖሊሲ መሰረት የሚያስጠይቁ አንዷሆም እንዷፈፀመ አስገዳጅ ሁኔታ አዘለ የነበረ በመሆናቸው እና በሕገ ጥፋት መሆናቸው ያልተመለከተውን ወደ ኋላ በመመለስ በህግ ወጥነት ለመወሰን ተቀብሮ በ1949 ዓ/ም የወጣው የወ/መ/ሕግ ቁጥር 2 እንዲሁም በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግስት አንቀጽ 22/1/ መሰረት ህጋዊነት የለውም::

...//

ቀን 19/01/92 ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
በትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
መ ቀ ሌ

የተ/ክ/ጠ/ፍ/ቤ/ወ/መ/ቁ. 1/91
የሉ/ዓ/ሕ/ወ/መ/ቁ.190/85

ከሳሽ ልዩ ዓቃቤ ሕግ

ተከሳሾች:

1. አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ሃይሉ 3ኛ ተከሳሽ
2. " ሰለሞን ተካ 6ኛ ተከሳሽ
3. ሻ/ር ብርሃነ ዕቋይ በየነ 7ኛ ተከሳሽ
4. ሻ/ር ሰለሞን አበራ 8ኛ ተከሳሽ
5. አቶ ፍፁም ተስፋዬ ወ/ሩፋኤል 10ኛ ተከሳሽ
6. " ገ/እግዚአብሔር ኪሁሠ 11ኛ ተከሳሽ
7. " ቢፋት አስገዶም አብርሃ 13ኛ ተከሳሽ
8. " ቢፋት በኪዶ ሃጎስ 14ኛ ተከሳሽ
9. " ተገኝ ወንድምአለም ሃጎስ 15ኛ ተከሳሽ
10. " ገርማይ ዳንታየሁ ወለይሃና 17ኛ ተከሳሽ
11. " ገ/ህይወት ጥ/ገብርኤል ዕቋይ 18ኛ ተከሳሽ
12. " ገ/መድህን ወ/ሰማያት 19ኛ ተከሳሽ

ልዩ ዓቃቤ ሕግ በወንጀል መዝገብ ቁጥር 190/85 በ፣ 8 ቢቀረበው የ ክስ ማመልከቻ:

1. ተከሳሾች ከ1968–1983 ዓ/ም ባለው ጊዜ በተለያዩ የኃላፊነትና የስልጣን ደረጃ ላይ ተመድበው ይሰሩ በነበረበት ወቅት...ዘርን ለማጥፋት በመጀ... የ ፍጥረት ላይ የተፈፀመ ወንጀልን የሚያቋቁሙ ድርጊቶችን በመፈፀም በ1949 ዓ/ም የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ/ ወይም /ለ/ እና 281/ሀ/እና/ለ/ ሥር የተመለከተውን በመተላለፍ ወንጀል ፈፅመው በመገኘታቸው ተከሰዋል የሚል ነው

...//

ቀን 06/10/1994 ዓ.ም

ለትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

መ ቀ ሌ ፡

የት/ክ/ጠ/ፍ/ቤት ይ/መ/ቁ. 1/91

የፌ/ዳ/ሕግ ይ/ው/ቁጥር

ከሳሽ ..... ልዩ ዓ/ሕግ

ተከሳሽ .... ወታ/ብር ሃኑ ዐጋዬ /75 ተከሳሽ/

ከመሰከሮች ተከሳሽ ወታ/ር ብር ሃኑ ዐጋዬ የሚመለከተው ነገር ልዩ ዓቃቤ ሕግ ባቀረበው የሰው ዘር ማጥፋት በሚል ክስ የይ/መ/ቁጥር 1/91 ላይ ጥር 23 ቀን 1994 ዓ.ም በዋለው ችሎት የመከላከያ ምስክሮችን ስም ዝርዝር እንደያቀርብ ባዘዘው ትእዛዝ መሰረት የምናቀርበው የመከላከያ ስም ዝርዝር አንደሚከተለው ይሆናል፡፡_

1. አቶ ከሳ ነ ማርቆስ አድራሻ ወረዳ አዲስ... ቀበሌ መኖሪያ ከተማ ጅግጅጋ
2. አቶ ወ/ገሪማ ገ/የሱስ አድራሻ ከተፈሪያ ወረዳ ቀበሌ መኖሪያ ከተማ ደብረ ብርሃን
3. ወታ/ር ብር ሃኑ ወልደሀና አድራሻ አዲስ... ወረዳ ከተማ አንቀፀ
4. አቶ ገፈፉ አበበ አዲስ... ወረዳ ከተማ ...
5. ወ/ሮ መሰረት ረታ አድራሻ ከተማ ...
6. ወ/ሮ ለተብርሃን ዐጋዬ ከተማ ... ናቸው፡፡=x=x=x=x=x=x=x=x=x=x=

ማሳሰቢያ ፡_

ከ1 _ 4 የተጠቀሱትን መከላከያ ምስክሮች የ75 እና የ85 ተከሳሾች የጋራ ምስክሮቻችን መሆናቸውን እንገልፃለን፡፡=x=x=x=x=x=x=x=x=x=x=x=x=x

አመሰግናለሁ

ወታ/ር ብር ሃኑ ዐጋዬ

ተከ/መከላ ጉዳይ ሰጋት

/ዓ.አ

አንድ የነፍሰ ግድያ ወንጀል ተፈፅመዋል ለማለት የሚያስችል መመዘኛዎች አንዳሉት ለልዩ ዐ/ህጉና ለጠ/ፍ/ቤቱ የሚሰወር ሁኔታ እንደማይሆን በበኩላችንም የፀና አመነታ ያለ መሆኑን በመግለፅ የወንጀሉ ድርጊት በምን አይነት መሳርያ ተፈፀመ?

ሀ. በብትር ወይም በጎማ

ለ. በጥይት ወይም በስቅላት

ሐ. ወይም ድምፅ በሌለው መሳርያ በጨቤ ታርዶ ሞተ የሚሉትን መጠይቆች ወስጥ አንዱን አማልቶ ሲገኝና ይህም የልዩ ዐ/ህግ ክስ መስርቶ በሚያቀርባቸው የሰውም ሆነ የሰነድ ማስረጃ ተረጋግጦ ሲገኝ ብቻ ግድያውን ተፈፅመዋል ማለትን ይቻላል::

የልዩ ዐ/ህግም ጉዳዩን በትክክል አጣርቶ ወንጀል ፈፃሚውን አውቆና ለይቶ ካረጋገጠ በሃላ በማያሻማና በማያጠራጥር ሁኔታ ክሱን መመስረት እንዳለበት ህጉን ያስረዳል::

እኒህ ደንበኛዩ ላይ የተመሰረተባቸው ክስም በወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት ውስጥ ገብቶ ነበር በሚል አጠራጣሪ ሁኔታ ነው ክሱን የመሰረተው ዓ/ህጉ:: ማስረጃዩ ብሎ ያቀረባቸው ምስክሮችም ቢሆኑም የሰጡት ምስክርነት ከዚሁ ወጭ ያለመሆኑን:: እንዲህ ብለህ መስክርልን ተብለው በጥናትና በጥንቃቄ ተመክረው የመጡ መሆናቸውን ግማሾቹም አዚያው በጥበቃ ለያደሩ አቤታቸው አድረው አያሉ በጥበቃ አድረናል የሚሉ ሰውን ሆነ ብለው ለመጉዳት የተነሳሉ ምስክሮች ለመሆናቸው ከተሰጠው ምስክርነታቸውና ካቀረብናቸው የመከላከያ ምስክሮቻችን ሉነታዊ የምስክርነት ቃል ለማየት ተሞክረዋል::

በሌላም በኩል ራሳቸው ወንጀል ፈፃሚዎች ሲሆኑ ይህ ለማ ሀይለ ከወንጀሉ ለመሸሽና ራሱን ለማዳን ሲል ሁለቱም ደግሞ ከሟች ጋር ሚስቶቻቸው በዓማችነትና ጋብቻ በስጋ ዝምድና የተሳሰሩ ናቸው::

እነዚህ ሁሉም የልዩ ዓቃቤ ህግ ምስክሮች በጥናትና በምክር በቅንጅት በመነሳሳት ደንበኛዩን በውሸት በወንጀል ለመፈረጅ የመሰከሩት እንጂ ለሉነትና ለለሉነት ብለው ያዩትም ሆነ የሰሙትን ምስክርነት አይደለም::

ክቡር ፍርድ ቤት ደንበኛዩ መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ወንጀሉ ተፈፀመበት በተባለበት መስከረም 3/1972 ዓ/ም በምርመራ ጊዜ ያለማደራቸውና፣ አቤታቸውን ማዳራቸውን፣ የፖለቲካ መርማሪ አለመኖራቸውን በአምስት/5/ የመከላከያ መስክሮች ያስመሰከርን ስለሆነ ማቹም አገሌ በማይሆን ቦታ በጫማ መታኝኝ ብለው የሰውን ስም አየጠሩ ይናገሩም እንደነበሩም የተመሰከረ ስለሆነ የተከበረው ጠ/ፍ/ቤቱ በአኛና በልዩ ዐ/ህግ የቀረቡትን ምስክሮች የሃይል ሚዛናቸውን አመዛዝኖ እንዲመለከትልን ሆኖ በበኩላችን ግን የልዩ ዐ/ህጉ አቅርቦ ያስመሰከራቸውን የምስክርነት ቃል ባቀረብናቸው አምስት/5/ የመከላከያ ምስክሮች በሚገባ ተከራክረን የፈረስነው ስለሆነ በወ/መ/ስ/ስ/ህ/ቁጥር 149/2 በሚያዘው ፍ/ቤቱ ጥፋተኛ አይደሉም በማለት በነፃ እንዲያሰናብትልኝ የህግ መፈረጃ ፅሁፌን በታላቅ ትህትና አቅርባለሁ::

የመም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ተከላካይ ጠበቃ ንጉሴ ሐጎስ

የመም/ር ብርሃኔ ፀጋይ
ፊርማ

ወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት መግባቱን ለፍ/ቤቱ ገልፀዋል:: ከመ/አስቃ ጨለቀባ ጋር የነበሩት 4 ሰዎች እንደማይውቋቸውና ስማ ሀይለም የጽ/ቤቱ ቁልፍ ያዥ እንደነበረ ማች ወደ እስር ቤት ተመልሰው እንዳስገቡዋቸው መተው ማዳራቸውን ከእስረኞች ውስጥ የነገሩዋቸውንን:: ከመ/አስቃ ጭልቀባ የነበሩት ግን አማርኛ ተናጋሪዎች ሆነው የፖሊስ ልብስ የሚመስል ለብሰው እንደነበሩም መስክረዋል::

2ኛ/ መም/ር ብርሃነ መብራህቶም በሰጡት ቃል መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ መምህር ሰራተኛ የነበሩ ሲሆኑ ሌላ ተጨማሪ ስራ እንዳልነበራቸውም ገልፃዋል:: በመስከረም 3/1972 ዓ/ም ተሃድሶ እንደነበረና በዚያን ግዜም ተኩስ የነበረ እንደሆነ 1ኛ-1 አስቃ አባይ ገብረህይወት 2ኛ-መ/አስቃ ጨልቀባ ከ4ራሱ 3ኛ-1 አስቃ ጫካ አስማዮሁ 4ኛ-ስማ ሀይለ በመሆን ለማቹ ገ/ሄር ኪዳኑ ለጥያቄ ብለው ወደ 1 አስቃ አባይ ገብረህይወት ቢሮ እንደወሰዱዋቸው ተመርምረው ሲመለሱ ስማ ሀይለ ደግፎ የመለሳቸው መሆኑን መም/ር ብርሃኔ ፀጋይና መም/ር ሰለሙን አሰፋ በዚያን ጊዜ አስመኖራቸውን ለፍ/ቤቱ አስረድተዋል::

በመስቀለኛው ጥያቄም ስማ ሃይለ በቻው ነው ለማች ደግፎ የመለሳቸው ተብሎ ለቀረበላቸው ጥያቄም ከ1 ጫካ አስማዮሁ ጋር መሆናቸውን መስክሩ አክለው ገለፀዋል::

3ኛ ምስክር አቶ ጉሩም አስፍሃም በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ከአቶ ታደሰ ፍስሃ ጋር በመሆን አበረው ታስረው የነበሩ መሆናቸውን ሲገልፁ ማች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ በ03/01/1972 ዓ/ም በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት ምርመራ ውስጥ ሲመረመሩ ምን አድርጌ ነው እያሉ ይናገሩ እንደነበሩና የመረመሩዋቸው የነበሩት ማንነታቸው የማያውቁዋቸው መሆናቸውን ከምርመራ ወደ እስር ቤት ተመልሰው እንደገቡም መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሌሊት በእስር ቤት መተው ማዳራቸውን ወደ ምርመራ የተወሰዱበት ሰዓትም ከምሽቱ ከ3-4 ሰዓት እንደነበረ:: የተመረመሩበትም ከወረዳው አስተዳደርና ከካድሬዎች ጽ/ቤት መሆኑን የመሰከሩ ሲሆኑ እሴኔ የመረመሩኝ 1 አስቃ ጫካ አስማዮሁ ከአንድ ልጅ ጋር እንደነበር በዚህ ወቅት በ03/01/1972 ዓ/ም መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ አስመኖራቸውን መስክረው አረጋግጠዋል::

4ኛና 5ኛ ምስክሮችም መምህር ብርሃኔ ፀጋይ ሰራቸው አስተማሪ መሆናቸውን መስከረም 3/1972 ዓ/ም መም/ር ብረሃኔ ፀጋይ በቤታቸው ውስጥ ማደራቸውን ጠት በአንድ/1/ ሰዓት ሲሆን ቁርሳቸውን በልተው ወደ ስራቸው የሄዱ መሆናቸውን፣ ማች አቶ ገ/ሄርም መስከረም 3/1972 ዓ/ም በእንትጮ እስር ቤት በምርመራ ተደብደበው መሞታውን ጠት መስከረም 4/1972 ዓ/ም በወሬ የሰሙ መሆናቸውን ተመሳሳይነት ባለው ሁኔታ ለፍ/ቤቱ አስረድተዋል::

መደምደሚያ

የተከበረው ጠቅላይ ፍርድ ቤት

በደንበኛዩ መምህር ብርሃኔ ፀጋይ የልዩ ዐ/ህግ የፒስቲካ መርማሪ ሆኖ በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ሰውን በምርመራ ደብድቦ ገድለዋል ብሎ ባቀረበባቸው ክስ ራሱ የልዩ ዐ/ህግ ያወቁሱኛል ብሎ ባቀረበባቸው የህግ ምስክሮች መርማሪ ነበር የሚል ምስክር እንዳላቀረበባቸው የተከበረው ጠ/ፍ/ቤቱ በውል የሚያውቀው ጉዳይ ነው::

ይህ ከሆነ ሃቀ ስሜ ሃይለ ራሱ በሟች ላይ የፈፀመውን ድርጊት ወደ እኔ እንዳይጠጋ በሚል መሰረ የሆነ ተንኮልና ሸሸት ንፁህ ሰው ደንበኛዬን በወንጀል ለመፈረጃ የጠነሰሰው ተንኮልና ሴራ ለመሆኑ የተከበረው ጠ/ፍ/ቤቱ በአንክሮ እንዲመለከትልን በአክብሮት እንጠይቃለን::

ሌላ 18ኛና 19ኛ መስክሮች ደንበኛዬ መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ምድብ ስራቸው አስተማሪ መሆናቸውና በተለይም የሟች አቶ ገ/ሄር ኪዳነ የሁለቱም መስክሮች የሁለቱም ሚስቶቻቸው የቅርብ የስጋ ዝምድና የነበራቸው መሆኑን ምስክሮቹን ራሳችውን በገዛ እንደበታችውን የገለፁት ጉዳይ ነው::

ሟች አቶ ገብረእግዚአብሔር ኪዳነ 1 አስቃ ጫካ አስማዮሁና የማነ ተከሲት ይዘው ከ 1 አስቃ አባይ ገብረህይወት ቢሮ /የዘዋቸው/ እንደገቡና ሟቹ ለ 1 አስቃ አባይ አባይ በማይሆን ቦታ መታኸኝ ይሉ እንደነበሩ ሟቹ በ 1 አስቃ ጫካ አስማዮሁና በመም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ተደግፈው መመለሳቸውና መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሌሊት በእስር ቤት ውስጥ መተው ማደራቸውን ለፍ/ቤት አስረድተዋል::

እንግዲህ የነገሩን ጥንቅር ሁኔታ ይህ ከሆነ ዘንዳ በአማችነትና ጋብቻ ሟች ከተጠቀሱት ምስክሮች ምስቶቻቸው ጋር ቁርኝነትና ግንኝነት በመኖራቸው በዚህ መልክ የተቃኘ መስክርነት መሆኑን ከተሰጠው ምስክርነት የተከበረው ጠ/ፍ/ቤቱ እግንዛቤ ውስጥ እንደሚያስገባልን እምነታችን የፀና ነው::

18ኛው ምስክር አቶ አስገደም ምህረቱ በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ግቢ በ03/01/1972 ዓ/ም በጥበቃ ላይ እንዳሳደሩና የሟች አቶ ገ/ሄር ኪዳነ የአማማታቸው ሁኔታ እንደማያውቁ መስከም 4/1972 ዓ/ም ጣት ከአደሩበት ከአቶ ወልዱ ረዳ ቤት በመምህር ብርሃኔ መብራህቶም አማካይነት ተጠርተው ሟቹ አቶ ገ/ሄር ኪዳነ ሞቱበት ወደ ተባለው ቦታ መሄዳቸውን በመከላከያ ምስክራችን በመም/ር ብርሃኔ መብራህቶም በሚገባ አስመሰከረንባቸዋል:: የልዩ ዐ/ህግ የሰጡትን መስክርነት ሆን ተብሎ ደንበኛዬን ንፁህ ሰው /ደንበኛዬን/ በሐሸት ለመጉዳት የተደረገ ዘዴ መሆኑን ያስረዳል::

በእኛ በኩል ያቀረብናቸው መከላከያ መስክሮች

ብዛታቸው አምስት/5/ ሲሆኑ የሰጡትን ቃል እስኪ እንመልከት

1ኛ/ አቶ ኪዳነ ማርቆስ ደንበኛዬ መምህ/ር ብርሃኔ ፀጋዬ በእንትጮ ከተማ አስተማሪ ሆኖው ሲሰሩ በስተቀር ሌላ ተጨማሪ ስራ ያልነበራቸው መሆኑን መስከረም 3/1972 ዓ/ም ከአነ ብርሃነ መብራህቶም በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት ግቢ ወስጥ ምስክሩ በዘብ ጥበቃ ላይ ማደራቸውን ገልፀዋል::

መ/አስቃ ጨሏቀባ 4ራሱ ሆኖ ወደ እስር ቤቱ ሲገባ ማየታቸውን የልዩ ዐ/ህግ ቀርቦ የመሰከረውን ለማ ሃይለ ለሟች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ወደ ምርመራ ክፍል ይዘዋቸው እንደገባ የበትር ድምፅ መስማታችውን ቆይቶ ለማ ሃየለ ለሟቹ ከምርምራ ክፈል ደግፎ አምጥቶ እስር ቤት ያስገባቸው መሆኑን ደርጊቱ የተፈፀመው መስከረም 3 ለ4 አጥቢያ ሌሊት የሚያነጋ መሆኑን ነው ምስክሩ ያስረዱት::

ተከሳሽ ደንበኛዬ መምህ/ር ብርሃኔ ፀጋይ ግን በዚያን ግዜ አቶ ገ/ሄር ኪዳነ ሲመረመሩ ያስመነሩቸውን ገልፀዋል:: ለማ ሀይለ ከመ/አስቃ ጨልቀባ በመሆን ወደ

የማች ህይወትም ያን ጊዜ ያለማለፉዋንና 1 አለቃ ጫካ አለማየሁ፣ የማነ ተክሲትና መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ተደብዳቢው ሰው ከመርመራ ክፍል አውጥተው ለዘቦች እንዳስረከቡዋቸው እነሱም ተመርማሪው ሰው ተቀብለው ማስገባታቸውና ሰዓቱ የተባለ ማቹ መሞታቸውን የገለፀላቸው መሆኑን አስረድተዋል::

የመመህር ብርሃኔ ስራ ተራ መምህር እንደነበሩ ከመግለፅ ምስክሩ ከማች ጋር ዝምድና እንደሌላቸውና ከህግ ባለቤታቸው ግን የስጋ ዝምድና እንዳላቸው ነው የገለፁት:: ማች መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሌሊት በእስር ቤት ውስጥ ሞተው ማደራቸው ነው ገልፀው የመሰከሩት::

ይሁን እንጂ እነህ የህግ ምስክር አቶ ታደሰ ፍስሃ በወቅቱ ከ3ኛው የመከላከያ ምስክር አቶ ጉሩም አስፈሃ እና ከሌሎች ሰዎች ጋር በእንትጮ ወረዳ ታስረው እነደነበሩ 3ኛ የመከላከያ መስክር አቶ ጉሩም አስፈሃ በሚገባ መስክረዋል:: ከዚህም በተጨማሪ አቶ ታደሰ ፈሰሃ መስከረም 4/1972 ዓ/ም ጣት ከእስር ቤት ውስጥ ሆነው ስሁተኛው መከላከያ ምስክር ጠርተው በእስር ቤት ውስጥ ሰው መቶብን አድረዋልና አቶ አስገደም ምህረቱ ማቹ ዘመዳቸው ስለሆኑ አቶ አስገደም ምህረቱ ከአቶ ወልዱ ረዳ ቤት ስለሚገኙ መልእክቱን ሂደህ ንገራቸው በለው ልከዋቸው ወደያውኑ መልእክቱን ሂደው እንዳደረሱላቸው በሚገባ መከላከያ ምስክሩ የመሰከሩ ናቸው::

1ኛው የመከላከያ ምስክር አቶ ታደሰ ፈሰሃ በወቅቱ በእስር ቤት መኖራቸውን በሚገባ መስክረዋል:: 18ኛው መስክር ግን በእስር ቤት አከባቢ ያልነሩ በከተማው ውስጥ አድረው መኖራቸውን እየታወቀ በእስር ቤት አከባቢ ሆነው ቀርበው የመሰከሩት ምስክርነት በውሸት የሰጡት ምስክርነት መሆኑን በግልፅ ሲታወቅ ችለዋል::

እነኚህ የልዩ ዐ/ህግ ምስክር የሰጡት ምስክርነት ሲታይ ራሱ በራሱ የሚጋጭና ማቹ ሙቱ በተባለበት ሰዓት የሰዓቱ ልዩነት ያለበት መሆኑን ይታወቃል::

በተለይ መምህር ለማ ሀይሉ ከላይ በመግቢያ ላይ እንደገለፅነው በደርግ ዘመነ መንግስት የነበረው መደበኛ ስራ አስተማሪ ሲሆን በወቅቱ የነበረውን ንቃተህሊና ተመዝኖ በአቤት ጠበቃ ጋድ መሳሪያ ታጥቆ የደርግ ቀበሌ ታማኝ ሰራተኛ መሆኑን ማንም የሚያውቀው ቢሆንም ታጣቂ ለመሆኑ ራሱ ከተከበረው ጠ/ፍ/ቤቱ ቀርቦ ቃሉ ማህላ ሲፈፅም የሰጠው ቃል ራሱ ጉልህ ማስረጃ ነው ቢባልም በዚሁ ሊላ ማብራርያ ለመስጠት የሚቻል ቢሆኑም የተከበረ ጠ/ፍ/ቤት የስራ ጊዜ ማሻማት እንዳይሆንብን አምብዛም ለማብራራት አልፈቅድም::

ሆኖም መም/ር ለማ ሃይሉ አክለው በመስቀለኛ ጥያቄ እንደገለፁት ደንበኛዮ መም/ር በርሃኔ ፀጋይ ተራ አስተማሪ የነበሩ እንጂ ሌላ ተጨማሪ ስራ እንዳልነበራቸው ያን ግዜ ከቢሮው መግባታቸው ካልሆነ በስተቀር ሌላ የወንጀል ተግባር ፈፃሚ እንዳልነበሩ ነው ገልፀው ለፍ/ቤቱ የመሰከሩት::

እንደተባለውም እኒህ ደንበኛዮ መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ገለልተኛ አስተማሪ መኖራቸውን ከተገለፀ ዘንዳ በዘፈቀደ በስልጣናቸው ወደ እስር ቤት ገብተው ሰዎችን ከእስር ቤት አያወጡ ለመመርመር ይችላሉን? ለማ ሃይሉ ማች ገ/ሂር ኪዳኑ ከእሰበት አስወጥቶ ወደ 1 አለቃ አባይ ገብረህይወት አስገብቶ መልሶ ወደ እስር ቤቱ ደግሞ ከእነ 1 አለቃ ጫካ አለማየሁ ገር ማስገባቱን በወቅቱ በጥበቃ በታ ላይ የነበሩትም ሆነ በእስር ቤት ታስረው ከነበሩት በመከላከላየነት ያቀረብናቸው ምስክሮች አስመስክረንበታል::

ገብረህይወት ቢሮ ውስጥ ገቡ 1 አስቃ ጫካ ዓለማየሁና የማነ ተክሌት በመሆን አሳድረሃል እያሉ ይመረምሩት እንደነበትና ማቼም አላሳደርኩም እያለ ይጮህ እንደነበረ ቀይቶ 1 አስቃ ጫካ አለማየሁና የማነ ተክሌት በመሆን ደግፈው ከምርመራ ክፍል ማቹን ደግፈው ይዘው መምጣታቸውን

መምህር ብርሃኔ ፀጋይ ግን በአንትጮ ከተማ በመምህርነት ስራ ላይ ተመድበው ይሰሩ የነበሩ መሆናቸውን እንጂ ከመመህርነት ስራ ውጭ ሌላ ተጨማሪ ስራ ያልነበራቸው መሆኑን ማታ መጥቶ በ1 አስቃ አባይ ገብረህይወት ቢሮ መግባቱን እንጂ ይህ የወንጀል ተግባር ፈፅመዋል የሚል ምስክርነት የሰጡት እንደሌለ ከሰጡት ምስክርነት ለመረዳት ተችለዋል።

18ኛው ምስክረም መስከረም 02/1972 ዓ/ም ማች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ በአንትጮ ወረዳ ህግን ለማስከበር ውስው መስከረም 03/1972 ዓ/ም ታስረው ማታ በአንትጮ ወረዳ አስተዳደር በሮ ውስጥ ሲመረመሩ እና አስቀድመው ወደ ቢሮው የገቡት 1 አስቃ አባይ፣ የማነ ተክሌትና መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ ገብተው እንደነበሩና ለማች ገ/ሄር ኪዳኑ 1 አስቃ ጫካ አለማየሁና የማነ ተክሌት ይዘዋቸው ወደ ቢሮው በመግባት ወንድምህ ጠዓመ ኪዳኔ ቤትህ አሳድረሃል እያሉ መደብደብ እንደጀመሩ ማችም አላሳደርኩም ከወንድሜ ጋርም ግንኙነት /የለኝም/ የለኝም አባካችሁ አትግደሉኝ ይሉ እንደነበረም ገልፀዋል።

በተጨረሻም የ1 አባይ ገብረህይወት ስም በመጥቀስ አባይ በማይሆን ቦታ መታኸኝ እያሉ ማቹ ከምርመራ ክፍል ደግፈው በማምጣት ለእነ አስገዶም መህረቱ አስረከቡዋቸው። እነርሱም ተረክበው እስር ቤቱ እንዳስገቡዋቸው በዚህ ቀን ከሌሊቱ 8 ሰዓት ሰዓድ የተባለው ሰውየው ሙተዋል በሉ የነገራቸው መሆኑን ሰውየው ሲመረመሩም የቢሮው መዝገያ ተዘግቶ እንደነበረም አስረድተዋል።

ማች ሰው ማን እንደገደላቸው የለማወቃቸውንና በድምፅ ግን አባይ ምን አስበት በአንድ ጥይት ብትገድለኝ እያሉ ጨሆታቸውን ያሰሙ እንደነበሩ መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ግን አስተማሪ ብቻ የነበሩ መሆናቸውን ከገለፁ በሃላ ከማች ጋርም ዝምድና እንዳልነበራቸው የገለፁ ቢሆኑም ከባለቤታቸው ግን የስጋ ዝምድና እንደነበራቸው ነው ገልፀው የመሰከሩት።

19ኛው ምስክርም መስከረም 02/1972 ዓ/ም ማች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ በአንትጮ ወረዳ በአስተዳደር ጽ/ቤት ታስረው በነምን ውስጥ/ታስረው/ መኖራቸውን የተያዙትም ክብረ በዓል ስለነበር በዓሉን አክብረው ወደ ቤታቸው ሲሄዱ ከመንገድ እንደነበር። በ03/01/1972 ዓ/ም በምርመራ ክፍል ውስጥ ወንድምህ ጠዓመ ኪዳኑ አሳድረሃል በማለት ይደበደቡ እንደነበር አስረድተው በወቅቱ የነበረው የወረዳው አስተዳዳርም 1 አስቃ አባይ ገብረህይወት መሆኑን። መስከረም 03/1972 ዓ/ም 1 አስቃ አባይ ገብረህይወት፣ 1 አስቃ ጫካ አለማየሁ፣ መ/ር ሰለሙን አሰፋ፣ የማነ ተክሌት፣ መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ ቀደም ብለው ከወረዳው አስተዳደር ቢሮ ገብተው መኖራቸውና የ1 አስቃ ጫካ አለማየሁና የማነ ተክሌት ማቹን ከእስር ቤት አስወጥተው ከቢሮ ውስጥ እንዳስገቡዋቸውና አዚያው ምርመራው መቀጠላቸውና ያን ጊዜ ማቹ አባይ አንደ ጊዜ አናግረኝ ከወንድሜ ጋርም ፍቅር የለኝም ሁለት ልጆቼን ሳሳድግ ተወኝ ይሉ እንደነበሩና በመቀጠልም አባይ በጫማህ በማይሆን ቦታ መታኸኝ ገደልከኝም ከእንግዲህ አገሬትዋን ትሰፋህ እያሉ ይናገሩ እንደነበረም ነው ጨምረው የገለፁት።

5ኛ/ የመከላከያ መስክር ወ/ሮ ለተብርሃን ፀጋይ ባራኺ

በ21/10/94 ዓ/ም ከጠ/ፍ/ቤቱ ደረስ ቀርበው ሲመሰክሩ ስምን መጡ ተብለው ለቀረበላቸው ጥያቄ ከፍ/ቤቱ የመጥርያ ደብዳቤ ደርሶኝ መጥቻለሁ አሉ:: ስለምን ስመመስከር መጡ? እኔ መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ በተከሰሱበት ዘር ማጥፋት በመከላከያ ምስክር ስመመስከር መጣሁ:: ከመም/ር ብርሃኔ ፀጋይ የትና መቼ ነው የምትተዋወቁት? መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ ወንድሜ ስለሆነ አውቀዋለሁ:: ከሱ ጋር አብሬ አኖራለሁ ትምህርቴም አማር ነበርኩ:: በዚያን ጊዜ ሴላ ስራ ነበርዎትን? የወረዳ አንትጮ የኪነት አባል ነበርኩ:: በ1972 ዓ/ም የተፈፀም ሁኔታ ካለ ቢገልፁልን? መስከረም 3/1972 ዓ/ም አንትጮ ከተማ አናት አገር ጥሪ ነበር ከገጠርና ከከተማ ስተሰበሰበው ህዝብ በአንትጮ ከተማ ቅስቀሳ ስናደርግ ወጣቶቹ አንድ ሰው በምርመራ ተደብድበው ሙት አድረዋል ብለው ነገሩን:: ቀይቶውም የሞተው ሰው አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ ይባላል ሲል ከወጣቶቹ ውስጥ ነገሩን:: ከቀኑ 10 ሰዓት ሲሆን ወደ ቤቴ ሄድኩ ትንሽ ቆየት ብሎ መም/ር ብርሃኔ ወደ ቤቱ መጣ እቤቱ አድሮ ጣት በ4/01/72 ዓ/ም ወደ ምድብ ስራው ቀደም ብሎ ወጣ:: የልዩ ዐ/ህግ ጥያቄ ከወንድምዎ አብሮ ይኖሩ የነበሩ ከመቼ ጀምሮ ነው? አባታችን ስለሞተ ከወንድሜ ጋር አብሬ ነው ያደግኩት:: የባለቤቱ ስም ማን ይባላሉ? ወ/ሮ መሓሪት ረዳ ይባላሉ:: ከተጋቡ በሃላም አብረአቸው እኖር ነበር:: ከኪነት ስራ ውጭ ሴላ ስራ አልነበረኝም:: ያኔ የ6ኛ ክፍል ተማሪ ነበርኩ መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ከመምህርነት ስራው ውጭ ሴላ ስራ አልነበረውም:: በቤታችሁ ስንት ሆናችሁ አደራችሁ አራት/4/ ሆነን አደረናል ሲሉ የመስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

-------የመከላከያ ምስክሮች አበቃ---------

በልዩ ዐ/ህግ በኩል የቀረቡትን መስክሮች በሰጡት ቃል ምስክርነት ላይ ያለውን አንድነትና ልዩነት እስኪ እንመልከት::

የልዩ ዐ/ህግ ጠቅለል ባለመልኩ እሉኝ ብሎ ያቀረባቸውን ምስክሮች ብዛት ሦስት/3/ መሆናቸውን ይታወቃል:: መስክሮች የሰጡት ቃል ምስክርነት አንድ በአንድ መቃኘቱና መዳሰሱ አማራጭ የሴለው አበይ ጉዳይ መሆኑን እናምንበታለን::

ይኸውም 17ኛው መስክር በተመለከተ

ምስክሩ መምህር ለማ ሃይለ የቀደመው ህይወት ታሪካቸው ሲመዘን መደበኛ ስራቸው መመህር ሲሆን በደርግ ዘመነ መንግስት በነበራቸው አቢታዊና ታማኝነት በከተማው አቤት ጠበቃነት ተመልምለው የደርግ ስርዓት አደሜ ስመራዘም ሲታገሉ የቀዩ ሰው ስመሆናቸው ራሳቸው አቤት ጠበቃነታቸውን አምነው በራሳቸው አንደበት የገለፁበት በመሆናቸው ሴላ ተጨማሪ ማስረጃ የሚያስፈልገው አይመስለንም::

ከሰጡት ምስክርነታቸው ውስጥ በመስከረም 3/1972 ዓ/ም በአንትጮ ወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት ከ 1 አስቃ አባይ ገ/ህይወት ቢሮ መምህር ብርሃኔ ፀጋይ፣ ሰለሙን አሰፋ፣ የማነ ተክሊት፣ ከ 1 አስቃ አባይ ገብረህይወት በመሆን ከ 1 አስቃ አባይ

የት ነበር ምርመራ የተደረገበዎት? ፍቅ አስ ከሰሩ ነበር ምርመራው የተካሄደብን። ከማች ገ/ሄር ኪዳኑም በመንገድ ነው የተሳሰፍን በምርመራ ግዜ አልተገናኘንም። ከማን ቢሮ ነበር ያስገቡዋቹሁ? የወረዳው ከድሬዎች ጽ/ቤት ነበር። ለማች ገ/ሄር ኪዳኑ የወሰዳቸው ማን ነበር? ማን መሆኑን አላውቅም ሰዓቱም ጨለማ ነበር። ከተመረመሩ በሃላ የት እንደወሰዱዋቸው አላየሁም። መቼ የት ሞቱ? ከእስረ ቤቱ ውስጥ ነው የሞቱ ሲሉ በወሬ ሰማሁ። ስንት እስር ቤት ነበር? መርመራው ክፍል ለብቻው ሆኖ አምስት/5/ ክፍል ነበር። የተመረመረ ሰው ለብቻው ያልተመረመረው ለብቻው ነበር የሚታሰረው። ከተመረመርክ ካልተመረመረው ሰው ጋር አይገናኙም።

እርስዎ በስንት ሰዓት ለምርመራ ተወሰዱ? ከ3-4 ሰዓት ማታ ይሆናል። ገ/ሄር ኪዳኑ 4 ሰዓት አከባቢ ይሆናል የወሰዱዋቸው። ደጋሚ ጥያቄ በወቀቱ እርስዎ ታስረው እያሉ ማን ይጠብቅ ነበር? ቡዙዎች ናቸው እየተቀያየሩ የጠብቁ ነበር። በጠበቃ የነበሩ አላውቃቸውም። በግቢው ውስጥስ ስንት ክፍል ነበር? እኔ የታሰረኩበት ክፍል ብቻ ነው የማውቀው ቡዙ ቤቶች አሉ እስረኞች የሚታሰሩበት ግን 3-4 ቤቶች ይሆናሉ። በአንድ ክፍል ቤት ስንት ስንት እስረኞች እንደሚታሰሩ አላውቅም። በግምትስ ስንት እንደሚታሰሩ አያውቁም? አላውቃቸውም ሁለቱ የአገሬ ሰዎች ብቻ ነው የማውቀው ሲሉ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል።

4ኛ/ የመከላከያ ምስክር ወ/ሮ መሐሪተ ረዳ ንጉሰ

በ21/10/94 ዓ/ም ከጠ/ፍ/ቤቱ ድረስ ቀርበው ሲመሰክሩ ስምን መዙ ተብለው ተጠይቀው ከፍ/ቤቱ የመጥሪያ ደብዳቤ ስለደረሰኝ ነው የመጣሁት አሉ። መምህር ብርሃኔ ፀጋይ መቾና እና የት ነው የምትተዋወቁት? ቀደም ብሎ ነው የማውቃቸው ከ1970 ዓ/ም ጀምሮ በትዳር አብረን ነው የቆየነው። የታሰሩበት ጉዳይ ምንድነው? መስከረም 3/1972 ዓ/ም በማች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ አድ አስበት ተብሎ በመከሰሱ በመከላከያ ምስክርነት የመጣሁ። ገ/ሄር ኪዳኑ ምን የሆኑ ሰው ናቸው? መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሙተዋል የሚባሉ ናቸው። መ/ር ብርሀኔ ፀጋይ በዚያን ግዜ የት አደረ? እቤቱ ነው ያደረው መስከረም 4/1972 ዓ/ም ጠዋት በአንድ/1/ ሰዓት ቁርሱን በልቶ ወደ ሰራው ወጥቶ መሄዱን አውቃለሁ። ከመም/ር ብርሃኔ ፀጋይ የተጋባችሁት መቼ ነበር? በየካቲት ወር 1970 ዓ/ም ነበር። መቼ ለማቸው ገ/ሄር ኪዳኑ ይባላሉ ተብለው በወሬ ሰምቻለሁ እንጂ በአካል አላውቃቸውም። ስአሟሟታቸው ሁኔታም አሁን ጉዳዩ ከተነሳ በሃላ ነው። መስከረም 3 እንዴት አወቁዋት? በዚያን ግዜ የእናት አገር ጥሪ ስለነበር በዚህ ምክንያት አውቀዋለሁ። ለሰማች አሟሟች ጉዳይም ያኔ ሰው ሲያወራ ሰምቼ ነበር።

እቤቱ ያደረችው እህቱ በስንት ሰዓት ወጣች? ጠዋት በ2 ሰዓት ያኔ የ6 ክፍል ተማሪ ነበረች። የተከሳሹ እህት መቼ ወደ ቤትዋ መጣች? ከተጋባቹሁ በሃላ ነው? አዎ ከተጋባን ሆኖ አብራ ከእኛ ጋር በዚያን ጊዜ ትኖር ነበር። ያኔ የተከሳሽ ደምፅ ይሰማ የነበረ ሲሆን አቶ ገ/ሄር መሞታቸውም በዚያን ጊዜ ሰምቻለሁ። ተከሰ ለምን እንደሆነ ግን አላወቅኩም መምህር ብርሃኔ ከመምህርነት ስራው ውጭ ሌላ ስራ አልነበረውም ሲሉ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል።

መሃም/ር ስማ ሃይሉ ማቹን ወደ ምርመራ ከምሽቱ 4-5 ሰዓት ይሆናል ይዘዋቸው የገባው:: ከልዩ ዐ/ህግ መሰቀሉና ጥያቄ ከ3ቱ ጋር ስማ ሃይሉ አብረቻቸው መጣ ወይ? ከነሱ በሃላ ነው የመጣው:: አስተዳዳሪው ማን ነበር? የ 1 አስቃ አባይ ገ/ሂወት ነበር:: ተደብዳቢው አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ከምርመራ ቦታ ምለሰው ያመጡት ስማ ሃይሉና 1 አስቃ ጫካ አስማየሁ ናቸው:: የጠበቃ ስራችሁ የጨረሳችሁበት በስንት ሰዓት ነበር? ማት በ12 ሰዓት ሲሆን ነው:: ማደሪያችሁስ ይት ነበር? በአስተዳደር ጽ/ቤት ከምግ ነበር:: እስርቤቱስ ማን ተረከባቹሁት? አሳስታወሳቸውም:: ስንት ክፍለስ ነበረው? ወደ ስምንት/8/ ክፍል ይሆናል 1-ገ/ሚ/ር ጽ/ቤት 2-ፖሊስ እስር ቤት፣ 3 አስተዳደር ጽ/ቤት 4-ክሹና 1 በአጠቃላይ 8 ክፍል ነው ያሉት:: ጣት በ12 ሰዓት ሲሆን ከእስረኞች አንዱ የነበረው ታደሰ ፍስሃ አኔን በስም ዘርቶ ሰው አዚህ እስር ቤት ውስጥ ሙትብን አድረዋል ማቹም የአቶ አስገደም ምህረቱ ዘመዳቸው ስለሆነ ሂድና ለአቶ አስገደም ምህረቱ ንገርልኝ ስላለኝ የት ነው የማገኛቸው ብዮ በጠየቀው በአቶ ወልዱ ረዳ ቤት ነው የሚያድረው ስላለኝ መልእክቱን ለማድረስ ወደ ተባለው ቤት በመሄድ መልእክቱን ለአቶ አስገደም ምህረቱ አድርሼ ወደ ግል ስራዬን ሔጃለሁ ሲሉ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

3ኛ/ የመከላከያ ምስክር አቶ ግሩም አስፍሃ ገብረመድህን

በ21/10/94 ዓ/ም ከጠ/ፍ/ቤቱ ድረስ ቀርበው ሲመሰክሩ ስምን መጡ ተብለው ሲጠየቁ ለምስክር ተብዮ ከፍ/ቤቱ የመጥሪያ ደብዳቤ ደርሶኝ መጥቻለሁ አሉ:: ከመ/ር ብርሃኔ ጋር የትና መቼ ነው የምትተዋወቀት? እኔ አማውቃቸው እንትጨ ሲሆን አብሮ አደግ ነን:: ከተወለዱ ግዜ ስራ እስከ ጀመሩበት ግዜ ድረስ አውቃቸዋለሁ:: እኔም ታጣቂ ምልሻ ነበርኩ:: ምን የሚያውቅት ነገር አለ? መ/ር በርሃኔና መ/ር ሰለሙን ገ/ሄር ኪዳኑ ለተባለው ገድለዋል በመባላቸው ነው:: መስከረም 3/1972 ዓ/ም ነው የተገደለው:: በዚያን ግዜ እኔ እስረኛ ነበርኩ:: ጥያቄ ከእርስዎ ጋር ታስረው የነበሩ ሰዎች ካሉ ግዕሀትን ታደሰ ፍስሃና ሰዒድ ነሩ ጳጉሜን 2/1972 ዓ/ም ጀምሮ እስከ መስከረም 7/1972 ዓ/ም ድረስ ታስሬ ነበር:: አብሮ ታስሮ ነበር ማቹ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ? ከእኔ በሃላ ነው እስር ቤት የገባው:: በእስር ቤቱ ስንት እስረኞች ነበራችሁ? ብዙ እስረኞች ታስረው ነበር ከእነዚህ ውስጥ ሁለት/2/ ብቻ ነው የማውቃቸው:: የአቶ ገ/ሄር ኪዳኑ አገዳደል በ1972 ዓ/ም በምርመራ ውስጥ መገደሉን አውቃለሁ እኔም በምመራ ውስጥ ገብቼ ተመርምሬ አለሁ:: የ 1 አስቃ ጫካ አስማየሁና አንድ ልጅ እና እንዲሁም አንድ አማራ ሰው በመሆን ነው:: ስንትቻችሁ ነው የመረመሩዋችሁ? አንድ ልጅና ገብረማድቃን ከተባለ ካድሬ በመሆን በተጨማሪ መረመረኝ:: ለማች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የመረመሩዋችው ሰዎች ግን ጨለማ ስለነበር አሳየሁዋቸውም ነገር ግን አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ምን አድርጌ ነው ይሉ ነበር:: ይመረመሩበት ከነበረው ክፍል አውጥተው ወደ ሌላ ክፍል ነው ያስገቡት እንጂ ከታሰርኩበት አላመጡትም::

የመመርመርያው ቦታው አንድ ሳይሆን የተለያየ ነበር:: ጥያቄ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ከምርመራ ክፍል እንዳስገቡት ምን ሆነ? በነጋታው ሞቱ ብለው ሰዎች ነገሩኝ:: የልዩ ዐ/ህግ ጥያቄ ማን ቀድሞ ታሰረ? አቶ ገ/ሄር ታስረው ስለነበረም እስረኞቹ በምርመራ ጊዜ የተገናኘነው በዚያን ሰዓት ነው:: ማች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የመጡት

ሰዎች የሰማይ ብርሃን ነበር:: ስማ ሃይለ ቁልፍ ይይዝ ነበር? እኔ አላውቅም ቁልፍ አልነበረውም በስጋጥ ነው የሚዘጋው ጽ/ቤቱ:: ደጋሚ ጥያቄ ከጠበቃ መ/አለቃ ጨልቀባ ማች አቶ ገ/ሄር ኪዳነ የተደበደቡበት እስረኞች በነበሩበት ቤት ነው? እንዴት አድርገው አዝዖ ሲደበድቡት ቻሉ ያበራሩት? መ/አለቃ ጨንቀባ የጦር ሃላፊ ነው:: ተደብዳቢው አውጭ ነው የደበደበው አውጥተው ነው የደበደቡት:: በውስጥ ከነበሩት 6 እስረኞች በስም የሚያስታውሱት ካለ ቢጠቅሱልን? እኔ ሲወጡ ሲገቡ ከሽንት አንዷ አላውቃቸወም::

ከዳኞች የማጣርያ ጥያቄ ስማ ሃይለ የት አለ? ሙተዋል:: ገ/ሄር ኪዳነ ሲደበደብ 3 የተለያሉ መልስ ነው የሰጡት 1-ስማ ሃይለ አውጥቶ ደበደበው እስረኞች ባሉበት ውስጥ መደበደቡ ገልጠዋል:: በሌላ በኩልም ከእስረኞች አውጥቸው ከውጭ እንደደበደቡት ገልጠዋል የትኛው ነው ትክክል? ያበራሩ:: ገ/ሄር ኪዳነ አላውቀውም ነበር ገ/ሄር ኪዳነ ሙተዋል ብለው ነገሩን እስረኞች መዝጊያውን አንኳኩተው:: ምን ሆኖ ነው የሞተው? አንዳ ጥያቄወን /አልተመለሰም/ አትመልሱም ያሉት እስር ቤት ግቢ ውስጥ ባሉበት ነው የተደበደበው ሲደበደብ አይተዋል ወይ እርስዎ? እኛ አላየነውም የድብደባ ድምፅ ሰምተናል:: ለማየት መንድነው ችግራችሁ? የኛ መብት አይደለም ለማየት:: ለማየት የሚከለክላችሁ ምንድንው? እኛ በውጭ ጥበቃ ላይ ነን እስረኞቹ ግን ግቢ ወስጥ ስለነበሩ እኛ አይታየንም:: ስንት ክፍል በት አለ? አምስተ ክፈል አንድ ክፍል የእስረኞች ክፍል ነው፣ ፎቁና አደሞው የአስተዳደር ጽ/ቤት ነው:: በግቢው እኛ ዘቦች በቻ ነበርን ብላችሃል ሌላ ሰው አልነበረም? እናት አገር ጥሪ ስለነበረ ሌላ ሰው አልነበረም ተረኛ ያልሆነ በግቢው ውስጥ የተኛ አልነበረም የለም::

መጨረሻ የሞተው ሰውየው ምን ሆነ? አነ ጫካ ፖሊሶች አስረከቡኩዋቸው የት እንዳደረሱት ግን አላውቅም:: እርስዎ የማን ክፍል ነው አምጠቡቁት? ሦስታችን ነው እምንጠብቀው ስማ ሃይለ እስረኞችን ይጠብቅ ነበር:: ከግቢው መቼ ወጡ? ከሌሊቱ 8 ሰዓት ሲሆን:: ለምን ሌሊት ወጡ? የውጭ ቀጠና እንድንጠብቅ ታዘን ለፖሊስ ጫካ አለማየሁ አስረክበነው ሄድን::

ሦስቱ የማያውቁዋቸው ሰዎች ስራቸው ምን ነበር? ከመ/አለቃ ጋር የነበሩ? እኛ አናውቃቸውም አማርኛ ተናጋሪዎች ጥቁቁር ሆነው ሦስቱም ከላሽን ጠመንጃ ይዘዋል ወታዳራዊ ልብስ የፖሊስ ዓይነት የለበሱ ናቸው ሲሉ የመስክርነታቸው ቃላቸው ሰጥተዋል::

2ኛ/ የመከላከያ ምስክር አቶ ብርሃኑ መብራህቶም ገብሩ

በ21/10/94 ዓ/ም ከጠ/ፍ/ቤቱ ድረስ ቀርበው ሲመሰክሩ ለምን መጡ? በምስክርነት መጥርያ ደብዳቤ ደርሶኝ:: መ/ር ብርሃኔ መቼና የት እንደሚያውቁት ያበራሩ? እስከ 1972 ዓ/ም አውቀዋለሁ:: እኔም ተማሪ ነበርኩ በዚያን ጊዜ የደህ ቤተሰብ ነበርኩ የአቤት ጥበቃ አባልም ነበርኩ:: በመስከረም 03/1972 ዓ/ም ተሐድሶ ነበር በዝያን ጊዜ ተኩስ ነበር I አለቃ አባይ፣ መ/አለቃ ጨልቀባ፣ I አለቃ ጫካ አለማየሁ 4ኛ ስሙ አላውቀውም መም/ር ስማ ሃየለ ነበር:: አንድ እስረኛ ነበረ ስማ ሃይለ ሰጥያቄ በሎ ወሰዳቸው አቶ ገ/ሄር ኪዳነ ለምርመራ ወሰዳቸውና ተመርምሮ ሲመለስ መም/ር ስማ ሃይለ ተሸክሞ መለሳቸው መም/ር ብርሃኔና መም/ር ሰለሙን በዝያን ጊዜ አልነበሩም አልመጡም ስራቸውም መምህራኖች ነበሩ::

35

አሰፋና መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ በነበሰ ጉዳይ ታስረዋል የሚል ስሰማሁ በመከላከያ ምስክር መጥቻለሁ:: ከእነ ብርሃኔ ፀጋይ ጋር ዝምድና የለኝም:: ጥያቄ ከመበቃ ከመምህር ብርሃኔ ፀጋይ የትና መቼ ነው የምትተዋወቁት? በወረዳው አሕፈሮም መምህር ነበር:: በ1972 ዓ/ም የእርስዎ ስራ ምን ነበር? ታጣቂ ዋርድያ የማን? የደርግ ነበርኩ:: በዚያን ጊዜ ያጋጠምብዎትና ያዩት ነገር የሚያስታውሱት ነገር አለ? እኔ 3ራሴ መብራህቶም ብርሃት ነበርን ማታ አንድ/1/ ሰዓት ጀምሮ ዘብ ተመደብን በ2 ሰዓት ሙት አስቃ ጨልቀባ 4 ራሱ ወደ ወረዳው አስተዳደር ሲገባ አየነው:: ስማ ሃይለ ስገብረእግዚአብሔር ኪዳኑ ከየት እንዳመጣው አናውቅም ግን ሲያስገባው አይተናል ያስገባውም ስማ ሃየለ ነው:: ስተመቺው ደግፎ አወጣው መልሶም ደግፎ አስገባው:: ድርጊቱ የተፈፀመው በ1972 ዓ/ም ተኩስ ውስን መስከረም 3/1972/4/1972 ዓ/ም ነው:: በዚያን ግዜ በርሃኔ ፀጋይ የት ነበር? መምህር ነበር አልነበረም:: ገ/ሄር ኪዳኑ ሲደበደብና ሲያስገቡት ሲያስወጡት መምህር ብርሃኔ ፀጋይ አልነበረም::

ከአቶ ሰለሙን የት ነው የምትተዋወቀት? መም/ር ሰሎሙን መምህር ነበር እኔ ታጣቂ ሆኜ በደንብ ነው የማውቀው የከተማው ሲቀ መንበር ነበር:: ሀሙስ ዕለት የአናት አገር ጥሪ ነበር አስተባባሪ ነበር:: ሙት አስቃ ጨልቀባ 4 ራሱ ሲገባ አይተዋል ስማ ሃይለ ገ/ሄር ኪዳኑን ይዞት ገባ:: ስማ ሃይለ አቤት ጥበቃ ገድ ነበር ስራው:: ጫካና አንድ ይዘውት አመጡት ተብሎ ነው ታዘው ያመጡት ከ3 እስከ 5 ሰዓት አካባቢ ነበር የደበደቡት:: እሰዎ አዘያ ነበሩ ወይ? ጥበቃ ላይ ነኝ የነበርኩት ሲገባ ነው በደንብ ያየሁት::

መም/ር ሰለሙን አሰፋ አልነበረም በዝያን ጊዜ ሴሎቹ አብረውት ያደረት እነማን ነበሩ? ወልደገሪማና ብርሃኔ ነበሩ ከኛ ውጭ ሌላ አልነበረም::

መስቀለኛ ጥያቄ ከልዩ ዐ/ህግ የእርስዎ መደበኛ አድራሻ የት ነበር? እዝያው መሰርያ ቤት ነበር መኖሪያዎስ ታች ነው? ታጣቂ ሆኜ ግን እዝያው ነበርኩ:: መ/አስቃ መልኩ ምን ይመስላል? ቀጠን ብሎ ጠየም ያለ ረዘም የለ ነው:: ጫካስ አብሮት ነበር? እስር ቤቱ ውስጥ ነበር የፖሊስ አስተዳደር ስለነበር:: ስማ ሃይለ አስገባው ብለዋል ከማን ቢሮ ነው ያስገቡት? መ/ቤቱ የደርግ ሆኖ የወረዳው አስተዳደር ጽ/ቤት ነበር:: ከመ/አስቃ የነበሩ ሰዎች እነማን ይባላሉ? እነሱን አናውቃቸውም መ/አስቃ ብቻ ነው የማውቀው:: አስተደዳሪ ማን ነበር? I አስቃ አባይ ራሳቸው ነው ያስገቡት ወይስ ማነው? ስማ ሃየለ ነው የከፈተላቸው:: የስማ ሃይለ ስራ ምን ነበር? አስተማሪ ሆኖ ጠበቃ ጓድ ነበር:: ስማ አስተዳዳሪ ጽ/ቤት ከፍተ የመግባት ስልጣን ነበረው ወይ? ስማ ሃይለ ከእነሱ አብሮ ገብተዋል ወይ? አዎ ገብተዋል ገ/ሄር ኪዳኑ ተደብድቦ ሲወጣ ስማ አውስጥ ነበር:: ዘብ ሦስታችን ነበርን ብላቸሃል እንዴት ነው? መ/አስቃ ገባ ቀጥሎ ስማ ተከተለው ግቢው አንድ ዋና በር አለው ሆኖም የሰራተኞች መግቢያም አንድ ትንሽ በር ያለው ሆኖ በግምብ አጥር የተከበበ ነው::

በእስር ቤቱ ውስጥ እነማን ነበሩ? አላውቃቸውም ስንትስ ናቸው? ስድስት/6/ ናቸው:: ማቹ የት ተደበደበ? እዝያው ታስረው የነበሩበት ክፍል ውስጥ ነው? በዝያን ቀን አብረን ሦስታችን ተሰማርተን ስንሰራ ውለናል በአጋጣሚ እኛ አብረን ነበርን:: ከዚያ በፊት አብራችሁ ጥበቃ ደርሳዋቹሁ ያውቃል ወይ? አጋጣሚ ነው አምንገናኘው::

ማች ገ/ሄር ኪዳኑ ያወቁት ነበርን? እኔ አላውቀውም:: ወደ ደብደባ ሲወሰዱ ማታ 2 ሰዓት ነበር ብርሃን ነበር ወይ? አዎ ነጭ ጋቢ ለብሶ ነበር ይታየን ነበር 4ቱ

ጋቢ ሸፈናቸው ስለባይ ሬሳውን እንደወሰደው ስመንኩት ቤተክርስትያን ለመቀበር አይፈቅድልህም አለኝ ውጭ ግን ቀበረው አለኝ I አስቃ አባይ:: ማቹም በርሃ ቀበርናቸው:: ማች ገ/ሄር ኪዳኑ ከምርመራ በፊት ጤነኛ ነበሩ እንደያውመ ስምን እንደተያዙ ጠይቀናቸዋል ሲጠጡ ግን መራመድ አቁቶዋቸው 3ቱም ደግሬው አወጡዋቸው::
የተከሳካይ ጠበቃ ጥየቄ ከማች ጋር ዝምድና አላችሁ ወይ? ከባለቤቱ ጋር እንጂ ከእኔ ዝምድና የለንም:: የመ/ር ብርሃኔ ስራ ምን ነበር? አስተማሪ ነበር:: መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ ማቹን አቀበሉን ሲሉን ሌሊት ነበር ወይ? ብርሃኔ መሆኑን እንዴት ለየት? በቤቱ ውስጥ የሻማ ብርሃን ስለነበር ነው:: ውጭስ ይበራ ነበር? እንተያይ ነበር መምህር ብርሃኔ ልብሱ የለበሰው ምን አይነት ነበር? የሲቪል ልብስ ነበር የለበሰው:: ፖሊስ ጣቢያው ራቅ ይላል 50 ኪ.ሜ ራቅ ያለ ሲሆን የፖስቲካ እስረኞች ግን አስተዳደር ነበር የሚታሰሩት:: የታሰሩበትና የቢሮው ርቀት 15 ሜትር አይሆንም ግቢው ግን አንደ ነው:: እርስዎ ምን ይሰሩ ነበር? እኔ የሰራዊት ገድ መሪ ነበርኩ 27 ሰዎች በሃላፊነት እመራ ነበር:: አደል ገንዛማኝ ከሌላ ቦታ ነበር የመጣሁት የገዛያን ሌሊት አረፍት ተሰጥቶኝ እዝያ ነበር የተገኘነው:: ማች የባለቤቱ ዘመድ ስለነበረ ጠጋ ብዮ ሁኔታውን አመለከተው ነበር:: ቤቱስ ዝግ ነው ንግግር የሚሰማው ግን በ I አስቃ አባይና በማቹ ብቻ ነበር ሲሉ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

የተከበረው ጠ/ፍ/ቤቱ የሰጠነው ብይን በተመለከተ

7ኛ/ሰባተኛ/፣ 8ኛ /ስምንተኛ/ እና 9ኛ /ዘጠነኛ/ ተከሳሾች መም/ር ብርሃኔ ፀጋይ ፣ መም/ር ሰለሙን አሰፋ እና የማነ ተክሊት የተመሰከረባቸው ክስ በክስ ሦስተ ላይ የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው የ I አስቃ አባይ ገ/ህይወት እና ከሌሎች ግብረአበሬቻቸው በመሆን ፈፅመዋል የሚል ነው::
ልዩ ዐቃቤ ህግ ያቀረባቸው ምስክሮች እንዳስረዱት ማች ገብረእግዚአብሸሔር ኪዳኑ የተባለ የተሓሕት ተባባሪ ነው በሚል በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ፅ/ቤት ውስጥ በቀጥጥራቸው ስር ውስጥ ካስገቡት በሃላ በግብረአበርነት መስከረም 3/1972 ዓ/ም ከምሽቱ 3 ሰዓት እስከ ሌሊቱ 7 ሰዓት ባለው ጊዜ ወስጥ ከ I አስቃ አባይ ገ//ህይወት ቢሮ ወስጥ አስገብተው ኩፍኛ ደብደበው ከጨረሱ በሃላ ከምርመራ ክፍል ተደግፎ እንዲወጣ በማድረግ መጀመርያ ታስረውበት ወደ ነበረው ክፍል እንዳስገቡትና ከአንድ ሰዓት በሃላ የሞተ መሆኑን የተረጋገጠ ስለሆነ የወ/መ/ህ/ቁጥር 32/1/ሀ/ እና 281/ሀ/ ተላልፈው መገኘታቸው ተመስክሮባቸዋል:: ስለዚህ 7ኛ፣ እና 8ኛ ተከሳሾች በተመሰከራቸው የህግ አንቀፅ መሰረት ይከላከሉ ሲል በ23/05/94 ዓ/ም በዋለው ችሎት ጠ/ፍ/ቤቱ ብይን ሰጥተዋል::

የመከላከያ ምስክሮቻችንን አቀርበናል

1ኛ/ የመከላከያ ምስክር አቶ ኪዳኔ ማርቆስ

በ21/10/94 ዓ/ም በነበረው ቀጠሮ ከጠቅላይ ፍ/ቤቱ ደረስ ቀርበው ሲመሰክሩ ስምን መጡ? ከፍ/ቤቱ የመጥርያ ደብዳቤ ስለደረሰኝ ነው የመጣሁት:: መም/ር ሰለሙን

40

ብርሃኔ፣ ጫካና የማነ ሆነው ደግፈው አመጡዋቸው:: ማች ታስረውበት የነበረው ቅርብ ስለሆነ ገ/እግዚአብሰሔር ኪዳኑ የተባለው አስረኛ ሞተዋል ብለው ነገሩን::
ወደ ምርመራ ክፍል ከመግባታቸው በፊት ማቹን ጤንነታቸው ሙሉ በሙሉ ነበራቸው ሲወጡ ግን መሄድ ሁሉ አቅቶአቸው ስለነበር ደግፈው ነው የወጡዋቸው:: ማን እንደደበደባቸው ግን አናውቅም:: በሬም ዝግ ስለነበር ነው፣ ሲገረፉ ግን አባይ ምነው እንደ ጥይት አጥህለኝ ወይ ሲሉ ነበር::
ከዝያ የእኔ ልብስ ነበር ያለበስኩዋቸው እንቅበራቸው ወደ ብለን ለ I አለቃ አባይን ስንጠይቅ ተሐሕት በቤተክርስትያን ይቀበሩል እንዲ ነውሮ ቅብሩት አለን::
የተከሳካይ ጠበቃ ጠያቂ ከማች ጋር ዝምደና አላችሁ? ጋብቻ እንዲ የደም ትስስር የለንም:: ሰውየው ሲመለስ እነ ብርሃኔ ፀጋይ አቀበሉን ብላል:: ሰዓቱም ሲሊት ነበር መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ የወታደር ልብስ ነው ለብሶት የነበረው ከ23 ዓመት በሃላ ልብሱን እንዴት አድርጌ ልለይ እችላለሁ:: የለዝያን ቀን አዝያው አድሮ አያውቅም እንዴት ልለየው እችል ነበር አስተማሪ ሆኖው እዚያው ለምን የድሩ ነበር ሴሎች እዝያ ያድሩ ነበር መ/ር ብርሃኔ ግን ያን ቀን ብቻ ነው ያደረው ሲሉ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

3-የ19ኛው የልዩ ዐ/ህግ ምስክር አቶ ታደሰ ፍስሃ

በ02/02/93 ዓ/ም ከጠ/ፍ/ቤቱ ድረስ ቀርበው ሲመሰከሩ ለምን መጡ ተብለው ስቀረበላቸው ጥያቄ በምስክርነት ተጠርቼ መጣሁ አሉ:: በማን ሲመሰከሩ? በማች አቶ ገብረእግዚብሔር ኪዳኑ በተሞቱ ሰው:: ተከሳሾችስ ያውቁዋቸዋል? አዎ እነ I አለቃ አባይ ገብረህይወት:: የልዩ ዐ/ህግ ጥያቄ የተመቱበት መቼ ነበር? መስከረም 2/1972 ዓ/ም በኣምግ እንትጮ ታሰሩ የተመቱት ደግሞ መስከረም 3/1972 ዓ/ም የነበረ በዓል ነበር በዓሉን አክብረው ወደ አገራቸው ሲሄዱ ትጠራለህ ተብለው ተመልሰው መጡ እስር ቤቱም እንትጬ ወረዳ አስተዳደር ነበር በነጌታው ወንበዴ ወንድምህ አሳድረሃል ተብለው ተደበደቡ አስተዳዳሪው የ I አለቃ አባይ ገ/ህይወት ሲሆን የተደበደቡትም በ I አለቃ አባይ ቢሮ ውስጥ ነበር:: ሲደበደቡ የነበሩት ሰዎች I አለቃ አባይ፣ ተክሊትና መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ ገቡ:: በስንት ሰዓት ገቡ? አንድ ሰዓት ቆይተው ገብረዓድቃን፣ መ/ር ሰሎሙን ገቡ ማች ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑን ይዘዋቸው ገቡ::
መመርመሪያው ቦታ የነበሩት 6 /ስድስት/ ሰዎች ነበሩ:: ወንድምህ ወዓመ ኪዳነ በቤትህ አሳድረሃል ተብለሃል እመን እያሉ ይደበድቡዋቸው ነበሩ:: ማቹ ግን አላየሁም እንዲያውም አንግባባም ይሉ ነበር:: ከዝያ I አለቃ አባይ አንድ ግዜ አናግረኝ እሉት እሺ ተናገር አላቸው እኔ እንደ አንተ ነኝ ከወንድሜ ጋር ምንም ፍቅር የለኝም ሲሉት በሉት አሁንም አየተዋጋን ነው አላቸው::
I አለቃ አባይ በጫማ በማይሆን ቦታ መታኝኝ በማይሆን ቦታ ላይ መታኝኝ እንግዲህ አገሩ ይስፍልህ አሉት ህይወቱ አላለፈም ከዝያ በሃላ ግን ተንገዳገደ በርሃኔ ፀጋይ፣ የማነና ጫካ ዓለማየሁ ተቀበሉት ብለው ሰጥተውን ወደ እስር ቤት አግቡት አሉን:: እኔ እንካ አምቢ ብዮ ነበር ግን እቶ አስገድም እንውሰደው አሉኝ ወሰድናቸው ከዝያ አንድ ሰው ይህ ሰው ደክመዋል አለን አባይነሽ የምትባለውን ሴት አባይ ሀጂና አይው አላት ህይወቱ እንዳለፈ ለአባይም ለእኔም ነገረችን ከዝያም ገብተን የሐቶ አስገደም

1-17ኛው የልዩ ዐ/ህግ ምስክር መምህር ስማ ሃይለ

በ02/02/93 ዓ/ም ከጠ/ፍ/ቤት ችሎት ድረስ ቀርበው ሲመሰክሩ ስምን መጡ ተብለው ሲጠየቁ በምስክርነት መጣሁ አሉ። በአነማን ምስክርነት? በመም/ር ብርሃነ ፀጋዬና በመም/ር ሰለሙን አሰፋ ለመመስከር መጥቻለሁ። ዝምድናም ሆነ ጠብ የለኝም ብሏል። የልዮ ዐ/ህግ ጥያቄ ምስክርነቱ ስለምን ጉዳይ ነው የሚያውቀት? በ1972 ዓ/ም መስከረም 2 ከምሽቱ በ3 ሰዓት በአስተዳደር ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ አጠጥተው አሰሩት እሺ እሺ የሳል ድብደባ አካሄዱበት።
ከሌሊቱ በ8 ሰዓት አካባቢ ሰውየው ሙተዋል ተባለ። ጥያቄ ስለት ሰዓት ሲሉ ምን ማለትዎ ነው? ከምሽቱ 3 ሰዓት ማለቴ ሲሆን አስተዳዳሪው I አለቃ አባይ ገብረሕይወት ነበር። ሰውየው ወደ ምርመራ ክፍል አገቡት በሃላ ቤቱን ዘጉት በ 4 ሰዓት ይደበድቡት ነበር ይጮሃል እነሱም ወንድምህ ጠዓመ ከአንተ ጋረ አድረዋል ይሉታል እሱም አላደረም ይል ነበር ሲደበድብም I አለቃ አባይ ባልሆነ ቦታ መታኝ ይል ነበር። ማቱ ወደ ምርመራ ሲገባ ደህና ነበር ሲወጣ ግን አየተንገዳገደ ነበር።
I አለቃ አባይ የወረዳው አስተዳዳሪ I ጫካ ዓለማየሁ ደግሞ የወረዳው ፖሊስ አዛዥ ነበር። የማነ ተክሊት፣ሰለሙን አሰፋ፣ ብርሃኔ ፀጋዬ አብረው ነበሩ።
ተከሳካይ ጠበቃዎች መስቀለኛ ጥያቄ አያስፈልገንም አሉ። የዳኛ አቶ ጋይም ጥያቄ ጠየቁ የተጠቀሱት ሰዎች በተባለው ሰውዩ ምን ያደርጉት ነበር? ድርሻቸውስ ምን ነበር? መምርህ ብርሃኔ ፀጋዬ ስራቸው መምህር ነሩ። ማታ በ3 ሰዓት ገቡ በውስጥ ምን ይሰሩ ነበር? መልስ አላውቅም ማች ገብረእግዚአብሔር ኪዳኑ ግን ገበሬ ነበር። ምሰክሩ /አቶ/ መምህር ስማ ሃይለ በወቅቱ የአቤት ጥበቃ ገድ የነበሩ መሆናቸውን በመግለፅ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል።

2-18ኛው የልዩ ዐ/ህግ ምስክር አቶ አስገዶም ምህረት

በ02/02/93 ዓ/ም ከጠ/ፍ/ቤቱ ድረስ ቀርበው ሲመሰክሩ የመጡበት ጉዳይ ያጠያሉ? በምስክርነት ተጠርታችሃል ተብለን ነው የመጣን አሉ። የዐ//ህግ ጥያቄ ስለ ምን ጉዳይ ለመመስከር መጡ? በማች አቶ ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ የአማማች ሁኔታ በተመለከተ ለመመስከር ነው። አቶ ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ መስከረም 2/1972 ዓ/ም እንዴት ሞተ? አቶ ገብረእግዚአብሔር ሕግ ለማስከበር አዛ ውስው ወደ አገራቸው ሲሄዱ መስከረም 3 ነው የታሰረው። መስከረም 3/1972 ዓ/ም በእንትጬ ወረዳ አስተዳደር ዘበኞች ጥበቃ ነበርን ሲመረመሩ አደሩ በአለቃ አባይ ገ/ህይወት ቢሮ ውስጥ አስቀድመው ገብተው የነበሩ Iአለቃ ጫካ አለማየሁ፣ መ/ር ሰለሙን፣ መ/ር ብርሃኔ፣ የማነ ናቸው። Iአለቃ አባይ ገ/ህይወትም ከውስጥ ነበር የማነ ተክሊትም ውስጥ ነበር።
ጥያቄ ከእስረኛው በፊት ነው የገቡት? ማቹ ተጠርተው መጡ ጫካና የማነ ከእስር ቤት ይዛቸው መጡ ወንድምህ ጠዓመ አሳድረሃል ብለው መደብደበ ጀመሩ አላቸውም አላሳደርኩም ሲልዋቸው ዝመብለው ሲደበድዋቸው አደሩ፣ እኔ አላሳደርኩም አትግደሉኝ ወንደሞቼ ሲሉ አደሩ፣ በማይሆን ቦታ መታኝ ከእኔ በሃላ እንደራ አየውጣሳቸሁም ይልዋቸው ነበር። ማቹ ወደ እኛ በሬፍ ደግፈው የመጡት መ/ር

በ1949 ዓ/ም በወጣው የኢትዮጵያ መቅጫ ህግ 32/1/ሀ/ ወይም "ለ" እና 281/ሀ እና "ሐ" ስር የተመለከተውን በመተላለፍ ከሌሎች ተከሳሾች ጋር በመሆን በመተባበር ወንጀል ፈፅመው በመገኘታቸው ተከሰዋል ሲል የልዩ ዐ/ህግ በደንበኛዬ መምህር ብርሃኔ ፀጋይ የጅምላ ክስ የመሰረተባቸው ስመሆኑ የክስ ቻርጅ ያስረዳል::

ለ. የነፍስ ግድያን በሚመለከት

ወንጀሉ

በ1949 ዓ/ም የወጣውን የወ/መ/ህ/ቁጥር 32/1/ለ/ እና 522/1/ሀ/ ስር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም፣

የወንጀሉ ዝርዝር

ተከሳሹ መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ ከግበረ አበሮቹ እነ መ/ር ሰሎሞን አሰፋ ጋር በመሆን በዓድዋ አውራጃ በእንትጮ ወረዳ በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው 1 አለቃ አባይ ገብረህይወትና በህይወት ከሌለው 1 አለቃ ጫካ ዓስማየሁ ጋር በመሆን የፖለቲካ እስረኞች መርማሪ ሆነው ይሰሩ በነበሩበት ወቅት ጨካኝና ነውረኛ በሆነ መልኩ ለመግደል አስቀድመው በማሰብ ፀረ አብዮተኛ የሕወሓት አባል በሚል ምክንያት አድርገው በቁጥጥራቸው ስር የነበረውን ማች ገብረእግዚአብሔር ኪዳኑ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ከምሽቱ 3-ለሊቱ 7 ሰዓት ባለው ጊዜ እንትጮ ወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት ውስጥ በማስገባት በዱላ ደብድበው በመግደላቸው ተከሰው ቀርበዋል የሚል ነው::

ሐ. በደንበኛዬ በመ/ር ብርሃኔ ፀጋይ በተጨማሪ የተካተቱት የክስ ነጥቦች

- ዘመቻ መንጥር
- ነፃ እርምጃ
- ቀይ ሽብር
- የፖለቲካ መርማሪ ወዘተ የሚል የቅንብር ክስ መሆኑን ግልፅ ሆኖ የነበባል::

በመሰረቱ እኚህ መምህር ብርሃኔ ፀጋይ ከላይ በተገለፁት ዘመቻ መንጥር፣ነፃ እርምጃ፣ ቀይ ሽብር የፖለቲካ መርማሪ እየተባሉ በተከሀዱባቸው ወቅቶች በነዚህ ስራዎች ተሳታፊ እስመኖራቸውንና የዚህ ዓይነት ድርጅት አባልም ያልነበሩና ከመምህርነት ስራቸውው ውጭ ሌላ ምንም የሚያውቁት ሁኔታ እንደሌለ በመግለፅ የወ/መ/ህ/ስ/ስ/ቁጥር 130 የሚመለከተውን የህግ ዓንቀፅ በመጥቀስ ሰሩ ባለ ሁኔታ በ17/02/92 ዓ/ም በተፃፈ የመቃወምያ ፁሁፋችንን አቅርበን በደንበኛዬ ላይ የቀረበባቸውን ክስ ጠ/ፍ/ቤቱ ውድቅ አድርጎ በነፃ እንዲያሰናብታቸው የሚል አቅርበን ከመዝገቡ ጋር ተያይዞ ይገኛል::

ሆኖም ግን የልዩ ዐ/ህግም በተከሳሹ ተከላካይ ጠበቃ የቀረበውን መቃወሚያ ፍ/ቤቱ ውድቅ አድርጎ የክሱ ሂደት እንዲቀጥልልኝ ሲል ባቀረበው የመቃወምያ ፅሁፍ ክቡር ጠ/ፍ/ቤቱ የልዩ ዐ/ህግ በግራ ቀኞችን በኩል የቀረበውን መቃወሚያ መርምሮ ካየና በሃላ ፍ/ቤቱ የልዩ ዐ/ህግ ሐሳብ በመደገፍ በእኛ በኩል የቀረበውን መቃወሚያ ውድቅ በማድረግ ዓቃቤ ህጉ አሉኝ የሚላቸውን የህግ ምስክሮች አቅርቦ እንዲያሰማ ሲል ብይን ሰጥተዋል:: የልዩ ዐቃቤ ህግ ምስክሮች ማሰማት ተጀመረ::

ቀን: 03/01/95

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት
ለክልል አንድ ጠ/ፍ/ቤት
መቀሌ

የትግራይ ክልል ጠ/ፍ/ቤት መ/መ/ቁ ----------------1/90
የትግራይ ክልል ልዩ ዐ/ህግ መ/መ/ቁ ------------190/85

ከሣሽ -------------------የልዩ ዐቃቤ ህግ
ተከሳሽ------------------ ስም የ7ኛ ተራ ቁጥር መምህር ብርሃኔ ፀጋዬ
ተካሳካይ ጠበቃ-----------ስም አቶ ንጉሴ ሐጎስ---------ነኝ

በከሣሽ ልዩ ዐቃቤ ህግና

በተከሳሽ ደንበኛዬ መምህር ብርሃኔ ፀጋዬ መካከል ስላለው የዘር ማጥፋት ወንጀል ክስ ክርክር ጉዳይ የልዩ ዐቃቤ ህግ አሉኝ የሚላቸውን የሰው ማስረጃዎችን አቅርቦ አሰምቶ ከጨረሰ በሃላ የመከላከልና የመፋረጃ ሃሳቦችን በፅሁፍ የምናቀርብ ቢሆን የተከበረው ጠ/ፍ/ቤት በቀረበልን መዝገብ መሰረት በእና በኩልም የሰው መከላከያ ምስክሮች አቅርበን አሰምተን ስለጨረስን ይህንኑ ተዘጋጅቶ የቀረበ የመፋረጃ ሃሳብ ፅሁፍ ነው።

አርእስተ ጉዳዩ

በወ/መ/ህ/ስ/ስ/ቁጥር.148/2 መሰረት የቀረበ መፋረጃ ሃሳብ የተመለከተ ነው

በዚህ መሰረት የመፋረጃ ሃሣቦችንን ዋና ዋና ክፍሎችና በንኡሳን ቁጥሮች በመዘርዘር በሚመለከተው ሁኔታ ስናቀርብን ክቡር የክልል አንድ ጠ/ፍ/ቤት ያቀረብነው የመፋረጃ ፀሁፋችን በሃቀኛ የፍትህ መነፅር ይመለከትልን ዘንድ በታላቅ ትህትና እናመለክታለን።

ጠቅላላ የክሱን መግቢያ ሁኔታ በሚመለከት

ሀ. የቀረበው ክሱ የወንጀሉ ሁኔታ ዝርዝር የሚለው

በክሱ ቻርጅ ግራዝ ውስጥ በ4ኛው ገፅ ዘርን ማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ የተፈፀመ ወንጀል።

የህብረ ብሄርን ማህበራዊ የሆነ አንድ ክፍል ህዝብ በመላው ወይም በከፊል ለማጥፋት።

ዘመቻ መንግር፣ነፃ አርምጃ፣ ቀይ ሽብር እና ወዘተ በማካሄድ የፖለቲካ ትስስሩን አባላት እንዲገደሉና አካላቸው እንዲቆስል በአፍአዊና በውስጣዊ ጤንነታቸው ላይ ጉዳት እንዲደርስባቸው በማድረጋቸው።

ቁጥር ሀ-2/08/74/15

ቀን 30/01/95 ዓ.ም

ከሳሽ ለጠበቃቸው ሁሉ

በመምህር ብርሃኑ ለገሰ የተገኘ የህግ ታሪክ የመምህርነት ሙያቸውን እስካገለገሉበት ከማስተማሩ ተግባር ትምህርት በመስጠት በመደበኛ ቤት ውስጥ የነበራቸውን ያከናወኑ እውቀት ለተማሪዎች በማስተማር ረገድ በሙያ ብቃት

- ተማሪ ተማሪዎቹ በምክር፡ ቅን ሰሚ እንደነበሩ በማድረግ ያሳዩት ብቃት የላቀ በመሆኑ
- ከ1992 ዓ.ም. ጀምሮ በዚሁ ወረዳ 1ኛ ደረጃ ትምህርት ቤት በማስተማር ላይ የሚገኙ ሲሆን የተሰጣቸውን የትምህርት ሥራ ከተማሪዎች ከማለማመድ የማያደርጉት ጥረት እጅግ ከፍተኛ እንደሆነ በማስተማር ረገድ ተማሪዎች የሚያገኙት እውቀትና በመሆኑ የሚያከናውኑ ሥራ ኃላፊነት የመወጣት ብቃታቸው በትምህርት ሀብት የመልካም ሰብዓዊ ባህሪያቸው የላቀ በመሆኑ ለተማሪ ይሰጣሉ እንገልፃለን።

ከሰላምታ ጋር

[illegible]

1ኛ ብርሃኑ

ቤት ትምህርት

602

[illegible]
.............እሥር ቤት እሥረኞች በሚፈቱበት
ጊዜ የሚሰጥ የምስክር ወረቀት

ስም ከነአባት [illegible] ዕድሜ 36
ፆታ [illegible] ብሔረሰብ [illegible]
ዜግነት [illegible] የትውልድ አገር [illegible]
እሥር ቤት የገባበት ቀን/ወ/ዓ 17/6/78
የተፈረደበት [illegible]
የፍርድ ቤት [illegible]
የወንጀል ዓይነት [illegible] የተ/ቀ/ዓ/ምህ 18/2/9/80
እሥር ቤት ቁጥር 4087/78
እስረኛው [illegible]
በእሥር ቤት የተማረው [illegible]
በእሥር ቤት የነበረው ባህሪ [illegible]
የተሰጠው የትምህርት ዓይነት [illegible]
የፈጸመው ጥፋት [illegible] 26 ዓመት 13 ቀን
የተፈታበት ምክንያት [illegible]
የተፈታበት ቀን/ወ/ዓ 21/7/1980
ከዚህ በላይ [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 1980 ዓ.ም
የእስር ቤቱ ኃላፊ

ከዚህም በተጨማሪ የአገሪቱ ኣ፩ ተመጠቀ የነበረችውን በዴሪክት·
የቆየ ህወሓት ለሁሉ ላይ የሚተገኘው ጀርገት ወደ፩ ኣንዳንዱ
ከሰኔ 8 በተለያዩ በአዋዛ ለባቱ ከርቶን ቶዓር ላይ ናቸው::
6ኛ/ ያሁሩው የገንደቃት ታርጫ በመንገዳቸውም ወቅቱ የወገዷል ደርጊት
የመደገዥ ምንም ባይሰት የወገዷል ከበር ሁኔርታ ቁርጠኛ
የሚያውቁና ውስጥም በሳይና ዶፋ ለነ ም ገበር የነበረችንውውስጥ
በላይ ከ16 ባለሙተት በመሠረት ጭዩ ቅሬታዎችን በቁኔነት
ለገልገል ቀደጋሁ:: ይህም በ ህወሓት ላር ተደራጅቶ ከ10
ባለሙተት ያህል በወይቃ ጋዜጠኞች በደዋፁ ወይ· ተገቢዩ
ግለሰቦች እንገልገሉት ● በተጨማሪ ነው::
7ኛ/ እነሱን በተከለከሉት ወገኖች ክህለርከሉት ጊዜ ደግሞም
በዚህ ወሬርዎች ለት በተደጋጋሚው ትምህርት ለት ኣለእናንን
ደረሰ በላን ጭዩ በመለተመር ትምህርት የመወትው ኣበርደ
ወገኖች የመሬዳያሳት እለላት በመርዳት ላይ ኣገኛለሁ:: ከዚህ
በላ ተገበር የተለመደ የወሀበት የሰጡሪ መለር ፩
ከዚህ መወሰንታዊ እንደዚ እየረዳለሁ::
8ኛ/ በመርዳያ ለት በሁሉ ትምህርት ለት በመመር መለተመና
ተገበር ኣያደርገኝት ያሁሉ ● እለተቀዉሽ ከወደፊት·
ከእቅርበ በቀልቀል በላን ጭዩ ለቁንነት ከመገልገል
ጋዜጣ ውሎ እየሰሩት ከወገኔም በተጨማሪ ከእቅርበል
ለእኪና በመለመመት ከመምር ኖቹ ሀብት የሚረዳቸውን
የመደላይ ነው::

ለዚህ ከበር ፎበት ካለ ለዝርዝር የገለፅኩትን
ሁሉ ግልፅ ወለል በማለገንና ከየካቲት 11 - 1991 ዓ/ም
ደግሞ ኣለእናንን ደረሰ ቃላችን በመርዳት የሚለመን
ሰላም በማቀቁ ደርጅ ኣገኛሁ በመከበር እወከስፃለሁ

እወሰናት

መም/ኦ(ሩ) ሀጋይ ለዮ

ኣዕላፍይ ቤት ፍርዲ

በወቅቱ ይህ ሁሉ ለቆዩና እነገበት የደረሰባቸው ምክንያቶችም ደርግ
በዚህ ወቅት ያካሄደው በነበረው ቢሆን ያወጣ የዘርፍነት ጋለሌ
ሰዎች· ግብፅ ሊሆን የተገለጸ ተወስዷ በሰዎቹ ላይ እነደወንጀሉ
ተቋቁሞ ገዛ· ተለቋደንሁ:: የዘርፉን ለሰባ· የሆነዘበትና እጅግ
የተለቀቀሁበት ሁኔታም እስከመደምደሚያው የመሰረተው ከበቲና
የሀገር ለቆይ ተተኳኝ እሰፋለ::

ሸ/ ከ1977 እስከ 1980 ዓ/ም ለደርግ ወህረሰት ለለቆይና ለመቀጠቀ
ቀዶዎች በተገለጸ የነበረት የደርግ· ባለስልጣናት እንደገዳጋጌ
እነዴመኖቸው በመቀሌ ወህረሰት የነበረነበረና በእንግሊዝ አገሮችን
ከመወሰዱ በኋላ ያሰገኘው· ስቀት· የጋለቲካ እስረኞች "ነፃሀረተ"
ተከፋፍሃል ተለከ ነው· ከእስር ቤት የወጣው::

ቀ/ ደቡብም ሊሆን እኔ ለደርግ ለርዳታ ተሰደደና ተመቂ እነዚ
ተመቋጠሩ ለከብነበርኳ ደርግ· በ1981 ዓ/ም መቀሌን ሊለቅ እንደም
እንመጣው ተመቋጠሩ የእስተማርኖት መንደሩን በመተው፤ የእኔ ይሆን
የስተሰቦች ጋር ለዘለቄታ የሚፈታው በህወሓት በር· ተደራጀ
ለተገባ ሰሆኑ በመሆን ደርግን ከመቃለም በ1981 ዓ/ም በመጋቢት ወር
የህወሓት ጋለቲካዎች· ወተደራዊ መሰልጠኛ ወደነበረው አፅቢ
ገብቼ እነዚሁ [redacted] የህወሓት ታጋዮች ጋለቲካዊና· ወተደራዊ
ትምህርት· ገብቻለሁ:: ስለጠናው እነዚህ ቀዳሚ በአበርቼ የሰነ-
ፀሐፊ ዝንባሌ በደጋሚ ወደ ተግባር በድርጅት በህወሓት·
ተመደብ· እዚህ· በተከላከለት· ወረዳ ተራ እስከተለቀቀበት ጊዜ·
ከ10 ዓመት ያህል· ሃብሬ ጋዜጠኝነት እስከ· የወረዳው ጠለያው·
የጎደግምም ሰራና እላተገባቢ በሰዎች በቀንበት ከደርጅት ከህወሓት
አርቻለሁ:: ህወሓት ከአምቦበረ: ከፊቱ: ከለከሰም ከሰማት·
ለደረገው· ተጋድሎ· እነዚ እነ· የደርጅት ተጋዳ የለከለቢን
አለተቋፀኝ እለርኝቻለሁ::

ሸ/ ከለርከተ· ባሳለፍ ለደርግ እስረኞት ከመቀቀና· ሰንገከተ
እነዚህ መቀየቄ· በሌላ ካይ ደሀን በለተሰቦቼ· ከበቲና· የተለ·
ቀወለና· ጋር እንደቋቋልል:: ከእስር ቤት ወጥቼ በተደቀ·
ተገኝ· ወቅቱም· ደሀን· ከደርግ· ወደቀቀ በኋላ እንዲዘጋው
ጊዜ ያከምነም ከበቲያ እነዚሁም በመኖና ከበቲያ እየተከበሩ
የቆየሁ በሰዎች ከለተሰቦቼ በተደራጀ፣ ከእኔም የዐበተ ጊርለ·
የኮከብ በከበቲና ጋር የምገኝ ነኝ::

ሕዳር 21/ 1995 ዓ/ም

ለክልል ትግራይ ጠቅላይ ፍ/ቤት

መቐለ

የትግ/ክ/መ/ፍ/ወ/ቤ ቁጥር 1/91

የወ/ጠ/ሕ/ወ/ቤ ቁጥር 190/85

በከሳሽ - ወይ ብቅሉ ሰንጋና በተከሳሽ እነ ገድ ተከሳሽ መምህር ኀርሃና
ሰጋይ ብዮን መከከብ ለአዉ ክርክር በወ/መ/ሕ/ቁ 79/ሀ/
መሰረት የቀረበ ማመልከቻ ሃላፊ እንዲሆን አቅርበናል።
1ኛ/ ከ1969 እስከ 1970 ዓ/ም በሪዮዖ አዉራጃ በዓጋክ ወረዳ ገርሁስሮ
፩ኛ ዶርጂ ገ/ቤት በአስተማሪነት በምስራት ወረቀት ተከሉ ሃላፊ በወግል
የሆነች ታጋይ ተመልምሎ ፤ ተሰፋ መርጋም ከተገኘው ሰክ ታጋይ
በሆኑት እንደሚታወቀው እዮተገናኙ እንዲሆኑን ያደርጅት አገል ዶርገና
በርዳታ የአዲሞን ያህል በታገለ ቀየ። ይህ በአንድህ እስከ በ1970 ዓ/ም
በአንድም ከተማ የዶርጊ የቀይ አንበር ለፋዶም በዶርጊ ከደወዳ ተይዞ
ከቀይ አንበር እአርባት ተፈርዶብኝ ። እኔ ግን ሰለሆነ ለሐቅ አርፋ ወንድሞቼና
እህቴ በመለሳይ ሁኔታ በዚሁ የቀይ አንበር እጅር ባት ቀም አቀሳቸዉን
አይተናል። የዚህ ዘመኑን አስርቤት ለከፍ በመወዳም በወረቀት እናቴን
የአገልግ የአሽሽም ሁኔታ ይርቦታል። የዶርጅትን ለአርዓት መስዋ
አስፍሳው የነበረዉን ሃላፊ እንደሚገባው ከክመጋከሉ ሰፊም ያስከፈከለ
ዶርጅት - የአሁኑን አባል ነኝ በወቅት እኔ የተደራጀሁበት ህዋስ (ሴል)
ከአመጋከመ ለክ ዶርጅት ህወሓት በጋመመዉ ጉባኤ መሰራም በክቲም
የነበረዉን ህሉፊ እንደሚገባኝ አለበር እአንክቋርጠበት ጊዜ ይርዳ
የአቀሚን ያህል ከመሰረት ምክረዉኛል። ይህም በወረቀት ለዶርጅት
ከህወሓት የነበረ ታማኝነት። በዶርጊ ለርዓት ካደ የነበረ፡ ፍላጎቱ
ያደርጋቸት የታገለ ተሳትፎ የመያሳይ ነዉ።
2ኛ/ በ1977 ዓ/ም ከ 2ኛ ጊዜ የህወሓት አባል ሆኜ ተቀብሎ እስከ 1ዓም
በተመደብሁበት የአስተማርኩት ምክር በዶርጊ የደህንነት አባሎች ተይዤ
መቐለ መአከላዊ ምርመራ በተለከዉ የመልቀቅ ቤት እንደገባሁ የዶርጅቱ
የህወሓት ምስጢር እንዳ ጠብቅ ለማለት ለዶይና እንገባት ይርቶብኝ።
በማእከላዊ ምርመራ ከ 9 ወር በኋላ በአርባት ምርመራ ለዶይ ቀይም
ወደ መቐለ ወህኒ ቤት ተከሰሰኝ። በዚሁ ወህኒ ቤት እያለሁ በወረቀት
የነበሩት የዶርጊ የከ/ሃገሩ በአለቃመሪዎች ለቀቀኝነት ከወጣ በአክብሮ
ከህዝቤ ውጭ የግንባሩት በር እአገሪት እንዲታሰር ተወስኖብኛል። መአርጎባዉ
ከዚሁ መመልከቻም ጋር ተያይዞ ከወርቅ ፍ/ቤት እንዲመለከቱ ቀርቧል።

49

ከዚሁም በተመሳሳይ የሚኖሩ ጊዜ ተመለከቶ የአስተዳደሩ በዲርጋን.
የቀዮ ሀገርም ለቅሬ ላይ የደረተገኘው ጥሪት ውስጥ ሚኒስትሮ
ከሆኑ 8 በተለያዩ ለሚገኙ ለልጆች ክርስቶስ ትግርና ላይ ናቸው።
6ኛ/ ያሉበት የገበያውም ተሰጠ ለመገኛውም ውስጥ የወገኖ ደርጅት
የመያገዝ ዓመቱም ጤዶችና የወገኖ ክለቡ ሀገርቷ ቀርሎጎን
የመያዙትና ውሳኔም ፀሎቶች ዋና ለዚ ግንባር የአስተዳደሩበት
ለክፍ ከ16 ዓመት በለጠ ውስጥ ቀሪሳ አስተዳደሮችን በቅድሚያ
ለገለገል ቀድሞካሁ። ይህም በሂወት ላር ተደረጉ ከ10
ዓመታት ያህል በሰላም ገዘመንትና ለፈጸሙ ውይ ተግባር
ሃሳማቸው አገልግሎት በተመሳሳይ ነው።
7ኛ/ እንዚህ በተከለከለት ወገኖች ካሳለፈለት ጊዜ ጀምሮም
በዚሁ ብዙርሻያለት በተቋቋሙ ትምህርት ቤት ሚኒስትሩን
ደርሶ ላይ ግዴ በመስተዳደር ትምህርት የመግባው። እስርቶ
ወገኖችና የመርዳደሪያት እሰት ለመርዳት ላይ ሚኒስትሩ። ከዚሁ
ለኮ ተግባር የተለመደ [crossed out] የወሀሳት የቦታ መጋቢት
ከዚሁ መወሰንቸው እንደሆነ እናረጋግጣለን።
8ኛ/ በመርዳደሪያት በኩል ትምህርት ለመሆን መሰተካት
ተግባር ሚኒስትሮቻት ያሉ እስተቋቋሟ ከወደፊት
ካልተቻለ በቅድሚያ ለዚ ግዴ ለቅንነት ሰመንግሥታ
ገልጿ ወይ እወከላቹ ከወሰለትም በተመሳሳይ ካልተቻለ
ለሽግግር በወሰንምንዳ ከወገር ደጅ ሀብት የወደፊት ወጭዎች
የመያዝ ነው።

ስለዚህ ክቡር ፍ/ቤት ጉዳዩ በዝርዝር የገለፅኳችሁን
ሁሉ ግምት ውስጥ በማስገባት ከየካቲት 11 - 1991 ዓ/ም
ጀምሮ ሚኒስትሩን ደርሶ ለጠፋኝ ገንዘብ ለመርዳት የሚለምን
ቀሪ ለቦታዎች ደርሰው እንዲያቀርብልኝ በመከበር እጠይቃለሁ
እወሰናለሁ

ወይ/ት ሀረጉ ፀጋዬ ለየን

በወቅቱ ይህ ሁሉ ለቃሌ ያ እንዳለት የደረሰብኝን ምክንያትም ደርግ
በዚን ወቅት ያሰማራው ለነበረው ሴራ ያወጣ የዘረኝነት ጋለ
ሰዎች ግበይ ሊሆን የትግሬ ተወላጅ ለሆነው ሰው እንዲፈጠርበት
ተቀምጦ ነበር ተለቃቄ ቻለሁ። የዘረኛ ለከፋ የሆነባለት እርምጃ
የተለቀቀ ሀብታም እስከመጨረሻው የመብላላው ክብቴና
የሃብት ለቃሌ ትንባን አወቄል።

3ኛ/ ከ1977 እስከ 1980 ዓ/ም ለደርግ ወህኒ ቤት ለለቃሌና ለመቀመቅ
ቀጃቼ ለትግሬ የነበረ የደርግ ባለለወጠት ከንድገጋርዷ
እንዲወስንቶው ለመኪክ ወህኒ ቤት የነበረነውና ለእንዚህ እንዲሆን
ከመውጫት ዐይወ ያከገኝነው ሞቱ የጋለኛ እስረኞች እንደዚህ
ተከቃችሃወ ተለክን ነው ከእስር ቤት የወጣሁ።

4ኛ/ ደቂቃም ሊሆን እና ለደርግ ስርዓት ተለዴያና ተጠቂ እንደ
ተጠቃሚ ለክወንስርዥ ደርግ በ1981 ዓ/ም ሰፈክን ሊሰቅ እንደም
እንጠጣው፤ ተጠቃሚ ያእለተጠረጓት ወዬያኪን በሆተው፤ የእኔ ደህነ
የለተለበጅ ጋር ለዘከድኑት የሚሬቀው ለሀወሓት ለር ተደራጀጅ
ለገጋበ ሰሆነ ለመጠን ደርግን ከመ4ለም በ1981 ዓ/ም ለመጋለሐወር
የህወሓት ጋለርከቶቹ ወተደራዊ መለለጠኛ ወደነበረው አፀሬጋ
ገከጅ እንደለለቹ [redacted] የህወሓት ተጋዮች ጋለርከቶቹ ወተደራዊ
ትምህርት ገለደቻለሁ። ለለጠናው እንደጠየቀምሄ በነበረን የሰነ-
ፀሐፊ ሀገሩ በደጋፊ ወደን ትግሬ ለደርጅቶች ለህወሓት
ተወደለ እሆን ለተከለለከለት ወሬወ ተደ እስክተለርኪለት ጊዜ
ከ10 ዓመት ያህል ከተሬ ጋዜጠኛት እስከ የሰራዊት መለያ ወ-
የጊዮርጊስ ወሬን እለተለማሪ ለሰሆን ለቀህነት ለደርጅቶቹ ከህወሓት
ለርቻለሁ። ህወሓት ለእኛ ከቦረ. ከፎተ። ለለስምና ከለወጣት
ለደርጋው ተጋደሎ እንደ ለሁ። የደርጅቶ ተጋዩ የለክፉን
እለተሞፀኸ እለርክቻለሁ!

5ኛ/ ከለርከተ በወጣቶ ለደርግ እለርለት ለመቀቃና ከገገለት
እንደሰቀዮቹ በአፈ ለይ ይሆን ለለተለበጅ ከፎቱ የደቦ
ቀወለና ጋር እንጣቃጸል። ከእለርሰቱ ወደዜ ለተቀ
ተጋክ ወቅትም ይሆን ከደርግ ወይቀስ እንኳ ቆይንከነድወጊ
ጊዜ ያስያዝም ከሮያ እንዲሁም በጠኛ ከሮያ እየተከበደን
የቀየሁ ለሰሆን ከለተለበጅ ወተደደርያ ከእኔም የዐከኝ አርስ
የኪከን ለከርተኛ ጋር የሞገን ነን።

ሐምሌ 21/ 1985 ዓ/ም

ከክልል ፲4 ከፍተኛ ፍ/ቤት

መቀሌ

የፍ/ብ/ጠ/ዐ/ወ/ሰ ቁጥር 1/91

የወ/ቤ/ሕ/ወ/ሰ ቁጥር 190/85

ለአቶ - ወይ ሳቂብ መንግስ ለተከሳሽ ላይ ሳቂ ተከሳሽ መሠረት ከርፋን
ፀጋይ ሰየን መክከብ ለክልል ክርክር ለወ/ወ/ሕ/ቀ ቀ9/ህ/
መለሰት የቀጣት መቃወሚያ ሃሳብ እንደሚከተለው አቀርባለሁ፡
፩/ ከ1969 እስከ 1970 ዓ/ም ለሕዳግ አውራጃ ለአንድ ወረዳ ገርሁለርጠ
፲፩ ዳሪ ተለት ለእስተማሪነት ለምሰሰት ወቅት ተከሰ ሃቀዘ ለሮገሰ
የህወሐት ታጋይ ተሰብሰቦ ፤ ተለቀ መርደም ከተባለው ለብ ታጋይ
ለገዚያ እንድሰብል እየተገናኘ እየመገለል የደርጀት አገል ሬርዳና
ለርዳታን የእሱሙ ይህል ለተገለ ቆየሁ፡፡ ይህ ለእኔ እሸክ ለ1970 ዓ/ም
ለእኔቱም ከተም የደርግ የቀይ ሽብር ለፈፀም ለደርግ ከደሎዎች ተደን
ከቀይ ሽብር እስርቤት ተፈሪያለሁ፡፡ እኔ ሰት ለወሮ ከመጀ ለሰት ወንድሞቼ
እንደቴ ለተሰለለይ ሁኔታ ለዚሁ የቀይ ሽብር እስርቤት ቀም ለቀሙ፤
እደተርዕ፡፡ የዚሁ ዘገዬ አስርቤት ለበገ ለመወሰም ለወቅት ለቤት
የአበልና የእንስሳ ቀሚ ዶርሶበታል፡፡ የደርጀት ለአስርዓት ለእ[illegible]
ለእነዚህ የነበረን ሃብት እንደለቀቀ ከከመንሰም ተለም ይበገሰበ
ደርጀት - የእህሉ አገል ፳ ለወሰ ኸ የተረፈሁለት ህቀጥ (ሬሳ)
ገለመጋገደም ሰለ ደርጀት ህወሐት ለገጠመው ፲ገር መሰለም ለእኔቱ
የነበረን ሃብት እንደለቀቀና እለርር እንዲሁቀማለቱ፡ገዳ ደርሷ
የእሱሙ፡ ይህል ለወሰው ምክክሩ፡፡ ይህም ለወቅት ለደርጀት
ከህወሐት የለርድ ተመንነት፡ ለደርግ ለርዓተ ከደ የለርድ፡ ወገኖ
ያደርግሁት ተገበል ተቀዋ የመገደደ ነበር፡፡
፪/ ለ1977 ዓ/ም ከ፳፩ ገለ የህወሐት አገልጋይ ተሰመ እሁ 19ም
ለተሰመሩሁለት የእስተማሪነት ሥራ ለደርግ የደህንነት አገልግ ተደንኖ
ለቀክ መእክከሪ ምርመራ ለተለከው የመሰልና ለት እዚገባሁ የደርጀህ
የህወሐት ምእመር እስም ለወሰ ገዘ ለቀደየ እነ ገለት ደርሳሰዓ፡
ለመእክከሪ ምርመራ ከ9 ወሩ ለእርሱ ምርመራ ለእጥሪ ቀይ፤
ወይ መቀክ ወህኒ ቤት ተከሰን፡፡ የዚሁ ወህኒ ቤት እደለሁ ለወቅት
ለገኔት የደርግ የክ/ሃገሩ ለከለመርኛ ለቀቀሳ፡ ከወደተ ከለገ እና
ለሀሪ ወሮ የቅ ሳሽት ሆኖ እለሰት እገዴኛ ተወሰደብኛል፡፡ መለርጀ
ከዚሁ መገለከቻ ጋር ተያይዞ ከለር ፍ/ቤት እንደወሰከተው ቀርቧል፡

52

የወ/መ/ቁ 1/91

ሚያዝያ 15/08/1991ዓ/ም

ዳኞች፡-

ብርሃን ገ/ወልድ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ ገብሩ ገበየሁ

ተከሳሾች፡-1. አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ

2. አቶ ኪሮስ አይሙት
3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃደጉ
4. መ/አ መኰንን ሲሳይ
5. አቶ ነጋ አበባዉ
6. ሐዱሽ ተሳ
7. መ/ር ብርሃን ፀጋይ በየነ
8. መ/ር ሰለሞን አሰፋ
9. የማን ተክሊት
10. አቶ ፍፁም ተስፋይ
11. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ
12. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን
13. አቶ ኪዳን አስገዶም
14. አቶ ኪዳን በላይ ሃጎስ
15. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃጎስ
16. አቶ ዝለኢ ከበደው
17. አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና
18. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ
19. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት
20. አቶ ብርሃን ተሳ

ይህ ፋይል ሊከፈት የቻለው የልዩ ዐቃቤ ሕግ ሚያዝያ 8/1991ዓ/ም በቁጥር ተ-017/1504/91/ል-0 በተፃፈ መሸኛ ደብዳቤ አንድ ገፅ 19 ገፅ ጥራዝ 20

ተከሳሾች የተከሰሱበት ክስ ከመዝገቡ ጋር ተያይዞ ስለቀረበ ፋይሉ በነፃ ተከፍቶ ለችሎት ቀርቧል።

ት እ ዛ ዝ

በተራ ቁጥር 3፣6፣7፣10፣11፣13፣14፣15፣17፣18፣19፣ ስማቸው የተጠቀሰው የከሳሾች በክልሉ ማረሚያ ቤት እንደሚገኙ የተገለፀ ስለሆነ በክልሉ ማረሚያ ቤት፣ ሌሎች ተከሳሾች ደግሞ ከያሉበት ፌዴራል ፖሊስም ሆነ ተክልሉ ፖሊስ አፈላልገው እንዲያቀርባቸው ታዟል። ትእዛዙ ይድረሳቸው። ቀጠሮ ለሰኔ 8/1991 ዓ/ም።

ተጨማሪ ትእዛዝ

ዓ/ሕጊም ቀጠሮው አውቆ በቀን ቀጠሮው እንዲቀርብ ይፃፍለት።

ሰኔ 8/1991 ዓ/ም

ዳኞች፡-

ብርሃን ገ/ወልድ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ተከሳሾች፡-1/አቶ ተክለብርሃን ኑጋሽ

ዕድሜ፡-

ስራ፡-

አድራሻ፡-

ዜግነት፡-

2.አቶ ኪሮስ አይመት

ዕድሜ

ስራ ፡-

አድራሻ፡-

ዜግነት

3.አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ

ዕድሜ 40

ስራ ገበሬ

አድራሻ መቀሌ 06 ቀበሌ

ዜግነት ____________

4.መ/አ መኰንን ሲሳይ

ዕድሜ ____________

ስራ ____________

አድራሻ ____________

ዜግነት ____________

5.አቶ ኒጋ አበባው

ዕድሜ ____________

ስራ ____________

አድራሻ ____________

ዜግነት ____________

6.ሐዱሽ ተሳ ተ/ስላሴ

ዕድሜ 69

ስራ ገበሬ

አድራሻ አድዋ ወረዳ ማቢያ ከረን

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

7.መ/ር ብርሃነ ፀጋይ በየነ

ዕድሜ 48

ስራ ጋዜጠኛ

አድራሻ መቀሌ ደቡብ ወረዳ ቀበሌ 18

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

8.መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሽ

ዕድሜ 46

ስራ ጠቅላይ ሚ/ጽ/ቤት

አድራሻ አ/አ ወረዳ 15 ቀበሌ 25 ቤት ቁ. 634/34

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

9.የማነ ተክሊት

ዕድሜ ____________

ስራ ______________

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

10.አቶ ፍፁም ተስፋዬ ወ/ሊባኖስ

ዕድሜ 40

ስራ ቡናና ሻይ ሚ/ር

አድራሻ ኢሉባቡር ወረዳ ጎሬ ቀበሌ 02

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

11.አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ በርሀ

ዕድሜ 40

ስራ ገበሬ

አድራሻ አዲሻሁ ማቢያ ተከአ

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

12.ሃ/አ ሐሰን ሁሴን

ዕድሜ ______________

ስራ ______________

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

13.አቶ ኪዳን አስገዶም አብርሃ

ዕድሜ 50

ስራ ሰራተኛ ማ/ጉ/ሚ/ር

አድራሻ አ/አ ክፍተኛ 9 ቀበሌ 20

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

14.አቶ ኪዳን በላይ ሃጎስ

ዕድሜ 48

ስራ ግብርና ሚ/ር

አድራሻ አድግራት ቀበሌ 03 ቤት ቁ. 408

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

15.አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ

ዕድሜ 45

ስራ ገበሬ

አድራሻ ወፍላ ቀበሌ ደሉ

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

16.አቶ ግዛኢ ከበደው

ዕድሜ ____________

ስራ ____________

አድራሻ ____________

ዜግነት ____________

17.አቶ ግርማይ ደንቃየሁ ወልደሃና

ዕድሜ 40

ስራ ገበሬ

አድራሻ ወፍላ ወረዳ ቀበሌ ፍና

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

18. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ

ዕድሜ 46

ስራ ገበሬ

አድራሻ እንዳመሆኒ ወረዳ ቀበሌ ነቅስገ

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

19. አቶ ገ/መድህን ወ/ስማያት ገ/ህይወት

ዕድሜ 34

ስራ ነጋዴ

አድራሻ አኩስም 07 ቀበሌ ቤት ቁ.348

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

20. አቶ ብርሃኑ ተላ

ዕድሜ ____________

ስራ ____________

አድራሻ ____________

ዜግነት ____________

ዳኛ /ብርሃኑ/፦ ልዩ ዐቃቤ ሕግ በነዚህ ተከሳሾች ላይ የምታቀርበው ሐሳብ ካለህ ?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- አስቀድሞ ለዚህ ችሎት የክስ ቻርጅን ስላደረስን የተከሳሾች ማንነታቸው ስለተረጋገጠ የክስ ቻርጁ ደርሷቸው እንዲሰበብላቸው አመለክታለሁ፡፡

ፍ/ቤት ተከሳሾች የተከሰሱበትን ክስ ለችሎት በንባብ ከማሰማቱ በፊት የክስ ቻርጁ ለእያንዳንዳቸው ተከሳሾች መድረሱን አረጋግጦ ክሱን በንባብ አስሞቷል፡፡

ዳኛ/ብርሃን/፡- ተከሳሾች ወደ እምነት ክህደት ቃል ከመግባታችን በፊት በምን ዓይነት ሁኔታ ነው የምትከራከሩት? ተብለው

3ኛ ተከሳሽ፣6ኛ፣7ኛ፣8ኛ፣10ኛ፡11ኛ፣13ኛ፣14ኛ፣15ኛ፣17ኛ፣18ኛ፣19ኛ ተከሳሾች መንግስት ጠበቃ እንዲያቆምላቸውለ ፍ/ቤቱ አስታውቁ፡፡

ዳኛ /ብርሃን/፡- በዛሬው ዕለት የቀረቡ ተከሳሾች ራሳቸውን ችለው ለመከራከር የህግ ችሎት የሌላቸው መሆኑን እና በኢኮኖሚም በኩል ዓቅም ስለሌላቸው መንግስት ጠበቃ እንዲያቀቆምለላቸው ነው እየጠየቁት ያሉት ስለዚህ ልዩ ዐቃቤ ሕግ የምትሰጠው ሐሳብ ካለህ?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- በዚህ ላይ የምሰጠው አስተያየት የለኝም ምናልባት ደንቡን ጠብቆ በወህኒ ቤት በኩል የድህነት ማረጋገጫ እንዲያቀርብ ካልሆነ በስተቀር ዝርዝሩን ስለማላውቅ የምለው አስተያየት የለኝም ስላልቀረቡት ተከሳሾች ግን የማመለክተው አለኝ

ዳኛ/ብርሃን/፡- ባልቀረቡት ተከሳሾች ላይ የምትሰጠው ሐሳብ ካለህ?

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ያልቀረቡት ተከሳሾችን በሚመለከት ከዚህ በፊት ለወህኒ ቤቱ እና ለፖሊስ ትእዛዝ ስለመስጠቱ የሚውቀው ነገር ባይኖረኝም ምናልባት ፖሊስ እዚህ ስላለ የሚያሳረዳው ነገር ካለ ከእሱ ሐሳብ ብንወስድ የተሻለ ይመስለኛል፡፡

ፖሊስ ሃ/አለቃ ኪ/ማሪያም እኛ እነዚህን ተከሳሾች እንድናቀርብ ታዘናል ሆኖም ግን ከነዚህ ተከሳሾች ውስጥ አንድ መ/ር ሰለሞን ቀርቧል 2 አሜሪካ መሄዳቸው የተገለፀ ሲሆን 1ኛው ብርሃኑ ተላ 2ኛው ተኽለብርሃን ነጋሽ ሲሆኑ 3ኛ ደግሞ አቶ ኪሮስ አይሙት መቀሌ ወህኒ ቤት እንዳሉ ማእ/ዞባ ገልፀውልናል መኖር እና አለመኖራቸው ግን ወህኒ ቤቱ እንደጠየቅልን የተቀሩት አቶ ነጋ አበበው የማነ ተክሊት እና መኮንን ሲሳይ የተባሉት ደግሞ አ/አበባ እና ደብረብርሃን ያሉ መሆናቸውን ትላንትና በቴሌግራም ስለተገለፁልን ይህም ለወደፊቱ ለቀጣዩ ቀጠሮ መኖራቸውን እና አለመኖራቸውን አረጋግጠን ለተከታዩ ቀጠሮ እናቀርባለን የተቀሩት 2ቱ ግዚኢ ከበደው እና 1 አለቃ ሐሰን ሁሴን

በደቡባዊ ዞባ አሉ ይባላል ደቡባዊ ዞባ ግን የሰጠን ምላሽ ስላሌለ ልናቀርብ አልቻልንም::

ዳኛ/ብርሃን/፡- አቶ ኪሮስ አይሙትን በተመለከተ መቀሌ ማረሚያ ቤት የምታውቁት ነገር አለ?

መ/ማ/ቤት ፖሊስ፡- አናውቀውም መኖሩ እና አለመኖሩን ግን ጠይቀን መልስ እንስጥበታልለሉ::

ዳኛ፡- ፍ/ቤት በዛሬው ዕለት ላልቀረቡት ትእዛዝ ለመስጠት እንዲችል የልዩ ዐቃቤ ሕግ የምትሰጠው ሐሳብ ካለህ?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- ፖሊስ የሰጠውን አስተያየት ችሎት ላይ አዳምጠንዋል ሆኖም ግን መረጃ የተሟላ አይደለም በተለይ አንዳንዱ ግምታዊ ነው የሚመስለው ውህኒ ቤት አለ የተባለው እስረኛ ቢኖር ኖሮ የእኛ ተከሳሽ እስከሆነ ድረስ አስቀድሞ ከውህኒ ቤት መረጃው ይደርሰን ነበር የወህኒ ቤቱም እስረኞች ዝርዝር አለን እኛ በተለይ እኛን የሚመለከቱትን ምናልባት ይህን በሌለ ጉዳይ ከሆነ ለማረሚያ ቤቱ ትእዛዝ ተሰጥቶ ይህንን ስም አጣርቶ ለተከታዩ ቀጠሮ እንዲቀርብ የሚደረግበት አንዱ አማራጭ ነው:: ሌሎቹ ግን አድራሻ የጠፋመ ነው የፖሊሲ አስተያየት ደብረብርሃን አሉ፣ አማሬካን አሉ የሚል ነው አንዳንዱ የተሰጠው አስተያየት ቢሆንም ከፌደራል ፖሊስ ጋር በመነጋገር ለተከታዩ ቀጠሮ የሚገኙ ከሆነ አግኝተው እንዲያቀርቧቸው የማይገኙ ከሆነ ደግሞ ጥርት ያለ ዝርዝር መልስ እንዲሰጡ እና ወደ ተከታዩ እርምጃ የሚኬድበት ሁኔታ እንዲፈጠር ጥብቅ ትዛዝ እንዲሰጥልኝ አመለክታለሁ ::

ዳኛ ፡- እንግዲህ በዛሬው ዕለት የዋለውን ችሎት በተመለከተ ፍ/ቤት የሚከተለውን ትእአዝ ሰጥቷል፣

ት እ ዛ ዝ

1ኛ ተከሳሾች ማለትም በዛሬው ዕለት የቀረቡ ተከሳሾችን በተመለከተ የክልሉ ማረሚያ ቤት በግላቸው ጠበቃ ማቆም የሚያስችል ዓቅም ያላቸው እና የሌላቸው መሆኑን አረጋግጦ ከቀጠሮው በፊት እንዲልክ ታዟል፣

2ኛ፡- በዛሬው ዕለት ያልቀረቡ ተከሳሾችን በተመለከተ ቀደም ሲል እንደተገለፀው ግማሾቹ አ/አባበ አሉ ማረሚያ ቤት አሉ፣ ወደ ውጭ አገር ሄደዋል የሚል በፖሊስ በኩል የቀረበ አስተያየት አለ ሆኖም ግን ልዩ ዐቃቤ ሕግ እንደገለፀው የክልሉ ፖሊስ ከፌደራል ፖሊስ ጋር በመነጋገር ጥረት ባለ መንገድ ለተከታዩ ቀን ቀጠሮ እንዲገልፅ ታዟል፣

59

3ኛ፡- በማረሚያ ቤት ይገኛል የተባለውን ተከሳሽ በተመከለተ የመቀሌ ማረሚያ ቤት መኖራቸውን እና አለመኖራቸውን እንዲገልፅ ታዟል፡

ቀጠሮ ለመስከረም 19/1992
ቀን 09/10/1991 ዓ/ም

ዳኞች፡-

ብርሃኑ ገ/ወልደ
ገብሩ ዘነበ
ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ ፡- ልዩ ዓ/ሕግ

ተከሳሾች ፡- እነ አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ 20 ቁጥር ሰዎች

ይህ ፋይል ከቆጠሮው በፊት ሊቀርብ የቻለበት ምክንያት 8ኛ ተከሳሽ መምህር ሰለሞን አሰፋ በ08/10/91 ዓ/ም በፃፉት ማመልከቻ ባደረብኝ ሕመም ምክንያት አዲስ አበባ ከተማ ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል ስታከም ቆይቼ ሆስፒታሉ ለተጨማሪ ሕክምናና ምርመራ ለሐምሌ 22/1991 ዓ/ም እንዲቀርብ ቆጠሮ ስለሰጠኝ ሆስፒታሉ በሰጠኝ ቀን ቀጠሮ እንድገኝ ፍ/ቤቱ እንዲፈቀድልኝ ብለው ስለመለከቱ ነው፡፡ ከዚህ ማመልከቻ ጋር ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል ቆጠሮ የሰጠበትን ማስረጃ ፎቶ ኮፒ አያይዘው አቅርበዋል፡፡ ማመልከቻውና የቀረበው ማስረጃ አይተን የሚከተለውን ትእዛዝ ሰጥተናል፡፡

ት እ ዛ ዝ

8ኛ ተከሳሽ መምር ሰለሞን አሰፋ ባመለከቱት መሰረት አዲስ አበባ ጥቁር አንበሳ ሆስፒል በመሄድ ከቀጠሮ በፊት ታክመው እንዲመጡ ታዟል፡፡ በፖሊስ ታጅበው እንደሄዱም ለክልሉ መረሚያ ቤቱ ይፃፍ፡፡

ተከሳሽ በዘር ማጥፋት ወንጀል ተከሰው በክልል ትግራይ ማረሚያ ቤት የሚገኙ ስለሆኑ ለወደፊቱ በመቀሌ ሆስፒታል ሊታከሙ የሚችሉ መሆናቸውንና አለመሆናቸው እንዲገልፀልን በጥቁር አንበሳ ሆስፒታል ይፃፍ፡፡

ቀን 24/10/1991ዓ/ም

ዳኞች፣

ብርሃኑ ገ/ወልድ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ ---- ልዩ ዓ/ሕግ

ተከሳሽ----እነ ተክለብርሃን ነጋሽ

መዝገቡ ሊቀርብ የቻለው ችሎቱ በሰኔ 9/1991 ዓ/ም በዋለው ችሎት ተከሳሽ መ/ር ሰለሞን አሰፋ ለህክምና አ/አበባ እንዲሄድ ባዘዘለት መሰረት ተከሳሹን አጅቦ እንዲሄድ ም/ሕ/ሚ ገ/ዩሃንስ አረጋዊ የተመደበ ለመሆኑ የሚገልፅ የክልሉ ማረሚያ ቤት በቁ.919/91 በ13/11/991 ዓ/ም የተፃፈ ደብዳቤ ስለለሰከ ነው። በዚህ መሰረት የሚከተለውን ትእዛዝ ሰጥቷል።

ት እ ዛ ዝ

ሰለሞን አሰፋ የተባለ ተከሳሽ አ/አበባ ሄዶ እንዲታከም ፍ/ቤቱ ሰኔ 9/1991 ዓ/ም በዋለው ችሎት ባዘዘው መሰረት ም/ሕ/ሚ ገ/ዩሃንስ አረጋዊ የተባለ ወ/ር በአጃቢነት የተመደበለት ስለሆነ በደመወዙ መጠን የስድስት ቀን ውል አበልና ለማጓጓዣ/በመኪና/ ደግሞ የደርስ መልስ እንዲከፈለው ፍ/ቤቱ አዟል።

መስከረም 19/1992 ዓ/ም

ዳኞች፡

ብርሃኑ ገ/ወልድ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ ገብሩ ገበዩሁ ቀርበዋል

10

ተከሳሾች፡-1. አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ አልቀረበም

ዕድሜ ______________

ስራ ______

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

2. ኪሮስ አይመት አልቀረበም

ዕድሜ ______________

ስራ ______________

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ ቀርበዋል

4. መ/አ መኮንን ሲሳይ አልቀረቡም

ዕድሜ ______________

ስራ ______________

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

5. አቶ ነጋ አበባው ወ/ኪሮስ ቀርበዋል

ዕድሜ 39

ስራ ግብርና ሚንስተር

አድራሻ ስምን ሸዋ ሜዳ አረሞ ግብር ዕ/ቤት

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

6. ሐጐሽ ተላ ተ/ስላሴ ቀርበዋል

7. መ/ር ብርሃን ዐጋይ በየነ ቀርበዋል

8. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሽ በሕክምና ላይ ናቸው

9. የማነ ተክሊት አልቀረበም

ዕድሜ ______________

ስራ ______________

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

10. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ቀርበዋል

11. አቶ ገብረእዚአብሄር ካህሡ በርሀ ቀርበዋል

62

11

12. ሃ/ሉ ሐሰን ሁሴን አልቀረቡም

ዕድሜ ______________

ስራ ______________

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

13. አቶ ኪዳነ አስገዶም አብርሃ ቀርበዋል

14. አቶ ኪዳነ በላይ ሃጎስ ቀርበዋል

15. አቶ ተገኘ ወንድምአለም ሃንስ ቀርበዋል

16. አቶ ግዛኢ ክበደው ተሰማ ቀርበዋል

ዕድሜ 46

ስራ ግብርናና ተፈጥሮ ሀብት

አድራሻ ሰሜን ወሎ ቡግና ወረዳ

ዜግነት ኢትዮጵያዊ

17. አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና ቀርበዋል

18. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኢል ዐጋይ ቀርበዋል

19. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ገ/ህይወት ቀርበዋል

20.አቶ ብርሃኑ ተላ አልቀረቡም

ዕድሜ ______________

ስራ ______________

አድራሻ ______________

ዜግነት ______________

ዳኛ/ታደሰ/፡- እሺ ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- ባለፈው ቀርበው ከነበሩት ዛሬ አዲስ 2 ተከሳሾች ቀርበዋል በተራ ቁ. 5 እና 16 የሚገኙት ስለዚህ ማንነታቸውንም ስላረጋገጡ የክስ ቻርጁ ደርሷቸው እንዲነቡላቸው እየመለከትኩ እነሱን የሚመለከቱ ክሶችም እንዲሚከተለው አጠቁማለሁ፣ ገፅ 4 ላይ፣ ገፅ 5 ላይ 2ኛ ክስ፣ገፅ 9፣12ኛ ክስ፣ አስፈላጊም ከሆነ ደግሞ የነዚሁ አማራጮች፣

ዳኛ/ታደሰ/፡- የእነዚ አሁን የተጠቀሱ ክሶች አማራጮቹን በመጨረሻ ላይ ቀርበዋል በአማራጭ ከመቅረባቸው በቀር የክሱ ዝርዝር ለየት ያለ ባለመሆኑ አንብቦ መረዳት ይቻላል።

⇒ፍ/ቤቱ በልዩ ዐቃቤ ሕግ ክሳይ የተዘረዘሩትን የተጠቆመትን ክሶች ከማንበቡ በፊት በተከሳሾች ክስ ቻርጁ

እንዲደርሳቸው ከደረገ በኋላ ለችሎቱ እያንዳንዱን ክስ በንባብ አሰምቷል

ዳኛ /ታደሰ/፡- ይሄ መዝገብ ባለፈው ቀን ቀጠሮ ለዛሬ የተቀጠረበት ምክንያት 1ኛ የተከሳሾች መቃወሚያ ሐሳብ ከማቅረባቸው በፊት በራሳቸው አቅም ጠበቃ ለማቆም የሚችሉ እና የሚይችሉ ለለመሆናቸው ማረሚያ ቤቱ አረጋግጦ እንዲልክ ነበር የታዘዘው ፍ/ቤቱ በላከው ትእዛዝ መሰረት ጠበቆቹ የተመደቡ ይመስላሉ ሆኖም ግን በዚሁ መዝገብ ተያይዘው ከሚገኙ ደብዳቤዎች ውስጥ የማረሚያ ቤት ትንሽ የሚያምታታ ስላለ ምናልባት የማረሚያ ቤቱ ሐላፊ እዚሁ ስለሚገኙ ማብራሪያ ቢሰጡን፡ ይኸውም ምንድን ነው የ12ቱ ተከሳሾች ባለፋት የቀረቡት ተከሳሾች የድህነት ማረጋገጫ ተያይዞ ቀርቧል ይህንን የድህነት ማረጋገጫ በሰኔ ወር 1991 ዓ/ም የተላከ ነው ነገር ግን በዚህ በያዝነው ዓመት በ1992 ዓ/ም መስከረም ወር ላይ የተላከው ደግሞ ቀደም ሲል ለተላከው የድህነት ማረጋገጫ አፍራሽ የሆነ ደብዳቤ ስላለ በዚህ ጉዳይ ላይ የማረሚያ ቤቱ ሐላፊ ሐሳብ ቢሰጡበት ፡

አቶ ኃይሉ ኑጋሽ/የማረሚያ ቤቱ ሐላፊ/ ፡- 2ኛ የተፃፈው ደብዳቤ በሌላ ደብደቤ ስለምንቀይረው ትክክል አለመሆኑን ተረድቼዋለሁ በፊት የተፃፈው ግን ትክክል ነው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ስለዚህ መስከረም 10/1992ዓ/ም የተፃፈው ደብዳቤ ከመዝገቡ ጋር ተያይዞ ስለሚገኝ በሌላ ደብዳቤ አሁን በቃላት እንዳስረዱት ሁሉ ቢቀየር ጥሩ ይመስለናል እና የተከሳሾች ተከላካይ ጠበቆችንም ተቀብለናቸዋል ማለት ነው፡፡

- ሌላው ባለፈው ቀን ቀጠሮ የታዘዘው በዚህ መዝገብ ውስጥ 20 ተከሳሾች ናቸው ያሉት 12ቱ ተከሳሾች ባለፈው ቀን ቀጠሮ ቀርበዋል 8ቱ ግን አልቀረቡም ባልቀረቡት ተከሳሾች ላይ የክልሉ ፖሊስ ከፌደራል ፖሊስ ጋር በመተባበር እንዲያቀርብ ታዞ ነበር በዚሁ ጉዳይም የተላከ ደብዳቤ አለ የደብዳቤው ይዘት በቁጥር 25252/20/30 በ18/1/92 ዓ/ም የተፃፈ ደብዳቤ ይዘቱ ምንድን ነው 1ኛ ተከሳሽ ተክለብርሃን ኑጋሽ እና 20ኛ ተከሳሽ ብርሃኑ ተላ ውጭ አገር መሆናቸውን ፖሊስ ፅፏል ሌላው 2ኛ ተከሳሽ ኪሮስ አይሙት መቀሌ ማረሚያቤት ስለሚገኝ ከማረሚያቤቱ ጋር በመነጋገር ለቀጣይ ቀን ቀጠሮ እንዲቀርብ ታዞ ነበር ሆኖም ግን ማረሚያ ቤት እንደሌለ ነው የገለፀው ሌሎቹ ተከሳሾች 4ኛ ተከሳሽ የመቶ አለቃ መኮንን ሲሳይ፣3ኛ ተከሳሽ የማነ ተክሊት እና 12ኛ ተከሳሽ ሃ/አለቃ ሐሰን ሁሴንን በተመለከተ የተሰጠን አድራሻ በተሰጠን አድራሻ መሰረት ተፈልገው ሊገኙ አልቻሉም በዚሁ

64

ጉዳይም ፌደራል ፖሊስ መልስ አልሰጠም ምናልባትልዩ ዐቃቤ ሕግ የሚያውቀው ነገር ካለ መልስ እንዲሰጠን የሚል ይዘት ያለው ደብዳቤ ነው የገለፁልን ስለዚህ በዚህ ላይ የተለየ ሐሳብ ካለ የክልሉ ፖሊስ ተወካይ ሐሳብ ሊሰጡበት ይችላሉ የተለየ ነገር ከሌላ ግን እናልፈዋለን፣

ሃ/አለቃ ኪ/ማሪያም፦ የተለየ ሐሳብ የለንም

ዳኛ/ታደሰ፦ ስለዚ ልዩ ዐቃቤ ሕግ በዚህ ላይ ሐሳብ ካለህ

ልዩ ዐቃቤ ሕግ እንደተባለው ቀሪ ከነበሩት8 ተከሳሾች ሁለቱ በዛሬው ችሎት ቀርበው ማንነታቸውን አረጋግጠው ክስም ተነቦላቸው አብቅቷል ቀሪ የሆኑት 6 ናቸው ከ6ቱም ውስጥ 2 ውጭ መሆናቸውን ባለፈው ችሎትም በአሁኑ ችሎትም በፖሊስ ተረጋግጣሟል 4ቱን በተመለከተ ደግሞ ትክክለኛ አድራሻቸው እንዳልታወቀ እንጂ ፖሊስ ጥረት እንዳደረገ በደብዳቤው ላይ ገልፆል የፌደራል ፖሊስ ከእኛ ፅ/ቤት ጋር በመሆን ስለሚሰራ በየጊዜው እየመጣ የደረሰበትን ውጤት ይነግረናል ለዚህ ለፍ/ቤት ምንም እንኳን በደብዳቤ ባያስታውቅም ስለዚህ ለእነዚህ 6 ተከሳሾች መፈለግ የአሁኑ ጥረት በቂ ሆኖ የጋዜጣ ጥሪ እንዲደረግልኝ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፦ እሺ በዛሬው ዕለት የቀረባችሁ ተከሳሾች ግዛኢ ከበደው እና ኑጋ አበባው ክሳቹን እንዴት ነው መቀጠል የምትችሉ ?

5ኛ ተከሳሽ አቶ ኑጋ አበባው፦ እኔ በኔ በኩል የልጆች አባት ስለሆንኩ ችግረኛ መሆኔን ፍ/ቤቱ ተረድቶልኝ በመንግስት በኩል ጠበቃ እንዲቆምልኝ ነው የምፈልገው

16ኛ ተከሳሽ አቶ ግዛኢ ከበደው፦ እኔም የልጆች አባት እና የቤተሰብ አስተዳደሪ ስለሆንኩኝ መንግስት ጠበቃ እንዲያቆምልኝ በትሕትና አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፦ እሺ ምናልበት በዚህ መዝገብ የቀረባችሁ ተከሳሾች የምታመለክቱት ነገር ካላችሁ ወደ ትእዛዙ ከማለፋችን በፊት፣

የ17ኛ ተከሳች ተከላካይ ጠበቃ ብርሃኑ መስቀል አማረ፦ እሺ ለክቡር ፍ/ቤቱ የምናስረዳው ነገር ቢኖር ከዚህ በፊት የድህነት ማረጋገጫ በተሰጠው መሰረት ተከላካይ ጠበቆች ተመድበውላቸው የመቃወሚያ ሐሳብ በዛሬው ዕለት ለማስማት ተዘጋጅተን የመጣን መሆኑን ለመግለፅ እወዳለሁ፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፦ እሺ ሌላ ሐሳብ ካለ?

ሐሳብ አልተሰጠም

ዳኛ /ታደሰ/- እሺ እንግዲህ ፍ/ቤቱ በዛሬው ዕለት የዋለውን ችሎት በተመለከተ የሚከተለውን ትእዛዝ ሰጥቷል፡፡

85

ት እ ዛ ዝ

1ኛ- ባለፈው ቀን ቀጠሮ የቀረቡት 12 ተከሳሾች የድህነት ማረጋገጫ ስላቀረቡ ፍ/ቤቱም ተከላካይ ጠበቃ መድቦላቸዋል ስለዚ የሚያቀርቡት የመቃወሚያ ሐሳብ ካለ ከተመደቡላቸው ተከላካይ ጠበቆች ጋር በመመካከር ለተከታዩ ቀጠሮ የመቃወሚያ ሐሳባቸውን በፅሑፍ እንዲያቀርቡ ታዟል።

2ኛ- በዛሬው ዕለት የቀረቡት 5ኛ እና 16ኛ ተከሳሾችን በተመለከተ የመቀሌ ማረሚያ ቤት ከቀን ቀጠሮው በፊት የድህነት ደረጋገጫ እንዲልክ እና ፍ/ቤቱም ይህ ከተላከ በኋላ ተከላካይ ጠበቆችን መድብ ለተከታዩ ቀጠሮ ተከሳሾቹ ከጠበቆቻቸው ጋር በመመካከር የመቃወሚያ ሐሳብ ካላቸው እንዲያቀርቡ ታዟል።

3ኛ - 1ኛ፣2ኛ፣4ኛ፣9ኛ፣12ኛ እና 20ኛ ተከሳሾች በተደጋጋሚ ጊዜ እንዲቀርቡ ታዝዞ ሊቀርቡ ባለመቻላቸው ግማሾቹ ውጭ አገር ግማሾቹ ደግሞ አድራሻቸው አይታወቅም ስለተባለ በወንጀለኛ መቅጫ ስነ-ስርዓት ሕግ ቁጥር 162 በሚያዘው መሰረት በጋዜጣ ጥሪ እንዲደረግላቸው ታዟል።

ቀጠሮ ለጥቅምት 17/1992 ዓ/ም

ጥቅምት 17/1992 ዓ/ም

ዳኞች፡-

ብርሃን ገ/ወልድ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ /ገብሩ ገበየሁ/

ተከሳሾች፡- 1ኛ-አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ

ዕድሜ፡-

ስራ ፡-

አድራሻ፡-

86

ዜግነት :-

2ኛ-አቶ ኪሮስ አይሙት

ዕድሜ:-

ስራ :-

አድራሻ:-

ዜግነት :-

3ኛ- አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ሐድጉ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርዓይ ግደይ ጋር

4ኛ- የ አ/ቃ መኩንን ሲሳይ

ዕድሜ:-

ስራ :-

አድራሻ:-

ዜግነት :-

5ኛ- አቶ ኒጋ አበባው ወ/ኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃኑ-መስቀል አማረ ጋር

6ኛ- ሐዲሽ ተላ ተ/ስላሴ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር

7ኛ- መ/ር ብርሃነ ፀጋይ በየነ ከተከላካይ ጠበቃቸው ፀጋ ተስፋይ ጋር

8ኛ- መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሽ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ቀርበዋል ተከሳሽ ግን ህክምና ላይ ናቸው።

9ኛ- የማነ ተክሲት

ዕድሜ:-

ስራ :-

አድራሻ:-

ዜግነት :-

10ኛ- አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶ ግርማይ ጋር

11ኛ- አቶ ገ/ዜር ካህሱ በርሄ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኩንን አብርሃ ጋር

12ኛ- ሃ/አለቃ ሐበን ሁሴን

ዕድሜ:-

ስራ :-

አድራሻ:-

ዜግነት:-

13ኛ- አቶ ኪዳነ አስገዶም ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሃዲስ ጋር

68

14ኛ- አቶ ኪዳነ በላይ ሐጐስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሸመ አያሌው ጋር

15ኛ- አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር

16ኛ- አቶ ገዛኢ ከበደው ተሰማ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ዜር ጋር

17ኛ- አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃኑ-መስቀል አማረ ጋር

18ኛ- አቶ ገ/ህይወት ወልደጋብርኤል ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር

19ኛ-አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ገ/ህይወት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር

20ኛ- አቶ ብረሃን ተላ

ዕድሜ፡-

ስራ ፡-

አድራሻ፡-

ዜግነት፡-

ዳኛ /ብርሃነ/፡- ባለፈው ቀን ቀጠሮ ይህ መዝገብ ለዛሬ ተቀጥሮ የነበረው በዛን ጊዜ የቀረቡት 12 ተከሳሾች የድህነት ማረጋገጫ ስላቀረቡ ፍ/ቤቱም ተከላካይ ጠበቆች መድቦአቸዋል በዚህም መሰረት የሚያቀርቡት የመቃወሚያ ሐሳብ ካለ ከተመደቡላቸው ተከላካይ ጠበቆች ጋር በመመካከር መቃወሚያ ሐሳባቸውን ለማቅረብ ነበር እንደዚሁምበዛን ዕለት የቀረቡት 5ኛ እና 16ኛ ተከሳሾች በተመለከተ ማለትም ኒጋ አበባው እና 16ኛ ተከሳሽ ገዛኢ ከበደውን በተመለከተ የመቀሌ ማረሚያ ቤት ከቀን ቀጠሮ በፊት የድህነት ማረጋገጫ እንዲልክ እና ፍ/ቤቱም ይህ ከተላከ በኋላ ተከላካይ ጠበቆችን መድቦ ለተከታዩ ቀጠሮ ከጠበቆቻቸው ጋር ተመካክረው የመቃወሚያ ሐሳባቸውን እንዲያቀርቡ ነበር በዚህ መሰረት ሁለቱም አቅርበው ተከላካይ ጠበቆች ተመድበውላቸዋል እና መቃወሚያ አቅርባቸኋል?

ተከላካይ ጠበቃ/መኮንን/፡- የ5ኛ ተከሳሽ እና የ16ኛ ተከሳሾች ከሌሎቹ ጋር በአንድ ላይ እንዲቀርብ ብለን አቅርበናል፡፡

ዳኛ /ብርሃነ/፡- እሺ ይቅረብ

⇒ የተከሳሾች ጠበቆች በአንድ ላይ በመሆን ጥቅምት 17/1992 ዓ/ም በ3 ኮፒ የተዘጋጀ 9 ገፅ የመቃወሚያ ፅሑፍ እና 2 ገፅ ማስረጃችን የሚሉትን አቅርበው አንድ ኮፒ ለልዩ ዐቃቤ ሕግ እንደርስው ተደርጐ የተቀረውን

ደግሞ ከመዝገቡ ጋር በሚያያዝ ከተከሳካይ ጠበቆቹ እንዱ አቶ ብርሃን መስቀል አማረ የቀረበውን የመቃወሚያ ፅሑፍ ለችሎት በንባብ አስምተዋል

ዳኛ /ብርሃን/ ፡- እሺ ለዛሬ ሊሳው የተሰጠው ትእዛዝ 1ኛ፣ 2ኛ፣ 4ኛ፣ 9ኛ፣ 12ኛ፣ እና 20ኛ ተከሳሾች በተደጋጋሚ እንዲቀርቡ ታዘው ሊቀርቡ ባለመቻላቸው ግማሾቹም ውጭ አገር ሄደዋል ስለተባለ ሌሎቹም ደግሞ አድራሻቸው አይታወቅም ስለተባለ በወንጀለኛ መ/ስ/ስ/ሕ/ቁ 162 መሰረት በጋዜጣ እንዲጣሩ ነው ታዞ የነበረው ጋዜጣው ቀርቧል?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ ፡- ቀርቧል ክቡር ፍ/ቤት ግን አንድ ችግር አለው ጥቅምት 2/1992 ዓ/ም ታትሞ በወጣው 59ኛ ዓመት ቁጥር 27 አዲስ ዘመን ጋዜጣ ገፅ 4 ላይ ዝርዝራቸው ወጥቷል ግን ጋዜጣ 2ኛ ተከሳሽን ዘሎታል ምናልባት ከእኛ ፅ/ቤት ማስተላለፍ ችግር ይሁን ከጋዜጣው አለወቅኩም የነዚህ እንዲያያዝ ሆኖ የ2ኛው ተከሳሽ ደግሞ ድጋሚ እንዲታዛዝ አመለክታለሁ፡፡

፡፡ ፍ/ቤቱ ጋዜጣው ታትሞ የመጣበት ቁጥር እና ቀን በመጥቀስ ለችሎቱ በንባብ ካሰማ በኋላ በተገለፀው መሰረት የቀረበ ተከሳሽ እንዳለ ጠይቆ ያልቀረበ አለመኖሩን ካረጋገጠ በኋላ ጋዜጣው ከመዝገቡ ጋር እንዲያያዝ አድርጓል፡፡

ዳኛ/ብርሃን/፡- ተከሳሾቹ አሁንም በጋዜጣ ጥሪ ተደርጎላቸው ሊቀርቡ አልቻሉም እሺ ዐቃቤ ሕግ የቀረበውን መቃወሚያ በተመለከተ ሐሳብ ካለህ፡፡

ልዩ ዐቃቤ ሕግ ፡- ከቀረበው መልስ ጋር 2 ማስረጃዎቹ ተያይዘው ቀርቧል 1ኛ ማስረጃዎቹ ፎቶ ኮፒ ስለሆኑ ዋናው ማስረጃ እንዲቀርብ እና ከፍ/ቤቱ ጋር ተገናዝቦ እንዲታይ 2ኛ ነገር ደግሞ አንደኛው ኮፒ በትግርኛ የተፃፈ ስለሆነ የችሎቱ የመስሪያ ቋንቋ አማርኛ በመሆኑ በዛ መልኩ ተተርጉሞ እንዲቀርብ እነዚህ ሁለቱ ከተሟሉ በኋላ መልስ እንድሰጥ እንዲፈቀድልኝ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ብርሃን/፡- ኦርጅናሉ ከናንተ ጋር ይገኛል?

ተከ/ጠበቃ አለም፡- አዎ ይገኛል ለወደፊቱ እናስመጣዋለን አሁን በእጃችን ስለሌለ ለሚቀጥለው ቀጠሮ እንድናስመጣ እንዲፈቀድልን ክቡር ፍ/ቤት

ተከ/ጠበቃ ይርጋለም የአቶ ወ/ገብርኤልን በተመለከተ ኦርጅናሉ ከእኛ ጋር ስላለ ልናቀርበው እንችላለን፡፡

ዳኛ /ብርሃን/፡- ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል በጋይን በተመለከተ ኦርጅናሉ ቀርቧል ዐቃቤ ሕግም ሊመለከተው ይችላል፡፡

ዳኛ/ብርሃን/፡- እሺ ፍ/ቤቱ እንግዲህ የሚከተለውን ትእዛዝ ሰጥቷል፡

- እሺ ሌላስ ትእዛዝ ከመስጣታችን በፊት የሚቀርብ ነገር አለ?

69

የ17ኛ ተከሳሽ ጠበቃ/ብርሃነመስቀል/፡- እሺ. ፍ/ቤቱ ወደ ትእዛዝ ከመሄዱ በፊት ስለ 17ኛ ተከሳሽ አቶ ግርማይ ድንቃይ አንድ ማመስከቻ ያስገባነው ነበር ስለዛ ጉዳይ መልስ እንዲሰጠን ነው፡፡

ዳኛ/ብርሃኑ/፡- ይሄ የእኛ ጉዳይ አይደለም ልዩ ዐቃቤ ሕግ ተከሳሾችን እያፈላለገ ከፖሊስ ጋር እየተማከረ የሚያቀርበው ጉዳይ ስለነበረ በዛ መሰረት የተደረገ የወጪ ሁኔታ ከፖሊስ ይሁን ከሌላ የሚጠይቅ ካልሆነ በስተቀር ከፍ/ቤቱ የሚሰጥ አይደለም በዚህም መሰረት አልተቀበልነውም ብለን ባለፈውም አልፈነዋል፡፡

ልዩ ዐቃቤ ሕግ አንድ ነገር ላመለክት ፈልጌ ነው ወደ አ/አበባ ለሕክምና የሚላኩ ተከሳሾችን በሚመለከት የክልሉ ማረሚያ ቤት ወይም ከዛ ሕክምናቸውን ጨርሰው ያልቀረቡ መሆናቸውን በፅሑፍ ሪፖርት አያደርግም ወይም ጨርሰውም ከሆነ አያመጣ አይደለም ስለዚህ በአንድ በ2 ፈይሎች ላይ ተደጋጋሚ ችግሮች እየተከሰቱ ነው አሁንም 8ኛ ተከሳሽ በአሁኑ ችሎት አልቀረቡም በሚቀጥለው ችሎትም ካልቀረቡ የማስረጃ አቀራረቡንሁኔታ ስለሚጉዳ ጉዳዩን የሚያንትትበት ሁኔታ ስለሚፈጥር ለማረሚያ ቤቱ ጠበቅ ያለ ትእዛዙ እንዲተላለፍልኝ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ብርሃኑ/፡- አሁን የቀረበውን በተመለከተ ማረሚያ ቤቱ ባለፈውም ሆነ በዛሬው ቀን ቀጠሮ ደብዳቤ ፅፏል ከመዝገቡ ጋር ተያይዟል ሕክምናቸውን ካልጨረሱም ቃሉቱ ውህኒ ቤት ዛሬም ሆነ ባለፈው ቀን ቀጠሮ ላይ ፅፎ አቅርቧል የሆነው ሆኖ በዚህ ላይ ትእዛዝ እንሰጥበታለን ስለዚህ ወደ ትእዛዝ እናልገለን፣

ት እ ዛ ዝ

1ኛ፡- በተካሳሾች በኩል በማስረጃነት የቀረበ በአማርኛ እንዲተረጉም ስለተፈለገ ትግርኛው በፍ/ቤቱ በኩል ወደ አማርኛ ቋንቋ እንዲተረጉም መቅረብ የሚገባውም ኦርጅናል ማስረጃ በዕ/ቤታችን በኩል እንዲደርስን እና ልዩ ዐቃቤ ሕግም ይህንን ተመልክቶ ለተከታዩ ቀጠሮ መልስ እንዲያቀርብ ታዟል

2ኛ፡- 2ኛ ተከሳሽን በተመለከተ ለዛሬ ቀጠሮ ቢጋዜጣ በኩል ጥሪ እንዲደረግለት ታዞ ነበረ ሆኖም ግን ጋዜጣ ላይ አልወጣም ስለዚህ በድጋሚ ቢጋዜጣ ጥሪ እንዲደረግለት ታዟል

3ኛ፡- በሀመም ምክንያት ያልቀረበውን ተከሳሽ በተመለከተ ምንም እንኳን ማረሚያ ቤቱ ህክምናውን አልጨረሰም ብሎ ደብዳቤ ቢፅፍም ይህንን ሁኔታ በተቻለ

70

መጠን ተከታትሎ በተቀላጠፈ ሁኔታ ህክምናውን ጨርሶ እንዲመጣ እንዲደረግ ታዟል

4ኛ፡- በዛሬው ዕለት በጋዜጣ ጥሪ ተደርጐላቸው ያልቀረቡ ተከሳሾች የወ/መ/ስ/ስ/ሕ/ቁ. 162 በሚያዘው መሰረት ጉዳያቸው በሌሉበት እንዲታይ ብለን ብይን ሰጥተናል።

ቀጠሮ ለህዳር 22/1992 ዓ/ም

ህዳር 23/ 1992 ዓ/ም

ዳኞች፣

ብርሃኑ ገ/ወልድ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ተከሳሾች፡-

1ኛ. ተክለብርሃን ነጋሽ /በሌለበት/

2ኛ. አቶ ኪሮስ አይሙት /በሌለበት/ አልቀረበም

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርዓይ ግደይ ጋር ቀርበዋል

4ኛ. መ/አ መኰንን ሲሳይ/ በሌለበት /

5ኛ. አቶ ነጋ አበባው ወልደኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃነ መስቀል አማረ ጋር ቀርበዋል

6ኛ. ሐጹሽ ተላ ተ/ስላሴ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር ቀርበዋል

7ኛ. መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተከላከይ ጠበቃቸው ፀጋ ተስፋይ ጋር ቀርበዋል

8ኛ. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሽ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርበዋል

9ኛ. የማነ ተክሌት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርበዋል

71

11ኛ. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ በርሀ ከተከሳኪይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርበዋል

12ኛ. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳን አስገዶም ከተከሳኪይ ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሃጺስ ጋር ቀርበዋል

14ኛ. አቶ ኪዳን በላይ ሃጎስ ከተከሳኪይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርበዋል

15ኛ. አቶ ተግኝ ወንድምአለም ሃንስ ከተከሳኪይ ጠበቃቸው ገኑት ተስፋይ ጋር ቀርበዋል

16ኛ. አቶ ገዛኢ ከበደው ተሰማ ከተከሳኪይ ጠበቃቸው አሰም ገ/ዜር ጋር ቀርበዋል

17ኛ.አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና ከተከሳኪይ ጠበቃቸው ብርሃነመስቀል አማረ ጋር ቀርበዋል

18ኛ. አቶ ገ/ህይወት ወ/ስማየት ፀጋይ ከተከሳኪይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር ቀርበዋል

19ኛ. አቶ ገ/መድህን ወ/ስማየት ገ/ህይወት ከተከሳኪይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርበዋል

20ኛ. አቶ ብርሃነ ተላ /በሌለበት/

ዳኛ/ብርሃነ/:- ይህ መዝገብ ቀጠሮው ለትላንትና ህዳር 22/ 1992 ዓ/ም ነበር ይሁን እንጂ ትላንትና በከተማው ወይም በክልሉ ጠቅላላ በነበረው የኢ..ድ..ስ በዓል/ስልፍ/ ምክንያት ችሎቱ ሊካሄድ አልቻለም በዚህም ምክንያት ቀጠሮው ለዛሬ ለመተላለፍ ችሏል ባለፈው ቀን ቀጠሮ ለዛሬ ተቀጥሮ የነበረው አንደኛ በተከሳሾች በኩል ለማስረጃነት የቀረበ በአማርኛ እንዲተረጎም ስለተፈለገ እንዲተረጎም ተብሏል 2ኛ ተከሳሽ በተመለከተ በዛሬው ዕለት ጥሪ በጋዜጣ እንዲደረግለት ታዞ ነበረ ማለት ቅደም ሲል እንደዚሁ በጋዜጣ እንደጣራ ተደርጎ ሆኖም ግን ጋዜጣ ላይ ባለመውጣቱ በድጋሚ እንዲወጣ ለዛሬ የታዘዙ ነበር 3ኛ በህመም ምክንያት ያልቀረበው ተከሳሽ ማረሚያ ቤቱ ህክምናውን አልጨረሰም ብሎ ደብዳቤ ቢፅፍም ይህንን ሁኔታ በተቻለ መጠን ተከታትሎ በተቀላጠፈ ሁኔታ ህክምናውን ጨርሶ እንደመጣ እንዲደረግ ታዞ ነበር በዚሁም መሰረት ቀርቧል 4ኛ በዛሬው ዕለት በጋዜጣ ጥሪ ተደርጎላቸው ያልቀረቡ በዛን ዕለት ማለት ነው ተከሳሾች

21

የወ/መ/ስ/ስ/ሕ/ቁ 162 በሚያዘው መሰረት ጉዳያቸው በሌለበት እንዲታይ ተብሎ ተበይኖ ነበር እና ለዛሬ የተቀጠረውም መልስ ለመስማት ነው በመጀመሪያ ግን ጋዜጣው ቀርቧል?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- አዎ ቀርባል፡፡

59ኛ ዓመት ቁጥር 56 ሀዳር 6 ቀን 1992 ዓ/ም በወጣው አዲስ ዘመን ጋዜጣ ገፅ 4 በ4ኛው ዓምድ ላይ የእኚሁ የ2ኛው ተከሳሽ ስም ወጥቷል በዚህም መሰረት ጋዜጣውን አቅርበናል፡፡

⇒ልዩ ዐቃቤ ሕግ እንዳጠቀሰው ሁሉ በፍ/ቤቱ በኩል የጋዜጣው ይዘት ምን እንደሚመስል ማስታወቂያውን ፍ/ቤቱ ችሎት ላይ በንባብ አሰምቶ ተከሳሹም ያልቀረቡ ለመሆናቸው አረጋግጦ ጋዜጣውን ከመዝገቡ ጋር እንዲያያዝ አድርጓል፡፡

ዳኛ/ብርሃኑ/፡- ሌላው በተከሳሾች በኩል የቀረበ ማስረጃ ተተርጉሞ እንዲቀርብ ነው በዚህም መሰረት ይህ ተተርጉሞ ቀርቧል ዓ/ሕግ ደርሰኋል?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- አዎ ደርሶናል

ዳኛ/ብርሃኑ/፡- በዛሬው ዕለት በጋዜጣ ጥሪ ተደርጎለት ያልቀረበውን 2ኛ ተከሳሽን በተመለከተ የምትለው አለ?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- ተከሳሹ እንዳልቀረበ በችሎት ተረጋግጧል ስለዚህ የወ/መ/ስ/ስ/ሕ/ቁ 162 በሚያዘው መሰረት ጉዳዩ በሌለበት እንዲታይ እንዲወሰን አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ብርሃኑ/፡- አምሳ አለቃ ሁሴንን በተመለከተ ምን ሃሳብ አለህ?

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- ባለፈው ቀጠሮ በጋዜጣ ጥሪ ተደርጎለት በሌለበት እንዲታይ ትእዛዝ ተሰጥቷል

ዳኛ/ብርሃኑ/፡- እሺ እንግዲህ ወደ ልዩ ዐቃቤ ሕግ መልስ እናልፋለን ማለት ነው

-ልዩ ዐቃቤ ሕግ በወ/መ/ቁ 190/85 ሀዳር 22/1992 ዓ/ም ለተከሳሾች ለእየንዳንዳቸው በሚደርሳቸው መልኩ እና ለፍ/ቤቱም ቀሪ ሆኖ ከመዝገቡ ጋር የሚያያዝ 16 ገፅ የልዩ ዐቃቤ ሕግ መልስ ቀርቦ ለተከሳሾቹም የደረሳቸው ለመሆኑ ፍ/ቤቱ አረጋግጦ ልዩ ዐቃቤ ሕግ ለችሎቱ በንባብ እንዲሰማ ካደረገ በኋላ ፍ/ቤቱ የፍ/ቤቱን ድርሻ ከመዝገቡ ጋር እንደያያዝ አድርጓል፡፡

ዳኛ/ብርሃኑ/፡- ወደ ትእዛዝ ከማለፋችን በፊት የሚቀርብ ሃሳብ ካለ?

ተከላካይ ጠበቃ /ቴድሮስ ጠዓመ/፡- የመቃወሚያ መልስ ወረቀቱ አልደረሰንም

ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- ተከላካይ ጠበቆቹ ለ14ቱም ተከሳሾች አንዳንድ እንደቆሙ ይገባናል ሆኖም የሰጡት መልስ በጋራ ተጣምረው እንደመሆኑ መጠን እኛም በጋራ

23

ይበቃቸዋል ብለን ያሰብነውን 9 ወይም 8 ከፒ. አድርሰናል በዚሁ ግንዛቤ ነው ለዛሬ ይሄን መልስ ያቀረብ ነው

ዳኛ/ብርሃን/፦ ቅድም ፍ/ቤቱ ደርሷችኋል ወይ ብሎ ሲጠይቅ ደርሶናል የሚል መልስ ነበር የሰጣችሁት ሆኖም ግን አሁን ዐቃቤ ሕጉ እንዳለው መልሳችሁ ማነው ያቀረባችሁት ተቃውሞ አንድ ላይ ተጠቃሎ ነበር የቀረበው በዚሁ ሓሳብ የቀረበ ከሆነ መልሱን በዚህ መሰረት ነው ያቀረበው ዐቃቤ ሕጉ ስለዚህ በዛ መሰረት መልሱን አንድ ላይ እስካሳችሁ ድረስ በአንድ ላይ ልትመለከቱት ትችላላችሁ የሚፈጥረው ችግርም አይኖርም ስለዚህ በዚህ መሰረት እንደደረሳችሁ ነው ስለዚህ ወደ ትእዛዝ ከመተላለፋችን በፊት ሌላ ጥያቄ ካለ

የ8ኛ ተከሳሽ ተከላካይ ጠበቃ /ሃፍቶም ግርማይ/፦ ማመልከቻ አቅርቤ ነበር እና ምን መልስ እንደተሰጠ?..........

ዳኛ/ብርሃን/፦ ማመልከቻውን ተመልክተውናል እንደሚታወሰው ባለፈው በነበሩት ቀን ቀጠሮዎች ተከሳሹ አ/አ የህክምና ቀጠሮ አላቸው ተብለው አዲስ አበባ ተልከው እንደነበርና እንደነበር እና ላለፉት ሁለት ወይም 3 ወራት እዛ እንዲቆዩ ነው አሁንም ማመልከቻው ቼክ አፕ አላቸው የሚል ነው ጥያቄ እየቀረበ ያለው ይህንን በተመለከተ በዚህ በማረሚያ ቤቱ ክትትል አማካኝነት እዚሁ መቀሌ ሆስፒታል ክትትል ሊያደርጉ ይችላሉ ስለዚህ በዛ መሰረት ማረሚያ ቤቱ የሚፈፅመው ጉዳይ ይሆናል

- እሺ እንግዲህ ወደ ትእዛዝ እናልፋለን

ት እ ዛ ዝ

1ኛ ባለፈው ቀን ቀጠሮ በተሰጠው ትእዛዝ መሰረት 2ኛ ተከሳሽ ኪሮስ አይሙት በአድራሻው ተፈልጎ ሊገኝ ባለመቻሉ ክስ እንደተመሰረተባት እና በቀጠሮው ቀንም የማይቀርብ ከሆነ በሌለበት እንደሚታይ ተብሎ በጋዜጣ እንደጣራ ተደርጐ ነበር በዚህም መሰረት ጋዜጣው ቀርበ ተከሳሹ ግን አልቀረበም ስለዚህ ዐ/ሕጉ ባመለከተው መሰረት በወ/መ/ስ/ስ/ሕ/ቁ 162 መሰረት ተከሳሹ በሌለበት ጉዳይ ይታይል ብለን ብይን ሰጥተናል።

2ኛ በዛሬው ቀን የቀረበውን መልስ በተከሳሾች በኩል የቀረበውን መቃወሚያ ከክሱ ጋር በማገናዘብ መዝገቡን መርምረን ብይን ለመስጠት ለጥር 18/1992 ዓ/ም ተቀጥሯል

ቀን 18/05/92 ዓ/ም

ዳኞች፡፡

ዘርአብሩክ ገ/ኪዳን

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ተከሳሾች፡-

1ኛ. ተክለብርሃን ኒጋሽ /በሌለበት/

2ኛ. አቶ ኪሮስ አይሙት/በሌለበት/

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ሃድጉ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር

4ኛ. ሙቶ አለቃ መኰንን ሲሳይ /በሌለበት/

5ኛ. አቶ ኒጋ አበባወ ወልደኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኰንን አብርሃ ጋር

6ኛ. ሐዱሽ ተላ ተ/ስላሴ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር

7ኛ. መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ በየነ ከተከላከይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር

8ኛ. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሽ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር

9ኛ. የማነ ተክሊት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር

11ኛ. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ በርሀ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር

12ኛ. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳኑ አስገዶም አብርሃ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ገዲስ ጋር

14ኛ. አቶ ኪዳኑ በላይ ሃጎስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር

15ኛ. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር

16ኛ. አቶ ግዘኢ ከበደው ተሰማ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ዜር ጋር

17ኛ. አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃነመስቀል አማረ ጋር

18ኛ. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር

19ኛ. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ገ/ህይወት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ

ወ/ስላሴ ጋር

20ኛ. አቶ ብርሃን ተላ /በሌለበት

ዳኛ /ዘርአብሩክ/:- እንግዲህ ይህ መዝገብ ተመርምሮ አስፈላጊው ትእዛዝ ለመስጠት ነበር የተቀጠረው ግን አሁን ያስቻልን ዳኞች ጉዳዩን አናውቀውም አልመረመርነውም ስለዚህ አጥንተን መርምረን ባለፈው ትእዛዝ መሰረት ለመፈፀም አንድ ቀጠሮ እንይዛለን ማለት ነው።

ተከላካይ ጠበቃ /መኮንን አብረሃ/:- ተከሳሾች ብዙ ጊዜ በእስር ቤት የቆዩ ስለሆነ አጭር ቀጠሮ እንዲሰጠን አመለክታለሁ።

- *ፍ/ቤት የዛሬውን ቀጠሮ በተመለከተ የሚከተለውን ትእዛዝ ሰጥቷል።*

ት እ ዛ ዝ

- መዝገቡን መርምረን አስፈላጊውን ትእዛዝ ለመስጠት ተቀጥሯል።

ቀጠሮ ለየካቲት 21/1992 ዓ/ም

የወ/መ/ቁ 1/92

የካቲት 21/1992 ዓ/ም

ዳኞች:-

ኃይም ወ/ጆወርጊስ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ :- ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ተከሳሾች:-

1ኛ. ተክለብርሃን ነጋሽ /በሌለበት/

2ኛ. አቶ ኪሮስ አይሙት/በሌለበት/

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ሃይጉ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር

4ኛ. መቶ አለቃ መኩንን ሲሳይ /በሌለበት/

5ኛ. አቶ ነጋ አበባው ወልደኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኩንን አብርሃ ጋር

25

6ኛ. ሐጴጎሽ ተላ ተ/ስላሴ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር

7ኛ. መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ በየነ ከተከላከይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር

8ኛ. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሽ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር

9ኛ. የማነ ተክሊት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር

11ኛ. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ በርሀ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር

12ኛ. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳነ አስገዶም አብርሃ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሃዲስ ጋር ቀርበዋል

14ኛ. አቶ ኪዳነ በላይ ሃጎስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር

15ኛ. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር

16ኛ. አቶ ገዛኢ ከበደው ተሰማ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ዜር ጋር

17ኛ. አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃኑመስቀል አማረ ጋር

18ኛ. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር

19ኛ. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ገ/ህይወት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር

20ኛ. አቶ ብርሃነ ተላ /በሌሉበት

ይህ መዝገብ ለዛሬ የተቀጠረበት ምክንያት ቀደም ሲል በተሰጠው ትእዛዝ መሰረት የልዩ ዐቃቤ ሕግ ክስ፡የተከሳሾች የመቃወሚያ ሰነዶ እና የልዩ ዐቃቤ ሕግ መልስ መርምረን ብይን ለመስጠት ሲሆን በዚህም መሰረት ፍ/ቤቱ መዝገቡን መርምሮ የሚከተለውን ብይን ሰጥቷል፡

ብ ይ ን

ልዩ ዓ/ሕግ የካቲት 5 ቀን 1991 ዓ/ም ዕድ ባቀረበው ክስ ተከሳሾች በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ቁጥሮች 32/1/ሀ/ ወይም ለ 281፣522/1/ሀ/፣538/ሀ/፣ 414 /2/ የተመለከተውን ተላልፈው የተለያዩ የማለቂያ ዘዴዎች ተጥቀመው የፖለቲካ ትስስሩ አበላት እንዲገዱሉ፣ አካላቸው እንዲቆስል በአፈአዊና ውስጣዊጠ ንነታቸው ላይ ጉዳት እንዲደርስባቸው እና ጨርሰው እንዲጠፉ አድርጓል የሚል ሲሆን ተከሳሾች ይህ የቀረበባቸው ክስ እንደደርሳቸውና በንባብም

77

እንዲረዱት ከተደረገ በኋላ የመቃወሚያ ሃሳባቸው እንዲሚያቀረቡ ገልፀው በዚህ መሰረት በተከሳሾች ጠበቆቻቸው ሰፋ ያለ መቃወሚያ አቀርበዋል:: በአጭሩ ለመግለፅ፣

1. የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ቁጥር 281 የፖለቲካ ቡድን በዘር ማጥፋት ወንጀል ውስጥ እንዲታቀፍ ማድረጉ ከዓለም አቀፍ የጄኖሳይድ ኮንቬንሽን ጋር ይቃረናል፣ ክሱ በጭራሽ ከዘር ማጥፋት ወንጀል ሊገናኝ የማይቻል መሆኑ፣ የፖለቲካ ትስስሩ አበሳት እንዲገደሉ በማድረግ የሚለው የየትኛው የፖለቲካ ቡድን መቼ የተቋቋመ መሆኑ የማይገልፅ ድፍን ነው::
2. የክሱ አፃፃፍ ግልፅ ያልሆነና ሕግን ያልተከተለ ነው ይህም ወንጀሉ የተፈፀመበት ቀንና ሰዓት አይገልፅም፣ የደረሰባቸው የጉዳት መጠንና ዓይነት በግልፅ አልተገለፀም ማን በምን ስልጣን በየትኛው ድርጊት ላይ ማንን ምን እንዳዘዘ፣ ማን በምን የኃዘኝነት ተዋረድ በየትኛው ድርጊት ላይ በማን ታዞ እንደፈፀመ የማይገልፅ ድፍን አነጋገር ነው
3. የወንጀለኛ መቃጫ ሕግ ቁጥር 281/ሀ/ ከ522 ጋር በመጥቀስ ክሱ በአማራጭ መቅረቡ አላግባብ ነው::
4. የወ/መ/ሕግ ቁጥር 414/2/ ተጠቅሶ የቀረበው ክስ በይርጋ ታግዷዋል::
5. በአንድ ጉዳይ ሁለት ጊዜ መከሰስ አይቻልም የሚሉ ናቸው::

ልዩ ዓ/ሕግም ለነዚህ ለተነሱ መቃወሚያ ነጥቦች ህዳር 22 ቀን 1992 ዓ/ም የተፃፈ 16 ገፅ መልስ የሰጠባቸው ሆኖ ይኸውም የፖለቲካ ቡድኖች በአለም አቀፍ ኮንቬንሽን የተሸፈኑ አይደሉም ለተባለው ኮንቬንሽኑ ሲረቀቅና ለውይይትም ሲቀረብ እነሱንም የሚያጠቃልል ተደርጎ ተቀርፆ እንደነበረ፣ ለዚህም የተለያዩ ዶክሜንቶች እንዲሚያስረዱ በመግለፅ በኋላ ግን ይህ ጉዳይ ሊያንዳንዱ ሃገር እንደተተወና በዚሁ መሰረትም የተለያዩ ሃገሮች በህጋቸው ውስጥ የፖለቲካ ቡድኖች እንዲካተቱ አድርገዋቸው እንደሚገኙ:: ኢትዮጵያም ይህንን መንገድ ተከትላ እነዚህ የፖለቲካ ቡዱኖች በህጓ ውስጥ ከለላ እንዲያገኙ አድርጋ እንደምትገኝና ይህም ዓለም አቀፍ ህጉን መተግበር እንጂ መቃረን እንዳልሆነ፣

የክሱ አፃፃፍ ግልፅ አይደለም:: የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ስነስርዓት ቁጥሮች 111 እና 112 የተከተለ አይደለም ለተባለውም የክሱ አፃፃፍ ተከሳሹ የተከሰሰበትን ጉዳይ በአጭር አውቆ መልስ ለመስጠት እንዲችል እንጂ በክርክሩ ሂደት የሚቀርበውን ማስረጃና በማስረጃ የሚረጋገጠውን ሁሉ ለማሸከም እንደልሆነ አንደንድ ጊዜ በቀን በወር በዓመተምሕረት ብቻ ሳይሆን በሌላ ገላጭ ሁኔታዎች ሊገለፅ

ይችላል። በተቻለ መጠን በክሳችን የወንጀሉ የተፈፀመበት ጊዜና ቦታ ተገልፃዋል ወደፊትም በማስረጃ ይበልጥ ግልፅ ስለሚሆን፣

በክሱ የተከሰሾችን ተሳትፎ ደረጃ ለማመልከት ስለግብረ-አበርነት በወ/መ/ሕ/ቁጥር 32/1/ሀ/ ወይም /ለ/ ተጠቅመናል የወ/መ/ሕግ/ቁጥር 32/1//ሀ/ አንድ ሰው ወንጀሉን በቀጥታ ወይም በእጅ አዙር የፈፀመው መሆኑን ለማሳየት የሚያገለግል ሲሆን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 31/1//ለ/ ደግሞ ተከሳሹ ወንጀሉን ራሱ ባይፈፅመው በመላ ሃሳቡና አድራጎቱ ግን የወንጀሉን ውጤት የራሱ ያደረገ መሆኑን ለማመልከት የሚያገለግለን ነው፡

ስለሆነም ተቃውሞው ተቀበይነት የለውም ተብሎ ውድቅ እንዲደረግልን፣

ክሶቹ በአማረጭነት መቅረባቸው ሕግን የተከተለ አይደለም የተባለውም በአንቀፅ 113/1/ በግልፅ የተደነገገ ከመሆኑም በላይ በዚሁ ንኡስ ቁጥር የሚቀርቡ ክሶች ቅጣታቸው ግምት ውስጥ የሚገባ አይደለም ። ሁሉም ደግሞ የሰው ልጆችን በህይወት የመኖርና የአካል ጤንነት መብት የሚመለከቱ በመሆናቸው ከዓለም አቀፍ የሰብአዊ መብት ድንጋጌ አንቀፅ 2/1/ አንፃር ሲታይ ተቀባይነት ያለው እንደሆነ የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ቁጥር 414/2/ ተጠቅሶ የቀረበው ክስ በይርጋ ታግዷል ስለመባሉ በተመለከተም ይርጋ የተከሰሽ መሰረታዊ መብት ካለመሆኑም በላይ በደርግ ኢሰፖ ስልጣን ዘመን የኢትዮጵያ ሕዝቦች ከፍተኛ የሰብአዊ መብት ረገጣ ደርሶባቸዋል መብቴ ተነካ ተብሎ ፍርዱ ቤት መሄድ የማይቻልበት ዘመን እንደነበረ ይታወቃል ደርግ ወድቆ በተከሳሽ ላይ ምርመራ እስኪጀመር በወ/መ/ሕግ ቁ. 229/1/ መሰረት የይርጋው ዘመን ከመቆጠር ታግዶ ቆይቷል።

ስለዚህ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 230፣226/መ/ እና 231መሰረት ክሱ ጊዜ አልፎበታል ስለማይባል ተቃውሞው ተቀባይነት እንደሌለው ነው። በአንድ ጉዳይ ሁለት ጊዜ መከሰስ አይገባም ስለተባለም የዓ/ሕጉ መልስ በዚህ መብት ተጠቃሚ እሆናለሁ የሚል ወገን አስቀድሞ የተጠየቀበት ጉዳይና አሁን የቀረበበት ጉዳይ ተመሳሳይ ሆነው ሲገኙ ብቻ ነው። በመሆኑም አስቀድሞ ተጠይቀንበታል ያሉበትና አሁን የቀረበባቸው ክስ ስለማይመሳሰል ተቃውሚቸው አግባብነት የለውም።ይመሳሰላል እንኳን ቢባል ይህን የዘር ማጥፋት ወንጀል አይቶ ለመወሰን ስልጣን ያላቸው የፌ/ፍ/ቤቶች ወይም በሕጉ መንግስተ ውክልና መሰረት የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት እንጂ የባይቶዎች ባለመሆኑ በባይቶ ታይቶ ያለቀ ስለሆነ በድጋሚ ልንጠይቅበት አይገባም የሚለው ተቀበይነት የለውም በማለት መልስ እንዲሰጠበት ነው።

ይህ ፍ/ቤትም የቀረበው ክስ በክሱ ላይ የቀረበው ተቃውሞና ለዚሁም በልዩ ዓ/ሕግ የተሰጠው መልስ ከሕጉ ጋር በማገናዘብ እንደሚከተለው መርምሮታል ።

ይህ የቀረበው የወንጀል ክስ እንደሌሎች የወንጀል ክሶች የሚመራው በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ነው፡፡ አንድ ተከሳሽ የቀረበበትን የክስ ቻርጅ የመቃወሚያ ሃሳብ አለኝ የሚል ከሆነ መቅረብ ያለበት በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 130 መሰረት መሆን አለበት፡፡

በዚህ መሰረት ከቀረቡት የመቃወሚያ ሃሳቦች በተራ ቁጥር 2, 4 እና 5 ብቻ ናቸው በመሆኑም ሕጋዊ መልስ መስጠት አስፈላጊ ስለሆነ እንደሚከተለው ሁኔታ እንመለከታለን፡፡

የክሱ አፃፃፍ ግልፅና ሕግን ያልተከተለ አይደለም በማለት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ. 130/1/መሰረት የቀረበው መቃወሚያ ውጤቱ ምን እንደሚሆን የሚያሳይ ሲሆን በሌላ በኩል ግን ክሱ ምን ዓይነት ይዘትና ፎርም ሊኖረው እንደሚገባው ደግሞ በአንቀፅ 111 እና 112፤ እንዲሁም ከመፃሕፍ ጋር ተያይዞ በሚገኘው ሰንጠረዥ መሰረት መሆን እንዳለበት ተደንግጓል፡፡ የአሁኑ ተከሳሾች ጥያቄም ክሱ እነዚህን አንቀፆች ተከትሎ የተዘጋጀ አይደለም በማለት ነው፡፡

የቀረበው ክስ ሲታይ በዋናነት በቀረበው ክስ ላይም ይሁን በአማራጭነት በቀረበው ክስ ማን ምን እንደሰራና ድርጊቱ የት እንደተፈፀመ የሚገልፅና ተከሳሾችን የሚያሳስት መሰረታዊ የሆነ ስህተት ስሌለው ክሱ የሚሻሻልበት ሁኔታ የለም፡፡ ስለሆነም በዚህ ረገድ የቀረበው ተቃውሞ ተቀባይነት የለውም፡፡ ሌላው መቃወሚያ በተራ ቁጥር 4 የተመዘገበው ሲሆን ይህ ዓይነት መቃወሚያ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ. 130/2/ሐ/ ስር የሚወድቅ ነው፡፡ ይህም ተከሳሹ የወ/መ/ሕ/ቁ. 414 /2/ የተመለከተውን በመተላለፍ የቀረበባቸው ክስ ላይ የቀረበ የይርጋ ጥያቄ ነው፡፡ ይህ የሕግ አንቀፅ እስከ አምስት አመት ሊደርስ የሚችል ፅኑ እስራት የሚያስቀጣ ስለሆነ የይርጋ ዘመኑ ለመወሰን የወ/መ/ሕ/ቁ.226 /መ/ መመልከት አስፈላጊ ሆኖ ይህ የህግ አንቀፅ ወንጀሉ ከተፈፀመበት ቀን አንስቶ በአስር ዓመት ውስጥ ክስ ካልተመሰረተ በይርጋ ክሱ እንደሚታገድ ይደነግጋል ሆኖም የይርጋ ዘመኑ የሚቆጠረው ለመክሰስ ሕጋዊ ወይም ተግባራዊ መሰናክል ሳይጋጥም ሲቀር መሆኑን የወ/መ/ሕ/ቁ 229/1/ ይደነግጋል፡፡ ባለፈው የደረግ ሊስገ ስርዓት ስልጠን በነበረበት ጊዜ ይህ ክስ ለመመስረት ይችላል ወይ የሚል ጥያቄ የሚያስነሳ ሆኖ የልዩ ዓ/ሕግ ፅ/ቤት ለማቋቋም የወጣ አዋጅ ቁጥር 22/84 አንቀፅ 7/2/ የይርጋ ጊዜ የሚመለከቱ ድንጋጌዎች በልዩ ዓ/ሕግ በሚቀርቡ ክሶች ላይ ተፈፃሚነት እንደሌላቸው ስለሚደነግግ በወንጀለኛ መቅጫ ሕግ የተደነገጉት የይርጋ ድንጋጌዎች በዚህ ላይ ተፈፃሚነት ስለለሌቸው መቃወሚያውን አልተቀበልነውም ፡፡

80

በአምስተኛ ተራ ቁጥር የቀረበው መቃወሚያ ደግሞ 16ኛ እና 18ኛ ተከሳሾች በአንድ ክስ ሁለት ጊዜ መክሰስ አይቻልም የሚለው ነው፡፡ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 2/3/ እና ከዚሁ ሕግ ስነስርዓት ቁጥር 130 /2/ለ መሰረት የሚቀርብ መቃወሚያ አስቀድሞ የተጠየቀበት ጉዳይ እና አሁን የቀረበት ጉዳይ ተመሳሳይ ሆኖ ሲገኝ ብቻ ነው፡፡ በያዝነው ጉዳይ ተከሳሾቹ አስቀድሞ ተጠይቀንበታል ሲሉ ያቀረቡት ማስረጃ ፀረ ህዝብ በመሆናቸው እንዲሁም በቢሮክራሲነታቸው ምክንያት ታስረው እንደተፈቱ ከሚገልፅ በስተቀር አሁን በልዩ ዓ/ሕግ በቀረበው የዘር ማጥፋት ወይም የነፍስ ግድያ ወንጀል ተጠይቀውበት እንደነበር የሚያረጋግጥ አይደለም፡፡ ስለሆነም መቃወሚያው በህጉ ተከትሎ የቀረበ ስለልሆነ ተቀባይነት የለውም፡፡ ሌሎች በተራ ቁጥር 1 እና 3 የቀረቡት የመቃወምያ ሐሳቦች የወ/መ/ሕ ስ/ስ/ቁ.130 በሚያዘው መሰረት ያልቀረቡ በመሆናቸው አልተቀበልነውም፡፡ ስለዚህ ከላይ በገለፅነው መሰረት መቃወምያ የቀረበባቸው ነጥቦች ከፊሎቹ መቃወሚያ ተብለው ሊመዘገቡ የማይችሉ በመሆናቸውና ሊነሱም የሚችል ከሆኑም ጊዜው አሁን ባለመሆኑ ውድቅ ሲደረጉ ከፊሎቹ ደግሞ የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ. 130 መሰረት የመቃወምያ ነጥቦች ቢሆኑም ከሕጉ አንፃር ሲታይ ተቀባይነት ስላላገኙ ተከሳሾች የእምነት ክህደት ቃላቸውን እንዲሰጡ ብይን ሰጥተናል፡፡

ዳኛ/አብርሃ/፡- ስለዚህ ወደ እምነት ክህደት ቃል እንገባለን

3ኛ-ተከሳሽ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ በልዩ ዐቃቤ ሕግ የቀረበበህን የክስ ወንጀል ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?

3ኛ ተከሳሽ /ገ/ስላሴ ካሳ/፡- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/፡- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?

3ኛ ተከሳሽ /ገ/ስላሴ ካሳ/፡- ጥፋተኛ አይደለሁም

ዳኛ/አብርሃ/፡- አቶ ነጋ አበባው የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?

5ኛ ተከሳሽ /ነጋ አበባው/፡- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/፡- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም

5ኛ ተከሳሽ /ነጋ አበባው/፡- ጥፋተኛ አይደለሁም

ዳኛ/አብርሃ/፡- 6ኛ ተከሳሽ ሐዲሽ ተላ በልዩ ዐቃቤ ሕግ የቀረበብህን የወንጀል ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?

6ኛ ተከሳሽ /ሐድሽ ተላ/፡- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/፡- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለሁም?

6ኛ ተከሳሽ /ሐድሽ ተላ/፡- አይደለሁም

81

30

ዳኛ/አብርሃ/:- 7ኛ ተከሳሽ መ/ር ብርሃነ ፀጋዬ በየነ የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?

7ኛ ተከሳሽ /መ/ር ብርሃነ/:- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/:- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?

7ኛ ተከሳሽ /መ/ር ብርሃነ/:- አይደለሁም

ዳኛ/አብርሃ/:- መ/ር ሰለሞን አሰፋ የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?

8ኛ ተከሳሽ /መ/ር ሰለሞን/:- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/:- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?

8ኛ ተከሳሽ/መ/ር ሰለሞን/:- ጥፋተኛ አይደለሁም

ዳኛ/አብርሃ/:- 10ኛ ተከሳሽ አቶ ፍፁም ተስፋዬ የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም

10ኛ ተከሳሽ /ፍፁም/:- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/:- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?

10ኛ ተከሳሽ /ፍፀም/:- ጥፋተኛ አይደለሁም

ዳኛ/አብርሃ/:- 11ኛ ተከሳሽ አቶ ገ/ዜር ነህሴ የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?

11ኛ ተከሳሽ /ገ/ዜር/:- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/:- ጥፋተኛስ ነህ ወይስ አይደለህም?

11ኛ ተከሳሽ /ገ/ዜር/:- አይደለሁም

ዳኛ/አብርሃ/:- 13ኛ ተከሳሽ አቶ ኪዳነ አስገዶም የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም

13ኛ ተከሳሽ /አቶ ኪዳነ/:- አልፈፀምኩምም አይደለሁምም

ዳኛ/አብርሃ/:- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?

13ኛ ተከሳሽ /አቶ ኪዳነ/:- ጥፋተኛ አይደለሁም።

ዳኛ/አብርሃ/:- አቶ ኪዳነ በላይ የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?

14ኛ ተከሳሽ /ኪዳነ በላይ:- አልፈፀምክም

ዳኛ/አብርሃ/:- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?

14ኛ ተከሳሽ/ኪዳነ በላይ/:- ጥፋተኛ አይደለሁም

ዳኛ/አብርሃ/:- አቶ ተገኝ ወንድምአለም የቀረበብህን የወንጀል ክስ ፈፅመኸዋል ወይስ አልፈፀምከውም?

15ኛ ተከሳሽ /አቶ ተገኝ/:- አልፈፀምኩም

ዳኛ/አብርሃ/:- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?

82

15ኛ ተከሳሽ /አቶ ተገኘ/፡- አይደለሁም
ዳኛ/አብርሃ/፡- 16ኛ ተከሳሽ አቶ ገዛኢ ከበደው የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?
16ኛ ተከሳሽ /አቶ ገዛኢ/፡- አልፈፀምኩም
ዳኛ/አብርሃ/፡- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?
16ኛ ተከሳሽ /አቶ ገዛኢ/፡- አይደለሁም
ዳኛ/አብርሃ/፡- አቶ ግርማይ ደንቃየሁ የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?
17ኛ ተከሳሽ /አቶ ግርማይ/፡- አልፈፀምኩም
ዳኛ/አብርሃ/፡- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም
17ኛ ተከሳሽ /አቶ ግርማይ/፡- ጥፋተኛ አይደለሁም
ዳኛ/አብርሃ/፡- 18ኛ ተከሳሽ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?
18ኛ ተከሳሽ /ገ/ህይወት/፡- አልፈፀምኩም
ዳኛ/አብርሃ/፡- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?
18ኛ ተከሳሽ /ገ/ህይወት/፡- አይደለሁም
ዳኛ/አብርሃ/፡- 19ኛ ተከሳሽ ገ/መድህን ወ/ስማያት የቀረበብህን ክስ ፈፅመሃል ወይስ አልፈፀምክም?
19ኛ ተከሳሽ /ገ/መድህን/፡- አልፈፀምኩም
ዳኛ/አብርሃ/፡- ጥፋተኛ ነህ ወይስ አይደለህም?
19ኛ ተከሳሽ /ገ/መድህን/፡- አይደለሁም
ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ እንግዲህ ተከሳሾች ለቀረበባቸው ክስ ክደው ተከራክረዋል ልዩ ዐቃቤ ሕግ ሐሳብ ካለህ?
ልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- ተከሳሾች ወንጀሉን አልፈፀምንም ብለው ቢክዱም እንደክሳችን አቀራረብ ማስረጃዎች ስላሉን እነዚህን እንድናቀርብ ቀጠሮ እንዲሰጠን አመለክታለሁ
→ፍ/ቤቱ የሀሬውን ውሎ በተመለከተ የሚከተለውን ትእዛዝ ሰጥቷል

ት እ ዛ ዝ

የልዩ ዐቃቤ ሕግ፡- ማስረጃዎችን ለመስማት ተቀጥሯል፡፡
ቀጠሮ ለሚያዚያ 10/1992 ዓ/ም

83

ክልል ...

ሚያዝያ 10/1992 ዓ/ም

ዳኞች፡-

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ተከሳሾች፡-

1ኛ. ተክለብርሃን ኒጋሽ /በሌለበት/

2ኛ. አቶ ኪሮስ አይሙት /በሌለበት/

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ ከተከሳካይ ጠበቃቸው ዘርዓይ ግደይ ጋር ቀርበዋል

4ኛ. መ/አ መኩንን ሲሳይ/ በሌለበት /

5ኛ. አቶ ኒጋ አበባው ወልደኪሮስ ከተከሳካይ ጠበቃቸው መኩንን አብረሃ ጋር ቀርበዋል

6ኛ. ሐዱሽ ተላ ተ/ስላሴ ከተከሳካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር ቀርበዋል

7ኛ. መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ በየኔ ከተከሳከይ ጠበቃቸው ንጉሰ ሐጎስ ጋር ቀርበዋል

8ኛ. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሸ ከተከሳካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርበዋል

9ኛ. የማነ ተክሊት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ከተከሳካይ ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል

11ኛ. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ በርሀ ከተከሳካይ ጠበቃቸው መኩንን አብርሃ ጋር ቀርበዋል

12ኛ. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳኔ አስገዶም አብርሃ ከተከሳካይ ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሃዱስ ጋር ቀርበዋል

14ኛ. አቶ ኪዳኔ በላይ ሃጎስ ከተከሳካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርበዋል

84

15ኛ. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር ቀርበዋል

16ኛ. አቶ ገዛኢ ከበደው ተሰማ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ዜር ጋር ቀርበዋል

17ኛ.አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃነመስቀል አማረ ጋር ቀርበዋል

18ኛ. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር ቀርበዋል

19ኛ. አቶ ገ/መድህን ወ/ስማያት ገ/ህይወት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርበዋል

20ኛ. አቶ ብርሃነ ተላ /በሌሉበት

ዳኛ/ታደሰ/ ፡- ይህ መዝገብ ለዛሬ የተቀጠረበት ምክንያት የልዩ ዐ/ሕግ ማስረጃ ወይ ምስክሮችን ለመስማት ነበር ሆኖም የሪከርድ ክፍሉ ሰራተኛ በመታመሙ ምክንያት ችሎት ላይ ሙሉ ቀን ምስክሮች እስኪሰሙ ድረስ መስራት አልቻልም ስላለ በሪከርድ ክፍሉ ሰራተኛ ምክንያት ለመቀጠል አንችልም ስለዚህ የልዩ ዐቃቤ ሕግ ምስክሮችን ለመስማት በአዳሪ ለነገ ለሚያዝያ 11/1992 ዓ/ም ተቀጥሯል፡፡

ሚያዝያ 11/1992 ዓ/ም

ዳኞች፡-

ኃይም ወ/ጊዮርጊስ

ዘርአብሩክ ገ/ኪዳን

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ/ ገብሩ ገበየሁ/ ቀርበዋል

ተከሳሾች፡-1ኛ. ተክለብርሃን ኒጋሽ /በሌለበት/

2ኛ. አቶ ኪሮስ አይሙት /በሌለበት/

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርዓይ ግደይ ጋር ቀርበዋል

4ኛ. መ/አ መኩንን ሲሳይ/ በሌለበት /

5ኛ. አቶ ኑጋ አበባው ወልደኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኩንን አብረሃ ጋር ቀርበዋል

6ኛ. ሐዱሽ ተላ ተ/ስላሴ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር ቀርበዋል

7ኛ. መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ ከተከላከይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርበዋል

8ኛ. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሽ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርበዋል

9ኛ. የማነ ተክሊት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል

11ኛ. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ በርሀ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርበዋል

12ኛ. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳነ አስገዶም አብርሃ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሃዲስ ጋር ቀርበዋል

14ኛ. አቶ ኪዳነ በላይ ሃጎስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተኽመ አያሌው ጋር ቀርበዋል

15ኛ. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር ቀርበዋል

16ኛ. አቶ ገዛኢ ከበደው ተሰማ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ዜር ጋር ቀርበዋል

17ኛ.አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃነመስቀል አማረ ጋር ቀርበዋል

18ኛ. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር ቀርበዋል

19ኛ. አቶ ገ/መድህን ወ/ስማያት ገ/ህይወት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርበዋል

20ኛ. አቶ ብርሃነ ተላ /በሌለበት

ዳኛ ጋይም/ መዝገቡ ያደረው የዓ/ሕግ ማስረጃ ለመስማት ነው። ማስረጃ ቀርበው ከሆነ ዓ/ሕግ?

86

ልዩ ዓ/ሕግ፡- አዎ! ቀርበዋል። በተሰጠን ትእዛዝ መሰረት 7/ሰባት/ ምስክሮች ለዛሬ ችሎት አቅርበናል በስማቸው አንፃር በምናስማው ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- አንደኛ ምስክር ማን ይጠራ?

ልዩ ዓ/ ሕግ አንደኛው ምስክር አቶ ሃ/ማርያም ብሸሉ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ 10አሥር ላይ ስለተጠቀሱት ማች ገ/ስላሴ ነጋናማች ገ/መድህን ገ/ማርያም ያገደደል ሁኔታ የሚመሰክሩ ስለሆነ በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንደመሰክሩ አመለክታለሁ።

ዳኛ /ኃይም/ ፡- መጀመርያ ምስክሮች ራቅ ባለ ቦታ መሆናቸው ይረጋገጥ ከዛ በኋላ 1ኛ ምስክር ይጠራ።

ልዩ ዓ/ሕግ- ምናልባት ምስክሩ ምስክርነት ከመጀመራቸው በፊት በየችሎቱ እየመለከትኩ ነው። የተከሳሾችን አቀማመጥ በተመለከተ ወንበር እስከሌጠበበ ድርስ ወደ እዚህ እንዲቀመጡ ሌላው ደግሞ የመነፅር ጉዳይ ስላለ መነፅራቸውን ሁሉም አያወለቁ ለተከሳሽ በግልፅ ፊታቸው እንዲያሳዩ ፍ/ቤትም ተገቢውን ቁጥጥር እያደረገልን በዚሁ መልኩ ወደ ፊት እንዲቀመጡ እንዲያገዝልን አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/ ይሄ ማሳሰቢያ ሁሉ ጊዜ የሚቀርብ ማሳሰቢያ ነው ስለዚህ በተቻለ መጠን ተከሳሾች ቦታ አለ ወደ ፊት ጠጋ ብላቹ ብትቀመጡና ተነሱ ስትባሉም መነፅራቹን አውልቃቹ ለተከሳሹ አይሚን ለምስክሩ ግልፅ ሆኖ መለየት የሚችልበት ሁኔታ እንዲመቻች አሁንም በማሳሰቢያ መሰረት ወደ ፊት ጠጋ ብትሉ።

- አቶ ሃ/ማርያም አማርኛ የምችሉ ከሆኑ ቃል መሓላ ይፈፅሙ
- አማርኛ ይችላሉ?
- ወ/ት አጻነት ተስፋይ ለትርጉም የሚተባበሩን ከሆነ ፍቃደኛ ከሆኑ ለችሎቱ እንዲተባበሩን ይጠይቃሉ?

- ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃል መሓላ ከሰጡ በኋላ የሚከተለውን ምስክርነት ሰጥተዋል።
- ተርጓሚ በእውነት የሚተረጉሙ መሆናቸው ቃለ መሓላ ከሰጡ በኋላ የሰጡት ትርጉም እንደሚከተለው ሰጥተዋል።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማን ነው ስምዎ?

ተርጓሚ ወ/ት አጻነት ተስፋይ/፡- ስምኩም መን እዩ?

1ኛ ምስክር ሃ/ማርያም ብሸሉ

87

ዳኛ/ ኃይም/፡- ዕድሜኺ?

ተርጓሚ ዕድሜኸትም?

1ኛ ምስክር፡- 55 ይገብር እየ ግን እቲ ቀደም አይፈለጥን ነይሩ እቲ ዕድመሲ ብወለድና ድንቁርናት ነይሩ ግን በግምት፡-

ተርጓሚ በግምት 55 ይሆነኛል በትክክል አላውቀውም

ዳኛ/ ኃይም/ አድራሻ?

ተርጓሚ አድራሻኸትም?

1ኛ ምስክር፡- አድራሻይ ቁሸተይ ድምበል ይበሃል ማብያ ዕዳጋ ሮቡዕ

ተርጓሚ ቁሸት ድምብል ማበያ ዕዳጋ ሮቡዕ

ዳኛ / ኃይም/፡- ወረዳው?

ተርጓሚ፡- ወረዳ

1ኛ ምስክር፡- ሃዕዳ እምባ ሳዕስዕ ይበሃል

ተርጓሚ ፡- ሳዕስዕ ሃዕዳ እምባ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ሥራሕ?

ተርጓሚ፡- ስራሕኩም

1ኛ ምስክር፡- ገበሬ

ተርጓሚ፡- ገበሬ

ዳኛ/ ኃይም/ የመጡበትን ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?

ተርጓሚ ዝመፃእኩምሉ ጉዳይ ትፈልጡዶ?

1ኛ ምስክር፡- እወ ብምስክር ተብሂለ እየ መፂአ

ተርጓሚ አዎ ለምስክር ተብዬ ነው የመጣሁት።

ዳኛ/ ኃይም/ ስለምን ጉዳይ?

ተርጓሚ፡- ስለ ናይ ምንታይ ጉዳይ?

1ኛ ምስክር ምስክር፡- ዋእ ብአቶ ገ/ስላሴን ብአቶ ገ/ መድህን ገ/ ማርያም ይበሃሉ ሰባት።

ተርጓሚ፡-በአቶ ገ/ስላሴና በአቶ ገ/መድህን በሚባሉት ሰዎች

ዳኛ ኃይም/፡- ተከሳሾች እንዴ ብድግ በሉ

- እነዚህ ተከሳሾች ያውቋቸዋል ወይ?

ተርጓሚ ንዞም ተኸሰስቲ ትፈልጡዎምዶ

1ኛ ምስክር፡- መዓልቲ ክሳብ 21 ዓመት ስለዝገብር ክውንገኦኢ ይኽእሉዩም።

ተርጓሚ እስከ 21 ዓመት ስለሆነኝ ለረሳቸው ሊረሳቸውን እችላለሁኝ።

ዳኛ ኃይም/ እስቲ ወደ እነሱ ጠጋ ይበሉና ምናልባት መለየት የሚችሉ ከሆነ?

ተርጓሚ ቀሪብኩም ሪኢይዎም

ዳኛ/ ኃይም/ ልዩ ዓቃቤ ሕግ ወደ ዋና ጥያቄ እንግባና ዋና ጥያቄ ይጠየቅ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አቶ ሃ/ ማርያም አቶ ገ/ስላሴና አቶ ገ/መድህን የት ነው የሚያቅጠዋቸው?

ተርጊሚ ንአቶ ገ/ ስላሴን ንአቶ ገ/መድህንን አብምንታይ ኢኹም ትፈልጡዎም

1ኛ ምስክር አብ ሐደ ጣብያ ኢና፡፡

ተርጓሚ ለጣብያችን አንድ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ሙሉ ስማቸውን እስቲ ይጥሩልን?

ተረጓሚ፡- ሙሉእ ስሞም ፀውዑልና?

1ኛ ምስክር ገ/ ስላሴ ነጋ፣ ገ/መድን ገ/ማርያም፡፡

ተርጓሚ ፡-ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- አሁን የት ይገኛሉና?

ተርጓሚ ፡- ሐዚ አባይ አዩም ዝርከቡ?

1ኛ ምስክር፡- ሐዚ'ማ ተሰጅዩም ሞይቶም እዮም፡፡ አብ ዕዳጋ ሮቡዕ ጣብያእም ዕዳጋ ሮቡዕ እዩ ሐዚ ግን ሙውታት እዮም፡፡

ተርጓሚ፡- አሁን ሙቶዋል ጣብያቸው ዕዳጋ ሮቡዕ የሚባል ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ መቼ ነው የሞቱት?

ተርጓሚ፡- መዓስ እዩም ሞይቶም?

1ኛ ምስክር ፡- ብ71

ተርጓሚ ፡- በ71

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ወሩ እና ቀኑ መቸ ነው?

ተርጓሚ፡- ወርሑን መዓልቱን መዓስ እዩ?

1ኛ ምስክር፡- ራብዓይ ወርሒ 27

ተርጓሚ ፡- በአራተኛው ወር በ27 ቀን

ልዩ ዓ.ከ ሕግ እንዴት እንደሞቱ እስቲ ዝርዝሩን ያስረዱ?

ተርጓሚ፡- ከመይ ከምዝሞቱ ብዝርዝር የረድኡና?

1ኛ ምስክር፡- ንሕና ሰብሰባ ኢሎሙና ላዕቲ ዕዳጋ ሮቡዕ ስብሰባ ተበሂልና ወሪድና ግን ካዕቲ ዓድና ክንሰዓል ከለና ብ11 ሰዓት ተኹሲ ሰሚዕና ብረት

ተርጓሚ ወደ ሰብሰባ ተብለን ከዕዳጋ ሮቡዕ ተጠራን ከዛ ከ11:00 ሰዓት በኋላ ከ11:00 ሰዓት ከሚሆን በኋላ የተኩስ ድምፅ ሰማን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ሰብሰባ የታዘዛቹት መቸ ነው?

ተርጓሚ፡- ስብሰባ ዝተአዘዝኩም መአስ እዩ?

89

1ኛ ምስክር፡- በ26 ልA27 አለኩም ተባሂልና።

ተርጓሚ በ26 ቀን ለ27 ቀን ስብሰባ አላቹ ተብለን ተጠራን።

ልዩ ዓ/ ሕግ ማን ነው የጠራቹ?

ተርጓሚ ዝፀወዓኩም መን እዩ?

1ኛ ምስክር፡- አቦ ወንበር ተካ አርአያ ዝብሃል ፀኒሑ አብቲ ዓዲ

ተርጓሚ፡- የዛን ጊዜ ሊቀመንበር ተካ አርአያ የሚባል ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ ምን ብሎ ነው የጠራቹ?

ተርጓሚ ፡- እንታይ ኢሉ እዩ ፀዊዑኩም?

1ኛ ምስክር፡- ስብሰባ አሎ እዩ ንግሆ አብዚ ከምትግኑይኢሉና።

ተርጓሚ፡- ነገ ስብሰባ ስላለ እዚህ እንድትገኙ ጥዋት ብሎ አለን።

1ኛ ምስክር፡- ን27 ተገኑዩ

ተርጓሚ፡- ለ27 እንድትገኙ አለን።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- የት ነው የተገኛቹት በ27?

ተርጓሚ፡- ብ27 አበይ ተረኺብኩም?

1ኛ ምስክር፡- አብ ዕዳጋ ሮቡዕ

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ሮቡዕ ላይ

ልዩ ዓ/ ሕጉ እርስዎ በስንት ሰዓት ደረሱ?

ተርጓሚ፡- እስኩም ምንደይ ሰዓት ምስኮ በፃሕኩም?

1ኛ ምስክር፡- ብግምተይ ሰዓት አይነበረንን ዳርጋ 2:00 ሰዓት ደረስ።

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜ ሰዓት አልነበረኝም ያው በግምት ግን ወደ 2:00 ሰዓት አከባቢ ደርሻ አለሁኝ።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- የመቹ 2:00 ሰዓት የሚታው ነው የጥዋቱ?

ተርጓሚ ናይ ንጉሆ ድዩ ናይ ምሸት 2:00 ሰዓት?

1ኛ ምስክር፡- ናይ ጓሕት

ተርጓሚ፡- የጥዋት 2:00 ሰዓት

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እዛ ሲደርሱ ምን አጋጠምት?

ተርጓሚ፡- አብኡ ምስ በፃሕኩም እንታይ አጋጢምኩም?

1ኛ ምስክር፡- ገ/መድህን ገ/ማርያምይ፣ ገ/ስላሴ ነጋይ ሞይቶም ፀኒሖሙና።

ተርጓሚ፡- ገ/መድህን ገ/ማርያም እና ገ/ስላሴ ነጋ ሁለቱም ሞተው ቆይኝ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛስ ምን አዩ?

ተርጓሚ፡- ድሕርኡ'ን እንታይ ራኢኹም?

90

1ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ አንሽዒትኡ ኪዳን በላይ ዝተብሃለም ኪዳን አስገዶም ዝተብሃሉን ሰባት አኪቦም ናይ ወረዳ ፃዕዳ እምባ መማእም ዳኞች እዩም ፀኒሖም እዚአቶም ናይ መታሕት እዩም መሳርያ ሐቢኦም ፀኒሖም ንሕና ቀቲልናዩም እኒና አብዚ ክምዚአ ዝገበረ ድሕሪ ሐዚ ክምአ ክንገብሮ ኢና ኢሎሙና።

ተርጓሚ፡- ኪዳን በላይ የሚባልና ኪዳን አስገዶም የሚባል እነዚህ የተሐሕት አባሎች ናቸው እንደዚህ ያደረገ ያው እንደዚህ ይፈረድበታል አሉ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ያን ግዜ መዋቶቹ የት ነበሩ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ሽዑ እዋን እቶም መወቲ አበይ ነይሮም?

1ኛ ምስክር፡- አይኖም?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ?

1ኛ ምስክር፡- ሞይቶም ተዘርጊሖም አብ ማእኸል እቲ ሕዝብ አፍቲ አብኡ እንተለው አብቲ ማብያ ዕዳጋ ሮቡዕ እዩ ዝበሃል ገበያ ዕዳጋ እዩ። ግን አንሽዒትኡ ግዜ ተዘርጊሖም እዩም ኔሮም።

ተርጓሚ፡- መዋቶቹ ያው እዛው ገበያ ላይ ተዘርግተው ነበር።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛስ እስቲ ይቀጥሉ ምን እንደተደረገ ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ እንታይ ክምዝተገበረ ቀፅሉልና?

1ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ የተላዓሉይ ካብኡ ካብዚአ ከይተልዕልዎም አብዚአ እዩም ዝቕበሩ ንቤተክርስትያን አይኽደዱን ኢሎም ቀደም ከይትቕብርዎም ኢሎም ኔይሮም። ዳሕር ግን ምእንቲ እቲ ሕዝቢ አብዚ ቅበርዎም ካብዚአ ከይተልዕልዎም ድሕሪ ሐዚ ክምዚአ ዝገበረ ሰብ አብዚአ ኸምዚአ ክንገብሮ ኢና።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ እንዳይቀበሩ ብለው ነበር በኋላ ላይ ግን ቤተክርስትያን እንዲቀበሩ አይፈቀድላቸውም ሆኖ ግን እዚህ ሜዳው ላይ ያው ገበያው ላይ እንዲቀበሩ እንዲህ ያደረገ ሁለተኛ እዚህ ነው የሚገደለው የሚቀበረው ብለው አሉኝ።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- ከዛስ የት ተቀበሩ መዋቶቹ?

ተርጓሚ ድሕሪኡ"ሸ አብምንታይ ተቐቢሮም እቶም መወቲ?

1ኛ ምስክር፡- አብኡ አፍቲ ዕዳጋ ሮቡዕ።

ተርጓሚ፡- እዛው ዕዳጋሮቡዕ ላይ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ማን ነው እዛ/ እዛ/ እንደቀበሩ ትእዛዝ የሰጠው?

ተርጓሚ፡- አብኡ ንኽቕበሩ ትእዛዝ ዝሃበ መን እዩ?

1ኛ ምስክር፡- ኪዳን ኣስገዶም ኣስተዳዳሪ ናይ ወረዳ ፀኒሑ ሓላፊ ናይ ወረዳ ፀኒሑ ኣስተዳደር ኣብዚ ይቀበሩ እምበይ ካብዚ ክለዓል የብሉምዶ ኣትብሉ ከምኡ ጌሩ ነጊሩ።

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን አስገዶም በዛን ግዜ የወረዳው አስተዳዳሪ የነበሩ ናቸው ያዘዙት።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ ማን ቀበራቸው?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ'ኸ መን ቀቢርዎም?

1ኛ ምስክር፡- እቲ ሊቀ መንበር እቲ ሕዝቢ ኸይኸድ'ዎ ኢሉ እቲ ሕዝቢ ሙሉእ ጣብያ ኣብኡ ቀቢርዎም።

ተርጓሚ፡- ሊቀ መንበሩ ባዘዘው መሰረት ሕዝቡ እንዳይሄድ ተብሎ ሕዝቡ ነው የቀበረው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛስ ከተቀበሩ ወዲያስ እናንተ ወዴት ሄዳቹ ሌሎቹስ ወዴት ሄዱ?

ተርጓሚ፡- ምስተቐበሩ'ኸ ንስኻትኩም ናበይ ኬድኩም እቶም ካልኦት'ከ ናበይ ኬይዶም?

1ኛ ምስክር ፡- እሳቶም ናብ ወረደኦም ኬይዶም ንሕና ግን ዓዲ ዓድና ተበቲንና።

ተርጓሚ፡- ያው ሌሎቹ ወደየ ወረዳቸው ሄዱ እኛም ወደየ አገራችን ተበተንን።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ቅድም መንገድ ላይ ስደርስ ተኩስ ሰመቸ ነበር ብለዋል የምን ተኩስ ነው የሰሙት በይልኝ።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ዓንተብ ኣብ መንገዲ ክኸድ ከለኹ ተኹሲ ሰሚዐ ኔይረ ኢልኩም ናይ ምንታይ ተኹሲ ኢኹም ሰሚዕኹም?

1ኛ ምስክር፡- ናይ ምንታይ ከምዝኾነ አይፈለጥኩምን ኣፍቲ ዕዳጋ ሮቡዕ ትትኩስ ሰሚዐ ኬድና ተሓደግና ግን ሞይቶም ፀኒሖሙና እቶም ሰባት።

ተርጓሚ፡- ያው የምን ተኩስ እንደሆነ አላውቅም ብቻ ግን ተኩስ ሰማሁኝ ስንሄድም እዛ ዕዳጋ ሮቡዕ ላይ ሰዎቹ ሞተው ቆዩኝ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ለምንድነው እርስዎ ወደ ስብሰባ የዘገዩት?

ተርጓሚ፡- ናብ ስብሰባ ክትክዱ ከለኹምንምንታይ ኢኹም ደንጒኹም?

1ኛ ምስክር፡- ናይ ቡና እኽሊ ክበልዕ እየ እምበር ዋላ ሐንቲ።

ተርጓሚ፡- ምግብ ሊበላ ቡና ልጠጣ ብዬ ነው የቆየሁት።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ስደርስ ኪዳን በላይ እና ኪዳን አስገዶም ንግግር ያደርጉ ነበር ብለዋል። ምንድን ነው ንግግሩ የሚያደርጉት?

ተርጓሚ፡- ክኸይድከለኹ አቶ ኪዳን በላይና ኪዳን አስገዶም ንግግር እናገበሩ ነይሮም ኢልኩም እቲ ንግግር እንታይ እዩ።

92

1ኛ ምስክር፡- ወንበዴ ናብ ተ.ሐ.ሕ.ት መሳሪእየ ሒዞምልና ፀኒሖም ናይ መንግስቲ እዚእቶም'ውን አብዙይ ቀቲልናዩም እኔና ከምእ ክንገብሮ ኢና ድሕሪ ሕዚ ከምዚእ ዝገብር ከይግኑ፡፡

ተርጓሚ ፡- ለወንበዴ ብረት

- ድገሙለይ?

1ኛ ምስክር፡- መሳሪእየ ሐቢኦም ፀኒሖም

ተርጓሚ፡- የወንበዴ መሣርያ ደብቀው ቆይተውናል አሁን ደግሞ እንዲህ ያደረገ ያው እንደዚህ ነው የሚሆነው ብሎ ነው ንግግሩ ሲያደርጉት የነበሩት፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ሟቾቹ ወደዛ ወደ ዕዳጋ ሮቡዕ ወደ ተባለው ጣብያ ከመምጣታቸው በፊት የት ነበር ታስረው የነበሩት?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ቅድሚ ናብ ዕዳጋ ሮቡዕ ምኻዶም አብምንታይ ተአሲሮም ነይሮም፡፡

1ኛ ምስክር፡- አብ ወረዳ ዓዕዳ እምባ ተአሲሮም ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ወረዳ ዓዕዳ እምባ ላይ ታስረው ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ይበቃኛል፡፡

ዳኛ/ ጋይም/ በተከሳሾች በኩል የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ ከተከሳሳይ ጠበቃ ጋር በመመካከር ማቅረብ ትችላላቹ፡፡

- ጥያቂ ካለ እሺ

- እስከዛው ድረስ በ14 ተከሳሽ የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ/ አቶ ሃ/ማርያም አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/ማርያም ገ/መድህን በማን ትእዛዝ እንዲታሰሩ ሊነግሩን ይችላሉ?

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ስላሴ ረዳና አቶ ገ/መድህን ነጋብናይ መን ትእዛዝ ከምዝተአሰሩ'ዶ ክትነግሩና

ዳኛ/ ጋይም/የስም ለውጥ ስላለነው፡፡ የነዛ ስሞቹ ስም በትክክል አልተያዘም ነው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ተሾመ/ ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም ይቅርታ በዛው ይስተካከል፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/መርያም ብናይመን ትእዛዝ እዩም ተአሲሮም፡፡

1ኛ ምስክር፡- ብልተአስርዎ ብወረዳ ዓዕዳ እምባ ተአሲሮም ዝስምዕ እምበይ ብልተአዘዝዎ ትእዛዝ አይፈለጥኩይ አዛኢኦም የፈለጥኩ ወሳዲኦም የፈለጥኩ ግን አብቲ ዓልዳ እምባተአሲሮም ነይሮም አፍቲ ናይ ወረዳ ልዕዳጋ ሮቡዕ ደይቦም ልምዝርግሖም ደአ እየ ዝረአኹ እምበይ ልወስዶም ነገር ግን የረአኹን፡፡

93

ትርጉም በማን ትእዛዝ እንደታሰሩ ማን እንደአዘዛቸው ማን እንዲወስዳቸውም አላቅም እዛ ግቢያ ዕዳጋ ሮቡዕ ተወስደ መታሰራቸውን ብቻ ነው የሚያውቀው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ተሾመ /፡- ማን ይመረምራቸው እንደነበርስ ያውቃሉ?

ተርጓሚ ፡- መን ይምርምሮም ከምዝነበረ'ኻ?

1ኛ ምስክር፡- አበይ?

ተርጓሚ ኣብቲ ተኣሲሮሙሉ ዝነበሩ?

1ኛ ምስክር፡- እንታይ እሞከንብር ወረዳ ላብኡ ከይደ::

ተርጓሚ፡- ወደዛ ምን ልሥራ ሂጀ አላውቅም::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ተሾመ/፡- እንዲገደሉስ የወሰነው ሰው ያውቁታል?

ተርጓሚ ክቕተሉ ዝአዘዘ ሰብ'ከ ዝወሰነ ሰብ'ከ ሰሙ ትፈልጥዎ'ዶ?

1ኛ ምስክር፡- አይፈልጦን

ተርጓሚ፡- አላውቀውም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ/ ማን አስሮ እንደወሰዳቸውስ?

ተርጓሚ፡- መን አሰሩ ከምዝወሰደዎም'ከትፈልጡ'ዶ

1ኛ ምስክር፡- አይፈለጥኩን

ተርጓሚ፡- እሱን አላውቅም::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ተሾመ/፡- ማን እንደገደላቸውም አያውቁም?

ተርጓሚ፡- መን ከምዝቐተሉዎም'ውን አይትፈልጡን ዲኹም?

1ኛ ምስክር ንሕና ቀቲልናዩም ትብሉ ደአዩም ዝሰማዕኹ እምበይ እነ እንትቅተሉ ከለው ሽዒቱ አይነበርኩን::

ተርጓሚ ፡- እኛ ገደልናቸው ሲባል ነው እንጅ ሲሉ ነው እንጂ የሰማሁት ሲገደሉም እኔም አልነበርኩም አላየሁም::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ተሸመ/ የአቶ ኪዳነ በላይ የሥራ ሓላፊነትስ ያውቁታል የዛን ግዜ?

ተርጓሚ ፡- ናይ አቶ ኪዳነ በላይ ናይ ሥራሕ ሓላፍነት'ከ ትፈልጥዎ'ዶ አሻዒኡ?

1ኛ ምስክር እሳቶምማ ኪዳነ አስገደም አስተዳደሪ ነይሮም እቶም ሐደ እኳ አይፈለጥኩዎምን እቲ ስራሕቶም ኣብ ሐደ እዩ ነይሩ ኣብ ወረዳ::

ተርጓሚ አቶ ኪዳነ አስገደም በዛን ግዜ አስተዳደር እንደነበሩ እና ሁለተኛው ማን ምን እንደሆነ ሥራቸው በዛን ግዜ ግን ሁለቱም አብረው እንደነበረ ብቻ ነው የሚያውቀው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አብሮ በመኖር ነው እንጂ በድርጊቱ ያላቸው ድርሻ አያውቁም?

94

ተርጓሚ፡- ሐቢሮም ብምንባርም ዋራሕ እምበር እፍቲ ድርጊት ዘለዎም ዝነበሮም ሐሳፍነት አይትፈልጡን?

1ኛ ምስክር፡- አይፈለጥኩን።

ተርጓሚ፡- አላውቀውም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ አመሰግናለሁ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ቅድም የምስክርነት ቃለት ሲሰጡ ምን ብለው ነበር እነ ገ/ስላሴ ነጋ ሲገደሉ እና አስከሬናቸው እንደዚህ ተጋድሞ ስናይ እነዚህ ወንበዴዎች ናቸው እና መሳርያ ይዘው ነበር የወንበዴ መሳርያ ይዘው ነው የተገኙት እንደነዚህ ወንበዴ የሆነ ሰው የነዚህ ዓይነት እርምጃ ይወሰድበታል ብለው ነበር ይህንን ቃል ሁለቱም መናገር አይችሉም መቸም ማለት አቶ ኪዳነ በላይ እና አቶ ኪዳነ አስገዶም ሁለቱም በአንድ ቃል መናገር አይችሉም የትኛው ነው በእርግጥ የተናገረው ይህን ቃል?

ተርጓሚ እቶም መወቲ ሞይቶም አብዝተረኽብሉ እፍቲ ዕዳጋ ዓርቢ ከም ናይ ወንበዴ ናይ ተሐሒት መሳርያ ሒዞም ስለዝተረኽቡ ኢና ቐቲልናዮም ከምዚ ተገበረ ድማ ከምዚ ዓይነት እርምጃ ክውሰድ እዩ ኢሉም ተዛሪቦም እቶም ክልተ ሰባት ኢልኩም ኣርኩም ካብ ክልቲኦም መን እዩ ተዛሪብዎ?

1ኛ ምስክር፡- ኪዳነ አስገዶም

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ አስገዶም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አመሰግናለሁ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ገ/ኪሮስ/፡- እሺ አቶ ገ/ማርያም ሰዎቹ እነዛ ሁለት የተገደሉት ሰዎች ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም በሞቱበት ቀን ከነ አቶ ኪዳነ አስገዶም ጋር የነበሩ ሰዎች ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፡- እቶም ክልተ መወቲ ሞይቶሙሉ ኣብ ዝነበሩ እዋን እቶም ምስ በዓል አቶ ኪዳነ አስገዶም ዝነበሩ ሰባት ትፈልጥዎም'ዶ?

1ኛ ምስክር፡- ኣነ ክልቲኦም ተኮይኑ እምበይ ክፈልጦም ክስተውዕሉም ኣይነበርኩይ እቲ እንሽዒቱ ፍርሒ ስለዝነበረ ብቃ ክይትብኽዩ ግዘዕ ክይትብሉ ስለዝነበረ ክፈልጦም አይክእልን እነ።

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜ ፍርሃት ስለነበረ እንዳታለቅሱ ይባል ስለነበር ከሁለቱም ሌላ ማንም አላውቅም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የተገደሉበት ወርስ በትክክል ያውቁታል ማለት 4ኛው ከማለት በአስገበሪክ ግልፅ በሆነ ማለት ?

95

ተርጓሚ፡- ዝተቐተሉሉ ወርሒ ካብ 4ይ/ ራብዓይ/ ወርሒ ካብ ምባል እቲ ትክክለኛ ወርሒ ትፈልጥዎ'ዶ?

1ኛ ምስክር፡- ራብዓይ ወርሒማ ራብዓይ ወርሒ ይፈልጦ እየ ታሕሳስ እዩ ዝነበረ።

ተርጓሚ፡-በታሕሳስ ወር ላይ ነው።

1ኛ ምስክር፡- ታሕሳስ 27 እዩ ዝነበረ።

ተርጓሚ፡- ታሕሳስ 27 ቀን።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ለስብሰባ ከዛ ከምትኖርበት ማብያ ወደ ዕዳጋ ሮቡዕ ለስብሰባ እንዳወረዳቹ ተናግረዋልና የስብሰባው ይዘት ምን ነበር?

ተርጓሚ፡- ካብ ማብያኹም ናብ ወረዳኹም ናብ እቲ ሰብሰባ ቦታ ዕዳጋ ሮቡዕ ክትከዱ ከለኹም ከደኩም ኢኹም ንስብሰባ ከምዝኸድኩም ገሊፅኩምልና ኢኹም ናይቲ ስብሰባ ዕላማ እንታይ ኔይሩ?

1ኛ ምስክር፡- እዚኦቶም ተገዲሎም ተቐቲሎም እነውሰ ዕላማ እዚኦቶም ናብ ተሓሕት መሳርያ ሐቢኦምፀኒሖም እዚኦቶም ኣብዚ ገዲልናዮም እንሒና እናበሉ እናልፈፉ ብዙ ኣብዚ እንዮ ኣብ ሙሉእ ሕዝቢ ኣብ ምሉእ ማብያ ተውዒሉ እዩ።

ተርጓሚ፡- ያው እነዚህ ሁሉት ሰዎች የሞቱት የተሐሕት መሳርያ ይዘው ስለተገኙ ገድለናቸዋል እና ለሁሉም ሕዝብ የኔን ነበር ሲያሳዩኝ የዋሉ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- እዛ ቦታው እዛ ግድያ ቦታ ተፈፀመበት ያሉት ቦታ ላይ ከመድረስዎ በበፊት ከ1:00 ሰዓት በፊት የጥይት ድምፅ ሰምቹ ነበረ ብለዋል። በትክክል አቅጣው ያውቂታል?

ተርጓሚ፡-ቅድሚ ናብቲ ናይ ሰብሰባ ቦታ ምብፅሐይ ናይ ጥይት ድምፂ ሰምዔ ነይረ ቅድሚ ሐደ ሰዓታት አከባቢ ዝኸውን ኢልኩ ሙና ናይቲ ጥይት ድምፂ ዝሰማዕኹምሉ አቅጣጫ ብደንብ'ዶ ትፈልጥዎ?

1ኛ ምስክር፡- እቲ ሽዑ ግዜ ቶግ ልምባሉ ኣብ መንገዲ ተለኹ ሰሚዔዩ ግን ብዕዳጋ ሮቡዕ ብምኳኑ ዓይነት ቶግ ኢሉ ላብሉ ላኸድና ተለና ቶግ ኢሉ ፀኒሑ ሰሚዔዩ እየ።

ተርጓሚ፡- ያው ወደ ዕዳጋ ሮቡዕ አከባቢ ከመንገድ ላይ እያለሁኝ የተኩስ ድምፅ ሰምቻ አለሁ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ቃታ ስቦ ሰዎቹን የገደለ ሰው ማን እንደሆነስ በእርግጠኝነት የሚያውቁት ነገር ይኖራል?

ተርጓሚ ንቶም ሰባት ዝቐተሉም ሰብ ብትክክል መን ከምዝኾነ'ዶ ትነግሩኒ?

96

1ኛ ምስክር፡- መን እሞ ቐታልሲ ንሕና ኢና ቐተልቲ እንትብሉ እዝነይ ሰሚዓ እየ እቶም ሰባት'ውን ሞይቶም ፀኒሖሙኒ እዩም አብአ ግን መን እሞ ትወቅዮም ሪአ::

ተርጓሚ፡- ማን እንደተከሰባቸው አላየሁም እኛ ነን የገደልናቸው ሲሉ ሁለቱም ሰዎች ግን ሰምቼ አለሁ::

የ13 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- እሺ ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ጋይም፡- መነሳት አለበት የምትሉ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ ማሳሰብ ትችላላቹ ተከሳሾች::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው ፡- ሰዎቹ ሲገደሉ ካድሬ በቦታው አልነበረም እንዴ ማለት የሕዝብ ድርጅት ካድሬ ምናምን አልነበረም በቦታው?

ተርጓሚ ፡- እቶም ሰባት ክቕተሉ ከለው ኣብቲ እዋን ኣብቲ ቦታ ናይ ሕዝቢ ድርጅት ካድሬ አይነበረይ ድዩ?

1ኛ ምስክር፡- ኣነ ካድረ ክስታይ አይፈልጦምን ስለ ኣነ ገበሬ ሐረስታይ ስለዝኾንኩ እሳቶም እናለፉለፉ እየ ዝስማዕኩዎም እምበይ ካድረ ክኾኑስ ሐደ ነገር ክኹኑ ዝፈልጥኩዎ ነገር የለን::

ተርጓሚ፡- እኔ ገበሬ ነኝ እና ሁለቱም ሲናገሩ ነው እንጅ የሰማሁት ማን ካድሬ ማን ምናምን አላውቅም::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ስለ ምንም የመንግስት መዋቅር የሚያውቁት ነገር የለም?

ተርጓሚ፡- ምንም ስለ ናይ መንግስቲ መዋቅር አይትፈልጡን ማለት ድዩ?

1ኛ ምስክር፡- መንግስቲ መዋቅርሲ ኣነ እቶም ሕዝቢ እቶም ኣፍቲ ሥራሕ ዘለው ሰባት ክፈልጦም መንሳዕለዋይ መን ታሕተዋይ ክምዝኾነ አስተዳደር እቲ ኪዳን አስገዶም ብምኒን ኣሽዒቱ ግዜ አስተዳዳሪ ናይ ወረዳ ተባሂሉ ይፈልጥ እየ:: እቶም ካልኦት ዝነበሩ ግን መን ከምዝኾኑ አነ ኢይፈልጥን::

ተርጓሚ፡- ያው የወረዳው አስተዳደር አቶ ኪዳን አስገዶም እንደነበሩ እንጂ ሌሎችም ማን ከላይ ማን ከታች እንትናቸውም አላውቅም::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አይ አስተዳዳሪውን አውቀዋል? አይደለም እና ካድሬውም የማወቅ ዕድልም ይኖራል አስተዳዳሪውን ላወቀ እንዴት ካድሬውን ማወቅ ይሳነዎታል?

ተርጓሚ፡- እንድሕር እቲ ናይ ወረዳ ምምሕዳር ፈለጥኩምዎ ካድረኸ ከመይ ጌርኩም ዘይትፈልጥዎ?

1ኛ ምስክር፡- አይ ክፈልጥ አይክእልን አነ እሱ::

ተርጓሚ ፡- ላውቅ አልቻልኩም በዛን ግዜ::

97

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ

ዳኛ/ ኃይም/:- ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ?

ልዩ ዓ/ሕግ:- የለኝም::

የፍርድ ቤት ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/:- እስቲ አቶ ሃ/ ማርያም ትንሽ ዘርዘር አድርገው እንዲመልሱት የምጠይቅት ጥያቄ ምንድን ነው:: በዕዳጋ ሮቡዕ በስብሰባ ላይ ስብሰባው የመራው ማን ነው? ጠቅላላ ንግግርስ ያደረገ ማን ነው?

ተርጓሚ:- ናይ ዕዳጋ ሮቡዕ ስብሰባ ዝመረሑ መን እዩ? ጠቅላላ ንግግር ዝገበረኸ መን እዩ አብቲ እዋን ንሱ?

1ኛ ምስክር ናይ ባብያ ድይስ ናይ ወረዳ?

ዳኛ ታደሰ/:- ሟቾች በሚሞቱበት ግዜ?

ተርጓሚ እቶም መወቲ አብ ዝሞቱሉ ግዜ እዋን/ ዝተዛረበ ስብሰባ ዝመርሕ ዝነበረስ መን እዩ? ጠቅላላ ንግግር ዝገበረኸ መን እዩ አብቲ እዋን ንሱ?

1ኛ ምስክር:- ናይ ባብያ ድዩስ ናይ ወረዳ?

ዳኛ/ ታደሰ/:- ሟቾች በሚሞቱበት ግዜ?

ተርጓሚ:- እቶም መወቲ አብ ዝሞቱሉ ግዜ ሐ እዋን ዝተዛረበ ስብስባ ዝመርሕ ዝነበረስ መን እዩ?

1ኛ ምስክር:- ኪዳኑ አስገዶም እዩ ናይ ወረዳ ዝነበረ ናይ ባብያ ዓዲ እንተኸይኑ ተካ አርአያ እዩ::

ተርጓሚ:- የባብያው ከሆነ ተካ አርአያ የሚባል ነው:: የወረዳው አስተዳደር ግን አቶ ኪዳኑ አስገዶም ናቸው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም የተ.ሐ.ሕ.ት መሳርያ አቀባይ ስለሆኑ ተገድለዋል:: እናንተም እንዲዚህ ዓይነት ድርጊት ከፈፀማቹ ትገደላላቹ እዚህ ናቹ የምትቀበሩ ብሎ ንግግር ያደረገ ማን ነው?

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ ስላሴ ነጋን አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን ናይ ተ.ሐ.ሕ.ት መሳርያ ሐዚዎም ተረኺቦም አለው ንዙይ ድማ ቀቲልናዩም አለና ከምዚ ዝገበረ ድማ ክቅተል እዩ ኢሉ ዝተዘረበ መን እዩ?

1ኛ ምስክር :- ኪዳኑ አስገዶም::

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳኑ አስገዶም

ዳኛ/ ታደሰ/ በዛን ግዜ አቶ ኪዳኑ በላይስ ምን ያደርጉ ነበር?

ተርጓሚ:- አብቲ ሽዑ እዋን አቶ ኪዳኑ በላይ እንታይ ይገብሩ ነይሮም?

98

1ኛ ምስክር ደው ኢሎም ብሐደ አዩም እቱ ብሐደ ከይኖም ደውኢሎም አዩም ትብሉ ዝነበሩ፡፡

ተርጓሚ አንድ ላይ ቆመው ነበር፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እሺ በስብሰባው ላይ ስለሚቾች አሚሚት ነሁን በላም እንዲዚህ ዓይነት ድርጊት የፈፀመ የሚደርስበት ቅጣት ለመናገር ነበር ወይስ ስብሰባው ሌላ አጀንዳ ነበረው?

ተርጓሚ፡- ናይቲ ሰብሰባ ዕላማ እቶም ከምዚ ዓይነት ምሥራሕ ዝሰርሐ ከምዚ ዓይነት ቅፅዓት ክቕፃዕ እዩ ንምባል ጥራሕ ድዩ ወይስ እንታይ ዕላማ ኔይርዎ እቲ ሰብሰባ?

1ኛ ምስክር፡- ከምኡ እዩ ነይሩ እዙይ መሳርያ ይኹን ካባና እንዃስዝወሰደ ናብ ተሐሕት ዝወሰደ ከምዚአ ጌርና ክንገብሮ ኢና ልበሃል እዩ ዓላማ አማሂተአ ዝወዓሉ፡፡

ተርጓሚ፡- በቃ ዓላማው እሱ ነው እንደዚህ ዓይነት ለተሐሕት እንደዚህ ዓይነት መሣርያ ያቀበለም እንትን ያለም እንደዚህ ዓይነት ቅጣት ነው የሚደርስበት ብቻ በሚል ነበር፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ተጨማሪ ጥያቄ ቅድም በተጠየቀው ላይ ነው፡፡ ኪዳነ በላይና ኪዳነ አስገዶም በዛ ሰብሰባ ወቅት ተሳትፎአቸው ወይም ሁኔታቸው ምን እንደነበረ አልተብራራም አሁንም ስለዚህ ይህንን ትንሽ ቢያብራሩ በተጨማሪ ማለት ነው?

ተርጓሚ ናይ አቶ ኪዳነ አስገዶምን ኪዳነ በላይን አ

ዳኛ/ ኃይም/ ልይኑቱ በዛ በውይይቱ ግዜ ሕዝብን ሰብሰበው ንግግር ሲደረግና ስለተገደሉት ሰዎች የነበረው ሁኔታ ሲገልፁ የሁሉቱ ተራ ምን እንደነበር አሁንም አልተብራራምና ትንሽ ይብራራ?

ተርጓሚ፡- ናይ አቶ ኪዳነ በላይን ናይ አቶ ኪዳን አስገዶምን አብቲ አዋን ሰብሰባ እንታይ ከምዝነበረ እንታይ ዓይነት ተራ ነይርዎም እና ብግልፂ ስለዘይገለፅክምልና ብደንብ ገሊኩም አብሪህሩህልና?

ምስክር፡- አንሸዒቱ ጊዜስ እሳቶም ዳኞች ከይኖም ካብ ወረዳ ልክዕ ሰብ ተአኪቡ እዩ፡፡ ተአኪቡ ግን እዚአቶም ተሐሕት እዩም ኢብዚ ዘርጊሕናዩም እኔና ልገበረ ድሕሪ ሐዚ ከምእክንገብር ኢና ትብሉ አብቲ እኼባ ሙሉእ ማብያ ብዘለዎ ልፍልፍ ውዒሎም እዮም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- እሱን ስምተናል ያ ንግግር ያደረገው ኪዳነ አስገዶም ነው ነው የተባለው? ሲመስክሩ፡፡

99

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ተርጓሚ ፡- እሱ ሰሚዕና ኢና እቲ ንግግር ዝገበረ'ውን አቶ ኪዳን አስገዶም እዩ ኢልኩም ኢኹም ካልእ ንሕና ግን መብራህርሂ ኢና ደሊና?

ዳኛ/ ኃይም፡- ኪዳን በላይ ያኔ እዛ መቆም ብቻ ነው ተራው የነበረው ወይስ ሌላ የታየ ሁኔታ አለ?

ተርጓሚ አቶ ኪዳን በላይ ኣብቲ ሽዑ እዋን ደው ምባል ጥራሕድዩ ወይስ ካልእ'ውን ነይርዎ?

1ኛ ምስክር፡- ከምኡ አሳፀወዩ እዩም ኔይሮም ክልቲኦም ብደዎም እምበይ።

ተርጓሚ፡- ሁለቱም እንደዛ ነበር ሲናገሩ የነበሩት

ዳኛ/ ኃይም/፡- ቅድም ለመስቀለኛ ጥያቄ መልስ ሲሰጡ ኪዳን አስገዶም ነው የተናገረ ብለው መልስ ሰጥተዋል በግልፅ ማለት ነው አሁን ግን በድጋሚ ማለት ነው ሁለቱም ተናግረዋል እያሉ ናቸው። የትኛው ትክክለኛ ምስክርነት እንደሆነ አሁንም ያብራሩት?

ተርጓሚ ዓንተወይ መን እዩ እቲ ዝዘረብ ነይሩ ኣብ ዝተበሃልኩሙሉ እዋን አቶ ኪዳን አስገዶም እዩ ኢልኩም ሐዚ ድማ አብ ትሕተትሉ ግዜ ክልቲኦም እዮም ኢልኩም እና እቲ ትክክለኛ ምስክር አይንኡ እዩ ተዛረቡ?

1ኛ ምስክር፡- ልደው ኢሉዎም ደው ኢሉም እዮም ኔሮም ኩሉም እኮ ኢየዝብል ዘለኹ ዳኞች ከይኖም መጊኦም ግን ከምዚ ሐዚ አቢልናዮ እኔና እሳቶም ብደዎም ምስ እቲ ሕዝቢ ከፍ ኢሉ እንተሉ ግን ኪዳን አስገዶም ከምዚአ ዝገበረ ከምዚአ ክንገብሮ ኢና።

ተርጓሚ፡- ለመቆም ሁለቱም ናቸው የቆሙት ለመናገር ግን አቶ ኪዳን አስገዶም ናቸው የተናገሩት?

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምን ይዘው ነበረ ሁለቱም?

ተርጓሚ ፡- ክልቲኦም እንታይ ሒዞም ኔይሮም?

1ኛ ምስክር፡- መስራእያ ነይርዎም ዓይነቱ መሳርይኡ ግን አይፈልጦን

ተርጓሚ፡- ያየዙት የመሣርያ ዓይነት አለውቀውም እንጂ ሁለቱም መሣርያ ይዘው ነበር

ዳኛ ኃይም/፡- እዛ አከባቢ ለብዙ ግዜ የቆዩት ሰዎች ናቸው ወይ እነዚሁ ሁለቱም ማለት ነው?

ተርጓሚ ፡- አቶ ኪዳን አስገዶምን አቶ ኪዳን በላይን ኣብቲ ቦታን ብዙሕ ጊዜ ዝፀንሑ ሰባት ድዮም?

1ኛ ምስክር፡- እንኳብ 71 ክሳዕ ዝጻረስዎ መዓልቲ እዚ ከፈልጦ አይክእልን እቲ 71 ግን ኣብኡ ከምዝነበሩ እዮም።

100

ተርጓሚ በ71 ዓ.ም እዛው እንደነበሩ ነው። ከዛም በኋላ እስከ መቼ እንደሆነ ግን ለይቶ አላወቀውም።

ዳኛ/ ኃይም/:- በደንምብ ያውቃቸው ነበር ወይ ለሁለቱ?

ተርጓሚ:- ንክልቲኦም ብደንብ'ዶ ትፈልጥዎም ኔርኩም?

1ኛ ምስክር:- እቲ አሸዒትኡ ጊዜ መጊኦም ልምልፍላፎም አንሸዒቱ ግዜ ተንገብገቢ እዩ ዝነበረ አሸዒቱ ጊዜ እቲ አንሸዒቱ ጊዜ እኳ ብደዎም እናረአናዮም ኔርና ግን ውዒልካ ሐዲርካ ግን

ዳኛ/ ኃይም/:- ከዛኛው ቀን በፊት በደንብ ያውቁዋቸው ነበር ወይ?

ተርጓሚ :- ቅድሚ እቲ ኢኼባ ቅድሚ እቲ ናይ ሰብሰባ መዓልቲ ትፈልጥዎም'ዶ ኔርኩም'ዶ ኔርኩም ቅድሚኡ?

1ኛ ምስክር አነ ቅድሚኡ አይፈለጥኩዎምን።

ተርጓሚ :- ከዛም በፊት አላውቃቸውም።

ዳኛ/ ኃይም/:-ለሁለቱም ነው?

ተርጓሚ:- ንክልቲኦም ዲኹም ዘይትፈልጡዎም?

1ኛ ምስክር:- ክልቶኦም አይፈልጠምን።

ተርጓሚ:- ሁለቱንም አላውቃቸውም።

ዳኛ ኃይም/ :- የወረዳ አስተዳደር እንደነበረ ታድያ እንዴት አርገው ነው ያሄስ?

ተርጓሚ:- ናይ ወረዳ ምምሕዳር ከምዝነበሩ ዳአ ከመይ ጌርኩም ፈሊጥኩም?

1ኛ ምስክር አሸዒቱ ናይ ወረዳ ምምሕዳር ከመፃኩም እዩ ወረዳ ምምሕዳር አብዚ ሎሚዓልቲ አኼባ አሎ ተባሂልና ወረዳ ምምሕዳር እዩ አሸዒቱ እዩም አምፂኦምና።

ተርጓሚ በዛን ጊዜ ሰብሰባ ስንጠራ የወረዳ አስተዳዳሪው ንግግር ያደርጋቹሃል ተብለን ስለነበረ ነው።

ዳኛ/ ኃይም/ ያቹውስ ኪዳነ በላይስ?

ተርጓሚ አቶ ኪዳነ በላይ'ከ?

1ኛ ምስክር:- ኪዳነ በላይ'ማ አበኡ አሸዒትኡ ደው ምባሉን ሰሙ ድማ ኪዳነ በላይ እናተበሃለ እዩ ዝሰማዕናዮ እምበይ እቲ ዝነበሮ ስራሕ አሸዒትኡስ ብሐደ ዳኞች እዩ ዝመስለኒ እምባይ እንታይ ምዃኑ እምፈሊጠ።

ተርጓሚ:- በዛን ግዜ አቶ ኪዳነ በላይ እየተባሉ ሲጠሩ እና ብቻ ነው የሰማሁት ከዛ በፊት አላውቃቸውም።

ዳኛ/ ኃይም/ ይሄ የመገርያ ተኩስስ አንድ ግዜ ብቻ ነው ሲተኮስ የሰሙት ወይስ ብዙ ግዜ ነበር?

101

ተርጓሚ እቲ ናይ ጥይት ድምጺ ሓንቲ ግዜ ጥራሕ ክትትኮስ ዲኹም ሰሚዕኹም ወይስ ካልእ'ውን ኔይርዎ?

1ኛምስክር፡-አድርጉ ቆግ ቆግ ክብል ሰሚዓ ክልተ ጊዜ ዝኾና ክልተ ጥይት ካብኡ አይሰማዕኹን እነ።

ተርጓሚ፡- በተከታታይ አንድ ሁለት ጥይት የሚሆን ሲተኮስ ሰምቻለሁ።

ዳኛ/ ጋይም፡- አቤታቸው ሆነው ነው የሰሙት?

ተርጓሚ፡- አብ ገዛኹም ኮይንኩም ዲኹም ሰሚዕኹምዎ?

1ኛ ምስክር፡- ሳኸድኩ ናብቲ ሰብሰባ / አኬባ/።

ተርጓሚ፡- ወደ ሰብሰባ ቦታ እየሄድኩኝ።

ዳኛ/ ጋይም/ ምን ያክል ርቀት ነበር?

ተርጓሚ ፡- ክንድምንታይ ዝኸውን ርሕቐት ኔይርዎ?

1ኛ ምስክር፡- ጸርጋ ቂሩብ እዩ ነይሩ እቲ ቦቱኡ ክንደይን እሞክብሎ ሓዚ ብግምት።

ዳኛ ጋይም/፡- በግምት?

ተርጓሚ፡- ብግምት ክንድምንታይ ይኸውን ነይሩ?

1ኛ ምስክር ብግምት እሞ ቁሩብቲይ እዩ እምበይ ክትክድ ክሳድ እዩ እቱ ዓድናስ እቱ ግምቱስ እንታይ ዝበሃል እሞ ፈሊጠዩ።

ዳኛ/ ጋይም፡- አንድ ሜትር የሚያውቁ ከሆነ በሜትር በግምት ስንት ሜትር ያክላል?

ተርጓሚ ሐደ ሜትሮ ትፈልጡ እንድሕር ኮይንኩም ብግምት ክንደይ ሜትሮ ይኸውን እቲ ዝነበርኩሙሉን ናፍቲ ቦታን ርሕቐት?

1ኛ ምስክር፡- ሜትሮ ብዙሕ እዩ ካብዚ ቁሩብ ኪድ ዝበለ ልየው ወገን ብልክደ እዩ። ቆግ ቆግ ክብል እየ ዝሰማዕኹ እምበር

ዳኛ/ ጋይም/ አይደለም ርቀቱ በሜትር በግምት ነው ትክክለኛ ሜትር ወይም ርቀቱ ባይታወቅም በግምት ምን ያህል ሜትር ርቀት ላይ ሆነው ነው የሰሙት?

ተርጓሚ ፡- ዋላ ትክክለኛ ሜትሮ አይትፍለጥዎ እምበር ብግምት ክንደይ ሜትሮ ይኸውን ኔይሩ?

1ኛ ምስክር፡- እባእ እንታይ እሞ ክብሎ 5/ሐሙሽተ/ ደቂቃ እንድዕሉ 10 /ዓሰርተ/ ደቂ'ቕ ክኾን ግዜይ ይክይድ እምበር እንታይ እሞ ፈሊጠዩ እኑ ሽዒቱ ግዜ ሜትሮ ክይልክዩ አይለካዕኹዎን።

ዳኛ/ ጋይም/፡- ያኔ በሰብሰባ ወቅት ከነዚሁ ከተጠቀሱት ተከሳሾች ወይ ሰዎች በቀር ሌላ መሣርያ የያዘ ሰው ነበረ ወይ?

ተርጓሚ፡- አፍታ ቦታ ንሱ ብዘይካ እዞም ክልተ ተኸሰስቲ ካልእ ሰብከ መሣርያ ዝሓዘ ነይሩ'ዶ?

162

1ኛ ምስክር፦ ኣሮምዎም እወ ኣይፈልጦምን እምበይ

ተርጓሚ፦ አዎ ነበሩ ግን አላውቃቸውም።

ዳኛ/ ኃይም/ ስንት የሚያክሉ ነበሩ?

ተርጓሚ ፦ ክንዳይ ዝኾኑ ኔይሮም?

1ኛ ምስክር፦ ዋይ ኣነ እሞ ፍቅዶም እንታይ ሪኤዮም እየ።

ተርጓሚ፦ ቁጥራቸውን አላየሁም።

ዳኛ/ ኃይም/ ሲታዩስ ፖሊሶች ናቸው ወይስ ሚሊሻዎች ወይስ መከላከያ ምን ነበሩ ማለት ሰዎቹ?

ተርጓሚ ክረአዩ ከለው ወታህደራት ድዮም ፖላዎስ ድዮም እንተይ ይመስሉ ኔይሮም?

1ኛ ምስክር፦ እንሽዓትኡ ናይ ደርግ እዩ ዝነበረም ሰቅ ኢሎም ዕጥቂ እየ እንትሪኢ ዝነበርኩ እምበይ ፖሊስ ክኾኑ ካልእ ክኾ ኣይፈልጦምን።

ተርጓሚ እኔ መማርያውን እንጂ ፖሊስ ይሁን ምን ይሁኑ አላወቅኩም።

ዳኛ/ ኃይም/፦ አሁንስ የተጠቀሱት ሁለት ሰዎች ኪዳኑ በላይ እና ኪዳን አስገዶም መለየት ይችሉ ነበር ከነዚሁ ከተከሳሾች ውስጥ?

ተርጓሚ፦ ሐዚ እዞም ኣቶ ኪዳኑ በላይን ኣቶ ኪዳኑ ኣስገዶምን ካብዞም ተኸሰስቲ ፈሊኹም ክትፈልጥዎም ትኽእሉ'ዶ?

1ኛ ምስክር፦ ኣሽንኳይ ካብ 21 ዓመት ውሉድኻ'ውን ይውንገአላ እዩ ውሉድካ እኳ ተቐይሩ ተኸይኑስ ኣነ እኒኹም ኣሸዒቱ ጊዜ ኣነ ሰሚዓልቲ

ዳኛ/ ኃይም/ ፦ እችላለሁ አልችልም ይበሉ አጭር መልስ?

ተርጓሚ፦ ክፈልዮም ይኽእል እየ ወይ ኣይክእልን ሓጺር መልሲ ጥራሕ ይንገሩና?

1ኛ ምስክር፦ ክፈልዮም እኳ ኣይክእልን ኣነ ከመይ ጌረ ክፈልዮም ክኽእል።

ተርጓሚ፦ ሊለያቸው አልችልም።

ዳኛ/ ኃይም /፦ እሺ 2ኛ ምስክር አቶ ገ/ሕይወት ገ/መድህን ይባላሉ፡፡ የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረው በክስ ተራ ቁጥር 10 ላይ ስለሞቱት ሟች ገ/ስላሴ ኑጋ እና ሟች ገ/መድህን ገ/ማርያም ይሆናል። በዚህ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ኃይም /፦ እሺ ሁለተኛ ምስክር ይጠራ።

- አቶ ገ/ህይወት አማርኛ ይችላሉ?
- ፊዕሞ መናገር አይችሉም።

ቃለ መሐላ ይፈፅሙ።

በእወነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሐላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለዉን ምስክርነት ሰጥተዋል።

103

ዳኛ /ኃይም /:- ስምዎ ማን ነው?

ተርጓሚ/ ወ/ት ኣዳነሽ ተስፋይ /:- ስምኩም መን እዩ

2ኛ ምስክር:- ገ/ሕይወት ገ/መድህን

ተርጓሚ:- ገ/ሕይወት ገ/መድህን

ዳኛ /ኃይም /:- ዕድሜ ?

ተርጓሚ :- ዕድመኹም ?

2ኛ ምስክር:- 66

ተርጓሚ:- 66

ዳኛ/ኃይም/ :- አድራሻ ?

ተርጓሚ አድራሻኹም ?

2ኛ ምስክር :- ሐዊሰ

ተርጓሚ:- ሐዊሰ

ዳኛ /ኃይም/:- ምንድነው ወረዳ ነው ጣብያ

ተርጓሚ :- ወረዳ ድዩ ጣብያ ?

2ኛ ምስክር:- ቁሸት እዩ

ተርጓሚ:- ቁሸት ነው

ዳኛ / ኃይም /:- ወረዳውስ ?

ተርጓሚ:- ወረደኦም ከ ?

2ኛ ምስክር:- ስንቃጣ ዓዕዳ እምባ

ተርጓሚ:- ስንቃጣ ዓዕዳ እምባ

ዳኛ / ኃይም /:- ጣብያው ?

ተርጓሚ:- ጣብያኹም ?

2ኛ ምስክር :- ዕዳጋ ሮቢዕ

ተርጓሚ:- ዕዳጋ ሮቡዕ

ዳኛ / ኃይም /:- ሥራ ምንድነው ?

ተርጓሚ:- ስራሕኩም እንታይ እዩ ?

2ኛ ምስክር:- ገበሬ

ተርጓሚ:- ገበሬ

ዳኛ/ ኃይም /:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ::

ተርጓሚ:- ዝመፃእኩምሉ ጉዳይ ትፈልጡ ዶ ?

2ኛ ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎን አውቃለሁ

104

ዳኛ / ኃይም /፦ በምን ምክንያት ?

ተርጓሚ ፦ ብምንታይ ምኽንያት ?

2ኛ ምስክር ፦ ብአቶ ገ/ስላሰ ኣጋ ብአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ተርጓሚ፦ በአቶ ገ/ስላሴ ኣጋ እና በአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ዳኛ /ኃይም /፦ እሺ አንዴ ተከሳሾች ተነሱ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ /ተቾመ/ ከዛ በፊት ከቡር ፍ/ቤት ጠብና ዝምድና እንዳላቸው ብገለፅልን ?

ዳኛ /ኃይም/፦ እናያለን የሚያዉቁዋቸው ከሆነ እንቀጥላለን አለዉቃቸዉም የሚሉ ከሆነ ግን ይቆማል እዛ ጋር።

- እነዚህ ተከሳሾች ያዉቁዋቸዋል ወይ ?

ተርጓሚ ፦ እዞም ተከሰስቲ ትፈልጥዎም ዶ?

2ኛ ምስክር፦ አቶ ኪዳን በላይ ይበሃሉ አዮም ኣይርየም ኣሚሃትኡ

ተርጓሚ፦ በዛን ግዜ አቶ ኪዳን በላይ የሚባሉ ነበሩ።

ዳኛ/ ኃይም/፦ ያውቁዋቸዋል ወይ?

ተርጓሚ፦ ትፈልጥዎምዶ?

2ኛ ምስክር፦ ቀደም ንፈልጦም ነይርና

ተርጓሚ፦ ድሮ አውቃቸው ነበር።

ዳኛ/ ኃይም/፦ አሁንስ?

ተርጓሚ፦ ሐዚ'ከ ትፈልጥዎም'ዶ?

2ኛ ምስክር፦ ሐዚማ ሰውነቶም ደጊም 21 ቶም ሙውታት አቶ ገ/ስላሴ ኣጋ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን

ዳኛ/ ኃይም/፦ ስለሞቱት አይደለም የተጠየቁት?

ተርጓሚ፦ብዛዕባ እቶም መዉቲ ዘይኮነስ እቶም ተኸሰስቲስ ትፈልጡዎምዶ ሐዚ?

2ኛ ምስክር፦ ሐዚ'ዶ ሐዚማ 20 ዓመቶም ከይኑ ዘሎ ወርሒት ሐዚ ግን ክንፈለጦም አይንኽእልን ገፃም ተቐይሩኒ እዩ ሰሚ ወድኘኒ ሐዚ አይፈልይን።

ተርጓሚ ፦ ያው ላስታውሳቸው አልችልም 21 ዓመት ስለሆነው።

ዳኛ/ ኃይም/፦ ልዩ ዓ/ሕግ ዋና ጥያቄ መጠየቅ ይችላሉ።

- ቁጭበሉ ተከሳሾች።

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ እሺ አቶ ገ/ሕይወት አቶ ገ/ስላሴ ኣጋን አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን የት ነበር የሚያውቁዋቸው?

ተርጓሚ፦ ንአቶ ገ/ስላሴ ኣጋን አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን አምንታይ ኢኹምኒርኩም ትፈልጥዎም?

103

2ኛ ምስክር፡- እቶም ሰባት እሳቶም ድዩም ዓድና ኣብኡዩም ኣብቲ ሕዊለ እዩም ምሳና፡፡

ተርጓሚ ፡- አገራችን አንድ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አሁን የት ይገኛሉ?

ተርጓሚ፡- ሕዚ አበይ ይርከቡ?

2ኛ ምስክር፡- አበይ ክርከቡ ድአ?

ተርጓሚ፡- አሁንማ የት ይገኛሉ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ያው እንዲገልፁት እኮ ፈልጌ ነው የት ሄዱ?

ተርጓሚ፡- ያው ክገልፀለይ ስለዝደለዩ እየ ሕዚ አበይ አለው ናብ ምንታይ ከይዶም?

2ኛ ምስክር፡- ገዞቶስ ቐቲልዎም፡፡

ተርጓሚ ፡- ያው የገደለ ገደላቸው፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- መቼ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- መዓስ ተቐቲሎም?

2ኛ ምስክር፡- 71

ተርጓሚ ፡- በ71

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- ቀኑ እና ወሩን ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- መዓልቱን ወርሑን ይግለፁልና?

2ኛ ምስክር፡- 27 ታሕሳስ

ተርጓሚ፡- ታሕሳስ 27

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- አበይ እዩም ተቐቲሎም?

2ኛ ምስክር፡- ዕዳጋ ሮቡዕ

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ሮቡዕ ላይ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እንዴት እንደተገደሉት እስቲ ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- ከመይ ከምዝተቐተሉ እስቲ ይግለፁልና?

2ኛ ምስክር፡- ሕዚ እቶም ሰባት ሞይቶም ፀኒሖሙና፡፡ አቶ ገ/መድህን ገ/ ማርያም አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ሞይቶም ፀኒሖሙና፡፡

ተርጓሚ፡- ሁለቱ ሞቀኞች ሞተው ቆይኝ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እርስዎ ከየት ሲመጡ ነው ሞተው የቆዩዎት

ተርጓሚ፡- እሱኹም ካበይ ክትመፁ ከለኹም ኢኹም ሞይቶም ፀኒሖሙኹም?

2ኛ ምስክር፡- ንሕና ካብቲ ቁሸትና ትንወርድ ተለና፡፡

ተርጓሚ፡- ከቁሸታችን ስንወርድ ነው ሞተው የቆዩን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ለምንድን ነው የምትወርዱት ወዴት ነው የምትወርዱት?

ተርጓሚ ንምንታይ ናበይ ኢኹም'ከ ትወርዱ ኔርኩም?

2ኛ ምስክር፡- ሰብሰባ አውጀሙልና፡፡ ተርጓሚ ስብሰባ አለ ተብሎ ስለታወጀ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ወዴት ነው ታድያ የሄዱት እርስዎ?

ተርጓሚ፡- ንስኹም'ሞ ናብመንታይ ኬድኩም?

2ኛ ምስክር፡- ንሕና'ሞ ሰብሰባ ኢሎሙና ወሪድና ናብሉ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ወዴት ወረዳቹ?

ተርጓሚ፡- ናበይ ኢኹም እሞ ወሪድኩም?

2ኛ ምስክር፡- ንዕዲጋ ሮቡዕ፡፡

ተርጓሚ፡- ወደ ዕዲጋ ሮቡዕ፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- በስንት ሰዓት ደረሱ?

ተርጓሚ፡- ክንደይ ሰዓት ምስኮን በጺሕኩም?

2ኛ ምስክር፡- ሳብአ'ዶ? ልዕዲጋ ሮቡዕ ብ2:00/ ክልተ/ሰዓት ኣቲና፡፡

ተርጓሚ፡- ወደ ዕዲጋ ሮቡዕ በ2:00 / ሁለት/ ሰዓት ደረስን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እዛ ሲደርሱ ምን አጋጠሞዎት?

ተርጓሚ ኣብኡ ምስበጻሕኩም እንታይ ኣጋጢምኩም?

2ኛ ምስክር ኣብኡ ብልበኛሕና'ማ ሞይቶም በጺሖሙና፡፡

ተርጓሚ፡- እዛው እንደደረስን ሞተው ጠበቁን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ ከዛስ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ'ከ?

2ኛ ምስክር ብድሕሪኡ'ውን ኪዳነ አስገዶም፣ ኪዳነ በላይ ዝበሃሉ እሳቶም ኣብኡ በጺሖም ኣብቲ በታ፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ አስገዶም እና አቶ ኩዳነ በላይ የሚባሉ እዛ ቦታ ቆዩን ጠበቁን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ምንቀጠለ ይቀጥሉ እስቲ

ተርጓሚ፡- ቀፅሉ ድሕሪኡ'ከ

2ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ'ውን አፍቲ ቤት አፍቲ ገዛ ሳወፁ ሳኣተው እቶም ሙውታት ኣብ ዕዲጋ ኣብኡ ተዘርጊሖም ኣብኡ ምስተዘርጉሑ'ውን እሳቶም ኪዳነ አስገዶም ኪዳነ በላይ ሐዚ ግን እዚ ዝገበረ ሰብ ገበን ዝገበረ ሰብ ሳብ መተሐት ዝኸደ ከምዚኦ አቢልካ ኢዩ ዕባሕ ዝገበረ ከምዚኦ ድሕሪ ዕባሕ ዝገበረ ከምዚኦ መርኢዩ አምሂእና ኣብዚኦ ኩሉ መዓልቲ ኢና እዚኦ ገበን ዝገበረ እንትብሉ ሳለፍለፉ ክልቲኦም ሳወፁ ካብቲ ቤት ገዛ ምስኣተው ሽሳን ኣምራን ሳበለዓ፡፡

ዳኛ/ ጋይም/- ኢያሳጠሩ ስለሚተረጎም ኢያስጠሩ ይንገሩን?

ተርጓሚ ስለዝትርጎም ዘሎስ የሕፅር እናበልኩም ንገሩና?

2ኛ ምስክር፡- እሺ ሐዚ እናለፍለፉ እናገሩ ንሕና ኢና

ዳኛ /ጋይም/ መጀመርያ ይተርጎም ግልፅ ያልሆነውን ይድገሙልን እየተባለ፡፡

ልዩ/ዓ/ሕግ፡- እርስዎ እዛ ዕዳጋ ሮቡዕ 2:00/ ሁለት/ ሰዓት ላይ ሲደርሱ ምን አጋጠ ምዎት?

ተርጓሚ፡- እብቲ ቦታ ዕደጋ ሮቡዕ ክበፅሑ ከለው እንታይ አጋጢምኩም?

2ኛ ምስክር፡- እሳ°ማ አጋጢሙናዶ ሞይቶም ፀኒሐሙና ይብል አለኹን፡፡

ተርጓሚ፡- ሞተው ጠበቁን፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እነ ማን ሞተው ጠበቁዋቹ?

ተርጓሚ፡- በዓል መን ሞይቶም ኔሮም?

2ኛ ምስክር፡- አቶ ገ/ስላሴ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ስላሴ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ ይቀጥሉ ከዛስ ምን ሆነ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ°ከ እንታይ ኮይኖም እንታይኮይኑ እንታ ነይሩ ብድሕሪኡ°ከ?

2ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ°ውን ሐዚሰቢ አኼባ ተአኪቡ ሕዝቢ ማብያ ሙሉእ፡፡

ተርጓሚ፡- ሕዝብ ሙሉ ስብሰባ ተሰበሰበ፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ ምን ተደረገ ምን ተባለ?

ተርጓሚ፡- ድሕርኡ°ከ እንታይ ተባሂሉ አብቲ ሰብሰባ?

2ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ°ውን እቲ ሰብሰባ እላወፁን ላአተውዩ ሐዚ ግን እዚእቶም አፍቲ ዕዳጋ አፍቲ ስንቃጣ ቦታ ክውቅዑ ኔይሮም እዩም፡፡

ተርጓሚ፡- ሰዎቹ እየገቡና እየወጡ አሁን እነዚህ ስንቃጣ ላይ ይመቱ ነበር ማለት መመታት ነበረባቸው ገና አላለቀም ፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ማን ነው ይሄን የሚለው?

ተርጓሚ፡- እዚ ዝበለ መን እዩ?

2ኛ ምስክር፡- ኪዳን አስገዶም

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን አስገዶም

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ይቀጥሉ?

2ኛ ምስክር - ኪዳን አስገዶም አብ ሰንቃጣ ቦታ ክውቅዑ ነይሮም እዮም አብ ዕርጊ ሐዚ ግን ላብ መታሕት ዝኸደ ከምዚእ አቢልና ኢና ንደግም፡፡

108

ተርጓሚ፡- ያው እዛ ስንቃጣ ላይ መመታት ነበረባቸው ሆኖም ግን ወደ ተ.ሐ.ሕ.ት መታሕት አልገባኝም የሄደ ሰው እንደዚህ ዓይነት ቅጣት ነው የሚቀጣው አሉን::

2ኛ ምስክር፡- ድሕሪኡ ግን አኼባ ተገይሩ ኩሉ ተአኪቡ ተሰብሰቡ ኣብኡ ላወ ላአተው ፀኒሖም::

ተርጓሚ ፡-ያው ስብሰባ ተደርጎ እየገቡ እየ ወጡ ቆይን::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ ምን አሉዋቹ?

ተርጓሚ፡- ድሕርኡ'ኸ እንታይ ኢሎሙኹም?

2ኛ ምስክር፡- ድሕርኡ'ውን ሐዚለሲ እዚኦቶም ኣብ ሽላይ ኣምራይ ክትብልዎም እዮ ኔይሩ ሐዚ ግን ዓዲ ቲር ክይብለኩም ኣብዛ ቦታ እዚአ ኣብዛ ዕዳጋ እዚአ ቁበርዎም::

ተርጓሚ፡- ያው አምራ እንዲበላቸው ነበር አሁን ግን ሕ/ሰቡ ቅር እንዲይላቹ እዚህ ገበያ ላይ ይቀበሩ ቅበርዋቸው ብለው አሉን::

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛስ የት ተቀበሩ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ኣብ ምንታይ ተቐቢሮም?

2ኛ ምስክር፡- ኣብዕዳጋ አፍታ ወሰን ዕዳጋ::

ተርጓሚ፡- እዛ ገበያ ላይ::

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እኔ ስደርስ ተገድለው ደረስኩ ነው የሚሉት እርሰዎ በዛን ሰዓት እነማን ናቸው የገደሉዋቸው ብለው ነው የሚያውቁት?

ተርጓሚ፡- ኣብኡ ክበፅሕ ከለኹ እቶም ሰባት ሞይቶም ኔደይሮም ኢልሉም መን እዩ ቀቲልዎም መን ቀቲልዎም ትብሉ?

2ኛ ምስክር፡- ንሕና ኢና ዝቀተልናዮም ኢሎም ባዕልቶም ናልፍልፉ ኔሮም

ተርጓሚ ራሳቸው እኛ ነን የገደልናቸው እያሉ እየለፈለፉ ነበር፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ለምንድነው ሁለቱ ሰዎች የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ንምንታይ እዮም ልክተ ሰባት ተቐቲሎም?

2ኛ ምስክር፡- ናብ መተሕት ኬድኩም ቢሎም::

ተርጓሚ፡- ወደ መታሕት ሄዳቹ ተብለው::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- መታሕት ምንድን ነው?

ተርጓሚ፡- መታሕት እንታይ እዩ?

2ኛ ምስክር፡- ናብ ገድሊ::

ተርጓሚ፡- ወደ ታጋዮች ተ.ሐ.ሕ.ት ለማለት ፈልገው ነው::

2ኛ ምስክር፡- አሻዒትኡ መታሕት እዩም ዝበሃሉ ነይሮም::

109

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከመገደላቸው በፊት የትታሰረው ነበረ?

ተርጓሚ፡- ቅድሚ ምቅታሎም አበይ ተአሲሮም ነይሮም?

2ኛ ምስክር፡- አብ ሰንቃጣ፡፡

ተርጓሚ፡- ሰንቃጣ ውስጥ

ልዩ፡- ዓ/ ሕግ ቅድም የጠቀስዋቸው ሁለት ሰዎች ኪዳን አስገዶምንናኪዳን በላይ እዛ ውለዋል ንግግር እያደረጉ ብለው ነበረ ኪዳን አስገዶምና ኪዳን በላይ ስራቸው ምን ነበር በወቅቱ፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን አስገዶም አቶ ኪዳን በላይን እናተዛረቡ ነይሮም ኢልኩም ኢኹም አብቲ ሽዕኡ እዋን እቶም ሰባት እንታይ እዩ ነይሩ ስርሖም?

2ኛ ምስክር፡- ገበሬ ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ሁለቱም አቶ ኪዳን በላይና አቶ ኪዳን አስገዶም እንታይ

2ኛ ምስክር ስርሖምዶ እስይም ሕዚለሲ ኪዳን አስገዶም ምምሕዳር ናይቲ ሰንቃጣ ኔይሮም ይመስለኒ ኪዳን በላይ ናይ መሬት ይዚታ እዩ ኔይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን በላይ የመሬት ይዞታ ነበሩ አቶ ኪዳን አስገዶም ደግሞ አስተዳደር ነበሩ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እዛ ቦታ ላይ እናንተ ስብሰባ ስትጠሩ እነሱ ምን ሊያደርጉ መጡ?

ተርጓሚ ንስኻትኩም ስብስባ ክትዕውዑ ከለኹም እሳቶም 2ተ ሰባት እንታይ ክገብሩ መፂኦም?

2ኛ ምስክር፡- እሳቶም እቶም ኪዳን በላይን ኪዳን አስገዶምን ምን አቶም መፂኦም ሐዚለስ እንደዒ ልኣተወ ዝኸነ ኸይኑ መፂኦም ኣብኡ እናለፍለፉ ነይደሮም፡፡

ተርጓሚ፡- እንታ ክገብሩ እዩም መፂኢም?

2ኛ ምስክር፡- ዋይ ንሕና ኢና ሐዝለስ ወቂዕና ኢሎም ባዕልቶም ሳለፍለፍሉ እቲ ግብረ ሙሉእ ክምዚእ ዝገበረ ንበይኖም ዝበሉ

ተርጓሚ፡- የው እኛ ነን የገደልናቸው እንደዚህ ያደረገ ይቀጣል እያሉ ነው ሲናገሩ የዋሉት፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ እሺ ይበቃኛል፡፡

ዳኛ/ ጋይም/ ፡- የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ አሁንም ከተከሳኪይ ጠበቆቻቹ ጋር በመመካከር ማቅረብ ትችላላቹ፡፡

-የተዘጋጀ ካለ መጠየቅ ይችላል፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሃ/ኪሮስ ፡- አቶ ገ/ሂወት ገ/ማድህን ሁለቱም ሞቱ የተባሉት ሰዎች መጀመርያ ታስረው ነበረ ሰንቃጣ ብለው ነበረ እና ማን ነው ይዞ ያስራቸው እዛ?

110

ተርጓሚ፡- እዞም ዝሞቱ ሰባት ክልተ ኣብ ሰንቃጣ ተአሲሮም ኔይሮም ኢልኩሙና መን እዩ ኣሲርዎም?

2ኛ ምስክር፡- ዝኣሰሮምማ መንግስቲ ባልሉ::

ተርጓሚ፡- መንግስት ራሱ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- መንግሥት ማለት

ተርጓሚ፡- መን'ዩ መን ክትብሉ ደሊኹም መንግሥት ማለት ?

2ኛ ምስክር፡- ሽዒቱ ናይ ደርግ እዩም ዝበሃሉ ነይሩ::

ተርጓሚ፡- ያው በዛን ግዜ የደርግ ብቻ ነበረ የሚባሉት::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ በትክክል ለይተው አያውቋትም ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ብትኽኽል እቲ ዝኣሰረ ሰብ ፈሊኹም ክትፈልጥዎ አይትኽእሉን?

2ኛ ምስክር፡- አይንፈልጥን::

ተርጓሚ፡- አናውቅም::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ጥሩ ተከሳቹ ከዛ በፊት ያውቋቸዋል እንዲከስብሰብ በፊት ስብሰባ ከመካሄዱ በፊት?

ተርጓሚ፡- ንዞም ተኸሰስቲ ሰባት አቶ ኪዳነ በላይን፡ አቶ ኪዳነ አስገዶምን ቅድም እቲ ስብሰባ መዓልቲ ትፈልጥዎም ኔርኩም'ዶ?

2ኛ ምስክር፡- አይንፈልጦምየ

ተርጓሚ አናውቃቸውም::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ በዛ ቀን ታድያ እነኝህ ሰዎች ንግግር ስለማድረጋቸው እና እነሱ ስለመሆናቸው እንዴት ለይተው አወቋቸው? እንዴት ሊለዩዋቸው ቻሉ በዛው በስብሰባ ቀን ንግግር አድርገዋል ብለዋል እና ደስብሰባ ውስጥ ንግግር ያደረጉትም እንትና እንትና ናቸው ብለው በስም ጠቅሰዋል:: እና እንዴት ሊያውቋቸው ቻሉ ከዛ በፊት ካለወቋቸው?

ተርጓሚ፡- ቅድሚኡ ዘይትፈልጥዎም እንድሕር ኮይንኩም አብቲ ሰብሰባ እዋን እዚ እዚ ተዘሪቡም አቶ ኪዳነ በላይን አቶ ኪዳነ አስገዶምን ክትብሉስ ከመይ ጌርኩም ፈሊጥኩም?

2ኛ ምስክር፡- በዓልቶም ስሞም ላፀወዩ ንሕና ኢና ናበሉ::

ተርጓሚ፡- እራሳቸው ስማቸው ስለጠሩ እና ይናገሩ ስለነበር::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- እሺ ግድያው በተፈፀመበት ወቅት እዛው ነበሩ እንዴ ሁለቱም ሰዎች የሞቱ ቀን ? ሁለቱም ሞቱ የተባሉ ሰዎች የሞቱ ቀን እዛው ነበሩ ወይ?

ተርጓሚ፡- እቶም ሰባት አብዝሞቱሉ መዓልቲ ንስኹም አብኡ'ዶ ኔርኩም?

2ኛ ምስክር፡- ኣብኡ ኣይነበርናን ኣብ ገጠር ኢና ኔርና፡፡

ተርጓሚ፡- እዛ አልነበርንም እኛ ገጠር ነው የነበርነው፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ማን እንደገደላቸውስ የሚያቅዉት ነገር አለ?

ተርጓሚ፡- መን ከምዝቐተሎምከ ትፈልጥዎም ነገር አሎ'ዶ?

2ኛ ምስክር፡- ባዓልና ኢና ሐዚለሲ እዚኦ ዝገበረ ኣብ መቃሕት ዝሸደኪዶነ ኣስገዶም፣ ኪዳነ በላይ እዩም ኢሎም ባዕልቶምናለፍለፍ እዩም ዝቐተሉ ይኸኖም ባዕልትና ኢና ኢሎም እላእመኑ ኣብ ሙሉእ ዓባይ ሙሉእ መዓልቲ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው እኛ ነን የገደልናቸው እያሉ ለዓባይ ሙሉ ሲናገሩ ስለነበረ ነው፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በዛን ወቅት ያው በስብሰባው ቦታ ይወጡና ይገቡ ነበረ ንግግር ሲያደርጉ እያወጡ እየገቡ ነበር ብለዋል ይወጡ ይገቡ የነበርበት ቤት የምን ቤት ነው? ቤት ነው ድንኳን ነው ምንድን ነው ወይት ነበሩ?

ተርጓሚ፡- ኣብቲ ሰብሰባ እዋን ናእተው ናወፁ ንግግር ይገብሩ ነይሮም ኢልኩም ኢኸም እቲ ቦታ እንታ እዩ ገዛ ድዩ ወይ እንታይ እዩ?

2ኛ ምስክር፡- ኣፍቲ ገዛ'ዶ ዕዳጋ ርቡዕ፡፡

ተርጓሚ እቶም ሰባት ናእተው ናወፁ ንግግር ዝገብርሉ ዝነበሩ ቦታ እንታይ እዩ?

2ኛ ምስክር፡- ጠሲነይሩ ካብ ዓዲ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- እንታይ ነይሩ?

2ኛ ምስክር፡- ኣፍታ ገዛ ናእተውዎ ዝነበሩ?

ተርጓሚ፡- እወ!

2ኛ ምስክር ፡- ኣብኡ ሐዚለሲ በጊዕ፣ ጠሲ ተሐሪዶዎ፡፡

ተርጓሚ፡- እሃ በግና፣ ፍየል የታረደበት ቤት ነበር

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ለምን ነበር እዛ ምግብ ቤት ነው እንዴ በግና ፍየል የታረደበት ሲሉ እንዴት ነው?

ተርጓሚ፡- በጊዕን ጤልን ተሐሪድሉ ኔሩ ክትብሉ ክሎኹምሲ እቲ ገዛስ ምግብ ቤት ድዩ ወይስ እንታይ እዩ?

2ኛ ምስክር ፡- ሱቕ ኢሉ እዩ ናይ ትምህርቲ ቤት እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ትምህርት ቤት ውስጥ ነው፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- ስብሰባው ትምርት ቤት ውስጥ ነበረ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ኣኼባ ኣብ ስብሰባ ውስጢ ኔሩ ማለት ድዩ?

2ኛ ምስክር ኣብ ዕዳጋ ሙሉእ እዩ፡፡

13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ኖ ጥያቄ እንዴ ግድገመው፡፡ ስብሰባው የነበረው ከትምህርት ቤቱ ውስጥ ነበረ ወይ ማለት ነው?

112

ተርጓሚ ፡- እቲ ኣኼባስ ኣብቲ ትምህርቲ ቤት ውሽጢ ድዩ ነይሩ?

2ኛ ምስክር፡- እቲ ሕዝቢ?

ተርጓሚ፡- እቲ ኣኼባስ ኣብቲ ትምህርት ቤት ውሽጢ ነይሩ ማለት ድዩ

2ኛ ምስክር፡- እቲ ትምህርቲ ቤት ከም'ዚ ነይሩ እቲ ስብሰባ ኣብ ማእኸል ዕዳጋ ካብአ ላወሁ ኣብአ ላእተወይ ላወፀይ ጥብስ ስጋ ኣብኡ ላበልዑይ ላወፁይ ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ያው እዛ ከዛ ትምህርት ቤቱ ወደዛ ሆኖ ግቢዩ ውስጥ ነው ስብሰባ የነበረውና ከትምህርት ቤቱ እየገቡ እየወጡ ነበር፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ለጠበቃ፡- ስብሰባው ለምን ያክል ሰዓት ነበር የቆየው?

ተርጓሚ፡- እቲ ኣኼባ ንኽንደይ ሰዓታት ዝኸውን ፀኒሑ?

2ኛ ምስክር፡- እቲ ኣኼባ ክሳዕ 10: 00 / ዓሰርተ/ ክባቢ ፀኒሑና፡፡

ተርጓሚ፡- እስከ 10:00/ አስር/ አካባቢ ቆይተናል፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ተጨማሪ በስብሰባ ውስጥ የተደረገ ነገር ካለ እስከ ይንገሩኝ?

ተርጓሚ፡- ኣፍቲ ኣኼባ ብዘይኻ እዚ ካልእ ዝተገበረ ነገር እንተሃልዩ እስኪ ይደንገሩና?

2ኛ ምስክር ካልእ ዝተነገረ'ዶ ኣብቲ ዕዳጋ ኣብአ ቅበርዎም ኢሉ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው ሲላ እዛው ግቢያው ላይ ይቀበሩ ብቻ ነው ያሉት፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ አሁን ከተከሰሱት ሰዎች ጋር ከነ ኪዳነ አስገዶም ጋር የነበሩት ሰዎች በዛን ግዜ የሚያውቋቸውቸው አሉ?

ተርጓሚ ፡- ኣፍቲ ቦታ ምስቶም ተኸሰስቲ ዝነበሩ ሰባት ትፈልጥዎምዶ?

2ኛ ምስክር፡- እቶም ተኸሰስቲ?

ተርጓሚ፡- እወ ምስእቶም ዝነበሩ ሰባት ትፈልጥዎም'ዶ?

2ኛ ምስክር፡- ምስ ኣቶ ገ/ ስላሴ ምስቲ ኪዳነ በላይ በላይ፣ ኪዳነ ኣስገዶምይ ዋእ እንታይ እልና ክንፈጠ እዛ ኩሉ ወታደር እዚ ኩሉ ኣምሓራይ እዚ ኩሉ ሰራዊት እንታይ እልና ክንፈልጠ ድአ

ተርጓሚ፡- ማወቅ አልችልም ወታደርም ምንም ነው የነበረው ብዙ ሰው ነው የነበረው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከነዛ ከወታደሮቹና ከሌሎቹ ውስጥ ምናልባት ንግግር ያደረገና በዛ በስብሰባው ውስጥ እዛ ቤት ሲገባ ሲወጣ የነበረ ሲወጣ የነበረ ሰው ያዩት ካለ?

ተርጓሚ፡- ካፍቶም ወታደራት ውሽጢ ንግግር ዝገበረ ወይ ዝእቱ ዝወፅእ ዝነበረ ዝረኣኹምዎ ነገር ኣሎኩምዶ?

2ኛ ምስክር ፡- ኣይረኣናን፡፡

ተርጓሚ ፦ አላየንም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ እሺ ጥያቄየን ጨርሻለሁ።

የ14 ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ተሾመ አየሌው/ ቅድም የወረዳ የመሬት ይዞታ ይዞታ ሰራተኛ ነበር ብለው ነበር ኪዳነ በላይ እና አንድ የወረዳ የመሬት ይዞታ ሰራተኛ የገጠር መሬትም ለአርሶ አደር ገበሬ ከማከፋፈል ውጭ ሌላ ሚና ነበረው ወይም ሌላ ሥራ ነበረው? የሚያውቁት ነገር ካለ እስቲ ቢገልፁልን?

ተርጓሚ፦ አቶ ኪዳነ በላይ ኣብቲ ሽዑ እዋን ናይ መሬት ይዞታ ነይሩ ስረሖም ኢልኩምና ኢኹም እና ሐደ ናይ መሬት ይዞታ ሰራሕተኛ ድማ ካብ ንሐረስቶት መሬት ምክፍፋል ሐሊፉ ካልእ ሥራሕ ነይርዎ'ዶ እንታይ ትፈልጥዎ ነገር ?

2ኛ ምስክር፦ ዝፈልጦ ነገር የብልናይ።

ተርጓሚ፦ ሌላ የማውቀው ነገር የለም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ በበታው ስብሰባ በተደረገበት ግዜ የወረዳው የመንግስት መሥሪቤት ተጠሪዎችና ተወካዮች ካድሬዎች እንማን እንደነበሩ እስቲ ቢገልፁልን?

ተርጓሚ፦ ኣብቲ ስብሰባ ቦታ

ልዩ ዓ/ሕግ፦ እኔ ተቃውሞ አለኝ? መስቀለኛ ጥያቄ እኮ ራሳቸው ጥያቄ መስርተው በዛ ላይ የሚነሳው መልስ አይደለም መጠየቅ ያለባቸው እኔ ባነሳሁት ነጥብ ላይ ነው ስለ ካድሬ ስለምናምን አላነሳሁም ከነሱ ጋር እነማን ነበሩ መጠየቅ ይችላሉ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፦ ተቃውሞ አለኝ ክቡር ፍ/ቤት ሐሳብ አለኝ ይቅርታ ቅድም ሲመሰክሩ የየንዳንዳቸው የስራ ድርሻም ገልፀዋል። እንደገና ደግሞ ሌሎች የታጠቁ ኃይሎችም ነበሩ ብለዋል። ስለዚህ እዛ ስለነበረ ብቻ ነው እንግዲህ እየመሰከሩ ያሉት ስለዚህ ስለ ነበሩ ሰዎች መጠየቅ ከዋናው ጥያቄ የወጣ አይመስለኝም እና ሐሳቡ ውድቅ እንዲሆኑልኝ ነው።

ዳኛ/ ኃይሉ/ ፦ የቀረበው ተቃውሞ እና የተሰጠው መልስ ችሎቱ አይቶታል በአብዛኛው መሆን ያለበት መስቀለኛ ጥያቄ በዋና ጥያቄም ላይ የተመረኮዘ መሆን እንዳለበት እርግጠኛ ይሆናል ማለት በሕጉ መሰረት የምንሄድ ከሆነ ያሁኑ ግን በአብዛኛው ማለት የነበሩ ሰዎች ብዙ ነበሩ። የሚል ምስክርነት በዋና ጥያቄም ተሰጥቶ ነበረ ያኔ እስከሆነ ድረስ ያሁኑም የዛኛው በማብራርያ ወይም በመስቀለኛ ጥያቄ መልክ የሚነሳ አይደለም ተብሎ የሚዘጋ አይደለምና መቀጠል ይቻላል።

114

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ እና ተመልሼ ልድገመው ጥያቄው በቦታው የወረዳው የመንግስት መስሪቤት ተጠሪዎች እና ተወካዮች ካድሬዎች እነማን እንደነበሩ ቢገልፁልን?

ተርጓሚ፦ ኣብቲ ቦታ ናይ መንግስቲ ተወከልቲ ካድሬታት በዓል መንከምዝነበሩ ንገሩና?

2ኛ ምስክር፦ ኣነ ኣይፈልጥን ይንበሩ ኣይንበሩ ኣነ ዝፈልጦ ነገር ካድረ ይኹን ክስታይ ይኹን ምስኣቶም ዝነበሩ ልፈልጦ ነገር የብለይን፡፡

ተርጓሚ፦ እኔ ካድሬ ይሁኑ ምን ይሁን አላውቃቸውም፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ቅድም ግን የሥራ ድርሻቸውን የያንዳንዳቸው ዘርዝረው ነበር የነገሩን?

ተርጓሚ ዓንተወ ግን ናይ ሥራሕ ድርሻኦም ዘርዚርኩም ነጊረኩምና ኔርኩም?

ዳኛ/ ኃይም/ ፦ አላውቃቸውም እያሉ ናቸው፡፡ ስለዚህ ከዛ በላይ እንግዲህ መሄድ የሚቻል አይመስልም፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ እነ ገ/መድህንን ማን እንደያዘና እንደአሰራቸው ያውቃሉ?

ተርጓሚ ፦ንበዓል አቶ ገ/መድህን መን ከምዝሐዞም መን ከምዘአሰሮም ትፈልጥዎ ነገር አሎ'ዶ

2ኛ ምስክር፦ ኣነ ኣይፈልጥን፡፡

ተርጓሚ ፦ አላውቅም፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ አንድ አከባቢ ከሆኑ ተይዘው ሲመጡ እንዴት ማወቅ አልቻሉም እርስዎ?

ተርጓሚ፦ ሐደ ኣከባቢ እንድሕር ኮይንኩም ተታሒዞም ክኸዱ ከለው ከመይ ጌርኩም ምፍላጥ ዘይከኣልኩም?

2ኛ ምስክር፦ ባእ የፈልጥን ዕንድዒ ከመይ ከመይ ክብሉኒ ናብ መታሕት ኪይዶም ኢሎም እዩም ዝብልለኹ ኣነ፡፡

ተርጓሚ፦ እኔ ሊያውቅ አልቻልኩም ወደ ተሐሕት ይሄደዋል ተብለው እንዲታሰሩ ነው የሚያወቀው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ የት ቦታ ነበሩ የታሰሩት?

ተርጓሚ፦ አበይ ቦታ ነይሮም ዝተአሰሩ?

2ኛ ምስክር፦ ኣብ ስንቃጣ

ተርጓሚ፦ ስንቃጣ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፦ በማን ትእዛዝ ነበር የታሰሩት?

ተርጓሚ፦ ብናይ መን ትእዛዝ ኔሮም ተአሰ.ም?

115

2ኛ ምስክር፡- ናይ መን እሞ ክብሎም ናይ መንግስቲ ናቲ ደርጊ
ተርጓሚ፡- በደርግ ትእዛዝ ነው በማን ልበለው፡፡
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አይበማን ግለሰብ ትእዛዝ?
ተርጓሚ፡- መን ከምዝኸነ እቲ ውልቀ ሰብ ትፈልጥዎ'ዶ
2ኛ ምስክር፡- አይፈልጥን ዘእሰርዎም፡፡
ተርጓሚ፡- እኔ ያሳሰራቸው ማን እንደሆነ አላውቅም፡፡
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማን እንደደገደለውስ በእርግጥ የሚያውቁት ነገር አለ?
ተርጓሚ፡- መን ከምዝቐተሎም'ኳ በትክክል ትፈልጥዎ ነገር አለኩም'ዶ?
2ኛ ምስክር፡- ሞይቶም እዩም ዝፀኑሑና፡፡
ተርጓሚ፡- ሞተው ነው የቆዩን፡፡
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አሞራ ንስር ይበላቸው ነበር ነገር ግን ከአገር ሕዝቡ ጋር ቅር ላለመሰኘት ብለን እንዲቀበሩ አድርገናል ተብሎ ገቢያ ላይ ተቀብረዋል ይህን ንግግር ማን ነበር የተናገረው?
ተርጓሚ፡- አሞራ ክበልዖም ይግባእ ኔይሩ ግን ምእንቲ ሕዝብ ቅርከይብሎ ኣብ ዕዳጋ ይቀበሩ ተባሂሉ እዩ እዚ ንግግር ዝተዛረበ መን እዩ?
2ኛ ምስክር፡- ኪዳነ አስገዶም፡፡
ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ አስገዶም፡፡
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አመሰግናለሁ ጨርሻለሁ፡፡
2ኛ ምስክር፡- ባዕሉይ እየ ኪዳነ አስገዶም ኣባሉ
ተርጓሚ፡- እኔ ኪዳነ አስገዶም ነኝ እያሉ እራሱ ነው የተናገረው
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- መማርያ ይዘው ነበር?
ተርጓሚ፡- መሳርያ'ኸ ሒዞም ኔሮም'ዶ?
2ኛ ምስክር፡- መሳርያ መሊኡ
ተርጓሚ፡- አዎን ሞልቶ
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ናይቲ መሳርያ ዓይነት ሊገልፁልን ይችላሉ?
ተርጓሚ ፡- ናይቲ ማሳርያ ዓይነት ክትገልፁልና ትኽእሉ'ዶ?
2ኛ ምስክር፡- ብዙ አበይ ንፈልጦ መሳርያ ዓይነት ብዙ ካላሽን ይበሃል አሎ፡፡ ቃዓዛፈ ይበሃል አሎ እምበይ እቲ ብረት ንከፋላለ አይከአልኩይ መዓት ብረት እዩ ዝነበረ፡፡
ተርጓሚ፡- ብዙ ዓይነት ነው እኔ ይኼን ይሄን ብየ መለየት አልችልም፡፡
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ በቃ አመሰግናለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ መጠየቅ አለበት ነበረበት የሚባል መስቀለኛ ጥያቄ ከለ ማሳሰብ ትችላላቹ ተከሳሾች።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ቅድም ሲመሰክሩ የኪዳኑ በላይ የሥራ ሓላፊነትና ድርሻ የመሬት ይዞታ ሠራተኛ ነው ብለዋል እዛ እንዴት አውቁ ይሄን ሥራ እሱ ይሠራ እንደነበር?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ ክትገልፁ ከለኹም አቶ ኪዳኑ በላይ ናይ መሬት ይዞታ ሰራሕተኛ ኔይሮም ኢልኩም ከመይ ጌርኩም ክትፈልጡ ክኢልኩም ከመይ ገሬኩም ክትፈልጡ ኪኢልኩም?

2ኛ ምስክር፡- ንሰብሰባ ኢሎሙና ሰብሰባ ንዑ ኢሎሙና ዓዲ።

ተርጓሚ ለስብሰባ ኑ ተባልን።

የ14ኛ ተከሳሽ፡- እንዴት ታድያ ሰብሰባ ሲባል?

ተርጓሚ፡- አብቲ ሰብሰባስ አቶ ኪዳኑ በላይ ናይቲ ሥራሕ ሐላፍነት ከምዘለዎምስ ከመይ ገሬኩም ፈሊጥኩም?

2ኛ ምስክር፡- ለተባሃሉ ፀኒሖም እንኻዒቱ ድአ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በወሬ ነው?

2ኛ ምስክር፡- ኪዳኑ ባዕልቶም ላለፍለፉ

ተርጓሚ እራሳቸው እያለፈለፉ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሃ/ ኪሮስ/ አቶ ገ/ሂወት ምስክርነቱ ላይ እንግዲህ የገደልነው እኛ ነን እና ሁለተኛ መግርያ ለወንበዴ ሲያቀብል የተገኘ የዚህ ዓይነት ዕጣ ይደርሰዋል ብለው ሲሉ ነበር ብለዋልና እኛ ነን ብለው ሲሉ እነማንን ያጠ ቃልላል እኛ ማለት ምን ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ከምዚ ዓይነት ዝፈፀመ ናብ ተሐሕት ዝኸደ ከምዚ ዓይነት መቅፃዕቲ ክበፅሖ እዩ ኢሎም ንቶም ሕዝቢ ተዛረበሙና ኔሮም ኢልኩም ኢኹም ንሕና ኢና ንሕና ከምዚ ዓይነት ክንበፅሖሉ ኢና ክባሉ ክለውስ ንመን ክናገሩ ንመን ክጠቅሱ ደልዮም ይመስለኩም?

2ኛ ምስክር፡- ንቤተሰብ ንኩሉ ንቲ ቤተሰብ ዝበሸየ

ዳኛ/ ኃይም፡- አይደለም ጥያቄው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጥያቄው ልድገመው?

ተርጓሚ ፡- እቶም ክልተ ሰባት አቶ ኪዳኑ በላይን አቶ ኪዳኑ አስገዶምን ከምዚ ዓይነት ፍፃሜ ዝፈፀመ ናብ ተሐሕት ዝኸደ መግርያ ሐዚ ዘብፅሖ ከምዞም ተዘርጊሖም ዘለው ከምዚ ዓይነት ዕፃ ክበፅሖ እዩ ክነብፅሖሉ ኢና ኢሎም

ኢልኩም ኢልኩም ኢኹም ክትብፀሑሉ ኢና ክብሉ ክለውስ ንመን ክጠቕሱ ደልዩም ይመስለኩም?

2ኛ ምስክር፡- ንቤተሰብ

ተርጓሚ፡- ንመን ክውክሉ ክንፍዕም ኢና ክብሉ ክለውስ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ወ/ት አዳነች እንዴ ልድገምልሽ ጥያቄው እኔ ምንድን ነው በሰጡት ቃል ውስጥ የገደልነው እኛ ነን እኛ እነኝህ ሰዎች የገደልናቸው መሣርያ ሲያቀብሉ ስለአገኘናቸው ነው እና ይህንን ድርጊት ስታደርጉ ካገኘናቹ ያው ዓይነት ዕጣ ፈንታ ይደርሳችኋል ብለው ሲሉዋቸው እኛ ሲሉ እነማንን የሚወክል ይመስልዎታል ነው አባባሉ እኛ ሲሉ እዛ የነበሩ ካድሬዎችታጣቂዎች ያሁሉ አያጠቃልልም ወይ ነው አባባሉ?

ተርጓሚ ፡- ንሕና ኢና ቀቲልናዮም ክምዚ ዝፈፀመ ክቕተል እዩ ክብሉ ክለውሲ ልመን ይመስለኩም ንቶም ካድሬታት እቶም ካድሬታት ድዮም ንሕና ክብሉ ክለውስ እቶም ካድሬታት ድዮም እቶም ወታህደራት ድዮም እቶም አብኡ ዝነበሩ ክልተ ሰባት ንመን እዩ ንመን ይመስለኩም ንሕና ክብሉ ክለው?

2ኛ ምስክር፡- ንሕና ክብሉ ተለው'ዶ ንቲ ሕዝቢ እዩ ዘስርዕዎም ዝነበሩ ንቲ ሕዝቢ ክሰርፁ ሐዚሎሲ ልኸደ ከም እ

ተርጓሚ፡- ንሕና ቀቲልናዩ ክብሉ ክለውስ ንመን ይመስለኩም ንሕና አባሃህሉዎምስ በዓል መን ይመስለኩም ንሕና ክብሉ ክለው?

2ኛ ምስክር ፡- ንሕናማ ባዕልቶም እምበይ እንታይ ደአ፡፡

ተርጓሚ፡- እሞ ንሕና ክብሉ ተለውስ ባዕላቶም እቶም ክልተ ሰባት ድዮም ወይስ ንወታደር እቶም ወታደራት ጠቕሊሉም ድዮም ወይስ እቶም ካድሬታት'ውን ጠቕሊሉም ድዮም እንታይ ክብሉ ደልዮም ይመስለኩም፡፡

2ኛ ምስክር፡- ባዕሉም ክልቲኦም እዮም ንሳቶምስ፡፡

ተርጓሚ፡- ሁለቱንም ነው፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ?

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- የለኝም፡፡

የፍርድ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/ አቶ ገ/ ሕይወት ወደ ስብሰባ ተጠርተን ዕዳጋ ሮቡዕ ሄደን ብዙ ሕዝብ ተሰብስቦ ነበር እስከ 10:00 አስር/ ሰዓት ቆይተናል፡፡ እኔ ወደ ቦታው የደረስኩት በ2:00/ ሁለት / ሰዓት ነው ብለዋል፡፡ አትሊስት አንድ ስምንት ሰዓት ቆይተዋል ማለት ነው፡፡ በዚህ ሰዓት ውስጥ የነበረው አጀንዳ ያስብሰባ አጀንዳ ምን ነበር?

ተርጓሚ ፡- ናብ ስብሰባ ተፀዊዕና እኳ ክልተ ሰዓት በዒሐ ክሳዕ ስብሰባ'ውን ስጋዕ 10'00/ ዓሰርተ/ ሰዓት ፀኒሑ ኢልኩም ኢኹም ስለዚ ኣብቲ መንጎ ዳርጋ 8ተ ሸሞንተ/ ሰዓታት ይኸውን ነይሩ ኣብቲ ዝነበረ 8ተሰዓት እቲ ኣኼባ እንታይ ኣጀንዳ ነይርዎ እንታይ ዕላማ ነይርዎ? ብዛዕባ እንይ ነይሩ?

2ኛ ምስክር፡- እቱ ወርሒቱ'ዶ?

ተርጓሚ፡- ናይቲ ስብሰባ ዕላማ ካብ ንግሆ ክሳዕ 10/ ዓሰርተ/ እንድሕር ፀኒሑ ኣብቲ ሰብሰባ እንታይ ዓይነት ዕላማ ነይሩ እንታይ ኣጀንዳ ነይርዎ?

2ኛ ምስክር፡- ኣጀንዳማ ሐዚለስ ንሰብ ክሰርፁ ልሰብ ከይኸድ ሰብ ከይጋደል እሳበሉ ሐዚለሲ ኣብኡ ፀኒሑ ክሳብ 8ተ /ሸሞንተ/ ክሳዕ 10ተ /ዓሰርተ/

ተርጓሚ፡-ሰው እንዳይሄድ ወደ በረሃ እንዳይጋደል ነበር ለማስረፅ ነበር ዋና ዓለማው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ እሺ ስብሰባው የመራው ማን ነበር?

ተርጓሚ፡- እቲ ኣኼባ መን ይመርሖ ነይሩ?

2ኛ ምስክር፡- ባዕልቶም ኣቶ ኪዳን በላይ፣ኪዳን ኣስገዶምዶ፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን በላይና አቶ ኪዳን አስገዶም፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡-በየተራ ማለት ነው ወይስ ሁለቱም በአንዴ ይመሩት ነበር?

ተርጓሚ፡- ክልቲኦም ብሐደ ድዮ ወይስ በብተራ እዮም ዝመርሕዎ ነይሮም እቲ ኣኼባ?

2ኛ ምስክር፡- ኪዳን በላይ ቅድም ይፀዊ ኪዳን አስገዶም ድሕሪቱ፡፡

ተርጓሚ፡- መጀመርያ አቶ ኪዳን በላይ ይናገሩሉ ቀጥሎም አቶ ኪዳን አስገዶም ይናገሩሉ በየተራ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- ስለሚቾች ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም እኛ ነን የገደልነው ስለዚህ እናንተም ከነዚህ ተማሩ ብሎ ይናገር የነበረው ሁለቱ ናቸው ወይስ ማን ነበር?

ተርጓሚ፡- እቶም መውቲ ከምዚ ዓይነት ንሕና ኢና ቀቲልናዮም ከምዚ ንተሐሒት መሳርሒ ዘቸበለ'ውን ከምዚ ዓይነት ዕዳ ክበፅሖ እዩ ኢሉ ዝዛረብ ዝነበረ ክልተኦም ድዮም ወይስ በብተራ መኒኦም?

2ኛ ምስክር፡- ክልቲኦም በብተራ፡፡

ተርጓሚ፡- ሁለቱም በየተራ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ሊላው ጥያቄ አቶ ኪዳን አስገዶምና አቶ ኪዳን በላይ በስብሰባው ላይ መሣርያ ይዘው ነበር?

ተርጓሚ፡- እዞም ክልተ ተኸሰስቲ አቶ ኪዳን በላይን፣ አቶ ኪዳን አስገዶምን ክልቲኦም መሣርሒ ሒዞም ነይሮም'ዶ?

119

2ኛ ምስክር፡- እወ ሒዞም ነይሮም።
ተርጓሚ፡- አዎን ይዘው ነበር።
ዳኛ/ ታደሰ/፡- ሌላ መሣርያ የያዘስ ነበር?
ተርጓሚ፡- ካልእ መሳርሒ ዝሓዘከ ነይሩ'ዶ?
2ኛ ምስክር፡- ብሙሉኡ እምበር።
ተርጓሚ፡- አዎ ብዙሞልቶ።
ዳኛ / ታደሰ/ ወታደሮች ነበሩ?
ተርጓሚ፡- ወታህደራት ድዮም ነይሮም?
2ኛ ምስክር፡- ወታደር ነዮ ለባሽ ናይቲ ዓዲ ኩሉ አብኡ ነይሮም።
ተርጓሚ፡- ወታደርም ነዮ ለባሽም ሁሉ ብዙ ነው የነበረው።
ዳኛ/ ኃይም/፡- ምስክርነት አብቅተዋልና እና እዛ ጋር ይጠብቁ በይ,የቸው።
ልዩ ዓ/ ሕግ እሺ 3ኛ ምስክር አቶ አለም ካሳ ይባላሉ። የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረው በክስ 10 / አስር/ ላይ ስለተጠቀሱት ሟች ግ/ ስላሴ ነጋ እና ግ/መድህን ግ/ማርያም ይሆናል። በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።
ዳኛ/ ኃይም/ አቶ አለም አማርኛ ይችላሉ ወይ?
ስሙ ያልታወቀ፡- እሰማለሁ እንጃ አልችልም።
3ኛ ምስክር፡- ብደምቢ አፃሪያ ምንጋር አይከእልን ምን ጋር አይከእልን።
ዳኛ/ ኃይም/ ፡- እስቲ ምክር? መሓላ ይፈፅም
→ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለውን ምስክርነት ሰጥተዋል።
ዳኛ/ ኃይም/ ስምዎ?
ተርጓሚ/ ወ/ት አዳነች ተስፋዬ/፡- ስምኩም መን እዩ?
3ኛ ምስክር፡- አለም ካሳ
ዳኛ/ ኃይም/ ዕድሜ?
ተርጓሚ፡- ዕድመ?
3ኛ ምስክር፡- 35
ተርጓሚ፡- 35
ዳኛ/ ኃይም/፡- ሥራ?
ተርጓሚ፡- ሥራሕ
3ኛ ምስክር፡- ነጋዳይ
ተርጓሚ፡- ነጋዴ

120

ዳኛ / ኃይም/ አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻ?

3ኛ ምስክር፡- መቐለ

ተርጓሚ ፡- መቀሌ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ወረዳ

ተርጓሚ፡- ወረዳ

3ኛ ምስክር፡- ደበብ ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ደቡብ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ቀበሌ?

ተርጓሚ፡- ቀበሌ?

3ኛ ምስክር፡- 09 ነበር አሁን 19

ዳኛ/ ኃይም/፡- የቤት ቁጥር አለው?

ተርጓሚ፡- ገዛ ቁፅሪ እንኢዎ'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- ናይ ቀደም እዩ እምባይ ናይ ዚዚ ዘለኹዎ አይፈልጦይ ክራይ ስለዝኾነ፡፡

ተርጓሚ፡- ኪራይ ስለሆነ አሁን አላውቀውም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?

ተርጓሚ፡- ዝመፃኹምሉ ጉዳይ ትፈልጡ'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- ዝመፃኩሉ'ማ እወ ይፈልጥ እየ እወ፡፡

ተርጓሚ ፡- አዎን አውቃለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስለምን ጉዳይ ነው?

ተርጓሚ ፡- ስለናይ ምንታይ ጉዳይ እዩ?

3ኛ ምስክር፡- ዝመፃእኹሉ ያው ብዛዕባ ናይ ምምስካር እዩ?

ተርጓሚ፡- ስለምስክርነት ነው?

ዳኛ/ ኃይም/ምን በተመለከተ?

ተርጓሚ፡- ብዛዕባ መን?

3ኛ ምስክር፡- ብዛዕባ ናይ አቶ ገ/ ስላሴ ነጋን፣ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም፡፡

ተርጓሚ ፡- ስለ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ዳኛ/ ኃይም/፡- እሺ ተከሳሾች አንዴ ተነሱ?

- እነዚህ ተከሳሾች ታውቃቸዋለህ ወይ?

ተርጓሚ፡- ንዞም ተኸሰስቲ ትፈልጥዎም'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- ያው አነ ዝረአኹዎም ቀደም እዩ ናይ 21 ዓመት ይኾውን እዩ፡፡

ተርጓሚ ከ21 ዓመት በፊት ነው ያየሁዋቸው ድሮ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ :- እና ታውቃቸዋለህ ወይነው ጥያቄው?

ተርጓሚ፡- እና ትፈልጠምዶ'ኻ?

3ኛ ምስክር፡- ተዘይተስሐሒተኝ ይፈልጠም እየ ግን ዝረአኹዎም ናይ ሐደ ሰዓት ውሽጢ ስለዝኾነ ክስሕሕትለ ይኽእል እየ ግን ይፈልጠም እየ፡

ተርጓሚ፡- ያየሁዋቸው በዛን ግዜ ለአንድ ሰዓት አከባቢ ስለሆነ ላቃቸውም ላላቃቸውም እችላለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/፡- እና ወደ እነሱ ጠጋ ይብል እና ይለይልን መለየት የምችል ከሆነ?

3ኛ ምስክር ፡- እሺ እዚም ድሕሪት ዘለው እዩም ::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ጠጋ በልና ማን እንደሚባልም እየጠቀስክ?

ተርጓሚ፡- ዕግዕ በልሞ መን መን ከምዝኾኑ ስሞም እንዳጠቐስካ

3ኛ ምስክር፡- መቸም ያው ናይ ሐደ ሰዓት ስለዝኾነ ክስሕሕትለ ይኽእል እየ ግን አቶ ኪዳን በላይ እዩም ዝበሃሉ

ዳኛ/ ኃይም/፡- የትኛው?

3ኛ ምስክር፡- እቶም ድሕሪት እንሂው

ተርጓሚ፡- ከኃላ ያሉት አቶ ኪዳነ በላይ የሚባሉት ናቸው::

ዳኛ/ ኃይም/ እሺ ሌላ?

3ኛ ምስክር፡- ሐዲኦም እዚም አብዚአ እንአው ብቅድሚት ቀይሕ ስብአይ እዩም::

ተርጓሚ፡- አንደኛው እኝህ ከፊት ያሉ ቀይ ሰውዩ ናቸው ::

የትኛው ናቸው?

ዳኛ/ ኃይም/፡- ጠጋ በል እና አሳየን እስቲ?

3ኛ ምስክር፡- ተዘይተስሐሒተ እዚም ምሳይ እኒው እዩም

ዳኛ/ ኃይም/ ማን ይባላሉ እሳቸው?

3ኛ ምስክር፡- ኪዳነ አስገዶም እዩም ዝበሃሉ

ተርጓሚ፡- እኝህ አሁን የጠቀሰው አቶ ኪዳነ አስገዶም ይባላሉ::

ዳኛ/ ኃይም/ እሺ ኪዳነ አስገዶምን በትክክል አሳይተዋል ኪዳነ በላይ ግን ተሳስተዋል:: ወደ ቦታው ይመለስ::

ዳኛ/ ኃይም/ ከተከሳሾች ጋር ዝምድና ጠብ ይኖረሃል

ተርጓሚ፡- ምስቶም ተኸሰስቲ ወይ ዝምድና ወይ ባእሲ ይህልወኩም'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- አነ የብለይን አይንፋለጥን'ውን::

ተርጓሚ፡- እኔ የለኝም እንዲያ'ውም አንተዋወቅም::

ዳኛ/ኃይም/፡- እሺ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ ለዩ ዓ/ ሕግ::

122

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ. አቶ አለም ስለ እነ አቶ ገ/ስላሴ ኒጋ እና ገ/ መድህን ገ/ማርያም ጉዳይ ኖኝ የመጣሁት ብለሃል እነሱ ምን ስለሆኑ ነው ልትመሰክር የመጣሃው?

ተርጓሚ ዝመፃእኩዎ ብዘዕባ ናይ እዞም ክልተ አቶ ገ/ ስላሴ ኒጋን፣ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን ክምስክር እዩ መፃእ እሳቶም እንታይ እዮም ከይኖም እንታይ ስለዝኾኑ እዮም ክትምስክር መፂእካ?

3ኛ ምስክር፡- እሺ. አፍቲ ግዜ እቲ እሳቶም ክርሹኑ ከለው ,የው አነ ተማሃራይ ናይ 4ይ ክፍሊ እየ ነይረ አብቲ ሰዓት እቲ መምህርና ነይሩ መ/ር ሳሊሕ ይበሃል አፍቲ ምሽት ፅባሕ ኣኼባ ስለዘለ።

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜ እኔ ተማሪ ነበርኩኝ 4ኛ ክፍል እና አስተማሪ ነበረን መምህር ሳሊሕ የሚባል አስተማሪ ነበረን

3ኛ ምስክር፡- ካብኡ ,የው አብዚ ከባቢ ሕጻሩ ሊሉና ማለት እንዶ ቤተሰብኩም ክትሐድሩ አለኩም ሊሉና አብኡ ሐጺርና ንግሆ ብ12:30 / ዓሰርተ ክልተን ፈረቃን / አፍቲ ካፍቲ ቤት ትምህርትና፡-

ዳኛ/ ኃይም/ አጠር አይለ ስለሚተረጎም አያሳጠርክ።

ተርጓሚ፡- እንዲሕፀርካ ንገረኒ።

3ኛ ምስክር፡- ,የው እቲ መምህር አብዚ ከባቢ ምስ ቤተሰብኩም ክትሐድሩ ኢኹም ኢሉና።

ተርጓሚ አስተማሪው ከቤተሰቦቻቹ ጋር እዚህ ነው የምታድሩት አለን።

3ኛ ምስክር ካብኡ ,የው ሐጺርና ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- ከዛም አደርን።

3ኛ ምስክር፡- ቤተሰብ ዘለዎ አብኡ ሐጺሩ ቤተሰብ ዘይብሉውን አብ እንዳዕርኹቱ ሐጺሩ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- ቤተሰብ ያለው ከቤተሰቡ የሌለውም ከየጓደኞቹ ጋር አደረ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- መቼ ነው ይሄቀኑ?

ተርጓሚ፡- እዚ ዝኾነሉስ መዓስ እዩ?

3ኛ ምስክር፡- ,የው ብ71ዓ/ም ማለት እዩ 4ይ ወርሒ.

ተርጓሚ፡- በ4ኛው ወር በ71 ዓ.ም።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ቀኑስ?

ተርጓሚ፡- መዓልቲኸ?

3ኛ ምስክር፡- ካብ ረቡዕ እስካብ ዓርቢ ዘሎ መዓልቲ እዩ።

ተርጓሚ፡- ከሮብ እስከ አርብ ያለው ቀን ነው

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ቀኑ?

123

ተርጓሚ፡- መዓልቱ ካብ 1-30 ዘሎ መዓልቲ?

3ኛ ምስክር፡- እኔ እኳ ዝመስለኒ ዓርቢ እዩ ዝመስለኒ።

ተርጓሚ፡- ካብ 1-30 ብቁፅሪ ኣብ ዘሎ መዓልትስ ኣበየናይ መዓልቲ?

3ኛ ምስክር፡- መዓልቱ 27 እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- በ27 ቀን

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ጥዋት 12:30 ምን ሆናቹ ወይስ ምን ቀጠለ?

ተርጓሚ፡- ንግሆ 12:00 ሰዓት እንታይ ኮይኑ ወይ እንታይ ቀፂሉ?

3ኛ ምስክር፡- ንግሆ 12:30 ሰዓቱ ይኸውን ማለት'ዩ ካብኡ እቶም ዝሞቱ ሰባት ኣብኡ
መፂኦም ማለት'ዩ።

ተርጓሚ፡- ጥዋት 12:30 አከባቢ የሞቱት ሰዎች መጡ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እናንተ የት ነበራቹ ያን ግዜ?

ተርጓሚ፡- እፍቲ ሰዓት እፍቲ እዋን ንስ እስኻትኩም ኣባይ ኔርኩም?

3ኛ ምስክር፡- ንሕና ካፍታ ቤት ትምህርቲ ናብእ መፂእና ተሰሊፍና።

ተርጓሚ፡- ከትምህርት ቤቱ ወደዛ ተሰልፈን መጣን ።

ልዩ ዓ/ሕግ ለምን ነበረ የተሰለፋቹት?

ተርጓሚ፡- ንምንታይ እዩ ተሰለፍኩም ኔርኩም?

3ኛ ምስክር፡- ንሕና ንፈልጦ ነገር የለን ያው መምህርና እዩ ውፁ ዝበለና።

ተርጓሚ፤ የማውቀው ነገር የለም አስተማሪዎችን ነው ውጡ ብሎ ያስወጣን።

ልዩ ዓ/ ሕግ እሺ ተሰልፋቹሁበት የሄዳቹሁበት ቦታ ምን ይባላል?

ተርጓሚ፡- ተሰሊፍኩም ዝኸድኩሙሉ ቦታ እንታይ ይብሃል?

3ኛ ምስክር፡- ያው ካብ ማይ ሐባዒ ናብ ከተማ ዕዳጋ ሮቡዕ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- ከማይ ሐባዒ ወደ ከተማ ዕዳጋ ሮቡዕ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ እዛ ስትደርሱትስ ምን ቀጠለ?

ተርጓሚ፡- ኣብኡ'ኸ እንታይ ቀፂሉ?

3ኛ ምስክር፡- ኣብኡ ምስበፃሕና ያው ኣቶ ኪዳን ኣስገዶም ዝብሃሉ ንቶም ኣብኡ
ዝነበሩ ሰባት ዘረባ የስምዖም ነይሩ ካብኡ ያው ድሕሪ ቁሩብ ግዜ ናይቶም
ሰባት ሞት ተፈፂሙ።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ኣቶ ኪደን ኣስገዶም የሚባሉት ንግግር አደረጉ ከዛም ከትንሽ
ደቂቃ በኋላ የሁለቱ ሰዎች ግድያ ተፈፀመ።

ልዩ ዓ/ ሕግ ምን ነበር የሚባለው ንግግሩ?

ተርጓሚ፡- እቲ ንግግር እንታይ ይበሃል ነይሩ?

3ኛ ምስክር፡- እኔ ካፍቲ ንግግር'ኳ ብዙሕ ትዝ ኣይብለንን።

124

ተርጓሚ፡- ከነበረው ንግግር ምንም ትዝ አይለኝም።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ሚቾቹ እንዴት እንደመጡና እንዴት እንደተገደሉ እስቲ ይዘርዝሩና ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ከመይ ከምዝመፁን ከመይ ከምዝተቐትሉን ብዝርዝር ይ ክነግሩና ?

3ኛ ምስክር፡- አነ ብዛዕባ ናይቶም መወቲ ብኸመይ ከምዝመፁን ብኸመይ ከምዝተቐትሉን አይፈልጥን ጥራሕ አማውተኦም እዩ ዝረአኹ።

ተርጓሚ አሚሚታቸው ብቻ ነው እንጂ እንዴት መጡ አላውቅም።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ እስቲ እንዴት እንደተገደሉ ይግለፁ?

ተርጓሚ ፡- አማውቶምከ እስኪ ይንገሩና?

3ኛ ምስክር መጀመርያ አቶ ገ/ገ/ስላሴ ኢን ተቐቲሎም።

ተርጓሚ ፡- መጀመርያ አቶ ገ/ስላሴ ኢን ተገደሉ።

3ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ አቶ ገ/ መድህን ገ/ ማርያም ምይይም።

ተርጓሚ፡- ሁለተኛም አቶ ገ/ማድህን ገ/ማርያም ,የው ሞቱ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ማን ነው የሚገድላቸው የነበረ?

ተርጓሚ፡- ዝቐትሎም ዝነበረኸ መን እዩ?

3ኛ ምስክር፡- መጀመርያ ተኳሱ ንአቶ ገ/ ስላሴ ዝወቐዮም ኪዳን በላይ እዩ ዝበሃል።

ተርጓሚ አቶ ገ/ስላሴን ተኩስ የመታቸው ኪዳን በላይ ነው የሚባለው ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከዛስ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ'ኸ?

3ኛ ምስክር፡- ካብኡ አይሞቱን ኪዳን አስገዶም ካልአይ ደጊምዎም።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ አልሞቱም ነበር ኪዳን አስገዶም ደግሞ ደገማቸው

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የአቶ ገ/ መድህንስ?

ተርጓሚ፡- ሁለተኛውስ አቶ ገ/ መድህንስ?

3ኛ/ ምስክር ኪዳን አስገዶም።

ተርጓሚ፡- ለሁለተኛ ደግሞ አቶ ኪዳን አስገዶም።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እስቲ እየዘረዘሩት ይግለፁት ብየነው እንዴት እንደተገደሉ እንዴት እንደተመቱ ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- ከመይ ከምዝሞቱ ከመይ ከምዝተቐትሉ ብዝርዝር ይንገሩና?

3ኛ ምስክር፡- እሺ አማውተኦም አቲኦም ደቀይ ኢሎም ይበከይ ኔሮም ብኸመይ ከምዝተቐትሉ'ውን አይፈልጥን ,የው እስርኛታት ግን ነይሮም ተአስሮም ነይሮም ማለት እዩ።

125

ተርጓሚ፡- እስረኞች ነበሩ ልጆቻችን እያሉ እያለቀሱ ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ነበር ታስረው የነበሩት?

ተርጓሚ፡- አበይ እዩም ተአሲሮም ነይሮም?

3ኛ ምስክር፡- ኣብ ኢደም ንድሕረት ተአሲሮም ነይሮም።ደ

ተርጓሚ፡- እጃቸው ወደ ኃላ ነበር ተደርጎ የታሰሩት።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ ከተገደሉ በኃላስ ምን ሁኔታ ተከተለ?

ተርጓሚ፡- ምስ ተቐተሉ'ሽ እንታይ ኩነታት ነይሩ እንታይ ተኸቲሉ

3ኛ ምስክር፡- ምንም ዝተኸተለ የለን እዚአም ናይ ተሐ.ሕ.ት አባላት ቐቲልናዩም አለና ድሕሪ ሐዚ'ውን ናይ እዚአም አሰር ዝተኸተለ ከምዚአ ክንገብር ኢና እንትብሉ እዩ ዝሰማዕኹ ምበር ብድሕሪኡ።

ተርጓሚ ፡-ያው እንደተገደሉ የተ.ሐ.ሐ.ት አባሎች ነበሩ እና የሁለተኛም የእንደዚህ ዓይነት የተከተለ ያው የእንደዚህ ዓይነት ዕጣ ይደርሰዋል ነው ያሉት።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከንግግሩ በኃላስ አንተ ወዴት ሄድክ?

ተርጓሚ ፡- ድሕሪኡ'ሽ ንስኻ ናበይ ኬድካ?

3ኛ ምስክር፡- ልክዕ 2:00 ሰዓት ምስኮነ ናብ ቤት ትምህርተይ እዩ ዝኸድኩ አነ።

ተርጓሚ፡- ልክ 2:00 ሰዓት ላይ እኔ ወደ ትምህርት ቤቴን ነው የሄድኩት።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛስ ትምህርት እንደገባህስ? ወይም ስትወጣ ምን ሁኔታ አየህ?

ተርጓሚ ፡- አብ ትምህርት ቤት ምስ አተኻ ወይ ድማ ክትወፅእ ከለኻ እንታይ ኩነታት ሪኢኻ?

3ኛ ምስክር፡- ያው ትምህርት ቤት እና እሳቶም ዝነበርዎ ናይ ሐደ ኪሎ ሜትር ስለዝፈላለ ንሕና ብቤት ትምህርት ጌርና ኢና ዝኸድና ሰቡ ግን ስጋዕ ምሽት እዩ ኣብሎ ዘምሽየ።

ተርጓሚ፡- ሰው እስከ ማታ ነው ያመሸው እኛ ግን ከትምህት ቤቱ ወደ ገቢያው የአንድ ኪሎ ሜትር ርቀት ስለነበረው በዛነው ወደ ቤት የሄድነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ሲቀበሩ የት ነበርክ?

ተርጓሚ ፡- ክቕበሩ ከለው አበይ ኔርካ?

3ኛምስክር ክቅበሩ አይረአኹዎምን እቲ ዝተቐበሩሉ ቦታ ግን ካልእ መዓልቲ ሪኢዩ።

ተርጓሚ፡- እኔ ሲቀበሩ አላየሁም የተቀበሩበት ቦታ ግን ሌላ ቀን አየሁት።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ነው ያየሄው የት ነው የተቀበሩት?

ተርጓሚ፡- አበይ ኢኻ ሪኢኻ አብ ምንታይ እዩ ተቐቢሮም?

3ኛ ምስክር፡- ዕዳጋ ሮቡዕ አፍቲ ከተማ ንእሽተይ ውዕአ አሎም ዝተቐብሩ።

ተርጓሚ ፡- እዛ ከዕዳጋ ሮቡዕ ከተማ ላይ ትንሽ ወጣ ብለው ነው የተቀበሩት።

126

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- መቸ ነው ያየኸው ይሄን ነገር?

ተርጓሚ፡- እዚ መዓስ ኢኻ ሪኢኻ?

3ኛ ምስክር ፡- ያው ብድሕሪ ሰሙኑ ማለት አዩ ምስሞቱ ድሕሪ ሰሙን

ተርጓሚ፡- ከሞቱ ከሳምንት በኋላ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ተብለው ነበር ዋና የተገደሉበት ዋና ዓላማ ምን እየተባለ ነበር?

ተርጓሚ፡- ዝሞቱሉ ዋና ዕላሙኡስ እንታይ ይበሃል ነይሩ?

3ኛ ምስክር ያው እነ እቲ ሰብ አሲሮም ወሲዶም ቀቲሎሞም ክበሃል ጥራሕ እየ ዝፈልጥ፡፡

ተርጓሚ፡- አስረው ወስደው ገደልዋቸው ሲባል ብቻ ነው የማውቀው

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እኮ ስለምንድን ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ስምንታይ እዩም እሞ ተቐቲሎም

3ኛ ምስክር፡- እንድዒ እነ እሱማ አይፈልጠን፡፡

ተርጓሚ፡- አላውቃውም

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- የተገደሉበት በኋላ ንግግር ተደረገ አላልክም እንዴ?

ተርጓሚ፡- ንግግር ተገይሩ ነይሩ ምስ ዝሞቱሉ ምኽንያት ኢልካ ኔርካ እንታይ እዩ ንሱ?

3ኛ ምስክር፡- ንሱማ ናይ ተ.ሐ.ሕ.ት አባላት ስለዝተብሃሉ ብሉ ኢሎም ቀቲሎሞም፡፡

ተርጓሚ፡- የተ.ሐ.ሕ.ት አባሎች ናቸው ስለተባሉ፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከነሱ ውጭ አሁን ከጠቀስካቸው ኪዳነ በላይና ኪዳነ አስገዶም ውጭ የተከሰ ሰው ነበር?

ተርጓሚ ፡- ካብዞም ክልተ ሰባት አቶ ኪዳነ በላይና አቶ ኪዳን አስገዶም ወፃኢ ካልእ ዝተከሰ ሰብ ኔይሩ'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- ካልእ ሰብ ዝተከሰ አይነበረን መግርያ ዝሐዙ ግን ብዙሐት ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- መግርያ የያዙ ብዙ ነበሩ የተከሰ ግን አልነበረም፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- መስቀለኛ ጥያቄ መጠየቅ ትችላላቹ፡፡

- ጥያቄ ለመጠየቅ የተዘጋጀ ወገን መጠየቅ ይችላል፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሃ/ኪሮስ ሐዱስ/ ፡- እሺ አቶ አለም ካሳ ያኔ ግድ ያው የተፈፀመበት ወቅት ያኔ ዕለት በትምህርት ሰብሰብ አለ ተብሎ የተጠራቹሁበት ወቅት የ4ኛ ክፍል ተማሪ እንደነበርክ ነው የነገርከን ዕድሜ ስንት ነበር ያኔ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ቅትለት ዝተፈፀመሉ ጊዜ ተማሃራይ ከምዝነበርካን ናይ 4ይ ክፍል ከምዝነበርካን ኢካ ገሊፅካልና አብቲ ሽዑ እዎን ዕድሜኻ ክንደይ ኔይሩ?

3ኛ ምስክር:- ወዲ 14/ ዓሰርተ ኣርባዕተ/ ዓመት ኔይረ::

ተርጓሚ:- የ14/ አሥራ አራት/ ዓመት ልጅ ነበርኩ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛ በኋላ ትምህርት አቋመሃል ወይስ ቀጥለሃል?

ተርጓሚ :- ብድሕሪኡ ትምህርቲ ቀጺልካ ዲኻ ወይስ ኣቋሪጽካ?

3ኛ/ ምስክር:- ብድሕሪኡ ያው 1/ ሐደ/ ዓመት ጥራሕ ዕዳጋ ሐሙስ ተማሂረ እምበር ኣቋሪጸዮ እየ::

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ለ1/ አንድ/ዓመት ብቻ ዕዳጋ ሐሙስ ተማርኩኝ ከዛ አቋርጨዋለሁ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከትምህርት ቤቱ ወደ ዕዳጋ ዓርቢ ሄድን በስልፍ ብለሃል በአስተማሪ መሪነት ማለት ነው እና በትምህርት ቤት እና በዛ በገቢያው ቦታ ምን ያክል ርቀት ነበረ?

ተርጓሚ:- ከትምህርት ቤቱ

3ኛ/ ጋይም/ ተምልሷል አንድ ኪሎ ሜትር ብለዋል:: ቅድም በዋናው ጥያቄ ግዜ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ድርጊቱ የዚህ የግድያ ድርጊት ተፈፀመበት የተባለው ወቅት ትንሽ በአንደበት ስትገልፅ 27 ቀን 71 ዓ/ም እንዳልክ ነው:: እና 27 ሲባል ወሩ ምን ነበረ?

ተርጓሚ:- ብ27/ 71 ዓ/ም ቅትለት ክፍጸም ተዛሪብካ ወርሑ'ኸ እንታይ ኔሩ?

3ኛ ምስክር:- ወርሑ'ማ ታሕሳስ ያው 4ይ ወርሒ ማለት እዩ::

ተርጓሚ:- በ4ኛ ወር ያው ታሕሳስ ማለት ነው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- እሺ ከዛ ከስብሰባው በፊት ያኔ ግድያው የተፈፀመ ቀን ከዛ በፊት አቶ ኪዳነ አስገዶምን ታውቃቸው ነበር?

ተርጓሚ:- ቅድሚ እቲ ናይ ስብሰባ መዓልቲ ቅድሚ እቲ ቅትለት አቶ ኪዳነ አስገዶም ትፈልጦም ኔርካ'ዶ?

3ኛ ምስክር:- እንዳየውም እኳ አይፈልጦምን ክህባሃሉ'ውን ሰሚዔ አይፈልጥን::

ተርጓሚ:- ከዛ በፊት አላውቃቸውም እንዳየውም ሲባሉም ሰምቼ አላውቅም ነበር::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ጥሩ እንግዲህ ያኔ ንግግር ያደረገው እሳቸው ስለመሆናቸው ታድያ በምን አረጋገጥክ?

ተርጓሚ:- እዋቲ ሽዑ መዓልቲ ንግግር ዝገበሩ ንሶም ምኳኖም ድኣብምንታይ አረጋገፅካ?

3ኛ ምስክር:- ባዕሎምለ ተዛሪቦም ጀማል ሓጎስ ዝብሃል ምልሻለ ነይሩ ንሱ ለባሽ ማለት አዩ እሱ'ውን ብዛዕባ ናቶም ሽም ክጠቅስ ስለዝሰማዕኩዎ ስለዝረአኹዎ እየ::

129

ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ:- ጀማል ሑሰን የሚባልም ስለ አሳቸው ሲጠቅስ ሰምቸአለሁ እሳቸውም ተናግረዋል።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ግድያው ሲፈፀም ግድያው ከተፈፀመበት ቦታ በምን ያክል ርቀት ላይ ነበርክ አንተ?

ተርጓሚ:- አፍተ ቅትለት ዝተፈፀመሉስ እስኺ ብኽንደየናይ ርሕቀት ነይርካ ክንደየናይ ርሒቅካ ኔርካ ካብቲ ቦታ?

3ኛ ምስክር:- ያው ክፍቲ ዝነበርናዮ ርሕቅት ካብዚአ ናብዚአ በሬመጨረሻ ርሕቕኢልካ ትኸውን።

ተርጓሚ:- ያው አሁን ካለንበት ቦታ እስከ በሩ አከባቢ ነበር ርቀቱ።

8ኛ/ ጋይም/:- በግምት ስንት ሜትር ይሆናል?

ተርጓሚ:- ክንደይ ሜትር ይኸውን ብግምት?

3ኛ ምስክር:-ያው ብግምት 300 ኪሎ ሜትር ወይ ምናምን እዩ ዝኸውን።

- ማን ነው ሜትሮ

ተርጓሚ:- 300 ሜትር/ ሰስት መቶ/ ሜትር አከባቢ ይሆናል።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ 300/ ሰስት መቶ / ኪሎ ሜትር ማለት

ተርጓሚ 300/ ሰስት መቶ/ ሜትር ነው ያሉት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ኖ አይደለም ኪሎ ሜትር ነው ያሉት ሊታስተካከይ

ተርጓሚ:- አይ ስለነገረኝ ነው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አስተካክሉት ነው?

ተርጓሚ:- አዎ?

ክንዳይ እዩ ሜትሮ ብትክክል ንገረና?

3ኛ ምስክር:- 300 / ሰለስተ ሚኢቲ/ ሜትሮ ማለት እዩ። 300 /ሰለስተ ሚኢቲ/ ኪሎ ሜተር"ማ አ/መሬ- መቅለ እንድዩ

ተርጓሚ:-300 / ሰ/ሶት መቶ/ ኪሎ ሜርት ማሌት ከአ/መሬ መቀሌ ነው እኔ ግን 300/ ሰስት መቶ ሜትር ለማለት ፈልጊ ነው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ግድያው ሲፈፀም ሰውየው ምን ዓይነት ልብስ ለብሶ ነበር መግርያውስ ምን የታጠቁት?

ተርጓሚ አብቲ ቅትለት ዝተፈፀመ እቶም ሰባት እንታዩ ተኸዲኖም ነይሮም እንታይ ዓይነት መሳርሒ"ን ሒዞምነይሮም?

3ኛ ምስክር:- መንአም ሰባት እዩም?

ተርጓሚ:- የትኞቹ ሰዎች ናቸው?

የ13 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- ግድያ የፈፀሙት ማለቴ ነው?

128

ተርጓሚ፦ አቶም ቅትለት ዝፈፀሙ ሰባት?

3ኛ ምስክር፦ ክዳኖም ያው መሳርያኦም ናይ አቶ ኪዳነ በላይ ሐዲር አዩ ነይሩ ናይትኦም ንውሕ ዝበለ ነይሩ ብዛዕባ ክዳኖም ግን ትዝ አይብለንን።

ተርጓሚ፦ ስለአለባበሳቸው ትዝ አይለኝም ስለ መሳርያቸው ግን አቶ ኪዳነ በላይ አጠር ያለ የአቶ ኪዳነ አስገዶም ደግሞ ረጅም መሣርያ ነበር የያዙት።

ዳኛ/ ኃይም/፦ ጥያቄውም ደንበኛህን በተመለከተ ብቻ ቢሆን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፦ እሺ ያው ደንበኛዬን በተመለከተ ነው።

- እሺ ጥያቄን ጨርሻለሁ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ተሸመ አየሌው/፦ እሺ አቶ አለም ግድያውን በምን አይነት ሁኔታዎች ውስጥ ሆነህ ነው ያየሄው?

ተርጓሚ፦ እቲ ቅትለት አብ ምንታይ ኩነታት ውሽጥ ከይንካ ኢኻ ሪኢኻዩ?

3ኛ ምስክር፦ አነ አብኡ ደው ኢለ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፦ ቆሚ ነው ያየሁት።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ የ4ኛ ክፍል ተማሪ እንዴ እነዚህ ዓይነት ውስብስብ ነገሮች አስታውሰህ መግለፅ ይችል ይሁን ማለት በዛን ግዜ እንዴት ነው?

ተርጓሚ፦ ናይ 4ይ ክፍሊ ተማሃራይስ ከምቲ ዓይነት ዝነበረ አፍቲ ሽዑታት እዋን ዝነበረ ውስብስብ ነገር ብደንቢ ፈልዩ ክገልፅስ ይኽእል'ዶ ይኽውን ኢልካ ትገምት?

3ኛ ምስክር፦ ማለት አነ ናይ መጀመርያይ ሰብ ክቕተል ስለዝረአኹ ናይ ድንጋፄ መዓልቲ ስለዝኾነት ምንም አይርስዓን እታ ቀን እቲአ።

ተርጓሚ፦ በሕይወቴ ለመጀመርያ ሰው ሲገደል ያየሁበት ቀን ስለሆነ አልረሳውም ያቺ ቀን አልረሳትም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ታድያ በድንጋጤ ቀኑ ከመርዘሙ ጋር ምናምን እንዴት ነው ማለት በእርግጠኝነት እንትና ነው የገደለው ብሎ ለማለት እንዴት ነው አይከብድም።

ተርጓሚ፦ ምስ ናይ መጀመርያ ሙኳኑ ምስቲ ናይ ድንጋፄኹም እንደገና ምስ ናይ ጊዜ ርሕቐት ብትክክል እዚ እዩ ቀቲልዎ ኢልኩም ንክትዛረቡ ግን አየቸግረክሙን'ዶ?

3ኛ ምስክር፦ ምንም አየሸግርንን አነ።

ተርጓሚ፦ ምንም አያስቸግረኝም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ የታጠቁት አጭር መሣርያ ነበር ብለሃል። ዓይነቱ ልትገልፅልን ትችላለህ ማለት ምን ዓይነት መሣርያ እንደሆነ?

129

ተርጓሚ፡- ሐዊር መዣርሒ ተዓጢቆም ኣይም ኢልካ ኢኻ እና እቲ መሳርሒ ዓይነት ክትገልፁልና ትክእል'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- አይከኣን'ዶ በቲ ናይቲ ጊዜ እቲስ በዚ ናይ ሎሚ ኣፀቢቓ ዝፈለጥኩሉኻስ መዣርያ በብሐደ ፈልየሽሙ ወይ መልክዑ ኣይፈልጦን ክኻዕ ሐዚ።

ተርጓሚ፡- አይደለም በዛን ግዜና መሣርያዎችን በማላቅበት አሁን እንኳን መሣርያዎችን ለይቸ አላውቅም አሁን እንኳን በዛን ግዜ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- ስዕሉ እስቲ ማለት ስዕሉ አባባሉ ዝም ብሎ በግምት ምን ይመስል እንደነበር?

ተርጓሚ፡- ብግምት እቲ መሳርሒ እንታይ ክመስል ይኽእል?

3ኛ ምስክር፡- ናይ ሐዊርን ነዊሕን ሒዞም ክምዝነበሩ ጥራሕ እየ ዝፈልጥ እኔ።

ተርጓሚ፡- አጭር እና ረጅም ይዘው እንደነበር ብቻ ነው የማውቀው።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከአንተ ሌላ አዛ አከባቢ ምናምን ነገር የተመለከተ ሰው ይኖራል?

ተርጓሚ፡- ብጀይካ ንስኻ ካልእ ኣብቲ ቦታ ዝተመልከተ ሰብ ነይሩ'ዶ ረኡ'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- ተመሃሮ ነይሮም እወ ኣብ ምግዳል ክይዶም ግን እቶም ዝፈልጦም ተሰዎእም እዩም።

ተርጓሚ፡- አዎ ተማሪዎች ነበሩ እነዛ የማውቃቸውም ወደ ትግል ሄደው እዛው ተሰውተዋል።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በማን ትእዛዝ እንደታሰሩስ ታስታውሳለህ?

ተርጓሚ፡- ብናይ መን ትእዛዝ ከመዝተአሰሩ'ኽ ትዝክር'ዶ?

3ኛ ምስክር፡- ምንም አይፈልጥን መእሰሪኦም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የት ታስረው ነበር?

3ኛ ምስክር ፡- ሰንቃጣ

ተርጓሚ፡- ሰንቃጣ ነው የታሰሩት በማን ትእዛዝ እንዲታሰሩ ግን አላውቅም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እንዲገደል የወሰነስ ታስታውሳለህ?

ተርጓሚ፡- ክቐተሉ ዝአዘዘ ሰብከ ትዝክሮ'ዶ ትኽን?

3ኛ ምስክር፡- መሚኦም ክምዝተቐተሉ ጥራሕ እየ ዝፈልጥ።

ተርጓሚ፡- መጥተው እንደተገደሉ ብቻ ነው የሚየውቀው።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከእስር ማን አስሮ እንሰደወሰዳቸውስ?

ተርጓሚ፡- ካብ እስር ቤት መን አሲሩ ከምዝወሰዶምኸ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማለት ወደ ሰብሰባ ቦታ ማለቴ ነው?

130

ተርጓሚ:- ናብቲ ሰብሰባ ቦታ ካብቲ እስር ቤት መን እሲኑ ከምዝወሰዶም'ከ?

3ኛ ምስክር:- አነ ንመጀመርያይ ያው ተአሲሮም ክበሃል ይሰምዕ ኔይረ ብድሕሪ'ውን አፍታ ክርሽኑ ከለው ጊዜ ጥራሕ እየ ዝረአኽዎም።

ተርጓሚ:- መጀመርያም ታስረዋል ሲባል ይሰማ ነበር በኃላም ሲገደሉ ተገድለው ነው እዛው ነው ያየሁት።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የዛን ግዜ የአካባቢው የሕዝባዊ ድርጅት ተወካይ ወይም ደግሞ ካድሬ ማን ይባል ነበር። ማለት ታስታውሰዋለህ?

ተርጓሚ:- አፍታ ካድሬ አፍታ ሽዑ እዋን ናይ ሕዝቢ ተወካሊ ወይ ካድሬስ መን ኔይሩ ትዝክሮ'ዶ?

3ኛ ምስክር:- አነ ምንም አይፈልጥን ናይ ቤት ትምህርተይን ናይ ገዛይን ጥራሕ እየ ዝፈልጥ።

ተርጓሚ የትምህርቴና የቤቴ ብቻ ነው የሚያውቀው ሌላ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ሰብሰባው ይመራ የነበረ ሰውስ?

ተርጓሚ:- ሰብሰባ ዝመርሕ ዝነበረ ሰብ'ከ መን እዩ?

3ኛ ምስክር:- ኩሎም ይዛረቡ ኔይሮም ያው በዓል ጀማል ሐጎስ ዝብሃሉ ባዕሊታቶም እዚኦም በዓል ኪዳነ አስገዶምውን ይናገሩ ኔይሮም።

ተርጓሚ:- እነ ኪዳነ አስገዶምና ሌላም ጀማል ሐጎስ የሚባልም ይናገር ነበር።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ገ/መድህን ገ/ማርያምና ገ/ ስላሴ ነጋ እርምጃ ይወስድባቸዋል ብሎ የተናገረ ሰውስ?

ተርጓሚ:- ንዞም ክልተ መውቲ አቶ ኪዳነማርያም፣ ገ/መድህን ገ/ማርያምን ገ/ስላሴ ነጋን ይቀተሉ ኢሉ እርምጃ ይፈፀመሉ ዝበለ ሰብከ?

3ኛ ምስክር:- ያው እሳቶም ባዕልቶም አምፂኦም ከምዝቐተልዎም እቲ መጀመርያ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ጥጥጥ... እንደዛ ማለቴ አይደለም። ማለት ይህንን ማለት እንደዚህ የፈፀመ ነገ ጥጥት የነሱን ቅጣት ይቀምሳታል ምናም ብሎ የተናገረ ሰው?

ተርጓሚ:- ከምዚ ዓይነት ከም ናይ እዚኦቶም ሥራሕ ዝሰረሐ/ዝሰረሐ/ ዕጫሕ'ውን ከምናይዚኦቶም ዕፃ ክበፅሖ እዩ ኢሉ ዝተዛረበስ መን እዩ?

3ኛ ምስክር:- አቶ ኪዳነ አስገዶም።

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳነ አስገዶም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ አመሰግናለሁ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ተጨማሪ ጥያቄዎች ስላሉኝ ነው ክቡር ፍ/ቤት።

ዳኛ/ ኃይሚ/:- ገና አልተፈቀደም።

131

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አይ ትእዛዝ ከመስጠቱ በፊት እኔ እንዲህ ዓይነቱ የጥያቄ አካሄድ ላይ ምንናለባት ተቃውሞ ስላለኝ ነው ምክንያቱም አንደኛ እያነሱት ያሉ አንደኛ ጠበቃ ባነሳውና ባብራራው መስቀለኛ ጥያቄ ላይ ሌላ ጥያቄ ይደገማል የኛው ደግሞ ሌላ ተጨማሪ ዕድል ያገኛል፡፡እንዲህ ዓይነት አካሄድ ነው እየተሄደ ያለውና የሕጉ አካሄድም ሥነ ሥርዓቱም የሚለው አንድ ተከላካይ ጠበቃ ደምበኛውን አነጋግሮ የራሱን ጥያቄ ይጨርሳል፡፡ ከዛ ወዲያ ያሉ ቀዳዳዎችና ያሉ ክፍተቶች መጠየቅ ያለበት ፍርድ ቤት ነው ለማጣራት አሁን እኮ አንዱ እየጠየቀ ባንዱ ላይ የሚነሳውን ጥያቄ ሌላው ደግሞ እያብራራ አንደኛ ግዜም አያባክን ነው፡፡ ባለፈውም እንደዚህ ዓይነት አካሄድ ካለበለዚያ ወደ ተከሳሾች ቢመለስ መልካም ብመለስ መልካም ይመስለኛል፡፡ የተከሳሾችን የተቃውምነው እኮ በዚህ መልኩ ነው፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ተቃውሞ አለኝ እዚህ ላይ፡፡ እንዴት ነው ፍ/ቤቱ ከዚህ በፊት ፈቅደልን ነበር ማለት ከደንበኞቻችን ቀሪ ጥያቄ እንዳለ በመስቀለኛ ጥያቄ የሚነሳ ሃሳብ ካለ ከደንበኞቻችን እየተመካከርን እንድናቀርብ በዚሁ መሰረት አሁኑ ለሱ ዕድል ሰጥቼ ነው ተመካክረን ልናቀርብ ያቀረብን ይሄ ጥያቄ፡፡ የምናቀርበው እንደገና በዋናው ጥያቄ በተሰጠት መልሶች አንድ ከዛ ውጭ አይደለም እና ይሄ ስለሆነ ነው እንዲፈቀድልኝ የምጠይቀው ክቡር ፍ/ቤት፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- አሁን በተከላካይ ጠበቃ የሚቀርብ ያለው ክርክር ወይም ሃሳብ በፊተኛው ሲመሳከር ወቅት ተፈቅዶ ስለሆነ አሁንም ይፈቀድልኝ የሚል ነው፡፡ የኔ ምናልባት በስህተት ሄደንበት ይሆናል፡፡ ግን መሆን የነበረበት የተከላካይ ጠበቃ ጥያቄውን ስጨርስ በተከላካይ ጠበቃ ያልተነሳ ጥያቄ ካለ እንደማሳስብያ ለተከላካይ ጠበቃ ተከሳሹ ይንገር በሚል ነው አካሄዳችን የነበረ፡፡ አሁንም መሄድ መሆን ያለበት በዛ መልክ ነው፡፡ ምናልባት ያ ጥያቄ መቅረት የሌለበት ነው የሚባል ከሆነ ቆይቶ ፍ/ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ ሲጠይቅ ማንሳት የሚቻል ይመስለኛል በፍ/ቤቱ በኩል እንዲቀርብ፡፡ ለሰባለዚያ አንዴ ተከላካይ ጠበቃ የአንዱ ተከሳሽ ጠይቆ ሌላ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጥያቄን እንደጨረሰ እንደዚህ አያልን በየተራ ማለት ነው፡፡ በተከሳሽም በተከላካይ ጠበቃ በኩልም የሚቀርቡ ጥያቄዎች ግዜ የሚፈጁ ሆነው ነው የምናገኛቸው ያለን እና ለግዜው ይቆይ እና ፍ/ ቤቱ የማጣርያ ጥያቄ ሲጠይቅ አስፈላጊ ነው የሚባል ከሆነ ማንሳት ይቻል ይሆናል፡፡

- ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ?

132

ልደታ ... ቤት ፍርድ ...

ልዩ. ዓ/ ሕግ:- የለኝም እኔ::

→ የፍርድ ቤት ማጣሪያ ጥያቄ::

ዳኛ/ ታደሰ/:- አቶ አለም ካሳ ቅድም ስትመሰክር አቶ ኪዳን በላይ በገ/ ስላሴ ካሳ ላይ ተኩስ ስላልሞተ አቶ ኪዳን አስገዶም ነው እንደገና የጨረሱት የሚል ምስክርነት ነው የሰጠኸው :: ኪዳን በላይ በመጀመርያ መተኮሱ በምንድነው ያውቅከው?

ተርጓሚ:- ዓንተዎ ከትምስክር ከለኻ መጀመርያ ንአቶ ገ/ስላሴ መጀመርያ ዝተኰሶም አቶ ኪዳን በላይ ነይሩ ደሐር ግን ስለዘይወደአዎም አቶ ኪዳን አስገዶም ካልአይ ተኹሱ ቀቲልዎም ኢልካ መጀመርያ ንምትኳሱስ ከመይ ጌርካ ተረጋገፅ ብምንታይ ተረጋግፅ?

3ኛ ምስክር:- ያው ከትኩሱ ከለው አውኦ ስለዝነበርኩ ማለት እዩ::

ተርጓሚ:- ያው ሲተኩሱ እዛው ስለነበርኩኝ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- አቶ ኪዳን በላይ መሆናቸው በምንድን ነው ያውቅከው?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳን በላይ ምኳኖም'ከ ብምንታይ ጌርካ ፈሊጥካ?

3ኛ ምስክር:- እቲአም'ከአ እነ ኪዳን አስገዶም ይብሃል ኢሎም እናተዘራረቡ ስለዝወዓሉ::

ተርጓሚ:- ያኛው እኔ አቶ ኪዳን አስገዶም ነኝ እያሉ ሲነጋገሩ ስለነበረ ሲናገሩ ስለዋሉ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ጥሩ አቶ ኪዳን አስገዶምን ራሳቸው ስለአስተዋወቀ ማወቅ ችለሃል አቶ ኪዳን በላይን በምን አወቅካቸው?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳን አስገዶም ባዕሎም እናፋለጡ ስለዝነበሩ ፈሊጥካዮም ንአቶ ኪዳን በላይ'ከ ከመይ ጌርካ ፈሊጥካዮም::

3ኛ ምስክር:- ክልቲኦም ያው ኪዳን እዩ ሽምና ኢሎም ሽሞም ኡሎም ተናጋሪሮም አፀቢቆም እቲኦም ኪዳን አስገዶም ኢሎም እስም'ውን ተዛሪበም ጀማል'ውን ስለዝደገሞ ብደንበ ጌረ አፅኒዔዮም::

ተርጓሚ:- ያው ሁለቱም ኪዳን መሆናቸው ተናግረዋል እና የአንደኛው እየደጋገሙ ኪዳን አስገዶም መሆናቸውን እየተናገሩ እንደነበርና አቶ ጀማል ደገሞ በተጨማሪ ስለ ስማቸው ይገለፅ ስለነበረ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ኪደን በላይ መሆናቸውን ራሳቸው አስተዋውቀዋል ነው የምትል ያለሀው::

ተርጓሚ:- ኪዳን በላይ ምኳኖም ባዕሎም'ውን አፋሊጦም ዲኻ ትብል ዘለኻ?

3ኛ ምስክር:- መጀመርያ እወ ተናጊሮም ማለት'ዩ::

133

ተርጓሚ፡- መጀመርያን እዎ ተናግረዋል።

ጸኛ/ ታደሰ/፡- እሺ መጀመርያ አቶ ኪዳኑ በላይን በአቶ በመዎች ገ/ ስላሴ ካሳ ላይ ስንት ጥይት ነው የተኮሱት?

ተርጓሚ መጀመርያ አቶ ኪዳነስ አፍቶም ኪዳነበላይ አፍቶም መዋታይ ክንደይ ጥይት እዩም ተኩሶም?

3ኛ ምስክር፡- ያው ሐደ ግዜ ከምዝተኮሱ እየ ዝፈልጥ።

ተርጓሚ፡- አንድ ግዜ እንደተኮሱ ነው የሚያውቀው።

ጸኛ/ታደሰ/ መጀመርያ ከተኮሱ በኋላ ለላልሞቱ ነው አቶ ኪዳኑ አስገደምን እንደገና ጥይት የተኮሱ ብለሃል። ቅድም ደግሞ ስትመስክር እኔ እና ሟቾች የነበሩበት ቦታ የ300/ ሶስት መቶ / ሜትር ርቀት ነበር ነው ያልከው ስለዚህ በመጀመርያ በተተኮሰው በአቶ ኪዳኑ በላይ በተተኮሰወ ጥይት ያልሞተ መሆኑን በሦስት መቶ ሜትር ርቀት ላይ ሆነህ እንዴት ልታውቅ ቻልክ?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ ክትምስክር ከላኻ መጀመርያ ዝተኮሱሉም አቶ ኪዳኑ በላይ እዩም ኢልካ እስኻትኩም ድማ ርሕቕ ኢልኩም አስታት 300/ ሰለስተ ሚኢቲ/ ሜትሮ ርሒቕኩም ከምዝነበርኩም ኢኻ ተዛሪብካ እና መጀመርያ ብዝተተኮስት ጥይት ከምዘይሞቱ ከመይ ጌርካ ሪኢኻ ከመይ ጌርካ ተረጋገፅ?

3ኛ ምስክር፡- ያው ካልኢይ ተኩሶም ክወቕዕዎም ስለዝረአኹ ማለት'ዩ

ተርጓሚ፡- ሁለተኛ ተኩሰው ሲመቱዋቸው ስላየሁኝ ነው።

ጸኛ / ታደሰ /፡- ሁለተኛ በመተኮሱ ነው አልሞተም ብለህ የራስህ ግምት ነው ወይስ እንዳልሞተ እርግጠኛ ነህ?

ተርጓሚ፡- ከምዘይሞቱ እርግጠኛ ዲኻ ክይንካ ወይስ ካልኢይ ስለዝተተኮሰ ብናይ ባዕልኻ ግምት'ዩ አይሞቱን ኢልካ ዝተዛረብካ?

3ኛ ምስክር፡- እኖ ምሟቶም ዘይሙማቶምን ግን ኢይረአኹዎምን ካልኢይ ተኩሶም ግን ወቒዖሞም።

ተርጓሚ ፡- እኔ መሞታቸዉን አለመሞታቸው ገልጨ ያየሁት ነገር የለም ግን ሁለተኛ ተኮሱባቸው።

ጸኛ / ታደሰ /፡- ንግግር እንደተደረገ በስብሰባም መስክረሃል። ንግግሩ ከግድያ በፊት ነው ወይስ በኋላ?

ተርጓሚ፡- ንግግር ከምዝተገበረ ዓንተዎ ገሊፅካልና ኢኻ እቲ ንግግር ቅድሚ እቲ ቅትለት ድዩ ወይስ ድሕሪ እቲ ቅትለት?

3ኛ ምስክር፡- ያው ምስሞቱ ደሓርእዩ እቲ ዝበዝሐ ዝተኻየደ ።

ተርጓሚ፡- ያው እቲ ረጅሙ ንግግር ከግድያው በኋላ ነው።

134

ተርጓሚ፡- ቅድሚ ሙማቶም አበይ ከምዝነበረ ትፈልጡዶ?

3ኛ ምስክር፡- ያው እነ እቲ ክረምቲ ከፍቲ ስለዘለዋና በረኻ እየ ክረመ ነይረ:: አበይ ከምዝኸረሙ አይፈልጥን::

ተርጓሚ ፡- እኔ በዛን ግዜ ክረምት ከብት ስላሉን በረሃ ነው የከረምኩትና እነሱም የት እንደከረሙ አላስታውስም አለውቅም::

ዳኛ/ ኃይም/፡- እነዚህ የጠቃስካቸው ሰዎች ሁለቱ ኪዳኖች ማለት ኪዳን በላይ እና ኪዳን አስገዶም ሃላፊነታቸው ምን እንደነበር ከዛ በፊት ምንም የምታወቀው ነገር የለም?

ተርጓሚ፡- እዞም ክልተ አቶ ኪዳን በላይን፣ ኪዳን አስገዶምን ናይ ስራሕ ሐላፍነቶም ቅድሚኡ ትፈልጠ ነገር'ዶ አሎ ወይስ የለን?

3ኛ ምስክር፡- እነ አይኮነይ ሐላፍነቶምሲ ክበሃሉ'ውን ሰሚዐ አይደልጥን::

ተርጓሚ፡- ሓላፊነቸውም አይደለምና እስከ ስማቸውንም አላውቅም ነበር::

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/፡- በመጀመርያ ሲመሰክሩ አቶ ገ/ ስላሴ ነጋ ማን ገደላቸው ማን ደገማቸው ብለው ነው የመሰከሩት? ይህችን ያብራርዋት? መጀመርያ ማን ነው የገደላቸው የመታቸው አልሞቱም ብሎ ደግሞ ሁለተኛ የደገማቸው ማን ነው?

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ መጀመርያ ዝተኮሰሎም ዳሕር ድማ አይሞቱን ኢሉ ዝደገሞም መን ከምዝኾነ ብደንብ የብራህርሁልና?

3ኛ ምስክር፡- መጀመርያ ዝተኮሰሎም ኪዳን በላይ ካልኣይ ዝደገሞም ኪዳን አስገዶም::

ተርጓሚ፡- መጀመርያ የተኮሰባቸው ኪዳን በላይ ሁለተኛው ደግሞ ኪዳን አስገዶም::

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ጥያቄ እንስማ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- ያው የሚጠይቃቸው 3 ጥያቄዎች ናቸው ያሉት እና እነሱን እንዲቀርብ ከፈቀደ ስፍ/ቤቱ አይቃረብኩ ነው:: ከምስክሩ ጋር የተሰበሰቡት ከእርስዎ ጋር ማለቴ ነው::

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- መጀመርያ ፍ/ ቤቱ የሚያምንበት ከሆነ ይጠይቀል የሚያምንባቸው ጥያቄዎች ከሆኑ ግን ያልፍባቸዋልና መጀመርያ ይነገር::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ስስቱም አንድ ላይ ላንብባቸው?

ዳኛ/ ኃይም/ አዎ!

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ከምስክሩ ጋር የተሰበሰቡት ሰዎች ምን ይመስሉ እንደነበሩና ከተሰብሳቢዎቹ በየትኛው አቅጣጫ እንደነበሩ እንዲጠቅሱልኝ ነው?::

135

ተርጓሚ/ ወ/ት አጸኒት ተስፋይ/:- ስምክን መን እዩ?

4ኛ ምስክር:- አበባ አርአያ

ተርጓሚ :- አበባ አርአያ

ዳኛ/ ኃይም/:- ዕድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድሜኺን?

4ኛ ምስክር:- 65::

ተርጓሚ:- 65

ዳኛ/ ኃይም/:- አድራሻ?

ተርጓሚ:- አድራሻኺን?

4ኛ ምስክር:- መቐለ 06

ተርጓሚ:- መቀሌ 06

ዳኛ/ ኃይም/ የቤት ቁጥር አለው?

ተርጓሚ:- ገዛ ቁፅሪ አለዎ'ዶ?

4ኛ ምስክር:- አይፈልጠን

ተርጓሚ:- አላውቀውም

ዳኛ/ ኃይም/:- ወረዳውስ?

ተርጓሚ:- ወረድኡ ክንደይ እዩ ወረዳኺን?

4ኛ ምስክር:- ሰሜን

ተርጓሚ:- ወረዳ ሰሜን

ዳኛ/ ኃይም/:- የመጡበትን ጉዳይ ያውቃሉ?

ተርጓሚ:- ዝመፃኺናሉ ጉዳይ ትፈልጣ'ዶ?

4ኛ ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎን አውቃለሁ

ዳኛ/ ኃይም/:- በምን ምክንያት ነው?

ተርጓሚ :- ብምንታይ ምኽንያት ኢኺን መፂኺን?

4ኛ ምስክር:- ብአቶ ገ/ ስላሴ ብገ/ መድህን ገ/ ማርያምን::

ተርጓሚ:- በአቶ ገ/ስላሴ እና በአቶ ገ/መድህን ገ/ ማርያም

ዳኛ/ ኃይም/:- ተከሳሾች አንዴ እስቲ?

- እነዚህ ተከሳሾች ያውቋቸዋል ወይ?

ተርጓሚ:- ንዞም ተኸሰስቲ ትፈልጠኦም'ዶ?

4ኛ ምስክር:- አይ ግዜ ብዝሒት ተዘይኮነስ ምናልባሽ ንእሽተይ ንእሽተይ::

ተርጓሚ:- ያው ትንሽ ትንሽ ነው የግዜ ርዝመት ስላለው::

136

ዳኛ/ ኃይም/:- ሁላቸው ነው የሚያውቋቸው?

ተርጓሚ :- ንኹሎም ዲኹን ትፈልጥዮም?

4ኛ ምስክር:- ምናልባሽ ንክልቲኦም ክፈልጥ ይክእል::

ተርጓሚ:- ለሁለቱም ላውቃቸው እችላለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/:- ማን እና ማን?

ተርጓሚ:- ንመንን ንመንን?

4ኛ ምስክር:- ኪዳን በላይን ኪዳን አስገደምይ

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳን በላይና አቶ ኪዳን አስገደም::

ዳኛ/ ኃይም/ :- ማሳየት ይችሉ ይሆን ለችሎቱ?

ተርጓሚ:- ክተር ኢየና ትኸእላ'ዶ

4ኛ ምስክር:- ምናልባሽ::

ዳኛ/ ኃይም/ :- እሺ ያሳዩን?

- ወደ እነሱ ጠጋ ይበሉ እና ያሳዩን

- ማን እና ማን የቱ ማን ነው የትኛው ደግሞ ማ?

4ኛ ምስክር:- ቅድመይ ድሕሪይ ዘለው ማለት እዩ::

- ኪዳን በላይ፣ ኪዳን አስገደም::

ተርጓሚ:- የመጀመርያው አቶ ኪዳን በላይ ሁለተኛው አቶ ኪዳን አስገደም::

ዳኛ/ ኃይም/:- በትክክል አሳይተዋልና በታቸው ይያዙ::

- ከተከሳሾች ጋር ዝምድ ወይም ጥላቻ ይኖራል?

ተርጓሚ:- ምስቶም ተኸስስቲ ዝምድና ወይ ባእሲ ይህልወኩም'ዶ?

4ኛ ምስክር:- አይ የብልናይ::

ተርጓሚ :- የለንም

ዳኛ/ ኃይም/ ልዩ ዓ/ ሕግ ዋና ጥያቄ ይጠይቁ?

ልዩ ዓ/ሕግ:- ወ/ሮ አበባ በአቶ ገ/ ስላሴ ኒጋና በአቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም ጉዳይ ነው የመጣሁት ብለዋል:: ምን ስለተደረገ ወይ ምን በደል ስለደረሰባቸው ነው ሊመሰክሩ የመጡት?

ተርጓሚ :- እንታይ በደል ስለዝበፅሖም እዩ አብቶም ክልተ ከምስክራሎም ዝመፃ ገ/መድህን ገ/መርያምን ገ/ስላሴ ኒጋን ከምስክሬ ዝመፃ እና እንታይ ስለዝበፅሖም እዩ አቶም ሰብት?

4ኛ ምስክር:- ዝበፅሖም ሽግር'ዶ ቀይ ሽብር ስለዝኾኑ እዩ::

ተርጓሚ ቀይ ሽብር ስለሆነ ነው::

ልዩ ዓ/ሕግ :- መጀመርያ እንደዔት ነበር የታሰሩት እስቲ ከዛ ይጀምሩ

137

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ከመይ እዩም ተአሲሮም እስቲ ካብኡ ይጀምሩልና?

4ኛ ምስክር፡- ዝተአሰሩሉ ምኽንያት'ዶ ናይ ተጋደልቲ ስድራ ምኳኖም እዩ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- አይደለም ማን እንደያዛቸው እና መቸ እነደተያዙ ይገለፁልን?

ተርጓሚ፡- መን ከምዝሐዞምን ብመዓስ ከምዝተትሐዙን ይገልጻልና?

4ኛ ምስክር ጥቅምቲ ወርሒ እዩ ይመስለኒ ዝተትሐዙሉ?

ተርጓሚ ፡- የተያዙት በጥቅምት ወር መሰለኝ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ስንት ዓመተ ምሕረት?

ተርጓሚ፡- ብመዓስ ዓመተ ምህረት?

4ኛ ምስክር፡- ዓመተ ምህረቱ ክይፈልጠክዎ ጥቅምቲ እዋ ልዋቱሉ ግን ታሕሳስ አመተ ምህረቱ ሰይፈልጠ ማለት እዩ።

ተርጓሚ ዓመተ ምሕረቱን አላውቀውም የተያዙት በጥቅምት የሞቱት ደግሞ በታሕሳስ ነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከየት ነው የተያዙት?

ተርጓሚ፡- ካበይ እዩም ተታሒዞም?

4ኛ ምስክር፡- አይ አሳቶም'ማ ደገ ደገ ይኸዱ ስለዝነበሩ አብ ዝተትሐዝዎ ቦታ አይፈለጥኩይ።

ተርጓሚ፡- ያው ውጭ ውጭ ስለሚሄዱ የት እነደተያዙ አላውቅም።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ተይዘው የት ነበር ታስረው የነበሩት?

ተርጓሚ፡- ተታሒዞም አበይ እዩም ተአሲሮም ነይሮም ?

4ኛ ምስክር፡- ሰንቃጣ

ተርጓሚ፡- ሰንቃጣ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እዛ መታሰራቸውን በምንድን ነው ያውቁት?

ተርጓሚ፡- አብኡ ምእሳሮም ከመይ ብምንታይ ፈሊጥክን?

4ኛ ምስክር፡- አቶም ቤተሰብኩምስ ተአሲሮም አለው አበይ ከምዝተትሐዙ አይፈለጥናይ ተአሲሮም ግን አለው ኬድኩም ረአይዎም ዝብሉ ነይሮሙና።

ተርጓሚ ፡- ቤተሰቦቻቹ ታስረዋል የት እንደተያዙ ባናውቅም ታስረዋል ብለው የሚሉ ሰዎች ስለነገሩን ነው ያወቅኩት።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- ከዛ የት አገኙዋቸው?

ተርጓሚ ፡- ደሓር አባይ ረኺብክኒአዎም?

4ኛ ምስክር፡- መን ከጋንዩና ሰቅ ሊልካ ብማዕዶ ንማዕዶ እዩ እምበይ ክንጋን አይንክእልይ።

ተርጓሚ፡- መገናኘት አንችልም ግን በሩቅ በሩቅ ግን ነው ያየናቸው።

138

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ይዘውላቸው ምን ሊያደርጉ ሂደው ነው እዛ ያገኙዋቸው?

ተርጓሚ፡- እንታይ ሒዝክናሎም እንታይ ክትገብሩ ኢኹን ኬድክንኸ ናብኡ?

4ኛ ምስክር፡- ምናልባት ክንርእዩም ተርእዩና ኢልና ወይስ ስንቂ ይኹን ሓደ ነገር ይከን ተተቐበሉና ልባሃል ሓሳብ ጌርና ኢና ንኸድ ኔርና።

ተርጓሚ ስንቅም ያስገቡልን ብለን ወይም ብያሳዩን ብለን ነው ወደ እዛ የሄድነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ታሕሳስ ነው የተገደሉት ብለዋል። እስቲ እንዴት እንደተገደሉ የተገደሉበት ቦታ የት እንደሆነ እስቲ ይዘርዝሩ እና ይግለፁልን?

ተርጓሚ፡- ኣብ ታሕሳስ ወርሒ እዩም ሞይቶም ኢልክን ተቐቲሎም ኢልክን ኣለኹን እሞ ከመይ ከምዝተቐቶሉ እስቲ የብራህራሃል?

4ኛ ምስክር፡- ዝተቐተልኩ ምክንያት’ማ እስረኛ ከይኖም ልዕጹጋ ሮቡዕ ልተበሃል ቦታ መፂኦም ንቲ ዓዲ ገና ክይኣተዩ ተሰው ብሀሕዳሩ ማለት እዩ ስብሰባ ተገደይሩሉ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ዓርቢ ወደ ሚባለው ቦታ ሂደው አድረው ሐዲሮም?

4ኛ ምስክር፡- አይደለም/ አይኮነን/ ንግሆ ክመፁስ ስብሰባ ተገይርሎም

ተርጓሚ ጥዋት እንዲመጡ ሕዝቡ ስብሰባ ተደረገ ዕዳጋ ሮቡዕ ላይ።

4ኛ ምስክር፡- ስብሰባ ብልተገበረ ንሕና’ውን እቲ ስብሰባ ክንርእዩ ኢልና ኬድና።

ተርጓሚ፡- ስብሰባ ሲደረግ እኛም ስብሰባውን ለማየት ብለን ሄድን።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እርስዎ እዛ ቦታ ላይ በስንት ሰዓት ላይ ተገኙ?

ተርጓሚ፡- ንስኹን እዛ ቦታ ብኸንደይ ሰዓት በጺሕክን?

4ኛ ምስክር፡- 1:30 / ሓደ ሰዓትን ፈረቓን / ኣትየ።

ተርጓሚ፡- 1:30 ላይ ነው የደረስኩት።

ልዩ ዓ/ሕግ ሺ. ከዛስ እንዴት ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ ከመይ ተቐቲሎም?

4ኛ ምስክር፡- አይ እንተስ ኣብኡ ይእሰርዎም እንተስ ኣብካልእ ይእሰርዎ ልፈለጥኩም ጉዳይ የብለይን ተአሲሮም መፂኦ’ ምውን ክቐትልዎም ከለው መጀመርያ ነዚ. በግል ገዛይ ኣቶ ገ/ስላሴ ነጋ ብድሕሪኡ ኣቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ልሞቱ ምኺኖም።

ተርጓሚ፡- ታስረው መጥተው ይሁኑ እዛው ታስረው ይሁኑ አላውቅም ግን መጀመርያ ባለቤቴ ኣቶ ገ/ስላሴ ነጋ ገ/መድህን ገ/ማርያም ሁለተኛ መገደላቸውን ነው የሚያውቀው

ልዩ ዓ/ ሕግ እስቲ እንዴት ነው የተገደሉት ያንን እስቲ ይግለፁት ማን ነው የገደላቸው?

139

ተርጓሚ፡- መን እዩ ቀቲልዎም እስቲ ይግለፃልና?

4ኛ ምስክር፡- መን እሞ ኪዳን አስገዶም እዩ።

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን አስገዶም።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- እንዴት አድርገው ነው የገደሉዋቸው እስቲ ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- ከመይ ገርዎ ቀቲሎሞም እስቲ ይግለፃልና?

4ኛ ምስክር፡- እሞ እቲ መጀመርያ አቶ ኪዳን አስገዶም ክቐትልዎም ዝኸአሉ እቲ ብረትስ ላዳገመ እዩ ኣይሩ በቃብ ለዳገመ በቃ ወዲቁ ማለት እዩ እቲ በዓል ገዛይ እንደ ገናውን ኪደን በላይ'ውን ደጊሙዎ ማለት እዩ ንቲ በዓል ገዛይ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ኪዳን አስገዶም መታው ሁለተኛው ደግሞ ባለቤቱ ወደቀ ሁለቱኛው ደግሞ አቶ ኪዳን በላይ ደገሙዎቸው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ. ያኛውስ አቶ ገ/መድህንስ ተገድለዋል ያን ግዜ።

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/መድህንስከ አብቲ ሽዑ እዋን ድዩዎም ተቐቲሎም?

4ኛ ምስክር፡- ክልቲኦም ብሓደ እዮም።

ተርጓሚ ፡- ሁለቱም አዎ አንድ ላይ ነው የተገደሉት ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ምን ስላደረጉ ነበር የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- እንታይ ስለዝገበሩ እዮም ተቐቲሎም?

4ኛ ምስክር፡- ናይ ተጋደልቲ መማላለስቲ ተጋደልቲ እዮም እዚኦቶም ዘይጠፍኡስ ማንም ሰብ ልንብር የለይ ዝበሃል ሐሳብ እዩ።

ተርጓሚ፡- የታጋዮች አባሎች ናቸው እነዚህ ካልጠፉ ምንድን ነው?

4ኛ ምስክር፡- እዚኦቶም ተለይጠፍኡስ ማንም ሰብ ክሀርስ ኣኸአልይ አንፃር መንግስቲ እዮም።

ተርጓሚ፡- እነዚህ ፀረ መንግስት ስለሆኑ እነዚህ ካልጠፉ ማንም መኖር አይችልም ብለው ነው የገደልዋቸው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እነሱ ከመግደላቸው በፊት እና በኋላ እንዴት ነው ስብሰባ የተካሄደው ምን ንግግር ይደረግ ነበር በል?

ተርጓሚ፡- ቅድሚ ቅቅትለትን ድሕሪ ቅቅትለትን እንታይ ዓይነት ስብሰባ እንታይ ንግግር ነይሩ?

4ኛ ምስክር፡- ቅድሚ እቲ ስብሰባ ምንም ክንገር አይተኻአለይ ልባዕሉ ፍርሒ ነይርዎ እምበይ ምንም ክናገሩ አይክእሉይ ብድሕሪ እቲ ቀይ ሽብር ዝገብርዎም ግን ስለ ናይቶም ተግባር እዩ እናተገበረ ዝወዓለ አብቲ ስብሰባ።

140

ተርጓሚ፡- ከስብሰባው በፊት ምንም ንግግሩ አልነበረም ከስብሰባው በኋላ ግን ስለሰዎቹ ነው ንግግር የነበረው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ ምንነበር ንግግሩ ይደረግ የነበረው?

ተርጓሚ እንታይ እዩ እቲ ዘረባስ እንታይ በዛዕባ እንታይ ነይሩ እንታይ?

4ኛ ምስክር፡- ዝነበሮሲ እንድሕር / እንድሕር / እስካትኩም ከምቲ ናይቶም ስራሕቲ መሪሕኩም እንደገና'ውን እቲ ሕዝቢ'ውን ከምኡ ክኸውን እዩ ለመፍረሕርሒ ወይስ ል'ክልእ ተግባር ኢና ልዚአቶም ክኸኑታ ቐቲልናዮም ዘለና፡፡

ተርጓሚ እንደዚህ ዓይነት ሥራ ሌላ ሕ/ሰብ ከደገመ ያው የነዚህ አይነት የሚያጋጥመው ለአብነት ነው እንደዚህ ያደረግናቸው ብለው አሉን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ይሄ ስብሰባ ለምን ያህል ሰዓት እዛ ቦታ ቆይተዋል?

ተርጓሚ፡- እቲ ሰብሰባ ንኸንዳይ ሰዓታት ፀኒሑ?

4ኛ ምስክር፡- ብቲ ናያቶም አሰራርሐ ንኸንገርሲ ምናልባሽስ ክሳዕ 10:00/ ዓሰርተ/ ሰዓት ክኸን ይኽእል ብቱ ናይ ሐዚ ማለት እዩ እምበይ ሰዓት'ዶ ነይሩ ሽዑ ልምሽት ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- በትክክል ባላውቀውም እስከ 10:00 / አስር/ ሰዓት አከባቢ ቆይቶ ይሆናል፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ የት ተቀበሩ እነዚህ ሁለት ሟቾች?

ተርጓሚ፡- እቶም ክልተ መውቲ አብምንታይ ተቐቢሮም

4ኛ ምስክር፡- አብኡ ደርብዮም ክሐድግዎም ኢሎም ነይሮም እንደገና ተመሊሶም አብዚ ክልል እዚ ልዚ አብዚ ክልል እዚ ልዚ ኢሎም አብቲ ዕዳጋ ሮቡዕ እዩም ክልል ገይሮም ቀቢሮሞም፡፡

ተርጓሚ፡- መጀመርያ እዛው ሊተዋቸው ነበር በኋላ ለይ ደግሞ ላንደኛው በዚህኛው ለአንደኛው ደግሞ በዚህኛው ብለው ነው እንዲቀበሩ ያደረጉዋቸው እዛ ዕዳጋ ሮቡዕ ላይ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ገቢያው ላይ ነው የተቀበሩት ማለት ነው?

4ኛ ምስክር፡- እወ!

ተርጓሚ፡- አዎን!

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እርስዎ ሲቀበሩ እዛ ነበሩ?

ተርጓሚ፡- እስከንከ ሽዑ አብኡ'ዶ ኔርኩን ክቕበሩ ከለው?

4ኛ ምስክር፡- እሰማ ነቲ ቤተሰብ አብኡ ሐደ ሐደ ዝፀነሐ ልአናስ ካፍቲ ቦታ አግሊሱና እዩ ሽዑ እቲ ቤተሰብ'ውን ናፈረሐ ነይሩ ንሕና'ውን አግለሱና እዩ እቲ ቤተሰብ ንአይ'ውን፡፡

ተርጓሚ፡- እዛው የነበረው ቤተሰብ እንድንርቅ አድርጎናል፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አሁን ሬሳቸው የት ይገኛል?

ተርጓሚ፡- ሐዚ እዚ ሬሳአቶም አብምንታይ ይርከብ?

4ኛ ምስክር፡- ደማቻእል ሐዊለ ይባሃል፡፡

ተርጓሚ፡- ሚካኤል ሐዊለ የሚባል ቦታ ላይ ነው የሚገኙት፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ወደዛ እንዴት ሊሄድ ቻለ?

ተርጓሚ፡- ናብኡ ከመይ ጌሩ ክከይድኪኢሉ እቲ ሬሳ?

4ኛ ምስክር፡- ናብኡ ክኸይድ ዝኸአለ'ማ እቲ ነፃ መንግስቲ ስለዝተገኘየ እዩ ናብኡ
ዝኸዱ፡፡

ተርጓሚ፡- አሁን መንግስት ነፃ ከሆነ በኃላ ነው ወደዛ የወሰድናቸው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እነዚህን ሁለቱ ሟቾች ኪዳነ በላይና ኪዳነ አስገዶም ሲተኩሱ ተኩሰው
ገደልዋቸው ብለዋል እርሷ ሲተኩስና ሲገደሉ የት ነበሩ?

ተርጓሚ፡- እዞም ክልተ አቶ ኪዳነ በላይን አቶ ኪዳነ አስገዶምን ተኩሶም
ቀቲሎመዎም ኢልክን አለኸን ሽዑ ንስኸን አብ ምንታይ ኔርክን?

4ኛ ምስክር፡- አብኡ ኔይረ፡፡

ተርጓሚ እዛው ለይ የነበርኩት፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- በተባለው ቦታ ላይ ማለትዎ ነው? በየትኛው ቦታ ላይ ነው የነበሩት?

ተርጓሚ፡- አብቲ ዝተብሃለ ቦታ ከይኑስ ብምንታይ ከባቢ ኔርክን ንስኸን?

4ኛ ምስክር፡- እሱ ናይ አከባቢ ጊዜ ንውሐት ስለዘሎ ብየማን ኔርና ብፀጋም ኔርና
ልብል፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አይደለም ፡ የትኛው ቦታ ላይ ነው የነበሩት የተገደሉበት ቦታ የት
ቦታ ነው በይልኝ?

ተርጓሚ፡- እቲ ዝተቐተሉሉ ቦታስ አበይ ቦታ ነይሩ?

4ኛ ምስክር፡- ዝተቐተሉሉ ቦታ ዕዳጋ ሮቡዕ እዩ ናይ ፍርቂ ሰዓት መንገዲ እዩ
ንደካማ ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው የተገደሉበት ቦታ ዕዳጋ ሮቡዕ ለበደንብ የሚሄድ ሰው የግማሽ ሰዓት
ርቀት ላይ ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ይበቃኛል፡፡

ዳኛ/ ጋይም ፡- መስቀለኛ ጥያቄ ካላቹ መጠየቅ ትችላላቹ፡፡
በተራ ይቻላል የ13ኛ ተከሳሽ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሃ/ኪሮስ ሃዱስ/፡- ወ/ሮ አበባ አርአያ ተከሳሽ ከዚህ በፊት
ያውቋቸዋል?

142

ተርጓሚ፡- ንቶም ተከሳሲ ቅድሚ ሐዚ ትፈልጥኦም'ዶ?

4ኛ ምስክር ብተ ዝነበሮ ጊዜ ተለይከይኑ ሐዚ አይፈልጠንእየ ።

ተርጓሚ ፡- በዛን ግዜ የነበረ ግዜ እንጂ አሁን አላውቃቸውም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከዛ በፊትስ ግድያ ተፈፀመ በዛ በስብሰባው ቀን ከሚያቷቸው በፊት ያውቁዋቸውል ወይ?

ተርጓሚ፡- ቅድሚ እቲ ናይ ቅትለት ማዓልቲ'ኸ ቅድሚ እቲ ሰብሰባ ማዓልቲ'ኸ ትፈልጠኦም'ዶ ኔርኩን?

4ኛ ምስክር፡- አብቲ ናይ መመሐደሪ ምኻኖም ይፈልጥ እየ።

ተርጓሚ፡- አስተዳደር መኖራቸውን አውቃለሁ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ስብሰባ ነበረ ያኔ እና ሰብሰባው እንደ ተባበለን ሄደን ነበር ብለዋል። ብዙ ናቹ ነበር የሄዳቹት እዛ ቦታ?

ተርጓሚ፡- ሰብሰባ ክንርኢ ኢና ኬድና ኢልክን እና ክትሪኦ ከለኽን ብዙሐት ኰንክን ዲኽን ብዙሐት ኰንኩም ዲኹም ኬድኩም ኔይርኩም ናብቲ ሰብሰባ ቦታ?

4ኛ ምስክር፡- አነ ካፍቲ ገዛይ ዝወፃእኹዎ ምስ ክልተ ርእሰይ እየ ዝወፃኹ።

ተርጓሚ፡- እኔ ከቤት ሲወጣ ከሁለተኛ ጋር ሆኘ ነው የወጣሁት።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ የግማሽ ሰዓት መንገድ ያስኬዳል ብለው ነበር ወደ ሰብሰባው ወደ ተደረገበት ቦታና የእርስዎ አድርሻ ነው ማለት ነው ቋሚ አድራሻት እዛ ነበረ?

ተርጓሚ፡- ናብቲ ቦታስ ናይ ፍርቂ ሰዓት መንገዲ ኔይሩ ኢልክን ኢኽን ናይ ቆዋሚ አድራሻኽን አፍቲ ሽዑ እዋን አብኡ ድዩኔይሩ?

4ኛ ምስክር፡- እወ አካባቢኡ እዩ።

ተርጓሚ ፡- አዎን እዛ አከባቢ ነበር።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ስሙ ምን ይባላል ይሄ አከባቢ?

ተርጓሚ፡- እቲ አከባቢ ሽሙ እንታይ ይባሃል?

4ኛ ምስክር፡- ዕዳጋ ሮቡዕ ይበሃል ሐዊለ ይበሃል።

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ሮቡዕ፣ሐዊለ ይባላል።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እና ሰብሰባው ውስጥ ብዙ ሰው ተሰብስቦ ነበር ያገኙት ወይስ እንዴት ነበረ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ሰብሰባ ብዙሕ ሰብ ድዩ ተአኪቡ ኔይሩ ወይስ ከመይ?

4ኛ ምስክር፡- ሽዑ ጊዜማ ቁሩብ ዝተወሰነ ሰብ እዩ ኔይሩ ብዙሕ ደባይ ኢሉ ዝአተወ የለይ ብዙሕ ሰብ ዝአተየ የለይ።

ተርጓሚ፡- ብዙ ሰው የገባ አልነበረም ትንሽ ነው።

1843

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የእርስዎስ አቀማመጥ እንዴት ነበረ ማለት ስብሰባው መሃል ከሕዝቡ መሃል ነው ወይስ ጫፍ ነው እንዴት ነበረ አቀማመጣቸው እዛ ያዩበት የት ሁነው ነው?

ተርጓሚ፡- አበይ ኮይንክን ኢኺን ሪኢኹን አፍቲ ሰብሰባስ ብቅድሚት ብድሕሪት ማእኸል አበይ መጻይ ተቐሚጥክን ኔርክን

4ኛ ምስክር፡- እቲ ሰብስባ ስለ ዘይአተየሉ ጊዜ ማእኸል ወሰን ዝበሃል ነገር አይነበረን ሽዒትኡ ልመሰለና ቦታ ተፀጊዕና ፀኒሕና ክቸትልዎም ክለው ሪኢና።

ተርጓሚ ያው መጀመርያ እዚህ እዚህ የሚባል ነገር አልነበረም በኋላ ላይ እዛ ቁጭ ብለን ቆይተን ሲገደሉ አየን።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ግድያው የተፈፀመበት ቦታ አቀማመጡ ምን ይመስል ነበር?

ተርጓሚ፡- እቲ ቅትለት ዝተፈፀመሉ ቦታ አቀማመጥኡ ከመይ እዩ ነይሩ?

4ኛ ምስክር፡- አፍቲ ናይ ማእኸል ዕደጋ ናይ ሕዝቢ ዕዳጋ እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ እዛው የሕዝብ ገበያ ውስጥ ነው የነበረው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ርቀት ምን ያክላል ማለት ግድያው የተፈፀመበትና እርስዎ የነበሩበት ቦታ ርቀቱ ምን እንደሚያክል እስቲ እስኪ በግምት ይንገሩኝ?

ተርጓሚ፡- እቲ ቅትለት ዝተፈፀመሉ ቦታን ንስኹን ክፍ እልክን ዝነበርክናሉ ቦታን ርሕቀቱ ክንደምንታይ ኔይሩ?

4ኛ ምስክር እነ ናይ ርሕቐት ሚትሮታት ዝፈልጦ ነገር የላይ ግን ቀረባ እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- ያው የርቀቱ በሜትር የሚወቀው ነገር የለም ግን ቅርብ ነው የነበረው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እስኪ በግምት ከዚህ እስከዚህ ብለው ምናልባት ማሳየት ብችሉ?

ተርጓሚ ብግምት ካብዚ ናብዚ ኢልክን ምርአይ ትኽእሉ ተኽይንክን?

4ኛ ምስክር፡- ካብዚ ክሻእ እዚ ንቕመጦ ማለት እዩ። ክሻዕዚ ናይ ቦታ ኣብዙይ እዩ ማእኻል እዩ እምበይ እንታይ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማለት ይግለፁልኝ እስቲ ማሃል ሲሉ?

ተርጓሚ ፡- ብደንቢ ገርኹን ግለፀአ?

4ኛ ምስክር ማለት ካብዙይ ክሻዕ እቲ ማረፍያ ቤት ክሻዕ እዚ ዕላል መኪና ጠጠው ዝብላሉ ይኸን።

ተርጓሚ፡- ከዚህ እዛ ውጭ ወደ አሉት ወደ መኪኖች አከባቢ ይሆን ነበር።

ዳኛ/ ኃይም/ በግምት ስንት ሜትር ይሆናል ከዚህ እስከ መኪናው ማረፊያው እዛ ጋር ድረስ?

144

- ወደ 200/ ሁለት መቶ/ ሚትር የሚያክል ይመስላል በግምት በኛ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ያኔ በ200/ሁለት መቶ / ሚትር ርቀት ላይ ማየት የሚያስችልሙሉ ጨንነት ነበሮት ወይ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ሽዑ እዋን ናይ 200/ ክልተ ሚኢቲ / ርቀት ብደንቢ ክርኢ ዝኽእል ጥዒና ነይርኩን'ዶ?

4ኛ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ጥያቄን ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- አሁኑ እንደ ቅድሙ ችግር እንዳይፈጠር ያቀረ ጥያቄ አለ የሚባል ከሆነ ከአሁኑ ይሄንን ጠይቁልን ማለት ትችላላቹ ተከሳሾች ማለት 13ኛ ተከሳሽ ማለቴ ነው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ ኢያሲው ወይዘሮ አበባ ከሁለቱ ኪዳኖች ውጭ እዛ አከባቢ ሌላ ሰው የነበረ እንደሆነ እስቲ ይግለፁልን?

ተርጓሚ፡- ብዛይካ እዞም ክልተ ኪዳን ካልእ አብቲ በታ ዝነበረ ሰብ ተሃልዩ እስኪ ይግለፃልና?

4ኛ ምስክር፡- እሳቶም ሰብ ጊዜና ሰብ ወቅቲ ስለዝነበሩስ ንጓቶም እየምበይ ብዙሕ ክፈልጥ አይክእልይ፡፡

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜ የነሱ የዛን ግዜ ባለስልጣኖች ስለነበሩ ነው እንጂ ሌሎችን ለየው አልችልም፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አንድ ነገር ግልፅ ነው ማለት የተጎዱ ባለቤትዎ ናቸው፡፡ እና ሁኔታውን በቅርብ እንደሚከታተሉ ማለት ማንም ሰው መገመት ይችላል፡፡ ታድያ እዛ አከባቢ የነበረ ሰው እንዴት ማወቅ ይሳንዎታል?

ተርጓሚ፡- እቶም ዝተጎዱሉ ባዓል ገዝአን እዩም እና አፍቲ ከባቢ ዝነበሩ ሰባት ከመይ ጌርክን ምፍላይ ዘይትኽእላ?

4ኛ ምስክር ፡- ሽዒቱሉ ብተ ፍርሒ ጊዜ ብቲ ሞት ጊዜ እገሌ እገለ ክብል ክፈላሲ ጊዜ አይነበረይ፡፡

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜ የፍርሃት ግዜ ስለነበር ይሄ ይሄ ብሎ ለመለየት የማይቻልበት ግዜ ነው የነበረው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- ይህ ከሆነ ዘንዳ ታድያ ማን እንደተከሰው ማስተዋል አይቻልም ታድያ?

ተርጓሚ እንድሕር ከምኡ ኮይኑ መን ከምዝተከሰ ክፍለጥ አይከአልን ማለት እዩ?

145

4ኛ ምስክር ፡- እቶም ነጭ ላባሽ ለአቶም ሐለውቲ ዘባዕቲ እንተኾይኖም እኒ. ግደይ ሕሞድ፣ እሲ. ጀማል ኢብራሂም።

ተርጓሚ፡- የእንትኖች ጠባቂዎች ነጭ ለባሾች ከሆኑ እነ ግደይ ሕሞድ እና ጀማል ኢብራሂም ነበሩ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ቃድያ ይህቺ ጥይት ከማን አፈሙዝ እንደወጣች በምን እርግጠኝነት ማወቅ ይቻላል?

ተርጓሚ ፡- እሞ እታ ጥይትስ ብናይ መን አፈሙዝ ብናይ መንመዛርዩ ከምዝወፅት ከመይ ጌርክን ክፍለጥ ይከአል?

4ኛ ምስክር ልፀላኢ ክትከስ ከሎ ኣይርእይ ይባሃል ድዩ? ካብ ሐደ መንግስቲ ናብ ሐደ ፀላኢ ክወድቕ እንከሎ መን ከምዝትኩስለሎ ትፈልጥ ኢኻ።

ተርጓሚ፡- ያው ከአንድ ጥይት ወደ ሌላው ሲተኮስ ከማን እንደወጣስ ይታወቃል።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ቅድም ሲመሰክሩ በ2/ ሁለት / ሜትር ልዩነት ውስጥ ነበርኩ ነው ያሉት። እና እንዴት ነው እንደዚህ ፈርቻለሁ ምናምን እያሉ በሁለት ሜትር ልዩነት ውስጥ በእርግጥም ያቺ ጥይት ምናምን ከየትኛው ከማንኛው ቃታ እንደተሳበች እንዴት ነው ማረጋገጥ ይቻል ይሆን?

ተርጓሚ፡- ኣብ 200/ ክልተ ሚኢቲ / ሜትሮ ርሕቀት ኔርክን ካልኣይ ድማ ፍርሐት ነይሩክን እና እታ ጥይት ካብ ናይ መን አፈሙዝ ካብ ናይ መን መዛርዩ ከምዝወፅት ከመይ ጌርክን ከተረጋግፃ ኪኢልክን።

4ኛ ምስክር፡- እንስ ንሱ እቲ ቦታ ከቢቦም ንሕና'ውን ተኸቢብና እሳቶም'ውን ኣብ ማእኸልና እዮም ነይሮም። እሳቶም'ውን እቶም ሐላፊቲ ጠጠው ዝበልዎ ቦታ እቲ ሕዝቢ ክፍ ዝበሎ ቦታ ከመይ ኢሉ ክስሕሕት ይኽእል እገለ እዩ እገለ እዩ ክብል የኽእልይ ጊዜ ብዝሐት ስለለሎምበይ እሳቶም ሐለፍቲ ስለዝነበሩ እንታይ ከይኑ ለይርኢ አከባቢ ማእኸልና እዮም ነይሮም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ሐላፊዎች ስለነበሩ ነው ቃድያ በግመት እንዲ የሚሉት ያሉት ነው?

ዳኛ/ ኃይም/፡- ሳይተረጎም ወደ ጥያቄ እንሂድ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ይቅርታ

ተርጓሚ፡- ደጊምክን ተዘኒግሬና?

4ኛ ምስክር፡- ማለትስ እቲ ሐላፍነት ክብል እሳሃለዩስ ካብ መን ወጺኡ ካብ መን እቡሲ ክበሃል የለይ ንሳቶም ንሕና ክቢብና ኢና ኔርና እቶም ሐላፍቲ'ውን ቦተኦም ዝሐዙ ነይሮም እዮም እንደገና እቲ ከመተልበሉ ሰዓት'ውኒ ኣብ ማእኸል እዮም ክፍ ኢሎም ዘለው ተኸቢቦም ድዮም።

146

ተርጓሚ:- ለሚሞቱ ሰዎች ቁጭ ብለው ነበር ከመሃል ባለስልጣኖቹ በሌላ እኛም በሌላ ነበርንና በደንብ ማየት ይቻል ነበር እያሉ ነው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አይ እንደዛ አይደለም ምናልባት ይቅርታ አርግልኝ:: ማለት ቃል በቃል ሁለተኛ ቢደግሙት?

ተርጓሚ:- እሺ ካልአይ ድገማልና?

4ኛ ምስክር:- አባህላየይ እሳቶም ኣብ ማእኸል እዩም ነይሮም አፍት ማእኸል ሕዝቢ እዩም ነይሮም እቶም ዝሞቱ ሰባት

ተርጓሚ:- የሞቱት ከመሃል ነበሩ

4ኛ ምስክር:- እው ሰብስልጣን'ውን ብልተከለለ ቦታ እዩም ነይሮም

ተርጓሚ:- ባለስልጣኖች ደግሞ በተከለለ ቦታ ነበሩ::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ እርሷስ?

4ኛ ምስክር:- አነ'ውን ምስቲ ሕዝበይ እየ ነይረ::

ተርጓሚ:- እኔም ከሕዝቡ ጋር ነበርኩኝ::

4ኛ ምስክር:- ቦታ ንሱ እዩ::

ተርጓሚ:- ነበርኩኝ እያሉ ነው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የወቅቱ የዕዳጋ ሮቡዕ ወይም የስንቃጣ ወረዳ ካድሬ ማን እንደነበረ ያውቃሉ ወ/ሮ አበባ?

ተርጓሚ:- አፍቲ ግዜ ናይ ዕዳጋ ሮቡዕ ወይ ድማ

ልዩ ዓ/ሕግ:- ምን ያረጋል አልከሰስንም ካድሬ እኛ ለተከሳሹ ይጠይቁ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ስለ ተከሳሹ ሓላፊነት እኮ ገልፀው ነበር ቅድም ማለት ኃላፊዎች ናቸው ብለዋል ምን ዓይነት ኃላፊነት ብሎ መጠየቅ ደግሞ ከዋናው ጥያቄ ያፈነገጠ አይመስለኝም::

ዳኛ/ ኃይም/:- በዋና ጥያቄ በተጠየቁት ጥያቄዎች ላይ::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እኮ ታድያ ቅድም እኮ ኃላፊዎች ነበሩ ብለዋል ሲመልሱ ምን ዓይነት ኃላፊነት የሚለው ደግሞ ለምሳሌ ካድሬ ሌላ ኃላፊነት ነው:: የመሬት ይዞታ ኃላፊነት አስተዳደር ኃላፊነት ምን ዓይነት ኃላፊነት የሚለው ለፍ/ ቤት ግልፅ ማድረግ በዝርዝር ይሄ ማለት መጠየቅ ያለበት ይመስለኛል::

ዳኛ/ ኃይም/ ችሎት የሚለው ያለ የሂኛው በዋናው ጥያቄ ያልተነሳ ስለሆነ ሌላ ጥያቄ ካለ ይጠየቅ ነው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ እንስቻለሁ ፍ/ቤት::

- በማን ትእዛዝ እንዳታሰሩስ ያውቃሉ?

ተርጓሚ:- በመን ትእዛዝ ከምዝተአሰሩኸ ትፈልጣ'ዶ?

147

4ኛ ምስክር:- ትእዛዝማ ብኪዳነ ኣስገዶም::

ተርጓሚ:- በኪዳነ አስገዶም ትእዛዝ ነው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከቤት ማን እንደወሰደውስ ያስታውሳሉ?

ተርጓሚ:- ካብ ገዛእም'ከ መን ከምዝወሰዶም ትፈልጥ'ዶ?

4ኛ ምስክር:- ካብ ገዛ ኣይከደይ ካብ በረኸኡ ተሰይኩ

ተርጓሚ:- ከቤት አይደለም የሄደው ከበረሃ ከውጭ ነው የተያዘው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እንዲገደል የወሰነስ ማን ነበር?

ተርጓሚ:- ክቅተል ዝወሰነ'ኸ መን እዩ?

4ኛ ምስክር:- ኪዳነ አስገዶም::

የ14 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ አመሰግናለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/:- ያልተጠየቀ መስቀለኛ ጥያቄ አለ የሚሉ ከሆነ ተከሳሾች

14ኛ ተከሳሽ የተረሳ አለ የሚባል ከሆነ::

- ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ

ልዩ ዓ/ ሕግ:- የለኝም በበኩሌ::

የፍ/ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ኃይም/:- ወ/ሮ አበባ የመጨረሻ መልስ በተመለከተ ነው የሚጠየቅ::

- እንዲገደል የወሰነው ኪዳነ አስገዶም ነው ሲሉ ምን ማለትዎ ነው?

ተርጓሚ:- ክቅተል ዝወሰነስ ኣቶ ኪዳነ አስገዶም እዩ ዝብላ ክለዋስ እንታይ ምባል

ደሊኺን ኢኺን?

4ኛ ምስክር:- ጥፍኣተኛ እዩ ኣባሃሀልኡ ኢሉ:: እቲ ናይ ሥርዓት ዝነበረ ዝተበላሸየ

ስርዓት ስለዝነበረ ዓብ ተጋደልቲ ይኹዱ እዩም ይበሃል ስለዝነበረ ብኡታት እዩ

ውሳኔ ኣቕሪቡሉ ዝብል ሐሳብ እዩ ዘለኒ::

- እቲ ክውሰን ልኸአለሲ ተጋደልቲ እዩም ልበሃል ሐሳብ እዩ ክወሰኑሉም

ዝኸአለ እዩ::

ተርጓሚ:- ታጋዮች ናቸው የሚል ሃሳብ ስለነበራቸው ነው ሊወስኑባቸው የቻሉ::

ዳኛ/ ኃይም/ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ የሚሰጥ ያለ ምስክርነት ነው እንግዲህ አሁን

ለተጠየቀው ጥያቄ በመስቀለኛ ጥያቄ ማለት ነው እንዲገደሉ የወሰነው ማን

ነው ሲባል ኪዳነ አስገዶም ነው ብለው መስክረዋል:: እና ይሄን እንዴት

ሊያውቁ ቻሉ ነው ጥያቄ::

ተርጓሚ:- ሐዚ ክትዛረባ ከለኺን ኣቶ ኪዳነ አስገዶም እዩም ክቕተሉ ወሲኖሙሉም

ኢልክን ኢኺን እዝስ ከመይ ጌርክን ፈሊጥክን?

148

4ኛ ምስክር፡- ሐደ ካብ ገዛኻ ከወፅእ እንተሎ ማሕሸእ እኳ ትፈልጥስ ከመይ ጌረ ለይፈልጥ ከኢለ።

ተርጓሚ፡- እንግዲህ ግልገልም ከቤት ሲወጣ ይታወቃል እና እንዴት ነው ማወቅ የማልችለው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- እና እንዴት አወቁ ነው ጥያቄያችን የችሎቱ?

ተርጓሚ፡- ከመይ ጌርክን ፈሊጥክን ኢዩ እና ንሕተኸን ዘለና?

4ኛ ምስክር ከመይ እዩ አይተገለፀለይን ።

ተርጓሚ፡- አልገባኝም እና አልተገለፀልኝምና ይደገምልኝ?

ልዩ ዓ/ ሕግ ውሳኔ ማለት ምን ማለት እንደሆነ ያውቃሉ ወይ በይቸው እስቲ?

ተርጓሚ፡- ውሳኔ ማለት እንታይ ማለት ከምዝኾነ ትፈልጣ'ዶ?

4ኛ ምስክር፡- ውሳኔ ማለት እማ ቀይሽብር ከምዝኾኑ ማለት እዩ እምበይ።

ተርጓሚ፡- ውሳኔ ማለት ቀይ ሽብር ይሁን ማለት ነው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስለዚህ ይሄኛው ውሳኔ ኪዳነ አስገዶም ወስነዋል ሲሉ ያዩ የውሳኔ ፅሑፍ አለ ወይ?

ተርጓሚ፡- እሞስ ከምዚ ኢሉ ዝወሰነ ኪዳነ አስገዶም እዩ እንድሕር ኢልክንስ ናይ ውሳኔ ዝተበለሉ ወረቐት ፅሑፍ ረኢኸን ዲኸን?

4ኛ ምስክር፡- መሃይም ከመይ ጌረ ክፈልጦድአ ናይ ወረቐት ፅሑፍ ሙኻኑ።

ተርጓሚ፡- የወረቀት ፅሑፍ መሆኑማ እንዴት አውቀዋለሁ እኔ ራሴ መሃይም ነኝ።

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/ መድህን ገ/ማርያም ኪዳነ አስገዶም ገደላቸው መጀመርያ ኪዳነ አስገዶም መታው ከዛ ኪዳነ በላይ ደገመው ብለው ነበር ስለ ገ/መድህን ገ/ማርያምስ የሚሉት ነገር ካለአገዳደሉ በተመለከተ?

ተርጓሚ፡- ንአቶ ገ/ስላሴ ነጋ መጀመርያ አቶ ኪዳነ አስገዶም ወቒያም ተኩሶሙሉም ካልኣይ ድማ አቶ ኪዳነ በላይ ደጊሞምዎም ኢልክን ኢኺን ስለ ናይቶም ሐደ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም አማውታ'ኸ ትፈልጠአ ነገር አለክን'ዶ?

4ኛ ምስክር፡- አብኡ እዩ ናይ ክልቲአም ሐደ እዩ።

ተርጓሚ፡- የሁለቱም አንድ ነው።

4ኛ ምስክር፡- ክልቲአም እዩም።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ያብራሩት ያኛውን?

ተርጓሚ፡- ናይቲ ካልአይ ብደንቢ ጌረን የብራህራሃልና?

4ኛ ምስክር፡- ንሱ ምስ ወደቐ እንደገና'ውን ልጅ ገ/መድህን ኪዳነ አስገዶም ወቒያሞም ኪዳነ በላይ'ውን ደጊሞሞም ማለት'ዩ ትክክል እዩ ብናይ ክልቲአም ሐደ ዓይነት እዩም ዝወቐዕዎም።

ተርጓሚ፡- ያ የመጀመርያ እንደወደቀ ለሁለተኛ'ውም አቶ ኪዳነ አስገደም መቷቸው እንደገና ደግሞ አቶ ኪዳነ በላይ ደገምዋቸው::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስንት ስንት ጥይት ተኩሶባቸው?

ተርጓሚ፡- ክንደይ ክንደይ ጥይት ተኩሶሙሎም?:

4ኛ ምስክር፡- ክምዚ ዝበሃል ጥያቄ ናይ ሽዑ ግዜስ ክፈለጠ አይክእልይ::

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜስ ሳውቀው አልችልም:

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ያኔ በስብሰባ ወቅት ብዙ ሰው ነበረ ብላዋል ግምቱ ምን ያክል ነበረ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ሰብስባ ቦታ ብዙሕ ሰብ ነይሩ ኢልክን ኢኽን ብግምት ክንደይ ዝኸውን ሰብ ነይሩ?

4ኛ ምስክር፡- አሽዒቱሉ'ኺ ወዩ ንሕና ኮይንና ኢና እቲ ናይ ገጠር አመራረሐ ወይ ናይ ገጠር ፍልጠት ስለዘይብልና ኢና እምበይ አሽዑ ጊዜስ ብዙሕ ውሑድ ይሹንስ ሰብ ወዲቑ ኸምሉ ኢልካ ክተሰተውዕል ክትቆዕር አይግባእን ኔይሩ ሽዑ ጊዜ ንባዕልኻ መውአዕኢኻ ትፈጥር ኔርካ እምበይ ክንዱዚ ሽሕ ኔይሩ ክንደዚ ሚልዩን ነይሩ::

ዳኛ/ ኃይም/ ያሳጥሩት ወ/ሮ አበባ?

ተርጓሚ፡- የሕዕር አቢልክን ንገሪና?

4ኛ ምስክር፡- ፍርሒ ስለዝነበረሲ ብዙሕ ክንደዚ ሚልዩን እዩ ክንደዚ ሕዝቢ እዩ ክብል አይክእልን::

ተርጓሚ፡- ፍርሃት ስለነበረ ይሄን ያህል ሕዝብ ነው ይህን ያህል ብዛት ነበረው ማለት አልችልም::

ዳኛ/ ኃይም/፡- የሚጠየቁ ያሉት እኮ በግምት ነው ቢያቸው?

ተርጓሚ፡- ብግምት ኢኽን ክትምልለሳልና ንሕተክን ዘለና?

4ኛ ምስክር፡- እሺ'ሞ ናይ ክልተ ማብያ ናይ ሙሉእ ማብያ እዩ ዝበሃል ዝኸእል እምበይ አነ ክንደዚ እዩ ክብል አይክእልይ ናይ ሐደ ማብያ ሙሉእ እዩ ነይሩ እቲ ስብሰባ::

ተርጓሚ ፡- የአንድ ማብያ ሙሉ ሕዝብ ነው ተሰብስቦ የነበረው::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ያም እኮ መልስ ነው:: እኛ የፈለግነው አስር፣ አምስምይሁን አናውቅም ብዙ ሲባል ያ የአንድ ማብያ ሰው በሙሉ ተሰብስቦ ነበረ ማለትም ምስክርነት ነው ቢያቸው? እንዲሁ ማብራርያ ነው::

ተርጓሚ፡- ናይ ሐደ/ ማብያ ሕዝቢ ማለት'ውንሲ ምስክርነት ስለዝደለናዩስ ናይ ሐደ ማብያ ሕዝቢ'ውን ምስክርነት እዩ ሐደ ሐሙሽተ ክትብላ

4ኛ ምስክር፡- 300/ ሰለስተ ሚኢቲ ክኸን ይኽእል ::

ተርጓሚ፡- እንትን እያሉ ነው ሶሥስት መቶ አከባቢ ሊሆን ይችላል እያሉ ነው።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እስቲ በአሁኑ ጥያቄ ልጀምር እኔም።

- በስብሰባው እነ አቶ ገ/ ስላሴ ነጋና አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም በሚገደሉበት ግዜ በስብሰባው ተማሪዎች ነበሩ ወይስ አልነበሩም?

ተርጓሚ፡- አብቲ ሰብሰባ እቶም ክልተ ሰባት ክቅተሉ መዓልቲ ተማሃሮ ነይሮም'ዶ አይነበሩን?

4ኛ ምስክር፡- አፍቲ አከባቢ ለለው ሰባት ነይሮም እዩም ማለት አፍቲ ቀረባ ቀረባ ዘበሉስ ተምሃሮ ነይሮም እዩም።

ተርጓሚ፡- እዛው ቅርብ አከባቢ የነበሩ ተማሪዎችም ነበሩ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ሌላ አንድ ማብራርያ የምፈልገው ሟቾቹ ከመታሰራቸው በፊት ውጭ ውጭ ነበሩ ነው ያሉት ምን ማለትዎ ነው ውጭ ውጭ ሲሉ?

ተርጓሚ፡- እቶም መውቲ ቅድሚ ምእሳሮም ዳገ ደገ ይብሉ ነይሮም ኢሉን እየን እንታይ ንምባል ደሊኹን ኢኹን?

4ኛ ምስክር፡- ማለትስ እቶም ናይ ተጋደልቲ ስድራ ኢኹም ተብሂሎም ልእለሹ ስለዝነበሩ አብቲ ገዛ ከይንፀንሕ ልበሃሃል እዩ።

ተርጓሚ፡- የታጋዮች ቤተሰብ ናቹ ተብለው ይባሉ ስለነበረ አዳይያዙ ነው ከቤት ውጭ የሆኑት።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ይህንን ግድያ የተፈፀመበት ዓመተ ምሕረቱ እያስታውስቱም?

ተርጓሚ፡- እዚ ቅትለት ዝተፈፀመሉ ዓመተ ምሕረት አይተስታውስአን'ዶ?

4ኛ ምስክር፡- ዓመተ ምሕረቱ ክገልፆ አይክእልዩ 21 ዓመት ታሕሳስ መድሃኒ ዓለም ዓርቢ እዩ ነይሩ ይመስለኒ።

ተርጓሚ፡- ዓርብ በመድሃኒ ዓለም ቀን ከ21 ዓመት በፊት እንደሆነ እንጂ ዓመተ ምሕረቱ አላውቀውም።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ሌላ ወ/ሮ አበባ የምጠይቆት ቅድም ሲመሰክሩ ምን ብለዋል የሟቾች ቤተሰብ የሆንን ተወስደናል ወደ ቤታችን ብለዋል መቼ ናቹ የተወሰዳቹ ከግድያ በፊት ወይስ ከድድያ በኋላ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ባይቶም ቤተሰብ መውቲ ዝኾና ናብ ገዛና ተወሲድና ኢልክን ኢኹን ዝተወሰድክናሉስ ቅድሚ ቅትለት ድዩ ወይስ ድሕሪ ቅትለት?

4ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡባ ብድሕሪ ሞት እባ።

ተርጓሚ ከግድያው በኋላ ነው።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ግድያው ሲፈፀም ማን ነበሩ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ቅትለት ክፍፀም ከሎ ኣርክን ማለት ድዩ?

4ኛ ምስክር፡- እወ!

ተርጓሚ፡- አዎን ነበርኩ።

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- እሺ ከነበሩ አቶ ገ/ስላሴ ጋ ሲሞቱ መጀመርያ የተከሰው አቶ ኪዳነ አስገዶም እንደሆነ እና በኋላ ደግሞ ኪዳን በላይ እንደደገመ ነው። በዚህ ላይ እርግጠኛዋት?

ተርጓሚ አፍቲ ቅትለት ጊዜ እንድሕር ኔርክን ናይ መጀመርያ ጥይት ዝተኮስ አቶ ኪዳነ አስገዶም ካልኣይ ድማ አቶ ኪዳን በላይ ከምዝኮኑ ተዛሪብክን ኢኽን እዝስ እርግፀኛ ዲኽን?

4ኛ ምስክር፡-እርግፀኛ ኾይነ እምበይ ድአ እንታይ ድአ መን ብልገበሮ ድአ ንዓአቶም መፀለምታ ልምንታይ ክገበርክ ኢሉ።

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- አይደለም ጥያቄው የቅደም ተከተሉ እርግጠኛ ኖት ወይ?

ተርጓሚ፡- እቲ መጀመርያ ቶኩሱ እቲ ዳሕረዋይ ቶኩሱ ቅድመ ተክተሉስ እርግጠኛ ዲኽን?

4ኛ ምስክር፡- እርግፀኛ እየ።

ተርጓሚ፡- አዎን እርግጠኛ ነኝ።

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- ወይዘሮ አበባ የሕግ ጉዳይ ስለሆነ ነው እና አይቆጡ ትንሽ ረጋ ብለው የምንጠይቆት ጥያቄ በጥሩ መንፈስ ይመልሱልን ንገርያቸው?

ተርጓሚ፡- ናይ ሕጊ ጉዳይ ስለዝኾነ እዩ እሞ ርግዕ ኢልክን መልሳልና ኩርይ ኩርይ አይበላ

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- እስኪ እንዴት እንደታሰሩ እስቲ ግልፅ በያረጉልን በይበልጥ አቶ ገ/ስላሴ ጋ ባላቤትዎ ስለሆኑ ውጭ ውጭ እንደነበሩ አብራርተዋል። የታጋይ ቤተሰቦች ስለሆነ ከተማ አልነበሩም ውጭ ውጭ ነበሩ ብለዋል ግን እንዴት እንደታሰሩ እስቲ በምን ምክንያት ነው የታሰሩት ?

ተርጓሚ፡- ባዓልቤተን አቶ ገ/ስላሴስ ብምንታይ ምኽንያት እዮም ተአሲሮም?

4ኛ ምስክር፡- ናይ አባል ኮይንካ ኢኻ ልበሃል ሐሳብ እዩ እንደገናውን አባል ዝነበረ ምኺኑ ተጋዳላይ ዝነበረ ምኺኑ ርግጠኛ እዩ።

ተርጓሚ፡- አባልም ነበረ አባልም ነበርክ ተብሎ ስለተባለ ነው አባል ነበርክ ስለተባለ ነው የታሰረው በእርግጥም አባል ነበረ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ሟቾቹ ገ/ ስላሴ ጋ አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም የት ነው የተቀበሩት?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ክልቲኦም አብምንታይ እዮም ተቐቢሮም?

4ኛ ምስክር፡- አብ ዕዳጋ ሮቡዕ

ተርጓሚ፡- ዕደጋ ሮቡዕ ላይ ።

152

ዳኛ/ ታደሰ/ ለምን ቤተ ክርስትያን አልተቀበሩም?

ተርጓሚ፡- ንምንታይ ኣብ ቤተ ክርስትያን ኣይተቐበሩን?

4ኛ ምስክር፡ ክይትቐብርዎም ስለዝበሉ።

ተርጓሚ፡- እንዳትቀብሯቸው ስላሉ።

ዳኛ/ ታደሰ/ ማን?

ተርጓሚ፡- መን?

4ኛ ምስክር፡- ኪደነ በላይ እና ኪዳነ ኣስገዶም።

ተርጓሚ፡- ኪዳነ በላይ እና ኪዳነ አስገዶም።

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- ሁለቱም?

ተርጓሚ፡- ክልቲኦም ድዮም?

4ኛ ምስክር፡- እወ ክልቲኦም

ተርጓሚ፡- አዎ ሁለቱም ናቸው።

4ኛ ምስክር፡- እቲ ቦታ ክልል ተገይሩዎ እዩ ንክይላዓሉ ክልል ተገይርዎ እዩ ምልክት ተገይርዎ እዩ።

ተርጓሚ እንዲያውም እንዳይነሱ ተብሎ ክልል ተደርጎባቸዋል።

ዳኛ/ ኃይም/ ሌላ ግዜ ግን ፍ/ቤት ስጠይቅ ሐቁን ለማውጣት እስከሆነ ድረስ እስከዛም ለሌላ ምክንያት እንዳይመስሉት።

ተርጓሚ፡- ንሎሚዓንቲ ወዲእኹን ኣለኹን ንድሕሪ ሐዚ'ውን ንሕጊ ስለዝኾነ ምስክርነት ክዕውዓ ክለዋ ንሐቂ ንምፍላጥ ስለዝኾነ ንኻልእ ምኽንያት ከይመስለክን ያውንምስክርነት እዩ።

4ኛ ምስክር፡- መንግስተይ ዝበለኒ ሰምዒ የመስግን እምበይ እንታይቅር ክብለኒ።

ተርጓሚ፡- ያው መንግስት ያለኝ ሰምቸ አመሰግናለሁ እንጂ ምንም ቅር አይለኝም።

ዳኛ/ ኃይም/፡- እዛ ጋር ይጠብቁ እሺ።

- 5ኛ ምስክር

ልዩ ዓ/ሕግ፡- አምስተኛ /5ኛ/ምስክር አቶ ተስፋይ ገ/ስላሴ ይባላሉ። የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ 10 / አሥር/ ላይ ስለተጠቀሱት ሟች ገ/ስላሴ ነጋና ሟች ገ/መድህን ገ/ማርያም ይሆናል። በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርቦ እንዲመሰክር አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- አቶ ተስፋይ አማርኛ ይችላሉ?

5ኛ ምስክር፡- ትግርኛ እየ ዝኽእል / ትግርኛ ነኝ የማውቀው/

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ምናልባት ግዜ እንዳይፈጅ ጥክሮ ነበር እኔ ጋር ቃል ሲሰጡኝ እና የሚችሉ ከሆነ እስቲ እንጠይቃቸው ብዬ ነኝ። በአማርኛ ተነጋግረን ስለነበረ።

153

- ተስፋዬ በአማርኛ ትምክራለህ?

5ኛ ምስክር፡- ማለት ክስሕሕተኒ ስለዝኽእል ብትግርኛ ተተዛረብኩ ይሓሽ ይመስለኒ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ወ/ት አዳነች ይተባበሩን።

ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ መሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለውን ምስክርነት ሰጥተዋል።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማን ነው ስምህ?

5ኛ ምስክር፡- ተስፋዬ ገ/ስላሴ

ተርጓሚ ወ/ት አደነች/ ተስፋዬ ገ/ስላሴ

ዳኛ/ኃይም/፡- ዕድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኻ?

5ኛ ምስክር፡- 36

ተርጓሚ፡- 36

ዳኛ/ ኃይም/ አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኻ?

5ኛ ምስክር፡- 06 እንደስትሪ

ተርጓሚ፡- 06 እንዳስትሪ አከባቢ

ዳኛ/ ኃይም/- የት ከተማ? ወረዳ?

ተርጓሚ፡- ከተማ ንገረኒ ወረዳ?

5ኛ ምስክር፡- መቀሌ ወረዳ ሰሜን

ተርጓሚ፡- መቀሌ ከተማ ወረዳ ሰሜን

ዳኛ/ ኃይም፡- የቤት ቁ.አለዉ?

ተርጓሚ፡- ገዛ ቁፅሪ ኣለዎ ዶ?

5ኛ ምስክር፡- 453

ተርጓሚ፡- 453

ዳኛ/ ኃይም/ ሥራሕ?

ተርጓሚ፡- ስራሕካ

5ኛ ምስክር፡- ስራሕ የብለይን

ተርጓሚ፡- ስራ የለኝም

ዳኛ/ ኃይም/፡- የመጣህበትን ጉዳይ ታውቃለህ ወይ?

ተርጓሚ፡- ዝመፃኻሉ ጉዳይ ትፈልጥ ዲኻ?

5ኛ ምስክር፡- እወ!

ተርጓሚ፡- አዎን!

154

ዳኛ/ ኃይም/:- በምን ምክንያት ነው?

ተርጓሚ:- ብምንታይ ምኽንያት እዩ?

5ኛ ምስክር:- ብምስክርነት

ተርጓሚ:- በምስክርነት

ዳኛ/ ኃይም/ ስለምን ጉዳይ?

ተርጓሚ:- ስለ ናይ ምንታይ ጉዳይ?

5ኛ ምስክር:- ስለ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ናይ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም።

ተርጓሚ:- ስለ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ስለ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም።

ዳኛ/ ኃይም:- ተከሳሾች እንዲ ተነሱና።

- ተከሳሾችን ታውቃቸዋለህ ወይ?

ተርጓሚ:- ንቶም ተከሰስቲ ትፈልጦምዶ?

5ኛ ምስክር እወ ይፈልጠም።

ተርጓሚ:- አዎን አውቃቸው አለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/ :- ሁላቸውም ታውቃቸዋለህ?

5ኛ ምስክር:- እወ!

ተርጓሚ:- አዋን!

ዳኛ/ ኃይም/:- ከተከሳሾች ጋር ዝምድና ወይም ጥላቻ አለህ?

ተርጓሚ:- ምስቶም ተከሰስቲ ዝምድና ወይ ባእሲ አለካ'ዶ?

5ኛ ምስክር:- እነ የብለይን።

ተርጓሚ:- የለኝም።

ዳኛ/ ኃይም/:- ልዩ ዓ/ሕግ ወደ ዋና ጥያቄ እንግባ?

ልዩ ዓ/ሕግ:- እሺ አቶ ተስፋዬ ሁሉን አውቃለሁ ስትል ማን ማን ታውቃለህ?

ተርጓሚ:- ኩሉም ይፈልጥ እየ ክትብል ከለኻስ መንመን ኢኻ ትፈልጥ?

ልዩ ዓ/ ሕግ:- ተከሳሾች በይው?

ተርጓሚ ንቶም ተከሰስቲ ንኹሎም ይፈልጥ እየ ክትብል ከለኻ ንመን ንመን ኢኻ
ትፈልጥ?

5ኛ ምስክር:- ማለት ለአቶ ኪዳነ አስገዶምን ለአቶ ኪዳነ በላይን

ተርጓሚ:- ለአቶ ኪዳነ በላይና ለአቶ ኪዳነ አስገዶም።

ልዩ ዓ/ ሕግ:- የመጣሁት አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም ላይ ለመስክር ነው ብለሃል። ምን በደል ስለደረሰባቸው ነው ልትመሰክር የመጣሃው?

ተርጓሚ ፦ ዝመፃእኩም ንአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ንአቶ ገ/ስላሴ ነጋ ንክምስክር እየ መፂአ ኢልኻ ኢኻ እንታይ በደል ስለዝበፅሖም ኢኻ ክትምስክር መፂእኻ?

5ኛ ምስክር፡- ማለት አቶ ኪዳነ በላይን አቶ ኪዳነ አስገዶምን አብ አቶ ገ/ስላሴ ነጋን አብ አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያምን ማለት መርሽንቲ ስለዘብፅሕሎም።

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ በላይ እና አቶ ኪዳነ አስገዶም በሁለቱም ሚቾች አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምና ገ/ስላሴ ነጋ ላይ መረሻን ስላደረሱባቸው ነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- መቼ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- መዓስ እዩም ተቐቲሎም?

5ኛ ምስክር፡- ብ1971ዓ/ም ታሕሳስ ወርሒ አርባዕተ ወርሒ ማለት እዩ 27 መዓልቲ።

ተርጓሚ፡- በታሕሳስ ወር አራተኛው ወር ላይ በ27 ቀን በ1971 ዓ/ም።

ልዩ ዓ/ሕግ ፦ እሺ እስቲ እንዴት እንደተገደሉ ዝርዝሩን አንተስ የት እንደነበርክ ያንን ዘርዝረህ ግለፅ?

ተርጓሚ፡- ከመይ ክምዝተቐተሉን እስኻ ኸአ አበይ ከምዝነበርካን ብዝርዝር ንገረና?

5ኛ ምስክር፡- እሺ ንሕና ነባርነትና አብ ሃገረ ሰብ እዩ ነይሩ ጣብያ ሐዊለ።

ተርጓሚ፡- እምንኖርበት ጣብያ ሐዊለ በሚባል ገጠር ውስጥ ነው።

5ኛ ምስክር፡- እና ካብኡ አብ ዓዕዳ እምባ ወረዳ አቶ ገ/ስላሴን አቶ ገ/መድህን ገ/ ማርያምን ተአሲሮም አብዝነበሩሉ ጊዜ

ተርጓሚ፡- በዓዕዳ እምባ ላይ አቶ ገ/ስላሴ እና አቶ ገ/መድህን ታስረው በነበሩበት ወቅት።

5ኛ ምስክር፡- ካብኡ ስንቅ ነመላልስ ኔርና ላብ ክልቲኦም ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- ለሁለቱም ስንቅ እናመላልስ ነበር

5ኛ ምስክር፡- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ አቦይ እዮም።

ተርጓሚ ገ/ስላሴ ነጋ አባቴ ናቸው

5ኛ ምስክር፡- ካብኡ ግን ብ26 መዓልቲ ለ27 ክንወፅእ ኢና ኢሎም ምስተዘራረቡ ላፍቲ አኼባ ክንመፅእ ምስ በሉ ላፍቲ አኼባ ኪደና አብኡ ንግሆ ተአሲሮም መፂኦም አቶ ገ/ስላሴን አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን

ተርጓሚ፡- ከዛ በ26ቀን ለ27 እንፈታለን ብለው ነግረውን ወደ ሰብሰባው።

5ኛ ምስክር፡- ላፍቲ ሰብሰባስ ክንመፅእ ኢና እንተስ ምሕረት ክህበና መንግስቲ እንተስ ክቐትለና ላብ ሕዝቢ ክንመፅእ ኢና ላብኡ ሕለፉ ተባሂልና።

ተርጓሚ ፦ ወይም ምሕረት ሊደረግልን ወይም ልንገደል ወደ ስብሰባ እንሄዳለን ለ27 ቀንና ወደዛ እለፉ አሉን

158

…ቤት ፍርዲ…

5ኛ ምስክር፡- ካብኡ ምስ ሐለፍና ንእ/ ሐደ/ ሰዓት አከባቢ ዝኸውን ብግምት ንገሆ አምጺኦም ተአሲሮም አቶ ኪዳነ በላይ ቅድምያ ለአቶ ገ/ ሰላሴ ኔሩ።

ተርጓሚ ፡- ከዛ አንድ ሰዓት አከባቢ ይሆናል መጀመርያ አቶ ኪዳነ በላይ ለአቶ ገ/ ስላሴ ነው።

5ኛ ምስክር፡- ምስወቕዕዎም አይሞትን ምስበለ አቶ ኪዳነ አስገዶም መጺኦም ደጊሞም ወቒዖምዎም፡-

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ በላይ መትተዋቸው ስላልሞቱ አቶ ኪዳነ አስደም ደግሞ ደገሞዋቸው

5ኛ ምስክር፡- ካብኡ ለአቶ ገ/ማድህን ገ/ማርያም አቶ ኪዳነ አስገዶም ወቒዖምዎም።

ተርጓሚ፡- እንደገና ደግሞ ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም አቶ ኪዳነ አስገዶም መቱዋቸው

5ኛ ምስክር፡- ካብኡ ኣብኡ ምስተዘርግሑ ንሕና ኣብኡ እኔና ምንም ክንበኪ አይከኣልናን ልባዕልትና ልሕይወትና ምስፈራሕና ሰቕ ኢልና እቲ ሕዝቢ'ውን አይተአከበን ኔይሩ አሸዒትኡ፡-

ተርጓሚ ፡- ከዛ ሕዝቡም አልተሰበሰበም ነበር እኛም እንዳናለቅስ ፈራን ለራሳችን።

5ኛምስክር ካብኡ ምስቀተልዎም ኣብኡ ተዘርጊሖም እናሃለው ናይ ዚኣቶም ትምህርቲ ከነምህረኩም ኢና መጺእና እኔና ከምዚኣቶም እንድሕር ትውይኑ እንድሕር ናብ ተጋደልቲ ከምዚ ትብሉ ክይንኩም ከምቲ ናታቶም ትምህርቲ ከምኡ ኢና ንዝርግሐኩም ኢሎሙና።

ተርጓሚ፡- ከዛ እንደ ሌለው ሕብረተሰብ እንደነሱ የሚያደርግ ከሆነ እንደነሱ የምታደርጉ ከሆነ ልክ እንደነዚህ ነው እምናደርጋቹያው ትምህርት ነው ብለው አሉን።

5ኛ ምስክር፡- ካብኡ እሳተዘራረቡ ውዓሎም ሐደ ሰብ ከየልዕሎም ኢሎም ማንም ከልዕሎም አይከአለን እጋ መጨረሻ ላብ 10:00 / ዓሰርተ/ ሰዓት አከባቢ ትዝርብ ምስወዓሉ አብዛ በታዚአ ቀበርዎም ኢሎም እታ መሬት ለኪያም ሂቢሙና አብአ ተቐቢርዎም ንሕና ገና ቅድሚ ምቕባርዎም ኪዱ ተባሂልና ገዛና ኬድና

ተርጓሚ፡- እኛ ከመቀበራቸው በፊት ሂዱ ተብለን ሄድን እስከ 10:00/ አሥር/ ሰዓት ሲናገሩ ውለው ግን 10:00/ አሥር /ሰዓት አከባቢ ይሄ ክልል አርገው በዚህ ቦታ ቅበርዋቸው ብለው አሉ። እኛ ግን ከመቀበራቸው በፊት ወደ ቤታችን ሄድን፡-

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ነው የተገደሉበት ቦታ?

ተርጓሚ፡- ዝተቐተሉሉ ቦታ አበይ እዩ?

ፍርድ ቤት ... ከፍተኛ

159

5ኛ ምስክር፡- ኣብ ዕዳጋ ሮቡዕ ትብሃል ንእሽተይ ከተማ

ተርጓሚ፡- በዕዳጋ ሮቡዕ በምትባል ትንሽ ከተማ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ዕደጋ ሮቡዕ ምንድን ነው?

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ሮቡዕ እንታይ እዩ?

5ኛ ምስክር ዕደጋ ሮቡዕ ማለት ንእሽተይ ከተማ ከተማ ኢያ ሰቅ ኢላ ዕዳጋ ኢያ።

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ሮቡዕ ማለት ትንሽ ከተማናት ገቢያ ዓይነት ናት።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- አንተ በሚገደሉበት ሰዓት እዛ ቦታው ደርሰህ ነበር?

ተርጓሚ፡- ኣብ ዝቐተሉሉ ግዜ ንስኻ ኣብቲ ቦታ በጺሕካ ኔርካ'ዶ?

5ኛ ምስክር ገና ቅድሚ ምእታዎም ናብኡ ኣብኡ ኣብቲ ኣኼባ ነይረ።

ተርጓሚ ፡- ገና እነሱ ከመግባታቸው በፊት እኔ እዛ ስብሰባ ላይ ነበርኩኝ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እነሱ የተገደሉበት ምክንያት ምን ነበረ?

ተርጓሚ፡- እሳቶም ዝተቐተልሉ ምኽንያት እንታይ ነይሩ?

4ኛ ምስክር፡- ንሳቶም ዝተቐተልሉ ምኽንያት ናይ ወያነ መቐበልቲ ወየንቲ ኢኹም ኢሉም እሳቶም ልወዩ 68 ዓ/ም እዮም ናይ ውድብ ወይንቲ ነይሮም ካብኡ ግን ቀቲሉዎምዎም

ተርጓሚ፡- እነሱ በ1968 ወያኔዎች ነበሩ እና ታቀብላላቹ ወያኔዎችናቹ ተብለው ነው የተገዳሉት።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የተገደሉበት ግዜውና ቀኑንም አብረህ ቀምር ትገልፀው አለህ በሰዓቱንና ፣ ወሩን፣ ዓመተ ምሕረቱ፣ ቀኑን?

ተርጓሚ፡- ዝተቀተሉሉ ጊዜን ሰዓቱን ወርሑ፣ መዓልቲ፣ ዓመተ ምሕረቱ ክትገልፀልና ትኽእል'ዶ?

5ኛ ምስክር፡-ማለት ዝተቐተሉሉ ዓርቢ 27 መዓልቲ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- አርብ 27 ቀን ነው የነበረው።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- ወሩና ዓመተ ምሕረቱስ?

5ኛ ምስክር፡- ወሩ 4ኛ በ71ዓ/ም።

ተርጓሚ፡- በ4ኛ ወር በ71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ስንት ሰዓት ላይ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ሰዓት ክንደይ ነይሩ?

5ኛ ምስክር፡- ወደ 1:00/ አንድ/ ሰዓት አከባቢ ነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ በ26 ለስብሰባ ስለምንቀርብ እዛ እንቀርባለን ብለዋል እና በ26 ይሄን ተነጋግረናል ብለሃል 26 ስትል የትኛው 26 ነው?

158

ልዩ ፍርድ ቤት

5ኛ ምስክር፡- 26 ማለት ኣብ ዓዕዳ እምባ ወረድና ኔርና ኣብኡ እዩም ተዛሪበሙና ታሕሳስ ውሽጢ 4ተ ወርሒ 71 ዓ/ም ማለት እዩ።
ተርጓሚ፡- በታሕሳስ 71 ዓ/ም ወደ ዓዕዳ እምባ ወርደን ነበር በ26 ቀን ነው የተናገሩን።
ልዩ ዓ/ ሕግ፡- በ26 ማለት ወሩን ዓመተ ምሕረት አብረህ ግለፀው?
ተርጓሚ፡- ወርሑን ዓመተ ምሕረቱን ግለፆ 26 ክትብል ከለኻ?
5ኛ ምስክር፡- 27/4/71ዓ/ም ማለት እዩ።
ተርጓሚ፡- 27/4/71ዓ/ም።
ልዩ ዓ/ሕግ - ቅድም እንደገለፅከው እዛ የተባለው ገደል ቦታ ላይ እንደተገደሉና መጨረሻም እኛ ወደ ቤታችን ስንሄድ እዛው ገደል ላይ እንደተቀበሩ ገልፀሃል። እዛ ለመቀበራቸው በምንድነው ነው ያረጋገጥከው? ሬሳውስ አሁን የት ይገኛል..
ተርጓሚ፡- እቲ ሬሳ ሐዚ'ኸ ኣብምንታይ ይርከብ? እንድሕር ንስኻ ንገየኹም ከምዝኸደኩም ገሊፅካ ኢኻ እና ኣብኡ ንምቕባሮም ከመይ ጌርካ ተረጋግፅ ሬሳኸ ኣብምንታይ፡-
ድገምልኝ
ልዩ ዓ/ሕግ፡- እኔ ቀደም ብየ ሄጀ አለሁ ካልክ እዛ መቀበራቸውን በምን አረጋገጥክ አሁንስ ሬሳቸው የት ይገኛል?
ተርጓሚ፡- ቀዲምካ እንድሕር ኬድካ ኣብኡ ንምቕባሮም ከመይ ጌርካ ተረጋግፅ? ሬሰኦም'ከ ሐዚ ኣብ ምንታይ ይርከብ።
5ኛ ምስክር፡- እቲ ቀዲመ ምኻደይ ርግፀኛ እየ። ግን ኣብኡ ምስሞቱ ኣብኡ ምስ ወዓልና ኣጋመጨረሻ ማንም ከይበኪ ምስተብሃለ እቶም ኣብኡ ዝነበሩ ቤተሰብ ልኸይንበኪ'ሞ ሓደ ነገር ፀገም ከይበፅሐንባዕልትና ክንቀብሮም ኢናዋ ኪዱ ኢሉሙና ቀቢረሙዎም ብኻሊእመዓልቱ መጺእና ካብክልተ ወርሒ ልደሐር ኬድና ረኢናዮም ካብኡ ንደሐር ግን ሐዚ ውድብ ምስኣተየ ነየ ምስከነ ኣብ እንዳሚካኤል ዝበሃል ቀቢርናዮም ኣለና ካብኡ ኣውፂእና ማለት እዩ።
ተርጓሚ፡- አሁን ወደ ሚካኤል በሚባል ቤተክርስትያን አውጥተን ሰላም ከሆነ በኋላ አውጥተን ቀብረናቸዋል። በዛን ግዜ ግን እንደተገደሉ እንዳናለቅስ አንድ አደጋ እንዳይደርስን የነበሩ ቤተሰቦቻችን እኛ እንቀብራቸዋለንና እናንተ ሂዱ ብለው አለን ወሰዱን።
ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ጨርሻለሁ።
ዳኛ/ ጋይም/፡- በተከሳሾች በኩል የሚነሳ መስቀለኛ ጥያቄ?
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሃ/ኪሮስ ሃዲስ/ ያው አቶ ተስፋዬ በወቅቱ እዛ ገደል ግድያው የተካሄደበት ገደል ሲደርሱ ዕድሜው ስንት ነበረ?

159

ተርጓሚ፦ አብቲ ሽዑ አዋን ዕድሚኹም ክንደይ ኔይሩ?

5ኛ ምስክር፦ 16/ ዓሰርተ ሽዱሽተ/

ተርጓሚ፦ 16/ አሥር ስድስት/

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ የገቢያው ቦታ ሲደርሱ ምን ለማድረግ ነበረ አካሄዱ?

ተርጓሚ፦ አፍቲ ዕዳጋ ቦታ ክትበፅሑ ከለኹም እንታይ ክትገሩ ኢኹም ኬድኩም ኔርኩም?

5ኛ ምስክር፦ ሳብኡ ልኸድና ቤተሰብና ወይ መንግስቲ ብነፃ ይሰዶም ሐዱሉ ይብለና ኢልና ልኽንሰምዕ ኬድና ኔርና።

ተርጓሚ ፦ ቤተሰቦቻችን ወይንም መንግስት በነፃ ይለቅልናል ወይም አንድ ነገር እናያለን ብለን ለመስማት ነው የሄደነው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ እዛ ሲደርሱ ብቻዎት ነበሩ ወይስ ብዙ የተሰበሰበ ሰው ነበረ?

ተርጓሚ፦ አፍቲ ቦታ ክትበፅሑ ከለኹም ብዙሕ ሰብ ዝተሰብሰበ ድዩ ኔይሩ ወይስ በይንኹም ኢኹም ኔርኩም?

5ኛ ምስክር፦ መሊኡ ብዙሕ ተይሰብሰበ ልተወሰነ እዩ ኔይሩ እንዲየውም ክሳብ 6:00/ሽዱሽተ/ ሰዓት ለተንጠባጠበ ልአቱ ኔይሩ እቲ ሕዝቢ።

ተርጓሚ፦ ብዙም አልነበረም እስከ 6:00 / ስድስት / ሰዓት ነው እየተንጠባጠበ እሚሰበሰብ የነበረው ሕዝቡ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ ተከሳሽ ከዛ በፊት ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፦ ንቶም ተኸሳሲ ቅድሚኡ ይፈልጥዎም'ዶ ኔይሮም?

5ኛ ምስክር፦ አብ ሰንቃጣ ክወርድ ተለኹ ንአቶ ኪዳነ አስገዶም ረኢዩም ኔይረ።

ተርጓሚ፦ ሰንቃጣ በምወርድበት ግዜ ለአቶ ኪዳነ አስገዶም አይቻቸው ነበር።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ ግድያው ሲፈፀም በምን ያክሉ ርቀት ላይ ነበሩ።ማለት ግድያው የሚፈፀምለት ቦታ ላይ በምን ያክል ርቀት ነበር ቆመው ያዩት እርሷ?

ተረጓሚ፦ እቲ ቅትለት ክፍፀም ከሎ ንስኹም አብ ክንደይምንታይ ርሕቐት ዝኸውን ኮይንኩም ኔርኩም ትርእዩ ዝነበርኩም?

5ኛ ምስክር፦ ሚዳ ስለዝነበረ አብ ቀረባ እዩ ኔይሩ አብዚ ናይ ኩዑሽ ሜዳ አብኡ ኢና ኔርና።

ተርጓሚ፦ በኳስ ሜዳ ስለነበር በቅርብ ነበርን።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ በወቅቱ ተከሳሹ ጋር የነበሩት ሰዎች ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፦ አብቲ ግዜ ምስቶም ተኸሰስቲ ዝነበሩ ሰባት ይፈልጥዎም'ዶ

5ኛ ምስክር፡- አይኑሉም?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማለት ከአቶ ኪዳነ አስገዶም ጋር የነበሩት ሰዎች?

ተርጓሚ፡- ምስ አቶ ኪዳነ አስገዶም ዝነበሩ ሰባት?

5ኛ ምስክር፡- አይ ብወረ ከምንሰምዖ ካልኦት ብዙሓት እዮም ነይሮም እዩ ዝበሃል። ኪይኑ ግና ልኡቶም ጥራሕ ኢና ንፈልጥ እምበር እቶም ብወረ ብወረ ንሰምዖም ልነበርና'ውን መብዛሕቶም የለውን ሞይቶም እዮም።

ተርጓሚ፡- በወሬ ነበር የምንሰማው እና በወሬ የምንሰማቸው የነበሩትን በአብዛኛው ሞተዋል። አሁን ግን አቶ ኪዳነ አስገዶምን ብቻ ነው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የሞቱት ሰዎች ሙቶዋል የምትላቸው ሰዎች የሥራ ድርሻቸው ምን ምን ነበር?

ተርጓሚ፡- እቶም ሞይቶም ዝተበሃሉ ሰባት ናይ ስራሕ ሐላፍነቶም እንታይ እንታይ ነይሩ?

5ኛ ምስክር፡- ማለት እሳቶም ዋላ ናይ ስራሕ ሐላፍነቶም አይፍለጥ እምበር አፍቲ ውሽጢ ኮሚቴ ይጥርነፉ ዝነበሩ ምኻኖም እዩ ዝሰምዕ ነይረ።

ተርጓሚ፡- የሥራ ኃላፊነታቸውን ባለውቅም በዘ ኮሚቴ አባላት መሆራቸው አባሎች መሆራቸውን ነው እንሰማ የነበርነው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እንህ መቀኞች ተጎደጂዎቹ እነ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ሲያዙ በምን ዓይነት ሁኔታ ነበረ የተያዙት?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ በዓል አቶ ገ/ስላሴ ክሞቱ ከለው ብከመይ ዓይነት ኩነታት እዮም ተታሒዞም?

5ኛ ምስክር፡- በሽዑ ጊዜ ላብ ገዛይአ ይመፁን ነይሮም አቶ ገ/ስላሴን አቶ ገ/መድህንን በረኻ በረኻ እዮም ዝኸዱ ነይሮም ማለት እዞም ባንዳ ዝብልዎም ስለዝመፁ ዝነበሩ አብ በረኻእም እዮም ተትሒዞም።

ተርጓሚ፡- በዛን ጊዜ ሁለቱ መቀኞች ወደ ቤት አይመጡም ነበረ በረሃ በረሃ ነበረ የሚሄዱት ምክንያቱም ባንዳ የሚባሉት ሰዎች / ሰዎች/ ስለነበሩ እና ከበረሃ ከውጭ ነው የተያዙት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ የያዙዋቸው ሰዎችስ ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፡- እቶም ዝሐዝዎም ሰባት ትፈልጥዎምዶ?

5ኛ ምስክር እሰዎም አይንፈልጦምን።

ተርጓሚ፡- አናውቃቸውም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ፍ/ ቤት ቀርበው ነበር እንዴ እንህ መቀኞች ፍ/ቤት ያቀረቡበት ወቅት የሚያውቁት ካለ?

ተርጓሚ፡- ናብ ፍ/ቤት ቀሪቦም ነይሮም ድዮም እንድሕር ናብ ፍ/ቤት ቀሪቦም እቲ ወቕቲ ጊዜኡ ትፈልጥዎ ተኾይንኩም?

5ኛ ምስክር ፡- ንሱ ይቕረቡ አይቕረቡ አይንፈልጥን ምቕራቦም ዘይምቕራቦም'ውን አይፈለጥናን።

ተርጓሚ ፡- ቀርበው እንደሆነና እንደልቃረቡ ምንም የምናውቀው ነገር የለም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- የተረሳ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ በ13ኛ ተከሳሽ ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- አቶ ኪዳነ አስገዶም እና አቶ ኪደነ በላይ በቅደም ተከተል እንዱ ሰውየ ማለት ገ/ ስላሴ ኒጋን በጥይት መትተው ነው የገደሉት ብለዋል እኛ እንዴት ነበረ ቅደም ተከተሉ አርግጠኛኖት?

ተርጓሚ ፡- ንቶም መዋቲ አቶ ገ/ስላሴ አቶ ኪዳነ አስገዶምን አቶ ኪዳነ በላይን በብተራ ተኸሰሙሉዎም ኢልኩም እቲ ቅደም ተኸተሉስ ትክክለኛ ድዩ?

5ኛ ምስክር፡- ማለት አቶ ኪዳነ በላይ ቅድምያ ለፍቲ ቦታ ተአሲሮም ምስአተዩ ተኩስም ብሸልተ ጥይት ምስ ወቅዕዎም አይሞቱን ምስበሉ አቶ ገ/ ስላሴ ኒጋ አቶ ኪዳነ አስገዶም ግን መጊአም ደጊሞም ወቒዖምዎም።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ አቶ ኪዳነ በላይ ተኩሱ አልሞቱም ሲሉ እንደገና አቶ ኪዳነ አስገዶም ጨመርባቸው ደገምዋቸው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በስንት ጥይት ነበረ ጥይቱ ታውቀዋለህ?

ተርጓሚ ብኸንደይ ጥይት እዩም ተወቒዖም?

5ኛ ምስክር ፡- ንሱ በቐዒቱኡ ልባዓርሰይ'ውን ደንጊፀ ስለዝነበርኩ ክቕፅር አይከአልኩን

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜ ደንጋጤ ስለነበረኝ ልቆጥረው አልቻልኩም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ደንጋጤ ካለህ ታድያ ሁለተኛው ተኳሽ እንዴት ልታስተውለው ቻልክ?

ተርጓሚ፡- እንድሕር ድንጋፄ ኔርኩም እቲ ካልአይ ተኳሲ ከመይ ጌርኩም ክትርእይዎ ኪኢልኩም?

5ኛ ምስክር፡- እሱ አስተውዒለ እየ ግን ናይ ጥይት ምቑፃር ግን እንታ ስሙ ዘብለኒ ነገር የለን።

ተርጓሚ እሱን አስተውየ አለሁኝ የጥይት አቆጣጠር ላይ ግን አላየሁም ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ሁለት እሚጋጭታታ ነገር እየተናገሩ ነው አቶ ተስፋይ መጀመርያ ያው የመደናገጥ ሁኔታ ስለነበረኝ ስንት ጥይት እንደተተኮሰ የማያውቀው ነገር የለም ብለዋል። መደናገጥ ካለ እንደገና የማስተዋል ጉዳይ

ትንሽ እንትን ይላል አለማስተዋልም ይኖራል። እና እንዴት ይህንን አያስተዋሉስ ስንትእንደተተኩሰ ግን ማወቅ አቃቶት?

ተርጓሚ፦ እንድሕር ምድንጋፅ ሃልዩ ክይኑ ምድንጋር ክሀሉ ይኽእል እዩ። ስለዚ ክመይ ጌርኩም እቲ ካልአይ ዝደገመስ ክመይ ጌርኩም ሪኢኹም?

5ኛ ምስክር፦ ንሱ አውቶማቲክ እውን ክኸውን ይኽእል ብሐንቲ ሓንቲ እውን ክኸን ይኽእል ክቕፅር አይከአልኩን ግና አቶ ኪዳን በላይ ቀዲሞም ልወቕዑ ምኳኖም ካብኡ አይሞትን ምሰበልዎም ግን ልወቕዕዎም። ልአቶ ገ/መድህን እንደገና አቶ ኪዳን አስገዶም ዝወቕዕዎም ምዃኖም ይፈልጥ።

ተርጓሚ፦ ለአቶ ማን?

5ኛ ምስክር፦ ለአቶ ገ/ስላሴ ነጋ መጀመርያ አቶ ኪዳን በላይ ልወቕዕዎም ምኳኖም እና አይሞትን ምስበሉ አቶ ኪዳን አስገዶም መሚእም ልደገምዎም ምኳኖም ካብኡ ድማ ኪዳን

ተርጓሚ፦ ለሚቹ ለአቶ ገ/ስላሴ ነጋ መጀመርያ አቶ ኪዳን በላይ እንደመቱዋቸውና ሁለተኛም አቶ ኪዳን አስገዶም እንደደገሙዋቸውን አይቻለሁ ሁለተኛ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ እሺ ማለት ስለ ሁለተኛ ተኳሽ ማለት ነው ስለ አቶ ኪዳን አስገዶም ነው የሚጠይቆት ያለሁት። እና ጥይቱ ተተኩሶ ሰውየው ሲመታበት በእርግጥ አይተው ባይንዎት?

ተርጓሚ፦ ስለ ናይቶም ካልአይ ተኳሲ አቶ ኪዳን አስገዶም እዩ ዝሐተትኩም ዘለኹ እና ክትክኡስዎ ከለው በዓይንኹም ዲኹም ሪኢኹም?

5ኛ ምስክር፦ እወ ብዓይነይ ሪአ።

ተርጓሚ፦ አዎን አይቻ አለሁኝ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ እሺ ጨርሻ አለሁ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ / ተሾመ አያሌው/፦ ቅድም አንድ ነገር ያሉት አለ። ኮሚቴ እንደነበርም ምናምን ገልፀዋል። ታድያ የፖለቲካው ውሳኔዎች የመስጠት ኃላፊትነት የነበረው የመንግስት አካል ማን ነበረ?

ተርጓሚ፦ ዓንተዎ ኮሚቴ ነይሩ ኢልኩም ኢኹም ስለዚ ናይ ፖለቲካ ወሳኔ ወሰንትስ መን ነይሩ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ ማለት አካሉን ነው። ማለት ግለሰቡ ሳይሆን አካሉ ነው?

ተርጓሚ፦ እንታይ አካል እዩ ነይሩ እንታይ ግለ ሰብ ከይኮነስ እንታይ አካል እዩ ውሳኔ ዝሀብ ነይሩ?

5ኛ ምስክር፦ እሱ ንሕና ከምንግምቶ ከምምሕዳርን ካፍቱ አብኡ ዝነበሩ ሐላፍነትን እምበር ናይ ፖለቲካ ይኹን ናይ ካልእ ይኹን ንፈልጦ ነገር የለን

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ፡- ስለ እሱ ስለ ፖለቲካ ነገር ምናምን የምናውቀው ነገር የለም ግን እንደሚመስለኝ አስተዳደርና ሌሎችም ይሆናሉ በሚል ነው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አባትህ ሲገደሉ እዛ ሲገደሉ እዛ አከባቢ እንደነበርክ ገልፀሃል በምን ያህል ርቀት ላይ ነበር ነገሮች ትከታተል የነበረው?

ተርጓሚ፡- አበኻ ክቕተል ከሎ ኣብኡ ነይርካ ብክንደየናይ ርሕቐት ካባቢ ኮይንካ ኢኻ ትከታተል ዝነበርካ?

5ኛ ምስክር፡- ርሒቐ ክብሎ ዝኽእል ከምዝን ከምዚ በርን ከምዚ ፀግዒ ማለት እዩ፡፡ ካብኡስ ዝረሐቅኩ ኣይኮነን፡፡

ተርጓሚ- ከዚህ ወደ በሩ አከባቢ ነበር የራቅኩት፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ታድያ በዚህ ያህል ርቀት ማሃከል አባትህ በእርግጥም ስላለሞሞታቸውና ስለ መደገማቸው እንዴት ማስተዋል ትችላለህ? ማለት ቀርበህ እንደዚህ ማየት ካልቻልክ ማለቴ ነው?

ተርጓሚ፡- እንድሕር ክንድኡ ርሕቐት ኄርካስ እቶም ዘወደቑ ወዲቖም ከምዘይ ሞቱ ከመይ ጌርካ ከተረጋግፅ ኪኢልካ?

5ኛ ምስክር፡- እንታይ ኮይኑ አቦይን አቦ አማተይን ዘይፈልዩ ነገር የለን ክፈለጠ ይኽእል እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- አባቴና የሌላ አባት መሆኑን በደንብ ነው ለይቼ የማውቀው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ጥያቄ አልተመለሰልኝም፡ ተመቶው ወደቁብለሃል አይደለም እና አልሞቱ ነበርና ተደገሙ አልክ፡፡ በዛን ያህል ርቀት እንዴት ማለት አለሞሞታቸውን እንዴት ማረጋገጥ ቻልክ?

ተርጓሚ- መጀመርያ ተተኲስሎም ወዲቆም እና ካልአይ እንደገና ተደጊሙሎም ኢልካ ኢኻ ስለዘይሞቱ እንድሕር ብዝነበረኩም ርሕቐትስ መጀመርያ መሚቶም ከመይ ገርካ ዘይሙ ማቶም ከመይ ጌርካ አረጋጊፅካ?

5ኛምስክር፡-እሞ አነ ላብሉ ከይደ ሙሚቶምን ሰይሙሚቶምን በሽዑ እዋን ከረጋግፅ አይከአልኩን፡፡

ተርጓሚ በዛን ግዜ ሀጂ ማረጋገጥ አልቻልኩም፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እና በግምት ነው ማለት የወሰድከው መላምት ማለት ነው?

ተርጓሚ እሞ በግምት ኢኻ ፈሊጥካ ማለት እዩ?

5ኛ ምስክር፡- ብግምት አይኮነን ብትክክለኛ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- በግምት አይደለም በትክክለኛ ነው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ካለረጋገጥክ ግምታዊ ነው ማለት እኮ ነው?

ተርጓሚ፡- እንድሕር ዘየረጋገፅካ ግምታዊ ማለት እዩ?

164

ላዕለዋይ ቤት

5ኛ ምስክር፦ ግምታዊ ኣይኮነን ርሕቆቱ እንታይስሙ ኣይኮነን ክፃኑ ይፈልጦ ምሳይ እዩ ነይሩ ኣብኻልእ ብዙሕ ጊዜታት ብዙሕ ጊዜታት ብዙሕ ዓመታት ኣይኮነን ተቐይሩ ስለዚ ብደምቢ ስለዘስተውዓልኩዎስ ስልዝፈለጥክዎ ብደንቢ ይፈልጦ እየ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ አሁን እኮ ስለ አወዳደቁ አይደለም የሚጠይቅህ ያለሁ ጥያቄ?

ተርጓሚ፦ ሕዚ ስለ ናይ ኣወዳድቅኡም ኣይኮንኩን።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ የትኛው ጥይት እንደገደለው ነው የጠየቅኩ ያለሁት ጥያቄ?

ተርጓሚ፦ ኣይንኡ ጥይት ክምዝኸተሎም እዩ ዝሐተካ ዘለኹ?

5ኛ ምስክር፦ እንታይ ናይኡ መሳርያ ማለት ድዩስ ወይም ጥይት ?

ተርጓሚ፦ የትኛው መሣርያ ማለትክ ነው ወይስ ጥይት?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ተተኩስ አልክ ማለት ከዚህና እስከ በር ባለው ርቀት ማሃከል ሁኔታዎችን ትከታተል ነበርክ፡፡ እና በዚህ መሃል ተመተው ወደቁና አለሞሞታቸው ግን ቀርበህ ካለየህ በዚህ መሃከል እርግጠኛ ሆነህ መናገር አትችልም እንደዚህ ነው ጥያቄዬ?

5ኛ ምስክር፦ ማለት እቶም ተኮስቲ ርሒቖም ኣይነበሩን ምስእቶም እዩም ተፀጊዖም ነይሮም ምስእቶም ተፀጊዖም ስለዝነበሩ ምስወቐዕዎም ኣቶ ገ/ ስላሴ ኣጋ ግን በቃ ኣይሞትን ኢሉ ሳዕገርገረ እዩ ነይሩ ሳተገሳበጠ ልድሕሪት ኢዱ ምስተአሰሩ ጻሕር ኣቶ ኪዳን አስገዶም መጺኦም ግን ምስ ደገምዎ ምዕግርጋር የለን ፍንጥራዕ የለን ፀጥ እዩ ዝበለ።

ተርጓሚ መጀመርያ እጃቸው ወደ ኃላ ታስረው ነበረ። እና እንደወደቁ መጀመርያ እኝህ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ የተባሉት እንደወደቀ ስላልሞቱ እየተገለባበጡ ነበር ሁለተኛ ጥይት የአቶ ኪዳን አስገዶም ሲደግሟቸው ግን ፀጥ ነው ያሉት አልተገለባበጡም።

የ14 ተከሳሳሽ ተ/ ጠበቃ ፦ ታስረው እያለ ተመላልሰህ ትጠይቃቸው እንደነበርና ስንቅም ታቀብላቸው እንደነበረ ገልፀሃል። በዚህ መካከልመቸስ የቃላት ልውውጥ ይኖራል እና በእርግጥ ግን ይመረምራቸው እንደነበረ የገለፁልህ ነገር አለ?

ተርጓሚ፦ ኣብቲ ተመላሊስካ ክትሕቶም ከለኻስ ቃላት ትመላለሱ ኔርኩም ኢኹም እና መን ይምርምሮም ከምዝነበረ ነጊሮሙኻዶ ነይሮም ይኾኑ?

ኣስለምዶ ቤት ፍርዲ

165

5ኛ ምስክር:- በሽዒቱ እዋን ብሩሑቕ ኮይና ዓዲ ሃደ ንብረት ሃደ ጥራሕ ዝብል ዝነበረ እምበር ናይ ውሽጣዊ ምሽጥርና አየዋጋዕናን።

ተርጓሚ:- በዚያን ግዜ ከሩቅ ሆነን አገር አደራ ሁሉን ነገር አደራ ነው እንጂ ሚስጥራዊ ነገር አላወራንም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እና ማን ይመረምራቸው እንደነበረ የገለፁልህ ነገር የለም ማለት ነው?

ተርጓሚ:- መን ክምዝመርመሮም ዝገለፅልኩም ነገር የለን ማለት እዩ?

5ኛ ምስክር:- ዝገለፀለይ ነገር የለን።

ተርጓሚ :- የገለጠልኝ ነገር የለም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በማን ትእዛዝ እንደታሰሩስ የምታውቀው ነገር አለህ?

ተርጓሚ:- ብናይ መን ትእዛዝ ከምዝተአሰሩስ ትፈልጦ ነገር አሎ'ዶ?

5ኛ ምስክር:- ንሱ ዝፈለጥክዎ ነገር የለን ግን ብምምሕዳር ደረጃ ማለት'ዩ።

ተርጓሚ:- ያወቅኩት ነገር የለም ግን በአስተዳደር ደረጃ ነው።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ሲያዙ የት ነበርክ አንተ?

ተርጓሚ:- ክተሐዙ ከለው አስኻ አበይ ኔርካ?

5ኛ ምስክር:- አብ ገዛይ ነይረ አብ ገጠር።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- የት ቦታ ነው የተያዙት?

5ኛ ምስክር:- አብ መትሐዚአም ቦታ አይፈለጥናዩን።

ተርጓሚ:- የተያዙበት ቦታ አናውቀውም እኔ ግን ገጠር ነኝ የነበርኩት እቤቴ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከእስር ቤት ማን እንደወሰደው በማን ትእዛዝ እንደተገደለ የምታውቀው ነገር የለም?

ተርጓሚ:- ካብ እስር ቤት መን ክምዝወሰዶም ብናይ መን ትእዛዝ ክምዝተቐተሉ ምንም ትፈልጦ ነገር የለን ማለት ድዩ?

5ኛ ምስክር :- አብቃ መርሸንቲ ቦታ ተዓጂበም ምስ መፁ ጥራሕ ኢና ዝረአና እምበር መን ኰይኑአም መን መሪሒአም አይረአናን።

ተርጓሚ:- እዚያው የተረሸኑበት ቦታ መምጣታቸውን ነው እንጂ የምናውቀው ማን እንደአመጣቸው በማን እንደመጡ አናውቅም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እኔ አቶ ኪዳኑስ ይዘውት የነበረ መሳርያ ምናምን ልትገልፅልን ትችላለህ ምን ዓይነት መሣርያ እንደነበረው?

ተርጓሚ እንታይ ዓይነት መሣርሒ ሒዞም ነይሮም ባዓል አቶ ኪዳኑ?

5ኛ ምስክር:- ማለት ክስታውስ አይክእልን።

ተርጓሚ :- አሁን ላስታውሰውሰው አልችልም።

168

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- የተረሳ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ በ14ኛ ተከሳሽ በኩልን

- ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የለኝም በኔ በኩል፡፡

የፍ/ ቤት ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- አቶ ተስፋይ አቶ ኪዳነማርያም በላይ እና አቶ ኪዳነ አስገዶም ታውቃቸው ነበር ከዛ ቀን በፊት?

ተርጓሚ፡- ቅድሚ እቲ መዓልቲ ንአቶ ኪዳነ በላይን ንአቶ ኪዳነ አስገዶምን ትፈልጦም ኔርካ'ዶ?

5ኛ ምስክር፡- ንአቶ ኪዳነ አስገዶም ጥራሕ ላፍቲ እስርቤት ክኸድ ከለኹ ይርእዩም ነይረ ብዓይነይ አቶ ኪዳነ በላይ ግን አይረአኹ ዎምን ነይረ በሽዓቱኡ ጊዜ፡፡

ተርጓሚ፡- ለአቶ ኪዳነ አስገዶም ወደ እስርቤት በሚመላለስበት ግዜ አያቸው ነበር፡፡ አቶ ኪዳነ በላይን ግን አላያቸውም ነበር፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- በዛን ቀን በስብሰባው ቀንና በእነ አቶ ገ/ ስላሴ ነጋ ሲገደሉ ማን ማን እንደሆነ እንዴት መለየት ቻልክ? ኪዳነ በላይና ኪዳነ አስገዶም?

ተርጓሚ፡- እፍቲ ሽዑ እዋን መን መን እቲ ሐደ መን ኪዳነ በላይ መን ኪዳነ አስገዶም ምኳኑ ክመይ ጌርካ ክትፈልጥ ኪኢልካ አብቲ ሽዑ እዋን?

5ኛ/ ምስክር፡- በሽዒቱኡ ግዜ አቶ ኪዳነ አስገዶም ይፈልጦም ስለዝነበርኩ ንሰም ምኺኖም አረጋጊፀ አቶ ኪዳነ በላይ እንደገና በሽዒቱኡ ሽሞም ተጠዊሱ ነይሩ አብቲ አኼባ፡፡

ተርጓሚ አቶ ኪዳነ አስገዶምን አውቃቸው ስለነበርኩ ከዛም በፊት ስለሚያውቃቸው አወቅኩኝ ፡፡ ሁለተኛው ደግሞ አቶ ኪዳነ በላይ በዛን ግዜ ስማቸው ተጠ ቅሰዋል፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- አሁን ልታሳየን ትችላለህ ከነዚህ ከተከሳሾች ውስጥ

ተርጓሚ፡- ከተርእየና ትኽእል'ዶ?

5ኛ ምስክር ፡- እወ ይኽእል፡፡

ተርጓሚ አዎን እችላለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም ፡- እሺ አሳየን እስቲ?

5ኛ ምስክር፡- አቶ ኪዳነ በላይ አቶ ኪዳነ አስገዶም

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- እሺ በትክክል አሳይቶል ይመስለኛል፡፡

- ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም የገደላቸው ማን ነው?

ተርጓሚ ፡- ንአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም መን እዩ ቀቲልዎም ?

167

5ኛ ምስክር:- አቶ ኪዳኔ አስገዶም

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳኔ አስገዶም

ዳኛ/ ኃይም/:- አቶ ገ/ስላሴ በሁለቱም በአቶ ኪዳነ በላይና በአቶ ኪዳኔ አስገዶም የተመታ መሆኑን መስርከሃል:: የት አከባቢ እንደተመቱ የምታዉቀው ከሆነስ ?

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ብአቶ ኪዳኔ አስገዶምን ብአቶ ኪዳኔ በላይን ክም ተተኩሱ ከምዝተቐተሉ ፈሊጥካ ኢኻ:: እናኣብ ምንታዩም ከምዝተወቕዑ ኣካሉም ትፈልጦ ነገር አለካ'ዶ?

5ኛ ምስክር:- አሽዑ ኣብርእሶም ተይኮነስ ኣብደረቶም ትክሽኦም እዩ ኣነ ከምዘብሎ:: ደም ድማ ዝፈስስ ዝነበረ ብታይሶም ኦም እዩ ብቱ ኸዳኖም ብጎኒ ብርእሶምስ ኣይኮነን::

ተርጓሚ:- የተመቱት በጭንቅላታቸው አከባቢ አይደለም በእጃቸው አከባቢ ነው:: በትከሻቸው አከባቢ ነው እና ደምም ከወደ ጎናቸው አከባቢ ነበር ሲፈስ የነበረው::

ዳኛ/ ኃይም /:- በሁሉም ጥይቶች ማለት ነው::

ተርጓሚ:- ብናይ ክልቲኦም ጥይት ማለት ድዩ?

5ኛ ምስክር :- እወ

ተርጓሚ:- አዎን

ዳኛ /ኃይም/:- ያ አንደኛው መትቶ ሁለተኛው ሲደግም የግዜ ርቀት ማለት ያኔ ነው የተደገመው ወይስ ግዜ ወስዶ ነው?

ተርጓሚ:- እቲ ሓደ ወቒዑ እቲ ሓደ ክወቕዕ ክሉስ ግዜ ዝነበረ ግዜ ወዲ.የጨኑ ድዮም ደጊሞምሎም ወይስ ናይ ጊዜ ርሕቐት ነይርዎ?

5ኛ ምስክር :- ጊዜ ኣይወሰደን

ተርጓሚ:- ግዜ አልወሰደም

ዳኛ/ ኃይም/ ሟቶቹ የት ናቸው የተቀበሩት?

ተርጓሚ:- እቶም መውቲ ኣብምንታይ እዮም ተቐቢሮም ?

5ኛ ምስክር:- በዚ ሐዚ እዋን ድዩ?

ዳኛ /ኃይም/:- አይደለም ያኔ ?

5ኛ ምስክር:- ኣብዕዲጋ ሮቡዕ ከተማ

ተርጓሚ:- እዛ ዕዲጋ ሮቡዕ ከተማ

ዳኛ/ኃይም/:- በቤተክርስቲያን ነው ወይስ በሌላ ቦታ?

ተርጓሚ:- በቤተክስትያን ድዩ ወይስ ብኻልእ ቦታ?

5ኛ ምስክር:- አፍቱ ዝተረሸንሉ ሜዳ ዕዲጋ

168

ተርጓሚ፡- እዛው የተረሸኑበት ሜዳ ገቢያ ላይ።

ዳኛ/ጋይም/፡- ለምን ቤተክርስትያን አልነበረም?

ተርጓሚ፡- ቤተክርስትያን ስለዘይነበረ ድዩ?

5ኛ ምስክር፡- ማለት ሽሁ እዋን እሳቶም ከምዝሓሰብዎ ዝነበሩ ናይ ወያኔ ኣባል ዝኾነ ሃይማኖት ከምዘይብሉ እዮም ዝግምትዎ ዝነበሩ።

ተርጓሚ፡- በዚያን ግዜ እነሱ እንደሚያስቡት የወያኔ አባል ሃይማኖት እንደሌለው አድርገው ነበር የሚያስቡት።

ዳኛ/ጋይም/፡- ወያኔ ማለት ምን ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ወያኔ ማለት እንታይ ማለት እዩ?

5ኛ ምስክር፡- ሕ.ወ.ሓ.ት ትግራይ ማለት ናይ ውድብ ነፃ ኣውጪ ልዝበገር ቢቃ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡-/ ሕ.ወ.ሓ.ት ማለት ነው እና የሕዝብ ነፃ አውጪ ማለት ነው

ዳኛ/ ጋይም/፡- እሺ ምስክርነት ጨርሰናል እዛ ጋር ይጠብቁ።

- 6ኛ ምስክር

ልዩ ዓ/ሕጊ፡- 6ኛ ምስክር አቶ ሃይለ አብርሃ ይባላሉ። ያው የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረው በክስ 10/አስር/ ላይ ስለተጠቀሱት ሟች ገ/ስላሴ ነጋ እና ሟች ገ/መድህን ገ/ማርያም ይሆናል በዚህ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ጋይም/ ፡- አማርኛ ያውቃሉ /ይችላሉ/ ወይ?

ምስክሩ በእዉነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ የሰጡት ምስክርነት እንደሚከተለው ሰፍሯል

ዳኛ /ጋይም/፡- ስምዎ ማን ነው?

ተርጓሚ፡- ስምኩም መን እዩ?

6ኛ ምስክር፡- ሃይለ አብርሃ

ተርጓሚ፡- ሃይለ አብርሃ

ዳኛ/ ጋይም/፡- ዕድሜ ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኹም?

6ኛ ምስክር፡- 57

ተርጓሚ፡- 57

ዳኛ/ጋይም/፡- አድራሻ ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

6ኛ ምስክር፡- ቀበሌ ዕዲጋ ሮቡዕ

169

ላዕላይ ቤት ፍርዲ
ክልል ትግራይ

ዳኛ/ጋይም/:- ወረዳዉስ?

6ኛ ምስክር:- ዓዕዲ እምባ ስቡሐ ሳዕሲዕ

ተርጓሚ:- ሳዕሲዕ ዓዕዲ እምባ

ዳኛ/ጋይም/:- ጣብያ?

ተርጓሚ:- ጣብያ?

6ኛ ምስክር:- ዕዳጋ ሮቡዕ

ተርጓሚ:- ጣብያ ዕዳጋ ሮቡዕ

ዳኛ/ጋይም/:- ሥራ ምንድነዉ ?

ተርጓሚ:- ስርሕኩም እንታይ እዩ?

6ኛ ምስክር:- ስራሕ ሐረስታይ::

ተርጓሚ:- ገበሬ

ዳኛ/ ጋይም/ :- የመጡበትን ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?

ተርጓሚ:- ዝመፃእኹምሉ ጉዳይ ትፈልጡ'ዶ?

6ኛ ምስክር ይፈልጥ እወ::

ተርጓሚ:- አዎ አውቃለሁ::

ዳኛ/ ጋይም/:- በምን ምክንያት ነው?

ተርጓሚ:- ብምንታይ ምኽንያት እዩ?

6ኛ ምስክር:- ዝመፃእኹዎ ነገር እነ ብአቶ ገ/ስላሴ ነጋይ አቶ ገ/መድህን ገ/
ማርያም ይ::

ተርጓሚ:- በአቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና በአቶ ገ/መድህ ገ/ማርያም ላይ::

ዳኛ/ ጋይም/:- ተከሳሾች እንዴ ተነሱ እስቲ?

- ለነዚህ ተከሳሾች ያውቁዋቸዋል ወይ?

ተርጓሚ:- ንዞም ተኸሰስቲ ትፈልጥዎም'ዶ?

6ኛ ምስክር:- እዞም ተኸሰስቲ ዋኢ ክፈልጦም ይኽእል ክጋንዩም ግን ይኽእል ስለ
መዓልቲ ዝሐፀረ እምበይ ክፈልጦም ይኽእል:: እወ ነዊሕ ጊዜ ስላዝነወሐ
ሐንጎልና ዘሎይ ናይቲ ሽዑ ሐንጎልናይ

ዳኛ/ ጋይም/:-እነ የቆሙት ናቸው ተከሳሾቹ? ቆመው ያሉት ናቸው እና ታውቃቸዋለህ
ወይ?

ተርጓሚ:- እቶም ደው ኢሎም ለለው ተኸሰስትስ ትፈልጥዎም ትኽእሉ'ዶ?

6ኛ ምስክር:- እወ ይኽእል እየ መቸም::

ተርጓሚ:- አዎን እችላለሁ::

ዳኛ/ ጋይም/ :- የሚያውቁዋቸውን እስት ጠጋ ብለው ያሳዩን በያው?

ተርጓሚ፡- ቅርብ ኢልኩም እስኪ አርእዩና?

6ኛ ምስክር፡- ኪዳን አስገዶም፣ ኪዳን በላይ

ዳኛ/ ኃይም/፡- በትክክል አስይተዋልና ይመለሱ ወደ ቦታው

- አቶ ሃይለ ከነዚሁ ካሳዩን ተከሳሾች ጋር ዝምድና ወይም ጠብ ይኖረዋል?

ተርጓሚ፡- ምስቶም ዘርኣኹም ተኸስስቲ ዝምድና ወይ ባእሲ አለኹም'ዶ?

6ኛ ምስክር፡- የብለይን፡-

ተርጓሚ፡- የለኝም፡-

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ልዩ ዓ/ ሕግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አቶ ሃይለ፣ አቶ ገ/ ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም ላይ ልመስክር መጣሁ አሉ፡፡ ምን ስለደረሰባቸው ነው የሚመሰክሩት?

ተርጓሚ፡- ኣብ አቶ ገ/ስላሴ ነጋን ኣብ አቶ ገ/መድህን ገ/ ማርያምን ክምስክር መጺአ ኢልኩም አለኩም፡፡ እንታይ ስለዝበፅሖም እዩ ንሳቶምን?

6ኛ ምስክር፡- እወ እሳቶም ዝበፅሖም ብ71ዓ/ም አፍቲ ዓድና ልዕዳጋ ሮብዕ ቀበሌ ሰብሰባ ተሰብሰቡ ኢሎሙና እቶም ናይ ዓድና ምምሕዳር ነይሮም፡፡

ተርጓሚ ፡- በዚያን ግዜ አስተዳደር የነበረው ወደ ከተማ ዕዳጋሮቡዕ መጥታቹ ተሰብሰቡ ተባልን፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- መቼ ነው የተሰበሰባቹት?

ተርጓሚ፡- ማዓስ ኢኹም ተሰብሲብኩም?

6ኛ ምስክር፡- ናይ ንግሆ ናይ 12:00/ ዓሰርተ ክልተ/ ዕዳጋ ሮቡዕ ተገኒይ ኢሎምና፡፡

ተርጓሚ፡- በጥዋቱ 12:00/ አሥራ ሁለት/ ሰዓት ላይ ዕዳጋ ሮቡዕ ላይ ተገኙተባልን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ መቼ ወር መቼ ዓመተ ምሕረት?

ተርጓሚ፡- ማዓስ ወርሒ ማዓስ ዓመተ ምህረት?

6ኛ ምስክር፡- ወርሒ 4/71 ዓ/ም

ተርጓሚ፡- በ4ኛ ወር በ71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ቀኑስ?

ተርጓሚ፡- መዓልቲ?

6ኛ ምስክር፡- መዓልተ በ27 እዩ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ታድያ እዛ የተባለው ስብሰባ ላይ ተገኝተው ነበር?

ተርጓሚ፡- እሞ አብቲ ዝተብሃለ ስብሰባ'ሽ ተረኺብኩም ኔርኩም'ዶ

6ኛ ምስክር፡- እወ አነ ንግሆ ናይ 12:00 ሰዓት ናይ ንግሆ ተእከቡ ኢሎሙና ሰዓት 12:45 / ሐደ ርብዒ ጎደል/ ናይ ንግሆ አብኡ አትየ፡፡

ላዕላዋይ ቤት ፍርድ

ተርጓሚ፡- በ12:00 ሰዓት እንድትገኙ ተባልን እኔ ለአንድ ሰዓት ሩብ ጉዳይ እዛው ደረስኩኝ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ሲደርሱ ምን አጋጠምት?

ተርጓሚ አብሎ ምስ በፃሕኩም እንታይ አጋጠምኩም?

6ኛ ምስክር፡- አብሎ ብልፀናሕና እንሸዒቱ እትየ እነ አቶ ገ/ስላሴ ነጋይ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምይ ተአሲሮም ሽዑ አብሎ ፀኒሐሙና።

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም እና አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ሁለቱም ታስረው እዛው ቆይን።

ልዩ ዓ/ሕግ፡-እንዴት ነበር የታሰሩት?

ተርጓሚ፡- ከመይ ተአሲሮም ነይሮም?

6ኛ ምስክር፡- ተአሲሮም ነይሮም ብሰንሰል ተአሲሮም ፀኒሐሙና ዓሻዒቱ።

ተርጓሚ፡- በሰንሰለት ታስረው ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከዛስ ምን ቀጠለ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ'ኸ እንታይ ቐፂሉ?

6ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ኪዳን በላይ ለአቶ ገ/ስላሴ ነጋ ወቒዕዎም ብጥይት።

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን በላይ ለአቶ ገ/ስላሴ ነጋ በጥይት መቷቸው

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ከዛስ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ'ኸ?

6ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ኪዳን አስገዶም ደጊምዎም።

ተርጓሚ፡- ከዛ አቶ ኪዳን አስገዶም እንደገና ደገሙቸው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ አቶ ገ/ማርያምስ?

ተርጓሚ፡- ንአቶ ገ/ማድህን'ከ?

6ኛ ምስክር፡- ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ኪዳን አስገዶም ወቒዕዎ።

ተርጓሚ፡- ለአቶ ገ/መድህን ደግሞ ኪዳን አስገዶም መቷቸው

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ ከዛስ ምን ቀጠለ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ'ኸ እንታይ ቐፂሉ?

6ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ እቲ ሰብ እንሸዒቱ ቁሩብ ሰብ እዩ ዝነበረ ክሳብ ሰዓት 3:00/ ሰለስተ/ ናይ ንግሆ እቲ ሰብ ተአኪቡ።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ትንሽ ሰው ነው የነበረው ከዛ እስከ 3:00/ ሶሶት/ ሰዓት ሰው ተሰበሰበ።

6ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ክሳዕ ሰዓት 3:00/ሰለስተ/ሰብ ብበዝሒ መፂኡ

ተርጓሚ፡- ከዛ 3:00/ሶሶት/ ሰዓት ላይ ብዙ ሰው መጣ።

6ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ሰብሲቦም በሉ ኣቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ኣቶ ገ/ስላሴ ነጋ እዚኦም ናይ መታሕት እዩም ናይ መታሕት እንትኾኑሎው ጊዜ ከምዚኦም ክይትኾኑ ጻሕር ዘሓ ናይ መታሕት ስራሕተኛ ስለዝኾኑ ከምዘኦም ክፍት ኩ እንትብል ኢሉና።

ተርጓሚ፡- እነዚህ ሁለቱ ሰዎች የተሐሕት መታሕት የሚሉት ተሐሕት መስለኝ እና የነሱ ሰዎች ናቸው እናንተም እንደዚህ እንዳትሆኑ አሉን።

6ኛ ምስክር፡- ኪዳን አስገዶም

ተርጓሚ፡- ኪዳን አስገዶም

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከዛስ ምን ሆነ ይቀጥሉ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ'ኸ ቀፅሉ?

6ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ክሳብ ሰብሰባ ሰብ ተኣኪቡ ሰብሰባ ውዒልና።

ተርጓሚ፡- ከዛ ሰብሰባ ዋለን።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እስከ ስንት ሰዓት ዋላቹህ?

ተርጓሚ፡- ክሳዕ ክንደይ ሰዓት ፀኒሕኩም?

6ኛ ምስክር፡- ዝፀናሕናዩ ክሳብ ሰዓት ካብ ሰዓት 8:00/ ሸሞንተ/ ኣትሒዝና ክሻብ ሰዓት 10:00/ ዓሰርተ/

ተርጓሚ፡- ከ8:00/ ስምንት እስከ 10:00/ አሥር/ ሰዓት

6ኛ ምስክር፡- ካብኡ ካብዚኣ ሓዚሰሲ ለዝሐፋሽ ልሕዝብይ እምበይ ኣምራይ ሽላይ እዩ ክበልዖም ኔሩ።

ተርጓሚ፡- አሁን ለሕዝቡ ስንል ነው እንጂ አምራና አምራ እንዲበላቸው ይገባ ነበር።

6ኛ ምስክር፡- ግን ካብዚ ላብዚኣ ንዓኻትኩም ዓይኒ ከይኮነኩም ካብዚኣ ላብዚኣ ኪዒትኩም ካብዚ መቓብርኩም ሐዚለ ሲካብዚኣ ቅበርዎም ኢሎሙና።

ተርጓሚ፡- ግን ከዚህ ቦታ ስጥተው ከዚህ ከዚህ ቅበሮዋቸው ብለው ነገሩን።

6ኛ ምስክር ልኾነ ኮይኑ ክፍቲ ክባቢ መዋርታት ኣምዒእና ባዴላ ኣምዒእና ቀቢርና ሰዓት 10:00 / ዓሰርተ/ ሰዓት 12:45/ ዓሰርተ ሓደ ርብዒ ጎደል/ ኣነ ገዛይ ኣትየ።

ተርጓሚ፡- ከዛ ከሰፈር ያለውን መቆፈርያ ምናምን አምጥተን ቀበርናቸው እኔም ለአሥር አንድደ ሩብ ጉዳይ /12:45/ ሰዓት ወደ ቤቴ ገባሁኝ።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- የት ቀበራቹሃቸው?

ተርጓሚ፡- ኣበይ ቀቢርኩምዎ?

6ኛለ ምስክር፡- ኣብኡ ኣፍታ ዘርኣዩና ቦታ ዕዳጋ ሮቡዕ።

ተርጓሚ፡- እዛው ባሳዩን ቦታ እዛ ገበያ ዕዳጋ ሮቡዕ ላይ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- አሁንስ ሬሳቸው የት ይገኛል?

ተርጓሚ፡- ሕዚ`ኸ ሬሳአቶም አበይ ይርከብ?

6ኛ ምስክር፡- ወሲዶምዎ ይመስለኒ አነ ክወስድዎ አይረአኹዩ ግን አልዒሎምዎ እንዳ ምቹአል ወሲዶምዎ እዩ ዝበሃል፡፡

ተርጓሚ፡- እኔ በዓይኔ አላየሁም ግን ወደ ሚካኤል ቤተክርስትያን ወስደዋቸዋል ነው የሚባለው፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛ በፊት የት ነበር እነዚህ መዋች የነበሩት ከመገደላቸው አንድ ቀን በፊት ማለት ነው ከመገደላቸው በፊት የት ነበር የነበሩት?

ተርጓሚ፡- እዞም ክልተ ሰባት እዞም መወተ ቅድሚ ምቕታሎም አበይ እዮም ነይሮም?

6ኛ ምስክር፡- አብኡ እዮም ነይሮም ቀቤሌና እዮም አፍተ ዓዲ ወረዳና እዮም እሞ መታሕት እዩም አሳቶም ናይ ወያኔ እዩም ኔይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ወያኔዎች ናቸው የነበሩት፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እነ ከየት ነው አሁን ለግድያ የመጡዋቸው ከየት ነው የመጡዋቸው ነው የሚለው?

ተርጓሚ፡- በ27 ናብ ምቕታል ከምዕአዎም ከለውስ ካብምንታይ በታ እዩም አምፂኦምዎም?

6ኛ ምስክር፡- አንሕና ክስንቃጣ አምፂአምዎም እዩ ዝበሃል ተአሲሮም አብኡ ተአሲሮም ነይሮም ከስንቃጣ መፂኦም፡፡

ተርጓሚ፡- ስንቃጣ ታስረው ነበር ከስንቃጣ አመጡዋቸው ነው የሚባለው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ በቃኝ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ተከሳሾች መስቀለኛ ጥያቄ ማቅረብ ትችላላቹ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሃ/ሲሮስ ሃዲስ/፡- እሺ አቶ ሃይለ እዛ ግድያ የተደረገበት የገበያ ቦታ ሲደርሱ ብዙሰው ነበር ወይስ?

ተርጓሚ፡- አፍተ ቅትለት ዝተፈፀሞ ዕዳጋ ክትብፅሑ ክለኹም ብዙሕ ሰብ`ዶ ነይሩ ወይስ ከመይ?

6ኛ ምስክር፡- እወ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- አዎን ነበር፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እርስዎ ከሕዝብ መሃል ነበር ከተሰበሰቡ ሕዝብ መሃል ነበር የነበሩት ወይስ በየት በኩል ነበር የነበሩት?

ተርጓሚ፡- እስኹም አብቲ ዝተሰብሰበ ሕዝቢ አብ ማእኸል ዲኹም ኔርኩም ወይስ ብጫፍ ዲኹም ኔርኩም በይን ኔርኩም?

6ኛ ምስክር፡- አነ አብ ማእኸል እየ ነይረ፡፡

174

ተርጓሚ:- እኔ ከማሃል ነው የነበርኩት::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ቁማቹ ነበር የምታዩት ወይስ ተቀምጣቹ?

ተርጓሚ ደው ኢልኩም ዲኹም ትርእዩ ኔርኩም ወይስ ኮፍ ኢልኩም::

6ኛ ምስክር:- ደው ኢልና::

ተርጓሚ:- ቆመን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ቁመው ነበር የሚያዩት?

- እሺ የቦታው አቀማመጥስ እንዴት ነበር

የተገደሉበት ቦታ አቀማመጥ ሰዎቹ የተገደሉበት?

ተርጓሚ:- እቶም ሰባት ተቐተሉሉ ናይ ቦታ አቀማምጣ'ኸ ከመይ ኔይሩ?

6ኛ ምስክር:- እንታይ እሞ ናይ ሰብ አቀማምጣ ከመይ ነገር እዩ አቀማምጣ?

ተርጓሚ:- እንዴት ነው ለቦታው እንዴት ነው አቀማመጥ እንዴት አርገን ነው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ማለት እንዲህ ተዳፋች ዓይነት ወይም እንዲህ አቀበት ነገር ነው ከፍታ ቦታ ነው ወይስ ሜዳ ነው እንደዚህ ነው እንደዚህ ቢገልፁት?

ተርጓሚ :- ዓቐበት ድዩ ቁልቁለት ድዩ ሜዳ ድዩ ወይስ ከመይ ዝበለ እዩ ነይሩ?

6ኛ ምስክር:- ሜዳ እዩ ልዕሊኦ ኮኸሒ አለዋ::

ተርጓሚ:- ሜዳ ነው ከላዩ ላይ ግን አለት አለው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ እንግዲህ በቁመትዎም አጠር ያሉ ይመስለኛል እንዲሁ ፊዚካሊ ሳዩት እና እንዴት ነው ከሰው መሃል ሆነው አርቀው ለማየት ያን ያክል እንዴት ቻሉ? በምን ያህል ርቀት ነበሩ ሰውየው ሲገደል?

ተርጓሚ:- እትም ሰብኢይ ክቕተሉ ከለው እቶም ሰባት ክቕተሉ ከለው ብኸንደየናይ ርሕቐትኔርኩም?

6ኛ ምስክር:- እቶም ሰባት አብማእኸል እቶም ሰብ ዝሞቱ አብ ማእከል ንሕና ከባቢ ንሕና መቶም ረአኹ ንሕና'ዶ ከምዚ እኔና እቶም ሰባት አፍቲ ይሞቱ አለው ይውቅዑ አለው አብቲ ማእኸል::

ተርጓሚ:- እኛ በአንድ በኩል ከተቀመጥን ሰዎቹ ደግሞ የሞቱት ከመሃል ሆነው ነው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሚኾቹ መሃል ሆነወ እናንተ ተመልካቾች እንዲህ ክብ ሰርተው ቀለበት ውስጥ ሆነው ነበር እነዛ ሰዎች ድርጊቱን የፈፀሙት ወይስ እንዴት ነው:: እንትን ሲሉ እንዴት እንደሆን እስቲ ይግለፁልን?

ተርጓሚ:- እቲ ቅትለት ክካየድ ከሎስ ክብ ሰሪሕም ድዩም እቶም ሰባት ዝሞቱ ወይስ ከመይ እዩ::

6ኛ ምስክር:- ክብ ከይሰርሖ በዝሒ ሰብ አይነበረይ::

ተርጓሚ:- ክብ እንዳይሆን ብዙ ሰው አልነበረም::

6ኛ ምንስክር:- ክብ ክይሰርሑስ በዝሒ ሰብ ኣይነበረን እነ ካብቲ ልኣተኹዎ ጊዜ::

ተርጓሚ:- እኔ በገባሁበት ሰዓት ብዙ ሰው ስላልነበረ ክብ አልነበረም::

የ13ኛ ተከሳሽ ተከላካይ ጠበቃ:- ምስክርነቱ ግልፅ ቢሆንልኝ ጥሩ ነው?

6ኛ ምስክር:- በዝሒ ሰብ ብልሞቱ እዩ ዝመፀ::

ተርጓሚ:- ብዙ ሰው ከሞቱ በኋላ ነው የመጣው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተከላካይ ጠበቃ:- ቅድም ግን ምንድን ነው ያሉት ብዙ ሰው ነበረ እዛ በደረስኩበት ሰዓት አዎ ብዙ ሰው ነበረ ያሉት እና የሚምታታ ምስክር ነው የሚሰጡት ያሉት የትኛው እርግጠኛ እንደሆነ ቢያረጋግጡልኝ?

ተርጓሚ:- ዓንተወይ ክበፅሕ ከለኹ ናብቲ ቦታ ብዙሕ ሰብ ነይሩ ኢልኩም ሐዚ ኸአ ድሕሪ ቅትለት እዩ ብዙሕ ሰብ መፂኡ ኢልኩም እና አየናይ እዩ ትክክለኛ ቃል ?

6ኛ ምስክር እሞ እነ አንኸሁ ጊዜ እነ ሰዓት ሐደ ርብዒ ጎደል አትየ በዝሒ ሰብ ካብ ሰዓት 3:00/ ሰለስ/ ድሕር እዩ ዝመፀ በዝሒ ሰብ::

ተርጓሚ:- እኔ የገባሁበት ለአንድ ሰዓት ሩብ ጉዳይ ላይ ነው ብዙ ሰው የመጣው ግን በ3:00/ ሶሥት/ሰዓት ላይ ነው::

የ13ኛ ተ/ ጠበቃ:- በተሰበሰበው ማኀል ላይ ሆነው ሰውየውን ሳዩት ማን ነው ግድያው ሳዩ ርቀቱ ምን ያክል ነበረ እስኪ በሜትር ወይም ይህን ያክል ነው ብለው እስኪ ይግለፁልን::

ተርጓሚ:- እቲ ናይ ቅትለት ዝተኻየደሉ ርሕቀት ክንድምንታይ ነይሩ ወይ ብሜትሮ ወይ ክንድዚ ይኸውን ኢልኩም እስኪ ተዛረቡና?

6ኛ ምስክር:- ንሕና አብቲ ሽዑ ጊዜስ እንኳን ሜትሮ ክንቋፀርሲ ልሕይወትናሲ ባዕልትና ንፈልጦ ኣርና ሽዑ ደማይ ሰብ ብልወደቻ ሕይወተይ እነ ንስኑ ሽዑ አይዚኻክሮን ነይረ::

ተርጓሚ :- በዚያን ግዜ ሜትር እንኳን ሊለካ እና ለራሳችን ፍርሃት ላይ ነን የነበርነው::

6ኛ ምስክር:- አብቲ ግንባርና ብስሩ ስውነትንትናስ እንታይ እዩ ደምዩ ሰብይ እንትወድቅሉሲ ሕይወትና አይነበረናይ ቢቃ::

ተርጓሚ:- በዚያን ግዜ ሰዎች ሲወድቁ ደም አይተን ተደናገጠን ነበር::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እና ሊያውቁት አልቻሉም ማለት በእንትን መግለጫ ነገር ሊሰጡን አይችሉም ማለት ነው ይህን ያክል ነው ከዚህ እንደዚህ ይሆናል በእንደዚህ ርቀት ሁኔን ነው ስንከታተል የነበርነው ብለውን

ተርጓሚ፡- ንክንደዚ ርሕቐት ከይና ኢና ንርእይ ዝነበርና ኢልኩም ክትገልፁልና ኣይትኽእሉን'ዶም?

6ኛ ምስክር፡- ክንድቲ ዝነበርናዮ ኣፍቲ ዝነበርናዮ ካብዙይስ ላብዙይ ንኸን ሰቃ ካብዚ ኣብዚ እንዮ ላብዚ ይኸን ንሕና ሜትሮ መቲርናዮ ክንደዚ ዝበሃል ብሜትሮ ኣይመተርክዎን ኣነ

ተርጓሚ፡- በሜትር ባልመትረውም ርቀቱ ግን ከዚህ ወደዛ ይሆን ነበር እያሉ ነው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እዛው ቁመው ከሕዝቡ መሃል ሆነው ሲያዩ ከእርሷ በፊት ሰው አልነበረም? ሌላ ተመልካች ሰው?

ተርጓሚ፡- ኣብ ሕዝቢ ማእኸል ኮይንኩም ክትርእዩ ከለኹም ኣብ ቅድሜኹም ደው ዝበለ ሰብ ካልእ ኣይነበሮን'ዶ?

6ኛ ምስክር፡- ኣነ ምሳይ ነይሮም ምሳይ ካፍቲ ታሕታይ ምሳይ ዝመፁ ሰብኣይ ኔይሮም ክልተ ሰብኣይ ነይሮም ምሳይ ነይሮም ንሕና እትው ክንብል ልግዚኡ ማዕ ማዕ ኣቢሎምዎም።

ተርጓሚ፡- ከኔ ጋር የመጡት ሌሎች ሁለት ሰዎች ነበሩ እና ልክለ እዛ ስንደርስ ነው ተተኩሶ የተገደሉት።

6ኛ ምስክር፡- ሰብ ብልመፀ ኣካቢቦም ከምዚኦም ክንገብረኩም ኢና።

ተርጓሚ፡- ከዛ ሕዝብ ሲሰበሰብ ሰብስበው እንደ እንዚህ ነው የምናደርጋቹ አሉን።

የ13 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- አሁንም አልመለሱትም እኔ የምለው ያለሁት ሌላ ነበር ከሕዝብ መሃል ሁኚ ነው የምከታተል የነበርኩት ብለው ነበር። ከዚህ በፊት ምንድን ነው ያሉት ከሕዝ መሃል ሁኚ ነበር ግድያው የምከታተለው ብለው ነበረ። እና ግፍያው ሲፈፀም ሰው እንደነበረ ነው የምነግሩን ያሉት ስለዚህ ይህ ከሆነ እርሷ መሃል ውስጥ ከሆኑ ከፊት እና ከአከባቢው ከግራቀኙ ሰው ነበረ ማለት ነው። ከፊት ለፊትዎ ምን ያክል ሕዝብ ነበረ ነው የሚለው ያለሁት እርሷ ጋር ቁም ሲመለከት የነበረ?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ እንታይ ኢልኩም ኔርኩም ቅትለት ክፍፀም ከሎ ኣነ ኣብ ሕዝቢ ማእከል እየ ነይረ ኢልኩም ኢኹም ስለዚ ኣብ ቅድሜኹም ክንደይ ዝኸውን ሰብ ነይሩ?

6ኛ ምስክር፡- እወ እቲ ሽፁ ቅድመይ እወ ኣብ ማእኸል እየ ነይረ ብድሕረይ ሰባት ኔሮም እወ ኣብነት እሲ ሐጎስ ተስፋይ ዝብሃሉ እሲ ልጅ ኣስገዶም ዝበሃሉ ሰባት'ውን ነይሮም ምሳይ ግን ካፍቲ በዝሒ ሰብ ኣፍቲ ቁሩብ ሰብ ዝነበረ ማእኸል እየ ነይረ ኣፍቲ ቁሩብ ሰብ ዝነበረ በዝሒ ሰብ ግን ካብ ሰዓት 3:00 ልደሐር እዩ ዝመፀ።

ተረጓሚ፡- እዛው ትንሽ ሰወ ቢሆንም እኔ ግን ከመሃል ነኝ የነበርኩት ከጎኔ ግን አቶ ሐጎስ ተስፋይና ልጅ አስገዶም የሚባሉ ከጎኔ ነበሩ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከፊት ለፊትዎስ የነበሩት የሰዎች

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ይሄኮ አንድ ዓይነት ጥያቄ እየተደጋገመ ነው?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ስላለመለሱልኝ ነው እንጂ

ዳኛ/ ኃይም/፡- እሺ ምንድን ነው ጥያቄውስ?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ለጠበቃ፡- እኮ ጥያቄየ ምንድን ነው እኔ የምለው ያለሁት መሃል ነበርኩ ነው የሚሉት መሃል ነበርኩ ካለ ግራ ቀኝም አለ ከፊት ከኋላም ሰው ነበረ ማለት ነው፡፡ እና ከጎን የነበሩት እነ ሐጎስ እንትና ናቸው ብሎ ጠቅሰዋል ከፊት ለፊት የነበሩትስ እነማን ናቸው ነው የኔ ጥያቄ እነማን ናቸው ሳይሆን ብዛታቸውስ ምን ያክል ነው?

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ጠቃሚ ነው ብለህ የምታምንበት ከሆነ ጠይቅና ግን እየተደጋገመ ነው ጥያቄው እንጂ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አይ ሰውየው ስላልገለፁልኝ ሊገልፁልኝ ስላልቻሉ ነው ክቡር ፍ/ ቤት፡፡

- እሺ ከፊት የነበሩ ሰዎች እስኪ ብዛታቸውና እነማን እንደሆኑ እንደሁም ብቻል ሰውነታቸው ቁመታቸው ምናምን ይህን ያክል ሜትር ርዝመት ያላቸው ቁመታቸው ከኔ ረዘም ያሉ ናቸው አጠር ያሉ ናቸው ብለው ይግለፁልኝ?

ተርጓሚ፡- አብ ቅድሚትኩም ዝነበሩ ሰባት ደው ኢልኩም አብ ትኪታተልሉ እዋን አብ ቅድሚትኩም ዝነበሩ ሰባት በዝሒም ወይ ድማ ቁመቶም'ውን ካባኹም ዝነውሐ ድዮም ዝሐፅሩ ድዩም ነይሮም እዚአ ግለፁልና?

6ኛ ምስክር፡- አነ እቶም ትሕተይ ዝነበሩ ሰባት ለይመውቃትሲ ብትሕተይ የነበሩይ እቶም መውቃት ብትሕተይ ነይሮም ከምዚ ኢሎም እቶም ምውቱት ብትሕቴና ነይሮም ናረዐና ከምዚ ጌርና ከምዘ ንርእዩ አለና አብዚ ተዘርጊሖም ነይሮም ብድሕረይ ግን ብጎነይ ግን ከምዚጌሮም ሰባት ነይሮም ብትሕተይ ግን ክስተውዕሎም አይክእልይ፡፡

ተርጓሚ፡- ከፊት ለፊት የነበሩት ያው የሞቱት ሰዎች ናቸው እያየናቸው ከኋላየ ከጎኔ ግን ሰዎች ነበሩ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ተከሳሽን ከዛ በፊት ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፡- ንቶም ተኸሰስቲ ቅድሚ ሐዚ ትፈልጥዎም'ዶ?

6ኛ ምስክር፡- እቶም ተኸሰስቲ?

ተርጓሚ፡- እወ ንዞም ተኸሰስቲ?

6ኛ ምስክር፡- ካብኡ ንድሕር አየ ዝፈልጦም።

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ነው የማውቃቸው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ታድያ ያኔ እዛ ግድያው ሲፈፀም እኝህ አቶ ኪዳን አስገዶም ናቸው እኝህ እንደገና አቶ ኪዳን በላይ ናቸው ብለው ለመለየት እንዴት ቻሉ?

ተርጓሚ፡- አፍተ ሽዑ እዋን አፍተ ቅትለት ዝተፈፀመሉ ጊዜ እዚኦም አቶ ኪዳን በላይ እዚኦም ድማ አቶ ኪዳን አስገዶም እዩም ኢልኩም ንምፍላይ ከመይ ጌርኩም ፈሊጥኩም?

6ኛ ምስክር፡- እሺ እዚአቶም ዝፈለጥናዮም ባዕልቶም እዩም ፀዊዮሙና ስሞም ባዕልቶም እዩም ነጊሮሙና አብነት እዚእ እንእዞም ሰባት እዚአቶም ባዕልቶም እዩም ነጊሮምዋ።

ተርጓሚ፡- ስማቸው እራሳቸው ነው የነገሩን።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በቅደም ተከተል እኝህ ተጎጂዎቹ ሲገደሉ ተከሳሾቹ ይዘውት የነበሩት የመሳርያ ዓይነት ሊገልፁልኝ ይችላሉ?

ተርጓሚ፡- እቶም ተኸሰስቲ እንታይ ዓይነት መሳርሒ ሒዞም ከምዝነበሩ ክትገልፁልና ትኽእሉ'ዶ?

6ኛ ምስክር፡- አነ መሳራእየ ነይርዎም ናይ ኪዳን በላይ ንውሕ ዝበለት ብረት ሪአ እየ ናይ ኪዳን አስገዶም'ውን ሐጺር ብረት ሪአ።

ተርጓሚ፡- የአቶ ኪዳን በላይ ረዘም ያለ የአቶ ኪዳን አስገዶም ደሞ አጠር ያለ መሣርያ ነው ያየሁት።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ጥያቄያን ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- የተረሳ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ በ13ኛ ተከሳሽ?

ልጨምር ማለት ይቻላል

- እሺ አስራ አራተኛ ተከሳሽ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ አያሌው/፡- እሺ አቶ ሃይሉ የአቶ ኪዳን በላይ የሥራ ድርሻ ያውቁታል?

ተርጓሚ፡- ናይ አቶ ኪዳን በላይ ናይ ስራሕ ሓላፍነት ትፈልጥዎ'ዶ?

6ኛ ምስክር፡- መን ኪዳን በላይ ኪዳን በላይ ባዕልቶም እዩም ንሕና ወረዳና እዩም ንፈልጦ ነገር አነ ናይ ይዞታ መሬት ናይ ኪዳን አስገዶም ናይ ወረዳ ምምሕዳር እዩም ትብሉና ዝነበሩ መን እዩ'ኸ ከመይ ከ ኢኹም መንይ መንይ ኢኹምከ ንሕና ከምዚ ኢና እዞም መታሕት እዚኦም ንሕና ኪዳን አስገዶም አነ ኪዳን በላይ ዝበሉ፡-

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- አጭር ነው ጥያቄው የኪዳነ በላይ የስራ ሓላፊነት ምንድንነው ነው?

ተርጓሚ፡- እታ ጥያቄ ሐፃር እያ ናይ አቶ ኪዳነ በላይ ናይ ስራሕ ሓላፍነት እንታይ እዩ ዝብል እዩ?

6ኛ ምስክር፡- ናይ ኪዳነ በላይ ናይ መሬት ይዞታ።

ተርጓሚ፡- የመሬት ይዞታ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ታድያ የመሬት ይዞታ ሰራተኛ ገበሬዎችን ወይም አርሶ አደሮችን መሬት ከማከፋፈል ውጭ ሌላ የፖለቲካ ስልጣን ነበረው እንዴ እዛን ግዜ?

ተርጓሚ፡- እሞ እንድሕር ናይ መሬት ይዞታ እንድሕር ኮይኑ ስርሑስ አፍቲ ሽዑ እዋን ሐደ ናይ መሬት ይዞታ ሰራሕተኛ ካብ ንሐረስታይ መሬት ምክፍፋል ሓሊፉ ናይ ፖለቲካ ሓላፍነት ነይርዎ ድዩ?

6ኛ ምስክር፡- እንታይ እሞ ይፈልጥ ዝፈልጠ ነገር የብለይን።

- እቲ ናይ ይዞታ መሬትስ ባዕልቶም እዮም ነጊሮሙና እቲ እንሽዑ እኒጋግሮአምሲ እነ ናይ መሬት ይዞታ ኪዳነ በላይ ናይ መሬት ይዞታ ኪዳነ አስገዶም ናይ ምምሕዳር ወረዳ እዩ ኢሎሙና አሽዒቱ እቲ ነገር ዝመፀና እቲ ሽዑ ጊዜ`ውን ንሕና ካፍቲ ዝፀወይና ቃላት ብሐቂ እንሽዑ መሲሉ ይሰምዐና ኢሉ ብቲ ዝነበረ ብኸያትይ ዋይ ዋይ ከይንብል።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ማለት ከአረእስት ውጭ ነው። ማለት ይቋረጥልኝ እና ጥያቄየ?

ተርጓሚ፡- እና ራሳቸው ለተናገሩት አቶ ኪዳነ በላይ የመሬት ይዞታ አቶ ኪደነ አስገዶም ደግሞ አስተዳደር እንደነበሩ ራሳቸው በገለፁልን ምክንያት ነው።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እንዳልሞቱ እና ሁለተኛ በተተኮሰ ጥይት ለሞሞታቸው እንዴት ነበር ያዩት?

ዳኛ/ ኃይም/፡- የተመሰከረውን መሰረት አድርጎ ይጠይቅ ነው ከችሎት የሚባል ያለው።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ተመስክሯል እኮ ታድያ ማለት መጀመርያ ተተኩሰና አለሞሞታቸው ሲረጋገጥ ሁለተኛ በተተኮሰ ጥይት ነው የሞቱት ምናምን ተባለ ማለት ሪከርዱ እንደገና መስማት ይቻላል?

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምን ነበረ ጥያቄውስ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ጥያቄው አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እንዳልሞቱ ማለት መጀመርያ በተተኮሰ ጥይት እንዳልሞቱ እና ደግም ሁለተኛ በተተኮሰው ጥይት ለሞሞታቸው ማለት እንዴት ነው ያረጋገጡት? በምን ያህል ሁኔታ ማለት

180

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

በሽምን ዓይነት ሁኔታዎች ሆነው ነው ያረጋገጡት ማለት ይሄ ደግሞ ከተመሰከረ ውጭ አይደለም?

ዐ/ህግ/ ጋይም/:- አሁን እዛ ላይ የሚነሳ ያለው መጀመርያ ተመተው ስላልሞቱ ሁለተኛ ተደገመ ተብሎ አልተመሰከረም ነው የሚል

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- አቶ ገ/ስላሴ'ኮ መጀመርያ ኪዳን በላይ እንደዚህ ተኩሶ ከመታቸው በኋላ እንደገና በኪዳን አስገደም ጥይት ነው የሞቱት ምናምን ብለው ነው የመሰከሩት ምናልባት ሪከርዱ መስማት ይቻል እንደሆነ?

ዐ/ህግ/ ጋይም/:- አይደለም የሞት ነገር አልተነሳም በምስክርነት ነው የሚባል ያለው የመደገሙ ሁኔታ ተመስክሯል አንዴ መትቶ ሁለተኛ ደግሞ አከሌ ደግሞታል::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ ክቡር ፍ/ቤት የማይቀበለው ከሆነ እንስቸ አለሁ::

ዐ/ህግ/ ጋይም/:- እንስህ ሳይሆን የሞሞቱ ሁኔታ ስላልተነሳ በዛ መልክ አይጠይቅ ነው የሚባል ያለው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- እሺ እንስቸ አለሁ ተቀብየ አለሁ::

- ስንት ጥይት ነበር የተተኮሰው የዛን ግዜ ?

ተርጓሚ:- ክንደይ ጥይት እዩ ተተኳሱ? አፍቲ ሽዑ እዋን ?

6ኛ ምስክር:- አነ ጹርጋ አርባዕተ ይኸውን::

ተርጓሚ:- ወደ አራት የሚሆን::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አቶ ገ/ስላሴ ኑጋ በየትኛው የሰውነታቸው ክፍል አከባቢ ነበር መጀመርያ የተመቱት?

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ስላሴ ኑጋ መጀመርያ አበይናይ ሰውነቶም እዩም ተወቒዖም?

6ኛ ምስክር:- ሰውነቶም ንሕና እግሮም'ዶ ኢዶም አይበልናዩዎም'ዶ ትንቀብርሎ ጊዜ ግን እዚቶም ተወቒዖም ትንቀብር ኢና ዝረአናዩም::

ዐ/ህግ/ ጋይም/:- እዚህ እዚህ የሚለውን እያገለፁ ቢመስክሩ የሚቀረፅ ስለሆነ?

ተርጓሚ:- እቲ አብዚ ቦታ አብዚ ቦታ ትብሉ ተለኹምሲ ዝቕረፅ ዘሎ ስልዝኾነ ተዛረብዎ አብዚ ቦታ ክትብሉ ከለኹም አብ ምንታይ ምኳኑ?

6ኛ ምስክር:- እሞ ናይ አቶ ገ/መድህን አብዚቶም እዩ ዝነበረ ርእሶም እዚቶም ፣ አብዚቶም፣

ተርጓሚ:- እንታይ ኢዩ ትብሃል?

6ኛ ምስክር:- ርእሶም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የአቶ ገ/ስላሴ ኑጋ?

6ኛ ምስክር:- አቶ ገ/ ስላሴ ኑጋ'ውን እዚኢቶም ነይሩ::

(181)

- እቲ ቁስሊ እና ዝረአናዩ እምበር እዚ ኩሉ ደም እዩ ዝነበረም በይ እቲ ከኣልዕሉም ጊዜ ኩሉ ደም እዩ ዝነበረ።

ተርጓሚ፡- ሰናንሳቸው ያው ሁሉ ደምነው የነበረ የአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ጭንቅላታቸው አቶ ገ/ስላሴ ደግሞ

- አቶ ገ/ስላሴ'ከ አምንታዩም እዩም ተወቒዩም?

6ኛ ምስክር፡- ኣብዚኢቶም እዩ ነይሩ እዚቶም ኣብ ጎኖም።

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ ስላሴ ደግሞ በጎናቸው።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ጨርሻለሁ ጥያቄዩ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ተፈቅዶልናል? እዛ አከባቢ ከነዚህ ሰዎች ውጭ ሌላ የነበረ ሰው አለ?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ቦታ ብዘይካ እዚኦቶም ክልተ ኻልእ ዝነበረ ሰብ ነይሩ'ዶ?

6ኛ ምስክር፡- እንታይ'ዝኾን?

ተርጓሚ፡- ምን የሚሆን?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማለት ሁኔታውን የሚከታተል ታጣቂ ኃይል ምናምን ሊሆን ይችላል?

ተርጓሚ፡- ዝተዓጥቐ ኣካል ክኸውን ይኽእል እቲ ኩነታት ዝከታተል ሰብ ነይሩ'ዶ ኻልእ?

6ኛ ምስክር፡- ነይሩእዩ።

ተርጓሚ፡- አዎን ነበሩ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ታድያ ከነዚህ ውስጥስ የተኮሰ ሰው አልነበረም?

ተርጓሚ፡- ካፍቶም ሰባት ንሳቶም'ከ ዝተኮሰ ሰብ አይነበረን'ዶ?

6ኛ ምስክር፡- የረአኹዎምዩ ዝተኮሰ።

ተርጓሚ፡- እኔ አላየሁም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ጋይም/ ፡- ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የለኝም

የፍርድ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እሺ አቶ ሃይለ አብርሃ ከማኞች ጋር ዝምድና አሎት?

ተርጓሚ፡- ምስቶም መወቲ ዝምድና አለኩምዶ?

6ኛ ምስክር፡- የብለይን

ተርጓሚ ፡- የለኝም

182

ፌደራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ... ችሎት

ዳኛ/ ታደሰ/:- በእነ አቶ ገ/ ስላሴ ኑጋ እና አቶ ገ/ መድህን ገ/ ማርያም ግድያ ሲፈፀም የአቶ ገ/ ስላሴ ኑጋ ይሁን የአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ቤተሰብ ነበሩ?

ተርጓሚ:- አፍቲ ሽዑ ናይ አቶ ገ/ ስላሴ ኑጋን ናይ አቶ ገ/ መድህን ገ/ ማርያም ክቅተሉ ከለው ናይቶም መወቲ ቤተሰብ አፍቲ ቦታ ነይሮም'ዶ?

6ኛ ምስክር:- ናይኖም ናይቶም መወቲ? አነ አይረአኹዎምይ::

ተርጓሚ:- እኔ አላየሁም::

ዳኛ/ ታደሰ/:- የሚያስታውሱት ነገር ካለ?

ተርጓሚ:- ትዝክርዎ ነገር ተሃልዩ?

6ኛ ምስክር:- ዝዝክሮ የብለይን::

ተርጓሚ:- የሚያስታውሰው ነገር የለም::

ዳኛ/ ኃይም/:- ቅድም ሲመሰክሩ እነዚህ እነ ገ/ ስላሴ ኑጋ ሲገደሉ ከኔ ጋር የመጡት ሁለት ሰዎች ብቻ እንደነበሩ የሚል ምስክርነት ሰጥተዋል በመስቀለኛ ጥያቄ:: ይሄ እንዴት ነው እርግጠኛኖት ወይ በያቸው?

ተርጓሚ:- አፍቲ ቅትለት ክፍፀም መዓልቲ ምሳይ ዝመፁ ክልተ ሰባት ጥራሕ ነይሮም ኢልኩም ኢኹም?

6ኛ ምስክር:- እወ ነይሮም ሽዑማ ሰባት ናይቶም ሞወቲ አይኮኑይ እቶም ምሳይ ዝነበሩ ሰባት ናይቶም ሞወቲ አይኮኑይ::

ተርጓሚ:- ከኔ ጋር የነበሩ ሰዎች የሞቀቶች ቤተሰቦች አይደሉም::

ዳኛ/ ኃይም/:- አይደለም የሕዝቡ ብዛት ያኔ እነ ገ/ስላሴ ኑጋ ሲገደሉ ሦስቱ ብቻ ነበሩቱ ማለት ነው ወይ?

ተርጓሚ:- እቶም ባዓል አቶ ገ/ስላሴ ክቅተሉ ተለው ሰለስቲኹም ጥራሕ ዲኹም ኔርኩም ማለት ድዩ?

6ኛ ምስክር:-ኖ ሰለስቴና እንተይኮነሲ ምንባር ነይሮም ግን ገሊኦም ብዙይ ነይሮም ገሊኦም ብዙ አብዙ እንዩ ነይሮም እቶም ሰባት ግን እቶም ምሳይ ዝመፁ አነ ዘስተውዕሎም እቶም ምሳይ ዝአተው እቶም ዝበልኩዎም ሰባት ምሳይ ዝአተው ክምዚ እልና ጠጠው እልና ምስአቶም ኮፍ ኢልና እሳቶም እየ ዘስተውዕሎም

ተርጓሚ:- ከኔ ጋር የነበሩትን ከኔ የነበሩት ሁለት ሰዎች ነው እንጅ እማስተውለው ሌሎችን ሰዎች በዛ በዛ የተቀመጡማ ነበሩ::

ዳኛ/ ኃይም/ በግምት ስንት የሚያክል ነው ነበረ ያኔ?

ተርጓሚ በግምት ክንደይ ዝኸውን ሰብ ነይሩ?

183

6ኛ ምስክር፡- ብግምት? ብግምት'ማ ጸርጋ ምስ ገባር ዝበለ 15/ ዓሰርተ ሐሙሽተ ይኸውን ዝገብር እዩ ነይሩ ዝመስለኒ ብዙይ ነይሩ እሳቶም ብዙይ ወጺቶም እንተለው እንሽዑ ብዙይ ገፁ ገምጢሉ ብዙይ ገፁ ገምጢሉ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ጥያቄው አጭር ነው ያኔ እነ ገ/ስላሴ ኑጋ ሲገደሉ ምን ያክል ሰው ነበረ በግምት ነው?

ተርጓሚ፡- ብግምት ክንደይ ሰብ ነይሩ አፍቲ ቦታ?

6ኛ ምስክር፡- አፍቲ ቦታ አነ ምሳይ ዝነበሩ 5ተ / ሓሙሽተ ዝኾኑ ሰብአይ አየ አስገዶም፣ አየ ሓጎስ ተስፋይ ሐዚለሲ እዚአም እዩም ዝነበሩ ምሳይ ግደይ ሕሙይ ዝበሃሉ ነይሮም ልግደይ ሕሙይ

ዳኛ/ ኃይም/፡-ጥያቄው ያኔ እነ ገ/ስላሴ ኑጋ ሲገደሉ እዛ አከባቢ የነበረ የሰው ብዛት ምን ያክል ነበረ በግምት?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ቦታ እቶም ሰባት ክቕተሉ ከለው ብግምት ክንደይ ሰብ ነይሩ?

6ኛ ምንስክር፡- ብግምት 15/ ዓሰርተ ሐሙሽተ/ ልኾን ነይሩ እንሽዑ ግን ላበዝሐ ከይዱ ሰዓት 3:00/ ሰለስተ/ እንትኾን ግን ብዙሕ ሰብ መጺኡ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ በግምት ወደ 15/ አሥራ አምስት የሚሆን ሰው ነበር በኋላ ላይ ግን እየበዛ 3:00/ ሶስት/ ሰዓት አከባቢ ሲሆን እየበዛ መጣ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- በስንት ሰዓት ናቸው የተገደሉት እነ ገ/ስላሴ?

ተርጓሚ፡- ብኽንደይ ሰዓት እዩም ተቐቲሎም እቶም ሰባት?

6ኛ ምስክር፡- ሰዓት 1:00/ ሐደ/

ተርጓሚ፡- አንድ ሰዓት ላይ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስለዚህ በ1:00/ አንድ ሰዓት ላይ 15/ አሥራ አምስት / ሰዎች ብቻ ነበሩቹ ማለት ነው ወይ?

ተርጓሚ፡- ስለዚ አፍቲ ሰዓት 1:00/ ሐደ/15/ ዓሰርተ ሐሙሽተ ሰባት ጥራሕ ኔርኩም ማለት ድዩ?

6ኛ ምስክር፡- እነ 15/ ዓሰርተ ሐሙሽተ/ ዝረአኹዎም ኛዓ 15 ዝኾኑ ኣብኡ ብግምት እየ የቖፀርኩዎምዩ ብግምት ግን ካብ 15ዝውሕደ እየ ዝብል።

ተርጓሚ፡- በቁጥር አልቆጠርኩዋቸውም ግን በግምቴ ግን 15/ አሥራ አምስት/ ይሆናሉ ነው የሚለው።

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ያኔ እርሷ የነበሩበት ቦታ እና ግድያ የተፈፀመበት ቦታ ርቀት ከዚህ እስከ በሩ ድረስ ብለው መስክረዋል ቅድም። ያኔ በግምት ስንት ሜትር ይሆናል?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ እቶም ቅትለት ዝተፈፀሞን እቲ ንስኻትኩም ዝነበርኩሙሉ ቦታን ክብዝን ናብቲ በሪ ዝኸውን ነይሩ ኣልኩም ኢኹም እዚ ርሕቐት ብሜትሮ ክንደይ ይኸውን ኢልኩም ትግምቱ?

6ኛ ምስክር፡- ብሜትሮ እሞ ኣነ እቲ ግምተይ ገሚተ ኣለኹ ሜትሮ ዘይሰፈርክዎ ክንድዚ ክብል ኣይክእልን እየ።

ተርጓሚ፡- እኔ በሜትር ስላልለካሁት ይሄን ሊል አልችልም።

- እዩ ርሕቐት ክትገልፁ ከለኹም ካብዚ ናብቲ በሪ ኢልኩም ኔርኩም በሪ ክትብሉ ከለኹም ኣየናይ በሪ እዩ

6ኛ ምስክር፡- እቲ ርሕቐቱ ካብዚ ናፍቲ ልነበርናዩ ተቐሚጥናዩ ዝነበርና ይኸን ግን ሜትሮ ለይመተርክዎ ኣነ ክንድዚ ሜትሮ እዩ ኢለ ዘቕምጦ ነገር የብለይን።

ተርጓሚ፡- ርቀቱ ከዚህ ውጭ ተቀምጠንበት ከነበረበት ቦታ ይሆናል ሜትሩ ግን ሊለከው አልችልም።

ዳኛ/ ኃይም/ ያ ግምቱ ቅድም ሁለት መቶ ምናም ተብሎ የተገመተም ስላለ በእርምጃ ቢላካልን ከዚህ እስከ የሚባል ያለው አከባቢ ምስክሮች እስካሉበት ድረስ ያለው ርቀት አንድ ፖሊስ አስር አለቃ እንግዲህ ተባበሩን እና ከዚህኛው እስከ ምስክሮች እስካሉበት ድረስ?

አስር አለቃ በወታደራዊ አረማመድ 51 / አምሳ አንድ/

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስለዚህ በቅድም ምስክሬነትም 200/ ሁለት መቶ ተብሎ የተገመተው በአሁኑ የሚስተካከል ሆኖ ወደ በግምት ወደ 51/አስማ አንድ/ ሜትር ይሆናል ማለት ነው።

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ሰው 15/ አሥራ አምስት/ የሚያክል ብቻ ከሆነ ያ ሁሳ ርቀት ለምንድን ነው የመጣው?

ተርጓሚ፡- እንድሕር ሓዚ ኣብኡ ዝነበረ ሰብ 15/ ዓሰርተ ሓሙሽተ/ ጥራሕ ኮይኑ ንምንታይ እዩ ክንድኡ ርሕቐት ድአ ኣድልዩ?

6ኛ ምስክር፡- ሰብሲ ፈርሑ እዩ ርሕቐት ዝነበረ ፍርሕ ነይርዎ እቲ ርሕቐት።

ተርጓሚ፡- ሰው ስለፈራ ነው ወደ ኃላ ፈቀቅ የሚል የነበረው።

ዳኛ/ ታደሰ/ አቶ ሃይለ ቅድም ሲመሰክሩ ምን ብለዋል እንዚህ መቀኞች ሲገደሉ እናንተም እንደዚህ ዓይነት ተግባር ከፈፀማቹ ይህንን ድርጊት ነው የሚጠብቃቹ ብለውናል ብለዋል። ይህንን ከ3:00/ ሦስት/ ሰዓት በኃላ ነው የተደረገው ንግግር ነው ወይስ ከ3:00/ ሦስት/ ሰዓት በፊት ነው?

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ ክትዛረቡ ከለኹም ንሰኻትኩም'ውን ከምዚ እንድሕር ጌርኩም ከምዚአቶም ኢኹም ክትግበሩ ተባሂልኩም ኔርኩም እና እዚ ዘረባሲ ቅድሚ 3:00/ ሰለስተ/ ሰዓት ድዩ ወይስ ድሕሪ 3:00/ሰለስተ/ ሰዓት እዩ ተዘሪቡ?

6ኛ ምስክር፡- ድሕሪ ሰለስተ ሰዓት ሰብ ብልበዝሒ ሰብ ብሌተአከበ።

ተርጓሚ፡- ሰው ከተሰበሰበ በኋላ ከ3:00/ ሦስት/ ሰዓት በኋላ ነው።

6ኛ ምስክር፡- ብዙሕ ሰብ ብልመፀ።

ተርጓሚ ፡- ብዙ ሰው ከመጣ በኋላ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ግድያው ከተፈፀመ በኋላስ ምን ተሰራ?

ተርጓሚ፡- ቅትለት ምስተፈፀመ ብድሕሪኡ'ኸ እንታይ ተገይሩ?

6ኛ ምስክር፡- እንታይ ክገበር እሞ ቅበርዎም ምእታኻትኩም እዩ እምበይ አሞራይ ገዳምይ ክበልዖም ነይሩ።

ዳኛ/ ታደሰ/ አንዴ አንዴ አቶ ሃይሉ ቀብር የሚመጣው'ማ ከስብሰባ በኋላ ነው?

ተርጓሚ፡- ቀብሪ ዝመፅኡ'ኮ ድሕሪ 3:00/ ሰለስተ/ ሰዓት እዩ ድሕሪ ስብሰባ እዩ?

ዳኛ/ ታደሰ/ የኔ ጥያቄ ግን በ1:00/ አንድ / ሰዓት አከባቢ ነው ግድያው የተፈፀመው እስከ ሦስት ሰዓት ምን ሲሰራ ነበር?

ተርጓሚ፡- ሐደ ሰዓት እንድሕር ቅትለት ተፈፂሙ ክሳዕ 3:00 / ሰለስተ/ ሰዓት እንታይ እንደተሰርሐ ነይሩ?

6ኛ ምስክር፡- ሱቕ ኢሉ ሰብ እስካብ ዝእካብ ሱቅ ኢሉ ሰብ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- ሰው እስኪሰበሰብ ድረስ ዝም ብሎ ነበር።

ዳኛ/ ታደሰ/ ስለዚህ በዚያን ግዜ የነበረው ግድያው ሲፈፀም 15/ አሥራአምስት/ የሚሆን ሰው ነው የነበርነው ነው ያሉት። በዚህ ላይ እርግጠኛ ኖት?

ተርጓሚ፡- አፍቲ እዋን ንሱ እቲ ቅትለት ክፍፀም ከሎ 15/ ዓሰርተ ሐሙሽተ ኻብውን ሰባት ኢና ኔርና ኢልኩም ኢኹም። በዚስ እርግጠኛ ዲኹም?

6ኛ ምስክር፡- እሞ እቲ ሽዑ እነውን እርግፀኛ እየ። እቲ እንሽዑ ትምቲ ተሰው ጊዜ ካብኡ ብግምተይ ካብኡ የለይ። ብልሞቱ ግን ሰብ እሳመፀ እሳመፀ ሰብ ብልበዚሐ እዩም ለልፋፋልና ሰብ ብልበዝሐ እዩ።

ተርጓሚ፡- በኔ ግምት በዛ ሰዓት ግድያው በሚፈፀምበት ሰዓት ከ15 ሰው በላይ ነበር አልልም ሰው ከበዛ በኋላ ከ3:00/ሦስት/ ሰዓት በኋላ ላይ ግን ያው ነው የተናገሩን።

ዳኛ/ ኃይሚ/፡- እሺ ከ3:00/ ሦስት/ ሰዓት በኋላስ የተሰበሰበው ሕዝብ ግምት ውስጥ ምን ያክል ነበር?

180

ተርጓሚ- ድሕሪ 3:00/ሰለስተ/ ሰዓት'ከ እቲ ዝተሰብሰበ ሕዝቢ ግምቱ ክንደይ የኸውን ነይሩ?

6ኛ ምስክር:- ዋይ ግምቱ መሊኡ እዩ ነይሩ ሙሉእ ቀበሌ ሙሊኡ እዩ ነይሩ ሰብ:: ክሳብ ዓድና ዝመፅእስ ብዙሕ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ:- ብዙ ሰው ነው የነበረው::

ዳኛ/ ኃይም/- አቶ ሃይለ ምስክርነት ጨርሰዋልና እዛ ጋር ይጠብቁ

ልዩ ዓ/ ሕግ:- 7ኛ ምስክር አቶ ታደሰ ገ/መድህን ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረበት ክስ 10 ላይ ስለሞቱት ሁለቱ ማኞች ማለትም አቶ ገ/ ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መ ድህን ገ/ማርያም ይሆናል:: በዚሁ ጭብጥ መሰረት እንዲ መስክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/ :-መሓላ ይፈፅሙ?

ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለው ምስክርነት ሰጥተዋል::

ዳኛ/ ኃይም/:- ማን ነው ስምዎ?

ተርጓሚ/ወ/ት አዳነች ተስፋይ/:- ሽምኩም መን'ዩ?

7ኛ ምስክር:- ታደሰ ገ/መድህን

ተርጓሚ:- ታደሰ ገ/መድህን

ዳኛ/ ኃይም/ :- ዕድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድሜኹም?

7ኛ ምስክር:- 42

ተርጓሚ:- 42

ዳኛ/ ኃይም/ :- አድራሻ?

ተርጓሚ:- አድራሻኹም?

7ኛ ምስክር:- ቀበሌ ዕዳጋ ሮቡዕ

ተርጓሚ:- ቀበሌ ዕዳጋ ሮቡዕ

ዳኛ ኃይም/:- የት ወረዳ?

ተርጓሚ :- አብምንታይ ወረዳ?

7ኛ ምስክር ዓዕዳ እምባ

ተርጓሚ:- ዓዕዳ እምባ

ዳኛ/ ኃይም/ ጣብያ?

ተርጓሚ:- ጣብያ?

7ኛ ምስክር:- ጣብያ ዕዳጋ ሮቡዕ

(189)

ተርጓሚ፦ ጣብያ ዕዳጋ ሮቡዕ
ዳኛ/ ኃይም/ ሥራ?
ተርጓሚ፦ ስራሕኩም?
7ኛ ምስክር፦ ገበሬ
ተርጓሚ፦ ገበሬ
ዳኛ/ ኃይም/ ፦ የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?
ተርጓሚ፦ ዝመፃእኹምሉ ጉዳይ ትፈልጡ'ዶ?
7ኛ ምስክር፦ ይፈልጥ እየ
ተርጓሚ፦ አውቃለሁ
ዳኛ/ ኃይም/ ፦ ስለምን ጉዳይ ነው?
ተርጓሚ፦ ስለ ናይ ምንታይ ጉዳይ እዩ?
7ኛ ምስክር፦ ስለ ናይ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ስለ አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም።
ተርጓሚ፦ ስለ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ስለ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም።
ዳኛ/ ተከሳሾች እንደ ተነሱ?
- እነዚ ተከሳሾች ያውቋቸዋል ወይ?
ተርጓሚ፦ ንቶም ተኸሰስቲ ትፈልጥዎም'ዶ?
7ኛ ምስክር፦ እወ ይፈልጦም እየ።
ተርጓሚ፦ አዎን አውቃቸዋለሁ።
ዳኛ/ ኃይም/፦ ሁለቸውን ነው? እነዚ የቆሙት?
ተርጓሚ፦ ንኹሎም ዲኹም ትፈልጡ?
7ኛ ምስክር፦ አይ ዝተፈለዩ ክልተ ሰብ ኢየ።
ተርጓሚ፦ ከነሱ የተለዩ ሁለት ሰዎችን ነው።
ዳኛ/ ኃይም/፦ እነማን?
ተርጓሚ፦ በማል መን?
7ኛ ምስክር፦ አቶ ኪዳነ አስገዶም፣ አቶ ኪዳነ በላይ።
ተርጓሚ፦ አቶ ኪዳነ በላይና አቶ ኪዳነ አስገዶም።
ዳኛ/ ኃይም/፦ መለየት ይችላሉ ወይ ከተከሳሾች መሃል ?
ተርጓሚ፦ ካብ ተኸሰስቲ ማእኸል ክትፈልዩዎም ትኽሉ'ዶ?
7ኛ ምስክር፦ ማለት ክፈልጦም ይኽእል ዘይክፈልጦም ይኽእል እየ ጊዜ ስለዝነወሐኒ።
ተርጓሚ፦ ግዜ ስለረዘመ ላውቃቸውም ላለውቃቸውም ይችላለሁ።
ዳኛ/ኃይም/፦ እሺ ይምኩሩ እስቲ ይሂዱ እና እዛ ጠጋ ይበሉና ለችሎቱ ያሳዩን?
- ጠጋ ማለት ይችላሉ ወደ እነሱ?

188

7ኛ ምስክር፡- አቶ ኪዳነ አስገዶም አብዚ መበል 3ይ እንደው እዞም ቀይሕ ኣብይ፡፡ እዚኦም እዩም ኪዳነ በላይ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- አሳዩኝ እስቲ?

- በትክክል አሳይተዋል እና ይመለሱ ወደቦታው
- ከነዚሁ ተከሳሾች ጋር ዝምድና ወይም ጠብ ይኖራል?

ተርጓሚ፡- ምስ ተኸሰስቲ ዝምድና ወይ ባእሲ አለኩም ድዩ?

7ኛ ምስክር፡- አይብልናን

ተርጓሚ፡- የለንም

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ዋና ጥያቄ ይጠይቁ ልዩ ዓ/ ሕግ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አቶ ታደሰ የመጣሁት ስለ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም እና ስለ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ለመስክር ነው ብለዋል፡፡ ምን ስለደረሰባቸው ነው የሚመስክሩት?

ተርጓሚ፡- ስለ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም እና ስለ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ክምስክር ኢየ መጺአ ኢልኩም አለኹም እንታዩ ስለዝኾኑ እንታይ ስለዝኾኑ እንታይ ስለዝበፅሖም ኢኹም ክትምስክሩ መጺኹም?

7ኛ ምስክር፡- አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም አቦይ ንዓይ ወላድየይ እዩም አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ምንም አቅራብ የብልናን፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም የኔ ወላጅ አባቴ ናቸው ስለ አቶ ገ/ ስላሴ ነጋ ግን ዝምድና የለንም፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡-ምን ተደረጉ ምን ስለደረሰባቸው ነው የሚመስከሩት?

ተርጓሚ፡- እንታይ ስለዝበፅሖም ኢኹም ክትምስክሩ መጺእኹም

7ኛ ምስክር፡- እዋ ክምስክር ዝመፃእኹ ን3ተ ዓመት ን3ተ ወርሒ ዝአከል ኣብ ማዕፃ እምባ ተአሲሮም ነይሮም ብዕለት 26 ተአዊጁና አኼባ አሎ ተባሂሉ ዕፃጋ ሮቡዕ ብዕለት 27 ግን

ተርጓሚ ፡- በ3/ሦስት/ ወር አከባቢ ታስረው ነበር ከዛ በ26 ስብሰባ እንዳላ ለ27 ታወጀ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- መቸ ነው ወሩ እና ዓመተ ምህረቱን ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- ወርሑን ዓመተ ምሕረቱን ግለፁልና?

7ኛ ምስክር፡- ዓመተ ምሕረቱ በ1971 ዓ/ም እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- በ1971 ዓ/ም ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ ወሩስ?

ተርጓሚ፡- ወርሑ'ኸ ማዓስ እዩ?

7ኛ ምስክር፡- 4ይ ወርሒ

ተርጓሚ፡- በ4ኛው ወር

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ የት ነበር እንድትሰበሰቡ የታዘዛቹት?

ተርጓሚ፦ ኣበይ እዩ ክትስብሰቡ ኢኹም ተእዚዝኩም?

7ኛ ምስክር፦ ልዕዳጋ ሮቡዕ

ተርጓሚ፦ ዕዳጋ ሮቡዕ

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ ከዛ እንዴት ደረስክ አንተ?

ተርጓሚ፦ ሽዑ ከመይ በጺሕካ ናብቲ ቦታ ንስኻ?

7ኛ ምስክር፦ እቺ ኣብ ስንቃጣ ከለው ክወፁ እዩም ዝበሃል ድምጺ ስለዝነበረኒ ሳብሉ ስለዝመሳለስ ዝነበርኩ ተመፁ ከመፁ እዩም ተዘይመፁ ስንቅ ሒዘ ክወርድ እየ ንስንቃጣ ዝበሃል ብ11:00/ ሓደ/ ሰዓት ኣብ ዕዳጋ ሮቡዕ ክደርስ ኪኢለ እየ።

ተርጓሚ፦ ስንቃጣ ላይ እመላለስ ስላነበር ስንቅ ይዤ ከዛ ከተመለሱ ተመለሱ ካልሆነም ብየ ከተለቀቁ ጥሩ ካልሆነ ስንቅ ላድርስ ብየ በአንድ ሰዓት አከባቢ እዛ ደረስኩኝ ዕዳጋ ሮቡዕ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ ስትደርስ ምን አጋጠመህ?

ተርጓሚ፦ ክትብፅሀ ከለኻ እንታይ ኣጋጢሙካ?

7ኛ ምስክር፦ ኣብኡ ክደርስ ከለኹ ኣብኡ ኣትው ምስበልና መሲኦም ኣብኡ ድማ ከይንጸንሳዩ ናይ ሞት ናይቶም ወለዲ ኣጋጣሚ ኣጋጢሙኒ ናይ ምውቃዕ።

ተርጓሚ፦ እንደደረስኩኝ

7ኛ ምስክር፦ ኣብኡ ብልበጺሕኩ ንሳቶም ኣብኡ ኸለና ደበኽ ኢሎም ኣብኡ ደማ ተወቒያም ትትወድቁ ሪአ እየ ማለት እዩ

ተርጓሚ፦ እዛ እንደደረስኩኝ እነሱ ወዲያውን ደረሱ እንደደረሱም ወዲያውን ሲገደሉ አይቸ አለሁ።

ልዩ ዓ/ሕግ፦ እንዴት ነው የተገደሉት እስቲ ዝርዝሩን ግለፀው?

ተርጓሚ፦ ከመይ ከምዝተቐተሉ ዝርዝሩ ግለፁልና?

7ኛ ምስክር፦ ዕቡቕ እዋ ከመይ ከምዝተቐተሉ ዝብል መጀመርያ ኣቶ ገ/ስላሴ ነጋ፣ ኣቶ ኪዳን በላይ ወቒያምዎም።

ተርጓሚ፦ መጀመርያ ለአቶ ገ/ ስላሴ አቶ ኪዳን በላይ መቱዋቸው።

7ኛ ምስክር፦ ብድሕሪኡ ምውዳቕ ኣብዩም ኣቶ ኪደን አስገዶም እንደገና ወቒያም ኣውዲቆምዎም።

ተርጓሚ፦ ከዛ አልወድቅ ሲሉ እንደገና አቶ ኪዳን አስገዶም መትተው ጣልዋቸው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ እሺ ከዛስ?

ተርጓሚ፦ ብድሕሪኡ'ኸ?

7ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ድማ ለአቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም አቶ ኪዳነ አስገዶም ወቒዖመ አውዲቖምዎም።

ተርጓሚ ፡- ከዛም በኋላ ደግሞ ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም አቶ ኪዳነ አስገዶም መትተው ጣሉዋቸው።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- በምንድን ነው የመቱዋቸው?

ተርጓሚ፡- ብምንታይ እዩም ወቒዖምዎም?

7ኛ ምስክር፡- ብዠኸነ ነገር አንሻዒቱ እቲ መሳርሒ ክፈልዩ አይከአልኩን ናይ አቶ ኪዳነ በላይ ሕፅር ዝበለ ነይሩ ናይ አቶ ኪዳነ አስገዶም ግን ንውሕ ዝበለ ብረት ነይሩ ማንነቱ ግን ምስቲገጠር ምኻና ክንፈልዩ አይከአልናን አንሻዒቱኡ።

ተርጓሚ፡- የመጣርያው ዓይነት የኔ ነው ብዬ ሊለይ አልችልም ግን አቶ ኪዳነ በላይ አጠር ያለ አቶ ኪዳነ አስገዶም ደግሞ ረዘም ያለ መጣርያ ይዘው ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከተገደሉ በኋላስ ምን ተከናወኑ?

ተርጓሚ፡- ምስተቐተሉኽ እንታይ ተገይሩ?

7ኛ ምስክር፡- ካብዝቐተሉ ልደሐር እቲ ሰብ መጀመርያ ብዙሕ አይተአከበን ነይሩ መጀመርያ ክጅምር አዩ ነይሩ ደሐር ግን እቲ አኼባ 3:00 ን4:00 ከባቢ ተአኪቡ።

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ብዙ ሰው አልተሰበሰበም ነበር በኋላ ላይ ግን ወደ 3:00 ሰዓት 4:00 ሰዓት አከባቢ ግን ብዙ ሰው ተሰበሰበ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ስለ ሰው አመጣጥ እስቲ ዘርዘር አርገህ ግለፀው እንዴት ነው ሰው የሚመጣው?

ተርጓሚ፡- ከመይ እዩ እቲ ሰብ አመፃፅኡ ግልፂ ዘርዚካ እስኪ ግለፀልና?

7ኛ ምስክር፡- እቲ ሰብ አማፃፅኡ አኼባ ተበሂሉ ብዕለት 26 ስለዝተአወጀ ብአኼባ ምኽንያት እዩ ዝመፀ ናብኡ።

ተርጓሚ፡- ሰው የመጣው በ16 ቀን ለ17ስብሰባ አለ ተብሎ ስለተነገረው ነው የመጣው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አመጣጡ ሁሉም በአንዴ ነው የሚመጣው ወይስ እየተንጠባጠበ ነው።

ተርጓሚ፡- ከመፅእ ከሎ እቲ ሰብ እንደተንጠባጠበ ድዩ ዝመፅእ ነይሩ ወይስ ኩሉ ብሐደ እዩ ተአኪቡ?

7ኛ ምስክር፡- እቲ ሰብ ጠብጠብ እናበለ እዩ መጺኡ እምበር ኩሉ ብሐደ ጊዜ ተአኪቡ ዝመፁ ምኽንያት አይኾነን።

ተርጓሚ፡- እየተንጠባጠበ ነው የተሰባሰበ የመጣው።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- ከዛ ሕዝብ ሲሰበሰብ ምን ሁኔታዎች ተከናወኑ?

191

ተርጓሚ፡- ሕዝቢ ምስተሰብሰበኸ እንታይ ኩነታት ተኻይዱ?

7ኛ ምስክር፡- ሕዝቢ ምስተሰብሰበ ካብ 4፡00/ አርባዕተ/ ንድሕር ካብ 4፡00 ንደሕር በበየከባቢኡ ሱቕ ኢሉ ጠብ ጠብ እናበለ ምስአተዩ አኽበምዎ ነይሮም ደሕር እንደገና መሊሶም ኩሉ እቲ ሕዝቢ አኪቦም እዚአቶም ተ.ሐ.ሕ.ት ናይ ተ.ሐ.ሕ.ት አባላት ናይ ተ.ሐ.ሕ.ት ንብረት ሒዞም ዝፀንሑ አዩም ፀረ መንግስቲ እዮም ተቐቲሎም ዘለው ኢሎም አቶ ኪዳን አስገዶም ክእውጁ ዊዒሎም።

ተርጓሚ፡- የአቶ ኪዳን አስገዶም በዛን ግዜ ሕዝቡን ሰብስበው እነዚህ የሞቱት የተ.ሐ.ሕ.ት አባላት ወይንም የተ.ሐ.ሕ.ት ንብረት ይዘው የተገኙ ናቸው ብለው ሲናገሩ ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ የተገደሉት ሰዎች የት ነው የተቀበሩት ?

ተርጓሚ ድሕሪኡ'ኸ እቶም ዝሞቱ ሰባት አብምንታይ ተቐቢሮም?

7ኛ ምስክር፡- ዝተቐተሉ ሰባት አብአ እዮም ዝተቐበሩ ምኽንየቱ እዚአም አይቕበሩን ክቕበሩ የነበሮምይ ግን ንሕዝቢ ንዓኻትኩም ከምችይ አብኡ ቀበሩዎም ኢሎም አብቲ ከባቢ መቲሮም ሂቦም ባዕሎም ኪዳን በላይ፣ ኪዳን አስገዶም።

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳን አስገዶም እነዚህ ሰዎች መቀበር አልነረባቸውም ሆኖም ግን ለሕብረተሰቡ ሲባል እዚህ ይቀበሩ ብለው በሚትር ለክተው መሬት ሰጡን እባው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እባው ሲባል ምኑ ቦታ ላይ?

ተርጓሚ፡- አብኡ ክብሉ ኸለውስ አበይ እዩ እቲ ቦታ?

7ኛ ምስክር፡- አብ ዕዳጋ ሮቡዕ እዩ አብ ባዕሉ።

ተርጓሚ፡- እባው ዕዳጋ ሮቡዕ እዛ ቦታ ውስጥ ነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ አሁንስ የት ይገኛሉ የሄ አፅማቸው?

ተርጓሚ፡- ሐዚ'ኸ እቲ ዓፅማቶም አበይ ይርከብ?

7ኛ ምስክር፡- ዓፅሞም ብ82ዓ.ም አውፂአና አብ እንዳሚቻኤል ሐዊሰ ዝተብሃለ ቦታ ይርከብ።

ተርጓሚ፡- በ82ዓ/ም አውጥተን ወደ ሚካኤል ሐዊሰ የተባለ ቦታ ወስደናቸዋል።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ ስንቃጣ ታስረው እያለ ሂጄ ጠይቃቸው ነበር ብለዋል። ይታ ሰሩበት ምክንያት ምን ነበረ?

ተርጓሚ፡- አብ ስንቃጣ እናሃለው ይኸድ ይሐቶም ነይረ ኢልካ ኢኻ ስለዚ ናይ መእሰሪአም ምክንያት እንታይ እዩ?

7ኛ ምስክር፡- መእሰሪኦም ምኽንያት ኣባላት ናይ ሕ.ወ.ሓ.ት ናይ ተ.ሓ.ሕ.ት ተባሂሎም ተወሲዶም እዮም ባዕሎም ደማ ዕጥቓት እዮም ኔይሮም።

ተርጓሚ፡- የታሰሩበት ምክንያት የተ.ሐ.ሕ.ት አባላት ናቹ ተብለው ነውም በዛን ግዜም እነሱም ተ.ሐ.ሕ.ት አባላትም ነበሩ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- መስቀለኛ ጥያቄ መጠየቅ ትችላላቹ ተከሳሾች? የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሃ/ኪሮስ ሐዱስ/፡- እሺ አቶ ታደሰ ከዚህ በፊት ተከሳሹን ያውቋቸው ነበር ማለት ከዛ በፊት ያኔ ግድያው ሲፈፀም እዛ ቦታ ተገኝቸነው ያየሁዋቸው ብለዋል። ከዛ በፊት ያውቋቸው ነበር እንዴ?

ተርጓሚ፡- ቅድሚ እቲ ናይ ቅትለት መዓልቲ ንቶም ተኸሰስቲ ትፈልጥዎም ኔርኩም'ዶ?

7ኛ ምስክር፡- ኣብ ወረዳ ዛዕዳ እምባ እናወረድኩ ይፈልጠም እየ።

ተርጓሚ፡- ወረዳ ዛዕዳ እምባ ሲወርድ አውቃቸው ነበር።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ሥራቸው ምን ነበር እዛ ያኔ?

ተርጓሚ፡- ስራሕቶም እንታይ ኔይሩ?

7ኛ ምስክር፡- ኣቶ ኪዳነ ኣስገዶም እስተዳደር እዮም ነይሮም ኣቶ ኪዳነ በላይ ደማ መሬት ይዞታ እዮም ነይሮም።

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ አስገዶም አስተዳደር ነበሩ አቶ ኪዳነ በላይ ደግሞ የመሬት ይዞታ።

7ኛ ምስክር፡- ኣቶ ኪዳነ በላይ እንደገና ተወሳኺ ሥራሕ ነይርዎም ምኽንያቱ ክንዕር ኣይክእልን እምበር ሕጊ ኣስከባሪ'ዶ ግዝዕ ተባሂሎም ተወሳኺ ስራሕ ከምዝነበሮም እየ ዝፈልጥ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ስለ አቶ ኪዳነ አስገዶም ብቻ ጥት የሚጠይቆት ያለሁት እና ስለሳቸው ብቻ እንዲመልሱልኝ?

- እሺ ግድያው ሲፈፀም እዛ ነበርኩ ብለዋል በስንት ሰዓት እዛ የደረሱት?

ተርጓሚ፡- እቲ ቅትለት ክፍፀም ተሎ ኣብኡ ነይረ ኢልኩም ኢኹም ብክንደይ ሰዓት ኢኹም ናብኡ በጺሕኩም?

7ኛ ምስክር፡ኣነ ንሐደ ዕስራ ጎደል ይኸን ኣፍቲ ኣባቢ ኣፍቲ ቦታ ኣትየ እየ።

ተርጓሚ፡- ለአንድ ሃያ ጉዳይ አከባቢ/ አከባቢ/ እዛ ቦታ ገባሁኝ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በአከባቢው ሰው ነበረ አልነበረም?

ተርጓሚ፡- ኣፍቲ ከባቢ ሰብ ነይሩ'ዶ ኣይነበረን?

7ኛ ምስክር፡- እቲ ሰብ ገና ኣብ ምእታው ዝነበረ ኣነ ደማ ገስጊሰ እየ መጊአ ግን ኣፍቲ ከባቢ'ውን ዝኣተወ ዝወሐደ ቁፅሪ ኣትዩ ዝነበረ ክኸውን እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- በዛን ግዜ ትንሽ ሰው የገባ ነበር እኔም ገስግሼ ነው የደረስኩት፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ጥሩ እሺ እኝህ ተጎጂዎች ማለት አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/ መድህን ገ/ ማርያም ታማቂ ነበሩ ነው ያሉኝ ታማቂ ነበሩ ሲሉ ለማን ነው ለመንግስት ነው ወይስ ለየትኛው ቡድን ነበር ታማቂ የነበሩት?

ተርጓሚ፡-አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን አቶ ገ/ስላሴ ነጋን ዕጡቓት ነይሮም ኢልኩም ኢኹም፡፡ ናይ መንእም እዩ ናይ መንግስትድዩ ወይስ ናይ ምንታይ ዕጡቓት እዩም ነይሮም?

7ኛ ምስክር፡- ናይ ሕ.ወ.ሐ.ት ዕጡቓት እዩም ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- የሕ.ወ.ሐ.ት ታጣቂዎች ነው የነበሩት፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የሕ.ወ.ሐ.ት ታጣቂዎች ነበሩ ነው የሚሉኝ እሺ የተ.የዙት ምን ሲ.የደርጉ ነው የሕ.ወ.ሐ.ት ታጣቂ ከነበሩ ምን ሲ.የደርጉ ነው የተ.የዙት ሰዎቹ?

ተርጓሚ፡- እንደሕር ናይ ሕወሓት ተዓጠቕቲ ነይሮም እንታይ ክገብሩ ተረኺቦም እዩም ተተሒዞም?

7ኛ ምስክር፡- ማለት ኣፍቱ ወርሒ እሱ ኣፍቲ ጥቅምቲ ወርሒ ኣብ ጓደይ ዝፀናሕኹ ኣይክንኩን ግን ካብ ዝወሰድዎም በታ ኸአ ከፊልዩ ኣይከእልን ካብ ደራ ኣከባቢ እዩም ሒዞም ወሲ.ዶሞም ካብ በረኻስ ይኹን ካብ ገዛስ ይኩን ክነፅር ኣይከአልኩን ካብ ዝወሰድዎም በታ፡፡

ተርጓሚ፡- ከየት ቦታ እንደሆነ የወሰድዋቸው ከቤት ይሁን ከበረሃ ይሁን በትክክል ሊ.የውቀው አልችልም ምክንያቱም እኔም በ፤ በጥቅምት ወር አከባቢ እዛው አልነበርኩም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ አይ ኃላ ምናልባት በወሬ ወሬ ምናምን የሰሙት ነገር ይኖራል መቸስ ስለመወሰዳቸው እስከ አውቁ ድረስ ሊ.ያዙዋቸው ሲ.ጠይቋቸው ከነበሩ ወይም ከሳቸው አንደበት ከተከሳሾቹ?

ተርጓሚ፡- እንደሕር ኬድኩም ትሕትዎም ኣርኩም እንተኸይንኩም ወይከ ኣብስብ ኸዝረብ ስሚዕኹም ትኾኑ ብናይ ኣወሳስደኦም እና ከመይ እዩ፡፡

7ኛ ምስክር፡- ብስብ ክጥይቕ ተለዥ ቀትሪ ኣብ መንገዲ ክኸዱ እንተለው ኣድብዩም ሒዞምዎም፡፡

ተርጓሚ፡- ሰው ጠይቄ እንዳወቅኩት ቀን ላይም እየሄዱ እያለ አድብተው ቆይተውን ነው የያዙዋቸው፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ግድያው ሲፈፀም ያው መጀመርያ እኝህ አቶ ኪዳነ በላይ በሁለት ጥይት እንደመቱዋቸውና ቀጥሎ እንደገና እተኮ ኪዳነ አስገዶም እንደመቱዋቸው የተናገሩት እና አቶ ኪዳነ አስገዶም ከመቱዋቸው በኋላ ነው የወደቁት ብለዋልና ማለት መትተው የጣልዋቸው አቶ ኪዳነ አስገዶም በአቶ ኪዳነ በላይ በተተኮሰ ጥይት ስላለወደቁ ነው?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳነ አስገዶም ብዝ

7ኛ ምስክር:- አቶ ኪዳነ በላይ ዝተኮስዎ ጥይት ስለዘየውደቐም አቶ ኪዳነ አስገዶም ክደግምዎም ከለው ወዲቑም አቶ ገ/ስላሴ ነጋ::

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ አቶ ኪዳነ በላይ በመቱዋቸው ጥይት ስላልወደቁ አቶ ኪዳነ አስገዶም እንደገና ደግመው ነው የጣልዋቸው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- መጣል ማለት ያው ወደ መሬት መውደቃቸውን ነው እንግዲህ የሚያረጋግጡት እርስዎ?

ተርጓሚ:- ምውዳቕ ከትብሉ ተለኹም ናብ መሬት ምውዳቕም ኢኹም ተረጋግፁልና ዘለኹም ማለት ድዩ?

7ኛ ምስክር:- እወ እንታይ ድአ ሰብ ተወቒዑ ላብ መሬት እዩ ዝወድቕ እምበር ላበይ ድአ ክወድቕ::

ተርጓሚ አዎ እንግዲህ ሰው ተመትቶ ወደ መሬት ነው የሚወድቀው እያሉ ነው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ማለቱ ወድቆ መዳንም አለ ወድቆ መሞትም አለ እና ይህንን ነው ሊለይሉኝ የፈለግሁት?

ተርጓሚ:- አነ

7ኛ ምስክር:- በቃ ንሰም ካልአይ ግዜ ክውቅዑ ክድሕኑ ስለዘይከአሉ ወዲቆም::

ተርጓሚ:- በሁለተኛው ሊድኑ ስላልቻሉ ነው የወደቁት::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/:- የተረሳ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ በ13ኛ ተከሳሽ በኩል::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ሟቹ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ሲመታ ምን አከባቢ ነበር የተመታው በጥይት ማለት ነው?

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ ስላሴ ክውቃዕ ተሎ አብምንታዩ እዩ ተወቒዑ?

7ኛ ምስክር:- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ክውቃዕ ተለው አነ ካብዚ ርእሰም ንዓቐብ ዝረአኹዎ ጥይት የለን አብ ሕቖአም ይኹን አብ ልበም ይኹን ግን አነ ንዓርሰይ አብዚ ከባቢ ዘሎ ገዛ ተፀጊዐ አብስንባዩ እየ እነበርኩ:: ስለዚ ተወቒዮም ክወድቁከለው ጥራይ ሪአ ምውዳቕ ምስአበዩ ድማ አቶ ኪዳነ አስገዶም ትደግምዎም ሪአ

እምበር ማለት የጠበቕኩን ናብአቶም ተጠበቖ ደማ ንባዕለይ ኣብ ሕይወት ፍርዲ ዝነበርኩ እየ::

ተርጓሚ:- ቀረብ ብየ አላየሁም መጀመርያ አቶ ኪዳነ በላይ እንደመቱዋቸው እና በሁለተኛው አቶ ኪዳነ አስገደም እንደጸገሙዋቸው አይቻለሁኝ ሆኖም ግን ከአንገታቸው በላይ ተመተው አላየሁም ልባቸው አከባቢ ይሁን ምናቸው እንደሆነ ግን

7ኛ ምስክር:- ማለት ካብ ክሳዶም ንቁልቁል ተወቒዖም እዮም ዝወደቁ እምበር:-

ተርጓሚ:- ከአንገታቸው በታች ተመተው እንዲወደቁ ነው የማውቀው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ምን ያክል ርቀት ነበረ ሰውየው ከተመቱበት በምን ያክል ርቀት ሁነው ነበር ይህን ድርጊት ሲከታተሉ የነበሩት እርስዎ

ተርጓሚ:- ክንድምንታይ ዝኸውን ርሕቐት ነይሩ እቶም ሰባት ዝወደቕሉን ተወቒዖም ዝወደቕሉን ንስኻትኩም ደው ኢልኩም ትርእይሉ ዝነበርኩም ቦታን ክንድምንታይ ርሕቐት ነይሩዎ?

7ኛ ምስክር:- ኣፍ-ቲ ከባቢ ቀረባ ሱቕ ኢሉ ኣፍ-ቲ ፀግዒ ማይጳ ገዛውቲ ስለ ዝነበረ ኣብኡ ሱቕ ኢልና ኣፍ-ቲ ፀግዒ ገዛ ኢና ተፀጊዕና ነይርና ቀረባ እዩ ደማ እቲ ቦታ ::

ተርጓሚ:- ቅርብ ነው እዛ አከባቢ ቤት ስለነበረ እዛ ተጠግተን ነበረ,የ ምናይ የነበረው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አሁን ቅርበቱ በእንትን በግምት ቢያስሉልኝ ነው የሚያውቀውና በእንደዛ ቢያስቀምጡት?

ተርጓሚ:- እቲ ርሕቐቱስ ብግምት ተቐመጥኩሙ-ሉ?

7ኛ ምስክር:- ዕቡቕ ብግምተይ'ውን 30/ ሰላሳ/ ሜትሮ ይኸውን እዩ::

ተርጓሚ:- በግምት ወደ 30/ ሰላሳ/ ሜትር ይሆናል::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ 30/ ሰላሳ/ ሜትር ርቀት ላይ ሆነው ታድያ ደረታቸው ላይ ይመቱ ምን ሌላ ቦታ ላይ ይመቱ በምን ነበር ያወቁት በምን ሊያውቁት ቻሉ?

ተርጓሚ:- ኣብ 30 / ሰላሳ/ ሜትሮ ርሕቐት ከይንኩም ኣብ ደረቶም ምውቁዑ ወይስ ኣብካልእ ይውቅዑ ከመይ ጌርኩም ኢኹም ክትርእይ ኪኢልኩም?

7ኛ ምስክር:- ማለት ካብ ርእሰም ንዕቕብ መጀመርያ ክውቅዑ ከለው አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ደም ክደምዩ ስለዘይረአኹ::

ተርጓሚ:- ከመጀመርያ ሲመቱ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ከአንገታቸው በላይ ደም ሲደማ ስላላየሁኝ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ. ታድያ ጥይቱ ደረታቸው ላይ ማረፉስ እንዴት አወቁ ነው የሚሉው ያለሁት?

ተርጓሚ፡- አብደረቶም ምዕራፉ'ኸ ከመይ ጌርካ?

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ. ምናልባት እየተሰተካከለ ቅድም በእርግጠኝነት አላስቀመጠም ምስክሩ የተናገረው ደረታቸው ይሁን ምናቸው ላይ ይሁን አላየሁም ግን ከእንገት በታች መሆኑን ነው የሚያዉቁው ብሎ ነው እርግጠኛ የሚሆነው አሁን ደግሞ ደረታቸው ላይ መሆኑ በምንድን ነው የምታረጋግጠው እየተባለ ነው እና ይሄ እንትን እየተባለ ቢስተካከል እርግጠኛ የሆነበት ከአንገት በላይ አለመሆኑን ነው የሚለው ከዛ በታች ያለውን ክፍል ምን ላይ ነው የነበረው የሚለውን እርግጠኛነት ስላልተናገረ አሥር ግዜ እየደጋገመ ባይጠየቅ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ. ምስክሩ ሲናገሩ ያው ካንገት በታች ካንገት በላይ አልተመቱም ከአንገት በታች ሆነው ግን ደረታቸው አከባቢ ነው የተመታው ሲሉ ሰምተናል፡፡ ምናልባትም ከረከርዱ ማዳመጥ ይቻላል እና ይህንን መሰረት አድርጌ እየጠየቅኩ ነው ያለሁት እንጅ ከእንትን ውጭ አልጠየቅኩም እና ጥያቄው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- በተለይ በደረት ላይ ተመተዋል ተብሎ አልተመሰከረም ነው፡፡ በጭንቅላት ላይ እንዳልተመታ ደም ስላልታየ ጭንቅላቱ ላይ አልተመታም ከዛ በታች ግን በሆነ አከባቢ እንደተመታ ዓይነት ነው የተሰጠ ምስ ክርነት፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማለት ማረጋገጥ እምፈልገው ነገር ስለለ ነው ክቡር ፍ/ቤት ይህንን የምጠይቆት ያለሁት እና ሰውየውም ደረት አከባቢ ነው ያሉት ደረት አከባቢ እሺ. ጥያቄው በዚሁ ይነሳ እና ሌላ ጥያቄ ልጨምርበት እዚሁ ላይ?
- ደረጋቸው አከባቢ ካልተመቱ ሌላ አከባቢ ወይም የተመቱበት ቢታ በእርግጠ ኝነት ይሄ ነው ብለው ሊጠቁሙኝ ይችላሉ? በተለይ እንደገና በሁለተኛ ተኩስ በአቶ ኪዳነ በላይ ማነው በአቶ ኪዳነ አስገዶም በተተኮሰው ጥይት የትኛው የሰውየው አካል የሚቹ አካል ተመቶ ነው የወደቀው ይህንን አስተካክለው ቢገልፁልን?

ተርጓሚ፡- ብናይ አቶ ኪዳነ አስገዶም ጥይት አበይናይ አካሎም እዩም ተወቒዖም?

7ኛ ምስክር፡- እሺ. እሞ አነ ከስተኻኽል እንተኾይነስ. ርእሰም ዘይደመየ ስለዝረአኹ እየ ርእሰም የረአኹዎን ዝበልኩ እምበር ካብክሳደም ንዕቅብ ኣብምንታይ ኣብ ልቢ ድዩ ኣብ ካብዲድያደም ፈሲሱ ዓለበእም ተዓይኑስ ምስ ክዳኖም እዩም ምስ ክዳኖም ደም አቶ ኪዳነ አስገዶም ምስደገምዎም ወዲቖም፡፡

196

ተርጓሚ ከእንገታቸው በላይ ምንም ነገር አላየሁም ከአንገት በታች ግን እንጀታቸው ይሁን ልባቸው አከባቢ ይሁን በማላውቀው ልብሳቸው ደም ደምቶ ነበር:: እና አቶ ኪዳነ አስገዶም በደገምዋቸው ጥይት እንደገና ወደቁ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ ጥያቄ,የን ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/:- 14ኛ ተከሳሽ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ አያሌው/:- ግድያው ሲፈፀም በአከባቢ ምን ያህል የሚሆን ሕዝብ ነበር?

ተርጓሚ:- እቲ ቅትለት ክፍፀም ተሎ አብቲ ከባቢ ክንደይ ምንታይ ዝኸውን ሕዝቢ ነይሩ?

7ኛ ምስክር:- እነ እቲ ሕዝቢ ክቑፅሮ አይክእልኩን ምኽንያቱ አበይ እዩም ዝቕተሉ አለው አፍቲ ከባቢ ደማ ዝተወሰነ ሰብ እዩ ኣትዩ ዝነበረ እምበር ሙሉእ ብምሉእ ኣትዩ ዝነበረ ሰብ አይነበረን::

ተርጓሚ:- በዛን ግዜ ሊቆጥር አልቻልኩም ምክንያቱም አባቴ ናቸው የሚገደሉት ሌላ ግን ሕዝቡ ሙሉ በሙሉ አልገባም ነበር::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አይ ቁጥሩን ይህን ብለህ ባልትገልፅልን እንደው ለምሳሌ የቀበሌው ሕዝብ ነበረ ምናምን እንደዚህ ማለት ይቻላል?

ተርጓሚ:- ቁፅሩ ብትክክል እዚ ተዘይበልካ ዋላስ ክንደዝኸውን ናይ ቀበሌ ምናምን እናበልካስ ትገልፅ ትኽእል ኢኻ ይብለካ?

7ኛ ምስክር:- እሺ እሞ ምሳይ ዝአተው ሰባት ክልተ ዓበይቲ ሐው አቦታተይ ነይሮም ሐደ ጎረቤተይ አርባዕተ ሰብ ነይሮም ምሳይ ካልእ'ውን አፍቲ ከባቢ ልዕሊ 15/ዓሰርተ ሐሙሽተ ልዕሊ 20/ ዕስራ/ ይኸውን ሰብ አብ አእንጎልኡ ነይሩ::

ተርጓሚ:- ከኔ ጋር አራት ሰዎች ነበሩ ሁለት አጎቶቼና ሁለት ጎረቤቶቼ ነበሩ:: ሌላም ከ15/ አሥራ አምስት/ 20 ሃያ የሚሆን ሰው በየእንትኑ ነበረ::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የመሬት ይዞታ ሰራተኛ ምን የሚሰራ ነው?

ተርጓሚ:- ናይ መሬት ይዞታ ሰራሕተኛስ እንታይ ዝሰርሕ እዩ?

7ኛ ምስክር:- ዋ ናይ መሬት ይዞታ ሰራሕተኛ ስርሑ እንታይ ከምዝሰርሕ አይፈልጥን ብቻ መሬት ይዞታ ከምዝኾኑ አፍቲ ቅትለት'ውን ብአካል ስለዝረአኹዎም እየ ዝምስክር ዘለኹ እምበር እንታይ ይስርሑ አብ ወረዳ ዝፈልጦ ነገር የለን::

ተርጓሚ:- ስራቸው የመሬት ይዞታ ምን እንደሆነ አላውቅም እኔ ግን በዛን በግድያው ግዜ በአካል ስለአየሁዋቸው ነው የሚመሰክር ያለሁት::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- እኬ ከበረሃ ሲያዙ እና አቶ ገ/ስላሴ ማን እንደያዛቸው የምታውቀው ነገር አለህ?

197

ተርጓሚ፡- ካብ በረኻ ክተሐዙ ክለው ብዓል አቶ ገ/ስላሴ መን ከመዝሐዞም ትፈልጥዎ ነገር አለኩም'ዶ?

7ኛ ምስክር፡- ማለት ቅድም ኢለለ ተዛሪበ ነይረ ይመስለኒ አብ ጥቅምቲ ወርሒ አይነበርኩን አብ ዝመፃእኩሉ ጊዜ ድማ ተአሲሮምፀኒሖሙኒ ኢለ ገሊፀ እየ። ስለዚ መን ከምዝሐዞም'ውን ክፈልጥ አይክእልን።

ተርጓሚ፡- ቀደም ብዩ ገልጠው ነበር በጥቅምት ወር አከባቢ እኔ አልነበርኩም ተይዘው ታስረው ነው የቆዩኝ እና ማን እንዳሰራቸው አላውቅም።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- መልካም ማን እንዳሰራቸው አታውቅም በማን ትእዛዝ እንደተገደሉስ የምታውቀው ነገር አለህ?

ተርጓሚ፡- ብመን ትእዛዝ ከምዝተቐተሉ'ኹ ትፈልጦ ነገር አሎዶ?

7ኛ ምስክር፡- መን ትእዛዝ መን ፈሪዱ መን ዘይፈረደ ዝፈልጦ ነገር የብለይን ብቻ አቶ ኪዳነ በላይ እና አቶ ኪዳነ አስገዶም አፍቲ በታ መዒአም ትትቐትሉ ብእካል ሪአ እየ።

ተርጓሚ፡- ማን ትእዛዙን እንደሰጠ አላውቅም ግን አቶ ኪዳነ አስገዶም እና አቶ ኪዳነ በላይ እዛ እንደነበሩ ነው ያየሁት።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ሌሎች የመንግስት አካላትስ ነበሩ እዛ አከባቢ?

ተርጓሚ፡- ካልኦት ናይ መንግስት አካላትከ አፍቲ ከባቢ ነይሮም'ዶ?

7ኛ ምስክር፡- ነይሮም ክነብሩ ክለው እቶም ናይ ካልእ ከባቢ ዝነበሩ አይፈልጦምን እቶም ናይና ከባቢ ዝነበሩ ግን ዝፈልጦም ሰባት ነይሮም ሕዝባዊ ሰራዊት ነይሮም።

ተርጓሚ አዎን ነበሩ የሌላ አከባቢ ባላውቅም የኛ አከባቢ ሕዝባዊ ሰራዊቶች ግን ነበሩ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ታድያ ከነሱ የተተኮስ ጥይት ላለመኖሩ በምን ያህል ማለት ምን ያህል እርግጠኛ ነህ?

ተርጓሚ እሞ ካፍቶም ሰባት ካፍቶም እሳቶም ሕዝባዊ ሰራዊት ትበልዎም ከምዘይተተኮሰ ብምንታይ እርግፀኛ ትኸኑ?

7ኛ ምስክር እሺ እሳቶም አብ ዘብዒ እዩም ነይሮም ወሰና ወሰን

ተርጓሚ፡- እነሱ ጥግ ጥግ ዳር ዳር ላይ ነው የነበሩት ዘብ በጥበቃ ላይ ነው የነበሩት።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- በ14ኛ ተከሳሽ የቀረ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ? አለየለም?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/ ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ሕግ፡- እኔም ጨርሻለሁ የለኝም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- አቶ ታደሰ ቅድም ሲመሰክሩ እኔ አቶ ገ/ ስላሴ ነጋ እዛ ዕዳጋ ዓርቢ ገቢያ እንደደረሱ ወዲያውኑስ ሲገዱ አይቼ አለሁ ነው ብለው የመሰከሩ፡፡ ማን ነው ይዞዋቸው የመጣ ያኔ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ቦታ መጺኦም ክቕተሉ ከለው ሪኦ እየ ኢልኩም ኢኹም እና መን እዩ ሒዝዎም መጺኡ?

7ኛ ምስክር፡- ናብኡ ሒዝዎም ዝመፀ እኒ እዞም ንምስክሮም ዘለና ሰባትን ካልእ ሰራዊት ነይሮም እቶም ሰራዊት ግን ናብ ወሰን ወሰን ናብ ዘብዒ ጥበቓ ከይዶም ብድሕሪኡ ግን፡-

ዳኛ ኃይም፡- አጭር ነው ጥያቄው ይዞዋቸው የመጣ ማን ነው?

7ኛ ምስክር፡- አቶ ኪዳነ በላይና አቶ ኪዳነ አስገዶም፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ በላይና አቶ ኪዳነ አስገዶም

ዳኛ / ኃይም/ ሁለታቸው ብቻ ናቸው ,የመጡዋቸው?

ተርጓሚ፡- ክልቲኦም ጥራሕ ድዮም አምጺኦሞም?

7ኛ ምስክር፡- ሰራዊት ነይሮም ኣብኡ ምስበፅሑ ግን ናፍቲ ከባቢ ዘብዓኛታት ተበታቲኖም፡፡

ተርጓሚ፡- ሌላ ሰራዊትም ነበሩ ግን እዛ እንደደረሱ ወደ ጥግ ወደ ጥበቃ ወደ ዘብ ሄዱ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስለዚህ ወዲያውኑ ገድሏቸዋል ወይ ተገደሉ ሲባል እዛ ገቢያ እንደደረሱ ሰው እስኪ ሰበሰብ ድረስ ሳይጠብቁ ገደልዋቸው ማለት ነው ወይ?

ተርጓሚ፡- ወዲያው ቀቲሎሞም ክትብሉ ተለኹም ሰብ ክሳዕ ዝእከብ ከይተፀበዩ ድዮም ቀቲሎሞም ማለት ድዩ?

7ኛ ምስክር፡- ወዲያው ምስአተዩ ሰብ ከይተሰብሰበ እዩም ተቐቲሎም፡፡

ተርጓሚ፡- ወዲያው እንደገቡ ሰው ሳይሰበሰብ ነው የተገደሉት፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ሬሳውስ እስከ መቼ ድረስ ነው እዛ የቆየው?

ተርጓሚ፡- እቲ ሬሳ ክሳዕ መዓስ እዩ ኣብኡ ፀኒሑ?

7ኛ ምስክር፡- ሬሰኦም ካብ ዝተቐተልሉ 1:00/ሐደሐ ሰዓት ክሰዕ 9:00/ ትሽዓተ ከባቢ ክሳዕ 10:00/ ዓሰርተ ኣከባቢ ፀኒሖም፡፡

ተርጓሚ፡- ከ9:00 እስከ 10:00 ሰዓት አከባቢ ነው እዛው የቆዩት፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ሰው እንደተሰበሰበ የተ.ሐ.ሕ.ት አባላት የተ.ሐ.ሕ.ት ንብረት የያዙ ፀረ ሕዝብ ናቸው ብሎ ኪዳነ አስገዶም ንግግር አደረገ የሚል ነገር ነው የተነገረው

199

ይሄ ንግግር ከ3:00 ሰዓት ማለት ሕዝቡ ከ3:00 / ሶስት እስከ ጀምሮ የተሰበሰበ ከሆነ ያ ንግግር ያደረገ ብቻውን ነው ወይ?

7ኛ ምስክር፡- ሰዓት ምስሞቱ ከሻዕ እቲ ሰብ ጠብ ጠብ እናበለ ክሻዕ 4:30/ አርባዕተን ፈረቃን ክሻዕ 4:00 አርባዕተ/ ተሰብሲቡ ዝተጀመረሉ እኼባ ድማ ካብ 4:00 - 5:00 አኼባ ክሻዕ 9:00 / ትሽዓንተ/- 10:00 / ዓሰርተ/ ዘሎ አኼባ እዩ ተኻይዱ እቲ ሰብሰባ

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ከ3:00 / ሦስት / ሰዓት እስከ ምናምን ሰው እየተንጠባጠበ ነበር የደረሰው ከ4:30 ከ5:00 ሰዓት አኼባ እስከ 10:00 /አሥር/ ሰዓት ግን ስብሰባው ተካሂደዋል፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡ እነ ገ/ስላሴ ኑጋ በዛ በገቢያው ላይ የተቀበሩት ለምንድን ነው? እንደቀበሩ የተደረገው ለምንድን ነው ማለት ነው?

ተርጓሚ ፡- እቶም መወቲ አብ ዕዳጋ ንኽቕበሩ ዝተገብሩስ ብምንታይ ምኽንያት እዩ?

7ኛ ምስክር፡- እዚአቶም ፀረ መንግስቲ ተ.ሐ.ሕ.ት ናይ ተ.ሐ.ሕ.ት ዕጥቂት ናይ ተ.ሐ.ሕ.ት ንብረት ሐቢአም ዝፀንሑ ስለዝኾኑ ንድሕሪ ሐዚ ድማ ከምዚ ዓይነት ፍፀመ ዝፈፀመ ከምዚ ጌርናመርአያ ክንገብሮ ምኳና እናተባሀለ እቲ ሰብሰባ ትኸይድ ዝወዓለ ንቲ ዝብረተሰብ ደማ መርዓዲ ወይ ከአ ንቲ ሕብረተሰብ መሳቐይ ዝተገብረ ስራሕቲ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- እነዚህ ፀረ መንግስት የተ.ሐ.ሕ.ት አባሎች ሆነው ስለተገኙ ነው ተገድለው ያሉት፡፡

7ኛ ምስክር፡- በቃ ብዘይ ምኽንያት ደማ ክሻዕ 9:00/ ትሽዓንተ/ ሰዓት እኼባ ተኻይዱ ንቲ ሕዝቢ ምእንቲ ክርዕድ ንቲ ሕዝቢ ምእንትን ክሳቐ ዝተገበረ እኼባ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- እና በዚህ ምክንያት ሕዝቡ እንዲፈራ እንዲሰቃይ ተብሎ የተደረገ እስከ 9:00/ ዘጠኛ/ ሰዓት አኼባ የቆየ ሰብሰባ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ያኔ ኪዳን በላይ ምን ያደርግ ነበር ወይ ምን ብለዋል?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ሽዑ አቶ ኪዳኔ በላይ እንታይ ይብሉ ኔዮሮም ወይ እንታይ ጌሮም?

7ኛ ምስክር፡- አብ አብሰባ ደረጃ አቶ ኪዳኔ አስገዶም እዮም ዘካይድዎ እምበር አቶ ኪዳኔ በላይ ካብ ቅትለት ንደሐር ዝተዛረብዎ ዝፈፀምዎ ነገር የለን፡፡

ተርጓሚ፡-ከግድያው በኋላ አቶ ኪዳኔ በላይ ምንም ነገር የፈፀሙት ነገር የተናገሩት የለም ስብሰባው ይመሩ የነበሩት አቶ ኪዳኔ አስገዶም ናቸው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- አንተ ራስህ እዛ እስከ ስንት ሰዓት ድረስ ነበርክ?

ተርጓሚ፡- አፍቲ በታ ንስኻ ክሳዕ ንክደይ ሰዓት ፀኒሕካ?

200

7ኛ ምስክር፡- እፍቲ ቦታ ንሱ ዝፀናሕኩሉ ክሳዕ 10:30/ ዓሰርተን ፈረቓን/ ኣብኡ ፀኒሐ እየ ምኽንያቱ ኩይትበክ ኢሉም እቶም ዝነበሩ ሐወኩታተይ እቶም እነበሩ ጎረባብተይ ብፌኳቕ ከይ ትበል ሕይወትካ ከይጠፍእ እናበሉ ኣብኡ ከምዝወዓልኩ እየ።

ተርጓሚ፡- እስከ 10:30 / አሥር ተኩል/ አከባቢ እዛው ነበርኩኝ ። እነዛ ጎረቤቶቼ እና አጎቶቼ እንዳታለቅስ ብለውኝ እስከዛን ሰዓት ቆይቼ አለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- እሺ አቶ ታደሰ ምስክርነት ጨርሰዋልና እዛ ጋር ይጠብቁ

- ወ/ሮ አጸነሽ ደግሞ ፍ/ ቤቱ ያመሰግናል ለትብብሩ።

- ልዩ ዓ/ ሕግ ሐሳብ?

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እሺ ለዛሬ ያቀረብኩዋቸው 7/ ሰባት / ምስክሮች እነዚህ ናቸው። ቀሪ ማስረጃዎችን ለማቅረብ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጥ አመለክታለሁ።

ት እ ዛ ዝ

ፍ/ቤቱ ቀሪ የልዩ ዓ/ ሕግ ማስረጃ ለመስማት ቀጠሮ ለሰኔ 1/ 1992 ዓ/ ም ተቀጥሯል።

ቀን ሰኔ 2/1992ዓ/ም

ዳኞች

ኃይም ወ/ጊዮርጊስ

ታደሰ፡- ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ............ልዩ ዓ/ ሕግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሾች.1ኛ ተ/ብርሃኑ ነጋሽ በሌለበት

2ኛ አቶ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርኦይ ግደይ ጋር ቀርቧል።

4ኛ መቶ አለቃ መኩሃን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ አቶ ነጋ አበባው ወ/ኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኩንን አብርሃ ጋር ቀርቧል።

6ኛ ሐጼሽ ተሳ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር ቀርቧል

7ኛ መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርቧል።

8ኛ መ/ር ሰሎሙን እስፋ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርባል።

201

9ኛ የማነ ተክሌት በሌለበት

10ኛ አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሰሎሙን ሃብቴ ጋር ቀርቧል።

11ኛ. አቶ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ በርሀ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርቧል ።

12ኛ አምሳ አለቃ ሐሴን በሌለበት

13ኛ ኪዳን አስገዶም ከተከላይ ጠበቃቸው ሃይኪሮስ ሃዲስ ጋር ቀርቧል።

14ኛ ኪዳን በላይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል።

15ኛ ተገኘ ወንድምአለም ከተከላካይ ጠበቃቸው ገኑት ተስፋይ ጋር ቀርቧል።

16ኛ ገዛኢ ከበደው ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ዝሄር ጋር ቀርቧል።

17ኛ ግርማ ድንቃየሁ ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃነመስቀል አማረ ጋር ቀርቧል።

18ኛ ገ/ሕይወት ወ/ገብርኤል ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋ አለም አስመላሽ ጋር ቀርቧል።

19ኛ ገ/መድህን ወ/ስማያት ተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ቀርቧል። ተከሳሹ ግን በሕመም ምክንያት አልቀረቡም ይህንንም

ጠይቄ የተረዳሁት ነው።

20ኛ ብርሃነ ተላ በሌለበት

ዳኛ/ ኃይሞ/፦ ስለ 19ኛው ተከሳሽ የተፃፈ ደብዳቤ ያለ አይመስልም ከመዝገባችን ጋር ስሙ ያልተወቀ፦ የባሬ ድንገኛ በሽታ ነው።

ዳኛ/ ኃይሞ/፦ የት ነው ያለው በማረሚያ ቤት ነው ወይስ በሆስፒታል? ስሙ ያልታወቀ፦ በማረምያ ቤት ነው ያለው።

ዳኛ/ ኃይሞ/፦ ልዩ ዓ/ሕግ ስለ 19ኛ ተከሳሽ ከማስረጃው መስማት ጋር ተዛምዶ የሚቀርብ ሐሳብ ካለ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ እሺ ዛሬ ባልቀረበው ተከሳሽ ላይ የቀረቡት ምስክሮች በሱ ላይ ስላልቀረቡ በሌለበት ቢሰማም የሚያመጣው ችግር የለም። ምስክርነቱ በሌሎች ተከሳሾች ላይ ስለሆነ።

ዳኛ/ ኃይሞ/ ፦ የዛሬው ምስክር በ19ኛው ተከሳሽ በተመለከተ እስከልሆነ ድረስ መቀጠል የሚቻል ይመስላል። በትእዛዙ መሰረት የቀረቡ ምስክሮች ካሉ ማለት ማስረጃ ለመስማት የተቀጠረ በመሆኑ።

202

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ. በተሰጠን ትእዛዝ መሰረት ለዛሬ አምስት ምስክሮች አቅርበናል፡፡ በስማቸው አንፃር በምናስይዘው ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ፡፡ ባለፈው ያሰማነው 7ኛ ምስክር ነው ዛሬ 8ኛ ብዬ እቀጥላለሁ፡፡ 8ኛም ስከር አቶ ሃፍቶም ሮምሃ ይባላሉ፡፡ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ 7 ስለተጠቀሰው አባታቸው አቶ ሮምሃ ደስታ መገደል ይሆናል፡፡ በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- አመርኛ የሚችሉ ከሆኑ ቃለ መሐላ ይፈፅሙ፡፡

አቶ ሙሴ ገ/መድህን ይተባበሩን?

→ ተርጓሚ በእውነት የሚያስረተጉም መሆኑን ቃለ መሐላ ፈፅሞ የሚከተለውን አስተርጉሟል፡፡

→ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሐላ ፈፅመው የሚከተለውን መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ስምዎ ማን ነው?

ተርጓሚ /ሙሴ ገ/ መድህን/፡- ስምም መን እዩ?

8ኛ ምስክር፡- ሃፍቶም ሮምሃ

ተርጓሚ፡- ሃፍቶም ሮምሃ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ዕድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድመ?

8ኛ ምስክር ፡- 25

ተርጓሚ፡- 25

ዳኛ/ ኃይም/፡- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

8ኛ ምስክር፡- ወጀራት

ተርጓሚ፡- ወጀራት

ዳኛ/ ኃይም/ - ጣብያ አለው?

8ኛ ምስክር፡-ሰንዓለ

ተርጓሚ፡- ሰንዓለ

ዳኛ፡- ሥራ?

ተርጓሚ፡- ስረሐም?

8ኛ ምስክር፡- ስራሕ ገባር

ተርጓሚ፡- ገበሬ

204

ዳኛ/ ኃይም/:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

ተርጓሚ:- ንምንታይ ከምዝመፁ ይፈልጡ'ዶ?

8ኛ ምስክሮ:- ብናይ ምስክር

ተርጓሚ:- በምስክርነት

ዳኛ/ ኃይም/:- በምን ጉዳይ?

ተርጓሚ:- ኣብ ናይምንታይ ጉዳይ እዩ?

8ኛ ምስክር:- ብናይ ፍፁም ድብል እዩ:: መቸም ብናይ ኣብኢ ሞት እዩ ዘፀዋዓኒ::

ተርጓሚ:- በአባቴ ሞት ነው ተጠርቶሃል ተብየ ወደዚህ የመጣሁት::

ዳኛ/ ኃይም/:- ተከሳሾች እንዲ መነፅሮቻቹን አውልቃቹ ተነሱ::

-እነዚህ ተከሳሾች ያውቁዋቸዋል ወይ?

ተርጓሚ:- እዞም ተኸሰስቲ እዚኦም ትፈልጥዎም'ዶ?

8ኛ ምስክር:- እንዲዒ ብዙሕ አይፈልጦምን እቲ ክየ ኒዋይ'ኒ እንድዒ እቲ ክየ ወሰን::

ተርጓሚ:- ብዙ አላውቃቸውም ምናልባት በጫፍ ያለው ::

8ኛ ምስክር:- ቅሩብ ቅሩብ ፍፁም ከይከውን ንሱ::

ተርጓሚ:- ምናልባት ትንሽ ትንሽ ፍፁም ይመስላል::

ዳኛ/ ኃይም/:- እሺ ጠጋ ይብሉና የትኛው እንደሆን ያሳዩን?

ተርጓሚ:- ዕግዕ ኢሎም ናብኡ መኒኡ ምኳኑ እቲ ፍፁም ዝበልዎ ዕግዕ ኢሎም ናብኡ ክርእዩ::

8ኛ ምስክር:- እንድዒ መቸም ቁሩብ ቁሩብ ደአም መቸም እዚኳ ድመስለኒዋ::

ተርጓሚ:- ምናልባት በጥቂቱ ይሄን ይመስለኛል::

8ኛ ምስክር:- ምናልባች ድኣም ከርና::

ተርጓሚ:- ምናልባት ነው::

ዳኛ/ ኃይም/ :- ማን ነው ስምህ? ስለዚህ አልተለየም ማለት ነው::

- ቁጭ በሉ::

- ልዩ ዓ/ ሕግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ::

ልዩ ዓ/ ሕግ:- ሃብቶም አባትዎ ስማቸው ማን ነው?

ተርጓሚ:- ናይ አቦኹም ስም መን እዩ?

8ኛ ምስክር:- ሮምሃ ደስታ

ተርጓሚ:- ሮምሃ ደስታ

ልዩ ዓ/ ሕግ:- መቼ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ:- መዓዝ እዩ ተቐቲሉ ?

8ኛ ምስክር:- 24 ግንቦት

205

ተርጓሚ፡- ግንቦት 24

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ዓመት ምሕረቱ ስንት ነው?

ተርጓሚ፡- ዓመተ ምሕረቱ መዓዝ እዩ?

8ኛ ምስክር፡- 74 ከባቢ እዩም ይመስለኒ 74

ተርጓሚ በ74 አከባቢ ነው መሰለኝ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- የት አከባቢ ነው የሞቱት?

ተርጓሚ፡- አበይ ከባቢ እዩ ሞይቱ?

8ኛ ምስክር፡- ገነት ኸይና ሐንከረ

ተርጓሚ፡- ገነት ሐንከር

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምንድን ነው ገነት ሐንከረ ማለት የምን ስም ነው?

ተርጓሚ፡- እንታይ ማለት እዩ ገነት ሐንከረ ናይ ምንታይ ስምዩ?

8ኛ ምስክር፡- ዋና ስሙ ገነት ይበሃል ግን አፈላላይ ሱም ሱም ስለዘለዎ ግን ከረን ሐንከረዋ ትብሃል እታ ምድሪ።

ተርጓሚ፡- አከባቢው ገነት ይባላል ግን የተለያየ ስም ስላለው ሐንከሬ ተብሎ በልዩ ይጠራል።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ማን ነው የገደላቸው?

ተርጓሚ፡- መን እዩ ቀቲልዎም?

8ኛ ምስክር፡- ዋእ ዝቐተሎ ደርግ እዩ።

ተርጓሚ፡- የገደለው ደርግ ነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ በምን ዓይነት ሁኔታ እስቲ ያስረዱ?

ተርጓሚ፡- ብምንታይ ዓይነት እዩ ብኸመይ እዩ ቐቲልዎ እስቲ ብደንቢ አረድኡና?

8ኛ ምስክር፡- እቲ ዝቐተሎም መጀመርያ ወሪዱሉ ደርግ።

ተርጓሚ፡- የገደለው መጀመርያ ደርግ ወረደ

8ኛ ምስክር፡- ደርግ ብልወረደ አነ አቦይ ብሐደ ሐዲርና ፀኒሕና

ተርጓሚ፡- እንደወረደ እኔ እና አባቴ በአንድ ላይ አደርን

8ኛ ምስክር፡- አነ ዳኹናት ይኸይድ አለኹዋ እስኻ እዞም ቆልዑ ሓሙሽተ ዕያልዩም ፀኒሐምዋ እቶም ሐሙሽተ፣ ደብኹናት ትኸይሎ አበእ።

ተርጓሚ፡- ወደ ወርኀት አባቴ ሲሄድ

8ኛ ምስክር፡- ሐሙሽተ ዕያል ፀኒሐምዎም ናብእም

ተርጓሚ፡- አምስት ቤተሰቦች ጠበቁት ያባቴ

8ኛ ምስክር፡- ገንዘብ ፀኒሐንሚ

ተርጓሚ፡- ብርም ነበራቸው

206

8ኛ ምስክር፡- ደርግ ከይመፅእ

ተርጓሚ፡- ደርግ ሳይመጣ

8ኛ ምስክር፡- ትሕቲ ብልካ ዕናሕ ቢሉኒ

ተርጓሚ፡- ዝቅ ብለህ ቆየኝ አሉኝ

8ኛ ምስክር፡- ጥይት ሳረአኻ ዕናሕ ብሉኒ

ተርጓሚ፡- ጥይት እያየህ ጠብቀኝ አለኝ

8ኛ ምስክር፡- ከዚ ድዩሉ እቶም ወየንቲ እዩም ረጺኦም ::

ተርጓሚ፡- ወያኔዎች ረድዋቸው ::

8ኛ ምስክር ፡- ብሓደ ረጺኦም::

ተርጓሚ፡- አንድ ላይ ረድዋቸው አገዝዋቸው ማለት ነው::

8ኛ ምስክር ፡- ድኹናት ሞት ድያ ሐንከራ ተታኪሱ ሐንከራ ሞይቱ

ተርጓሚ፡- በሐንከራ በጦርነቱ ሞተ

ዳኛ/ ኃይም/፡- መጀመሪያ ምስክርነት ከመቀጠላችን በፊት ያ ገንዘብ ሲልምን ማለት እንደሆነ ትንሽ ቢያብራሩት?

ተርጓሚ፡- ገንዘብ ትብሉ ተለው ገንዘብ ሒዝካ ኪድ ድዩም ኢሉም እንታይ እዩ እዚ ገንዘብ?

8ኛ ምስክር፡- ከፍቲ አባሊ

ተርጓሚ፡- ከብቶችም ናቸው ማለት የቤት እንስሳ ለማለት ነው::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ታድያ ማን ነው የገደለው አባትዎን?

ተርጓሚ፡- እሞ ነቦኹም መን እዩ ቀቲልዎ ማለት እዩ?

8ኛ ምስክር፡- ደርጊ

ተርጊሚ፡- ደርግ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ማለት ነው ደርግ ማለት?

ተርጓሚ፡- ደርግ ማለት እንታይ ማለት እዩ?

8ኛ ምስክር፡- እምባእ መን እሞ እቶም ደርጊ ብልዓበየ እቶም ደርጊ እቶም ደቂ ዓዲ እዮም ብዙሓት ዝፀንሑ ይብሃል መውረደ

ተርጓሚ ያገር ሰዎች ነበሩ ሚያወርዱት ደርግ የሚባል ደግሞ ያው የነበረ ማለት ነው::

8ኛ ምስክር፡- ብዝዓበየ እዮም አቦ ዘፈኑ ዝብሃል

ተርጓሚ፡- በዋናነት ዘፈኑ የሚባል፡-

8ኛ ምስክር ዲ ባሕሪ ሐፀይ ደኸኑ ድፀዊ ባሕሪ ሐፀይደ

ተርጓሚ፡- ባሕሪ ሐፀይ የተባለ ሂዳ የሚናገር

207

ልዩ ዓ/ ሕግ ማን ነው ይዘዋቸው የመጣው እነዛን ደርግ እሚልዋቸውን?

ተርጓሚ እቶም ደርጊ ትብልዎም ዘለኹም መን እዩ ሒዝዎም መጺኡ?

8ኛ ምስክር፡- እቶም ወታደራት እሳቶም

ተርጓሚ ወታደሮቹ

8ኛ ምስክር፡- እቶም ደቂ ዓዲ ድፀንሖ ድዩም መረሐቲ አምሐሩ

ተርጓሚ፡- ያገሩ ሰዎች እንደመሪነት ሆነው እየጠበቁ እዛ አማሩ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እነማን ናቸው እነሱ?

ተርጓሚ፡- እንመን እዩም እሳቶም እቶም መራሕቲ ዝነበሩ?

8ኛ ምስክር፡- እቶም መራሕቲማ እቶም ድዩዕልዋታት ዝበሃል ሐደ አቦ ዘፌሩ ዝበሃሉ፡-

ተርጓሚ አንድ አቦ ዘፌሩ የሚባል፡-

8ኛ ምስክር፡- መረሐትድዩ ዝበሃሉ

ተርጓሚ፡- መሪዎች የሚባሉት መሪ የሚባሉ

8ኛ ምስክር፡- ኪሮስ ተስፋይ ይበሃሉ

ተርጓሚ፡- ኪሮስ ተስፋይ

8ኛ ምስክር፡- ካልኦት ፍፁም ዝብሃል ደው ኢሉ ፀኒሑ እዩ ምሳቶም

ተርጓሚ፡- ፍፁም የሚባል ደግሞ በኬላ ቆየ

8ኛ ምስክር፡- ምስ አቦኦ ዘወየኖ ድኦቦኦ ዘውዮኖ እዩ እቲ ፍፁም አባ ንሮምሃ ዘወየኖ

ተርጓሚ፡- ደሮምሃ ጸ ወየኖም ስም ነው መሰለኝ ለአባቱ ወይኔ እንዲሆንየ ደረገው

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ነበር ድሮ ፍፁም?

ተርጓሚ፡- ፍፁም ቀደም እንታይ እዩ ነይሩ?

8ኛ ምስክር ፍፀም ተጋዳላይ

ተርጓሚ፡- ታጋይ ነበረ

ልዩ ዓ/ ሕግ ታድያ ወደ ደርግ ገብቶ እንዴት ሊመራ ቻለ?

ተርጓሚ ፡- እሞ እንድሕር ተጋዳሊ እንድሕር ነይሩ ኣብደርጊ ኣትዩ ከመይ ገይሩ መራሒ ነይሩ?

8ኛ ምስክር ፡- ብመሪሕነት አይኮነን፡፡

ተርጓሚ፡- በመሪነት አይደለም፡-

8ኛ ምስክር ፡- እና መሓደ ንእሽይተ ብልፀናሕኩ ልታሕቲ በል ፅናሕ ግልም ማለትኡ

ተርጓሚ ፡- ትንሽም ስለነበርኩ ወደ ጥጉ ወደ ታች አከባቢ ነበርኩኝ እኔ

8ኛ ምስክር፡- ግን እቲ ወረ ዝሰምዖ

ተርጓሚ፡- በወሬ የሚሰማው ግን

208

8ኛ ምስክር፡- እስኻወኻ ዓዲ ቀይሕ ዳወየንከዮም፡-

ተርጓሚ፡- አንተ ነህ እንዲወይኑ ወይኔ እንዲሆኑ ያደረግካቸው፡-

8ኛ ምስክር፡- እስኻ ታሕቲ ታሕቲ ቦታ ትፈልጥ ኢኻ

ተርጓሚ፡- አንተ ታች ታች ቦታ ያለው ታውቃለህ

8ኛ ምስክር፡- ምስ ደርጊ እንድሕር ገቢአኻ

ተርጓሚ ከደርግ ጋር ከገባህ

8ኛ ምስክር፡- መርሐልና፡-

ተርጓሚ፡- መሪ ሁንልን

8ኛ ምስክር፡- ውሉሞ እዩ ዝበሃል

ተርጓሚ፡- አሉት ነው የሚባለው

8ኛ ምስክር፡- ኣነ ኣይፈልጦን፦

ተርጓሚ፡- እኔ አለየሁም

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ፍፁም አውቀዋለሁ የሚሉት የት ነው የሚያውቁት ?

ተርጓሚ፡- ፍፁም ይፈልጠ እየ ትብልዎ አለኹም አብምንታይ ኢኹም ትፈልጥዎ

8ኛ ምስክር፡- ብምፍላጥማ ምስ አቦአ ብሐደአ ዓሐደረ ፀኒሑ

ተርጓሚ፡- ከእናቴ ጋር አብሮ እያደረእከ አባቴ ጋር እየደረ ቆይቶ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ስለሆነ ነው መጀመርያ ከአባትዎ ጋር የሚያድረው?

ተርጓሚ፡- እንታይ ስለዝኾነ እዩ ምስ አቦኹም ዝሐድር ነይሩ?

8ኛ ምስክር፡- ወይኒ ስለዝፀኒሐ ቀደም ተጋዳላይ

ተርጓሚ ድሮ ተጋይ ስለነበረ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ ወዴት ሄደ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ ናበይ ከይዱ?

8ኛ ምስክር፡- ዳደርግኡ

ተርጓሚ፡- ወደ ደርግ ገባ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ወደ ደርግ ከገባ በኋላ ምን አደረገ?

ተርጓሚ ፡- ምስኣተወ ናብ ደርግኸ እንታይ እዩ ጌሩ?

8ኛ ምስክር፡- ዋእ ዝገበረማ እንታይ ከምተ ዝብለኹኻ ደአም ብዓይኒ አይረአኹን

ተርጓሚ ያደገውማ እንዳልኩት ነው ባይኔ አላየሁም

8ኛ ምስክር፡- እስኻው ኢኻ ትፈልጥ

ተርጓሚ ፡- አንተ ነህ የምታውቀው

8ኛ ምስክር፡- ምስ ወይኒ ዝሐደርኻ

ተርጓሚ ፡- ከወይኒ የነበርከ አንተ ስለምታውቅ

209

8ኛ ምስክር፡- ንዓና መረሓና ይብልዎአም ወረ

ተርጓሚ፤ አንተ ምራን ብለውታል በወሬ

8ኛ ምስክር፡- ዓይነይ ግን አይረአኹን አነ

ተርጓሚ፡- በአይኔ ግን አላየሁም

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- አባትዎ የማን ወገን ስለሆኑ ነው የተገደሉት

ተርጓሚ፡- አቦኹም ምስ መኒአም ወገን ስለዝነበሩ እዩም ተቐቲሎም

8ኛ ምስክር፡- ምስ ገድሊ

ተርጓሚ፡- ከታጋዮች ጋር

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ጋይም/ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ ከተከሳኒይ ጠበቃ በመመካከር መጠየቅ ይቻላል።

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ስሎሙን/ ፡- አቶ ሃፍቶም አባትዎ የወያኔ ታጣቂ እንደነበሩና ከዛም በዚህ በግንቦት ወር 74 ዓ/ም ደርግ መጣ ወደ አገራቹ ወጥተው በጦርነት እየተታኮሱ እያሉ መሞታቸውን ነው የገለፁት

ተርጓሚ፡- አቦኹም ብደርግ ከምዝተቐተሉ ድሕር ብወርሒ ግንቦት ማለት ምራሕ ተባሂሉ እናተታኾሱ ከምዝሞቱ ኢኹም ገሊፅኩም

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አይደለም እንደዛ አይደለም ትርጉሙ። አበትዎ የወያኔ አባትዎ የወያኔ ታጣቂ እንደነበሩና በግንቦት ወር 1974 ዓ/ም ደርግ በታቸው ድረስ ስለሄደ ወጥተው እየተታኮሱ በጦርነት ላይ እንደሞቱት ነው ወይ የገለፁት?

ተርጓሚ፡- አቦኹም ናይ ወያኔ ተቓላሳይ ኔይሮም ወያናይ ኔሮም ደሓር ደርጊ እንደገና ናብዚ በታሱ ከይዱ ብወርሒ ግንቦት 74ዓ/ም ልበልኹምዎ አብሉ ተታኺሶም ከምልሞቱ ኢኹም ትገልፁ ዘለኹም?

8ኛ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

የ10ኛ ተከሰሽ ተ/ ጠበቃ፡- ቅድም ደርግን መርቶ ያመጣው ዋና የሚሉት ዘፈሩ የሚባል ኪሮስ የሚባል ያመጣ እንትን ያደርግናል ይመራ ነበር ብለዋል። እነዚህ ሰዎች እሳቸው በእርግጠኝነት ያውቋቸውል?

ተርጓሚ፡- እቶም ልደርጊ ላመርሑ ዝመፁ እሊ ዘፈረ፣ ኪሮስ ዝበልኩምዎም ቶም መራሖም ልደርጊ ዝመፁ ልበልኩምዎም ብደንቢ እዞም ሰባትስ ትፈልጥዎም'ዶ እሱኹም?

8ኛ ምስክር፡- እዞም ልኪሮስ ተስፋይ አቦይ ዘፈሩ? አቦይ ዘፈሩ ብእዝነይ እየ ዝሰምዖም

210

ተርጓሚ:- አቦ ዘሬና የሚባሉ እንዲሁ በወሬ ነው የምሰማው

8ኛ ምስክር:- እዞም ኪሮስ ተስፋይ ብሐደዎም ምስ አበአ ዝባዕሑ እናዎአም ይፈልጥ አለኹ

ተርጓሚ :- ኪሮስ ተስፋይ ግን ከአባቴ ጋር ያደጉ ስለሆኑ አቃቸዋለሁ::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ፍፁም ግን መርቶ ደርግ ወታደር እንደመጣና አባትዎ ሲገደልም እሱ ያለው ተሳትፎ ምንም አያውቁም?

ተርጓሚ:- ፍፁም ግን ልደርጊ መሪሑ ይኹን ለቦኹም ምቕታል ለለዎ አበኡ ብዕሒትስ ትፈልጥዎ'ዶ

8ኛ ምስክር:-ዋእ ድበአማ አናዲ ግንዘብ ስለዝፀናሕኹ አበአ ድበአ ከምዚ አቦ ትትዋትል ግን አይፈልጥይ አይረአኹይ::

ተርጓሚ:- እኔ ከብቶችና ማለት የቤት እንስሳቶችን እየጠበቅኩ ስለነበረ አባቴ እንዲያ ማለት ሲገድለው አላየሁም::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- አመሰግናለሁ:: ጥያቄየን ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/ :- ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ?

ልዩ ዓ/ ሕግ:- አቶ ሃፍቶም ከአባቴ ጋር አንድ ላይ አልነበርኩም ሲሞቱ ብለዋል:: ተታኩሰው መሞታቸውን ታድያ በምንድን ነው እየመሰከሩ ያሉት?

ተርጓሚ:- አበይ ክመውት ተሎ አይረአኹምይ ትብሉ አለኹም:: ግን ተታኲስም ከምዝሞቱ አበይ ድአ ሪኢኹም ትናገሩ አለኹም?

8ኛ ምስክር:- አበይ ልምማቶም? ምስ ደርጊ? ምስደርጊ አበአ ዝሞተማ ሐደምስ ደርጊ ከባቢ ድኹናት ከምዝወዓለ ወይንቲዎም ፀኒሖም

ተርጓሚ:- ያው ከደርግ ጋር ተታኩሶ መሞቱን ጦርነት እንደነበረና እዛ ጦርነት እንደዋለ አውቃለሁ::

8ኛ ምስክር:- ኩናትማ እቲ ተኹሲ ክውዕልማ ተኩስ ክውዕል ብድዘሐለ ኸደበ እነ አብኡ::

ተርጓሚ:- ተኩስ ጦርነት ውሎ ሲቀዘቅዝ ጦርነቱ ሲበርድ ወደዛው ሄጃለሁ::

8ኛ ምስክር:- ብድዘሐለ ብልክከድኹ ግን ካልእ ወያኔ ልገ/ማርያም መሐሪ ተጎንዩ ነበሱ ብልሞተ እሊ ገ/ማርያም መሐሪ ብሐደ ሞይቶም ገ/ማርያም መሐሪ ዝበሃል

ተርጓሚ:- ገ/ ማርያም መሐሪ የሚባል እኔ ጦርነቱ እንደበረደ ወደዛ ስሄድ አብሮውት የሞቱ እነ ገ/ማርያም መሐሪ የሚባሉ ነበሩ::

8ኛ ምስክር :- ብሐደ ሞይቶም ልገ/ማርያም መሐሪ ክቐብር ወያናይ ተአኪቡ

ተርጓሚ:- ገ/ማርያም መሐሪ ለመቅበር ስንሄድ ያው ወያኔዎች ተሰበሰቡ::

ልዩ ዓ/ሕግ እምጠይቆትን ስሙኝ በላቸው፡፡

ተርጓሚ፡- ዝጥይቐኩም ዘለኹ ዕንሎ ሰምዑኒ ኢልኩም፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ከአባቴ ጋር አንድ ጋር አልነበርኩም ብለዋል፡፡ በተኩስ ይሙቱ በምን ይሙቱ በምንድን ነው የሚያረጋግጡት?

ተርጓሚ፡- ምስ አቦይ ብሐደ አይነበርናይ ኢልኩም፡፡ ስለዚ ብተኹሲ ይሙት ብኻልእ ይሙት ብምንታይ ኢኹም ፈሊጥኩም፡፡

8ኛ ምስክር፡- ዝፈለጥኩማ ብረቱ ሞይዘር እዋ ብረት አበአ ድታ ደርጊ ዝፀንሐ ቦታ ድታ ደርጊ ዝፀንሐ ክንዲዚ ክንዲዚ ሰብዚ ጠቢቹ ድፋዕ

ተርጓሚ፡- የያዘው መሣርያ መይዘር ተብሎ የሚጠራው ነበር የያዘው እና ከደርግ ጋር ደግሞ የነበረው ከዚህ እስከዛ ነበረ ምሽጉ ነው ፡፡

8ኛ ምስክር፡- ድያአው ሞይቱ ዲያአው ብልሞተ እታ ምይዘሩ አብአ ወሲዶምዋ

ተርጓሚ፡- ወዲያው ነው የሞተው እና እንደሞተ ደግሞ ያቺ ሞይዘር የተባለች መሣርያው ወሰዱበት፡፡

8ኛ ምስክር፡- ናጥይት ምልክት ወየንቲ ኬላረሱ ድድሐዞም ሞይቱ ሞይቱ ሐደሩ ግን ሞይቱ ብልሐደረ ና ጥይት ምልክት ብናጋኡ ኬላረሶ ድበሃል ብሐደ ደሲናዩ ሐዲሩ ማለትኡ ምሽት ሰዓት

ተርጓሚ ፡- ሞቶ እንዳደረ በንጋታው ከላረሶ የሚባል ከነምልክቱ የጥይት እንደተመታ ነገረኝ፡፡

8ኛ ምስክር፡- ኬላረስ ድበሃል መሬሑና አግኒናዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ኬላረሶ የተባለ መርቶን ያው አገኘነው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ስለዚህ ማረጋገጫዎ ምንድን ነው? እርስዎ አይተዋል ወይ ተታኩሰው ሲሞቱ በልልኝ?

ተርጓሚ ስለዚ እቲ ናይኩም መረጋገፂ ተታኹሰም ምማቶምሲ እንታ እዩ እቲ መረጋገፂኹም ሪኢኹም ዲኹም? ሪኢኹም ዲኹም እስኹም ብዓይንኹም?

8ኛ ምስክር፡- አና አና አይረአኹይ፡፡

ተርጓሚ፡- እኔ አላየሁም፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ጋይም/፡- በሌላ ተከሳሽ የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የፍርድ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ጋይም/ ፡- ይሄ ፍፁም የሚሉት ያባቱ ስም ያውቃሉ ወይ?

ተርጓሚ ፡- እቲ ፍፀም ዝበልኩምዎ ስም አቡኡ ትፈልጥዎዶ?

8ኛ ምስክር፡- አይፈልጠይ፡፡

212

ተርጓሚ:- አላውቀውም::

ዳኛ/ ኃይም/:-እሺ ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዛ ይጠብቁ በላቸው::

ተርጓሚ:- ምስክርነት ወዲአኹም አለኹም እሞ አፍቲ ኬድኩም ኮፍ በሉ::

ልዩ ዓ/ ሕግ:- 9ኛ ምስክር ወ/ሮ መናሹ አባዲ ትባላለች:: የምትመሰክረው ጭብጥ

በክስ 6/ ስድስት/ ስለተጠቀሱት ባለቤትዋ አቶ ገራርያም መሐሪ አገዳደል

ይሆናል:: በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርባ እንድ ትመስክር አመለክታለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/:- አቶ ሙሴ ገ/ መድህን አሁንም/ ተርጓሚ/

መስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሐላ ፈፅመው የሚከተለውን

መስክረዋል::

ዳኛ/ ኃይም/:- ማን ነው ስምዎ?

ተርጓሚ:- ስመን መን እዩ?

9ኛ ምስክር:- መናሹ አባዲ

ተርጓሚ:- መናሹ አባዲ

ዳኛ/ ኃይም/:- ዕድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድመእን?

9ኛ ምስክር:- 38

ተርጓሚ:- 38

ዳኛ/ ኃይም/:- አድራሻ?

ተርጓሚ/:- አድራሽእን?

9ኛ ምስክር:- ወጀራት

ተርጓሚ:- ወጀራት

ዳኛ/ ኃይም/:- ጣብያ?

ተርጓሚ:- ጣብይኡ?

9ኛ ምስክር:- ሓዳለ

ዳኛ/ ኃይም/:- ሥራ?

ተርጓሚ:- ሥርሕን?

9ኛ ምስክር:- ካድሬ

ተርጓሚ:- ካድሬ

ዳኛ/ ኃይም/:- ሌላ?

ተርጓሚ:- ካልእ ሥራሕ አለወን'ዶ?

9ኛ ምስክር:- አይ የብለይን

ተርጓሚ:- የለኝም

ዳኛ/ኃይም/ ፡- ባለትዳርኖት ወይስ አይደሉም?

ተርጓሚ፡- ባዕልቲ ሐዳር ድየን አይከናን?

9ኛ ምስክር፡- ሐዚ አይብለይን፡፡

ተርጓሚ፡- አሁን የለኝም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?

ተርጓሚ፡- ንምንታይ ከምዝመፃኽን ትፈልጠኢ'ዶ ምክንያቱ?

9ኛ ምስክር ፡- ዘምፀኣኒ ምኽንያትማ ንዓይ በዓል ገዛይ

ተርጓሚ ፡- የባለቤቴ ጉዳይ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማን ይባላሉ?

ተርጓሚ፡- መን ይባሃሉ ነይሮም?

9ኛ ምስክር፡- ገራርየም መሐሪ

ተርጓሚ ገ/ ማርያም መሐሪ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ተከሳሾች አንዴ ተነሱ፡፡

- እነዚህ ተከሳሾች ያውቋቸዋል ወይ?

ተርጓሚ፡- እቶም ተኸሰስቲ እቲኦም ትፈልጠኦም'ዶ?

9ኛ ምስክር ፡- ተኸሰስቲ እወ ይፈልጦም፡፡

ተርጓሚ፡- አዎ አውቃቸዋለሁ ተከሳሾች፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ሁላቸውን ነው?

ተርጓሚ፡- ኩሎም ዲኽን ትፈልጠኦም?

9ኛ ምስክር፡- አይ ኩሎም አይፈልጦምይ፡፡

ተርጓሚ፡- ሁሉም አላውቃቸውም

ዳኛ/ ኃይም/፡- እነማን ያውቃሉ?

ተርጓሚ፡- እንመን ትፈልጣ ካብዚኦም?

9ኛ ምስክር፡- አይ እቲ ናይ ፍልጠናቲ ነዊሕ ጉዳይት ልክዕ ክጋገ ይኽእል እየ፡፡
ግን እቲ ልፈልጦ ዘኸሰሰኒ ግን ፍፁም ተስፋይ ትበሃል፡፡

ተርጓሚ፡- በእርግጥ ግዜው ስለረዘመው ማስታወስ ይከብደኝ ይሆናል፡፡ አሁን ለክስ
ያበቃኝ ግን ፍፁም ተስፋይ የሚባል፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ለችሎቱ ማሳየት ይችላሉ ወይ?

ተርጓሚ ፡- መን ምኳኑ እቲ ፍፁም ፈሊኽን ክትፈልጠኦ ትኽእላዶ ሐዚ?

9ኛ ምስክር፡- ሐዚ'ኳ ይጋገዩ እየ ይብልለኹ ምስቲ ጊዜ ምናሕ

ተርጓሚ፡- አሁን ከግዜው መብዛት እኳያ ያው ልለየው አልችልም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ዝምድና ጥላቻ አላቹ ከተከሳሹ ጋር?

214

ተርጓሚ:- ዝምድና ወይ ዕልሊ ኣለልክንዶ ምስቲ ፍፁም ኢልክን ሐዚ ዝጠቐስክንኦ?

9ኛ ምስክር:- ናይ ፍፁም ዝምድና ግን ስለ ገላቢት ስለዝኾንኩ ክሪቢት ነይሩ ኣነ ይገልብ እሰምማ ለይቲ ወጋሉ ለይቲ ስለዝመፀ ግን

ዳኛ/ ኃይም/:- ባጭሩ?

ተርጓሚ:- ዕልእይ ዝምድናይ ኣለክንዶ መጀመሪያ?

9ኛ ምስክር መጀመርያ ዕልሊ የብለይን፡፡ሐዚ ግን ድሕርቲ ናይ ኩነታት ስብኣይ ኣብሉ ዕልእ ጸእምኒ መጀመርያ ግን ዝምድና ምስ በዓል ገዛይ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ:- ከባሌቤቱ ጋር ዝምድና ነበራቸው ጥላቻ ግን ከገደሉብኝ በኃላ ነው ያለኝ ጥላቻ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/:- ቁጭ በሉ ተከሳሾች፡፡

- ልዩ ዓ/ ሕግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ?

ልዩ ዓ/ ሕግ:- ወ/ሮ መናሹ ባለቤትዎት ማን እንደሚባሉ በድጋሚ ይግለፁልኝ?

ተርጓሚ:- በዓል ገዝእን መን ይባሃሉ ነይሮም?

9ኛ ምስክር:- ገሬርዮም መሐሪ

ተርጓሚ:- ገ/ ማርያም መሐሪ

ልዩ ዓ/ ሕግ ምንድን ነው ያስመዘገቡን ገሬርዮም የሚል ነው ገ/ማርያም ተብሎ ነው የሚተረጎመው እንዴት ስለሆነ ስላላወቅኩት ነው፡፡

ተርጓሚ:- አዎ ገሬርዮም የሚሉት ገ/ማርያም ነው፡፡ ለገ/ማርያም ነው ገሬርዮም የሚባለው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ:- እሺ መቼ ነበር የተገደሉት?

ተርጓሚ:- ማዓስ እዩም ተቐቲሎም?

9ኛ ምስክር:- 73 ሰሊሙ 74 ዕለት 3 / ሰለስተ/

ተርጓሚ:- በ73 እጁን ሰጠ በ74 ተገደለ በ3 ቀን

ልዩ ዓ/ ሕግ :- ማን ነው እጁን የሰጠው በ73?

ተርጓሚ:- ናበይ እዩ ሰሊሙ?

9ኛ ምስክር:- ናብ ፀላኢ ፡፡

ተርጓሚ:- ወደ ጠላት

ልዩ ዓ/ ሕግ:- ወሩስ?

ተርጓሚ:- ወርሑስ መአዘ እዩ ነይሩ?

9ኛ ምስክር:- ግንቦት 3 / ሰለስተ/

ተርጓሚ:- ግንቦት 3/ ሶስት/

ልዩ ዓ/ ሕግ የተገደሉበት ቦታው የት ነው?

ተርጓሚ፡- አበይ ቦታ እዩም ተቐቲሎም?

9ኛ ምስክር፡- ማሻንሃይ ይበሃል ክሳድ

ተርጓሚ፡- ማሻንሃይ ይባላል ያው ጫፍ ላይ ነው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- በየት ወረዳ ውስጥ የሚገኝ ነው?

ተርጓሚ፡- አበይ ወረዳ ዝግነ እዩ እሱ?

9ኛ ምስክር፡- ብዚ ብደቡብ ወረዳ

ተርጓሚ፡- በደቡብ ወረዳ የሚገኝ ነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እንዴት እንደተገደሉ እስቲ ቅድም እንደገለፁት ድጋሚ ይግለፁልን?

ተርጓሚ፡- ከመይ ከምዝተቐተሉ ከምዚ ዓንተም ዝገለፅክሉኦ እስቲ ግለፀኦ?

9ኛ ምስክር፡- ከመይ ከምዝተቐተሉማ አቀታትላ 73 ሰሊሙ 74 ወሪዱ ሠራዊቱ አጠ ናኺሩ

ተርጓሚ ፡- በ73 እጁን ሰጥቶ በ74 ሰራዊቱን አጠናከሮ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ማን ነው እሱ?

ተርጓሚ፡- መን እዩ እሱ ሰሊሙ ትብለኦ ዘለኸን?

9ኛ ምስክር፡- ፍፀም ተስፋይ

ተርጓሚ፡- ፍፁም ተስፋይ

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡- መጀመርያ የማን ወገን ነበር?

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ምስ መን ነይሩ ማለትዬ?

9ኛ ምስክር፡- ክብረት መራሒ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- ክብረት መሪ ነበረ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- የማን ወገን ?

ተርጓሚ ናመን ወገን ነይሩ ምስመኒኦም?

9ኛ ምስክር፡- ናይ ውድብና።

ተርጓሚ፡- ያው የውድብ የሚሉት የወያኔ የነበረ ሳይድ ነው።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡-ከዛስ ወዴት ነው የገባው?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ናበይ እዩ ሰሊሙ ትበላለኸን?

9ኛ ምስክር፡- ናብ ፀላኢ

ተርጓሚ፡- ወደ ጠላት

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ?

9ኛ ምስክር፡- ድሕሪኡ'ውን ኣጠናኺሩ ኢንፎርሚሽን ብዙሕ እቶ እኑ የዕጥቐኒ እየ። እኑ'ውን እቲ ዕላማ ውድብና ረሰዕና ኣብ ፀላኢ እንተሰለምኩ ኣብኡ ኣኑ ስይብሉ ኣይትቐመጥን ቢሉ ብዙሕ ላጋፊሐ

ተርጓሚ፡- ያው ከጠላት ጋር እንደ አዲስ ተደራጅቶ መጥቶ አንተ ወደዚህ ካልመጣህ ያው እንትን ትላለህ ብሎ እንደ እኔ ዓይነት ነገር ብትሰራ ይሻላል እያለ እንትን ይለው ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከዛስ?

9ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ'ውን ስራዊቱ ኣሳናቢቱ መፂኡ ኣብ ክሳድ መሕደሪኡ ይፈልጥ።

ተርጓሚ፡- ሰራዊቱን አጠናክሮ መጥቶ ያው በጫፉ ላይ አደረ

9ኛ ምስክር፡- ኣነውን ይገልብ ነይረ ፍፁም ተስፋይ

ተርጓሚ፡- እኔም ይሮጥ ነበረ

9ኛ ምስክር፡- ፍፁም ተስፋይ ይበሃል ገ/ ማርያም መሐሪ ሞይቱ ኣሎ ቀብርዎ ኢሉ ክምዝሐደገ ይፈልጥ።

ተርጓሚ፡- ፍፁም ተስፋይ፣ ገ/ማርያም መሐሪ ሙቶዋል እና ቀበሩት ብሎ መልእክት እንደተወ አውቃለሁ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ለማን ነው መልእክቱን የተወው?

ተርጓሚ፡- ንመን እዩ መልእኽቲ ሐዲጉ?

9ኛ ምስክር፡- ሬዳት ሕዝቢ

ተርጓሚ፡- ለረዳቱ ሕዝብ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛስ ባለቤትዎት የት ተገኙ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ብዓል ገዝኣን ኣበይ ተገንዩም?

9ኛ ምስክር፡- ማሻንሐይ ይብሃል ክሳድ

ተርጓሚ፡- ማሻንሐ የሚባለው ጫፍ ላይ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ሆነው ተገኙ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ከይኖም ተገንዩም ኣብኡ?

9ኛ ምስክር፡- ሞይቱ ተሰዊኡ።

ተርጓሚ፡- ሞቶ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ፍፁም ተስፋይ በወቅቱ የጠላትን ወታደር ይዞ መምጣቱን በምን ያውቃሉ?

ተርጓሚ፡- ፍፁም ተስፋይ ሽዑ ናይ ፀላኢ ወታደራት ሰራዊት ሒዙ ምምፅኡ ብምንታይ ኢኻን ትፈልጣ?

9ኛ ምስክር፡- ድሕሪኡ'ውን አጠናኺሩ ኢንፎርሚሽን ብዙሕ እቶ እነ የዕጥቐካ እየ። እነ'ውን እቲ ዕላማ ውድብና ረሰዕና አብ ፀላኢ እንተሰለምኩ አብኡ እነ ለይብሉ አይትቕመጥን ቢሉ ብዙሕ ሳጋፊሐ

ተርጓሚ፡- ያው ከጠላት ጋር እንደ አዲስ ተደራጅቶ መጥቶ አንተ ወደዚህ ካልመጣህ ያው እንትን ትላለህ ብሎ እንደ እኔ ዓይነት ነገር ብትስራ ይሻላል እያለ እንትን ይለው ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከዛስ?

9ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ'ውን ሰራዊቱ አሳናቢቱ መጺኡ አብ ክሳድ መሕደሪኡ ይፈልጥ።

ተርጓሚ፡- ሰራዊቱን አጠናክሮ መጥቶ ያው በጫፉ ላይ አደረ

9ኛ ምስክር፡- እነውን ይገልብ ነይረ ፍፁም ተሰፋይ

ተርጓሚ፡- እኔም ይሮጥ ነበረ

9ኛ ምስክር፡- ፍፁም ተስፋይ ይበሃል ገ/ ማርያም መሐሪ ሞይቱ እሉ ቀበርዎ ኢሉ ከምዝሐደገ ይፈልጥ።

ተርጓሚ፡- ፍፁም ተስፋይ፣ ገ/ማርያም መሐሪ ሙቶዋል እና ቀበሩት ብሎ መልእክት እንደተወ አውቃለሁ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ለማን ነው መልእክቱን የተወው?

ተርጓሚ፡- ንመን እዩ መልእኽቲ ሐዲጉ?

9ኛ ምስክር፡- ረዳት ሕዝቢ

ተርጓሚ፡- ለረዳቱ ሕዝብ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ከዛስ ባለቤትዎት የት ተገኙ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ብዓል ገዝእን አበይ ተገንዩም?

9ኛ ምስክር፡- ማሻንሐይ ይብሃል ክሳድ

ተርጓሚ፡- ማሻንሐ የሚባለው ጫፍ ላይ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ሆነው ተገኙ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ኮይኖም ተገንዩም እብኡ?

9ኛ ምስክር፡- ሞይቱ ተሰዊኡ።

ተርጓሚ፡- ሞቶ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ፍፁም ተስፋይ በወቅቱ የጠላትን ወታደር ይዞ መምጣቱን በምን ያውቃሉ?

ተርጓሚ፡- ፍፁም ተስፋይ ሸዑ ናይ ፀላኢ ወታደራት ሰራዊት ሒዙ ምምፅኡ ብምንታይ ኢኸን ትፈልጣ?

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ

9ኛ ምስክር፡- ዘፍለጠኒ ምኽንያት እተ ሐፍሽ ሪኢዎ።

ተርጓሚ፡- ሕዝቡ አይቶት

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እኔ ሮጬ ነበር አለ። ለምን ሮጡ?

ተርጓሚ፡- እንታ ጎየ ኢልክን ኔርክን ዓንተብ ልምንታይ ኢኹን ጎይኹን?

9ኛ ምስክር፡- ጎየ እኮ አይኮንኩን ገሊበ እየ ዝበልኩ።

ተርጓሚ፡- እወ ገሊበ ዝበልክን?

9ኛ ምስክር፡- ገላቢት ስለዝኾንኩ ግን አፍቲ ገላቢት ስለዝኾንኩ ልክዕ ገሊበ መፂአ
ፍፁም ተሰሩይ ፀውየና ቢሉ እቲ ሕዝቢ

ተርጓሚ፡- ናበይ ኢኹን ገሊብክን?

9ኛ ምስክር ሃጺመ ፀላኢ ከየረክበኒ

ተርጓሚ፡- ጠላት እንዳይደርስብኝ ነው የሮጡኩኝ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ ባለቤትዎ መሞታቸውን በትክክል አረጋግጠዋል ወይ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ በዓል በትክን በዓል ገዛኹን ምሟቶም አረጋጊፅክን'ዶ?

9ኛ ምስክር፡- አረጋጊፀ እቲ ሕዝቢ ግን

ተርጓሚ፡- አረጋገጥኩኝ አዎ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- የማን ወገን ወይም የምን አባል ስለሆኑ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ብመኒአም ወገን ስለዝነበሩ ወይ ናይምንታይ አባል ስለዝነበሩ
እዮም ተቐቲሎም?

9ኛ ምስክር ፡- ናይ ሕ.ወ.ሓ.ት

ተርጓሚ፡- የሕ.ወ.ሓ.ት

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ጋይም/ ፡- መስቀለኛ ጥያቄ መጠየቅ ይቻላል

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ስለሙን/፡- ወ/ሮ ምናሽ ባለቤትዎ በ1974 ዓ/ም ፍፀም
ጠሩን አጠናክሮ መጥቷል ብሎ ፍፀም ጠሩ ኣጠናክሮ ስለመጣ የሆነ ሜዳ ላይ
«ክሳድ» ላይ ብለው በትግርኛ የገለፁት ማይሹሐ የተባለ አከባቢ እዛው ሄደ
ነው ያሉት። እዛው አከባቢ ባለቤትዎ ለምንድን ነው የሄደው?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ ትገልፃ ከለኹን ፍፁም ሰራዊቱ አጠናኺሩ መፂኡስ ደሓር አብ
ክሳድ ሐጺና አብኡ ተጋንዮም ተታኹሰም ኢልክን። በዓል ገዛኹን ሽዑ እንታይ
ክገብሩ እዮም መፂአም ናብኡ?

9ኛ ምስክር፡- ጥርኑፍ ሐዘ ናይ ምክልኻል ጥርኑፍ ምልሻ አብኡ ሐጺሩ።

ተርጓሚ፡- ያው ለመከላከል ሰራዊቱን ይዞ እሱም እዛ አደረ።

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ ለመከላከል ሰራዊቱ ባለቤትዎ?

219

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ፡- የምልሽ ሚስት እዛ አታድርም ነበረ በረሃ ነበር የምታድረው፡፡

የ10 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ብዙ ምልሻ ነበር እዛው አከባቢ የወያኔ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ብዙሕ ናይ ወያኔ ምልሻታት ኔይሮም ማለት ድዩም ሽዑ?

9ኛ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ስለዚህ ሁሉንም ሚስቶች ያው ሚሊሻዎቹ እንደወጡ እርግጥ በእርግጠኝነት ያው የታወቀ ነው፡፡ ሁሉንም ሚስቶችም ይወጡ ነበር ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚ እቶም ምልሻ ይወፀ ስለዝነበረ እቶን አንስቶምለስ ኩለን ድዮን ይወፃ ነይረን ማለት?

9ኛ ምስክር፡- እወ ኩሉና በረኻ እናሐደርና ግን ከአ ካብ በረኻ መፂእና ተረዲእና፡፡

ተርጓሚ፡- አዎ በረሃ ነበር የምናድረው ግን ከበረሃ መጥተን ግን የሞሞታቸቸው መርዶ ተረዳን፡፡

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ለየተኛው የቀረው ሕዝብ ነው ታድያ ፍፁም ገ/ ማርያም ሙቶዋል ብሎ የተናገረው? ማን ይቀር ነበር እዛ?

ተርጓሚ፡- ስለዚ ፍፁም፣ ገ/ማርያም ሞይቱ ኢሉ ዝተናገር ለይኑ ሕዝቢ እዩ ደአ ንመኒእም ነጊርዎም ዑኒሎ?

9ኛ ምስክር፡- ንሰላም ዝኾነ ሕዝቢ፡፡

ተርጓሚ፡- ለሰላማዊው ሕዝብ፡፡

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡-ይህንን የነገርዎት ከነገርዎት ውስጥ ስም ሊጠሩልኝ ይችላሉ?

ተርጓሚ፡- ካፍቶም ዝነገርዎም ገ/ማርያም ሞይቱ ኢሉ ሕዝቢ መን ነገርኩን ልነገሩኹን ሰባት ስም ትጠቅስእም ትኽእላ'ዶ

9ኛ ምስክር፡- አይ ክጠቅስም አይክእል እቲ ሕዝቢ እዩ እቲ ዝሕቢ ግን እንስቶም ስለዘይነበርና አፍቲ ግሽ ስለዝነበርና ግን ክምዚኢሉ ፀውይና እንሆ ብሬድዩ ፍፁም ሐሊፉ እዩ ፍፁም ፀውዩና ግን ገ/ ማርያም መሐሪ ሰዊእናዩ አለና ስለዝበለና እንስቶም ግን አብ ምሕዕድ መፂኡና ግን አርዲኡና አሎ፡፡

ተርጓሚ፡- በስም ሊጠቅስ አልችልም የነገሩኝ ግን እኛ ወጥተን ስለነበረ

ሕዝቡ ገ/ ማርያም ማንነው ፍፁም እና ገ/ ማርያም ሞተዋል ብሎ ነግሮን አልፎዋል ብሎ ነበር የነገረን፡፡

220

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በቃ የነገራቹም አያውቁም፡፡ እሳቸውም ፍፁም እንደገደለው ወይም ደግሞ በጦርነት ላይ መሞቱን ነው የገለፁት ፍፁም ጠቅላላ አልገለፁም ጨርሻ አለሁ ክቡር ፍ/ቤት፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ልዩ ዓ/ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የለኝም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- በሌላ ተከሳሽ የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የፍርድ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- የመጀመርያ ፍፁም ተስፋይ ሥራው ምን ነበር?

ተርጓሚ፡- ፍፁም ተስፋይ ሥርሑ እንታይ ነይሩ?

9ኛ ምስክር፡- ክርቢት ናይ ሕ.ወ.ሓ.ት ክርቢት ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- የሕ.ወ.ሓ.ት ክብሪት ነበረ፡፡

ዳኛ / ኃይም/፡- በዛ በግንቦት 3/74 አከባቢስ?

ተርጓሚ፡- ብግንቦት 3/ 74 ዓ/ም 'ከ?

9ኛ ምስክር፡- እሱማ ኣብ ፀሳኢ ስሊሙ'ከ ብለኸ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው ከጠላት ጋር እጁን ሰጥቶ ከጠላት ጋር ነበረ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ባለቤትዎ አቶ ገ/ ማርያም መሐሪ የሞቱት በቀን ነው ወይስ በለሊት?

ተርጓሚ፡- በዓል ገዝኣን አቶ ገ/ ማርያም መሐሪ ልሞትዎ ቀትሪ ድዩ ለይቲ?

9ኛ ምስክር፡- ወጋሕታ

ተርጓሚ፡- ያው በንጋት ላይ

ዳኛ/ ኃይም/ ወደ ስንት ሰዓት አከባቢ?

ተርጓሚ፡- ሰዓቱ ክንደይ አከባቢ ይኸውን ነይሩ?

9ኛ ምስክር፡- አይ ናይ ሰዓቱ ናይ ሲቢሉ ልምዄን አይፈልጥይ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ብግምት?

9ኛ ምስክር፡- ወጋሕታ ግን ድሣም ክርና አይበርሃን፡፡

ተርጓሚ፡- ብዙም አልነጋም ነበረ ያው ንጋት ላይ ነው ግን፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ያኔ ነበረ የተባለው ጦርነት ወደ ስንት ሰዓት የሚፈጅ ጦርነት ነበረ ነው የተባለው?

ተርጓሚ፡- እቲ ዝተኻየደ ኩናት'ከ ልኸንደይ ሰዓት ልኾን ልኸንደይ ሰዓት ዝኸውን ፀኒሑ?

9ኛ ምስክር፡- እቲ ዝተኻየደ ኩናት ግን ናይ ረዲኤት ካድመፅእ አይ እንድዒ ኣነ ዝመስለኒ እቲ ክሻዕ ሰዓት 5/ ሐሙሽተ/ ከባቢ ይኸን እቲ ናይ ኩናት

ተርጓሚ፡- እስከ 5/አምስት/ ሰዓት እሚሆን ነበረ ጦርነቱ፡፡

221

ዳኛ/ ኃይም/:- እና ብዙ በሁለቱ ወገን ማለት በታጋዮች በኩልም በደርግም በኩል ብዙ ሰራዊት ነበረ ማለት ነው ወይ?

ተርጓሚ:- እቲ ኩናት ክካየድ ተሎ ብተጋደልቲ ማለት በወያኔይ ብደርግይ ብዙሕ ሰራዊት ነይሩ ማለት ድዩ?

9ኛ ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

9ኛ ምስክር:- እቲ ፀላኢ አከባቢ ከረን ክባ ሐዲሩ እዩ::

ተርጓሚ:- ጠላቱ ያው በጫፍ በተራሮ ጫፍ ጫፍ አከባቢ ነበረ ያደረው::

9ኛ ምስክር እቲ ጥርኑፍ ናይ ሕ.ወ.ሐ.ትና ደማ ሓደ ገፅ ክሳድ ዝበሃል እኒኦ ግን አብ ክሳድ ምክልኻል ሐዲሩ::

ተርጓሚ:- ያው የወያኔ ደግሞ ክሳድ ተብሎ የሚጠራው መከላከል በአንዱ ጫፍ በኩል ነበረ::

ዳኛ/ ኃይም/:- እርስዎ ቅድም ሲመሰክሩ ካድሬ ነበርኩ የሚል ምስክርነት ሰጥተዋል:: ምስክሩ የምንካድሬ ነው? የእርሻ ካድሬ ነው? የምን ዓይነት ካድሬ?

ተርጓሚ ዓንተዎ ሥራሕ ትብሃላ ተክኸን ካድሬ ኢልክን ናይ ምንታይ ካድሬ ኢኽንከ?

9ኛ ምስክር:- ናይ ውድብና ናይ ማብያ::

ተርጓሚ:- የማብያ

ዳኛ/ ኃይም/ :- የእርሻ: የጤና የምን?

ተርጓሚ:- ናይምታይ እዩ ማለት ናይ ሕርሻ ድዩ ናይ ጥዕና ድዩ ናይምንታ አኸን ካድሬ?

9ኛ ምስክር:- ዋእ እቲ አባል መቸም አባል ዝፀናሕኩ ግን እቲ እቱ ስም አባልነት እኒ ሌኒ ማሌትዩ ክሎ ሐዚ::

ተርጓሚ:- አባልነት አለኝ ነው የምላው::

ዳኛ/ ኃይም/:- የምን?

ተርጓሚ:- ናይምንታይ ማለት እዩ አባል?

9ኛ ምስክር:- አባል ማለት ናይ መራሕቲ ደቂ አንስትዩ ናይ ማብያ::

ተርጓሚ:- የሴቶች አመራር የማብያው ማለት ነው ካድሬ::

ዳኛ/ ኃይም/ :- እሺ ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዛ ጋር ይጠብቁ በላቸው::

ተርጓሚ:- ምስክርነት ወዲኤን አለዋዋ አፍቲ ክይደን ኮፍ ይበላ::

ልዩ ዓ/ ሕግ:- 10ኛ ምስክር ወ/ር ከላሲ ረብሶ ይባላል:: የሚመሰክርበት ጭብጥ በክስ 6/ ስድስት/ እና 7 /ሰባት/ ስለተጠቀሱት አሁን ስለተመሰከረላቸው ሁለት መቀኛች ይሆናል:: በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርቦ እንዲመሰክር አመለክታለሁ::

222

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- መሐላ ይፈፅሙ፡፡ አማርኛ ይችላሉ ወይ? አቶ ሙሴ ገ/ መድህን
አዉንም፡፡

ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሐላ ከፈፀሙ በኃላ የሚከተለውን
መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ማን ነው ስምዎ?

ተርጓሚ/ ሙሴ ገ/መድህን/፡- ስምም መን እዩ?

10ኛ ምስክር፡- ወ/ር ከላሲ ረብሶ

ተርጓሚ፡- ወ/ር ከላሲ ረብሶ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡-ዕድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኸም?

10ኛ ምስክር፡- 44

ተርጓሚ፡- 44

ዳኛ/ ኃይም/ አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻ?

10ኛ ምስክር፡- ደቡባዊ ዞባ አብዚ ናይ ቤት ህንፀት

ተርጓሚ፡- ደቡባዊ ዞባ ያው ማረምያ ቤት

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ሥራ?

ተርጓሚ፡- ሥራሕ?

10ኛ ምስክር፡- ፖሊስ

ተርጓሚ፡- ፖሊስ ወታደር

ዳኛ/ ኃይም/ የመጡበት ጉዳይ ምንድን ነው?

ተርጓሚ፡- ዝመፃእኹምዎ ጉዳይ እንታይ እዩ?

10ኛ ምስክር፡- ብምስክርነት

ተርጓሚ፡- ለምስክርነት

ዳኛ/ ኃይም/ በምን ጉዳይ?

ተርጓሚ፡- አብናይ ምንታይ ጉዳይ እዩ?

10ኛ ምስክር፡- አብዚ ናይዚ ወያኔ እሳሃለና ዝተሰርሐ ጉዳይ ማለት እዩ፡፡ ዝሞቱ
አባላት ስለዝፀንሑ ብናቶም እዩ ዝመስለኒ፡፡

ተርጓሚ፡- ወያኔ ተጋዮች እያለን የተሰራው ወይ የሞቱት አባሎች ጉዳይ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- እነማን ይባላሉ?

ተርጓሚ፡- እንመን ዝበሃሉ እዮም?

10ኛ ምስክር፡- ገሬርያም መሐሪ፣ ሮምሃ ደስታይ

223

ተርጓሚ ገ/ ማርያም መሐሪና፡ሮምሃ ደስታ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ተከሰሾች እንዴ ተነሱ?

- እነዚህን ተከሳሾች ያውቁዋቸዋል ወይ?

ተርጓሚ፡- እዞም ተኸሰስቲ እዚኦም ትፈልጥዎም'ዶ?

10ኛ ምስክር፡- አይፈልጦምን፡፡

ተርጓሚ፡- አላውቃቸውም

ዳኛ / ኃይም/፡- ሁላቸውን?

ተርጓሚ፡- ኩሎም ድዩ ዘይትፈልጥዎም?

10ኛ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

ዳኛ/ ኃይም/፡-ልዩ ዓ/ ሕግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ? ቁጭ በሉ እናንተ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ወ/ሮ ክላሲ የመጣሁት ገረረዮም መሐሪና፣ ሮምሃ ደስታ ስለተገደሉ ነው ብለዋል፡፡ መቸ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ዝመፃእኽዎ እሲ ገ/ማርያም መሐሪ፡ እሲ ሮምሃ ደስታይ ምሟቶም ክገልፅ እየ ኢልኩም፡፡ መዓዝ እዩም ሞይቶም እዚኦም?

10ኛ ምስክር፡- እዚኢቶም ዝሞቱዎ ዕለት 3 ማለት እዩ 74 ዓ/ም ማለት እዩ ዝሞቱዎ፡፡

ተርጓሚ፡- በ3ቀን 1974 ዓ/ም ነው የሞቱት፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ወሩስ?

ተርጓሚ፡- ወርሑኸ?

10ኛ ምስክር፡- 9/ ትሽዓተ/ ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- 9ኛው ወር

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ቦታ ነው የሞቱት?

ተርጓሚ፡- አበይ አበይ ከባቢ እዩም ሞይቶም?

10ኛ ምስክር፡- ዝሞቱሉ ገሩርዮም መሐሪ ምኛንአሐ ዝበሃል እዩ፡፡ ከባቢ ክሳድ ሓረለ ዝበሃል ምኛንአሐ፡፡

ተርጓሚ ፡- ምኛንአሐ የተባለ የክሳድ ሐይለ የተባሏ አከባቢ ነው የሞተ ገ/ማርያም መሐሪ፡፡

ልዩ ዓ/ሕጊ፡- ሮምሃ ደስታ?

ተርጓሚ፡- ሮምሃ ደስታ'ኸ?

10ኛ ምስክር፡- ሮምሃ ደስታ ደሞ ሐንከሬ ዝተበሃለ ከረን ሐንከሬ፡፡

ተርጓሚ፡- ከረን ሐንከሬ ተብሎ የሚጠራ አከባቢ ነው የሞተው ሮምሃ ደስታ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እንዴት እና በማን እንደተገደሉ እስቲ ዘርዘር አድርገው ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- ብኸመይ ብመን ከምዝተቐተሉ እስቲ ዝርዝር አቢልኩም ግለፅዎም?

10ኛ ምስክር፡- እሺ እቲ አማይታኦ ንሕና እነ ንባዕለይ ሐዚ ብ72 ዓ/ም ወይና ዳወይነና

ተርጓሚ፡- እኔ ለራሴ በ72 ዓ/ም ነው ወደ ታጋዮች የተቀላቀልቁት

10ኛ ምስክር፡- እቲዩ ደኾተላቶም ድማ ፍፁም ማለትኦ ፍፁም ተስፋይ

ተርጓሚ፡- ያስገደላቸውም ፍፁም ተስፋይ የተባለ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- መጀመርያ ፍፁም ተስፋይ ስራው ምን ነበር?

ተርጓሚ፡- ፍፁም ተስፋይ ስርሑ እንታይ ነይሩ መጀመርያ?

10ኛ ምስክር፡- መጀመርያ እሱ በሕ.ወ.ሐ.ት ተወኪሉ ዲመረጸ ወጀራት ክመርሕ ልወረደና ተመዲቡ ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ መጀመርያ በሕ.ወ.ሐ.ት ተመርጦ ለወጀራት አከባቢ እንዲመራ የተመረጠ ነበረ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከዛስ ወዴት ሄደ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ'ኸ ናበይ ከይዱ?

10ኛ ምስክር፡- ደሓር ካሱዱ ንሕና ብላምሃረና ንሕና ደዕጠቅና ባዕሉ እዩ ደዕጠቀና ደገ/ማርያም መሐሪ ይኩን ንሮምሃ ደስታ ይኹን ባዕሉ እዩ ዳዕጠቐና ሕ.ወ.ሐ.ት እዚ ሥርዓት ስለዝኾነ ኢሉ፡፡

ተርጓሚ፡- ሕ.ወ.ሐ.ት ይህንን ሥርዓት አለው ብሎ ለኔም ሆነ ለገ/ማርያም ለሮምሃም ያስለጠነን እሱ ነበረ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ ከዛስ ወዴት ገባ እሱ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ'ኸ ሳበይ አትዩ እሱ ፍፁም

10ኛ ምስክር፡- ድሕሪኡ ካሱ እንደገና ድንሕና ኩሉ ከባቢ መሕደሪና መብሊዕና ብልፈለጠ ግን ሐዲጉና ዳፀላኢ ሰለሙ ማለት'ዩ ዳደርጊ፡፡

ተርጓሚ፡- ከዛ ግን እኛ የምንንቀሳቀስበት ይሁን የምንበላበት ሁሉም ካወቀ በኋላ ወደ ደርግ እጁን ሰጠ ከድደቶ ወደ ደርግ ገባ

10ኛ ምስክር፡- ደሓር ካሱ ዕለት ግንቦት 3/ 74 ዓ/ም ደርጊ ከወርድ እዩ ዝብል ዕንዓት ኢንፎርሜሽን መሂኡና ካብ ወረዳ ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ ከዛ በግንቦት 3/1974 ዓ/ም ደርግ ወደ አከባቢው ይወርዳል የሚል መረጃ ደረሰን፡፡

10ኛ ምስክር፡- ደሓር ብተአከብና ንሕና ተማሪኒፍና ቀጥታ እሱ ደአይ ሒዙዎም ወሪዱታ ጉጅለና ፍፁም ማለትኦ ክሳድ ሐዓለ

ሳዕለዋይ ቤት ፍርድ

ተርጓሚ:- ከዛ እኛም ተዘጋጅተን እሱ ጠቅላላ የዘዋቸው የመጣ ሰራዊቶት ወደ ክሳድ ሐዓለ የተባለ አከባቢ ይዘዋቸው ወረደ

ልዩ ዓ/ ሕግ:- ማን ነው ይዘዋቸው የወረደው?

10ኛ ምስክር:- ፍፁም

ተርጓሚ:- ፍፁም

ልዩ ዓ/ ሕግ:- እሺ ቀጥሉ?

10ኛ ምስክር:- ደሓር ካሉ ሰዓት ከባቢ ንሕና ዝሰማዕናዩ ርሕቅ ዝበልና ዋላ ፀኒሕና ብክልተ መሳ ተዋፊርና ማለት እዩ እቶም ወየንተ

ተርጓሚ:- እኛ ታጋዮች በሁለት በኩል ስለነበርን ራቅ ብለን ስለነበርን ቆይተን ነው የሰማነው::

10ኛ ምስክር:- ንሕና እሱ ሐደጋ ዘጋጠሞም ከባቢ 4/ አርባዕተ/ እዙባ ከባቢ 10 / ዓሰርተ/ ገለ ከባቢ ክኸውንኡ ናይ ሰይተ::

ተርጓሚ:- እነሱን አደጋ ያጋጠማቸው ከሌሊቱ 10 አሥር/ ሰዓት የሚሆን አከባቢ ነው::

10ኛ ምስክር:- ንሕና ዝሰማዕናዩ ግን ከባቢ 11/ ዓሰርተ ሐደ/ ከባቢ

ተርጓሚ:- እኛ የሰማነው ግን 11/ አሥራ አንድ/ ሰዓት አከባቢ ነው::

10ኛ ምስክር:- ደሓር ብልሰማዕና ረድኢ ብልገበርና ግን ብላዕሊ እሱ እታ ጉጅለ ሒዙደኦ እቶም ናትና አባላት ብልፈፀመ ዳብሉ ጳጳኦ ክነረድእ ዳሐር ድሕሪ ቅን ካልእ ፀላኢ መጺኡ ድማ እኸል አቲና::

ተርጓሚ:- ከዛ እኛ ለእገዛ ስንጠቃ እሱ ያው የሞቱት አባሎች እንደገደለ እኛ ለእገዛ ገባን::

10ኛ ምስክር:- ድሕሪኡ ረኻ ሐጺጉ ብልከደ ንሕና ደአ እቲ ረኻ ዳልዕልዎ ክንደይ ነብሲ ማለት እዩ ናይ ገ/ማርያም መሐሪ ነብሲ

ተርጓሚ:- ሬሳዎቹን ጥሎ እንደሄደ እኛ ገባን

10ኛ ምስክር:- ደሐር መን እዩ ቐቲልዎ ገ/ማርያም መሐሪ መን ሒዙዎ ወሪዱ ድብል ኢንፎርሜሽን ድቲ ሕዝቢ ምስሐተትና

ተርጓሚ:- ለሕዝቡ ማን ነው ገድሎዋቸው የሄደው ማን ነው ይዘዋቸው የወረደው ብለን እንደጠየቅን ለሕዝቡ

10ኛ ምስክር:- ፍፁምሲ ምስላሙ ደይፈለጥና ተጋዳላይ መሲሉና ካናታትኩም መሲሉና ግን ፍፁም ወሪዱ አሸንኡኸን አእትዋ ካብ ሎሚ ምሸት ጀሚርክን ከም ገ/ማርያም መሐሪ ከይውዱ አሹኡንኸን ካብ ሎማዓንቲ ጀሚርክን ግን አእትዋ ውሉዱ አንስት አባላትይ ልሕዝብይ ነጊሩ::

226

ተርጓሚ፡- ፍፁም መኪዱን ሳናውቅ የወያኔዎች የናንተ መስሉን ገብቶ ለምልሻ ሚስቶች ባሎቻቸውን አስገቡ እንዲገቡ አድርጉ ብሎ ነግሮን ያው መግደሉንም ነግሮን ሂደ

10ኛ ምስክር፡- ብዙ መንገዲዚ ምክንያት ግን ፈልጥለኹ፡፡

ተርጓሚ፡- በዚሁ መንገድ ነው የሚያውቀው፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- መፋኛቱ ምን ነበር ሥራቸው?

ተርጓሚ፡- እቶም ዝሞቱ እንታይ እዩ ነይሩ ሥራሖም?

10ኛ ምስክር፡- ወየንቲ እዩም ፀኒሖም፡፡

ተርጓሚ፡- የወያኔ ታጋዮች

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- በዛን ሰዓት በአከባቢው ምን ነበረ?

ተርጓሚ፡- ብዙ ሰዓት እሱ ኣብዚ ከባቢ እንታይ እዩ ነይሩ?

10ኛ ምስክር፡- ወያኔ ፀኒሑ ማለት እዩ፡፡ እቲ ቦታ እሱ ናይ ወያኔ ቦታ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- አከባቢው ወያኔዎች የነበሩበት አከባቢ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ታድያ ምን ስላደረጉ ነው እነዚህ ሁለት ሰዎች የተገደሉት?

ተርጓሚ እቶም ክልተ ሰባት እዚአም ሞይቶም እኔው ድአ እንታይ ስለዝገበሩ እዩ?

10ኛ ምስክር፡- እሱ ስለ ወይኖም ናይ ወያኔ ተፈተውቲ ናይ ወያኔ ተቓለስቲ ስለዝሾኑ ግን ብዚ አንፃር እዚ ደርጊ ናይ ደርጊ ሰራዊት ስለዝኾነ ክሞቱ ኪኢሎም ማለት'ዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው የወያኔ ወዳጆችና ታጋዮች ስለነበሩ በዛን ሰዓት ያው ደርግ ሊገድላቸው ችለዋል፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ እሺ ጨርሻለሁኝ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- በተከሳሽ በኩል የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሰሎሙን/፡- ወ/ር ከላሊ እንግዲህ ያው በ1974 ዓ/ም ፍፁም ከዛ በፊት ከወያኔ ቆይቶ ከደርግ ገባና ከዛ በኋላ 74 ዓ/ም የደርግ ወታደሮችን ይዞ መጥቶ ደርግ ወታደር የደርግ ወታደሮችን እኛ ሰፍራ ሊወርድ ነው ሰማን በታችንን ያዝንነው ያሉት፡፡ ይህንን በታቸው ያዙት ለምንድን ነው?

ተርጓሚ፡- ያው ከምዚ ልበልኩም ፍፁም ሰራዊት ናይ ደርጊ ሒዙ ማለት ብዚ ዝጠቐስኩምዎ ግንቦት 3/1974ዓ/ም ወሪዱ እና እስኻትኩም እንደገና ምውራዱ ኢንፎርሚሽን ሰሚዕና ኢልኩም፡፡ ስለዚ እንታይ ልምግባር ኢኹም ደሐር እስኹም ናብዚ ከባቢ ኬድኩም?

10ኛ ምስክር፡- ንሕና መጀመርያ እቲ ሕዝቢ አሻዒታኡ ብዙሐት ግፍልታት ዓድታት ምቅፃላት ዓድታት ምውራራት እንደገና ደግሞ ወየንቲ ስለዝኾነ ንሕና

229

ለዐለዋይ ቤት ፍርድ

ተርጓሚ:- ያው በዛን ሰዓት ግፍ ይደረግ ስለነበረ ቤት ማቃጠል መውረር መዝረፍ ስለነበረ እኛም ታጋዮች ስለነበርን ::

10ኛ ምስክር:- ብዙ ምኽንያት እዚ ግን ብቱ ባዕሉ አምሂሩና ድሐደገና እንደገና ደሞ ካልኦት ከራቢቲ መሚኦም ምስ አንሕና ስለዝፀንሑ አሻዒታሉ

ተርጓሚ:- እሱ ያው አስተምሮንም ስለቆየና ሌሎችም ተተኩተው ይዘውን ስለነበረ:-

10ኛ ምስክር:- ብዙ ምኽንያት እዚ ግን ከየቃፅል ከይውረር ናትና ድንበር ስለዝፀንሐ ማለት እዩ::

ተርጓሚ:- በዚሁ ምክንያት ያው ቦታው እና አከባቢው የኛ ስለነበረ እንዳይዘረፍና እንዳይ ግፍ እንዳይደረግ ልንጠብቅ ነው::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ለመጠበቅ ለመከላከል ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ንምክልኻል ማለት ድዩ?

10ኛ ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ:

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ ወታደሮች መጥተው ቦታቸውን ያዙ እናንተ ቦታቹ ያዙ ከዛ ተከላከላቹ?

ተርጓሚ:- ያው መሚኡ ናይ ደርጊ ወታደር ማለት እዩ እስኻትኩም ለመጺኻትኩም ድሕሪኡ ተኸላኺልኩም'ዶ?

10ኛ ምስክር:- እወ ተኸላኺልና ብሐደ ገፅ ተኸላኪልና እቲ ብዙሕ ሰራዊት ዝወረደ ተኸላኺልና ላተኸላኺልና እቲ ሕዝቢ ንብረቱ ክዕቀብ ቆልዓ ሰበይቲ

ተርጓሚ:- ያው በአንድ በኩል የነበረው ተከላከልን በብዛት ወርዶ ስለነበረ ሕዝቡ ንብረቱ እንዲጠብቅ ያው ተከላከልን::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እሺ እሱ ግድ የለም ያው የጦርነት ስልት ነው:: በአንድ በኩል መከላከሉ አንድ በኩሉ የማጥቃት እንትኑ ስልት ነው:: ስለዚህ ጦርነቱ ቀጠለ ማለት ነው?

ተርጓሚ:- እቲ ኩናት ቀፂሉ ድዩ?

10ኛ ምስክር:- እዎ ቀፂሉ::

ተርጓሚ:- አዎ ቀጠለ::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ በጦርነቱ ምክንያት ያው ገራርዖም እና አቶ ሮምሃን በሌሊቱ 10 አሥር / ሰዓት አከባቢ ሲሆን ተሰው ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ስለዚ ያው ብዙ ኩናት ምኽንያት

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/:- እንዴ ትንሽ መለስ ብየ ልድገመው:: እና ያው ጦርነቱ ከቀጠለ በኋላ እንግዲህ በጦርነቱ መሃል ደግሞ መግደል መገደል ያለበት...

228

እነ ገራርያም እና እነ ሮምሃ ደግሞ በዚህ ጦርነት መሃል ከሌሊቱ 10:00/ አሥር/ ሰዓት አካባቢ ሲሆን ተሰው ማለት ነው ሞቱ ማለት ነው የሚሉት?

ተርጓሚ፡- ስለዚ ያው ብዙ ኩናት ምክንያት ያው ልሞት አሎ ልቆስሎ አሎ ስለዝኾነ እኒ ገ/ ማርያምይ እኒ ሮምሃይ አብዚ ኩናት እዚ ድዩም ተሰዊኦም ትብሉ ለኹም?

10ኛ ምስክር፡- እወ አሽዒታኡ እቲ እሳቶም ብዕባሒቱ እዩም እቶም ከምቲ ዝገለፅኩልኩ፡፡

ተርጓሚ፡- አዎ ያው በንጋታው እንደገለፀኩት ሞቱ አዎ፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እንዴት በንጋታው?

ተርጓሚ፡- ከመይ ብዕባሒቱ ማለትኩም?

10ኛ ምስክር፡- አብ ብዕባሒታ የኽነይከ ዝብል ዘለኹ ንሕና ብሐደ፡፡

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- እህ ቆዩ ገባኝ በንጋታው ሲሉ ሲነጋጋ አካባቢ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ሊጋ ወጋሕታ ማለትኩም ድዩ?

10ኛ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከዛ እናንተም ጦር ይዛቹ ለእርዳታ ጦርነቱ ላይ ለመሳተፍ መጣቹ?

ተርጓሚ፡- እስኻትኩም'ውን ያው ሰራዊት ሒዝኩም ኣብዚ ጦርነት ልክትሳተፉ ዲኹም መፂኹም?

10ኛ ምስክር ፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ስለዚህ የደርግ ሰራዊትም ያው ጦርነቱን ጨርሶ ወይም ደግሞ የናንተን እርዳታ አሸንፎት ሲሆን ይችላል፡፡ ተመለሰ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚህ ያው ብዙ ዝነበረ ኩናት እንተስ ተሸኒፉ እንተስ ዘየድልዩ ኮይኑ እቲ ናይ ደርግ ሰራዊት ልድሕሪት ተመሊሱ ድዩ ማለት?

10ኛ ምስክር፡- እወ ግዳሹ እሱ ግዳሽ ፈፂሙ እዩ ፡፡ እቶም ጥርኑፋት ምልሻ አባት ደአቶም ጨውዩ ድምቅታል ድአአቶም ድምፍዓም ፈፂሙ ተልዒሉ፡፡

ተርጓሚ አዎ እሱ ግዳጁን ጨርሶ ለነበሩት ሚልሻዎች ጠልፎ እና ያው ገድሎ ስለ ነበረ አላማው ግዳጁን ጨርሶ ተመለሰ፡፡

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሻለሁ አመሰግናለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ልዩ ዓ/ ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ?

229

ለዐለቃይ ቤት ፍር

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ወ/ር ከላሲ እርስዎና ሁለቱ ሟቾች በአንድ መስመር ነበሩ፣?

ተርጓሚ፡- እስኪዎም እቶም ክልተ ሞይቶም እኒው አቶ ገ/ ማርያምይ ሮማንይ ብሐደ መስመር ዲኹም ኔርኩም?

10ኛ ምስክር፡- ብበይንና ኢና ኔርና

ተርጓሚ፡- ለየብቻ ነበርን፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ ጦርነቱ ታድያ በየትኛው መስመር ነው የነበረው?

ተርጓሚ፡- እሞ እቲ ኩናት ድአ በየናይ ብመኒኹም መስመር እዩ ኒይሩ?

10ኛ ምስክር፡- መጀመርያ ክምቲ ዝገልፅለኹዎ ፍፁም ንውሑዳት ጉጅለታት ሒዙ ልገ/ማርያምይ ልሮማን ደስታይ ብለይቲ ፊጺሙሎም፡፡

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ፍፁም ተስፋይ ጥቂት ወታደሮችን ይዞ ለገ/ማርያምና ለሮማን ገድሎ ያው ግዳጁን ጨረሰ

10ኛ ምስክር፡- ድሕሪኡ ንሕና ድምጺ ጥይት ሰሚዕና ረዲእና መጺእና ምስ ፀበሓ መሬት

ተርጓሚ፡- ከዛ ከነጋ በኋላ የጥይት ድምፅ የተኩስ ድምፅ ሰምተን እኛ ለእርዳታ መጣን

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ታድያ የገደላቸው በጦርነት ነው ወይስ እንዴት ነው?

ተርጓሚ፡- እሞ ዝቐተሎም ብጦርነት ድዩ ወይስ ከኸመይ እዩ?

10ኛ ምስክር፡- ኣኸቢቡ እወ ናይ ብጦርነት እወ፡፡

ተርጓሚ፡- አዎ በጦርነት፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የሚያረጋግጡት እነሱ የወያኔ ምልሻ ስለሆኑ ነው ወይስ ደግሞ ፍፁም ይዞ የመጣውን ጦር ሊወጉ ስለወጡ ነው የተጋደሉት?

ተርጓሚ፡- እቶም እሊ ገ/ማርያም ዝሞቱ ፍፁም ሒዝዎ ዝመፀ ጦር ክምክቱ ይዩም ማለት ጦርነት ኩናት ድዩም ጌሪ ሙሉ ወይስ እሱ ከቐትሎም ስለዝመፀ ልምክልኻል እዮም ጌሮም?

ልዩ ዓ/ሕጊ፡- አይደለም እነሱ የተገደሉት የወያኔ ምልሻ በመሆናቸው ነው ወይስ የሱን ጦር ለመመከት ጦርነት ስለከፈቱ ነው የትኛው ነው ትክክል?

ተርጓሚ፡- እሳቶም ዝተቐተሉ ምልሻ ስለዝኾኑ ድዩ ተቐቲሎም ወይስ እሱ ወዒኡ ኢሎም ልክከላኸሉ እዩም ሞይቶም?

10ኛ ምስክር፡- እሺ እሳቶም ብጥርኑፍ መልክዕ አብ ሐደ ቦታ ደቂሶም እላሃለዩ እታ ቦታ መጀመሪያ እኮ ገሊፀየነይረ እታ ቦታ ንሱ ስለዝፈልጠ መሕደሪና መደቀሲና ስለዝፈልጠን እሱ ከቢብዎን ሐዲሩ ንግሆ ለይቲ መጺኡ ማለት እዩ፡፡

230

ተርጓሚ፦ ያው አንድ አከባቢ ተኝተው ስለነበረ ማደሪያቸን እና መንቀሳቀሲያችን ያውቀው ስለነበረ እዛ ነው ከቦት ያደረው

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ ስለዚህ የሚያረጋግጡት እነሱ የተገደሉት ያዛ ወያኔ ብለው የሚጠሩት ድርጅት ሚሊሻ ስለሆኑ ነው ወይስ ደግሞ እነሱም ጦርነት ከፍተው ነው? የትኛው ነው ትክክል?

ተርጓሚ፦ ስለዚ ሐዚ ሐደ ነገር ተረጋግፅዎ ልተቐተሉ እሳቶምሲ ምልሻ ስለዝኾኑ ድዩ ወይስ ጦርነት ስለዝተዋግእዎ እዩ?

10ኛ ምስክር፦ ምልሻ ስለዝኾኑ እዩ፡፡

ተርጓሚ፦ ምልሻ ስለሆኑ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፦ ጨርሻለሁኝ፡፡

ዳኛ/ ጋይም/ በሌላ ተከሳሽ የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የፍርድ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/፦ በ72ዓ/ም ፍፁም ተስፋይ እንዳሰለጠነህ ነው የመሰከርከው፡፡ በ72ዓ/ም ትክክል ነው ፍፁም ተስፋይ ነው የሚሊሻ ስልጠና የሰጠ?

ተርጓሚ፦ ያው በ72ዓ/ም ፍፁም ተስፋይ አሰልጢኑና ሚሊሻ ኢልኩም ኔርኩም፡፡ ስለዚ በትክክል ድዩ 72 ድዩ ነይሩ እቲ አሰልጠነኩም ጊዜ?

ዳኛ/ ታደሰ/ አይደለም ፍፁም ነው እንዴ በትክክል ፍፁም ነው ያሰለጠናቹ ወይ?

ተርጓሚ፦ ፍፁም ድዩ ብትክክል አሰልጢንኩም አብዚ ሰዓት እሱ?

10ኛ ምስክር፦ 72 ማለት አብ ሐፋሽ አትዩ ዘበራብረ ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ፦ ያው በሕዝቡ ገብቶ ንቃት የሰጠ ማለት ነው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፦ አሁን ፍፁም ተስፋይ ለይተህ ማወቅ ትችላለህ?

ተርጓሚ፦ ሐዚ ፍፁም ፈሊኹም ትፈልጥዎ ትኽእሉ'ዶ

10ኛ ምስክር፦ በ73ዓ/ም ስለዝተፈላለና መልክዑ ክቐይር ክኽእል እዩ፡፡

ተርጓሚ፦ በ73 ዓ/ም ስለተለያየን ምናልባት መልኩ ልቀይር ይችላል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ ስለዚህ እርግጠኛ ሆነህ ለይተህ ማሳየት አትችልም ማለት ነው?

ተርጓሚ፦ ስለዚ ብርግፀኝነት ፈሊኹም ክትፈልጥዎ አይትኽእሉን ማለት ድዩ?

10ኛ ምስክር፦ የምናልባት

ተርጓሚ፦ ምናልባት

ዳኛ/ ታደሰ/ እሺ እስኪ እንዴ ተከሳሾች ቁሙና ጠጋ ብለህ ወ/ር ከላሲ እስኪ ተከሳሾች ለይተህ ለማሳየት ሞክር?

ተርጓሚ፦ እስቲ ናብቲ ዕግዕ ኢልኩም ካብዞም ተኸሰስቲ ፈሊኹም ልምፍላጥ ሞክሩ?

10ኛ ምስክር፦ ከስሐሐቶ ክኽእል እየ ማለት እዩ፡፡

231

ዳኛ/ ታደሰ/ ቀረብ በል ሁሉንም በየተራ እየተመለከትክ

ተርጓሚ፡- ኩሎም ብተራ እናረአኹም እናቐረብኩም ረአዩ

10ኛ ምስክር፡- ተሰሒሒተዩ እየ ማለት እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ተሳስቼው አለሁ ማለት ነው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ወ/ር ከሳሲ ቅድም ስትመሰክር አቶ ገ/ማርያም መሸንሐን አቶ ሮምሃ ደስታ ደግሞ ከረን ሐንከረ እንደሞቱ ነው የመሰከርከው፡፡

ተርጓሚ፡- እቶም አቶ ገ/ማርያም አብ መሸንሐን አቶ ሮምሃ ድማ አብ ከረን ሐንከረ ከምዝሞቱ ኢኹም ገሊፅኩም

10ኛ ምስክር፡- እወ አብ ብብገዐን

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ቆይ ሁለቱ ቦታዎች የተለያዩ ናቸው ወይስ አንድ ቦታ ናቸው?

ተርጓሚ፡- እተን ክልተ ቦታ እዚአን ጠቒስኩምወን ለለኹም ዝተፈላለ ,ይድ,የን ወይስ አብ ሐደ እየን?

10ኛ ምስክር፡- ፍልዩ ዝበላ እየን፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- የተለያየ ከሆነ ታድ,የ ቅድም ድ,ጋሚ ጥ,የቁ ሲጠየቅ ፍፁም ትንሽ ሰራዊት ይዞ አቶ ገ/ማርያም መሐሪ እና አቶ ሮምሃ ደስታን እንደገደለ ነው የመሰከርከው፡፡ ስለዚህ የተለ,የ የቦታ ከሆነ እንዴት ነበር? እንዴት በአንድ መስመር የነበሩት ተደርጎ ሲቆጠር ይችላል?

ተርጓሚ፡- ስለዚ ዝተፈላለ,የ ቦታ ጌርኩም ጠቒስኩም ጠቒስኩምን ደሐር እንደገና ኻልአይ ድ,ጋሚ ጥ,የቂ ክትጥየቑ ተለኹም አብ ሐደ ስለዝነበረ መሕደሪኦም አብ ሐደ ስለዝነበሩስ ተኸቢቦም ሐዲሮም ኢልኩም፡፡ ስለዚስ አብተ መኒኦ እዩ እተ ሐቅነት?

10ኛ ምስክር፡- ዕቡቅ ሐዚ አፍተ ናይ ገ/ማርያም መሐሪ ዝሞቱሉ ትወርድ እንድሕር ከይንካ ሐዚ አታ ናይ ሮምሃ ደስታ ዝሞተሉ ቦታ ከይተሐዝኪ,የ ኢይትወርድ,ይ ቁሩብ ጉጅለ

ተርጓሚ፡- ገ/ማርያም መሐሪ የምተባት አከባቢ ወደዛ ለመሄድ ሲሬለግ ,የው ሮምሃ የሞተባትን ቦታ ሳትረግጥ አታልፍም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ስለዚህ መጀመር,የ ፍፁም ሮምሃ ደስታን ከሞተ በኋላ ከተገደለ በኋላ ነው እንደገና ገ/ማሪ,የም መሐሪ የተገደለ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚ ከምዚ ዝበልኩምዎ ተኸይኑ መጀመር,የ ሮምሃ ተቐቲሉስ ድዩ ደሐር ገ/ማርያም መሐሪ ተቐቲሉ?

10ኛ ምስክር፡- መጀመር,የ ገ/መርያም መሐሪ ብለይቲ እዩ ዝሞተ፡፡

ተርጓሚ፡- መጀመር,የ ገ/ማሪ,የም መሐሪ በለሊት ነበር የሞተው

232

10ኛ ምስክር፡- እወ እታ ሮምሃ ደስታ ዝሞቱላ ግን ንታ ናይ ገ/ማርያም መሐሪ ድምተለ ቦታ ድወረደ ፀላኢ. ትቆፃፀር አፍታ ናይ ሮምሃ ደስታ ድሞታላ ልምቱፅፃር ቢሎም ገ/ማርያም መሐሪ እዚ ሮምሃ ደስታ ብምድያብ ቀሩብ ጉድለ ዝሐደጎም ሐደ አርባዕተ፣ ሐሙሽተ ዝሐደጎም ፍፁም ቀቲሎሞም ማለት እዩ ንሰም

ተርጓሚ፡- ያው መጀመርያ የሞተው ገ/ማርያም መሐሪ ስለሆነ ገ/ማርያም መሐሪን ግዳጅ ፊዕሞ ሲወርድ ጥቂት የፍፁም የነበሩ ወታደሮችን ያው በመመለስ እንዳሉ ነው ገድለዎት የሄዱት::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ያኔ ሮምሃ ደስታ እና ገ/ማርያም መሐሪ ከሌሎች ሚሊሻዎች ጋር ናቸው የነበሩት ወይስ ለየብቻቸው?

ተርጓሚ፡- ብዚ ግዜ እሱ ሮምሃይ ገ/ማርያም መሐሪይ ምስ ካልኦት ምልሻታት ድዮም ነይሮም ወይስበይኖም እዮም እዚኦም?

10ኛ ምስክር፡- ሮምሃ ክዓዶም እዩም ረዲኦም :: ሮምሃ ካቦታ ካብ ገዝኦም ማለት እዩ ካብ ገዝኦም እዩም ረዲኦም::

ተርጓሚ፡- ሮምሃ ከቤታቸው ነው እገዛ የሰጡት::

10ኛ ምስክር፡- ገ/ማርያም ግን ጥርነፋት ምልሻ ሒዞም ግን ንቲ ናይ ሕዝቢ ድሕሉ ምልሻ ድቲ ዝበልክዎ ቦታ ሐዲሮም ማለት እዩ::

ተርጓሚ፡- ገ/ ማርያም መሐሪ ግን ያው የተሰባሰቡ ምልሻዎችን ይዞው ለአከባቢው ሕዝብ ጥበቃ ላይ የነበሩ ናቸው::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስለዚህ ሮምሃ ሲገደል ሌላ ምልሻ አልነበረም ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ሮምሃ ክቐተል ተሎ ካልኦት ምልሻ የነበሩይ ማለት ድዩ?

10ኛ ምንስክር፡- ብድሕሪት እዩም ዝነበሩ::

ተርጓሚ፡- በስተኋላ ነው የነበሩት::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምን ያክል ርቀት ነበረቻቸው?

ተርጓሚ፡- ክንደየናይ ይኸን ነይሩ ርሕቐቲ?

10ኛ ምስክር፡- ክንድ'ዘይ ክንዲ ፖሊስ መምርያ ክኸውን'ዩ

ተርጓሚ፡- ከዚህ እስከ ፖሊስ መምርያ ይሆናል::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ገ/ማርያም መሐሪስ ስንት የሚያክል ምልሻ ነበረ ከሱ ጋር?

ተርጓሚ፡- ገ/ማርያም መሐሪ'ሽ ክንደይ ዝኾኑ ምልሻ ኒይሮም ምስኡ?

10ኛ ምስክር፡- ገ/ ማርያም መሐሪ እንዳ ሐሙሽተ፣ ሽዱሽተ ምልሻ ክኾኑ እዮም ናታ ቁሽት ማለት እዩ::

ተርጓሚ፡- ወደ የማብያው ያው ወደ አምስት፣ስድስት የሚሆኑ ምልሻዎች ነበሩ::

233

ዳኛ/ ኃይም/:- ሮምሃ ደስታ ሲገደል ተታኩሰው ነው የተገደሉት ወይስ ሳይታኩስ?

ተርጓሚ:- ሮምሃ ክቕተል ተሎ ተታኩሱ ድዩ ሞይቱ ወይስ ተለይተታኺስ እዩ::

10ኛ ምስክር:- ሮምሃ እቲ ሻዒታኡ መዓልቲ ተኹሲ ብምልዓሉ ዝትኮሰሎ ቦታ ልክመፅእ ማለት እዩ እቲ ሕዝብ ሐደጋ ልክይበፅሑ

ዳኛ/ ኃይም/:- ተታኩሰዋል ወይስ አልተታኮሰም?

ተርጓሚ:- እሱ ተታኺሱ'ዶ ወይስ አይተታኾሰይ?

10ኛ ምስክር:- ተታኺሱ

ተርጓሚ:- ተታኩሰዋል

ዳኛ/ ኃይም/:- በሌላ በኩል የመጣ ሰራዊት የደርጉ ማለት በፍፁም ተስፋይ መሪነት የመጣውስ ምን ያክል ሰራዊት ነበር?

ተርጓሚ:- ፍፁም ሒዝዎም ዝመፀ ናይ ደርግ ሰራዊት ክንደይ ይኾኑ ነይሮም በዝሐም?

10ኛ ምስክር:- ንሕና እቶም ብዓይንና ዝረአናዮም ማለት እዩ ደሐር ቅድሚ ምትሕውዋሶም ምስቲ ብዙሕ ሰራዊት ካብ 25/ ዕስረ ሐሙሽተይ ገለይበዝሕ

ተርጓሚ:- እኛ በዓይናችን ያየናቸው እና ከዋናው የደርግ ሰራዊት ክመቀሳቀሳቸው በፊት ከ25/ ከሃያ አምስት / አይበዙም::

ዳኛ/ ኃይም/:- ከስንት?

ተርጓሚ:- ከ25 አይበዙም

ዳኛ/ ኃይም/:- እናንተ የነበራቹሁበት ቦታ እና እነ ሮምሃ እነ ገ/ማርያም የተገደሉበት አከባቢ ርቀቱ ምን ያክል ይሆን ነበር?

ተርጓሚ:- እቲ ንስኻትኩም ዝነበርኩምዎ እቲ ልሮምሃይ ልገ/ማርያምይ ዝተቐተልዎ ክንደየናይ ይኸውን ነይሩ ርሕቐቱ?

10ኛ ምስክር:- ንሕና ከም ኩሓ ማለት እዩ እቲ ዝሐደርናዩ ዳክባቢ ፀላኢ ኢና ንሕና ማለት እዩ:: ዳክባቢ ፀላኢ ኢና ዝሐደርና ድብያ ንታሕቲ ከይወርድ

ተርጓሚ:- እኛ ያው በጠላት አከባቢ እንዳ ኩሓ ይሆናል የነበርንበት

ዳኛ/ ኃይም/:- ታድያ እንዴት ነው ሊያረጋግጡት የቻሉት የነበረውን ሁኔታ?

ተርጓሚ:- እሞ እቲ ዝነበረ ኩነታት ድአ ብኸመይ ኢኹም ከተረጋግፁ ኪኢልኩም::

10ኛ ምስክር:- እቲ ዝፀንሐ ኩነታት ኩነታት ከነረጋግፆ ዝኸአልና ግን ባዕሉ ሐደ እቲ ህዝቢ ይሕብረና ዝኒሖ ሻዒታኡ

ተርጓሚ:- ያው ሕዝቡ ይነግረን ነበረ

ዳኛ/ ኃይም/:- ያኔ ግንቦት 3/74ዓ/ም የሆነውን ሁኔታ በምን አረጋግጠው ነው ለፍ/3/74 ዓ/ም ልተገበረ ኩነታት ብኸመይ ፈሊጥኩም ድአ ኢኹም ኣብዚይ ሐዚ ኣብ ፍ/ቤት ተረጋግፁ ዘለኹም?

234

10ኛ ምስክር፡- ንሕና ብተ፡ ባዕሉ ኣብ ሕዝቢ ኣብ ሕብረተሰብ ኣኪቡ ዝተዘረቦ ዘረባ ኢና ሻዒታኡ ኢንፎርሜሽን ዝአክብናዩ እንደገና ድማ ብዙ ምስክርነት ኢና ክምስክር ዝመፃእኹ ማለት እዩ።

ተርጓሚ፡- ያው እኛ ለሕዝቡ ሰብስቦ በተናገረው መሰረት ነው አውቄም እዚህ የመጣሁት ለመመስከር።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማን የሰበሰበው ሕዝብ?

ተርጓሚ፡- መን ዝአከቦ ሕዝቢ እዩ?

10ኛ ምስክር፡- ፍፁም

ተርጓሚ፡- ፍፁም

ዳኛ/ ኃይም/፡- መቼ?

ተርጓሚ፡- መዓስ?

10ኛ ምስክር፡- አሻዒታአ እቲ ትሞቱለው መዓልቲ ምንም ተታኺሲ አይፀንሓይ እሳቶም ቀቲሉ ምስመፀ እተን አንስቲ ወየንቲ እቲ ክውይን ዝደለየ ሕዝቢ ከም ገ/ ማርያም መሓሪ ልክይትሞቱ አስኡንክን ቆልዕኽን ክይሞቱ ካብ ሎሚ ምሽት ጀሚርክን ክምተአትዎአም ናብ መንግስቲ ዝብል አዋጅ ስለ ዝአወጀለን ቀጥታ መሚኤን ነጊረናና ማለት እዩ። ንሕና ለአኪብናየን።

ተርጓሚ፡- በዛን ሰዓት ያው እነ ገ/ማርያም እንደገደለ የሚታከሰው ስለሌላ ስላልነበረ ለሚልሻ ሚስቶች እና ለነበሩት ለወይኑ ማለት ተጋዮች ለሆኑ የሚያስቡ የነበሩትን ምንም ሃሳብ እንዳያስቡና ምልሻ ያላቸው ደግሞ ባሎቻቸው እንድያስገቡ እንደማስጠንቀቅያ ነገር ተናግሮ ነው የሄደው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስለዚህ ያ ቅድም ሲመሰክር የተሰጠው ምልሻ ስለሆኑ የወያኔ ምልሻ ስለሆኑ ናቸው የተገደሉት የተባለው በምንድን ነው የሚረጋገጠው?

ተርጓሚ፡-ስለዚ ምላሻ ስለዝነበሩ እዩም ተቐቲሎም ልብል ነገር ድአ ብኸመይ እዩ ክረጋገፅ ኪኢሉ?

10ኛ ምስክር፡- እሺ ሐዚ ምልሻ ብምኻኖም ካለ ሐዚ ናይ ሕ.ወ.ሓ.ት ፈተውቲ ስለዝኾኑ ምልሻ ብምኺኖም ልመሕደሪ እዩም ሕዝቢ ጥሒሱ ደቲምልሻ መሕደሪ እዩም ዝፈልጠ ምልሻ ናይቲ መንግስቲ ፀላእቲ ብምኺኖም ብምፍላጥ ግን ጥሐሱ አትዩ ቀቲልዎም ምልሻ ብምመኺኖም ።

ተርጓሚ፡- ያው ምልሻ እንደነበሩ'ማ ሕዝቡን ትቶ ጠላቶቹ ስለነበሩ ማለት ከጠላቶቹ ጋር የታጋዮች ምልሻ ስለነበሩ እነሱም የጠላቶቹ ስለሆኑ ነው ሕዝቡን አልፎ እነሱን የገደላቸው።

235

ዳኛ/ ኃይም/:- ማለት በጦርነቱ ምክንያት ሳሆን የወያኔ ምልሻዎች በመሆናቸው ነው የተገደሉት የሚለውን እንዴት ነው የሚረጋገጠው ነው?

ተርጓሚ:- ስለዚ ብኹናት አይኮነን ሞይቶም እኔው ምልሻ ስለዝኾኑ እዩም ተቐቲሎም እኔው ልበልክምዎ ብኸመይ ኢና ክነረጋግፆ ንኽእል?

10ኛ ምስክር:- ምልሻ ማለት ልቲ ፀላኢ ዝወቅዕ ስለዝኾነ ምልሻ እበሃል ሐዚ ወየንቲ ወይኖም ፀረ እቲ ዝፀንሐ ስርዓት ስለዝቃለሱ ስለዳተቃለሰና ዝፀናሕና እዚአም ደማ ብፋሉይ ብኢንፎርሜሽን ላዕነዓ ዘድልዩ ማተሪያል ሒዙ ፍፁም ይኩን ካሊእ ሳደለየ ስለዝቐተለና ማለት'ኡ ምልሻ ደይኮንካ ምንም ዝግበረካ ነገር የለይ:: ምልሻ እንድሕር ኮይንኪ ግን አሻዒትኡ ፍሉይ ማለት እዩ ዓዲ ዓፋር ዩ አቶ ደኻሊእኪድ ግን ደታ መሕደሪኻ ዘለዋ መዒኡ ይቐትለካ ስለዝኾነ::

ተርጓሚ:- ስለዚ ያው ፍፁም በደንብ ያውቅ ስለነበረ እና ደግሞ እነዚህ ምልሻዎች የጠላቱ ምልሻ ስለለሆኑ ማለት ለነበረው ስርዓት ጠላት የነበረው ከወያኔ ጋር ምልሻ ስለነበሩ ለእነሱ ነው እየለቀመ እሚገድላቸው የነበረው::

ዳኛ/ኃይም/:- ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዛ ጋር ይጠብቁ በላቸው

ተርጓሚ:- ምስክርነት ወዲእኹም አለኹም እሞ አፍቲአ ኮፍ ይብሉ

ልዩ ዓ/ ሕግ:- 11ኛ ምስክር መምህር ክንፈ ወ/ማርያም ይባላል:: የሚመሰክርበት ጭብጥ በክስ አንድ ስለተገደሉት ሟች አስፋው አበራና ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ እንዲሁም በክስ 13/ አሥራ ሶስት ስለጠቀስነው ተጎጂ አቶ ተኩሉ አሰፋው በእስርቤት እያለ ተደብድቦ ጉዳት ደርሶበት የወጣ መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው:: በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርቦ እንዲመሰክር አመለክታለሁ::

ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሐላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለውን ምስክርነት ሰጥቷል::

ዳኛ/ ኃይም/:- ስምዎ ማን ነው?

11ኛ ምስክር:- መምህር ክንፈ ወ/ማርያም

ዳኛ/ ኃይም/ ዕድሜ?

11ኛ ምስክር:- 48

ዳኛ/ ኃይም/:- አድራሻ?

11ኛ ምስክር:- ደቡብ ወረዳ ቀበሌ 16 የቤት ቁ. 374 መቀሌ

ዳኛ/ ኃይም/:- ሥራ?

11ኛ ምስክር:- መምህርነት

ዳኛ/ ኃይም/:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

11ኛ ምስክር:- ለምስክርንት ነው::

236

ዳኛ/ ኃይም/:- በምን ምክንያት?

11ኛ ምስክር:- በእነ አቶ አሰፋው አበራና፣ በእነ አቶ ተኩሉ አሥራው

ዳኛ/ ኃይም/ :- ተከሳሾች እንዴ ተነሱ?

ያውቀዋቸዋል እነዚህ ተከሳሾችን?

11ኛ ምስክር:- የማውቃቸው አሉ የማላውቃቸውም አሉ ከዚህ

ዳኛ/ ኃይም/:- እነ ማንን ያውቃሉ?

11ኛ ምስክር:- አንድ መምህር ሰሎሙን አለ:: መምህር ብርሃኑ ፀጋይ አለ:: አቶ ገ/ስላሴ ካሳ

ዳኛ/ ኃይም/ ለችሎቱ ያሳያሉ ማን ማን እንደሆኑ? ጠጋ ይበሉና፣

11ኛ ምስክር:- እዛ ሆኜ?

ዳኛ/ ኃይም/ :- አዎ

11ኛ ምስክር አንዱ መምህር ሰሎሙን አሰፋ ይሄኛው ነው:: መም/ብርሃኑ ፀጋይ ደግሞ እዚህ አለ:: አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ቅድም ነበር ሲገባ

ዳኛ/ ኃይም/:- ሁለቱን በትክክል አሳይተዋል::

-ከተከሳሾቹ ጋር ዝምድና ወይም ጥላቻ አላቹ?

11ኛ ምስክር:- ምንም የለንም ዝምድና አሁን የጠቆምኩዋቸው መም/ ሰሎሙን አሰፋ እና መም/ ብርሃኑ ፀጋይ አብሮ አደጌ ናቸው አብረን የተማርን ሰዎች ነን በስራን አብረን ነበር ማለት ነው:: ከአቶ ገ/ ስላሴ ካሳ ግን ምንም ዝምድና የለኝም እንዲ በመግደሉ ግን ቅሬታ አለኝ::

ዳኛ/ ኃይም/:- ልዩ ዓ/ ሕግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ?

ልዩ ዓ/ ሕግ:- መምህር ክንፈ አጎትዎ ስማቸው ማን እንደሆነ ብገልፁል?

11ኛ ምስክር:- አቶ አስፋው አበራ ወልዱ

ልዩ ዓ/ ሕግ:- አቶ አሰፋው አበራ ወልዱ?

11ኛ ምስክር:- አዎ

ልዩ ዓ/ ሕግ:- የት ነበር የታሰሩት?

11ኛ ምስክር:- ዓድዋ መጀመርያ ቀይ ሽብር ዓድዋ ታስረው ነበር::

ልዩ ዓ/ ሕግ:- እሺ ግድየለም እየተከታተልን መቼ ነው የተያዙት?

11ኛ ምስክር:- ሕዳር 13/ 1973 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ሕግ:- ከሳቸው ጋርስ?

11ኛ ምስክር:- ልጃቸው አቶ ተኩሉ አሰፋው ሕዳር 13/ 1973 ዓ/ም ታስረዋል:: ከሳቸው በፊት ነው ግን እሱ የታሰረው::

ልዩ ዓ/ ሕግ:- እሺ እዛ የጠቀሱት እስርቤት መታሰራቸውን በምንድን ነው ያወቁት?

11ኛ ምስክር፡- መጀመርያ አቶ ተክሉ አስፋው የታሰረ ለመሆኑ ለመሥራቤት ወስደው እንዳሰሩት አከባቢየ ላይ ስለነበረ ታስረዋል የሚል ወሬ ሰማሁ:: ለመጠየቅ ሄድኩኝ መታሰር ታስረዋል ግን ልታገኘው አትችልም የሚል ከዘበኞቹ ተነገረኝ ተመልሼ ወደ ቤት ሄድኩ ማለት ነው:: በነጋታውም ለመጠየቅ ሂጀ ነበረ አሁንም ለአሥር ቀን ያክል ልንገናኝ አልቻልንም:: ለያየው አልቻልኩም ማለት ነው እንደገና ከአሥር ቀን በኋላ ደግሞ አጎቴ አቶ አስፋው አበራ ጥሮታ ለመቀበል ከአዲስ ዓርብ ወደ ዓድዋ እንደመጡ ወዲያውኑ እንደአሰርዋቸው ደግሞ ሰማሁኝ ማለት ነው::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ነበር እሳቸው የታሰሩት?

11ኛ ምስክር፡- እዚያ ቀይ ሽብር::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ተክሉ አስፋውስ የት ነበር የታሰረው?

11ኛ ምስክር፡- ቀይ ሽብር ነበር የታሰረው::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ይቀጥሉ ከዛስ እስርቤት በነበሩበት ግዜ እንዴት ሄደው እንደምጠይቅዋቸው?

11ኛ ምስክር፡- እና አቶ አስፋው አባቴ ማለት ነው እንደታሰሩ ደግሞ በነጋታው በ24 ሰዓቸው ብየ ብሄድ እሳቸው ተደብድበው እንደአጋጣሚ ሲደበደቡ አድረው ነው መሰለኝ ወደ ሽንት ቤት በሰአንስ ሲሄዱ ሁለት ሰዎች ተሸክሞዋቸው ቀይ ሽብሩ ይሄ ነው እስርቤት ደግሞ እንደዚያ ነው:: መሃል ላይ ያለ ቦታ ነው እንትን የሚለያቸው በሳንሳ ሲሄዱ አየሁዋቸው ከዚያ በኋላ ያው ተመልሼ ወደ ቤት ዝም አላልኩም ተክሉንም እንደዚሁ በሰዎች ትክሻ በሁለት ሰዎች ትክሻ እንደዚህ ተሸክሞውት ወጣ እሳቸው ከሽንት ቤት እንደገቡ እሱ ደግሞ ወደ ሽንት ቤት ለመሄድ በሳንሳ ተሸክሞት ሄዱ በትክሻ ላይ ማለት ነው:: እግሩ እንደዚህ ተንጠልጥሎ ሲሄድ ነው ያየሁት:: ከዚያ ተመልሼ ወደ ቤት ያው ምግብ ሻሂና ቁርስ ማለት ነው እንዲሄድላቸው ነገርኩኝ በየግዜ እመላለስ ነበረ ግን ከዚያም አንድ ሁለቴ ሶስቴም አይቻቸው አለሁ እዚያ ማለት ነው እንደዚያ እየተመለለሱ:: እና እስከ ጥር ባልሳሳት እስከ 24 አከባቢ እዚያ እየተመላለስኩ ነበር የማያቸው እና ጥር ማሃል ላይ ግን ተክሉ የሃሬልኝ ደብዳቤ ነበረ:: ያየሃሬው::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ያ ጥር የሚሉት ዓመተ ምሕረቱ ይግለፁት?

11ኛ ምስክር፡- 73 ዓ/ም አጋማሽ ላይ ነው ወደ 15 አከባቢ ይሆናል ቁርስ ልኬለት አድርሳለት ሰራተኛ አዳደረሰች ምግቡ ይዛ መጣች ያ የመጣው ምግብ አልተበላም ማለት እንዴ ምንነው አልኩዋት እንግዲህ ያው ሙቶዋል ማለት

238

ነው አልኩዋት ያየያዘችው ሳህን ገለበጠችው፡፡ አልተበላም አዎ ጥሩ ይገልበጥ ተብላ ተገለበጠ ብናይ ከካርቶን የተላጠ ወረቀት የፖስታ እንትን የሚመስል አለ ከካርቶን የተላጠ በዚያ ላይ የተፃፈ እንግዲህ ምናልባት እኛ የምንወጣ አይመስለኝም አባቴ እንዲሆን ከፍተኛ ጉዳት ደርሰባቸዋል እኔም ከፍተኛ ጉዳት ደርሶብኛል ያም ሆነ ይህ ግን የኛ ገዳዮች 1ኛ ተክለብርሃን ኑጋሽ 2ኛ ኪሮስ አይሙት 3ኛ ገ/ ስላሴ ካሳ 4ኛ ዕንቁባሕሪ የሚባሉ ስለሆኑ እምትፈረድልኝ እነዚህ ሰዎች ናቸው፡፡ ከወጣን ወጣን ካልወጣን ግን እምትፋረዱልን ጠላቶቻችን ማን እንደሆኑ እወቁልይ ብሎ ይህንን ፃፈልኝ ማለት ነው፡፡ ከዚያን ስንሄድ ደግሞ ወደ 26 አከባቢ ሲሆን ወደ ግብርሃይል ወሰድዋቸው ደግሞ ተባለ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ግብርሃይለ ማለት ምን ማለት ነው?

11ኛ ምስክር፡- 114ኛ እግረኛ ምልሻ በርጌድ የሚባል ነበር ጦር ክፍል ነው፡፡ ጠቅላይ ጦር ክፍል ነው፡፡ ጠቅላይ ጦር ሰፈር ነበር ወደዚያ ወሰድዋቸው፡፡ አሁን እዚያ ማን ብሎ የሚጠይቃቸው ነገር የለም እና ሁኔታው እዛ እንደገቡም ደግሞ አንዳንድ ሰዎች ጠይቀን ተረዳን እንዳሉ ነው ማለት ነው፡፡ አሁን እንደዚያ እንደቆዩ የካቲት 1 አከባቢ ደግሞ ተመልሰው መጥተዋል ወደ ቀይ ሽብር ተባለ፡፡ ስንሄድ የካቲት 2 ጥዋት አሁንም አቶ አስፋው አበራ ግራና ቀኝ እግራቸው በሻሽ ተጠምጥሞ ማለት ነው እነዚህ በሳንሳ ይዘዋቸው ወደ ሽንት ቤት ሲወጡ እንደአጋጣሚ አጋጠመኝ ማለት ነው፡፡ ከዚያ በኋላ ያው ይዘነው የሄድነው ቁርስ ሰጥተን እኛም ወደ ቤታችን ተመለስን በነጋታው ደግሞ ወደ ሰስት አጥቢያ የሚያነጋ ማለት ነው ሞቱ ተባለ ሬሳ ለመጠየቅ ብንሄድ የሉም ሬሰም የት እንደተጣሉም አናቅም፡፡ ይሄ ነው የሚያውቀው፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ወደ ኋላ ትንሽ ይመለሱ እና ጥዋት በንጋታው የካቲት 3 ስንሄድ በሚለው ይጀምሩና ድጋሚ ይግለፁት ብዩ ነው፡፡

11ኛ ምስክር፡- እንግዲህ የካቲት 3 ጥዋት እስት አይቻቸው ልምጣ ብዩ አቅራቢያ ነው ቀይ ሽብር እና የኔ ቤት ከዚህ እስከ በር ይሆናል፡፡ እምንለየየው እስከዚያ ድረስ ነው የሚሆነው፡፡ እና ሲሄድ

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እስከየትኛው በር?

11ኛ ምስክር፡- የኔ ዋና በር መግቢያ እዚህ የከሚሳርያት ይሄኛው

ዳኛ/ ኃይም/፡- በግምት በሜትር ቢቀመጥ?

11ኛ ምስክር፡- እንግዲህ ምናልባት ከ250-300 ሊሆን ይችል ይሆናል፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከዛስ በሰስት ስትሄዱ እዛ?

11ኛ ምስክር፡- ከዚያ በኋላ ዘበኞቹ እነ አስር አለቃ ገ/ ኪዳን የሚባል ነበረ ፖሊስ ነው:: እና እንደአጋጣሚ እንዴት ነው ሰዎቹ አሉ ወይ እንዴት ነው ሰዎቹ አሉ ወይ እንዴት ነው ብለው አቶ አስፋው ሙቶዋል አለኝ ሄደዋል ወስደዋቸዋል የት እንደወሰዱዋቸው ግን አላውቅም አለ:: ተመልሼ እንግዲህ ሬሳው ማንን ልጠይቅ ታድያ የት እንደተባሉ ማንን ልጠየቅ ብል ማንም ያኔ የነበረ ሁኔታ እንትን አይልም:: እና የት እንደተወሰዱም አናውቅም::

ልዩ ዓ/ሕግ፡-እሺ ወደ ኋላ ልመልስዎት እና ምን ነበር ምክንያቱ የሁለቱ የታሰሩበት ምክንያት የአቶ አስፋው አበራ መገደል?

11ኛ ምስክር፡- አቶ አስፋው አበራ አንተ በገጠር ሆነህ ልጅህ በከተማ ሆኖ መልእክት ታመላልሳለህ የሚል ነው ለወንበዴዎች :: አንተ ከሐሰን ሽፋ ጋራ ትገኛለህ ነው::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ማንኛውን?

11ኛ ምስክር፡- አቶ አስፋውን ልጅህ ደግሞ በሚመጡ ሰዎች እየላክ ከሐሰን ሽፋ ጋራ ትገናኛለህ የሚል ነው:: እና ወንበዴነህ የሚል ነው::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ከሳቸው ጋርስ ሌላ ነበሩ?

11ኛ ምስክር፡- ከሳቸው ጋር በወቅቱ የአውራጃው ግብርና ሚኒስቴር ማን ነው ገበሬ ማህበር ምክትል ሊቀ መንበር ቄስ ገ/ስላሴ ዘርአይ የሚባሉ ነበሩ::

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ስማቸውን እስቲ በድጋሚ?

11ኛ ምስክር፡- ቄስ ገ/ ማርያም ዘርአይ የተባሉ የገበሬ ማህበር ምክትል እንትን ነበሩ ሊቀመንበር ነበሩ:: እሳቸው እዚያ በድብደባ እንደሞቱ ደግሞ በደንብ እንትን እሳቸውም እንደዚያ ነበር ተሸከመው ሲያወጣቸው በየግዜው እናያቸው ነበር:: ከነሱ በፊት ነበር የታሰሩት እና ወደ ሐኪም ቤት እንደወሰዱዋቸው ሐኪም ቤት አረፉ እሳቸው የት እንደተቀበሩ እኔም ስለሱ የሚያውቀው ነገር የለም::

ልዩ ዓ/ሕግ፡- ተክሉ አስፋው እሱም እንደአባቱ እንደንድ ግዜ ወደ ሽንት ቤት ሲሄዱ አየው ነበር ጉዳት ደርሶበት ብለው ነበር:: ምን ሆኖ ነው ጉዳት የደረሰበት? የዓፈሉዎትስ ምን ነበር እስቲ መልእክቱ?

11ኛ ምስክር፡- እንግዲህ እኛን የደበደቡን አለ እኛ በኛ ላይ ኢሰብአዊ የሆነ ቁጥጨፋ ያደረሱብን ተክለሀርጎን ኑጋሽ:ኪሮስ አይሙት፣ ገ/ ስላሴ ካሳ፣ እና ዕንቂባሕሪ የተባሉ ሰዎች ሌሎችም አሉ ለግዜው ስማቸው የማላስታውሳቸው ነው ያለ እና ከፍተኛ እንትን ደርሶ ስቃይ ደርሶብናል ደም ፊሰዋል ቁስሉ በአጠቃላይ እንደዚህ ሆነዋል የሚል ነው:: ይህንን እንግዲህ ወዳ ግብሪግይል ከመሄዳቸው በፊት ነው:: ከግብሪግይል ከተመለሱ በኋላ ግን ያየሁት ምንድን ነው ግሬና ቀኝ

240

እግራቸው በሻሽ የተጠመጠመ እና በሳንሳ እንደዚህ አርገው ሁለት ሰዎች ተሸክመው ወደ ሽንት ቤት ሲወስድዋቸ ነው። እኔ ሲገርፋዋቸው ወይም እንትን ሲልዋቸው ያየሁት ነገር የለም።

ልዩ ዓ/ ሕግ:- አቶ አስፋው አበራ በዚሁ ሁኔታ ሞቱ አሉ። አቶ ተክሉ አስፋውስ የት ደረሱ?

11ኛ ምስክር:- ከዚያ በኃላ አቶ ተክሉ አሰፋው ትንሽ ግዜ እንትን እንዳለ ሚያዝያ 8 አከባቢ ከእስርቤት ወጣ በ73።

ልዩ ዓ/ሕግ:- ከእስርቤት ከወጣ በኃላ ተገናኝታቹ?

11ኛ ምስክር:- ተገናኘን ከተገናኘን በኃላ ሰውነቱ አሳይቶኛል። ይሄኛው በሙሉ አለ። የተመታበት ይሄ በሙሉ ቁስል ነበር። ይሄኝ ፋታው ይሄኛው ቁስል ነበር። የሌለው ሰውነቱም ቁስል ነው አሳይቶኛል። ከዚያ ደግሞ እንደወጣ አባቴ የት ተቀበረ አለ። እኛ ምንም የምናውቀው ነገር የለም የት እንደተቀበሩ እኛ ራሳችን አናቅም። የት እንደ ተጣለም አናውቅም አልኩዋቸው። ቀኝ እግሩ እኮ ጣቱን የያዘው ቀኝ እግር ተቆርጧል። ከድብደባው ጋር ግብረሃይል ላይ ወስደው የመኮንን ሲሳይ የተባለ ሰው እንዲህ አርጎ ከግብረ አበሮቹ ጋራ ሆኖ እግሩ እስኪቆረጥ እግሩ ተቆርጠዋል ቀኝ እግሩ እና ራሳው የት እንደደረሰም አታቅም ወይ አለኝ። ስለሳቸው ምንም የሚያውቀው ነገር አላየሁም።

ልዩ ዓ/ ሕግ:- እሺ እርስዎ እንግዲህ በወቅቱ የዓድዋ ነዋሪ እንደነበሩ ገልፀዋል እዛ አከባቢ እንደነበሩም ገልፀዋል። እነዚህ አራት ሰዎች ማለት ቅድም የጠቀሰዋቸው አራት ሰዎች እየደበደቡን እያሰቃዩን ስለሆነ ብንሞትም እነሱን ብለው።

11ኛ ምስክር:- ተፋረደልን

ልዩ ዓ/ ሕግ:- አዎ ብለው ደብዳቤ ፅፎልኛል ተክሉ አስፋው ብለዋል። እነዚህ የጠቀሰዋቸው 4/ አራት ሰዎች በወቅቱ በዓድዋ ከተማ ምን የሥራ ሓላፊነት እንዳነበራቸው የሚያውቁ ከሆነ ቢገልፁ?

11ኛ ምስክር:- ይሄው ያኔ የነበሩት በኢ.ሠ.አ.ኮ የፖለቲካ ክፍል ተ/ ብርሃን ነበረ ርእዩተ ዓለም እንትኑ

ልዩ ዓ/ሕግ:- ተ/ ብርሃን ማን?

11ኛ ምስክር:- ተ/ብርሃን ነጋሽ፣ ኪሮስ አይሙት የወጣቶች እንትን ነበር። ገ/ ስላሴ ካሳ ኢ.ኤ.ማ.ድ ነበር። አሁን እንኳን አለ እዚህ አሁን ለይቸዋለሁ ጥግ አለ እዚህ። ዕንቁባሕሪ የእነሱ አማፋሪ ነበር።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ያኛውስ በመጨረሻ ይሄ ግብረሃይል ብለው የጠቀሱት መቶ አለቃ?

11ኛ ምስክር፡- እሱ የ16ኛ ክ/ጠር ቀራ ሻለቃ እንትን ክፍል ፖለቲካ ክፍል ሃላፊ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ማን ነበር ስሙ?

11ኛ ምስክር መቶ አለቃ መኮንን ሽሻይ ይባላል፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- መስቀለኛ ጥያቄ ከተከሳካይ ጠበቆቻቹ ጋር በመመካከር መጠየቅ ይቻላል፡፡

11ኛ ምስክር፡- የሚፈቀድልኝ ከሆነ?

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ስለምን ጉዳይ?

11ኛ ምስክር፡- ሰውየው አለ እዚህ ግራን /የሆነ / እንትን የሆነ አለ እዚህ አለ፡፡ ልብስ ቅድም ሲመጣ ከእስር ቤት ሲመጣ ለብሶት የነበረው ልብስ ልዩ ይሄ ቡና ዓይነት ነበር የለበሰው አሁን ግን ሌላ እንትን ነው የለበሰው እዚህ አለ፡፡ ከተከላከይ ጠበቃ ጋር እየተወያየ ነው፡፡ ይሄ አሁን ዘመን የመጣው ካኪ እንትን አለ አይደለም እሱ ነበር የለበሰው ቅድም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ቆዩ መምህር ክንፈ ይህና፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ዘርአይ/፡- አቶ ክንፈ ወ/ ማርያም መጀመርያ አንድ ጥያቄ ልጠይቆት ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ የገበሬ ማሕበር ሊቀ መንበር እንደነበሩ ገልፀው ነበር?

11ኛ ምስክር ፡- አዎ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በኃላም በድብደባ ምክንያት እንደተገደሉ ገልፀው ነበረ፡፡ 1ኛ በዚህ ድብዳባ ላይ ማን ይደበድባቸው እንደነበረ በርግፅ የሚያውቁት ነገር ይኖራል?

11ኛ ምስክር፡- እንግዲህ ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ መታሰራቸው ግንኙነት ነበረን እኛን ማለቴ ነው፡፡ የቤተሰብ እንትንም አለ ጎረቤቶች ነበርን ማለት ነው የሳቸው ወንድም ገ/ስላሴ ዘርአይ የሚባል አለ ከእሱ ጋራ ሁሉ ጊዜ እንገናኛለን ማለት ነው አብረን ነው እዚያው ቀበሌያችን ነዋሪ ነው፡፡ እና እንደታሰሩ እና ብዙ ስቃይ እንደደረሰባቸው ሁሉም ያውቀዋል፡፡ በመጨረሻ በድብደባ ምክንያት ሆስፒታል ሄደው ሆስፖታል እንደሞቱ ደግሞ ተሰማ ይህንን ሰምቻ አለሁ፡፡ ማን ይደብድብ በዓይኔ አላየሁም፡፡

242

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከዛ ከድብደባው በፊት እኝህ ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ በጣም በሕመም ምክንያት ይሳቀዩ እንደነበረ የሚያውቁት ነገር አለወይ የለም?

11ኛ ምስክር፡- ስለሱ የሚያውቅው ነገር የለም። የሰማሁት ግን ሰውየው ገጠር ሂደህ ከወንበዴዎች ጋራ ተገናኝተሃል ተብሎ በቃ ይህን ነው የሚያውቁው።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አቶ አስፋው የሞቱት ያረጋገጥኩት አንድ ቀን ምግብ ይዥ ሲሄድ ሰራተኛዋ ምግብ ይዛ እስር ቤት ስትሄድ ግዜ ከዛ በኃላ ምግብ ሳይበላ ተመልሰዋል እና ወረቀት አግኝተናለ እዛ ውስጥ ነበር ያሉት ። ይሄ ወረቀት አሁን ለፍ/ ቤቱ መሳየት ይችላሉ? ወይም ይኖራል በእጅዎ ላይ ማለት በእርግጠኝነት እንዲህ ብለው ለመናገር ይችላሉ?

11ኛ ምስክር፡- ለግዜው የለም እሱማ በእርግጠኝነት ነው የሚናገረው።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በምን ነው የምታረጋግጡት? ወረቀቱ ለማሳየት ይችላሉ ለፍ/ቤቱ?

11ኛ ምስክር፡- እንግዲህ ዛሬ ስንት ነው ያው 92 ነው ያለነው የ20 ዓመት ዕድሜ ስላደረገ ያቺ ተወልጂ ያደግኩባት አከባቢ እና ንብረቴ እንኳን ተጠቃልሎ ያለው ዓድዋ ነው ያለው። እኔ አስታውሳለሁ መፅሐፍ ውስጥ እንደስቀመጥኩት እኔ አስታውሳለሁ። ሊኖር ይችላል ላይኖርዎ ይችላል መላኩን ግን እንዳልኩህ መላኩን ግን የምንወጣ አይመስለኝም ምናልባት ከሞትን ግን የምትፋረዱብን 1ኛ ተ/ ብርሃን ነጋሽ 2ኛ ኪሮስ አይመት 3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ 4ኛ ዕንቁባሕረ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ይሄ ከምሞታቸው በፊት ነው መሞታቸው በዛ ሰዎች መሆናቸው በምን ያረጋግጣሉ ይሄ የተፃፈ ወረቀት ከመሞታቸው በፊት ነው የተፃፈ ማለት እነሱ በሕይወት እያሉ ግዜ ነው?

11ኛ ምስክር፡- ከደበደብዋቸው በኃላ ብዙ ስቃይ ያደረሰባቸው መሆኑ ገልፆ ፅፎውኛል። አይደለም?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በማን ነው የተገደሉት በእርግጥ እኝህ እኝህ ሰዎች ነው የገደሏቸው ብሎ ለፍ/ ቤቱ መናገር ይችላሉ? ያ የተፃፈ ደብዳቤ ገና ያው በእስርቤት ያሉ ገና ሳይሞቱ ነው የተፃፈ ደብዳቤው ግን ከዛ በኃላ ግን በማን ተገደለ በምን ምክንያት እንደተገደለ በእርግጠኝነት ለፍ/ ቤት መናገር ይችላሉ? በእንደዚህ ሰዎች እንደተገደሉ ብለው?

11ኛ ምስክር፡- እነዚህ ሰዎች ደብድበውናል ካሉ እነዚህ ሰዎች ናቸው የደበደቡን ለሞት ያደረሱን እነዚህ ሰዎች ናቸው ብለው ከፃፈልኝ አሁንም የአጎቴ ገዳዮች እነሱ ናቸው ብየ ላረጋግጥ እወዳለሁ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በምን ነው የምታረጋግጡ እሱ ነው እኮ ጥያቄየ?

243

11ኛ ምስክር፡- አለ እኮ እሱ በሕይወት ነግሮኛል እኮ ለኔ፡፡ ወረቀቱ ዕፎልኛል አይደለም እንዴ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እኮ እንዴ ትንሽ ረጋ ይብሉና መጀመርያ ወረቀቱ የተፃፈ ገና ሳይሞቱ በሕይወት እንዳሉ እንደተደበደቡ ብቻ በዛን ግዜ ነው የተፃፈ ከዛ በኃላ የተፈጠረ ነገር ግን በእርግጥ በእንደዚህ ሰዎች ነው የተገደለ ብሎ በእርግጠኝነት የሚናገሩት ነገር አለ? ከዛ በኃላ ከድብደባ በኃላ?

11ኛ ምስክር፡- ድብደባው እስከ ቀጠለ ድረስ አልኩህ እኮ እስከ የካቲት30 እንግዲህ እስከ የካቲት 26 አከባቢ ቀይ ሽብር ላይ ነበሩ እነዚህ ሰዎች ገባህ እስከ ጥር 26 ቀይ ሽብር ላይ ነበሩ ከዚያ በኃላ ደግሞ እስከ 30 አከባቢ ወደ ግረሃይል ሂደዋል፡፡ ግብርሃይል የሚያስገባ ሰው አልነበረም፡፡ የካቲት 1ቀን ተመልሰው መጡ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በአጭሩ ይግለፁልኝ ጌታየ በአጭሩ በእነዚሁ ሰዎች እንደተገደለ በእርግጠኝነት ለመናገር ይችላሉ ወይ በነዛ ሰዎች / ሰዎች/ ነው የተገደሉ ብለው?

11ኛ ምስክር፡- አሁንም ገዳዩቹ እነሱ ናቸው ብየ ነው እኔ እምያረጋግጠው፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማረጋገጫ ምንድን ነው?

11ኛ ምስክር፡- ኢንፎርም እኮ አድርጎልኛል ዕፎ ከላከልኝ እኮ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- በቃ ይሄን በትክክል ስላልመለሱ በቃ ይፃፍልኝ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ሙጉት ሁኔታ ሳይሆን የሚያውቁትን እየመሰከሩ ናቸው ከዛ በኃላ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የት አከባቢ ነው የሞቱ እነዚህ ሰዎች?

11ኛ ምስክር፡- ማን አቶ አሰፋው አበራ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- አዎ

11ኛ ምስክር፡- ዓድዋ ያው ቀይ ሽብር፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- በቀይ ሽብር ውስጥ?

11ኛ ምስክር፡- አዎ ከዚያ የት እንደሄዱ የት እንደተጣሉ አላውቅም፡፡ እንግዲህ እነሱ ናቸው ብሎ የፃፈልኝ የአጎቴ ልጅ እስከ ፃፈልኝ ድረስ እነሱ ብየ ነው የምይዘው እኔ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እነዚህ አቶ አሰፋው የሞቱት በጥይት ነው ወይስ በምንድን ነው የሞቱት?

11ኛ ምስክር፡- ከወጣ በኃላ እንግደዲህ ተደብድበዋል ብየ አለሁ አይደለም ከፍተኛ ድብደባ ደርሶባቸዋል አካላቸውም ተቆርጠዋል፡፡ እንዳይለይ ማለት ነው፡፡ ግራና ቀኝ እግራቸው በሻሽ ተጠምጥሞ እንደነበር እና በሳንሳ ወደ ሽንት ቤት ይወጡ

244

እንደነበር አይቻአለሁ ግብረሃይል ከመሄዳቸው በፊትም አይቻአለሁ፡፡ ከግብረሃይልም እንደ አጋጣሚ አልኩህ እኮ ለካቲት 2 ጥዋት መጥተዋል የሚል ወሬ ከሰማሁ በኋላ ልጠይቃቸው ብዬ ከሄድኩ በኋላ እንግዲህ በጥይት ሲደበደቡ አላየሁም፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ሲገረፉስ አይተተዋል በዓይን?

11ኛ ምስክር፡- ሲገረፉ ባይ ኖሮማ አንተ ነበርክ ገረፍክ ብዬ አልነግርም እንዴ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ አላዩም ማለት ነው?

11ኛ ምስክር፡- ሳላይ እንዴት አይቻአለሁ ልበልህ፡፡ ገራፊዎች ግን እነሱ እንደነበሩ ነው፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በቃ ጨርሰናል እሱማ፡፡

- አሁን ተከሳሾቹ በደንብ በዓይን ያውቁታል ወይስ ዝምብሎ በግምት ነው የሚያውቁት?

11ኛ ምስክር አለ አሁን ከመምህር ሰሎሙን ጋር አለ፡፡ ቅድም የለበሰው ልብስ የለበሰው የነበረው ልብስና አሁን የተለየ ነው፡፡ አለ አሁን አሁን እኮ በደንብ አስተዋልኩት፡፡ አሁን ሊለየው ይችላለሁ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- አንድ የመጨረሻ ጥያቄ አለኝ ክቡር ፍ/ ቤት?

አቶ ክንፈ መጀመርያ እነዚህ ሰዎች ሲያዙ ግዜ ከየት ነው የተያዙት?

11ኛ ምስክር፡- አቶ ተክሉ አስፋው ዓድዋ ነበር የሚሰሩ ገ/ሚኒስቴር ሰራተኛ ነበር፡፡ ከመሥሪቤቱ ነው የወሰዱት፡፡ እኔ ከትምህርት ቤት ሲመጣ ወደ የመጨረሻ ሁለት ሽፍት ነበር የሚሰሬው ከትምህርት ወጥቸ ሲመጣ እንደአጋጣሚ ተክሉ ታሰረ አስሩት ያኅትህ ልጅ የሚል ሰማሁ የት ገባ አልኩ ቀይሽብር ነው ያለው አለኝ፡፡ ልጠይቅ ቢገባ ወታደሮች የሚያውቃቸው

ዳኛ/ ኃይም/ ሌላ ጥያቄ ካለ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እና ጥያቄው ልደገመው እና አቶ አስፋው አበራ መጀመርያ ከየት ተያዙ? በማን ተያዙ? እንደገና ወዴት ነው የወሰድዋቸው?

11ኛ ምስክር ፡- እሺ አቶ አስፋው ጥሮታ አበል ለመቀበል ከዕዳጋ ዓርብ መጡ አልኩህ ሁሉ ግዜ እንገናኛለን እንጠያየቅ አለን፡፡ ቤታችንን ድረስ ይመጡ ነበር ማለቴ ነው፡፡ እንደአጋጣሚ ሰራተኛየም መጥተው ነበር ብላኛለች፡፡ ጥሮታ ለመቀበል ወደ እንትኑ ሲሄዱ መንገድ ላይ ያዙዋቸው፡፡ መጥተው ነበር ወይ ተመልሰው መጥተው ነበር ወይ ብጠይቅ አልመጡም አለችኝ ላይ ታስረዋል እኮ አለን እስርቤት ወስደዋቸዋል፡፡ የት እስር ቤት? ፖሊስ ጣብያ መሰለኝ

245

እንደነበር አይቸአለሁ ግብረሃይል ከመሄዳቸው በፊትም አይቸአለሁ።

ከግብረሃይልም እንደ አጋጣሚ አልከሁ እኮ ለካቲት 2 ቀዋት መጥተዋል የሚል ወሬ ከሰማሁ በኋላ ልጠይቃቸው ብየ ከሄድኩ በኋላ እንግዲህ በጥይት ሲደበደቡ አላየሁም።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ሲገረፉስ አይተተዋል በዓይን?

11ኛ ምስክር፡- ሲገረፉ ባይ ኖሮማ አንተ ነበርክ ገረፍክ ብየ አልነግርም እንዴ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ አላዩም ማለት ነው?

11ኛ ምስክር፡- ሳላይ እንዴት አይቸአለሁ ልበልህ። ገራፊዎች ግን እነሱ እንደነበሩ ነው።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በቃ ጨርሰናል እሱማ።

- አሁን ተከሳሾቹ በደንብ በዓይን ያውቁታል ወይስ ዝምብሎ በግምት ነው የሚያውቁት?

11ኛ ምስክር አለ አሁን ከመምህር ሰሎሙን ጋር አለ። ቅድም የለበሰው ልብስ የለበሰው የነበረው ልብስና አሁን የተለየ ነው። አለ አሁን አሁን እኮ በደንብ አስተዋልኩት። አሁን ሊለየው ይችላለሁ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- አንድ የመጨረሻ ጥያቄ አለኝ ክቡር ፍ/ ቤት?

አቶ ክንፌ መጀመርያ እነዚህ ሰዎች ሲያዙ ግዜ ከየት ነው የተያዙት?

11ኛ ምስክር፡- አቶ ተክሉ አስፋው ዓድዋ ነበር የሚሰሩ ገ/ሚኒስቴር ሰራተኛ ነበር። ከመሥሪቤቱ ነው የወሰዱት። እኔ ከትምህርት ቤት ሲመጣ ወደ የመጨረሻ ሁለት ሽፍት ነበር የሚሰሬው ከትምህርት ወጥቼ ሲመጣ እንደአጋጣሚ ተክሉ ታሰረ አስፋት ያጎትህ ልጅ የሚል ሰማሁ የት ገባ አልኩ ቀይሽብር ነው ያለው አለኝ። ልጠይቅ ቢገባ ወታደሮች የሚያውቃቸው

ዳኛ/ ኃይም/ ሌላ ጥያቄ ካለ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እና ጥያቄው ልደገመው እና አቶ አስፋው አበራ መጀመርያ ከየት ተያዙ? በማን ተያዙ? እንደገና ወዴት ነው የወሰድዋቸው?

11ኛ ምስክር ፡- እሺ አቶ አስፋው ጥሮታ አበል ለመቀበል ከዕዳጋ ዓርብ መጡ አልኩህ ሁሉ ግዜ እንገናኛለን እንጠያየቅ አለን። ቤታችንን ድረስ ይመጡ ነበር ማለቴ ነው። እንደአጋጣሚ ሰራተኛየም መጥተው ነበር ብላኛለች። ጥሮታ ለመቀበል ወደ እንትኑ ሲሄዱ መንገድ ላይ ያዙዋቸው። መጥተው ነበር ወይ ተመልሰው መጥተው ነበር ወይ ብጠይቅ አልመጡም አለችኝ ላይ ታስረዋል እኮ አለን እስርቤት ወስደዋቸዋል። የት እስር ቤት? ፖሊስ ጣብያ መሰለኝ

248

ሂድኩኝ የሉም እዚ ተባሉ ስጠይቅ ዘበኛው እዚህ ገብተዋል አሉኝ። ቀይ ሸብር አሉ ተባለ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፦ አንድ የመጨረሻ ጥያቄ ወረቀቱ ከተፃፈ በኋላ እዛ ወረቀቱ ያገኙት በዛ ምግብ ወስጥ ማለት ነው። ከዛ በኋላ ግርፋቱ መቀጠሉን አለመቀጠሉን ያውቃሉ?

11ኛ ምስክር፦ እንግዲህ ግርፋት እስከሊለሁ እዚያው እስካልነበርኩ ድረስ በቦታው ሰዎቹ መስቃየታቸው ከሁኔታው ነው የምታየው ወደ ሽንት ቤት ሲወጡ አጋጥሞኛል አልኩህ አይደለም እንግዲህ ከግርፋት ብዛት የተነሳ ነው እንግዲህ የሰው ልጅ በእግር መሄድ የማይችለው መሰለኝ ሰው የሚሸከመው በእግር እየሄደ ጎሮ በእግር መሄድ ከቃተው ምንድን ነው? የደረሰበት ግፋት ተከታታይ ግርፋት ደርሶበታል ማለት ነው።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ.ሐ ጠበቃ አይ በቃ ቅድም እንዳላዩ ስልገለፁ ብዙ እንትን አይደለም። - አቶ ክንፈ እነዚህ ሰዎች ከዕዳጋ ዓርብ መጥተው ጥሮታ ለመቀበል ነው የተያዙት ብለው ነበር?

11ኛ ምስክር አቶ አስፋው አዎ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ በማን ነው የተያዙት? ማን ነው ያያዛቸው መጀመርያ?

11ኛ ምስክር፦ አይ እሱ መያዛቸውን ሰማሁ እንጂ እገሌ የተባለው ሰው ይዘዋአዋል የሚለው ወሬ አልሰማሁም።ተይዘው እስር ቤት እንደገቡ ግን ሰምቻአለሁ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ- ጨርሰናል።

ዳኛ/ ኃይም/- ልዩ ዓ/ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ ሕግ- አቶ ክንፈ ምናልበት በመሰቀለኛ ጥያቂ የተነሳ አንድ ነገር ስላለ ልጠ ይቅት ፈልጌ ነው። ተከሳሹን አሁንም ያውቋዋቸዋል ወይ?

11ኛ ምስክር.- አዎ እሱማ አውቀዋለሁ ይሄው እኮ አለ ከበሉሙን ጋር ተቀምጠዋል እያልኩኝ።

ልዩ ዓ/ሕግ-ለፍ/ቤቱ ቢያሳዩ?

ዳኛ/ ኃይም/ -እሺ ተቃውሞ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፦ ክቡር ፍ/ቤት መጀመርያ ሲጠየቁ አላውቀውም ብለው ነበር። አሁን ግን ከደንበኛየ ጋር ሲናገር ስላዩ ነው። አውቀዋለሁ ብሎ ስለመሰከሩ አሁን በትክክል ትክክል የሌለው ነገር ነው።

ዳኛ/ ኃይም/ ፦ እሺ ይህችን ነጥብ በተመለከተ ፍ/ቤቱ እንደሁኔታው ይሄዳል አሳይተዋለ አላሳዩም ቅድም የተሰጠ መልስና አሁን ያለው ሁኔታ ግምት ውስጥ

249

አስገብቶ ፍ/ቤቱ የሚሄድበት ሁኔታ ይኖራል እና ሌላ ጥያቄ ካለ ድጋሚ ጥያቄ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የለኝም ይሄ ከታለፈ ማለቴ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/ ፡-በሌላ ተከሳሽ የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የፍርድ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- መምህር ክንፈ ቀድም እነ አቶ አስፋው አበራ እና አቶ ተከሉ አስፋው የታሰሩት ምክንያት ሲጠየቁ አቶ አስፋው በገጠር አቶ ተክሉ ደግሞ በከተማ ሆነው ለወንበዴዎች ከሐሰን ሽፋ ጋር ይገናኙ ስለነበሩ ተብሎ ነው የታሰሩት ብለዋል፡፡ ወንበዴዎች ስለሆኑ ምንማለትዎ ነው?

11ኛ ምስክር፡- በዚያን ግዜ ማለት ነው ወንበዴዎች ናቸው ሲባል ያው የተ.ሐ.ሕ.ት አባሎች ናቸው የሚል በዚያን ወቅት ወንበዴ ነበር ተብሎ የሚጠራው አይደለም፡፡ ስለዚህ በዚያን ወቅት እናንተ የተ.ሐ.ሕ.ት አባሎች ናቹ አንተ ከከተማ አስፈላጊው መረጃ እየላክ አቶ አስፋው ደግሞ ተቀባይ ሆኖ ለሐሰን ሽፋ አቀባይ ነው፡፡ ስለዚህ እናንተ ወደዳቹም ጠላቹም እመኑ ባታምኑም ደግሞ የሚገባህን ታገኛለህ የሚል ነው እንግዲህ የተካሄደው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እሺ ሌላ ጥያቄ አቶ ተክሉ አስፋው አጎትዎ አቶ አስፋው አበራ ቀይ ሽብር እስርቤት እንደነበሩ ነው የመሰከሩት፡፡

11ኛ ምስክር፡- አዎ

ዳኛ/ ታደሰ፡- ሌላው ደግሞ ገ/ስላሴ ካሳ፣ ተ/ብርሃን ነጋሽ፣ ኪሮስ አይሙትና ዕንቁባሕር የሚባሉት በተሟፈው ካርቶን በሕይወት ከሌለን ገዳዩቻችን እነዚህ ናቸው ለቀጣይ እንድትፋረዱብን ብለው የፃፉት ደብዳቤ አንብቤ አለሁ ብለዋል?

11ኛ ምስክር፡- አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እነዚህ ሰዎች ቀድም የጠቀሰናቸው አራት ሰዎች ቀይ ሽብር እስርቤት ላይ ምን ድርሻ ነበራቸው?

11ኛ ምስክር፡- እነሱ እንግዲህ ቀይ ሽብር የፖለቲካ ሓላፊ የነበረው ተ/ ብርሃን ነጋሽ ነው ብየ አለሁ፡፡ ኪሮስ አይሙት ደግሞ የወጣቶች እንትን ነበር፡፡ ገ/ስላሴ ካሳ ኢ.ኢ.ማ.ድ ነበር፡፡ግን የሰው ልጅ የሚጨፈጭፉት እነሱ ነበሩ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/እምሎት እነዚህ ሰዎች እና አጎትዎን የአጎትዎ ልጅ የታሰሩበት ቀይ ሽብር ቀይ ሽብር በማን ይመራ ነበር?

11ኛ ምስክር፡- በእነሱ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በአራቱ?

248

11ኛ ምስክር፡- አዎ ሌሎችም የነሱ አጫፋሪዎች ነበሩዋቸው:: ግን ዋናዎቹ ቀንደኞቹ የሚመሩት ግን እነሱ ናቸው:: ይህንን እናውቃለን::

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ይህንን በትክክል ያውቃሉ?

11ኛ ምስክር፡- በትክክል አውቃለሁ እሱማ::

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አቶ ተክሉ በሕይወት አሉ?

11ኛ ምስክር ፡- አለ

ዳኛ / ታደሰ/ የት አሉ?

11ኛ ምስክር፡- አሁን የሚሰራው ሳምረ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- የት መስሪቤት?

11ኛ ምስክር፡- ገ/ሚኒስቴር

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- ሳምሬ ገ/ ሚኒስቴር ከተማ ሳምሬ ነው?

11ኛ ምስክር፡- አዎ ከተማ ሳምረ ሒሳብ ሹም ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡- የገ/ሚኒስቴሩ አሁንም እዚያ ነው ያሉት?

11ኛ ምስክር፡- አዎ የገ/ሚኒስቴሩ እዚያነው ያሉ:: አሁን ለምስክርነት ተጠርቶ መጥቶ ይሆናል::

ዳኛ/ ኃይም/ መምህር ክንፈ ምስክርነት ጨርሰዋልና እዛ ጋር ይጠብቁ?

ልዩ ዓ/ ሕግ 12ኛ ምስክር አቶ ተክሉ አስፋው ይባላሉ:: የሚመስክሩበት ጭብጥ በክስ አንድ ስለተጠቀሱት ሟች አባታቸው አቶ አስፋው አበራና በዚሁ ክስ ላሉት ቄስ ገ/ማርያም ነጋሽ አገዳደል እንዲሁም በክስ 13/ አስራ ሦስት/ ስለ ራሳቸው ታስረው መደብደብ ይሆናል:: በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ አመለክታለሁ::

ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸው ቃለ መሐላ ከሰጡ በኋላ የሚከተለውን መስክረዋል::

ዳኛ/ ኃይም/ ማን ነው ስምዎ?

12ኛ ምስክር፡- አቶ ተክሉ አስፋው

ዳኛ/ ኃይም/ ዕድሜዎ?

12ኛ ምስክር፡- 51

ዳኛ/ ኃይም/ አድራሻ?

12ኛ ምስክር፡- ወረዳ ሳሐርቲ ሳምረ ነው የሚባለው::

ዳኛ/ ኃይም/፡- ሥራ?

12ኛ ምስክር፡- ገ/ሚኒስቴር

ዳኛ/ ኃይም/፡- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

249

ፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ... ጽ/ቤት

12ኛ ምስክር፡- አውቃለሁ

ዳኛ/ ኃይም/፡- በምን ምክንያት ነው?

12ኛ ምስክር፡- እነ ተ/ብርሃን ነጋሽ የሚባሉ እነ ገ/ስላሴ ካሳ ሐድጉ የሚባሉ እነ ኪሮስ
አይሙት የሚባሉ እነ ዕንቁባሕሪ አሁን ሙቶዋል የለም የመቶ አለቃ ሲሳይ

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ስለምን ጉዳይ ነው ባጭሩ?

12ኛ ምስክር፡- በእኔና ባባቴ ስላደረሱብኝ መደብደብ ነው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ተከሳሾች አንዴ ተነሱ

- ያውቋቸዋል እነዚህ ተከሳሾችን?

12ኛ ምስክር በኔ ያደረሰ አንድ አለ እንጂ ሌሎች

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ወደ እነሱ ጠጋ ብለው ማሳየት ይችላሉ ለችሎቱ የሚያውቀዋቸውን?

12 ምስክር፡- ወደዛ ልሂድ?

ዳኛ/ ኃይም/ ይቻላል

12ኛ ምስክር፡- ከ20 ዓመት ነው እንግዲህ ያደረግኩ ከተለያየን እንግዲህ ገ/ስላሴ
ሐድጉ የሚባለው እሱ ነው።

- በትክክል አላሳዩም

- ከተከሳሾች ጋር ዝምድና ጥላቻ አላቹ?

12ኛ ምስክር፡- ከሱ ከገ/ ስላሴ ሐዱጉ የሚባለው ወይም ደግሞ ሌሎች አሁን የሌሉ
ካልሆነ በስተቀር ከነዚህ ጥላቻ የለኝም ከሱ ብቻ ነው።

ዳኛ/ ኃይም/ ፡- ልዩ ዓ/ ሕግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ?

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ አቶ ተክሉ የመጣሁት በኔና ባባቴ በደረሰ ጉዳት ነው ብለዋል።
አባትዎ ስማቸው ማን ነው?

12ኛ ምስክር፡- አቶ አስፋው አበራ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አቶ አስፋው አበራ የደረሰባቸው ጉዳት ምንድን ነው?

12ኛ ምስክር ፡- የደረሰናቸው ጉዳት በተ.ሐ.ሕ.ት ነህ ተብለው እኔ እና አባቴ አብረን
ነው የታሰርነው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- መቼ ነው የታሰሩት እርስዎ?

12ኛ ምስክር፡- ሕዳር 13/73

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- አባትዎትስ?

12ኛ ምስክር፡- አባቴ ሕዳር 23/73

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ነበር የታሰራቹት መጀመርያ?

12ኛ/ ምስክር ዓድዋ ቀይ ሽብር

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እርስዎ ማን ነው የያዘዎት?

ፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት አዲስ አበባ

12ኛ ምስክር፡- ለኔ የያዙኝ ያ 12:00 ሰዓት ከመስሪያቤት መጥቶ ወታደሮች መትረየስ በመስኮት አድርገዋል በፊት በጎኔ ደጃፉ በዚህ ነው ያለው አሁን ኪሮስ አይሙት ወታደሮች ከኋላ አርጎ ነው መጥቶ የያዙኝ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን አሉ ማን ነው የያዘዎት?

12ኛ ምስክር፡- ኪሮስ አይሙት እና ዕንቀባሕሬ ነው ከመስሪቤት አውጥተው የወሰዱኝ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እንደተያዙ የት ታሰሩ?

12ኛ ምስክር፡- እንደተያዝኩኝ ዓድዋ ቀይ ሽብር ገባሁ እነዚህ ተ/ብርሃን እና ኪሮስ አይሙት ይሄ ገ/ ስላሴ ካሳ አርጎ የኔን ሁሉም ያዙኝ እዛ ለብቻየ እንድቀመጥ አደረጉኝ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ አባትዎትስ እንዴት ሊመጡ ቻሉ ወደ እናንተ?

12ኛ ምስክር፡- አባቴ ከ10 ቀን በኋላ ነው ጥሮተኛ ናቸው ጥሮታ ሊቀበሉ ሲመጡ ያዙዋቸው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ እሳቸውስ የት ታሰሩ?

12ኛ ምስክር፡- አምጥተው ከውጭ ከመረብ ነው ያስቀመጥዋቸው ከቀይ ሽብር ማለት።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ተገናኛቹ ከርስዎ ጋር?

12ኛ ምስክር፡- እኔ እና አባቴ እኔ በውስጥ ነኝ የቆየሁ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የት ተገናኛቹ በኋላ?

12ኛ ምስክር፡- የት እዛው ቀይ ሽብር ነው እዚያ አልተገናኘንም።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እኮ እሱን እንዲሉኝ ነው ከመጡ በኋላ የትኛው እስርቤት ተገናኛቹ ይሄን እየመሰከሩ እንዲሄዱ እኮ ነው?

12ኛ ምስክር፡- አዎ እዛ የተገናኘው በውጭ የተቀመጥኩት ከሰዓት በኋላ ነው ጌታየ ያመጡዋቸው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- እሺ ከዛስ ምን ቀጠለ በሁለታቹሁ ላይ?

12ኛ ምስክር፡- ከዛ በኋላ ማታ በሁለት ሰዓት እነዚህ የጠቀስኩዋቸው የሕዝብ ድርጅት ማታ መጥተው አባቴን ወስድዋቸው ወደ 8 / ስምንት ቀጥር የሚባለው። አሁን ሲደበደቡ እንግዲህ ሌላው እስረኛውም ነጭ ሽብር እንዲገባበት ማለት ነው እዚህ ሁኖ ድምፁ ይሰማል ሲደበደቡ ሲወስድዋቸው እናያለን ደግሞ ሲደደበደቡ እሪ ሲሉም ይሰማሉ። ደብድበው አምጥተው በውጭ ጣልዋቸውን። አሁን ሲሰቃዩ አደሩ ዋሉ ።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እርስዎስ?

12ኛ ምስክር፦ እኔ ደግሞ በነጌታው አስገቡኝ እነዚህ አራቱ የጠቀስ ኩዋቸው እጄና እግሮ ከእግሬ ጋር እንትትን አስረው ውሃ እየርከፈከፉ እግሬ ደበደቡኝ፡፡ ሲደበድቡኝ እኔም አውጥተው እንደገና እዛ አባቴ ማሉኝ ጥዋት ምናልባት አንዳንድ እንዳየይ ብለው ወደ ለየብቻችን ነን የነበርነው ወደ ሕ/ሰቡ ደመሩን

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ ወዴተኛው ሕ/ሰብ?

12ኛ ምስክር፦ ወደ ሌላው እስረኞች? ከእስረኞች ነበርን ተገልለን የተቀመጥነው ከዛ ከተደበደብን በኋላ ግን ወደ እንትን አስገቡን ወደ ሌሎች ደበለቁን ማለት ወደ እስረኞች አሁን ያን እያለፉ እንግዲህን በሁለት ቀን በሦስተኛው ቀን በአራተኛው ቀን እንደዚህ እያሉ ሲያሰቃዩን ሰነበቱ እስከ ጥር 25 ቀን፡፡ አሁን ያው አባቴ በጉልበት ናቸው የሚወጡ ፡፡ እኔም ያው እግሬ በሰው ድጋፍ ነው አንትን ወደ ሽንት ቤት የሚሄድ አንጂ ያው እየጀቡን ነው የሚሄዱ አሉ ወታደሮች ይሁኑ ፖሊስ አዛዥ ይሁኑ አሉ እስከ አሁን ማቅረብ እንችላለን፡፡ ስለዚህ ይሄን እየተሸከሙ ወሰዱን እንደዚህ እያልን በጥር 15 ቀን ግን ወደ ግብረሃይል ሄድን፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ ወደ ግብረሃይል ሲሉ የት አገር የሚገኘው ግብረሃይል ምንድን ነው ግብረሃይል ማለት?

12ኛ ምስክር፦ ግብሃይል 16ኛ ክ/ ጦር ቀሪ ክፍል የሚባል ነበረ እዛ ያው ወደ ዓዲ አቡን እንትን መንገድ ነው ያለው ማይ ጓጓ የሚባለው ነው፡፡ አሁን እዛ ሄደን ፎቅ ላይ አወጡን እዛ የነበረው ካድሬዎችም መቶ አለቃ መኮንን ሲሳይ ይባላል፡፡ ሌላው ደግሞ ያው አማራ ነው አንደኛው መቶ አለቃ ሁለተኛው መቶ አለቃ ማለት ነው አማራ ነው፡፡ ሻምበል ባሻ የሚባል ትግሬ ነው አላውቃቸውም፡፡ አሁን እዛ ሲደበድቡን

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ ማን ነው ወደ ግብረሃይል የወሰዳቹ?

12ኛ ምስክር፦ ወደ ግብረሃይል ያስረከቡን እነዚህ ናቸው እነ ከሮስ አይመት ያስረከቡን ለነዛ ለመኮኖኑኖቹ፡፡ አሁን እዛ ስንደበደብ ያው አባቴ ማት የያዘውን እግራቸው ተቆረጠ ወድያውኑ ከ26 ቀን ጀምሮ ጥር እስከ 30 ቀን እዛ ስንዳበደብነው የሰነበት ነው፡፡ አሁን የካቲት 1/ አንድ ወደ ቀይ ሽብር መለሱን፡፡ ወደ ቀይ ሽብር ሲመልስን አባቴ ያው ወደ ሁለት ቀን ወደ ሰስት ቀን አጥብያ ሊሊት እዛው ሞቱ ሊሊት አውጥተው ወሰድዋቸው እነዚህ

ልዩለ ዓ/ ሕግ፦ ማን ነው የሚወስዳቸው ምናቸው ነው የሚወሰዱት?

12ኛ ምስክር፦ እነሱ አዎ ወሰድዋቸው ሕዝብ ድርጅቶቹ፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ፦ እኮ ስማቸውም እየጠቀሱልን?

12ኛ ምስክር፡- አዎ ይሄ ገ/ ስላሴ ካሳ ተ/ ብርሃን ነጋሽ ኪሮስ አይሙት ዕንቁባሕሪ እነዚህ ናቸው የወሰድዋቸው አራቱ

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምን ስለሆኑ ነው ያወጡዋቸው?

12ኛ ምስክር፡- እባው ሞቱ እባ ያለው አስረኛም እንትን አለቀሰ ወሰድዋቸው።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ወዴት ተወሰዱ?

12ኛ ምስክር፡- እንጃና እኔ አላውቅም የት እንደተወሰዱ መሞታቸው ብቻ ነው የሚያውቀው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡-እርስዎስ በዛ ድብደባ ምን የደረሰቦት ጉዳት አለ?

12ኛ ምስክር፡- እኔ ደግሞ ያው እግሬና እጄ ያው እንተን ታስሬ ነው የምደበደብ ይሄው አውጥቸ ማሳየትም ይችላለሁ ጠባሳውን

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምንዎ ላይ

12ኛ ምስክር፡- እግሬ ላይ እግሬ ሆድ እግሬ ተደብድቦ እስከ አሁን እንደ ድንች ነው እየተቀረፈ ያለው። ይሄም ጭኔ ላይም አለ አለ ጠባሳ እስከ አሁን 20 ዓመት አድርገዋል እንግዲህ ስለዚህ አሁን ቁሜ ለመናገርም 5/አምስት / ደቂቃም ለመቆም አልችልም። ሰውነቴ ያንቀጠቅጠኛል።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ምክንያቱ ምንድን ነው የርስዎ እና የአባትዎ መገደል የእርስዎም መደብደብ ምክኒያቱም ምን ነበር?

12 ምስክር፡- ተ.ሐ.ሕ.ት ናቹ። እሳቸው በገጠር ሁኖው የተ.ሐ.ሕ.ት ስራት እያካሄዱ እንተም በከተማ ሆነህ እየተቀባበላቹ ተ.ሐ.ሕ.ት ናቹ ተብለን ነው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- እባ እስርቤት በነበራቹ ግዜስ ሌላ ከሳቸው ጋር በዚህ ዓይነት ያበሬ ሰው ነበሩ?

12ኛ ምስክር፡- እባ እስርቤት ሳለን ገና ወደ ግብርሃይል ሳንሄድ ቀሺ/ ቄስ/ ገ/ማርያም ዘርአይ የሚባሉ እባ ነበሩ። አሁን ያው እባ ታስረው ሲቆዩ ያው ሊደበደቡ ሲወሰዱ እናውቃለን እናያለን ተደብድበው እንደገና መጡ ከዛ በኋላ እባ ሳሉ እንትን ስለባሰባቸው ወደ ሆስፖታል ናቸው ብለው ወሰድዋቸው ሞቱ ሰማን እባ ሳለን

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- ማን ነበር ወደ ድብደባ ክፍል የሚወስዳቸው?

12ኛ ምስክር፡- እነዚህ የጠቀስኩዋቸው።

ልዩ ዓ/ሕግ፡- የጠቀስኩዋቸወ ሲሉ?

12ኛ ምስክር ፡- እነ ገ/ስላሴ ካሳ ሐድጉ፣ ተ/ ብረሃን ነጋሽ፣ኪሮስ አይሙት፣ዕንቁባሕሪ ናቸው የወሰድዋቸው።

ልዩ ዓ/ ሕግ ምን አድርገዋል ተብለው ነው እሳቸውስ የተደበደቡት?

12ኛ ምስክር፡- ምን እንዳደረጉ እንጃ አላውቅም ግን የገበሬ ማሕበር የአውራጃው ገበሬ ማሕበር ሊቀመንበር ነበሩ።

ልዩ ዓ/ ሕግ ፡-ከኛ ጋር ሲወስዱዋቸው ነበረ ከዛ ተደብድበው ይመለሳሉ ብለዋል። ከተወሰዱ በኋላ መደብደባቸውን ማረጋገጫዎ ምንድን ነው? እኝህ ቄሱ?

12ኛ ምስክር፡- አዎ ሲጮሁ እኮ እንሰማለን ተወስደው እንደገና ወደ ስምንት ቁጥር ሲገቡ ይሄ ቅርብ ነው እንግዲህ ድምፅ ይሰማል ሲሰበሰብ ምክንያቱ ያን ሲደበደብ ስምቶ ይሄም ሽብር እንዲገባበት ብለው ነው እና አጠገባችንን የሚደበድባቸው ያሉ እና በዚህ ነው።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ እዛ እስርቤት በነበራችሁበት ግዜ በእርስዎ ላይ ደብደባ በጠ ቀስዋቸው ሁለት ሰዎች ላይ ደግሞ የሞት አደጋ ደርሰዋል ብለዋል። ይህን አደረሱ ብለው የጠቀስዋቸው ሰዎች አሉ የሥራ ሓላፊነታቸው ምን ምን እንደነበረ እስቲ ይጥቀሱ?

12ኛ ምስክር፡- እነዚህ የጠቀስኩዋቸው?

ልዩ ዓ/ሕግ፡- አዎ

12ኛ ምስክር፡- ገ/ስላሴ ካሳ ሐድጉ ኢ.ሠ.ፓ.አ.ኮ ነበረ። ተ/ብርሃን ነጋሽ ሕዝብ ድርጅት ነበረ። ኪሮስ አይሙት አእማድ ነው የነበረ።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- የድሮውን ነው?

12ኛ ምስክር፡-አዎ የድሮው ነዋ፣ ዕንቁባሕሪ ገባ ዕፊልፎ ካድሬ ነው የነዛ ተላላኪ የነሱ እንትን ነው።

ልዩ ዓ/ ሕግ፡- መቶ አለቃ መኮንን ሲሳይስ ያሉት?

12ኛ ምስክር፡- መቶ አለቃ መኮንን ሲሳይ የ16ኛ ክ/ ጦር የግብረሃይሉ ፖለቲካ ካድሬ ነበረ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ጋይም/ በተከሳሾች በኩል የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለየ

3ኛ ተከሳሽ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ዘርአይ/ አቶ ተክሉ አሰፋው መጀመርያ የሚጠይቆት ጥያቄ አበቱ ከ10 ቀን በኋላ ጥሮታ ለመቀበል ሲመጡ ግዜ ተያዙ ብሎውን ነበረ በማን እንደተያዙ ሊያብራሩልን ይችላሉ? በዓይንዎት ያዩት ነገር እንዳለሰ በማን እንደ ተያዙ ይግለፁልን?

12ኛ ምስክር፡- እኔ እዛ መግባታቸው እንጂ እዛ ማን ይዞ ከኘያሳ እንዳመጣቸው አላውቅም።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- ማታ 2:00 ሰዓት አከባቢ እላይ የገለፅኩዋቸው ማለት በስም ዝርዝር ገልፀው ነበር ወደ 8/ ስምንት/ቁጥር ወሰዳቹና ይደብዳቡዋቸው

ነበር ብለው ነበር ሲደበደቡ ግዜ በዓይን ያዩቱ ነገር አለ በማን እንደተደበደቡ ማን ይደበድባቸው እንደነበረ?

12ኛ ምስክር፡- እነዚያ አራቱ ነው ተሰብስበው መጥተው የወሰድዋቸው ከውስጥ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አዎ እዛ ውስጥ ሲደበደቡ ግዜ እንዴት ነው ታወቀት በዛ ሰዎች እየተደበደቡ መኖራቸው?

12ኛ ምስክር፡- ሲወስድዋቸው እኮ መደብደብ ነው እዛ እንሰማ የለም እንዴ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አይ ባጭሩ አይቶታል ወይስ አላየምይሄ ብቻ ነው?

12ኛ ምስክር፡- ተደብድበው ሲመጡ ደብድበዋቸው ሲጥልዋቸው አይቻአለሁ አውቃለሁ፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ በእርግጥ ማን ደበደባቸው እንጂ በእርግጥ ይህን ሰው ይደበድባቸው እንደነበር

12ኛ ምስክር፡- በእርግጥ አራቱም ደብድበዋል፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አይተዋል በአይንዎ?

12ኛ ምስክር፡- አዎ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አባቴ ከ26 ጥር እስከ 30 ስንደበደብ እንደነበረ እና በኋላ እዛ እንደሞተ ነበር የገለፁት፡፡ በዛ ድብደባ ምክንያት እንደተገደለ በምንድ ነው ያወቁት አባትዎ? ወይስ በምን ምክንያት ነው የሞቱት?

12ኛ ምስክር፡- ለድብደባ ነው የሞቱ ቅድም ብዩ እኮ ጠቅሻለሁ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የት ነው የሞቱት? እዛ ውስጥ ነው እዛ ቀይ ሽብር ውስጥ ወይስ ከዛ ከወጡ በኋላ ነው የሞቱት?

12ኛ ምስክር፡- እዛ ቀይ ሽብር ሙተው ከዛ በኋላ የት እንደወሰድዋቸው አለውቅም፡፡ ይሄም ደጋግሜ ነግሬዋለሁ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በማን እንደደተገደለ ግን የሚያውቁት ነገር የለም፡፡ አበትዎ በትክክል ማን እንደገደላቸው የሚያውቁት ነገር?

12ኛ ምስክር፡- እየመላለሰን ውሃ ስንቀዳ እኮ እንውልም አባቴ የተገደሉ በእነዚ አራት ሰዎች ናቸው ብያለሁ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እኮ እሱማ ገልፀዋል ግን በእርግጥ ይህን ሰው ነው የገደሉት ብለው የሚያምኑት ነገር ካለ ወይም ሲገደሉ ያዩት ነገር ካለ ነው እኮ ጥያቄዬ አዎ አይቻለሁ ወይም አላየሁም

12ኛ ምስክር፡- አይቻለሁ እኮ አልኩ፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማነው የገደላቸው?

12ኛ ምስክር፡- እነሱ አራቱ ደብድበው

257

ኣዕላዊ ቤት ፍርዲ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ቅድም ደግሞ እዛ ሳለን ጊዜ ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ ታስሮ እንደነበር ገልፀው ነበር በኋላም ወደ ሆስፒታል ሄደው እዛ እንደሞቱ ገልፀው ነበረ ወደ ሆስፒታል ሲሄዱ ጊዜ በምን ምክንያት እንደሄዱ እና እንዴት እንደሞቱ እዛ የሚያውቁት ነገረ ይኖራል?

12ኛ ምስክር፡- ተደብድበው ታስረው መቆየታቸው እዛ ቀይ ሽብር አቃለሁ ከዛ በኃላ ወደ ሐኪም ናቸው ብለው ወስድዋቸው በምን መኪና በምን ወይአንተ ትኖር ይሁን እኔ አላየሁም።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ግን ከዛ በፊት ግን በጣም ይታመሙ እንደነበር የሚያውቁት ነገር ይኖራል?

12ኛ ምስክር፡- የለኝም

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እና በምን እንደሞቱም አያውቁትም ማለት ነው

12ኛ ምስክር፡- በእነዛ ተደብድበው እዚህ ገብተው ወደ ሆስፒታል ናቸው ተብለው ሰውስዱ ብቻ አቃለሁ ። ከዛ በኃላ ሆስፒታል የት ገቡ የት ተኙ አላውቅም።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ማለት ሆስፒታል ሲገቡ ጊዜ በዛ ሆስፒታል ስገቡ በኃላ ስንት ቆዩ እዛ ሆስፒታል ውስጥ?

12ኛ ምስክር፡- አላውቅም እኮ አልኩህ እዛ መቆየታቸው አላመቆየታቸው አላውቅም መውጣታቸው እንጂ ከዛ ከቀይ ሽብር ይዘዋቸው መውጣታቸው እንጂ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከዛ በኃላ የተፈጠረ ነገር አያውቅቱም ማለት ነው። እንዴት እንደሞቱ በማን እንደተገደሉ እንዴት እንዳሆነ አያውቁም ማለት ነው?

12ኛ ምስክር፡- እኔ እዛ ምን እንደደረሰባቸው አላውቅም መቀበራቸው እንጂ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እሺ አመሰግናለሁ አንዴ እምጠይቅዎት ነገር አለ አቶ ተክሉ አስፋው አቶ አስፋው አበራ በግብረ ሃይል ውስጥ ይደበደቡ እንደነበር ገልፀውን በር እና አንድ የእግር ጣት እንደተቆረጠም ገልፀው እዛ በግብረ ሃይል ውስጥ መር ሰራዊት እንደነበሩ እና በእነዚህ ሰዎች ነው የተደበደቡት እንዴት ነው ከዛ በኃላስ ወደ ቀይ ሽብር ወስድዋቸው ስትሉ ከሞቱ በኃላ ነው ወይስ እንዴት ነው ይህንን እስቲ ዘርዘር አድርገው ይግለፁልኝ።

12ኛ ምስክር፡- ወደ ግብረ ሃይል ስሄዱ ከግብረ ሃይል ነው ጣታቸው የተቆረጠው ብየለሁ ሳንደጋገም እንግዲህ በሂወት ተመልሰናል ወደ ቀይ ሽብር እንግዲህ እዛ ነው የሞቱ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከግብረ ሃይል ከወጡ በኋላ

12ኛ ምስክር፡- ቀይ ሽብር ነው የሞቱ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ቀይ ሽብር ውስጥ ነው የሞቱት?

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

12ኛ ምስክር፡- አዎ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እዛ ግብረ ሃይል ማን ነበር የሚደብድባቸው? ግርፋት ያደረሰባቸው ሰውየ-

12ኛ ምስክር ፡- ልደግም አልችልም

የ3ኛ ተከሳሽ፡- ተ/ ጠበቃ እስቲ ይግለፁልኝ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ሌላ ጥያቄ ካለ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በቃ ጨርሻለሁ

ዳኛ /ኃይም/፡- ድጋሚ ጥያቄ ካለ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አቶ ተክሉ ቄስ ገ/ማርያም እዛ እስርቤት በነበርንበት ጊዜ ይደበደቡ ነበር ከዛ ወደ ሆስፒታል ተወሰዱ ብለዋል ወደ ሆስፒታል የተወሰዱ ምን ስለሆኑ ነው?

12ኛ ምስክር፡- በጣም ስለ ታመሙ በዛ ስቃይ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሆስፒታል ከሄዱ በኋላ ምን ሁኔታ እንደሆኑ ከዛ ውጭ ያለውን አላውቅም ብለዋል። ከተፈቱ በኋለም ይሁን በሌላ ጊዜ ቄስ መዋቹ ቄሱ ምን ደረሱ ተባለ?

12ኛ ምስክር፡- ኧረ ግና ከዛ ሳንወጣ በ3ኛ ቀን ሙተዋል እዚህ የነበረ ነው የተባለ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም/፡-በሌላ ተከሳሽ የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አቶ ተክሉ አስፋው አባትዎ ከመታሰራቸው በፊት ጤነኛ ነበሩ?

12ኛ ምስክር፡- / አቶ ተክሉ አስፋው/፡- በደንብ እንጂ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ታድያ የሙቱት በምን ምክንያት ነው?

12ኛ ምስክር፡- እንዴ ምን ሁነን ወደዛ እየተመላለስን

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በምን ምክንያት ነው የሞቱት?

12ኛ ምስክር፡- በምን ምክንያት እንደሞቱ ቀደም ብየ የሰጠሁት ስለሆነ እንደገና እየነበብን አንውልም።

ዳኛ/ ታደሰ/፡-ፍርድ ቤት ነው እምጠይቅዎት ያለ ስለዚህ ተገቢውን መልስ ብቻ መስጠ ት

12ኛ ምስክር፡- እሺ እንግዲህ በእነዛ አራት ሰዎች ተደብድበው በእነዚህ የጠ ቀስክዋቸው ሰባት ሰዎች ተደብድበው ነው የሞቱ።

12ኛ ምስክር፡- አዎ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እዛ ግብረ ሃይል ማን ነበር የሚደብድባቸው? ግርፋት ያደረሰባቸው ሰውየ-

12ኛ ምስክር ፡- ልደግም አልችልም

የ3ኛ ተከሳሽ፡- ተ/ ጠበቃ እስቲ ይግለፁልኝ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ሌሉ ጥያቄ ካለ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በቃ ጨርሻለሁ

ዳኛ /ኃይም/፡- ድጋሚ ጥያቄ ካለ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አቶ ተክሉ ቄስ ገ/ማርያም እዛ እስርቤት በነበርንበት ጊዜ ይደበደቡ ነበር ከዛ ወደ ሆስፒታል ተወሰዱ ብለዋል ወደ ሆስፒታል የተወሰዱ ምን ስለሆኑ ነው?

12ኛ ምስክር፡- በጣም ስለ ታመሙ በዛ ስቃይ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሆስፒታል ከሄዱ በኃላ ምን ሁኔታ እንደሆኑ ከዛ ውጭ ያለውን አላውቅም ብለዋል፡፡ ከተፈቱ በኋለም ይሁን በሌላ ጊዜ ቄስ መዋቹ ቄሱ ምን ደረሱ ተባለ?

12ኛ ምስክር፡- ኧረ ግና ከዛ ሳንወጣ በ3ኛ ቀን ሙተዋል እዚህ የነበረ ነው የተባለ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም/፡-በሌላ ተከሳሽ የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አቶ ተክሉ አስፋው አባትዎ ከመታሰራቸው በፊት ጤነኛ ነበሩ?

12ኛ ምስክር፡- / አቶ ተክሉ አስፋው/፡- በደንብ እንጂ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ታድያ የሞቱት በምን ምክንያት ነው?

12ኛ ምስክር፡- እንጃ ምን ሁኔን ወደዛ አየተመላለስን

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በምን ምክንያት ነው የሞቱት?

12ኛ ምስክር፡- በምን ምክንያት እንደሞቱ ቀደም ብየ የሰጠሁት ስለሆነ እንደገና አይነበብን አንውልም፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡-ፍርድ ቤት ነው እምጠይቅዎት ያለ ስለዚህ ተገቢውን መልስ ብቻ መስጠ ት

12ኛ ምስክር፡- እሺ እንግዲህ በእነዛ አራት ሰዎች ተደብድበው በእነዚህ የጠ ቀስክዋቸው ሰባት ሰዎች ተደብድበው ነው የሞቱ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/:- እዚህ ላይ ግልፅ ሊደረጉት የፈለግነው ምንድነው መጀመርያ ቀይ ሽብር እያሉ ድብደባ እንደደረሰባቸው መስክረዋል በኋላ ወደ ግብረ ሃይል እንደሄዱ እና ከ26 ቀን-30 ቀን ድብደባ እንደተካሄደባችሁ ከዛ ለካቲት 1 ቀን ቀይሽብር ከተመለሳችሁ በኋላ ለ3ቀን አጥብያ እንደሞቱ ነው የመሰከሩት አንድ ግብረ ሃይል ስትሄዱ ቅድም እና ተክለ ሙዝ ነው የወሰዱን ብለዋል እንዴት ነበር አካሄዱ እና ተክለሙዝ አጅበው ነው ወደ ግብረ ሃይል የወሰድዋችሁ ወይስ የግብረ ሃይል ወታደሮች ከቀይ ሽብር መጥተው ነው የወሰዱዋችሁ?

12ኛ ምስክር:- አሁን መኪና መጣች የጦር መኪና መጣች እነዛ የቀይ ሽብር ባለስልጣኖች እነዚህ አስረከቡን ወደ መኪናው አሳፈሩን እነዛ ካድሬዎች ናቸው የወሰዱን ወደዛ

ዳኛ/ ታደሰ/:- እነማን ናቸው የቀይ ሽብሩ ባለስልጣኖች

12ኛ ምስክር/ አቶ ተክሉ አስፋው/:- እነዛ የጠቀስክዋቸው ገ/ስላሴ ካሳ፣ ሓድጉ፣ ተ/ብርሃን ኒጋሽ፣ ኪሮስ አይሙት ዕንቁባሕሪ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ እነዚህ ወደ መኪና ከሳፈርዋቸው በኋላ ወደ ግብረሃይል ስትደርሱ ድብደባው እንዴት ይካሄድ ነበር ለየብቻችሁ እርስዎ እና አባትዎ ለየብቻችሁ ነው ድብደባ ሲካሄድ የነበረው ወይስ አብራችሁ

12ኛ ምስክር:- አንድ ክፍል ነው

ዳኛ/ ታደሰ/:- አንድ ቤት ኢየላችሁ?

12ኛ ምስክር:- አንድ ክፍል ሁነን ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ድብደባ ሲካሄድ የነበረው?

12ኛ ምስክር:- አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/:- በድብደባ ሂደት ግብረ ሃይል እያሉ አባትዎ አንድ የጣት እግራቸው እንደተቆረጠ ቅድም መስክረዋል በኋላ ከተመለሳችሁ በፊት የጤንነታችሁ ሁኔታ የአባትዎ የጤንነት ሁኔታ ቀይ ሽብር እያሉ ከግብረ ሃይል ከተመለሱ በኋላ እንዴት ነበር?

12ኛ ምስክር:- ያው ነው እንጂ ለውጥ የለውም

ዳኛ/ ታደሰ/:-ምን የሚሰማቸው ነገር ነበር ጣታቸው ከመቅረጡ ሌላ ሌላ የሚሰማቸው ነገር ነበር?

12ኛ ምስክር:- አዎ ደብደባው የድብደባው ብዛት እዛም እኮ ስንደበደብ ነው እንቅልፍ የለንም የነበርን እዛ ቀይ ሽብር

ዳኛ/ ታደሰ:- ከጣታቸው ሌላ አካል የተደበደቡበት የሰውነት አካል ምን ነበር?

12ኛ ምስክ:- ይሄ ቂጣቸው እግራቸው ሁለቱም ያው እዚህ ነው እምንደበደበው::

259

ፌዴራል ... ቤት ፍርድ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ጭንና እግር ላይ::

12ኛ ምስክር/ አቶ ተክሉ አስፋው/:- እጅህ ወደ ኋላ ታስሮ እግርና እጅ ወደ ኋላ ታስሮ ጭናቸው ይሄ እንደዚህ ውሃ እየርከፈከፉ ነው እንትን የሚሉት

ዳኛ/ ታደሰ/:- ሌላ አካል የሰውነት አካልስ?

12ኛ ምስክር:- ሌላ አካል ይሄ ጭናቸው ሁለቱ ምናቸው እና ሁለት እግራቸው የእግረ ሆድ አለ እሱ ነው እምንጸበደበው ያለ:: ሌላ ድብደባ ሌላ ቦታ አልነበረቸውም::

ዳኛ/ ታደሰ/:- እርስዎስ ስምንት ቁጥር ውስጥ አስገብተው ሲደበደቡ እንደነበር ነው የመሰከሩት በምን ይደበደቡ ነበር የድብደባ መሳሪያው ምን ነበር?

12ኛ ምስክር:- ብትር ነው እንጸትለው በጣም ጠንካራ ነው ደግሞ ብረት ነገር ይመስላኛል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ብረት ነገር?

12ኛ ምስክር አዎ ምክንያቱ ሰውነት እየነሳ ነው እንትን የሚለው ቆዳ እየነሳ ነው እሚደበድበው

ዳኛ/ ታደሰ/:- ብረቱ መሽፈኛ አለው ወይስ ዝም ብሎ በብረት ነው የምትደበደቡት?

12ኛ ምስክር:- በጣም ጠንካራ ነው ግን እንደብረት ነው እኛ እንግዲህ አሰዩን እንላቸውም

ዳኛ/ታደሰ/:- እሺ በዚያን ጊዜ እስቲ የእነዚህ አራት ሰዎች ስንቄባሕሬ ፣ተኽለሙዝ፣ገ/ስላሴ እና ኪሮስን እርሰዎ በድበደባ እየሉ ማን እንዴት ይደበድባችሁ ነበር?

12ኛ ምስክር:- እየተባራዩ ነው አስረው እንግዲህ አስረው ሁለት ሲደክሙ ሁለቱ ይነሳሉ

ዳኛ/ ታደሰ/:- እስኪ ለምሳሌ እርስዎ ላይ ማን አስረ ማንደበደበ እስኪ ዘርዝር ያድርጉት::

12ኛ ምስክር:- መጀመርያ ኪሮስ አይሙት እና ገ/ስላሴ ካሳ አስሩኝ:: ይሄ ተ/ብርሃን፣ እንቁባህሬም በማሰሩ በመተባበር እና በመደብደቡ አሉ ሁሉም::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ ግማሾቹ ለማሰር ግማሾቹ በመደብደብ ነው ማለት ነው::

12ኛ ምስክር:- አዎ ደሞ አንድ ቀን እስከ አደለም ተከታታይ እኮ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ቅድም በእርስዎ ላይ የደረሰዎት ጉዳት ለአምስት ደቂቃ መቆም አልችልም ጭኔ ላይ ጠባሳ አለ እግሬ ላይም እንደ ድንች እየተቀረፈ ነው የሚሄደው ብለዋል ፍቃደኛ ከሆኑ ለፍርድ ቤት ማሳየት ይችላሉ?

12ኛ ምስክር:-እችላለሁ

200

ዳኛ/ ታደሰ/:- እስኪ ያሳዩን እሺ ጭናቸው ላይ በሰላ/ጠባሳ/ አለ

12ኛ ምስክር እግሬም እንደዚህ ማሳየት እችላለሁ ይሄው እንደ ድንች እየተቀረፈ ነው ያለው እስካሁን

ዳኛ/ ታደሰ/:-እሺ ያሳዩን

12ኛ ምስክር:- ይሄው በድብደባ ነው የተቆረጠ ይሄ ይሄም እየተቀረፈ ነው ያለ:: አንድ እግሬም የተቆረጠ ነገር አለ እግሬም

ዳኛ/ ታደሰ/:- እሺ የቀኝ እግራቸው ነው ያየነው የቀኝ እግራቸው መዳፍ ላይ የቆዳ መላጥ ምልክቶች አሉት ስለዚህ ይበቃል::

ዳኛ/ ኃይም:- ምስክርነትን ጨርሰዋል እና እዛጋ ይጠብቁ

ልዩ ዓ/ ህግ:- ለቀጥል ክቡር ፍርድ ቤት ለዛሬ ያቀረብካቸው ምስክር እነዚህ ናቸው ቀጣይ ማስረጃ እንዲቀርብ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጥ አመለክታለሁ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሃ/ኪሮስ ሃዲስ/:- ከዛ በፊት ብዩን ከመስጠቱ በፊት አንድ ሃሳብ አለን እና

ዳኛ/ ኃይም/:- ስለምን ጉዳይ ነው ስለ ቀጠሮው ነው ወይስ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይደለም ከዛ ውጭ ነው ማለት እዚህ ችሎት ውስጥ ስለታየው ጉዳይ ነው የምናገረው እና ምንድ ነው ከዚህ በፊት ፍርድ ቤቱ አንድ ትእዛዝ ሰጥቶ ነበረ እና ትእዛዙ ምንድነው ተከሳሾች ለብቻቸው እንዲሆኑ እና ሲገቡ ከእነዚህ ከምስክሮቹ ጋር እንዳይገናኙ ምስክሮቹም እንዳይለይዋቸው ለየብቻ እንዲቀመጡ ትእዛዝ ተሰጥቶ ነበር:: ሆኖም ግን የትእዛዝ አልተከበረምእንዴት ያው ዛሬ በምስክርነት የቀረቡት መ/ር ክንፈ በሰጡት ምክርነት ላይ ምንድነው ያሉት ሲገባ ሌላ ልብስ ለብሶ ነበር ሰውየው እና አሁን ግን ገብቶ ስለቀየረ ለለየው አልቻልኩም ነው ያሉት ይሄ እንደገና ምንድ ነው የሚያመለክተው ትእዛዙ እንዳልተከበረ ነው:: እና አሁን ትእዛዝ በሚከበርበት ለወህኒ ፖሊሶችም ይሁን ለሌሎች አካሎች ጠበቅ ያ ትእዛዝ እንዲሰጥልን ነው:: አመሰግናለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/:- አሁን የቀረበው ማሳሰቢያ በተመለከተ ፍርድ ቤቱ ማለት የሚችለው በተቻለ መጠን እንደዛ አይነት ችግሮች እንዳያጋጥሙ በተቻለ ሁኔታ መወሰን አለበት ተብሎ ከመታለፍ በቀር ከዛ አልፎ ሰው ሰውን እንዳያይ ተብሎ የሚታዘዝ ትእዛዝ አይታየንም ጠበቅ ያለ መመርያ ወይም ትእዛዝ ተብሎ የሚወርድ ሁኔታ ለችሎቱ የታየ ሁኔታ የለም በተቻለ ሁኔታ ግን እንደዛ ዓይነት ሁኔታዎች ተከሳሾቹን ምስክሩም ሊላም ሊላም የማይገናኙበት ሁኔታ ሊፈጠር የሚቻል ከሆነ መምከር እንደሚቻል ከዛ አልፎ ሌላ መመርያ

261

የሚወርድ አይኖርም በሌላ በኩል የሚሰጠው ትእዛዝ በአብዛኛው ለቀጣዩ መዝገብን በተመለከተ

ት እ ዛ ዝ

ቀሪ የልዩ ዓ/ህግ ምስክር ለመስማት ቀጠሮ ለጥቅምት 2/1993 ዓ/ም ተይዘዋል።

የወ/መ/ቁ፡ 1/91

ጥቅምት 2/1993 ዓ/ም

ዳኞች

ኃይም ወ/ጆወርግስ

ዘርአብሩክ ገ/ኪዳን

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ............ልዩ ዓ/ ሕግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሾች.1ኛ ተ/ብርሃነ ነጋሽ በሌለበት

2ኛ አቶ ኪሮስ አይመት በሌለበት

3ኛ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርቧል።

4ኛ መቶ አለቃ መኰንን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ አቶ ነጋ አበባው ወ/ኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርቧል።

6ኛ ሐዱሽ ተላ ተስፋስላሴ ከተካላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር ቀርቧል

7ኛ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርቧል።

8ኛ መ/ር ሰሎሙን አሰፋ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርባል።

9ኛ የማነ ተክሌት በሌለበት

10ኛ አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሰሎሙን ሃብቴ ጋር ቀርቧል።

11ኛ. አቶ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ በርሀ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን
አብርሃ ጋር ቀርቧል ።
12ኛ አምሳ አለቃ ሐሴን ሁሴን በሌለበት
13ኛ ኪዳን አስገዶም አብርሃ ከተከላይ ጠበቃቸው ሃይኪሮስ ሃዲስ ጋር ቀርቧል።
14ኛ ኪዳን በላይ ሓጎስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል።
15ኛ ተገኝ ወንድምአለም ሃጎስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር
ቀርቧል።
16ኛ ገ/ኢ ከበደ ተሰማ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/እሄር ጋር ቀርቧል።
17ኛ ግርማ ደንቃየሁ ወ/ሃና ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃነመስቀል አማረ ጋር
ቀርቧል።
18ኛ ገ/ሕይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ደርጋ አለም
አስመላሽ ጋር ቀርቧል።
19ኛ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ገ/ሂወት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ
ቀርቧል።
20ኛ ብርሃኑ ተላ በሌለበት

ዳኛ/ ጋይም/:- መዝገቡ ለዛሬ የተቀጠረው ቀሪ የልዩ ዓ/ህግ ምስክሮች ለመስማት
ነበረ በትእዛዝ መሰረት ምስክሮች ቀርበው ከሆነ ልዩ ዓ/ ህግ

ልዩ ዓ/ህግ:- በተሰጠን ትእዛዝ መሰረት ለዛሬ ሰባት ምስክሮች አቅርበናል በስማቸው
አንፃር በምን አስይዘው ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ እንዲፈቀድ
አመለክታለሁ።

ዳኛ/ጋይም/:- 13ኛ ምስክር ይጠራ

ልዩ ዓ /ህግ 13ኛ ምስክር አቶ ገ/ማርያም ገ/አምላክ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ
በክስ ሁለት ስለ መዋች ተክላይ ገ/ሃዋርያ አያ ዝና አሟሟት ሁኔታ ይሆናል።
በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ጋይም/:- አቶ ገ/ማርያም ገ/አምላክ አማርኛ ይችላሉ?

13ኛ ምስክር:- አይክእልን

ልዩ ዓ/ ህግ:- 13ኛ ምስክር አቶ አብርሃ አባይ ይባላሉ። የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ
ሁለት ላይ ስለመዋች ተክላይ ገ/ሃዋርያ አገዳደል ይሆናል በዚሁ ጭብጥ
መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ

ዳኛ/ ጋይም/:- መሃላ ይግፈፅሙ

⇒ *በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ ማሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው*
መስክረዋል

263

ዳኛ /ጋይም/፡- ማነው ስምዎ?

13ኛ ምስክር፡- አብርሃ አባይ

ዳኛ/ ጋይም/፡- እድሜ?

13ኛ ምስክር፡- 51

ዳኛ/ ጋይም/፡- አድራሻ?

13ኛ ምስክር፡- አድዋ አዳአቡን 08 የቤት ቁጥር የለውም

ዳኛ/ ጋይም/፡- ስራ?

13ኛ ምስክር፡- ሆስፒታል

ዳኛ/ ጋይም/፡- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?

13ኛ ምስክር ፡-አዎ

ዳኛ/ ጋይም/፡- በምን ጉዳይ?

13ኛ ምስክር፡- ለምስክርነት

ዳኛ/ ጋይም/፡- ምንን በተመለከተ?

13ኛ ምስክር፡- ሂወትን በተመለከተ

ዳኛ/ ጋይም/፡-ማለት ሂወት ምንድነው?

13ኛ ምስክር፡- ሞት

ዳኛ/ ጋይም/፡- ማንን በተመለከተ ለመመስከር ነው የመጡት? እዚህ

13ኛ ምስክር፡- አቶ ተክላይ ገ/ሃዋርያ

ዳኛ/ ጋይም/፡- አቶ ተክላይ ገ/ሃዋርያ እዚህ ችሎት ውስጥ አሉ?

13ኛ ምስክር፡- የሉም ሙተዋል

ዳኛ/ ጋይም/፡- እና እዚህ ችሎት ውስጥ ካለው ውስጥ ምን በተመለከተ ወይ ማንን በተመለከተ ወይም የተከሰስ ሰውም ካለ? ማንን በተመለከተ ለመመስከር ነው የመጡ?

13 ምስክር አቶ አብርሃ አባይ/፡- በአቶ ኑጋ አይብው እና በአቶ ካህሳይ ወልዳይ

ዳኛ/ ጋይም/፡- ያውቋቸዋል?

13ኛ ምስክር፡- አዎ አቶ ካህሳይ ሙተዋል አቶ ኑጋ ግን በአለም እንዳለ እናውቃለን፡፡

ዳኛ/ ጋይም/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አቶ አብርሃ የመጣሁት ስለ ተክላይ ገ/ሃወርያ ሞት ጉዳይ ነው ብለዋል መቼ ነው የሞተው?

13ኛ ምስክር፡ 71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀኑ እና ወሩስ?

2814

13ኛ ምስክር ቀኑ እና ወሩን አልለይም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የት ነው የተገደለው?

13ኛ ምስክር፡- አዲአቡን

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እንዴት ነው የተገደለው እስቲ ዘርዘር አድርገው ይግለፁልን

13ኛ ምስክር፡- አገዳደሉ እንኳ እኔ ወደ ፖሊስ ጣብያ ከቀበሌዎች ጋር ክርክር ይዘን ወደ ፖሊስ ጣብያ ሄደን ነበር፡፡ እዛ እንደሄድን ዱላ ወይም ብትር ሲቆረጥ ልክ 10:00 ሰዓት ገደማ ነው ሲቆረጥ አየሁ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 10፡- 00 ሰዓት ሲሉ የቀኑ ነው የማታው?

13ኛ ምስክር፡- ከሰዓት በኋላ እና ዱላው ሲቆረጥ አየሁ ጨምርበት እየተባለ ልጁ ወጥቶ የነበረው ጨምሮ አክለው ወደ ውስጥ አስገባው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማነው የሚያስቆርጠው ዱላው?

13ኛ ምስክር፡- ሁለቱም ኑጋ አበባው እና ካህሳይ ከዛ በኋላ እኔ ከቀበሌዎቼ ጋር ተስማምተን ለጊዜው ስለሆነ እንድትሰጠን ብለውኝ እሺ እንግዲያውስ እስማችሁአለሁ ብዩ ተመልሼ ወጣሁ፡፡ ከዛ በኋላ ማታ ሲሆን ጭሆት ሰማሁ የዱላ ድምፅም አለ ጭሆት ስሰማ በሩን ከፍቼ ወጣሁ ፖሊስ ጣብያ እንደሆኑ አውቅኩና ዱላ ይሰማል ጭሆቱም በብዛት ይሰማል፡፡ እንደማይታደር የለም አደርን ጥዋት ተነስተን ወደ ኘያሳ ስንወጣ የፀረ- አብዮት ተባባሪ ነው በማለት በቀይ ቀለም ፅፈው ጀርባው ላይ ለጠፉበት በጥይት ነው እንዳይባልም ደም የፈሰሰ ደም አልነበረም አላየሁም እስከዚህ አቃለሁ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማነው የፀረ- አብዩት ተባባሪ ነው ተብሎ ወረቀት ተለጥፎበት ወድቆ ያዩት?

13ኛ ምስክር/ አቶ አብርሃ አባይ/፡- ተክላይ ገ/ሄዋርያ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የጥይት ምልክትም የለም ብለዋል በምን እንደሚተ እስተዋሉ

13ኛ ምስክር፡- የዱላ ምልክት የድብደባ ምልክት አይቻበታለሁ በእግሩ እና በእጁ?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ነበሩ በወቅቱ የጠቀስዋቸው ኑጋ አበባው እና ካህሳይ ወልዳይ ብለው የጠቀስዋቸው ሰዎች በወቅቱ እዛ አዲአቡን ምን ነበር የስራ ሃላፊነታቸው?

13ኛ ምስክር፡- ካድሬዎች

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወዴት ነበረ የተቆረጠውን ዱላ ይዘው ሲገቡ ያዩ?

13ኛ ምስክር ወደ ውስጥ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወደ ውስጥ ሲሉ?

13ኛ ምስክር፡- ወደ እስርቤት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እስርቤቱ ምን ይመስል ነበር የሚያውቁት ከሆነ?

265

ፍርዱ ... ጽ/ቤት

13ኛ ምስክር:- እስርቤቱ አንድ ከላይ አለ ከታችም አንደር ግራውንድ አለ

ልዩ ዓ/ ህግ:- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ኃይም/:- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ ከተ/ጠበቃ ጋር በመመካከር ማቅረብ ይቻላል::

የ5ኛ እና የ11 ተከሳሾች ተ/ጠበቃ/ መኮንን አብርሃ/:- አቶ አብሕርሃ አባይ አቶ ተክላይ ገ/ማርያም እስር ቤት መቼ ነው የገባ?

13ኛ ምስክር/ አቶ አብርሃ አባይ/:- መቼ እንደገባ አላውቅም

የ5ኛ 11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- የት እስርቤት ነበር?

13ኛ ምስክር:- አዲአቡን እስርቤት

የ5ኛናየ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ/:- እስርስቤት በማን ይተዳደር ነበር?

13ኛ ምስክር:- በካድሬዎች ብቻ

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ:- እስርቤቱ ምን ነበር እንዴ?

13ኛ ምስክር:- እስርቤት ነው የሚታሰረው ያው የፖለቲካ እስረኛ ማለት ነው::

የ5ኛ ናየ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለቴ እስርቤቱ ፖሊስ ጣብያ ወይ

13ኛ ምስክር:- ፖሊስ ጣብያ ነው

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ፖሊስ ጣብያ በካድሬዎች ይታዳደር ነበር በዛን ጊዜ?

13ኛ ምስክር:- አዎ በካድሬዎች ነው

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- በማን በማን ካድሬ?

13ኛ ምስክር:- በወቅቱ በነበሩት ካድሬዎች

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለት ያብራሩት እስቲ

13ኛ ምስክር:- ማለት በእነ ነጋ በዝባይ ወልዳይ

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማን ይመራው ነበር ፖሊስ ጣብያው ማለቴ ነው አሁን

13ኛ ምስክር:- የሚመራው አይታወቅም

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ :- አያውቅትም

13ኛ ምስክር:- አለውቀውም

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- አቶ ነጋ በዛን ጊዜ የስራ ድርሻ ምን ነበር?

13ኛ ምስክር:- ካድሬ ነው በቃ ሲያስፈልግ ያስራል ሲያስፈልግ ደግሞ ይፈታል::

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ፖሊስ አልነበረም?

13ኛ ምስክር:- አልነበረም በእነሱ ቁጥጥር ነበር::

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- በዛን ጊዜ አቶ ነጋ በመስከረም ወር 1971 አቶ ተክላይ ሞቱ ባሉበት ጊዜ አቶ ነጋ የት እንደ ነበሩ ያውቁታል?

13ኛ ምስክር፡- ነበር እዛው

የ5ኛ ናየ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ውጭ ነበር ወይስ እስርቤት ታስሮ ነበር ለራሱ?

13ኛ ምስክር፡- መታሰሩን አላውቅም

የ5ኛ የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- መታሰሩን አያውቅትም

13ኛ ምስክር፡- አላውቅም

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ፡- ማታ የአቶ ተክላይ ታስረው በ10 ሰዓት ዱላ ሲቆረጥ አይቼ ማታ ሲጮህ ሰምቼ ነበር ብለዋል ማታ በዛን ጊዜ እርስዎ ከነበሩበት እና ፖሊስ ጣቢያው በስንት ይራራቃል?

13ኛ ምስክር 50 ሜትር

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- የት ነበር ቦታው?

13ኛ ምስክር፡- እዚያ አዲአቡን

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡-ማለት ምን ሊያረጉ መጡ እዛ ማለቴ ነው።

13ኛ ምስክር፡- ቤቴ እዛ ነው መኖርያየ ፖሊስ ጣብያ አጠገብ ነኝ።

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡-እና ጭሆት ሳማሁ ብለዋል ጩሆቱ የምን መሆኑ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

13ኛ ምስክር፡- የማን ጭሆት እንደሆነ አላውቅም ዱላ ግን ሰምቻለሁ ጭሆትም ሰምቻለሁ ጥዋት ተነስተን ስንወጣ ተክላይ ገ/ሂዋርያ የፀረ-አብዩተኞች ተባባሪ ነው በመባል ነጭ ወረቀት ተለጥፎበት አየሁ።

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ጭሆቱ ግን የማን መሆኑ አላወቁትም?

13ኛ ምስክር፡- አላውቅም

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም፡- ልዩ ዓ/ ህግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አንድ ጥያቄ አለኝ ጭሆቱን የሰሙት በየትኛው ቦታ ነው?

13ኛ ምስክር፡- ከፖሊስ ጣብያው ከእስርቤቱ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ጨርሻለሁ

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ኃይም/፡- አቶ ተክላይ ምንዎ ነው ዝምድና አላችሁ ከአቶተክላይ ጋር?

13ኛ ምስክር፡- የለኝም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ከእነ አቶ ነጋ ጋርስ? ዝምድና ወይ ጥላቻ አላችሁ

13ኛ ምስክር፡- የለንም

ፍርድ ቤት ... ጠቅላይ ...

269

ዳኛ/ ኃይም/:- ዱላ ሲቆረጥ እርስዎ ብቻ ነው ያዩት ወይስ ሌላ ሰው ነበረ ከእርስዎ ጋር?

13ኛ ምስክር:- ከእኔ ጋር የነበሩ ሶስት ነበርን ሁለት የቀበሌዎች እና እኔን ተከራክረን ነበር የሄድነው አንደኛው ሙተዋል ሁለተኛዎ ግን አለ።

ዳኛ / ኃይም/:- ማን የሚባሉ ናቸው?

13ኛ ምስክር:- ወ/ሮ ፀሓይነሽ ገ/መድህን

ዳኛ/ ኃይም/:- ምን ዓይነት ዱላ ነበረ ወይም ስንት የሚያክል ዱላ ነው የተቆረጠው?

13ኛ ምስክር:- ዓይነት ሽባኝ ይባላል በእኛ በአማርኛ አላውቀውም ከሱ ቆርጠው ጨምርበት ብለው ሲያስገቡ አይቻለሁ ብዛቱንም አልቆረጥኩትም

ዳኛ/ ኃይም/:- አቶ ኀጎ እና አቶ ካህሳይ ብቻ ናቸው ወይስ ሌሎችም ነበሩ ያኔ?

13ኛ ምስክር:- ካድሬዎ እነሱ ነበሩ ሰዎች ግን እንጃ ትዝ አይለኝም።

ዳኛ/ ኃይም/:-ዱላ ሲቆርጡ ዱላ የቆረጡ ሁለቱ ብቻ ናቸው ወይስ ሌሎችም ነበሩ?

13ኛ ምስክር:- እነሱ አልቆረጡም ልጅ ወጥቶ ቆረጥ ብለውት ይቆርጥ ነበር።

ዳኛ/ ኃይም/:- አቶ ተክላይ የፀረ-አብዮት ተባባሪ ነው የሚል ፅሁፍ በነጭ ወረቀት ላይ ተፅፎበት በጥዋቱ አይተናል ብለዋል ከዛ በኃላስ ምን ሆነ አቶ ተክላይ?

13ኛ ምስክር:- ከዛ በኃላ ወደ ማታ ገደማ በቀበሌ ነዋሪዎች አስከሬኑ እንዲነሳ ተደረገ ተወስዶም ተቀበረ።

ዳኛ/ ኃይም/:- የት ተቀበረ?

13ኛ ምስክር:- ያው አዲአቡን ከተማ ሁና ከከተማው ትንሽ ወጣ ብሎ።

ዳኛ/ አብርሃ/:- አቶ ተክላይ በፖሊስ ጣብያ እስርቤት የገቡበት ቀን ያውቃሉ?

13ኛ ምስክር:- አላውቅም

ዳኛ አብርሃ/:- ዱላው ሲቆረጥ አቶ ተክላይ የት ነበር?

13ኛ ምስክር :- አላየሁትም እኔ

ዳኛ /አብርሃ/:- በእስርቤቱ ያለው እስረኛ ስንት ነበር?

13ኛ ምስክር:- ወደ ውስጥ አልገባንም ከውጭ ነው ያለነው

ዳኛ/ አብርሃ:- በግምት

13ኛ ምስክር:- ይሄን ያህል ለማለት አልችልም

ዳኛ/ አብርሃ:- እስረኛ መኖሩ በምን አወቁ ታድያ

13ኛ ምስክር:- ለሽንት ስወጣ ማታ ጥዋት

ደኛ / ኃይም/:- አቶ ተክላይ እዛ እስርቤት መኖሩን ለሽንት ሲወጣ ያዩት አንዴ ብቻ ነው ወይስ ብዙ ጊዜ ነው

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ትግራይ

13ኛ ምስክር፡- ተከሳይን አላየሁትም ጠቅላላ እንደሞተ ነው ያወቅኩት አስከሬኑ መንገድ ላይ ተጥሎ ያኔ አነበብን፡፡

ዳኛ / ኃይም/፡- አይደላም ያ እስርቤት መኖሩን ተከላይ እስርቤት ውስጥ እንደነበረ እንዴት ነው ሊያረጋግጡት የሚችሉት ነው ጥያቄው

13ኛ ምስክር፡- እኔ አላረጋግጥም አላየሁትማ እስርቤት እያለ አላየሁም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- እንግዲህ ምስክርስነት ሲሰጡ ያ የተቆረጠው ዱላ ወደ ፖሊስ ጣብያ እንደገባ ነው የመሰከሩት

13ኛ ምስክር፡- አዎ

ዳኛ / ኃይም፡- አሁን ፖሊስ ጣብያ ገብቶ ምናልባት በግምትዎ ማለት ነው ያ የዱላ ደብደባም ሌሊት እንዳተሰማ ጭሆትም እንደሰሙ ነው እንግዲህ በምን ዓይነት መልኩ ነው የሚያገናኙት ያ ዱላ ጭሆቱ እና ጥዋት ያዩትን ሁኔታ እንዴት ዓይነት ሁኔታ ነበው የሚያገናኙት?

13ኛ ምስክር፡- እኔ የማገናኘው ሰው እንደተደበደበ ሰምቻለሁ እሩታም ሰምታለሁ ጥዋት ተነስተንም አስከሬኑን አየን በዚህ ዓይነት የዱብዱባ ብትር ያረፈበትም ያበጠ እጅንና እግሩን አይቻለሁ ስለዚህ በእሱ ነው እማምነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- የድላ ድምፅ እና ጩሆቱስ ምን ያክል ጊዜ ነው የሰሙት?

13ኛ ምስክር፡- ወደ ሰስት አራት ሰዓት ያክል ሰምቻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም፡- ከስንት ሰዓት ጀምሮ እስከ ስንት

13ኛ ምስክር፡- ከ3:00ሰዓት ሀምሮ እስከ 6:00 አከባቢ ሰምቼዋለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም፡- የአንድ ሰው ድምፅ ነው የሚሰማ የነበረ ወይስ የብዙ ሰው ድምፅ?

13ኛ ምስክር፡- እሪታው የአንድ እና የአስር መሆኑ አይለይም ግን ሲጩህ እንዳደረ ሰመቻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- አባባሌ ያጭሆቱ የአንድ ምናልባት ጭሆቱ ምናልባት መለየት የሚቻል ከሆነ ነው ግን ያ የሚሰማ የነበረ ጭሆት መለየት የሚቻል ከሆነ እና ምናልባ

የተወሰኑ ቃላቶችን የሚጨምርበት ዓይነት ሁኔታ ነበር ከሆነ የአን ሰው ብቻ

ነው የሚመስል የነበረ ወይስ ተደብዳቢዎች ብዙ እንደነበሩ ነው?

13ኛ ምስክር፡- አንድ ሰው ብቻ ነው

ዳኛ ኃይም/፡- ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዚጋ ይጠብቁ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 14ኛ ምስክር ወ/ሮ ፀሃይነሽ ገ/ኪዳን ይባላሉ የሚመስክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረው ላይ በክስ ሁለት ስለመዋች ተከላይ ገ/ሃዋርያ አገዳል ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ አመለክታለሁ፡፡

269

ዳኛ/ ጋይም/፡- ቃለ መሃላ ይፈፀሙ

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል

ዳኛ/ ጋይም/፡- ስምዎ ማን ነው?

14ኛ ምስክር፡- ፀሓይነሽ ገ/ኪዳን

ዳኛ/ ጋይም/፡- እድሜ?

14ኛ ምስክር፡- 56

ዳኛ/፡- ጋይም/፡- አድራሻ?

14ኛ ምስክር፡- ዓድዋ ወረዳ አዲአቡን ቀበሌ ስምረት 09

ዳኛ/ ጋይም/፡- ስራ?

14ኛ ምስክር፡- የቀን ሰራተኛ

ዳኛ/ ጋይም/፡- የመጡበትን ጉዳይ ያውቃሉ ወይ

14ኛ ምስክር፡- ያው ለምስክር ነው የመጣሁበት

ዳኛ/ ጋይም/፡- ማንን በተመለከተ?

14ኛ ምስክር፡- መዋች ተክላይ ገ/ሃዋርያ

ዳኛ/ ጋይም/፡-ተከሳሽስ አለ?

14ኛ ምስክር፡- ተከሳሽ ኑጋ ነው ይኑር አይኑር አላውቅም

ዳኛ/ ጋይም/፡- ኑጋ ማን?

14ኛ ምስክር፡- ኑጋ አባባው

ዳኛ/ ጋይም/፡- ከኑጋ አበባው ጋር ዝምድና ወይም ጥላቻ አላችሁ?

14ኛ ምስክር/ ወ/ሮ ፀሃይነሽ/፡- የለንም

ዳኛ/ ጋይም/፡- ያቅቁታል በአካል?

14ኛ ምስክር፡- ድሮ አቀው ነበር ግን 22 ዓመት ስለደረገ አሁን ባየው ላቀው አልችልም። 22 ዓመታችን ነው ከተለያየን

ዳኛ/ ጋይም/፡- ይመኩሩት እስቲ ተከሳሾች አንዴ ተነሱ እና ወታደር ተመስገን ቁጭ ይበሉ። ወደ ተከሳሾች ጠጋ ይበሉ እና ይሞኩሩ እስቲ ከእነዚ ከተከሳሾች ውስጥ ኑጋን መለየቱ የሚችሉ ከሆነ

14ኛ ምስክር ከጊዜ በኋላ ስለሚለወጥ ግን ይቅርታ አድርጉልኝ ይሄ ነው ኑጋ ማለት ነው እማውቀው እኔ

ዳኛ/ ጋይም/፡- እሺ ይመለሱ በትክክል አሳይተዋል እና ልዩ ዓ/ ህግ ዋና ጥያቄ ይጠይቅ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወ/ሮ ፀሃይነሽ ተክላይ መቼ ነው የተገደለው?

14ኛ ምስክር፡- ተከሳይ በ71 ዓ/ም ነው የተገደለው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቀኑና ወሩስ?

14ኛ ምስክር፡- ወሩ መስከረም ነው መስለኝ እንጃ ትምህርትም ስለሌለኝ ብዙ ላቀው አልችልም ግን 71 መሆኑን አረጋግጣለሁ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት ነው የተገደለው?

14ኛ ምስክር ፡- ፖሊስ ጣብያ የአዲአቡን

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንዴት ነው የተገደለው እስቲ ዘርዘር አድርገው ይግለፁት?

14ኛ ምስክር፡- መጀመርያ በቀን 10:00 ሰዓት እኔ እና አብርሃ አባይ በቤት ተጣልተን ቤት ስጠኝ ብየ ብጠይቀው አልሰጥም ስላለኝ ለሱ ይኸ ነው የሄድኩ ፖሊስ ጣብያ አንድ ከእኔ ጋር የሚሰራ ነበር ኑሩ መሃመድ ይባላል እሱን ይዤ ሁለታችን ሁነን ይዘነው ስንሄድ ያስውየ ሱደበደብ ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከመደብደቡ በፊት ምን ያዩት ነገር አለ?

14ኛ ምስክር፡- ወ/ሮ ፀሃይነሽ/፡- ከመደብደቡ በፊት እማ አልነበርንም ሲደበደብ ነው የደረስን። ሲደበደብ ግን ልጆች ትናንሽ ልጆች ናቸው ብትር እየቆረጡ ከአንድ እንጨት እያ ወረዱ ለምንድ ነው ብንላቸው አንድ ሰውየ አለ ከገጠር የመጣ እሱን ነው የሚደበድቡት ያሉ ምን አርጎ ነው ቢባል እዛ ማይጭጎን የሚባል ቦታ ብዙ ሰው አስጨፈጭፈዋል ብለውው ነው የሚደበድቡት ያሉ ልጆቹ እስኪ እንግደያውስ ስናይ እንሄድም ብለን ቁጭ አልን። ቁጭ ብለን ከዛ በኋላ ሰውየው እነሱ ሲደበድቡ ቆይተው እነሱ ቀደም ብለው ወጡ ሰውየው ወጣ ይሄ አፉ እዚህ ድረስ ተተርትረዋል ሰውነቱ አፈር ሁላ ተበላሽተዋል አውጥተው ውሃ ስጡት ልጆቹ ታጥቦ ቁጭ አለ ሰውየው ከዛ በኋላ ያ ካህሳይ ወልዳይ የሚሉት ነበር ምን ልታረጉ መጣችሁ ብሎ ለእኔ አገላመጠኝ ዋይ ምን ታገላምጠኛለህ እኔ ለስራየ ነው የመጣሁ እኔ ከአብርሃ አባይ ጋር ቤት ስጠኝ ብየ ነው የመጣሁ እንጂ እናንተን ለማየት ወይ እናንተን ፍላጎት አላመጣኝም የመጣሁበትን ይሄ ነው አልኩት ለማየት ብላችሁ ሆንብላችሁ ነው የመጣችሁ አንቺ እማ ሆን ብለሽ አደለም የምታይ ያለሽ አለኝ። አይ ይቅርታ አርግሊኝ እኔና እናንተ የሚያገናኝን ነገር የለም አልኩት ከዛ ተለያየን። እኔ ተመልሼ እቤቴ ሄድኩኝ ከልጁ ጋር ተስማምቼ ከዛ በኋላ ጥዋት በሁለት ሰዓት ሰውየው በሁለት ሰዓት ተኩል ይሆናል ከቤቴ ሲመጣ ሰውየው ተዘርግተዋል ከጥርግያ ተዘርግቶ አገኘነው ማንው ብየ ባይ ያትላንት ሲደበደብ የነበረ ነው ተከሳይ ገ/ሃዋርያ የሚባል ትላንት የሚደበደብ የነበረ ነው ብሎ ልጆቹ ነገሩኝ በቃ እዝያየዋለ። እማቀው ይሄ ነው።

221

ልዩ ዓ/ህግ፡- እዛ የሚደበደብበት ቤት ምንድ ነው ቤቱ የሚባለውን

14ኛ ምስክር/ ወ/ሮ ፀሃይነሽ/፡- ፖሊስ ጣቢያ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የምን ፖሊስ ጣብያ?

14ኛ ምስክር፡- ወረዳ ፖሊስ ድሮ የቢራ መቀዝቀዥ የተቆፈረ ጉድጓድ አለ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ድላ አስቆርጠው ገቡ እና ከዛ በኋላ ከድብደባ በኋላ ቀድመው ወጡ እሚልዋቸው ነገር አለ እነማን ናቸው ዱላ ያስቆረጡት? ድብደባ ላይስ የነበሩት

14ኛ ምስክር፡- ቁረጡልን አሉ ኑብለው ነው ለልጆቹ ትናንሾች ልጆች ናቸው ቁረጡልን ብለዋል እነ ነጋ አበባው እና ካህሳይ ወልዳይ ቁረጡልን ብለው ነው በቃ ያዘዙን አሉ ከዛ በኋላ በቃ ሰውየው እነሱን ቀደም ብለው ወጥተው አሳጥበውት ቀጥ ኣሉ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምንድ ነው እዚህ ላይ ትንሽ እንትን ብለው ነበር ብለው ነበር ይሄን እስቲ ያብራሩት

14ኛ ምስክር፡- ይሄ ታስረዋል ይሄ እንጂ በምን እንዳሰሩት አናውቅም ይሄ እስከዚህ ተተርትረዋል ከዚህ የታስረው ምልክት በደንብ ይታያል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ይሄ የሚሉት ምንድ ነው ይግለፁት እስቲ

14ኛ ምስክር፡- አፋ እንዲህ ብሎ ነው የተተረተረው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ታድያ እንዴት ሊሞት ቻለ?

14ኛ ምስክር፡- ከተደበደበ ሰው ሊሞት አይችልም እንዴ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አይ አባባሉ መጀመርያው በዚህ ሁኔታ አየሁ ብለዋል ተደብድቦ ወጣ ቁጭ አለ ብለዋል ከዛ አፋም ተቀደዋል አያሉ ገልፀዋል ከዛ በኋላስ ለጥዋቱ ሞት እንዴት ነው ማለቴ ነው?

14ኛ ምስክር፡- ህዝቡ ሲሰማ አድረዋል እሪ ሲል ሰላደረ ያው በብቶር ነው እንጂ ደምም የለውም በታው ላይ የተቀባ ደም ወይም ሰውነቱ ይሁን ልብሱ ይሁን አልተበላሸም ነበር

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ነበር የጠቀሰዋቸው ሁለቱ ተከሳሾች የስራ ሃላፊነታቸው በወቅቱ?

14ኛ ምስክር፡- ካድሬዎች ናቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- የምን?

14ኛ ምስክር፡- የፖለቲካ ካድሬዎች እኛ ነን መርማሪ የት.ሓ.ህ.ት አባል የሆነ ነው እምንመረምረው ነው እሚሉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም/፡- በተከሳሽ በኩል መስቀለኛ ጥያቄ መጠየቅ ይቻላል፡፡

232

የ5ኛ እና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ /መኮንን አብርሃ/፡- ወ/ሮ ፀሃይነሽ ገ/ኪዳን ለአቶ አብርሃ በ10:00 ሰዓት ወደ ፖሊስ ማብያ ሂዳን ነበር ብለዋል የሆነ ቤት ምናምንልጠይቅ ብለዋል ጭሆቱን በዛን ጊዜ ነው የሰሙት?

14ኛ ምስክር፡- ሌሊት ነው በሙሉ ነው ይሰማ የነበረው

ተ/ጠበቃ፡- ኖ 10:00 ወር ሰዓት ሲሄዱ

14ኛ ምስክር፡- 10:00 ሰዓትም በደንብ ድምፁ ያንሳል እንጂ በደን ይሰማ ነበር።

ተ/ ጠበቃ፡- ቀን 10:00 ሰዓት

14ኛ ምስክር፡- አዎ

ተ/ ጠበቃ፡- እስርቤቱ

14ኛ ምስክር፡- አዎ ጉድጓድ ውስጥ ነው።

ተ/ጠበቃ፡- ስንት ሰው ነበር በውስጥ እስር ቤት?

14ኛ ምስክር፡- በውስጡማ ምን እስርቤት ስንት ሰው ሊባል ያሉትን አደጅ ናቸው። የታሰሩ ሰዎች ባላገሮች ናቸው ከዳጅ ነበሩ ሴትም ወንድም ነበረ ማን ደጅ ነው የነበሩ እነሱ

የ5ኛ እና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ /መኮንን አብርሀሃ/፡- ደጅ ነበሩ ያሉት ማን ነው?

14ኛ ምስክር /ወ/ሮ ፀሃይነሽ/፡- እነዛ ሌሎች እስረኞች ደጅ ነው የነበሩት ሰውየው ግን ከጉድጓድ ውስጥ 44 ጉድጓድ ውስጥ ደረጃ ነው እዛ ነው የነበረ ሲደበደብ ስላየነው።

ተ/ጠበቃ፡- ሲደበደብ ይላሉ ማን መሆኑን እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

14ኛ ምስክር፡- ማን መሆኑ ያቃሉ? ስለአየሁ ተከታትየ ቁጭ ብየ ጠብቄ አይቼዋለሁ ኃላፊነት ስለነበረኝ ለሕዝቡ ተቆርቋሪ ስለሆንኩኝ ግዴታ ቁጭ ብየ ጠብቄአለሁ እስከ ሚወጣ ማን እንደመሆኑ እንዳውቅ።

ተ/ ጠበቃ፡- እሱ የህዝብ ተባባሪ ሊሆን ይችላሉ እሱ አልፈለግኩም ማለቴ በጉድጓድ ውስጥ ጭሆት ሰማሁ እና እሱ ነው እያልኩ ያለሁት ነው እያሉ እሱ መሆኑን ወይ ሌላ ሰው መሆኑን እንዴት ሊያውቁ ቻሉ ነው

14ኛ ምስክር፡- ሌላ ሰው አልቀረማ ሌላ ሰው ስላልቀረ እዛ ጉድጓድ ውስጥ ሌላ ሰው ስላልነበረ እሱ መሆኑ በአፈር የተንከባለለበት እና በአፉ የታሰረበት ምልክት አይቻለሁ።

ተ/ ጠበቃ፡- ወደ ውስጥ ወደ ጉድጓድ ገብተው ነበር እንዴ

14ኛ ምስክር፡- ምን አረግ እገባለሁ እውስጡ ጉድጓድ አልገባሁም በደጅ ሁኜ ግን በደንብ ህዝቡ እየሰማ ነው ያደረ የሚሸሸግ ነገር አይደለም የሚገርም በትክክለኛ እሬታ የህዝብ የተደበደበውን ህዝብ በደንብ ይሰማል

273

ተ/ ጠበቃ:- ማለቴ በውስጥ ስንት ሰው እንደነበር ማን እንደሆነ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ ማለቴ ነው::

14ኛ ምስክር:- የሚደበደበው ነው ነው የሚገባ እዛ እንጂ የማይደበደብ ከሆነ ደጅ ያለው እስር ቤት ከደጅ ነው ቆሞ የሚለው::

የ5ኛ እና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ/ መኮንን ግርማይ :- ማታ ጩሆት እስማ ነበር ብለዋል የት አከባቢ ሁነው ነው የሰሙት ማለቴ እርስዎ የሰሙበት ከፖሊስ ጣብያ በስንት ማትር ያህል

14ኛ ምስክር/ ወ/ሮ ፃማይኑሽ/:- እንዞራለን በየቦታው የሆነው ነገር ለማስተካከል ስለምንዞር እየተጨሆ በደንብ ሰምተናል በደንብ ሰምቻለሁ እኔ በበክሌ በደንብ ሰምቻለሁ ጭሆት ማታ ማታ ከሮንድ ጋር ስለምዞር እኔ ለራሴ ሰምቻለሁ አልለሰማኸም ይበሉን መልስ ይሰጡኝ::

ተ/ጠበቃ:- ኖ ኖ አልሰሙም አላልኩም እንዴ ያዳምጡኝ እና የት አከባቢ እርስዎ ሰምቻለሁ ባሉበት ቦታ እና እስርቤቱ እስኪ ርቀቱ በሚትር ያስቀምጡልኝ

14ኛ ምስክር ፖሊስ ጣብያ አከባቢ አደለም እንዴ የሚፈተሸው ፖሊስ ጣብያ አከባቢ አደለም የሚዞሮው እዛ እየዞርን ነዋ አንድንድ ሬብሻ እንዳይገኝ ስለምንዞር እናያቸው ነበር እንሰማ ነበር ሁሉም የሚሰራውን እናውቀዋለን ሰምተናል እሪታ አልተሰማም ይበሉኝ እሺ የሚሆነውን እኮ ነው እምነግረዎት ያለሁኝ::

ተ/ ጠበቃ:- እሪታውን የማን መሆኑንስ እና የስንት ሰው መሆኑን

14ኛ ምስክር:- የማን መሆኑ እማ ጥዋት መስክረዋል የማን መሆኑ ጥዋት መስክረዋል ይሄ እኮ ግልፅ ነው ጥዋት የተገደለው ሰውዩ ሲጨህ አድሮ ጥዋት ተገደለ:: ሌላ እማ የበስለ የተመታ አላየንም::

ተ/ ጠበቃ:- አላዩም ማለት ነው

14ኛ ምስክር:- አለየንም የተመታ ሰው ሌላ ስላላየን የሱመሆኑ ነው እምናውቀው::

የ5ኛ እና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ/መኮንን አብርሃ/:- ደህና እሺ ሬጋ ብለው ይመልሱልኝ:: 10:00 ሰዓት አከባቢ ብትር ልደች ቆርጠው ይወሰዱ ነበር ምናምን ብለዋል ብትሩ ማን ቁረጡ እንደላቸው

14ኛ ምስክር/ወ/ሮ ፀሃይኑሽ/:- ኒጋ አበባው እና ካህሳይ ወልዳይ

ተ/ ጠበቃ:- እንዴት በምን አውቁ ይህንን

14ኛ ምስክር:- ልጆቹ ነገሩን አነዚያ ልጆች ማን ቁረጡ ብለዋችሁ ነው የምትቆርጡት ስንላቸው ካህሳይ ወልዳይ እና ኒጋ አበባው ቀረጡ ብሉን ነው እምንቆርጥ ያለ ነው ብለው::

ተ/ ጠበቃ:- ብትሩ ለምን እንደሆነስ ነግሮዎት ነበር?

274

14ኛ ምስክር፡- መምችያ

ተ/ ጠበቃ፡- መምችያ መሆኑ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ? በማን አወቁ?

14ኛ ምስክር፡- በምን አወቁ አደለም እንዴ እምናገር ያለሁ።

ተ/ጠበቃ፡- በግምት ማለት ነው።

14ኛ ምስክር፡- በግምት አደለም በትክክል ስለተመታ የተመታው ለማየት ቁጭ ብለን ተሰበሰበን ቆይተናል እዛ ሶስት ሰዎች።

ተ/ ጠበቃ፡- እሺ እሱ ይተውት እና ጥዋት ሬሳውን የሆኑ ልጆች ነገሩኝ ነው ያሉት አይደል

14ኛ ምስክር፡- እንደሱ አይደለም መጀመርያ አጠያየቅዎን አስተካክለው ቢናገሩኝ እና መልስ ቢሰጥዎት ጥሩ ነው። እኔ ራሴም እኮ ላርምዎት እችላለሁ ቀላል አደለም ህግ ህግ ነው። አንድ ሰው መጀመርያ እኔ ከሁለት ሰዓት ተኩል ከቤቴ ሲወጣ ተዘርግቶ አገኘሁት ምንድ ነው ስላቸው ያትናንት ሲደበደብ የነበረ ተክላይ ገ/ግዋርያ የሚባል ሰውየ እሱ ነው።

ተ/ጠበቃ፡- እሱ እኮ ነው የጠየቁት እኔ ሌላ አልጠየኩም ያሰውየ ትናንት ይደበደብ ነበር።

14ኛ ምስክር፡- ሲደበደብ የነበረ

የ5ኛ እና 11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ሰው ነው እንደዛ ያልዎት አደል?

14ኛ ምስክር እግዚአብሔር ታድያ እንዴት አድርጎ መርዶ ሊናገረኝ ለእኔ የቅር እና ለእኔ ላመሃይም ለሙሁራን እንካ አልነገሬቸውም እንዴት ያለ ጥያቄ ነው።

ተ/ ጠበቃ፡- አቶ ኑጋ ካድሬ ነበር ብለዋል ካድሬ መሆኑ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

14ኛ ምስክር፡- አቀዋለሁ

ተ/ጠበቃ፡- በምን? ካድሬ ማለት ምን ማለት ነውና እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

14ኛምስክር፡- የፖለቲካ መምህር የደርግ የተሰለፈሁንይ ተከታይ

ተ/ ጠበቃ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ / ኃይም/፡-ልዩ ዓ/ ህግ ድጋሚ ጥያቄ ካለህ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የለኝም አመሰግናለሁ

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ወ/ሮ ፀሃይነሽ ከቀኑ ወደ 10 :00 ሰዓት ገደማ እርስዎ እና ኑሩ መሃመድ ሰውየው ሲደበደብ ሲያዩ አብርሃ አባይ ነበረ ወይ?

14ኛ ምስክር፡- ነበረ አዎ እሱ ይዘን ነው የሄድነው።አብርሃ አባይን ይዘን ቤት ስጠን ብለን አብርሃ አባይን ጎትተን ነው የሄድን እዛ ተጣልተን አልሰጥም ስላለን ይዘነው ሄደናል።

ዳኛ / ኃይም/፡- ስለዚህ ሶስታቹ ነበራችሁ ማለት ነው ያኔ

14ኛ ምስክር፡- አዎ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ያ ሰውየው ሲደበደብ አብርሃ አበይስ ስምተዋል ወይስ አልሰማም?

14ኛ ምስክር ሰምተዋል እሱስ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ነበረ ከእናንተ ጋር?

14ኛ ምስክር/ ወ/ሮ ፀሃይነሽ/፡- ነበረ ከእኛ ጋር ይዘነው በህግ አደለም ይዘነው ሄደን

ዳኛ / ኃይም/፡- ተክላይን ያውቁት ነበር?

14ኛ ምስክር፡- እኔ አላውቀውም አጋጣሚ ነው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማን መሆኑስ ከዛ በኋላ ያረጋገጡት ነገር አለ?

14ኛ ምስክር፡- የትኛው?

ዳኛ/ ኃይም/፡- ተክላይ ገ/ሃዋርያ

14ኛ ምስክር፡- ተክላይ ገ/ሃዋርያ ነው እሚባል ብለውን እንጂ እኔ አላውቀውም ነበር አጋጣሚ ግን ማን እንደሆነ ለማየት ቁጭ ብለን ጠበቅነው በቃ ተደብድቦ እስከሚወጣ ድረስ እስኪ ማን እንዳሆነ እንየው ቁጭ ባሉ ቁጭ አልን በቃ ቁጭ ብለን አየነው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- በጥዋቱስ አይተውታል?

14ኛ ምስክር፡- መቼ ገና ሳይደበደብ?

ዳኛ/ ኃይም/፡- አደለም ከድብደባ በኋላ ማለት ነው።

14ኛ ምስክር፡- ከድብደባ በኃላማ ወድቆ ነው ያየሁት።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምን ሁኖ ነበር ወድቆ?

14ኛ ምስክር ያው ተደብድቦ

ዳኛ/ ኃይም፡- ተደብድቦ ምን ሆኖ ነበር?

14ኛ ምስክር፡- ተደብድቦ ትተነው ሄደን ሌሊት አሬ ሲባል አድሮ ሰው ይደበደባል እያልን ስንዞር ነበር ምሽቱ

ዳኛ/ ኃይም/፡- አደለም በጥዋቱ ነው ያዩት የጠየቅክዎት። በጥዋቱ ተክላይንአይተውታል ወይ እርስዎ ከድብደባ በኋላ ማታ ወደ 10:00 ሰዓት አከባቢ ሲደበደብ አይተናል ብለዋል ሰስታችሁ ሁናችሁ በጥዋቱስ በነጋታው ማለቴ ነው አይተውታል ወይ ከነጋ በኋላ አይተውታል ወይስ አላዩትም?

14ኛ ምስክር፡- አላየሁትም ያየሁት ወድቆ ነው ያየሁት በሁለት ሰዓት ተከል

ዳኛ/ ጋይም፡- የት ነው ወድቆ የነበረ?

14ኛ ምስክር፡- እዛ ከፖሊስ ጣብያ ወረዳ ብሎ ወደ ዓድዋ መውረጃ ትንሽ አለው እዛ ተደፍቶ

ዳኛ/ ጋይም/፡- እና ወደቆ ነበረ ሲሉ ምን ማለትዎ ነው?

14ኛ ምስክር፡- ተረሽኖ ወድቆ ተገደሎ ፅሁፍ ተደርጎበት እዚህ ጀርባው ላይ

ዳኛ/ ጋይም/፡- ምን የሚል ፅሑፍ

14ኛ ምስክር ይሄ የተ.ሓ.ህ.ት አባል ነው። ከዛ ከማይጭቁን የሚባል ቦታ ብዙ ሰው ወስዶ አስረሽነዋል። አበሳው ይሄ ነው የሚል ከዚህ ተፅፎ ነበር።

ዳኛ/ ጋይም/፡- በሰውነቱ ላይ ነው የተፃፈው?

14ኛ ምስክር፡- ወረቀት ነው ወረቀት በቀይ ቀለም ተፅፎ ተለጥፎበት ነበር።

ዳኛ/ ጋይም/፡- በወረቀት ነው ወይስ በጨርቅ?

14ኛ ምስክር፡- አይ ወረቀት ነው ያየሁት።

ዳኛ/ ጋይም/፡- እነማን ነበራችሁ ያኔ?

14ኛ ምስክር፡- የት ስንሄድ?

ዳኛ/ ጋይም/፡- ያ ሰውየው ሲያዩ? ብቻዎ ነው የነበሩ ወይስ ሌላ ሰውም

14ኛ ምስክር ፡- እኔ ወደ ስራዩ ሲሄድ ብቻየ ነው ያየሁት። ህዝብማ መልቶ

ዳኛ/ ጋይም/፡- ከዛ በኋላስ ምን ሆነ ሰውየው?

14ኛ ምስክር፡- ምሽት እኔ ወደኔት እንዳወሰዱት አላውቅም ብህዝብ እንጃ ወስደው ቀበሩት እዛ ተዘርግቶዋል።

ዳኛ/ ጋይም/፡- የት ተቀበረ?

14ኛ ምስክር ፡- ምን ላረግ ተከታትየው ከዛ በኋላማ

ዳኛ/ ጋይም/፡- ማለት በዛ በአዲ አቡን ነው የተቀበረው ወይስ ሌላ?

14ኛ ምስክር፡- አዲአቡን እዛ በፖሊስ ጣብያ ወደ ኋላ እንደዛ ብለው የተረሸኑትን እዚያው ነው የሚቀበሩ እዚያው ተቀበረ አሉን።

ዳኛ/ ጋይም/፡- የዛ አከባቢ ካድሬዎች ያኔ ስንት ነበሩ ሁለት ብቻ ናቸው ወይስ ሌላም ካድሬ ነበረ?

14ኛ ምስክር፡- እሱ የእነሱ አበሳ ነው ያየሁ እንጂ ብዙዎች ናቸው የነበሩ። የነበሩ ካድሬዎች አብረው ይሄዳሉ ይመለሳሉ ይመጣሉ ብዙዎች ናቸው እሚሯሯጡ እምንያቸው ሁለቱም ግን እዛ አጋጣሚ ሁኖ አየናቸው የዚህ ችግር አየን እንጂ የሌሎችስ ይሰሩ አይሰሩ አላወቅንም

ዳኛ/ ኃይም አዝያ ድብደባ ሲፈፀም ሰውየው ሲደበደብ ማለት ነው የነበሩት ሁለቱ ብቻ ናቸው ነጋ አበባው እና ካህሳይ ወልዳይ ብቻ ናቸው የነበሩ ወይስ ሌላ ካድሬም ነበሩ?

14ኛ ምስክር፡- አልነበረም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ያኔ የስራ ሃላፊነት ነበረዎት ወይ እርስዎ?

14ኛ ምስክር፡- ማን እኔ የቤት አደለና ተገና ነው የነበርኩ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምን ዓይነት ስራ ነበረ እና ያኔ ምናልባት እንደፀጥታ ሁኔታን እንከላከል ነበረ የሚል ምስክርነት የሰጡት?

14ኛ ምስክር፡- ፀጥታ ሁኔታ ያው አንዳንድ ረብሻ ሲሆን ከሰዎች ጋር እንዞራለን በየተራ እናይ ነበር አንዳንድ ጠብ ሲገኝ ያው ለምን ትጣላላችሁ እንደዚህ ብለን በሽንግልናም ከሆነ በሽንግልና በሽምግልና የማይሆን ከሆነ ያው ወደ ህግ እናደርስቸዋለን ወደ ቀበሌው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዛ ጋር ይጠብቁ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አስተርጓሚ ከመጣ ወደ ኋላ እንድንመለስ እንዲፈቀድልኝ

ዳኛ/ ኃይም/፡- እሺ ይቻላል

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 15ኛ ምስክር ቅድም ያስመዘገብናቸው አቶ ገ/ማርያም ገ/አምላክ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ ሁለት ስለመዋች ተከላይ ገ/ሃዋርያ ኢዮየዝ እነ አሚሚት ይሆናል፡፡ በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንደመሰክሩ አመለክታለሁ

ዳኛ/ ኃይም/፡- አቶ ካሳሁን ያስተርጉሙ መጀመርያ ቃለ መሃላ ይፈፁም

⇨ ተርጓሚው በእውነት የሚተረጉሙ ስለመሆናቸው ቃለ መሃለ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ተርጉመዋል፡፡

⇨ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለ መሆናቸው ቃለ መሃለ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማነው ስምዎ?

ተርጓሚ፡- ስሞም መን'ዩ?

15ኛ ምስክር፡- ገ/ማርያም ገ/አምላክ

ዳኛ/ ኃይም/፡- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሚኣም?

15ኛ ምስክር፡-60

ዳኛ / ኃይም/፡- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኣም

ልደታ ምድብ ፍርድ ቤት

278

15ኛ ምስክር ወረዳ ዓድዋ ቀበሌ ከረን

ጸኛ / ጋይም/:- ስራ?

ተርጓሚ:- ስራሕ

15ኛ ምስክር:- ሓረስታይ

ተርጓሚ:- ገበሬ

ጸኛ/ ጋይም/:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?

ተርጓሚ:- ልመፃእኹምሉ ኹነታት ትፈልጡዶ?

15ኛ ምስክር:- ይፈልጥ እወ

ተርጓሚ:- አዎ አቃለሁ

ጸኛ/ ጋይም/:- በምን ጉዳይ ነው የመጡት?

ተርጓሚ:- ብምንታይ ጉዳይ ኢኹም መፂእኹም?

15ኛ ምስክር:- ብናይ አይተ ሓዱሽን ብናይ አቶ ተኽላይን

ተርጓሚ/ ካሰሁን ጠዓመ/:- በአቶ ሓዲስ እና በአቶ ተክላይ

ጸኛ/ ጋይም/:- የውቁዋቸዋል ወይ እነሱን?

ተርጓሚ:- ይፈልጥዎም ድዩም ልአቶም?

15ኛ ምስክር:- ይፈልጦም እወ

ተርጓሚ አዎ አቃቸዋለሁ

ጸኛ/ ጋይም:- እዚህ ችሎት ውስጥ አሉ ውይ?

ተርጓሚ:- መጋባእያ እዚ አለውዶ?

15ኛ ምስክር:- ዋእ አዓርየ አይረአኹዎን እዚ መጋባእያ አብዚ እኒህ ህዝቢ
  አየለለኹዎን

ተርጓሚ በችሎቱ ያለው ሰው ተዘዋውሬ ማለት በደንብ አርጌ አላየሁትም::

ጸኛ/ ጋይም:- ምንድን ናቸው እነሱ ተከሳሾች ናቸው ወይስ ምንድ ናቸው?

ተርጓሚ:- እሳቶም እንታይ እዮም ተኸሳስቲ ድዮም ወይስ እንታይ እዮም?

15ኛ ምስክር:- ሓዱሽ ተላ ተኸሳሲ እዩ ተክላይ ገ/ሃዋርያ ከሳሲ'ዩ መዋቲ እዩ
  መቶም::

ተርጓሚ:- ሓዱሽ ተላ ተከሳሽ ነው ተክላይ ገ/ሃዋርያ ደግሞ መዋች ነው ወይም ከሳሽ
  ነው::

ጸኛ/ጋይም/:- ሓዲሽ ተላን ያውቁታል?

ተርጓሚ ሓዱሽ ተላኽ ይፈልጥዎዶ?

15ኛ ምስክር:- ይፈልጦ እወ ጎረቤተይ እዩ?

ተርጓሚ:- አዎ አቀዋለሁ ጎረቤቴ ነው::

ዳኛ/ ኃይም፡- ዝምድና ወይም ጥላቻ አላችሁ ወይ ከዚህ?
ተርጓሚ፡- ዝምድና ወይም ዕልኢ ኣለኩም ዶ?
15ኛ ምስክር የብልናን ፍቅሪ ኢና።
ተርጓሚ፡- የለንም ፈቅረኛሞች ነን።
ዳኛ/ኃይም/፡- ከተከሳሾች ውስጥ ሐዲስ ተድላን ማሳየት ይችላሉ ወይ?
ተርጓሚ፡- ካብ ተኸስስቲ ውሽጢ ንሓዱሽ ተድላ ክተርእዩና ትኽእሊዶ?
15ኛ ምስክር፡- የርኢ እወ
ተርጓሚ፡- አዎ
ዳኛ/ ኃይም/፡- ተከሳሾች አንዴ ተነሱ መነፅራችሁም አውልቁ እና አንዴ እና ወደ
ተከሳሾቹ ጠጋ ብለው ሓዱሽ ተድላን ያሳዩን
ተርጓርሚ ናብ ተኸስስቲ ዕግዕ ኢልኹም ንሓዲሽ ተድላ ተርእይና
⇒ ምስክሩ ሓዲስ ተላን በትክክል ያሳዩ መሆናቸው ፍርድ ቤቱ አረጋግጠዋል።
ዳኛ/ ኃይም/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ ከዛ በፊት ግን ያየሚሰጥ ምስክርነት
እየተተረጎመ የሚሰጥ ስለሆነ አጠር ያለ ምስክርነት እንዲሰጡ ማለት ነው።
ተርጓሚ፡- እና ብአምሓርኛ እናተተርጎመ ስለዝዝረብ እቲ ትህብዎ ቃል ሕፅር ሕፅር
ብዝበለ መልክዕ ካብ ዓ/ሕጊ ንዝቐርበልኩም ሕቶ ሕፅር ሕፅር ብዝበለ መልክዕ
አቕርብሉና ኢኹም።
ልዩ ዓ/ ህግ፡- አቶ ገ/ማሪያም ተክላይ ገ/ጊዋርጊያ የት ነው የሚያውቁት?
ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ማርያም ተኽላይ ገ/ጊዋርጊያ አበይ ኢኹም ትፈልጥዎ?
15ኛ ምስክር፡- ጎረቤተይ እዩ።
ተርጓሚ፡- ጎረቤቴ ነው።
ልዩ ዓ/ ህግ፡- እንዴት ነው የተያዘው?
ተርጓሚ፡- ከመይ እዩ ተጸሒዙ?
15ኛ ምስክር፡- እታሓሕዝኡ መስታወቅያ አወፅኡ ኢሉና አብቲ ስርዓት ንሱ
መታወቅያ ንክነውፅእ ተሓባቢርና ናፍቲ ፀሓፊ ፍርዲ ሻንጎ ኸይድና።
ተርጓሚ፡- በወቅቱ አያያዙ መታወቅያ እንድናወጣ ተነግሮኝ ወደ ወቅቱ የነበረው ፀሃፊ
ሂደን እዛው ነው።
ልዩ ዓ/ ህግ፡- የት ሣብያ ነው መታወቅያ ሊታወጡ የሄዳችሁት
ተርጓሚ፡- አባይ ጣብያ እዩ እቲ መታወቅያ ክተውፅ እዎ ልኸድኹም?
15ኛ ምስክር፡- ጣቢያና ጣብያ ከረን እዩ እቲ ክነውፀአሉ ዝኸድና ግን ወረዳ አዲአቡን
እዩ ናፍቲ ሊቀመንበር።

ተርጓሚ፡- ማብያችን ማብያ ከረን ነው ወረዳችንም ወረዳ አዲአቡን ይባላል ወደ ማብያው ሊቀመንበር ነው የሄድነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መታወቅያ የምታመጡበት ቦታ የት ነው?

ተርጓሚ፡- መታወቅያ ልተውፅእሉ ቦታ ኣባይ እዩ።

15ኛ ምስክር፡- ወረዳ ዓዲአቡን

ተርጓሚ፡- አዲአቡን ወረዳ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መቼ ነው ልታወጡ የሄዳችሁ?

ተርጓሚ፡- መዓዝ እዩ ክተውፅኡ ኸድኹም?

15 ምስክር፡- ብ71

ተርጓሚ፡- በ1971

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀኑና ወሩስ?

ተርጓሚ፡- መዓልቱን ወርሑን?

15ኛ ምስክር፡- ወርሑ 1 ወርሒ መዓልቲ 20 መዓልቲ

ተርጓሚ፡- 1 ወር 20 ቀን ማለት ነው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እዛ መታወቅያ የምታመጡበት ቦታ እንደደረሳችሁ ምን አጋጣማችሁ?

ተርጓሚ፡- አፍታ ናይ መለለይ ወረቐት ወይ ድማ መታወቅያ ኣብ ልተውፅእሉ ቦታ ምስበፃሕኹም እንታይ ኣጋጢምኩም?

15ኛ ምስክር፡- መታወቅያ ኽንውፅእ ናይቲ ሊቀመንበር ክንፀሕፍ ምስኸድና ንዓይኑ መዝጊቡኒ ዕሒፉኒ ንተኸላይ ገ/ሃዋርያ ፀብፃብ ሓሊፉካ እዩ እየመዝግበካይ ክሳደይዶ ክተሕንቐኒ ኾይንካ እየመዝግበካይ ኢልዎ እቲ ፀሓፊ ሊቀመንበር።

ተርጓሚ፡- እዛው እንዳደረስን መታወቅያ ልንሰጥ ተመዝገብን ተከላይ ገ/ሃወርያ ግን ሪፖርት አልፎልሃል እና ይሄን ሂወት ለአደጋ ታጋልጣለህ ብሎ እዛው አስቀረው።

15ኛ ምስክር፡- ልተኸላይ ገ/ሃዋርያ ክሳደይዶ ክተሕንቐኒ ኾይንካ እየመዝግበካን ኢልዎ እቲ ሊቀመንበር። ተቓዋሚ እኒኣካ ዋእ መንድእ እቲ ተቓዋሚየይ ግለፀለይ

ተርጓሚ፡? ለተክላይ ገ/ሃዋርያ ሌላ ሪፖርት ደርሶልሃል ስለአንተ ብሎ ሊቀመንበሩ አስቀረው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እንዳሱ አደለም

ዳኛ/ ኃይም/፡- መተርጎም ያለበት በትክክል ነው ያ የተባለውን ምናልባት ግልፅ ካልሆነ ይደገም አጠር አጠር ባለመልክ ቃላቸውን መስጠት አለባቸው ያ ደግሞ እንደላ ነው መተርጎም ያለበት ስለዚህ ምናልባት የሚሰፋ ከሆነ እንዲያቋርጡም

እየተነገራቸው መቀጠል ይቻላል:: እና ያቺኛዋ ትደገምያሁንዋ:: ለተክላይ ገ/ሃዋርያ ምንድ ነው የተባለው?

ተርጓሚ:- ለተኽላይ ገ/ሃዋርያስ እንታይ እዩ ተባሂሉ?

15ኛ ምስክር:- ልተኽላይ ገ/ሃዋርያ ዝተብሃሎ ኣነ ኣይምዝግበካን ፀብፃብ ሓሊፉካ እዩ

ተርጓሚ:- ከተክላይ ገ/ሃዋርያ የተባለው እኔ ኣላስመዘግብህም ሪፖርት ተላልፎልሃል::

15ኛ ምስክር:- ካብኡ ግን መን ኣሕሊፉለይ እንተበሎ ኣነ እየ ኣሕሊፈልካ እንታ ኣባል ት.ሓ.ሕ.ት

ተርጓሚ:- ከዛ ማነው ያስተላለፈልኝ ባለው እኔ ነኝ ያስተላለፋክልህ አንተ የህ.ወ.ሓ.ት ኣባል ነህ::

15ኛ ምስክር:- ብእኻ ስንኪ ካብ ገዛይን ገንዘበይን ተፈልየ ኣብዚ ተቐሚጠ እኒእኹ::

ተርጓሚ:- በአንተ ምክንያት ከቤቴ እና ከንብረቴ ተለይቼ እዚህ አለሁ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ይሄን ያለው ማነው?

ተርጓሚ:- እዚ ዝበሎ መን'ዩ?

15ኛ ምስክር:- ኣይተ ሓጹሽ ተላ

ተርጓሚ:- አቶ ሓጹስ ተላ

ልዩ ዓ/ ህግ:- በወቅቱ ምን ነበር የስራ ሃላፊነታቸው?

ተርጓሚ:- አፍት እዋን እንታይ ነይሩ ናይ ስራሕ ሓላፍነቶም?

15ኛ ምስክር:- ዕጡቕ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ ታጣቂ ነበር::

15ኛ ምስክር:- ካብኡ ንሱ ኣኽሊሉ እዩ እሳ እየ ሰሚዐ

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ነኝ እስዋን ነው የሰማሁት

ልዩ ዓ/ ህግ:- ከዛስ ምን ተከናወነ? እርስዎስ?

ተርጓሚ:- ብድሕሪኡኸ እንታይ ተኸናዊኑ እንታይ ተፈፂሙ

15ኛ ምስክር:- ኣነ ልተፈፀሞ ንሱ ሞይቱ ንፅባሒትኡ ሞይቱእሎ ኢሎምና ዋኢብሞት ተረዲእና ኣኺሉና::

ተርጓሚ:- ንሱ ሞት በኋላ መሞቱን ተነግሯን በዚሁ ቢቃ

ልዩ ዓ/ ህግ:- እርስዎ ወዴት ሄዱ ጭቅጭቁ ላይ እያሉ ወዴት ሄዱ መጀመርያ ይጨርሱት በደንብ

ተርጓሚ:- ንስም ላበይ ከይደም እቲ ጭቕጭቕ እናሃለወ ብኸምዚ ናበይ ኸይዶም ንሰም ይጨርስዎ

15ኛ ምስክር:- ሽዑ እማ ኣነ እናተጨቓጨቐ እንተለው ናብ ፎቶ ግራፍ ክለዓል ኢለ ናብስእሊ ከይደ

ተርጓሚ:- በዛን ጊዜ እነሱ እየተመቃጨቁ እያሉ ወደ ፎቶ ግራፍ ልነሳ ሄድኩኝ
ልዩ ዓ/ ህግ:- ተከላይ ገ/ሃዋርያስ የት ደረሰ?
ተርጓሚ:- ተከላይ ገ/ሃዋርያኸ አባይ በፅሐ?
15ኛ ምስክር:- ኣብኡ ገዲፎዩ ስቕ ኢሉ ኣብኡ
ተርጓሚ:- እዛው ትቶው ነው የሄድኩት
ልዩ ዓ/ ህግ:- መጨረሻውስ ምን ሆነ?
ተርጓሚ:- መጨረሽኡኸ እንታይ ኸይኑ?
15ኛ ምስክር:- መጨረሻኡማ ሞይቱ ኢሎምና
ተርጓሚ:- መጨረሻው ሙተዋል አሉን::
ልዩ ዓ/ ህግ:- እስቲ ስለ አሟሟቱ የሰሙትን ዝርዝር አድርገው ይግለፁ::
ተርጓሚ:- ብዛዕባ አሟውትኡ እስቲ እቲ ልሰማዕኸሙዎ ዝርዝር አቢልኹም ግለፁልና::
15ኛ ምስክር:- ብዛዕባ አሟውትኡ ናብ አውሽጢ አእትዩም እቲ ልሰማዕናዮ ወረ.የ ወረ ናብ ውሽጢ አእትዩም ሉሚ ድማ ኻእነዩ ደብዲቦም ቀቲሎምዎ ሰሚዕና::
ተርጓሚ:- በወሬ እንደሰማነው የአሟሟትዎ ጉዳይ ወደ ውስጥ አስገብተው ደብድበው ገደሉት ነው የሰማነው::
ልዩ ዓ/ ህግ:- ከሐዱሽ ተሳ ጋርስ በነበረውጭቅጭቅ ምንድ ነው ያደረገው ሐዱሽ ተሳ?
ተርጓሚ:- ምስ ሓዱሽ ተሳ ብዝነበሮ ጭቕጭቕኸ ሓዱሽ ተሳ እንታይ እዩ እቲ ዝገበሮ?
15ኛ ምስክር:- ምስ ሓዱሽ ተሳ ጭቕጭቕ እታ ሻባ እየ እታ ልሰማዕኹሉም እንበር ቅድሚኡስ ሰሚዐሉም አይፈልጥን
ተርጓሚ:- ከሀዲስ ተሳ ጋር ስለነበረው ጭቅጭቅ በዛን ወቅት ነው የሰማሁት እንጂ ከዛ በፊት አላውቀውም
ልዩ ዓ/ህግ:- ወደ መደብደብያው እንዴት አለፈ ተባለ?
ተርጓሚ:- ሳፍቲ መደብደብ መዝበጢ ቦታስ ብኸመይ ሓሊፉ ተባሂሉ?
15ኛ ምስክር:- ናብኡ ሓዱሽ ተሳ ምስቲ ካድረ ተረኻኺቡ እቲ ካድሬ ግን ፀዊዑ ወሰደምዎ እቶም ዕጡቓት ዝነበሩ እዩ ሰሚዐ::
ተርጓሚ:- ሐዱሽ ተሳ ካከድሬው ጋር ተኒጋኝቶ ሰውየውን ታጣቂዎች ወሰዱት:: ድገሙሳይ እስቲ
15ኛ ምስክር:- ንዓዓ ሓዱሽ ተሳ ምስቲ ካድሬ ተረኻኺቡ
ተርጓሚ:- ሐዱሽ ተሳ ካካድሬው ጋር ተገናኝቶ::
15ኛ ምስክር:- እንደገና እቲ ካድሬ ግን ዕጡቓት ሰዲዱ አትሒዝዎ ወሰድዎ::
ተርጓሚ:- እንደገና ካድሬው ታጣቂዎች ልኮ አስይዞ ወሰደው::

283

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምንድ ነው ምክንያቱ ተከሳይ ገ/ሃወርያ የተገደለበት?

ተርጓሚ፡- ተኸሳይ ገ/ሃዋርያ ልተቐተለሉ ምኽንያት እንታይ'ዩ?

15ኛ ምስክር፡- ኣነ ኹነታቱ ኣይፈልጥን ዝነበር ኣይፈልጥን ኸቡ፡፡

ተርጓሚ፡- እኔ ሁኔታውን ኣላውቅም የነበረው ኣላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- በተከሳሽ በኩል የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ቴድሮስ ማዓመ/፡- አቶ ገ/ማርያም ገ/አምላክ ከመዋች ተከሳይ ጋር ጉረብትና ነው ያላችሁ ወይስ ከጉርብትና ያለፈ የስጋ ዝምድና ኣላችሁ?

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ማርያም ገ/አምላክ ምስ መዋታይ ተከሳይ ጉሮበትና ኣለኩምዶ የብልኹምይ?

15ኛ ምስክር፡- ኣለናባ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ጥያቄው በትክክል አልተተረጎመም ከመዋች ተከሳይ ጋራ ጉርብትና ኣለን ብለው ነበር ቅድም ጉርብትና ብቻ ነው ወይስ ከጉርብትና ያለፈ የስጋ ዝምድና ኣላችሁ?

ተርጓሚ፡- ምስ መዋታይ ተኸሳይ ጉርብትና ኣለና ኢልኹም ነይርኹም ካብ ጉርብትና ዝሓለፈ ዝምድና ኣለኩምዶ? ወይስ የብልኩምን?

15ኛ ምስክር፡- ኣለና ዝምድና እውን፡፡

ተርጓሚ፡- ዝምድናም ኣለን፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ዝምድናችሁን ብትገልፁልኝ

ተርጓሚ፡- ዝምድናኹም ተትገልፁልና

15ኛ ምስክር፡- ዝምድናና ሳህለን ገ/እዝግን ኣሕዋት እዩም ገ/ዝገ. ኣቦይ ወሊዱ ኣነ እኒኣኹ፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስንት የሚደርስ ዝምድና ነው ያለ?

ተርጓሚ፡- ኣብ ክንደይ ዝበፅሕ ሕውነት እዩ ዘሎ

15ኛ ምስክር፡- ኣብሰለሰተ

ተርጓሚ፡- ከሶስት ይደርሳል፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ማለት በአጭሩ ሊገልፁት ይችላሉ የወንድሜ ልጅ ወይ የአጎቴ ልጅ ወይ እንዳዚህ ብለው

ተርጓሚ፡- ማለት ብሓፂሩ ክትገልፅዎ ትኽእሉዶ ወዲ ሓወይ ወይ ወዲ ሓፍተይ ወይ ገለኢሉም

15ኛ ምስክር፡- ኣይክእሉን ኣብሰለስተ እዩም፡፡ ኣብ ሰለስተ ሕውነት እዩ

ተርጓሚ፡- አልችልም በሰዎስት ላይ ነው፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ቅድም ሲመሰክሩ አቶ ሓዱሽ ተሳ በወቅቱ የቀበሌ ሊቀመንበር ነበሩ ብለዋል

ተርጓሚ:- ቅድም እንትምስክሩ በሉ፡ እዋን እቲ፡ አቶ ሓዱሽ ተሳ ናይቲ፡ ወቕቲ፡ አቦወንበር

ልዩ ዓ/ ህግ:- ጊዜ ከሚወስዱ ብዩ ነው እምቃወመው ቢመሰክሩትም ጉዳት የለውም ግን ታጣቂ ነበሩ የሚል ብቻ ነው የመለሱት የቀበሌ ሊቀመንበር የተገለፁ ስማቸውም አልተገለፀም እየተስተካከለ በየ ነው

ዳኛ/ ኃይም/:-ምናልባት መሪ ጥያቄ ይሆናል ብለን ነው የገመት ነው እንጂ እሱስ ስምተናል::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እና በወቅቱ በዛን ጊዜ ማንም ታጣቂ የቀበሌ ነዋሪነት መታወቅያ የመስጠት ስልጣን ነበረው? ታጣቂ ከነበሩ

ተርጓሚ:- እቶም ሰብአይ ዕጡቕ እንተነይሮምሲ አይተ ጊዜ እቲ፡ ዕጡቓት ናይ መለለይ ወረቐት ወይ ድማ መታወቅያ ናይ ምሃብ ናይ ምሃብ ስልጣን ነይርዎም ዶ?

15ኛ ምስክር:- አይተ ሓዱሽ አይነበሮምን ዕጡቕደኣ'ዩም እንበይ ስልጣን አይነበሮምን

ተርጓሚ:- አቶ ሓዲስ ታጣቂ እንጂ ስልጣን አልነበራቸውም::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምንም ዓይነት መታወቅያ የመስጠት ስልጣን ካልነበራቸው መታወቅያ እንድንቀበል ስጡን ልንል እኔና መዋች ተክላይ እሳቸው ጋር ሂደን ነበር ብለዋል በምን ዓይነት መልኩ ልሄዱቻሉ ታድያ? መታወቅያ የመስጠት ስልጣን ከሌላቸው እሳቸው ጋር መታወቅያ ሊሰጣቸው የሄዱበት ምክንያት ቢያብራሩልን?

ተርጓሚ:- መታወቅያ ናይ ምሃብ ስልጣን እንድሕር ዘይነይርዎም እነን መዋቲ ተኽላይን ናብኦም ኸይድና ነይርና ኢልኩም እሞ እንድሕርድኣ መታወቅያ ናይ ምሃብ ስልጣን ዘይነበሮም እንታይ ትገብሩ ኸይድኩም?

15ኛ ምስክር:- ናፍቲ ሊቀመንበር ምስከይድና እንሕና መጺኡ አቶ ሓዱሽ እዩ እነ እየ ተቓዋሚ'ኻ በሃሊ::

ተርጓሚ:- ወደ ሊቀመንበሩ ከሄድን በኋላ አቶ ሓዱሽ መጥተው እኔንኝ እምቃወምህ ብሎ ነው የመጣው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በወቅቱ አቶ ሓዱሽ ስልጣናቸው ምን እንደነበር ሊገልፁልኝ ይችላሉ?

ተርጓሚ:- አፍቲ፡ እዋን አቶ ሓዱሽ ስልጣኖም እንታይ ከምዝነበረዶ ትገልፁልና?

15ኛ ምስክር:- ዕጡቕ እበይ ስልጣን አይነበሮምን::

ተርጓሚ:- ታጣቂ እንጂ ስልጣን አልነበራቸውም።የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የምን ታጣቂ እንደነበሩ ቢያብራሩልኝ?

ተርጓሚ:- ናይ ምንታይ ተዓጣቒ ከምዝነበሩ ተትገልፁልና?

15ኛ ምስክር:- እቲ ዕጥቒ ናይ ደርጊ'ዩ

ተርጓሚ:- ትጥቁ የደርግ ነው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እርግጠኛ ነዎት?

ተርጓሚ:- እርግፀኛ ድዮም?

15ኛ ምስክር:- እርግፀ እዩ።

ተርጓሚ:- እርግጥ ነው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እርስዎ እና አቶ ተክላይ ወደ ቀበሌው ሊቀመንበር መታወቂያ እንዲያውጡ ሄደን ነበር ብለዋል ቅድም ሲመሰክሩ

ተርጓሚ:- ንስምን አይተ ተኸላይ ለፍተ ቀበሌ አቦ ወንበር መታወቅያ ክነውፅእ ኸይድና ነይርና ኢልኹም ነይርኹም ዓንተዎ እንትምስክሩ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እና ስስተኛ ከእናንተ ጋር ተቀላቅሎ እሱን መታወቂያ ሊያወጣ የሄደ ሰው ነበረ?

ተርጓሚ:- እና ሳልሳይ ሰብ ምሳኻትኩም ተሓዊሱ መታወቅያ ከውፅእ ልኸደ ሰብ ነይሩዶ?

15ኛ ምስክር:- አይነበረን ክልተእና ኢና ልነበርና ሻቡ ብደሓር ግን እንድዒ ገዲፈዮም ምስኸድኹ እንበር ልክቴና ኢና ዝነበርና አብኡ።

ተርጓሚ:- አልነበረም ኋላ የመጣ ምናልባት ቢኖር እዛ ትቻቸው ነው የሄድኩት እንጂ መጀመሪያ ሁለታችን ብቻ ነው የሄድነው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በወቅቱ ያው እርስዎ ያው ፎቶ ግራፍ እንዲነሱ ተክላይን እዛ ትተውት እንዳሄዱ ገልፀዋል

ተርጓሚ:- አፍቲ ግዜ ንስም ፎቶ ግራፍ ንክላዓለ ንተክላይ ገዲፎምዎ ሃምልኹዲ እዩም ገሊያም ነይሮም

15ኛ ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- እና ተክላይ እዛ ትተውት እንደሄዱ ለአቶ ሃዲስ ጋር የሆነ ጭቅጭቅ ንትርክ ብጤ ጀምረው ነበር ብለዋል ስስተኛ ሰው ነበረቸው በዛን ወቅት ሲጨቃጨቁ?

ተርጓሚ:- እና ተኸላይ ገዲፍኽምዎ ምስኸድኹም ምስ አቶ ሓዳሽ እና ተጨቓጨቑ ገዲፍኽምወም ምስኸድኹም ሳልሳይ ሰብኸ ነይርዎምዶ አብኡ?

256

15ኛ ምስክር፡- እና ሳልሳይ ሰብ እቲ አበወንበር እንተዘይኸይኑ ካሊእ
አይገደፍኩሉምን እንደዒ ጳሕራይ እንበይ።

ተርጓሚ፡- ስንስተኛ ከሊቀመንበሩ በስተቀር በስተቀር ሌላ ሰው አልተውኩላቸውም።
ምናልባት ከእኔ በኃላ ግን አላውቀውም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጥሩ ከዛን ቀን በኋላ ተክላይ መዋቹ ማለት ነው
ተገናኝታችሁ ታውቃላችሁ?

ተርጓሚ፡- ካፍቲ ዕለት እቲ ንጳሓር ምስመዋታይ ተኽላይ ተጋኒኹም ትፈልጡዶ?

15ኛ ምስክር አበይ ክንራኽብ

ተርጓሚ፡- የት እንገናኝ።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በወቅቱ የቀበሌአችሁ ሊቀመንበር ማን እንደነበር ሊነግሩኝ
ይችላሉ?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ወቕቲ ናይ ቀብሌኹም ሊቀመንበር መን ከምዝነበረ ትገልፅምዶ
ትኽእሉ?

15ኛ ምስክር፡- ሃለቃ ወ/ገብርኤል

ተርጓሚ፡- አለቃ ወ/ገብርኤል

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ቅድም ሲመሰክሩ አቶ ተክላይ መሞቱንየው አብራርተዋል
የሞተ መሆኑን በምን ሊያረጋግጡ ቻሉ

ተርጓሚ፡- ቅድም እንትትምስክሩ አቶ ተኽላይ ሃምልሞተ ገሊልኹም አለኹም ዝሞተ
ምኳኑ ብምንታይ ኢኹም ትፈልጡ?

15ኛ ምስክር፡- ተኽላይ ተደብጸቡ ሞይቱ ብምባል ወረ ሰሚዕናዮ

ተርጓሚ፡- ተኽላይ ተደብድቦ መሞቱን በወሬ ነው የሰማነው

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አሃ ከወሬ ያለፈ ማስረጃ ምንም የለዎትም

ተርጓሚ፡- ካብ ወረ ዝሓለፈ መረዳእታ ካሊእ አለኩምዶ?

15ኛ ምስክር፡- የብልናን

ተርጓሚ፡- የለኝም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አሟሟቱስ በምን ዓይነት ሁኔታ ነው የሞተው?

ተርጓሚ፡- አሟውቱኡኽ ብምንታይ ዓይነት ኩነታት እዩ ሞይቱ?

15ኛ ምስክር፡- አሟውትኡ ተደብዲቡ አፍቲ ውሽጢ መሰሪ ያቤት አእትዮም
ደብደቦም ቀቲለምዎ ኢሎምና።

ተርጓሚ፡- አሟማቱ መስሪያ ቤት ውስጥ አስገብተው ደብድበው ገደሉት ነው
የተባለው።

289

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በወቅት እነማን ነበሩ ሲደበድቡ እናሲገርፉ የነበሩ በአከባቢያችሁ?

ተርጓሚ:- አፍቲ እዋን እንመንቶም ነይሮም ትድብድብዎን ትገርፍዎን

15ኛ ምስክር:- አይፈልጠምን

ተርጓሚ:- አላቃቸውም

የ6ኛ ተከሳሽ:- የአከባቢያችሁ ካድሬዎች አያውቂዋቸውም

ተርጓሚ:- ናይቶም ከባቢኹም ካድሬታት አይትፈልጥዎምን

15ኛ ምስክር:- አይፈልጠምን ናይ ከባቢና አይኮኑን

ተርጓሚ:- አላቃቸውም የአከባቢያችንም አይደሉም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የመጨረሻ ጊዜ ተከላይ በእርግጠኝነት ማን እንደገደለው በግልፅ ሊያስቀምጡ ይችላሉ?

ተርጓሚ:- ለመጨረሻ ጊዜ ተኸላይ መን ከም ዝቐተሎ ብርግፀኛ ነትጾ ትገልፁ ትኽእሉ?

15ኛ ምስክር:- አነ አኺሊኒ እዩ ንሳ እየ ዝፈልጥ ካብኡ ንደሓር ዝፈልጦ ነገር የብለይን

ተርጓሚ:- እኔ አብቅቻለሁ እስዋን ነው እማውቀው ከስዎ በላይ አላውቅም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አመስግናለሁ

ዳኛ/ ኃይሌ/:- ልዩ ዓ/ህግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ:- የለኝም

የ ፍ ር ድ ቤ ት ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/:- መስከረም 20/ 71 ዓ/ም መታወቂያ ለማ ውጣት አብረን ሄደናል ብለዋል

ተርጓሚ:- መስከረም 20/71 ዓ/ም ዓ/ም ናይ መለለዩ ወረቐት ወይድማ መታወቂያ ልምውፃእ ሓቢርና ኸይድና ይብለው

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/:- የሄዳችሁትም አዲአቡን መሆኑ ነው የሚናገሩ

ተርጓሚ:- ዝኸድኹምዎ እውን ዓዲአቡን ምኳኑ እዩ ትዛረቡ ዘለኹም::

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/:- የቀበሌአችሁ ሊቀመንበር ነው አሁን የሊቀመበር ነው አሁን የጠቀሱት ወይስ የሌላ ሊቀመንበር ነው እንዴት ነው?

ተርጓሚ:- ናይ ጣብያኹም አቦ ወንበር ዲኹም ሐዚ ዝጠቐስኹምዎ ወይስ ናይ ካሊእዩ?

290

15ኛ ምስክር፡- ናይ ማብያና እዩ እቲ አቦወንበር ሃለቃ ወ/ገብርኤል ልተብሃለ ናይ ማብያና እዩ፡፡

ዳኛ/ ዘርአብሩል/፡- መስሪያቤታችሁ አዲአቡን መሆኑ ነው?

ተርጓሚ፡- መሰሪያቤትኹምኸ ዓዲ አቡን ምኧኑ ድዩ?

15ኛ ምስክር፡- ናይ ቀበሌ ክረን ናብ ወረዳ ኢና ኸይድና ኣብኡ እዩ ኸይኑ እቲ ዝዕሕፈልና ዘሎ፡፡

ተርጓሚ፡- ሊቀመንበሩ ከረን ነው የተበለው የማብያችን ሊቀመንበር ናቸው መስሪያቤታችን ደግሞ ወረዳችን አዲአቡን ስለሆነ ወደ ወረዳው ፅህፈት ቤት ሂደን ነው ያወጣነው፡፡

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/፡- ከቀበሌው ጋር ሲጠይቅ መዋቹ ተከሳሺ እንዴት ብለው ነው ወደዛው የወጡ? በምን ምክንያት ነው የመጡት

ተርጓሚ፡- እቲ መዋቲ ኣብቀበሌ ክጥይቕ ከሎ እቶምኸ ተኸሳሳይ እንታይ ክገብሩ እዩም ላፍቲ ፅ/ቤት መፂአም?

15ኛ ምስክር፡- እቶም ተኸሳሳይ መታወቅያ ከመፅኡ፡፡ እቶም ተኸሳሳይ ዕጡቕ ከይኖም አፍቲ ወረዳ እዩም ዝኒሀው ገዘአም ገዲፎም አፍቲ ወረዳ እዮም ዝኒሀው ዕጠ ቕ ኾይኖም፡፡

ተርጓሚ፡- ተከሳሹ ቤታቸውን ትተው ታጣቂ ሁነው እዛ ነው የሚኖሩት ያሉ፡፡

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/፡- በታጣቂዎች ተነጋግረው ከካድሬ ጋር ተነጋግረው በታጣቂዎች አስወስደታል ብለዋል

ተርጓሚ፡- ምስ ካድሬታት ተዘራሪቦም ብታዓጠቕቲ ገይሮም ወሲዶምዎ እዮም ትብለኹም

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/፡- እነማን ናቸው ታጣቂዎቹ የወሰድዋቸው?

ተርጓሚ፡- እልመን እዮም እቶም ተዓጠቕቲ ልወሰድዎም

15ኛ ምስክር፡- ወሲዶምዎ እዮም ዝበሉኒ እምበር አነ አፍታ አነ እየ ተቓዊሚኻ ኣብ ምባልድኣ እየ ዝነበርኹ እንበሪ ክወስድዎ ተለው እማ አይነበርኩን ግን ወሲዶምዎ እዮም ኢሊሎሚኒ ብወረያ ወረ እየ ዝበልኩ

ተርጓሚ፡- ተከሳሹ ተቃዋሚህ እኔ ነኝ ሲል ነው እንጂ እነ ማን ታጣቂዎች እንደወሰድዋቸው በወሬ ነው አንጂ በአይኔ አላየሁም በወሬ ነው የሰማሁት፡፡

ዳኛ/ ዘርአብሩክ/፡- ተነጋግረውታል የተባለው ካድሬስ ማን ይባላል?

ተርጓሚ፡- አዘራሪቦምዎ ዝበሃሉ ካድሬኸ መን ይበሃል?

15ኛ ምስክር፡- አይፈልጦን፡፡

ተርጓሚ፡- አላውቀውም፡፡

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ... ክልል ትግራይ

ዳኛ/ ኃይም/:- ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዚጋ ይጠብቁ 16ኛ ምስክር

ልዩ ዓ/ ህግ:- 16ኛ ምስክር አቶ ገ/ብሄር ገ/ሸኝ ይባላሉ የሚመሰክሩ ጭብጥ በክስ 4 ላይ ስለተጠቀሰው መዋች ገብሩ ግደይ አሟሟት ሁኔታ ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለልታለሁ::

ዳኛ/ ኃይም/:- መሃላ ይፈፅሙ መጀመርያ፣ ይችላሉ አማርኛ

16ኛ ምስክር:- አይክእልን አማርኛ

ዳኛ/ ኃይም/:- አቶ ሙሴ ገ/መድህን ይተርጉምልን

⇒ ተርጓሚው በእውነት የሚተረጉም ስለክመሆኑ ቃለ መሃላ ከፈፀመ በኋላ እንደሚከተለው ተርጉመዋል

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ/ ኃይም/:- ማነው ስሞ?

ተርጓሚ:- ሽምኩም መን'ዩ

16ኛ ምስክር :- ገ/ብሔር ገ/ሸኝ

ዳኛ/ ኃይም/:- እድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድሜኹም?

16ኛ ምስክር:- 54

ዳኛ/ ኃይም/:- አድራሻ?

ተርጓሚ:- አድራሻኹም?

16ኛ ምስክር:- እንትሶ ወረዳ ቁሸት ቀጠና ሓደ የቤት ቁ.የለውም

ተርጓሚ:- እንትሶ ወረዳ ቀጠና አንድ

ዳኛ/ ኃይም/:- ስራ?

ተርጓሚ:- ስረኹም?

16ኛ ምስክር :- ዋርድያ ናይ ማረት

ተርጓሚ:- የማ.ረ.ት ዘበኛ

ዳኛ/ኃይም/:- የመጡበትን ጉዳይ ያቃሉ ወይ?

ተርጓሚ:- ዝመፅእዎ ጉዳይ ይፈልጡዶ?

16ኛ ምስክር:- ዝመኛእኹሉ ጉዳይ ይፈልጦ እየ እወ

ተርጓሚ:- አዎን አቃለሁ

ዳኛ/ ኃይም/:- በምን ምክንያት?

ተርጓሚ:- ንምንታይ ኢኹም መዒእኹም?

16ኛ ምስክር:- ልምስክርነት

ተርጓሚ:- ለምስክርነት

ዳኛ/ ኃይም/:- ማንን በተመለከተ?

ተርጓሚ:- ልመን ብዝምልከት እዩ?

16ኛ ምስክር:- ብመን ዝምልከት አነ ብዝምልከቶ አይፈልጥን እየ ዝመስክርክዎ
ቅድሚ ሐዚ ኣብ ፖሊስ ማብያ ናይ እንትርሙ ግን ዝሞተ ገብረ ግደይ ዝበሃል::

ተርጓሚ:- ለምን እንደምመሰክር ባላውቅም ከሁን ከሁን በፊት ግን ፖሊስ ማብያ
የመስክርኩት ለመዋች ገብሩ ግዳይ የተባለ ልመስክር ነው የመጣሁት::

ዳኛ/ ኃይም/:- ተከሳሹስ ማን ይባላል?

ተርጓሚ:- ተኸሳሲ'ኸ መን ምኳኑ ይፈልጡዶ?

16ኛ ምስክር:- አነ ተኸሳሲ ልክዕ አስር አለቃ አባይዶ ኣብኡ ልመስክርዎ አሎ ክዛረቦ
ሕጂ ግን ተኸሳሲ ኣብዚ ልከሀሊ ለይክሀሊ አይፈልጥን

ተርጓሚ:- የዛኔ የመሰክርኩት አለ አሁን ግን ተከሳሽ እዚህ ይኑር አይኑር አላውቅም

ዳኛ/ ኃይም/:- ማን ነበር ተከሳሹ?

ተርጓሚ:- መን እዩ ነይሩ እቲ ተኸሳሲ'ኸ?

16ኛ ምስክር:- ተኸሳሲ ድአ መን ከምዝኾነ ይፈልጦ አሸዕኡ ተከሳሲ ዝተጠየቕኩሉ
ንአስር አለቃ አባይ ከምዝቐተሎ ኢሎምኒ ምምሕዳር ነይሩ እንበይ ምቐትሎ
አይረአኹን ኢለ::

ተርጓሚ:- ለአስር አለቃ አባይ ወረዳ አስተዳዳሪ ስለነበረ እሱ ሲገድለው በላይም ሳለሱ
ልመስክር ነበር የተናገርኩት::

ዳኛ/ ኃይም/:- ልዩ ዓ/ ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ

ልዩ ዓ/ ህግ:- አቶ ገ/ብሔር መዋች ገብሩ ግደይ የት ነው እሚያውቁት?

ተርጓሚ:- መዋቲ ገብሩ ግደይ ኣብ ምንታይ ኢኹም ትፈልጥዎ?

16ኛ ምስክር:- ኣብ እስርቤት ተአሲርና እንተለና ኣውዒኦም ካፍቲ እሱር ንቐደም
ይምርምርዎ ነይሮም

ልዩ ዓ/ ህግ:- አይቀጥሉ ቆዩ የት ነው የሚያውቁት ብቻ የሚለውን

ተርጓሚ:- አበይ ኢኹም ትፈልጥዎ ትብል ጥራሕ መጀመርያ መስክሩ

16ኛ ምስክር:- ዓድና ብሓደ እዩ

ተርጓሚ:- አገራችን አንድ ላይ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- የት እስርቤት ነው የተገናኛችሁት?

ተርጓሚ:- አበየናይ እስር ቤት ኢኹ ምኽ ተጋኒኹም ነይርኹም

16ኛ ምስክር:- ኣብ እንትርሙ ነይሩ ናይ ወታደር እስር ቤት ነይሩ::

ተርጓሚ:- በእንትርሙ የወታደር እስርቤት ነበሩ::

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት ግቢ የሚገኘው እስር ቤት?

ተርጓሚ፡- አበይ ልግን እዩ እቲ እስር ቤት?

16ኛ ምስክር፡- አብ ወረዳ እንትጮ

ተርጓሚ፡- በእንትጮ ወረዳ የሚገኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- መቼ ነው የታሰረው እሱ

ተርጓሚ፡- መዓዝ እዩ ተአሲሩ ነይሩ?

16ኛ ምስክር፡- ንሱ ብመጋቢት ልተአሰረሉ መዓልቲ እን ክፈልጠ አይክእልን ንሱ ግን ብመጋቢት ኢና ተጋኒና ነይርና

ተርጓሚ፡- ቀኑ ባላስታውሰውም ወሩ ግን መጋቢት ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ዓ/ምህረቱስ?

ተርጓሚ፡- መአዝ ዓ/ምህረት እዩ?

16ኛ ምስክር፡- ዓ/ም ዓ/ምህረት 71

ተርጓሚ፡- በ1971 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እዛ እስርቤት እያለ ምን ይደርስበት ነበር እንዴት ነበር የሚመረመረው?

ተርጓሚ፡- አብ ኣሱር እናሃለየ ብኸመይ ዓይነት እዩ ልምርመር ነይሩ እንታይኸ ይበፅሖ ነይሩ?

16ኛ ምስክር፡- አብ እሱር እንተሎ እናወሰዱ ይምርምርዎ ነይሮም

ተርጓሚ፡- እየወሰዱ ይመረምሩት ነበር

ልዩ ዓ/ህግ፡- እነማን ናቸው እየወሰዱ የሚመረምሩት?

ተርጓሚ፡- እነማን ናቸው እየወሰዱ የሚመረምሩት?

16ኛ ምስክር፡- አቲአቶም ናይ አምሓሩ ነይሮም መቶ አለቃ ጨርቀባ ልበሃል ነይሩ ዕቑባይ ልበሃል ነይሩ

ተርጓሚ፡- አማርኛም ተናጋሪዎች ነበሩ መቶ አለቃ ጨርቀባ የሚባሉ ነበር

16ኛ ምስክር፡- ግርማ ዝብልዎ ነይሩ ግርማ ተሰማ እዩ ዝበሃል ነይሩ እቲ አምሃራይ እቲ ዕቁባይ አይፈልጦን መቶ አለቃ ጨርቀባ እውን አይፈልጦን የማን ተክሊት ልበሃል ነይሩ

ተርጓሚ፡- ያው ስም የገለፁት የአባታቸው ስም ያልተገለፁት ግን የማያውቁት ናቸው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለምንድ ነው እየወሰዱ የሚመረምሩት ተመርምረው ሲመለሱስ ምን ሁኔታ ደርሰበት ይመጣ ነበር?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ እዩም ልምርምርዎም ነይሮም ደሓርከ ክምርመር ኸይዱ ክምለስ ከሎ እንታይ ዓይነት ነገራት ነይርዎ ምልክት?

294

16ኛ ምስክር፡- ሽዑ ውቃዕ ነይርዎ በሰላታት ናይዚኣቱ ኣብዚኣቱ ውቃዕ ይወቕዕዎ ነይሮም ይምርምርዎ ሽዑ ናይ ምርመራ ነይርዎ ውቅዓት ነይርዎ።

ተርጓሚ፡- ያው ለምርመራ ደርሰ ሲመለስ የተገረፈበት በሰላ ሰውነቱ ላይ ይታይ ነበረ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለምንድ ነው እየወሰዱ የሚመረምሩት ምክንያቱ ምንድነው?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ'ኸ እዮም ላወሰዱ ልምርምርዎም ነይሮም እንታይ እዩ ምኽንያቱ?

16ኛ ምስክር፡- ናይ ት.ሓ.ህ.ት ኣባል ኢ'ኻ ኢሎም።

ተርጓሚ፡- የት.ሓ.ህ.ት አባል ነህ ተብሎ

ልዩ ዓ/ህግ፡- መጨረሻስ የት ደረሰ?

ተርጓሚ፡- መወዳእታኹ ኣብምንታይ በጺሑ

16ኛ ምስክር፡- ኣብ መጨረሻታ ብ20ን ይጋገ እቶ ብ22 መዓልቲ ብ6 ሰዓት ናይ ለይቲ ዝኸውን ብግምት መጺኦም ወሲዶም

ተርጓሚ፡- በግምት መጋቢት 22 በግምት ነው እምናገረው ነው ያሉት እና ከለሊቱ 6:00 ሰዓት ጠርተው ወሰዱት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ዓ/ምህረቱስ ስንት ነው?

ተርጓሚ፡- መዓዝ ዓ/ም ህረትኸ እዩ ነይሩ?

16ኛ ምስክር፡- ዓ/ምህረት 71 እዩ።

ተርጓሚ፡- በ71 ዓ/ም ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እነማን ናቸው የወሰዱት?

ተርጓሚ፡- እልመን እዮም ለወሰድዎ?

16ኛ ምስክር፡- ልወሰድዎ እነ ለይቲ እዩ ነይሩ መኪና መጺአ መብራህቲ ኣብሪያ መኪና መጺአ ናይቲ እፍ በሪ ዕግዕ ኢሳ ዝወሰድዎ እነ ሽዑ ክፈልጠም ኣይክእልኩን ለይቲ ስለዝነበረ እታ መብራህቲ እውን ኣጥፊኦምዋ።

ተርጓሚ፡- ሌሊት ስለ ነበረ መብራት አብርተው መኪና ይዘው ወደ ነበርንበት በር አፉ ላይ አስጠግተው ነው ውጭ ነው የወሰድዋቸው እነማን እንደሆኑ ግን አላውቅም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ስንት ናቸው ከሱ ጋር የተወሰዱት?

ተርጓሚ፡- ምስኡ ሓቢሮም ልኸዱ ክንደይ ልኾኑ ነይሮም

16ኛ ምስክር፡- ሰለስተ

ተርጓሚ፡- ሶስት ናቸው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማን ማን?

ተርጓሚ፡- እልመን'ዩም?

295

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

16ኛ ምስክር፡- ንሱ ፀሪሐዩ ኣለኹ ሓደ ታደሰ ዝበሃል ሓደ ገ/ብሔር እዩ ስሙ ስሮ እዩ ዓዱ ኣይፈልጦን ርሒቕ ኢልና ኸይና ኣብኡ ኣይፈልጦምን ታደሰ ግን ታደሰ ተስፋይ እዩ ዝበሃል

ተርጓሚ፡- አንድ ታደሰ ተስፋይ አንድ ደግሞ ገ/ብሄር የአባቱ ስም አላውቀውም የሩቅ አገር ሰው ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከተወሰዱ በኋላ እነዚህ ሰዎቱ ምን ሆኑ ምን ሰማችሁ።

ተርጓሚ፡- ምስተወሰዱ እቶም ሰለስተ ሰባት እዚኦም እንታይ ኾይኖም እንታይኸ ሰሚዕኹም?

16ኛ ምስክር፡- ኣንሕና ልሰማዕና በቃ ሽዑ ኣፍታ እስር ቤት እንተለና ተኹሲ ሰሚዕና ኢና

ተርጓሚ፡- በእስር እያለን ያው ከተወሰዱ በኋላ ተኩስ ሰማን

16ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ በቃ ክንፈልጥ የኽእልናን ንፅባሕቲኡ እንጀራ መፂእዎ ንገብሩ ግደይ ብሓደ ኢና ንቀርብ ነይርና እቲ እንጀራ መሊሱ ሰዲዶዩ ንዓዱ ስለ ዘይነበረ።

ተርጓሚ፡- ያው ለሊት ተኩስ እንደሰማን በነጋታው ግን ገብሩ ግዳይ አብሮኝ ስለነበር አብረን ነበር የምንበላው ምግብ መጣለት ያው ምግቡ ሳይበላ መለስክዋቸው ይዘውለት የመጡ።

ልዩ ዓ ህግ፡- በኋላስ የት እንደደረሰ ሰሙ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ ኣባይ ሃምልበፁሑ ሰሚዕኩምዶ?

16ኛ ምስክር፡- ቅንይ ቅንይ ኢልና ሰሚዕና እወ ኸም ከምዚ ኣጋጢሙ ኦሉ ኘለ ኢሉምና እሱራት ልኢተው ናብኡ።

ተርጓሚ፡- ከጊዜ በኋላ ግን ያው ወደዛ የገቡ እስረኞች በእነሱ ሰማን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ሰማችሁ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ኢኹም ሰሚዕኹም?

16ኛ ምስክር፡- ተረሺኖም ተቐቲሎም ኢሎምና።

ተርጓሚ፡- ተረሽነዋል ተገድለዋል ነው የሰማነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡-ጨርሻለሁ።

ዳኛ/ ጋይም/፡-የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ባ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ጋይም/፡- አቶ ገ/ብሄር ያቀንዋን እንዴት ነው ሊያስታውሰዋት የቻሉ?

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ብሄር እታ መዓልቲ ብኸመይ ኢኹም ክትዝክርዋ ኸኢልኹም?

296

16ኛ ምስክር፡- እታ ማዓልቲ ስለ እሰር ስለዘኾነ ብእኡ ይዝክር እየ ዑስሩ እውን እንኳንዩ ንሓደ መዓልቲ ንሕልፈት እውን አይርስዮን። ይዝክር እየ።

ተርጓሚ፡- ያው እስረኛ ስለ ነበረ እንኳን ለአንድ ቀን ለወደፊቱም አልረሳውም ቀኑ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስንት ጊዜ ነው የታሰሩት እርስዎ?

ተርጓሚ፡- እስሹም ክንዳይ ጊዜ ተአሲርኩም

16ኛ ምስክር፡- ንሳቶም ተአሲሮም እዮም ፀኒሖምኒ አፍታ እስርቤት አነ ክልተ ቅነ ተአሲረ።

ተርጓሚ፡- ለሁለት ስምንት ነው የታሰርኩት

ዳኛ/ ኃይም/፡-መቼ ተለቀቁ?

ተርጓሚ፡- መአዝ ተሰዲድኩም?

16ኛ ምስክር፡- ንሳቶም ምስተረሸኑ ዳርጋ ሰሙን ፀኒሐ ተለቒቐ።

ተርጓሚ፡- እነሱ ተወሰደው ከተረሸኑ በኋላ አንድ ሳምንት ቆይቼ ነው የተለቀቅኩት።

ዳኛ ኃይም፡- ቀንዋን ያስታውሳሉ?

ተርጓሚ፡- እታ መዓልታ ትፈልጥዋዶ?

16ኛ ምስክር፡- እቲ ዝመፃእኩሉ አይደልጦን።

ተርጓሚ፡- አላውቃትም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ለምን?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ?

16ኛ ምስክር፡- መቸም አይፈልጦን ንሱ

ተርጓሚ፡- አላውቀውም ላውቀው አልቻልኩም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ከገብሩ ግደይ ጋር የተወሰዱት ታደሰ እና ገ/ብሄር አባ ታስረው የነበሩ ናቸው ወይስ ከሌላ ቦታ የመጡ?

ተርጓሚ፡- እቶም ምስ ገብሩ ለተወሰዱ ክልተ ሰባት እሊ ታደሰ እና ገ/ብሄር አፍቲ እስርቤት ድዮም ነይሮም እቶም ልበልኩምዎም ሰባት?

16ኛ ምስክር፡- እወ አብ እስርቤት ነይሮም።

ተርጓሚ፡- አዎ እስርቤት ላይ ነበሩ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ገብሩ ግደይ የት ከሰውነትዎ የት አከባቢ የቱ ጋር ነው ተደብብደብ በስላ ነበረው የተባለው?

ተርጓሚ፡- ገብሩ ግዳይ ተደብዳቡ በሰላ ነይርዎ ልበልኩምዎ አበይ ከባቢ እዩ?

16ኛ ምስክር፡- አብ መቐመጫኡ

ተርጓሚ፡- በመቀመጫው አከባቢ ማለት ዳሌ ሊሆን ይችላል

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዚጋ ይጠብቁ

ልዩ ዓ/ህግ:- 17ኛ ምስክር መ/ር ለማ ሃይለ ይባላሉ የሚመስክሩበት ጭብጥ በክስ ስሶት ስለተጠቀሱት መዋች ገ/ብሔር ኪዳኑ አገዳደል ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ::

⇒ ምስክሩ:- በእውነት የሚመሰክሩ ስለ መሆናቸው ቃለመሃላ ከፈፀሙ በኃላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

ዳኛ/ ኃይም/:- ስምዎ ማን ነው

17ኛ ምስክር:- መ/ር ለማ ሃይለ

ዳኛ/ ኃይም/:- እድሜ

17ኛ ምስክር:- 46

ዳኛ/ ኃይም/:- አድራሻ?

17ኛ ምስክር:- አህፈሮም ወረዳ እንትጮ ከተማ የቤት ቁጥር የለውም

ዳኛ/ ኃይም :- ስራ?

17ኛ ምስክር:- መምህር

ዳኛ/ ኃይም/:- የመጡበት ጉዳይ ለምንድ ነው?

17ኛ ምስክር:- ለምስክርነት

ዳኛ/ ኃይም/:- ማንን በተመለከተ?

17ኛ ምስክር:- መ/ር ሰለሞን እና መ/ር ብርሃኔ

ዳኛሐ ኃይም/:- ያውቋቸዋል?

17ኛ ምስክር:- ምናልባት እሞክራለሁ አውቃቻቸዋለሁ

ዳኛ/ ኃይም/:- ማሳየት ይችላሉ?

17ኛ ምስክር:- እሞክራለሁ

ዳኛ/ ኃይም/:- ተከሳሾች ተነሱ እንዴ

⇒ አሳዩት የተባሉትን ተከሳሾች በትክክል ያሳዩ መሆናቸው ፍርድ ቤቱ አረጋግጠ ዋል::

ዳኛ/ኃይም/:- ከተከሳሾቹ ጋር ዝምድና ወይ ጥላቻ አላችሁ?

17ኛ ምስክር:- የለኝም

ዳኛ/ ኃይም/:- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ

ልዩ ዓ/ ህግ:- መ/ር ለማ ምን ጉዳይ ሊመሰክሩ እንደመጡ በአጭሩ ቢገልፁልኝ

17ኛ ምስክር:- በ1972 ዓ/ም መስከረም 3 ከምሽቱ በ3:00 ሰዓት አከባቢ ማለት ነው ከዛ በፊት ግን እኔ ጥበቃ ጓድ ስለነበርኩ እዚያ አስተዳደር አከባቢ ነበርኩ እና ለምሽቱ በ3:00 ሰዓት ያው የመጡት የአስር አለቃ አባይ፣ መ/ር ብርሃን ፀጋይ፣ መ/ር ሰለሞን አሰፋ፣ የማነ ተክሊት በ3:00 ሰዓት መጥተው እስ

298

አለቃ ሜካም በ3:00 ሰዓት መጥተው ወደ መስርያቤቱ ገቡ ከዛ በኋላ ትንሽ ቆይተው አስር አለቃ ሜካ እና የማን ተክሌት የእስረኛው ያለበት ገ/ብሔር ኪዳኑ ያለበትን አውጥተው ወስደው ውስጥ አስቀመጡት ትንሽ ከቆየ በግምት 4:00 ሰዓት አከባቢ ያው ሰውየው መጮህ ጀመረ እና አንዳንድ ቃላቶች ወንድምህ አለ ወንድምህ አድረዋል ነው የሚባለው የነበረ እና ሰውየው ኧ... ይላል አፉ ስለታሰረ እና እሺ እሺ ይላል ከዚያ በኋላ ደግሞ አላደረም ነው የሚለው:: ደብደባው ቀጠለበት ልክ በግምት 7:00 ሰዓት የሚሆን አስር አለቃ ሜካ እና የማን ተክሌት ያው ሰውየው አቀበሉን እኔና ታደሰ ሁኑን ደግሞ ሰውየው እሚተኛበት እስር ቤት አስገባነው በ8:00 ሰዓት አከባቢ እዚያ እስርቤት ውስጥ የነበሩ ሰዎች ስኢድ ይህዳግ የሚባለው አንኳኩቶ ሰውየው ሙተዋል ብለው ነገሩን ከዛ በኋላ ሜካም ያ አስር አለቃ አባይም ሰማ ከዚያ በኋላ በ11:00 ሰዓት አከባቢ አስር አለቃ አባይ ያስውየው በረሃ ቀበሩት ብሎ ለህዝባዊ ሰራዊት አዘዛቸው ሲነጋ እኔ የጥዋት ትምህርቴ የጥዋት ስለነበር ተነስቼ ሄድኩኝ::

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መጀመርያ ሶስት ሰዓት ላይ እነሱ መጡ ብለው አምስት ሰዎቹን ዘርዝረዋቸው 3:00 ሰዓት ሲሉ የየትኛው 3:00 ሰዓት ነው?

17ኛ ምስክር፡- ከምሽቱ 3:00 ሰዓት

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት ነው መጀመርያ እነሱ የገቡት?

17ኛ ምስክር፡- አስተዳደሩ አከባቢ አስተዳደሩ መስሪያ ቤት

ልዩ ዓ/ህግ፡- አስተዳደሩ ማን ነበሩ በወቅቱ?

17ኛ ምስክር፡- አስር አለቃ አባይ

ልዩ ዓ/ህግ፡- አባይ ማን?

17ኛ ምስክር፡- ገ/ሂወት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛ እስረኛውን የጠቀስዋቸው ሁለት ሰዎች ከእስርቤቱ ይዘውት ገቡ ብለዋል ወዴት ነው ያስገቡት?

17ኛ ምስክር፡- ወደ መስሪያቤት የነበሩበት እነሱ የገቡበት መጀመርያ የገቡበት አስር አለቃ ሜካ እና የማን ተክሌት ይዘው ወደ ውስጥ ገቡ:: እነሱ ያሉበት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛ በኋላስ በሩ እንዴት ሆነ እናንተ እንዴት ነበር የምትከታከሉት የምታደምጡት ይሄንን እስቲ እየገለፁት ይሂዱ

17ኛ ምስክር፡- በኋላ ሰውየው ከስገቡት በሬት ቤቱ ዘጉት እና ትንሽ ቆይተው በ4:00 ሰዓት ሰውየው መጮህ ጀመረ እና እኔ ታደሰ እቶ አስገዶም ብዙዎች ነበርን

ፍትሕ ... ጽሕፈት ቤት

ተጠግተን እና ሰውየው ይጮህ ነበር ከዝያ በኋላ ይጮሃል ይደበድቡታል ይጮሃል::

ልዩ ዓ/ህግ:- ምንድ ነው በድብደባው መሃከል ይጠየቅ የነበረው ጥያቄ?

17ኛ ምስክር:- ወንድምህ ባዓመ ኪዳኑ አድረዋል ነው የሚባል የነበረ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ባዓመ ኪዳን ማለት ምንድ ነው በወቅቱ?

17ኛ ምስክር:- ወያኔ የነበረ በወቅቱ/ ያን ጊዜ/ የህ.ወ.ሓ.ት ምልሻ ነበር ማለት ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- እስቲ ዘርዘር ያድርጉት ምልልሱን መዋቹስ ምን ይልነበር?

17ኛ ምስክር:- መዋች ሲደበድቡት አደረዋል ነው የሚሉት እሱ ግን አላደረም ከእኔ ጋር ማለቱ ነው ጠላቱ ስለሆነ ከእኔ ጋር አላደረም ይላል ከዛ በኋላ ደግሞ ያስሩታል:: አድረዋል እዛ አላደረም ነው የነበረ ጭቅጭቁ እኔ የሰማሁት እስዋ ነኝ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ከዛ ሲገባ የመዋቹ ጤንነት እንዴት ነበረ? ስትቀበሉስ ጤንነቱ በምን መልኩ ነበረ?

17ኛ ምስክር:- ሲገባ ሰውየው ጸህና ነበር አጅበውት ነው የገቡት ራሱ በእግሩ ነው የሄደው ሲወጣ ግን ያው ብሎቴ መታኝኝ አስር አለቃ ሜኒ እያለ ሜኒ ሲያቀብለን እየተንገዳገደ ሲወድቅ ሲል እኔን ታደሰ ደግፈን ነው ያስገባነው ሲመጣ እየተንገዳገደ ነው የመጣው ሲሄድ ግን ደህና ሰው ነበር ማለት ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ምን ስለሆነ ነው ሜኒ ይቀበር የተባለው?

17ኛ ምስክር:- ወያኔ ስለሆነ ነው የወያኔ ወይም ደግሞ የህ.ወ.ሓ.ት የሆነ ያን ጊዜ በረሃ ነው የሚቀበረው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- የጠቀሱዋቸውን ተከሳሾች የስራ ድርሻ ይገልፁልኛል?

17ኛ ምስክር:- አስር አለቃ ሜኒ የፖሊስ አዛዥ ነበር:: አባይ ደግሞ ወረዳ አስተዳዳሪ ነው መ/ር ሰለሞን ደግሞ

ልዩ ዓ/ህግ:- የአባት ስማቸውም አብረው አየደገሙ

17ኛ ምስክር:- አባይ ገ/ሂወት ይባላል ያኛው ደግሞ አስር አለቃ ሜኒ አለማዩ መ/ር ሰለሞን አሰፋም መምህር ነው የቀበሌ ተመራጭ ነበር መ/ር ብርሃኑ ፀጋዬ ደግሞ አስተማሪ ነበር የማን ተክሊት ተማሪ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም/:- የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ ከተከሳካይ ጠበቃ ጋር በመመካከር ማቅረብ ይቻላል::

የ7ኛ ተከሳሻ ተ/ጠበቃ ነኝ በኛ በኩል የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ የለም

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሃብቶም ግርማይ/:- በኛ በኩልም የሚቀርብ ጥያቄ የለም

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ኃይም/:- መ/ር ለማ እነዛ የተጠቀሱት ሰዎች አስር አለቃ ጫላ አባይ ገ/ሂወት፣ መ/ር ብርሃን፣ የማነ ተክሊት እና የተባለው ሰውየ በተመለከተ ምን ያደርጉ ነበረ? የሚታወቅ ነገር አለወይ

17ኛ ምስክር:- ጥያቄው

ዳኛ/ ኃይም/:- ሁለቱም እኔ መ/ር ሰለሞን አሳይተሽናል ለችሎቱ ቅድም እንደገና ደግሞ ሌሎችንም የጠረሃቸው ሰዎች አሉ አሁን በምትመሰክረው ጉዳይ ላይ በተመለከተ የእያንዳንዱ ድርሻ ምን እንደነበረ በግልፅ እንድታስቀምጥ ትችላለህ ወይ? ነው ጥያቄው

17ኛ ምስክር:- መጀመርያ ይሰሩት የነበረ ማለት ነው እንትሮ እያሉ ይሰሩት የነበረ እኔ ብርሃን ፀጋይ ነበር ብየዋለሁ

ዳኛ/ ኃይም/:- እና ምን አደረገ በገዘኛው ጉዳይ?

17ኛ ምስክር:- ማታ መጥተው ገቡ ነው እንጂ እኔ እኮ በዚህ ውስጥ አላውቀውም ማታ በ3:00 ሰዓት ገቡ ሰውየው ሲደበድብ ነበር ማን ደበደበው አለቀውም እውስጥ ስለነበሩ።

ዳኛ/ ኃይም/:- ሌሎቹስ

17ኛ ምስክር:- ሁሉም ውስጥ ስለነበሩ ነው ከዚያ በኋላ ጫላ እና የማነ ተክሊት ነው ያቀበሉን እንጂ ማን እንደመታው ውስጥ እኛ አናቀውም ነበር ዝግ ስለነበር ቤቱ

ዳኛ/ ኃይም:- ማን ነበር ያ የተደበደበው ሰውየ?

17ኛ ምስክር:- ገ/ብሄር ኪዳኑ የሚባል ነው

ዳኛ/ ኃይም/:- ምንነበር ስራው?

17ኛ ምስክር:- ገበሬ

ዳኛ/ኃይም/:- ገበሬ ነው? ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዛጋ ይጠብቁ

ልዩ ዓ/ ህግ:- 18ኛ ምስክር አቶ አስገዶም ምህረት ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ 17ኛ ምስክር በመሰከረበት ጉዳይ ላይ ስለሆነ በዚህ ጭብጥ መሰረት ቀረበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል።

ዳኛ/ ኃይም/:- ማነው ስምዎ?

ተርጓሚ:- ስሞም መን ይበሃል?

18ኛ ምስክር፡- አስገዶም ምህረት

ዳኛ/ ኃይም/፡- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኻም?

18ኛ ምስክር፡- 77

ዳኛ/ ኃይም/፡- አድራሻ

18ኛ ምስክር፡- ወረዳ አሕፈሮም እንትጮ ቀበሌ 02 የቤት ቁ የለውም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስረሖም?

18ኛ ምስክር፡- ገበሬ

ተርጓሚ፡- ገበሬ

ዳኛ/ ኃይም/፡- በምን ጉዳይ ነው ወደዚህ የመጡት?

ተርጓሚ፡- ብምንታይ ጉዳይ ኢኹም ናብዚ መፂእኹም?

18ኛ ምስክር፡- ምስክር ተፀዊዕኹም ኢሎና ተአዚዝና

ተርጓሚ፡- ምስክርነት ተጠርታችሃል ተብለን ታዘን።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማንን በተመለከተ?

ተርጓሚ፡- መን ብዝምልከት ኢኹም መፂእኹም?

18ኛ ምስክር፡- ብዝምልከት ፍርድ ቤት ፀዊዕኩም ማእኸላይ ዞባ ኢሎም አዩም ልሰደዱና።

ተርጓሚ፡- ያው ፍርድ ቤት ጠርቶዋቹሃል ተብለን ነው ወደ ማእከላዊ ዞን የመጣነው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አቶ አስገዶም ስለማን ጉዳይ ሊመሰክሩ ነው የመጡት?

ተርጓሚ፡- ስለ ናይ መን ጉዳይ ኢኹም ክትምስክሩ መፂእኹም?

18ኛ ምስክር፡- ብዛዕባ ናይ አስር አለቃ አባይ ጉዳይ መስኪርና ንይርና ንይርና ቅድሚ ሓዚ ብኡ አውን ተፀዊዕና መፂእና

ተርጓሚ፡- ብአስር አለቃ አባይ ገ/ሂወት ካሁን በፊትም መስክረን ነበር በዛ ጉዳይ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የመዋቹ ስም ማን ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ መዊቱ መን ዝበሃል እዩ?

18ኛ ምስክር፡- ገ/ብሄር ኪዳኑ

ተርጓሚ፡- ገ/ብሄር ኪዳኑ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መቼ ነው የሞተው?

ተርጓሚ፡- መዓዝ እዩ ሞይቱ?

18ኛ ምስክር፡- በ72 መስከረም2

302

ተርጓሚ፡- መስከረም 2/1972 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እንዴት ነው የሞተው እስቲ ዝርዝሩን ይግለፁ

ተርጓሚ፡- ብኸመይ እዩ ሞይቱ እስቲ ዝርዝር አቢልኩም ግለፁ

18ኛ ምስክር፡- አቶ ገ/ብሄር ዝሞትዎ ነገር መስከረም 2 አብአውዲሉ ህጊ ንምክባር አብሉ ውዒሉ ክኸይድ ተፀዊዑ ተመሊሱ ተአሲሩ ሓዲሩ ናብ 3ተ መዓልቲ ለዕብሕ

ተርጓሚ፡- መስከረም 2 ቀን ህግ ለማስከበር እዛ ውሎ ከዛ ወደ አገሩ ሲሄድ ተጠርቶ ተመልስ ወደ ሶስት አጥብያ ነው የገባው

18ኛ ምስክር፡- ምሸት 3ተ መስከረም ግን አብኡ አንሕና ዘብዐኛታት ነይርና አብኡ አጠቓላይ ተፀዊዐ አብኡ ምርመራ ክፍለ ተፀዊያም ካብ ኡሱር ተፀዊዑ አብኡ ትምርምር ሓዲሩ።

ተርጓሚ፡- መስከረም 3 ቀን ግን እኛ ዘቦች ነበርን እዛው ሌሊት ተጠርቶ ወደ ምርመራ ክፍል ገብቶ ሲመረመር አደረ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የተመረመረበት ቢሮ የማን ቢሮ ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ልምርመረሉ ልነበረ ቢሮ ወይ ቤት ፅሕፈት ናይ መን እዩ ነይሩ ናይመን ገዛ?

18ኛ ምስክር፡- ናይ አስር አለቃ አባይ ገ/ሂወት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እዛ የነበሩት እነማን ናቸው ከሱ በፊት ቀድመው የገቡ?

ተርጓሚ፡- አብኡ አፍቲ ክፍሊ እሱ ቅድም ኢሎም አትዮም ልነበሩ ልልመን ነይሮምን

18ኛ ምስክር፡- ቅድም ኢሎም አትዮም ልነበሩ አስር አለቃ ሜጓ መ/ር ሰለሞን፣ መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ ገ/ፃድቃን ስም አበኦም አይፈልጠምን ስም አበኦም እዚ ነይሮም

ተርጓሚ፡- ያው የጠርዋቸው ስም ሰዎች እነሱ ነበሩ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አስር አለቃ አባይ ያሉትስ የት ነበሩ

ተርጓሚ፡- አስር አለቃ አባይኸ አባይ ነይሮም?

18ኛ ምስክር፡- አብኡ አፍቲ ውሽጢ ሓደ ክፍሊ እዩ።

ተርጓሚ፡- እዛው እዛው ክፍል ውስጥ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የማነስ ያሉትስ የት ነበሩ

ተርጓሚ፡- የማነ ልበልዎኸ አበይ ነይሩ?

18ኛ ምስክር፡- አብኡ አብውሽጢ ምስአቶም እዩ ብሓደ

ተርጓሚ፡- እዛው አብሬዋቸው ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀድሞ የገባው ከእስረኛው እና ከእነሱ ማነው?

303

ተርጓሚ፡- ቅድሚ እቲ እስረኛ ምእታው እሳቶም ድዮም ቀዲሞም አትዮም ወይስ እቲ እስረኛ እዩ ቀዲምዎም አትዩ?

18ኛ ምስክር፡- እሳቶም ቀዲሞም አሲሮም ድሕር እምዕእዎ ተብሂሎም

ተርጓሚ፡- አይ ናብቲ ክፍሊ ድአ ዝአተየ ቐዲሙ መን እዩ እቲ እስረኛ ድዩ ወይስ እሳቶም እቶም ልተፀውዓ ሰባት?

18ኛ ምስክር፡- እቶም ልተፀውዑ ሰባት አትዮም ፀኒሖም ተፀዊዑ ካፍቲ እስር ቤት መፂኡ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው የጠቀስኳቸው ሰዎች እነሱ ናቸው ቀደመው የገቡት ከዛ ነው ተጠ ርቶ የመጣው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማነው ያመጣው?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ ሒዝዎ መፂኡ?

18ኛ ምስክር፡- ሜካና የማነ ሒዝምዎ መፂኦም

ተርጓሚ፡- ሜካና የማነ ናቸው ይዘውት የመጡ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ በሩ ምን ሆነ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ'ኸ እቲ በሪ እንታይ ኾይኑ?

18ኛ ምስክር፡- ተፀዊያም ምስአተው ናብኡ ንሱ በቓ ሓውኻ ጠዓመ ኪዳኑ ተሐድር አለኻ ሓቂ ዕወ ኢሎም ምድብዳብ ጀሚሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ከዛ ያው ተጠርቶ እንደገባ ወንድምህ ጠዓመ ኪዳኑ አሳድረሃል ብለው መደብደብ ጀመሩ፡፡

18ኛ ምስክር፡- አነ የሕደርኹን ምንም ስምምዕ የብለይን ሓወይ ይኹን እንበር አየሕደርኩን ንሓወይ አይ አሕደርኻ ኢኻ ሓቂ ተናገርኡሉ በቓ ድብደባ ጀመሮም፡፡

ተርጓሚ፡- እሱም አላሳደርኩም ከውንድሜ ጋር ምንም ስምምነት የለንም ሳሳድረው አልችልም አላሳደርኩትም ሲላቸው ያው ሲደበድቡት አደሩ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ ምን ሆነ?

ተርጓሚ፡- ድሕሩኡ'ኸ እንታይ ኾይኑ?

18ኛ ምስክር፡- እንታይ ገይረ እየ አነ ዘየሕደርኩ አይትቐትሉኒ ግደፉ ባይዛኻትኹም አሕዋተይ ክብል ጀመረ ንሱ፡፡

ተርጓሚ፡- እኔ አላሳደርኩም አትግደሉኝ አባካችሁ ወንድሞቼ ሲል አደረ

18ኛ ምስክር፡- ድሕር ፀኒሑ አብ ሰማዒተይ አብዘይኸውንዶ ወቐዕካኒ እንግዲህ ብድሕረይ እንጀራ ብላዕ አብዘይውቃዕዶ ወቒዕኹም ቀቲልኹማኒ ኢሉ በቓ ብድሕርቲ አውዒአም ሂቦምና ናፍቲ ደጋእፍ፡፡

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ:- በማይሆን ቦታ ላይ መታኸኝ ከኋ ኋላ እንጀራ ይውጣላችሁ ብሎ ሲናገር ነበረ። ከዛ ግን አውጥተው እኛ ጋር ላኩት።

ልዩ ዓ/ህግ ማን ነው አውጥቶ የሰጣችሁ

ተርጓሚ:- መንዩ አውፂኡ ሳበኹም አምፂኦም?

18ኛ ምስክር:- የማነ እና መ/ር ብርሃን፣ሜካ ኸይኖም ደጊፎም ላፍቲ ደግሓፍ አውፂኦም አቐቢሎምና።

ተርጓሚ:- የማነና መ/ር ብርሃን እና ሜካ ናቸው ወደ እኛ በርሓፍ አምጥተው የሰጡን

ልዩ ዓ/ ህግ:- እናንተስ ወዴት አደረሳችሁት?

ተርጓሚ:- እስከትኹም ናበይ አብፂሕኹምዎ?

18ኛ ምስክር:- ቀረባ እዩ ናፍቲ ተአሲርዎ ዝነበረ ጳጊፍና ናብኡ ወሲድና ቁርብ ፅንሕ ምሰበለ ኣብ 8:00 ሰዓት ኣከባቢ ስዒድ ይሕደጎ ዝበሃል እሱረኛ ነይሩ አስላማይ ወየ ሰብአይ ሞይቱ ኢሉ ገጊሩና በቃ ኸጣደ ኸደነይ

ተርጓሚ:- ከዛ ታስሮበት የነበረ ቅርብ ስለነበር ተሸክመን ወደዛ አደረስነው ከዛ ግን እንደገባ ሰዒድ የሚባል የነበረ እስረኛ የገባው ሰውየ ሂወቱ አልፈዋል ብሎ ነገረን።

ልዩ ዓ/ህግ:- መጀመርያ መዋቹ ወደ መደብደብያው ወደ አስር አለቃ አባይ ቢሮ ሲያስገቡት ጤንነቱ እንዴት ነበር? በኋላስ ለእናንተ ሲያስረክብዋችሁ ጤንነቱ እንዴት ነበር ልይነቱ ይንገሩን

ተርጓሚ:- እቲ ዝሞተ ወዲ ቅድሚ ናብ ምርመራ ምእታው ጥዒንኡ ከመይ ነይሩ ደሓርኸ ተመርሚሩ ምስተመለሰ ሳባኻትኹም ከርካብ ተሎ ከመይ ነይሩ ጥዒንኡ

18ኛ ምስክር:- መጀመርያ ነገር እማ ከመይ ከምዝከነ ጥዒንኡ ሙሉእ ብሙሉእ እዩ ነይሩ እንትወፅእ ተሎ ግን ተደጊፉ ጳኣ እዩ እንምበር ምቑም ስኢኑ በቃ ናፍታ እስርቤት ቀረባ እዩ ስንደልደል ናበለ ናብኡ ወሲድናዩ እንበር ብጥዒንኡ አትዩ።

ተርጓሚ:- ገና ሲገባ ያው ጤነኛ ነበረ ራሱ ነበር ቁሞ የገባው ሲመለስ ግን መሄድ ሁላእቅቶት ተደግፎ ነው የተመለሰው።

ልዩ ዓ/ህግ:- ማን ማን ዱላ እንዳሰረፈበት ላይተዋል?

ተርጓሚ:- እቲ ክምርመር ተሎ መን በትሪ ከምለውዐለሉ መን ስምልገሬፎ ፈሊኹም ትስፈልጡዶ?

18ኛ ምስክር:- መን ከምዝገረፎ እንተይኮነ እንሕና ተዓፅዩ እዩ እቲ ገዛ ተዓፅዩ ብደገ አፍቲ ደጋአፍ ኢና ዝነበርና ብድምፂ ግን ሓንቲ ጥይት ለይትልእኸለይ አባይ

305

መንስራ እንታይ ገበርኩ እንትበል ተዘይኸይኑ ደብደባ ድአ ተዓዕዩ እንደዩ እነሆ አባይ ኮይና ርኢናዩ።

ተርጓሚ ፦ ያው ገብቶ ሲደበድብ በሩ ዝግ ስለነበር እኛ ማየት አልቻልንም ግን ሲገረፍ አባይ ምን አለ አንድ ጥይት ብታረጠልኝ እያለ ሲናገር እንደነበረ ግን ሰምቻለሁ።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ እሺ በንጋታው የመዋቹ ሬሳ ምን ሆነ?

ተርጓሚ፦ ብዕባሒትኡኸ ናይቲ መዋቲ ሬሳ እንታይ ኾይኑ?

18ኛ ምስክር፦ ብዕባሒትኡ ምስሞተ እማ ኸዳኒይ አውጺእክ ጸን አይነበሮን ክዱን ክንቀብሮ ንቤተክርስተያን ምስኸድና ቤተክርስትያን ክንቐብሮ እንተበልና ወዓሊ ቤተክርስትያን ቅበርዎ እንበይ ት.ሓ.ሕ.ት ዶ ቤተክርስትያን ይቕበር አዩ ኡሉና በቲ ወዓሊ በሪ ቀቢርናዩ።

ተርጓሚ፦ ከዛ ያው የኒልብስ አውጥቼ ነበር ያለበስኩት ልንቀብረው ብለን ስንጠይቅ ምን ት.ሓ.ህ.ት መቀበር ያስፈልገዋል ወይ ውጭ ቅበሩት ብሎ በቤተክርስትያን ወጪ ቀበርነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ማነው ይሄን ያላችሁ?

ተርጓሚ፦ መን'ዩ ከምዚ ኢሉ ልተናገረኩም?

18ኛ ምስክር፦ አስር አለቃ አባይ

ተርጓሚ፦ አስር አለቃ አባይ

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም/፦ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ መጠየቅ ይቻላል።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ንጉስ ሓጎስ/፦ አቶ አስገዶም ከመዋቹ ጋር ዝምድና አልዎት?

ተርጓሚ፦ አቶ አስገዶም ምስቲ መዋቲ ዝምድና አለኩምዶ?

18ኛ ምስክር፦ ጋብቻ እዩ ዓዕመ ስጋ የብልናን።

ተርጓሚ ፦ ጋብቻ ነው እንጂ የደም ትስስር የለንም።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ የምስክርነት ቃል ሲሰጡ መዋቹን እነብርሃነ ፀጋይ አቀበሉን ብለዋል እና በዛን ጊዜ እንዴት ነው ሌሊት ነው ቀን ነው የነበረ?

ተርጓሚ፦ እቲ መዊቲ ተመርሚሩ ምስተመለሰ እሲ መ/ር ብርሃነ አቐቢሉምና ኢልኹም ከቐብልኹም ተለው ለይቲ ድዩ ነይሩ ወይስ ቀትሪ?

18ኛ ምስክር፦ ለይቲ ካብ 7:00 ሰዓት አከባቢ ይኸውን።

ተርጓሚ፦ ሌሊት ነው 7:00 ሰዓት አከባቢ ይሆናል።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ እንግዲህ ሌሊት ከሆነ እንዴት ብርሃነ ፀጋይ እዛ መኖሩ እና አለመኖሩ ሌሊት እንዴት ለማወቅ ቻሉ?

306

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ፡- እሞ ለይቲ እንተኸይኑ እሲ መ/ር ብርሃነ እልእሳቶም ምኺኖም ኣብዚ ከባቢ ምንበሩ ብኸመይ ኢኹም ክትፈልይዎም ኸኢልኹም?

18ኛ ምስክር፡- ኣፍቲ ጠቅላይ ግዛ እቲ ኣብኡ ኣብኡ እዩም ልሓድሩታ ኣብኡ ልምኢታዎም ፈሊጥና እንተቀብሉ እውን ቀረባ እዩ ኣብ ደገእና ስለዘቐባሉና ብዓይንና ርኢናዮም። ኣፍቲ ደጋእና ኣፍቲ ወፃኢ ኣቐቢሎምና።

ተርጓሚ፡- ያው ማደሪያቸው እሚገቡበት የነበረ ዋናው በር በዛው ስለነበረ እናውቃለን ይዘውት ሲመጡ ደግሞ ውጥተን ነው የተቀበልናቸው እና በደንብ ነው የለየሁዋቸው

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በዛን ጊዜ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ምን ዓይነት ልብስ ለብሰው ነበር?

ተርጓሚ፡- ኣፍቲ እዋን ንሱ መ/ር ብርሃነ እንታይ ዓይነት ኽዳን ተኸዲኖም ነይሮም?

18ኛ ምስክር፡- ክዳኑ ናይ ወታደር ክዳን እንበር ከመይ ገይሩ ናይ ክዳን 23 ዓመት ዝገበረ ኽዳን እንታይ ክነስተብህሎ ርኢና ኽዳን ድኣ

ተርጓሚ፡- ያው የወታደር ልብስ ነው ከ23 ዓመት በፊት እንዴት አርገን ልብስ መለየት እንችላለን።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ወታደር ነበሩ እንዴ?

ተርጓሚ፡- ወታደር ድዩም ነይሮም?

18ኛ ምስክር፡- መ/ር እዛ

ተርጓሚ፡- አስተማሪ ናቸው።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ታድያ እንዴት የወታደር ልብስ ለብሰው ነበር የሚሉት?

ተርጓሚ፡- እሞ ኸመይ ድኣ ናይ ወታደር ኽዳን ተኸዲኖም ነይሮም ኢሎም።

18ኛ ምስክር፡- እቲ ኽዳኑ ናይ ስቢል ኽዳን ክዳኑስ ከመይ ገይረ ክለልዩ ይኽእል አየስተውስሎን እየ ሓደ ቐያር ሓደ ቐያር ስለ ዝኸዳን መ/ር እዩ ዝንበረ ዘይኸበ እውን ሓዲሩ አይፈልጥን ኣብኡ እንታይ ከምዃኑ አይፈልጥን እነ

ተርጓሚ፡- ያው ልብስ ይቀያይር ስለነበር እንዴት ለውቀው እችላለሁ ደግሞ የዛን ቀን ብቻ ስለደረ እንዴት ልለየው እችላለሁ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በዛን ጊዜ ማደር እዛ አያድሩም ነበረ መኝታ እዛ የሚለውን አሁን ሲመሰክሩ ቃል ሰጥተዋል ለምን እዛ ያድሩ ነበር አስተማሪ ከሆኑ እዛ ለምን ያድሩ ነበር እዛ ለምን ያድሩ ነበር?

ተርጓሚ፡- ያው ኣቶ ብርሃነ ኣብኡ የሓድሩ ነይሮም ኢልኹም ሐዝስ መ/ር እና ሃለዩ ሲ ብኸመይ እዩም ኣብኡ ይሓድሩ ነይሮም?

18ኛ ምስክር፡- እቲ ሽዓ ግን መጺኡ ኣብኡ ሓዲሩ እንበር መ/ር እዩ ንሱ ኣብኡ ክሓድር ኣይነበረን እወ ንሳቶም ግን ተኣኪቦም ኣብኡ እዮም ዝሓደሩ።

ተርጓሚ፡- ያው አስተማሪ ነው የዛን ቀን ብቻ ነው ያደረው ሌሎቹ ግን እዛው ያድሩ ነበር።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ጥያቄውን ጨርሳናል

ዳኛ/ ኃይም፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ ይቀጥል እና ከዛ በኋላ ወደ ድጋሚ ጥያቄ እንገባለን ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ ከሌላ የለም ማለት ይቻላል

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሃብቶም ግርማይ/፡- ባና በኩል የሚቀርብ ጥያቄ የለንም

ዳኛ/ ኃይም/፡- በልዩ ዓ/ ህግ የሚቀርብ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የለኝም

ዳኛ/ ኃይም፡- ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዚጋ ይጠብቀ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 19ኛ ምስክር አቶ ታደሰ ፍስሃ ይባላሉ። የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን 17ኛ እና 18ኛ ምስክር በመሰክሩበት ጉዳይ ላይ ስለሚሆን በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- መሃላ ይፈፅሙ መጀመርያ

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስምዎ ማነው?

ተርጓሚ፡- ስምዎ መን'ዩ?

19ኛ ምስክር፡- ታደሰ ፍስሃ

ዳኛ/ ኃይም/፡- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኣም?

19ኛ ምስክር፡- 62

ዳኛ/ ኃይም፡- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሽኣም?

19ኛ ምስክር፡- እንትጮ ከተማ ቀበሌ 01 የቤት ቁጥር የለውም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስረሖም?

19ኛ ምስክር፡- ሓረስታይ'የ

ተርጓሚ፡- ገበሬ

ዳኛ/ ኃይም/፡- በምን ጉዳይ ነው ወደዚህ የመጡት?

ተርጓሚ፡- ብምንታይ ጉዳይ ኢኹም ናብዚ መጺእኹም?

19ኛ ምስክር፡- ብምስክር ይመስለኒ

ተርጓሚ፡- በምስክርነት ይመስለኛል

ዳኛ/ ኃይም/፡- ይመስለኛል ነው ወይስ?

ተርጓሚ፡- ይመስለኒ ድዩ?

19ኛ ምስክር፡- ልምስክር እየመጺአ

ተርጓሚ፡- ለምስክርነት ነው የመጣሁት፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- በማን ጉዳይ ላይ?

ተርጓሚ፡- ብናይ መን ጉዳይ'ዩ?

19ኛ ምስክር፡- ብናይ አይተ ገ/ብሄር ኪደኑ

ተረጓሚ፡- በአቶ ገ/ብሄር ኪደኑ

ዳኛ/ ኃይም/፡- ምንድ ነው ተከሳሽ እሱ ወይስ

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ብሄር ተኸሳሲ ድዩ ዋላ እንታይ እዩ?

19ኛ ምስክር፡- ዝተወቐዐ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- የተመታ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ተከሳሽስ ማነው?

ተርጓሚ፡- ተከሳሲ'ኸ መን'ዩ?

19ኛ ምስክር፡- ተኸሳሲ እኒ አስር አለቃ አባይ'ዩም

ተርጓሚ ፡- እነ አስር አለቃ አባይ ናቸው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ልዩ ዓ/ ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አቶ ታደሰ አቶ ገ/ብሄር ኪደኑ መቸ ነው የተመቱት?

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ብሄር ኪደኑ መዓዝ'ዩም ተወቒዖም

19ኛ ምስክር፡- መስከረም 2/72 ዓ/ም

ተርጓሚ፡- መስከረም 2/1972 ዓ/ም

19ኛ ምስክር፡- ልተድሓዛሉ'ዩ

ተርጓሚ፡- የተያዘበት ነው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የት ታስሩ ተይዘው?

ተርጓሚ ተደሒዘም'ኸ አባይ ተአሲሮም?

19ኛ ምስክር፡- አብ ካምቢ

ተርጓሚ፡- በካምፕ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የት አገር የሚገኝ ነው?

ተርጓሚ፡- አበየናይ ዓዲ ዝግኑ እዩ እቲ ካምፒ

19ኛ ምስክር፡- እንትቶ

309

ተርጓሚ፡- እንትሮ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መቼ ነው ታድያ የተመቱት?

ተርጓሚ፡- መዓዝ እዩም እሞ ድአ ተወቒዖም?

19ኛ ምስክር፡- 3ተ መዓልቲ

ተርጓሚ፡- 3 ቀን

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወሩስ? ዓ/ምህረቱስ?

ተርጓሚ፡- ወርሑይ ዓ/ምህረቱይ'ኸ?

19ኛ ምስክር፡- መስከረም 3/73 ዓ/ም

ተርጓሚ፡- መስከረም 3/1972 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እስቲ እንዴት እንደተመቱ ይዘርዝሩት

ተርጓሚ፡- እስቲ ከመይ ከምልተወቕዑ ዝርዝር እስቲ የብልዎ፡፡

19ኛ ምስክር፡- ልተወቕዕዎ 2 መስከረም ብ72 ዓ/ም ክብረ በዓል ነይሩ እፍታ ዓዲ

ተርጓሚ፡- መስከረም 2/72 ዓ/ም የአገሪትዋ የክብረ በዓል ነበረ፡፡

19ኛ ምስክር፡- በዓል አኽቢሩ ንዓዱ እንትኸይድ መስሪያቤት ትፅዋዕ አለኻ ብህጊ ተባሂሉ ካብ መንገዲ ተመሊሱ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው በዓሉን አክብሮ ወደ አገሩ ሲሄድ በመስሪያቤት ትጠራለህ ተብሎ ተመልሶ መጣ፡፡

19ኛ ምስክር፡- ተአሲሩ ናብ ካንቢ ምስአተወ ናፍቲ አስተዳደር ፅ/ቤት አትዩ አብኡ እዩ ነይሩ እቲ እስር ቤት አብኡ ተአሲሩ ሐዲሩ ብዕባሒትኡ 3ተ መዓልቲ ምሽት ለይቲ ክምርመር ሓውኻ ጠዓመ አብ ገዛ አሕዲርካ ሰብ አውፊድካ ኢኻ ተባሂሉ ተጠይቑ ብምርመራ ሞይቱ

ተርጓሚ ያው በንጋታው ወደ አስተዳደሩ ወደ ነበረው ካምብ ታስረ በነጋታው 3 ቀን ለሊት ደግሞ ወንድምህን ወንበዴ አሳድረሃል ተብሎ ተደብድቦ ተገደለ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የተደበደበው የማን ቢሮ ውስጥ ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ልተደብደበሉ ክፍሊ ናይ መን ፅ/ቤት እዩ ነይሩ?

19ኛ ምስክር፡- ናይ አስተዳደር ናይ እስር አለቃ አባይ ፅ/ቤት እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- የአስተዳዳሪው የእስር አለቃ አባይ ፅ/ቤት ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እዚ የነበሩት ሰዎች እነማን ናቸው እሱ ሲደበድብ?

ተርጓሚ፡- እሱ ክድብድብ ተሎ ልነበሩ ሰባትኸ እልመን ነይሮም?

19ኛ ምስክር እፍታ ውሽጢ ደብደብቲ መጀመርያ ሰዓት 3:00 ናይትምሽት አስር አለቃ አባይን ሜካ አለማዩን መ/ር ብርሃኑ ዐጋይን፡- የማን ተኸሊትን አትዮም፡፡

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ከምሽቱ በ3:00 ሰዓት እነዚህ የጠሩዋቸው አራት ተከሳሾች ገቡ

19ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ዳርጋ 1:00 ሰዓት ይኸውን ፀኒሖም ኸኣ መ/ር ሰለሞንን፣ ገ/ፃድቃን ዝበሃል ካድረን ኣትዮም።

ተርጓሚ፡- ከዛ ከ1:00 ሰዓት በኋላ መ/ር ሰለሞን እና ገ/ፃድቃን የተባለ ካድሬ ገቡ።

19ኛ ምስክር፡- እዚኦም ሽዱሽቲኦም ምስኣተው ኣፍቲ ገዛ ኣቲ እሱር ካብቲ እስር ቤት ሜካ ኣለማዩን የማነ ተኸሊትን 2ተ ኽይኖም ኣምጺኦምዎም።

ተርጓሚ፡- እነዚህ ስድስት ሰዎች ከገቡ በኋላ የማነ ተክሊት እና ሜካ ይዘውት ገቡ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማንን?

ተርጓሚ፡- ልመን እዩም ሒዞምዎ ኸይዶም?

19ኛ ምስክር፡- ንገ/ብሔር ከፍታ ልተአሰሩሉ ናፍቲ ምርመራ ቤት ሒዞምዎ ኸይዶም።

ተርጓሚ፡- ከእስርቤት ወደ ምርመራ ቤት ለገ/ብሄር ነው ይዘውት የገቡ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የምርመራ ቤቱ ማለት ስድስቱ ያሉበት ማለትዎት ነው? ወደ ምርመራ ክፍል አስገቡ ሲባል እነ

19ኛ ምስክር፡- ከፍታ ልተመትርመረላ ገዛ ከፍቲ እንዳ እስርቤት ኣምጺኦም ኣእትዮምዎ

ተርጓሚ፡- ወደ ተመረመረበት ቦታ ከእስርቤቱ አምጥተው አስገቡት።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሱ እዛችስ መመርመርያዋ ቦታ ማለት እነመን ያሉበት?

ተርጓሚ፡- እታ መመርመሪት ቦታ እልመን ልነበርዋ እዩ?

19ኛ ምስክር፡- እስር ኣለቃ ኣባይ ሓደ፣ ሜካ ኣለማዩ ክልተ፣ የማነ ተክሊት ሰለስተ፣ ብርሃነ ፀጋይ ኣርባዕተ፣ ሰለሞን ኣሰፋ ሓሙሽተ፣ ገ/ፃድቃን ገብረ ሽድሽተ እዚኦም ሽዱሽቲኦም ተጣቒሊሎም ኣብኡ ምስኣተወ መፂኦ ኣተወ ኣብኡ።

ተርጓሚ፡- ያው የተጠርዋቸው ስድስት ሰዎች ስም ዝርዝር እነሱ እዛ ቤት ከገቡ በኋላ ነው ያንን ተጠርቶ መዋቹ እዛ ቤሮ ውስጥ የገባው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ ምን ቀጠለ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ እንታይ ቀፂሉ?

19ኛ ምስክር፡- ምርመራ

ተርጓሚ፡- ያው ምርመራ

19ኛ ምስክር፡- ሓውኻ ጠዓመ ወያናይ ኣብ ገዛኻ ኣሕዲርካ ሰባት ወሲድኻ ኢኻ ኢመን ኢሉ ተጠየቐ።

ተርጓሚ፡- ወንድምህን ጠዓመ ወያኔ ነበረ በዛን ሰዓት እና አሳድረሃል አሳድረህ ሰው ወስደሃል እና እመን ይሉት ነበር።

19ኛ ምስክር፡- ኣነ ኣየሕደርኩን ብስሩ ገዛይ ኣይኣቱን ብስሩ ፍቕሪ የብላንን ኣየሕደርኹን ኢሉ ከሓደ።

311

ተርጓሚ፡- አለሳደርኩም እንዳውም ከወንድሚ ጋር ምንም ፍቅር የለንም ስለዚህ አለሳደርኩም ብሎ ካደ።

19ኛ ምስክር፡- አይረአኹን በለ እመን ተባሂሉ ተደብደበ

ተርጓሚ፡- አላየሁም አለ እመን ተብሎ ተደበደበ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ ምን ሆነ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ እንታይ ኾይኑ?

19ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ እማ አዘርቡኒ በለ

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ አናግሩኝ አለ።

19ኛ ምስክር፡- አባይ አዛርበኒ ሓደ ጊዜ እንደ እኺ አዛርበኒ በሎ።

ተርጓሚ፡- አባይ አንድ ጊዜ እንኳን አናግረኝ ልናገርበት አለው?

129ኛ ምስክር፡- እሺ ይዛረብ በለ።

ተርጓሚ፡- እሺ እስቲ ተውት ይናገር አለ።

19ኛ ምስክር፡- አነ ከምቲ ሓሳብካ እዩ ሓሳባይ ክልተ ካብ ሞት ገርቐረዩ ቐልዑ አለዉኒ ተጸሪአ ምስ ደቂ ሓው አበይ ዓዲ ከቕምጥ ዓዲ ከትክል ድአ እዩ ክርክረይ እንበር ንጠዓመ ንዓ እናበልኩ ውሰደለይ ሰብ እናበልኩ ኢየወስድን አነን ንሱን እኺ ፍቕሪየብልናን ቅድሚ ምውያኑ ዕልኢ እና። እዚ ግን አነ ምግደፍ አይትገድፈንን 10 ዓመት ዕልኢ ዘለዎም ስለዝበሉኝ

ተርጓሚ፡- ያው ከውንድሚ ጋር ምንም ፍቅር የለኝም ስለዚህ አንተ 10 ዓመት ብትናገርም ምንም ነገር የለኝም እኔ ወደ አገር ቤት ሁለት ልጆች አሉኝ እነሱን ነበር ለማየት የሚሄደው እንጂ እሱ እቤቱ አድሮ ኢየውቅም ጥል ነው ያለን ብዩ ተናገርኩ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡-ከዛስ ምን ቀጠለ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ እንታይ ቀፂሉ?

19ኛ ምስክር፡- በልዎ ሕዚ እውን ይዋገእና አሉ በለ።

ተርጓሚ፡- በሉት አሁንም እየተዋጋን ነው አለ።

19ኛ ምስክር፡- ደብደብዎ አብ መንግሉ አብ መጨረሽኡ ብጣሚ ወቕዖ ንሱ ብጣሚ ገይሩ ምስወቐዖ ብጣሚ ገይርኻ አባይ ብጣሚ ገይርኻ ኢብዘይ ውቃዕ ወቒዕኻ ቀቲልኻኒ ዛዒዲ ትግፋሕኻ ኢሉ ዓዕ በለ ብድሕሪኡ።

ተርጓሚ፡- ከዛ በሉት ሲደበደብ በጣም በማይሆን ቦታ ላይ መታው መስለኝ እማይሆን ላይ መታኸኝ ነሁን በኋላ

19ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ሂወቱ አይሓለፈን ዘሎ ግን ምስተወቐዐ ሒወቱ እናተዛበዐ ምኻይድ ስአኑ

312

ልዕለዋይ ቤት ...

ተርጓሚ፡- ያው የዛኔ ሂወቱ አላለፈም ግን ከተመታ በኋላ ሂወቱ ተዛነፈ መረመድም አልቻለም።

19ኛ ምስክር፡- ክፍቲ ውሽጢ ክፍቲ ልምርመር ዘለው ብርሃኑ ፀጋይን ሜላ አለማዩን የማነን ከይኖም ሰለስቲኦም ናባና ናብ ደገ ተቐባልዎ ኢሎም ኣቐበሉና።

ተርጓሚ፡- ያው ከምርመራው ክፍል ብርሃኑ ፀጋይ የማነ እና ሜላ ተቀበሉት ብለው ወደኛ የነበርንበት አመጡት።

19ኛ ምስክር፡- ናፍቲ ነበርዎ እሱሩ ውሰድዎ በሉና።

ተርጓሚ፡- ወደ ነበረበት እስር ቤት ውሰዱት አሉን።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እናንተስ ምን አረጋችሁ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ እስለኸትኹምኸ እንታይ ገርርኹም?

19ኛ ምስክር ንሕና እኳ ጋእ ኢሰ ኣብየ ነይረ ዝዓበይ ሰብኣይ እስገደም ንዐር እንበር ኣብዚ ፒያሳይኣ ክወድቕ ኢሉ ሰለስቲኣና ኸይንና እና ካብ ብርሀና ፀጋይ ማእገር ሒዝዎ ተቐቢለ ኢየይ አስገደምውን ናይ የማነን ናይ ሜላን ክልቲኦም ተቐቢሎም ናፍቲ እንደ እሱር ወሲድናዮ

ተርጓሚ እኔ እንኳ አቅማምቸ ነበረ ግን አቶ አስገደም እንሂድ እንውሰደው አሉኝ እና ያው ተቀብለናቸው ከስስቱም ሰዎች ይዘነው ወደ ነበረበት እስር ቤቱ ይዘነው ገባን።

ልዩ ዓ/ ህግ፡-ከዛስ ምን ሆነ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ እንታይ ኾይኑ?

19ኛ ምስክር፡- ብድሕሩኡ ሓደ ሰዓት ይኸውን ምስፀኑሐ እቶም እስረትኣብ ውሽጢ ዘለው ሞይቱ ኣብዚ እንሂ ወዩ ሐዚ ዝመፀ ሰብኣይ ንዑ ረአይዎ ትኸበል ሂወት የብሉን ረአይዎ ሰዒድ ይሕደጎ ዝበሃል ኣፍቲ እስርቤት ነይሩ ልፀወዐና።

ተርጓሚ፡- ሰዒድ የተባለ አብሮት ታስሮ የነበረው ያመጣችሁት በውየ ምንም ትንፋስ የለውም ሂወትም የለውም ብሎ ጠራን ኑውሰዱት አለን።

19ኛ ምስክር፡- አባይ ውሽጢ ኾይኑ ባዕሉ ሀ ኢልዎ ምሰይኣስ ዝመርሓ ሰበይቲ ነይራ ንዓ እስቲ ረአዩ እሉ ሰደዳንታ ሰበይቲ አበይነሽ ዝትበሃል

ተርጓሚ፡- አበይ አዳመጠ እና እኔ እምመሬት የነበርኩ ሴትዩ አባይነሽ እምትባል ነይስቲ ህጇ ኢየው ኣላት

19ኛ ምስክር፡- ረአዩ በላ ኸይዳ ኸይዳ ኸፊታ ናፍቶም እሱር ኣትየ ሪኢየቶ ንኡ እውን ሞይቱ በሉቶ ናእና እውን ሞይቱ በሉትና።

ተርጓሚ፡- ሂደ ከፍታ እስረኞቹ የነበሩበት ገብታ አየችው ሂወቱ እንደሌለ ለአባይም ነገረችው ለእኛም ነገረችን።

ላዕለዋይ ቤት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ እናንተም ምን አረጋችሁ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ንስኻትኩም እንታይ ገይርኩም?

19ኛ ምስክር፡- ንሕና ምስና ናብ እንዳአሱር ኣትይና ሞይቱ ምስረኸብናዮ ናይ ኣስገዶም ናይቶም ዓብይ ሰብኣይ ነይሩ ኩታ ናትም ቅንጥጥ ኣቢልና ነቲ ሬይሳ ኸደናዩ።

ተርጓሚ፡- ከዛ ወደ እስረኞቹ ገባንና የአቶ አስገዶም ጋቢ ነበረ እሱ አለበስነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሲነጋስ የት ቀበራችሁት?

ተርጓሚ፡- ምስወገሐኸ ኣበይ ቐቢርኩምዎ?

19ኛ ምስክር፡- ምስ ወገሐ ኣነ እቲ ለይቲ ናቱ ቤተሰብ ኣለውኒ ኣብ እንየሕማይ ምሳየይ ከይዱ ንዓዱ ኣእውይለይ ከምዚ ኢሉ ገ/ብሄር ድንገት ረኺቡ እዩ እሞ ኣእውይለይ ኢለ ልኢኸ ነይረ ልገጠር ሓዚ ንገጠር ክወስድዎ እቲ ሬሳ ኣብ እንዳ እሱር ካብዝፀንሕ ናብ ቤተሰብ ከውፅእ ፍቐደለይ ኢለ ገዛ ኗሕኩሒ ንኣባይ ለመንኸዎ

ተርጓሚ ያው እኔ የአማቶቼ ቤተሰቦች እሱ ወደ አገር ቤት ሳኩኝ እንዲህ የመሰለ አደጋ ደርሶበታል እና እንዲቀበር ብየ ላክኩኝ እዚህ ሬሳው ግን እስር ቤት መቆየት አይችልም እና ውሰዱት ስላሉ አስፈቅጀ እንድወስደው ሬሳውን ወደ ቤቴ ወሰጄው ነበረ።

19ኛ ምስክር፡- ኣይከኣን ለመንክዎ ድአ ልኡ ኣይወሰድክዎን

ተርጓሚ፡- ለመንኩት አዎ እንድወስደው ጠየቅኩት ለአባይ ፍቀድልኝ ብየ ለመንኩት።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሱስ ምን አልዎት?

ተርጓሚ፡- እሱስ እንታይ ኢልኩም?

19ኛ ምስክር፡- ንሱ ቤተክሰርስቲያን ኣይወሰድን ት.ሓ.ት.ት ቤተክርስትያን ኣየድልየን እቶም ት.ሓ.ሕ.ት ኣበይ ድዩም ልንሂው መቓብር ት.ሓ.ሕ.ት ኣበይ ድዩ ልንሂ ት.ሓ.ሕ.ት እዩ ኣይፍቀደካን ተኣረም ናብ መቓብር ት.ሓ.ሕ.ት ዝቐበር ኢሉ ከልኺለኒ።

ተርጓሚ፡- ወያኔዎች አይቀበሩም መቀበርያቸው የት ነው እንደ ብሎ ቤተክርስትያን ውስጥ አይቀበርም ብሎ ውጭ እንዲቀበር ተናገረኝ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ እናንተ ምን አደረጋችሁ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ እንታይ ገይርኩም?

19ኛ ምስክር፡- ልበረኻ ተቐበረ

ተናጓሚ፡- በረሃ ላይ ተቀበረ።

3|4

ልዩ ዓ/ህግ:- መዋቹ ገ/ብሄር ከደኑ ማታ ወደ 3:00 ሰዓት ላይ ነው ወደ ምርመራ የገባው ብለዋል ሲገባ ጤንነቱ እንዴት ነበር? ሲወጣስ ምን ሆኖ አዩት?

ተርጓሚ:- መዋቲ ገ/ብሄር ተፀዊዑ ክኸይድ ተሎ ናብ ምርመራ ምሸት 3:00 ሰዓት ነይሩ ኢልኹም ክአቲ ከሎ ቅድሚ ናብ ምርመራ ምእታዩ ጥዒንኡ ከመይ ነይሩ? ድሓርከ ተመርሚሩ ምስወፀ ከመይ ነይሩ?

19ኛ ምስክር:- ጥዑይ ነይሩ ሕማም የብሉ ዓማ የብሉ ካፍቲ እሱር አውግኦም እንተሕልፉ ያውም እዝጊሔር የወፅእኻ እንታይኸይንካ ተኣሲርካ መእሰሪካ እንታይ እዩ ኢልናዩ እንታ እንድዒ ሒዞምኒ እንኢው መድሓዝየይምንም አይፈልጦን ተጻሒዘ እንኢኹ አሚን እንበይ ኢሉና።

ተርጓሚ:- ያው ሲገባ ሙሉ ጤነኛ ነበረ። እንዴውም ሲገባ ምነው ምን ነካህ ለምንድ ነው የተያዝከው ብለን ጠየቅነው እኔ ምን አቃለሁ ይዘውኛል ብሎ ተናግሮን ነበር እና ጤነኛ ነበረ።

ልዩ ዓ/ ህግ:- ከምርመራ ሲወጣስ?

ተርጓሚ:- ካብ ምርመራ ምስወፀኸ?

19ኛ ምስክር:- ካብ ምርመራ ክወፅእ እሚ ሂወቱ ደኺሙ ምኸድ ስኢኑ ተደጊፉ ደጊፎም ስለስቲኦም አቅቢሎምና ሰለስቲእና ተቐቢልናዩ።

ተርጓሚ:- ከምርመራ ሲወጣ እማደክሞ መራመድም አቅቶት ሰስቱን ይዘውት መጡ መራመድ አይችልም ነበረ።

ልዩ ዓ/ ህግ:- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም/:-መስቀለኛ ጥያቄ ካለችሁ መጠየቅ ትችላላችሁ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ንጉሰ ሃጎስ/:- አቶ ታደሰ ፍስሃ ከመዋቹ ጋር ዝምድና አልዎት?

ተርጓሚ:- ምስመዋቲ ዝምድና አለኩምዶ?

19ኛ ምስክር:- የብለይን ብዓልቲ ገዛይን ብዓልቲ ገዝኡ ዳእ አሕዝማደ እየን እንበር ምሳይ የብለይን።

ተርጓሚ:- ከእኔ ጋር ምንም ዝምድ የለኝም የእሱ ባለቤት እና የእኔ ባለቤት ግን ዘመዶሞች ናቸው።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የመ/ር ብርሃነ ፀጋይ የስራ ድርሻ ምን ነበር በዛን ወቅት ያቃሉ?

ተርጓሚ:-ናይ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ብዙ እዋን?ሱ እንተይ ስርሖም ስምዝነበረ ትፈልጠዶ?

19ኛ ምስክር:- መምህር

315

ተርጓሚ:- አስተማሪ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ብርሃነ ፀጋይ ያ መዋቹን ይዘውን አቀባሉን ብለዋል እና ቀን ነው ሌሊት?

ተርጓሚ:- መ/ር ብርሃነ ነቲ መዋቲ ሒዘምዎ መጊእምስ አቐቢሎምና ኢልኹም ቀትሪ ድዩ ነይሩ ለይቲ?

19ኛ ምስክር:- ለይቲ እዩ ለይቲ ምርምር ሓጺርዎ

ተርጓሚ:- ሌሊት ነው ሲመረምሩት አድረው

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እንግዲህ ሌሊት ከሆነ በጨለማ ጊዜ መ/ር ብርሃነ መሆኑን እና አለመሆኑን እንዴት ለይተው ለማወቅ ቻሉ?

ተርጓሚ:- እሞ ለይቲ እንተኸይኑ ፀልማት እዩ በቲ ሰዓት እሱስ መ/ር ብርሃነ ምኻኖም ስይምኻኖም ይሲ ብኸመይ ኢኹም ክትፈልይዎም ኸኢልኹም?

19ኛ ምስክር:- ብርሃነ እዩ ሓደ እፍቲ ውሽጢ ልምርምር ዘለው ክንደምንታይ ዝኸውን ሽምዓ እንኬ እቲ ገዛ ተኸፈቱ እዩ ክሳብ ንያ ብርሃን እዩ ዘርኢ:: ካልኣይ እቲ ዝንሂናዩ ብርሃን ልባሱ ንሰንሳትና ንረኣእ ኢና:: ብርሃን'ዩ

ተርጓሚ :- ብርሃን ነበር አንድ የነበሩበት ቤት ትልቅ ሻማ ነበረ እና በሩ ተከፍቶ ስለነበረ እሩቅ ድረስ ያበራ ነበር:: ከዛም የነበርንበት ውጪው ያበራ ነበረ እና እርስ በራሳችን እንተያይ ነበር::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምን ዓይነት ልብስ ለብሰው ነበር በዛን ጊዜ መ/ር ብርሃነ?

ተርጓሚ:- በቲ እዋን ንሱ መ/ር ብርሃነ እንታይ ዓይነት ክዳን እዩም ተኸዲኖም ነይሮም?

19ኛ ምስክር:- ክዳን ስቢል እዩ::

ተርጓሚ የሲቪል ልብስ ነበር የለበሱት::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ቅድም ሲመሰክሩ እስረኛው ከካንፕ አመጡት ብለዋል እና በዛን ወቅት እስረኞች የሚታሰሩት ፖሊስ ጣብያ አልነበረም እንዴት እዛ አከባቢ

ተርጓሚ:- በዚ እዋን እሱ አብ ካምፕ ተአሲሮም ነይሮም ኢልኹም እና ካብ ካንፖ አምጊእምዎ ኢኹም ኢልኹም በቲ ሰዓት እሱሲ እስረኛታት ልእሰርሉ ፖሊስ ጣብያ አይነበረይ ድዩ?

19ኛ ምስክር:- እቲ ዝእሳሮ ብፖሊቲካ ነክ ልዝ እስር እፍቲ እስተዳደር ውሽጢ እዩ እስርቤት እፍቲ ውሽጢ እዩ:: እቲ ፖሊስ ጣብያ ርሕቅ ኢሉ እዩ ዳርጋ 50 ኪ.ሜትር እዩ ዝኸውን ክፍቲ ዝምርመሮ ዘሎ ቦታ ካፍቲ አስተዳደር እቲ

ፒሊስ ማብያ ጸርጋ 50 ኪ.ሜትር እዩ እቶም እሱራት ፖለቲካ ዝእሰሩ ግን እፍቲ አስተዳደር ውሽጢ ኣብኡ እዩ እቲ እስርቤት።

ተርጓሚ፡- በዛን ሰዓት የፖለቲካ እስረኞች ተብለው የሚለዩት የነበሩት በአስተዳደሩ እስርቤት ነበር የሚታሰሩት ፖሊስ ጣብያው ግን ከሱ 50 ሜትር ርቆ ይገኛል እዛ የሚታሰሩትም ሌሎች ነበሩ የፖለቲካ እስረኞች ግን አስተዳደሩ ላይ ነበር የሚታሰሩት።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ያ መዋች ታስሮ የነበረበት ቦታ እና ቢሮ መሃከሉ ያለው ርቀት ምን ያህል ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ መዋቲ ተእሲሩሉ ልነበረ ቦታይ እቲ ቤ/ፅሕፈት ልነበሮይ ኸንደየናይ ልኸን ርሕቐት ነይርዎ?

19ኛ ምስክር፡- ኣብኡ እዩ ሓደ ካንሸሎ እቲ አስተዳደር ናይ አስተዳደር ፅ/ቤት አፍቲ እሱር ውሽጢ እዩ 15 ሜትር እውን አይትኾውንን ኣብኡ ናብኡ እዩ እቲ ግዛ ከምዚ እቲ እሱር ብድሕሪት ከምዚ።

ተርጓሚ፡- ያው የአስተደደሩ ፅ/ቤት ቢሮ እዛው ግቢ ውስጥ ነው እስረኞች የነበርበት ስለዚህ 15 ሜትርም ይሆናል ግምቱ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እና በዛን ጊዜ እርስዎ ምን ይሰሩ ነበር እዛ?

ተርጓሚ፡- ብቲ እዋን ንሱ ንስኹም እንታይ ትሰርሑ ነይርኹም ኣብኡ?

19ኛ ምስክር፡- እነ ናይቲ ስራዊት ጓድ መራሒ እየ።

ተርጓሚ፡- የሰራዊቱ ጓድ መሪ ነበርኩ።

19ኛ ምስክር፡- 27 ሰብ እየ ዝመርሕ ነይረ ሽሁ

ተርጓሚ፡- 27 ሰዎች የምመራው።

19ኛ ምስክር፡- እዚ እቲ በዓል ከይድፈር አከባቢ ወየንቲ እቲ ቦታ ቀጠና ስለተድሓዘ ብገጠር እየ ቀንየ ሽዓ መዓልቲ ዕድል ግጥሚ ኸይኑ ግን ዕረፍቲ ኣብኡ ሓጺረ ምስ ስራዊተይ

ተርጓሚ፡- በዛን ሰዓት የነበረው በዓል ሊከበር ወየኔዎች እንዳይገቡ ተብሎ ከነበርኩበት የገጠር ቦታ ለጥበቃ ነበር ወደዛ እድሉ ገጥሞን ለጥበቃ ነበር የመጣሁት።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እንደዛ ከሆነ እርስዎ በዛን ጊዜ ወደ ቤቱ ውስጥ ነው የሚደበደብ ሰው ያለው እቤት ውስጥ ነው እና እንዴት ወደዛ በምን ምክንያት ነው የተጠጉት?

ተርጓሚ፡- ያው እቲ ልድብደብ ልነበረ ሰብ እብ ግዛ ውሽጡ እዩ ነይሩ እስኹምሲ ናብኡ እንታይ ክትገብሩ ኢኹም ተፀጊዕኹም ነይርኹም?

19ኛ ምስክር፡- ንሕና እፍቲ ውሽጢ ኢና ሃሪስና ነይርና ቦታ ዕረፍቲ ተዋሂቡና

317

ተርጓሚ፡- ያው ውስጥ አረፍት ተሰጥቶን እዛው ነበር የተኛነው፡፡

19ኛ ምስክር፡- ንሕና ግን ድብደባ ምስጀመረ እቲ ሰብ ናተይን ናቱን ቤተሰብ ቤተሰብና አሕዋት ስለዝኾና ብኡ ኢሉ ናብ አፍደገ ናብቲ ዝምርመሮ ዝነበረ ገዛ ናብ አፍደገ ተፀጊዐ ደውኢለ

ተርጓሚ፡- ያው ለምርመራ ሲገባ ግን የነበረው ሰውየ በባለቤቶቻችን ዘመዳሞች ስለሆነ ምንድ ነው ብየ ሁኔታውን ለመከታተል ወደ የሚመረመርበት የነበረ ክፍል ተጠግቼ ነበር፡፡

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እዛ ውስጥ የነበሩ ግን ይደበድብ እንደነበሩ ይሄ የሚያውቁት ነገር አለ?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ውሽጢ አፍቲ መደብደቢኡ በታ መን ይድብድበ ነምልነበረኸ ትፈልጥዎ ነገር እንአኩምዶ?

19ኛ ምስክር ንሕና ገዛ ዕፀውእዩ ቃል ንቃል ዝውሃቡ አስር አለቃ አባይን ንዱን እዩ፡፡ ደብደብቲ ግን እቲ አብ ገዛ ዝድብድብ ዓይንና አይርቻን ገዛ ዕፀው እዩ፡፡

ተርጓሚ፡ ያው ቤቱ ተዘግቶ ስለነበረ ምንም መለየት አልቻልንም ግን የቃላቶች ምልልሶች የነበሩ ግን በአስር አለቃ አባይ እና በመዋቹ ብቻ ነበር፡፡

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጥያቄውን ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ኃይም/፡ ልዩ ዓ/ሕግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ሕግ የለኝም

ዳኛ/ ኃይም/ ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ8ኛ ተከሳሽ ዘ/ጠበቃም ሃብቶም ግርማይ በኛ በኩል የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ የለንም፡፡

ዳኛ/ ኃይም፡ ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዚጋ ይጠብቁ

ልዩ ዓ/ ሕግ ለዛሬ የቀረበንናቸው ምስክሮችን እነዚህ ናቸው ቀጣይ የዓ/ሕግ ማስረጃ እንዲቀርብ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጥ አመለክታለሁ

ት እ ዛ ዝ

ቀሪ የዓ/ሕግ ምስክሮች ለመስማት ለህዳር 26/1993 ዓ/ም ተቀጥሯል፡፡

የወ/መ/ቁ 1/91

ዳኞች

ኃይም ወ/ጊወርጊስ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ............ልዩ ዓ/ ሕግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

38

ከሳሽ............ልዩ ዓ/ ሕግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሾች.1ኛ ተ/ብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2ኛ አቶ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ሃድጉ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርቧል።

4ኛ መቶ አለቃ መኩሪን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ አቶ ነጋ አበባው ወ/ኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርቧል።

6ኛ ሐጹሽ ተላ ገ/ስላሴ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ጋር ቀርቧል

7ኛ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ በየነ ከተከላካይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርቧል።

8ኛ መ/ር ስሎሙን አሰፋ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርባል።

9ኛ የማነ ተክሊት በሌለበት

10ኛ አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ስሎሙን ሃብቴ ጋር ቀርቧል።

11ኛ. አቶ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ በርሀ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርቧል ።

12ኛ አምሳ አለቃ ሐሰን ሁሴን በሌለበት

13ኛ ኪዳነ አስገዶም ቀርቧል ተ/ጠበቃው ግን ለጊዜው በግል ችግር ስለቀረ ለጊዜው ብ/መስቀል አማረ ቀርቤአለሁ ።

14ኛ ኪዳነ በላይ ሐጎስ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል።

15ኛ ተገኝ ወንድምአለም ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር ቀርቧል።

16ኛ አቶ ገዛኢ ከበደ ተሰማ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/እዜር ጋር ቀርቧል።

17ኛ አቶ ግርማ ደንቃየሁ ከተከላካይ ጠበቃቸው ብርሃነመስቀል አማረ ጋር ቀርቧል።

18ኛ አቶ ገ/ሕይወት ወ/ገብርኤል ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋአለም አስመላሽ ጋር ቀርቧል።

19ኛ አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ቀርቧል።

319

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

20ኛ አቶ ብርሃኑ ተላ በሌለበት

ዳኛ/ አብርሃ፡- ለዛሬ ይህ መዝገብ የተቀጠረው የልዩ ዓ/ ህግ ተጨማሪ ምስክሮችን ለመስማት ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በተሰጠው ቀጠሮ መሰረት ለዛሬ አራት ምስክር አቅርበናል ሆኖም አራቱ ውስጥ ሁለቱም በስም መሳሳት የተከሳሽ የምስክሩ ዝርዝር ውስጥ አልሞላናቸው ስለዚህ የወ/መ/ስ/ስ/143 በሚያዘው መሰረት ምስክሮቹ አቶ ንጉሴ ገ/ሂወት እና ወ/ሮ ጎደይ ገ/ብሄር ይባላሉ

ዳኛ/ አብርሃ/፡- በተከሳሾች በኩል የሚቀርብ ሃሳብ ካለ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ በላይነሽ ወ/ስላሴ ክቡር ፍርድ ቤት ዓ/ህጉ አሁን ለጊዜው እዚህ ይሞላልኝ ብሎ የሚያመለክቱት ያለ በህጉ መሰረት በወ/መ/ስ/ስ/ቁ 143/2 እንደሚለው ያቀረባቸው ዝርዝር ማስረጃዎች ከጨረሻ በኋላ ለፍርድ ቤቱ ካመለከተ በኋላ ፍርድ ቤቱ መስሎ ሲያገኘው መጥርያ እንዲሚሰጠው ነው የሚለው ግን እሳቸው አሁን በፈቀዱቸው ምስክሮቹ ይዘው መጥተው እዚህ ችሎት ላይ ይሞላልኝ ማለት ትክክል ስላልሆነ ስነስርዓቱ ተከትሎ መቅረብ አለበት በዚሁ መሰረት ለእሳቸው ያቀረቡትን መቃወምያ ነው እማቀርበው።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ጉዳዩን አይቶታል ፍርድ ቤቱ ስለ ተጨማሪ ምስክሮች የሚመለከት የወ/ መ/ስ/ስ/ህ/ቁ 1/ 143/1 ስለ ፍርድ ቤቱ የሚጠይቀው የሚፈቅድበት ሁኔታ ሲሆን 2 አንቀፅ ደግሞ ንኡስ ቁጥር ዓ/ ህጉ እና ተከሳሹ ባቀረቡት የምስክር ስም ዝርዝር ላይ ያልተጠቀሱ ቢሆኑም ማንኛውም ምስክር መቁጠር ይችላሉ እነዚህ ምስክሮች ነገሩ ለማዘግየት ሳይሆን ለፍሬ ነገሩ ምስክርነታቸው አስፈላጊ ሲመስለው ፍርድ ቤቱ እንዲጠሩ መጥርያ እንዲደርሳቸው ትእዛዝ ይሰጣል ይላል። ይህ ስ/ስ የሚለው 1ኛ መቃወምያ ሊሆን የሚችል ነገሩ ለሂደቱ ለመዘጋጀት ከሆነ እንደ መቃወምያ እንደሚቀርብ ነው የሚለው በማንኛውም ጊዜ የሚለውን ምስክር ከተጨረሰ ወይም ደግሞ ሌላ በማንኛውም ጊዜ የሚለውን በሆን ነዚ ማቅረብ እንደሚቻል ነው እዚህ አንድ መቃወምያ ለሆን የሚእለው ነገሩ ለማዘግየት ከሆነ ብቻ ነው። ስለዚህ ፍርድ ቤቱም በስም ዝርዝር ምስክሮች ያልተጠቀሱትን በማንኛውም ጊዜ ተከሳሹን ዓ/ ህጉ ሊያቀርብ የሚችልበት ሁኔታ ስላለ በየወ/መ/ስ/ስ/ሕ 143 መሰረት ያልተጠቀሱትን ሊያቀርብ ፍርድ ቤቱ ፈቅደዋል ብይን ተሰጥተዋል ማለት ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በተሰጠን እድል መሰረት ምስክሮችን ስማቸው እናቀብሉን አስማለሁኝ። 20ኛ ምስክር አቶ ንጉስ ገ/ሂወት ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ 5 ስለ አቶ አለማየ

320

ወሉ መታሰር እና መሞት ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ እንዲፈቀድ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ምስክሩ ይጠሩ መሃላ ይፈፅሙ አማርኛ አይችሉም

20ኛ ምስክር፡- አልችልም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- አስተርጓሚ አቶ ሙሴ

⇒ ተርጓሚው በእውነት የሚተረጉሙ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉመዋል።

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለሙናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ስም?

ተርጓሚ፡- ስምዎ መን'ዩ?

20ኛ ምስክር፡- ንጉሰ ገ/ሂወት

ዳኛ/ አብርሃ/፡- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሚኡም?

20ኛ ምስክር፡- 58

ዳኛ /አብርሃ/፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስረሖም?

20ኛ ምስክር፡- ስራሕ የብለይን

ተርጓሚ፡- ስራ የለኝም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኹም

20ኛ ምስክር፡- ወረዳ ከተማ አኽሱም ቀበሌ 06/ሃወልቲ/ የቤት ቁ የለውም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

ተርጓሚ፡- ለምንታይ ሃፃል መፃእኹም ትፈልጡዶ?

20ኛ ምስክር፡- ለምስክርነት እዩ ዝብል እቲ ወረቐት

ተርጓሚ፡- ለምስክርነት ነው የሚለው ወረቀቱ

ዳኛ/ አብርሃ፡- በማን የሚመለከት

ተርጓሚ፡- ብመን ዝምልከት'ዩ?

20ኛ ምስክር፡- በገ/መድህን

ተርጓሚ፡- በገ/መድህን

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ተከሳሾችን ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፡- እቶም ተኸሰስቲ ትፈልጥዎምዶ?

ዳኛ/ አብርሃ፡- አንድ ጊዜ ተነስ ተከሳሾችን የሚያውቁዋቸውንካሉ ያሳዩን

20ኛ ምስክር፡- እወ ገ/መድህን አፈለጠ እየ

ተርጓሚ፡- አዎ ገ/መድህን አቀዋለሁ

20ኛ ምስክር፡- ገ/መድህን ማለት እዙይ'ዩ

ተርጓሚ፡- ገ/መድህን ማለት ይሄኛው ነው።

ዳኛ/ አብርሃ፡- ገ/ መድህን ማነው የአባቱ ስም?

ተርጓሚ፡- ናይ አብኡ ስም?

20ኛ ምስክር፡- ወ/ስማያት

ተርጓሚ፡- ወ/ሰማያት

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ይመለሱ በትክክል አሳይተዋል። ዝምድና ወይ ጥላቻ አላችሁ?

ተርጓሚ፡- ምስቲ ተኸሳሲ ዕልኢ ወይ ዝምድና አለኩምዶ?

20ኛ ምስክር፡- የብለይን

ተርጓሚ፡- የለኝም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ፡- አቶ ንጉሴ ገ/መድህን ምን ስላደረገ ነው ሊመሰክሩበት የመጡት?

ተርጓሚ፡- ገ/መድህን እንታይ ስለዝገበረ እዩ ክትምስክርሉ መፂእኹም?

20ኛ ምስክር፡- ነካይ ንአቶ አለማዩ ወሉ አብ ማህበረደጎይ ናዕደር ወረዳ ዝተበሃለ እና ወቒዑ እናቐቀቐጠ ናብ መኪና ወሲዱ.

ተርጓሚ፡- ለአቶ አለማዩ በናዕደር በተባለ ቦታ እየቀጠቀጠ ወስዶታል።

ልዩ ዓ/ህግ ፡- መቼ ነው ቀኑ?

ተርጓሚ፡- መዓዝ እዩ መዓልቲ?

20ኛ ምስክር፡- ጥሪ 15/71 ዓ/ም

ተርጓሚ፡- ጥር 15/1971 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ስንት ሰዓት ላይ?

ተርጓሚ፡- ብኽንዳይ ሰዓት እዩ?

20ኛ ምስክር፡- 3:00 ሰዓት ይኸውን ብግምት

ልዩ ዓ/ህግ፡- የየትኛው 3:00 ሰዓት?

20ኛ ምስክር፡- ናይ ንጉሆ

ተርጓሚ፡- የጥዋቱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት አከባቢ ነው?

ተርጓሚ፡- አባይ አከባቢ'ዩ?

20ኛ ምስክር፡- ማህበረ ዴጎ ከተማ

322

ተርጓሚ፡- ማህበረ ዴሳ ከተማ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እንዴት ነው የያዙዋቸው እስቲ ዝርዝሩን ይግለፁ

ተርጓሚ፡- ብኸመይ እዩም ሒዘምዎም እስቲ ዝርዝር አቢልኹም ግለፅዎ

20ኛ ምስክር፡- እሱ እዚ ናይ ሐዚ ተኸሳሲ ዝነበረ ወጣት ምልሻ ከይኑ ናይ ደርጊ ሐዚ ጠመንጃ ተዓጢቑ

ተርጓሚ፡- አሁን ተከሳሽ ሁኖ ያለው የዛኔ የደርግ ታጣቂ ነበረ። መሳርያ ታጥቆ

20ኛ ምስክር፡- ሐዚ አንታ አለማዩ ንዓ ተሳፈር ናብ መኪና

ተርጓሚ፡- አንተ አለማየሁና ወደ መኪና ተሳፈር

20ኛ ምስክር ኢሉ በቲ ሒዝዎ ዝነበረ አቶ አለማዩ ወሉ ከዘሩን ከልተኛዕ አብዚቱ ወቒስዎ። ቂጡ ላይ

ተርጓሚ፡- እንደዛ ብሎ ይዞት ሂዶ ይዞት በነበረው ብትር ሁለቴ ጀርባው መታው እንዲሁም ቂጡም ላይ ሁለቴ መታው

20ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ካልኦት ሰባት ዘይፈልጦም ናይ ደርጊ ሓሾክር እዩም ዝነበሩ

ተርጓሚ፡- ከዛ እኔ የማላቃቸው የደርግ አሽከሮች ነበሩ።

20ኛ ምስክር፡- ናብ መኪና ሓደ ሓደ ማሕገፍኦ ሒዞም ሰቒሎምዎ

ተርጓሚ፡- ወደ መኪና አንድ'ንድ ትከሻውን ይዘው ስቀሉት

20ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ አከይ ብወሬ እንተሰምዕ እንተለኹ አብ ማእኸል ዕዳጋ ሰሉስ ወሰድዋ 15 ንዓሰርተ ትሻዓ ተኡ አብ ማእኸል ዕዳጋ አቶ ብርሃን

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ አንቴን አስራ አምስት ቀን ከወሰዱት በኋላ በአስራ ዘጠኝ ቀን በማሃል ገበያ ከአቶ ብርሃኔ ጋር

20ኛ ምስክር፡- እኒ አረፋይኒ ኪ/ ማርያም

ተርጓሚ፡- እኒ አረፋይኒ ኪ/ማርያም

20ኛ ምስክር፡- ቀቲሎምዎ ይበሃል ብወሬ ሰሚዐና

ተርጓሚ፡- ገደሉት ይባላል እሰማለሁ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለቋርጥዎት እና መጀመርያ በመኪና እንደተጫኑ ወዴት ነው ያመጠ ዋቸው ወዴት ነው?

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ናብ መኪና ምስተፅዓኑ ላበይ እዩም ወሲደምዎ?

20ኛ ምስክር፡- ናብ አኽሱም

ተርጓሚ፡- ወደ አክሱም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እነማን ናቸው በመኪና ጭነው ወደ አክሱም የመጡዋቸው?

ተርጓሚ፡- እልመን እዩም ብመኪና ፅዒኖም ላብ አኹሱም ለወሰደምዎ?

20ኛ ምስክር፡- ገ/መድህን ሓደ ክልተ ሰባት ነይሮም ወታደራት ኣይፈልጦምን

ተርጓሚ፡- ገ/መድን ነበረ አንድ እና ሁለት ወታደሮችም አብረውት ነበሩ አለውቃቸውም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እክሱም ለምን ያህል ቀን ቆዩ የትስ ቆዩ?

ተርጓሚ፡- ኣብ ኣኽሱም ልህንደይ መዓልቲ ፀኒሖም ኣበየናይ እስርቤትኸ ፀኒሖም?

20ኛ ምስክር፡- ኣፍቲ ቤተ መንግስቲ ዓብይ ቤተ መንግስቲ ፀኒሖ ይሰምዕ

ተርጓሚ፡- በትልቁ የአክሱም ቤቱ መንግስቲ እዛ ቆየ እስማለሁ

20ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ቀፂሉ ናብ ወዳም መዓልቲ ናፍቲ ናይ ኣኽሱም ዕዳጋ ኣብኡ ቀቲሎምዎ እስምዕ፡፡

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ግን ቅዳሜ እለት በአክሱም ገበያ ላይ ገደሉት እስማለሁ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መቼ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- መዓዝ እዩም ልተቐተሉ?

20ኛ ምስክር፡- 19 ቀዳም

ተርጓሚ፡- 19 ቀን ቅዳሜ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወሩ እና ዓ/ም ህረቱስ?

ተርጓሚ፡- ወርሒይ ዓ/ምህረቱ ይኸ?

20ኛ ምስክር፡- ጥሪ 71 ዓ/ም

ተርጓሚ፡- ጥር 71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድ ነው ምክንያቱ ያሳሰራቸው እና ያስገደላቸው?

ተርጓሚ፡- እንታይ እዩ ምኽንያቱ ለእስሮምን ለቕ ተሉምን ምኽንታት?

20ኛ ምስክር፡- ኣነ ኸምቲ ልበሉ ዝሰምዖ ገ/መድህን'ዩ ቲሓሕት ኣሕዲርካ ናይ ሓሻከር ደርጊ ኣቕቲልካ በዚ ልምኽት

ተርጓሚ፡- ያው ገ/መድህን ትህሀቶችን አሰደርክ እንዳሁም የደርግ አሽከሮች አስገድለሃል

20ኛ ምስክር፡- ብዝበሃል ወሬ ሰሚዐ

ተርጓሚ፡- በሚባል ወሬ ነው የሰማሁት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከየት እየመጡ ሳለ ነው የተያዙት እሳቸው?

ተርጓሚ፡- ካበይ ላመፁ ተለው እዩም ዳሒዞም እሳቶም

20ኛ ምስክር፡- ካብ ቤተክርስትያን ጸዊት ኣሳደገሙ ነይሩ እንካብኡ ተቐቢሉ ክፍቲ ቤየክርስትያን ኣውፂኡ ሰለስተርእሱ ኸይኑ እቶም ክልተ ሰባት ኣይፈልጦምን ወሲድም ባፍቲ መኪና፡፡

ተርጓሚ:- ቤተክርስትያን ጳዊት እየደገመ ነበረ ከዛ ከሁለት ሰዎች ጋር ነው ጭኖ የወሰደው::

ልዩ ዓ/ህግ:- ምን ነበር የስራ ሃላፊነቱ ገ/መድህን?

ተርጓሚ:- ገ/መድህን እንታይ ነይሩ ሻቡ ናይ ስራሕ ድርሻኡ?

20ኛ ምስክር:- ወጣት ምልሻ

ተርጓሚ :- ወጣት ምልሻ የደርግ

ልዩ ዓ/ ህግ:- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ አብርሃ/ :- በተከሳሾች የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በላይነሽ ወ/ስላሴ አቶ ንጉሴ እርስዎ በዛን ጊዜ ከቤተክርስትያን ንሮው ነው ወይስ የት ሁነው ነው ያዩት?

ተርጓሚ:- እስኹም ሽቡ አብ ቤተክርስትያን ደኹም ነይርኹም ወይስ አባይ ኸይንኹም ኢኹም ሪኢኹም?

20ኛ ምስክር:- አብኡ ነይረ አፍቲ ቤተክርስትያን ሰዓመ ይመፅእ ነይረ ልዝዘይ::

ተርጓሚ:- እዛው ቤተክርስትያን ተሳልሚ ወደ ቤቴ እየመጣሁ ነበር::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ማን ማን የሚባሉ ነበሩ ከገ/መድህን/ ጋር

ተርጓሚ:- እልመን ዝበሃሉ ነይሮም ምስገ/ መድህን?

20ኛ ምስክር:- እነ የፈልጦምን ወታደራት እዩም ናይ ደርጊ ወታደር ከክንዴ እዛ ግዛ ይኹኑ ኣይፈልጦምን::

ተርጓሚ:- እኔ አላውቃቸውም የደርግ ወታደሮች ነበሩ ቤቱን ያክሉ ነበር ትልልቆች ነበሩ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እርስዎ በዛን እዛ ቦታ ምን ይሰሩ ነበር?

ተርጓሚ:- እስኹም ሻቡ አፍቲ ቦታ እሱ እንታይ ትገብሩ ነበርኹም?

20ኛ ምስክር:- አነ አብኡ ገዛይ እዩ ገዛይ እዩ እውን ኣብኡ ፀሓፊነት ተላላኪነተ ኸይነ አፍቲ ወረዳ ነይረ

ተርጓሚ:- እዛው ቤቴ ነው በዛ ለይም የወረዳወ ፀሃፊ ሁኜ ተላላኪ ሁኜ እዛው ነበርኩ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በዛን ጊዜ አሁን በሚሉት ሰዓት እዛ የመንግስት ሰራተኛ ነበረ እንዴ እዛ ቦታ ላይ?

ተርጓሚ:- ብቲ ትብልዎ ዘለኹም መዓልቲ ወይ ሰዓት አብቲ ከባቢ እሱ ናይ መንግስቲ ሰራሕተኛ ነይሩ ድዩ?

20ኛ ምስክር:- ነይሩ ሽሁ ጊዜ ሽቡ አትዩም አልቲቾምና እንበር እኒ ሰቕ ጥፁም እኒ አብርሃ ታፈረ ዝበሃሉ ናይ አስተዳደር ፀሓፍቲ ነይሮም::

325

ተርጓሚ:- አዎ የሀኔ ነበሩ እንደውም ማለት ተሎ የሀኔነው እንጂ ያስለቀቁን ነበሩ የመንግስት ሰራተኞች እኒስቕ ጥዑም የተባሉም ነበሩ አብርሃ ታፈረ የወረዳ አስተዳደሪዎች ነበሩ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የዛን ጊዜ ሲሉ መቼ?

ተርጓሚ:- ሻዑ ትብሉ ተለኹምሲ መዓዘ ማለት እዩ?

20ኛ ምስክር:- 15 ጥሩ ሰሉስ ማዓልቲ

ተርጓሚ:- ማክሰኞ ጥር 15 ቀን

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ማክሰኞ ቀን ነው የለቀቃችሁ?

ተርጓሚ:- ሰሉስ መዓልቲ ድኹም ለቒቕኹም?

20ኛ ምስክር:- ሰሉስ መዓልቲ ለቒቕና ሽዑ ምሽት ሽዑ ወሲዱና ደርጊ ወሲዱና ኬድና ለቒቕና::

ተርጓሚ:- አዎ የሀኔ ማታ ደርግ አስለቅቆን ወደ አክሱም ሄድን::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እና ወደ መኪና ሲያሳፍሩቸው በተበጸዩ የነበረ ብትር ተቀብሎ መትታቸዋል ብለዋል ምን ዓይነት ብትር ነበር?

ተርጓሚ:- ሻዑ እቲ መዋቲ ልበልኹምዎ ናይ በትሪ ልነበረስ ተቐበሉስ ገሪፋዎ ኢልኹም እቲ በትርስ እንታይ ዓይነት በትሪ እዩ ነይሩ?

20ኛ ምስክር:- ከዘራ ሓንካስ እዩ ነይሩ አከይ ወዲቒ ተሰይሩ እግሩ ሓንካስ እዩ ነይሩ ደንበኛ ከዘራ ነይርዎ::

ተርጓሚ:- ያው አጎቴ እግሩ ያነከሰው ስለነበር ብትር ነበረው::የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምን ዓይነት ብትር

20ኛ ምስክር:- ከረዛ ቆንጆ የሆነ ከረዛ ከዘራ እዩ

ተርጓሚ:- ከዘራ ተብሎ በትግርኛ የሚጠራው ግን ያው ብትር

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዘራ መሆኑ እማተረዳቻለሁ:: የብትሩ ዓይነት ቀርቅሃ ወይም ሊሎች ሊሎች የመሳሰለትስ

ተርጓሚ:- እቲ ከዘራ ትብልዎ ዘለኹምሲ እንታይ እዩ ነይሩ ማለት ናይ ምንታይ ተኽሊ እንታይ እዩ ቀርቅሃ ድዩ እንታይ ዓይነት እዩ ነይሩ?

20ኛ ምስክር:- እወ እቲ ዋና ከዘራ ቀርቅሃ ተርጓሚ:- አዎ ከቀርቅሃ የሚሰራው

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አሁን በጥያቄ ላይ ማለት ነው ከሰዓት በኋላ ያው የመንግስት ሰራተኞም ተነስተዋል ብለዋል ያንን ቦታ በአከባቢው ጠር ነው የተረከበው ስትነሱ እናንተ በምን ዓይነት መልክ ነበር አገሩ?

ተርጓሚ:- ያው ድሕሪ ሰዓት መንግስት ለቒቑ ኢልኹም ሐዚ ድሕሪኡስ ጦር ድዩ ተረኪብዎ ወይስ ብኸመይ መልክዕ እዩ ይመሓዳደር ነይሩ?

20ኛ ምስክር፡- ጥሬዩ ኸይዱ ጥሬዩ ለቺቑ ባዶ ኸይና እታ በታ ኸይድና ሃጸምና።

ተርጓሚ፡- ያው ለቀቀ በዳውን ቀረ ከተማዋ ባደዋን ቀረች

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከዛ በኋላ በመኪና ውስጥ አሳፍሮታል ያሉ እነማን ናቸው ያሳፈሩት ወደ መኪና?

ተርጓሚ፡- እሞ እልመን ድአ እዩም ሳስፈርዎ ላብ መኪና

20ኛ ምስክር፡- እነ የፈልጠምን ክክንሰደግዘዕ ዝኾኑ ክክንደዛ ግዛ ዝኾኑ ወታደራት ነይሮም ክልተ ንሱ ሳልሳዩም ከይኑ ብሓደ ጎኑ እቶም ወታደር ንሱ እናቐቀቐጠ አሳፈርዎ ዝ/መድህንለ።

ተርጓሚ፡- እኔ አላውቃቸውም ግን ትልልቆች ነበሩ ሰዎች ሁለቱ ወታደሮች አብረውት እሱ ሁለት ትከሻውን ይዘው እሱ ግን በብትር እየቀጠቀጠ ነበር የሚኄት።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ወዴት ነው የሄዱት?

ተርጓሚ፡- ናበይ እዩም ኸይደም?

20ኛ ምስክር፡- ናብ መኪና ኸሰዶም።

ተርጓሚ፡- በመኪና ወደ አክሱም።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/፡- እና አክሱም ያረፋበት ቦታ ያውቁታል እርስዎ?

ተርጓሚ፡- አኽሱም ልዓረፋሉ ቦታ ትፈልጥዎዶ?

20ኛ ምስክር፡- አብ ቤተ መንግስቲ

ተርጓሚ፡- ቤተ መንግስቲ ነው እማውቀው በወሬ ነው የሚያውቁት?

20ኛ ምስክር፡- ብወረ እየ ዝፈልጥ።

ተርጓሚ፡- አዎ በወሬ ነው እማውቀው

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የለኝም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ አለ? ኢይታይም

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ አብርሃ፡- አንድ ተከሳሹን ለአቶ አለማዩ ሳይዛቸው የት.ሐ.ህ.ት እንደነበር እንደሁም የደርግ አሸከሮችን አስገድለሃል ብለው ምክንያቱ የያዘበት ምክንያት ሲገልፁ በዋናው ምስክርነቱ ተከሳሽ ሲናገር ሰምተዋል?

ተርጓሚ፡- ሽዑ አኸኹም ክደሓዝ ተሎ ምስ ትሓሕት ተሐድር ኢኻ ናይ ደርግ ወታደራትለ አቕቲልካ ኢኻ ተባሂሉ ክምልተደሓዘ ተናጊርኩም ነይርኩም ሓዚ እዚ ተሸሳሲ ኸምኡ ኢሉ ክናገሮ ተሎ ሰሚዕኩምዶ ብዓልኹም

327

20ኛ ምስክር፡- እዚ ትናገሮዶ እወ ሰሚዐ ብዓርስይ ብሓደ እንዲና መጺእና እናተኸከብና ኣነ እውን ኣኮይ እስረለይ ኢለ ደድሕሪኡ መጺአ እናን ዛረበ መጺኡ ምስ ገ/መድህን

ተርጓሚ፡- አዎ አብሬው እኮ ነው የነበርኩት እንቴ ታስሬ ብየ አብሬአቸው ነው ስከተል የነበርኩ እና በደንብ ስምቼዋለሁ እሱ ሲናገር።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ሊላ ተከሳሹ ወጣት ምልሻ ነበር ሲሉ ምን ማለታቸው ነው? ወጣት ምልሻ ማለት የት አከባቢ ነው ምንድነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ተኸሳሲ ወጣት ምልሻ ነይሩ ኢልኹም ናይ ምንታይ ምልሻ እዩ አበይ ከባቢ ዘሎ ምልሻ እዩ እንታይ እዩ?

20ኛ ምስክር፡-በቲ ዝተፀምየ ሽም በቲ ደርጊ ጊዜ ጣት ምልሻ እዩ ዝበሃል ዝነበረ ዕጠ -ቅ ንዕጡቕ ከምዚ ናይ ሎሚ ዝኒሆ ናይና ወታደራት ዕጡቕ ናይቶም ቆልዑ አከባቢ ምልሻ እዩ ዝበሃል።

ተርጓሚ፡- በወቅቱ ያው ወጣት ምልሻ ነበር ተብሎ የሚጠራው እና እንደአሁን ያሉት ወታደሮች የታጠቀ የመንግስት የታጠቀ ወታደር የአሁኖቹ አይነት

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ምንድ ነው ይሰራ የነበረ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ይሰርሕ ነይሩ ማለት'ዩ?

20ኛ ምስክር፡- ንሱ ሽንኪር ናብ ከተማ እንትኸይድ እውን አይኸድ ይብል ይኸልኸል ካብ ግገረሰብ ካፍቲ ገጠርዝመፀ ናብቲ ከተማ ኹላይ ይአሰር እዩ ዝነበረ ስርሑ ንሱ እዩ ስርሑ ቀደሙ

ተርጓሚ፡- ያው ስኳር ስኳድ ይቆጣጠር ነበረ እና ከገጠር የሚመጡ ሰዎችም ያስሬቸው ይቆጣጠራቸው ነበረ።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- የት አከባቢ ነው?

ተርጓሚ፡- አበይ አከባቢ እዩ?

20ኛ ምስክር፡- አብ አኽሱም

ተርጓሚ፡- አክሱም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- አቶ አለማዩ አክሱም ከተማ ሄደው ተወስደው ቤተ መንግስት አክሱም የሚገኘውን ታስረው ነበር ብለዋል ያ ቤተመንግስት የሚለውን ምን ስለነበር ነው?

ተርጓሚ፡- እሺ አኩስም አቶ አለማዩ አብ አክሱም ቤተመንግስት ተአሲሮም ነይሮም ኢልኹም እቲ ናይ አክሱም ቤተመንግስቲ እንታይ ይግበር ስለነበረ?

20ኛ ምስክር፡- እቶም ቀይሕ ራዕዲ ዝነበሩ ብሙሉኦም ወንጀል ገይርኹም ኢኹም ልተብሃሉ ይግበርዎ አይግበርዎ አብኡ ይእስሩ ነይሮም።

328

ተርጓሚ፡- የቀይ ሽብር አስረኞች ያደረጉትን ያላደረጉትን ቀይ ሽብር የሚደረጉት እዛ ነበር የሚታሰሩ፡፡

ዳኛ/ አብርሃ፡- ጨርሰዋል ይመለሱ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 21ኛ ምስክር ወ/ሮ ግደይ ገ/ሚካኤል ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረው በክስ 5 ላይ ይሆናል፡፡ በዚሁ ጭብጥ መሰረት ማለት አመስካሪቸውም ስለ ባለቤታቸው አቶ አለማዩ ውሉ መታሰረ እና በኋላም መሞት ይሆናል፡፡ በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ እንዲፈቀድ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ አብርሃ፡- አቶ ሙሴ

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኃላ እንደሚከተለው መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/፡-ስም?

ተርጓሚ፡- ሰመን መን ይባሃላ?

21ኛ ምስክር፡- ግደይ ገ/ሚካኤል

ዳኛ/ አብርሃ/፡- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኺን

21ኛ ምስክር፡- 75

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስራሐኸን?

21ኛ ምስክር፡- ገበሬ ሓረስ ዘረአ ገበልዕ

ተርጓሚ፡- ገበሬ አርሼ ዘርቼ እምበላ

ዳኛ/ አብርሃ፡- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኸን

21ኛ ምስክር፡- ማህበሬ ዴጎ ገደም ናዕዴር

ተርጓሚ፡- ማህበሬዴጎ ገዳም ናእዴር

ዳኛ/ አብርሃ፡- የመጡበት ጉዳይ ይቃሉ?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ ሃምልመፃ ይፈልጣዶ?

21ኛ ምስክር፡- አነ ተፀዊዕኺ ለመቑለ ኢሉ ፖሊስ አዚዙኒ መፂአ፡፡

ተርጓሚ፡- ፖሊስ ጠርቶኝ አዝዞኝ ወደ መቀሌ ትፈላጊ ያለሽ ብሎ ጠርቶ ነው ያዘኝ መጣሁ፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ለምን?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ ማለትዩ

ላዕላዋይ ቤት ፍር

21ኛ ምስክር፡- ልምስክር ኢሲኒ

ተርጓሚ፡- ለምስክርነት ነው ያለኝ፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ምን በሚመለከት?

ተርጓሚ፡- እንታይ ብዝምልከት ማለት'ዩ

21ኛ ምስክር፡- ኣነ ብዝምልከት ልምስክር ኢኪ ተፀዊዕኺ ትኸዲ እዩ ኡሲኒ
    አፊርሚኒ፡፡

ተርጓሚ፡- ለምን እንደሚመለከት ባላውቅም ያው ሕጃ ትመስክርያለሽ ተብየ ነው
    ፊርሚ የመጣሁት፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ዋና ጥያቄ?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወ/ሮ ግደይ ባለቤትዎ ስማቸው ማን ይባል ነበር?

ተርጓሚ፡- በዓል ገዛእን መን ይብሃሉ ነይሮም ስሞም?

21ኛ ምስክር፡- አቶ አለማዩህ ወልዱ

ተርጓሚ፡- አቶ አለማዩህ ወልዱ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መቼ ነው የተያዙት?

ተርጓሚ፡- መዓዝ እዩም ተጸዚዮም?

21ኛ ምስክር፡- ጥሪ ዓ/ምህረቱ እኒ ይጠፍኢኒ አሎ፡፡

ተርጓሚ፡- ዓ/ምህረቱ እየጠፋኝ ነው ግን ጥር ወር ነበር የተያዘው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀኑስ?

ተርጓሚ፡- መዓልቲኸ?

21ኛ ምስክር፡- አቡነ አብየዝጊ እዩ መዓልቲ ድሮ አቡነ አየዘጊ እዩም ልተድሓዙ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው አቡነየዝጊ ዋዜማ ነው የተያዙት፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የት ነበራችሁ ሁለታችሁ መጀመርያ?

ተርጓሚ፡- አበይ ነይርኩም ክልቲ ኣኹም መጀመርያ?

21ኛ ምስክር፡- ክልቴና ሓቢርና ንቤተክርስትያን ኸይድና

ተርጓሚ፡- ሁለታችን አብረን ወደ ቤተክርስትያን ሄድን

21ኛ ምስክር፡- ተመሊስ አነ ናብ ገዛ መፂአ፡፡

ተርጓሚ፡- እኔ ተመልሼ ወደ ቤት መጣሁ

21ኛ ምስክር፡- ተመሊስ መፂአ ንሰም አፍታ አነ እንትወፅእ ንሰም ዳዊት ይደግሙ
    አፍታ ጥቁር በርበረ ገዷፊዩም

ተርጓሚ፡- እሱ ስወጣ እሳቸው ግን ዳዊት እየደገሙ በሆነ ባህር ዛፍ ላይ ቁመው
    ተውኩዋቸው እዛ

21ኛ ምስክር፡- እንደገና እነ አትየ ቡን ክመፁ እዩም ኢለ ቀራብ ክልተ ወታደር መሚኦም

ተርጓሚ፡- እኔ ቤት ገብቼ ይመጣሉ ብየ ቡናየን አቀራርቤ ስጠብቅ ሁለት ወታደሮች መጡ።

21ኛ ምስክር፡- አቶ ገ/መድህን ወ/ስማየት ሳልሳዩም ኮይኑ

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/መድህን ወ/ስማየት ሶስተኛቸው ነበረ

21ኛ ምስክር፡- ንሳቶም አትዩም ናብ ገዛ ፀረ አብዮት ሰብኣይኺ ኣበይ አሎ አንተ ናይ ት.ሓ.ሕ.ት ኢሎኒ።

ተርጓሚ፡- ሶስቱም ገቡ እና የት አለ ያፀረ አብዮተኛ ባልሽ የት አለ አሉኝ።

21ኛ ምስክር፡- እነ ደ.ጋሚ ጸዊት ድአ እንበር ፀረ አብዮት አይከነን ሰብ አየይ።

ተርጓሚ፡- እኔ ባሌ ጸዊት እሚደግሙ እንጂ ፀረ-አብዮት አይደሉም አልኳቸው።

21ኛ ምስክር፡- አንቲ ናይ ት.ሓ.ት ምግቢ አንቲም ናይ ት.ሓ.ሕ.ት ዘለኹም ስርዒት ኢሉ ጉንዱ ዓይነይ በዚአን በዚአን ተሪኩምኒ / ወቒዖኒ/

ተርጓሚ፡- እናንተ የት.ሓ.ሕ.ት ቅጥረኞች ብሎ በጥፊ ሁለት ጉንጩን መታኝ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማነው የሚመታዎት?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ ዘፊዑክን ?

21ኛ ምስክር፡- ደርጊ

ተርጓሚ፡- ደርግ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ማለት ነው ደርግ ማለት?

ተርጓሚ፡- ደርጊ ማለት እንታይ ማለት'ዩ

21ኛ ምስክር፡- ወታደር

ተርጓሚ፡- ወታደር

21ኛ ምስክር፡- መሊሱ ብጠመንጃ እቲ ሓደ ድማ ብሰለፍ ጠመንጃ ሙሊኡ ኣብዛ እዚአ ዝንጌተይ ብሰደፍ ጠመንጃ ወቒዑኒ ወጺዋ።

ተርጓሚ፡- ከዛ አንደኛውም በመሳርያው ሰደፍ ጀርባየን መታኝ እና ወደቂ ቁልቁል ወደቅኩ።

21ኛ ምስክር፡- ብአፊይ ደም በፍንጫይ ደም ከይዱ

ተርጓሚ፡- በአፌ እና በአፍንጫየም ደም ሄደ። ደማሁ

21ኛ ምስክር፡- ሐዚ እናሓበስኩ ወሚአ ንሱ ደው ኢሉ ሪሽበዩ እንታይ ኮይንኻ ምስ አቦኻ

ተርጓሚ ከዛ እኔ ደሜን እየጠረገችኹ ስወጣ ውጭ ቆሞ አገኘሁት ምን ሆንክ ብየ ጠየቅኩት

21ኛ ምስክር፡- እወ እንታይ ኸይንኻ አቦኻን አቦ ልጅ አለማዩን ሓቢሮም አብ ሓንቲ ማሕሲ አብ ሓንቲ ግብረ ሓሲፎም እንታይ ኸይንኻ ልተደብድበኒ ኢለዩ።

ተርጓሚ፡- ምነው አባትህና አባቴ እኮ በአንድ ላይ በልተው ጠጥተዋል ያን ሁሉ አሳልፈው ለምንድ ነው አሁን የምታስደበድበኝ አልኩት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማንን ነው? ለማን?

ተርጓሚ፡- ልመን ኢኹም ሃምሉ ኢልኹኑአ?

21ኛ ምስክር፡- ልገ/መድህን

ተርጓሚ፡- ለገ/መድህን ወ/ስማያት

21ኛ ምስክር፡- እወ እቲ ዘምፅአ

ተርጓሚ፡- ያመጣቸው

21ኛ ምስክር፡- እወ ተደብድበኒ እንታይ ኾይንኻ ኢለዩ።

ተርጓሚ፡- ለምን ትደበድበኛለህ አልኩት።

21ኛ ምስክር፡- እወ ሐዝዎም ከይዱ። ናብአም ንቤተክርስትያን ካብሉ እናተዘበጡ ደይበም ተሰቒሎም እኑ ወጺኾ።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ትርጉሙን ይስተካከል ምን ለምን የሚለውን ጥያቄ እንደገና ይመልሱት እና አንተ ደግሞ ትርጉሙ ይስተካከል ጥያቄው ይደገም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ብለው ጠየቁት በርሳይ ሲያገኙት?

ተርጓሚ፡- እንታይ ኢልኹን ኢኹን ጠይቖንአም አብ በሪምስ አግኒኹንአም

21ኛ ምስክር፡- ንገ/መድህን ደው ኢሉ ረኸበዮ ንሱ አምሂዎም እንበር ወታደር ድአ አበይ ይፈልጠኒ።

ተርጓሚ፡- እሱ ነው ይዘዋቸው የመጣው እና እሱ ነው እንትን ያለው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ብለው ጠየቁት ታድያ ምን ብለው አነጋገሩት?

ተርጓሚ፡- እንታይ ኢኹን ኢልኹንአ ልገ/መድህን ሽዑ?

21ኛ ምስክር፡- እንታይ ኸይንኻ ልተቐጥቕጠና ደው ኢልኻ ሓበርኩም በሊዕኹም ሓቢርኹም ሰቲኹም ዝነኻ እንድዩ እንታይኸይንኻ ደው ኢልኻ ልተቐጥቕጣኒ ኢለዩ።

ተርጓሚ፡- ምነው ቁመህ እምታስደበድበኝ አብረን ጠጥተን በልተን የለም ወይ አልኩት።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ ምን ብለዎት ሄዱ እሱ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ኸ እንታይ ኢለወን?

21ኛ ምስክር፡- ንሱ እንታይ ኢሉኒ ንሱ ንሱና ባዕሳ ትፈልጥ ኢሉኒ ኸይዱ ምሳአዩም።

ተርጓሚ፡- ኑቲዋት የራስዋ ጉዳይ ብሎ ደው ጥሎኝ ወደ ቤተክርስትያን ሄደ።
ልዩ ዓ/ ህግ፡- እነማንን ነው ኑብሎ የሚሄደው?
ተርጓሚ፡- ንንመን እዩ ንዑ ግደፍዋ ኢሉ?
21ኛ ምስክር፡- ኑቶም ወታደር
ተርጓሚ፡- ለወታደሮቹ
21ኛ ምስክር፡- ሒዝዎም ኸይዱ ልቤተክርስትያን
ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለምንድ ነው ከቤት የሄዱት ወደ ቤተክርስትያን?
ተርጓሚ፡- ልምንታይ እዩም ካብ ገዛ ናብ ቤተክርስትያን ኸይዱ.ም?
21ኛ ምስክር፡- ነዕአም ክወስዱ ወሲዶምዎም አስቂለምዎም እናዘበጡ አነ የረአኹን
ተወሲዶም
ተርጓሚ፡- ለእሳቸው ሊወስዱ እና ወስዱዋቸው እየደበደቡም ሰቅለው ወስደቸው
21ኛ ምስክር፡- ደርጊደኣ አባይ ይፈልጠም እሱ እዩ አርእዩዎም።
ተርጓሚ፡- ደርግ የት ይቃቸዋል እሱ ነው እንጂ ያሳያቸው
ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ እንዴት ተያዙ ወዴትስ ተወሰዱ?
ተርጓሚ፡- ድሕሪኢኸ ብኸመይ ተጸሒዞም ሳበይኸ ተወሲዶም
21ኛ ምስክር፡- ለኹስም እላተዘበጡ ብኸዘራ ናብ መኪና ተስቂሎም ኸይዶም አነ ግን
ወዲቐኸዑ ደቂስ
ተርጓሚ፡- በብትር እየተመቱ በመኪና ተጭነው ወደ አክሱም ሄዱ እኔ ግን ወደቅኩ
በእሳቸው ብትር ነው ሲመቱ የነበሩት።
ልዩ ዓ/ ህግ፡- አክሱምስ ሂደው የት አገኙዋቸው?
ተርጓሚ፡- አክሱም ኸይዶም አባይ ረኪብኹኻም?
21ኛ ምስክር፡- አበይ ክረኸበም ኸይደ ሓሙስ ኸይደ ተዳሪዘ እየ ልርእስየ ከይደ
ዓይኖም ክርአም ኢለ የተጠየቑን ረኺበዮም ቀደም ተቐቲሎም ገዛይ ከይደ።
ተርጓሚ፡- ሓሙስ ህጂ ልጠይቃቸው ነበረ እና አላገኘሁዋቸውም ቅዳሚ ግን ተረሸኑ።
ልዩ ዓ/ ህግ፡- አክሱም የት እስርቤት አገኙዋቸው?
ተርጓሚ፡- አክሱም አባይ አስርቤት ኢኸን አግኒሽኻም?
21ኛ ምስክር፡- አፍታ ዋና እስርቤት ናይቲ ራዕዲ ዝነበረ ናይደርጊ።
ተርጓሚ፡- በዋናው እስር ቤት የቀይሽብር የነበረ የደርግ።
ልዩ ዓ/ህግ፡-ከዛስ መጨረሻቸው ምን ሆነ?
ተርጓሚ፡- ድሕሪኡኸ መወጸኢትኡ እንታይ ኾይኖም?
21ኛ ምስክር፡- መወጸኢትኡ ሞይቶም። ተቐቲሎም
ተርጓሚ፡- ሞቱ ተገደሉ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድ ነው ምክንያቱ ያሳስራቸው እና ያስገደላቸው?

ተርጓሚ፡- እንታይ እዩ ነይሩ ምኽንያቱ ለአስረሙይ ለቕተሎምይ እንታይ እዩ ነይሩ ምኽንያቱ?

21ኛ ምስክር፡- እንታይ እሞ ፈሊጠ ናይ ትሓሕት እዩ ዝበሊኒ ንሳቶም እንበር አነ እንታይ ፈሊጠ።

ተርጓሚ፡- እኔ ምን አቃለሁ እነሱ ግን የትሓህት ነው ያሉኝ እንጂ እኔ ምን አቃለሁ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ገ/መድህን በዛን ወቅት ምን ነበር የስራ ሃላፊነቱ?

ተርጓሚ፡- ገ/መድህን ሻቡ እንታይ እዩ ነይሩ ናይ ስራሕ ድርሻኡ።

21ኛ ምስክር፡- እንድዒ ንሶም ለባሸ ይኸን አብሎ አፍቲ እ'ኸሰም እዩ ዝነበረ ምሳኦቶም እንበር አነ።

ተርጓሚ፡- እኔ እንጃ ንሶም ለባሽ ይሆናል እንጂ ከእነሱ አኩሱም ነው የነበረው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ

ጳኛ/ አብርሃ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ በተከሳሾች አይታይም ያለ የለም ማለት ነው

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ጳኛ / አብርሃ/፡-ገ/መድህን ወ/ስማያየት ያውቁታል?

ተርጓሚ፡- ገ/መድህን ትፈልጠኦዶ?

21ኛ ምስክር፡- እወ ፈልጠ

ተርጓሚ፡- አዎ አቀዋለሁ

ጳኛ/ አብርሃ/፡- የት?

21ኛ ምስክር፡- አፍቲ ዓዲ

ተርጓሚ፡- በአገሩ

ጳኛ/ አብርሃ/፡- የት አከባቢ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- አበይ አከባቢ ማለት'ዩ?

21ኛ ምስክር፡- ሎሚ እ'ኸሱም እዩ ነይሩ ዳሓረን እሞ አብሎ ምሳና በትሉ ሓደ ወረድኡ።

ተርጓሚ፡- ያው በአሁኑ አክሱም እዛው በታችን ወረዳውም በታውም።

ጳኛ/ አብርሃ/፡- ያውቁታል በደንብ

ተርጓሚ፡- ትፈልጠኦዶ ብደንቢ?

21ኛ ምስክር፡- እወ ፈለጠ።

ተርጓሚ፡- አዎ አቀዋለሁ።

ጳኛ/ አብርሃ/፡- እዚህ ከተከሳሾች ሊያሳዩን ይችላሉ?

334

ተርጓሚ፦ ሐዚ ኣብዞም ተኸሰስቲ እዚኦም ኣየኖ ምዃኑ ተርኢዩ ትኽእላዶ?

21ኛ ምስክር፦ ዓይነይ መቸም ክርኢ የብለይን እዚኣትንዲ ዓይነይ ብልወቐዑኒ ኣስመራ በእሲ እንተዘይተልዓለ እዚአ ኣምሂኢየ እየ ተሓኪመ እዚአ እውን ኣብ ሕክምና ካብ ኩሓ ኣምሂኢየ እየ ኣምብዛ ክርኢ ኣይኽእልን ተሪአ ዋግ ዋጎ ድማ ደው እንተይሉ ክሪአ ይኸውን፡፡

ተርጓሚ፦ ምናልባት ዓይኔ በደንብ ላይ ስለማይል የግራዋን ዓይኔ አስመራ ሀጂ ታክሚ አንደኛዎ ደግሞ ኩሓ ሕጂ ታክሚ በመንቀሳቀስ ላይ ያለሁት ነው እንጂ በቆሙልኝ ምናልባት ልለያቸው እችል ይሆናል፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/፦ ተከሳሾች እንዲ ተነሱ ጠጋ ብለው ለችሎቱ ያሳዩን

ተርጓሚ፦ ላፍቲ ፅግዕ ኢልኽን ተርኢየ ትኽእላ ኢኽን

21ኛ ምስክር፦ ገ/መድህን እዚ ይመስለኒ

ተርጓሚ፦ ገ/መድህን ይሄ ይመስለኛል

ዳኛ/ አብርሃ/፦ በትክክል አሳይተዋል ይመለሱ

ልዩ ዓ ሀግ፦ 22ኛ ምስክር መ/ር ገ/መድህን ተፈሪ ይባላሉ፡፡ የሚመስከሩበት ጭብጥ በክስ ሁለት ስለተከሳይ ገ/ሃዋርያ አሚሚት እንዲሁም በክስ 13 ስለራሳቸው ታስረው መደብደብ ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ አመለክታለሁ፡፡

⇒ *ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል*

ዳኛ/ አብርሃ/፦ ስምዎ ማነው?

22ኛ ምስክር፦ መ/ር ገ/መድህን ተፈሪ

ዳኛ/ አብርሃ/፦እድሜ?

22ኛ ምስክር፦ 72

ዳኛ/ አብርሃ/፦አድራሻ?

22ኛ ምስክር፦ አድዋ ወረዳ ቀበሌ አብነት /08/የቤት ቀ. 676

ዳኛ/ አብርሃ/፦ ስራ?

22ኛ ምስክር፦ ጡረተኛ

ዳኛ/ አብርሃ/፦ የመጡበት ጉዳይ ያቃሉ?

22ኛ ምስክር፦ አቃለሁ አዎ

ዳኛ/ አብርሃ/፦ በምን ጉዳይ?

22ኛ ምስክር፦ በምስክርነት

ዳኛ/ አብርሃ/፦ ስለምን? ጉዳይ የሚመለከት? ማን በሚመለከት?

22ኛ ምስክር፡- በመጀመርያ ስለራሴ ጉዳይ ነው ሁለተኛው ደግሞ ስለተክላይ ወ/ሃዋርያ የተባለውን ነው።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- በማን ላይ ሊመሰክሩ ነው?

22ኛ ምስክር፡- በእኔ ላይ እና በዛ ተክላይ ገ/ሃዋርያ

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ተከሳሾችን ያውቋቸዋል።

22ኛ ምስክር፡- በእኔ ላይ የዋሉቡን አቃቸዋለሁ እንዲሁም በዛ በመዋቹ ተክላይ ወ/ሃዋርያ የተባለም አቃቸዋለሁ።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- እንዴ ተከሳሾች ተነሱ የሚያውቋቸውን ከዚህ ጠጋ ብለው ለችሎቱ ያሳዩ።

22ኛ ምስክር፡- አሁን ከሚታዩኝ አቀዋለሁ የሚለው ሰውነበረ ብቻ እድሜው በጣም ረዘም ያለ ወደ 21 ዓመት ያደረገ ስለሆነ ምናልባት በመልኩ ተለውጦብኝ እንዳይሆን ያ የማውቀው እምለው እዚህ የለም።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ይመለሱ ዋና ጥያቄ በዓ/ ህግ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መ/ር ገ/መድህን መጀመርያ ስለመጡበት ስለራስዎ እና ቆየው እና ስለ ተክላይ ስላሉት ሰው ልጠይቅዎት። ተክላይ ወ/ ሃዋርያ ያሉት ሰው መቼ ነው የተገደለው?

22ኛ ምስክር፡- ተክላይ ወ/ሃዋርያት የተገደለው በ1971 ዓ/ም ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀኑና ወሩን?

22ኛ ምስክር፡- ብቻ ቀኑና ወሩ ለይቼ ላቀው አልችልም በግምት ወደ ጥቅምት ወር ነው እምለው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንዴት ነው የተገደለው ይሄ ሰው እስቲ ዝርዝርን ይንገሩልን

22ኛ ምስክር፡- መቸም ስለዚህ አገደደል ከመጀመርያው ጠለቅብየ አላውቀውም እኔ እማውቀው የእኔ ቤት እና እሱ ታስሮበት የነበረ ፖሊስ ጣብያ ቅርብ ለቅርብ ስለሆነ ሙሉ ሌሊት ሲደበደብ ሲጮህ ለሰሶት ሌሊት ስምቻለሁ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የት አገር የሚገኝ ፖሊስ ጣብያ ማለት ነው?

22ኛ ምስክር፡- በዛን ወቅት አድዋ አውራጃ አዲአቡን ወረዳ ነው የሚባለው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ ከጩኸት እና ከድብደባ በኋላ ምን ሆነ ይሄ ልጅ?

22ኛ ምስክር፡- እኔ እንግዲህ የመንግስት ሰራተኛ ነበርኩኝ መሬቱ እንዳኒን ለስራ ስወጣ ከዛ ከመውጭያችን በር አውራ ጎደና ላይ ሬሳው ወድቆ በቀይ ዕሁፍ የተፃፈ ትልቅ ወረቀት ተሽፍኖ ስናይ ማነው ብል የሻግኔውልጅ ተክላይ ወ/ሃዋርያ ነው የሚባለው አሉኝ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በምን የሞተ ይመስላል ሲመለከቱት?

336

22ኛ ምስክር፡- እንግዲህ ስመለከተው ሰውነቱ በጣም አብጦ ነበር በድብደባ በዱላ የሞተ ሰው ነው እምለው እንጂ ሌላ እንደደም መሳይ የሚፈስ አልነበረም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እነማን ናቸው እዛ እስር ቤት ደበደቡት የሚባሉት ? የዛ የእስርቤቱንስ እስረኞች በወቅቱ ያስተዳድሩ ይመረምሩ የነበሩት እነማን ናቸው?

22ኛ ምስክር፡- ያስተዳድሩት የነበረ በዛን ወቅት ኑጋ አበባው፣ ነበረ ብርሃኑ ሰዩምም ነበረ ካድሬ ነኝ የሚል ነው ሌለው ስሙ ጠፋብኝ እንጂ አንድም አለ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምንድ ነው የሚለው ወረቀቱ የተለጠፈበት ወረቀት በመዋቹ ራስ ላይ የተለጠፈው ወረቀት ምን ይል ነበር?

22ኛ ምስክር፡- ወረቀቱ እንደ ልብስ ያህል ሙሉ በሙሉ ሽፍኖት ነበር፡፡ ፅሑፉም በወረቀቱ ላይ የሞላ ነበር፡፡ ይቅርና አሁን ዝርዝሩ ላቀው በዛች ጊዜም አንብበህ ሁሉ ልትይዝ በጣም አስቸጋሪ ነበረ፡፡ እምለው የአቤቱ አደናቃፊ የሆነ ተክላይ ወ/ሃዋርያ የሚል ትዝ ይለኛል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ነበር የስራ ሃላፊነታቸው እነ ኑጋ አበባው እና ብርሃኑ ሰዩም እና ያ ስሙ ዘነጋሁት ያሉት ሰው?

22ኛ ምስክር፡- የዛ የወረዳ አዲአቡን ካድሬዎች ሁነው ሲሰሩ ነው የማውቃቸው እንጂ የደረጃቸው ምን ምን እንደሆነ እንኳ አላውቀውም፡፡ ሃላፊው ነበረ የሚባለው ኑጋ አበባውን ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወደ ራስዎ ጉዳይ ልመልስዎት እርስዎ መቼ ነውየተያዙት?

22ኛ ምስክር፡- እኔ የተያዝኩት በ1973 ግንቦት 12 ቀን ከምሽቱ 2:00 ሰዓት ላይ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እነማን ናቸው የያዝዎት?

22ኛ ምስክር፡- አቤቱ ደረስ መጥተው አስወጥተው ከቤቴ እንደወጣሁ ሁለት እጄ ወደ ኋላ አስረው ወሰዱኝ ተክሉብርሃን ኑጋሽ የተባለ ተ/ሃይማኖት ተስፋዕዮን እንዲሁም የዛች ወረዳ ካድሬ የነበረ ወላይ ካሳይ የተባለ እንዲሁም አንድ ካድሬ ነበረ በሪሁ የተባለ የሽሬ ልጅ ነው የሚሉት፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እንደተያዙ የትታሰሩ?

22ኛ ምስክር፡- እንግዲህ አስረው በመኪና አሳፍረው ወደ ዓድዋ ከተማ የቀይ ሽብር መምሪያ አደራሻ እዛ አስተዳዳሩ ነበረ፡፡ እዛ ወሰዱኝ ከአንዲት ጠባብ ክፍል አስገቡኝ፡፡ አሁን እንደለበስኩት አንድ ኩታ ነው ለብሼ ነበረ ከመኝታየ ስለአስነሱኝ ሱሪ እና ካናተራ ካልሆነ ሌላ ልብስ አልነበረኝም ልብስህን ጣል አሉኝ ጣልኩኝ፡፡ አምስቱ ነፍስ ገዳዮች ነው እምላቸው ተ/ብርሃን ኑጋሽ ተ/ሃይማኖት ተስፋፅዮን፣ ደባልቀው ከበደው፣ ገ/ስላሴ አሁን ፊቱን ለለየው

337

የልቻልኩኝ ገ/ስላሴ የተባለ የአባቱ ስም አለውቀውም ። አምስተኛ ኪሮስ በይሞት እነዚሁ አምስት ሰው ከበው በጥያቄ የቃል ጦርነት ሲያደርጉብኝ አደሩ ለሚጠይቁኝ ጥያቄ ምንም ልያገኙብኝ አልቻሉም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ነበር ጥያቄው?

22ኛ ምስክር፡- ጥያቄው ደግሞ ምንድ ነው ኪድህን ተናገር ነው የሚለው። ኪዶ ምንድ ነው ኪዱ ከስብሃት ነጋ እና ከመለስ ዜናዊ ጋር ትገናኛለህ ኪድህን ንገር የምትገናኝበት ቢታም አለ ወደ ቤታችሁ ይመጣሉ ይላሉ ኧረ አይቻቸው አላውቅም እላለሁ እኔ። ተማሪዎች በነበሩበት ስብሃት ነጋ ደግሞ አብሮኝ ከዚህ ሁለተኛ ደረጃ ይሰራ ስለነበር በዛ አይቸዋለሁ በ66 እንደየሁት አላየሁትም ስላቸው ታቃለህ አሁንም ኪድህን ተናገር ይላሉ። ቀጥሎ ደግሞ የት.ሓ.ሀ.ት ሬድዮ ትሰማለህ የሻእቢያ እና የጀብሃ ከአቶ ማና ካህሳይ ቤት እየሄድክ ትሰማለህ ይላል። ፊዕሜ አላደረግሁም እላለሁ እኔ ተናገር ኪድህን ይላል አሁንም እንግዲህ የቃሉ ጦርነት ካለቀ በኋላ ሁሉም እጅገውን እየሰበሰበ የጎማ ዱላ አምስቱን ጎበዝ አምስቱን ዱላ ይዞ ከቦኝ እግሬና እጄ ወደ ኋላ ታስሬ 8 ቁጥር የሚለው አስተሳሰር አፌን በወፍራም ገመድ ተሎግሜ የአምስቱ ጎበዝ ዱላ ሲያርፍብኝ እሪ እንዳይል ድመፄ እንዳይሰማ ኸ ኸ... ይላል ተሎግሜ እያለሁ ያድምፅ እንዳይስ ማም ጨርቅ ሲወትፉብኝ አማራጩ ሞት ነበረ ሊሆንልኝ አልቻለም እንጂ ግደሉኝ ግደሉኝ አልኩዋቸው አንተ አገሴ አታቀኝም ለኔ ተ/ሃይማኖት ተ/ፅዮን የኔ ተማሪ ነበር። አንተ አታቀኝም እንዴ ሌሎችም እንኳ አያውቁኝም አንተ አቅህ አለሁ እልም ያልከት.ሓ.ሀ.ት ነህ እና በጥይት አደለም የምንገድልህ ሰውነት ህን እየቆራረጥን ቀስ በቀስ ነው የምንጨርሰህ የሚለው መልስ ሰጠኝ እና በአለሜ ስፈጠር በአንዴ ተፈጥሬ አለሁ ስሞትም አንዴ ታልፋለች ቀጥል ስለው ጊዜ ይደበድባል አሁንም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ድብደባው ለምን ያህል ቀን ነበር በእርስዎ ላይ የተደረገው?

22ኛ ምስክር፡- ለአምስት ቀን ነው አምስት ሌሊት ለመጀመርያ ድብዳበው ከጠገቡ በኋላ እግሬም ወደ ኋላ ታስሬ ተመትቻለሁ ያው የእግሬ ጣት እና የእጄን ጣት የዛን ጊዜ ስጋው ተቆረርስ አጥንቱን ወልቆ መሰበር ሳይሆን መውለቅ ብቻ ሆነ እንግዲህ ገመድ ሲፈቱ ወድያውኑ በአፌ ደም ተፋ ብርቱ ደም ሄደብኝ እስታወከኝ ተሸክመው ወደ ውጭ አወጡኝ እዛ ጣሉኝ አብረውኝ የነበሩ ሌሎች ደግሞ እሪ ሲሉ ይሰማሉ ቆየት ብለው ተሸክመው ወደ ግበረ ሃይል የሚባል ቢታ አለ አንዷት ጠባብ ትንሽ ክፍል ናት የትልልቅ መኪና ጎማ የቆመበት እዛ ወሰደው ቀርቅረው ጣሉብኝ እዛ ዋለኩ አስራ ሦስት ጉንበት ነው ማታም

338

እንደዚህ ተደበደብኩ በዕሑፍ ይዘህ እንድትቆይ ተብየ ነበረ ዕሬሃል? ምንልፅና የምታውቁት እናንተ ካለ ንገሩኝ እንጂ የማውቀው ነገር ስለሌላ የምዕሬውም የለኝ አልክዋቸው ስደበደብ አደርኩ ለነጌታውም 14 ሐሙስ ቀን ነው እዛ ዋልኩ ማታ ወሰዱኝ ደበደቡኝ በፅሑፍ ያዝ አሉኝ መልሰው ወደዛ ይወስዱኛል 15ም አርብ ነበር እዛው ውየ ለማታው እንደዚህ ያደርጉኛል ምንም ሊያገኙብኝ አልቻሉም ዱላ ግን አይቀርም ቅዳሜ ቀንም እዛ ዋልኩ ወሰደው ደበደቡኝ ምንም የስጠህዋቸው ቃል የለም ከኔ ያገኙቡኝ ቃል የለም ማለት ነው እንግዲህ 12 ማታ ታስሬ እዛ ያለ እህል እና ያለ ውሃ ሰውም አያውቀኝም ባለቤቴም ማታ ሲወስዱኝ ደንግጫ ሮብ፣ሐሙስ፣ አርብ፣ ቅዳሜ ስትፈልግ ሰንብታ በጣም ተደናግጣ ታማ በዚህ ሰበብ ሂወትዋ እንዳጠረ ነው የማውቀ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ላቋርጥዎት እና በዚህ በአምስት ቀን ድብደባ የደረስብዎ ጉዳት በወቅቱ ምን ይመስል ነበር አሁንስ ምን ዓይነት ጉዳት አለ በሰውነትዎ ላይ?

22ኛ ምስክር፡- መቸም በዛን ጊዜ ቅድም እንዳልኩት ነው 8 ቁጥር የተባለው አስተሳሰር ታስሬ እግሬ መደፋ ወደ ላይ ሆኖ በዛ በድላ ሁሉም በአምስት መአዝን ሁነው ሊሻሙብኝ እንደ አውሬ ማት ወድቆ ስጋው ተቆርሶ እግሬ ሁሉ በጣም ሁለት እግሬ አብጦ ነበረ እጄም የእጄ ጣቴ እንደውም አሁንም በጣም ትሰንፋለች ይች ወልቃ ነበረ ወድያውኑ ሌላ ስራ አልነበረኝም እዛ ሁኜ ራሴ እያሻሽሁ ደህና እንድትሆን አደረግዋት ያ እግሬ ግን እያነከስ ለአንድ ዓመት ያህል ቆይቼ ነበረ። ከዛ በኋላ ትንሽ ሻል ይለኝ ነበር አሁን የአይሮፕ መግገፋት ይመስለኛል በጣም ይሰማኛል አሁን። እንደገና ይሰማኛል።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ምልክት አለው እግርዎ?

22ኛ ምስክር፡- አለ በሰላ አለ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለፍርድ ቤቱ ሊያሳዩ ከቻሉ ያሳዩ

22ኛ ምስክር፡- እዚህ ላይ በዱላ ሰመቱኝ የቆርበቱ ስጋ ተቆረጠ እና ይሄም የዱላው ክብደት ሲኖረው ይሄማት ወልቆ እንደዚህ ብሎ አንጣልጥሎ ነበረ። ጠቅላላ ሁለቱም እግሬ እንደዚህ አብጦ ነበረ። አይገጣሙም ሁለቱም ጣቶች አይገናኙም ምክንያቱም እንዲህ ብሎ ወዚህ ወልቆ ስለነበረ ይሄ በጣም ስሬ ቁስል ነው የነበረ።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ጥቁሩ የሚታይ ያለው ምንድ ነው እሱ?

22ኛ ምስክር፡- በሰላ ነው

ዳኛ/ አብርሃ/፡- የሆነ በስላ ታይተዋል።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዚህ ድብደባ በኋላ በዛ እስርቤት ለምን ያህል ጊዜ ቆዩ?

339

ፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

22ኛ ምስክር፡- ከድብደባ በኋላ ለ4 ወር ብቻ ነው የቆየሁ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በአራት ወር ቆይታዎ ጊዜ ፍርድ ቤት ህክምና ደርሰው ያውቃሉ?

22ኛ ምስክር፡- ፊዕሚ ህክምና የሚባል ወይም ደግሞ ፍርድ ቤት የሚባል አላየሁም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቅድም ደበደቡኝ ያሉዋቸውን ተከሳሾች የስራ ድርሻ ይገልፅሉናል?

22ኛ ምስክር፡- 1ኛው ተ/ብርሃን ነጋ የተባለው የዓድዋ አውራጃ የኢ.ሠ.ፖ አኮ ሃላፊ ነው የሚባለው ኪሮስ ባይሞት የሚባል ደግሞ የት/ት ካድሬ ነው የሚሉት ይሄ ገ/ስላሴ የተባለው የአባቱ ስም አለው ቀውምበ መልክ አቀው ነበረ እሱም የግብርና ነው የምን ካድሬ ነው የሚባል፡፡ ተ/ሃይማኖት ተ/ዕዮንም እንጃ ምን እንደሆነ መአርጉ ሳቀው አልቻልኩም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ደባልቀውስ?

22ኛ ምስክር፡- ደባልቀው ደግሞ የዓድዋ ወረዳ አስተዳደር ነበረ፡፡ ደባልቀው ከበደ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ በተከሳሾች

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ/፡- መ/ር ገ/መድህን ተፈሪ የእርስዎ ቤት እና እስርቤቱ በስንት ይራራቅ ነበር? ስንት ሜትር?

22ኛ ምስክር፡- በግምት የምለው 65 ወይም 70 እርምጃ ይሆናል ነው እምለው፡፡

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ፡- ሌሊት ሌሊትለሶስት ቀን ጭሆት ይሰማ ነበር ብለዋል ጭሆቱ የድብደባ መሆኑን ወይ ሌላ መሆኑን እንዴት ልያውቁ ይችላሉ እማውቀው ከዛ በፊትም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- እንዴ እስቲ የስንተኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ

ተ/ጠበቃ/መኮንን/፡- የ5ኛ እና የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በሁለተኛው እስከ ያው ጥያቄው ልድገመው፡፡ ጭሆት ይሰማ ነበር ለሶስት ቀን ብለዋል ቤት ሁኜ እሰማ ነበር ብለዋል እና ጭሆት የድብደባ ወይ የሌላ መሆኑ እንዴት ልያውቁ ይችላሉ?

22ኛ ምስክር፡- ለመልሰው የድብደባ መሆኑ እማውቀው እንዴት ነው ያ የፖሊስ ጣብያ በዛን ወቅት ተ.ሓ.ህ.ት ናቸው

የ5ኛ እና የ11ኛ ተከሰሽ ተ/ጠበቃ፡- ኖ ወደ ጥያቄዬ ይመለሱልኝ እና ማለቴ

22ኛ ምስክር፡- ወደዛ እኮ ነው እምመጣ ት.ሓ.ሃ.ት ናቸው እየተባሉ ከዛ በፊት ብዙዎች ሰዎች እየተደበደቡ እሪታ ሲያሰሙ ስለነበር፡፡ እሱም ይጮህ ነበር፡፡

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ይጮህ ነበር የው ከዝያ በፊት እንደዛ ስለነበር ይጮህ ነበር ያው በግምት ነው ማለት ነው፡፡ እሺ ደህና እሱ እዛ ይቅር እና ጭሆቱስ የማን መሆኑ እንዴት ሊያውቁ ይችላሉ? ለይተው ሊያውቁ ይችላሉ? ማንን እየተደበደበ መሆኑን?

340

22ኛ ምስክር፡- የማን መሆኑ ልለየው አልቻልኩም ነገር ግን አንዱ ወንጀለኛ ሆኖ የሚደበደብ መሆኑ ተገንዝቤዋለሁ፡፡

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- አጠር አጠር አድርገው ይመልሱልኝ፡፡ ጥዋት ለመስሪያ ቤት ስሄድ ሬሳውን በደጆፋችን ወድቆ አይቻው ነበር ብለዋል ሬሳው ምን ተሸፍኖ ነበር?

22ኛ ምስክር፡- ወረቀት ነው፡፡

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ወረቀት ጠቅላላ ሰውነቱ ሸፍኖት ነበር?

22ኛ ምስክር ወረቀቱ በፅሑፍ የተሞላ ነበር፡፡ በቀይ ፅሁፍ

የ5ኛና የ11ኛ ተ/ጠበቃ፡- እና ሰውነቱን ተሸፍኖ ነበር?

22ኛ ምስክር፡- አዎ ተሸፍኖ ነበረ፡፡ ተሸፍኖ ስንል ሙሉ በሙሉ ከደረቱ እስከታች ጉልበቱ ድረስ የተሻፈነ ይመስል ነበር በጎኑ ግን ይታይ ነበር በእግሩም ይታያል ከደረት በላይም ይታያል፡፡

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ጫማ ነበረው?

22ኛ ምስክር፡- ስለ ጫማው ላስታውሰው አልችልም

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ልብስስ?

22ኛ ምስክር፡- ልብስማ ነበረው፡

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ከላይ እና ከታች?

22ኛ ምስክር፡- ነበረው አዎ

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ሰውነቱ አብጦ ነበር ብለዋል እና የድብደባ ነው ብለዋል ተሸፍኖ ከነበረ እንዴት ሊያውቁ ይችላሉ?

22ኛ ምስክር፡- እንትን እኮ ነው ከትከሻው በላይ የነበረ ግልፅ ነበር ከጉልበቱ በታችም የነበረ ግልፅ ነበር እና ያ ሁሉ አብጦ ነበር ሰውነቱም ያ ሆኖ የተሸነው በወረቀትም ቢሆንም በጣም ጉዙፍ ነበረ ያበጠ ሰው ያስታውቃል፡፡

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በዚህ ተነስተው ነው ያተደብደበ ያሉት፡፡ እስርቤት ያው ጭሆት ይሰሙበት የነበረ እስርቤት ምን ዓይነት እስርቤት ነበረ? ማለቱ ፖሊስ ጣብያ ወይም ሌላሌላ ዓይነት እና ምን ዓይነት እስርቤት ነበር?

22ኛ ምስክር፡- ፖሊስ ጣብያ ነበር እና በዛን ወቅት ግን የወንጀለኛ ያተባለ ማስመርመርያ አርገውት ነበር ካድሬዎቹ

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡-ፖሊስ ጣብያው በማን ይመራ ነበር?

22ኛ ምስክር፡- ፖሊስ ጣብያው አዛዥ አልነበረም ያእንትን ነው የሚያዘው ያነበሩ፡፡

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለቴ ፖሊስ ማብያ ነው ብለዋል አዛዥ የለበትም ደግሞ ትንሽ ያስቸግራል

22ኛ ምስክር:- እንትን ነው ድሮ ፖሊስ ማብያ ነበር አሁንም ፖሊስ ማብያ አለ::

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- የዛኔ ደህና ይተውት እና የዛኔ ያንን ባዩበት ጊዜ

22ኛ ምስክር:- አዎ ፖሊስ ማብያ ስንል ያች ክፍል ናት የምንጠራት ያለን እንጂ በዛን ካድሬዎች ነው እንደ ፖሊስ ሆነው ሲያስተዳዱርበት የነበሩ::

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ:- ማለት ፖሊስ አልነበረም ማለት ነው?

22ኛ ምስክር:- ፖሊስ አልነበረውም እዛ

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ጠቅላላ አልነበረም እዛ?

22ኛ ምስክር:- አልነበረም

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ:- የዛን ጊዜ አቶ ነጋ አባበው አስተዳዳሪ ነበር የሚል ሃሳብ ሰጥተዋል እና ለምን ያስተዳድሩ ታድያ ፖሊስ ካልነበረ የሱስራም ካድሬ ነው ብለዋልለ ፖሊስ ማብያም ካልነበረ እስርቤቱ ለምን ተብሎ ተቋቋመ ታድያ እሱ? በአንድ በኩል ፖሊስ ማብያ ነው እያሉ ነው በአንድ በኩል ደግሞ እሱ ካድሬ ነው ፖሊሶችም አልነበሩበትም እያሉ ነው እና እሱን ማንን ያስተዳድር ነበር ማለት ነው?

22ኛ ምስክር:- እኔ እንደሚመስለኝ ካድሬዎቹ እንደ ፖሊስ ሆነው ሙሉ ስልጣን ነበራቸው የፈለጉትን እዛች ክፍል ውስጥ እያስገቡ ይፈፅሙ ነበረ::

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ:- ያው በግምት ነዎት ማለት ነው እሺ በዛን ጊዜ ያንን እስር ቤት ያሉትን ጠባቂዎች ነበሩት?

22ኛ ምስክር:- ያ ፖሊስ ማብያ የምንለው ያለን ነው ነበሩ ጠበቂዎች በተራ የሚገቡ አዲስ ታጣቂዎች ነበሩ::

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለት ተጣቂዎች ሲሉ ትንሽ ያብራሩት እስቲ

22ኛ ምስክር:- ማለት እንደ ምልሻ የመሳሰሉ እነሱ በተራ ይጠብቁት ነበር

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለት መደበኛ ተቀጣሪዎች ናቸው?

22ኛ ምስክር:- ደንበኛ ተቀጣሪዎች አልመሰለኝም እኔ

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ከየት የመጡ ናቸው እነሱ?

22ኛ ምስክር:- ከዛ ከየገጠር ቤቱ ተሰባስበው የመጡ ነበር

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ያውቋቸዋል?

22ኛ ምስክር:- አቃቸው ነበር አንዱ ሙተዋል አንዱ ደግሞ የት እንደለ ሳቀው አልችልም::

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ስሙስ ያውቃታል?

22ኛ ምስክር፡- ስሙ አላውቀውም ያ አንደኛ ያንን የሞቱ ግን አቶ ይግዛው የተባሉ ነበረ።

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ፖሊሶች ናቸው ግን እነሱ ምን ነበሩ?

22ኛ ምስክር፡- ዝም ብለው ጥበቃ የሚያረጉ ነው እንጂ ፖሊሶች አይደሉም።

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ከየት ታዘው የመጡ ማለት ነው?

22ኛ ምስክር፡- እነዛ ካድሬዎቹ መርጠው ያስቀመጡዋቸው እዛ

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- የዛን ጊዜ ነጋ አበባው ካድሬ ነበር ብለዋል ከመቼ ጀምሮ ነው ካድሬ የሆነው?

22ኛ ምስክር፡- ከ71 ነው ካድሬ የሆኑት

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ፡- ከ71 ጀምሮ እስከ መቼ ነበር?

22ኛ ምስክር፡- ነበረ እስከ 77 ወይ 76 ገደማ ይመስለኛል

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ድጋሚ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የለኝም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ? አይታይም

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ / አብርሃ/ መዋች ተክላይ ገ/ሃዋርያ ከመሞቱ ወይ ከመታሰሩ በፊት ያውቁታል?

22ኛ ምስክር፡- አላውቀውም እኔ እማውቀው ሲደበደብ ድሮ ሬሳው እዛ መንገዱ ላይ ወድቆ ሳይ ጊዜ ማነው ስል የሻህማኔው ልጅ ነው ተክላይ ወ/ሃዋርያ የሚባል ብለው ስለነገሩኝ በዛች እለት ነው ያወቅኩት እንጂ አላውቀውም።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- መቼ ነው?

22ኛ ምስክር፡- በዚህ በ71 ዓ/ም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- አደለም ጊዜው መቼ ነው የጠየቁት የማን ነው ብለው

22ኛ ምስክር፡- ወድያው ሙቶ እንደዛ ወድቆ ሳለ እዛ አጠገቡ የነበሩ ሰዎች እሱን የሚያውቁ

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ስለዚህ ከሰው ጠይቀው ነው የተረዱት ማለት ነው።

22ኛ ምስክር፡- አዎ ሰሙ አገሩ ጠይቄ ነው።

ዳኛ/ ኃይሚ/፡- አባቱን ያውቁ ነበር ማለት ነው የተክላይ አባት ወ/ሃዋርያ ያውቁ ስለነበር ነው ሊያውቁ የቻሉ?

22ኛ ምስክር፡- አለውቃቸውም እሳቸውም

ዳኛ/ ኃይሚ/፡- ታድያ እንዴት ሊያስታውሱ ቻሉ ማለት ነው?

22ኛ ምስክር፡- እኔ ላቀው የቻልኩ በጣም ስስቱን ሌሊት ሲጮህ ሲገረፍ ሲያድር ደግሞ ወድያውኑ ጥዋት ሲወጣ ሬሳው ወድቆ ባየሁ ጊዜ ማነው ስል ይሄ ስደበደብ የሰነበተ ተክላይ ወ/ሃዋርያ ስላሉኝ ስሙ አልረሳውም አገሩም አልረሳውም።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ብቻውን ነበር እዛ ፖሊስ ጣበያ የታሰረው ወይስ ሌላ ሰውም የተሰረ ነበረ ያኔ።

22ኛ ምስክር፡- እንጃ ወደዛ ወደ ፖሊስ ጣብያ አልሄድኩም እኔ ትንሽ ገባ ያለ ስለሆነ ደግሞ እስረኛቹም አይታዩም በክፍል ውስጥ ስለሚያጉርዋቸው ማንም ሰው አያስጠጉም ወደዛ።

ዳኛ / ኃይም/፡- አባባሌ እሱ ብቻ ለመሆኑ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ ከዛ በፊት የማያውቁት እስከሆነ ድረስ በምን መልኩ ነው እሱ ነው ተብሎ የሚመስክር ያለው ነው የፍርድ ቤቱ ጥያቄ

22ኛ ምስክር፡- የእኔ ምስክርነት እምሰጠው ያለሁ ሬሳው ካየሁ በኋላ ማነው ስል ተክላይ ወ/ሃዋርያትን ነው ብለው የሚያውቁት ሰዎች ስለ ነገሩኝ በዛ አረጋግጬ ያዝኩ ምኞቱም እማይረሳ የግፍ ግፍ የተፈፀመበት ልጅ ስለሆነ ላስታውሰው እችላለሁ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- እዛ እርስዎን የሚመረምሩ የነበሩ ወይም የሚደበድቡ የነበሩ ሰዎችን አምስት ነፍስ ገዳዮች ተብለው የተጠሩት የስራ ድርሻቸው ምን እንደነበረ ትንሽ ብያብራሩት ማለት ያ የቃል ጠርነት እንደነበረ መስክረዋል በዛ በቃል ጠርነት ጊዜ እነዚህ አምስቱ ሰዎች ወይም ተባባሪዎች ተብለው በእርስዎ አባባል ነፍስ ገዳዮች የተባሉት በዛን ወቅት ማለት እርስዎ ላይ ያደርሱት የነበሩ ጥያቄን በተመለከተ ማለቴ ነው አምስቱ ነበሩ የሚጠይቅዎት የነበረ ወይስ በይበልጥ የሚጠይቅ ከእነሱ መሃል ነበረ ተብሎ የሚሄድ ሁኔታ አለ?

22 ምስክር፡- መቸም አምስቱ አምስቱ ተሰልፈው አምስቱ የተቻላቸውን ያህል እያንዳንዳቸው ጠይቀውኝ ለእያንዳንዳቸው መልስ ሰጥቻለሁ ደጋግመውም ጠ ይቀውኝ መልስ ሰጥቻለሁ።በይበልጥ የግፍ ግፍ የተናገረብኝ ከድብደባው በላይ ይሄ ተ/ሐሃይማኖት ተ/ዕዩን የተባለውን ነው እልም ያልክት ሓህት ነህ በአንድ ጥይት አደለም የምንገድልህ ገና እየቆራረጥን ትንሽ በትንሽ ነው ቤትህ የምናሳልፋት እሱ ነው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ነፍስ ገዳዮች ሲሉ ምን ማለትም ነው?

344 11/8/12

ሰብአዊ መብት ኮሚሽን ቤተ መዛግብት

22ኛ ምስክር፡- እኔን ነው መቸም በዛን ወቅት በዛ በአከባቢያችን በካድሬዎች ሲፈፀም የነበረ የሰጋ ወጣቶች ሂወት አልፎ በየመንገዱ ላይ ተንዘርረው ሳይ ጊዜ ገደዮች እነሱም ሆኖው ስለሚሰሙኝ ነፍስ ገዳዮች አልኩዋቸው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ቅድም የእግሬ ጣት እና የእጄ ጣት ተቆረጠ የሚል ምስክርነት ሰጥተው ነበር መሰለኝ፡፡ ተቆረጠ ሲሉ ሙሉ በሙሉ ተቆረጠ ማለት ነው ወይስ ቆስሎ እንደ መቆረጥ ዓይነት ሁኔታ ነበረ ማለት ነው፡፡

22ኛ ምስክር፡- ተቆረጠ ሲል እጄን ወይም እግሬ ተቆረጠ ሳይሆን ያ የአጥንት ሽፋን የነበረው ስጋው ተቆርሶ በመገጣጠም ያው የእግሬ አውራ ጣት ደግሞ ወለቀ ማለቴ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- በዛ በድብደባው ወቅት ያለ እህል እና ያለ ውሃ ቆይቻለሁ የሚል ምስክርነትም ተሰጥተዋል ምግብ የሚያቀርብ ወይም ከዛ ከፖሊስ ጣብያ ወይም ከዘመድ የሚቀርብ ምግብ እና እህል እና ውሃ ስላልነበረ ነው ወይስ በትእዛዝ መስጠት የለበትም ስለተባለ ነው? የፍርድ ቤቱ ጥያቄ

22ኛ ምስክር፡- እኔ የማውቀው ከ12 ቀን ጀምሮ እስከ16 ቀን ለ4 ቀን የት እንዳለሁ ቤተሰብ ስለማያውቁ ባለቤቴ ነበረች እንደ እብድ ሁና አእምሮዋ ጠፍቶባት ስትልልግ ሰንብታ መታመምዋ ከዛ በኋላ ግን ቅዳሜ ከሰዓት በኋላ ነው ምግብ አምጥተው ያምግብ የያዘ ሰሃኑ የቤታችን ሁኖ ቀረበልኝ ልበላውም አልቻልኩም ቆስሎ ስለነበረ አፌ ጉሮሮየ ሁሉ እስከሁን ድረስ በዛ ሰበብም የትልቅ ጨጓራ በሽታ አድሮብኝ እህል የሚባላ የሚጠጣው ወስዶ አልችልም፡፡ እዛ መኖሬን ስለማያውቁ ነው ቤተሰቦቼ ከያቅም የሚያቀርባቸው ማን ነው፡፡ የማይፈቀድ ስለሆነ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፡- ማነው ከልካዩ?

22ኛ ምስክር፡- ካድሬዎቹ ድብደባ ከጨረሱ በኋላ በመኪና አድርገው ወደ፣ ጦር ሰፈር ግብረሃይል የተባለው እዛ ነው የሚሸጉጡኝ የሚጠብቅ የጦሩ ዘበኛ ነው የሚመስለኝ እነሱ ነው የሚከለክልዋቸው ነው የሚል እንጂ እኔ ሲከለክሉም አላየሁም አልሰማሁም እዛ ውስጥ ታጉሬ ስለነበረ አላውቀውም፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- መ/ር ገ/መድህን አሁንም በመዋች ተክላይ ወ/ሃዋርያት የሰጡት ምስክርነት በፍርድ ቤት የማጣርያ ጥያቄ ሲቀርብልዎት አጥጋቢ ምላሽ ስላልሰጡ ነው የምጠይቅዎት፡፡ ቅድምሲመሰክሩ ምን ብለዋል የእኔ ቤት እና እስርቤቱ ቅርብ ለቅርብ ነው ሶስት ሌሊት ሙሉ ሲደበደብ እና ሲጮህ ሰምቼ በጥዋቱ ሬሳው አየሁት ብለው መስክረዋል ይህንን ከመስከሩ በኋላ በቀረበለዎት መስቀለኛ ጥያቄ ይሁን የፍርድ ቤቱ መጣርያ ጥያቄ መዋች ተክላይ

ገ/ሃዋርያት ከዝያን በፊት እንደማያውቁት ነው:: ስለዚህ ከመሞቱ በፊት ተከሳይ የማያውቁትከ ሆነ እሱ በእስርቤት እያለ እሱ ሲደበደብ እንዴት ሊሰሙት ይችላሉ እንዴት ሊያውቁት ይችላሉ? የሱ ድምፅ መሆኑ የሱ ጭሆት መሆኑ በምን ሊያውቁ ይችላሉ? ስለዚህ በዚህ ላይ የሚያውቁትን ነገር በትክክል ቢመስክሩ ነው ጥሩ:: ስለዚህ ተከሳይን በእስርቤት እያለ የተደበደበ መሆኑን በምንድ ነው ያወቁት?

22ኛ ምስክር፡- እኔ ስለ ተከሳይ መደብደቡ እማውቀው ሙሉ ሌሊት ሲጦህ በዛች በዛች በአመለኛዋ ፖሊስ ጣብያ ክፍል ኣብ ወረቐ ተዒሒፉ አሉ::

ደኛ /ታደሰ/፡- እንዱማ የሰሙን ሙሉ ሌሊት የመጮህ አይደለም ጩሆት ሊሰሙ ይችሉ ይሆናል:: ግን እርስዎ እድርቤት እስካ ልነበሩ መሆኑ በምን አወቁሐተ ነሕው? ?ያቂያ

22ኛ ምስክር፡- ሲጩህ አደር በዛው በፖሊስ ጣብያ ጥዋት ደግሞ ሬሳው ወድቆ አገኘሁት እዛ መንገዱ ላይ ጠየቅኩ ተከሳይ ወ/ሃወርያ የሚባል የአህስእ ልጅ ነው ስላሉኝ በዚህ ነው እማውቀው::

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እንዴ አቋርጥዎት አለሁ ይህንን ምስክርነት እማስጥተዋል ግን ግልፅ አይደለም ነው የፍርድ ቤቱ ጥያቄ:: ተከሳይ ከመጮሁ እና ከመደብደቡ በፊት እርስዎ አያውቁትም እርስዎ ያሉት እቤትዎ ውስጥ ነው ጭሆት እሚሰማ ያለ ከፖሊስ ጣብያ ነው:: ጭሆቱ የተከሳይ መሆኑ በምን አውቁት ነው? ጥያቂያ ተከሳይ ከዝያ በፊት የሚያውቁት ከሆነ ጩሆቱ የተከሳይ መሆኑ በምን አውቁት ነው ጥያቄየ

22ኛ ምስክር፡-እኔ`ኮ ተከሳይ ሲደብዳብ አይቻለሁ አላልኩም ቅድም ሲል የተናገርኩት ሙሉ ሌሊት ሲጮህ አደረ እሱ ይሁን ሌላ አላውቀውም ሙሉ ሌሊት ሲጮህ አድሮ ጥዋት ግን ሬሳው እዛ መንገደ ላይ ወድቆ ካገኘሁት በኋላ በዛ በወረቀት ተሸፈኖ ዕሑፍ አድርገውበት ሲጠይቅ ጊዜ ተከሳይ ወ/ሃዋርያ የተባለ የአህስእ ልጅ ነው ስለሉኝ ነው ይህ ብቻ ነው እማውቀው እንጂ ሌላ የማውቀው ነገር የለኝም::

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ጩሆቱ ግን የተከሳይ ይሁን የሌላ የሚያውቁት ነገር የለም ማለት ነው?

22ኛ ምስክር፡- ይቅር እና ጩሆቱ ላውቅ ስሙም መልኩም አላውቀውም ነበረ ስለዚህ ሲነግሩኝ ጊዜ ነው ሬሳው ግን ትክክል አይቻለሁ ሲጮህ ማደሩም እሱ ይሁን ሌላ አይቻለሁ እሱ ብቻ ነው እማውቀው::

ዳኛ / አብርሃ/፡- ምስክርነትዎ ጨርሰዋል እዛ ይጠብቁ ይነሱ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 23ኛ ምስክር መርጌታ ወ/ገብርኤል ተስፋይ ይባላሉ የሚመስክሩበት ጭብጥ ስለ መዋች ተክላይ ገ/ሃዋርያ መታሰር እና መጨረሻም መሞት ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ እንዲፈቀድ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- አማርኛ አይችሉም እንዴ

23ኛ ምስክር፡- አይክእልን ትግርኛ'የ

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል

ዳኛ/ አብርሃ/፡-ስምዎ?

ተርጓሚ፡- ስምኩም?

23ኛ ምስክር፡- ወ/ገብርኤል ተስፋይ

ዳኛ/ አብርሃ/፡-እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኦም?

23ኛ ምስክር፡- 65

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስረሖም?

23ኛ ምስክር፡- ገበሬ

ዳኛ/ አብርሃ/፡-አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኦም?

23ኛ ምስክር፡-ወረዳ አጺአቡን ጣብያ ከረን የቤት ቁ.የሓገሽዋይ ዘለኙ

ተርጓሚ፡- ወረዳ አጺአቡን ከረን የቤት ቁ.አላውቀውም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ለምን እንዲመጡ ያውቃለ?

ተርጓሚ ልምንታይ ሃምልመፃእኹም ትፈልጡዶ?

23ኛ ምስክር፡- ልምስክርነት መፂአ

ተርጓሚ፡- ለምስክርነት ነው የመጣሁት

ዳኛ/ አብርሃ/፡- በምን ጉዳይ?

ተርጓሚ፡- ታይ ብዝምልከት?

23ኛ ምስክር፡- ብሓዱሽ ተላን ብተኸላይ ገ/ሃዋርያን ዝነበርዎ ናይ 71 ዓ/ም መፂአ።

ተርጓሚ፡- በእነ ሓዱሽ ተላ የነበሩበት በ71 ዓ/ም የነበረውን በሉ ነው የመጣሁት።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ተከሳሾችን ያውቁዋቸዋል?

347

ተርጓሚ፡- እቶም ተኸሰስቲ ትፈልጥዎምዶ?

23ኛ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ ፡-አዎ

ዳኛ/ አብርሃ/፡- አንዴ ተነሱ ተከሳሾች ምስክር ቀረብ ብለው ወደዝያ ያሳዩ

ለችሎቱ

ተርጓሚ፡- ላፍቲ ዕግዕ ኢልኩም እቶም ትፈልጥዎም አርእዩና

23ኛ ምስክር፡- አብዚ እነሀው ሓዱሽ ተላ ልተብሃሉ።

ተርጓሚ፡- ሓዱሽ ተላ እኚህ ናቸው።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- በትክክል አሳይተዋል ሌላ

ተርጓሚ፡- ካሊእ ትፈልጥዎ እኒ ዶ?

23ኛ ምስክር፡- ሌሎች አላውቃቸውም

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ከሚያውቁት ተከሳሽ ጠብ ወይ ዝምድና አላችሁ?

ተርጓሚ፡- ምስቶም ትፈልጥዎም ተኸሳሲ ዕልኢ ወይ ዝምድና አለኩምዶ?

23ኛ ምስክር፡- ዕልኢ የብልናን ዝምድና ቆፂርና አይንፈልጦን አሎ ይብሉና ቆፂርና

አይንኸእሉን።

ተርጓሚ፡- ጥላቻ የለንም ዝምድና ቆጥረን አንችለውም ግን አለ ይሉናል።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- ደረጃውስ ስንት ይሆናል?

ተርጓሚ፡- አብ ህንደይ ደረጃ ይበፅሕ ይኸን እቲ ዝምድና

23ኛ ምስክር፡- አብ ሽዱሽተስ ይበፅሕ እዩ።

ተርጓሚ፡- በስድስት ይደርሳል።

ዳኛ/ አብርሃ/፡- የዓ/ ህግ ዋና ጥያቄ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መርጊታ ተክላይ መቼ ነው የተያዘው

ተርጓሚ፡- ተኸላይ መዓዝ እዩ ተፃሒዙ?

23ኛ ምስክር፡- ብ71

ተርጓሚ፡- በ71

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀኑና ወሩስ?

ተርጓሚ፡- መዓልቱይ ወርሒይኸ?

23ኛ ምስክር፡- እታ መዓልቲ የሓዝናያን ወርሓ መስከረም እያ።

ተርጓሚ፡- ቀኑ አልያዝነውም ወሩ ግን መስከረም ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከየት አገር ነው የተያዘው?

ተርጓሚ፡- ካበይ ዓዲ እዩ ተፃሒዙ?

23ኛ ምስክር፡- ባዕሉ ናብ ወረዳ ወሪዱ ባሕሉ ቀሪቡ ናፍቲ ዓዲ አቡን ወሪዱ ናብ ወረዳ

ተርጓሚ፡- ራሱ ወደ አዲ አቡን ወረዳ ቀርቦ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ሊያረግ መጣ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ክገብር እዩ መጺኡ?

23ኛ ምስክር፡- ክጋሳዕ ኢሉ ክእቲ ኢሉ መጺኡ።

ተርጓሚ፡- ሊጋሰጥ ብሎ ራሱ ሊገባ ብሎ ነው የገባው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ህዝቡ ምን ያደርግ ነበር እዛ? አዲአቡን

ተርጓሚ፡- አብ ዓዲ አቡን እቲ ህዝቢ እንታይ ይገብር ነይሩ?

23ኛ ምስክር፡- እቲ ህዝቢዶ መስታወቅያ የውፅእ ነይሩ

ተርጓሚ፡- ማስታወቂያ እያወጣ ነበረ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ታድያ ተከሳይስ ምን ልያረግ መጣ?

ተርጓሚ፡- ተከሳይ ድኣ እንታይ ክገብር መጺኡ?

23ኛ ምስክር፡- ተኸሳይ ናፍቲ ዘለናዩ መጺኡ መስታወቅያ ከውቅዕ እውን ቀሪቡ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- ተከሳይም መታወቅያ ሊያወጣ ማስታወቅያ ያልኩት መታወቅያ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እርስዎስ ምን ነበር የስራ ሃላፊነትዎ? እዛ

ተርጓሚ፡- እስኹም እንታይ ነይርኹም ሽዑ ስራሕ ድርሻኹም እንታይ ነይሩ?

23ኛ ምስክር፡- ፍርዲ ሽንጎ ነይረ።

ተርጓሚ፡- የፍርድ ሸንጎ ነበርኩ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- መታወቅያ የሚሰጠው ሰው ማን ነበር? የሚመዘግበው

ተርጓሚ፡- መታወቅያ ልሰርሕ ሰብ ልምዝግብ መን ነይሩ?

23ኛ ምስክር፡- አነ ነይረ ይምዝግበ ነይረ።

ተርጓሚ፡- እኔ ነበርኩ የምመዘግበው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ሆነ ተከሳይ?

ተርጓሚ፡- ተከሳይ እንታይ ኾይኑ ድሕሪኡ?

23ኛ ምስክር፡- መስታወቅያ ሃበኒ ኢሉ ቀሪቡኒ ምስቀረበ ተቓዊምዎ እቶም ሰብኣይ እቲኦም ተቓውመምዎ አይግበኣን ኢሎም።

ተርጓሚ፡- እሱ መታወቅያ ስጠኝ ብሎ ቀረበ እኛህ ሰው ግን አይሰጠውም ብለው ተቃውሙት።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኚህ ሰውየ ሲሉ ማን ናቸው እሳቸው?

ተርጓሚ፡- እቶም ሰብኣይ ልበልኹምዎ መን'ዮም?

23ኛ ምስክር:- ባዕሉ ናብ ወረዳ ወረዳ ባልሉ ቀሪቡ ናፍቲ ዓዲ አቡን ወረዳ ናብ ወረዳ

ተርጓሚ:- ራሱ ወደ አዲ አቡን ወረዳ ቀርቦ

ልዩ ዓ/ ህግ:- ምን ሊያረግ መጣ?

ተርጓሚ:- እንታይ ክገብር እዩ መጺኡ?

23ኛ ምስክር:- ክጋሳዕ ኢሉ ክእቲ ኢሉ መጺኡ::

ተርጓሚ:- ሊጋለጥ ብሎ ራሱ ሊገባ ብሎ ነው የገባው

ልዩ ዓ/ ህግ:- ህዝቡ ምን ያደርግ ነበር እዛ? አዲአቡን

ተርጓሚ:- አብ ዓዲ አቡን እቲ ህዝቢ እንታይ ይገብር ነይሩ?

23ኛ ምስክር:- እቲ ህዝቢዶ መስታወቅያ የውዕእ ነይሩ

ተርጓሚ:- ማስታወቂያ እያወጣ ነበረ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ታድያ ተክላይስ ምን ልያረግ መጣ?

ተርጓሚ:- ተክላይ ድአ እንታይ ክገብር መጺኡ?

23ኛ ምስክር:- ተኽላይ ናፍቲ ዘለናዩ መጺኡ መስታወቅያ ከውቅዕ እውን ቀሪቡ ነይሩ::

ተርጓሚ:- ተክላይም መታወቅያ ሊያወጣ ማስታወቅያ ያልኩት መታወቅያ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- እርስዎስ ምን ነበር የስራ ሃላፊነትዎ? እዛ

ተርጓሚ:- እስኹም እንታይ ነይርኹም ሽቡ ስራሕ ድርኻኹም እንታይ ነይሩ?

23ኛ ምስክር:- ፍርዲ ሸንጎ ነይረ::

ተርጓሚ:- የፍርድ ሸንጎ ነበርኩ::

ልዩ ዓ/ህግ:- መታወቅያ የሚሰጠው ሰው ማን ነበር? የሚመዘግበው

ተርጓሚ:- መታወቅያ ልስርሕ ሰብ ልምዝግብ መን ነይሩ?

23ኛ ምስክር:- አነ ነይረ ይምዝግቦ ነይረ::

ተርጓሚ:- እኔ ነበርኩ የምመዘግበው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ምን ሆነ ተክላይ?

ተርጓሚ:- ተክላይ እንታይ ኾይኑ ድሕሪኡ?

23ኛ ምስክር:- መስታወቅያ ሃበኒ ኢሉ ቀሪቡኒ ምስቀረበ ተቓዊምዎ እቶም ሰብአይ እቲአም ተቓዎመምዎ አይግበኦን ኢሎም::

ተርጓሚ:- እሱ መታወቅያ ስጠኝ ብሎ ቀረበ እኛህ ሰው ግን አይሰጠውም ብለው ተቃውሙት::

ልዩ ዓ/ህግ:- እኝህ ሰውየ ሲሉ ማን ናቸው እሳቸው?

ተርጓሚ:- እቶም ሰብአይ ልበልኹምዎ መን'ዮም?

23ኛ ምስክር፡- ሓዱሽ ተላ

ተርጓሚ፡- ሓዱሽ ተላ

23ኛ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ናብ መስሪያቤት ንሰም ከይዶም እቶም ሓዱሽ ተላ ናብ መስሪያ ቤት ኣትዮም።

ተርጓሚ፡- ከዛ ሓዱሽ ተላ ወደ መስሪያቤት ገቡ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወዴት መስሪያቤት?

ተርጓሚ፡- ናበይ መስሪያ ቤት'ዩ?

23ኛ ምስክር፡- ናብቲ ወረዳ ናይ ቀይ ሽብር ዘሎ

ተርጓሚ፡- ወደ ወረዳው የቀይ ሽብር የነበረበት።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሄደውስ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ'ኸ ምስክዱ?

23ኛ ምስክር፡- ሰብ ሒዞም መፂኦም ሓደ ካድረ ሒዞም መፂኦም

ተርጓሚ፡- አንድ ካድሬ ሰው ይዘው መጡ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን የሚባል ካድሬ?

ተርጓሚ፡- መን ዝበሃል ካድሬ?

23ኛ ምስክር፡- ሽሙ የሓዝኸዎን እንበር ቀይሕ እዩ እቲ ሽሙ የሓዝክዎን ምዕስ ኢሉና አዐሪና አይንፈልጦምን እንሕና።

ተርጓሚ፡- ቀይ ነው ስሙ ግን አልያዝኩትም በደንብ አናቃቸውም እኛ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛስ ካመጡትስ በኋላ ምን ሆኑ?

ተርጓሚ፡- ብድሕሪኡ ምስ አምፅእዎ'ኸ እንታይ ገይሮም?

23ኛ ምስክር ድሓር ፀዊዖ ወሲዶዎ ነቲ ተኸላይ።

ተርጓሚ፡- ከዛ ለተክላይ ጠርቶ ወስደው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወዴት?

ተርጓሚ፡- ናበይ?

23ኛ ምስክር፡- ናብ ውሽጢ መስሪያቤት ሰለስተኦም አትዮም

ተርጓሚ፡- ወደ መስሪያ ቤቱ ውስጥ ሶስቱም ገቡ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሶስቱ ሲሉ ማን ማን?

ተርጓሚ፡- ሰለስተኦም ትብሉ ተለኹም መን መን እዮም

23ኛ ምስክር፡- እቲ ዝወፀ ካድረን ተኸላይን ሓዱሽን አትዮም።

ተርጓሚ፡- ተክላይ፣ ሓዱሽ እና የመጣው ካድሬ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እሺ ተክላይ ምን ሆነ ታድያ?

ተርጓሚ፡- ተክላይ እንታይ ኾይኑ ድሓር'ኸ?

23ኛ ምስክር፡- ድሕር ኣብኡ ገዲፍናዩም ኸይድና ንሕና ኣፍቲ ሳልስቲ ንዓድና ምስኸድና ንሕና መስዩ እዩ ዝነበረ ኣፍቲ ሳልስቲ ኣብ ፖሊስ ጣብያ ሞይቱ ኢሎምና፡፡

ተርጓሚ፡- ያው መሸቶ ስለነበረ እኛ ወደ ሰፈራችን ሄድን በስስተኛው ግን ጣብያ ገብቶ ሞተ አሉን፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ሆኖ ሞተ አልዎችሁ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ኾይኑ ሞይቱ ኢሎምኹም?

23ኛ ምስክር፡- ብበትሪ ገይሮም ቐጥቒጦም ቐቲሎምዎ ኢሎምና፡፡

ተርጓሚ፡- በብትር አድርገው ቀጥቅጠው ገደሉት አሉን፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለምንድ ነው ሐዱሽ ተላ የተቃወመ እና ያሳሰረው?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ'ዩ ሓዱሽ ተላ ተቃዊሙ ለእስር

23ኛ ምስክር፡- ተቅውም ውሽጡስ የፈለጥናዮን በቲ ዝነበሮ ነታ መታወቅያ ግን ሰላማዊ አይኮነን ኢሉ ተቀዊሚዎ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ውስጡ ምን እንደነበረው ለምን እንዳተቋወመው አላወቅንም መታወቀያ እንዳይሰጠው ግን ተቃወመዋል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሰላማዊ ስላልነበረ ነው የተቃወመዉ ማለት ምንድ ነው እስቲ ዝርዝሩን ይግለፁት?

ተርጓሚ፡- ሰላማዊ ስለ ዘይነበረ ክዋሃበ የብሉን ኢሉ ምቅዋሙ ሲ እንታይ ማለት እዩ እስቲ ዝርዝር ኣብልዎ?

23ኛ ምስክር፡- ዋእ እንድዒ ውሽጡ እሞ እንታይ ንፈልጦ ናይ ባዕሉ ሓሳብ ዘለዎ ለዩ እንበር፡፡

ተርጓሚ፡- ውስጡ እንዴት እናውቀው ውስጡ ሃሳቡን የራሱ ነው እንጂ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ነበረ አቶ ሓዱሽ ተላ ያን ጊዜ የስራ ሃላፊነታቸው?

ተርጓሚ፡- አቶ ሓዱሽ ተላ ናይ ስራሕ ድርሻኦም እንታይ ነይሩ ሻቡ?

23ኛ ምስክር፡- ዕጡቕ እዩ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- ታጣቂ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የምን ታጣቂ?

ተርጓሚ፡- ናይ ምንታይ ዕጡቕ?

23ኛ ምስክር፡- ናይ ደርጊ ዕጡቕ ነይሩ ነጭለባሽ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- የደርግ ታጠቂ ነጭ ለባሽ ነበረ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ኣብርሃ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ በተከሳሽ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ቴድሮስ ጠዓመ/:- መረጌታ ወ/ገብርኤል አቶ ሓዲስ ተላን አቃቸዋለሁ ብለዋል እና የምትተዋወቁት በወቅቱ እሳቸው መታወቂያ እንዳይሰጥ ሲቃወሙ ጊዜ ነው ወይስ ከዛ በፊት ነው የሚተዋወቁት::

ተርጓሚ:- ምስ አቶ ሓዱሽ ተላ ኽምትፈልጥዎም ጠቒስኹም ሓዚ ልትፈለለጥዎ ግን ሽዓትኡ መታወቅያ ክዋሃበ የብሉይ ኢሎም ክቃወሙ ተለው ዲኹም ትፈልጥዎም ወይስ ቅድሚኡስ ትፈልጥዎም ነይርኹም?

23ኛ ምስክር:- ይፈልጠዎም እባ ነይረ::

ተርጓሚ:- አቃቸው ነበር::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምናልባት አቶ ሓዲስ ተላ በወቅቱ የምን ታጣቂ ነበሩ?

ተርጓሚ:- አቶ ሓዱሽ ተላ ሽዑ ናይ ምንታይ ዕጡቕ እዩም ነይሮም?

23ኛ ምስክር:- ናይ አብኡ ናይ ደርጊ ዕጡቕ ነይሮም

ተርጓሚ:- ያው የዛው የደርግ ታጣቂ ነበሩ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አቶ ሓዲስ የደርግ ታጣቂ የነበሩበት ጊዜ በወል ሊነግሩኝ ይችላሉ?

ተርጓሚ:- አቶ ሓዳሽ ናይ ደርግ ዕጡቕ ልነበርሉ ጊዜ መዓዝ ምዃኑ ብደንቢ ክትነግሩኒ ትኽእሉዶ?

23ኛ ምስክር:- ሻቡ ዕጡቕ እዮም ነይሮም::

ተርጓሚ:- የዛኔ ታጣቂ ነበሩ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አዎ ታጣቂ መኖራቸው ገልፀውልናል ዓ/ ምህረቱ ምናልባት

ተርጓሚ:- ዕጡቕ ምንባሮም ትነግሩኒ አለኹም እዎ ግን መዓዘ ዓ/ምህረት እዩ ዕጡቕ ነይሮም?

23ኛ ምስክር:- ዓ/ንህረቱ 71 ዓ/ም እንድዩ ዝነበረ ሻቡ 71

ተርጓሚ:- ያው የዛኔ 71 ዓ/ም ነበረ የዛኔ ነው በ71 ታጣቂ ነበሩ::

23ኛ ምስክር:- ብ70 ዓ/ም ዕጡቕ ነይሮም

ተርጓሚ:- በ70 ዓ/ም ምህረትም ታጣቂ ነበሩ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበይ:- ምናልባት በ70 ዓ/ም ታጣቂ ሊኖሩ ይችላሉ በ71 አከባቢ ግን በእርግጠኛነት ታጣቂ መኖራቸውን ሊያስታውሱ ይችላሉ?

ተርጓሚ:- ብ70 ዓ/ም ዕጡቕ ነይሮም ኽኾኑ ይኽእሉ ብ71 ግን እርግፀኛ ዲኹም ዕጠቕዶ ነይሮም?

23ኛ ምስክር:- ሻቡ እው ለርገፋ አይመስለኛል ሻቡ ምስ ዓጠቱ እንሕና ዕጡቕ ኢና ንብሎም ነይርና::

ተርጓሚ:- ያው የተው አይመስለኝም ግን እኛ ታጣቂ ነበር የምንላቸው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/:- እሺ. ምናልባት እርስዎስ በወቅቱ ምን ነበሩ?

ተርጓሚ:- እስኹምኸ ሽዑ እንታይ ነይርኹም?

23ኛ ምስክር:- መዓዝ ብ70 ዓ/ም ፍርድ ባይቶ ነይረ።

ተርጓሚ:- የፍርድ ባይቶ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በወቅቱ እዛው አዲአቡን አከባቢ የፍርድ ባይቶ አባላት ከነበሩ መሃከል አቶ ሃዲስ እዚ መኖራቸውን ያስታውሳሉ?

ተርጓሚ:- ሽዑ ኣብ ዓዲአቡን ፍርድ ባይቶ ልነበርኹም አባላት ልነበርኹም ፍርድ ባይቶ ካብኣቶም አቶ ሓዱሽ ሓደ ካብ አቶም አቶ ሓዲሽ ሓደ አብኣቶም አባል ድዩም ነይሮም?

23ኛ ምስክር:- ካብኣቶም አባል ክንብሩ አይፍለጠንን።

ተርጓሚ:- እነሱ ጋር አባል መኖራቸው አላውቅም።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በወቅቱ ስንት ነበራችሁ ባይቶ ፍርድ ቤት አባላት?

ተርጓሚ:- ሽዑ እዚ ናይ ፍርዲ ባይቶ አባላት ክንደይ ሰባት ኢኹም ነይርኹም?

23ኛ ምስክር:- ሰለስተ ነይርና።

ተርጓሚ:- ሶስት ነበርን

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ምናልባት ስሞቻቸውን ካስታወሱ ሊጠቅሱልኝ ይችላሉ።

ተርጓሚ:- እቶም ልነበሩ ሰለስተ ትብልዎም ዘለኹም ተዘኪርኽምዎም ስሞም እስቲ ጥቐሱልና እንደሕር ዘከርኹምዎም።

23ኛ ምስክር:- አቶ ገ/ስላሴ ትኩእ፣ ወልዱ ከሕሳይ ነይሮም በ70 ዓ/ም

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ስላሴ ትኩእ፣ ወልዱ ካሕሳይ በ70 ዓ/ም እነዚህ ነበሩ።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/:- ሶስተኛ?

ተርጓሚ:- ሳልሳይኸ መን'ዩ ነይሩ

23ኛ ምስክር:- አነ

ተርጓሚ:- ራሴ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በወቅቱ ታድያ አቶ ሀዲስ ከታጠቂነት ውጭ ሌላ ምንም ስልጣን ካልነበራቸው መዋች ተከሳይን መተወቅያ እንዳይ ስጥ የመቀወም ስልጣን እንዴት ሊኖራቸው ቻለ? እንዴት መታወቅያ እንዳይሰጠው ሊከላከሉ ቻሉ?

ተርጓሚ:- እሞ ሽዑሲ አቶ ሓዱሽ እንድሕር ካብ ዕጡቕ ማለት ዕጡቕ ጥራሕ ነይሮም ኢኹም ትብለኹም ካብኡ ወፃኢ እንድሕር ካሊእ ስልጣን ዘይነበሮም እንታይ ስልጣን ስለዝነበሮም ድአ እዮም መታወቅያ ልከይወሃቡሲ ክቃወሙ ልኽእሉ?

23ኛ ምስክር:- እሳቶም ኣብ ውሽጢ ዓዲ ኣቡን እዮም ነይሮም ሻቡ::

ተርጓሚ:- እነሱ አዲአቡን ውስጥ ነበሩ የዜኔ::

23ኛ ምስክር:- ኣነን ሓዱሽ ተላን ንሱ ኣፍተ ገጠር እዩ ነይሩ እቲ ቀልዓ::

ተርጓሚ:- ልጁ ግን ገጠር ነበረ::

23ኛ ምስክር:- ኣብኡ እዩም ተቐሚጦም ነይሮም ብስሩ

ተርጓሚ:- እዛው ነበር የተቀመጡት::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ስለ ልጁ እና ስለ አቶ ሓዲስ የት እንደ ነበሩ ሳይሆን የምጠ
ይቅዎት በወቅቱ ተክላይ ወ/ጎዋርጊት መታወቂያ እንዳይሰጠው አቶ ሓዳስ
ሊያስከለክሉት የቻሉ ምን ዓይነት ስልጣን ቢኖራቸው ነው::

ተርጓሚ:- ሽዑሲ ተክላይ መታወቅያ ልከይዋህቦ አቶ ሓዲሽ ልኽልኽሉስ እንታይ
ስልጣን ስለዘነበሮም እዮም ልኽልኽልዎ?

23ኛ ምስክር:- እንታይ ስልጣንዶ ነይርዎም እዩ ስልጣን አይነበሮምን ግን እቲ ኣብኡ
ኽይኖምስ ተቓዋሚ እዮም ኽይኖም::

ተርጓሚ:- ስልጣን አልነበራቸውም ግን እዛ ሁኖው ተቃዋሚ ነበሩ::

የ6ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ:- ያኔ መታወቅያ የመስጠት ስልጣን የነበረው ማን ነበር?

ተርጓሚ:- ሽዑ መታወቅያ ናይ ምሃብ ስልጣን ዝነበሮ ሰብ መን'ዩ ነይሩ?

23ኛ ምስክር:- እቲ ማህተም ኣብ ወረዳ እዩ ዝሀተም ዝነበረ እቲ ፅሑፍ ንሕና
ንፅሕፈሎም ነይርና::

ተርጓሚ:- ፅሁፉ እኛ ነበርን እምንፅፈው ማህተሙ ግን ወረዳ ሂደ ነበር የሚታተመው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በወቅቱ ተክላይ መታወቅያ እንዳይሰጥ ሲከለከል እንዲሁ
በጥቆማ ብቻ መታወቅያ እንዳይሰጥ ይከለከል ነበር ወይስ በደንብ ተጣርቶ ነበር
የሚከለከለው::

ተርጓሚ:- ሽቡ ተኽላይ ክኽልኽል ከሎ መታወቅያ ልኽልኽሉ ልነበሩ ብደንቢ ተፃርዩ
ድዩ ልክልኽሉ ነይሮም ወይስ ሰቕ ኢልኻ ብጥቆማ እዩ ልኽልኽሉ ዝነበሩ::

23ኛ ምስክር:- መታወቅያ ተሃቡ እናተቓወሙ ከመይ ገይርኻ እቲ ኣብኡ ዝነበረ
ህዝቢ እንታ ወደይ ንዓኻ ከየድሕዘካ ኢሉኒ እቲ ኣብኡ ዝነበረ ህዝቢ ንዓይ
ተፈሪምካሉ ኢሎምኒ:: ግን ንሱ ከይተመለአ ከሎ መታወቅያ አውን
አየድሐዞም ከሲሶም ምስወሰድዎ እዩ ልተድሓዘ እንበር እቲ ካድረ ምስፀወየ
ንሶም ምስአተወ ድአ እዩ እምበር መታወቅያ እውን አየድሐዘን::

ተርጓሚ:- በእርግጥ እሱ መታወቀያ ሲጠይቀኝ የነበረው ህዝብ አንተ ይሄ ሰበብ
እንዳያመጣብህ መታወቅያ አትስጠው ይሉኝ ነበር ግን ያንገር እየተነጋገርን
እያለን ነው መጥቶ አስይዞ የወሰደው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ እርስዎ ያን ጊዜ ያው ተከሳይ እንዳይሰጥ ጥቆማ ሲደርስዎት ጊዜ አንደኛ የቀበሌ ፀሃፊ ነበርኩኝ እያሉ ነው ቀጣል አድርገውም ባይቶ ፍርድ ቤት ነበርኩኝ ብለዋል እና ያው የመስጠት ስልጣን ነበርዎት ማለት ነው? እና አንድ ተራ ታጣቂ አቶ ሃዲስ እንዴት እርስዎን እንደያስይዝዎት ፈርተው መታወቂያ እንዳይሰጥ ከለከላችሁት?

ተርጓሚ፦ እሞ ሽዑ እስኹም ልተወሰነ ስልጣን ነይርኩም መታወቂያ ልዋሃበይ ለይወሃበይ ሰብ ጸሓር እንደገና ጥቆማታት ለበፀሐኩም ከምኡ ዓይነት እንትን ትገብሩ ነይርኩም እስኹም እናሃለኹም ግን ልምልከተኩም አብዚ ጉዳይ ሓደ ተራ ዕጡቕ አቶ ሓዱሽ ማለት እዩም መሚአምስ ልከይኽልክል ኢሉም ደፊሮም ልኽልኽልኹም ልእግድኹምሲ እንታይ ስለዝኾነ እዩ?

23ኛ ምስክር፦ ስለንሶም ተቓዋሚ ኾይኖም አፍተ ውሽጢ ንስኡ ዓዶም ገዲፎም አብኡ እዮም ሰፎሮም ነይሮም አብ ገጠር ምሳይ ከይህልው ጣብያ እውን እቲ ፍርዲ እውኒ ነገረይ አብ ኻሊእ ጣብያ ይሰመዐለይ ኢሉም ካፍቲ ቦታ ወሚአም እዮም ነይሮም እሶም አቶ ሓዲሽ ተላ።

ተርጓሚ፦ ያው አቶ ሓዱሽ ከአገራቸው ለቀው እዛው ነበሩ የሚሰሩት እዛ እንዳይመለሱም አቁመው ነው እዛ ሲሰሩ የነበሩት።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፦ ያው እንግዲህ የባይቶ ፍርድ ቤት ሲባል የሆነ ነገር ሲፈጠር ለፍርድ የቀረበውን ነገር መፍረድ ነው እና መታወቂያ እንዳይሰጠው ተብሎ ሲከሰስ በፍርድ መሰረት ፍርዳችሁ እንዴት አልሰጣችሁዋቸውም?

ተርጓሚ፦ እሞ ሽዑ እስኻትኹም አፍተ ፍርዲ ባይቶ ነይርኩም ስልጣን ልከይወሃብይ ልክወሃብይለ ትፈርዱ ነይርኹም ልመፀልኹም ነገር ትፈርዱ ኢኹም ስለዚ ከኽልኽል ተሉሲ እስኻትኹም ልክውሀበስ እንታይ ኸይንኹም ድአ ለይ ትፈርዱ ይርኹም ስልጣን ነይርኩም እንደዩ?

23ኛ ምስክር፦ ክሳዕ ንፈርድ እሞ ሮን ምስአዕንሓና ንሕናክንነበ ንከይንህበ ክሳዕ ንፈርድ የዕንሕዎን ሒዞምዎ እዮም ዝኸዱ

ተርጓሚ፦ እንግዲህ እኛ ልንሰጠውም ወይ ላንሰጠውም ግን አላቆዩትም እነሱ እስከ ፍርድም አላቆዩትም ወድያው ይዘውት ሄዱ።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ መታወቂያ እስከ አለመስጠት ነበር ተቃውሞአችሁ አቶ ሃዲስ ወይስ ሌላ የምታውቁት ነገር አለ?

ተርጓሚ፦ አቶ ሓዱሽስ መታወቂያ ልከይወሃበ ድዮም ነይሮም ልቃወሙ ወይስ ካሊእ ነገር ነይርዎም ልትፈልጡሉም?

23ኛ ምስክር፡- ንሳተቓዎምሞ ናብ ውሽጢ መስሪያ ቤት ኣትዮም ኣሀዊዮም ወሲዶምዎ እኻ ይብል ኣለኹ እነ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው እስዋ ተቃውሞው ወደ መስሪያ ቤትገብተው አስጠርተው እንደስወሰዱት ነው እማውቀው፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጨርሻለሁ አመሰግናለሁ፡፡

ዐ/ዐ/ አብርሃ/፡- ድጋሚ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የለኝም

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ብ ራ ሪ ያ ጥ ያ ቄ

ዐ/ዐ/ አብርሃ/፡- ተከሳሽ ሓዱሽ ተላ ለተከሳይ መታወቂያ እንዳይሰጠው ምስክርነት ሲሰጡ ምክንያት ብለው ያቀረቡት ሰለማዊ ስላልነበረ ነው ሲሉ ምን ማለት ነው? ሰላማዊ ስላል ነበረ የሚለውን በዛ ጊዜ ምን ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ተኸሳይ ሽው መታወቂያ ደልዩ ክመፅእ ተሎ አቶ ሓዱሽ ሰላማዊ ስለዘይኾነ ክወሃብ የብሉይ ኢሎም ተቓዊሞም ሰለማዊ ስለዘይኾነ ማለቶም ሲ እታ ሰላማዊ ለይኾነ እትብልስ እንታይ ማለት እዩ?

23ኛ ምስክር፡- እሰማ ውሽጣ ባእሰም እንታይ ንፈልጣ ውሽጣ ናይ ባዕሎም እዩ ግን ንሕና ክምኡ ገይሮም ቀሪበም ኸሳዕዝዛረ ሰላማዊን ዘይሰላማዊን የዕንሕዎን እኸ እየ ዝብል ዘለኹ እነ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው እሱ ውስጣቸው ምን እንዳላቸውም አላውቅም የራሳቸው ጉዳይ ኣላቸው ግን ሰላማዊ ነው ስላማዊ አይደለም ግን እስከ ፍርድ ሊያቆዩት አልቻሉም፡፡

ዐ/ዐ/ አብርሃ/፡- ማለት ምን ማለት እንደሆነ ሰላማዊ ሲባል ምን ማለት እንደሆነ ሰላማዊ አይደለም ሲባል ምን ለማለት ፈልገው ነው እንደዚህ ምን ማለት እንደሆነ ነው ቃሉ?

ተርጓሚ፡- ሰላማዊ የኾነይ ክብሉ ተለውሲ እንታይ እዩ ሰላማዊ ልክነይ ሰላማዊ ላይኾነይስ እንታይ እዩ ኣፈላለይ ታይ ማለቶም እዩ ነይሩ ሰላማዊ የኾነይ ማለቶም?

23ኛ ምስክር፡- እሳቶም ዶ ሰላማዊ የነኒይ ዝብሉ ዘለው ኣብዚ ዓላማ እዚስ የለን ለማለት እዩ፡፡ ኢሎም አቅሪበምሉ ዝኒሀው፡፡

ተርጓሚ፡- በዚህ ዓላማ ውስጥ የለም ማለት ነው፡፡

ዐ/ዐ/ አብርሃ/ በዚህ ዓላማ ሲሉ

ተርጓሚ፡- ኣብዚ ዓላማ የለይ ክትብሉ ተለኹም እንታይ ማለት እዩ

23ኛ ምስክር፡- ዘብዚ ዝኒሀ ኣብዚ ምስ ናይ ደርግስ የለን ኢሎም እዩም አቕሪበምዎ፡፡

ተርጓሚ፡- ከደርግ ጋር የለም ብለው ነው ያቀረቡለት፡፡

ፍርድ ቤት

ዳኛ/ አብርሃ:- እስቲ ዘርዘር ያድርጉት

ተርጓሚ:- እስቲ ዝርዝር አብልዎ እንታይ እዩ እቲ ምስደርጊ የለይ ማለት

23ኛ ምስክር:- ምስደርጊ የለን ማለት ድአ ምስ እዚ የለን ኢሎም እዮም አቕሪቦምዎ እንታትደኢን ብሎ ሰላማዊ ዘይኮነስ ምሳና የለን ኣብዚ ስርዓት እዚ የለን እዩ::

ተርጓሚ በዚህ ስርዓት ላይ የለም::

ዳኛ/ አብርሃ:- እስቲ እንደገና ግልፅ አይደለም ያለው ስለዚህ ከደርግ የለም ማለት ምን ለማለት ተፈልጎ ነው

ተርጓሚ:- እንታይ እዩ እስቲ ግልፅ አብልዎ ምስደርጊ የለይ ማለትኩምሲ እንታይ እዩ ምስ ደርጊ የለይ ማለትስ እንታይ

ዳኛ/ አብርሃ:- በዝያን ጊዜ ምን ለማለት እንደነበረ?

ተርጓሚ:- በዚ ሰዓት እሱሲ ምስደርጊ የለይ ትብሎ ተለኹምስ እንታይ ማለት'ዩ ምስደርጊ የለይ እንትበሃል እንታይ ልኸነ ማለት'ዩ

23ኛ ምስክር:- ኣብ ስርዓትና የለን ኢሉ እዩ ተቓዋሚ ብሉ እዩ ማለት እዩ ፈተሕናዩ እንሕና ላብ ሰላማዊ ዘይኮነስ ኣብዚ ናይ ስርዓትናስ የለን እዩ ማለት::

ተርጓሚ:- ሰላማዊ አይደለም በእኛ ስርዓት ላይ የለም ማለት ነው::

ዳኛ/ አብርሃ:- ሌላ ስርዓት ነበረ ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ታይ'ዩ ኻሊእ ስርዓት ነይሩ ማለት ድዩ ኣብ ስርዓትና የለይ ምብል ተሎ::

23ኛ ምስክር:- ኻሊእ ስርዓት ድኣታይ ክነብር ድኣነየ::ናይ ባዕሉ ዝፈልጦ እንድዩ::

ተርጓሚ:- የራሱ የሚያውቀው እንጃ እንጃ ሌላ ስርዓት እማ ምን ሊኖር::

ዳኛ/ አብርሃ:- መታወቂያ የሚሰጡት የነበረ ለማን ነው?

ተርጓሚ:- መታወቅያ ልትህብዎ ልነበርኹም እንታይ ለኮነ ኢኹም ትህቡ ነይርኹም ልመን ኢኹም ትህቡ ነይርኹም መታወቅያ

23ኛ ምስክር:- ነቲ ህዝቢ ይህብ ነይረ::

ተርጓሚ:- ለህዝቡ እሰጠው ነበረ::

23ኛ ምስክር:- ሓዙ ተባሁሉ ተእዚዙ ሓዙ መታወቅያ ተባሂሉ ተእዚዙ ንህበ ነይርና::

ተርጓሚ:- መታወቅያ ያዙ ተብሎ ስለታዘዘ መታወቅያ እንሰጥ ነበረ

ዳኛ/ አብርሃ:- በ70 ዓ/ም ፍርድ ሸንጎ የነበራችሁ ስስት አሳቸው ጭምር ምስክር ገልጠ ዋል በ71 ዓ/ም የዚያ አከባቢ ፍርድ ሸንጎ የነበሩ እነማን ናቸው?

ተርጓሚ:- ብ70 ዓ/ም ምስብዓልኹም 3ቱ ርእስኹም ፍርዲ ሸንጎ ዝምልነበርኹም ገሊፅኹም ነይርኹም ፍርዲ ባይቶ ዝምልነበርኹም ብድሕሪኡ 71 ዓ/ም እልመን ነይሮም?

23ኛ ምስክር፡- ብ71 ዶ ካሊእ ተቐይሮም ክአምሳይ እኑ ኣብኣተለኹ ኣቢሎምኒ ኣቶ ገ/መድህን ኣባይ ይበሃሉ ኣቶ ወላይ ስዊር ዝበሃሉ ነይሮም።

ተርጓሚ፡- ያው እኔ እዛው እንዳለሁ ቀረሁ እና ሁለቱም ግን ተቀረው የጠቀስዋቸው ስማቸው እኔ እዛው እንዳለሁ ቀረሁ እና ሁለት ግን አቶ ገ/መድህን እና አቶ ወልዳይ ተቀይረው ተጨመሩብኝ እነሱ ነበር አብረውኝ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- መርጌታ እስርዎ እና አቶ ሓዱሽ የአንድ ማብያ በአንድ ማብያ ናችሁ የምትኖሩት?

ተርጓሚ፡- እስኹምይ አቶ ሓዱሽይ ሽቡ ብሓደዲኹም ኣብ ሓደ ማብያ ትነብሩ ነይርኹም?

23ኛ ምስክር፡- ናይ ሓደ ማብያ ዓድና እተሻቡዶ ብ71 እሰም ወዲኦም እዩም ዝነበሩ ናፍቲ ወረዳ ካፍቲ ሃገሮም እንበር እወ።

ተርጓሚ፡- አዎ እሳቸው ወጥተው ነበረ ወደ ወረዳው እንጃ አዎ አብረን ነበርን።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እሺ መዋች ተክላይ እና አቶ ሓዱሽስ የአንድ ማብያ ሰዎች ናቸው?

ተርጓሚ፡- እቲ መዋቲ ተኸላይን አቶ ሓዱሽን ናይ ሓደ ማብያ ሰባት ድዮም?

23ኛ ምስክር፡- ናይ ደ ቁሸት እው።

ተርጓሚ፡- አዎ የአንድ ማብያ ሰዎች ናቸው።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ተክላይ ከመታሰሩ በፊት በአቶ ሓዱሽ እና የአቶ ተክላይ ግኑኙነት ምን ይመስል ነበር?

ተርጓሚ፡- ተኸላይ ቅድሚ ምእሳሩ ተኸላይን አቶ ሓዱሽን ነበሮም ርክብ እንታይ ይመስል ነይሩ ቅድሚኡ?

23ኛ ምስክር፡- እቲ ዝበልዎ የፈለጥናን እንበር ብመርየት ብደገነት የሳሕቦም ነይሩ ኢሎምና መሬት የባእሰም እዮም ዝብልዎም።

ተርጓሚ፡- በግልፅ እኔ ባለው ቀውም ግን በመሬት ግን ይባሉ እንደነበረ እሰማ ነበረ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እሺ ተክላይ በዝያን ጊዜ ተማሪ ነበር ወይስ ገበሬ ነው የነበረው ምንድ ነው የነበረው?

ተርጓሚ፡- ተክላይ ሻቡ እንታይ እዩ ነይሩ ተምሃሪ ድዩ ነይሩ ገባር ድዩ ነይሩ እንታይ እዩ ነይሩ?

23ኛ ምስክር፡- ገባር እዩ

ተርጓሚ፡- ገበሬ ነበር

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ትምርትስ ምንም አልነበረውም?

ተርጓሚ፡- ትምርትኸ ነይርዎዶ አይነበሮይ?

23ኛ ምስክር፡- አይነበሮይ

359

ዳኛ/ አብርሃ፡- ምስክር ምስክርነትዎ ጨርሰዋል ይመለሱ ዓ/ህግ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ለዛሬ ያቀረብናቸው ምስክሮች እነዚህ ናቸው ቀጣይ ማስረጃ እንዲቀርብ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጥ አመለክታለሁ።

ት እ ዘ ዝ

የልዩ ዓ/ ህግ ቀሪ ምስክሮች ለመስማት ለየካቲት 1/1993 ዓ/ም ተቀጥረዋል።

የካቲት 1/1993 ዓ/ም

ዳኞች፡-

ኃይሌ ወ/ጊወርጊስ

ገብሩ ዘነበ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ፡- ልዩ ዓ/ህግ፡- ገብሩ ገበዩሁ ቀርቧል

ተከሳሾች፡- 1ኛ ተክለብርሃን ኃጋሽ በሌለበት

2ኛ አቶ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርዓይ ግደይ ጋር

4ኛ. መቶ አለቃ መኩንን ሲሳይ/ በሌለበት /

5ኛ. አቶ ኒጋ አበባጠ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኩንን አብረሃ ጋር ቀርበዋል

6ኛ. ሐዱሽ ተሳ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮ ብዓለ ቀርበዋል

7ኛ. መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርበዋል

8ኛ. መ/ር ስለሞን አሰፋ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርበዋል

9ኛ. የማነ ተክሊት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ስለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል

11ኛ. አቶ ገ/ብሄር ካህሱ ከተከላካይ ጠበቃቸ መኮንን አብርሃ ጋር ቀርበዋል

360

ላዕላይ ቤት ፍርድ

12ኛ. ሃ/አለቃ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳኔ አስገዶም ከተከላካይ ተ/ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሃዱሽ ጋር ቀርበዋል

14ኛ. አቶ ኪዳኔ በላይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርበዋል

15ኛ. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ከተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር ቀርበዋል

16ኛ. ገ/እ. ከበደ ተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ብሄር ጋር ቀርቧል

17ኛ.አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ከተከላካይ ከጠበቃቸ ብ/መስቀል አማረ ጋር ቀርበዋል

18ኛ. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ከተከላካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር ቀርበዋል

19ኛ. አቶ ገ/መድህን ወ/ስማያት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርበዋል

20ኛ. አቶ ብርሃነ ተላ /በሌለበት/

ዳኛ/ገብሩ/፡- መዝገቡ ለዛሬ ቀን የተቀጠረው የዓ/ህግ ቀሪምስክሮች ለመስማት ነው፡፡ ዓ/ህግ ምስክሮች ቀርበው እንደሆነ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ትናንትና ለፅ/ቤቱ እንድ ማመልከቻም አስገብተናል ምስክሮች ለፖሊስ ታዞ ፖሊስም ሳይፅፍ አይቀርም መልሱን እና በተለያየ አድራሻ መቀያየር ምክንያት ለዛሬ ምስክሮች ያልደረሱለት መሆኑን፡ ሆኖም በእኔ ፅ/ቤት በኩል ለዛሬ ሁለት ምስክሮች አዘጋጅቼ ትላንት በጠቀስኩት ማመልከቻ ላይ አቅርቤአቸዋለሁ፡፡ ስለዚህ የእነሱ ምስክርነት እንዲፈቀድ እና ፍርድ ቤቱ ከፈቀደ ወድያ ጭብጣቸውን እንደሰማ እንዲፈቅድልኝ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ ገብሩ/፡- ያው ፖሊስ የፃፈው አለ ምናልባት አስፈላጊ ከሆነ እናነበዋለን ቁጥር 6258 /20/30 ቀን 30/5/93 ዓ/ም ለትግራይ ክልል ከፍተኛ ፍርድ ቤት መቀሌ ይላል፡፡ እነ ተ/ብርሃን ነጋሽ 20 ቁጥር ሰዎች በተከሰሱበት የዘር ማጥፋት ወንጀል ክስ ጉዳይ የዓ/ ህግ ምስክሮች ለ1/6/93 ዓ/ም አቀራረብ በሚመለከት በቁጥር በቀን ከልዩ ዓ/ህግ ቢሮ የተፃፈልን መሆኑን ይጠቅሳል በትእዛዝ መሰረት እንድንፈፅም ለደቡብ ዞን ፖሊስ ዋና ክፍል በቁጥር በቀን የተፃፈ ደብዳቤ ስናዝ ለልዩ ዓ/ህግ ቢሮ በግልባጭ ማስታወቃችን ይታወሳል ይሁን እንጂ የተጠቀሱት የዓ/ህግ ምስክሮች ከተባለው አድራሻ ውጭ ስለሆኑ

አፈላልገን እንድናቀርብ ተለዋጭ ቀጠሮ ይሰጠን ሲሉ የደቡብ ዞን ፖሊስ ዋና ክፍል አባቸ ብስልክ ግልፀውልናል ስለዚህ ተፈላጊዎች የዓ/ ህግ ምስክሮች ፈልገው ለማቅረብ እንዲቻል ረዘም ያለ ቀን ቀጠሮ ይሰጠን ዘንድ እናሳስባለን የሚል ነው:: የዛሬ ቀን የቀረቡ ምስክሮች ሁለት ናቸው ያው ምስክሬቹ መስማት ያው ፍርድ ቤቱም አምኖበታል 24ኛው ወ/ሮ የውሃንስ ገ/ሃዋርያ መጀመርያ ዓ/ህግ ጭብጡ

ልዩ ዓ/ህግ:- 24ኛ ምስክር ወ/ሮ የውሃንስ ገ/ሃዋርያ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ ሁለት ስለተጠቀሰው ወንድማቸው ተክላይ ገ/ሃዋርያ አያያዝ እና አሟሟት የሚያውቁትን የሚገልፁ ስለሆነ በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ እንዲፈቀድ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/:- መሃላ ይፈፅሙ ትግርኛ መሰለኝ የሚችሉት አማርኛ መናገር

24ኛ ምስክር:- አይ ትግርኛ አየ

ዳኛ/ ገብሩ/:- ኢየ ሙሴ ይተባበሩን

⇒ ተርጓሚው በእውነት የሚተረጉም ስለ መሆኑ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ተርጉመዋል

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል

ዳኛ/ ገብሩ/:- ስምዎ?

ተርጓሚ:- ስምኸን?

24ኛ ምስክር:- ወ/ሮ ሃንሱ ገ/ሃዋርያ

ዳኛ/ ገብሩ/:- እድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድሜኸን?

24ኛ ምስክር:- 46

ዳኛ/ ገብሩ/:- አድራሻ

ተርጓሚ:- አድራሽኸን

24ኛ ምስክር:- መቐለ 18 /ወርዒ/ ቀጠና ሮብዕ የቤ.ቁ የብሉን

ተርጓሚ:- መቀሌ 18/ ወርዒ/ ቀጠና ሮብዕ የቤ.ቁ.የለውም

ዳኛ/ ገብሩ/:- ስራ?

ተርጓሚ:- ስረሓን?

24ኛ ምስክር:- ብዓልቲ ሓጸር

ተርጓሚ ባለትዳር

ዳኛ/ ገብሩ/:- ተከሳሾችን ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ:- እዮም ተኸሰስቲ ትፈልጥኦምዶ?

24ኛ ምስክር:- ካፍቶም ክድሪ ሓደ ልፈልጦ አሎ::

ተርጓሚ:- ከካድሬዎቹ አንድ አለ የማውቀው::

ዳኛ/ ገብሩ/:- ማንን ያውቃሉ?

ተርጓሚ:- መን ልበሃል

24ኛ ምስክር:- ኑጋ ተልዩ ብቆልዕኡ ዝረአኽዎ እንበይ ከይካርሰየ እንበር ኑጋ ይፈልጦ እየ ካብ ቆልዕአ

ተርጓሚ:- ኑጋ ካሰ ነው በልጅነቱ ስላየሁት እንዳልረሳው እንጂ ኑጋ አቃዋለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/:- ሌላስ?

ተርጓሚ:- ኻሊ እኸ?

24ኛ ምስክር:- ሓዱሽ ተላ

ተርጓሚ:- ሓዱሽ ተላ

ዳኛ/ ገብሩ:- ሊላስ?

ተርጓሚ:- ኻሊ እኸ?

24ኛ ምስክር:- ካልኦቶም ከብዚ እየ ብስብ ዘዕናዕኽዎ እንበይ አይፈልጠሙን ብዓይኒ

ተርጓሚ:- ሌሎቹ ከሰው ያጠናሁት ነው እንጂ በአይኔ ለይቼ አለውቃቸውም::

ዳኛ/ ገብሩ/:- ሊያስዩን ይችላሉ ወይ?

ተርጓሚ:- ከር ኢየና ይኸኣላዶ

ዳኛ/ ገብሩ/:- ተከሳሾች እንዲ

⇒ ምስክሩ ለተከሳሾች ለይተው እንዲያሳዩ በሰጠው ትእዛዝ መሰረት ኑጋ አበባው እና ሓዱሽ ተላን በትክክል የለዩ መሆናቸው ፍርድ ቤቱ አረጋግጠዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

ተርጓሚ: ልመፃእኸናሉ ምኽንያት ትፈልጣዶ?

24ኛ ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ/ ገብሩ/:- ለምንድ ነው የመጡት?

ተርጓሚ:- ልምንታይ እዩ መፃእን?

24ኛ ምስክር:- ልመፃእኽዎ ሓወይ ስለዝሞተኒ ስለዝተረሸኒብኡ ምክንያት ልምስክርነት መፂአ::

ተርጓሚ:- የመጣሁበት ምኽንያት ወንድሜ ስለተገደለ እና ስለተረሸነ ለዛ ለምስክርነት ነው የመጣሁት

363

ዳኛ/ ገብሩ/:- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ:- ምናልባት ፀብ ዝምድና የሚለው ፍርድ ቤቱ ይፈልገሰው እና

ዳኛ/ ገብሩ/:- ወ/ሮ የሃንስ ከተከሳሾች ጠብ ይሁን ዝምድና አልዎት?

ተርጓሚ:- ምስቶም ተኸሰስቲ ፅልኢ ወይ ዝምድና አለክንዶ?

24ኛ ምስክር:- ፅልኢ የነበረንን ዝምድና የብለይ

ተርጓሚ:- ጥላቻ አልነበረኝም ዝምድናም የለኝም::

ዳኛ/ ገብሩ/:- ልዩ ዓ/ህግ ቀጥል

ልዩ ዓ/ህግ:- ወ/ሮ ሃንስ ወንድሚ ስለተገደለ የመጣሁት ልመስክር ብለዋል ወንድምዎ ሰሙ ማነው?

ተርጓሚ:- ሓወይ ስለዝተቐተለ እዩ ክምስክር መፂአ ኢሊኸን ሓውኸን መን'ዩ ነይሩ ስሙ?

24ኛ ምስክር:- ተክላይ ገ/ሃዋርያ ተርጓሚ ተክላይ ገ/ሃዋርያት

ልዩ ዓ/ ህግ:- መቼ ነበር የተያዘው?

ተርጓሚ:- መዓዝ እዩ ነይሩ ልተድ ሓዘሉ

24ኛ ምስክር:- ዝተደሓዘሉ ብ71 መስከረም እዩ ብቓ አፍታ ዓዲ ስለዘይነበርኹ እታ መዓልቲ ከፅንዓ አይኽአልኩን እንበር ዓመቱን ወርሑን

ተርጓሚ:- የተያዘው በ71 ዓ/ም መስከርም ወር ነበር:: በእርግጥ በአገሪቱ ስላልነበርኩ ቀን ዋን በደንብ ለይቼ ባላቃትም ወሩ እና ዓ/ም ግን መስከረምና በ71 ዓ/ም ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ:- ማነው የያዘው እንዴትስ ነው የተያዘው?

ተርጓሚ:- መን'ዩ ሒዝዎ ብኸመይኸ ተጻሒዙ?

24ኛ ምስክር:- ዝተድሓዘ መታወቅያ ብዝበሪ ማሕበር ተኣኪቦም መታወቅያ ከውፅኡ ምስመፁ ሓዱሽ ተላ እዚ ወንበዴ እዩ ፀረ-አብዮት እዩ ከይትሰድዎ ኢሉ::

ተርጓሚ:- ከአገር ቤት መታወቅያ ሊያወጡ በሰው ገብተው ነበረ እና ሓዱሽ ይሄ ወንበዴ ነው የፀረ- አብዮት ነው እና እንደትለቁት ብሎ

24ኛ ምስክር:- ወታደር ፀሃዑ ካልኣይ ባዕሉ ሳልሳይ ሓወይ አእትዩ ንካድሬታት አረኪብዎም::

ተርጓሚ:- ከዛ ወታደሮች ጠርቶ አንድ ወታደር እና ራሱም ሀለተኛ ስስተኛ ወንድሜን አርገው ወደ ካድሬዎች ወስዶ አስረከባቸው

ልዩ ዓ/ህግ:- ይቀጥሉ

24ኛ ምስክር፡-ምስ አረከበም ካብቲ ዝተደሓዘሉ መዓልቲ ብደበደባ ደብዲበም ምስቐተልዎ ካፍቲ ልተደሓዘሉ መዓልቲ አብ ሳልሳይ መዓልቲ አውፂአም ዘርጊሐምዎ፡፡

ተርጓሚ፡- ወስውቅ እንደሰሩት በድብደባ ብዙት እንደገደሉት በሶስተኛው ቀን ሬሳወን አውጥተው ዘረጉት፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እነማን ናቸው ደበደቡት የተባሉት?

ተርጓሚ፡- እንመን'ዩም እዞም ደብደበምዎ ትብላ?

24ኛ ምስክር፡- ዝደብደብዎ ሓዲኦ ኑጋ አበባው እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ከደበደቡት አንዱ ኑጋ አበባው ነበር

24ኛ ምስክር፡- ሓዲኦ ካሕሳይ ስም አቡኦ እኳ እናተሳሓሕትኒ

ተርጓሚ፡- አንደኛውም ካሀሳይ ነው የአባቱ ስም ግን እሳሳታለሁ፡፡

24ኛ ምስክር፡- ካሀሳይ ወላይ

ተርጓሚ፡- ካሀሳይ ወልዳይ ነው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ነበሩ በወቅቱ እነዚህ ሰዎች?

ተርጓሚ፡- እዚኦቶም እንታይ እዩም ነይሮም አብዚ እዋን'ንሱ?

23ኛ ምስክር፡- ካድሬታት ናይ ደርጊ

ተርጓሚ፡- የደርግ ካድሬዎች

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የየትኛው አከባቢ

ተርጓሚ፡- አበይ አከባቢ ልነበሩ ማለት'ዩ

24ኛ ምስክር፡- ዓዲ አቡን፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ፀረ-አብዮተኛ ወንበዴ ስለሆነ ብሎ አስይዘታል ሓዱሽ ብለዋል ምን ማለት ነው ፀረ- አብዮተኛ ወንበዴ ማለት?

ተርጓሚ፡- ሓዱሽ ፀረ- አብዮተኛ እዩ ወንበዴ እዩ ኢሉ አድሓዝዎ ኢልኩን ፀረ-አብዮተኛይ ወንበዴን ማለት እንተይ ማለት እዩ ነይሩ?

24ኛ ምስክር፡- ቡቲ ዝነበረ ወቕቲ ናይ ሕ.ወ.ሓ.ት አባል ኢኻ ማለት'ዩ ቡቲ እንዝርደአኒ፡፡

ተርጓሚ፡- በዛን ወቅት የት.ሓ.ሀ.ት አባል ማለት ነው፡፡ እኔ በሚገባኝ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ነበር የወንድምዎ ስራ?

ተርጓሚ፡- ናይ ሓውኸን ስራሕ እንታይ ነይሩ?

24ኛ ምስክር፡- ገበሬ

ተርጓሚ፡- ገበሬ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛ ውጭስ?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ፡- ካብዙ ወዓሊኻ እንታይ ነይርዎ ስራሕ?

24ኛ ምስክር፡- ካሊእ ስራሕ እንታይ ከምዝነበሮ እኳ እዚ ነይርዎ ኢሉ ኣጻዊቑ ክፈልጦ ኣይኽእልን ኣብ ካሊእ ዓዲ እዩ ነይሩ ኣነ።

ተርጓሚ፡- ያው ከዛ ውጭ ምን ስራ እንደነበረው በደንብ ለይቼ አላውቅም እኔም በአገሬቱ ስላልነበርኩ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሓዱሽ ተላስ በዛን ጊዜ ምን ነበር ስራቸው?

ተርጓሚ፡- ሓዱሽ ተላኸ እንታይ ነይሮም ሽዑ ስረሖም?

24ኛ ምስክር፡፡- ናይ ዓዲ ጭቃ ይኹን ነጭለባሽ ይኩን እዩ ነይሩ ኣፍቲ ከባቢ.

ተርጓሚ፡- የአገሬቱ ጭቃ ተብሎ በሚጠራው ወይም ነጭ ለባሽ ነበር የአከባቢው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ወንድሚ መታወቅያ ሊያወጣ ከገጠር ወደ ከተማ ሲመጣ ብለዋል። ከየትኛው ገጠር ወደትኛው ከተማ ነበር የመጣው?

ተርጓሚ፡- ሓወይ መታወቅያ ከውፅእ ካብ ገጠር ናብ ከተማ እዩ መጺኡ ኢልኸን ካበየናይ ገጠር ናብ ኣየናይ ከተማ እዩ መጺኡ ነይሩ?

24ኛ ምስክር፡- ካብ ማብያ ክረን ቑሸት ማይ ጻዕሮ

ተርጓሚ፡- ከማብያ ክረን ቑሸት ወይም ቀበሌ ማይ ጻዕሮ ተብሎ የሚጠራው

24ኛ ምስክር፡- ማይ ሽብሚ ይባሃል ያው ቀጠና ይፈላለ እዩ።

ተርጓሚ፡- ማይሽብጢም ተብሎ ይመራል። ካብኡ ናበይ መጺኡ ናበይ ከተማ?

24ኛ ምስክር፡- ንዓዲ ኣቡን

ተርጓሚ፡- ከዛ ወደ አዲ አቡን ከተማ መጣ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነበር መታወቅያ ሊሰጠው የነበረው?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ ነይሩ መታወቂያ ክሀቦ ልነበረ ኣሽዒትኡ?

24ኛ ምስክር፡- መታወቅያ ዝሀቡ ዝነበሩ እኒ ሃለቃ ወ/ገብርኤል ዝበሃሉ እዮም ብርግፅ ሃለቃ ወ/ገብርኤል ሕዚ እውን ብቑመናእም ይፈልጦም እየ ኻልኦት ምስኦም ዝነበሩ ግን ኣይፈልጦምን ባዕሎም እዮም ዝፈልጥዎም።

ተርጓሚ፡- በዛን ሰዓት ሃለቃ ወ/ገብርኤል የሚባሉ ነበሩ መታወቅያ የሚሰጡ እሳቸውም በመልክ ለይቼ አቃቸዋለሁ። አብረዋቸው ይሰሩት የነበሩት ግን አሁን ልለያቸው አልችልም።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወንድምዎ በእንደዚህ ሁኔታ በድብደባ የሞተ መሆኑን በምንድ ነው ያረጋገጡት?

ተርጓሚ፡- ሓውኸን ብኸምዚ ዓይነት ብድብደባ ልሞተ ሙኹኑ እስኺን ብምንታይ ኢኽን ክተረጋግፃ ኸኢልኽን?

366

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ

24ኛ ምስክር:- ክረጋግፅ ዝኽእልኹ በቶም ዝነበሩ መታወቒያ ዝሀቡ ዓይኒ ዝሪኡ ኣብኡ ዝነበሩ መታወቒያ ለውዕኡ ይኹን ዋላ ብእዝኒ ዝሰማዕ ኣረጋጊፀ ኣየርየ መዒኡ::

ተርጓሚ:- በወቅቱ መታወቂያ ይሰጡ እና ይወስዱ የነበሩ ሰዎች በዛው ሆነ በአካባቢው ያዩ እንደሁም በወሬ ነው የሰማሁት በዚህ ነው ልያረጋግጥ የቻልኩት

ልዩ ዓ/ ህግ:- ከዛ ዕርግያ ላይ ወድቆ ነበር ብለዋል ምን ሆኖ ነው ጥርግያ ላይ የወደቀው ጥርግያ ማለትስ ምንድ ነው?

ተርጓሚ:- ካብኡ ያው ኣብ ዕርግያ ደርብየምዎም ነይሮም ኢልኹን ወዲቆም ነይሮም ኢልኹን እንታይ ኸይኑ እዩ ወዲቑ ነይሩ ኣፍቲ ዕርግያ?

24ኛ ምስክር:- ኣብ ዕርግያ ድኣ ፀረ- ኣብዮት ኢሎም ካርዲ ለጢፎም ብስርዓት ዘርጊሖምዎ ንድዮም::

ተርጓሚ:- ያው በአደባባይ ዘርግተው ወረቀት ለጥፈው ነው በስርዓት እዛው ጥለዋቸው የነበረው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ምን ስለሆነ ነው ጥርግያ ላይ የተጣለው?

ተርጓሚ:- እንታይ ስለዝኾነ እዩ እሞ ኣብ ዕርግያ ልተደርበየ

24ኛ ምስክር:- ወንበዴ እዩ ናይ ሕ.ወ.ሓት ኣባል እዩ ኢለምዎ እየ እቲ ኣነ ዘዕናዕኹ መረሽኒኡ::

ተርጓሚ:- ወንበዴ ነው የት.ሓ.ህ.ት አባል ነው ብለው ነው የተረሸነው መረሸን ያው.ያወቅኩት::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ማለት መረሻን ማለት ምን ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ምርሻን ማለትስ እንታይ ማለትኸን'ዩ?

24ኛ ምስክር:- ያው እዩ ምርሻን ማለት ድኣ ብድብደባ ኾነ ብጥይት ምቕታል::

ተርጓሚ:- በድብደባም ሆነ በጥይት መግደል በማለት ነው

ልዩ ዓ/ ህግ:- ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ:- መስቀለኛ ጥያቄ

የ5ኛ የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ መኮንን ኣብርሃ/:- ወ/ሮ ሃንሳ ከኒጋ አበባው የት ይተዋወቃሉ?

ተርጓሚ:- ምስ ኒጋ አበባው ኣባይ ኢኹም ትፈለጡ?

24ኛ ምስክር:- ዓደይ ስለዝኾነ ብቑልዕኡ ይፈልጦ እየ::

ተርጓሚ:- አገሬ ስለሆነ በልጅነቱ አቀዋለሁ::

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከአገርዎ መቼ ወጡ?

ተርጓሚ:- ካብ ዓድኸን መዓዝ ኢኸን መጺእኸን?

367

24ኛ ምስክር፡- 62

ተርጓሚ፡- ብ62

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ፡- አቶ ነጋ አበባው ካድሬ ነበር ብለዋል ካድሬ መሆኑ ታድያ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

ተርጓሚ፡- እሞ ነጋው አበባውሲ ካድሬ ነይሩ ኢልኹም ካድሬ ምንባሩ ድእ ብኸመይ ኢኹም ክትፈልጣ ኸኢልክን

24ኛ ምስክር፡- ብማሰረጃታት ናፍቲ ዓዲ ዘሎ ህዝቢ ብዓይኑ ዝረአየ ይኹን ብእዝኑ ዝሰመዐ አረጋጊፁ

ተርጓሚ፡- ያው በማስረጃ ነው በአገሪቱ የነበረው ሰው በአይኑ ያየ እና የሰማው ከሱ ነው ያረጋገጥኩ፡፡

የ5ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ከሰው ነው የሰሙት ማለት?

ተርጓሚ፡- ካብ ሰብ ኢኺን ሰሚዕኸን ማለት ድዩ?

24ኛ ምስክር፡- እወ አነ አፍቲ ዓዲ ስለዘይነበርኩ በቲ ከባቢ ክርሽን ከሎ ዝረአየ ዝረአየ ዝሰመዐ እሱ ካድሬ ምንባሩን ሓወይ አማውቲ አረጋጊፀ መፂአ፡፡

ተርጓሚ፡- አዎ እኔ በአገሪትዋ ስላልነበርኩ ወንድሜ መረሸኑን እና እነሱም ካደሬ መኖራቸውን ያየም የሰማም ሰው ነው ነግሮኝ ያወቅኩት፡፡

የ5ኛ ና የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጨርሻለሁ

9ኛ/ ገብሩ/ ሊላ መስቀለኛ ጥያቄ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ቴድሮስ ጠዓመ/፡- ወ/ሮ ዩሃንስ ቅድም ሲመሰክሩ ያው ተክላይ አሚሚት እንዴት እንደተያዘ ሁሉ ተርተውልናል በወቅቱ በ1971 ዓ/ም እርስዎ የት አከባቢ ነበሩ?

ተርጓሚ፡- ያው ወ/ሮ ሃንሳ ናይ ሓውኸን አሚውታ አታሓሕዛ ኹሉ ተናጊርኸን አለኸን ስለዚህ አብዚ እዋን እሱ 71 ምኻኑ ኹሉ ገሊፅኸን አለኸን አበኸን አበይ ከባቢኢኸን ነይርኸን?

24ኛ ምስክር ሳምረ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሳምረ ማለት በየትኛው አውራጃ የሚገኝ

ተርጓሚ፡- ሳምረ ማለት አበየናይ አውራጃ ልግነ እዩ?

24 ምስክር ሰሓርቲ

ተርጓሚ፡- በሰሓርቲ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ታድያ በወቅቱ በአዲአቡን የተደረገውን ሁሉ የመሰከሩት የምስክርነት ቃል ሲደረግ እርስዎ በቅርብ ሁነው ካልተከታተሉት እና ሳምረ

384

አከባቢ ከነበሩ ይህ ሁሉ የምስክርነት ቅደም ተከተል እንዴት ሊያውቁ ቻሉ እና ማን ሊነግሪዎት ቻለ?

ተርጓሚ፡- እሞ እስኸን አብ ሳምረ እንድሕር ነይርኸን አብ ዓዲ አቡን ልተገበረ ዝኾሉሲ አቃታትላ ይኹን አታሓሕዝኡ ይኩን ኹሉ ዘርዚርኸን ክትናገሩ ልኽእልኸን ብኸመይ ኸትፈልጣ ኸኢልኸን መንኸ ነጊርኩን ኢኸን ፈሊጥኸን?

24ኛ ምስክር፡- ስለ ሓወይ ምማቱ ስለዝሕዝነ በቲ ዝነበረ ህዝቢ ይኹን አፍቲ ከባቢ ዘሎ ብዓይኑ ዝረአየ ይኩን ብእዝኑ ዝሰመዐ ጠይቐ አረጋጊፀ አመስኪረ መፂአ አለኹ።

ተርጓሚ፡- ያው የወንድሟ አሟሟት ስለአሳዘነኝ በአከባቢው የነበሩ ሰዎች ያዩ እና የሰሙ ከእነሱን ሰምቼ እና አረጋግጬ ነው ልመስክር አሁን የመጣሁት።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ወደዛ ወደ አዲአቡን አከባቢ በየጊዜው ይመላለሱ ነበር ወይስ እዚህ ሁነው ነው ሊሰሙት የቻሉት?

ተርጓሚ፡- ናብ ዓዲ አቡን ሽዑ ትመላለሳ ዲኸን ነይርክን ተሎ ተሎ ወይስ አብዚ ኸይንኸን ኢኺን ዝኹሉ ሰሚዕክን?

24ኛ ምስክር፡- ክይደ እባ በ72 ተኸታቲለ ሓወይ ምስሞተ ተጋግየ እወ ሓቀይ በ72 71 ዝሞተ በ72 ጥሪ ሃምዚ ተጨሪሹ ያመ አርብዓ ክአቱ ኸይደ ኹሉ አረጋጊፀ ሒዘ እዩ።

ተርጓሚ፡- ያው ወንድሟ በ71 እንደሞተ እኔ በ72 ዓ/ም ጥር ወር አብይ ፆም ሲገባ ሀዴ አረጋግጬ አለሁ።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በወቅቱ በጥር ወር 1972 ዓ/ም ወደ ዓዲ አቡን ሂደው ማንን አገኙ ወይም ከጠየቅዋቸው ሰዎች መሃል ውስጥ ቢጠቅሱልን?

ተርጓሚ፡- እሞ በ72 ኣብ ዓዲ አቡን ክትኸዲ ተለኸን መን አግኒኺን ኢኸን ጠይቕኸን እዞም ልጠየቕምኒኦም ሰባት ኸትጠቕሳልና ትኽእላዶ?

24ኛ ምስክር፡- ዝጠየቕኹምዎም እቶም እናመስከሩ ዝመፁ ይኹኑ ቤተሰበይ አረጋጊፀ ሒዘ አለኹ ልመን ኢለ ክጥይቕ ቀተልቲ ሰብ ያ እዮም ነይሮም ናብ መስሪያቤት ቀሪበ ኸጥይቕ አይኸእልን።

ተርጓሚ፡- ወደ መስሪያቤት ቀርቤ መጠየቅ አልቻልኩም ለምን ገዳዮች ስለነበሩ እኔ ግን ዘሞዶቼ እና የቅርብ እማውቃቸው ሰዎች ጠይቄ ነው የተረዳሁት።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ምናልባት የነገርዎትን ሰው ለማወቅ ስለፈለግኩኝ ነው እና ሊያስታውሱ ከቻሉ የወንድማቸው አስተሳሰር አያያዝ እና አሟሟት የነገርዎት ሰው በውል የሚያውቁት ከሆነ?

369

ተርጋሚ:- እሞ ሐዚሲ እቲ ናይ ሓው'ኸን አሰሪምዎ ገሪፊምዎ ቀቲለምዎ ኢሉም ልነገርኹን ሰባት ልእኸን ልነገርኹን ልፀወይክንሲ እልመን እልመን ይበሃሉ ክፈልጥ ስለዝደለኹ እየ::

24ኛ ምስክር:- ሓንቲ ወላዲተይ እያ ብናይ ሓዘን ብድንጋጺ ስለዝሞተት ሓዚ ክረኽባ አይኽአልኹን ሓንቲ አፍቲ ዓዲአቡን ነባሪት ዝነበሩ ቤተሰብ እውን ሞይተን እየን ናተይ ዘረዳእኒ ካብኡ ልተረፈ በቶም መሰኻኽር ተረጋጊፅለይ አሎ ዝነበረ ኣብኡ::

ተርጓሚ:- አንድ ያው እናት ወላጄናት የነገረችኝ አሁን እርግጥ በሁዛንም በምንም ሞታለች በሂወት የለችም አንዷትም ወዳጄ ነበሩ የነገሩኝ በተቀረው ግን ያው እዛው አከባቢ የነበሩ ናቸው በምስክርነት ያረጋገጡት::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይ ሁለቱም የሞቱት ያው ማቅረብ ስለማንችል ችግር የለውም በሂዎት ያሉ ምስክሮች የሚልዋቸውስ እነማን ናቸው?

ተርጓሚ ያው እንኸንይ እታ ፈታዊተይ ነይሩ ልበልኸን ስለልሞታ ናይዚአም ጸሕና በሂወት ሳለው ግን ካብ ልነገርኹንሲ ብሂወት ለለወስ እልመን እልመን እዮም?

24ኛ ምስክር:- ብሂወት ለለው እማዋንአም እቶም ልመስክሩዶ እንሀውዩ አፍቶም መታወቅታ ዝምዝግቡ ዝነበሩ ካብ ኢዶም አትሒዙ ከምዘእተዎ ብአአም አረጋጊፀ አለኹ ብደንቢ::

ተርጓሚ:- በሂወት ያሉት እማየው ምስክርነታቸው የሰጡት መታወቅያ ይሰጡ የነበሩ እና ከእጃቸው ይዞ እንደወሰደው እና እንደአሳሰረ የሚያውቁ እሳቸው አሉ እኮ በእርግጥ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምስክር የሚልዋቸውን ስምዎን ቢጠቅሱልኝ?

ተርጓሚ:- እዞም መስኪሮም ትብለአም ዘለኸን ስሞም መን'ዩም?

24ኛ ምስክር:- መስኪሮም ዝብሎም ዘለኹ ብርግፅ ብዓይንይ ዝፈልጠም መርጌታ ወ/ገብርአወል እዩም ዝተረፈ አና ገና ብህፃንነተይ ንስራሕ ምኽንያት ሰብአየይ ስራሕተኛ መንግስቲ ከይኑ አብ ኻሊአ ዓዲ ስልዝቕመጥ ብአዝነይ ዘረጋግፆም ድአ'በር በዓይነይ እገሌ እገሌ ኢለ ዝፈልዮም አይከንኹን መርጌታ ወ/ገብርአል::

ተርጓሚ:- ያው የማውቃቸው መርጌታ ወ/ገብርኤል ናቸው የተቀሩት ግን እኔ ባሌውጭ ሆኖ ስለሚሰራ የነበረው ከሱ ጋርም ለነበርኩ ይሄ ነው ብዩ ለይቼ ላቃቸው አልችልም::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ያው መርጌታ ወ/ገብርኤል የነገርዋቸው መሆኑን ነው ማወቅ የፈለግኩኝ አመስግናለሁ ጨርሻለሁ::

370

ዳኛ/ ገብሩ፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ? የለም ድጋሚ ጥያቄ? የለም

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ጨርሰዋል ይነሱ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 25ኛ ምስክር አቶ እምሩ አሰፋ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ ስለተጠቀሱት አቶ አለማየሁ ወሉ አገዳደል ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡- አማርኛ መናገር ይችላሉ መሃላ ይፈፅሙ

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለማሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኃላ እንደሚከተለው መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ ገብሩ ፡- ስምዎ?

25ኛ ምስክር፡- እምሩ አሰፋ ተፋሪ

ዳኛ/ ገብሩ/፡- እድሜ?

25ኛ ምስክር፡- 53

ዳኛ/ገብሩ/፡- አድራሻ?

25ኛ ምስክር፡- መቀሌ ወረዳ ደቡብ ቀበሌ 17 የቤት ቁጥር የለውም

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡- ስራ?

25ኛ ምስክር፡- ግብርና

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ተከሳሾችን ያውቀዋቸዋል?

25ኛ ምስክር፡- እንግዲህ

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ተከሳሾች እንዴ ብድግ ምናልባት ጠጋ ብለው ለመለየት ከቻሉ

25ኛ ምስክር፡- አለቃቸውም

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡- በደንብ አይተዋል?

25ኛ ምስክር፡- አቶ ብርሃኔ አቀዋለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/፡- የትኛው ነው አቶ ብርሃኔ?

25ኛ ምስክር፡- አቶ ብርሃኔ ያ አዉቀሩ አቀዋለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ጠጋ ይበሉ እና በደንብ ያሳዩን

25ኛ ምስክር፡- አቶ ብርሃን አቀዋለሁ መ/ር እያለ አቶ ኪዳነም አቃዋለሁ ሌላ አላውቅም

ዳኛ/ ገብሩ/፡- በትክክል አሳይተዋል፡፡ ከተከሳሾች ጠብ ይሁን ዝምድና

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ከተከሳሾች ጠብ ይሁን ዝምድና አልዎት?

25ኛ ምስክር፡- አቶ እምሩ አሰፋ ፡- ጠብ የለኝም ዝምድናም የለኝም

ዳኛ/ ገብሩ/ የመጡበት ምክንያይ ያውቃሉ?

371

ሰበር ሰሚ ችሎት ፍርድ ቤት

25ኛ ምስክር፡- እኔ ለምስክርነት ተብየ ነው የመጣሁ ለማን እንደምመሰክር ግን አላውቅም

ዳኛ/ገብሩ/፡- እሺ ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይቅረብ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ አቶ እምሩ ከዚህ በፊት እዚህ ችሎት ለሁለተኛ ጊዜ መምጣትዎ ነው ከዚህ በፊት መጥተዋል እና ምስክርነትም ሰጥተዋል እንደኛው ግብርና መስርያ ቤት ውስጥ በነበሩበት ጊዜ ያዩትን ብለው የሰጡት ምስክርነት ባለፈው አለ ማለቴ ነው ለማስታወስ ነው እና አሁን የመጡበት ጉዳይ ከዚህ አኳያ ምን እንደሆነ ቢገልፁልን?

25ኛ ምስክር፡- በዛን ጊዜ ለምስክርነት ተጠርቼ ቀርቤያው አስራ አንድ ወር ይሆናል

ደኛ/ ገብሩ እንዴ ምንድን ነው?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በላይነሽ ወ/ስላሴ፡- ስምክሩ የመጡበትን አውቀው መመስከር አለባቸው እንጂ ከአሁን በፊት፣ ስለዚህ እሳቸው ዓ/ህጉ ለምስክሩ አሁን የማናገሩዋቸው ያሉ መሪ ጥያቄ ነው ምክንያቱ እሳቸው የመጡበትን አውቀው ራሳቸው መመስከር አለባቸው እንጂ ከአሁን በፊት መስከረው ነበር እንዲህ እንዲህ ብለው ጭብጡን ዘርዝረው ለመናገር ነው የቀራቸው ክቡር ፈ/ቤት እንዲገታልኝ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ይሄ አስተያየት ልስጥበት እችላለሁኝ አንደኛ ይሄ ጉዳይ ተመስክሮ በፍርድ ቤት ሪከርድ የተደረገ ጉዳይ ነው ስለዚህ መሪ ጥያቄ የሚባለው ያን ፍ/ቤት የተመዘገበውን ጉዳይ ለማስተባበል ወይም ደግሞ ፍ/ቤት የተመዘገበውን ጉዳይ እንደገና እንዲጠናከሩት ሳይሆን የመሰከሩት ጉዳይ ነው ያንኑ እንዲደግሙልን ነው ዋና አመጣጣቸው ስለዚህ አስቀድሞ የተመሰከር ጉዳይ ነው እና በዚህ ላይ እየመራሁ ያለሁ አልመሰለኝም።

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡- ምስክሩ ከአሁን በፊት ቀርበው ነበር?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አዎ በአክሱሞች መዝገብ ላይ ቀርበው ነበረ

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ከዛ የተለየ የሚሰጡት የምስክርነት ቃል አለ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንግዲህ ተከሳሾቹ በዚህኛው መዝገብ ያሉት ሌሎች ናቸው በአክሱሙ ያሉት ተከሳሾች ሌሎች ናቸው የሚሰጡትን ምስክርነት በዛ በአክሱሞቹ ላይ ሲመሰክሩ ያኑትን ተከሳሾች እዚህ ሲመሰክሩ ማለት ነው መዝገባቸው የተለያየ ስለሆነብን ነው የመጡት እንጂ የሚሰጡት ምስክርነት ተመሳሳይ ነው መዝገቡ የተለየ ስለሆነ ነው።

372

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ወ/ሮ በላይነሽ የሚሉትን ማብራርያ የሚሰጠው እሳቸው ራት እና ይህንንም በትኩረት እንዲታይልኝ ነው ክቡር ፍርድ ቤት እሳቸው ቁጭ ብለው

ዐ/ሕግ/ ገብሩ/:- ያው ምስክሩ የምስክርነት ቃላቸው እንዲሰጡ ተቀብለነዋል እና ዓ/ህግ ዋናው ጥያቄ ይቀጥሉ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- እሺ አቶ አምሩ እስቲ ይቀጥሉ የመጡበት ጉዳይ ምን እንደሆነ ባጭሩ ይግለፁልን?

25ኛ ምስክር:- ባለፈው የካቲት መጨረሻ ነው መስለኝ ባልሳሳት እዚህ ለምስክርነት ተጥርቼ መጥቼ ምስክርነቴን ሰጥቼ አለሁ እና በዛን ጊዜም ማለቴ የተለያየ የተለያየ እንትን ነበረ ማለቴ የምስክሩ አቀራረብ የተለያዩ አንዱ ሊላው አንዱ ሊለው ያየዘ እንትና ነበረ እና እንግዲህ ከዚህ በየትኛው ነው አሁን ለመመስከር የሚፈለገው አንደኛው ታስረን እያለን ከእስር ቤቱ ተወሰደ ሲወሰዱ የመሰከርኩት ነገር አለ ሌለው ደግሞ በገበያም ሲገደሉ ደግሞ የመሰከርኩበት አለ እና ሁሉም ከማሚታት የትኛው ነው የሚፈለረው?

ልዩ ዓ/ ህግ:- እሺ አሁን ከገለፁት ውስጥ በገበያ ተገደሉ የሚሉት ማንን ነው?

25ኛ ምስክር:- ገበያ በጥይት የተገደሉት አቶ አለማዩሁ ወሉ ተይዘው መጥተው ከማህበረደጌ ሲገደሉ እዛ ገበያ አይቼ አለሁ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- አቶ አለናዩሁ ወሉ የተገደሉበት ቀን ወርና አመተምህረት?

25ኛ ምስክር:- አመተ ምህረቱ ሰባ አንድ ዓ/ም ጥር 19 ይመስለኛል

ልዩ ዓ/ ህግ:- ስንት ሰአት ላይ ይሆናል ሲገደሉ?

25ኛ ምስክር:- እንግዲህ ረፋድ ነበረ ገበያ የምለ ነበረ ገበያው ከ4-5 ሰአት ይሆናል

ልዩ ዓ/ ህግ:- የየትኛው አራት አምስት ሰአት?

25ኛ ምስክር:- ከሰአት በፊት

ልዩ ዓ/ህግ:- የት አገር የሚገኝ ገበያ ነው?

25ኛ ምስክር:- አክሱም፣ የእህል ገበያ ማህል::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ እንዴት ነው የተገደሉት እነማን ናቸው የገደሉዋቸው እስቲ ይሄን ይዘርዝሩልን:

25ኛ ምስክር:- እንግዲህ በዛን ጊዜ ገበያ ነበር ህዝቡ በማይክረፎን ተጠርቶ ከከተማው ጀምሮ እየተጠራ እዛ ያለውም በማይክረፎን እንዲሰበሰብ ተደርጎዋል እና ሰውየው ማሃከል ላይ ቁመው ነበር ህዝቡም ደግሞ ደርደሩ በጣም ራቅ ራቅ ብሎ ቁመዋል እዛ እንደታዘዘ ታዘዋል በዛን ጊዜ እንግዲህ አምስት ወይም ስድስት የሚሆኑ መሳርያ የታጠቁ ሰዎች ነበሩ ከነዚህ ውስጥ በተለይ ጀኔራ

ሁሉም ፊሊ ጀኬት ለብሰው ነበር የተቀናጀ የእንትና ቆብ እስከዚህ አስረው ስለነበር ብዙ አለስታውሳቸውም ሁለቱ ግን አቶ ብርሃን ተላ እና አቶ አረፋይነ ኪዳነማርያም ማሃከል ውስጥ ሆኖው ታግለው ጥለው ከጣሉዋቸው በኃላ በእሩምታ ተኩሰው ሲገደሉዋቸው አይቼ አለሁ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሰውየው አቶ አለማዩሁ የተባሉ ሰውየ ምን ስለአደረጉ ነው የተገደሉት?

25ኛ ምስክር፡- እኔ እንግዲህ በዛን ጊዜ በጥር 16 ቀን ይመስለኛል ማህበረደጌ ውግያ ነበር ከሕ.ወ.ሓ.ት እና ከመንግስት መንግስት ስለነበረ እዛ ማህበረደጌ ውግያ ትልቅ ውግያ ነበር ብዙ እንትና ሙሉ ቀን ነው የዋለው ውግያው እንግዲህ እዛ ከተማ ሆነን ቅርብ ስለሆነ እንሰማ ነበር እዛ ወደ ውጭ እንትና ሆነን ከዛ ይዞዋቸው እንደመጡ ነው እኛ የተነገረን ስለዚህ በዝያን ጊዜም ሲነገረን ወያኔ ተይዘዋል የተያዘ ወያኔ ስለለ እርምጃ ስከሚወሰድበት ቀይ ሽብር ስለሚወሰድ በት አሁን ወደ ገበያ ህዝቡም እየወጣችሁ ተሰብሰባችሁ እንድታዩ ብሎው ሲናገሩ ነው የሰማሁት።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እሺ ጥር 16 ነው የተያዙት? እስከ አስራ ዘጠኝ/19/ የት ቆዩ ማለት ነው?

25ኛ ምስክር፡- እኔ እንግዲህ በዛን ጊዜ ውግያው አስራ ስድስት ነበረ የት እንደሰቆዋቸወ አላውቅም ግን በዛ ቀን ገበያ እለት ግን እዛ ገበያ ሲገደሉ ነው ያየሁዋቸው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እሺ ሟቹስ ምን ይሉ ነበረ ሲገደሉ?

25ኛ ምስክር፡- እንግዲህ ሟቹ በጣም እያለቀሱ ወደ ሰማይ እያዩ ስሚሰማይ ስሚ መሬት እኔ ምንም ንፁህ ሰው ምንም ባላደረኩት ይገድሉኛል እየገደሉኝ ነው ስሚ መሬት፣ ስሚ ሰማይ እያሉ እያለቀሱ ነበር ሲፅሙ የነበሩ በዛን ጊዜ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እሺ ሁለቱ በሩምታ ተኩሰው ታግለው ጥለው በእሩምታ ተኩሰው ገደሉዋቸው ያሉዋቸው ሁለቱ ሰዎች ብርሃን ተላ እና አረፋይኔ ኪዳነማርያም ምን ነበሩ በወቅቱ እዛ አከሱም ውስጥ?

25ኛ ምስክር፡- ታጣቂዎች ናቸው እንደ ወጣት ምላሽ ሆኖው ታጣቂዎች ናቸው ከቀይ ሽብር የሚያከሂዱ ከነሱ ጎን ሆኖው ሲሰሩ የነበሩ ናቸው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ አቶ አለማዩሁ ወሉ የተገደሉበት ምክንያት ምንድንነው ይላሉ?

25ኛ ምስክር፡- እኛ እንግዲህ በዛ የተነበበልን ከማህበረደጌ ትልቅ ውግያ ስለነበረ መንግስትም በዛን ጊዜ ብዙ ኪሳራ ስለደረሰበት መንግስት ኃላ እነሱ ማነው ሕ.ወ.ሓ.ት ከዛ ከለቀቁ በኃላ መንግስት ሄደ ከዛ ይዞዋቸው እንደመጡ ነው

374

የሰማነው የተነገረን እናምን እንደደረጉ ምን እንደሰሩ እኔ የማውቀው ነገር የለም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሲነበብ የተረዱት ነገር ምንድን ነው?

25ኛ ምስክር፡- ሲነበብ የሕ.ወ.ሓ.ት ዋና ወያኔ ነው ወያኔ ሆኖ ህዝቡን ያስገደለ እንደዚህ ያደረገ ነው ብለው ሲናገሩ ነው የሰማሁዋቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሟቹ እድምያቸው ምን ያህል ይሆናል ብለው ይገምታሉ?

25ኛ ምስክር፡- እኔ እንግዲህ ከአርባ አምስት/45/ አመት በላይ ከ 50/ አምሳ/ አመት በላይ ናቸው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ? የለም፣ ያው ድጋሚም የለም

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ / ኃይም/፡- ይሄ በእሩምታ ገደሉ ሲባል ሁለቱም ብርሃነ ተላ እና ኣረፋይኔ ኪደነማርያም ሁለቱም ናቸው የተከሱ?

25ኛ ምስክር፡- አዎ ሁለቱ ናቸው በደምብ ታግለው የጣሉዋቸውም ሁለቱ ናቸው እዛ መሃከል ገብተው ሌሎች ነበሩ ዙሪያው ህዝቡን እንደዚህ አድርገው የከበቡ ነበሩ እነሱም እነማን መሆናቸው አለውቃቸውም ኢንፋክት እንደዚህ አድርገው ተሸፍነው ስለነበሩ ያየኹቤቱ እንትና እነሱ ግን ተከፍቶ ነበረ እንይትናቸው እነሱ ሁለቱ ናቸው እና ብዙ ደም ነው የፈሰሰ በዛን ጊዜ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ርቀታቸው ምን ያህል ነበረ በእነሱና በናንተ በኩል?

25ኛ ምስክር፡- እንግዲህ እነሱ እዚህ መሃከል ናቸው እኛ ዳር ዳር እንደዚህ እንደ ቪድዮ ምናምን ሲታይ ወይም አንዳንድ ነገር ሲታይ አለ አይደለም ሰርክል ተሰርቶ እዛ መሃከል ሆኖው ነው የምናያቸው የነበርን እና ወድያውኑ ሲተኩስ ሰውየው ቡዕ ብሎው ሲወድቁ እኛም ሄድን ህዝቡ ጠቅላላ ገቢያው ተረባበሸ ብዙ እህል ነው የፈሰሰ እዛ ገቢያ።

ዳኛ/ ኃይም/፡- ከዛስ ምን ሆነ አለማዩሁ ወልዱ?

25ኛ ምስክር፡- ከዛ በኃላ እዛ ወደቀ ቆየት ብለው በመኪና ጭነው ነው የወሰዱዋቸው። ምክንያቱም እዛ ቢሮየ ስለሆነ እኔ የት እንደወሰዱዋቸው

ዳኛ/ ኃይም/፡- እና አልተቀበረም ማለት ኖዋ?

25ኛ ምስክር፡- በመኪና ጭኖዋቸው ሲወስዱዋቸው ነው ያየናቸው የት እንደቀበሩዋቸው አናውቅም አላየሁም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ስራው ምን እንደነበረ ያይታወቃል?

25ኛ ምስክር፡- ማን?

ዳኛ/ ኃይም/:- ያ አለማዬሁ ወልዶ

25ኛ ምስክር:- አቶ አለማዬሁ እኔ ገበሬ ነው የሚመስለኝ በእንትናዩ ሳየው

ዳኛ/ ኃይም/:- ማለት ከዛ በፊት ትተዋወቁ ነበር ወይ?

25ኛ ምስክር:- አንተዋወቅም አለውቃቸውም::

ዳኛ/ ገብሩ/:- እሺ ጨርሰዋል ይነሱ::

- ልዩ ዓ/ህግ ሃሳብ ካለ?

ልዩ ዓ/ ህግ:- እሺ ለዛሬ ያቀረብኩዋቸው ምስክሮች እነዚህ ናቸው ስለዚህ ፍርድ ቤቱ በተጠየቀው ጥያቄ መሰረት ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጠንና ምስክሮች እንዲቀርቡ እንዲያዝልን አመለክታለሁ::

የአቶ ኪደነ በላይ ተ/ጠበቃ ተመኝ አየሌው:- ምናልባት ዛሬ የል ዓ/ህጉ ምስክር ያላቀበበት ምክንያት፣ ምክንያታቸው አጥጋቢ ሊሆን ይችላል በማስረጃም የተደገፈ ነገር ይመስላል ግን የልዩ ዓ/ህግ ፅ/ቤት ሁላችንም እንደምናውቀው በሂጁ በጀት የሚንቀሳቀስ ከየትም ቦታ ከፈለገው አከባቢ ማስረጃ መምዘዝ የሚያስችል ረጅም እጅ ያለው ሲሆን ካንድ አከባቢ ምስክሮች የማይመጡበት እክል ሲያጋጥም ከሌላ አከባቢ ምስክሮች ተሰምተው ምስክርነቱና ችሎቱ እንደይጓተት ማድረግ የሚችልበትን ሁኔታ እንዲፈጠር ማሳሰቢያ እንዲሰጥልን ነው አመሰግናለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/:- ትእዛዝ እንሰጣለን::

ት እ ዛ ዝ

የልዩ ዓ/ህግ ቀሪ ምስክሮች ለመስማት ለመጋቢት 27 1993 ዓ/ም ተቀጥሮዋል::

መጋቢት27/1993 ዓ/ም

ዳኞች:-

ኃይም ወ/ጊወርግስ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ:- ልዩ ዓ/ህግ:- ገብሩ ገበዬሁ ቀርቧል

ተከሳሾች:- 1ኛ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2ኛ አቶ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ ቀርቧል ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርዓይ ግደይ

4ኛ. መቶ አለቃ መኩንን ሲሳይ/ በሌለበት /

5ኛ. አቶ ነጋ አበባዉ ቀርቧል ከተከላካይ ጠበቃቸው መኰንን አብረሃ ጋር

6ኛ. ሐጹሽ ተላ ቀርቧል ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ቀርበዋል

7ኛ. መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተከላከይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር

8ኛ. መ/ር ስለሞን አሰፋ ቀርቧል ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ

9ኛ. የማነ ተክሊት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ቀርቧል ከተከላካይ ጠበቃቸው ስለሞን ሃብቴ ጋር

11ኛ. አቶ ገ/ብሄር ካህሱ ቀርቧል ከተከላካይ ጠበቃቸ መኮንን አብርሃ

12ኛ. ሃ/አለቃ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳነ አስገዶም ቀርቧል ከተከላካይ ተ/ጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሃጺስ

14ኛ. አቶ ኪዳነ በላይ ቀርቧል ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርበዋል

15ኛ.አቶ ተገኝ ወንድምለም አልቀረቡም ተከላካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር ቀርቧል

ዳኛ/ገብሩ/:- አጃቢ የምታዉቁት ነገር አለ? ስለ ተገኝ ወንድማለም?

አጃቢ ወታደር- የአስር አለቃ ገ/ስላሴ ረድኢ-እኔ የማዉቀዉ ሰዉየዉ ወደ ፍርድ ቤት ደቡብ ከመሄዱ ነዉ የማውቀው::

ዳኛ/ገብሩ/:- ለምን ጉዳይ?

አጃቢ ወታደር- ለፍርድ ቤት ነዉ የሄደዉ

ዳኛ/ገብሩ/:- ማርምያ ቤቱ ደብዳቤ ፅፎዋል ግን ተከሳሽ በሌላ ጉዳይ ተከሰ ነዉ የሚለዉ በፍ/ሄር ይሁን በወንጀል ግልፅ አይደለም ደብዳቤዉ መቼ እንደሄደም ደብዳቤዉ አይገልፅም::

16ኛ አቶ ገዛኢ ከበደ ቀርቧል ከተ/ጠበቃ አለም ገ/ሄር ጋር

17ኛ አቶ ግርማይ ድንቃዩሁ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ መኮንን አብርሃ

18ኛ አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ይርጋለም አስመላሽ ጋር

19ኛ አቶ ገ/መድህን ወ/ስማያት ቀርቧል ከጠበቃዉ በላይነሽ ወ/ስላሴ

20ኛ አቶ ብርሃነ ተላ በሌለበት፡

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው ቀሪ የዓ/ህግ ምስክሮች ለመስማት ነው፣ተከሳሽ ተገኝ ወንድማለም በተመለከተ ከቀሩ ምስክሮች በተያዘ መልኩ ምናልባት ተከሳሹን የሚመለከት የሚመሰክሩ እንደሆነ ይህንን በተመለከተ ሃሳብ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ለዛሬ ካቀረብናቸው አራት ምስክሮች ውስጥ ሦስቱ አሁን የቀረውን ተከሳሽ የተከሰሰበትን ክስ የሚያስረዱ ናቸው ከዛ ውጭ አንዱ ሌላ ነው ሦስቱ ይሄን የሚያስረዱ ናቸው።

ዳኛ/ገብሩ/:- ተከሳሽ ተገኝ ወንድማለም ላይ የማይመሰክረውን ምስክር አሁን ቀረበ የተባለው እሱን እንስማና ስለሌሎቹ ጉዳይ ወደ መጨረሻ ትእዛዝ የሚሰጥበት ይሆናል። እና ማን ነው ምስክሩ?

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ ፀጋይ ሃፍቱ ይባላል 26ኛ ምስክር መሆኑ ነው የሚመሰክርበት ጭብጥ በክስ ዘጠኝ ስለተጠቀሰው ሚች ካሳ ተካ ከቤቱ አወሳሰድና አሟሟቱን ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርቦ እንዲመሰክር አመለክታለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/- እሺ አቶ ፀጋይ ሃፍቱ ይጠሩ ማሓላ ይፈፅሙ

→ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል።

ዳኛ/ገብሩ/:- እሺ ስምዎ?

26ኛ ምስክር:- ፀጋይ ሃፍቱ

ዳኛ/ገብሩ/:- የአያት ስም?

26ኛ ምስክር:- የእናቴ ነው?

ዳኛ/ገብሩ/:- አያት አያት

26ኛ ምስክር:- አያት ማለት ምንድ ነው እንዴ የአማርኛ ችግር አለኝ ከ

ዳኛ/ገብሩ/:- አይችሉም?

26ኛ ምስክር:- አዎ ትንሽ ትንሽ ነው የምችለው

ዳኛ/ገብሩ/:- እሺ ፀጋይ ሃፍቱ ማን?

26ኛ ምስክር:- ሃፍቱ ወልደስላሴ

ዳኛ/ገብሩ/:- እድሜ?

26ኛ ምስክር:- 45 /አርባ አምስት/

ዳኛ/ገብሩ/:- ስራ?

26ኛ ምስክር:- ልብስ ሰፊ

ዳኛ/ገብሩ/:- አድራሻዎ?

26ኛ ምስክር:- ዓዲ-ሽሆ

ዳኛ/ገብሩ/:- ቀበሌ ወይ ጣብያ ማለት ነው

26ኛ ምስክር:- ሆን ዕጠቅ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- ቂሸት?

26ኛ ምስክር:- ሆን ዕጠቅ ቂሸት ነዉ ጣብያዉ ዓጼ-ሽሆ ነዉ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- እሺ ተከሳሾችን ያዉቂዋቸዋል?

26ኛ ምስክር:- አዎ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- ማንን ያዉቃሉ?

26ኛ ምስክር:- ይያመጣኝ ነገር አውቀዋለሁ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ነዉ የሚባለዉ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- ከተከሳሾች ዉስጥ የሚያዉቂዋቸዉ አሉ ወይ?

26ኛ ምስክር:- እኔ የመጣሁት ነዉ እንጂ ሌሎቹ አላውቃቸዉም

ዐቃቤ/ገብሩ/:- ማንን ያዉቃሉ?

26ኛ ምስክር:- ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- እሺ ሊያሳዩኝ ይችላሉ?

26ኛ ምስክር:- አዎ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- እሺ ጠጋ ይበሉና ያሳዩን፣ ተከሳሾች እንዲ

→ምስክሩ ከተከሳሾች የሚያዉቂዋቸዉን እንዲሉ /ካሉ/ ወደሉበት ጠጋ ብለዉ ለችሎቱ እንዲያሳዩ ፍ/ቤቱ ባዘዛቸዉ መሰረት ለአቶ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ የተባሉትን በትክክል ለይተዉ ያሳዩ ለመሆናቸዉ ፍርድ ቤቱ አረጋግጦዋል::

ዐቃቤ/ገብሩ/:- የመጣበት ምክንያት ያዉቃሉ?

26ኛ ምስክር:- አዎ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- በምን ምክንያት?

26ኛ ምስክር:- እንትን ቃኚ ስለ የተደረገዉ አውቃለሁ፣ ያን ጊዜ የተደረገዉ በዛ አመት ምህረት አውቀዋለሁ::

ዐቃቤ/ገብሩ/:- ስለ ምን ጉዳይ ነዉ የመጡ አሁን ምን ሊያረጉ?

26ኛ ምስክር:- ምስክር ስለ አንድ ልጅ የሞተ አለ እዛ

ዐቃቤ/ገብሩ/:- የልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይቅረብ::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ ፀጋይ የመጣሁት ጉዳይ አንድ ልጅ የሞተ አለ ብሎዋል ማን ነዉ የሞተዉ?

26ኛ ምስክር:- ካሳ ተካ የሚባል ነዉ

ልዩ ዓ/ህግ:- ከየት ነበር የተያዘዉ?

26ኛ ምስክር:- ቦታዉ ጣብያ ቐይሕ ተኸሊ ነዉ የሚባለዉ

ልዩ ዓ/ህግ:- መቼ ነበር የተያዘዉ?

26ኛ ምስክር:- የተያዘዉ 28 ጥር ሁለት

379

ፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጥር ሁለት ስንት አመተ ምህረት?

26ኛ ምስክር፡- አምስት

ልዩ ዓ/ህግ፡- አመተ ምህረቱስ?

26ኛ ምስክር፡- 78 ዓ/ም ጥር ሁለት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነበር መጥቶ የያዘው?

26ኛ ምስክር፡- ከዛ ቃኝ ወረዱና ሁለት ሰአት ገደማ ነው የሚሆነው ያን ጊዜ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የትኛው ሁለት ሰአት?

26ኛ ምስክር፡- የቀኑ፣ አሁን ወረድና ልጅ አቅፎ ነበረ ልጅየ ካሳው ልጅህን አውርድና ቀጥል አለው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነው?

26ኛ ምስክር፡- ገ/እግዚአብሄር

ልዩ ዓ/ህግ፡- ገ/እግዚአብሄር ማን?

26ኛ ምስክር፡- ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ወዴት ይዞት ሄደ?

26ኛ ምስክር፡- ወደ ታች ይዞት ሄደ እንዲህ ወደ ታች አህዮቹ ሊያመጡ ሄዱ በዛ አህዮቹ አመጡና አህዮቹ ካመጡ እዛ የነበረው የሕ.ወ.ሓ.ት ካድሬ እሱ ሮጦ አመለጠ ከዛ ደግሞ ጥሬ ይዘው ወደ ከተማ ተመለሱ ልጅ ይዘው ተመለሱና ከዚያ በኋላ ቤትም ተቃጠለ ያቃጠለው እኔ አላውቅም ብዙ ስለነበሩ አሁን እሱ ግን ላይ አዉጥተዉት ተሰማ የሚባለው ሚዳ አገር አለ እዛው ተመታ የመታው ግን ምንም እኔ አልነበርኩም እዛን ጊዜ ሲወስደው ነው ያየሁት እንጂ ከዛ በኋላ ካሳ ተካ ሙቶ ብለው እናቱ እያለቀሱ ሄዱ ካሳ ተካ ሙቶ ተብሎ አዉያት /አሬታ/ ተነሳና አሁን ወየኔዎቹ መጡ እኛም ሄደን ደረስን እዛ ወድቆ አገኘነው ከዛው አንስተን ደግሞ ቀበርነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወድቆ ስታገኙት ምኑ ላይ ተመትቶ አገኛችሁት?

26ኛ ምስክር፡- እዚሁ ላይ ጆርባው ላይ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- በምንድን ነው የተመታው?

26ኛ ምስክር፡- የተመታው እኛ ጥይት መሆኑ ነው የምናውቀው እንጂ ከላሽ መሆኑ አልነበርንም እዛ ውስጥ እኮ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድነው ምክንያቱም ከቤቱ ተወስዶ እዛ ቦታ ሊገደል የቻለበት?

26ኛ ምስክር፡- እንትን ነው አሁን የወጣቶች መበራበርያ ከዛ ቀጥሎ የተጨማሪ ሃይል ደግሞ ዋርድያ ተቆጣጣሪ ነው የነበረ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ነው? ተከሳሹስ በዛን ወቅት ምን ነበረ?

26ኛ ምስክር፡- ቃኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድን ነው ቃኝ እስቲ ያብራሩት?

26ኛ ምስክር፡- አፋኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የማን ነው አፋኝ?

26ኛ ምስክር፡- የደርግ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሺ አለሁ

ዳኛ/ገብሩ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ፡- እሺ አቶ ፀጋይ ሃፍቱ ልጅ ተሰማ መሞቱን በምን አወቁ?

26ኛ ምስክር፡- ልጅ መሞቱማ የማውቀው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- አይደለም ተሰማ ሄደ እዛን ሞተ ብሎ ዋል የዛን ጊዜ እዛ ቦታ ሄደ መሞቱን እንዴት አወቁ?

26ኛ ምስክር፡- እዛ አልነበርኩም አሁን ልጁ ተመትቶ ሲሄድ ደርጉ ለቀቀና ህዝቡ እዛ አከባቢ ያለው ህዝብ አውየት /እሪታ/ አነሳና ከዛው ሬደን ወድቆ አገኘነው ከዛው አነሳነው።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ፡- ያው አልነበሩም ማለት ነው?

26ኛ ምስክር፡- እዛ ሲመታ አልነበርኩም።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ልጅ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ነበር ብለዋል የሞተውም በዛ ምክንያት ነው ብለዋል በምንድን ነው የሚያረጋግጡት ይህንን የሕ.ወ.ሓ.ት አባል መሆኑን እንዴት ሊያውቁ ይችላሉ?

26ኛ ምስክር፡- ማን ነው እሱ ነው?

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ እርስዎ

26ኛ ምስክር፡- እኔ ገባር /ገበሬ/ ነው የነበርኩ?

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እንዴ ጥያቄው ልድገምልዎት ልጅ ማለት ካሳ ተካ የተወሰደው በምን ምክንያት ነው ምን ነበር ተብለው ሲጠየቁ በልዩ ዓ/ህጉ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ነበር ብለዋል እና የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ነበር ብለዋል እና የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ለመኖሩ እንዴት ያውቃሉ ብዩ ነው።

26ኛ ምስክር፡- ጎረቤት ነን እኮ እዛው

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ እና በምን አወቁ?

26ኛ ምስክር፡- ጎረቤት ስለሆን እዛ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ትንሽ ያብራሩት ጎረቤት ማለት ጎረቤት የሆነ ሁሉ ያው ምን እንደሚሰራ ይታወቃል?

26ኛ ምስክር፦ ቤታችን አንድ ነዉ የሱ ቤት እንደዚህ የኔ ቤት እንደዚህ ነዉ።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ እና ጎረቤት ስለሆነ በዛን ነዉ ያዉ ያወቅኩት ነዉ እያሉ ያሉት?

26ኛ ምስክር፦ አይደለም አይኔ እያየሁ እንጂ ሲወስደዉ፣

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- ሲወስደዉ አይደለም ጥያቄየ ትንሽ ያድምጠኝና ረጋ ብለዉ፣ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ነበር ብሎዋል ማለት ካሳ ተካ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል እንዴት አወቁ ነዉ ጥያቄየ፣

26ኛ ምስክር፦ እንዴት አላውቀውም እዛዉ አይደለም እንዴ ሓራ ቦታ እኮ ነዉ ቤቴ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- እኮ ያወቁበትን ሁኔታ ያብራሩልኝ እኮ ነዉ እያልኩት ያለሁ?

26ኛ ምስክር፦ እኔ የማውቀው እዛ ጎረቤቴ ወይም ደግሞ ከካርቢቶቹ ሲንቀሳቀስ ወይም ደግሞ ኬላ ተቆጣጣሪ መሆኑ አውቀዋለሁ፣ ኬላ የሚቆጣጠር ደግሞ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል መሆኑን ነዉ።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ፦ ምን እያሉ ነዉ ትንሽ ይድገሙት እስቲ

26ኛ ምስክር፦ ምክንያቱ ይሄ እኔ የማዉቀዉ እዛ መንቀሳቀሱ ክርቢቶቹም ይሁን ኬላ መቆጣጠርም የወጣቶች መበራበር /መቀስቀስ/ ስም ይሁን ሌላ ሰዉ አይሆንም ያን ጊዜ ከነሱ የተቀራረበ ከነሱ የተዋሃደ ካልሆነ በስተቀር ሌላ መቀስቀስም ይሁን ኬላ አይቆጣጠሩም።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- ከማን ነዉ ከነሱ የሚሉት እንዴ አድምጡኝ ከነሱ እያሉ ነዉ ምናልባት የምጠይቅዎት እኔ ስለ ካሳ ተካ ነዉ ስለ ተከሳሹ አይደለም እና

26ኛ ምስክር፦ እኔ ስለ ካሳ ተካ እኮ ነዉ የምመልስው፣

የ5ኛ፣11ኛ፡ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ እሺ ስነገሩ ግልፅ አይደለም ክቡር ፍርድ ቤቱ ያው ገ/እግዚአብሄር የደርግ አፋኝ መሆኑን ነው ብሎዋል መሆኑን እንዴት ሊያውቁ ይችላሉ?

26ኛ ምስክር፦ ሲመጣ ሁሉ ጊዜ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- ማለት እንዴት ሲመጣ ሲሉ?

26ኛ ምስክር፦ እያየሁት ቃኚ መሆኑ እኔ የአገሬ ልጅ አይደለም እንዴ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ አምባላጀ ነዉ አገራችን አንድ ነን ምንም እንኳ ችግር ቢደርስ ቃኚ ቢሆን ቃኚ መሆኑም አውቀዋለሁ፣ እዛዉ ሲመጣ ደግሞ አይቼ አለሁ በአይኔ

382

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ማለት ቃኚ ማለት በዛን ጊዜ ምን ይሰራ የነበረ ነዉ?

26ኛ ምስክር፡- ሽምቅ ነው ዝሮ አድሮ ማፈን ብቻ ነው ሌላ ምንም የለም

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማፈን ሲሉት ትንሽ ያብራሩት እሱኮ ነው

26ኛ ምስክር፡- የአማርኛውን ትንሽ ችግር ስለሆነ እኮ ነዉ።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- አፋኝ ነበር አፍኖ ወስደዋል የደርግ አፋኝ እንዲህ ይሰራ ነበር ነው እያሉት ያሉ አትሊስት የዛን ጊዜ አፋኝ ማለት ያው ያወቁት ነገር አለ ማለት ነው አፋኝ ለማለት ያስቻልዎት እና ትንሽ ቢያብራሩት?

26ኛ ምስክር፡- ቃኚ ነው በቃ ቃኚ ነው የሚባለዉ የነበረ ያን ጊዜ በቃ ተወርዋሪ እንደዚህ ስራዊት ሲመጣ ፊት የሚመጣው እሱ ነው እነሱ ሲመጡ ቃኚዎች እኛ ደግሞ ወደ ኋላ እንሻሸለን ከዛ የገጠመው ሌሊት ከመጡም ቃኚ እንደዛዉ እንትን አድርገው ከመጡ።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ስራዊት ነበር የደርግ ማለት ነው?

26ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ - እሺ እርስዎ የዛን ጊዜ ልጅ ሲወስድ ካሳ ተካ ምን ይሰሩ ነበር?

26ኛ ምስክር፡- እዛዉ አጠገብ አጥራችን አንድ አይደለም እኔ ሲወርድ አየሁዋቸዉ እንዲያውም ገና ሲወርድ መጀመርያ የመጡ ደግሞ የኛ ቤትና የነሱ እንደዚህ ነው

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እንዴ ያድምጡኝ ትንሽ ረጋ ብለው ያድምጡኝና ካሳ ተካ ያዉ ከእርስዎ እንደነበረና ከእርስዎ ጋር እያለ እንደወሰደው ነው የተናገሩት እና በዛን ጊዜ እርስዎ ምን ይሰሩ ነበር ነው ጥያቄዉ?

26ኛ ምስክር፡- ቤቴ ነበርኩኮ እዛዉ አጠገብ እኮ ነው ቤቴ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ካሳስ የት ነበር ?

26ኛ ምስክር፡- ቤቴ እዛ እዚህ ቤት እያለ እዚህ ልጅ አቅፎ ነበር ልጅ አቅፎ ነው የነበረ እዚህ ከቤቴ ግቢ እንደዚህ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- የራሱ ልጅ አቅፎ ነበር?

26ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እርስዎ በቤትዎ ነበሩ?

26ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ :- እና በቤትዎ ሆነው እዛ ከልጅ ጋር እያለ እንደወሰዱት እያዩ ያለ እየተናገሩት ያሉትን?

26ኛ ምስክር:- አዎ ልጅህን አውርድና ቀጥል አለው።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ ከማን ጋር ነበር በዛን ጊዜ?

26ኛ ምስክር:- አንድ ነበረ እሱ አላውቀውም እሱ መጀመርያ ስለመጣ ለሱ ነው የማውቀው እንጂ አላወቅኩም ሌሎቹ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- አንድ ሰዉ ከሱ ጋር ነበር?

26ኛ ምስክር:- አዎ

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ሌላስ ነበር?

26ኛ ምስክር:- ሌሎቹማ በጎንም ሌላ የሕ.ወ.ሓ.ት ካድሬ ነበረ ለሱ ሊዙት ሮጡ አመለጠ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ኖ ከገ/እግዚአብሄር ጋር የነበሩ ነው ጥያቄው?

26ኛ ምስክር:- አላውቃቸውም እነሱ እንደያው እሱ መሪ ፊት ስለነበረ አየሁት እና እንዴ ሽምቅ ብለን ነው የምናየዉ እንጂ ተገልጠን ካየን፣

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ብዛታቸዉ ስንት ነበር? ብዛታቸው ብዙ ነበሩ ከሱ የመጡት?

26ኛ ምስክር:- አልቆጠርኩዋቸውም

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለት በግምት

26ኛ ምስክር:- አላውቃቸውም ብዙ መሆናቸውም አነስተኛ መሆናቸውም አላውቃቸውም

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ትጥቅ ይዘዉ ነበር ከሱ የነበሩትን?

26ኛ ምስክር:- ማን?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ከገ/እግዚአብሄር ጋር የነበሩ ሰዎች?

26ኛ ምስክር:- ትጥቅ የሌለዉ ታይድያ ጠላት ወደ ቦታዉ ይመጣል?

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ በዛን ጊዜ እዛ የነበሩ ሁሉም ትጥቅ ነበራቸዉ ማለት ነው?

26ኛ ምስክር:- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ አቶ ፀጋይ ተልማ ነው የሞተው ብለዋል ተልማ ምን የሚሰራበት ቦታ ነው?

26ኛ ምስክር:- ተልማ አገር ነውኮ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሱም ማለቴ ቦታዉ የምን ቦታ ነው?

26ኛ ምስክር:- ቦታው አጠገቡ ምንጭ አለው

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- አይ እሱ አይደለም ፍላጎቴ እሺ ጥያቄው ሳስተካክልዎትና ተለማ እርስዎ ከነበሩበት አገር በስንት ይርቃል።

26ኛ ምስክር:- አሁን አንድ ጣብያ ሆኖዋል ያን ጊዜ ተለማ አንድ ጣብያ ነው የነበረ ታችኛው አሁን ልጅ የተወስደበት ለብቻው አንድ ጣብያ ነው የነበረ አሁን ርቀቱ የአንድ ሰአት መንገድ እኳ አይሞላም

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- የአንድ ሰአት መንገድ እና ያንን ተለማ ምን የስፈረበት ቦታ ነው ምን የሚስራበት ቦታ?

26ኛ ምስክር:- እርሻ ነው አጠገቡ ምንጭ አለው ሌላው ግን የእርሻ ቦታ ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ወታደራዊ ካምፕ ምናምን አለው?

26ኛ ምስክር:- የለውም

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- የደርግ ምን ሁኔታ ነበረ. ያን ቦታ?

26ኛ ምስክር:- የለውም እሱ የነበረዉ ከዛ ከተልማ ፊት ደግሞ የኛ ዋርድያ /ዘበኛ/ ነበረ አሁን ዋርድያዉ ሮጦ ነው ያመለጠው እንጂ ከዛ ከተልማው ፊት ደግሞ ዋርድያ የኛ ባንዴራ ተተክሎ ነው የሚውለው ሁሉ ጊዜ ያን ጊዜ

የ5ኛ፣ 11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- የኛ ሲሉ የማን ነው?

26ኛ ምስክር:- የሕ.ወ.ሓ.ት ቸቸ

የ5ኛ፣ 11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እዛ ተልማ?

26ኛ ምስክር:- አዎ ከዛው አለፍ ብሎ ግላሎ የሚባል አገር

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ያንን ተልማ እኮ ነው ጥያቄየ ያንን ግላሎ ያሉትን የሕ.ወ.ሓ.ት ባንዴራ ተተክሎበት ይውላል እሺ ያተልማስ የምን ቦታ ነበር ነው ጥያቄየ ትንሽ ከተረድዎት?

26ኛ ምስክር:- ምን ቦታማ እርሻ ነው እኮ አይልኩ ነኝ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እርሻ ነው እሺ ገ/እግዚአብሄር ወደ ቤት ሲመጣ መሳርያ ይዞ ነበር ብለዋል መሳርያው ምን አይነት መሳርያ ነበር?

26ኛ ምስክር:- ታጣፊ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ታጣፊ መሳርያ ነበር?

26ኛ ምስክር:- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ ጨርስናል።

ዳኛ/ገብሩ/:- ድጋሚ ጥያቄ አለ? የለም

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

385

ዳኛ/ጋይም/:- ካሳ ተካ በተገደለበት ወቅት ጦርነት ነበረ ወይ?

26ኛ ምስክር:- ጦርነት አልነበረም

ዳኛ/ጋይም/:- ብቻውን ነው የነበረው ካሳ ተካ ያኔ?

26ኛ ምስክር:- አዎ

ዳኛ/ጋይም/:- ምን እያደረገ ነበር ያን ጊዜ?

26ኛ ምስክር:- ቤቱ ቁጭ ብሎ

ዳኛ/ጋይም/:- የተያዘው በምን አይነት ሁኔታ ነው? ተከቦ ነው ወይስ ሳይከበብ እንዲሁ?

26ኛ ምስክር:- አሁን በዛ ቁጭ ብሎ ሳለ ቀጥታ አወረዱትና ፀሐይ በርቃ/ወጥታ/ ስለነበረ የሚያጠራጥር እንትን የለም ተብሎ ዝም ብሎ ውጭ አድሮ ነው የመጣው፣ አሁን ቤቱ ቁጭ ብሎ ሳለ ግን ተከፋፍለው መጡ ሮጠው ገቡ::

ዳኛ/ጋይም/:- እንደዛ፣ በዛ አይነት ሁኔታ ሲያዝ እርስዎ በአይንዎ አይተውታል?

26ኛ ምስክር:- አዎ

ዳኛ/ገብሩ/:- አቶ ፀጋይ አከባቢው ማን ያስተዳድረው ነበር?

26ኛ ምስክር:- አከባቢው አስተዳደሩ ቄስ ሃዲስ ነው የሚባለው

ዳኛ/ገብሩ/:- የእናንተ ቦታ በዛን ወቅት ያስተዳድር የነበረው ማን ነው?

26ኛ ምስክር:- ቄስ ሃዲስ ነው የሚባለው

ዳኛ/ገብሩ/:- አይደለም ደርግ ነው ወይስ ሌላ አካል?

26ኛ ምስክር:- የኛ ሕ.ወ.ሓ.ት ነው

ዳኛ/ገብሩ/:- እሺ. ጨርስዋል ተከሳሽ ተገኝ ወንድም

ልዩ ዓ/ህግ:- ከሦስቱ ምስክሮች በፊት፣ ከዛ በፊት ምናልባት አሁን ፓሊስ አንድ ደብዳቤ አድርሰኛል ለአንድዋ ምስክር ዛሬ ይዞዋት እንደቀረቡ እና በዚሁ ጭብጥ ዙርያ የምትመሰክር ስለሆነች እስዋን ላስመዝግቡ ብዩ ነው::

ዳኛ/ገብሩ/:- ከዚህ ጋር የተያያዘ?

ልዩ ዓ/ህግ:- ከዚህ አሁን ከመሰከሩት ምስክር ጭብጥ ጋር የተያያዘ ነው ቀርታው ነበር ፓሊስ ግን አስገድዶ ይዞዋቸው ስለመጣ ወረቀትም ስለደረሰኝ ነው

ዳኛ/ገብሩ/:-እሺ. ይቀጥሉ

ልዩ ዓ/ህግ:- ምስክርዋ ወ/ሮ ፍታው ገብሩ ይባላሉ.

የ5ኛ፣ 11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ ያው በዓ/ህጉ እንደተነገረው ምስክርዋን በፓሊስ ሃይል ተገድዳ መጣች እያሉ ነው እና የፍርድ ቤት ትእዛዝ ከአሁን በፊት ተይዞ በትእዛዝ እንድትመጣ የታዘዘ ነገር የለም እና ይህንን ሁኔታ እንዴት እንደሆነ ትንሽ ግልፅ አልሆነልንም

386

ልዩ ፍርድ ቤት

ዳኛ/ገብሩ/:- አሁን ታይድያ ትመለስ?

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ትመለስ ማለታችን አይደለም ቢመስክር ነው የምንፈልገው ሁኔታው ግን እንዴት እንደሆነ ነው

ዳኛ/ገብሩ/:- ይሄ ቴክኒካል የሆነ ነገር በኋላ ሊስተካከል የሚችል ይመስለናል ምስክሮዋ ከመመለስ መስክራ ብትሄድ ይሻላል ማጓተቱም ጥሩ አይመስልም፣ ለዚህ ነው ፍርድ ቤቱ እንትን ያለው እሺ ይቀጥሉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ 27ኛ ምስክር ወ/ሮ ፍታው ገብሩ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረው በክስ ዘጠኝ ላይ ሟች ካሳ ተካ ከቤቱ ተይዞ ከዛ በዛው ቀን መገደሉን የሚያውቁ ናቸው በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ገብሩ/:- እሺ ይጠሩ:: አማርኛ ይችላሉ?

-በትርጉም የሚተባበረን ካለ

-እሺ አቶ ሙሴ ገ/መድህን ተርጓሚ ተመድበዋል መሓላ ይፈፅሙ::

→ተርጓሚው በእውነት የሚያስተረጉሙ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉሟል::

→ምስክሮዋ በእውነት የሚመስክሩ ለመሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኃላ እንደሚከተለው መስክሯል::

ዳኛ/ገብሩ/:- ስምዎ?

ተርጓሚ:- ሽምኸን መን'ዩ?

27ኛ ምስክር:- ፍታው ገብሩ

ዳኛ/ገብሩ/:- የአያት ስም?

ተርጓሚ:- ሽም አቦሕጎክን?

27ኛ ምስክር:- ገብሩ መንገሻ

ዳኛ/ገብሩ/:- እድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድመኸን?

27ኛ ምስክር:- ሰላሳ/30/

ዳኛ/ገብሩ/:- ስራ?

ተርጓሚ:- ስራሕኸንኸ?

27ኛ ምስክር:- ስርሓይ ሓረስታይ'የ

ተርጓሚ:- ገበሬ ነኝ

ዳኛ/ገብሩ/:- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻሽን?

27ኛ ምስክር፡- ሓናት

ዳኛ/ገብሩ/፡- ወረዳ?

ተርጓሚ፡- ወረድኡኸ?

27ኛ ምስክር፡- አላጄ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ጣብያ?

ተርጓሚ፡- ጣብያኡ?

27ኛ ምስክር፡- ቐይሕ ተኸሊ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ቀሸት?

ተርጓሚ፡- ቀሸቱ?

27ኛ ምስክር፡- ሓናት

ዳኛ/ገብሩ/፡- እሺ ተከሳሾቹን ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፡- እቶም ተኸሰስቲ ትፈልጥዮም ዶ?

27ኛ ምስክር፡- እቶም ላቕረቡኒ ስባት? ቶም ተኸሳሲ ልፈልጦም የቶም ኸሰስቲስ ይፈልጦምን'ዩ።

ተርጓሚ፡- ከሳሾቹም ተከሳሾቹም አውቃቸዋለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ተከሳሹ ማን ነው?

ተርጓሚ፡- ተኸሳሲ መን'ዩ?

27ኛ ምስክር፡- ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ይበሃል።

ተርጓሚ፡- ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ይባላል፣

ዳኛ/ገብሩ/፡- እሺ ሊያሳዩን ይችላሉ ምናልባት በአካል ቀርበው?

ተርጓሚ፡- ኸታሪኣና ትኸእላዶ መልክዮም ቕርብ ኢልክን?

27ኛ ምስክር፡- ስብዓይ ሸሞንተይ ሰዓት ስለልኸኒ እዋኑ ነዊሕ እዩ ሽዑ ደማይ መንእሰይ ኣብ ደርጊ እዋን እዩ ነይሩ ማቻ እዩ ነይሩ ሕድርኡ ብማዕሚ ርኡይ እዩ ነይሩ ማለት'ዩ።

ተርጓሚ፡- እንግዲህ በስባ ስምንት ነው አመተ ምህረቱ እና በደርግ ስአት ነው በተመቸበት ስአት ነው ይታይ ስለነበረ

27ኛ ምስክር፡- ኣነ ደማይ ቆልዓ ዓሰርተ ሓሙሽተ እየ ነይረ ሽዑ።

ተርጓሚ፡- እኔን የ15 ዓመት ልጅ ስለነበርኩ

ዳኛ /ገብሩ/፡- እኮ ሊለዩት ይችላሉ ወይ?

ተርጓሚ፡- እሞ ፈሊኸን ኸትፈልጥኦስ ትኸእላዶ?

27ኛ ምስክር፡- ኣብዚዑይ አይ ክጋገይ ክኸን'የ

ተርጓሚ፡- እዚሕ ምናልባት ልሳሳት እችላለሁ

ዳኛ/ገብሩ/፡- እሺ የመጡበት ምክንያት?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ ከምልመፃኽን ትፈልጣ ዶ?

27ኛ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ለምንድን ነው?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ ኢኽን መፂኽን?

27ኛ ምስክር፡- ምስክር ኾይነ

ተርጓሚ፡- ምስክር ሁኜ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ወ/ሮ ፍታው ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ምን ስለ አደረገ ነው ሊመስክሩበት የመጡት?

ተርጓሚ፡- ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ታይ ስለልገበረ ኢኽን ክትምስክሪ መፂኽን?

27ኛ ምስክር፡- መጀመርያ ነገር እንትመፅእሎ ገዛና መፂኡ ለይቲ አብ ሰብዓይ ኽሞንተይ ታሕሳስ መፂኡ ልቐድሚት ካሳ ተካ አበይ እኒሆ ቢሉ

ተርጓሚ፡- በ78 ዓ/ም ነው እና ከፊት መጥቶ ካሳ ተካ የት አለ ብሎ እኛ ቤት መጥቶ

27ኛ ምስክር፡- ካውኡ ብልመፀ አውኡ ግን ልኣነ ገዛ ኽፊትኒ ተሓሕት ኢና ወየንቲ መፂና ኢና ገዛ ኽፊትኒ ቢሉ ገዛ ኽፊተዩ

ተርጓሚ፡- ከዛ ሌኔ ተሓሕቶች ነን ቤት ክፈቺልኝ አለኝ እኔም ክፈትኩለት

27ኛ ምስክር፡- ገዛ ብልኽፈትኩ ግን ደገ ክወፅእ ክኸን ወፂአ አፈሙዝ ብድሕረይ ኾይኑ ካሳ ተካ አብልኒሀዎ ፀወይና ሎማዓንቲ ቴዘለ ልኣኺ ንቐትለኪ ኢና ቡሉኒ ቐተለኒ

ተርጓሚ፡- እኔም ወጣሁና ወደ ሽንት ወጣሁ አፈሙዙን ደግሞ ከፊት ከኋላ ደግናብኝ ተካ የት አለ ብሎ፣ ከሳ ተካ የት አለ አለ አሳይኝ ዛሬ ካላሳየሽን እንገድልሽ አለን አለኝ

27ኛ ምስክር፡- ካሳ ተካማ የለይ ድርኬራ ኽይድ እዩ መልቅስ እኒሀዎ ግን ድርኬራ ብልኽደ'ዩ ልገበርኻ ግበር እምበይ የለይ ቢለ

ተርጓሚ፡- ካሳ ተካ ድርኬላ በተባለው ልቅሶ አለበትና እዛ ሄደዋል የሚደረገውን አድርግ እንጂ የለም አልኩት

27ኛ ምስክር፡- ካውኡ ገዛ ከፊቲ ወጅግሬ ነይሩይ እዚ ናይ መመዝኒ ማዓር እኒሆ ናይ ኪሎይ፣ ክዳውንቲ ቐለበቲ ወሪዱ ኽይዶ ኽሁ።

ተርጓሚ፦ ከዛ ወደ ቤት ገብቶ ወጀግራ የሚባል የመሳርያ አይነት መስለኝ፣እሱ ወጀግራ፣ ቀለበት ልብስ፣ ይሄን ሁሉ ወሮ ሄደ

27ኛ ምስክር፦ ኣብ ኻልኣይ ደማይ ኣብ ወርሓ ባሕቲ ጥሪ ሐሙስ መዓልቲ ፀሓይ

ተርጓሚ፦ በሁለተኛውም ካንድ ወር በኋላ በጥር ወር

27ኛ ምስክር፦ ብጥሪ ወርሒ ባሕቲ ማዓልቲ ቐትሪ ማዓልቲ ኸይኑ ኣብ በረኺ እዩ ልቐመጥ ንሱ ወያናይ ስለልኹኒ ካውኡ ደማይ መናቕሕቲ እዩ ልነበረ ትራትር እዩ ልነበረ በረኻ እዩ ልቐመጥ ኣፍቱ በረኻት ትቕመጥሎ ግን ሽዓ ጓሓት

ተርጓሚ፦ እዛ የዛኔ በረሃ ነበር የሚቀመጠው ማለት የሚያንቃ ስለነበረ በጥር አንድ ቀን ነው እያንቃ እያለ ጥዋት

27ኛ ምስክር፦ ካውኡ እዙይ ብልነበረ ግን ዓዱ ኣትዩ ጓሉ ሓንጊሩ ድጉሪ እናፀረብ ተመሊሱ

ተርጓሚ፦ ከዛ ግን ወደ አገር ገብቶ ልጅ አዝሎ ሞፈር ይዞ

27ኛ ምስክር፦ መጺኡ ጓልካ አውርድ ቢሉ

ተርጓሚ፦ መጥቶ ልጅህን አውርድ አለው

27ኛ ምስክር፦ ካውኡ ሒዘዎ ኸይዱ ሒዘዎ ብልኸደ ወያናይ ነይሩ ላፍቱ ወያናይ ንብረት ልገፋፍ ዕዲኖም እንትምለሱ

ተርጓሚ፦ ከዛ ንብረትህን ያዝ ብሎት ወያኔ ነበረ ንብረት ይዘው የሚወሩ ይዘው ጫን ብለው

27ኛ ምስክር፦ ዕዲኑ ብልመፀ እንጀራ ሒዘሉ ወፂአ

ተርጓሚ፦ ከዛ ጭኖ እንደመጣ እንጀራ ይዥለት ወጣሁ

27ኛ ምስክር፦ ጎወ ትበል እኖኺዋ ዘኸቲዱ ያብላዕክዩይ ጎሳ ኢለሙኒ ኣነ ያብላዕኹዎይ ገና እዩ የቕረስይ ቢለ ዘጎሳ ትትዕብለኹዎ እዙ ልሞተ ዒስራ ቕርሺ ኣብ ጅቡኡ ነይረን

ተርጓሚ፦ ከዛ እስከ አሁን ቁርስ አለበላሺያቸውም ወይ ብሎ ሰድቦኝ እኔም ኣላበላሁዋቸውም አልኩት ኪሱ ውስጥ የነበረው ሃያ ብር አውጥቶ

27ኛ ምስክር፦ ዒስራ ቕርሺ አውፂኡ ይህበኒ ዛወላዲት ደማይ ሕድሪ ስማይ ሕድሪ እናበለት ካውኡ ብልኸደ

ተርጓሚ፦ ሃያ ብሩን አውጥቶ ሰጠኝ ከዛ ወላጅም አደራ በስማይ፣ አደራ በምድር ብለኝ

27ኛ ምስክር፦ ሒዘዎ ይኸድ እንሕና ደማይ ስንቂ ሒዝና ደድሕሪኡ ንኽተል

ተርጓሚ፦ ይዞውት ሲሄድ እኛም ስንቅ ይዘን ከኋላቸው እየተከተልን ስንሄድ

27ኛ ምስክር፡- በል አሚውድ ደርጊ ድዋ ኣብ ጉድጓድ ኸይኑ ለእዋ እና በልካ ስለልነበርኻ ናይ ተ.ሓ.ሕ.ት ምስ ተ.ሓ.ሕ.ት ኸይንካ ስለ እናፀረፍካ ልነበርካ ግን ኸዚ ዕረፍ?

ተርጓሚ፡- በል አሁን ተናገር ደርግ ቆማጣ ምን ጉድጓድ ሆኖ የሚጮህ እያልክ ስትሳደብ የነበረው እስቲ አሁን ተሳደብ እያለ

27ኛ ምስክር፡- ካውኡ ጭራ እናወቐሀ ይድይቡ ካብምሕሻለ እና ተልሃዩ ወዒኦም ተለማ ትባሃል አውሊዕ እኒሃ ኣብዘ አውሊዕ ብልኸድ፣

ተርጓሚ፡- ከዛ ያው ጭራ እየመቱ እዛ ይሄዱና ተለማ በተባለው የሆነች ወይራ አለች እዛ እንደሄድ

27ኛ ምስክር፡- ኣብኣ ብልኸዱ ግን ከፍ ኢሉ ሽምብራ እና ጨጨመ ነይሩ እቲ ሓላፊኣቶም መፂኡ፣

ተርጓሚ፡- ከዛያው እዛ ቁጭ ብሎ እሽት እየበላ ነበር ከዛ አላቃቸው መጣ

27ኛ ምስክር፡- እቲ ሓላፊኦም ብልመፀ ግን እንታይ እዩ እዙይ ኢሉዎ ታይ እዩ እዙይ ብልበሎ ግን ኣነ እዙይ ግን ተ.ሓ.ሕ.ት ልዙይ ሒዛ እዩ ልትዕወትላዋ መንእስይ ልስደሎ ሓደ ፀጥታ እዩ፡ ካውኡ ደማይ ኻልኣይ

ተርጓሚ፡- ይሄ ምንድ ነው ብሎ ጠየቀው አለቃው ይሄ ያወያኒ እንትን ነው ወያኔዎች ወጣቶችን እንዲሄድ የሚያደርግ የነበረው እና እዛም ሆኖ ፀጥታ የነበረው ነው እንደኛው ስራውም

27ኛ ምስክር፡- ኻልኣይ ደማይ ወያናይ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ሁለተኛም ያው ወያኔ ነው

27ኛ ምስክር፡- ኻልኣይ ደማይ ናይ ተ.ሓ.ሕ.ት ትርየትር መንእስይ ላዕዝሮሎ እዙይ እዩ ብልበሎ ግን ገፅካ መልስ ኢሉዎ ገፀ መሊሱ ረሺኑዎ

ተርጓሚ፡- ከዛ የወያኔም ወጣቶች የሚያኑቃ ያለ ይሄ ነው ብሎ ሲነገር በል እሺ ፊትህን አዙር አለውና ፊቱን ሲያዞርለት እዛው ረሸነው፣

27ኛ ምስክር፡- እቲ ሓላፊ ረሺኑዎ

ተርጓሚ፡- ያው አለቃው ረሸነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሃላፊው ማን ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ሓላፊ መን'ዩ ነይሩ?

27ኛ ምስክር፡- ኣይ ኣነ የፈልጦይ አስላማይ እዩ አይፈልጦይ

ተርጓሚ፡- እኔ አላውቀውም ግን እስላም ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እርስዎ እስከ ምን ድረስ ነው በአይንዎ ያዩት?

ተርጓሚ፡- እስ'ክን እስካዕ አበይ እዩ ብዓይን'ክን ልረኣይ'ክንኦ እስካዕ አበይ እዩ?

391

27ኛ ምስክር:- ካብኡ ካፍቲ ኣውሲዕ ልሞተላስ ከምዙይ ኢልና ትሕት ኢልና እዛ ወላድ ውስድኒ ምስወደይ ክሞት እየ ስለልበለትኒ ደድሕሪኣም ስንቂ ሒዝና እናኸድና ኣውኡ ምስኣቶም ኣይተሓውሰልናይ ኮለይኸዚኡ ሃምዙይ ቢልና ግን ንሳቶም ኣብ በኸታ ብልወፁ ክፍ ብልበሉ ኸይድና ኣብ ዕግዓ እኒሃ ኣብ ባዕላቶም ኸይድና ተሓኪኸና ክፍ ኢልና

ተርጓሚ:- ያው እኔ ወላጅ እናቱን ይዥ ስለነበረ ከሱ ጋር እሞታለሁ እያሉኝ ስለነበር ያው ወይራው ጋር እንደደረሱ እኛ ከስር ሆነን በርቀት ነበር የምናየው ከነሱ ጋር ግን ተቀላቅለን አልነበረም

ልዩ ዓ/ህግ:- ይሄን ጊዜ ተከሳሽ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ምን ነበር ስራው?

ተርጓሚ:- ሽዑ ገ/ሄር ካሕሱ እዙ ተኸሳሲ ታይ እዩ ነይሩ ስርሑ?

27ኛ ምስክር:- ኮማንደ

ተርጓሚ:- ኮማንደር

27ኛ ምስክር:- መጀመርያኡ ወያናይ እዩ ነይሩ ምስኡ ኸይኑ እናናቖሓይ እናስርሐይ ነይሩ'ዩ ደሓር ሃጸሙ ብልኸደ ግን ተጠቕሊሉ መጺኡ እዙይ እዩ ወያናይ እዙይ እዩ ተሓሕት ልስድድሎ፡እዙይ እዩ መንእሰይ ልቖዝፍሎ ቢሉ ግን መጺኡ ተመሊሱ ወሲድዎ::

ተርጓሚ:- ያው መጀመርያ ወያኔ ነበረ ከሱ ጋር ሆኖ ያነቃ ያስተምር የነበረ ነው ከዛ ግን ሸሽቶ ሄደ ጭራሹ እሱ ይሄ ነው ወያኔ የሚያነቃው ወጣቶችን የሚመለምል የሚያርድ ያለው ይሄ ነው ብሎ ከደርግ ጋር ሆኖ ተመልሶ መጣ::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ጨርሼ አለሁ::

ዳኛ /ገብሩ/:- መስቀለኛ ጥያቄ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ:- እሺ ወ/ሮ ፍታው ካሳ ተካ እሺ ያድምጡኝ ካሳ ተካ ለእርስዎ ምንዎ ነው?

ተርጓሚ:- ካሳ ተካ ልኣኸንስ ታይኸን'ዩ?

27ኛ ምስክር:- ዋርሳይ ዙናይ ስብኣይ ንኡሽተይ እሱ እቲ መዋቲ ዓውዩ እቲ ስብኣየይ ንኡሽተይ እዩ

ተርጓሚ:- የባሌ ታናሽ ነው ማለት ሟቹ ታላቅ ባሌ ታናሽ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ ካሳ ተካ ሲወስድ እርስዎ የት ነበሩ?

ተርጓሚ:- ካሳ ተካ ክውስድ ተሎ ንስኸን አበይ ነይርክን?

27ኛ ምስክር:- ምስ ባዕሉ ኣብ ገዛይ

ተርጓሚ:- ከሱ ጋር አብሬው እቤቴ

392

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ከገ/እግዚአብሄር ከዛን ቀን በፊት ትተዋወቁ ነበር?

ተርጓሚ፡- ምስ ገ/እግዚአብሄር ቅድሚኡ ትፈለጡታ ዶ ነይርኩም?

27ኛ ምስክር፡- አይፈልጦይ ወር አነስ

ተርጓሚ፡- አረ እኔ አላውቀውም አይቼውም አላውቅ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በዛን ጊዜ መጥተው ሲወስዱት በጠቅላላ ብዛታቸው ስንት ይሆኑ ነበር?

ተርጓሚ፡- ሽዑ መጺኦም ክወስድዎ፡ታ እንተለው እቶም ልወሰድዎ ጠቕላላ በዝሖም ክንደይ ይኾኑ ነይሮም?

27ኛ ምስክር፡- ትትወስድለውዎ በይኑ እዩ ልወሰደ ካብ መረብኡ በይኑ እዩ ልወሰዶ እቶም ኻልኣት ልነበሩ ወያናይ ነይሩ ልክየናይ

ተርጓሚ፡- ብቻውን ነው መጥቶ የወሰደው ብቻውን ነበረ ከቤቱ ያወጣው ሌሎቹ ወያኔዎች ነበሩ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማለት ያው ወያኔዎች ሲሉ፣ እንደ አድምጠ ኝ ትንሽ ረጋ ይበሉና ገ/እግዚአብሄር ያው ከስዎች እንደመጣ ነው እና ከሱ ጋር የነበሩ ነው ጥያቄየ?

ተርጓሚ፡- ያው ገ/እግዚአብሄር መቼም ምስ ሰባት እዩ መፂኡ ሕዚሲ ምስ ገ/ሄር ዝነበሩ ሰባት ክንደይ ነይሮም ወይም ነይሮም ዶ ብዙሓት?

27ኛ ምስክር፡- ምስ ገ/ሄር ካሕሱ ላብ ዓዲ ሃፍቱ እምባየ ብማዕሚ መፂኡ እዩ ወታደር መፂኡ እዩ ሓሊፍ ኸይዱ እዩ

ተርጓሚ፡- ከገ/እግዚአብሄር ያው ወደ ጠቀሱት ቤት እነ ሃፍቱ ምናምን ያሉዋቸው ወደዛ ማኣት ሰራዊት መጥቶዋል አልፎም ሄደዋል።

27ኛ ምስክር፡- እሱ ግን አጋሊሱ መፂኡ ጓሉ ሓንጊሩ እንተሎ ጓልካ አውርዳ ቢሉ ሒዙዎ ኸይዱ ደሓር ድማይ

ተርጓሚ፡- ከዛ እሱ ግን ተነጥሎ መጥቶ ወደ ቤቱ ልጅን ይዞ ስለነበረ አውርደት ልጅህን ብሎ ይዞት የሄደው ግን እሱ ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ የነ ሃፍቱ ቤት እርስዎ ከነበሩበት ቤት ስንት ያህል ይራራቃል?

ተርጓሚ፡- ናይ እኒ ሃፍቱ ገዛ ከብዙ ንስኸን ልነበርክንእ ብኸንደይ ሊኽን ይርሕቅ?

27ኛ ምስክር፡- ምርሓቓ አመችዋ ትኸድያ ገሬብ እኒሃትና ሸጊርካ እያ ልትኸየድ ንሳ እታ ዓዲ፣

393

ተርጓሚ:- ያው በደምብ ማለት ሩቅ ያስኬዳል የሆነ ወንዝ አለ ወንዙን ተሻግረህ ነው የምትደርስባት?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ስራዊት እዛ ነበር ነው እያሉ ያሉት አሁን?

ተርጓሚ:- ሕዚ እቲ ሰራዊትሲ ኣውኡ ድዩ ነይሩ ዲኽን ትብለኽን ማለት?

27ኛ ምስክር:- ሓሊፍ ኽይዱ እቲ ወታደር ሓሊፍ ኽይዱ እሱ ኣጋሊሱ መፂኡ፣

ተርጓሚ:- ወታደሩ አልፎ ነው የሄደው እሱ ግን ተነጥሎ ነው የመጣው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- በወቅቱ ቦታው በማን ይተዳደር ነበር ማለት ነው?

ተርጓሚ:- እቲ ቦታ ወይ ቱኸባቢ ብመን'ዩ ልመሓደር ነይሩ?

27ኛ ምስክር:- መተሓደደሪኡ ሃፍቱ ሃፍቱ እምባየ ዶ ይብላኻ አለኹይ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለቴን በደርግ ነው ወይስ በወያኔ ትንሽ

ተርጓሚ:- ብደርጊ ድዩ ነይሩ ልመሓደር ወይስ ብወያነ?

27ኛ ምስክር:- ብውድብ'ዩ ብወያነ እዩ

ተርጓሚ:- በወያኔ ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- በዛን ጊዜ የወያኔ በቦታው ጠባቂዎች ነበሩ?

ተርጓሚ:- እሞ ሻው ናይ ወያነ ሓላውቲ ነይረምዶ ኣውኡ?

27ኛ ምስክር:- ወየንቲ እኒ ኻልኣዩ አርኢያ ነይሮም እወ

ተርጓሚ:- እነ ካልአዩ አርኢያ ነበሩ አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ሌሎቹስ ብዙ ነበሩ?

ተርጓሚ:- ብዙሓት ድዮም ነይሮም?

27ኛ ምስክር:- ኣብቲ ዓድና እኒሀው እወ ነይም እወ ሞይቶምባ

ተርጓሚ:- አዎ ነበሩ ሞቱ እንጂ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- አይደለም በዛን ጊዜ ያንን የደርግ ሰራዊት ከገ/እግዚአብሄር ጋር እንዲህ ሲመጣ ማለቴን ነው ጥያቄየ እና በዛን ጊዜ ገ/እግዚአብሄር እንዲህ ብሎ ወደ እኛ ቦታ መጣ ብለዋል እና በዛን ጊዜ ታጣቂ ወታደር በነሃፍቱ ቤት ነበር እያሉ ነው እና የወያኔ ታጣቂዎች ነበሩ ወይ ነው ጥያቄየ በዛን ጊዜ እነሱን ሲያልፍ?

ተርጓሚ:- እሞ ሽዑ ዙ ገ/ሄር መፂኡ ልትብላሉለኽን ኣብዛ ልመፀላ ጊዜሲ ወታደራትለ ናብ እንደ ሃፍቱ ኽይዶም ወይ ሓሊፎም ትብላለኽን ሻው ግንሲ ኣብዙ ልነበርክንእ ኣብዙ ዓዲ ናይ ወየኒ ታዓጠቕቲስ ነይሮምዶ አሽዕትኡ?

394

27ኛ ምስክር፡- ኣብቲ ዓድና ኣይ ገሊዖም በረኻ ጸኣኹኑይ ልነበሩ ከባቢ ፀላኢ ስለልኸን እኒ ኻልኣዩ ኣርኢየ ንበሎም እምበይ ቃሕቲ ዓዲ ጉቺ እዩም ነይሮም ማለት 'ዩ

ተርጓሚ፡- ኖ ሮጠው ነበረ የሄድት ማለት የጠላት አከባቢ ስለሆነ ካልኣዩ አርኢየ ብልም ያው ወረድ ብለው እኮ ነው የነበሩት እነሱም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ካሳ ተካ በዛን ጊዜ የወያኔ ታጣቂ ነበር?

ተርጓሚ፡- ካሳ ተካ ሻው ናይ ወያነ ዕጡቕ ድዩ ነይሩ?

27ኛ ምስክር፡- እወ ምስ ወያነ ተሰሊፉ ደኾነይ

ተርጓሚ፡- አዎ ከወያኔ ጋር ተሰልፎኮ ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ በዛን ጊዜ እን ገ/እግዚአብሄር መጥተው ሲወስዱት መሳርያ ይዞ ነበር?

ተርጓሚ፡- እሞ ሽዑ እኒ ገ/ሄር መጺኦም ክወስድዎ እንተለው መሳርያ ሒዙዶ ነይሩ?

27ኛ ምስክር፡- ጥርሑ እዩ

ተርጓሚ፡- ባዶ እጅ ነበር

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾቹ ተ/ጠበቃ፡- መሳርያው የት ነበር ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- መሳሪኡ አበይ ነይሩ ማለት'ዩ?

27ኛ ምስክር፡- ወጅግራ ነይሩስ ወሲድዎ

ተርጓሚ፡- ወጅግራ ተብሎ የሚጠራው መሳርያ ነበረች ያው ወስዷት

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማን ወስደው?

ተርጓሚ፡- መን ድዩ ወሲድዎ?

27ኛ ምስክር፡-ገ/እግዚአብሄር ሓሙሽተ ርእሱ መጺኡ ቅድሚኡ እቲ ለይቲ ልብለኹኩምሲ ወሲድዎ

ተርጓሚ፡- ገ/ሄር ያው ከዛ በፊት ሌሊት መጥቶ እያለ ከአምስት ሰዎች ጋር ሆኖ ወሰዷት

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ በቦታው የተኩስ ልውውጥ ምናምን ነበር?

ተርጓሚ፡- እሞ ኣብዚ ከባቢ ሽዑ ናይ ተኹሲ ምልልስ ነይሩ ዶ?

27ኛ ምስክር፡- እወ ነይሩ

ተርጓሚ፡- አዎ ነበር

27ኛ ምስክር፡- ይመፅኢ'ዩ ዚኣቶም ደማይ ዞምናይናለ ይኸድ እዩም ተኹሳ ነይሩ እዩ

ተርጓሚ፡- አዎ እነዚህ ይመጣሉ የኛዎችም ይሄዳሉ ተኩስ ነበረ አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ካሳ ተካ ተይዞ ሲሄድ እርስዎ እስከ [illegible] ተከታተሉት?

ተርጓሚ:- ልካሳ ተካ ሒዘዎ እንትኸይደ ተሎ ንስኽን እስካ አበይ ተኸታቲልክንአ?

27ኛ ምስክር:- እስካብ ወለል ታህሳስ ደድሕሪኡ ኸይደ ካብታ ልምታ ቦታስ ኣብኡ ኣብ እግራ ኸይኑ ከፍ ኢሉ ኮ ይብለኹ፡፡

ተርጓሚ:- ከወለል ታህሳስ ጀምሮ እስከ ሞተበት እስከ ሱረኛዋ የሞተባት ሱረኛው እስከዛ ድረስ እኮ ነው የምለው ያለሁት

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለት ያው ከቦታው ከቤቱ ተወስዶ ሲሄድ እየተከታተልኩት እሄድ ነበረ ብለዋል እና በምን ያህል ርቀት ይከታተሉት ነበር?

ተርጓሚ:- እሞ ተታሒዙ ክኸይደ ተሎ ይከታተሎ ነይሩ ኢልክን፣ ትከታተለአ ልነበርክንሲ ብኸንደይናይ ርሕቐት ኸይንክን ኢኸን ትከታተለአ ነይርክን?

27ኛ ምስክር:- ቐረባ ኢና

ተርጓሚ:- ቅርብ በቅርብ ነን

27ኛ ምስክር:- ዓይንና ከይንርአ ከይንድገም ደኣም ኢና እምበ ቐረባ ልቐረባ ኢና ነይርና

ተርጓሚ:- ማለት እንዳንታይ ነው ርቀን የነበረው እንጂ ቅርብ ለቅርብ ነን የነበር ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ትንሽ ደቂ በምን ያህል ርቀት የፈለገኩትን በሚያውቁት ይህን ያህል ስንዝር ወይም ምናምን ብለው እንዲነግሩኝ ነው የፈለኩት፣

ተርጓሚ:- እሞ ሕዚ ታይ እየ ደልየ ካብኸንሲ እቱ ልነበረኩም ራሕቒ ኸሉተይኩም ልነበረኩም አፈላላይ እቱ ንስኻትን ትኸተልአም ልነበርክኒ እቱ ንሳቶም ልነበሩዎይ ወይ ብልትፈልጦእ ብሜትሮ ይኹን ወይ ብርሕቐትስ ኸንደይ ልኸነ ርሕቐት ነይሩኩም?

27ኛ ምስክር:- ከምዙ እታ ዕጋዕ ቲኣይ ካምቲ ክየ በሪየ ኢየ፣ ወታደር ከምዚ ሳብዙይ ልድሕሪት እዩ ፈሲሱ እኒሆ ኣንሕና ደማይ ሃምኡ ኢና ልነበርና

ተርጓሚ:- ያው ከዚህ የግምቡ ጫፍና እስከ በርአፍ ድረስ ነው የነበር ነው ወታደሮቹ እንደዚህ ፈሰው ነበረ እንደ ግምቡ ያለበት እኛም የበሩን ያህል ርቀት ነበርን፡፡

የ55ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ በዛን ጊዜ ለካሳ ተካ ብዙ ሰዎች ነበሩ አጅበውት የሄዱ?

ተርጓሚ:- እሞ ሽዑ ልካሳ ዓጅበም ልኸዱ ስባትሲ ብዙሓት ድዮም ዓጅበም እናኸዱ ነይሮም?

396

27ኛ ምስክር፡- እሱ ብልወሰደሎምማ እወ ብዝሒ ነይሮም ምስኡ

ተርጓሚ፡- እሱ ሲወስድላቸውማ አዎ በብዛት ነበሩ

27ኛ ምስክር፡- ዕዋ ግን ንሱ እዩ ልፀወየ እምበ ኻሊኦም የተዛረቡይ

ተርጓሚ፡- ያው ንግግር ያደረገው ግን እሱ ነበር ሌሎቹ አልተናገሩም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- አሺ ገ/እግዚአብሄር ከዛን በፊት አላውቀውም እያሉ ነው ባንድ በኩልም ኮማንደር ነው እያሉ ነው ኮማንደር መሆኑ በምን ሁኔታ አወቁት?

ተርጓሚ፡- እሞ ገ/ሄርሲ ቅድሚ ሕዚ አይፊልጠይ ነይረ ቅድሚኡ ኢልክን ደሓር እንደገና ታይ ነይሩ ተተብሃልክን ኮማንደር ኢልክን ኮማንደር ልምንባሩ ብምንታይ ኢኹን ክትፈልጣ ኸኢልክን?

27ኛ ምስክር፡- ወያናይ ነይሩ ምስቲ ወዲ ምስቲ ልሞተ ወያናይ ነይሩ ከምዙይ ኢሉ ገ/ሄር ካሕሱ ግን ሊሰሙ ኸይድ ላብ ደርጊ ወያናይ ነይሩ ምስ አንሕና እናበለ ይዛረብ ነይሩ ቅድሚኡ

ተርጓሚ፡- ያው ከሟቹ ጋር አብረው ወያኔዎች ነበሩ እና ወያኔዎች እንደ ነበሩና አሁን ግን ሸሽቶ ወደ ደርግ እንደተቀላቀለ ይነግረን ነበረ ሟቹ።

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ያው ከሟቹ ነው ያስሙት ማለት ነው?

ጥያቄየን ጨርሼአለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ዓ/ህግ ድጋሚ ጥያቄ? የለም

→የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ገ/እግዚአብሄር ካሳ ተካን ሲወስደው እንከተለው ነበር ከቅርብ ሆነን ሲሉ ገልፀዋል ምናልባት ግምቱ ቢያስቀምጡልን?

ይህን ያህል ሜትር ወይ እርምጃ ወይም ምናልባት ይሄ ከጥግ እስከ በር ይሆናል ብለዋል አይደለም ስለዚህ ግምቱ ምናልባት ወይ ወታደር አንድ እንትና ብታረግልን ከጫፍ ወደ ጫፍ ምን ያህል እንደሆነ እስቲ እንደገና እሺ በግምት አስራ ሁለት ሜትር እንደሚሆን ነው፣ ሌላ ጥያቄ ምስክር ቀደም ሲል ሲገልፁ ተኩስ ነበር የተኩስ ልውውጥ ነበር ብለዋል በዛን ወቅት ካሳ ተካን ሲወስድ የተኩስ ልውውጥ ነበር ወይ?

ተርጓሚ፡- እሞ ሽዑሲ ተኹሲ ልውውጥ ነይሩ ኢልክን ሽዑ እዛ ካሳ ክውሰደላ ጊዜ ሽዓይትእ ክውስድ እንተሎ ተኹሲ ልውውጥ ነይሩ ዶ የነበረይ ?

27ኛ ምስክር፡-ልውውጥ ማለት ከመይ እዩ

ተርጓሚ፡- ተኹሲታት ነይሩዶ አሸዕትኡ ከሳ ክውስድ እንተሎ?

27ኛ ምስክር፡- ኣብ ታሕታይ ምሕሽላ ኮይኖም ኮክ እናበሉ ዎ ውዒሎም እዮም ደሓር ግን ኣብ ምርግፁ ስለዝኸነ ተኹሲ ኣይነበረን፡፡

ተርጓሚ፡- መጀመርያው ታች ምሕሽላ ያሉት ቦታ እዚያው ሲተኩሱ ነበር በኋላ ግን ተረጋግቶ ስለነበር ምንም ተኩስ አልነበረም፣

ዳኛ/ገብሩ/፡- ገ/እግዚአብሄር የየት አገር ልጅ ነው?

ተርጓሚ፡- ገ/እግዚኣብሄር ወዲ ኣይተ ዓዲ እዩ?

27ኛ ምስክር፡- ዓዲ ሓንሰይ ትኽዓ

ተርጓሚ፡- ዓዲ ሓንሰይ ተክዓ የተባለ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ቅርብ ነው ከእናንተ ቤት?

ተርጓሚ፡- ካብዚ ናይኻትኩም ገዛ ወይ ዓዲ ቐረባ ድዩ ነይሩ?

27ኛ ምስክር፡- ኣይ ርሕቕ ልበለ እዩ

ተርጓሚ፡- ራቅ ያለ ነው

ዳኛ/ገብሩ/፡- ካሳ ተካን ከመወሰዱ በፊት ትተዋወቁ ነበር?

ተርጓሚ፡- ካሳ ተካ ቅድሚ ምውሳዱ ትፈለጡዶ ነይርኩም?

27ኛ ምስክር፡- ምስ ገ/እግዚኣብሄር ድዩ?

ተርጓሚ፡- ገ/እግዚአብሄር ጋር ነው?

ዳኛ/ገብሩ/፡- አዎ

ተርጓሚ፡- እወ

27ኛ ምስክር፡- ኣይንፈሊጠ

ተርጓሚ፡- አንተዋወቅም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ጨርስዋል እና ይነሱ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ተገኝ ወንድም ወንድማለም ቅድም ስም ሲጠራ ቀሪ ተብሎ ነበር የተመዘገበው አሁን ዘግይቶ ነው የመጣው ስለዚህ ስለቀረበ በሱ ላይ እንዲመስክሩ የተጠሩ ምስክሮች ወደ መስማት እንሄዳለን እና ዓ/ህግ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ 28ኛ ምስክር አቶ ሰንበታይ ሃይሉ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ አስራ ሁለት የተጠቀሰው ንጉስ አባይ መታሰርና በዛው መሰወር ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ እንዲፈቀድ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- ምስክሩ ይጠሩ፡፡

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አለም ገ/ሄር አሁን በክቡር ፍርድ ቤት የሚመለከተው ሰንበታይ ሃይሉና ወ/ሮ ብሬይ ታይ የተባሉ ምስክሮች በፍ/ቤት ትእዛዝ የመጠ · አይመስለኝም እዚህ በዓ/ህግ ዕ/ቤት ከማክሰኞ ጀምሮው እዚህ እየተረዱ የቆዩ መሆናቸው ያው ግልፅ ነው በአካልም አይተናቸዋል ስለዚህ ቀርበው

398

እዚህ የሚመሰክሩት በሃሳብም ብቻ ሳይሆን በቃላትም በፊደልም አንድ አይነት እንደሚመሰክሩ ቢመሰክሩ ግድየለንም ግን እንዲሚመሰክሩ ስለምናውቅ ይሄን ጉዳይ ክቡር ፍርድ ቤቱ አውቆልን እንዲቆይ ነው የምናመለክተው፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- ዋና ተቃውሞ ምንድን ነው እዚህ ስለስነበቱ ወይም የፍርድ ቤት ትእዛዝ ስላልደረሳቸው ምንድን ነው?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የፍርድ ቤት ትእዛዝም አልደረሰባቸውም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ይሄ ቀደም ብለን ሃሳብ ሰጥተንበታል ቀደም ብሎ በተመስከሮውም ተመሳሳይ ሃሳብ ቀርቦ ነበር እንደዚህ ከሆነ አንቀበለውም ሌላ ካለ እሺ፡፡

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ምክክርም እንደተደረገላቸው ነው ምናልባት የምናውቀው

ዳኛ/ገብሩ/፡- እሺ ልዩ ዓ/ህግ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምናልባት የግንዛቤ እጥረት ነው እንጻልል ተከላካይ ጠበቃ ናቸው የህግ ባለሞያ ናቸው እንዴት እንዲህ አይነት ሃሳብ እንደሚያፈልቁ አልገባንም ምስክሮቹ እኛ ባለፈውም ቀጠሮ እንዲቀርብ ታዞ ባለፈው ቀጠሮ አልቀረቡም ሁለት ምስክሮች ከመቀሌ ነበሩን አስመስክርን በዚህ ጉዳይ ተንተተ ተባለ፣ አሁን ደግሞ መጥርያ ተላከ ለአስር ምስክሮች አልቀረቡም ስለዚህ ቀጠሮ ከመድረሱ በፊት ፓሊስ እንደምንም አፈላልገ በአጃቢም ቢሆን ላክልን ይሄ ቀጠሮ መጓተት የለበትም ብለን በስልክ ተነጋገርን ፍ/ቤቱ የሚገነዘበው ይሄ ይመስለኛል እነዚህ ሁለት ምስክሮችን ከየት እንድተገኙ ራሳቸው ከመንገር ላይ እንዴት ስለዚህ በዚህ ምክንያት ተነጣጥለው የቀረቡ ምስክር መሆናቸው ራሱ ይታወቃል፣ እንድዎም ራስዋ ይኸው አሁን ደብዳቤ ፓሊስ ዕርልናል እኛኚን መቅረባዋን ኣላውቅንም ነበረ በዚህ መልኩ ነው ተነጣጥለው ራሱ በአጃቢ ፓሊስ እየተፈለጉ እየተፈለጉ የቀረቡት እና ዝም ብሎ ይሄ ተራ የሆነ ዝም ብሎ የሆነ የክስ አቅጣጫ ለማስሳት የሚደረግ ካንድ ተከላካይ ጠበቃ የማይጠበቅ አባባል ስለሆነ ምናልባት ክቡር ፍርድ ቤት ይህንን ግንዛቤ እንዲይዝልና ምስክርነቱ ግን በዚሁ መልኩ እንዲቀጥል እንዲፈቅድልን አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- በተከላካይ ጠበቃ የቀረበው ሃሳብ አልተቀበልነውም ወደ ምስክሩ መስማት እንቀጥላለን ምስክሩ ይጠሩ፡፡ አማርኛ መናገር ይችላሉ፡፡

ምስክር፡- ትንሽ ትንሽ አዎ፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- እሺ መሃላ ይፈፅሙ፡፡

399

→ምስክሩ በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ስምዎ?

28ኛ ምስክር፡- ሰንበታይ ሃይሉ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ሃይሉ ማን?

28ኛ ምስክር፡- ሃይሉ እንግዳ

ዳኛ/ገብሩ/፡- እድሜ?

28ኛ ምስክር፡- እድሜ 56 ነኝ

ዳኛ /ምስክር/፡- ስራዎ?

28ኛ ምስክር፡- ስራ ገበሬ ነኝ

ዳኛ/ገብሩ/፡- አድራሻ?

28ኛ ምስክር፡- አድራሻ ጉምብሩ ጣብያ ነኝ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ወረዳ?

28ኛ ምስክር፡- ወረዳ ክሮም ወፍላ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ተከሳሾችን ያውቋቸዋል?

28ኛ ምስክር፡- አዎ አውቃቸዋለሁ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ማንን ያውቃሉ?

28ኛ ምስክር፡- ተገኝ ወንደለም የሚባል

ዳኛ/ገብሩ/፡- አሁን ለይተው ሲያሳዩን ይችላሉ? ሊያውቁት ይችላሉ አሁን

28ኛ ምስክር፡- አዎ

ዳኛ/ገብሩ/፡- እሺ ጠጋ ይበሉና ያሳዩን

→ምስክሩ ከተከሳሾች የሚያውቋቸውን ወደ ተከሳሾቹ ጠጋ ብለው ለችሎቱ ለይተው እንዲያሳዩ ፍ/ቤት ባዘዛቸው መሰረት ለአቶ ተገኝ ወንደለም የተባሉትን በትክክል ለይተው ያሳዩ ለመሆናቸው ፍርድ ቤቱ አረጋግጠዋል።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ከተከሳሹ ጋር ጠብ ወይም ዝምድና አለዎት?

28ኛ ምስክር፡- የለኝም

ዳኛ/ገብሩ/፡- የመጡበት ምክንያት በምንድን ነው?

28ኛ ምስክር፡- የመጣሁበት በእንትና ማን ነው በንጉስ አባይ ነው

ዳኛ/ገብሩ/፡- ምን ለማድረግ ነው የመጡ አሁን? ወደዚህ የተጠሩበት ምክንያት?

28ኛ ምስክር፡- ለምስክርነት

ዳኛ/ገብሩ/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ

400

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ. አቶ ስንበታይ ንጉስ አባይ የት ነው የሚያውቋት?

28ኛ ምስክር፡- አውቀዋለሁ እዚያ አገሬ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት አለ አሁን? አሁን የት አለ?

28ኛ ምስክር፡- አሁን የለም

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት ሊጠፋ ቻለ፣ ወይም መቼ እንደተያዘ እስቲ ይግለፁልን?

28ኛ ምስክር፡- እኔ በ76 ነው በ76 በእንትን በ76 ሆኖ ግንቦት 15 ቀን

ልዩ ዓ/ህግ፡- እነማን ናቸው መጥተው ያየዙት? የያዙት እነማን ናቸው?

28ኛ ምስክር፡- እኔ ሲይዙ በእነዚህ ገዛኢና ይሄ ቤቱ መጥተው ክፊት ብሎውኝ ወደ አራት ወደ አምስት ሰአት ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ፡- ይሄ የሚሉት ማን ነው? ይሄ ማለት ማንን ነው?

ይሄ ክፊት ያሉዎት እነማን ናቸው?

28ኛ ምስክር፡- እነሱ ይሄ ተገኝና ገዛኢ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኮ የአባታቸውም ስም በደምብ እየገለፁት?

28ኛ ምስክር፡- ይሄ ተገኝ ወንደለም ነው የሚባለው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ. ገዛኢስ?

28ኛ ምስክር፡- ገዛኢ ከበደም ነው የሚባለው እነዚህ ናቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ. ከክፊቱ በኋላስ እርስዎ ቤትዎን?

28ኛ ምስክር፡- ክፊት አሉኝ ክፊት ቤትህ ክፊት አሉኝ ከፊትኩዋቸው ገቡ ዱቄት ሚስትህ ወድቆ አግኝታለችና አምጣ ምናምን አሉኝ ዋእ አላገኘችም እኔ ሚስቴ አላገኘችም አልኩኝ በኋላ ያገዛኢ አምጫ ታሙጨ እንደሆነ አምጨ ዋእ ቤቱ አይተህዋል እኔ ከየት አመጣለሁ

እኔ ዉሃ ቆይቼ ውሃ እንስራየን ይዤ መጣሁ እንጀ. አለችው በኋላ በዱላ መታት፣ በዱላ መታት በኋላ ወደዚያው ወጥቶ ከቤቱ ውጡ ውጡ ብለው ወደ ደጅ ሲያወጡን በዱላ አምጨ ብሎ በዱላ ሲመታት በኋላ እነዚያ አጥር አለ እዚያ አጠገባችን አጥር አለ እዚያ ሂድ ብለው ወደዚያ ፊቀቅ ሲያረጉን ልጅ ግን ይዘውት ነበረ አማራ ናቸው አማርኛ የሚናገሩ ናቸው ወታደሮች ልጅ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ልጅ ማን ነው? ልጅ የሚሉት ማንን ነው?

28ኛ ምስክር፡- ይሄ ንጉስ አባይ ይዘውት ነበረ እነዚህም ለኛ መትተው አብረው ነው ወደዚያ የሄዱት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወዴት ወሰዱት?

401

28ኛ ምስክር:- እኛ ከበታች ከዝያ አብረው ወደዝያ ወዲት እንደሄዱ አብረው ነው የሄዱ፣ አብረው ነው እነዝያ ጋር እኛ ያው ሚስቴ ገድፌ ቤት መጣሁ ገባሁ እንጂ

ልዩ ዓ/ህግ:- እስቲ ወዴት አከባቢ ወስዱት ተባለ እንግዲህ በንጋታው በሌላ ቀን ያጣራችሁት የሰማችሁት?

28ኛ ምስክር:- አይ እኛ ሌላ ወዴት እንደወሰዱት አብረው ነው የሄዱ እንጂ እነዚያ ይዘውት የነበሩት ሰዎች እነሱ ጋር አብረው ሄድ እነዚህም አብረው ሄድ እንጂ ከየት እንደ አደረሱት የት ሚስቴ ይኸ ዝም ብዩ እንድ.ያው እስዋም ወድቃለች እስዋም ገድፌ ወደ ቤት አስገባሁ ወድ.ያው::

ልዩ ዓ/ህግ:- ምንድን ነው ምክንያቱ ሚስትዎም የተመቱበት ንጉስ አባይም የታሰረበት?

28ኛ ምስክር:- እሱማ ይሄ ማን ነው ለሚስቴማ ዱቄት ወድቆ አግኝተሻል ብሎ ነው የሚለው

ልዩ ዓ/ህግ:- እኮ ምክንያቱም ምን ነበር በዝያን ጊዜ ይሄ ድቄት ወይም ይሄ አከባቢ ምን ሆነ በሚል ነው?

28ኛ ምስክር:- ያእህ ያ ዱቄቱ በ76 ወያኔ ወደዝያ ወደ እንትኑ ወደ ደርግ ገብተው ቆይተው ወደ ታች ሲሄድ መንገድ ላይ ጥለው ብለው ነው የመቱዋት

ልዩ ዓ/ህግ:- እኮ ከየት እነዛ ወያኔዎች ከየት የመጣ ዱቄት ነው ይህንን እስቲ ለምን አያብራሩትም?

28ኛ ምስክር:- ዱቄቱ ነው? ዱቄቱማ ከዝያ ከወታደሮች ወድዝያ

ልዩ ዓ/ህግ:- የት ከነበሩ ወታደሮች የትኛው ካምፕ ውስጥ ከነበሩ ወታደሮች?

28ኛ ምስክር:- ላይ ጉምብሬ የነበረው ካምፕ

ልዩ ዓ/ህግ:- በወቅቱ ምን ሆኖ ነበር ያ ካምፕ

28ኛ ምስክር:- በዝያን ጊዜ እነሱ ገብተው ከዝያ ካምፑ ገብተው ነበሩ

ልዩ ዓ/ህግ:- እነማን?

28ኛ ምስክር:- እነዚህ ዘቅዝቀው ሄደው እኮ ነው ካምፒ ፈርሶኮ ነው ዱቄት መንገድ ላይ አግኝተሻል ብለው የመቱዋት ለሚስቴን::

ልዩ ዓ/ህግ:- አቶ ሰንበታይ እነዚህ የሚሉዋቸውን እነማን ናቸው ለምን ስማቸውን እየገለፁ እነማን?

28ኛ ምስክር:- የትኞቹ?

ልዩ ዓ/ህግ:- ወደ ካምፕ ገብተው ካምፑን እንዲህ አደረጉ የሚሉዋቸው እነማን ነበሩ?

28ኛ ምስክር:- ይሄ መንግስት ኖዋ ይሄ ሲታገሉ እኮ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- እኮ ስም የላቸውም በወቅቱ ምን ይባሉ ነበር?

28ኛ ምስክር:- ገድሊ፣ ገድሊ ናቸው ተጋዳላይ ናቸውዋ::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ንጉስ አባይ ከተወሰደ ወድያስ የት ደረሰ?

28ኛ ምስክር:- አይ እሱ አብረው እንደሄዱ የት እንደደረሱት አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ:- እናትዩውስ ምን ሰሙ?

28ኛ ምስክር:- እናትዩውማ መንግስት ልጄን ገድሎዋል መንግስት ደርግ ገድሎዋል ልጄ ብለዋል እናቱ

ልዩ ዓ/ህግ:- እንዴት ነው እስቲ ይሄን ያብራሩት እስቲ እንዴት ነው እሳቸው ደርግ ገድሎብኛል ሲሉ የነበሩት እስቲ ይህን ይግለፁት እስቲ ያብራሩት በምን አውቀው ነው?

28ኛ ምስክር:- ማን?

ልዩ ዓ/ህግ:- እናትዩው::

28ኛ ምስክር:- ዋእ እኛ እኔ ወሬ ሰምተው ይሁን እንጂ እሳቸውማ ይሄን ብለዋል::

ልዩ ዓ/ህግ:- ከዚህ ከተወሰደ በኋላስ ንጉስ አባይን አግኝተውት ያውቃሉ?

28ኛ ምስክር:- አይ እኔ አላወቅኩም አላገኘሁትም አግኝቼው አላውቅም::

ልዩ ዓ/ህግ:- ምክንያት እስቲ ምን ነበረ የንጉስ አባይ መወሰድ? የተወሰደበትስ ምክንያት የሱ ምንድን ነው?

28ኛ ምስክር:- አይ እሱ እኔ እንጃ ምን እንደሆነ

ልዩ ዓ/ህግ:- ተከሳሾቹስ በወቅቱ ስልጣናቸው ምን ነበር?

28ኛ ምስክር:- ስልጣናቸው እኔ ያ ማን ነው ስሙ ይሄ ግዜ ስልጣኑ እኔ ምን እንደሆነ አላውቀውም ግን ወታደር ትጥቅ ይዞ ነበር:: ታጣቂ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ የማን ታጣቂ ነበሩ? የማንኛው ወገን ታጣቂ ነበሩ?

28ኛ ምስክር:- የሱ ኖዋ የደርግ ነው እንጂ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ጨርሼ አለሁ::

ዳኛ/ገብሩ/:- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አለም ገ/እግዚአብሄር -አቶ ሰንበታይ ኃይሉ አንድ ነገር የተናገሩት አለ እነ ግዜኢና ተገኝ ወደ ቢትዎ መጥተው እንደነበረና ከፊቱ እንዳሉዋቸው ተናግሮዋል ይሄ ንጉስ አበይ የተባለ ማን ነው ይዞት የመጣ ወደዛ?

28ኛ ምስክር:- ዋእ እነሱማ አማርኛ የሚናገሩ ናቸው ይዘውት የነበሩ አማርኛ የሚናገሩ ኦሮሞ በኦሮምኛ ሁሉ እየተናገሩ ነበር::

403

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ- ሌሎች ሰዎች ናቸው እንጂ ገዛኢና ወንድማለም በእጃቸው አልያዙትም?

28ኛ ምስክር:- እነዚህ ሁለቱ ላይ ሲይዙት አላየሁም እኔ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠ:- በዛም በእጅ አልያዙትም በእናንተ ቤት?

28ኛ ምስክር:- ከኛ ቤት በእጃቸው አልያዙትም አልያዙም

የ16ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ አመሰግናለሁ::

ዳኛ/ገብሩ/:- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ? የለም

-ሌላ ዓ/ህግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ? የለም

→የፍርድ ቤት ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/ኃይም/:- አቶ ሰንበታይ ቅድም ሲመሰክሩ የመጣሁት በንጉስ አባይ ለምስክርነት ነው ብለዋል ስለ ንጉስ አባይ ምንን ለመመስከር ነው የመጡት?

28ኛ ምስክር:- ስለ ንጉስ አባይ የመጣሁት ያን ጊዜ እኔን ሚስቴን ሲመቷቸት ጹቄት የወደቀ አንስተኛልና ስጭን ብለው ሲመጡ ተገኘና ይሄ ገዛኢ ከበደም ሁለቱ ስጭን ሲሉ አላገኘሁም እኔ አላገኘሁም አለች

ዳኛ/ኃይም/:- እሱን ለመድገም አይደለም፣ የሰጡትን ምስክርነት ለመድገም አይደለም የምጠይቅ ያለሁት አይቼው አለሁ ብለው ለመመስከር ነው የመጡት ወይስ ሌላ የሚያውቁት ጉዳይ አለ?

28ኛ ምስክር:- ላይ ማን ነው ንጉስ አባይን ነው?

ዳኛ/ኃይም/:- አዎ

28ኛ ምስክር:- ንጉስ አባይማ አይቼው አለሁ አሮጥ የሚናገሩ አማራ ይዘውት ነበረ ይዘውት ነበረ እነዚህን እኛንም መትተው ወጥተው ሄዱ እነዚህ እንጂ በእጃቸው ይዘው ሲሄድ አላየሁዋቸውም እነዚ፡ ግን አብረው ሄደዋል::

ዳኛ/ኃይም/:- ምን ነበረ ስራዎ ንጉስ አባይ?

28ኛ ምስክር:- ንጉስ አባይ ገበሬ ነው

ዳኛ/ኃይም/:- ገበሬ፣ ሌላ ስራ አልነበረውም? መሳርያ ምናምን ነበረው?

28ኛ ምስክር:- ላይ መሳርያ እንኳ አላየሁም

ዳኛ/ገብሩ/:- ታድያ ለምንድን ነው ለብቻው ንጉስ አባይ የወሰዱት በምን ምክንያት ነበር?

28ኛ ምስክር:- ዋእ ምክንያትማ ምን አውቄ እኔ

ዳኛ/ገብሩ/:- የሚያውቁት ነገር ምናልባት አንድ አከባቢ ከሆናችሁ የምትኖሩት ስለሱ የሚያውቁት ነገር ስራው እንቅስቃሴ ምናልባት የሚያውቁት ነገር ካለ?

404

28ኛ ምስክር፡- አይ አላውቀውም

ዳኛ/ገብሩ/፡- አከባቢው በማን ቁጥጥር ስር ነበር? ማን ያስተደድረው ነበር አከባቢው በዛን ወቅት?

28ኛ ምስክር፡- በዚያን ወቅትማ አስተዳደሪው ማን ነው ሊቀመንበሩ ነው

ዳኛ /ገብሩ/፡- አይደለም መንግስት ነበር እዛ?

28ኛ ምስክር፡- መንግስት ደርግ ኖዋ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ደርግ ነው የሚያስተዳድረው የነበረው አከባቢው?

28ኛ ምስክር፡- አዎ ደርግ ነው አረ እዚያ አጠገባችንም ምሽግ ቁረው ከዚያ ሰፍረው መንድሩ ያውቁታል እነዚህ አርሞቹ እዚያ ምሽግ ቤታችን አጠገብ እዚያ ምሽግ ቁረው እዚያ ሲኖሩ ነበር፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- ወያኔስ ወደዛ ወደ አከባቢው የሚገቡበት ወቅት ነበር?

28ኛ ምስክር፡- አይ ወደሱ አይወጡም ወደዚያ ወደ ላይ አይወጡም፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- በወሬም የሰሙት ነገር የለም ለምን እንደተወሰደ?

ለምን እንደተወሰደ እንደታሰረ፣ እንደተያዘ የሚያውቁት ነገር የለም በወሬም?

28ኛ ምስክር፡- የለኝም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ከተከሳሾች ዝምድና አለዎት?

28ኛ ምስክር፡-ማን ተከሳሾቹ ጋር?

ዳኛ/ገብሩ/፡- እርስዎ

28ኛ ምስክር፡- እኔ አይ የለኝም ዝምድና

ዳኛ/ገብሩ/፡- ከሁለቱም ጋር ዝምድና የለዎትም?

28ኛ ምስክር፡- አይ የለኝም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ምንም ነገር የለም?

28ኛ ምስክር፡- የለም የለኝም

ዳኛ/ገብሩ/፡- አምስት ሰአት ብለው ነበረ ግንቦት 15/76 ዓ/ም በአምስት ሰአት ምናምን ብለው ነበር አምስት ሰአት የምን ነው አምስት ሰአት ሲሉ?

28ኛ ምስክር፡- አምስት ሰአት ስለው ከምሽቱ ነው

ዳኛ /ገብሩ/፡- ሌሊት ማለት ነው?

28ኛ ምስክር፡- አዎ ከምሽቱ አዎ የሌሊት

ዳኛ/ገብሩ/፡- የምሽቱ አምስት ሰአት?

28ኛ ምስክር፡- አዎ የምሽቱ አምስት ሰአት

ዳኛ /ገብሩ/፡- ንጉስ አባይ የተወሰደውም በዛ ሰአት ነበር?

28ኛ ምስክር፡- አዎ ያን ጊዜ ነው

405

ፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት

ዳኛ /ገብሩ/:- በዛን ሰአት ነበር ወይ?

28ኛ ምስክር:- በዛን ሰአት አዎ

ዳኛ/ገብሩ/:- የምሽቱ አምስት ሰአት?

28ኛ ምስክር:- አዎ የምሽቱ አምስት ሰአት ይሆናል ይዘውት የነበሩ እነዚያ አሮጥ ይዘውት የነበሩ::

ዳኛ/ገብሩ/:- ከየት ነው የወሰዱት?

28ኛ ምስክር:- ያን ጊዜ ጩረቃ እንደጩረቃ ነበረች ደመና ይዘዋት ነው እንጂ ጩረቃ ነበረች በዚያኮ ነው ያወቅኩት ልጅ እንኳ

ዳኛ /ገብሩ/:- ከየት ነው የወሰዱት?

28ኛ ምስክር:- እኔ ከየት እንዳመጡት ከቤቱ ያምጡት ከሌላ ከመንገድ ይያዙት እንጃ ይዘውት ነበር እንጂ

ዳኛ/ገብሩ/:- ቀርበው አይተውት ነበር?

28ኛ ምስክር:- አዎ አይቼዋለሁ አይቼውአለሁ ኮ

ዳኛ/ገብሩ/:- እሺ ይነሱ ጨርሸዋል::

-ቀጣዩ ምስክር:-

ልዩ ዓ/ህግ:- 29ኛ ምስክር ወ/ሮ ብረይ ታየ ይባላሉ የሚመስክሩበት ጭብጥ አሁን ከተመሰከረው ጋር ተመሳሳይ ስለሆነ በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ገብሩ/:- ይጠሩ ምስክር አማርኛ ይችላሉ?

-አሁን ተርጓሚ ያስፈልጋል

-እሺ ምስክር መሃላ ይፈፅሙ

→አስተርጓሚው በእውነት የሚያስተረጉሙ ስለ መሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉሞዋል::

→ምስክርም በእውነት የሚመስክሩ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል::

ዳኛ/ገብሩ/:- ስምዎ?

አስተርጓሚ ሙሴ ገ/መድህን ሽምክን?

29ኛ ምስክር:- ብረይ ታየ

ዳኛ/ገብሩ/:- የአያት ስም?

አስተርጓሚ:- ስም አባሕጉ?

29ኛ ምስክር:- ታይ ዘለለው

ዳኛ /ገብሩ/:- እድሜ?

400

አስተርጓሚ፡- ዕድመይኸን

29ኛ ምስክር፡- ዕድመይስ አይፈልጦይ

አስተርጓሚ፡- አላውቀውም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ምንም አያውቁም?

አስተርጓሚ፡- ምንም አይትፈልጣይ ዕድመይኸን?

29ኛ ምስክር፡- አነስ አይፈልጦይ

አስተርጓሚ፡- አላውቀውም

ዳኛ/ገብሩ/፡- በግምትስ በግምት ቢነግሩን?

አስተርጓሚ፡- ብግምት ልትናገረአ ነገር እኒእክንዶ?

29ኛ ምስክር፡- አነስ ብግምት የፈልጢ ብሓዘን ልምትኩ እዩ

አስተርጓሚ፡- እኔ ምንም አላውቅም ያው በልቅሶ የሞትኩ ሰው ነኝ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ስራ?

አስተርጓሚ፡- ስራሕኸን?

29ኛ ምስክር፡- ኣይ ስርሓይ ዓደይ ኡሽ ቢለ

አስተርጓሚ፡- በቃ ቤት ዝም ብየ ቤት ነው የምውለው

ዳኛ /ገብሩ/፡- ባለትዳር ነዎት?

አስተርጓሚ፡- ባዓልቲ ሓደር ዲኸን?

29ኛ ምስክር፡- እወ፣ አስተርጓሚ አዎ

ዳኛ/ገብሩ/፡- መቼ ነው የተደሩበት ጊዜ?

አስተርጓሚ፡- ማዓዝ ተመርዓኺን?

29ኛ ምስክር፡- ኣይ አይፈልጦይ ልተመርለኹዎ

አስተርጓሚ፡- አላውቀውም ያገባሁበት

ዳኛ/ገብሩ/፡- በስንት አመት ቆዩ በትዳር እስከአሁን?

አስተርጓሚ፡- ሓዳር ካብ ትገብራኺ ልኸንደይ ዓመት ፀኒሕኸን?

29ኛ ምስክር፡- ብቆልዓይ ሒዘ ሓደር ልነበርኩ እየ

አስተርጓሚ፡- ከልጅነቴ ጀምሮ ነው ትዳር ያረኩት

ዳኛ/ገብሩ/፡- ስንት ልጆች ወለዱ?

አስተርጓሚ፡- ኸንደይ ቆልዑት ወሊድክን?

29ኛ ምስክር፡- ቆልዑ ዶ አርባዕተ

አስተርጓሚ፡- አራት

ዳኛ/ገብሩ/፡- አድራሻ?

አስተርጓሚ፡- አድራሽክን?

29ኛ ምስክር:- ሕሸንገ ወረዳ ሕጉም ብርደ

ዳኛ/ገብሩ/:- ሕጉም ብርደ የሚባል ወረዳ አለ?

አስተርጓሚ:- ሕጉም ብርዳ ልበሃል ወረዳ እኒኡ ድዩ?

29ኛ ምስክር:- ኮሮም እዩ ወፍላ ተኾነ ሓደ ኮ እዩ

አስተርጓሚ:- ኮሮምና ወፍላ አንድ እኮ ነው

ዳኛ /ገብሩ/:- ማብያ?

አስተርጓሚ:- ማብይኡኸ?

29ኛ ምስክር:- ማብያ ኮረም

ዳኛ/ገብሩ/:- ከተማ ውስጥ ነው?

አስተርጓሚ:- ኣብ ከተማ ድዩ?

29ኛ ምስክር:- እወ ማብያና ኮረም ከተማ እዩ

አስተርጓሚ:- አዎ ማብያችን ኮረም ከተማ ነው

ዳኛ/ገብሩ/:- ተከሳሾችን ያውቁዋቸዋል?

አስተርጓሚ:- ተኸሰስቲ ትፈልጥኦም ዶ?

29ኛ ምስክር:- እወ ፈልጥለኹ

አስተርጓሚ:- አዎ አውቃቸዋለሁ

ዳኛ/ገብሩ/:- ማንን ያውቃሉ?

አስተርጓሚ:-ንመን ትፈልጣ?

29ኛ ምስክር:- ገዛኢ ከበደም

አስተርጓሚ:- ገዛኢ ከበደም

ዳኛ/ገብሩ/:- ሌላስ?

አስተርጓሚ:- ኻሊእኽ?

29ኛ ምስክር:- ተገኘው ወንዳለም

ዳኛ/ገብሩ/:- ሌላ?

አስተርጓሚ:- ኻሊእ?

29ኛ ምስክር:- የለይ

አስተርጓሚ:- የለም አላውቅም

ዳኛ/ገብሩ/:- አሁን ለይተው ሊያሳዩን ይችላሉ?

አስተርጓሚ:- ኸዚ ፈሊኹን ኸትፈልጥኦም ትኽእላ ዶ?

29ኛ ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ/ገብሩ/:- ጠጋ ይበሉና ለይተው የሚያመለክቱን ቢያሳዩን ተከሳሾች አንዴ ብድግ በሉና

አስተርጓሚ:- ናፍቲ ዕግዕ በላሞ ፈሊኸን ኸታሪኣኑ ኢኸን::

→ምስክርዋ የሚያውቁዋቸውን ተከሳሾች ካሉ ወደለብት ጠጋ

ብለው ለችሎቱ ለይተው እንዲያሳዩ በዘዛቸው መሰረት ለተገኘ ወንድማለም በትክክል ለይተው ያሳዩ መሆናቸው ፍ/ቤቱ አረጋግጠዋል

ዳኛ/ገብሩ/:- ከተከሳሾች ጋር ጠብ ወይም ዝምድና አለዎት?

አስተርጓሚ:- ምስቶም ተኸሰስቲ ፅልእ ወይም ዝምድና እኒአኩምዶ?

29ኛ ምስክር:- የብልናይ

አስተርጓሚ:- የለንም

ዳኛ/ገብሩ/:- የመጡበት ምክንያት?

አስተርጓሚ:- ልመፃኸናሉ ምኽንያትኸ ትፈልጣ ዶ?

29ኛ ምስክር:- ልመፃኹዎ ምኽንያትማ ብሰብዓን ሽድሽተን

ዳኛ/ገብሩ/:- መጀመርያ ለምንድን ነው የመጡት?

አስተርጓሚ:- መጀመርያ ልምንታይ ኢኸን መፂኸን ኣብዚዶ?

29ኛ ምስክር:- ቃል መንግስት ክደዓፂ ንዓ ቢሎምኒ

አስተርጓሚ:- የመንግስት ቃል እንዲሰጡ ነይ ብለውኝ

ዳኛ/ገብሩ/:- እኮ ምን ለማድረግ ነው?

አስተርጓሚ:- ታይ ኽትገብሩ ማለት እዩሞ?

29ኛ ምስክር:- ንምስክርነት እየ ልመፃኹ

አስተርጓሚ:- ለምስክርነት ነው የመጣሁት

ዳኛ/ገብሩ/:- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይቅረብ::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ወ/ሮ ብረይ ምን ሊመሰክሩ እንደመጡ ቢገልፁልን?

አስተርጓሚ:- እሞ ወ/ሮ ብረይ ታይ ኢኸን ክትምስክሩ መፂኸን?

29ኛ ምስክር:- እወ ዘቢጠሙኒ እዩም ብ76 ዓ/ም ለይቲ ገቢኦም ሃቢ ሕሩፅ ሃቢ በሉኒ ሕሩፅ ልወደቐ ሕሩፅ ወሲደኪ እኒአኺዋ ሃቢ በሉኒ

አስተርጓሚ:- ያው ሌሊት በ76 ዓ/ም መጥተው የወደቀ ዱቄት ወስደሻል ብለው መትተውኛል

ልዩ ዓ/ህግ:- 76 ዓ/ም ሲሉ ቀኑና ወሩ መቼ ነው?

አስተርጓሚ:- 76 ዓ/ም ትብልኦለኸን ወርሑይ ማዓልቲይ ማዓዝ እዩ?

29ኛ ምስክር:- ዋይ ታይ ፈሊጠዩ ማዓልቲማ አይፈልጦይ ተዘዊሩኒዩ

አስተርጓሚ:-ቀኑ አላውቀውም እኔ በሃዘን የዞረብኝ ስለሆንኩኝ::

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

ሊለየው አልቻልም

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት መጥተው ነው የደበደብዎት?

አስተርጓሚ፡- ላበይ መጺኦም እዩም ወቒዖሙኹን?

29ኛ ምስክር፡- ዓደይ

አስተርጓሚ፡- ወደ ቤቴ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማንና ማን ናቸው ወደ ቤትዎ ገብተው የደበደብዎት?

አስተርጓሚ፡- መኒ መኒ እዮም ናብ ገዛኹን አትዮም ወቒሎሙኹን?

29ኛ ምስክር፡- መጺኦም ንዒሕሩፅ ሃቢ ሕሩፅ ወዲቑ እግኒኹ እኒኡቢዋ ሃቢ በሉኒ ለደርጊ ኣነ ልወደቖ ነገር የብለይ በልኹ እምዕኢ በለኒ የብለይ በልኹ ወቕፀኒ ወቒዑ ዛሕ አበለኒ

አስተርጓሚ፡- ያው የወደቀ ዱቄት የደርግ ወስደሻል አምጪ አለኝ እኔ ደግሞ አልወሰድኩም ስለው መትቶ መትቶ ጣለኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ናቸው እንደዚህ ያደረግዎት?

አስተርጓሚ፡- መንዩም ከምዚ ልገበሩ?

29ኛ ምስክር፡- ተገንን ገዛኢን ደብሎኹይ

አስተርጓሚ፡- ተገኝና ገዛኢ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ እርስዎን ከደበደቡ ወድያስ ማንን ወሰዱ?

አስተርጓሚ፡- እሞ ላእኹን ምስወቕዑ ልመን ወሲዶም?

29ኛ ምስክር፡- ልኣነ ብልወቕዑማ እቲ ሓደ ገዛኢ እዩ ወቒዑኒ'ዩ እዙይ ተገኝ ምስኡ እዩ ተኸቲሉ ልነበረ ካብኡ ክየ ወሰደኒ እቲ ቆልዓ ግን እፍቲይ ኣዩ ልነበረ ንጉስ አባይ አምሓሩ ሒዘም ነበሩ ብሓደ ብሓደ ኸይደም።

አስተርጓሚ፡- ያው ነው ገዛኢ ነበር የመታኝ ንጉስ ግን አማርኛ ተናገሪዎች ነበሩ እነሱ ጋር ነበረ ከዛ ይዘውት ሄደ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ንጉስ ማነ ነው የአባቱ ስም?

አስተርጓሚ፡- ንጉስ ስም ኣብኡ መን እዩ ንጉስ መን እዩ ልበሃል?

29ኛ ምስክር፡- ንጉስ አባይ

ልዩ ዓ/ህግ ለምንድን ነው የተወሰደው?

አስተርጓሚ፡- ልምንታይ እዩ ተወሲዱ?

29ኛ ምስክር፡- እንድዒ ልምንታይ ከምልወስድዋ ታይ ሬአ

አስተርጓሚ፡- እኔ አላውቅም ለምን እንደወሰዱት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ተብሎ ነው ወደ እናንተ አከባቢ ይህንን ነገር ሊያደርጉ የመጡት፣ በአከባቢው ምን ስለ ተደረገ ነው?

40

አስተርጓሚ፡- ኣሻዑሲ ሳባኹም ሳብ ከባቢኹም ልመፁእ ኣብቲ ኸባቢ ታይ ስለዝነበረ ወይ ታይ ስለዝተገበረ እዩ?

29ኛ ምስክር፡- ልተገበረ የረእኹዩ ብልዘበጡኒ ወደቕኩ ሳውኡ ወሰዱኒ ኣውኡ ኣምሓሩ እዮም ሒዞም ፀኒሖም እቲ ወዲ ኣብኡ ወዲቑ ቐሪኹ።

አስተርጓሚ፡- የተደረገውን አላየሁም እኔ በቃ ያው አምጪ ብለው ሲመቱኝ ወደቅኩኝ ልጅም ሲወስዱት ከዛው ግን እዛው ነው የቀረሁት

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኮ በአከባቢው ምን ተደርጎ ነበር እርስዎ ዱቄቱን አምጡ የሚባሉት ከየት የመጣ ዱቄት ነው?

አስተርጓሚ፡- እወ ኣብዚ ኸባቢሲ ታይ ተገይሩ ስለዝነበረ እዩ እቲ ንስኺን ሕሩጭ ኣምፅኣ ትባሃላኸንኸ ካበይ ልመፀ ሕሩጭ እዩ?

29ኛ ምስክር፡- ሃቢ በሉኒ ደኣም ኣነ ልተገበረ ነገር የፈልጢ አረጊት ሰበይቲ'የ

አስተርጓሚ፡- እነሱ ናቸው አምጪ ያሉኝ እንጂ ምን እንደተደረገ እኔ አሮጌ ሴትዩ ምንም አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኮ ከየት የመጣ ነው ያ ዱቄት ከየት መጥቶዋል እና አምጪ ነው የሚሉሽ?

አስተርጓሚ፡- እሞ እቲ ሕሩጭሲ ካበይ ላምፃኺንእ ሕሩጭ እዩ ሳበሉ እዮም ኣምፂ ልብሉኺን ልነበሩ ላኣኺን?

29ኛ ምስክር፡- ልወደቐ ሕሩጭ ኣግኒኺ እኒኣኺዋ ሃቢ በሉኒ ኣነስ ልወደቀ ነገር ላልዐልኩዎ ነገር የብለይ በልኩ ሓዊ ኣብሪሖም ናረእዩ ሳእኑ ልኣነ ወቒዑኒ ወደቕኩ

አስተርጓሚ፡- ያው እኔ ከየት የመጣ ሳይሆን የወደቀ አንስተሽ ዱቄት ማለት ወድቆ ያገኘሺው ዱቄት አምጪው አሉኝና አላውቅም ስላቸው መቱኝ ወደቅኩኝ ይሄ ብቻ ነው የማውቀው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከየት የወደቀ ዱቄት ነው ያ ዱቄት?

አስተርጓሚ፡- አበይ ልወደቐ ሕሩጭ ካበይ ልወደቐ እዩ?

29ኛ ምስክር፡- ታይ ክዓይ ርእዩ ልረእኹዎ ነገር የብለይ

አስተርጓሚ፡- እኔ አላውቅም ከየት እንደ ወደቀም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወ/ሮ ብረይ ከዚህ በፊት በዚህ ጉዳይ ላይ ቃል ሰጥቶዋል የገለፁት ነገር አለ አሁን ደግሞ ይህንን ነገር አላውቅም እያሉ ነው ምንድን እየገለፁ ነው?

አስተርጓሚ፡- እሞ ወ/ሮ ብረይ ቐድሚ ሕዚሲ ስለዙጉዳይ እዙይ ልገለፀ ክንእ ነገር ነይሩ፣ እና ሕዚ እንደገና እንድዒ የፈልጢ ኢኺን ትብላለኺን ስለዚሲ ታይ ኢኺን ትብላለኺን?

29ኛ ምስክር፡- ልወደቐ ሕሩጭ ወሲድኪ ኢሉ ወቒዑኒ ድኣምበ፣ ልገለፅኩዎ ልወደቐ ሕሩጭ ኣላዒልኪ ወሲድኪ እኒኣኺዋ ሃቢ በሉኒ ግን ብሽዱስተ ሰዓት ለይቲ ገቢኦም ኣነ ልወሰድኩዎ ነገር የብለይ በልኩ ልወሳድኩ ነገር የብለይ ክምበልኩ ሓንኹቶም ኣውደቑኒ ሓንኹቲ ኣውደቑኒ ገዚኢ፡፡

አስተርጓሚ፡- እኔ ከአሁን በፊትም የገለፅኩት ነገር ሌሊት ስድስት ሰአት መጥተው የወደቀ ዱቄት አንስተሻልና አምጪ ብለው ጠየቁኝ አልወሰድኩም ስላቸው መትተው ጣሉኝ እንጂ ሌላ ግን የማውቀው ነገር የለም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እነዚህ ቤት መጥተው እርስዎንም የመትዎትና በኋላም ደግሞ ንጉስን ወሰዱት ብለው የሚጠቅሱዋቸው የት ካምፕ የሚኖሩ ነበሩ?

አስተርጓሚ፡- እሞ እዞም ሕዚ መፂኦም ወቒዖሙኒ ሕሩጭ ኣምፅኢ ኢሎም ወቂዖሙኒ ትብልኦም እለኹኒ ልንጉስ ወሲዶም ትብለኦም እለኹኒ ኣብ ኣየናይ ካምፕ ልነበሩ ልነበሩ ሰባት'ዮም?

29ኛ ምስክር፡- ካምፕ ልነበሩስ ይኹኑ ሓደስ ይኹኑስ ኣነስ ወቒዖሙኒ ልዓርሰይ ኢቲ ወዲ ግን ኣምሓሩ ሒዞም ፀንሖ ካውኦ ብሓደ ተሓውሲሎም ኸይደም እዮም፡፡

አስተርጓሚ፡- ካምፕስ ይንሩ ምንስ ይንሩ እኔ የማውቀው ነገር የለኝም ብቻ ግን መጥተው መቱኝ ልጅንም ወስዱት ብቻ ነው የምለው ያለሁት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወዴት ተወሰደ ንጉስ?

አስተርጓሚ፡- ንጉስሞ ናበይ ተወሲዱ?

29ኛ ምስክር፡- እንድዒ ኣብልወሰድዎ የፈልጠ ወዲቐ እየ ኣብ ምድሪ ከመይ ገይረ ፈሊጠዮ፡፡

አስተርጓሚ፡- እኔ አላውቅም ወዴት እንደወሰዱት አላውቅም ስራሬ ውድቅኩኝ መሬት ላይ ነው የወደቅኩት እንዴት አውቀዋለሁ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- አሁን የት ይገኛል ንጉስ?

አስተርጓሚ፡- ሕዚ ንጉስ አበይ እኒኦ?

29ኛ ምስክር፡- እንድዒ

አስተርጓሚ፡- እኔ እንጃ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ እናትዬው ምን ተነገራቸው ወይስ ምን ሰሙ?
ንጉስ ከተወሰደ በሌላ ቀን?

አስተርጓሚ፡- እሞ ንጉስ ብልተወሰደ እንኦ ብኻሊእ ማዓልቲ ታይ ልተነገረን ነገር እኒኦ ወይ ታይ ልኸነአ ነገር እኒኦ?

29ኛ ምስክር፡- ብሳሙኑን በኻያ ታይኸይንክን ተባሂለን ወደይ ስኢነዮ በላ

412

አስተርጓሚ፡- ከሳምንት በኋላ አለቀሰኩ ምን ሆኑ ተብለው ሲጠየቁ ልጄ አጣሁት አሉ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማለት ምን ማለት ነው እስቲ ይሄን ያብራሩት?

አስተርጓሚ፡- ማለት ታይ ማለት እዩ እዚ ከምኡ ኸይኑን ትብላለኸንስ ታይ ማለት እዩ ኸመይ ማለት እስቲ ግለፀኦ? እስቲ ዝርዝር ኣብልኦ?

29ኛ ምስክር፡- ታይ ከዝርዝር ንሳ ደኣ ኸንቲ ኸይኑዋ

አስተርጓሚ፡- ምንም ዝርዝር የለውም ይቺኛዋ ናት በቃ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ወዴት አቅጣጫ እንደተወሰደስ ያውቃሉ ንጉስ?

አስተርጓሚ፡- ናብ አየናይ ኸባቢ ወይ ኣበይ ገፅ ልተወሰደ ምኺኑ ንጉስኸ ትፈልጣዶ?

29ኛ ምስክር፡- ወዲቐይ ዳአም ነበርኩም ናብቲስይኺስ ናብቲስ ይኺድ ናብልወስድዎ አይፈልጠ

አስተርጓሚ፡- እኔ ወድቄ ነው የነበርኩት ወደዛም ይሂድ ወደዛ ምንም የማውቀው ነገር የለኝም

ልዩ ዓ/ህግ፡- የጠቀሱዋቸው ሁለቱ ተከሳሾች በወቅቱ ምን ነበር ስራቸው?

አስተርጓሚ፡- እቶም ሕዚ ልጠቐስክንኦም ኸልተ ተኸሰስቲ ሽሁ ታይ እዩ ነይሩ ስርሖም?

29ኛ ምስክር፡- እቶም ልወስዱዎምማ ዕጡቓት እዩም ልነበሩ።

አስተርጓሚ፡- ያው የወሰዱትማ ታጣቂዎች ናቸው የነበሩ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የማን ታጣቂ?

አስተርጓሚ፡- ናይ መን ዕጡቓት ነይሮም?

29ኛ ምስክር፡- ዋይ ና ደርጊ

አስተርጓሚ፡- የደርግ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ይሄ ንጉሴ ብለው የጠቀሱት ልጅ ከተወሰደ በኋላ አግኝተውት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- እሞ እዙ ንጉስ ልበልክንኦ ወዲ ምስተወሰደ ሽሁ አግኒኸ ንኦ ትፈልጣዶ ድሕሪኡ?

29ኛ ምስክር፡- አይፈልጠ

አስተርጓሚ፡- አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሺ አለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አለም ገ/ሄር፡- እሺ ወ/ሮ ብረይ ታየ እና ገዛኢና ተገኘ በስድስት ሰአት ሌሊት መጥተው ቤቴ ነው የመቱኝ ብለዋል ስደስት ሰአት መሆኑ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

አስተርጓሚ፡- እሞ ተገኘ ገዛኢይሲ ለይቲ ሽድሽተ ሰዓት ላብ ገዛይ መፂኦም ወቒዖሙኒ ኢልክን ለይቲ ሽድሽተ ምንባሩ ሽዑይቲስ ብምንታይ ኢኽን ኽትፈልጣ ኽኢልክን?

29ኛ ምስክር፡- አውፂኦሙኒ እዩም ካብ ዓደይ እኮ እዩም ላውፁኒ

አስተርጓሚ፡- ከአገሬ እኮ ነው የሚያወጡኝ ያሉት

-ሽድሽተ ሰዓት ምንባሩሲ ብኸመይ ኢኽን ክትፈልጣ ኽኢልክን?

29ኛ ምስክር፡- ሽድሽተ ሰአት ይኹንድኣም አውፂኦሙኒ ምውፃእ አውፂኦሙኒ ኣነ ኣመተ ምህረተይ ልተሓሳሰፊ ሰበይቲ ብሓዘን ልሞትኩ እየ፡፡

አስተርጓሚ፡- የው አወጡኝ የው እኔ በሃዘን የሞትኩ ሰው ነኝ አወጣኝ ነው የምለው ያለሁ፡፡

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ስድስት ሰአት መሆኑ ማን ነው የነገርዎት?

አስተርጓሚ፡- እሞ ሽዒትኦ ለይቲሲ ሽድሽተ ሰዓት ምንባሩ መን ነጊሩክን?

29ኛ ምስክር፡- ሽድሽተ ሰዓት ክኸን ሐሙሽተ ሰዓት ክኸንስ አይፈልጠይ ሱቕ ኢለ ኣብ ልኸደ ይኺድ ደኣኸነይ ልፀዊለኹ ኢታዩ

አስተርጓሚ፡- የው ስድስት ይሁን አምስት ሰአት አላውቀውም ግን እንዲሁ በግምት ነው የምናገረው ያለሁት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ በቃ ሰአት እንደላወቁ ይመዝገብልኝ ሲላም ንገስ አባይ አማርኛ ተናጋሪዎች ነው ይዘውት የነበሩ ብለዋል በደምብ ነው አማርኛ ተናጋሪዎች ይዘውት እንደነበረ የሚያውቁት?

አስተርጓሚ፡- እሞ ንጉስ አምሓርኛ ተናገርቲ ሒዞም ነይሮም ኢልክን ብርግፀኝነት ዲኽን አምሓርኛ ተናገርቲ ሒዘም ነይሮም ልንጉስ?

29ኛ ምስክር፡- እወ ብሓደ ምስኣቶም እዩም ልኸዱኩ እየ ልብለኹ ምስኣቶም ምስ አምሓሩ በዚሒ አምሓሩ እዩም ልፀንሒ ተሐዋሲሎም ብሓደ እዩም ልኸዱ፡፡

አስተርጓሚ፡- አዎ በብዛት አማርኛ ተናገሪዎች ነበሩ ግን አብረው ነበረ ይዘውት የሄዱት፡፡

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ገዛኢ ከበደው የት ነው የሚያውቁት?

አስተርጓሚ፡- ገዛኢ ኸበደምሲ አበይ ኢኽን ትፈልጥኦ ንስኸን?

29ኛ ምስክር፡- ዘቢጡኒኮ እብል አለኹ

አስተርጓሚ፡- መታኝኮ ነው የምለው ያለሁት

414

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ከዛ በፊት የት ነው የሚያውቁት?

29ኛ ምስክር፦ ይፈልጠ እየ ጎረቤተይ እኮ እዩ ላዕሊ አውኡ

አስተርጓሚ፦ አውቀዋለሁ ጎረቤቴኮ ነበረ ከላይ ከኛ ቤት ላይ ነው የነበረው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ በዛ ቦታ ምን ይሰራ ነበር የደን ጠባቂ ነበር ወይስ

አስተርጓሚ፦ ሽዑሲ ታይ ይሰርሕ ነይሩ ናይ ደን ሓላዊ ድዩ ነይሩ ታይ እዩ?

29ኛ ምስክር፦ ሓላዊ ደን እዩ እወ ሓላዊ ደን እዩ ነይሩ እናሓለየ።

አስተርጓሚ፦ አዎ የደን ጠባቂ ነበር አዎ እየጠበቀ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ እሺ አመስግናለሁ ጨርሼ አለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/፦ ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ?

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ገነት ተስፋይ፦ ወ/ሮ ብረይ አቶ ተገኝ መጥቶ ነበረ ቤቴ ድረስ ብለዋል ምን ይሰሩ ነበር ያኔ?

አስተርጓሚ፦ አቶ ተገኝ ላብገዛይ መጺኡም ነይሮም ኢልክን ሽዑ ንስም እንታይ እዩም ልሰርሑ ነይሮም?

29ኛ ምስክር፦ ታጣቂ ነቢሮምዶ ይብል አለኹይ

አስተርጓሚ፦ ታጣቂ ነበሩ

29ኛ ምስክር፦ ልነበሩ ኸልቲኦም ገቢኦም እዩም ምዝባጡ ገዛኢ እዩ ልዘበጠኒ

አስተርጓሚ፦ ታጣቂ ነበሩ ሁለቱም ግን የመታኝ ገዛኢ ነው።

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ እዛ ቤትዎስ በመጡበት ጊዜ ምን የሰሩት ነገር አለ ተሳትፈው?

አስተርጓሚ፦ እሞ ላብ ገዛኽን ክመፁ እንተለው ታይ ይስርሑ ነይሮም?

29ኛ ምስክር፦ ዋይ ታይ ክሰርሑ ደቂ ዓዲ ደኣኹይ ታይ ክሰርሑ

አስተርጓሚ፦ ምንም አልሰሩም ያው የአገር ልጆች ናቸው።

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ንጉስ ሲወሰድ ሌሎች ሰዎች ነበሩ ወይ ብቻቸው ነበሩ ወይስ ሌሎች ሰዎች ነበሩ?

አስተርጓሚ፦ ንጉስ ክውሰድ እንተሎ በይኖም ድዩም ነይሮም ወይስ ስባት ነይሮም?

29ኛ ምስክር፦ በዝሒ ወታደር ነቢሮም ላውኡ እንትወስዱኒ ንሳቶም በዝሒ ወታደር ሒዞምፀኒሖም ንቴቕልዓ ግን ብሓደ ከይዶም እዩም።

አስተርጓሚ፦ በብዛት ወታደሮች ነበሩ ልጅ ሲየዝ ሲሄዱ ግን አብረው ነው የሄዱት።

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ እሺ ሌላ ጥያቄ ደግሞ አቶ ተገኝ በእርስዎ ላይ ያደረሱበት ጉዳት አለ ወይስ እንዴት ነው?

አስተርጓሚ፦ አቶ ተገኝ አባኽን ላብዕሉዎ ጉድኣት እኒኦዶ የለይ?

ዳኛ/ገብሩ/፦ ይሄ ምናልባት ከሞቀበጡ ውጭ ይመስለናል፦

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ይቅርታ ጨርሼ አለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ዓ/ህግ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ወ/ሮ ብረይ ንጉስ ከተያዘ በኋላ አብሮዋቸው አንድ ላይ ሄደዋል ብለዋል እነማን ናቸው አብሮዋቸው ሄደዋል የሚሉት?

አስተርጓሚ፡- ንጉስ ተታሒዙ ክውሰድ እንተሎ ንሳቶምለ ምስኣቶም ኸይዶም ትብላለኸን እዞም ምስኣቶም ኸይዶም ትብልኦም ዘለኸንስ እልመን እዮም?

29ኛ ምስክር፡- ኣይፈልጠሚ ምሽት ደኣኸነይ ኣበይ ሪኣዩም ኣነ

አስተርጓሚ፡- አላውቃቸውም ማታ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- የጠየቅኩዎት እሱን ሳይሆን ንጉስ አማርኛ የሚናገሩ ሰዎች ይዘውት አንድ ቦታ አቁመውት ነበር ከዛ ደግሞ እነ ገዛኢ ደግሞ እኔ ቤት ገብተው እኔን መቱኝ ብለዋል፣ ከዛ ንጉስ ሲወሰድ ደግሞ እነሱም አብረው ሄዱ ብለዋል ስማቸው እንዲገልፁት ፈልጌ ነው እነማን ናቸው?

አስተርጓሚ፡- እሞ ንጉስ ኣምሓሩ ከምልሓዙዎ ተናጊርክን እኒ ገዛኢለ ናብ ገዛይ ኣትዮም ወቒዖሙኒ ኢልክን፣ ደሓር ንጉስ እንትውስድ እንተሎ ንሳቶምለ ምስኣቶም ኸይዶም ኢልክን እልመን እዮም እቶም ንሳቶም ትብልኦም ዘለኸን?

29ኛ ምስክር፡- ገዛኢን ተገኘን ላውኡ ወሲደሙኒ ምስኣቶም ኣውኡ ኣውደቑኒ ምስኣቶም ኸድ ብሓደ ምስቶም ኻልኣት

አስተርጓሚ፡- ተገኘና ገዛኢ እኔም እዛው ጥለውኝ አብሮዋቸው ሄዱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሼ አለሁ

→የፍርድ ቤት ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/ታደሰ/፡- ወ/ሮ ብረይ እነ ተገኘና ገዛኢ ከበደው ዱቄት ኣምጪ የወደቀው ዱቄት አምጪ ብለው ገዛኢ መትቶኛል ብለዋል ከየት የመጣ ዱቄት ነው?

አስተርጓሚ፡- እሞ ገዛኢይ ተገኘይሲ እቲ ሕሩጭ ኣምፅእ ኢሎም ገዛኢ ወቒዑኒ ኢልክን ተናጊርክን ሕዚ እቲ ሕሩጭ ኣምፅእእ ልብሉኹንለው ካበይ ልመፀ ሕሩጭ እዩም ልብሉኹን ዘለው

29ኛ ምስክር፡- እንድዒ ልወደቐ ሕሩጭ ኣምፅኢ እዩ ልበለኒ ድኣም ኣነ ብለይቲ ልገብእ ታይፈሊጠማ ካብ ልኸነ ይኹን ኣምፅኢ እዩ ልበለኒ ናይ ደርጊ ሕሩጭ ልወደቐ ወሲደኪ እኒእኺ ኣምፅኢ በለኒ የብለይ በልኹ ሓዊ ኣብሪሁ ደለየ ስኣነ ልኣነ ወቕዐኒ ወቂዑ ኣፍቲ ክየ ወስደኒ እቶም ኣምሓሩ በዝሒ ወታደር ዐኒሖም፣

416

ለዕለዋይ ቤት ፍርዲ

አስተርጓሚ፡- እኔ ምን አውቃለሁ ብቻ ዱቄት የወደቀ አምጪ የደርግ የወደቀ ዱቄት አግንተሻልና አንስተሻል ብሎ ጠየቀኝ እኔም አላውቅም አልኩት ገብተው መቱኝ እና ከዛ ደግሞ ወታደሮች ነበሩ ተያይዘው ሄዱ ነው የምለው

ዳኛ/ታደሰ/፡- እስቲ ዘርዘር ያርጉት ማን ያወደቀው ነው የደርግ ዱቄት ነው የሚሉት ያሉ?

አስተርጓሚ፡- እቲ ናይ ደርጊ ሕሩጭ ትብልአ ዘለኸን ደርጊ ለውድቐ ትብልአ ዘለኸንሲ መን እዩ አውዲቕዎ እቲ ናይ ደርጊ ሕሩጭ ትብልአ ዘለኸን?

29ኛ ምስክር፡- ኣነ ታይ ፈሊጠ ታማ አምፅአ በለኒድአም ኡሸቢሉ

አስተርጓሚ፡- እኔ ምን አውቄ

ዳኛ/ታደሰ/፡- እሺ ንጉስ አባይ በህይወት አለ አሁን የለም?

አስተርጓሚ፡- ንጉስ አባይሕዚ ብህይወት አኒአደ የለይ?

29ኛ ምስክር፡- የለይ

አስተርጓሚ፡- የለም

ዳኛ/ታደሰ/፡- የት ሄደ?

አስተርጓሚ፡- ላበይ ኸይዱ?

29ኛ ምስክር፡- እንድዒ

አስተርጓሚ፡- እኔ አላውቅም

ዳኛ/ታደሰ/፡- ሞቶዋል ወይስ በህይወት አለ?

አስተርጓሚ፡- ሞይቱ ድዩ ብህይወት እኒአ?

29ኛ ምስክር፡- የለይ ኣብ ዓዱኚ

አስተርጓሚ፡- የለም በአገሬትዋ ሞይቱ ድዩ የሞተይ?

29ኛ ምስክር፡- ሞይቱ ቢለንባ በኸየን አዲኡ

አስተርጓሚ፡- ሞተ ብለው እናቱ አልቅሰዋል

ዳኛ/ታደሰ/፡- እሺ እድሜዎ አምሳ አመት ያደርጋሉ?

አስተርጓሚ፡- ዕድመይኸን ሓምሳ አመት ዶ ትገብሪ ሕዚ?

29ኛ ምስክር፡- እንድዒ ሐምሳስ ይኹን ኣነ የፈልጠይ ኮ ይብለኹ

አስተርጓሚ፡- እኔ እንጃ አምሳ ይሁን እኔ አላውቀውም ነው የምለው ያለሁት

ዳኛ/ታደሰ/፡- አምሳ ወይ ሰሳ?

አስተርጓሚ፡- ሓምሳ ወይ ስሳ ትገብሪዶ?

29ኛ ምስክር፡- እንድዒ ተኸኒ አይፈልጠይኮ ይብል አለኹ

አስተርጓሚ፡- እኔ እንጃ ሊሆን ይችላል

ዳኛ/ገብሩ/፡- ጨርሰዋል እና ይነሱ

417

አስተርጓሚ፡- ጨሪስክን አለኹንሞ ናፍቲአ ኺደ

-ቀጣይ ምስክር?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ 30ኛ ምስክር ወ/ሮ ስንዳዩ ገ/ስላሴ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን ሁለቱ ምስክሮች በመሰከሩበት ቀሪ ተመሳሳይ ነው በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- አማርኛ መናገር ይችላሉ?

30ኛ ምስክር፡- አይኽእሉ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ምናልባት የመጨረሻ ስለሚሆን

→አስተርጓሚው በእውነት የሚያስተረጉሙ ለመሆናቸው ቃሉ መሐላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉመዋል

→ምስክርዋም በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃሉ መሐላ ካደረጉ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- ስምዎት?

አስተርጓሚ፡- ሽምክን?

30ኛ ምስክር፡- ስንደዩ ገብረስላሴ

ዳኛ/ገብሩ/፡- የአያት ስም

አስተርጓሚ፡- ሽም አባሕጎ?

30ኛ ምስክር፡- ገ/ስላሴ ቀሺ

አስተርጓሚ፡- ገ/ስላሴ ቀሺ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ቀሺ ማን?

አስተርጓሚ፡- ቀሺ መን?

30ኛ ምስክር፡- ቀሺ አበበ

አስተርጓሚ፡- ቄስ አበበ

ዳኛ/ገብሩ/፡- እድሜ?

አስተርጓሚ፡- ዕድመኽን?

30ኛ ምስክር፡- እንድዒ 30 ክኸን እየ

አስተርጓሚ፡- ሰላሳ /30/ እሆናለሁ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ስራ?

አስተርጓሚ፡- ስራሕኽን?

30ኛ ምስክር፡- ስራሕማ ርእሲ'ዩ ታይ እኒእኒ ኻሊእ የብለይ ጨጉሪ ምስራሕ እዩ፡፡

አስተርጓሚ፡- ፀጉር ስራ

418

ዳኛ /ገብሩ/:- አድራሻ?

አስተርጓሚ:- አድራሻኸን?

30ኛ ምስክር:- ኩኩፍቶ

ዳኛ/ገብሩ/:- ወረዳ፣ ጣብያ

አስተርጓሚ:- ወረድኡኸ?

30ኛ ምስክር:- ወረድኡማ መኸኒ ግዲ እዩ የፈለጥኩወይ ወረድኡስ

አስተርጓሚ:- ወረዳው አላውቅኩትም

ዳኛ/ገብሩ/:- ተከሳሾችን ያውቋቸዋል?

አስተርጓሚ:- ነዞም ተኸሰስቲ ትፈልጥኦምዶ?

30ኛ ምስክር:- ፈልጠዮም እወ

አስተርጓሚ:- አዎ አውቃቸዋለሁ::

ዳኛ/ገብሩ/:- ማንን ያውቃሉ?

አስተርጓሚ:- መን ትፈልጣ?

30ኛ ምስክር:- ተገኘ ወንደለም

ዳኛ/ገብሩ/:- ሌላስ?

አስተርጓሚ:- ካሊእኸ?

30ኛ ምስክር:- ገዛኢ ከበደም

ዳኛ/ገብሩ/:- ሌላስ?

አስተርጓሚ:- ኻሊእኸ?

30ኛ ምስክር:- ኻሊእ የብለይ

አስተርጓሚ:- ሌላ የለኝም

ዳኛ/ገብሩ/:- እሺ ለይተው ሊያሳዩን ይችላሉ?

አስተርጓሚ:- ፈሊኸን ኸታሪአና ትኽእላዶ?

30ኛ ምስክር:- እወ ይኽእል እየ

አስተርጓሚ:- አዎ እችላለሁ

ዳኛ/ገብሩ/:- ጠጋ ይበሉና ለይተው እስቲ ያሳዩን ተከሳሾች አንዴ ብትቆሙ?

አስተርጓሚ:- ዕግዕ በላሞ ፈሊኸን አሪአና

→ምስክርዋ ከተከሳሾች የሚያውቋቸውን ካሉ ወዳሉበት ጠጋ ብለው ለችሎቱ ለይተው እንዲያሳዩ ፍ/ቤቱ ባዘዛቸው መሰረት ተገኘ ወንደማለምን በትክክል ለይተው ያሳዩ መሆናቸውን ፍ/ቤቱ አረጋግጠዋል::

ዳኛ/ገብሩ/:- ከተከሳሾች ጋር ጠብ ወይም ዝምድና አልዎት?

አስተርጓሚ:- ምስቶም ተኸሰስቲ ፅልኢ ወይ ዝምድና አለክንዶ?

30ኛ ምስክር፡- የብለይ

አስተርጓሚ፡- የለኝም

ዳኛ/ገብሩ/፡- የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- ልመፃኽናሉ ምኽንያትኸ ትፈልጣ ዶ?

30ኛ ምስክር፡- ይፈልጦ'የ እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ አውቀዋለሁ

ዳኛ/ገብሩ/፡- በምን ምክንያት ነው የመጡት?

አስተርጓሚ፡- ብምንታ ምኽንያት ኢኽን መፂኽን?

30ኛ ምስክር፡- ልመፃእኹማ ብምስክርነት'ዩ

አስተርጓሚ፡- የመጣሁበት በምስክርነት ነው

ዳኛ/ገብሩ/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ወ/ሮ ስንዳዩ ምን ሊመስክሩ ነው የመጡት?

አስተርጓሚ፡- ወ/ሮ ስንደዩ ታይ ክትምስክሪ ኢኽን መፂኽን?

30ኛ ምስክር፡- ልምስክሮማ ልአደይ ወቒዐሙለይ

አስተርጓሚ፡- የምመስክረው ለእናቴ መቱብኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሌላስ?

አስተርጓሚ፡- ካሊእኸ?

30ኛ ምስክር፡- ካሊእማ ንአደይ ወቒያም ታማ ናሲይቲ ሽዱሽተ ሰዓት ንአደይ ወቒዑለይ ንአደይ ካብ ልወቐዐለይ ንአደይ ደጊፌ ቐሪኹ

አስተርጓሚ፡- ያው ከሌሊቱ ስድስት ሰአት መጥተው እናቴ መቱብኝ እኔም እናቴን ደግፌ ቀረሁ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሌላስ ስለ ሌላ ሰው ስለ ማን ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- ስለ ካሊእ ሰብኸ ስለ መን ትፈልጣ?

30ኛ ምስክር፡- አይፈልጠ

አስተርጓሚ፡- አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እናትዎ ከተመቱ ወዲያ ከሰፈራችሁ ማን የተወሰደ አለ?

አስተርጓሚ፡- እኖኸን ምስተወቐዓ ካብዚ ሰፈር ልተወሰደ ሰብ መን እኒእ?

30ኛ ምስክር፡- ንጉስ አባይ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ታይድያ ለምን አላውቅም ይላሉ?

አስተርጓሚ፡- እሞ ንምንታይ ድአ የፈልጠ ትብላ?

30ኛ ምስክር፡- ፈልጠለኹ ድአ ሉኡማ ምውሳዱ

አስተርጓሚ፡- የሱንማ አውቀዋለሁ መወሰዱን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጊዜው መቼ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ጊዜኡ ማዓዝ'ዩ ነይሩ?

30ኛ ምስክር፡- ጊዜኡማ ብሰብዓይ ሽድሽተይ ኣመተ ምህረት እዩ፡፡

አስተርጓሚ፡- በሰባ ስድስት /76/ ዓ/ም ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቀኑና ወሩን ያውቁታል?

አስተርጓሚ፡- ማዓልቱይ ወርሑይ ትፈልጥኦ ዶ?

30ኛ ምስክር፡- አይፈልጦይ

አስተርጓሚ፡- አላውቀውም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ እስቲ ሁኔታውን ይዘርዝሩና ይግለፁ?

አስተርጓሚ፡- እሞ እስቲ ቴዝነበረ ኩነታት እስቲ ግለፃ ዝርዝር ኣቢልክን፡፡

30ኛ ምስክር፡- ዝርዝርማ ንኣደይ ወቒዑለይ ንኣደይ ካብ ልወቕዑለይ ንኣደይ ደጊፈ ቐረኹ

አስተርጓሚ፡- እናቴን መቱብኝና እናቴን ደግፌ ቀረሁ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እነማን ነበሩ እናትሽን የመቱት?

አስተርጓሚ፡- እልመን እዮም ነይሮም ንእነኸን ልወቕዑወን?

30ኛ ምስክር፡- ልነበሩ ግዜኢ ሽበዶም ተገኘ ወንዳለም ካልኣቶም ኣምሓሩ እዮም ልነበሩ

አስተርጓሚ፡- የነበሩት ያው ግዜኢና ተገኘ ነበሩ ሊሎቹ ግን አማርኛ ተናጋሪዎች ናቸው የነበሩ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ለምንድን ነው እናትዎትን የመቷቸው?

አስተርጓሚ፡- ንምንታይ እዩም ልእኖኸን ወቒዐሞም?

30ኛ ምስክር፡- ልኣደይ ልወቕዑዋማ ሕሩዕ ኣግቢእኪ እኒኣኺ ምስ ወያነ ወሲድኺ ሕሩጭ ኣግቢእኺ ኢሎማ አይወሰድኩይ ወሲድኪ አይወሰድኩይ ኸትብል ወቂያማ እዩም

አስተርጓሚ፡- ያው ለእናቴ ያመቷትማ ከወያኔ ጋር ሆነሽ ዱቄት ወስደሻል ሲሉዋት እስዋም አልወስድኩም አለች ወስደሻል አሉዋት በዚህ ምክንያት ነው የመቷት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛ ንጉስ አባይ እንዴት ይዘውት ሄዱ?

አስተርጓሚ፡- እሞ ድሕሪኡ'ሽ ንጉስ ኣባይ ብኸመይ ድኣ ሒዞም ኸይዶም?

30ኛ ምስክር፡- ሒዞም ኸይዶም

አስተርጓሚ፡- ያው ይዘውት ሄዱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ማን ሆናው ነው ይዘውት የሄዱት?

አስተርጓሚ፡- መንን መንን ኸይኖም እዩም ሒዞም ኸይዶም?

30ኛ ምስክር፡- ሒዞም ልኸዱ ገዛኢ ኸበዶም፣ ተገኘ ወንዳለም ካብቲይ አምሓሩ ፀኒሖም

አስተርጓሚ፡- ያው ከዛኛው አማርኛ ተናጋሪዎች ነበሩና ተገኘና ገዛኢ ነበሩ የወሰዱት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወዴት ነበር የተወሰደው?

አስተርጓሚው፡- ሳበይ እዩ ተወሲዱ?

30ኛ ምስክር፡- ልወሰዱዎ ልላዕሊስ ይውሰዱዎ ላዕተይ ይውሰድዎ አይፈልጠ ልምውሳዱ እየ ድሕም ልሕደይ እየ ደጊፈ ቸርየ፣ልምውሳዱ እየ ልፈልጥ፡፡

አስተርጓሚ፡- መወሰዱን ነው የማውቀው እኔ እናቴን ደግሞ ስለቀረሁ መውሰዱን ነው የማውቀው እንጂ ወደ ዛም ይውሰዱት ወደዚህም አላውቅም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- በሌላ ቀንስ የት እንደወሰዱት ሊሰሙ ቻሉ?

አስተርጓሚ፡- እሞ ብኻሊእ ማዓልቲ ላበይ ከምልወሰድዎ ሰሚዕኸንደ?

30ኛ ምስክር፡- ላውዘይ ወሲዶም እንትብሃል አይሰማዕኹይ

አስተርጓሚ፡- ወደዚህ ወሰዱት ተብሎ ምንም የሰማሁት ነገር የለም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ ከተወሰደ በኋላ ምን ሆነ ሲባል ሰማችሁ?

አስተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ምስተወሰደኸ ታይ ኾይኑ ክበሃል ተሎ ሰሚዕክን?

30ኛ ምስክር፡- ልሰማዕኹማ የለይ ቢላ ኣዴኡ በኸያ አብ ሰሙኑ በኸያ አድኡ ታይ ኾይንኪ ኢልናያ ወደይ ስኢነዩ በለት ታማ ስኢነዩ ኢልኪ ድማ ትበኸይ እለኸ ኢልና ልሰበይታ ግን ሕደጊ ቢልና ፀሬፍናያ ኢና፣ኻሊእ ልሰማዕኹዎ ነገር የብለይ፡፡

አስተርጓሚ፡- ያው ከሳምንት በኋላ እናቱ ልጇ የለም አጣሁት ብላ ስታለቅስ ምን ሆነሻል ብለን ስንጠይቃት ልጄ አጣሁት አለችን እንዴት ታይደያ አጣሁት ብለሽ ዝም ብለሽ ታለቅሺያለሽ ወይ ብለን ተቆጥተናት እንደነበረ ነው የማስታውሰው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ለእናትዩውስ የተመለስላቸው ነገር ነበር?

አስተርጓሚ፡- እሞ ልእንኡ ልተመለሰለን ነገር ነይሩዶ?

30ኛ ምስክር፡- አይነበረይ

አስተርጓሚ፡- አልነበረም

ልዩ ዓ/ህግ፡- የተመለሰላቸውስ እቃ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ልተመለሰለን አቑሑኸ ነይሩ ዶ?

30ኛ ምስክር፡- ዓለባ ነቢሩ ኩታ እዩ /ኩትኡ/

አስተርጓሚ፡- ልብስ ነበር የሱ ኩታ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የማን?

አስተርጓሚ፡- ናይ መን እዩ?

30ኛ ምስክር፡- ናይ ንጉስ

አስተርጓሚ፡-የንጉስ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ምንድን ነው ምክንያት የርስዎን እናት የደበደቡበት ምክንያት እና ንጉስን የወሰዱበት ምክንያት ምን ነበር?

አስተርጓሚ፡- ኣሽዑ ልእኖኽን ልወቕዑዎኒ ልንጉስ ልወሰዱሉይ ምኽንያት ታይ እዩ ነይሩ ምኽንያቱ?

30ኛ ምስክር፡- ልኣደይ ልወቕዑዋ ልምንታይ ሕሩጭ ወሲድኪ ምስወያኒ ወሲድኪ ቢሎም ወቒዖማ እዩም፣ልኡ ግን ወያኒ መሪሕኻ ኣግቢእኻ ካምፒ ኣውራሪካዩ ኢሎም እዩም ልሓዙዎ።

አስተርጓሚ፡- ለእናቴ ከወያኒ ጋር ሆነሽ ዱቄት ወስደሻል ብለው ነው የመቱዋት ለንጉስ ግን ወያኔን መርተህ አስገብተህ ካምፑን እንዲወረር አድርገሃል ብለው ነው የወሰዱት።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የትኛውን ካምፕ?

አስተርጓሚ፡- አይኑ ካምፕ እዩ?

30ኛ ምስክር፡- ሕጉም ብርጻ

አስተርጓሚ፡- ሕጉም ብርጻ

ልዩ ዓ/ህግ፡- በዝያን ጊዜ ያ ካምፕ ምን ሆኖ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ሽዑ እዙ ካምፕ ንሱ ታይ ኾይኑ ነይሩ?

30ኛ ምስክር፡- ናይ ደርጊ እዩ ነይሩ

አስተርጓሚ፡- የደርግ ነበረ

ልዩ ዓ/ህግ፡- በወያኔዎችስ ምን የተደረገ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ብወያኔኸ ታይ ተገይሩ ነይሩ?

30ኛ ምስክር፡- ላተወሰደ ላተወረረ ነይሩ

አስተርጓሚ፡- እየተወሰደ ማለት እየተወረረ ነበረ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ከዛ በኋላስ ንጉስ አባይ ከተወሰደ በኋላ እስከ አሁን ድረስ አግኝተውት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- ንጉስ አባይ ምስተወስደ እስካዕ ሎሚ ኣግኒክንኦ ትፈልጠ ዶ?

30ኛ ምስክር፡- አይፈልጠ

አስተርጓሚ፡- አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንዝዩ አሁን ሁለቱ ተከሳሾች ብለው የጠቀሱዋቸው ተገኘ ወንድማለምና ገዛኢ በወቅቱ ምን ነበር ስራቸው?

አስተርጓሚ፡- እዞም ሕዚ ተኸሰስቲ ኢልክን ልጠቐስክንኦም ተገኘይ ገዛኢ ሽዑ ታይ ነይሩ ስርሖም?

30ኛ ምስክር፡- ዕጡቓት እዮም ነይሮም

አስተርጓሚ፡- ያው ታጣቂዎች ነበሩ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የማንኛው ታጣቂ?

አስተርጓሚ፡- ናይ መን ዕጡቓት እዮም ነይሮም?

30ኛ ምስክር፡- ናይ ደርጊ

አስተርጓሚ፡- የደርግ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ?

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ገነት ተስፋይ ወ/ሮ ስንዳዩ ቅድም ሲናገሩ ከተከሳሹ አቶ ተገኘ ወንድም ጋር ጥላቻ የለንም ብለው ነበረ ጥላቻ አልነበራችሁም?

አስተርጓሚ፡- እሞ ዓንተዎ ኸትገልፃ እንተለኸን ምስ አቶ ተገኘ ዕልኢ የብልናይ ኢልክን ነይርክን ዕልኢ ናማን ድዩ ዕልኢ ለይብልኩም?

30ኛ ምስክር፡- የብልናይ

አስተርጓሚ፡- የለንም

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አለም ገ/እግዚአብሄር ወ/ሮ ስንዳዩ ገ/ስላሴ እነ ገዛኢና ተገኘ ሆነው ሌሎች አማርኛ ተናጋሪዎች ጋር ሆነው ወደ ቤታችን በስድስት ሰአት መጥተው ነበር ብለውዋል ስድስት ሰአት መሆኑ አሁን እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

አስተርጓሚ፡- እሞ እኒ ገዛኢን ተገኘን ለይቲ ሽድሽት ሰዓት ናብ ገዛና መፂኦም ነይሮም ኢልክን ለይቲ ሽድሽተ ሰዓት ልምንባሩስ ብምንታይ ኢኸን ክትፈልጣ ክኢልክን?

30ኛ ምስክር፡-ብምንታይ እየ ልፈልጦ ሃሪስ ነቢረ

አስተርጓሚ፡- ያወቅኩበትም ተኝቼ ስለነበር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሰአቱ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ በትክክል ስድስት ሰአት መሆኑ?

አስተርጓሚ፡- እሞ እታ ሰዓትሲ ልክዕ ሽድሽተ ሰዓት ልምንባሩሲ ታይ እዩ ነይሩ መፍለጢኸን

424

30ኛ ምስክር:- ሸድሽት ሰዓት ልምዕንሓ ሓደ ጋሻ ነቢሩ ባዓል ሰዓት

አስተርጓሚ:- ስድስት መኖሩን ያወቅኩበት ምክንያት አንድ እንግዳ ነበረ ሰአት የያዘ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ስሙ ይግለፁት ማን እንደሚባል?

አስተርጓሚ:- መን ልበሃል እዩ ነይሩ ስሙ?

30ኛ ምስክር:- ስሙማ ጋሻ እዩ የፈልጦይ

አስተርጓሚ:- ስሙ እንግዳ ነው አላውቀውም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:-እሺ የማያውቁት እንግዳ ቤታቸው ማደሩ ይመዝገብልኝ ሊላም በዛ በ76 ዓ/ም ወሩና ቀኑስ ያውቂታል?

አስተርጓሚ:- ብ76 ዓ/ም ወርሑይ ማዓልተይ ትፈልጥአ ዶ?

30ኛ ምስክር:- አይፈልጦይ አነ ስለ ለይተምሃርኩ ልኽንኩ አይፈልጦይ

አስተርጓሚ:- ያልተማርኩ ስለሆንኩኝ አላውቀውም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ሊላም የንጉስ አባይ በሕጉም ብርደኪምና ከወያኔ ጋር ሆነህ አስመትተሃል ብለው የወሰዱት መሆኑን እንዴት ሊያውቁ ቻሉ? በምን አረጋገጡ? ይሄን ቃል ማን ነው የተናገረው?

አስተርጓሚ:- ልንጉስ አባይ ክወስድዎ ክወስድዎ እንተለው እዚ ሑጉም ብርደ ዘሎ ክምፒሲ ንወያነ መሪሕኻ አእቲኻ ኢኻ ተባሂሉ ክምልተወሰደ ገሊዕኹን ክምኡ ተባሂሉ ልተወሰደ ንምኻኑሲ ንስኹን ብምንታይ ኢኹን ፈሊጥኩን?

30ኛ ምስክር:- አነ ልፈለጥኩዎ ልፈለጥኩዎማ ልአደይ ደጊፈቸርየ

አስተርጓሚ:- ያወቅኩበት ምክንያት እናቴን ደግፈ ስለቀረሁ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይሄን ቃል ማን እንደተናገረ ግን የሚያውቁት ነገር የለም?

አስተርጓሚ:- እዙ ቃል መን ክምልተናገሮ ትፈልጣ ዶ?

30ኛ ምስክር:- አይኑ

አስተርጓሚ:- የትኛው?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ያ የሕጉም ብርዳ አስመትተሃል ከወያኔ ጋር ሆነህ የሚለው ቃል

አስተርጓሚ:- ሕጉም ብርዲሲ ምስ ወያነ አውቲዕኻ ኢኺ ተባሂሉ ክንገሮ እንተሎ ንጉስ እቱ ንግግር እዚ ክንገሮ እንተሎስ ንስኹን ሰሚዕኩንዶ?

30ኛ ምስክር:- እወ ሰሚዐዩ ብአምሓርኛ እዩ አምሓሪይ እዩ ልፀወዩ

አስተርጓሚ:- አዎ ሰምቼ አለሁ:: በአማርኛ ነው አማርኛ ተናጋሪ ነው የተናገረው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ እርስዎ ወደ ቤት ተመልሰዋል የት ሆነው ነው የሰሙት ይሄን ቃል?

አስተርጓሚ:- ንስኹን ኣብ ግዛ እነይ ደጊፌ ቑርየ ኢኹን ኢልክን ኣበይ ኾይንክን ሰሚዕኹን?

30ኛ ምስክር:- ዕውኡማ ንእደይ ደጊፌየ እንትቑሪ እዩ ልፀወይዎ ኣውኡ እንተለኹ ምስ እነይ እንተለኹ ብደሓር ዓዲ

አስተርጓሚ:- እናቴን ደግፌ እያለሁ ቤቴ ውስጥ እያለሁ ነው የተናገሩት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አማርኛ አላውቅም ብለዋል ይሄን ቃል እንዴት ሊያውቁት ቻሉ ይሄ አማርኛ ቃል ነው የተናገሩት አማርኛ ተናገሪዎች ናቸው እንዴት ሊያውቁት ቻሉ ይሄ ቃል?

አስተርጓሚ:- እሞ ንስኹን አምሓርኛ አይፈልጥን ኢኹን ትብላለኹን እንደገና ብአምሓርኛ እዩ ተናጊርዎ ልትብላለኹን እቲ አምሓርኛ ኸመይ ገይርክን ኢኹንድአ ኸትፈልጥአ ኸኢልክን?

30ኛ ምስክር:- እሞ አፈይ እምቢ ቢሉኒ ድኣም እዝነይ ሓንቲ የስዲ ብአፈይ ግን እምቢ ቢሉ አይምልሳይ

አስተርጓሚ:- አፌ ነው እንጂ መናገር የማልችለው ለመስማት ግን እንድም አያመልጠኝም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በዚያን ጊዜ በጣም አስደንጋጭ ነበረ እናትዎ ስለተመቱ እንኳን ቃል ሊላም ለማረጋገጥ አስቸጋሪ ነው እንዴት ሊያስታዉሱት ቻሉ አሁን?

አስተርጓሚ:- እሞ ሽዑሲ እኖክንአ ተወቒዐን እቲ ነገርስ መፍርሕን መደንገፒን እዩ ነይሩ ኣበዙ ሰዓት ንሱ ልተነገረ ንግግር ግን ሕዚ አስታዊስክንሲ ብኸመይ ኢኹን ክትናገረአ ኸኢልክን?

30ኛ ምስክር:- ልተናገርኩዎማ ኸሳሲ አልዒሉልና

አስተርጓሚ:- የተናገርኩትማ ከሳሽ አነሳልን።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከሳሽ ማን ነው?

አስተርጓሚ:- መን እዩ ኸሳሲ?

30ኛ ምስክር:- ለምለም ለገሰ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ሌላ በክቡር ፍ/ቤቱ ፍቃድ አንድ አረፈተ ነገር በአማርኛ ይናገርና ምናልባት በትግርኛ ይተረጉሙት እንደሆነ በትግርኛ ቢናገሩ ይሄም ለግንዛቤ እንዲጠቅም እንዲፈቀድልን አመለክታለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/:- ጥያቄው ምንድን ነው?

426

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጥያቄው በጆሮየ እስማለሁ በመተርጎም ያስቸግረኛል ብሎዋል የተነገረውም በዛን ጊዜ በአማርኛ ነው ስለዚህ አማርኛ የሚያውቁ መሆናቸውና በጆሮአቸው ሰምተው በቀጥታ ወደ ትግርኛ የሚለውጡ መሆኑን ባይናገሩም ይኼ ለማንዛቤ ያህል በክቡር ፍ/ቤቱ ፍቃድ አንድ የሆነ አረፍተ ነገር ተናግሮ ውጤቱን ለማንዛቤ ያህል እንዲጠየቁልኝ በክቡር ፍ/ቤቱ ፍቃድ አመለክታለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ እቀጥላለሁ ሌላ ጥያቄ:-

ዳኛ/ገብሩ/:- ቀጥሉና:-

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በዝያን ጊዜ በሌሊት አብረው ግዛኢ ከበደውና ተገኘ ይዘውት ወደዛ የሄዱት መሆናቸው አብረው እንዴት ለያዩ ቻሉ ወደ ቤትዎ ከገቡ በኋላ?

አስተርጓሚ:- እሞ ንስኸን እንድሕር ኣብ ገዛ ቐርየ ትብላለኸን ግዛኢን ተገኘንሲ ኣዚ ንጉስ ኣባይ ክውስድ እንተሎስ ምስኦም ሓቢሮም ኸይዶም ትብላለኸን ሓቢሮም ለምኻዶም ለይምኺዶሚ ብምንታይ ኢኸን ትፈልጣ ኸኢልክን?

30ኛ ምስክር:- አፈላልጥኦማ ንኣደይ ደጊፈ እንትቐረ ንሳቶም እንትወስድዎ ድኣም ለኣደይ ደጊፈ ቐርየ ለምውሳድ ወሲዶምዎም::

አስተርጓሚ:- ያው እኔ እናቴን ደግፌ ስቀር ያውን ደግፌ ነው የቀረሁት እነሱ ግን እንደወሰዱት ነው ወስደውታል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ሌሊት ነው ጨለማ ነው እንዴት ሊያዩ ቻሉ?

አስተርጓሚ:- ማለት ለይቲ እዩ፣ ፀልማትዩ ብኸመይ ኢኸን ሪኢኸን?

30ኛ ምስክር:- ወርሒ ነይራ

አስተርጓሚ:- ጨረቃ ነበረች

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቤታችሁና የንጉስ ቤት አንድ ነው ወይስ የተለያየ ነው?

አስተርጓሚ:- እቲ ናትኩም ገዝኹሚ ናይ ንጉስ ገዛይ ሓደ ድዩ ወይስ ልተርሓሐቐ እዩ?

30ኛ ምስክር:- ጎራብቲ ኢና

አስተርጓሚ:- ጎረቤታሞች ነን

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በስንት ያህል ይርቃል?

አስተርጓሚ:- ክንደየናይ ይርሕቕ?

30ኛ ምስክር:- አፍቲ ዓዲ ኸይኖም ልተዛረብዎ ኣብ ዓድና ኸይንካ ተስሚዕ እዩ::

አስተርጓሚ:- በነሱ ቤት ሆነው የተናገሩት እኛ ቤት ሆነህ ይሰማል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምናልባት በኪሎ ሜትር ርቀቱ ቢናገሩ?

423

አስተርጓሚ፡- ምናልባት ብኢሎ ሜትር ርሕቑቱ ክትናገሩ ትኽእሉዶ?

30ኛ ምስክር፡- ቐረባ እዩ

አስተርጓሚ፡- ቅርብ ነው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከዛ በኋላ እናትዋ ከተመቱ በኋላ ወደ ቤት ውስጥ ነው የገቡት ወይስ እዛ ደጅ ነው የቀሩት?

አስተርጓሚ፡- እሞ እኖ'ኸን ምስተወቕዓ ኣብ ውሽጢ ገዛ ዲ'ኸን አቲኽን ወይስ ኣብ ደገ ኢ'ኽን ቐሪ'ኽን?

30ኛ ምስክር፡- ሓዞም ክ'ኸዱ እንተለው ኣብ ደገ ኢና ልቐረና ብል ወሰድዎ ናብ ገዛ ኣቲና ኢና

አስተርጓሚ፡- ይዘውት ሲሄዱ ውጭ ነበርን፣ ከወሰዱት በኋላ ግን ቤት ውስጥ ገባን።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ማን ነው ይዞት የነበረው?

አስተርጓሚ፡- መን እዩ ሒዙዎ ነይሩ?

30ኛ ምስክር፡- ተገኝይ፣ አምሓሮኣሚ፣ ገዛኢን

አስተርጓሚ፡- ተገኝ፣ አማርኛ ተናጋሪዎቹ እና ገዛኢ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አማርኛ ተናጋሪዎች ያሉት በእጅ ነው ይዘውት የነበሩት ወይስ ዝም ብለው አብረው ስለነበሩ ነው?

አስተርጓሚ፡- እቶም አምሓርኛ ተናገርቲ ልበልክንአም ብኢድ ድዩም ሒዞም ነይሮም ወይስ ምስአም ሓቢሮም ስለዝነበሩ እዩ?

30ኛ ምስክር፡- ሱቕ ኢሎም እዩም ኸይዶም ልበሉዎ

አስተርጓሚ፡- ዝም ብለው ነው ሂደ ያሉት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አማርኛ ተናጋሪዎች ናቸው ሂድ ያሉት?

አስተርጓሚ፡- እቶም አምሓረኛ ተናገርቲ ድዮም ኪድ ልበሉዎ?

30ኛ ምስክር፡- እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ ክቡር ፍርድ ቤት የዛ የፊተኛው ማመልከቻ ካልሆነ በስተቀር

ዳኛ/ገብሩ/፡- ድጋሚ ጥያቄ? የለም?

→የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ወ/ሮ ስንዳዩ ደጋግመው አንድ ነገር የተናገሩት ነጥብ አለ እናቴን መቱብኝ ሲሉ ነበር በተደጋጋሚ የእናትዎ ስም ግልፅ አይደለም እና ግልፅ ቢያደርጉት?

አስተርጓሚ፡- እሞ ዓንተዎ ክትናገሩ እንተለኽንሲ ብተደጋጋሚ እነይ ወቒዐሙለይ ትብላ ነይርኽን ናይ እኖኽን ስም መን ምኳኑ ግን የገለፅክኒ መን እየን ሰመን?

30ኛ ምስክር፡- ብረይ ታየ

አስተርጓሚ፡- ብረይ ታየ

ዳኛ/ገብሩ/፡- ሌላ ደግሞ የደርግ ሰራዊት ካምፕ በወያኔ ተይዞ ስለነበር ያሉት ነገር አለ መቼ ነበር የተያዘው?

አስተርጓሚ፡- ኻሊእ እንደገና ናይ ደርጊ ካምፕ ብወያነ ተታሒዙ ነይሩ ልብል ነገር ተናጊርክን ነይርክን ጊዚኡስ መዓዝ እዩ ነይሩ?

30ኛ ምስክር፡- ብ76 ዓ/ም እዩ።

አስተርጓሚ፡- በ76 ዓ/ም ነው።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ወሩስ?

አስተርጓሚ፡- ወርሒኸ?

30ኛ ምስክር፡- ወርሒ የፈልጠይ

አስተርጓሚ፡- ወሩን አላውቀውም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ቀኑስ?

አስተርጓሚ፡- ማዓልቲኸ?

30ኛ ምስክር፡- አይፈለጥኩዎይ ማዓልቲስ

አስተርጓሚ፡- አላወቅኩትም ቀኑም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ሌላ ቀደም ብሎ በተከላካይ ጠበቃ የተነሳ አንድ ነገር አለ አማርኛ መስማት እችላለሁ መናገሩ እንጂ ብለዋል እና ከኮረም መቼ ነው የመጡት? ይሄ ራሳቸው ቢመልሱልኝ በትግርኛ

30ኛ ምስክር፡- ታይ እዩም ልብሉለው አይስማዕኹዎምን

አስተርጓሚ፡- ዓንተዎሲ አምሓረኛ ይስምዕ እምበይ ምንጋር አይኽእሊ ኢልክን ነይርክን ሕዚ ብአምሓረኛ ይንገረክን አሎ'ም ንስኽን ብትግርኛ ዋላ መልሲ ሃባ ኢኽን

ዳኛ/ገብሩ/፡- ወ/ሮ ስንዳዩ ከኮረም መቼ መጡ?

30ኛ ምስክር፡- ከኮረም በእሁድ ነው የመጣሁት

ዳኛ/ገብሩ/፡- አይ በትግርኛ ደህና በትግርኛ መልሱ።

አስተርጓሚ፡- ንስኽን ምንም ሽግር የብሉይ ዋላ ብትግረኛ ተናገራ ቀራሕ እዙ ትቀየቕእ ዘለኽን ግን መልሲ ሃባሉ ኢኽን።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ነገሩ በአማርኛ መልሰውታል። ጨርሰዋል ይነሱ።

ሰዕለዋዩ ቤት

-ሌላ ምስክር አለ? እሺ ይቀጥሉ ዓ/ህግ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ዛሬ ያቀረብኩዋቸው ምስክሮች እነዚህ ናቸው ቀጣይ ምስክር እንዲቀርብ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጥ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/፡- ትእዛዝ እንሰጣለን።

ት እ ዛ ዝ

- የልዩ ዓ/ህግ ቀሪ ምስክሮች ለመስማት ለግንቦት 16/93 ዓ/ም ተቀጥሮዋል።

ግንቦት 16 ቀን 1993 ዓ/ም

ዳኞች፡-

ኃይሌ ወ/ጊዮርጊስ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ፡- ልዩ ዓ/ህግ፡- ገብሩ ገበዩሁ ቀርቧል

ተከሳሾች፡- 1ኛ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2ኛ አቶ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርዓይ ግደይ ጋር

4ኛ. መ/አ መኰንን ሲሳይ/ በሌለበት /

5ኛ. አቶ ነጋ አበባዉ ወልደኪሮስ ከተከላካይ ጠበቃቸው መኰንን አብረሃ ጋር ቀርበዋል

6ኛ. ሐዱሽ ተላ ተ/ስላሴ ከተከላካይ ጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ ቀርበዋል

7ኛ. መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርበዋል

8ኛ. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርበዋል

9ኛ. የማነ ተክሊት /በሌለበት/

10ኛ. አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ከተከላካይ ጠበቃቸው

430

ስለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል

11ኛ. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ ከተከሳካይ ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርበዋል

12ኛ. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን /በሌለበት/

13ኛ. አቶ ኪዳን አስገዶም ከተከሳካይ ጊ/ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርበዋል

14ኛ. አቶ ኪዳን በላይ ከተከሳካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርበዋል

15ኛ. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ከተከሳካይ ጠበቃቸው ገነት ተስፋዬ ጋር ቀርበዋል

16ኛ. ገዛኢ ከበደ ቸርባል ከጊ/ተከሳካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር ቀርበዋል

17ኛ.አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ከተከሳካይ ከጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር ቀርበዋል

18ኛ. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ከተከሳካይ ጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ ጋር ቀርበዋል

19ኛ. አቶ ገ/መድህን ወ/ስብሃት ቀርቧል ከተከሳካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርበዋል

20ኛ. አቶ ብርሃነ ተላ /በሌለበት/

መዝገቡ ለዛሬ የተቀጠረው ቀሪ የልዩ ዓ/ህግ ምስክሮችን ለመስማት ነበረ በትእዛዙ መሰረት ምስክሮቹ ቀርበው ከሆነ ልዩ አቃቤ ህግ?

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ክቡር ፍርድ ቤት ስምንት ምስክሮች አዝዘን ነበረ ነገር ግን በተለያዩ ምክንያቶች ልቀርብልን የቻለው አንድ ምስክር ነው፣ በቀሩት ምስክሮች ላይ እና ፓሊስ ባካሄዳቸው አሰራር ላይ መጨረሻ ላይ የማመለከተው ነገር አለ ግን የቀረበው አንድ ምስክር እንዲሰማልኝ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ጋይም/:- እሺ የቀረበው ምስክር

ልዩ ዓ/ህግ:- →የቀረበው ምስክር 31ኛ ምስክር አቶ ማለደ ያማረ ይባላሉ፣ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ አስራ አንድ ስለሚች ሽከለ በርሄ አሚሚት ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ /ጋይም/:- መሓላ ይፈፅሙ መጀመርያ

431

አማርኛ ይችላሉ?

31ኛ ምስክር፡- ትግርኛለ አምሓርኛ ንእሽተይ ንእሽተይ እየ ልክእል

ዳኛ/ጋይም/፡- መናገርና መስማት ይችላሉ አማርኛ?

31ኛ ምስክር፡- ይስምዕለኙ እው

ዳኛ /ጋይም/፡- መናገርም ይችላሉ?

31ኛ ምስክር፡- ታማ እሺ ክሙክር

ዳኛ/ጋይም/፡- አማርኛ የሚችሉ ከሆነ በአማርኛ ነው መናገር ያለብዎት።

31ኛ ምስክር፡- እሺ

→ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ- መሐላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል።

ዳኛ/ጋይም/፡- ማን ነው ስምዎ?

31ኛ ምስክር፡- ማለደ ያማረ

ዳኛ/ጋይም/፡- እድሜ?

31ኛ ምስክር፡- እድሜ አምሳ ነኝ

ዳኛ/ጋይም/፡- አድራሻ?

31ኛ ምስክር፡- ኮረም

ዳኛ/ጋይም/፡- ወረዳ፣ቀበሌና የቤት ቁጥር ካለው?

31ኛ ምስክር፡- የቤት ቁጥር እንኳ የለውም ግን ወረዳየ ግን ኮረም ነው 02 ቀበሌ

ዳኛ/ጋይም/፡- ስራ?

31ኛ ምስክር፡- ገበሬ

ዳኛ/ጋይም/፡- ለምን ጉዳይ እንደመጡ ያውቃሉ ወደዚህ ችሎት?

31ኛ ምስክር፡- ታዝዥ ነው የመጣሁት በህገ/ህይወትና በነ ግርማይ ደንቃየሁ ነው ያሉኝ።

ዳኛ/ጋይም/፡- ምን ያደረጉ ናቸው?

31ኛ ምስክር፡- በወንጀል ምናምን የታሰሩ?

ዳኛ/ጋይም/፡- ያውቋቸዋል?

31ኛ ምስክር፡- አውቃቸው አለሁ አዎ

ዳኛ/ጋይም/፡- ተከሳሾች እንዲ ተነሱ እና ወደ ተከሳሾች ጠጋ ይበሉና የሚያውቋቸውን ያሳዩን ማለት ወደ ተከሳሾቹ ጋር ጠጋ ብለው ከተከሳሾች ውስጥ የሚያውቋቸውን ለይተው ለችሎቱ ያሳዩ።

→ምስክሩ የሚያውቋቸውን ተከሳሾች ካሉ ወዳሉበት ጠጋ ብለው ለችሎቱ ለይተው እንዲያሳዩ ባዘዘቸው መሰረት ለገ/ህይወት ወ/ገብርኤል እና ለግርማይ

ኣዕላዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

ድንቃየሁ የተባሉትን በትክክል ለይተው ያሳዩ ለመሆናቸው ፍ/ቤቱ አረጋግጠዋል፡፡

ዳኛ/ኃይም/፡- ከተከሳሾቹ ጋር ዝምድና አላችሁ?

31ኛ ምስክር፡- የለኝም

ዳኛ/ኃይም/፡- ጥላቻስ አላችሁ?

31ኛ ምስክር፡- የለኝም

ዳኛ/ኃይም/፡- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ አቶ ማለደይ ምን ስለ አደረጉ ነው ሊመስክሩባቸው የመጡት

31ኛ ምስክር፡- እሱማ በሰማንያ አመተ ምህረት ደርግና ወያኔ ሲዋጋ በቆየበት ሰአት ነው እርግጥ አንድ ወያነም ከዚያ ማይ ነበር

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን የሚባል?

31ኛ ምስክር፡- ሽኩለ በርሀ የሚባል እሱን ለማፈን መንግስት ጦር አዞ ወደዚያ ልኮ ነበር ከዚያ በኋላ ሰውየው ቤት ነበር ተባለ እኔ አልሄድኩም ግን መሄድ አልሄድኩም ግን በወረዳ ነው ቀርቼ የነበረ በአንድ ሃይሉም ከልካይ የተባለ የጦር መሪ ነበር የግስላ መሪ ከዚያ በኋላ በሱ ተመርቶ ሄደ ጦር እሱን ለማፈን ሄደ ከዚያ ከቤት ውስጥ እያለ ከበውታል ተባለ ሪፓርት ነው ያደረጉልን ሲከበብ ግን ወደ ውጭ ሲወጣ ከአንድ ከግርማይ ድንቃየሁ ጋር ተናንቁ ብለው ነው የነገሩን ተያይዙ ተናንቁ ከዚያ በኋላ ገ/ህይወት ከግርማይ ጋር ቆይቶ ለዚያ ለወያኔው በጥይት አድርጎ ገደለው ብለው ሪፓርት አደረጉልን እኔ በወረዳ ነው ስሰራ የነበረ ይሄ ነው የማውቀው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ገ/ህይወት በጥይት ገደለው ግርማይ ድንቃዩሁ ደግሞ ተናንቆ ይዞት ነበር ብሉዋል፣ እሺ እሱን ገ/ህይወት በሚገድልበት ጊዜ በግርማይ ድንቃየሁስ ላይ የደረሰ ምን ጉዳት ነበር?

31ኛ ምስክር፡- እጁን ጥይት ተወግቶ ነበር መጣ ተሸክመው ነው የመጡት እኛ ወደ ህክምና ወደ ወልድያ እንዲሄድ ወረዳ ተረክበን እንደገና ገንዘብ አዋጥተን ወደ ወልድያ ህክምና ሰደነዋል ጥይት ግን ተመትቶ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- በምን የመጣ ነው የተመታው?

31ኛ ምስክር፡- ያው ተያይዘው እንደነበሩ መቼም በዚያ በገዳዩ ላይ ያው ጥይት መትቶታል ከዚያ አብሮ ተመታ ነው ያሉን ሪፓርት ነው በወረቀት ፅፎ ነው ያቀረበልን ያሉየሉም ተስፋይ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን የተኮሰው ጥይት መታው?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ
ክልል ትግራይ

31ኛ ምስክር፡- ገ/ህይወት የተኮሰው ጥይት ለዝዬ ለሚቼና ላዝዬ ተያይዘው ስላሉ እዝዬ ላይ እጁን ተመታ ነው ያሉን ሬፓርት በወረቀት ነው የገለፁልን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ሲመጡስ የሚቼን ከሚቼ ላይ ምን የወሰዱ ነገር ነበር ሲመጡ?

31ኛ ምስክር፡- መሳርያ ነው ይዘው የመጡት

ልዩ ዓ/ህግ፡- በዝያን ጊዜ አሁን የጠቀሱዋቸው ሁለቱ ሰዎች ገ/ህይወትና ግርማይ ስራቸው ምን ነበር?

31ኛ ምስክር፡- ስራቸው ግስላ ሰራዊት ናቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቀኑን ወሩን ቢገልፁልን

31ኛ ምስክር፡- ሰማንያ አመተ ምህረት ጥቅምት ሰባት ቀን

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ፡፡

ዳኛ/ኃይም/፡-መስቀለኛ ጥያቄ ማቅረብ ይቻላል

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ- እሺ አቶ ማለደይ ከግርማይ ድንቃየሁ ጋር የት ነው የምትተዋወቁት?

31ኛ ምስክር፡- አገራችን አንድ ነው፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በአንድ ቀበሌ ነበራችሁ ማለት ነው?

31ኛ ምስክር፡- ቀበሌ ማይ ማዶ ለምሳሌ አንድ ወረዳ ነው አስራ ዘጠኝ ቀበሌዎች አሉት ማለት ነው ካንድ ቀበሌ ግን እሱ ነው የሚቀመጠው

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ሚች ሽኮለ በርሄ ለእርስዎ ምንዎ

31ኛ ምስክር፡- ምኑ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ሚች ሽኮለ በርሄ?

31ኛ ምስክር፡- ሚቼ ቤተሰቤ ነው፣የቤተሰብ ዝምድና አለን ዝም ብሎ ራቅ ያለ ነው እንጂ ዝምድና ግን አለን፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- የስጋ ነው የጋብቻ ዝምድና?

31ኛ ምስክር፡- አረ ዝም ብሎ ራቅ ያለ ዝምድና ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በዛን ጊዜ የእርስዎ ስራ ምን ነበር?

31ኛ ምስክር፡- እኔ ወረዳ ነው የነበርኩ ወረዳ ገበሬ ማህበር

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ምን የወረዳ ገበሬ ማህበር ምን?

31ኛ ምስክር፡- ከወረዳ ገበሬ ማህበር የመከላከያ ተጠሪ ነኝ የነበርኩ፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- መከላከያ ተጠሪ ማለት ሲቀመንበር ማለት ነው?

434

ኢትዮጵያ ቤት ፍርድ ... ከፍ ... ችሎት

31ኛ ምስክር፡- አይደለም ሊቀመንበር ሌሎች ናቸው ሌሎች አሉ ከኔ በላይ አሉ ግን ከእኛ ከአባሎች ውስጥ አንዱ የበታች እኔ ነኝ የነበርኩኝ የወረዳው ማለቴ ነው።

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ በዛን ጊዜ ቸኮል በርሃን ሲሞት ግርማይ ድንቃዩሁ ይዞት ነበር ብለዋል እና ግርማይ ድንቃየሁ ከየት እንደመጡ ያውቃሉ? ከየት ነበር የመጡት በዛን ጊዜ?

31ኛ ምስክር፡- ከዝያው ከማይ ማዶ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እርስዎ የት ነበሩ የዛኔ?

31ኛ ምስክር፡- ኮረም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ኮረም ነበሩ?

31ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ኮረምና ማይማዶ በስንት ይራራቃል?

31ኛ ምስክር፡- እዝግዩ ሩቅ ነው የስድስት ሰአት መንገድ ነው።

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እንግዲህ ቸኮል ሲገደል እርስዎም በቦታው አልነበርኩም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ውጊያስ ነበር በዝያን ጊዜ?

31ኛ ምስክር፡- ውጊያማ ሩቅ እኮ ነው አይስማምኮ እኔኮ ወረዳ ነው የነበርኩኝ እንጂ ያንን መሪ ከኔ በላይ ያለ በአውራጃ ደረጃ ጦር የሚያዝ ነበረ አንድ፣የገበሬ ማህበር ደግሞ እኔ ነበርኩኝ አይደለም በወረዳ እነሱ ግን ያፀብዓብ ይዘውት የመጡ ሪፓርት ለኛ ለወረዳ ነው ያስረከቡን፣ መሳርያ የሚቹ መሳርያና እንደገና የተወጋው ግርማይ ድንቃየሁ እንደገና መሳርያ አጠቃላይ ሪፓርት ዕፊው ያቀረቡት ሪፓርት ያጋጠማቸው ችግር ይህንን ለኛ ዕፊው አቀረቡልን እኛ ደግሞ ለበላይ አካል ለአውራጃው ሪፓርት አደረግን።

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ያው ሁኔታውን በወሬ እንደሰሙት፣ በሪፓርት መልክ እንደቀረበልዎት ነው እና በዛን ጊዜ በሪፓርት ሲቀርብልዎት በአከባቢው ውጊያ ነበር የሚል ነበር ወይ?

31ኛ ምስክር፡- በአከባቢው በኛ አከባቢ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- አዎ በዛ ቸኮልን ማን ነው ሰሙ ሓየሎም የመራው ጦር መጀመርያ እሱን ሊይዝ መጥቶ ነበር ብለዋል በዛን ጊዜ ያው ሓየሎም መሪ ማለት ነው በዛን ጊዜ የነበረው ያው የጠሩን እና ሲገባ ቦታውን በዝያን ጊዜ ውጊያ ነበር ማለት ነው?

31ኛ ምስክር:- ውሃያማ የሄደበት ቦታ አከባቢ ጠቅላላ በወያኔ የተከበበ የተያዘ ነው በአጠቃላይ እንደ:ያውም ከሱ አልፎ ተርፎ ወደዚህ ወደኛው ወደ ኮረም አከባቢ አጠቃላይ እየዋሉ እየሄድ እንደዚህ ቀን ሲሆን እየመጡ እነዚህም የኛም እንደዚህ ጠቅላሰ እንቅንቅ ነው የነበረው በዝያ ወቅት ቀንም ሌሊትም::

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ አንዴ ላቋርጥዎት ማለት ምናልባት ግልፅ ከሆንልዎት በሪፓርት መልክ እንደሰሙት ነው፣በሪፓርት መልክ ነው የሰማሁት እያሉ ነው እና በዛን ጊዜ በአከባቢው ውጊያ እንደነበረ እኮ ነው በቃ አዎ ወይም አይደለም የሚል ነው መልሰ::

31ኛ ምስክር:- ማይ ማዴ አለኮ ውጊያ፣ ማይማዴም ጠቅላላ ውጊያ እነሱ ከሄደበት ሰአት ጀምሮ ከስድስት ከአምስት ጀምሮ ውጊያ አለ አልተቋረጠምኮ የገበሬው አከባቢ ያለ ከነዝያ ጋር ይዋጋል፣ እነዚህ ደግሞ ለዝያ ለስውየው ለመያዝ ሄደዋል እኮ ነው የምለው::

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ ውጊያ ነበር ብለዋል የዛኔ ሽኮልም ትጥቅ ይዞ ነበር ማለት ነው?

31ኛ ምስክር:- ሽኮልማ ታጣቂ ነው እኮ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- ትጥቅ ይዞ ነበር የዛኔ ማለት ነው?

31ኛ ምስክር:- ሽኮለ ወያኔ ነው ጠቅላላ ንፁህ ወያኔ ነው::

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ - ጨርሼ አለሁ

ዳኛ/ጋይም/:- ጥያቄ ነው?

የ18ኛ ተከሳሽ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ተ/ጠበቃ ይርጋለም አስመላሽ - አቶ ማልደይ ወደ ቦታው ቸኮል ብርሂን ለማፈን ጦር ሄደ ነበር ብለዋል ስንት ይሆናሉ፣ ስንት ጦር ናቸው የሄዱት ወደዛ አከባቢ?

31ኛ ምስክር:- እሱማ የአውራጃው መከላከያ ነው የሚያውቀው እሱ በአውራጃ ደረጃ ታዞ የሄደ ጦር ነው::

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ- በአይንዎ አይተዋል?

31ኛ ምስክር:- ቁጥሩን አላውቅኩትም::

የ18ኛ ተከሳሽ- ተ/ጠበቃ- በአይንስ?

31ኛ ምስክር:- አውራጃው ያዘዘው ነው ከመደበኛ ከነዚህ ደግሞ አልፎ አልፎ ግስላ መደበኛ ነው የሄደው የኔ ጦር የሚመራው ገበሬ ነው::

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ገ/ህይወት ለቸኮል በርሂ ሲገድሉውስ በቦታው ነበሩ?

- ማለት ለቸኮል በርሀ ገ/ህይወት ሲገድለው አይተዋል?

31ኛ ምስክር :- እኔ አላየሁም

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አላዩም? በቃ ጨርሰናል

ዳኛ/ጋይም/፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ? የለም

ድጋሚ ጥያቄ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ አቶ ማለደይ ቅድም በዋና ጥያቄ ላይ ሲመልሱ ማለት ሚች ሽኩል በርሂ እቤቱ ነበረ በጥቆማ እሱን ለማፈን ነበር ጦር የሄደው ብለውዋል እሱን ገድለው ከተመለሱ በኋላ በነበረው ሪፓርት ላይ ጦርነት ከሱ ጋር ተካሂደ ነበር እንዴ?

31ኛ ምስክር፡- ከሽኩለ ጋር ሽኩላ አንድ ብቻ አንድ ወይኒ ብቻ ነው የቆየ ከዚያ አገር የአከባቢ ግን በጨቃ የሚባል ከተማ አለ ከዚያው ከአከባቢው ደግሞ እንደ ከዚህና እንደ ኹሓ የሚሆን የወይኒ ዋና ወሻ እንትን ነው የነበረው ቅርብ ነው ማለቴ ነው ጠቅላላ ወይኒ በጣም የታጠረ ቦታ ነው ያ ሽልከው ገብተው ነው እንጂ እነዚህ አጠቃላይ ወይኒ የስፈረበት እና ወይኒ በመስራ ቤት ላይ እያካሄደበት የነበረ ቦታ ነው ማይ ማዱ ይሄ የታወቀ አንድ የወይኒ ዋና እንትን ያለ ነው ከዛ ወድመን እኛ ወደ ከተማ ነው የገባን እኛ ተፈናቅለን ሁላችን ያም ቢሆን ያም ቢሆን ሁሉም ተፈናቅሎ ነው ከኛ ጋር ግን ከዚያ ሄደን ስለታጠቅን ሁላችን ከዚህ ግን እየተወረወረ የሚሄድ ጦር አለ ለምሳሌ ከነዚያም እየመጣ ኮረም ይመታል ከዚህም እየሄደ ማይ ማዱ አንዳንድ ሁኑት ፈጥሮ ይመጣል ስለዚህ በዚህ ምክንያት የተላኩ ሰዎች ናቸው ከኛ የሄዱት ማለት ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- አዎ ሽኩላ ተገደለ ተብሎ ሪፓርት በቀረበልዎት ጊዜ እና መሳርያውም፣ እንደገናም ደግሞ እነዚህ የጠቀሱዋቸው ሁለት ተከሳሾች በመጡ ጊዜ በሪፓርቱ ላይ ጦርነት ከሱ ጋር ከፈተናል የሚል ሪፓርት ቀርበልዎት ነበር አልቀረበም?

31ኛ ምስክር፡- ቀርቧል አዎ የአውራጃው መከላከያ ተጠሪ ሓየሉም ኩልካይ ግጥም አድርጎ ዐሮልናል፣እኛ ደግሞ ለበላይ አካል እንደገና ለክፍለ ሃገሩ ዐፈናል።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን የሚል ነው ሪፓርቱ?

31ኛ ምስክር፡- አንድ ከወይኒ አንድ የሞተ መሆኑ፣ ከወይኒ አንድ መሳርያ ይዘው የመጡ መሆኑ፣ አንድ ከኛ ከጓዶችን ደግሞ አንድ ጥይት የተወጋ መሆኑ፣ እንደገና የጓደችን ደግሞ ገንዘብ አዋጥተን

ወደ ወልድያ ወደ ህክምና የስደድ ነው መሆኑ ይሄ እኛ ለበላይ አካል ሪፓርት አድርገናል፣ መሳርያው ተረክበን ደግሞ ለግምጃ ቤት እንዲገባ ተደርጎዋል ማለቴ ነው።

437

አብላጫ ቤት ፍርድ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጥሩ ይሄን ባለፈው ቅድም ገልፀውታል፤ አንድም ከኛ ጓድ በመሳርያ የተወጋ ነበር ብሎዋል ይሄ የጠቀሱት ቅድም የጠቀሱት ግርማይ ማለት ነው እሱ በምንድን ነው ተመታ የተባለው?

31ኛ ምስክር፡- ያው በዚያው በተከሰው ጥይት ለዚያ ወደ ወያኔው የተከሰው ጥይት ጓደኛውም መታው አብሮ መታው የሚል ነው እኛ በወቅቱ የገለፁልን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን የተከሰው ጥይት?

31ኛ ምስክር፡- ገብረህይወት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ በሪፓርት ላይ በሚቹና በነሱ መካከል ጦርነት ነበር ወይ?

31ኛ ምስክር፡- የሞተውማ መጀመርያ ጥይት ተኩሰዋል መጀመርያ፤ ገና ሳይያዝ ጥይት ተኩሰዋል ነው የተባለው አዎ ይምታ አይምታ እንጃ ግን መጀመርያ ግን ከቤት ሲወጣ ጥይት ተኮሰ ከዚያ ተከበ ስለተከበበ ከአንድ ይሄ ከተባለው ከግርማይ ድንቅአዩሁ ጋር ተናነቁ ከዚያ በኋላ ግን ገ/ህይወት ለዚያ ገደለው ብለው ነው የነገሩን ይሄ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ

→የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ታደሰ/፡- አቶ ማልደዮ ቸኮል የሞተበት ቦታ የት ነው?

31ኛ ምስክር፡- በእደ ጀወርጊስ ልዩ ጎጥ ግን መደይ ይባላል መደይ አውሽራ አጠገብ ነው አንድ ቦታ አለ መደይ ይባላል ትንሽ ቦታ ናት ወደ ማይማይ መግብያ ፀልጎና የማይማይ መግብያ አንድ ደምበር ናቸው ከደምበሩ በዚያ አጠገብ ነው የሱ ቤት መደይ ይባላል፡፡

ዳኛ/ታደሰ/፡- ምን ለማለት ፈልጌ ነው ቅድም የገበሬ ማህበር ነበርኩ የገበሬ ማህበር ሊቀመንበር ምክትሉ ሌሎች ነበሩ ብሎዋል እርስዎስ የገበሬ ማህበሩ ምን ነበሩ?

31ኛ ምስክር፡- እኔ አራተኛ ነኝ አራተኛ እንደ ተሳላኪ አለ አይደለም እንደዚያ ነው፡፡

ዳኛ/ታደሰ/፡- አራተኛ ከሆኑ ለርስዎ እንዴት ሪፓርት ተደረገ?

31ኛ ምስክር፡- ሊቀመንበር ጋር እኮ ነን ማህበር እኮ ነን እኛ ኮ አንድ ስራ አስፈፃሚ ይመራናል አንድ ሊቀመንበር እንጂ ሁላችን በአንድ መ/ቤት ተሰባስበን ያ ሪፓርት የምንቀበለው ያ ነው፤ እንደገና ደግሞ የዚህ የመከላከያ ስለነበርኩኝ

ዳኛ/ታደሰ/፡- የምን መከላከያ?

31ኛ ምስክር፡- የዚህ የገበሬ ማህበር

438

ዳኛ/ታደሰ/:- መከላከያ ማለት ምን ማለትዎ ነው?

31ኛ ምስክር:- መከላከያ ማለት ተላላኪ፣ እንደተላላኪ ማለት ነው የዝያ የማህበሩ::

ዳኛ/ታደሰ/:- ስለዚህ ሪፓርት የተደረገ ለርስዎ ለግልዎ ነው ወይስ ለገበሬ ማህበሩ ነው?

31ኛ ምስክር:- ለገበሬ ማህበሩ ለሊቀመንበሩና ስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ከዝያ ቁጭ ባሉበት እኔ ደግሞ የታጣቂዎች አዝያ አብሬ ስለምስራ እነሱ መሬ፣መሬ፣መሬ አለን በዝያ ሪፓርቱ ግን በአንድ ማህበር በአንድ ወንበር ሆነው ነው ሪፓርት የተቀበልነው::

ዳኛ/ታደሰ/:- እሺ ሪፓርቱ የሚያስታዉሱት ከሆነ ቸኮል አሁን ድጋሚ ጥያቄ በሚጠየቁበት ጊዜ አንድ ጥይት ተኮስ እንደነበር ነው የመስከሩት ጠበንጃው ተቃብሎና ጥይት መተኮስ ከጀመረ እንዴት ተደርጎ ነው ግርማይ ቸኮልን ሊይዘው የቻለው?

31ኛ ምስክር:- እሱኚ መቼም ተናነቁ ሁለቱን ነው የተባለው እንጂ ያሉን ነው እንጂ እሱ ምን እንደሆነ በአይኔ ያላየሁት ስለሆነ

ዳኛ/ታደሰ/:- አይደለም በአይንዎ እንዳላዩማ ቅድም መስክሮዋል ፍርድ ቤቱም ተረድቶዋል ግን የሪፓርቱ ጉዳይ ነው የምንጠይቅዎት

31ኛ ምስክር:- እንግድያስ አንድ ጥይት እንደወጣ እንደተኮስ፣ ጠቅላላ ግርማይ ድንቃዮሁ በስተኋላ ሄደ አነቀው ተናነቁ ከዝያ በኋላ ሁለቱን እየተናነቁ ሳለ ገ/ህይወት ጥይት ተኩሶ መታው ነው የተባለው በሪፓርቱ ላይ እንደዚህ ነው የተገለፀልን::

ዳኛ/ኃይም/:- እሺ ምስክርነት ጨርሰዋል እና ይነሱ::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ለዛሬ የቀረቡልኝ ምስክር እኝህ ብቻ ናቸው፣ የምስክሮችን አቀራረብ በተመለከተ በ22/8/93 ለፓሊስ ትእዛዝ አስተላልፈን ነበር እንዲቀርብ የታዘዙትም የምስክር ብዛት ስምንት ነበር የቀረቡልን አሁን አንድ ብቻ ናቸው ይሄም በተለይ በደቡባዊ ዞን ፓሊስ በኩል የአስራር ችግር እንዳለ ትናትና በስልክም ባደረግነው ማጣራት ልንረዳ ችለናል ለምስክሮች መጥርያ እንደላደረሱ ነው የተረደ ነው እና ከትናንት ወድያ በስልክ በተነጋገርንበት ጊዜ ነው ገና የምስክሮችን ፍለጋ ሩጫ የጀመሩት ስለዚህም አንዱም ስክራችን አንዱ አስረጆችን እኝህ ዛሬ የቀረቡት ምስክር ናቸው:: እሳቸውም ጠይቁ ጥዋት እንደተረዳሁት መጥርያ አልደረሰኝም ዛሬ ነው ገና ፓሊስ በጥዋቱ ይዞኝ እንድመጣ ያደረገኝ የሚሉ ናቸውና አሁንም በትራፊክ አሳጅበው ነው የላኩዋቸው ባለፈውም በሦስት ትራፊክ ሦስት ምስክር አሳጅበው የላኩ

439

ናቸውና ይሄ ራሱ በችሎት አካሄዱ ላይ እንቅፋት እየሆነ ነው እና ስለዚህ ፍ/ቤቱ እነዚህ ጉዳዮች መጓተት እንደሌላባቸው ተረድቶልን በዚህ ጉዳይ ላይ የደቡባዊ ዞን ፓሊስ አዛዥ በጉዳዩ ላይ ተጠርቶ ምክንያቱ እንዲያስረዳልን ካለበለዚያ ደግሞ አስፈላጊ እርምጃ እንዲወሰድልን እየመለከትን ቀሪ ምስክሮችን በተመለከተ አሁንም ለማቅረብ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጠን አመለክታለሁ።

ዳኛ/ጋይም/፡- በልዩ ዓ/ህግ ማለት ነው በቁ.2/42/37/32 በግንቦት 15 ቀን 1993 ዓ/ም ከወረዳ አፍላ ፓሊስ አዛዥ ስለ ሆኔታው ተብራርቶ የተፃፈ ነገር አለ፣ እና ደብዳቤው ከወረዳ አፍላ ፓሊስ አዛዥ ነው ተፅፎ ያለው ግልባጩ ለደቡብ ዞባ ፓሊስ ዋና ክፍል ማይጨው ተብሎ ስለዚህ አሁን የተጠቀሰው ችግር ፈጣሪ የወረዳው ፓሊስ ነው ወይስ የዞኑ ፓሊስ ነው ምናልባት ትእዛዝም የሚላክ ከሆነ የትኛው ፓሊስ ክፍል ነው ተጠቅሶ መላክ ያለበት።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንግዲህ እኛ መጀመርያ ለክልሉ ፓሊስ ነው የምንፅፈው፣ ክልሉ ፓሊስ ደግሞ በበኩሉ ለዞኑ ፓሊስ ይፅፋል የዞኑ ፓሊስ ደግሞ በቀጥታ ለወረዳው ይፅፋል ወረዳው ደግሞ የሚፈፅማቸውን ይፈፅምና መፈፀም ያልቻላቸውን ያያይዝና ለዞን ይልካል ዞኑ ደግሞ በቀጥታ ለክልሉ፣ ክልሉ እንደገና ወዲዚህ እንዲቀርቡ ያደርጋል በዚህ መሰረት ነበር ይሄ ደብዳቤው አፃፃፍም ራሱ ስናየው ትናንትና እኔ በስልክ በተነጋገርኩበት ጊዜ የተፈጠሩ ሁኔታዎች ናቸው ምክንያቱም እዚህ ያሉት ምስክር ራሱ ቢጠየቁ አከባቢ ነበርኩ እዛው ኮረም ከተማ 02 ቀበሌ ነው ያለሁት መጥርያ አልደረሰኝም ፓሊስ ከስረየ መጥቶ ትፈለጋለህ ብሎ ነው አጅቦ እዚህ ድረስ ይዞኝ የመጣውና ከዛ በፊት ደርሶኝ ቢሆን ኖሮ እዚህ መምጣት እችል ነበር የሚያስቸግረኝ ነገር የለም ነው ያሉት ስለዚህ ይህ በ15 የተፃፈው መልስም እንኳን ያን ጊዜ እኔ ስልክ የደወልኩኝ ጊዜ ይድረስ ይድረስ የተሰጠ መልስ መሆኑን ነው የሚያመለክተው እና አሁን እኛ ቀጥታ ይመለከተዋል ብለን የምንለው የዞን ፓሊስ ነው።ዞን ፓሊስ የወረዳ ፓሊስን በቀጥታ በስሩ ስላለ ማዘዝ ይችላል በማዘዝም ደግሞ እነዚህን ሁኔታዎች ማስተካከል ይችላል ለምን ሁለተኛ ነው የተደገመብን ባለፈውም እንደዚህ ምስክሮች ቀርተው ነበረ ነገር ግን ፍ/ቤቱ ማስተንጎል ስለሌለበት ችሎት መስተንጎል ስለሌለበት ብለን በተቻለ መጠን በተሎ እንዲያስገቡልን አድርገን በአጃቢም በምንም እየደረጉ ባለፈው የቀረቡት ምስክሮች ያህል ሊያቀርቡሉኝ ችሎዋል አሁንም ያለው ችግሩ ዞን ፓሊስ ላይ ነው ያለው እና የዞን ፓሊሱ ቀጥታ ቢተላለፍልን ይሄ የመሰየቻል

440

ለዐቃቤ ቤት ፍ.ሊ.ጽ

ከሆነ ለክልሉ ቢታለልፍልን ክልሉ ፓሊስ ራሱ እርምጃ እንዲወስድ ለዝያኛው ሊያደርግልን ይችላል ስለዚህ በዚህ መሰረት ሊሰራልን አመለክታለሁ።

ዳኛ/ኃይም/፡- ትእዛዝ እየተሰጠ ነው።

ት እ ዛ ዝ

-ልዩ ዓ/ህግ ባመለከተው መሰረት ዛሬ ምስክሮቹ ያልቀረቡበት ምክንያት የደቡብ ዞን ፓሊስ በወረደለት ትእዛዝ መሰረት መጥርያውን በአግባቡ ለሚመለከታቸው ምስክሮች ባለማቅረቡና በሱ ሃላፊነቱን ባለመወጣቱ መሆኑን ነው የተገለፀው ፍ/ቤቱም ይህንን ግምት ውስጥ በማስገባት በተጨማሪም ምስክርን በአጃቢ ይቅረብ ተብሎ ተገድዶ ይቅረብ ሳይባልም በተደጋጋሚ በአጃቢ እንደሚልክም የተገለፀ ነገር አለ ይህ ሁሉ ግምት ውስጥ ሲገባ ፓሊሱ ከዛ ከሚገባው ሃላፊነት ወጣ ያለ ይመስላል ስለዚህ ለቀጣዩ የፍ/ቤቱ ቀጠሮ ምስክሮቹን በአግባቡ የማያቀርብ ከሆነ ሌላ እርምጃ የሚወሰድበት መሆኑን ተጠቅሶ አሁን ግን ላለፈው ለዛሬም ላደረሰው ማጉላላት ማስጠንቀቅያ ጭምር የተጨመረበት ትእዛዝ እንዲላክለትና ለቀጣዩ ቀጠሮ ምስክሮቹን በአግባቡ እንዲያቀርብ ታዞዋል ቀጠሮ ለሰኔ 19 ቀን 1993 ዓ/ም ተይዞዋል።

ሰኔ 19 ቀን 1993 ዓ/ም

ዳኞች፣

ኃይም ወ/ጊዮርጊስ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሾ፡-1. አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2. አቶ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3. አቶ ገ/ስላሴ ካሕሱ ሓድጉ ቀርቧል ከተ/ጠበቃ ዘርአይ ግደይ ጋር

4. መ/አ መኰንን ሲሳይ በሌለበት

5. አቶ ነጋ አበባው ቀርቧል ከተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ ጋር

6. ሐዱሽ ተላ ቀርቧል ከተ/ጠበቃ ቴድሮስ ጠዓመ ጋር

7. መ/ር ብርሃነ ፀጋይ በየነ ቀርቧል ከጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር

8. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ቀርቧል ከጊ/ጠበቃቸው አለም ዝሂር ጋር

9. የማነ ተክሊት በሌለበት

441

10. አቶ ፍፁም ተስፋይ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር
11. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሱ ቀርቧል ከጠበቃቸው መኮንን አብርሃ
12. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን በሌለበት
13. አቶ ኪዳነ አስገዶም ቀርቧል ከጠበቃቸው ሃ/ኪሮስ ሓዲስ ጋር
14. አቶ ኪዳነ በላይ ቀርቧል ከጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር
15. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ቀርቧል ከጠበቃቸው ገነት ተስፋይ ጋር
16 አቶ ገዛኢ ከበደ ቀርቧል ከጠበቃቸው አለም ገ/ሄር ጋር
17. አቶ ገርማይ ደንቃየሁ ቀርቧል ከጠበቃቸው መኮንን አብርሃ
18. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ቀርቧል ከጠበቃቸው ይርጋለም አስመላሽ
19. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ቀርቧል ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር
20. አቶ ብርሃነ ተላ በሌለበት::

መዝገቡ ለዛሬ የተቀጠረው የልዩ ዓ/ህግ ቀሪ ምስክሮችን ለመስማት ነበር ቀርበው ከሆነ፣

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ክቡር ፍርድ ቤት በተሰጠን ትእዛዝ መሰረት ለዛሬ አምስት ምስክሮች አቅርቤ አለሁ በቀረቡት መሰረት በስማቸው አንፃር በማስማው ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ እንዲፈቀድ አመለክታለሁ::

→32ኛ ምስክር አቶ ሃፍቱ ዲደ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ ስድስት የአቶ ገ/ማርያም መሓሪ አሟሟት በክስ ሰባት የአቶ ሮምሃ ደስታ አሟሟት እንዲሁም በክስ አስራ አራት የተጠቀሱት ንብረቶች መወሰድ ጉዳይ ይሆናል በነዚህ ሦስት ጭብጦች መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ /አብርሃ/:- እሺ ምስክሩ ይጠራ:: መሓላ ይፈፅሙ::

→አስተርጓሚ አቶ ተሾመ አያሌው በእውነት የሚያስተረጉሙ ለመሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጓመዋል::

→ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለ መሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል::

ዳኛ /አብርሃ/:- ስም?

አስተርጓሚ:- ሽምኩም?

32ኛ ምስክር:- ሃፍቱ ግደይ

ዳኛ /አብርሃ/:- እድሜ?

442

አስተርጓሚ:- ዕድመኹም?

32ኛ ምስክር:- 42 /አርብዓን ክልተን/

አስተርጓሚ:- 42 /አርባ ሁለት/

ዳኛ /አብርሃ/:- ስራ?

አስተርጓሚ:- ስራሕኹም?

32ኛ ምስክር:- ገባር

አስተርጓሚ:- አርሶ አደር

ዳኛ/አብርሃ/:- አድራሻ፣ ወረዳ?

አስተርጓሚ:- አድራሻኹም ወረዳ?

32ኛ ምስክር:- ወረዳ ሕንጣሎ ዋጅራት

ዳኛ/አብርሃ/:- ቀበሌ ወይም ጣብያ?

አስተርጓሚ:- ቀበሊኡ ወይድማ ጣብያ?

32ኛ ምስክር:- ፃሓፍቲ ጣብያ

ዳኛ/አብርሃ/:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

አስተርጓሚ:- ልመፃኹምሉ ጉዳይ ትፈልጡ ዶ?

32ኛ ምስክር:- እወ ይፈልጥ

አስተርጓሚ:- አዎ አውቃለሁኝ

ዳኛ/አብርሃ/:- በምን ጉዳይ ነው?

አስተርጓሚ:- ብምንታይ ጉዳይ?

32ኛ ምስክር:- ብናይ ፍፁም ተስፋይ ጉዳይ መፂአ

አስተርጓሚ:- በፍፁም ተስፋይ ጉዳይ ነው የመጣሁት::

ዳኛ/አብርሃ/:- ተከሳሾችን ያውቋቸዋል?

አስተርጓሚ:- ተኸሰስቲ ትፈልጡዎም ዶ?

32ኛ ምስክር:- ተኸሳሲ ፍፁም ተስፍይ ይፈልጥ ካሊእ ሰብ የፈልጢ

አስተርጓሚ:- ተከሳሽ ፍፁም ተስፋይን አውቃለሁ ሌላ ሰው አላውቅም

ዳኛ/አብርሃ/:- ለችሎቱ ሊያሳዩ ይችላሉ?

አስተርጓሚ:- ንቤት ፍርዲ ፈሊኹም ከተርኡ ትኽእሉ ዶ?

ዳኛ/አብርሃ/:- ተከሳሹን ለፍርድ ቤቱ ሊያሳዩ ይችላሉ ወይ?

አስተርጓሚ:- እቲ ተኸሳሲ ንቤት ፍርዲ ከተርኡ ተኽእሉ ዶ?

32ኛ ምስክር:- ብዙሕ መዓልቲ ስለዝሐደኹዎ ምርአይ ካርእ እየ ግን ክሳብ ዒስራ
ዓመት ልሓደኩዎ ክስሓሓት ክኽእል እየ

አስተርጓሚ፡- ጊዜው በጣም ረዥም ጊዜ ሆኖ 20 አመት ስላስቆጠረ ምናልባት ማሳየት አሳይ ይሆናል ግን ልዘነጋው እችላለሁ።

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ይሞክሩ? ተከሳሾች እንዲ ተነሱ።

-ቀረብ ብለው ያሳዩን የትኛው ነው?

አስተርጓሚ፡-ቅርብ ኢልኩም አሪኡና አየናይ እዩ?

→ምስክሩ ከተከሳሾች የሚያውቋቸውን ካሉ ወደሉበት ጠጋ ብለው ለችሎቱ እንዲያሳዩ ባዘዛቸው መሰረት ለአቶ ፍፀም ተስፋይን በትክክል ለይተው ለፍ/ቤቱ ያሳዩ መሆናቸውን ፍ/ቤቱ አረጋግጦዋል።

ዳኛ/አብርሃ/፡- ከተከሳሹ ጋር ጠብ ወይም ዝምድና አላችሁ?

አስተርጓሚ፡- ምስ ተኸሳሲ ዕልኢ ወይም ዝምድና እኒአኩም ዶ?

32ኛ ምስክር፡- የብልናን

አስተርጓሚ፡- የለኝም

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ።

ልዩ ዓ/ህግ፡-እሺ አቶ ሓፍቱ ፍፁም ተስፋየ ምን ስለአደረገ ነው ሊመሰክሩበት የመጡት?

አስተርጓሚ፡- እሺ ኢይቶ ሃፍቱ ፍፁም ተስፋይ ታይ ስለዝገበር እዩ ክትምስክርሉ መጺኹም?

32ኛ ምስክር፡- እሺ ኣነ ልምስክረሉ ፍፀም ተስፋይ በ71 ዓ/ም ተጋዳላይ ኰይኑ ክርቢት ወጅራት ክመርሕ መጺኡ፤

አስተርጓሚ፡- ፍፀም ተስፋይን ለመስክርበት የመጣሁት በ1971 ዓ/ም ክርቢት ሆኖ ወጅራት እየመራ መጣ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የምን ታጋይ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ናይ ምንታይ ታጋዳላይ ነይሩ?

32ኛ ምስክር፡- ተጋዳላይ ናይ ሕ.ወ.ሓ.ት

አስተርጓሚ፡- የሕ.ወ.ሓ.ት ታጋይ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ይቀጥሉ

አስተርጓሚ፡- ቀፅሉ

32ኛ ምስክር፡- ኣብሱ ግን እንደገና ብ71 ዓ/ም ብልመፅ ብ73 ዓ/ም ድማ ላብ ፀላኢ ዳደርጊ ሰሊሙ ማለት እዩ።

አስተርጓሚ፡- ስባ አንድ ከመጣ በኋላ ስባ ሦስት ደግሞ ወደ ደርግ ከድቶ ገባ

32ኛ ምስክር፡- ኣብሱ /ኣውኡ/ ናብ ደርጊ ብልገብአ እንደገና ድማ ላብ ፀላኢ ብልገብአ ኣብ ፀላኢ ግን ዳወጅራት ኣመል ወጅራት ባዕሉ ስለዝፊልጦም ግን

444

ባዕለ ናብ ወጀራት ክምደብ እየ ቢሉ ምስ ደርጊ ተመዲቡ ንእስ ወረዳ ዋጀራት

አስተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ወደ ደርግ ከድቶ ከገባ በኃላ ወጀራት ራሴ ስለማውቀው ወጀራት መመደብ አለብኝ ብሎ

32ኛ ምስክር:- ካብኡ ወጀራት ብልመፀ እንደገና ህዝቢ ወጀራት ብሙሉኡ ወይኑ ፀኒሑ ብናቱ ንሱ ክርቢት ኾይኑ ብልመርሐ ብሙሉኡ ህዝቢ ተስማዕኑት ገቢሩ አእሚንዎ ፀኒሑ እንደገና ግን ምስ ፀላኢ መፂኡ፣

አስተርጓሚ:- ከዛ የወጀራት ህዝብ ወያኔ ሆኖ ስለቆየ

32ኛ ምስክር:- ግን ወጀራት ሽኚንዩ ንስኻትኩም ተሓሒት ልኣኽኒ የርበሐትኒ ግብኡ ቢሉ ብሙሉኡ ወያኔ ድማ ክስልም ኸእሉ አሻዒትኡ፣

አስተርጓሚ:- ከዛ ያው ወያኔ እንኳን ለእናንተ ለህዝብ ወጀራት ለኔም አልጠቀመችኝም ወደ ደርግ መግባት አለባችሁ ብሎ ሁሉንም አስገባው

32ኛ ምስክር:- ካውኡ ጽጉሜን ክልተ ድማ ብአየር ብዝባን አየር ኾይኑ ነቲ ልፈለጠ ዓዲ ዓዲ መጋል በርሀ ልበሃል ወያነይ ዓዲ ማሕደሪኡ መብልዒዑ ፀኒሑ እቲ ዓዲ ስለልፈልጠ ብአየር ድብደባ አካይዱ ብዝባን አየር ኾይኑ ፍፁም፣

አስተርጓሚ:- አገሩን ደግሞ ስለሚያዉቀው አውሮፕላን ላይ ሆኖ ከላይ ሆኖ አገሪትዋን አስደብድቦዋል፣

ልዩ ዓ/ህግ:- እርስዎን ቀጥታ የበደልዎት ምንድን ነው ያደረገውን ነገር በአከባቢያችሁ እሱን አስደብድቦዋል

ልዩ ዓ/ህግ:- እርስዎን ቀጥታ የባደልዎት ምንድን ነው ያደረገውን ነገር በአከባቢያችሁ እሱን ቢገልፁልን?

አስተርጓሚ:- ልኣኹም ብቐጥታ ልበደለኩም ነገር እንተሃልዩ ወይ አብቲ ኸባቢ ኣብፀሑ በደል እንተሃልዩ ተትገልፁልና?

32ኛ ምስክር:- እሺ ካውኡ ንእንሕና ንባዕለይ ልበደሎ በዳል ድማ ምስ ህዝቢ ብሰብዓን ሰለስተን ዕለት ሰለስተ ወርሒ አርባዕተ ታሕሳስ /03/4/93 ዓ/ም/

አስተርጓሚ:- በሰባ ሦስት ሦስት ቀን ታህሳስ ወር ላይ፣ /3/4/93 ዓ/ም/

32ኛ ምስክር:- ፀሓፍቲ ልበሃል ቦታ መፂ

አስተርጓሚ:- ፀሓፍቲ የሚባል ቦታ መጣ

32ኛ ምስክር:- ፀሓፈቲ ልበሃል ቦታ ብልመፀ ምስ ፀላኢ መፂኡ ናይ ህዝቢ ናይ ብሙሉኡ ህዝቢ ገንዘብ ክሻዕ ማዕረ 800 ይኸን ካብደኒ ሕዛ እቲ ክልክል ልፀንሐ ካብሱ ገኒሑ ምስ ፀላኢ ኾይኑ ደድዮው አድይቡወን፣

445

ሰዕለዋይ ቤት ፍርዲ ...

አስተርጓሚ፡- ስምንት መቶ የተጠበቀ ደን ውስጥ ግጦሽ ኢየጋጡ የነበሩ ከብቶች ወደ ደቡ ይዞት ገባ

ልዩ ዓ./ህግ፡- የማን የማን ከብት ተወሰደ?

አስተርጓሚ፡- ናይ መን ናይ መን ካፍቲ ተወሲዱ?

32ኛ ምስክር፡- እሺ ናብቲ ውልቀ ንክድ እንድሕር ኸይኑ ካብስ አኻዒትኡ ብላደየበ ላብ ደቡ ንሱ ግን ናይ ወየንቲ አኑ ወያናይ ስለነበርኩ፣ልፀናሕኹ ናይ ወየንቲ ናይ ባዕለይ ዕምዲ ብዕራይ፣ ናይ ማሩ ብላንጹ ኸልተ፣ አርባዕተ ብዕራይ፣

አስተርጓሚ፡- የኔ ጥንድ በሬ ወያኔ ስለነበርኩ የወያኔዎች ነው የዘረፈው፣

32ኛ ምስክር፡- ናይ ሃፍቲ ገብሩ ዕምዲ ብዕራይ፣

አስተርጓሚ፡- የሃፍቲ ገብሩ ጥማድ በሬ፣

32ኛ ምስክር፡- ናይ አብርሃ ገ/ፃዲቓኝ ልቐደም ወርሒ መስከረም እዩ ንሱ ዓሰርተ ሓሙሽተ ላሕሚ፣

አስተርጓሚ፡- የአብርሃ ገ/ፃዲቅ መስከረም ወር ላይ ነው ቀደም ብሎ አስራ አምስት ላሞች

32ኛ ምስክር፡- ናይ መረሳ ህይቴ ሓደ ብዕራይ

አስተርጓሚ፡- የመረሳ ህዩቴ አንድ በሬ

32ኛ ምስክር፡-ናይ ተስፋይ ተገኝ ሓደ ብዕራይ

አስተርጓሚ፡- የተስፋይ ተገኝ አንድ በሬ፣

32ኛ ምስክር፡- ናይ ሃፍቶም ኂልአይ ሓንቲ ላሕምን ክልተ ብዕራይን

አስተርጓሚ፡- ሁለተኛው ላይ አንድ ላምና ሁለት በሬ

32ኛ ምስክር፡- እዚ አብዒሑልና በደል ፍፁም ተስፋይ

አስተርጓሚ፡- ይሄ በደል አደረስብን ፍፁም ተስፋይ፣

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛ በኋላስ?

አስተርጓሚ፡- ካውኡ ልድሓርሽ?

32ኛ ምስክር፡- ካውኡ ልድሓር ዋእ ምስ ፀላኢ ኾይኑ ግን ብዙሓት ወዩንቲ ድማ ክምኡል በራኪ ሮምሃ ደስታ ልበሉ ብድብዩ ግን ብዙሕ ሓደጋ አብፂሑ ቐቲሉ እዩ ክም እል ገ/ማርያም መሓሪ ልበሉ

አስተርጓሚ፡- እንደ እነ ገ/ማርያም መሓሪ፣ ሮምሃ ደስታ ያሉት ደግሞ በደፈጣ ውጊያ ብዙ ወያኔዎችን ለመግደል ችሎዋል

ልዩ ዓ/ህግ፡- መቼ ነው የተገደሉት እነዚህን?

አስተርጓሚ፡- ማዓዝ እዩም ተቐቲሎም እዚኦም?

32ኛ ምስክር፡- ዕለት አርባዕተ ወርሒ ሸሞንተ ጉንበት

አስተርጓሚ፡- አራት ቀን ስምንተኛ ወር ጉንበት

32ኛ ምስክር፡- ግንቦት ሰብዓን አርባዕተን።

አስተርጓሚ፡- ግንቦት ሰባ አራት አመተ ምህረት፣

ልዩ ዓ/ህግ፡- በምን እንዴት ነው የነሱ አገዳደል እስቲ ዘርዘር አድርገው ይግለፁልን?

አስተርጓሚ፡- ከመይ እዩ ናይቶም አቃታትላ እስቲ ዝርዝር አቢልኩም ግለፁዎ?

32ኛ ምስክር፡- ንሳቶም ወየንቲ እዮም፣ ነባራት ወየንቲ እዮም እቲ ከባ ቢሎም ከባቢ ፀላኢ እዩ ፍፀም ግን ካብ ደቡብ ልተበገሰ ፈላጠ ውሸጠ ኸይኑ መደቀሲኦም ስለዝፈልጥ እቲ ፀላኢ ላድሓዘ ምስቴስቲ ኸይኑ ብዙሕ ሓደጋ አብፂሑሎም እዩ ቑቲሉዎም እዩ

አስተርጓሚ፡- ሰዎች ወያኔዎች ነበሩ ፍፁም ግን አከባቢውን ስለሚያወቅ ጠላት ይዞ መጥቶ አድፍጦ አደጋ ሊያደርስባቸው ችሎዋል።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሺ አለሁ

ዳኛ/አብርሃ/፡- በተከሳሽ በኩል የሚቀርብ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሰለሞን ሃብቴ-እሺ አቶ ሃፍቱ በ1973 ዓ/ም ከብቶችን እንደተወሰዱ ዘርዝሮዋል በዛን ጊዜ እርስዎ የት እንደነበሩ ቢገልፁልኝ?

አስተርጓሚ፡- እሺ አይተ ሃፍቱ በ1973 ዓ/ም ከፍቲ ከምልተወሰደ ገሊፅኩም ነይርኩም ንስኹም በቲ ጊዜ ንስ አበይ ከምዝነበርኩም ተትገልፁለይ?

32ኛ ምስክር፡- እሺ አነ አሻዒትኡ ወያናይ እየ ፀሊኢ ሒዙ መፂኡ መጀመርያ ንስ ምስቀስቲ መፂኡ ተኹሲ ኸፈትና ካፍቲ ተኩሲ ብልኸፈትና ድማ ፀላኢ ሓዩሉና ንሕና አንሳሒብና ፀላኢ ተቖፃፂሩዎ እቲ ቦታ ገንዘብ ሂዙ ኸይዱ ፍፀም

አስተርጓሚ፡- እኔ መጀመርያ ነገር ወያኔ ነኝ እና ወያኔ ሁኜ ስሰራ እሱ ጠላት ይዞ ምናምን በጠቋሚ መጣ ከዛ የጠላት ሃይል ስለ አየለብን ከቦታው ልንለቅ ችለናል፣ ከኛ እኛ ከወጣን በኋላ ንብረቶች ተወሰዱ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጠላት ሲሉ ምን ማለትዎ ነው?

አስተርጓሚ፡- ፀላኢ ኸትብሉ እንተለኹም ታይ ማለትኩም እዩ?

32ኛ ምስክር፡- ፀላኢ ማለት ደርጊን ገድሊን በብሕትኡ ስለዝፀንሐ አንሕና ገድሊ ኢና ንስ ድማ ምስ ደርጊ እዩ መፂኡ ፀኒሑ

አስተርጓሚ፡- ጠላት ማለት እኛ ያው ታጋዮች ስለነበርን ደርግ ደግሞ ለብቻው ስለነበር ጠላት ማለት ይሄ ነው፣

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ደርግ ነው? ስለዚህ ደርግ ጠላት ሆኖ በአከባቢያችሁ ሲመጡ እናንተም ወያኔዎች ናችሁ በአከባቢው ቆይታችሁ ጦርነት ተካሄደ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- ደርጊ ፀላኢ ኾይኑ እንትመፅእ ንስኻትኩምለ ኣብቲ ኣከባቢ ወያንቲ ኾይንኩም ክትመፁ እንተለኹም ኣብቲ አከባቢ ኹናት /ውግእ/ ተገይሩ ማለት ድዩ?

32ኛ ምስክር፡- እወ ኹናት ገይርና

አስተርጓሚ፡- አዎ ጦርነት ተደርጎዋል

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የደርግ ሰራዊት መሪው ማን ነበር?

አስተርጓሚ፡- ናይ ደርጊ ሰራዊት መራሒኡ መን ይበሃል ነይሩ?

32ኛ ምስክር፡- ናይ ደርጊ ሰራዊት መራሒ ልዑኽ ኣሻዒትኡ ኑጋሽ ልበሃል ዑኒሑ መልክዑ አይፈልጦይ ኣነ ኑጋሽ ኑጋሽ ስላል ፀንሒ ኣሻዒትኡ ጦር ኣዛዥ ድማ ኑጋሽ ዑኒሑ ናይቲ ወረዳ ናይ ደብብ

አስተርጓሚ፡- በመልክ ባላውቀውም የአከባቢው ጦር አዛዥ ሆኖ የጠበቀም ኑጋሽ የሚባል ሰው ነው፡፡

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ የደርግ ሰራዊት አዛዥ መሪ የነበረው ኑጋሽ ነው ደርግ ደግሞ ሰራዊት ሙሉ ይዞ ሄደ ውግያ ተከፍቶ አከባቢው ወያኔ ለቀቀ ከዛ በኋላ በሬዎች ተወሰዱ ስለዚህ ፍፁም እነዚህ በሬዎች ወሰደ ሲሉ የቻሉት በምን ምክንያት ነው?

አስተርጓሚ፡- እሺ ናይ ደርጊ ሰራዊት ኣዛዚ ኑጋሽ ይበሃል ደርጊ ጦር ሒዙ መፂኡ አከባቢኹም ሒዙዎ ከዘስ ፍፁም ኣብዙይስ ብርግፅ ወሲዱ ለበልኩምስ እንታይ እዩ?

32ኛ ምስክር፡- እሺ ፍፁም ወሲዱ ካብልኒ ልኸእለ እንደገና ናይቲ ህዝቢ ብሑሕ ገንዘብ ደቡብ ልበሃል ልወረዳ ስለዝኾነ እንሕና ድማ ብጥቆማ ብፍላይ ሓዱሽ ባራኪ ልበሃል ሓወይ ዑኒሑ ገንዘብ ናይ ባዕሉ ክገንሕ ከምበለ ግን ናይ ሓው ወያነ ግርጉር ወያነ ሓው ንዙይ እዩ ቢሉ ግን ናተይ ብፈላይ አቕርዩዎም እዩ ገንዘበይ ጠቋሚ ገይሩ ፊሊጡ አቕርዩዎም እዩ ፍፀም፡

አስተርጓሚ፡- በጠቋሚ አድርጎ የኔ ወንድም የነበረው ሓዱሽ ባራኪ የሚባለው የኔን ከብቶች ሊወስድ ሲል ኣይ ይሄማ የቀንደኛ ወያኔ ንብረት ነው ብሎ አስከብልሎ እንደወሰዳቸው ነው የሰማሁት፡

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሰምተው ነው?

አስተርጓሚ፡- ሰሚዕኹም ዲኹም?

32ኛ ምስክር፦ እወ

አስተርጓሚ፦ አዎ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ሌላው የአቶ አብርሃ ገ/ፃዲቅ የሆኑ 15 በሬዎች የተወሰዱበት ጊዜ በትክክል ቢነግሩኝ?

አስተርጓሚ፦ ናይ አይተ አብርሃ ገ/ፃድቅ 15 ክፈቲ ልተወስዳሉ ጊዜ ብትክክል ተተንፅሩልና?

32ኛ ምስክር፦ናይ አብርሃ ገ/ፃዲቅ ልወስደን እቲ ቐዳማይ መስከረም ወርሒ ሓደ እዩ መስከረም ልወስደን ለይቲ ሰዓት ሽዱሽተ ለይቲ ኮለይ ጓስአን አሰርተ ሓሙሽተ ገንዘብ ኮለይ ጓስአን አሲሩ ወሲዱወን እዩ ቀስት ኽይኑ መጺኡ ፈላጡ ዓዲ ኽይኑ

አስተርጓሚ፦ መስከረም ወር ላይ ሌሊት ከሌሊቱ ስድስት ሰአት አከባቢ ከነ ጠባቂያቸው፣ ከነ እረኛቸው አስራ አምስት ከብቶች የውስጥ አዋቂ ሆኖ መጥቶ ወስደዋቸዋል፡፡

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ መስከረም ወርስ እርስዎ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ፦ ኣብ መስከረም ወርሒ ንስኹም ኣበይ ነይርኩም?

32ኛ ምስክር፦ኣነማ ዓዲ ፀኒሐ ልየው ከባቢ ክዓደይ

አስተርጓሚ፦ እዛው አከባቢ አገሬ ነው የነበርኩት

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ወያኔ ሆነው ነው ወይስ ሰቢል ኖዋሪ?

አስተርጓሚ፦ ወያናይ ኽይንኩም ዲኹም ሰላማዊ ሰብ ኽይንኩም?

32ኛ ምስክር፦ ወያነ እየኮ ወያነ እየ ካብ ሕዚ ወያነ እየ

አስተርጓሚ፦ እስከ አሁንም ወያኔ ነኝ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ አይደለም በደምብ ግለፅላቸው የዛን ጊዜ መስከረም ላይ የወያኔ ታጋቂ ሆነው ነው እዛ አገር ውስጥ የነበሩት ብለህ ጠይቀው

አስተርጓሚ፦ በቲ ጊዜ ንሱ ካብቲ ጊዜንሱ ማለት ኣብቲ ጊዜ ንሱስ ናይ ወያነ ታጋቲ ኽይንኩም ዲኹም ፀኒሕኩም? ማለት ‵ውን በታ ማዓልቲ ንሳ በታ መስከረም ወርሒ?

32ኛ ምስክር፦ እወ ወያነ እየ

አስተርጓሚ፦ አዎ ወያኔ ነኝ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ስለዚህ በወያኔዎቹ ውስጥ ገብቶ ነው የወሰደው ማለት ነው?

አስተርጓሚ፦ ስለዚ ኣብ ወየንቲ ውሽጢ ኣትዩ ድዩ ወሲድዎ ማለት ድዩ?

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

32ኛ ምስክር:- እቲ ቦታ ሓራ ቦታ ስለልፀንሐ ከባቢ ወያኑ እዩ ኹሉ እቲ ህዝቢ ድማ ወያኑ ለይቲ ብለይቲ መጺኡ ግን ወጺኡ ካብቲ ሓራ ቦታ ናይ ወያኑ ወሲድዎን እዩ::

አስተርጓሚ:- የወያኔ ነፃ መሬት ሆኖ ስለቆየ ቦታውም ነፃ ሆኖ ስለቆየ ሌሊት በሌሊት መጥቶ ነው የወሰደው

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የአቶ አብርሃ ቤትና የርስዎ ቤት ምን ያህል ይራራቃል?

አስተርጓሚ:- ናይኹም ገዛይ ናይ አቶ አብርሃ ገዛን ክንደይ ናይ ዝአክል ይረሓሐቅ?

32ኛ ምስክር ዋላ ናይ ርብዒ ሰዓት ልኸን አዩ እቲ ቦታና

አስተርጓሚ- የሩብ ሰአት ይሆናል የርቀቱ?

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የሩብ ሰአት መንገድ ሆኖ በሌሊቱ በስድስት ሰአት የአቶ አብርሃ በመስከረም ወር ላይ የአቶ አብርሃ ገ/ፃዲቅ በሬዎች ሲወሰዱ እርስዎ የት ሆነው አዩ?

አስተርጓሚ:- ናይ ርብዒ ሰአት አፈላለይ ለለዎ ቦታ ኾይኑ እተን ከፈቲ ናይ አቶ አብርሃ እንትወሰድ እንተሎ ንስኹም አብ አየናይ ቦታ ኾይንኩም ሪኡኹም?

32ኛ ምስክር:- አንሕና ተጠርኒፋና ፀኒሕና እቲ ገንዘብ ብልወሰደን ለይቲ ጥይት ተተኺሱ ረዲእና ኸይድና

አስተርጓሚ:-እኛ ተደራጅተን ቆይተን ሌሊትን ጥይት ስለተተከሰ ሄደን እርዳታ ሰጠን

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እና ሲወስድ አዩ?

አስተርጓሚ:- እና እንቲወሰድ እንተሎ ረኡኹም?

32ኛ ምስክር:- ዋእ እቲ ኣነ ፀላኢ ኸልተ ፀላኢ ዓይኒ ንዓይኒ አይረአአዩን ከምቲ ትፈልጡዎ እዩ ግን ብዕንዓትና ግን ፍፁም ኣወሲዱን ድማ ህዝቢ ከምለግሃዩ ለይቲ ብለይቲ እዩ ባዕሉ መጺኡ ወሲዱወን እዩ ፍፀም ፈሳጢ ኾይኑ ዓዲ ወያናይ ስለዝኾነ ባዕሉ ስለልፈልጠ ሉተወሰኑ ሰባት ሒዙ መጺኡ ካብ ሓራ ቦታ ወሲድወን እዩ ፍፀም

አስተርጓሚ:- ያው ለይቶው የሚፈለጡ ጠላቶች አይን ለአይን አይተያዩም ግን በሌሊት መጥቶ እኛም በጥናት እንደደረስንበት ፍፀም እንደወሰዳቸው የውስጥ አዋቂ ሆኖ ደርሰንበታል::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ /ጠበቃ:- እሺ እርስዎ በአይንዎ ካላዩ ሌላው ችግር የለውም፣ ሌላው ወደ ሮምሃ ደስታና ገ/ማርያም መሓሪ አሚሚት ነው የምወስድዎት በደፈጣ ውጊያ ሆኖ ደርግ ይዞ መጥቶ ፍፀም ገደላቸው ብሎዋል ይህንን ደፋጣ ውጊያ ያሉትን እስቲ ያብራሩት?

አስተርጓሚ:- ኽዚ ናብ እኒ ሮምሃ ደስታ አማውታ ክወሰዱኩም'ሞ ብድብያ ውግእሲ ቐቲሉዎም ኢልኩም ነይርክም ስለ ናይቲ ድብያ ውግእ እስቲ ተትገልፁልና?

32ኛ ምስክር:- ናይቲ ድብያ ውግእ እቲ ቦታ መብዛሕትኡ ወያናይ ልየው እዩ ልጥርነፍ ከባቢ ፀላኢ እዩ ከባቢ ደብ እዩ

አስተርጓሚ:- የጠላት አከባቢ ስለሆነ የድብያ የደፈጣ ውግያው እዛ አከባቢ የተጠናከረ

32ኛ ምስክር:- እቲ ከባቢ ምልሻ ካብ ካልእት ዓዲ ካብ ሒሪ ቦታ እናተጠርነፈ ልየው እዩ ልንቀሳቐስ፣

አስተርጓሚ:- ከሌላ ነፃ መሬቶችም ምልሻ እየመጣ ይጠብቅ ነበር እዛ ይንቀሳቀስ ነበር

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ውግያው የተካሄደበት ሰአት ያውቁታል?

አስተርጓሚ:- እቲ ውግእ ልተገበረሉ ሰዓት ትፈልጡዎዶ?

32ኛ ምስክር:- ውግእ ልተገበሮ ሰዓት ቐትሪ እዩ ከባቢ ሰዓት አርባዕተ ከባቢ እዩ

አስተርጓሚ:- ረፋዱ ላይ አራት ሰአት ይሆናል

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በዛ ሰአት ስንት የሚሆን የወያኔ ሰራዊት ነበር?

አስተርጓሚ:- በቲ ሰዓት እቲ ኽንደይ ልኸን ናይ ወያነ ሰራዊት ነይሩ?

32ኛ ምስክር:- ቡዝሓት ናይ ወያነ ተጋደላይ ልበሃል ክርቢት እዩ ልመፅእ ልተወሰኑ ተጋደልቲ ድኣም መብዛሕትኡ ወያነ እዩ ሕዚ እቲ ወያናይ እስካብ ሚኢቲኚ አይመልኢ ከባቢ ሰብዓ ገለ እዩ ልፀናሕና ውሑደት ኢና እቲ ጊዜ ነዊሕ ጊዜ እዩ ባዕሉ ፍፀም ብላወየና ውሑድ ሰብ እዩ ልፀንሐ

አስተርጓሚ:- ፍፀም ራሱ ነው ወያኔ ያደረገን እና የወያኔ ቁጥር ወደ ሰባ አከባቢ መቶም የማይሞላ ነበር ክርቢቶች ግን ጥቂት ነበሩ ታጋዮች

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ተጨማሪ ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ተወሳኺ ማለት ድዩ?

32ኛ ምስክር:- እወ ተወሳኺ

አስተርጓሚ:- አዎ ተጨማሪ ነው

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ በደርግ በኩልስ የሚያውቁት ካለ?

አስተርጓሚ:- ብወገን ደርጊለ ትፈልጡዎ እንተሃልዩ?

32ኛ ምስክር:- ብወገን ደርጊ ብዙሕ ንፈልጦ ሰራዊት ዕቅን ንፈልጦ የብልናይ ብዙሕ እዩ እቲ ሰራዊት ናይ ደርጊ ልፀንሐ ደቡብ ልፀንሐ ሰራዊት ብዙሕ እዩ።

አስተርጓሚ:- የምናውቀው ነገር ባይኖርም የደርግ ሰራዊት ብዙት እንደነበረው ነው

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ እርስዎ በውግያው ውስጥ ተካፍለዋል?

አስተርጓሚ፡- ንስኹም ኣብቲ ኹናት ተኻፊልኩም ዲኹም?

32ኛ ምስክር፡- ንቲ ኹይናት ኣነ ኣይተኻፈልኩይ ግን እቲ ልፀንሖና ኣሻዒትኡ ጊዜ ሓንቲ ጥይት ኺሕ ትብል ወያናይ ይረድእ ቸደማይ የግኒ ደሕረዋይ እንድሕረ ኣቋሪፁ ኣይነግኒ ኣሻዒትእ ግን ኣይተሳተፍኩይ ምርጻእ ረዲአይ እየ።

አስተርጓሚ፡- እርዳታ ሰጥቼ አለሁ የዛን ጊዜ ግን አልተሳተፍኩም ያው ጥይት ሲተኮስ ሄደህ እርዳታ መስጠት ነው

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ስለዚህ በደርግና በወያኔ መካከል ጦርነት ተከፍቶ የእርስዎ ለእርዳታ የደረሱበት ጊዜ እና ደርግ ከአገሪቱ ከጦርነት በኋላ የሄደበት ጊዜ ምን ያህል የጊዜ ልዩነት እንደነበረው ቢገልፁልን?

አስተርጓሚ፡- ደርግን ወየንቲን ኹይናት ኸፊቶም ካውኡ ደርጊ፣ ድገምልኝ እስቲ አጠር አድርገህ።

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ለቀይረው ደርግ የለቀቀበት ጊዜ ከጦርነት በኋላ ማለት ነው እና እሳቸው ወደ ጦርነት የነበረበት ቦታ የገቡበት ጊዜ

አስተርጓሚ፡- ድሓር ደርጊ ልለቐቐሉ ጊዜን ንስኹም ናብቲ ጦርነት ዝነበረሉ ቦታ ዝአተኹምሉ ጊዜን ክንደይ ይኸውን?

32ኛ ምስክር፡- እሺ አንሕና ግን እቲ ቦታ ናይ አንሕና ቑረብ ድሕር ልበለ እዩ አሻዓትእ ግን ጻርጋ ሰዓት ሽድሽተ ከባቢ ናብቲ ፀላኢ ልፀንሖ ቦታ መፂና ኢና ረዲእና

አስተርጓሚ፡- የኛ ቦታ ወደ ኋላ ትንሽ ራቅ ያለ ነው ጠላት ያለበት ቦታ ላይ ስድስት ሰአት ገደማ ደርሰናል

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከዛ በጦርነት ምክንያት የሞቱትን እነዚህ ገ/ማርያምና ሮምሃ ተሰውተው ቆዩ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- ካውኡ እቶም ብጦርነት ኣብቲ ጦርነት ልተሰውኡ ገ/ማርያምን ሮምሃን ተሰዊአምፀኒሖም ማለት ድዩ?

32ኛ ምስክር፡- እወ ተሰዊአም ፀኒሖም

አስተርጓሚ፡- አዎ መስዋእትነት ከፍለው ቆዩ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በሌላ ቀን የዚህኛው ተመሳሳይ የሆነ ውጊያ ተካሂደ ያውቃል?

አስተርጓሚ፡- ብኻሊእ ጊዜ ብተመሳሳሊ መልክዑ ኹናት ተገይሩ ይፈልጥዶ?

32ኛ ምስክር፡- ኹናት ኹሉ ጊዜ እዩ ልግበር ለወጀራት ኹናት ኩሉ ጊዜ ልግበር

አስተርጓሚ:- ያው ውጊያው ሁሉ ጊዜ ነው ወጅራት አከባቢ የሚደረገው
የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በዚህ ሰዓትስ የደርግ ሰራዊት የሚመራው ማን ነበር?
አስተርጓሚ:- በዘይ ጊዜ እዙይኸ ናይ ደርጊ ሰራዊት ልመርሐ መን ነይሩ?
32ኛ ምስክር:- ልመርሖ ሰራዊት ደርጊ ንሱ ነጋሽ መቶ አለቃ ነጋሽን ተረፈን እዩም
ልበሃሉ ልነበሩ ግን መልክዮም አይፈልጦምን
አስተርጓሚ:- በመልክ ባለውቃቸውም ያው ሰራዊቱ የሚመሩት መቶ አለቃ ነጋሽ
እና ተረፈ የሚባሉ ናቸው::
የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጨርሼ አለሁ አመሰግናለሁ::
ዳኛ/አብርሃ/:- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ? የለም
ድጋሚ ጥያቄ
ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ ሃፍቱ ቅድም መጀመርያ ላይ ሲመሰክሩ ሮምሃ ደስታና
ገ/ማርያም መሓሪን ፍፁም መርቶዋቸው በመጣ ጦሮች ተገድሎዋል ብለው
ነበር አሁን ደግሞ በጦርነቱ መስዋእት ከፍለዋል እያሉን ነው የትኛው ነው
ትክክል ጦርነቱስ ተካፍለው ነው በጦርነት የሞቱት ወይስ ደግሞ እንደ
ማንኛውም ገበሬ እዛ አከባቢ ስለነበሩ ነው በዛ ጦር የተገደሉት የትኛው ነው
ትክክል እስቲ ያብራሩልን?
አስተርጓሚ:- ዓንተዎ ታይ ኢልኩም ነይርኩም ክትምስክሩ እንተለኹም ፍፁም
ብልመርሖ ጦር ገ/ማርያምን ሮምሃን ተቐቲሎም ኢልኹም ነይርኩም፤ ኸዚ
ድማ አብ ጦርነት ብልተገበረ ውግእ እዩም መስዋእቲ ኸፊሎም ትብሉ
አለኹም አየናይ እዩ ትኽክል?
32ኛ ምስክር:- ልብለኹኩምማ ናይ አዘራርባ ምፍልላይ እናኸነ እዩ እምበር እቲ
መራሒ ንሱ እዩ ምስ ቀስት ኹሉ ጊዜ ልንቀሳቀስ ይብል አለኹ ትስምዕ
አለኺደ ሕዚ ግን አኻዒትኡ ፍፁም መራሒ ኸይኑ ይብል አለኹ ንሳቶም
ብድብየ እዩም ተቐቲሎም ስሕሪኡ ጥይት ተተኺሱ ወያናይ ረድኡ ከምኡ
እዩ ድማ እቲ ልፀናሕናዩ ጊዜ
አስተርጓሚ:- ደፈጣ ውጊያ ይዘው መጀመርያ ያው እሱ ተወርዋሪ ሆኖ ተገድሉ፣ ከዛ
በኃላ ጥይት ሰምተን እኛ ለእርዳታ ደረስን ነው የሚለው ያለሁት::
ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ ጦርነቱ የተካሄደው እነሱ ከሞተ በኃላ ነው የሚሉት?
አስተርጓሚ:- ስለዚህ እቲ ኹናት ተገይሩ ልበሃል ዘሎስ እቶም ሰባት ድሕር
ሙማቶም ድዩ?
32ኛ ምስክር:- ሰባት ብልሞቱ ብተኹሲ እዩም ሞይቶም እናተታኹሱ ሞይቶም እ[illegible]
አስተርጓሚ:- አዎ እየተታኩሱ ነው የሞቱት

ልዩ ዓ/ህግ:- ሁለቱም ሟቾች ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ክልቲኦም መውቲ ማለት ድዩ?

32ኛ ምስክር:- እወ ኽልቲኦም ሞይቶም

አስተርጓሚ:- አዎ ሁለቱም ሟቾች

ልዩ ዓ/ህግ:- ከማን ጋር ነበር የተታከሱት?

አስተርጓሚ:- ምስ መን ነይሮም ለተታኾሱዎ?

32ኛ ምስክር:- አየናይ?

አስተርጓሚ:- የትኛው?

ልዩ ዓ/ህግ:- ሁለቱም መዋቶች እየተታኮሱ መቱ አሉ ተታኮሰዋል ወይ? ከተታኮሱስ ከማን ጋር ነበር የተታከሱት?

አስተርጓሚ:- ኽልቲኦም መውቲ እናተታኾሱ እዮም ሞይቶም ኢልኩም፣ ተተታኺሶም ምስ መን እናተታኾሱ እዮም ሞይቶም?

32ኛ ምስክር:- ብብሕትኦም ስለዝፀንሑ ብሕትኦም እዮም ወያናይ ገሊኦ ናፍቱይ ይህርስ ብልየ ከባቢ አዩ ልህርስ ሕዚ ግን ንሳቶም ብልመፁዎም የግዲ ጭንቂ ተኹሶም እዮም ሞይቶም እናተታኾሱ እዮም ሞይቶም::

አስተርጓሚ:- ያው ብቻቸውን ስለነበሩ ሌላ ወያኔ በየቦታው ተሰበጣጥሮ ስለነበር ሲመጡባቸው በጭንቅ ያው እየተታኮሱ ነው የሞቱት ተኩሰው ነው የሞቱት::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ጨርሺ አለሁ::

→የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/ታደሰ/:- አቶ ሃፍቱ ቅድም ሲመሰክሩ እነ ሮምሃና ገ/ማርያም ሲሞቱ የርስዎ ማብያ ወይም ቀበሌ ራቅ ያለ እንደነበረ ነው የገለፁት እና አሁን ደግሞ ድጋሚ ጥያቄ በሚጠይቅበት ጊዜ ሟቾች የሞቱበት ምክንያት ሲታኮሱ እንደነበር ነው የመሰከሩት የት ሆኖው ነው ያዩት ይሄ ነገር?

አስተርጓሚ:- ዓንተዎ ኽትምስክሩ እንተለኹም ናያኹም ጣብያን ናይቶም መውቲ ጣብያን ርሕቐ ልበለ ምኺኑ ኢኹም ገሊፅኩም፣ኻልኣይ ግን ብድጋሚ ተያቄ ተጠይቕኩም ክትምልሱ እንተሎኹም እናተታኾሱ ከምልሞቱ ኢኹም መስኪርኩም አበይ ኾይንኩም ኢኹም ኢኹም ርኢኹም?

32ኛ ምስክር:- እሺ እሱ እንሕና እቲ ልሞትሉ ቦታ ናታቶም ጣብያ ዩ ትክክለኛ ዓዲቶም አዩ እቲ እንሕና ልፀናሕናዩ ጥርናፊና ልፁንላ ብጋንታ እየን ልጥርነፊ እኑ ግን ወያናይ መሪሒ ጋንታ ስለልፀናሑ አሻዒትኣ ድማ ማምዒት ልበሃል ቦታ ፀኒሑ

454

አስተርጓሚ፡- አዎ የዛን ጊዜ የሞቱበት ቦታ የነሱ ማብያ ውስጥ ነው የሞቱት በጋንታ ስለተደራጀን ያው የኛ ጋንታ መሪ እኔ ስለነበርኩ እኛ የነበርንበት ቦታ ማምዐት የሚባል ቦታ ነው የነበርኩት።

ዳኛ/ታደሰ/፡- ስለዚህ በውጊያ እንደልተሳተፈ ቅድም መስክሮዋል በውጊያ ካልተሳተፈ እነዚህ ሟቾች ተታኩሰው መሞታቸው የት ነበሩ እንዴት አወቁ?

አስተርጓሚ፡- አፍቲ ኹናት እንድሕር ዘየተሳቲፍኩም እዞም ሰባት እዚኦም ብኹናት ልምማቶምሲ ኸመይ ገይርኩምማ ፈሊጥኩም?

32ኛ ምስክር፡- ዕቡቕ ንሱ ካፍልጠኒ ልኽአለ እሳቶም ተታኹሶም ጥይት ተተኹሱ ብቱ ናታቶም ሙማት ጥይት ተተኹሱ ረዲእና ካብኡ ብልረዳእና ፀላኢ እሳቶም ብልቕተለ እንሳሒቡ ኸይዱ እናተታኹሱ ብልሞቱ ብናታቶም ጥይት ረዲአ ጥርኑፍ ወያናይ ስለዝፀናሕኹ።

አስተርጓሚ፡- ጥይት ሲተኮስ ለእርዳታ ሄደን ያው ጠላትም ስለአፈገፈገ በዛ ምክንያት እንደሞቱ ነው ያወቅኩት

ዳኛ/ታደሰ/፡- ስለዚህ ሟቾች ቀታ ሰባው ሲተኩሱ በአይንዎ አይቶዋል?

አስተርጓሚ፡- ስለዚህ መውቲ ቃታ ስሒቦም እንትትኩሱ ብዓይንኹም ሪኢኹም ዲኹም?

32ኛ ምስክር፡- መኒ'ዎም

አስተርጓሚ፡- የትኞቹ?

ታደሰ /ዳኛ/፡- ሟቶቹ እነ ሮምሃና ገ/ማርያም

አስተርጓሚ፡- እቶም መውቲ እኒ ሮምሃን ገ/ማርያምን

32ኛ ምስክር፡- እቲ ልዩ እዩ ዓይኖም ጥይት እንቲትኩሱ ዓይነይ የረእኹይ ለይረእኹ የፀዊ እቲ ልየኡ ግን ወየንቲ ኸይኖም ላተኮሱ ብናታቶም ጥይት እነተታኹሱ ድማ ሞይቶም ቢሉ ከባቢ ህዝቢ ስለዝኾነ ብስ ህዝቢ ማእኸል ዓዲ ስለዝኾነ ብኸምዚ እዩ።

አስተርጓሚ፡- ያው ያላየሁት አልናገርም ቃታ ስበው ሲተኩሱ አላየሁም የአከባቢው ህዝብ ግን በእንደዚህ አይነት መልኩ እንደሞቱ ነግሮውናል።

ዳኛ/ታደሰ/፡- እርስዎ ሟቶች ጋር ሄደው የሟቶች ሬሳ አግኝቶዋል?

አስተርጓሚ፡- ንስኹም ናብቶም መውቲ ኸይድኩም ናይ መውቲ ሬይሳ አግኒኹምዶ?

32ኛ ምስክር፡- እንሕና ብልኸይድና አወ ኸይድና ህዝቢ ግን አብ ልለውዎ እዩም ወዲቆም ህዝቢ አኻዲትኡ ብጣዕሚ ያጠራጥር እዩ እቲ ቦታ ወያናይ ደረኻ አይጠብቒ ምጥባቕ ጠቢቖና ግን ህዝብ ፀይሩልና ተቐቢሮም

አስተርጓሚ:- ወደኔ በልቡ ሙሉነት ወደዛ አከባቢ ለመሄድ ትንሽ ሁኔታው ያጠራጥር ነበር ህዝቡ ግን ሬሳውን እንትን ብሎ ጠብቆናል።

ዳኛ/ኃይም/:- ቅድም ሲመሰክሩ የአሁኑ ተከሳሽ ፍፁም ተስፋይ አገሩን ስለሚያውቅ በአየር አስደብድቦዋል ከሚል ጀምሮው ነው ምስክርነት የሚሰጡ ያሉ እና ይህንንስ እንዴት ብለው ነው ለመመስከር የቻሉት?

አስተርጓሚ:- ካብ መጀመርያ ምስክርነት ክትህቡ እንተለኹም ፍፁም ተስፋይ ፈላጢ ውሽጢ ስለልኾነስ ብአየር ኸይኑ ዓዲና አድብዲቡ እዩ ኢልኩም ነይርኩም ካብ ምንታይ ተላዒልኩም ኢኹም?

32ኛ ምስክር:- እዚ ካብለኒ ልኽአለ ሕዚ አሻዓትኡ ጊዜ እቲ አየር ልበሃል ልወጀራት አይፈለጠ ዓዲ ገባር ድማ አይወቕዐቲ ፍፁም ብቐጥታ ናብ ደቡብ ብልመፀ ምስ ፀላኢ ስለዝገብአ ብልገብአ ግን አሻዒትኡ ብቐጥታ እታ ሊህርስላ ዓዲ እታ መብልዒቱ መስተይቱ እያ እታ ልተደብደበት ዓዲ ናቱ ወያናይ እያ፣ እቲ ወያናይ ድማ ንሱውን ባዕሉ ዳርጋ ዓዱ እያ ፀጊሐ ንሱይ ፍፀምን አይፈለዩን እታ ዓዲ ብቐጥታ እያ ልተወቕዐት

አስተርጓሚ:- የባኔ ወጀራት አየር የሚባል አይታወቅም ነበር እሱ ከድቶ ወደ ደርግ ከገባ በኋላ ግን እሱ ይበላበት ይጠጣበት የነበረችው ቦታ ራስዋ ነች የተመታችው

ዳኛ/ኃይም/:- ስለዚህ በግምት ይሆናል ብለው ነው የሚሉት ያሉ ወይስ አይተውት ነው?

አስተርጓሚ:- ስለዚህ ብይኽን፣ ብግምት ዲኹም ወይስ ሪኦኹም ኢኹም?

32ኛ ምስክር:- እዚ አነ ስልጣን የብለይ ናብ ዝባን አየር ክስቀል ዓቕመይ አይፈቕደለይ ግን እቲ ወያናይ ግን ብዕንዓት ግን ወያናይ፣ ደርጊ ያዕንዕ ወያናይ ያዕንዕ ኹነታት ድማ ከምሱ /ከምኡ/ እዩ ልሓለፈ ብዕንዓት ግን ፍፁም እዩ ዓደይ አቃፂሉለይ ፍፁም ስለዝፈልጠኒ ግን ዓዲ አቃፂሉኒ ብቱ ናቲ ወያናይ ልፀንሖ ዕንዓት ብንሱ እዩ ድአም አነ ኣብ ዝባን አየር አይተሰቐልኩይ።

አስተርጓሚ:- እኔ አውሮፕላን ላይ ለመውጣት ብቃትም ሆነ ትምህርት የለኝም ግን ደርግ ያጠናል ወያኔም ያጠናል ስለዚህ በዛ በወያኔው ጥናት ተመርኩዤ የተናገርኩት ነው

ዳኛ/ኃይም/:- እሺ ሌላው ደግሞ የዚህ እዛ 800 /ስምንት መቶ/ የሚያህሉ ከብቶች ሲወሰዱ የርስዎ የግብቱ ገበሬ የአብርሃ ገ/ፃዲቅ፣ የመረሳ፣ የተስፋይ ተገኝ የተባሉት ፍፁም እዛ አከባቢ እንደነበረ አይቶውታል?

አስተርጓሚ፡- ዓንተዎ 800/ሸሞንተ ሚኢቲ/ ካፍቲ ናይቲ ኣከባቢ እንትውስዶ እንተለዋ ፍፁም ነይሩ ኢልኩም ነይርኩም ፍፀም ኣብቲ ከባቢ ልምንባሩ ሪኦኹሞ ዲኹም?

አስተርጓሚ፡- ዕቡቕ ኣቫዒትኡ እቲ ፍፁም ብመጀመርያ ካብ ከደቡብ ልበሃል ቦታ ብዕለት ኣርባዕተ እባ ብዕለት ኽልተ ወሪዱ ዕለት ሰለስተ እዛ ኣነ እትበዓል ቦታ ንኣባት ውስናት ሰባት ሒዙ ፈላጢ ውሽጢ ኾይኑ ብኣካል ፍፁም መጀመርያ ቅድሚ ሰራዊት ምምፅኡ ንሱ ቀስት ሒዙ ድማ ተቖፃፂሩዋ እታ ሓሪ ቦታ ትባሃል ወደናይ ናብ ማእኸል ቐርዩ እንደገና ዓርስይ ብልለኹዎ ባዕልየተይ ብልፀናሕኹ ብቲ ከባቢ ተኹሲ ኽፈትና ተኹሲ ብልኽፈትና ውሕድ ሓይሊ እዩ ኣውኡ ገፄ ገፄ እዩ ንሱ ድማ እኹል ሰራዊት ስለልሃለዎ እኹል ብረት ስለልሃለዋ ልዓርስና ነብስና ኣውፂእና ኣንሳሒብና ፍፁም ብልፀንሐ እንደገና ብኒጋእ ብዕለት ኣርባዕተ ግን ናይቲ ህዝቢ ገንዘብ ገኒሑ ናይ ወየንቲ ናይ ባዕለይ ድማ ናይ ወየንቲ ልለና ናይቲ ህዝቢ ኣስሬት ኽፈሉ፣

አስተርጓሚ፡- ያው ተወርዋሪ ሆኖ ነው የመጣው የተጠናከረ ሃይል ይዞ ስለመጣ እኛ ደግሞ ዝም ብለን ትርጉም የሌለው ጦር ነበረ እንደዚህ ተንገጫግጨን በኋላ ውጤታው መጣና እነዚህ ከብቶች እንደወሰደ ነው የማውቀው

ዳኛ/ጋይም/፡- ስለዚህ አይቼው አለሁ ነው የሚለው ያሉ?

አስተርጓሚ፡- ስለዚህ ሪኦዩ እየ ዲኹም ትብሉዘለኹም?

32ኛ ምስክር፡- ኣነማ ፀላኢኻ ወይ ቐቲሉካ ወይ ቐቲልካዩ እዩ ሲርኢካ ድኣም ፀላኢ ልፀላኢ እንድሕር ኾይንካ ኩልኺ ብረት ዓይኒ ልዓይኒ ኣይትረኣኣይን፣ ኣብኡ እየ ስዕሊ ኣይኾንካይ ኣነ ልሪኦ ግን ብዕንዓተይ ግን ንቲ ሓወይ ሒዘዎ እዩ ሓው ሃፍቲ ግደይ ኡእ ኢሉ ግን

አስተርጓሚ፡- ሁለት ጎራ ለይተው ማለት የሚጣላ ጠላት ፊት ለፊት አይተያይም ገድሎህ ወይም ገድለሀው ነው የምትቲያየው ስለዚህ ጠላት ፊት ለፊት አይተያይም ስዕሊ ካልሆንክ በስተቀር በጥናቱ ግን

32ኛ ምስክር፡- ንቲ ዓውዩ ሓወይ ግን ሓው ወደናይ እዩ እዙይ ቢሉ ግን ኣቕረዩ ኣዋዕረይ ኣሕሪድዎም ይብል ኣለኹ።

አስተርጓሚ፡- ለታላቅ ወንድሚ ግን የወያኔ ወንድም ነው ይሄ ብሎ እፈቱ ላይ

32ኛ ምስክር፡- ኣብ ገምበር ሓወይ ካብ ሓወይ ኣቕረዩ ኣዋዕር ናተይ ድየው ኣቕረየሞም እዩም ካምናተይ ልበሉ ወየንቲ ድማ ኣዋዕሮም ድየው ኣሕሪድዎም እዩ፣ ህዝቢ ልፈለጠ እዩ።

አስተርጓሚ:- ከዛ ከብቶቹን አስቀርቶ እሬቱ አሳርዶዋቸዋል እንደኔ አይነት ወያኔዎች የሌሎች ሰዎች ከብቶችም እንደዚሁ አስወሰዶዋል::

ዳኛ/ኃይም/:- እነ ገ/ማርያም መሓሪ የተገደሉበት ቀን ወሩን ሲገልፁ ስምንተኛ ወር ግንቦት የሚል ምስክርነት ተሰጥቶዋል፣ 8ኛ ወር እና ግንቦት አንድ ናቸው ወይስ ይለያያሉ?

አስተርጓሚ:- ዓንተዎ እኒ ገ/ማርያም ልተቀተልሉ ወርሒ ኸትገልፁ እንተለኹም ሻምናይ ወርሒ ጉንቦት ኢልኩም ነይርኩም ሻምናይ ወርሕን ግንቦቲስ የፈላለዩ ድዩም?

32ኛ ምስክር:- አፈላለይ ሸሞንተ ወርሒ እወ አፋላለይ አለዎም ሕዚ

አስተርጓሚ:- አዎ ልዩነት አላቸው

ዳኛ /ኃይም/:- ስለዚህ በየትኛው ወር ነው የተገደሉት?

አስተርጓሚ:- ስለዚህ ብኣይናይ ወርሒ እዩም ተቐቲሎም?

32ኛ ምስክር:- ዕናሕ ወርሒ ሸሞንተ ዶ ቢለ አፈላለይ አለዎም እዩ ልተውርሒ ናይ ዝርርብ ናይ ቓል ነገር ትኸክለኛ

አስተርጓሚ:- የወር ልዩነት አላቸው ያው የአነጋገር ልዩነት ነው የሚሆነው

ዳኛ /ኃይም/:- የእና በየትኛው ወር ነው የተገደሉት?

አስተርጓሚ:- እና በየናይ ወርሒ እዩም ተቐቲሎም?

32ኛ ምስክር:- በየናይ ወርሒ ጉንበት ትሽዓተ ማለት እዩ

አስተርጓሚ:- አዎ ግንቦት ዘጠኝ ቀን ነው፣ ዘጠነኝ ወር ነው ይቅርታ

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ተከሳሽ በናንተ ከባቢ ስራው ምን ነበር?

አስተርጓሚ:- እሺ ተኸሳሲ አፍቲ አከባቢኹም ስርሑ ታይ ነይሩ?

32ኛ ምስክር:- ተኸሳሲ ልዕንሐ ቕድሚኡ ቕድሚ ምኺድ መሬሒ ክርቢት እዩ ፀኒሑ

አስተርጓሚ:- ተከሳሽ እዛ አከባቢ የቆየው ከመሄዱ በፊት የክርቢቶች መሪ ሆኖ ነው

ዳኛ /አብርሃ /:- ከዚያስ?

አስተርጓሚ:- ካውኡኸ?

32ኛ ምስክር:- ካውኡ ምስ ሓይልታት ኸይዱ ፀኒሑ ባዕሉ ገድሲ ቀይሬቶ ካብቶም ሓይልታት እንደገና ናብ ፀላኢ ገዚኡ ባዕሉ::

አስተርጓሚ:- ከዛ ከሃይሎች ጋር ተመድቦ ሲሰራ ወደ ጠላት ከድቶ ገባ::

ዳኛ /አብርሃ/:- ጠላት ከገባ ነው ጥያቄው ምንድን ነው ስራው?

አስተርጓሚ:- ካውኡኸ ኣብ ፀላኢ ምስአተየ ታይ እዩ ስርሑ እዩ አተ ዕስቶ?

32ኛ ምስክር፡- ኣሻዓትኡ በቲ ናዕንያ ዕንዓት ምስ ቀስቲ መራሒ ኸይኑ ምክትል መራሒ እዩ ለበሃል::

አስተርጓሚ፡- እንደሚወራው ከሆነ በጥናታችንም እንደደረስንበት ያው የተወርዋሪ ሃይል ምክትል አዛዥ ሆኖ እንደሚሰራ ነው::

ዳኛ/አብርሃ/፡- እስቲ ይደገም::

አስተርጓሚ፡- እሺ ድገሙዎ::

32ኛ ምስክር፡- ሕዚ ኣሻዓትኡ ብዕንዓት ዋኢና ብዓይነይ ልረአይኹዎ የብለይ በቲ ኣመፃዕኡ በቲ ዕንዓት ግን ምክትል መራሒ እዩ ቀስቲ ይበሃል::

አስተርጓሚ፡- ማለት የቀስቶች ያው የቃኚ ምክትል መሪ ሆኖ እንደሚሰራ ነው የሰማነው በጥናት እንደደረስንበት

ዳኛ/አብርሃ/፡- ምስክርነትዎ ጨርስዋል ይነሱ

አስተርጓሚ፡- እሺ ምስክርነት ወዲኢኹም

ዳኛ/አብርሃ/፡- ቀጣዩ ምስክር?

ልዩ ዓ/ህግ→ ቀጣይ 33ኛ ምስክር አቶ ሃፍቱ ገብሩ ይባላሉ የሚመስክሩበት ጭብጥ በክስ ስድስት የአቶ ገ/ማርያም መሓሪ አሟሟት በክስ ሰባት የአቶ ሮምሃ ደስታ አሟሟት እንደሁም በክስ አስራ አራት የተጠቀሱት ንብረቶች አወሳሰድ ይሆናል በእነዚህ ሦስት ጭብጦች መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ /አብርሃ/፡- መሓላ ይፈፅሙ::

→ አስተርጓሚ አቶ ተሾመ አያሌው በእውነት የሚያስተረጉሙ ስለ መሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉሞዋል::

→ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ ስለመሆናቸው ቃል መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል::

ዳኛ /አብርሃ/፡- ስምዎ?

አስተርጓሚ፡- ሽምኩም?

33ኛ ምስክር፡- ሃፍቱ ገብሩ

ዳኛ/አብርሃ/፡- እድሜ?

አስተርጓሚ፡- ዕድመይኹም?

33ኛ ምስክር፡- ሓምሳን ክልተይ /52/

አስተርጓሚ፡- አምሳ ሁለት /52/

ዳኛ /አብርሃ/፡- ስራ?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

አስተርጓሚ፡- ስራሕ?

33ኛ ምስክር፡- ሓረስታይ

አስተርጓሚ፡- አርሶ አደር /ገበሬ/

ዳኛ /አብርሃ/፡- አድራሻ?

አስተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

33ኛ ምስክር፡- ወጀራት

አስተርጓሚ፡- ዋጅራት

ዳኛ /አብርሃ/፡- ወረዳው?

አስተርጓሚ፡- ወረዳኡ?

33ኛ ምስክር፡- ደቡብ

ዳኛ /አብርሃ/፡- ቀበሌው?

አስተርጓሚ፡- ቀበሌ?

33ኛ ምስክር፡- በሓፍቲ

ዳኛ /አብርሃ/፡- ለምን እንደመጡ ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- ንምንታይ ከምዝመጻእኹም ትፍልጡዶ?

33ኛ ምስክር፡- ልምስክር

አስተርጓሚ፡- ለምስክርነት

ዳኛ /አብርሃ/፡- በምን ጉዳይ?

አስተርጓሚ፡- ብምንታይ ጉዳይ

33ኛ ምስክር፡- ናይ ፍፁም ጉዳይ

አስተርጓሚ፡- በፍፁም ጉዳይ

ዳኛ /አብርሃ/፡- ፍፁም ምን ስለ አደረገ ነው?

አስተርጓሚ፡- ፍፁም ታይ ስለዝገበረ እዩ?

33ኛ ምስክር፡- ፍፁም ልገበረ ክርቢት ነይሩ

ዳኛ /አብርሃ/፡- ፍፁም ማን ባጭሩ?

አስተርጓሚ፡- ብሓጺሩ ፍፁም መን እዩ?

33ኛ ምስክር፡- አቡኡ'ዃ ተጋገየ አለኹ

አስተርጓሚ፡- የአባቱ ስም ተሳስቼው አለሁ

ዳኛ /አብርሃ/፡-እሺ ያውቁታል?

አስተርጓሚ፡- እሺ ትፈልጡዎዶ?

33ኛ ምስክር፡- መቼም ክፈልጦ እየ ልብል ግምት እኒኢኒ ብዙሕ መዓልቲ ተሓደዲግና አለና ግን ክፈልጦ እየ ልብል እለኒ.

460

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

አስተርጓሚ:- ካላየሁት ብዙ ጊዜ ሆኖኛል ግን አውቀዋለሁ የሚል ግምት ነው ያለኝ::

ዳኛ /አብርሃ/:- ፍፁም ምን ስለሰራ ነው ሊመሰክሩበት የመጡ?

አስተርጓሚ:- ፍፀም ታይ ስለልሰርሓ እዩ ክትምስክርሉ መጺኹም?

33ኛ ምስክር:- ፍፀም ምስ ወያናይ ክርቢት ነይሩ

አስተርጓሚ:- ፍፀም ከወያኔዎች ጋር ክርቢት ነበረ

ዳኛ /አብርሃ/:- ምን ስለሰራ ነው ባጭሩ የሰራው?

አስተርጓሚ:- ታይ ከምልሰርሐ ኽትገልፁ ኢኹም መጺኹም ብሓጺሩ?

33ኛ ምስክር:- ዕሱቕ ክርቢት ነይሩ ምስኣንሕና ድማ ወያኔ ስለል ነበርና ሓደጋ ለብፅሖ ናይ ፍፁም ግን ልፈልጠ አለኒ፣

አስተርጓሚ:- እኛ ወያኔዎች ሆነን ፍፁም ያደረሰውን አደጋ ስለማውቅ ነው የምመሰክርበት

ዳኛ /አብርሃ/:-እሺ እንዴ ወደ ተከሳሽ ቀረብ ብለው ያሳዩን ተከሳሹን?

አስተርጓሚ:- ሓደ ጊዜ ናብቶም ተኸሰስቲ ቕርብ ኢልኩምስ ፍፀም አየናይ ምዃኑ ፈሊኹም አርኡና::

ዳኛ /አብርሃ/:- ተከሳሾች እንዴ ተነሱ::

→ምስክሩ ከተከሳሾች የሚያውቁዋቸውን ካሉ ወደሉበት ቀረብ ብለው ለችሎቱ ለይተው እንዲያሳዩ ባዘዛቸው መሰረት ለአቶ ፍፀም የተባሉትን በትክክል ለይተው ለችሎቱ ያሳዩ መሆናቸውን ፍ/ቤቱ አረጋግጦዋል::

ዳኛ/አብርሃ/:- ከተከሳሹ ጠብ ወይም ዝምድና አላችሁ?

አስተርጓሚ:- ምስ ተኸሳሲ ዕልኢ ወይም ዝምድና እኒኣኩም ዶ?

33ኛ ምስክር:- የብልናን

አስተርጓሚ:- የለንም

ዳኛ/አብርሃ/:- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይቅረብ:

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ ሃፍቱ ፍፁም ክርቢት ሆኖ እኛ ወያኔ ስለ ነበርን ጉዳት አድርሶብናል ብለዋል በርስዎ ላይ ያደረሰው ጉዳት ምንድን ነው?

አስተርጓሚ:- እሺ አቶ ሃፍቱ እንዴ ድገምልኝ

ልዩ ዓ/ህግ:- ፍፁም በርስዎ ላይ ያደረሰው ጉዳት ምንድን ነው?

አስተርጓሚ:- ፍፁም አባኹም ላብዕሖ ጉድኣት እንታይ እዩ?

33ኛ ምስክር:- ፍፁም ንኣንሕና ላብዕሖ ጉዳይ እንድሕር ኸይኑ ክርቢት ነይሩ ንፍለጥ ኢና ነይርና እንትንፈለጥ ግን ድሕሪኡ ስሊሙ ናብ ደርጊ ኸይዱ.

አስተርጓሚ:- ፍፁም ክርቢት ሆኖ እኛ ወያኔዎች ሆነን እንተዋወቅ ነበርን ከዛ በኋላ ከድቶ ወደ ደርግ ገባ

461

ልዩ ዓ/ህግ፡- አጠር አድርገው በርስዎ ላይ ምን ጉዳት አደረሰብዎት?

አስተርጓሚ፡- አሕፅር አቢልኩምስ ኣባኹም ብቀጥታ ታይ ጉድኣት ኣብጺሑ?

33ኛ ምስክር፡- ጉዳይ ላብዕሉ እንድሕር ኾይኑ ዓዲ ወሪዱ ዓዲ ኣናኺሱ፣

አስተርጓሚ፡- ወደ አገር ወርዶ አገር ቤት ወርዶ አገር ለኮሰ

33ኛ ምስክር፡- ሃገር ወሪዱ ዓዲ ኣናኺሱ ንብረት ወሲዱ

አስተርጓሚ፡- ንብረት ወስደዋል

ልዩ ዓ/ህግ፡- የማን የማን ንብረት ተወስደዋል?

አስተርጓሚ፡- ናይ መን ናይ መን ንብረት ተወሲዱ?

33ኛ ምስክር፡- ሓደ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ክቡር ፍርድ ቤት አንዴ ትርጉም ላይ ትንሽ የአሁንዋን አገር ለኮሰ የምትለዋን እንዲተስተካከልን እንደገና ምስክሩም ይድገሙት በቃላቸውና ትርጉሙ ላይ ይተርጎም፡፡

አስተርጓሚ፡- እታ ዓንተዎ ልበልኩማ ትርጉማ ድገሙዋ፡፡

33ኛ ምስክር፡- ሓደ ፍፁም ሓደጋ ለውረደ መጀመርያ ክርቢት ነይሩ መሬሒ ድሕሪኡ ንወያነ ሰሊሙ ካብ ወያናይ ብልሰለመ ወያናይ ዓዲ ወያናይ ስለልፈልጥ ላመፀ ሓደጋ ላብዕሉ ድማ ብዙሕ'ዩ

አስተርጓሚ፡- መጀመርያ ክርቢት ሆኖ በኋላ ከድቶ ወደ ደርግ ከዛ በኋላ ወደ አከባቢዎችን እየመጣ ብዙ አደጋ አድርሰዋል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ የማን የማንን ንብረት ወሰደ?

አስተርጓሚ፡- እሺ ናይ መን ናይ መን ንብረት ወሲዱ?

33ኛ ምስክር፡- እሺ ሓደ ናይ ማርዱ ላንድ አርባዕተ ብዕራይ

አስተርጓሚ፡- አንድ የማርድ ላንድ አራት በሬ

33ኛ ምስክር፡- ናይ ሃፍቱ ግደይ ኽልተ ብዕራይ

አስተርጓሚ፡- የሃፍቱ ግደይ ሁለት በሬ

33ኛ ምስክር፡- ናይ ሃፍቱ ገብሩ ኽልተ ብዕራይ

አስተርጓሚ፡- የሃብቱ ገብሩ ሁለት በሬ

33ኛ ምስክር፡- ናይ ተስፋይ ተገኝ ኽልተ ብዕራይ

አስተርጓሚ፡- የተስፋይ ተገኝ ሁለት በሬዎች

33ኛ ምስክር፡- ናይ አርአያ በርሀ ዓሰርተ ሓደ በጊዕ

አስተርጓሚ፡- የአርአያ በርሄ አስራ አንድ በጎች

33ኛ ምስክር፡- እሺ ዓዲ ድማ ናይ ሃፍቱ ገብሩ ሰቐላ ዓዲ ኣናኺሱ

አስተርጓሚ፡- የሃብቱ ገብሩ ደግሞ ሰቀላ ቤት ለኮሰ በእሳት

33ኛ ምስክር፡- እዙይ እዩ

አስተርጓሚ፡- ይሄ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሌላስ በሬ የተወሰደበት ሌላ ማን አለ?

አስተርጓሚ፡- ኻሊእኸ ብዕራይ ልተወሰደ ኻሊእ መን እኒአ?

33ኛ ምስክር፡- መረሳ ህይወቴ ዕምዲ ብዕራይ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ተቃውሞ አለኝ ክቡር ፍ/ቤት ዓ/ህጉ እየመሩት ነው ምስክሩን የሌላ በሬ የተወሰደበት ማን አለ ማለት እየመሩ እያስተካከሉለት ነው ስለዚህ ራሱ የተወሰዱበትን ተናግሮዋል ሌላም ካለ ይጨምር እንጂ መሪ ጥያቄ ነው ውድቂ እንዲሆንልን

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ጥያቄው ይቀጥል

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ሌላስ የማን የተወሰደ አለ?

33ኛ ምስክር፡- ናይ አብርሃ ገ/ፃዲቕ ዓስርተ ሓሙሽተ

አስተርጓሚ፡- የአብርሃ ገ/ፃዲቅ አስራ አምስት

ልዩ ዓ/ህግ፡- አስራ አምስት ምን?

አስተርጓሚ፡- ዓሰርተ ሓሙሽተ ታይ?

33ኛ ምስክር፡- ዓሰርተ ዓርባዕተ ካፍቲ፣ ሓደ አድጊ

አስተርጓሚ፡- አስራ አራት ከብቶች አንድ አህያ

ልዩ ዓ/ህግ፡- መቼ ነው ይሄ የተወሰደባችሁ?

አስተርጓሚ፡- ማዓዝ እዩ እዙይ ልተወሰደኩም

33ኛ ምስክር፡- ጥሪ ማርያም እቲ በኣለ ወልዲ ክርና አይተምሃርኩይ ክርና ልፈልጦኸ አይኺንኩይ ማለት'ዩ እቲ ልወረደ ነገር ግን ኩስሚ ማርያም ንዓመቲ ፀኒሑ

አስተርጓሚ፡- ብዙኪን የተማርኩ ስላልሆንኩኝ ብዙ አላውቀውም ግን የጥር ማርያም

ልዩ ዓ/ህግ፡- አመተ ምህረቱስ?

አስተርጓሚ፡- ዓመተ ምህረቱኸ?

33ኛ ምስክር፡- ክርና ልፈልጦኺ አይኸንኩይ ክርና አይገልፆይ አይተ ምሃርኩይ ማለት'ዩ።

አስተርጓሚ፡- ብዙ ስላልተማርኩ አልገልፀውም አላውቀውም

33ኛ ምስክር፡- እታ ማርያም ግን መወሰኒት ማዓልቲ ማርያም ማዓልቲ ኩስሚ ነይሩ አቛዓትኡ ድማ ኻሊእ ወታደር ልድሓር ሓዲጉ ባዕሉ ደማይ ሒዙ ክምልወረደ

አስተርጓሚ፡- የማርያም ኪስሚ የሚባል ቀን ያው በአል ነው እና ሌላ ወታደር ሌላ ቦታ ትቶ እሱ ወርዶ ነው የዛ ቀን ነው።

463

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ስለሆናችሁ ነው የተወሰደባችሁ?

አስተርጓሚ፡- ታይ ስለልኾንኩም ኢኹም ልተወሰደኩም?

33ኛ ምስክር፡- ወይኒ ስለልኾነ እንሕና ወይኒ ኢና እቲ ማርያም ማዓልቲ እንትወርድሎ ደማ ያው ባዕሉ ኽለይ ባዕሉ እዩ ልፈልጦ ማለት እዩ ማይ ዓለቕቲ ልበሃል ቦታ አውኡ ወሪዱ፡

አስተርጓሚ፡- ያው የተወሰደብን ወይኔዎች ስለሆንን ነው እሱ የሚያውቀው ቦታ አለ ማይ ዓለቕቲ የሚባል እዛ ወረዳ

33ኛ ምስክር፡- ድሕርኡ ተኩሲ ደማ መጀመርያ ተኹሲ ኽፈቲ ፀኒሖ እነ

አስተርጓሚ፡- ከዛ እኔ መጀመርያ ተኩስ ከፍቼ ቆየሁ

33ኛ ምስክር፡- ድሕሪኡ እኺሊሙ ግን ኻሊእ ወታደር ንድሓር ስለል ሓደገ ግን እቲ ብዕረይ ከረይ ገንዘብ ናይ ሙሉእ ጣብያ ንከረን ሕዛእቲ ሳዕሪ ስለልበልዕ ድሕሪኡ ቀጺሚኡ ደማ

አስተርጓሚ፡- ከዛ ወደ ተራ ይዞ የወጣው የብዙ የአገሬቱ ከብቶች ይኸ

33ኛ ምስክር፡- እኽቢቡ ድሕሪኡ ባዕሉ ስለልፈልጦ እቲ ቦታ ቀደሙ ወይናይ ስለልኾነ አክቢቡ ባዕሉ ገኒሑ ልስብ ደማ አሲና እናወቕዐ ከምልወሰደ

አስተርጓሚ፡- ከዛ ቦታውን ስለሚያውቀው፣ ወይኔም ስለነበር ቦታውን አስከብቦ ሲያበቃ ሰውም እየመታ በዱላ ይዞ ሂደዋል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ሌላስ በማን ምን የተፈፀመ በደል አለ?

አስተርጓሚ፡- ኻሊእኸ ብመን ታይ ልተፈፀመ በደል እኒእ?

33ኛ ምስክር፡- ወይናይ ድማ ልሞቱ ወየንቲ ለይቲ ላፍቲ እሳ ወረደ ወይነ ስለልፈልጥ ልቲ ዓዲ ወይነ ልምዲ ሕሸ ስለልሃለዎ ልቲ ሓደጋ ድማ ብዙሕ ወይነ ልሞተ ከምልቕተለ

አስተርጓሚ፡- ከዛ ደግሞ ቦታውን ስለሚያውቅ ሌሊት ሌሊት እየወረዳ ብዙ ወይኔዎች እንደገደለ፣

ልዩ ዓ/ህግ፡- እስቲ የሞቱትን ይጥቀሱልን እነማን እነማን አሉ?

አስተርጓሚ፡- እስቲ እዞም ልሞቱ ጥቐሱዎም እልመን ልበሃሉ'ዩም?

33ኛ ምስክር፡- ሮምሃ ደስታ፣ ባሬኪ ወ/የሱስ፣ ባሬኪ አስመሮም

ገ/ማርያም መሓሪ፣ ካሕሱ ኪሮስ እዚኦም እዮም ልሞቱ

አስተርጓሚ፡- እነዚህ ናቸው የሞቱት

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ሮምሃ ደስታና ገ/ማርያም መሓሪ መቼ ነው የተገደሉት?

አስተርጓሚ፡- ሮምሃ ደስታን ገ/ማርያም መሓሪን ማዓዝ'ዩም ልተቀተሉ?

33ኛ ምስክር፦ ባዓለ ወልዲ እዩ ከርና ልፈልጦ ነገርኚ አይኸንኩይ አየዕንያ ደማ አይተምሃርኩይ፣ ሐደጋ ግን ካብቶም ወየንቲ ቅድም እዩ ከምልፈልጦም ዓደም መንገደም፣ ቡቶአም ስለ ልፈለጦም ግን ለይቲ ለይቲ ቀስት ሒዙ ከምልቐተሉም ይፈልጠ እዩ።

አስተርጓሚ፦ ቀኑንኚ አላውቀውም ስላልተማርኩ ግን ሌሊት በታው ስለሚያውቀው በቃኚ አስጦንቶ እንደመጣ እንዳስገደላቸው አውቃለሁ

ልዩ ዓ/ህግ፦ አመተ ምህረቱስ መቼ ነበር?

አስተርጓሚ፦ ዓመተ ምህረቱኸ ማዓዝ ነይሩ?

33ኛ ምስክር፦ አይትሐዞይ

አስተርጓሚ፦ አልያዝኩትም

ልዩ ዓ/ህግ፦ ስንት አመት ሆናቸው ከሞቱ?

አስተርጓሚ፦ ክንደይ ዓመት ኾይንዎም ካብልሞቱ?

33ኛ ምስክር፦ ዋእ ሸውዓተ ዓመትማ ክኸንድአም

አስተርጓሚ፦ ሰባት አመት ይሆኖዋል

33ኛ ምስክር፦ ብግምት ሸውዓተ ዓመት ሸሞንተ ዓመት ይኸንዩ?

አስተርጓሚ፦ በግምት ወደ ሰባት ስምንት አመት ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ፦ ከመቼ ጀምሮ ሲቆጠር?

አስተርጓሚ፦ ካብ ማዓዝ ጀሚሩ እንትቑፀር?

33ኛ ምስክር፦ እንታይ?

አስተርጓሚ፦ ምን?

ልዩ ዓ/ህግ፦ ከሞቱ ስንት ጊዜያቸው ሆነ አሁንስ አመተ ምህረቱ ስንት ነው?

አስተርጓሚ፦ ካብ ልሞቱ ኸንደይ ጊዜ ገይሩ ኸዚኸ ኸንደይ ኣመተ ምህረት እዩ?

33ኛ ምስክር፦ የፈልጠይ

አስተርጓሚ፦ አላውቀውም

ልዩ ዓ/ህግ፦ አገዳደላቸው ምን ይመስል ነበር እስቲ ዘርዘር አድርገው ይግለፁልን እነዚህ ሁለቱ ሰዎች?

አስተርጓሚ፦ አቀታትለኦም ታይ ይመስል ክምዝነበረ እስቲ ዝርዝር አቢልኩም ናይዞም ኽልተ ሰባትዚኦም ግለፁልና?

33ኛ ምስክር፦ ናይ መኒ ናይ መኒ?

አስተርጓሚ፦ የማን እና የማን?

ልዩ ዓ/ህግ፦ የገ/ማርያም እና የሮማ

33ኛ ምስክር፦ አኻዓትኡ ቀስቲ መጀመርያ ቀስቲ ወሪዱ፡

አስተርጓሚ፡- መጀመርያ ቃኚ ወረደ፣

33ኛ ምስክር፡- ድሕሪኡ ጥይት ብልሰማዕና ካብ ፃሓፍቲ መፂና ጎይና ሬጺእና መፂና ሞይቶም አግኒናዮም፣

አስተርጓሚ፡- ከዛ የጥይት ድምፅ ሰምተን ለእርዳታ ከፃሃፍት ስንመጣ ሞተው አገኘናቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድን ነው የሰሙት የጥይት ድምፅ በማን የተተኮሰ ነው?

አስተርጓሚ፡- ታይ እዩ ልስማዕኹሞ ናይ ጥይት ድምፂ ብመን ልተተኮሰ እዩ?

33ኛ ምስክር፡- ብደርጊ

አስተርጓሚ፡- በደርግ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የነሱስ አሟሟት በምን ይመስል ነበር ታድያ?

አስተርጓሚ፡- ናይቶም አማውታኸ ታይ ይመስል ነይሩ?

33ኛ ምስክር፡-ማዕደ ልማዕደ ድማ ኢና ወየንቲ ከምዚ ደርጊ ከምዚ ድሕሪኡ ደማ ማዕዶ ልማዕዶ እናተታኹሱ ድሕሪኡ ንሳቶም ሞይቶም እሳቶም ገሊበም ቐንጢሮም ቀስት ደማ ተመሊሱ ማለትየ ንዓዷ

አስተርጓሚ፡- ጎራ ለይተው እየተታኮሱ ፊት ለፊት ሆነው እነሱ ሞቱ ከዛ አፈገፈገ ማለት ነው ቀስቱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቀስት የሚሉት ማን ነው ማንስ ይዞት የሚመጣ ነው?

አስተርጓሚ፡- ቀስት ማለት ታይ እዩ መንኺ ሒዘዎ ልመፅእ እዩ?

33ኛምስክር፡- ቀስቲ ማለት ደርጊ እዩ፣

አስተርጓሚ፡- ቀስቲ ማለት ደርግ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ይዞት የሚመጣ ነው ለአከባቢያችሁ?

አስተርጓሚ፡- መን ሒዙዎ ልመፅእ እዩ ላፍቲ ኸባቢኹም?

33ኛ ምስክር፡- ልኸባቢና ግን ደርጊ ፍፀም ሒዙዎ እዩ ልወረደ

አስተርጓሚ፡- ደርግ ፍፀም ይዞት የወረዳ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ።

ዳኛ/አብርሃ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ በተከሳሽ በኩል ካለ?

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሰለሞን ገብሩ፡- እሺ አቶ ሃፍቱ እነ ገ/ማርያም መሓሪ ሲገደሉ እርስዎ ምን ነበሩ?

አስተርጓሚ፡- እኒ ገ/ማርያም መሓሪ እንትቕተሉ እንተለው እስኹም ታይ ነይርኩም?

33ኛ ምስክር፡- ወያናይ እየ ፀኒሑ ምስኣቶም

አስተርጓሚ፡- ወያኔ ሁኜ ነው የቆየሁት እነሱ ጋር

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እነሱስ?

አስተርጓሚ፡- ንሳቶምኸ?

33ኛ ምስክር፡- ንሳቶምስ ወይን

አስተርጓሚ፡- እነሱም ወይኔ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እነሱ የት ነበሩ፣ እናንተ የት ነበራችሁ?

አስተርጓሚ፡- ንሳቶም አበይ ነይሮም እስኻትኹም አበይ ነይርኩም?

33ኛ ምስክር፡- አንሕና ገሪብ ክየናይ ማዕደ እሳቶም ገሪብ ካብቢዚ ማዕደ

አስተርጓሚ፡- እነሱ ወንዙ ዳር ማዶ እኛም ወደዚህ ማዶ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የተኩስ ልውውጡ የተካሄደበት ጊዜ ወቅቱ ምን ነበር ሌሊት ነው ወይስ ቀን?

አስተርጓሚ፡- ናይቲ ተኹሲ ልውውጥ ለተገበረሉ ጊዜ ቐትሪ ድዩ ለይቲ?

33ኛ ምስክር፡- ቐትሪ፣ ቐትሪ ድማይ አሻዒትኡ ቀትሪ አንሕና ካብ ፀሓፍቲ ጥይት ሰሚዕና መጺና ንሳቶም ደማ

አስተርጓሚ፡- ቀን ነበረ ,የው ከፀሃፍቲ እኛ የጥይት ድምፅ ሰምተን መጣን፣

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ እናንተ ከደረሳችሁ በኋላ ጦርነቱን ደረሳችሁበት ወይስ አልፎ ቆየ?

አስተርጓሚ፡- ንስኻትኩም ብልመፃኹም እቲ ጦርነት ተወዲኡ ዶ ፀኒሑ ወይስ በፂሕኹምሉ?

33ኛ ምስክር፡- በፂሕናዩ አግኒናዩ ፀኒሕና ድሕሪኡ ግን እሳቶም ብልሞቱ አንሕና ድማ ንሳቶም ሒዝና ኡሽ ቢልና ተመሊስና

አስተርጓሚ፡- ደረስንበት ግን ስንደርስ ሞተው ነበር ,የው እነሱን ይዘን ተመለስን

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እናንተ ጦርነቱ ላይ ስትደርሱ እናንተስ ጦርነቱን ተካፈላችሁ ወይስ አመለጠ ደርግ?

አስተርጓሚ፡- ንስኻትኩም ናብቲ ቦታ ክትበፅሑ እንተለኹም ኣብቲ ጦርነት ተኻፊልኩም ዶ ወይስ ደርጊ አምሊጡ?

33ኛ ምስክር፡- አይተኻፈልናይ አሻዒትአ ግን አቐሪፁ እቲ ተኹሲ ቦታ ንሡሕ ልበለ ስለልኹኑ ተኹሲ አቋሪፁ ድማ አግኒናዩ

አስተርጓሚ፡- ቦታው ራቅ ያለ ስለሆነ ቦታው ስንደርስ አቋርጦ ነው የጠበቀን/የቆየን/፡-

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በተኩስ ማሀል እየተታኮሱ በተኩስ ልውውጥ ነው የተሰውት ገ/ማርያምና ሮምሃ?

አስተርጓሚ፡- ገ/ማርያምን ሮምሃን አብ ተኹሲ ልውውጥ ድዩም ተሰዊኦም?

33ኛ ምስክር፡- ሮምሃ ቐረብ ተታኺሶም እዩም ገ/ማርያም ግን ብድብዩ ብድብዩ ልቐጻደም ብኋላት ግን ብድብዩ እዩም ተትሒዞም

ሬድ ... ... ጎ

አስተርጓሚ፡- ሮምሃ ተታትኩስዋል ገ/ማርያም ግን በሽምቅ ውጊያ ነው የተገደለው

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሽምቅ ውጊያ ማለት?

አስተርጓሚ፡- ድብያ ማለት?

33ኛ ምስክር፡- ድብያ ነው ብድብያ

አስተርጓሚ፡- በሽምቅ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የውጊያ አይነት ነው?

አስተርጓሚ፡- ናይ ውግእ ዓይነት ድዩ ድብያ?

33ኛ ምስክር፡- እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሌላው የእነ አቶ ሃፍቱ ዱደ የማርድላንድ በሬዎች ሲወሰዱ እርስዎ በዛን ሰአት የት ነው የነበሩት?

አስተርጓሚ፡- እቶም አውዕር እንትወሰዱ እንተለው ንስኹም በቲ ጊዜ እቲ አበይ ነይርኩም?

33ኛ ምስክር፡- ኣነን ሃፍቱ ግደይን ብሓደ ነይርና

አስተርጓሚ፡- እኔና ሃብቱ ግደይ አብረን ነበርን

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የት?

አስተርጓሚ፡- አበይ?

33ኛ ምስክር፡- ዒላሉ ልበሃል ቦታ

አስተርጓሚ፡- ዒላሉ የሚባል ቦታ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ስንት ሰአት ነበር?

አስተርጓሚ፡- ክንደይ ሰዓት ነይሩ?

33ኛ ምስክር፡- ቐትሪ ልክዕ ላብ ፈረቓ ቐትሪ ክኸን

አስተርጓሚ፡- ያው ቀን ላይ አጋማሽ ቀን ይሆናል

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እንግዲህ አቶ ሃብቴ ዱደይ ሌሊት ቤታቸው እንደነበሩ በዛን ሰአት እና ከብት ይወስዳል እየተባለ የሰሙ መሆናቸው ነው ቀደም ብለው የመሰከሩት ይህንን ቀን ደግሞ እርስዎ አብረው እንደነበሩ እየገለፁ ነው እርግጠኛ ነዎት ከሃብቱ ግደይ ጋር ነበሩ ወይ?

አስተርጓሚ፡- ሃፍቱ ግደይ ለይቲ ኣብ ገዛኦም ከምልነበሩ እቶን ከፍቲ እንትውሰዳ ኢኹም ዓንተዎ መስኪርኩም ሕዚ ሰ ባሐደ ነይርና ትብሉ አለኹም ምሳኹም ልምንባርዎም ርግፀኛ ዲኹም ሃፍቱ ግደይ?

33ኛ ምስክር፡- ሃፍቱ ግደይ አኻዒትኡ ኻሊእ ይቐረ ብሓደ ፀኒሕና ኩስሚ ታኩስሚ ድማ ዕንዓት ኣዕኒዕና ደርጊ መፂኡ ልብል ዕንዓት ፀኒሑና

አስተርጓሚ:- ሃብቱ ግደይ አብረን ነበርን ኪስሚ የሚባል ቦታ እንዲያውም ጥናት አጥንተን ደርግ መጥቶዋል የሚል ጥናት ደርሰንበታል፣

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የደርግ ሰራዊትን በዛን ሰአት /ይመራው/ ይመራው የነበረው ማን ነው?

አስተርጓሚ:-ናይ ደርጊ ሰራዊት በቲ ጊዜ ንሱ ዝመርሖ ዝነበረ መን እዩ?

33ኛ ምስክር:- ፍፁም

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የአቶ አብርሃ ገ/ፃዲቅስ የተወሰዱበት ክብቶቹ መቼ ነው ቀኑ? ጊዜው ማለት ነው

አስተርጓሚ:- ናይ አቶ አብርሃ ገ/ፃዲቅ ካፍቲ ልተወሰዱሉ ጊዜኽ ማዓዝ እዩ?

33ኛ ምስክር:- ጊዚኡ ለይቲ እዩ፣ ለይቲ ሰዓት የብሉይ ወያናይ ድማ ሓደ ወያናይ ብእግዚአብሄር ሞይቱ ሃፍቶም ካሕሳይ ልበሃል ወያናይ ሞይቱ ነይሩ።

አስተርጓሚ:- በእግዚአብሄር ነው የሞተው ሃፍቶም ካሕሳይ የሚባል ወያኔ ነበረ ጊዜው ሌሊት ነው

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እርስዎ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ:- ንስኹም አበይ ነይርኩም?

33ኛ ምስክር:- ዓዲ ዕኹይ ልበሃል ቦታ ነቲ ቐብሪ ልኣውየት ብልወፀ ወያናይ ሞይቱ ተባሂሉ ዓዲ-ዕኹይ ኸይድና

አስተርጓሚ:- በሌሊት ያው ልቅሶ ድረሱ የሚል አሬታ ስለነበረ እዛ ለመድረስ በሌሊት ሄድኩኝ

ዳኛ/አብርሃ/:- አንዴ እስቲ የሃፍቱ ጋር ነበርኩ ኩስሚ የሚለው ኩስሚ ቦታ የሚል ትርጉሙ እሱ ይደገም?

አስተርጓሚ:- ኩስሚ ልብል ነገር እስቲ ኻልአይ ድገሙዎ እቲ ዓንተዎ ልገለፅኩምዎ?

ዳኛ/አብርሃ/:- ሃፍቱ የነበረበት

አስተርጓሚ:- ሃፍቱ ነይርሉ ልበሃል ቦታ እቲ ኩስሚ ድገሙዎ እስቲ

33ኛ ምስክር:- ሃፍቱ ሃፍቱ ዲዳ አንሕና ወያነ ኸይና እፍ አደሑማ ልበሃል ቦታ ፀኒሕና

አስተርጓሚ:- ሃፍቱ ግደይ እኔና አፍ አድሑማ የሚባል ቦታ ተድራጅተን እዛ ቆየን

33ኛ ምስክር:- ዕንዓት ደርጊ ድማ ማርያም ዓፀንባ ልበሃል ቦታ ወሪዱ ተባሂሉ

አስተርጓሚ:- የደርግ ጥናት ደግሞ ዓፀንባ የሚባል ቦታ ደርግ ወረደ ተባለ

ዳኛ /አብርሃ/:- ኩስማ የተባለው ምንድን ነው

አስተርጓሚ:- ታይ እዩማ ኩስሚ ልተብሃለ እንታይ እዩ?

33ኛ ምስክር:- ዓፀንባ ማርያም ናዓመቱ ማለት እዩ ኩስሚ ናይ ዓመቱ ማርያም ማለት እዩ ጥሪ

አስተርጓሚ:- ኩስሚ ማለት የአመቱ ማርያም ጥር ወር የሚውል ማለት ነው /በዓል/

ዳኛ /አብርሃ/:- በዓል ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ባዓል ማለት ድዩ?

33ኛ ምስክር:- ባዓልዋ ማርያም ናይ ዓመት ማርያም

አስተርጓሚ:- አዎ በኣል ነው ማርያም የአመቱ ማለት ነው።

ዳኛ /አብርሃ/:- እሺ ጥያቄው ይቀጥል

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይሄን በአል ጥር ወር ነው የሚውለው?

አስተርጓሚ:- እዙ በዓል እዙይ ጥሪ ወርሒ ድዩ ዝውዕል?

33ኛ ምስክር:- ጥሪ ወርሒ እዩ እወ ዝውዕል

አስተርጓሚ:- አዎ ጥር ወር ነው የሚውለው

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ስለዚህ ከብቶቹ የተወሰዱት ያኔ ነው?

አስተርጓሚ:- ስለዚ እቶም ከፍቲ ልተወሰዱ አሻዒትኡ ድዩ?

33ኛ ምስክር:- አሻዒትኡ እወ አሻዒትኡ ማዓልቲ

አስተርጓሚ:- አዎ የዛን ቀን

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ታድያ ያው ወያኔ ሞቶ ቀብር ላይ ነበርን እያሉ ነው ፍፁም ከብቶቹን ሲወስድ የት ሆነው ታድያ አዩት?

አስተርጓሚ:- ወያናይ ሞይቱ ኣብ ቀብሪ ውዓልና ትብሉ አለኹም ፍፁም ልምውሳድማ ከመይ ገይርኩም ሪኡኹም?

33ኛ ምስክር:- ወያናይ ልሞተሉ ማርያም ማዓልቲ እዩ ሞይቱ ወያናይ ልበልኩ አይኾነይ

አስተርጓሚ:- ወያኔው የማርያም ቀን ሞተ አላልኩም

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይደለም እኔም ማርያም ቀን ሞተ አላልኩም ቀብር ላይ እያሉ ነው ከብቶቹን የተወሰዱት

አስተርጓሚ:- ኣብ ቀብሪ እናሃለኹም እቶም ከፍቲ ተወሲዶም

33ኛ ምስክር:- ቀብሪ ልብለኹ ማርያም ማዓልቲ አይኾነይ

አስተርጓሚ:- ቀብር የምለው ማርያም ቀን አይደለም

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሱ አይደለም ጥያቄ ማርያምን ተውት በቃ አልፈናዋል በሬዎቹ ሲወሰዱ እሳቸው ቀብር ላይ ነበርን ብለዋል ቀብር ላይ ነበራችሁ ወይ ከብቶቹ ቢወሰዱ?

አስተርጓሚ:- ኣብ ቀብሪዶ ነይርኩም እቶም ከፍቲ እንትውሰዱ?

420

33ኛ ምስክር፦ከፍቲ እንትውስድ ናይ ኣብርሃ ገ/ፃዲቅ እዩ ብኽሊእ ማዓልቲ እዩ ቐብሪ ፀኒሖ

አስተርጓሚ፦ ከብት ሲወስድ የአብርሃ ገ/ፃዲቅ ነው በሌላ ቀን ቀብር ቆየሁ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ አዎ እሱ ነው ጥያቄው ቀብር ላይ ሆነው ፍፁም ከብቶቹን ሲወስድ እንዴት ብለው አዩ ነው?

አስተርጓሚ፦ እስኹም ኣብ ቀብሪ ኸይንኩም ፍፁም ካፍቲ እንቲወስድ ከመይ ገይርኩም ሪኢኹም?

33ኛ ምስክር፦ ወይናይ ደማ ኽልተ ወያናይ ምስ ኣነ ጎረባብቲ አለው

አስተርጓሚ፦ ከኔ ጋር ጎረቤታሞች የሆኑ ሁለት ወያኔዎች አሉ።

33ኛ ምስክር፦ እቲ ወያናይ ድማ ከበደ መሓሪ ልበሃል

አስተርጓሚ፦ ወያኔው ደግሞ ከበደ መሓሪ የሚባል

33ኛ ምስክር፦ ድሕሪኡ ንሱ ለይቲ ሰበይቲ ኣብርሃ ገ/ፃዲቅ ኣእውያ

አስተርጓሚ፦ ሌሊት የአብርሃ ገ/ፃዲቅ ሚስት እሪታ አሰማች

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ እንድናስጥረው ያው ጎረቤት ነገረኝ ማለትዎ ነው ባጭሩ?

አስተርጓሚ፦ እና ክንሕፀሮዎ ጎረቤት ነጊሩት ድዩ ብሓጺሩ?

33ኛ ምስክር፦ እወ፣ ጎረባይ፣ ግን እሻዒትኡ ካብቲ ቐብሪ ጥይት ተኺሱ ከበደ መሓሪ ጎረባይ ኣብርሃ ገ/ፃዲቅ

አስተርጓሚ፦ አዎ ጎረቤቴ ነው የነገረኝ እና ሌሊት ጥይት ተኩስ

33ኛ ምስክር፦ ድሕሪኡ ሪጺእና ካብቲ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ በቃ እሺ እነዚህ የደርግ ቃኚስ ወረዳ ምናምን የሚሉት በዛን ጊዜስ በመርካት ወቅት ማለት ነው እነ ገ/ማርያም ሲሞቱስ የደርግ ሰራዊት መሪው ማን ነበር?

አስተርጓሚ፦ ድሕር ገ/ማርያም ምሟቱ ናይ ደርጊ ሰራዊት መራሒኸመን ነይሩ?

33ኛ ምስክር፦ ዋእ መራሒኦ ካውኡ ንድሓር ክርና ግምት እየእተካይ እሻናትኡ እንትሞትሉ ባራኪ እስመሮም እንትሞቱ ግን ፍፁም መራሒ ከምዝፀንሑ ይፈልጥ

አስተርጓሚ፦ በግምት ነው እንጂ አላውቀውም ግን እነ ባራኪ ሲሞቱ ግን ፍፁም መሪ እንደነበረ አውቃለሁ።

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ጨርሼአለሁ ክቡር ፍርድ ቤት።

ዳኛ /አብርሃ/፦ ድጋሚ ጥያቄ?

ልዩ ዓ/ህግ፦ እሺ አቶ ሃፍቱ አቶ ሮምሃ በተኩስ ነው የሞቱት አቶ ገ/ማርያም ደግሞ በድብየት የሚል ነገር ተናግሮዋል አንደኛ ድብየት የሚለውን ነገር በራስዎ

421

እንዲያብራሩት ነው ሁለተኛ አቶ ሮምሃ ሲታከስ የት እንዳዩ እንዲገልፁ ነው፡፡

አስተርጓሚ፡- መጀመርያ አቶ ሮምሃ ብተኹሲ ልውውጥ አቶ ገ/ማርያም ግን ብድብያ ውግእ ኢልኩም ነይርኩም እቲ ዲብያ ልብል ብናይ ባዕልኹም አገላልፃ ግልፁዎም አቶ ሮምሃኸ እንትሞቱ እንተለወ አበይ ርኢኹሞም?

33ኛ ምስክር፡- አቶ ሮምሃ ልምትዎ ልከረን ጎቢኦም ገ/ማርያም መሓሪ ጥይት ተተኹሱ

አስተርጓሚ፡- አቶ ሮምሃ ወደ ተራራ ወጥተው

33ኛ ምስክር፡- ንጊዚኡ ድማ ሞይቶም

አስተርጓሚ፡- ከዛው ደግሞ ሞቱ

33ኛ ምስክር፡- ገ/ማርያም መሓሪ ታሕቲ ንገረብ ክመፅኡ ደድየው ክኸዱ ንገረብ ሞይቶም

አስተርጓሚ፡- ገ/ማርያም መሓሪ ደግሞ ወደ ታች ወደ ወንዙ ሲወርዱ እዛ ታች ሞቱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ድብያት የሚባለውን ነገር እስቲ ያብራሩልን ምን ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- ድብያ ማለትሲ ኣብራሕሩሑልና እስቲ ታይ ማለት'ዩ?

33ኛ ምስክር፡- ድብያ ማለት ካብ ዓዲ ወይትወፅእ ወይ ለይርአየካ ፀኒሑ ክመፅእ ሙሽግ'ቺ ማለት እዩ አሸሙቺ ምፅናሕ እዩ አሻሙቺ ምፅናሕ ንመንገዲ ክፍ ኢልካ ልምቅልቋል ድብያ ማለት ተኹሲ ልበሃል አማዕዲኻ እናተታኾስካ ክዩ ማዕደይ ካትበዙይ ማዕደይ ኸይኑ ምትኳስ እዩ፣ ድብያ ልበሃል ግን ካብ ዓዲ እንትወፅእሎ ኢዱ ተይመለሰይ ኸፍ ኢሉ ፀኒሑ ልምቕታል'ዩ፡፡

አስተርጓሚ፡- ተኩስ ማለት ፊት ለፊት እንደዚህ መታኮስ ነው ድብያ ማለት ግን ተደብቀህ ቆይተህ በሽምቅ ተደብቀህ ቆይተህ መግደል ማለት ነው ሳያይህ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ሽምቅ ሆኖ የነበረው ማን ነው? እስቲ ይሄንን ያብራሩት

አስተርጓሚ፡- ስለዚ ድብያ ኸይኑ ልነበረ መን'ዩ እስቲ ግለፁዎ?

33ኛ ምስክር፡- ድብያ ልፀንሑ ደርጊ'ዩ

አስተርጓሚ፡- ሽምቅ የቆየው ደርግ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሳቸውስ?

አስተርጓሚ፡- ንሶም'ኸ?

33ኛ ምስክር፡- ንሶም ድማ ወፂአም ተይረአዩዎሚ አብልለውዎ ሞይቶም

አስተርጓሚ፡- እሳቸው ደግሞ ወጥተው ሳያዩዋቸው ሞቱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሽምቅ የነበረው ደርግ ነው ሲሉ ደርግ ማይ ይዞት የመጣ ወይስ በማን የሚመራ የነበረ ሃይል ነው?

አስተርጓሚ፡- ደርጊ ድብያ ነይሩ ኸትብሉ እንተለኹም መን ሒዙዎ ልመፀ ወይም ብመን ልምራሕ ልነበረ ሓይሊ'ዩ?

33ኛ ምስክር፡- ሓይሉ ነግርለኹኸ ሓይሊ ቀስቲ መራሒኡ ፍፁም'ዩ።

አስተርጓሚ፡- ሃይሉ ቃኚ ሲሆን መሪው ደግሞ ፍፁም ነበረ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ሮምሃ የሞቱት ወደ ተራራ ወጣ ብለው ነው ብሌዋል መታኮሳቸውንስ በምንድን ነበር ያወቁት?

አስተርጓሚ፡- ሮምሃ ልሞቱ ናብ ከረን ወፂኦም እዮም ኢልኩም ነይርኩም ምትኺሶምከ ብምንታይ ፈሊጥኩም?

33ኛ ምስክር፡- ምትኺስም ግን ካብ ዓዲ ወፂኦም ልከረን ብላግኹዎም እላተኸ ጎጉ ምትኺሶም ካብ ከረን ደማ ወሪዶም ሮምሃ ልከረን ወዲቖም አግኒናዮም

አስተርጓሚ፡- እየተሯሯጡ ወደ ላይ ወጡ እና ከተራራው ስር ወድቀው አገኘናቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሳቸውስ ወደ ደርግ መተኮሳቸውን ቃይድያ በምንድን ነው ያረጋገጠ ት?

አስተርጓሚ፡- ንሰምኸ ላብ ደርጊ ልምትኺሶም ብምንታይ ኢኹም አረጋጊፅኩም?

33ኛ ምስክር፡- መን'ዩ ሮምሃ ልደርጊ እናተታኰሱማ ማዕዶ ልማዕዶ እዮም ክየናይ ማዕዶይ ካዝኢ ማዕዶይ ያው ከላይ ባዓልትማ ሬዲእና ብልኸድና ግን ደርጊ ልፈንጨ እሰም ደማ ወዲቖም ብላግነይናዩም አሻዓትእ ደማ እና ገለሁ አግኒናዩም ደርጊ

አስተርጓሚ፡- ለእርዳታ ስንደርስ ማዶ ለማዶ ሆኖው እየተታኩሱ ነበር

እና ለርዳታ ስንደርስ እሳቸው ሞተው ደርግ ደግሞ ፈረጠጠ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ምስክርነትዎ ጨርሰዋል ይነሱ

አስተርጓሚ፡- እሺ ምስክርነት ወዲእኹም ኢኹም ተልዓሉ

ዳኛ/አብርሃ/፡- ቀጣዩ ምስክር

ልዩ ዓ/ህግ፡- 34ኛ ምስክር አቶ ሓየሎም ፍቃድ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ 11 የተጠቀሰው የሽኮል በርሄ አሟሟት ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ።

17ኛ ተከሳሽ ግርማይ ድንቃየሁ አሁን የተጠራ ምስክር ግን በዚህ የተከሰሰኩበት ሳይሆን በሌላ ጠብ ስላለን እንዳይመሰክር ከዚህ በፊትም ማመልከቻ አስገብቼ አለሁ እንዳይመሰክር ክቡር ፍርድ ቤቱ እንዲያግድልኝ

ዳኛ /አብርሃ/፡- ግልፅ አይደለም ምን እያሉ ነው?

የኢትዮጵያ ቤት ፍርድ ... ከልል ትግራይ

17ኛ ተከሳሽ፡- በአሁኑ የተጠራ ምስክር ግን በዚህ የተከሰሰኩበት ሳይሆን በሌላ ጠብ ስላለን አገር ያወቀው እንዳይመስክርልኝ ክቡር ፍርድ ቤቱ እንዲያግድልኝ በማክበር አመለክታለሁ::

ዳኛ/አብርሃ/፡- ምስክሩ ይቆይ እንዴ፣ ምስክር ቆይ እንዴ::

-ልዩ ዓ/ህግ፡- የሚሰጡት ሃሳብ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኔ እንግዲህ ተከሳሹ የሚያመለክቱት ነገር ራሱ ምስክሩ የሚገልፁት ነው ጠብ ወይም ዝምድና አለህ ወይ የሚባለውን?

ይጠየቃል፣ ሁለተኛ ተከሳሽ መስቀለኛ ጥያቄ የማቅረብ መብት አላቸው ሌላው ደግሞ ፀብ ያለው ሰው ቢኖርው እንኳን ቢረጋገጥ እንኳን ምስክርነቱ ላይ ግምት ከሚሰጥ በስተቀር ምስክር አይደለህም ተብሎ ፍርድ ቤት የሚመለስበት የህግ ድጋፍ የለም ስለዚህ ምስክርነቱ በዚህ መልኩ እንዲቀጥል እንዲፈቀድ አመለክታለሁ::

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ምስክሩ ይጠራ:: መሐላ ይፈፀሙ::

→ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሐላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሯል::

ዳኛ/አብርሃ/፡- ስም?

34ኛ ምስክር፡- ሓየሎም

ዳኛ/አብርሃ/፡- ሓየሎም ማን?

34ኛ ምስክር፡- ሓየሎም ፍቓዱ

ዳኛ/አብርሃ/፡- እድሜ?

34ኛ ምስክር፡- ሰላሳ አምስት

ዳኛ/አብርሃ/፡- ስራ?

34ኛ ምስክር፡- ገበሬ

ዳኛ/አብርሃ/፡- አድራሻ፣ ወረዳው፣ ቀበሌው?

34ኛ ምስክር፡- ወፍላ ወረዳ፣ ፀልን ጣብያ

ዳኛ/አብርሃ/፡- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

34ኛ ምስክር፡- ለምስክርነት

ዳኛ/አብርሃ/፡- በምን ጉዳይ በማን?

34ኛ ምስክር፡- በነ ግርማይ ድንቃየሁና በአቶ ገ/ህይወት ስሙ ብቻ ጠፍቶኛል፣ በግርማይ ድንቃየሁ በአቶ ገ/ህይወት የተባለ ስውየ

ዳኛ/አብርሃ/፡- ምን የሆኑ ናቸው እነዚህ? ተከሳሾች ናቸው?

34ኛ ምስክር፡- ተከሳሾች አዎ በከሳሽ ዓ/ህግና በተከሳሾች እነ ግርማይ ድንቃየሁ::

474

ዳኛ/አብርሃ/:- ምን ስለአደረጉ ነው ሊመሰክሩ የመጡ?

34ኛ ምስክር:- ሰው ገድለው ተብለው እና የሰማሁት ነገር ማለት ነው እኔ

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ተከሳሾችን ያውቋቸዋል?

34ኛ ምስክር:- አዎ አውቃቸዋለሁ::

ዳኛ/አብርሃ/:- ለፍርድ ቤቱ ማሳየት ይችላሉ?

34ኛ ምስክር:- እሺ ጠጋ ብለው ያሳዩን ተከሳሾች እንዴ ተነሱ::

→ምስክሩ ከተከሳሾች የሚያውቋቸውን ካሉ ወደሉበት ጠጋ ብለው ለችሎቱ ለይተው እንዲያሳዩ ፍ/ቤቱ ባዘዛቸው መሰረት ለገርማይ ድንቃየሁና አቶ ገ/ህይወት የተባሉትን በትክክል ለይተው ለፍ/ቤቱ ያሳዩ ለመሆናቸው ፍርድ ቤቱ አረጋግጠዋል::

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ተከሳሾች ጠብ ወይም ዝምድና አላችሁ?

34ኛ ምስክር:- የለኝም

ዳኛ/አብርሃ/:- ከሁሉም?

34ኛ ምስክር:- አዎ

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ዋና ጥያቄ?

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ ሓየሎም ተከሳሾቹ ሰው ገድለዋል በመባሉ ነው ለመስክር የመጣሁት ብለዋል ማን ነው የተገደለው?

34ኛ ምስክር:- አቶ ሽኮለ በርሄ

ልዩ ዓ/ህግ:- መቼ ነው የተገደለው?

34ኛ ምስክር:- በስማንያ አመተ ምህረት በጥቅምት ወር ሰባት ቀን

ልዩ ዓ/ህግ:- የት ነው የተገደለው?

34ኛ ምስክር:- ማይ ማዶ የተባለ ቦታ

ልዩ ዓ/ህግ:- በየትኛው ወረዳ የሚገኝ?

34ኛ ምስክር:- በወፍላ ወረዳ

ልዩ ዓ/ህግ:- ልዩ ቦታውስ ምን ይባላል?

34ኛ ምስክር:- መደይ ነው የሚባለው

ልዩ ዓ/ህግ:- እንዴት ነው አገዳደሉ እስቲ መጀመርያ የናንተን ሁኔታ እንዴት እንደነበራችሁ እስቲ ዘርዝሩልን?

34ኛ ምስክር:- አገዳደሉ ቸኮለ የኢ.ሃ.ዴ.ግ ወያኔ ነበር ከዛ በኋላ የደርግ ገበሬ ማህበር ማለት ነው የወፍላ ወረዳ መጀመርያ ወደ ሌላ ቦታ እንደ ዘመቻ ተብሎ ተነስቶ ነበር ከዛ በኋላ ግን እንደገና ተመልሰ ወደ ማይ ማዕዶ ወደ ራያ ተብሎ የነበረው ወደ ማይ ማዕዶ በስድስት ነው የተነሳው በሰባት ወደ ማይ

ማዕዶ እንደሄዱ ተደርጎየው በሁለት ቡድን ሄደው ያው ሁለተኛው ቡድን የሄደ ጥይት እኛ በዛን ሰአት እንኳ አልነበርንም የጥይት ጭሆት ስማን ማታ ጥዋት ግን በስምንት ጥዋት ከአንድ ሰአት በታች አከባቢ ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ:- እሱ ጋር እንደርስዋለን ላቋርጥዎትና ወደ ራያ ነበር ዘመቻው ብሎዋል ወደ ራያ ዘመቻ ስትሄድ እርስዎስ እንዴት ነበር አዘማመትዎ? እንዴት ነበር ዘመቻው ወደ ራያ ስትሄዱስ?

34ኛ ምስክር:- ገበሬ ማህበር በሙሉ በሃላፊ ደረጃ ተጠርንፎ ወደ ታች ሄደናል እንግዲህ እኛ ሚስጥሩ አናውቀውም።

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ወደ ማይ ማደስ ሃሳብ የተቀየረው ምክንያቱ ምንድን ነው?

34ኛ ምስክር:- በቃ በምን እንደቀየሩት እንጃ ሃላፊዎች ናቸው የሚያውቁት ቀየሩትና ከመንገድ ተመልስን ወደ ቤታችን እንሄድ እየተባለን በኋላ ከመንገድ ስንደርስ አቶ ግርማይ መጣ አልነበረም መጀመርያ ከኛ ጋር ከዛ በኋላ ወደ ማይ ማዶ እንድንሄድ ተደረገ።

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ከዛስ?

34ኛ ምስክር:- ከዛ ማይ ማዶ አከባቢ ስንደርስ በሁለት ቡድን በሁለት ሻምበል የተከፈለ ስራዊት አንደኛ ቡድን ወደ ሽከላ ቤት ሄደ አንደኛው ደግሞ በሌላው ቦታ ተመደበ አሁን ከሽከለ ቦታ ከሁለት ሰአት እስከ ሦስት ሰአት አከባቢ ይሆናል ውጊያ ጥይት ተተኩስ በስባት ማታ ነው የጥይት ጭሆት ሰማን በኋላ ወደ ኋላ ተመለሱ ተባለ ጥዋት በስምንት ከአንድ ሰአት በፊት ስንገናኝ ግርማይ እጅ ቆስሉ ታዝሎ መጣ አቶ ገ/ህይወት የሚች ወዬኔ የሸኸለ መሳርያ ተሸክመው መጡ ከዛ በኋላ እዛ ተሰባስበ በየብቻው ስላደረ ሲነገር ያው ሽከለ እንደሞተ እና ገ/ህይወት ገደይ እንደመሆኑ እዛ ግልፅ ሆኖ ተነገረን

ልዩ ዓ/ህግ:- እስቲ ያብራሩት?

34ኛ ምስክር:- ቀጥታ እነሱ መጥተው እዛ ቁጭ ብለን ማለት ነው ግርማይ ታዝሎ ሲመጣ ገ/ህይወትም ሲመጣ የገበሬ ማሕበር ሓላፊ አቶ ሓየሉም የተባለ ነበረ ሓየሉም ከልካይ የተባለ እሱ እንዴት ነበር የትናንትናው የማታ ጥይት የቆስለ ግርማይሳ ማን ነው ያቆስለው፣ ሽከለሳ ማን ገደለው? ብሎ ሲጠይቅ ከነሱ ጋር ስላላደረ ማለት ነው በኋላ ግርማይ የቆስለም በራሳችን ጥይት ነው ገ/ህይወት ነው ያቆስለው ለስውየው የገደሉውም ገ/ህይወት ነው ግርማይ ሲሸሽ ብሎ ሁለት ሽምጡ ስለያዘው አሁን አመለጠኝ ሲል በአውተማቲክ መታሁት ለግርማይም አቆስልኩት ለሽከለም ገደልኩት ብሎ ተናግሮዋል እዛ ገ/ህይወት ማለት ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነው በሁለት እጁ የያዘው ማንን ነው የያዘው?

34ኛ ምስክር፡- ግርማይ ተያዥ ለሽኮለ ማለት ነው ሊሸሽ ሲል ከቤት ወደ ውጭ ሲወጣ ያ ገ/ህይወት በጥይት መቼ እንግዲህ ያው ጥዋት እንደገለፁልን ነው በዛን ሰአት አልነበርንም እዛ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ይህንን ገለፃ ያካሄደላችሁ ማን ነው መሳርያውንስ የሚቴን መሳያ ይዞ መጥቶ ያሳያችሁስ ማን ነው?

34ኛ ምስክር፡- መሳርያዋ ይዘዋት የነበረ የሚቴ ታጣፊ ነው የራሱ ከዛ ደርበዋት ነበረ ገ/ህይወት ነው ደርበዋት የነበረ ማለት ነው የሚቴ ሞይዘር ናት የራሱ ታጣፊ ነበረች ታጣፊዋ ደፍቶ የቺኛዋ ደርበዋት ነበረ ማለት ነው ሲመጡ ግርማይ ቆስሎ ነው የነበረ ለራሱ እጅን ታዝሎ ነው የመጣው እና ከዛ በኋላ ሓላፊ ሓየሎም ነው ሪፓርት ለማድረግ ወይም ለኛ ገለፃ ለማድረግ ሲጠይቅ እንደዛ አይነት መግለጫ ሰምቼ አለሁ በጆሮየ ማለት ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነው ይህንን ገለፃ ያካሄደላችሁ?

34ኛ ምስክር፡- ሓየሎም ሓየሎም ከልካይ የሚባለው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሓየሎም ጥያቄ አቀረበ?

34ኛ ምስክር፡- አዎ ለእነሱ ማለት ነው ተገናኝተው ሲያበቁ እኛ መጀመርያ ጥዋት ስለተገናኘን እና እዛ አደረና ከኛ ጋሬ ስላላደሩ ማለት ነው እንግዲህ ጥዋት ነው የተገናኘነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ እነ ግርማይ መሳርያውን ይዘው እንደመጡ ገለፁ እነሱስ ምን የገለፁት ነገር አለ?

34ኛ ምስክር፡- ገ/ህይወት ተናግሮዋል ግርማይ እንኳ የግርማይ ቃል የሰማሁት ነገር የለኝም፣

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን አለ ገብረህይወት?

34ኛ ምስክር፡- ገ/ህይወት ግን ያው ለግርማይ ያቆሰልኩትም እኔ ነኝ ምክንያቱ አመለጠኝ አመለጠኝ ሲለኝ ጥይት ተኮስኩኝ ለሚቴም መታሁት ለዚህም ለንደኛየም መታሁት ብሎ ሲናገር ሰምቼ አለሁ እዛ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምክንያቱ ምንድን ነው ሽኮለ የተገደለበት?

34ኛ ምስክር፡- ምክንያቱን አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ስለ ነበረ ነው?

34ኛ ምስክር፡- ምናልባት ወያኔ ስለነበረ ይሆን።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሺ አለሁ።

ዳኛ/አብርሃ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ፡- እሺ አቶ ሓየሎም ከግርማይ ጋር ከዛን ቀን በፊት ትተዋወቁ ነበር?

34ኛ ምስክር፡- አውቀው ነበር አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ጠብ ነበራችሁ?

34ኛ ምስክር፡- የለንም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በቤተሰብ ጠብ አልነበራችሁም?

34ኛ ምስክር፡- የለንም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ፡- እሺ በዛን ጊዜ እርስዎ ምን ይሰሩ ነበር?

34ኛ ምስክር፡- ገበሬ ማህበር ታጣቂ ነኝ የአከባቢው ከነሱ ጋር ማለት ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ከነሱ ታጣቂ ነበሩ?

34ኛ ምስክር፡- ታጣቂ አዎ የገበሬ ማህበር እንደ ምልሻ የሆኑ ማለት ነው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ወደ ማይ ማዱ ስራዊቱ ሲሄድ በሁለት ተከፍሎ ነበር ብለዋል እርስዎ በየትኛው ክፍል ነበሩ በዛኔ?

34ኛ ምስክር፡- በታችኛው ነበርኩ ሁለት ቦታ ነው ከሽኩለ ቤት ሳይሆን ከሌላ ቦታ ከሄደው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ወደ ሌላው ቦታ ሄደው ነበር?

34ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ በዛን ጊዜ ጦርነት ተካሂዶ ነበር?

34ኛ ምስክር፡-ጥይት ተተኩሰዋል

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማን ነበር ጥይቱ የተኮሰው?

34ኛ ምስክር፡- ጥይት ጭሆት ነው የምንሰማው የሰማሁ እንግዲህ የኛ ስራዊት ስላደሩ ሰውየው ሲሞት ጥይት ተኩሰዋል እንግዲህ ጭሆት ጥይት ይሰማን ነበር እና ጉዳይ ጥዋት ነው ያጣራ ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ እየጠየቅኩዎት ያለሁትን በቸኮል የሄደ ቡድን ነው በዛን ጊዜ እርስዎ ወደ ሌላ ቦታ ሄደው ነበር እርስዎ የሄዱበት ቦታ ከነቸኮል ወደ ሄደው ስራዊት በስንት ይራራቅ ነበር?

34ኛ ምስክር፡- ምናልባት በግምት ነው እንግዲህ ቦታው ጨለማ ስለሆነ ርቀት አንድ ሁለት ሰአት አከባቢ ያስኬዳል ርቀት ጨለማ ነው ሌሊት ጭሆት ነው የምንሰማው፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ጭሆት እያሉት ያሉትን የተኩስ ጭሆት ነው?

34ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ብዛት ነበረው ተኩስ?

ፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

34ኛ ምስክር፡- አዎ ብዙ ነው የተተኮሰ ጥይት ብዙ ነው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ለስንት ሰአት ያህል ተኩስ ነበር?

34ኛ ምስክር፡- ሰአት የተተኮሰው ከአንድ እስከ አንድ ተኩል አካባቢ ይሆናል የተጀመረው ማለት ነው ከዛ ምናልባት የጥይት ተኩሱ ሰአት ግን ይህን ያህል ብዙም አልለውም ማለት ነው ጥይት ጭሆት እንጂ የቆየበት ሰአት አልያዝኩም እንግዲህ ጨለማ ነው፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ አቶ ሐየሎም ያው ያ መሬ የነበረውን ገለፃ ሲያደርግ በተኩሱ እንዲህ እንዲህ ተፈፀመ ብሎ ነበር ገለፃ ያደረገው ወይስ እንዴት ነበር ገለፃ ያደረገው?

34ኛ ምስክር፡- ገለፃ ሲያደርግ እሱ ከኛ ጋሬ አድሮ ነበር እሱ ከኛ ጋር ነው ያደረው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-ስትመለሱ ማለቴ ነው፡-

34ኛ ምስክር፡- አዎ በንጋታው ጥዋት ስንገናኝ ግን መጀመርያ አቶ ገ/ሂወት ገዳይ እንደሆነ አቶ ግርማይ ደግሞ ተያዥ እንደሆነ ለሽኩለ ተያዥ እንደሆኑ አርጎ ገለፃ አድርገዋል ማለት ነው ጥዋት፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ማለት በውጊያ ብሎ ነበር ገለፃ ያደረገው በምን ብሎ ነበር ገለፃ ያደርገው?

34ኛ ምስክር፡- ውጊያው በሰባት ማታ ነው እሱ ያደረገው ገለፃ በስምንት ጥዋት ነው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ውጊያው ግን በሰባት ማታ ነበር?

34ኛ ምስክር፡- ማታ ነው አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በእነ ቸኮል ቤት ማለት ነው?

34ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ በዛን ጊዜ ግርማይ ወይም ገለፃ ሲያደርግ ሐየሎም በቦታው መጥቶ ነበር?

34ኛ ምስክር፡- ግርማ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-ግርማይ አዎ

34ኛ ምስክር፡- ግርማ ነበር ቆስሎ እጁ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ቆስሎ ነበር እጁ?

34ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- መቁሰሉ አይተውት ነበር እርስዎ?

34ኛ ምስክር፡- አይቼው በአካል አዎ አለ አይደለ እዚህ? እጁ ቆስሎ ነበር በእጁ ተመትቶ ቆስሎ ነበር፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማለት ተመትቶ ሲሉ ስለተሸፈነ ነው እንዴት ነው ተመታ የሚሉት?

34ኛ ምስክር፡- ተመትተዋል እጁ በአካል አይቼው አለሁ በጥይት ተመቷል

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ፡፡

የ8ኛ፣ተከሳሽ ተከላካይ ጠበቃ፡- ይርጋለም አስመላሽ፡- አቶ ሓየሎም ከገ/ሂወት ከዛች ቀን በፊት ትውውቅ ነበራችሁ?

34ኛ ምስክር፡- ገ/ሂወት አዎ በመልኩ አውቀዋለሁ ማለት ከወረደ ከኮረም ስለነበረ አውቀዋለሁ፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ቾኮል ሲገድሉውስ አይተዋል በአይን?

34ኛ ምስክር፡- አላየሁም ሲገደል፣ ተኩስ ሲገድል አላየሁም ጥዋት በራሱ በገለፀው በቃሉ ነው ያወቅኩት፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- መሳርያ ይዞ መጥቶ ነበር ብለውዋል የቾኮል መሳርያ መሆኑ በምን ሊያረጋግጡ ይችላሉ?

34ኛ ምስክር፡- የቾኮለ መሳርያ የሚች ናት ይቺ ብሎ ሲያሳየት ነኝ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ወደ ቦታው የሄደው ስራዊት ስንት ይሆናል?

እስቲ ግምት ካለ? ወደ ዘመቻው ስትሄዱ ማለት ነው ስንት ይሆናል ስራዊት ጠቅላላ?

34ኛ ምስክር፡- ጠቅላላ ድምሩ አልያዝኩም ገ/ማህበር በሙሉ የገበሬ ታጣቂ ማለት ነው ብዙ ነው የነበረው ሃላፊዎች ናቸው የሚያውቁት እንጂ እኔ ቁጥር አልቆጠርኩትም፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ይቆዩ አዛዥስ ማን ነበረ?

34ኛ ምስክር፡- ሓየሎም ከልካይ፣

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ተከፋፍላችሁ ሂደችሁዋል፣ በሁለት ተከፋፍላችሁ ሄዳችሁዋል እና ወደ ቾኮል ቤት የሄዱት አዛዥ ማን ነበሩ?

34ኛ ምስክር፡- አዛዥ እሱን ብቻ ረስቼው አለሁ ማን እንደነበረ ገብረሀይወት ራሱ ይሁን ማን እንደነበረ እንጃ ሓየሎም ግን ከኛ ነው ያደረው ከታችኛው ማለት ነው፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጨርስናል፡፡

ዳኛ/አብርሃ/፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ? የለም

-ድጋሚ ጥያቄ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ. አቶ ሓየሎም ሽኮለ በተገደለ በንጋታው ገ/ህይወት የሚቿን መሳርያ ይዘ ግርማይ ተመትቶ መጡና እንዴት እንደገደሉት እንዴት እንደሆነ ሪፓርት ተደረገልን ብሎዋል ይህንንም ሰምቼ አለሁ ብሎዋል፣ አገዳደሉንም ደግሞ ሲጠቅሱልን ሽኮለ ሊያመልጥ ሲል ግርማይ ያዘው ከዛ ገ/ህይወት ገደለው ብሎዋል በሪፓርት እንደሰሙት አሁን ደግሞ በመስቀለኛ ጥያቄ ውግያ ውግያ የሚል ነገር ጠቅሰዋል ውግያ ማለት ትርጉሙ ምንድን ነው? ውግያ በማንና በማን ተካሂደዋል እስቲ ይሄን ይጥቀሱ?

34ኛ ምስክር፡- ውግያከ አልገለፅኩም እኔ ሌላ ሲዋጋ ያየሁት ነገር የሉም ሽኮለ ብቻ ገድለው ሲመጣ እንጂ እሱ ደግሞ በራሳቸው ሲነግሩን እንጂ ሲገድሉ አላየሁም፣ሌላ ውግያ ደግሞ ሌላ ጦርነት ሳይሆን የራሳቸው ጥይት የተኮሱት እንጂ ሌላ ተተኩስብን ወይም ተገደለብን ያሉን የለም ግርማይ ብቻ ከኛ ከገበሬ ማህበር ግርማ ቆስሎ መጥቶዋል እሱም በራሳቸው እንደሆነ ነው እንጂ የገለፁልን በሌላ ውግያ እንዳልተካሄደ ነው እንትን ያሉን።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ. ጨርሼ አለሁ

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ኃይም/፡- ግርማይ እጅ ቆስሎ መጣ የሚል ምስክርነት ሰጥቶዋል ግርማይን የመታው ማን እንደሆነስ የተገለፀ ነገር ነበር?

34ኛ ምስክር፡- ግርማይን የመታው ገ/ሂወት እንደሆነ ተገልፀዋል ጓደኛው

ዳኛ/ኃይም/፡- ማን ነው የገለፀው ይህንን?

34ኛ ምስክር፡- በራሱ ገ/ሂወት በቃሉ?

ዳኛ/ኃይም/፡- ምን ስለ አደረገ?

34ኛ ምስክር፡- ለዝያኛው ሊያመልጥ ብሎ ወገቡ ስለያዘው ያመልጠዋል ብየ ለሱ ስመታ እጁ ይዞት ስለነበረ ተመትቶዋል የሚል ገለፃ አድርጎዋል።

ዳኛ/ኃይም/፡- ቸኮለ እንደተገደለ ገዳዩቹም ተከሳሾቹ መሆናቸውን ተገለፀልን የሚል ምስክርነትም ሰጥቶዋል ገላፃ ያደረገው ማን ነው? ምንን መሰረት አድርጎ ነው እንግዲህ ተከሳሾች ሲባሉ ሁለቱም ነው ግርማይና ገ/ህይወት ሁለቱ ገደዩች ናቸው ብሎ ገለፃ ያደረገው ማን ነው ምንን መሰረት አድርጎ ነው?

34ኛ ምስክር፡- እንግዲህ ያኛውም ቆስሎ ታዝሎ መጣ ያኛውም መሳርያው ይዞ ሲመጣ ጥዋት እንግዲህ ያ ሃላፊ ገብረህይወትም ገደይም ለቸኮለ ገደይ ገ/ህይወት ነው እጁ የቆስለ ግርማይ ደግሞ ያመልጣል ብሎ ተያይዞት ስለነበረ

በጥይት ገ/ሂወት መትቶታል የሚል ሃላፊ ሓየሎም ከልካይ ሲናገር ሰምቼ አለሁ ደግሞ በድጋሚ ገ/ሂወት ራሱ ሲናገር አውቃለሁ።

ዳኛ/ጋይም/:- ገ/ሂወት ሁለታችን ገድለናል ብሎ ሲል ሰምተሃል?

34ኛ ምስክር:- ሁለታችን ገድለናል አይደለም

ዳኛ/ጋይም/:- ምንድን ነው የለም ታይድ የ?

34ኛ ምስክር:- ለዛኛውም መትቼው አለሁ ለኋደኛየም የመታሁ እኔ ነኝ ይዞት ሊያመልጠው ሲል ብሎ ሲናገር በቃሉ ሰምቼ አለሁ።

ዳኛ/ጋይም/:- ስለዚህ የቸከል ገዳዩች ሁለት ናቸው የሚል ነው የሰማችሁ ወይ የተሰጠ ው ገለፃ ወይም ገ/ህይወት ነው የሚል ነው?

34ኛ ምስክር:- እንግዲህ ግርማይ ይዞታል ገብረህይወት ገደለው የሚል ነው ተያይዞ የነበረው መጀመርያ ከግርማይ ጋር እንደሆነ ሊያመልጠው ሲል ገ/ህይወት በጥይት ተኩስ እንደወደቀው ይሄ ተገልፆልናል።

ዳኛ/ጋይም/:- በመስቀለኛ ጥያቄ ወቅት ተኩስ ከአንድ እስከ አንድ ተኩል ሰአት ድረስ ተካሂዶዋል የሚል ምስክርነት ሰጥቶዋል

34ኛ ምስክር:- የተጀመረ ነው ያልኩት፣ የተኩስ ድምፅ የሰማነው የጥይት ድምፅ ሁለት ሰአት ከሁለት በላይ አከባቢ ይሆናል በግምት ነው ያልኩኝ እንጂ የቆየ ውማየው አይደለም

ዳኛ/ጋይም/:- እስቲ ያብራሩት ይሄኛውን?

34ኛ ምስክር:- እኔ ያልኩት በስንት ሰአት ነው የተጀመረ ያለ መስሎኝ ነው እንግዲህ፣በስንት ሰአት ነው ጭሆት ጥይት የሰማህ ሌሊት የተባልኩ መስሎኝ ነው እንግዲህ እና በሁለት ከሁለት በላይ አከባቢ ይሆናል እዛ በግምት ማለት ነው እንግዲህ ጨለማ ነው።

ዳኛ/ጋይም/:- ምን ያክል ጥይት ነው የሰሙ ያንን?

34ኛ ምስክር:- እኔ አልቆጠርኩት አውቶማቲክ ጥይት ስንት እንደሆነ ሌት ምን አውቄው እኔ በርቀት ነው ያለሁ የጥይት ጭሆትን ብቻ ነው የምንሰማው ስንት እንደተተኮስ ምንም የማውቀው ነገር የለኝም።

ዳኛ/አብርሃ/:- ምስክርነትዎ ጨርሸዋል ይነሱ

-ቀጣይ ምስክር

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ 35ኛ ምስክር አቶ በርሄ ደስታ ይባላሉ የሚመስክሩበት ጭብጥ በክስ 11 የተጠቀሰው ሽከል በርሄ አሚሚት ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመስክሩ አመለክታለሁ

ዳኛ/አብርሃ/:- መሓላ ይፈፅሙ

→ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል::

ዳኛ /አብርሃ/:- እሺ ስምዎ?

35ኛ ምስክር:- በርሄ ደስታ

ዳኛ /አብርሃ/:- እድሜ?

35ኛ ምስክር:- አርባ አራት /44/

ዳኛ /አብርሃ/:- ስራ?

35ኛ ምስክር:- ገባር /ገበሬ/

ዳኛ /አብርሃ/:- አድራሻ?

35ኛ ምስክር:- ወፍላ ወረደ

ዳኛ/አብርሃ/:- ቀበሌው?

35ኛ ምስክር:- ዓዲጎሎ

ዳኛ/አብርሃ/:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

35ኛ ምስክር:- አዎ ለምስክርነት

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ጉዳዩ ምንድን ነው?

35ኛ ምስክር:- በአቶ ሽኩለ በርሄ በሞተበት፣ በእነ ግርማይ ድንቃየሁ በእነ ገብረህይወት

ዳኛ/አብርሃ/:- ተከሳሾቹ እነማን ናቸው?

35ኛ ምስክር:- እነ ግርማይ ድንቃየሁ

ዳኛ/አብርሃ/:- ሌላስ?

35ኛ ምስክር:- ገ/ሂወት የሚባል ነው አባቱስ ስሙ ራቅ ይለኛል መልኩም አውቀዋለሁ::

ዳኛ /አብርሃ/:- አሁን ለፍርድ ቤቱ ማሳየት ይችላሉ?

35ኛ ምስክር:- አዎ ካለ?

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ጠጋ ብለው ያሳዩን ተከሳሾች እንደ ተነሱ::

→ምስክሩ ከተከሳሾች የሚያውቋቸው ካሉ ወደሉበት ጠጋ ብለው ለችሎቱ ለይተው እንዲያሳዩ ፍ/ቤቱ ባዘዛቸው መሰረት ለአቶ ገብረህይወት እና አቶ ግርማይ ድንቃየሁ የተባሉትን በትክክል ለይተው ያሳዩ መሆናቸውን ፍርድ ቤቱ አረጋግጠዋል::

ዳኛ/አብርሃ/:- ከተከሳሾች ጠብ ወይም ዝምድና አላችሁ?

35ኛ ምስክር:- የለኝም

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ዋና ጥያቄ ይቅረብ።

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ በርሄ መቼ ነበር የተገደለው ሽኮለ?

35ኛ ምስክር:- በስማንያ አመተ ምህረት

ልዩ ዓ/ህግ:- ቀኑና ወሩስ?

35ኛ ምስክር:- ቀኑና ወሩ በጥቅምት ነው በስባት ቀን ማታ ነው መሰለኝ

ልዩ ዓ/ህግ:- እንዴት ነበር አገዳደሉ ከመገደሉ በፊት ወደዛ እንዴት ነው የተንቀሳቀሱት ተከሳሾች?

35ኛ ምስክር:- ተከሳሾች ሲንቀሳቀሱ ያው አብረን ነው የተንቀሳቀስ ነው ማለት ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ወዴት ነበር የሄዳችሁት መጀመርያ?

35ኛ ምስክር:- ወደ ራያ ወደ ራያ

ልዩ ዓ/ህግ:- ምን ለማድረግ ነበር ወደ ራያ አካሄዳችሁ?

35ኛ ምስክር:- ከገበሬ ማህበር አሰሳ አንዳንድ ሁኔታዎች ለአሰሳ ነው የሄድ ነው ከአሰሳ ተመልሰን ስንመጣ አቶ ግርማይ ድንቃየሁ እኛ ጋር አልመጡም ነበር መጀመርያ በኃላ ሓሸንገ ላይ ስንደርስ ተመልሰን ወደ ቤታችን እየሄድን ለገበሬ ማህበሩ ለዛው ለታጣቂው ሃላፊ አቶ ሓየሎም ከልካይ የተባለው ያው መሪ እሱ ነው ማለት ነው ሃላፊው ለሃላፊው አግኝተው ሃላፊዎች አግኝተው በኋላ ያ ሃላፊ ከምንሄደው ወደዛ ወደ ኮረም ከምንገባው ቀይስ ወደዛ ወደ መንገዳችን ቀይስን ወደ ፀለ:ን ሄድን ፀልኅ አከባቢ ማለት ነው የሄድ ነው ስንሄድ ከሁለት ከፍሎ ያ የገበሬ ማህበሩ ሃላፊ ከሁለት ከፍሎ አንደኛ፣ ሁለተኛ አንድ ሻምበል ከኛ ከፋፍሎ በዛ በኩል ሂዱ ተብሎ ግን ምናልባት የሁለተኛ ከሁለት ሰአት ነው እንደዚህ አከባቢ ግምት ከሚለው ሰአት እንኳ አልያዝኩም ሁለት ሰአት እስከ ሦስት ሰአት ነው የሚመስለኝ በዛ አከባቢ ግን ለምሳሌ ከእንትን ተከቦ ያው ከሽኮለ ቤት ጥይት ሲተኮስ ሰማን ስንሰማ እኛም ተመልሰን መጠን በነገ ጥዋቱ ማለት በስምንት ቀን ማለት ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ቆይ ወደዛ እንደርሳለን ለምንድን ነው አሁን ወደ ጠቀሱት ወደ ፀልኅ ልትመለሱ የቻላችሁት ከሃሸንጌ?

35ኛ ምስክር:- ምንም የምናውቀው ነገር አልነበረም ያን ጊዜ አልተነገረንም አልተገለፀልንም

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ለሁለት ተከፈልን ብለዋል የትኛው ቡድን ነው ወደ ሽኮል አከባቢ የሄደው?

35ኛ ምስክር:- ሁለተኛው

ልዩ ዓ/ህግ:- ተከሳሾቹ በየትኛው ምድብ ነበሩ?

484

35ኛ ምስክር፡- በሁለተኛው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ከዛስ እዛ ከደረሱ በኋላ ምን ሰማችሁ?

35ኛ ምስክር፡- የጥይት ድምፅ ጥይት ሰምተን ከዛ በኋላ ከኛ ጋር የደረሰ ነገር የለም ወደ ደሴስ ከተባለ አከባቢ ወረድን ሌሊት ማለት ነው ሌሊት ወረድን በነጋታው በጥዋቱ በስምንት ቀን ማለት ነው ጥዋት ያው ግርማይ እጃቸው ተመትተው በሰው ታዝለው ሲመጡ ገ/ሂወትም ያ የሟቹ የሸኮለ በርሄ በልጅግ መሳርያ ከታጣፊ ክላሽ ላይ ደርበው ይዘው ሲመጡ የአገዳደሉ ሁኔታ ከዛ ከስራዊቱ ላይ ተገልያዋል ማለት ነው እነ ገ/ሂወት ነው የገለፁት ተከሳሾቹን ምናልባት ይሄ ማን ነው መሳርያው የማን ነው ማን ሞተ ሲባል ሽኮለ እንደህ እንዲህ አርገን እንዲህ እንዲህ አርገን ገድለን አዎ አምልጦ ነበር ግርማይ እንዲህ አርጎ ሲሄድ እጁ ሲይዘው ግን መጀመርያ በጥይት ለሱ ሲገድለው ያ ጥይት ሸልኮ ደግሞ ለግርማይ እንደገኛ ነው የተገለፀልን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ግርማይ ማንን ነው የያዘው?

35ኛ ምስክር፡- ግርማይ ድንቃየሁ ለሽከለ በርሄ ከቤት ማለት ነው ለዚህ እንዲህ አርገን ሲባል መግለጫ ተገለፀ ሁኔታው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ተኳሹ ማን መሆኑ ነው?

35ኛ ምስክር፡- ተኳሽ ገብረህይወት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነበር ይሄን ገለፃ ያካሄደው?

35ኛ ምስክር፡- ነገሩ መግለጫው መጀመርያ የተገለፀው ያ ባላፊው በዛ በሐየሎም ክልካይ ነው፣

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቀጥሎስ?

35ኛ ምስክር፡- ቀጥሎ ገብረህይወት

ልዩ ዓ/ህግ፡- መሳርያውንስ ከየት አመጣሁኝ አለ ገብረህይወት?

35ኛ ምስክር፡- ከዛ ከሟቹ ከሸኮለ በርሀ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሽኮለ ሲሞት ምን ነበር ስራው?

35ኛ ምስክር፡- ያው ታጣቂ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- የማን ታጣቂ?

35ኛ ምስክር፡- የወያኔ አባል ነው አባል ታጣቂ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛ በፊት ምን ግንኙነት ነበረው ከነዚህ ተከሳሾች ጋር ሟቹ?

35ኛ ምስክር፡- ቂም በቀል እንደላቸው ነው በኋላ የተገለፀው በፊት እንኳ እንትን የለም በኋላ ግን ባህር ዛፍ ለምሳሌ ግርማይ ድንቃየሁና ተስፋይ ድንቃዩሁ ማለት ተስፋይ ድንቃየሁ የወረዳው አስተዳደር ፀሐፊ ነው የሱ የግርማይ

485

ድንቃየሁ ወንድም ማለት ነው ታናሽ ወንድም ስለዚህ ያው እነሱ ተፈናቅለው የደርግ ባለስልጣን እንደመሆናቸው መጠን እዛው እሱ ደግሞ የወያኔ አባል እንደመሆኑ መጠን ባህርዛፍ የነ ተስፋይ ድንቃየሁና የእነ ግርማይ ድንቃየሁ ታዞዋል ማለት ነው ለምሳሌ በአስተዳደሩ በወያኔ አስተዳዳሪነት ታዞ አጎገርዞ ህዝብ ማለት ነው ባህር ዛፍ አስቆርጦ የሚል ቂም በቀል እንደላቸው ነው::

ልዩ ዓ/ህግ፡- የማን ባህር ዛፍ ነው ያስቆረጠው?

35ኛ ምስክር፡- የነ ተስፋይ ድንቃየሁ የነ ግርማይ

ልዩ ዓ/ህግ፡- አስቆራጩ ማን ነው?

35ኛ ምስክር፡- አስቆራጭ ሽኩለ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ይሄ ቂም የነበረው በማንና በማን ነበረ?

35ኛ ምስክር፡- ቂም የነበረው በነግርማይ ድንቃየሁ ተስፋይ ድንቃዬሁና በነ ሽኩል

ልዩ ዓ/ህግ፡- ይሄን በምን ነበር የተረዱት?

35ኛ ምስክር፡- ያው የተረዳሁት አሁን ከሞተ በኋላ ነው የተገለፀልኝ ማለት የተገለፀልን ማለት ነው ላውቀው የቻልኩኝ አሁን አርዳታ ለምሳሌ በደርግ አርዳታ ሲሄድም የነሽኩለ ቤተሰብ እነ ተስፋይ እነ ግርማይ እያስሩዋቸው ያገላትዋቸው እንደነበሩ ያው ግልፅ ነው ስለዚህ ቂም በቃላቸው በዚህ ነው ላውቅ የቻልኩኝ::

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድን ነው እያንገላትዋቸው ሲሉ ምን አድረገው በምን ግንኙነት እስቲ ይህንን ይግለፁት?

35ኛ ምስክር፡- እያሰሩ ሴቶች ምናምን ወንዶች እኚ አይሄድም ከማይ ማደ ወደ ኮሮም እንደማይሄዱ ነው ግን ቤተሰብ የሽኩላ የሆኑ ሴቶች አርዳታ ቀኑ ባልሳሳት አሰሩ እንደዚህ እንደዚህ ብለው ለምሳሌ ከህብረት ሰዑም ተገልያዋል በትክክል ማለት ነው ማለት በቂም እንደሆነ አገዳደሉም ያው በባህር ዛፍ የተነሳ መሆኑን ደብዳቤ ፅፎ ደግሞ ተስፋይ ደግሞ በቃ እንፈረደህ አለን የሚል ደብዳቤ ከነሱ ከነ ግርማይ ለሽኩለ የደረሰው መሆኑን በኋላ እኔ የተገነዘብኩት ማለት ነው አዎ እንደዚህ ነው የማውቀው እኔ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ቅድም እንደ ገለፁት ዘመቻችሁ ወደ ራያ ነበረ በኋላ ግን ከራያ ተመልሳችሁ ወደ አፍላ ወደ ኮሮሞ ስትመለሱ እንደገና ሃሳብ ተቀየረ የዚህ ሃሳብ መቀየር ምክንያቱም እስቲ አሁን ከገለፁት ጋር በመነፃፀር ምን ይመልስልዎታል?

ፍርድ ቤት

35ኛ ምስክር፡- እኔ የሚመስለኝ እርግጥ ያው በዛ ለምሳሌ በዘመቻ እንደ ይባል ዘመቻ እንዳይባል ዘመቻ ሆኖ ከሌላ ቤትም ጥይትም አልተተኮስም ዘመቻም እንዳልነበረ ነው።

ምክንያቱም በዛ በቂም በቀል ተነስተው ለምሳሌ የመንግስት አሳብበህ ያ ስውየውን ለማጥፋት ዘመቻ እንደተነሳ ነው እኔ የማውቀው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- መጀመርያ ወደ ራያ ስንዘምት ግርማይ አልነበረም ብሎዋል የት ስለሄደ ነው ያልነበረው?

35ኛ ምስክር፡- ምክንያቱ እንደሰማሁት በኋላ ማለት ነው ፀበል ዝክር ነበረው በሰባት ቀን ይባላል ሽኩል ፀበል ነበረው ለፀበሉ ሲል በስድስት ቀን እዛ ከሽኩለ ቤት እንደሄደ ነው መረጃ ሆኖ ማለት ነው እዛ ግርማይ በኋላ ፀበል እንዳለው አረጋግጦ ኮሮም ሄደ ከተስፋይ ከወንድሙ እዛ ከገበሬ ማህበሩ ወደ እዛ እንትን እንዳለና ተመልሰ ሄደ ለምሳሌ እዛ ከተገኘ ዛሬ ካልተገኘ ግን የራስህ ነው የሚል ሚስጢር እንዳለው ለምሳሌ በሚስጥር መስሎ ነው የታየኝም የህውም በእርግጥም ታይቶዋል ማለት ነው ስለዚህ ፀበሉን አረጋግጦ በትክክል እኛ ጋር አልመጣም መጀመርያ ለአስሳው ማለት ነው ሐሸንገ ላይ ድረስ ጠብቆ ግን እኛ ጋር ምንም እንትን ነገር የለው መሳርያ የሌለው አልነበረውም ያን ጊዜ ግርማይ ማለት ነው ስለዚህ መረጃ ሆኖ በቀጥታ ለምሳሌ እኛን ይዞ ሲሄድ ደግሞ ገድሎ ሲመጣ ራሱ ተወግቶ ሲመጣ ደግሞ በትክክል የቂም በቀል ማሳየቱን ያው በግንዛቤ ላይም ግምት ውስጥ ያገባንባት ስላለ እንደዛ ነው የማውቀው እኔ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ።

ዳኛ/አብርሃ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ፡- እሺ አቶ በርሄ ወደ ቾኮል ቤት አንድ ቡድን ሄደዋል ብለዋል አንድ ቡድን ወደ ቾኮል ቤት ሄደዋል አንዱን ወደ ሌላ ብለዋል

35ኛ ምስክር፡- ምኑ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- መጀመርያ በማይ ማጸ ስንደርስ ወደ ራያ መጀመርያ ሄደን ነበር ከራያ መጥተን ወደ ማይ ማጸ ስንሄድ በሁለት ተከፍለን ነበር ብለዋል እና ወደ ማይ ማጸ ሁለተኛ ቡድን ሄደዋል ብለዋል እርስዎ በየትኛው ቡድን ነበሩ?

35ኛ ምስክር፡- ከአንደኛው

የ5ኛ፣11ኛ፣17 ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ከአንደኛው ቡድን ነበሩ?

35ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ሓየሎም መሪውን በየትኛው ቡድን ነበር?

35ኛ ምስክር፡- በአንደኛው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በአንደኛው ቡድን ነበር?

35ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በስንት ሰአት ነበር የሄዳችሁት?

35ኛ ምስክር፡- የተነሳነው ሰአት እኳ ከዛ ወደ ስምንት ሰአት አከባቢ እዛ ከሚቴ አከባቢ ጥይት የተተኮሰውን ከሁለት እስከ ሦስት ነው፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ከሁለት እስከ ሦስት የመቼ ማለት ነው?

35ኛ ምስክር፡- የማታ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- በአነ ቸኮል ቤት ወደ እነ ቸኮል ቤት የሄደውን ተኩስ ነበር?

35ኛ ምስክር፡- ተኩስ አዎ ተተኩሶ የጥይት ድምፅ ስምተናል አዎ ተተኩሶ ስለተተኮሰ እኮ ነው የሞተው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ተኩሱ ለብዙ ቆይቶ ነበር?

35ኛ ምስክር፡- አረ ቅርብ የምን ብዙ ጥይት ነው?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማለት ትንሽ ያብራሩት እስቲ በስንት ጊዜ ቆይቶ ነበር?

35ኛ ምስክር፡- ጥይቱ? አረ ለአምስት ደቂቃ መቆየቱም የእግዚአብሄር ነው ምናልባት አንድ ሁለት ብየ ልቆጥረው አልችልም ጥይቱ ማለት ነው ለምሳሌ ኳኳ ያለ አውቶማቲክ ጥይት ለምሳሌ በዛ በእንትን የነበረው ተተኩሶ ሊሆን ይችላል ስለዚህ ልቆጥረው አልችልም ግን ብዙ ሰአት የወሰደ አይደለም፡፡

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ በስድስት ጥቅምት ቸኮል በእነ ቸኮል ቤት ፀበል ነበር ብለዋል እና እሺ በሰባት እና በስድስት ግርማይም የሄደውን ወደዛ ይመስለኛል በመጀመርያው በራያው ያልመጣውን በዛን ይመስለኛል ያሉትን ከምን ተነስተው ነው በግምት ነው?

35ኛ ምስክር፡- ያው በስድስት ቀን እዛ እንደሄደ በሰው አረጋግጬ አለሁ ማለት ነው ሰምቼ አለሁ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማን ነበረ የነገርዎት?

35ኛ ምስክር፡- ማይ ማዕዶ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ማን ነበር ሰውን?

35ኛ ምስክር፡- ማንን እኔን?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- የነገርዎትን በሰው አረጋግጬ አለሁ ብለዋል ሰውየው የነገርዎት ሰው ማን ነበር?

35ኛ ምስክር፡- ለኔ የነገረኝ ነው? ለኔ የነገረኝማ በግልፅ ለምሳሌ በትክክል በስድስት ቀን ማይ ማዕዶ እንደዋለ ግርማይ በሰባት ቀን ፀበል እንዳለው ራሱ ግርማይና እነ ገ/ሂወት ማለት ነው ራሳቸው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ አንዴ ማለት መሄዱን ነው የፈለኩትን

35ኛ ምስክር፡- ዋእ መሄድማ ምን ያው ራሱ እያልኩ መግደሉሳ ማን ነገረን?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ እሱ ደህና በኋላ እንመጣበታለን መጀመርያ ግን በስድስት ቀን ሄደዋል ብለዋል ማን ነገርዎት ነው ማለት ስሙን ከሰው ሰምቼ አለሁ ነው እያሉ ያሉት

35ኛ ምስክር፡- ከራሱ ከግርማይ እኮ ነው የምለው ያለሁ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ከግርማይ ነው የሰሙት?

35ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ምናልባት በማይጨው ግርማይ ተከሶ እያለ ተጠይቀው ነበር ስለዚህ ጉዳይ እና ለቸከል የያዘው ቸከል መጀመርያ ለግርማይ ያዘው ብለው ነበር በዛን ጊዜ አሁን ደግሞ ግርማይ ለቸከል ያዘው እያሉ ነው እና የትኛው ነው ትክክል?

35ኛ ምስክር፡- አላልኩም ምክንያቱም ግርማይ ለቸከል ያዘው እንጂ ሊያመልጥ ሲል ያዝኩት ብሎ ተናገረ እንጂ ቸከለ ለግርማይ ያዘው የሚል ቃልም አልነበረኝም ልልም አልችልም።

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ቸከል ለእርስዎ ምንዎ ነው?

ዝምድናችሁ ማለቴ ነው

35ኛ ምስክር፡- እኔ መልኩ አላውቀውም ግን የሩቀ ዝምድና አለ ሲባል ግን ያው ምየ አለሁ ማለት ነው በመፅሐፍ መልኩ አላውቀውም በእውነቴን ነው ግን በዝምድና የሩቀ ዝምድና ግን በኃላ ዘመዴን መሆኑ ግን ተነግሬ አለሁ በኋላ የሩቀ ዝምድና አለኝ።

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- የሩቀ ዘመድዎን ነው?

35ኛ ምስክር፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ግርማይ ምናልባት በዛን ጊዜ እንተዋወቅ ነበር ብለዋል ስትገናኙ በራያ ከእናንተ ጋር ተገናኘ ከዛ ወደ ሁለተኛ ቡድን ወደ ማይ ማዶ ሄደ በዛን ጊዜ ግርማይ መሳርያ ይዞ ነበር?

35ኛ ምስክር፡- አልያዘም

ፍርድ ቤት

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ አልያዘም? ምን ይሰራ ነበር በስራዊቱ?

35ኛ ምስክር፦ ሰቪል አኮ ነው ጠቅላላው፣ ሰቪል አኮ ነው ግርማይ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ ሰቪል ነው እሱ?

35ኛ ምስክር፦ አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ እሺ ማለት ሰቪል ሆኖ በስራዊቱ በምን በህክምና ይሰራ ነበር ወይ በምን?

35ኛ ምስክር፦ በህክምና ይሰራ የነበረው በፊት ነው በዛን ጊዜ አልነበረም በወቅቱ የስራዊት ሃኪም የነበረው በፊት ነው እንደ ያውም በ73 ነው እንደዚህ ነው የነበረው በኋላ ቸከለ በሚሞትበት ወቅት ግን አንዳች ጥር የምትል ነገር ፍፁም የለውም ካለ ስለ የ::

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ ሓየሎምን ገለፃ ሲያደርግ ከማን ሰምቶ ነው ገለፃውን ያደረገው?

35ኛ ምስክር፦ ዋእ ከነ ገ/ሂወት ከነ ግርማይ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ እንዴት አወቁ መስማቱን?

35ኛ ምስክር፦ ጥይት ተመትቶ ሰው ተሸክሞት ሲመጣ መሳርያ ተሸክሞ ከማን አመጣችሁት ይሄ መሳርያ ማንስ ገደላችሁ ማንስ አቆሰለው ብሎ በግል ተገናኝተው ከነሱ ተረድቶ ነው ገለፃ ያደረገው ለገበሬ ማህበሩ::

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ ግርማይ ተሸክመውት መጥተው ነበር ብሎዋል አካሉን አይተውት ነበር? በአካል አይተውት ነበር ወይ?

35ኛ ምስክር፦ እኜ መመታቱ? አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ እናንተ በነበራችሁበት ቦታ በአንደኛ ቡድን ማለቴን ነው ውግያ አድርጋችሁ ነበር?

35ኛ ምስክር፦ የለም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፦ ለምን ነበር የሄዳችሁት እንዴ?

35ኛ ምስክር፦ እሱማ አልተገለፀልንም ቅድምኮ ገልጬ አለሁኝ ሳይገለፅልን ማንኛውም ነገር እንዲህ እናደርጋለን እንዲህ እናጠቃለን የሚል ገለፃ ከስራዊቱ አልተገለፀም ስንሄድ ብቻ ገለፃ የተደረገ በነጌታው ጥዋት ግርማይን ሲወጋና ይሄ ሽኮለ ገድለው ከመጡ በኋላ ነው እንጂ ለዚህ ብለን ነው የሄዱ ነው ቦታ ይሄን ያህል አድርገናል የሚል ገለፃ ተደረገ እንጂ እንዲህ እናደርጋለን ምናምን የሚል ነገር የለም የወጣ ነው ለአስላ ነው አይደለም አሰላ ስንወጣ እኛም ልንጠይቀው ለሃላፊ ልንጠይቅ አንችልም እናስባለን እናያለን ምን አለ በአከባቢ የሚል ግምት እንትን ስላለኝ የጭር የልምድ

490

ስራችን ነው ማለት ነው ስለዚህ እንዴት የት እንሄዳለን ምናምን የሚባል ደግሞ በሰራዊት ላይ ደግሞ አይፈቀድም ራስህ ሂድ ከተባልክ መሄድ ነው ሰራዊትም አይደለም ገበሬ ማህበርም ይሁን እንጂ እንደ ሰራዊቱ አንፌት ይዞ ነው የሚሄደው ገበሬ ማህበር ራሱ ሃላፊው ለምሳሌ ከመሬው አከባቢ በመሬው በዚህ ሂድ ካለው መሄድ ብቻ ነው::

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- የግርማይ ወንድም ተስፋይ እና እነ ግርማይ ከቸከል በባህር ዛፍ የተንሳ ጥላቻ ነበራቸው ብለዋል ይህንን እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

35ኛ ምስክር:- እሱማ ለምሳሌ ተገልፀዋል በጊዜው ምክንያቱ አሁን በቤተሰብ ህብረተ-ሰቡ እንኳን ይሄን ያህል ሰው መቶ ቀርቶ አንዳች ለምሳሌ ከቡና ከማናቸው ነገር ትንሽ ነገርም ህብረተሰብ ይዘህ ያው እንደሚታወቅ ነው በገለፃ ይሄን ያህል ምን ያህል ነው ከምናምን ነው ከህብረተሰቡ በደምብ ግልፅ የሆነ ነገር ነው እሱ ማለት አንድ፣ ሁለት ብየ ልቆጥረው አልችልም ባህርዛፍ እንደተቆረጠ የነ ተስፋይ የነ ግርማይ ከሞተ በኋላ አሁን ነው የምሰማው ያለሁ ብየአለሁ ለዚህ በፊት እንደዚህ እንደዚህ ብየ የማውቀው አልነበረም ማለት ነው::

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- መቼ ነበር ባህር ዛፍ የተቆረጠው?

35ኛ ምስክር:- እኔ ቀኑ አላውቀውም ከዛ ሽከለ ከመሞቱ በፊት ነው፣

ስለ አስቆረጠ ነው እንዲህ የቂም በቀል የተደረገ የሚባለው::

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ከስንት ጊዜ በፊት?

35ኛ ምስክር:- የጊዜው ለምሳሌ ያው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ቸከል ከሞተ ማለቴ ነው ከቸከል ከሞተ ከስንት ጊዜ በፊት ነበረ?

35ኛ ምስክር:- መቆረጡ በፊት ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ማለት ስንት አመት ይሆንበት ነበር?

35ኛ ምስክር:- አልጠየቅኩም ላውቀው አልቻልኩም ምክንያቱም በትክክለኛ ያላቸው ቂም በቀልና ሁኔታዎቹን ዝርዝሩ ከየት ተነስተው ነው ከምናምን የሚለው ነገር ይሄ ነው እንጂ ለመነፃፀር የፈለኩኝ ለምሳሌ መቼ ተቆረጠች ያቺ ባህር ዛፍ መቼ ነው የታዘዘ ብየ አልጠየቅኩም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ መጀመርያ ራያ ደርስን ነበር ከራያ ስንመጣ በዛን ጊዜ ግርማይ አልነበረም በማህል ላይ ግን በኮረም አከባቢ ነው

መስለኝ የጠቀሱት ግርማይ ከሓየሎም ተገናኝቶ ነበር ብሎዋል የዛን ጊዜ እርስዎ የት ነበሩ?

35ኛ ምስክር:- እዛው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ ማለት እዛው ሲሉ?

35ኛ ምስክር:- አሸንጌ ማለት ነው ሕጉም ብርደ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- በታውን አይደለም እርስዎ የነበሩበትና እነ ሓየሎም የነበሩበት ስንት ይራራቅ ነበር?

35ኛ ምስክር:- ዋእ መራራቅ ቀርቶ አብረን አይደለም የመጣነው መምጣትማ፣ ለምሳሌ ለይተው አግኝቶውታል ለይተው ማለት ነው ለሓየሎም ለይተው ሲያገኙ ለምሳሌ የሆነ የንግግራቸው ለምሳሌ እኔና እርስዎ ካለማይክረፎን በስተቀር በሹክሹክታም ልንነጋገር እንችላለን ብቻ ግርማይ መጥቶ ለሓየሎም ማግኘቱና ወዴት ደግሞ እንሄድ ብለን ነበርን ወዴት እንደሄድን በኋላ የግርማይን ሁኔታ ያወቅኩት በዚህ ነው ለምሳሌ እንዲህ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ ሳቋርጥዎትና ምን እንደተናገሩ ግን አልሰሙም ማለት ነው?

35ኛ ምስክር:- እኔ ምን መስማት ፈልጌማ መስማት አልሰማሁም ግን ወዴት እንደሚመራን ያለ ስቼው ነው ይሄ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ ይበቃል እሱ ጨርስናል::

ዳኛ/አብርሃ/:- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ይርጋለም አስመላሽ:- አቶ በርሄ ከገብረህይወት ከዛች ቀን ማለትም ከዘመቻው በፊት ያውቁት ነበር?

35ኛ ምስክር:- አዎ

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት?

35ኛ ምስክር:- ኮረም

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በመጀመርያ ወደ ራያ ማለትም መጀመርያ ስትነሱ ማለት ነው ወደ ዘመቻው ገ/ህይወት ነበረ በቦታው?

35ኛ ምስክር:- አዎ

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይቶውታል?

35ኛ ምስክር:- አዎ

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቸኮል ሲገድሉውስ አይቶዋል?

35ኛ ምስክር:- ቅድም እንደገለፅኩት ነው

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይ አይቶዋል ወይስ አላዩም?

35ኛ ምስክር፡- ሲገድለው ፊት ለፊት ሰአት ለሰአት አልነበርኩም

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጥዋት የቸኮል መሳርያ ይዞ መጣ ብለዋል የቸኮል መሆኑን እንዴት አወቁት?

35ኛ ምስክር፡- ራሱ ስለገለፀ፣ ገብረህይወት ራሱ ስለገለፀ

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ይቆዩ እሺ በሁለት ተካፋፍላችሁ ስትሄዱ ወደ ቸኮል ቤት የሄደው የሰራዊት አዛዥ ማን ይባላል ያውቁታል የሚያውቁት ከሆነ?

35ኛ ምስክር፡- ማን?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ወደ ቸኮል ቤት በሁለት ተከፋፍላችሁ ሄደችሁዋል እና ወደ ቸኮል ቤት የሄደው የሰራዊት አዛዥ ማን ነበረ የሚያውቁት ከሆነ?

35ኛ ምስክር፡- ይሄ አዛዥም አይደለም አዛዥ ግርማይ ነው ያን ጊዜ ምክንያቱም አልተገለፀልንም ብዩ አለሁ ምክንያቱ አዛዥ ይሄ በግል ለሚሰራ ነው እንጂ ይሄ ለምሳሌ አኸም አልነበረውም መሪ ብቻ መረጃ ብቻ ነው የሄደው እንደማውቀው እኔ

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ገ/ሂወትስ ከቸኮል ጋር ጠብ ነበረው ወይስ አልነበረውም?

35ኛ ምስክር፡- አልነበረውም የለውም

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርስናል

ዳኛ/አብርሃ/፡- ሌላ መስቀለኛ ጥያቄ? የለም

-ድጋሚ ጥያቄ? የለም

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ኃይም/፡- ከቸኮለ ጋር በመልክ አንተዋወቅም ያሉ መስለኝ በመስቀለኛ ጥያቄ ጊዜ ዝምድና ቢኖረንም በመልክ አላውቀውም የሚል ምስክርነት ሰጥቶዋል ሰጥቶዋል ወይ?

35ኛ ምስክር፡-ምን?

ዳኛ/ኃይም/፡- ከቸኮለ ጋር ዝምድና ቢኖረንም በመልክ አላውቀውም የሚል ምስክርነት ሰጥቶዋል በመስቀለኛ ጥያቄ ጊዜ ሰጥቶዋል ወይስ አልሰጡም?

35ኛ ምስክር፡- አልተረደኝም ምንድን ነው ይሄ ነገር? ያብራሩልኝ ደህና አድርገው

ዳኛ/ኃይም/፡- ከቸኮለ ጋር ዝምድና አላችሁ ወይ ተብለው ተጠይቀው መልስ ሲሰጡ ከቸኮለ ጋር በመልክ አንተዋወቅም ራቅ ያለ ዝምድና ግን አለን የሚል ምስክርነት ሰጥቶዋል ይህ ከሆነ ቸኮለ ታጣቂ ነበረ ወይስ ያልተጠቀ?

35ኛ ምስክር፡- ታጣቂ እንጂ

ዳኛ/ኃይም/፡- ታጣቂ የነበረ መሆኑንስ እንዴት ሊያውቁ ቻሉ?

493

35ኛ ምስክር፡- ታጣቂ የነበረ መሆኑማ ታጥቆ እንደሞተ ነው የተገለፀልን?

ዳኛ/ጋይም/፡- አይደለም እርስዎ ያውቃሉ ወይ ነው ጥያቄው?

35ኛ ምስክር፡- በርጅት መሳርያው ሲመጣ ሽኮላ በርሄ ሞተ ሲባል በስሙ በትክክል መሳርያውን እኛ ጋር ሲመጣ እንዴት አላውቀውም?

ዳኛ/ጋይም/፡-ስለዚህ ስለተገለፀ ነው የሚያውቁት ወይስ እርስዎ ራስዎ ታጣቂ መሆኑን ያውቃሉ ነው ጥያቄው?

35ኛ ምስክር፡- ታጣቂ መሆኑን በዝርዝር በደምብ ለምሳሌ መልኩ ባለውቀውም እከሌ እከሌ እከሌ ለምሳሌ በአከባቢው

ዳኛ/ጋይም/፡- ጥያቄው እኮ አጭር ነው አጭር ነው ጥያቄው አቶ በርሄ ታጣቂ የነበረ ለመሆኑ እርስዎ ያውቃሉ ወይስ አያውቁም ነው?

35ኛ ምስክር፡- አውቃለሁ

ዳኛ/ጋይም/፡- እንዴት ያውቃሉ?

35ኛ ምስክር፡- መታጠቁ ነው?

ዳኛ/ጋይም/፡- አዎ

35ኛ ምስክር፡- መታጠቁ የሚታወቀው የወያኔ አባልና የደርግ አባል ቅርብ ለቅርብ ነው ብዙ የተፈንተተ አይዳለም ምክንያቱ የያኔውን ከደርግ ውስጥ ተጥቆ ያለውን አበል በዝርዝር ይዛል ለምሳሌ እኛም በትክክል ማን ማን እንደታጠቀ በአከባቢው ዝርዝርም እንይዛለን

ዳኛ/ጋይም/፡- አቶ በርሄ አሁንም አያ ብዙት መልሱ አጠር ያለ መልስ ነው የምንፈልገው እና የሚጠየቁ ያሉ ጥያቄ ቸኮለ የታጠቀ አባል እንደነበረና እንዳልነበረ እርስዎ ራስዎ ያውቃሉ ወይስ አያውቁም ነው የሚያውቁ ከሆነ አዎ አውቃለሁ የሚያውቁ ከሆንና በገለፃ ያወቁ ከሆነ ደግሞ

35ኛ ምስክር፡- አውቃለሁ አውቃለሁ አውቃለሁ ታጣቂ መሆኑን አውቃለሁኝ ለምሳሌ የያዘው አሁን በዝርዝር እንደገለፅኩት

ዳኛ /ጋይም/፡- ወደ ዝርዝር አንግባ ዝርዝሩን ሰምተን ነው ጥያቄውን የምናቀርብልዎት ያለን

35ኛ ምስክር፡- ታጣቂ መሆኑን የወያኔ አባል ታጣቂ መሆኑን አውቃለሁ።

ዳኛ/ጋይም/፡- እና እንዴት ነው ያወቁት?

35ኛ ምስክር፡- ላውቀው የቻልኩት ቅድም እንደገለፅኩት በዝርዝሩ

ዳኛ/ጋይም/፡- ወደ መግለጫው አይምለሱን ዝርዝሩን ሰምተናል ቅድምኮ የሰጡት ምስክርነት ሰምተን ነው ጥያቄውን የምናቀርበው ግልፅ ስላልሆነ ግልፅ እንዲያደርጉልን ነው የምንጠይቀ ያለ ነው እና ሁለቱንም ቸኮል በመልክ

494

አላውቀውም የሚለውን እና አሁን የሚሉት ያሉም ምስክርነትን አገናዝበው መልስ ይስጡን::

35ኛ ምስክር:- አሁን በመልኩ አሁንም አላውቀውም በቃ ምክንያቱ ለምሳሌ አላውቀውም አሁንም ግን ባላውቀውም ታጣቂ መሆኑን በትክክል ወያኔ ምን ያህል ማን ማን ከየትኛው ጣብያ ከየትኛው አከባቢ የሚባለው በደምብ አውቃለሁኝ በመልክ ሳይሆን በስም ማለት ነው ስለዚህ ዘመድህ ነው ዘመድ አይደለም ግን ዝምድና አለኝ ግን መልኩ አላውቀውም የምለው ደግሞ ትክክለኛ ነኝ አሁንም ምክንያቱ የራቀ ዝምድና አለን የራቀ ዝምድና የተገለፀልኝም አሁን ከሞተ በኋላ ነው::

ዳኛ/ጋይም/:- ይቆዩ ወደዛ አይሂዱ ስለ ዝምድናው ስለ ምናምኑ አልተጠየቁምና ታጣቂ ሆኖ እቤቱ ነው የሚኖር የነበረው ወይስ ከቤት ውጪ?

35ኛ ምስክር:- ቤቱ እንጂ

ዳኛ/ጋይም/:- እንዴት ሊያውቁ ቻሉ ይህንን

35ኛ ምስክር:- ማንኛው የወያኔ አባል ማታ ማታ ማንም መጥቶ እንደያፍነው ከቤቱ ጥግ ውጭ ወጥቶ ሊተኛ ካልሆነ በስተቀር ከቤት የተፈናቀለ ወያኔ አልነበረም ማይ ማዕዶ ሁሉንም ማለት ነው እሱን ብቻ ሳይሆን ምክንያቱም ደርግ ከመጣ አንድ አፋኝ ምናምን እንዳይመጣው ከዚች ቤት ወጥቶ ትንሽ ወደ አከባቢው ማለት ነው ለምሳሌ ለራሱ በሚጠቅመው ስልት አንዳንድ ዋሻዎች ምናምን ጨለማ ካልሆነ በስተቀር ከቤት ንብረቱ የተፈናቀለ ወያኔ ስለሌለ ከቤት እንዳለ በዚህ ነው የማውቀው::

ዳኛ/ጋይም/:- ይህንንም ባይሆናል ነው ወይስ እርስዎ ራስዎም ስለላዩት ነው እዛ ከቤት አጠገብ ያ እንደነበረ ስላዩት ነው ወይስ በግምት ነው የሚመሰክሩ ያሉ?

35ኛ ምስክር:- እኔማ በመልኩ ስላላየሁት ቀደም ብየ ገልጬ አለሁኝ ግን ከቤት እንዳልተፈናቀለና ቤቱ የሚኖር መሆኑን ግን ከሱን ብቻ ሳይሆን ከአከባቢው ቅድም እንደገለፅኩት ሁሉንም ከቤት ንብረቱ የተፈናቀለ ወያኔ አልነበረም ገበሬ ማህበር እየተፈናቀለ ወደ ከተማ ነው ሲገባ የነበረው ገበሬ ማህበር እየተፈናቀለ ከማይ ማዕዶ ወደ ኮሮም ከወልጋ ወደ ኮሮም ከገር ቆላ ወደ ኮሮም ለምሳሌ በአከባቢው እየተፈናቀልን ነበር ወያኔ ግን ያለችው መሳርያ ይዞ ከነሚ ስቱ ከነ ቤቱ ያልተፈናቀለና በደርግ አንዳንድ ጊዜ እየሄደ እየተጠቃ በመሆኑ በዚህ በገለፃ በማናቸው ነገር በግልፅ ስለማውቅ ነው እንጂ ስለቸኩለ ብቻ ሳይሆን በአገላለፁ በዚህ ነው ተገንዝቤ የምመሰክረው ያለሁ::

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ምስክርነትዎ ጨርሰዋል ይነሱ
-ቀጣይ ምስክር፡፡
ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ 36ኛ ምስክር ሽኮለ አርቂ ይባላል የሚመሰክርበት ጭብጥ በክስ አስራ አንድ የሚች ሽኮለ በርሂ አሚሚት ጉዳይ ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርቦ እንዲመስክር አመለክታለሁ፡፡
ዳኛ/አብርሃ/፡- መሓላ ይፈፅሙ፡፡
→ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ለመሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል
ዳኛ /አብርሃ/፡- ስምዎ?
36ኛ ምስክር፡- ሽኮለ አረቂ
ዳኛ /አብርሃ/፡- እድሜ?
36ኛ ምስክር፡- አርባዓን ሐሙሽተን /45/
ዳኛ/አብርሃ/፡- አማርኛ አያውቁም እንዴ?
36ኛ ምስክር፡- አይ አይሽእለ
ዳኛ/አብርሃ/፡- አቶ ሙሴ እንዴ በትርጉም ይተባበሩን
→አስተርጓሚ አቶ ሙሴ ገ/መድህን በእውነት የሚያስተርጉሙ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጓሚል
ዳኛ/አብርሃ/፡- ስምዎ?
አስተርጓሚ፡- ሽምኩም?
36ኛ ምስክር፡- ሽኮለ አረቂ
ዳኛ/አብርሃ/፡- እድሜ?
አስተርጓሚ፡- ዕድመኹም?
36ኛ ምስክር፡- አርብዓን ሓሙሽተይ
አስተርጓሚ፡- አርባ አምስት
ዳኛ/አብርሃ/፡- ስራ?
አስተርጓሚ፡- ስራሕኹም?
36ኛ ምስክር፡- ሓረስታይ
አስተርጓሚ፡- ገበሬ
ዳኛ/አብርሃ/፡-አድራሻ?
አስተርጓሚ፡- አድራሻኹም?
36ኛ ምስክር፡- ማይ ማዕዶ

496

ዳኛ/አብርሃ/:- ወረዳው?

አስተርጓሚ:- ወረድኡ?

36ኛ ምስክር:- ኮረም

ዳኛ/አብርሃ/:- ቀበሌ?

አስተርጓሚ:- ቀበሊኡኸ?

36ኛ ምስክር:- ሰላም ብቓልሲ

ዳኛ/አብርሃ/:- የመጡበት ጉዳይ ያውቃሉ?

አስተርጓሚ:- ልመፃኹምሉ ጉዳይ ትፍልጡዶ?

36ኛ ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ /አብርሃ/:- በምን ጉዳይ?

አስተርጓሚ:- ልምንታይ እዩ?

36ኛ ምስክር:- ብምስክርነት

አስተርጓሚ:- በምስክርነት

ዳኛ/አብርሃ/:- በምን ጉዳይ?

አስተርጓሚ:- ታይ ብልምልከት?

36ኛ ምስክር:- ናይ ልሞቱ ሰብ ማለት'ዩ ናይ ሽኮለ በርሀ ብልምልከት

አስተርጓሚ:- የሞቱት የሽኮል በርሀ የሚመለከት

ዳኛ/አብርሃ/:- ተከሳሽሳ ማን ነው?

አስተርጓሚ:- ተኸሳሲኸ መን'ዩ?

36ኛ ምስክር:- ግርማይ ድንቃየሁ ገ/ሂወት ወ/ገብርኤል

አስተርጓሚ:- ግርማይ ድንቃየሁና ገ/ሂወት ወ/ገብርኤል

ዳኛ/አብርሃ/:- ተከሳሾችን ያውቋቸዋል?

አስተርጓሚ:- እቶም ተኸሰስቲ ትፈልጡዎምዶ?

36ኛ ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ/አብርሃ/:- ለፍርድ ቤቱ ሊያሳዩ ይችላሉ?

አስተርጓሚ:- ንፍርድ ቤት ክታሪኡዎ ትኽእሉዶ ሕዚ?

36ኛ ምስክር:- እንተሃልዩም ክሪኦም የ

አስተርጓሚ:- ካሉ አያቸው አለሁ

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ጠጋ ብለው ያሳዩን ተከሳሾች እንዴ ተነሱ

-እሺ ተከሳሾችን በብረት አጥር ውስጥ ያሉት ናቸው

አስተርጓሚ፡- እቶም ተኸሰስቲ አብዑ ብረት ሓፁር ውሽጢ ለለው'ዩም

→ምስክሩ የሚያውቁዋቸውን ተከሳሾች ካሉ ወደሉበት ጠጋ ብለው ለይተው ለችሎቱ እንዲያሳዩ ፍ/ቤቱ ባዘዛቸው መሰረት ለአቶ ግርማይ ድንቃየሁና ለአቶ ገ/ሂወት ወ/ገብርኤል የተባሉትን ተከሳሾች በትክክል ለይተው ያሳዩ መሆናቸውን ፍ/ቤቱ አረጋግጧል፡፡

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ከተከሳሾች ጠብ ወይም ዝምድና አላችሁ?

አስተርጓሚ፡- ምስቶም ተኸሰስቲ ዕልኢ ወይ ዝምድና አለኩም ዶ?

36ኛ ምስክር፡- ዝምድና የብለይን፣ ዕልኢ'ውን ምስ ባዕለይ የብለይ ዕልኢ ምስቲ ልሞተ ልተሰውአ'ውን ቑረብ ዕልኢ አለዎም

አስተርጓሚ፡- ከኔ ጋር ፀብም ሆነ ዝምድና የለኝም ከሞተው ጋር ግን ጥቂት ጠብ አላቸው፡፡

ዳኛ/አብርሃ/፡- እሺ ዋና ጥያቄ ይቅረብ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ አቶ ሽኮለ መቼ ነው ሽኮለ በርሄ የተገደለው?

አስተርጓሚ፡- ቾኮለ በርሀ ማዓዝ እዩ ተቐቲሉ?

36ኛ ምስክር፡- ብሰማንያ አመተ ምህረት

አስተርጓሚ፡- በሰማንያ አመተ ምህረት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወሩና ቀኑ?

አስተርጓ ወርሕይ ማዕልተይሽ

36ኛ ምስክር ክልተ ወርሒይ ሸውዓተ ኻዕልትይ

አስተርጓሚ፡- ሁለተኛው ወር በሰባተኛው ቀን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስንት ሰአት ላይ ነው የተገደለው?

አስተርጓሚ፡- ሰዓት ኸንደይ እዩ ተቐቲሉ?

36ኛ ምስክር፡- ሰዓቲ ብግምት ካብ ሰለስተ ሰዓት ልታሕቲ'ዩ

አስተርጓሚ፡- ሰአቱ በግምት ከሦስት ሰአት በላይ ነው?

ልዩ ዓ/ህግ፡- የትኛው ሦስት ሰአት?

አስተርጓሚ፡- ናይ ምንታይ ሦለስተ ሰዓት እዩ?

36ኛ ምስክር፡- ናይ ምሸት

አስተርጓሚ፡- የምሽቱ ሦስት ሰአት

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንዴት ነው አገዳደሉ እስቲ ይግለፁልን?

አስተርጓሚ፡- ኸመይ እዩ ነይሩ አቃታትሉሉ እስቲ ግለፁልና?

498

36ኛ ምስክር፡- ኣብቲ ኣቀታትላ ግን ኣብ ዓዲ ማሕበር ሰለሴ ነይሩ እዩ እቲ ስላስ እንትህሉ ብደገ መጺኦም ግርማይ ድንቃየሁ እነ ግርማይ ድንቃየሁ እየ ነብስኻ ኣይታበላሺ ተትሓዝ ኢሎዎ ማለት ዩ

አስተርጓሚ፡- የስላሴ በዓል ነበረ በእንትናቸው እዛ ሲከበር እያለ ግርማይ ድንቃየሁ መጡና እኔ ግርማይ ድንቃየሁ ነኝ ሰውነትህ እንዳታበላሽ ብለው ተናገሩት

36ኛ ምስክር፡- እሱ ግን ናብ ደገ ኣብ ዓዲ ቆልዓ ሰበይቲ ብዙሕ ስለዝፀንሐ ላብ ደገ ወፂኡ ክኸይድ እንትብሉ ድማ ግርማይ ድንቃየሁ ኣብ ዕግዓ ደገ ኣደብዩ ፀኒሑ ግን ሐቒፉ ሒዝዎ ማለትʼዩ ተገታቲሮም እዮም፣

አስተርጓሚ፡- ከዛ ያው ህፃንም ትልልቅ ሴቶችም ስለነበሩ ወደ ውጭ ሊውጣ ሲል ግርማይ ድንቃየሁ ተደብቆ ቆይቶ እዛ ግጥም አድርጎ ያዘው

36ኛ ምስክር፡- ካውኡ ግርማይ ድንቃየሁ ክሕዘ እንተሎ ድማ ኣታ ርድኡኒ ኣታ ርድኡኒ ሩስየን ኣውሰድኩምኒ እንትብሎ ግን ገ/ሂወት ወልደገብርኤል መጺኡ ብኣውተማቲክ ፊልፊሉ እንድያው ሓቚፍዎ እናሃለወ ፊልፊሉ ብኣውተማቲክ ከምልወቕዖ

አስተርጓሚ፡- ከዛ ሚቹ አረ ርዱኝ እርዱኝ ብሎ ሲናገር ከዛ ገ/ሂወት መጣና እሱን ለይቶ በአውቶማቲክ ጥይት ነጥሎ መታው፣

36ኛ ምስክር፡- ውድያውኑ ግርማይ ድንቃየሁ ኹርኡ ተወጊኡ ድማ ኽልቲኦም ወደቑ

አስተርጓሚ፡-ከዛ ግርማይ ድንቃየሁ ጀርባውን ተጎድቶ አብሮት ወደቀ

36ኛ ምስክር፡- ካውኡ ድማ ብልወደቑ ናይ ሸከለ በርሀ ብረት ሒዙ ገ/ሂወት ወ/ገብርኤል ኽልተ ኽልቲኦም ኣይፈልጦምን ዓዲ ኣትዮም ብላምባ ልነበረ መብራህቲ ላምባ ይርኡ ኣጥፊኦም ብብትሪ ልምህደም ኣጀምበርዎም ልቲ ውሽጢ ዓዲ እኒሆ ቆልዓን ሰበይትን

አስተርጓሚ፡- ከዛ እነ ገ/ሂወት የሚቹ መሳርያ እንስተው ወደ ውስጥ ገብተው የነበረውም የኩራዝ መብራት ምናምን አጠፋፍተው የነበረው ሰው ሁሉ እዛ ለተወሰኑ ሰዎች ውስጥ የነበሩ መቲዋቸው

36ኛ ምስክር፡-ካውኡ ናብ ድሕሪት ተመሊሶም ጉዕዞ ምናምን ምናምን ስኢኖም ግን ላብ ድሕሪት ተመሊሶም ልግርማይ እናደፍ ራብዓይ ግርማይ ኸይኖም ላብ ወፃኢ ወፃኢም ኸዱ

አስተርጓሚ፡- ከዛ ግርማይ አራተኛ ሰው ሆኖው ሁለት የማይታወቁ ሰዎች ነበሩ እሱን ግርማይን ደግፈው ወደ ውጭ ወጥተው ሄደ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሲመታ ጊዜ ቸከል ምንድን ነው ምክንያቱ የተገደለበት?

አስተርጓሚ፡- ቸኮል ክውቃዕ እንተሎ ብምንታይ ምኽንያት'ዩ ተቐቲሉ?

36ኛ ምስክር፡- ምኽንያት ግን ልመስለኒ ኣነ ኣቀታትሉ ግን ናይ ግርማይ ድንቃየሁ ተስፋይ ድንቃየሁ ልበሃል ሓው ነይሩ ማለት'ዩ ከሮም ንሱ ግን ቕድሚኡ ባህር ዛፍ ናይ ባደ ሽሞንተ ኣዚዞም ልሸኮለ በርህ ባህር ዛፍ ናይ ነጭ ለባሽ ኣቑርዕ ናይ ሕክምና ናይ ቤት ትምህርቲ መስርሒ ኢሎም ኣዚዙ ኣቑሪፁ እዩ ማለት'ዩ ቸኮለ በርህ ካውኡ ደማ

አስተርጓሚ፡- እኔ እንደሚመስለኝ የግርማይ ድንቃየሁ ተስፋይ ድንቃየሁ የሚባል ወንድም ነበረው የሱ የሆነ ባህር ዛፍ ነበረ ምልሻ እንትን እንዲቆርጥ ተደርጎ ባህር ዛፍ ለትምህርት ቤት ማሰርያና ለጤና ኬላ ማሰርያ ተብሎ ቁረጥ ተብሎ ተቆርጦ በዛ ጥል እንደነበራቸው ነው

36ኛ ምስክር፡- እወ ብድሕሪኡ እቲ ባህር ዛፍ ብላቑሪፁ ድማ ደብዳቤ ሊእኸም ክንፈረደካ ኢና ኢሎም ማለት'ዩ

አስተርጓሚ፡- ከዛ ባህር ዛፍ እንዳስቆረጡ ደብዳቤ ልከው እንፈረድህ አለን ብለው ዕፊውለት ነበር

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነው የሚዕፊው?

አስተርጓሚ፡- መን እዩ ዕሒፉ ነይሩ ደብዳቤ?

36ኛ ምስክር፡- ግርማይ ድንቃየሁ ተስፋይ ድንቃዩሁ

አስተርጓሚ፡- ግርማይ ድንቃየሁ ተስፋይ ድንቃዩሁ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ከዛስ?

አስተርጓሚ፡- እሺ ብድሕሪኡኸ?

36ኛ ምስክር.፡- ብድሕሪኡ ካውኡ ድማ ናይ ሸኮለ ኣሕዋት ከሮም ልኸደ ተስፋይ ድንቃየሁ ኣብ ጥረገለ ምቕባል ኢጋጣሚ ሓደ ሓደ ጊዜ ላተፀውዐ ከሮም ላኸደ ግን ጥረእም እላመንጠለ እንድያው ብበትሪ እናደብደቡ ናብ ማእሰርቲ እና እስሩ እንስቲ'ውን ዕዳጋ መኸዲ ስኢንን ከምልፀንሐ

አስተርጓሚ፡- ከዛ የቸኮል እህቶች ምናምን ወደ ከሮም ሲሄድ ተስፋይ ድንቃየሁ የነበራቸው ንብረት ምናምን እየቀማ ገቢያ ሁሉ እስከ መሄድ አቁመው ነበረ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሸኮል በርሂ መሳርያውን ከየት አመጣው?

አስተርጓሚ፡- ሸኮል በርህ መሳርያ ካበይ ኣምጺኡ?

36ኛ ምስክር፡- ውድብ ልሃበዩ እዩ

አስተርጓሚ፡- ድርጅት የስጠው ነው፣

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሱ ምን ስለሆነ?

አስተርጓሚ፡- ታይ ስለልኾነ'ዩ ንሱ?

36ኛ ምስክር:- አባል ናይ ወያነ አባል ምልሻ እዩ ልፀንሐ ወያናይ'ዩ ልፀንሐ

አስተርጓሚ:- የወያኔ አባል ምልሻ ስለቆየ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ጨርሺአለሁ::

፩ኛ/አብርሃ/:- መስቀለኛ ጥያቄ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ መኮንን አብርሃ-እሺ አቶ ሽኮለ ከግርማይ ከመቼ ጊዜ ነው የምትተዋወቁት?

አስተርጓሚ:- ምስ ግርማይ ካብ ማዓዝ ጀሚርኩም ኢኹም ትፋለጡ?

36ኛ ምስክር:- ካብ ቐደም ሒዝና ዓድና አውኡ እዩ ሓቢርና ልበፃሕና ኢና

አስተርጓሚ:- ያው ከድሮ ጀምረን እዛው ነው አገራችን አብሮ አደጎች ነን

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እሺ እነ ግርማይ መጥተው ግርማይ እንደትበላሽ እጅህን ስጥ አለው ለቸኮል ብሎዋል እንደዛ ብለ ሲናገር ግርማይ እርስዎ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ:- ግርማይ ላብጾ ቸኮል መጺኡ ከይትበላሽው ቀጥታ ኢድካ ሃብ ኢሉ ተናጊርዎ ከምኡ ኢሉ ክናገር እንተሎ ንስኹም አበይ ነይርኩም?

36ኛ ምስክር:- አብ ውሽጢ ዓዲ እየ ነይሩ

አስተርጓሚ:- ውስጥ ቤት ነበርኩ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-ውስጥ ቤት ነበሩ ግርማይ የተናገረ መሆኑን በምን ሊያውቁ ቻሉ?

አስተርጓሚ:- ግርማይ ከምኡ ኢሉ ልተናገረ ልምኳኑ ብምንታይ ኢኹም ክትፈልጡ ኽኢልኩም?

36ኛ ምስክር:- እኔ ግርማይ ድንቃየሁ እየ ኢድካ ሃብ ስለልበለ ግን እንድያውም ብመልክዑ'ውን ላምባ ያውም አብ መድርክ እዩ ሊሓዞ መልኪያም'ውን ኦሶርየ ርእዩም እየ

አስተርጓሚ:- እንድያውም መብራት የላምባ መብራትም ስለነበረ መልኩም ለይቼው አለሁ ግርማይ ድንቃየሁ ነኝ ብሎ ሲናገር ነው በደምብ በሙሉም የገለፀው እና መልኩም ያየሁት

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- እሺ ቸኮል ከሀፃናትና ሴቶች ጋር ስለነበሩ ወደ ውጭ ወጣ ብሎዋል እና በደጃፍ ግርማይ ያዘው ብሎዋል የዛን ጊዜ ሲይዘው እርስዎ በየት ነበሩ?

አስተርጓሚ:- እሞ ቆልዑቲ አንስቲ ነይሮም ድሓር መዋቲ ሽኮል ናብ ደገ ከምልወፀ ተናጊርኩም ንስኹምኸ ንሱ ብልወፀ አምንታይ ነይርኩም?

501

36ኛ ምስክር፡- እሱ እንትወፅሎ ደማይ ምስኡ ክወፅእ ናብ ደገ ብድሕሪኡ እንትኸድልለኹ ግን ናብ ድሕሪት ትርፍ ቢሉ ግን ናብ ዳሓር ዳፊኡ ኣቕሪዩኒ ናብ ድሕሪት ናብ ውሽጢ ተሪፈ'የ

አስተርጓሚ፡- እሱ ሲወጣ እኔም አብሬው ተከትየው ልወጣ ስል ተመለስ ብሎ ወደ ኃላ ገፍቶ አስቀረኝ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-የዛኔ ሲያቅፈው በውጭ ነበር ብለዋል በማሀላችሁ አንተ የነበርክበትና ሽኮል የነበረበትን አጥር ነበረው?

አስተርጓሚ፡- ንስኹም ልነበርኹምሉይ ቸኮል ልነበረሉይ ማለት ኣብ ደገ ወጻኡ ቸኮል ከምልሓቕ፣ ገለ ተናጊርኩም ነይርኩም ሕዚ ቸኮል ልነበሮይ ንስኹም ልነበርኩሞይሲ ኣብ መንጎ ሓፁር ነይሩዋ ዶ?

36ኛ ምስክር፡- አይነበሮን ኣብ መንጎ ሓፁር አይነበሮን ናብ ደገ ናብ መድርኽ ጥራሕየ ደአስ ላወፀ'ውን አይኾነይ እነ አይወፃኹይዋ ኣብ ውሽጢ ንሳቶም ብወፃኢ መድርኽ ኣብድላ መድርኽ ኾይኖም'ዮም።

አስተርጓሚ፡- ምንም አልነበረውም ውጭ እነሱ መድረክ ላይ ሆነው እኔም ውስጥ ሁኜ መድረክ ላይ ሆነን ነው የነበር ነው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- በዛን ጊዜ ጨረቃ ወጥታ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ሽዑ ወርሒ ነይራዶ?

36ኛ ምስክር፡- ወርሒ አይፀንሐተ፤ ኣብ ውሽጢ ዓዲ ላምባ ንመብራህቲ፣ ናይ መረብ መብራህቲ'ውን ያብርህ ነይሩ'ዩ

አስተርጓሚ፡- ጨረቃ አልነበረችም ግን የነበረው መብራት ወደ ግቢም ያበራ ነበር

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-መብራት የነበረውን ኩራዝና አሁን ቸኮል ከግርማይ የተቃቀፍበት ቦታ በግምት በእርምጃም ቢሆን ስንት ይሆናል?

አስተርጓሚ፡- እቲ ናይ ኩራዝ መብራህቲ ልነበረሉይ እል ቸኮል ማለት ግርማይ ልቸኮል ልሓቕፎሉይ ርሕቐቱ ክንደይ ይኸውን ነይሩ?

36ኛ ምስክር፡- ናብ ክልተ ሜትሪ ክኸውን ይኽእል'ዩ

አስተርጓሚ፡- ሁለት ሜትር ሊሆን ይችላል

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ሜትር ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- ሜትሮ ትፈልጦ ዶ?

36ኛ ምስክር፡- እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- አንድ ሜትር ማለት በግምት እስቲ እርስዎ እስቲ ይናገሩ?

አስተርጓሚ:- ሓደ ሜትር ማለት እስ፥ ካበይ ሳበይ ልምኺኑ ብግምት እስ፥ ሕዚ ንገሩና

36ኛ ምስክር:- እሺ ብናይ ስብ ኸልተ ኹርናዕ ሓደ ሜትር ይመስለኒ

አስተርጓሚ:- በሰው ሁለት ክንድ አንድ ሜትር ይመስለኛል

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- እሺ ሽኩል ሲወጣ መሳርያ ይዞ መጥቶ ነበር?

አስተርጓሚ:- ቸኮል ክወፅእ እንተሎ መሳርያ ሒዙ ወፂኡዶ ነይሩ?

36ኛ ምስክር:- እወ መሳርያ አዕምቢሩ እንትወፅእሎ ግን ቐዲሙ ኣብ ቘሩብ ኣብ ደገ ተፀጊዑ ማዕየው ስለልፀንሐ ቐዲሙ ሒዙዎ እዩ

አስተርጓሚ:- ያው መሳርያውን አዘጋጅቶ ወደ ውጭ ይጠብቀውም ስለነበረ ወደ ውጭ ይዞ ወጥቶዋል

የ5ኛ፣11ኛ፣17 ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- እስ፥ ትንሽ ትርጉም ይስተካከል::

አስተርጓሚ:- አዕምቢሩ ማለት አቀባብሎ ማለት ነው፣

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- ተኩሶ ነበር?

አስተርጓሚ:- ተኩይሱዶኸ ነይሩ?

36ኛ ምስክር:- አይተኮሰይ ቐዲሙ ሒዙዎ አይተኮሰይ

አስተርጓሚ:- ቀድም ስለያዘው አልተኮሰም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-ግርማይስ መሳርያ ይዞ ነበር የዛኔ?

አስተርጓሚ:- ግርማይኸ መሳርያ ሒዙ ነይሩዶ ኸዑ?

36ኛ ምስክር:- ግርማይ መሳርያ ክሕዝ አይረአኹዎይ

አስተርጓሚ:- ግርማይ መሳርያ ሲይዝ አላየሁትም

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተ/ጠበቃ:- እሺ ባህር ዛፍ የተቆረጠ ነበር ለትምህርት ቤት ማስርያ ምናምን ብለው የተናገሩት ነገር ነበር ባህርዛፍ የማን ነበር የተቆረጠው?

አስተርጓሚ:- ንቤት ትምህርቲ መስርሒ ገለ ክኸን ባህሪ ዛፍ ተቖሪፁ ልብል ተናጊርኩም ነይርኩም እቱ ባህር ዛፍ ብመን እዩ ተቖሪፁ ነይሩ?

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- አይ እንዴ የማን ባህር ዛፍ ነው?

አስተርጓሚ:- ናይ መን ባህር ዛፍ እዩ ተቖሪፁ ነይሩ?

36ኛ ምስክር:- ናይ ተስፋይ ድንቃየሁ ናይ ግርማይ ድንቃየሁ ናይ ኽልተ አሕዋት እዩ፣

አስተርጓሚ:- የተስፋይ ድንቃየሁና የግርማይ ድንቃየሁ የሁለቱም ወንድማሞች

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ:- ደብዳቤ የተፃፈ ነበር ያሉት ነገር አለ ደብዳቤውን ለማን ነበር የደረሰው?

503

አስተርጓሚ:- ደብዳቤ ልተዕሓፊ ነይሩ ልብል ተናጊርኩም ነይርኩም እቲ ደብዳቤ ልመንዩ በዒሕዎ?

36ኛ ምስክር:- ልሽኮለ በርሀ ልባዕሉ እዩ ልበፀሖ

አስተርጓሚ:- ለራሱ ለቸኮል በርሄ ነበር የደረሰው

የ5ኛ፣11ኛ፣ 17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-የዛኔ ደብዳቤውን ሲደርሰው እርስዎ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ:- ሽሁ ደብዳቤ ክበፅሖ እንተሎ ንስኹም አበይ ነይርኩም?

36ኛ ምስክር:- እቲ ሽሁ እንትቕበሎ እንተሎ ግርማይ ድንቃየሁን ተስፋይ ድንቃየሁን ባህር ዛፍ አቑሪፀሎም ደብዳቤ ልኢኻሙለይ ከም ዚ ልበለ ኢሉ ወረቀቱ ባዕለይ ሪአዩ እየ

አስተርጓሚ:- ራሱ ሽኮል ሁለቱም ወንድሚሚቶች እና ግርማይ ድንቃየሁ የላኩሉኝ ደብዳቤ ይሄ ነው እየው ብሎ ደብዳቤው ራሱ አሳይቶኝ በአይኔም አይቼው አለሁ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- እና መልእክቱን በምን አወቁ?

የደብዳቤውን መልእክት

አስተርጓሚ:- እና እቲ ደብዳቤ ልሓዞ መልእኽቲሲ ብኸመይ ኽትፈልጡ ኽኢልኩም?

36ኛ ምስክር:- እቲ ደብዳቤ ልሓዘ መልእክቲ እንታይ አምዒሉ ከምዝኾነ አይፈልጦ ማለትዩ ሽኮለ በርሀ ግን እቲ ደብዳቤ ሒዙ ግርማይ ድንቃየሁ ተስፋይ ድንቃየሁስ ብመንግስቲ ልተገበረ ስራሕ መንግስቲ አዚዘ አቑሪፀ መንግስቲ አዚዙኒ ግን ከምዚ አቢሎም ወቐሳ ሰዲደሙለይ ኢሉ ግን እቲ ወረቀት ቐረብ እንድያው ብዓይነይ ሪአዩ እየ ማለትዩ::

አስተርጓሚ:- እኔ ያው በማን እንደተላከም ብዙ አላውቅም ግን በእነ ተስፋይ ድንቃየሁ ግርማይ ድንቃየሁ መንግስት አዝዞኝ የቆረጥኩት ባህር ዛፍ እንደዚህ ብሎ ማስጠንቀቅያ ነገር ደብዳቤ ዕፈውልኛል ብሎ ትንሽ ትንሽ ነው ያየሁት ደብዳቤው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- እርስዎ ያው ደብዳቤው አላነበቡትም ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- እቲ ደብዳቤ ልሐዞ የንበብኩማይ ማለት ኢኹም ንስኹም?

36ኛ ምስክር:- ቐረብ ናቶም ስም ናይ ስም ስብ ቐሩብ ቐሩብ ይኽእል እየ ናይ ኽልቲኦም ስም ድማ አግንየ ሪአዩ እየ ብዓይነይ

አስተርጓሚ:- ትንሽ ትንሽ ነው ያየሁት የሰው ስም እንጂ ማለት የሁለቱም ስማቸው አይቼው አለሁ::

504

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-በዛን ጊዜ ወደ ቸከል ቤት የመጡ በጠቅላላ ስንት ሰው ይሆኑ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ናብ ናይ ቸከል ገዛ ልመፁ ብጠቕላላ ክንደይ ልኸኑ ሰባት እዮም ነይሮም?

36ኛ ምስክር፡- ናይ ባዕሉ ቆልዑት ዶርጋ ክልተ ሰለስተ ነይሮም ካብ ኻሊእ ደማ ናብቲ ማሕበር ገለ ልመፁ ቑሩባት ጊየሹ ደማ ዶርጋ ምስ ሰበይቱ ሰለስተ አርባዕተ እዩም ፀኒሖም ላብ ከባቢ ሽድሽተ እዩም ፀኒሖም

አስተርጓሚ፡- ልጆቹ አንድ ሁለት ነበሩ ከዛም ወደጅ ዘመድ ወደ ስድስት ምናምን የሚሆኑ ነበሩ

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- ጥያቄው እንደዛ አይደለም ከግርማይ ድንቃየሁ የመጡ ስንት ታጣቂዎች ነበሩ ነው ጥያቄው?

አስተርጓሚ፡- ምስ ግርማይ ድንቃየሁ ኽይኖም ልመፁ እየ ልብለኩምለኹ አውኡ ልነበሩ ለይኸነስ ምስ ግርማይ ድንቃዩሁ ተዓጢቆም ወይ ልመፁ ክንደይ ነይሮም

36ኛ ምስክር፡- ግርማይ ባዕሉ ራብዓይ እዩ

አስተርጓሚ፡- ግርማይ ራሱ አራተኛ ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ፣ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- ጠቅላላ አራት ነበሩ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- ጠቕላላ አርባዕተ ነይሮም ማለት ድዩ?

36ኛ ምስክር፡- አወ እቶም ግርማይን ሸኮለ በርሀን ብልወደቱ ላብ ድሓር ልተረፉ ግን ሰለስተ ኽይኖም ገ/ሂወት ሰለስተ ርእሱ ኣብ ዓዲ ኣትዩ እዩ፣

አስተርጓሚ፡- አዎ ግርማይ ድንቃየሁና ቸከል ተያይዘው ሲወድቁ ገብረ ህይወት ሦስተኛ ሆኖው ነበሩ እዛ የነበሩት

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ-ቸከል ከቸከል ጋር ዝምድ ናቸሁ እንዴት ነው?

አስተርጓሚ፡- ምስ ቸከል ዝምድናኹም ኹመይ እዩ?

36ኛ ምስክር፡- አኮይ እየ ሸኮለ በርሀ ግን ንዓይ አኮይ እዩ

አስተርጓሚ፡- ቸከል በርሄ የኔ አጎት ነው

የ5ኛ፣11ኛ፣17ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ

የ18ኛ ተከሳሽ ተከላካይ ጠበቃ ይርጋለም አስመላሽ፡- አቶ ቸከል ገብረ ህይወትን የሚያውቁት ከመቼ ነው?

አስተርጓሚ፡- ገብረህይወት ልተፈልጡዎ ካብ ማዓዝ ጀሚሩ እዩ?

36ኛ ምስክር፡- ገብረህይወት ግን ብቁሩብ ኣብ ከርም'ውን ይፈልጦ እየ

አስተርጓሚ፡- ገብረህይወት በትንሹ ክረም ላይ ነው የማውቀው

505

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምን እየሰራ ማለት ነው ስራውን?

አስተርጓሚ:- ታይ እናስርሐ ኢኹም ትፈልጡዎ አውኡ?

36ኛ ምስክር:- ወታደር ብምኳኑ እየ ልፈልጦ ደአ ካሊእ ስርሑ አይፈልጦይ ወታደር ግን ነይሩ ከሮም ይፈልጠ እዩ::

አስተርጓሚ:- ሌላው ስራውን አላውቀውም ግን ወታደር ሆኖ ነው የማውቀው ከሮም

የ18ኛ፣ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ገብረህይወት ቸከልን በጥይት ተኩሶ ገድሎታል ብሎዋል ሲተኩስ ማለት ነው ጨለማ ነበር ወይስ ብርሃን?

አስተርጓሚ:- ገብረህይወት ተኹሱስ ንቸከል ቐቲሉዎ ኢልኹም ክትከስ እንተሎ ፀልማት ድዩ ነይሩ ብርሃን'ዩ ነይሩ?

36ኛ ምስክር:- ናይ ላምባ ብርሃን ነይሩ

አስተርጓሚ:- የላምባ መብራት ነበረ

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ-ገብረህይወት መሆኑን እንዴት ለዩት ታድያ?

አስተርጓሚ:- ገብረህይወት ልምኳኑ ድአ ብኸመይ ፈሊኹሞ?

36ኛ ምስክር:- መልክዑ ስለልፈልጦ ግን ኣብ አፍ ደገ ቐረባ ስለልኹኑ ግን አላልየዩ እየ ካውኡ ደማ ብረቱ አልዒሉ ናይቲ ልሞተ ብረት ኣብ ዓዲ ኣትዩ እዩ፣

አስተርጓሚ:- ያው አውቀውም ስለነበረ ብዙም ስላልራቀ ለይቼው አለሁ

ከዛ የሟቹም ብረት ይዞ ወደ አገር እንደገባም አውቃለሁ

ዳኛ/አብርሃ/:- ትርጉም ትንሽ እስቲ ብረት ይዞ ወደ አገሩ ገባ የሚለውን?

አስተርጓሚ:- ብረት ይዞ የሟቹ ብረት ይዞ ወደ ውስጥ አገር ገባ ነው የሚለው ማለትም ወደ ቤት ውስጥ ገብቶዋል::

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከሞተው ሰውየውና ገብረህይወት የስንት ሜትር ርቀት ነበራቸው?

አስተርጓሚ:- ከብዙ ልሞተ ሰብን ናብ ገ/ህይወትን ክንደይ ልኹን ርሕቐት ነይሩ ብሚትሮ?

36ኛ ምስክር:- ካበይ ካበይ?

አስተርጓሚ:- ካብ መዋቲ እስካብ ገ/ሂወት ማለት ገብረህይወት ልነበረሉይ መዋቲ ልነበረሉይ ልነበረ ርሕቐት?

36ኛ ምስክር:- ኣብቲ ምቕታል ድዩ?ጠቢቑ ተሓቛቑፎም እንተለወ ግርማይን ቸከለን ተሓቛቑፎም እንተለው ግን ጠበቒ አፈ ሙዝ አጥቢቑን እዩ

አስተርጓሚ:- ግርማይና ቸከል ተቃቅፈው እያለ አፈሙዙን አስጠግቶ ነበረ እነሱ ጋር ቀርቦ

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጨርሽናል በቃ

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ድጋሚ ጥያቄ? የለም

የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/አብርሃ/:- ግርማይን በጀርባው ተመትቶ የሚለውን ግርማይ የተመታው ምኑ ነው? ሲመሰክሩ የሰጡት?

አስተርጓሚ:- ግርማይ ተወቒዐ ኢልኩም ነይርኩም አበይቱ እዩ ተወቒዑ ነይሩ ግርማይ?

36ኛ ምስክር:-ኣብ ኹርንዑ

አስተርጓሚ:- በጀርባው ትክሻው ላይ ነው

ዳኛ/አብርሃ/:- እንደገና እስቲ ምስክር ምኑ?

አስተርጓሚ:- አምንታዩ እዩ ትብሉ ዘለኹም?

36ኛ ምስክር-ኣብ ኩርዕ ኢዱ

አስተርጓሚ:- ክንድ ላይ

ዳኛ/አብርሃ/:- እሺ ምስክርነትዎ ጨርሰዋል ይነሱ

አስተርጓሚ:- ምስክርነት ወዲእኹምለኹም ተልዓሉ

ዳኛ/አብርሃ/:- ልዩ ዓ/ህግ የሚያቀርቡት ሃሳብ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ለዛሬ ያቀረብናቸው ምስክሮች እነዚህ ናቸው ያላለቁ አንዳንድ ምስክሮች ስላሉ እነሱን ለመጨረስ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጥ አመለክታለሁ::

ዳኛ/አብርሃ/:- ትእዛዝ እንሰጣለን::

ት_____እ____ዛ____ዝ

ቀሪ የልዩ ዓ/ህግ ምስክሮች ለመስማት ለጥቅምት 1/1994 ተቀጥሯል::

ጥቅምት 1/1994 ዓ/ም

ዳኞች:-

ኃይም ወ/ጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ:- ልዩ ዐቃቤ ሕግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሽ:-1. አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2. አቶ ኪሮስ አይሙትው በሌለበት

3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ሃድጉ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር

4. መ/አ መኰንን ሲሳይ በሌለበት
5. አቶ ነጋ አበባዉ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር
6. ሐጹሽ ተላ ተ/ስላሴ ቀርቧል ከጠበቃቸው ቴድሮስ ጠዓመ
7. መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ቀርቧል ከጠበቃው ንጉስ ሐጎስ ጋር
8. መ/ር ሰለሞን አስፋ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ
9. የማነ ተክሊት በሌለበት
10. አቶ ፍፁም ተስፋይ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር
11. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ ቀርቧል ከጠበቃቸው መኮንን አብርሃ
12. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን በሌለበት
13. አቶ ኪዳነ አስገዶም ከጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል
14. አቶ ኪዳነ በላይ ሃጎስ ከጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል።
15. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ቀርቧል ከጠበቃው አለም ገ/ሄር ጋር
16 አቶ ገዛኢ ከበደ ቀርቧል ከጠበቃው አለም ገ/ሄር ጋር
17. አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ቀርቧል ከጠበቃቸው መኮንን አብርሃ ጋር
18. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ቀርቧል ከጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ
19. አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ቀርቧል ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ
20. አቶ ብርሃነ ተላ በሌለበት።

መዝገቡ ለዛሬ የተቀጠረው ቀሪ የልዩ ዓቃቤ ህግ ምስክሮች ለመስማት ነበረ እና በትእዛዙ መሰረት የቀረቡ ምስክሮች ካሉ

ልዩ ዓቃቤ ህግ ሃሳብ ይስጡ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ በተሰጠን ትእዛዝ መሰረት ለዛሬ ሁለት የቀረቡ ምስክሮች አሉ ስለ ምስክሮቹ ሁኔታ አንድ ማመልከቻ አስገብተናል ምክንያቱም በዝርዝር ውስጥ የሌሉ ስለሆነ በተጨማሪ ማስረጃነት እንዲመዘገቡልንና እንዲመስክሩ እንዲፈቀድ የሚል ነው እሱ ማመልከቻ እንዲታይልን ነው።

ዳኛ /ጋይም/:- የቀረበው ማመልከቻ ቀን ጥቅምት 1/1994 ዓ/ም የፍ/ቤት መ.ቁ 1/91፣ የልዩ ዓ/ህግ መዝገብ ቁጥርም አለበት ለትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት መቀሌ እነ ተ/ብርሃን ነጋሽ 20 ቁጥር ሰዎች በተከሰሱበት የዘር ማጥፋት ወንጀል ክስ ጉዳይ ቀጣይ የሰው ማስረጃዎችን እንድናቀርብ ትእዛዝ መስጠቱ ይታወሳል፣ ይሁንና ካስመዘገብናቸው ምስክሮች መሃከል አንዳንዶቹ በአድራሻ መታጣትና በሞት ምክንያት ልናገኛቸው ባለመቻላችን ለዛሬ ችሎት 1ኛ አቶ ኪደነ ታፈረ 2ኛ ወ/ሮ ሓደስ መኮንን የተባሉትን ስለአቅረብን ምስክሮቹ በማስረጃ ዝርዝር ውስጥ ያልተጠቀሱ ስለሆነ

508

በወ/መ/ስ/ስ/ ህግ ቁጥር 143 /2/ መሰረት በተጨማሪ ማስረጃነት እንዲመዘገቡልን፣እንዲመዘገቡና ቀርበው እንዲሰሙ እንዲፈቀድልን በማክበር እናመለክታለን፣ ከሰላምታ ጋር ገብሩ ገበየሁ ፊርማ አለበት::

የ13ኛ፣18ኛ፣እና 19ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ በላይነሽ ወ/ስላሴ:- ክቡር ፍ/ቤት እነዚህ አሁን የቀረቡ በተጨማሪ ምስክሮች ቀደም ሲል በህዳር 26 ቀን 93 ዓ/ም ባለቤታቸው እና እህታቸው ሁለቱ መስክረው ሄደዋል አሁንም በተጨማሪ መልክ ዓ/ህግ ያቀረባቸው የወንድማቸው ልጅና የእህታቸው ልጅና ሁለቱንም አሁንም ቤተሰቦች ናቸው የቀረቡ ስለዚህ ሆን ብለው በተጨማሪ መልክ ያቅርብዋቸው እንጂ በምክር ጉዳዩን አጥንተው የመጡ ስለሆነ ያንድ ቤተሰብ ሰዎች ስለሆኑ ተጠቃልለው ቀርበው መመስከር ነበረባቸው ስለዚህ አሁን በተጨማሪ መልክ የቀረቡት ምስክሮች እንደይመሰክሩብን ክቡር ፍርድ ቤቱ እንዲያግድልኝ ነው የማመለክተው::

ዳኛ/ጋይም/:- የየትኛው ምስክር ዘመዶች ናቸው?

13ኛ፣18ኛ፣19ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ- የሚቹ ማለት የተበዳዩ ባለፈው ሚስታቸውና የወንድማቸው ልጅ አሁንም እህታውና የወንድማቸው ልጅ ሁለቱንም መጥቶዋል የሚባሉት ተጨማሪ የሚባሉት ካንድ አካል የወጡ ከአንድ ቤት የወጡ ናቸው እና ስለዚህ ሆን ብለው ተነግረው ነው የመጡ እንዴት ይሄን እንደዚህ ሊሆን ይችላል ክቡር ፍርድ ቤት?

ዳኛ/ጋይም/:- እሺ ልዩ ዓ/ህግ ሃሳብ ይስጡበት::

ልዩ ዓ/ህግ:- ክቡር ፍርድ ቤት እኛ በመሰረቱ እነዚህ ዘመዷሞች ስለመሆናቸው የምናውቀው ነገር የለንም አንደኛው ምስክር አቶ ኪዳነ ታፈረ ከዚህ እዚሁ ችሎት ላይ በእነ ደከሞአምላክ ገ/ማርያም መዝገብ ላይ የምስክርነት ቃል ሰጥቶዋል ከነዚሁ ጋር አባሪ ሆኖ በዚህ ግድያ ላይ በተከሰሱ ሰዎች ላይ ማለት ነው ስለዚህ አንደኛ ቃላቸው እዚህ አለ ያንም ማመሳከር ቀላል ነው ለተከላካይ ጠበቃው፣ሁለተኛ ደግሞ እኝህ አሁን የመጡት ምስክር በተጨማሪ ማስረጃነት የተመዘገቡ ናቸው ቃላቸውንም በቅርቡ የሰጡ ናቸው:: መዝገባቸውም በኛ እጅ አለ የሚያስፈልግ ከሆነ ደግሞ ተከላካይ ቃል እያዩ መስቀለኛ ጥያቄ ማንሳትም ይችላሉ ስለዚህ አንደኛ ዘመድ መሆናቸውን የምናውቀው ነገር የለም ሁለተኛ እኛ የምናስመሰክረው ከዚህ ከምስክርነት ዝርዝር ውጩ በመሆናቸው እንጂ በፊት ቢኖሩ ኖሮ አስቀድመን እናቀርባቸው ነበር በተመሳሳይ እነዛ ምስክሮች በቀረቡ ጊዜም እንዲህ አይነት ነገር አልተነሳም ስለዚህ በዚህ መልኩ ፍርድ ቤቱ እንዲገነዘብልን አስፈላጊ

ከሆነ ደግሞ የንደኛው ምስክር ቃል እዚሁ መዝገቡ ላይ አለ የሁለተኛው ምስክር ቃል ደግሞ እኛ እጃችን ላይ አለ ተከላካይ ጠበቃ ሁለቱንም ሊያዩ ይችላሉ::

ዳኛ/ኃይም/:- ብይን ይሰጣል ፍርድ ቤቱ ዛሬ የቀረቡትን ምስክሮች በተመለከተ በተከላካይ ጠበቃ በኩል የቀረበው ሃሳብ እና በልዩ ዓ/ህግ የተሰጠው መልስ ፍርድ ቤቱ አገናዝቦታል፣ ባጠቃላይ የቀረቡት ምስክሮች አንድ ዝምድና ያላቸው መሆኑ በተጨባጭ የቀረበ ነገርም የለም፣ የሚመሰክሩት ምስክርነትም ምናልባት በዝምድና መሰረት አድርገው የሚመሰክሩ ከሆነ በሂደቱ ላይ ሚዛኑ ታይቶ የሚመዘን ሆኖ ስላገኘው ፍርድ ቤቱ የምስክርነት ቃላቸውን መስጠት አለባቸው የሚል ብይን ነው የሰጠው:: እና መቀጠል ይቻላል::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ቀጣይ 37ኛ ምስክር ወ/ሮ ሃደስ መኮንን ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ ሰባት ስለተጠቀሱት ሟች አቶ አለማየሁ ወልዱ አየያዝና አሟሟት ይሆናል በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ኃይም/:- መሓላ ይፈፅሙ መጀመርያ:: አማርኛ መስማትና መናገር ይችላሉ ወይ?

37ኛ ምስክር:- አይክእልን፣አይፈልጥን

ዳኛ/ኃይም/:- በትርጉም የሚተባበር በችሎቱ ካሉት ውስጥ?

-አቶ ተሾመ አየሌው መሐላ ይፈፅሙ መጀመርያ

→አስተርጓሚው በእውነት የሚያስተረጉሙ ለመሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉመዋል::

→ምስክርዋ በእውነት የሚመሰክሩ ለመሆናቸው ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል::

ዳኛ/ኃይም/:- ስምዎ ማን ነው?

አስተርጓሚ:- ሽምክን መን ይበሃል?

37ኛ ምስክር:- ሓዳስ መኮንን

ዳኛ/ኃይም/:- እድሜ?

አስተርጓሚ:- ዕድመ'ኸን?

37ኛ ምስክር:- ሰሳ ዓመተይ

አስተርጓሚ:- ስድሳ

ዳኛ/ኃይም/:- አድራሻ?

አስተርጓሚ:- አድራሻ'ኸን ትነብሩሉ?

37ኛ ምስክር:- አኽሱም

ዳኛ/ጋይም/:- ወረዳ?
አስተርጓሚ:- ወረድኡ?
37ኛ ምስክር:- ዋይ ወረደድኣ ወረዳ ኣኹሱም
አስተርጓሚ:- ወረደው ወረዳ አክሱም ነው
ዳኛ/ጋይም/:- ቀበሌውና የቤት ቁጥር?
አስተርጓሚ:- ቀበሌን ናይ ገዛ ቑፅርን እንተሃልዩዎ?
37ኛ ምስክር:- ቀበሌይ ዜሮ ሰለስተ እዩ
አስተርጓሚ:- ቀበሌየ ዜሮ ሶስት ነው
ዳኛ/ጋይም/:- የቤት ቁጥር ካለው?
አስተርጓሚ:- ናይ ገዛ ቑፅሪ እንተሃልዩዎ?
37ኛ ምስክር:- ገዛ ቑፅሪ ድኣ መን ተማሊእዎ?
አስተርጓሚ:- አላውቀውም
ዳኛ/ጋይም/:- ስራ?
አስተርጓሚ:- ስራሕኽን?
37ኛ ምስክር:- መሻቲት እየ
አስተርጓሚ:- መጠጥ ቤት
ዳኛ/ጋይም/:- የመጡበትን ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?
አስተርጓሚ:- ለመፃኸናሉ ጉዳይ ትፈልጣ ዶ?
37ኛ ምስክር:- ለመፃኸነኦ ዶ ትፍልጥኦ?
ዳኛ/ጋይም/:- አይደገሙት ያ ጥያቄውን አዳምጡና ይመልሱ
አስተርጓሚ:- ሓደ ጊዜ እቲ ዝበሃል ዘሎ ስምዓዋ አይትደጋገመኦ ንምምላስ ሞክራ
ዳኛ/ጋይም/:- የመጡበትን ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?
አስተርጓሚ:- ልመፃኸናሉ ጉዳይ ትፈልጥኦ ዶ?
37ኛ ምስክር:- ዋይ እንድዒ ተኣሲረ መፂአ እኒሆኹ
አስተርጓሚ:- እኔ እንጃ ታስሬ ነው የመጣሁት
37ኛ ምስክር:- ብሰንበት ልተኣሰርኩ እየ
አስተርጓሚ:- ብእሁድ ነው የታሰርኩት
ዳኛ /ጋይም/:- ልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይቅረብ፡፡
ልዩ ዓ/ህግ:-እሺ ወ/ሮ ሐደሽ ከዚህ በፊት ስለምን ጉዳይ ነበር የመስከሩት?
ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ወ/ሮ ሓደሽ ቕድሚ ኸዚ ስለ ናይ ምንታይ ጉዳይ ኢኸን መስኪርክን? ቕድሚ ኸዚ ስለናይምንታይ ምስክር ሂብክን ነይርክን?
37ኛ ምስክር:- አውዙይዶ?

511

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

አስተርጓሚ፡- እዚህ ነው?

ልዩ ዓ/ህግ፡- ፓሊስ ጣብያ

አስተርጓሚ፡- ኣብ ፓሊስ ጣብያ፣ኣነ ልብለክን እናሰማዕኹን

ልዩ ዓ/ህግ፡- አክሱም ፓሊስ ጣብያ

አስተርጓሚ፡- ኣብ አክሱም ፓሊስ ጣብያ

37ኛ ምስክር፡- ኣብ አክሱም?

አስተርጓሚ፡- አክሱም ነው ወይ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- አክሱም ፓሊስ ጣብያ ስለማን ነው የመሰከሩት?

አስተርጓሚ፡- ኣብ አክሱም ፓሊስ ጣብያ ልሃብክንኦ ናይ ምስክርነት ቃል እንትሃልዩ?

37ኛ ምስክር፡- አይመስከርኩን ኣብ አኹሱም፡፡

አስተርጓሚ፡- አልመሰከርኩም አክሱም ላይ

37ኛ ምስክር፡- ፓሊስ መፂአም ሞ ከምዚ ልበለ ከምዘልበለ ኢሎምኒ ፈሪማ ኢሎምኒ ፈሪመ እታ ዝረአኹዋ ነጊረዩም ኣብኣ ኣብታ ወረቐት

አስተርጓሚ፡- ፓሊሶች መጥተው ፈርማ አሉኝ ፈረምኩ ያየሁትን ነው የገለፀኩላቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለማን ጉዳይ ነው የሚያውቁት?

አስተርጓሚ፡- ስለ ናይ መን ጉዳይ ኢኹን ትፈልጥኦ?

37ኛ ምስክር፡- እቲ ምስክር?

አስተርጓሚ፡- ምስክርነት ነው?

ልዩ ዓ/ህግ፡- አዎ

አስተርጓሚ፡- እወ

37ኛ ምስክር፡- እቲ ናይ ጎይታይ አለማየሁ ድዩ? ብኡ እንተኾይኑ፣ዋይ ብኡ እየ ኣነ ተፀዊዐ መፂአ እኒአኹ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለማን ጉዳይ እስቲ ግለፁት በላቸው

አስተርጓሚ፡- ስለ ናይ መን ጉዳይ ምዃኑ እስቲ ግለፃ

37ኛ ምስክር፡- ታይ አዩም ኣታ ዝብሉኒ?

አስተርጓሚ፡- ጥያቄው ይደገምላቸው?

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለማን ጉዳይ ነው የሚመሰክሩት?

አስተርጓሚ፡- ስለ ናይ መን ጉዳይ ኢኹን ትምስክሪ?

37ኛ ምስክር፡- ልመን ኢኹን ትምስክሪ?

አስተርጓሚ፡- እወ

37ኛ ምስክር፡- እታ ዛምፀትኒ አይረኽብኩማን ዲኹም እታ ወረቐት?

512

አይረኸብኩማን ታዝመስክርኩዋ ዶ ረኺብኩማ መሊስ ኣነ ክውስኻላ አይንክየላ አይውስኻላ፡፡

አስተርጓሚ፡- ያመጣኝ ጉዳይ አላገኛችሁትም ወይ አልቀንስባት አልጨምርባት ነው የሚሉት

ልዩ ዓ/ህግ፡- አዎ እሱ ስለ ማን ነው የመሰከሩት?

አስተርጓሚ፡- እሞ እሱሲ ስለናይመን ኢኸን ልመስክርክን?

37ኛ ምስክር፡- ማዓዘ ኢኸን መስኪርክንአ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እዛ ወረቀቱ ላይ ስለማን ነው የመሰከሩት?

አስተርጓሚ፡- ኣብቲ ወረቐት ንሱሲ ስለ ናይ መን ኢኸን ልመስክርክንአ?

37ኛ ምስክር፡- ብናይ መን ኢልክን ኢኸን ልመስክርክንአዶ?

አስተርጓሚ፡- እወ

37ኛ ምስክር፡- ብናይ ጎይታይ አለማዩሁ ናይ ገ/መድህን ናይ ወድያ ወልደስማይት

አስተርጓሚ፡- የገ/መድህን የወልደስማይት ልጅ

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ- ክቡር ፍርድ ቤት ምስክርዋ ጠቅላላ ጆሮአቸው ለመስማትና ለመናገር የማይችሉ ናቸው ያው ጆጅቶዋል ማለት ነው፡፡ ስለዚህ እዚህ ክቡር ፍርድ ቤት ቀርበው ምስክርነታቸው ሊሰማ አይችልም በትክክል ሊመስክሩ ስለማይችሉ ከምስክርነታቸው አሁንም ሊታገድልኝ ነው፡፡

ዳኛ/ኃይም/፡- ልዩ ዓ/ህግ ሃሳብ ይስጡበት ያ ባሁኑ የቀረበው

ልዩ ዓ/ህግ፡- አይ ክቡር ፍርድ ቤት እየተከታተለ ይመስለኛል እሳቸው የሚሉት ምንድን ነው ከዚህ በፊት ወረቀት ላይ ቃሌን ሰጥቼ አለሁ ከሱ አልጨምርም አልቀንስም ነው ያሉት እዚህ ላይ ነው ቆሞ ያለው ይሄ መጀጀት ያለመጀጀት ጥያቄ አይደለም ሁሉም በእድሜ የሚደርስበት ነው ስለዚህ ሴትዩዋ ወረቀት ላይ ምስክርነት ሰጥተዋል ያን ወረቀት ላይ የስጡትን ምስክርነት እንዲ ሰጥቼ አለሁ ለምን ተጠራሁ የሚለው ስሜት የሚያንፀባርቁ ይመስላሉ እንጂ ያለመመስከር አቅሙ አጥተው አይደለም ስለዚህ ጥያቄአችን እንቀጥል መሃከል ላይ እየተገባ የባሰ የምስክርነቱን አቀጣጫ ባያስቀይርብን ጥሩ ነው፡፡

ዳኛ/ኃይም/፡- በተነሳው ነጥብ ላይ በፍርድ ቤቱ የሚሰጥ ያለው ብይን በተወሰነ መልኩ ትንሽ ምስክርነት መስጠት የሚችሉ መሆናቸው እና አለመሆናቸውን ለማየት ይቀጥሉ የሚል ብይን ሰጥቷል ብይን የፍርድ ቤቱ፡፡ እና ወ/ሮ ሓደስ የሚያውቁትን ነገር ካለ ይመስክሩ የማያውቁትን ጉዳይ ለመመስከር የሚገደዱበት ሁኔታ አይኖርም በላቸው፡፡

513

ከፍተኛው ፍርድ ቤት

አስተርጓሚ:- ወ/ሮ ሓደሽ ልትፈልጥኦ ነገር ጥራይ መስክሪ ለይትፈልጥኦ ነገር ልክትምስክሪ አይትግደደይ

37ኛ ምስክር:- ኣነ ኀይታይ እንታይ ኣእቲዩኒ ዘይረአይኹዎ አይምስክርን

አስተርጓሚ:- እኔ ምናገባኝ ያላየሁትን አልመስክርም።

ዳኛ/ጋይም/:- እና ያዩት ጉዳይ ካለ ይቀጥሉ።

አስተርጓሚ:- እሞ ትፈልጥኦ ጉዳይ እንተሃልዩ ይቐፅላ።

37ኛ ምስክር:- አይፈልጥንየ ንሳ ታዛምፀትኒ እየ ዝፈልጥ

አስተርጓሚ:- ያመጣኝ ጉዳይ ብቻ ነው የማውቀው

ዳኛ/ጋይም/:- በምን ምክንያት ነው የመጡ ያቺኛዋን ያብራሩ

አስተርጓሚ:- ብምንታይ ጉዳይ ኢኹን መፂኹን እስቲ ንሳ አብራህርህአ

37ኛ ምስክር:- ንዓ መስክሪ ተባሂለ

አስተርጓሚ:- ነይ መስክሪ ተብየ

ዳኛ/ጋይም/:- ምንን በተመለከተ መስክሪ እንደተባለ ያብራሩ በላቸው

አስተርጓሚ:- ታይ ብል ምልክት መስክሪ ከምልተብሃልክን አብራህርህ

-ታይ ብልተመለከተ ክትምስክሩ ከምልመፃኹን ግልፂ ግበር ኦ

37ኛ ምስክር:- ዋይ ታይ ብልተመልከቶም ኣብ አደሳን እታ ወረቀት አይትሪኡዋን ዲኹም አይትፈልጡዋን ዲኹም እታ ተመስኪሩ ዘላ?

እታ ልተዛረብኩዋ?

ዳኛ/ጋይም/:- እሺ ስለማናውቅ ነው የሚጠየቁ ያሉና የሚያውቁት ከሆነ ይመስክሩ አለበለዚያ ይመለሳሉ።

አስተርጓሚ:- ስለ ለይንፈልጣ ኢና ንጥይቐክን ዘለና ሞ እታ ልትፈልጥኦ ጉዳይ ይመስክሩ አለበለዚያ ማለት ክትኸዲ ኢኹን።

37ኛ ምስክር:- እሞ ኽዛረብዶ?

አስተርጓሚ:- ታይድያ ልናገር ወይ?

ዳኛ/ጋይም/:- ይናገሩ እኮ ነው የሚባሉ ያሉ?

አስተርጓሚ:- ይናገሩ እሺ

37ኛ ምስክር:- አሕዋትና ምስኣተው ንደይን

አስተርጓሚ:- ወንድሞቻችን ከገቡ በኋላ ወደ ደይን

37ኛ ምስክር:- ምስ ኣተወ ንደይን እቶም አሕዋትና ንሕና ኩሊኦ ግልብጥብጥ ኢሉ አቒሑትና ዘሎ ግዛዕና ዘሎ ግልብጥብጥ ምስ በለ ንአክሱም ነቒልና

አስተርጓሚ:- እቃዋቻችን ሁሉ ትርመሰሱ መመጥተን እና ወደ አክሱም ከሄድን በኋላ

37ኛ ምስክር- ሕዚ ንሕና ነቒልና እንተለና ናብ መኪና ክንስቀል ኢልና እንተለና

አስተርጓሚ:- እኛ ሄደን ወደ መኪና ላይ ለመውጣት ብለን እያለ

37ኛ ምስክር:- መኪና አይትስቀላን ሓደጋ ኸይትረኽባ ብእእጋርክን ኪደ ይብሉና እቶም ጦር ኩሎም

አስተርጓሚ:- በመኪና አትሄዱም አደጋ እንደይገጥማችሁ በእግር ነው የምትሄዱት አሉን ጦሩ

37ኛ ምስክር:- ድሓር በተኸሲያን ነይሩ መሚኦ በተኸሲያን ነይሩ ምዕእምስበለ ጎይታይ አለማዮሁ እዚኦም'ውን ይደይቡ ይብሉዎለው

አስተርጓሚ:- ከዛ ቤተክርስትያን ቆይቶ ከመጣ በኋላ ልጅ አለማየሁ እነዚህም ይውጠ
.

37ኛ ምስክር:- ይደይቡ ይብሉዎም አለው፣ይደይቡ እዚኦም'ውን ይደይቡ ኢሎም ናብዛ መኪና ምስአቕረብዎ ዕጢጢ ምስበለ እዛ መድረኽ ምስ አበየቶ ዕጢጢ ምስበለ ክድይብ ምስበለ እዛ ሓንቲ እግሩ ሓንካስ እያ ልነበረት አምዕእ አቢሉ ወድያ ወልደስማያት ክልተሻዕ ብበትሪ ይዞብጦሎ እንግድሁ

አስተርጓሚ:- እና ልጅ አለማዩሁ ወደ ላይ ሊወጣ ብሎ እያንገራገረ እያለ እግሩም አንካሳ ስለነበር እዛ ለመውጣት ብሎ እያለ ሁለቴ በዱላ ደበደበው፣

37ኛ ምስክር:- ክልተ ሸዕ ምስወቅዮ ሳልሳይ ኪደግሞ ምስበለ ሕደግ ኢሉ ሓደ ወዲ አይፈልጦን ቀይሕ ወዲ ባዕለይ ካደይበዎም'የ ኢሉ እዛ በትሪ አሕድግ አቢሉ ሓፍ አቢሉ አደይብዎ ሸዓርአይኹዋ አይረአኩን አይሓሰኹ አይመስክርኩ ንሳ እየ ዝረአይኹ ካሊእ የብለይን::

አስተርጓሚ:- ከዛ ለሦስተኛ ሊደግመው ብሎ የሆነ ቀይ ሰውዩ ነው ተው ብሎ ገላገለውና አቅፎ ወደ ላይ ሰቀለው

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ማን ነው በዱላ የተማታው?

አስተርጓሚ:- መን እዩ ብበትሪ ልተዋቕዐ?

37ኛ ምስክር:- ገብረመድህን፣ ገ/መድህን ወድያ ወልደስማያት

አስተርጓሚ:- ገብረመድህን የወልደሰማያት ልጅ

ልዩ ዓ/ህግ:- አለማየሁ የአባታቸው ስም ማን ነው?

አስተርጓሚ:- አለማየሁ ሽም ኣብኡ መን እዩ?

37ኛ ምስክር:- አለማየሁ ወልዱ ወዲ ጎይታይ ቐኛባት ወልዱ

አስተርጓሚ:- አለማየሁ ወልዱ የቀኛዝማች ወልዱ ልጅ

ልዩ ዓ/ህግ:- መቼ ነበር ይሄ ጊዜውን?

አስተርጓሚ:- ማዓዝ እዩ ነይሩ ጊዜኡ?

37ኛ ምስክር፡- ኣይ ኣታ ጎይታይ ሉሚ ብሓዘን ዓወደምህረት ፍርቂ ጥሪ እዩ ልነበረ

አስተርጓሚ፡- በሃዘን ምክንያት ጊዜው ላስታውሰው አልችልም ግን

37ኛ ምስክር፡- ዒስራን ሓሙሽተን ዓመትና ገይርና አለና

አስተርጓሚ፡- ሃያ አምስት አመት ይሆኖዋል ጥር አጋማሽ ውስጥ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ በመኪና ከመጡ ወድያ ወድየት ታሰሩ?

አስተርጓሚ፡- ከውኡ'ኸ ብመኪና ምስመፁ አበይ ታኣሲሮም?

37ኛ ምስክር፡-ናብ ፓሊስ ጣብያ ንሕና ብእኢጋርና ምስደይብና ናብ ፓሊስ ጣብያ ኣእቲዮም ኢሎም ኣፍታ እንቲውቃዕ ዝረአይኹዎ ኣይረአይኹዎን እንቲርሸኑዎ'ውን ኣይረአይኹዎን ኣነ ኣይረአይኹዎ

አስተርጓሚ፡- ከዛ የት ገባ አለማየሁ ብለን እየተከታተልን ፓሊስ ጣብያ እንዳስገቡት ካየሁት በኋላ እንደረሸኑትም ከዛ በኋላ ያየሁት ነገር የለም።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት አገር የሚገኝ ፓሊስ ጣብያ?

አስተርጓሚ፡- አበይ ዓዲ ልግነይ ፓሊስ ጣብያ እዩ?

37ኛ ምስክር፡- ኣኽሱም

አስተርጓሚ፡- አክሱም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድን ነው ምክንያቱ የተያዙበት?

አስተርጓሚ፡- ልተትሓዝሉ ምኽንያት እንታይ እዩ?

37ኛ ምስክር፡- እንድዒ ልተትሓዘ ኣይፈለጥኩን ኣነ፣ ንሕና ኣፍታ ደገ ገዛይ ኣፍታ ልተኺረናይ ገዛ ኣብ ደይጓ ጫው ጫው ምስበሉ መሰለ ኢልና ንሕና ኸንወፅእ ይእተው እንትብሉ እየ ልሰማዕኹ'ምበር ኣነ ዚኣ እንትብሉ ኣይሰማዕኹዎን ኣነ

አስተርጓሚ፡- የታሰረበት ምክንያት አላወቅኩም

37ኛ ምስክር፡- ብበትሪ ገይሩ እንትወቕዮ'ሞ ሽዓ ኸንስቀል ኢልና ኢጋጣሚ ኢና ረኺብናዩ

አስተርጓሚ፡- በዱላ ሲመቱት ግን ኢጋጣሚ አይቼው አለሁ

37ኛ ምስክር፡- ክወቕዮ ኢሉ ሳልሳይ ሕደግ ኢሉ ኣገላጊሉዎ እዩ ሓፍ ኣቢሉ ኣደይብዎ ድማ፣

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ አክሱም ለስንት ቀን ታሰሩ?

አስተርጓሚ፡- ካውኡ'ኸ ኣኽሱም ክንደይ ማዓልቲ ተኣሲሮም?

37ኛ ምስክር፡- ኣይዋይ ታይ ታኣሲሩ ሰሉስ ልመፀስ ንቀደሙ፣ሰሉስ ልደይብና ብቀዳማ ተረሸኑ።

አስተርጓሚ፡- ምንም አልታሰረም ማክሰኞ እንደሄድን ቀድሚ ነው የተረሸ ነው።

516

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ::

ዳኛ/ጋይም/፡- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ፡- ወ/ሮ ሓደሽ በዛን እለት አሁን በምስክርነት ቃልዎ ሲናገሩ ወንድሞቻችን ገብተው ጦርም ነበረ ብለዋል እዛን ጊዜ ይሄንን ገ/መድህን በብትር መትቶዋቸዋል ብለው፣ አንዳንድ ልንገርህ እንደዛ በላቸው መጀመርያና

አስተርጓሚ፡- በቲ ጊዜ ንሱ ኣሕዋትና ኣትዩምስ ገ/መድሂን መጺኡ ጦርሰ ኣትዩ፣ኣሻዓትኡስ ኣሕዋትና ኣትዩም ጦርሰ ኣትዩ

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እና ገ/መድህን በብትር መታቸው ያሉት እንዴት ሊያዩ ቻሉ? ምክንያቱም እቃችን ምናችን አዝረክርከን ነው የወጣ ነው ብለው በምስክርነትዎ ተናግረዋል ስለዚህ እንዴት ሊያዩ ቻሉ?

አስተርጓሚ፡- ስለዚህ ገ/መድህን ብበትሪ፣ በቲ ጊዜ ንስ ኣሕዋትናለ ኣትዩም ጦርሰ ነይሩ ኢልክን ካውኢ ገ/መድህን ብበትሪ እንትወቕዖ እንተሎሲ ኣቑሑትና ኣዝረኽሪኽና ኢና ወፂና እናበልክንስ ብኸመይ ኽትሪኣ ኽኢልክን?

37ኛ ምስክር፡- እቲ ጦርማ ምሳና እዩ ቆንዩ ነይሩ

አስተርጓሚ፡- ጦሩ ከኛ ጋር ነው የሰነበተው

37ኛ ምስክር፡- ምሳና ብኸተማ ኾይኑ መጺኡ ጦር ወሪዱምና

አስተርጓሚ፡- እኛ ጋር ነው የሰነበተው

37ኛ ምስክር፡- ኣብ መንጎ ኣትዩም

አስተርጓሚ፡- ጣልቃ ገቡና

37ኛ ምስክር፡- እቶም ጦር እንተለው ኣብ መንጎ ኣትዩም እዞም ኣሕዋትና ብለይቲ ኣትዩምና

አስተርጓሚ፡- ከዛ ጦሩ እያለ እነዚህ ወንድሞቻችን ጣልቃ ገቡ፣

37ኛ ምስክር፡- እወ ጦር ኣትዩም እቶም ጦር ምስኣተው እዞኹሉ ውርር ኣቕሒቶም ውርር ምሳባልዎም ንሳቶም ሃዲሞም ተረፍ ልሞቲ ላበሉ ሃዲሞም ከይደም ብዕባሒቲ መጺኦም መይሶም

አስተርጓሚ፡- ከዛ እቃቸውን ወረው ከሄዱ በኋላ በነጋታው ተመልሰው መጡ

37ኛ ምስክር፡- እወ ተመሊሶም መፁ፣ተመሊሶም ምስመፁ ንሕና እውን ድኣ ክንከይድ እምበር ኣውዚ እንታይ ክንበልዕ ታይ ክንሰቲ ናብዙ ዓውዩ ከተማ ድኣ ክንከይድ ሽቂጥና ኣውኡ ክንበልዕ እምበር ውርርር ኢሉ ሰብ የለ ግዛዕ የለ ውድ እድእ ኢሉ፣

አስተርጓሚ፡- ከዛ እዚህ ሆነን ምን እንበላለን ትንሽ ወደ ትልቅ ከተማ ሄደንኚ ትንሽ ሽቃቅለን እንብላ እንጂ ብለን ወጣን እኛም

ዳኛ/ጋይም/፡- ወንድሞቻችን ሲሉ ምን ማለታቸው ነው?

አስተርጓሚ፡- አሕዋትና እንትብላ እንተለኽን እንመን እዩም?

37ኛ ምስክር፡- ምስመን ምስኡ?

አስተርጓሚ፡- ኣይ አሕዋትና ናበልክን ትገልፅኦም ዘለኽን እልመን'ዩም?

37ኛ ምስክር፡- አሕዋትና?

ዳኛ/ጋይም/፡- ምስክርነት ሲሰጡ በተደጋጋሚ ወንድሞቻችን ሲገቡ እያሉ ናቸው ወንድምቻችን የሚሉዋቸው ማንን የሚመለከት ነው?

አስተርጓሚ፡- ምስክርነት ቃልክን ኽትገልፃ እንተለኽን ብተደጋጋሚ አሕዋትና ልብል ቃል ትጥቀማለኽን አሕዋትና ልትብልኦም ልልመን'ዩ?

37ኛ ምስክር፡- ንሳቶም እቶም ተጋደልቲ እንትኣትው እየ ዝበልኩ ኣነ ኮ

አስተርጓሚ፡- እነሱ ታጋዮቹ ሲገቡ ነው ማለቴ

37ኛ ምስክር፡- እቶም ተጋደልቲ ምስኣተው ዓዲ ምስወረሩና ወሪሮምና ምስከዱ ንሳቶም ዘምጦር ሃጺሞም ምስከዱ ተረፍ ዝሞቱን ተረፍ ዘበሉን ተመሊሶም መሊሶም መፂኦም ብፅባሒቱ

አስተርጓሚ፡- እነሱ ታጋዮቹ ወረውን ከሄዱ በኋላ በነጋታው ተመልሰው መጡ።

37ኛ ምስክር፡- እወ ተመሊሶም መፂኦም፣ ሕዚ ተመሊሶም ምስመፁ ዋይ ንሕና'ውን ክንከይድ እምበር ታይ ኽንገብር በተክሲየን ነይሩ ዙሰብ ኩሊኡ ቅፅዕ ምስበለ

አስተርጓሚ፡- ከዛ እኛ ምን እንሰራለን ቤተክርስትያን ነበርን ሰው ሁሉ ተሰብስቦ እያለ

ዳኛ/ጋይም/፡- እንዴ ለሚጠየቁት ጥያቄ ብቻ ነው መልስ የሚሰጡ በላቸው

አስተርጓሚ፡- ንልተሓተትክንኦ ሕቶ ጥራይ መልሲ ሃባ ኢኽን

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አዎ የኔ ጥያቄኮ እርስዎ እዛን ጊዜ በግርግር ጊዜ እያለ እንዴት ገ/መድሂንን ሊያውቁት ቻሉ ነው እኮ ጥያቄው ብቻ አውቃለሁ አላውቅም ለሚለውን ብቻ ይናገሩ እንጂ ሃተታ ውስጥ ገቡ እንደገና ምስክርነት

አስተርጓሚ፡- ናየይ ጥያቄ ሓፃር'ያ ገ/መድህን በቲ ግዜንስ ኣብ ዕግርግር ጊዜስ ከመይ ኽትፈልጥኦ ኽኢልክን እዩ ናብ ካሊእ ሓተታ አይትእተዩ፣ከመይ ክትፈልጥኦ ክኢልክን

37ኛ ምስክር፡- ኣብ ዕግርግር እኮ አይኮነን ዕግርግርማ ሓሊፉ እዩ ብፅባሒቱ'ዩ

አስተርጓሚ፡- በግርግር ጊዜኮ አይደለም ግርግሩ በነገታው ነው ያለፈው

37ኛ ምስክር፡- እቲ ዕግርግር ሓሊፉ እዩ ነይሩ ብዕባሒቱ እዩም መፂኦም እክሱም በፂሖም መፂኦም እቶም ጦር ዘለውን ዘየለን ክሪኦ መፂኦም ንሕና ሽዑ ድማነይ ተኣኪብና ፀኒሕና ክንከይድ ኢልና ንኣኽሱም

አስተርጓሚ፡- በግርግር ጊዜ አይደለም በነጊታው ተመልሰው ከወጡ በኋላ ተመልሰው መጡና ሁኔታው የተፈጠረው የዛን ጊዜ ነው እንጂ በግርግር ጊዜ አይደለም

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ በምን አይነት ብትር ነው የመታቸው?

አስተርጓሚ፡- ብምንታይ ዓይነት በትሪ እዩ ወቒዑዎም?

37ኛ ምስክር፡- መን ንሱ ገ/መድህን?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የሚሉት ያሉ?

37ኛ ምስክር ገ/መድህን ድዩ?

አስተርጓሚ፡- ገብረመድህን ነው ወይ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አዎ

አስተርጓሚ፡- እወ

37ኛ ምስክር፡- እሞ ብምንታይ ዓይነት ወቒዕዎ ድዩም ዝብሉ?

አስተርጓሚ፡- በምን አይነት ነው የመቱት?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በምን አይነት ብትር ነው የመታቸው?

አስተርጓሚ፡- ብምንታይ ዓይነት በትሪ እዩ ወቒዑዎም?

37ኛ ምስክር፡- ዋይ እንታይሞ ፈሊጠ ተኣዚዙኸ ታይፈልጥ እነሞ?

ንሱ ኣብ ላዕሊ እዩ አስቂሉ ነይሩ፣ኣብ ላዕሊ አስቂሉ ነዓደይብ እንተበልዎ ቅኒኒ ክብል ንሱ ካብዛ ከፍ ኢሉዋ ዝነበረ ተሲኡ ወቒዕዎ ካሊእ የረአኹን።

አስተርጓሚ፡- እኔ በምን አውቄ ወደ መኪና ሲወጣ ብሎ ያው የዛን ጊዜ ነው የመታው እንጂ አላወቅኩም

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አላወቁም እሺ ከአቶ አለማየሁ ለርስዎ ምንዎ ነዎት?

አስተርጓሚ፡- አቶ አለማየሁ ልኣኽን ታይኸን'ዩ?

37ኛ ምስክር፡- ንሕና አዝማድ ኢና ናይ ቀደም ሕውነትናኺ ድሕር ኢሉ እዩሎ ስለ ኣብ ሓደ ዓዲ ነይርና ደኣይና ተቖፂርና መፂና'ምበር

አስተርጓሚ፡- ያው ያንድ አገር ልጆች ነን

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ዝምድና አለዎት ወይ?

አስተርጓሚ፡- ዝምድና እኒአኩምዶ?

37ኛ ምስክር፡- ዋይ ናሑቕ እዩ የለን ቀደም

አስተርጓሚ፡- ሩቅ ያለ ነው

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጥያቄየን ጨርሼ አለሁ።

519

ዳኛ/ኃይም/:- ድጋሚ ጥያቄ ካለ? የለም

→የፍርድ ቤት ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ገብሩ/:- አቶ ገብረመድህን ወ/ስማያት የት ነው የሚያውቁት?

-ከዛ በፊት ያውቁት ነበር ወይ?

አስተርጓሚ:- ናይ ቤት ፍርዲ መማረይ ሕቶ እዩ አቶ ገ/መድህን ወ/ስማያት አበይ ኢኹን ትፈልጥኦ? ቕድሚኡ'ኸ ትፈልጥኦ ነይርክን ዶ?

37ኛ ምስክር:- ገዛናን ድዩ ወዲ ገዛ ናን ድዩ

አስተርጓሚ:- የአከባቢያችን ሰው ነው

ዳኛ/ገብሩ/:- ሰአቱስ ያስታውሳሉ ወይ?

አስተርጓሚ:- ሰዓቱ'ኸ ታስታውስኦ ዶ?

37ኛ ምስክር:- ታይ ሰዓቱ?

ዳኛ/ገብሩ/:- አቶ አለማየሁን የወሰዱበት

አስተርጓሚ:- አቶ አለማየሁ ልተወሰድሉ ጊዜ

37ኛ ምስክር:- ልተወስደሉ ጊዜዶ?

አስተርጓሚ:- የተወሰዱበት ጊዜ ነው ወይ?

ዳኛ/ገብሩ/:- ሰአት ቀን ነበር ወይስ ማታ?

37ኛ ምስክር:- ታይሞ ረሲዐዩ ታይ ፈሊጠሉ እየ ዒስራን ሓሙሽተን ዓመት ኢና ንገብር

አስተርጓሚ:- ረስቼው አለሁ ወደ ሃያ አምስት አመት ገደማ ሊሆነው ነው

ዳኛ/ገብሩ/:- ቀን መኖሩ ወይም ማታ?

አስተርጓሚ:- ምናልባት ቐትሪዶ ነይሩ ለይቲ?

37ኛ ምስክር:- ማዓዘ እንትወቕዕዎ? እንትመውት?

አስተርጓሚ:- ሲሞቱት ነው ወይ?

ዳኛ/ገብሩ/:- አዎ

አስተርጓሚ:- እወ

37ኛ ምስክር:- ኣነ አይረአኩዎን ኢጋምሽት እዩ ዝበሃል ዝነበረ

አስተርጓሚ:- እኔ አላየሁትም ከሰአት በኃላ ነው ሲባል የነበረው

37ኛ ምስክር:- ቀደም ማዓልቲ ንኢጋምሽት

አስተርጓሚ:- ቅዳሜ ቀን ከሰአቱ በኋላ ነው

ዳኛ/ገብሩ/:- ሲሞቱት በአይናቸው አላዩም እንዴ?

አስተርጓሚ:- እንትውቃዕ እንተሎ ብዓይንኽን አይረአኽንን ዲኽን?

37ኛ ምስክር:- አይረአኹን አይረአኹን

አስተርጓሚ:- አላየሁም

ዳኛ/ገብሩ/:- ታድያ ማን ነገራቸው?

አስተርጓሚ:- መን ድኣማ ነጊሩክን?

37ኛ ምስክር:- ዋ ኣብቲ ኣኽሱም እናተ አወጀ ድአ ተወቒያም ጎይታይ አለማዩሁ ተረሺኖም እንደተብሃለ

አስተርጓሚ:- በአክሱም ሲታወጅ ነው የሰማነው አቶ አለማየሁ እንደዚህ አረጉዋቸው ሲባል ነው የሰማሁት

ዳኛ/ገብሩ/:- አይ በብትር ሲመታ አይተው ነበር ወይ በአይናቸው?

አስተርጓሚ:- ብበትሪ እንትውቃዕ እንተሎ ብዓይንኽን ሪኢኽን ዲኽን?

37ኛ ምስክር:- ብዓይነይ ሪአዩ ኣብ ገዛና ኣብ ደይጓ

አስተርጓሚ:- አዎ በአይኔ አይቼ አለሁ በቤታችን

ዳኛ/ገብሩ/:- እኮ ጊዜው መቼ ነበር ነው?

አስተርጓሚ:- እሞ ጊዚኡስ ማዓዝ'ዩ ነይሩ?

37ኛ ምስክር:- ዒስራን ሓሙሽተን ዓመት ገይርና ይብሎም አለኹ ፍርቂ ክዳነምህረት

ዳኛ/ገብሩ/:- ማታ ነበር ወይስ ቀን ነበር? ይሄ ነው የፈለኩት

አስተርጓሚ:- ቐትሪ ዶ ነይሩ፣ ለይቲዶ ነይሩ ፍርቂ ለይቲ ዶ ነይሩ?

37ኛ ምስክር:- ቱ እንቲወቕዮ?

ዳኛ/ገብሩ/:- አዎ

አስተርጓሚ:- እወ

37ኛ ምስክር:- ንጉሆ ንኣጋ ምሸት

አስተርጓሚ:- ከሰአት በኋላ

37ኛ ምስክር:- ንሕና ዝኸድና ብእግርና ኸይድና ንኣጋ ምሸት ንኣኹሱም አቲና ብኣእጋርና ንሳቶም ንጉሆ ተሎ ኢሎም ኣትዮም ብመኪና

አስተርጓሚ:- ጥዋት እነሱ በመኪና ገቡ እኛ ግን ከሰአት ነው የገባነው ወደ አክሱም በእግር ስለሄድን

ዳኛ/ገብሩ/:- የት ነው የመታው አክሱም ከተማ ነው ወይስ ከዛ?

አስተርጓሚ:- አበይ እዩ ወቒዕዎ ኣብ አክሱም ከተማ ድዩ?

37ኛ ምስክር:- ኣብ ገዛና ኣብ ደይጓ ደይጓ ኢና ናዕዳር

አስተርጓሚ:- ናዕዳር ነው ደይጓ ቤታችን

ዳኛ/ገብሩ/:- እሺ በመኪና ተጭነው የሄዱ አቶ አለማየሁ ብቻ ነበሩ ወይ ሌሎች ገበሬዎችም መኖራቸው?

አስተርጓሚ:- ብመኪና ተሣዒኖም ልኸዱስ አቶ አለማየሁ ጥራይ ድዩም ኻልኦት ገባሩትላ ነይሮም?

37ኛ ምስክር:- እቶም ጦር መሊኦም እቶም ጦር እምበር ገባራይዶኣ እንታይ-ክገብር ከይዱ

አስተርጓሚ:- ጦርሰራዊት ነው የነበረው አርሶ አደርማ ምን ሊሰራ ሄዶ?

ዳኛ/ገብሩ/:- የማን ጦር?

አስተርጓሚ:- ናይ መን ሰራዊት?

37ኛ ምስክር:- ናይ ደርጊ

አስተርጓሚ:- የደርግ

37ኛ ምስክር:- ዋ ናይ መን ሰራዊት ድኣ ናብ አክሱም ኣትዮም ድኣ?

ዳኛ/ገብሩ/:- ስለዚ አቶ አለማየ ብቻ ነበሩ ከጦሩ ጋር ማለት ነው?

ሌላ ገበሬ አልነበረም ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ስለዚ አይተ አለማየሁ ጥራይ እዩም ምስቲ ሰራዊት ነይሮም ኻሊእ ሓረስታይ የነበረይ?

37ኛ ምስክር:- አይረአኹን

አስተርጓሚ:- አላየሁም

ዳኛ/ኃይም/:- እሺ ምስክርነት ጨርስዋልና ይነሱ

-ቀጣይ ምስክር ይቀጥሉ

ልዩ ዓ/ህግ:- 38ኛ ምስክር አቶ ኪዳነ ታፈረ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ አምስት የተጠቀሱት ሟች አለማዩሁ ወልዱ አክሱም ገቢያ ላይ ሲገደሉ ያዩ መሆኑን ነው በዚሁ ጭብጥ መሰረት እንዲመሰክሩ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ኃይም/:- መሓላ ይፈፅሙ::

→ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ለመሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሯል::

ዳኛ/ኃይም/:- ማን ነው ስምዎ?

38ኛ ምስክር:- ኪዳነ ታፈረ

ዳኛ/ኃይም/:- እድሜ?

38ኛ ምስክር:- አምሳ ስድስት /56/

ዳኛ/ኃይም/:- አድራሻ?

38ኛ ምስክር:- አክሱም

ዳኛ/ኃይም/:- ወረዳው ቀበሌና የቤት ቁጥር?

38ኛ ምስክር:- ወረዳ ላይ ማይጨው፣የቤት ቁጥር የለውም፣የቀበሌ 02

ዳኛ/ጋይም/:- ስራ?

38ኛ ምስክር:- ደላላ

ዳኛ/ጋይም/:- የመጡበትን ጉዳይ ያውቃሉ ወይ?

38ኛ ምስክር:- አውቃለሁ

ዳኛ/ጋይም/:- በምን ጉዳይ ነው?

38ኛ ምስክር:- ለምስክርነት

ዳኛ/ጋይም/:- ምንን በተመለከተ?

38ኛ ምስክር:- አብዮት

ዳኛ/ጋይም/:- ምንን በተመለከተ ለመመስከር ነው?

38ኛ ምስክር:- ስለ አቶ ብርሃኔ ተላ ጉዳይ ነው መሰለኝ

ዳኛ/ጋይም/:- ምን የሆነ ነው?

38ኛ ምስክር:- በዝያ ወቅት የነበረ ጉዳይ በቀይሽብር ምክንያት ነው

ዳኛ/ጋይም/:- እና ምን የሆነ ነው ይሄኛው ብርሃነ ተላ?

38ኛ ምስክር:- ብርሃኔ ተላ በ71 ዓ/ም

ዳኛ/ጋይም/:- በዝርዝር አሁን አያስፈልግም በኋላ እንገባበታለን ምን የሆነ ነው? ወይም ምን ያደረገ ነው?

38ኛ ምስክር:- ካድሬ ነበር በዛን ጊዜ

ዳኛ/ጋይም/:- ያውቁታል?

38ኛ ምስክር:- አውቀዋለሁ

ዳኛ/ጋይም/:- ምን አደረገ ተብሎ ነው?

38ኛ ምስክር:- ሰው ገድሎ

ዳኛ/ጋይም/:- ማንን?

38ኛ ምስክር:- አቶ አለማየሁ ወልዱ የሚባሉ

ዳኛ/ጋይም/:- ከተከሳሹ ጋር ዝምድና አላችሁ?

38ኛ ምስክር:- ማን እኔ?

ዳኛ/ጋይም/:- አዎ

38ኛ ምስክር:- የለኝም

ዳኛ/ጋይም/:- ጥላቻስ አላችሁ?

38ኛ ምስክር:- የለንም

ዳኛ/ጋይም/:- የልዩ ዓ/ህግ ዋና ጥያቄ ይጠየቅ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ አለማየሁ ወልዱ በመገደላቸው ነው ብሏል መቼ ነበር የተገደሉት?

38ኛ ምስክር፡- በሰባ አንድ አመተ ምህረት /71 ዓ/ም/

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቀኑና ወሩስ?

38ኛ ምስክር፡- ቀኑ ቅድሜ እለት ጥር 19 ቀን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስንት ሰአት ላይ?

38ኛ ምስክር፡- አራት ሰአት በግምት ይሆናል ከ4-41/2

ልዩ ዓ/ህግ፡- የትኛው አራት ሰአት?

38ኛ ምስክር፡- የጥዋቱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት ከተማ ነው የተገደሉት?

38ኛ ምስክር፡- ገበያ መሃከል ላይ

ልዩ ዓ/ህግ፡- አገሩስ?

38ኛ ምስክር፡- አክሱም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እስቲ አገዳደላቸውም ምን ይመስል ነበር?

38ኛ ምስክር፡- እንግዲህ አገዳደላቸው እጃቸው ወደ ኋላ ታስረው በመኪና በላንድሎቨር ነው ይዘዋቸው የመጡ ወደዚያ አሁን በላንድሎቨሩ ከላንድሮቨር በኋላ ከፈተው መዝጊያው ወዲ ገበያው አወረዱት ሰውየው ተከትለው እነሱ ወረዱ ብርሃኔ ተላን ዕሁፍ ይዞ መግለጫ የሰጠ እሱ ነው እኛን ጓዶች ያሳለቁ ይሄ ሰውየ ነው አብየተኞች ሆኖ ባሉት እያለ ያስጨረስን እሱ ነው በዚች ቀን እርምጃ እንዲወሰደው ተወስኖበታል ብሎ ዕሁፍ አነበበ ካሁን በፊትም ቀደም ብየ ቃሌ ምስክርነት በሌላው ሰጥቼ ሀጼ አለሁ አንደኛው እጃቸው እንዲታሰሩ በእግሩ ጠልፎ አወደቃቸው ብርሃኔን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነው በእግሩ ጠልፎ የሚጥል?

38ኛ ምስክር፡- አረፋይኔ፣ ከዚያ በኋላ ወረቀቱ አንብቦ እንደጨረሸ ብርሃኔ ሰውየው በእግሩ ጠልፎ አወደቃቸው አረፋይኔም መሳርያ ይዞ ፒፒኤስ የሚባል ነበር ያኔ ክላሽን ይዞ ነበር ሁለቱም እንደወደቁ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነው ክላሽን የያዘው፣ ማን ነው ፒፒኤስ የያዘው?

38ኛ ምስክር፡- ብርሃኔ ክላሽን ይዞ አረፋይኔ ፒፒኤስ ሁለቱም እንደወደቃቸው ሁለቱም ባንድ ላይ አፈሙዝ እንዲህ ሲደፍ እኔ ወደ ኋላ ወደቅኩ ሰው አንስቶ ወሰደኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ከዛስ ምን ሆነ ነው?

38ኛ ምስክር፡- ሰውየው ሞቱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከወደቁ በኋላ የምን ድምፅ ሰሙ?

38ኛ ምስክር፡- የሁለቱን መሳርያ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ነበሩ ስራቸው ብርሃኔ ተላና አረፋይኔ ብለው የጠቀሱት?

38ኛ ምስክር፡- ካድሬዎች

ልዩ ዓ/ህግ፡- የየት ከተማ?

38ኛ ምስክር፡- አክሱም ውስጥ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድን ነው ምክንያቱ የተገደሉበት አቶ አለማየሁ ከየትስ ነው ተይዘው የመጡት?

38ኛ ምስክር፡- ከናዕዲር ማህበር ሰላም ዴጎ የሚባል ነው ተይዘው የመጡ ፀረ-አብዩት ተብለው ነው ተይዘው የመጡ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ማለት ነው ፀረ-አብዩት ማለት?

38ኛ ምስክር፡- ወንበዴ ብለው አሰሩት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምንድን ነው በወቅቱ ወንበዴ የሚባለው?

38ኛ ምስክር፡- ሕ.ወ.ሓ.ት ነበር በዛን ጊዜ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል ተብሎ የተገደሉት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛስ እዛ እንደተገደሉ ሬሳቸውስ ምን ሆነ?

38ኛ ምስክር፡- ሬሳቸው ከዚያ እንደዋለ ቤተክርስትያን በደጅ እንደማርያም የማዚጋጃ ቤት ዕዳትን ወስደው ቀበሩዋቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ይሉ ነበር ሟቹ ከመመታታቸው በፊት?

38ኛ ምስክር፡- ከመመታታቸው ወደ ሰማይ እንጋልለው ባልሰራሁበት ባልዋልኩበት በከንቱ ይገድሉኛል ሰማይና ምድር አፍ አውጥተህ ተናገር ብለው ሲናገሩ ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ።

ዳኛ/ጋይም/፡- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ? የለም

→የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ታደሰ/፡- አቶ ኪዳነ አቶ አረፋይኔና አቶ ብርሃነ ተላ አቶ ብርሃነ ክላሽን አቶ አረፋይኔ ደግሞ ፒፒሲ ይዘው አፈሙዝ ሲደፋላቸው እኔ ወደ ኋላ ወደቅኩ ብለዋል ለምንድን ነው የወደቁት?

38ኛ ምስክር፡- አብየት

ዳኛ/ታደሰ/፡- ለምንድን ነው የወደቁት ምን ሆነው ነው የወደቁት?

38ኛ ምስክር፡- እኔ በአጋጣሚ የሚጥል በሽታ ነበረኝ ወደቅኩኝ በድንጋጤ።

ዳኛ/ታደሰ/፡- ከሟቹ ጋር ዝምድና አለዎት እንዴ?

38ኛ ምስክር፡- ቤተሰብ ነኝ።

ዳኛ/ታደሰ/፡- የቅርብ ነው?

38ኛ ምስክር፡- አይ ያው

525

ዳኛ/ታደሰ/፦ ራቅ ያለ ነው?

38ኛ ምስክር፦ አዎ

ዳኛ/ታደሰ/፦ በዝያን ጊዜ የሚጥል በሽታ ከነበርዎትና ከወደቁ የሁለቱን መሳርያ ድምፅ መሆኑ ታይድያ እንዴት ሊለዩት ቻሉ?

38ኛ ምስክር፦ አይ ይረዳኛል

ዳኛ/ታደሰ/፦ እንዴት አድርገው?

38ኛ ምስክር፦ በደምብ ይረዳኛል

ዳኛ/ታደሰ/፦ በሽታ በዛን ጊዜ የሚጥል በሽታ አለዎት ወድቀዋል ኣትሊስት ሰውነትዎን መቆጣጠር አይችሉም ሰውነትዎ የማይቆጣጠሩ ከሆነ የሁለቱን መሳርያ ድምፅ መሆኑ እንዴት ሊለዩት ቻሉ?

38ኛ ምስክር፦ እንግዲህ እኔ ከነሱ ትንሽ የአምስት ሜትር ርቀት ያህል ነበር እስከዚያ ድረስ ደህና ነበርኩ ይልቁን ጥይቱ እንደተተኮሰ ነው ሰው አንስቶ ወደዝያ አልቅቆ የወሰደኝ።

ዳኛ/ኃይም/፦ ምስክርነት ጨርሰዋል እና ይነሱ።

ልዩ ዓ/ህግ፦ እሺ ለዛሬ ያቀረብኩዋቸው ምስክሮች እነዚህ ናቸው

ቀጣይ የሰው ማስረጃ የሚቀርበው የለኝም ነገር ግን በህይወት የሌሉና በአድራሻ ያልተገኙ ምስክሮች አሉኝ እነሱም ከሰነድ ማስረጃ ጋር አጣምሬ እንዳቀርብ እንዲፈቀድልኝ እየመለከትኩኝ ቀጠሮ እንዲሰጠኝ እጠይቃለሁ አመሰግናለሁ።

ዳኛ/ኃይም/፦ ሰነዱን ለማቅረብ ልዩ ዓ/ህግ ምን ያክል ጊዜ ይፈጃል?

ልዩ ዓ/ህግ፦ እንግዲህ ፍርድ ቤት ያለውን ጊዜ እቀበላለሁ ከአስራ አምስት ቀን አይነስብኝ እንጂ ፍርድ ቤት ያለውን እቀበላለሁ።

ዳኛ/ኃይም/፦ እሺ ትእዛዝ ይሰጣል

ት እ ዛ ዝ

-የልዩ ዓ/ህግ ህግ ማስረጃ ለመቀበል ለጥቅምት 22/1994 ዓ/ም ተቀጥሮዋል።

ቀን ጥቅምት 22/ 1994 ዓ/ም

ዳኞች፦

ኃይም ወልደጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ፡- ልዩ ዐቃቤ ሕግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሽ፡-1. አቶ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2. አቶ ኪሮስ አይሙትው በሌለበት

3. አቶ ገ/ስላሴ ካሣ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር

4. መ/አ መኰንን ሲሳይ በሌለበት

5. አቶ ነጋ አበባው ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

6. ሐዱሽ ተላ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

7. መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ቀርቧል ከጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር

8. መ/ር ሰለሞን አሰፋ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሃብቶም ግርማይ

9. የማነ ተክሊት በሌለበት

10. አቶ ፍፁም ተስፋይ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

11. አቶ ገብረእግዚአብሄር ካህሡ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

12. ሃ/አ ሐሰን ሁሴን በሌለበት

13. አቶ ኪዳነ አስገዶም ቀርቧል ከጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር

14. አቶ ኪዳነ በላይ ቀርቧል ከጠበቃቸው ተሾመ አየሌው ጋር

15. አቶ ተገኝ ወንድምአለም ቀርቧል ከጠበቃቸው አለም ገ/ሄር ጋር

16 አቶ ገዛኢ ከበደ ቀርቧል ከጠበቃቸው አለም ገ/ሄር ጋር

17. አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃበቴ ጋር

18. አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ቀርቧል ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር

19. አቶ ገ/መድህን ወ/ስሟዖት ቀርቧል ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር

20. አቶ ብርሃነ ተላ በሌለበት

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው የልዩ ዓ/ህግ የፅሁፍ ማስረጃ ለመቀበል ነው ማስረጃው ቀርቦ ከሆነ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ በተሰጠን ትእዛዝ መሰረት ማስረጃውን አቅርበናል

ዳኛ/ገብሩ/፡- ዓ/ህግ መግለጫው አንዴ ይነበብና

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ 14/02/94 ለትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መቀሌ

የልዩ ዓ/ህግ የወ/መ/ቁ 190/85 የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት የወ/መ/ቁ 1/91 በከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ እና በተከሳሾች እነ ተ/ብርሃን ነጋሽ 20 ቁጥር ሰዎች መካከል በለ የዘር ማጥፋት ወንጀል ክስ ጉዳይ የሰው ማስረጃ አሰምተን በማብቃታችን የፅሁፍ ማስረጃ እንድናቀርብ በታዘዘው መሰረት እንደሚከተለው አቅርበናል፡-

1/አጠቃላይ እቅድ ሁሉንም ተከሳሾች የሚመለከት በፓለቲካ አንድነቱ ተሳስሮ የተቋቋመውን ማህበራዊ የሆነ አንድ ክፍለ ህዝብ በመላ ወይም በከፊል ለማጥፋት አጠቃላይ የሆነ እቅድ አስቀድሞ ተነድፎ የነበረ መሆኑ የሚያስረድልን፣

1.1 የአብዮቱ ተቃዋሚ ናቸው የሚባሉ ወገኖችን ሁሉ ከትግራይ ማጥፋት እንዲቻል በሚል በደርግ አባሎች ስብሳቢነት ሰኔ 9/68 የተሰጠው ውሳኔ ዘጠኝ /9/ ገፅ ቃለ ጉባኤና ሁለት /2/ ገፅ የስራ ሃላፊነት መመርያ በቁጥር 1422 /ጠ/702 ሰኔ 16/68 ከተፃፈ አንድ ገፅ መሸኛ ጋር በድምርሩ 12 ገፅ

1.2 የቀይሽብር እርምጃ መፈፀም እንደሚቻል መወሰኑን በመግለፅ አብዮታዊ ስሜትህን በተግባር እየተረጎምክ ትግልህን አፋፋም በሚል ከጊዚያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ መግለጫ መስጠቱን በመጥቀስ በ32ኛ አመት ቁጥር 1467 ማክሰኞ ህዳር 6/70 ዓ/ም ታትሞ የወጣ አዲስ ዘመን ጋዜጣ ሁለት ገፅ

2 በሰስተኛ ክስ የተጠቀሱ ተከሳሾች ብቻ የሚመለከት ስለ ሟች ገ/ሄር ኪዳኑ አያያዝ በጓዶች ምርመራ እንደተካሄደበት እና በእስር እንድያድር ሲደረግ ሞቶ በማደሩ ቀይሽብር የተካሄደባቸው በረ-አብዮተኞች በሚቀበሩበት ቦታ መቀበሩን በመጥቀስ ከእንትጮ ወረዳ አስተዳዳሪ ምክትል አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ለአድዋ አውራጃ አስተዳደር ፅ/ቤት በቁጥር 3/72/በ መስከረም 6/72 የተፃፈ ደብዳቤ አንድ ገፅ

3 በህይወት የሌሉ ምስክር ቃል በክስ 12 የተጠቀሱት ተከሳሾች ብቻ የሚመለከት ወ/ሮ ለምለም ማንቆርዩስ የተባሉ በክስ አስራ ሁለት ስለተጠቀሰው ልጃቸው ንጉስ አባይ አያያዝና አጠፋፋ አስመልክተው በ10/3/88 የሰጡት የምስክርነት ቃል 1ገፅ

ጳኛ/ገብሩ/፡- ልዩ ዓ/ህግ ያቀረበውን የፅሁፍ ማስረጃ ፎቶ ኮፒዎች ከዋናው ጋር ተገናዝበዋል ለተከሳሾችም እንዲደርሳቸው ይስጣል።

→ነጋ አበባው፣ ገ/ስላሴ ካሳ፣ ሐዱሽ ተላ፣ብርሃነ ፀጋይ፣ ሰለሞን አስፋ፣ ፍፁም ተስፋይ፣ ኪዳነ አስገዶም፣ኪዳነ በላይ፣ ገ/ሄር ካሕሳይ፣ተገኝ ወንደለም፣ገዛኢ ከበደው፣ግርማይ ድንቃዩሁ፣ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል፣ገ/መድህን ወ/ሰማያት፣የልዩ ዓ/ህግ የፅሁፍ ማስረጃ ፎቶ ኮፒ ደርሰዋቸዋል ምናልባት በቀረበው የፅሁፍ ማስረጃ ላይ የሆነ አስተያየት እንሰጥበት አለን የሚል ሃሳብ ያለው ተከሳሽ ካለ በሬጂስትራር በኩል ማያያዝ ይቻላል አሁን ቀጠሮ እንይዛለን።

528

የልዩ ዓ/ህግ ማስረጃ ከክሱ ጋር አገናዝበን ተከሳሾች ይከላከሉ ወይም መከላከል አያስፈልጋቸውም የሚል ብይን ለመስጠት ለታህሳስ 11/1994 ዓ/ም ተቀጥሮዋል።

ታህሳስ11/1994 ዓ/ም

ዳኞች፦

ኃይም ወልደጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ፦ ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሾች 1ኛ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2ኛ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ ገብረስላሴ ካሳ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸዉ ዘርአይ ግደይ

4ኛ የመቶ አለቃ መኮነን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ ነጋ አበባዉ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

6ኛ ሐጹሽ ተላ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

7ኛ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ቀርባል ከጠበቃቸዉ ንጉስ ሐጎስ ጋር

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሃፍቶም ግርማይ ጋር

9ኛ የማነ ተክሊት በሌለበት

10ኛ ፍፁም ተስፋይ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

11ኛ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

12ኛ የአስር አለቃ ሐሰን ሑሴን በሌለበት

13ኛ ኪዳነ አስገዶም ከጠበቃቸዉ በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

14ኛ ኪዳነ በላይ ከጠበቃቸዉ ተሾመ አየሌው ጋር ቀርቧል

15ኛ ተገኝ ወንድማለም ቀርቧል ከጠበቃው አለም ገ/ሂር ጋር

16ኛ ግዛኢ ከበደ ቀርቧል ከጠበቃዉ አለም ገ/ሂር ጋር

17ኛ ግርማይ ድንቃየሁ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

18ኛ ገብረህይወት ወ/ገብርኤል ከጠበቃዉ በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

19ኛ ገብረመድህን ወ/ሰማያት ከጠበቃዉ በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

20ኛ ብርሃነ ተላ በሌለበት

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው የመከላከል ብይን ለመስጠት ነበር ሆኖም ግን አልደረሰም ስለዚህ ተለዋጭ ቀጠሮ ይሰጣል።

ት_____እ_____ዛ_____ዝ

ባለፈው ትእዛዝ ለመስራት ለጥር 23/1994 ዓ/ም ተቀጥሯል።

የወ/መ/ቁ/1/91

ጥር 23/1994 ዓ/ም

ዳኞች

ኃይለም ወ/ጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ፦ ልዩ ዓ/ህግ

ተከሳሾች፦ 1ኛ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2ኛ ኪሮስ አይመት

3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ ሐድጉ

4ኛ የመቶ አለቃ መኮንን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ አቶ ነጋ አበባው

6ኛ ሐዱሽ ተላ ተ/ስላሴ

7ኛ መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ በየነ

8ኛ መ/ር ሰለሞን አሰፋ ብርሸ

9ኛ የማነ ተኽሊት በሌለበት

10ኛ አቶ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ

11ኛ አቶ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ በርሀ

12ኛ የአምሳ አለቃ ሐሰን ሑሴን በሌለበት

13ኛ አቶ ኪዳነ አስገዶም አብርሃ

14ኛ አቶ ኪዳነ በላይ ሐጎስ

530

15ኛ አቶ ተገኝ ወንድምአለም ሃንስ

16ኛ አቶ ገዛኢ ከበደ

17ኛ አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ወልደሃና

18ኛ አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ፀጋይ

19ኛ ገ/መድህን ወ/ስማየት ገ/ህይወት

20ኛ አቶ ብርሃነ ተላ በሌለበት

መዝገቡ ለዛሬዉ ቀን የተቀጠረዉ ተከሳሽ ይከላከሉ ወይም መከላከል አያስፈልጋቸዉም የሚል ብይን ለመስጠት ነው:: በዚህ መሰረት የሚከተለውን ብይን ሰጥተናል::

ብ ይ ን

ልዩ ዓቃቤ ሕግ በልዩ ዓ/ሕግ ወ/መ/ቁ 190/85 የካቲት 05/1991 ዓ/ም በተፃፈ የክስ ማመልከቻ በተከሳሾች ላይ ክስ የመሰረተ ሲሆን አጠቃላይ ይዘቱ ደግሞ፡ ተከሳሾች ከ1968 እስከ 1983 ዓ/ም ባለው ጊዜ የጊዚያዉ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ወይም መንግስት ያራምደው በነበረዉ ስርዓት በትግራይ ክ/ሃገር በተለየዩ አውራጃና ወረዳዎች ውስጥ በተለያዩ የሃላፊነትና የስልጣን ደረጃ ላይ ተመድበው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በፓለቲካ አንድነቱ ተሳስሮ የተቋቋመውን የህብረብሄርን ማሕበራዊ የሆነ ክፍል ህዝብ በመላዉ ወይም በከፊል ለማጥፋት የተነደፈዉን አጠቃላይ እቅድ በመቀበልና በደረጃቸዉ በማቀድ፣ የጥፋቱን ስራ በማቋቋም ትእዛዝ በመስጠትና እና ይህንኑ አድራጎት በስራ ላይ በማዋል ነፃ እርምጃና ቀይሽብር በማካሄድ የፓለቲካ ትስስሩ አባላት እንዲገደሉና አካላቸዉ እንዲቆስል በአፍአዊና ውስጣዊ ጤንነታቸዉ ላይ ጉዳት እንዲደርስባቸዉ እና ጨርሰው እንዲጠፉ በማድረግ ከዚህ በታች በንኡሳን ክፍሎች የተዘረዘሩትን ዘርን ማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ የተፈፀመ ወንጀልን የሚያቋቁሙ ድርጊቶችን በመፈፀም በ1949 ዓ/ም የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ ወይም /ለ/ እና 281 /ሀ/ እና /ሐ/ ስር የተመለከተውን በመተላለፍ ወንጀል ፈፅመዉ በመገኘታቸዉ ተከሰዋል የሚል ሲሆን እያንዳንዱ ተከሳሽ የሚመለከት ክስ በተራ ቁጥር ተዘርዝሮ ቀርቧል::

ይህ እንዳለ ሆኖ ለግድያ የወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ሀ/ ወይም /ለ/ እና ቁጥር 522/1/ሀ ለአካል ጉዳት ደግሞ የወ/መ/ሕግ ቁ.32 /1/ሀ ወይም /ለ/ እና ቁጥር 538 /ሀ/ ተጠቅሶ የአማራጭ ክሶች ቀርበዋል::

ሌላ አራቱን ችሎ የቀረበ ክስ ደግሞ በአስረኛ ተከሳሽ ላይ የተመሰረተ ነው::

ይዘቱ ስናይ በ1949 ዓ/ም የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና ቁጥር 414 /2/ ስር የተመለከተውን ተላልፎ ወንጀል መፈፀም የሚል ሆኖ ተከሳሽ በዋጅራት ወረዳ

531

ፍርድ ቤት

ታጣቂና"የወንበዴ" አሳሽ ቡዱን አባል ሆኖ ሊሰራ ሌሎች ግብረአበሮቹን በመምራት የተለያዩ ገበሬዎች ንብረት የሆኑ ከብቶች ታህሳስ 13/1973 ፀሐፍቱ እየተባለ ከሚጠራው ቀበሌ የወሰደ መሆኑን የሚገልፅ ነው።

ተከሳሾች ክሱ ደርሶአቸው ከተነበበላቸው በኃላ የመጀመርያ መቃወሚያ አለን ብለው ሳቀረቡት በሕግ በሕግ በኩል ተቀባይነት ስላላገኘ የእምነት ክህደት ቃላቸው እንዲሰጡ ተደርጎ ወንጀሉ አልፈፀምንም ጥፋተኞችም አይደለንም ብለው ስለተከራከሩ ልዩ ዐቃቤ ሕግ ምስክሮቹን አቅርቦ አሰምቷል።ቀጥለን እያንዳንዱ ተከሳሽ ያቀረበበት ክስና ማስረጃ ከሀጉ ጋር እያገናዘብን የተመሰከረበት መሆኑን አለመሆኑን እናመለከታለን።

1ኛ ተኸለብርሃን ነጋሽ፣ 2ኛ ኪሮስ አይሙት፣ 3ኛ ገብረስላሴ ካሳ እና 4ኛ የመቶ አለቃ መኩንን ሲሳይ የቀረበባቸው ክስ በክስ አንድ እና አስራ ሶስት የተዘረዘሩትን የወንጀል ድርጊቶች ፈፅመዋል የሚል ነው።

ክስ አንድ በተመለከተ ተከሳሾች ከሌላ ግብረአበራቸው በመሆን በክሱ ስማቸው የተጠቀሱት መዋቶች አቶ አሰፋው አበራ እና ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ የህወሓት አባላት ወይም ተባባሪዎች ናቸው በሚል ምክንያት በዓድዋ ቀይሽብር እስር ቤት በማስገባት የካቲት 1973 ዓ/ም በድብደባ የገደሉዋቸው መሆኑን በቀረቡ የልዩ ዓቃቤ ሕግ ምስክሮች በሚገባ እንደክሱ ተመስክሮባቸዋል። ስለዚህ 3ኛ ተከሳሽ ገ/ስላሴ ካሳ ክሱ እሱ ባለበት በመታየት ላይ በመሆኑ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281 /ሀ/ መሰረት ይከላከል።

ክስ አስራ ሶስት ስንመለከትም አራቱን ተከሳሾች ከሌላ ግብረአበራቸው በመሆን በክሱ ስማቸው የተጠቀሰውን ተጎጂዎች የህወሓት አባላት ናቸው በማለት ከሕዳር 13/1973 ዓ/ም እስከ ተፈቱበት ጊዜ ድረስ በዓድዋ ቀይሽብር እስር ቤት እና ግብሩ ሃይል በሚባል የጦር ካምፕ እንዲታሰሩ በማድረግ አንደኛ፣ሁለተኛ እና ሶስተኛ ተከሳሾች በአቶ ተክሉ አሰፋው እና በመም/ር ገ/መድህን ተፈሪ ላይ፣ አራተኛ ተከሳሽ ደግሞ በአቶ ተክሉ አሰፋው ላይ ብቻ በተደጋጋሚ ድብደባ በመፈፀም በአካላቸው ላይ ጉዳት ያደረሱባቸው መሆኑን ልዩ ዐቃቤ ሕግ ባቀረባቸው ምስክሮች የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281 /ሀ/ መተላለፋቸውን ተመስክሮባቸዋል። በመሆኑም ሶስተኛ ተከሳሽ በተመሰከረበት የሕግ ዓንቀፅ መሰረት ይከላከል ብለናል።

አምስተኛ እና ስድስተኛ ተከሳሾች ነጋ አበባው እና ሐዱሽ ተላ የቀረበባቸው ክስ በክስ ሁለት ላይ የተዘረዘረዉን የወንጀል ድርጊት ፈፅመዋል የሚል ነው።

በክሱ ስሙን የተጠቀሰው መዋች ተክላይ ገ/ሃወርያ ቀኑ በትክክል ባልታወቀ መስከረም 1971 ዓ/ም ከሚኖርበት ገጠር አከባቢ ወደ ዓዲ አቡን ወረዳ መታወቅያ

532

ለማውጣት ብሎ እንደመጣ ስድስተኛ ተከሳሽ የደርግ ታጣቂ ስለነበር መታወቂያ በሚሰጥበት ወረዳ ሸንጎ በመቆየት ተክላይ ገ/ሄወርያ መታወቂያ ሊሰጠው አይገባም ሰላምዊ ሰው አይደለም የተሓህት አባል ነው ብሎ ያስያዘው መሆኑን በአስራ አምስተኛ እና ሃያ ሰስተኛ ምስክሮች እንዲሁም በሌላ የአካባቢ ማስረጃ የተመሰከረበት ሲሆን አምስተኛ ተከሳሽም የዓዲአቡን ወረዳ ካድሬ በነበረበት ወቅት መዋች በወረዳው ፓሊስ ጣቢያ- በወቅቱ የፓለቲካ እስረኞች ይታሰሩበት በነበረዉ ውስጥ በቁጥጥር ስር እንዲቆይ በማድረግ ከሌሎች ግብረአበሮቹ በመሆን ኩፍኛ ደብድበው የገደሉትና ሬሳውንም በጎደና ላይ ተዘርግቶ እንዲውል ያደረገ መሆኑን በአስራ ሰስተኛ እና አስራ አራተኛ ምስክሮች እንዲሁም በሌላ የአከባቢ ማስረጃ ተመስክሮበታል። ስለዚህ አምስተኛ ተከሳሽ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ/ መሰረት፣ ስድስተኛ ተከሳሽ ደግሞ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ለ እና 281 /ሀ/ መሰረት እንዲከላከሉ ብለናል።

ሰባተኛ፣ ስምንተኛ እና ዘጠነኛ ተከሳሾች መ/ር ብርሃነ ፀጋይ፣ መ/ር ሰለሞን አሰፋ እና የማነ ተኽሊት የተመሰረተባቸው ክስ በክስ ሰስት ላይ የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው የእስር አለቃ አባይ ገ/ሂወት እና ከሌሎች ግብረአበረቻቸው በመሆን ፈፅመዋል የሚል ነው።

ልዩ ዓቃቤ ሕግ ያቀረባቸው ምስክሮች እንዳስረዱት መዋች ገ/እግዚአብሄር ኪዳኑ የተባለ የተሓህት ተባባሪ ነው በሚል በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ፅ/ቤት ውስጥ በቁጥጥራቸው ስር ካስገቡት በኋላ በግብረአበርነት መስከረም 3/1972 ዓ/ም ከምሽቱ 3-700 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ ከእስር አለቃ አባይ ገ/ሂወት ቢሮ ውስጥ አስገብተው ኩፍኛ ደብድበው ከጨረሱ በኋላ ከምርመራ ክፍል ተደግፎ እንዲወጣ በማድረግ መጀመርያ ታስሮበት ወደ ነበረው ክፍል እንዳስገቡትና ከአንድ ሰዓት በኋላ የሞተ መሆኑን የተረጋገጠ ስለሆነ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281 /ሀ/ ተላልፈው መገኘታቸው ተመስክሮባቸዋል።

ስለዚህ 7ኛ እና 8ኛ ተከሳሾች በተመሰከረባቸው የሕግ ዓንቀፅ መሰረት ይከላከሉ።

9ኛ ተከሳሽ ሌላ የቀረበበት ክስ በክስ አራት ላይ የተገለፀውን የወንጀል ድርጊት ፈፅሟል የሚል ሲሆን በልዩ ዓቃቤ ሕግ የቀረበው አንድ ምስክር መዋች ገብሩ ግደይ መጋቢት 1971 ዓ/ም ከምስክሩ ጋር በእንትጮ ወረዳ ታስሮ በነበረበት ጊዜ ተከሳሽ እና ሌሎች እየጠሩ ይመረምሩት እንደነበር ከመመስከር ውጭ እንዲገደል ተብሎ ከእስር ቤቱ አውጥቶ ማን እንደወሰደው የሚያውቁት ነገር እንደሌለ ነው የተገለፀው። ስለዚህ በዚህ ክስ ላይ የተጠቀሰው የወንጀል ድርጊት የፈፀመ ለመሆኑ

533

በሚያጠራጥር ሁኔታ ስላልተመሰከረበት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 141 በሚያዘው መሰረት ከዚሁ ክስ ነፃ ነው::

አስረኛ ተከሳሽ ፍፁም ተስፋይ የቀረበበት ክስ በክስ ስድስት፣ ሰባት፣ ስምንት እና አስራ አራት የተገለፁትን የወንጀል ድርጊቶች ፈፅሟል የሚል ነው::

ክስ ስድስት እና ሰባት ስናይ ተከሳሽ እስከ 1973 ዓ/ም አከባቢ የህወሓት ታጣቂ ሆኖ ክብረት የሚባል ተዋጊ ሃይል መሪ መኖሩ በ1973 ዓ/ም ግን ወደ ደርግ ከድቶ መግባቱ፣ ከዛ ከደርግ መንግስት ታጥቆ በዋጅራት ደቡብ ወረዳ ተመድቦ ሌሎች የደርግ ወታደሮች እየመራ ድሮ ያውቀው ወደ ነበረው አከባቢ በመምጣት የህወሓት ሚሊሻዎች ወይ ተባባሪዎች ናቸው በሚላቸው ላይ ጉዳት እየደረሰ ይመስስ እንደነበር በዚህ ምክንያት በክስ ስድስት እና ሰባት የተጠቀሱት መዋቶች ከግብረአበሮቹ በመሆን የተኩስ ልውውጥ በማድረግ ገድሎአቸው እንደሄደ ራሱ ለአከባቢ ህዝብ ነግሮ የተመለሰ መሆኑን ህዝቡ ነግሮናል የሚል ምስክርነት ነው የልዩ ዐቃቤ ህግ ምስክሮች የሰጡት:: ይህ ደግሞ የሰሚሰሚ ምስክርነት ከመሆን አልፎ በሁለቱን ክሶች የተጠቀሱትን የወንጀል ድርጊቶች የፈፀመ ለመሆኑ በተጨባጭና በማያጠራጥር ሁኔታ ተመስክሮበታል ለማለት ስለማይቻል የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 141 በሚያዘው መሰረት ነፃ ነው ብለናል::

ክስ ስምንት ብንመለከትም ልዩ ዐቃቤ ህግ ጭብጥ አላስያዘም በክሱ ላይ የሚያስረዱለት ምስክሮችም አላቀረበም በመሆኑም በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 141 መሰረት ነፃ ነው::

ክስ አስራ አራት ስናየው ግን ተከሳሽ ከመስከረም እስከ ታሕሳስ 1973 ዓ/ም ባለው ጊዜ ውስጥ በክሱ ላይ የተዘረዘሩትን ከብቶች ከግብረ አበሮቹ በመሆን ያላግባብ መውሰዱን የተመሰከረበት ስለሆነ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና ቁ.414/2/ መተላለፍን ተረጋግጧል:: ስለዚህ ይከላከል ብለናል::

አስራ አንደኛ እና አስራ ሁለተኛ ተከሳሾች ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ እና የአምሳ አለቃ ሓሰን ሁሴን የተመሰረተባቸው ክስ ደግሞ በክስ ዘጠኝ የተጠቀሰውን የወንጀል ድርጊት በግብረአበርነት ፈፅመዋል የሚል ነው::

በልዩ ዐቃቤ ህግ፦ የቀረቡ ሁለት ምስክሮች እንዳስረዱት ጥር 2/1972 ዓ/ም ጥዋት አስራ አንደኛ ተከሳሽ የደርግ ታጣቂ ሆኖ ከሌሎች የደርግ ወታደሮች በመሆን ከመፋች ካሳ ተካ ቤት ድረስ በመምጣት የህወሓት አባል ነው በሚል ይዞ በመውሰድ በዓዲሽሆ ተለማ በሚባል አከባቢ በጥይት እንዲገደል ማድረጉ የተመሰከረበት ስለሆነ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ለ እና ቁጥር 281 /ሀ/ መሰረት ይከላከል::

534

አስራ ሁለተኛ ተከሳሽ በሚመለከት ግን ምንም'ኳ ግብረአበር ነው ተብሎ ቢከሰስም ልዩ ዐቃቤ ህግ ያቀረበበት ምንም ማስረጃ ስለሌለ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 141 መሰረት ነፃ ነው የሚል ብይን ሰጥተናል።

አስራ ሶስተኛ እና አስራ አራተኛ ተከሳሾች ኪዳኔ አሰገዶምና ኪዳኔ በላይ የቀረበባቸው ክስ በክስ አስር የተገለፀውን የወንጀል ድርጊት ፈፅመዋል የሚል ሲሆን

የልዩ ዓቃቤ ሕግ ምስክሮች እንዳረጋገጡትም መዋቶች አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም የተሓህት አባላት ናቸው በሚል አስቀድመው በቁጥጥራቸው ስር እንዲውሉ በማድረግ ታሕሳስ 27/1971 ዓ/ም ከጠዋቱ በግምት 1:00 ሰዓት በሚሆንበት ጊዜ በዓዕዲ እምባ ወረዳ ዕዳጋ ረቡዕ በተባለ የገበያ ስፍራ ከህዝብ ፊት ሁለቱን ተከሳሾች አቶ ገ/ስላሴ ነጋን እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን በጥይት ደብድበው የገደሉዋቸው መሆኑን በሚገባ የተመሰከረባቸው ስለሆነ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ እንዲከላከሉ ብለናል።

አስራ አምስተኛ እና አስራ ስድስተኛ ተከሳሾች ተገኝ ወንድም አለም እና ገዛኢ ከበደም የተመሰረተባቸው ክስ በክስ አስራ ሁለት የተጠቀሰውን የወንጀል ድርጊት ፈፅመዋል የሚል ነው።

ልዩ ዓቃቤ ህግ፡- ያቀረባቸው ሶስት ምስክሮችና አንድ የፅሑፍ ማስረጃ በተመሳሳይ ሁኔታ እንዳስረዱት ቀኑ በትክክል በማያስታውሱት 1976 ዓ/ም ሌሊት ሁለቱን ተከሳሾች የደርግ ታጣቂዎች ስለነበሩ በአፍላ ወረዳ ሕጉም ብርጻ ጣብያ ከምስክሮች ቤት ድረስ በመምጣት ህወሓት ከሕጉም ብርጻ የደርግ ካምፕ ንብረት ዘርፍ ስትወስድ ያንጠበጠባችው ዱቄት ወስደሻል መልሺው ብለው 29ኛ ምስክርን እየደበደቡ ከቤታቸው ውስጥ ወደ ውጭ ሲያወጡዋቸው ተጉጂ ንጉስ አባይን ሌሎች አማርኛ ተናጋሪ የደርግ ወታደሮች ይዘውት ውጭ ቆመው እንዳገኙዋቸው በመጨረሻ ደግሞ ሁለቱን ተከሳሾች ከእነዛ አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች በመሆን ንጉስ አባይን ይዘውት እንደሄዱ ማየታቸው፣ ከተወሰደ ከአንድ ሳምንት በኃላ ደግሞ የንጉስ አባይ እናት ልጄን ወሰደው ገደሉብኝ አጠፋብኝ እያሉ ያለቅሱ እንደነበር ነው። ንጉስ አባይ በተከሳሾች ከተወሰደ እስካሁን ድረስ የደረሰበት እንደማይታወቅም አክለው ገልፀዋል። ስለዚህ እንደ ክሱ የተመሰከረባቸው ስለሆነ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ለ እና 281 /ሐ/ መሰረት ይከላከሉ።

አስራ ሰባተኛ እና አስራ ስምንተኛ ተከሳሾች ግርማይ ድንቃየሁ እና ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል የቀረበባቸው ክስ በክስ አስራ አንድ ላይ የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት ፈፅመዋል የሚል ነው።

ተከሳሾች የደርግ ታጣቂዎች በነበሩበት ጊዜ ከሌሎች ግብረ አበረቻቸው በመሆን ጥቅምት 7/1980 ዓ/ም ከኮረም ወደ ማይማዕደ የተባለ ቦታ የህወሓት አባል የነበረውን መዋቻ ሽኮለ ብርሃን ለመያዝ ብለው ሄደው የዘመቱው ቡድን በሁለት ተከፍሎ አንዱ ቡድን የሽኮለ በርሀ ቤት ከበ ሽኮለን ለመያዝ ሲሄድ ሌላኛው ቡድን ደግሞ በሌላ አቅጣጫ እንዲሄድ የተደረገ መሆኑን፣ ሁለቱን ተከሳሾች ግን ወደ መዋቻ ሽኮለ በርሀ ቤት ከሄደው ቡድን ጋር መሄዳቸው ገልፀው ከመዋቻ ቤት እንደደረሱ አስራ ሰባተኛ ተከሳሽ እኔ ገርማይ ድንቃዩህ ነኝ ሰውነትህ እንደታበላሽ እጅህን ስጥ ሲለው ሽኮለ ከቤቱ ወጥቶ ሊሸሽ ሲል በእጅ ሊይዘው መቻሉና አስራ ስምንተኛ ተከሳሽ ደግሞ መሳርያው ወደ መዋቻ አስጠግቶ ተኩሶ ሊገድለው እንደቻለ ለዚህ አጋጣሚ አስራ ሰባተኛ ተከሳሽም በስህተት አስራ ስምንተኛ ተከሳሽ በተኮሰው ጥይት /ጥይት/ እጁን ተመትቶ መቁሰሉን በአንድ የዓይን ምስክርና በሌሎች የአከባቢ ማስረጃዎች ተመስክሮባቸዋል በመሆኑም አስራ ሰባተኛ ተከሳሽ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ለ እና 281 /ሀ/ እንዲሁም አስራ ስምንተኛ ተከሳሽ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና እና 281 /ሀ/ መሰረት ይከላከሉ ብለናል።

አስራ ዘጠነኛ እና ሃያኛ ተከሳሾች ገ/መድህን ወ/ስማየት እና ብርሃን ተላ የተመሰረተባቸው ክስ ደግሞ በክስ አምስት ላይ የተዘረዘረዉን የወንጀል ድርጊት ፈፅመዋል የሚል ነው።

የልዩ ዓቃቤ ሕግ ምስክሮች እንዳስረዱት ጥር አጋማሽ አከባቢ 1971 ዓ/ም በግምት ከጥዋቱ 3 ሰዓት ሲሆን አስራ ዘጠነኛ ተከሳሽ የደርግ ወጣት ሚሊሻ /ታጣቂ/ ሆኖ ከሌሎች የደርግ ወታደሮች በመሆን ከአክሱም ከተማ ወደ ናዕዴር ማሕበረ ዴጎ በመሄድ መዋቻ አቶ አለማየሁ ወልዱን በዱላ እየደበደበ በመኪና ላይ ጭኖ ወደ አክሱም ከተማ በመውሰድ በቀይሽብር እስር ቤት ገብተው እንዲታሰሩ ያደረገ መሆኑን በሃያኛ፣ ሃያ አንደኛ እና ሰላሳ ሰባተኛ ምስክሮች የተመሰከረ ሲሆን መዋቻ በቀይሽብር እስር ቤት ታስረው ቆይተው ጥር 1971 ዓ/ም በግምት ከቀኑ 4-5 ሰዓት በሚሆንበት ጊዜ በአክሱም ከተማ የገበያ ቀን ገበያተኛው ህዝብ ከተሰበሰበበት ፊት እጃቸውን የኋላሊት ታስረው በብርሃኑ ተላ እና ግብረአበሮቹ እነ አረፋ ይሄ ኪ/ማርያም ታጅበው ከቀረቡ በኋላ ሃያኛ ተከሳሽ ደግሞ መዋቻ አቶ አለማየሁ ወልዱ የወያኔ ተባባሪ ሆኖው የእኛ ሰዎች በተሓህት ያስገደሉና ንብረታችን ያስዘረፈ ናቸው የሚል ህይወት ታሪካቸው ያነበበ መሆኑን፣ መዋቻ ግን ባልሰራሁት ጥፋት እየገደሉኝ ነው መሬት ፈርጂ ሰማይ ፈረጆ እያሉ ሲያለቅሱ ብርሃኑ ተላ ኪዳነ አረፋይኒ ኪ/ማርያም በመሆን ይዞት በነበረ መሳርያ በጥይት ደብድቦ የገደላቸው መሆኑን በሃያ አምስተኛ እና ሰላሳ ስምንተኛ ምስክሮች በሚገባ ተመስክሮበታል።

537

ስለዚህ አስራ ዘጠነኛ ተከሳሽ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ለ እና 281 /ህ/ ተላልፎ መገኘቱ የተመሰከረበት ስለሆነ ይከላከል::

ሃያኛ ተከሳሽ ደግሞ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ/ የተመለከተውን መተላለፍን ተመስክሮበታል::

ት እ ዛ ዝ

አስራ ሁለተኛ ተከሳሽ አምሳ አለቃ ሐሰን ሁሴን ለቀረበበት ክስ ያልተመሰከረበት በመሆኑ በዛሬው ቀን በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁ. 141 ነፃ መሆኑን ስለተረጋገጠ የክልል እና የፌዴራል ፖሊስ ፍለጋቸው /ክትትላቸው/ እንዲቆሙ ታዘዋል:: ትእዛዙን ይተላለፍላቸው::

በችሎት ቀርበው በመከታተል ላይ የሚገኙ ሆኖው የተመሰከረባቸው ተከሳሾች የመከላከያ ማስረጃ ያላቸው መሆኑን አለመሆኑን ለሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ በፅሑፍ እንዲገልፁ አዘኗል::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ፡- ክቡር ፍርድ ቤቱ በ10ኛ ተከሳሽ ላይ ያሳለፈውን ያው እንዲከላከል የበየነበትን ብይን በወንጀለኛ መቅጫ ህግ 414 /2/ እና በ32/1/ሀ መሰረት ነው ይህንንም አንቀፅ በወንጀለኛ መቅጫ ሕ/ስ/ስ/ቁ. 63 መሰረት የዋስ መብቱን የሚከለክል አይመስለኝም ስለዚህ የዋስ መብቱን ተጥብቆለት በውጭ ሆኖ ንዲከራከር እንዲፈቅድልኝ ነው እማሳስበው ሌላው ስለሌሎች ያሉኝ ተከሳሾች የመከላከያ ማስረጃን ለማቅረብ ያው እንደተባለው ከሦስት ሳምንት እስከ ወር ባለ ጊዜ ዉስጥ እንደሚበቃን አመለክታለሁ::

ዳኛ /ገብሩ/፡- ልዩ ዓ/ህግ፡- ዋስትና ጥያቄ በተመለከተ የቀረበው ሃሳብ?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ዋስትና ጥያቄዉም በተመለከተ,ያው ብይኑን በችሎት እንደሰማሁት ተከሳሹ ይከላከል የተባለበት የህግ አንቀፅ የዋስትና መብቱን የሚከለክለው ስላልሆነ ጠበቃው ባመለከቱት መሰረት ቢፈቀድ ተቃውሞ የለኝም፣ ሌላው በዚሁ መዝገብ ላይ ትንሽ ፍርድ ቤቱን የምጠይቀው ነገር ምንድን ነው በሌሉበት የተከሰሱ ተከሳሾች ላይ የተሰጠው ብይን ማለት ነው በዚህ በዚህ አንቀፅ ተመስክሮባቸዋል ይልና ይቆማል ዉጤቱ ምንድን ነው የሚለው ፍ/ቤቱ እንዴት እንደሆነ አላወቅኩም

ዳኛ/ገብሩ/፡- ያዉ እንደተለመደው ወድያዉኑ ጥፋተኛች ከማለት ሌላ ቀጠሮ ሰጥተን አጠቃላይ ምናልባት መከላከያ ማስረጃ የለንም የሚሉ ካሉ አጠቃልለን አንድ እንትን ለመስጠት ነው::

ልዩ ዓ/ህግ፡- የለም ማለቴ ተመስክሮባቸዋል ይልና ምን ይሁኑ ነዉ? ይከላከሉ

534

ዳኛ /ገብሩ/:- ይከላከሉ የሚል ነገር የት አሉን ነው? በሌሉበት ይከላከሉ ብሎ እንትና ማለቱ ትርጉም የለውም::

ልዩ ዓ/ህግ:- ዘሮ ዘሮ ህጉን አውቄ ነው እንትን ያልኩት ፍርድ ቤት እንደተረዳው እሺ

ት እ ዛ ዝ

በ10ኛ ተከሳሽ ተከላካይ ጠበቃ የቀረበው የዋስትና ጥያቄ ልዩ ዓ/ህግም አልተቃወመም ከህግ አኳያ ሲታይ 414 ነው አሁን ይከላከል ተብሎ ብይን የተሰጠበት በሌላው ነፃ መሆኑን ተረጋግጧል ስለዚህ የዋስትና መብት የማይከላከል ስለሆነ ለአንድ ሺ/1000.00/ ብር የሚበቃ ዋስትና እንዲያቀርብ ወይም ገንዘቡ በሞዴል 85 እንዲያስይዝ ከሁለቱ አንዱ ካልፈፀሙ ግን ያው በማረሚያ ቤት ሆኖ ጉዳዩ እንዲከታተል ብለን አዘናል:: እና የይከላከሉ ተብሎ ብይን የተሰጠባቸው ተከሳሾች የመከላከያ ማስረጃ ያላቸው መሆኑ አለ መሆኑ በፅሁፍ እንዲገልፁ ለየካቲት 19/1994 ዓ/ም ተቀጥረዋል:

የወ/መ/ቁ. 1/91

ቀን የካቲት 19/1994ዓ/ም

ዳኞች

ኃይም ወ/ጊዮርጊስ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ- ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሾች- 1ኛ ተክለብርሃን ኒጋሽ በሌለበት

2ኛ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርበዋል::

4ኛ የመቶ አለቃ መኮንን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ ኒጋ አበባው ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል::

6ኛ ሐዱሽ ተላ ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል::

7ኛ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተ/ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርበዋል

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ ከጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ቀርበዋል::

9ኛ የማነ ተክሊት በሌለበት

10ኛ ፍፁም ተስፋይ ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል።

ዳኛ / ታደሰ/ አቶ ፍፁም ተስፋይ በውጭ ነው ያሉት?

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አዎ የዋስ መብታቸው ተጠብቆላቸው በውጭ ነው ያሉት

11ኛ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ከተ/ጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል።

13ኛ ኪዳነ አስገዶም ከተ/ጠበቃቸዉ በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

14ኛ ኪዳኔ በላይ ሐጎስ ከተ/ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል

15ኛ ተገኝ ወንድምአለም ከተ/ጠበቃቸዉ አለም ገ/ሄር ጋር ቀርቧል

16ኛ ገዛኢ ከበደ ከተከ/ጠበቃቸዉ አለም ገ/ሄር ጋር ቀርቧል

17ኛ አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ቀርቧል ከተከ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል።

18ኛ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ከተከ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

19ኛ ገ/መድህን ወ/ስማያት ከተከ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

20ኛ አቶ ብርሃኔ ተድላ በሌለበት

ዳኛ /ታደሰ/ ይህ መዝገብ ለዛሬ የተቀጠረበት ምክንያት ባለፈው ቀጠሮ እንዲከላከሉ ብይን የተሰጣቸው ተከሳሾች መከላከያ ማስረጃ መኖራቸው እና አለመኖራቸው ለማረጋገጥ ከቀጠሮ በፊት በፅሁፍ እንዲቀርቡ ነበር በዚህ መሠረት ተከሳሾች የፅሁፍ ማስረጃም የሰው ማስረጃ መከላከል ያለባችሁ እና የሌለባችሁ መሆኑንን ያቀረባችሁት ነገር ካለ እስቲ በየተራ አቶገ/ ስላሴ ካሳ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ዘርአይ ግደይ/: ያው ክቡር ፍርድ ቤት ባዘዘው መሰረት አጋጣሚ ሁኖ የምናቀርባቸው የሰዎች ምስክሮት በአድራሻ መለዋወጥ ምክንያት ልናገኛቸው አልቻልንም።ስለዚህ ትናንትም በፍርድ ቤት በኩል በሬጅስትራር እንደ ማመልከቻ አስገብተን ነበር በዛ መሠረት እንደ ተለዋጭ ቀጠሮ ተሰጥቶን በሌላ ቀን አድራሻቸው አፈላልገን ልናቀርብ ነው እምንጠይቀው አመስግናለሁ።

ዳኛ/ ታደሰ/:አቶ ገ/ስላሴ ነው አሁን የቀረበው የ5ኛ ተከሳሽ አቶ ነጋ አበባው

540

አስለዋይ ቤት ፍርድ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/ በታዘዘው መሰረት በሁለት ኮፒ ዝርዝሩን በሁለት ኮፒ አቅርበናል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ 6ኛ አቶ ሐዱሽ ተላ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ አሁንም በታዘዘው መሠረት አቅርበናል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ንጉሰ ሐጎስ/፡ ከዚህ በፊት ለዛሬ የመከላከያ ማስረጃ ዝርዝር እንድናቀርብ ትእዛዝ ተሰጦን እንደነበር ይታወሳል ነገር ግን ትክክለኛ አድራሻ የምስክሮች ትክክለኛ አድራሻ ለማግኘት ባለመቻላችን ምክንያት ለዛሬ የምስክሮች ስም ዝርዝር ለማቅረብ ባለመቻላችን እየገለፅን የተከበረው ፍርድ ቤት ለወደፊቱ እነዚህ ትክክለኛ አድራሻቸው አፈላልገን መከላከያ ማስረጃ እንድናቀርብ እንዲፈቀድልን በትህትና አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ሰለሞን አሰፋ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሃብቶም ግርማይ ፡ በኛም በኩል ተመሳሳይ ነው ምክንያቱም አንዳንድ የመከላከያ ምስክሮቻችን በአድራሻ መቀያየር ምክንያት ልናገኛቸው ስላልቻለን የተሟላ አድራሻ ስናገኝ ፍርድ ቤቱን አሳውቀን የምናቀርብ መሆኑን አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ 10ኛ አቶ ፍፁም ተስፋይ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/፡ በታዘዘው መሠረት የመከላከያ መስረጃ የማናቀርብ መሆኑን የሚገልፅ ማመልከቻ አቅርበናል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ 11ኛ አቶ ገ/ብሄር ካህሱ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/፡ በታዘዘው መሰረት የሰው ማስረጃ ስም ዝርዝር አቅርበናል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ አቶ ኪዳኑ አስገዶም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ በላይነሽ ወ/ ስላሴ፡ ፍርድ ቤት በታዘዘው መሠረት የስም ዝርዝር የያዘ የመከላከያ ማስረጃዎች በሁለት ኮፒ ዕሬን አቅርበናል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ የአቶ ኪዳነ በላይስ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ተሻመ አየሌው/፡ ክቡር ፍርድ ቤት በ.ወ.መ.ህ 124 መሠረት በሬጅስትራር በኩል ከመዝገቡ ጋር እንድ ያያዝ አድርገናል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ በ12/ 06/ 94 ዓ/ም የተፃፈ አለ ከመዝገቡ ጋር ተያይዘዋል፡፡ 15ኛ አቶ ተገኝ ወ/አለም

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ አለም ገ/ብሄር/፡ ማስረጃ የሌለን መሆኑን ማመልከቻ ዕፈናል በሶስት ገፅ

541

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አለም ገ/ብሄር/: የማስረጃዎቻችን የሰው ማስረጃ ፅሁፍ ዝርዝር በሶስት ኮፒ ማመልከቻ አቅርበናል::

ዳኛ/ ታደሰ: አቶ ግርማይ ድንቃየህ

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ/: ተከሳሽ ምስክሮቻቸውን

ያሉበት ቦታ አፈላልገው እንዲመልሱላቸው ቤተሰቦቻቸው ልከው ገና ስላልደረሱላቸው አንድ ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጠን

ዳኛ/ ታደሰ/: አቶ ገ/ሂወት ወ/ ገብርኤል

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ / ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ/: ክቡር ፍርድ ቤት ይህንን የምናቀርበው የመከላከያ መጥርያ ማመልከቻችን በክቡር ፍርድ ቤቱ ትእዛዝ መሰረት በደቡባዊ ዞባ ከፍተኛ ፍርድ ቤት ያለው መዝገብ እንዲቀርብልን የሚል ሁለት ገፅ ፅሁፍ አቅርበናል::

ዳኛ/ ታደሰ/: የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አሁን ያቀረቡት የፅሁፍ ማስረጃ እንዲቀርብ ነው

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ወ/ሮ በላይነሽ/: ክቡር ፍርድ ቤት መዝገብ ነው እዛ ደቡባዊ ዞባ ከፍተኛ ፍርድ ቤት የሚገኝ መዝገብ እሱን መዝገብ እንዲቀርብልን ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/: ታድያ በፅሁፍ ማስረጃነት እንዲቀርብ ነው ወይ ጥያቄያችሁ? ሌላ የሰው ማስረጃስ የላችሁም?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በሂደት ወደ ኋላ እንትን እንለዋለን ብለን ነዋ ምናልባት

ዳኛ / ታደሰ/: አቶ ገ/ ማርያም ገ/መድህን ወ/ሰማያት

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በትእዛዙ መሠረት ስም ዝርዝር እዚህ ጠ/ፍርድ ቤት የመከላከያ ማስረጃችን አቅርበናል በሁለት ገፅ::

ዳኛ/ታደሰ/: አቶ ኑጋ አበባው የመከላከያ ምስክሮች ብዛት ስንት ናቸው?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ዛሬን በ5ኛ ተከሳሽ እና በ10ኛ ተከሳሽ ላይ ትንሽ ሃሳብ እምሰጠው አለኝ እና ወደ ትእዛዝ ከመሄዱ በፊት እንዲቀርብ ነው:: ስለ 5ኛ ተከሳሽ ያሉትን ምስክሮች በተለያዩ አከባቢ ስለሆኑ እና እነሱን አሰባስቦ ለማምጣት ትንሽ ጊዜ ይሰጠኝ ጠይቅልኝ ስላሉኝ አንድ ወር ያህል ጊዜ እንዲሰጣቸው ነው እሚፈልጉት ያሉት:: ስለ 10ኛ ተከሳሽ ግን አንደኛ መከላከያ ማስረጃ እንደሌለን ስለ ገለፅን የመፈረጃ ሃሳብ ደግሞ አዘጋጅተን ስለመጣን እሚቀበለን ከሆነ ፍርድ ቤቱ

ዳኛ/ ታደሰ/: አቶ ሰለሞን አሁን ስለ የመከላከያ ማስረጃ የሌላቸው አይደለም የፍርድ ቤቱ ጭንቅ ያለው የፍርድ ቤቱ ጉዳይ የሆነው መከላከያ ማስረጃ በላቸው ብቻ ነው::

የ5ኛ እና የ10ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ፡ ከቀጠሮ ጋር በተያያዘ የዚህ ተከሳሽ ችግር

ዳኛ/ ታደሰ/፡ መጀመርያ ሃሳብ ሰምተናል ረዘም ያለ ቀጠሮ ቢሠጠን የሚለው ሃሳብ ሰምተናል

የ5ኛ እና የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ አዎ የዚህ ተከሳሽም እንደዚህ በቀጠሮው ላይ የተያያዘ አንድ ችግር ለመግለፅ ፈልጌ ነው

ዳኛ / ታደሰ/ 5ኛ ተከሳሽ 6ኛ፣ 11ኛ፣ 13ኛ፣ 14ኛ፣ 16ኛ፣ 18ኛ፣ 19ኛ፣ ተከሳሾች በአጭር ጊዜ መከላከያ ምስክሮቻችሁ ማቅረብ የምትችሉ ካላችሁ

T6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ የ6ኛ ተከሳሽ ላቀርብ እችላለሁ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ እንዴ አቶ ሰለሞን ለሌላ ነው እድል የምሰጠው

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ አያሌው/፡ ፍርድ ቤቱ በሚቀጥረው አጭር ቀን ቀጠሮ መከላከያ ማስረጃዎቻችን አቅርበን በችሎት ፊት ማስማት እንችላለን፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ የአቶ ኪዳነ በላይ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/፡ 6ኛ ተከሳሽ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/፡ 6ኛ ተከሳሽም በአጭር ቀጠሮ ውስጥ መከላከያ መስረጃችን የምናቀርብ መሆኑን

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ስንት ነው ያላችሁ?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ስስት

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ወደ ሌላ ከማለፋችን በፊት ሌላ ሃሳብ ካለ?

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/፡ ተከሳሹ በዋስ መብታቸው ተለቀው ውጭ ሁነው ነው የሚከራከሩት ያሉት ሆኖም ቤተሰቦቻቸው ሚስታቸው እና ልጆቻቸው ያለብት ቦታ ሩቅ በመሆኑ እስካሁን ድረስ ሊያገኙዋቸው አልቻሉም፡፡ ለብዙ አመታትም ታስረዋል አሁን ሁለት አማራጭም ለክቡር ፍርድ ቤት እንድናቀርብ እና አንዱን እንዲወስኑልን ነው እምናመለክተው አንደኛ የመከላከያ ማስረጃ ስለሌለን በዚሁ መፋረጃ ሃሳባችን ስላቀረብን በአጭር ቀጠሮ ውስጥ ውሳኔ የሚሰጠን ከሆነ እዚሁ ቆይቶ አንደኛው ውሳኔአቸው ጠብቀው እንዲወስኑ፡፡ ሌላው ግን ከዚህ በፊት ያስገባነው ማመልከቻ አለ እና ይህ በአጭር ቀጠሮ ውስጥ ውሳኔ የማያገኝ ከሆነ ረዘም ያለ ቀጠሮ መዝገቡን ተቀጥሮ ደብዳቤውን ይዘው የዋስ መብታቸው የተጠበቀላቸው መሆኑ ደብዳቤ ይዘው ቤተሰቦቻቸው ጠይቀው እንዲመለሱ ረዘም ያለቀጠሮ እንዲሰጣቸው ከሁለቱም አንዱ እንዲያደርግልን ነው ፍርድ ቤቱ እማመለክተው፡፡

543

ፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት

ተ/ጠበቃ/ በላይነሽ ወ/ስላሴ/: ምስክር ለማቅረብ እንትን ስላለብን የሚፈቀድ ከሆነ ለምሳሌ ሁለት እንትን ብለዋል ሁለት እንዲያስሙ አስመዝግበዋል ሶስተኛ የሚቻል ከሆነ ሶስት ናቸው ምስክሮች እና እንዲታዘዝልን ነው::

ዳኛ/ ታደሰ:3ተኛ ተከሳሽ 6 ምስክሮች አለው ሌለኛው ደግሞ የ6ኛ ተከሳሽ ደግሞ 3 አሉ ጠቅላላ ዘጠኝ መከላከያ ምስክሮች ነው ያሉት ስለዚህ ከዚህ በላይ መቅጠር አብሸዮስ ነው የሚሆነው እንጂ

ልዩ ዓ/ ህግ: ከቀጠሮ በፊት ማመልከቻ ስላለን ነው ዛሬ መከላከያ ማስረጃ የለንም ባሉት በ10ኛና በ15ኛ ተከሳሾች እንዲሁም በሌለበት ተመስክሮባቸዋል ይከላከሉ ተብለው በተወሰነባቸው 5 ተከሳሾች ላይ በቃል የመፋረጃ ሃሳብ ለመስጠት እና ወደ ውሳኔ ፍርድ ቤቱ እንዲያመራ ለማድረግ ነው:: ባለፈው ችሎት ብይን እንደተሰጠው በሌለበት ከተከሰሱት ውስጥ 1ኛ 2ኛ 4ኛ 9ኛ እና 20ኛ ተከሳሾች በሌለበት ይከላከሉ ማለት ማስረጃ ተመስክሮባቸዋል የሚል ውሳኔ ተሰጥቶባቸዋል ዛሬ ደግሞ 10ኛ እና 15ኛ ተከሳሾች መከላከያ እንደሌላቸው አረጋግጠዋል ስለዚህ በእነዚህ ሰባት ተከሳሾች ላይ በወ.መ.ስ.ስ.ህ.ቁ 149/1 መሠረት የጥፋተኝነት ውሳኔ እንዲሰጥልን አመለክታለሁ::

ዳኛ/ ታደሰ/: 10ኛ እና 15ኛ ማፋረጃ ሃሳብ ካልተዘጋጀ ከቀጠሮ በፊት ልታቀርቡ ልናዝዝ ወይም ካለ ደግሞ ብታቀርቡ ጥሩ ነው::

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/: በ10ኛ ተከሳሽ በኩል አዘጋጅተን ስለመጣን አቅርበናል::

ዳኛ/ ታደሰ/: 15ኛ

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ክቡር ፍርድ ቤት የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከቀጠሮ በፊት የመፋረጃ ሃሳብ እንዲቀርብ እንዲፈቀድልኝ በትህትና እለምናለሁ:: ጉዳያቸው በሌለበት በሚታዩ ተከሳሾች ላይ ተመስክሮባቸዋል እና ይከላከሉ ተብሎ ብይን በተሰጣቸው ተከሳሾች እና በ10ኛ፣ 15ኛ ተከሳሾች የቀረበው ክስ እና ማስረጃ ታይቶ ከህጉ ጋር በማገናዘብ የጥፋተኝነት ውሳኔ ለመስጠት ቀጠሮ እንይዛለን::

የ14ኛ እና 6ኛ ተከሳሾች መከላከያ ምስክሮችም በሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ እንዲያቀርቡ ፍርድ ቤቱ አዟል:: የ3ኛ፣ 7ኛ 8ኛ እና 17ኛ እንዲሁም 18ኛ ተከሳሾች ግን የመከላከያ ማስረጃቸው የሚመለከት የምስክሮች አድራሻ ስላለወቅን ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጠን ብለው ባመለከቱት መሰረት ለሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ የምስክሮቻቸው አድራሻ ይዘው ቀርበው የምስክሮቻቸው ዝርዝር ለፍርድ ቤቱ እንዲያቀርቡ ታዟል:: ቀጠሮ ለመጋቢት 4/1994 ዓ/ም ተይዞዋል::

የወ/መ/ቁ. 1/91

መጋቢት 4/1994

ዳኞች

ኃይሌ ወ/ጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

ከሳሽ- ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበየሁ ቀርቧል

ተከሳሾች- 1ኛ ተክለብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2ኛ ኪሮስ አይመት በሌለበት

3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ ሐድጉ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር

4ኛ የመቶ አለቃ መኮንን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ አቶ ነጋ አበባው ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

6ኛ ሐጹሽ ተላ ተ/ስላሴ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

7ኛ መምሪ/ር ብርሃኑ ፀጋይ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ንጉስ ሐጎስጋር

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሃፍቶም ግርማይ

9ኛ የማነ ተክሊት በሌለበት

10ኛ ፍፁም ተስፋይ ወ/ሊባኖስ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

11ኛ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ቀርቧል ከጠበቃቸዉ ሰለሞን ሃብቴ ጋር

13ኛ ኪዳነ አስገዶም አብርሃ ከጠበቃቸዉ በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

14ኛ ኪዳነ በላይ ሐጎስ ከጠበቃቸው ተሸመ አየለው ጋር ቀርቧል

15ኛ ተገኝ ወንድምአለም ከጠበቃቸዉ አለም ገ/ሄር ጋር ቀርቧል

16ኛ ገዛኢ ከበደ ከጠበቃቸዉ አለም ገ/ሄር ጋር ቀርቧል

17ኛ ግርማይ ድንቃየሁ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

18ኛ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

19ኛ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር
ቀርቧል
20ኛ ብርሃኑ ተላ በሌለበት

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው እንዲ በሌለበት የተከሰሱና መከላከያ ማስረጃ የለንም ያሉ ተከሳሾች በነሱ ውሳኔ ለመስጠት ነው፣ 2ኛ የ14ኛ እና የ6ኛ ተከሳሾች የመከላከያ ማስረጃ ለመስማት ነው::

እና መጀመርያ ውሳኔው እናነባለን::

በሌለበት የተከሰሱ አንደኛ፣ ሁለተኛ፣ አራተኛ፣ ዘጠነኛ እና ሃያኛ ተከሳሾችን እንዲሁም የመከላከያ ማስረጃ የለንም ብለው ያመለከቱ አስረኛ እና አስራ አምስተኛ ተከሳሾችን በተመለከተ የሚከተለውን የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል::

ው ሳ ኔ

ልዩ ዐቃቤ ሕግ በልዩ ዓ/ሕግ ወ/መ/ወ/ቁ 190/85 የካቲት 5 ቀን 1991 ዓ/ም ዕሮ ባቀረበው የክስ ማመልከቻ ተከሳሾች ከ1968-1983 ዓ/ም ባለው ጊዜ የጊዚያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግ ወይም መንግስት ያራምደው በነበረው ስርዓት በትግራይ ክ/ሃገር በተለያዩ አውራጃ እና ወረዳዎች ውስጥ በተለያዩ የሃላፊነትና የስልጣን ደረጃ ላይ ተመድበው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በፓለቲካ አንድነት ተሳስሮ የተቋቋመውን የህብረብሄርን ማህበራዊ የሆነ ክፍል ህዝብ በመላው ወይም በከፊል ለማጥፋት የተነደፈውን አጠቃላይ እቅድ በመቀበልና በደረጃቸውም በማቀድ፣የጥፋቱን ስራ በማቋቋም ትእዛዝ በመስጠትና ይህንኑ አድራጉት በስራ ላይ በማዋል ነፃ አርምጃና ቀይሽብር በማካሄድ የፓለቲካ ትስስሩ አባላት እንዲገደሉና አካላቸው እንዲቆስል በአፍአዊና ውስጣዊ ጤንነታቸው ላይ ጉዳት እንዲደርስባቸው እና ጨርሰው እንዲጠፉ በማድረግ ከዚህ በታች በንኡሳን ክፍሎች የተዘረዘሩትን ዘርን በማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ የተፈፀመ ወንጀልን የሚያቋቁሙ ድርጊቶችን በመፈፀም በ1949 ዓ/ም የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ ወይም /ለ/ እና 281 /ሀ/ እና /ሐ/ ስር የተመለከተውን በመተላለፍ ወንጀል ፈፅመው በመገኘታቸው ተከሰዋል የሚል ሲሆን ለእያንዳንዱ ተከሳሽ የሚመለከት ዝርዝር ክስ በንኡሳን ክፍሎች ተከፋፍሎ ቀርቦባቸዋል::

በአማራጭ ደግሞ ለግድያ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1ሀ/ለ እና 522/1/ሀ ለአካል ጉዳት የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 538 /ሀ/ በመጥቀስ በክሱ ላይ ተመልክቷል::

ሌላ የቀረበ ክስ ራሱን ችሎ የቀረበ ሲሆን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 414 /2/ ተላልፏል የሚል ነው::

548

ቀጥለን እያንዳንዱ ተከሳሽ የቀረበበት ክስና ማስረጃ እየገናዘብን እንመረምራለን።

አንደኛ፣ ሁለተኛ እና አራተኛ ተከሳሾች የተመሰረተባቸው ክስ በክስ አንድ እና አስራ ሶስት የተዘረዘሩትን የወንጀል ድርጊቶች በክሱ ከተጠቀሱት ሌሎች ግብረአበሮቻቸው በመሆን ፈፅመዋል የሚል ነው።

የክስ አንድ ዝርዝር ይዘት ስንመለከት ተከሳሾች በክሱ ስማቸው ከተጠቀሱት ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን በአድዋ አውራጃ በተለያዩ የስልጣን ደረጃ ላይ ተቀምጠው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በሕጉ ተወስኖ ከተቀመጠው አድራጐት ውጭ ተይዘው በቁጥጥራቸው ስር የነበሩትን አቶ አስፋው አበራ እና ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ /ካጋሽ/ ይባሉ የነበሩትን ፀረ- አብዮተኛ የህወሀት ደጋፊዎች በማለት ሰዓቱና ቀኑ ባልታወቀ በየካቲት ወር 1973 ዓ/ም በአድዋ ቀይሽብር እስር ቤትና 16ኛ ክ/ጦር ውስጥ በተደጋጋሚ እያስገቡ በተለያዩ የማሰቃያ ዘዴዎች አሰቃይተው በድብደባ በመግደላቸው የተከሰሱ መሆናቸው የሚያመለክት ነው።

ተከሳሾች በሌሉበት ክሳቸው በመታየት ላይ ሲሆን ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች አቅርቦ አሰምቷል። በዚሁ ክስ ቀርበው የምስክርነት ቃላቸው የሰጡ አስራ አንደኛ እና አስራ ሁለተኛ ምስክሮች ሲሆኑ በተለይ አስራ ሁለተኛ ምስክር አቶ ተክሉ አስፋው እንዳስረዱት የመዋች አቶ አስፋው አበራ ልጅ መሆናቸው ገልፀው መዋች አቶ አስፋው የጥሮታ አበላቸው ሊቀበሉ ከገጠር ወደ ዓድዋ ከተማ ሕዳር 23/1973 ዓ/ም እንደመጡ ለህወሓት ወሬ ታቀብላለህ በሚል ምክንያት በቀይሽብር እስር ቤት ከምስክሩ ጋር የታሰሩ መሆናቸው በእስር ቤቱ ውስጥ በአንደኛ፣ ሁለተኛ እና በሌሎች ግብረአበሮቻቸው ብዙ ድብደባ የደረሰባቸው መሆኑን ጥር 25/1973 ዓ/ም ደግሞ ወደ 16ኛ ክፍለጦር ቀሪ ክፍል የሚባል በወቅቱ ግብረሃይል ተብሎ ይጠራ ወደ ነበረው ግቢ ወስደው ለአራተኛ ተከሳሽ በማስረከብ አራተኛ ተከሳሽም ከጥር 26/73- ጥር 30/73 በተደጋጋሚ የደበደባቸው መሆኑን በዚህ ምክንያት ብዙ ጉዳት ሊደርስባቸው እንደቻለ፣ከዛ የካቲት 1/73 ዓ/ም መልሰው ወደ ቀይሽብር እስር ቤት የወሰድዋቸው ሲሆን የካቲት 2/73 ዓ/ም ሌሊት በድብደባ በደረሰባቸው ጉዳት ምክንያት ሞተው ስላደሩ አንደኛ፣ሁለተኛ ተከሳሾች በክሱ ከተጠቀሱት ሌሎች ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን የመዋች ሬሳ አንስተው ሊወስዱት እንደቻሉ ነው።

ምስክሩ ሌላ ያስረዱት ነገር በቀይሽብር እስር ቤት በነበሩበት ጊዜ ቄስ ገ/ማርያም ዘርአይ የሚባሉ እሱረኛ በእነ አንደኛ፣ሁለተኛ ተከሳሾችና ሌሎች ግብረአበሮቻቸው በተደጋጋሚ ድብደባ የተፈፀመባቸው መሆኑን በዚያ ድብደባ

ምክንያት ስለተጎዱ ወደ ሆስፒታል ወስደዋቸው እዛው እንደሄዱ ግን ሞቱ ሲባል ሰማን ሲሉ አስረድቷል::

አስራ አንደኛ ምስክር መ/ር ክንፈ ወ/ማርያምም አስራ ሁለተኛ ምስክር የሰጠ-ት ምስክርነት የሚያጠናክር የምስክርነት ቃል ሰጥቷል::

የክስ አስራ ሶስት ዝርዝር ሁኔታ ስንመለከት ደግሞ አንደኛ ሁለተኛ እና አራተኛ ተከሳሾች በክሱ ከተጠቀሱት ሌሎች ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን በአድዋ አውራጃ ውስጥ በስልጣን ላይ በነበሩበት ወቅት በሕጉ ተገልፆ ከተቀመጠው ስርዓት ውጭ በሆነ አድራጎት ተይዘው ከሕዳር 13/1973 ዓ/ም ጀምሮ እስከ ሰኔ 21/1973 ዓ/ም ድረስ በአድዋ አውራጃ ቀይሽብር እስር ቤት ውስጥ ታስረው የነበሩትን አቶ ተክሉ አስፋው እና መ/ር ገ/መድህን ተፈሪ የተባሉትን ፀረ-አብዩተኛ የህወሓት አባላት በሚል ምክንያት በአድዋ አውራጃ ቀይሽብር እስር ቤት በ16ኛ ክ/ጦር ካምፕ ውስጥ በተለያዩ ጊዜያት በተደጋጋሚ በማስገባት 8 ቁጥር በሚባል የምርመራ ስልት ተጠቅመው በመደብደብ አካላቸው እንዲቆስል በአፍአዊና ውስጣዊ ጤንነታቸው ላይ ጉዳት እንዲደርስባቸው በማድረጋቸው ተከሰዋል የሚል ነው:: ተከሳሾች ክሳቸው በሌሉበት በመታየት ላይ ሲሆን ልዩ ዓ/ሕግ ያቀረባቸው 12ኛ እና 22ኛ የዓይን ምስክሮች ተጎጂዎች ራሳቸው ሲሆኑ ሲመሰክሩ እንዳስረዱት በክሱ ስማቸው የተጠቀሱትን ተጎጂዎች የህወሓት አባላት አልያም ተባባሪዎች ናቸው በማለት ከሕዳር 13/1973 ዓ/ም እስከ ተፈቱበት ጊዜ ድረስ በዓድዋ ቀይሽብር እስርቤት እና ግብረሃይል በሚባል የጦር ካምፕ እንዲታሰሩ በማድረግ አንደኛ እና ሁለተኛ ተከሳሾች በአቶ ተክሉ አስፋው እና መ/ር ገ/መድህን ተፈሪ ላይ፣አራተኛ ተከሳሽ ደግሞ በአቶ ተክሉ አስፋው ላይ ብቻ እያሰሩ በተደጋጋሚ ድብደባ በመፈፀም በአካላቸው ላይ የተለያየ ጉዳት ያደረሱባቸው መሆኑን አረጋግጠዋል::

ተመስክሮባችኃል ተከላከሉ ተብለውም መከላከያ ማስረጃ እንዳላቀረቡ ነው::

ዘጠነኛ ተከሳሽ የማነ ተክሊት የተመሰረተበት ክስ በክስ ሶስት እና አራት የተዘረዘሩትን የወንጀል ድርጊቶች ፈፅሟል የሚል ነው:: በክስ አራት የተጠቀሰውን ወንጀል መፈፀሙን በልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ስላልተመሰከረበት ነፃ መሆኑን የተረጋገጠ ስለሆነ በዚህ የሚተለፍ ይሆናል::

ክስ ሶስት ላይ የተገለፀውን ዝርዝር ወንጀል ስንመለከት ዘጠነኛ ተከሳሽ በክሱ ከተጠቀሱት ግብረአበሮቹ ጋር በመሆን በዓድዋ አውራጃ በእንትጮ ወረዳ የፓለቲካ እስረኞች መርማሪ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው እስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት እና በህይወት ከሌለው አስራ አለቃ ጫካ አለማዩህ ጋር ግብረ አበር በመሆን በሕጉ ተገልፆ ከተወሰነው አድራጎት ውጭ ቁ ቃይ በቁጥጥራቸው ስር

548

የነበረውን ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ ፀረ-አብዮተኛ የወያኔ መረጃ አቀባይ በማለት መስከረም 3/1972 ዓ/ም ከምሽቱ 3-7.00 ሰዓት ባለው ጊዜ በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ውስጥ አስገብተው በድብደባ አሰቃይተው በመግደላቸው ተከሰዋል የሚል ነው::

ክሱ እየተየ ያለው ተከሳሽ በሌለበት ሲሆን ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ጠርቶ አሰምቷል:: አስራ ሰባተኛ፣ አስራ አምስተኛ እና አስራ ዘጠነኛ ምስክሮች እንዳስረዱት መዋች ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ የተባለ በክሱ የተጠቀሱ ተጎጂ የተሓህት ተባባሪ ነው በሚል በእትንጮ ወረዳ አስተዳደር ፅ/ቤት ውስጥ በቁጥጥራቸው ስር ካስገቡት በኋላ በግብረአበርነት መስከረም 3/1972 ከምሽቱ 3.00- 7.00 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ ከአስራ አ/አባይ ገ/ህይወት ቢሮ ውስጥ አስገብተው ኩፍኛ ደብድበው ከጨረሱ በኋላ ከምርመራ ክፍል ተደግፎ እንዲወጣ በማድረግ መጀመርያ ታስሮበት ወደ ነበረው ክፍል እንዳስገቡትና ከአንድ ሰዓት በኋላ የሞተ መሆኑን ልዩነት በሌለው ሁኔታ መስክረዋል:: ተከሳሽ የተመሰከረበት ስለሆነ መከላከያ ማስረጃ ማቅረብ የሚችል መሆኑን ብይን ቢሰጥም ክሱ በሌለበት የሚታይ በመሆኑ የቀረበ የመከላከያ ማስረጃ የለም::

አስረኛ ተከሳሽ ፍፁም ተስፋይ የቀረበበት ክስ በክስ ስድስት፣ሰባት፣ስምንት እና አስራ አራት የተጠቀሱትን የወንጀል ድርጊቶች ፈፅሟል የሚል ሆኖ ተከሳሽ በክስ ስድስት፣ሰባት እና ስምንት የተዘረዘሩትን የወንጀል ድርጊቶች መፈፀሙን የሚያስረዳ ማስረጃ በልዩ ዓ/ሕግ ስላልቀረበበት ከእነዚህ ክሶች ቀደም ነፃ መሆኑን ሲል ብይን ተሰጥቶበታል::

የክስ አስራ አራት ይዞት ስንመለከት ተከሳሽ በ1949 ዓ/ም የወጣውን የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1ሀ እና 414 /2/ ስር የተመለከተውን ተላልፎ በዋጅራት ወረዳ ታጣቂና የወንበዴ አሳሽ ቡድን ሆኖ ሲሰራ ያልታወቀ የደርግ ወታደሮች ግብረአበሮቹን በመምራት የነበረውን ስልጣን መከታ አድርጎ ለራሱ ወይም ለሌላ ሰው ጥቅም ለማስገኘት ወይም በሌላ ሰው ላይ ጉዳት ለማድረስ አስቦ ታሕሳስ 13 ቀን 1973 ዓ/ም በዋጅራት ወረዳ ልዩ ስሙ ፀሃፍቲ እየተባለ በሚጠራው ቀበሌ በመኖሪያ ንብረታቸው የአቶ አብርሃ ገ/ፃዲቅ 15 በሬዎች፣የአቶ ማርድላንድ 4 በሬዎች፣የአቶ ሃፍቱ ጹጹ 2 በሬዎች፣የአቶ ሃፍቱ ገብሩ 2 በሬዎች እና የአቶ መረሳ ህይወት 1 በሬ በመውሰዱ በፈፀመው በስልጣን አላግባብ መገልገል ወንጀል ተከሷል የሚል ነው::

ተከሳሽ ወንጀሉን አልፈፀምኩም ብሎ ክዶ ስለተከራከረ ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ጠርቶ ያሰማ ሲሆን 32ኛ እና 33ኛ ምስክሮች የሰጡት ምስክርነት ተከሳሽ ከመስከረም እስከ ታሕሳስ 1973 ዓ/ም ባለው ጊዜ ውስጥ በክሱ ላይ የተዘረዘሩትን ከብቶች

549

ከግብረአበሮቹ ጋር በመሆን ሕግን ተቃራኒ በሆነ መንገድ መውሰዱን የሚያረጋግጥ ነው:: ተከሳሽ ተመስክሮብሃል ተከላከል የሚል ብይን ተሰጥቶም የካቲት 19/1994 ዓ/ም በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት በፃፈው ማመልከቻ የመከላከያ ማስረጃ የሌለውና ለማቅረብ እንደማይችል ገልፆል::

አስራ አምስተኛ ተከሳሽ ተገኝ ወንድምአለም የቀረበበት ክስ በክስ አስራ ሁለት የተጠቀሰውን የወንጀል ድርጊት ፈፅሟል የሚል ሲሆን ዝርዝሩ ደግሞ ተከሳሽ በክሱ ከተጠቀሰው ግብረአበሩ ገዛኢ ከበደም ጋር በመሆን በትግራይ ክ/ሃገር በአፍላ ወረዳ ውስጥ ታጣቂ ሆነው ሲሰሩ ንጉስ አባይ ይባል የነበረውን ሰው በአፍላ ወረዳ የሚገኘውን የሁጉም ብርዳ ወታደራዊ ካምፕ ያስመታ የወያኔ አባል ነው በሚል ግንቦት 5 ቀን 1976 ዓ/ም ከሌሊቱ 6.00 ሰዓት በሚሆንበት ጊዜ ከመኖርያ ቤቱ በመያዝ ወስደው ምግብ ሕክምናና በቂ አየር ሊገኝ በማይችልበት ለሞት አደጋ አስጊ በሆነ መልኩ ህጉም ብርዳ በሚባል ወታደራዊ ካምፕ ውስጥ እንዲታሰር አድርገው በመጨረሻም የደረሰበት እንዳይታወቅ አናጨርሶ እንዲጠፋ በማድረጋቸው ተከሰዋል የሚል ነው::

ተከሳሽ ለቀረበበት ክስ አልፈፀምኩም ጥፋተኛም አይደለሁም ብሎ ስለተከራከረ ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮችና የፅሑፍ ማስረጃ አቅርቦ አሰምቷል:: የልዩ ዓ/ሕግ 28ኛ፣29ኛ እና 30ኛ ምስክሮች እንዲሁም የተጎጂ እናት ወ/ሮ ለምለም መንቆርዐስ ለልዩ ዓ/ህግ የሰጡት ምስክርነት ቃል የያዘ ፅሑፍ እንደሚያስረዱት ቀኑ በትክክል በሚያስታውሱት 1976 ዓ/ም ሌሊት ተከሳሽ በክሱ ከተጠቀሰው ግብረአበሩ ጋር በመሆን የደርግ ታጣቂ ስለነበር በአፍላ ወረዳ ሕጉም ብርዳ ከተባለ ጣብያ ከምስክሮች ቤት ድረስ በመምጣት ህወሓት ከሕጉም ብርዳ የደርግ ጦር ካምፕ ንብረት ዘርፉ ስትወስድ ያንጠበጠበቹ ዱቄት ወስደሻል መልሺው ብለው 29ኛ የል/ዓ/ሕግ ምስክርን እያደበደቡ ከቤታቸው ውስጥ ወደ ውጭ ሊያወጡዋቸው ተጎጂ ንጉስ አባይን ሌሎች አማርኛ ተናገሪ የደርግ ወታደሮች ይዘውት ውጭ ቆመው እንዳገኙዋቸው በመጨረሻ ደግሞ ሁለቱን ተከሳሾች ከእነዛ አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች ጋር በመሆን ንጉስ አባይን ይዘውት ሲሄዱ ማየታቸው፣ ከተወሰደ ከአንድ ሳምንት በኋላ ደግሞ የንጉስ አባይ እናት ልጄን ወስደው ገደሉብኝ አጠፉብኝ እያሉ ያለቅሱ እንደነበር ነው:: የተጎጂ እናት ወ/ሮ ለምለም መንቆርዐስም ተከሳሹ ከግብረአበሩ ጋር በመሆን ግንቦት 5/1976 ዓ/ም ሌሊት ከቤቱ አውጥተው እንደወሰዱት ስንቅ ይዘውለት በኋላታው ወደ ጦር ካምፑ እንደሄዱም የንጉስ አባይ ልብስ በደም ተጨማልቆ አንድ ወታደር የወረወረላቸው መሆኑን ገልፀዋል:: ምስክሮቹ እና ፅሑፉ እንደሚያመለክቱት ከሆነ ተጎጂ ንጉስ አባይ ተይዞ ሊወሰድና ድኂውን ሊጠፋ የቻለው የህወሓት ታጋዬች

550

መርተህ በሕጉም ብርጿ የነበረ የደርግ ካምፕ አስመትተሃል አስወርረሃል በሚል እንደሆነ ነው። እስከሁን ድረስ ንጉስ አባይ የት እንደደረሰም የማያወቁ መሆናቸው ነው ያስረዱት።

ተከሳሽ የተመሰከረብህ ስለሆነ የመከላከያ ማስረጃ ካለህ ተከላከል የሚል ብይን የተሰጠ ቢሆንም የካቲት 19/1994 ዓ/ም በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት በፃፈው ማመልከቻ መከላከያ ማስረጃ እንደሌለው ገልፀዋል።

ሃያኛ ተከሳሽ ብርሃኑ ተላ የተመሰረተበት ክስ ደግሞ በክስ አምስት ላይ የተመለከተውን የወንጀል ድርጊት በክሱ ከተጠቀሰው ግብረአበሩ ጋር በመሆን ፈፅሟል የሚል ሆኖ ዝርዝሩ ደግሞ፣ በአክሱም አውራጃ ካድሬና በናዕዴር ወረዳ ወጣት ሚሊሻ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት አድሃሪ የህወሓት ደጋፊ ነው በሚል ምክንያት ሟች አለማየሁ ወሉን ይኖሩበት ከነበረው ናዕዴር ከተማ ጥር 16/1971 ዓ/ም ተይዞ አክሱም ከተማ በሚገኘው የቀይሽብር እስር ቤት እንዲታሰሩ ካደረገ በኋላ በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው ግብረአበሩቸው ጋር በመሆን ጥር 19 ቀን 1971 ዓ/ም ከቀኑ በግምት 4.00 በሚሆንበት ጊዜ አክሱም ከተማ ገበያ መሃል እንዲገደሉ በማድረጋቸው ተከሰዋል የሚል ነው።

ክሱ የሚታየው ተከሳሽ በሌለበት ሲሆን ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ጠርቶ አሰምቷል።

ሃያ አምስተኛ እና ሰላሳ ስምንተኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች እንዳስረዱት፣ ሙዋች አቶ አለማዩህ ወልዱ የተሓህት ተባባሪ ነው ተብለው ከናዕዴር ማሕበረ ዴጎ ከተማ ተይዘው ወደ አክሱም ከተማ ቀይሽብር እስር ቤት ከገቡ በኋላ ጥር 19/1971 ዓ/ም በግምት ከቀኑ 4.00-5.00 ሰዓት ሲሆን በአክሱም ከተማ የገበያ ቦታ ገበያተኛው ህዝቡ ከተሰበሰበበት ፊት እጃቸውን የፊጥኝ ታስረው በሃያኛ ተከሳሽ እና በግብረአበሮቹ እነ ኪዳነ ማርያም ታጅበው ከቀረቡ በኋላ ሃያኛ ተከሳሽ ብርሃኑ ተላ ደግሞ አቶ አለማየህ ወልዱ የወያኔ ተባባሪ ሆኖው የእኛ ሰዎች በተሓህት ያስገደሉና ንብረታችን ያስወረሩ ናቸው የሚል ህይወት ታሪካቸው ያነበበ መሆኑን፣ሙዋች ግን ባልሰራሁት ጥፋት እየገደሉኝ ነው መሬት ፍርጂ ሰማይ ፍረጂ እያሉ ሲያለቅሱ፣ ሃያኛ ተከሳሽ ከእነ አረፋይኔ ኪ/ማርያም በመሆን ይዞት በነበረው መሳርያ በጥይት ደብድበ የገደላቸው መሆኑን ነው።በተከሳሹ የቀረበ የመከላከያ ማስረጃ ግን የለም።

በዚሁ ውሳኔ ስማቸው የተዘረዘረውን ተከሳሾች የተመሰረተባቸው ክስና የቀረበባቸው ማስረጃ ምን እንደሚመስል ካየን ዘንድ በከሳሽና በአንድ አንድ ተከሳሾች የቀረበ የመፊረጃ ሃሳብ ወደ ማየት እንሄዳለን።

551

ፍርድ ቤት

ልዩ ዓ/ሕግ በችሎቱ በቃል እንዳስመዘገበው 1ኛ፣2ኛ፣4ኛ፣9ኛ እና 20ኛ ተከሳሾች ተመስክሮባቸዋል ይከላከሉ ተብለው በሌሉበት ክሳቸው የታየ ስለ ሆነ መከላከያ ማስረጃ ሊያቀርቡ ስላልቻሉ፣10ኛ እና 15ኛ ተከሳሾች ደግሞ የመከላከያ ማስረጃ የለንም ብለው በፅሑፍ ስለአመለከቱ በተመሰከረባቸው የሕግ ድንጋጌዎች መሰረት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁጥር 149/1/ በሚያዘው መሰረት የጥፋተኝነት ውሳኔ እንዲሰጥልኝ ሲል አመልክቷል።

10ኛ እና 15ኛ ተከሳሾች በበኩላቸው የየራሳቸው መፍረጃ ሐሳብ አቅርበዋል።

10ኛ ተከሳሽ የካቲት 19/1994 ዓ/ም በተከሳኪይ ጠበቃው አማካኝነት በዓፈው፣በክሱ የተጠቀሱት በሬዎች መውሰዴን በዓይን ምስክር አልተረጋገጠም። ይሆናል በሚልና በማስጠናት የተሰጠ ምስክርነት ነው። ከመስከረም እስከ ታሕሳስ 1973 ዓ/ም ባለው ጊዜ ውስጥ በሬዎች /በሬዎች/ ወረሃል የተባልኩት በውቅቱ በእስር ቤትና በምርመራ ስሰቃይ የነበርኩ ሰው ነኝ። ስለዚህ ፍ/ቤቱ በነፃ እንዲለቀኝ አመለክታለሁ ብሏል።

15ኛ ተከሳሽ በበኩሉ የካቲት 25/1994 ዓ/ም በተከሳኪይ ጠበቃው በዓፈው የመፈረጃ ሐሳብ እንዳመለከተው በእኔ ላይ የመሰከሩ ምስክሮች ከጥላቻ ተነስ ተው ሆነ ብለው እኔን ለመጉዳት ሲሆን በማስጠናት የሰጡት ምስክርነት ነው።

ገበሬ የነበርኩና ምንም ስልጣን ያልነበረኝ በዘር ማጥፋት ወንጀል ልፈረጅ የማይገባኝ ነኝ። ስለዚህ ፍ/ቤቱ በነፃ እንዲያሰናብተኝ አመለክታለሁ ብሏል።

እንግዲህ ልዩ ዓ/ሕግ በተከሳሾች ላይ የተመሰረተው ክስና ያቀረበው ማስረጃ ይዘት በዝርዝር ተመልክተናል። በልዩ ዓቃቤ ሕግ እና በ10ኛ፣15ኛ ተከሳሾች የቀረበ መፋረጃ ሐሳብም ባጭሩ አይተናል። ቀጥለን እላይ የተገለፀውን ዝርዝር ሁኔታ መሰረት በማድረግ በእያንዳንዱ ተከሳሹ ላይ የሚከተለውን የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል።

አንደኛ፣ሁለተኛ እና አራተኛ ተከሳሾች የተመሰረተባቸው ክስ በክስ አንድ እና አስራ ሶስት የተዘረዘሩትን የወንጀል ድርጊቶቹ ከግብረ አበሮቻቸው ጋር በመሆን ፈፅመዋል የሚል ነው። ክሱቹ ተከሳሾች በሌሉበት እየተሰሙ ሲሆን ልዩ ዓቃቤ ሀግ ባቀረባቸው ምስክሮች አንደኛ እና ሁለተኛ ተከሳሾች ከግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን በክስ አንድ የተጠቀሱትን መዋቶች ደብድበው መግደላቸው በክስ አስራ ሶስት የተገለፁትን ሁለት ተጎጂዎችንም ደብድበው የአካል ጉዳት ማድረሳቸው የተመሰረተባቸው ስለሆነ፡ እንዲሁም አራተኛ ተከሳሽ በክሱ ከተጠቀሱት ግብረ አበሮቹ ጋር በመሆን በክስ አንድ ከተገለፁትን መዋቶች አንዱ አቶ አስፋው አበራን ደብድቦ መግደሉን እና በክስ አስራ ሶስት ከተጠቀሱት ተጎጂዎች ውስጥ አቶ ሂሩ አስፋውን

ደግሞ ደብድቦ የአካል ጉዳት ማድረሱ የተመሰከረበት ስለሆነ፡ በተከሳሾች በኩል ግን የቀረበ መከላከያ ማስረጃ ስለ ሌለ ሁሉም ተከሳሾች የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ/ ተላልፈው በመገኘታቸው በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 149/1/ መሰረት ጥፋተኞች ናቸው ብለናል

ዘጠነኛ ተከሳሽ የማነ ተክሊት ከተመሰረቱበት ክሶች በክስ ስድስት የተዘረዘረውን የወንጀል ድርጊት ከግብረአበሮቹ ጋር በመሆን መፈፀሙን የተመሰከረበት ስለሆነና በተከሳሽ በኩል ግን የቀረበ መከላከያ ስለ ሌለ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281 /ሀ/ መሰረት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 149/1/ በሚያዘው የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል።

አስረኛ ተከሳሽ ፍፁም ተስፋይ ከቀረቡበት ክሶች በክስ አስራ አራት ላይ የተገለፀውን የወንጀል ድርጊት መፈፀሙን የተመሰከረበት ስለሆነና ተከሳሽ ግን መከላከያ ማስረጃ የለኝም ብሎ በፅሑፍ ስለገለፀ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 414 /2/ መሰረት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 149 /1/ በሚያዘው ጥፋተኛ ነው ብለናል።

አስራ አምስተኛ ተከሳሽ ከግብረአበሩ ጋር በመሆን የተከሰሰበት ወንጀል መፈፀሙን የተመሰከረበት ስለሆነና ተከላከል ተብሎም መከላከያ ማስረጃ የለኝም ብሎ ስለአመለከተ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ለ እና 281 /ሐ/ መሰረት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 149 /1/ በሚያዘው የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል።

ሃያኛ ተከሳሽ ብርሃነ ተላ የቀረበበት ክስ በክስ አምስት ላይ የተዘረዘረውን የወንጀል ድርጊት ከግብረአበሮቹ ጋር በመሆን መፈፀሙን የተመሰከረበት ስለሆነና የመከላከያ ማስረጃም ለማቅረብ ስላልቻለ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1ሀ እና 281 /ሀ/ መተላለፍን በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ ቁጥር 149 /1/ መሰረት ጥፋተኛ ነው ብለናል።

ዳኛ/ ገብሩ/: ቀጥለን ቅጣት በተመለከተ በልዩ ዓ/ ህግ እና በተከሳሾች የሚቀርብ ሃሳብ ካለ መጀመርያ በልዩ ዓ/ ህግ

ልዩ ዓ/ ህግ በእኔ በኩል ለዛሬ ስላልተዘጋጀሁን ከቀጠሮ በፊት በዕ/ቤት በኩል ከቀጠሮ በፊት በፅሁፍ እንዳቀርብ እንዲፈቀልኝ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/: 10ኛ ተከሳሽ

የ10ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/: የቅጣት ማቀለያ ሃሳባችን በቃል እና እናስ መዝግባለን። ተከሳሹ ትምህርት ሊያገኙበት በሚችሉበት እድሜአቸው ክልል ውስጥ ከ73 በፊት ወደ ትጥቅ ትግል በረሃ የወጡ የነበሩ እና ከዛም ከ73 ዓ/ም በኋላም ወደ ደርግ እጃቸው ከሰጡበት በኋላ ተራ ታጣቂ ሁነው የቆዩ በመሆናቸው ምንም የህግም ይሁን የሌላ አካደሚክ ትምህርት ያላገኙ እና እውቀት የሌላቸው ናቸው በዚህ ወንጀል ጥፋተኛ ከመባላቸው በስተቀር ከዚህ በፊት የወንጀል ሪከርድ የላቸውም የሁለት ልጆች አባት እና የቤተሰብ አሳዳሪ

በመሆናቸው እስረኛ ሁነው በመቆየታቸው ምንም የገቢ ምንጭ የሌላቸው እና ቤተሰባቸውን የሚያስተዳድሩት ሰርተው ለወደፊቱ ስለሆነ ድሃ በመሆናቸው:: ሌላው በዚሁ ክስ ጥፋተኛ ቢባሉም ከዚህ በፊትም ደርግ ራሱ በ1973 ዓ/ም እጃቸው ሲሰጡ ጊዜ በትግራይ እዝ ልዩ ጦር ፍርድ ቤት ለአራት አመት በጥርጣሬ እስር ያስቃያቸው ሰው ነበሩ አሁንም ልዩ ዓ/ ህጉ ክስ ከመሰረተባቸው በኋላ ከጥቅም 29 ቀን 1987 ዓ/ም ጀምሮ በእስር የቆዩ ናቸው :: ፍርድ ቤቱ ጥፋተኛ ነህ ላለባቸው የህግ አንቀፅም የታሰሩበት እድሜ ቢበዛባቸው እንጂ የሚያንስባቸው አይደለም ስለዚህ ክቡር ፍርድ ቤቱ ከዛሬ ጀምሮ ተከሳሽን የታሰሩበት በቂ ነው እና በተግሳፅ እልፎ በነፃ እንዲያሰናብታቸው አመለክታለሁኝ::

ዳኛ/ ገብሩ/: 15ኛ ተከሳሽ

የ15ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ዓለም ገ/ብሄር: ክቡር ፍርድ ቤት በሬጅስትራር በኩል በፅሁፍ እንዳቀርብ እንዲፈቀድልን በትህትና አመለክታለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ልዩ ዓ/ህግ ምናልባት በ10ኛ ተከሳሽ ላይ በቃል ማስመዝገብ የሚቻል ከሆነ

ልዩ ዓ/ ህግ: እኔ አስቤው የነበረ ምንድ ነው ዛሬ ጥፋተኛ የተባሉት ሰባት ተከሳሾች ናቸው በሳባቱም ተከሳሾች ላይ ያለኝን አስተያየት በፅሑፍ ለማቅረብ ነበረ:: ፍርድ ቤቱ ለብቻውን ነጥሎ ዛሬውኑ ማየት የሚችል ከሆነ ልሰጥ እችላለሁኝ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ሃሳብ ቢቀርብ

ልዩ ዓ/ ህግ: የ10ኛ ተከሳሽን በተመለከተ ጥፋተኛ የተባለው በወ.መ.ህ.ቁ 32 1ሀ 414/ 2 መሠረት ነው:: ከዚህ ውጭ ሌላ ጥፋተኛ የተባለበት የህግ ድንጋጌ ስለሌለ በዚሁ ጥፋተኛ በተባለው ህግ መሠረት ተመጣጣኝ ቅጣት እንዲወሰን አመለክታለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ከ87 ጀምሮ በእስር እንደቆየ ነው በቅጣት ሐሳብ የቀረበው ምናልባት በዚህ ላይ ተቃውሞ ካለ

ልዩ ዓ/ ህግ: ተቃውሞ አይኖረኝም ምክንያቱም ማህደራቸው ከማረሚያ ቤት ስለሚገኝ እዚ ስላለ ማረሚያ ቤት ማረጋገጥ የሚችለው ነገር ስለሆነ ፍርድ ቤቱ በዛው ቢቀጥል ተቃውሞ የለኝም::

ዳኛ/ ታደሰ/: ለዛሬ የተቀጠረበት ምክንያት የ6ኛ እና 14ኛ ተከሳሾች የመከላከያ ምስክር ለመስማት ነበር እና በዚህ መሠረት በቅደም ተከተል የ6ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ቀርበው ከሆነ

554

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በላይነሽ ወ/ስላሴ/: ክቡር ፍርድ ቤት በሁለቱም ተከሳሾች ላይ በ10ኛ ክስ ላይ 14ኛ እና 13ኛ ተከሳሾች አንድ ነው ምስክራቸው እና ከዛ በኋላ ከዕ/ ቤት ከተመለስን ምስክሮቼ አንድ ስለሆኑ አብረው ተጠቃልለው እንዲሰሙልኝ ብዩ አመልክቼ መጥርያ ድጋሚ ስለሄደ አያስፈልግም ገንዘብ አስይዥ ተብዩ አስዥለሁ እና እኝህ ምስክሮች አብረው ሁሉንም የሁላታችንም ምስክሮች ስለሆኑ እና በመጥርያ ላይም የመዘገብናቸው ስለሆነ

ዳኛ/ ታደሰ/: የስንተኛ ተከሳሽ ነው?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የ13ኛ ተከሳሽ

ዳኛ/ ታደሰ/: የ13ኛ እና የ14ኛ ተከሳሾች ናቸው አንድ ዓይነት ምስክሮች?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/: ስለዚህ የ14ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክር በምንሰማበት ጊዜ ጥያቄው ቢነሳ እና በዝያን ጊዜ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጭብጥ ለማስያዝ ፈልጌ ነው ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ/ ታደሰ/ አይደለም አሁን ግን በቅደም ተከተል የስድስተኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክር ነው እምንሰማው:: የ6ኛ ተከሳሽ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/: ለዛሬ ሶስት ምስክሮችን እንድ ናቀርብ መጥርያ ልከን ምናልባት የፍርድ ቤቱ ተላላኪ ሁለቱንም እንደሚገኙ አንደኛው እንዳልነበረ ነግሮኝ ነበር እና አሁን ሶስተኛውም ምስክር ደርሶ ከሆነ ብያረጋግጥልን መጀመርያ

ዳኛ/ ታደሰ/: በትናንትም አንድ የተነሳ ነገር አለ የእነዚህ የእናንተ መከላከያ ምስክሮች መቅረባቸው ማረጋገጥ ያለበት ራሱ መከላከያ ምስክሮችን የሚያቀረበው አካል ነው:: ለምሳሌ ዓ/ ህግ ምስክሮች የሚያቀርብ ከሆነ መምጣታቸው እና አለመምጣታቸው

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/:- እስከምንገባ ድረስ ሁለቱንም ነበሩ ምናልባት ከገባን በኋላ ሶስተኛ መጥቶ መሆኑ እና አለመሆኑ ነው እንጂ ሁለቱንም መምጣታቸው እማ አረጋግጠናል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ እናንተ መጥርያ ከሰጣችሁ ቅደም ተከተል ታስመዝግቡ እና ይጠራሉ ካሉ ይቀርባሉ ከሌሉ ደግሞ አልመጡም ማለት ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/:- እሺ ክቡር ፍርድ ቤቱ በመጀመርያ ልናሰማ የምንፈልገው ምስክር አቶ ሐጎስ ገ/ኪዳን ማርቆስ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ ሁለት ተጠቅሶ ያለው መዋች ተክላይ ገ/ሃወርያን ተያዘ በተባለበት ጊዜ ተከሳሹ ምንም ዓይነት የመንግስት የቀበሉ ይሁን ሌላ ስልጣን ያልነበራቸው

ይልቅኑስ ወያኔ እንደነበሩ እና ባይቶ በሚባለው የህ.ወ.ሓት የአስተዳደር ህዝብ በአስተዳደር ይሰሩ እንደነበር የመንግስት ትጥቅም ይሁን ስልጣን ያልነበራቸው መሆኑን የሚያረጋግጡ ናቸው በዚህ ጭብጥ መሠረት ቀርበው እንዲመሰክሩልን::

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ተከሳሹ ለዛሬ ያስመዘገቡት ምስክር ሶስት ናቸው አሁን እየተባለ ያለው ሁለቱም ነው ያየናቸው የተባለው ሶስተኛው መምጣቱ አለመምጣቱ አልተረጋገጠም አድራሻቸው ሲታይ ደግሞ አንድ አከባቢ ያሉ ናቸው ስለዚህ አንዱ ምስክር ዛሬ መስክሮ ነገ የሚመለስ ከሆነ ያኛው ምስክር ያስጠናዋል ተቆራርጠው ይቀርባሉ እንኳን እንዳይባል በቁጥር ትንሽ ናቸው ስለዚህ ይሄ ግምት ውስጥ ገብቶ ተሟልተው እንዲቀርቡ እንዲታዘዝ ሌላው ደግሞ ምናልባት ይመሰክሩ እንኳን ቢባል ጭብጡ ማለትም እኛ ክስ ያቀረብነው የተባለውን መዋቾ አስይዘው እንዲገደል አድርገዋል ነው አሁን ከዚህ ዙርያ ነበረ በወቅቱ ስልጣን አልነበራቸውም መሳርያ አልነበራቸውም የሚባለው ከጭብጡ ጋር ምንም ግንኙነት የለውም ከክሱ ጋር ማለቴ ነው:: ከክስ ጋር የማይገናኝ ጭብጥ ደግሞ አግባብነት የለውም ማለት ነው:: አግባብነት የሌለው ጭብጥ ደግሞ ከተመሰከረ ምንድ ነው ፋይዳው ጊዜ ከሚያባክን በስተቀር ፋይዳ አይኖረውም ስለዚህ ክቡር ፍርድ ቤቱ ጭብጡ ይሄ ከሆነ እንዳይሰማ አመለክታለሁኝ::

ዳኛ/ ታደሰ/፡- የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እነዚህ ሶስቱ ምስክሮች የሚመሰክሩት ጭብጥ አንድ ዓይነት ነው?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/፡- በብዛት ተመሳሳይ ሁኖ የ1ኛ ምስክር ብቻ ትንሽ ለየት ይላል እንጂ አንዱ አይነት ነው ግን የምስክሩን አቅም ታይቶ አሁንም እንደገና እነዚህ የመጡትን ምስክሮች ተመልሰው አገራቸው ቢሄዱ እና እንደገና ቢመለሱ ያላቸውን የአበል የትራንስፖርትም ክፍያ ከአቅማቸው በላይ ነው ለዚህም ነው አሁን ሶስት ምስክር እናቅርብ እንጂ ብዙ ምስክር ነበራቸው ግን ከአቅም ጉዳይ አስረኛ በመሆናቸው የማይችሉት ወጪ ስለሆነ ሁለቱንም መስክረው ይሂዱ:: ጭብጡን በተመለከተ ግን ማብራርያ ልስጥበት እችላለሁ ዓ/ህጉ ክሱን ተይዞ እንዲገደል ማድረጋቸው ቢሉም አቅርበው ያሰምዋቸው ምስክሮች ግን ተከሳሹ የቀበሌ ተመራጭ ሁኖ መዋቹም ወደ ቀበሌ መታወቅያ ሊወስድ መጥቶ አይስጥህም ወያኔ ነህ ብሎ አስይዞው እንዳስገደሉት ነው የመሰከሩት:: ስለዚህ አሁን ያስያዝነው ጭብጥ በቀጥታ የሚመለከት ነው ከክሱ ጋር::

ዳኛ/ ታደሰ/:- እስኪ ተቃውሞ ስለቀረበ ምናልባት ሶስቱ ምስክሮች ቀርበው ከሆነ እስኪ መጀመርያ አረጋግጥ እንጂ ሶስቱም ምስክሮች ዝርዝራቸው ይዘዋል:

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ ይዘዋል::

ዳኛ ታደሰ ሶስቱ ቀርበዋል?

የፍርድ ቤቱ ተላላኪ ሰራተኛ / ጠዓመ/:- ሁለቱም ናቸው ኪዳኑ አባይ እና ሓጎስ ገ/ኪዳን ትክክል ተሻለ አልመጡም

ዳኛ/:- ታደሰ/:- በልዩ ዓ/ህግ የ6ኛ ተከሳሽ መከለከያ ምስክሮች ተማልተው ባለመቅረብ የቀረበው ተቃውሞ በሚመለከት ፍርድ ቤቱ አይቶታል:: በዚህ ጉዳይ ላይ ደግሞ በተመሳሳይ ጭብጥ ላይ የሚመስክሩ ምስክሮች ከሆኑ ከአሁን በፊትም የልዩ ዓ/ህግ ምስክሮች ፍርድ ቤቱ ሲመልስ ነው የነበረው ስለዚህ አሁንም በተመሳሳይ ጭብጥ የሚመስክሩ ከሆነ ተማልተው ካልተገኙ ቅድም ይሰጠው የነበረ ብይን ውጭ አሁንም መሂድ አንችልም ግን ምናልባት የተከሳሹ ሁኔታ ያለው የፋይናንስ አቅም ስናይ ግን ምናልባት እነዚህ ተመልሰው እንደገና ሊሎቹ መምጣት የራሱ ችግር ስላለበት ለተከሳሽ አንድ አማራጭ እንስጣለን እሱም ምንድ ነው ወይ አሁን የቀረቡት ሁለቱ መከላከያ ምስክሮች ቀርበው እንዲመስክሩ አለበለዝያም ሶስተኛ የቀረው በጣም ያስፈልጋል የሚባል ከሆነ ደግሞ ሌላ ቀን ተሟልተው እንዲቀርቡ ማድረግ ነው ስለዚህ መጀመርያ ይህንን ምርጫ ለእናንተ ነው የምንሰጠው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ስለሞን ሃብቴ/:- እንግዲህ ክቡር ፍርድ ቤቱ አማራጭ በሰጠን መሰረት ምስክሮች አሁን ተመልሰው ቢሄዱ ሁለተኛ ለማምጣት በጣም ከቅም በላይ ስለሚሆን ይህንን ችግራችንን አይተን የመጡትን አሁን ሁለቱን ብቻ ምስክሮች አስምተን ልናበቃ ነው ማለት ነው በዚሁ መሠረት እናስመስክር::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ምስክክር ይጠራ:: አቶ ተሾመ አየሌው ፍቃደኛ ከሆኑ ለትርጉም አቶ ተሾመ አየሌው ህጉ በሚያዘው መሠረት መጀመርያ ቃለ መሃላ ይፈፅሙ

⇒ ተርጓሚ በእውነት የሚተረጉም ስለመሆኑ ቃለ መሃላ ከፈፀመ በኋላ እንደሚከተለው ተርጉመዋል::

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈጡ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስምዎ?

1ኛ መ/ምስክር:- ሓጎስ ገ/ኪዳን ማርቆስ

ዳኛ/ታደሰ/:- እድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድሜኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- 59

ዳኛ/ታደሰ/:- ስራ?

ተርጓሚ:- ስራሕኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- ገበሬ

ተርጓሚ/:- አርሶ አደር

ዳኛ/ታደሰ/:- አድራሻ?

ተርጓሚ:- አድራሻኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- ጣብያ ክረን ወረዳ አዲአቡን አድዋ

ተርጓሚ:- ቀበሌ ክረን ወረዳ አድዋ አዲአቡን

ዳኛ/ ታደሰ/:- ወደዚህ የመጡበት ምክንያት ለምንድ ነው?

ተርጓሚ:- ናብዚ ልመፃእኹምሉ ምኽንያት እንታይ'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ናብዚ ልመፃእ'ኽሉ ምኽንያት መከላኸሊ ምስክር ተቖፂረ'ኻ ዝብል ትእዛዝ መፂኡልኒ

ተርጓሚ:- እዚህ የመጣሁበት ምክንያት የመከላከያ ምስክር የሚል ትእዛዝ ተነግሮኝ::

ዳኛ/ ታደሰ/:- የማን መከላከያ ምስክር?

ተርጓሚ:- ናይመን መከላኸሊ ምስክር

1ኛ መ/ምስክር:- ናይ አቶ ሓዱሽ ተሳ

ተርጓሚ:- የአቶ ሃዲስ ተሳ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ከአቶ ሃዲስ ተሳ ዝምድና ወይ ጠብ አልዎት?

ተርጓሚ:- ምስ አቶ ሓዲሽ ተሳ ዕልአ ወይ ዝምድና አለኩምዶ?

1ኛ መ/ምስክር:- የብለይን ዝምድና የብለይ ዕልአ የብለይ

ተርጓሚ:- ዝምድና የለኝም ጠብም የለኝም

ዳኛ/ ታደሰ/:- አቶ ሓዱሽ ተሳ ያውቁዋቸዋል?

ተርጓሚ:- አቶ ሓዱሽ ተሳ ትፈልጥዎምዶ?

1ኛ መ/ምስክር:- ይፈልጦም እወ

ተርጓሚ:- አዎ አቃቸዋለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/:- አሁን ለፍርድ ቤቱ መለየት ይችላሉ?

ተርጓሚ:- ኽዚ ልቤት ፍርዲ ተለልዩ ትኽእሉዶ?

1ኛ መ/ምስክር:- እወ ከለልዮም ይኽእል እየ

ዳኛ/ ታደሰ/:- እስኪ አንዴ ተከሳሾች ተነሱ እና

1ኛ መ/ምስክር:- አብዚ አለው

ተርጓሚ፡- እዚህ ነው ያሉት

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አቶ ሃጺስ ተላን አሳይተዋል ተ/ጠበቃ ዋና ጥያቄ ይቅረብ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ፡- አቶ ሓጎስ ከአቶ ሃጺስ ጋር የት ነው የምትተዋወቁት?

ተርጓሚ፡- ምስ አቶ ሓጹሽ አበይ ኢኹም ትፋለጡ አቶ ሓጎስ?

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ዓዲ አብ ማብያና

ተርጓሚ፡- እዛው አገራችን ቀበሌአችን እቃያችን ውስጥ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከመቼ ጀምሮ?

ተርጓሚ፡- ካብ መዓዝ ጀምሩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ዝፈልጥውን ካብ ዝገብር ጀሚረ

ተርጓሚ፡- እኔ ለአቅመአዳም ደርሼ እውቀት እስኪኖረኝ ድረስ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ምን ትሰሩ ነበረ አብራችሁ አገራችሁ ውስጥ እያላችሁ?

ተርጓሚ፡- አብ ዓድኹም አብ ማብያኹም እንታይ ትሰርሑ ነይርኹም?

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ማብያይ

ተርጓሚ፡- እማብያ ውስጥ ነው?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አዎ

ተርጓሚ፡- እወ

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ማብያይ ውሽጢ ድአ ስራሕ ናይ ማሕረስ ገለ እየ ዝሰርሕ እንበር ካልእ ስራሕ አይነበረንን፡፡

ተርጓሚ፡- እዛ እቃያችን ውስጥ ያው የእርሻ ስራ ነው እምስራው ሌላ ስራ የለንም፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ማብያችሁ በማን ይተዳደር ነበር?

ተርጓሚ፡- ማብያኹም ብመን ይመሓደር ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ማብያና ብወያኔ ይመሓደር ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- ማብያችን በወያኔ ነው ይተዳደር የነበረው፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እስከመቼ?

ተርጓሚ፡- እስካብ መዓዝ

1ኛ መ/ምስክር፡- ክሳብ ሐዚ ሰለት

ተርጓሚ፡- እስከ አሁንዋ ሰዓት ድረስ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከመጀመርያው ጀምሮ እስከአሁን ድረስ?

ተርጓሚ፡- ካብ መጀመርያ ጀሚሩ እስካብ ሕዚ ድዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ካብ 72፣ 73 ንድሕሪት የብወያኔ

ተርጓሚ፡- ከ72 እስከ 73 በኋላ ነው በወያኔ የተዳደረው፡፡

559

[stamp] ... ፍርድ ... ከልል ...

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ በፊትስ?

ተርጓሚ:- ቅድሚኡኸ?

1ኛ መ/ምስክር:- ቅድሚኡማ ብደርጊ ነይሩ ብሃይለስላሴ እውን ነይሩ::

ተርጓሚ:- ከዛ በፊት'ማ በደርግም በኃ/ስለሴም ነበረ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/:- በደርግ ጊዜ በነበረው ጊዜ የደርግ ተመራጭ ሁነው ያውቃሉ ወይ?

ተርጓሚ:- ደርጊ አብ ልነበረሉ ሰዓት ናይ ደርጊ ተመራፂ ኮይኖም ይፈልጡዶ?

1ኛ መ/ ምስክር:- ልፈልጦ ነገር የነበረንን ንሕና ደርጊ ምስሓዘ እንደገና ብወያኑ ኢና ተሳሒብና ንድሕሪት ተነፂልና ወፂእና

ተርጓሚ:- እኔ እማውቀው ነገር የለም ወያኔ ከስተዳደረ በኃላ ወደ ኋላ ተነጥለን ነው የወጣነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/:- እስቲ አስተካክልልኝ

ተርጓሚ ድገምዋ እስቲ

1ኛ ምስክር:- ደርጊ ክገዝእ ንተሉ አብ መንን ብወያኑ ተጸሒዝና ናብ ካሊእ ወረዳ ኢና ተሳሒብና ኸይድና::

ተርጓሚ:- ደርግ ከገዛ በኋላ በወያኔ ከተያዘ አከባቢው ከዛ በኋላ ወደ ሌላ ወረዳ ተነጥለን ነው የሄድነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በመሃል ነው ወያኔ የያዘው?

ተርጓሚ:- ብማእኸል ድዩ ወያኑ ሒዝዎ?

1ኛ መ/ምስክር:- ብማእኸል ብናይ ከባቢ ኣሕስአ ዝበሃል ኣሎ ኣሕሰአ ወረዳ

ተርጓሚ:- አሕስአ አከባቢ ነው የያዘው:: የ6ኛ ተከሳኸ ተ/ጠበቃ:- ጊዚየውስ መቼ?

ተርጓሚ:- ግዚኡኸ?

1ኛ መ/ምስክር:- ጊዜ ሽዐ ዝነበርናዮ ጊኤ አብ 72 ብወያኑ ተሰሪልና

ተርጓሚ:- የዝያን ጊዜ በ1972 ዓ/ም ነው በወያኔ የተዳደር ነው::የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከአቶ ሓዱሽ ተላ ጋር ሁሌም አብራችሁ ነበር የምትኖሩት

ልዩ ዓ/ህግ:- ተቃውሞ አለኝ ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ/ ታደሰ/:- ተቃውሞው ምንድ ነው?

ልዩ ዓ/ ህግ:- እየተመራ ነው ቅድምም ተመራጭ ነበሩ ተባለ መልሱ አዎ ወይ አይደለም ነው:: አሁንም ከአቶ ሓዱሽ ተላ ጋር አብራችሁ ነበር ወይ የምትተዳደሩት እየተባለ ነው:: ስለዚህ እንደዚህ ዓይነት ነገሮች መሪ ጥያቄዎች ናቸው መሪ ጥያቄ ደግሞ ምስክሩ ምን ሊመሰክርላቸው እንደፈለጉ አስቀድሞ መጠቆምያ ሓሳቦች ስለሆኑ ክቡር ፍርድ ቤቱ እንደኛ እነዚህ መሪ

560

ጥያቄዎች ውድቅ እንዲያደርግ ሁለተኛ ደግሞ ከዚህ በኋላ መሪ ጥያቄ ከጠየቁ ተመሳሳይ እርምጃ እንዲወስድልኝ አመለክታለሁ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ :- መሪ ጥያቄ አይመስለኝም ክቡር ፍርድ ቤት መጀመርያ ራሳቸውን ምስክሩን ነው የጠየቅኩት

ልዩ ዓ/ ህግ:- ይህ በልዩ ዓ/ህግ የቀረበው ተቃውሞ ፍርድ ቤቱ ተቀብሎታል እና ሌላ ጥያቄ ይቅረብ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የደርግ መንግስት ያስተዳድራችሁእንደነበር ገልፀዋል የደርግ መንግስት ያስተዳደራችሁት ጊዜው ዓ/ምህረቱ እስቲ ይጥቀሱልኝ?

ተርጓሚ:- ናይ ደርጊ መንግስቲ የማሓድረኩም ምንባሩ ዓንተወ ገሊፅኩም እስቲ ናይ ደርጊ መንግስቲ የማሓድረኩም ዝነበረ ጊዜ እዋኑ ግለፁለይ?

1ኛ መ/ምስክር:- ደርጊ ዘማሓድረና ዝነበረ ቁሩብ እዋን'ዩ ካብ 68 67 እዩ ኣመሓዲሩና ዝነበረ ደርጊ

ተርጓሚ:- የደርግ አስተዳደር አከባቢው የሚያስተዳድረው ለጥቂት ጊዜ ነው 1968 69 ወዲህ ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛስ?

ተርጓሚ:- ካብኡ'ኸ?

1ኛ መ/ምስክር:- ካብኡ እሚ ካብ72 ብወያኔ ተሰሪዕና::

ተርጓሚ:- ከዛማ ከ1972 ጀምሮ በወያኔ ነው የተዳደር ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እስከ 69 ደርግ ከ72ም ወያኔ ብለዋል መሃል ያለው ጊዜስ ማን አስተዳዳራችሁ::

ተርጓሚ:- ካብ 69 ደርጊ ካብኡ ለለ 72 ወያነ ኢልኩም ነይርኩም ኣብ ማእከል ዘሎ ጊዜ መን ኣማሓዲርኩም?

1ኛ መ/ምስክር:- ኣብ ማእከል ዘሎ ጊዜ ኣብ 70 ዓ/ም ወያኔ ሰሪዑ ነይሩ ደሓር ሓርነት መጺኡ ናፍቲ ከባቢና ንሓርነት ክብል ደምሲስዎ እቲ 70 ዓ/ም ተፈራሪሱ ነይሩ::

ተርጓሚ:- 70 ዓ/ም ወያኔ መጥቶ ነበር ከዛ ሓርነት የሚባል መጥቶ ነበር ከዛ እሱን ለመደምሰስ መጥቶ አከባቢው ከዛ በኋላ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ሓርነት ምንድ ነው?

ተርጓሚ:- ሓርነት እንታይ'ዩ

1ኛ መ/ ምስክር:- ናይ ኤርትራ ሓርነት መጺኡ ነይሩ ናፍቲ ከባቢና

ተርጓሚ:- የኤርትራ ነፃነት መጥቶ ነበር

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይሄ መቼ ነው 70?

560

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ... ክልል

ተርጓሚ:- እዚ መዓዝ'ዩ 70 ድዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- 70 ዓ/ም ተሸዒሩ እሱ

ተርጓሚ:- 70 ዓ/ም ይሄ ሃይል ተሻረ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ቀጥሎስ ምን ሆነ?

ተርጓሚ:- ካብኡ'ከ ቐፂሉ?

1ኛ መ/ምስክር:- ካብኡ 71 ጠጠው ኢሉ ፀኒሑ ብዙሕ አይተኻ የደን 72 ግን ብጣዕሚ ተሰሪዓ::

ተርጓሚ:- ከዛ 70 ዓ/ም ዝም ብሎ ማለት እንዳለበት ከቆየ በኋላ 72 ዓ/ም ግን ያው አከባቢው ደግሞ እንደገና ተተዳደረ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ስለዚህ 71 በማን ስርቆየ ማለት ነው::

ተርጓሚ:- ስለዚ 71 አብትሕቲ መን ፀኒሑ ማለት'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- 71 ደርጊ እውን ብዙሕ አይሓዘናን ወያኔ እውን ብዙሕ አይሓዘናን ስቕኢሉ ንንየው ንነዘ እናትብሃለ አዩ ፀኒሑ::

ተርጓሚ:- 71 ዓ/ም ደርግም በደንብ አልያዘንም ወያኔም አልያዘንም እንዲህ ወድያ ወዲህ ሲባል ነው ጊዜው ያለፈው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በዛ በዓ/ምህረት ውስጥ እዛው ማብያችሁ ውስጥ ነበር የምትኖሩት?

ተርጓሚ:- አፍቲ ዓ/ም ሽዑኸ አፍቲ ማብየኹም ዲኹም ትነብሩ ነይርኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- አብማብያይ እወ ነይረ::

ተርጓሚ:- አዎ ማብያየ ነበርኩ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ :- ሓዱሽ ተለስ አብረዎት ነበሩ?

ዳኛ/ ታደሰ/:- እንደዚህ ዓይነት ጥያቄ ቢቀር ጥሩ ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቅድም ያው አብረን ሁሌም ከመጀመርያ ጀምሮ እስካሁን ድረስ

ዳኛ/ ታደሰ/:- አሁን ይቅር እና መሪ ጥያቄ ባይሆን ይሻላል ከአሁን በኋላ መሪ ጥያቄ የሚቀርብ ከሆነ ጠቅላላ ጥያቄው ነው እምንሰርዘው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይቅርታ ክቡር ፍርድ ቤት አንስቻለሁ ጥያቄየን:: ማብያችሁ ስትኖሩ ህዝቡ በአጠቃላይ እንዴት ነበር የሚኖረው እምታስታውሱት ሰውስ አብራችሁ ከነበራችሁ ጎረቤትም ይሁን አብሮ አደግም ይሁን እምታስታውሱት ሰው እስቲ ይጥቀሱልኝ?

562

ተርጓሚ፡- በቲ ጊዜ እሱ እቲ ህዝቢ ሃመይ ይነብር ነይሩ ነረቤትኩም ይኹን አብ አከባቢኹም ልነብር ልተስታወስዎ ሰብ እንተሃልዩ ሃመይ ሃምልኹነ እስቲ ግለፁልይ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ነቲ ህዝቢ ማለት ድዩ?

ተርጓሚ፡- ለህዝቡ ነው?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ህዝቡ በአጠቃላይ የማብያችሁ ህዝብ ከእንግዲህ በ71 ዓ/ም ወያኔም ያስተዳደረን ነበር ደርግም

ትንሽ ያስተዳድረን ነበር ስለዚህ መሃል ላይ ነበር ብዙ እንትን አልነበረም ብለዋል እና በዚህ ወቅት እናንተ ማብያ ውስጥ የሚኖረው ህዝብ በአጠቃላይ የት እንደነበር ማብያ ውስጥ ነበር የሚኖረው ወይስ ወደ ሌላ ቦታ ተንቀሳቅሰዋል እንዴት ነው?

ተርጓሚ፡- በ71 ዓ/ም ደርጊለ ወያኔለ በብጊዜኡ የመሓዱርና ኢልኹም ነይርኹም አብ ማብያኹም ልነብር ልነበረ ህዝቢ ሃመይ እዩ አፍቲ ቦታ ድዩ ልነብር ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ በትኡ እዩ ልነብር ነይሩ እወ

ተርጓሚ፡- እቦታው ነበር የሚኖረው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በሁለቱም ማለት በሁለቱም ይኖር ነበር ነው ያሉት?

ተርጓሚ፡- አብ ክልቲአም ይነብር ነይሩ ዲኹም ትብለኹም?

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ክልቲአም ዘይኮነ ዝብል ዘለኹስ እቲ ሓደ እቲ 70 ዓ/ም ንስተሰዓረ እቲ ተሰሪዕናዩ ዝነበርና ምስተሰዓረ 71ዓ/ም ግን ሓደ ንወረዳ እተው ይብሉና ገሊኡ አይንአቱን ይብል ገሊኡ ኹዓ ጠጠው ኢሉ እዩ ፀኒሑ ስቕኢሉ

ተርጓሚ፡- 70 ዓ/ም ያው አከባቢው በቁጥጥር ስር ከዋለ በኋላ ግማሹ ወደ ወረዳ ግባ ይባላል ግማሹ ደግሞ እቦታው ዝም ብሎ ነው የቆየው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እቦታው የቆየው እና ግባ ተብሎ የሄደውን ለይተው ያውቁታል?

ተርጓሚ፡- አብ ቦታኻ ዕናሕ ተባሂሉ ልፀንሐይ እተው ተባሂሉ ልአተወይ ፈሊኹም ልትፈልጥዎ እኺአኩምዶ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ልፈልጦ ምኽንያት የብለይ ኹሁ እኳ።

ተርጓሚ፡- አማውቀው ምክንያት የለኝም የዛን ጊዜ።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሳቸው ራሳቸውስ የት ነበሩ? የዛን ጊዜ ተርጓሚ፡- እስኹም ልባዕልኹም አበይ ነይርኹም?

563

1ኛ መ/ምስክር፡- አይአተኹን

ተርጓሚ፡- አልገባሁም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አቦታቸው ነበሩ ማለት ነው፡፡

ተርጓሚ አብ ቦታኹም ነይርኹም ማለትዩ

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ቦታይ እየ ነይረ አነ

ተርጓሚ፡- እኔ ቦታየ ላይ ነበርኩ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ስለዚህ እርስዎ ቦታዎ እስከ ነበሩ ደርግ መጥቶ ያቋቋመው አስተዳደር የቀበሌው ይሁን ሌላ አስተዳደር አልነበረም ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚህ አብ ቦታያኹም እንተነይርኹም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እሺ ተረድተነዋል ምናልባት መሪ ጥያቄ የሚባለው ቅድምም በልዩ ዓ/ ህግ ቀርቦ ነበር የሚጠየቁ ጥያቄዎች አዎ ወይም አይደለም የሚያስኙ መልሶች ናቸው ስለዚህ ይህንን ደግሞ መምራት ነው፡፡ ስለዚህ እንደዚህ ዓይነት ጥያቄ አሁንም ለመጨረሻ ጊዜ ባይደገም ይሻላል፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ይሄ እኮ አዎ አይደለም የሚያስብል መልስ አደለም ክቡር ፍርድ ቤቱ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ክርክር አያስፈልግም አሁን ወደ ሌላ ጥያቄ ቢታለፍ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በ71 ዓ/ም በትክክል ማን ያስተዳድራችሁ ነበር?

ተርጓሚ፡- ብ71 ዓ/ም ብትኽክል መን የማሓድረኩም ነይሩ?

1ኛ መ/ መስክር፡- በ71 እኮ ተዛሪበይ እየ እኮ ካልእይ ክዛረባ ስለዘይኽእል ሓደ እቲ ደርጊ እተው ይብለና እንሕና አይንእቱን ዝብል አራእየ እዩ ናይቲ ህዝቢ ነይሩ ካብ ባዕለይ ጀሚሩ ክምኡ እዩ ዝነበረ፡፡

ተርጓሚ፡- ቅድምም ተናግሬው ነበር ደግመኛ መድገም ካስፈለገ 71 ዓ/ም ደርግ ግቡ ይለን ነበር እኛም ጨምሮ የሌላው ህዝብ አመለካከት ደግሞ አንገባም ይል ነበር፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ከገቡት ውስጥ የሚያውቁት ካሉ እስቲ?

ተርጓሚ፡- ካብ ልአተዩ ተስታውስዎ ሰብ እንተሃልዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ዝአተወ ዘስታውሶ?

ተርጓሚ፡- ከገባ እማስታውሰው ነው?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አዎ

ተርጓሚ፡- እወ

1ኛ መ/ምስክር፡- አይ ዝፈልጦ ሰብየለን

ተርጓሚ፡- እማውቀው ሰው የለም፡፡

564

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ያኔ የገባ አለውቅም ብለዋል ያልገባስ?

ተርጓሚ:- በቲ ጊዜ እሱ ልአተወ አይፈልጥይ ኢልኹም ነይርኹም ለይአተውኸ?

1ኛ መ/ምስክር:- ዘይአተወ እማ ብዙሕ ሰብ እዩ ዘይአተወ::

ተርጓሚ:- ያልገባ እማ ብዙ ሰው ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እስቲ ከሚያስታውሱት በስም?

ተርጓሚ:- እስቲ ካብቲ ልተስታውስዎ ብስም ግለፁልና

1ኛ መ/ምስክር:- ብስምዶ

ተርጓሚ:- በስም ነው?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ

ተርጓሚ:- እወ

1ኛ መ/ምስክር:- ማርቆስ በርሄ፣ ገ/ስላሴ መዝገበ ይፈልጥ::

ተርጓሚ:- ማርቆስ በርሄ፣ ገ/ስላሴ መዝገበ አውቃለሁ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ሌላስ?

ተርጓሚ:- ካሊእ?

1ኛ መ/ምስክር:- ገ/መስቀል በርሀ

ተርጓሚ:- ገ/መስቀል በርሄ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ሌላስ

ተርጓሚ:- ካሊእ

1ኛ መ/ምስክር:- ንባዕሎም አይተ ሓዱሽ እውን አይአተውን

ተርጓሚ:- ለራሳቸው አይተ ሓዲስም አልገቡም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አቶ ሓዲስ ያልገቡ ከሆነ ስለዚህ ከወያኔ ጋር እናንተ እዛ ቀርተዋል ማለት ነው?

ተርጓሚ:- አይተ ሓዲስ ለይአተው እንተኸይኖም ምስ ወያኔ ምሳኻትኹም ቓርዮም ማለት እዩ?

ዳኛ/ ታደሰ/:- ይህ ጥያቄ ይሰረዛል:: ጥያቄው ይሰረዘል::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አቶ ሓዲስ እንዳልገቡ መስክረዋል በዛው እረዳዋለሁ አንስተናል ጥያቄው

ልዩ ዓ/ ህግ:- እኔ ይሄ ጥያቄ ብቻ አይደለም እምቃወመው ሙሉውን ነው አስቀድመው ከዚህ በፊት ከጭብጡ አኳያ ተቃውሞ አቅርቤ አለሁ አሁንም እየተባለ ያለው ምንም አግባብነት የሌላቸው ነገሮች ናቸው እነሱም ቢሆን ደግሞ እየተጠየቁ እና እየተገኙ ያሉትም በመሪ ጥያቄ ነው ክቡር ፍርድ ቤቱ

ሁለት ጊዜ ማስጠንቀቅያ ሰጥተዋል አሁን ሶስተኛ ላይ ደርሰዋል እንደዚህ ዓይነት ምስክር እየቀጠለ ምንድ ነው እሚፈለገው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ጥያቄው ሰርዘነዋል ስለዚህ ለእናንተ አዲስ አይመስለኝም ዋና ጥያቄ እንዴት እንደምቀርብ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እኛም አንስተነዋል ጥያቄው የመጨረሻው ጥያቄ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ ጥያቄ በተነሳ ቁጥር በተሰረዘ ቁጥር አትሊስ ለምስክር እኮ አውገር እያደረገ ነው ያለ ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ስለዚህ የመጨረሻ ጥያቄን አንስተናል የመጀመርያው ካልገቡት ውስጥ ተከሳሹን በስም ጠቅሰዋል እሱን እንደተመዘገበልን ነው እምንረዳው

ዳኛ/ ታደሰ/:- ጨርሳችሃል ጥያቄ?

የ6ኛ ተከሳሹ ተ/ ጠበቃ:- ገና አልጨረስንም

ዳኛ/ ታደሰ/ :- ቅድም እኮ የመጨረሻ ማስጠንቀቅያ የመጨረሻ እድል ነው የሰጠ ናችሁ:: ይህንን እማ እናንተ ጥያቀ ስታቀርቡ ፍርድ ቤቱ እየሰረዘ ምን ስራ ሊሰራ ነው

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እንግዲህ ያው ከምስክሩ ግንዛቤ አኳያ

ዳኛ/ ታደሰ/:- የምስክሩ ምንም ችግር የለም የእናንተ ችግር ነው ያለው እዚህ:: አሁን እኮ ሰስቴ አራቴ ጥያቄ ነው እኮ የሰረዝነው መሪ ጥያቄ እየቀረበ ሰስት አራት ጥያቄ እንደይጠየቅ ተደርገዋል::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ተቀብለነዋል ክቡር ፍርድ ቤት እሱ ጥያቄ አችን በዚህ አብቅተናል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ ህግ:- አቶ ሐጎስ ቅድም ሲመሰክሩ ወይኒ አከባቢያችን ያስተዳደረው በ1972 ነው ብለዋል ከ1972 ወደ ኋላ ያለውን ማን ያስተዳድረው ነበር?

ተርጓሚ:- አቶ ሓጼሽ ቅድም ትገልፁ ተለኹም 1972 ዓ/ም ወይኒ የማሕደሮ ነይሩ ኢልኹም ነይርኹም ካብኡ ልደሓር ለሎ ጊዜ መን ኣመሓዲርዎ?

1ኛ መ/ ምስክር:- አይተረደደአንን

ተርጓሚ:- አልገባኝም

ልዩ ዓ/ ህግ:- ከ72 በፊት ማን ያስተደድረው ነበር

ተርጓሚ:- ቅድሚ 72 መን የመሓድሮ ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ቅድሚ 72 እኮ ዓንተዎ ገሊፀዩ እንድየ ካብ 67፣68፣69 ዝነበረ ጊዜ ደርጊ ዝኢሎ ነይሩ::

ተርጓሚ፡- ቅድም ጠቅሼው ነበር ከ67፣68፣69 ጀምሮ ደርግ ገዙኑ ነበር አከባቢውን
ልዩ ዓ/ህግ ከዛስ?
ተርጓሚ፡- ካብኡኸ
1ኛ መ/ምስክር በ70 ዓ/ም ድማ ብወያኔ ተሰሪዕና ነይርና።
ተርጓሚ፡- 70 ዓ/ም ደግሞ በወያኔ ተዳድረን ነበር።
ልዩ ዓ/ህግ፡-ምስክርነትዎ ላይ የማያቸው ነገሮች ምንድ ናቸው 70 ዓ/ም የኤርትራ ሓርነት የሚባል መጥቶ ነበረ እሱ ተሸነፈ 71 ዓ/ም ደግሞ በሁለቱም አይተዳደሩም ይሉ ነበረ። አሁን ደግሞ በ70 ዓ/ም እኛ ወደ ወያኔ ነበርን እያሉ ነው እና ሁለቱም ይጋጫልና የቱ ነው ትክክል?
ተርጓሚ፡- በ70 ዓ/ም ናይ ኤርትራ ሓርነት አፍቲ አከባቢ መጺኡ ኢልኹም እሱ ተሸኒፉ ድሕሪኡ 71 ብወያነ ሰብደርጊሰ አይተገዛእናን ኢልኹም ድሓር ለለ70 ዓ/ም ብወያነ ኢልኹም አየናይ እዩ ትኽክል?
1ኛ መ/ ምስክር፡- እቲ ትኽክለኛ እማ ጠቕላላ እቲ ህዝቢ ናፍቲ ዝነበርናዩ ተሰሪዕናዩ ዝነበርና ዓላማ ኢና ዝንኽይድ እንበር ናብ ደርጊ አይንአቱን ዝብል ሓደ ዕንዓት እዩ ሒዙ ነይሩ
ተርጓሚ፡- ትክክለኛው እማየያዝነው አለማ ይዘን እንቆያለን እንጂ ወደ ደርግ አንገባሞ የሚል የፀና አቋም ይዞ ነው የቆየው።
ዳኛ/ ታደሰ/፡- እንዴ እስኪ ጥያቄው አጭር እና ግልፅ ነው። 70 ዓ/ም በሓርነት ኤርትራ ነው ይተዳደር የነበረው ወይስ በወያኔ ነው? ጥያቄው።
ተርጓሚ፡- እቲ ጥያቄ ግልፅይ ሓፂርይ እዩ በ70 ዓ/ም ብሓርነት አርትራ ድዩ ዝመሓደር ነይሩ እቲ ከባቢ ወይስ ብወያኔ?
1ኛ መ/ምስክር፡- ምኽንያቱ እቲ ወያኔ ሽዑ አብኡ ነይሩ እዩ ምስኡ ሓርነት መጺኡ ወያነ እውን ሰሪዑና ትኽክለኛ አብኡ ብ70።
ተርጓሚ፡- ወያኔ አብሮ ነው ከኤርትራ ሓርነት ጋር የነበረው እዛው እያለ ወያኔም ያስተደድረን ነበር።
ልዩ ዓ/ ህግ፡- 71 ዓ/ም ደግሞ እንደዚህ ብለው ነበረ አሁን ደግሞ 70 ዓ/ም እያሉ ነው ስለዚህ ትክክሉን ያስቀምጡልን
ተርጓሚ፡- ዓንተዎ 70 ዓ/ም ማለት ኸዚ 70 ዓ/ም እዩ ሃምዚ ኸይኑ ትብለኹም ዓንተዎለ 71 ኢልኹም ነይርኹም ትኽክለኛ ነገር አቕምጡለይ።
1ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ትኽክለኛ እቲ 70 ዓ/ም ተሰሪዕና ምስፀናሕና ሰነ ጉንበት እዩ ተሳዒኑ።

ተርጓሚ፡- 70 ዓ/ም ያው ስንተዳደር ከቆየን በኋላ ግንቦት ሰነ አከባቢ ነው የተሸነፈው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማን ነው የተሸነፈው?

ተርጓሚ፡- መን ልተሸነፎ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ሓርነት ተሸኒፉ ምስኸደ ወያነ እውን ንዓና ለቒቑና ገሊሱ ሀኒሑ፡

ተርጓሚ፡- ሓርነት ተሸንፎ አከባቢው ከለቀቀ በኋላ ወያኔም ቦታው ለኛ ለቆ ገሸሽ አለ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ስለዚህ ሙሉ ለሙሉ ወያኔ ያስተዳዳራችሁ መቼ ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚህ ወያኔ ሙሉእ ልሙሉእ ለተሓዳደረኩም መዓዝ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ወያኔ ሙሉእ ልሙሉእ ለተሓዳደረና 72 መስከረም

ተርጓሚ፡- ስለዚህ ወያኔ ሙሉ በሙሉ ያስተዳደረን 72 መስከረም ወር ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ታደሰ፡- ድጋሚ ጥያቄ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አዎ ክቡር ፍርድ ቤት ምናልባት በዚህ በዓመተ ምህረት ጉዳይ ላይ ቅድም ከመስከሩትም አሁን ከተጠየቁት አያይዤ ወያኔ ሙሉ በሙሉ ከ72 እንደአስተዳዳራቸው ገልፀዋል፡፡ 70ዓ/ም በሓርነት እና በወያኔ ቆይተው እንደ ሽሹም ገልፀዋል ይሄ የ71 ዓ/ም አሁን ምን እየሉት ነው ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ እንታይ ኢልኹም ነይርኹም 70 ዓ/ም ወያነለ ሓርነትለ የመሓድረኩም ምንበሩ ገሊፅኹም ከዚ ለለ 72 ዓ/ም ወያነ ሙሉእ ብሙሉእ ንምለመሓዳድረኩም ገሊፅኹም 71 ዓ/ም እንታይ ኢልኹም ኢኹም ትገልፅዎ ዘለኹም?

1ኛ መ/ምስክር፡- 71 እማ ደርጊ እትውኢሉና ኢዩንአተን እዩ ዝብል እቲ ህዝቢ በቃ ጠጠው ኢሉ እቲ ዓዲ ስቕ ኢሉ፡፡

ተርጓሚ፡- 71 ዓ/ም'ማ ደርግ ገቡ አለን ህዝቡ ግን እንገባም ብሎ በያዘው አቋም ፀንቶ የቆየበት ዓ/ም ነው፡፡

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ደርግ በሌላ ቦታ ሆኖ ነው ግቡ ያለሰችሁ?

ተርጓሚ፡- ደርግ አብ ካሊእ ቦታ ኾይኑ ድዩ እተው ኢልኩም?

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ወረዳኡ ኾይኑ

ተርጓሚ፡- ወረዳው ላይ ሁኖ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የት ወረዳ?

ተርጓሚ፡- አበይ ወረዳ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ዓዲአቡን

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በቃ ጨርሻለሁ

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አቶ ሓጎስ ቅድም ምስክርነት ቃልዎ ከመስጠትዎ በፊት ቃለ መሃለ ፈፅመው ነው የጀመሩት እና አሁንም ፍርድ ቤቱ ትክክለኛ ምስክርነት ይሰማሉ ብሎ ነው የሚገምተው፡፡ ስለዚህ በ71 ዓ/ም አቶ ሓዱሽ ተላ ምን ስራ ነበራቸው?

ተርጓሚ፡- ቅድም ቅድሚ ምስክርነት ቃልኹም ምሃብኹም ቃለ መሃላ ፈፂምኹም ትኽክለኛ ነገር ልክትምስክሩ ኢኹም መሓላ ፈፂምኹም ምስክርነት ጀሚርኹም ናይ ፍርድ ቤት ግንዛበለ ቃለ መሃላ ስለ ልፈፀምኹም ትኽክለኛ ምስክርነት ትህቡኢኹም ልብል እምነት አኒህዎ ስለዚህ 71 ዓ/ም አቶ ሓዱሽ ተላ እንታይ ይሰርሑ ነይሮም?

1ኛ መ/ምስክር፡- በ71 ዓ/ም አቶ ሓዱሽ ዝሰርሕዎ ስራሕ አይነበረን

ተርጓሚ፡- 71 ዓ/ም አቶ ሓዲስ እሚሰሩት ስራ አልነበራቸውም

ዳኛ ታደሰ/፡- 71 ዓ/ም አቶ ሓዱሽ አዲአቡን አልነበሩ ወይስ አልነበሩም?

ተርጓሚ፡- 71ዓ/ም አቶ ሓዱሽ ዓዲአቡን ነይሮምዶ አይነበሩን

1ኛ መ/ምስክር፡- አይነበሩን አይረአኩዎምን አነ፡፡

ተርጓሚ፡- አልነበሩም አላየሁዋቸውም እኔ

ዳኛ/ ታደሰ፡- አልነበሩም ነው ወይስ አላየሁዋቸውም ነው?

ተርጓሚ፡- የነበሩይ ድዩ ወይስ አነ የረአኹዎምይ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- አነ የረአኹዎምይ

ተርጓሚ፡- እኔ አላየሁዋቸውም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እርስዎ እኮ ቅድም ሲመሰክሩ በ71 ዓ/ም በጣብያዎ እንደነበሩ ወይም በቀበሌዎ እንደነበሩ ነው የመሰከሩት ስለዚህ አሁን እምጠየቁት ያለ ጥያቄ ግን በአዲአቡን ያለ ጉዳይ ነው፡፡ ስለዚህ እንዴት አላየሁም ለማለት ይችላሉ አላቅም ለማለት አይችሉም

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ 71 ዓ/ም አብ ጣብያይ ነይረ ኢልኹም ኢኹም ትምስክሩ ተለኹም ስለዚ አብጣብያኹም ተነይርኹም ስለዚ ዓዲ አቡን ምንባረሙይ ዘይምንባሮምይ ሃመይ ለይትፈልጡ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ምክንያቱ ክፈልጦም አይኽእልን አነዝአተው ገይረ አይወስዶን፡፡

568

ፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ተርጓሚ፡- ምክንያቱም ላውቀው አልችልም እኔ ግን እንደገባኝ እንዳልገቡ ነው እማውቀው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ግን እርስዎ በ71 ዓ/ም የት ነበሩ?

ተርጓሚ፡- ግን እስኹም ብ71 ዓ/ም አበይ ነይርኹም?

1ኛ መ/ ምስክር፡- አነ አብማብያይ እየ ነይረ፡፡

ተርጓሚ፡- እኔ እማብያየ ላይ ነበርኩ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- የት ማብያ?

ተርጓሚ፡- አበይ ማብያ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ማብያ ከረን እዩ ዝበሃል፡፡

ተርጓሚ፡- ማብያ ከረን እሚባል ቦታ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ማብያ ከረን እና ዓዲ አቡን ርቀቱ የስንት ሰዓት የእግር ጉዞ ይሆናል?

ተርጓሚ፡- ማብያ ከረንን አዲአቡንን ርሕቐቱ ናይ ክንደይ ሰዓት መንገዲ ይኸውን?

1ኛ መ/ ምስክር፡- 3ሰዓትን ፈረቓን

ተርጓሚ፡- የስስት ሰዓት ተኩል መንገድ ይሆናል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በ71 ዓ/ም አቶ ሐዲስ ወያኔ ነበሩ ወይስ አልነበሩም?

ተርጓሚ፡- በ71 ዓ/ም አቶ ሓዲስ ወያኔ ነይሮምዶ አይነበሩይ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- አፍቲ ናይ ወድብ አፍቲ ናይ ተሰሪዕና እንተለና ወያናይ እዩ ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- እዛው ድርጅት ውስጥ ተሰልፈን እያለን ወያኔ ነው የነበሩት፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በስንት ዓ/ምህረት?

ተርጓሚ፡- ብህንደይ ዓ/ምህረት?

1ኛ መ/ምስክር፡- አፍቲ ናይ 70 ዓ/ምህረት

ተርጓሚ፡- በ70 ዓ/ምህረት

1ኛ መ/ ምስክር፡- ተሰሪዕና እንተለና ብውድብ

ተርጓሚ፡- በወያኔ ተሰልፈን እያለን በድርጅቱ እሳቸው አባል ነበሩ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡- 70 ዓ/ም ቅድም ምን ብለዋል አንዴ በወያኔ አንዴ ደግሞ ሓርነት ኤርትራ ያስተዳድረን ነበር፡፡ 71 ግን አንዳንድ ጊዜ ደርግ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ወያኔ ብለዋል ይህንን መጀመርያ ያረጋገጡልን 71 ዓ/ም ወያኔም ደርግም ነው ያስተዳድራችሁ የነበረ ወይ?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ ትምስክር ተለኹም እንታይ ኢልኹም ነይርኹም 70 ዓ/ም ሓደ ጊዜ ሓርነት ኤርትራ ሓደ ጊዜ ወያኔ የማሓድረና ኡልኹም ነይርኹም

ደሓር ስለ71 ዓ/ም ሓደ ጊዜ ደርጊ ሓደ ጊዜ ወያኔ የመሓድር ኢልኹም ነይርኹም እዙይሲ አረጋጊፅኹም ግለፁልና

1ኛ መ/ ምስክር:- እቲ ሓርነት ዝኢሉና እኮ አይበልኩን አነ ወያኔ ሽዑ ነይሩ ሓርነት ኸዓ ንደርጊ ምድምሳስ ኢሉ መጺኡ ነይሩ ናፍቲ በታ ናፍቲ ከባቢ ማለተይ እየ::

ተርጓሚ:- 70 ዓ/ም እኮ ሓርነት ገዝቶናል ማለቴ አደለም ደርግ ሓርነትን ለመደምሰስ እዛ ቦታ መጥቶ ነበር ለማለት ፈልጌ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ደህና የ71 ዓ/ም ግን ደርግም ወያኔም ያስተዳድረው እንደነበር ነው ቅድም የመሰከሩት:: ይሄ ከሆነ አቶ ሓዱሽ 70 ዓ/ም ወያኔ ከነበሩ 71 ዓ/ም ወያኔ ሁነው መቼም ደርግ የሚያስተዳድረው አከባቢ ሊቀመጡ አይችሉም ስለዚህ 71 ዓ/ም የት ይኖሩ ነበር ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ድሓር 71 ዓ/ም ደርጊለ ወያነለ የማሓዲድሮ ኢልኹም ነይርኹም 70 ዓ/ም ለለ አቶ ሓዱሽ እንድ/ር ወያኔ ነይሮም ደርጊ አብለማሓድሮ አከባቢ ክፀንሑ አይኽእሉይ ስለዚ 71 ዓ/ም እንታይ ነይሮም አቶ ሓዱሽ አበይ ይነብሩ ነይሮም?

1ኛ መ/ምስክር:- አነ ብዝርደአኒ አብገዘአም እዮም ዝነብሩ::

ተርጓሚ:- እኔ እንደሚገባኝ እቤታቸው እንደነበሩ ነው::

ዳኛ / ታደሰ/:- አቶ ሓዱሽ ምን አድርገው ነው ተከሰው የሰሙት?

ተርጓሚ:- አቶ ሓዱሽ እንታይ ገይሮም ተኸሲሶም ሰሚዕኹም?

1ኛ መ/ ምስክር:- አነ ዝገበርዎ አይሰማዕኹን

ተርጓሚ:- እኔ ያደረጉትን አልሰማሁም

ዳኛ/ ታደሰ/:- አንድ ጣብያ አደላችሁም እንዴ አንድ ቀበሌ ናችሁ

ተርጓሚ:- የሓደ ጣብያ ደኸንኹምይ ሓደ ቀበሌ

1ኛ መ/ ምስክር:- ሓደ ቀበሌ ኢና

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ ምን እንዳደረጉ በምን ምክንያት እንደታሰሩ አያውቁም?

ተርጓሚ:- ስለዚ እንታይ ሃምልገበሩ ብምንታይ ምኽንያት ሃምልተአሰሩ አይትፈልጡ ·ይ ማለት ድዩ?

1ኛ መ/ ምስክር:- አነ ዝፈልጦ ምኽንያት የብለይ

ተርጓሚ:- እኔ አማቅበት ምክንያት የለም

ዳኛ/ ታደሰ/:- እስኪ አዲአቡን ፍርድ ሸንጎ የነበሩት የሚያውቋቸው ሰዎች አሉ? በአዲአቡን ከተማ

ተርጓሚ:- እስቲ ኣብ ዓዲኣቡን ፍርድ ባይቶ ልነበሩ ሰባትልትፈልጥዎም እንተሃልዩ ሓብሩ

ዳኛ/ ታደሰ/:- የእናንተ ጣብያ የጣብያችሁ

ተርጓሚ:- እወናይኻትኩም ቑሸት ፍርድ ባይቶ ልነበሩ ሰባት

1ኛ መ/ ምስክር:- ናይና ፍርዲ ባይቶ ዝነበሩ? ናይ ጣብያና ማለትዩ

ተርጓሚ:- የኛ ፍርድ ሸንጎ የነበሩ ናቸው? የጣብያችን ማለት ነው

ዳኛ/ ታደሰ/:- አዎ በ71 ዓ/ም

ተርጓሚ:- እወ በ71 ዓ/ም

1ኛ መ/ምስክር:- በ71 አይነበረናን ፍርዲ

ተርጓሚ:- በ71 ፍርድ አልነበረንም

ዳኛ/ ታደሰ/:- አቶ ሓዱሽስ በ71 ዓ/ም ወያኔ ነበሩ?

ተርጓሚ:- አቶ ሓዱሽኸ በ71 ዓ/ም ወያኔዶ ነይሮም?

1ኛ መ/ምስክር:-አይነበሩን ሽዑ ውይንነት አይንነበሮምን

ተርጓሚ:- የዛኔ ወያኔነት አልነበራቸውም

ዳኛ/ ታደሰ/:- ለምን 70 ዓ/ም ወያኔ ኑሮው 71 ዓ/ም እንዴትስ ወያኔ አቋረጡ?

ተርጓሚ:- ሃመይ ገይሩ 70 ዓ/ም ወያኔ ተነይሮምሲ 71 ዓ/ም ወያኔ ሃመይ ገይሮም ከቋርፁ ይኽእሉ?

1ኛ መ/ ምስክር:- አነ ሽዑ ብናዩ ምርዳእ አቢዩኒ ኡሉ ንሱ አብ ቀዳማይ ነይሮም አብ ደሓር ግን ናበይ ከምዝበሉ አይፈልጦን እቲ ብረትሒዞም ነይሮም እቲ ብረት ሳበይ ከምዝሰደድዎ አይፈልጦን

ተርጓሚ:- እኔ ይሄ ነገር ሊገባኝ አልቻለም 70 ዓ/ም ወያኔ ቆይተው 71 ዓ/ም መሳርያቸውን ጥለው የት እንደሄዱ አላውቅም:: ማለት እንዴት እንዳቋረጡ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ግን 71 ዓ/ም እርግጠኛ ነዎት በቀበሌአችሁ መኖራቸው?

ተርጓሚ:- ግን 71 ዓ/ም አብ ቁሸትኹም ምንባርም እርግጠኛዲኹም?

1ኛ መ/ ምስክር:- ንባዕለይዶ ንሰም?

ተርጓሚ:- ለራሴ ነው እሳቸው?

ዳኛ/ ታደሰ/:- አቶ ሓዱሽ

1ኛ መ/ምስክር:- ነይሮም አብ ገዛኦም

ተርጓሚ:- አዎ ነበሩ አቤታቸው

ዳኛ/ ታደሰ/:- ታድያ እንዴት ነው 71 ዓ/ም እንዴ ደርግ ይገባል እንዴ ወያኔ ይገባል በ70 ዓ/ም የወያኔ ብረት ይዘው ከነበሩ በ71 ዓ/ም ወያኔ ይገባ ስለነበር እንዴት የወያኔ ብረት የት እንደጣሉት አላቅም ሊመጣ ይችላል::

572

ተርጓሚ:- ብ70 ዓ/ም ወይኑ ተነይሮም 71 ዓ/ም ለለ ሓደ ጊዜ ደርጊ ሓደ ጊዜ ወያኑ ለማሓደር እንተነይሩ መሳርያ ልእክል ነገር አውጺቶምስ ሃመይ ገይሮም ክነብሩ ይኽእሉ?

1ኛ መ/ ምስክር:- አነ አብኡ ብዙሕ ምርዳእ አብያትኒ አላ ክፈልጣ አይኽእልኩን::

ተርጓሚ:- እኔ ይችን ነገር እጅግም ልትገባኝ አልቻለችም

ዳኛ/ ታደሰ/:- ተክላይ ገ/ዋርያ የሚባል የጣብያቹሁ ልጅ ያውቁታል?

ተርጓሚ:- ተክላይ ገ/ሃዋርያ ልበሃል ወዲቐሸትኹም ትፈልጥዎዶ?

1ኛ መ/ምስክር:- ይፈልጦ እወ ነይረ

ተርጓሚ:- አዎ አቀው ነበር

ዳኛ/ ታደሰ/:- የት ደረሰ የት አለ?

ተርጓሚ:- አበይ በፀሐ አበይ እኒሆ

1ኛ መ/ምስክር:- ደርጊ ቐቲልዎ

ተርጓሚ:- ደርግ ገደለው

ዳኛ/ ታደሰ/:- መቼ?

ተርጓሚ:- መዓዝ?

1ኛ መ/ምስክር:- ብ71 መስከረም ቐቲልዎ

ተርጓሚ:- በ71 መስከረም ወር ገደለው

ዳኛ/ ታደሰ/:- ይህ ሁሉ የሚያስታውሱ ከሆኑ ታድያ አቶ ሓዴስ 71 ዓ/ም እንዴት እንደነበሩ ለምንድ ነው የረሱት እንዴት ቅድም ይሄ ሊገባኝ አልቻለም የሚል መልስ ሊመጣ ይችላል?

ተርጓሚ:- ዝኹሉ ጉዳይ እንድሕር ታስታውሱ ኽኢልኹምሲ ብ71 አመተምህረትሲ አቶ ሓዱሽ ላበይ ነምልኽዱ ክርደአኒ አይኽእለይ ልትብሉስ ነመይ ገይሩማ ክኸውን ይኽእል?

1ኛ መ/ምስክር:- ላበይ ከምዝኸዱንሰም እኮ አይበልኩን አነ አብ ጣብየአም ነይሮም እየ እኮዝበልኩ::

ተርጓሚ:- እኔ እኮ የት ሄዱ አላልኩም እጣብያቸው ነበሩ ነው ያልኩት::

ዳኛ/ ታደሰ/ የመጨረሻ ጥያቄ አቶ ሓጎስ ቅድም ደርግ ገደለው ያሉት ተክላይ ገ/ሃዋርያት ማን ያዘው ነው የሰሙት?

ተርጓሚ:- ናይ መወዳእታ ጥያቄኹም እዩ አቶ ሓጎስ ቕድም ደርጊ ቐቲልዎ ልበልኽምዎ ተኽላይ ገ/ሃዋርያ መን አትሒዝዎ ሰሚዕኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- ዘድሐዞ አይሰማዕኹን ሞይቱ ተዳሒዙ ሞይቱ እዩ ዝሳማዕኹ እንበር ዘድሐዞ አካል አይፈለጥኹን::

ተርጓሚ:- ያስያዘው አካል አልሰማሁም ተያዘ ሞተ ሰማሁ::

ዳኛ ታደሰ/:- ከእናንተ ማብያ ይሄ የመታወቅያ ወረቀት ምናምን ለማውጣት ሲፈለግ የት ነው የመታወቅያ ወረቀት የምታወጡት?

ተርጓሚ:- አባኻትኹም ቑሸት መለለይ ካርድ እቲ መታወቅያ ክውፃእ ክድለ ተሎ አበይ ኸይድኹም ኢኹም ተውፅኡ?

1ኛ መ/ ምስክር:- አሸዑ ጊዜ አየውፃእናን እንበር አብ ወረዳ እዩ ቅድሚኡ ዝወፅእ ነይሩ ብደርጊ ካብ ወረዳ ይወፅእ ነይሩ ድሓር ከዓ ብወያነ ብወያነ መታወቅያ ንድሕዝ ነይርና ብወረቐት አይነበረናን::

ተርጓሚ:- የዛኔ አላወጣንም ግን የዛን ጊዜ ወረዳ ሂዶ ይወጣ ነበር ከዛ በኋላ ደግሞ በወያኔ ያው ቀበሌ እየ ሄድን

ዳኛ/ ታደሰ/:- የት ወረዳ?

ተርጓሚ:- አበይ ወረዳ?

1ኛ መ/ምስክር:- ዓዲ አቡን

ተርጓሚ:- ዓዲ አቡን

ዳኛ/ ታደሰ/:- ምስክርነትዎ ጨርሰዋል እና ይነሱ

ተርጓሚ:- ምስክርነትኹም ጨሪስኹም ኢኹም ተልዓሉ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ቀጣይ ምስክር

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ ቀጣይ ምስክሩ አቶ ኪዳነ አባይ ይባላሉ:: የሚመስክሩበት ጭብጥ በክስ ሁለት ተጠቅሶ የሚገኘው መዋች ተክላይ ገ/ሄዋርያ በወቅቱ ምህረት ጠይቆ ለመንግስት እጅ የሰጠ እንደነበረ ስለዚህም እሳቸው ምስክሩ ራሳቸው ዋስ ሁኖዎት እንደነበር የሚያውቁ በኋላም መንግስት ሲፈልገው መንግስት ይፈልግሃል ዋስ ከመሆናቸው አኳያ መንግስት ይፈልግሃል ብለው እንደላኩት ከተከሳሹ ጋር ያልተገናኙ መዋች እና ተከሳሹ ያልተገናኙ ለመሆናቸውን የሚያስረዱ ናቸው በዚሁ ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩ

ዳኛ/ ታደሰ/ :- መስከረው ቃለ መሃላ ይፈፅሙ

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስምዎ?

ተርጓሚ:- ስምኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- ኪደነ አባይ ጓንጉል

ዳኛ/ ታደሰ/:- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- 78

ተርጓሚ፡- 78

ዳኛ/ ታደሰ፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስራሕኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- ገበሬ

ተርጓሚ፡- አርሶ አደር

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- ዓድዋ ወረዳ ዓዲአቡን ጣብያ ስለዳ ቁሸት ማይሻና

ተርጓሚ፡- ዓድዋ አዲአቡን ጣብያ ስለዳ ቁሸት ማይሻና

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ወደዚህ የመጡት ለምንድ ነው?

ተርጓሚ፡- ናብዚ ልመፃእኹምሉ ምኽንያት እንታይ'ዩ?

2ኛ መ/ምስክር፡- አነ ትእዛዝ መፂኡኒ ኢሉዎም እዩም ዘምፅኢኒ እንበር ዝፈልጦ የብለይ መምፅእየይ።

ተርጓሚ፡- ወደዚህ የመጣሁበት ምክንያት አላወቅኩም ግን ትእዛዝ መጥቶልሃል ተብየ ነው የመጣሁት

ዳኛ/ ታደሰ፡- የምን ትእዛዝ ነው?

ተርጓሚ፡- ናይ ምንታይ ትዝዛዝ እዩ?

2ኛ መ/ምስክር፡- ናታትኹም ካብ ጠቅላይ ፍርድ ቤት መፂኡኒ ኢሉምኒ

ተርጓሚ፡- ከጠቅላይ ፍርድ ቤቱ የእናንተው ነው ትእዛዝ መጥቶልሃል ተብየ ነው የመጣሁት

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ታድያ ትእዛዙ ምን ይላል?

ተርጓሚ፡- ትእዛዙ እንታይ ይብል?

2ኛ መ/ምስክር፡- አነስ ዝፈልጣ ነበር አየንብብን ተውሰኸይ አየንብብን እኒሃኢዶ አብዚአ

ተርጓሚ፡- እኔ አላነብም የማውቀው ነገር የለም ግን ወረቀቱ አለ እጄ ላይ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ምን ለማድረግ ነው የመጡት?

ተርጓሚ፡- እንታይ ልምግባር ኢኹም መፂእኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- አነ ሓዱሽ ተላ ልበሃሉ ሰብአይን ተክላይ ገ/ሃዋርያ ልበሃሉ ሰብ አይን ህውኩት አሉ ሰሚዐ በዚአ እየ ንዓ ኢኻኢሉዎም ናቱ ብአ እየ መፂአ ዘለኹ እሱ እየ ዝሰምዕ።

ተርጓሚ ሓዱሽ የተባለ ሰውየ ከተክላይ ገ/ሃዋርያት ጋር የሆነ ጠብ አላቸው ተብየ ነው የመጣሁት

ዳኛ/ ታደሰ/:- ታድያ በእነዚህ ላይ ምን ሊያደርጉ ነው የመጡት?

ተርጓሚ:- እሞ ብዚእምስ እንታይ ትገብሩ ኢኹም መጺእኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- መጺእስ ዝፈልጣ የብለይ ክብል::

ተርጓሚ:- መጥቼስ አማውቀው ነገር የለም ለማለት

2ኛ መ/ምስክር:- አነ ናይ ክልቲኦም ዝፈልጦ ነገር የብለይን ዕልኦም አይፈልጥ ፍቕሮም አይፈልጥ::

ተርጓሚ:- እኔ ጠብም ሆነ ፍቅራቸው አላውቅም ለማለት ነው የመጣሁት

ዳኛ/ ታደሰ/:- ከአቶ ሃዲስ ተላ ጠብ ወይ ዝምድና አልዎት?

ተርጓሚ:- ምስ ሓዱሽ ተላ ዕልኢ ወይ ዝምድና እኒአኩምዶ?

2ኛ መ/ምስክር:- የብለይን

ዳኛ/ ታደሰ/:- ለአቶ ሓዲስስ ያውቋዋቸዋል?

ተርጓሚ:- ልአቶ ሓዲሽኸ ትፈልጥዎምዶ?

2ኛ መ/ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/ ዋና ጥያቄ እስኪ ይቅረብ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አቶ ኪዳኔ የመጣሁት አቶ ሓዱሽ እና አቶ ተክላይ የተባለ ጉዳይ መሆኑ ተናግረዋል ምን ስለሆኑ ነው እነዚህ ሰዎች?

ዳኛ/ ታደሰ/:- የቀረበው ጥያቄ ተተርጉሞ ለምስክሩ ይቅረብ

ተርጓሚ:- እንደገና ይደገምልኝ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የመጣሁት በአቶ ሓዱሽ እና በአቶ ተክላይ ጉዳይ ነው ብለዋል እነዚህ ሰዎች ወይም ደግሞ የእነዚህ ጉዳይ ሲሉ ምን የሆነ ጉዳይ ነው?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳኔ ቅድም ትናገር ተለኹም ልመጻኢኹሉ በአቶ ሓዱሽይ በአቶ ተክላይ ጉዳይ እዩ ኡልኹም ነይርኩም እንታይ ስለዝኾኑ እዮም እቶም ሰባት እዚኦም?

2ኛ መ/ምስክር:- ዋእ ብኡ ሰንኪ ብተኽላይ ሰንኪ እዮም ተአሲሮም እየ ልሰምዕ::

ተርጓሚ:- በተክላይ ሰበብ ነው የታሰሩት ስለምሰማ ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መታሰርዎ ሰምተዋል ምንድ ነው ሰበቡ?

ተርጓሚ:- ብተኽላይ ሰበብ እዩ ተአሲሮም ሰሚዕኩም እንታይ እዩ ሰበቡ?

2ኛ መ/ምስክር:- አነ አይፈልጥን እቲ ሰበቦም አይፈልጠሉሙን

ተርጓሚ፡- ስበኡ አላውቅም
2ኛ መ/ምስክር፡- ዝረኣኸዎ የብለይ ዝሰማዕኸዎ የብለይ ዋላ ሓንቲ
ተርጓሚ፡- ያየሁት የሰማሁት ነገር የለም፡፡
የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ተክላይ የት ነው ያለው?
ተርጓሚ፡- ተኽላይ አበይ እዩ እኒሆ?
2ኛ መ/ምስክር፡- ሞይቱ ኢሎሙዎ ወዲ ሓወይ እንድዩ ንዓይ፡፡
ተርጓሚ፡- የወንድሜ ልጅ ነው ሙተዋል ሰማሁኝ
የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ምን ሁኖ ሞተ?
ተርጓሚ፡- እንታይ ኾይኑ ሞይቱ?
2ኛ መ/ምስክር፡- ብወረይ ይኸን የወሬ ነገር ይሆናል ብወሬ ሰሚዐዶ ክምስክር ዘይረአኹ ዓይነይ
ተርጓሚ፡- የወሬ ነገር ይሆናል ዓይኔ ሳላይ እንዴት እመሰክራለሁ፡፡
የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በወሬ ምን ሆኖ ሞተ ተባሉ?
ተርጓሚ፡- ብወረ እንታይ ኾይኑ ማይቱ ሰሚዕኹም?
2ኛ መ/ምስክር፡- ብወረ እማ ካድሬ አብ ፖሊስ ጣብያ ብሻሞዳ ገይሩ ቐቲልዎ ኢሎምኒ፡፡
ተርጓሚ፡- ካድሬ እፖሊስ ጣብያ ላይ በጹላ ገደለው ሰማሁ፡፡
የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ማነው ካድሬው?
ተርጓሚ፡- መንʼዩ ካድሪኡ?
2ኛ መ/ ምስክር፡- ወዲ ወላይ ይበሃል፡፡
ተርጓሚ፡- ወዲ ወልዳይ የሚባል
የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ወዲ ወልዳይ የሚባል ካድሬ እንደገደለው በወሬ ሰሙ ምን ሊሰራ ወደ ካድሬው ሄደ?
ተርጓሚ፡- ወዲ ወልዳይ ልበሃል ካድሬ ብጹላ ሃምልቐተሉ ሰሚዕኹም እንታይ ክገብር ናብ ፖሊስ ጣብያ ኸይዱ?
2ኛ መ/ ምስክር፡- እንድዒ ፈሊጠድየ ዝነገረኒ ኸምኡ ኢሉ ምሽት ነጊሩኒ ሓውኻ ክምዚ ገይሮም ቐቲለምዎ ኢሉኒ ዋላ ዘድሓዞ አይፈልጥ መድሓዚኡ አይፈልጥ፡፡መእሰሪኡ አይፈልጥ
ተርጓሚ፡- እኔ ምንም እማውቀው ነገር የለም መያዙም መታሰሩም አላውቅም ግን በወሬ ወንድምህ እንደዚህ ገደሉት ብሎ ሰው ነገረኝ፡፡
የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እኮ ወደ ገዳዩ ማለት ፖሊስ ጣብያ ከሆነ ወደ ፖሊስ ጣብያው እንዴት እንደሄደ አያውቁም ወይ?

ተርጓሚ:- ላብ ፖሊስ ማብያ ለፍቲ ቓታሊ ሃመይ ኢሉ ሃምልኽዶ ኣይትፈልጡዶ?

2ኛ መ/ምስክር:- ኣይፈልጥን

ተርጓሚ:- አላውቅም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ተክላይ ወ/ሃዋርያ ለእርስዎ ዘመድዎ ነው አይደል?

ተርጓሚ:- ተኽላይ ወልደ ሃዋርያ ዘመድኹም ደኾነይ ንዓኹም?

2ኛ መ/ ምስክር:- ወዲ ሓወበይ እዩ።

ተርጓሚ:- አዎ የአጎቴ ልጅ ነው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የት ይኖር ነበር ከዛ በፊት?

ተርጓሚ:- አበይ ይነብር ነይሩ ቅድም?

2ኛ መ/ምስክር:- ቅድም አስመራ እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ:- ቀደም ብሎ አስመራ ነበረ።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- መቼ ነው?

ተርጓሚ:- ማአዝ?

2ኛ መ/ምስክር:- ካብ አስመራ ግን ንሽሓግኒ ዝበሃል ንዓዲ አቡን መጺኡ

ተርጓሚ:- ከአስመራ ግን ሸሀግኒ ወደ ሚባል አዲአቡን አከባቢ መጣ።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- መቼ?

ተርጓሚ:- መዓዝ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ዝመፀሉ ዓ/ም ኣይፈልጥን እታ ሽዓ እዋን ግን ብ71 ኢየመስለኒ

ተርጓሚ:- እኔ የመጣበት ዓ/ምህረት አለውቅም ግን የዛን ጊዜ ግን ጊዜው 71 ዓ/ም ይመስለኛል።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እኮ 71 ቀጥታ ከአስመራ ነው አዲአቡን የገባው?

ተርጓሚ:- 71 ዓ/ም ቀጥታ ካብ አስመራ ድዩ ዓዲአቡን አትዩ?

2ኛ መ/ምስክር:- አነ ቀበሌ ሶለዳ እየ እሳቶም ሻሓግኒ አዩም ማብያ ከረን እዮም አነ ኣብ ዓዲ አቡን ከተማ እየ ዝነብር ንሳቶም ታሕቲ እዮም ዝመፀሉ ሰዓት አይፈልጠን ሽዓ እየ ዝረአኹዎ እንበር አነ።

ተርጓሚ:- እኔ እምኖርበት ሰሎዳ የተባለ ቦታ ነው ዓዳአቡን ነው እነሱ የሚኖሩት ማብያ ከረን የተባለ ቦታ ነው ስለዚህ የመጣበት ሰዓት ማወቅ አልችልም።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አስመራ ላይ ይኖር የነበረበት ጊዜ መቼ ነው?

ተርጓሚ:- አስመራ ይነብረሉ ዝነበረ ጊዜ ማአዝ እዩ?

2ኛ መ/ምስክር:- ቅድሚ 70 አስመራ እዩ ነይሩ ካብ ብቆልዑኡ ጀሚሩ።

ተርጓሚ:- ከልጅነቱ ጀምሮ እስከ 70 ዓ/ም ድረስ አስመራ ነበረ። የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- 70 ወዲት መጣ?

ተርጓሚ:- 70 ናበይ መዓሉ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ንሻሓግነ ማብዩ ከረን

ተርጓሚ:- ላሻሃግነ ማብዩ ከረን

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ እስከመቼ እዛ ኖረ?

ተርጓሚ:- ካብኡ እስካብ መዓዝ ኣብኡ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- አይፈልጥን ምሳአቶም አነ ብደርጊ እየ ነይረ ትፈልጥ ዲኻ አነ ብደርጊ ነይረ ንሳቶብ ብገሊ ነይሮም አይኸዶም አይመፁኒን እቲ ቦታ አይፈልጦን እነ።

ተርጓሚ:- እኔ ደርግ እምተዳደርበት ቦታ ነበርኩ እነሱ በወያኔ ነበሩ አይመጡብኝ አልሄዳቸው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በዚህ በ70 እና በ71 ዓ/ም ባለው ጊዜ ውስጥ ምንም አልተገናኛችሁም ማለት ነው?

ተርጓሚ:- በ70 ዓ/ም እስከብ 71 ለሎ ጊዜ ምንም የተጋነኹምዶ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ምስክር:- አይፈልጠን

ተርጓሚ:- አልተገናኘንም

የ6ኛ ተከሳ ተ/ ጠበቃ:- እንዴት ታድያ ወደ ዓዲ አቡን ገባ ተከላይ?

ተርጓሚ:- ሃመይ ኢሉ እሞ ዓዲ አቡን አትዩ ተኸላይ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ዓዲ አቡን ዝአተወሉ አነ ልምስክር ዘለኹ ከዚ ናይ ግልጺ እየ ማለተይ እየ ሕዚ ናብ ዓዲ አቡን ዝአተወ አነ ናይ ምሕረት ከውፅእ እየ ዓዲ አቡን ክቕመጥ እየ እንበር ለታሕታይ ንላዕላይ መልአኽቲ በዚሐኒ ይአቱ አለኹ ኢሉ አትዩ ነይረ እነ።

ተርጓሚ:- እውነት ለመመስከር ግልፅ ነው 71 ዓ/ም እኔ አዲአቡን እሄዳለሁ እላይ ታች መውጣት መውረዱ ሰልችቶኛል ስለዚህ የምህረት ወረቀት አውጣለሁ ብሎ ነው የገባው።

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የምህረት ወረቀት አወጣለሁ ብሎ ገባ ከዛስ ምን ተባለ?

ተርጓሚ:- ካብኡኸ እንታይ ተባሂሉ

2ኛ መ/ምስክር:- ታይ ተባሂለዶ በል እንታይ አምጺኡካ ኢልዎ

ተርጓሚ:- ምን አመጣህ አለው

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ማን?

ተርጓሚ:- መን?

2ኛ መ/ምስክር:- ምክትል ወረዳ ፀሓፊ እዩ።

ተርጓሚ:- የወረዳው ምክትል ወረዳ ፀሃፊ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ማን ነው?

ተርጓሚ:- መን'ዩ ስሙ?

2ኛ መ/ምስክር:- አነ የፈልጠን

ተርጓሚ:- እኔ አላውቀውም

2ኛ መ/ምስክር:- እንታይ አምጺኡካ ኢልዎ አነ ሰልቺዩኒ ንዓቐብ ቁልቁልን ኢሉ:: እንባኣር ሂስካሃብ ኢልዎ ዝፈልጣ የብለይን ዘሰልቸውኒ ነገር ክነግረካ ግን ማይ እከብ እንጀራ እክብይለኣኹ ልፈረስ ማይ ይኸይድ ላብ ዕደጋ ዓርቢ ይኸይድ ልእንትጩ ይኸይድ ኣብ ዓዲ እንጀራ ይእክብ::

ተርጓሚ:- ሂስ አድርግ አለው ከዛ እኔ እማውቀው የለም ግን ሰለቸኝ እታች ላይ መውረዱ ሰለቸኝ ፈረስ ማይ እሄ ዳለሁ እንትጮ እሄ ዳለሁ በዚህ ምክንያት ነው አለው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛስ ምን አለው?

ተርጓሚ:- ካብኡኸ እንታይ ኢልዎ?

2ኛ መ/ ምስክር:- እንበአር ሂስካ ሃብ ኣብዚ እኒኣካ መዝገብ ናትካ መዝገብ ናትካ መዝገብ ኣብዚ እኒህ ዝበደልካዩ በደላት ኣብዚ እኒህ ሓደይ ዋሕስ ቑፀር ሐደይ ተኣሰር ኡልዎ

ተርጓሚ:- ይሄው መዝገቡ ያንተ ይሄ ነው አንድ ግለሂስ አርግከዛ ደግሞ ዋስ ጥራ አለው::

2ኛ መ/ ምስክር:- ሓደይ ተኣሰር ሓደይ ዋሕስ ቁፀር ብ6000 ሽሕ ዋሕስ ቁፀር ኢሉ::

ተርጓሚ:- አንድም ታሰር አለው እና በሁለተኛው ደግሞ የ6000 ብር ዋስ አምጣ አለው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ትርጉሙ ላይ ምናልባት ዋስ አምጣ ወይም ትታሰራለህ ነው??

ተርጓሚ:- ዋሕስ አምፅእ ወይም ትእሰር ኣለኻ ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ የትኛው መረጠ?

ተርጓሚ:- እሱ አየናይ መሪፁ?

2ኛ መ/ምስክር:- ዋሕስ ቆሚሩ አነ ተዋሒስዩ ን6000 ቅርሺ

ተርጓሚ:- በስድት ሺ ብር/ 6000/ ብር እኔ ተዋስኩት

2ኛ መ/ ምስክር:- ክይቐትልዎ ምናልባት ኢለ ጠርጢረ እነ ሽማግሌ እየ እነ ክመውት ኢለ ተዋሒሰ ሰዲደዩ::

ተርጓሚ:- እንዳይ ገድሉት ብዬ ስለጠረጠርኩ እኔ ሽማግሌ ነኝ እኔ መሞት ይሻላል ብዬ ተዋስኩት::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ በኋላ ነፃ ተለቀቀ

ተርጓሚ:- ካብኡ ልጻሓር ነፃ ተለቒቑ

2ኛ መ/ምስክር:- ዓጺ ኸይዱ

ተርጓሚ:- አገሩ ሄደ

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከዛስ?

ተርጓሚ:- ካብኡኸ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ካብኡ ኸይዱ አይጠየቑንን ንሳቶም እውን አምፀ እዩ አይበሉንን አይተጠየቕኩን መታወቅያ ክውፅእ ኢሉ ንዓድዋ ክወርድ አፍታ ጥቓ ዕዳጋ ረኺበዩ:: እንታይ ድአ አምጺኢካ ኢለዩ መታወቅያ ክውፅእ ክሳአል እየ መፂአ ኢሉኒ::

ተርጓሚ:- እነሱም አልጠየቁኝም እሱ አገሩ ከሄደ በኋላ ገበያ ላይ ተገናኘን እና ምን አመጣህ አልኩት አይ መታወቅያ ላመጣ ነው የመጣሁት አለኝ::

2ኛ መ/ ምስክር:- በቃ ካብዚአ አይተራኸብናን::

ተርጓሚ:- ከዛ አልተገናኘንም::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- መታወቅያ የሚወጣበት ቦታ የት ነበር ያኔ ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ኢሻዓይትኡ መታወቅያ ካበይ እዩ ልወፅእ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ካብ ዓድዋ ክሳአል እዩ ከይዱ ንዓድዋ

ተርጓሚ:- አድዋ ፎቶ ሊነሳ ነው የሄደው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ማን ነበር መታወቅያ የሚሰጠው?

ተርጓሚ:- መን ነይሩ መታወቅያ ልሀብ?

2ኛ መ/ምስክር:- አይፈልጠን

ተርጓሚ:- አላውቀውም

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- መታወቅያ የሚመጣበት ቦታ የት ነው?

ተርጓሚ መታወቅያ ልወፀሉ ቦታ አበይ እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- መታወቅያ ልወፆ ዓዲአቡን እዩ ስእሊ ልሳአሉ ዓድዋ እዩ:: መታወቅያ ልወፀሉ ግን ካብ ወረዳ'ዩ ካብ ዓዲአቡን

ተርጓሚ:- መታወቀያ የሚወጣው ከወረደው ከአዲአቡን ነው ፎቶ ግራፍ የሚነሳው ግን አድዋ ነው::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ዓዲ አቡን ወረዳ መታወቂያ የሚሰጠው አካል ማን ነው?

ተርጓሚ:- ኣብ ዓዲ አቡን መታወቅያ ልህብ አካል መን'ዩ

2ኛ:- መ/ምስክር:- እንድዒ እንታይ ይፈልጠ አነ

ተርጓሚ:- እኔ እንጃ ምን አውቄው እኔ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የቀበሌው አስተዳዳሪስ ማን ነበረ?

ተርጓሚ:- ናይ ቀበሌ መማሓደሪኸ መን ነይሩ?

2ኛ መ/ምስክር:- ናይ ቀበሌ አማሓዳሪ ባላምባራስ አለማዩ ዋናው ፀሓፊ ነይሮም ናይ ወረዳ አስተዳዳሪ

ተርጓሚ:- ባላምባራስ አለማዩ የተባሉ የወረዳው ፀሓፊ ነበሩ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ሌላ እዛ ከቀበሌው ላይ የሚሰራ የሚያውቁት አለ?

ተርጓሚ:- ካሊእ አፍቲ ቀበሌ ልሰርሕ ልፈልጥዎ ሰብ እኒአዶ?

2ኛ መ/ ምስክር:- አይፈልጥን

ተርጓሚ:- አይፈልጥን

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከአቶ ሓዲስ ተላ እንደምትተዋወቁ ቅድም ተናግረዋል በዚህ በእርስዎ አዲአቡን እያሉ ተገናኝታችሁ ነበር?

ተርጓሚ:- ምስ አቶ ሓዱሽ ተላ ሃምልትፋለጡ ገለጺኹም ነይርኹም በዚ ጊዜ እዚ አብ ዓዲአቡን ተጋኒኹም ነይርኹምዶ?

2ኛ መ/ ምስክር:- እወ ይመፁ ገዛና ይሓድሩ እንተመሸዩዎም

ተርጓሚ:- አዎ ከመሸባቸው እቤታችን መጥተው ያድራሉ::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እንጂ የት ነበር የሚኖሩት?

ተርጓሚ:- እንበይ አበይ ይነብሩ ነይሮም?

2ኛ መ/ምስክር:- ማይ ሽብጢ ገዛአም ዓዲሻሓግነ

ተርጓሚ:- ማይ ሽብጢ በተባለ ዓዲሽሓግን ቤታቸው:

የ6ኛተከሳሽ ተ/ጠበቃ:-ዓዲ አቡን ላይ ከመሸ,የድራሉ ይላሉ ለምን ነበር የሚመጡት?

ተርጓሚ:- ዓዲ አቡን ምስ መሸየ ይሓድሩ ነይሮም ኡልኹም ነይርኹም ብልመሸየ ናበይ ይመፁ?

2ኛ መ/ ምስክር:- አይፈልጥን ናብዝኸድዎ አይፈልጥ ናብ ዝምለስዎ አይፈልጥን አነ::

ተርጓሚ:- እኔ እሚመጡበትም ሆነ እሚመለሱበት ጉዳይ አላውቅም::

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ጥያቄየን ጨርሻለሁ ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ ታደሰ/:- መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ የለኝም

352

ዳኛ/ ታደሰ/:- ቀድም የአጎትዎ ልጅ አቶ ተክላይ በ6000 ብር ዋስ እንደሆኑ ነው የገለፁት ይሄ መቼ አመተምህረት ነበር ወሩ?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳን ዓንተዎ ወዲ ሓው አቦኹም ልተኸላይ ናይ 6000 ሽህ ቅርሺ ዋሕስ ኸይንኹምዎ ነይርኹም መዓዝ'ዩ እቲ ዓ/ምህረት እዚ?

2ኛ መ/ምስክር:- ሽዓ ብ81 ዓ/ም እቱ ዝመስለኒ አነ መዓልቲ አይፈልጦን እንበር

ተርጓሚ:- ቀኑ አላውቀውም እንጂ 81 ይመስለኛል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስንት ዓመት ያደርጋል?

ተርጓሚ:- ክንደይ ዓመት ይገብር?

2ኛ መ/ምስክር:- እንድዒ እንታይ ይፈልጦ::

ተርጓሚ:- እኔ እንጃ ምን አውቄ ሸንግያለሁ::

ዳኛ/ ታደሰ/:- 81 ዓ/ም ሲሉ እስ አሁን ሰስት ዓመት 81 ዓ/ም 13 ዓመት ነው ያደረገው::

ተርጓሚ:- 81 ትብሉ ተለኹም እክ 13 ዓመቱ እዩ ገይሩልኒሆ::

2ኛ መ/ ምስክር:- ይኸውን ይኸን እንድዒ

ተርጓሚ:- ይሆናል

ዳኛ/ ታደሰ/:- 81 ዓ/ም አዲአበን በማን ይተዳደር ነበር?

ተርጓሚ:- 81 ዓ/ም ዓዲአበን ብመን ይመሓደር ነይሩ?

2ኛ መ/ምስክር:- ብካድሬ ይቅጥቐት ነበረ እንታይ ደቅናክልተ ደቀይ ይቐጥቐጡ ነይሮም አነ አብኡ ተአሲረ ነይረ ዘይተቐጥቐጠ እንደ ሃልዩ በካድሬ::

ተርጓሚ:- በካድሬ ነበር ይቀጠቀጥ የነበረው እኔ ራሴ ልጆቼ ታስረናል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ 81 ዓ/ም የሚሉት ትክክለኛ እሚያስታውሱ ከሆነ እስኪ?

ተርጓሚ:- 81 ትብልዎ ዘለኹምሲ ትክክለኛ ተስታውስዎ ትኾኑ ተኸይንኹም እስቲ?

2ኛ መ/ምስክር:- ተሳሒሒተ እየ እርጅና ስለዘሎ ተሰሓሒተ እየ

ተርጓሚ:- 71 ነው ተሳስቼ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ወሩስ የሚስታውሱት ከሆነ?

ተርጓሚ:- ወርሒኸ ተስታውስዎ ተኸይንኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- መስከረም ይመስለኒ አነ

ተርጓሚ:- መስከረም ይመስለኛል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- እርስዎ ለተክላይ ከተዋሱት በኋላ ከስንት ጊዜ በኋላ ነው ተክላይ ዓዲአበን ፎቶ ግራፍ ሊነሳ የመጣው?

ተርጓሚ፡- እስኹም ምስ ተኸላይ ምስ ተፈላለኹም ካብ ሀንዳይ ጊዜ ልዱሓር እዩ ዓዲ አቡን ፎቶ ክስአል ልመፀ?

2ኛ መ/ምስክር፡- እወ አምፃአዩ የበልኑይ ክመፅእ እዩ የበለንን ሰሙን ይገብር ክልተ ቐነ ይገበር አብ ዓድዋ እየረኺበዩ እንበር አነ እውን ንዓ አምፃአዩ አይበሉኒ።

ተርጓሚ፡- እነሱም አምጣ አላሉኝም እሱም አልሄደም ሁለት ሳምንት ይሁን ሶስት ሳምንት አለውቀውም ብቻ ዓድዋ ስላገኘሁት ነው።

ዳኛ/ ታደሰ/ - እርስዎ ከተዋሱት በኋላ ተመልሶ የት ነው የሄደው?

ተርጓሚ፡- እስኹም ምስተወሓስኽምዎ ተመሊሱ ሳበይ እዩ ኸይዱ?

2ኛ መ/ምስክር፡- ንዓዱ ንጣብያ ከረን ኸይዱ።

ተርጓሚ፡- ወደ አገሩ ወደ ጣብያ ከረን ሄደ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ቅድም ምን ብለዋል ምህረት ገባ ነው ያሉት ምህረት የገባም ላይ እና ታች መልእክት ስለበዛው ብለዋል ምህረት ገብቶ እንደገና ተመልሶነው ወደ ወየኔ የሄደው ወይ?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎ እንታይ ኢልኹም ነይርኹም ምሕረት ጠይቑ መሕረት ልጠየቐሉ ምኽንያትለ ለዕልይ ታሕተይ ምውራድ በዚሖኒ ኢሉ እዩ ድሓርስ ምሕረት ምስጠየቐ ድዩ ተመሊሱ ናብ ዓዱ ኸይዱ?

2ኛ መ/ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ከዚያ በኃላ ሳምንት ይሁን ሁለት ሳምንት ያድርግ አላውቀውም ብለዋል ከተመለሰ በኋላ የት ደረሰ?

ተርጓሚ ፡- ሰሙን ይኹን ክልተ ሰሙን የፈለጥኽዎይ ግን ድሕሪኡ ግን አበይ በፀሓ ይባሃል?

2ኛ መ/ምስክር፡- ወዲ ወላይ ሻምዱ ገይሩ አብ ፖሊስ ጣብያ ቐቲልዎ ሰሚዐ።

ተርጓሚ፡- ወዶ ወላይ የተባለ ሰው በዱላ አድርጎ እፖሊስ ጣብያ ላይ ገደለው ሰማሁ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በዚህ ጊዜ ይህ ተክላይ ፎቶ ግራፍ ሊነሳ ሲመጣ በዚህ ጊዜ ላለው ጊዜ ማለት ነው አቶ ሓዱሽ ተላ የት ነበሩ?

ተርጓሚ፡- አብዙ ጊዜ እዙይ ተኸላይ ፎቶ ክላዓል ኪመፅእ ተሎ አቶ ሓዱሽ ተላ አበይ ነይሮም?

2ኛ መ/ምስክር፡- አረ የፈላጥኹይ አላውቅም በቃ

ተርጓሚ፡- አላውቅም

ዳኛ/ ታደሰ/:- ቅድም ምን ብለዋል ሲመሽባቸው እኔ ቤት ያድራሉ ብለዋል መቼ ነበር?

ተርጓሚ:- ትመሽዩም ተሎ ገዛይ ይሓድሩ እዩም ኢልኩም መዓዝ እዩ እዚ ጊዜ እዙይ?

2ኛ መ/ምስክር:-ድሓር እዩ ድሓር ድሓር

ተርጓሚ:- በኋላኛው ጊዜ ነው ወደ ኋላ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- እርስዎ ቤት ሲመሽባቸው አቶ ሃዲስ ሲያድሩ በዚያን ጊዜ ስራቸው ምን ነበር?

ተርጓሚ:- ክመሽዩም ተሎ አቶ ሃዲስ ገዝኹም ክሓዱሩ ተለው ስረሖም እንታይ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ሓረስታይ

ተርጓሚ ገበሬ

ዳኛ/ ታደሰ/:- የት?

ተርጓሚ:- አበይ?

2ኛ መ/ምስክር:- ማይሽብጢ ከረን

ተርጓሚ:- ማይ ሽብጢ የተባለ ከረን

2ኛ መ/ ምስክር:- አብኡ ይሓርሱ እየ ልሰምዕ

ተርጓሚ:- እዛ ነው የሚያርሱት ነው እምንሰማው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- እርስዎ ቤት ሲያድሩ አቶ ሃዲስ እምይዙት መሳርያ ነበራቸው አልነበራቸውም?

ተርጓሚ:- ገዛኹም መጺኦም ክሓድሩ ተለው ልሕዝዎ መሳርያ ነይርዶ አቶ ሓዱሽ?

2ኛ መ/ምስክር:- ኣረ ሻምዳ እውን አይድሕዙን::

ተርጓሚ :- ደለም ቢሆን አይዙም::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ከአቶ ሃዲስ ጋር ዝምድና አላችሁ እንዴ?

ተርጓሚ:- ምስ አቶ ሓዱሽ ዝምድና እኒአኩምዶ?

2ኛ መ/ምስክር:- የብለይን አንገናኝም

ተርጓሚ:- ዝምድና የለንም

ዳኛ/ ታደሰ/:- ታድያ ዝምድና ከሌላችሁ ትውውቃችሁ ምንድነው?

ተርጓሚ:- ዝምድና እንድሕር ለይብልኹም እማፍልጠኹም ሃመይ እዩ?

2ኛ መ/ምስክር:- ፍልጠዶ ሓደ ዓዲ እንዲና::

ተርጓሚ:- ትውውቃችን እማ የአንድ አገር ሰዎች ነን

535

2ኛ መ/ምስክር:- እነ ንዓዲ አቡን ቆልዑ ከምህር እየ ደይበ እንበር ሽሓግነ እየ ነይረ ምሳኣቶም::

ተርጓሚ:- እኔ ልጆች ለማስተማር ነው ወደ አዲአቡን የመጣሁት እንጂ አገሬ እዛ ሽሃግን ነው::

ዳኛ/ ኃይም/:- ተክላይ ምንዎ ነው?

ተርጓሚ:- ተኽላይ ንዓኹም እንታይኹም እዩ?

2ኛ መ/ምስክር:- ሓወይ

ተርጓሚ:- ወንድሜ

2ኛ መ/ምስክር:- ማለት ጓንጉልን ገብረሀትን ኢና

ተርጓሚ:- ጓንጉል እና ገብረኽት ነን::

2ኛ መ/ ምስክር:- ገብረሀት ንሳህለ ሳህለ ብገ/ሃዋርያ አቡኡ ንተኽላይ እዩ ጓንጉል አቦይ ንዓይ እዩ

ተርጓሚ:- ጓንጉል አቦይ ለእኔ

ዳኛ/ ኃይም/:- ከአቶ ሃዲስ ጋር ምንም ዝምድና የላችሁም?

ተረጓሚ:- ምስ አቶ ሓዱሽ ዝምድና እኒአኩምዶ?

2ኛ መ/ምስክር:- የብለይን አይንራኽብን

ተርጓሚ:- የለንም

ዳኛ/ ኃይም:- ቢጋብቻም አትገናኙም?

ተርጓሚ:- ብጋብቻ ዝምድናኸ ትጋነዩዶ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ብጋብቻ እማ ሐዚ አምሂአምዎ ዘለው ቆልዓ ጓል ሓውበይ እትወልዳ ራብዓይ ወለደ አምሂአም አለው ሕዚ::

ተርጓሚ:- አሁን ያመጡዋት ባለቤታቸው በአራተኛው ትውልድ እንገናኛለን::

ዳኛ/ ኃይም/:- አቶ ሃዲስ ምን አድርገዋል ተብለው ነው ተከሰው ያሉት?

ተርጓሚ:- አቶ ሓዲሽ እንታይ ገይሮም ተኸሲሶም ተባሂሎም?

2ኛ መ/ምስክር:- እንድዒ አይፈልጥን አይሰማዕኩን አይረአኹን

ተርጓሚ:- አላቅም አልሰማሁም

ዳኛ/ ኃይም:- ዮቺ ዘመዳችሁ መቼ ነው ያገባ አቶ ሃዲስ?

ተርጓሚ:- እታ ዘመድኹም መዓዝ እዮም አእትዮምዋ አቶ ሃዲስ?

2ኛ መ/ምስክር:- እብዚ ምስ መፃእኹ እቲ ገድልን ደርግን ፍልለ እንተሉ እዮም አምሂአምዋ ዘምፅእዋ ሰዓት አይፈልጥን ንሳቶም ሻሓግነ እነ እብዚ ዓዲአቡን

ተርጓሚ:- እኔ ወደዚህ ከመጣሁ በኋላ የደርግ እና የወያኔ መላያየት አከባቢ ነው ያመጡዋት የተባለው ግን በዝርዝር አለውቅም እኔ አድአቡን እነሱ ሸሓግን ነው እሚኖሩት

ዳኛ / ኃይም/:- እርስዎ ወዴት እንደመጡ ማለት ነው?

ተርጓሚ:- እሰም ላበይ ብልመፁ ማለት እዩ እስኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- እነዶ ዓዲአቡን እንድየ ምቕማጠይ፡፡

ተርጓሚ:? አዲአቡን ነው እምቀመጠው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/:- ስለዚህ እርስዎ ወደ አዲአቡን ከሄዱ በኋላ አገቡ ማለትዎ ነው?

ተርጓሚ:- ስለዚህ እሰም ልዓዲአቡን ብልመፁ አእትዩምዋ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ/ ኃይም/:- ያቺ ስለተከሳይ ገብተው የነበረ ዋስትና እምንላይ ደረሰች?

ተርጓሚ:- እዛ ምስተከሳይ አቲኸምዋ ልነበርኹም ውሕስና አበይ በፅሐት?

2ኛ መ/ምስክር:- ብስፉ አይጠየቑንን፡፡

ተርጓሚ:- በጭራሽ አልጠተቁኝም፡፡

2ኛ መ/ ምስክር:- 6000 ሽሕ ክትኸፍል ተእተኻዩ ክትኸፍል ተዘይ እተኸዩ 6000ሽሕ ትኸፍል ኢሎምኒ እሺ ኢለ ተዋሒስ ሰዲደዩ፡፡

ተርጓሚ:- ስድስትሺ ትከፍላለህ ተብየ እሺ ብየ ያው ተውሸው ነበር ከዛ በኃላ ግን የጠየቀኝ ሰው የለም፡፡

ዳኛ ኃይም/:- ያ ካድሬ ያሉት ወዲ ወልዳይ ተከሳይን ምን አደረገ ብሎ ነው ገደለ የሚባለው?

ተርጓሚ:- እቲ ወዲ ወልዳይ ልበሃል ካድሬ ተኸሳይ ታይ ገበረ ኢሉ/ ተባሂሉ ቀቲልዎ ሰሚዕኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- አይፈልጥን አይሰማዕኹን

ተርጓሚ:- አላውቀውም

ዳኛ/ ኃይም:- ከየት ወሰደው ይባላል?

ተርጋሚ:- ካበይ ወሰዶ ይባሃል?

2ኛ መ/ምስክር:- እንድዒ አይሰማዕኹን

ተርጓሚ:- እንዳ አልሰማሁም

ዳኛ/ ታደሰ/:- የአቶ ሃዲስ ሚስት ለሚች ተከሳይ ገ/ሃዋርያት ዘመድነች አይደለችም?

ተርጓሚ:- ልሰበይቲ አቶ ሓዱሽ ልመዋቲ ተከሳይ ገ/ሃዋርያት ዘመዳድየ ታይ እያ?

2ኛ መ/ምስክር:- እወ ዘመዱ እያ ንዓይን ንሁኡን ዘመድና እያ፡፡

ተርጓሚ:- አዎ ዘመዱ ናት ለእኔም ለሱም ዘመዳችን ናት።

ዳኛ/ ታደሰ/:- መቼ ነው ያስገቡዋት ተክላይ ከመሞቱ በፊት ነው ወይስ ከሞተ በኋላ?

ተርጓሚ:- ማዓዝ እዩም አእትየምዋ ተኽላይ ቅድሚ ምሟቱድዩ ድሕሪኡ እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ቅድሚ ምማቱ

ተርጓሚ:- ከመሞቱ በፊት

ዳኛ/ ታደሰ/:- ወደ አዲስአበን መቼ ነው የመጡት?

ተርጓሚ:- ናብ ዓዲአበን መዓዝ ኢኹም መፂእኹም ንስኹም

2ኛ መ/ምስክር:- ብ58 ስሬሐ ብ59 አትየ።

ተርጓሚ:- 58 ቤት ሰርቼ59 ገባሁ።

ዳኛ/ ታደሰ/:- ተክላይ እና አቶ ሐዲስ መዋች ተክላይ እና ተከሳሽ አቶ አዲስ ተላ የነበራቸው ግንኙነት የሚያውቁት ነገር አለ?

ተርጓሚ:- መዋቲ ተክላይን አቶ ሃዲስይስ ልነበሮም ግንኙነት ትፈልጥዎ ነገር እኒአኩምዶ?

2ኛ መ/ምስክር:- ባእሰም አይፈልጥ ግንኝነቶም አይንፈልጥ ዋላ ሓንቲ ዝፈልጠ የብለይ እኑ።

ተርጓሚ:- ስለ ፍቅራቸው ሆነ ስለጠባቸው አንዳችም ነገር አላውቅም

ዳኛ/ ታደሰ/:- ምስክርነት ጨርሰዋል እና ይነሱ ተ/ጠበቃ ስለ ማስረጃ እምትሉት ነገር ካለ?

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እንግዲህ ያው ቅድም ተናግረነዋል 3ኛ ምስክር ነበረን ሳይመጣ ስለቀረ ያሉትን ምስክሮች እነዚህ ናቸው በዚህ አጠናቅቀናል ውሳኔ እንዲሰጠን ነው እሚፈልገው።

ዳኛ/ ታደሰ/:- አሁን መከላለከያ ምስክር እምንሰማው የ14ኛ ተከሳሽ ይሆናል ምናልባት ቅድም አንድ የተነሳ ጥያቄ ስለነበረ አሁን መቅረብ ይችላል።

የ13ኛ:- ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ በላይነሽ ወ/ስላሴ/:- የ13ኛ እና የ14ኛ የመከላከያ ምስክሮች አንድ ምስክሮች ናቸው እና ክሱም ቢሆን በክስ 10 ላይ አንድ ክስ ነው ስለዚህ መከላከያ ምስክሮቹ በ14ኛ ተከሳሽ ቀደም ብለው የመጡ ስለሆነ እና በዚህም መሰረት የኛም የ13ኛ ተከሳሽ መከላከያ መሆናቸው በፅ/ቤት አስገብተን ያው ማጓጓዥም አስይዘናል አሁንም አብረው ጭብጣችን እንድናስይዝ ነው እምና መለከተው።

ዳኛ/ ታደሰ/:- የ13ኛ ተከሳሽ አቶ ኪዳነ አስገዱም ተ/ጠበቃ ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ ባለፈው በፅ/ቤት በኩል አንድ ማመልከቻ ፅፈው አስገብተው ነበር የዚህኛው

ማመልከቻ ይዘትም አሁን እሚያስረዱት ያሉት ነው እሱም የ14ኛ ተከሳሽ መ/ምስክሮች የኛም መ/ከላከያ ምስክሮች ስለሆኑ የኛም መ/ምስክሮች ሁነው እንዲቆጠሩልን የሚል ነው ስለዚህ ፍርድ ቤቱ በዕ/ቤት በኩል ተቀብሎአቸው የሚያስፈልገው የምስክሮች አበልም እንድያስይዙ ነው ያደረገው:: ስለዚህ አሁን ያመለከቱት ምናልባት አቃቤ ሀግ ሃሳብ ካለ እንቀበላለን የተለየ ሃሳብ ካለ ከሌለ ግን ፍርድ ቤቱ ተቀብሎታል እና አሁን የሚቀርቡት ምስክሮች የ13ኛ እና 14ኛ ምስክሮች ሁነው ነው ፍርድ ቤቱ የተቀበለው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ተሾመ አያሌው/:- ያው የተለየ ሃሳብ የለኝም ግን አንድ ነገር ለፍርድ ቤቱ ግንዛቤ ለማስጨበጥ እኛ የተከሰስነው የተመሰከረብ

ንም ቢሆን በአንድ ሰው ነው ገ/ስላሴ ነጋ ስለዚህ ጭብጡ ሲያዝ እንዲለያይልን ስለፈለግን ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ጭብጣችሁ ምስክሮች ናቸው በ14ኛ ተከሳሽ የተጠሩ ምስክሮች የኛም ምስክሮች ናቸው በሚለው ነው እምንቀበለው ያለው እንጂ የጭብጣችሁ ጉዳይ ሊለያይ ይችላል:: እሺ ጭብጡ የ14ኛ ቅደም ተከተል ብንሄድ ግን ይሻላል የ13ኛ ተከሳሽ ስንት ምስክሮች ናቸው?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ስድስት ናቸው መጀመርያ በ14 ተከሳሽ የቀረቡ ስድስት ምስክሮች ናቸው:: እና እነሱም የኛው ምስክርሮች ናቸው:: አሁን አምስት ቀርበዋል ሌላ ግን ያልተጠሩ በእኛ የተጠቀሱ በማመልከቻችን አንድ አስር አለቃ ገብረ ተስፋይ የሚባሉ ስላሉ ወደ ኋላ ክቡር ፍርድ ቤቱም እንዲመሰክሩ እንዲያዝልን ነው ተጠቃልሎ እንድንጠርስ ማለቴ ነኝ:: እና አሁን የቀረቡት መጀመርያ የተጨፉት አምስት ናቸው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- አስር አለቃውስ ቀርበዋል?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ አሉ እዚህ አከባቢ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ ያሉዋቹ ምስክሮች በዛሬ ቀን አስምታችሁ ልትጨርሱ ነው ማለት ነው?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አዎ አሁን ቀርበው ምስክርነት ቃላቸው የሚያሰሙልን ታህሳስ 27/71 ዓ/ም

ዳኛ/ ታደሰ/:- ማንን?ሁሉም የአስር አለቃውስ? ስድስት ምስክሮች ማለት ናቸው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ሁሉንም አንድ ነው ጭብጡ አስር አለቃውም ጭምር አዎ ስድስት ምስክሮች ናቸው:: ታህሳስ 27 ቀን 71 ዓ/ም የወረዳው ህዝብ ድርጅት የእዳጋ ረቡእ ገበያ በተባለበት ቦታ የማብያውን ህዝብ ሰብሰባ ተጠ ርቶ ስለነበር አሁን የጠራሁዎቸው የመከላከያ ማስረጃዎቼም በቦታው የነበሩ

እና አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም በቁጥጥር ስራምያ ልነበሩ እና ያልገደልኩዋቸው መሆኑን እንዲሁም ንግግር ያላደረጉሁ መሆኑን የሚያስረዱልኝ ናቸው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ተሾመ አያሌው/:- ያው ቀደም ሲል ከፍርድ ቤቱ የወሰድነው 6/ስድስት/ያህል መከላከያ ምስክሮች ለማቅረብ ነበር በአጋጣሚ አንድ በአድራሻ ለውጥ ምክንያት ወደ አዲስ አበባ ሄደዋል ስለተባለ ለዛሬ የምናቀርባቸው 5 መከላከያ ምስክሮች ይሆናሉ:: በቅድም ተከተል በምናሳይዘው ቍብጥ ቀርበው እንዲመሰክሩ እንዲፈቀድ የምናመለክተው

ዳኛ/ ታደሰ/:- ከቍብጥ በፊት አሁን የቀረቡ አምስት ብቻ ናቸው ራሳችሁ ያቀረባችሁት?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ ምናልባት ከተፈቀደልን ፍርድ ቤቱ ከፈቀደልን ግን እስር አለቃውም እኛንም ቀላቅለው እንዲመሰክሩ ከዛ በፊትም ለማመልከትም ነበር::

ዳኛ/ ታደሰ/ አልተመዘገቡም ግን

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አዎ አልተመዘገቡም ግን ሲፈቀድ እንደሚችል የወንጀለኛ ስነ-ስርዓቱ ስለሚፈቅድ ምናልባት ስድስተኛ ሁነው ቢመዘገቡልን

ዳኛ/ ታደሰ/:- በተለየ ቍብጥ ነው ወይስ በተመሳሳይ ነው?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ተመሳሳይ ነው እሱማ ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ/ ታደሰ/ :- ዓ/ህግ እዚህ ላይ ተቃውሞ ወይ ሃሳብ አለህ

ልዩ ዓ/ ህግ:- እኔ በዚህም ላይ ሆነ አምስት ምስክር ተብለው በቁጥራቸው በተጠቀሰው ላይ በሁሉቱም ላይ ተቃውሞ ለማቅረብ ነው እንደ ተጠቀሰው ስድስት የምስክር ዝርዝሮች በፅ/ቤቱ አስገብተዋል ዛሬ የቀረቡ የሚባሉት በ14ኛ ተከሳሽ በኩል ማለት ነው አምስት ብቻ ናቸው ስድስተኛ ተበሳሽ ወደ አዲስ አበባ ስለሄደ አላገኘነውም ይበሉ እንጂ ዞሮ ዞሮ አድራሻ የተመዘገበው ከእነዚሁ ምስክሮች ጋር በአንድ አከባቢ ነው ስለዚህ ይሄን ምስክር ከእነዚህ በኋላ ቢያመጡት ደግሞ የእነዚሁ ቃል

ዳኛ/ ታደሰ/:- አንዴ ልዩ ዓ/ህግ ይህንን ጨርሰን ጠይቀን ዛሬ ይጨርሱ እንዳሉ ነው ቅድም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እነዚህ ተሰምተው ካበቁ በኋላ የመጨረሻ ምስክርነታችን ይሆናል::

590

ዳኛ/ ታደሰ/፦ የመጨረሻ ምስክሬቹ እንደሆነ ያኛው አዲስ አበባ በታ ቀደረው እንደማታቀርቡት ነው የተረዳሁት። ስለዚህ በዚህ ነው መጀመርያ ያረጋገጥነው ልዩ ዓ/ ህግ በዚህ ላይ ከሆነ ተቃወሞው ይህንን አረጋግጠናል።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ይሄ ከተረጋገጠ ችግር የለውም ይሄ በ143/2 የተባለው ዘሮ ዘሮ በመጨረሻ ይመጣ የነበረ ነው ፍርድ ቤቱ ለፍትህ እስከ አመነበት ድረስ ችግር የለውም የጋራ ምስክራችን ናቸው ብለው አስመዝግበዋል በፊትም ይህንን ተማክረው ማስገባት ይችሉ ነበር። ስለዚህ ቢሰማ አልቃወምም።

ዳኛ/ ታደሰ/፦ ስለዚህ በ13ኛ የተመዘገቡ ምስክሮች የእናንተም ነው የሚሆኑ ያሉት ማለት ነው እሺ ጭብጡ እንሂድ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ጭብጡ ለምሳሌ በ1ኛ መከላከያ ምስክር ቄስ ገ/አምላክ ካህሳይ 2ኛ ቄስ ገ/ዩሃንስ ረዳ 3ኛ መ/ብርሃናት አሉ ገዛኸኝ ላይ በክስ 10 ላይ የተገለፁትን መዋች ገ/ስላሴ ነጋን 14ኛው ተከሳሽ ደንበኛየ ኪዳን በላይ በጥይት ተኩሶ አለመግደላቸውን መዋች ሲገደሉ በቦታው ተገኝተው በአይናቸው አዩ እና በአይናቸው የተመለከትቱም መዋቹ የተገደሉት በሌላ ግለ ሰው በተተኩሰ ጥይት መሆኑን የሚያረጋግጡት እንዲሁም ደንበኛየ መሳርያ ያልነበራቸው መሆኑን በመዋች እስርም እጃቸው እንደሌላ በቅርብ ስለሚያውቁ በተጨማሪም ስለ ግድያ አጠቃላይ ሁኔታ የሚመሰክሩ ይሆናል በዚሁ መሠረት ባስያዝኩት ጭብጥ ላይ የሚያውቁትን ቀርበው እንዲመሰክሩ እንዲፈቀድ አመለክታለሁ ሁለቱ ሶስት ምስክሮች ማለት ስድስተኛው በ13ኛው ተከሳሽ የቀረቡት ምስክር እና 4ኛ ምስክር ገብረ ረዳ እና አቶ መብራህቱ ሃድጉ ከላይ የጠቀስኩት እንደተጠበቀ ሁኖ ከ1-3 የጠቀስኩዋቸው ነገሮች እንደተጠበቀ ሁኖ መዋቹ ገ/ስላሴ ነጋ ሲገደሉ ህዝባዊ ሰራዊት ሁኖው ከገዳዮቹ ጋር ወደ እዳጋረቡእ ይዘው የሄዱ መሆኑን ለማመልከት ነው። አመሰግናለሁ።

ዳኛ/ ታደሰ/፦የምስክሮች ቅደም ተከተል ለተሳሳኪዎች ይሰጥ እና በቅደም ተከተል መሰረት እንዲጠሩ። አማርኛ መናገር መስማት ይችላሉ

1ኛ መ/ምስክር፦ ትግርኛ ተዘይኮይኑ አይክእልን

ዳኛ/ ታደሰ/፦ አቶ ሃብቶም ግርማይ ለትርጉም ይተባበሩን ፍቃደኛ ከሆነ ቃለ መሃላ ይፈፅሙ።

⇒ ተርጓሚ በእውነት የሚተረጉሙ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ተርጉመዋል

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃላመሀላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል

ዳኛ/ ታደሰ/:-ስም?

ተርጓሚ:- ስምኩም መን'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር ቀሺ ገ/አምላክ ካህሳይ አድረሱ

ተርጓሚ:- ቄስ ገ/አምላክ ካህሳይ አድረሱ

ዳኛ/ ታደሰ/:- እድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድሜኹም

1ኛ መ/ምስክር:- 65

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስራ?

ተርጓሚ:- ስራሕኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- ሓረስታይ

ተርጓሚ:- ገበሬ

ዳኛ/ ታደሰ:- አድራሻ?

ተርጓሚ:- አድራሻኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- ክልተ አውላዕሎ ዓዕዲ እንባ ወረዳ ስንቃጣ ጣብያ

ተርጓሚ:- ሁለት አውላእሎ ዓእዲ እንባ ወረዳ ስንቃጣ ጣቢያ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ከተማ ነው ገጠር?

ተርጓሚ:- ከተማ ድዩ ገጠር?

1ኛ መ/ምስክር:- ገጠር ነው

ዳኛ/ታደሰ/:- ቋንቋ?

ተርጓሚ:- መንደርኹም

1ኛ መ/ምስክር:- ዓንጎል

ተርጓሚ:- አንጎል ይባላል

ዳኛ/ታደሰ/:- ወደዚህ ለምንድ ነው የመጡት?

ተርጓሚ:- ናብዚ እንታይ ትገብሩ መፂእኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- መጥርያ ስለልመፅኒ::

ተርጓሚ:- መጥርያ ስለደረሰኝ

ዳኛ/ ታደሰ/:- የምን መጥርያ?

ተርጓሚ:- ናይ ምንታይ መፀውዒ?

1ኛ መ/ምስክር:- ናይ ኪደን በላይ ይብል::

ተርጓሚ:- የኪዳኔ በላይ ይላል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ኪዳነ በላይ ያውቁታል?

ተርጓሚ:- ክደኔ በላይ ይፈልጥዎም ዶ?

1ኛ መ/ምስክር:- ይፈልጦም እየ

ተርጓሚ:- አቃቸዋለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ሌላስ ማን ያውቃሉ?

ተርጓሚ:- ኻሊእኸ መን ትፈልጡ?

1ኛ መ/ምስክር:- ኪዳነ አስገዶም እውን ይፈልጦም እየ::

ተርጓሚ:- ኪዳነ አስገዶምም አቃቸዋለሁ::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ከእነዚህ ከሁለቱ ከኪዳኔ በላይ እና ከኪዳኔ አስገዶም ጠብ ወይ ዝምድና አልዎት?

ተርጓሚ:- ካብዚኦም ካብ ክልቲኦም ካብ ኪዳኔ በላይን ኪዳኔ አስገዶምን ዕልኢ ወይ ዝምድና ተልይኩም?

1ኛ መ/ምስክር:- የብለይን

ተርጓሚ:- የለኝም

ዳኛ/ ታደሰ/:- አሁን እነዚህ ተከሳሾች ብያዩዋቸው ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ:- ሐዚ እዞም ተኸሳስቲ ተርኢኹምዎም ትፈልጥዎምዶ?

1ኛ መ/ምስክር:- ክፈልጦም እየ

ተርጓሚ:- አቃቸዋለሁ

ዳኛ/ ታደሰ:- በ13ኛ ተከሳሽ ዋና ጥያቄ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ በላይነሽ ወ/ስላሴ/:- ቄስ ገ/አምላክ ነህሳይ በመጀመርያ ቃልዎ ለፍርድ ቤቱ ሲገልፁ አቶ ኪዳኔ አስገዶም

አቃቸዋለሁ ብለዋል አቶ ኪዳኔ አስገዶም የት ነው የሚያውቋቸው?

ተርጓሚ:- መጀመርያ ቃልኹም ትህቡ ተለኹም ልቤት ፍርዲ አቶ ኪዳነ በላይን አቶ ኪዳነ አስገዶምን ይፈልጦም እየ ኢልኹም ነይርኹም አቶ ኪዳነ አስገዶም አበይ ኢኹም ትፈልጥዎም?

1ኛ መ/ ምስክር:- አብ ዓዕዳ እንባ ወረዳ ምምሕዳር ነይሮም::

ተርጓሚ:- በዓእዳ እንባ ወረዳ አስተዳዳሪ ነበሩ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አስተዳዳሪ ነበሩ በዚህ ነው ትውውቃችሁ ሌላ ትውውቅ አላችሁ?

ተርጓሚ:- ብዙይ ድዩ አፍልጠኹም ወይስ ኻሊእ አፍልጠ ነይርኩም?

1ኛ መ/ምስክር ብዙይ እየ ልፈልጦም

ተርጓሚ:- በዚህ ነው እማውቃቸው

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ከፍተኛ ...

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እና ወረዳ አስተዳዳሪ ነበሩ ብለዋል

በዛን ጊዜ እርስዎ በሚያውቁት ነገር ካለ ለፍርድ ቤቱ ዘር ዘር አድርገው ያስረዱልኝ?

ተርጓሚ:- ወረዳ አማሓዳሪ ኢልኹም ነይርኩም በቲ እዋን እሱ ንስኹም ልትፈልጥዎ ነገር እንተልዩ ነቲ ቤት ፍርዲ ዝርዝር አቢልኹም አረድኡ

1ኛ መ/ምስክር:- እሞ አነ ልፈጦ ነገር እንተሃልዩኒ 71 ዓ/ም መማሓደሪ ነይረም

ተርጓሚ:- እኔ እማውቀው ነገር ቢኖረኝ በ71 ዓ/ም አስተዳደሪ ነበሩ::

1ኛ መ/ምስክር:- አነ ድማ ናይዞ መ.ኢ.ገ.ማ ተወካይ ይበሃል ነይረ

ተርጓሚ:- እኔ ደግሞ የመ.ኢ.ገ.ማ የሚባል ተወካይ ነበርኩኝ

1ኛ መ/ምስክር:- ስለዚ ታህሳስ 27 አቶ ተወልደ መለስ ልበሃሉ ህዝቢ ድርጅት ነይረም

ተርጓሚ:- ስለዚ ታህሳስ 27 አቶ ተወልደ የሚባሉ ህዝብ ድርጅት ነበሩ::

1ኛ መ/ምስክር:- ካብዙይ ዕዳጋ ሮብዕ ሰብሰባ ስለንገብር ገበሬ ማሕበራት ኹሉኹም አብ ዕዳጋ ረቡዕ ሃምትማኑዩ ኢሎምና ሰብሰባ አብ ዕዳጋ ረቡዕ ክንገብር አብ ዕዳጋ ረቡዕ ሃምልትማኑዩ ኢሎምና ካብ ዓዕዳ እንባ ወረዳ ላብ ዕዳጋ ረቡዕ ሃምትብገሱ ኢሎምና::

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ወደ እዳጋ ረቡእ ሰብሰባ ስለማናደርግ ከዓእዳ እንባ ወደ እዳጋ ረቡእ እንድትመጡ ተባልን::

1ኛ መ/ምስክር:- ናይ ለይቲ 8:00 ሰዓት ተልዒልና መንገዲ ስለስተ ሰዓትን ፈረቓን ልኸውን መንገዲ ኸይድና ዕዳጋ ረቡዕ አቲና::

ተርጓሚ:- ከዛ የሌሊት 8:00 ሰዓት ይሆናል ተነስተን የሶስት ሰዓት ተኩል መንገድ ይሆናል ሄደን ደረስን::

1ኛ መ/ምስክር:- ምስ ኪዳኑ በላይን ምስ ኪዳኑ አስገዶምን ምሳኣቶም ከይድና::

ተርጓሚ:- ከኪዳኑ በላይ እና ከኪዳኑ አስገዶም አብረን ሄድን

1ኛ መ/ምስክር:- ብድሕሪኡ አብ ዕዳጋ ረቡዕ ልተብሃለ ምስደረሰና ሰራዊት ድማ አብ ዓዕዳ እንባ ዝነበረ ሰራዊት ብሙሉኡ አብኡ ሓሊፉ ቦታ ሒዙ ፀኒሑ::

ተርጓሚ:- ዓእዳ እንባ የነበረ ሰራዊት እዛ አልፎ ቦታ ይዞ ቆየን

1ኛ መ/ምስክር:- ብድሕሪ እዙይ አብ ዕዳጋ ረቡዕ ምስ ደረሰና ተወልደ መለስ ዝተብሃለ ካሊእ

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ እዳጋ ረቡእ እንደደረስን ተወልደ መለስ የተባለ

1ኛ መ/ምስክር:- ልአቶ ገ/ስላሴ ኣጋን ልአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ልዚአቶም ዝኸልተ ርእሱ ኸይኑ ወቒዕዎም::

ተርጓሚ:- ለገ/ስላሴ ነጋ እና ለገ/መድህን ገ/ማርያም አብሮ መታቸው

1ኛ መ/ምስክር:- ብመሳርያ

ተርጓሚ:- በመሳርያ አድርጎ አብሮ መታቸው

1ኛ መ/ምስክር:- ብድሕሪኡ ድማ ጀማል ሓጎስ ዝበሃል ደጊምዎም

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ደግሞ ጀማል ሓጎስ የተባለ ደገማቸው::

1ኛ መ/ምስክር:- እና እዙይ እየ ዝፈልጦ እነ::

ተርጓሚ:- እና ይሄ ነው እማውቀው

1ኛ መ/ ምስክር:- ብድሕሪኡ ድማ ስብሰባ ተባሂሉ ብድሕሪኡ 12.00 ሰዓት ናይ ክልተ ማብያ ህዝቢ ድማ ሰብሰባ ተባሂሉ::

ተርጓሚ:- ከዛ በኃላ 12.00 ሰዓት የሁለት ማብያ ህዝብ ሰብሰባ ተባለ::

1ኛ መ/ምስክር:- እሳቶም ሞይቶም ምስፀንሖ እቲ ናይ ክልተ ማብያ ህዝቢ መፂኡ

ተርጓሚ:- እነሱ ከሞቱ በኋላ

1ኛ መ/ምስክር:- ድሕሪ 'ዚዚ ሃምዚ ከይትኮኑ መሳርያ ለለኩም ሰባት መሳርያ ገቢ ግበሩ ላብ መንግስቲ እእትዩ ኢሉ አዊጁ

ተርጓሚ:- ከዛ በኃላ እንደዚህ እንዳትሆኑ መሳርያ ያላችሁ ለመንግስት ገቢ አድርጉ ተባለ::

1ኛ መ/ምስክር:- እዚ ይፈልጥ

ተርጓሚ እና የኔ ነው እማውቀው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛ በኃላ ኪዳኔ አስገዶምስ ወዴት ሄዱ ነበሩ ወይ እናንተ ጋር?

ዳኛ/ ታደሰ/:- እንዴ እስኪ እንዲህ እንዳትሆኑ መሳርያ ያላችሁ አስገቡ ያለ ማን ነው?

ተርጓሚ:- ከምዚ ከይትኹኑ መሳርያ አእትዩ ዝበለ መን'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ መለስ ህዝብ ድርጅት

ተርጓሚ ተወልደመለስ ነው ህዝብ ድርጅት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ በኋላስ ምን ሆነ?

ተርጓሚ:- ብድሕሪኡ እንታይ'ኸይኑ?

1ኛ መ/ምስክር:- ብድሕሪኡ እሱይ ምስ አወጀ ኪዳነ አስገዶም ኪዳነ በላይ ምሳና ምስ ገበሬ ማህበር ነይሮም ማለት'ዩ::

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ይሄ ከታወጀ በኋላ ኪዳነ በላይ እና ኪደነ አስገዶም ከእኛ ጋር አብረው ነበሩ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከእናንተ ጋር ነው እዛ የቆዩ ወይስ ወደ ሌላ ቦታ ሄደዋል?

ተርጓሚ:- ምሳኹም ድዩም ፀኒሖም ወይስ ናብ ካሊእ ቦታ ኸይዶም

1ኛ መ/ ምስክር:- ምስና እዩም ፀኒሖም

ተረጓሚ:- ከእኛ ጋር ነው የቆዩት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አበቃሁ ጥያቄየ

ዳኛ/ ታደሰ/:- መስቀለኛ ጥያቄ ዓ/ህግ ምናልባት ግን አንዱ ላይ መስቀለኛ ጥያቄ ለመጠየቅ በ14ኛ ተከሳሽ ዋና ጥያቄ ካለ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ተሾመ አየሌው/:- አብዛኛ ጥያቄዎች ያው በ13ኛ ተ/ጠበቃ ተጠይቆ ተመልሰዋል ግን ክቡር ምስክር አንድ ሁለት ጥያቄዎች ለመጠየቅ ነው::አቶ ኪዳኔ በላይ ሲያውቁት ምን ነበር ስራው?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳኔ በላይ ክትፈልጥዎ ተለኹም እንታይ ነይሩ ስርሑ?

1ኛ መ/ ምስክር :- ግብርና

ተርጓሚ:- ግብርና ነበር::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ግብርና ማለት በአከባቢው ምን የሚሰራነው?

ተርጓሚ:- ግብርና ማለት አፍቲ አከባቢ እንታይ ልሰርትሕ'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ሓረስቶስ ለደራጁ ነይሩ::

ተርጓሚ:- ገበሬዎች የሚያደራጅ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ገበሬዎችን ሲያደራጅ ምን ይዞ ይንቀሳቀስ ነበር?

ተርጓሚ:- ሓረስቶት ክዳራጁ እንተሉ ታይ ሒዙ ይንዘሳቀስ ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር:- እስክርቢቶ

ተርጓሚ:- እስክርቢቶ ይዞ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አመሰግናለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ልዩ ዓ/ህግ መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ:-እሺ ቄስ ገ/አምላክ እየጠቀስዋቸው ሁለቱ መዋቾች ከየት ነበር የመጡት?

ተርጓሚ:- እቶም ልጠቐስኹምዎም ክልተ ልዋቱ ማለት እዩ ካበይ እዩም ለሚፁ?

1ኛ መ/ምስክር:- እዚእቶም ልፀኑሑና አፍቲ ቦታ እዩም ሓሊፎም ተአሲሮም ግን ነይሮም

ተርጓሚ:- እነዚህ እዛው በታው ነው የቆዩን::

1ኛ መ/ምስክር:- ተአሲሮም ግን አብዓዕዳ እንባ ልሓደ ወርሒ ልአክል ተአሲሮም ነይሮም::

ተርጓሚ:- በዓእዳ እምባ ግን ለአንድ ወር ያህል ታስረው ነበር::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ማነው ቀድሞ የደረሰው መዋቾቹ ናቸው እናንተ ናችሁ?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ ኣቐዲሙ በዒሑ እቶም መዋቶ ድዩም ወይስ እስኻትኹም ኢኹም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ሒዞምዎም ኣብኡ፥ ፀኒሖምና፡፡

ተርጓሚ፡- ይዞዋቸው እዛ ቆዩን

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዓእዳ እምባ ወደ እዳጋ ረቡእ ስትሄዱ ስንት ሰዎች ነበራችሁ ስማቸውን ደግሞ እሚያስታውስዋቸውን ይግለፁልን/ይጥቀሱልን/

ተርጓሚ፡- ካብ ዓእዳ እምባ ናብ ዕዳጋ ረቡዕ ክትኸዱ ተለኹም ክንደይ ነይርኹም ሽሞም ጥቐስዎም፡፡

1ኛ መ/ምስክር፡- ምናልባት እቶም ልፈልጦም ልፈልጦም ጥ'ቐስ ጥ'ቐስ ከብል ናይ ገበሬ ማሕበር ኣቦወንበር ባሻይ ተ/ጅወርግስ ልባሃሉ ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ምናልባት እማውቃቸውን እየጠቀስኩኝ እሄዳለሁ የገበሬ ማህበር አስተዳዳሪ ባሻይ ተ/ጊዮርጊስ

1ኛ መ/ምስክር፡- ቐሺ መልኣከ ብርሃነ ሕሉፍ ዝ'ሽን፣ ቐሺ ገ/ዩሃንስ ረዳ፣ ኣቶ ሃ/ስላሴ ንጉሴ፣ ካብ ሰራዊት ድማ ሓደ መብራህቱ ሓዱጉ፣ ገብሩ ረዳ፣ ኣለቃ ገብረ ተስፋይ፣ ኣምሳ ኣለቃ ማሞ ገ/ማርያም

ተርጓሚ፡- ቄስ መልአከ ብርሃነ ህሉፍ ዝ'ሽን፣ ቄስ ገ/ዩሃንስ ረዳ፣ አቶ ሃ/ ስላሴ ንጉሴ፣ ከሰራዊት ደግሞ አንድ መብራቱ ሃድጉ፣ ገብሩ ረዳ፣ አስር አለቃ ገብረ ተስፋይ፣ አምሳ አለቃ ማሞ ገ/ማርያም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ይበቃኛል

1ኛ መ/ምስክር፡- እነዚህ ነበሩ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዓእዳ እንባ እስከዛ ድረስ ተነስታችሁ አብራችሁ የሄዳችሁ ማለት ናቸው እነዚህ አሁን የጠቀስዋቸው?

ተርጓሚ፡- እቶም ሕዚ ልጠቐስክምዎም ካብ ዓእዳ እንባ ካብኡ ተልዒሎም ልኺዱ ድዮም?

1ኛ መ/ ምስክር፡- እወ ካብ ዓእዳ እንባ ተልዒሎም ል'ኹዱ እዮም

ተርጓሚ፡- አዎ ከዓእዳ እንባ ተነስተው የሄዱ ናቸው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ስንት ሰዓት ደረሳችሁ እዳጋ ረቡእ ላይ?

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ረቡዕ ህንደይ ሰዓት በጺሕኹም?

1ኛ መ/ ምስክር፡- 12:00 ሰዓት

ተርጓሚ፡- 12:00 ሰዓት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የየትኛው የጥዋት የማታ?

ተርጓሚ፡- ናይ ንጉሆ ወይስ ናይ ምሸት?

1ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ንጉሆ

ተርጓሚ፡- የጥዋት 12:00 ሰዓት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ስትደርሱ የዛ አከባቢ ህዝብ እንዴት ሆኖ ጠበቃችሁ?

ተርጓሚ፡- አብኡ ክትበፅሑ ተለኹም ናይቲ ከባቢ ህዝብ ከመይ ኢሉ ተፀቢዩኩም

1ኛ መ/ምስክር፡- ናይቲ ከባቢ ህዝቢ ሻቡ አይተሰብሰበን

ተርጓሚ፡- የአከባቢው ህዝብ የዛኔ አልተሰበሰበም።

1ኛ መ/ምስክር፡- ብልሞቱ እዩ ልተሰብሰበ

ተርጓሚ፡- ከሞቱ በኋላ ነው የተሰበሰበው።

ልዩ ዓ/ህግ ምንም ሰው አልነበረም ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ምንም ሰብ አይነበረን ማለትድዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ልሞቱታ ሰባት እንትቐተሉ ተለው ንሕና ብቻ ነይርና ሰራዊት ልተወሰና ገበሬ ማሕበር ልተወሰና እንበይ ካሊእ አይነበረን

ተርጓሚ፡- እነዛ መዋቶቹ ሲገደሉ እኛ ነበርን ሰራዊትም የተወሰነ ነበር እንጂ ሌላው አልነበረም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከዛ እዛ እዳጋ ረቡእ ተገደሉ ብለዋል ምን ቦታ ላይ ነው የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ዕዳጋ ረቡዕ ተቐቲሎም ኢልኩም ነይርኹም አበይ ቦታ እዩም ተቐቲሎም?

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ዕዳጋ ረቡዕ

ተርጓሚ፡- እዳጋ ረቡእ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ሜዳ ነው ወይስ ምንድ ነው?

ተርጓሚ፡- ሜዳ ድዩ ወይስ እንታይ'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- እሳቶም ልተወቕዕዎ ጉድጓድ ልመስል ልነየው ቀልቁል ልቤሶ በቲ ድሕሪ ከተማ

ተርጓሚ፡- እነሱ የተመቱበት ጉድጓድ ነገር ከከተማው በኋላ ነው

1ኛ መ/ምስክር፡- ካባና ርሕቕ ኢሉ እዩ ዝወቐዮም

ተርጓሚ፡- ከእኛ ራቅ ብለው ነው የተመቱት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ያህል ሜትር ይርቃል ከእናንተ?

ተርጓሚ፡- ካባኻትኹም በኸንደይ ልአክል ሜትሮ ይርሕቕ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ካብዚ ክሳብ እዚ በጥ ዝኒኡቶ ይኸውን

ተርጓሚ፡- ከዚህ በጥ ያለበት ቦታ ይሆናል።

ልዩ ዓ/ህግ፡- በግምት በሜትር ይንገሩኝ?

ተርጓሚ፡- ብግምት ብሜትር ይንገሩኒ

1ኛ መ/ምስክር፡- ብግምት ሜትር አይነበረንን። ብግምት እማ እንክብዙይ ክሳብ እዚ በጥ ደጊአና እኒኦ በጥ ዝኒአቶ ይኸውን።

ተርጓሚ፡- በግምት ከዚህ ውጭ ያላቸው በጥ ይሆናል።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እስከ አንዴ የተባለው ግምት በሚመለከት በፍርድ ቤቱ ግምት ከ12-15 ሜትር ይሆናል።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በእኛ እና በእነሱ መሃከል ይሄ አሁን የተጠቀሰው ርቀት አለ ብለዋል በእናንተ እና በእኔ ማን መሃከል ብለን እንመዝግበው እስቲ ይጥቀሱልን ከመቀኞቹ ጋር እነማን ነበሩ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- በባኹምን ኣብ መዋቲን ዘሎ ርሕቐት ብቲ ኣባና ኣብ ቤት ፍርዲ ዘሎ ተገሚቱ ኣሎ በቲ እዋን ዝነበረ ብግምት ክንደይ ይኸውን

1ኛ መ/ ምስክር፡- እሞ እኔ ብግምት ካብዚ ላብበጥ ኢለ እነአኩ ብሜትሮ ለኪዐዮ ክይኸን አይለከዕኹዎን

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እኔ የጠየቅኩዎት እናንተ ባንድ ወገን ኣላችሁ በባኛው ወገን ያሉትስ እነማን እነማን ናቸው?

ተርጓሚ፡- እስካትኹም ብሓደ ወገን ኣለኹም በቲ ኻሊእ ወገን ዘለውስ ባዓል መን'ዮም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ብቲ ሓደ ወገን ዝነበሩ እማኢ ሰብ የነበረይ ሰራዊት ነይሩ ኻቢኡ እቲ በታ ሒዝዎ

ተርጓሚ፡- በባኛው ወገን ሰው አልነበረም ሰራዊት ነበር በታው ከበውት ነበር

ልዩ ዓ/ህግ፡- የተገደሉበትን በታ ነው እምልዎት እኮ

ተርጓሚ፡- እቲ ዝተቐተልሉ በታ እዩ ዝብለኩም ዘለኹ

1ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ዝተቐተልሉ በታ እማ ብዘይንሳቶም ካሊእ የነበሮን።

ተርጓሚ፡- ያው የተገደሉበት በታ ከእነሱ በስተቀር ሌላ አልነበረም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከእነማን ይጥቀሰዋቸው

ተርጓሚ፡- ካብ ባዓል መን'ዩም ይጥቀስዎም

1ኛ መ/ምስክር፡- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ተርጓሚ፡- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሌላስ የጠቀሰዋቸው ገዳዮች?

ተርጓሚ፡- ካልኦትኸ ልጠቐስኹምዎም ቐተልቲ?

1ኛ መ/ምስክር፡-የለውን

ተርጓሚ፡- የሉም

ልዩ ዓ/ህግ ታድያ ማን ገደላቸው?

ተርጓሚ:- እሞ ድአ መን ቐቲሎምዎም?

1ኛ መ/ ምስክር ልቐተልዎማ ተወልደ መለስ ጀማል ሓጎስ እኮ ኢለ እለኹ።

ተርጓሚ:- የገደልዋቸው እማ ተወልደ መለስና ጀማል ሓጎስ ናቸው።

ልዩ ዓ/ ህግ :- ማነው መጀመርያ የተመታው?

ተርጓሚ:- መን'ዩ መጀመርያ ልተወቐዐን

1ኛ መ/ምስክር:- ብሓደ እዩም ክሊተኦም ተአሲሮም ነይሮም።

ተርጓሚ:- ሁለቱም በአንድ ነበር የታሰሩት።

ልዩ ዓ/ህግ:- የተመታው መጀመርያ ማን ነው?

1ኛ መ/ምስክር:- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ።

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ስላሴ ነጋ

ልዩ ዓ/ህግ:- ማን ነው የመታቸው መጀመርያ?

ተርጓሚ:- መን'ዩ መጀመርያ ወቒዕዎም?

1ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ መለስ

ተርጓሚ ተወልደ መለስ

ልዩ ዓ/ህግ:- ማን ደገማቸው?

ተርጓሚ:- መን ደጊምዎም?

1ኛ መ/ምስክር:- ጀማል ሓጎስ

ተርጓሚ:- ጀማል ሓጎስ

ልዩ ዓ/ ህግ:- በስንት በስንት ጥይት መቱዋቸው?

ተርጓሚ:- ብህንደይ ብህንደይ ጥይት ወቒዕምዎም?

1ኛ መ/ምስክር:- አርባዕተ ጥይት ተተኩሱ

ተርጓሚ:- አራት ጥይት ተተኩሰዋል።

ልዩ ዓ/ ህግ:- በማን ላይ?

ተርጓሚ:- አብመን?

1ኛ መ/ምስክር:- አብክሊቲኦም

ተርጓሚ:- በሁለቱም

ልዩ ዓ/ ህግ:- ገ/ስላሴ ላይ ስንት ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ገ/ስላሴ ብህንደይ ማለት'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ብክልተ ጥይት

ተርጓሚ:- በሁለት

ልዩ ዓ/ ህግ:- ሁለተኛው መዋችስ ገ/መድህን ገ/ማርያምን ማንነው መጀመርያ የማታው?

ተርጓሚ፡- እቲ ኻልአይ መዋቲ ገ/መድህን ገ/ማርያም መን'ዩ ልወቾያ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ

ተርጓሚ፡- ተወልደ

ልዩ ዓ/ህግ ማን ይገመው?

ተርጓሚ፡- መን ይጊምዎ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ጀማል

ተርጓሚ፡- ጀማል

1ኛ መ/ ምስክር፡- ጠቂሙ ለእሰሮም ግን ጀማል ሓጎስ እዩ።

ተርጓሚ፡- ጠቁሞ ያሳስራቸውምን ጀማል ሓጎስ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ያልጠየቅክዎትን አይመልሱ። እስቲ ሁለቱ ገዳዮች ያየዙትን መሳርያ ይጥቀሱልን?

ተርጓሚ፡- ክልተአም ቀተልቲ ልሓዝዎ መሳርያ ይጥቀቀሱለይ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ተወልደ መለስ ሓፂር ሓፂን በሓፂን ሓፂር መሳርያ እዩ።

ተርጓሚ፡- የተወልደ መለስ አጭር ሁኖ ሙሉውን መሳርያ ነበር

1ኛ መ/ ምስክር፡- ናይ ጀማል ሓጎስ ነዊሕ ዲሞፍተር አፈድስት ዲሞፍተር ነይሩ።

ተርጓሚ፡- የጀማል ሓጎስ ደግሞ ረጅም ደሞፍተር የሚባል ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ታስረው ነበር ብለዋል መዋቾቹ እንዴት እንዴታሰሩ እስቲ ለፍርድ ቤቱ ያስረዱልን?

ተርጓሚ፡- ተአሲሮም ነይሮም ኢልኹም ነይርኹም እቶም መውቲ ከመይ ገምልተአሰሩ እስቲ ልቲ ቤት ፍርዲ የረድኡ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ዋእ እሞ ንሱ ዘእስሮም ምኽንያት ምእሰሮም እየ ተአሲሮም አለው ልብል ከይደ ናይ ባዕለይ ቤተሰብ ስለዝኾኑ አፍቲ እስርቤት ከይደ እዝጊሃር የውዕእኹም ኢለዩም እንበር

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እሱ አይደለም በልልኝ እዛ ሲገደሉ ሁለቱም ታስረው ነበረ ብለዋል እንዴት እንዴት ነው ወደ ኋላ ነው የታሰሩት እጃቸው ወደፊት ነው የታሰረው

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ አየሌው/፡- ክቡር ፍርድ ቤት አስተርጓሚው ግን በመሃል እየተረጎሙ አንዳንድ ቃላቶች እምፈልጋቸው ቃላቶች አሉ።

ተርጓሚ፡- ተአስሮም ኢልኹም ነይርኹም እና ኸመይ ተአሲሮም ነይሮም ልድሕሪት ድዩ ልቅድሚት?

1ኛ መ/ምስክር፡- ኢዶም ልድሕሪት።

ተርጓሚ፡- እጃቸው ወደ ኋላ።

601

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሁለቱ አንድ ላይ ነው ለየብቻ?

ተርጓሚ፡- ክልተኦም ብሓደ ድዩም ወይስ ልልበይኖም እዮም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ክልተኦም ሃምዚ ኢሎም ተኣሲሮምብሓደ እንደገና ተጠማሚሮም ተተሓሒዞ እቲ መእሰሪኦም ተተሓሒዞ እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- ሁለቱም በአንድ ላይ ታስረው የታሰሩበትም በአንድ ላይ ነው ተጠማረው የነበረው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የተገደሉበትን ሰዓት ይገልፁልናል?

ተርጓሚ ልተቐተሉሉ ሰዓት ክገልፁልና ይኽእሉዶ?

1ኛ መ/ምስክር፡- 12:00 ሰዓት

ተርጓሚ፡- 12:00 ሰዓት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አሁን የጠቀስዋቸው ሰዎች እና ተከሳሾች እዛ እንደሄዱቸሁ ተናግራችሁ ነበረ ምንድ ነው ምንለማድረግ ነው የተሄደው እዛ?

ተርጓሚ፡- እስቲ ድገመው

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አሁን የጠቀስዋቸው አብረን ሄድን የሚልዋቸቸውን ሰዎች አሉ ከዚህ ቀደም ደግሞ ተከሳሾችም አብረው ነበሩ ብለዋል ኪዳን አስገዶም እና ኪዳን በላይ ለምንድ ነው የሄዳችሁት የአስተዳደሩስ ሚና ምን ነበረ?

ተርጓሚ፡- እቶም ሐዚ ልጠቐስኸሙዎም ክልቲኦም ነይሮም ኢልኹ ነይርኹም ኪዳን በላይን አስገዶምን ንምንታይ ኢኹም ናፍቲ ስባቢ ኸይድኹም ነይርኹም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ስብሰባ ኢሉና።

ተርጓሚ፡- ስብሰባ ተብለን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማነው ስብሰባ ብሎ የነገራችሁ?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ ስብሰባ ኢሉልኩ ነገረኩም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደመለስ

ተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- 14ኛ ተከሳሽ ኪዳን በላይ የግብርና መስሪያ ቤት ሰራተኛ ነበር የሚይዘውም እስክርብቶ ነበር ብለዋል እዛ አሁን የጠቀሱበት ቦታ ምን ልያደርግ ተገኘ?

ተርጓሚ፡- 14ኛ ተከሳሲ ኪዳን በላይ ብእዋኑ ግብርና ነይሩ ልሕዞ እውን ፒሮ ነይሩ ኢልኹም ናይቲ ከባቢ እንታይ ክገብር መጺኡ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ሓረስቶት ማሕበር ኩሉ ስብሰባ ስለዝተብሃለ።

ተርጓሚ፡- የገበሬዎች ማህበር ሁሉ ስብሰባ ስለተባለ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እዛ ከተገደሉ በኋላ እስከ ስንት ሰዓት ቆያችሁ?

ተርጓሚ፡- አብኡ ምስተቐተሉ ልኽንዳይ ሰዓት ፀኒሕኹም?

1ኛ መ/ምስክር ክሳብ 3:00 ሰዓት 4:00 ሰዓት ሰብሰባ ኸይኑ ውዒሉ

ተርጓሚ፡- እስከ 3:00 ሰዓት 4:00 ሰዓት ሰብሰባ ሁኖ ነበር የዋለው

ልዩ ዓ/ ህግ እስከ ስንት ሰዓት ቆያችሁ የመጨረሻውን ንገሩን?

ተርጓሚ፡- እስካብ ክንደይ ሰዓት ፀኒሕኹም ናይ መወዳእትኡ ንገሩኒ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ናይ መወዳእታ እስካብ 4:00 ሰዓት ናብ ቦታና ምኑዓዝ ጀሚርና፡፡

ተርጓሚ፡- የመጨረሻው 4:00 ሰዓት ወደ ቦታችን መመለስ ጀመርን

ልዩ ዓ/ ህግ የመዋቶቹ ሬሳስ የት ተቀበረ?

ተርጓሚ፡- ናይቶም መወቲ ሬሳ አበይ ተቐቢሩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- አብ ዝተቐበሩዎ አይንፈልጦምን ቐበሩዎም ተባሂሉዎም

ተርጓሚ፡- የተቀበሩት አናቅም ቀበሩ ግን ተብሎ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ህዝቡስ ስንት ሰዓት ላይ መጣ?

ተርጓሚ፡- እቲ ህዝቢ ክንደይ ሰዓት መፂኡ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ካብ 2:00 ሰዓት ጀሚሩ እስካብ 4:00 ሰዓት እስካብ 3:00 ሰዓት ተሰብሲቡ አፍቲ ቦታ

ተርጓሚ፡- ከ2:00 እስከ 3:00 4:00 ሰዓት እዛ አከባቢ ተሰበሰ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ስለዚህ አሁን በ4:00 ሰዓት ነው ወደ ስንቃጣ ሁላችሁም የተመለሳችሁት ነው የቀረ ሰው አለ እዛ?

ተርጓሚ፡- ስለዚ 4:00 ሰዓት ዲኹም ኹሉኹም ልስንቃጣ ተመሊስኹም ወይስ ልተረፈ ሰብ አሎ አብኡ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ልተረፈ ሰብ የነበረይ የረአኹይ፡፡

ተርጓሚ፡- እዛ የቀረ ሰው አልነበረም አለየሁም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መዋቾቹ እጆቻቸው ወደ ኋላ እና እንደገና ደግሞ በአንድ ላይ የሚያስተሳስር ዓይነት ታስረው ነበር ብለዋል የታሰሩበት በምንድነው ያስርዋቸው?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ብሓደ ተአሲሮም ነይሮም ብሓደ ኢልኹም ነይርኹም ዘእሰሮም ምኽንያት እንታይ'ዩ?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አይደለም የታሰሩበት እቃ ምንድ ነው?

ተርጓሚ፡- ዝተአሰርሉ አቕሓ እንታይ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ገመድ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- ገመድ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የምን ገመድ ምን ዓይነት ቀለሙን እስቲ ቢገልፁልን?

603

ተርጓሚ፡- ናይ ምንታይ ገመድ ናይቲ ገመድ ቀለም ዓይነት?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ዓይነቱ ከም ሽመል ዓይነት እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- የቃጫ ገመድ ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እንግዲህ የሚገልፁት ሁለቱም መዋቾች በተወልደ እና በጀማል ሓጎስ ተመትተው እንደተገደሉ ነው የሚገልፁት ምናቸው ላይ እስቲ እንደተመቱ እስኪ እንደተመቱ ቢገልፁልን?

ተርጓሚ፡- እቶም መውቲ ልገለፅኸምዎም ብተወልደ መለስን ጀማል ሓጎስን ሃምልተቸተሉ እዮም አበይ ኸባቢ እዮም ተወቒዖም እስኪ ግለፅዎ እቲ ነገር?

1ኛ መ/ምስክር፡- አብ ከባቢ አብ ዕዳጋ ረቡዕ ከተማ

ተርጓሚ፡- ንሱ የኸነን አበይ ቦታ አብምንታዩም ተወቒዖም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ዕዳጋ ረቡዕ እዩ ዝበሃል?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የሰም እግራቸው ነው? ወገባቸው ነው? ጭንቅላታቸው ነው እምናቸው ላይ ነው የተመቱት?

ተርጓሚ፡- አብ ምንታዩም ተወቒዖም አብ እግርም ድዩም አብ ርእሶም ድዩም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ብመጀመርያ አብዚቶም ወቒዖምዎም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እስቲ በቃላት ይግለፁት እስቲ

ተርጓሚ፡- ብቓላት ይግለፅዎ አብዚቶም ትብሉ ተሎኹምሲ አበይ

1ኛ መ/ ምስክር፡- አብ ርእሶም አብዚ ወቒዓምዎም።

ተርጓሚ፡- በመጀመርያ ራሳቸው ላይ ነበር የተመቱት

ልዩ ዓ/ህግ ማነው ራሱ ላይ የተመታው?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ አብር እሱ ልተወቕዐ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ክልቲኦም

ተርጓሚ፡- ሁለቱም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀጥሉስ?

ተርጓሚ፡- ቐፂሉ ኸመን?

1ኛ መ/ምስክር፡- ገ/መድህን ገ/ማርያም ሃምኡ ተወቒዑ

ተርጓሚ፡- ገ/መድህን ገ/ማርያም እንደዛ ነው የተመታው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀጥሉስ?

ተርጓሚ ቐፂሉስ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ቐፂሉ ወዲቖም

ተርጓሚ፡- ከዛ ቀጥሎ ወደቁ

1ኛ መ/ ምስክር፡- ሃሪሶም ተለው ደጊመምዎም

604

ተርጓሚ፡- ከዛ ተኝተው እንዳሉ ደገምዋቸው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ቀድም እንደገለፁልን መጀመርያ ገ/ስላሴ እንደተመታ ነው አይደለም?

1ኛ መ/ምስክር እወ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አሁን የሚሉን ደግሞ ሁለቱንም መትዋቸው ወደቁ ደገምዋቸው እያሉን ነው እስኪ ይሄን ያብራሩት ሁለቱም አንድ ላይ ተመተው ነው የወደቁት ወይስ ደግሞ ለየብቻ ነው ተመትተው የወደቁት?

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ገ/ስላሴ ልቐደም ተወቒዑ ኢልኹም ነይርኹም ሕጂ ኸዓ ክልቲአም ተወቒዖም ኢልኹም አለኹም መጀመርያስ መን'ዩ ልተወቕዐ ድገምዎ እቲ ነገር

1ኛ መ/ምስክር፡- ሓዚ እውን መጀመርያ ልተወቐዐ ገ/ስላሴ ነጋ እዩ ብመጀመርያ ልተወቐዐ

ተርጓሚ፡- አሁንም መጀመርያ የተመታው ገ/ስላሴ ነጋ ነው፡፡

1ኛ መ/ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ገ/መድህን ገ/ ማርያም ድማ ወቒዕዎ ኣብኡ እንተሎ

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ደግሞ ገ/መድህን ገ/ማርያም እዛ እንዳለ መታው፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከመገደላቸው በፊት ምን የተባለ ንግግር ነበር?

ተርጓሚ፡- ቅድሚ ምቕታሎም እንታይ ዝተብሃለ ዘረባ ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ምንም ዝተብሃለ የለን፡

ተርጓሚ ምንም የተባለ ነገር የለም፡፡

ልዩ ዓ ህግ፡- የሞቱበትስ ምክንያት ምን ተባለ?

ተርጓሚ፡- እቲ ዝሞቱሉ ምኽንያት እንታይ ተባሂሉ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ልሞቱሉ ምክንያት እዞም ሞይቶም ዘለዉ መሳርያ አምፅኡ ኢልናዮም የነምፅአይ ስለዝበሉ ቀቲልናዮም እኒህና መሳርያ ልሓዝኹም ሰባት ላብ መንግስቲ ግበሩ ሃምዙይ ከይደርሰኹም ተጠቂምኹም አይትቓርቡ እዙይ ኢሉ እንትናገር ሰሚዐ እየማላተይ እየ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው የሞቱት መሳርያ ለመንግስት ያላስረከቡ ናቸው እና መሳርያ ያላችሁ ለመንግስት አስረክቡ እየተባለ እንደዛ ዓይነቱ እጣ እንዳያጋጥማችሁ እና አስረክቡ የሚባል ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ፡- በ13ኛ ተከሳሽ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የለኝም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በ14ኛ ተከሳሽ

60

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አብዛኛው ጥያቄዬ በመስቀለኛ ጥያቄ ተብራርቶልኛል ግን ሁለት ጥያቄዎች ለመጠየቅ ነው፡፡ ክቡር ምስክር መዋቼን ያውቁዋቸዋል?

ተርጓሚ፡- እቶም መውቲ ትፈልጥዎምዶ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ይፈልጦም እወ፡

ተርጓሚ፡- አቃቸዋለሁ፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡- በተለይ ገ/ስላሴ ነጋ ምንዎ ነዎት?

ተርጓሚ፡- በተለይ ገ/ስላሴ ነጋ

1ኛ መ/ምስክር፡- ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም አዝማዳይ እዩም፡፡

ተርጓሚ፡- ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም ዘመዶቼ ናቸው

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እስቲ የዝምድናው መጠን ምናልባት ለፍርድ ቤቱ ግልፅ ብያረጉልን

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ድጋሚ ጥያቄ ነው

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ትቸዋለሁ በቦታው ሰው አልነበረም ብለዋል የመዋቼ ቤተሰቦችስ ነበሩ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ከባቢ ሰብ የነበረይ ኢልኹም ነይርኹም ናይቲ መዋቲ ቤተሰብኻ ነይሮምዶ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- የነበሩይ

ተርጓሚ፡-አልነበሩም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አመሰግናለሁ

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ /ገብሩ/ ቂስ ገ/አምላክ ከተከሳሾች ጋር የነበራችሁ ግንኙነት ምንድነው?

ተርጓሚ፡- ምስቶም ተኸሳስቲ ዝነበረኩም ርክብ እንታይ ´ዩ

1ኛ መ/ ምስክር፡- ርክብ አይነበረንን

ተርጓሚ፡- ግንኙነት አልነበረኝም

ዳኛ/ ገብሩ/፡- የስራ ግንኙነት ነበራችሁ አልነበራችሁም?

ተርጓሚ፡- ናይ ስራሕ ርክብ ነይርኩምዶ አይነበረኩምን?

1ኛ መ/ ምስክር፡- የነበረንን ኣብ ስራሕ ውሽጢ እውን አይነበሩን

ተርጓሚ፡- አልነበረኝም እስራ ውስጥም አልነበሩም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡- እኔ በወቅቱ የመ.ኢ.ገ.ማ ተወካይ ነበርኩ ብለዋል ስለዚህ ከአስተዳደሩ ወይም እዛ ከነበሩ የመንግስት አስተዳደር በተለይ የነበርዎት ግንኙነት?

ተርጓሚ፡- በእዋኑ ናይ መ.ኢ.ገ.ማ ተወካሊ ነይረ ኢልኹም ነይርኹም ምስቶም መማሓደርትን ካልኦት ልነበረኩም ርክብ እንታይ ይመስል ነይሩ?

606

1ኛ መ/ምስክር፡- ምሳኣቶም ርክብ የብለይን

ተርጓሚ፡- ከእነሱ ጋር ግንኙነት አልነበረንም።

ዳኛ/ ገብሩ/ ፦ ታድያ ከማን ጋር ነበር ግንኙነትዎ?

ተርጓሚ፡- ምስመን ድአ ነይርኩም ርክብ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ምስክ/ሃገር ምስ አዙይ ምስ ክልልይ ምስ መ.ኢ.ገ.ማ መላው ኢትዮጵያ አገር አቀፍይ።

ተርጓሚ፡- ከክ/ ሃገሩ ከዚህ እና ከመ.ኢ.ገ.ማ።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ገዳዮች ናቸው ያሉዋቸው አሁን የት አሉ?

ተርጓሚ፡- እቶም ቀተልቲ ልበል'ሽምዎም ሕጂ አበይ አለው?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ኣብ ለለውዎ አይፈልጥን።

ተርጓሚ፡- ያሉበት ቦታ አለውቅም።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ከመዋቾች የነበራችሁ ዝምድና እንዴት ነው? ዝምድናቸሁ

ተርጓሚ፡- ምስቶም መወትቲ ዝነበረኩም ዝምድና ዝምድናኹም እንታይ ይመስል?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ምስ በዓልቲ ገዛይ አርባዕተ አርባዕተ ልደረሰ እኒሆ።

ተርጓሚ፡- ከባለቤቴ ጋር አራት የደረሰ እንትን አለን

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ከማን ጋር?

ተርጓሚ፡- ምስ መን?

1ኛ መ/ምስክር፡- ምስ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ምስ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ተርጓሚ፡- ከአቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ከአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ዳኛ/ ገብሩ፡- ስሁለቱም ወንድማሞች ነበሩ እንዴ?

ተርጓሚ፡- ምስ ክልቲኦም ድዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ምስ ክልቲኦም

ተርጓሚ፡- ከሁለቱም

ዳኛ/ ገብሩ፡- በ8:00 ሰዓት ተነስተን የሰስት ተኩል ጉዞ ሂደናል ብለዋል እስከ 12:00 ሰዓት የት ቆያችሁ?

ተርጓሚ፡- ካብ 8:00 ሰዓት ተልዒልና እስካብ ናይ ሰለስተን ፈረቓን ጉዕዞ ኸይድና ኢልኹም ነይርኹም ክሳብ 12:00 ሰዓት አከባቢ አበይ ነይርኹም?

1ኛ መ/ ምስክር፡- አፍቲ ቦታ አቲና።

ተርጓሚ፡- እዛ ቦታ ገባን

ዳኛ/ ገብሩ ምን ልታረጉ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ክትገብሩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ደይቡ ኢሎምና ተአዚዝና።

ተርጓሚ:- ያው ሂዱ ተባልን ታዘን::

ዳኛ/ ገብሩ:- እኮ በ11:00 አከባቢ የ11:30 አከባቢ ደርሳችሃል?

ተርጓሚ:- 11:30 ሰዓት ከባቢ በፂሕኹም አለኹም?

1ኛ መ/ ምስክር:- በፂሕና አለና

ተርጓሚ:- አዎ ደርሰናል

ዳኛ/ ገብሩ/:- እስከ አስራሁለት እስኪ ገደሉበት ድረስ ጊዜ የትቆያችሁ ምን ታረጉ ነበር?

ተርጓሚ:- ክሳብ 12:00 ሰዓት ክሳብ ልቕተሉ እቶም ሰባት አበይ ቦታ ፀኒሕኹም?

1ኛ መ/ ምስክር:- ኣብ ዕዳጋ ረቡዕ አፍቲ ከተማ አቲና::

ተርጓሚ:- እዳጋ ረቡእ እከተማ ውስጥ ገባን

ዳኛ/ ገብሩ/:- እስከ 4 ሰዓት 5 ሰዓት አከባቢ ስብሰባው እንዳቀጠለ መስክረዋል የስብሰባው አጀንዳ ምን ነበረ?

ተርጓሚ:- እስካብ 4 ሰዓት 5ሰዓት አኼባ ሃምልፀናሕኹም

1ኛ መ/ምስክር:- ሓሙሽተ የበልኹይ

ተርጓሚ:- አምስት አላልኩም

ዳኛ/ ገብሩ/:- እስከ አራት አምስት ብለው ነበር ደህና እስከ 4:00 ሰዓት ይሁን

1ኛ መ/ ምስክር:- ካብ ሰለስተ እስካብ አርባዕተ ነይሩ እቲ ሰብሰባ እየ ዝበልኹ::

ተርጓሚ:- ከሶስት እስከ አራት ነበር ሰብሰባው ነው ያልኩት

ዳኛ/ ገብሩ:- ህዝቡ ሁለት ሰዓት ተሰበሰበ ብለዋል

1ኛ መ/ ምስክር ህዝቡ ካብ 2:00 ሰዓት ጀሚሩ እስከ 4:00 ሰዓት ተሰብሲቡ

ተርጓሚ:- ህዝቡ ከ2:00 ሰዓት ጀምሮ እስከ 4:00 ሰዓት ባለው ጊዜ ውስጥ ነበር የተሰበሰበው::

ዳኛ/ ገብሩ:- የስብሰባው አጀንዳ ምን ነበር?

ተርጓሚ:- ናይቲ ሰብሰባ አጀንዳ ወይ ትሕዝቶ እንታይ ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር :- ናይቲ ሰብሰባ አጀንዳ ዝነበረ ናያቶም አሚውተአም ተንጊሩ ተወልደ መለስ ንደሕሪ ኸዚ እውን እዚ እና ቐፀለ ከይኸይድ ዘለኹም መሳሪኢያ ደቢቕኹም ለቕመጥኹም መሳርያታት አእትው

ዳኛ/ ገብሩ/:- ከዛ ውጭስ አጀንዳ ሌላ ነበረ?

1ኛ መ/ምስክር የነበረይ

ተርጓሚ:- ከዛ ውጭ ሌላ አጀንዳ አልነበረም የስብሰባ የዛኔ የነበረ ግን የሁለቱም ሰዎች አሟሟት ነበር የተናገረው እና መሳርያችሁ ያላስረከባችሁ ለመንግስት

ካላችሁ እንደዛ ዓይነት እጣ ፈንታ እንዳይጋጥማችሁ ሁላችሁ አስረክቡ የሚል ነበር

ዳኛ/ ገብሩ፡- መድረኩ ይመራ የነበረው ማን ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ መድረኽ መን ይመርሖ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ተወልደ መለስ ባዕሉ

ተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ ራሱ።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ተከሳሾች ምን ያደርጉ ነበር በወቅቱ?

ተርጓሚ፡- ተኸሰስቲ እንታይ ይገብሩ ነይሮም ብእዋን?

1ኛ መ/ምስክር፡- ምንም ምሳና ኸይኖም ይርእዩ ነይሮም።

ተርጓሚ፡- ምንም አለደረጉም ከእኛ ጋር ሁነው ያዩ ነበር።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- የወረዳ አስተዳዳሪ ህዝብ አይሰበሰብም እንዴ?

ተርጓሚ፡- ናይቲ ወረዳ አማሓዳሪ ህዝቢ አይእክብን ድዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- በቲ እዋን እቲ ስልጣን ናይ ህዝቢ ድርጅት ልበሃል እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- በዛን ወቅት ስልጣኑ የህዝብ ድርጅት የሚባል ነበር።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ታድያ የወረዳ አስተዳዳሪ ስራ ምን ነበር?

ተርጓሚ፡- ታይድአ ናይቲ ወረዳ አማሓዳሪ ስራሕስ እንታይ ድአ እዩ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ናይ ወረዳ ምምሕዳር ዝሰርሖም መስሪያ ቤቱ እንታይ ፈሊጠ።

ተርጓሚ፡- የወረዳ አስተዳዳሪ እሚሰራው መስሪያቤት አላውቅም

ዳኛ/ ገብሩ የወረዳ አስተዳደር ስራ አያውቁም እስከ ክ/ሃገሩ እስከ ባገር ደረጃ የመ.ኢ.ገ.ማ ተወካይ ነኝ የሚል እንትን ይሄን ሁሉ ትልቅ ሃላፊነት ይዘው እንዴት የአስተዳደር ስራ አያውቁም?

ተርጓሚ፡- ናይ መ.ኢ.ገ.ማ ተወካሊ እየ ክሳብ ክ/ሃገር ኹሉ እናፈለጥኹምስ ናይቲ ወረዳ ምምሕዳርስ ኸመይ ለይት ፈልጡ

1ኛ መ/ ምስክር፡- እሞ አፍቲ ወረዳ ምምሕዳር እነ አታዊ ከይኸውን አታዊ አይኮንኩን።

ተርጓሚ፡- በወረዳ አስተዳደሪነት እኔ እዛ አልገባም።

1ኛ መ/ ምስክር፡- ናየይ ልሰብሰቦ ዝነበርኩ ጠቅላላ ጉባኤ ይበሃል በቲ እዋን ንሱ አብዚ ስብሰባ ተተባሂሉ ላብዙይ ይለአኽ ተፀዊዐኻ ተባሂለ።

ተርጓሚ፡- የዚኔ የእኔ ስራ የነበረው ጠቅላላ ስብሰባ ወደዛ ሂዱ ከተባልኩኝ እኔዳለሁ።

ዳኛ/ገብሩ/ መዋቾች በአራት ጥይት ነበር የተገደሉት ብለዋል የጥይቱ የጥይቱ አተኳኮስ እንዴት ነው? ሩምታ ነበር ወይ እንድ ሁለት ሶስት ብሎ የሚቆጠር ነበረ እንዴት ነው?

609

ተርጓሚ፡- እቶም መውቲ ብአርባዕተ ጥይት ዝምልተቓተሉ ገሊዕኹም ነይርኹም ናይቲ አሚውታ ከመይ ነይሩ ብሓደ ጊዜ ድዩም ወቒዕምዎ ወይስ ሓደ በሓደ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ብሓደ ጊዜ እዩም ወቒያምዎም።

ተርጓሚ፡- ያው በአንድ ላይ በአሩምታ ነው የተመቱት።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ታድያ አራት ጥይት መሆኑ እንዴት አወቁ?

ተርጓሚ፡- አርባዕተ ጥይት ምኳኑስ ብኸመይ ትፈልጡ ኸኢልኹም?

1ኛ መ/ምስክር፡- ደው ኢልናንዶ እኒህና ንሰምዮ አለና።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ሩምታ ከሆነ በአንድ ጊዜ ነው የሚወጣ ማለት ነው ስለዚህ ለመቁጠር እንዴት ይቻላል። አንድ ሌላ ደግሞ መጀመርያ ገ/ስላሴ ነጋ ነበር የተመታው ነው ያሉ በአንድ የተተኮሰው ከሆነ እንዴት ነው ለመለየት የቻሉ?

ተርጓሚ፡- ብመጀመርያ አሩምታ ኢልኩም ነይርኩም አሩምታ ክቱከስ ተሎስ ብኸመይ አብ አርባዕተ ምኳኑ ክትፈልጥዎ ክኢልኹምን ካልአይ ሕቶ ድማ ገ/ስላሴ እዩ ንመጀመርያ ተወቒዑ ኢልኩም ነይርኹም ሕዚ ኸዓ ብአሩምታ እዩ ትብሉ አለኹም እዙይስ ከመይ እዩ አብራርህዎ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- እሞ ብሓደ እዩም ሞይቶም ልብል ዘለኹ እንበይ ሕዚ እውን ቀዳማይ ተወቃዒ ገ/ስላሴ ነጋ እዩ።

ተርጓሚ፡- እና አሁንም በአንድ ላይ ሞቱ ነው እምለው ያለሁት እንጂ መጀመርያ የተመተው ገ/ስላሴ ነጋ ነው።

ዳኛ /ገብሩ/ መጀመርያል የወደቀ ማን ነው?

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ወደቐ መን'ዩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ገ/ስላሴ ነጋ

ተርጓሚ፡- ገ/ስላሴ ነጋ

ዳኛ/ ገብሩ/፡- አንድ ላይ ታስረው ነበር ብለዋል ተያይዘው ነበር እንዴት ብሎ ለብቻው በወድቅ ይችላል?

ተርጓሚ፡- ብሓደ ተአሲሮም ነይሮም ኢልኹም ነይርኹም ብኸመይ ነበይኑ ክወድቐ ኸኢሉ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ልገ/ስላሴ ነጋ ምስ ወቐዐ ልአም ደጊምዎም

ተርጓሚ፡- ለገ/ስላሴ ነጋ ከተመታ በኋላ ለሳቸው ደግሞ ደገሟቸው

ዳኛ/ ገብሩ፡- ስለዚህ በተለያየ ጊዜ ነው የተተኮሰው ማለት ነው።

ተርጓሚ ስለዚ ብትፈላለየ ጊዜ ድዩ ተተኩሱ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- ብልተፈላለየ ጊዜ አይኮነን ቀጺሉ ቀጺሉ እዩ ልተተኮሰ።

610

ተርጓሚ፡- በተለያየ ጊዜ አይደለም ቀጥሎ ነው የተተከሰው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡- አይደለም ሩምታ ነበር የተተኮሰ ነው ያሉ አይደለም በአንዴ አንድ ሁለት በሚል በነጠላ ሳይሆን በሩምታ ነበር የተተኮሰው ነው ያሉን ስለዚህ እንዴት ብሎ ገ/ ስላሴ መጀመርያ ተመቶ ወደቀ እንደገና ተደገመ የሚልነገር እንዴት ሊመጣ ይችላል? እሩምታ ከተተኮሰ

ተርጓሚ፡- መጀመር ብሩምታ ማለት ብሓደ ጊዜ እንድሕርተተኩሱስ መጀመርያ ገ/ስላሴ ኢልኩም ነይርኩም ኻልኣይ ኸዓ ብእሩምታ እንድሕር ተተኩሱስ ብኸመይ ገይሩ ደአ መጀመርያ ገ/ስላሴ ክወድቕ ኽኢሉ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- እሞ እነ ዝበልኹ ገ/ስላሴ ነጋ ብመጀመርያ ተወቒዑ ብርሙታ የበልኹን ብሩምታ ልብል የወፀን ካባየይ

ተርጓሚ በሩምታ የሚል ከእኔ አልወጣኝ መጀመርያ ገ/ስላሴ ነጋ ነው የተመታው፡፡

1ኛ መ/ ምስክር፡- ብድሕሪኡ ለለ ገ/ስላሴ ነጋ ምስወቐዐ ልገ/መድህን ገ/መርያም ድማ ደጊምዎ ኣብኡ ክሉ፡፡

ተርጓሚ፡- ገ/ስላሴ ነጋ ከተመታ በኃላ አስከትሎ ገ/መድህን ገ/ማርያም ተመታ

ዳኛ/ ገብሩ/ ጥያቄው በደንብ አልተመለሰም መጀመርያ በአንድ ላይ ነበር የተተኮሰው ብለዋል አንድ ሁለት ሶስት ብሎ ሊቆጠር ይችል ነበር ወይ ወይስ በአንዴ ነው የተተኮሰው የሚል ጥያቄ በአንዴ ነው የተተኮሰው የሚል መልስ ስጥተዋል ቀደም ሲል

ተርጓሚ፡- እቲ ሕቶስ ብደንቢ የምለስዩ ዘሎ መጀመርያ ብሩምታ ኢልኹም መሊስኹም ነይርኹም ኻልኣይ ኸዓ አንድ ሓደ ክልተ ሰለስተ እናበለ እዩ ተተኩሱ ሃመይ'ዩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- እሞ እቲ ልተተኮሰ እነ ልሰማዕኸዎ ገ/ስላሴ ነጋ ብመጀመርያ ተወቒዑ ብድሕሪኡ እውን ኣብኡ ልገ/መድህን ገ/ማርያም ደጊምዎ፡፡

ተርጓሚ፡- በመጀመርያ እንዳሰማሁት እኔ ገ/ስላሴ ነጋ መጀመርያ እንደተመታ ነው ከዛ ገ/መድህን ገ/ማርያም ደግሞ እንደተደገመ ነው፡፡

ዳኛ /ገብሩ/ ገ/ስላሴ ተመቶ መጀመርያ ወደቀ ብለዋል እንዴት ሊወድቅ ቻለ የሚል መልስም ቢሰጡት ምክንያቱ ተያይዘው ታስረው ስለነበር

ተርጓሚ፡- ገ/ስላሴ መጀመርያ ተጸሒዞም ተኣሲሮም ስለዝነበሩስ ገ/ስላሴ ነጋ መጀመርያ ወዲቑ ኢልኹም ነይርኹም ብኸመይ ክወድቕኽኢሉ ኣብሪሩሀዎ እስቲ፡፡

1ኛ መ/ ምስክር፡- ተወቒዑ

ተርጊሚ፡- ተመትቶ ነው

ከፍተኛ ፍ/ቤት ... ከለ ... ከለ

611

ዳኛ/ ገብሩ/ እኮ መጀመርያ ማን ወደቐ የሚል ጥያቄ ቀርቦለዎት መጀመርያ ገ/ ስላሴ ነጋ ነው የወደቀው ከዛ ቀጥሎ ደግሞ ገ/መድህን ብለዋል

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ሕቶ ክቐርበልኹም ተሎሲ መጀመርያ ገ/ስላሴ ነጋ ሃምልተወቐዐ ቀዳሉ ኸዓ ገ/መድህን ገ/ ማርያም ሃምልተወቐዐ እዩ እዙይስ አብራርህዎ አሀረኹም

1ኛ መ/ምስክር፡- ልፈልጠ እነ ንሱ እዩ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ስለዚ መጀመርያ ገ/ስላሴ ነጋ ተመታ እና ወደቀ

1ኛ መ/ ምስክር፡- በቃ ተወቒዑ ንሱ እውን አብኡ ደገሞ

ተርጓሚ፡- ገ/ስላሴ ነጋ መጀመርያ ወደቀ ከዛ በኋላ አስከትሎ ደገመው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ተመቶ እንደት ቁሞ ሊቆይ ቻለ ገ/ስላሴ መጀመርያ የታመታ ከሆነ እንደት ቆመ?

ተርጓሚ፡- ገ/ስላሴ መጀመርያ ልተወቐዐ እንተኸይኑስ ብኸመይ ጠጠው ክብል ኸኢሉ?

1ኛ መ/ ምስክር፡- እቲ መሳርያ ሒዝዎ ዝነበረ አውተማቲክ መሳርያ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- መሳርያ ይዞት የነበረ አውተማቲክ መሳርያ ነው፡፡

1ኛ መ/ምስክር፡- ልገ/ስላሴ ምስወቐዐ ልገ/መድህን ገ/ማርያም እውን አብኡ እዩ ልደገሞ፡፡

ተርጓሚ ለገ/ስላሴ ከመታ በኋላ ለገ/መስህን ገ/ማትዮም ደግሞ እዛ ደገመው

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ይሄ እዳጋ ረቡዕ ወረዳ የየትኛው ወረዳ ነው?

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ረቡዕ ናየ ናይ አከባቢ ወረዳ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ዓዕዳ እምባ ወረዳ'ዩ፡፡

ተርጓሚ፡- የዓእዳ እምባ ወረዳ

ዳኛ/ ታደሰ/፡-ተወልደ በዛን ጊዜ የየትኛው ወረዳ ካድሬ ነበር?

ተርጓሚ፡- ተወልደ በቲ እዋኑ ናየ ናይ ከባቢ ካድሬ ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ዓእዳ እንባ

ተርጓሚ፡- የዓእዳ እምባ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ስለዚህ ተወልደ የዓእዳ እምባ ካድሬ ከሆነ አቶ ኪዳነ አስገዶም ደግሞ የዓእዳ እምባ ወረዳ አስተዳደሪ ከሆኑ ወረዳ አስተዳዳሪ እያለ እንዴት ነው ካድሬውመ ግለሜ የሰጠ?

ተርጓሚ፡- ተወልደ ናይቲ ዓእዳ እምባ ካድሬ ተነይሩ ኪዳነ በላይ እውን ናይቲ ከባቢ አስተዳደር ተነይሮምሲ ብኸመይ ድአ እዩ ካድሬ ወረዳ አማሓዳሪ እናሃለየስ ካድሬ ብኸመይ መግለፂ ክህብ ኸኢሉ?

612

1ኛ መ/ ምስክር:- በቲ እዋን ንሱ ዝነበረ ስልጣን ዋላ ካብዚ ጅምሩ እቶም ህዝቢ ድርጅት ዝበሃሉ ሰበስልጣን እዮም ነይሮም

ተርጓሚ:- በዛን ወቅት ስልጣን የነበራቸው የህዝብ ድርጅቶች ሰዎች ናቸው

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስለዚህ የነበረው ካድሬ ከወረዳ አስተዳዳሪ በላይ ስልጣን ነበረው ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ስለዚ እቲ ዝነበረ ካድሬስ ከፍቲ ናይ ወረዳ አማሓዳሪ ብላዕሊ ስልጣን ነይርዎ ማለት ድዩ?

1ኛ መ/ ምስክር:- ተናጋሪ በቲ ሰዓት ንሱ እሱ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ:- በዛን ወቅት ተናጋሪ የነበረው እሱ ብቻ ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ምስክርነት ጨርሰዋል እና እዚጋ ይጠብቁ::

ቀጣይ ምስክር አማርኛ መናገር መስማት ይችላሉ?

2ኛ መ/ ምስክር:- አይ አፃርየ አይኽእልን

ዳኛ/ ታደሰ/:- አሁንም አቶ ሃብቶም

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደ ሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስምዎ?

ተርጓሚ:- ስምኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- ቐሺ ገ/ዩሃንስ ረዳ

ተርጓሚ:- ቄስ ገ/ዩሃንስ ረዳ

ዳኛ/ ታደሰ/:- እድሜ?

ተርጓሚ:- ዕድሜኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- 64

ተርጓሚ 64

ዳኛ/ ታደሰ/:- ስራ?

ተርጓሚ:- ስራሕኹም?

2ኛ መ/ ምስክር:- ገበሬ

ተርጓሚ:- ገበሬ

ዳኛ/ ታደሰ/:- አድራሻ?

ተርጓሚ:- አድራሻኹም?

2ኛ መ/ ምስክር:- ከተማ ፍረወይኒ ወረዳ ግእዳ እምባ ቀበሌ ስንቃጣ ቁሸት ስንቃጣ

ተርጓሚ:- ከተማ ፍረወኒ ወረዳ ግእዳ እምባ ቀበሌ ስንቃጣ ቁሸት ስንቃጣ

ዳኛ/ ታደሰ/:- ወደዚህ የመጡት ለምንድ ነው?

613

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ተርጓሚ፡- ለብዚ ለመሃአኽሙሉ ብምንታይ ምኽንያት'ዩ?

2ኛ መ/ምስክር፡- መከላኸሊ ምስክር ካብ ክልላዊ ጠቅላይ ፍርድ ቤት መጺኡኒ ብኡ
እየ አነ ልመሃአኹ

ተርጓሚ፡- ከክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት መከላከያ ምስክር የሚል ስለደረሰኝ ነው።

ዳኛ / ታደሰ/ ፡- በእነማን ላይ?

ተርጓሚ፡- ብልመን'ዩ

2ኛ መ/ ምስክር፡- ብን አቶ ኪዳኔ በላይ

ተርጓሚ፡- በእነ አቶ ኪዳኔ በላይ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በሌላስ?

ተርጓሚ፡- ኻሊእኸ መን?

2ኛ መ/ምስክር፡- መጥርያው ኪዳንበላይ እዩ ልብል ግን ካሊእውን አቶ ኪዳን
አስገዶም እውን ያው ብሓደ እዩም ነይሮም ማለት'ዩ

ተርጓሚ፡- መጥርያው ኪደነ በላይ ነው የሚለው ሌላም ኪደነ አስገደም አብረው
ስለነበሩ

ዳኛ/ ታደሰ፡- ያው ቁዋቸዋል እነዚህ ኪዳን አስገዶም እና ኪዳን ባላይ?

ተርጓሚ፡- ይፈልጥዎም ድዩም እዚኦም ኪደነ በላይን ኪደነ አስገዶምን?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ይፈልጦም እየ።

ተርጓሚ፡- አቃቸዋለሁ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አሁን ብያዩዋቸው ለፍርድ ቤቱ ማሳየት ይችላሉ?

ተርጓሚ ሕጂ እንተረኢኹምዎም ልቤት ፍርዲ ክተለልይዎም ትኽእሉዶ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- እወ ክለልዮም ይኽእል።

ተርጓሚ፡- አዎ ማሳየት እችላለሁ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ጠብ ወይ ዝምድና አልዎት በሁለቱ?

ተርጓሚ፡- ዕልኢ ወይ ዝምድና አለኩምዶ ምስ ክልቲኦም?

2ኛ መ/ምስክር፡- የብለይን

ተርጓሚ፡- የለኝም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በ13ኛ ተከሳሽ ዋና ጥያቄ ይቅረብ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ቄስ ገ/ዩሃንስ በፍርድ ቤቱ ጥያቄ ላይ አቶ ኪዳን አስገዶም
አቃቸዋለሁ ብለዋል። አቶ ኪዳን አስገዶም የት ነው የሚያውቋቸው?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ቤት ፍርዲ ትሕቱት ተለኹም ኪዳን አስገዶም ይፈልጠም እየ
ኢልኩም ነይርኹም ኪዳን አስገዶም አበይ ኢኹም ትፈልጥዎም?

614

2ኛ መ/ ምስክር፡- ኪዳነ ኣስገዶም ወረዳ ሃዕዳ እንባ ነይሮም ወረዳ ኣዛዚ እዩም ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ኪዳነ አስገዶም ወረዳ ሃእዳ እምባ አዛዥ ነበሩ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- በመቼ ዓ/ም ነው?

ተርጓሚ፡- ብማአዘ ዓ/ ምህረት'ዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ኣቶ ኪዳነ በላይ መሬት ይዞታ ኣቶ ኪዳነ ኣስገዶም ምምሕዳር ወረዳ ኾይኖም ብ71 ዓ/ም ካብ70 ጀሚሩ እስካብ 71 ዓ/ም ይፈልጦም ነይረ፡፡

ተርጓሚ፡- የወረዳ አስተዳዳሪ ሁነው ከ70 እስከ 71 ዓ/ም ባለው ጊዜ አቃቸዋለሁ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በዛን ጊዜ በሚያወቁት ጊዜ እርስዎ የሚያውቁት ነገር ካለ ዘርዘር አድርገው ለፍርድ ቤቱ ያስረዱልኝ

ተርጓሚ፡- በቲ እዋን ንስኹ ልትፈልጥዎ ነገር እንተልዩ ዝርዝሩ ንቲ ቤት ፍርዲ የረዱእለይ

2ኛ መ/ምስክር፡- እሞ በቲ እዋን እቲ እንተ'ሸይኑ ኣነ ንባዕለይ ኣብ ገበ/ማሕበር ገንዘብ ታሓዚ እየ ነይረ ሽዑ፡፡

ተርጓሚ፡- በዛን ወቅት እኔ የገበሬ ማህበር ገንዘብ ያዥ ነበርኩ

2ኛ መ/ ምስክር፡- ብ70 ዓ/ም ተመሪፀ እስካብ 71 ጥሪ ወርሒ ነይረ እየ፡፡

ተርጓሚ፡- ብ70 ዓ/ም ተመርጬ እስከ 71 ጥር ወር ነበርኩኝ

2ኛ መ/ ምስክር፡- እዙይ ኣነ እዙይ እንትኸነ ተሎ ግን ኣንሕና ተወልደ መለስ ኢሎምዎ ሓደ ነይሩ ካድሬ ህዝብ ድርጅት

ተርጓሚ፡- ይሄ በሚሆንበት ጊዜ አንድ ተወልደ መለስ የሚባል ካድሬ ህዝብ ድርጅት ነበር፡፡

2ኛ መ/ ምስርክር ሽዚ ኣቶ ገ/ ስላሴ ነጋን ኣቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን ዝተብሃሉ ናይ ክሊቲኦም እዚኦቶም ካብ ፀረ ኣብዮት ተባሂሉ ካብኡ ከዲዮም መጺኦም ላብዚ ላፍቲ ኣብዮታዊ መንግስቲ ዝበሃል ዝነበረ ሽዑ፡፡

ተርጓሚ፡- በዛን ወቀት ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም የሚባሉ በዛን ወቅት ከድተው ወደዚህ መጥተው ነበር፡፡

2ኛ መ/ምስክር፡- ስለዚ ከዲዮምብልመፁ ንሳቶም መሳርያ ሓቢእኹም ኢኹም መጺእኹም መሳርያ ኣበይ እኒሆ ናታትኹም ኢሎም ተሓቲቶም፡፡

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ከመጡ በኋላ መሳርያ ደብቃችሃል እና የት አረጋችሁት ተብለው ተጠየቁ

2ኛ መ/ ምስክር፡- እሳቶም ትጥየቹ እንተለው ግን ተወልደ መለስ ካድሬ እዩ ኸይኑ ጀማል ኢለምዎ እውን ነይሩ ጀማል ኢለምዎ ናይቲ ዓዲ ናይቲ ሽበቢ

615

ተርጓሚ፡- እነዚህ በሚጠየቁበት ጊዜ ግን ተወልደ መለስ እና ጀማል የሚባሉ ነበሩ፡፡

2ኛ መ/ ምስክር፡- እዚኣቶም ትነብሩ ተለው ግን ተወልደ መለስን ጀማልን እንትነብሩ ተለው እዚኣቶም እቶም ሰባት እንድሕር መሳርያ ሳይ አምፃእኹም እስርቤት እተው ተባሂሎም ተአሲሮም፡፡

ተርጓሚ፡- እነዚህ ሰዎች በሚኖሩበት ጊዜ መሳርያው ካለመጣችሁት እስርቤት ትገባላችሁ ተብለው ታሰሩ፡፡

2ኛ መ/ምስክር፡- ተአሲሮም ወርሒ ተአሲሮም

ተርጓሚ፡- ከዛ አንድ ወር ታሰሩ

2ኛ መ/ምስክር፡- ሓደ ወርሒ ምስታአሰሩ አኼባ እኒአ አብ ዕዳጋ ሮቡዕ ዋኢ ንዑ ተባሂልና አንሕና ኩሉ ሰራዊት ንዕዳጋ ረቡዕ ንላዕሊ

ተርጓሚ፡- አንድ ወር ከታሰሩ በኋላ ሰብሰባ አለ ተብለን ወደ እዳጋ ረቡእ ሁሉም ተጠራ

2ኛ መ/ምስክር፡- ኸዚ 8:00 ሰዓት ተሲእና አብኡ ደሪስና አፍቲ ቦታ፡፡

ተርጓሚ፡- ከዛ 8:00 ሰዓት ተነስተን እዛ አከባቢ ደረስን፡፡

2ኛ መ/ምስክር፡- ብዙሕ ሰራዊት ነይሩ ንሕና እውን ገበሬ ማሕበር እውን ምስኣቶም ትመፁ ኢኹም ኢሎም ህዝቢ አኼባ አለና እዩ አብኡ ብዝብል ኢሎምና ደይብና

ተርጓሚ፡- ብዙ ሰራዊት ነበር እኛም ደግሞ ገበሬዎች እዛ ተሰብስበን እዛ ሰብሰባ አለን ተብለን ተጠራን፡፡

2ኛ መ/ ምስክር፡- እሊ አቶ ኪዳነ በላይ እሊ አቶ ኪዳነ አስገዶም ድማ ምሳና ብትኸል መፂኦም፡፡

ተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ በላይ እና አቶ አስገዶም ደግሞ ከኛ ጋር አብረው መጡ፡፡

2ኛ መ/ምስክር፡- ንሳቶም ብልመፁ መሬት 12:00 ሰዓት እንትኾን ተሎ ጀማል እቶም ሰባት አይረአናዮምን ጀማልን ተወልደ መለስን ክልቲኦም ሒዞምዎም መፂኦም ናባና ቐሪቦም፡፡

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ 12 :00 ሰዓት በሚሆንበት ጊዜ ጀማል እና አቶ ተወልደ መለስ ሁለቱም ሰዎች ይዞዋቸው መጡ፡፡

2ኛ መ/ምስክር፡- እዙይ እንትንብል ንሕና ተፈሊና ናበይ እንትንብል ካባና ፈልዮም አፍቲ ቦታ አብዕዳጋ ረቡዕ ቐቲለምዎም

ተርጓሚ፡- ከዛ ከኛ ለይተውዋቸው እዳጋ ረቡእ ገበያ ላይ ገደልዋቸው፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እነሱ ሲገደሉ እናንተ የት ነበራቹ?

ተርጓሚ፡- እሳቶም ኽቕተል ተለው እስኻትኩም አበይ ነይርኹም?

2ኛ መ/ ምስክር ብቕርቢ ኢና ነይርና እንሕና ብቕርቢ ነይርና ህንጻ-ዝይ ክንድ'ዚ ቦታ ትኸውን እዛ ኣብዚ እኒ'ያ ቦታ ህንድዚአ ትኸን ነይርና።

ተርጓሚ:- ያው እኛ በቅርብ ነበርን ከዚህኛው ያው በጡ'ጋ ያለበት ይሆናል የነበርነው ርቀቱ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ግምቱ ምን ያህል ይሆናል በግምት ይንገሩን

ተርጓሚ:- እቲ ግምትሲ ክንደይ ዝአክል ይኸውን ብግምት ይንገሩና።

2ኛ መ/ ምስክር:- ግምት ክንድ'ዚ ቦታ ትኸውን እንበር እንታይ እሞግምት ክንድ'ዚ-ይ ሚትር እንታይ ኢለ ክፈልጦ።

ተርጓሚ:- ያው ግምቱ እስከቦታ ያለበት ድረስ ይሆናል እንደዚህ ብዬ ለመገመት አልችልም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ በኋላስ ምን ተደረገ?

ተርጓሚ:- ድሕሪኡ እንታይ ተገይሩ?

2ኛ መ/ምስክር:- ብድሕሪኡ ቀቲለምዎም ንዓዓቶም።

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ገደልዋቸው።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከገደሉዋቸው በኋላስ?

ተርጓሚ:- ምስቐተልዎም'ከ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ምስቐተልዎም እሞ ህዝብ ተሰብሲቡ ህዝቢ የነበረን አሸዒትኡ

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ከገደልዋቸው በኋላ ህዝብ ተሰበሰበ በወቅቱ ግን ህዝብ አልነበረም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ህዘቡ በተሰበሰበ ስንት ሰዓት ሰብሰባ ተጀመረ?

ተርጓሚ:- ህዝቢ ተሰብሲቡ ትብሉ ተለኹም ሲ ክንደይ ሰዓት ሰብሰባ ተጀሚሩ?

2ኛ መ/ምስክር:- ህዘቢ ልተሰብሰበሉ 12 ሰዓት እሳቶም ልሞትዎ ልተሰብሰበሉ ያው ፍርቂ ሰዓት አይፀንሕን ይኸን።

ተርጓሚ:- ህዝቡ የተሰበሰበበት12 ሰዓት ነው

2ኛ መ/ምስክር:- ሰዓት አይነበረንን ብግምት'ዩ።

ተርጓሚ:- ግምት ነው ሰዓት አልነበረኝም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ጥያቄው የሚለው ያንን ህዘብ የተጠራው ህዝብ በስንት ሰዓት እቦታው ላይ ደረሰ ነው

ተርጓሚ:- እቲ ህዝቢ ልተፀወዐ ብህንዳይ ሰዓት አፍቲ ከባቢ በጺሑ?

2ኛ መ/መስክር:- ህዝቢ እሞ ከባቢ እዩ ፍርቂ ሰዓት ይኸን አሸዒትኡ ተላዒሉ ኹሉ ብቃ አምፅእዎም ተባሂሉ እከ እዩ እቶም አብኡ ለለው አብ ወንበር ተካ አርአየ ልበሃሉ እውናይ አኪቦም ሰብሲቦም አምጺአምዎም እዩም።

617

ተርጓሚ:- እዝያው ግማሽ ሰዓት ይሆናል እኮ የነበሩ ሊቀመንበርም ሰብሰባቸው ተብሎ ነበር።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የሰብሰባው ስነስርዓት ከዛ በኋላ ህዝቡ ከተሰበሰበ በኋላ በምን ዓይነት መልኩ ነው የተፈፀመው?

ተርጓሚ:- እቲ ናይ ሰብሰባ ስነስርዓት እቲ ህዝቢ ምስተአከበ ብድሕሪኡ ብኸመይ ዓይነት እዩ ተፈፂሙ?

2ኛ መ/ ምስክር:- እንታይ እዩ እዙይ ከምዙይ ዝገበርኩም እዙይ ልትገብሩ ከምዙይ ከይትለምዱ እዚ ነገር እዚ ከምዚገይርካ ከምዚ እናበሉ ከፍቲ ሰፍቲ እናበሉ እናላኽዑ ለዚ ነገር እዚ ህዝቢ ለዋቼዑ ልዚ ነገር ከምዚ ገይርኩም ከይትለምዱ ከምዚዎም ሞይቶም ልኒህው ትሪኢዎ አለኹም እዙይ እዩ ተባሂሉ ሰብሰባ ተኻይዱ።

ተርጓሚ:- ያው እንደዚህ ዓይነት ነገር እንዳትለምዱ ያው የሞቱትም እንደዚህ ዓይነት መቀጣጫ እንደትሆኑ ይሉን ነበር።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እንደዚህ ያለው እንደዚህ ብሎ የተናገረው ማን ነው?

ተርጓሚ:- ከምዚ ኢሉ ልተዛረበስ መን'ዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ተወልደ መለስ

ተርጓሚ:- ተወልደ መለስ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ጨርሻለሁ

ዳኛ ቃደሰ/:- የ14ኛ ተከሳሽ ዋና ጥያቄ

የ14 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ተሾመ አያሌው/:-ቄስ ገ/ዩሃንስ መዋች ገ/ስላሴ ኒጋን ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ:- መዋቲ ገ/ስላሴ ኒጋ ይፈልጥዎዶ?

2ኛ መ/ ምስክር:- እወ ይፈልጦ።

ተርጓሚ:- አቃዋለሁ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ምናልባት ዝምድና ካላችሁ?

ተርጓሚ:- ዝምድና ተልዩኩም?

2ኛ መ/ ምስክር የብለይን

ተርጓሚ:- የለኝም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የመዋች ቤተ ሰቦችስ ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ:- ናይቲ መዋቲ ቤተሰብኸ ትፈልጥዎምዶ?

2ኛ መ/ ምስክር:- የፈልጦምን

ልዩ ዓ/ ህግ:- ተቃውሞ አለኝ ያውቁዋቸዋል አዎ በሚለው አካሄድ ነው እየተሄደ ያለው የቅድምም ጥያቄ በዚህ ሁኔታ ነው ያለው ስለዚህ ክቡር ፍርድ ቤቱ እንዲህ ዓይነት ጥያቄዎችን እንዲሰርዝልኝ አመለክታለሁ::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ጥያቄየን ላስተካክል

ዳኛ/ ታደሰ/:- ጥያቄው ተሰርዞዋል ሌላ ጥያቄ ይቅረብ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከመዋችቤተሰብ ጋር ግንኙነት አላችሁ?

ዳኛ/ ታደሰ/:- ይሄ አዎ አይደለም ወደሚለው መልስ ባንመራ ጥሩ ነው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እቦታው ከተሰበሰበው ህዝብ የሚያስታወሱት ሰው ይኖራል?

ተርጓሚ:- አፍቲ ከባቢ ካብልተሰበሰበ ህዝቢ ማለት ዘስታውስዎ ሰብ አሎዶ?

2ኛ መ/ ምስክር:- አነ አይፈልጥን እቶም አቦወንበር እንተኮይኑ እንበር::

ተርጓሚ:- እኔ አላውቅም ሊቀመንበሩ ካልሆነ በስተቀር::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ኪዳኔ በላይ ቅድም ሲመሰክሩ የመሬት ይዞታ ሰራተኛ ነበረ ብለዋል::

ተርጓሚ:- ኪዳነ በላይ ቅድም ኢሉኹም ክትምስክሩ ተለኹም

ናይ መሬት ትሕዝቶ ነይሩ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የመሬት ይዞታ ሰራተኛ ሁኖ ሲንቀሳቀስ አከባቢያችሁ ውስጥ

ተርጓሚ:- ናይቲ መሬት ትሕዝቶ ሰራሕተኛ ኾይኑ አፍቲ ከባቢ ክንቀሳቐስ ከሎ

2ኛ መ/ ምስክር:- ይፈልጦ እወ ይንቀቀሳቐስ ነይሩ

ተርጓሚ:- አዎ አቃቸዋለሁ ይንቀሳቀስ ነበር::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በቃ ምን ነበር የሚሰራው?

ተርጓሚ:- እንታይ ነይሩ ስርሑ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ስርሑ ናይ መሬት ይዞታ እዩ ናይ ሳዕሪ ናይ መሬት እንተለይኾይኑ ኻሊእ ልነበር ኣብ ካሊእ ነገር ልንቀሳቐስ አይነበረን::

ተርጓሚ:- በወቅቱ የነበረው ስራ የመሬት የግጦሽ ነገር ካልሆነ በስተቀር ሌላ ስራ አልነበረውም::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ይሄ የመሬት የግጦሽ ምናምን ሲሰራ ምን ይዞ ነው የሚሰራው?

ተርጓሚ:- እቲ ናይ መሬት ሳዕሪ ገለ ትብሉ ተለኹም እንታይ ሒዙ እዩ ልንቀሳቐስ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ገበሬ ማህበር ልአና ሓረስቶት ማሕበር

619

ተርጓሚ፡- ገበሬ ማህበር እኛን

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- አዎ ታድየ ምን ዓይነት እቃ ይዞ ነበር የሚንቀሳቀሰው?

ተርጓሚ፡- እንታይ ዓይነት አቑሓ ሒዙ ነይሩ ልንቀሳቐስ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- እንታይ ክድሕዝ ድአ

ተርጓሚ፡- ምን ይይዛል

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- ክቡር ፍርድ ቤቱ ወደ ኋላ ፍርድ ቤቱ ማማርያ ጥያቄ አመሰግናለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቂስ ገ/ዩሃንስ እዛ እዳጋ ረቡእ ብለው የጠቀሱት ቦታ መንደር አለ የለውም?

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ረቡዕ ኢልኹም ልጠቐስኹሙዎ ቦታ መንደር አለዎዶ የቡልይ ቑሸት?

2ኛ መ/ምስክር፡- ዕዳጋ ረቡዕ ልበሃል ዕዳጋ እዩ ስቕ ኢሉ በቃ ንኡሽተይ ከተማ እያ እንበር እንታይ መንደር ኸይኑ።

ተርጓሚ፡- ያው ትንሽ ከተማ ነው እንጂ ምንም ምንደር ያለውም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ሰው ይኖራል አይኖርም እዛው አከባቢ?

ተርጓሚ፡- እፍቲ ከባቢ ሰብ ይነብረሉ ድዩ ወይስ አይነብርን?

2ኛ መ/ምስክር፡- ኣብ ከተማ ልነብር ሰብ እማ ይነብር እባ አይተልዓለን።

ተርጓሚ፡- ሰው ይኖራል አልተነሳም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አሁን የምጠይቅዎት ገቢያው እዳጋ ረቡእ የሚሉት ገቢያው ሜዳው እዛ አከባቢ ላይ መንደር አለ ቤት ሰው አለወይ ነው?

ተርጓሚ፡- እፍቲ ዕዳጋ እፍቲ ዝብለኩም ዘለኹሲ ሰብ ኣሎዶ ገዛ ኣሎዶ እንታይ ኣሎ?

2ኛ መ/ ምስክር እወ አለዎ።

ተርጓሚ፡- አዎ አለ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መዋቾቹ ወደ እዳጋ ረቡእ ወርደዋል እኛም ወርደናል ብለዋል ማነው የቀደመ እናንተናችሁ መዋቾቹ ናቸው ወደ እዳጋ ረቡእ ቀድሞ የደረሱ?

ተርጓሚ፡- እቶም መወትቲ ንዕዳጋ ረቡዕ ወሪዶም ንሕናለ ወሪድና ኢልኹም ነይርኹም መን'ዩ ቐዲሙ ወሪዱ ንሳቶም ድዮም ወይ ንስኻትኹም?

2ኛ ም/ ምስክር፡- ንሕና

ተርጓሚ፡- እኛ ነን

620

2ኛ መ/ምስክር:- አይኮነን ንሕና ኣብአ እንትንደርስ ከለና እሳቶም እዮም መጺኦም ልታሓውስና እንበር ብሓደ ኸይድ ሓዱርና ኣይረአናዮምን

ተርጓሚ:- እኛ ስንደርስ እዛ አከባቢ ነበር የመጡት እና አብረን አልሄድንም::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ማለት ማን ቀዳመ እና ደረሰ ወደ ሜዳው ወደ ገበያው ቦታው?

ተርጓሚ:- ናፍቲ ዕዳጋ ቦታስ መን'ዩ አቐዲሙ በጺሑ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ንሕና በዚ እንተለና ንሳቶም ላብኡ ኣግሊሶም ወሲደምዎም ካባና

ልዩ ዓ/ ህግ:- አደለም እኔ አልጠየቅኩም እንደሱ

ተርጓሚ:- ኸምኡ አይሓተትኹምዩ

ልዩ ዓ/ ህግ:- ማን ደረሰ ቀድሞ በቃ ወይ እኛ ወይ እነሱ

ተርጓሚ:- አቐዲሙ ልበፅሖስ መን'ዩ ንስኻትኩም ድዩ ወይ ንሳቶም?

2ኛ መ/ ምስክር:- አፍቲ ዕዳጋ ረቡዕ ንሳቶም እዮም ወሲዶም ንስቶም ቀዲሞም::

ተርጓሚ:- እነሱ ነው የቀደሙት::

ልዩ ዓ/ ህግ:- እናንተ ስንት ሆናችሁ ነው ወደዛ የሄዳችሁት?

ተርጓሚ:- እስኻትኹም ሀንዳይ ኸይንኹም ኢኹም ናፍቲ ከባቢ ልኸድኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- መሊኡ እዩ ሰራዊት ብዙሕ ነይሩ ካብ ምኢቲ ልዓቐብ እዩ ትጉዕዝ ሓዲሩ::

ተርጓሚ:- ያው ሰራዊት ብዙ ነበር ከመቶ በላይ እና ሲጓዝ ነበር ያደረው

ልዩ ዓ/ ህግ:- እስቲ የሚያስተውሰዋቸውን ይጥቀሱልን ከእናንተ ጋር ከሄዱት ውስጥ

ተርጓሚ:- ምሳኻትኩም ካብ ዝኸዱ ተስታውስዎም ሰባት እንተልዩም ይጥቀሱለይ

2ኛ መ/ ምስክር:- ምሳና ካብ ዝኸዱ ሰባት ገብረ ተስፋይ፣ መብራህቱ ሓድጉ፣ ቐሺ ገ/አምላክ፣ ገብሩ ረዳ እዞም ተኸሰስቲ እዚአቶም ከዓ አቶ ኪዳነ አስገደምን አቶ ኪዳነ በላይ እው ናይ ምሳና ነይሮም::

ተርጓሚ:- ከኛ ጋር ከሄዱ ሰዎች ገብረ ተስፋይ፣ መብራህቱ ሓዱጉ፣ቄስ ገ/አምላክ፣ ገብሩ ረዳ ተከሳሾችም አቶ ኪዳነ በላይ እና አቶ ኪዳነ አስገዶም ከእኛ ጋር አብረው ነበሩ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ስንት ሰዓት ላይ ደረሳችሁ እናንተ?

ተርጓሚ:- ሀንደይ ሰዓት በጺሕኹም እሳኻትኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- 12:00 ሰዓት

ተርጓሚ:- 12:00 ሰዓት

ልዩ ዓ/ ህግ:- ህዝቡስ የተባለው የዛ አከባቢ ህዝብ ስንት ሰዓት ደረሰ?

ተርጓሚ:- ናይቲ አከባቢ ህዝቢ ልተብሃለኸ ኸንደይ ሰዓት በጺሑ አብኡ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ብግምት ፍርቂ ሰዓት ይኸን እቲ ልመፀ

ተርጓሚ:- በግምት ግማሽ ሰዓት ይሆናል የመጣበት
2ኛ መ/ ምስክር:- ተነግሮ ነው ያደረው::
ልዩ/ ህግ:- ለዛ አከባቢ ህዝብም ተነግሮ ታድረዋል ማለት ነው?
ተርጓሚ:- ለቲ ከባቢ ህዝቢ ተነጊርዎ ሓዲሩ ማለት ድዩ?
2ኛ መ/ ምስክር:- አኼባ አሎ እዩ ተባሂሉ እወ::
ተርጓሚ:- ስብሰባ ተብሎ ነው አዎ::
2ኛ መ/ ምስክር ልቶም አቦ ወንበር እዩ:
ተርጓሚ:- ለሊቀመንበሩ ነው የተነገረው::
ልዩ ዓ/ ህግ:- አቦ ወንበሩ የእናንተም ለእናንተ እንዳደረሰ የነዛም ለእነሱ አድርሰዋል ማለት ነው?
ተርጓሚ:- እቲ አቦ ወንበር ላባኹም ሃምልአብፀሐ ልተአቶምእውን አብፂሒ ማለት ድዩ?
2ኛ መ/ ምስክር:- ልክዕ አንሕና መቸስ አብፂሕናለ ኢና:: እሱ ኸዓ መቸስ አዚዝዎም ማለት እዩ እንበይ::
ተርጓሚ:- አዎ ልክ ነው ለእኛ እንደነገረን ለነሱም አዘዋል ማለት / ማለት/ ነው::
ልዩ ዓ/ህግ እናንተ ስትደርሱ የአከባቢው ሰው አንድም ይሁን ሁለትም ይሁን የደረሰ ሰው አለ የለም?
ተርጓሚ:- እስኻትኹም ክትበፅሑ ተለኹም ናይቲ ከባቢ ህዝቢ ሓደ ዋላ ይኹን ዋላ ኽልተ ልበፀሐ ሰብ ነይሩዶ?
2ኛ መ/ ምስክር:- አየግንናን ንጉሆ እዩ ነይሩ::
ተርጓሚ:- አላገኘንም ጥዋት ነው የነበረው::
ልዩ ዓ/ህግ:- እዛ አሁን የጠቀሱበት እዳጋ ረቡእ በዛው በጊቢያው ቤታ መንደር አለ ህዝብ አለ ብለዋል ለእናንተም ለሁሉም አከባቢ ስብሰባ አለ ተብሎ ተነግረዋል እናንተ የሰስት ሰዓት ተኩል መንገድ ተጉዛችሁ ስትደርሱ እዛ አከባቢ ያለ ሰው እንዴት ቀድመዋችሁ አልደረሰም?
ተርጓሚ:- አፍቲ ከባቢ ዕዳጋ ረቡዕ ዝበልክምዎ ሰብ አሎ ገዛውን አሎ ኢልኩም ነይርኩም ንዓኻትኩም ተነጊሩኩም አፍቲ ከባቢ ለይቲ ተጓዒዝኩም ክትበፅሑ ከለኹም
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ተሾመ አያሌው/ ክቡር ፍርድ ቤት መሪ እንዴት ነው በዋና ጥያቄ ያልተጠየቀ ነገር ነው አሁን እንስተው ዓ/ ህጉ መጠየቅ አይችሉም
ዳኛ/ ታደሰ/:- የትኛው ጥያቄ ነው በዋና ጥያቄ ያልተነሳው

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- እንዴት ደረሰ ምናምን የሚለው ያነሱት ነገር አደለም እሳቸው

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ተቃውሞው አልተቀበልነውም

ተርጓሚ፡- ጥያቄው ይደገምልኛ ዓ/ ህግ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እናንተ የሶስት ሰዓት ተኩል መንገድ ተጉዛችሁ እዳጋ ረቡእ ስትደርሱ የዛው የእዳጋ ረቡእ ሰው ግን እዛ ሜዳ ላይ መገኘት እንዴት አልቻለም እንዴት ቀደማችሁት?

ተርጓሚ፡- እስኺትኹም ተጉዒዝኹም 3:00 ሰዓት ክትበፅሑ ከለኹም ናይቲ ከባቢ ህዝቢ ኣብኡ እናሃለየ ብኸመይ እስኻትኩም ቐዲምኹም ክትኣትዩ ኸኢልኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- ንሱ ለይተልዓለ ፀኒሑና እንሕና አቦ ወንበር አዚዙዎ አሎ ኢልና ልክዕ ለአቦ ወንበር ኢና ንዕበ ዝነበርና በትክክለኛ አንሕና ግን ለይተልዓለ ፀኒሑና፡፡

ተርጓሚ፡- ያው ህዝቡ ሳይነሳ ነው የጠበቀን እዛ ሊቀመንበር አዝዘዋቸው ስለ ነበር ይመስለኛል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መዋቶቹ ከኛ ቀድመው ደርሰዋል ከእነተወልደ ጋር ብለዋል፡፡ ማን ማን ነው መዋቶቹን ይዘዋቸው የመጣው?

ተርጓሚ፡ እቶም መወቲ ቅድሚና በዒሖም ኢልኩም ነይርኩም ባዓል ተወልደ ጠ ቸስኸምዎም ነይርኩም መን መን እዩ ሒዝዎም ነይሩ ነቶም መወቲ?

2ኛ መ/ምስክር፡- ልመወቲ ሒዘሙዎም ልመፁ እማኢተወልደ መለስን ጆማል ሓጎስን ልባሃሉ እኮ ኢሉ፡፡

ተርጓሚ፡- መዋቾቹን ይዘዋቸው የመጣው ተወልደ መለስ እና ጆማል ሓጎስ ናቸው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መዋቾቹ ሲመጡ አመጣጣቸው እንዴት ነበር ታስረው ነበር አልታሰሩም?ልብስ ለብሰው ነበር አልለበሱም? እስቲይሄን ያብራሩት፡፡

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ተኣሲሮም ክመፁ ካለው ሃመይ ነይሩ ተኣሲሮም ድዮም ነይሮም አይተአሰሩን ኸዳን ገይሮም ነይሮምዶ አይነበሩን የብራርህዎ?

2ኛ መ/ምስክር ተአስሮም ክዳን ነይርዎም ነድሕርሕሪት ተኣሲሮም ካባና ወሲዶምዎም፡፡

ተርጓሚ፡- ያው የፍጢኝ ታስረው ልብስም ነበራቸው ከእኛ ነበር የወሰድዋቸው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለየብቻ ነው የታሰሩት አንድ ላይ ነው?

ተርጓሚ፡- ነን በይኖም ድዩም ተኣሲሮም ወይስ በሓደ እዮም?

2ኛ መ/ምስክር፡- ነን በይኖም እዮም ልተአሰሩ፡፡

ተርጓሚ:- ለየብቻቸው ነው የታሰሩት::

ልዩ ዓ/ ህግ:- የታሰሩት በምንድ ነው?

ተርጓሚ:- ልተአሰሩሉ ብምንታ እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- መሳርያ ሓቢ እኹም መዒእኹምሲ ተመሊስኹም ካሊእለትብሉ ኢኹም ብልብል እዩ እንበር::

ተርጓሚ:- መሳርያ ደብቃቹሃል በሚል ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- አይደለም እጃቸውን የታሰሩበት መሳርያ ምንድ ነው የኤሌክርትሪክ ገመድ ነው ወይስ ሌላ ነው? ምንድ ነው እስቲ ይሄን ይጥቀሱ::

ተርጓሚ:- እቲ ኢዶቶም ልተአሰርሉ መሳርያስ እንታ'ዩ ናይ ኤሌክርትሪክ ድዩ ወይስ እንታይ'ዩ

2ኛ መ/ ምስክር:- ገመድ'ዩ::

ተርጓሚ:- ያው የቃጫ ገመድ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ቅድም እንደጠቀሱት በተወሰነ ርቀት ላይ ሲገደሉ እንዳዩ ነው:: ቀድሞ የተመታው ማን ነበረ?

ተርጓሚ:- ቅድም ክትምስክሩ ተለኹም ኣብ ልተወሰነርሕቐት ኽይንኹም ክቕተል ተለው ርኢኹም ኢኹም መጀመርያ ልተወቐዐ መን'ዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- መጀመርያ ገ/ስላሴ ኑጋ እዩዋ ሓደ እዩም ልኸሊቲኦም ኢማባቢቑ እቲ እውን ክምኦ ገይሩ

ተርጓሚ:- መጀመርያ የተመታው ገ/ስላሴ ኑጋነው ግን አብሮ ነው የተመቱት::

ልዩ ዓ/ህግ:- እስቲ ያብራሩት እንዴት ማለት ነው?

ተርጓሚ:- እስቲ አብራርህዎ ከመይ ማለት 'ዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- መጀመርያ ክልተኦም እቲ ክውቃዕ እንተሎ እቲይ እውናይ ወቒዕዎ እሱ እቲ ጀማል ል/መድህን

ተርጓሚ:- መጀመርያ ሁለቱ ሲመቱም ያኛውም ጀማል መታው

2ኛ መ/ ምስክር:- ልገ/ መድህን ገ/ ማርያም ጀማል ልገ/ስላሴ ኑጋ ተወልደ መለስ::

ተርጓሚ:- ለገ/መድህን ገ/ማርያም ጀማል ለገ/ስላሰ ኑጋ ተወልደ መለስ ነው የመታው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- የገዳዮቹ የያዙት መሳርያ ምን ዓይነት ነበር?

ተርጓሚ:- እቶም ቐተልቲ ልሓዝዎ ናይ መሳርያ ዓይነት እንታይ ነይሩ?

2ኛ መ/ምስክር:- እዚ ጀማል አፈድስቲ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ:- ጀማል አፈድስት እሚባል ነበር::

2ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ተወልደ መለስ ድማ ሓፂር እዩ ሓፂን ብሓፂን እዩ ብረት እዩ ነኒሳት አለዎ ሓፂር እዩ።

ተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ ያየዘው ደግሞ አጭር መሳርያ ሁኖ ያው ብረት በብረት ቀዳዳ ያለበት።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አንድ ላይ እንደተመቱ ነው የገለፁልኝ ቀድሞ ማንኛው ነው የሞተው ወይ የወደቀው ቀድሞ ማን ነው?

ተርጓሚ፡- ብሓደ ሃምልተወቕፀ ኢኹም ገሊፅኩም ነይርኩም መጀመርያ ዝወደቐ መን'ዩ?

2ኛ መ/ምስክር፡- በቃ ኸልቲኦም እሱ አከታቲሉ እዩ ልተወቕዕ ብሓደ እዮም ወዲቖም።

ተርጓሚ፡- ያው አብረው ko አከታትለው ስለተመታ አብረው ነው የወደቁት

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ማንኛው ነው የተደገመው?

2ኛ መ/ ምስክር፡- አነ እንትደግሞ የረአኹን

ተርጓሚ፡- ሲደግም አላየሁም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ጀማል ደገመው አላሉኝም ቅድም?

ተርጓሚ፡- ጀማል ደጊምዎ አይበልኩምንዲኹም ቅድም?

2ኛ መ/መስክር፡- አነ የበልኩን

ተርጓሚ፡- እኔ አላልኩም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እስቲ ግልፅ ያርጉልኝ አገዳደላቸው?

ተርጓሚ፡- ግልፂ ግበሩለይ አሟውተኦም?

2ኛ መ/ ምስክር፡- አማውታኦም እማ ናብኣቶም ገፆም ገይሮም ከምዚ ገይሮም ወቒዐምዎም። ብየማናይ ገፆም

ተርጓሚ፡- እፍታቸው ላይ ነው የተመቱት።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- እከ ጀማል ማንኛውን መታ ተወልደ ማንኛው መታ

ተርጓሚ፡- ጀማል ልመን ወቒዕዎ ተወልደኸ ልመን ወቒዕዎ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ተወልደ ንገ/ ስላሴ ነጋ ጀማል ልገ/ መድህን ገ/ማርያም።

ተርጓሚ፡- ተወልደ ለገ/ስላሴ ነጋ ጀማል ለገ/መድህን ገ/ማርያም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በስንት በስንት ተኩስ ነው የመትዋቸው?

ተርጓሚ፡- ብሀንዳይ ብሀንደይ ተኹሲ እዮም ምይቶም።

2ኛ መ/ ምስክር፡- ሓደ እየ ዝረአኹ አነ

ተርጓሚ፡- አንድ ነው ያየሁት እኔ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አንድ ሲሉ ሁለቱም አንዳንድ ማለት ነው?

ተርጓሚ፦ ሓደ ክብሉ ክለው ክልቲኦም ሓደ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ አወ

ተርጓሚ፦ እዎ

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ተወልደ በወቅቱ ምን ነበር ስራው?

ተርጓሚ፦ ተወልደ ብእዋኑ እንታይ ነይሩ ስርሑ

2ኛ መ/ ምስክር፦ ህዝቢ ድርጅት ይበሃል ነይሩ

ተርጓሚ፦ የህዝብ ድርጅት የሚባል ነበረ።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ መልኩን በትክክል ያውቁታል?-

ተርጓሚ፦ መልክዑ ብትክክል ይፈልጥዎ ድዮም?

2ኛ መ/ምስክር፦ መን ተወልደ?

ተርጓሚ፦ ተወልደ ነው?

ልዩ ዓ/ ህግ፦ እዎ

ተርጓሚ፦ እወ

2ኛ መ/ ምስክር፦ ይፈልጦ እው

ተርጓሚ፦ እዎ አቀዋለሁ

ልዩ ዓ/ ህግ፦ አጭር ነው ረጅም?

ተርጓሚ፦ ሓጺር ድዩ ነዊሕ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ሓጺር ደቂቕ እዩ።

ተርጓሚ፦ አጭር ሁኖ ቀጭን ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፦ መዋቾቹ ከመገደላቸው በፊት ምን የተናገሩት ነገር አለ?

ተርጓሚ እቶም መወቲ ቅድሚ ምቕታሎም እንታይ ልተናገርዎ ንግግር ነይሩ ወይ

ዘረባ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ምንም

ተርጓሚ፦ ምንም

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ገዳዩስ አሁን የጠቀሰዋቸው ገደሉ ያሉዋቸውሰዎች ከመገደላቸው በፊት

ምንድ ነው የተናገሩት ስለ እነሱ?

ተርጓሚ፦ እቶም ቐተልቲኸ ቅድሚ ነቶም ሰባት ምቕታሎም እንታይ ነይሩ

ልተዘረብዎ ዘረባ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ምንም አይበሉን

ተርጓሚ፦ ምንም አልነበረም።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ቀብራቸውስ እንዴት ነበር?

ተርጓሚ፦ አቀባብረኦም ኸመይ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- አቀባብላ ከመይ'ዩ?

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አቀባበራቸው የት ነው የተቀበሩት ማን ቀበራቸው?

ተርጓሚ፡- አበይ አዮም ተቐቢሮም መን'ዩ ቐቢርዎም?

2ኛ መ/ ምስክር፡- በቃ ብልተገደሉ ላብ ዓድና ተመሊስና ኢና ስቕ ኢልና ቀቢርዎም ተባሂሎም ሓዲግናዮም ኢና ዝኸድና ስቕ ኢልና፡፡

ተርጓሚ፡- ከተገደሉ በኋላ ቅበርዋቸው ተብለው እኛ ተመልሰን ነው የሄድነው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከተገደሉ በኋላ ስብሰባ ተደርጎ ነበር በቦታው?

ተርጓሚ፡- ምስተቐተሉ አፍቲ ከባቢ አኼባ ተገሩዶ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን የሚመስል ማን ነው ሰብስቢውምን ስይባል ነበር?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ እቲ ሰብሳቢ እንታይኸ ይበሃል ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ተወልደ መለስ እዩ ከምዚ ካይትለምዱ ኢሉ ከምዚ እዩ ዝብል ከምዚአም ዝበሉ ከምዚ ከይትኾኑ ከምዚ ከይትገብሩ ኢሉ፡፡

ተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ ነው እንደዚህ አደረጉ እንደዚህ እንዳትሆኑ እና ተጠንቀቁ ይለን ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በስንት ሰዓት ነው ወደ አከባቢያችሁ የተመለሳችሁት?

ተርጓሚ፡- ብህንደይ ሰዓት'ዩ ናፍቲ ከባቢኹም ተመሊስኹም?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ብግምት 7:00 ሰዓት ይኸውን፡፡

ተርጓሚ፡- በግምት 7:00 ሰዓት ይሆናል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- የየትኛው የቀኑ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ናየናይ ናይ ቀትሪ ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ የቀን

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ተወልደ ስንት ሰዓት የፈጀ ንግግር አደረገ

ተረጓሚ፡- ተወልደ ንክንደይ ሰዓት ዝአክል ንግግር ገይሩ

2ኛ መ/ ምስክር፡- ካብ ህዝቢ ተሰብሲቡ ክሳዕ ህዝቢ ልተሰብሰበሉ መዓኦ ጠብጠብ እኣበለ ገብኦ ተኣኪቡ ልቐረየለ ነይሩ ሽካብ ክልተ ሰዓት ህዝቢ ፀኒሑትብኦ ግን ንሱ ልተዘረበ ሰለስተ ሰዓት

ተርጓሚ፡- ህዝቡ እየተንጠባጠበ ይመጣ ስለነበር ተወልደ የተናገረው ሶስት ሰዓት ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ለሶስት ሰዓት ያህል ነው ንግግር ያደረገው ማለት ነው?

ተርጓሚ፦ ልሰለስተ ሰዓት ዝኣክል ድዩ ንግግር ገይሩ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ እቲ ሰዓት ከዓ ብግምት እዩ ትክክለኛ ልሰለስተ ሰዓት ልብል እቲ

ህዝቢ ክልተ ሰዓት ብልተአከበ ሓደ ሰዓት ማለት'ዩ።

ተርጓሚ፦ ያው በግምት ነው ህዝቡ ሁለት ሰዓት እንደተሰበሰበ አንድ ሰዓት ማለት

ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ከሰብሰባ በኋላስ ታድያ ምን ልታረጉ እስከ 7:00 ሰዓት ቆያችሁ

ተርጓሚ፦ ድሕሪ እቲ አኼባ ድአ እንታይ ክትገብሩ ክሳብ 7:00 ሰዓት ፀኒሕኩም?

2ኛ መ/ ምስክር፦ አንሕና ኣብኡ ልፀናሕናዩ መንገዲ ኣብ መንገዲ ኢና ኸምዚ

ኢልና እንበር ልጠቐምናዩም የለን ሓዲግናዩ ኢና ኸይድና አንሕና

ተርጓሚ፦ እኛ ትተናቸው ነው የሄድነው በግምት ነው እምናገረው ያለሁት።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ እኔ እምልዎት እኮ እስከ 7:00 ሰዓት ከ3:00 ሰዓት በኋላ እስከ 7:00

ሰዓት ምን ታደርጋላችሁ እዚ ገበያ ቦታ ላይ ነው?

ተርጓሚ፦ እነ ዝብለኩም ዘለኹሲ ካብ 3:00 ሰዓት እስከብ 7:00 ሰዓት ድአ አፍቲ

ዕዳጋ እንታይ ትገብሩ ነይርኩም?

2ኛ መ/ ምስክር፦ አፍቲ ዕዳጋ አይከናን ኣብከባቢ ኣብኡ.ዮት በቃ ኣብ ገበሬ ማሕበር

እቶም ናያቶም ለሎ መምርሕታት ሰቅ ኢልና ኢና እናገብና ነይርና እንበር

ምንም ለበልናዩ።

ተርጓሚ፦ በገበያ አይደለም እዛ አከባቢ ያሉ ገ/ ማህበሮች ነበር አንዳንዱ

መመርያዎች ስንሰጥ የነበርነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ተወልደ ንግግር ያደረገው በቃሉ ነው በፅሁፍ ነው።

ተርጓሚ፦ ተወልደ ንግግር ዝገበረስ ብቓሉ ድዩ ወይስ ብፅሑፍ እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ብቓሉ እዩ።

ተርጓሚ፦ በቃሉ ነው።

ልዩ ዓ ህግ፦ ቅድም ሲጠቅሱ የወረዳችን አስተዳዳሪም ከእኛ ጋር ሂደዋል ብለዋል

ኪዳኑ አስገዶምን አስተዳዳሪውስ ምንድ ነው የተናገረው?

ተርጓሚ፦ ቅድም ኢልኹም ክትገልፁ ከለኹም ናይ ወረዳ አለሓዳሪ ኪዳን አስገዶም

ምሳና ኸይዱ ኡልኹም ነይርኩም ናይቲ ወረዳ አማሓዳሪ እንታይ ነይሩ

ልተዛረቦ ዘረባ?

2ኛ መ/ምስክር፦ ምንም የተዛረበይ

ተርጓሚ፦ ምንም ነገር አልተናገረም

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ለምን ተገኘ ታድያ እዛ?

ተርጓሚ፦ ልምንታይ ድአ አፍቲ ከባቢ ተረኺቡ?

2ኛ መ/ምስክር፡- ንሕናስ ንምንታይ ዲና ተገኒና ዝኒህና ክይድና እኼባ አሎ ኢሎምና እኼባ ስለዘሎ ተሰብሲበም።

ተርጓሚ፡- እኛስ ለምንድ ነው እዛ የተገኘነው ሰብሰባ አለን ተብለን ነው ተጠርተን የሄድነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መዋቾቹ ከተገደሉ በኋላ እጃቸው ላይ የነበረ ገመድ የፈተላቸው ማን ነው?

ተርጓሚ፡- እቶም መወተ ምስተቐተሉ አብ ኢዶም ዝነበረ ገመድ መን'ዩ ፈቲሕሎም?

2ኛ መ/ምስክር፡- የረኸናን

ተርጓሚ፡- አላየንም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- አልተፈታም ማለት ነው እስክትሄዱ?

ተርጓሚ፡- ክሳብ ትኸዱስ አይተፈትሐን ነይሩ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ምስክር፡- እንድዒ አይረአናዩን አንሕና ብልሞቱ ስቕኢልና ኢና ቤቃ ገፅና መሊስና ነይርና።

ተርጓሚ፡- ከሞቱ በኃላ ፍታችን መልሰን ነው የሄድነው አላየናቸውም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ተፈተዋል አልተፈታም?

ተርጓሚ፡- ተፈቲሖ ድዩ አይተፈተሐን

2ኛ መ/ምስክር፡- አይረአናዮን ተፈቲሖን ክኾን ለይተፈተሐ ክኾን?

ተርጓሚ፡- የተፈታ መሆኑን እና አለመሆኑን አለየናቸውም ትተናቸው ነው የሄድነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ትንሽ ከኛ ራቅ ብለው ነው የተገደሉት ብለዋልምን ይመስላል የተገደሉበት ቦታ?

ተርጓሚ፡- ካባና አከባቢ ንኡሽተይ ርሕቕ ኢሎም እዮም ተቐቲሎም ኢልኹም ነይርኹም እቲ ልተቐተሉሉ ቦታስ እንታይ ይመስል ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ቁልቁል ልበለ ቦታ እዩ።

ተርጓሚ፡- ያው ራቅ ያለ አጎድጓጳ ነገር ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ጎድጓጳ ነገር ቦታ ሲሉ ይታያቹሃል ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ቁልቑል ልበለ ትብሉ ተለኹም እንታይ እዩ ይረአየኩም ነይሩ እቲ ከባቢ?

2ኛ መ/ምስክር፡- እዙይ ቆልቋሉ እዩ ብዚ ብርኽ ዝበለ እዩ አፍቲ በሪኽ ኾይኖም እዩም ላፍቲ ቁልቁል ልበለ ወቒያምዎም።

ተርጓሚ፡- ያው ከፍ ያለ ቦታም ነበር ዝቅ ያለም ቦታ ነበር ከፍ ያለ ቦታ ሁነው ነበር ወደ ዝቅ ያለ ቦታ የተከሱት።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ከፍታ ቦታ ላይ የነበሩት መዋቶቹ ናቸው ገዳዮቹ?

ተርጓሚ፡- እቶም አብቲ ልዕል ዝበለ ቦታ ዝነበሩስ እቶም መወቲ ድዮም እቶም ቑተልቲ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- እቶም መወቲ ቁልቁል ነይሮም ሃም ብርኽ ልበለ እዮም ነይሮም እሳቶም እቲ ኣቶም ኸዓ

ተርጓሚ፡- መንዩ ኣፍቲ ብርኽ ልበለ ቦታ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ኣፍቲ ብርኽልበለ እቶም መወቲ

ተርጓሚ፡- ያው ከፍታ ቦታ ላይ የነበሩ መዋቶቹ ናቸው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መዋቾቹ ፊታቸው ወደ እናንተ ነው ከናንተ በተቃራኒው ነው?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ገፆም ናባኹም ገፅዶ ነይሮም ወይስንድሕሪት?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ኣንሕና ብዙይ ኢና ብጎኒ እና እሳቶም ናብዚ ገፆም እዩም ነይሮም።

ተርጓሚ፡- እኛ ወደዚህ አከባቢ ነበርን እነሱ ወደዚህ አከባቢ ነበሩ።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ይሄ እዚህ አከባቢ የሚለውን ለሪካርድ ከለማይ መች ግልፅ ያድርጉት

ተርጓሚ፡- ሪከርድ ይቐረፅ ስለዘሎ እቲ ናብዚ ናብዚ ትብልዎ ዘለኹም ብቓላት ግለፅዎ በዚ ከባቢ በዚ ከባቢትብልዎ ዘለኹም

2ኛ መ/ምስክር፡- ንሳቶም ንምብራቕ ገፆም እዮም ንሕና ናብ ስሜን ገፅና ኢና ዝነበርና።

ተርጓሚ፡- እነሱ ወደ ምስራቅ አከባቢ ነበሩ እኛ ደግሞ ወደ ስሜን አከባቢ ነበርን።

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ገዳዮቹ ከኋላ ሁነው ነው የሚመትዋቿው ወይስ ከፊት?

ተርጓሚ፡- እቶም ቐተልቲ ብድሕሪት ኾይኖም ድዮም ልወቕዕዎም ወይስ ብቕድሚት እዩ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ፊልዮም ልኣቶም ልጎኒ ልጎኒ እዮም ከምዚ ገይሮም ወቒዕምዎም።

ተርጓሚ፡- ለይተው በጎን ነበር የመቱዋቸው ይሄኛው ወደዛ የኛው ደግሞ ወደዛ አርገው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንደት ወደዛ ወደዛ የሚለው ትንሽ

ተርጓሚ፡- እቲ ናፍቲ ናብዚ ትብልዎ ለለኹምስ ግለፅዎ ብቓላት

2ኛ መ/ምስክር፡- ሓደ ላብዚ ገፅ ኣብ መንጎ ኣትዩ ሓደ ላብዚ ገፁ ብትክክለኛ ብዚ ብየማናይ ርእሰም ወቒዐምዎም።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አሁንም ችግር አለው

ተርጓሚ:- ሓዚ እውንሲ እቲ ላብዚ ገዕ ላብዚ ገዕ ትብልዎ ተለኹም ብቓላት ግለፅዎ
ይቕረፅ ስለዘሎ እዩ።
2ኛ መ/ ምስክር:- ብትክክል ንምብራኞ ገየም ነይሮም እሳቶም ከዓብደሕሬኦም ነይሮም ትቸትልዎም ተለው ግን ፈልዮም ሓደ ብዙይ ብየማናይ ከምዚኦ ኢሎም በቃ ወቒየምዎም።
ተርጓሚ:- ያው እነሱ የነበሩበት ወደ ምስራቅ አከባቢ ነበር እና ለይተው በፊታቸው ነበር የመትዋቸው።
ዳኛ/ ታደሰ/:- በፊታቸው ነው ትርጉሙ?
ተርጓሚ:- ብገየም ትብሉ ተለኹም
ዳኛ/ ታደሰ/:- ትርጉም ግን ድጋሚ እስቲ ይመልሱት
ተርጓሚ:- እስኪ ድጋምዎ እቲ ሕቶ
2ኛ መ/ ምስክር:- ብትክክል ብምብራኞ እሳቶም ነይሮም ከምዚ ንምብራኞ ገየም ነይሮም ንሕና ብስሜን ነይርና ብዙይ
ተርጓሚ:- እነሱ በምስራቅ ነበሩ እኛ ደግሞ በስሜን አከባቢ ነበርን
2ኛ መ/ ምስክር:- ስለዚ አብመንጎኦም እቲ ሓደ ጀማል ናብዚ ገፁ ተወልደ ናብዚ ገፁ ቐቲለምዎም። ናብደቡብን ናብ ሰሜንን
ተርጓሚ:- ወደ ደቡብ እና ወደ ስሜን ነበር የገደልዋቸው።
ልዩ ዓ/ ህግ:- የሁለቱ ገዳዮች አቋቋም ጎን ለጎን ነው ወይስ አንዱ በዘኛው አንዱ በዚህኛው ነው አቋቋማቸው የሁለቱ ገዳዮች
ተርጓሚ:- ናይቶም ክልቲኦም ቀተልቲ ደው አባህለኦም ጎኒ ልጎኒ ድዮም ወይስ ብሓደ እዮም ነይሮም?
2ኛ መ/ ምስክር:- ብሓደ አይኮኑን እዚ ላብዚ ገፁ ላብዚ ገፁ ሃምዚ ኢሎም እዮም ቐቲለሙዎም በቃ
ተርጓሚ:- በአንድ አልነበሩም ያኛው በዘኛው ያኛው ደግሞ ወደዛኛው ነበር።
ልዩ ዓ/ ህግ: የተገደሉበትን ጊዜ ይጠቁስልኛል?
ተርጓሚ:- እቲ ልተቐተልሉ ጊዜ ክጠቅሱለይ ይኽእሉ ድዮም?
2ኛ መ/ ምስክር:- 12:00 ሰዓት ይኸን ብግምት።
ተርጓሚ:- 12:00 ሰዓት የሆናል በግምት።
ልዩ ዓ/ ህግ:- የለም ቀኑ ወሩ እና ዓ/ምህረቱ?
ተርጓሚ:- መዓልቲ ወሩሑን ዓ/ምህረቱ?
2ኛ መ/ ምስክር:- ታህሳስ 27/ 71 ዓ/ም
ተርጓሚ:- ታህሳስ 27/ 71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ድጋሚ ጥያቄ ካለ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የለኝም

14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡- የለኝም

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ ገብሩ/፡- አቶ ገ/ ዩሃንስ ከነበራችሁበት ቦታ በ8:00 ሰዓት ስትነሱ ወደ መቶ አከባቢ ሰዎች ነበሩ ምናምን የሚል ነገር የተናገሩ መሰለኝ ሰራዊት ምናምን ነበር ብለዋል እንዴት ነው ልትገናኙ የቻላችሁ መቶ የሚያክል ሰው አንድ ነበር ያደራችሁ ወይስ እንዴት ነው አንድ ላይ የተሰባሰባችሁ?

ተርጓሚ፡- በ8:00 ሰዓት ተልዒልኹም ትኽዱ ተለኹም ሲ አፍቲ ከባቢ ሰራዊት ነይሩ ኢልኹም ብኸመይ ክትራኸቡ ኽኢልኹም ነይርኹም ኣብኡ ብኸመይ ኢኹም ክትራኸቡ ኽኢልኹም አፍቲ ከባቢ? ብሓደ ድኹም ነይርኹም ወይስ ከመይ'ዩ

2ኛ መ/ ምስክር፡- ብሓደ አይነበርናን አንሕና አፍቲ ሰልፊኽይድና ቢቃ ካብ ከተማ ክንፅአ ከለና ኢና ተራኺብናተልዓሉ ተባሂልና።

ተርጓሚ፡- አንድ ላይ አልነበርንም ያው ከከተማ ተነሱ ተብለን እዛ አካባቢ ስንደርሰ ነው የተገናኘ ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ሰራዊቱስ ከየት የመጣ ነው የት የነበረ ሰራዊት ነው?

ተርጓሚ፡- እቲ ሰራዊት ካበይ ዝመፀ እዩ አበይ ከባቢ ዝነበረእዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ናይ ዓእደ እንባ ዝነበረ ናይ ባዕሉ እዩ። ኣብኡ ዝነበረ ሰራዊት።

ተርጓሚ፡-እዛ አከባቢ የዓእዴ እንባ የነበረ ሰራዊት ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ለምንድ ነው በሌሊት የተጓዛችሁ?

ተርጓሚ፡- ልምንታይ እዩ ብለይቲ ተጓዒዝኹም?

2ኛመ/ ምስክር፡- እቲ ቦታ ርሑቕ እዩ እሞኢ ብንሓት ኣብዚ ክንደርስ ብልብል ትክክለኛ ተልዓሉ ኢሎምና ተልዒልና።

ተርጓሚ፡- ቦታው ሩቅ ስለሆነ 12፡-00 ሰዓት በሌሊት ተነሱ ተብለን ነው እንድንደርስ ነው እንደዛ የተደረገው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- መዋቾቹን ያውቋቸዋል?

632 ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ትፈልጥዎምዶ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- መወቲ ተአሰሮም ተለው እየ ልፈልጦም እንበር አይፈልጦምን።

ተርጓሚ፡- መዋቾቹ ታስረው እያሉ ነው እሚቃቸው እንጂ አላቃቸውም።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- ከዛ በፊት አያውቋቸው ነበር?

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

ተርጓሚ:- ቅድሚኡ አይትፈልጥዎምን?

2ኛ መ/ ምስክር:- አለቃቸውም

ተርጓሚ:- አላቃቸውም

ዳኛ/ ገብሩ/:- ታድያ እንዴት አወቁዋቸው ገ/ስላሴ ነጋ ገ/መድህን ገ/ማርያም ምናምን

እያሉ ይጠሩ ነበር?

ተርጓሚ:- ብሃመይ ድአ ክትፈልጥዎም ኸኢልኹም ገ/ስላሴ ነጋ ገ/መድህን ገ/ማርያም

ክትብሉ ልኽኣልኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- አፍቲ እስርቤት ተለው ስሞም ይፈልጠም ነይሩ

ተርጓሚ:- ያው እስርቤት እያሉ ስማቸው አቃቸው ነበር።

ዳኛ/ ገብሩ የት ታስረው ነበር?

ተርጓሚ:- አበይ ተኣሲሮም ነይሮም?

2ኛ መ/ ምስክር:- አብ ፍረወይኒ ከተማ

ተርጓሚ: ፍሬወይኒ ከተማ

ዳኛ/ ገብሩ/ :- ታድያ ምን ልያረጉ ሄዱ ወደዛ?

ተርጓሚ:- እንታይ ክገብሩ ኸይዶም ላብኡ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ፖሊስ ጣብያ እዩ እሱ ልክዕ ኣብኡ እዩ እኒሆያው እቲ መስሪያ

ቤት አብዚ እዩ መስሪያቤት ወረዳ ምምሕዳር አብዚ እዩ እሱ እውን አብኡ

እዩ ቀረባ እዩ።

ተርጓሚ:- ያውቅርብ ነው መስሪያ ቤት ወረዳ አስተዳዳሪም እዛ ነው። ፖሊስጣብያም

እዛ ነው።

ዳኛ/ገብሩ/:- እኮ ምን ልያረጉ እዛ ሄዱ ስማቸው እስከማወቅ የደረሱበት ምክንያት

ምንድነው በወቅቱ?

ተርጓሚ:- እንታይ ክትገብሩ ናብኡ ኸይድኹም ስሞም እስኪብ ምፍለጥ ዘኽኣልኹም

ምኽንያትኸ እንታይ እዩ።

2ኛ መ/ ምስክር:- ንሕና ልኣቶም ላብኡ ልመንገዲ እዚጊሄር የወፅእኹም እውን

ንብሎም ነይርናኢና እዝጊሄር የውፅኡኹም ንምንታይ እንድሕር ሃሊይኩም

ንብሎም ነይርና ኢና መሳርያ ለየምፃእኹም ትባሃል

ለይተምዕኡ እውን ንብሎም ነይርና ኢና መሳርያ ልሓባ እናዩ የብልናን

አለኹም ንብሎም ነይርና። የብልናን አንሕና መሳርያ ልሓባ እናዩ የብልናን

ልብል እዩም ልምልስሉና ነይሮም።

ተርጓሚ:- ያው ወደዛ አከባቢ ሂደን እዝጊሄር ያውጣችሁ መሳርያ ካላችሁ ለምን

አታስረክቡም እንላቸው ነበርን።

ዳኛ/ ገብሩ/ ምን ሃላፊነት ስለነበርዎት ነው በዝያን ጊዜይሄ ጥያቄ ሊያቀርቡላቸው የቻሉ?

ተርጓሚ:- እንታይ ሓላፊነት ስለዝነበረኩም እዩ በቲ እዋን እቲ እዚ ሕቶ እዚ ክተቕርቡሎም ዝኸኣልኹም?

2ኛ መ/ምስክር:- አነ ወረዳ ገ/ማሕበር ስለዝነበርኹ ብትኽክለኛ እዛብዚ ዝኒሆ መቐስ አፍቲ ወረዳ አፍቲ ክባቢ አብኡ እዩ ነይሩ ነሕና ልንሰርሖ ልክዕ ብኡ ኢለ እየ አነ እዙይ ጠይቐዩ

ተርጓሚ:- የወረዳው ገበሬ ማህበር ስለነበርኩ ገንዘብ ያኘ ስላነበርኩ በዛ ምክንያት ነው ልጠይቃቸው የቻልኩት።

ዳኛ/ ገብሩ/:- ከወረዳው አስተዳደር የነበራችሁ ግንኙነት በወቅቱ ምን ይመስላል?

ተርጓሚ:- ምስቲ ወረዳ ምምሕዳር ብእዋኑ ዝነበረኩም ርክብእንታይ ይመስል ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ምንም

ዳኛ/ ገብሩ/:- የስራ ግንኙነት አልነበራችሁም?

ተርጓሚ:- ናይ ስራሕ ርክብ

2ኛ መ/ ምስክር:- አይነበረናን

ተርጓሚ:- አልነበረንም

ዳኛ/ ገብሩ/:- መዋቾች ሲገደሉ ሁለቱ ቁመው ማለት ከመገደላቸው በፊት ቁመው እያሉ በምን ያህል ርቀት ነበሩ?

ተርጓሚ:- እቶም መወቲ ቅድሚ ምቕታሎም ጠጠው ኢሎም እና ሃለው ብህንደይ ዝአክል ርሕቐት ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- አነ እከ ርሕቐቱ ዓንተዎ ገሊፀዮ ትክክል ካብዚ ላብዛ ቦጥ ይኸን

ዳኛ/ ገብሩ/:- አይደለም በሁለቱም መዋቾች የነበረው ርቀት?

ተርጓሚ:- ሃምኡ አይኮነን አብቶም ክልተ መወቲ አብ መንገኦም ዝነበረ ርሕቐት አብቶም ክልተ መወቲ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ካብዚ ናብዚ ይኸውን ናብዚ

ተርጓሚ:- ከዚህ ወደዚህ ይሆናል

ዳኛ/ ገብሩ/:- ከየት

ተርጓሚ: ክሳዕ አበይ?

2ኛ መ/ምስክር:- ካብዚስ ናብዚአ ትኸን

ዳኛ/ ገብሩ/:- ምን ያህል ሜትር ይሆናል? በግምት

ተርጓሚ:- ክንደይ ዝአክል ሜትር ይኸውን በግምት?

2ኛ መ/ ምስክር:- ሜትሮ እኳ ክግምቶ አይኽአልኩን አነ አይግምትይ

ተርጓሚ፡- በግምት ልገምት አልችልም።

ዳኛ/ ገብሩ/፡- እስኪ ግምቱ ፖሊስ ቁስ ገ/ዩሃንስ እስኪ በክንድ ሲለካ ምን ያህል
ይሆናል?

ተርጓሚ፡- ብኩርናዕኹም ክእቀን ክሎ ክንዳይ ይኸውን?

2ኛ መ/ ምስክር፡- አበይ እሞ ለኪዐዩ ላይለካዕኸዎ

ተርጓሚ፡- መቼ ለካሁት አልለካሁትም።

2ኛ መ/ ምስክር፡- አነ ብግምተይ እየ

ዳኛ/ ገብሩ/፡- አሁን የገመቱት ቦታ ነው እኮ የምንልዎት

ተርጓሚ፡- እቲ ሓዚ ልገመትኸምዎ ቦታ እዩ ትብሃሉ ዘለኹም

2ኛ መ/ምስክር፡- አብኡ አነ የለከዕኩዎን ብግምት እየ ልፀዊ ዘለኹ እንበር

ዳኛ/ ገበሩ/፡- ፖሊስ እስኪ ምስክር ካሉበት ወደዚህ ጥግበእ ርምጃ ቦታው ያሳዩን

ተርጓሚ፡- እቲ ቦታ ካበይ ናበይ ኢኹም ልበልኸምዎ ዓንተወይ

2ኛ መ/ምስክር፡- ካብዚአ ናብዚአ በቃ ካብ ሓንቲ እርምጃ አይትሓልፍን

ዳኛ/ ገብሩ/፡- በግምት ከሁለት እስከሶስት እርምጃ እንደሚሆን ነው

2ኛ መ/ ምስክር፡- አይ ካብ ሓደ እርምጃ አይሓልፍን።

ተርጓሚ፡- ከአንድ እርምጃ አይበልጥም።እያሉ ናቸው

ዳኛ ገብሩ ፡ የሚያስተከክሉ ከሆነ አስተካክለው ይናገሩ

ተርጓሚ፡ ላስተኻኽሉ እንተኸይኖም የስተኻኽሉ

2ኛ መ/ምስክር ፡ እሺ ካብ ሓደ እርምጃ አይሓልፍን

ተርጓሚ ከአንድ እርምጃ አይበልጥም

ዳኛ/ ኃይም/፡- ቁስ ገ/ዩሃንስ እዛ መቀኞቹ በነበሩበት እስር ቤት ይመላለሱ የነበረው
በቁስ ስራዎ ነው ወይስ በሌላ መንግስታዊ ስራ ነው?

ተርጓሚ፡- አፍቶም መወቲ ልትመላለሱ ልነበርኹምሲ በቲ ናይ ቀሺነት ስራሕኹም
ድዩ ወይስ ብኸሊእ እዩ ለፍቶም መወቲ

2ኛ መ/ ምስክር፡- አነ ብናይ በዕለይ እዩ።

ተርጓሚ፡- በራሴ ነው።

ዳኛ/ ኃይም/፡- እና ስንት ጊዜ ተመላለሱ እዛ?

ተርጓሚ፡- ክንደይ ጊዜ ተመላሊስኹም አብኡ?

2ኛ መ/ ምስክር፡- ሓንቲ መዓልቲ

ተርጓሚ፡- አንድ ቀን

ዳኛ/ ኃይም/፡- እና አንድ ቀን እዛ ስሄዱ ስንት እስረኛ ነበረ እዛ?

ተርጓሚ፡- ሓደ መዓልቲ ላብኡ ትኸዱ ተለኹም ክንደይ እስረኛ ነይ[illegible]

2ኛ መ/ ምስክር፦ ኣነ ንዓዓቶም እየ ዝረኣኹ እንበር እቲ ኻሊእ ልረኣኹዎ የብለይን፡፡

ተርጓሚ፦ እኔ እነሱ ብቻ ነው ያየሁት እንጂ ሌላዎቹ አላየሁም

ዳኛ/ ኃይም/፦ ስሞቻቸውን መዝገበው ነበር ያኔ?

ተርጓሚ፦ ስሞም መዝጊብኩምዎም ነይርኹም ዲኹም በቲ እዋኑ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ኣነ ልመዝገብኹዎ ምንገዲ የብለይን፡፡

ተርጓሚ፦ እኔ አልመዘገብኩዋቸውም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፦ እንዴት ልያውቋቸው ቻሉ ታድያ ስማቸው?

ተርጓሚ፦ ብኸመይ ድአ ስሞም ብኸመይ ክትፈልጥዎም ኽኢልኩም?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ተወልደ ኢሎምዎ እዚኣቶም መሳርያ ሓቢኦም ልመፁ እዮም ኢሉ

ሓደ ገ/መድህን ገ/ማርያም ሓደ ገ/ስላሴ ነጋ ኢሉ እዩ ልፀዊ

ዳኛ/ ኃይም/፦ አደለም ከዛ ከመሞታቸው በፊት ስሞቻቸውን መዝግበው ነበር ወይ?

ተርጓሚ፦ ቅድሚ ምማቶምስ ስሞም መዝጊብኽሞዎም ነይርኹም ዲኹም?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ኣነ የመዝገብኹይ፡፡

ተርጓሚ፦ እኔ አልመዘገብኩም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፦ ስሞቻቸውን ያልመዘገቡ ከሆነ ሲገደሉ ገ/ስላሴ የትኛው እንደሆነ

ገ/ማርያም ደግሞ የትኛው እንደሆነ እንዴት አርገው ልለዩ ይችላሉ?

ተርጓሚ፦ ሽሞም እንድሕር ላይ መዝገብኹ ምዎም ኽይንኹምሲ ገ/ስላሴ መን ምዃኑ

ገ/ መድህን ኸዓ ከመይ ገይርኹም ክተለልዎም ክኢልኹም?

2ኛ መ/ምስክር ብቓላይ ሒዘዮም ፀኒሐ ተኣሲሮም እንተለው፡፡

ተርጓሚ፦ ታስረው እያሉ በቃሌ ስማቸው ይዥቸው ስለቆየሁ ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፦ ምንይጠይቆዋቸው ነበር?

ተርጓሚ፦ ይሓትዎም ነይሮም ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ሓንቲ መዓልቲ እያ

ተርጓሚ፦ አንድ ቀን ነው፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፦ ከየት የመጣን ነን ብለዋቸዋል?

ተርጓሚ፦ ካበይ ልመፃእና ኢና ኢሎም ነይሮም?

2ኛ መ/ ምስክር፦ ካብ ሓጎስ ልበሃል ጣብያ እዩ ዓደም ኩሎም

ተርጓሚ፦ ከሃጉስ የሚባል ጣብያይ ሁሉም፡፡

ዳኛ/ ኃይም/፦ ያየመሳርያ አይነቱን ለይተው ያውቃሉ?

ተርጓሚ፦ እቲ ናይ መሳርያ ዓይነት ፈልዮም ክፈልጥዎ ይኽእሉ ድዮም

2ኛ መ/ ምስክር፦ መሳርያ ዓይነት ሓፂን እዩ እቲ ሓደ ሓፂን ብሓፂን እዩ ካሊእ

አይነበሮን እቲ ሓደ ኸዓ አፈድስት እዩ እንበር ኣነ ቁፅሩ የፈልጦን ወይ ድማ

እንታይኑ፡ ልፊልጠ መንገዲ የብለይን መሳርይኡ ግን ከምኡ ልበለ እዩ ብዓይነይ እንትሪኦ

ተርጓሚ:- የመሳርያው ዓይነት አንዱ አጭር ሁኖ ብረት በብረት ነበር ሁለተኛው ደግሞ አፈድስት የሚባል ነበር:: እኔ እነሱ ነው አማውቀው::

ዳኛ/ ኃይም/:- ከገ/ስላሴ እና ገ/ማርያም የትኛው በቀን የትኛው ደግሞ በግራ በኩል ቆመው ነበር?

ተርጓሚ:- ካብ ገ/ስላሴን ገ/ማርያምን አየናይ ብየማን አየናይ ድማ ብፀጋም ጠጠው ኢሎም ነይሮም?

2ኛ መ/ ምስክር:- ገ/መድህን ገ/ማርያም በስተስሜን ገ/ስላሴ ደቡብ

ተርጓሚ:- ገ/መድህን ገ/ማርያም በስሜን ገ/ስላሴ ኗ በደቡብ አከባቢ ነበሩ::

ዳኛ/ ኃይም/:- በግራ በኩል እና በቀኝ በኩል ነው ጥያቄ አቋቋማቸው የሁለቱም መዋቾች አቋቋም በግራበኩል የትኛው ነበር በቀኝ በኩል የትኛው ነበር ነው?

ተርጓሚ:- ናይቶም ክልቲኦም መወቲ ጠጠው አባህላ አየናይ ብየማን ነይሩ አየናይ ብፀጋም ነይሩ እቲ ጠጠው አባህለአም እዩ ትሕተት ዘለኹም

2ኛ መ/ ምስክር:- ጠጠው አባህለአም ገ/ ስላሴ ኗ ብየማን ናይ ገ/መድህን ገ/ማርያም ብፀጋም ነይሩ::

ተርጓሚ:- ገ/መድህ ገ/ማርያም በቀኝ ነበር:: ገ/ስላሴ ኗ

2ኛ መ/ ምስክር:- አይኮነን ገ/ ስላሴ ኗ ብየማን ነይ ገ/መድህን ገ/ማርያም ብፀጋም ነይሩ::

ተርጓሚ:- ገ/ስላሴ ኗ በስተቀኝ ነበር ገ/መድህን ገ/ማርያም በስተግራ ነበር::

ዳኛ/ ኃይም/:-ስለዚህ ገ/ስላሴ በየትኛው በኩል ነው የተመታው

ተርጓሚ:- ገ/ስላሴ በየናይ ከባቢ እዩ ተወቒዑ?

2ኛ መ/ ምስክር:- ብዙይ በቀኝ

ተርጓሚ:- በቀኝ ነው የተመታው::

ዳኛ/ ታደሰ/:- በቀኝ ያሉት በየትኛው አከባቢ ነው?

ተርጓሚ:- ብዚ ብየማን ዝበልኹምዎ አበየናይ አከባቢ እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር:- አብ ዕደጋ ሬቡዕ

ዳኛ/ ታደሰ/:- የሰውነቱ አካሉ በየትኛው አካሉ ነው?

ተርጓሚ:- ብናይ ሰውነቱ አካል ብዚ ብየማን ዝበልኹ ምዎስ አበይ ከባቢ ናይ ሰውነቱ አካል

2ኛ መ/ ምስክር:- አብዚ አብገፁ

ተርጓሚ:- ያውፊቱ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ጨርሰዋል ምስክርነትዎ ቀጣይ ምስክሩ ይጠራ

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል።

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ስምዎ?

ተርጓሚ፡- ስምኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- መልአከ ብርሃን ህሉፍ ገዛኸኝ ገ/ ማርያም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኹም?

3ኛ መ/ ምስክር፡- 72

ተርጓሚ፡- 72

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስራሕኹም?

3ኛ መ/ ምስክር፡- ሓረስታይ

ተርጓሚ፡- ገበሬ

ዳኛ/ ታደሰ/፡- አድራሻ?

ተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

3ኛ መ/ ምስክር፡- ወረዳ ፃእዳ እንባ ቀበሌ ሰንደላ ቁሸት ሓዲራ

ተርጓሚ፡- ፃእዳ እምባ ወረዳ ሰንደላ ቀበሌ ሓዴራ መንደር

ዳኛ/ ታደሰ/፡- በምን ምክንያት ነው የመጡት?

ተርጓሚ፡- ብምንታይ ምኽንያት ኢኹም መፂእኹም?

3ኛ መ/ ምስክር፡- መፀዋዕታ መፂኡኒ ብኒ አቶ አስገዶም ኪዳነ በላይ ዝብል መፀዋዕታ ደሪሱኒ።

ተርጓሚ፡- ያው በእነ አቶ ኪዳነ በላይ ጥሪ ደርሰኝ ነው።

ዳኛ/ ታደሰ/ ፡-በኪዳነ በላይ በሌለስ?

ተርጓሚ፡- ብኪዳነ በላይ ብኽሊእኽ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ኪዳነ አስገዶም

ደኛ/ ታደሰ፡- ከእነዚ ተከሳሾች ጠብ ወይ ዝምድና አልዎት?

ተርጓሚ፡- ምስ ቶም ተኸሰስቲ ፅልኢ ዝምድና እኒአኩምዶ?

3ኛ መ/ምስክር፡- የብለይን

ተርጓሚ፡- የለኝም

ዳኛ/ ታደሰ/፡- ዋና ጥያቄ ይቅረብ

634

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ / በላይነሽ ወ/ስላሴ/:- መልአከ ብርሃናት ህሉፍ አቶ ኪዳኔ አስገዶም አቃቸዋለሁ ብለዋል የት ነው የሚያውቋቸው?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳነ አስገዶም ይፈልጦም እየ ኢልኹም ነይርኹም ኣበይ ኢኹም ትፈልጥዎም?

3ኛ መ/ ምስክር:- ኣብ ፃእዳ እምባ ወረዳ ኣስተዳደር ነይሩ ኣብኡ ኣነውን ገ/ማህበር ነይረ ብኡ ይፈልጦ::

ተርጓሚ:- ፃእዳ እንባ እዛ ወረዳ አስተዳዳሪ ነበሩ እኔም ገበሬማህበር ስለነበርኩ በዛ ነው እማውቃቸው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በመቼ ቀን እና ዓ/ምህረት?

ተርጓሚ:- ብመዓዝ መዓልትን ወርሕን ዓ/ምህረትን?

3ኛ መ/ምስክር:- ብ71 ዓ/ም

ተርጓሚ:- 71 ዓ/ም

13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- 71 ዓ/ም ወሩ?

ተርጓሚ:- ወርሑ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ወርሑ ታሕሳስ ወርሒ 27 መዓልቲ

ተርጓሚ:- ታህሳስ ወር 27 ቀን::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እንግዲህ እስከዚህ ድረስ ካወቁ የሚከተለውን እርስዎን የሚያውቁት ለፍርድ ቤቱ ዘርዝረው ያስረዱልኝ

ተርጓሚ:- እስካብ ሀንድዙይ እንድሕር ፈሊጥኹም እቲ እትፈልጥዎ እስኹም ዝርዝሩ ነቲ ቤት ፍርዲ የረዱኡለይ::

3ኛ መ/ ምስክር:- እሞ አነ ዝፈልጦ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ዝበሃል ሓደ እውን ገ/ መድህን ገ/ማርያም ዝበሃሉ እስረኛታት ነይሮም::

ተርጓሚ:- እኔ እማውቀው ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም የሚባሉ እስረኞች ነበሩ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት?

ተርጓሚ:- አበይ?

3ኛ መ/ ምስክር አፍቲ ፃእዳ እምባ ወረዳ

ተርጓሚ:- ፃእዳ እንባ ወረዳ

3ኛ መ/ ምስክር:- ካብኡ ቀፂሉ አቶ ተወልደ መለስ ዝበሃል ካድሬ ነይሩ ሐጊዝዎም ልዕዳጋ ረቡዕ ኸይዱ::

ተርጓሚ:- ከዛ ቀጥሎ ተወልደ መለስ የሚባል ካድሬ ነበር ይዞዋቸው ወደ እዳጋ ሮብእ ሄደ::

3ኛ መ/ ምስክር:- ቀዒሉ ልእና እውን ኣኼባ እኒኣ እዩ እዚኣቶም ክጋለፁ እዮም ገ/ስላሴ ኒጋን ገ/መድህን ገ/ማርያምን ክኒጋልያም ኢና መሳርያ ሒቢኦም እዮም ኣእትዩ እንተበልናዮም ኣብዮም ተባሂሎም እዮም እሞ ላፍቲ ማብያ ወሲድና ክኒጋልያም ኢና

ተርጓሚ:- ከዛ በኃላ እነዚህ ሁለቱ መሳርያ ደብቃቹሃል እና እናጋልጣቹሁአለን ተብሎ ወደዛ

3ኛ መ/ ምስክር:- ካብኡ ኣንሕና እውን ገ/ማህበር ተባሂልና ምስገበሬ ማሕበረይ ከይደ ለብኡ ልዕዳጋ ረቡዕ::

ተርጓሚ:- ከዛ በኃላ ደግሞ ገ/ማህበር ተብለን እኔ ገ/ ማህበር ስለነበርኩ ወደዛ ሂደን እዳጋ ረቡእ::

3ኛ መ/ ምስክር:- ብድሕሪኡ እቲ ገ/ስላሴ ኒጋ ኒቲ ገ/ማድህን ገ/ማርያም ልተብሃሉ ሓደ ጀማል ሓጎስ ልበሃል ሰራዊት ነይሩ ንሱ ክልቲኦም ኸይኖም ንሕና ኣብኡ ደው ምስበልና ምዞም

ተርጓሚ: ከዛ ለሁለት ገ/ስላሴ ኒጋና ገ/መድህን ገ/ማርያም አንድ ጀማል ሓጎስ የሚባል ነበር::

3ኛ መ/ ምስክር:- ምስኡ ምስቲ ካድሬ

ተርጓሚ:- ከካድሬው ጋር አብረው ነበሩ::

3ኛ መ/ ምስክር:- እዚኣቶም ነይሮም ካብኡ ካብቲ ዘለናዮ ላፍቲ ደገ ወገን ፊንተት ኣቢሎም መጀመርያ ነገር ልገ/ስላሴ ኒጋ እቲ ካድሬ ወቒዕዎ

ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ እኛ ከነበርንበት ወደ ውጭ ራቅ ብለው

3ኛ መ/ ምስክር:- ካብኡ ቀዒሎም ቀቲልዎ ልገ/ስላሴ ኒጋ እቲ ካድሬ ቐቲልዎ::

ተርጓሚ:- ለገ/ስላሴ ኒጋ ካድሬው ገደለው

ዳኛ/ ታደሰ/:- የካድሬው ስም

ተርጓሚ:- መንዩ ናይቲ ካድሬ ሽም?

3ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ መለስ

ተርጓሚ:- ተወልደ መለስ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እነዚህ ሰዎች ከየት ነው የመጡት?

ተርጓሚ:- እቶም ሰባይ ካበት እዮም መጺኦም?

3ኛ መ/ ምስክር:- ኣየኖም?

ተርጓሚ:- የትኞቹ?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ገ/ስላሴ ኒጋ እና ገ/ መድህን ገ/ማርያም

ተርጓሚ:- ገ/ ስላሴ ኒጋን ገ/ መድህን ገ/ ማርያምን

3ኛ መ/ ምስክር:- ካፍቲ እስርቤት ወሲደምዎም::

ተርጓሚ:- ከእስርቤት ነው የወሰድዋቸው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከየት ቦታ?

ተርጓሚ:- ካበይ ከባቢ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ካብ ዓዕዳ እንባ ወረዳ

ተርጓሚ:- ከዓእዳ እንባ ወረዳ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እናንተስ የት ነበራችሁ?

ተርጓሚ:- እስኸትኹም አበይ ነይርኹም?

3ኛ መ/ ምስክር:- ኣብኡ

ተርጓሚ:- እዛ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከእነማን ጋር?

ተርጓሚ:- ምስባዓል መን?

3ኛ መ/ ምስክር:- ምስኒ ባዕል ባሻይ ተ/ገርግስ ተኸሉ ዝበሃሉ ሊቀመንበር ነይርና

ተርጓሚ:- ከእኔ በሻይ ተ/ ገርግስ ተክሉ የሚባሉ ነበሩ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እና አብራችሁ ነው ወይ የሄዳችሁ ወዴት ቦታስ ነው የሄዳችሁ ሰዎቹ ተመቱ የተባሉ የት ቦታ ነው የሄንንም ግልፅ እያደረጉት ይሂዱ

ተርጓሚ:- እና ሓቢርኹም ዲኹም ኸይድኹም እቶም ሰባት ሞይቶም ልተብሃሉኸ አበይ ከባቢ እዩ? እዚ ግልፂ ሳገበርኹም ኸዱ

3ኛ መ/ ምስክር :- እሳቶም ሒዞምዎም እዮም ልኸዱ እሳቶም አንሕና ስዒብና አፍቲ ዕዳጋ ረቡዕ ኢና ልሳዓብና ኣብኡ ርኢናዮም

ተርጓሚ:- እነሱ ይዘዋቸው ሄዱ እኛ ደግሞ አስከትለን ወደ እዳጋ ረቡእ ሄድን::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- እኔ ግልፅ አልሆነልኝ እኚህ አቶ ገ/ ስላሴ እና እኚህ አቶ ገ/ መድህን ታስረው ነበረ ሲሉ የት ነው የታሰሩት እና እናንተስ አብራችሁ ነው የሄዳችሁ ከእነሱ ጋር ለየብቻችሁ ናችሁ እና ግድያው የተፈፀመም የት ቦታ ነው? ይሄ ግልፅ አድርገው ይናገሩ

ተርጓሚ:- ተአሲሮም ተለው ትብሉ ተለኹምሲ ገ/ ስላሴ ነጋን ገ/መድህን ገ/ማርያምን አዚአምስ ተአሲሮም ነይሮም ትብሉ ተለኹምስ አበይ እዮም ተአሲሮም ነይሮም? ክኸዱ ኸለውኸ ምሳአቶም ደኹም ሓቢርኹም ኸይድኹም ዛመይ እዩ እዙይ አብራርህዎ?

3ኛ መ/ ምስክር:- በይንና ኢና በይንና ምስቶም ገበሬ ማሕበርል በልና ሰዓቡ ኢሎምና በይንና ኢና እሳቶም ሒዞምዎም ሓሊፎም::

ተርጓሚ:- ለብቻችን ነው የሄድነው ገ/ ማህበር ድረሱ ተብለን ነው የሄድነው
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛስ በኋላ ምን ተደረገ?
ተርጓሚ:- ድሕሪኡ'ሽ
3ኛ መ/ ምስክር:- ድሕሪኡ 12:00 ሰዓት ምስኮነ ምስአርከብና ልገ/ስላሴ ነጋ እቲ
ካድሬ ተወልደ መለስ ወቒዕዎ ብጥይት ቐቲልዎ::
ተርጓሚ ከዛ በኋላ 12:00 ሰዓት ሲሆን ለገ/ስላሴ ነጋ ተወልደ መለስ ካድሬው
መታው::
3ኛ መ/ ምስክር:- ጀማል እውን ንቲገ/መድህን ገ/ማርያም
ተርጓሚ:- ጀማል ደግሞ ለገ/መድህን ገ/ ማርያም መታው
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቦታው የትጋነው የተመቱት ሰዎቹ?
ተርጓሚ:- እቲ ቦታ አበይ አከባቢ እዩም ተወቒዮም?
3ኛ መ/ ምስክር:- ዕዳጋ ረቡዕ
ተርጓሚ:- እደጋ ረቡእ
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛ በኋላስ?
ተርጓሚ:- ድሕሪኡ'ሽ?
3ኛ መ/ ምስክር ብድሕሪኡ እሊ አቶ ኪዳነ በላይ ምሳና እዩም ደውኢሎም ነይሮም
እቲ ካድረ ሰብ አክቡ እላበለ ነይሩ::
ተርጓሚ:- እነ አቶ ኪዳነ በላይ ከእኛ ጋር አብረው ነበር ካድሬው ሰዎች ሰብስበ
ነበር::
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ተሰበሰቡ ሰዎቹ?
ተርጓሚ:- እቶም ሰባት ተአኪቦምዶ?
3ኛ መ/ ምስክር:- እቶም ህዝቢ ብቶም ሊቃነመናብርቲ ተአኪቦም እው::
ተርጓሚ:- ሰዎቹ በሊቀመንበሮቹ ተሰበሰቡ አዎ::
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- በስንት ሰዓት?
ተርጓሚ: ብህንደይ ሰዓት?
3ኛ መ/ ምስክር:- ብሰለስተ
ተርጓሚ:- በ3:00 ሰዓት
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ሰዎቹ እርምጃ የተወሰደባቸውስ በስንት ሰዓት ነበር?
ተረጓሚ:- እቶም እርምጃ ልተወሰደሎም ሰባትስ ብህንደይ ሰዓት ነይሩ?
3ኛ መ/ ምስክር ብዓሰርተ ክልተ
ተርጓሚ:- በ12:00 ሰዓት
13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ከዛስ በኋላ ይሄ ከተደረገ በኋላስ? ምን ተደረገ?

642

ተርጓሚ:- ድሕሪኡ እዚ ምስተገበረ እንታይ ተገይሩ ብድሕሪኡ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ልቶም ህዝቢ እሱ እቲ ካድሬ እንታይ ባበሎም ነይሩ መሳርያ እዚኣቶም እዞም ሰብ እዚኦም ኣእትው እንተበልናዮም ደቡቕም እዮም ተባሂሎም እዮም ቀቲልናዮም እንሂና እንቱም ህዝቢ እውን ለለኹም መሳርያ አርክቡ እላበለ ይነግር ነይሩ::

ተርጓሚ:- ካድሬው እነዚህ የተገደሉት መሳርያ ያላስረከቡ ስለ ሆነ እናንተም መሳርያ ካላችሁ አስረክቡ እያለ ይናገር ነበር::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/:- የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ዋና ጥያቄ ይቅረብ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ተሾመ አያሌው/:- ቅድም ሊቀመልአከ ብር ሃናት ሲመሰክሩ ካድሬው ነው ለገ/ ስላሴ ነጋ የገደላቸው ብለው ነበር ማን የሚባል ካድሬ ነው?

ተርጓሚ:- ቅድም ክትምስክሩ ተለኹምሲ እቲ ካድሬስ ልገ/ስላሴ ነጋ ቐቲልዎ ኢልኹም ነይርኹም መን ዝበሃል እዩ እቲ ካድሬ?

3ኛ መ/ምስክር:- እቲ ካድሬዶ ተወልደ መለስ

ተርጋሚ:- ተወልደ መለስ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- የኪዳኔ በላይ ስራ ምን ነበረ ሲያውቁት?

ተርጓሚ:- ናይ ኪዳን በላይ ስራሕ እንታይ ነይሩ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ናይ መሬት ይዞታ ነይሩ::

ተርጓሚ:- የመሬት ይዞታ ነበር::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ :- መሬት ይዞታ ሁኖ ምን ምን ነበር የሚሰራው?

ተርጓሚ:- መሬት ትሕዝቶ ኾይኑ እንታይ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

3ኛ መ/ ምስክር:- እቲ ልተወሀበ ላብ አብዮቱታ ል'ኸደ የካይድ ነይሩ እንበር ኻሊእ አይፈልጠሉይ::

ተርጓሚ:- ያው የመሬት አቤቱታ የሚመለከት ጥሪ ሲቀርብለት ያው እሱን ያደርግ ነበር::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- አቤቱታን የሚሰጠው በምንድ ነው? አቤቱታው የሚሰማው ምን ይዞ ነው?

ተርጓሚ:- እቲ ጥርዓን ልሰምዐሉስ ብኸመይ እዩ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ብኸመይ ይሰምዕ ተበዲለ ልበለ በቲ መሬት ምእማት

ተርጓሚ:- ያው በመሬት ተበድያለሁ ያለው ሰው ለዛ ነው::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ለምሳሌ ሰው በደሉን ለማሳማት ስሄድ ይዘት የሚቆየው መሳርያ ምንድ ነው ኪዳኑ በላይ?

ተርጓሚ:- ድገመው እስኪ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:- ያው እናንተ አከባቢ ሲንቀሳቀስ ኪዳን በላይ ይዘት የሚንቀሳቀስ ነገር ነበረ ወይ?

ተርጓሚ:- አፍቲ አባቡኹም ኪዳን በላይ ክንቀሳቐስ ከሎ እንታይ ሒዙ ይንቀሳቐስ ነይሩ

3ኛ መ/ ምስክር:- ጥሩዩ ቢሩሉ ሒዙ እንበይ

ተርጓሚ:- ያው ባዶ እስክርቢቶን ይዞ ነበር የሚንቀሳቀሰው

14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አመሰግናለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/:- መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ ህግ:- መልአከ ብርሃን እነዚህ አሁን የጠቀስዋቸው ሁለቱም መዋኞች እዛ ስንቃጣ ታስረው ነበር ብለዋል ተወልደ የሚሰራበት መስሪያ ቤት ነው የታሰሩት ወይስ የት ነው?

ተርጓሚ:- እቶም ክልተ ልሞቱ ልጠቐስኽምዎም ዘለኹም ተኣሲሮም ነይሮም ኢልኹም ነይርኹም ተወልደ ልሰርሐሉ ዝነበረ መስሪያ ቤት ድዩ አብምንታይ'ዩ?

3ኛ መ/ ምስክር:- አብ ናቱ እዩ አብቲ ማብያ ፖሊስ

ተርጓሚ:- ያው በሱ በፖሊስ ማብያው ነው::

3ኛ መ/ ምስክር:- ባዕሉ አፍቲ ማብያ ፖሊስ እዩ ኣእሲርዎም ነይሩ::

ተርጓሚ:- ራሱ ነው በፖሊስ ማብያ ያሳሰራቸው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ሁለቱም መዋኞች ያውቁዋቸዋል በመልክ?

ተርጓሚ:- እቶም ክልተ መወቲ ብመልክዕ ይፈልጥዎም ድዩም?

3ኛ መ/ ምስክር:- እወ አብሉ አፍቲ እስርቤት እንተለው አቡኡ እንትንዘዋወር ንሪኦም ነይርና ማለትዩ

ተርጓሚ:- ያው በእስር ላይ እያሉ እናያቸው ነበር አዎ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- መልካቸው ምን ይመስላል?

ተርጓሚ:- መልክዖም እንታይ ይመስል?

3ኛ መ/ ምስክር:- ፀለምቲ እዮም ክልቲኦም::

ተርጓሚ:- ሁለቱም ጥቁሮች ናቸው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ተከሳሾችን አቃቸዋለሁ ብለዋል ኪዳን አስገዶም መልኩ ምን ይመስላል?

ተርጓሚ:- እቶም ተኸሰስቲ ይፈልጡዎ እየ ኢልኩም ነይርኩም ኪዳነ አስገዶም መልክዖም እንታይ ይመስል?

3ኛ መ/ ምስክር:- ቀይሕ እዩ

ተርጓሚ:- ቀይ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ከጠቀሱት ከስንቃጣ ወደ እዳጋ ረቡእ እሚወስደው መንገድ ስንት ነው?

ተርጓሚ:- ካብ ልጠቐስዎ ካብ ስንቃጣ ናብ ዕዳጋ ረቡዕ ዝወስዶ መንገዲ ክንደይ እዩ?

3ኛ መ/ ምስክር:- አነ ብዝገምቶ 3:00 ሰዓት ልኸን የኽደና ማለት'ዩ

ተርጓሚ:- እኔ በምገምተው የ3:00 ሰዓት መንገድ ይሆናል::

ልዩ ዓ/ ህግ:- አይ መንገዱ አንድ ነው ሁለት ነው ሶስት ነው በቁጥር የምትሄድበት መንገድ ከእደጋ ረቡእ እስከ ስንቃጣ ያለው መንገድ አንድ ነው ስንት ነው?

ተርጓሚ:- ካብ ዕዳጋ ረቡዕ እስካብ ስንቃጣ ዘሎ መንገዲስ ክንደይ እዩ ሓደ ድዩ ክልተ ድዩ ሰለስተ ድዩ ልትኸድሉ መንገዲ

3ኛ መ/ምስክር:- ብኽልተ ማሳ እዩ::

ተርጓሚ:- በሁለት ወገን ነው ያለው

ልዩ ዓ/ህግ የመዋቾችን ወደ እዳጋ ረቡእ የወሰደ ማን ነው?

ተርጓሚ:- ንቶም መውቲ ናብ ዕዳጋ ረቡዕ ዝወሰደ መን'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ጀማልን ተወልደ መለስን::

ተርጓሚ:- ጀማል እና ተወልደ መለስ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- እናንተ ማን ማን ሁናችሁ ነው የሄዳችሁት?

ተርጓሚ:- እስኻትኩም መን መን ኾይንኩም ኸይድኩም?

3ኛ መ/ ምስክር:- ገ/ ማሕበር እኒ በሻይ ተ/ጊወርግስ እኒ ቐሺ ገ/አምላክ፣ እኒ ቐሺ ገ/ዮሃንስ፣ አቶ ወ/ሩፋኤል ዘገየ ሽድሽቴና ኢና ብሓደ ዝኸድና

ተርጓሚ:- ገ/ ማህበር እነ ባሻይ ተ/ጊዮርጊስ፣ እነ ቄስ ገ/ አምላክ፣ እነ ቄስ ገ/ዮሃንስ፣ አቶ ወ/ሩፋኤል ዘገየ ስድስታችን ነው አብረን የሄድ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ተከሳሾቹ እዛ ቦታ እዳጋ ረቡእ መጥተዋል አልመጡም?

ተርጓሚ:- እቶም ተኸሳስቲ ናብቲ ዕዳጋ ረቡዕ ቦታ መጺኦም ድዮም የመፁይ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ምሳና ነይሮም መጺኦም እባክልቲኦም

ተርጓሚ:- ከእኛ ጋር አብረው ነበሩ ሁለቱም መጥተዋል::

ልዩ ዓ/ ህግ:- መዋቾቹ ሲመጡ ታስረው ነበረ አልታሰሩም ከተሰሩስ አንድ ላይ ነው ለየብቻቸው?

644

ተርጓሚ፦ እቶም መወላ ክመፁ ከለው ተአሲሮምዶ ነይሮ አይተአሰሩን እንድሕር ተኣሲሮምኸ ብሓደ ድዮም ነይሮም ወይስ ነንበይኖም?

3ኛ መ/ ምስክር፦ ቃንጀእም ተኣሲሮም ብሓደ አደሪቦም እዮም አስሮምዎም ልመፁ::

ተርጓሚ፦ ሁለቱም እጃቸው አብረው ታስረው ነበር::አስር ነበር ያመጣቸው

ልዩ ዓ/ ህግ፦ አንድ ላይ ማለት ነው?

ተርጓሚ፦ብሓደ ማለት ድዩ?

3ኛ መ/ ምስክር፦ እወ

ተርጓሚ፦ አዎ

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ከእናንተ እና ከመቀኞቹ ማን ነው ቀድሞ እዛ ቦታ የደረሰው?

ተርጓሚ፦ ካባኹምን ካፍቶም መወትን መን'ዩ አፍላ ከባቢ አቐዲሙ ልበፀሐ?

3ኛ መ/ ምስክር፦ አቐዲሙ ልበፀሐ እሳቶም

ተርጓሚ፦ እነሱ ናቸው አስቀድመው የደረሱ እዛ አከባቢ::

ልዩ ዓ/ ህግ፦ እዳጋ ረቡእ ያሉበት ቦታ እዛው አከባቢ ማለት ነው መንደር አለ የለም ህዝብ እዛ አከባቢ ማለት ነዋሪ?

ተርጓሚ፦ ዕዳጋ ረቡዕ ዝበልዎ ከባቢ አፍላ ከባቢ ማለት'ዩ መንደር አሎዶ የለን ህዝቢ ነዋሪ አሎዶ አፍላ ከባቢ?

3ኛ መስክር፦ አለዎባ

ተርጓሚ፦ አዎ አለው::

ልዩ ዓ/ ህግ፦ ማን ቀድሞ ተገኘ ከእናንተ እና ከመንደሩ ሰው?

ተርጓሚ፦ ከፍላ መንደር ሰብን ካባኻትኹምዶ አፍላ ከባቢ ቀዲሙ ልበፀሐ መን'ዩ?

3ኛ መ/ ምስክር፦ አንሕና ብሓደ ኢና እሳቶም አብኡ እዮም ረኺብናዮም ማለት 'ዩ እተ ናይተ ከባቢ ሰብ ግን ዝነበረን ዘይነበረን ብስሙ ስለዘይንፈልጦ አብኡ ሓደ እሳበለ ፀኒሑ

ተርጓሚ፦ እነሱ እዛ ቁመው ይዘዋቸው ቆዩን የአከባቢው ሰው ግን እዛ እናቃቸውም ርቀት ስላለው::

ልዩ ዓ/ ህግ፦ አይደለም መንደር አለ ብለዋል እዛ እዳጋ ረቡእ መንደር አለ ህዝብ አለ አይደለም ነዋሪ ከዛ ከነዋሪው እና እናንተ ደግሞ ከስንቃጣ የመጣችሁ ሰዎች ማን ነው ቀድሞ እዛ ቦታ የተገኘው ነው የመንደሩ ሰው ነው የቀደማችሁ እናንተ ነው የቀደማችሁት?

646

ተርጓሚ:- አፍተ: ዕዳጋ ረቡዕ መንደር አሎ ህዝቢ አሎ ኢልኹም ነይርኹም እስኻትኹም እውን ተልዒልኹም ካብ ስንቃጣ ኢኹም ኸይድኹም ዘለኹም አፍተ: ከባቢ ቀዲሙ ዝበፅሐስ መን'ዩ እስኻትኹም ድኹም?

3ኛ መ/ ምስክር:- አንሕና ኢና ሰብ ከይተልዓለ ኢና አቲና::

ተረጓሚ:- እኛ ነን ሰው አልተነሳም ነበር::

ልዩ ዓ/ ህግ:- የተገደሉበትም ቦታ ያውቁታል?

ተርጓሚ ልተቐተልሉ ቦታ ይፈልጥዎ ድዮም?

3ኛ መ/ ምስክር:- እወ ቅድሚና እዩም

ተርጓሚ:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- ከእናንተ ምን ያህል ይርቃል?

ተርጓሚ:- ካባኻትኹም ብህንደይ ዝአክል ይርሕቕ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ካብዚ ላፍተ: አፍደገ ይኸውን

ተርጓሚ:- ከዚህ እስከ በሩፋ ላይ ይሆናል::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ማነው ቀድሞ የተመታው?

ተርጓሚ:- መን'ዩ አቐዲሙ ልታወቐዐ?

3ኛ መ/ምስክር:- ገ/ ስላሴ ነጋ

ተርጓሚ:- ገ/ ስላሴ ነጋ

ልዩ ዓ/ ህግ:- እንደተመታ ወደቀ አልወደቀም?

ተርጓሚ:- ምስተወቐዐ ወዲቐዶ አይወደቐን?

3ኛ መ/ምስክር:- ወዲቑ አባ እዚቱ እዩም ሀው አቢሎምዎ ርእሱ

ተርጓሚ:- ወድቀዋል ራሱ ነው የተመታው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- አንድ ላይ ከታሰሩ እንዴት እሱ ወደቀ?

ተርጓሚ:-ብሓደ እንድሕር ተአሲሮም ብኸመይ እሱ ክወድቕ ኢሉ

3ኛ መ/ምስክር አብአ አፍታ ምቕራብ ምስ በፅሑ ንንበይኖም እዩ ፈቲሕዎም::

ተርጓሚ:- እዛ እንደደረሱለየ ብቻቸው ፈትተዋቸው ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ:- ማነው የፈታቸው? ተርጓሚ:- መን'ዩ ፈቲሕዎም?

3ኛ መ/ ምስክር:- ጀማል

ተርጓሚ:- ጀማል

ልዩ ዓ/ህግ:- ከተፈቱ ገመዱን ወዴት አደረጉት?

ተርጓሚ:- ምስተፈትሑ እቲ ገመድ ናበይ ገይረምዎ?

3ኛ መ/ምስክር:- ዋእ አብኡ ድፍእ ድፍእ ምስበሉ እንድዒኣል ዒሎምዎ ኸኾኑ ለየልዐልዎ ክኮኑ ልባዓልትና ደንጊፅና እንታይ ክንረአለ::

ተርጓሚ:- ያው እዛ እንደተደፋ አላወቅንም ያንሱት አያንሱት እኛ ተደናግጠን ስለነበርን ያው ተደናግጠን ሄድን::

ልዩ ዓ/ህግ የተፈቱት ከመገደላቸው በፊት ነው? ከተገደሉ በኃላ?

ተርጓሚ:- ልተፈትሑቅድሚ ምቕታሎም ድዩ ወይስ ምስሞቱ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ቅድሚ ምቕታሎም እዮም ልፈትሕዎም::

ተርጓሚ:- ከመገደላቸው በፊት ነው የተፈታው ገመዱን::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ቦታውን እስቲ ይግለፁልኝ የተመቱበት ቦታ ምን ይመስላል? ዝም ብሎ ሜዳ ነው ወይስ ምን ዓይነት ነው?

ተርጓሚ:- እቲ ልተቐተልሉ ቦታ ይጥቐሱለይ ሜዳ ድዩ ወይስ እንታይ ዓይነት ቦታ እዩ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ቦታ ጉዛ ቆርቆሮ ልመስል ሕልፍ ኢሎም ልምብራቕ ገፅ ላብኡ እዮም ልደፍእዎም::

ተርጓሚ:- ያው ቦታው ቆርቆሮ የሚመስል በምስራቅ አከባቢ ወደዛ ሂደው ነበር የገደልዋቸው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- አሁን የተመቱበት ቦታ ሜዳ ነው ወይስ ምን ይመስላል ነው ቦታው?

ተርጓሚ:- እቲ ልተወቕዐሉ ቦታ ሜዳ ድዩ ወይስ እንታይ ይመስል

3ኛ መ/ ምስክር:- ሜዳ እዩ እሱስ ግዛዕ የብሉን::

ተርጓሚ:- ሜዳ ነው ምንም ነገር የለውም::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ስንት መሳርያ ነበር የያዙት የጠቀሱዋቸው ገዳዮች?

ተርጓሚ:- እቶም ልጠቐስኽምዎም ቐተልቲ ህንዳይ መሳርያ ሒዞም ነይሮም?

3ኛ መ/ምስክር:- ሓደ ሓደአም

ተርጓሚ:- አንዳንዳቸው ይዘው ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ:- የሚተስ ሰው መሳርያስ አውተማቲክ ነው ወይስ አንዳንድ ብቻ ነው?

ተርጓሚ:- እቲ ልትኮስ መሳርያ አውተማቲክ ድዩ ወይስ ሓደ ብሓደ እዩ?

3ኛ መ/ ምስክር:- ሓደ ብሓደ እዩ::

ተርጓሚ:- አንድ በአንድ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ተወልደ ከመገደሉ በፊት ስለመዋቹቹ ምን አለ?

ተርጓሚ:- ተወልደ ቅድሚ ምቕታሉ ብዛዕባ እቶም መወትቲ እንታይ ኢሉ?

3ኛ መ/ ምስክር:- እንታይሉ እዚአቶም መሳርያ አእትው እንተበልናዮም አብዮም ክገደሉ እዮም ክንገድሎም ኢና ሎማዓንቲ ምእንቲ ለቲ ህዝቢ ሽብሮ ክአትዎ ኢሉ ገበገሱ እዩ ልቐተሎም

ተርጓሚ:- ያው እነዚህ መሳርያ አስረክቡ ተብለው ሳላላስረከቡ ለህዝቡ እንዲገባው ተብሎ እንገድላቸዋለን ይል ነበር::

ልዩ ዓ/ ህግ:- እሱ ይሄንን ሲናገር የአከባቢው ህዝብ የዛ የመንደሩ ህዝብ እንዴት ሁኖ ነበር የሚያዳምጠው?

ተርጓሚ:- እዚ ከምዚ ክዛረብ ከሎ ናይቲ ካባቢ መንደር ህዝቢ ብኸመይ ይሰምዕ ነይሩ::

3ኛ መ/ ምስክር:- ንሕና ኢና ልሰማዕናዩ እሱ እኮ እቲ ህብቢ ክየው ወገን እዩ ልነበረ እንሕና ግን ጥቓና ስለዝነበረ ሰሚዕናዩ እዚ ኣበለ::

ተርጓሚ:- እኛ ነን የሰማነው እዛ አከባቢ ስለነበርን የከተማው ህዝቡ ግን ወደ ጻር አከባቢ ነበር::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ከእናንተ ፊት ለፊት ነው የቆመው ማለት ነው ህዝቡ የከተማው ህዝብ?

ተርጓሚ:- ፊት ለፊት አብቅድሚኹም ድዩ እቲ ናይ ከተማ ህዝቢ ጠጠው ዝበለ?

3ኛ መ/ ምስክር:- እንሕና ቓደመወት ኢና ጠጠው ልበልና ድሓር ንሱ ብማዕዶ እዩ ዝነበረ እቲ ህዝቢ ብማዕደና እዩ ዝነበረ ለተልዓለ አሻዒትኡ ካብ ምህራሱ::

ተርጓሚ:- እኛ ነበርን እዛ አከባቢ ነበርን ፊት ለፊት ህዝቡ ግን በማዶ አከባቢ ነበር የዛኔ እየተነሱ ነበር ህዝቡ::

ልዩ ዓ/ ህግ:- ቅድም ሲመሰክሩ እኛ ነን እዛ አከባቢ የደረስነው ህዝብ አልነበረም ብለው ነበረ አሁን ደግሞ ሲገደሉ ህዝቡ በማዶ ሁኖ ያደምጥ ነበር እያሉ ነው:: ይሄ ይጋጫል እና እንዴት ነው ምስክርነትዎ?

ተርጓሚ:- ቅድም ክምስክሩ ከለው እንሕና ኢና ናይርና አፍቲ ከባቢ ክቐተል ከለው ኢልኹም ነይርኹም ሐዚ ኸዓ ክትምስክሩ ተለኸም ሐዚ ከዓ ክትምስክሩ ተለኹም እቲ ህዝቢ ማዕዶ ኾይኑ ይርኢ ነይሩ ኢልኹም ሐዚ ይጋጨሎ እዚ እሞ ያብራርህዎ?

3ኛ መ/ ምስክር:- እነ እሱ እየልረአኹ

ተርጓሚ:- እኔ እሱ ነው ያየሁት::

ልዩ ዓ/ ህግ:- የትኛው?

ተርጓሚ:- አየናይ

3ኛ መ/ ምስክር:- እቲ ቐደማይ

ተርጓሚ:- የፊተኛው

ልዩ ዓ/ ህግ:- እኮ የፊተኛ የትኛው ህዝቡ እንዴት ነበር የሚያደምጠው ነው ያልኩዎትዕ

649

ተርጓሚ፡- እኮ እቲ ቀደመዋይ ማለት ህዝቢ ብኸመይ ነይሩ ይሰም?

3ኛ መ/ ምስክር፡- እላተለዓዓለ እኮ እዩ እላተለዓዓለ ነበረ እቲህ ዝቢ እንበር ንጉሆ ስለዝኸነስ አይተልዓለን፡፡ አሻዓይትኡ ግን ሰራዊት እኒአው ላተልዓሉ እዩም ዝነበሩ፡፡

ተርጓሚ፡- ህዝቡ ጥዋት ስለነበር እንብዛም አልተነሳም እየተነሳ ነበር የዛኔ

ልዩ ዓ/ ህግ፡- ምን ማለት ነው እየተነሳ ያብራሩት እስኪ

ተርጓሚ፡- እንታይ ማለት እዩ እንደተልዓለ ነይሩ ክትብሉ ተለኹም አብራርህዎ

3ኛ መ/ ምስክር፡- ተልዓሉ ተኣከቡ ክብልዎም

ተርጓሚ፡- ያው ተነሱ ተሰብሰቡ ይልዋቸው ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- በአንድንድ ጥይት ሁለቱንም እንደገደልዋቸው ነው የገለፁልን የተመቱትም ጭንቅላታቸው ነው ብለዋል እዚህ ነው ያሉት ምን ሆነ ጭንቅላታቸው?

ተርጓሚ፡- ብሓደ ሓደ ጥይት ተወቒያም ኢልኹም ነይርኹም ትውቁዑ ከለው እውን አብርእሶም እዩም ተወቒያ ምኢልኹም ነይርኹም እንታይ ኾይኑ ርእሰም ሽዑ?

3ኛ መ/ ምስክር፡- ላበዚ ጠንቢቹ ተበቲኑ

ተርጓሚ፡- ያው የዛኔ ጭንቅላታቸው ተበትኖ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡- መጀመርያ ሲመጡ ታስረው ነበረ ሊገድሉዋቸው ደግሞ ሲሉ ፈትዋቸው ብለው ነበረ፡፡ ከተፈቱ በኋላ በምን ያህል ርቀት አስያዩዋቸው ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- መጀመርያ ክመፁ ከለው ተአሲሮም እዮም ኢልኹም ነይርኹም ደሕራይ

ተርጓሚ መጀመርያ ክመፁ ክለው ተአሲሮም እዮም ኢልኹም ነይርኹም ደሕራይ ኽቕተሉ ክለው ግን ተፈቲሖም ኢልኹም ነይርኹም ኽቕትል ክለውስ ብሀንደይ ዘአክል ርሕቐት ኢኹም ነይርኹም?

3ኛ ም/ ምስክር፡- ቐርባ እዩ ሃምዚ ደጋእፍ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ቅርብ ነው ከዚህ እስከበራፍ ድረስ ይሆናል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እስቲ በሜትር ይግለፁት የሁለቱን የመዋቾቹን የሁለቱን ልዩነት በምን ያህል እንደሚራራቁ በግምት ይናገሩ፡፡

ተርጓሚ፡- ናይቶም መወቲ ርሕቐት አፍቶም መወቲ ዘሎ ርሕቐት ብሀንደይ ዘአክል ሜትሮ ክመዝረሓሓቑስ በግምት ይግለፁ

ዳኛ/ታደሰ/፡- እስኪ አንዴ ጥያቄው ምንድ ነው ያለዉ ርቀት የሚበለዉ ያለዉ በሁለቱም መቆቶች የነበረዉ ርቀት ነው ጥያቄው

ተርጓሚ፡- እቲ ርሕቐትሲ አብ ክልቲኦም መወቲ እቶም መወቲ ኣብ ክልቲኦም ኣብ መንገኦም ዘሎ ርሕቐትስ ክንደይ ዝአክል ርሕቐት እዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ኣብ ናይ ክልቲኦም ሰቕ ኢሉ እዩ እንበይ ሓደ ሃምዚ ሃምዚ እዩም ልነበሩ እሳቶምስ፡፡

ተርጓሚ፡- አንድ እንደዚህ አንድ እንደዚህ ነበር፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ከምዚ ከምዚ ይቅር እና ስንት ይሆናል በሜትሮ?

ተርጓሚ፡- ብሜትሮ ክንደይ ይኸዉን?

3ኛ መ/ምስክር፡- እሱማ እንታይ ይፈልጠ እየ ዘይመተርኸዎ ብግምት እየ፡፡

ዳኛ/ታደሰ/፡- በግምት በእርምጃ ምናምን

3ኛ መ/ምስክር፡- እንዲዒ ካብ ሓሙሽተ ሽድሽተ ሜትሮ አይነውሕን፡፡

ተርጓሚ፡- ከአምስት ስድስት ሜትር አይበልጥም በግምት ነዉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቅድም ሲመሰክሩ ሲመጡ ማለት ነዉ የሚያዉቁትን ነገር ይናገሩ ሲባሉ አሁን ስለመሰከሩት ጉዳይ ምስክሩ ለምንድ ነው ይህንን እዚህ ፍርድ ቤት የተናገሩት? የደረሰበዎት መጥርያ ይሄን ነገር ጉዳይ እንዲመሰክሩ ያዛል ወይ ነው?

ተርጓሚ፡- ቅድም አልገባኝም ጥያቄው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቅድም ሲመሰክሩ አሁን የዘረዘሩትን ስለመዋቶቹ አገዳደል ምስክሩ የደረስዎት የፍርድ ቤት መጥርያ ይህን ጉዳይ እንዲመሰክሩ ያዛል ወይ? ነው ወይስ ከሌላ አከባቢ ያወቁት ነገር አለ?

ተርጓሚ፡- ቅድም ክትምስክሩ ተከለኹምሲ ጥሪ በዒሑኩም ሃምልመፃእኹም ኢልኹም ነይርኹም ሐዚ ድማ ክትምስክሩ ከለኹም እቲ ዝርዝር ኹሉ ኣብዚ ተዛሪብኹም እቲ ዝርዝር ልበፀሑኩም ማለት መጥሪያሲ ብዛዕባ እዙይ ክትዛረቡ ድዩ ከመይ እዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- መከላከያ ናይኒ አቶ ኪዳነ ዝብል ስለዝኾነሲ ስለዝፈልጠ ልፀናሕኹ እየ እንበር እሱ ከምልትቀርብ ልብል እዩ እንበር፡፡

ተርጓሚ፡- የእነ ኪዳነ መከላከያ ስለተባልኩ ነው በዛ ነዉ ስለማዉቀዉ

ልዩ ዓ/ህግ፡- በምን ይከታተለሉ ከዚህ በፊት ማለት ነዉ ይሄን ጉዳይ?

ተርጓሚ፡- ሃመይ ይከታተሉ ነይሮም ድዮም ብዛዕባ እዚ ነገር እዙይ?

ቅድሚ ሐዚ

3ኛ መ/ምስክር፡- አነ ልከታተሎ አይነበረንን፡፡

ተርጓሚ፡- እምከታተለዉ ነገር አልነበረም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ታድያ በምን አወቁት በዚህ እንደተከሰሱ?

ተርጓሚ፡- ብኸመይ ድአ ፈሊጥኩም ብዙይ ሃምልተኸሰሱ?

3ኛ መ/ምስክር፡- እሱማ አፍቲ መጥርያ ተገሊፁለይ

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

ተርጓሚ:- በመጥርያዉ ስለተገለፀልኝ ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- መጥርያው ላይ ምን ይላል?

ተርጓሚ:- እቲ መፀዋዕታ እንታይ ይብል?

3ኛ መ/ምስክር:- ናይ አቶ ኪዳነ በላይ መከላከያ ስለ ልተቐፀርኩም ሃምልትመፁ ልብል እዩ::

ተርጓሚ:- በአነ አቶ ኪዳነ በላይ መከላከያ ስለተቆጠራችሁ እንድትመጡ የሚል ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ይሄንማ ገለፁልኝ ግን መከላከያ ማለት ስለ ምን ጉዳይ እንደሆነ በምን አወቁ ነዉ?

ተርጓሚ:- እዙይ'ማ ገሊፆምለይ ነይሮም መከላኸሊ ምባሉስ ብዛዕባ እንታይ ምኽኑ ይፈልጡ ነይሮም?

3ኛ መ/ምስክር:- ብዛዕባ እንታይ ምኽኑ እማ እቶም ሰባት እቲ ጉዳዩ ስለ ዝፈልጠ ልፀናሕኹ ገ/ማሕበር ፀኒሐ::

ተርጓሚ:- ጉዳዩ ገ/ማህበር ስለነበርኩ በዛ ስለማዉቀዉ ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- አሁን የተከሰሱበት በዛ ጉዳይ መሆኑ በምን አወቁ ነዉ የድሮዉን የገበሬ ማህበሩን ሳይሆን አሁን በምን አወቁ ነዉ?

ተርጓሚ:- እቲ ናይ ቐደም ናይ ገበሬ ማህበር ዘይኮነስ እቲ ሕጂ ተኸሲሰምሉ ዘለዉስ ብዛዕባ እሱ ምኽኑስ ብኸመይ ክትፈልጡ ኸኢልኹምይ

3ኛ መ/ምስክር:- ብኡ ብቲ ዝፈልጦ እንበር ብዘ ይፈልጦ ድኣ እንታይ ፈሊጠኣነ

ተርጓሚ:- በዛ በማቀዉ ነዉ እንጂ በማላዉቀዉ እማ እኔ ምን አዉቄ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ በዚህ ተከሰዋል ብለዉ ነዉ የገመቱት ማለት ነዉ?

ተርጓሚ:- ስለዚ ብዙይ ተኸሲሶም እዮም ኢልኹም ዲኹም መፂእኹም ነይርኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- ከዛስ እነዚህ አሁን የጠቀስዋቸዉ ሁለት መዋቶች የት ተቀበሩ? እንዲቀበሩስ ያዘዘው ማን ነው?

ተርጓሚ:- እቶም ሐዚ ልጠቐስኹምዎም ክልተ መዉቲ አበይ ተቐቢሮም ክቕበሩ ዝኣዘዘኸ መን'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ ልቲ ህዝቡ ድሓር ምስ ሰብሰበ ቕበርዎም ኢሉ በቃ አንሕና ዓድና ኢና ኸይድና:: ልቲ ህዝቢ ግን ቕበርዎም አብዚ እኒሀዉ ተዘርጊሖም ኢልዎም::

ተርጓሚ:- ተወልደ ህዝቡን ከሰበሰበ በኋላ ህዝቡን ቅበሩት አለ እኛ ግን ወደ ደዉ ነው የሄድ ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ፡- መዋቶችን አጠቃቸዋለሁ ሲመጡም እዛ አይቻቸዋለሁ ብለዋል አለባበሳቸው ሙሉ ልብስ ነዉ ወይስ ቁምጣ ነገር ነዉ የለበሱት እስቲ ይሄን ይግለፁልን፡፡

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ይፈልጠዎም እየ ነይሩ ክመፁ ከለዉ እጠን አብኡ ርኢዮም እየ ኢልኹም ነይርኹም እቲ ናይ ክዳን አከዳድነኦም ሙሉእ ኽዳን ድዩ ነይሩ ወይስ ቁምጣ ኽመይ ነይሩ የብራርህዎ እዙይ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ክዳዉንቶም እዚ ብታንቲ ካብ ብርኮም ልዐቅብ እዩ፡፡ ነፀለኦም ግን ጀደድ ፍሕሶታት እየን ዓዕዳ ብዓዕዳ

ተርጓሚ፡- ያዉ ታንት አርገዉ ነበር ከላይ ግን ኮት ነጠላ ነገርም አድርገዉ ነበር ጀዲድ ነገር፡፡ ማለት ከብርክ በላይ እንደ ታንት ነገር አርገዉ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቁምጣ ማለት ነዉ?

ተርጓሚ፡- ቁምጣ ማለት ድዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- እወ ርእሱ ብርኪ ፈጀ ኢና እንብሎ ናይ ርእሲ ብርኪ እዩ ቁምጣ አይኮነን፡፡

ተርጓሚ፡- ከብርክ በላይ የሚደረገዉ ልብስ ማለት ነዉ፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ምናልባት ትርጉም ይስተካከልልን ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ /ታደሰ/፡- እስኪ የሱሪዉ ሁኔታ እስቲ እንደገና ይድገሙት?

ተርጓሚ፡- እቲ ናይ ስረ ኩነታትሲ እንደገና ይድገምዎ

3ኛ መ/ምስክር፡- ርእሲ ብርኪ እዩ ብታንቲ እዩ ኣብዚ ላዕላይ ርእሱ ብርኪ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ሱሪያቸው ብርካቸዉ ላይ ነዉ፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ትርጉም ትክክል ነዉ ያለዉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- በወቅቱ ገ/ማህበር ነበርኩኝ ብለዋል የስራ ድርሻዎ ምን ነበር?

ተርጓሚ፡- ብእዋኑ ገ/ማሕበር እየ ኢልኩም ነይርኹም ናይ ስራሕ ድርሻኹም እንታይ ነይሩ ብእዋኑ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ፀሓፊ

ተርጓሚ፡- ፀሃፊ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ገንዘብ ያዥችሁስ ማን ነበሩ?

ተርጓሚ፡- ገንዘብ ተሓዚኹም መን ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ቐሺ ገ/ዩሃንስ

ተርጓሚ፡- ቄስ ገ/ዩሃንስ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከመዋቶቹ ከመምታቸዉ በፊት ተወልደ ንግግር አድርገዋል ብለዋል ከተገደሉ በኋላስ ማን ማን ነዉ ንግግር ያደረገዉ?

ተርጓሚ፡- እቶም መውቲ ቅድሚ ምቕታሎም ተወልደ ንግግር ይገብር ኢልኩም

ነይርኩም ምስተቐተሉ ኸ በዓል መን ነይሮም ንግግር ዝገብሩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- አቫዒትኦ ባዕሉ

ተርጓሚ፡- የዛኔ ራሱ ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የወረዳው አስተዳዳሪስ ኪዳኔ አስገዶም ምን አላችሁ?

ተርጓሚ፡- ናይቲ ወረዳ አማሓዳሪ ኪዳነ አስገዶምኸ እንታይ አለኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ንሳቶም ምሳና እዩ ደው ኢሉ ዝነበረ።

ተርጓሚ፡- እሱ ከእኛ ጋር ነው ቆሞ የነበረው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኮ የተናገሩትን ንግግር የሚያስታውሱት ካለ?

ተርጓሚ፡- ልተዛረብዎ ዘረባ ልተስታውስዎ ነገር እንተልዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ልሰማዕኩዎ የለን።

ተርጓሚ፡- የሰማሁት ነገር የለም።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የተገደሉበትን ሰዓት ይገልፁልናል።

ተርጓሚ፡- እቲ ልተቐተልሉ ክንደይ ሰዓት ሃምልኮነ ይገልፁልና ይኽእሉዶ?

3ኛ መ/ምስክር፡- 12:00 ሰዓት ናይ ጓሓት።

ተርጓሚ፡- የጥዋቱ 12:00 ሰዓት።

ልዩ ዓ/ህግ፡- መዋቶቹስ ከመታሰራቸው በፊት ያውቋቸው ነበር?

ተርጓሚ፡- እቶም መውቲ ቅድሚ ምእሳሮም ትፈልጥዎምዶ ነይርኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ኣይ አፍቲ ምእሳር እየ ዝሪኦም እንበር ፍልጠ የነበረናን።

ተርጓሚ፡- እዛ ሲታሰሩ ነው እማውቃቸው እንጂ ከዛ በፊት ምንም ትውውቅ

አልነበረንም።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንዴት ልያውቋቸው ቻሉ?

ተርጓሚ፡- ብኸመይ ክትፈልጥዎም ኽኢልኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ኣብኡ አፍቲ መስሪያ ቤት እናረአኹዎም እስረኛታት ኾይኖም ላብ

ደገ እንትወፁ ተኣሲሮም እዩም ዝኸዱ።

ተርጓሚ፡- እዛ መስሪያ ቤቱ እስረኞች ሁነው ሲመላለሱ ስለሚያቸው ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የትኛው መስሪያ ቤት?

ተርጓሚ፡- አበይናይ መስሪያ ቤት'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ማብያ ፓሊስ ስንቃጣ ዓዕዱ እንባ

ተርጓሚ፡- ስንቃጣ ፓሊስ ማብያ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እርስዎ እዛ ፓሊስ ማብያ ምን ልያረጉ ሄዱ?

ተርጓሚ፡- እስኹም ላፍቲ ፓሊስ ማብያ እንታይ ክትገብሩ ኸይድኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- መስርያ ቤት እንድዩ ኣብኡ ክመላለስ ሓደ ልሓደ እዩ እቲ መስርያ ቤትና ብፀግዒ ወገን ስለዝኾነስ ኣብኡ ንመላለስ ንሪኦም::

ተርጓሚ:- የኛ መስሪያ ቤት እዛ አከባቢ ጥግ ስለነበር እዛ ሲመላለሱ ስለምናያቸው ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- በማየት ሰዉ ይታወቃል እንጂ ከዛ በፊት ካላወቅዋቸው?

ተርጓሚ:- ብምርኣይ ሰብ ይፍለጥ ድዩ ቅድሚኡ እንተዘይፈለጥኾምዎ?

3ኛ መ/ምስክር:- ወርሒ ዝኾነ እንድዩም ተኣሲሮም ኣብኡ::

ተርጓሚ:- አንድ ወር የሚያህል እኮ ነዉ የታሰሩት::

ልዩ ዓ/ህግ:- ተወልደ የሚባለዉ ካድሬ እንደሚያዉቁት ነዉ የገለፁት መልኩን ያስታዉሱታል?

ተርጓሚ:- ተወልደ ዝበሃል ካድሬስ ከምዝፈልጥዎ እዩም ልተዛረቡ መልክዑ ይፈልጥዎ ድዩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ቀይሕ እዩ::

ተርጓሚ:- ቀይ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ቁመቱስ?

ተርጓሚ:- ቁመቱኸ?

3ኛ መ/ምስክር:- ሓጺር እዩ::

ተርጓሚ:- ቁመት አጭር ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ወፍራም ነዉ ቀጭን

ተርጓሚ:- ረጉዲ ድዩ ወይስ ቀጢን?

3ኛ መ/ምስክር:- ቀጢን'ዩ::

ተርጓሚ:- ቀጭን ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ጨርሻለሁ

ዳኛ /ታደሰ/:- አስራ ሶስተኛ ተከሳሽ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ /በላይነሽ ወ/ስላሴ/:- መልአከ ብርሃን ቀደም ብለዉ ሲመሰክሩ መዋቶች እበታዉ ላይ የተገደሉት 12:00 ሰዓት ነው ብለዋል እና ህዝቡ ከተሰበሰበ በኋላ ነዉ የተገደሉት ህዝቡ ሳይመጣ? ሳይሰበሰብ

ተርጓሚ:- ቅድም ኢልኹም ትምስክሩ ተለኹም እቶም መዉቲ 12:00 ሰዓት ሃምልተቐተሉ ኢኹም መስኪርኹም ነይርኹም ክቕተሉ ተለዉ እቲ ህዝቢ ምስተሰብሰበ ድዩ ወይስ ከይተአከበ ከሎእ ዩ እቲ ህዝቢ?

3ኛ መ/ምስክር:- የተሰብሰበይ ምስሞቱ እዩ ልተአከበ::

ተርጓሚ:- ህዝቡ የተሰበሰበዉ ከሞቱ በኋላ ነዉ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከሞቱ በኋላ ነዉ:: ተወልደ ካድሬዉ ተወልደ ሰዎቹ ከሞቱ በኋላ ህዝቡ ከተሰበሰበ በኋላ ነዉ ንግግር ያደረገዉ ወይስ ሳይሞቱ?

ተርጓሚ:- ተወልደ ካድሬ እቶም ምስ ሞቱ ድዩ እቲ ህዝብ ተአኪቡስ እቶም ሰባት ምስሞቱ ድዩ ወይስ ቅድሚ ምማቶም እዩ ዘረባ ዝገበረ?

3ኛ መ/ምስክር:- ብልሞቱ

ተርጓሚ:- ከሞቱ በኋላ ነዉ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከሞቱ በኋላ ለማን ነው እንደዚህ ንግግር ያደረገዉ?

ተርጓሚ:- ልመን'ዩ እቲ ንግግር ልገበረ?

3ኛ መ/ምስክር:- ልህዝቢ

ተርጓሚ:- ለህዝቡ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ለህዝቡ:: ሌላ ደግሞ መዋቶቹ ተፈትተዉ ነበር ሲሉ እንዴት በስንት በስንት ሜትር ርቀት ነበሩ አንድ አምስት ብለዋል በግምት በእጅዎ ቢያሳዩን?

ተርጓሚ:- እቶም መወቲ ተአሲሮም ተፈቲሖም ክትብሉ ተለኹምስ ብግምት ዓንተዎ ሓደ ሓሙሽተ ሜትሮ ይኹን እዩ ኢልኹም ነይርኹም እና እዚ ብግምት ብኢድኹም ተተርእዩና?

3ኛ መ/ምስክር:- ካብዚስ ላብዚ ወገን እዩ እንበር ላብዞም ሰባት ልንሂዉዎ ይኸን::

ተርጓሚ:- ያዉ ከዚህ ሰዎች ያሉበት ቦታ ይሆናል::

3ኛ መ/ምስክር:- ካብዚ ላብ አቃቢ ህጊ ይኸን

ተርጓሚ:- ከዚህ ቦታ ከዓ/ህግ ያለበት ቦታ ይሆናል::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እነዛ መዋቶቹ መሃላቸዉ ላይ ያለዉ እኮ ነዉ እምለዉ ገዳዮቹ ሳይሆኑ እነዛ የሞቱ ሰዎች ርቀታቸዉ በምን ያህል ነበር? ገ/መድህን እና ገ/ስላሴ ነጋ እንዴት እንዴት ነበሩ ጎንለ ጎን ነዉ ርቀቱ በምን ያህል ይሆናል ነዉ?

658

ተርጓሚ:- ገ/መድህን ገ/ማርያምን ገ/ስላሴ ነጋን ኣብ መንጎኦም ዝነበረ ርሕቐት ዝብለኩም ዘለኹክንደይ ዝአክል እዩ ነይሩ እቲ ኣብ መንገኦም ዘሎ ርሕቐት?

3ኛ መ/ምስክር:- እቲ ኣብ መንጎኦም ዘሎ ርሕቐት እማ ካብ ሰለስተ አይነዉሕን እዚ ፍትሕ ፍትሕ አቢሎም ነንባዕልቶም እዮም አሲሮም ለቐተልዎም እንታይ ዶ አላረአናዩም እንዶ ነበርና::

ተርጓሚ:- ያዉ እነሱ የተለያዩበት ርቀቱ ያለዉ መሃላቸዉ ከ3 ሜትር አይበልጥም::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከየት ወዴት ይሆናል ነዉ የእኔ ጥያቄ እኮ በእጅዎ ብያሳዩን ለምሳሌ 3 ሜትር ብለዋል ከየት እና ከየት ለምሳሌ ሁለቱም አብረዉ

ነበሩ ታስረዉ ብለዋል ሲለያዩ ምን ያህል እማሃላቸዉ ላይ ክፍተት የነበረዉ ምን ያህል እንደሆነ ነዉ?

ተርጓሚ:- ኸዚሲ እቲ ኣብ መንጎኦም ዘሎ 3 ሜትሮ ኢልኹም ነይርኹም ክፈላለዩ ከሎስ ኣብ መንጎኦም ዘሎ ርሕቐት ብኢድኹም ክተርእዩ ትኽእሉዶ?

ጸኛ /ታደሰ/:- እስኪ አንዴ ፓሊስ ይነሱ እና መልአከ ብርሃን ሁለቱ መዋቶች የወደቁበት ቦታ እርስዎ ካሉበት ወታደሩ የት ላይ ይቁሙ የአንደኛዉ የወደቀዉ ለማሳየት?

ተርጓሚ:- ንስኹም ኣብዘለኹምዎይ እቶም ክልተ መወቲ ዘለዎ ርሕቐት ክንደይ ዘአክል እዩ ማለት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ገ/ስላሴ የት ነበር ገ/መድህን የት ነበር?

ተርጓሚ:- እቲ ገ/ስላሴ አበይ ነይሩ ገ/መድህኸን አበይ ነይሩ እቲ ርሕቐቱ?

3ኛ መ/ምስክር:- ገ/ስላሴ አብዙይ ይነብር እሱ ገ/መድህን ብዙይ ፈቲሖም ብዙይ ብዙይ እዩም ገይርምዎም።

ጸኛ /ታደሰ/:- እስኪ ለወታደሩ እስኪ ገ/መድህን የወደቀበት ቦታ ወታደሩ እንዲቆም ያድርጉት

ተርጓሚ:- ልቲ ወታደርሲ ብግምት የቐምጡ እዚ ኣብዚ ነይሩ ገ/መድህን ኣብዚ ነይሩ ገ/ስላሴ ኣብዚ ነይሩ ኢልኹምስ ካብቲ ወታደር ገምቱ?

3ኛ መ/ምስክር:- ገ/መድህን ብፀጋም ነይሩ

ጸኛ /ታደሰ/:- አንዴ አሁንም ግራና ቀኝ አይደለም ጥያቄዉ ርቀት ነዉ

እምንፈልገዉ ያለ ነዉ በድጋሚ ጥያቄ የቀረበዉ የገ/መድህን እና የገ/ስላሴ የወደቁበት ቦታ ርቀት

ተርጓሚ:- ናይ ገ/መድህን ገ/ስላሴን ዝወደቐሉ እቶም መወቲ ማለት ኣብ መንጎኦም ዘሎ ርሕቐት ክንደይ ዝአክልዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ካባና ላብአቶም ድዩስ

ተርጓሚ:- ኣብ ክልቲኦም ዘሎ ኣብ መንጎኦም ዘሎ ርሕቐት

3ኛ መ/ምስክር:- ኣብ መንጎኦም ዘሎ ርሕቐት እማ ካብዚ ላብዚ ዓ/ህጊ

ጸኛ /ታደሰ/:- አንዴ እስኪ ዉጡና ያሳዩና እዚህ

ተርጓሚ:- ሓደ ጊዜ ይወፅኡ እሞ የርእዩና

3ኛ መ/ምስክር:- ገ/መድህን ብዚኣ ገ/ስላሴ እዉን ብዘኣ ኢየርሕቐታ

ተርጓሚ:- ርቀቱ

ጸኛ /ታደሰ/:- አቅጣጫ አይደለም እምጠይቀዉ ያለዉ ርቀቱ ስንት ይሆናል?

ተርጓሚ:- አቅጣጫ ዘይኮነስ እቲ ርሕቐቱስ ክንደይ ይኸዉን ግምት ፋቸኑ

653
ፍ/ቤት ... ጠቅላይ ፍርድ ... ከፍተኛ

3ኛ መ/ምስክር:- ዓቐኑ እሱ እዩ።

ዳኛ /ታደሰ/:- ለምሳሌ እርስዎ ገ/ስላሴ የወደቀበት ቦታ ከቆሙ ገ/መድህን የወደቀበት
ቦታ የት ይሆናል?

ተርጓሚ: እስኹም ኣብዚ ጠጠው ኢልኹምሉ ዘለኹምሲ ገ/ስላሴ ዝወደቐሉ'ዩ ገ/መድህን
ልወደቐሉ'ዩ ቦታ ካበይ ላበይ'ዩ ርሕቐቱ

ዳኛ/ታደሰ/:- አደለም ትርጉም እርስዎ ምስክሩ ገ/ስላሴ የወደቀበት ቦታ ቢሆኑ
ገ/መድህን የወደቀበት ቦታ የት ይሆናል?

ተርጓሚ:- ሐዚ ንስኹም ገ/ስላሴ ዝወደቐሉ ቦታ እንተኾይንኹም ገ/መድህን ዝወደቐሉ
ቦታ አበይ አሎ?

3ኛ መ/ምስክር:- ኣብኡ

ዳኛ/ታደሰ/:- በቃ ወታደር ያለበት ነዉ ገ/መድህን የወደቀበት ቦታ ርቀት?

ተርጓሚ:- ወታደር ዘለዎ ድዩ ገ/መድህን ዝወደቐሉ ቦታ ርሕቐት?

3ኛ መ/ምስክር:- እወ

ተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ/ታደሰ/:- ይህን የፍርድ ቤቱ ግምት ከሆነ ከአንድ እርምጃ አይበልጥም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጨርሻለሁ ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ/ታደሰ/:- በ14ኛ ተከሳሽ የሚቀርብ ድጋሚ ጥያቄ ካለ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ተሾመ ኢየሲጠ/:- አቶ ኪዳነ በላይ አሁን የት እንዳሉ
ያዉቃሉ? መልኣከ ብርሃን ናት።

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳነ በላይ ሐዚ አበይ ከምዘለዉ ትፍልጡ ዶ?

3ኛ መ/ምስክር:- ተኣሲሮም እዩ ዝበሃል።

ተርጓሚ:- ታስረዉ ይባላል

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በምን ምክንያት ታሰሩ ሰሙ?

ተርጓሚ:- ብምንታይ ምኽንያት ከምልተኣሰሩ ሰሚዕኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- ብኣኣቶም

ተርጓሚ:- በእነሱ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አመሰግናለሁ

ዳኛ/ታደሰ/:- በማን እንደታሰሩ ለሚለዉ ጥያቄ በእነሱ ነዉ ያሉት በእነሱ ሲሉ በማን
ማለት ነዉ?

ተርጓሚ:- ብኣቶም ትብሉ ተለሽምሲ ብመን እዩ ጥቓስዎ?

3ኛ መ/ምስክር:- ብኣቶም ዶ ማለት እቲ መጥርያ ምስ መፀና ብዞም ሰብ እዚኦም
እዩም ተኣሲሮም ዝብል ሰሚዕና ካብ ቤተሰቦም

ተርጓሚ:- ያጠ መጥርያ ሲደርሰን በእነዛ ሰዎች

ዳኛ /ታደሰ/:- እነዛ ሰዎች የሚባሉ እነማን ናቸው?

ተርጓሚ:- ብእዚኦም ትብልዎም ዘለኹምሲ መን 'ዩም እቶም ሰባት?

3ኛ መ/ምስክር:- ብኣቶም ዝብል ዘለኹ ዶ አቶ ገ/እየሱስ ገ/መስቀል እዩም ልፀወይኒ::

ተርጓሚ:- አቶ ገ/እየሱስ ገ/መስቀል ነው የነገሩኝ::

ዳኛ /ታደሰ/:- መልእክ ብርሃን ህሉፍ ቅድም ሲመሰክሩ ጠንካራ ነበሩ አሁን ግን
አይዞት ረጋ ብለው የሚጠየቅዎ ጥያቄን ብያዳምጡ ጥሩ ነው::

ተርጓሚ:- ዓንተዎ ርግዕ ኢልኹም ትምልሱ ነይርኹም ኸዚ ግን ትሕተትዎ ዘለኹም
ሕቶታትሲ ርግዕ ኢልኹም መልስዎ

ዳኛ /ታደሰ/:- መጀመርያ ጥያቄው ይረዱ እና በኋላ ይመልሳሉ ጥያቄው ካልተረዳዎት
ደግሞ እንዲደገምልዎት መጠየቅ ይችላሉ ስለዚህ አሁን የምንጠይቅዎት በእነሱ
ምክንያት ነው የታሰረ ነው ያሉት እነሱ የሚልዋቸው እነማን ናቸው?

ተርጓሚ:- ብኣእቶም ምኽንያት እዩ ተኣሲሩ ኢልኹም ነይርኹም ብኣእቶም ትብሉ
ተለኹምስ መን'ዩም እሳቶም?

3ኛ መ/ምስክር:- እቶም ልተገደሉዶ?

ተርጓሚ:- እነዚያ የተገደሉ ናቸው ወይ?

ዳኛ /ታደሰ/:- እኛ እኮ ጥያቄ ነው እምንጠይቅዎት ያለ ነው:: በእነሱ ምክንያት
የታሰሩ ካሉ እነሱ ያሉዋቸው በማን ምክንያት ነው የታሰሩት?

ተርጓሚ:- መንዮም ብኣኣቶም ምክንያት እዩም ልበልኹ ምስ እቶም ብኣእቶም እዩም
ልበልኹምዎ ምስ መን'ዩም?

3ኛ መ/ምስክር:- አቶ ገ/ዩሱስ ገ/መስቀል ኢዶ ይብለኹይ

ተርጓሚ:- አቶ ገ/ዩሱስ ገ/መስቀል እያሉኩ ነኝ::

ዳኛ /ታደሰ/:- በማን ምክንያት ነው አቶ ኪዳነ በላይ የታሰረው?

ተርጓሚ:- አቶ ኪዳነ በላይሲ ብምንታይ ምኽንያት'ዩ ተኣሲሮም?

3ኛ መ/ምስክር:- ብኒ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ

ተርጓሚ:- በእነ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ኃይም/:- እነ ተወልደን ያውቁዋቸው ነበር?

ተርጓሚ:- በዓል ተወልደ ይፈልጥዎም ዶ ነይሮም?

3ኛ መ/ምስክር:- እወ ይፈልጦም

ተርጓሚ:- አዎ አቃቸዋለሁ

ዳኛ /ጋይም/፡- ስለዚህ እነዛ እነ ገ/ስላሴ ኑጋ ተወልደ እና ጀማል ወደ አዲጋ ረቡእ ወደ ተገደሉበት ቦታ ወሰድዋቸዉ ብለው መስክረዉ ነበረ ቅድም

ተርጓሚ፡- ተወልደን ጀማልን ናብ ዕዳጋ ረቡዕ ወሲዶምዎም ኢልኹም ነይርኹም ዓንተወይ

3ኛ መ/ምስክር፡- እወ

ተርጓሚ፡- አዎ

ዳኛ /ጋይም/፡- ሲወስድዋቸዉ አይተዉ ነዉ ወይ?

ተርጓሚ፡- ክወሰድዎም ከለዉ ሪኢኹም ዶ ነይርኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ልአና ተልዓሉ ሰዓቡ ኢሎምና ወሲዶምዎም ተባሂሎም።

ተርጓሚ፡- ለእኛ ተነሱ ድረሱ ተብለን እነሱ ወሰድዋቸው።

ዳኛ/ጋይም/፡- አደለም የፍርድ ቤቱ ጥያቄ ያ ቅድም የሰጡት ምስክርነትን ማጠናከር የሚችሉ ከሆነ ነዉ ጥያቄዉ።

ተርጓሚ፡- እቲ ቅድም ዝሃብኹምዎ ምስክርሲ ክተጣናኽርዎ እንተኽአልኹም'ዩ ማለት ዓንተዎ እንታይ ኢልኹም ነይርኹም ወሲዶምዎ ኢልኹም ነይርኹም ክወስድዎም ከለዉ ርኢኹም ዲኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- እሳቶም እንትወስድዎም

ዳኛ /ጋይም/፡- መልሱ አጭር ነዉ አይቻለሁ ወይም አላየሁም ነዉ።

ተርጓሚ፡- እቲ መልሲስ ሓፂር እዩ ርኤአየ ወይ አይረአኹም እዩ።

3ኛ መ/ምስክር፡- ኣብእ እየ ዝረኽብኽምዎም እንበይ እንትኽዱ ድአ አበይ ርኤዮም ወሲዶምዎም እዩም ዝተብሃሉ እንበይ።

ተርጓሚ፡- እዛ ሳገኛቸዉ እንጂ ሲወስዱቸዉ አላየሁም።

ዳኛ/ጋይም/፡- እና ምንን መሰረት አድርገዉ ነዉ ተወልደ ጵና ጀማል እነ ገ/ስላሴን ወሰድዋቸዉ ብለዉ የመሰከሩ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ድአ መሰረት ገይርኹም ኢኹም ተወልደን ጀማልን ንባዓል ገ/ስላሴ ወሲዶምዎም ትብሉ ዘለኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ብዓልቶም ወሲዶምዎም ሒዞምዎም ፀኒሖምና

ተርጓሚ፡- ራሳቸዉ ወሰዶዋቸዉ አይደለም እንዴ ይዞዋቸዉ የቆዩን።

ዳኛ /ጋይም/፡- እናንተ ስትደርሱ እዛ ቦታ አዲጋ ረቡእ ስንት ሰዉ ነበረ እዛ ቦታ?

ተርጓሚ፡- እስኻትኹም አፍቲ ዕዳጋ ረቡዕ ክትበፅሑ ከለኹም ክንደይ ሰብ ነይሩ አፍቲ ከባቢ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ሰብ እቲ ከባቢ አይተልዓለን እትዉ ምስበልና እኒ አቶ ኪዳን በላይ

ዳኛ /ጋይም/፡- አደለም እዛ እንደደረሳችሁ እዛው ቦታው ጋ እንደደረሳችሁ ስንት ሰው ነበረ?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ከባቢ ምስበፃሕኹምሲ ክንደይ ሰብ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- አሻዓትኡ እናተላዓዓሉ እዩም ዝነበሩ ሓደ ሰለስተ አርባዕተ ዝኾኑ ሰባት አላተልዓሉ ሪአምና ማለት 'ዩ።

ተርጓሚ፡- የዛኔ እየተነሱ ነበር አንድ ሶስት አራት ሰዎች የሚሆኑ ተነስተው ነበር።

ዳኛ/ጋይም/፡- ስለዚህ እናንተ እዛ ቦታው ድረስ ስትደርሱ ሰው አልነበረም ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚ እስኻትኹም አፍቲ ከባቢ ክትበፅሑ ከለኹም ሰብ የነበረይ ማለት ድዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- የተልዓለይ ከይተልዓለ ኢነ ረኺብናዩ።

ተርጓሚ፡- አልተነሳም ነበር

ዳኛ/ጋይም/፡- ስለዚህ እነ ተወልደስ የት ነበሩ ማለት ነው ያኔ?

ተርጓሚ፡- ስለዚ በዓል ተወልደ አበይ ነይሮም።

3ኛ መ/ምስክር፡- ምሳአቶም ምስ ገ/ስላሴን ምስ ገ/መድህን ሒዘምዎም ሒዘምዎም ፀኒሖምና።

ተርጓሚ፡- ከእነሱ ከገ/መድህን ከገ/ስላሴ ይዘዋቸው እዛ ቂመው ቆዩን።

ዳኛ/ጋይም/፡- ስለዚህ ስንት ሰው ነበሩ? ነው የፍርድ ቤት ጥያቄ

ተርጓሚ፡- ስለዚህ ክንደይ ሰብ ነይሩ? ማለት'ዩ

3ኛ መ./ምስክር፡- ሰራዊት ገለመለ ነይረምዎም ህዝባዊ ሰራዊት ምስል እቶም ካድሬታት እንበር ሰብ የተልዓለይ ገና እዩ ልነበረ ሓደ ሓሙሽተ ልኾን ተልዒሎም ነይሮም ካብ ገዝአም።

ተርጓሚ፡- ከካድሬዎቹ ሰራዊቶቹ ነበሩ አንድ አምስት የሚሆኑ ሰዎች ደግሞ ተነስተው ነበር እንጂ ሌላ ሰው አልነበረም።

ዳኛ/ጋይም/፡- እናንተስ ስንት ነበራችሁ?

ተርጓሚ፡- እስኻትኹም ሀንደይ ነይርኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- አንሕና ደ ገ/ማሕበር ሽዱሽተ ነይርና።

ተርጓሚ፡- ገ/ማህበር ስድስት ነበርን።

ዳኛ /ጋይም/፡- ከአንድ ገ/ማህበር የሄዳችሁ ብቻ ነው?

ተርጓሚ፡- ካብ ሓደ ገ/ማሕበር ዝኸድኹም ዲኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- እወ ናይ ወረዳ ኢና ተወከልቲ።

ተርጓሚ፡- አዎ የወረዳ ተወካዮች ነን።

ዳኛ /ጋይም/፡- ከስንት ወረዳ የመጣችሁ ናችሁ?

ተርጓሚ:- ካብ ሀንደይ ወረዳ ልመፃኹም ኢኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- ሓንቲ እያ ዛዕዳ እንባ

ተርጓሚ:- አንድ ነች ዛእዳ እንባ

ዳኛ /ኃይም/:- ከሌላ ወረዳ የመጣ ሰው ተወካይ አልነበረም ያኔ?

ተርጓሚ:- ካብ ካሊእ ወረዳ ልመፀ ተወካሊ የነበረን ብእዋኑ?

3ኛ መ/ምስክር:- አይነበረናን

ተርጓሚ:- አልነበረንም

ዳኛ /ኃይም/:- በኋላም አልመጣም?

ተርጓሚ:- ድሓር እውን አይመፀን?

3ኛ መ/ምስክር:- አይመፀን እንተለና::

ተርጓሚ:- እኛ እያለን አልመጣም::

ዳኛ /ኃይም/:- እስከ ስንት ሰዓት ድረስ ቆያችሁ እናንተ እዛ ዉስጥ?

ተርጓሚ:- ክሳብ ክንደይ ሰዓት ፀኒሕኹም እስኻትኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- ክሻዕ ሰለስተ

ተርጓሚ:- እስከ ሶስት

ዳኛ/ኃይም/:- ስለዚህ እስከ ሶስት ሰዓት ድረስ የሌላ ወረዳ ተወካይ አልመጣም ማለት
ነው ወይ?

ተርጓሚ:- ክሳብ 3:00 ሰዓት ናይ ካሊእ ወረዳ ተወካሊ አይመፀን ማለት ድዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- አይነበረን::

ተርጓሚ:- የመጣ አልነበረም::

ዳኛ/ኃይም/:- ተወልደ በስንት ሰዓት ነው ንግግር ያደረገ?

ተርጓሚ:- ተወልደ ብሀንደይ ሰዓት ንግግር ገይሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ብ3/ ብሰለሰተ/ አቫዒትኡ ላጀመረ ሒዲግናዮ አንሕና ዓድና
መፂእና::

ተርጓሚ:- ሶስት ሰዓት እየጀመረ ነበር እና ጀምሮ እኛ ትተነው መጣን::

ዳኛ /ኃይም/:- ስለዚህ እናንተ የተወልደን ንግግር ሳትሰሙ ነው የሄዳችሁ?

ተርጓሚ:- ስለዚህ እስኻትኹምሲ ናይ ተወልደ ንግግር ከይሰማዕኹም ዲኹም
ልኸድኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- ጀምር አቢሉ አቫዒትኡ ልቶም ህዝቢ መሳርያ ዘለኹም አእትዩ
ምናልባት ሃምዘአቶም ከይትጠፍኡ አእትዉ እላበሎም እሱ ምስ በሎም ቢቃ
አንሕና ዓድና ኸይድና እንበይ

ተርጓሚ:- ያው ንግግሩን ለህዝቡ መሳርያ ያላችሁ አስረክቡ እንዲዚህ እንደትሆኑ ብሎ ንግግር እያደረገ እያለ እኛ ሄድን::

ዳኛ/ጋይም/:- እና ተወልደ ንግግር ያደረገዉ ለስድስታችሁ ብቻ ነዉ ወይ?

ተርጓሚ:- ተወልደ ንግግር ዝገበረስ ንሽዱ ሽቴኹም ጥራይ ድዩ?

3ኛ መ/ምስክር/:- አሻዒትሉ እባስ ሌቲ ህዝቢ ሰብሲብዎ እታ እንትጅምርስ::

ተርጓሚ:- የዛኔ እማ ህዝቡም ሰብስቦ ነበር::

3ኛ መ/ምስክር:- እንትግደሉ እዩ ሰብ ለይተሰብሰበ እንበይ እቲ 3:00 ሰዓት በቃ ሰብሲቡስ ህዝቢ እዩ እላ ነገሮም ሓዲግናዩ::

ተርጓሚ:- ሰዎቹ ሲገደሉ ነዉ ህዝቡ ያልነበረዉ ሶስት ሰዓት እማ ህዝብ ያልነበረዉ 3:00 ሰዓት እማ ህዝብ ተሰብስቦ ነበር::

ዳኛ /ጋይም/:- የየትኛዉ ህዝብ?

ተርጓሚ:- አየናይ ህዝቢ እዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ናይ ዕዳጋ ረቡዕ እዩ እሞ ናይ ራዒለ ሓዊለ ልተብሃላ ጣብያ

ተርጓሚ:- የራኢለ እናሃዊለ የተባለ ጣብያ ህዝቡ ተሰብስቦ ነበር::

ዳኛ /ጋይም/:- ስለዚህ እናንተ ስድስታችሁ የተጠራችሁ ምን ምክንያት ስለነበረ ነዉ ከአከባቢዉ በሙሉ?

ተርጓሚ:- ስለዚ ሽዱሽቴኹም ልተፀዋዕኹምሲ አፍቲ ከባቢስ እንታይ ምኽንያት ስለዝነበረ እዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ንሱ እቶም ሰባት ክቃልዑ እዮም ኢሉ እዩ ልወሰደና ክናቃልያም::

ተርጓሚ:- እሱ ሰዎቹ እንድናጋልጣቸዉ ብሎ ነዉ የወሰደን::

ዳኛ /ጋይም/:- እዛ አከባቢ ወረዳዉ የእናንተ ብቻ ነዉ ወይ የነበረዉ?

ተርጓሚ:- አፍቲ ከባቢስ እቲ ወረዳ ናትኻትኹም ጥራይ ድዩ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ናይና እያ እወ::

ተርጓሚ:- አዎ የኛ ወረዳ ነዉ::

ዳኛ /ጋይም/:- ስለዚ ያ የማጋለጡ ሂደት ለስድስታችሁ ብቻ እንዲደረግ ተብሎ ነዉ የተጠራችሁ ማለት ነዉ?

ተርጓሚ:- ስለዚ እቲ ናይ ምግላዕ ኹነታትሲ ልሽድሽቴኹም ጥራይ ተባሂሉ ድዩ ልተዉሃበ ድዩ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- እወ ልሹድሽቴና እዩ ልደረሰና ልአዘዘና ባዕሉ::

ተርጓሚ:- አዎ ለስድስታችሁ ነዉ እሱ ራሱ ያዘዘን::

ዳኛ /ጋይም/:- እነዛ ተከሳሾችስ ነበሩ ወይ ከእናንተ ጋር?

ተርጓሚ:- እቶም ተኸሰስቲኸ ምሳኻትኹም ነይሮም ዶ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ኪዳነ በላይ ኪዳነ አስገዶምይ እዉን ምሳናደዉ ኢሎም ነይሮም እናረአዩ።

ተርጓሚ፡- ኪዳነ በላይ እና ኪዳነ አስገዶም ከእኛ ጋር ቁመዉ ነበር እያዩ።

ዳኛ /ጋይም/፡- ምን ተጠርተዉ ነዉ የመጡ ወይስ ሳይጠሩ?

ተርጓሚ፡- ተፀዊዖም ድዮም መፂኦም ወይስ ከይተፀዉዑ እዮም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ለይፀወዖም ደማ መፂኦ እቲ ካድረ ለይፀወዖም ባዓልቶም ክመፁ ፀዊዕዎም ይኾን እንበይ።

ተርጓሚ፡- ታድያ ካድሬዉ ሳይጠራቸዉ ራሳቸዉ ይመጣሉ ማለት ነዉ።

ዳኛ /ጋይም/፡- ስድስት የሚሉ ያሉ እነዚህ ተከሳሾችን ጨምሮ ነዉ ወይስ ሳይጨምር?

ተርጓሚ፡- ሽዱሽተ ትብሉ ተለኹምሲ እቶም ተኸሰስቲ እዉን ሓዊሱ ድዩ ወይስ ከይሓወሰ እዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- አይከነን ገበሬ ማሕበር ልበልና ሽዱሽተ።

ተርጓሚ፡- ገ/ማህበር ብቻ ነን ስድስት።

ዳኛ /ጋይም/፡- ከገበሬ ዉጭ ሌላ ሰዉ ነበር?

ተርጓሚ፡- ካብ ገ/ማሕበር ወፃኢ ካሊእ ሰብ ነይሩ ዶ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ሰራዊት እዮም ዝነበሩ እንበይ ምሳና ልነበረ አይነበረን ሰራዊት ግን ነይሮም ና።

ተርጓሚ፡- ሰራዊቶች ነበሩ ከእኛ ጋር እንጂ ሌላ አልነበረም።

ዳኛ /ገብሩ/፡- ቁስ ህሉፍ ተከሳሾች ወደ አከባቢዉ ወደ ቦታዉ የመጡት ከእናንተ በፊት ነዉ ወይስ ከእናንተ በኋላ?

ተርጓሚ፡- እቶም ተኸሰስቲ ናፍቲ ከባቢ ዝመፁሲ ቅድሚኹም ድዩ ወይስ ድሕሬኹም እዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ምሳና ኢና ጎና ጎኒ ብሓደ ምሳአቶም ላተረሕእና ክይድና

ተርጓሚ፡- ያዉ በጎን ነበሩ እየተያየን ነበር የሄድ ነዉ።

ዳኛ /ገብሩ/፡- ህዝቡ ተነስ ምናምን እያሉ ይጠሩ ነበር ብለዋል ማን ነበር የሚጠራዉ በምን ነበር የሚጠራዉ?

ተርጓሚ፡- እቲ ህዝቢስ ተልዓል ተእከብ ይበሃል ነይሩ መን ነይሩ ልዕዉዕ ብኸመይ ይዕዉያ ነይሮም ኸመይ እቲ ነገር የብራርህዎ

3ኛ መ/ምስክር፡- እቶም ህዝቢ ተልዓሉ ዝብል ሰራዊት ነይሮም አልዕልዎም ይብሉ ልቲ አቦ ወንበር ናይቲ ጣብያዋ ቀበሌ እዉን ተለበሉ አምፅእዎ ህዝቢ ይሰብሰበልና እናበሉ ህዝባዊ ሰራዊት ያኸቡዎ ነይሮም ልቲ ቦታ።

ተርጓሚ:- ሰራዊቶች ተነስ እያለ ይቀሰቅስ ነበር ለወረዳዉ ሊቀመንበርም ተሎ ብሎ ህዝቡ ይምጣ እያሉ መልእክት ይስተላልፉ ነበር

ዳኛ /ገብሩ/:- ማጉልያ ነበር?

ተርጓሚ:- ማጉልያ ነይሩ ዶ?

3ኛ መ/ምስክር:- አይነበረይ

ተርጓሚ:- አልነበረም

ዳኛ /ገብሩ/:- መዋቶች አንድ ላይ ከመገደላቸዉ በፊት ታስረዉ ነዉ የመጡ ምናምን ብለዉ ነበረ:: እንዴት ነበር ታስረዉ የመጡ አንድ ላይ ነዉ ተያይዘዉ ወይስ ለየብቻቸዉ ነዉ?

ተርጓሚ:- እቶም መወቲ ቅድሚ ምቕታሎምሲ ብሓደ እዮም መፂኦም ነይሮም ኢልኹም ኸመይ እዩ እቲ አመፃፅእኦም ብሓደ ድዩም ተአሲሮም ነይሮም ወይስ ተፈላልዮም እዮም መፂኦም ነይሮም?

3ኛ መ/ምስክር:- እቲ እስር ቤት ኣብ ክልተ ሰለስተ ቦታ ስለዝኾነ ልልበይኖም እዮም ልአሰርዎም

ዳኛ /ገብሩ/:- እጃቸዉ ምናምን ታስረዉ ነበር ብለዋል እንዴት ነበር አመጣጣቸዉ አንድ ላይ ነዉ ተያይዘዉ የመጡት ወይስ ለየብቻቸዉ ታስረዉ ነዉ?

ተርጓሚ:- ኢደም ተአሲሮም ኢልኹም ነይርኹም ከመይ እዩ እቲ አማፃፅኦም ብሓደ ድዮም ነይሮም ወይስ ተፈላልዮም እዮም::

3ኛ መ/ምስክር:- ኣብኡ እዮም ልፈላለዩዎም እንበይ ብሓደ እዩም ተኣሲሮም ኸይደም ቃንጅኦም እዚዮም ተቐሊፉ ክልቲኦም::

ተርጓሚ:- ሁለቱም እጆቻቸዉ ታስረዉ ነዉ የሄዱት እዛ ነዉ የተለያዩት እዛ ነዉ የለያዩቸዉ::

ዳኛ /ገብሩ/:- መቼ ከተገደሉ በኋላ ነዉ ወይስ ከዛ በፊት?

ተርጓሚ:- መዓዝ'ዩ ምስተቐተሉ ድዩ ወይስ ቅድሚኡ እዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ቅድምያ ምስፈትሕዎም እዮም ልወቕዕዎም::

ተርጓሚ:- ከፈትዋቸዉ በኋላ ነዉ የገደልዋቸዉ ለየብቻቸዉ::

ዳኛ /ገብሩ/:- ሌላ ደግሞ ከመገደላቸዉ በፊት መጀመርያ ንግግር ተደርጎ ነበር -ብለዉ ነበር መጀመርያ ከዛ ከተገደሉ በኋላም ንግግር ተደርገዋል ቀጥለዋል ብለዉ ነበር በድጋሚ ጥያቄ ደግሞ ከተገደሉ በኋላ ነዉ ንግግር ያደረገ ተወልዱ ብለዋል የትኛዉ ነዉ ትክክለኛዉ?

ተርጓሚ:- ዓንተዎ ቅድሚ ምቕታሎም ንግግር ተገይሩ ኢልኹም ነይርኹም ጸሕራይ ኸዓ ብድኃሚ ሕቶ ምስተቐተሉ ድሓርዮ ንግግር ተገይሩ ኢልኹም ነይርኹም ኣየናይ እዩ ትክክል?

3ኛ መ/ምስክር:- እቲ ህዝቢ ምስተሰብሰበ ድኣ እዩ ሰብሰባ ምስኸነ እዩ ንግግር ልገበረ እንበይ እቲ ቐደማይ ኣልዕሉ ህዝቢ እዩ ሳበለ ልነበረ።

ተርጓሚ:- ህዝቡ ከተሰበሰበ በኋላ ነዉ ንግግር የተደረገዉ እንጂ የፊተኛዉ እማ ህዝቡ ተነስ ኢያሉ ነበር።

ዳኛ /ገብሩ/:- ታድያ ምን ብለዉ ገደልዋቸዉ ሳይናገሩ እንዴት ለምን ምክንያት እንደሚገድልዋቸዉ ሳይገልፁ እንዴት ገደልዋቸዉ?

ተርጓሚ:- ስለዚስ ልምንታይ እቲ ምኽንያት እንተይገለፁስ ብምንታይ ምኽንያት እዮም ክቐትልዎም ኸኢሎም?

3ኛ መ/ምስክር:- ክቓትልዎም ዝኸኣሉ መሳርያ ኣለኩም እዩ ድብቕ ኣእትዉ ኢልናዩም ኣብዮም ኢሉ ስቕ ኢሉ ባዕሉ እዩ ልበለ እንበይ ህዝቢ ኣይነበረን እንትገድሎም ኣንሕና ኢና ሳረሕና ልነበርና እንበር።

ዳኛ /ገብሩ/:- እኮ እንደዛ ብሎ ገልፆ ነበር ነዉ ወይ ነዉ ጥያቄዉ መሳርያ የደበቃችሁት መሳርያ አምጡ ተብለዉ እንቢ ስላሉ የሚል መግለጫ ተሰጥቶ ነበር ወይ?

ተርጓሚ:- ሕጂ እቲ ሕቶ ዝቐርበልኹም ዘሎስ ቅድሚ ምቕታሉስ መሳርያ ዘሓበ እኸምዎ ኣረክቡ ኢሉ መግለጫ ይህብ ድዩ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ኣይሃበይ ባዕሉ እዩ ብቓሉ።

ዳኛ /ገብሩ/:- በቃሉ ማን ተናገረ?

3ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ

ዳኛ /ገብሩ/:- ምን ብሎ?

ተርጓሚ:- እንታይ ኢሉ ተናጊሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ መግለጫ ዝህብ ዶ እሱ ሳበለ እዩ እቲ ኣሻዒትኡ ምስተሰብሰቡ ከምዚ ዝአምስለ ከይትረኸቡ መሳርያ ኣእትዉ ኣሳበለ። እንታይ እዮም እዚኦም እንተተብሃለ እዉን መሳርያ ኣይነእቱን ድብቕ እዩ ኢሎም ስለዝኣበዩ።

ተርጓሚ:- ከተሰበሰቡ በኋላ ነዉ ተወልደ ይህ ንግግር ያደርግ የነበረዉ እነዚህ ምንድ ናቸዉ ተብሎዉ መሳርያ ያላስረከቡ ናቸዉ።

ዳኛ /ገብሩ/:- ያቀረበ ጥያቄ ማን ነዉ?

ተርጓሚ:- ከምኡ ኢሉ ለቐረበ ሕቶስ መን'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ

ዳኛ /ገብሩ/፡- እኮ ከህዝቡ ጥያቄ ያቀረበ ነበር? ከእናንተ ጥያቄ ያቀረበ ሰዉ ነበር?

ተርጓሚ፡- ካብ ህዝቢ ካብኻትኩም ሕቶ ዘቕረበ ሰብ ነይሩ ዶ?

3ኛ መ/ምስክር፡- አይነበረናን ዝሓትት

ተርጓሚ፡- የሚጠይቅ ሰዉ አልነበረም፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስለዚህ ምክንያቱ ሳይገለፅ ነዉ መጀመርያ የመቱዋቸዉ ማለት ነዉ፡፡

ተርጓሚ፡- መጀመርያስ እቲ ምኽንያቱ ከይተገለፀ ድዩ መጀመርያ ወቒዖምዎም ማለት?

3ኛ መ/ምስክር፡- እወ ምኽንያት እንታይ ተገሊፁ እዩ ዝቐተሎም፡፡

ተርጓሚ፡- አዎ ምክንያት ሳይገለፅ ነዉ የተገደሉት፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ምስክርነትዎ ጨርሰዋል ይነሱ

→ ምስክሩ በእዉነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸዉ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለዉ መስክረዋል፡-

ዳኛ /ታደሰ/፡- ስምዎ?

ተርጓሚ፡- ስምኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ገብሩ ረዳ ገብሽኝ

ተርጓሚ፡- ገብሩ ረዳ ገብሽኝ

ዳኛ /ታደሰ/፡- እድሜ?

ተርጓሚ፡- ዕድሜኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- 56

ተርጓሚ፡- 56

ዳኛ /ታደሰ/፡- ስራ?

ተርጓሚ፡- ስራሕኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ገበሬ

ተርጓሚ፡- ገበሬ

ዳኛ /ታደሰ/፡- አድራሻ

ተርጓሚ፡- አድራሻኹም

4ኛ መ/ምስክር፡- ዓዕዳ እንባ ወረዳ ስንቃጣ ጣብያ ቁሽት አንጎል

ተርጓሚ፡- ዓእዳ እንባ ወረዳ ስንቃጣ ጣብያ መንደር አንጎል

ዳኛ /ታደሰ/፡- ወደዚህ የመጡበት ምክንያት ያዉቃሉ?

ተርጓሚ፡- ናብዚ ልመፃእኹምሉ ምኽንያት ትፈልጡ ዶ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ደብዳቤ መፀዋዕታ ረኺበ መፂአ ተዋሂበ፡፡

ተርጓሚ:- የጥሪ ደብዳቤ ደርሶኝ ነዉ የመጣሁት::
ዳኛ /ታደሰ/:- ምን የሚል ደብዳቤ ነዉ
ተርጓሚ:- እንታይ ዝብል ደብዳቤ እዩ?
4ኛ መ/ምስክር:- ኪዳን በላይ ይብል
ተርጓሚ:- ኪዳን በላይ ይላል
ዳኛ /ታደሰ/:- ምንድ ነዉ ኪዳን በላይ?
ተርጓሚ:- ኪዳን በላይ እንታይ እዩ?
4ኛ መ/ምስክር:- እስረኛ'ዩ ልበሃል::
ተርጓሚ:- እስረኛ ይባላል::
ዳኛ /ታደሰ/:- ታድያ ምን ሊያረጉ ነዉ የመጡት?
ተርጓሚ:- እንታይ ድአ ክገብሩ እዮም መጺኦም?
4ኛ መ/ምስክር:- እቲ ደብዳቤ መከላከያ ምስክር ይብለኒ
ተርጓሚ:- ደብዳቤዉ መከላከያ ምስክር ስላለ ነዉ::
ዳኛ /ታደሰ/:- ለኪዳኔ በላይ ብቻ ነዉ?
ተርጓሚ:- ልኪዳን በላይ ጥራሕ ድዩ?
4ኛ መ/ምስክር:- ኪዳን አስገዶምስ
ተርጓሚ:- ኪዳን አስገዶምም
ዳኛ /ታደሰ/:- ከኪዳን አስገዶም እና ኪዳን በላይ ጋር ጠብ ወይ ዝምድና አልዎት?
ተርጓሚ:- ምስ ኪዳን በላይን ኪዳን አስገዶምን ዕልኢ ወይ ዝምድና አለኩም ዶ?
4ኛ መ/ምስክር:- የብልናን::
ተርጓሚ:- የለኝም
ዳኛ /ታደሰ/:- እስኪ ዋና ጥያቄ በ13ኛ ተከሳሽ ይቅረብ
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አቶ ገብሩ በመጀመርያ ጥያቄዎ ላይ አቶ ኪዳን አስገዶም በእሳቸዉ ምስክርነት መጥቼአለሁ ብለዋል አቶ ኪዳን አስገዶም ጋር የት ነው የምትተዋወቁት?
ተርጓሚ:- በአቶ ኪዳን አስገዶም ምስክርነት መጺአ ኢልኩም ነይርኩም አቶ ኪዳን አስገዶም አበይ ኢኹም ትፈልጥዎም?
4ኛ መ/ምስክር:- ንኸሊቲኦም ብሓባር ኣብ ወረዳና ብቢ ክፍሎም ይሰርሑ ነይሮም ገውኦም ብግብርና ገዉኦም ብወረዳ::
ተርጓሚ:- ሁለቱም በወረዳችን ይሰሩ ነበር አንዳቸዉ በግብርና አንዳቸዉ በወረዳ እዛ
668 ነዉ እማዉቃቸዉ::
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ወረዳ የት?

ተርጓሚ:- አበይ ወረዳ?

4ኛ መ/ምስክር:- ኣብ ዓዕዳ እንባ ስንቃጣ ርእሰ ከተማ ፍረወይኒ

ተርጓሚ:- ዓእዳ እንባ ወረዳ ስንቃጣ ፍረወይኒ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- መቼ ቀን እና መቼ ዓ/ም ነው?

ተርጓሚ:- ማዓዝ መዓልትን ዓ/ምህረትን?

4ኛ መ/ምስክር:- ብ71 ዓ/ም ንፋለጥ

ተርጓሚ:- በ71 ዓ/ም እንተዋወቃለን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- መቼ ወር?

ተርጓሚ:- መዓዝ ወርሒ?

4ኛ መ/ምስክር:- ያው ናይ ዓመት ወርሒ ንፋለጥ ኢና ግን እቲ ክፈልጦ ዝኽእል
ብ27 አከባቢ ዝተረኸበ ጉዳይ እዉን ክዝርዝሮ ይኽእል እየ::

ተርጓሚ:- ያው እዛ እንተዋወቃለን በ27 የተደረገው ጉዳይ ደግሞ እዘረዝሮዋለሁኝ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በ27 ሲሉ በማን ነው በማን እና በማን የተደረገ ነገር ነው?

ተርጓሚ:- ብ27 ክትብሉ ተለኹምሲ ብመንይ ብመንይ ዝተገበረ ጉዳይ እዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ብቲ ንኽልቲኦም ዘኽሰሶም ጉዳይ::

ተርጓሚ:- በሁለቱም ያስከሰሳቸው ጉዳይ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እንግድያውንስ ለፍርድ ቤቱ ሰፋ አርገው ያስረዱልኝ?

ተርጓሚ:- እንባአረ አስፍሕ አቢሉም ንቲ ቤት ፍርዲ የረድኡ

4ኛ መ/ምስክር:- እሺ ክልተ ተኸሰስቲ እስረኛታት ነይሮም ኣነ ግን ከጣብያ ናብ
ወረዳ ተመልሚለ ነይሩ::

ተርጓሚ:- በወቅቱ ሁለት የተከሰሱ እስረኞች ነበሩ እኔም ከጣብያው ወደ ወረዳ
ተመልምዬ ነበር::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነው የተከሰሱት?

ተርጓሚ:- አበይ እዮም ተኸሲሶም

4ኛ መ/ምስክር:- ኣብዚ ዓዲዙይ ይበሃል::

ተርጓሚ:- እዚህ አገር ይባላል::

4ኛ መ/ምስክር:- ሓደ አቶ ገ/መድህን ይባሃሉ ተኸሳሳይ ነይሮም

ተርጓሚ:- አንዱ አቶ ገ/መድህን የሚባሉ ተከሳሽ ነበሩ::

4ኛ መ/ምስክር:- ብእኦም ልእክል ክልተ ተኸሰስቲ ነይሮም ምስ ገ/ስላሴ ኒጋ

ተርጓሚ:- ከሳቸው ጋር ሁለት ተከሳሾች ነበሩ ከገ/ስላሴ ኒጋ ጋር

4ኛ መ/ምስክር:- ንሓደ ወርሒ ዝአክል ኣብኡ ተአሲሮም ይሪኦም ነይሩ ይሕሊ
ነይሩ::

ተርጓሚ:- ለአንድ ወር ያክል እዛ ታስረዉ ነበር እዛ እጠብቅ ነበር አያቸዉ ነበር።
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነዉ የታሰሩት?
ተርጓሚ:- አበይ እዮም ልተአሰሩ?
4ኛ መ/ምስክር:- ኣብ ስንቃጣ ማብያ ፓሊስ
ተርጓሚ:- ስንቃጣ ማብያ ፓሊስ
4ኛ መ/ምስክር:- ካብኡ ብ27 ዕለት ድሮ ልደት ተወልደ መለስ ናይ ካድሬ ሓላፊ ነይሩ
ተርጓሚ:- ከዛ 27 ቀን የልደት አጥብያ ነዉ ተወልደ የሚባል ካድሬ ነበር።
4ኛ መ/ምስክር:- ካልኣይ ጀማል ዝበሃል ነይሩ ምስኡ ዝሰርሕ
ተርጓሚ:- ሁለተኛው ጀማል የሚባል ነበር ከሱ ጋር አብሮ የሚሰራ
4ኛ መ/ምስክር:- ብሸሞንተ ሰዓት ናይ ለይቲ መጺኦምና
ተርጓሚ:- የሊሊቱ 8:00 ሰዓት መጥተዉ
4ኛ መ/ምስክር:- ንፓሊስ አምሳ አለቃ ማሞ ሃቡና ኢሎምዎም
ተርጓሚ:- በወቅቱ የነበረዉ ፓሊስ አምሳ አለቃ ማሞ ስጡን ብለዉት
4ኛ መ/ምስክር:- ካብኡ ድሓር ወጺኦም እቶም እስረኛ ክልቲኦም
ተርጓሚ:- ከዛ በኋላ ሁለቱም እስረኞች ወጥተዉ።
4ኛ መ/ምስክር:- ካብኡ ንዓና ድማ ልነበርኩ ንባዕለይ ጭምር ቀዕሉ ኢልና ወጺእና
ተርጓሚ:- ከዛ እኔም ጭምር ቀጥሉ ተብለን ወጥተን
4ኛ መ/ምስክር:- ናብ ሓዊለ ማብያ ዕጼጋ ረቡዕ ልበሃል ዓዲ ተጓጊዝና
ተርጓሚ:- ከዛ ሃዊለ እሚባል ማብያ እጼጋ ረቡእ ተጓዝን።
4ኛ መ/ምስክር:- ኣብ መንገኡ ወጊሑ ዓሰርተ ክልተ ኾይኑ።
ተርጓሚ:- እማሃሉ ላይ ነጋ 12:00 ሰዓት ሁኖ
4ኛ መ/ምስክር:- ንክልቲኦም ቦታኹም ሓዙ ኢሎም ንገ/ስላሴ
ተርጓሚ:- ለሁለቱም ቦታቹ ያዙ ተብለዉ
4ኛ መ/ምስክር:- ንእና ቦታ ምስሓዝና ንሕና ንዓኹም ቦታ አይድልየኩምን ቦታ ሓዙ ኢሎምና ክንኸይድ ተለና
ተርጓሚ:- ለኛ ቦታ ያዙ ብለዉ ቦታ ካስያዙን በኋላ
4ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ ንገ/ስላሴ ብኢቢኤስ ኤች ኣብ ጥቓ እገኖም ወቒዑ አጡጺቕዎም።
ተርጓሚ:- ተወልደ ለገ/ስላሴ በቢኤስ ኤች የተባለ ጆሮአቸዉ አከባቢ መቶ ጠላቸዉ።
4ኛ መ/ምስክር:- ጀማል ንገ/መድህን ቢደሞፍተር ወቒዑ አጡጺቑዎም።
ተርጓሚ:- ለገ/መድህን ደግሞ በጼሞፍተር አርጎ መቶ ጣላቸዉ።

4ኛ መ/ምስክር፡- ብኡ ቦታይ ሒዙ ኸይዱ እኔ ላብታ ልአዘዙኒ።

ተርጓሚ፡- በዛ ቦታ ይዥ ሄድኩ ወደ ታዘዝኩበት።

4ኛ መ/ምስክር፡- ብቃ ኣብኡ ዋዓልና ህዝቢ ድሓር ፀሐይ ምስበረቐ ተኹሲ ምስ ሰመዐ እቲ ህዝቢ ተኣኪቡ

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ እዛ ዉለን ህዝቡ ተኩስ ከሰማ በኋላ እዛ ዋለ።

4ኛ መ/ምስክር፡- ብድሕሪኡ ኣብኡ እኼባ ነይሩ እፍቲ እኼባ ምስ ወዓልና ናብ ወረዳና ተመሊስና።

ተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ሰብሰባ ስለነበር ሰብሰባ ከዋልን በኋላ ወደ ቦታችን ተመለስን።

4ኛ መ/ምስክር፡- ክልቲኦም ቁፅሪ ሰባት ግን ኣብኡ ከምዝተረሸኑ እዩ።

ተርጓሚ፡- ሁለቱም ቁጥር ሰዎች ግን እዛ እንደተረሸኑ ነዉ።

4ኛ መ/ምስክር፡- ዝፈልጦ እዙይ እየ ዝረአኹዎ።

ተርጓሚ፡- እማዉቀዉ ይህ ነዉ ያየሁት።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እርስዎ መጀመርያ ሰዎቹ ታስረዉ በነበሩበት ጊዜ እርስዎ እዛ ምን እየሰሩ ነበር?

ተርጓሚ፡- እቶም ሰባት ተኣሲሮም ኣብ ዝነበርሉ እዋን እስኹም እንታይ ትገብሩ ነይርኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣነ ናይቲ ዞባዊ ናይቶም ፓሊስ ረዳት ሓላዋይ እየ።

ተርጓሚ፡- እኔ የፖሊሶቹ ዞብ ረዳት ጠባቂ ነኝ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እዛ ህዝባዊ ሰራዊት ማለት ነዎት?

ተርጓሚ፡- ህዝባዊ ሰራዊት ማለት ድዩም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ብህዝባዊ ሰራዊት ደረጃ እየ ዝተመልመልኹዎ

ተርጓሚ፡- ብህዝባዊ ሰራዊት ደረጃ ነዉ የተመለመልኩት።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እና እነዚህ ሰዎች ሁለቱም ሰዎች ማን ነዉ የወሰዳቸዉ?

ተርጓሚ፡- እና እዞም ክልተ ሰባት እዚኦም ክልቲኦም ማለት'ዩ መን እዩ ልወሰዶም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ መለስ፣ ጀማል

ተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ፣ ጀማል

4ኛ መ/ምስክር፡- ዝወቕዕዎ እዉን ክልቲኦም እዮም ለየሓደ ሓዲኦም

ተርጓሚ፡- የመትዋቸዉም ሁለቱም ናቸዉ ለእያንዳንዳቸዉ።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከዛ ቦታ ተነስታችሁ እዛ ሰዎች የተገደሉበት ቦታ በስንት ሰዓት ነዉ የደረሳችሁ?

ተርጓሚ፡- ካፍቲ ከባቢ ተልዒልኹም እቶም ሰባት ልተቐተልሉክን ደይ ሰዓት በፂሑኹም?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

4ኛ መ/ምስክር፡- ያው ዝሮ ዝሮ ናይ አርባዕተ ሰዓት ተጓዒዝና አለና ማለት እዩ ዓፋር አከባቢ እዩ ነዊሕ እዩ እቲ ዓዲ።

ተርጓሚ፡- ያው ዝሮ ዝሮ የ4:00 ሰዓት አከባቢ ተጓዝን ማለት ነው የአፋር አከባቢ ነው ረጅም ነው መንገዱ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እኮ በስንት ገባችሁ?

ተርጓሚ፡- ብሀንደይ ሰዓት በጺሕኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- 12:00 ሰዓት እንትወግሕ ከሎ ኣብአ ኣቲና አለና።

ተርጓሚ፡- ሲነጋ 12:00 ሰዓት እዛደረስን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እነዚህ ሰዎች ሲገደሉ የአከባቢው ህዝብ እዛ ነበረ?

ተርጓሚ፡- እቶም ሰባት ክቕተሉ ከለው ናይቲ ከባቢ ህዝቢ ኣብኡ ዶ ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ካብዚአ ተኣዚዝና ዝኸድና ተለኺይንና ዒፍ እውን

አይረኸብናን ዋለ ሓደ።

ተርጓሚ፡- ከዛ ተሰብሰበን ከሄዱን በኋላ እዛ ወፍም አንድም አላገኘንም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የአካባቢው ለምሳሌ የማብያው ህዝብ በስንት ሰዓት እዛ ደረሰ?

ተርጓሚ፡- ናይቲ ከባቢ ህዝቢ ናይቲ ማብያ ብሀንደይ ሰዓት ኣብቲ ቦታ በጺሑ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ዝራሐቐ ክሳዕ 2:00 ሰዓት እቲ ዝነበረ ክሳዕ ሓደ ሰዓትን ፈረቓን ካብኡ ልደሓር ሰብ አይነበረን።

ተርጓሚ፡- የራቀው እስከ 2:00 ሰዓት ቅርብ የሆነ ደግሞ እስከ 1:00 ሰዓት ከዛ በኋላ ሌላ ህዝብ አልነበረም።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከዚህ በኋላ ህዝቡ ከተሰበሰበ በኋላ ምን ተደረገ ምን ተባለ?

ተርጓሚ፡- ህዝቢ ምስ ተአከበ ድሕሪኡ እንታይ ተገይሩ እንታይ ተባሂሉ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አነ አፍቲ አኼባ አፍቲ ዝበሉኒ ክሕልይ እዩ ዝተገበአኒ ዝተብሃለ አይሰማዕናን ዝኾነ ምንሽር አልቢን ገለመለ ግን ካብቶም ሓረስቶት ተሰብሲቡ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- እዛ ያው እዛም የተጠራሁበት እዛ እንጠብቅ ነበር ሌላው ደግሞ አንዳንድ መሳርያዎች ከገበሬዎች የተሰበሰበ ነበር።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እና እርስዎ ከሌላ እዛ የተባለ ነገር አልሰሙም ወደ ስራዎ ተመልሰው ሄደዋል?

ተርጓሚ፡- እና እስኹምሲ ኣብኡ እንታይ ዝምልተብሃለ የሰማዕኹምን ናፍቲ ስራሕኹም ኢኹም ኸይድኹም ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- በቃ ናፍታ ዝተወሃብኸዋ ቀጠና ንክሕሉ እየ ዝኸድኹ ብተጠንቀቕ።

ተርጓሚ፡- ያው ወደ ተባልኩት ቀጠና በተጠንቀቅ እንድጠብቅ ነው የታዘዝኩት፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አብቅቻለሁ፡፡

ዳኛ/ታደሰ/፡- በ14ኛ ተከሳሽ የሚቀርብለት ዋና ጥያቄ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የኪዳነ በላይ ስራ ምን ነበር?

ተርጓሚ፡- ናይ አቶ ኪዳነ በላይ ስራሕ እንታይ ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ኪዳነ በላይ ናይ ግብርና ስራሕ እዩ ነይሩ ቢሮ ጥራሕ እዩ ዝመርሐና ናይ ሓረስቶት ማለት ግብርና ሃምዚ ሐዘ ግብርና ልኒሆ ግብርና እዩ ናይ ወረዳ ግብርና፡፡

ተርጓሚ፡- የአቶ ኪዳነ በላይ ስራ ያው የግብርና ነበር፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አመሰግናለሁ

ዳኛ /ታደሰ/፡- መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ፡- አቶ ገብሩ መዋቶቹን እንደሚያዉቋቸዉ ነዉ የገለፁት ምን ይመስላል መልካቸዉ?

ተርጓሚ፡- እቶም መወተ ከምትፈልጥዎም ኢኹም ተዛሪብኹም ልመስከርኹም መልክዎም እንታይ ይመስል?

4ኛ መ/ምስክር፡- ፀለምቲ እዮም ብስሩ እዉንስ እቲ ዓዲ እቲ ዓደቶም ብሓረገ ትዉልድና ሰንዓፌ ይፈልጠም እየ ብስሩ እዉን

ተርጓሚ፡- ያው ጥቁሮች ናቸው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሲሄዱስ አለባበሳቸዉ ምን ይመስል ነበር?

ተርጓሚ፡- ክኸዱ ክለዉኹ አክዳድኑኦም እንታይ ይመስል ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እንታይ እሞ ይመስል ካብ ዉሽጢ ልነበርና የ ምስ አዉፅኦም ማርኪ እንድዩ አሲርዎም ልድሕሪት ተአሲሮም'ዩም ነይሮም ብገመድ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው ካወጣቸው በኋላ ወደ ኋላ የፍጥኝ ታስረው ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወደ ኋላ የፍጥኝ ታስረዋል ሲሉ አንድ ላይ ነው ለየብቻ?

ተርጓሚ፡- ልድሕሪት ተአሲሮም ክትብሉ ተለኹምሲ ብሓደ ድዩም ወይስ ንንበይኖም እዮም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ነኒበይኖም እዮም ተፀጋጊዖም እዮም ዝኸዱ

ተርጓሚ፡- ለየብቻቸዉ ነዉ ተጠጋግተዉ ነበር የሚሄዱት፡

4ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ፓሊስ ምስ አረክብናዮ አየገበናን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስትሄዱስ ምን ይመስል ነበር አካሄዳችሁ

ተርጓሚ፡- ክትከዱ ተለኹምስ አካይዳኹም እንታይ ይመስል ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አካይዲና ዓዲ ቦታ ፀላኢ አሎ እዩ ስለዝበሃል ናይ ጭንቕንቕ ቦታ ነይሩና፡፡

ተርጓሚ፡- ስንሄድ ያው እዛ አከባቢ ጠላት ነበር ስለተባለ የመጨናነቅ ባህሪ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ማን ማን ሆናችሁ ነው የሄዳችሁ እዛ ቦታ?

ተርጓሚ፡- ስለዚ መን መን ኾይንኹም ኢኹም ናብቲ ከባቢ ኸይድኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ምሳይ ዝነበሩ መብራህቱ ሓድጉ፣አስር አለቃ ገብረ ነይሮም ኻሊእ ግን ብዙሕ እዩ ነይሩ እቲ ሰራዊት፡፡

ተርጓሚ፡- ከእኔ ጋር የነበሩ መብራህቱ ሃድጉ እና አስር አለቃ ገብረ ነበሩ ሌሎችም ነበሩ፡፡

4ኛ መ/ምስክር፡- ፓሊስ አዛዥ አምሳ አለቃ ማሞ እዉን ነይሮም ስለዚ ብጭንቕንቕ ኢና ልኸድና፡፡

ተርጓሚ፡- ፓሊስ አዛዥም አምሳ አለቃ ማሞ ነበር ስለዚህ በጭንቅንቅ ነበር የሄድ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- አጅባችሁ ማለት ነው?

4ኛ መ/ምስክር፡- ነገሩ አጀብቲ ኢና ነገር ግን ንሳቶም ንሱ እዩ ልዕጅቦም እንበይ ዓጀብቲ ናታቶም ማለት እኮ እዩ እወ ዓጅብቲ፡፡

ተርጓሚ፡- ነገሩ አጃቢዎች ነን ግን እሱ ነበር የሚያጅባቸው የእነሱ

አጃቢ ማለት ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከእናንተ ወረዳ ቀድሞዋችሁ ማን የደረሰ አለ?

ተርጓሚ፡- ካብቲ ወረዳኹም ካባኹም ቐዲሙ ልበፀሐ መን ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ቃዲምም ልበፅሑ ምናልባት አብረ ልበሃሉ ነይሮም ክፈልጦም አይከአልኹን እኳ ግን ቀዲመ በፂሐ አለኹ፡፡

ተርጓሚ፡- ቀድመው ከደረሱ እኔ ራሴ ደርሼአለሁ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- አሁን ከመጡት ምስክሮች ውስጥ ማን የቀደመ አለ ማን ኋላ የመጣ አለ እስቲ እነዚህን ይጥቀሱ፡፡

ተርጓሚ፡- ሐዚ ካብ ዝመፁ ምስክርሲ አይናይ አቐዲሙ በፂሑ አየናይ ድሒሩ መፂኡ እስቲ ዝፈልጥዎ ነገር እንተልዩ ያብራርሁ

4ኛ መ/ምስክር፡- ካብዞም እኒ ቐሺ ገ/አምላክ ኩሎም ገ/ማሕበር ስለዝኾኑ ላብ ታዓጣቆ ላባና አይዕገዑይ ነይሮም ኣብኡ ክወግሕ ሪኢናዮም እንበር አንሕና በይንና ኢና ንኸይድ፡፡

ተርጓሚ፡- እኛ ለብቻችን ነበር የምንሄደው እነሱ ግን ገ/ማህበሮች ስለነበሩ እኛ ታጣቂዎች አይጠጉም ነበር፡፡ እዛ ሲደርሱ ነው ያየናቸው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እናንተን ያልተጠጉዋችሁ ማን ማን ናቸዉ እስኪ ስማቸዉን ይጥቀሱ?

ተርጓሚ፡- ላባኹም ዘይተፀጉዑሲ ብዓል መን እዮም ስሞም ይጥቀሱለይ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እኒ ቐሺ ገ/አምላክ ዋለ ኣይንርአዩም ምሳና ይኹኑ እንበር ናፍቲ ቐጡና ኣይቐርቡን።

ተርጓሚ፡- እነ ቄስ ገ/አምላክ ብናያቸዉም ወደ እኛ ቀጠና አይጠጉም ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቄስ ገ/አምላክ ሌላስ?

ተርጓሚ፡- ቐሺ ገ/አምላክ ኢልኹም ኻሊእኸ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እኒ ቐሺ ገ/ዩሃንስ ረዳ

ተርጓሚ፡- እነ ቄስ ገ/ዩሃንስ ረዳ

4ኛ መ/ምስክር፡- ሃሙኡታት ኣንሕና ዕጡቓት ስለ ልኾና ኣፍቶም ስቪል ክንዕጋዕ ብዙሕ ኣይንደልን ግን ኣብ ቐረባ ንሪአዎም ብወግዒ ተሓዋዊስና እንዶ ኣይክኑን ዋላ እኒ ኪዳነ አስገዶም ንሪአም እንዶ ኣይነበርናን ምስ ወገሐ።

ተርጓሚ፡- እኛ ታጣቂዎች ስለነበርን ስቪሉ አንጠጋም ነበር። እና እናያቸዉ ነበር እዛ አከባቢ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- አሁን የጠየቅክዎት ከእናንተ ኋላ የመጡትን እንዲጠቅሱልኝ ነዉ።

ተርጓሚ፡- ሐዚ ዝሓተትኩም ዘለኹሲ ከባኹም ድሒሩ ዝመፀ እንተልዩ ክትጠቕሱለይ።

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣይ ብቦቱኡ ስለ ልሓዘ እቲ ሰብ ብዙሕ ሀንደይ ኢለ ክቖዕር ካብ ምኢቲ ልዓቐብ ኣነ እታ ልደረስኹዎ እየልፈልጥ ካብ ምኢቲ ልዕቐብ ህዝብ ልነበሮ ዶ ኣይክኑን።

ተርጓሚ፡- ያዉ ህዝቡ ከመቶ በላይ ነበር እኔ ራሴ ግን እዛ ስለደረስኩ ስንት ብዬ ልቁጠር።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እናንተ ከተነሳችሁበት ከስንቃጣ የመጣዉ ህዝብ ምን ያህል ይሆናል?

ተርጓሚ፡- እስኻትኹም ካብ ልተልዓልኹምሉ ካብ ስንቃጣ ዝመፀ ህዝቢ ክንደይ ዝአክል ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ተዓጣቓይ ሰራዊት ክሳብ ገበሬ ማሕበሩ ዋላ ክሻዕ ዘለዉ ኹሉም ላብ ምኢቲ ይዕጋዕ እዩ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- ከታጣቂ ሰራዊት እስከ ገ/ማህበሩ አጠቃላይ ማለት እስከ መቶ ድረስ ይጠጋል።

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣብኡ ኢና ዝረአናዮ ኣብኡ እዩ ዝተአከበ ልተላለና ኣብኡ እዩ።

ተርጓሚ፡- እዛ ነዉ ያየ ነዉ እዛ ነዉ የተሰበሰበዉ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- መዋቶቹ ሲገደሉ እንዳዩ ነዉ የመሰከሩት የተገደሉበት ቦታ ምን ይመስላል?

ተርጓሚ፦ እቶም መወቲፀ ክቕተል ከለዉ ሪኢኹም መስኪርኹ ነይርኹም ልተቐተልሉ ቦታ እንታይ ይመስል ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፦ ኮኸሒ እዩ ብስሩ ሳዕሪ የብሉይ ኮኹሒ እዩ ኮኸሒ ፃዕዳ ቦታ ሃምዚ ናይ ዓድና ቦታ ናይ ስንቃጣ ኮኸሒ እዩ ስቕ ኢሉ።

ተርጓሚ፦ ያዉ እንደ ስንቃጣ ደረቅ ቦታ ነዉ

ልዩ ዓ/ህግ፦ ሜዳ ነዉ? ከፍታ ቦታ ነዉ? ለማየት ይከለክላል አይከለክልም እስቲ ይህንንም ኢያብራሩ

ተርጓሚ፦ ሜዳ ድዩ? ልዕል ዝበለ ድዩ? ንምርአይ ይኽልክል ዶ አይኽልክልን እዙይ አስፍሕ አቢልኹም አብራረህዎ

4ኛ መ./ምስክር፦ በምንም ተአምር ልምርአየ አይኽልክልይ ክፍቲ ብኸፍቲ እዩ።

ተርጓሚ፦ በምንም ተአምር ለማየት አይከለክልም ክፍት ለክፍት ነዉ።

ልዩ ዓ/ህግ፦ ስለዚህ ሜዳ ማለት ድዩ?

ተርጓሚ፦ ስለዚ ሜዳ ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፦ ሜዳ እዩ ልልመፀ ህዝቢ እላረአዩም ደኾነይ ድሓር ስማ እወ ሜዳ እዩ።

ተርጓሚ፦ አዎ ሜዳ ነዉ የመጣ ህዝብ ሁሉ ያዩቸዉ ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ፦ እዛ ሲመቱ መዋቶቹ አለባበሳቸው ምን ይመስል ነበር?

ተርጓሚ፦ እቶም መወቲ ክመፁ ከለዉ ማለት እቲ አከዳድነአም እንታይ ይመስል ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፦ ያዉ እቲ ኽዳነ እንታይ እዩ ዝኾነ ጀዲድ ተኸዲኖም ኸዳኖም ተአሲሮም እዮም እኒህዉ እቶም ሰባት እዚአቶም እንታይ ክመስል ድአ ሰዉነቶም ኣብ ጭንቕንቕን ኣብ ምእሳርይ።

ልዩ ዓ/ህግ፦ እኔ ልብሳቸዉን ነዉ ያልኩት ሌላ አልፈልግም።

ተርጓሚ፦ እቲ ኸዳኖም ኸዳኖም እየ ዝብለኩም ዘሎኹ።

4ኛ መ/ምስክር፦ ጀዲድ ነይሩ ፍሕሶ ጀዲድ።

ተርጓሚ፦ ያዉ አቦ ጀዲድ ነገር ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ፦ ከስርስ?

ተርጓሚ፦ ብታሕቲኸ እንታይ ነይርዎም?

4ኛ መ/ምስክር፦ ናይ ዉሽጦም ምንም ዝረአኽዎ ነገር የለን ፃዕዳ ጀዲድ ግን ከምዝተኸደኑ እዩም።

ተርጓሚ፦ የዉስጣቸዉ ምንም ነገር ያየሁት ነገር የለም ግን አቦ ጀዲድ ነገር ነዉ

ልዩ ዓ/ህግ፦ ሱሪ ነዉ ቁምጣ ነዉ?

ተርጓሚ፡- ስረድዩ ቁምጣ ድዩ እንታይ እዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ስረ እንዳዉም ናይ ሓጺአም ገፊሕ ስረ እዩ ናይ ሓጺአም ነዊሕ እዩ ዝኸነ ኸይኑ ግን ያዉ እቲ ስረ ጂጺድ ነገር እዩ ልመስል፡፡

ተርጓሚ፡- የአንጻቸዉ ረጅም ነዉ የአንጻቸዉ ደግሞ አጭሩ የሆነ ሁኖ ግን ሱሪዉም አቦ ጅጺድ ነገር ነዉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ቁምጣ ነዉ ረጅም ሱሪ ነዉ የለበሱት?

ተርጓሚ፡- ስለዚ ቁምጣ ድዩም ገይሮም ወይስ ነዊሕ ስረ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ነዊሕ ስረ እዩ ቁሪ ደኸነይ ነበረ፡፡

ተርጓሚ፡- ብርድ ስለነበር ረጅም ሱሪ ነበር ያረጉት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሲወሰዱ የዉሃሊት ታስረዉ ነበር ለየብቻ ብለዉኛል በሚገደሉበት ጊዜ እስራቸዉ ተፈታ ወይስ ሳይፈቱ ነዉ የተገደሉት?

ተርጓሚ፡- ክዉሰዱ ክለዉስ ልድሕሪት ተአሲሮም ኢልኹም ነይርኹም ክቕተሉ ክለዉኸ እቲ ተአሲሮምሉ ዝነበረ ተፈቲሖም ድዩም ወይስ ኸመይ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አይተፈትሖን ሱቕ ኢሉ ይሓልፍ ነይረ ሃምዘለዉዎ እዩም ዝወደቑ፡፡

ተርጓሚ፡- አልተፈቱም እንዳለ ነዉ የወደቁት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- የተመቱት በስንት በስንት ጥይት ነዉ?

ተርጓሚ፡- ዝተወቒዑሉ ብኸንደይ ብኸንደይ ጥይት'ዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አነ ያዉ ድዩ አዉቶማቲክ ኸይዱ ደጋጊሙ ወቒዕዎ ኢሉ ግን ደጋጊምዎ ወቒዩም ግን አነ ግና ስረሐይ ቐፂሉ፡፡

ተርጓሚ፡- ያዉ የሱ አዉቶማቲክ ነዉ የያዘዉ እና አዉቶማቲክ ነዉ የተመቱት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- የሱ ሲሉ ማን ነዉ በአዉቶማቲክ የመታዉ?

ተርጓሚ፡- እሱ ክትብሉ ተለኹም መን'ዩ ብአዉቶማቲክ ልወቒዐ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ መለስ

ተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ተወልደ የገደለዉ ገ/ስላሴ ኒጋን ነዉ እያሉ ያሉት?

ተርጓሚ፡- ስለዚ ተወልደ ዝቐተሎሲ ገ/ስላሴ ኒጋ እዩ ድዩ ትብሉ ዘለኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- እወ ይብለኹ፡፡

ተርጓሚ፡- አዎ እያልኩኝ ነኝ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- በስንት ጥይት መታዉ ማለት ነዉ አዉቶማቲክ ሲሉ?

ተርጓሚ፡- አዉቶማቲክ ክትብሉ ተለኹምሲ ብሀንደይ ጥይት ወቒዕዎ ማለት 'ዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ያዉ እንድሕሪ እቲ ኢ ፒ ኤስ ኤቾ ወፂኡ ክሻዕ ሓሙሽተ ሽዱሽተ ጥይት ክክክሕ........እዩ ዝብል፡፡

ተርጓሚ:- የወ. ኢናኤስ ኤች ሲወጣ እስከ አምስት ስድስት ጥይት ይወጣል::

ልዩ ዓ/ህግ:- ያኛዉስ በስንት ጥይት ተመቱ ገ/መድህን?

ተርጓሚ:- ገ/መድህን ብህንደይ ጥይት ተወቒዑ?

4ኛ መ/ምስክር:- ገ/መድህን ያዉ ደጋጊሞም ወቒያምዎ ማለት እዩ ዲሞፍተር እዩ ነይሩ ደጋጊሞም ወቒዐምዎ ስቕ ኢልና ግን ልቕድሚት ኢናኸይድና::

ተርጓሚ:- ገ/መድህንም ያዉ ዲሞፍተር ይዞ ነበር ደጋግሞ ነዉ የመታቸዉ እኛ ግን ዝም ብለን ወደ ፊት ሄድን

ልዩ ዓ/ህግ:- ማለት በስንት ነዉ ደጋግሞ መታዉ ሲሉ?

ተርጓሚ:- ደጋጊሙ ወቒዕዎ ክትብሉ ተለኹምሲ ብኸንደይ ማለት ዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ማለት ክሳዕ ክልተ ድምጺ ይህብ ነይሩ ኣብ ዝባኑ ይርኢ ነይረ ኣነ ልባዕለይ::

ተርጓሚ:- እስከ ሁለት በላዩ ላይ ድምፅ ያሰማ ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ:- ሲመቱ በመዋቶቹ መሃከል ምን ያህል ርቀት ነበረ?

ተርጓሚ:- ክዉቀዑ ከለዉ አፍቶም መወቒ መንጎ ዘሎ ርሕቐት ክንደይ ዝአክል ነይሩ? ኣብ ክልቲኦም መንጎ ዘሎ?

4ኛ መ/ምስክር:- ቀርቢ ልቐርቢ እዩ ሃምዚ ዝኒህናዮ ካብዚ ዓ/ህጊ ከምዘለዎ እዩ::

ተርጓሚ:- ያዉ ዓ/ህግ ያለበት ቦታ ቅርብ ነዉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- በሜትር ይግለፁልኝ እርግጠኛ ሁነዉ::

ተርጓሚ:- ርግፀኛ ኾይኖምሲ ብሜትሮ ይግለፁለይ::

4ኛ መ/ምስክር:- ኣነ ሜትሮ አይመተርኹን ግን ብግምት ዓይነይ ከምአ እዩም አይፈለየሙን::

ተርጓሚ:- በሜትር አልለካሁም ግን አይኔ በግምት እንደዛ ይሆናል::

ልዩ ዓ/ህግ:- ፍርድ ቤቱ ያስገምትልን

ዳኛ /ታደሰ/:- እስኪ በሜትር ስንት ይሆናል በግምት

ተርጓሚ:- በግምት ብሜትሮ ክንደይ ይኸዉን?

4ኛ መ/ምስክር:- እዚአ እዋ እንታይ ኢለ ክግምታ እየ ኣነ በቃ ናይ ሜትርስ አይፈለጥኹን ኣነ ት/ቲ ዘይብለይ እንደገና ድንጋጼ ስለ ዝነበረኒ ርኤ እየ ዝኸድኹ::

ተርጓሚ:- ትምህርት ስለሌለኝ በሜትር ለመገመት ያደግተኛል በዛ ላይ ደግሞ ተደናግጬ ስለነበር ነዉ የሄድኩት::

ዳኛ /ታደሰ/:- ከየት ወዴት ነዉ ያሉት?

ተርጓሚ:- ካበይ ናበይ ኢኹም ዝበልኹም

4ኛ መ/ምስክር፡- ካብዚ ቀረባ እስካብ ዓ/ህጊ እንታይረሓቐ

ተርጓሚ፡- ከዚህ ቅርብ ዓ/ህግ ያለበት ያልራቀ

ዳኛ /ታደሰ/፡- አስር አለቃ ገምቱት እስኪ

ዳኛ /ታደሰ/፡- ከ2-3 ሜትር ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ፡- መዋቶቹ ከመገደላቸዉ በፊት ምንድ ነዉ ያደረጉት የተናገሩት ነገር?

ተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ቅድሚ ምቕታሎም እንታይ እዮም ገይሮም ልተናገርዎ ነገር

እንተልዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አሸዑ እንታይ ክናገሩ ግን ልተኸሰስሉ ጉዳይ ናይ ሓደ ወርሒ

ተኣሲሮም እኮ ይብለኹ አነ፡፡

ተርጓሚ፡- የዛኔ ምን ይናገሩሉ ግን የተከሰሱበት ጉዳይ ለአንድ ወር ያህል ታስረዋል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ምንም አልተናገሩም ነዉ የሚሉኝ?

ተርጓሚ፡- ስለዚህ ምንም አይተዛረቡን ማለት ድዩ ልብሉኒ ዘለዉ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እዙይ እኒህኒ ሓጥያት እዙይ ክንገብረልኽ አይበሉኑን ደቂ ደቀየ

እዩም ዝበሉ አቶ ገ/መድህን፡፡

ተርጓሚ፡- ይሄን ሃጥያት አለብኝ ይሄን ምናምን አላሉም ብቻ ልጆቼ እያሉ ይጮሁ

ነበረ አቶ ገ/መድህን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ተወልደን ያዉቁታል በደንብ?

ተርጓሚ፡- ተወልደ ይፈልጥዎ ድዩም ብደንቢ ገይሮም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ይፈልጦ እየ ሓደ ዓመት እንድዩ ምሳና ኣብኡ ናይ ህዝቢ ድርጅት

ዋና ሓላፊ ኾይኑ፡፡

ተርጓሚ፡- አቀዋለሁ ለአንድ አመት ያህል እዛ እኛ አከባቢ የህዝብ ድርጅት ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- መቼ ነዉ ወደ እናንተ ህዝብ ድርጅት ሁኖ የተሸመዉ?

ተርጓሚ፡- ማዓዝ እዩ ናባኸትኹም አከባቢ ህዝብ ድርጅት ኾይኑ ልተሸመሉ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ናባና ልመፀ ኣብ 70 አከባቢ እዩ ዝመፀና

ተርጓሚ፡- ወደኛ የመጣዉ 70 አከባቢ ነዉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ገ/መድህን እንደተመቱ ወደቁ ከዛ በዲሞፍተር ረደገማቸዉ ብለዉ ነበር

ለምንድ ነዉ የደገማቸዉ?

ተርጓሚ፡- ገ/መድህን ምስተወቕዑ ወዲቆም ኢልኩም ነይርኹም ካብኡ ድማ

በዲሞፍተር ገይሩ ደጊምዎም ኢልኩም ነይርኩም ንምንታይ እዩ ተደጊሞም?

4ኛ መ/ምስክር፡- አነ አፍቲ ምድጋሞም ክፈልጦ አይካአልኩን ናይ ባዕለይ ድንጋጼ

ስለዝነበረኒ ሐዱሽ አሞክሮ ስለዝኾነና ናይ ጭንቕንቕ ምክንያት ሒዝና ኢና

ዝኸድና እንሕና፡፡

840

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ

ተርጓሚ፡- እኔ ለምን እንደተደገሙ አይገባኝም ተደናግጠን ሽብር ገብቶብን ስለነበር ተጨናንቀን ስለነበር ተደናግጠን ነው ይሄድ ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ አልደገመም ነው የሚሉኝ?

ተርጓሚ፡- ስለዚ አይደገመን ድዩ ዝብሉ ዘለው?

4ኛ መ/ምስክር፡- ደጊሙባ ምድጋምስ

ተርጓሚ፡- መድገም እማ ደግመዋል።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከግድያው በኋላስ ምን የተከናወነ ነገር ነበር?

ተርጓሚ፡- ድሕሪ እቲ ቅትለት ማለት'ዩ እንታይ ልተገበረ ነገር ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ድሕሪ እቲ ቅትለት እታ ልተብሃል'ክዎ ቦታ እየ እላ ሓላ'ኹ።

ተርጓሚ፡- ከግድያ በኋላ ያው የተባልኩትን ቦታ ነበር ስጠብቅ የዋልኩት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማለት ከግድያ በኋላ የት ሄዱ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ድሕሪ እቲ ቅትለት ናበይ ኸይዶም ማለት እዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እቲ በቲ መጠራጠሪ ስለዝኾነ ቃል ቀል ዓፍር ፀላኢ ከይመፅእ ሓልው ኢሎምና አዚዞምና በየ ቐጠና ኢና ሰራዊት ከይአትዎ።

ተርጓሚ፡- ቦታው አጠራጣሪ ስለነበር ወደ አፋር አከባቢ ነው ጠላት ይገባ ስለነበር እዛ ጠብቅ ተባልኩ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- በምን ያህል ርቀት ላይ ሄደ ማለት ነው ከግድያው ቦታ?

ተርጓሚ፡- ካፍቲ ቅትለት ማለት እዩ ብ'ክንደይ ዝአክል ርሕቐት ኸይዶም ማለት እዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አነ ዝኸድ'ክዎ ካብዚ ክሻዕ እቲ በሪ ክሻዕ እቲ በሪ መወዕኢ ካብኡ ይሕሊ ነይሩ።

ተርጓሚ፡- እኔ የሄድኩበት ከዚያው በሩፍ መውጫያው ላይ ያለው እስከዛ ይሆናል እዛ ብቻየን ይጠብቅ ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ፡- አይታይዎትም ማለት ነው ሜዳው ላይ የሚካሄደው ነገር?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ሜዳ ዝግበር ነገር አይረአዩምን ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እሱ እቲ ህዝብ አፍቲ ሜዳ ተአኪቡ አሎ እንታይ እሞ ክስምዖ አነ እንታይ ክብሎ እታ ዝተብሃል'ክዎ እየ ሒዘ ልሕሊ ዓይነይ አፍጢጠ ላብዛ ልበለኒ እንበር እንታይ እየ እሞ ዝገብር።

ተርጓሚ፡- ያው ህዝቡ ሜዳ ላይ ተሰብስበዋል እኔ ደግሞ ወደ ተባልኩበት ቦታ ሆጄ መጠበቅ እንጂ ምን አደርጋለሁ እዛ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እዛዉ ቦታዉ ላይ ስትደርሱ ቀድሞቻችሁ እንደደረሳችሁ ነዉ የገለፁት ያ እዳጋ ረቡእ የሚባለዉ የገበያ ቦታ አከባቢ መንደር የለም ሰዎች ነዋሪዎች የሉም?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ቦታስ ቅድሚት ኢኹም በጺሕኹም ዘለኹም አፍቲ ከባቢስ መንደር ሰብ የለን ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ቅሩብ ሐዚ ሰብ ኸይዱ እኒሆ እንበር ናይ ነፃ ዕዳጋ እዩ ነይሩ ትምህርት ብቻ ነይርዎ እንበር የዉሉይ ሰብ ሐዚ እዩ ከተማ ዝኾነ ዘሎ ንስሙ እዩ ዕዳጋ ረቡዕ ተባሂሉ እንበር ሰብ የነበሮይ ሰብ ዋለ ድሕር ድሕር ኢሉም እንተነበሩ ላብኡ እንታይ ሰዓት ክመፁ እንታይ ክገብሩ ክመፁኽ

ተርጓሚ፡- ሰዎቹም አንዳንድ ቢኖሩም እዛ አከባቢ አይመጡም ነበር አሁን ነዉ እሚሰበሰቡ ያሉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- መንደሩ አከባቢ ህዝብ የለም ማለት ነዉ ነዋሪ የለም ማለት ነዉ ገበያዉ አከባቢ መንደርም የለም ማለት ነዉ?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ዕዳጋ አከባቢስ መንደር ህዝቢ እዉን የነበረይ ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ዝራሓቐ እዩ ግን ተኹሲ ምስ ሰመዐ መፂኦ ዶ፡፡

ተርጓሚ፡- የራቀ ነዉ ግን ተኩሲ ከሰማ በኋላ መጡተዋል፡፡

4ኛ መ/ምስክር፡- ሐዚ እዩ ከተማ ኾይኑ ዝኒሆ እንበይ ዕዳጋ ረቡዕ ልስሙ፡፡እዩ ዝነበረ ቁሩብ እዩ ገዛ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- አሁን ነዉ ከተማ የሆነዉ እንጂ እዳጋ ነዉ የነበረዉ ማለት ቦዶ ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከስንቃጣ ወደ እዳጋ ረቡእ ስትሄዱ መንገድ ስንት ነዉ?

ተርጓሚ፡- ካብ ስንቃጣ ናብ ዕዳጋ ረቡዕ ክኸዱ ከለዉስ መንገዱ ክንደይ እዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና ያዉ ብምጉዓዝ ናብ 4:00 ሰዓት ገደማ አቲና እቶም ደቂ ዓዲ ናባና ክመፁ ተለዉ ግን ናይ 3:00 ሰዓት እናፀገበ ኢና እንኸ ዶ መንገዱ ርሑቕ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- መንገዱ ሩቅ ነዉ የ4:00 ሰዓት አከባቢ ነዉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኔ የጠየቅኩዎት የምትሄዱበት ከእዳጋ ረቡእ ወደ ስንቃጣ ከስንቃጣ ወደ እዳጋ ረቡእ እሚመላሰዉ ሰዉ በስንት መንገዱ ነዉ አንድ ነዉ ሁለት ነዉ አራት ነዉ መንገዱ?

ተርጓሚ፡- እቲ ህዝቢ ካብ ዕዳጋ ረቡዕ ናብ ስንቃጣ ልመላለስሉሲ እቲ መንገዲ ብኽንደይ እዩ ሓደ ድዩ ክልተ ድዩ ሰለስተ ድዩ ናይቲ መንገዲ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እቶም ሰብ ዕዳጋ ብ2:30 ብ3:00 ሰዓት ይአትዉና ላባና፡፡ አነ ኣብኡ እዩ ዓደይ

ዳኛ/ታደሰ/፡- ጥያቄዉ ልናስተካክለዉ ከስንቃጣ ወደ እዳጋ ረቡእ መሄጃ ስንት መንገድ አለ?

ተርጓሚ፡- ካብ ስንቃጣና ናብ ዕዳጋ ረቡዕ መንገድሲ ክንደይ መንገዲ አሎ መኸዲ መንገዲ ማለት ’ዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ቀጥ ልበለ ጎደና እኒሆ ልዕዳጋ ሓሙስ ልኸድ ጎደና እኒሆ ጎደና ልስንቃጣ ዘወርድ እኒሆ ላብዚ ልዉቕሮ ለምፅእ ጎደና እኒሆ።

ዳኛ /ታደሰ/፡- አይደለም ያልተጠየቁትን አይመልሱ ከስንቃጣ ወደ እዳጋ ረቡእ ብቻ ከስንቃጣ ወደ እዳጋ ረቡዕ ለመድረስ በስንት መንገድ መድረስ ይቻላል አንዱ መንገድ ብቻ ነዉ ያለዉ ወይስ ሁለት ሰስት መንገድ አለዉ?

ተርጓሚ፡- ካብ ዕዳጋ ረቡዕ ናብ ስንቃጣ ኽንደይ መንገዲ እዩ ሎ ሓንቲ መንገድ ድያ ወይስ ብዙሕ መንገዲ እዩ ዘሎ።

4ኛ መ/ምስክር፡- ናፍቲ ዕዳጋ ረቡዕ ክልተ መንገዲ አሎ ብጐላ ዝበሃል መንገዲ አሎ ብዝባን ዓብይ በዉላዕሎ አሎ ንሕና ግን በዉላዕሎ ኸይድና።

ተርጓሚ፡- ሁለት ዓይነት መንገድ ነዉ ያለዉ በጐላ እና በሁለት አዉላእሎ እኛ የሄድ ነዉ በሁለት አዉላእሎ መንገድ ነዉ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከግድያ በኋላ ማን ነዉ ንግግር ያደረገዉ?

ተርጓሚ፡- ድሕሪ እቲ ቕትለት መን እዩ ንግግር ዝገበረ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣነ ካብኡ ራሕቐ እኮ አለኹ ያዉ ዝባበረሉ ተወልደ እዩ ንግግር ገይሩ ኢሎም እቶም ሰባት ይፀዊኒ እንበይ ኣነ ካብእቶም ወፂአ አለኹ።

ተርጓሚ፡- እኔ ከዛ ርቄአለሁ ያዉ ህዝቡ እንደነገረኝ ተወልደ ንግግር ያደርግ እንደነበር ነዉ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- መዋቶቹ ስንት ሰዓት ላይ ተቀበሩ አቀባበራቸዉስ እንዴት ነበር?

ተርጓሚ፡- እቶም መዉቲ ክንደይ ሰዓት ተቐቢሮም አቀባብረአም’ኸ ኸመይ ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኸዚ እንታይ ተባሂሎም ኢለ ልምሕታት ይቀበሩ ተባሂሎም እዩ ልተብሃለ እንበር ሰቕ ኢልና ኢና ወሪድና ቀዕሉ ተባሂልና ወሪድና ኢና እንሕና በብለልናዩ ጎደና ሰቕ ኢልና ኢና ወሪድና ኣብ ላዕሊ በረኻ እዩ አይተ አከብናን ወረዱ ኢሉና ሰቕ ኢልና ኢና ወሪድና።

ተርጓሚ፡- ይቀበሩ ተባሉ እንጂ እኛ በመጣንበት ጎደና ነዉ የተመለሳ ነዉ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቅድም ደግሞ ምን ብለዉ ነበረ ኪዳነ በላይ ስራዉ ግብርና ነዉ ብለዉ ነበረ በምንድ ነዉ የወቁት

ተርጓሚ፡- ቅድም ክትምስክሩ ከለኹምሲ ኪዳነ በላይ ስርሑ ግብርና ኢዩ ኢልኹም ነይርኹም ብምንታይ ክትፈልጡኽ ኢልኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- አፍቲ ወረዳ እንድዩ ዝኒሆኑ ናይቲ ወረዳ ግብርና ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው ወረዳ ስላለሁኝ የወረዳው ግብርና ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወደ መዋቶቹ ልመልስዎት እና መዋቶቹ ምን ምናቸው ላይ ነው የተመቱት የሁለቱንም የት የት ቦታ ላይ እንደሆነ እስቲ ይግለፁልን?

ተርጓሚ፡- ናፍቶም መወቲ ክምልሰኩም እሞ እቶም መወቲስ አበይ አበይ ከባቢ እዮም ተወቒዖም ክልቲኦም ማለት'ዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣብዚ ሑንቅላቶም ኣብዚ እዮም ተወቒዖም

ተርጓሚ፡- ያው እጭንቅላታቸው ነው የተመቱት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ሆነ እጭንቅላታቸው ሲመቱ?

ተርጓሚ፡- ካብኡ እቲ ርእሰም እንታይ ኾይኑ ማለት እዩ ምስተወቕዑ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣነ ደም ምስፈሰሰ ደንጊፀ ድሕር ኢለ ለኹ ተበታቲኖም ለዉ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው ደም ሲፈስ እኔ ተደናግጭ ራቅኩኝ፡፡

4ኛ መ/ምስክር፡- እንታይ ኢለኸ ክቐርቦም ብሰሩኸ

ተርጓሚ፡- ምን ብየስ እቀርባቸዋለሁ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጀማል እንዴት ሊገድላቸው ቻለ እሱ ቅድም ሲጠቅሱ ታጣቂ ነው ታራ ታጣቂ ነው ብለው ነበር እሱ እንዴት ሊመታ ቻለ ሁለተኛውን?

ተርጓሚ፡- ቅድም ክትምስክሩ ተለኹምሲ ጀማል ተራ ታዓጣቒ እዩ ኢልኩም ነይርኩም እሞ ጀማል ድኣ ብኸመይ ክቐትሎም ኸኢሉ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እሱ ጀማል ታራ ታዓጣቒ ዋላ እንተኾነ ብናይ መንግስቲ ተቐፂሩ እንተኾነስ ጠቕላላ ላባና አይቀርነፍይ ምስኡ ናቱ ሓሽከር እዩ ናቱ ቢሮ እዩ ዝሕሊ ናዓና ለስገአና እዩ ናይብ ብሰሩ በቃ ናቱ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡- ያው ታራ ታጣቂ ቢሆንም ከሱ ጋር ነበር አብሮ የሚሄደው የሱ አሽከር ነበር ከእኛ ጋር ቶታሊ ማለት አይጠጋም ነበር ከእኛ ጋር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እነሱ ሲገደሉ ተከሳሾቹ የት ነበሩ?

ተርጓሚ፡- እሳቶም ክቕተል ከለዉሲ እቶም ተኸሰስቲ አበይ ነይሮም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ድሕር ኢሎም ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡- ራቅ ብለው ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- የት አከባቢ?

ተርጓሚ፡- አበይ አከባቢ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣብኡ አፍቲ ናይ ዕዳጋ ረቡዕ ቦታ ካብዚ በቃ ርሕቕ ዘበለ ከምቲ ሚዳ ዝነበርናዮ ሐዚ ከምኡ ምሳኦቶም ነይሮም ምሳቶም ነይሮም ምሳቶም ገበሬ

683

ፍርድ ቤት

ማሕበር የነበሩይ ክብል ኣይክእልን ነይሮም እዮም ኣፍቲ ርሕቕ ልበለ ኢዶም ክስንዝሩ ኢዶም ክሓውሱ እዩ ዘየርር ኣየኒ እንበይ።

ተርጓሚ፡- ያው እጃቸው ሲሰነዝሩ ነው ያላየሁት እንጂ ራቅ ብለው እኛ ውጭ የነበርንበት ሜዳ አከባቢ ነበሩ አልነበሩም ለማለት አልችልም።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ

ዳኛ /ታደሰ/፡- በ13ኛ ተከሳሽ ድጋሚ ጥያቄ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አቶ ገብሩ መጀመርያ እነዛ ሰዎች ሲገደሉ ተደናግጭ ነበር መገደላቸው ብቻ ነው ብለዋል ግን የነበሩበት የቆሙበት ርቀት ይህን ያህል ብለው የገመቱት ተደናግጠው ከነበሩ እንዴት ሊያውቁት ቻሉ ርቀቱ?

ተርጓሚ፡- ዓንተዎሲ ክትምስሩ ተለኹም እቶም ሰባት ክቕተሉስ ተለው ተደናጊፀ ነይረ ኢልኹም ዳሕራይ ድማ ብሜትሮ ክትዕቅኑ ከለኹም ከባቢ ሰለስተ ሜትሮ ኢልኩም ነይርኹም እንድሕር ተደናጊፅኹምሲ ብኸመይ ክትዕቅንዎ ኸኢልኹም እቲ ሜትሮ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ምክንያቱ ኣነ ብግምት እየ ኢለ ነይረ ደም ክወፃም ከሎ ክርሸኑ ከለዉስ እንታይ ታሕጓስ ድኣ ክወስድ ኸይኑ ኣነ ላፍታ ልተብሃልኸዎ ኸይደ ግን ዳኛ ክብለኒ ከሎ ክግምት ኣለኒ እንበይ።

ተርጓሚ፡- ያው ዳኛ ሲጠይቁኝ መገመት አለብኝ ግን የዛኔ ሲሞቱ ተደናግጭ ስለነበር በዛ ነው ገምት ስለተባልኩኝ በግምት ነው የሰጠሁት።

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ጨርሻለሁ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አቶ ገብሩ ሬዳ ሁለት ነገሮች ትንሽ ግራ ስላጋቡኝ ነው መጀመርያ አከባቢ አንደኛው አጭር ሱሪ አንደኛ ረጅም ሱሪ ብለው ነበር በኋላ ደግሞ ሁለቱንም ረጅም ሱሪ ብለዋል።የትኛው ነው ትክክል?

ተርጓሚ፡- ቅድም ክትምስክሩ ከለኹምሲ ሓጺር ሓፂር ስረ ገይሩ ኢልኹም ነይርኹም እቲ ሓደ ነዊሕ ዳሕራይ ድማ ክልቲኦም ነዊሕ እዩም ገይሮም ኢልኹም ነይርኹም ኣየናይ እዩ ትኽክል ግራ ስለዘ እተወለይሲ እዙ ትክክል መልሱለይ።

4ኛ መ/ምስክር፡- እዙይ እኳ ማለት ኣነ ካብዘይተምሃርኩ ወይ ድማኒ ካብ ትምህርት ዘይብለይ ሽምግልና ዘጥቕዐኒ ካብ ምኻን እቲ ነዊሕ እዩ ትክክለኛ ቁሪ ስለዝነበረ።

ተርጓሚ፡- ያው ትምህርት ስለሌለኝ ነው እንጂ ትክክለኛው ረጅም ሱሪ አርገው ነበር።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ግን ረጅም ሲባል እንዳው እስቲ ያብራሩልኝ ማለት ብዙ ዓይነት ረጅም ስላለ ነው ከቁምጣ የሚለይበት መንገድ ምንድ ነው?

684

ተርጓሚ:- ነዊሕ ክበሃል ከሎሲ የብራርሁለይ ካብ ቁምጣ ዝፍለየሉ እንተልዩ እወን እሱ እወን የብራርሁለይ ብዙሕ ዓይነት እዩ ዘሎ ነዊሕ ዝበሃል።

4ኛ መ/ምስክር:- ያወ እሱ እዩ ነዊሕ ማለት ርግፅ ብዙሕ ክህሊይ ኸእል ግን ብበኩለይ እቲ ዝተኸደንዎ ከምዚ ናይ አገር ባህሊ እዩ ናይ ዓድና ናይ ቐደም ወለድና ዝኸድንዎ ስረ ጃዲድ ገለመለ እዩ እንበር ኸዚ ድአ ብዙሕ እንታይ ክኸደኑ እስረኛታት እንድዮም ነይሮም እቶም ልሓዝዎም ኣብ ዝባኖም ለለዋ እየን።

ተርጓሚ:- ያወ ረጅም ሲባል ብዙ ሊኖር ይችላል በዛን ጊዜ ግን በእኛ በአገር ልብስ አለባበስ።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እጅ ጠባብ ብየ ልጠቅሰው እችላለሁ?

ተርጓሚ:- እጀ ጠባብ ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- እቲ ፍሕሶ ነፀላ ምንባሩ እቲ ፍሕሶ ፍሕሶ ፃዕዳ ነፀላ ምንባሮም አጥዕየ እየ ለስታዉስ ነገር ግን እስረኛታት ስለ ዝኾኑስ አትኹሪና አይንርኤሙን ናብ ዝባናኸ እንታይ ክግልበጥ እዩ ንብል ስለዝነበርና ብቶም ሰብ እቲኦም አተኹርና አይንሪኦምን እንበር ጀዲድ እዩ እቲ ኸዳኖም።

ተርጓሚ:- ያወ አተኩረን እንትን አንልም ነበር እንጂ ያየለበሱት አቦ ጀዲድ ነገር ነው።

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቅድም በድጋሚ ጥያቄ በልዩ ዓ/ህጉ ሲጠየቁ ምን ብለው ነበር አቶ ገ/መድህን ለይቼ ነው እምጠይቅዎት ጥቁር ነበሩ ብለዋል ያውቁዋቸው ነበር ከዛ በፊት አቶ ገ/መድህን

ተርጓሚ:- ቅድምሲ አፍቲ ናይ ዓ/ሕጊ ድጋሚ ሕቶ አቶ ገ/መድህን ፀሊም ነይሩ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቅድም ሲጠየቁ ምን ብለው ነበር አቶ ገ/መድህንን አቃቸው ነበር ጥቁር ነበሩ ብለዋል ከዚያ በፊት እውቅያ አላችሁ ከአቶ ገ/መድህን ጋር?

ተርጓሚ:- ቅድም ክትሕተቱ ከለኹምሲ አቶ ገ/መድህን ይፈልጥዎ ነይረ ፀሊም ነይሮም ኢልኹም ነይርኹም ቅድሚኡ አፍልጦ ነይርኩም ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ቅድሚኡ ይሪኦም እየ ነይረ እንታይ ኾይኑ ከይተኣሰሩስ ይሪአቶም እየ ነይረ ብሃይለ ስላሴ ርስቲ እንተለና ሰላም እንተሎ ይሪኦም እየ ነይረ። ቃያሕቲ እዮም ግን ክብሎም አይክእልን አነስ ቀይሕ ዶ ክበሃል እየ ሐዚ አሻዑ ጊዜ ድማ ሰዉነቶም ተቐያይሩ እዩ ዝነበረ ናብ ፅልሚ እዩም ኸይዶም።

ተርጓሚ:- ያወ በሃይለስላሴ ጊዜ ይቅር ሲጀምሩ ነው አያቸው ነበር እዛ እንተዋወቅ ነበር።

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይ አቶ ገብሩ ስለ መልካቸዉ ቀለም ለመጠየቅ ፈልጌ ሳይሆን ስለ ቅርበታቸዉ የሚያዉቁት ነገር ካለ ለፍርድ ቤቱ ቢገልፁ

ተርጓሚ:- ብዛዕባ መልክዖም ዘይኮነ ሕጂ ልሓት ዘሎሲ ብዛዕባ እቲ ዘለኩም ርክብ ወይ ምቕርራብ እንተልይኩም ንምባል እዩ::

4ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ደቂ ሓደ ወረዳ ምኳና ድአ እንበር ብሰጋ ንቀራረብ አይኮናን::

ተርጓሚ:- የአንድ ወረዳ አከባቢዎች መኖራችን ነዉ እንጂ በስጋ ምንም ዓይነት ዝምድና የለንም::

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አመሰግናለሁ::

<u>የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ</u>

ዳኛ/ጋይም/:- ይሄ ሁላ የመሰከሩት ምስክርነት የተደረገበት እለት መቼ ነዉ ነዉ ያሉን?

ተርጓሚ:- እቲ እዚ ኹሉ ዝመስከርኽምዎ ምስክር እዚ ኹሉ ዝተገበረሉ ዕለት መዓዝ'ዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ዕለቱ 27 ድሮ ልደት እዩ 27 ታሕሳስ 71 ዓ/ም እዩ ልስታወስኒ ዘሎ::

ተርጓሚ:- ያዉ እኔ እማስታዉሰዉ 27 ታህሳስ 1971 ዓ/ም ልደት አጥብያ ነዉ::

ዳኛ /ጋይም/:- ምን ማስታወሻ ዕፈፈዉ ነበረ በእለቱ?

ተርጓሚ:- ብቲ ዕለት ማስታወሻ ዕሒፍኩም ነይርኩም ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ማስታወሻ ክፅሕፍ አይኳአልኩን አይማሃርይ ለበቲ ዕለት እቲ ካብኡ ልደሓር ልተፈራረሰ ወረዳ ስለዝኾነ ብኡ ዓይነት ፈሊጠዮ ሽዑ ግን ዕጥቅኛ ነይረ ብድሕሪኡ ግን ስላዝሓደግኽዎ ብዙይ አየ ፈሊጠዮ::

ተርጓሚ:- የዛን ቀን ምንም ትምህርትም አልነበረኝም ማስታወሻ ልይዝ አልችልም ግን የዛኔ የተፈራረሰ ወረዳ ስለነበር በዛ ነዉ ለማወቅ የቻልኩት::

ዳኛ/ጋይም/:- እነ ገ/ስላሴ የት ነበር የታሰሩት?

ተርጓሚ:- ባዓል ገ/ስላሴ አበይ እዮም ነይሮም ተዓጢቖም ድዩም?

4ኛ መ/ምስክር:- ኣብ ስንቃጣ ወረዳ እዩም ተኣሲሮም ዝነበሩ እኮ ኢለ እየ ቃለይ ዝሀብ ዘለኹ::

ተርጓሚ:- ስንቃጣ ወረዳ ነበር የታሰሩት

ዳኛ /ጋይም/:- ስንት ፓሊስ ጣብያ አለ እዛ?

ተርጓሚ:- ክንደይ ፓሊስ ጣብያ አሎ?

4ኛ መ/ምስክር:- ሓንቲ እያ እታ ፓሊስ ጣብያ

ተርጓሚ:- ፓሊስ ጣብያዉ አንድ ነዉ::

ዳኛ /ጋይም/፡- የእርስዎ አድራሻስ የት ነበር ያኔ?

ተርጓሚ፡- ናትኩም አድራሻ አበይ ከባቢ ነይሩ ብእዋኑ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አሸው እነ አፍቲ ከተማ ቀለበይ እዩ ልመፀኒ እንበይ አብሉ እየ ልነብር ነይረ አፍቲ ከተማ ዕጥቒ ስለልሓዝኩ ናፍቲ ገጠር የወርድይ የኸድይ።

ተርጓሚ፡- ከከተማው አንዳንድ ቀለቦች ይመጡኝ ነበር ታጠቂ ስለነበርኩ ወደ ገጠር አልወርድም ነበርኩኝ

ዳኛ /ጋይም/፡- ስለዚህ አድራሻዎ የት ነበረ ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚ አድራሻኹም አበይ ነይሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- አድራሻይ እሚ ስንቃጣ ማብያ ዓንጎል ቁሸት እዩ።

ተርጓሚ፡- አድራሻየ ስንቃጣ ማብያ አንጎል የተባለ መንደር ነው።

ዳኛ /ጋይም/፡- እነዚህ እነ ባሻይ ተ/ጊወርጊስ ቄስ መልአከ ብርሃናት፣ ቄስ ገ/ዩሃንስ የሚባሉትን ያውቋቸዋል?

ተርጓሚ፡- እቶም ልተጠቐሱ ሰባት ሕዚ ልተገለፁልኹም ቤት ፍርዲ ትፈልጥዎም ዲኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- እኒዚኦም እኒ ቐሺ ገ/አምላክ ሓደ ቁሸት ኢና።

ተርጓሚ፡- እነ ቄስ ገ/አምላክ አንድ መንደር ነን።

ዳኛ /ጋይም/፡- የት?

ተርጓሚ፡- ዓንጎል

ዳኛ /ጋይም/፡- ያኔ በተጠቀሰው ቀን የት ናችሁ የተገናኛችሁ ከእነዚህ ሰዎች ተገናኝታችሁ ነበር?

ተርጓሚ፡- አፍቲ ልተጠቐሰ ዕለትሲ ምስቶም ሰባት እዚኦም ተራኺብኹም ነይርኹም ዶ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ወረዳ ምድብ እዩም ዝነበሩ እሳቶም ሃምኡ ንጉሆ ግን መጺኦም ናብኡ። ገበሬ ማህበር እዮም ዝነበሩ

ተርጓሚ፡- እነሱ የነበሩት የወረዳ ምድብ ነበር ጥዋት ግን ወደዛ አከባቢ መጥተው ነበር። ገበሬ ማህበር ነበሩ።

ዳኛ /ጋይም/፡- ስለዚህ በዛች እለት ተገናኝታቹሃል ወይ?

ተርጓሚ፡- በቲ ዕለት ንሱስ ተራኺብኹም ዶ ነይርኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ተራኺብና ተራኢና እንደገና ተጠቓሊልና ተመሊስና ልዓድና።

ተርጓሚ፡- ተያየን ተገናኘን ከዛ በኋላ ተጠቃልለን ተመለስን ወደ አገራችን

ዳኛ /ጋይም/፡- የት ነው የተገናኛችሁ?

ተርጓሚ፡- አበይ ኢኹም ተራኺብኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣፍቲ ዕዳጋ ረቡዕ 12:00 ሰዓት ምስ ወገሐት ኣብኣ ኣግንየዮም እየ ኣነ።

ተርጓሚ፡- ያው እዳጋ ረቡእ 12:00 ሰዓት አከባቢ ሲነጋ ማለት ነው እዛ ነው ያገኘሁዋቸው።

ዳኛ /ጋይም/፡- ማናቸው ነው የቀደሙ እነሱ ናቸው ወይስ እናንተ?

ተርጓሚ፡- መን'ዩ ቐዲሙ ንሳቶም ድዮም ወይስ ንስኻትኹም ኢኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና ቐዲምና ብታሕታይ ፀኒሕናዮም ንሳቶም ኸዓ ወድያው መፂኦም በይን በይን ወጊሑ እዩ ኸዚ ምስ ወገሐ ኢና ተጠቓሊልና ርኢዮም እኒሀኹ።

ዳኛ /ጋይም/፡- የተጠየቁትን ብቻ ይመልሱ

ተርጓሚ፡- እቲ ልተሓተትኸሙዎ ጥራሕ መን'ዩ ኣቐዲሙ በፂሑ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ልቐደመ እማ ኣነ እየ እኮ ኢለ ድሕረይ እዮም ልመፁ።

ተርጓሚ፡- ያው የቀደምን እኔ ነኝ ከዛ በኋላ ነው የመጡት እነሱ።

ዳኛ /ጋይም/፡- ስንት ነበራችሁ እናንተ?

ተርጓሚ፡- ክንደይ ነይርኹም እስኻትኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- መብራህቱ ሓድጉ፣ ገብረ ተስፋይ ያው እሳቶም እዉን ተኸታቲሎም ኣለው ማለት እዩ ኣብኡ።

ዳኛ /ጋይም/፡- ስንት ነበራችሁ?

ተርጓሚ፡- ክንደይ ነይርኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ብወታደር እቲ ወታደር

ተርጓሚ፡- ወታደር ነው ወይ?

ዳኛ /ጋይም/፡- እንግዲህ ምን ልታደርጉ ነው ወደዛ ቦታ የሄዳችሁ እናንተ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ክትገብሩ ኢኹም ናፍቲ ከባቢ ኸይድኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ተኣዚዝና ኣዛዥ ፓሊስ እዩ ኣዚዙና ቀዕሉ ኢሉና ኸይድና።

ተርጓሚ፡- ታዘን ኣዛዥ ፓሊስ ሂዱ ቀጥሉ ተብለን ነው።

ዳኛ /ጋይም/፡- ምን ልታረጉ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ክትገብሩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እኼባ ኣሎ ቀዕሉ ኢሉና ሰቐ ኢልና ምኻድ ኢና እንሕና ልንፈልጥ።

ተርጓሚ፡- ያው ስብሰባ አለ ተብለን እኛ ቀጥለን ሄድን

ዳኛ /ጋይም/፡- እና እዛ ፓሊስ ጣብያ አላደሩም እንዴ ያኔ?

ተርጓሚ፡- በቲ እዋን ንስ ኣብ ፓሊስ ጣብያ ኣይሓደርኹምን ዲኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኣነ ሓዲረ ኣለኹ ብ8:00 ሰዓት ተላዒለ ኸይደ ኣለኹ።

ተርጓሚ፡- እኔ አድሬአለሁ፡፡

ዳኛ /ጋይም/፡- ስለዚህ ፓሊስ ጣብያ አድረው ከሆነ ወደዛ የሄዱት ብቻዎ ነው ወይስ ከሌላ ሰው ጋር ነው?

ተርጓሚ፡- ፓሊስ ጣብያ እንተድአ ሓዲሮምሲ በይኖም ድዩም ወይስ ምስ ኻልኦት አውን ሓቢሮም ኸይዶም ናፍቲ ከባቢ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ኸይድና አባ ብዙሓት አምሳ አለቃ ማሞ ገብረ ተስፋይ፣ መብራህቱ ሓድጉ ባዕለይ ኣብአ ዝነበርና ብሓደ ኸይድና ንሱ ጀማል እሳቶም እቶም እስረኛም ቀዒሎም ኸይዶም አንሕና ግን ብሓደ ኸይድና አለና በየነይ ድአ ሃመይ ገይረክኸድ

ተርጓሚ፡- ያው የጠቀስዋቸው ሰዎች ከእኔ ጋር አብረን ሄድን ብቻየን እማ እንዴት ብየ እሄዳለሁ፡፡

ዳኛ /ጋይም/፡- ስለዚህ ከእናንተ እና ከእነ ተወልደ ማናቸው ቀደመ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ስለዚህ ካባኹምን ካብ ባዓል ተወልደን መን እዩ ቐዲሙ አትዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እሱ እማ ዝቐደምኹ አነ እየ ሕለፍ ስለዝበለኒ

ተርጓሚ፡- የቀደምኩ እኔ ነኝ አልፈህ ጠብቅ ስለተባልኩ እኔ ነኝ የቀደምኩ፡፡

ዳኛ/ጋይም/፡- ምንን ጠብቅ ተባሉ?

ተርጓሚ፡- እንታይ ሓልዩ ተባሂልኹም?

4ኛ መ/ምስክር፡- ፀጥታ

ተርጓሚ፡- ፀጥታ

ዳኛ /ጋይም/፡- ስለዚህ ያ የተሰበሰበው ህዝብስ የስንት ጣብያ ነበር?

ተርጓሚ፡- እቲ ዝተኣከበ ህዝቢ ናይ ክንደይ ጣብያ ናይሩ

4ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ክልተ ጣብያ ናይ ራዓይለ ጣብያ ናይ ሓዊለ ጣብያ ናይ ክልተ ጣብያ እማ ተአኪቡ እዩ ዉዒሉ፡፡

ተርጓሚ፡- የሁለት ጣብያ የሓዊላ እና ራዕኢለ ጣብያ ህዝብ በሙሉ ተሰብስቦ ነበር፡፡

ዳኛ /ጋይም/፡- እና እርስዎ ያኔ የነበሩ ከሆኑ እርግጠኛ ሁኖው እነዛ ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ለብሰው የነበሩ ልብስ እርግጠኛ ሁኖው ለመመስከር ይችላሉ ወይ?

ተርጓሚ፡- ስለዚህ እቶም ገ/ስላሴ ነጋ ገ/መድህን ገ/ማርያም ተኸዲኖምዎ ዝነበሩ ኽዳን እርግፀኛ ኾይኖም ክዛረቡ ይኽእሉ ድዩም?

4ኛ መ/ምስክር፡- እርግፀኛ ኾይነ ልምዝራብ ያው እቲ ጀዲድ እዩ ኽዳን እቲ ተኸዲኖምዎ ዝነበሩ እሳ እየ ዝረአኹሉም እንበይ ኻሊእ እሞ እንታይ ክርኤሉ እሳ እያ እታ ናይ ዓዲ ባህሊ ጀዲስ ሒዘሙዋ አብ ዘባኖም ነይሮም ዓሳ ሪአ

ብዙሕ ናብ ኣቶም ከተኩር ስለዘይክእል ከይደ ላብ ስረሐይ እንበይ እታ ጀዲድ እዩ ኪዳኖም ነይራ።

ተርጓሚ:- ያው እርግጠኛ ሁኜ ለመናገር የምችለው እሱን የለበሱት አቦ ጀዲድ ነገር ነው ያገር ባህል እሱ ነው ከዛ ውጭ ለመናገር አልችልም።

ዳኛ /ጋይም/:- እና እየደጋገምን የምንል ያለ ነው የተጠየቁትን ብቻ ይመልሱ እንጂ ወደ የማያስፈልግ ሃተታ አይግቡ በላቸው።

ተርጓሚ:- እቲ ዝትሕተትዎ ዘለኹም ማለት እናደጋገምና ዝንሓተኩም ዘለናሲ ንተን ዘተሓተትኹምለን ሕቶ ጥራሕ መልሱ እንበር ላብ ዝርዝር አይትእተው።

ዳኛ /ጋይም/:- ስለዚ ያ ልብሱን በተመለከተ በመስቀለኛ ጥያቄ ቅድም ሁለት ዓይነት መልስ ሰጥተው ነበረ በአንድ አንደኛው ረጅም ልብስ ለብሰው ነበረ ሱሪ ሌላኛው አጭር ለብሰው ነበረ የሚል ነበረ ሁለተኛ ደግሞ ብርድ ስለነበረ ረጅም ለብሰው ነበር የሚል ምስክርነት ሰጥተው ነበር እና ከዚሁ የትኛው ነው ትክክለኛ? በላቸው

ተርጓሚ:- ዓንተዎ ክትምስክሩ ከለኹምሲ እቲ ሓደ ሓፂር ስረ ገይሩ ኢልኹም ነይርኹም እቲ ሓደ ነዊሕ ኣፍቲ ናይ መስቀለኛ ሕቶ ማለት እዩ ካልኣይ እዉን ክትሕተቱ ከለኹም ቁሪ ነይሩ ስለዝበልኹም ክልቲኦም ነዊሕ እዮም ገይሮም ኢልኹም ነይርኹም ስለዚ አየ ናይ እዩ እቲ ትኽክለኛ መልሲ?

4ኛ መ/ምስክር:- ይቅርታ እቲ ትክክለኛ ሕቶ ካብ ናይ ባዕለይ አእምሮ ድኣ እንበር እቲ ነዊሕ እዩ።

ተርጓሚ:- እና ይቅርታ ትክክለኛው መልስ ረጅም ነው ከራሴ እንትን ተደናግሮብኝ ነው።

ዳኛ /ጋይም/:- ስለዚህ ሁለቱም ረጅም ሱሪ ነበራቸው ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ስለዚህ ክልቲኦም ነዊሕ ስረ ነይርዎም ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ብኡ እዩ ዝተርአየኒ አነ።

ተርጓሚ:- እኔ በዛ ነው የታየኝ።

ዳኛ /ጋይም/:- አይተውት ከሆነ እርግጠኛውን ይንገሩኝ ነው?

ተርጓሚ:- ማለት ርኢኽምዎ እንተኾይንኹም እርግፀኛ ኾይኖም ይንገሩና።

4ኛ መ/ምስክር:- ርግፀኛ እዩ ሪአዩ እየ ፍርድ ቤት ክቡር።

ተርጓሚ:- እርግጠኛ ነኝ አይቼዋለሁ።

ዳኛ /ጋይም/:- አጠቃላይ ሲተኮስ ደግሞ ነው የመታው ብለው የሰጡት ምስክርነት አለ ቅድም ምን ማለትዎ ነው?

ተርጓሚ:- አውቶማቲክ ክትኮስ ከሎሲ ደጋጊሙ እዩ ወቒዕዎ ኢልኩም ነይርኩም ዓንተዎ ክፍት ምስክሩ ከለኹም እንታይ ማለት'ዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- እቲ አውቶማቲክ ክትኮስ ከሎስ ይደጋግሞሎ ማለተይ እየ።

ተርጓሚ:- ያው አውቶማቲክ ሲተኮስ ይደጋግመዋል ማለቴ ነው።

ዳኛ /ኃይም/:- እንዴ በአውቶማቲክ የተተኮሰው ካቆመ በኋላ ሁለተኛ በድጋሚ መታ ማለት ነው?

ተርጓሚ:- ሓደ ጊዜ እቲ አውቶማቲክ ምስተተኮሰሰ ካልኣይ ተደጊሙ ድዩ ተወቒዑ ማለት?

4ኛ መ/ምስክር:- እሱ ክትኮስ ኳሕ ኢሉ ክብ የበለይ ከ ከ ከ ክ....ስለዝበለ ደጊምዎም እዩ ዝብል እንደገና እቲ ሰውነቶም ተበላሸዩ ያው እዩ አውቶማቲክ ሃምኡ እዩ ዝገብር።

ተርጓሚ:- ያው አከታትሎ ስለተተኮሰ ነው።

ዳኛ /ኃይም/:- ገ/መድህን ልጆቼ ልጆቼ ደቀይ ደቀይ ብለዋል ብለው የሰጡት ምስክርነት ስላየ ነው እንደዛ ብሎ የተናገረው?

ተርጓሚ:- ገ/መድህንሲ ደቀይ ደቀየ ኢሉ ዓንተዎ ሃምኡ ይብል ነይሩ ኢልኩም ናይ ምስክርነት ቃል ሂብኩም ነይርኹም እንታይ ስለዝኾነ እዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ማለት እቲ አንሕና ሕሉፉ ምስተብሃልናስ ደንጊዖም ይኾኑ እንበር ሃምዚሉ አሲርዎም እንዶ እኒአን።

ተርጓሚ:- የው ጠምዝዞ አስሮዋቸው ስለ ነበር እኛ አለፉ ስንባል ተደናግጦ ይሆናል።

ዳኛ /ኃይም/:- በአንድ በኩል እንደዛ ይላሉ በሌላ በኩል ደግሞ ያ እነዚህ ሰዎች ሲመቱ ተደናግጬ ስለነበር ምን ላይ እንደተመታም እስከዛም አላወቅኩም የሚል ምስክርነት የሰጡም አሉ ወይም ከግድያ በኋላ ምን እንደተደረገም አላውቅም የሚል ምስክርነት የተሰጠ አለ ቆይተው ደግሞ ወደ ጥበቃ ታዝቼ ሀጄ አለሁ የሚል ምስክርነትም የሰጡ አሉ የሁለቱ አባባል እንዴት ይጣጣማል?

ተርጓሚ:- ዓንተ ወይሲ ክትምስክሩ ከለኹም ክወቕዑ ከለው ተደናጊፀ ኸይደ ኢልኹም ነይርኹም ካልአይ ድማ ሓላዋ ኪድ ተባሂለ ይሕሊ ነይረ ኢልኩም ነይርኩም እቲ አባሃህላ እዚሲ ከመይ እዩ የብራርህዎ።

4ኛ መ/ምስክር:- እሺ ካብራርሆ እማንሰም ላተወቕዑ እላረአኹዎ ምስ የተወቕዑይ ኢዶ ክብል ላተወቕዑ እኮ የረአም አለኹ ኪድ ኢሉንስ ላፍታ ልተአዘዝኸዎ ላኸድኹስ ይሪኢ እኮ አለኹ ብቲ ጥቕኦምስ ይሓልፍ አለኹ ስረሐይ እያ እንታይለኸ ቕላሕ ክብለዎም ትእዛዝ ሓለቓይ ብክብር ኣኽይደ።

ተርጓሚ፡- ያው እኔ ወደ ታዘዝኩበት ቦታ እየሄድኩኝ ነው ሰዎች የተመቱት እየተመቱ እያየሁዋቸው ናቸው ግን አለቃየን ስያዘኝ ወደ ታዘዝኩበት ቦታ እሄዳለሁ እንጂ እዛ ለምን እቆማለሁ።

ዳኛ /ጋይም/፡- ሌላው ደግሞ የዚህ እዳጋ ረቡእ ያኔ በ71 ዓ/ም ምንም ሰው አልነበረም ማለት ነው?

ተርጓሚ፡- ዕዳጋ ረቡዕ ብቲ እዋኑ ማለት 71 ዓ/ም ምንም ሰብ አይነበረን ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ቀቅርብ ነይሩ እዩ ግን ደንጊፁ ፊሪሑ ግዲ ኸይኑ ናይ ክልተ ዓዲ ፀላኢ ነይርዎ እቲ ዓዲ ክኻዕ ዉፃእ ዝበሃል አይወፀን ድሓር ግን ወፂኡ ሳረአየ

ዳኛ /ጋይም/፡- እሱን አልተጠየቁም

ተርጓሚ፡- እሱ አይተ ሓተትኸሙይ

ዳኛ /ጋይም/፡- ሰው ነበረ ወይስ አልነበረም ነው ጥያቄው

ተርጓሚ፡- ሰብ ነይሩ ዶ አይነበረን?

4ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና እንትን አትዮ እንተለና ሰብ አይነበረን።

ተርጓሚ፡- እኛ በምን ገቧበት ሰዓት ሰው አልነበረም።

ዳኛ /ጋይም/፡- ነዋሪ ነበረ ወይስ አልነበረም?

ተርጓሚ፡- ናይቲ ከባቢ ነዋሪ ነይሩ ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- የነበረይ

ተርጓሚ፡- አልነበረም

ዳኛ /ጋይም/፡- ማለት ያኔ በእዳጋ ረቡእ የሚኖር ሰው አልነበረም ነው ምስክርዎ?

ተርጓሚ፡- ማለት ቢቲ እዋኑ አብ ዕዳጋ ረቡዕ ዝነብር ሰብ አይነበረን ማለትኩም ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር፡- እሱማ ክነብር ገዘዉቲ ብዙሕ ልተሰርሐ አይነበረን ኸዚ እዩ ዝቕፅል ዘሎ እየ ልብለኹ እምበር ሰብ አይ ነበረ ይኾ ኢሉ እየ አረጋጊፀ ዝኸይድ ዘለኹ ሰብ የነበረይ።

ተርጓሚ፡- ሰው አልነበረም ነው እምለው ያለሁት

ዳኛ /ጋይም/፡- ስለዚህ እዛ ሰው ያልነበረ ከሆነ በእዳጋ ረቡእ ሰው ወደዛ ለምን ተጠሩ ታድያ?

ተርጓሚ፡- አብቲ ኸባቢ ዕዳጋ ረቡዕ ማለት ሰብ ዘይነብረሉ እንተኾይኑ እቲ ሰብ ድአ ንምንታይ ናዉኡ ተፀዊዑ?

4ኛ መ/ምስክር፡- ብአከባቢ ባዕሉ እኮ እዩ መፂኡ እቲ አከባቢ እኮ ሰብ አለዎ ምናዳ እታ ዕዳጋ ረቡዕ ትባሃልላ ከምዚኣ ዝበለት ሰፋሕ ማይዳ እያ ሰብ የነበራይ ልብለኹ እምበይ ንሱማ ገጠር ሙሉእ ጋዛየን ልበሃል ዓዲ ኢኒእ ኸንደይ ዓዲ ዶ እኒህዋይማ ንሱስ አፍቱ ገጠር ገጠር እኮ እዩ በበይኑ ገዛኡ

ተርጓሚ:- ዕጸ.ጋ ረቡዕ ራሱ አከባቢ ነው ሚጸው ነው እንጂ ሰው አልነበረም የምለው ያለሁት ከዛ ገጠሩማ ማእት ሰው ነው ያለው።

ጸኛ /ጋይም/:- ሌላ ስለዚህ ስለ ግምት በሁለቱም መዋቶች ማሃል የነበረው ግምት በተመለከተ ጸኛ ገምት ስላለኝ ነው የገመትኩት የሚል ምስክርነት እየሰጡ ናቸው ምን ማለት ነው አላየሁም ነው የሚሉ ያሉ?

ተርጓሚ:- ካሊእሲ ብዛዕባ እቲ ግምት ዓንተወይ ጸኛ ገምት ስለዝበለኒ እዩ ክግምት ኸኢለ ኢልኩም ኣይረኣይኹይ ማለትኹም ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ኣይኮነን ናይቲ ግምት ብሜትሮ ሲ ብዘይ ምፍላጠይ እየ እምበይ ታይ ናይ ጸኛ ታይ ኢሉ ድኣ ከግድደኒ ጸኛ።

ተርጓሚ:- ያው በሜትር ባለማወቄ ነው እንጂ ጸኛ ማንም ብሎ ያስገድደኛል።

ጸኛ /ጋይም/:- እና ምን እየመሰከሩ ነው?

ተርጓሚ:- እና እንታይ እዩም ዝምስክሩ ዘለው?

4ኛ መ/ምስክር:- ኣነስ ሓቂ ይምስክር አለኹ ይብለኹ።

ተርጓሚ:- እኔ ማ ትክክለኛ እየመሰከርኩ ነኝ እያልኩ ነኝ።

ጸኛ /ጋይም/:- አይደለም በመዋቶቹ ገ/ስላሴና ገ/መድህን ማህል ርቀት ነበረ ወይስ አልነበረም?

አስተርጓሚ:- ኣብቶም መወቲ ገብረስላሴን ገብረመድህንን መንጎ ዘሎ ርሕቐት ነይርዎ ዶ ኣይነበርን?

4ኛ መ/ምስክር:- እዙይ ታይ ርሕቐት ይበሃል ቐረባ እዩ እምበር ከምዚ ኸዚ ኣነ ግምት ዝሃብኩዎ ቐረባ እዩ እምበር ርሕቐት ኣይበሃልን

አስተርጓሚ:- ይሄ ርቀት አይባልም በጣም ቅርብ ነው እኔ አሁን ግምት እንደሰጠሁት አይነት ነው።

ጸኛ/ጋይም/:- እነ ገብረስላሴ ከመሞታቸው በፊት የተደረገ ንግግር ነበረ?

አስተርጓሚ:- እኒ ባዓል ገብረስላሴ ቅድሚ ሙማቶም ልተገበረ ንግግር ነይረ ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- አበይ?

አስተርጓሚ:- የት?

ጸኛ /ጋይም/:- እዛ በተገደሉበት ቦታ

አስተርጓሚ:- ኣብቲ ዝተቐተልሉ ኸባቢ

4ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ንጉሆ እዩ የተገበረይ ንግግር

አስተርጓሚ:- ጥዋት አልተደረገም ንግግር

ጸኛ /ጋይም/:- የተጠየቁት ጥያቄ ከመሞታቸው በፊት ንግግር ተደረገ ወይስ አልተደረገም ነው

አስተርጓሚ:- ትሕተትዎ ዘለኹምሲ ቅድሚ መማቶምሲ ንግግር ተገይሩ ዶ አይተገበረን?

4ኛ መ/ምስክር:- እንተይሞቱሲ ምስሞቱ እዩ እምበር እንተሞቱስ ንግግር አይተገበረን ኣበይ ኾንይካ ንጉሆ ደኾነይ እኒሆ

አስተርጓሚ:- ያወ ከመሞታቸዉ በፊት ምንም ንግግር አልተደረገም ጥዋት ስለነበር ከመሞታቸው በኋላ ነዉ ንግግር የተደረገው

ዳኛ /ኃይም/:- ከመሞታቸዉ በኋላ ማን ንግግር አደረገ?

አስተርጓሚ:- ምስሞቱ ደሕሪይ ማለት'ዩ መን ንግግር ገይሩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ኣነ ከምቲ ዓንተዎ ርሒቐይ እየ ዝፀናሕኹ እየ ልበልኩ ኽብር ፍርድ ቤት ባኣ ገይረ ኸይደ

አስተርጓሚ:- እኔ ቅድም እንዳልኩት ክቡር ፍ/ቤት ርቄ ነበር።

ዳኛ /ኃይም/ ስለዚህ ንግግር መደረጉና አላመደረጉንም አያዉቁም ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ስለዚ ንግግር ምግባሩን ዘይምግባሩን አይትፈልጡን ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ምስክር:- ዋእ ምግባር ተገይሩ ክኸውን ይኽእል ግን እገለ እዩ ብዘይብሉ ታይ ክገብር ያው ባኣእዩ ዝበሉኒ ተወልደ እዩ ንግግር ከፈቱ ኢሉምና ንግግር ዘይብሉ ድማ ህዝቢ ንግግር ተገይሩ'ሎ ግን ኣነደው ኢለ ምስኣቶም አዋዒልኩም እና ክቡር ፍርድ ቤት ለይረአይኹዎስ እገለ እዩ ንግግር ልገበረ ዶ ኸብል?

አስተርጓሚ:- ያው እቲ እዛ አከባቢ አልነበርኩም ግን እንደዚህ ብየ ለመናገር አልችልም ተወልደ ንግግር እንዳደረገ ነው ከሰዉ እንደሰማሁት።

ዳኛ/ታደሰ/:- እነዚህ የገበሬ ማህበር አባሎቹ የነበሩና ተከሳሾች ከእናንተ በኋላ እንደደረሱ ነው ቅድም የመሰከሩት የተገደሉ ሰዎች ከመሞታቸው በፊት ነው የደረሱት ወይስ በኋላ?

አስተርጓሚ:- እቶም ዓንተዎይ ዝጠቐስኩሞም ተከሰስትን እቶም ገበሬ ማሕበራትን ምሳኹም ከምዝነበሩ እዩም እቶም ሰባት ምስተቐተሉ ድዩም በዒሖም ወይስ ቕድሚኡ?

4ኛ መ/ምስክር:- ነገሩማ ከይተ በበይንና ኢና መጺእና እምበር ከይተቐተሉ እዮም በጺሖም ከየተቐተሉ በጺሖም አለው ቐላሕ ትንብል አኸቢቦም አለው ኹሎም መጺኦም ፀልማት ስለዝነበረ ግን በበይንና ስለዝመፃእና እዩ እምበር።

አስተርጓሚ:- ያው የዛኔ ጨለማ ነበር ለየብቻችን ስለነበርን ነው እንጂ እዛ ቀድመው ደርሷል እነሱም።

ዳኛ /ታደሰ/:- እሺ ምስክርነት ጨርሰዋል ይነሱ።ቀጣይ ምስክር ይጠራ።

- አማርኛ መናገር መስማት ይችላሉ?

ምስክር፡- አይ የኽእሊ

ዳኛ /ታደሰ/፡- እሺ አስተርጓሚ አቶ ሃፍቶም ግርማይ

- ምስክሩ በእዉነት የሚመሰክሩ መሆናቸዉን ቃለ - መሓላ ከፈፀሙ በኋላ

እንደሚከተለዉ መስክሯል፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ስምዎ?

አስተርጓሚ፡- ሽምኩም

5ኛ መ/ምስክር፡- መብራህቱ ሓድጉ

ዳኛ /ታደሰ/፡- የአያት ስም?

አስተርጓሚ፡- ሽም አቦ ሐጎኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ንርአ

ዳኛ /ታደሰ/፡- እድሜ?

አስተርጓሚ፡- ዕድመይኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ስሳይ ሸውዓተይ /67/

አስተርጓሚ፡- ስልሳ ሰባት /67/

ዳኛ/ታደሰ/፡- ስራ?

አስተርጓሚ፡- ስራሕኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ኸዚ ፍረ ወያነ

አስተርጓሚ፡- ፍረ ወያኔ

ዳኛ /ታደሰ/፡- አድራሻ?

አስተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ፍረወያኒ

ዳኛ /ታደሰ/፡- ከተማ ነው?

አስተርጓሚ፡- ከተማ ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- እወ ከተማ

አስተርጓሚ፡- ከተማ ነዉ

ዳኛ /ታደሰ/፡- ቀበሌ?

አስተርጓሚ፡- ቀበሌኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ዞን ሰለስተ

አስተርጓሚ፡- ዞን ሦስት

ዳኛ /ታደሰ/፡- ቀበሌ?

አስተርጓሚ፡- ቀበሌኹም?

ኢፌዴሪ ጠቅላይ ፍርድ ቤት
ከፍተኛ ፍርድ ቤት

5ኛ መ/ምስክር:- ፍረወይኒ ዞን ሰለስተ

አስተርጓሚ:- ፍረወይኒ ዞን ሦስት

ዳኛ/ታደሰ/:- ቀበሌ የለውም?

አስተርጓሚ:- ቀበሌ የብሉን?

5ኛ መ/ምስክር:- ሓንቲ እያ ቐበሊኣ

አስተርጓሚ:- አንድ ነው ቀበሌው

ዳኛ /ታደሰ/:- እሺ ወደዚህ የመጡበት ምክንያት ለምንድን ነው?

አስተርጓሚ:- ናብዙይ ዝመፃኹምሉ ምኽንያት እንታይ እዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ብመፀዋዕታ ተፀዊዐ

አስተርጓሚ:- በመጥሪያ ተጠርቼ ነው

ዳኛ /ታደሰ/:- መጥሪያው ምን ይላል?

አስተርጓሚ:- እቲ መፀዋዕታ እንታይ ይብል?

5ኛ መ/ምስክር:- ብእኒ ኪዳን በላይ ኪዳን አስገዶም

አስተርጓሚ:- በእነ ኪዳን በላይ እና ኪዳን አስገዶም

ዳኛ /ታደሰ/:- ምን?

አስተርጓሚ:- እንታይ?

5ኛ መ/ምስክር:- ዋእ ኣብዙይ ተኣሲሮምስ ብናይ ነብሲ እዩም

አስተርጓሚ:- ያው እዚህ ታስረዉ በነብስ ጉዳይ

5ኛ መ/ምስክር:- ብመከላኸልየ

አስተርጓሚ:- በመከላከዬ

ዳኛ /ታደሰ/:- ከሁለቱ ጋር ጠብ ወይም ዝምድና አለዎት?

አስተርጓሚ:- ምስ ክልቲኦም ዕልኢ ወይ ዝምድና አለኩም ዶ?

5ኛ መ/ምስክር:- የብለይን

አስተርጓሚ:- የለኝም

ዳኛ /ታደሰ/:- እሺ ዋና ጥያቄ ይቅረብ 13ኛ ተከሳሽ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ:- እሺ አቶ መብራሀቱ ሓድጉ በአቶ ኪዳን አስገዶም በምስክርነት እንደመጡ ገልፀዋል ከአቶ ኪዳን አስገዶም ጋር የት ነው የምትተዋወቁ?

አስተርጓሚ:- ብአቶ ኪዳን አስገዶም ንምስክርነት ከምዝተፀዋዕኩም ተዛሪብኩም አለኹም ምስ አቶ ኪዳን አስገዶም አበይ አበይን ኢኹም ትፍለጡ?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣብ ስንቃጣ ፍረወይኒ

የ13ኛ ተ/ጠበቃ:- መቼ አመተ ምህረት እና ቀኑ ወሩ?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

አስተርጓሚ:- ማዓዝ አመተ ምህረት ወርሑ ማዓልቱ?
5ኛ መ/ምስክር:- ሰብዓን ሓደን አመተ ምህረት
አስተርጓሚ:- ሰባ አንድ አመተ ምህረት
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ወሩስ?
አስተርጓሚ:- ወርሑ'ሽ?
5ኛ መ/ምስክር:- ወርሑ ዒስራይ ሽውዓተይ ታሕሳስ ወርሒ
አስተርጓሚ:- ታህሳስ ሃያ ሰባት
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ከሳቸዉ ከነሱ ጋር ለምሳሌ ከሳቸዉ ጋር የሚያውቁ ከሆንና በዛን ጊዜ በአሁኑ አመተ ምህረት ለጠቀሱት በአሁኑ ወርና የተደረገ ነገር ካለ ዝርዝር ሁኔታው ለፍርድ ቤት ቢያሰሙልኝ?
አስተርጓሚ:- እቲ ዋንኡ ዝተብሃለን ማለት ምስኦም ማለት'ዩ ትፈልጡዎ ዝርዝር ክነታትሲ ነቲ ቤት ፍርዲ የብራህርሁለይ
5ኛ መ/ምስክር:- እሺ ላቕርበ ዝርዝር እቲኣቶም ተኣሲሮም ነይሮም እነ ገብረ ስላሴ ነጋ፣ እና ገብረመድህን ገ/ማርያም ተኣሲሮም /ነይሮም/ ነይሮም ወርሒ ልኸን ብድሕሪኡ ግን ብናይ መሳርያ ዕጥቂ አለኩም የምፅኡ ተብሂሎም የብልናይ ኢሎም ብኡ ተኣሲሮም ነይሮም።
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነው የታሰሩት?
ዳኛ /ታደሰ/:- አረ ይተርጎም
አስተርጓሚ:- ያው የጠቀሱዋቸው ሰዎች ታስረዉ ነበር ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገብረማርያም እና ላንድ ወር ያህል ታስሮዋል።
5ኛ መ/ምስክር:- እወ ሓደ ወርሒ ተኣሲሮም ካውኡ ሓደ ወርሒ ብልተአሰሩ ግን ብሸምንተ ሰዓት ለይቲ ተወልደ መለሰ ጀግሊ መሂኦምና ኣብ ፓሊስ ጣብያ
አስተርጓሚ:- ከዛ ታስረዉ ከቆዩ በኋላ ስምንት ሰአት የሌሊት ተወልደ መለስ እና ጀግል አብረዉ መጡን ወደኛ
5ኛ መ/ምስክር:- ጣብያ አዛዥ የአምሳ አለቃ ማሞ ገ/ማርያም ነይሮም ብድሕሪኦም እውን የአስር አለቃ ገብረ ተስፋይ ነይሮም አዛዚና ከፈትዎ ኢሎም አምሳ አለቃ ማሞ ኸፈቲምሎም፣
አስተርጓሚ:- ያው የጠቀሱዋቸው ሰዎች ጣብያ አዛዦች ነበሩ የአምሳ አለቃ ማሞ ደግሞ ከፈቱዋቸው ብለው ከፈትናቸው፣
5ኛ መ/ምስክር:- ከፊቶም አሲሮምዎም ብልአሰሩዎም ተልዓሉ ተበገሱ ኹላይ ንስኻትኩም ኢሎም ወሲዶምና፡፡
አስተርጓሚ:- ከዛ ከፍተው ካሰሩዋቸው በኋላ ለኛም ተነሱ ተብለን ተነሳን

5ኛ መ/ምስክር፡- ብሸሞንተ ሰአት ከይድና ዓሰርተ ኽልተ ሰዓት አቲና ዕዳጋ ረቡዕ

አስተርጓሚ፡- በስምንት ሰአት ተነስተን አስራ ሁለት ሰአት ዕዳጋ ረቡዕ ደረስን

5ኛ መ/ምስክር፡- ብልደረስና ገበሬ ማሕበር ኪዳነ አስገዶም ኪዳነ በላይ'ውን ምስኣቶም አውኡ ፀኒሖሙና አውኡ ኣብቲ ሓደ ወገን

አስተርጓሚ፡- እዛ አከባቢ እንደደረስን ኪዳነ በላይና ኪዳነ አስገዶም ባንድ አከባቢ ባንድ በኩል እዛ አገኘናቸው፡

5ኛ መ/ምስክር፡- እወ እዙይ ብላግናናዩም ተወልደ መለሲ ጀማሊ ላውኡ ኪዱናይ ኢሎም ለኣቶም ወሲዶምዎም በሉ ቦታ ሐዙ ኸዱ ኢሎምና አቶ ገብረ ተስፋይ

አስተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ቦታ እንደያዝን ተወልደ መለስና ጀማል ወደዛ ቦታ ያዙ አሉን ላእነሱም ወደዛ አከባቢ ወሰድዋቸው

5ኛ መ/ምስክር፡- እወ እዙይ እንትውሰዱ አቶ ገብረ ተስፋይ አቶ ገብሩ ረዳ እነ እንትነብል ሽዒትኡ ወቒዐሙዎም

አስተርጓሚ፡- ያው የጠቀሱዋቸው ሰዎች እንዳሉ ሆኖው እነዛም እዛ አከባቢ መቱዋቸው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እነማን ናቸው የመቱዋቸው?

አስተርጓሚ፡- እኒ በዓል መን እዩም ወቒዐሙዎም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ መለስ ልገብረስላሴ ነጋ

አስተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ ለገብረስላሴ ነጋ

5ኛ መ/ምስክር፡- ሽዊትኡ ብልተወቕዑ ብልወደቐ ግን ክልየው ክዓይ የረአዩዎ ጀማልስ ተወልደስ ኩሎም ወቒዐሙዎም ንሕና ግን ኪዱ ቦታ ሓዙ ኢሎምና፡፡

አስተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ከመቱዋቸው በኋላ በዛኛው በኩል ጀማልም ይሁን ተወልደም መቱዋቸው እኛ ግን ቦታ ያዙ አሉን፡፡

5ኛ መ/ምስክር፡- ቦታ ሓዙ ኢሎምና ከይድና

አስተርጓሚ፡- ቦታ ያዙ ብለውን እኛ ሄድን

5ኛ መ/ምስክር፡- ሰለስተ ሰዓት አከባቢ እቲ ዓዲ ተሰብሲቡ ንሕና ወሰን ቦታ ሒዝና ኢና ልነበርና፣

አስተርጓሚ፡- ሦስት ሰአት አከባቢ የከተማው ህዝብ ተሰብስቦ ነበር እኛ ደግሞ ጥግ ይዘን ነበር

5ኛ መ/ምስክር፡- እዚአ ኢና ካብአ እዚአ ብላገበርና ግን ሰሰብኦም ብልጨረሹ ተልዓሉ ኢሎምና ተበገሱ ንስንቃጣ ተመሊስና

አስተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ሰብሰባው ካለቀ በኋላ ተነሱ ብለውን ወደ ስንቃጣ ተመለስን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እዛ መጀመርያ የነበሩት ወረዳ ማለት ነው እርስዎ የስራ ድርሻዎ ምን ነበር እዛ ላይ የተገኙ በምን ምክንያት ነው፡፡

ፍትሕ ቤት ፍርዲ ... ከፍተኛ

አስተርጓሚ፡- ኣብቲ መጀመርያ ዝነበርኩምሉ ወረዳ ናትኩም ናይ ስራሕ ድርሻ
እንታይ ነይሩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ህዝባዊ ሰራዊት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እንግዲህ እነዛ ተመቱ የተባሉት ሰዎች እዛ ፓሊስ ጣብያ
ታስረዉ ነበሩ ነው ያሉ?

አስተርጓሚ፡- እቶም ተወቒዖም ልበልኩምዎ ሰባትሲ ፓሊስ ጣብያ ተአሲሮም ነይሮም
ዲኹም ዝበልኩም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ፓሊስ ጣብያ እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ ፓሊስ ጣብያ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ማን ነው ከዛ የወሰዳቸው?

አስተርጓሚ፡- መን እዩ'ኸ ወሲድዎም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ መለሰ ጀማለ

አስተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ እና ጀማል

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በዛ ዕዳጋ ዓርቢ ቦታ የተባለው የደረሳችሁት ዕዳጋ ዓርቢ
ገበያ ዕዳጋ ረቡዕ ገበያ አከባቢ በዛን ጊዜ በስንት ሰአት ገባችሁ?

አስተርጓሚ፡- ዕዳጋ ረቡዕ ኸባቢሲ ብኸንደይ ሰዓት በጺሕኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ብዓሰርተ ኽልተ

አስተርጓሚ፡- በአስራ ሁለት ሰአት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በዛ አከባቢ ሰው ነበረ?

አስተርጓሚ፡- ኣብቲ ኸባቢ ሰብ ነይሩ ዶ?

5ኛ መ/ምስክር፡- አይነበረይ

አስተርጓሚ፡- አልነበረም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እነሱ እንግዲህ ሲገደሉ በምን አይነት መልኩ ሆኖው ነው
የተገደሉ?

አስተርጓሚ፡- ቲኣቶም ክቕተሉ ኸለውሲ ብኸመይ ዓይነት እዮም ተቐቲሎም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ብመሳርያ

አስተርጓሚ፡- በመሳርያ ነው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ምን አይነት መሳርያ?

አስተርጓሚ፡- ታይ ዓይነት መሳርያ?

5ኛ መ/ምስክር፡- መሳርያ አለኩም ተብሂሎም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አይደለም የተገደሉት በምን መሳርያ ነው አቋቋማቸዉ
ብምን መልክ ነበሩ? ቅርርብ ነበራቸው ወይስ ርቀት ነበራቸው?

አስተርጓሚ፡- እቲ ዝተቐተልሉስ ብምንታይ ነይሩ ማለት ጠጠው ኣባህልኦም ብኸመይ
ነይሩ እዙይ የብራህርሁዎ

5ኛ መ/ምስክር፡- ጠጠው ኢሎም ከምዙይ ኢሎም እንትብሉ ናይ ተወልደ መለስ
ሐፃርያ መሳርያ ሓጭን ብሓጭን ብሊቤስ እያ ትበሃል መሳርያኣ

አስተርጓሚ፡- ቁመው እያሉ ያው የተወልደ መለስ ብሊቤስ የሚል መሳርያ ይዞ ነበር
ያው ብረት በብረት አጭር መሳርያ ነው፡፡

5ኛ መ/ምስክር፡- እወ ናቲ ቱዲሞፍተር አፊ ድስቲ ዲሞፈተር

አስተርጓሚ፡- የዛኛው አፊ ድስት ዲሞፍተር ነበር

5ኛ መ/ምስክር፡- እዙይ እዩ

አስተርጓሚ፡- እና ይሄ ነው

ዳኛ/ታደሰ/፡- ማን ነው የዚያኛው የሚሉት ያሉ?

አስተርጓሚ፡- ናይቲ ትብሉዎ ዘለኹምስ መን እዩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ጀማል አፊ ድስቲ

አስተርጓሚ፡- የጀማል አፊ ድስት

የ13ኛ ተከሳሽ ተከ/ጠበቃ፡- የቆመበት ርቀት ማህላቸው ላይ ምን ያህል ይሆናል?

አስተርጓሚ፡- ኣብ መንጎኦም ዘሎ ማለት ኣብ መንጎ ኽልቲኦም ዘሎ ርሕቐትሲ
ክንደይ ዝኣክል ይኸውን?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እነዛ መዋቶቹ?

አስተርጓሚ፡- እቶም መወቲ ኣብ ሞንጎኦም ዘሎ ርሕቀት?

5ኛ መ/ምስክር፡- ከምዚን ከምቲ ሓወይ እኒኦምን ከምዚ እዩም

ኣብ ቐረባ እዩም ተኣሲሮም ንድሕሪት እዩም ንድሕሪት ቃንጅኦም ተኣሲሮም ከምዙይ
ኣብ ቀረባ እዩም፡፡

አስተርጓሚ፡- ያው እዚህንና ያ ወንድሜ ያለበት አከባቢ ይሆናል ወደ ኋላ ታስረዉ
ነበር

ዳኛ/ታደሰ/፡- ይሄ የሚሉት ያሉት በፍርድ ቤቱ ግምት ከሁለት እስከ ሦስት ሜትር
ይሆናል ይቀጥሉ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እና ከዛ በኋላ በአስራ ሁለት ሰአት አከባቢ ሰዎቹ ሲገደሉ
ሰው አልነበረም ብለዋል በኋላስ የገባ ሰው አለ?

አስተርጓሚ፡- እቶም ሰባት ብእዋኑ ክቕተሉ ኸለው ልመፀ ሰብ አይነበረን ኢልኩም
ነይርኩም ደሕራይ'ኸ ዝኣተወ ሰብ ነይሩ ዶ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ብድሕሪኡማ መፂኦም እቱ ዓዲ ተሰብሲቡ ብኹሉ ብዙይ ብዙይ የለ
ተሰብሲቡ መፂኡ ተኣኪቦም፡፡

አስተርጓሚ፡- ከዛ በኋላማ የአገሩ ህዝብ በሙሉ ከዛም ከዛም ተሰባስቦ መጣ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ታያድያ ምን ተደረገ ከዛ በኋላ?

አስተርጓሚ፡- ድሕሪኡ ድኣ ታይ ተገይሩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ብድሕሪኡማ ሰብሰባ ኢሎምስ ተሰብሲቡ

ዳኛ /ታደሰ/፡- አንዴ እስኪ ምናልባት የቅድሙ ተቃውሞ ካለ ሊለካ ይችላል

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አይ ክቡር ፍርድ ቤት እኔ የለኝም ለምሳሌ ያህል እሳቸው ያሉበት እና እንትናን ያሉበት ነው ያሉ እና ማህሉ ላይ ሦስት ሜትር ይሆናል ወይ ለማለት ነው የተናገርኩት

ዳኛ /ታደሰ/፡- ከሁለት እስከ ሦስት ነው ያል ነው የፍ/ቤቱ ግምት ነው፡፡ ስለዚህ ተቃውሞ ካላችሁ ሊላካ ይችላል

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የለንም ተቃውሞ የለንም

ዳኛ /ታደሰ/፡- እሺ ቀጥሉ ጥያቄው ይቀጥል

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ እና ከዛ በኋላ እንግዲህ ህዝቡ ከተሰበሰበ በኋላ የተደረገ ንግግር አለ? ነበሩ እርስዎ እዛ?

አስተርጓሚ፡- ጸሕራይ እቲ ናይ ኸባቢ ህዝቢ ምስተአከበ ዝተገበረ ንግግር ነይሩ ዶ? ንስሞኮ አፍቲ ኸባቢ ነይርም ዶ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና ቦታ ሒዝና ቐጠና ዙርያ ኢና ሒዝና ልነበርና ህዝቢ ልተሰብስበሉ ልተነገሮ የሰማዕናይ የፈለጥናይ

አስተርጓሚ፡- እኛ ቀጠና ቦታ ይዘን ስለነበርን ህዝብ የተሰበሰበበት ቦታ አላየንም አልሰማንም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- በ14ኛ ተከሳሽ ዋና ጥያቄ ካለ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው፡- እሺ በሚች ገ/ስላሴ ነጋ እና በሚች ገ/መድህን ገብረማርያም የነበረው የቦታ ርቀት እስቲ ደግሞ ያረጋግጡልን

አስተርጓሚ፡- ኣብ መወተ ገ/ስላሴ ነጋን ነገርን ገ/መድህን ገብረማርያምን ኣብ መንጎኦም ዝነበርዎ ርሕቐትሲ ንኺልኣይ እስቲ የረጋግፁለይ ኸንደይ ዝኣክል ከምዝኾነ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ከምዙይ ከምቲ ደጊኣፍ ቲይን ይኾን

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አይደለም ጥያቄው ገብቶታል?

አስተርጓሚ፡- ከምኡ ይኾነይ ሕቶይ ተረዲኡኩም ድዩ? ኣብቶም መወቲ መንጎ ዘሎ ርሕቐት ኣብ ኸልቲኦም መወቲ ማለት'ዩ

5ኛ መ/ምስክር፡- ታይ ቐርሕንቲ?

አስተርጓሚ:- ኖኖ ርሕቐቱ ኣብ መንጎኦም ዘሎ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በቃ ተወው እንድያውም ይቅርብኝ ምንም ችግር የለም

-ሌላው አቶ ኪዳነ በላይን ቀድም ለምስክርነት እንደጠራሁኝ በወረቀት አውቃቸዋለሁ ብሎዋል እና ሲያውቁዋቸው ምን ሲሰሩ ነው የሚያውቁዋቸው ስራቸው ምን ነበር?

አስተርጓሚ:- አንተዎ ደሕራይ አቶ ኪዳነ በላይ ምስክርነት ክምዝተፀዋዕኹም ኢኹም ተዛሪብኩም ነይርኩም ታይ ታይ ክሰርሑ ትፈልጡዎም ኣፍቱ ኸባቢ?

5ኛ መ/ምስክር:- አውኡ ሊሰርሖ አይንፈልጢ

አስተርጓሚ:- የሚሰሩበት አላውቅም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይ ስራቸው ምን ነበረ በወቅቱ?

አስተርጓሚ:- በቲ እዋኑ ስርሖም እንታይ ነይሩ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በታህሳስ ሃያ ሰባት ቀን

አስተርጓሚ:- ብታሕሳስ ዒስራን ሸውዓተን ማዓልቲ

5ኛ መ/ምስክር:- እቲ ኪዳነ በላይ መሬት ይዘታ ኪዳነ አስገዶም ወረዳ እዩ።

አስተርጓሚ:- ኪዳነ በላይ የመሬት ይዞታን በሚመለከት ነው፣ ኪዳነ አስገዶም ደግሞ የወረዳ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በቃ ጨርሼአለሁ

ዳኛ /ታደሰ/:- መስቀለኛ ጥያቄ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ መብራህቱ ሌሊት ስምንት ሰአት መጥተው ነው መዋዮችን ያወጡዋቸው ብሎዋል ቀን ነው ማለት መብራት ነበረወ ሲያወጡዋቸው?

አስተርጓሚ:- እቶም መወቲሲ ለይቲ ሸሞንተ ሰዓት እዩም መፂኦም ዘውፀኡዎም ኢልኩም ነይርኩም ካውፅኡዎም ኸለው መብራህቲ ነይሩ ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ወርሒ እዩ ነይሩ

አስተርጓሚ:- ያው ጨረቃ ነበረች

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ የሚያወጡትን ሰዎች መለየት ትችሉ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ስለዚ እቶም ዘውፅኡዎም ሰባት ብምፍላይ ክተለልዩዎም ትኽእሉ ነይርኩም ማለት ዲኹም?

5ኛ መ/ምስክር:- ነለልዩም እወ ንፈልጦም

አስተርጓሚ:- አዎ እንለያቸው ነበር እናውቃቸው ነበር

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ሌሊት እነዚህን ሟቾች እንደወጡዋቸው የፓሊስ አባሽ ምክትሉም ሆነን አንድ ላይ ሄድን ብሎዋል ለምንድን ነው እናንተ የሄዳችሁት አብራችሁ?

አስተርጓሚ:- ለይቲ እቶም ሰባት እዚኦም ምስአውፅኡዎ ምስ ናይ ፓሊስ ኣዛዚ ምኽትሉ ንሕና'ውን ሐቢርና ኸይድና ኢልኩም ነይርኩም ንምንታይ እዮም እቶም ሰባት ዚኦም ዘውፁዎም?

5ኛ መ/ምስክር:- እዚኦቶም ጴ አምሳለቃ ናይ ጣብያ ኣዛዚ እዮም አምሳለቃ ማሞ ገ/ማርያም እቲ ኦቶም ኣቶ አስር አለቃ ገብረ ናይ ዙርያ ጠባቒ እዮም።

አስተርጓሚ:- ያው የመጀመርያ የጠቀሱዋቸው የጣብያው ኣዛዥ ነው የሁለተኛው ደግሞ የዙርያ ጠባቂ ናቸው

ልዩ ዓ/ህግ:- ኣይ ጥያቄየ ለምንድን ነው አብራችሁ የሄዳችሁት እናንተ ነው?

አስተርጓሚ:- እቲ ሕቶሲ ንምንታይ እዩ ሓቢርኩም ዝኸድኩም ንስኻትኩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ንዑ ተልዓሉ ተበገሱ ምሳና ኢሎምና አዚዞምና

አስተርጓሚ:- ከኛ ጋር አብራችሁ ተነሱ ተብለን አዘውን ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- እዛ ስንደርስ ደግሞ ኪዳነ በላይና ኪዳነ አስገዶምን አገኘናቸው ብሎዋል በምን ቀደሙዋችሁ እነሱ?

አስተርጓሚ:- አውኡ ምስ በፃሕና'ውን ኪዳነ በላይን ኪዳነ አስገዶምን ሪእናዩም ነይርና ኢልኩም ነይርኩም ብምንታይ ቐዲመኹም ንሳቶም?

5ኛ መ/ምስክር:- ንሕና ንሳቶም ብሓደ ወገን ዓዲ መጺኦም ንሕና ብሓደ ወገን አውኡ ትንበፅሕ አውኡ አጋጣሚ ተገናኒና ብልተጋነይና ግን

ልዩ ዓ/ህግ:- ማብራርያ ሳይሆን

አስተርጓሚ:- እሺ ያው እነሱ ባንድ በኩል ሄደው እኛም በሌላኛው በኩል ሄደን እዛ ሲደርሱ ነው የተገናኘ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ለምን ቀደሙዋችሁ ነው እዛ አገኛችው ስላሉ ለምን ቀደሙዋችሁ? መኪና አይደሉም

አስተርጓሚ:- አውኡ ረኺብናዩም ስለዝበልኩምሲ ንምንታይ ቐዲመሙኹም ንሳቶም?

5ኛ መ/ምስክር:- ብአቋራጭ ይኸዱ ይኾኑ

አስተርጓሚ:- በአቋራጭ የሄዱ ይሆናሉ

5ኛ መ/ምስክር:- ንሕና እሱረኛ ሒዝና ስለልኾነ ብአቋራጭ ከይዶም ይኾኑ

አስተርጓሚ:- እኛ እስረኞች ይዘን ስለነበርን በአቋራጭ ሄደው ይሆናሉ

ልዩ ዓ/ህግ:- ከነ ኪዳነ በላይ ጋር በአቋራጭ የቀደሙዋችሁ እነማን ናቸው?

አስተርጓሚ:- ምስ ባዓል ኪዳነ በላይ ብአቋራጭ ልቐደሙኹም እልመን'ዩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ንሳቶም ቐሺ ገብረአምላኽ፣ ገበሬ ማሕበር ልነበሩ ኣብዙይ አለወታ ይርአይዎ እኒ መልአከብርሃን ሕሉፍ እኒ ቐሺ ገብረዩሃንስ እልዚኦቶም ምስኦቶም እዩም

አስተርጓሚ:- ያው የጠቀሱዋቸው ሰዎች ከነሱ ጋር አብረዉ ነበሩ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ሟቾቹ ሲወሰዱ ታስረዉ ነበር ብሎዋል አንድ ላይ እጃቸው ነው የታሰረዉ ወይስ እንዴት ነው?

አስተርጓሚ:- እቶም መወተ ኽውሰዱ ኽለዉስ ተኣሲሮም እዮም ነይሮም ኢልኩም ነይርኩም /ነይርኩም/ ብሓደ ድዩም ተእሲሮም ወይስ ነንበይኖም 'ዩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣይ በበይኖም'ዩም እዚኣ እዚኣ ብሓደ ከምዙይ ኢሉ እዙይ እዚ'ውን እቲ ሓደ ቀቃንጅኦም እዩም ተእሲሮም ልኽዱ

ዳኛ /ታደሰ/:- በቃላት ቢገልፁት እዚኣ እዚኣ የሚሉትን

አስተርጓሚ:- ይቕረፅ ስለዘሎሲ ኣብዙይ ኣብዙይ ትብልዎ ዘለኹ ምሲ ብቓላት ግለፅዎ

5ኛ መ/ምስክር:- ቃንጅኦም ልድሓር ልጻሓር ኢዶም'ዩም ተእሲሮም ልነበሩ::

አስተርጓሚ:- እጃቻው የፊጢኝ ታስረዉ ነበር

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ ለየብቻ ነው አንድ ላይ ነው የታሰሩት?

አስተርጓሚ:- ስለዚህ ነንበይኖም ድዩም ወይስ ብሓደ እዩም ተኣሲሮም ነይሮም?

5ኛ መ/ምስክር:- በበይኖም እዩም::

አስተርጓሚ:- ለየብቻቸው ናቸው

ልዩ ዓ/ህግ:- በሚገደሉብት ጊዜስ የታሰሩብት ገመድ ተፈትቶ ነበር አልተፈታም?

አስተርጓሚ:- ክቕተሉ ኽለው ልተአስርሉ ገመድ ተፈቲሒ ዶ ነይሩ ወይስ አይተፈትሐን?

5ኛ መ/ምስክር:- አይተፈትሐይ

አስተርጓሚ:- አልተፈታም

ልዩ ዓ/ህግ:- ሲገደሉስ አንድ ላይ አስሮዋቸዋል አላሰሩዋቸውም?

አስተርጓሚ:- ክቕተሉ ኽለው'ኸ ብሓደ ድዩም አሲሮምዎም ነይሮም ወይስ አይአሰሩወምን?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ሱቕ ኢልና ብእስሮም ብልወሰድናዩምሲ ቾዱናይ ሕሉፉ ኢሎምስ ንሳቶም ላውኡ ላበሉ ኺድ ቦታ ሓዙ እንትብሉና ሽዒትኡ እንትወቕዑዎም እምበይ እዚኣኽኣ ተእሲሮም እንትኽዱ ኢና እምበይ እዚኣ የረአይኹን

አስተርጓሚ:- ያው አስረዉ ሲወስዱዋቸው እኛም እዛ እንደደረስን ቦታ ሂዱ ያዙ ስንባል ነው እንጂ እንደዛ ነገር ሌላ አላየሁም::

ልዩ ዓ/ህግ:- እኔ የምጠይቅዎት አቶ መብራህቱ ማብራርያ ሳይሆን በሚገድሉዋቸው ጊዜ ሲወስድዋቸው ለየብቻ ነው የታሰሩት ብለውናል ወደ ኋላ ልክ ሲገድሉዋቸው አንድ ላይ አቀራኝተው አስርዋቸው ወይስ ደግሞ እንዳለ

ለየብቻ እንዳሉ ነው የተገደሉት ነው አይቼአለሁ ካሉ አዎ እንደዚህ ነው ይበሉ አላየሁም ካሉ አላየሁም በሉ ሌላ ማብራርያ አይጨምሩበት።

አስተርጓሚ:- ኸወስድዎም ከለውሲ ማለት ኻሊአ መብራህርካ አይደልን ኸትወስዱዎም ኸለኹም ንድሕሪት ተኣሲሮም ወሲዶምዎ ኢልኩም ነይርኩም ብሓደ ክቐትሉዎም ኸለው'ኸ ብሓደ ከምዘለውዎ ድዩም ተቐቲሎም ወይስ ነንበይኖም'ዩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ዋይ በበይኖም እኮ እዩም ተኣሲሮም ለኸዱ።

አስተርጓሚ:- ለየብቻቸው ነው ታስረዉ የሄዱት።

ልዩ ዓ/ህግ:- አይ ጥያቄው ግልፅ አድርግላቸው ለየብቻቸው ታስረዉ ሄደዋል ሲገደሉ ግን አንድ ላይ አቐራኝተዉ አስሩዋቸው ወይስ ደግሞ ለየብቻ በነበሩ ነው የገደሉዋቸው ነው።

አስተርጓሚ:- ኸኸዱ ኸለው ነንበይኖም ተኣሲሮም ኸይዶም ኢልኩም ነይርኩም ክቐተሉ ኸለው'ኸ በሓደ ድዩም አሲረሞም ወይስ ነንበይኖም እዩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ብሓደ ኸዱነይ ኢሎምሲ ዱሓር ብሓደ አዲጊኖም እንትወስዱም ሻዊቱ ልወቐፁዎም ብሓደ እዩም

አስተርጓሚ:- ያዉ በአንድ ላይ ነው የወሰዱዋቸው እና በአንድ ላይ ነው የገደሉዋቸው።

ልዩ ዓ/ህግ:- አሁን ገመድን ይግለፁልኝያ አቆራኝተው አስሩዋቸው እዛ ለመግደል እንዲመች ወይስ ደግሞ አላሰሩዋቸውም ነው?

አስተርጓሚ:- እቲ ገመድሲ ይግለፁለይ ብሓደ ከምዝምችዩም ገይሮም ድዩም አሲረሞም ወይስ ነንበይኑ እዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- አይ በበይኖም ከምዚ ኢሎም ተኣሲሮም'ዩም ልነበሩ።

አስተርጓሚ:- ያው ለየብቻቸው ታስረዉ ነው የነበሩት

ልዩ ዓ/ህግ:- ሲገደሉም ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ክቐተሉ ኸለው ማለት ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- እንትቐተሉ እው እንትቐትሉ እንትኸድ'ውን በበይኖም እዩም

አስተርጓሚ:-አዎ ሲገደሉ ሲሄዱም ለየብቻቸው ናቸው።

ልዩ ዓ/ህግ:- መልካቸውን የሁለቱንም በደምብ ያውቃሉ?

አስተርጓሚ:- ናይ ኸልቲኦም መልክዕ ብደምቢ ይፈልጡዎ ዶ?

5ኛ መ/ምስክር:- ይፈልጦም እወ

አስተርጓሚ:- አዎ አውቃቸው አለሁ

ልዩ ዓ/ህግ:- መልካቸውንና እስቲ በወቅቱ የነበራቸውን አለባበስ ይግለፁልን::

አስተርጓሚ:- መልክዖምን ብእዋኑ ዝነበሮም ናይ አክዳድነአም ኩነታት ታይ ይመስል ነይሩ እዙይ ይግለፁለይ::

5ኛ መ/ምስክር:- ዋእ መልክዖም ዘግሒ ብርሽን ፀለምቲ እዩም

አስተርጓሚ:- መልካቸው ያው ጥቁር ናቸው

5ኛ መ/ምስክር:- ክዳኖም'ውን ዋስየ እየ

አስተርጓሚ:- ያው ልብሳቸው ደግሞ የጠቀሱት ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ምንድን ነው ዋስየ እስቲ ያብራሩልን

አስተርጓሚ:- ዋስየ እንታይ እዩ ይግለፁለይ

5ኛ መ/ምስክር:- ጋቢ ከም ናይ ጋቢ ረሳሕ'ዩ ከም ናጋቢ

አስተርጓሚ:- ያው እንደ ጋቢ አይነት ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ሱሪስ አድርገዋል አላደረጉም?

አስተርጓሚ:- ስረኸ ገይሮምዶ ነይሮም አይገበሩን?

5ኛ መ/ምስክር:- ስረ እወ ነይሩዎም

አስተርጓሚ:- አዎ ነበራቸው

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ በሚገደሉበት ጊዜ መጀመርያ የተመታው ማን ነው?

አስተርጓሚ:- ያው ክቕተሉ ኸለውሲ መጀመርያ ልተወቕዐ መን'ዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ገብረስላሴ ነጋ

አስተርጓሚ:- ገ/ስላሴ ነጋ

ልዩ ዓ/ህግ:- መጀመርያ ማን መታው ቀጥሎ ማን ደገመው?

አስተርጓሚ:- መጀመርታ መን ወቒዕዎ ቐፂሉ መን ደጊምዎ?

5ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ መለስ ጀማል'ውን ልገ/መድህን ገ/ማርያም ንሱ'ውን ወቒዑ ብድሕሪኡ ትጼ ቦታ የሐዙ ብል በለና እቲ አዛዥ አምሳ አለቃ ላብ ቦታና ኢና ልኸድና

አስተርጓሚ:- ከዛ ጀማልም ለገ/መድህን ገ/ማርያም ከመታው በኋላ ከዛ ሂዱ ቦታችሁ ያዙ ተብለን ወደዛ ነው የሄድ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- የሚነግሩኝ ያሉት ጀማል ለገ/መድህን ተወልደ ለገ/ስላሴ ብቻ ነው የመታዉ እንጂ ይሄኛው ለዛኛው አልደገመም ማለት ነው ወይም ጀማል ለገ/ስላሴ ደግሞ አልመታም ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- እቶም ልነግሩኒ ዘለውሲ ጀማል ለገ/ስላሴ ተወልደ ደግሞ ንገ/መድህን

ልዩ ዓ/ህግ:- አይደለም ተወልደ ገ/ስላሴን መታው ብሎዋል ቀጥሎ ጀማል ደግሞዋል አልደገመም ለገብረስላሴ?

አስተርጓሚ:- መጀመርያ ተወልደ ንገ/ስላሴ ኔጋ ወቒዕዎ ጀማል ከደጊምዎ ዶ አይደገምን ንገ/ስላሴ?

5ኛ መ/ምስክር:- አይ ብድሕሪኡስ ተኹሲ አውቶማቲክ ብልከደሲ ሱቕ ኢልና ኢና ኸይድና ቾጹ ቦታ ሓዙ ብልበሉና ፀላኢ ከይአተና ኪዱ ብልበሉና ሱቕ ኢልና ኢና

አስተርጓሚ:- ከዛ በኋላ አውቶማቲክ እንደተተኮሰ ሂዱ ቦታችሁ ያዙ ጠላት እንዳይገባ ተብለን ወደዛ ነው የሄድ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- እኔ የምጠይቅዎት ገ/ስላሴ ነው መጀመርያ የተመታው ብሎዋል እናንተ ደግሞ ሄድን የሚሉት ሁለቱም ከተመቱ በኋላ ነው አይደለም?

አስተርጓሚ:- ኣነ ዝሓተትኩም ዘለኹ ገ/ስላሴ መጀመርያ ተወቒዑ ኢልኩም ነይርኩም /ነይርኩም/ ንስኹም ኸዓ ትብሉዘለኹም ኽልቲኦም አደራሪጎም ምስተወቕዑ ኢና ኸይድና ትብሉ አለኹም

5ኛ መ/ምስክር:- እወ ኽልቲኦም ተወቒዖም

አስተርጓሚ:- አዎ ሁለቱም ተመቱ

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ ገ/ስላሴ መጀመርያ ሲመታ ተወልደ ሲመታው እንደወደቀ ጀማል ደግሞታል አልደገመውም?

አስተርጓሚ:- ተወልደ መጀመርያ ክወቕዕ ኸሎ ንገ/ስላሴ ኔጋሲ ጀማል ደጊምዎ ዶ የደገሞን?

5ኛ መ/ምስክር:- አይ ንኢዳነ ጀማል እቲይ ተወልደ ንገ/ስላሴ ብልወደቐሲ ጀማል'ውን ልቲይ አዩ ልወቕዐ

አስተርጓሚ:- ተወልደ ለገ/ስላሴ ከመታው በኋላ ጀማል ደግሞ ለዛኛው ነው የመታው

ዳኛ /ታደሰ/:- ለዚያኛው የሚሉት ለማን ነው?

አስተርጓሚ:- ንቲ ዝበልኩሞስ ንመን እዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ንገ/መድህን ገብረማርያም

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አሁን በሚተኩሱበት መሃከል ማለት ነው በሚቶቹና በሚቶቹ ያለውን ርቀት ተናግሮዋል ምን ላይ ነው እስቲ ሚቶች የተመቱት?

አስተርጓሚ:- ኣብቶም መወቲ ዘሎ ርሕቐት ተናጊርኩም ነይርኩም እቶም መወቲሲ ኣብ አየናይ ኸባቢ እዩም ተወቂዖም?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣብኣ አፍታ ኸተማ ብልኣተናሲ ንምብራቕ ገፅ ኣብኣ ብድሓር

ዳኛ /ታደሰ/:- ጥያቄው በየትኛው የሰውነት አካላቸው ነው የተመቱት ነው::

አስተርጓሚ:- እቲ ሕቶሲ ኣብ አየናይ ናይ ሰውነት አካሎም'ዩም ተወቒዖም እዩ

5ኛ መ/ምስክር፡- እዙይ ኣብዘይቶም ተወቒዖም ኣብ ማጅራቶም እዙይ ጉንጺ እዝኖም እዙይ ተወቒዖም

አስተርጓሚ፡- ያው ማጅራታቸው ነው የተመቱት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሁለቱም ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- ክልቲኦም ማለት ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ክልቲኦም እወ

ጳኛ /ታደሰ/፡- ትርጉም እስቲ እንደገና ይተርጎም

አስተርጓሚ፡- ማጅራታቸው የጆሮ ግንዳቸው ስር ነው የተመቱት?

ጳኛ /ታደሰ/፡- እስኪ ጥያቄም በድጋሚ ይቅረብና በትክክል ይተርጎም

ልዩ ዓ/ህግ፡- የተመቱበት ቦታ ይሄ ዕዳጋ ረቡዕ ብለው የጠቀሱት ቦታ ሜዳ ላይ ነው የተመቱት ወይስ ደግሞ ከፍታ ቦታ ላይ ነው?

አስተርጓሚ፡- እቲ ልተወቕዕሉ ቦታ ዕዳጋ ረቡዕ ዝበልኩሞ ኣብ ሜዳ ድዩ ወይስ ልዕል ልበለ ቦታ እዩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ኣብ ማይዳ እቲ ገዛ ከምዙይ ተሎስ በቲ ድሕርኡ ጎድጓዳ ልመስል እኒሆ ኸኸሒ እዩ እቲ ቦታ ኣውኡ ተቒወዖም

አስተርጓሚ፡- ያው ሜዳ ነው ቤቱ እዚህ እንዳለ ከቤቱ በስተጀርባ ያለው ጎድጓዳ ነገር ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ በሚመቱበት ጊዜ ስለ ሟቶቹ ምንድን ነው የተገለፀው ነገር የተነገረው ነገር ምንድን ነው?

አስተርጓሚ፡- ክቕተሉ እንተለው ብዝዓባ እቶም መውቲ ልተገለፀ ነገር እንታይ ኣሎ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ብልሞቲ ቦታ ኢና ሒዝና ቀጠና ልነበርና

ልዩ ዓ/ህግ፡- አይደለም አይደለም

ጳኛ /ታደሰ/፡- ከመሞታቸው በፊት?

አስተርጓሚ፡- ቅድሚ ምሟቶም ታይ ልተነገረ ነገር ነይሩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ቅድሚኡ ልተነገረ ኣውኡ ኣይ የሰማዕናይ

አስተርጓሚ፡- አልሰማንም

ልዩ ዓ/ህግ፡- አልሰማንምም ሳይሆን የተነገረ ንግግር አለ ወይስ የለም?

አስተርጓሚ፡- የሰማዕናይ እንተይኾነስ ልተገበረ ንግግር ነይሩ ዶ የነበረይ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ኣውኡ እንተለና ልተነገረ አይሰማዕኹይ

አስተርጓሚ፡- እዛ ኢየለን /ኢያለን/ የተነገረ ምንም ነገር አልሰማሁም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እርስዎ በወቅቱ ምልሻ እንደነበሩ ጠቅሰዋል መሳርያ ነበርዎት?

አስተርጓሚ፡- ንስኹም ብእዋኑ ምልሻ ከምልነበርኩም ገሊፅኩም ነይርኩም መሳርያ ነይሩኩም ዶ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ነይሩ ኢ እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ ነበረኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- የመሳሪያዎችን አይነት ሁሉንም ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- ናይ መሳርያ ዓይነት ኩሎም ትፈልጡ ዲኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ይፈልጥ እየ

አስተርጓሚ፡- አዎ አውቃለሁኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ እዛ ዕዳጋ ረቡዕ በተባለው አከባቢ የሰዎች

- መኖርያ አለ? ሰዎችስ አሉ?

አስተርጓሚ፡- ዕዳጋ ረቡዕ ኣብዝተብሃለ ኸባቢ ናይ ሰባት መንበሪ አሎ ዶ? ሰባትሽ አለው ዶ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ኣውኡ ንኡሽተይ እዩ ኸተሙኡ ቑሩብ ህዝቢ አሎ አፍቱ ኸተማ

አስተርጓሚ፡- ከተማው ትንሽ ነው ጥቂት ህዝብ ነው ያለው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከዛ በፊት ሄደውበት ያውቃሉ እዛ አከባቢ?

አስተርጓሚ፡- ቅድሚኡ ናፍቱ ኸባቢ ኸይድኩም ዶ ትፈልጡ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ቅድሚኡ አይ ሓደ ጊዜ ልልየው ይሓልፍ

ነይር ቐብሪ ነይሩ ናይ ኣይተ ሃይሉ ከይደ ነይረ እምበይ ክንድቱይ የኸዶይ እቲ በታ

አስተርጓሚ፡- አንድ ጊዜ በአጋጣሚ በቀብር ሀጄ ነበር እንጂ ያን ያህል ሀጄ አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ትንሽ ህዝብ ነበር እዛ አከባቢ ብለው ነበር ኖዋሪ ማለትዎ ነው?

አስተርጓሚ፡- ቁሩብ ህዝቢ ነይሩ ኢልኩም ነይርኩም አፍቱ ኸባቢ ናይቲ ኸባቢ ነባሪ ማለት ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- አፍቱ ኸተማ እዩ አፍቱ ኸተማሲ ህዝቢ ቑሩብ እዩ ህዝቡ

አስተርጓሚ፡- ማለቴ ከተማው ላይ ነው ህዝቡ ትንሽ ነው ትንሽ ከተማ ስለሆነ በዛ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እናንተ ከስንቃጣ ትነሳላችሁ የአራት ሰአት መንገድ እንደጠቀሱት ተጉዛችሁዋል የዛ አከባቢ ህዝቡ ደግሞ እዛው ነው ያለው ማን ቀደመ እናንተ አራት ሰአት ተጉዛችሁ ቀደማችሁት ወይስ እሱ ቀደማችሁ ሚዳው ላይ ለመገኘት?

አስተርጓሚ፡- እስኻትኩም ብናይ አርባዕተ ሰዓት ጉዕዞ ከምዝበፃሕኹም እዩ ናብቱ ኸባቢ ናይቲ ኸተማ ህዝቢ'ው'ውን አጦኡ እዩ ዘሎ ኣብቱ በታ ኸትበፅሑኸለኹምሲ ንስኻትኩም ዲኹም ቐዲምኩም አቲኹም ወይስ ናይቲ ኸተማ ህዝቢ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ኣየ ናይ ኸተማ ህዝቢ የነበረይ።
አስተርጓሚ፡- የከተማው ህዝብ አልነበረም አልተነሳም።
ልዩ ዓ/ህግ፡- እዛ አከባቢ ቀበሌው አከባቢ ሰው አለ አላሉም?
አስተርጓሚ፡- አፍቱ ኸባቢ ቐበሌ ሰብ ነይሩ ኢልኩም ነይርኩም
5ኛ መ/ምስክር፡- አይበልኩን ናይ ኸተማሲ እቲ ኸተማ ቁሩብ እዩ ህዝቡ እንተኸነ ግን በቲ ክየው ትሕት ኸተማ ገበሬ እቶም ዓዲ አሎ ገበሬ ማሕበር ደሓር እዩም ልመፁ
አስተርጓሚ፡- እንደዛ አላልኩም ግን ከከተማ ውጭ ገበሬ አሉ በኋላ ነው የመጡት
ልዩ ዓ/ህግ፡- እኔ የጠየቅኩዎት ይሄ ዕዳጋ ረቡዕ ብላችሁ የምትጠሩት የገቢያ ቦታ እዛ አከባቢ የሰዎች መኖርያ ቤት የለም ወይ? ነው።
አስተርጓሚ፡- አነ ዝብለኩም ዘለኹ ዕዳጋ ረቡዕ ኢልኩም ትፅውዕዎ ዘለኹም ቦታ አፍቲ ኸባቢሲ ሰብ ይነብረሉ ዶ አይነብረሉን?
5ኛ መ/ምስክር፡- አይ ቑሩብ እዩም አነስቲ አለዋ ከምኡ ሓደ ሓደ ሰትዩም ልኸዱ ሸይጦም ልኸዱ እምበይ ክንድቲ ሰብ የማናናሉን።
አስተርጓሚ፡- ያው ትንሽ ነው ያለው አንዳንዶችም እቃቸው ሸጠው የሚሄዱበት አለ ትንሽ ቤቶችም አሉ ትንሽ ነው ህዝቡ።
5ኛ መ/ምስክር፡- አፋር ምናምን ሊሸጡ አውኡ ማዓር ይኹን፣ አጣል ይኹን ይሸጥሉ ሸይጦም ግን ንሸዊቲ መሸቃቐጢ እዩ እምበይ ቑሩብ እዩ ንኡሽተይ እዩ ኸተምኡ
አስተርጓሚ፡- ያው ትንሽ ነው ከተማው አፋሮችም አንዳንዴ እቃ ሸጠው ይሄዳሉ እዛ
ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ እኔ የምጠይቅዎት እነ ትንሽም ይሁኑ አስርም ይሁኑ እናንተ እነሱን እንዴት ቀደማችሁ እዛው ገበያው አካበቢ ሰዎች ካሉ ነው የምልዎት እኮ?
አስተርጓሚ፡- አነ ዝሓተትኩም ዘለኹሲ ዋላ ውሑዳት ይኹኑ ንሳቶም አውኡ እናሃለው ንስኻትኩም ካብ ከተማ መፂኩም ናብኡ ዝኸዱ ኩምሲ ብኸመይ ክትቕድሞ ኸኢልኩም?
5ኛ መ/ምስክር፡- ቑጺምናዩም ንሕና ብለይቲ ተልዒልና ኸይድና
ንሳቶም ከተማ ነበርቲ ስለዘኾኑ ማንም ጥርጥር ለይብሎም ሱቕ ኢሎም ሐሪሶም ንሕና ግን ተልዓሉ ኢሎምና እቶም ሓላፍትና ኸይድና
አስተርጓሚ፡- እኛ ሃላፊዎቻችን በሌሊት ተነሱ ስላሉን በሌሊት ተነስተን ሄደን ደርስናል እነሱ ግን የከተማ ኖዋሪዎች ስለሆኑ እዛ ነው የነበሩት ተኝተው ማለት ነው
ልዩ ዓ/ህግ፡- በኋላስ ሜዳው ላይ ተሰበሰበ ያሉት ህዝብ እንዴት ሊመጣ ቻለ?

አስተርጓሚ:- ደሕራይ'ኸ አፍቱ ሚዳ ዝነበረ ህዝቢ ተአኪቡ ዝበልኩሞ ብኸመይ ክእከብ ኸኢሉ?

5ኛ መ/ምስክር:- እቶም ሊቀመናብርቲ ናቱ ዓዲ አዛዝቲ ሰብስቡልና ተባሂሎምሲ ተሎብሎ ሰብሰባ እኒሄኩም እናበሉ እናተሰባሰቡ እቶም ዓዲ እናተፀዋውዑ ተሰብሲቦም ተአኪቦም ርኢና።

አስተርጓሚ:- የዛን አከባቢ የነበሩ ሊቀመንበሮች ሰብስቡዋቸው ተብለው ተነግረው በዛ ምክንያት ነው ሊሰበሰቡ የቻሉት።

ልዩ ዓ/ህግ:- ያኔ ነው ሰብሰባ ሰብስቡዋቸው የተባሉት? ያዘዛቸውስ ማን ነው?

አስተርጓሚ:- ሽዑ ድዩም ሰብሰባ ተአከቡ ልተብሃሉ? ልአዘዞም'ኸ መን እዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- እቲ ካድሬ

አስተርጓሚ:- ካድሬው ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ካድሬው ማን?

አስተርጓሚ:- መን እዩ ካድሬ?

5ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ መለስ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ህዝቡ ከየት ከየት አካባቢ ነው የመጣው?

አስተርጓሚ:- እቲ ህዝቢ ኻበይ ኻበይ ኸባቢ እዩ መፂኡ?

5ኛ መ/ምስክር:- ካውኡ ክሓዊለ ክራዒለ ክምኡ ኢሉ እቲ አካበቡ አውኡ።

አስተርጓሚ:- ከዛ ከአካባቢው ከሓዊለ ከራዒለ የሚባል

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ከዛ ከሓዊለ ማለት አሁን ከጠቀሱዋቸው ቦታዎች ወደ ገቢያው ቦታ ለመምጣት ስንት ሰአት ይወስዳል?

አስተርጓሚ:- ሕዚ ካብ ልጠቐስኩምዎ ቦታ ሓዊለ ራዒለ ዝበልከሞሲ

ናብቲ ዕዳጋ ንምምፃእ ናይ ኸንደይ ሰአት ጊዜ ይወስድ?

5ኛ መ/ምስክር:- አይ ቐሩብ እዩ ሰዓት መቼም ሰዓት አይወስዲ ገሊኦም ሰዓት ይወስዶም ገሊኦም ፍርቂ ሰዓት ይወስዶም ቐረባ እዩ

አስተርጓሚ:- ያው ቅርብ ነው አንዳንዶቹ አንድ ሰአት ሊወስዳቸው ይችላል አንዳንዶቹም ግማሽ ሰአት ሊወስዳቸው ይችላል

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ወደ ሚቶቹ ልመልስዎትና ሚቶቹ በስንት በስንት ጥይት ነው የተመቱት?

አስተርጓሚ:- ናፍቶም መውቲ ክመልስኩም እሞ እቶም መውቲ ብኸንደይ ብኸንደይ ጥይት እዩም ተወቒያም

5ኛ መ/ምስክር:- አይ ጠያይቲኺ ክቐፅር የኸአልኩይ

አስተርጓሚ:- ጥይቶቹ ልቆጥራቸው አልቻልኩም

ልዩ ዓ/ህግ:- የሰሙትስ ድምፅ

አስተርጓሚ:- ልሰማዕኩምዎ ድምፂኸ?

5ኛ መ/ምስክር:- ልሰማየማ አውቶማቲክ እዩ ልኸደ መቼም ሰለስተ አርባዕተ ጥይት ኸይዱ ይኸን ሓሙሽተ ጥይት ኸይዱ ይኸን'ዩ ብግምት

አስተርጓሚ:- ያው የሰማሁት አውቶማቲክ ነው ምናልባት ሦስት፣ አራት፣ አምስት ጥይት በግምት ሄዶ ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ:- ማን ሲመታ ነው አውተማቲክ የተተኮሰው?

አስተርጓሚ:- መን ክውቃዕ እንተሎ እዩ አውቶማቲክ ልተተኮሰ?

5ኛ መ/ምስክር:- ገብረስላሴ ናጋ፣ ክልየው'ው እቲይ'ውን እቲ ሓደ ገ/መድህን ገ/ማርያም'ውን ምስኡ ተደጊሙ አውኡ::

አስተርጓሚ:- ገብረስላሴ ነጋ አስከትሎም ገ/መድህን ገ/ማርያም ተደገመ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ገብረመድህን ሲመታ አውተማቲክ ነበር?

አስተርጓሚ:- ገብረመድህን ክውቃዕ እንተሎኸ አውቶማቲክ ድዩ ነይሩ?

5ኛ መ/ምስክር:- እቲ ሓደ ጥይት ቶግ ብልበለሲ አውቶማቲክ ክልየው ተኸሰሚ ናብ ቦታኹም ኸዱ እዮም ልበሉና

አስተርጓሚ:- ያው አንድ ጥይት እንደተሰማ አውቶማቲክ ተኩሰው ወደ ቦታችሁ ሂዱ ነው የተባል ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- ማን ነው አንድ ጥይት የተኮሰው?

አስተርጓሚ:- መን እዩ ሓደ ጥይት ልተኮሰ?

5ኛ መ/ምስክር:- ጀማል እዩ

አስተርጓሚ:- ጀማል ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- አውቶማቲክስ የደገመው ማን ነው?

አስተርጓሚ:- አውቶማቲክ ልደገመኸ መን እዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ተወልደ መለስ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ሟቶቹ ከተገደሉ በኋላስ እስከ ስንት ሰአት ቆያችሁ እዛ?

አስተርጓሚ:- እቶም መወቲ ምስተቐተሉ ኸንደይ ሰዓት ዝኣክል አውኡ ፀኒሕኹም?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ብዙሕ ጊዜ ቦታ ሒዝና ሰብሳባ እቲ ዓዲ ተሰብሲቡ ብልተሰብሰበ ግን ሰብሰባ ብልተበተነ ልስንቃጣ ምሽት ኢና አቲና

አስተርጓሚ:- ያው እዛ ህዝቡ እስኪሰበሰብ ጠበቅን ህዝቡ ተሰብስቦ ከተበተነ ግን ወደ ስንቃጣ ማታ ነው የተመለስ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- እኔ የፈለኩት እዛ እስከ ስንት ሰአት ቆያችሁ ነው?

አስተርጓሚ:- ኣነ ዝደለኹሲ አውኡ አፍቲ ኸባቢስ እስካብ ክንደይ ሰዓት ፀኒሕኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- መቼም ኻብ ሽዱሽተ ሸውዓተ ይኸን ይግምት

አስተርጓሚ፡- በግምት እስከ ስድስት ሰባት ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሬሳው እንዲቀበር ያዘዘ ማን ነው?

አስተርጓሚ፡- እቲ ሬሳ ንክቕበር ዝአዘዘ መን እዩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ኣይ እንትቕበር የረአኹዮ አውኡ ኢና ሓዲግናዮ

አስተርጓሚ፡- ሲቀበር አላየሁም እዛ ነው ትተናቸው የሄድ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- በሬሳው ላይስ የተለጠፈ ወረቀት ነበር?

አስተርጓሚ፡- ኣፍቲ ልዕል ረይሳኽ ልተለጠፈ ወረቐት ነይሩ ዶ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ኣነ እንትልጠፍ የረአይኽዮ ናብ ቦታኹም ኺዱ ሓዙ ብልተብሃልና ናብ ዙርያ ጥብቓሲ በቃ ላብ ቦታኹም ብልበለና እቲ አዛዚ አምሳ አለቃ ብልአዘዘና ናብ ዙርያ ቦታ ኢና ልኸድና

አስተርጓሚ፡- እኔ ሲለጠፍ አላየሁም አዛዥ አምሳ አለቃ ወደ ቦታችሁ ሂዱ ሲለን ብቻ ነው የሄድ ነው

5ኛ መ/ምስክር፡- ቦታ ዙርያ ብልሐዝና ሒዝና'ውን ሰብሳባ ብልተጨረሸ ብዙይ ለሎ ናውዙይ ብዙይ ለሎ'ውን ብዙይ ብኸልተ ግራና ቀኝ ንንዓድና ልተመለስና ሰብሰባ ብልተጨረሸ

አስተርጓሚ፡- ሰብሳባው ካለቀ በኋላ ግራና ቀኝ ዙርያ ጥበቃ ሂዱ ተብለን ወደዛ ነው የተበታተን ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከተገደሉ በኋላስ ለህዝቡ ማን ነው ንግግር ሲያደርግ የነበረዉ?

አስተርጓሚ፡- ምስተቐተሉሲ ንቲ ህዝቢ ንግግር ዝገብር ዝነበረ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ መልስ እዩ ላኒጋገረ ካድሬ

አስተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ ነበር የሚነጋገረዉ ካድሬ

ልዩ ዓ/ህግ፡- አሁን የመጨረሻው ተኩስ እንደሰማሁት ርቄ ሄድኩ አለሉም ወይ?

አስተርጓሚ፡- ሕዚ እቲ ናይ መጨረሻ ተኹሲ ምስ ሰማዕኹሲ ርሒቐ ኸይደ የበልኩሚ ዲኹም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ርሒቐ እወ ብልተተኮሰ ብልሞቱሲ ከይድና

አስተርጓሚ፡- አዎ ርቄ አለሁ ከተተኮሰ በኋላ ሄደናል

ልዩ ዓ/ህግ፡- ታይድያ እንዴት ተወልደ ንግግር ሲያደርግ ሰሙ?

አስተርጓሚ፡- አሞድአ ብኸመይ ተወልደ ንግግር ክገብር ኸሎ ሰሚያም?

5ኛ መ/ምስክር፡- ካድሬን ንሱ ኹሉ ጊዜ እዩ ላኒጋግር ኹሉ ጊዜ ካድሬ ኾይኑ የነቅሕስ የብል ይፀዊ እዩ

አስተርጓሚ፡- ካድሬ ሆኖ እሱ ንግግር ያደርጋል ሁሉ ጊዜ የነቃል ያደረጓል።

ልዩ ዓ/ህግ:- እኔ እሱን ሳይሆን የጠየቅኩዎት ርቄ ሀጄ አለሁ ካሉ ከግድያ በኋላ ለህዝቡ ንግግር ያደረገው ተወልደ መሆኑን በምን አወቁ ነው?

አስተርጓሚ:- ሕዚ ትሕተትዎ ዘለኹምሲ ርሒቐ ኸይደ ኢልኩም ነይርኩም ኸትኮስ ኸሎ ድሕር እቲ ቅትለት ተወልደ ንቲ ህዝቢ ንግግር ምግባሩሲ ብኸመይ ኸትፈልጡ ኸኢልኩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ከምዙይ ከም እንደተክለሃይማኖቲ እዩ እቲ ዘለናዮ ቐጠና ሒዝናዩ።

አስተርጓሚ:- ቀጠና የያዝነው ከዚህ እስከ ተክለሃይማኖት ቤተክርስትያን ያለው ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ:- በእርስዎ ርቀትና ተወልደ ይናገራል ባሉበት ቦታ ምን ያህል ስአት ያስኬዳል

አስተርጓሚ:- አባኹምን ዘሎ ርሕቐትን ኣብ ተወልደ ንግግር ዝገብረሉ ቦታን ማለት'ዩ ርሕቐቱ ክንደይ ዝአክል እዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ዋእ ቦትኡሞ ከምዙይ ቁሩብ እቲ ቦታ ልሓዝናዩ ስለዚ ልኾነ ደው ኢሉስ ከምዙይ እናበለ እንትንጋገር ከምዙይ እናበለ እዙይ እዩ እንትብል ኢና እምበይ ፍሪሑ ኸትሕዞ የኸእሊ ንሱ ግን እቱ ህዝቢ ከፍ ኢሉ እኒአ ኸዊ ኢሉ ከፍ ኢሉ ንሱ ደው ኢሉ እዩ።

አስተርጓሚ:- ያው ሲነጋገር ከሩቅ ሆነን እናየው ነበር ፍሬው ለመያዝ አልችልም እንጂ ህዝቡ ተሰብስቦ ነበር በምልክት ይናገር ነበር እንደዚህ እንደዚህ እያለ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ተወልደ እና አሁን የጠቀሱት ጀማል ከገደሉ በኋላ መሳርያቸውን ማን ያዘላቸው?

አስተርጓሚ:- እቶም ሕዚ ልጠቀስኩሞም ተወልደን ጀማልን ምስቐተሉ እቲ መሳሪአም መን ሒዙሎም?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ልሓዘሎም አይረአኹይ ባዕልቶም እዮም

አስተርጓሚ:- ያወ የያዘላቸው አላየሁም ራሳቸው ናቸው

ልዩ ዓ/ህግ:- አላየሁም ነው ራሳቸው ናቸው?

አስተርጓሚ:- ኣይረአይኹይ ድዩ ወይስ ባዕሎም እዮም?

5ኛ መ/ምስክር:- ባዕልቶም እዮም ሒዞም እምበይ መን ክትሕዘሎም ድኣ?

አስተርጓሚ:- ራሳቸው ነው እንጂ የያዙት ሌላ ማን ይዝላቸዋል

ልዩ ዓ/ህግ:- ተወልደ ምን አይነት ነው መልኩ?

አስተርጓሚ:- ተወልደ መልክዑ ታይ ይመስል?

5ኛ መ/ምስክር:- ሐጭን ብሓጭን ሓፂር እዩ

አስተርጓሚ:- ኖኖ እቲ ሕቶሲ ተወልደ መልክዑ ታይ ይመስል እዩ

5ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ ቐይሕ እዩ

አስተርጓሚ፡- ተወልደ ቀይ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ቁመቱስ? ውፍረቱስ?

አስተርጓሚ፡- ቑመቱ ሩጎዱ እንታይ ይመስል?

5ኛ መ/ምስክር፡- ዋእ ደሕና እዩ ተመጣጣናይ እዩ ጀማል ብርቱዕ እዩ፡፡

አስተርጓሚ፡- ደህና ነው ተመጣጣኝ ነው ጀማል ብርቱ ነው፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- አረ የተባሉትና የተጠየቁትን ይመልሱ፡፡

አስተርጓሚ፡- ትሕተትዎ ዘለኹምሲ ናይ ተወልደ እዩ ናይ ተወልደ ጥራሕ ይመልሱ

5ኛ መ/ምስክር፡- ቐይሕ እዩ

አስተርጓሚ፡- ቀይ ነው

5ኛ መ/ምስክር፡- መጠናይ እዩ ብርቱዕ'ውን አይበሃለ ሓጺር'ውን አይበሃለ

አስተርጓሚ፡- ብርቱም አይባልም አጭርም አይባልም መጠነኛ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ድጋሚ ጥያቄ ካለ በ13ኛ ተከሳሽ?

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ፡- የለኝም

ዳኛ /ታደሰ/፡- አስራ አራተኛ ተከሳሽ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው፡- ቅድም የተወልደ መለስ ቁመት ሲጠየቁ ረጅምም አይባልም አጭርም አይባልም ብለው መልስ ሰጥተው ነበር ወደ የትኛው ያደላል እንደኛው ማለት ወደ ረጅሙ ወይም ወደ አጭሩ?

አስተርጓሚ፡- ቅድም ክትሕተቱ ኸለኹምሲ ተወልደሲ ነዊሕ እውን አይበሃሊን ሓጺር'ውን አይበሃልን ኢልኩም ነይርኩም ናብ አየናይ ያብል?

5ኛ መ/ምስክር፡- መጠነኛ ሰብአይ እዩ

አስተርጓሚ፡- ያው መካከለኛ ሰው ነው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሼ አለሁ፡፡

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ኃይሉ/፡- አቶ መብራህቱ እዛ ዕዳጋ ረቡዕ የነበረ ህዝብ ምን ያክል ነበረ ያኔ?

አስተርጓሚ፡- አፍቱ ዕዳጋ ረቡዕ ዘነበረ ህዝቢስ ክንደይ ዝአክል ነይሩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ዋይ ታሞ ክቖፅር ብዙሕ እዩ ነይሩ

አስተርጓሚ፡- እንዴት ብየ ልቁጠረው ብዙ ነበር፡፡

ዳኛ /ኃይሉ/፡- እሺ እንዲሁ በግምት

አስተርጓሚ፡- ብግምት ትግምቱ ትኽእሉ ዶ?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ኣነ ኽገምት የኽእለ ቆፂረ ለየብሎሲ ክንደዙይ ኢለ ግምት ክእትዎ የኽእለ ህዝቢ ግን ናይ ኽልተ ዓዱ ተሰብሲቡሲ ኽንደይ ኢለ ኽገምቶ

አስተርጓሚ:- መቁጠር የማልችል እንደዚህ ብየ ልገምት አልችልም ህዝብ ግን የሁለት አገር ህዝብ ተሰብስቦ ስለነበረ ብዙ ነው

ዳኛ/ጋይም/:- እርስዎ እዛ አከባቢ እስከ ስንት ሰአት ድረስ ነበሩ?

አስተርጓሚ:- ንስኹም አፍቲ ኽባቢሲ ክሳዕ ክንደይ ሰአት ነይርኩም?

5ኛ መ/ምስክር:- አፍቲ ቀጠና ድዩ?

አስተርጓሚ:- ቀጠናው ላይ ነው?

ዳኛ ጋይም/ አዎ እዛ ዕዳጋ ረቡዕ አከባቢ

አስተርጓሚ:- ኣብ ከባቢ ዕዳጋ ረቡዕ

5ኛ መ/ምስክር:- ኣብ ኽባቢማ ክሳብ ሽዱሽተ ክሳብ ሸውዓተ ነይርና ካብ ሸውዓተ ተበጊስና ኢና

አስተርጓሚ:- በአከባቢውማ እስከ ስድስት እስከ ሰባት ነበርን ከሰባት ሰአት በኋላ ግን ተመልስናል በግምት ነው።

ዳኛ /ጋይም/:- እሺ እስከ ሦስት አራት ሰአት ድረስ የየትኛው አከባቢ ህዝብ ተሰብስቦ ነበር?

አስተርጓሚ:- ክሳብ ሰለስተ አርባዕተ ሰዓት ናይ አየናይ ኽባቢ ህዝቢ ተሰብሲቡ ነይሩ

5ኛ መ/ምስክር:- ናይ ሓዊለይ ናይ ራዒለይ

አስተርጓሚ:- የሓዊለና የራዒለ

ዳኛ /ጋይም/:- እስከ ስንት ሰአት ይሆናል ያኔ?

- የሁለቱ የተሰበሰበው እስከ ስንት ሰአት ድረስ ይሆናል?

አስተርጓሚ:- ናይቲ ልጠቐስኩምዎ ዓዲ ማለት ልትሰብስበሲ ክሳዕ ኽንደይ ሰአት ዝኣክል ነይሩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ዋእ ልተሰብስበ ልቐደመ ላመፀይ ልድሓር እውን እና ሳዓበይ ክሻብ ሽዱሽተ ሰብስብሉ አጠቓሊሉ ኽኸውን ማለተይ ግምተይ

አስተርጓሚ:- ያው በግምት እስከ ስድስት ሰአት ተጠቃልሎ ይሆናል ግን ቀድሞ የገባ ይገባል ኋላም አስከትሎ የሚገባ ነበር።

ዳኛ /ጋይም/:- ስለዚህ ህዝቡ ሳይበተን እስከ ስድስት ሰአት ቆይቶዋል ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ስለዚ እቲ ህዝቢ ከይተበተነሲ ክሳብ ሽዱሽተ ሰዓት ፀኒሑ ነይሩ ማለት ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ፀኒሑ እወ

አስተርጓሚ:- አዎ ቆይቶዋል

5ኛ መ/ምስክር:- ልመፀ ሰብስ አይኸዱ

አስተርጓሚ:- ያው የመጣ ህዝብ አይሄድም ነበር

ዳኛ /ጋይም/:- ስለዚህ በአስራ ሁለት ሰአት ይግባ በሦስት ሰአት ይግባ የግድ እስከ ስድስት ሰአት መቆየት ነበረበት ህዝቡ?

አስተርጓሚ:- ብዓሰርተ ኽልተስ ይእተ ዋላ ድሒሩስ ይእተ ናይ ግድን ክሳብ ሽዱሽተ ሰአት ኽፀንሕ ድዩ ነይሩ እቲ ህዝቢ?

5ኛ መ/ምስክር:- እወ ይፀንሕ ነይሩ

አስተርጓሚ:- አዎ ይቆይ ነበር

ዳኛ /ጋይም/:- እርስዎ የተነሱ እንግዲህ ከስንቃጣ ነው?

አስተርጓሚ:- እወ ንስኹም ልተልዓልኩምሉ ካብ ስንቃጣ እዩ

5ኛ መ/ምስክር:- ክስንቃጣ እዩ እወ

አስተርጓሚ:- አዎ ከስንቃጣ ነው

ዳኛ /ጋይም/:- ከፓሊስ ጣብያ ነው ወይስ ከከተማው?

አስተርጓሚ:- ካብ ፓሊስ ጣብያ ድዩ ወይስ ካብ ከተማ?

5ኛ መ/ምስክር:- ካብ ፓሊስ ጣብያ

አስተርጓሚ:- ከፓሊስ ጣብያ

ዳኛ /ጋይም/:- ስንት ነበራችሁ በዛ በፓሊስ ጣብያ?

አስተርጓሚ:- ኣብ ፓሊስ ጣብያ ኽንደይ ነይርኩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ብዙሓት ኢና ነይርና

ዳኛ /ጋይም/:- ስንት ነበራችሁ?

አስተርጓሚ:- ኽንደይ ነይርኩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ሰራዊት እኳ ቅድመይና ልሓለፉ ነይሮም'ዮም

ዳኛ /ጋይም/:- አይደለም በፓሊስ ጣብያ የነበራችሁ ስንት ትሆናላችሁ?

አስተርጓሚ:- ትሕተትዎ ዘለኹምሲ ካብ ፓሊስ ጣብያ ልተልዓልኩ ምሲ ክንደይ ነይርኩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ዋእ መቼም ክቕፀሮ እኳ አስር አለቃ መስፍን ኢለሞም ነይሮም ብዙሓት ሞይቶም እዮም እምበይ ሓደ ዓሰርተ ንኸን ነይርና

አስተርጓሚ:- ያው አንድ አስር የምንሆን ነበርን ከኛ ጋር የነበሩ የሞቱም አሉ

ዳኛ /ጋይም/:- የፍርድ ቤቱ ጥያቄ ማን ሞተ ማን በህይወት አለ አይደለም ጥያቄው እና የተጠየቁትን ብቻ ቢመልሱ ጊዜውን ያጥርልናል

አስተርጓሚ:- ሕጂ ናይቲ ቤት ፍርዲ ሕቶሲ መን ሞይቱ መን አሎ ዘይኮነስ ክንደይ ነይርኩም በቲ እዋን እዩ እቲ ሕቶሞ ንኡ መልሱ::

5ኛ መ/ምስክር፦ ዋእ ሓደ ዓሰርተ ንኾን ኢና፡፡

አስተርጓሚ፦ ያው አንድ አስር እንሆናለን

ዳኛ /ጋይም/፦ ስለዚህ አንድ አስር የምትሆኑት ተነሱ የተባላችሁ እነ ገብረስላሴን ለመሸኘት ነው?

አስተርጓሚ፦ ያው ሓደ ዓሰርተ ኾይንኩም ተልዓሉ ልተብሃልኩምሲ ንእኒ ባዓል ገብረስላሴ ልምፍናው ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር፦ ኖኖ ኻልኦት'ውን ነይሮም ሰራዊት ብዙሬሉ ኅቡኡ ከምቲ ኅቦቲ ትሕዝ ኅቦ ከምቲ ንሕና ግን ኣብ ጣብያ ውሽጢ ደኾንናይ ነይርና ተልዓሉ ተባሂሉም ንሳቶም'ውን መሪሕ ብልከዱ ንሕናውን ተኸተልቲ ሰዓቡ ንስካትኩም ተባሂሉም ምስ ኣምሳ ኣለቃ ምስኣቶም ተልዓሉ ተባሂልና ምስኣቶም ሰዒብና

አስተርጓሚ፦ ሌሎችም ነበሩ በተራራው አካበቢ የነበሩ ሰራዊቶች ነበሩ እኛም ድረሱ ስለተባልን አስከትለን ነበር የሄድ ነውን

ዳኛ /ጋይም/፦ እንግዲህ መጀመርያ ስትጠየቁ እርስዎ ከፓሊስ ጣብያ የተነሱ መሆኑን መስክሮዋል ለፍርድ ቤቱ ጥያቄ የመለሱት መልስ ያኛው ነበረ

አስተርጓሚ፦ መጀመርያ ኽትሕተቱ ከለኹምሲ ንስኹም ኣብ ፓሊስ ጣብያ ከምዝነበርኩም ኢኹም ነቲ ቤት ፍርዲ መልሲ ዝሃብኩምዎ

5ኛ መ/ምስክር፦ እወ

አስተርጓሚ፦ አዎ

ዳኛ /ጋይም/፦ ስለዚህ ከፓሊስ ጣብያ ሌሊት ደግሞ ወደ ስምንት ሰአት አካባቢ እነ ተወልደ መጥተው እነ ገ/ስላሴን እንዳወጡዋቸው ነው የመሰከሩት

አስተርጓሚ፦ ካብ ፓሊስ ጣብያ ድማ እኒ በዓል ተወልደ ማለት እኒ ባዓል ገ/ስላሴ ለይቲ መጺኦም ከምልወሰድዎም እዩ፡፡

5ኛ መ/ምስክር፦ እወ ለይቲ መጺኦም ወሰደሞም ብሸሞንተ ሰዓት

አስተርጓሚ፦ አዎ ሌሊት መጥተው በስምንት ሰአት ወሰድዋቸው፡፡

ዳኛ /ጋይም/፦ እርስዎም እኮ የሚነሱ ያሉት ወደ ስምንት ሰአት ነው የአራት ሰአት ጉዞ የሚሄዱ ከሆነ?

አስተርጓሚ፦ ንስኹም'ውን ትልዓሉ ዘለኩምሲ ብሸሞንተ ሰዓት'ዩ ናይ አርባዕተ ሰዓት መንገዲ ማለት እዩ፡፡

5ኛ መ/ምስክር፦ ናይ አርባዕተ ሰዓት ጉዕዞ እወ ኸይድና

አስተርጓሚ፦ አዎ የአራት ሰአት ጉዞ ሄደናል

ዳኛ /ጋይም/፦ ስለዚህ አብራችሁ የተነሳችሁ እነሱን ለመሸኘት ብቻ ነው ወይስ ሌላ ምክንያት ስለማይታይ ያለ ነው?

2/18

11/7/17

አስተርጓሚ:- ስለዚ ሓቢርኩም ልተልዓልኹምሲ ንዓቶም ንምፍናይ ድዩ ወይስ ታይ ኻሊእ ምኽንያት አሎ? የብራህርህዎ

5ኛ መ/ምስክር:- አዚዘ ሙናባ ተልዓሉ ኢሎም ተበገስ ተልዓሉ ኢሎም አዚሙና

አስተርጓሚ:- አዘውን ነው ተነሱ ተብለን

ዳኛ /ኃይም/:- ማን ነው አዛዡ?

አስተርጓሚ:- መን እዩ አዛዚኡ?

5ኛ መ/ምስክር:- አምሳ አለቃ ማሞ ተወልደ መለስ ካድሬ እዚአቶም ተልዓሉ ተበገሱ ኢሎምና

አስተርጓሚ:- አምሳ አለቃ ማሞ፣ ተወልደ መለስ ካድሬ እነዚህ ናቸው ተነሱ ሂዱ ያሉን

ዳኛ /ኃይም/:- ሌላው ቅድም በዋና ጥያቄ ምስክርነት ሲሰጡ ተወልደ መለስ ለገ/ስላሴ ነጋ እንደ መታ ከዛም ጀማልም ተወልደም መቱዋቸው የሚል ምስክርነት ሰጥተው ነበረ ይህ አባባል ገ/ስላሴን የሚመለከት ነው ወይ?

አስተርጓሚ:- መጀመርያ ዓንተዎይ ብዝዓባ ናይቲ አማውትኦም ኸትገልፁ እንተለኹም ተወልደ መለስ ንገብረስላሴ ነጋ ወቒዕዎ ኢልኩም ነይርኩም ኻልአይ ኸዓ አከታቲሎም ወቒዐምዎም ኢልኩም ነይርኩም እዙ አባህላ እዙይስ ንገ/ስላሴ ነጋ ዝምልከት ድዩ?

5ኛ መ/ምስክር:- ገብረ ስላሴ ነጋ ተወልደ መለስ እቲይ ጀማል ወቒዐሙዎም ሻዊቲ እንታብሉ ተኹሲ ብላበለ ቸጹ ቦታ ሓዙ ኢሎምና ናብ ቦታና ኸይድና ኢና።

አስተርጓሚ:- ገ/ስላሴ ነጋ ንተወልደ መለስ ለዚያኛው ደግሞ ጀማል እንደመታው ከዛ ተኹስ እንደተሰማ ቦታችሁ ያዙ ተብለን ወደዛ ነው የሄድ ነው

ዳኛ/ኃይም/:- ያ በዕዳጋ ረቡዕ የተሰበሰበው ህዝብ ከጥዋቱ እስከ ስድስት ሰአት ምን እየደረገ ነው የቆየው?

አስተርጓሚ:- እቲ አብ ዕዳጋ ረቡዕ ዝተአከበ ህዝቢ ካብ ንጉሆ ጀሚሩ እስካብ ሽድሽተ ሰዓት እንታይ ናገበረ እዩ ፀኒሑ አውኡ?

5ኛ መ/ምስክር:- ሰብሰብኦም ካቋርፁ ተሰብሲቡ እንታይ ምኳኑ'ሞ ኸንፈልጥ እናኒጋገሮምስ ደው ኢሉ እዩ ንሱ ንሕና ታይ ኸንፈልጠ ንግግሩ የሰማዕናይ ቑጠና ኢና ሒዝና ልነበርና

አስተርጓሚ:- እኛ ያው ቀጠና ይዘን ነበር እሱ ግን ቁሞ ህዝቡቹ ያነጋግራቸው ነበር ምን እንደሚነጋገር ግን አናውቅም ነበር።

ዳኛ /ኃይም/:- በምን ያክል ርቀት ላይ ነበሩ እርስዎ?

አስተርጓሚ:- ክንደይ ዝአክል ርሕቐት ነይሮም?

5ኛ መ/ምስክር:- ካውዜይስ ንደተክለሃይማኖት ይኾን

አስተርጓሚ:- ከዚህ እስከ ተ/ሃይማኖት ቤ/ክርስቲያን ድረስ ይሆናል::

ዳኛ /ታደሰ/:- በዝያን ጊዜ የወረዳው ገበሬ ማህበር አባሎች የነበሩ ዕዲጋ ረቡዕ ከናንተ በፊት ነው የገቡት ወይስ ከናንተ በኋላ?

አስተርጓሚ:- ብእዋኑ ልነበሩ ናይ ሓርስቶት ማሕበር አባላት ቅድመይኹም ድዩም አትዩም ወይስ ድሕረይኹም?

5ኛ መ/ምስክር:- ናይ ሓረስቶት ማሕበር እዚኦቶም ብሓደ ኣውኡ ኣቲና እቲኦቶም እቶም አውዙይ እኒሀው

አስተርጓሚ:- ያው እዚህ ያሉ የገበሬ ማህበሮች አብረን ነው የገባ ነው::

5ኛ መ/ምስክር:- ናይቱ ዓዲ ግን ደሓር እዩም ልመፁ

አስተርጓሚ:- የአገሩ /የአከባቢው/ ህዝቦች ግን በኋላ ነው የመጡት::

ዳኛ /ታደሰ/:- ሚቶች ሲገደሉ እነዚህ የገበሬ ማህበር አባሎች እነዚህ በዚሁ አደራሻ ያሉት ማለት ነው ነበሩ አልነበሩም?

አስተርጓሚ:- እቶም መወቲ ክቕተሉ እንተለው እዞም አብዚ አደራሽ ዘለው ናይ ገበሬ ማሕበር አባላት አፍቱ ኸባቢ ነይሮም ዶ የነበሩን?

5ኛ መ/ምስክር:- አውኡ ነይሮም

አስተርጓሚ:- እዛው ነበሩ

ዳኛ /ታደሰ/:- እሺ ምስክርነት ጨርሰዋል ይነሱ

-ቀጣይ ምስክር ይጠሩ:: አማርኛ መናገር መስማት ይችላሉ?

6ኛ መ/ምስክር:- አልችልም

ዳኛ /ታደሰ/:- እየተነገሩ አይደለም እንዴ ሰምተው እየመለሱ ኮ ነው::

6ኛ መ/ምስክር:- አረ የኸእሊ

→ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል::

ዳኛ /ታደሰ/:- ስምዎ?

አስተርጓሚ:- ሽምኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- ገብረተስፋይ

ዳኛ /ታደሰ/:- የአያት ስም?

አስተርጓሚ:- ሽም አቦ ሕጎኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- ገብረሚካኤል

ዳኛ /ታደሰ/:- እድሜ?

አስተርጓሚ:- ዕድመይኹም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ስድሳ አምስት /65/
ዳኛ /ታደሰ/፡- ስራ?
አስተርጓሚ፡- ስራሕኹም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ባለውለታ
ዳኛ /ታደሰ/፡- አድራሻ?
አስተርጓሚ፡- አድራሻኹም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ስንቃጣ ፍረወይኒ
ዳኛ /ታደሰ/፡- ቀበሌ?
አስተርጓሚ፡- ቀበሌኹም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ቀበሌ ፍረወይኒ በቃ
አስተርጓሚ፡- ቀበሌ ፍረወይኒ
ዳኛ /ታደሰ/፡- በምን ምክንያት ነው የመጡት?
አስተርጓሚ፡- ብምንታይ ምኽንያት ኢኹም መፂኹም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ብናይ እነ ኪዳነ በላይ
አስተርጓሚ፡- በእነ አቶ ኪዳነ በላይ
ዳኛ /ታደሰ/፡- ስለ ምን?
አስተርጓሚ፡- ስለ ምንታይ?
6ኛ መ/ምስክር፡- ነብሲ ቐቲልኩም ኢኹም ስለልተብሃሉ እየ መፂአ።
አስተርጓሚ፡- ያው ነብስ ገድላችሁዋል ስለተባሉ ነው የመጣሁት
ዳኛ /ታደሰ/፡- ምን ሊያረጉ ነው የመጡት?
አስተርጓሚ፡- እንታይ ኽትገብሩ መፂኺም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ክምስክር
አስተርጓሚ፡- ልመስክር
ዳኛ /ታደሰ/፡- ለኪዳነ በላይ ብቻ ነው የሚመሰክሩት?
አስተርጓሚ፡- ንባዓል ኪዳነ በላይ ጥራሕ ድዩም ኽምስክሩ?
6ኛ መ/ምስክር፡- ንኪዳነ አስገደም'ውን እምበይ
አስተርጓሚ፡- ለኪዳነ አስገደም ጭምር
ዳኛ /ታደሰ/፡- ከነዚህ ከሁለቱ ጋር ጠብ ወይም ዝምድና አለዎት?
አስተርጓሚ፡- ምስዚኦም ምስ ክልቲኦም ዕልኢ ወይ ዝምድና አለኩም ዶ?
6ኛ መ/ምስክር፡- የብለይን
አስተርጓሚ፡- የለኝም
ዳኛ /ታደሰ/፡- እሺ ዋና ጥያቄ ያቅርቡ 13ኛ ተከሳሽ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ፡- እስር አለቃ ገብረ አቶ ኪዳነ አስገዶም አውቃቸውአለሁ በሳቸው ለምስክርነት መጥቼአለሁ ብለዋል አቶ ኪዳነ አስገዶም ያውቁዋቸዋል?

አስተርጓሚ፡- አቶ ኪዳነ አስገዶም ብኡኦም ንምስክርነት እየ መጺአ ኢልኩም ነይርኩም ንአቶ ኪዳነ አስገዶም ትፈልጡዎም ዶ?

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ ፈልጠዎም

አስተርጓሚ፡- አዎ አውቃቸው አለሁኝ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከመቼ እስከ መቼ ነው ትውውቃችሁ ከየት ነው የምትተዋወቁት?

አስተርጓሚ፡- ካብ ማዓዝ እስካብ ማዓዝ ዘሎ እዩ አበይ ኢኹም እትፋለጡ?

6ኛ መ/ምስክር፡- አነ ፖሊስ እየ ነይረ

አስተርጓሚ፡- እኔ ፖሊስ ነበርኩኝ

6ኛ መ/ምስክር፡- ንሰም እው ወረዳ መመሐዳሪ ነይሮም

አስተርጓሚ አሳቸው ወረዳ አስተዳደሪ ነበሩ

6ኛ መ/ምስክር፡- ብዙይ ይፈልጠም እየ

አስተርጓሚ፡- እና በዚህ ነው እማውቃቸው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- መቼ ቀን ነው ወሩና አመተ ምህረቱ የምትተዋወቁበት መቼ ነው?

አስተርጓሚ፡- ማዓዝ ማዓልቲ እዩ ወርሑን አመት ምህረቱን ልትፈለጡሉሲ እስቲ ይግለፅዎ

6ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ሰብዓይ ሓደይ ክሳብ ሰብዓይ ክልተይ ንፋለጥ ኢና።

አስተርጓሚ፡- ያው ከሰባ ዓንድ እስከ ሰባ ሁለት ባለው ጊዜ ውስጥ እንተዋወቃለን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ወሩስ መቼ ወር እንደሆነ?

አስተርጓሚ፡- ወርሑኸ ማዓዝ እዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ታሕሳስ

አስተርጓሚ፡- ታህሳስ ወር

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እርስዎ የት ነበሩ የት ነው የሚሰሩ የነበረ?

አስተርጓሚ፡- ንስኹም አበይ ነይርኩም አበይ ትሰርሑ ነይርኩም?

6ኛ መ/ምስክር፡- አፍቲ ፖሊስ ጣብያ

አስተርጓሚ፡- ፖሊስ ጣብያ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እና አቶ ኪዳነ አስገዶም እዛ አብራችሁ የተዋወቃችሁ ስለሆነና አሁን እንደገለፁት ማለት ነው

እዛ ኣከባቢ የተደረገ ነገር ካለ ኣብራርቶው ለፍርድ ቤት እንዲያስረዱልኝ ብየ ነው

አስተርጓሚ:- ምስ ኣቶ ኪዳነ ኣስገዶም ኣውኡ ከምትፍለጡ ገሊፅኩም ኣለኹም ኣፍ፡ ኸባቢ ልተገበረ ነገር እንተልዩሲ ዝርዝር ኣቢልኩም ንቲ ቤት ፍርዲ ኣረድኡ

6ኛ መ/ምስክር:- እሞ ኣነ ዘረድኦሲ ህዝቢ ድርጅት ነይሩ ተወልደ መለስ ልበሃል።

አስተርጓሚ:- እኔ የማስረዳው በዛን ጊዜ ህዝብ ድርጅት ነበር ተወልደ መለስ የሚባል

6ኛ መ/ምስክር:- ናይቲ ወረዳ ሓላፊ እዩ ነይሩ

አስተርጓሚ:- የወረዳው ሃላፊ ነበር

6ኛ መ/ምስክር:- ካውኡ ገ/መድህን ገ/ማርያምን ገ/ስላሴ ነጋን ዝበሃሉ ተአሲሮም ነይሮም

አስተርጓሚ:- ከዛ ገ/መድህን ገ/ማርያም እና ገ/ስላሴ ነጋ የሚባሉ ታስረዉ ነበር

6ኛ መ/ምስክር:- ተአሲሮም ነይሮም ወርሒ ዝኸውን

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነው የታሰሩት ሁለቱም ሰዎች?

አስተርጓሚ:- አበይ ተአሲሮም ነይሮም ኽልቲአም ሰባት?

6ኛ መ/ምስክር:- ኣብቲ ናትና ፓሊስ ጣብያ

አስተርጓሚ:- በኛ ፓሊስ ጣቢያ

6ኛ መ/ምስክር:- ኣብቲ ናይና ፓሊስ ጣብያ ተአሲሮም ነይሮም ንወርሒ ዝኣክል ተአሲሮም

አስተርጓሚ:- በኛ ፓሊስ ጣቢያ ላንድ ወር ያክል ታስረው ነበር

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ከዛስ?

6ኛ መ/ምስክር:- እናመፀ ተወልደ መለስ ይጥይቆም ነይሩ

አስተርጓሚ:- ተወልደ መለስ እየተመላለሰ ይጠይቃቸው ነበር።

6ኛ መ/ምስክር:- ካውኡ ወርሒ ታሕሳስ 27 ማዓልቲ እቶም ፓሊስ ኣዛዥ ምሳየይ ልነበሩ ኣምሳ አለቃ ማሞ ልበሃሉ

አስተርጓሚ:- ከዛ ታህሳስ 27 ቀን የፓሊስ አዛዥ አምሳ አለቃ ማሞ ገ/ማርያም የሚባሉ ከኔ ጋር አብረው ነበሩ

6ኛ መ/ምስክር:- ካውኡ ለይቲ ሸሞንተ ሰዓት እንትኾን ተሌ መጺኦም ክፍቲልና ኢሎምና ተወልደ መለስን ጀማልን

አስተርጓሚ:- ከዛ የሌሊቱ ስምንት ሰአት በሚሆንበት ጊዜ ተወልደ መለስ እና ጀማል መጥተውኑ ክፈቱልን በሩን አሉን።

6ኛ መ/ምስክር: ኣምሳ አለቃ ማሞ ከፊትሎም

አስተርጓሚ:- ከዛ አምሳ አለቃ ማሞ ከፈቱላቸው

6ኛ መ/ምስክር፡- ብልከፈቱሉም በሉ ንስኻትኩም'ውን ንዑናይ ምሳና ምሳና ኢኹም ትኸዱ በሉና

አስተርጓሚ፡- ከዛ ከከፈቱላቸው በኋላ እናንተም ከኛ ጋር አብራችሁ ስለምትሄዱ ተነሱና እንሂድ ብለውን አብረን ሄድን

6ኛ መ/ምስክር፡- ሓቢርና ኸድና ክልየው አሲሩዎም ንሳቶም ኩርንኩሬት አሲሩዎም ከምዝበይ አቢሎም ብገመድ

አስተርጓሚ፡- ከዛ በኃላ በቃጫ ገመድ የፊጢኝ አሰሩዋቸው ሁለቱም

6ኛ መ/ምስክር፡- ካብዚይ ተተሓሒዝና ኸድና

አስተርጓሚ፡- ከዚህ ተያየዘን ሄድን

6ኛ መ/ምስክር፡- ተተሓሒዝና ብልከድና ዕዳጋ ረቡዕ ዝበሃል አቲና

አስተርጓሚ፡- ተያይዘን ከሄድን በኋላ ዕዳጋ ረቡዕ በሚባል ቦታ ገባን

6ኛ መ/ምስክር፡- ዕዳጋ ረቡዕ ብልአተና ዙሪያ ጥበቃ ሓዙ ኢሎምና

አስተርጓሚ፡- ዕዳጋ ረቡዕ እንደገባን ዙሪያው ጥበቃ ያዙ ተባልን

6ኛ መ/ምስክር፡- ዙርያ ጥበቃ ሓዙ ብልበሉና ጀማልን ተወልደ መለስን ንኸልቲኦም አሲሮሞም ነይሮም ንሕና ፈንተት ኢልና ከምዝበይ ሳብዙይ ወገን እንትንብል እንተለና ንሳቶም ወቒዐሞም

አስተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ጀማልና ተወልደ መለስ እኛም እዛ ነበርን እኛ ወደ ኃላ ስንሄድ እነሱም ወደዛ አከባቢ መቱዋቸው

6ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና ካውኡ ናብ ጥበቃ እንትንከይድ ናብ ጥበቓ እንትን ሰማረ ምስዞም ገበሬ ማሕበር ምስ እለ ኺደነ በላይን እልኺደነ አስገዶምን በሓደ አግኒናዩም ብክየው ወገን

ዳኛ /ታደሰ/፡- ምስክርነቱ ይደገም እስቲ

አስተርጓሚ፡- ድገሙዋ እታ ሕዚ ዝበልኩማ ቃል

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ ኪዳነ በላይን ኪዳነ አስገዶምን ምስ ገበሬ ማህበር አፍቱ ክየው ወገን ነይሮም

አስተርጓሚ፡- ኪዳነ በላይ እና ኪዳነ አስገዶም ከገበሬ ማህበሮች ጋር በሩቅ ነበሩ

6ኛ መ/ምስክር፡- ክልየው ሰብሰባ አቕርቡ ተበሃለ ሰብሰባ ይምፃእ ተበሃለ

አስተርጓሚ፡- ከዛ በኋላ ሰብሰባ አቅርቡ ተብሎ ሰብሰባ ተጠርቶ ነበር፡፡

6ኛ መ/ምስክር፡- ካውኡ አነ ናይ ሽፍቱ አዛዥ ስለልኸንኩ ጥበቓ አሰማሪ ተበሂለ ናብ ጥበቓይ ኸይደ ናይቱ ወረዳ ዙርያ ፓሊስ አዛዥ ጥብቅ ናይዞም ሓላዎ ነይረ

አስተርጓሚ፡- እኔን የዙርያ አከባቢ ጠባቂ ስለነበርኩ ወደ ጥበቃ ሂዱ ተባልኩኝ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አቶ ገብረስላሴ እና አቶ ገብረ መድህንስ ምን ሆኑ?

አስተርጓሚ፡- አቶ ገብረስላሴን አቶ ገ/መድህንን እንታይ ኾይኖም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ተወቒዖም ሞይቶም
አስተርጓሚ፡- ያው ተመትተው ሞቱ
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ማን ነው የመታቸው?
አስተርጓሚ፡- መን እዩ ወቒዕዎም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደ መለስን ጀማልን
አስተርጓሚ፡- የመቱዋቸው ተወልደ መለስ እና ጀማል ናቸው::
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እንዴት ሆኖ ነው አገዳደሉ በሮምታ ነው ወይስ በተናጠል ነው የተመቱት?
አስተርጓሚ፡- አቀታትለኦም ከመይ እዩ ብሓደ ጊዜ ብሮምታ ድዩ ወይስ ብተናፀል እዩ በብ ሓደ ሓደ?
6ኛ መ/ምስክር፡- አቀታትለኦም ገብረስላሴ ነጋ መጀመርያ ተወልደ መለስ ወቒዕዎ
አስተርጓሚ፡- አገዳደላቸው መጀመርያ ገ/ስላሴ ነጋ ተወልደ መለስ መታው::
6ኛ መ/ምስክር፡- እንካውኡ ድማይ እቲ ተወልደ መለስ ደማይ ልገብረመድህን ገ/ማርያም ወቕዖ
አስተርጓሚ፡- ተወልደ መለስ ደግሞ ለገ/መድህን ገ/ማርያም መታው
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እንዴት እንዴት እስቲ ቀስ ይበሉና አብራርተው እንትን ይበሉ አስተውለው ይናገሩ::
አስተርጓሚ፡- ቀስ ይበሉ'ሞ አስተውዒሎም አብራህሪሆም ይዛረቡ::
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ካድሬዎቹ ደግሞ እየለዩ ነው እንግዲህ ለአን ዳኛው ማን እንደ መታና ለሁለተኛው ማን እንደመታ በምንስ ጠመንጃ ወይም ይህንን እየገለፁ ነው መናገር ያለብዎት::
አስተርጓሚ፡- እቶም ካድሬስ እንዳፈለኹም ንእገለ እዙይ ወቒዕዎ ንእገለ'ውን እዙይ ወቒዕዎ እናበልኩምሲ እናፈለይኹምስ ርግእ ኢልኩም ተዛረቡ::
6ኛ መ/ምስክር፡- ንገብረስላሴ ነጋ ተወልደ መለስ ወቒዕዎ
አስተርጓሚ፡- ለገብረስላሴ ነጋ ተወልደ መለስ መታው
6ኛ መ/ምስክር፡- ንገብረመድህን ገ/ማርያም ጀማል ሐጎስ ወቒዕዎ
አስተርጓሚ፡- ለገብረመድህን ገ/ማርያም ደግሞ ጀማል ሐጎስ መታው
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የጠበንጃው አይነትስ?
አስተርጓሚ፡- ናይቲ ጠበንጃ ዓይነት?
6ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ተወልደ መለስ ፒፒኤስ እዩ::
አስተርጓሚ፡- የተወልደ መለስ ፒፒኤስ ነው

6ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ጀማል ሐጎስ ጓንደ እዩ፡፡

አስተርጓሚ፡- የጀማል ሐጎስ ጓንደ ነው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ የሰዎቹ አገዳደል በምን መልኩ ነበር? ታስረው እንደመጡ ያው ገልፀዋል እና ሲገደሉ በምን አይነት መልክ ነበሩ?

አስተርጓሚ፡- ናይቶም ሰብ አማውታ ከመይ ነይሩ ተአሲሮም ከምዝመፁ ገሊፅኩም ነይርኩም እና እቲ አማውትኦምስ ከመይ ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- እቲ አማውቲኦምሲ መጀመርያ ተወልደ መለስ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አይደለም እሱ እንዳሉ ነው ርቀቱ ለምሳሌ እንዴት እንዴት እንደቆሙ እንዴት ቆመው እንደተገደሉ ማህላቸው ላይ ክፍተት ያለውና ወይም ጥግ ለጥግ ከሆኑ ይህንን አብራርተው እንዲናገሩ ብዩ ነኝ፡፡

አስተርጓሚ፡- ዝሓተትኩም ዘለኹስ ንሱ አይኮነን ኣብ መንጎ እቶም መወቲ ዘሎ ርሕቐት እዩ ካብ ክንደይ ክሳብ ክንደይ ይኸውን?

6ኛ መ/ምስክር፡- ከምዙይ ከምዙይ እዩም ነይሮም

አስተርጓሚ፡- ከዚህ እስከዚህ ይሆናል

ዳኛ /ታደሰ/፡- አንዴ እስኪ ከየት እስከ የት?

አስተርጓሚ፡- ካበይ ላበይ ይኸውን?

6ኛ መ/ምስክር፡- ክሻብዙይ ይኸውን

ዳኛ /ታደሰ/፡- የት ነው እዚህ የሚሉት ሰውየው ቁጭ ያለበት ነው?

አስተርጓሚ፡- ሰውየው ጋ ያለበት ይሆናል

ዳኛ /ታደሰ/፡- እስቲ በሜትር ስንት ይሆናል እስኪ ይገምቱ ራስዎ፡፡

አስተርጓሚ፡- ብሜትሮ ኸንደይ ይኸውን እስቲ ገምቱ ባዕልኹም

6ኛ መ/ምስክር፡- አርባዕተ ሜትሮ ይኸን

አስተርጓሚ፡- አራት ሜትር ይሆናል

ዳኛ /ታደሰ/፡- እሺ አራት ሜትር ይሆናል ተብሏዋል ይቀጥሉ፡፡

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አይ ከዚህ ወደዚህ ያሉትን ቢለካልን ለምሳሌ እሳቸው ያሉበት እና ልጅ ያለበት አራት ሜትር ሊሆን አይችልም እና እሱ ቢለካልን፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ቅድም ግን ፍርድ ቤቱ የዚህ ርቀት ከሁለት እስከ ሦስት ሜትር ነው የገመተው

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ፍርድ ቤቱ ከገመተው እሺ ሌላው እርስዎ እነሱን ጥይት ሲተኩስባቸው ወደ ቀጠና ተሰማርቼ ሂድ ተብዩ ስለነበር ሀጂ አለሁ ብለዋል በርግጠኛ ሲገደሉ እዛ ቆመው አይተዋል?

አስተርጓሚ:- ክቕተሉ ኸለውሲ ናብ ቀጠና ሓለዋ ኺድ ተባሂለ ነይረ ኢልኩም ነይርኩም እና ክቕተሉ ኸለውስ ኣብቲ ኸባቢ ነይርኩም ዲኹም ብርግፀኝነት?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ ኣፍቲ ኸባቢ ነይረ ኣፍቲ ኸባቢ እየ ነይረ

አስተርጓሚ:- አዎ እዛ አከባቢ ነበርኩኝ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በአይንዎ አይቶዋል?

አስተርጓሚ:- ብዓይንኹም ርኢኹም ዲኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- ብዓይነይ እወ ሪአ

አስተርጓሚ:- አዎ በአይኔ አይቼ አለሁ::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እዛ ቦታ በስንት ሰአት ነው የደረሳችሁት ወደዛ?

አስተርጓሚ:- ኣፍቲ ኸባቢ ብኽንደይ ሰዓት ኢኹም በጺሕኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- ብዓሰርተ ኽልተ ሰዓት

አስተርጓሚ:- በአስራ ሁለት ሰአት

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በአከባቢው ሰው ነበረ?

አስተርጓሚ:- ኣፍቲ ኸባቢ ሰብ ነይሩ ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- የነበረይ

አስተርጓሚ:- አልነበረም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ህዝቡ የተሰበሰበው በምን ሰአት ነው ታይድያ?

አስተርጓሚ:- እቲ ህዝቢ ልተአከበሉ ድአ ብኽንደይ ሰዓት እዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ብ12 ሰዓት ንሳቶም ምስተቐተሉ ብሓደ ሰዓት እዩ ልተአከበ እቲ ህዝቢ::

አስተርጓሚ:- ያው እነሱ የተገደሉበት 12 ሰአት ነው ህዝቡ የተሰበሰበው በአንድ ሰአት ነው::

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እና ከዛ በኋላስ ምን ተደረገ?

አስተርጓሚ:- እና ድሕሪኡ ድአ እንታይ ተገይሩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ካውኡማኢ ናብ ጥበቓ ተሰማርየ እቲ ህዘቢ ተሰብሲቡ ካውኡ ልረአየኹዎ ነገር የለይ

አስተርጓሚ:- ከዛ በኋላ እኔ ወደ ጥበቃ ተሰማራሁ ህዝቡም ተሰብስቦ ነበር ከዛ በኋላ ምንም ያየሁት ነገር የለም

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ጨርሼ አለሁ::

ዳኛ /ታደሰ/:- በ14ኛ ተከሳሽ ዋና ጥያቄ ይቅረብ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው:- ጀማል አቶ ገ/ስላሴ ነጋ በሚገደሉበት ሰአት ይዞት የነበረ መሳርያ ምንድን ነው?

አስተርጓሚ:- ጀማል ኣቶ ገ/ስላሴ ነጋ ክቕተል እንተሎ ሒዝዎ ዝነበረ መሳርያ እንታይ እዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ፒፒኤስ እኮ ኢለ ፒፒኤስ

አስተርጓሚ:- ፒፒኤስ እኮ ብየአለሁ

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቅድም ሲመሰክሩ ፒኤስ የተወልደ መለስ ነበር -ያሉት ጀማል ይዘት የነበረ መሳርያ ምንድን ነው

አስተርጓሚ:- ቕድም ክትምልሱ ኸለኹም ተወልደ መለስ ሒዙዎ ልነበረ ፒኤስ ጀማል'ውን ሒዙዎ ዝነበረ ኻሊእ ኢልኩም እና እዚ ኣብራህርህዎ እዩ።

6ኛ መ/ምስክር:- ናይ ጀማል ጓንዴ እየ ልበልኩ ዓንተውኡ'ኮ

አስተርጓሚ:- የጀማል ቅድምም ያልኩት ጓንዴ ነው

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ኪዳን በላይ ሲያውቁት ምን ነበር የሚሰራው በአከባቢው?

አስተርጓሚ:- ኪዳን በላይ ክትፈልጡዎ እንተለኹምስ ኣፍቲ ኸባቢ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ናይ መሬት ይዞታ ነይሩ

አስተርጓሚ:- የመሬት ይዞታ ነበር

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የመሬት ይዞታ ሆኖ ሲሰራ ምን ይዞ ነበር የሚንቀሳቀሰው?

አስተርጓሚ:- ናይ መሬት ይዞታ ኸይኑ ክንቀሳቐስ ኸሎሲ እንታይ ሒዙ ይንቀሳቐስ ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ኣይነበሮይ

አስተርጓሚ:- አልነበረውም

ዳኛ /ታደሰ/:- ምንድን ነው ያልነበረው?

አስተርጓሚ:- ታይ እዩ ዘይነበሮ?

6ኛ መ/ምስክር:- መሳርያ ኣይነበሮይ

አስተርጓሚ:- መሳርያ አልነበረውም

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ አመሰግናለሁ

ዳኛ /ታደሰ/:- መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ:- አስር አለቃ ሁለቱ ሚቶች ከፓሊስ ጣብያ በሚወጡበት ጊዜ እርስዎ እ ምን ይሰሩ ነበር?

አስተርጓሚ:- እቶም ኽልተ መወቲ ካብ ፓሊስ ጣብያ ኽወፁ ኸለውሲ ንስኹም ኣብቲ ኸባቢ እንታይ ትሰርሑ ነይርኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- ጥብቕ ሓላፊ ነይረ

አስተርጓሚ:- ያው እዛ የጥበቃ ሃላፊ ነበርኩኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ እዛ ፓሊስ ጣብያ ነበሩ ማለት ነው በዛ ሰአት?

አስተርጓሚ፡- ስለዚ ኣብቲ ፓሊስ ጣብያ ነይርኩም ማለት ድዩ በቲ እዋን?

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ ነይረ

አስተርጓሚ፡- አዎ ነበርኩኝ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከርስዎ ጋርስ ማን ማን ነበረ?

አስተርጓሚ፡- ምሳኹምከ እኒ ባዓልመን ነይሮም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ገብሩ ረዳ መብራህቶም ሐድጉ ብዙሓት'ውን ነይሮም ሰራዊት ስለልወሐዱና ፓሊስ ለይብልና ስለልኾነ ሐገዝ ተዋሂብና ምሳና ይሰርሑ ነይሮም

አስተርጓሚ፡- ያው የጠቀሱዋቸው ሰዎች እና ብዙ ሰራዊትም ነበሩ። ማለት በረዳትነት ተሰጥቶን ከኛ ጋር ይሰሩ ነበሩ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ተወልደ መጥቶ አወጣቸው ነው ያሉት

አስተርጓሚ፡- ተወልደ መጺኡ አውፂእዎም ኢልኩም ነይርኩም

6ኛ መ/ምስክር፡- ተወልደን ጀማልን መጺኦም አውፂኦሙዎም

አስተርጓሚ፡- ተወልደ እና ጀማል መጥተው አወጡዋቸው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- በምን ብርሃን እየተጠቀሙ ነው ያወጡዋቸው ባትሪ ይዘው ነበር ወይስ ሌላ መሳርያ ነበራቸው ብርሃን የሚጠቀሙበት?

አስተርጓሚ፡- ብምንታይ ብርሃን ተጠቒሞም ድኣዩም ዘውፅእዎም ነይሮም ባትሪ ነይሩዎም ወይስ ኻሊእ ነይሩዎም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ወርሒ እዩ ነይሩ ወርሒ

አስተርጓሚ፡- ያው ጨረቃ ነበረች

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ካወጡዋቸው በኋላ አሰሩዋቸው ብሎዋል አንድ ላይ ነው ያሰሩዋቸው ለየብቻ?

አስተርጓሚ፡- ምስ አውፅኡዎምሲ አሲረሞም ኢልኩም ነይርኩም ብሓደ ድዩም አሲረሞም ወይስ ነንበይኖም ዩም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ነንበይኖም እዩም አሲረሞም

አስተርጓሚ፡- ለየብቻቸው ናቸው የታሰሩት

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንግዲህ አሁን ወደ ጠቀሱት ወደ ዕዳጋ ረቡዕ እየሄዳችሁ ነው?

አስተርጓሚ፡- ያው ሐዚ ከምልጠቀስኩሞ ንዕዳጋ ረቡዕ እናኸድኩም ኢኹም?

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ ልዕዳጋ ረቡዕ እለኸድና

አስተርጓሚ፡- አዎ ወደ እዳጋ ረቡዕ እየሄድን

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ታደርጋላችሁ እናንተ ከተወልደ ጋር አብራችሁ የምትሄዱት?

አስተርጓሚ፡- ምስ ተወልደ ሓቢርኩም ትኸዱሲ እንታይ ኸትገብሩ ደኢኹም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ኸንጥብቕ ጥበቓ
አስተርጓሚ፡- ያው ጥበቃ ለመጠበቅ ነው የምንሄደው
ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ እዛ ስትደርሱ እነ ኪዳነ በላይን እነ ኪዳነ አስገዶምን የት አገኛችሁዋቸው?
አስተርጓሚ፡- አውኡ ክትበፅሑ ኸለኹምሲ ባዓል ኪዳነ በላይ ባዓል ኪዳነ አስገዶም አበይ ረኺብኩሞም?
6ኛ መ/ምስክር፡- እዚኣቶም ምስቶም ገበሬ ማህበር ኢና ላግኒናዮም
አስተርጓሚ፡- እነዚህ ከገበሬ ማህበሮች ጋር አብረን ነው ያገኘናቸው።
ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ቀድሞ ገባ እናንተ ወይስ እነሱ?
አስተርጓሚ፡- መን ቐዲሙ አትዩ ንስኻትኩም ወይስ ንሳቶም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና ብልአተና አውኡ አግኒናዮም ንሳቶም'ውን
አስተርጓሚ፡- እኛ እንደገባን እነሱም እዛ አገኘናቸው
ልዩ ዓ/ህግ፡- አሁን የሚመልሱልኝ ያሉት ማብራርያ ሳይሆን ማን ቀድሞ ገባ እናንተ ከቀደማችሁ እኛ ቀድመናል በሉ እነሱ ከቀደሙ እነሱ ቀድመው እዛ አገኘናቸው በሉ በሁለቱ አንዱ ምረጡ።
አስተርጓሚ፡- እቲ ሕዚ ትምልስዎ ዘለኹምሲ ንስኻትኩም አቅዲምኩም እንተአቲኹም ንሕና በሉ ንሳቶም አቐዲሞም እንተአትዮም ንሳቶም በሉ እና እዙይ ሓዲኡ በሉ
6ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና ኢና ቐድም ኢልና አቲና
አስተርጓሚ፡- እኛ ነን አስቀድመን የገባ ነው
ልዩ ዓ/ህግ፡- ታይድያ ለምን እዛ አገኘናቸው ይላሉ?
አስተርጓሚ ፡ ንምታይ ዳኢኹም አውኡ ረኺብናዮም ዝበልኩም?
6ኛ መ/ምስክር፡- አንሕና ድንጉይ ኢልና ናፍቱ ቐጢና ምጥባቕ እንትንከድ ተለና ኢና ላግኒናዮም ልኣታቶም
አስተርጓሚ፡- ያው እኛ ዘግይተን ወደ ቀጠና ጥበቃ ስንሄድ እዛ ነው ያገኘናቸው
ልዩ ዓ/ህግ፡- ከየት ነው እነሱስ የተነሱት?
አስተርጓሚ፡- ካበይ እዮም ንሳቶም ተልዒሎም?
6ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ስንቃጣ
አስተርጓሚ፡- ከስንቃጣ
ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ኪዳነ አስገዶም የወረዳው አስተዳዳሪ ነበር ብሎዋል የስንቃጣ ኪዳነ በላይ ደግሞ መሬት ይዞታ ነው ያሉት የመሬት ይዞታ ምንድን ነው?

አስተርጓሚ:- ኪዳን አስገዶም ናይ ወረዳ መማሓደሪ ኪዳን በላይ ድማ ናይ መሬት ይዞታ ገለ ኢልኩም ነይርኩም ቃይ ዓይነት መሬት ይዞታ እዩ ነይሩ?

ልዩ ዓ/ህግ:- ማለት ስልጣኑ ደረጃው ሃላፊነቱ?

አስተርጓሚ:- ብእዋኑ ዝነበሮ ናይ ስልጣኑ ደረጃሲ እንታይ'ዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ልቱ መሬትሲ መተሓዳደሪ ማለት እዩ

አስተርጓሚ:- ያው የመሬቱ አስተዳዳሪ ነበር

ልዩ ዓ/ህግ:- መሬት ይዞታ ያሉት መስሪያ ቤት ውስጥ ነው የሚሰራው ብሎዋል የዛ መ/ቤት ሃላፊ ነው አይደለም ይህንን እንዲያብራሩ ነው::

ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው:- ክቡር ፍርድ ቤት ይሄ ጥያቄ ይሰረዝልን መሪ ጥያቄ ነው

ዳኛ /ታደሰ/:- ይቅርታ እስቲ ጥያቄው ምን ነበር?

ልዩ ዓ/ህግ:- መሬት ይዞታ ነው አሉ መሬት ይዞታ ምንድን ነው?

ሃላፊ ነው? ምክትል ነው? ነው::

ዳኛ /ታደሰ/:- መሪ ጥያቄ ሆኖ ነው ተቃውሞ ያቀረቡ አቶ ተሾመ?

ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው:- አይ በስህተት ነው እንድያውም የችከላ ስለሆነ ነው::

ዳኛ /ታደሰ/:- መስቀለኛ ጥያቄ ነው ያለው ብለን ነው::

ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው :- አዎ በድንገተኝነት ስለተነሳሁ ነው አይ እንትን ነው - የተነሳው ጥያቄ ሰውየው አንዴ ሰራተኛ ነበር ብሎዋል በዋና ጥያቄ ያልተጠየቀ ነገር ታይቶዋል::

ዳኛ /አብርሃ/:- ቅድም ግን በርስዎ በዋና ጥያቄ ሲጠይቅ ስራቸው ምን ነበር ብለው ጠይቆዋል ስለዚህ አሁን ደግሞ ሃላፊ ነበሩ ሰራተኛ ነበሩ እየተባለ ነው የሚጠየቀው ያለው ስለዚህ ከዋናው ጥያቄ ውጭ አልሆነምና ጥያቄው ብንቀጥል ከጊዜያችን አኳያ ጥሩ ነው የሚመስለን ይቀጥሉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ክቡር ፍርድ ቤት ቀጥየስ ምን ጥቅም አለው ተመሬክ አሁን እንደዚህ አልነበሩም ተብሎዋል ከተባለ ምስክሩ የማን ወገን ምስክር መሆኑን እናውቃለን ስለዚህ ተነገረው ማለት ነው ይሄ መሃከል ላይ የሚገባው ተቃውሞ ዝም ብሎ ስለዚህ ከመሬት ተነስቶ ምስክሩ ትኩረት እንዲስብ እንደሆነ እናውቃለን ስለዚህ መሬት ይዞታ ናቸው ብሎ ቁጭ ብሎዋል ምስክሩ የመሬት ይዞታ መስርያ ቤት ምንድን ናቸው ነው እኔ የጠየቅኩት አሁን ይህንን አላሉም ይህን አልተባለም ከተባለ ምስክሩ እንዲያውቁ ይደረጋል ማለት ነው::

ዳኛ /ታደሰ/:- ደህና ይቀጥሉ እሺ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ወደ ዕዳጋ ረቡዕ ልመልስዎት ዕዳጋ ረቡዕ ባሉት ቦታ ላይ እነዚህ ሁለቱ ሚቶች በሚገደሉበት ጊዜ መጀመርያ ገ/ስላሴ ነው ተገደለ ያሉኝ እርግጠኛ ነኝ?

አስተርጓሚ፡- እቶም ክልተሰባት ክቕተሉ ክለውሲ ኣብ ዕዳጋ ረቡዕ ማለት'ዩ መጀመርያ ገ/ስላሴ ተቐቲሉ ኢልኩም ነይርኩም ርግፀኛ ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ ርግፀኛ እዩ

አስተርጓሚ፡- አዎ እርግጠኛ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምናቸው ላይ ተመቱ?

አስተርጓሚ፡- አምንታዩም እዩም ተወቒዖም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ጭንቅላቱ እዙይ

አስተርጓሚ፡- ጭንቅላቱ ላይ ነው የተመታው

ልዩ ዓ/ህግ፡- በስንት ጥይት ተመታ?

አስተርጓሚ፡- ብክንደይ ጥይት ተወቒዑ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ብክልተ ጥይት

አስተርጓሚ፡- በሁለት ጥይት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ፒፒኤስ ብለው የጠቀሱት መሳርያ ከአውቶማቲክ ውጭ ሁለት ጥይት ብቻ መተኮስ ይችላል እንዴ?

አስተርጓሚ፡- ፒፒኤስ ኢልኩም ልጠቐስኩምዎ መሳርያሲ ካብ ናይ አውቶማቲክ መሳርያ ወፃኢ ክልተ ጥይት ክትኩስ ይክእል ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ሓደ ብሓደ ክኸድ ይክእል እዩ

አስተርጓሚ፡- አንድ በአንድ ሊሄድ ይችላል

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ አንድ በአንድ ሄዶ ሁለት እንደተመታ ነው የሚቆጥሩት?

አስተርጓሚ፡- ስለዚ ሓደ ብሓደ ክይዱሲ ክልተ ከምልተኮሰ ዲኹም ትቖፅሮዎ?

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ሁለተኛው ሚች ገ/መድህን ምናቸው ላይ ነው የተመቱት?

አስተርጓሚ፡- እቶም ካልአይ መዋቲ ገ/መድህን አምንታዩም ተወቒዖም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣብ ጭንቅላቱ እዩ ክለይ ንሱ

አስተርጓሚ፡- እሱም ጭምር ጭንቅላቱ ላይ ነው የተመታው

ልዩ ዓ/ህግ፡- በስንት?

አስተርጓሚ፡- ብክንደይ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ብክልተ ጥይት ንሱ'ውን

አስተርጓሚ:- እሱም በሁለት ተይት ነው::
ልዩ ዓ/ህግ:- ቁንቅላታቸውን በእንደዚህ መሳርያ በሚመቱበት ጊዜ ቁንቅላታቸው ምን ሆኖዋል ተፈረካክሰዋል አልተፈረከከሰም?
አስተርጓሚ:- ርእሶም ኽምዚ ክውቅዑ ኸለውሲ ርእሶም ታይ ኾይኑ ተፈረኻኺሱ ድዩ ወይስ አይተፈረኻኸሰይ?
6ኛ መ/ምስክር:- ተፈረኻኺሱ
አስተርጓሚ:- ያው ተፈረካክሰዋል
ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ታስረዉ ነበር የተወሰዱት ብሎውኛል አስተሳሰራቸው እንዴት ነው የኋሊት ነው ወይስ እጃቸው ወደ ፊት ነው እንዴት ነበር የታሰሩት?
አስተርጓሚ:- ተአሲሮም እዩም ተወሰዶም ኢልኩም ነይርኩም አተአሳሰርኦም ኸመይ እዩ ብቕድሚት ድዩ ወይስ ንድሕሪት እዩም ተአሲሮም ነይሮም?
6ኛ መ/ምስክር:- ንድሕሪት እዩ ንድሕሪት'ዩ ንድሕሪት
አስተርጓሚ:- ያው ወደ ኋላ የፊጢኝ ታስረዉ ነበር
ልዩ ዓ/ህግ:- በሚገደሉበት ጊዜስ እጃቸው ተፈታላቸው ወይስ እንደታሰሩ ነው የተገደሉት?
አስተርጓሚ:- ክቕተሉ ኸለውኸ ኢዶም ተፈቲሕሎም ወይስ ከምዘለው እዩም ተቐቲሎም?
6ኛ መ/ምስክር:- ከምለለው እዩም ልተቐተሉ
አስተርጓሚ:- ያው እንዳሉ ነው የተገደሉት
ልዩ ዓ/ህግ:- እርግጠኛ ነዎት?
አስተርጓሚ:- ርግፀኛ ድዩም?
6ኛ መ/ምስክር:- ርግፅ'ዩ ርግፅ'ዩ
አስተርጓሚ:- እርግጠኛ ነኝ
ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ከዛ አከባቢ ህዝብ እንደነበረ ጠቅሰዋል በኋላ ሰብሰባ ላይ የመጣ ህዝብ ከናንተ ጋር ግን ስትሄዱ ከሰራዊት ውጪ ሌላ የመስርያ ቤት ሃላፊዎች ምናምን የመጡ ነበሩ?
አስተርጓሚ:- አፍቲ ኸባቢ ህዝቢ ከምልተአከበ ገሊፅኩም ነይርኩም ካባኹም ወፃኢኸ ናይ መስርያ ቤት ገለ ኸባቢ ህዝቢ ልተአከበ ነይሩ ዶ?
6ኛ መ/ምስክር:- ሰራዊት እንተለይክይኑ ጻሓር እንተለይክይኖም እዚኣቶም ሰራዊት እንተለይክይኑ ምሳና ልኽደ የለይ
አስተርጓሚ:- ከሰራዊት በስተቀር ከኛ ጋር የሄደ ማንም ነገር የለም::

ልዩ ዓ/ህግ:- ታይድያ ከሰራዊት ውጭ ከናንተ ጋር ካልሄደ አስተዳዳሪውና የመሬት ይዞታ ሰራተኛ ብለው የጠቀሱት ሂዳነ በላይ እና ኪዳነ አስገዶም ምን ሊያደርጉ ተገኙ እነሱ ሌላ የመስርያ ቤት ሃላፊ ወይም ሌላ የመስርያ ቤት ሰራተኛ ሳይገኝ እነሱ ብቻ ለምን ተገኙ እዛ?

አስተርጓሚ:- እሞ ድኣ ምስቶም ሰራዊት ኢልኩሞም ዘለኩም ማለት ናይ መስርያ ቤት መማሓዳደርትን ካልኣት'ውን እንድሕር ዘይኸይዱ ምስ ኪዳነ በላይን ኪዳነ አስገዶምን ብኸመይ አውኡ ክርከቡ ኸኢሎም?

6ኛ መ/ምስክር:- ሰብሰባ ኢሎም ሰብስባ እንትገብሩ እየ ልረአይኹዎም እምበይ ኣብ ም'ኸያዶም አይፈለጥኩይ እነ

አስተርጓሚ:- ሰብሰባ ተብሎ ሰብስባ ማድረጋቸው ነው እማውቀው እንጂ መሄዳቸውማ አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ:- እዛ እንደነበሩ አያውቁም ኪዳነ በላይና ኪዳነ አስገዶም?

አስተርጓሚ:- ኪዳነ በላይን ኪዳነ አስገዶምን አውኡ ከምልነበሩ አይትፈልጡን?

6ኛ መ/ምስክር:- አውኡ ከምልነበሩ ስባ ይፀዊደለኹይ አውኡብ ነይሮም

አስተርጓሚ:- እዛ እንደነበሩማ አሁንም እየተናገርኩ ነኝ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ሁለቱም ሚቶች እንደሚያውቁዋቸው ነው የገለፁት?

አስተርጓሚ:- ኽልቲኦም መወቲ ከምትፈልጡዎም እዩ ዝገለፅኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ ኽልቲኦም መወቲማ ፈልጠም

አስተርጓሚ:- አዎ ሁለቱ መዋቶች አውቃቸዋለሁ

ልዩ ዓ/ህግ:- በመልክ እስቲ ምን ይመስላሉ?

አስተርጓሚ:- ብመልክዖም እንታይ ይመስሉ?

6ኛ መ/ምስክር:- እቲ ሓደ ፅልም ልበለ እዩ ገብረስላሴ

አስተርጓሚ:- ገ/ስላሴ ያው ጠቆር ያለ ነው

6ኛ መ/ምስክር:- እቲ ሓደ ቀይሕ ልበለ እዩ

አስተርጓሚ:- ያኛው ደግሞ ቀይ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- አለባበሳቸውስ ምን ይመስላል በሚገደሉበት ጊዜ የነበራቸው ልብስ እንዴት አይነት ነበረ?

አስተርጓሚ:- ናይ ኸዳኖመም አክደድናኸ ታይ ይመስል ነይሩ እንትቕተሉ ተለው?

6ኛ መ/ምስክር:- እንትቕተሉ እንተለው ነፀላኦም ዓለባ እቲ ኹታ እዩ ስረኦም ብደምቢ ከምንውር ልብሶም ለቢሶም እዩም ልተቐተሉ

አስተርጓሚ:- ያው እንደ ንውር ልብሳቸው ለብሰው ነው ከላይ ግን እንደ ጋቢ ነገር አድርገው ነበር

ልዩ ዓ/ህግ፦ እሺ በሚገደሉበት ሰአት ሟቶች የተናገሩት ነገር ካለ ገዳዮቹስ የተናገሩት ነገር ካለ እስቲ ይግለፁልን?

አስተርጓሚ፦ እቶም መወቲ ክቕተሉ ኸለው እቶም መወቲ ቕድሚ ምቕታሎም ልተናገሩዎ ነገር እንተልዩ እቶም ቐተልቲውን ነቶም መወቲ ቕድሚ ምቕታሎም ልተናገርዎ ነገር እንተልዩሲ አብራህሪሆም ይግለፁ፡፡

6ኛ መ/ምስክር፦ ቕድሚኡሚኢ መሳርያ አምፅኡ ተባሂሎም ደኸኑይ ልተአሰሩ መሳርያ የብልናይ ኢሎም እቶም መወቲ

አስተርጓሚ፦ ሟቶቹ ቅድም የታሰሩት መሳርያ አስረክቡ ተብለው መሳርያ የለንም ስላሉ ነው የታሰሩት

6ኛ መ/ምስክር፦ ብድሕሪኡ መሳርያ እንድሕር ላይ ታርክቡ ተባሂሎም እዩም ልተቐተሉ

አስተርጓሚ፦ ከዛ በኋላ መሳርያ የማታስረክቡ ከሆነ ተብለው ነው የተገደሉት

ልዩ ዓ/ህግ፦ እኔ የምልዎት እዛ ቆመው ሲገደሉ በተዘጋጅበት ሰአት ሟቶቹ ምን ይሉ ነበር? ገዳዮቹስ ምን ይሉዋቸው ነበረ በቦታው ነበርኩ ካሉ ይህንን ቃል ይንገሩኝ ነው፡፡

አስተርጓሚ፦ አፍቲ ኸባቢ ነይረ እንተይልኩምሲ እቶም መወቲ ቕድሚ ምቕታሎም ማለት ˆዩ አፍቲ እዋን ንሱ እንታይ ልተዛረብዎ ዘረባ ነይሩ? እቶም ቐተልቲኸ እንታይ ልተዛረብዎ ንግግር ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር፦ ምንም ልተዛረብዎ ነገር የለይ

አስተርጓሚ፦ ምንም የተናገሩት ንግግር የለም

ልዩ ዓ/ህግ፦ እሺ ከገደያው በኋላ ወደ ጥበቃ ቦታየ ሄድኩኝ ነው ያሉት ማን ነው ጥበቃ ቦታ ያሰማራዎት?

አስተርጓሚ፦ ድሕር እቲ ቕትለትሲ ናብ ሓለዋ ኸይደይ ኢልኩም ነይርኩም መንˆዩ ናብ ሓለዋ ኸትኸዱ ዝአዘዘኩም?

6ኛ መ/ምስክር፦ ንቶም ናየይ ዝሓዝኩዎም ሒዘ አምሳ አለቃ ማሞ ገብረማርያም እቶም ዋና ሓላፊ ናይ ፓሊስ ማብያ ልነበሩ ሒዝካ ናብዙ አብዚኒሆ ጥበቃ ኺዱ ኢሎምኒ ሒዘ ኸይደ፡፡

አስተርጓሚ፦ ያው እኔም የያዝኳቸው አምሳ አለቃ ማሞ ያዙኝ ሂዱ ወደዛ ጥበቃ ብሎውኝ በዛ ምክንያት ነው የሄድኩኝ

ልዩ ዓ/ህግ፦ እሺ የተገደሉበት ይሄ ዕዳጋ ረቡዕ ብለው የጠቀሱት ቦታ የተገደሉበት ቦታ ሜዳ ነው ወይስ እርስዎን የሚከልል ነገር አለው? ወይስ ለጥ ያለ ሜዳ ነው ይህንን እስቲ ያብራሩት?

አስተርጓሚ፡- እቲ ልተቐተልሉ ቦታሲ እቶም ሰባት ልተቐተልሉ ቦታ ሜዳ ድዩ? ወይ ልዕል ዝበለ ታይ እዩ ሽሙ ድዩ እስቲ ኣብራህሪሆም እዙ ነገር ይግለፁ

6ኛ መ/ምስክር፡- ኾኸሒ እዩ'ሞ ከምዚ ልበለ እዩ ኮኸሒ እዩ ቁልቁል ልበለ እዩ ኮኸሒ ኮኸሒ እዩ።

አስተርጓሚ፡- ያው ዝቅ ያለ ቦታ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ዝቅ ያለ ቦታ ነው ሲሉት ሟቾቹ የቆሙት ዝቅ ያለው ላይ ነው ወይስ ከፍ ያለ ቦታ ላይ ነው?

አስተርጓሚ፡- ትሕት ልበለ ቦታ ኸትብሉ ኸለኹምሲ እቶም መወቲ ጠጠው ኢሎምሉ ዝነበሩ ቦታሲ ኣብቲ ልዕል ልበለ ድዩ ወይስ ኣብቲ ትሕት ዝበለ ቦታ እዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣፍቲ ትሕት ልበለ ቦታ እዩ ኣብቲ ለጥ ልበለ ቦታ?

አስተርጓሚ፡- ያው ዝቅ ያለው ቦታ ላይ ነበር

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ከዛ ከግድያው በኋላ ወደ ጥበቃ ህጁ አለሁ ብለዋል ጥበቃውና አሁን የጠቀሱት ሜዳው ከግድያ በኃላ ማለት ያለው ሜዳው ምን ያህል ይራራቃል?

አስተርጓሚ፡- ድሕር እቲ ቕትለትሲ ናብ ሓላዋ ኸይደይ ኢልኩም ነይርኩም እቲ ሓለዋ ልነበርኩምሉ ቦታን እቲ ቅትለት ልተኻየደሉ ቦታን ክንደይ ዝኣክል ርሕቐት ነይርዎ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ናብ ሽዱሽተ ሜትሮ ልኾን ከይደ

አስተርጓሚ፡- ወደ ስድስት ሜትር የሚያክል ህጁ አለሁ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ተመልሰው ወደ ገቢያው ቦታ የሚከናወነውን ነገር ማየት መስማት ይችሉ ነበር?

አስተርጓሚ፡- ድሕርኡ ናብቲ ዕዳጋ ተመሊስኩም ታይ ከምዝግበር ይፈልጡ ነይሮም ድዮም?

6ኛ መ/ምስክር፡- የስማዕኹይ የተመለስኩይ ብኡ ገይረ ዓደይ እየ ኣትየ

አስተርጓሚ፡- አልሰማሁም አልተመለስኩም በዛ አድርጌ አገሬ ነው የገባሁት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ ከሟቾቹ በኋላ ለህዘቡ ንግግር ያደረገው ማን ነው?

አስተርጓሚ፡- ድሕር እቶም መወቲ ነቲ ህዝቢ ንግግር ዝገበረ መን'ዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣነ ኣብ ጥበቓ እየ ነይረ ኣብ ጥበቓ እየ ልነበርኩ እምበይ ለኣብኣቶም የተሓወስኩይ ናብቲ ስብሰባ ለለዎ አይተሓውስኩይ መን ንግግር ከምልገበረ'ውን የረኣኹይ ኣነ።

አስተርጓሚ፡- ያው እኔ ጥበቃ ስለነበርኩኝ ማን ንግግር እንዳደረገ አላውቅም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ አሁን ይሄ ዕዳጋ ረቡዕ ብለው የጠቀሱት ቦታ እዛው ዕዳጋ ረቡዕ የሚባለው አከባቢ ማለት ነው ህዝብ ይኖርበታል አይኖርበትም?

አስተርጓሚ:- እቲ ዕዳጋ ረቡዕ ኢሎም ልጠቐስዎ ቦታ ሰብ ይነብረሉዶ አይነብረሉን?

6ኛ መ/ምስክር:- ሰብ ይነብረሉባ

አስተርጓሚ:- ሰው ይኖርበታል

ልዩ ዓ/ህግ:- ቤቶችም አሉ ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ገዛውቲ አለው ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ገዛ አለዎ የኸተማይ ድዩ?

አስተርጓሚ:- አዎ ቤት አለ ከተማ አይደለም እንጂ

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ እናንተ ከስንቃጣ ተነስታችሁ አራት ሰአት ተጉዛችሁ ዕዳጋ ረቡዕ ደርሳችሁዋል?

አስተርጓሚ:- ስለዚ ንስኻትኩም ካብ ስንቃጣ ተልዒልኩም ዕዳጋ ረቡዕ ናይ አርባዕተ ሰዓት መንገዲ ተጓዒዝኩም አቲኹም አለኹም ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- ህዝቡ ደግሞ እዛ አከባቢ ገቢያው አከባቢ መኖርያ አለው ይኖራል ብለዋል

አስተርጓሚ:- እቲ ህዝቢ'ውን ኣብቲ ዕዳጋ ኸባቢ መንበሪ አለዎ ይነብር እዩ ኢልኩምኒ አለኹም

6ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- ታይድያ ማን ቀድሞ ተገኘ ከናንተና ከነሱ?

አስተርጓሚ:- እምድአ መን'ዩ አቐዲሙ ተረኺቡ ካባኹምን ካብቲ ኸባቢ ዘሎ ህዝብን?

6ኛ መ/ምስክር:- ንሕና

አስተርጓሚ:- እኛ

ልዩ ዓ/ህግ:- እንዴት እናንተ ልትገኙ ቻላችሁ ሰው እዛ ያለው ሰው ሳይወጣ?

አስተርጓሚ:- እቲ አውኡ ኸባቢ ዘሎ ህዝቢ ከይወፀስ ንስኺትኩም ብኸመይ ቐደምኩም ክትርከቡ ኽኢልኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- ትኽክል ቀይሽብር እንትግበር ሰብ አይቐርቢ ሰብ አይኸዶይ ሰብ ለይኸደ ስለልኸነ ንሕና ኢና ቐዲምና ልኣተና

አስተርጓሚ:- ያው ቀይሽብር ሲካሄድ ሰው አይገኝም ሰው ወደዛ አከባቢ አልሄደም እኛ ነን አስቀድመን እዛ የተገኘ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- ከዚህ ውጭ ሌላ አከባቢ ቀይሽብር ተካሄደው ያውቃሉ ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ካብዚ ወፃኢ ኣብ ካሊእ ቀይሽብር ልተኻየደሉ ትፈልጡ ማለት ዲኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ ኣብ ኩሉ እዩ እናሞተ ነይሩ
አስተርጓሚ:- አዎ በሁሉም ይሞት ነበር
ልዩ ዓ/ህግ:- ማለት እርስዎ አጋጥምዎታል ሰው የማይወጣበት?
ጸኛ /ታደሰ/:- አንዴ ጥያቄው ትንሽ እየወጣን ነው ስለዚህ ከዋናው ጥያቄ ጋር የሚቀራረብ ጥያቄ ቢጠየቅ ጥሩ ነው::
ልዩ ዓ/ህግ:- ሟቶቹ የተቀበሩበት ቦታ የት ነው?
አስተርጓሚ:- እቶም መወቲ ምስተቐተሉሲ አበይ ኸባቢ እዩም ተቐቢሮም?
6ኛ መ/ምስክር:- ኣነ ኣብ ጥበቓ እየ ልነበርኩ እምበይ ኣብ ምቕባር እውን የተሓወስኩይ
አስተርጓሚ:- እኔ በጥበቃ ላይ ነበርኩ በቀብር ላይ አልነበርኩም
ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ጨርሼአለሁ
ጸኛ /ታደሰ/:- የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?
የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ:- ድጋሚ ጥያቄ የለኝም
ጸኛ /ታደሰ/:- በ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ድጋሚ ጥያቄ ካለ?
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ተሾመ አያሌው:- እገበያው ቦታ ዕዳጋ ረቡዕ መኖርያ አለው?
አስተርጓሚ:- አፍቲ ዕዳጋ ረቡዕ አፍቲ ዕደግኡ ማለት 'ዩ መንበሪ ገዛ አሎ ድዩ?
6ኛ መ/ምስክር:- ዕዳግኡማ እወ መንበሪ ገዛ አለዎ
አስተርጓሚ:- ገበያውማ አዎ መኖርያ ቤት አለው
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ገበያው ማህል እንዴት ቤት ይኖራል?
አስተርጓሚ:- ኣብቲ ዕዳጋ ማእኸል ብኸመይ ገዛ ኸነብር ኸኢሉ?
6ኛ መ/ምስክር:- አይ ከተማን ድዩ
አስተርጓሚ:- ከተማ አይደለም እንዴ
የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጨርሼ አለሁ

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ጸኛ /ጋይም/:- እስር አለቃ አማርኛ ለምን አላውቅም አሉ?
አስተርጓሚ:- አምሓርኛ ንምንታይ እዩ አይፈልጠ ልበልኩም?
6ኛ መ/ምስክር:- ምናልባት ከይጋገይ ኢለ እየ
አስተርጓሚ:- ምናልባት እንዳልሳሳት ብየ ነው
ጸኛ /ጋይም/:- መጀመርያ እዛ ዕዳጋ ረቡዕ የተሰበሰበው ህዝብ ብዛቱ ምን ያክል ነበር?
አስተርጓሚ:- መጀመርያ ኣብ ዕዳጋ ረቡዕ ዝተአከበ ህዝቢ ናይቲ ህዝቢ ብዝሓት ክንደይ ዝአክል ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- አነ አፍት ጥበቓ እየ እምበይ አፍቲ ህዝቢ ምቁፅፃር የነበርኩይ አፍቱ ጥበቃ እየ ነይረ አነ

አስተርጓሚ፡- እኔ በጥበቃ ላይ ነበርኩኝ በህዝብ ብዛት አልተቆጣጠርኩም

ዳኛ /ጋይም/፡- ምን ያ ህዝብ የተሰበሰበበት ቦታ አይታይዎትም ነበር?

አስተርጓሚ፡- እቲ ህዝቢ ዝተአከበሉ ቦታ ኣይረአየኩሚ ድዩ ነይሩ ማለት?

6ኛ መ/ምስክር፡- ፍሊ ዝበለ እዩ ንሳቶም ርሕቅ ልበለ እዩ አነ ፍሊ ልበለ እየ ነይረ

አስተርጓሚ፡- ያው ለየት ያለ ስለሆነ በዛ ምክንያት ነው

ዳኛ /ጋይም/፡- ታይድያ ምን ይጠብቁ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- እሞ ድአ እንታይ ትሕልው ነይርኩም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኻሊእ ፀላኢ ከይመፅእ እዩ እምበይ ነቲ ህዝቢ የኹነይ እንጥብቕ ኻሊእ ፀላእ ብክየው ከይመፀና ኢና እናሓለውና ነይርና

አስተርጓሚ፡- ያው ስንጠብቅ የነበር ነው ሌላ ጠላት እንደይመጣ እንጂ ህዝቡ አይደለም

ዳኛ /ጋይም/፡- በስንት ሰአት ነው ወደ ጥበቃ የወጡት እርስዎ?

አስተርጓሚ፡- ብኸንደይ ሰዓት እዩ ናብ ሓለዋ ወፂኹም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ብዓሰርተ ኽልተ ብልአተና ጥበቓ ሓዙ ተባሂልና ናብ ጠበቓ ተሰማሪና እኮ ኢለ እየ

አስተርጓሚ፡- በአስራ ሁለት ሰአት እዛ እንደገባን ጥበቃ ያዙ ተብለን ነው የሄድነው ነ ብየ አለሁ

ዳኛ /ጋይም/፡- እና በአስራ ሁለት ሰአት እዛ እዳጋ ረቡዕ እንደደረሱ -ጥበቃ ላይ ተሰማሩ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- ዓሰርተ ኽልተ ሰዓት አውኡ ምስበፅሑሲ ናብ ሓለዋ ተሰማርዩም ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ እቶም ሰባት ብልሞቱ ናብ ሓለዋ አስማርዩምና ናብ ሓለዋና ኸይድና

አስተርጓሚ፡- አዎ ሰዎቹ ከሞቱ በኋላ ወደ ጥበቃ ተሰማራሁ

ዳኛ /ጋይም/፡- በስንት ሰአት ነው የሞቱት ሰዎቹ?

አስተርጓሚ፡- እቶም ሰባት ብኸንደይ ሰዓት እዮም ሞይቶም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ብዓሰርተ ኽልተ

አስተርጓሚ፡- በአስራ ሁለት

ዳኛ /ጋይም/፡- እርግጠኛ ነዎት?

አስተርጓሚ፡- ርግፀኛ ድዩም?

6ኛ መ/ምስክር:- አነስ ርግፅ እዩ

አስተርጓሚ:- እኔ እርግጠኛ ነኝ

፭ኛ /ጋይም/:- ሰዎቹ ሲገደሉ ምን ያህል ህዝብ ነበረ እዛ?

አስተርጓሚ:- እቶም ሰባት ክቕተሉ ኸለው ክንደይ ዝአክል ህዝቢ ነይሩ

6ኛ መ/ምስክር:- ህዝቢ የነበረይ ንሕና ሰራዊት ተለይኮይና

አስተርጓሚ:- እኛ ሰራዊቶች ካልሆን በስተቀር ህዝብ አልነበረም

፭ኛ /ጋይም/:- ሰራዊት ሲሉ ከፓሊስ ጣብያው የሄዳችሁ ብቻ ነው?

አስተርጓሚ:- ሰራዊት ኸትብሉ ኸለኹምሲ ካብ ፓሊስ ጣብያ ዝኸድኩም ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- እቲ ኻሊእማ ጥበቕኡ ሒዙ ሓዲሩ እዩ አውኡ ንሕና ሻዊቱ ሒዝና ልኸድና ግን ኣሻዒትኡ ንሕና ካጤኡ ሒዝናዩ ልኸድና ኢና ነይርና

አስተርጓሚ:- እኛ ከዛ ተነስተን የሄድን አለን ሌላው ደግሞ እዛ ጥበቃ የሰደረ ሰራዊት ነበር።

፭ኛ /ጋይም/:- ከየት የሄደ?

አስተርጓሚ:- ካበይ ዝኸደ እዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ካብ ስንቃጣ

አስተርጓሚ:- ከስንቃጣ

፭ኛ /ጋይም/:- እና ሰራዊቱ ምን ያክል ነበር?

አስተርጓሚ:- እና እቲ ሰራዊት ክንደይ ዝአክል ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ብዝሓቱ ናብ ሚኢት ልኾን ይኾን

አስተርጓሚ:- ብዛቱ ወደ መቶ አከባቢ ይሆናል

፭ኛ /ጋይም/:- ከዛ አከባቢ በስንት ሰአት ተነሱ እርስዎ? ማለት ጥበቃውን ጨርሰው በስንት ሰአት ተነስቶዋል ወደ ስንቃጣ ለመመለስ?

አስተርጓሚ:- ሓለዋኹም ወዲእኹምሲ ካብ ስንቃጣስ ብክንደይ ሰዓት ተሲእኹም ካውኡ?

6ኛ መ/ምስክር:- ብሸውዓተ ሰዓት

አስተርጓሚ:- በሰባት ሰአት

፭ኛ /ጋይም/:- ያኔ እርስዎ ሲነሱስ ህዝቡ ነበረ ወይስ አልነበረም?

አስተርጓሚ:- ንስኹም ኸትልዓሉ ኸለኹም እቲ ህዝቢ ነይሩ ዶ አይነበረን?

6ኛ መ/ምስክር:- ንሕና ክንልዓል እንተለና እቲ ህዝቢ እውን ተበቲኑ

አስተርጓሚ:- እኛ ከዛ ስንነሳ ህዝቡም ተበታትኖ ነበር።

፭ኛ /ጋይም/:- አብራችሁ ናችሁ የተነሳችሁ?

አስተርጓሚ:- ሐቢርኩም ዲኹም ተላዒልኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- ቅድም ኢሉ እቲ ህዝቢ ተበቲኑ

አስተርጓሚ:- አስቀድሞ ህዝቡ ነው የተበታተ ነው::

ዳኛ /ጋይም/:- ስለዚህ ህዝብ የሚባል አላዩም ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- ስለዚ ህዝቢ ዝበሃል አይረአኹምን ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ህዝቢ ስባ ብዓይኒ ማዕዶ ይሪእ ነይረ

አስተርጓሚ:- ህዝቡማ በማዶ ይታይ ነበር

ዳኛ /ጋይም/:- እሺ ህዝቡን አይተው ከሆነ በግምት ፓሊስ እንደ መሆንዎ መጠን ምን ያክል ህዝብ ተሰብስቦ ነበር

- እዛ ዕደጋ ረቡዕ

አስተርጓሚ:- እቲ ህዝቢ ሪእኹምዎ እንተኾይንኩምሲ ፓሊስ ከምዃንኩም መጠን ክንደይ ልኣክል ህዝቢ ተኣኪቡ ነይሩ ኣፍቲ ኸባቢ?

6ኛ መ/ምስክር:- ንሕና ብዓይኒ ማዕዶ ኢና እምበይ የጠበቕናይ ግን ናብ ክልተ ሚኢቲ ልኸን ህዝቢ ተኣኪቡ ነይሩ ኸልተ ጣብያ እዩ::

አስተርጓሚ:- እኛ በማዶ ነበርን ወደዛ አከባቢ አልተጠጋንም እና የሁለት ቀበሌ ሰዎች ናቸው ወደ ሁለት መቶ አከባቢ ህዝብ ነበር::

ዳኛ /ጋይም/:- ይሄ ሁለት መቶ ሰራዊትም ጨምሮ ነው ወይስ ሳይጨምር?

አስተርጓሚ:- እቲ ኸልተ ሚኢቲሲ ነቲ ሰራዊት ሓዊሱ ድዩ አይሓውስን?

6ኛ መ/ምስክር:- ኮለይ ሰራዊትባ

አስተርጓሚ:- ሰራዊትም ጭምር ነው

ዳኛ /ጋይም/:- ያ ግድያ ሲፈፀም ግን እዛ ነበሩ እርስዎ?

አስተርጓሚ:- እቲ ቕትለት ክፍፀም ከሎሲ ንስኹም አውኡደ ነይርኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ አውኡ ነይረ ሒዝናዩም ኸይድና ደኾነይ አውኡ ነይረ እወ

አስተርጓሚ:- አዎ እዛ ነበርኩ ይዘናቸው ሄደን አይደለም እንዴ

ዳኛ /ጋይም/:- አይደለም እነ ተወልደ እነ ገ/ስላሴን ሲገድሉ እዛ ቦታ ላይ ነበሩ ወይስ አልነበሩም ነው ጥያቄው?

አስተርጓሚ:- ባዓል ተወልደሲ እኒ ባዓል ገ/ስላሴ ክቶትልዎም ኸለውሲ አፍቲ ከባቢ ነይርኩም ዲኩም አይነበርኩምን?

6ኛ መ/ምስክር:- አፍቲ አከባቢ ነይርና ሒዝናዩም ኸይድና

አስተርጓሚ:- በአከባቢው ነበርን እንጂ እኛ ነበርን አጅበን ይዘናቸው የሄድነው ከ

ዳኛ /ጋይም/:- እቦታው ነበሩ ወይስ አልነበሩም ?

አስተርጓሚ:- አፍቲ ቦታ ነይርኩም ዲኹም አይነበርኩምን?

6ኛ መ/ምስክር:- አፍቲ ቦታ ነይርሲ አሻዒትኡ ናብ ጥበቓይ ከይደይ እምበይ አፍቲ ቦታ ነይረ

አስተርጓሚ:- በቦታው ነበርኩኝ ከዛ ወደ ጥበቃየን ሄድኩኝ

ዳኛ /ጋይም/:- እንዲሁ እንደ አይጥ እና ድመት አይነት አካሄድ እንሂድ እና የተጠየቁትን ጥያቄ በሚገባ ይመልሱ::

አስተርጓሚ:- ከምድሙን እንጭዋን ዓይነት አካይዳ አይንኸድ እሞ እቲ ልተሓተትኩምዎ ሕቶ ጥራሕ መልሱ

ዳኛ /ጋይም/:- ተወልደና ጀማል ገ/ስላሴንና ገ/መድሂንን ሲገድሉ እዛ ሰዎቹ በተገደሉበት ቦታ ነበሩ ወይስ አልነበሩም?

አስተርጓሚ:- ተወልደን ጀማልንሲ ንገ/ስላሴን ንገ/መድህንን ክቐትሉዎም ኸለውሲ አፍቲ ኸባቢ ነይርኩም ዲኹም አይነበርኩምን?

6ኛ መ/ምስክር:- አፍቲ ኸባቢባ ነይረ

አስተርጓሚ:- እዛ አከባቢ ነበርኩኝ

ዳኛ /ጋይም/:- ምን ያክል ርቀት ነበራችሁ?

አስተርጓሚ:- ክንደይ ዝኣክል ርሕቐት ነይሩኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- አርባዕተ ሜትሮ ልኣክል ካብዙይ ናብቲ ይኸን

አስተርጓሚ:- ያው ከዚህ ወደዛ የሚሆን አራት ሜትር ያክል ርቀት ነበረ

ዳኛ /ጋይም/:- እስቲ አራት ሜትር ያሉትን ያሳዩን እዚህ ላይ?

አስተርጓሚ:- እቲ አርባዕተ ሜትሮ ዝበልኩምሲ አብዙይ አረኡና ካበይ ናበይ ከምልኸውን?

6ኛ መ/ምስክር:- ካብዙይ ክሳብ እዞም ሰባት እኒሀውዎ ይኸን

አስተርጓሚ:- ከዚህ እስከ ሰዎቹ ያሉበት ቦታ ይሆናል

ዳኛ/ጋይም/:- እሺ በዚህ አቀማመጥ እነዛ እነ ተወልደ በርስዎ እና በሟቶች ማሀል ነበሩ ወይስ ከሟቶቹ በስተኋላ?

አስተርጓሚ:- በዙ አካይዳ እዙይሲ እቶም መወቲ ኣብ መንጎኩም ድዮም እኒሀው? እስቲ ጥያቄው ይደገምልኝ

ዳኛ /ጋይም/:- አሁን እንግዲህ ወደ አራት ሜትር የሚያክል ርቀት ነበረን ብለዋል ያ ያሳዩትን ቦታ ምንም እንኳ ትንሽ ከአራት ሜትር የሚበልጥ ቢሆንም አሁን ያ አገዳደሉ ሲፈፀም ተወልደና ጀማል በምስክሩና በሟቶቹ ማሀል ነበሩ ወይስ ሟቶቹ በምስክርና በነተወልደ ማሀል ነበሩ?

አስተርጓሚ:- እቲ ቕትለት ክፍፀም ኸሎሲ እቶም መወቲ

ማለት እኒ ባዓል ተወልደ ኣብ መንግኹሚ ኣፍቶም መወቲን ድዩም ነይሮም? እንደኛ ጥያቄ እሱ ነው:: እቶም መወቲስ ኣብ መንግኹምን ኣፍቶም እቶም ባዓል ተወልደ ኣፍቲ መንግኹም ዘሎን ኣፍቲ ልጠቐስኩምዎ ቦታ ኣብ መንጎ ድዩም ነይሮም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣብ መንጎ የኸነይ ንሳቶም ኣብዙ ኣብዙይ እኒኦ እዩም እኒሀው እኒ ተወልደ በዙይ ፊንተት ኢሎም ንሕና ድሕር ኢልና ደማይ

አስተርጓሚ፡- በማሀል አይደሉም እነ ተወልደ ትንሽ ራቅ ብለው እኛ ደግሞ ወደዛ ራቅ ብለን ነበር

ዳኛ /ኃይም/፡- አሁን እንደሚሉት ከሆን ዞሮ ዝሮ እነ ተወልደ በሚቶች እና በእናንተ ማሀል እንደነበሩ ነው?

አስተርጓሚ፡- ከምቲ ትብልዎ ዘለኹምሲ እኒ ባዓል ተወልደሲ ኣብ መንግኹምን ኣብ መንጎ እቶም መወትን ምንባሮም ኢኹም ትገልፁ ዘለኹም

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ ኣብ መንጎ ናይ ኣብ መንጎ እቶም መወቲን ኢና ነይርና ንሕና ብድሕሪት ንሳቶም ብቕድሚኦም ንሳቶም ኣብ ማእኸልና እዮም ነይሮም::

አስተርጓሚ፡- አዎ እኛ በኋላ እነሱ በፊት እነዛም ከዛም ከዛ በፊት ነበሩ

ዳኛ /ኃይም/፡- ወደ ፓሊስ ጣቢያ እንመለስና ከፓሊስ ጣቢያ ምን ያክል ሰው ነው የተነሳው?

አስተርጓሚ፡- ናብ ፓሊስ ጣብያ ንመለስ'ሞ ካብቲ ፓሊስ ጣብያ ክንደይ ዝኣክል ሰብ እዩ ተልዒሉ ካውኦ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ዓሰርተ ሓደ ሰብ ነይርና

አስተርጓሚ፡- አስራ አንድ ሰዎች ነን

ዳኛ /ኃይም/፡- ማን ነው አዛዥ?

አስተርጓሚ፡- መን እዩ ኣዛዚኹም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣምሳ ኣለቃ ማሞ ገብረማርያም

አስተርጓሚ፡- የአምሳ አለቃ ማሞ ገብረማርያም

ዳኛ /ኃይም/፡- እነ ገ/ስላሴ የፓሊስ ጣብያው እስረኞች ነበሩ ወይስ አልነበሩም?

አስተርጓሚ፡- እኒ ባዓል ገ/ስላሴ ናይቲ ፓሊስ ጣብያ እሱራት ነይሮምዶ ወይስ አይነበሩን?

6ኛ መ/ምስክር፡- እሱራትባ ነይሮም

አስተርጓሚ፡- እሱረኞች ነበሩ እንጂ

ዳኛ /ኃይም/፡- ማን ያመጣቸው?

አስተርጓሚ፡- መን ዘምፅኦም?

6ኛ መ/ምስክር:- እኒ ጀማል

አስተርጓሚ:- እነ ጀማል

ዳኛ /ኃይም/:- ምን ያክል ጊዜ ቆይተው ነበር እዛ?

አስተርጓሚ:- ንኽንደይ ዝኣክል ጊዜ ፀኒሖም ነይሮም?

6ኛ መ/ምስክር:- ሰላሳ ማዕልቲ ፀኒሖም

አስተርጓሚ:- ለሰላሳ ቀን ያህል ቆይቶዋል

ዳኛ /ኃይም/:- እነ ተወልደ በሌሊት ስምንት ሰአት መጥተው ለምን ይወስድዋቸው እንዳሉ ነገሩዋችሁ?

አስተርጓሚ:- እኒ ተወልደ ናይ ለይቲ ሸሞንተ ሰዓት መፂኦም ልምንታይ ከምልወስድዎም ዘለው ነጊሮምኩም ነይሮም ዶ?

6ኛ መ/ምስክር:- ምስቶም ሓላፊ እዩም ተኒጋጊሮም እምበይ ኸፊቶም ባዕሎም አሪኦምዎም እምበይ ንሕና ልነገሩና ነገር የለይ

አስተርጓሚ:- ያው ከሃላፊዎቹ ጋር ነው የተነጋገሩት እነሱ ናቸው ከፍተው ያሳዩዋቸው እንጂ ከኛ ጋር ምንም የተነጋገሩት ንግግር አልነበረም

ዳኛ /ኃይም/:- ስለዚህ እናተ ከፓሊስ ጣብያ ስትነሱ እነዛ ሚቶችን ለማጀብ ነው የሄዳችሁ?

አስተርጓሚ:- ስለዚ ንስኺትኩምሲ ካብቲ ፓሊስ ጣብያ ክትትስኡ ኸለኹም ንቶም መወቲ ንምዕጃብ ዲኹም ተሲእኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ ንዑና ምሳና ኢሎምና ምስኣቶም ከይድና

አስተርጓሚ:- አዎ ከኛ ጋር አብራችሁኑ ብለውን ከነሱ ጋር ነው አብረን የሄድ ነው

ዳኛ /ገብሩ/:- ጥያቄው ተነስቶዋል ግን በግልፅ የተመለሰ ስላልተመለሰ አሁን ጥበቃ ለማድረግ በአከባቢው ተሰማርተን ነበር የሚል በተደጋጋሚ የገለፁት ነገር አለ ሌላ ደግሞ ሚቶች ሲመቱ በቦታው ነበርኩኝ ብለዋል ስለዚህ እርስዎ እና ሚቶች የተመቱበት ቦታ ርቀት ምን ያህል ነበር?

አስተርጓሚ:- እቲ ሕቶ ተልዒሉ እዩ ግን ብግልፂ ስለዘይተመልሰ እና መጀመርያ ኽትምስክሩ ኸለኹም እቶም መወቲ ምስተቐተሉ ንሕና ናብ ሓላዋ ተሰማሪና ኢልኩም ነይርኩም ብኻሊእ ወገን ድማ እቶም መወቲ ክቕተሉ ርኢና ኢልኩም ነይርኩም እና ኣብ መንጎኹምን ኣብቶም መወትን ዝነበረ ርሕቐት ክንደይ ዝኣክል'ዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- አፍቶም መወቲ እቲ መጀመርያ ብልኣተና የደንጎዩዎሚ

ዳኛ /ገብሩ/:- አይደለም ሲገደሉ ሲገደሉ በምን ያህል ርቀት ሆነው ይከታተሉ ነበር?

አስተርጓሚ:- እቶም መወቲ ክቕተሉ ኽለውሲ ብኸንደይ ዝአክል ርሕቐት ኾይንኩም ትከታተሉ ነይርኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- ንሕና አርባዕተ ሜትሮ ልኸን ፈንተት ኢልና ነይርና ንሳቶም ግን ማእኸልና እዩም እኒህው አፍቲ ንሳቶም ቐሪቦም ግን ንሳቶም አፍቲ ማእኸል እዩም ነይሮም

አስተርጓሚ ያው እኛው አራት ሜትር ያህል ርቀት ራቅ ብለን ነበር እነሱ ግን እማህላችን ላይ ነበሩ::

ዳኛ/ ገበሩ/: ማቾች የተመቱት በግራ በኩል ማለት ምስክሩ ሲያመለክቱን ያሳዩን በጀሮ ግንዳቸው አከባቢ የተመቱ መሆናቸው ነው የሰለፁልን፣ በግራ በኩል ነው በቀኝ በኩል?

አስተርጓሚ:- እቶም መወቲ ክቕተሉ ኽለውሲ ብፀጋም ኢኹም አርኢኹምና ነይርኩም እና ብፀጋም ድዩም ተወቒዖም ወይስ ብየማናይ?

6ኛ መ/ምስክር:- ብየማን እዩም ልተወቕዑ ብየማኖም እዩም አነ ከምዚ ስለዝበልኩ እምበይ ብየማኖም እዩም ልወቕዕዎም

አስተርጓሚ:- ያው በቀኝ አካባቢ ነው የተመቱት እኔ እንደዚህ ስላልኩ ነው በአጋጣሚ

ዳኛ /ገብሩ/:- ሁለቱ በቀኝ በኩል ነው የተመቱት?

አስተርጓሚ:- ኽልቲኦም ብየማናይ ኽባቢ ድዩም ተወቒዖም?

6ኛ መ/ምስክር:- ብየማናይ አከባቢ እዩም ልተወቅዑ ኹሎም::

አስተርጓሚ:- ያው ሁለቱም በቀኝ አከባቢ ነው የተመቱት

ዳኛ /ታደሰ/:- ምስክርነትዎ ጨርሰዋል ይነሱ

- እሺ ተከሳሾች 13ኛ ተከሳሽ

የ13ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ክቡር ፍ/ቤት ማስረጃዎቻችን እዚህ ጨርሰናል ሌላ የምናቀርበው ምስክር የለም

ዳኛ /ታደሰ/:- እሺ 14ኛ ተከሳሽ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በቃ ያቀረብናቸው ምስክሮች እነዚህ ነበሩ ቀጥሎ ያለው ስነ-ስርዓት በቃ ፍርድ ቤቱ ለሚቀጥለው ስነ-ስርዓት ይቅጠረን

ዳኛ /ታደሰ/:- ለሚቀጥለው ቀጠሮ እንዲከላከሉ ብይን ከተሰጣቸው ተከሳሾች መከላከያ ማቅረብ የሚችል? ቅደም ተከተል ብንሄድ ይሻላል መም/ር ብርሃኑ ፀጋይ በየነ ማቅረብ የሚችሉ ከሆነ አሁን የዛሬ የ6ኛ ተከሳሽ ሰምተናል

ተከላካይ ጠበቃ ሰለሞን ሃብቱ:- አዎ አምስተኛ ተከሳሽም አለ ባለፈው ያላቀረበና

ዳኛ /ታደሰ/:- እንዴት ታድያ ወደ ስድስተኛ አልፈናል?

ተከሳካይ ጠበቃ ስለሞን ሃብቴ፡- ባለፈው ቀጠሮ አምስተኛ ተከሳሽ ሬዘም ያለ ቀጠሮ እንዲሰጠው አመልክቶ ነበር

ዳኛ /ታደሰ/፡- ስለዚህ ለሌላ እድል ነዋ የምንሰጠው እንደዛ ከሆነ እናንተ ረጅም ቀጠሮ እንዲሰጣችሁ ከጠየቃችሁ ስለዚህ አሁን ቀጥለን ነው የምንሄደው ማለት ነው

ስለዚህ 7ኛ ተከሳሽ በቀጣይ ቀን ቀጠሮ የምታቀርቡ ከሆን?

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ንጉሰ ሐጎስ፡- ለዛሬ መ/ምስክሮች ስም ዝርዝር እንድናቀርብ ትእዛዝ ተሰጥቶ ነበር ነገር ግን ያንዳንዱ ምስክሮች ትክክለኛ አድራሻ ማግኘት ባለመቻላችን ምክንያት የመ/ምስክሮች ስም ዝርዝር አላቀረብንም ነገር ግን በሚቀጥለው ጊዜ በሬጅስትራር በኩል ለማቅረብ እንችላለን፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- መም/ር ሰለሞን አሰፋ?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሃፍቶም ግርማይ፡- ያው በኛም የሚቀርብ እንደዛ ነው ምስክሮች አሁንም በማፈላለግ ላይ እንገኛለን እንግዲህ የተሟላ የምስክርነት እንትን ስናገኝ ፍርድ ቤቱን አሰውቀን እናቀርባለን በዛ መልኩ ነው

ዳኛ /ታደሰ/፡- 11ኛ ተከሳሽ አቶ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ፡- መከላከያ ምስክር በሚቀጥለው ቀጠሮ ለማቅረብ ዝግጅ ነን

ዳኛ /ታደሰ/፡- ምስክሮች ስንት ናቸው?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከሦስት አይበልጡም

ዳኛ /ታደሰ/፡- 5ኛ ተከሳሽ ስንት ምስክሮች ይሆናሉ?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ወደ ስምንት ይጠጋሉ

ዳኛ /ገብሩ/፡- 10ኛ ተከሳሽም በተመለከተ ከሳሽና ተከሳሽ የቅጣት ሃሳባቸው በቃል ያስመዘገቡ ስለሆነ በተከሳሹ ላይ የሚከተለውን የቅጣት ውሳኔ ሰጥተናል

ቅ____ጣ____ት

10ኛ ተከሳሽ ፍፁም ተስፋይ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 414 /2/ መተላለፍን በልዩ ዓ/ህግ ምስክሮች የተመሰከረበት ስለሆነ የተመሰከረበት ሆኖ ስለተገኘ የጥፋተኛነት ውሳኔ ተሰጥቶበታል ልዩ ዓ/ህግ በዚሁ ላይ የቅጣት ሃሳብ በቃል ሲያስመዘግብ ተከሳሹ ጥፋተኛ ሆኖ ስለተገኘበት የህግ ድንጋጌ የሚመጣጠን ቅጣት ፍርድ ቤቱ እንዲጥልበት አመለክታለሁ ሲል አቅርቧል ተከሳሽ በበኩሉ በተከሳካይ ጠበቃው አማካይነት ያቀረበው ደግሞ ድሃና የቤተሰብ አስተዳዳሪ ስለሆንኩኝ በደርግ ጊዜ ወያኔ ነው ተብየ ለአመታት ታስሬ ብዙ ስቃይ አሳልፌ አለሁ በዚህ በተያዘው ጉዳይ ደግሞ ከ1998ት ዓ/ም ጀምሮ በእስር እገኛለሁ ስለዚህ እስከ አሁን የታሰርኩበት በቂ ሆኖ ከእስር

እንዲለቀኝ ሲል አመልክቷል ፍርድ ቤቱ የክሱ ይዘት እና የቀረበው ማፍረጃ ሃሳብ አገናዝቦ እንደተረዳው ተከሳሽ የተከሰሰበትና ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘው በወ/መ/ህ/ ቁጥር 414/2 መሰረት ነው ይህ የወንጀለኛ መቅጫ ህግ ድንጋጌ የሚያዘው ቅጣት ደግሞ እስከ አምስት አመት ሊደርስ የሚችል ፅኑ እስራትና የገንዘብ መቀጫ ነው ተከሳሽ በዚሁ ጉዳይ ተይዞ የታሰረው በ1987 ዓ/ም መሆኑን በቅጣት ሃሳብ ላይ ቀርቧል ልዩ ዓ/ህግም ተቃውሞ አላቀረበበትም ከዚህ አንፃር ስናይ ጥፋተኛ የሆነበት የህግ አንቀፅ ከሚያዘው ቅጣት በላይ የታሰረ መሆኑ ነው ፍርድ ቤቱ የተገነዘበው ስለዚህ መቀጣት እስከሚገባው በላይ ታስሮ የቆየ ስለሆነ ከዛሬ መጋቢት 4/1994 ዓ/ም ጀምሮ ከማረሚያ ቤት እንዲለቀቅ ብለናል ይህ እንዳለ ሆኖ ጥፋተኛ የሆነበት የወንጀል ህግ ድንጋጌ ከእስራት በተጨማሪ የገንዘብ መቀጫ በአስገዳጅነት ስለሚያዝ የገንዘብ ቅጣት የመጣል ጉዳይ የሚታለፍ ሆኖ አልተገኘም በሌላ በኩል ደግሞ ተከሳሹ በርካት ላሉ አመታት በእስር ቤት የቆየ ስለሆነ ገንዘብ ይኖሮዋል ብሎ መገመቱ አስቸጋሪ ነው:: ይህ ሁሉ ግምት ውስጥ በማስገባት ተከሳሽ ካለው ችግር አንፃር ታይቶ የ100.00 /የአንድ መቶ ብር/ የገንዘብ መቀጫ እንዲቀጣ ውሳኔ ሰጥተናል::

ት___እ___ዛ___ዝ

በዛሬው ቀን ቅጣት ውሳኔ የተጣለበት ተከሳሽ ፍፁም ተስፋይ ከአሁኑ ሰአት ጀምሮ የተለቀቀ ስለሆነ ለዋስትና ያስያዘው 1000.00 /አንድ ሺ ብር/ ይመለስለት ብለናል 10ኛ ተከሳሽ የተጣለበት የብር አንድ መቶ ቅጣት ተከታትሎ ገቢ እንዲያደርግ ለክልሉ ፋይናንስ ቢሮ ትእዛዝ ይተላለፍ ልዩ ዓቃቢ ህግ እና 15ኛ /አስራ አምስተኛ/ ተከሳሽ የቅጣት ሃሳብ በፅሁፍ እናቀርባለን ስላሉ ከቀጠሮ በፊት እንዲያቀርቡ፣ ልዩ ዓቃቤ ህግ የ6ኛ ተከሳሽ 13ኛ ተከሳሽ እና 14ኛ ተከሳሾች በተመለከተ ማፍረጃ ሃሳብ ከቀን ቀጠሮ በፊት እንዲያቀርቡ

- በዛሬው እለት መጋቢት 4/1994 ዓ/ም የጥፋተኛነት ውሳኔ በተሰጣቸው 1ኛ፣ 2ኛ፣ 4ኛ፣ 9ኛ፣15ኛ፣ እና 20ኛ ተከሳሾች ላይ የቅጣት ውሳኔ ለመስጠት 6ኛ፣13ኛ፣እና 14ኛ ተከሳሾችን በተመለከተ ውሳኔ ለመስጠት የ11ኛ ተከሳሽ መከላከያ ማስረጃ ለመስማት ቀጠሮ ተይዞዋል::

- በ6ኛ ተከሳሽ ለመጡ ሦስት ምስክሮች ለያንዳንዳቸው የሦስት ቀን ተኩል አበልና የትራንስፓርት ደርሶ መልስ ማለት ከአድዋ መቀሌ የመጡበት እንዲከፈላቸው ይቅርታ ሁለት ምስክሮች ናቸው::

- የ13ኛ እና 14ኛ ስድስት ምስክሮች የሁለት ቀን አበልና የትራንስፖርት ደርሶ መልስ ማለት ከስንቃጣ መቀሌ የመጡበት እንዲከፈላቸው ይሄ የመከላከያ ምስክሮች የሚከፈላቸው ራሳቸው ካስያዙት ገንዘብ መሆኑን መታወቅ አለበት ቀጠሮ ለሚያዝያ 15/1994 ዓ/ም ተይዞዋል፡፡

ቀን 15/08/94 ዓ/ም

ዳኞች

ኃይም ወ/ጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ- ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበዬሁ ቀርቧል

ተከሳሾች፡- 1ኛ ተ/ብርሃን ነጋሽ በሌለበት

2ኛ ኪሮስ አይሙት በሌለበት

3ኛ ገብረስላሴ ካሳ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር

4ኛ የመቶ አለቃ መኮንን ሲሳይ በሌለበት

5ኛ ነጋ አበባው ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

6ኛ ሓዱሽ ተላ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

7ኛ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ቀርቧል ከጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ

9ኛ የማነ ተክሊት በሌለበት

11ኛ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

13ኛ ኪዳነ አስገዶም ከጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

14ኛ ኪዳነ በላይ ከጠበቃቸው ተኸመ አያሌው ጋር ቀርቧል

15ኛ ተገኝ ወንዳለም ከጠበቃቸው አለም ገ/ሄር ጋር ቀርቧል

16ኛ ገዛኢ ከበደ ከጠበቃቸው አለም ገ/እግዚአብሄር ጋር ቀርቧል

17ኛ ግርማይ ድንቃየሁ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

18ኛ ገ/ህወይት ወ/ገብርኤል ከጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

19ኛ ገ/መድህን ወ/ስማያት ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

748

20ኛ ብርሃኑ ተሳ በሌለበት

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው አንድ በ6ኛ፣ 13ኛና 14ኛ ተከሳሾች ውሳኔ ለመስጠት ነበር ይህንን በተመለከተ ለውሳኔ አልደረሰም ሌላ 11ኛ ተከሳሽ የመከላከያ ማስረጃ ለመስማት ነው፣ በ3ኛ ደረጃ ደግሞ በ1ኛ፣2ኛ፣4ኛ፣9ኛ፣15ኛ፣እና 20ኛ ተከሳሾች ላይ የቅጣት ውሳኔ ለመስጠት ነበር የቅጣት ውሳኔ ደርሰዋል እና ቅጣቱን ይነበባል።

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረበት አንዱ ምክንያት በሌሉበት የተከሰሱ አንደኛ፣ ሁለተኛ፣አራተኛ፣ዘጠነኛ እና ሃያኛ ተከሳሾች እንዲሁም መከላከያ ማስረጃ የለኝም ብሎ ያመለከተው አስራ አምስተኛ ተከሳሽ ላይ ቅጣት ለመወሰን ነው በዚህ መሰረት በእያንዳንዱ ተከሳሽ ላይ የሚከተለውን ቅጣት ወስነናል።

ቅ ጣ ት

አንደኛ እና ሁለተኛ ተከሳሾች በክስ አንድና አስራ ሶስት እንደተመለከተው በክሱ ከተጠቀሱት ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን ሁለት ሰዎች ደብድበው በመግደላቸው ሁለት ሰዎች ደግሞ ደብድበው የአካል ጉዳት በማድረሳቸው እንዲሁም አራተኛ ተከሳሽ ከግብረአበሮቹ ጋር በመሆን በድብደባ አንድ ሰው በመግደሉና በአንድ ሰው ላይ ደግሞ የአካል ጉዳት በማድረሱ ዘጠነኛ ተከሳሽ በክስ ሶስት እንደተገለፀው በክሱ ከተጠቀሱት ግብረአበሮቹ ጋር በመሆን በድብደባ አንድ ሰው በመግደሉ ሁሉም በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ/ መሰረት ጥፋተኞች ሆነው ሲገኙ አስራ አምስተኛ ተከሳሽ ደግሞ በክስ አስራ ሁለት የተመለከተውን ተጎጂ ከግብረአበሩ ጋር በመሆን የደረሰበት እንዳይታወቅ ወይም ጨርሶ እንዲጠፋ በማድረጉ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሐ/ መሰረት እንዲሁም ሃያኛ ተከሳሽ በክስ አምስት የተጠቀሰውን መዋቾ ከግብረ አበሮቹ ጋር በመሆን በጥይት ደብድባ በመግደሉ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ/ መሰረት ጥፋተኛ ተደርጓል

ይህ የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተሰጠ በኋላ የግራና ቀኝ ተከራካሪ ወገኖች /በተለይ ከተከሳሾች ውስጥ አስራ አምስተኛ ተከሳሽ/ የሚከተለውን የቅጣት ሓሳብ አቅርበዋል።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ያቀረበው የቅጣት ሓሳብ አንደኛ ሁለተኛ እና አራተኛ ተከሳሾች ወንጀሉን የፈፀሙት የነበራቸውን ስልጣን መከታ በማድረግ ስለሆነ የወንጀሉን አፈፃፀም አስከፊ በመሆኑ እንዲሁም በተደራራቢ ክስ ጥፋተኛ የተባሉ ስለሆኑ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 81/ለ/ እና 82/1/ሀ መሰረት ቅጣት ሊከብድባቸው እንደሚገባ ዘጠነኛ ተከሳሽ የፓለቲካ እስረኞች መርማሪ ሆኖ ወንጀሉን የፈፀመ በመሆኑን አፈፃፀሙም መጥፎ ስለነበር በወ/መ/ሕግ ቁጥር 81/1/ለ መሰረት ቅጣት ሊከብድበት እንደሚገባ

[redacted]

ሃያኛ ተከሳሽ ወንጀሉን የፈፀመው የነበረው የካድሬነት ስልጣን መከታ በማድረግ ስለሆነና አፈፃፀሙም ሃዘኔታ በሌለው በሽማግሌ ሰው ላይ የተፈፀመው ነው:: ስለዚህ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 81/1/ለ/ መሰረት ቅጣት ተካብዶ ሊጣልበት ይገባል የሚል ሲሆን አስራ አምስተኛ ተከሳሽ በተመለከተ በወቅቱ ተራ ታጣቂ ከመሆኑ ውጭ በስልጣን ላይ የነበረ ለመሆኑ የተረጋገጠ ነገር ስለሌለ የቅጣት ማክበጃ ማቅረብ አልቻልንም ብሏል

አስራ አምስተኛ ተከሳሽ በበኩሉ ያቀረበው የቅጣት ሐሳብ፣ ወንጀል ተፈፀመ በተባለ ጊዜ በበላይ ትእዛዝ ለዘመቻ ወጣሁ እንጂ ሰውን ለማዳን አልነበረም በጦር ካምፕ እምኖር አልነበርኩም ገበሬ ሁኜ በቤቴ ስኖር የነበርኩኝ ነኝ ተገደለ የተባለ ግን በወታደራዊ ካምፕ እና በበላይ አስተዳደር ውሳኔ ነው በፓሊስ የቀረበብኝ ሪከርድ /የጥፋተኝነት/ የለም በአንድ ክስ ብቻ ነው ጥፋተኛ የተባልኩኝ ከድሃ ቤተሰብ የተወለድኩና የሰባት ልጆች አባትና የቤተሰብ አስተዳዳሪ ነኝ በዚሁ ጉዳይ ከ18/12/87 ዓ/ም ጀምሮ በእስር ስለምገኝ ይህንን ግምት ውስጥ ያስገባ ቅጣት እንዲሰጠው አመልክቷል::

ተከሳሾች ጥፋተኞች የሆኑበት የወንጀለኛ መቅጫ ሕግ ድንጋጌ ቁጥር 281/የሚያዘው ቅጣት ከአምስት ዓመት እስከ ዕድሜ ልክ ሊደርስ የሚችል ፅኑ እስራት ወይም ሁኔታው እጅግ ከባድ በሆነ ጊዜ በሞት ፍርድ እንደሚቀጣ ነው::

ቅጣት ሊጣል የሚገባው ደግሞ በመጀመርያ ደረጃ የአጥፊነቱ መጠን መሰረት በማድረግ እንዲሁም በተጨማሪ ሌሎች ሁኔታዎች ግምት ውስጥ በማስገባት እንደሆነ የሕጉ ቁጥር 86 ይደነግጋል:: ቅጣቱ ይህ ቁጥር በሚያመለክተው መሰረት ከተመዘነ በኋላም በሕግ ተቀባይነት ያላቸው የቅጣት ማክበጃና ማቅለያ ሁኔታዎች ካሉ ደግሞ መታየት ያለባቸው ናቸው::

ይህን ሁሉ በማመዛዘን የእያንዳንዱ ተከሳሽ የጥፋተኝነት መጠንና ሌላ ሁኔታ ስንመለከት

አንደኛ እና ሁለተኛ ተከሳሾች የፈፀሙት የወንጀል ድርጊት ለብዙ ቀናት ጭካኔ በተሞላበት የድብደባ ወንጀል በመፈፀም ለሁለት ሰዎች ግድያና ለሁለት ሰዎች የአካል ጉዳት መድረስ ምክንያት በመሆናቸው ተደራራቢ ወንጀል መፈፀማቸው ያመለክታል::

ይህ ወንጀል ሊፈፅሙት የቻሉ ደግሞ አንደኛ ተከሳሽ ተክለብርሃን ነጋሽ የዓድዋ አውራጃ የኢሰፓአኮ ተጠሪ፣ ሁለተኛ ተከሳሽ ኪሮስ አይሙት የዓድዋ አውራጃ ህዝብ ድርጅት ካድሬ እያሉ ስለሆነ የነበራቸው ስልጣን መከታ በማድረግ መሆኑን ያረጋገጥልናል:: ስለዚህ ቅጣት ሊከብድባቸው እንደሚገባ ያመለክተናል:: ከዚህ

ኣዕላማይ ቤት ፍርዲ

750

በመነሳት አንደኛ ተከሳሽ በሃያ አምስት አመት ፅኑ እስራት፣ ሁለተኛ ተከሳሽ ደግሞ በሃያ አራት ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጡ ወስነናል፡

አራተኛ ተከሳሽ መ/አ መኩንን ሲሳይ የፈፀመው የወንጀል ድርጊት በዓድዋ አውራጃ የ16ኛ ክ/ጦር አባልና ካድሬ እያለ ከሌሎች ጋር በመሆን በተደጋጋሚ ድብደባ በመፈፀም አንድ ሰው ለህልፈት እንዲደርሱና አንድ ሰው ደህሞ የአካል ጉዳት እንዲደርስበት በማድረጉ ተደራራቢ ወንጀል ፈፅሟል። ይህ ወንጀል ሊፈፅም የቻለውም የነበረው የካድሬነት ስልጣን ተጠቅሞ እንደሆነ ተረጋግጧል።

ስለዚህ ከበድ ያለ ቅጣት ሊጣልበት ስለሚገባ የሃያ ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ ውሳኔ ሰጥተናል።

ዘጠነኛ ተከሳሽ የማነ ተክሊት የፈፀመው የወንጀል ድርጊት የፓለቲካኛ እስረኞች መርማሪ በነበረበት ወቅት ከሌሎች ጋር በመሆን መዋችን በሌሊት በአንድ ክፍል ውስጥ በማስገባት ለረዥም ሰዓታት በዱላ ቀጥቅጦ በማስወጣት በዚሁ ድብደባ ምክንያት ተጎጂው ከአንድ ሰዓት በኋላ ለህልፈተ ህይወት እንደበቃ በማድረጉ አፈፃፀሙ መጥፎ እንደነበር የሚያመለክት ስለሆነ ለዚሁ የሚመጥን ቅጣት የአስራ አምስት ዓመት ፅኑ እስራት ነው ብለን ወስነናል።

አስራ አምስተኛ ተከሳሽ ተገኝ ወንድምአለም ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘው ከግብረ አበሩ በመሆን በክሱ የተጠቀሰው ተጎጂ በሌሊት ከቤቱ አስገድዶ በመውሰድ ድራሹ እንዲጠፋና የደረሰበት እንዳይታወቅ በማድረጉ ነው። ይህ ተከሳሽ በወቅቱ ተራ ሚሊሻ ታጣቂ ከመሆን አልፎ ስልጣን የነበረው ሰው አይደለም።

በተጨማሪ ገበሬና ያልተማረ እንዲሁም የቤተሰብ አስተዳዳሪ በመሆኑ ቅጣቱ ለዚህ የሚመጥን መሆን ይገባዋል። በመሆኑም ላጠፋው ጥፋት የሚመጥ ነው ቅጣት የአስር ዓመት ፅኑ እስራት ነው ብለን ውሳኔ ሰጥተናል።

ሃያኛ ተከሳሽ ብርሃኔ ተላ ያጠፋው ጥፋት ከግብረአበሮቹ ጋር በመሆን በክሱ የተጠቀሱ ተጎጂ በገበያ ቀን ህዝብ በተሰበሰበበት ከቀኑ 4-5 ሰዓት በጥይት ደብድቦ በመግደሉ ነው። የአፈፃፀሙ ሁኔታ ሲታይ« እኔን አይተህ ተቀጣ» የሚል መልእክት ለህዝቡ በሚያስተላልፍና ህዝቡ ስጋት ላይ እንዲወድቅ በሚያደርግ ሁኔታ በመሆኑና ወንጀል የተፈፀመባቸው ተጎጂም ሽማግሌ የነበሩ በመሆናቸው አፈፃፀሙ አስከፊ ያደርገዋል።

ይህ ድርጊት ሊፈፅም የቻለው ደግሞ የነበረው የካድሬነት ስልጣን በመከታነት ተጠቅሞ ነው። ስለዚህ ቅጣቱ ይህንን ግምት ማስገባት ስላለበት የሃያ ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ ተወስኖበታል

ት እ ዛ ዝ

በሌሉበት ተከሰው የተወሰነባቸው አንደኛ፣ ሁለተኛ፣ አራተኛ፣ ዘጠነኛ እና ሃያኛ ተከሳሾች የተጣለባቸው ቅጣት እንዲፈፅሙ የፌዴራል እና የክልል ፖሊሶች ተከታትለው እንዲይዙዋቸው ታዘዋል።

የክልሉ ማረሚያ ቤት በአስራ አምስተኛ ተከሳሽ ላይ የተጣለ ቅጣት የሚታሰበው ከተያዘበት ነሐሴ 18/1987 ዓ/ም ጀምሮ መሆኑን አውቆ እንዲያስፈፅም ትእዛዙ ይተላለፍለት።

ቀጥለን የ11ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ቀርበው ከሆነ ወደ መስማት እንቀጥላለን መጀመርያ ለመምጣታቸው እናረጋግጥና

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ፦ በታዘዝነው መሰረት ሦስት መከላከያ ምስክሮችን አቅርበናል በየስማቸው አንፃር በምናስይዛቸው ጭብጥ መሰረት እንዲመሰክሩልን አመለክታለሁ።

ዳኛ /ገብሩ/፦ እሺ ልዩ ዓ/ህግ

ልዩ ዓ/ህግ፦ እሺ አሁን ቀረቡ በተባሉት ሦስት ምስክሮች ላይ ለማመልከት ነበር ሃሳብ ያለኝ በተከሳሽ በኩል የቀረቡት የምስክሮች ዝርዝር እንዳየሁት አራት ናቸው ለዚህ አራቱ ደግሞ እንዲቀርቡ ይቀርባሉ የሚል ግምት ነበረኝ ያው ፍርድ ቤቱ እስከ ስምንት እስማለሁ ስላሳ የመከላከያ ምስክር ደግሞ ተነጣጥሎ በሚሰማበት ጊዜ እንደገና አንዱ የሳተውን አንዱ እያጠናከረ እንዲመጣ የሚደረግበት እድል አለ የዓ/ህግ ምስክሮች ተነጣጥለው ቢመጡ ግን አስቀድሞ ለፖሊስ የሰጡት ቃል ስላለ የማይታመን ትንሽ የተለየ ቃል የሚሰጥ ከሆነ ፍርድ ቤቱ ያን ቃል በማየት ወደ የራሱ ግምት የሚሄድበት አካሄድ አለ የመከላከያ ምስክር ግን ይህንን የሚያስተካክልበት ወይም ይሄ የሚታይበት ምንም እድል የለም ቀጥታ መጣ መሰከረ ነው ስለዚህ ወደ ኋላ ተመልሶ ሌላ ማረጋገጫ ስለሌለ አሁንም ሦስቱ ቢመሰክሩ ለሚቀጥለው ለአራተኛው አስረድተውት ይዘውት የመምጣት እድሉ ስለሚኖር አገራቸውም ያው አዲሸሆ ከተማ ስለሆነ ከአንድ አከባቢ የሚመጡ ናቸው። ስለዚህ አራቱ ተማልተው ካልመሰከሩ ካልመጡ ፍርድ ቤቱ ምስክርነቱ እንደይቀበል አራቱ ተሟልተው እንዲመጡ እንዲያዝልኝ አመለክታለሁ።

ዳኛ /ገብሩ/፦ እሺ በተከሳሽ በኩል አሁን ላቀረበው ተቃውሞ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ፦ እርግጥ አራት ምስክሮችን አስመዝግበን ነበር ይህንን ደርሰዋቸው ይሆናል ልዩ ዓ/ህጉ ሆኖም ግን እኛ [illegible] የወሰድነው

797

ለሦስት ምስክሮች ብቻ ነው ምክንያቱም ሦስቱ ብቻ አስምተን ስለምናበቃ ነው በዚህ መሰረትም ዛሬ ሦስቱም አምጥተናል ሌላ አራተኛ ምስክር የለንም

ዳኛ /ገብሩ/:- አንፈልገውም ነው?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ

ዳኛ /ገብሩ/:- እሺ ቀጥሉ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ቅድም ባመለከት ነው መሰረት ያው የመጀመርያው ምስክራችን አቶ ንጉስ አድሃና የሚባሉ ሲሆኑ የሚመስክሩልን ጭብጥ ደግሞ በሚች ሲገደል ምስክሩና ተከሳሹ አብረው የነበሩ በቦታቸው ተይዞ ሲመጣም አብረው እንደነበሩና በሌላ ሰው ተይዞ መጥቶ በሌላ ሰው እንደተገደለ ሚች ተይዞ የመጣበት አከባቢ ተኩስ ስለነበር ማለት እንደ ጦርነት አይነት ስለነበር ወደዛ ቦታ ያልሄዱ ተከሳሹም ይሁኑ ምስክሩ በቦታቸው የነበሩ እንጂ መሆናቸውን የሚመስክሩልን ናቸው በዚሁ ጭብጥ መሰረት እንዲመስክሩልን ነው::

ዳኛ /ገብሩ/:- እሺ ምስክር ይጠሩ:: እንደተባለ ምስክሮቹ በግቢ ውስጥ የሌሉ መሆናቸውን የፍ/ቤቱ ተላላኪ አረጋግጠዋል::

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምስክሮቹ መጥተው እዚህ እንደዋሉ አረጋግጠናል ችሎቱ ለስረፍት በሚወጣበት ሰአትም ነበሩ ቁጭ ብለው ምናልባት ለእረፍት ተወጣ ሲባል እንደዚሁ የሚቆይ መስሎዋቸው ምሳ ምናምን ለመብላት ወጥተው ከሆነ እንጂ በግቢው ውስጥ እንደሌሉ ነው በተላላኪው የሚነገረው ያለው::

ዳኛ ገበሩ/ ስለዚህ ምስክሮች በአዳሪ ለ16/8/94 ይሰማሉ

16/08/94ዓ/ም

ዳኞች

ኃይሚ ወ/ጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ:- ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበዩሁ ቀርቧል

ተከሳሾች:- 3ኛ ገብረስላሴ ካሳ ቀርቧል ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ

5ኛ ኑጋ አበባው ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

[redacted]

6ኛ ሐዱሽ ተላ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

7ኛ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ቀርቧል ከጠበቃው ንጉስ ሐጎስ

8ኛ መ/ር ሰለሞን አሰፋ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ

11ኛ ገ/ሂር ካሕሱ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

13ኛ ኪዳነ አስገዶም ቀርቧል ከጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ

14ኛ ኪዳነ በላይ ከጠበቃቸው ተሸመ አያሌው ጋር ቀርቧል

16ኛ ገዛኢ ከበደ ደንበኛቸው ለጊዜው በስራ ምክንያት ስላልቀረቡ አሉ ቀርቧል እኔ

ልቆምላቸው ተከላካይ ጠበቃ ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ

17ኛ ግርማይ ድንቃዩሁ ቀርቧል ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር

18ኛ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ከጠበቃው በላይነሽ ወልደስላሴ ጋር ቀርቧል፡፡

19ኛ ገ/መድህን ወ/ስማያት ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

መዝገቡ በአዳሪ የተቀጠረው የ11ኛ ተከሳሽ መ/ምስክሮች ለመስማት ነው ቀርበው

ከሆነ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ፡- ያው ትናንት ባስያዝነው

ጭብጥና ባመለከትነው መሰረት ዛሬ ምስክሮችን አቅርበናል የመጀመርያ ምስክራችን

የሚሆነው አቶ ንጉስ አድሃና ነው ቀርቦ እንዲመሰክርልን፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- እሺ ይጠሩ

→መከላከያ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸውን ቃለ-መሓላ ከፈፀሙ በኋላ

እንደሚከተለው መስክሯል፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- አማርኛ መናገር መስማት አይችሉም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- አልችልም

ዳኛ /ገብሩ/፡- እስቲ ይሞክሩ

1ኛ መ/ምስክር፡- እኔ አልችልም እስከዛ

ዳኛ /ገብሩ/- አልችልም እያሉ ነው ነገሩ

1ኛ መ/ምስክር፡- ነገሩ አዎ ግን ትንሽ ነው አይተካከልልኝም

ዳኛ /ገብሩ/፡- እሺ ለትርጉም የሚተባበረን

አስተርጓሚ፡- አቶ ሃፍቶም ግርማይ

ዳኛ /ገብሩ/፡- እሺ መሓላ ይፈፅሙ፡፡

→ አስተርጓሚ በእውነት /በትክክል/ የሚያስተረጉሙ መሆናቸውን ቃለ መሓላ

ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉመዋል

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስምዎ?

754

699

አስተርጓሚ:- ሽምኩም?
የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ንጉስ አድሃና
ዳኛ /ገብሩ/:- የአያት ስም?
አስተርጓሚ:- ሽም አቦ ሕጎኹም?
የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ገረቻአል
አስተርጓሚ:- ገብረሚካኤል
ዳኛ /ገብሩ/:- እድሜ?
አስተርጓሚ:- ዕድመይኩም?
የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- 49/አርብዓን ትሽዓተን/
አስተርጓሚ:- 49/ አርባ ዘጠኝ/
ዳኛ /ገብሩ/:- ስራ?
አስተርጓሚ:- ስራሕኹም?
የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ነጋዴ
ዳኛ /ገብሩ/:- አድራሻ?
አስተርጓሚ:- አድራሻኹም?
የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ቀበሌ ዓዲ ሽሁ
አስተርጓሚ:- ዓዲ ሽሁ ቀበሌ
ዳኛ /ገብሩ/:- ወረዳው?
አስተርጓሚ:- ወረዳ?
1ኛ መ/ምስክር:- ዓዲ ሽሁ
ዳኛ /ገብሩ/:- የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?
አስተርጓሚ:- ልመፃኹምሉ ምኽንያት ትፈልጡ ዶ?
1ኛ መ/ምስክር:- እወ ፈልጠ 'የ
አስተርጓሚ:- አዎ አውቃለሁኝ
ዳኛ /ገብሩ/:- ለምን?
አስተርጓሚ:- ልምንታይ?
1ኛ መ/ምስክር:- ልምስክር
አስተርጓሚ:- ለምስክርነት
ዳኛ /ገብሩ/:- በማን ላይ ?
አስተርጓሚ:- ብመን ኢኹም?
1ኛ መ/ምስክር:- ብገ/ሄር ካሕሱ
አስተርጓሚ:- በገብረእግዚአብሄር ካሕሱ

ኢትዮጵያ ቤተ ፍርድ ... ፌደራል ትግራይ

ዳኛ /ገብሩ/:- እሺ ዋና ጥያቄ ተከሳሽ ?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ:- እሺ አቶ ንጉስ የመጣሁበት ለምስክርነት ነው በአቶ ገ/ሄር ካሕሱ ብሉዋል ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ምን የሆነ ነው? የት ነው ያለው?

አስተርጓሚ:- ልመጺኹሉ ብዝዓባ ገ/ሄር ካሕሱ እዩ ንምስክርነት ኢልኩም ነይርኩም ገ/ሄር ካሕሱ ቃይ ዝኾነ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- እሱረኛ እዩ

አስተርጓሚ:- እሱረኛ ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምን አድርጎ ታሰረ?

አስተርጓሚ:- ቃይ ገይሩ እዩ ተኣሲሩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ነገሩ ነብሲባ ገለባ ተባሂሉ እዩ ተአሲሩ ግን አነ ልፈልጦ አለኒ

አስተርጓሚ:- በነብስ ጉዳይ ይመስለኛል እኔ ብዙ እማውቀው ነገር የለኝም /የትርጉም ስህተት አለበት/

ዳኛ /ገብሩ/:- በማን ነብስ?

አስተርጓሚ:- ብመን'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- አነ የፈልጠይ ሓደ ወዲ ነይሩ ብቕድም'ዩ ልሞተ ነገሩ ብአ እዩ ልበሃል

አስተርጓሚ:- ከአሁን በፊት አንድ ልጅ የሞተ ነበር በሱ ይባላል

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ማን ነው ልጁ?

አስተርጓሚ:- መን'ዩ ሽሙ?

1ኛ መ/ምስክር:- የፈልጠይ

አስተርጓሚ:- ስሙን አላውቀውም

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነው የሞተው?

አስተርጓሚ:- አበይ እዩ ሞይቱ?

1ኛ መ/ምስክር:- ተለማ ልበሃል ዓዲ

አስተርጓሚ:- ተለማ በሚባል ቦታ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- መቼ?

አስተርጓሚ:- ማዓዝ'ዩ አዙይ?

1ኛ መ/ምስክር:- ብሰብዓይ ሽሞንተይ

አስተርጓሚ:- በሰባ ስምንት

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ወሩስ?

አስተርጓሚ:- ወርሑ ማዓዝ'ዩ?

766

1ኛ መ/ምስክር:- ሓምሻይ ወርሒ

አስተርጓሚ:- አምስተኛው ወር

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- መሞቱን እንዴት አወቁ?

አስተርጓሚ:- ሙማቱ ብምንታይ ፈሊጥኩም?

1ኛ መ/ምስክር:- ነይርና ልየው ወፊርና ነይርና

አስተርጓሚ:- ወደዛ ወፍረን ነበር

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ወዴት?

አስተርጓሚ:- ናበይ?

1ኛ መ/ምስክር:- ወደ ተለመ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ከዛስ?

አስተርጓሚ:- ድሕሪኡኸ?

1ኛ መ/ምስክር:- ንዓድና አቲና

አስተርጓሚ:- ከዛ ወደ አገራችን ገባን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነው አገራችሁ?

አስተርጓሚ:- አበይ እዩ ዓድኹም?

1ኛ መ/ምስክር:- ዓዲሽሁ

አስተርጓሚ:- ዓዲሽሁ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ተለማ በሄዳችሁበት ጊዜ እዛ ሞቶ ነው ያገኛችሁት
ወይስ እንዴት ነው?

አስተርጓሚ:-ተለማ ምስኸድኩም አውኡ ሞይቱ ጸኒሑም ረኺብኩሞ ወይስ ከመይ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ንሕና ሽዑ ካብ ከተማ ወፂና ግዳጅ ተባሂሉ ወፂና ኢና፡፡

አስተርጓሚ:- እኛ የዛኔ ከከተማ ግዳጅ ተብለን ወጥተን ነበር

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከየት ወጡ ወዴት ሄዱ?

አስተርጓሚ:- ካበይ ወፂኦም ናበይ ኸይዶም?

1ኛ መ/ምስክር:- ናብ ተለማ

አስተርጓሚ:- ወደ ተለማ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከየት?

አስተርጓሚ:- ካበይ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ክዓዲሽሆ ነብ ተለማ ኸይድና

አስተርጓሚ:- ከአዲሽሁ ወደ ተለማ ሄድን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ተለማ ከደረሳችሁ በኋላስ?

አስተርጓሚ:- ተለማ ምስበፃሕኹምክ?

1ኛ መ/ምስክር:- ተለማ ብልበፃሕና ግን ሓደ ተራራ ነይሩ አርባዕተ ሰብ ኾይና ላብ ሓደ ተራራ ኣብዚኣ ወጢርኹም ዕንሑ ተባሂልና ፀኒሕና ኢና።

አስተርጓሚ:- ተለማ ከሄድን በኋላ አንድ ተራራ ነበረ አራት ሰዎች ሆናችሁ ጠብቁ ተባልን ወደዛ ወጣን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አራት ሰዎች ሲባል እነማን?

አስተርጓሚ:- አርባዕተ ሰብ ኽትብሉ ኸለኹም እንመን እዩም?

1ኛ መ/ምስክር:- ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ፀጋይ ረዳኢ፣ በርሀ ገ/ህይወት ንጉስ አድሃና ኾይና

አስተርጓሚ:- ያው እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች አብረን ሆነን ነበር።

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ገ/ሄር ካሕሱ በስም ጠቅሰዋል አራት ሆነን ብሎዋል ተራራው ተለማ የሚገኘው ተራራ ነው?

አስተርጓሚ:- እቲ ተራራ ተለማ ዝርከብ ድዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ተለማ እዩ'ወ

አስተርጓሚ:- አዎ ተለማ የሚገኝ ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ልጅ ሞቶ ያያችሁት ወይም ያገኛችሁትስ እዛው ተራራ ነው ወይስ ሌላ ቦታ ነው?

አስተርጓሚ:- እቲ ወዲ'ኸ ሞይቱ ዝረኸብኩሞ አፍቱ ተራራ ድዩ ወይስ አበይ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- እቲ ንሕና ተለማ ልሓዝናዩ አፍቲ ተለማ ልበሃል ዓዲ ሒዝና ፀኒሕና ኢና እቲ ሰራዊት ግን ሓናት ልበሃል ዓዲ እዩ ወሪዱ ነይሩ

አስተርጓሚ:- እኛ ተለማ ነበርን ሰራዊቱ ግን ሓናት የሚባል ቦታ ነበው ነበር።

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ሓናት ከተለማ የስንት ሰአት መንገድ ይሆናል ወይም ደግሞ ምን ያህል ይለያያል?

አስተርጓሚ:- ሓናት ካብ ተለማ ናይኸንደይ ሰዓት ጉዕዞ ይኸውን ወይ ብኸንደይ ዝአክል ይርሕቕ?

1ኛ መ/ምስክር:- ተለማይ ሓናት ደምበራት ዶኾኑይ ማለት መሬት ስሉዋ እዩ እቲ ሓናት ልበሃል ወረዳ ስሉዋ እዩ።

አስተርጓሚ:- ያው ድምበሮች ናቸው ሓናት የሚባል ስሉዋ የሚገኝ ወረዳ ነው

1ኛ መ/ምስክር:- ካብዙይ ግን ንሕና ልወዓልናዩይ እቲ ናይቲ ልሞተ ወዲይ ግን ግምት ክንድዙይ ክንዲ ኹሓይ ክኸውን እዩ ንሕና ክንዲ ኹሓ ኢና ውዒልና ንሳቶም ሃምዙይ እዩም አምፂአም ልበሃል

አስተርጓሚ:- እኛ የዋልንበት ቦታ እና ልጅ የሞተበት ርቀቱ ከዚህ እስከ ኹሓ ያለው ይሆናል

[redacted]

ዳኛ /ገብሩ/:- ከዚህ ማለት ?

አስተርጓሚ:- ካብዚዶ ኸትብሉ ዀለኹም ካበይ እዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ካብዚዶ ካብዚ ንሕና እኒህናዩዶ እቲ ዓደይ ናይቲ ሓናት ልበሃል ዓዲ ከምዚ ንሕና እኒህናዩዶ እዩ::

ዳኛ /ገብሩ/:- ምን ይባላል ስም ይጥቀሱ ከዚህ የሚሉት::

አስተርጓሚ:- እቲ ካብዚ ትብልዎለኹምሲ ስሙ ጥቐስዎ

1ኛ መ/ምስክር:- መቐለ ሃምዚዶ ሃም መቐለዶ ሃም ኹሓዶ::

አስተርጓሚ:- ያው ከመቀሌ እስከ ኹሓ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እንግዲህ ከመቀሌ ኹሓ ድረስ ልዩነት ነበረው ልጅ የመጣበት ከሓናት ነው ብሎዋል ማን ነው ያመጣው?

አስተርጓሚ:- እምበአር እቲ ርሕቐቱ ካብዚዶ ንኹሓ ይኸውን ኢልኩም ነቲ ቐልዓ ላምፅኣኸ መን'ዩ ነይሩ ካብ ሓናት ዘምፅአ?

1ኛ መ/ምስክር:- ንሱ አይንፈልጦሚ ምኽንያቱ እቱ አዛዥ ዝነበረ ሒዝዎም እዩ ላውኡ ወሪዱ መን ፈልዩ ከምላምፅአ ግን አይፈልጢ

አስተርጓሚ:- እሱ አናውቀውም ታዛዥ ነበር ማን ለይቶ እንደመጣው አናውቅም

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ አዛዥ ማን ነው?

አስተርጓሚ:- አዛዚ መን እዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- አስር አለቃ ሑሴን እዩ ልበሃል

አስተርጓሚ:- አስር አለቃ ሑሴን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በዚህ ሰአት አስር አለቃ ሑሴንም ይሁን ወይም ሌሎቹ ሲያመጡት እናንተ ቀድም የጠቀሱት ቦታ ላይ ነበር የነበራችሁ ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- አስር አለቃ ሑሴን ከምፅአ ኸሎሲ ንስኻትኩም አፍቲ ልጠቐስኩምዎ ቦታ ዲኹም ነይርኩም?

1ኛ መ/ምስክር:- እወ ካውኡ አይለቐቅናዶ አንሕና

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ተለማ?

1ኛ መ/ምስክር:- እወ አውኡ በዒሖም ክሻብ ልምለሱ ተመሊሶም ንዑየ ክሻብ ልብሉና ካብአ የለቐቅናዶ አንሕና

አስተርጓሚ:- አዎ እዛ ነበርን ተለማ ከዛ ለቃችሁኑ እስኪሉን ድረስ እዛ ነበር የጠበቅነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛ ለቃችሁኑ ተባላችሁ?

አስተርጓሚ:- ካውኣኸ ለቒቕኩም ምፁ ዲኹም ተብሂልኩም?

[redacted]

1ኛ መ/ምስክር:- እወ ካውኡ ለቒቕኩም ንዑ ተባሂልና ቀቅድመይና ንሳቶም እናኸዱ እንሕና ደድሕሪኦም እና ኸድና ኢና ስዒብናዩም ክሳዕሲ.

አስተርጓሚ:- ከዛ ለቃችሁ ኑ ተባልን አስከትለን እንንዝ ነበር እኛም ከነሱ ኋላ ኋላ ማለት ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛስ ሞቶ ነው ያገኛችሁት ወይስ ሳይሞት?

አስተርጓሚ:- ድሕሪኡኸ ሞይቱ ድዩ ረኺብኩሞ ወይስ ከመይ'ዩ?

1ኛ መ/ምስክር:- ብድሕሪኡ ንሕና ዕሙቕ ልበለት ቦታ ብዕሕ ብልበልና ቶግ ኢላ ተተኹሳ ጥይት ድሓር በኸ ኢልና ክም ተራራ ትመስል እያ በራኽ ነገር ሰውሒ እለዋ ኣብኡ ወፂና ሞይቱ ኣግኒናዩ::

አስተርጓሚ:- ከዛ በኋላ አንድ ዝቅ ያለ ቦታ ነበር ስንሄድ እዛ ተኩስ ሰማን እዛ ቦታ እንደ ደረስን ሞቶ ነው ያገኘ ነው::

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይሄን ሁሉ አሁንም ከገ/እግዚአብሄር ካሕሱ አብራችሁ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- እዚ ኹሉ ክኸውን ከሎ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ

ዳኛ /ገብሩ/:- ጥያቄአችሁ አስተካክሉ ከዋና ጥያቄ እየወጣችሁ ነው

መሪ ጥያቄ እየሆነ ነው አስተካክላችሁ ጠይቁ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ያው ዝቅ ያለ ቦታ ስለደረስን ተኩስ ሰማን ከዛ ደገቱ ላይ ስንወጣ ሞቶ አገኘ ነው ብሎዋል እንግዲህ እነማን ናችሁ እናንተ?

አስተርጓሚ:- ሕዚ አፍቲ ዕሙቕ ዝበለ ቦታ ምስበፃሕና ነይሩ ደሓር አውኡ ምስበፂሕና ሞይቱ ረኺቡናዩ ኢልኩም ንስኹትኩም እንባዓል መን ኢኹም ነይርኩም?

1ኛ መ/ምስክር:- ልነበርና አርባዕተይና ኢና ብሓደ ልወዓልና አይተፈላለይናይ ቀጥታ አውኡ ተደምቢርና ኢና ምስ ሰብ ተደምቢርና ሞይቱ ብላግኒይናዩ ኢና ተደምቢርና እምበይ አይተፈላለይናይ ካፍታ ከረን ብልወረድና ብሓደ ኢና መፂና ብሓደ ሞይቱ አግኒናዩ::

አስተርጓሚ:- ያው የነበርን አራታችን ነን ከዛ እንደወረዱን እዛ ነው ሞቶ ያገኘ ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አራታችን ሲሉ በስም አሁንም ይድገሙልኝ

አስተርጓሚ:- አርባዕተይና ኸትብሉ ኸለኹም ሕጂ'ውን ብስም

1ኛ መ/ምስክር:- ብስም እሺ ንጉስ አድሃና ፀጋይ ረደኢ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ በርሀ ገብረህይወት

አስተርጓሚ:- ያው እነዛ የጠቀሱዋቸው ሰዎች ናቸው::

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ታይድያ የሚቱ ስም እንዴት አላወቁም?

760
ኣዕርዮ ቤት ፍርዲ

አስተርጓሚ:- እሞ ድአ ናይቲ መዋቲ ሽም ብኸመይ ለየፊለጥኩም?

1ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ኣነ እቲ ወዲ ሓደ በቲ ኣዲ ከባቢ ኣይንፈለጠ ኣይፈልጠይ ሽዑ ክመውት እንተሎ እዩ ሪአዩ እምበይ ኣነ ቅድሚኡ የፈልጠይ ድሕሪኡ'ውን የፈልጠይ ምኽንያቱም በብወረዳና ኢና ርሑቕ እዩ እቲ ቦታና፡፡

አስተርጓሚ:- ያው የኛ ራቅ ያለ ነው ቦታችን በየወረዳው ነው

ከዛ በፊትም አላውቀው ከዛ በኋላም አላውቀውም እዛ ሞቶ ነው ያየሁት ብቻ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እዛስ ከሞተ በኋላ ምናልባት ማን ነው ወይም ማን ይባላል ምናምን የሚል ወሬ አከባቢው ላይ አልሰሙም?

አስተርጓሚ:- ብወረ'ኸ እንታይ ዝበሃል ከምዝኾነ ኣፍቲ ከባቢ ኣይሰማዕኹምንዶ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ታይ ኸመይ ወሬ?

አስተርጓሚ:- ምን አይነት ወሬ?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ሰሙ ማን ነው የሞተው እየተባለ ነበር?

አስተርጓሚ:- ሽሙ መን እዩ ሞይቱ ይበሃል ነይሩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ኣይ ንሕና ስሙ አየፃረይናይ መን ቐቲልዎ ኢልና ንምንታይ እዙይ ታይ ልኾነ ሰብ እዩ ልምንታይ ኢኹም ቐቲልኩም ክንብል እንተለና ግን በቃ ተሓሕት እዩ ቐቲለዩ እየ ኢሉና እሱ ባዕሉ ብአፍ ተናጊሩና እምበይ እንትቐትሎ'ውን አይነበርናይ አውአ

አስተርጓሚ:- እኛ ይህ ሁሉ አላጣራንም ግን ለምን ተገደለ ብለን ስናጣራ ሒወሓት ስለሆነ ተገድሎዋል ብሎ እሱ ነው የገደለው /የትርጉም ስህተት አለበት/

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ማን ነው የነገረው?

አስተርጓሚ:- መን'ዩ ቐቲልዎ? /የትርጉም ስህተት አለበት/

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ሑሴን እዩ ባዕሉ ብአፍ ሃምኡ ኢሉና ሑሴን አስር አለቃ ሑሴን

አስተርጓሚ:- አስር አለቃ ሑሴን ነው በአፍ እንደተናገረን

የ11ኛ ተከሰሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ሰአቱስ ያውቁታል ስንት ሰአት እንደነበር ያስታውሱታል?

አስተርጓሚ:- ሰዓቱ'ኸ ትፈልጡዎ ዶ ኽንደይ ሰዓት ከምልነበረ ታስታውስዎ ዶ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ሰዓት ኣብ መልሰ ያው ኽልተ ሰዓት ይኾን እዩ ኽልተ ሰዓት አከባቢ እዩ

አስተርጓሚ:- ያው ሰአቱ ሁለት ሰአት አከባቢ ይሆናል

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የመቼው?

አስተርጓሚ:- ናይ ማዓዝ?

[redacted] 761 [redacted]

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ናይ ጓሓት

አስተርጓሚ:- የጥዋት

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጨርሼ አለሁ ጥያቄየን

ዳኛ /ገብሩ/:- መስቀለኛ ጥያቄ ልዩ ዓ/ህግ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ አቶ ንጉሴ እናንተ አራታችሁ እንደነበራችሁ አንድ ቦታ ላይ ገልፀዋል ምን ነበር ስራችሁ ያን ጊዜ?

አስተርጓሚ:- ንስኻትኩም አርባዕተይኹም ኣብ ሓደ ቦታ ከምዝነበርኩም ገሊፅኹም ነይርኩም በቲ እዋን እንታይ እዩ ነይሩ ስራሕኹም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ህዝባዊ ሰራዊት

አስተርጓሚ:- ህዝባዊ ሰራዊት

ልዩ ዓ/ህግ:- ምን ምን መሳርያ ይዛችሁ ነበር?

አስተርጓሚ:- ታይ ታይ መሳርያ ሒዝኩም ነይርኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ክላሽ

አስተርጓሚ:- ክላሽ

ልዩ ዓ/ህግ:- አራታችሁም?

አስተርጓሚ:- አርባዕተይኹም ድዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- ማን ነበር ወደዛ ወደ ጠቀሱት ተራራ ሂዳችሁ እንድትጠብቁ ያዘዘው?

አስተርጓሚ:- መን ነይሩ ናፍቲ ዝጠቐስኩሞ ጎቦ ኸይድኩም ንኽትሕልዩ ዝገበረኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- አስር አለቃ ሑሴን እቲ አዛዥ አዛዥ እሱ እዩ

አስተርጓሚ:- አዛዥ አስር አለቃ ሑሴን ነው እሱ ነበር አዛዣችን

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ወደ ተራራው ስንሄድ እዛ ጠብቁ ተባልን ከዛም ደግሞ ኑ ተባልን ብለውዋል እንድትመጡስ ያዛችሁ ማን ነበር?

አስተርጓሚ:- ናብ ተራራ ኸንኸይድ ኺዱ ታበሂልና ጸሓራይ ኸዓ ክንመፅእ ኸዓ ምፁ ተባሂልና ኢልኩም ነይርኩም መን እዩ ነይሩ ምፁ ልበለኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ንሱ ሱ ከምላውረደ ሓደ ሱቐ ኢሉ ልኾነ ወታደር ብኢዱ ከምዚ ገይሩ አማዕድዩ እንታሪአና እንተሉ ከምዚ ከምዚ ኢሉና በቃ ተልዒልና መፂና

አስተርጓሚ:- አንድ የሆነ ወታደር ነው በሩቅ በእጅ በምልክት ኑኑ አለን

ልዩ ዓ/ህግ:- ማን የሚባል ወታደር?

አስተርጓሚ:- መን ዝበሃል ወታደር እዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ብርሑቕ እዩ እኔ ክንድቱይ አይናስታውሰይ ማለት ርሑቕ እዩ እቲ ቦታ ልነበርናዩ ንሕና ልነበርናዩ ንሳቶም ልነበሩዎይ ጥራሕ ናይ ኢድ ምልክት ደኣም ኢና ልራአይና እምበይ እከለ እዩ ክብሉ አይኽእሉ ብርሑቕ እዩ

አስተርጓሚ፡- ይሄ ነው ለማለት አልችልም ርቀት ስለነበረው ቦታው በምልክት ሲጠራን ብቻ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሱ የት ሆኖ ነው ሟቹ የሞተበት ቦታ ጋር ሆኖ ነው የሚጠራችሁ?

አስተርጓሚ፡- አፍቲ መዋቲ ዝሞተሉ ቦታ ኾይኑ ድዩ ይዕወዐኩም ነይሩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ክታሕቲ ድኣ ገና አውኡ ተይበፅሑ

አስተርጓሚ፡- ከታች ነው እዛ ሳይደርሱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማለት ወደ የት ወደ እናንተ ይቀርባሉ ወደ ሟቹ ይቀርባሉ?

አስተርጓሚ፡- ማለት ናባኹም ድዩም ዝቐርቡ ወይስ ናብቲ መዋቲ እዩም ዝቐርቡ ነይሮም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ናፍቲ መዋቲ ድኣም

አስተርጓሚ፡- ወደ ሟቹ ይቀርባሉ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ቅድም እንደጠቀሱት ከዚህ እስከ ኹሓ ይሆናል ርቀቱ ብሎዋል ከመቀሌ እስከ ኩሓ ማለት ነው አሁን ደግሞ በእጅ ምልክት ተጠራሁኝ ብሎዋል ኹሓ የቆመ ሰው እዚህ የቆመን ሰው በእጅ ምልክት መጥራት ይችላል?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ተቃውሞ አለኝ ክቡር ፍርድ ቤት የእሳቸው ያሉት ከዚህ ከመቀሌ ኹሓ ያሉት የሟቹ አገሩ ተይዞ የመጣበት አገር ሓናት የሚባለው እንደ መቀሌ ሆኖ ተለማ የሚባለው እኛ የነበርንበት ደግሞ ኹሓ ድረስ ይሆናል ነው ያሉት፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- ራሳቸው ያስተካክሉት ምስክሩ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እንዴ ተደናግረው ቢጠየቁ ምን ትርጉም አለው?

ልዩ ዓ/ህግ፡- መስቀለኛ ጥያቄ እኮ ነው ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ /ገብሩ/፡- አልተቀበልነውም

አስተርጓሚ፡- ቅድም ኽትምስክሩ ኸለኹም እቲ ርሕቐቱ ካብ መቐለ ናብ ኹሓ ይኸውን ኢልኩም ነይርኩም ዷሕሪ'ይ'ውን አማዕድዩ ሓደ ወታደር ብምልክት ይዕወዐና ኢልኩም ነይርኩም እንድሕር ድኣ እቲ ርሕቐቱ ካብ መቐለ ንኹሓ ኾይኑሲ ብኸመይ ገይርኩም ብምልክት ኽተለልዩዎ ኽኢልኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ንሱ ርግፅ'ዩ ሓናት ማለት ወይ ተለማ ማለት ደማ ለልበይኑ'ዩ ርሑቕ'ዩ እማን ልክዕ እዩ ካብ ሓናት ወዲኣም

አስተርጓሚ፡- እሱ እርግጥ ነው ሓናት እና ተለማ ማለት የተለያዩ ናቸው

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ሓናት ወዲኣም መሬት ተለማ ብልበዕሑ ናፍቲ ንሕና እኒሓናዩ አከባቢ ናባና ብልተፀግዑ እዩም ፀዊዐሙና እምበይ ሓናት ኸይኖም ኮ ናብ ተለማ የፀውዑናይ ንላዕሊ እኮ እዩም ይወፁለው

አስተርጓሚ፡- ከሓናት መጥተው ወደ እኛ እንደተጠጉ ሆኖው ነው የጠሩን እንጂ እዛ ሆኖው አይደለም የሚጠሩን ያሉ የነበሩት

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሚች ወደ ተገደለበት ቦታ ጋር ቀረብ ይላሉ እኛ ካለንበት ብለው የለም እንዴ? ወታደሩ ሲጠራዎት

አስተርጓሚ፡- እቲ ወታደር ኸፅውዑኩም ኸሎሲ ናብቲ መዋቲ ተፀጊያም ነይሮም ኢልኩም ነይርኩም ክምኡዶ ትብሉለኹሚ ንምንታይ ድአ እዙይ ይኸውን?

የ11ኛ ተከሳሽ መ/ምስክር፡- እቲ ቦታ ልሞቶ ካብ ሓናት ወፂኡ እቲ ወዲ ተባሂሉ ላዕሊ አብ ማይዳ ተለማ አብ ልበሃል ዓዲ እዩ ልሞተ ንሕና'ውን አብ ዕግዑ ኢና እኒሄና እቲ ወዲ ካብ ሓናት ወፂኡ ንላዕሊ ደይቦም እዩም ናፍቲ ንሕና እኒሄናዩ እዩም ይድይቡለው ደይቦም ግን ንሕና ብሓደ ጎኒ እናሃለና

አስተርጓሚ፡- ልጅ ሓናት የሚባል ከዛ ወጥቶ እኛ እየወጣን እያለን ነበር /ሙሉ በሙሉ አልተተረጎመም/

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ካውኡ ብልወፁ ልላዕሊ ላፍቲ ልቐተልዎ ቦታ ክቀራረቡ ክብሉ ተለው ፀዊዐሙና

አስተርጓሚ፡- ከዛ ወደ ተገደለበት ቦታ ሲቀራረቡ እዛ እንደ ደረሱ ነበር የጠሩን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቅድም ሲሉ ደግሞ እዛ ቦታችን ላይ ሆነን ተኩስ ሰማን ብለው ነበረ

አስተርጓሚ፡- ቅድም ኢልኩም'ውን አፍኒ ቦታና ኸይናስ ተኹሲ ሰሚዕና ኢልኩም ነይርኩም

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- አፍቲ ልሞቶ ንሳቶም ቀቅድመይና እናኸዱ ንሕና ደድሕሪኦም እናኸድና ዕግዕ ክንብል ናብ ዓሚቕ ቦታ ክንበፅሕ እንተለና ቶግ ኢሉ ተተኹሱ ተፀዊዕና ብልጠበቕናዩም ኢና

አስተርጓሚ፡- እነሱ ፊት ፊታችን ይሄዱ ነበር እኛም አስከትለን እንንዝ ነበር ትንሽ ራቅ እንዳሉ ያው ዝቅ ያለ ቦታ እንደደረስን የተኮሰ ድምፅ ሰማን ከዛ በኋላ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ:- አሁን የትኛው ነው ትክክል ቅድም ያሉት እኛ ተራራው ላይ ጠብቁ ተብለን ሄድን ከዛ ሚቹ እዚህ ቦታ ላይ ተተኩስ ከዛ ከተኩሱ በኋላ ደግሞ መጣን ነው የሚሉት አሁን ተራራ ላይ ነበረ አልነበሩም እርስዎ ሲተኩስ?

አስተርጓሚ:- እቲ ዓዲ ዓንተዎይ ዝበልኩሞ ከምዘሎ ኸይኑ ሕዚ'ውን እቲ ተኹሲ ኸትከስ ኸሎሲ ኣብ ተራራ ነይርኩም ዶ አይነበርኩምን

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ተፀዊዕና ገና ቕድሚ ካፍቱ ቦታና አልቂቐሙና ንዑ ተባሂልና እና ኸድና እናሃለና ናብ ዕግዖም ክንፅጋዕ እንተለና እዩ ቶግ ልበለ ጥይት

አስተርጓሚ:- ጠርቶውን ወደ እነሱ ስንሄድ ነው ተኩሱ የተሰማው

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- እምበይ ኣብ ተራራ ተኺሄና አይኾነይ ልተተኩሰ ፀዊዐሙና ብልጠበቕና ተተኩሱ ቦኸ ኢልና ከፍታ ኅድጓዳ ናፍታ በራካ ቦኸ ኢልና ሞይቱ አግኒናዩ እዚኣ እየ ልፈልጥ እኑ

አስተርጓሚ:- ሲጠሩን ነው እንጂ ሲጠሩን አስከትለን ስንሄድ ተኩስ እንደ ሰማን ነው እንጂ ተራራ ላይ ሆነን አይደለም ተኩስ የሰማነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ እየሄዳችሁ ከሆነ ሲመታ ታዩ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- እሞ ድኣ እናኸድኩም እንተነይርኩምሲ ክውቃዕ ኸሎ ትሪኡ ነይርኩም ማለት ድዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- አይረአናይ

አስተርጓሚ:- አላየንም

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ እዛ ተራራ ላይ ነበርን እንድንጠብቅ የታዘዝ ነው ብሎዋል ቁጭ ብላችሁ ነበር ወይስ ቆማችሁ ነበር ተራራው ላይ የጠበቃችሁት?

አስተርጓሚ:- አፍቲ ተራራ ኾይና ኸንሕሉ ተአዚዝና ነይርና ኢልኩም ነይርኩም ከፍ ኢልኩም ዲኹም ነይርኩም ጠጠው ኢልኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ከፍ ኢልና ኢና

አስተርጓሚ:- ቁጭ ብለን ነበርን

ልዩ ዓ/ህግ:- ለምን ያህል ሰአት ተቀመጣችሁ?

አስተርጓሚ:- ንኸንደይ ዝኣክል ሰዓት ተቐሚጥኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- አበይ አውኡ?

አስተርጓሚ:- እዛ ነው ወይ?

ልዩ ዓ/ህግ:- አዎ ተራራው ላይ?

አስተርጓሚ:- እወ አፍቲ ተራራ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- እፍቲ ተራሩ ክሻብ ሓደይ ፈረቓይ ልኸን ከፍ ኢልና እውኡ

አስተርጓሚ፡- እስከ አንድ ተኩል የሚሆን እዛ ቁጭ ብለን ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ህዝባዊ ሰራዊቶች እንደሆኑ ነግሮውናል ስንት ሰአት ነበር የስራ ሰአት መግቢያችሁ?

አስተርጓሚ፡- ህዝባዊ ሰራዊት ምንባርኩም ገሊፅኩምልና ነይርኩም ብኸንደይ ሰዓት ነይሩ ናይ ስራሕ ማእተዊኹም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- እይ ልእተናዩ ኸባቢ ሽዱሽት ሰዓት ሊኸን እቲና መንገድ መንገዱ ገፊፍ እናበልና ሽዱሽተ ሰዓት ልኸን ገዛና እቲና

አስተርጓሚ፡- በየመንገዱ እየተቀመጥን ወደ ስድስት ሰአት አከባቢ ወደ ቤታችን ገባን

ልዩ ዓ/ህግ፡- እይ ጥዋት የስራ መግቢያችሁ ሰአት ስንት ሰአት ነው?

አስተርጓሚ፡- እይ ናይ ንጉሆ ማእተዊ ሰዓትኩም እዩ

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ንጉሆ ማእተዊ ከመይ እዩ?

አስተርጓሚ፡- የጥዋት መግቢያ ማለት ምን ማለት ነው?

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንግዲህ ካላችሁበት ከቤታችሁ ወደ ስራ ቦታችሁ የምትገቡበት ሰአት ስንት ሰአት ነው?

አስተርጓሚ፡- ማለት ካብ ገዛኹም ናብ ስራ ቦታኹም ትኣትይሉ ሰዓት ኸንደይ እዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ከተማ ናብ ግዳጅ ክንኸዱ እንተለና ብትሸዓንተ ሰዓት ናይ ለይቲ ኢና ወፂና

አስተርጓሚ፡- ከከተማ ወደ ግዳጅ ስንሄድ ከሌሊቱ ዘጠኝ ሰአት ነበር የወጣ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነበር ግዳጅን ያዘዛችሁ?

አስተርጓሚ፡- መን ነይሩ እቲ ግዳጅ ዝአዘዘኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ንሕና ሑሴን እዩ ልእዝዘና ነይሩ እስር አለቃ ሑሴን

አስተርጓሚ፡- እኛ የሚያዘን የነበረው አስር አለቃ ሑሴን ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ አስር አለቃ ሑሴን መልኩ ምን እንደሚመስል ይነግሩናል?

አስተርጓሚ፡- እስር አለቃ ሑሴን መልክዑ ታይ ከምዝመስል ክነግሩና ይኽእሉ ድዮም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- እወ ቐይሕ እዩ

አስተርጓሚ፡- አዎ ቀይ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቁመቱስ?

አስተርጓሚ፡- ቑመቱኸ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ሓጺር'ዩ ሕፅር ልበለ እዩ

አስተርጓሚ፡- አጠር ያለ ነው

766

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሟቹ እንደጠቀሱት ተለማ የተባለ ቦታ ላይ እንደተገደለ ነው

አስተርጓሚ፡- እቲ መዋቲ ከምልጠቐስኩምዎ ተለማ ኣብ ዝበሃል ኸባቢ ከምልሞተ እዩ

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- እወ

አስተርጓሚ፡- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሬሳው ማን አነሳው?

አስተርጓሚ፡- ሬስኡ መን አልዒሉዎ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- እንድዒ አይረአናይ

አስተርጓሚ፡- እንጃ አላየንም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እንግዲህ እየተመለስን ነው ብላችሁዋል ትታችሁት ተመለሳችሁ ወይስ ያነሳው ሰው አለ?

አስተርጓሚ፡- እምብአር እናተመለስና ኢና ኢልኩም ነይርኩም ገዲፍኩምዎ ዲኹም ተመሊስኩም ወይስ ኸመይ እዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ኸይድና ልዓድና ሱቕ ኢልና ሓዲግናዩ አውኡ

አስተርጓሚ፡- እዛ ትተነው ወደ አገራችን ሄድን

ልዩ ዓ/ህግ፡- የሚጠብቀውስ ነበር ሬሳውን?

አስተርጓሚ፡- ነቲ ሬሳኸ ልሕልዎ ነይሩ ዶ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- አረ ምንም የነበረይ

አስተርጓሚ፡- አረ ምንም አልነበረም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ እናንተ አራት እንደ ሆናችሁ ከህዝባዊ ሰራዊት ነግሮውናል ሌላ ህዝባዊ ሰራዊት ነበር በግዳጅ ጊዜ?

አስተርጓሚ፡- ንስኻትኩም ካብ ህዝባዊ ሰራዊት አርባዕተ ምዃንኩም ገሊፅኩም ነይርኩም ካባኻትኩም ወፃኢ ኻሊእ ህዝባዊ ሰራዊት ነይሩ ዶ አፍቱ ኸባቢ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ዋእ ማለት ምንባር ነይሩ ይኾን ይኸእል ግን ጊዜ ወሲዱ አነ ተረሲዐዩም እየ

አስተርጓሚ፡- ጊዜ ስለወሰደ አሁን ረስቼው አለሁ ሊኖሩም ይችላሉ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስትሄዱም ስትመለሱም አራታችሁ ናችሁ ማለት ነው የሄዳችሁት?

አስተርጓሚ፡- ኸትኸዱ'ውን ኸትምለሱ'ውን አርባዕተይኹም ጥራሕ ዲኹም ነይርኩም ዝኸድኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ዋእ ሰብ ነይሩ እዩ በዝሒ'ዩ እቲ ሰራዊት ኻሊእ ቐርዩ ንባዕሉ መቶ አለቃ'ውን ወፂኡ ነይሩ ብድሕሪት እዩ ነይሩ እምበይ

አስተርጓሚ፡- ብዙ ሰዎች ነበሩ ራሱም መቶ አለቃም ሳይቀር ራሱም ነበረ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማለት ከእናንተ ከህዝባዊ ሰራዊት ከእናንተ ውጭ ከአራታችሁ ውጭ

አስተርጓሚ:- ማለትሲ ካብኻትኩም ወፃኢ ካብ ህዝባዊ ሰራዊት ካብ አርባዕተይኹም ወፃኢ ማለት'ዩ

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- አነ ልረድአኒ ሰብ የብለይ ምኽንያቱ ዓሰርተ ሽዱሽተ ዓመት ኽይኑ ካስታውሰም የኽእሊ ምሳይ ልነበሩ ጥራሕ እየ ልፈልጥ

አስተርጓሚ:- እኔ አላስታውሳቸውም አስራ ስድስት አመት ገደማ ሆኖታል ከኔ ጋር የነበሩ ብቻ ነው እማስታውሳቸው

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ስትሄዱ እናንተም ሆነ ጦሩ በእግር ነው የተሄደው ወይስ በምንድን ነው የተሄደው?

አስተርጓሚ:- ኽትኽዱ ኽለኹም ንስኻትኩም ይኹን እቲ ጦር ብእግሪ ድዩ ኽይዱ ወይስ ብምንታይ እዩ ኽይዱ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ብእግሪ እዩ መንገዲ መኪና የብሉይ

አስተርጓሚ:- በእግር ነው የመኪና መንገዱ አልነበረውም

ልዩ ዓ/ህግ:- ከአስር አለቃ ሑሴን ጋር የነበረ የጦሩ ብዛት ምን ያህል ይሆናል?

አስተርጓሚ:- ምስ አስር አለቃ ሑሴን ዝነበረ ናይ ጦር በዝሒ ኽንደይ ይኸውን ብዝሓቱ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- እንድዒ ምናልባት ካብ ሓምሳ ካብ ስሳ ልሳዕሊ ይኽን'ዩ

አስተርጓሚ:- እኔ እንጃ ምናልባት ከ50-60 አከባቢ ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ:- ወደ ግዳጅ ስትሄዱ ከየት ነበር የተነሳችሁት?

አስተርጓሚ:- ናብ ግዳጅ ኽትኽዱ ኽለኹም ካበይ ነይርኩም ልተልዓልኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ካብ ዓዲሽሆ

አስተርጓሚ:- ከዓዲሽሁ

ልዩ ዓ/ህግ:- ከከተማ ነው ወይስ ከካምፕ ነው?

አስተርጓሚ:- ካብ ከተማ ድዩ ካብ ካምፒ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ከተማ እኮ እዩ ካምፕ

አስተርጓሚ:- ካምፕ ከተማ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ ከካምፕ ግቢ ውስጥ ገብታችሁ ነው የተነሳችሁት ?

አስተርጓሚ:- ስለዚህ ካፍቲ ካምፒ ግቢ ዲኹም ተልዒልኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ጨርሼ አለሁ::

ዳኛ /ገብሩ/:- ድጋሚ ጥያቄ

768

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምናልባት እዚህ መጨረሻ ላይ ካምፑ ከተማ ላይ እንደሚገኝና ከካምፕ እንደተነሱ ተናግሮዋል

ወደ ካምፑ ስትሰበሰቡ ከየቤታችሁ ነው የሄዳችሁት?

አስተርጓሚ:- እቲ ካምፒ ኣብ ኸተማ ምኻኑ ገሊፅኩም ነይርኩም ኸትኸዱ ኸለኹምሲ ካብ ገዛኹም ዲኹም ነይርኩም ተላዒልኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ካብ ካምፒ እምበይ ምሸት

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይደለም ትርጉሙ ላይ ትንሽ ካምፑ ከተማ ላይ ነው ወደ ግዳጅም ከካምፑ ነው የሄዱት ወደ ካምፑ ነው የምለው ያለሁት ወደ ካምፑ ከየቤታችሁ ነው ወይ የሄዳችሁት?

አስተርጓሚ:- ሕዝስ ናፍቲ ካርስ ካብ ገዛኹም ዲኹም ኸይድኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ምሸት ኢና ናብ ካምፒ እንኣቲ እኮ ይብል አለኹ

አስተርጓሚ:- ማታ ነው ወደ ካምፑ የምንገባው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ስለዚህ እዛው አድረው ነው ሌሊት የሚሄዱት?

አስተርጓሚ:- ስለዚ አውኡ ሓዲርኩም ኢኹም ለይቲ ትኸዱ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ጨረሺ አለሁ

<u>የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ</u>

ዳኛ/ገብሩ/:- አቶ ንጉስ በህዝባዊ ሰራዊት ለምን ያህል ጊዜ ሰሩ?

አስተርጓሚ:- አፍቲ ህዝባዊ ሰራዊትሲ ንኸንደይ ዝኣክል ጊዜ ሰሪሕኹም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- አነ ብሰብዓይ ሸውዓተይ እየ ልዓጠቕኩ ካብ ሰብዓይ ሸውዓተይ እስካብ ሰማንያይ

አስተርጓሚ:- እኔ ያው ከሰባ ሰባት ጀምሮ እስከ ሰማንያ አመተ ምህረት ባለው ጊዜ ውስጥ ነበር የታጠቅኩት

ዳኛ /ገብሩ/:- ቅድም ሲጠየቁ አምስተኛ ወር ሰባ ስምንት ምናምን ብለው ነበር እና ቀኑ አልገለፁትም መቼ እንደነበር ቀኑ ያ ሰውየው የተገደለው?

አስተርጓሚ:- ቅድም ኸትምስክሩ ኸለኹምሲ ሓሙሽተ ወርሒ ሰብዓን ሸሞንተን ኢልኩም ነይርኩም እቲ ወዲ ልተቐተለሉ እና ማዓልቲ ማዓዝ'ዩ ነይሩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ዕለት ኽልተ /2/

አስተርጓሚ:- ሁለት

ዳኛ /ገብሩ/ ወሩ?

አስተርጓሚ፡- ወርሑ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ጥሪ

አስተርጓሚ፡- ጥር

ዳኛ /ገብሩ/፡- እናንተ አራታችሁ በተለማ ተራራ እያላችሁ ስንወርድ የሆነ ወታደር በሩቅ ሆኖ በእጅ ምልክት በመስጠት ጠራን ብለዋል እና በምን ያህል ርቀት ነበር ወታደሩ?

አስተርጓሚ፡- ንስኻትኩም አርባዕተይኹም ኣፍ፡ ጎቦ እናሃለኹምሲ ኣብ ተለማ ማለት'ዩ ሓደ ወታደር ብርሑቕ ኾይኑ ብምልክት ፀዊዑና ኢልኩም ነይርኩም ብኸንደይ ዝኣክል ርሕቐት እዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- እ፡ ርሕቐ፡ ምናልባት ክንድዚ ክንዲ መንግ እየ ክብለ? ክንድዚ ክንዲ መነሃርያይ ኣከባቢ ይኸውን'ዩ ማለት ንሕና ብጎድኒ ንሳቶም ብጎድኒ

ዳኛ /ገብሩ/፡- ይቀጥሉ ግምቱ በሜትር ቢያስቀምጡልን

አስተርጓሚ፡- እ፡ ግምትሲ ብሜትሮ ኸታቕምጡልና ትኽእሉ ዶ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ዋእ ሜትሮማ ታይ ዓይነት ሜትሮ ፈሊጠይ እየ ኣነ ማለት እ፡ ሜትሮ ይፈልጦይ ግን ኣቕጣጭኡ ኸንድዚ ክንዲ መነሃርያይ ኣከባቢ ይኸውን'ዩ ምኸንያቱ ካብ ታሕ፡ ላባና ተፀጊዖም ስለልኾኑ፡፡

አስተርጓሚ፡- ሜትር እኔ ምን አውቄው ግን አቀማመጡ ከዚህ እስከ መነሃርያ ባለው ይሆናል ከታች ወደኛ ተጠግተው ነበር

ዳኛ /ገብሩ/፡- ግምት ማስቀመጥ አይችሉም?

አስተርጓሚ፡- እሞ ግምት ኸታቕምጡ ኣይትኽእሉን ዶ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ኣይኽእሎን ኣነ እንታይ ፈሊጠ

አስተርጓሚ፡- አልችለውም እኔ ምን አውቄው

ዳኛ /ገብሩ/፡- ግምት የሚያስቀምጥ ምናልባት ሰው ካለ? ማለት ከወታደሮች ከዚህ እስከ መናኸሪያ ድረስ ስንት ሜትር ወይ የሆነ ግምት ከወታደር አንድ፡- አምስት መቶ ሜትር ይሆናል

ዳኛ /ገብሩ/፡- አምስት መቶ ሜትር ይሆናል? ምናልባት ተቃውሞ

- ከሌላ በዚህ ግምት እንሄዳለን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ተቃውሞ አለን ክቡር ፍርድ ቤት መነሃርያው አዲሱ መናኸሪያው እዚህ ምናልባት አቋራጭ መንገድ ስላለው በዛው እንትን ብለውታል ከግንዛቤ ጉድለት ከገጠር የመጡ ሰዎች ናቸው ስለዚህ አምስት መቶ ሜትር አይሆንም

[redacted]
770
ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ

ዳኛ /ገብሩ/:- እኮ ግምት እያስቀመጥን ነው ያለ ነው እና ትክክለኛ ግምት የሚያስቀምጥልን ሰው ካለ እንወስድ እንችላለን ወታደሮች ምናልባት በስልጣና ምናምን የርቀት ነገር ትማራላችሁ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምናልባት ሰዎቹ ተራራ ላይ እና ሜዳ ላይ ስለሆኑ በዛው እንትን ብሎውት ነው የተራራና የሜዳ ላይ ርቀት ደግሞ ይለያያል

ዳኛ /ገብሩ/:- አራት መቶ ሜትር በሚል ግምት ነው ፍርድ ቤቱ የወሰደው ግምት ነው:: ሚቹ የት መንደር ተወላጅ ነው?

አስተርጓሚ:- እቲ መዋቲ ናይ አየናይ መንደር ተወላዲ'ዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ሓናት

አስተርጓሚ:- ሓናት

ዳኛ /ገብሩ/:- እርስዎስ?

አስተርጓሚ:- ንስኹምከ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ዓዲሽሁ

ዳኛ /ገብሩ/:- ሓናትና ዓዲሽሁ ይራራቃል እንዴት ነው? ወይስ ቅርብ ለቅርብ ነው?

አስተርጓሚ:- ሓናትን ዓዲሽሁን ይረሓሓቕ ድዩ ወይስ ከመይ እዩ? ወይስ ይቀራረብ'ዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ርሑቕ'ዩ ወረዳ ስላዋ እኮ እዩ ሓናት ወረዳ ስላዋ እዩ ተለማ ወረዳ አላጀ እዩ::

አስተርጓሚ:- ይራራቃል ሓናት ወረዳ ስላዋ ነው ተለማ ወረዳ አላጀ ነው

ዳኛ /ገብሩ/:- እርስዎ የት ነዎት ተለማ ነዎት?

አስተርጓሚ:- ንስኹም አበይ ኢኹም ተለማ ዲኹም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ዓዲሽሁ አነማ

አስተርጓሚ:- እኔማ ዓዲሽሁ ነኝ

ዳኛ /ገብሩ/:- በከተማ?

አስተርጓሚ:- ከተማ ድዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ከተማ እወ

አስተርጓሚ:- አዎ ከተማ

ዳኛ /ገብሩ/:- በወቅቱም ከተማ ውስጥ ነበሩ?

አስተርጓሚ:- ብእዋኑ አፍቲ ኸተማ ዲኹም ነይርኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ከተማ እወ

አስተርጓሚ:- አዎ ከተማ ውስጥ ነበርኩኝ

ዳኛ /ገብሩ/:- ሌሎች ከርስዎ ጋር የነበሩስ?

አስተርጓሚ:- ካልኦት ምሳኹም ዝነበሩስ?

ዳኛ /ገብሩ/:- የየት መንደር ወይም አከባቢ ተወላጆች መሆናቸው?

አስተርጓሚ:- ናይ አየናይ መንደር ወይ አከባቢ ተወለድቲ እዩም እቶም ምሳኹም ልነበሩ ካልኦት?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ከተማ እዩም ኹሎም ምሳና ከተማ እዩም ለለው ሽዑ ጊዜ ከተማ እዩም

አስተርጓሚ:- የዛኔ ከኛ ጋር ናቸው ከተማ ውስጥ

ዳኛ /ገብሩ/:- አራቱ ማለት ነው?

አስተርጓሚ:- አርባዕቲኦም ማለት ድዩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ዳኛ /ገብሩ/:- ቤተሰቦቻችሁ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ:- ቤተሰብኹም አበይ ነይሮም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ከተማ ምስባዕልና

አስተርጓሚ:- ከተማ ዉስጥ ከኛ ጋር

ዳኛ /ገብሩ/:- መኖሪያችሁ እዛ ነው ከተማ ውስጥ?

አስተርጓሚ:- መንባሪኹም ኸተማ ውሽጢ ድዩ አውኡ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ከተማ እወ ጠቕላላ ካብ ገጠር ተፈናቒልና ዓጢቕና አብ ከተማ ኢና ነይርና

አስተርጓሚ:- አዎ ከተማ ውስጥ ነው ከገጠር መጥተን እዛ ነበርን ከተማ ውስጥ

ዳኛ /ገብሩ/:- መቼ ነው የተፈናቀላችሁ?

አስተርጓሚ:- ማዓዝ ነይሩ ልተፈናቐልኩምሉ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ኣነ ልባዕለይ ስብዓይ ሽውዓተይ ይብለኹ

አስተርጓሚ:- እኔ ለራሴ ሰባ ሰባት ነው

ዳኛ /ገብሩ/:- ሌሎቹስ?

አስተርጓሚ:- ካልኦቶም'ኸ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ዋይ ካልኦቶምማ እንድዒ

አስተርጓሚ:- ሌሎቹን አላውቅም

ዳኛ /ገብሩ/:- ለምን? አብራችሁ አይደለም ዓዲሽሁ ነው እያሉ

አስተርጓሚ:- ልምንታይ ሓቢርኩም አይኸንኩሚ ዲኹም ዓዲሽሁ?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ሓቢርና ኸንቕመጥ እንተለናሲ ሰራዊት ኾይና ኢና አጋኒዩና ሓደ መንግስቲ እምበይ ንሕና ገዝና ንናባዕሉ ካብ ልመያ ካብ ልመያ

ባዕሉ እዩ ልፈልጦ ብኽንደይ ኣመተ ምህረት ከምልኣተየ ኣነ ናይ ሰብ የፈልጦ
. ናይ ባዕለይ እየ ልፈልጣ እምበይ

አስተርጓሚ:- ያው አብረን ስንቀመጥ ያገናኘን በትጥቅ እንትን ነው ከተማ ዉስጥ ስለተገናኘን ስለ እነሱ ጉዳይ ብዙ አማውቀው ነገር የለኝም

ዳኛ /ገብሩ/:- ድሮ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ:- ቅድሚ ሕዚ አበይ ነይርኩም ቐደም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- እግር አልቦ ልበሃል ዓዲ ጣብያ እግር ዓልሽ

አስተርጓሚ:- ጣብያ እግር ዓልሽ የሚባል

ዳኛ /ገብሩ/:- ለግዳጅ ተደጋጋሚ ጊዜ ትወጡ ነበር?

አስተርጓሚ:- ንግዳጅ ብተደጋጋሚ ትወፁ ዶ ነይርኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ብብተራና ብብማዓልቱ ብልበፅሓና ተራ ብልተአዛዝና ንወፅእ

አስተርጓሚ:- በታዘዝ ነው በየተራችን እንወጣ ነበር

ዳኛ /ገብሩ/:- እርስዎ ለስንት ጊዜ ወጡ?

አስተርጓሚ:- ንስኹም ንኽንደይ ጊዜ ወፂኹም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ዋእ ጊዜኮ ወሲዱ ምንም ካስታዉሶ የኽእሊ

አስተርጓሚ:- ጊዜ ስለወሰደ ምንም ላስታውሰው አልችልም

ዳኛ /ገብሩ/:- ታይድያ እንዴት ብለው አስታውሱት ጥር ሁለት የሚለው ነገር?

አስተርጓሚ:- እሞ ድኣ ጥሪ ኽልተ ትብልዎ ዘለኹምስ ብኸመይ ኽታስታውስዎ ኽኢልኩም?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ላስታውሶ እዙይ ምኽንያቱም እቲ ሽዑ ጊዜ እቲ ወዲ'ውን ብልተአስረለ ብዛ ጊዜ እዚኣ ባኣ ያስታውሳ ቡቲ ወዲ ምማቱ

አስተርጓሚ:- ልጅ በመሞቱ በዛን ነው እማስታውሰው

ዳኛ /ገብሩ/:- ሌላ የወጡበት ቀንስ አያስተውሱም?

አስተርጓሚ:- ኻሊእኽ ኻሊእ ማዓልቲ ልወፃኹምሉ ማዓልቲ አይትፈልጡን ዶ አይታስታውስዎን?

የ11ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር:- ዋእ አነ በዚ ማዓልቲ እዙይ ወፂአይ አይብልን ንወፅእ'ሞ ሰላም ኾይና ንእቲ ስለ ሰላም ልኾነ ምንም ክናስታውስ አይንኽእልን ሕማቕ አጋጢሙና አይፈልጥን።

አስተርጓሚ:- እኔ አስታውሼው አላውቅም ማለት እንወጣለን በሰላም እንገባለን መጥፎ ነገር ያጋጠመኝ ነገር ስለሌለ ነው

ዳኛ /ገብሩ/:- መጥፎ ነገር ብቻ ነው የሚያስታወስው?

አስተርጓሚ፡- ሕማች ነገር ጥራሕ ድዩ ልዝክር ማለት ?

የ11 ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡- ደስተኛ ነገር እንተኾይኑ ምናልባት ኽታስታውሶ የትኽእሊ ሕማች ነገር ግን ይስታወሰ እዩ።

አስተርጓሚ፡- ደስተኛ ከሆነ ምናልባት ላታስታውስ ትችላለህ መጥፎ ነገር ግን ማስታወስ ይቻላል

ዳኛ /ገብሩ/፡- ጨርስዋል ይነሱ። ቀጣይ ምስክር?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሁለተኛው መ/ምስክራችን አቶ ፀጋይ ረዳኢ ይባላሉ ቅድም በተመሰከረው ጭብጥ ላይ የሚመስክሩ ስለሆነ ቀርበው እንዲመሰክሩልን

ዳኛ /ገብሩ/፡- መሓላ ይፈፅሙ

→ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሯል።

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስምዎ?

የ11ኛ ተከሳሽ 2ኛ መ/ምስክር፡- ፀጋይ ረዳኢ

ዳኛ /ገብሩ/፡- የአያት ስም? አማርኛ መስማት መናገር ይችላሉ

የ11ኛ ተከሳሽ 2ኛ መ/ምስክር፡- አምሓርኛ የኽእሊ

ዳኛ /ገብሩ/፡- አቶ ሃፍቶም በትርጉም ይተባበሩን

-ስምዎ?

የ11ኛ ተከሳሽ 2ኛ መ/ምስክር፡- ፀጋይ ረዳኢ

አስተርጓሚ፡- ፀጋይ ረዳኢ

ዳኛ /ገብሩ/፡- የአያት ስም?

አስተርጓሚ፡- ሽም አባሕጎ?

2ኛ መ/ምስክር፡- ካሕሳይ

ዳኛ /ገብሩ/፡- እድሜ?

አስተርጓሚ፡- ዕድመይኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- ሰላሳ ስምንት

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስራ?

አስተርጓሚ፡- ስራሕኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- ገባር

አስተርጓሚ፡- ገበሬ

ዳኛ /ገብሩ/፡- አድራሻ?

አስተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

2ኛ መ/ምስክር፡- መቐለ

773

አስተርጓሚ:- መቀሌ
2ኛ መ/ምስክር:- ማይጨው ተጋግየ አብዚአ ማይጨው'ዩ ዓደይ
አስተርጓሚ:- እዚህ ላይ ተሳስቼ ነው ማይጨው ነው አገሬ
ጳኛ /ገብሩ/:- አሁን ከየት ነው የመጡት?
አስተርጓሚ:- ሕዚ ካበይ ኢኹም መፂኹም?
ጳኛ /ገብሩ/:- የት ይኖራሉ ማለት ነው?
2ኛ መ/ምስክር:- ሰሳት ጣብያ ሰሳት እምባላጀ ወረዳ
አስተርጓሚ:- ጣብያ ሰሳት አምባለጌ ወረዳ
ጳኛ /ገብሩ/:- የመጡብት ምክንያት ያውቃሉ?
አስተርጓሚ:- ዝመፃኹምሉ ምኽንያት ትፈልጡ ዶ?
2ኛ መ/ምስክር:- ደብዳቤ ካብዙይ ስለ ናይ ገ/ሄር ካሕሱ ልብል ደብዳቤ በፂሑኒ መፂአ
አስተርጓሚ:- ደብዳቤ ከዚህ በገ/ሄር ካሕሱ የሚል ደርሰኝ ነው የመጣሁት
ጳኛ /ገብሩ/:- ምን የሚል?
አስተርጓሚ:- ታይ ዝብል'ዩ?
2ኛ መ/ምስክር:- ምናልባት ብእዝኒ ልስምዖ ነብሲ ቐቲሉ ብነብሲ ቕትለት ግዛዕምዛዕ እዩ ልብል ይመስለኒ።
አስተርጓሚ:- እንደምስማው ነብስ ግድያ ላይ ይመስለኛል
ጳኛ /ገብሩ/:- እኮ ምን ሊያረጉ ነው የመጡ?
አስተርጓሚ:- እሞ እንታይ ኽገብሩ እዩም መፂኦም?
2ኛ መ/ምስክር:- ልምስክርነት እዩ ይመስለኒ
አስተርጓሚ:- ለምስክርነት ይመስለኛል
ጳኛ /ገብሩ/:- ያውቁታል?
አስተርጓሚ:- ይፈልጥዎ ድዩም?
2ኛ መ/ምስክር:- መን ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ?
አስተርጓሚ:- ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ነው ወይ?
ጳኛ /ገብሩ/:- አዎ
አስተርጓሚ:- እወ
የ11ኛ ተከሳሽ 2ኛ መ/ምስክር:- እወ እፈልጦ
አስተርጓሚ:- አዎ አውቀዋለሁ
ጳኛ /ገብሩ/:- ዝምድና አላችሁ?
አስተርጓሚ:- ዝምድና አለኩም ዶ?

774

2ኛ መ/ምስክር፡- የብለይ

አስተርጓሚ፡- የለኝም

ዳኛ /ገብሩ/፡- ዋና ጥያቄ ይቅረብ።

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ አቶ ፀጋይ ያው የመጣሁበት ለምስክርነት ነው ገ/ሄር ካሕሱ እንደምስማውም በነብስ ግድያ ምናምን ነው መስለኝ ብለዋል ነብስ ግድያ ሲሉ ምን ማለትዎ ነው?

አስተርጓሚ፡- እሞ ልመፃኹምሉስ ብገ/ሄር ካሕሱ ልምስክረሉ ብነብሲ ቕትለት ይመስለኒ ኢልኩም ነይርኩም ነብሲ ቕትለት ኸትብሉ ኸለኹምስ መን'ዩ?

2ኛ መ/ምስክር፡- ንሱማ ክበርህለይ እቲ ነገር ክፈልጦ ድኣም አይፈልጦይ ብሕመይታ ግን ኸምኡ እዩ ልበሃል

አስተርጓሚ፡- ቢብራራልኝ እንጂ በሃሜታ ግን እንደዛ ይባላል

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ማለት ነብስ ግድያ ሲሉ ማን ገደለ ተባለ ማን ሞተ ተባለ?

አስተርጓሚ፡- ነብሲ ቕትለት ኸትብሉ ኸለኹምሲ መን ሞይቱ ተባሂሉ መን ቐቲሉ ተብሂሉ?

2ኛ መ/ምስክር፡- ቐታሊኡ ገ/እግዚኣብሄር ካሕሱ ቐቲልዎ እዩ ልበሃል እገነ ሰሚዐ እቲ መዋቲ ግን አይፈልጦይ

አስተርጓሚ፡- ገዳዩ ገ/ሄር ካሕሱ ሲባል ነው እምስማው እንጂ ሁኔታው አላውቀውም /የትርጉም ስህተት አለበት/

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ሲገደል ሟቹ ሲገደል እርስዎ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ፡- እቲ መዋቲ ክቕተል ኸሎ ንስኹም አበይ ነይርኩም?

2ኛ መ/ምስክር፡- መዋቲ ክቕተል እንተሎ አጋጣሚ እሱ ሞይቱ ኣብ ጥቕኡ በዒሐ ሞይቱ አግኒየዩ ኣብ ጥቕኡ

አስተርጓሚ፡- ሟቹ ሲሞት በአጋጣሚ እንደሞተ እዛ አከባቢ ደረስኩ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከማን ጋር?

አስተርጓሚ፡- ምስመን?

2ኛ መ/ምስክር፡- አውኡ ምስ ገ/እግዚኣብሄር ካሕሱ፣ ንጉስ አድሃና አውኡ ከረቢት ኢና ነይርና አውኡ በዒሕና

አስተርጓሚ፡- ከንጉሴ አድሃና ገ/እግዚኣብሄር ካሕሱ ሆነን እዛ ደረስን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከየት ነው የደረሳችሁት?

አስተርጓሚ፡- ካበይ ኢኹም በዒሕኹም?

776

2ኛ መ/ምስክር:- ማለት ካብ ተለማ አንሕና ተለማ ኢና ነይርና ኢጋጣሚ ካብ ተለማ ድሓር ካብ ተለማ ተልዒልና ከረን እዩ ነይሩ ካፍቲ ከረን ናፍቲ ስብኣይ ልሞቶ አከባቢ በዒሕና

አስተርጓሚ:- ከተለማ ወደ ከረን የሚባል ቦታ ነበር ሰውየው የሞተበት

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከረን ሲሉ ትርጉሙ አስተካክሉ አይደለም ትርጉሙ ላይ ነው ሌላ ችግር የለውም ከረን ማለት የአማርኛ ትርጉሙ?

ዳኛ /ገብሩ/:- ምንድን ነው እጃቸው ላይ የሚያዩት?

አስተርጓሚ:- ኣብ ኢድኩምዶ ታይ ትሪኡለኹም?

ዳኛ /ገብሩ/:- እጃቸው ላይ አንድ የሆነ ነገር እያዩ ነው እና

የፍርድ ቤቱ ተላላኪ:- የተወሰኑ ማስታወሻዎች አሉ እጃቸው ላይ የተፃፈ አመተ ምህረቶች አዎ ትንሽ የተፃፍ አሉ

ዳኛ /ገብሩ/:- እስቲ ጠጋ ይበሉና ያሳዩን:: እስቲ አንብበው::

ተ/ጠበቃ ሃፍቶም ግርማይ:- አንድ ሰባ ስምንት አመተ ምህረት የሚል አለ አምስት ወር ጥር ቦታ ሃናት ተለማ የሚል አለው

ዳኛ /ገብሩ/:- ልዩ ዓ/ህግ በዚህ ላይ ሃሳብ ካለ?

ልዩ ዓ/ህግ:- አዎ ግልፅ ነው አንዱ እውነተኛ ምስክር ከሆነ እነዚህን ነገሮች ያውም ቦታን የሚያህል ነገር ዕፎ ይገኛል ብሎ መገመት በጣም አስቸጋሪ ነው አገራቸው እንኳን ከሆነ ተለማ የሚባል ቦታን ሓናት የሚባል ስፍራን በእጅ ዕሁፍ ላይ ጠቅሶ መቅረብ የሃሰት ምስክር መሆናቸውን የሚያረጋግጥ ነው ስለዚህ ፍ/ቤቱ በሃሰተኝነታቸው መዝግቦ ገብተው ፍርድ ቤቱን በማሳሳታቸው የሚወስደው እርምጃ የራሱ ነው ቢሆንም ጎጂ ስለሆነ እንዲህ አይነት ምስክርነት ፍርድ ቤቱ ያየውም ስለሆነ ምስክርነቱ እንዲሰረዝልን አመለክታለሁኝ::

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምናልባት እዚህ ላይ ክቡር ፍርድ ቤት በዛ ላይ ምናልባት ምስክሩ ራሳቸው ይጠይቁና እንዴት እንደፃፉት ለምን እንደፃፉት ምክንያት ይኖራቸዋል ብቁ ያልሆነ ከሆነ ፍርድ ቤቱ ካገኘው በኋላ የዓ/ህጉ ተቃውመ ሊቀበለው ይችላል መጀመርያ ግን ምስክሩ እንዴት እንደፃፉት ለምን እንደፃፉት ቢያብራሩት መልካም ነው::

ዳኛ /ገብሩ/:- ግልፅ ለሆነ ነገር ወደ ሌላ አታካር አንገባም አሁን ሁለተኛ ምስክር አጀማመራቸው አሳሳች ሆኖ ስላገኘ ነው ፍርድ ቤቱ እንዲነሱ አዟል ምስክርነታቸው ተቋርጠዋል ሌላ ሦስተኛው ምስክር ወደ መስማት እንሂዳለን::

776

777

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- 3ኛ መ/ምስክራችን አቶ በርሀ ገ/ህይወት ናቸው የሚመሰክሩበት ጭብጥ በተመሳሳይ ጭብጥ ነው ቅድም በተመሰከረው ላይ ቀርበው በዚህ መሰረት ይመስክሩልን፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- አማርኛ መናገር መስማት ይችላሉ?

3ኛ መ/ምስክር፡- አይኽእልን ትግርኛ እየ

→ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸውን ቃለ መሓለ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሯል

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስምዎ?

አስተርጓሚ፡- ሽምኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- በርሀ ገ/ህይወት

አስተርጓሚ፡- በርሄ ገብረ ህይወት

ዳኛ /ገብሩ/፡- የአያት ስም?

አስተርጓሚ፡- ሽም አባሐጎኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ምርጫ

ዳኛ /ገብሩ/፡- እድሜ?

አስተርጓሚ፡- ዕድመይኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ሓምሳይ አርባዕተይ /አምሳ አራት/

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስራ?

አስተርጓሚ፡- ስራሕኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ሓረስታይ

አስተርጓሚ፡- ገበሬ

ዳኛ /ገብሩ/፡- አድራሻ?

አስተርጓሚ፡- አድራሻኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- እምባላጀ ወረዳ ማብያ ተኸዓ

አስተርጓሚ፡- አምባላጀ ወረዳ ማብያ ተኸዓ

ዳኛ /ገብሩ/፡- የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡- ልመፃኹምሉ ምኽንያት ትፈልጡ ዶ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ብናይ አቶ ገ/ሄር ካሕሱ ምስክርነት ትእዛዝ መፂኤና ምምፅአይ ይፈልጥ

አስተርጓሚ፡- በአቶ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ምስክርነት ትእዛዝ ደርሶኝ ነው የመጣሁት

ዳኛ /ገብሩ/፡- አቶ ገ/እግዚአብሄር ያውቁታል?

አስተርጓሚ፡- አቶ ገ/እግዚአብሄር ይፈልጥዎ ድዮም?

3ኛ መ/ምስክር:- እወ ፌልጠ

አስተርጓሚ:- አዎ አውቀዋለሁኝ

ዳኛ /ገብሩ/:- ዝምድና አላችሁ?

አስተርጓሚ:- ዝምድና አለኩም ዶ?

3ኛ መ/ምስክር:- የብለይን

አስተርጓሚ:- የለኝም

ዳኛ /ገብሩ/:- እሺ ዋና ጥያቄ ይቅረብ::

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ አቶ በርሀ በአቶ ገ/ሄር ካሕሱ ለምስክርነት ነው የመጣሁት ብሎዋል ምን ለመመስከር ነው?

አስተርጓሚ:- ብአቶ ገ/ሄር ካሕሱ ንምስክርነት እየ መፂአ ኢልኩም ነይርኩም ታይ ንምምስካር ኢኹም መፂኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- ብወንጀል ተኸሲሶም

አስተርጓሚ:- በወንጀለ ተከሰው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ምን አይነት ወንጀል ምን አድርጎ ተብሎ?

አስተርጓሚ:- ታይ ዓይነት ወንጀል'ዩ ታይ ገይሩ ተብሂሉ እዩ

3ኛ መ/ምስክር:- ታይ ዓይነት ወንጀል ታይ ገይሩ ተብሂሉ:: ብነብሲ

አስተርጓሚ:- ብነብስ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የማን ነብስ?

አስተርጓሚ:- ናይ መን ነብሲ?

3ኛ መ/ምስክር:- እንጃ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነው ነብሱ የጠፋ?

አስተርጓሚ:- አበይ እዩ እቲ ነብሲ ልጠፋአ?

3ኛ መ/ምስክር:- ተለማ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይቶውታል?

አስተርጓሚ:- ሪአሞ ድዩም?

3ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- መቼ?

አስተርጓሚ:- ማዓዝ እዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ብስብዓይ ሸሞንተይ አመተ ምህረት

አስተርጓሚ:- በሰባ ስምንት አመተ ምህረት ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ወሩስ?

አስተርጓሚ:- ወርሒኸ ማዓዝ'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ጥሪ

አስተርጓሚ:- ጥር ወር ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ቀኑ?

አስተርጓሚ:- ማዓልቲኸ?

3ኛ መ/ምስክር:- ወርሒ ጥሪ እዩ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የሚያስታውሱት ከሆነ ብቻ ነው አይጨነቁ

አስተርጓሚ:- ክታስታውስዎ እንተኽኢልኩም እምበይ አይትጨነቑ

3ኛ መ/ምስክር:- ማዓልቲ ወርሒ ጥሪ ክልተ /2/ ማዓልቲ እዩ

አስተርጓሚ:- ቀኑ ሁለት ቀን ጥሪ ወር ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ተገድለው ነው ያዩት ወይስ ሲገደል ነው ያዩት?

አስተርጓሚ:- ተቐቲሉ ዲኹም ሪኢኹምዎ ወይስ ክቕተል ኸሎ ኢኹም ሪኢኹምዎ?

ዳኛ /ገብሩ/:- አማርኛ የሚችሉ ከሆነ ራሳቸው ይቀጠሉ አልችልም ስላሉ ተርጓሚ ተደርጎልዎታል

አስተርጓሚ:- ሕዚ ቤተ ፍርዲ ዛቕርበልኩ ዘሎሲ አምሓርኛ እንድሕር ትኽእሉ ባዕልኹም ቐፅሉ

3ኛ መ/ምስክር:- አይዘልቆይ

አስተርጓሚ:- አልዘልቀውም

ዳኛ /ገብሩ/:- ታይድያ አማርኛ እየተናገሩ አይደለም?

አስተርጓሚ:- ንምንታይ ድአ ይናገሩለው አምሓርኛ?

3ኛ መ/ምስክር:- እሺ ብልበልኩምኒ ክናገር'ዩ

አስተርጓሚ:- እሺ ባላችሁት እናገራለሁ

ዳኛ /ገብሩ/:- ይችላሉ?

አስተርጓሚ:- ይኽእሉ ድዩም?

3ኛ መ/ምስክር:- አምሓርኛ አይ አይዘልቀ

አስተርጓሚ:- አልዘልቀውም

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ግድየለም አቶ በርሀ

ዳኛ /ገብሩ/:- ሳይተርጎም አይናገሩ

አስተርጓሚ:- ከይተተርጎመሲ አይትዛረቡ

የ11 ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ተገድሎ ነው ያዩት ወይስ ሲገደል ነው ያዩት በሚለው ላይ ነው ያቋረጥ ነው እሱን ተርጉምላቸውና

አስተርጓሚ:- ተቐቲሉ ዲኹም ሪኢኹምዎ ወይስ ክቕተል እንተሎ ኢኹም ሪኢኹምዎ?

[redacted]

3ኛ መ/ምስክር:- ሞይቱ ወዲቒ ኢና ላግነናዩ

አስተርጓሚ:- ሞቶ ወድቆ ነው ያገኘ ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከማን ጋር ነበራችሁ ያገኛችሁት?

አስተርጓሚ:- ምስመን ኾይንኩም ነይርኩም ዝረኸብኩምዎ?

3ኛ መ/ምስክር:- ልረኽብናዩ እነ ንጉስ አድሃና ፀጋይ ረዳኢ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ

አስተርጓሚ:- ያው የጠቀሱዋቸው ሰዎች ጋር ሆነው እንዳገኙት ነው።

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት ነበራችሁ የት ነው ወድቆ ያገኛችሁት?

አስተርጓሚ:- አበይ ነይርኩም አበይ'ዩ ወዲቒ ረኺብኩምዎ?

3ኛ መ/ምስክር:- ልነበርናዩ ተለማ ወዲቒ ላግነናዩ ደማይ ተለማ እዩ

አስተርጓሚ:- የነበርንበት ቦታ ተለማ ነው ወድቆ ያገኘ ነው ደግሞ ተለማ ነው።

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ተለማ የት አከባቢ ነበራችሁ? የወደቀው ደግሞ ተለማ ሆኖ የት አከባቢ ነው ያብራሩት

አስተርጓሚ:- ተለማ አበይ ኸባቢ ነይርኩም? ወዲቑ ዝረኸብኹሞኽ ተለማ አበይ ኸባቢ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- አንሕና ልዋዓልናዩ ተለማ ደኽነይ እሱ ደማይ ተለማ እዩ ወዲቒ ላግነናዩ አንሕና መጀመርያ ግዳጅ ትንወፅእ ተለማ በዒሕና ተለማ ብል በዒሕና ኣብዚኣ ቦታ ኣብዚኣ ውጠራ ውዓሉ ተብሂልና አርባዕተይና

አስተርጓሚ:- እኛ ግዳጅ ነበር የዋልነው ተለማ ግዳጅ ወለን ስንገባ እዛ ተለማ ነው ወድቆ ያገኘ ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አይደለም ትርጉሙ ላይ ትንሽ ወጥረንዋልን ምናምን ያሉት ነገር አለ።

አስተርጓሚ:- እታ ወጢርና ዝበልኩምዎስ ድገሙዋ እስቲ

3ኛ መ/ምስክር:- ውጠራ ኣብዛ ቦታ ዛው አርባዕተይኹም ኣብዛው ዋዓሉ ተብሂልና

አስተርጓሚ:- አራታችሁ እዚህ ጠብቃችሁ ዋሉ ተባልን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የት?

3ኛ መ/ምስክር:- ጠብቁ ማለት ውጠራ እዩ

አስተርጓሚ:- ጠብቁ ማለት ውጠራ ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የትኛዋን ቦታ?

አስተርጓሚ:- አበይ ቦታ እያ?

3ኛ መ/ምስክር:- ተለማ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከተማ ነው ተለማ?

አስተርጓሚ:- ከተማ ድዩ ተለማ?

780

3ኛ መ/ምስክር፡- መንደር ነው ቦታ ገጠር ነው መንደር ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- መንደሩን ነው ወጥራችሁት ዋሉ ጠብቂት የተባላችሁት?

አስተርጓሚ፡- ነቲ መንደር ድዩ ወጢርኩም ዋዒሉ ልተብሃልኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ከረን እምበይ ከረን ድኣም ቦትኡ ከረን'ዩ

አስተርጓሚ፡- ያው ቦታው ከረን ማለት ተራራ ነገር ነው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ተራራውን ጠብቁ ተባሉ ከዛ ምን ሆነ?

አስተርጓሚ፡- ካውኡ ታይ ኾይኑ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ካውኡ ጦር መልሲ ኾይኑ

አስተርጓሚ፡- ከዛ ጦሩ ተመለሰ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከየት?

አስተርጓሚ፡- ካበይ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ልወዓሎ ኹሉ ተአኻኺቡ ምላሽ ኮይኑ ልዓዲ ስሓቡ ተብሒሉ

አስተርጓሚ፡- ከዋለበት ሁሉ ተሰባስቦ ወደ አገሩ ተመልሶ ነበር

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የት ዋለ ተባለ?

አስተርጓሚ፡- አበይ ውዒሉ ተብሂሉ

3ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ጦር ድዩ?

አስተርጓሚ፡- ጦሩ ነው ወይ?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አዎ

አስተርጓሚ፡- እወ

3ኛ መ/ምስክር፡- ታሕቲ ወሪዱ ሓናት ልበሃል ዓዲ ናይ ስላዋ ወረዳ እዩ እቲ ተለማ ልወዓልናዩ ናይ እምባላጀ ወረዳ ናይ ዓዲሽሁ እዩ ወረድኡ

አስተርጓሚ፡- ግማሽ ሃናት የሚባል ቦታ እዛ ውሎ ነበር እኛ የዋልበት ደግሞ ዓ/ሽሁ አላጀ ወረዳ ነበር

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ትንሽ ትርጉም ላይ እንትን እየተያኘ ነው ክቡር ፍርድ ቤት ምናልባት ለፍ/ቤቱም እንደዚሁ ታይቶት ከሆነ አሁን ያሉትን

አስተርጓሚ፡- ድገምዎ እቲ ናይ ሕዚ

3ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ዓዲ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ከመጀመርያው ጦሩ ከየት ነው የተመለሰው?

አስተርጓሚ፡- እቲ ጦር ካበይ ተመሊሱ አበይ ውዒሉ ንስኻትኹምከ አበይ ውዒልኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- እንሕና ተለማ ወጠሩ ልወዓልናዩ ቦታ ተለማ እዩ

አስተርጓሚ፡- እኛ የዋልንበት ተለማ እዛ ስንጠብቅ ነበርን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አዎ ጦሩ ከየት ነው የተመለሰው ነው

781

አስተርጓሚ:- እቲ ጦርሲ ካበይ ተመሊሱ?

3ኛ መ/ምስክር:- ጦሩ ታሕቲ ወሪዱ ነይሩ ሓናት ልበሃል

አስተርጓሚ:- ጦሩ ታች ሓናት የሚባል ቦታ ወርዶ ነበር

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛ እናንተ ተለማ ውጠሬ ተራራው ላይ ከቆያችሁ ጦሩ ከሓናት ከተመለስ

ዳኛ /ገብሩ/:- አይቻኩሉ

አስተርጓሚ:- ጥያቄው ይደገምልኝ እስቲ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እንግዲህ ጦሩ ሓናት ላይ ውሎዋል ተመለስ አሉ እና እኛም ተለማ ነው የዋልነው ተራራው ላይ ነው ያሉት እንዴት ነው አሁን ከጦሩ ጋር የተገናኙት?

አስተርጓሚ:- እቲ ጦር ሓናት እዩ ውዒሉ ተመሊሱ ኢልኩም ነይርኩም ንሕናውን ተራራ ውዒልና ተመሊስና ኢልኩም ነይርኩም ምስቲ ጦርስ ብኸመይ ኸትራኸቡ ኸኢልኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ምስተመለስ ስሓቡ ተባሂልና ክንጸናበር ክንኸድ

አስተርጓሚ:- ጦሩ ከተመለስ በኋላ ሳቡ ተባልን እነሱ ጋር ለመቀላቀል

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ከዛ ስትቀላቀሉ

አስተርጓሚ:- ካውኡኸ ምስተሓወስኩምከ?

3ኛ መ/ምስክር:- ድሓር ምስኦም ንገናኒይ ኣብ መንገዲ ብልበሂሽሕና ኣብ ፍርቂ መንገዲ ብልበሂሕና ጥይት ኺሕ ኢሉ

አስተርጓሚ:- እነሱ ጋር እንደተገናኘን ግማሽ መንገድ እንደደረስን የጥይት ተኩስ ተሰማ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እነሱ ጋር ሳንገናኝ ነው ከተገናኘን?

አስተርጓሚ:- ምስኣቶም ምስተራኸብኩም ድዩስ ከይተራኸብኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ከይተጋነይናይ ላብኣቶ ገና ከይጠበቕናይ

አስተርጓሚ:- እነሱ ጋር ሳንገናኝ ሳንጠጋ ነው የተኩስ ድምፅ የሰማን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ከዛስ?

3ኛ መ/ምስክር:- ኺሕ ብልበለ ድሓር ምስኣታቶም ተጋኒና

አስተርጓሚ:- የጥይት ተኩስ ከተሰማ በኋላ ነው የተገናኘ ነው ከነሱ ጋር

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ከዛስ?

አስተርጓሚ:- ድሕሪኡኸ?

3ኛ መ/ምስክር:- ካብኡ እቲ ወዲ ኣብኣ ሞይቱ ኣግኒናዩ::

አስተርጓሚ:- ከዛ ልጅ እዛ ሞቶ አገኘ ነው

3ኛ መ/ምስክር:- ታይ እዙይኸ መንቐቲልዎ ኢልና

አስተርጓሚ:- ይሄ ደግሞ ማን ገደለው አልን

3ኛ መ/ምስክር:- ኣነ እየ ልቐተልኩዎ ወንበዴ ነው እኔ ነው የገደልኩት ኢሉ አስር አለቃ ሑሴን ለበሃል

አስተርጓሚ:- አስር አለቃ ሑሴን የሚባል እኔ ነኝ የገደልኩት ወንበዴ ነው ብሎ ተናገረ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ተይዞ የመጣበት ቦታ ያስታውሱታል?

ሚቹ ተይዞ የመጣበት

አስተርጓሚ:- እቲ መዋቲ ተትሒዙ ዝመፀሉ ቦታ ይፈልጡዎ ድዩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ኣብኣ አግኒየሞስ ይቐተልዎ ክዓዲስ የደይብዎ ካብ ለምፅእዎ የፈልጢ

አስተርጓሚ:- ከየት እንዳመጡት አላውቅም እዛ አግኝተውት ይግደሉት ወይም ከአገር አምጥተውት ይሁን እኔ አላውቅም

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ማን ይባል ነበር?

አስተርጓሚ:- መን ይበሃል ነይሩ? እቲ መዋቲ መን ይበሃል ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ይፈልጦይ

አስተርጓሚ:- አላውቀውም

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ሲወራስ አልሰሙም?

አስተርጓሚ:- ኸውጋዕ ኸሎኸ አይሰማዕኹምን ዶ?

3ኛ መ/ምስክር:- የሰማዕኹይ

አስተርጓሚ:- አልሰማሁም

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይህን ሁሉ በሚሆንበት ሰአት ማለት ጊዜው ስንት ሰአት ነበር ስንት ሰአት አከባቢ የሚያስታውሱት ከሆነ?

አስተርጓሚ:- እዚ ኹሉ ክኸውን ከሎሲ ጊዚኡ ማዓዝ ነይሩ?

ክንደይ ሰዓት ነይሩ ታስታውስዎ እንተኸይንኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ዋይ ሰዓት ኸልተ እዩ ኸባቢ እዩ

አስተርጓሚ:- ሰአቱ ሁለት ሰአት አከባቢ ይሆናል

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እናንተ መጀመርያ ከየት ተነስታችሁ ነው ወደ ተለማ የሄዳችሁት?

አስተርጓሚ:- ንስኻትኩም መጀመርያ ካበይ ተልዓልኩም

- ኢኹም ናብ ተለማ ልኸድኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ካብ ዓዲሽሁ

አስተርጓሚ:- ከ አዲሽሁ
የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እነማን ሆናችሁ?
አስተርጓሚ:- ምስ መን ኾይንኩም?
3ኛ መ/ምስክር:- ጠሩ ብዙሕ እዩ ልነበረ ግን አርባዕተይና አይተፈለናይ ካብ ክየሒዝና ብሓደ ወፂና
አስተርጓሚ:- ጠሩም ብዙ ነበር አራታችን ሆነን አልተለያየንም ነበር
የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አራታችሁ እነማን ናችሁ በስም?
አስተርጓሚ:- አርባዕተይኹም እንመን ኢኹም ብስም እናጠቀስኩም
3ኛ መ/ምስክር:- ንጉሴ አድሃና ካሕሳይ ረዳኢ ፀጋይ ረዳኢ ገ/እግዚአብሄር አነ ብሓደ ኢና ልወፃና
አስተርጓሚ:- በቃ የጠቀሱዋቸው ሰዎች አብረው እንደወጡ ነበር
የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛስ ልጅ ሞቶ ካገኛችሁት በኋላ እናንተ ወዴት ሄዳችሁ?
አስተርጓሚ:- ካውኡኽ እቲ ወዲ ሞይቱ ምስረኸብኩሞ ንስኻትኩም ሳበይ ኸይድኩም?
3ኛ መ/ምስክር:- ጠር ምላሽ ኸይኑ ዓዲሽሆ
አስተርጓሚ:- ጠሩ ተመልሶ ወደ ዓዲሽሁ
የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይህን ሁሉ ስታደርጉ የሚያዛችሁ ማነ ነበረ?
አስተርጓሚ:- እዚ ኹሉ ኽትገብሩ ኸለኹም መን ነይሩ ዝእዝዘኩም?
3ኛ መ/ምስክር:- እሱ እቲ አዝማች ነቲስብአይ ልቐተሎ እዩ አዝማች ሻው አስር አለቃ ሑሴን ልበሃል
አስተርጓሚ:- አዝማች የነበረው አስር አለቃ ሑሴን የገደለው ነው
3ኛ መ/ምስክር:- ሽዓይትኡ ማዓልቲ እሱ ነው አዝማች የነበረ
አስተርጓሚ:- በዛ ቀን እሱ ነበር አዝማች የነበረው
የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጨርሼ አለሁ ጥያቄየን::
ዳኛ /ገብሩ/:- መስቀለኛ ጥያቄ
ልዩ ዓ/ህግ:- አቶ በርሄ እስከ ስንተኛ ክፍል ተመሮዋል?
አስተርጓሚ:- ክሳዕ ኽንደይ ክፍሊ ተምሒርኩም?
3ኛ መ/ምስክር:- ሁለተኛ ክፍል እየ ልተምሃርኩዎ ካውኡ ግና ቤተ ክህነት እየ
አስተርጓሚ:- እስከ ሁለት ተምሬአለሁ ከዛ በኋላ አልተማርኩም
ልዩ ዓ/ህግ:- ማንበብ መፃፍ ይችላሉ በደምብ?
አስተርጓሚ:- ምንባብ ምፅሓፍ ይኽእሉ ድዩም ብደምቢ?
3ኛ መ/ምስክር:- እወ
አስተርጓሚ:- አዎ

784

ልዩ ዓ/ህግ:- ጥር ሁለት ሰባ ስምንት ብለው የተናገሩትን ጊዜ ያን ጊዜ በማስታወሻ ይዘውት ነበር?

አስተርጓሚ:- ጥሪ ኽልተ ሰብዓይ ሸሞንተይ ዝበልኩምስ ብማስታወሻ ሒዝኩሞ ዲኹም ነይርኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- እነ ድዩ ክሕዝ እወ

አስተርጓሚ:- አዎ ይዤ ነበር /የትርጉሙ ስህተት ያለው ይመስላል/

ልዩ ዓ/ህግ:- ምን ብለው ያዙ እስቲ ንገሩን

አስተርጓሚ:- ታይ ኢልኩም ሒዝኩም እስቲ ንገሩና

3ኛ መ/ምስክር:- ማስታወሻ ልሓዝኩዎ ካፍቲ ትእዛዝ ልመፅኒ ማዓለቲ ተረዲአዩ እየ

አስተርጓሚ:- ማስታወሻ የያዝኩት ትእዛዝ ከመጣብኝ በኋላ በዛ ተረድቼው ነው

3ኛ መ/ምስክር:- ማዓልቲ ሓሲበ ተረደአያ እየ

አስተርጓሚ:- ቀኑን አስታውሼ ተረድቼው አለሁ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ግድየለም ወደ ሌላ እንሂድ ወደዚህ ተለማ ላይ ሓናት ወደ ተባለው ቦታ የሄዱ ነው ታዘን ነው ብለው ነበረ ማን ነው ያዘዛችሁ?

አስተርጓሚ:- ናብ ተለማ ሓናት ልተብሃለ ቦታሲ ተኣዚዝና ኸይድና ኢልኩም ነይርኩም መን'ዩ ነይሩ ዝአዘዘኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- እቲ ውጠራ ውዓሉ ኢሉ ልኣዘዘና ድዩ?

አስተርጓሚ:- ጠብቁ ብሎ ያዘዘን ነው ወይ?

ልዩ ዓ/ህግ:- አዎ

አስተርጓሚ:- እወ

3ኛ መ/ምስክር:- ልአዘዘናማ ንሱ እዩ እቲ አዝማች

አስተርጓሚ:- ያዘዘን አዘማቹ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- እኮ ሰሙን እየጠቀሱልን ይሂዱ

አስተርጓሚ:- ሕዝስ እቲ አዛዚ ትብልዎለኹም አዝማችሲ ሽሙ እናጠቐስኩም

3ኛ መ/ምስክር:- አዝማቹ አስር አለቃ ሑሴን አላልንም አይደለም ያልነው እሱ ነው እንጃ ውጠራ ጠብቁ ያለን ልሰራዊቱ በዚ ቦታ እከለይ እኸለይ በዙይ ዋዓሉ እከለይ እከለይ በዙይ ዋዓሉ ልብል ንሱ እዩ

አስተርጓሚ:- ያው አዛዡ አስር አለቃ ሑሴን ነው ለሰራዊቱ እናንተ በዚህ ዋሉ እናንተ በዚህ ዋሉ እያለ የሚያዘው እሱ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- እርስዎን ያዘዝዎት ማን ነበር እንዲዘምቱ እዛ ወደ ተራራ ቦታ እንደሄዱ መጀመርያ ወደ ተለማ እንደ ሄዱ ያዘዝዎት ማን ነው?

አስተርጓሚ:- ናብ ተለማ ንቡ ኸትኸዱ ዝአዘዘኩምሲ ንዓኹም መን እዩ ነይሩ?

786

3ኛ መ/ምስክር፡- ዋይ መንግስቲ እምበይ መን ድዩ ልእዘዘና

አስተርጓሚ፡- መንግስት ነው እንጂ ታይድያ ሌላ ማን ያዘናል

ልዩ ዓ/ህግ፡- እኔ የምጠይቅዎት ያዘዝዎትን ሰው ይንገሩኝ ነው ማን ነው ያዘዝዎት ስሙን እኮ ነው እሚጠቅሱት፡፡

አስተርጓሚ፡- አነ ዝሓተትኩም ዘለኹሲ እቲ ዝኣዘዘኩም ሰብስ ስሙስ መን'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ልአነ ብፍላይ ልአዘዘኒ የለይ ግደጅ ውፁ ተባሂልና ወፂና ምስኡ እዩ ልወፊርና ንሱ እዩ ልኣዘዘና

አስተርጓሚ፡- ግዳጅ ውጡ ተብለን ታዘን እሱ ነው እንድንዘምት ያዘዘን

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ የተነሳ ነው በአዲሽሁ ነው ብለው ነበረ በስንት ሰአት ተነሳችሁ?

አስተርጓሚ፡- ልተልዓልናዮስ ካብ ዓዲሽሁ ኢልኩም ነይርኩም ብኸንደይ ሰዓት ነይሩ ልተልዓልኩሞ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ሰዓት 8:30 ሰዓት 9:00 ኻባቢ ክኸን'ዩ ናይ ለይቲ

አስተርጓሚ፡- የሌሊቱ ከ8:30 -9:00 ሰአት ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ እዛ ተለማ ተራራው ላይ እንደነበርን ብለውዋል ለስንት ሰአት ያህል እዛ ተራራውን ጠበቃችሁ?

አስተርጓሚ፡- አፍቲ ተለማ ጎቦ ነይርና ኢልኩም ነይርኩም ንኸንደይ ሰዓት ዝኣክል አውኡ ከፍ ኢልኩም ነይርኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ሓደ ሰዓትን ፈረቓን ልኸን አረ ዋላ ፍርቂ ሰአት ክኸን ከፍ ኢልና ኢና ካውኡ ጦር ክሻብ

ልዩ ዓ/ህግ፡- አይደለም ሰአቱን ሰአቱን ስንት ሰአት ተቀመጣችሁ እዛ ላይ ስንት ሳአት ጠበቃችሁ ጠራራው ላይ?

አስተርጓሚ፡- ንሱ የኾነይ አፍቲ ጎቦሲ ኽንደይ ሰዓት ዝአክል ከፍ ኢልኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- አፍቲ ከረና ከረን ብግምት ተለይኾነይ ሰዓት የአስር ናይ ሰዓት የፊልጢ ብግምት ግን ላብ ክልተ ሰዓት ላብ ሰዓትን ርብዕን ላብ ሰዓትን ሲሶይ ክኸን እዩ ከፍ ልበልናዮ ወዲያው ታሕቲ ወሪዱ እስካብ ዝምለሰ

አስተርጓሚ፡- በወቅቱ ሰአት አልነበረንም አላሰርንም በግምት ግን እስከ ሁለት አንድ ከሩብ እንደዛ አከባቢ ይሆናል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ እዛ ተራራ ላይ የምትጠብቁት ጥበቃ የምታካሂዱት እየተዟዟራችሁ ጠላት እንዳይመጣ ነው ወይስ ዝም ብላችሁ ቁጭ ብላችሁ ነው የጠበቃችሁት?

አስተርጓሚ፡- አፍቲ ጎቦሲ እንጻዘርኩም ፀላኢ ንኸይመፅእ ድዩ ትሕልው ነይርኩም ወይስ ሱቅ ኢልኩም ከፍ ኢልኩም ኢኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- እወ ፀላኢ ክይመፅእ እኮ እዩ ዘይሩ እቲ ቦታ ክይትሕዝ እወ ውጠራ ማለት እንታይ ድዩ ፀላኢ ዘይሩ ክይትሕዝ እቲ ልወረደ ደማይ

አስተርጓሚ፡- ውጠራ ማለት ያው መጠበቅ ጠላት እንዳይመጣ እየተዟዟርን የምንጠብቀው ነው ጠላት እንዳይመጣ ነው እንጂ ሌላ አይደለም

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ተራራ ላይ ከተቀመጥን በኋላ ያው ጠሩ ሲመለስ ከሱ ጋር ተቀላቀልን ብለዋል እንግዲህ አስር አለቃ ሑሴን ጠብቁ ብሎ እዛ አዞዋችሁዋል ማን ነው ደግሞ ኑ ብሎ ያዘዛችሁ ጥበቃው ትታችሁ?

አስተርጓሚ፡- አፍቲ ተራራ ፀኒሕና እቲ ጦር ኽምለስ ከሎ ንዑ ተብሂልና ምስቲ ጦር ተቐላቒልና ኢልኩም ነይርኩም ዳሕራይ ኺዓ ካፍቲ ጎቦ ልፀወዐኩም ማለት ንኽትሕወሱ ልፀወዐኩምስ መን'ዩ ነይሩ ልአዘዘኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ስሓብ ይበሃል እሎ እምበይ ስሓብ ጦር ይምለስ'ሎ ካብ ታሕቲ እንትድይብ ንርኢለናዩ ስሓብ ተብሂሉ ፊሽካ ይንፍሕ ተልዒልና ኸይድና

አስተርጓሚ፡- ያው ፊሽካ ይነፋ ነበር ሳቡ ኑ ተቀላቀሉ የሚል በዛ ነው የመጣ ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነው ፊሽካ የነፋው?

አስተርጓሚ፡- መን'ዩ ፊሽካ ልነፈሐ?

3ኛ መ/ምስክር፡- እንጃ ፊሽካ ሲነፋስ ሰምተን ነው እንጂ የያዘው ማን እንደሆነ አናውቅም

አስተርጓሚ፡- የያዘው አናውቅም ፊሽካ ሲነፋ ነው እንጂ

ዳኛ /ገብሩ/፡- አቶ በርሀ እየቀለዱ ነው?

አስተርጓሚ፡- ሕዚስ ታይ ተብሂልኩም እኒአኹምሲ አምሓርኛ የኸእሊ ኢልኩም ደኾንኩሚ ብትግርኛ ተናገሩ ይትርጎመልኩም'ሎ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ፊሽካ የነፋውን አላውቅም ነው የሚሉት?

አስተርጓሚ፡- ስለዚ ፊሽካ ልነፍሐስ የፈልጢ ኢኹም ትብለኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡- እታ ዝነበር ናያ ቦታእ ፈንተት ልበለት ስለዝነበረት መንማ ክምልነፍሐ ሪእና

አስተርጓሚ፡- ቦታው ራቅ ያለ ስለነበር እዛ ደግሞ ስላልቀረብን በዛ ነው አላውቀውም

ልዩ ዓ/ህግ፡- ፊሽካውን እንዴት ሰማችሁት ታይድያ?

አስተርጓሚ፡- እቲ ፊስካ ድኣ ብኸመይ ሰሚዕኸሞ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ስሓብ ስሓብ ስሓብ ይባሃልሎ ብአፈቶምስ ስሓብ ስሓብ እናበሉ ይፀውዩ የዕውዑለው ፊሽካ ደማይ ወድያው ይንፋሕ እቲ ጦር ደማይ አብልነበረ ነቢሩ ካፍቲ ልነበረ አፍቲ ልነበረማ ይምለስሎ ይእከብሉ መልሲ ቶብ ዓዱ

አስተርጓሚ:- ጠሩም እየተመለሰ ነበር ፊስካም ይነፋል ሳቡ እየተባለ ደግሞ ይጠራ ነበር

ልዩ ዓ/ህግ:- አዎ ራቅ ብለን ነበር ካሉ ይህንን ሰምተዋል ወይ ነው?

አስተርጓሚ:- ርሕቐ ኢልና ነይርና እንተይልኩምሲ እቲ ፊስካስ ሰሚዕኹም ዲኹም?

የ11ኛ ተከሳሽ 3ኛ መ/ምስክር:- እወ ሰሚዐ

አስተርጓሚ:- አዎ ሰምቼ አለሁ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ምን ይዛችሁ ነበር እዛ ተራራ ላይ ሲጠብቁ የነበሩት?

አስተርጓሚ:- አፍቲ ጎቦ እናሓለኹም ኽለኩምሲ እንታይ ሒዝኩም ነይርኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ዋይ መሳርያና

አስተርጓሚ:- መሳርያችን ይዘን ነበር

ልዩ ዓ/ህግ:- ምን ምን አይነት መሳርያ ይዛችሁዋል እስቲ የአራታችሁንም ንገሩኝ

አስተርጓሚ:- እስቲ ናይ አርባዕተይኹም እንታይ ዓይነት መሳርያ ሒዝኩም ከምልነበርኩም ንገሩኒ

የ11ኛ ተከሳሽ 3ኛ መ/ምስክር:- ናዓ አጋር ክላሽ እዩ

አስተርጓሚ:- የኔ አጋር ክላሽን ነው

3ኛ መ/ምስክር:- ናይ ገ/እግዚአብሄር ታዓፃፊ እዩ

አስተርጓሚ:- የገ/እግዚአብሄር ታጣፊ ነው

3ኛ መ/ምስክር:- ናይ ኽልቲአም ግን ያስታወስኩወኒ

አስተርጓሚ:- የሁለቱም ግን አላስታውሰውም

ልዩ ዓ/ህግ:- ትንሽ እስቲ ያስታውሱ ጥር ሁለትን ስላስታወሱ መሳርያ ደግሞ ብትር ሁለት ትንሽ የማስታዋል ነገር ስለሚኖራት እስቲ ይህንን ያስታውሱ አንድ ላይ ከተቀመጣችሁ ለሁለት ሰአት ያህል አብራችሁም ደግሞ ከሰራችሁ በህዝባዊ ሰራዊትነት ያስታውሱታል ስለዚህ እስቲ ያስታውሱት ይህንን

አስተርጓሚ:- እስቲ ያስታውስዎ ማለት ጥሪ ኽልተ እናስታውስኩ ምስ ንኽልተ ሰዓት አክል ሓቢርኩም ነይርኩም ኢኹም ተቐሚጥኩም ናይቲ መሳርያስ ብደምበ ገይርኩምዶ አስታውሱዎ

3ኛ መ/ምስክር:- አይ አነ እታ መሳርያ ናይ ኽልቲአምስ ግር ኢላትኒ አጋር ክኸና ክላሽን ተዓፃፊ ክኸነስ

አስተርጓሚ:- ክላሽ ይሁን ታጣፊ ይሁን የሁለቱም ግር ስላለኝ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ተኩስ ሰማን በመንገድ ላይ ከዛ ስንደርስ ሟቹ ወድቆዋል አሉ

አስተርጓሚ:- ተኩሲ አብ መንገዲ ሰሚዕና ኢልኩም ነይርኩም አውኡ ምስ በፃሕና እቲ መዋቲ ወዲቑ ነይሩ ኢልኩም ነይርኩም

789

3ኛ መ/ምስክር:- እወ

አስተርጓሚ:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- የት ተቀበረ ሬሳው?

አስተርጓሚ:- ሬስኡ አበይ ተቐቢሩ?

የ11ኛ ተከሳሽ 3ኛ መ/ምስክር:- አውኡ ኢና ሓዲግናዮ

አስተርጓሚ:- እዛ ነው ትተነው የሄድ ነው

ልዩ ዓ/ህግ:- ሌላ ሬሳውን የሚጠብቅስ ማን ቀረ?

አስተርጓሚ:- ካሊእ ነቲ ሬሳ ዝሕሉ መን ቀርዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ዋይ አይረአኹይ

አስተርጓሚ:- አላየሁም

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ከአዲሽሁ እንደተነሳችሁ ገልፆዋል ከአዲሽሁ ከየት ነው የተነሳችሁት?

አስተርጓሚ:- ካብ ዓዲሽሁ ከምዝተልዓልኩም ገሊፅኩም ነይርኩም ካብ ዓዲሽሁስ ካበይ ቦታ ኢኹም ተልዒልኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ካብ ውሽጢ ከተማ

አስተርጓሚ:- ከከተማ ውስጥ

ልዩ ዓ/ህግ:- የት ተሰባሰባችሁ?

አስተርጓሚ:- አበይ ተአኻኺብኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ኣብ ከተማ

አስተርጓሚ:- በከተማ

ልዩ ዓ/ህግ:- ሚቺ ምኑ ላይ እንደተመታ ያስታውሳሉ?

አስተርጓሚ:- እቲ መዋቲ አምንታዩ ከምልተወቕዐ ታስታውስዎ ዶ?

3ኛ መ/ምስክር:- ርእሱ

አስተርጓሚ:- ጭንቅላቱ ነበር የተመታ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ጨርሺ አለሁኝ::

ዳኛ /ገብሩ/:- ድጋሚ ጥያቄ?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ ትንሽ ጥያቄ አለኝ አቶ በርሀ አሁን እንዲያብራሩልኝ የምፈልጋቸው ትንሽ ጥያቄዎች አሉ የመሳርያው አይነት ታጣፊ ይሁን ወይም የማይታጠፍ ሳይሆን መሳርያው ስሙ ምን ይባላል ስለ መታጠፍ አለመታጠፍ አይደለም መሳርያው ምንድን ነው የሚባለው አጠቃላይ የያዛችሁት?

789

790

አስተርጓሚ:- ክታብረህረሁለይ ዝደሊሲ ናይቲ መሳርያ ዓይነት ተዓፃፊ ይኹን ዘይታዓፃፊ ዝበልኩሞሲ ስሙስ ክታብረህርሁለይ ደደሊ እየ ስሙ እንታይ ይበሃል?

3ኛ መ/ምስክር:- ተዓፃፊ ተዓፃፊ እዩ

አስተርጓሚ:- ስሙ እንታይ ይበሃል

3ኛ መ/ምስክር:- እቶም ተዓፃፎ?

አስተርጓሚ:- ታጣፊው ነው ወይ?

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የሚታጠፋ ይሁን የማይታጠፍ ስሙ ምን ይባላል መሳርያው?

አስተርጓሚ:- ልዕፃፍ ይኹን ዘይዕፀፍሲ ናይቲ መሳርያ ስምስ እንታይ ይባሃል?

3ኛ መ/ምስክር:- ኢጋር ክላሽን እኒሆ እቲ ክፍ ክላሽ ሽሪፎ ባዓል እግሪ ክፍ ክላሽ ልበሃል እኒሆ

አስተርጓሚ:- ኢጋር ክላሽ

የ11 ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አጠቃላይ መጠርያው ግን ምን ተብሎ ይጠራል መሳርያው?

አስተርጓሚ:- ብሓፈሹኡ እቲ ዘሎ መፀዋዑዑስ ታይ ይበሃል?

3ኛ መ/ምስክር:- ክላሽ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ሌላው ከአዲሽሁ ከከተማ ነው የተነሳ ነው የሚለው ላይ ከዓዲሽሁ ከከተማው እንደ ተነሳችሁ እርግጥ ነው ከተማው ላይ የምትሰባሰቡበት ከመነሳታችሁ በፊት የምትሰባሰቡበት ቦታ ነው ጥቀሱ የተባሉት ይህንን ምን ይባላል?

አስተርጓሚ:- እስቲ ድገመው

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዓዲሽሁ ከተማ ተነስተናል ብሎዋል አዎ ከከተማው ነው ከተማው ውስጥ ሆኖ ግን የተሰባሰባችሁት ቦታ የት ነው?

አስተርጓሚ:- ካብ ዓዲሽሁ ከተማ ተልዒልና ኢልኩም ነይርኩም ኣብ ከተማ ውሽጢ ኸይኑስ ልተአኻኸብኩምሉ ቦታ አበይ እዩ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ልተአከብናሉ ቦታ ካምፒ ይእከብ

አስተርጓሚ:- ካምፕ ይሰበሰባል

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ካምፕ ጥሩ ሌላው ስለ መጀመርያ አካባቢ የተጠየቁት ስለማስታወሻው ጉዳይ ነው ማስታወሻ ይዥው አለሁ ሲሉ የማስታወሻው አስታውሰው አለሁ ቀኑን ሁሉ ስለማስታውሰው ነው ወይስ በዕሁፍ ማስታወሻ ላይ ማስታወሻ ማለት ደብተር ምናምን ወረቀት ላይ የሚፃፍ ነው:: ይህንን

790

መጀመርያ ይገንዘቡ እና ወረቀት ላይ ፅፈው ነበር ነው የሚሉት ያሉት ወይስ ስለማስታውስው ነው?

አስተርጓሚ:- ሕዚ ዓንተዎ ማስታወሻ ሒዘይ ነይረይ ኢልኩም ነይርኩም ማስታወሻ ኸትብሉ ኸለኹምሲ ማስታወሻ ዝበሃል ኣብ ፅሑፍ ለሰፍር'ሎ ወይስ አስታዊስኩም ኢኹም ባዕል'ኹም ብቃል ዷ'ኹም አስታዊስኩሞ ወይስ ብፅሑፍ'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ትእዛዝ ብልመፅኒ አመተ ምህረቱ ወርሑ ሰአቱ ማዓልቱ ሓሲበይ እየ ብልቦ ናይ

አስተርጓሚ:- ትእዛዝ እንደደረሰኝ በልቦናየን አስቤ ነው ቀኑ ወሩ አመተ ምህረቱን

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በልቦናየ እሺ ጨርሼ አለሁ

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ገብሩ/:- አቶ በርሀ ከዓዲሸሆ በ8:30 ወይ 9:00 አከባቢ ነበር የተነሳነው ብሎዋል ወደ ተለማ ስንት ሰአት ይወስዷል ተለማን ለመድረስ?

አስተርጓሚ:- ዓንተወይ ካብ 8:30 -9:00 ኸባቢ ተልዓልና ኸይድና ኢልኩም ነይርኩም ናብ ተለማ ናብ ተለማ ንምብፃሕ ኽንደይ ሰዓት ይወስድ?

3ኛ መ/ምስክር:- ነዊሕ እዩ በትኡ

አስተርጓሚ:- ቦታው ረጅም ነው

-ኽንደይ ይወስድ?

የ11ኛ ተከሳሽ 3ኛ መ/ምስክር:- አነ ብሰዓት መቼም ናይ ግምት ሰዓት ብግምት ግን ካብ ዓዲሽሁ እስካብ ተላማ ካብ 2:00-2:30 ክወስድ ይኽእል'ዩ

አስተርጓሚ:- ከዓዲሽሁ እስከ ተለማ ያለው ከ2:00-2:30 ይሆናል በግምት

ዳኛ /ገብሩ/:- በስንት ሰአት ደረሳችሁ እዛ ከሌ? ነው ወይስ ሳይኒ? ነው እዛ የደረሳችሁ?

አስተርጓሚ:- ብኽንደይ ሰዓት በፂሕኹም አውኡ ዓንተዎይ ታይ ኢልኩም ነይርኩም ካብ 8:30-9:00 ተልዒልና ኢልኩም ነይርኩም ብኽንደይ ሰዓት በፂሕኹም አውኡ ምስወጋሐ ድዩ ወይስ ከይወጋሐ?

3ኛ መ/ምስክር:- ወጊሑ እምበይ ገና ደማ ደማ እንተሎ ኣመችዩ እንተይበርሀይ ወጊሑ እምበይ ምውጋሕማ

አስተርጓሚ:- እየናጋ ነበረ

ዳኛ /ገብሩ/:- ከነዛ ከጠቀሱዋቸው አራት ሰዎች ለምን ያህል ጊዜ አብራችሁ በዚህ በህዝባዊ ሰራዊት ስራ ላይ ቆያችሁ?

791

አስተርጓሚ:- ካፍቶም ዓንተዎ ልጠቀስኩሞም አርባዕተ ሰባት ኣብ ህዝባዊ ሰራዊት ንክንደይ ጊዜ ዝአክል ሓቢርኩም ፀኒሕኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- አውኡ አፍቲ በታ ድዩ?

አስተርጓሚ:- እዛ በታ ነው ወይ?

ዳኛ /ገብሩ/:- አይደለም ባጠቃላይ በህዝባዊ ሰራዊት ህዝባዊ ሰራዊት ሆናችሁ አብራችሁ የቆያችሁበት ጊዜ?

አስተርጓሚ:- አይከነን ህዝባዊ ሰራዊት ኽይንኩምሲ ሓቢርኩም ልፀናሕኹምሉ ጊዜ?

3ኛ መ/ምስክር:- አነ ንሳቶም ብዙሕ ማዓልቲ እዩም ቕድመይ ተዓጢቕም ነይሮም

አስተርጓሚ:- እነሱ ከኔ በፊት ብዙ አድርገዋል ከኔ በፊት ነበር የታጠቁት

ዳኛ /ገብሩ/:- መቼ?

አስተርጓሚ:- ማዓዝ?

3ኛ መ/ምስክር: -ምዕጣቃቶም የፈልጢ አነ ደሓር እየ መፂአ ልተዓጠቕኩ

አስተርጓሚ:- መታጠቃቸው አላውቅም እኔ ኋላ መጥቼ ነበር የታጠቅኩት

ዳኛ /ገብሩ/:- እኮ ከመቼ ጀምሮ ለስንት አመት በህዝባዊ ሰራዊትነት ቆይተው ነው እርስዎ የተቀላቀሉት?

አስተርጓሚ:- እሞንስኹምሲ ንክንደይ ጊዜ ዝአክል ኣብ ህዝባዊ ሰራዊት ፀኒሕኹም ኢኹም /ኢኹም/ ልተቐላቐልኩም?

ዳኛ /ገብሩ/:- አይደለም ጥያቄው እነዛ ሊሎቹ ሊሎች ሦስቱ?

አስተርጓሚ:- እቶም ኻልኦት ሰባትሲ ንክንደይ ዝአክል እዩም ፀኒሖም አፍቲ ህዝባዊ ሰራዊት?

ዳኛ /ገብሩ/:- ከርስዎ በፊት ለምን ያህል ጊዜ ቆዩ?

አስተርጓሚ:- ቅድመይኹምሲ ንክንደይ ጊዜ ዝአክል ፀኒሖም እቶም ኻልኦቶም ቕድመይኹም ማለት ዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ናይ ኻሕሳይ ረዳኢ ያው ቐይሕ ወዲ ወዲ ዓፀላ'ዩ የፈለጥኩዎይ ንሳቶም ግን

አስተርጓሚ:- የካህሳይ ረዳኢ አላወቅኩትም

3ኛ መ/ምስክር:- ንሳቶም ግን ም'ያረ እዩም ዓዲቶም ወየንቲ እዩም ልነበሩ ኣብ ደርጊ አትዩም ካብ /ካብ/ ዓደቶም ሒዞም ዕጥቂ እዩም

አስተርጓሚ:- እነሱ ግን ከዛ በፊትም ቢሆን ወያኔዎች ነበሩ ከአገራቸው ጀምሮ ታጣቂዎች ነበሩ

ዳኛ /ገብሩ/:- እርስዎ መቼ ታጠቁ?

አስተርጓሚ:- ንስኹም ማዓዝ ተዓጢቕኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- አነ ሽሁ ስብዓይ ሽሞንተይ እየ ልተዓጠቕኩ

አስተርጓሚ:- እኔ የታጠቅኩት የዛኔ በሰባ ስምንት ዓ/ም ነው

ዳኛ /ገብሩ/:- መቼ ወር?

አስተርጓሚ:- ማዓዝ ወርሒ?

የ11ኛ ተከሳሽ 3ኛ መ/ምስክር:- ልተዓጠቕኩዎ እነ ታሕሳስ ሽዱሽተ እዩ::

አስተርጓሚ:- እኔ የታጠቅኩት ታህሳስ ስድስት ቀን ነው

ዳኛ /ገብሩ/:- ስልጠና ገብተው ነበር?

አስተርጓሚ:- ስልጠና ኣቲ'ኹም ዶ ነይርኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ስልጠና ጥቅምቲ ሕዳር ስልጢና

አስተርጓሚ:- ስልጠና ጥቅምት እና ህዳር ስለጠንን

ዳኛ /ገብሩ/:- ከዛ በፊት ለግዳጅ ወጥተው ነበረ?

አስተርጓሚ:- ቕድሚኡ ንግዳጅ ወፂ'ኹም ዶ ነይርኩም?

3ኛ መ/ምስክር:- ሓንቲ እግሪ ዕልባት ልበሃል ነይሩ ወፂአ ነይር

አስተርጓሚ:- አንድ ጊዜ ወጥቼ ነበር

ዳኛ /ገብሩ/:- መቼ?

አስተርጓሚ:- ማዓዝ'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- ልተዓጠቕኩዎ?

ዳኛ /ገብሩ/:- አይደለም ለግዳጅ የወጡበት መጀመርያው?

አስተርጓሚ:- ንመጀመርያ ጊዜ ንግዳጅ ዝወፃ'ኹምሉስ ማዓዝ'ዩ?

3ኛ መ/ምስክር:- መጀመርያ ግዳጅ ልወፃ'ኹሉ ታሕሳስ ሽዱሽተ ብልተዓጠቕኩ ብዓስርተ ክልተ ግዳጅ ወፂአ

አስተርጓሚ:- ታሕሳስ ስድስት እንደታጠቅኩ በ12 ቀን ግዳጅ ወጣሁ

ዳኛ /ገብሩ/:- ወዴት አከባቢ?

አስተርጓሚ:- ናበይ ክባቢ ወፂ'ኹም?

3ኛ መ/ምስክር:- ዕልባት ልበሃል ቦታ

አስተርጓሚ:- ዕልባት የሚባል ቦታ

ዳኛ /ገብሩ/:- ከማን ጋር?

አስተርጓሚ:- ምስመን?

3ኛ መ/ምስክር:- ምስ እኒ ሃይሉ ካሳ

አስተርጓሚ:- ከነ ሃይሉ ካሳ

ዳኛ /ገብሩ/:- ሌላስ?

አስተርጓሚ:- ካልኦትከ?

[redacted]

የ11ኛ ተከሳሽ 3ኛ መ/ምስክር፡- ወዲ ዓፀላ እዩ ሃፍቱ ተካ ልበሃል ወዲ ዓፀላ እዩ ነይሩ

አስተርጓሚ፡- ሃፍቱ ተካ የሚባልም ነበር

ዳኛ /ገብሩ/፡- ሌላስ?

አስተርጓሚ፡- ኻሊእኸ?

3ኛ መ/ምስክር፡- ወዲ ስሳት ነይሩ ወዲ ኢያ አባይ ስብሓት ልበሃል

አስተርጓሚ፡- የሶስት ልጅ ነበር የአቶ አበይ ስብሓት የሚባል

ዳኛ /ገብሩ/፡- እነ ንጉሴ እነ ፀጋይ ነበሩ አልነበሩም?

አስተርጓሚ፡- እኒ ንጉሰ እኒ ፀጋይ ነይሮም ዶ የነበሩን?

3ኛ መ/ምስክር፡- አፍቲ ናይ ዕልባት እንትኸድ?

አስተርጓሚ፡- ወደ ዕልባት ስንሄድ ነው ወይ ?

ዳኛ /ገብሩ/፡- አዎ

አስተርጓሚ፡- እወ

3ኛ መ/ምስክር፡- አልነበሩም

አስተርጓሚ፡- አልነበሩም

ዳኛ /ገብሩ/፡- መቼ ነው የተዋወቃችሁት ከነዚህ ከንጉስ እና ከእነ ፀጋይ?

አስተርጓሚ፡- ምስ ባዓል ንጉስን ፀጋይን ማዓዝ ኢኹም ተፋሊጥኩም?

3ኛ መ/ምስክር፡- ካብ ዓድና'ውን ጻርጋ ጥቓ ልጥቓ እዩ ቅድሚ ዕጥቂ'ውን ንፋለጥ ኢና

አስተርጓሚ፡- ከትጥቅ በፊትም እንተዋወቃለን አገራችን ቅርብ ለቅርብ ስለሆነ

3ኛ መ/ምስክር፡- ልተዓጠቕናዩ'ውን ኣብ ሓደ ከተማ ኢና ንፋለጥ ኢና

አስተርጓሚ፡- ከታጠቅን በኋላ ደግሞ አንድ ከተማ ነን እንተዋወቃለን

ዳኛ /ገብሩ/፡- ጨርሰዋል ይነሱ

-11ኛ ተከሳሽ እዚህ ላይ ሃሳብ

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እንግዲህ ምናልባት ክቡር ፍርድ ቤቱ በሁለተኛው ምስክራችን የነበረው ያስነሳው ላይ ሃሳብ ለመስጠት የሚፈቀድልን ከሆነ ምናልባት ከዛ ላይ ሃሳብ ለመስጠት ወደዛ እገባለው።

ዳኛ /ገብሩ/፡- ወደ ኋላ አንመለስም።

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ እንግዲህ ምስክሮቻችን እነዚህ ነበሩ አሰምተን ያበቃን ስለሆነ የማፍረጃ ሃሳባችን እንድናቀርብና ውሳኔ እንዲሰጠን እናመለክታለን።

ዳኛ /ገብሩ/፡- ልዩ ዓ/ህግ የመከላከያ ማስረጃ አሰምተው ስለጨረሱ የሚቀርብ ሃሳብ ካለ?

794

ልዩ ዓ/ህግ፡- አዎ እኔም የተለይ ሃሳብ የለኝም የማሩረጃ ሃሳብ እንድንሰጥበት በፅሁፍ ስለማቀርብ በዛው ቀጠሮ እንዲያዝልን ነው እማመለክተው፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- አምስተኛ ተከሳሽ መ/ምስክር አሰምቶዋል?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አላሰሙም

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስንት ምስክሮች አሉዋችሁ?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እንግዲህ ያው የ12 ምስክሮችን ስም ዝርዝር ለፍ/ቤቱ አቅርበናል ፍ/ቤቱን የሚፈቅድልን ያህል በቀጣይ ቀጠሮ ለማቅረብም ዝግጅዎች ነን

ዳኛ /ገብሩ/፡- 3ኛ ተከሳሽስ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ዝርአይ ግደይ በ14/8/94 ያው ማመልከቻ አስገብተን ነበር ያው ከገለፅ ናቸው የመከላከያ ስም ዝርዝር ውስጥ በዚህ አከባቢ ማለት በመቀሌና በአከባቢው ላይ የሚገኙ ምስክሮቻችን በሚቀጥለው በሦስት ሳምንት ውስጥ ማቅረብ የምንችል መሆናችን ነው የምንገልፀው ማለት በዚህ በቅርብ የሚገኙ

ዳኛ /ገብሩ/፡- ስንት አሉ በቅርብ የሚገኙ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አራት እናቀርባለን አራት ናቸው

ዳኛ /ገብሩ/፡- ጠቅላላ ስንት ነው ያላችሁ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ለጊዜው በፅሁፍ ያቀረብ ናቸው 9 ናቸው

ሌላ ግን በሚቀጥለው በሌላ ቀን እንደምናቀርብ ነው

ዳኛ /ገብሩ/፡- እሱ ሌላ ጉዳይ ነው

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አዎ አሁን ዘጠኝ አሉ በዚህ ስለዚህ በቅርብ የሚገኙ አራት ማቅረብ የምንችል መሆናችን እንገልፃለን

ዳኛ /ገብሩ/፡- ምን ያህል ጊዜ ይበቃችሁዋል አሚልታችሁ ለማቅረብ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሦስት ሳምንት

ዳኛ /ገብሩ/፡- ዘጠኙ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አሚልተን በቃ ባጠቃላይ አሚልተን እንድናቀርብ

ዳኛ /ገብሩ/፡- እሺ ትእዛዝ ይሰጣል

ት እ ዛ ዝ

11ኛ ተከሳሽ በተመለከተ መ/ማስረጃ አስምቶ ስላጠቃለለ በተከሳሹን በከሳሽ በኩል ማፍረጃ ሃሳብ ከቀጠሮ በፊት እንዲያቀርቡ

7996

- ሌላ ዛሬ ቀን ለምስክርነት ከተጠሩ ሰዎች ሁለተኛ ምስክር ፀጋይ ረደኢ,ያው ፍ/ቤቱ ለማሳሳት ያደረገው ስህተት በጣም ከባድ ነው ግን ለወደፊቱ ይህን የመሰለ ስህተት እንዳይደግም በማስጠንቀቅያ አልፎታል::
- ሌላ የ3ኛ ተከሳሽ መ/ምስክር ለመስማት ቀጠሮ ተይዘዋል እንዲሁም ከደረሰልን አስከ አሁን የመ/ማስረጃ አስምተው ያጠቃለሉት ተከሳሾችን በተመለከተ ውሳኔ ለመስጠት ይሞከራል::

በመጨረሻ በዛሬው እለት ቀርበው የምስክርነት ቃላቸው ቃላቸው የሰጡ የ11ኛ ተከሳሽ መ/ምስክሮች የሁለት ቀን ተኩል አበልና የትራንስፓርት ደርሶ መልስ ተከሳሹ ካስያዘው ገንዘብ እንዲከፈላቸው::

ቀጠሮ ለግንቦት 13/1994 ዓ/ም ተይዟል::

ቀን 8/09/1994 ዓ/ም

ዳኞች

ኃይም ወ/ጊዮርጊስ

ገብሩ ዘነበ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ ......ልዩ ዓቃቤ ሕግ አልተጠራም

ተከሳሾች......እነ ተክለ ብርሃን ነጋሽ 15ኛ ተከሳሽ ተገኝ ወንድምአለም መዝገቡ ከቀኑ ቀጠሮ በፊት ሊቀርብ የቻለው የክልል ትግራይ ማረሚያ ቤት በቁጥር መ/ቤ/1/2320/94 በ05/9/94 ዓ/ም የተፃፈ የአመኩሮ ቅፅ ሞልቶ ስለላከ ነው::

ት እ ዛ ዝ

ተፈራጅ ግለሰብ የአስር ዓመት ፅኑ እስራት ተፈርዶበት እንደነበር የሚታወስ ሆኖ በአሞክሮ ለመለቀቅ የሚያስችል መመዘኛ አሟልቶ 78% ያገኘ መሆኑን ፅሑፍ ያመለክታል:: ይህ ደግሞ በቅጣቱ የተማረና በሕ/ሰቡ ውስጥ ተቀላቅሎ ጤነኛ ዜጋ ሆኖ ይኖራል የሚል የፍ/ቤቱ እምነት ነው:: በአሞኩሮ ሲለቀቅ ግን በሚቀመጥለት የጊዜ ገደብ ውስጥ ሌላ ወንጀል ፈፅሞ ቢገኝ ከአሁኑ ቅጣት የተቀነሰለት ተምልሶ ማረሚያ

798

ቤት በመግባት የሚፈፀመው መሆኑን ሊያውቀው ይገባል በማለት የወ/መ/ሕግ ቁጥር 209 በሚያዘው የሁለት ዓመት የአመክሮ ጊዜ ተቀምጠለታል። ማረሚያ ቤቱ ይህንን አውቆ ተፈራጅ ግለሰብ ተገኝ ወንድምአለምን ተገቢ ምክር በመስጠት ከዛሬው ቀን ጀምሮ ከእስር እንዲለቀው ታዟል። ይፃፍለት ሌሎች ተከሳሾችን በተመለከተ የተሰጠ የፊተኛው ቀጠሮ አልተለወጠም

ቀን 13/09/94/ ዓ/ም

ዳኞች

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ- ገብሩ ገበዩሁ ቀርቧል

ተከሳሾች 3ኛ- አቶ ገ/ስላሴ ካሳ- ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርቧል።

5ኛ- አቶ ነጋ አበባው ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

6ኛ- አቶ ሐጹሽ ተላ ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

7ኛ- መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተ/ጠበቃቸው ንጉስ ሓጎስ ጋር ቀርቧል

8ኛ - መም/ር ሰለሞን አስፋ ከተ/ጠበቃቸው ሃብቶም ግርማይ ጋር ቀርቧል።

11ኛ - አቶ ገ/ሂር ካሕሱ ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

13ኛ- አቶ ኪዳነ አስገዶም ከተ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

14ኛ- አቶ ኪዳነ በላይ ከተ/ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል

16ኛ- አቶ ገዛኢ ከበደ ከተ/ጠበቃቸው አለም ገ/ሂር ጋር ቀርቧል

17ኛ- አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

18ኛ- አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ከተ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል።

19ኛ -አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት ከተ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

ይህንን መዝገብ ለዛሬ የተቀጠረው ምክንያት የ3ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክር ለመስማት እና እንዲሁም የመከላከያ ማስረጃ አስምቶ የጨረሰ የሆነ የሚገኝ ሃሳብ

በመስጠት ነበር:: ባለፈው ትእዛዝም እንደሞሞከር የተቀመጠው ከደረሰ ይሞከራል ተብሎ ነው የተቀመጠው ግን አልደረሰም:: ውሳኔ በሚመለከት ተለዋጭ ቀጠሮ እንሰጣለን መጨረሻ አሁን ግን የ3ኛው ተከሳሽ መከላከያ ምስክር ነው የምንሰማው 3ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክር አቅርቡ ከሆነ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ /ዘርአይ ግደይ/:- ለዛሬ እንዲቀርቡልን መጥርያ የፃፍልንላቸው 5 ምስክሮች ነበሩ:: አጋጣሚ ሆኖ ከእነዚያ 5 ሰዎች አሁን ቀርበው ያሉት አንድ ምስክር ብቻ ነው ያሉት:: ሌሎቹ አልቀረቡም:: ስለዚህ ምናልባች ፍ/ቤቱ በዚህ ላይ ተቃውሞ የማይሰማ ያው አንዱ ለማቅረብ እንችላለን:: ቀሪዎቹ ግን ከዚህ በፊት የፃፍንላቸው 9 ምስክሮች 4ቱ ትንሽ ከቦታ ርቀት ሌላ ቦታ ስላሉና ከጭብጡ የማይገናኙ ስለሆኑ በሌላ ቀን ቀጠሮ ልናቀርባቸው ነው ማመልከቻ ያቀረብ ነው:: ስለዚህ አንዱ መም/ር ታደሰ ሃደራ ነው አሁን የቀረቡ::

ዳኛ /ታደሰ/:- አሁን የቀረበውና የቀሩት በተመሣሣይ ጭብጥ የሚመሰክሩ ናቸው?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ እነሱ በተመሣሣይ ጭብጥ ነው:: ከእነዛ 5 ሰዎች አንድ ብቻ ነው የቀረበው::

ዳኛ /ታደሰ/:- እሺ ልዩ ዓ/ህግ ሃሳብ ካለህ?

ልዩ ዓ/ህግ:- ከዚህ በፊትም ያው ተመሣሣይ ብይን ሲሰጥ ነው የታለፈው ፍ/ቤቱ ለተከሳሾችና በተከላካይ ጠበቆች እንደገለፀው ከ8 ያላነሰ ምስክር በቀን ሊሰማ እንደሚችልና 8 መከላከያ ምስክር ማቅረብ እንደሚችሉ ከዛ በላይ ካላቸው ደግሞ ተለዋጭ ቀጠሮ እንደሚሰጣቸው ፈቅደዋል ከዚህ ውጭ ግን የሚቀርቡ ነገሮች ግን መከላከያ ምስክሮች ተጠናንተው እንዲቀርቡ እድል የሚሰጥ በመሆኑ ከዚህ ውጭ ፍ/ቤት እንደሚያስተናግድ ገልጦ ብይን ሰጥተዋል አሁንም በዚህ መዝገብ ቀረበ የተባለው አንድ ምስክር ነው ከ9 ውስጥ ማለት ነው 4ቱም በተመሣሣይ ጭብጥ እንደሚመሰክሩ አሁን ከተከላካይ ጠበቃው ተገልፀዋል:: በተመሣሣይ ጭብጥ የሚመሰክሩ 5 ምስክሮች ባሉበት ሁኔታ ፍ/ቤቱ ደግሞ ሁሉንም እስማሌሁ ባለበት ሁኔታ ተለያይተው ፍ/ቤቱ እስከ 8 ምስክሮች እስማሌሁ ባለበት ሁኔታ ምስክሮች ተለያይተው መከላከያ ምስክሮች ተለያይተው ሊመሰክሩ አይገባም ይህም በተመሣሣይ ከዚህ በፊት ብይን የተሰጠበት ስለሆነ አሁንም ተመሣሣይ ብይን እንዲሰጥልን እና ይሄ ምስክር ተማልቶ እንዲቀርብ እንዲደረግልን አመለክታለሁ::

ዳኛ /ታደሰ/:- ከአሁን በፊት በመከላከያ ምስክሮች ላይ ሲሰጥ የነበረው ብይን ምንድ ነው በተመሣሣይ ጭብጥ ከሆኑ በአንድ ላይ በአንድ ቀን እንዲቀርቡ ነበር

799

ስለዚህ አሁንም ይህንን ብይን እንደተጠበቀ ነው በሁሉም ሊሰራ ነው። ስለዚህ አሁን ለተከሳሹ ነው አማራጭ የምንሰጠው። የቀረበው የዛሬ ምስክር ብቻ ይመስክርልን ሌሎች አልፈልጋቸውም የሚል ከሆነ አንድ ነገር ነው ወይም ደግሞ ሁሉም ያስፈልጉናልና የሚል ከሆነ ደግሞ ሌላ ተለዋጭ ቀጠሮ መስጠት ነው።ስለዚህ

ምርጫው ለእናንተ ነው የሚሆነው።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ተለዋጭ ቀጠሮ ይሰጠንና ያሉንን ጠቅላላ ምስክሮች አጠቃልለን እንድናቀርብ አንድ ረዘም ያለ ቀጠሮ ይሰጠንና በዛን ቀን አጠቃልለን እንድናቀርብ ነው የምንጠይቀው።

ዳኛ /ታደሰ/፡- እናየዋለን መጨረሻ ላይ ትእዛዝ እንሰጥበታለን።

እሺ በሌላ ተከሳሹ በአጭር ቀኑ ቀጠሮ ምስክሩ ማቅረብ የሚችል ካለ? እሺ ቅደም ተከተል እንሂድና እንሰማችኋለን።

እዚያ ከማልፋችን በፊት በ3ኛ ተከሳሽ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ምናልባት አንዱ ቀረ የተባለው ምስክር መም/ር ታደሰ ሃደራ ከሆኑ መም/ር ታደሰ ሃደራ ኩሃ የነበሩ አሁን በእስር ስለሚገኙ በአጀቢ ወታደር ተልከዋል የሚል ደብዳቤ ከአውራጃው ፓሊስ አዛዥ የተላከ አለ። ስለዚህ አሁን ሁለት ሊሆኑ ነው ማለት ነው። ያ ሃሳባቹ ግምት ውስጥ ለማስገባት ምንድ ነው የሚለው ደብዳቤው አጀቢ የተላከውም የትራንስፓርትና አበል እንዲከፈል ተብሎ ነው የተላከው። ስለዚህ አጀቢውን ተልከዋል አልሮዱ ስለዚህ ይህንን ግምት ውስጥ አስገቢታቹ የምታስተካከሉት ሃሳብ ካላ ለእናንተ ነው አሁንም ምርጫው። የቅድሙ ሃሳባችን ነው የምትሉ ከሆነ ደግሞ።

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በቃ ማለት ሌላ አማራጭ የለንም ፍ/ቤቱ የሚፈቅድ ከሆነ አንድ አማራጭ ምስክሩ እንዲያሰማልን ነው። እሱ አይቻልም ስላተባለ ሌላ የምናቀርበው ሃሳብ የለንም። በቀጣይ ላይ ግን ምናልባች የአጀቢው አበል እና ምናምን ተብሎ የተፃፈው ላይ ግን ትንሽ ቅሬታ አለን ምክንያቱም እኛ ተከሳሹ በእስር ላይ እንደነበሩ ምናምን የምናውቀው ነገር አልነበረም። ስለዚህ እኛ አዘን ወይም ታጅቦ እንዲመጡ ያደረግ ነው ነገር ስለ ሌለ የእኛ ውጭ ለእነሱ ትራንስፓርት ምናምን መከፈል ፍ/ቤቱ እንዴት እንደሚሆን።

ዳኛ /ታደሰ/፡- ወታደር ዩሃንስ ካሕሳይ አለ?

ወታደር ዩሃንስ፡- አዎ።

ዳኛ /ታደሰ/፡- ከየት ነው የመጣሀው?

ወታደር ዩሃንስ፡- ከኩሐ

ዳኛ /ታደሰ/፡- ዛሬ ናቹህ የገባችሁት?

800

ወ/ር ዩሃንስ፡- አዎ

ዳኛ /ታደሰ/፡- የአባሉ ጉዳይ ከሆነ አሁን በተለየ ሁኔታ አዲስ ብይን አንሰጥም፡፡ ስለዚህ እናንተ ምስክሩ መም/ር ታደሰ ሃደራ መከላከያ ምስክር ሆኖው እንዲቀርቡ ባስመዘገባችሁት መሰረት ፍ/ቤቱ አዟል፡፡ ስለዚህ ይህንን ምስክር ደግሞ በእስር ስለሚገኝ ደግሞ ብቻውን ሊመጣ አይችልም ታጅቦ ነው የሚመጣው፡፡ ስለዚህ የምትከፍሉ ከሆነ አሁንም ኩሓ ስለሆኑ አሁንም ተመልሰው በታቸው ነው የሚያድሩት የቁርስ፣ ምግና ትራንስፖርት ነው የምትከፍሉት በአንዴ ልናቀርብ ተለዋጭ ቀጠሮ ይሰጠን በሚለው ነው የሚዘው ያለ ነው፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ያው ተቀብለነዋል፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ወደ ተከታይ ልን ሄድ አቶ ነጋ አበባው አሰምተዋል?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ /ሰለሞን ሃብቴ/፡- አቶ ነጋ አበባው አላሰሙም፡፡ በሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ እንድናሰማ እንዲፈቀድልን፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- አጭር ቀን ቀጠሮ ነው የሚፈልጉት?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አዎ

ዳኛ /ታደሰ/፡- ስንት ምስክሮች አሉዋቸው? ዝርዝር አስቀርባቸዋል?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ዝርዝር አቅርበናል እንግዲህ ፍ/ቤቱን መስማት የሚችልበትን ያህል ልናቀርብ እንችላለን፡፡ ስንት የሚያህል ወይም ሌላ ልንደርብ ነው፡፡ እንግዲህ 12 ሰዎች ስም ዝርዝር ነው ያቀረብ ነው 8ቱም ቢሆን ወይም ፍ/ቤቱን ለዛን ቀን መስማት የሚችለውን ያህል ለማቅረብ ዝግጅዎች ነን፡፡

19ኛ ተከሳሽ /ገ/መድህን ወ/ስማያት/፡- ለክቡር ፍ/ቤቱ ማመልከት የሚፈልገውን ባለፈው ማመልከቻም አስገብቼዋለሁ ለ8 አመት በእስር ቤት የቆዩሁ ከቤተሰቦቼ ርቄ እኔን ከዚህ አስረኛ በሙሉ በሁለት አመታቸው በ3 አመታቸው ይህን እድል አማራጭ ሲያገኙ በመጀመርያ የካቲት 19 ቀን በፍ/ቤቱ ባዘዝኝ መሰረት ነው ማቅረብ እችላሉህ 3 ምስክር ብየ አቅርቢአለሁ እኔም እኮ መጀመርያውም እስከ አሁን ግን የመጨረሻ ተራ ስለሆንኩ እስከ አሁን ይህን እድል ላገኝ አልቻልኩም፡፡ ባለፈው 9 ምስክርን አቀርባለሁ ብሎ ይህን ቀን እኔኝ እየጎደኝ ነው የማይቀርቡ ምስክሮች እየተቀጠሩ እኔኝ እየጎዳኝ ስለሆነ ክ/ፍ/ቤቱን ይህን ሁሉ አገናዝቦ እስራቴን ችግሬን አይቶ በሽታየን አይቶ እንዲገላግለኝ ለክ/ፍ/ቤቱ ነው የሚያመለክተው የሚደረግ ያለ እንጂው ለፍ/ቤቱ ነው የሚተወው፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ምንድ ነው ተጨማሪ ምስክሮች አሉኝ ነው ወይስ የሉኝም ነው?

ፀ00

19ኛ ተከሳሽ፡- እኔ እስከአሁን እድል አላገኘሁም 3ምስክሮች ያሉኝ እነሱን አስምቼ ፍርዴን ነው የሚጠብቀው፡፡ እስራት በዝቶብኛል፡፡ በሽታ በዝቶብኛል፡፡ እና አንድ እድል ይሰጠኝ፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- ገና አልጀመርክም መሰማት?

19ኛ ተከሳሽ፡- አልጀመርኩም እስከአሁን

ዳኛ /ታደሰ/፡- እሺ ሌላ ማነው ያወጣቹ? ስሙ ያልገለፀ ተከሳሽ፡- ክቡር ፍ/ቤቱ እኔም ከዛ የተለየ እንትን የለኝም፡፡ ምክንያቱ ምንድ ነው ከዚህ በፊት ባለፈው ቀጠሮ ሲቀጠር 9 ምስክሮች አቀርባለሁ ብለው ነው የቀጠሩት፡፡ ይህን የእኛ እድል እየዘጉ ነው አሁን ዛሬ የተወሰኑ ምስክሮች መመስከር ሲገባቸውና ወይም በእኛ ዕድል የመድረስ ሲገባን እንደዚህ ለቀጣይም እንደዚሁ ልንሆን ነው፡፡ እና ክ/ፍ/ቤት ግን ይህንን ግምት ውስጥ አስገብቶ የእኛን እድል እየተዘጋ ነው ያለው፡፡ ምስክሮች ለማይቀርቡ ምስክር እናቀርባለን እያሉ ዳኞችም እየጉላሉ ነው፡፡ እኛም እየተጉላላን ነው ያለ ነው፡፡ እና ግምት ውስጥ እንዲገባልን ነው፡፡

ዳኛ /ታደሰ/፡- አንድ ነገር እዚህ መታወቅ ያለበት ምንድ ነው አሁን ዛሬ ምስክርነት ለመስማት ነበር ፍ/ቤቱ ቀጠሮ የያዘው ግን እንደተባለው ግን ምንም የዛሬው ውሎ ግን ማይጠቀምበት ነው የሚመለስ ያለው፡፡ ይህንን በመሆኑ ደግሞ ማንን ነው የሚጎዳው ግልፅ ነው የሚመስለን ተከሳሹ ነው የሚጎዳው፡፡ ስለዚህ ይህንን አይታችሁ ተከሳሾችና ተ/ጠበቆች የሚሰጣቹ ቀነ ቀጠሮ በአግባብ ብትጠቀሙበትና ምስክሮች አትሊስት በተቻለ መጠን በተቻለ ጥረት አድርጋቹ ቢታቀርቡ ጥሩ ነው የሚመስለን ከዚህ ውጭ ግን በፍ/ቤቱ ግን ምንም ማድረግ አይችልም አረዳ አንድ ሰው አቀርባለሁ ብሎ ቀርብ ቀጠሮ ይሰጠኝ እያለ ነው ፍ/ቤቱም ቀጠሮ እየሰጠ ነው፡፡ ስለዚህ ፍ/ቤቱ ምንም ማድረግ አይችልም ግን ተከሳሾችና ተ/ጠበቆች በዚህ ላይ ብታሰቡበት ጥሩ ነው፡፡ ከዚህ ውጭ ግን ምንም ማለት የሚቻል ነገር የለም፡፡ የ 19ኛ ተራ ቁጥር ስለሆንኩኝ የሚለው ነገር እኛ ዝም ብለን በዘፈቀደ መሄዱ አልታየንም፡፡ አትሊስት በመጀመርያ በተቀመጠው በተከሳሽ ተራ ቁጥር መሰረት ነው መሄዱ ያለብን ከዚህ ውጭ የምንሄደው መንገድ አይኖርም እናሃሳባቹ የሄ ከሆነ በዚህ ብትረዱት ጥሩ ነው የው ወደ ተእዛዙ እናልፋለን፡፡

ት እ ዛ ዝ

መከላከያ ማስረጃቸውን አስምተው የጨረሹ ተከሳሾች በሚመለከት ውሳኔ ለመስጠት እና እንዲሁም የ5ኛ ተከሳሽ አቶ ነጋ አበባው የመከላከያ ምስክር ለመስማት ለሰኔ 6/94 ዓ/ም ተቀጥረዋል፡፡

የአቶ ገ/ስላሴ ካሳ ዛሬ የቀረበው ምስክር ውስጥ አለ?

ከየት ነው የመጡት? ማነው ስም?

ምስክር:- መም/ር ታደሰ አደራ::

ዳኛ/ታደሰ/:- ሌላው ነው የፈለግኩት 1ኛው የት አለ? ማለት እሱ ነው እንዲቀርበዋል የተባለው ቅድም?

መም/ር ታደሰ ሃደራና ለአጃቢያቸው ወታደር ዩሃንስ ካሕሳይ ከኩሐ መቀለ የደርሶ መልስ ትራንስፓርት እና እንዲሁም የዛሬ ቀን የምግና ቁርስ አበል እንዲከፈላቸው ይህንኑ የሚከፈላቸው ደግሞ ተከሳሹ ካስ ያዘው ገንዘብ እንዲከፈል ፍ/ቤቱ አዟል::

ቀን 6/10/94 ዓ/ም

ዳኞች

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ:- ገብሩ ገበዬህ ቀርቧል

ተከሳሾች 3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ -ከተ/ጠበቃው ዘርአይ ግደይ ቀርቧል

5ኛ ነጋ አበባው- ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

6ኛ ሐዱሽ ተድላ- ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

7ኛ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ -ከተ/ጠበቃቸው ንጉስ ሐጎስ ጋር ቀርቧል

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ-- ከተ/ጠበቃው ሃብቶም ግርማይ ጋር ቀርቧል

11ኛ ገ/ሂር ካሕሱ -ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል::

13ኛ ኪዳነ አስገዶም -ከተ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

14ኛ ኪዳነ በላይ -ከተ/ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል

16ኛ ገዛኢ ክበደ - ከተ/ጠበቃቸው አለም ገ/ሂር ጋር ቀርቧል

17ኛ ግርማይ ድንቃየሁ-- ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

18ኛ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል - ከተ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

19ኛ ገ/መድህን ወ/ሰማያት - ከተ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር

ቀርቧል

መዝገቡ ለዛሬ ቀን የተቀጠረው በ6ኛ፣11ኛ፣ 13ኛ፣ 14ኛ ተከሳሾች ላይ ውሳኔ ለመስጠት እንዲሁም የ5ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክር ለመስማት ነበር መጀመርያ ውሳኔው ይነበባል:: መዝገቡ መርምረን በ6ኛ፣11ኛ፣13ኛ፣እና 14ኛ ተከሳሾች ላይ የሚከተለውን ውሳኔ ሰጥተናል::

ው ሳ ኔ

ልዩ ዓ/ህ በተከሳሾች ላይ የመሰረተው ክስ የዘር ማጥፋት በሰብአዊ ፍጥረት ላይ ወንጀል መፈፀም የሚል ሆኖ የወ/መ/ህግ ቁጥር 32/1/ሀ ወይም /ለ/ እና 281/ሀ/ በመጥቀስ ነው:: የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ ወይም /ለ/ እና 522/1/ሀ በመጥቀስም የአማራጭ ክስ ቀርቧል ለእያንዳንዱ ተከሳሾች የሚመለከት ዝርዝር ክስም በክሱ ማመልከቻ ተመልክቷል::

ክስ ሁለት- ተከሳሽ በሁለተኛ ተራ ቁጥር የተጠቀሰው ሐዱሽ ተላ ነው የክሱ ዝርዝር ይዘት ስንመለከት ተከሳሽ ከነጋ አበባውና በሀይወት ከሌላው ግብረአበራቸው ካሕሳይ ወልደይ ጋር በመሆን በዓድዋ አውራጃ ዓዲ አቡን ወረዳ ዉስጥ በስልጣን ላይ በነበሩበት ወቅቱ በሕጉ ተወስኖ ከተቀመጠው አድራጎት ውጭ በሆነ ተግባር ተይዞ በቁጥጥራቸው ስር የነበረውን ተክላይ ገ/ሃወርያ ፀረ አብዮተኛ የወያኔ አባል በማለት ሰዓቱና ቀኑ ባልታወቀ በመስከረም ወር 1971 ዓም በዓዲአቡን ወረዳ ፓሊስ ጣብያ ውስጥ በማስገባት በዱላ ደብድበው ከገደሉት በኋላ አስከሬኑ በጎደና ላይ እንዲጣል በማድረጋቸው ተከሰዋል የሚል ነው::

ተከሳሹ ወንጀሉን አልፈፀምኩም ጥፋተኛም አይደለሁም ብሎ ስለተከራከረ ልዩ ዓ/ህግ ምስክሮች አቅርቦ አሰምቷል::

23ኛ የልዩ ዓ/ግ- ምስክር መሪ ጌታ ወ/ገብርኤል ተስፋይ የሰጡት ምስክርነት ቀኑ በማያስታውሱት መስከረም 1971 ዓ/ም በዓዲአቡን ወረዳ መታወቅያ ለማውጣት ህዝብ ተሰብስቦ እያለ መዋችም ሊጋለጥ ብሎ እንዲሁም መታወቅያ ለማውጣት መጥቶ እንደነበር ምስክሩ በወቅቱ የፍርድ ሸንጎ አባል ስለነበሩ /በደርግ መንግስት ጊዜ/ መታወቅያ ለሚያወጣው ህዝብ ይመዘግቡ ስለነበር መዋች ተክላይ ገ/ሃወርያም ለእኔም መዝግበኝ እና ማታወቅያ ስጠኝ ብሎ የጠየቃቸው መሆኑን በወቅቱ የደርግ ታጣቂ /ነጭላባሽ/ የነበረ ተከሳሽ ግን ማታወቅያ አይሰጥህም ሰላማዊ ሰው አይደለህም ብሎ እንደተቃወመው ነው:: ተከሳሽ ይህ ተቃውሞ ከሰማ በኋላ ወደ ቀይሽብር እስር ቤት በመሄድ አንድ ስሙ እማያውቁት ቀይ ካድሬ ይዞ እንደተመለሰና ካድሬው መዋችን ጠርቶ ከተከሳሽ ጋር በመሆን ወደ እስር ቤቱ ወስደው ያስገቡት መሆናቸው እንደሚያውቁና እንዳአዩ መስክሯል:: አክለው የገለፁት በሰስተኛው ቀን ተክላይ

804 803

ገ/ሃወርያ በዓጼ አቡን ፓሊስ ማብያ ውስጥ በጹላ ደብድበው ገደሉት ሲባል እንዳሰሙ አስረድቷል፡፡ መዋች እና ተከሳሽ የአንድ ማብያ ነዋሪዎች መኖራቸው እና በግልፅ ባያውቁትም ሁለቱን በመሬት ይጣሉ እንደነበር በወሬ የሰሙ መሆናቸው ገልፀዋል፡፡

15ኛ ምስክር፡- አቶ ገ/ማርያም ገ/አምላክ የሰጡት ምስክርነት ደግሞ መስከረም 20/1971 ዓ/ም መታወቂያ መያዝ አለባችሁ ይባል ስለነበር መታወቂያ ለማውጣት ከመዋች ጋር አብረው ወደ ዓጼ አቡን በመሄድ መታወቂያ እንዲሰጣቸው ወደ ሊቀመንበሩ እንደቀረቡ ለምስክሩ መዝግበው ለመዋች ተክላይ ገ/ሃወርያ ግን አልመዘግብህም ሪፓርት ተደርጎብሃል አንገቴ ልታስቆርጠኝ ነው ብለው ሊቀመንበሩ እምቢ ሲሉት ማን ነው ሪፓርት ያደረገ ብሎ መዋች ሲጠይቅ ተከሳሽ ደግሞ እኔ ነኝ አንተ የተሓህት አባል በአንተ ምክንያት አይደለም ከቤቴ እና ከንብረቴ ተለይቼ እዚህ ቁጭ ብየ ያለሁኝ ሲል የመለሰለት መሆኑን ገልፀው ተከሳሽ በወቅቱ የደርግ ታጣቂ መኖሩን እንደሚያውቁና እንዲህ ሲጨቃጨቁ ምስክሩ ፎቶ ግራፍ ልነሳ ብለው እዛው ትተዋቸው እንደሄዱ አስረድቷል፡፡

ከዛ በኋላ በነጋታው ግን ተክላይ ገ/ሃወርያ ተገድሏል የሚል መርዶ የተነገራቸው መሆኑን፣ የአሟሟቱ ሁኔታም በእስር ቤቱ ወደ አንድ ክፍል አስገብተው ካድሬዎች ደብድበው ገደሉት ሲባል እንደሰሙና ለካድሬዎች አሰልፎ የሰጣቸው ግን ተከሳሽ መሆኑን የሰሙ መሆናቸው መስክሯል፡፡

13ኛ፣14ኛ፣22ኛ፣ እና 24ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ደግሞ ግማሾቹ ቀኑ በማያስታውሱት መስከረም 1971 ዓ/ም ከቀኑ 10 ሰዓት ሲሆን በራሳቸው ስራ ምክንያት ወደ ዓጼ አቡን ወረዳ ፓሊስ ማብያ እንደሄዱ የሆኑ ልጆች በካድሬዎች ተልከው ዱላ ቆርጠው ሲያስገቡ ማየታቸውና ለምንድ ነው ብለው ሲጠይቋቸው ደግሞ እነ ነጋ አበባው አምጡ ብለውን ነው አንድ ማይጭጎን በተባለ ብዙ ሰው ያስጨፈጨፈ ነው ተብሎ የተያዘ እሱን ነው የሚደበድቡት ያሉ ብለው የመለሱላቸው መሆኑን ከዛ የዱላ ድምፅ እንደሰሙ ከተወሰነ ጊዜ በኋላ ካድሬዎች እነ ነጋ አበባው ከአንድ አንደርግራወንድ ክፍል ሲወጡ ማየታቸው ቀጥሎ መዋች እየተንገዳገደ ተክትለዋቸው መውጣቱንና ሰውነቱ ሁሉ በአፈር ተጨማልቆ እና ተተርትሮ ተደብድቦ መውጣቱን እንዳዩ ሲመሰክሩ ሌሎች ደግሞ ሌሊቱን ሙሉ በፓሊስ ማብያ ውስጥ ሰው ሲደበደብ ማደሩን በድምፅ እንደሰሙና በማግስቱ ከጥዋቱ በ2:00 ሰዓት አከባቢ ተክላይ ገ/ሃወርያ ያሲደበድብ የነበረ ሰወዬ ሞቶ በጎደና ላይ ተጥሎ የፀረ አብዩት የተሓህት አባል ነበር የሚል በጀርባው ላይ በቀይ ቀለም የተፃፈ ወረቄት ተለጥፎበት ያዩ መሆናቸው የመስከሩ ናቸው፡፡

804
805

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማስረጃው አሰምቶ ካጠናቀቀ በኋላ ተከሳሽ ተመስክሮብሃል ተከላከል ስለተባለ ሁለት የሰው ምስክርነት አሰምቷል፡፡

ተከሳሽ ያስያዘው ጭብጥ መዋች ተክላይ ገ/ሄወርያ ተያዘ በተባለበት ጊዜ ምንም ዓይነት የመንግስት የቀበሌም ይሁን ሌላ ስልጣን ያልነበረው ይልቁንስ የወያኔ አባል እና ባይቶ በሚባለው የህ.ወ.ሓ.ት የህዝብ አስተዳደር ሆኖ ይሰራ እንደነበር የሚያውቁለት መሆናቸው ነው፡፡ የመከ/ምስክሮችም እንደሚከተለው ቃላቸው ሰጥተዋል፡፡

1ኛ መከላከያ ምስክር አቶ ሐጎስ ገ/ኪዳን የሰጡት የምስክርነት ቃል አድራሻቸው ዓዲአቡን ወረዳ ከረን በተባለ ጣብያ መሆኑን ገልፀው ተከሳሽም አድራሻው እዛው መሆኑን በ1971 ዓ/ም አከባቢው /ከረን ጣብያ/ እንዴ በወያኔ ሌላ ጊዜ ደግሞ በደርግ መንግስት ሲስተዳደር መኖሩን ከ1970 ዓ/ም ግን በወያኔ መተዳደር ጀምረው እንደነበር ወያኔ ሙሉ ለሙሉ ማስተዳደር የጀመረ ግን መስከረም 1972 ዓ/ም መሆኑን በ1971 ዓ/ም ህዝቡ ወደ ዓዲ አቡን እንዲገባ ደርግ ጫና ይፈጥርበት እንደነበር ሆኖም ግን ህዝቡ አንገባም ብሎ የገለፀ መሆኑን የገቡ ሰዎች መኖራቸው ግን እንደሚያውቁ ተከሳሽ ግን በወቅቱ ወደ ዓዲ አቡን ይግባ አይግባ አላውቅም የገባም አይመስለኝም ካሉ በኋላ ተከሳሽ በ1970 ዓ/ም የወያኔ ታጣቂ እንደነበሩ በ1971 ዓ/ም በወያኔነት አልቀጠሉም ትጥቃቸውም የት እንዳደረጉት አላውቅም ብሏል፡፡ ለቀረበባቸው መስቀለኛ ይሁን ማጣርያ ጥያቄ ሲመልሱ ደግሞ ሁኔታው እንዴት እንደነበር ሊገባኝ አልቻለም ተምታትቶብኛል ተክላይ ገ/ሄወርያ ግን መስከረም 1971 ዓ/ም በደርግ እንደተገደለ አውቃለሁ ማን እንዳስ ያዘው ግን አላውቅም ደርግ በሚያስተዳድረን ወቅት ማታወቅያ ይሰጥ የነበረው በዓዲአቡን ወረዳ ነው ሲሉ አስረድቷል፡፡

2ኛ መከላከያ ምስክር አቶ ኪዳነ በላይ የሰጡት ምስክርነት መዋች ተክላይ የወንድሜ ልጅ ነበር፡፡ ተከሳሽ የታሰረበትም በተክላይ ሞት ምክንያት ነው ሲባል ነው የሰማሁት፡፡ በወሬ እንደሰማሁት ተክላይ በፓሊስ ጣብያ ውስጥ ካድሬ በዱላ መትቶ ገደለው ሲባል ነው፡፡ ወደ ፓሊስ ጣብያ እንዴት እንደገባ ግን አላውቅም፡፡ ተክላይ ከህፃንነቱ ጀምሮ እስከ 1970 ዓ/ም አስመራ ይኖር ነበር ከዛ በኋላ ግን ወደ አገሩ ዓዲ አቡን ከረን ጣብያ መጥቶ ይኖር ነበር፡፡ እኔ በዓዲአቡን ከተማ እኖር ስለነበር መስከረም 1971 ዓ/ም ይመስለኛል ደግሞ እኔ ምህረት እገባለሁ እዚህ የወያኔ መልእክተኛ ሁኜ መኖር ሰልችቶኛል ብሎ የምህረት ወረቀት ለማውጣት ብሎ ገባ፡፡

ከገባ በኋላ ሂስህን ስጥ ተብሎ በወያኔ እላላክ ነበር ብሎ ሂስ አደረገ፡፡

እንደገና ዋስ ጥራ ወይ ትታሰራለህ ስላሉት - ለ6000 /ስድስት ሺህ/ የሚበቃ ዋስ ጥራ ስለተባለ - እኔ ተዋስኩትና ነፃ ተለቆ ወደ ቤቱ ሄደ፡፡ በሌላ ጊዜ ከተዋስኩት

806

ከአንድ ወይም ሁለት ሳምንት በኋላ ደግሞ ተክላይ ከአገሩ /ከሚኖርበት ጣብያ/ መጥቶ ወደ ዓድዋ እየወረደ አገኘሁትና ለምን መጣህ ብየ ስጠይቀው ማታወቅያ ላወጣ ስለፈለግኩ ፎቶ ግራፍ ልነሳ ነው አለኝ:: ከዚያ በኋላ ግን አልተገናኘንም:: ማታወቅያ ይሰጥ የነበረው ዓዲ አቡን ወረዳ ነው ማን ይሰጥ እንደነበር ግን አላውቅም:: ተከሳሽ ያኔ ሽሓግኒ ማይሽብጢ በተባለ ይኖሩ ነበር:: ወደ ዓዲ አቡንም ይመላለሱ ነበር:: ሲመሽባቸውም እቤቴ ያድሩ ነበር::

ለምን እንደሚመጡ እና እንደሚመላለሱ ግን አላውቅም:: በወቅቱ መሳርያ አልነበራቸውም:: ተከሳሽ ያገቡዋት ሚስት አራት ላይ የሚደርስ ዝምድና አለን:: መዋች ተክላይም ዘመዱ ናት ሲሉ ምስክርነታቸው አጠቃልለዋል::

የማስረጃ መስማት በዚሁ ሁኔታ ከተጠናቀቀ በኃላ ግራና ቀኝ ተከራካሪዎች የማፈረጃ ሐሳባቸው በፅሑፍ አቅርበዋል::

ልዩ ዓ/ሕግ በ13/07/94 ዓ/ም በፃፈው የማፈረጃ ሐሳብ 15ኛ እና 23ኛ ምስክሮቻችን ያስረዱት መዋችን እንዲያዝ ያደረገ 6ኛ ተከሳሽ /ሓዱሽ ተላ/ መሆኑን ያዩ መሆናቸው 24ኛ ምስክር ደግሞ የሰሙ መሆናቸው 13ኛ፣ 14ኛ እና 22ኛ ምስክሮች ደግሞ መዋች በእነ ነጋ አበባው ተደብድቦ እንደተገደለ መስክረዋል::

የተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ግን 1ኛ መከ/ምስክር መዋች በማን እንደተያዘና እንደተገደለ አላውቅም ሲሉ 2ኛ መከ/ምስክርም የተከሳሽ ጣብያ በደርግ ይሁን በህወሓት የሚተዳደር አልነበረም ይሁን እንጂ ተከሳሽ ወደ ዓዲ አቡን እየመጣ እቤቴ ያድር ነበር ብሏል:: ስለዚህ የእኛ ምስክርነት አላፈረሱትም ሲል አቅርቧል::

ተከሳሽ /6ኛ/ በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት በ23/07/94 ዓ/ም በፃፈው እንደመለከተው የመዋች እህት የመሰከሩት ሰምቼ በሚል በሌሎች ተሰጠንተው እንጂ የሚያውቁት የለም:: 23ኛ ምስክርም ከተከሳሽ ጋር የቆየ መቃቃር የነበራቸው ስለሆነ የሚታመን አይደለም የውሸት ምስክርነት ነው:: ስለዚህ የምስክርነት ዒዛን መርምሮ በነፃ ያሰናብተኝ የሚል ነው::

6ኛ ተከሳሽ መዋች ተክላይ ገ/ሃወርያን ጠቁሞ በማስያዙና በዚህ ምክንያት ተክላይ በካድሬዎች ተደብድቦ እንዲገደል በማድረጉ በልዩ ዓ/ሕግ የዓይን እና የአከባቢ ማስረጃ ስለተመሰከረበት የወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ለ እና 281 /ሀ/ በመተላለፍ የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ.142 /1/ በሚያዘው እንዲከላከል የሚል ብይን መስጠቱ የሚታወስ ነው:: አሁን መልስ ማግኘት ያለበት ነጥብ ተከሳሽ ያቀረባቸው ምስክሮች የልዩ ዓ/ሕግ ማስረጃ አስተባብለዋል አላስተባበሉም የሚለውን ነው::

ሁለት የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች መዋች በካድሬዎች ተደብድቦ ሊገደል የቻለው ተከሳሽ አሳልፎ ከሰጣቸው በኋላ መሆኑን በሚገባ የመሰከሩ ሲሆን ሌሎች ደግሞ

807
806

የሰሙና መዋች ተገድሎ በጎደና ላይ ሬሳው ተጥሎ ያዩ ናቸው። የዓይን ምስክሮች እንደገለፁት መዋችን እንዲያዝ ያደረገው ማታወቅያ ሊሰጠው አይገባም ሰላማዊ ሰው አይደለም ብሎ በመቃወምና ካድሬዎች ጠርቶ ፓሊስ ጣብያ ውስጥ እንዲገባ ያደረገ እንደሆነ ነው። የተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ያስረዱት ግን 1ኛ መከ/ምስክር በ1971 ዓ/ም ከረን ጣብያ አንዴ በወያኔ ሌላ ጊዜ በደርግ ይተዳደር እንደነበር አንድንድ ሰዎች ግንው ዓዲ አቡን የገቡ እንደነበሩ ተከሳሽ በዚሁ ወቅት ወደ ዓዲ አቡን ይግባ አይግቡ ግን እንደሚያውቁ ነው።

ይህ ደግሞ መዋች ተክላይ ገ/ሃወርያ በተከሳሽ እንዲያዝ የተደረገ መሆኑን አለመሆኑን እንደሚያውቁ ነው የምስክርነት ቃላቸው የሚያስረዳው 2ኛ መከ/ምስክርም ቢሆኑ መዋች በምህረት ሲገባ ዋስ ሆኖውት እንደነበር ከተዋሱት ከአንድ ወይም ሁለት ሳምንት በኋላ ደግሞ ማታወቅያ ላወጣ ነው ብሎ ወደ ዓዲአቡን ሲመጣ እንዳገኙት በወቅቱ ተከሳሽም ወደ ዓዲአቡን ይመላለሱ እንደነበር እቤታቸው ድረስ እየመጡም ያድሩ እንደነበር ተከሳሽ በተክላይ ሞት ምክንያት እንደተከሰሱም የሰሙ መሆናቸው ያስረዱ እንጂ ተከሳሽ ወንጀሉን እንዳልፈፀመ የሚያስረዳ አይደለም። ይልቁኑስ ተከሳሽ ወደ ዓድዋ ዓዲ አቡን ይመላለስ መኖሩን የልዩ ዓ/ሕግ ማስረጃን የሚያጠናክር እንጂ የሚያፈርስ አይደለም።

ስለዚህ ተከሳሽ ወንጀሉን ፈፅሟል ተብሎ በልዩ ዓ/ሕግ ለቀረበበት ምስክርነት ባቀረባቸው የመከላከያ ምስክሮች ስላልተደገፈ የወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ለ እና 281/ሀ/ በመተላለፍ የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ. 149 /1/ በሚያዘው በሙሉ ድምፅ የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል።

ክስ ዘጠኝ - ተከሳሽ 11ኛ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ

የቀረበበት ክስ ተከሳሽ ከግብረ አበሩ ጋር በመሆን በዓዲሽሆ ከተማ የህዝባዊ ሰራዊት አባልና የጦር መሪ ሆነው ሲሰሩ ሚች ካሳ ተካ ይባል የነበረውን ፀረ አብዩተኛ የህወሓት አባል ነው በማለት ቀኑ ባልታወቀ በጥር ወር 1978 ዓ/ም ከጥዋቱ በግምት 12:00 ሰዓት በሚሆንበት ጊዜ ከመኖርያ ቤቱ ይዘው በዓዲሽሆ ከተማ ተለማ ተብሎ በሚጠራው ቦታ በጥይት ተደብድቦ እንዲገደል በማድረጋቸው ተከስዋል የሚል ነው።

ተከሳሽ ለቀረበበት ክስ የክህደት ቃሉ ስለሰጠ ልዩ ዓ/ሕግ ሁለት ምስክሮች አቅርቦ አሰምቷል።

26ኛ ምስክር፡- አቶ ፀጋይ ሃፍቱ እንዳስረዱት ጥር 2/1978 ዓ/ም ጥዋት ፀሓይ እንደወጣች በዓዲሽሆ አከባቢ ቀይሕ ተክሊ እየተባለ በሚጠራው መዋች ካሳ ተካ ልጁን አቅፎ ቁጭ ብሎ እያለ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ የደርግ ታጣቂ /አፋኝ/ ሆኖ ከሌሎች ታጣቂዎች ጋር በመምጣት ልጅህን አውርድና ሂድ ቀጥል ብሎ ይዞት ሄደ።

[redacted] 809

ተለማ የሚባል ሜዳ እንደደረሱ በጥይት መትተው ገድለውት ሄዱ። ተኩሶ የገደለው ግን አላየሁም አጋጣሚ ሆኖ የተሓህት ታጣቂዎች ስለደረሱልን ህዝቡ እሪታ አሰምቶ ወደ አከባቢው ሄድንና የካሳ ተካ ሬሳ በጀርባው ላይ ተመትቶ ወድቆ አገኘ ነው። መዋች በወቅቱ የተሓህት ተባባሪ ነበርሲሉ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል።

27ኛ ምስክር ወ/ሮ ፍታው ገብሩ የሰጡት ምስክርነት ደግሞ ታሕሳስ 1978 ዓ/ም ቀኑ በማላስታውሰው ሌሊት ተከሳሽ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ የደርግ ታጣቂ ስለነበር ወደ ቤታችን መጥቶ ካሳ ተካ የት አለ ንገሪኝ አለበለዚያ እገድልሻ አለሁ አለኝ። እኔ ደግሞ ለልቅሶ ድርኬራ ወደ ተባለ ቦታ ሄደዋል የለም የፈለግከው አድርግ እንጂ አልኩት። እሱ ግን ከግብረአበሮቹ ጋር በመሆን ወደ ቤቴ በመግባት አንድ ወጅግራ ጠበንጃ እና ሌላ ንብረት ዘርፎ ሄደ። እንደገና በጥር ወር 1978 ዓ/ም በቀን ጊዜ ተከሳሽ ተመልሶ መጣ። ካሳ ተካም ልጁን እንዳቀፈ ከቤቴ ቁጭ ብሎ ነበር። ካሳ ተካ ከወያኔ ጋር ስለነበር ደርግ እንዳይዘው በረሃ በረሃ ነበር የሚኖረው።

ተከሳሽ ደግሞ በል ልጅህን አውርድ ብሎ ይዞት ሄደ። እኛም ስንቅ ይዘንለት ከኋላቸው ተከትለን ሄድን። በአንድ ወይራ ስር እንደደረሱ ቁጭ ብለው የሽምብራ እሸት እየበሉ እያሉ የእነሱ ሃላፊ መጥቶ ይሄ ሰው ምንድ ነው የያዛችሁት ብሎ እነ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱን ጠየቃቸው። ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ደግሞ ወያኔ ነው ወጣቶችን ከወያኔ ጋር እንዲሰለፍ ያደርግ የነበረ ነው ብሎ መለሰለት። የእነ ገ/እግዚአብሄር ሓላፊ ስሙን አላውቀውም እስላም ነበር ደግሞ ካሳ ተካን በል ፊትህን አዙር ብሎት ፊቱን እንዳዞረለት በጥይት መትቶ ገደለው።

ይህ ሁሉ ሲሆን ከመዋች እናት ሆነን በግምት በ12 ሜትር ርቀት ስለነበርን በዓይናችን አይተናል ብሏል።

ተከሳሽ ተመስክሮብሃል መከላከያ ካለህ ተከላከል ስለተባለ፣ መዋች በሌላ ሰው ተይዞ በሌላ ሰው የተገደለ መሆኑን ያውቁልኛል የሚል ጭብጥ በማስያዝ ሁለት ምስክሮች አቅርቦ እንደሚከተለው አሰምቷል።

1ኛ መከላከያ ምስክር አይተ ንጉስ አድሃና የሰጡት ምስክርነት በ1978 ዓ/ም ጥር 2 ቀን እኔ፣ ተከሳሽ፣ ፀጋይ ረዳኢ እና በርሀ ገ/ህይወት ህዝባዊ ሰራዊት አባላት በነበርንበት ጊዜ ከዓዲሽሆ ወደ ተለማና ሓናት አከባቢ ለአሰሳ እንደወጡ ከዛ ምስክር ተከሳሽ፣ ፀጋይ ረዳኢ እና በርሄ ገ/ህይወት ተለማ በተባለ ተራራ ለጥበቃ ተሰማርተው እንዳረፈዱ፣ ሌሎች ወታደሮች ግን ወደ ሓናት አከባቢ ሄደው እዛ ቆይተው የተመለሱ መሆናቸው ሲመለሱ አንድ ወ/ር ኑ ብሎ ጠርቶዋቸው ከተራራው ወርደው ሲሄዱ የጥይት ድምፅ መስማታቸው።

808

ፍርድ ቤት

ከዛ ዳገት ላይ እንደወጡ ስሙ የማያውቁት ሰው ሞቶ ወድቆ እንዳገኙት ለምን ተገደለ ብለው ሲጠይቁ ደግሞ የአስር አለቃ /ሑሴን የጠሩ አዛዥ የተሓህት አባል ስለነበር ገድየዋለሁ ብሎ ራሱ እንደነገራቸው ነው ያስረዱት፡፡

2ኛ መከላከያ ምስክር አቶ ፀጋይ ረዳኢ የጀመሩት የምስክርነት ቃል በፈጠሩት ስህተት ፍ/ቤቱ ምስክርነታቸው እንዲያቋርጡ ቢያደርጋቸውም እስከ አቋረጡት ጊዜ ያስመዘገቡት ቃል ማየቱ የሌላው ማስረጃ ይዘት ለመመርመር አስፈላጊ ሆኖ ስለአገኘነው የሰጡት ቃል ለማየት እንሞክራለን፡፡

ተከሳሽ የተከሰሰበት በወሬ ሰው ገድለዋል በሚል ነው፡፡ የመዋች ስም ግን አላውቀውም፡፡ ተለማ በተባለ ቦታ ከተከሳሽ፣ ከንጉስ አድሃና ጋር ስንሄድ ሰውየው ሞቶ ነው ያገኘነው፡፡ ካሉ በኋላ ምስክሩ በእጃቸው ላይ «ጥር ወር 1978 ዓ/ም ቦታ ሃናት ተለማ» የሚል ፅሑፍ ተፅፎ እያነበቡት ስለተደረሰባቸው ልዩ ዓ/ሕግ ተቃውሞ አቅርቧል፡፡ የተቋውሞው ይዘት ደግሞ» እውነተኛ ምስክር ቢሆኑ ኖሮ ቦታን የሚያክል ዕፈው ይገባሉ ተብሎ አይገመትም» የሚል ነው፡፡ በዚህ ምክንያት ምስክርነታቸው እንዲቋረጥ ተደርገዋል፡፡

3ኛ መከላከያ ምስክር አቶ በርሄ ገ/ህይወት የገለፁት ደግሞ ተከሳሽ ሰው ገድሎ ተብሎ እንደተከሰሰ ሰውየው የተገደለው ተለማ በተባለ ቦታ ጥር 2/1978 መሆኑን ገልፀው ህዝባዊ ሰራዊት ስለነበሩ መጀመርያ ከዓድሽሆ በሌሊት ለግዳጅ ወጥተው ምስክር፣ ንጉስ አድሃና፣ ፀጋይ ረዳኢ እና ተከሳሽ አራታቸው ተለማ በተባለ ተራራ ለጥበቃ የተመደቡ መሆናቸው፣ ሌሎች ወታደሮች ግን ሓናት ወደ ተባለ አከባቢ ሄደው ቆይተው እንደተመለሱ፣ እነዚህ ወታደሮች ከሓናት ተመልሰው ከመጡ በኋላ ግን ለተከሳሽ እና ለምስክሩ አራት ራሳቸው እንድትወርዱ ተብሎ ፊስካ ስለተነፋላቸው ከነበሩበት ተራራ ወርደው ግማሽ መንገድ እንደተጓዙ ሓናት ቆይቶ ከመጣው ጦር ከመቀላቀላቸው በፊት የጥይት ድምፅ ሊሰሙ እንደቻሉ ከዛ ወደ ቡሩ እንደተቀላቀሉ ገልፀው ከዛ በኋላ ሰውየው ሞቶ ወድቆ ማየታቸው አስረድተዋል፡፡ ሰውየው ማን ገደለው ብለው ሲጠይቁ ደግሞ እኔ ነኝ የገደልኩት ወንበዴ ነው ብሉ የጠሩ አዛዥ /አዝማች/ የነበረ የአስር አለቃ/ሑሴን እንደነገራቸው ነው፡፡ መዋች ከየት እንዳመጡት ግን የማያውቁ መሆናቸው አክለው አስረድቷል፡፡

ከሳሽ እና ተከሳሽ ማስረጃቸው አሰምተው ካጠናቀቁ ኋላ የየራሳቸው ማፈረጃ ሓሳብ በፅሑፍ አቅርበው ከመዝገቡ ጋር ተያይዘዋል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ በ13/07/94 ዓ/ም በፃፈው የማፈረጃ ሓሳብ ያቀረበ ሲሆን ይዘቱ ባጭሩ ሲታይ ተከሳሹ መዋች ተካ ካሳን ጥር ወር/78 ዓ/ም ጥዋት 2:00 ሰዓት ላይ ከቤቱ አውጥቶ በመውሰድ ለገዳዩ ያስረከበ መሆኑን 26ኛ እና 27ኛ ምስክሮቻችን

810 809

አረጋግጠዋል:: የተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ግን ተጠናንተው የቀረቡና የመሰከሩ ናቸው:: የማናውቀው ሰው ተገደለ ማለታቸው /1ኛ እና 3ኛ መከ/ምስክሮች/ ሲገደል ተለማ በተባለ ተራራ ጥበቃ ላይ ነበርን ቢሉም 2ኛ መከ/ምስክር ግን ቀኑ ሰዓቱ በታው በእጅ ፅፎ ሲያነብ ስለተደረሰበት ምስክርነቱ ተቋርጧል:: ሓቀኛ ምስክር ቢሆን ኖሮ ዓዲሽሆ አከባቢ ያለ ቦታ ይጠፋዋል የሚል ነገር ሊመጣ አይችልም:: ይልቁኑም በቦታው ያልነበረ መሆኑን የሚያመለክት ነው::

1ኛ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮችም 2ኛ መከ/ምስክር ከእኛ ጋር ነበር ማለታቸው እነሱንም አጥንተው የቀረቡ እንጂ የነበሩ እንዳልሆኑ ያረጋግጥልናል:: የሞተው ሰው ስም አናውቅም ብለው መመስከራቸውም ስለ መዋች ካሳ ተካ ነው የመሰከሩ ሊባል አይችልም:: ወይም ተከሳሽ መዋችን አልያዘም ብለው ማስረዳት ነበረባቸው:: ስለዚህ ተከሳሽ ስላልተከላከለ በወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ለ እና 281/ሀ/ መሰረት ጥፋተኛ ይደረግልን የሚል ነው::

ተከሳሽ በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት በ30/08/94 ዓ/ም በፃፈው የማፈረጃ ሓሳብ ያመለከተው ደግሞ 26ኛ፣ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር ተከሳሽ መዋችን ወስደው ከማለት ውጭ የተገደለ መሆኑን እንደሚያውቁ ነው የመሰከሩ:: ቀኑና ሰዓቱ አላውቅም ማለቱ የሐሰት መሆኑን ነው የሚያሳየን:: 27ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር ተከሳሽን ከዛ በፊት የሚያውቁት መሆናቸው፣ መዋች ግን ስሙን ሲያነሳ/ የተከሳሽ ስም/ ይሰሙ እንደ ነበር ስለዚህ በይሆናል ነው የሚያውቁት:: መዋች ሲገደል ጊዜ በወያኔ ታጣቂዎች እና በደርግ ታጣቂዎች የተኩስ ልውውጥ እንደነበር ነው የመሰከሩ:: ተኩስ ከነበረ በአንድ ታጣቂ ተማርኮም ሊሆን ይችላል:: ስለዚህ በመከላከያ ምስክሮቻችን ተስተባብለዋል የሚል ነው::

የከሳሽና የተከሳሽ የክርክር ይዘት አላይ እንደተገለፀው ሆኖ እኛም የቀረበው ማስረጃ ከሕጉ ጋር በማገናዘብ መርምረነዋል:: እዚህ ላይ መታየት ያለበት ጭብጥ ተከሳሽ ባቀረበው መከላከያ ማስረጃ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች የሰጡት ምስክርነት አፍርሶታል አላፈረሰውም የሚል ነው::

ተከሳሽ የተከሰሰው መዋች ካሳ ተካን የተሓህት አባል ወይ ተባባሪ ነው በሚል ይዞ በመውሰድ እንዲገደል አድርጓል የሚል ነው:: የክሕደት ቃል በመስጠቱ ልዩ ዓ/ ሕግ ሁለት የዓይን ምስክሮች አቅርቦ ያሰማ ሲሆን የሰጡት ምስክርነት ደግሞ ተከሳሽ ወደ መዋች ቤት በቀን ጊዜ /ጥዋት/ በመምጣት መዋችን ልጁን አቅፎ ስላገኘው ልጅህን አውርደውና ሂድ ቀጥል ብሎ ይዞት መሄዱንና በመንገድ ገድለውት እንደሄዱ፣ ገዳዩ ማን እንደሆነ ግን አላውቅም ብለው የልዩ ዓ/ሕግ 26ኛ ምስክር ሲመሰክሩ 27ኛ ምስክርም 26ኛ ምስክር እንዳሉት መዋች ከቤቱ በተከሳሽ ተይዞ

ሲወሰድ ከመመስከራቸው በተጨማሪ ከኋላ ኋላ እየተከተሉዋቸው ሲሄዱ እንደነበር ከዛ በአንድ ወይራ ስር እንደደረሱ አንድ ወታደር ሲገድለው ማየታቸው ገልፀዋል፡፡ 27ኛ ምስክር አክለው ያስረዱት ተከሳሽ ከዛ በፊትም መዋችን ይፈልገውና ይከታተለው እንደነበር፣ ለዚህ ምሳሌ የሚሆን ታሕሳስ 1978ዓ/ም ሌሊት ተከሳሽ የደርግ ታጣቂ ስለነበር ወደ መዋች ቤት በመምጣት ካሳ ተካ የት አለ ንገሪኝ ካልሆን እገድልሻለሁ ብሎ ምስክሯን አስፈራርቶአቸው እንደነበር የለም ለልቅሶ ወደ ሌላ ቦታ ሄደዋል ሲሉት ደግሞ ከግብረአበሮቹ ጋር ሆኖ አንድ ወጅግራ ጠበንጃ እና ሌላ ንብረት ይዞ እንደሄደ ነው፡፡

የተከሳሽ 1ኛ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮች 2ኛ መከ/ምስክር እና ተከሳሽ በአጠቃላይ አራታቸው ሆኖው ተለማ በተባለ ተራራ ወጥተው ጥበቃ እንዲያደርጉ ታዘው እዝያ እንዳረፈዱ፣ ሓናት ያረፈደው ጦር ተመልሶ ሲመጣ ግን እናንተም ከተራራው ወርዳችሁ ኑ ተብለው ወርደው ሲሄዱና ግማሽ መንገድ ሲደርሱ የጥይት ድምፅ እንደሰሙ ትንሽ ወጣ ካሉ በኋላ አንድ ማንነቱ እማይታወቁት ሰው ተገድሎ ማየታቸው፡፡ የጦሩ አዛዥ የነበረ ደግሞ እኔ ነኝ የገደልኩት የተሓህት አባል ስለነበር ብሎ እንደ ነገራቸው ነው፡ አብሮ ከእኛ ጋር ነበር ያሉት 2ኛ መከ/ምስክር ግን ምስክርነቱ ሲጀምር በእጁ መዳፍ ላይ ሓናት፣ ተለማ፣ ጥር 2/1978 ዓ/ም ወዘተ የሚል ማስታወሻ ፅፎ እያነበበ ስለተገኘ ምስክርነቱ እንዲቋረጥ ተደርገዋል፡፡ ይህንን የሚያመለክተው ነገር ቢኖር እንዲያጠናው የተነገረው ነገር ላለመርሳት ብሎ ፅፎ ወደ ችሎት መግባቱን ነው፡፡ በቦታው ቢኖር ኖሮ በሚኖርበት አከባቢ የሚገኝና ለጥበቃ ተሰማርቶበት የነበረውን ቦታ የሚያክል እንዴት ረሳው የሚለውን በቦታው አለመኖሩንና ምስክርነቱ የውሸት መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው፡፡ 1ኛ እና 3ኛ መከ/ምስክሮችም 2ኛ መከ/ምስክር አብሮን ነበር እስኪሉ ድረስ እነሱም አጥንተውት የመጡ ነገር የአጋጣሚ ነገር ሆኖ ወይም ፈተናውን ስላለፉት ብቻ ማስታወሻ ሳይዙ በተመሳሳይ ሁኔታ ቃላቸውን አስመዘገቡ ከማለት ውጪ የሚታመን ምስክርነት ሰጥተዋል ሊባል አይችልም፡፡ በተጨማሪ ልዩ ዓ/ሕግ የከሰሰውና ያስመሰከረው፣ ተከሳሽ ካሳ ተካን ይዞ እንዲገደል አድርጓል የሚል ሲሆን የተከሳሽ መከ/ምስክሮች ግን አንድ ማንነቱ እማናውቀው ሰው ተገድሎ አየን ከማለት አልፈው ስለመዋች ካሳ ተካ ያሉት ነገር የለም፡፡ ስለዚህ የመከ/ምስክሮች በደርግ ጊዜ ታጥቀው የህዝባዊ ሰራዊት አባላት በነበሩበት ጊዜ ተከሳሽም እንደ እነሱ ታጣቂ ስለነበር እሱን ለማዳን የመሰከሩት እንጂ የሚታመንና ሚዛን የሚደፋ ምስክርነት ሰጥተዋል ለማለት አይቻልም፡፡

ስለዚህ ተከሳሽ በተመሰረተበት ክስ ላይ በልዩ ዓ/ ሕግ የቀረበበትን ማስረጃ በመከላከያ ምስክሮቹ ሊያስተባብለው ስላልቻለ በተመሰከረበት የወ/መ/ሕግ ቁ. 32/1/ለ

811

እና 281/ሀ/ መሰረት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ ቁ 149/1/ በሚያዘው በሙሉ ድምፅ የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል። ክስ አስር ተከሳሾች 13ኛ እና 14ኛ ሲሆኑ የቀረበባቸው ክስ ደግሞ በትግራይ ክ/ሃገር በዓዕዳ ወረዳ ውስጥ የወረዳው አስተዳዳሪና የመሬት ይዞታ ሃላፊ ሆነው ሲሰሩ በህግ ተወስኖ ከተጠቀሰው አድራጎት ውጭ በሆነ ተግባር ተይዘው በቁጥጥራቸው ስር የነበሩትን አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም የተባሉትን ፀረ አብዮተኛ የህወሓት አባላት በማለት ታሕሳስ 27 ቀን 1971 ዓ/ም ከጠዋቱ በግምት 1:00 በሚሆንበት ጊዜ በዓዕዳ እምባ ወረዳ ሃውለ ከተባለ ቀበሌ ዕዳጋ ረቡዕ ተብሎ በሚጠራው የገበያ ስፍራ ህዝብ በተሰበሰበበት በጥይት ከገደሏቸው በኋላ ሬሳቸው በገበያ ላይ እንዲጣል በማድረጋቸው ተከሰዋል የሚል ነው።

ተከሳሾች ለቀረበባቸው ክስ ክደው ስለተከራከሩ ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች በማቅረብ እንደሚከተለው አሰምቷል።

አንደኛ አቶ ሃ/ማርያም ብሸኡ ሁለተኛ አቶ ገ/ህይወት ገ/መድህን የተባሉትን የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች በተመሳሳይ ሁኔታ እንዳስረዱት፣ ታሕሳስ 27/ 1971ዓ/ም በዕዳጋ ረቡዕ ለሰብሰባ እንድትመጡ ተብለው ከሚኖርበት አከባቢ ተነስተው በተጠቀሰው ቀን ጥዋት በ2:00 ሰዓት አከባቢ የደረሱ መሆናቸው ገልፀው አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ተገድለው ሬሳቸውን በጎዳና ላይ ተጥሎ ማየታቸውና ተከሳሾች ኪዳነ አስገዶም የዓዕዳ እምባ ወረዳ አስተዳዳሪ የነበረ ኪዳነ በላይ የወረዳው መሬት ይዞታ የነበረ ለተሰበሰበው ህዝብ ሰዎችን የገደልናቸው የተሐህት አባላት ሆኖው መሳርያ ደብቀው አስረክቡ ሲባሉ እምቢተኞች ስለሆኑ ነው ብለው ገለፃ ሲያደርጉ መስማታቸው አስረድተዋል። በመጨረሻ የመዋቾች ሬሳ አሞራ ሊበላው በተገባ ነበር ህዝቡ ቅር እንዳለው ግን በገበያው ላይ ቅበሩዋቸው ብለው ተከሳሾች ስላዘዙ በገበያው ላይ መቅበራቸውም መስክረዋል። መዋቶች ከመገደላቸው በፊት ለአንድ ወር ያክል በስንቃጣ ታስረው እንደነበር የሚያውቁ መሆናቸውም ገልፀዋል።

ሰስተኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር አቶ አለም ካሳ የሰጡት ምስክርነት ደግሞ እኔ ተማሪ በነበርኩበት ወቅት መምህር ሳሊሕ የተባለ መምህራችን ነገ ስብሰባ ስላለ ሩቅ ሳትሄዱ በዚህ አከባቢ አድራችሁ እንድትመጡ ብሎ ስለነገረን ታሕሳስ 27/ 71 ዓ/ም ከጥዋቱ 12:30 ከትምህርት ቤታችን ግቢ ተገኘን። ከዛ ወደ ዕዳጋ ሮብዕ በሰልፍ እንድንሄድ ተደርጎ በስብሰባው ተገኘን። ቀጥለው አቶ ኪዳነ አስገዶም /13ኛ ተከሳሽ / ለህዝቡ ንግግር አደረጎለትና ከንግግር በኋላ የአቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና የአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም ግድያ ተፈፀመ። መጀመርያ የተገደሉ አቶ ገ/ስላሴ ሲሆኑ አስቀድሞ ተኩሶ የመታቸው ኪዳነ በላይ ነው ኪዳነ አስገዶም ደግሞ ተኩሶ ደገማቸው። ቀጥሎ ኪዳነ አስገዶም አቶ ገ/መድህንን ተኩሶ ገደላቸው። መዋቾች ከመገደላቸው በፊት እጃቸው

813

የፊጥኝ ታስረው ልጆቻችን እያሉ ያለቅሱ ነበር:: ከሁለቱ ተከሳሾች ውጭ የተኩስ ሌላ ሰው አልነበረም:: ከተገደሉ በኋላም የተገደሉበት ምክንያት የተሓህት አባላት ስለነበሩ ነው ካሁን በኋላ እንደዚህ ያረገ ሰው እንደነዚህ ሰዎች ይፈረድበታል ብለው ተከሳሾች ገለፃ አደረጉልን:: 2:00 ሰዓት ሲደርስ ተማሪዎች የነበርን ወደ ትምህርት ቤታችን ሄድን:: ከሳምንት በኋላ ግን መዋቾች ከዕዳጋ ሮብዕ ከተማ ትንሽ ወጣ ብሎ በሚገኘው ቦታ መቀበራቸው አውቅኩኝ:: ከዛ በፊት ግን በእስር ቤት ታስረው እንደነበር ነው የሰማሁት በማለት አስረድቷል::

አራተኛ ምስክር ወ/ሮ አበባ አርአያ ያሉት ደግሞ መዋቾች የታጋዮች/ተሓህት/ ቤተሰብ ናቸው በሚል ዓመተ ምህረቱ በማላውቀው ጥቅምት ወር ተይዘው በስንቃጣ ታስረው ቆይተው ታሕሳስ ወር የመድሃኒአለም ቀን ከ21 ዓመት በፊት በዕዳጋ ሮብዕ ተገድለዋል:: ሲያዙ ግን ከየት እንደተያዙ አላውቅም በእስር ቤቱ እያሉ እየተመላለስን እንጠይቃቸው ነበር:: ጠጋ ብሎ ለማየትና ለመገናኘት ግን አይፈቀድም ነበር መዋቾች ሲገደሉ መጀመርያ ኪዳን አስገዶም ለባለቤቴ አቶ ገ/ስላሴ ነጋን በጥይት መታው ኪዳን በላይም ተኩሶ ደገመው:: ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምም ቢሆን መጀመርያ ኪዳን አስገዶም ተኩሶ መታው ኪዳን በላይ ደገመው ብሏል::

አምስተኛ ምስክር አቶ ተስፋይ ገ/ስላሴ ያስረዱት ፣ መዋቾች በዓዕዳ እምባ ወረዳ ታስረው ስለነበር ስንቅ እናመላለስላቸው ነበር:: ታሕሳስ 27/71 ዓ/ም ሰብሰባ ስላለ በስብሰባው ተገኝተን መንግስት ወይ ይምረናል ወይ እንገደላለን ብለው ስለነገሩን እኔም ከሌሎች ጋር ሆነን ወደ ሰብሰባው ሄድን:: ሰብሰባ በተደረገበት ዕዳጋ ሮብዕ በተባለ ቦታ እንደደረስን ከጥዋቱ በግምት 1:00 ሰዓት ሲሆን መዋቾች እጃቻቸው የኋሊት ታስረው መጡ:: ተከሳሾችም መሳርያ ይዘው መጡና ኪዳን በላይ/14ኛ ተከሳሽ/ መጀመርያ ለገ/ ስላሴ ነጋ በጥይት መታው ሲንፈራገጥ ኪደን አስገዶም ተኩሶ ደገመው:: እንደገና ኪደን አስገዶም ለገ/መድህን ገ/ማርያም በጥይት መታው ሁለቱም ሞቱ:: የተገደሉበት ምክንያትም በ1968 ዓ/ም ወያኔዎች ነበሩ አሁንም የወያኔ ተባባሪዎች ናቸው በሚል ነው:: እኛ ቤተሰብ መዋቾች ስለሆንን እንጻናለቅስ ብሎ ህዝቡ ከቦታው አራቀን:: ህዝቡ ግን የመዋቾች ሬሳ በገበያው ላይ ቀበራቸው:: ምክንያቱም የወያኔ አባል ነው ተብሎ የተገደለ በቤተክርስትያን እንጺቀበር አይፈቀድም ነበር ሲሉ ምስክርነታቸው ሰጥቷል::

ስድስተኛ ምስክር አቶ ሃይለ አብርሃ የሰጡት ቃል ስንመለከትም ታሕሳስ 27/71ዓ/ም በዕዳጋ ሮብዕ ሰብሰባ አለና ከጥዋቱ 12:00 ሰዓት እንድትገኙ ብለው በአከባቢያችን የነበሩ አስተዳዳሪዎች ነገሩን:: እኔ ደግሞ ለአንድ ሰዓት ሩብ ጉዳይ ደረስኩኝ:: ከዛ በኋላ መዋቾች አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም

814

ስብሰባ ከተደረገበት ቦታ ላይ እጆቻቸውን በሰንሰለት ታስረው አገኘናቸው ከዛ በኋላ ኪዳኔ በላይ አቶ ገ/ስላሴ ነጋን በጥይት መታቸው ኪዳኔ አስገዶምም ደገማቸው:: እንደገና ኪዳኔ አስገዶም ለአቶ ገ/መድህን በጥይት ገደላቸው:: መዋቾች ከተገደሉ በኋላ የተገደሉበት ምክንያት የተሐህት አባላት ስለሆኑ ነው እናንተም ተጠንቀቁ ብሎ ኪዳኔ አስገዶም ለህዝቡ ገለፃ አደረገለት:: በተጨማሪ የገለፀው መዋቾች ሬሳቸውን አሞራ ሊበላው በተገባ ነበር ሆኖም ግን ለህዝቡ ስንል እዚህ በገቢያው ላይ እንድትቀብሩዋቸው ፈቅደናል የሚል ነው:: እኛ ደግሞ ከሰፈሩ መቆፈርያ ምና ምን አምጥተን ቀበርናቸው:: መዋቾች በስንቃጣ እስርቤት ታስረው ቆይተው ነው የመጡት ሲባልም ሰምቼአለሁ:: ከዛ በፊትም መዋቾች ከወያኔ መኖራቸውም አውቃለሁ ብሏል::

ሰባተኛ ምስክር አቶ ታደሰ ገ/መድህን በበኩላቸው፣ መዋቾችን የተሐህት አባላት ናቸው በሚል ለሶስት ወር ያህል ታስረው ስለነበር ስንቅ ይገፍ እየተመላለስኩኝ ስጠይቃቸው ነበር:: በታሕሳስ 26/71 ዓ/ም ለ27/04/71 ዓ/ም ስብሰባ እንዳለ ህዝቡ ተነግሮት ስለነበር እኔም እግረመንገዴ ስንቅ ይገፍላቸው ወደ ሰብሰባው ቦታ ሄድኩኝ:: ከጥዋቱ 1:00 ሰዓት አከባቢ ዕዳጋ ሮብዕ ደረስኩኝ:: መዋቾችም በተከሳሾች አማካኝነት በወታደሮች ታጅበው በእስር ሆነው ወደ ተሰበሰበው ህዝብ ፊት ቀረቡ::

ከዛ በኋላ መጀመርያ ኪዳኔ በላይ ለአቶ ገ/ ስላሴ ነጋ መታቸውና አልወድቅ ስላሉት ኪዳኔ አስገዶም ጥይት ተኩሶ ደገማቸው:: ቀጥሎ ኪዳኔ አስገዶም ለአቶ ገ/ መድህን ገ/ ማርያም በጥይት መትቶ አውደቃቸው:: በዚህ ሁኔታ ሁለቱ ሞቱ:: ከጥቂት ሰዓታት በኋላ የተሰብሳቢው ህዝብ ቁጥር ስለጨመረ ኪዳኔ አስገዶም ሰዎቹን ልንገድላቸው የቻልን የተሐህት አባላት ሆኖው የተሐህት ንብረት ይዘው ስለነበር ነው ከእነዚህ ተማሩ የሚል መግለጫ ሰጠ:: አክሎም እነዚህ ሰዎች መቀበር አልነበራቸውም ሆኖም ግን ለሕ/ሰቡ ሲባል ከገቢያው ላይ እንዲቀበሩ ፈቅደናል ብሎ ስለተናገረ እዛ ተቀበሩ:: በ1982ዓ/ም ደግሞ አስከሬናቸው ቆፍረን በማውጣት በእንዳሚካኤል ቤተክስርስትያን እንዲያርፍ አድርገናል ሲሉ መስክረዋል::

ልዩ ዓ/ ሕግ ማስረጃውን አሰምቶ ካጠናቀቀ በኋላ ተከሳሾች የተመሰከረባቸው መሆኑን ስልተረጋገጠ እንዲከላከሉ ብይን የተሰጠ ሲሆን መዋቾችን የገደሉ ተከሳሾች ሳይሆኑ ሌሎች ሰዎች ናቸው የሚል ይዘት ያለው ጭብጥ በማስያዝ የጋራ ምስክሮች በማቅረብ እንደሚከተለው አሰምተዋል::

አንደኛ መከ/ ምስክር ቄስ ገ/አምላክ ካሕሳይ የሰጡት ምስክርነት፣ ዕዳጋ ሮብዕ ስብሰባ ስላለ እንድትመጡ ተብለን በእኝ ተወልደ ስለተነገረን ከፃዕዳ እምባ ከሌሊቱ 8:00 ሰዓት ሲሆን ከተከሳሾች አብረን ተነስተን ከጥዋቱ 12:00 ሰዓት ዕዳጋ ሮብዕ ደረስን:: ፃዕዳ እምባ አከባቢ የነበረ ሰራዊትም አልፎ ቆየን:: እንደደረስን ተወልደ

መለስ የተባለ ህዝብ ድርጅትና ጀማል ሓጎስ የተባለ መዋቾችን ከስንቃጣ እስር ቤት ይዘዋቸው ከእኛ ቀድመው ሄደው አገኘናቸው ። መዋቾች አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም አንድ ላይ እጃቻቸው ተቆራኝተው ታስረው ቆመው እያሉ ተወልደ መለስ በጥይት መታቸው ጀማል ሓጎስም ደገማቸው ሞቱ። ከተገደሉ በኋላ የአከባቢው ህዝብ በተሰበሰበና መሳርያ ያላችሁ እንድታስረክቡ ሰዎቹን የገደልናቸው መሳርያ ደብቃችኋል አስረክቡ ብለናቸው እምቢተኞች ስለሆኑ ነው ብሎ ተወልደ መለስ ገለፃ አደረገ። በዚሁ ወቅት ተከሳሾች ኪዳነ አስገዶም እና ኪዳነ በላይ ከእኛ ጋር ነበር የሄዱት ኪዳነ አስገዶም የወረዳው አስተዳዳሪ ኪዳነ በላይ የወረዳው መሬት ይዞታ/ ግብርና/ ነበሩ። ኪዳነ በላይ መሳርያ አልነበረውም እስክርቢቶ ይዞ ነበር የሚንቀሳቀሰውና ስራውን የሚያከናውነው። ከስንቃጣ ወደ ዕዳጋ ሮብዕ አብረውን የሄዱ ሰዎች እማስታውሳቸው በሻይ ተ/ጆወርጊስ የሚባሉ፣ ቄስ መልአከብርሃን ሕሉፍ፣ ቄስ ገ/ዩሃንስ ረዳ አቶ ሃ/ስላሴ ንጉስ ከሰራዊት ደግሞ መብራህቱ ሓድጉ፣ ገብሩ ረዳ፣ ሃለቃ ገብረ ተስፋይ፣ አምሳ አለቃ ማሞ ገ/ማርያም ናቸው። ብሏል። ሌላ የገለፁት መዋቾች በአራት ጥይት ሩምታ ተተኩሶ የተገደሉ መሆናቸው፣ የተገደሉበት የቦታ አቀማመጥ ጎድጓዳ ነገር እንደሆነ፣ የተመቱትም ጭንቅላታቸው ላይ መሆኑን ወደ ስንቃጣ ተመልሰው የሄዱት ደግሞ ከቀኑ በ4:00 ሰዓት እንደነበር ፣ መዋቾችን ህዝቡ እንዲቀብራቸው ተነገሮት ቢኖርም የት እንደተቀበሩ ግን እንደማያውቁ ነው። ምስክሩ በወቅቱ የወረዳው የመኢገማ ተወካይ መኖራቸውም አስረድቷል።

ሁለተኛ መከ/ምስክር ቄስ ገ/ ዩሃንስ ረዳ ያስረዱትም፣ ተከሳሾች ኪዳነ አስገዶም የዓፅዓ እምባ ወረዳ አስተዳዳሪ ኪደነ በላይ ደግሞ የወረዳው መሬት ይዞታ መኖራቸው እንዲሚያውቁ ገልፀው፣ ምስክሩ የወረዳው መኢገማ ገንዘብ ያዥ እንደነበሩ፣ የወረዳው ህዝብ ድርጅት ተወልደ መለስ የሚባል መኖሩን አብረሩ በኋላ፣ መዋቾች ገ/ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ማርያም ከፀረ አብዮት ከድተው ወደ አብዮቱ መጥተው ነበር። ይሁን እንጂ መሳርያችሁ ደብቃችሁ ነው የመጣችሁ ተብለው ለአንድ ወር ታሰሩ። አንድ ወር ከታሰሩ በኋላ ዕዳጋ ሮብዕ ስብሰባ አለ እንድትመጡ ተብለን ሁሉም ተጠራ። ሌሊት በ8:00 ሰዓት ከእነ ተከሳሾች ኪዳነ አስገዶም እና ኪዳነ በላይ፣ ገበረ ተስፋይ፣ መብራህቱ ሓድጉ ቄስ ገ/አምላክ፣ ገብሩ ረዳ፣ እና ሰራዊትም ነበሩ ሆነን ዕዳጋ ሮብዕ ተሕሳስ 27/71 ዓ/ም ጥዋት በ12:00 ሰዓት ደረስን። ቀድመውን ዕዳጋ ሮብዕ የደረሱ ግን ተወልደ መለስ እና ጀማል ሓጎስ መዋቾችን ይዘው ነው። መዋቾች ለየብቻቸው እጂቻቸውን የኋሊት ታስረው ነበር ከዛ ተወልደ መለስ ለገ/ስላሴ ነጋ ጀማል ለገ/መድህን በአንድ በአንድ ጥይት በቀኝ ፊታቸው ላይ መትተው ገደልዋቸው። የተገደሉበት ቦታ ጎድጎድ ያለ ነው። እንደተገደሉ የአከባቢው ህዝብ

814

ተሰበሰበና እናንተም እንደዚህ እንዳታረጉ መሳርያ የደበቁ ስለሆነ ነው የተገደሉት ብሎ ተወልደ መልስ ተናገረ። እኛ ከቀኑ 7:00 ሰዓት አከባቢ ተመልሰን ወደ አከባቢያችን ሄድን። የመዋቾች ሬሳ ግን ህዝቡ እንዳይቀብረው ተነገረው ሲሉ አስረድተዋል። መዋቾችን በእስርቤት እያሉ እንጂ ከዛ በፊት እንደማያውቋቸው በእስርቤት እያሉ ግን እግዚአብሄር የውጣችሁ መሳርያ ደብቃችኋል ነው የምትባሉ ለምን አታስረክቡም ይሉዋቸው እንዳነበርም መስክሯል። ሰስተኛ መከ/ምስክር መልአከ ብርሃናት ሕሉፍ የሰጡት የምስክርነት ቃልም ቢሆን አንደኛ እና ሁለተኛ መከ/ምስክሮች ከሰጡት ምስክርነት በመሰረቱ ባልታለየ ሁኔታ። ይኸውም 13ኛ ተከሳሽ ኪዳነ አስገዶም የዓዕዲ እምባ ወረዳ አስተዳዳሪ መኖሩን 14ኛ ተከሳሽ ኪዳነ በላይ ደግሞ የወረዳው መሬት ይዞታ መኖሩን ገልፀው ስራውን የሚያካሂደው ደግሞ እስክርቢቶ ይዞ ነው በማለት አስረድቷል። ቀጥለው ያስቀመጡት ስናይም ሁለቱ መዋቾች በዓዕዲ እምባ ወረዳ እስረኞች ሆነው ቆይተው ስለነበር ተወልደ መለስ የሚባል ካድሬ መዋቾች እነ ገ/ስላሴ ነጋና ገ/መድህን ገ/ማርያም መሳርያ ደብቃችኋል አስረክቡ ተብለው እምቢ ስላሉን ወደ ዕዳጋ ረቡዕ ወስደን እናጋልጣቸዋለን ብሎ ከእስርቤት አውጥቶ ይዟቸው ሄደ ሲባል እንደሰሙ፣ ምስክሩም ስድስት ራሳቸው ሆነው ማለት ከባሻይ ተ/ገርግስ፣ ቄስ ገ/እምላክ ፣ ቄስ ገ/ዮሃንስ አቶ ወ/ሩፋኤል ዘገየ ባጠቃላይ ስድስት የገበሬ ማሕበር ተወካዮችና ተከሳሾች ከእነ ተወልደ መለስ ጀማል ሓጎስ እና መዋቾች በኋላ ወደ ዕዳጋ ረቡዕ እንደሄዱ ገልፀው፣ በቦታው እንደደረሱ ተወልደ መለስ ለህዝቡ የተናገረው ነገር ቢኖር የደበቃችሁት መሳርያ አስረክቡ ብለናቸው ፍቃደኞች ስላልሆኑ እንገድላቸዋለን የሚል እንደነበር፣ የተወሰነ የአካባቢው ህዝብ ጸርጸር ራቅ ብሎ ቆሞ እንደነበር ካብራሩ በኋላ ቆይተው የገለፁት ደግሞ የአካባቢው ህዝብ ከመኝታው ይነሳ ነበር አልተሰበሰበም የሚል ነው። የመዋቾች የአገዳደል ሁኔታ ሲያስረዱም ለየብቻቸው እጆቻቸውን ታስረው ነበር ተወልደ ለገ/ስላሴ በአንድ ጥይት፣ ጀማል ለገ/መድህን በአንድ ጥይት ሁለቱም ጭንቅላታቸው ላይ በመምታት ገደሉዋቸው። ይህ ሲደረግ ታከሳሾችም ከእኛ ጋር ቆመው ያዩ ነበር። ከጥዋቱ 3:00 በኋላ የአከባቢው ህዝብ ተሰብሰበና ሰዎቹ የገደልናቸው መሳርያ ደብቃች ኋልና አምጡት ተብለው ሊያስረክቡ ስላልቻሉ ነው በማለት ተወልደ መለስ ለህዝቡ መግለጫ ሰጠ። ከዛ የአካባቢው ህዝብ መዋቾችን እንዲቀብራቸው ተወልደ ተናገረና እኛ ወደ መሀንበት ተመልሰን ሄድን ካሉ በኋላ ሰዎችን ከመገደላቸው በፊት ተወልደ መግለጫ አልሰጠም በማለት የፊተኛው ቃላቸው ራሳቸው አስተባብለዋታል።

አራተኛ መከ/ ምስክር አቶ ገብሩ ረዳ የሰጡት ምስክርነት ስንመለከትም፣ ኪዳነ አስገዳም የዓዳስ እምባ ወረዳ አስተዳዳሪ ኪዳን በላይ የወረዳው መሬት ይዞታ

817 815

መኖራቸው ገልፀው፣ ታሕሳስ 27/71 ዓ/ም በዕዳጋ ሮብዕ ስለተፈፀመው ወንጀል ሲያስረዱም መዋቾች ገ/ ስላሴ ነጋ እና ገ/መድህን ገ/ ማርያም በስንቃጣ ለአንድ ወር ያህል ታስረው መቆየታቸው ተወልደ መለስ የሚባል ካድሬና ከእሱ ጋር የሚሄድ ጀማል የሚባል ሌሊት በ8:00 ሰዓት ወደ ፖሊስ ጣብያው መጥተው ክፈቱን ብለው ገብተው ሁለቱን እስረኞች ማለት ገ/ስላሴ ነጋንና ገ/መድህን ገ/ማርያም ስጡን እንወስዳቸዋለን ብለው ለአምሳ አለቃ ማሞ ጠይቀው እስረኞቹን ያወጡዋቸው መሆኑን ፣ ሁለቱም እስረኞች ለየብቻቸው እጆቻቸውን የኋሊት ሲያስሩዋቸው ማየታቸው ፣ ምስክሩ ፣ መብራህቱ ሓድጉ፣ አስር አለቃ ገብረ የህዝባዊ ሰራዊት አባላት ስለነበሩ የሊስ ረዳት ዘብ ጠባቂዎች ሆነው በፖሊስ ጣብያው አድረው ስለነበር ወደ ዕዳጋ ሮብዕ አጃቢዎች ሁናችሁ ለእኛ ጋር ትሄዳላችሁ ተብለው በተወልደ ስለተነገራቸው ከፖሊሱ አዛዥ አምሳ አለቃ ማሞ፣ ከእነ ተወልደ እና ጀማል መዋቾችን ይዘው በሌሊት ተጉዞው ጥዋት በ12:00 ሰዓት ዕዳጋ ሮብዕ እንደደረሱ በቦታው ቀድመው የደረሱት እነሱ መሆናቸው፣ እነ ቄስ ገ/አምላክ፣ ገ/ ዩሃንስ ረዳ የተባሉ የገበሬ ማሕበር ተወካዩች እና ተከሳሾች ደግሞ ለብቻቸው ተጉዞው እንደነጋ በዕዳጋ ሮብዕ ያዩዋቸው መሆኑን፣ ከዛ በኋላ ተወልደስ መለስ ለአቶ ገ/ስላሴ ነጋ በአምስት የሚሆን ጥይት በፒፒሲ መሳርያ፣ ጀማል ሓጎስ ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም በዲሞፍተር ጠበንጃ ከሁለት በላይ ጥይት በመተኮስ ሁለቱን ጭንቅላታቸው ላይ መትተው ሲገድሉዋቸው ማየታቸው ገልፀው የአከባቢው ህዝብ የጥይት ድምዕ ሰምቶ ከጥዋት 2:00 ሰዓት በኋላ መሰብሰቡን እንዳዩ፣ ሆኖም ግን ወደ,የውኑ ለጥበቃ ቦታ እንዲይዙ ስለታዘዙ ለህዝቡ ምን እንዳሉት እንዳልሰሙ ነው:: በወሬ ግን ተወልደ መለስ ለህዝቡ ገለፃ አደረገለት ሲባል የሰሙ መሆናቸው ነው:: መዋቾች የተገደሉበት የቦታ ሁኔታም ሚዳማ መሆኑን መስክሯል:

አምስተኛ መከ/ ምስክር አቶ መብራህቱ ሓድጉ በበኩላቸው ኪዳነ አስገዶም የወረዳ አስተዳዳሪ ኪዳነ በላይ የመሬት ይዞታ መኖራቸው አውቃቸዋለሁ፣ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና አቶ ገ/ መድህን ገ/ማርያም በ1971 ዓ/ም በስንቃጣ ፖሊስ ጣብያ ለአንድ ወር ያህል ታስረው ነበር:: የታሰሩበት ምክንያትም መሳርያ ደብቃችኋል አምጡ ተብለው ነው:: አንድ ወር ከታሰሩ በኋላ በስንቃጣ ፖሊስ እያለን ሌሊት 8:00 ሰዓት ጨረቃ ነበረች ተወልደ መለስና ጀማል ወደ ነበርንበት ፖሊስ ጣብያ መጥተው ክፈቱት አሉን: አምሳ አለቃ ማሞ የፖሊስ ጣብያው አዛዥ ደግሞ ከፈቱላቸውና ገቡ:: ከገቡ በኋላ ለመዋቾች ገ/ስላሴ እና ገ/ መድህን ለየብቻቸው እጆቻቸው የኋሊት አስሩዋቸው: ለእኛም ትሄዳላችሁ ብለው ነገሩን:: ከእነሱ ጋር ወደ ዕዳጋ ሮብዕ የሄድን እኔ፣ ገብረ ተስፋይ እና ገብሩ ረዳ ሆነን ታሕሳስ 27/71 ዓ/ም ጥዋት በ12:00 ሰዓት

ደረስን:: የህዝባዊ ሰራዊት አባላት ስለነበርን በታ እንድንይዝ ተነገረን እነ ቄስ ገ/አምላክ፣ መልአከብርሃናት ሕሉፍ ቄስ ገ/ዮሃንስ እና ተከሳሾች ዕዳጋ ሮብዕ አገኘናቸው፡ ከዛ ተወልደ መለስና ጀማል መዋቾችን ከእኛ ለይተው በመውሰድ ተወልደ መለስ በያዘው ብረት በብረት መሳርያ አራት አምስት የሚሆን ጥይት አውቶማቲክ በመተኮስ ጀማል በአፈድስት ኋንዴ አንድ ጥይት በመተኮስ ጀሮማንዳቸው ላይ በቅደም ተከተላቸው ለአቶ ገ/ስላሴ ነጋ እና ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም በመምታት ገደልዋቸው:: ሰዎቹ ሲገደሉ የአከባቢው ህዝብ አልነበረም፡ ከተገደሉ በኋላ ህዝቡ ተሰበሰበና ተወልደ መለስ ንግግር አደረገለት፡ ምን ዓይነት ንግግር እንዳደረገ ግን አልሰማሁም ራቅ ብየ ጥበቃ ላይ ስለነበርኩት በስድስት ሰባት ሰዓት አከባቢ ደግሞ ተመልሰን ወደ ስንቃጣ ሄድን ሲሉ አስረድቷል፡

ስድስተኛ መከ/ ምስክር አቶ ገብረ ተስፋይ ያስረዱት ደግሞ፣ ኪዳነ አስገደም የወረዳ አስተዳዳሪ ኪዳነ በላይ የወረዳው መሬት ይዞታ ሰራተኛ እንደነበሩና መሳርያ እንዳልነበራቸው አውቃለሁ:: እኔ በወቅቱ በስንቃጣ ፖሊስ ጣብያ እሰራ ነበር፡ ጊዜው 1971 ዓ/ም ነበር::

በዚሁ ወቅት መዋቾች ገ/ስላሴ እና ገ/መድህን ገ/ ማርያም በፖሊስ ጣብያው ለአንድ ወር ያህል ታስረው ነበር:: ተወልደ መለስ የሚባል የወረዳው ህዝብ ድርጅት ካድሬ ሓላፊ እየተመላለሰ ይጠይቃቸው ነበር :: የፖሊስ ጣብያው አዛዥ ደግሞ አምሳ አለቃ ማሞ ገ/ማርያም የሚባሉ ነበሩ:: ለታሕሳስ 27/71 ዓ/ም አጥብያ ሌሊት በ8:00 ሰዓት ተወልደ መለስና ጀማል ወደ ፖሊስ ጣብያው በመምጣት በሩ ከፈቱልን አሉን:: አምሳ አለቃ ማሞ በሩን በፈቱላቸውና ገቡ:: እንደገቡ እናንተም ከእኛ በዓጃቢነት ትሄዳላችሁ ተነሱ አሉን:: ለመዋቾች ደግሞ ለየብቻቸው እጆቻቸውን የኋሊት አስሯቸው፡ ከዛ አብረን ወደ ዕዳጋ ሮብዕ በሌሊት ተጉዘን ጥዋት በ12:00 ሰዓት ደረስን:: እንደገባን ዙርያውን ጥበቃ አድርጉ ተብለን ታዘዝን እኛ በታ ለመያዝ ዞር ስንል ተወልደ መለስ እና ጀማል ለአቶ ገ/ስላሴ እና አቶ ገ/መድህን በጥይት መትተው ገደሉዋቸው:: የአገዳደላቸው ሁኔታም በሁለት በሁለት ጥይት ጭንቅላቻው ላይ በመምታት ነው፡ ተከሳሾች ከገበሬ ማሕበር ተወካዮች ጋር ለብቻቸው ሄደው እንደነጋ ያየናቸው በዕዳጋ ሮብዕ ነው ቀድመን የደረስን ግን እኛ ነን:: ሰዎቹ ከተገደሉ ከ1:00 ሰዓት በኋላ የአከባቢው / ዕዳጋ ሮብዕ/ ህዝብ ተሰበሰበ:: እኔ ጥበቃ ላይ ተሰማርቼ ስለነበርኩኝ ግን በስብሰባው ማን ንግግር እንዳደረገ አላየሁም በማለት ምስክርነታቸው አጠቃልለዋል::

ከሳሽና ተከሳሾች ምስክሮቻቸው አሰምተው ካጠናቀቁ በኋላ ያየራሳቸው መፋረጃ ሓሳብ አቅርበዋል::

819

ልዩ ዓ/ ሕግ በ13/07/94 ዓ/ም በዋሬው የመሩረጃ ሓሳብ፣ የመከ/ ምስክሮች በጥናት ላይ ተመስርተው የመሰከሩ ናቸው:: ለዚህ ጉልህ ማረጋገጫ የሚሆን ደግሞ ለቀረበላቸው ዋና ጥያቄ ብቻ በቀጥታ መመለስ ሲገባቸው ላልተጠየቁትም በዝርዝር ማስቀመጣቸው ነው:: 13ኛ ተከሳሽ የወረዳው አስተዳዳሪ 14ኛ ተከሳሽ የወረዳው መሬት ይዞታ መኖራቸው ገልፀው መዋቾች ሲገደሉ ምንም ያሉት ነገር የለም ማለታቸው ግራ የሚጋባ ይመስላል:: ተሳትፎ ያላደረጉ ከሆነ፣ ከስንቃጣ ወረዳ በሌሊት 8:00 ሰዓት ተነስተው ዕዳጋ ሮብዕ ድረስ አራት ሰዓት ሙሉ በእግር መጓዝና መድከም ለምን አስፈለጋቸቸው? 13ኛ ተከሳሽ ራሱ በሚያስተዳድረው ወረዳ ውስጥ አንድ የወረዳ ካድሬ መዋቾችን ሲገደሉ እያዩ እንዴት ዝምሊልቻለ? 14ኛ ተከሳሽ የወረዳው መሬት ይዞታ ሆኖ ከእስርቤት ውጭ ምንም አይገዝም እየተባላለት፣ ሰው መግደልና የመሬት ይዞታ መስሪያቤት ውስጥ መስራት የተለያዩ ነገሮች ሆነው ሳለ እሱ እንዴት መዋቾቹ በተገደሉበት ቦታ ያውም የ4 ሰዓት መንገድ በሌሊት ተጎዞ ሊገኝ ቻለ? የሚሉትን መመርመር ይገባቸዋል:: ስለዚህ ተከሳሾችን ነፃ ለማውጣት በክሳችን ውስጥ በሌሉ ሰዎች ላይ አላክኮ ለማለፍ ተብሎ የተደረገ መሆኑን ነው:: በተጨማሪ መዋቾቹ በተገደሉበት ሰዓት ከስንቃጣ ከሄድነው በስተቀር የዕዳጋ ሮቡዕ አከባቢ ሰዎች ገና አልመጡም ነበርተብሎ በመከላከያ ምስክሮቹ የተሰጠው ምስክርነት ተከሳሾችን ከእሱ ነፃ ለማውጣት ካለ ፍላጎት ተጠንተው የመጡ ለመሆኑ አመላካች ነው:: እነሱ ከስንቃጣ በሌሊት 4 ሰዓት ተጉዘው ዕዳጋ ሮብዕ ቀድመው ሲገኙ እዛው ያለ የዕዳጋ ሮብዕ ህዝብ ግን አልተገኘም ማለታቸው የማይታመን ያደርገዋል ::

የመከ/ ምስክሮች በዋና ጥያቄ ወቅት ተመሳይ የሆነ ምስክርነት የሰጡ ቢሆኑም በቀረበላቸው መስቀለኛ ጥያቄ ብዙ የተለያዩባቸው ጉዳዮች አሉ:: ይኸውም፣ 1ኛ፣ 2ኛ እና 3ኛ መከ/ ምስክሮች ከስንቃጣ ወደ ዕዳጋ ሮብዕ ስንሄድ ባሻይ ተ/ገርግስ፣ አቶ ገብሩ ረዳ /4ኛ መከ/ምስክር/፡ አቶ መብራህቱ ሓድጉ/ 5ኛ መከ/ምስክር/፡ አስር አለቃ አገብረ ተስፋይ / 6ኛ መከ/ምስክር/ ሁልቱን ተከሳሾች አብረውን ሄዱ መዋቾችን የወሰዱዋቸው ግን ተወልደና ጀማል ብቻ ናቸው በማለት የመሰከሩ ሲሆን፣ 4ኛ፣ 5ኛ እና 6ኛ መከ/ምስክሮች ደግሞ መዋቾችንና እነ ተወልደን አጅበን ነው የሄድነው በማለት ተቃርነዋል:: 1ኛ እና 3ኛ መከ/ምስክሮች መዋቾቹ እጆቻቸው አንድ ላይ የኋሊት ተቆራኝተው ታስረው ነበር የሄዱ ብለው ሲያበቁ 1ኛ መ/ምስክር ሲገደሉም አልተፈቱም ሲሉ 3ኛ መከ/ምስክር ግን ሊገድሉዋቸው ሲሉ ገመዱ ፈት ተውላቸዋል በማለት ተለያይተዋል:: የተተኩሰ የጥይት ብዛት በተመለከተም 1ኛ እና 6ኛ መከ/ ምስክሮች በሁለት በሁለት ጥይት ነው የተገደሉ ሲሉ 2ኛ መከ/ምስክር በአንድ በአንድ ጥይት ፣ 3ኛ መከ/ምስክር በሩምታ ጥይት፣ 4ኛ እና 5ኛ መከ/ምስክሮች

820 818

በአውቶማቲክ ሆኖ ከ5-6 የሚሆን ጥይት በመተኮስ ነው የተገደሉ ብለዋል። የተገደሉበት የቦታ አቀማመጥ ሁኔታ ደግሞ ግማሾቹ ጎድጓዳ ቦታ፣ ሌሎቹ ሜዳማ ቦታ ነበር ሲሉ አንድ ደግሞ ከፍታ ቦታ ነበር ብሏል። ሰዎቹ ሲገደሉ የአከባቢው ህዝብ ተገኝቶ ነበር ለሚለውን ሁለት መከ/ምስክሮች የተወሰነ ሰው ነበር ሲሉ ሌሎች የመጣ ሰው አልነበርም ብለዋል። ከግድያ በኋላ ወደ ስንቃጣ የተመለሱበት ሰዓት በሚመለከት 1ኛ መከ/ምስክር እስከ 4 ሰዓት፣ 3ኛ መከ/ ምስክር እስከ 3 ሰዓት ሌሎቹ ደግሞ እስከ 7 ሰዓት ቆይተን ተመልሰናል በማለት ተለያይተዋል። ከስንቃጣ የተነሳነው ከሌሊቱ በ8:00 ሰዓት፣ ዕዳጋ ሮብዕ የደረስነው ደግሞ ጥዋት 12:00 ነበር መዋቾች የተገደሉትም በ12:00 ሰዓት ነበር በማለት 6ቱም መከ/ ምስክሮች አሸቻጋሪውን የሌሊት ሰዓት ሰከንድ እንኳን ሳይሳሳቱ ተናግረው ከግድያው በኋላ ያለውን የቀን የሰዓት ሁኔታ ላይ ሰፊ ልዩነት መፍጠራቸው ጥናታዊ ዝግጅታቸው በግድያው ዙርያ ላይ ብቻ እንደነበር አመልካች ነው። ስለዚህ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክርነት ሊያስተባብሉት ስላልቻሉ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ ቁጥር 149/1/ መሰረት ጥፋተኞች እንዲባሉልን አመላክታሉሀ የሚል ነው።

13ኛ ተከሳሽ ኪዳነ አስገዶም በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት መጋቢት 17/1994 ዓ/ም በፃፈው ያቀረበው መፋረጃ ሐሳብ፣ በልዩ ዓ/ሕግ የቀረቡ ምስክሮች የመዋቾች ሚስት፣ ልጆችና የቅርብ ዘመዶች ሆኖው በወቅቱ ጭራሽ በቦታው ያልነበሩ፣ መዋቾችን ማን እንደገደላቸው በዓይን ያላዩ ወይም ግድያውን የፈፀሙት እስከ አሁን ድረስ ተፈልገው ባለመገኘታቸው በወቅቱ በተለያዩ ሓላፊነት የነበርን ሰዎች በሓሰት ለመወንጀልሲሉ ያቀረቡት ክስ ነው። በተለይ ሁለቱ የመዋቾች ልጆች በወቅቱ ከ2 እስከ 3 ዓመት ዕድሜ መኖራቸው እርግጠኛ ነኝ።

የእኔ መከ/ምስክሮች ግን ገለልተኞች ከመሆናቸው በተጨማሪ በሚገባ መስክረውልኛል። እኔ በዕለቱ በስብሰባው እንድገኝ በወረዳው የህዝብ ድርጅት ሓላፊ ተወልደ መልስ ተነግሮኝ በቦታው መገኘቴንና ሁለቱ መዋቾች ሲገደሉም ለስብሰባው ከተጠሩት የገበሬ ማሕበር አመራር አባላት ጋር ቆሜ የነበርኩ መሆኔን ከዚያው በኋላም ንግግር አለማድረጌን በአንድ ቃል ያለ ልዩነት በመመስከር አረጋግጧል።

በወረዳው በአስተዳደሪነት ከጥቅምት 1971 ዓ/ም ጀምሮ በወረዳው ብመደብም አዲስ መኖሬ የመዋቾች ሁኔታ አላውቅም። ለእኔ ሳይገልፅልኝ ተወልደ መለስ የተባለ ካድሬ መዋቾችን አስሮ ከአጃቢው ጋር የገደላቸው እሱ ነበር። ለምን ብየ ብጠይቀውም በክ/ሃገሩ ህዝብ ድርጅት የተወሰነ ነው በማለት ሊገልፅልኝ አልቻልም። እኔም ሀሊናየኝ ከህዝቡ ሳልተዋወቅ ተመልሼ አሉሁ። የትግራይ ተወላጅ በመሆኔ በጥርጣሬ በደርግ መንግስት ታስሬ ለ8 ዓመታት ብዙ ስቃይ ደርሶብኛል። በቤተሰቦቼ ላይ የሞትና

የእስራት ስቃይ ደርሶባቸዋል:: ተጠዋሪ የሌላቸው ሁኖዋል ፣ ተበታትነዋል ለስደት ተጳርገዋል:: እኔም በአሁኑ ሰዓት በከፍተኛ የነርብ ሕመም፣ በስኳር በሽታ፣ በደም ግፊት ፣ በጫንራና በኩላሊት ሕመም በመሰቃየት ላይ እገኛለሁ:: በኢህአዴግ መንግስት ለስምንት ዓመታት በስራ ላይ ተሰማርቼ በማገልገል ላይ እንጳለሁ የሓሰት ክስ ስለቀረበብኝ ነው እንጂ የፈፀምኩት ወንጀል የለም:: ስለዚህ ላቀረበብኝ የሓሰት ክስና ማስረጃ በመከላኪያ ምስክሮቼ የተካላከልኩ ስለሆነ በነፃ እንዲያሰናብተኝ አመላክታለሁ የሚል ነው::

14ኛ ተከሳሽ በበኩሉ መጋቢት 7/1994 ዓ/ም በተከላካይ አማካኝነት በፃፈው የመፋረጃ ሓሳብ ደግሞ፣ የልዩ ዓ/ሕግ 1ኛ እና 2ኛ ምስክሮችወንጀሉ ሲፈፀም ያልነበሩ ስለሆነ የምለው የለኝም ሌሎች ምስክሮች ግን ተከሳሾች ይዘውት የነበረ መሳርያ በተመለከተ 3ኛ ምስክር ያለው ኪዳን በላይ አጭር መሳርያ፣ ኪዳን አስገዶም ረጅም መሳርያ ይዘው ነበር ሲል 6ኛ ምስክር ደግሞ ኪዳን በላይ ረጅም ኪዳን አስገዶም አጭር መሳርያ ይዘው ነበር ሲሉ የመሳርያው ዓይነት እንደማያውቁ በመግለፅ የተለያየ ምስክርነት ሰጥተዋል:: መዋቾች የተገደሉበት ሰዓት 3ኛ ምስክር በ12 ሰዓት፣ 4ኛ ምስክር በ1:30፣ 5ኛ ምስክር በ1 ሰዓት በማለት ተለያይተው ሲመሰክሩ፣ 6ኛ ምስክር ደግሞ 1 ሰዓት ሲሆን ህዝብ ተሰብሰቦ ነበር በማለት የተዘበራረቀ መልስ ሰጥተዋል:: ሰዎቹ ሲገደሉ የነበረው የሰው ብዛት ሲገልፁ 6ኛ ምስክር በዋና ጥያቄ ብዙ ሰው ነበር ብለው ሲያበቁ በመስቀለኛ ጥያቄ ብዙ ሰው አልነበረም ብላል::በማጣርያ ጥያቄ ደግሞ ከ15 የማይበልጥ ነበር በማለት ገልፆዋል:: ለሚች መጀመርያ ተኩሶ የመታው ማን ነው ለሚለው ጥያቄ፣ 4ኛ ምስክር መጀመርያ ኪዳን አስገዶም ለገ/ስላሴ ነጋ ገደላቸው ኪዳን በላይ ለገ/መድህን ገደላቸው በማለት ከሌሎች በተለየ ሁኔታ መስክሯል:: ሌሎችም እርስ በርሱ የሚጋጭ ምስክርነት ሰጥተዋል:: ማን ለህዝቡ ንግግር አደረገ ለሚለው ከግድያው በፊትና በኋላ ንግግር ያደረገ ኪዳን አስገዶም ነው ብሎ 3ኛ ምስክር ሲገልፁ፣ 1ኛ 2ኛ እና 4ኛ ምስክሮች ደግሞ ንግግር የተደረገ ከግድያ በኋላ ነው ሲሉ የተለየ ቃል ሰጥተዋል:: ግማሾቹ ንግግር ያደረጉ ሁለቱ ተከሳሾች ናቸው ሲሉ ሌሎች ደግሞ ኪዳን አስገዶም ብቻ ነው ብለዋል:: የልዩ ዓ/ ሕግ የፅሑፍ ማስረጃም የማይ መለከተኝ ነው ካሉ በኋላ፣ መከ/ምስክሮቻችን ግን መዋቾችን ከስንቃጣ ፖሊስ ጣብያ ወደ ዕዳጋ ሮብዕ ወስደው የገደሉዋቸው ተወልደ መለስ እና ጀማል መሆናቸው በዓይናቸው ያዩ ናቸው:: ገዳዮች ይዘውት የነበረ መሳርያና የተገደሉበት ሰዓት ያለልዩነት አስረድተዋል:: መከላከያ ምስክሮቻችን ገላልተኞች ናቸው:: ስለዚ በወንጀሉ ተሳታፊ ያልነበርኩኝ እና በሌላ የመንግስት ስራ ተሰማርቼ

ስሰራ የነበርኩኝ መሳርያ ያልነበረኝ ወዙተ ነኝ በማለት ብዙ ሓተታ ያለበት ሆኖ በነፃ እንዲለቀቅ ጠይቋል።

እንግዲህ ልዩ ዓ/ ሕግ በተከሳሾች ላይ ያቀረበው ክስና ማስረጃ ፣ በተከሳሾች የቀረበ የመከላከያ ማስረጃ እንዲሁም በግራና ቀኝ ተከራካሪ ወገኖች የተፃፈ መፋረጃ ሓሳብ እላይ እንደተገለፀው ሆኖ እኛም ከሕጉ ጋር በማገናዘብ መርምረነዋል። እያከራከረ ያለና ለውሳኔ አሰጣጥ ጠቃሚ የሆነውን ጭብጥ ተከሳሾች ለተመሰከረባቸው ክስ ባቀረቡት የመከላከያ ማስረጃ አስተባብለውታል ወይ የሚል ነው።

በልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች በተሰጠ ምስክርነት በተከሳሾች መከላከያ ምስክሮች በተሰጠ ምስክርነት መካከል ያለ መሰረታዊ ልዩነት፣ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች መዋቾችን የገደሉ ተከሳሾች ናቸው ሲሉ፣ የተከሳሾች መከላከያ ምስክሮች ደግሞ የመዋቾች ገዳዮች ሳይሆኑ ተወልደ መለስ የሚባል ካድሬና አብሮት የሚሄድ ጀማል ሓጎስ ናቸው በማለት ምስክርነት ሰጥተዋል። ስለዚህ ታማኝነት ያለውና እውነተኛ ምስክርነት የተኛውን ነው የሚለውን ነገር ማየቱ ተገቢነት ያለው ይሆናል።

የልዩ ዓ/ሕግ ከ3ኛ እስከ 7ኛ ተራ ቁጥር ያሉ ምስክሮች የሰጡት ምስክርነት አንድ አንድ ጥቃቅን የሆኑ ልዩነቶች ወደ ጎን ትተን በመሰረቱ በተለይ 3ኛ፣ 5ኛ፣ 6ኛ እና 7ኛ ምስክሮች በተመሳሳይ ሁኔታ ያስረዱት ታሕሳስ 27/71 ዓ/ም ከጥዋቱ 12:00 ሰዓት እስከ 1:30 አከባቢ ዕዳጋ ረቡዕ ስብሰባ አለ ተብለው ሂደው መዋቾች በተከሳሾች የተገደሉ መሆናቸው አቶ ገ/ስላሴ ነጋ በሁለቱ ተከሳሾች፣ አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያም በ13ኛ ተከሳሽ የተገደሉ መሆናቸው ሰዎቹ የገደልናቸው የደበቃችሁት መሳርያ አስረክቡ ብልናቸው ፍቃደኞች ስላልሆኑና የተሓህት ተባባሪዎች ስለነበሩ ነው ሲል 13ኛ ተከሳሽ ለህዝቡ ገለፃ ያደረገ መሆኑን፣ የተወሰኑ ምስክሮችም በቀብር ስነ ስርዓት የተገኙና መዋቾችን የቀበሩ መሆናቸው፣ መዋቾች ከመገደላቸው በፊት በስንቃጣ ፖሊስ ጣብያ ታስረው እንደነበር የሚያውቁ መሆናቸው ነው። እንደልዩነት የሚወሰድ ከሆነ 4ኛ ምስክር የሉት ሲሆን መጀመርያ ለአቶ ገ/ስላሴ ነጋ በጥይት የመታቸው ኪዳነ አስገዶም ሆኖ ኪዳነ በላይ ደገማቸው፣ ለአቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምም መጀመርያ ኪዳነ አስገዶም መታቸው ኪዳነ በላይ ደግሞ ደገማቸው በማለት ከሌሎች ምስክሮች በተለየ ሁኔታ የሰጡት ምስክርነት ነው።

የተከሳሾች መከላከያ ምስክሮች የሚያመሳስላቸው ነገር ደግሞ መዋቾችን የገደሉ ተከሳሾች ሳይሆኑ ተወልደ መለስ የተባለ ካድሬና ጀማል የሚባል የካድሬው አጃቢ መሆናቸው፣ ምስክሮቹ ከስንቃጣ ወደ ዕዳጋ ረቡዕ ሌሊት 8 ሰዓት መነሳታቸው፣ ሰዎቹ የተገደሉት ታሕሳስ 27/71 ዓ/ም ከጥዋቱ ልክ በ12 ሰዓት መሆኑን፣ የተገደሉበት ምክንያት የደበቁት መሳርያ አናስረክብም በማለታቸው

መሆኑን ከተገደሉ በኋላ በተወልደ መለስ ከተሰጠ መግለጫ ሊገነዘቡ እንደቻሉ፣ ሰዎቹ በተገደሉበት ሰዓት ተከሳሾችም ከመከላከያ ምስክሮች ጋር ቆመው ከመመልከት ውጭ ምንም ያደረጉት ነገር እንዳልነበረ የስራ ሃላፊነታቸው 13ኛ ተከሳሽ የፃዕዳ እምባ ወረዳን አስተዳዳሪ 14ኛ ተከሳሽ ደግሞ የወረዳው መሬት ይዞታ ሰራተኛ መኖራቸው እንደሚያውቁ ነው::

ልዩነታቸው ስንመለከት ደግሞ፣ ከስንቃጣ ወደ ዕዳጋ ረቡዕ ሲሄዱ 1ኛ፣ 2ኛ፣ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮች እንዳሉት ከተከሳሾች ከ4ኛ፣ 5ኛ እና 6ኛ መከላከያ ምስክሮች ጋር እንደሄዱ፣ መቀኞች ግን በተወልደ መለስና በጀማል ታጅበው ከእነሱ በፊት የተወሰዱ መሆናቸው ሲያስረዱ፣ 4ኛ፣ 5ኛ እና 6ኛ መከላከያ ምስክሮች ግን መቀኞችን አጅበው ከተወልደ መለስና ከጀማል ጋር እንደሄዱ 1ኛ፣ 2ኛ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮች ደግሞ ከተከሳሾች ጋር ለብቻቸው ከእነሱ በኋላ ወደ ዕዳጋ ረቡዕ እንደመጡና ሌሊት እንደነጋ ያዩዋቸው መሆኑን ነው ከግድያ በኋላ የተመለሱበት ሰዓት ሲገልፁም አንዱ በ3 ሰዓት፣ ሌላ በ4 ሰዓት፣ የተቀሩት ደግሞ በ7 ሰዓት በማለት የተለያየ ምስክርነት ሰጥተዋል:: መቀኞች እንዴት ታስረው እንደነበር ፣ በስንት ጥይት እንደተመቱ፣ የተገደሉበት የቦታ አቀማመጥ ሁኔታ ወዘተ የሚመለከቱ ጥያቄዎችም ልዩነት ታይቶባቸዋል::

በልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮችና በመከላከያ ምስክሮች የተሰጠ ምስክርነት በአንድ አንድ ሁኔታዎች ልዩነት ያሳዩበት ቢሆንም አብዛኞዎቹ ከጊዜ ርዝመት ሊከሰቱ የሚችሉ ናቸው ብለን አልፈናቸዋል፡ አንድ አንድሊታለፉ የማይገባቸውና ለውሳኔው ጠቀሜታ ያላቸው ልዩነቶች ግን አሉ::

በሁለቱ በኩል የቀረቡ የማስረጃ ይዘት ካየን ዘንዳ በምስክሮች መካከል የታየውን መሰረታዊ ሊባል የሚችል ልዩነት፣ የአመሰካከር ሁኔታና ሌሎች ነገሮች እንመረምራለን::

በልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች የተሰጠ ምስክርነት አንዳንድ መሰረታዊ ያልሆኑ ልዩነቶች የሉበትም ባይባልም አብዘኞዎቹ ሊከሰቱ የቻሉ ድርጊቱ የተፈፀመው ከ23 ዓመት በፊት ከመሆኑ የተነሳ ስለሆነ ብዙ ግምት የሚሰጠው አይደለም:: 4ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር ከሌሎች ምስክሮች በተለየ ሁኔታ ለሁለቱ መቀኞች አስቀድሞ በጥይት የመታቸው 13ኛ ተከሳሽ የደገማቸው ደግሞ 14ኛ ተከሳሽ ቢሉም የመቀኙ አቶ ገ/ስላሴ ነጋ ሚስት በመኖራቸው ከድንጋጤ የተነሳ ሊከሰት የሚችል ነው:: በመሆኑም እንደ ትልቅ ልዩነት ተወስዶ ሚዛን የሚሰጠው አይደለም:: በምስክርነት የቀረቡ የመቀኞች ልጆች በወቅቱ የ2 ወይም 3 ዓመት ዕድሜ የነበራቸው መሆኑን እርግጠኞች ነን ተብሎ በተከሳሾች የመፋረጃ ሐሳብ ቢቀርብም በማስረጃ የተደገፈ ስላልሆነ

ተቀባይነት የለውም:: መዋቾች የተገደሉበት ሰዓት በተመለከተ ልዩነት አሳይተዋል ተብሎ በተከሳሾች መፋረጃ ሓሳብ የቀረበም ቢሆን በጥናት ያልመጡና በወቅቱ የነበራቸው የየራሳቸው የሰዓት ግምት ያስቀመጡ መሆናቸው የሚያመለክት ነው:: የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች የመዋቾች ሚስት፣ ልጆች፣ ዘመዶች ናቸው የሚለውንም ቢሆን ከሌላ መሰረታዊ የሆነ የአመሰካከር ችግር ጋር በማዛመድ ግምት አይሰጠውም ባይባልም ሕግ እስካልከለከለና ሌላ መሰረታዊ የሆነ የአመሰካከር ችግር እስካልታየበት ድረስ ቤተሰብ በመሆናቸው ብቻ ምስክርነታቸው ጥያቄ ውስጥ የሚገባበትና ውድቅ የሚሆንበት ሁኔታ አይኖርም::

የመከላከያ ምስክሮች የምስክርነት አሰጣጥ ስንመለከት ግን በመካከላቸው የተፈጠረው ልዩነት በአብዛኛው ሲታይ ከግዜ ርቀት ወይም ርዝመት ሊከሰት የሚችል ቢሆንም መሰረታዊ የሆኑ ልዩነቶችና የአመሰካከር ሁኔታ የታዩባቸው ግን አሉዋቸው:: አንድ መሰረታዊ ልዩነት ከስንቃጣ ወደ ዕጺጋ ረቡዕ የነበረ የጉዞ ሁኔታ 1ኛ፣ 2ኛ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮች የሰጡት ምስክርነት ቃል፣4ኛ፣5ኛ እና 6ኛ መከላከያ ምስክሮች ከሰጡት ቃል ተቃርነዋል:: 1ኛ፣ 2ኛ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮች የገለፁት መካላከያ ምስክሮች ሁላችን ከተከሳሾች ጋር አብረን ሄድን፣ ተወልደ መለስና ጀማል ደግሞ መዋቾችን አጅበው ብቻቸውን ቀድመውን ሄዱ በማለት ያለ ልዩነት አስረድተዋል:: 4ኛ፣5ኛእና 6ኛ መከላከያ ምስክሮች ግን በወቅቱ የህዝባዊ ሰራዊት ታጣቂዎች ስለነበሩ በስንቃጣ ፖሊስ ጣብያ በዘብ ስራ ተሰማርተው እያሉ ሌሊት በ8 ሰዓት ተወልደ መለስና ጀማል መጡ:: ከዛ መዋቾችም እስረኞች ስለነበሩ ወደ እጺጋ ረቡዕ እንወስዳቸዋለን ይጋለጣሉ በማለት እጆቻቸውን አስረው ሲያወጡዋቸው እናንተም አጃቢዎች ሁናችሁ ከእኛ ጋር ትሄዳላችሁ ስላሉን ከእነሱ ጋር ሄድን:: 1ኛ፣ 2ኛ እና 3ኛ መከላከያ ምስክሮችና ተከሳሾች ግን ለብቻቸው ከእኛ በኋላ ነበር የመጡት በማለት እርስ በርሱ የሚጋጭ፣ የተፋለሰና የጎላ ተቃርኖ ያለው ምስክርነት ሰጥተዋል:: ይህ ደግሞ ምስክርነታቸው ተአማኒነት እንዳይኖረው ያደርጓል ብቻ ሳይሆን ተከሳሾችን ነፃ ለማውጣት ተጠንቶ የተሰጠ የውሸት ምስክርነት ነው ብንል ማጋነን አይሆንም::

የመከላከያ ምስክሮች ከስንቃጣ የተነሱበት ሰዓት ሌሊት 8 ሰዓት ዕጺጋ ረቡዕ የደረሱበት ደግሞ ጥዋት 12 ሰዓት ፣ ሰዎቹ የተገደሉበት ጊዜ በ12 ሰዓት መሆኑን፣ ሰዎቹ ሲገደሉ የዕጺጋ ረቡዕ ህዝብ አለመኖሩ ህዝቡ የተሰበሰበው ከግድያ በኋላ መሆኑን ያለ አንዳች ልዩነት ሲመስክሩ ወደ ዕጺጋ ረቡዕ የተመላሱበት ሰዓት ግን አንዱ 3 ሰዓት፣ ሌላው 4 ሰዓት አብዛኞዎቹ ደግሞ በ7 ሰዓት አከባቢ ነው በማለት ተለያይተዋል:: ይህ ዓይነት የምስክርነት አሰጣጥ የሚያመለክተን ነገር ቢኖር ልዩ

825 [redacted]

ዓ/ሕግ በመሩረጃ ሐሳባቸው እንደገለፁት ጥናቱ የተካሄደው ሰዎቹ እስኪ ገደሉበት ጊዜ የነበረ ሰዓት መሰረት ያደረገ ሆኖ ካለ እና ከታጣቂ ዎች በስተቀር ሌላ ሰው አልነበረም ማለታቸው የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮችም አልነበሩም የሚል መልእክት ለማስተላለፍ ነው፡፡ ከተጨባጭ ሁኔታ ስንነሳ ግን የአከባቢው ህዝብ በሰዓቱ ያልተገኘ የአራት ሰዓት የጨለማ ጉዞ በእግር ተጓዘው እንዴት ቀድመው ሊገኙ ቻሉ የሚለውን አሳማኝነት የሌለው ምስክርነት ነው፡፡ ሁሉም የመከላከያ ምስክሮች ከስንቃጣ በ8 ሰዓት ነው የተነሳነው ቢሉም ግማሾቹ በጋራ ተነስተን በጋራ ደረስን ብለዋል፡፡ ግማሾቹ ደግሞ መዋቾችን አጅበን ቀድመን የደረስነው እኛ ነን የገበሬ ማሕበር ተወካዩችና ተከሳሾች ግን ከእኛ በኋላ ነው የደረሱ በማለት ስለተለያዩ በእርግጥ ሌሊት በ8ሰዓት መነሳታቸውና ጥዋት 12 ሰዓት መድረሳቸውም አጠራጣሪ ያደርገዋል፡፡ የደረሱበት ሰዓት በአንድ ደቂቃ እንኳን ሳይለያዩ ሲመሰክሩ የተመለሱበት ሰዓት በሰስት ተከፍለው መመስከራቸው ሐቀኝነት የሌላው ምስክርነት መሆኑን የሚያረጋግጥ ነው፡፡

ሌላ ትኩረት ሊሰጠው የሚገባ ጉዳይ፣ ከስንቃጣ ታዘው ወደ ዕጸጋ ረቡዕ የሄዱ ሰዎች መከላከያ ምስክሮች ራሳቸው፣ ተከሳሾች፣ እነ ተወልደ መለስ፣ መዋቾችና የህዝባዊ ሰራዊት ታጣቂዎች ብቻ እንደነበሩ ነው የመሰከሩት፡፡ ተከሳሾች የወንጀሉ ፈፃሚዎች ባይሆኑ ኖሮ ለምን ሌሎች የመንግስት ሰራተኞች ወደ ሰብሰባው አልተጠሩ? በአከባቢው ካለ ወረዳ አስተዳዳሪ እና የመሬት ይዞታ ሰራተኛ በስተቀር ሌላ የመንግስት ሰራተኛ አልነበረም ማለት ነው? ለሚለው ጥያቄ የወንጀሉ ፈፃሚዎች ስለነበሩ ነው ከሚል ውጭ በቂ መልስ የሚገኝለት አይሆንም፡፡

ከዚህ ጋር ተያይዞ መታየት ያለበት ሌላ ነጥብም የተከሳሾች መከላከያ ምስክሮች እንዳስረዱት ሰዎቹ ሲገደሉ ተከሳሾችም ከእኛ ጋር ቆሞው ይመለከቱ ነበር የሚል እንጂ በአከባቢው አልነበሩም አላሉም፡፡

ታድያ ተከሳሾች ወንጀሉ ሲፈፀም ቆሞው እንደማንም ሰው በታዛቢነት ይመለከቱ ነበር ማለት የወረዳ አስተዳዳሪ የሚያኽል ሰው በካድሬዎች ለስብሰባ ተጠርቶ መጣ ግድያው ከተፈፀመ በኋላም ምንም ሳይናገር ተመለሰ ብሎ መናገር ግራ የሚያጋባ ነገር ነው፡፡ ምክንያቱም በወቅቱ በየእርከኑ የነበሩ አስተዳዳሪዎች በቀይ ሽብር እንቅስቃሴ ተሳታፊዎች ብቻ ሳይሆን ተዋንያን እንደነበሩም የሚታወቅ ነው፡፡ የወረዳው አስተዳዳሪ ቆሞ ሲያዩ የካድሬ አጀቢ ጀማል ግን ገደለ ብሎ መመስከር አሁንም ተከሳሾችን ነፃ ለማድረግ ታልሞ የተደረገ ነው የሚሆነው፡፡

በተከሳሾች የቀረቡ መከላከያ ምስክሮች ገለልተኞች ናቸው ተብሎ በተከሳሾች መሩረጃ ሐሳብ የቀረበውም ቢሆን የስጋ ወይም የጋብቻ ዝምድና ይኑራቸው አይኑራቸው በእርግጠኝነት ባይታወቅም ገለልተኞች አይደሉም ለማለት በዝምድና ብቻ

826 ~~337~~

የሚመጣ አይመስለንም:: የመከላከያ ምስክሮች ግማሾቹ በወቅቱ የወረዳ መኢግማ መሪዎች ሌሎቹ ደግሞ የህዝባዊ ሰራዊት ታጣቂዎች በመኖራቸው በአንድ ይሁን በሌላ መልኩ የስርዓቱ አጋር ስለነበሩ ከተከሳሾች የሚያገናኝ ምክንያት አልነበራቸውም ሊባል ፍፁም አይቻልም:: ይልቁንም በሂወት ይኑሩ አይኑሩ የማይታወቁ ተወልደ መለሰ እና ጀማል ሓጎስ ተጠያቂዎች በማድረግ በእይታቸው ያሉ ተከሳሾች ግን ነፃ እንዲወጡ ከመፈለግ የተሰጠ ምስክርነት ነው::

በመጨረሻ መታየት ያለበት ነጥብ ልዩ/ሕግ በመፋረጃ ሓሳባቸው እንዲመለከቱት የመከላከያ ምስክሮች በጥናት ላይ ተመስርተው የመሰከሩ ለመሆኑ ገና በዋና ጥያቄ ይሰጡ ከነበረው ምላሽ መገንዘብ ይቻላልና:: ተከሳሾችን አውቃለሁ ብለሃል እስቲ የት እንደምታውቃቸውና ሌላ የምታውቀው ነገር አስረዳ በሚል በተከላካይ ጠበቆች በየተራ ለቀረበላቸው ዋና ጥያቄ ተከሳሾችን የምናውቃቸው እዚህ ቦታና በዚህ ስራ ላይ ሳሉ ነው በማለት ቀጥተኛ መልስ መስጠት ሲገባቸው አቶ ከኪዳነ አስገዶም የስንቃጣ ወረዳ አስተዳዳሪ፣ አቶ ኪዳነ በላይ ደግሞ የስንቃጣ ወረዳ መሬት ይዞታ ነበሩ፣ ታሕሳስ 27/71 ዓ/ም ከጥዋቱ 12 ሰዓት ላይ መዋቾቹ በዕዳጋ ረቡዕ ሲገደሉ በቦታው ነበሩ የገደሉዋቸው ተወልደ መለስና ጀማል ሓጎስ ናቸው በዚህ ጊዜ ተከሳሾች ምንም ያሉት ነገር የለም ወዘተ በሚል ሌላ ጥያቄ ሳያስፈልጋቸው ከ ፐ ዝርዝር ምላሽ መስጠታቸው ተከሳሾች በምን እንደተከሰሱ፣ ምን ተብሎ እንደተመሰከረባቸውና በምን መልኩ ሊከላከሉ እንደሚገባ አስቀድመው ያወቁና ተጠናንተው የቀረቡ ለመሆኑ ጉልህ ማረጋገጫ ነው::

ስለዚህ ከዚህ በላይ በዝርዝር ባስቀመጥናቸው ምክንያቶች የተከሳሾች መከላከያ ምስክሮች የሰጡት የምስክርነት ቃል በጥናት የቀረበ፣ እርስ በርሱ የሚቃረንና አመኔታ ሊሰጠው የማይችል በመሆኑ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች ቃል ለማስተባበል አልቻሉም:: ስለሆነም ተከሳሾች በተመሰከረባቸው የወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ሀ እና 281/ሀ መሰረት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ ቁ. 149/1/ በሚያዘው በአብለጫ ድምፅ የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል::

የተለየ ሓሳብ

እኔ በተራ ቁጥር 2 የምገኝ ዳኛ በ13ኛ እና በ14ኛ ተከሳሾች የተለየ ሓሳብ ነው ያለኝ ይኸውም በሁለቱ ተከሰሾች የቀረበው ክስና ማስረጃ እንደሁም በተከሳሾች በኩል የቀረበ ማስረጃ አላይ በዝርዝር ተቀምጠዋል በክስ 10 የተጠቀሱ ማኞች የህወሓት የፖሊቲካ ቡድን አባላት ባመለት የገደሏቸው ተከሳሾች ናቸው ወይም

አይደሉም ለሚለው ነጥብ በግራ ቀኙ ተከራካሪዎች ያቀርቧቸው ምስክሮች የዓይን ምስክሮች ሁነው ቀጥታዊ ማስረጃ ነው ይሁም በልዩ ዓ/ሕግ የቀረቡ ምስክሮች ሟች ገ/ ስላሰ ነጋ መጀመርያ በጥይት ቶክሶ ማን እንደመታው በኋላም ማን እንደደገመው በምስክሮች ልዩነት ቢኖርም ሟቾች የገደላቸው ተከሳሾች መሆናቸው በዓይናቸው ያዩ ምስክሮች በሰጡት የምስክርነት ቃል አይለያዩም መሰረታዊ በሆነ ነጥብ ላይ ልዩነት የላቸው ለዚሁ ነው ፍ/ቤቱ መሰረታዊ በሆነው ነጥብ ላይ ልዩነት ስለሌለ እንዲከላከሉ ብይን የሰጠው በተከሳሾች በኩል የቀረቡ ምስክሮች ስናይ ደግሞ ከስንቃጣ ሟቾች ወደተገደሉበት ዕዳጋ ሮብዕ አብረው በሄዱ ሰዎች ላይ በምስክሮች ልዩነት ቢፈጥርም በክሱ የተጠቀሱ ሟቾች ሲገደሉና የገደሏቸው ተከሳሾች ሳይሆን ተወልደ የሚባል የወረዳ ካድሬውና ተከታዩ ጀማል የሚባሉ በጥይት ቶክሰው ሲገድሏቸው እንዳዩ በአንድነት ሁሉም የተከሳሾች ምስክሮች ያረጋግጣሉ። የከሳሽ ልዩ ዓ/ሕግና የተከሳሾች ምስክሮች በሙሉ በክሱ በተጠቀሰው ቀን፣ ቦታ ሟቾች የተገደሉ መሆናቸው በተመሳሳይ ሲመሰክሩ ማቾችን የገደለ ማን ነው በሚለው ነጥብ ላይ ግን የከሳሽ ምስክሮች ተከሳሾች ናቸው ሲሉ የተከሳሾች ምስክሮች ደግሞ ተከሳሾች ሳይሆኑ ተወልደና ጀማል ናቸው ብለው ነው የሚያረጋግጡት።

የግራ ቀኝ ምስክሮች ማን ገደላቸው በሚለው ነጥብ ላይ የጎላ ልዩነት ይታያል። የአንዱ ወገን መስረጃ ውድቅ ሊያደርግ የሚችል ሕጋዊ ምክንያትም ያለ አይመስለኝም ። ስለዚ በልዩ ዓ/ ሕግ የቀረበ ማስረጃ ተከሳሾች ባቀረቡት ማስረጃ በጥርጣሬ ውስጥ እንዲገባ ነው ያደረገው በእንዲ ሁኔታ ደግሞ ተከሳሾች በሚያጣራጥር ሁኔታ ጥፋተኞች ናቸው ለማለት የሚቻል ስላልሆነ የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ 149/2 በሚያዘው መሰረት በነፃ መሰናበት አለባቸው የሚል የተለየ ሓሳብ ነው ያለኝ።

ዳኛ/ ገብሩ/: 5ኛ ተከሳሽ/ ከዛ በፊት የቅጣት ሃሳብ ማቅረብ ይቻላል መጨረሻም ሊሆን ይችላል ግን አንድ ወጥ ሊሆን ቅጣት በተመለከተ ሃሳብ ልዩ ዓ/ህግ

ልዩ ዓ/ ህግ: ክቡር ፍርድ ቤት ዛሬ በአራቱ ተከሳሽ ላይ የተሰጠውን ውሳኔ በችሎት አዳምጭአለሁ ይሁን እና በአራቱም ተከሳሾች ላይ በፅሁፍ የቅጣት ሃሳብ እንዳቀርብ ፍርድ ቤቱ እንዲፈቅድልኝ አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/: በተከሳሾች በኩል 6ኛ ተከሳሽ

የ6ኛና የ11ኛ ተከሳሾች ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/: የሁለቱንም ተከሳሾች የቅጣት ማቅለያ ሃሳቤን አሁን በቃል ለማስመዝገብ ነው እችላለሁ?

ዳኛ/ ገብሩ/: ይቻላል

የ6ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/: ስለ 6ኛ ተከሳሽ ሓዱሽ ተላ ተከሳሹ ተወልደውም ያደጉበትም የሚኖሩ በትም ገጠር ከተማ ስለሆነ በትምህርት

828

ልያገኙት የሚችሉትን እውቀት ሳያገኙ ቀርተው ማንበብ እና መፃፍ የማይችሉ ማሃይም በመሆናቸው የ73 ዓመት አዛውንት እና ይህንን የእድሜአቸው መግፋት ተከትሎ በሚመጣው የዓይን መድከም የጉልበት መድከም እና ሌሎች በሽታዎችን የሚስቃዩ አቅመደካማ ናቸው፡ ከዚህ በፊት ይህንን ወንጀል ፈፅመዋል ተብለው ተጠርጥረው እጃቸው ከተያዙ በፊት የአገር ሽማ ግሌ፣ አገር አስተዳዳሪ፣ የተጣለን አስታራቂ የነበሩ እና በሚኖሩበት ገጠር አከባቢ በመልካም ፀባያቸው የሚታወቁ የነበሩ ሽማግሌ ናቸው፡፡ የስድስት ልጆች አባት እና የቤተሰብ አሳዳሪ ሲሆኑ እነዚህን ቤተሰቦታቸው በግብርና ሙያ የሚያስተዳድርዋቸው የነበሩ እንጂ ሌላ የገቢ ምንጭ የሌላቸው በጣም በችግር የሚገኙ ሰው ናቸው፡፡ ቤተሰቦቻቸውን ለከፋ ችግር የተዳረጉባቸው ከታሰሩ በኋላ ለከፋ ችግር የተደረጉባቸው ናቸው ፡፡ ክቡር ፍርድ ቤቱ የእድሜአቸውን መግፋት፣ ያላቸውን የእውቀት ዝቅተኛነት የኑሮ ደረጃቸውን በማገናዘብ የታሰሩበትን አይቶ ይህንን በቂ ነው በማለት ከእስር እንዲለቀቁ እንዲያዝላቸው በማክበር አመለክታለሁ፡፡ የታሰሩበት ቀን መጋቢት 17/1989 ዓ/ም መሆኑኑ ማስገንዘብ እፈልጋለሁ፡፡

የ11ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/፡ 11ኛ ተከሳሽን በተመለከተ አቶ ገ/ብሄር ከሕሱ ያደጉት እና የተወለዱት በገጠር አከባቢ በመሆኑ እሳቸውም ምንም የትምህርትእውቀት የሌላቸው መሃይም ናቸው፡፡ የአምስት ልጆች እና የቤተሰብ አባት እና የቤተሰብ አሳዳሪ ሲሆት ከዚህ በፊት በዚህ ወንጀል ተጠርጥረው እጃቸውን ከተያዙበት ድረስ ምንም ዓይነት የወንጀል ሪከርድ የሌላቸው በአከባቢያቸው በመልካም ፀባያቸው የሚታወቁ የነበሩ ሰው ናቸው፡፡ እነዚህም ቤተሰቦቻቸው የሚያስተዳድርዋቸው በግብርና ሙያ እንጂ ሌላ ምንም ዓይነት ገቢ ምንጭ የሌላቸው አሁን እሳቸው ከታሰሩ በኋላ ልጆቻቸውም ይሁን ቤተሰቦቻቸው ለከፋ ችግር የተደረጉባቸው ናቸው፡፡ ስለዚህ ክቡር ፍርድ ቤቱ እኚህ ተከሳሽ የታሰሩበትም ከሃምሌ 30/1985 ሲሆን ይህንን የታሰሩበትን እግንዛቤ ውስጥ በማስገባት እስካሁን የታሰሩበት በቂ ሁኖ ከእስር እንዲለቃቸው በማክበር አመለክታለሁኝ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ 19ኛ ተከሳሽ?

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ተሾመ አያሌው/፡ እዚሁ በንባብ ለማስማት እማክራለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አንዴ የተፃፈ ከሆነ ፅሑፍ ይያያዝ፡፡ በአጭሩ ለማቅረብ ከሆነ እንፈቅዳለን፡፡ የተፃፈ ፎርማሊቲ ላይ ከሆነ ግን ከመዝገቡ ማያያዝ ይቻላል፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ ነገሩ አጭር ነው በንባብ ማስማት ይቻላል

ዳኛ/ ገብሩ/: ምን መሰለህ አሁን ከማሽኑ እንትና ሃይል ማድረግ ሌላ አንዴ ሌላ ጫና ነው የሚፈጥር ያለው፡፡

የ14ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ በቃ፡፡ ከዕህፈት በኩል ለማየያዝ እሞክራለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/: የ5ኛ ተከሳሽ የመከላከያ ምስክሮች ለመስማት ነው አንዱ የዛሬው ስራችን እናመከለከያ ምስክሮች ቀርበው ከሆነ፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ሰለሞን ሃብቴ/: በትእዛዙ መሰረት ለዛሬ 8 ምስክሮች እንድናቀርብ መጥሪያ ወስደናል፡፡ ለ8ቱም አድርሰን 8ቱም እዚህ የተገኙ ሲሆን ከማረምያ ቤት የመጡትን 3 ምስክሮች በተመለከተ ግን እዚህ የሚገኙ ቢሆንም ልናሰማቸው አንፈልግም ዛሬም ቢሆን ለወደፊቱ ትተናቸዋልና 5ቱም ሌሎች ምስክሮችን እንድናሰማ እንዲፈቀድልን፡፡

ደኛ/ ገብሩ/: ቀረብአሉ የት ነው፡፡ በእነዚህ ብቻ ነው የምታበቁ?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አይ ጠቅላላ ያሉን ምስክሮች ስም ዝርዝር ያስያዝነው 12 ምስክሮች ነው፡፡ ሆኖም የ8ቱም መጥሪያ ወስደን ነበር፡፡ 8ቱንም ቀርበዋል ለመቅረቡ ግን 3ቱን ስለማንፈልጋቸው ነው ዛሬ 5ቱን የምናሰማው እንጂ ምናልባት ለወደፊቱ የሌሎችንም ልናሰማም ለናሰማም እንችላለን አላወቅነውም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ: ይፈቀድልኝ ሃሳብ ልስጥበት፡፡ ከዚህ በፊት በመከላከያ ምስክሮች ላይ ፍ/ ቤቱ ሲወስድ የነበረው አንድ ዓይነት አቋም አለ ከ8 ምስክሮች ያልበለጠ ወይም ያነሰ ሊሰማ እንደሚችል፡፡ ዛሬ 8 ምስክሮች እንዳቀረቡ ይታወቃል ዋናው 8 ምስክሮች እንዲቀርቡ የሚባለበት ከሪከርድ ማሽኑና ፍ/ቤቱ መስማት ካለበት ጊዜ አንፃር ቢሆን በአንድ አከባቢ ያሉ መከላከያ ምስክሮች ተነጣጥለው ከመጡ መልሰው የሚማከሩበት ዕድል ስላለ ሌላም የሰጡት ቃል አስቀድሞ ስለሌለ ያንን ከዛ ላይተንሰቶ ማስተባበል ስለማይቻል ነው፡፡ ከዚህ አኳያ እንደማይ ስመስክሩዋቸው ካወቁ የወህኒቤቶችን አዘግይተው ከውጭ ያሉትን 8 ቢያቀርቡ ኖሮ የተሻለ አካሄድ ነበረ አሁን ግን እየተደረገ ያለው ዛሬ ከውጭ የመጣው 5 ምስክሮች መስክረው እንደገና ደግሞ ነገ ከሚመጡት ጋር የምስክር ልዩነቱ በደንብ ተጠናንተው እንዲመጡ ዕድል የሚከፍት ስለሆነ ከ/ፍ/ ቤቱ እንዳይመስክሩ እንዲከላከልልን አሟልተው እንዲያቀርቡ እንዲያደርግልን አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/: 5ኛ ተከሳሽ ጭብጣቹህ አንድ ዓይነት ነው እንዴት ነው?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: አንድ ዓይነት ነው:: ያው ለነገሩ ከቀሩት መጥርያ የተላከላቸው ምስክሮች ሁለቱ ናቸው በአድራሻም አሁን ከቀረቡት ምስክሮች ጋር የሚመሳሰሉት እንጂ የለሌሎች ሁለቱ በአድራሻም አይገናኙም

ዳኛ/ ገብሩ/ : የት?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: አንዱ አዲስ አበባ ነው:: አንዱ አክሱም ነው ስለዚህ ከአድዋዎቹና ከመቐሌዎቹ ጋር አሁን የቀረቡት ከአድዋን ከመቐሌ ናቸው በአድራሻ አይገናኙም ስለዚህ ምናልባት ሌሎች ምስክሮች ከአድዋና ከመቐለ ለወደፊቱ እንዳናቀርብ ዓ/ህጉ ያቀረቡትን ተቃውሞ ልክ ሊሆን ይችላል ከሌላው አድራሻ ለሚቀርቡት ግን ተፈቅዶልን ቢቆይና ልናቀርባቸው ወይም ለናቀርባቸው እንችላለን::

ዳኛ/ ገብሩ: ምናልባት ከአድዋ ውጭ ያለው መከላከያ ምስክሮች መስማት ይቻላል በሌላ ጊዜ ከአካባቢው የመጡልን ያስቸግራል በተመሣሣይ ጭብጥ ሊመስክሩ እስከሆነ ድርስ እና በዚህ ሁኔታ ነው የምንቀጥለው አሁንም ቀጥሉ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እንግዲህ ለዛሬ ካቀረብናቸው ምስክሮች የመጀመርያ ምስክራችን አጠቃላይ ምስክሮችን የሚመስክሩልን ጭብጥ ተከሳሹ እንደ ክሱ አመሰራረት ካድሬ እንዳልነበሩ ወንጀል ፈፅሞታል በተባለ አከባቢ ወንጀሉ ለመፈፀም የሚያስችል ስልጣንና ስራ እንዳልነበራቸው:: በአጠቃላይ በልዩ ዓ/ሕግ የቀረበው የምስክርነት ምስክሮች ያቀረቡት ቃልን ለማስተባበል በሚመከር ነው:: በዚሁ መሰረት 1ኛው ምስክራችን መም/ር ፍስሃ አፈወርቅ ናቸው ተጠርተው እንዲመስክሩልን::

ዳኛ/ ገብሩ/: ይጠሩ::

ምስክሩ በእውነት የሚመስክሩ መሆናቸው ቀርበው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለውን የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/: ስመዎ?

1ኛ መ/ ምስክር: መም/ር ፍስሃ አፈወርቅ ፀጉ

ዳኛ/ ገብሩ/: ዕድሜ?

1ኛ መ/ ምስክር: 51

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻ ?

1ኛ መ/ምስክር: ዓድዋ ቀበሌ 07

ዳኛ/ ገብሩ/: የቤት ቁጥር?

1ኛ መ/ ምስክር: አዲስ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ስራዎ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አስተማሪ፡፡
ዳኛ/ ገብሩ/፡ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?
1ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ አውቃለሁ፡፡
ዳኛ/ ገብሩ፡ ለምን?
1ኛ/መ/ምስክር ስለ አቶ ነጋ አበባው የምስክርነት ቃል ለመስጠት ነው፡፡
ዳኛ/ ገብሩ/ ያውቁታል?
1ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ አውቀዋለሁ፡፡
ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዝምድና አላቹህ?
1ኛ መ/ ምስክር፡ የለንም፡
ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዋና ጥያቄ፡፡
የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ አቶ ፍስሃ ስለ አቶ ነጋ ምስክርነት ነው የመጣሁት ብለዋል ከአቶ ነጋ ጋር የት ነው የምትተዋወቁት?
1ኛ መ/ ምስክር፡ ዓዲ አቡን 09 ቀበሌ
የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ ?
1ኛ መ/ ምስክር፡ ያው ተማሪ በነበረበት ጊዜ ጀምሮ ስራ እስካያጅ ድረስ አውቀዋለሁ፡፡
የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ ስራ መቼ ነው የያዘው ?
1ኛ መ/ ምስክር ስራ በ71ዓ/ም መጨረሻ አከባቢ
የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምን ዓይነት ስራ ነበር የያዘው?
1ኛ መ/ ምስክር በግብርና ሚኒስቴር ፅ/ቤት ገበሬዎችን ያስተምር እንደነበር ፡፡ የግብርና ሙያ
የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ በግብርና ሙያ ሲሰራ የሚሰራው የነበረው ስራ ትንሽ ዘርዘር አድርገው ሊገልፁ ይችላሉ?
1ኛ መ/ ምስክር ፡ ያው መጀመርያ ተማሪ ነበር እናት/ ቤት በሚማርበት ጊዜ እስከ 6ኛ ክፍል በወንጀላዊ ት/ቤት እንደተማረ አውቀዋለሁ ከዛእ ፡፡ደዋ 2ኛ ደረጃ ት/ቤት ንግስተ ሳባ ማለት ነው እስከ 71 ዓ/ም ህዳር ወር 11ኛ ክፍል ይማር እንደነበረ አውቀዋለሁ፡፡ ከዛ ለትምህርት አዲስ አበባ ሂዶ ትምህርቱን ጨርሶ ትምህርቱን ተከታትሎ ከተመለሰ በኋላ አድአቡን ወረዳ በግብርና ፅ/ቤት ተመድቦ የግብርና ሙያ ገበሬዎች ያስተምር እንደነበረ አውቀዋለሁ፡፡
የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ አዲስ አበባ ለትምህርት ከመሄዱ በፊት ሌላ ስራ ነበረው እንዴ?
1ኛ መ/ ምስክር፡ ተማሪ ነበረ

332 777 5849

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ከዚህ ውጭ ከግብርና ሙያ ውጭ የሚያውቁት የስራ ሃላፊነት ነበረው?

1ኛ መ/ምስክር፡ አልነበረውም፡፡ በስራ ሃላፊነት ተመድቦ የሚሰራው ነገር አልነበረውም፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ እርሶ አዲአቡን ነዋሪ በነበሩበት ጊዜ ከተማው ስንት የሚያህል ቀበሌ ነበረው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አንድ ቀበሌ ነበረው፡፡ አንድ ነበረ ኋላ በ73 ዓ/ም ወደ ሁለት ነው የተከፈለው፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ እነዚህ ቀበሌዎች በአጠቃላይ በአንድ መሆኑ ከተከፈለ በኋላ በቀበሌዎች በፖለቲካ ስራ እንቅስቃሴ በየትኛው አካል ነበር የሚካሄደው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ እንደገና ?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በእነዚህ ቀበሌዎች ውስጥ የፖለቲካ እንቅስቃሴ በተመለከተ በየትኛው አካል ይካሄድ ነበር?

1ኛ መ/ምስክር፡ በህዝብ ድርጅት፡፡

1ኛ መ/ምስክር ህዝብ ድርጅትና ግብርና ሚኒስቴር የሚገናኙበት ሁኔታ ነበረ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አልነበረም፡፡ ግብርና የግብርና ነው፡፡ ህዝብ ድርጅት ከ71 ዓ/ም ጀምሮ የት ነበረ የፖለቲካው ስራ በእነሱ ይካሄድ እንደነበረ ነው፡

5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ በዚህ በህዝብ ድርጅቱን የፖለቲካ ስራውን ሃላፊነት ወስዶ ይሰራ የነበረው ሰው ያውቁታል?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ማን ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር አንድ አቶ ተክላይ ገ/ሄር ሁለተኛው ደግሞ አቶ ደስታ ሃ/ሚካኤል፡፡ እና የፖለቲካ እንቅስቃሴ በሁለት ነበር የሚካሄደው፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በስንት ዓ/ም ነው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ከ71 ጀምሮ ነው፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ በዚህ በ71 ዓ/ም ላይ የፖለቲካው ስራ በሚካሄድበት የነበረው ሁኔታ ወይም የሚያስታውሱት ነገር ካለ እስቲ ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አንድ የፖለቲካ ትምህርት በእነዚህ ሰዎች ይካሄድ ነበር፡፡ ሌላም ደግሞ በፖለቲካ ጥርጠራ ለማሰርም ሆነ ለማንኛውም ያው በእነሱ እንደሚካሄድ ነው የነበረው፡፡

የ4ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ እነዚህ በፖለቲካ ጥርጠራ ተጠርጥረው የሚያዙት ሰዎች የት ነበር የሚታሰሩት?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ቀይ ሽብር እስር ቤት ዓድዋ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ይህ ቀይ ሽብር እስር ቤት የሚባለው እንዴት ነበር በሌላ እስርቤትም ተጨምሮ አብረውት የሚሰራ ነው ወይም የተለየ እስር ቤት ነው እንዴት ነው?

1ኛ መ/ ምስክር አሁን እኛ የነበርነው አዲ አቡን ነው:: ዓዲ አቡንና ዓድዋ ቅርብ ለቅርብ ነው እና እስርቤቱ ከአስተዳደሩ ፅህፈት ቤት ፊት ለፊት በዚያን ጊዜ ደግሞ ጎኑ ላይ ፖሊስ ማብያ ነበር አሁን ቦታው ለቀዋል::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አድዋ ነው የሄ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አድዋ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ አዲ አቡን ውስጥ የፖለቲካ እስረኞች ይታሰሩ ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር አይታ ሰሩም:: አሁን በፖለቲካ ጥርጣሬ የሚያዙት ወደ አድዋ እስርቤት ነበር የሚሄዱት ወደ ቀይ ሽብር ማለት ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከእነዚህ በአደባባይ ውስጥ በፖለቲካ ተጠርጥረው ተይዘው ወደ ዓድዋ ቀይ ሽብር የሄዱትን ወይም ሌላ እርምጃ የተወሰደባቸው የሚያስታውሱዋቸው ይኖራሉ እንዴ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እስቲ ትንሽ ይግለፁ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ገ/ ፃድቃን አፅብሃ የሚሉት አንዱ እሱ ነበር ፖስታ ቤት ሰራተኛ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሌላስ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ሌላ ተማሪዎች ሰለሞን አያሱ የሚሉት፣ ተስፋይ ገብሩ ተማሪ እሱም፣ ተኸላይ ገ/ሃዋርያ የሚሉትም አንድ ገበሬ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ስለዚህ ትንሽ ስለተክላይ ሊጠይቆት ነው:: ተክላይ እንዴት ነው የት ነበር የታሰረው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ እንግዲህ ሲታሰሩ እኛ አናይም ግን ምንድነው በቀይ ሽብር እንደሞተ እና ጥርግያው ላይ እንደተጣሉም በአይንም አይተናቸዋል:: አይቻቼዋለሁ እኔም ማለት ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ የት ነው የተጣለው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ጥርግያ ጻር ዓዲ አቡን ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ የት ቦታ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ከተማው አዲአቡን 09 ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ በፖለቲካ ታስሮ ተጠርጥሮ ተገድሎ ማለት ነው ስለዚህ::

839

833

1ኛ መ/ምስክር: አይ እንግዲህ በቀይ ሽብር ተብሎ እዚያ እንትን እንጻሉ ነው ሬሳችን አላየንም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: የት እንደታሰረ አያውቁትም?

1ኛ መ/ ምስክር: አላውቅም:: ግን እስር ቤቱ አድዋ ነው ከዚያ የታሰሩበት ቤት አድዋ እየተባለ ነው በወሬ ነው የምንሰማው እንጂ እኮ ታስሮ ሲሄዱም አናያቸውም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ዓዲ አቡን ከተማ ውስጥ እስር ቤት ነበር አልነበረም?

1ኛ መ/ ምስክር: ነበረ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ምን ዓይነት እስርቤት ነው?

1ኛ መ/ ምስክር: የፖሊስ ነው:: የፖሊስ እስር ቤት::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የፖለቲካ እስረኞች ሲጠረጠሩ ጊዜ በዚህ እስር ቤት ውስጥ ይገባሉ እንዴ?

1ኛ መ/ ምስክር: እኔ አላየሁም:: ፖሊስ ራሱ በወንጀል በፍትሃብሄር የመሳሰሉት ሁኔታ እዚያ ፖሊስ ጣብያ የሚታሰሩ ነበሩ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ይህንን ፖሊስ ጣብያ እንዴት ነው የሚተዳደረው?

1ኛ መ/ ምስክር በፖሊስ ነው በፖሊስ ብቻ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እርሶ በዛን ጊዜ ምንድን ነበር የሚሰሩት?

1ኛ መ/ ምስክር የቀበሌው ሊቀመንበር ነበርኩ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ የቀበሌ ሊቀመንበር ብለው አብረውት በዛን ጊዜ ማለት በዚህ በ1971 ዓ/ም ከእርሶ ጋር አብሮው ይሰሩ የነበሩት ሰዎች ያስታውሳሉ?

1ኛ መ/ ምስክር: አዎ:: ከእኔ ጋር ምክትል የነበረ አንድ ሐጎስ የሚሉት ነበር፣ ፀሃፊው አንድ ነይቶአም የሚሉት ፣ ሃረጎወይኒ አሳፋ፣ ፀሃይነሽ፣ ገ/ኪዳን፣ መሐሪ ክፍሌ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : እሺ ደህና እንኀ ወ/ሮ ፀሃይነሽ የተባሉትን ምንድን ነበር የስራ ሃላፊነታቸው?

1ኛ መ/ምስክር ስራ አመራር ስራ አስኪያጅ ኋላ ስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ የሚባለው በእኛ ጊዜ ስራ አስኪያጅ ነበር የሚባለው እና የስራ አስኪያጅ አባል ናቸ የነበረችው ከዚያም በተጨማሪ ንኡስ ኮሚቴ አለ የቤት ክራይና ጥገና ክፍል እዛ ላይ መድበናት ትሰራ ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ፖሊስ ጣብያ የአዲአቡን ፖሊስ ጣብያውና የአከባቢውን ቤቶች የመኖርያ ቤቶች አቀማመጥ እስቲ ትንሽ ይግለፁልኝ?

838

1ኛ መ/ ምስክር እንግዲህ ከተማው ቤቶች ተጠጋግቶ የነበሩት ትንሽ ወደ ታች ወረድ ብሎ ነው ፖሊስ ጣብያው ሰፋ ያለ ቦታ ነው ያለው በሽቦ የታጠረ ነው ታች ታችም ደግሞ ቁልቋልም አጥር አለው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ሌላ አይነት ተክል ነበረው 1ኛ ምስክር ተክል በዚያን ጊዜ ትናንሽ ባህር ዛፎች አመት ያልሞላቸውም ነበሩ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ካድሬ እንዳልነበሩና በወቅቱ ምንም ስልጣን እንዳልነበራቸው የሚል ጭብጥ ነበረ አንትና ያስያዛችሁን አሁን እየሰፋ ወደ ቀበሌ ወደ ምናምን ብዙ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የልዩ ዓ/ ህግ የሰጡት ምስክርነት ቃልም የሚያስባብሉልን አንዳአንድ ቃለቶች ብየ አስይገፍ ነበር ተጨማሪ እና ትንሽ አንትን::
ከፖሊስ ጣብያው እና ቅርብ የሚባለው መኖርያ ቤት እዛው አከባቢ ፖሊስ ጣብያው አከባቢ የስንት ያህል ነው? ቅርቡ የተባለው?

1ኛ መ/ ምስክር: እንግዲህ ወደ 100 ሜትር በላይ ይርቃል

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ቅርብ የሚባለው ከመቶ ሜትር በላይ ነው:: በዚህ በመቶ ሜትር አከባቢ የነበረው ቅርብ የሚሉት ቤት የማን ቤት መሆኑ ያውቃሉ?

ልዩ ዓ/ ህግ: ተቃውሞ አለኝ ክ/ፍ/ቤት:: አንደኛ ክ/ፍ/ቤቱ ተናግረዋል ከጭብጥ ውጭ ነው:: ሁለተኛ እኛ ስለመኖርያ ቤቶች አመሰራረት አይደለም ያስመሰከርነው :: እኛ ያ ስመሰከርነው ስለግድያ ነው:: ማስተባልም ያለበት የሄውጭብጥ ነው:: አሁን የሚባል ያለው ስለመኖርያ ቤቶች አቀማመጥ ርቀት ምናምን ነው:: ስለዚህ የሄ ከጭብጥ ውጭ ሆኖ ሁለተኛው ደግሞ ከክሱም ውጭ ነው እየተመሰከረ ያለው አሁን ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ክቡር ፍ/ቤቱ ከጭብጥ ውጭ አይደለም አስይዘናል ሌላው የሄ የዓ/ህግ ምስክሮች ቤታቸው ሆኖ የፖሊስ ጣብያውን ውስጥ ድብደባ በቅርብ ሆኖ የመሰከሩበትን ሁኔታ ነበረ::

ዳኛ/ ገብሩ/: እየነገሩዎቸው ነው አይደለም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: የእሱን ማስተባበል ነው:: የጠየቆትን ይመልሱሉኝ የሄንን በመቶ ሜትር ርቀት ነው ቅርብንቤት ቅርብ የተባለው 100 ሜትር አከባቢ ነው ይሆናል ብለዋል በዚህ በ100 ሜትር አከባቢ የሚገኘው ቤት የማን ቤት ነው?

1ኛ መ/ ምስክር: ቀኛች ገረመው ይባላል:: ልጃቸው የምትቀመጥበት:: ኋላ ልጃቸው ትቀመጥበት እንጂ ቀበሌ የሚያከራየው ቤት ነው የነበረው እሱም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በዛን ወቅት ተከራይቶ ነበር?

1ኛ መ/ምስክር፡ አዎ ተከራይቶ ነበር፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ለማን?

1ኛ መ/ ምስክር አንድ መንግስቱ የሚሉት ሆስፒታል የሚሰራ ትዝ ይለኛል፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ ጥያቄየን ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ገበሩ/ መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ፡ አቶ ፍስሃ በእናንተ በአዲ አቡን የነበረው ፖሊስ ጣብያ የፍ/ብሄርና የወንጀል ጉዳይ እስረኞች የሚታሰሩበት ነው ብለዋል፡፡ የፍ/ብሄር ጉዳይ ሰው ያሳስራል እንዴ? ነው ወይ እውቀት የለዎትም በዚህ ጉዳይ ላይ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አባባሌ ከፖለቲካ ውጭ ነው ለማለት ያህል ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አይ የሄን ይመልስሉኝ የፍ/ብሄር የሚሉት ምንድነው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ገንዘብ ነክ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ እሺ እርስ የፖሊስ ጣብያውን የእስረኛ የእለት ሁኔታ በየቀኑ ይከታተሉ ነበር እየ ሄዱ? ስልጣንስ ነበረዎች?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አልተከታተልኩም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ የማይከታተሉ ከሆነ እዛ እስርቤት ውስጥ በየቀኑ የሚገባው ማታም ይሁን ቀንም የሚገባ እስረኛ በየቀኑ ያለው እስረኛ የወንጀልና የፍ/ብሄር ብቻነው የሚሉበት ምክንያት ምንድነው?

1ኛ መ/ ምስክር አሁን አንዳንድ በቀበሌአችን ሰዎች ለ24፡00 ሰዓት እየያዝን እየሄድን እዚያ ለፖሊሶችን እንሰጥ ነበር፡፡ በቀበሌ ደረጃ አንዳንድ ጊዜ ወደዚያው ብቅእለሁ

ልዩ ዓ/ ህግ፡ የሄ ማለት በፖሊስ እስር ቤት ውስጥ ያለው እስረኛ የወንጀልና የፍትሃብሄር ብቻ ነው ማለትነው? ሁሉንም የሚያውቁ ከሆነ እንዴት ደፍረው የሄብቻ ነው የሚታሰርበት ይላሉ? መከታተልም የማይችሉ ከሆነ የእለት ሁኔታ ስልጣንም የሌሎት ከሆነ እንዴት ለየቀኑን እንቅስቃሴ የሄ ነው ብለው ብቻ የሚደመድሙት?

1 መ/ ምስክር ምክንያቱም በፖለቲካ በኩል እስርቤቱ ቀይ ሽብር አድዋ ብቻ ነው፡፡ እና እዛ እየሄዱ ይታሰራሉ ሲባል ስለሚሰማ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ ስለሚሰሙ ነው እንጂ በየቀኑ የሚከታተሉት ነገር የለዎትም?

1ኛ መ/ ምስክር፡ የለኝም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ እሺ ወደ ትምህርት ቤት ወደ አዲስ አበባ ሄዶ ነበር ብለው ነበር ተከሳሹ ለምን ትምህርት ነው የሄደው ከመቼ እስከ መቼ ነው የቆየው?

ፍርድ ቤት ... ከፍተኛ

837

1ኛ መ/ ምስክር ምርት ካድሬ ትምህርት እና ከ71 ህዳር ጀምሮ ነው የሄደው እስከ ሰኔ አከባቢ ተመልሶ እንዳልመጣ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ ሰኔ ስንት?

1ኛ መ/ መስክር አልያዝኩትም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሱ ሲሄድ ለእርሶ ደብዳቤ ደርሶት ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር፡ በቀበሌ ይለፍ ወረቀት እንሰጣቸዋለን፡፡ ወረቀት ያሣዩናል አምስቱ ካድሬዎች በሚሄዱበት ጊዜ ትንሽ ወረቀት የሚሰጣቸው ነገር አለ እሱን ያሳዩናል ይለፍ በቀበሌ ደረጃ ነው የሚሰጣቸው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ለነሱ ብቻ ነው ሌሎችም ይሰጡ ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ለሁሉም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ ለስንት ሰው እንደተሰጠ ያስታውሣሉ ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ማለቴ ለሁሉም ሰው እኮ ነው ወደ ሌላ ቦታ ለመሄድ የፈለገ ሰው ሁሉ ይሰጠዋል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ በሊቀመንበርነትዎ ላይ እያሉ ለስንት ሰው እንደሰጡ ያውቃሉ?

1ኛመ/መስክር፡ አጠላይ? አይ ብዙ ሰው እኮ ነው የሚንቀሳቀሰው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ ታድያ ህዳር 71 እርሶ የይለፍ ወረቀት ሰጥቶት መሄዱን በምን ያስታውሳሉ ? እርሶ ለፍርማ ነው የሚገባለት አንድ ወረቀት እንግዲህ የይለፍ ወረቀት ፡፡ የእያንዳንዱን ሰው የህይወት ታሪክ አውቀው የይለፍ ወረቀት በሚሰጡበት ጊዜ በዚህ ቀን ነው በዚህ ወር ነው የሰጠሁበት ብሎ ለመናገር ምንድነው ማረጋገጫው የያዙት ነገር?

1ኛ መ/ ምስክር አሁን እዚህ አከባቢ ላይ ጥቂት ለስልጠና ለዚህኛው ስራ ለስልጠና የሚሄዱት በዚያን አከባቢ ነው እና በዩተሬ ነበር በዚያን ጊዜ የሚሄዱት ክረምት የሄዱም አሉ እንደዚሁ ታሪቸው ጠብቀው ሶስት አራት ናቸው የሄዱት እና በዚያ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ እኮ ህዳር መሆኑን በምን ያስታውሳሉ ነው?

የይለፍ ወረቀት መስጠት ለአንድ ሰው ጊዜውን ለማስታወስ እንዴት ይጠቅሞታል ነው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ እሱን ሳውቅ የቻልኩበት በመስከረም አንድ የሆነ ቀይ ሽብር በዚያ አከባቢ ተካሂዶ ነበር እና ከዚያ አንድ ሁለት ወር ቆይተው እንደሄዱ ትዝ ስለሚለኝ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እንጂ ልዩ ማስታወሻ የለዎትም?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አልያዝኩም፡፡

[redacted]

838

ልዩ ዓ/ህግ እሺ. ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/ ድጋሚ ጥያቄ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በፀጋይ አሰፋ ሲሆኑ በተመሳሳይ ጭብጥ ቀርበው እንዲመሰክርሉን::

2ኛ መ/ ምስክር

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በሃላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/: ስምዎ ?

2ኛ መ/ ምስክር: ፀጋይ አሰፋ

ዳኛ/ ገብሩ/: የአያት ስም?

2ኛ መ/ምስክር ረዳ

2ኛ /ገብሩ/ :እድሜ ?

2ኛ መ/ ምስክር : 57

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻዎ ?

2ኛ መ/ ምስክር: መቐለ ከተማ ወረዳ ደቡብ ቀበሌ 18 የቤት ቁጥር ሐ15

ዳኛ/ ገብሩ/: ስራ?

2ኛ መ/ ምስክር: ማህበራዊ ረድኤት ትግራይ እርዳታ ስራዎች አስተባባሪ::

ዳኛ/ ገብሩ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ በመስርያቤቴ በኩል የደረሰ ደብዳቤ ነበር:: ትናንት ከሰዓት በኋላ በምስክርነት ጉዳይ በአቶ ነጋ ምስክርነት ጉዳይ ትፈለጋለህና ፍ/ቤት ነገ በ2:30 ተገኝ ተብየ ነው የመጣሁት::

ዳኛ/ ገብሩ/ ያውቁታል?

2ኛ መ/ ምስክር ነጋ አበበው አውቀዋለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ዝምድና አላቹህ?

2ኛ መ/ ምስክር: የለንም::

ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ. ዋና ጥያቄ?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ. አቶ ፀጋይ ከነጋ ጋር የት ነው የምትተዋወቁት?

2ኛ መ/ ምስክር: የምንተዋወቀው አድዋ ከተማ አዲ. አቡን በሚባል ከባቢ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከመቼ እስከ መቼ?

2ኛ መ/ ምስክር ምናልባት በ60 ዎቹ ዓ/ም የ1ኛ ክፍል ተማሪ ነበር እና የተወለደበት ጊዜ ባላውቅም ከዛ ጀምሮ እስከ 77 ዓ/ም አከባቢ አውቀዋለሁ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ. እስከ 77 ዓዲ. አቡን ውስጥ ነው የሚያውቁት?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ ማለቴ በዛ አከባቢ እኔ አልወጣሁም እስከ 77 ዓ/ም እዛ ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ሲሰራ ነው የሚያውቁት

2ኛ መ/ ምስክር: ምንድነው የሚባለው የነበረው በምርት ካድሬ በግብርና ውስጥ የምርት ካድሬ ይባላል::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ዓይነት ስራ ሞያ ነው የሚሰራው በዚህ መስርያ ቤት ውስጥ ሆኖ?

2ኛ መ/ ምስክር: የዝርዝር የስራ ድርሻው አላውቀውም

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ማለት ግብርና ሆኖ ምርት ካድሬዎች የሚሰሩትን አጠቃላይ ስራ ሁኔታ ማለቴ ነው?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ በዝርዝር ለማወቅ አልችልም ግን ነገሩ ምንድነው የማህበራት ነበሩ የገበሬ ማህበር የሚባሉ እነዛን የመሳሰሉ እነሱ ሲሰበሰቡ አንዳንድ ጊዜ አይ ነበር ዝርዝር የስራ ድርሻ ግን::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምንን በተመለከተ ነው የሚሰበሰብባቹ?

2ኛ መ/ ምስክር ገበሬ ማህበርን መደራጀት አለ አንድ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በምን መልኩ?

2ኛ መ/ ምስክር አንድ ጊዜ እስታውሳለሁ በማመራረጥ በሰሌዳ ገበሬ ማህበር ሲያመራርጥ አይቸዋለሁ እዛ ት/ቤት አስተማሪ ነበርኩና በዚያን ጊዜ አስተማሪ ሁኜ እዛን አከባቢ ሲያመራርጥ አይቸው ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እኮ ምን ለመስራት በምን ስራ?

2ኛ መ/ ምስክር: የቀበሌ አመራር ማህበራት የቀበሌ ማህበር አለ አንድ የቀበሌ ሰሎዳ ቀበሌ ማህበር የሚባል ነበር የስራ አመራር ኮሚቴዎች መምረጥ ነበረበት ህዝቡ እነሱ ሲያመራርጥ ነበር ነው የሚለው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እኮ የእኔ ጥያቄ እኮ በዚህ በግብርናው የተያያዘ ነው ወይስ በሌላ ስራ ነው ማለቴ ነው?

2ኛ መ/ ምስክር በገበሬዎች ናቸው እነሱ አልኩኝ መጀመርያ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርሶ በዚያን ጊዜ ምንድን ነበር የሚሰሩት?

2ኛ መ/ ምስክር በትምህርት ቤት ውስጥ አዲ አቡን ትምህርት ቤት ውስጥ አስተማሪ ነበርኩ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ መቼ ነው የሄ?

2ኛ መ/ ምስክር በ74 ዓ/ም አከባቢ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከዛ በፊትስ ?

840

2ኛ መ/ ምስክር ከዛ በፊት እኮ ብያለሁ:: ከዛ በፊት ተማሪ ነበር ነው የሚለው:: ከዛ በፊት ተማሪ ነበር ከአንደኛ ደረጃ በ60ዎቹ ዓ/ም ወደ 70 ዎቹ አከባቢ ሀይስኩል አድዋ ከተማረ በኋላ ነው እንግዲህ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እስከ ስንተኛ ክፍል ተማረ ?

2ኛ መ/ ምስክር: አላስታውሰውም አድዋ ንግስቲ ሳባ ከሄደ በኋላ የደረሰበትን ክፍል አላውቀውም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ ወዴት እንደሄደስ አየቁም?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ አዲ አቡን ውስጥ ነበር :: አዲ አቡን ውስጥ እየኖረ ስለ ለምርት ካድሬ ተመርጠው በዚያን ጊዜ የተመረጡት ልጆች ነበሩ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ቀጥታ ከትምህርት ቤት ነው ምርት ካድሬ የተመረጠው?

2ኛ መ/ ምስክር አይደለም ምንድነው እሱ በዛ አከባቢ ምን ይባል ነበር የህዝብ ድርጅቶች ፅህፈት ቤት የሚባል ነበረ አዲ አቡን ወረዳ ውስጥ አይደለም? እዛ አከባቢ የሚንቀሳቀሱ ልጆች ነበሩ ተቀጥረው ሳይሆን የሚንቀሳቀሱ ልጆች ነበሩ ከእነሱ ውስጥ መርጠው ነው እንግዲህ ተማሪዎች ነበሩ መሰርያቤቱ ሲቋቋም እዛ አከባቢ ይንቀሳቀሱ ነበርና ከዛ እንግዲህ ተመርጠው የሄዱት ወደ ትምህርት ቤት::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ወዴት?

2ኛ መ/ ምስክር አላውቀውም ወደ አዲስ አበባ አከባቢ ነው መሓል አገር እስፔስፊክ ቦታውን አለውቀውም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ጊዜውስ?

2ኛ መ/ ምስክር: ጊዜው በትክክል አልስታውስም:: ይህቺ ናት ቀንዋ ብሎ ለማለት አልችልም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ዓ/ም ቱም?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ ይከብደኛል

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ የሂ በአዲ አቡን ከተማ ውስጥ የፖለቲካ ስራ እንቅስቃሴ በየትኛው አካል ይካሄድ ነበር?

2ኛ መ/ ምስክር በህዝብ ድርጅት ነዋ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ህዝብ ድርጅትና ግብር ናዎች ግንኙነት ነበራቸው?

2ኛ መ/ ምስክር ምንም ግንኙነት አልነበራቸውም እኮ ግን ምንድነው ወደ ጫብርና የሄደው ከዛ አዎ በኋላ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ በወቅቱ በፖለቲካ እንቅስቃሴ ውስጥ ተሳትፎዋል የሚባሉት ለምሳሌ ከታሰሩ የት ነበር የሚታሰሩበት ቦታ

841

2ኛ መ/ ምስክር: አንድ አድዋ ነበር:: ትልቅ በ70 ዓ/ም ተጀምሮ በአድዋ ትልቅ የቀይ ሽብር እንትን የሚል ነበር አዲ አቡንም ቢሆን ፖሊስ ጣብያ ውስጥ ፖሊስ ጣብያ ብጊዜ ያዊነት እዛ ይቆዩና ከዛ በኋላ ወደ እዛ ይተላለፉ ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በዚያን በ1971 ዓ/ም አዲአቡን ላይ ከመምህርነት ውጭ ሌላ የሚሰሩበት ስራ አልነበረም?

2ኛ መ/ ምስክር: በ71 ዓ/ም ከየካቲት ወር ጀምሮ በቀበሌ ፍርድ ሸንጎ ነበርኩ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በቀበሌው በዚህ በአከባቢ ውየሆነ ሰው ካልተስማማው የሚጠላ ከሆነ ወደ ፍርድ ሸንጎ ቀበሌው ነው የሚመጣው ወይስ ወደ ፖሊስ ጣብያ ነው የሚሄደው?

2ኛ መ/ ምስክር: ኢት ዲፕንድስ የክሱ ዓይነት ነው በጥላቻው ወይም ደግሞ በፖለቲካ በምናምን ከሆነ ፀብ አለ አይደለም በፁብ በፖለቲካ ከሆነ ወደ ፍርድ ሸንጎ አይመጣም:: ጊዜያዊ የብድር ምክንያቶች፣ የቤቶች የቀበሌው ቦታ ክስ እንደዚህ የመሳሰሉት ፍትሃብሄር ነክ ጉዳዮች ወደ ቀበሌው ይመጣሉ:: መጠ ናቸውም አነስተኛ ነበር ያኔ:: የሆነ ክስ ሳይሆን መጠንም ነበረው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በቤት ክራይ ምናምን የሚጣለው ሰው ወደ ፍርድ ሸንጎ ይመጣል?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ ይመጣል::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርሶ በዚህ በቀበሌ ፍርድ ሸንጎ ሆነው በሚሰሩበት ጊዜ እዚሁ አከባቢ በቀበሌው ዕህፈት ቤት አከባቢ የነበሩስ በስራ ምክንያት ማለት ነው ተመድበው ይሰሩ የነበረ ሰዎች የሚያስታውሱዋቸው አሉ ?

2ኛ መ/ ምስክር ከእኔ ጋር ይሰሩ የነበሩ ሃለቃ ፍስሃ ይባላሉ አንድ፣ ፍስሃ ረታ፣ አንድ ደግሞ የፖሊስ ወታደር ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላስ ከቀበሌ ተመራጩች?

2ኛ መ/ ምስክር ከቀበሌ ተመራጩች የነበሩት ያኔ ፍስሃ አፈወርቅ የሚባል አለ፣ ሓጎስ የሚባል ወታደር ነበር ጊዜው ብዙ ስለ ሆነ እንትን እያለብኝ ነው:: ሁለት መምህራንም ነበሩ ላስታውሳቸው አልችልም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ስራ አስኪያጁ ማን ነበር?

2ኛ መ/ ምስክር: በዚያን ጊዜ እኔ ፍርድ ሸንጎ በነበርኩበት ጊዜ መምህር ፍስሃ ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምክትሉስ?

2ኛ መ/ ምስክር: አላስታውሰውም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ኮሚቴ ከሚባሉት ውስጥስ የሚያስታውሷት ካለ?

2ኛ መ/ ምስክር: የኮሚቴዎች አጠራር ማለት ነው?

[redacted]

842

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ስሞቹ ?

2ኛ መ/ ምስክር: ለምሳሌ የምን ኮሚቴ አንድ ፍርድ ሽንኑ የሚባል አለ። አብዮት ጥበቃ የሚባል አለ።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ የአብዮት ጥበቃው። ከአብዮት ጥበቃዎቹ ውስጥ?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ አንዷ ለብዙ ጊዜ የሰራች አለች አንዷት ፀሃኒሽ የምትባል።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ያልዎት ሴት የምትሳተፍበት የስራ ሃላፊነቱ እስተ ትንሽ ይገለፅሉኝ?

2ኛ መ/ ምስክር አዎ የእሷ ስራ እንግዲህ ምንድነው።

ዳኛ / ገብሩ/: የሄ እናቋርጠዎታለን። ከጭብጡ ውጭ ነው እያልነው ያለነው።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እስረኞች ትንሽ ለመልሰትና ፖለቲካ እስረኞች በአድዋ ይታሰሩ ነበር አንዳንዴም አዲአቡን ፖሊስ ጣብያ ያሉት ነገር አለ በዚህ በፖሊስ ጣብያ በአዲ አቡን የታሰረ የፖለቲካ እስረኛ ያስታውሳሉ?

2ኛ መ/ ምስክር አዎ እዛ አይቆይም ለነገሩ እዛ ከ3 ቀን ከ4 ቀን በኋላ የሚቆይ የለም ወድያውኑ በመኪና አድርገው ወደ አድዋ ነው የሚወስድዋቸው። ሪለዩ ብዙ ነበር።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እዛው ፖሊስ ጣብያ ውስጥ እርምጃ አይወሰድበትም?

2ኛ መ/ ምስክር እዛ ፖሊስ ጣብያ ውስጥ እርምጃ ይወሰድ አይወሰድ ብዙም እንትን የለም ዋናው ነገር ግን እርምጃ የሚወሰደው በአድዋ ነበር በአድዋ ነው የሚወሰደው።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በፖሊስ ጣቢያ ውስጥ ፖሊስ ጣቢያውን በዋናነት የሚስተደድረው ታድያ ማን ነበር ፖሊስ ጣቢስ ጣቢያውንብ እንደፖሊስ ጣቢያነቱ የሚያስተዳድረ አካል?

2ኛ መ/ ምስክር ፖሊስ ነዋ። ፖሊስ አዛዥም ነበር ያው የፖሊስ መምሪያ ነው የሚያስተዳድረው።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዛዡ ማን እንደነበር ያስታውሱታል?

2ኛ መ/ ምስክር አላስታውሰውም ።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጨርሻለሁ ጥያቄዬኝ።

ዳኛ/ ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ። ልዩ ዓ/ህግ አቶ ፀጋይ ለምርት ካድሬ ትምህርት ወደ መሃል አገር ሄደ ነበር ብለው ነበረ ከመሄዱ በፊት በየትኛው ስራ ይንቀሳቀስ ነበር?

2ኛ መ/ምስክር: አዎ ቅድም ብያለሁ ማለቴ ትምህርቱን እንደጀ[illegible] ነው ያሉት። ያቋረጠበትን ክፍል ባለውቀውም በአዲ አቡን ውስጥ የህዝብ ድርጅት ፅህፈት

843 ~~788~~

ቤት የሚባል ነበር። በዚያን ጊዜ ብዙ ሰዎች እዛ አከባቢ ይሰባሰቡ ነበር ያለ ደመወዝ ያለ ምንም ምናልባት ብዙ ጊዜ አልቆየም እንጂ እዛ አከባቢ ነበር የሚንቀሳቀ ሰው እዛ ህሐዝብ ድርጅት ዕህፈት ቤት ውስጥ።

ልዩ ዓ/ህ ምን ማለት ነው ይንቀስቀስ ነበር ማለት?

2ኛ መ/ ምስክር አለ አይ ደለም የህዝብ ድርጅቱ ውስጥ አከባቢ ሆኖ የድጋፍ ሰጪ አይነት ማለት ነው። በዚያን ጊዜ አጠራር ስም ምንድነው የሚባለው አፈኙ ከድረ አይነት ምናምን እያሉት ዝም ብሎ በመንግስት ስም ሳይሆን እንዲሁ ዝምብሎ የወጣ ቃል ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ መቼ ነው ወደ አዲስ አበባ ወደ መሃል አገርየሄደው?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ኤክዛክትሊ እሱን ለማስታወስ አልቻልኩም።

ልዩ ዓ/ ህግ ጨርሻለሁኝ።

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ቀጣይ ምስክራችን አቶ በርሀ ሓድጉ ይባላሉ በተመሳሳይ ጭብጥ እንዲመሰክሩልን።

ምስክሩ በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃለ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስምዎ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ በርሀ ሓድጉ ተሳ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ እድሜ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ 67

ዳኛ/ ገብሩ/ አድራሻ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አድዋ ቀበሌ 09 የቤት ቁጥር 99

ዳኛ/ ገብሩ/፡ የመጡበት ምክንያት?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ለምስክርነት ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ይቅርታ ስራዎ ምንድነው ከዛ በፊት?

3ኛ መ/ ምስክር ጡሮታ

ዳኛ/ ገበሩ/ የመጡበት የምስክርነት ሁኔታ ለማን ነው?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አቶ ነጋ አበባው።

ዳኛ/ ገብሩ ያውቁታል?

3ኛ መ/ ምስክር አዎ።

ዳኛ/ ገብሩ ዝምድና አላቹህ?

3ኛ መ/ ምስክር የለንም።

ዳኛ/ ገብሩ፡ እሺ ዋና ጥያቄ።

[redacted]

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ. አቶ በርሀ ነጋን እንዴት ነው የሚያውቁት የት ነው? መቼ?

3ኛ መ/ ምስክር: ነጋን የሚያውቀው ከህፃንነቱ ጀምሮ ተማሪ እንደነበረ ያሳደግነው ልጅ ነው:: አብሮ ነው ቤታችን ቀበሌአችን አንድ ነው ያው ተማሪ ሆኖ ሲያድግ አውቀዋለሁ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ. ከትምህርት በኋላስ?

3ኛ መ/ምስክር ትምህርቱ ካጠናቀቀበት በኋላ ለግብርና አየራጅ ሰራተኛ ሆኖ መመደቡ አውቀዋለሁ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ?

3ኛ መ/ ምስክር: በ1971 ዓ/ም ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የት?

3ኛ መ/ ምስክር : አድዋ ተመድቦ ስልጠና ሂደው ነበር ከዛ ስልጠና እንደመጣ አድዋ ተመደበ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ስልጠና የት ነው የሄደው?

3ኛ መ/ ምስክር ቦታው የሄደው እንኳ አላወቅኩም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ. ወዴት ተመድቦ መጣ?

3ኛ መ/ ምስክር: አድዋ ተመድቦ መጣ ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዚህ ከግብርና ስራ ውጭ ሌላ የሚሰራው ስራ እንደነበር የሚያውቁት አለ?

3ኛ መ/ ምስክር በእርግጥ ለማስቀመጥ ያው ቦታ በአንድ ቦታ ነን ብያለሁ እዛ ስራው መደበኛ ስራው ገልጬለሁ ከዛ እንደተሳሳኪ አይነት ግን የየሁት እንደተሳሳሊ አይነት እዛ ከሃላፊዎች የወረዳው ህዝብ ድርጅት የሚባሉ ነበሩ ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : እሺ. ዋናው ስራው ነው?

3ኛ መ/ ምስክር: ዋናው ስራው በግንብርና ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርሶ የት ይሰሩ ነበር በዛን ጊዜ?

3ኛ መ/ ምስክር: እኔ እዛ በፊት ከ70 በፊት አዲ. አቡን ነው

ከዚያ ቦታ 70 ዓ/ም ወደ እንትጬ በገንዘብ ሚኒስተር አገላ ተመድቤ ያው ቦታው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ደህና ይተውት:: በ1971 ዓ/ም እርሶ የት ነበሩ ማለት ነው?

3ኛ መ/ ምስክር: ከ70 ዓ/ም አዲ. አቡን አለሁ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ. 71 ዓ/ምስ?

845

3ኛ መ/ ምስክር: 71፣ 72 ከ71 72 እንትፉ በወረዳ እዚያ ተቀምጠን እየተመላለስኩ ወደ ቤቴ ደመወዝ በወር በወር እመላለስሉሀ:: ደመወዝ ለመቀበል ቤቴ እመለሳለሁ አዲ አቡን ማለት ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በዚህ ጊዜ ነጋን ያገኙት ነበር?

3ኛ መ/ ምስክር: አዎ አየው ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በአዲ አቡን የነበረው እስር ቤት ምን እስር ቤት እንደነበረ ያስታውሱታል?

3ኛ መ/ ምስክር: አዲ አቡን የነበረ እዚያ ወረዳው አንድ ህዝብ ድርጅት የሚባል ነበር:: ከዚያ ጊዜያዊ ማሳሰርያ ማብያ ነበረ ፖሊስ ማብያ የሰው የሚታሰረው ከዛ ወደ አድዋ ነው የሚሄደው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ በዚህ በፖሊስ ማብያው ውስጥ ምን አይነት እስረኛ ነበር የሚታሰረው?

3ኛ መ/ ምስክር: እንጃ በፖለቲካ ገበሬው ይሁን ሰራተኛ ይሁን እንደጥቆማው እዛ አድሮ ወደ አድዋ ሲወርድ በሁሉም ሲታሰር ነው የሚየየው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ፖሊስ ማብያ በማን ነበር የሚተዳደረው?

3ኛ መ/ ምስክር: አብየት?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፖሊስ ማብያው በምን ነበር የሚተዳደረው?

3ኛ መ/ ምስክር: የሚተዳደረው ራሱ ፖሊስ ማብያ አዛዥ አለው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በፖሊስ ሰራዊት ብቻ ነው?

3ኛ መ/ ምስክር: ካድሬዎቹም እዚያ ይሰራሉ እስረኞች እዚያ ያስራሉ:: እዚያ ጥ ይቀው አስረው ወደ አድዋ ይወስዱታል :: ዋና ማስርያው አድዋ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ግብርና ስራያላቸው ሰዎችና እዚሁ የህዝብ ድርጅት ያሉዋቸውን የስራ ግንኙነት ነበራቸው?

የህዝብ ድርጅቶችና የግብርናዎቹ?

3ኛ መ/ ምስክር አዎ እዚያ ግንኙነት በስራ መደባቸው ለየብቻው ነው ብዩ እስቀምጠ ሌሁ መጀመርያ መደቡ ከነጋ ጋር መደቡ ግብርና ነበረ በግብርና ነው የሚታወቀው እኛ ሰራተኞች ነበርን የግብርና ሰራተኛ ብቻ ነው የምናውቀው እኛ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እዛ ፖሊስ ጣብያ ውስጥ ገብተው የመስራት እድል ነበረው እንዴ የግብርና ሰራተኛ እቶ ነጋ?

3ኛ መ/ ምስክር የግብርና ሰራተኛ በሙሉ ሳይሆን ነጋ ለምሳሌ እንደ ተላላኪ ሆኖት እዛ ሲዞዋር ነው ያየሁት እኔ በእውነቱ ለማስቀመጥ እዚ ከእነሱ አይደለም

846 ~~791~~

አስሬ ሳይሆን እዛ እንደሚላክ እንደነበረ:: እንደተላላከ አይነት ነው እኔ ያየሁት:: ሃላፊዎች ሌሎች ነበሩ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ፖሊስ ጣብያ ውስጥ ገብቶ የታሰረ ሰው በማን ነው የሚመረመረው?

3ኛ መ/ ምስክር: ህዝብ ድርጅት ራሱ የህዝብ ድርጅት እነ ተክላይ የተባሉ ነበሩ:: የሂ ካህሳይ ወልዳይ ዋናው መርማሪው የነበርው:: እኔ ራሴ ታስሬ ነበረ ጠመንጃ ለወያኔ ሰጥተሃል ተብየ እዛው አቶ ገ/ማርያም ሶስት አራት የምንሆን ጠመንጃ መሳርያ ሰጥታቹሃል ተብለን ታስረን ነበር:: በዚያን ጊዜ የሚመረምረው የነበረ ካህሳይ ነው እውነት ለማስቀመጥ:: ካህሳይ ወልዳይ የተባለ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በዚህ ጊዜ የሚያውቁት በአቶ ነጋም ተላትፈው ነበር እንዴ?

3ኛ መ/ ምስክር: በፍፁም ጨርሶ እዛ ራሴ በታሰርኩበት ጊዜ አልቀረበም አላየሁትም:: ሌላ ትእዝብት ነው ራሱ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በወቅቱ እርምጃ ፖለቲካ ጉዳይላይ እርምጃ ከተወሰደባቸው ሰዎች የሚያስታውሱት አለ? በ1971 ዓ/ም ማለቴ ነው?

3ኛ መ/ ምስክር: እርምጃ የተወሰደባቸው በከፊ እዚያ መንደራችን ሰለሞን የተባለ ልጅ ነበረ በቀበሌ አችን::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሌላስ?

3ኛ መ/ ምስክር: የሸምበል ልጅ ገብሩም የተባለ ነበረ የእሱ ጓደኛ:: ሌላ አላውቅም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላ የሚያውቁት የለም?

3ኛ መ/ ምስክር: ሁለቱም ብቻ አውቀዋለሁ እኔ እዚያ ወድቀው ሰያይም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ : እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ ነጋ እዛ ይላላክ ነበር ብለው ነበር የት ነበር ተላላኪ ሆኖ ይሰራ የነበረ የትኛው መስርያቤት ማለት ነው?

3ኛ መ/ ምስክር: ዋና ስራው በግብርና ነው ብያለሁ ዋና ድርጅቱ ስራው መደቡ እዛ ሲመላለስ እንደተላላከ ያየሁት ግን ከዛ ወረዳ መስርያ ቤት ወደ ጣብያ ወደዚያ በወረዳ አለ አንድ ድርጅት የነበረው ወረዳ አለ አዲ አቡን ወረዳ ነበረ እነ ተክላይ እነዚህ ካህሳይ ወልዳይ የሚፈፅሙት ሃላፊዎች መስርያ ቤት አለ::

ልዩ ዓ/ህግ ምን የሚባል መስርያ ቤት?

3ኛ መ/ ምስክር: ወረዳ ነዋ አዲ አቡን ወረዳ::

ልዩ ዓ/ ህግ እኮ ወረዳ ምንድን ናቸው እነሱ? ስራቸው?

3ኛ መ/ምስክር፡ ህዝብ ድርጅት ሆነው ነው ይሰሩ የነበሩ እነሱ ማነው ተክላይ ገ/ሄር ሃላፊ ነው የወረዳው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ምንድነው የሚላላከው እነሱ መስርያ ቤት ውስጥ እሱ ነጋ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ነጋ እዚያ ከእነሱ ሲዘዋወር ብቻ እኔ ለምሳሌ ከመሄዴ በፊት ወደ ስራ እንትጨ ሂጃለሁ ሲመለስ ወደ ቤቴ ሲመላላስ ነው ያየሁት እንጂ በህዝብ ላይ ክፉ ሲያደርግ አላየሁም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አይደለም የጠየቁት እሱን አይደለም እኔ የጠየቆት ህዝብ ድርጅት ውስጥ ምን ያደርግ ነበር ከእነሱ ጋር ነው? ምንድነው ስራው?

3ኛ መ/ ምስክር ከዛ ሲዘዋወር ብቻ ማየት እንጂ ምንም ያየሁት ነገር የለም እኔ በእውነቱ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ እኔ የሚጠይቆት እኮ እርሶ የገንዘብ ሚኒስቴር ሰራተኛ ነዎት አይደለም እንዴ? ገንዘብ ሚኒስቴር ምን ውስጥ ይሰራሉ ብለውት የሄን የሄን እሰራሁ ይላሉ እሱስ ህዝብ ድርጅት ውስጥ ምን ምን ይሰራል ምንድነው ስራው? ህዝብ ላይበደል አደረሰ አላደረሰ አይደለም ጥያቄዬ? ምንድነው እዛ ውስጥ ስራው?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ፈፅሞ እነሱ ስለማለቀርብ እኔ ገለልተኛ ነኝ በእውነት አውቀው ነበር ስራው እንደዚህ ነው ብየ ለመግልፅ እንዴት ያስቸግረኛል እዛ ገብቼ ከእነሱ ውስጥ ፈፅሞ የተሳተፍኩ ወይም ደግሞ አልቀርብም ለራሴ እንደእሱረኛ ከነሱ ርቄአለሁ እሱ ግን እነዚህ ሲዘዋወር ብቻ ማየት በስተቀር ከእነሱ እዛው በተለይ ስራውን ትቶ ወጥቶ በእንደዚያ ይሰራ ነው ብለውታዝቦኝ አያውቅም እኔ አላየሁም ወይም ደግሞ ላውቀው አልችልም፡፡ አንድ ወደ እነሱ ለመቅረብ አልችልም ገለልተኛ ነኝ ሲዘዋወር ብቻ በቃ እንደተላላከ አይነት ወደ ፖሊስ ጣብያው ወደ እዛ በቃ ያየሁት በአይኔ ብቻ ነው እንጂ የተለየ ስራው ሃላፊነቱ ተረክቦ እንዲህ ይሰራ ነበር ብየ የሚያስቀምጠው የለኝም በእውነት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ ግብርና ይሰራ ነበር ብለዋል ደግሞ በሌላ በኩል መቼ ነው ግብርና የተቀጠረው እሱ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ግብርና የተቀጠረው በ71 ዓ/ም ጀምሮ ነው፡፡ ኢጋማሽ ነው ይመስለኛል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ እዛ ህዝብ ድርጅት ተላላኪ ከመሆኑ በፊት ነው ከዛ በኋላ ነው? ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ከዚያ ተመድቦ ከመጣ ነው እኔ የሚያውቀው ከመጣ ነው እንጂ ከዛ በፊት ወደ እነሱ አልቀረበም አላየሁትም፡፡ ግብርና ካድሬ ሆኖ ከተሾመ[illegible] ከዛ በኋላ ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምናልባት እዚህ ተላላኪ ላይ የሚለውን ነው: አቶ በርሀ አሁን ተላላኪ የሚለውን ቃል ትርጉሙ እየተወሰደ ያለው ልክ እንደ መስርያ ቤት ውስጥ አንድ ሰብ በተላላኪነት እንደሚቀጠር አይነት ነው:: የሄንን ማለትዎ ነው እርሶ በህዝብ ድርጅት ውስጥ ነጋ በተላላኪነት ተቀጥሮ ነበር ነው እያሉ ያሉ አንዴ?

3ኛ መ/ ምስክር: አይደለም ምክንያቱም አባባሌ በእኔ ማስቀመጥ እንደተላላኪ ዓይነት ማለት ተመድበው ስራው ማይሆን እንደተባባሪነት በሚያውቀው ነው በእውነቱ በሚያውቀው እነሱ እንደመተባበር ሲመላለስ ብቻ እንጂ ስራውማ በግብርና ነው እንጂ በእነሱ ተላላኪ ተመድበው አይሰራም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ ጨርሻለሁ::

የፍርድ ቤቱ ማብርያ ጥያቄ

ዳኛ/ገብሩ- አቶ በርሀ ወደ እንትሮ መቼ ነው የተመደቡ

3ኛ መ/ምስክር እኔ ከ70 ዓ/ም እስከ 72 ዓ/ም

ዳኛ /ገብሩ/ 3 ዓመት ሙሉ ማለት ነው

3ኛ መ/ምስክር አዎ

ዳኛ/ገብሩ/: መቼ አድዋ ይመጡ ነበር በዚህ መሃከል? መቼ መቼ ይመጡ ነበር አድዋ

3ኛ መ/ምስክር አድዋ በወር ደመወዜችን ለመቀበል ነው ደመወዜችን አድዋ ነው በመጣ መኪና ክምበይ ቤቴ ነው የሚመላለሰው::

ዳኛ/ገብሩ/ በየወሩ ማለት ነው

3ኛ መ/ምስክር አዎ:: ስለ ደመወዝ ደመወዜችን ስራችን እዛ ሆኖ ደመወዝ ለመቀበል ተመላሽ ስለሚባል እየሄድኩ ነው የሚቀበለሙ በወር ቤቴ አንድ 3 ቀን እቆያለሁ ከዛ ከ3 ቀን ደግሞ ወደ ስራየን እሄዳለሁ

ዳኛ/ገብሩ/- እሺ መቼ ነበር የታሰሩት?

3ኛ መ/ምስክር ማን እኔ

ዳኛ ገብሩ አዎ

3ኛ መ/ምስክር- በ71 ዓ/ም 71 በስራ ላይ እንትሮ እንዳለን ቤት ሲመጣ ሁሉም የህዝብ ድርጅቶች የሚያውቁት ነው መማርያ ስጥተሻል ተብለን ብዙዎች ነን ታስረን 71 ዓ/ም

ዳኛ /ገብሩ/ ወሩ

[redacted]

849

3ኛ መ/ምስክር ታህሳስ ነው፡፡ ምክንያቱም ታህሳስ ሲያውቀው ይቻልኩ ጫማ አውጥታቹሁ በእግራቹህ ሂዱ ብሎን ወደ ማማው ጫማ አውጥተን ጫማ እንዳያደርጉ ተብለን ከበርቴዎች ተብለን የታጨደ እንጨት እየወጋን ወደ ደጀን እንወጣ ነበርበዚህ ነው ያስታወስኩት፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡ ጨርሸዋል፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ቀጣዩ ምስክራችን መም/ር ጌታቸው አለማዩህ ናቸው በተመሣሣይ ጭብጥ እንዲመሰክርሉን፡፡

ምስክሩ በእውነት እንደሚመሰክሩ ቀርበው ቃል መሃላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል፡፡

ዳኛ/ ገበሩ/፡ ስምዎ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ጌታቸው አለማዬህ ይበይን፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ እድሜ?

4ኛ መ/ምስክር :36

ዳኛ/ ገብሩ/ አድራሻዎ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አሁን ያለሁበት መቐለ፡፡

ዳኛ ገብሩ/፡ ወረዳ? ቀበሌው? የቤት ቁጥር?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ሰሜን፣ 03፣ አዲስ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ስራ?

4ኛ መ/ምስክር፡ አስተማሪ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ? በምን?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ አውቀዋለሁ፡፡ ያው ስለ ነጋ አበባው ለምስክርነት ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ያውቁታል?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ አውቀዋለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዝምድና አላቹህ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ የለንም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዋና ጥያቄ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ መም/ር ጌታቸው ከነጋ ጋር የት፣ መቼ እንደምትተዋወቁ እስቲ ትንሽ ዘርዘር አድርገው ይንገሩን?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ ድሮ ተማሪ እያለን አድዋ ላይ አዲአቡን ~~ከተማ~~ ያው ከኤሊማንተሪ ስኩል ከትምህርት ቤት ጀምረን እስከ 11ኛ ክፍል እስኪ ደርስ ድረስ አውወቃለሁ፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ ከዛስ ከ11ኛ ክፍል ከደረሰ በኋላ?

[redacted]

4ኛ መ/ ምስክር: 11ኛ ክፍል ከደረሰ በኋላ በጥልቀት እንኳን ቀን ባላውቀውም በህዳር አከባቢ ከ20 ወይም እስከ አምስት 11ኛ ክፍል በነበረበት ጊዜ 71 ዓ/ም ወደ ምርት ካድረ ተብሎ ወደ አዲስ አበባ እንደሄደ አውቀዋለሁ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ከዛስ? በምንድነው የሄደው በምርት ካድሬ? ምን ዓይነት ምን ማለት ነው ምርት ካድሬ?

4ኛ መ/ ምስክር: እኔ በዚያን ሰዓት ሲባል የነበረነው እንጂ ምን እንደሆነ አላውቅም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ መቼ ተመለሰ?

4ኛ መ/ ምስክር: በሃምሌ አከባቢ አጋማሽ ያው ከ15 እስከ 25 አከባቢ ይመስለኛል የተመለሰው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ዓ/ም?

4ኛ መ/ ምስክር: ያው 71 ዓ/ም

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዚያ ወዲት ምን ዓይነት ስራ ላይ ተሰማራ?

4ኛ መ/ ምስክር: ከዛ መምጣቱ አወቅኩና እዛ አድዋ ላይ ምርት እና ፖለቲካ ካድረ ተብሎ እዛ መኖሩ ነው የሚያውቀው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ምንድነው የሄ የምርትና የፖለቲካ ካድረ? ስራው?

4ኛ መ/ ምስክር ስራው በዚያን ጊዜ ሲባል የነበረው እንጂ ዲፕሊ አላውቀውም ምክንያቱም ምርት ምን እንደሚሰራ ካድሬው ምን እንደሚሰራ ብዛን ጊዜ ያው እዛ ተብሎ መምጣቱ ነው የሚያውቀው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ተመድቦ የሚሰራበት መስርያ ቤት አላወቁቱም? ተመድቦ የሰራበት መስርያ ቤት?

4ኛ መ/ ምስክር አላውቀውም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ በወቅቱ በአከባቢው የፖለቲካ ስራ እንቅስቃሴው በማን ነበር የሚከናወነው?

4ኛ መ/ ምስክር: ያው በዛን ጊዜ የፖለቲካ ካድሬዎች የሚባሉ በአድዋ ከተማ እንደነ አቶ ተስፋሁን አወቀ ይካሄድ የነበረ ያውቅስቀሳ ሲያደረጉ ነበረ የሚያውቀው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በአዲ አቡን ከተማስ?

4ኛ መ/ ምስክር: በአዲ አቡን ከተማ የካድረ ስራ የሚባል በዛን ጊዜ አልነበረም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በ1971?

4ኛ መ/ ምስክር : አዎ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሰው በፖቲካ ጉዳይ ተጠርጥሮ ሲያ[illegible] ነበር የሚታሰረው በወቅቱ ?

851

4ኛ መ/ ምስክር: በዛን ጊዜ የሚታ ሰረው አድዋ ላይ አድዋ ከተማ ውስጥ አስተዳደር ፊት ለፊት::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ በአዲ አቡን ውስጥ እስር ቤት ነበር?

4ኛ መ/ ምስክር: አዎ ነበር

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ዓይነት እስር ቤት ነው?

4ኛ መ/ ምስክር: ያው ወንጀለኛ እንደዚህ ስርቆትና ሌሎችን የመሣሠሉትን በፖሊስ ተይዘው እዛ ይታሰር እንደነበር:

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እዚህ የፖሊስ ጣብያ በማንነበር የሚተዳደረው?

4ኛ መ/ ምስክር: በፖሊስ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ታድያ አቶ ነጋ በዚህ በፖሊስ ጣብያ ውስጥ ስራ ይሳተፉ ነበር በዛን ወቅት?

4ኛ መ/ ምስክር እኔ አላውቃቸውም በዛን ጊዜ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ማነው?

4ኛ መ/ ምስክር: በዛን ጊዜ ይሰሩ እንደነበር እዛው ውስጥ አላውቅም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አልሰሩም ነው ወይስ አላውቅም?

4ኛ መ/ ምስክር: አቶ ነጋ እዛ መስራታቸው አላውቅም ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፖለቲካ ጉዳይ በወቅቱ እርምጃ ከተወሰደባቸው ሰዎች ካሉ የሚያውቁት ነገር አለ? የሚያውቁትን ሰው በስም?

4ኛ መ/ ምስክር: የሙቱትን ሰዎችን አውቀዋለሁ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : እነማን ይባላሉ ?

4ኛ መ/ምስክር: ሰለሞን ኢየሱ እና ይህደጎ አማረ የሚባሉ ከአድዋ:: ስሙ የማላውቀው አንድ ልጅም ነበረ ግን አላውቀውም ስሙ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ዓይነት ልጅ ነው?

4ኛ መ/ ምስክር: ከሰለማን ጓደኛው ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የከተማ ነው የገጠር?

4ኛ መ/ ምስክር: የከተማ ነው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ፖለቲካ ካድሬዎች አልነበሩም ነው ያሉኝ ቅድም?

4ኛ መ/ ምስክር ካለወቅኩዋቸው ነው እንጂ ነበሩ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በስም በመልክም አያውቃቸውም?

4ኛ መ/ ምስክር: በስም ያው አንዱ ወረዳ አስተዳደር ሆኖ ካድሬዎች ሲሉት ተክላይ የሚባል አውቀዋለሁ ሌሎቹም አለውቃቸውም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ጨርሻለሁ ክቡር ፍርድ ቤት::

852

ዳኛ/ ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ህግ ያኔ ስንተኛ ክፍል ተማሪ ነበሩ?

4ኛ መ/ ምስክር: 10ኛ ክፋል::

ልዩ ዓ/ህግ እድሜውስ ስንት ይሆን ነበር?

4ኛ መ/ምስክር በዛን ጊዜ? ወደ 17፣18 እስከ 19 ይሆናል::

ልዩ ዓ/ህግ አሁን ግን ያስመዘገቡት 36 ነው እና አይገጥምም::

4ኛ መ/ምስክር አብዮት?

ልዩ ዓ/ህግ አሁን ያስመዘገቡት 36 ነውና አሁን ከጠቀሱት የእድሜ ግምት ጋር አይገጥምም::

4ኛ መ/ምስክር አሁን እኮ የሚናገረው ኳልኩሌሽን ላርግ ከሆነ እንጂ እስቲሜሽን ነው የሚናገረው ያለሁት የእድሜ ጉዳይ ስለሆነ::

ልዩ ዓ/ህግ: 36 ያሉትን በግምት ነው ማለት ነው?

4ኛ መ/ምስክር: ሲሉኝ ነው እንጂ እኔም እኮ የነገሩኝ ወላጆቼ ድሮ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የለንም::

ዳኛ ገብሩ የፍርዷ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ገብሩ/መም/ርጌታቸው አሁን በልዩ ዓ/ህግ የተጠየቀው ጥያቄ ግልፅ እንዲያደርጉት ነው እድሜው 36 ነው ብለዋል ስለዚህ ከ71 አሁን 94 ነው ያለው ሲነቀነስ ስንት ነው የሚሆነው 36? ከ71 እስከ አሁን ስንት ዓመት ነው ?

4ኛ መ/ ምስክር: ያው 23 ዓመት::

ዳኛ/ ገብሩ/: 23 ከ36 ሲቀነስ?

4ኛ መ/ ምስክር: 13 ዓመት::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስለዚህ በ13 ዓመታቸው 10ኛ ክፍል ደርሰው ነበር?

4ኛ መ/ ምስክር: አዎ እንደዚህ አድርጌ አላጠራሁትም እንጂ ይበልጣል እንዲያውም ትምህርት ቤት ሲገባ ትልቅ ሁኜ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: መቼ ነው ትምህርታቸው ያጠናቀቁት?

4ኛ መ/ ምስክር ማን እኔ? ያው 10ኛ ክፍል ነበረኩ 71 ማለት ነው 74 አጠናቀቅኩኝ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ስለዚህ ያስመዘገቡት እድሜ ትክክል አይደለም ማለት ነው?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ በግምት ነው፡፡ ትክክለኛ ያወቅኩበት ነገር የለም፡፡ እንትኒ ግን 36 ነው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አይ መምህር ነው እኮ መም/ር የሂን ያህል እንትና ስህተት ይጠበቃል አይባልም፡፡ ጨርሸዋልም ይነሱ ቀጣይ ምስክር፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ቀጣይ ምስክራችን መም/ር በላቸው አስረስ ናቸው፡፡

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃል መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸውን ሰጥተዋል፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስምዎት?

5ኛ መ/ ምስክር፡ በላቸው አስረስ ሓድጉ

ዳኛ/ ገብሩ/ ዕድሜ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ 41

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አድራሻ ?

5ኛ መ/ ምስክር መቐለ ወረዳ ደቡብ ማብያ 18 የቤት ቁጥር የለውም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስራው?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ትምህርት ቢሮ ፔርሰኔል፡፡

ዳኛ / ገብሩ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ በጥሪው መሰረት

ዳኛ /ገብሩ/፡ የምን?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ለምስክርነት ነው የሚለው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ በማን?

5ኛ መ/ ምስክር፡ በአቶ ነጋ

ዳኛ/ ገብሩ ያውቁታል?

5ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ አውቀዋለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዝምድና አላቹህ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ የለንም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዋና ጥያቄ፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ መም/ር በላቸው ነጋን የት እና መቼ ነው የሚያውቁት?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ነጋን የሚያውቀው አብሮ አደጊ ነው አብረን አንድ አከባቢ ነው ያደግነው፡፡

5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እስከ መቼ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ እስከ 71 አከባቢ አብረን ነበር፡፡

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እስከ 71?

5ኛ መ/ ምስክር: አዎ ህዳር አከባቢ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:: እሺ ህዳር አከባቢ 71 ታድያ ምን ሆነ? እስከ ህዳር 71 ብለዋል ከዛስ?

5ኛ መ/ ምስክር: ከዚያ በኋላ እኔ ወደ ትምህርት ሄድኩኝ እሱም ወደ ትምህርት ሄደ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ወዴት ትምህርት?

5ኛ መ/ ምስክር: እኔ ቲታኤ ገባሁ እሱ አዲስ አበባ ነው የሄደው የት ላይ እንደሆነ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከተመለስ በኋላ አግኝተውታል?

5ኛ መ/ ምስክር: አዎ አግኝቼዋለሁ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ስራ ላይተመድቦ?

5ኛ መ/ ምስክር: በግብርና ነው የተመደበው::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርስስ በዚህ በ71 ዓ/ም የትስሩ? የት ተመደቡ ወይም ደግሞ

5ኛ መ/ ምስክር: 71ዓ/ም? በ72 እና 73 ነው ብዛት መምህር ሁኜ የተመደብኩኝ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: 71 ዓ/ም የት ነበሩ?

5ኛ መ/ ምስክር ዓድዋ አዲ አቡን

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በዚህ ወቅት በ71 ዓዲ አቡን በነበሩበት ጊዜ የፖለቲካ ጉዳይ ስራ በማን ነበር የሚሰራው?

5ኛ መ/ ምስክር: ያው በወቅቱ ህዝብ ድርጅት የሚባል ነው እንጂ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ህዝብ ድርጅት የሚባሉ የነበሩ እነማን ናቸው?

5ኛ መ/ ምስክር: በዚያን ሰዓት?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ::

5ኛ መ/ ምስክር: ሃላፊው ተስፋውኔ መሆኑን አውቀዋለሁ ከዚያ በኋላ ኪዳንማርያም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በዚህ በአዲ አቡን ከተማ ካድሬዎች ነበሩ አልነበሩም?

5ኛ መ/ ምስክር: ተክላይ የሚባል ነበረ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : እሺ ሌላስ?

5ኛ መ/ ምስክር ሌሎች አላውቅም::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በከተማው ውስጥ ያለው እስር ቤት ምን እስር ቤት ይባላል?

5ኛ መ/ ምስክር: አዲ አብዮቶ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በአድዋ ነው?

5ኛ መ/ ምስክር: አዲ አብዮቶ ወረዳ ፖሊስ ፅህፈት ቤት ይባላል::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በማንነው የሚተዳደረው የኛ ፖሊስ?

855

5ኛ መ/ ምስክር: በፖሊስ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ዓይነት እስር ቤት ነበር እዚህ የሚታሰሩት?

5ኛ መ/ ምስክር አጋጣሚ የሆነ በታሰረው የኛ የኛ ነው ለማለት አይቻልም። ፖሊስ ጣብያ እንደ መሆኑ መጠን ግን ድርየዎችም የተጣሉም ምናምንኑም ይታሰራሉ እዚያ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በዚህ በፖሊስ ጣብያው ስራና በዚህ በካድሬዎች ስራ አቶ ነጋ ይሳተፋ ነበር እንዴ?

5ኛ መ/ ምስክር: የግብርና ሰራተኛ ሆኖ በዚያ መስርያ ቤት መስተፋን አላውቅም:: በፊት ትምህርት ከመሄዱ በፊት ግን ዝም ብሎ እንደተላላኪ ዓይነት ይንቀሳቀስ ነበር::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ መም/ር ከላቸው ትምህርት ከመሄዱ በፊት በተላላኪ ሆኖ ይንቀሳቀስ ነበር ብለው ነበር:: በየትኛው መስመርያ ቤት ማለት ነው?

5ኛ መ/ ምስክር: እኔ በ70 ዓ/ም አከባቢ እንቁላል ምናምን ነው ሲነግድ የነበረው አብሮ አደጌ ነው ብያለሁ መጀመርያ:: የኛ ሲነገድ ወታደሮች መረጃ ብለው እንዳሰሩት አውቀዋለሁ::

ልዩ ዓ/ህግ: እኔ የሚጠይቆት እኮ እሱን አይደለም በቃ የኛን ቀጥታ ይመልሱሉኝ:: ወደ እዛ ወደ እንቁላሉ ንግድ አልገባሁም እኔ:: አሁን የሚጠይቆትን ቀጥታ::

5ኛ መ/ ምስክር: ከቀይ ሽብር እንደተፈታ ዝም ብሎ ከእነሱ ጋር ይንቀሳቀስ ነበር::

ልዩ ዓ/ ህግ: ምን ሆኖ ይንቀሳቀስ ነበር ከእነማን ጋር?

5ኛ መ/ ምስክር: የኛ ብዙ ስማቸው አሁን ላስታውሳቸው አልችልም::

ልዩ ዓ/ ህግ: ምንድነው ስራቸው? ስማቸው ባያስታውሱም?

5ኛ መ/ ምስክር: እነሱ?

ልዩ ዓ/ ህግ አዎ::

5ኛ መ/ምስክር ልክ እንደእነሱ ምርት ካድሬ ናቸው የሚባሉት ግብርና ውስጥ የነበሩት እና ካህሳይ የሚባሉ ነበሩ:: እነ አስመላሽ የሚባሉም ነበሩ::

ልዩ ዓ/ ህግ: ተክላይ ብለው የጠቀሱትስ?

5ኛ መ/ ምስክር: ተክላይም ነበር ግን ከተክላይ ነጋ ለትምህርት እንደሄደ ነው ተክላይ የተመደበው አዲ አቡን::

ልዩ ዓ/ ህግ የምን ካድሬዎች ናቸው እነሱ?

855

5ኛ መ/ ምስክር፡ ያው የግብርና ናቸው በዚያ ወቅት ጥሪ ግብርና ካድሬ ናቸው የሚባሉት የነበሩ:: ተክላይ ግን ህዝብ ድርጅት ነው የነበረው::

ልዩ ዓ/ ህግ መቼ ነው የሄደው ወደ አዲስ አበባ ለትምህርት?

5ኛ መ/ ምስክር፡ የሆነ ሆኖ ህዳር አከባቢ ሊሆን ይችላል:: ወቅቱ ረጅም ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ህዳር ስንት ዓ/ም?

5ኛ መ/ ምስክር 71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ ፖሊስ ጣብያው ድርየዎች ምናምን ይታሰሩበት ነበር ብለው ነበር በየጊዜው እየሄዱ ፖሊስ ጣብያው የሚከታተሉ ነበር እርስዎ የሚታሰሩትን እስረኞች?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ስራየን አይደለም እኔ:: ሁኔታው ነው የገለፅኩት ምናልባት እንጂ እኔ ምን አለኝ ፖሊስ ጣብያ::

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አዎ እርግጠኛ ሆነው ግን ድርየዎች ብቻ ነው የሚታሰሩት ስላሉ ነው እኮ::

5ኛ መ/ ምስክር፡ ድርየዎች ብቻ ማለቴ የሚባሉት ምናምን የሚታሰሩበት ቦታ ነው ያልኩት:: ብቻ የእኔ አማርኛ ምናልባት ሌላ::

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ስለዚህ ሌላም ይታሰርበት ይችላል ማለት ነው?

5ኛ መ/ ምስክር፡ እንጃ አላውቀውም ስልእሱ ጉዳይ::

ልዩ ዓ/ ህግ ድርየዎች መታሰራቸውን ያውቀሉ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ የት እባ?

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አዎ::

5ኛ መ/ ምስክር፡ እኔ ለራሴ ተጣልቼ ታስሬታለሁ::

ልዩ ዓ/ ህግ፡ መቼ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ በዚያ ወቅት 71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡ መቼ ቀኑና ወሩ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ለመርሳት እችላለሁ:: የሆና ሆኖ ጠላ ቤት ተጣልተን የታሰርንበት እስር ቤት ነው በቃ::

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እኔ የሚጠይቆት እኮ በቀጥታ ምን አይመልስሉኝም?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ቀኑ ታድያ አልመዘገብኩትምዋ:: 71 ዓ/ም አከባቢ መሆኑን እንግዲህ አውቀዋለሁ::

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ድጋሚ ጥያቄ::

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ የለንም::

859

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ጳኛ/ ታደሰ/: እርሶ ወደ ቲታኤ አቶ ነጋ ደግሞ ወደ አዲስ አበባ ህዳር 71 ዓ/ም ነው እንደተለያዩቱ የመሰከሩት ከዛ በፊት ግን አብሮ አደግ እንደነበራቱ ነው የገለፁት እና ከዚያ በፊት ምን ይሰሩ ነበር?

5ኛ መ/ ምስክር ማን?

ጳኛ/ ታደሰ/: አቶ ነጋ።

5ኛ መ/ ምስክር ተማሪ።

ጳኛ/ ታደሰ/: በአዲ አቡን ምን ይሰራ ነበር?

5ኛ መ/ምስክር ከ71 ዓ/ም ማለት ነው?

ጳኛ/ ታደሰ/ ከ71 ህዳር በፊት?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ ተማሪ ነበረ።

ጳኛ ታደሰ/: ስራ አልነበረውም?

5ኛ መ/ ምስክር: አልነበረውም።

ጳኛ/ ታደሰ/: ቅድም እኮ በመስቀለኛው ጥያቄ ይተባበር ነበር ብለዋል።

5ኛ መ/ ምስክር: በግልፅ እኮ አስቀምጬዋለሁ። መተባበሩን አለመተባበሩን የተባበራቸው ሊመሰክሩት ይችላሉ የሄ ግን በቀይ ሽብር ታስሮ እንደተፈታ ከእነሱ ጋር ይሄዱ ነበር እንጂ ይተባበራቸው አይተባበራቸው እንደዛ ሊሆን ይችላል ስራው ግን አይደለም በደመወዝ የሚሰራበት መስርያ ቤት አልነበረም።

ጳኛ / ታደሰ/: ከእነማን ጋር ይተባበር ነበር?

5ኛ መ/ ምስክር: ነገርኩህ እኮ ካሳየ፣ ተስፋሁን አስመላሽ የሚባሉ ነበሩ።

ጳኛ/ ታደሰ/: ካሕሳይ ማን አስመላሽስ?

5ኛ መ/ ምስክር ካሕሳይ ወልዳይ፣ አስመላሽ ወዲ ሓነታ ነው የምንለው የነበረ። ረዳ መስለኝ።

ጳኛ/ ታደሰ/: ምን ነበር ስራቸው እነዚህ?

5ኛ መ/ ምስክር: ንኡስ ካድሬዎች ነበሩ:

ጳኛ/ ታደሰ/: በምን መስርያ ቤት የሚሰሩ?

5ኛ መ/ምስክር: ግብርና

ጳኛ/ ታደሰ/: ስለዚህ በግብርና ምን ዓይነት ትብብር ነበረ ማለት ነው ቀይ ሽብር አሁን እኮ ግልፅ ያልሆነው ቀይ ሽብር የሚመሩው አካል ሲሆኑ ትምህርት ካድሬዎች የግብርና ሰራተኞች ናቸው። ስለዚህ እንዴት ነው የተያያዘው ያ ነገር?

858

5ኛ መ/ምስክር፡ እኔ ከእነሱ ጋር የነበረኝ ነው ያልኩት እንጂ መተባበሩና አለመተባበሩን የሚያውቀው ነገር የለም፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ከቀይ ሽብር ከወጣ በኋላ ምርት ካድሬዎች ጋር ይተባበር ነበር ነው የሚሉት ያሉት ስለዚህ ከቀይ ሽብር ከወጣ በኋላ ከሆነ ግንኙነት የያዙ፤ የት የተፈጠረ ግንኙነት ነው ይህንን?

5ኛ መ/ ምስክር እዚያው ሊኖር ይችላል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ የት?

5ኛ መ/ ምስክር እስር ቤት፡፡

ዳኛ/ ታደሰ፡ እስር ቤቱ፡ በማን ይተዳደር ነበር ቀይ ሽብሩ?

5ኛ መ/ ምስክር በህዝብ ድርጅት፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ ታድያ ህዝብ ድርጅት የህዝብ ድርጅት ሰራተኞችና የግብርና ሰራተኞች አንድ ናቸው እንዴ?

5ኛ መ/ ምስክር እነሱም ታስሮ የተፈቱ ስለነበሩ እዚያ ሊሆን ይችላል ግንኙነታቸው ነው እኮ የሚልህ ያሉህ፡፡ ካህሳይም ታስሮ የተፈታ ነው አስመላሽም ታስሮ የተፈታ ነው፡፡ ግንኙነታቸው እዚያ ሊሆን ይችላል፡፡ በዚያውም ሊሰሩ ይችላሉ እኔ የማ ውቀውን ነው የሚያስቀምጥ እንጂ የማላውቀውን አላስቀምጥም፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ከዚያ በኋላ ወደ ምርት ካድሬ ነው የሄደው በሀዳር እርሶ ወደ መምህርነት ስልጠና ሲሄዱ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ እኔ አዲስ አበባ ለስልጠና እንደሄደ ነው የማውቀው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ለምን ስልጠና

5ኛ መ/ምስክር ለትምህርት ተብሎ እንደሄደ ነው ለዚያው እንደ ተመለሰ ምርት ካድረ እንደሆነ ነው የሚያውቀው ለዚያው ነው ማለት ነው፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ የምርት ካድሬ በምን አገኘው? ፈተና ማስታወቂያ ተለጥፎ ማስታወቂያ ወጥቶ ተወዳድሮ ነው ያገኘው?

5ኛ መ/ ምስክር፡ አላውቅም ስለ እሱ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ እርሶ መመ/ር የሆኑት በምንድነው ያገኙት?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ተወዳድሬ፡፡

ዳኛ/. ታደሰ/፡ ታድያ አቶ ነጋስ በዚህ ውድድር ነው ያገኙት?

5ኛ መ/ ምስክር እኔስ አልተወዳደርኩኝ በዚያ ቦታ አላውቀውም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ ጨርሻዋል ይነሱ፡፡ እሺ

5ኛ ተከሳሽ ስለቀጣይ ሁኔታ የምትሉት ካለ?

858

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ያረብናቸው ምስክሮች እነዚህ ነበሩ ምናልባት አንድ ምስክር አክሱም ላይ አንድ ምስክር ደግሞ አዲስ አበባ ላይ ያሉን ስለሆነ እነዚህ ምስክሮች የምናቀርባቸው መሆኑና አለመሆኑን አሁን ልናረጋግጥ አልቻልንም ስለዚህ በሌላ ቀጠሮ ጊዜ መጨረሻ አከባቢ ወስነን ልናቀርብ እንችላለን በዚሁ ፍ/ ቤቱ እንድይዝልን፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ 19 ተከሳሽ በ12 13 ቀን ውስጥ ሰኔ 19 አከባቢ ምስክሮች ለማቅረብ ትችላለህ? ተከሳካይ ጠበቃ የለህም እንዴ?እኮ፡፡

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አዎ ለማቅረብ እንችላልን፡፡

7ኛ ተከሳሽ፡ የእኔ ተራ ቁጥር 7 ነው እስከ አሁን ድረስ ምስክሮችን ግጠይይቅ ነበርኩኝ እና እስከ አሁን ድረስ አልጠየቅኩም እኔ አሁን ግን በተራ ቁጥር መሄድ ስለቆየ ለተባለው ለ19 ቀን ለማቅረብ ምስክሮች አጠቃልዩ ለማቅረብ ዝግጅት ላይ ነኝ፡፡ ስለዚህ ክቡር ፍርድ ቤት የሄን ችግሬን አውቆተረድቶ እና የ8ኛ ምስክር የጋራ ምስክሮች ስላሉን በዚያን ጊዜ አጠቃልለን ለማቅረብ እንችላለን 19 ቀን በቅደም ተከተሉ መሰረት እና ክቡር ፍ/ ቤት የሄንን ነው የሚያመለክተው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ 19ኛ ተከሳሽ ስንት ምስክሮች ነው ያላቹህ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ሶስት ምስክሮች ናቸው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ እሺ የ7ኛና 8ኛ ተከሰሾች ስንት ምስክሮች አላቹህ?

የ7ኛ ና8ኛ ተከሳሾች ተ/ጠበቃ /ሃብቶም ግርማይ/፡ የ7ና 8ኛ ተከሳሾች አጠቃላይ 10/ አሉን፡፡ 4/ የጋራ ናቸው፡፡ 6ቱ ማለት 2ቱ በተናጠል የአንድ ነው 4ቱ ደግሞ ለብቻው ነው፡፡

ደኛ ገብሩ/፡ አሁን የ19ኛ ተከሳሽ ያስቀደምነው ምክንያት አለው፡፡ ቀደም ብሎ አመልክቶ ነበር ከ10 11 አከባቢ ዓመት በእስር ቤት ነው ያለው፡፡ በዚህ ምክንያት መቅደም አለበት ነው ተራ ቁጥር ብቻ አይደለም እንትና ማድረግ ያለብን አንድ የሚቻል ከሆነ መንጠር ይቻል ነበር ግን 15 ምስክሮች በአንድ ቀን መስማት አይቻልም፡፡ቆዩ ቆዩ ፍ/ ቤቱ እንትና እያለው ነው፡፡ለ19 የተወሰኑ ቁጥር ያላቸው ምስክሮች ያሉት ተከሳሽ ካለ ለመደረብ ይቻላል የእናንተው ቆዩ ከአሁን በፊት አለ ደረግነውም ግን በዛሬው ዕለት ሁለት ቀን [illegible] ትንሽ እንትና ያስቸግራል ግን ለ21 መያዝ እንችላለን የእናንተው የ7ኛ እና 8ኛ በዛ መልኩ መዘጋጀቱ ነው ማለት ነው አሁን ለ19 የተወሰነ ቁጥር 3 አሉን የ19ኛ ተከሳሽ አሉን ከዛ በተጨማሪ የተወሰነ ቁጥር ያለው ሰው ተከሳሽ ካለ ልንደርብ እንችላለን፡፡

[redacted]

860

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የ17ኛ ተከሳሽ 3 ምስክሮችን ለማቅረብ ሃሳብ አለን።
ዳኛ/ ገብሩ/፡ የ7ኛና 8ኛ ተከሳሾች ቅድም እንዳልነው ለ21 መዘጋጀት ነው። እና ትእዛዝ እንሰጣለን።

ት እ ዛ ዝ

በዛሬው ዕለት የተፈተኘነት ውሳኔ በተሰጠባቸው ተከሳሾች የቅጣት ውሳኔ እንዲያመች ከዛ በፊት የቅጣት ሃሳብ ያለቀረባቹ ከቀጠሮ በፊት እንድታቀርቡ የ17ኛና 19ኛ ተከሳሾች የመከላከልያ ምስክሮች ለመስማት ቀጠሮ ለሰኔ 19/1994 ዓ/ም ተይዘዋል። ሌላ የአበል ጉዳይ እንትን አላልንም፡ ከአድዋ የመጣቹ መቼ ነው ከአድዋ የመጣቹ ሰዎች ብትነግሩንና የተከሳሽ ከላከያ ምስክሮች መም/ር ፍስሃ፣ አፈወርቅ እና አቶ በርሀ ሃድጉ የ2 ቀን ተኩል አበል ተከሳሹ በሞዴል 85 ካስያዘው ገንዘብ እንዲከፈላቸው መም/ር ፍስሃ መም/ር ነው ያሉ አይደል? ያው አበላቸው በሚከፈላቸው ደመወዝ መጠን ይሆናል የትራንስፖርትየደርሶ መልስ በሚያቀርቡት ፋኩቱር መሰረት ይከፈላቸው ብለናል።

ቀን 19/10/ 1994 ዓ/ም

ዳኞች

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበዩህ ቀርቧል

ተከሳሾች 3ኛ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርቧል።
5ኛ አቶ ነጋ አበባው ከተከለካይ ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል።
6ኛ አቶ ሓድሽ ተላ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል።
7ኛ መምህር ብርሃነ ፀጋይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ንጉስ ሓጎስ ጋር ቀርቧል።
8ኛ መምህር ሰለሞን አሰፋ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሃብቶም ግርማይ ጋር ቀርቧል።
11ኛ አቶ ገ/ እግዚአብሄርሕሱ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርባል።
13ኛ አቶ ኪዳነ አስገዶም ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወልደስላሴ ጋር ቀርቧል

864

14ኛ አቶ ኪዳነ በላይ ከተከላካይ ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል፡፡

16ኛ አቶ ገዛኢ ከበደ ከተከላካይ ጠበቃቸው አለም ገ/ እግዚአብሄር ጋር ቀርቧል፡፡

17ኛ አቶ ግርማይ ድንቅአየሁ ከተከላካይ ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል፡፡

18ኛ አቶ ገብረህይወት ወልደገብርኤል ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወልደስላሴ ጋር ቀርቧል፡፡

19ኛ አቶ ገ/ ምድህን ወልደሰማያት ከተከላካይ ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል፡፡

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው ባለፈው ቀነ ቀጠሮ የጥፋተኝነት ውሳኔ በተሰጠባቸው ተከሳሾች የቅጣት ውሳኔ ለመስጠት እንዲሁም የ17ኛ እና 19ኛ ተከሳሾች የመከላከያ ምስክሮች ለመስማት ነው፡፡ አስቀድመን የቅጣት ውሳኔ ይነበባል

በ6ኛ ተከሳሽ ሓዱሽ ተሳ፣ በ11ኛ ተከሳሽ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ፣ በ13ኛ ተከሳሽ ኪዳነ አስገዶም እና በ14ኛ ተከሳሽ ኪዳነ በላይ ላይ የሚከተለዉን የቅጣት ውሳኔ ሰጥተናል፡፡

ቅ ጣ ት

6ኛ ተከሳሽ በክስ ሁለት የተጠቀሰውን ሟች ተክላይ ገ/ሃወርያ የተባለዉን የተሓህት አባል ነዉ በሚል አስይዞ በካድሬዎች የዱላ ድብደባ እንዲገደል በማድረጉ፣ 11ኛ ተከሳሽ በክስ ዘጠኝ የተጠቀሰውን ሟች ካሳ ተካን ከመኖርያ ቤቱ አውጥቶ በመውሰድ የተሓህት /ወያኔ/ አባል ነው በሚል በጥይት እንዲገደል በማድረጉ ሁለቱም በወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ለ እና 281/ሀ/ መሰረት ፍ/ቤቱ ሰኔ 6/1994 ዓ/ም በዋለዉ ችሎት የጥፋተኝነት ውሣኔ መስጠቱን የሚታወስ ነው፡፡ ቅጣት የሚወሰነው በወ/መ/ሕግ የተደነገጉትን የቅጣት ድንጋጌዎች መሰረት በማድረግ ነው፡፡ ይኸውም በወ/መ/ሕግ ቁ.86 እንደተመለከ ተዉ የወንጀሉ አፈፃፀም መሰረት በማድረግ ለወንጀሉ ድርጊትና አፈፃፀሙ የሚመጥን ቅጣት መጣል ሆኖ የተቀጪው የግል ሁኔታም ግምት ውስጥ በማስገባት ነው፡፡ በሁለቱ ተከራካሪ ወገኖች የሚቀርብ የቅጣት ማክበጃና ማቅለያ ሁኔታዎች ከሉም ይመዘናሉ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ሰኔ 10/1994 ዓ/ም በዛፈዉ የቅጣት ሓሳብ፣ 6ኛ ተከሳሽ ወንጀሉ በፈፀመበት ጊዜ በዓዲአቡን ወረዳ የከረን ጣብያ ታጣቂ፣ 11ኛ ተከሳሽ ደግሞ በዓዲሽሆ ወረዳ የህዝባዊ ሰራዊት አባልና ታጣቂ እንደነበሩ ነዉ፡፡ በመሆኑም ከወንጀል አፈፃፀማቸዉም ሆነ በወቅቱ ከነበራቸው የስራ ድርሻ አንፃር የተለየ የቅጣት

ማክበጃ የምናቀርብባቸው ስላልሆነ ጥፋተኛ በተባለበት የወ/መ/ሕግ ቁ. 32/1/ለ እና 281/ሀ/ መሰረት ለጥፋታቸው ሊመጥን የሚችል ቅጣት እንዲወሰንባቸው እናመለክታለን ብሏል።

6ኛ እና 11ኛ ተከሳሾች በተከላካይ ጠበቃቸዉ አማካኝነት ለችሎቱ በቃል ያመለከቱት ደግሞ፣ 6ኛ ተከሳሽ በገጠር ያደግኩ ትምህርት የሌለኝ መሃይም ነኝ፣ የ73 ዓመት ዕድሜ አዛዉንት በመሆኔ ከዕድሜ መግፋት የተነሳ በተለያዩ በሽታዎች የምሰቃይ ስለሆንኩ፣ይህ ወንጀል ፈፅመሃል ተብየ ከመያዜ በፊት በጥሩ ፀባይ እምታወቅ ጠብ ለሚያነሱ መካሪና ሽምጋይ ሁኜ እማገለግል የወንጀለኛነት ሪከርድ የሌለኝ የ6 ልጆች አባትና የቤተሰብ አስተዳዳሪ ከግብርና ውጭ ሌላ የገቢ ምንጭ የሌለኝ ድሃ በመሆኔ ቤተሰቦቼ ለችግር ተዳርገው ስለሚገኙ ከመጋቢት 17/89 ዓ/ም ጀምሮ እስካሁን ድረስ በዚሁ ክስ በእስር ስለምገኝ የታሰርኩት በቂ ሆኖ እንዲያስናብተኝ አመለክታለሁ የሚል ሲሆን፣11ኛ ተከሳሽ በበኩሉ ምንም የትምህርት እውቀት የሌለኝ መሃይም፣የ5 ልጆችና የቤተሰብ አስተዳዳሪ፣ ከአሁን በፊት በወንጀል ጥፋት ሪከርድ የሌለኝ በመልካም ፀባዬ የምታወቅ፣ከግብርና ውጭ ሌላ የገቢ ምንጭ ስለሌለኝ ቤተሰቦቼ በከፋ ችግር ላይ ስለሚገኙ ከዚሁ ክስ ከሐምሌ 30/1985 ዓ/ም ጀምሮ እስካሁን በእስር ስለምገኝ የታሰርኩት በቂ አድርጎ በመውሰድ እንዲያስናብተኝ አመለክታለሁ ብሏል።

የከሳሽና የተከሳሾች የቅጣት ሐሳብ እላይ እንደተገለፀው ሆኖ እኛም ከሕጉ ጋር በማገናዘብ አይተነዋል። 6ኛ ተከሳሽ ጥፋተኛ የሆነዉ መዋች ተክላይ ገ/ሃወርያን ጠ ቁሞ በማስያዝ እንዲገደል በማድረጉ 11ኛ ተከሳሽ ደግሞ መዋች ካሳ ተካን ይዞ በመውሰድ እንዲገደል በማድረጉ ሁለቱ የወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ለ እና 281 /ሀ/ ተላልፈው በመገኘታቸው ነው። ልዩ ዓ/ሕግ በተከሳሾች ላይ ያቀረበው የቅጣት ሐሳብ ለጥፋታቸው የሚመጥን ቅጣት እንዲጣልባቸው እንጂ የቅጣት ማክበጃ አላቀረበም። ተከሳሾች ያቀረቡት የቅጣት ሐሳብም ቢሆን አጠቃላይ ሁኔታው ሲታይ በወ/መ/ሕግ ቁ.86 ስር የሚሸፈን እንጂ የቅጣት ማቅለያ ሁኔታዎች ናቸው ማለት አይቻልም። ስለዚህ ያቀረቡት ሐሳብ ከተጠቀሰው የሕግ ድንጋጌ በማገናዘብ 6ኛ ተከሳሽ የፈፀሙት ወንጀል የአፈፃፀሙ ሁኔታና በዕድሜ የገፉ አዛውንት በመሆናቸው ግምት ውስጥ በማስገባት በዚህ ክስ ከተያዙበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ የ7 /ሰባት/ ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጡ፣11ኛ ተከሳሽ በተመለከተም የወንጀሉ አፈፃፀምና ሌሎች ሁኔታዎች በማየት ለጥፋቱ የሚመጥን ቅጣት ሊወሰንበት ስለሚገባ በዚሁ ክስ ከተያዘበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ በ10/አስር/ ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ በሙሉ ድምፅ ወስነናል።

863

የ13ኛ እና 14ኛ ተከሳሾች የቅጣት ሁኔታ ስንመለከት ደግሞ፣ ሁለቱ ተከሳሾች በወ/መ/ሕግ ቁ.32/1/ሀ እና 281 /ሀ/ መሰረት ጥፋተኞች የተባሉት አቶ ገ/ስላሴ ነጋንና አቶ ገ/መድህን ገ/ማርያምን በገበያ ስፍራ በህዝብ ፊት በጥይት ደብድበው በመግደላቸው ነው፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ሰኔ 10/1994 ዓ/ም በፃፈዉ ያቀረበው የቅጣት ሐሳብ የወንጀል አፈፃፀማቸው ሲታይ የአደገኛነት ባህሪ ያለበት ከመሆኑም በላይ 13ኛ ተከሳሽ የዓዕዳ እምባ ወረዳ አስተዳዳሪ 14ኛ ተከሳሽ ደግሞ የዚሁ ወረዳ የመሬት ይዞታ መስሪያ ቤት ሃላፊ የነበሩ በመሆናቸው ወንጀሉን በስልጣናቸው ተመክተው የፈፀሙት ስለሆነ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 81/1/ለ መሰረት የከበደ ቅጣት ሊጣልባቸው ይገባል፣ መዋቶችን በህዝብ ፊት በጥይት ከገደሉ በኋላ ሬሳቸውን እንኳን በክብር እንዳይቀበር በገበያው ቦታ ፀሃይ ሲመታው ከዋለ በኋላ በዛው በገበያ ቦታ እንዲቀበሩ ያደረጉ ለመሆኑ በማስረጃዎቻችን በሚገባ ተረጋግጧል፡፡ ይህም የተከሳሾቹ የወንጀል አፈፃፀም ባህሪ አደገኛ እንደነበር ማረጋገጫ ነው፡፡ በመሆኑም በወ/መ/ሕግ/ቁ. 81/1/ለ/ ስር የተቀመጠ ውን የቅጣት ማክበጃ ምክንያት መሰረት በማድረግ ጥፋተኛ በተባሉበት የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ/ መሰረት ለጥፋታቸው ሊመጥን የሚችል የከበደ ቅጣት እንዲወሰንባቸው በማክበር አመለክታለሁ የሚል ነው፡፡

13ኛ ተከሳሽ በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት ሰኔ 7/1994 ዓ/ም በፃፈው የቅጣት ሐሳብ ደግሞ፣ በደርግ ዘመን መንግስት ታላቅ ወንድሜ የተገደለብኝ፣ በዚሁ ሰበብ እኔም ከተቀመጥኩበት ሐዘን እንስተው እየደበደቡ በእስር ቤት እንድገባ ተደርጎ ስምንት የእስራትና የሰቆቃ ዓመታት ያሳለፍኩኝ በመሆኔ፣ የራሴና የሟቹ ወንድሜ ልጆች አሳዳጊና ያለ እኔ ሌላ ጧሪ የሌላቸውና የ89 ዓመት ወላጅ እናቴ እንዲሁም ሌሎች ቤተሰቦቼ በችግር ላይ ስለሚገኙ ወንጀሉ በተፈፀመ ጊዜ በእድሜ ያልበሰልኩ የአንደኛ ደረጃ አስተማሪ የነበርኩ ስለሆነ፣ በአሁኑ ሰዓት በስኳር፣ በከፍተኛ የደም ግፊት፣ በነርቭ በኩላሊትና በጨጓራ በሽታዎች ባመሰቃየት ላይ ስለምገኝ፣ ከዚህ በፊት በማናቸውም ወንጀል ተከስሼ እማላውቅና በወንጀል ጥፋት ሪከርድ የሌለኝ በመሆኔ የመጨረሻ ቀላል የቅጣት ፍርድ እንዲሰጠኝ ሲል አመልክቷል፡፡

14ኛ ተከሳሽ በበኩሉ በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት ሰኔ 9/94 ዓ/ም በፃፈው የቅጣት ሐሳብ፣ ከ1965 ዓ/ም ጀምሮ እጄን እስከተያዝኩበት ጊዜ ድረስ በህዝብ ላይ ምንም በደል ያላ ደረስኩ ለተሰጠኝ የስራ ሃላፊነት በታማኝነት ያገለገልኩ፣ የ8 ቤተሰብ አስተዳዳሪ፣ በየወሩ አገኘው ከነበረ ደመወዝ ውጭ ሌላ የገቢ ምንጭ የሌለኝ ቤተሰቦቼ በከፍ ችግር እና እንግልት ላይ የሚገኙ በመሆናቸው፣ በደርግ መንግስት ከ1976-78 ዓ/ም ታስሬ ስቃይ የደረሰብኝ በመሆኑ፣ የግብርና ባለሙያ በመሆኔ

864

በመቀሌ ማረሚያ ቤት ተጠይቄ ዒላላ በሚገኘው የመስኖ ልማት ስራ ደከመኝ ሰለቸኝ ሳልል በእግር እየተንገዘኩኝ በመስራት ለፍሬ እንዲበቃ ያደረግኩ በመሆኔ ከአሁን በፊት የወንጀል ጥፋት ሪከርድ ያልነበረኝ ስለሆነ ይህን ሁሉ ግምት ውስጥ በማስገባት ቅጣት እንዲያቅልልኝ አመለክታለሁ ብሏል።

በልዩ ዓ/ሕግና በተከሳሾች የቀረበ የቅጣት ሓሳብ ይህንን የሚመስል ሆኖ እኛም ከሕጉ ጋር በማገናዘብ መርምረነዋል።

ልዩ ዓ/ሕግ እንዳመለከተው 13ኛ ተከሳሽ ወንጀሉን በፈፀመበት ወቅት የዓፅዲ እምባ ወረዳ አስተዳዳሪ መኖሩን በምስክሮች የተረጋገጠ ከመሆኑ በተጨማሪ ራሱ ተከሳሽም ያመነበት ጉዳይ ነው። ስለዚህ ወንጀሉን ሊፈፅም የቻለው በወቅቱ ወጥቶ የነበረ«ፀረ አብዮት» የፓለቲካ ድርጅቶችና አባሎቻቸውን የማጥፋት ዕቅድ ለመፈፀምና በስልጣኑ በመመካት እንደሆነ ያመለክተናል። የአፈፃፀሙ ሁኔታም ቢሆን የተሓህት አባላት ነበሩ ትጥቃችሁ አስረክቡ ብለናቸው ፍቃደኞች አልሆኑም። ስለዚህ ሌላ ሰውም ሊማርበት ስለሚገባ በህዝብ ፊት እንገድላቸዋለን በማለት ከግብረ አበሩ 14ኛ ተከሳሽ ጋር በመሆን በጥይት ደብድቦ የገደላቸው መሆኑን የተረጋገጠ ጉዳይ ስለሆነ የወንጀሉ የአፈፃፀም ባህሪ አደገኛ ያደርጓል። ስልጣኑ መከታ በማድረግ የፈፀመው በመሆኑና አፈፃፀሙም የአደገኛነት ባህሪ የተላበሰ በመሆኑ በወ/መ/ሕግ ቁ.81/1/ለ/ መሰረት ቅጣቱ እንዲከብድ ያደርጓል።

በተከሳሽ በኩል የቅጣት ማቅለያ ተብሎ የቀረበ ሓሳብ ስንመለከት ግን በወ/መ/ሕግ ቁ. 79 ስር የሚሸፈን ሳይሆን በወ/መ/ሕግ ቁ.86 ስር የሚወድቅ ነው። በመሆኑም ተከሳሽ ወንጀሉ ሲፈፅም የነበረዉ ስልጣንና የወንጀሉ አፈፃፀም ሁኔታ ግምት ውስጥ በማስገባት በልዩ ዓ/ሕግና በተከሳሽ የቀረበ የቅጣት ሓሳብ የየራሱ ሚዛን በመስጠት ቅጣት ሊጣልበት ስለሚገባ 13ኛ ተከሳሽ ኪዳነ አስገዶም ከተያዘበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ በ18/አስራ ስምንት/ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ ወስነናል።

14ኛ ተከሳሽ በሚመለከት ደግሞ በወቅቱ የዓፅዲ እምባ ወረዳ መሬት ይዞታ ሃላፊ ሳለ የፈፀመው ወንጀል ነው። ተከሳሹ መደበኛ ስራው በቀጥታ የዚህ ዓይነት ወንጀል እንዲፈፅም የሚያስችለው ነበር ባይባልም በተጨማሪ በዚሁ የቀይሽብር ተግባር ተሳታፊ መኖሩን የሚያረጋግጥ ነው።

ስለሆነም በክሱ የተጠቀሱት መዋቶችን ከ13ኛ ተከሳሽ ጋር በግብረአበርነት በህዝብ ፊት መግደሉን ጉልህ ማረጋገጫ ነው። ይህም በወቅቱ የነበረ የዘር ማጥፋት ዕቅድ ተግባራዊ ለማድረግ የተደረገ ነው። የወንጀሉ አፈፃፀም አደገኛና በአስከፊ ሁኔታ የተፈፀመ እስከሆኑ ድረስ ቅጣት የሚያከብድ ምክንያት እንዳለ ነው። ተከሳሹ

ያቀረበው የቅጣት ሓሳብ ግን የቅጣት ማቅለያ ሳይሆን በወ/መ/ሕግ ቁ.86 ስር የሚሸፈን ነው።

ስለዚህ የሚወሰንበት ቅጣት ይህንን ግምት ዉስጥ በማስገባት ይሆናል። በመሆኑም እላይ የተገለፀውን ሁኔታ በማገናዘብ 14ኛ ተከሳሽ ኪዳን በላይ ከተያዘበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ በ16/አስራ ስድስት/ ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ ወስነናል።

በ13ኛ እና 14ኛ ተከሳሾች ላይ የተወሰነ ቅጣት በአብላጫ ድምፅ ነው።

ት እ ዛ ዝ

በ6ኛ፣በ11ኛ፣በ13ኛ እና በ14ኛ ተከሳሾች ላይ የተወሰነ ቅጣት እንዲያስፈፅም ለክልሉ ማረሚያ ቤት ይፃፍለት።

የተለየ ሓሳብ

እኔ በተራ ቁጥር 2 የሚገኝ ዳኛ ሰኔ 6/1994 ዓ/ም በዋለው ችሎት13ኛ እና 14ኛ ተከሳሾች ለቀረበባቸው ክስ 10 ጥፋተኛ ሊሆኑ አይችሉም የሚል የተለየ ሓሳብ ስላስቀመጥኩ በዚሁ የቅጣት ውሳኔም ባለፈው ካስቀመጥኩት ሓሳብ የተለየ የለኝም።

ዳኛ / ገብሩ/፡ መከላከያ ምስክሮች ወደ መስማት እንሄደለን የ19ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ቀርበው ከሆነ።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ በላይነሽ ወ/ስላሴ/፡ አዎ የመከለከያ ምስክሮቻችን 3ቱም ቀርበው እነሱ ከመምጣታቸው በፊት ተከሳሹ በህጉ መሰረት ቃሉ እንዲሰጥ ፍ/ቤቱ እንዲፈቅ ድለት አመለክታለሁ።

19ኛ ተከሳሽ ገ/መድህን ወልደስሚያት/ የሚያቀርበው የቃለ ምስክርነቴኝ ክሱ በተመሰረተብኝ ወቅት እኔ በናአዴር እንዳልነበርኩ በዛን ወቅትም ምልሻና ወጣት ዘማች የሚባል ስራ ያልነበረብኝ መሆኑ። የ4ኛ ክፍል ተማሪ የነበርኩ። በጠቅላላም ለጦር መምራት አቅም ያልነበረኝምና ከጦርም ጋር ምንም ግንኙነት ያልነበረኝም መሆኔን ምስክርነት ቃሌን እሰጣለሁ። ጠቅላላ ለዚህም የመጡ ተከላካይ ጠበቆቼን ይቅርታ ተከላካይ ምስክሮቼን ሊያረጋግጡልኝ ይችላሉና ክቡር ፍ/ ቤት እንዲገነዘብልኝ የቃል ምስክርነቴኝ እሰጣለሁ።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በላይነሽ ወ/ ስላሴ/፡ አሁን ቀርበው የሚመሰክሩልን አቶ ለገሰ ወ/ማርያም ይባላሉ የሚመሰክርሉንም ጉዳይ ተፈፀመ በተባሉበት ተከሳሽ እሳቸው ጋር ከእሳቸው ጋር በአከሱም እንደነበር በዴጎ ወረዳም ጦርነት ስልነበረ ከጦርነቱ መልስ ለሚቺ ማን እንደያዛቸው እንዲሁም ተከሳሹ በወቅቱ ለምንም ውትድርና ያልደረሰ እና በናአዴር ወረዳም ታጣቂ ሆኖ ለአንድ ቀንም ያልሰራ መሆኑን የሚያስረዱ ናቸው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ጊዜው፣

865

[redacted]

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጊዜው በ1971 ዓ/ም በጥር አከባቢ በጥር ወር ማለት ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ቀን?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ቀን ራሳቸው እንትኑ ይለዩት። ምናልባት በዚህ ዓይነት ነው ጭብጥ የምናስይዘው እኛ።

ዳኛ/ ገብሩ፡ እንዴ ጭብጡ እንዴት። ጭብጡ እኮ ሁሉም ነገር አጠናቅቆ መቅረብ ያለበት ጉዳይ ነው።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ በ70 ዓ/ም በጥር ከ1970 ዓ/ም ጀምሮ እስከ መጨረሻ እንዲሁም ደርግ እስከ ከሰመ ድረስ ከአኩሉም አልወጣሁም ነው የሚለው። የሂን የሚያስረዱ ናቸው።

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ የሚከተለውን ቃለ ምስክርነት ሰጥተዋል።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስምዎ?

የ19ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር፡ ለገሰ ወ/ማርያም ተክሉ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ እድሜ?

1ኛ መ/ምስክር፡ 49

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስራ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ መንግስት ሰራተኛ ግብርና

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አድራሻ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አክሱም ቀበሌ 05

ዳኛ/ ገብሩ/ የመጡበት ምክንያት ያቃሉ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ከዚሁ ከመስርያቤት ስለ አቶ ገ/መድህን ወ/ስማያት በተከሰሱበት ወንጀል ለምስክርነት የሚል ደብዳቤ በደረሰብኝ ነው የመጣሁት።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ያውቁታል?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አውቀዋለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዝምድና አላቹህ?

1ኛ መ/ ምስክር የለኝም።

ዳኛ ገብሩ/፡ እሺ ዋና ጥያቄ።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ለገሰ ተከሳሽ አቶ ገ/ማድህን አውቃቸዋለሁ ብለዋል። የት ነው የሚያውቋቸው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ ምክንያቱም በመጀመርያ ጊዜ አድራሻችን በቀበሌ አንድ ነው። በ71 ዓ/ም ማህበር ሰላም በሚባለው ጣብያ ወረዳ ናሰዴር ከተማ ማህበረ ዶጊ

867

አብረን ነን ጣብያችን ከዚህም እኔ መንግስት ሰራተኛ በ71 ዓ/ም ህዳር ወር ወደ አክሱም አውራጃ ተዛውሬ ነው የሄድኩት በዚህ ነው የሚያውቀው::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ በዚያን ጊዜ ዶጌ በማህበረ ዶጌ በሚታወቁበት ጊዜ በዚያ አከባቢ የተከሰተ ነገር ነበር ወይ የሚያውቁት እርሶ?

1ኛ መ/ ምስክር: ማለት?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ ማህበረ ደጎ የተከሰተ ነገር አለ ወይ የሚያውቁት በዚያን ጊዜ አሁን ቀደም ብለው በተጠቀሱት ገና አክሱም ከመምጣትዎ በተጠቀሱት ዓ/ም ማለት ነው ስለዚህ የተከሰተው ነገር የሚያውቁት ነገር ካለ ለፍርድ ቤቱ እንዲያስረዱልኝ ነው?

1ኛ መ/ ምስክር: አዎ ጥር 15 ቀን ከባድ ጦርነት ከፍተው ነበር ከተማው መሃል ነው:: በዛን ጊዜ እኔም ስድራቤቴኝ በዚሁ ነበሩ በጦርነቱ ጊዜ እኔም እንዳልሄድ በጣም ከፍተኛ ጦርነት ነው የተከፈተው አልሄድኩም አከባቢው ፈጥኖ ያው 16 ኪ/ሜትር ወደ አክሱም እንዳንሄዱ ራሳችን ፈርተን አደርን አልሄድንም በ16 ቀን ግን የሞተና የዳነ ሰው ለመጠየቅ ከተማ ሆነን ስንዞር ያው በ16 ቀን አቶ አለማዩህ ወልዱ የሚባሉት ወታደሮች ይዘዋቸው ወደ ቤተ መንግስት አኩሱም ሲገቡት አይቸዋለሁ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ለአቶ አለማዩህ ወልዱ ወታደሮች ይዘዋቸው ሲመጡ አቶ ገ/ መድህን ነበሩ በእሱ ጋር?

1ኛ መ/ ምስክር: አልነበሩም::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እና በዚያን ጊዜስ አቶ ገ/ መድህን እድሜአቸው ለታጠቂነት የሚያደርግ እድሜ ወይም ትምህርት ነበራቸው?

ዳኛ/ ገብሩ: ጥያቄው አልተቀበልነውም:: ዋና ጥያቄ መቅረብ አለበት መሪ የሆነ ጥያቄ ማቅረብ ህጉም አይፈቅድም::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ በዛን ጊዜ አቶ ገ/ማድህን ሲገሙቱዋቸው ምን አይነት ሰው እንደነበሩ የሄንን ያስረዱልኛ?

1ኛ መ/ ምስክር በዚህ ጊዜ አቶ ገ/መድህን ተማሪ መሆናቸው ነው የሚያውቃቸው በዚያን ጊዜ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ የስንተኛ ክፍል?

1ኛ መ/ ምስክር እኔ እንጃ ክፍላቸው ሃይ ስኩልም መሆኑን አንደኛ ደረጃ መሆናቸው በዛን ጊዜ አላውቃቸውም እኔ በመንግስት ስራ ነኝ የነበርኩት::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እድሜአቸውስ ቢገምቱ ምን ያህል ይሆናል?

868

1ኛ መ/ ምስክር: እድሜአቸውም ትንሽ የአባታቸው መኖር ያና የእኔ መኖርያ የተራራቀ ስለሆነ እድሜአቸው በደንብ አላወቅኩዋቸውም::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ማለት በግምት እኮ ነው ለምሳሌ አውቃቸዋለሁ ስላሉ በግምቱ ለፍርድ ቤቱ እንዲያስቀምጡልኝ እኮ ነው::

1ኛ መ/ምስክር እድሜአቸው ህፃን መሆናቸው እኔ አውቃዎችዋለሁ እድሜአቸው ግን አላውቀውም::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ግምት?

1ኛ መ/ ምስክር: በዚህን ጊዜ ወደ 15 14 አከባቢ ነው የሚኖሩ::ትንሽ ነው የነበሩ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ወታደሮቹ አቶ እንትናን ይዘው ሲገቡ አቶ አለማዬሁ ወልዱ ማለት ነው ተከሳሽ ማለት አቶ ገ/ መድህን በዚያን ወቅት የት ነበሩ?

1ኛ መ/ ምስክር እኔ እንጃ ተማሪ መሆኑን ነው የሚያውቀው እንጂ የነበረበት ቦታ አከባቢ እኔ አላውቀውም

ወታደሮች ይዞት ሲገቡ ነው ያየሁት እንጂ አቶ ገ/መድህን የነበረበት ቦታ አለወቅኩም::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ አቶ ለገሰ እርሶ ከማህበረ ዴጎ ወደ አኩስም መቼ ነው የተዘዋወሩት?

1ኛ መ/ ምስክር: ህዳር ወር::

ልዩ ዓ/ ህግ ህዳር ስንት ዓ/ም?

1ኛ መ/ ምስክር: 71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ህግ ተከሳሹ በዚህን ጊዜ የት ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር: ተከሳሹ በዚያን ጊዜ እንኳ በህዳር ወር ይቅርታ የት እንደነበረ አላውቅም:: ህዳር ወር 71 ዓ/ም የት እንደነበረ አላውቀውም በዚሁ በታህሳስ ወር ግን እኔ መንግስት ሰራተኛ ሁኜ እሱ ግን ሁሉ ጊዜ ደብተሩ ይዞ ሲመላለስ ወደ ትምህርት ቤት ነው የሚያየው::

ልዩ ዓ/ ህግ የት ትምህርት ቤት?

1ኛ መ/ ምስክር እንጃ አብርሃ አፅብሃም ይሁን ትምህርት ቤቱ ወይም ሐወልት የሚባል አላወቅቱም የዛ ከተማ ውስጥ ደብተሩ ይዞ ሲሄድ ነው የሚያየው::

ልዩ ዓ/ህግ ትምህርት ቤቱን ይንገሩና? ትምህርት ቤቱን ይንገሩን እስከ እድሜው ድረስ ስለነገሩን በከተማም ስለሚያውቁት ጎረቤቶችም አንድ አከባቢ ስለነበራቹ የትኛው ትምህርት ቤት ነበር የሚማረው?

[redacted]

869

ለዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

1ኛ መ/ ምስክር: እሱም እንኳን ቢያብራራልኝ እንጂ ማለት ሃይስኩልም ይሁን አንደኛ ደረጃም ይሁን አለወቅኩትም በዚያን ጊዜ እኮ ብያለሁ በቅድም::

ልዩ ዓ/ ህግ ከየት እየመጣ ነበር ይማር የነበረው?

1ኛ መ/ ምስክር: ከተማ ውስጥ ቤት ተከራይቶ::

ልዩ ዓ/ ህግ የማንን ቤት ተከራይቶ?

1ኛ መ/ ምስክር: እኔ አለወቅኩትም የተከራየው ቤት ::

ልዩ ዓ/ህግ : በምን አወቁ መከራየቱ ታድያ?

1ኛ መ/ ምስክር: መከራየቱ እኔም እዚህ ተከራይቼ ነው የነበርኩት ከተማው 07 ቀበሌ እሱም በዚህ አከባቢ ነን ያለን የተከራየነው ብዙ ተማሪዎች ነን ብሎ ሲናገር ነው የሰማሁት እንጂ የሄ እኔ እንኳ ቤቱን እንኳ አላውቀውም መንደሮች ነው የሚያውቀው ቀበሌው:

ልዩ ዓ/ ህግ : ማህበረ ዶጉ ውስጥ ማለት ናእዴር ውስጥ ትምህርት ቤት ስለሌለ ነው አክሱም የመጣው?

1ኛ መ/ ምስክር: እኔ እንጃ እሱ ነበረ በዚያን ጊዜ አንደኛ ደረጃ ነበረ::

ልዩ ዓ/ ህግ ስለዚህ እዛ ለምን አልተማረም?

1ኛ መ/ምስክር: እኔ እንጃ ስለእሱ እኔም አላውቀውም

ልዩ ዓ/ህግ: ማለቴ እንግዲህ እርሶ ነውት ትክክለኛ መናገር የሚችሉት አንድ ሰው የቤት ክራይ ተከራይቶ ለመማር የሚችለው ወደ ሃይስኩል ስለገባ እዛ ትምህርት ስለሌለ ነው ወይስ ደግሞ ምንድነው ምክንያቱ እዛ ትምህርት ቤት ካለናእዴር አክሱም ምን ሊያደርግ መጣ ቤትስ ለመከራየት የሚያስችለው ምን ፈልጎ ነው?

1ኛ መ/ ምስክር: እኔ የሚሉት በቅድም እኮ ሃይስኩልም ይሁን አንደኛ ደረጃም ይሁን አላወቁኩትም እኮ ብዩ ነበር::

ልዩ ዓ/ ህግ: ቤተሰቦቹስ የት ነበሩ?

1ኛ መ/ ምስክር: የማን ቤተሰብ?

ልዩ ዓ/ ህግ: የእሱ?

1ኛ መ/ ምስክር: ገጠር::

ልዩ ዓ/ ህግ: ማን ይባላሉ?

1ኛ መ/ ምስክር: አባቱ?

ልዩ ዓ/ህግ: አዎ

1ኛ መ/ምስክር አቶ ወልደሰማያት ገ/ህይወት::

ልዩ ዓ/ህግ: እናቱስ?

870

1ኛ መ/ ምስክር፡ ከአለም ላይ በህይወት ተለይተዋል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ. ጥር 16/ 71 ዓ/ም አለማዩህ ወልዱ በወታደሮች ሲያዙ አይቻሎህ ብለው ነበረ፡፡

1ኛ መ/ ምስክር፡ ሲያዙ አይደለሁም ከተማ ሲገቡ አኩሱምና ማህበረ ዶጉ ሩቅ ለሩቅ ነው እኔ ከተማ ነኝ የነበርኩት አኩሱም ነኝ የተያዙ ግን፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ ፡ የት ሲገቡ ነው እርሶ ያዩት?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ቤተ መንግስት፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ የት የሚገኘው?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ቤተ መንግስት አክሱም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ እንጂ ማህበረ ዶጉ ላይ ሲያዙ አላዩም?

1ኛ መ/ ምስክር አላየሁም አልነበርኩም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ጨርሻሎህ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ድጋሚ ጥያቄ

የ19 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ አቶ ለገሰ ተከሳሽ ከናኢዴር ወረዳ ታጣቂ ሆኖ ያውቅ ነበር?

ልዩ ዓ/ህግ ተቃውሞ አለኝ፡፡ የሄ በዋና ጥያቄ ያላነሱት ጉዳይ ነው እኛም በመስቀለኛ ጥያቄ አለነሳነውትም፡፡ ያነሣሁት ጉዳይ አክሱም መቼ መጣ ሰውየው እንዴት ሲገቡ አዩም ናምን የሚለውን ጉዳይ ላይ ነው አሁን ስለታጣቂነቱ እኔ ስላላነሣሁ በመስቀለኛ ጥያቄ ላይ ያልተነሣ ጉዳይ በድጋሚ ስለማይነሣ እቃወመዋሎህ፡፡

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡ በጭብጥ ተይዞዋላ መጀመርያ እኮ ክ/ፍ/ቤት በጭብጥ አስይዞኛል፡፡

ዳኛ/ ገብሩ እንዴ እንዴ አሁን እኮ መስቀለኛ ጥያቄ ቀርቧል መስቀለኛ ጥያቄ ከቀረበ ጥያቄ ለማስተባበል ነው እና ድጋሚ ጥያቄ የሚቀርበው ስለዚህ ይህንን መሰረት በማድረግ ጥያቄ ልታቀርቡት ችላላቹ፡፡ ሌላ አዲስ ጥያቄ ግን በዋና ጥያቄ ሊቀርብ ይገባው የነበረ አሁን በድጋሚ ጥያቄ መቅረብ፡፡

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እኮ ጭብጡ ላይ እኮ አለ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አይደለም አይደለም እኮ በጭብጡ መሰረት እኮ በዋና ጥያቄ መ ይቃቹሃል፡፡

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ በድጋሚ ጥያቄ እንጠይቀዋለን ብለን ነዋ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አይቻልማ ፡፡ ስነ ስርዓት

የ19ኛተ ከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፍርድ ቤቱ ካለ ሊቀር ይችላል፡፡

871

ዳኛ/ ገብሩ/: ፍርድ ቤት ሣይሆን ህጉ ስለሚል ነው ::

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ ገብሩ/: አቶ ለገሰ በናእዴር እስከ ስንተኛ ክፍል እንደ ነበረ ትምህርት ቤቱ ያውቁታል?

1ኛ መ/ ምስክር: አዎ እስከ 6ኛ ክፍል ነበረ በዚያን ጊዜ

ዳኛ/ ገብሩ/: ሌላ ህጻር 71 ወደ አኩሱም ሲመጡ እርሶ ተከሳሽ የት ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር: እኔ የሂ አላውቸውም የት እንደነበረ በዚያን አከባቢ እኔ በናእዴር በነበርኩበት እዚሁ ከተማ ናእዴር ነው የሚያየው የነበርኩት እኔ በኋላ ያየሁት ግን ታህሳስ ወር አኩሱም ደብተር ይዘው ሲንቀሳቀስ ነው ያየሁት

ዳኛ/ ገብሩ/: መጀመርያ ግን እስከ ህጻር 71 አከባቢ ናእዴር አከባቢ ስለነበርኩኝ እዛ አብረን ነበርን እዛ አከባቢ ብለው ነበር።

1ኛ መ/ ምስክር: አዎ እያልኩኝ ነኝ እኮ አሁንም በማየት ነው እንጂ ከተማ ማህበረ ዶጉ ነው የምትባለው እዛ ሲያየው ነበርኩኝ።

ዳኛ/ ገብሩ/: እስከመቼ ያዩት ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር: ህጻር በነበርኩበት ህጻር ወር።

ዳኛ/ ገብሩ/: እዛ ነበር ማለት ነው?

1ኛ መ/ ምስክር : አዎ።

ዳኛ /ገብሩ/: ታድያ ትምህርት ቤት የሚጀመረው መቼ ነው?

1ኛ መ/ ምስክር: መስከረም።

ዳኛ/ ገብሩ/: ታድያ ታህሳስ የአክሱም ቤት ትምህርት ሲማር ነበር ይላሉ?

1ኛ መ/ ምስክር: እኔ እኮ አኩሱም ሲማር ያየሁት ታህሳስ ወር ነው ያልኩት። ህጻርም እዛ ምንም እንኳ በየው አኩሱም እንደሚማርም ናእዴር ቢሆንም አላወቅ ኩትም እኔ ለራሜ ትምህርት ቤት አልማርም ናእዴር ወይም አኩሱምም ከእነሱ አልማርም እና በታህስስ ወር ደብተር ይዞ ሲመላለስ ወደ ትምህርት ነው ያየሁት ስለ ትምህርቱ ግን ሁለተኛ ደረጃም ይሁን አንደኛ ደረጃም ይሁን አላወቅኩትም።

ዳኛ/ ገብሩ/: እኮ የተመታታ ነው እስከ ህጻር 71 እዛ አከባቢ ናእዴር ነበር አየው ነበር ብለዋልኋላ ደግሞ ታህሳስ አኩሱም ይማር ነበር ብለዋል: ስለዚህ ትምህርት የሚጀመረው መስከረም ነው እንዴት ነው ናእዴር ሁለ ያዩትና ያገኙት የነበረ ትምህርቱሳ?

1ኛ መ/ ምስክር: እኔ ምን አወቅኩ ስለእሱ አክሱም ማየቴኝ እርግጠኛ ነኝ ሲማርም ያየሁት እርግጠኛ ነኝ። ከዛ በፊት ግን በህጻር ወር አክሱም ግነው ናእዴር

872

ነበር አይቸዋለሁ ነው የምትለው የሚባለው ያለሁኝ እና በማህበረ ዶጎም በዚሁ በሀዳር ወር መማሩና አለመማሩ አላወቅኩትም ነው:: እኮ ያልኩት::

ዳኛ/ ታደሰ/: አቶ ለገሰ አሁን በምን ስራ ነው ያሉት?

1ኛ መ/ ምስክር በግብርና::

ዳኛ/ ታደሰ/: በምን በምን ስራ?

1ኛ መ/ምስክር አክሱም ማአከላዊ ዞባ በነበረበት በንብረት ክፍል ሃላፊ ነኝ::

ዳኛ/ ታደሰ/: የምን የዞኑ?

1ኛ መ/ ምስክር አዎ::

ዳኛ/ ታደሰ/: የዞኑ ግብርና ንብረት ክፍል ሃላፊ?

1ኛ መ/ ምስክር: አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/: ናእዴር ምን ስራ ነበሮት ከ71 ዓ/ም ህዳር በፊት ምን ስራ ነበሮት?

1ኛ መ/ ምስክር: ዘበኛ

ዳኛ/ ታደሰ: የምን ዘበኛ?

1ኛ መ/ ምስክር: የኤ.ፒ.ዲ. ይባል የነበረ::

ዳኛ/ ታደሰ/: ስንት ዓ/ም?

1ኛ መ/ ምስክር: 1971 ዓ/ም::

ዳኛ/ ታደሰ/: 71 ዓ/ም ኤ.ፒ.ዲ. ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር: አዎ:: እንዴት ነው በ68 ዓ/ም ኤ.ፒ.ዲ. ተቀጥረን::

ዳኛ/ ታደሰ/: 71 ዓ/ም ናእዴር ኤ.ፒ.ዲ. ነበር ወይ?

1ኛ መ/ ምስክር: እርሻን ማስተር ምንም ነው የሚማረው መሬት ይዞታም ለብቻው ኤ.ፒ.ዲ. ለብቻው ነው የነበረን:: ኋላ ግን በአንድ ተጠርንፎ እርሻና ህዝብ ማስተር ምናምን ተብሎ ነው የነበርን ዘመኑ ትንሽ ስለተካሄደ::

ዳኛ/ ታደሰ/: 71 ዓ/ም ናእዴር በማን ይተዳደር ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር: አስተዳደር?

ዳኛ/ ታደሰ/: በማን ነው በደርግ ነው ወይስ ነፃ መሬት ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር: አይ እስከዚህ ድረስ እኔም እንኳ ወረዳ አስተዳደሩም አውቀዋለሁ ታደሰ ብርሌ የሚባል ነበረ::

ዳኛ/ ታደሰ/: እኔ የጠየቆትን ይመልሱ.. 71 ዓ/ም ናዕዴር በማን ይተዳደር ነበር በደርግ መንግስት ይተዳደር ነበር ወይስ ነፃ ሜሬት ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር: ከተማው በወታደር ደርግ ነበር መሰለኝ::

ዳኛ/ ታደሰ/: መሰለኝ አይደለም እኮ እርሶ 71 ዓ/ም የመንግስት ስራተኛ ሆነው::

1ኛ መ/ ምስክር: ከተማው በደርግ ነበረ እርግጠኛ ነኝ::

873

ጸኛ/ ታደሰ/: ቋሚ ደርግ ነበር?

1ኛ መ/ ምስክር ጦር

ጸኛ/ ታደሰ/: ጦር ነበር ቋሚ?

1ኛ መ/ ምስክር: አዎ::

ጸኛ/ታደሰ/ እስከመቼ ዓ/ም?

1ኛ መ/ ምስክር: እስከ 71 ዓ/ም

ጸኛ/ ታደሰ/: ከመቼ ዓ/ም እስከ መቼ ነው?

1ኛ መ/ ምስክር እየሄዱ እየተመላለሰ ነው የነበረው ይመጣ ልይሄዳል ይመጣል ይሄዳል ነው የነበረው ኋላ ግን ጦር ተከማችቶ በ71 ዓ/ም አከባበቢው ዙርያ መለሽ እንደነበረ ነው የሚያውቀው:: ይሄድ ነበር ኋላ ይመለሣል እንደገና ይሄዳል እንደገና ይመለሣል ነው የነበረው እየተመለለሰነው የነበረው:: እየተመላለሰ ነው የነበረው ኋላ ግን አከባቢው ከተማው ዙርያ መለሽ ነበረ::

ጸኛ/ ታደሰ/: ስለዚህ የደርግ ወታደር እየሄደና እየተመላለሰ ወደ አክሱም ሲሄድ::

1ኛ መ/ ምስክር: ወታደሩ ኋላ ነው የመጣ:: መንግስት ሰራተኞች ነው የሚለው በወቅቱ:: መንግስት ሰራተኞች እየተመላለሱ ነው የነበሩ:: ጦር ግን ኋላ መጣ::

ጸኛ/ ታደሰ/: ስለዚህ የደርግ ወታደር ሣይኖር እናንተ የመንግስት ሰራተኛ ናእዴር ነበራቹ? ጦር ሣይኖር የመንግስት ጦር ሣይኖር ነው የነበራቹ ናእዴር?

1ኛ መ/ ምስክር: ነበርን አዎ:: ነበርን የተለየን ሰዎች ነበርን እዚዙህ ነበርን ጦር ሣይ መጣ:

ጸኛ/ ታደሰ/: የቅድሙ ጥያቂ ግን አልመለሱቱም:: የቅድሙ ቅድም የተጠየቁት ጥያቂ ታህሳስ ወር ደብተር ይዞ ተከሳሽ አክሱም አይቸዋለሁ ብለዋል እንደገና ደግሞ ህዳር ወር ደግሞ እርሶ ከእርሶ በኋላ እርሶ ከናኤዴር ወደ አክሱም የገቡት ህዳር ነው ከዚያ በፊት ተከሳሽ ናእዴር እንደነበረ ታህሳስ ወር ግን አክሱም እንዳዩት ነው የመሰከሩት ተማሪ ሆኖ:: ግን ቅድም የተጠየቁት ጥያቂ ግን መስከረም ነው ትምህርት የሚጀመረው መስከረም ትምህርት የሚጀመር ከሆነ ወይም አክሱም ካዩት ከመስከረም ጀምሮ ነው ትምህርት የሚጀምረው እንጂ ታህሳስ የሚጀምር ትምህርት የለም:: ስለዚህ የሄን እንዴት ሊሆን ይችልል ከትምህርት አጀማመር ጋር እንዴት ሊሆን ይችላል የተባለው ጥያቂ ግን አልመለስቱም?

1ኛ መ/ ምስክር: መልሸዋለሁ እኮ ብያለሁ መሰለኝ::

ጸኛ ታደሰ/: አልመለስቱም:: እና ቢመልሱ ግዴታ ነው::

1ኛ መ/ ምስክር፡ እንዲህ እኮ ቢያሉህ ሀጻር ወር ማህበረ ጾጉ ከተማ በየው የት እንደሚማር አኩሱም ይሁን ከተማ ማህበረ ጾጉ ማየትየ ነው። እንጂ የት እንደሚማር አለውቀውም። እኔ ተማሪ አይደለሁም ከእሱ የሚገባ የሚወጣ አይደለሁም እኮ ብየ ነበረ እኔ ግን በአክሱም ታህሳስ ወር ደብተር ይዞ ትምህርት ቤት ሲመላለስ ነው የሚያየው እኮ ነው ያልኩት መልሸው እኮ መሰለኝ መጀመርያ።

ጳኛ/ ታደሰ/፡ ወልጆቹ የት ነው እንዴ የሚኖሩት? ወለጆቹ የተከሳሽ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ማህበረ ሰላም ከተማ ማህበረ ጾጌ ገጠር ነው እኮ ከከተማው ትንሽ ወጣ ያለ ነው።

ጳኛ/ ታደሰ/፡ እሺ እርሶ ደግሞ ተከሳሽ ደግሞ እርሶ ደግሞ ምን ብለዋል ቅድም ማህበረ ጾጉ እስከ 6ኛ ክፍል ትምህርት አለ ብለዋል። ስለዚህ በ71 ዓ/ም ተከሳሽ ከ6ኛ ክፍል በላይ የማር ነበር ማለት ነው?

1ኛ መ/ ምስክር ትምህርቱ ምን ያህል መሆኑ አላውቀውም እኮ ነው ያልኩ መጀመሪያም ተጠይቄ ነበረ በዚሁ ደረጃው እኔ አላውቀውም 6ኛም ይሁን 7ኛም ይሁን እኔ አላውቀውም።

ጳኛ/ ታደሰ/፡ አንድ ግልፅ ያልሆነ ነገር ነው። ወላጆቹ የሚኖሩት አክሱም ከሆነ። ወለጆቹ የሚኖሩት ማህበረ ጾጌ ከሆነ።

1ኛ መ/ ምስክር፡ ከተማው አይደለም ጣብያው ነው እንጂ ህሌታ የሚባል ገጠር ነው። ከከተማው ራቅ ያለ ነው።

ጳኛ/ ታደሰ/፡ ስንት ስንት በእግር ጉዞ ስንት ይሆናል?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ ከዚሁ እስከ ሲሚንቶ ፋብሪካ ነው የሚሆነው።

ጳኛ/ ታደሰ/፡ እሺ ስለዚህ ለማህበሩ ጾጉ ቅርብ ነው ማለት ነው?

1ኛ መ/ ምስክር አዎ።

ጳኛ/ ታደሰ/፡ ስለዚህ እንዴት አኩሱም ቤት ተከራይቶ ሊማር ይችላል የሚለው ጥያቄ አልተመለሰም።

1ኛ መ/ ምስክር፡ መልሸዋለሁ ትምህርቱ ምን ያህል ደረጃ መሆኑም እኔ አላውቀም ነው ያልኩት።

ጳኛ/ ገብሩ/፡ እሺ አሁን የቀረበው ጥያቄ በደንብ እንዳልተ መለሰ ነው የምንወስደው። ጨርሰዋል። ይነሱ።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ቀጣዩ ምስክር አቶ መረሳ ገ/ ፃድቅ ይባላሉ የሚመሰክሩት ጭብጥም ጉዳዩ ተፈፀመ በተባለበት በወቅቱ በቦታው ያልነበረ መሆኑንና መዋቹንም ማን ይዞ እንደመጣቸው የሚያስረዱ ናቸው በተጨማሪም ተከሳሽ

[redacted]

በወቅቱ የነበራቸው እድሜንና የትምህርት ደረጃ እንዲሁም ተከሳሹ በናእዴር ወረዳ ታጣቂ ሆነው የማይሰሩ መሆናቸው የሚያስረዱ ናቸው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ይጠሩ። አማርኛ ማናገር መስማት ይችላሉ?

2ኛ መ/ ምስክር ትግርኛ እየ ዝሽእል።

ዳኛ/ ገብሩ/: እሺ ለትርጉም የሚተባበረን። አቶ ሰለሞን። አቶ ሰለሞን አስተርጓሚው በእውነት እንደሚያስተረጉሙ ቃለ መሃለ ከፊፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጎመዋል።

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፊፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ቃል ምስክርነታቸው ሰጥተዋል።

ዳኛ/ ገብሩ/ ስምዎ?

2ኛ መ/ ምስክር: መረሳ ገ/ፃድቃን ይሕደጎ

ዳኛ / ገብሩ/: እድሜ?

አስተርጓሚ: ዕድመ'ኹም?

2ኛ መ/ ምስክር 67

ዳኛ/ ገብሩ/ ስራ?

አስተርጓሚ ስራሕኩም ?

2ኛ መ/ ምስክር ሓረስታይ።

አስተርጓሚ: ገበሬ።

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻ?

አስተርጓሚ: አድራሻኹም?

2ኛ መ/ ምስክር: አላጀ ላዕላይ ማይጨው ወረዳ ማህበረ ሰላም ጣብያ።

ዳኛ/ ገብሩ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ: ዝመፃእኩሙሉ ም'ክንያት ትፈልጡዶ?

2ኛ መ/ ምስክር: ትእዛዝ ዝመፅአኒ ብምስክርነት እዩ ትእዛዝ መፂኡኒ ካብዚ ክቡር መሰርያ ቤት እዚ።

አስተርጓሚ: ለምስክርነት ተብሎ ትእዛዝ ስለመጣልኝ።

ዳኛ/ ገብሩ: በማን ምስክርነት?

አስተርጓሚ: ብመን ምስክርነት?

2ኛ መ/ ምስክር: በአቶ ገ/ መድህን ወልደሰማያት።

ዳኛ/ ገብሩ/: ገ/ መድህን ወልደሰማያት ያውቁታል?

አስተርጓሚ: ገ/ መድህን ወልደሰማያት ትፈልጡዶ?

2ኛ መ/ ምስክር: እወ ይፈልጦ።

አስተርጓሚ: አዎ አውቀዋለሁ::

ዳኛ /ገብሩ/: ዝምድና አላቹህ?

አስተርጓሚ: ዝምድና እንሄኩም ዶ?

2ኛ መ/ ምስክር: የብለይን::

አስተርጓሚ: የለኝም::

ዳኛ/ ገብሩ/: ዋና ጥያቄ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ, አቶ መረሳ ገ/ መድህን አውቀዋለሁ ብለዋል:: ገ/ መድህን የት ነው የሚያውቁት?

አስተርጓሚ: ገ/ መድህን ይፈልጠ እየ ኢልኩም አለኹም ገ/ መድህን አብ ምንታይ ኢኹም ትፈልጥዎ?

2ኛ መ/ ምስክር: ወዲ ዓደይ እዩ አብቲ ዓዲ ደቂ ዓዲ ኢና::

አስተርጓሚ: የአገሬ ሰው ነው እዛው አገሬ ላይ ነው የሚያውቀው::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከመቼ እስከ መቼ ነው የሚያውቁት?

አስተርጓሚ: ካብ መዓዝ ናብ መዓዝ ኢኹም ትፈልጡዎ?

2ኛ መ/ ምስክር: አነ መጀመርያ አትሒዙ አብቲ ጎረባብትና እዩ ምውልዱ አብኡ ኢና ጎረባብቲ ኢና እስካብ 70 ዓ/ም እውን አብኡ ይመሃር ነይሩ ካብ 70 ዓ/ም ንዓቐብ ናብቲ አኻሉም እዩ ዝኸደ::

አስተርጓሚ: ያው ከድሮ ጀምሮ ጎረቤቴ ነው እዛው ነው ተውልዶ ያደገው እስከ 70 ዓ/ም እዛው አውቀዋለሁ ከ70 ዓ/ም ወደ ትምህርት አክሱም እንደሄደ ነው የሚያውቀው::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እና በዚህ በጠቀሱት ዓ/ም በዛን የተፈፀመ ነገር ካለ ቢያስረዱልን ለፍ/ቤቱ?

አስተርጓሚ: አብዚ ዝጠቐስኩሙዎ ዓ/ም ልተፈፀመ ነገር እንተሃልዩ ንፍ/ቤት አረዱኡልና?

2ኛ መ/ ምስክር እሺ, አብ 71 ዓ/ም ኩናት ሓየል ኩናት ተላዒሉ ነይሩ አብቲ ዓድና::

አስተርጓሚ: በ71 ዓ/ም ሓይለኛ ጦርነት ተነስቶ ነበር በአገራችን ላይ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ወሩ?

አስተርጓሚ: ወርሒ?

2ኛ መ/ ምስክር: ወርሒ 15 ጥሪ

አስተርጓሚ: ወሩ ጥር 15::

2ኛ መ/ ምስክር: ጥሪ 15 ኩናት ምስተልዓለ ንl6 ናብቲ ቦታ ኣምሪብና ቦታ ዝተወቖዐን ዝሞተን ክንቀብር ኢልና ደይብና ነይርና ብዕላማቱ ኢና::

አስተርጓሚ፡ ጥር 15 ጦርነት እንደዋለ ጥር 16 የሞተውን ለመቅበር ቁስለኛውን ለማንሣት ወደ ጦርነት ወደ ነበረት ቦታ ሂደን ነበር። ብድሕሪኡ እቲ 16 ምስደየብና ልቶም ልቶም ተኸሲስዎም ዘሎ ወታደር 5ተ ዝኾኑ ወታደር ሒዞም አፍቲ አከባቢ ቤተክርስትያን ሒዞም ላዕላይ አደይቦም ናብ መኪና ወሲደሙዎም።

አስተርጓሚ፡ ከዛ ወደ እኛ እንደወጣን ተከሰበት ያለው ሰውየ 5 ወታደሮችን ይዙዋቸው ከቤተክረስትያኑ ወደ ላይ ሆነው ወደ መኪና አስገብተዋቸው ሄዱ።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ የት ቤተክርስትያን ነው የት ቦታ ቦታውን እየገለፁ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ዶጎ እንዳፃድቃን ዝበሃል ቤተክርስትያን።

አስተርጓሚ ዶጎ እንዳፃድቃን የሚባል ቤተክርስትያን።

የ19ኛ ተከሳሺ ተ/ ጠበቃ በዛን ጊዜ ከወታደሮቹ ጋር ሰውየው ሲሉ የሰውየው ስም አያውቁትም?

አስተርጓሚ፡ ምስቶም ወታደር አብቲ ዓሽዒትኡ ጊዜ እቲ ሰብአይ ክትብሉ ከለኹምሲ ስሙ ትፈልጡዎዶ እቲ ሰብአይ።

2ኛ መ/ ምስክር፡ አይናይ ሰብአይ?

አስተርጓሚ የትኛው ሰውየ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ወሰዱት ተከሰበት ያለው ወሰዱት ያሉት ነው?

አስተርጓሚ እቲ ተኸሲስዎ ዘሎ ሰብአይ ወሲደሙዎ ትብልዎ ዘለኹም ሰብ አይ ስሙ ትፈልጡዎዶ?

2ኛ መ/ምስክር ልጁ አለማዩህ።

አስተርጓሚ፡ ልጁ አለማዩህ

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡ እሺ እነሱስ ወታደሮቹ ለአቶ አለማዩህ ሲወስዱት ተከሳሽ ገ/መድህን ነበር ከእነሱ ጋር?

አስተርጓሚ፡ እቶም ልአቶ አለማየህ ክወስድዎም ከለው ተኸሳሲ ነይሩዶ ምስአም?

2ኛ መ/ ምስክር፡ አነበረን አይረአኹን።

አስተርጓሚ፡ አልነበረም።

ዳኛ ገብሩ/ ፡ እስኪ ጥያቄአቹህ እያስተካከላቹ አቅርቡ። አከሌ ነበር ወደ እየተባለ የሚጠየቀው አስቸጋሪ ነው።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ ተከሳሹ ተናግረዋል ብየ እሺ። እና ከዛ በኋላ ብመኪና አድርገው ወዴት ነው የወሰዱዋቸው?

አስተርጓሚ፡ ድሕሪኡ ብመኪና ገይሮም ላበይ ወሲደሙዎ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ንአኸሱም።

878

አስተርጓሚ: ወደ አኩሱም::

2ኛ መ/ ምስክር: ኣብኡ ኮይና ናብ ኣክሱም እያ ዝተልዓለት::

አስተርጓሚ: እዚያው ሆነን ያው ወደ አክሱም ነው የተነሣችው መኪናዋ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ተከሳሹ በዚያን ጊዜ መማርያ ይዞ ወይ በወጣትማህበር ወይ በምልሻ ታጥቆ ነበር?

ዳኛ/ ገብሩ/: የሂ ጥያቄ አልተቀበልነውም::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ለስተካክለው እሺ ተከሳሽ በዛን ጊዜ ምን ይሰራ ነበር?

አስተርጓሚ ተከሳሲ አሻዒተኡ አፍቲ ወቐቲ ንሱ ታይ ይሰርሕ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር: አንሕና እስካብ 70 ዓ/ም ትምህርቲ እዩ ዝመሃር ዝነበረ ኣብኡ አፍቲ ዶኳ ብድሕሪኡ ኣኽሱም ከይዱ ድማ ኣብ ት/ቲ ኣትቱ ኢና ንሰምዕ እምበር ካሊእ ስራሕ የፈልጠሉይ ነይረ::

አስተርጓሚ: እኛ እስከ 70 ዓ/ም እዛው ት/ት ይማር እንደ ነበር እዛ ዶጌ ውስጥ አውቀዋለሁ ከዛ በኋላ ከ70 ዓ/ም አክሱም ሂዶ ት/ት ገባ ይባላል እንጂ ሌላ የሚያወቀው ነገር የለኝም::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ በዚያን ጊዜ በግምት ማለት ነው እድሜው ምን ያህል ነበር?

አስተርጓሚ: አፍቲ አሸዒትአ ጊዜ ዕድምኡ ክንደይ ልአክል ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር አሻቡ ጊዜ 14 እዩ ነይሩ::

አስተርጓሚ: 14 አከባቢ ነበር::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ ይማር ነበር ብለዋል የት/ት ደረጃው እንዴት እንደነበረ ሊያውቁ ይችላሉ?

አስተርጓሚ: ይመሃር ነይሩ ትብለኹም ናይ ት/ቲ ክፍሉ ልነበረሉ ትፈልጡዶ?

2ኛ መ/ ምስክር ኣብ ዶኳ እንተሎዶ?

አስተርጓሚ ዶጉ ኢያለ ነው ወይ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እኮ ያውቃሉ ወይ ለፍ/ቤቱ ሊያስረዱሉኝ ብየ ነው?

አስተርጓሚ: እኮ ዶኳ ኢያሉ ነው ወይ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ

አስተርጓሚ: እወ

2ኛ መ/ ምስክር ኣብዶኳ እንተሎ እስካብ 4ተ ክፍሊ እዩ ይምሃር ፀኒሑ ካብናብ አኩሱም ኣብሱም ምስከደ ክንዱዝ አተዎ ክፍሊ ክፈልጦ አይክአልኩን ከምዝመሃር እንተዘይኮይኑ:

[redacted]

አስተርጓሚ ዶጉ ኢያለ እስከ 4ኛ ክፍል ይማር ነበር ከዛ አከሱም እንደሄደ ግን እስከ ስንተኛ ክፍል እንደሄደ አላውቅም ይማር ነበርብቻ ነው የሚያውቀው::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ሌላስ በመንግስት ስራ የሚሰራው ነገር ይኖራል? ካለ ሊያስረዱልኝ ብዩ ነው?

አስተርጓሚ: ካሊኢኸ አብ ናይ መንግስቲ ስራሕቲ ይሰርሕ ነይሩ ዶ ምናልባት ትፈልጡዎ ነገር እንተሃልዩ አረዱኡለይ

2ኛ መ/ ምስክር: ምንም አይሰርሕን አይፈልጠሉን::

አስተርጓሚ: አይሰራም አለውቅለትም:

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ጨርሻለሁ:

ዳኛ / ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ አቶ መረሳ ጥር 15/71 ጦርነት ነበር ብለው ነበረ:: ጥር ስንተኛ ወር ነው?

አስተርጓሚ: ጥር 15/71 ዓ/ም ጦርነት ነይሩ ኢልኩም አለኹም ጥሪ ማለት ስንተኛ ወርሒ እዩ መበል ክንደይ ወርሒ እዩ?

2ኛ መ/ምስክር ጥሪ ወርሒ እዩ ዝነበረ አሻቡ::

አስተርጓሚ: ጥር ወር ነበረ ያኔ::

ልዩ ዓ/ህግ አዎ ስንተኛ ወር ነው?

አስተርጓሚ: እወ ግን ጥሪ ማለትሲ መበል ክንደይ ወርሒ እዩ ?

2ኛ መ/ምስክር መበል ክንደይ ወርሒ እዩ እሞ ለይን ቆፀሮ ካብ መስከረም ጀሚርካ ክትቆፅርዎ እምበር አነስ ክንደዙይ ሐደ ክልተ ኢለ ጥሪ: ልካቲት መጋቢት ጥራይ እንተዘይኮይነ ዝፈልጥ ብኽንደዚ ወርሒ ድዩ ዝበሃል የመና ት/ቲ የብለይን:

አስተርጓሚ: እንግዲህ ከመስከረም ጀምራችሁት ልትቆጥሩ ትችላለቹ እኔ ጥር መጋቢት የካቲት እያልኩኝ ከመግለፅውጭ በቁጥር ለማስቀመጥ ት/ት የለኝም:

ልዩ ዓ/ህግ መሃይም ነዎት ማለት ነው?

አስተርጓሚ: መሃይም ዲኹም ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር: እወ::

አስተርጓሚ: አዎ:

ልዩ ዓ/ህግ: ታድያ ጥር 15 ጦርነት መካሄዱ ጥር 16 አለማዩህ ወልዱ መያዛቸው በምን ያስታውሣሉ ልዩ ማስታወሻዎት ምንድነው?

አስተርጓሚ: እሞ እንድሕር ከምኡ ከይኑስ ጥሪ 15 ጦርነት ምንባሩ ጥሪ 16 ልዩ

አለማየሁ ምታሓዞም እዚ ኹሉ ብምንታይ ተስታውስዖሲ ፍሉይ ማስታውሻኹምእሲ ታይ እዩ?

2ኛ መ/ምስክር፡ ከቢድ ኩናት ስለዝነበረ በቲ ከቢድ ኩናትሲ ተባሂልና እቲ ዝወዓሉ ቦታ ናይ ኩናት ዝተልዓለታ በኦኢና አዐርዮ ይፈልጣ እዩ፡

አስተርጓሚ፡ ከባድ ጦርነት ስለነበር በዚህ በከበዱ ጦርነት ምክንያት አድርጌ በዛው ነው የሚያስታውሰው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ ተከሳሽ ወደ አክሱም ሄዶ ነበር ብለው ነበረ፡ መቼ ነው ወደ አክሱም የሄደው?

አስተርጓሚ፡ ተኸሳሲ ናብ አኸሱም ከይዱ ኢልኩም ነይርኩም መዓዝ እዩ ልኸደ፡፡

2ኛ መ/ ምስክር ተኸሳሲ 70 ዓ/ም

አስተርጓሚ፡ በ70 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ቀኑና ወሩስ?

አስተርጓሚ፡ መዓልቱይ ወርሑይኸ?

2ኛ መ/ምስክር ወርሑ ክንድዙይ ክብሎ አይከአልን አይቆፀርኩዎን 70 ዓ/ም ግና ካብኡ እቲ ት/ቲ ምስተልዓለ ንአክሱም ከይዱ እንኡ ውን ምውቲ እየን ዝነበሩ ናብ አክሱም ከይዱ ይመሃር ነይሩ፡

አስተርጓሚ ወሩና ቀኑ እንትን ባልለውም 70 ዓ/ም ላይ ት/ቤቱ ስለተነሣ እናቱም የሞቱ ስለነበሩ እንደሄደ በዛው እንደሄደነው የማውቀው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ ተመልሶ ያውቃል በመሃከሉ?

አስተርጓሚ፡ አፍቱ ማእኸል እሞ ጊዚያት ተመሊሱ ይፈልጥዶ?

2ኛ መ/ ምስክር አይተመልሰን፡፡

አስተርጓሚ፡ አልተመለሰም፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እሺ ማህበረ ዶጉ ማለት ናእዴር ውስጥ ይማር ነበር እስከ 4ኛ ክፍል ብለው ነበረ እዚያ ያለው ት/ቤት እስከ ስንተኛ ክፍል የሚያስተምር ነው?

አስተርጓሚ፡ እሞ አብ ማህበር ዶጉ እስካብ 4ይ ክፍሊ ይመሃር ነይሩ ኢልኩም አለኩም እቲ አብቲ ቦታ ንሱ ልነበረ ት/ቤት እስካብ ክንደይ ክፍሊ የምህር ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ እቲ ናይ ዶጎ አነ 4ተ ክፍሊ ተማሂሩ እትብል አፍቱ ቆልዑ እውን ነይሩ ሙኒ አብኡ ሀ ሁ ዝጅምሩ ንሱ ጥራይ እየ ዝፈልጥ እምበር ዶጎ ዝነበሮ ክፍልታት አይቆፀርኩዎን፡፡

አስተርጓሚ እኔ እሱ እስከ 4ኛ ክፍል ተማርኩ ሲል ብቻ ነው የሚያውቀው እንጂ ዶጎ የነበረው ት/ቤት እስከ ስንተኛ እንደሚያስተምር አላውቀውም፡፡

883

ልዩ ዓ/ህግ፡ ምን ሲል ነገሮት እስከ 4ኛ መማሩን ለምን ፍላጎት ብሎ ነገሮት?

አስተርጓሚ፡ ታይ ኢሉ እዩ ታይ ኮይኑ ኢለ እዩ ነጊርኩም እስካብ 4ይ ምምሃሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ 4ይ ምምሃሩዶ 4ይ ምምሃሩ ክንደይ ተማሂርኩም ከመይ ኢልካ ከም ሓደ ጠያቒ ሰቕ ኢልና እንትንዘራረብ እስካብ 4ተ ክፍሊ ተማሂረ ኢለኒ ኡሉ እንትብል እየ ዝሰማዕኩ እኔ ካሊእ አይከነን፡

አስተርጓሚ ዝምብለን በተራ ጥያቄ በወሬ እንማስተን ስናወራ እስከ 4ኛ ክፍል ተምሬአለሁ ሲል እንደዚህ ነው የሚያውቀው እንጂ ሌላ አይደለም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ ጥር 16/71 አለማዩህ ወልዱ በወታደሮች ተያዙ ብለው ነበረ፡ስንት ሰዓት ለይ ተያዙ ?

አስተርጓሚ፡ ጥሪ 16/71 አለማዩህ ብወታደራት ተታሒዞም ኢልኩም ነይርኩም፡፡ ክንደይ ሰዓት ተታሒዞም?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ሰዓት አይነበረንን ብግምት ናብ 3ተ ሰዓት ይኸውን እዩ፡፡

አስተርጓሚ፡ ሰዓት አልነበረኝም በግምት ወደ 3፡00 አከባቢ ይሆናል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ የትኛው 3፡00 ሰዓት የማታ ወይ የጥዋቱ?

አስተርጓሚ፡ አይንአ 3፡00 ሰዓት ናይ ምሸት ድዩ ናይ ንጎሆ?

2ኛ መ/ ምስክር ናይ ንጎሆ

አስተርጓሚ የጥዋት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ በመኪና እንደወሰዱዋቸው ገልፀው ነበረ፡ ስንት ናቸው መኪኖቹ?

አስተርጓሚ፡ ብመኪና ከምልወሰድዎ ገሊፅኩም ነይርኩም ክንደይ መኪና ነይረን?

2ኛ መ/ ምስክር፡ መኪና ናብያ ሓንቲ መኪና እንትስቀሉ እየ ዝረአኹዎም እምበር መኪና ብላዕላይ ነይረን አንሕና ናይ ውቕዕን ምውትን ክንቐብር ክንደሊ ኢና ዝነበርና እምበር ጥራይ ንሰም ክስቀሉ እንተኸይኖም እምበር እዚ ኢለ እኔ አይቆፀርኩን መኸይን፡፡

አስተርጓሚ፡ መኪናዎች ከላይ ነበሩ እኛ የሞተውና የቆሰለውን ስናነሣ ስለነበርን እሱ የተሰቀለበት መኪና አንድ መኪና ነበር የሚያየው ሌላው አልቆጠርኩትም፡

ልዩ ዓ/ ህግ የት አከባቢ ነበር ሌሎቹ?

አስተርጓሚ ካልአተን አብ ምንታይ አከባቢ ነይረን?

2ኛ መም/ምስክር ብላዕሊ እየን ዝነበራ በቲ ርእሲ መስርያ ቤት ብርእሲ መስሪያ ቤት ነይረን

አስተርጓሚ፡ ከላይ ከመስርያ ቤቱ ወደ ላይ ነበር የነበሩት

ልዩ ዓ/ ህግ ከየትኛው መስርያ ቤት?

አስተርጓሚ፡ አይንአ መስርያቤት?

2ኛ መ/ ምስክር: ዶጌ።

ልዩ ዓ/ህግ የምን መስርያ ቤት ነው?

አስተርጓሚ: ናይ ምንታይ መስርያ ቤት ኢዩ?

2ኛ መ/ምስክር: ወረዳ ነይሩ አሸቡ።

አስተርጓሚ ወረዳ ነበር ያኔ።

ልዩ ዓ/ህግ ወረዳ አስተዳደር ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ወረዳምም ሕዳር ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር ነይሩ እዎ ሎሚ ተበቲኑ እምበር ወረዳ ምምሕዳር እዩ ነይሩ አሻቡ።

አስተርጓሚ አዎ ያኔ ነበር አሁን ተበተነ እንጂ

ልዩ ዓ/ ህግ: አቶ አለማዩህ የተሰቀሉበት መኪና ምን ዓይነት መኪና ናት?

አስተርጓሚ አይተ አለማዩሁ ዝተሰቅለዋ መኪና እንታይ ዓይነት መኪና እያ።

2ኛ መ/ ምስክር ቆፅላዋይ እያ ዝነበረት

አስተርጓሚ አረንጓዴ ነበረች።

ልዩ ዓ/ ህግ ትልቅ ናት ትንሽ?

አስተርጓሚ ዓባይ ድያ ንእሽቶን?

2ኛ መ/ ምስክር ዓበይ እያ።

አስተርጓሚ: ትልቅ ናት።

ልዩ ዓ/ህግ ቅድም እንደገለፁት ባልሳሳት 5 ወታደሮች ስይዙዋቸው አይቻሎህ ብለው ነበረ። ምን ይዘው ነበር ወታደሮቹ?

አስተርጓሚ 5ተ ወታደራት እዩም ሒዘሙዎም ነይሮም ኢልኩም ኢኩም ታይ ሒዞም ነይሮም እቶም ወታደራት

2ኛ መ/ ምስክር: ብረት ካላሽን

አስተርጓሚ ክላሽ ጠመንጃ:

ልዩ ዓ/ህግ ሁሉም ማለት ነው?

አስተርጓሚ ኩሎም ድዩም?

2ኛ መ/ ምስክር እወወታደር ከኩሎም ሒዞም ነይሮም።

አስተርጓሚ አዎ ሁሉም ወታደሮች።

ልዩ ዓ/ህግ ከቤተክርስትያን እንደተያዙ ገልፀው ነበር።ከቤተክርስትያን ውስጥ ነው ከውጭ ነው የተያዙት?

አስተርጓሚ ካብቤተክርስትያን ተታሒዞም ኢልኩም ካብ ደገድዮም ካብ ውሽጢ ቤተክርስትያን እዩ?

[redacted]

2ኛ መ/ ምስክር: ብደገ ኢና ልነበርና ብደገ እዮም ተአኪቦም ልመፅኡና ሒዘሙዎ እንትኸዱ ሪአ::

አስተርጓሚ ከውጭ ነው የነበርን::

ልዩ ዓ/ህግ ምን እያረጉ ነበር?

አስተርጓሚ: ታይ ለገበሩ ነይሮም?

2ኛ መ/ ምስክር እሰም አብ ውሽጢ ቤተክርስትያን ንሕና ኩላትና ንደሊ ኢና ልነበርና እቶም ውቔዓት ክስታይ

አስተርጓሚ እኛ ያው ቁስለኛውን ምእን ስናስተባብር ነበርን ከዛይዛዋቸው ሲሄዱ ነው ያየነው::

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ እናንተ ቁስልኛ ምኑን ማለት እና የሞተም ሰው ለመቅበር ነበር የሄድነው ብለው ነበር::በዛን ጊዜ ስንት ሰው ቀበራቹ ?

አስተርጓሚ እሞ አፍቲ ጊዜ ያው ንሕና ልሞተ ሰብለ ክንቀብር ልቖሰለለ ክነልዕል ከይድና ነይርና ኢኹም ትብለኹም ክንደይ ነይሩ ልሞተ ሰብ?

2ኛ መ/ ምስክር እቲ ሓደ በቲ ይቐብር እቲ ሓደ በቲ ይቐብር ክንደይ ኢልና ቆፂርናዩ::

አስተርጓሚ: አንዱ እዛ ጋር ይቀብራል አንዱ ሌላ ጋር ይቀብራል ቁጥሩ ምን ያህል እንደሆነ እንዴት እናውቀዋለን::

ልዩ ዓ/ህግ ብዙ የሞተ አለ ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ብዙሕ ልሞተ ነይሩ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ምስክር ዋእ ሞይቱ እወ ነይሩ ብዙሕ ይቐበር ነይሩ ኣብኡ:

አስተርጓሚ: አዎ ብዙ የተቀበረ ነበረ::

ልዩ ዓ/ህግ የቆሰለስ ብዙ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ልቖሰለኸ ብዙሕዶ ነይሩ?

2ኛ መምስክር: ቁረብ ልሃደመቔርብ እዩ ርኢና እቲ ሙውት እዩ ዝበዝሐ::

አስተርጓሚ ቁስለኛውን እንኳ የሄን ያህል ብዙ አልነበረም የሞተው ነው የሚበዛው::

ልዩ ዓ/ ህግ የሚያስታውሱት አለ ከእነዚሁ ከመዋቾቹ ወይም ከቆሰለው ውስጥ በስም?

አስተርጓሚ: ካፍቶም ልቖሰሉ ወይም ካብቶም ልሞቱ ብስሞም ተስታውሱዎም እንሂሙኹምዶ?

2ኛ መ/ ምስክር እሲ ሳቐጥዕም ልበሃሉ ነይሮሙና ልሞቱ ልፈልጠም:

አስተርጓሚ: እነ ስቅ ጥዑም የሚባሉ የሞቱ አስታውሳለሁ:

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ መዋቹን በደንብ ያውቋቸዋል?

አስተርጓሚ መዋቲ ብደንቢዶ ትፈልጥዎ?

884

[redacted]

2ኛመ/ምስክር አይንኡ?
አስተርጓሚ፡ የትኛው?
ልዩ ዓ/ህግ አለማዩህ ወልዱ
2ኛ መ/ ምስክር ይፈልጠም እወ ወዲ ዓድና እንድዩም አብ ደጎ አዩም።
አስተርጓሚ፡ አዎ አውቃቸዋለሁ የአገሬ ሰው ናቸው።
ልዩ ዓ/ ህግ እሳቸው ሲያዙ እርሶ ከማን ጋር ነበሩ?
አስተርጓሚ እሰም ክተሓዙ ከለው እስኹም ምስመን ነይርኩም?
2ኛ መ/ ምስክር፡ አነ ብዙሕ እዩ ልነበረ ሰብ ምስእገለ ዝብሎ አይነበረን ስቕ ኢልና ብዙሓት ኢና ልደየብና ልሊ ልጅ ሃይሉ ዝበሃሉ ልሊ አቦይ ወልደሰማያት ዝብሃሉ ደይብና ከይወቕሰና መንግስቲ ኢልና ብዙሓት ኢና ንድይትብ ዝነበርና።
አስተርጓሚ፡ ያው ብዙ ነበርን የወጣነው አንድ ሁለት ሰው ስም ጠቅሰዋል እነ ልጅ ሃይሉ እና ልጅ ገ/ዮሃንስ የሚባሉ ነው የነበሩ ብዙውን ለማስታወስ ያስቸግራል።
ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ ጨርሻለሁ።
ዳኛ/ ገብሩ/፡ ድጋሚ ጥያቄ።
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ መጀመርያ በአድራሻዎ ሲናገሩ ላይ ማይጨው ብለው ነበር ላይ ማይጨው ድሮ ስሙ ማን ነበር?
አስተርጓሚ መጀመርያ ክትናገሩ ከለኹም አድራሻኩም ላዕላይ ማይጨው ኢልኩም ነይርኩም ላዕላይ ማይጨው ስሙ እንታይ እዩ?
2ኛ መ/ ምስክር ላዕላይ ማይጨው ዘለናሉ ሎሚ ወረዳ ነይሩ አሸቡ ሎሚ ናዕዴር ወረዳ ኢናነይርና ሎሚ ላዕላይ ማይ ጨው እዩ ዝበሃል አቲ ወረዳና።
አስተርጓሚ ያኔ ናእዴር ወረዳ ይባል ነበር አሁን ላይ ማይጨው የሆነው አሁን ነው።
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ በቃ ጨርሻለሁ።

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ብ ራ ሪ ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ ገብሩ/፡ አቶ መረሳ ገ/ፃድቅ ተከሳሽ 70 ዓ/ም ወደ አክሱም እንደሄደ ነው የገለፁት መቼ ወር እንደሄደ ግን አልገለፁቱም የሂ በመስቀለኛ ጥያቄም ተጠይቆ ነበር አልተመለሰም ። ስለዚህ በደፈና 70 ዓ/ም ማይሆን ወሩ ቢጠቅሱሉን?
አስተርጓሚ ተከሳሲ ናብ አኽሱም ብ70 ዓ/ም ከምልኸደ ጠቒስኩም ኢኹም። ከይኑ ግን እቲ ወርሒ ናይቲ ዝኸደሉ ወርሒ ተጠይቐኩም አብ መስወለኛ ጥያቄለ ተጠይቐኹም የመለስኩሙይ እኒ ሀኹም ስለዚ ትኽክለኛ ወርሒ ቀን/ቤት ግለፁ ?

2ኛ መ/ ምስክር እቲ ወርሓት ስለ ወርሑ ኢለ ስለዘይሓዝክዎ እቲ ት/ቤት ዝፈረሰ አሻቡ ስለዝኾነ አሻቡ ዝኸደ 70 ዓ/ም እምበር እቲ ወርሓቱን መዓልቱን ክፈልዩ አይክእልን ጥራይ እታ ናይታ ምስክርነት እታባ ኩናት ጥራይ ንሳአየ አዕኒፀ።

አስተርጓሚ ወሩና ቀኑ ሊለየው አልችልም ምክንያቱም 70 ዓ/ም ላይ ት/ቤቱ እንደፈረሰ ነው የሚያውቀው ከዛ በኋላ እንደሄደ እንጂ ወሩና ቀኑ አላውቀውም የጦርነቱ ብቻ ነው ለይቼ የያዝኩት።

ዳኛ/ ገብሩ፡ ምን ማለት ነው ትመህርት ቤት እንደፈረሰ ሲሉ?

አስተርጓሚ፡ ት/ቤት ብልፈረሰ ክትብሉ ከለኹምስ ታይ ልምባል ደሊኹም ኢኹም?

2ኛ መ/ ምስክር ተላዒሉ ብስሩ እቲ መምህርስ ዘይነበረ ኸይኑ ናብ መዘጋጀቤት አትዩ እቲ ቦታ ትምህርት ቤትስ ተላዒሉ እዩ መምህር ዘይብሉ ኸይኑ።

አስተርጓሚ፡ ትምህርት ቤቱ ተነሣ ማለቴ ነው። በቃ አስተማሪ የለም።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ለምን ተነሣ?

አስተርጓሚ ታይ ኾይኑ ተላዒሉ?

2ኛ መ/ ምስክር ራብሻ በቲ ይመፅኡ በቲ ይመፅኡ ራብሻ ኮይኑ።

አስተርጓሚ ረብሻ ሆነ በዛ መጡ በዛ መጡ እየተባለ ራብሻ ስለተፈጠረ ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስለዚህ የመንግስት መስርያ ቤት የሚባል ነገር አልነበረም በወቅቱ?

አስተርጓሚ ስለዚ ናይ መንግስቲ መስርያ ቤት አይነበረይ ማለት ድዩ አሻዒትኡ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ መንግስቲ መስርያ ቤት ወረዳ ይወርዱ መሊሶም ይድይቡ ተጋደልቲ የአትው አብ ህውከት እዩ ዝነበረ አሻቡ። ናብ ኩናት ዘብፀሐ ውን ንሱ እዩ።

አስተርጓሚ ያው የመንግስት መስርያ ቤት ወረዳ ወረዳ ነበረ ይወርዳል ይሄዳል ተመልሶ ይወጣል ታጋዮችም ይገባሉ እንደዚህ ነበር እየተመላለሱ በዚህም ነው ጦርነቱ የተነሣ ህውከት ነበረ።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ሌላ መስሪያ ቤትኽ ስለምሣሌ ግብርና?

አስተርጓሚ ኻሊእ መስርያ ቤት ለምሣሌ ግብርናኽ ነይሩዶ?

2ኛ መ/ ምስክር ነይሩ እሞ እናተልዓለ ያም አቅሑ ናይ ግብርና ነይሩስ አብ ምስባር አብ ክንደይ መከራ ተበዒሑስ እቲ ይሃድም እቲ የአትው እቲ ይወፅእ እዩ ዝነበረ።

አስተርጓሚ፡ ነበረ አዎ እየተመላለሱ ግብርናም እንጻውም የግብርና እቃዎችም ምንም ተሰብሮ ምን ብሎ ነበር።

ዳኛ/ ገብሩ/ ተከሳሽ መጀመርያ 70 ዓ/ም ነው ወይስ መቼ ነው ወደ አከባም የሄደው?

885

ወሩ ባያስታውሱትም መጀመርያ ወይ በመሃል ወይ መጨረሻ ብለው የሆነ ነገር ማለት ይችላሉ?

አስተርጓሚ እሺ ተኸሳሲ ዋላ ወርሒ አይትፍለጡዎ እምበር 70 ዓ/ም ናብ ኣኸሱም ዝኸደሲ ወይ መጀመርያ ድዩ ወይ ኣብ ማእኸል ድዩ ወይ መጨረሻ ድዩ እናበልኩም ብኸምኡ ዋላ ኣቐምጡዎ::

2ኛ መ/ ምስክር ወርሒ ኣይፈልጦን::

አስተርጓሚ: ወርሒ ዋላ ተለፊደለጥኩሙዎስ ብትክክለኛሲ ኣብ ማእኸል ድዩ ኣብ መጀመርያ ድዩ ወይስ ኣብ መጨረሻ ድዩ መዓዝ እዩ እዩ ነይሩ ብኡ ብኸምኡለ ኣቐሙጡዎ ዋላ?

2ኛ መ/ ምስክር ኣብ ማእኸል ኣቢሉ እዩ ዝኸውን እምበር ናብ መጀመርያ እኳ ኣይኮነን ይመስለኒ እነ:: ኣበርያ ግን ኣፀዕየ ኣይፈልጦን::

አስተርጓሚ: ወደ ማሃል ሣይሆን አይቀርም እንጂ መጀመርያ እንኳን የሄደ አይመስለኝም:: ግን በትክክል ላስቀምጠው አልችልም::

ዳኛ ገብሩ/: በወቅቱ ምን ነበር? ክረምት? ወይም በጋ?

አስተርጓሚ ወቕቲ ታይ ነይሩ ክረምቲ ድዩ ሓጋይ ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር: ኣብ ሓጋይ እዩ ወቐቲ ዝመስለኒ

አስተርጓሚ ይቅርታ አማርኛውም እኔም ሓጋይ ነው እያሉ ያሉ::

ዳኛ ገብሩ በጋ እያሉ ነው?

አስተርጓሚ በጋ አዎ በጋ ወቅት እያሉ ነው::

ዳኛ/ገብሩ/: ከተከሳሽ ጎረቤት ነን ብለዋል በጣም ቅርብ ጎረቤቶች ናቹህ ?

አስተርጓሚ ምስተኸሳሲ ጎረቤት እየ ኢልኩም ኢኹም ብጣዕሚ ቀረባ ጎረቤት ዲኹም?

2ኛ መ/ ምስክር ሓደ ዓዲ ኢና:: ሓደ ቦታ ኢና ከምዚ ከም በዚ ኢና ሓደ ዓዲ ኢና::

አስተርጓሚ አንድ አገር ነን አንድ ቦታ እንደዚህ ነን::

ዳኛ/ ገብሩ/ 70 ዓ/ም ከሄዱ ጠቅላላ አልተመለስም ብለው ነበር:: በምን አወቁት?

አስተርጓሚ 70 ዓ/ም ብልኸደሲ ብስሩ አይተመለሰን ኢልኩም ነይርኩም ብምንታይ ፈሊጥኹም?

2ኛ መ/ ምስክር ብስሩ እንኳ ኣይነበረኣን ብድሕሪኡ ናብቶም ኣብኡ ውን ሰበይቲ ኣብኡ እየን ልነበራ ኣይተመልሰን ኣይመፅኣን ብድሕሪኡ::

አስተርጓሚ: በአጠቃላይ እናቱ አልነበረቱም ከዛ በኋላም የአባቱ ሚስት የእንጀራ እናት ነበሩ ከዛ አልተመለሳቸውም::

ዳኛ/ ገብሩ እርሶ አኩሱም ይሄዱ ነበር በወቅቱ?

አስተርጓሚ ንስኹም ኣኸሱም ትኸዱ ነይርኩምዶ ብወቐቲ ኣፍተ ሰዓት እዩ

2ኛ መ/ ምስክር ዋእ ልኸደሉ ነይሩ ለይከደሉ ነይሩ ብዙሕ እዩ::

አስተርጓሚ: የሚሄድበትም ነበረ የማይሄድበትም ነበረ::

ዳኛ/ ገብሩ/: በ70 ዓ/ም በ71 ዓ/ም አክሱም ሂደው ነበር?

አስተርጓሚ አብ 70 ዓ/ም አብ 71 ዓ/ም አኽሱም ከይድኩም ነይርኩምዶ?

2ኛ መ/ ምስክር: ይኸይድ እወ እፍቀድና እንካብ ብፍቓድ ገይርና ንኸይድ ነይርና ብፍቓድ::

አስተርጓሚ አዎ በፍቃድ አድርገን ፍቃድ እየጠየቅን እንሄድ ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ: ታድያ በወቅቱ አቶ አለማዩህ ወልዱ ሲያዙ በወታደሮች ተይዘው እንደሄዱ ነው የገለፁት:: በዛ አከባቢ ይኑር አይኑር እንዴት ሊያውቁት ይችላሉ ተከሳሽ?

አስተርጓሚ እሞ አፍቲ ወቕቲ ንሱ ቶም አቶ አለማዩህ ብወታደር ተዓጀቦም ክኸዱ ከለው ገሊፅኩም ኢኹም አፍቲ ጊዜ ንሱ ተኸሳሲ ይንበር አይንበር ብምንታይ ይፈልጡ?

2ኛ መ/ ምስክር አይረአኽኩዎን አነ ብዓይነይ አይርአኹዎን::

አስተርጓሚ በአይኔ አላየሁትም::

ዳኛ/ ታደሰ/: አቶ መረሳ አቶ አለማዩህ በመኪና በወታደሮች ሲጫኑ ስንት ሰዓት ነበር?

አስተርጓሚ: አቶ አለማዩህ በወታደራት ተፃዒኖም ክከዱ ከለው ብመኪና ክንደይ ሰዓት ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር አነ ብግምት እየ አይፈልጥን 3:00 ሰዓት ብግምት እንተዘይኮነ ሰዓት አይፈልጥን እስካብ ሐዚ ውን አይፈልጥን ሰዓት::

አስተርጓሚ እኔ በግምት ካልሆነ በስተቀር ሰዓት አላውቅም ወደ 3:00 ሰዓት ይሆናል በግምት ነው::

ዳኛ/ ታደሰ/: ጥር 16 ቀን የሞቱም የቆሰሉም የሞቱ ለመቅበር የቆሰሉም ደግሞ ለማንሣት ለመርዳት ሲሄዱ በስንት ሰዓት ነበር የሄዱት?

አስተርጓሚ: ጥሪ 16 ቶም ልሞቱን ልቖሰሉን ክንደይና ኸይድና ክትብሉ ከለኹም ክንደይ ሰዓት ነይሩ ልኸደኩሙዎ?

2ኛ መ/ ምስክር ልኸድናዩ እቲ ገዛና እንትንገለዓል ዳርጋ ንጎሆ ኢና ብሓደ ሰዓት አቢልና ኢና አቲና መንግስቲ የምናልባሽ ኢልና ፈሪሕና::

አስተርጓሚ 1:00 ሰዓት አከባቢ ነው የሄድነው::

1ኛ / ታደሰ/: እርስ በግምት ስንት የሚሆኑ ሰዎችን የሞቱ ቀብረዋል?

አስተርጓሚ ንስም ብግምት ክንደይ ልኹኑ ልሞቱ ቀቢርኩም?

2ኛ መ/ ምስክር እነ ልፌልጦም እኔ አቶ አብርሃ ፣ አቶ ፍጡር እንተዘይኮይኑ እነ ብግምት ሓደ በቲ ቀቢሩ ይኸይድ ሓደ በቲ ቀቢሩ ይኸድ ክንፈልጥ አይከአልናን።

አስተርጓሚ ንሰምሲ ብግምት ክንደይ ልኾኑ ሰብ ቐቢርኩም?

2ኛ መ/ ምስክር 2ተ ሰብ ኢና አልዒልና ልቅበርናም ስቶም ዝበልኩዎም።

አስተርጓሚ ሁለት ሰው።

ዳኛ/ ታደሰ/: ቀብሩ የሚካሄድበትና የምትቀብሩትና መኪናዎቹ የነበሩበት ቦታ ርቀቱ ምን ያህል ይሆናል?

አስተርጓሚ: እሱኹም ቐብሪ እናገበርኩሙሉ ዝነበርኩሙን ቦታን እታ መኪና ዝነበረቶን ቦታን ክንደይ ርሕቐት ካበይ ናበይ እዩ ዝኸውን?

2ኛ መ/ ምስክር ዋእ ክየው ልዕል ኢሉስ እዩ ንሳ ደሓር አንሕና በዚ እናመፃእናን ንሳቶም እሳቶምን ሒዘሙዎም ክይዶም ደውኢልና ታይ ኢልና ሓቲትና ሰቒለሙዎም ኢና ርኢና።

አስተርጓሚ: ትንሽ ወደ ላይ ብለው ነበር ከዛ እኛ እየሄድን ስናያቸው ምንድነው ብለንቆምን ሄዱ ጭነዋቸው።

ዳኛ/ ታደሰ/ ስለዚህ እርሶ የሄዱት የሞቱት ለመቅበር ነው እና ወታደሮቹ አቶ አለማዩሀን ይዘው በመኪና ሲወስዱዋቸው የት ሆነው ነው ያዩት? ምክንያቱም በአንድ በኩል የሞቱ ወታደሮች እንቀብር ነበር ብለዋል በሌላ በኩል ደግሞ አቶ አለማዩሀ ከቤተክርስትያን ሲያዙ እንደነበሩ በወታደሮች ወደ መኪና ሲጨኑ እንዳዩ ነው የመሰከሩት። ይህንን ነገር እንዴት ሊሆን ይችላል?

አስተርጓሚ ብሓደ ወገን እናቐበርና ነይርና ትብልኹም ብሓደ ወገን ለአቶ አለማዩሀ ብመኪና ተፃዒኖም ወታደራት እና ወሰድዎም ነይሮም ትብልኹም። ስለዚ አበይ ከይንኩም ኢኹም ርኢኹሙዎም ብአበይ ወገን ከይንኩም ከመይ ገይሩኹ ክምዚ ክኸውን ይኽእል?

2ኛ መ/ ምስክር አንሕና ውቑዓት ክንደሊ ውቑዓት ክነብል ኢና እቲ አኪበሙዎም ዝረአና እምበር አብ ቤተክርስትያን ምስአተና ዝረአናዩ ነገር የለን። ንሕና ብደገ ኢና ውቑዓት ንደልን ንቐፅርን ንስከምን ዝነበርና። ብደገከለና ከምአጋጣሚ ሒዘሙዎም ናብታ መኪና ሰቒሎም ደው ኢልና አንሕና እውን ታይ እዩ ኢልና ብታሕቲ ደው ኢልና ናርኢና

አስተርጓሚ: እኛ ያው የቆሰሉትን ስናስተባብር ምን ስንል ውጭ ሆነን ከቤተክርስትያኑ ውጭ ሁነን ነበር ከዛ እዛው ቁመን እያለን ጭነው ሲወስዱዋቸው አየን እንደዚህ ነው።

ዳኛ/ ታደሰ/: ቤተክርስትያኑ ግን ሲያዙ አልነበሩም?

አስተርጓሚ አብ ቤተክርስትያን ክተሐዙ ከለው ግን የነበርኩሙይ ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር: አይነበርኩን ብደገ እዩም ሒዘሙዎም እትመፅኡ 5ተ ኸይኖም ሰባት ሒዘሙዎም እዮም ዘደየብዎም ንላዕሊ ከምዚ ልዕል ኢላ ነይራ መኪና::

አስተርጓሚ በውስጥ አልነበሩም:: ከውጭ ይዘዋቸው 5 ሆነው ሲሄዱ ነው ያየሁት::

ዳኛ/ታደሰ/ በስንት ርቀት ሆነው ያዩ ነበር?

አስተርጓሚ: አብ ክንደይ ርሕቐት ውሽጢ ኮይንኩም ኢኹም ትሪኡ ነይርኩም?

2ኛ መ/ ምስክር: ዋእ አብኡ ኢና ጠጠው ኢልና እንትንሓልፍ በቲ ከምዚ ኢልና ሰብ ነይሩ ከምዚ ኢሎም አስቂለሙዎም ደው ኢልና አብኡ::

አስተርጓሚ: እኛ ወደዚህ አከባቢ ስንሆን እነሱም ወደዚህ አካባቢ ጭነዋቸው ሄዱ::

ዳኛ/ ታደሰ/: ስንት ይሆናል በርቀት?

አስተርጓሚ: ክንደይ ይኮን ብርሕቐት?

2ኛ መ/ ምስክር: ክንደይ ኪሎ ሜትር ክብሎ አይኽእልን ኪሎ ሜትሩ ስለዘይፈልጦ ርሕቐቱ ታይ ክብሎ::

አስተርጓሚ: ርቀቱ በኪሎ ሜትሩ ምንም ሳልማላውቀው ከየት እንደሆን አላውቀውም::

ዳኛ/ ታደሰ/: ወታደሮች ስንት ናቸው ያሉት? 5 ናቸው ያሉት?

አስተርጓሚ: እቶም ወታደራት 5 ዲኹም ልበልኩሙዎም?

2ኛ መ/ ምስክር 5ተ ዝኾኑ እየ ዝረአኹ::

አስተርጓሚ 5 ናቸው አዎ::

ዳኛ/ ታደሰ/: እንዴት ያሉ ናቸው? ወታደሮቹ?

አስተርጓሚ:ኸመይ ልበሉ ወታደራት እዮም?

2ኛ መ/ ምስክር ዋይ እቲ መልከዖም ቐይሕዶ ፀሊምዶ አየስተብሃልኩዎሙይ:: ክላሽን ሒዞም ቆፅለዋይ ክዳን ተኸዲኖም ጥራይ ንሳተን እየዘስተውዕል:

አስተርጓሚ: ቀይ ጥቁር ብየ መልካቸው ሊይዛቸው አልችልም ያው ክላሽን ይዘው ነው የየሁዋቸው::

ዳኛ ገብሩ/ በወቅቱ የሞቱ ሰዎች ቀብር ላይ እንደነበሩ ነው የገለፁት:: ከማን ወገን ነው መቀኞቹ?

አስተርጓሚ: አፍቲ ጊዜ እሱ ልሞቱ ቐብሪ ነይርና ኢኹም ትብለኹም ብናይ መን ወገን ልሞቱ እዩም? ናይ መን ወገን እዩም እቶም መዋቶ?

2ኛ መ/ ምስክር:ወገኖም እማ አብኡ ፀሓፊ ገለመለ እዩም ልነበሩ እምበር:

አስተርጓሚ: ናይ ወገን ልኸኑ ልሞቱ እዩም?

[redacted]

886
890

2ኛ መ/ ምስክር፡ እቶም ንሳቶም ንሳቶም ብሓቂ ናይ ደርጊ ልነበሩ ኣብኡ ልዋቱ ነይሮም ናይ ደርጊ።

አስተርጓሚ፡ የደርግ ፀሓፊዎች ነበሩ የሞቱት፡

ጸኛ/ ገብሩ የሂ አቶ አለማየሁ ወልዱ ይዘዋቸው ሲሄዱ ያዩዋቸው ሰዎች የለበሱት ልብስ ያስታውሣሉ?

አስተርጓሚ፡ ልቶም አለማየህ ወልዱ ሒዘሙዎኽም ልኸዱ ሰባት ልተኸደንዎዶን ካመይ ከምዝነበረ ትዝኩርዎዶ?

2ኛ መ/ ምስክር ቆፅለዋይ እዩ ዝነበረ ወታደሩ ቆፅለዋይ እዩ ዝነበረ።

አስተርጓሚ የወታደር አረንጓዴ ልብስ ነበር።

ጸኛ ገብሩ/ ለምንድነው መልካቸው ሊለዩዋቸው ያልቻሉ በወቅቱ? መልካቸው ቀይ፣ ጥቁር ማለት አልችልም ብለዋል ለምን አልለዩዋቸውም?

አስተርጓሚ፡ ልምንታይ ኢኹም መልከያም ቐይሕስ ጸሊም ክኸኑ ፀሊምስ ክኸኑ የለለኹዎምዶ ክትብሉ ከለኹምሲ ከመይ ታይ ኮይንኹም ዘየለለኹሙዎም?

2ኛ መ/ምስክር፡ አይለለኹዎሙይ ከመይ ገይረ ቀሪበ። ቀሪበ ስረሐይ ኢለ አየለለኹዎምዶ፡ ፊንተት ኢለ ከምቲ ኢል እየ።

አስተርጓሚ፡ ስራዬ ብዬ ቀርቤ መልካቸውን ለመለየት አልቻልኩም፡

ጸኛ/ ገብሩ/፡ ታድያ የነበሩበት ቦታ ሆነው ለመለየት አይቻልም ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡ እሞ እቲ ልነበርኹሙሉ ቦታይ ንሳቶም ዝነበሩ ቦታይ ኮይንኩም መልክዕ ንምልላይ ዘየኽእል ድዩ ኮይኑ?

2ኛ መ/ምስክር ስረሐይ ኢለ አይአተውክዎን ከምኡ ኢለ ቀይሕዶ ፀሊም አይአተውክዎን ከምኡ ኢለ።

አስተርጓሚ፡ ስራዬ ብዬ ለማስታዋል አልቻልኩም። ቀይ ጥቁር ለማለት።

ጸኛ / ገብሩ/፡ ከእነሱ የሚያውቁዋቸው አሉ? ከ5ቱ?

አስተርጓሚ፡ ካፍቶም 5ተ ልትፈልጡዎም አለውዶ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ አይፈልጦምን። ናይ ደርጊ ወታደር እዩም አይፈልጦምን።

አስተርጓሚ፡ የደርግ ወታደሮች ናቸው አላውቃቸውም፡

ጸኛ/ ገብሩ፡ እሺ ጨርሸዋል ይነሱ። ቀሪው ምስክር።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ይህ 3ኛ ምስክር አቶ ፍስሃ ወልደሚካኤል ናቸው የሚባሉት ጭብጡም ያው ሁለተኛ ምስክር እንደመሰከሩት ናቸው የሚያስረዱ።

ጸኛ/ ገብሩ/፡ አማርኛ ማናገር መስማት ይችላሉ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አይከእልን።

8180
891

ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ አቶ ሰለሞን ያው:: ምስክሩ በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ቃለ ምስክርነታቸው ሰጥተዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስምዎት?

አስተርጓሚ: ስምኩም?

3ኛ መ/ምስክር ፍስሃ ወ/ሚካኤል ገ/ህይወት

ዳኛ/ ገብሩ/: እድሜ?

አስተርጓሚ ዕድሜኹም?

3ኛ መ/ ምስክር 55

ዳኛ/ ገብሩ/: ስራ?

አስተርጓሚ: ስራሕኹም?

3ኛ መ/ ምስክር ሓረስታይ

አስተርጓሚ ገበሬ

ዳኛ/ ገብሩ/ አድራሻ?

3ኛ መ/ ምስክር አኽሱም ጣብያ ማህበረ ሰላም ወረዳ ላዕላይ ማይጨው ጣብያ ማህበረ ሰላም::

ዳኛ/ ገብሩ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ: ልመፃእኹሙሉ ምኽንያት ትፈልጡዶ?

3ኛ መ/ ምስክር: አብዚ ኽቡር ፍ/ቤት ትእዛዝ መጺኡኒ ብምስክር መጺአኘ ተባሂለ::

አስተርጓሚ: ከክቡር ፍ/ቤቱ ትእዛዝ መጥቶልኝ ለምስክርነት ተብዬ::

ዳኛ/ ገብሩ/: በማን?

አስተርጓሚ: ብመን?

3ኛ መ/ ምስክር: ብገ/መድህን ወልደሰማያት::

ዳኛ/ ገብሩ/: ያውቁታል?

አስተርጓሚ: ትፈልጡዎዶ?

3ኛ መ/ ምስክር: እወይፈልጦ እየ::

አስተርጓሚ: አዎ አውቀዋለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/ ዝምድና አላቹህ?

አስተርጓሚ: ዝምድና አለኩምዶ?

3ኛ መ/ ምስክር አለኒ እወ::

አስተርጓሚ: አዎ አለኝ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ስንት ይደርሣል ዝምድናው?

አስተርጓሚ: አብ ክንደይ ይበፅሕ?

892

3ኛ መ/ ምስክር ከ7 ይደርሣል፡፡
ዳኛ/ ገብሩ/፡ በትግርኛ በትግርኛ ይናገሩና፡፡
3ኛ መ/ ምስክር፡ 3ተ ሳልሳይ ንሱ ሳልሳይ አነ፡፡
አስተርጓሚ፡ 3 ይደርሣል 3ኛ እሱ 3ኛ እኔ፡፡
ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ ዋና ጥያቄ፡፡
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ አቶ ፍስሃ ገ/መድህን አውቀዋለሁ ብለዋል፡፡ ገ/መድህን የት ነው የሚያውቁት?
አስተርጓሚ፡ ገ/ መድህን ይፈልጦ እየ ኢልኹም ገ/መድህን አብይ ኢኹም ትፈልጡዎ?
3ኛ መ/ምስክር፡ ብሓደ ዓቢና ኣብ ሓደ ማብያ ኣብ ሐደ መረባ ዓቢና፡፡
አስተርጓሚ፡ በአንድ ማብያ አንድ ግቢ ውስጥ አብረን ነው ያደግነው፡፡
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ የት?
አስተርጓሚ፡ አበይ?
3ኛ መ/ ምስክር፡ ማብያ ማህበረ ሰላም ማህበረ ዶጎ
አስተርጓሚ፡ ማብያ ማህበረ ሰላም ማህበረ ዶጎ፡፡
19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ከመቼ እስከ መቼ ነው አብራችሁት ያደጋቹህ? ከ እስከ ብለው እስቲ ይለዩት?
አስተርጓሚ፡ ካብ ክንደይ እስካብ ክንደይ ካብ መዓዝ ናብ መዓዝ ኢኹም ሓቢርኩም ዓቢኹም እስቲ ብግዜዕ ፍለይዎ?
3ኛ መ/ ምስክር፡ ክሳብ 70 ዓ/ም
አስተርጓሚ፡ እስከ 70 ዓ/ም
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ ከመቼ ጀምሮ?
አስተርጓሚ፡ ካብ መዓዝ ጀሚሩ?
3ኛ መ/ ምስክር፡ ካብ ዝውለድ ጀሚሩ፡፡
አስተርጓሚ፡ ከሚወለድ ጀምሮ
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ እሺ በ70 ዓ/ም እንዳሉት በጠቀሱት ማለት ነው በአካባቢያቹህ የተፈጠረ ችግር ካለ ለፍ/ቤቱ ቢያስረዱልኝ?
አስተርጓሚ፡ አፍቱ 70 ዓ/ም ዝበልኩሙዎ ኣብ ኣከባቢኹም ዝተፈጠረ ሽግር እንተልዩ እስቲ ልፍ/ቤት የረድኡ?
3ኛ መ/ ምስክር፡ ሽግር ዝተፈጥረ ብ71 ዓ/ም እዩ፡፡
አስተርጓሚ፡ ችግር የተፈጠረው በ71 ዓ/ም ነው፡፡
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ ወር?
አስተርጓሚ፡ መዓዝ ወርሒ?

393

3ኛ መ/ ምስክር: ወርሒ ጥሪ 15 መዓልቲ

አስተርጓሚ ጥር ወር 15 ቀን::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምንድነው የተፈጠረው እና ይህንን እያብራሩ ለፍ/ቤቱ ቢያስረዱ?

አስተርጓሚ: እቲ ዝተፈጠረ እንታይ እዩ ዝርዝር እናበልኩም ንፍ/ቤት አረድኡ?

3ኛ መ/ ምስክር ሰዓት 1:00 ጀሚሩ እስካብ ሰዓት 5:00 ኩናት ውግእ ተገይሩ::

አስተርጓሚ: ከአንድ ሰዓት ጀምሮ እስከ 5:00 ሰዓት ጦርነት ተካሄደ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ማንናማን ናቸው ጦርነት ያደረጉት?

አስተርጓሚ መንን መንን እዮም ጦርነት ገይሮም?

3ኛ መ/ ምስክር ደርግን ገልን::

አስተርጓሚ ደርግና ታጋዮች::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ከዛ በኋላስ ምን ታየ ምን ተደረገ?

አስተርጓሚ: አበኡኸታይ ተገይሩ ታይ ተርአየ

3ኛ ም/ምስክር: ብዙሕ ህዝቢ ሞይቱ:: ብዙሕ ሙውት ብዙሕ ቑሱል ኮይኑ::

አስተርጓሚ ብዙ ቁስለኛ ብዙ የሞተ ተከሰተ ማለት ነው::

3ኛ መ/ ምስክር ካሊእ ንፅባሒቱኡ ብዕለት 16 ናብ ቤተክርስትያን ዝሞተ ክንቀብር ዝቖሰለ ንክንልዕል ኢልና ከይድና::

አስተርጓሚ: ከዛ በነጋታው 16 ቀን የሞተ ለመቅበር የቆሰለም ለማንሣት ብለን ሄድን::

3ኛ መ/ ምስክር አቶ አለማዩህ ወልዱ ዝተብሃሉ አብ ቤተክርስትያን ደው ኢሎም ይዕልዩ ነይሮም አብቲ ሓሸዋ ቤተክርስትያን::

አስተርጓሚ: ከዛ አቶ አለማዩህ ወልዱ የተባሉ ቤተክርስትያን ሆነው ፀሎት ያካሂዱ ነበር::

3ኛ መ/ ምስክር 5ቱ ወታደር ዘይፈልጠም ወታደር ቀጠልያ ኽዳን ዝተኸደኑ መፂኦም ብድንገት እናደፍኡ ወሲደሙዎም::

አስተርጓሚ: ከዛ የማላውቃቸው 5 ወታደሮች አረንጓዴ የለበሱ መጥተው እያጣደፉ እየገፋዋቸው ሄዱ:

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ወዴት ነው የወሰዱዋቸው?

አስተርጓሚ: ናበይ ወሲደሙዎም?

3ኛ መ/ምስክር: ንደገ አውፂኦም ደገ አፍቲ ደገ ነይሩ መኪና ናብአ ናደፋኡ ሰቒለሙዎም::

አስተርጓሚ: ውጭ ነበረች መኪና ወደዛች መኪና ወስደው መኪናዋ ላይ አወጡዋቸው::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ተከሳሽ ገ/መድህን ወልደሰማያት ነበር ወይ እዛ?

894 [redacted]

ዳኛ/ ገብሩ አረ ባኮዎ እንዴ
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ተከሳሹ እዛ ነበር ወይ? አስተካክየዋለሁ እኮ፡፡
ዳኛ/ ገብሩ፡ አልተስተካከለም አረዳ ተጠይቀዋል፡፡ የሚስተካከል እኮ አይደለም የተጠ
የቀ ጉዳይ እንዴት ሌላ ሌላ ጥያቄ ይቀጥሉ፡፡
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እንዴ ወልዱ እነዛ ወታደሮች ወደ መኪና አስፈሩዋቸው
ብለዋል ከእነሱ ከወታደሮቹ ጋርስ የሚያውቁት ሰው ነበረ ወይ?
አስተርጓሚ እሺ አቶ አለማዩህ እቶም ወታደራት ናብ መኪና ወሲደሙዎም
ሰቒለሙዎም ኢልኩም ምስቶም ወተራ እትፈልጡዎ ሰብ ነይሩ ዶ ?
3ኛ መ/ ምስክር ዝፈልጦ ሰብ አይነበረን፡፡
አስተርጓሚ፡ የሚያውቀው አልነበረም፡፡
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ከዛ በኋላ የት ነው የወሰዱዋቸው?
አስተርጓሚ ካብኡ ናበይ ወሲደሙዎም?
3ኛ መ/ምስክር ንአከሱም ወገን ወሲደሙዋ ኢታ መኪና፡፡
አስተርጓሚ ወደ አክሱም አቅጣጫ መኪናዋን ወሰዷት፡፡
19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እርሶ አቶ አለማዩህ ሲወሰዱ በአከባቢው ነበሩ እርሶ አያዩ
ነበረ?
አስተርጓሚ፡ ንስኹም አቶ አለማዩህ ክውሰዱ ከለው አፍቱ አከባቢ ነይርኩም
እናረአኹም ዲኹም ነይርኩም?
3ኛ መ/ምስክር፡ አብቲ ቤተክርስትያን ነይረ አብቲ ውሽጢ ቤተክርስትያን ምስአም
ነይረ፡፡
አስተርጓሚ፡ ቤተክርስትያን ውስጥ አብሬአቸው ነበር
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እና እርሶ የሚያውቁት ከነእሳቸው ጋር ከቤተክርስትያን የወጣ
ሰው ነበረ ወይ?
አስተርጓሚ ንስኹም እንድሕር አብኡ ከይንኩም ምሲምሳኹም ካብቲ ቤተ ክርስትያን
እትፈልጥዎ ሰብ ልወፅአ ነይሩዶ ?
3ኛ መ/ ምስክር አይነበረን ልፈልጦ ሰብ አይነበረን፡፡
አስተርጓሚ፡ የሚያውቀው ሰው አልነበረም፡፡
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ብቻቸው ነው የወጡ?
አስተርጓሚ፡ በይንኹም ዲኹም ዝወፃእኹም?
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አይደለም ብቻቸው ወይ ነው አቶ አለማዩህ የወጡ?
አስተርጓሚ ቶም አቶ አለማዩህ በይኖም ድዮም ወጊአም?
3ኛ መ/ ምስክር በይኖም እዮም እና ደፍኡ ዝወሰደዎም

[redacted]

አስተርጓሚ፡ ብቻቸው ናቸው እየገፉ የወሰዱዋቸው:: የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ ተከሳሹ በዛን ስራ ሌላ ስራ ነበረው የሚያውቁት?
አስተርጓሚ ተኸሳሲ አፍቲ ሰዓት እሱ ዝነበሮ ስራሕ ትፈልጡዶ?
3ኛ መ/ ምስክር ተምሃራይ እዩ ነይሩ ካሊእስራሕ አይፈልጦሉን
አስተርጓሚ ተማሪ ነበረ ሌላ ስራ አላቅለትም::
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እድሜው እስከ ስንት ስንት ይሆናል?
አስተርጓሚ፡ ዕድምኡ'ኸ ክንደይ ልኸን ነይሩ?
3ኛ መ/ ምስክር ወዲ 14 ዓመት ይኸውን ነይሩ::
አስተርጓሚ፡ የ14 ዓመት ይሆናል::
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ትምህርት ይማር ነበር?
አስተርጓሚ፡ ት/ቲ ይመሃር ነይሩ ዶ?
3ኛ መ/ ምስክር ት/ቲ ይመሃር ነይሩ::
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የስንተኛ ክፍል ተማሪ ነበር?
አስተርጓሚ ክንዳ ክርሲ ክፍሊ ተምሃራይ ነይሩ
3ኛ መ/ምስክር እስከ 1ኛ ክፍል መክሮ እስከ 9 ክፍል ደርሶ ነበረ::
ዳኛ/ ገብሩ/፡ አማርኛ አልችልም አላሉም እንዴ?
3ኛ መ/ምስክር ትንሽ ስለሆነ እንጂ::
ዳኛ/ ገብሩ/፡ ደህና በትርርኛ ይናገሩና ያው አስተርጓሚ
አስተርጓሚ ከ1ኛ ክፍል ጀምሮ 9ኛ ክፍል ደርሶ ነበር::
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ጨርሻለሁ::
ዳኛ/ ገብሩ/፡ መስቀለኛ ጥያቄ
ልዩ ዓ/ህግ እሺ አቶ ፍስሃ ተከሳሽን ከተወለደበት አንስቶው አውቀዋለሁ ቤተሰብንን ብለው ነበር መቼ ተወለደ?
አስተርጓሚ ተኸሳሲ ካብ ዝወለድ ጀምሩ ኢፈልጦ እየ ቤተሰብ ኢና ኢልኹም ነይርኹም መዓዝ እዩ ተወሊዱ?
3ኛ መ/ ምስክር አብዚ አይ ምውላዱ መዓልቲ ክሳሓሓተኒ ይኽእል እዩ ዕለቱን መዓልቱን ስለዘይሓዝክዎ ናይ ምውላድ መዓልቲ ክሳሓሓተኒ ይኽእል እዩ፡
አስተርጓሚ እዚ ላይ የመወለዱ ቀን ሊጠፋብኝ ስለሚችል ላስታካክለው አልችልም::
ልዩ ዓ/ ህግ ያን ግዜ 14 ዓመቲ ነው ስላሉ ስለዚህ ቀኑና ወሩ ባይጠቀሱም የተወለደበትን ዓ/ም ሊጠቅሱልን ይችላሉ::

አስተርጓሚ፡ አፍቲ አሻዒትኡ ጊዜ ወዲ 14 ዓመት ነይሩ ትብልኹም ኢኹም ስለዚ ዋላ መዓልቲ ብትኽክል አይትግበርዎ እምበር ወርሑ ዓ/ም ቲ ትጠቕሱለይ ትኽእሉዶ

3ኛ መ/ ምስክር አብዙይ ሓረስታይ ስለዝኾንኩክዋቐፀኒ ይኽእል እዩ እቲ መዓልቲ ብግምት 14 ዓመት ወዲ 14 ዓመት ከምዝነበረ ይፈልጥ።

አስተርጓሚ፡ ገበሬ ስለሆንኩኝ ቀኑ ሊያምታታብኝ ይችላል በግምት ወደ 14 ዓመት እንደነበረ ነው የሚያውቀው።

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ እስከ 9ኛ ክፍል እንደተማረ ጠቅሰዋል የት የት ነው የተማረው?

አስተርጓሚ፡ እሺ እስካብ 9ይ ክፍሊ ከምዝተምሃረ ጠቒስኩም ኢኹም አበይ አበይ እዩ ተማሂሩ?

3ኛ መ/ ምስክር እስካብ 70 ዓ/ም አብ ማህበረ ዶጎ ወለዱ እናቐለብዎ ተማሂሩ ካብ 71 ዓ/ም

አስተርጓሚ፡ እስከ 70 ዓ/ም ወለጆቹ እየቀለቡት በማህበረ ዶጉ ተምሬዋል፡

3ኛ መ/ ምስክር ብ71 ዓ/ም እቲ በቲ ሰንኪ ውግእ እቲ ት/ቲ ናይ ጣብያና ምስተዓፀወ ናብ አኽሱም ከይዱ ይመሃር ነይሩ።

አስተርጓሚ 71 ዓ/ም በጦርነቱ ምክንያት የጣብያችን ት/ ቤት በመዘጋቱ ወደ አክሱም ሂዶ ይማር ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ ማህበረ ዲጎ እስከ ስንት ተማረ?

አስተርጓሚ አብ ማህበረ ዲጎ እስካብ ስንተኛ ተማሂሩ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ክፍሊ አይነገረንን አትየ አብኡ ምስኡ አይመሃርን ነይረ እንትመሃር እየ ዝረአ እምበር ክፍሉ 5ይ ክኸን 6ይ ክኹን አይነገረንን።

አስተርጓሚ፡ ደረጃው የክፍሉ ደረጃ እኔም አብሬው ስለልተማርኩኝ 5ኛ ይሁን 6ኛ ክፍል ይሁን አልነገረኝም አላውቀውም።

ልዩ ዓ/ ህግ እስከ 9 መማሩ በምን አወቁ ታድያ?

አስተርጓሚ እስከብ 9ይ ክፍሊ ምምሃሩ እማ ብምንታይ ፈሊጥኹም?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አብ 9ይ ክፍሊ ዝእክበ ስኢኑ እንኡ ጭይታ አብ አኽሱም አከባት ስለዘምዓእናሉ አብ 9ይ ክፍሊ እንተሎ ይፈልጥ። ት/ት 9ይ ክፍሊ ስለዘቋረፀ

አስተርጓሚ እናቱን ሙታ የሚከባከበው ስለአጣ 9ኛ ክፍል ላይ እንደደረ ሰና ሚስት አምጥተንለት 9ኛ ክፍል እንደነበረ ነው የሚያውቀው።

ልዩ ዓ/ህግ መቼ ነው የሞቱት እናቱ?

አስተርጓሚ እንኡ መዓዝ እየን ሞይተን?

3ኛ መ/ ምስክር ገና በመህበረ ዲጎ እየተማረ ነው የሞቱት

አስተርጓሚ ገና በማህበረ ጺጎ እየተማረ እያለ ነው የሞቱት።

ልዩ ዓ/ህግ ያኔ ነበረ ማለት ነው? ያኔ 9ኛ ክፍል ነበር ማለት ነው። እናቱ ሞታ

አስተርጓሚ እሞ አሻዒትኡ ድዩ 9ይ ክፍሊ ነይሩ ማለት ድዩ እንኦ ክትሞት ከላ አቋሪፁ ክትብሉ ከለኹም?

3ኛ መ/ ምስክር አይን?

አስተርጓሚ እንኦ ክትሞት ከላ መዓልቲ አሸዒትኡ 9ይ ነይሩ ማለት ድዩ?

3ኛ መ/ምስክር አይኮነን እንኦ አብ ማህበረ ሰላም እናተምሃረ ከሎ እያ ዝሞተት።
አብ ማህበረ ዶጉ እናተምሃረ እያ ዝሞተት።

አስተርጓሚ፡ አይደለም እናቱ የሞቱት በማህበረ ዶጉ እየተማረ እያለ ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ አዎ ለእኔ ግልፅ ስላል ሆነልኝ ነው። እስከ 9ኛ ክፍል መማሩ ያወቅኩት
እናቱ ሲሞቱ በማቋረጡ ነው ብለው ነበረ።

አስተርጓሚ፡ እቲ ግልፂ ዘይኮነ ነገርሲ እስካብ 9ይ ልቱምሃረሉ ምኽንያት ሲ እንኦ
ሞይታቶ ስልዝነበረት ት/ቱ ብኡ ስለዘቋረፀስ ስለ ሰበይቲ ዘምዓእናሉ ኢልኩም
ኢኹም። ስለዚሲ እንኦ ክትሞት ከላ ድዩ አቋሪፁ ማለት ት/ቲ ብኡስ ግልፂ
የኽነለይን ይብለኩም አሎ።

3ኛ መ/ ምስክር እናተምሃረ ፀኒሑ ዳሕራይ ግን ዝቅልፀ ምስስኦነ ረሃብ ክመውት
ምስበለ ሰበይቲ አካቢት አምፂእናሉ። አቋርያ ት/ቲ ኢልና አቋሪፅናዮ።

አስተርጓሚ፡ እየተማረ ትምህርቱን እየቀጠለ ቆየና መጨረሻ ላይ ግን ችግሩ ሲብስበት
ትምህርቱን አቋርጥና ሚስት አግባብለን ሚስት አመጣንለት።

ልዩ ዓ/ህግ ስንት ዓመት ተማረ እናቱ ከሞቱ በኋላ?

አስተርጓሚ፡ እንኦ ብልሞታ ክንደይ ዓመት ተማሂሩ ብድሕሪኡ?

3ኛ መ/ ምስክር ክንደይ ዓመት ኢለ እኖ ክቖፅሮ እኑ።

አስተርጓሚ ስንት አመት ብየ ልቁጠረው።

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ አኩሱም የሄደበትን ጊዜ በትክክል እስቲ ይንገሩን?

አስተርጓሚ አኽሱም ልኸደሉ ጊዜሲ እስቲ ብትኽክል ንገሩኒ?

3ኛ መ/ ምስክር ብ71 ዓ/ም

አስተርጓሚ በ71 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ ቀኑና ወሩስ?

አስተርጓሚ መዓልቱን ወርሑንኸ?

3ኛ መ/ምስክር ትምህርት ክተሓላለፍ ከሎ ወርሒ መስቀል ክይዱ አብ አኽሱም
ተመዝጊቡ።

አስተርጓሚ ትምህርት ቤቱ ሲዘወር ጊዜ መስቀል ላይ ነው የሄደው።

ልዩ ዓ/ ህግ መስቀል ማለት ስንተኛ ወር ማለት ነው?

አስተርጓሚ መስቀል ስንተኛ ወርሒ እዩ ዝውዕል?

3ኛ መ/ምስክር ሓደ ወርሒ።

አስተርጓሚ 1ኛው ወር።

ልዩ ዓ/ ህግ ከዚህ በኋላስ ተመልሶ ነበር ወደ ማህበረ ዴጎ?

አስተርጓሚ ካብኡ ብድሕሪኡ'ኸ ተመሊሱ ነይሩዶ ማህበረ ዲጎ?

3ኛ መ/ ምስክር አይተመልሰን።

አስተርጓሚ አልተመለሰም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እሺ አቶ አልማየሁ ወልዱን ከቤተክርስታያን ሲወስዱዋቸው አይቻሉህ ብለው ነበረ። ከውስጥ ነው ከውጭ ነው የያዙዋቸው?

አስተርጓሚ አቶ አለማዩህ ወልዱ ካብ ቤተክርስትያን ክትሕዝዎም ከለው ሪአ ነይረ ኢልኩም አለኹም ካብ ውሽጡ ድዩ ካብ ደገ ቤተክርስትያን?

3ኛ መ/ ምስክር አብቲ ሓሸዋ ቤተክርስትያን አብ ውሽጡ መቕደስ ዘይኮነስ አብቲ ሓሸዋ ቤተክርስትያን አብ ዓብዩ ዕሕዱ ደው ኢሎም ይፅልዩ ነይሮም።

አስተርጓሚ፡ በቤተክርስትያኑ ውጭ ላይ አንድ ግንድ ላይ ተደግፈው ነበር ሲፀልዩ የነበሩ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አኬ ምናልባት አሸዋ የሚለው ባለፈውም እንደዚህ የትርጉም ችግር ስለነበረበት ነው አሸዋ ማለት አጥር ግቢ ውስጥ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡ ሓሸዋ ማለት ታይ ማለት እዩ መከባብያ ማለት ድዩ መረባ?

3ኛ መ/ ምስክር አብ ውሽጡ መካበብያ።

አስተርጓሚ በግቢው ውስጥ ማለት ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ 5 ወታደሮች እንደያዙዋቸው ገልፀው ነበር። ምን ምን ይዘው ነበር ወታደሮቹ?

አስተርጓሚ 5ተ ወታደራት ከምዘሓዙዎም ገሊፅኩም ኢኹም ታይ ታይ ሒዞም ነይሮም እቶም ወታደራት?

3ኛ መ/ ምስክር ብረት ነይሩዎም።

አስተርጓሚ፡ መሣርያ ነበራቸው።

ልዩ ዓ/ ህግ ሁሉም ማለት ነው?

አስተርጓሚ ኹሎም ድዩም?

3ኛ መ/ምስክር ኩሉ አምስልኹኑ ፍርቆምስ ኸኾኑ ሒዞም እና ደፋኡ ወሲዶምዎም

አስተርጓሚ ሁሉም ይሁን ግማሾች ይሁን እንድያው እየገፋ ነው የወሰዱዋቸው።

ልዩ ዓ/ ህግ ብረት ይዘዋል አላሉም እንዴ?

[redacted]

899

አስተርጓሚ ብረት ሒዞምዶ አይበልኩምን?

3ኛ መ/ ምስክር ሒዞም እወ:

አስተርጓሚ አዎ ብያሉህ::

ልዩ ዓ/ ህግ 5ቱም ናቸው ወይስ አንዱ ነው ወይስ 2ቱ ነው?

አስተርጓሚ እሞስ 5ቲም ድዩም ሓዲኡ ድዩ ወይስ ክልቲኦም ድዩም ክንደይ እዩም ሒዞም ነይሮም ብረት?

3ኛ መ/ ምስክር 5ተ ወታደር መፂኦም ሒዞም ወሲደሙዎ::

አስተርጓሚ 5 ወታደር መጥተው ይዘው ወስዱዋቸው::

ልዩ ዓ/ ህግ እሱ ተመልሶልኛል:: ብረት የያዙት ስንቶቹ ናቸው?

አስተርጓሚ: እሱ ተመሊሱ እዩ እቶም መማርያ ሒዞም ልነበሩ ክንደይ እዮም?

3ኛ መ/ምስክር መሳርያ ሙሉእ ብሙሉእ ብሓሙሽቲኦም ልምኳኖንዋም ጉደሎ ልምኳኖምን አይቆፀርኩዎን አየረጋገፅኩዎን ብረት ከምዝነበረ ግን ሪአ:

አስተርጓሚ: መሣርያው ሙሉ በሙሉ 5ቱም እንደያዙ ወይም ደግሞ የጎደላቸው እንድነበረ አላረጋገጥኩትም ሆኖም ግን ብረት እንደነበረ አይቻሉህ::

ልዩ ዓ/ ህግ: ስንት መኪና ነው ያን ጊዜ ይዘው የመጡት?

አስተርጓሚ: ክንደይ መኪና እዩም ሒዞም መፂኦም አሻዒትኡ?

3ኛ መ/ ምስክር ሐንቲት መኪና::

አስተርጓሚ: አንዲት መኪና::

ልዩ ዓ/ ህግ ትልቅ ናት ትንሽ?

አስተርጓሚ: ዓባይ ድያ ንእሽቶን?

3ኛ መ/ምስክር ዓባይ እያ::

አስተርጓሚ ትልቅ ናት::

ልዩ ዓ/ህግ ሌላስ መኪና ነበር በዛ አከባቢ የመጣ?

አስተርጓሚ: ካሊእኸ አብቲ ከባቢ ኻሊእ መኪና ነይሩዶ ልመፅአ?

3ኛ መ/ ምስክር መሊአን:: ጦር ብሙሉኡ ሒዘን ዝወረዳ::

አስተርጓሚ: ብዙ ናቸው ጦር እንዳለ ጦሩ ይዘው የመጡ::

ልዩ ዓ/ህግ የቱ አከባቢ ቁመው ነበር?

አስተርጓሚ አቢሮ አከባቢ ደው ኢሉን ነይረን?

3ኛ መ/ ምስክር አብቲ ላዕላይ ከተማ::

አስተርጓሚ: ላይ ከተማ ላይ::

ልዩ ዓ/ህግ ምን የሚባል ቦታ ላይ?

አስተርጓሚ: ታይ ዝበሃል ቦታ?

900

3ኛ መ/ምስክር ማህበረ ዶጉ ከተማ ይበሃል::

አስተርጓሚ: ማህበረ ዶጉ ከተማ::

ልዩ ዓ/ ህግ ልዩ ስሙ እነሱ የቆሙበት?

አስተርጓሚ: ፍሉይ ስሙ ንሳተን እተን መኪና ደው ዝበላሉ?

3ኛ መ/ ምስክር ካሊእ ፍሉይ የብሉን ንሱ እዩ ማህበረ ዶጉ ከተማ እዩ ዝበሃል::

አስተርጓሚ: ሌላ ልዩ ስም የለውም ማህበረ ዶጎ ከተማ የሚባለው እሱ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ የጠቀሱትም እነ ሚቼ የተያዙበት ቤተክርስትያን ማህበረ ዶጉ ከተማ ነው ያለው ያሉት መኪኖቹ የት አከባቢ ነው ቤተክርስትያኑ አከባቢ ነው ወይስ ሌላ ምን ምን አከባቢ ነው?

አስተርጓሚ እቲ ዝጠቐስኩሙዎ እቲ ቤተክርስትያን ለማህበረ ዶጉ ዝግነ እተን መኪና ደው ዝበላሉስ አብኡ እየን ስለዚ አፍቲ ቤተክርስትያን ድዩ እሞ ወይስ ኻሊእ ርሕቕ ኢሉን ኻሊእ ስም እኒህዎ እዩ ግለፅዎ አፈላላዩ?

3ኛ መ/ ምስክር ከሊእ ሽም የብሉን ንሱ እዩ ከተምኡ አብኡ እዩ እቲ ከተማን እቲ ቤተክርስትያንን ቀረባ ንቐረባ እዩ ከምዚ አቡነተ/ሃይማኖት እዩ::

አስተርጓሚ ያው ከተማውና ቤተክርስትያኑ ቅርብ ለቅርብ ነው እንደዚህ እንደ አቡነ ተ/ ሃይማኖት ቤተክርስትያን ነው::

ልዩ ዓ/ህግ እሺ ጥር 16/71ዓ/ም ጥቃት እንደተያዙ ገልፀዋል: እለቱ ምን ነበር?

አስተርጓሚ ጥሪ 16/71 ንኅሆ ከምዝተት ሓዙ ገሊፅኩም ነይርኩም:: ዕለቱ ታይ ነይረ መዓልቲ?

3ኛ መ/ ምስክር ዕለቱ ተጋግየ አይፈልጦን 16 ኪዳነ ምህረት ንምንባሩ እፈልጦ ሰኒ ድዩ ሰሉስ ድዩ ነይሩ ግን ነዊሕ መዓልቲ ስለዝገበረ ተጋግየ እኒሆኹ::

አስተርጓሚ ቀኑ የኪዳነምህረት ቀን 16 ቀን መሆኑን ይገፍዋሉህ ሰኞ፣ ማክሰኞ በሚለው ላይ ግን ተሳስቸዋለሁ አላውቀውም አልያዝኩትም::

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄ::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ በአድራሻዎ ሲናገሩ ላይ ማይጨው ብለው ነበር የድሮ ስሙና የዛሬ ስሙ የድሮ ስሙስ ማን ይባል ነበር?

አስተርጓሚ: ብአድራሻኹም ክትናገሩ ከለኹም ለዕላይ ማይጨው ኢልኹም ነይርኩም ናይቐደም ስሙኸ ታይ እዩ ዝበሃል ?

3ኛ መ/ ምስክር: ላዕላይ ማይጨው::

አስተርጓሚ: ላይ ማይጨው::

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: የእናንተ ወረዳ የአሁን የእርሶ ወረዳ?

901

አስተርጓሚ ናይኹም ወረዳ?

3ኛ መ/ ምስክር ናይና ማህበረ ዶጎ።

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ. በቃ ጨርሻለሁ

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ /ገብሩ/: አቶ ፍስሃ ጥር 15 ጥር 16 ምናምን እያሉ ሲገልፁ ነበርና ዓ/ም ያስቀምጡልን?

አስተርጓሚ: ሐዚ ጥሪ 15 ጥሪ 16 እናበልኹም ገሊፅኹም ኢኹም ዓ/ም ለግለፁዎ?

3ኛ መ/ ምስክር 71 ዓ/ም

ዳኛ/ ገብሩ ሌላ አቶ አለማዩህ ወልዱ ሲያዙ እኔ ከእሳቸው ጋር ቤተክሰርስቲያን ውስጥ ነበርኩኝ ብለው ነበር ሌላ ከእርሶ ጋር የነበረ ሰው ያስታውሣሉ?

አስተርጓሚ: አቶ አለማዩህ ክተሓዙ ከለው ምስኦም አብ ቤተክርስቲያን ነይረ ኢልኩም ኢኹም ካሊእ ምሳኹም ዝነበረ'ኸ ተስታውሱዶ?

3ኛ መ/ ምስክር አይፈልጠን

አስተርጓሚ አላውቅም።

ዳኛ/ ገብሩ/: አይደለም እርሶ ከማን ጋር ነበሩ?

አስተርጓሚ እስኹም አሻዒትኡሲ ምስ መን ነይርኩም ምስኹም ልነበረ ኻሊእ ሰብስ ተስታውሱዶ እዩ እቲ ጥያቄ ?

3ኛ መ/ምስክር በይነይ እየ ነይረ።

አስተርጓሚ ብቻየን ነው የነበርኩት።

ዳኛ/ ገብሩ/ ቅድም ሲመሰክሩ እዛ ውግያ ስለነበር የሞቱ ሰዎች ለመቅበር ወጣን ብለዋል ሌላ ደግሞ ቤተክርስቲያን ነበርኩኝ ብለዋል እንዴት ነው የሀን ሁለቱ የሚጋጭ ይመስላል?

አስተርጓሚ: ዓንተዎ ክትምስክሩ ከለኹም ልሞተን ልቆቡለን ክነልዕል ኢና ወፂእና ኢልኩም ነይርኩም ሐዚ ለለቤተክርስቲያን ለለ ነይረ በይነይ ትብለኹም ካመይ እዩ ክልቲኡስ ልጋጩ ይመስልኣሎ እሞ ኻመይ እዩ

3ኛ መ/ ምስክር: እሞ ኣነ በይነይ እየ ነይረ ምስኦም ይዕልይ እየ ነይረዩ እቲ ሰብ ክየ እዩ ዝነበረ ክንደይ ኢለ ፈሊጠ።

አስተርጓሚ: እኔ አብሬአቸው ስፀሊይ ነበር ሌላው ሰው ራቅ ብሎ የነበረው ሰው ስንት ብየ አውቀዋለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/: አይ ጥያቄአችን እንደዛ አይደለም መጀመርያ ለቀብር ነው የወጣችሁ ብለዋል አሁን ደግሞ ሲፀሊይ ነበር ቤተክርስየን ነበርኩኝ ለምን ይላሉ?

902

አስተርጓሚ: እቲ ጥያቄሲ ከምኡ አይኮነይ መጀመርያ ልቐብሪ ኢና ወሚእና ኢኹም ኢልኹም ነይርኹም ሐዚ ለለቤተክርትያን ይዕልይ ነይረ ኢኹም ትብለኹም ስለዚ ክልቲኡ ይጋጨ አሎ እሞ ኘመይ እዩ?

3ኛ መ/ ምስክር: አይጋጨን ቀቢርናዩም ኢና ንቐደም ቀቢርናዮም ኢና ቶም ሰባት ደሓር ግን ናብ ፀሎት ምስ ሓዝና እሰም ይዕልዩ እነ ይዕልይ ነይርና ካብኡ አልዒሉም ወሲደሙዎም::

አስተርጓሚ: አይጋጭም መጀመርያ ቀብረናል ከዛ በኋላ ከቀብር በኋላ ፀሎታችን ላይ እያለን ነበር መጥተው የያዙዋቸው::

ዳኛ/ ገብሩ/ በስንት ሰዓት ቀበሩቹ?

አስተርጓሚ: ቀብሪ ክንደይ ሰዓት ቀቢርኩም

3ኛ መ/መስክር: ብዕለት 10 ንጊዝኡ አብቲ ኩናይ ጀሚርና ብዕለት 15 ጀሚርና ክሳብ ሰዓት 3:00 ንአቶ አለማየሁ ዝወሰዱዎም ግን ብሰዓት 3:00 እዩም:

አስተርጓሚ: በቀኑ እስከ 3:00 ሰዓት ነበር አቶ አለማዩሀ የተወሰዱትም በ3:00 ሰዓት ነው::

ዳኛ/ ገብሩ: ውጊያው የተካሄደው 15 ብለው ነበር ቀብሩስ መቼ ነበር?

አስታርጓሚ እቲ ውግእ ዝተኻየደ 15 ኢልኩም ኢኹምቀብሩኸ መዓዝ እዩ ዝተኻየደ?

3ኛ መ/ ምስክር: እንካብ 6:00 ሰዓት በ15 ጀሚርና እስካብ 16 ዕለት አብ ቀብሪ ኢና ነይርና ውጉእ ልምልዓል ሰብ ልምቕባር ኢና ነይርና:

አስተርጓሚ: ከ15 ጀምረን እስከ 16 ቀብር ላይነበርን::

ዳኛ/ ገብሩ: አቶ አለማዩሀ የወሰደ መኪና ከቤተክርስትያኑ በምን ያህል ርቀት ቆሞ ነበር?

አስተርጓሚ አቶ አለማዩሀ ልወሰደት መኪና ካብቲ ቤተክርስትያን ክንደይ ዝአክል ርሕቕት ርሒቃ ደው ኢላ ነይራ?

3ኛ መ/ምስክር አብቲ ውሽጢ ቤተክርስትያን ኮይንካ አመዓዲኻ ትረአ::

አስተርጓሚ: ቤተክርስትያን ውስጥ ሁነህ ትታያለች በርቀት::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስንት ሜትር ይሆናል? በሜትር ግምት ያስቀምጡት?

አስተርጓሚ: ክንደይ ሜትሮ ይኸን ብሜትሮ ብግምት እስቲ አቅምጡ?

3ኛ መ/ ምስክር ሜትሮ ዘይፈልጥ ኮይነ::

አስተርጓሚ: ሜትር አለውቅም::

ዳኛ/ ገብሩ/ ከየት ወዴት ይሆናል?

አስተርጓሚ: ካበይ ናበይ ይኸን ብግምት?

3ኛ መ/ ምስክር: እቲ መካባብያ እዩ ካልኪልዋ እምበርቀረባ እዩ::

አስተርጓሚ፡ ግምቡ ነው ትንሽ የከለላት እንጂ ቅርብ ናት።
ዳኛ/ ገብሩ/፡ እዛ አከባቢ መኪናው አጠገብ የነበሩ ሰዎች አይተዋቸዋል?
አስተርጓሚ፡ አፍቱ መኪና ደው ኢላትሉ ዝነበረት አከባቢ ዝነበሩ ሰባት ይረአይኹም ነይሮምዶ?
3ኛ መ/ምስክር ይረአዩ ነይሮም አመዓዲኘ፡
አስተርጓሚ፡ አዎ ከርቀት ይታዩ ነበር።
ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስንት ሰዎች ነበሩ እዛ አከባቢ?
አስተርጓሚ፡ ክንደይ ሰባት ነይሮም አብቲ አከባቢ ?
3ኛ መ/ምስክር ብዙሓት ክንደይ ኢለ እዋ ክቖፅሮም።
አስተርጓሚ ብዙ ናቸው ስንት ብየልቁጠራቸው።
ዳኛ/ ገበሩ እነማን ያስታውሣሉ ከነሱ?
አስተርጓሚ ተስታውሱዋም እንህውዶ እሊ መን ካብአቶም?
3ኛ/ምስክር ዝፈልጦም አይነበሩን።ጦር እዩም ነይሮም።
አስተርጓሚ፡ ጦር ነበሩ የሚያውቃቸው አልነበሩም።
ዳኛ/ ገብሩ/ ተከሳሽ በ71 ዓ/ም መስከረም መስቀል አከባቢ ወደ አክሱም እንደሄደ ነው የመሰከሩት ከዛ በኋላ ተመልሶ መጥቶ ያውቃል?
አስተርጓሚ፡ ተኸሳሲ 71 መስቀል ናብ አኽሱም ኸምዝኸደ መስክርኩም ብድሕሪኡ ተመሊሱ ይፈልጥዶ
3ኛ መ/ ምስክር ተመሊሱ አይፈልጥን ሰለም ምስ ከነ ጊዜ ሎሚ።
አስተርጓሚ፡ ተመልሶ አያውቅም አሁን ሰላም ጊዜው ሰላም ከሆነ በኋላ ነው።
ዳኛ/ ገብሩ/ የወሰዱ የያዙ ሰዎች 5 ሰዎች ወታደሮች እንደነበሩ ገልፀዋል።መልካቸውን ያስታውሣሉ?
አስተርጓሚ፡ ያው አቶ አለማዩህ ልወሰዱ 5 ወታደር ከምዝነበሩ ገሊፅኩም አለኹም መልክዖም ተስታውሰዎምዶ?
3ኛ መ/ምስክር አይፈልጦምን ጨጉረ ለወጥ እዩም።
ዳኛ/ ገብሩ/፡ አይ መልካቸው ነው ያልኩ?
አስተርጓሚ፡ መልክዖምስ ትፈልጡዎምዶ?
3ኛ መ/ ምስክር፡ አይፈልጦምን መልካዖም።
አስተርጓሚ አላውቃቸውም መልካቸው።
ዳኛ/ ገብሩ/፡ እንዴት ነው የወሰዱዋቸው? ምን ብለው ነው የወሰዱዋቸው? የያዙዋቸው?
አስተርጓሚ፡ ኻመይ እዩም ወሲደሙዎም ታይ ኢሎም እዩም ልሓዝዎም ልወሰዱዎም

904

3ኛ መ/ ምስክር፡ እናጻፍሉ ትወሰድዎም እምበር ተግባርም አይፈለጥኩን ዝገበሩዎ።
አስተርጓሚ፡ እያገሩ ሲወሰዱዋቸው እንጂ ያረጉትን አላውቅም።
ዳኛ/ ገበሩ/ እሺ ጨርሻዋል ይነሱ።
የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ማስረጃዎቻችን እዚህ አብቅተናል ሌላ የምናቀርበው ማስረጃ የለም በዚህ መሰረት ውሳኔ እንዲሰጠን ነው።
ዳኛ/ ገበሩ መቼ መቼ ነው የመጣቹ?
8ኛ ተከሳሽ የእኔ ተከላካይ ጠበቃ ከኩብር ፍ/ቤቱ ፍቃድ እንደወሰደ እና እንዲሁም የቤተሰብ እክል እንዳጋጠመው ሰምቼአለሁ ስለዚህ የእኔ ቆጠሮ አርብ 21 ስለሆነ ምናልባት የማይገኝ ከሆነ ሌላ ተከላካይ ጠበቃ እንዲመደብልኝ ነው የሚጠይቀው።
ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ ትእዛዝ እንሰጣለን።

ት እ ዛ ዝ

በ19ኛ ተከሳሽ የመጡ መከላከያ ምስክሮች አቶ ለገስ ወልደማርያም ከአኩሱም የመጡ ናቸው። ስለዚህ የ4 ቀን ተኩል አበልና አንድ ቀን የ4 ጉዞ የአንድ ትሪፕ ማለት ነው የመጓጓዣ በሚያቀርቡት ፋኩቱር መሰረት እንዲከፈለቸው። አቶ መረሳ ገ/ፃድቅና አቶ ፍስሃ ወልደሚካኤል ከናአዴር የመጡ ስለሆኑ የ5ቀን አበልና የትራንስፖርት በሚያቀርቡት ፋኩቱር የደርሶ መልስ እንዲከፈላቸው ብለናል። የ7ኛና 8ኛ ተከሳሾች መከላከያ ምስክር ለመስማት ለሰኔ 21/94 ዓ/ም ቆጠሮ ተይዞዋል።

ቀን 21/10/ 94ዓ/ም

ዳኞች
ገብሩ ዘነበ
ታደሰ ሕሉፍ
አብርሃ መሰለ

ከሳሽ ልዩ ዓ/ ህግ ገብሩ ገበዩ ቀርቧል።
ተከሳሾች፡ 3ኛ ገ/ ስላሴ ካሳ ከተ/ ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርቧል።
5ኛ ነጋ አበባው ከጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል።
7ኛ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተ/ጠበቃቸው ንጉስ ለገሰ ጋር ቀርቧል።

905

8ኛ ሰለሞን አሰፋ ከተከሳከይ ጠበቃቸው ሃብቶም ግርማይ ጋር ቀርቧል።
16ኛ ገዛኢ ከበደ ከተ/ጠበቃቸው አለም ገ/ሄር ጋር ቀርቧል።
17ኛ ግርማይ ድንቅአዩህ ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል፡
18ኛ ገ/ ህይወት ወልደገብርኤል ከተ/ ጠበቃቸው በላይነሽ ወልደ ስላሴ ጋር ቀርቧል።
19ኛ ገ/ መድህን ወልደሰማያት ከተ/ጠባቃቸው በላይነሽ ወልደስላሴ ጋር ቀርቧል

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው የ7ኛና 8ኛ ተከሳሾች የመከላከያ ምስክሮች ለመስማት ነው። ምስክሮች ቀርበው ከሆነ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ ንጉስ ሓጎስ/፡ በተሰጠው ትእዛዝ መሰረት 6 ምስክሮች አቅርበናል ያውቀርበዋል።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ የጋራ ናቸው ወይስ?

7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ 4ቱ የጋራ ናቸው 2ቱ የግል ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ የ8ኛ ተከሳሽ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሃብቶም ግርማይ ያው ለዛሬ 4 የጋራ እና 5 የግል አቅርበናል በአጠቃላይ 9 ናቸው የ8ኛ ተከሳሽ። ከ7ኛ ተከሳሽ ማነው በጋራ ሲታይ 11 እንዳሉ ነው አጠቃላይ።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ እሺ መጀመርያ የ7ኛ ተከሳሽ ሁለቱ ምስክሮች በቅደም ተከተል ምናልባት አማራጩ ለእናንተ እንትና ይሆናል። ወይ የጋራ እናሰማለን አስቀድመን ካላቹም በዛ ልንቀጥል እንችላለን።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ መጀመርያ የጋራ ነው የምናሰማው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ እሺ ቀጥሉ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ 1ኛ መ/ ምስክር አቶ ወልደገሪማ ገ/የሱስ ይባላሉ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ምንልባት ምስክሮች እዚህ ውስጥ እንዳይኖሩ። ውጭ ናቸው? እሺ ይቀጥሉ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ኪዳነ ማርቆስ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ በክስ 3 ላይ ሆኖ መስከረም 3/72 ዓ/ም በካምፕ ውስጥ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ከፖሊስ ጣብያ ከታሰሩበት እስር ቤት ሲወጡና ሲገቡ ማን እንዳስገባቸውና ማን እንዳስወጣቸው የሚያውቁና በጥበቃ ስራ ላይ የነበሩ። መም/ር ብርሃኑ ፀጋይ በቦታው ያልነበሩ መሆኑን የሚመስክሩልን ናቸው። ስለዚህ ባስያዝነው ጭብጥ መሰረት ቀርበው እንዲመሰክሩልን አመለክታለሁ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ / ሃብቶም ግርማይ/ የሚጨምረው አለ ግን ምስክሩ ተጠርተው የምስክርነት ቃላቸው ከመሰጠታቸው በፊት ተከሳሾች ተከሳሹ ማለት ነው ደምበኛየ በ142 በሚያዘው መሰረት ቃሉ እንዲሰጥልኝ አመሰግናለሁ:: ወደ ጭብጡ ልምጣ ከፈቀደልኝ ፍ/ ቤቱ እቀጥላለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ: ለመስጠት እንችላለን ግን ዘሮ ዘሮ ያልፈፀምኩት የሚል ተደግሞ የሚቀርብበት ሁኔታ ስለሆነ ጊዜ ማጓተት አይሆንም ወይ ነው?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እንግዲህ በደንበኛየ ግን ለመስጠት ፍቃደኛ እንደሆነ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: እሺ ቀጥሉ ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አጠር ባለ መልኩም ለመግለፅ::

8ኛ ተከሳሽ ሰለሞን አሰፋ/ እሺ 8ኛ ተከሳሽ ሰለሞን አሰፋ በወ.መ.ስ.ስ 142/3/ መሰረት ቃሌን እሰጣለሁ በመጀመርያ መነሻ ሃሳብ በክስ ቻርጅ ላይ የሰፈረው የስራ ሁኔታ በተመለከተ ነው:: በክስ ቻርጅ ላይ የተቀመጠው ሰለሞን አሰፋ የእንትጮ ወረዳ የፖለቲካ እስረኛ መርማሪ የነበረ በማለት ፈፅሞ ከእኔ ስራና ሃላፊነት ከህይወት ታሪኬ ጋራ ምንም ተያያዥነት በሌለው የተቀመጠ ሲሆን የህንንም በከሳሹ በቀረቡት የህግ ምስክሮች የዚህ አይነት የስራ ሃላፊነት እንዳልነበረኝ የተቀመጠ መሆኑ ከ/ፍ/ቤቱ እንዲያው ቅልኝ እፈልጋለሁ:: በመቀጠልም ክ/ፍ/ቤቱ ለወደፊቱ ሚዛናዊና ፍትሃዊ የሆነ ውሳኔ ለመስጠት እንዲያመቸው በእኔ ላይ ያጋጠመውን ሁኔታ ብገልፅ ደስ ይለኛል:: የኸውም የሄ ክስ ከመመስረቱ በፊት በ1991 ዓ/ም መስከረም ማነው ጥር ወር ከከሳሹ መስርያ ቤት ተልኬአለሁ ነው የሚለው የመዋቹ ልጅ ተስፋይ ገ/ሄር በጥር ወር ለእኔ ወንድሞች አለምሰገድ አሰፋና ተክላይ አሰፋ የሚባለው በአባቴ ሞት ጉዳይ በአቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ከሰለሞን ጋራ ለመነጋገር የሚፈልግ ስላሆነ ሰለሞንን ብሎ ይጠይቃችዋል በዚሁ ጊዜ እኔ ትንሽ የስራ ክብደት ስለነበረኝ በተባለው ጊዜ በጥር ወር ባላገኘውም ከነበረኝ ስራ አኳያ ጊዜ የሚያገኝበትን ቀጠሮ መጋቢት 5 አድርጌ ከወንድሜ ቤት እንድንገናኝ ቀጠሮ ሰጠሁት በዚሁ መሰረትም ተስፋይ ገ/ሄር ከከሳሹ መስርያ ቤት የላከኝ የሚል ነው የእሱ አክስት የሆነች ወ/ሮ ፍፁም ገ/የሱስ ባለችበት የወንድሜ ባለቤት የሆነች ሽዋየ ካሳ ባለችበት እኔና እሱ 4 ሆነን ለምንድነው የፈለግከኝ ብሎ ሲጠይቀው በአባቴ ሞት አንተ በአከባቢው ስለነበርክ በአባቴ ሞት እጅህ የሌለው መሆኑን በሚገባ አረጋግጫለሁ ግን ለዚህ ለምስክርነት እንድትረዳኝ ነው የሚል ጥያቄ ጠይቆኝ እኔ በእርግጥ መዋች የእኔ የቅርብ ስጋዘመድ ነው በአይኔ የየሁት ነገር ስለሌለ ያላየሁትን ነገር ምስክር ሁኜ ለማቅረብ አልችልም የሚል መልስ

ነው የሰጠሁት፡በዚሁ ጊዜም እኔን ለማግመን ብዙ ጥረት አድርገዋል። ከዛን ጊዜ ጀምሮ በተደጋጋሚ ጊዜ ለምስክርነት እንዲቀርብ ተጠይቄ የማልችል መሆኔን መግለጼ ስነግረው እንግዲህ እኔ አልከሰስኩም ዓቃቤ ህግ ራሱ ይፈልገሃል የሚል ሃሳብ ነው የሰጠኝ በዚሁ መሰረት ዓ/ህግም የሚፈልገኝ ነገር ካለም ለዓ/ህግ መስርያ ቤት ደውያሎህ በወቅቱ የትግራይ የዓ/ህግ ተወካይ አቶ ገብሩ ገበዩህ በቦታው ለማግኘት ጥረት አድርጌ ሳላገኛቸው በመቅረቴ በጠቅላይ ፍ/ቤቱ የሚሰራ አቶ ተክሉ አበራ የሚባል በቅርብ የሚሰራ ስለሆነ ከሳቸው ጋራ እንዲያገናኘን ነግሬው ይህንንም መልእክት ለአቶ ገብሩ ዘነበ ደርሶ ሳያነጋግሩኝ ቆይተዋል። ይህ በእንዲህ እንዳለ ግን እኔ ግንቦት 13/1971 ዓ/ም በቁጥጥር ስርውያሎህ ይህንንም ሃሳብ ዓ/ህጉ አማርቶ ክሱ እንዲመሰረት ለሚመለከተው አካል በወቅቱም አቅርቤሎህ በዛን ጊዜም ከፍተኛ የጤና መታወክ ስለነበረኝ ያው ሰኔ 8 ቀን ክስ ሲመሰረትብኝ በነበረብኝ የጤና ችግር የሂ ክቡር ፍ/ቤት ተመልሼ ህክምናየ እንዲያካሂድም ስለፈቀደልኝ ለተደረገልኝ ውለታም ሳላመሰግን አላልፍም፡ ከዚህ በመቀጠልም በቀረቡት ምስክሮች የልዩ ዓ/ህግ ምስክሮች በቀረቡት ሰለሞን አሰፋ በተከሰስኩት ወንጀል ይህን ሲያደርግ አይተናል የሚል ነገር የቀረበብኝ ነገር የለም በቦታው የሚያድርና በአከባቢው ታይቶ ነበር ከማለት በስተቀር ይህንን ነገር ፈፅመዋል የሚል የቀረበብኝ ነገር የለም። በእውነቱም በወቅቱ እኔ የህግ እውቀትም ስለሌለኝ በተለይ በ19ኛው ምስክር የእኔ ስም ሳይነሣ ሲቀርም የእኔ ስም እንዲነሳ ለማድረግ የህግ እውቀት ስለሌለኝ መሪ ጥያቄዎች እየቀረቡ የእኔ ስም እንዲጠቀስ መደረጉ ነው፡ የሆነ ሆኖ ግን ከሌሎች የተለየ የምስክርነት ሃሰብ አልቀረበም። ይህ በእንዲህ እንዳለ ክ/ፍ/ቤቱ በጥር 23/1994 ዓ/ም ምንም ባልተመሰከረብኝ ሁኔታ እንድከላከል በ142 ቢጠየቅ የክ/ፍ/ቤቱ ውሳኔ በእኔ በኩል ያለው አክብሮ እን ተጠበቀ ሆኖ በክርክር ስርዓትና ደንብ መሰረትም በተሰጠው ውሣኔ ቅሬታ ስለተሰማኝ ቅሬታየኝ ተገልብጦ እንዲሰጠኝ በጠየቅኩት መሰረት በወቅቱ ተሰጥቶኛል በዚሁ በኩልም በክርክር ላይ አገኛሎህ። ይህ በእንዲህ እንደለ ግን ክ/ፍ/ቤቱ ለዛሬ የመከላከያ ምስክሮች እንዳቀርብ ስልተጠየቁኩ ምስክሮችን አቅርቤአሎህ እነዚህ ምስክሮች ቃላቸው እንዲሰጡልኝ ነው የሚጠይቀው።

ዳኛ/ ገብሩ/ አሁን ሃሳባቸው ሲገልፁ መልእክቱ ለገብሩ ዘነበ ደርሶ የሚል ነገር፡

8ኛ ተከሳሽ ፡ ይቅርታ ተሳስቼ ነው ገብሩ ገበዩህ ማለቴ ነው ጌታየ።

ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ ጭብጦቹ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ያውቃብጣችን በዚህ ጭብጥ ላይ 3 ምስክሮች ነው የሚመሰክሩት እንድላይ ማለት

1ኛ አቶ ወልደ ገ/ሪማ ገ/የሱስ

2ኛ አቶ ኪዳን ማርቆስና

3ኛ መም/ር ብርሃኑ መብራህቱ እሱም መዋቹ አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ በወቅቱ በፖሊስ ጣብያ የታሰሩ መሆናቸውና መስከረም 3/1972 ዓ/ም ለምርመራ በሌሎች ሰዎች እንደ ወጡ፡ እና 18ኛ የልዩ ዓ/ህግ ምስክር የነበሩትም በወቅቱ የከተማው የጥበቃው ሃላፊ መኖራቸውና ሚቹ በእሳቸው እጅ ለመርማሪዎች እንደተሰጡ የሚያውቁ ሲሆን በተጨማሪው እነዚህ መከላከያ ምስክሮች ብለን የጠረናቸው በወቅቱ ታጣቂዎች እና ዘብ የነበሩ ናቸው። በዚሁ በተያዙ መልኩም 19ኛ የልዩ ዓ/ህግ ምስክር በወቅቱ እስረኛ መኖራቸው 18ኛ የልዩ ዓ/ህግ ምስክርም የዛኔ በአከባቢው አለማደራቸውን የሚያውቁ ስለሆኑ ያው ቀርበው የምስክርነት ቃላቸውን እንዲሰጡልን ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ 4 ምስክሮች የሚመሰክሩ ነው በአጠቃላይ እየቀረበ ያለው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ 3ቱ ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ምንድነው የፈለግነው ለአካሄድ እንዲመቸን ኪዳን ማርቆስ የተ6ባሉ ምስክምን ሊያስረዱላቹ ነው?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ አቶ ኪዳን ማርቆስ አሁን ለስያዝነው ጭብጥ ነው። 4ኛው ለብቻው እናቀርባለን በኋላ፡ እነዚህ 3 ምስክሮች እንደጨረሽን የራሱ የሆነ ጭብጥ አለው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ኪዳን ማርቆስ የሚመሰክረው ምንድነው?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አሁን ያስያዝነው ጭብጥ።

ዳኛ/ ገብሩ፡ ብዙ ነው ያዝያዝከው አጠቃላይ ነው ሁሉም?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አዎ።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ እሺ ምስክሩ ይጠራ። አማርኛ መናገር መስማት ይችላሉ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ አይችሉን።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አቶ ሰለሞን ሃብቴ ትርጉም ይተባበሩን

አስተርጓሚው አቶ ሰለሞን ሃብቴ በእውነት እንደሚያስተረጉሙ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው አስተርጉመዋል።

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስምዎት?

909

[redacted]

አስተርጓሚ: ስምኩም?

1ኛ መ/ ምስክር: ኪዳነ ማርቆስ ምናሴ

ዳኛ/ ገብሩ/: እድሜ?

አስተርጓሚ ዕድመኹም?

1ኛ መ/ ምስክር : 72

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻዎ?

አስተርጓሚ: አድራሻኹም?

1ኛ መ/ ምስክር ወረዳ እንትጩ አሕፈሮም ጣብያ ታሕታይ መንገሪ ፀብሪ

ዳኛ/ ገበሩ/: ስራዎ?

አስተርጓሚ: ስራሕኹም?

1ኛ መ/ ምስክር ሓረስታይ::

አስተርጓሚ: ገበሬ

ዳኛ/ ገብሩ/ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ ዝመፃእኹሙሉ ምክንያት ትፈልጡዶ?

1ኛ መ/ምስክር ምናልባት ካብ ክቡር መስርያ ቤት ትእዛዝ ስለዝመፅአኒ መፂአ አለኹ::

አስተርጓሚ: ከክቡር መስርያቤቱ ትእዛዝ ስለመጣልኝ መጣሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ምን የሚል?

አስተርጓሚ: ታይ ዝብል?

1ኛ መ/ ምስክር ማነው ስሙ ተአሲሩ ስለዘሎ ብነብሲ ኢለሙዎ ምስ ተአሲሩ ኣሎ ስለዝማፅኹ መፂአ::

አስተርጓሚ: በነብስ ጉዳይ ታስረዋል ስለሰማሁኝ በዚሁ መጣሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: እነማን ናቸው?

አስተርጓሚ: እሊ መን እዩም?

1ኛ መ/ ምስክር: ብርሃነ ፀጋይ፣ መምህር ስለሞን አስፋ::

ዳኛ/ ገብሩ እሺ ያውቃቸዋል?

አስተርጓሚ ትፈልጡዎም ዶ?

1ኛ መ/ ምስክር ይፈልጠም እየ::

አስተርጓሚ አዎ አውቃቸዋለሁ::

ዳኛ /ገብሩ/ ዝምድና አላቸሀ?

አስተርጓሚ: ዝምድና አለኩምዶ?

1ኛ መ/ ምስክር: የብለይን::

910

አስተርጓሚ: የለኝም

ዳኛ/ ገብሩ/: እሺ ዋና ጥያቄ ። 7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ኪዳነ ማርቆስ ብርሃነ ፀጋይን አውቀዋለሁ ብለዋል። እና ብርሃነ ፀጋይ የት መቼ እንደምት ተዋወቁ ከብርሃነ ፀጋይ ጋር ለፍ/ቤቱ እስቲ ይግለፁሉን?

አስተርጓሚ: እሺ ብርሃነ ፀጋይ ይፈልጦ እየ ኢሎኹም አለኹም አበይ? መዓዝ? ከምእትፋለጡ ንፍ/ ቤቱ ግለፁልና?

1ኛ መ/ ምስክር መምህር ነይሩ አብ ወረዳ አሕፈሮም እንትጨ

አስተርጓሚ: አስተማሪ ነበር በወረዳ አህፈሮም እንትጨ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ?

አስተርጓሚ: መዓዝ?

1ኛ መ/ ምስክር: ብ72 ዓ/ም

አስተርጓሚ: በ72 ዓ/ም

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ በዛን ጊዜ የእርሶ ስራ ምን ነበር?

አስተርጓሚ: እብቲ እሽው ጊዜ ናሃትኩም ስራሕ ታይ ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር አነ ዕጡቕ እየ ነይረ ዋርድያ ይሕልው:

አስተርጓሚ ታጣቂ ነበርኩኝ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የማን?

አስተርጓሚ ናይ መን?

1ኛመ/ ምስክር: አብ ደርጊ እየ ዝነበርኩ አሽዕኡ።

አስተርጓሚ በደርግ ነበርኩ ያኔ።

የ7ኛ ተከሳሽ እሺ በዛን ጊዜ እርሶ ያው ታጣቂ እንደነበሩ ገልፀዋል በዛን ወቅት ያጋጠሞት ነገር ካለ የሚያስታውሱትን ለፍርድ ቤቱ ያስርዱልን?

አስተርጓሚ: ተዓጠቂ አሽዓትኡ ዕጡቐ እንትነይርኩም በቲ ጊዜ ንሱ ዘጋመጠኩም ነገር እንተሃለየ ልተስታውስዎ ልፍ/ቤት እስቲ ግለፁልና?

1ኛ መ/ ምስክር እሺ ዝፈልጦ አነ 3 ርእሰይ ሓደ ወ/ገሪማ ገብየሱስ ሓደ ብርሃነ መብራህቶም ዝበሃል 3 ኢና ነይርና ዋርድያ።

አስተርጓሚ እኔ 3 ራሴ የጠቀሱቸው ሰዎች ማለት ነው። 3 ነበርን።

1ኛ መ/ ምስክር : እሺ ሓደ ወ/ገሪማ ገ/የሱስ ካልአይ ብርሃነ መብራህቶም ነይርና። እሺ ሐዚ ግን ምሽት አንሕና ብ11:00 ሰዓት ጀሚርና ዋርድያ አብጽ ግዜና ነይርና።

አስተርጓሚ: እና ከአንድ ሰዓት ጀምረን ዘብ እዛው ነበርን።

911

1ኛ መ/ ምስክር ዘብዒ ነይርና በ2:00 ሰዓት መቶ አለቃ ጨርቀባ 4ተ ርኢሱ::

አስተርጓሚ: በ2 ሰዓት መቶ አለቃ ጨርቀባ 4 ራሱ::

1ኛ መ/ምስክር ከአትው ርኢናዮ::

አስተርጓሚ: ሲገባ አየነው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወዴት?

አስተርጓሚ: ናበይ?

1ኛ መ/ምስክር ናብ'ቲ እስር ቤት ዘሎ::

አስተርጓሚ: ወደ እስር ቤቱ::

1ኛ መ/ምስክር: ካብኡ ለማ ሃይለ ዝተብሃለን ገ/ሄር ኪዳኑ ለማ ሃይለ ዝተብሃለ ሒዝዎ አትዩ::

አስተርጓሚ: ከዛ ለማሃይለ የተባለ ለገ/ሄር ኪዳኑ ይዞት ገባ::

1ኛ መ/ ምስክር ሒዙ ምስአተወ አንሕና ደሓር አብኡ ስለስትየና እናሃለና ድምፂ ይስማዕ ነይሩ እቲ ባትሪ ጫዕ ክብል ምርመራ::

አስተርጓሚ: ከዛ ይዞት እንደገባ እኛ ሶስታችን ሁነን እያለን ድምፅ የብትር ድምፅ ይሰማ ነበር::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ገ/ሄር ኪዳኑ ከየት ወዴት ነው የገባው? ከየት ወዴት ነው የተወሰደው?

አስተርጓሚ: ገ/ሄር ኪዳኑ ካበይ ናበይ እዩ ሒዝዎ ትብልለኹም?

1ኛ መ/ምስክር: ናብ'ቲ መስርዩ ቤት ከአትው ኢና ዝረአና እምበር ካበይ ከምዘምፅኡዎ አይፈልጥናን::

አስተርጓሚ: ከየት እንዳመጣው አናውቅም እዛ መስርያ ቤት ውስጥ ሲያስገባው ነው የምናውቀው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ማነው ያስገባው?

አስተርጓሚ: መን እዩ አእቲውዎ?

1ኛ መ/ ምስክር: ለማ ሃይሌ::

አስተርጓሚ: ለማ ሃይሌ::

1ኛ መ/ ምስክር ካብኡ እቲ በትሪ ድምፂ ንሰምዮ ነይርና ጫዕ ክብል ንሰምዕ ነይርና ደሓር ግን ነዊሕ ፀኒሓም እናደፍአ እናደገፉ ኸዓ አውፂኦዎ:: ደጊፉ አውፂኦዎ::

አስተርጓሚ: ከዛ የበትሩ ሁኔታ እየሰማን እያለን ረዘም ያለ ጊዜ ከቆየ በኋላ ለማ ሃይለ ለገ/ሄር ኪዳነ ደግፎ አወጣው::

1ኛ መ/ መስክር: ደሓር ድማ መሊሱ ደጊፉ ከዓ አእቲውዎ ናብ'ቲ ዝነበረ::

አስተርጓሚ: ከዛ ደግሞ መልሶ ወደ ነበረበት ደግሮ አስገባው።
የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የሂ መቼ ነው እስቲ ወሩና ቀኑ የሚያስታውሱ ከሆነ?
አስተርጓሚ: እዚ ነገር እዚ መዓዝ ወርሒይ መዓልቲ ተስታውስዎ እንተኽይንኩም?
1ኛ መ/ ምስክር ብ72 ዓ/ም ተኹሲ ውዒልና ክትኮስ አብቲ ከባቢ ተኹሲ ውዒልና ብ3 መዓልቲ ናብ ርብዕ ናብ 4 መዓልቲ ዘውግሕ እዩ መስከረም።
አስተርጓሚ: በመስከረም 72 ዓ/ም ነው ተኩስ ነበረ እዛውለን ከ3 ወደ4 አጥቢያ ነው።
የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በወቅቱ በዛን ጊዜ ማለት አሁን በጠቀሱበት ጊዜ ማለቴ ነው። ብርሃን ፀጋይ የት እንደነበረ እስቲ ለፍ/ቤቱ ቢያስረዱ?
አስተርጓሚ አፍቱ ወቕቲ እዙይ ሐዚ ዝገለፅኩሙዎ ወቐቲ ብርሃነ ፀጋይ አብ ምንታይ ከምዝነበረ እስቲ ግለፁልና?
1ኛ መ/ ምስክር መምህር ነይሩ።
አስተርጓሚ: አስተማሪ ነበር።
የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: አይደለም: የት ነበረ በዛን ጊዜ አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ ወደ እስር ቤት ሲገቡና ሲወጡ በዛ ማታ ምሽት ማለት ነው የት ነበር?
አስተርጓሚ: አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ ክአትውን ክወፅኡን ከለው ትርድእዎዶለኹም አፍቲ ጊዜንሱ አብቲ ምሸት ንሱ ብርሃነ ፀጋይ አበይ ነይሩ?
1ኛ መ/ ምስክር አይነበረን።
አስተርጓሚ: አልነበረም።
የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ጥያቄውን እዚህ ላይ አብቅቻለሁ።
ዳኛ/ ገብሩ/ 8ኛ ዋና ጥያቄ ይቀጥሉ።
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ ሃብቶም ግርማይ/ እሺ አቶ ኪዳነ መጀመርያ ከአቶ ሰለሞን መም/ር ሰለሞን ያሉት መምህር ሰለሞን አሰፋ ትውውቃቹህ ሰፋ አርጎ ቢነግሩኝ?
አስተርጓሚ: መጀመርያ ምስ መምህር ሰለሞን አሰፋ ዘለኩም ፍልጠ አስፍሕ አቢልኩም እስቲ ግለፁልና?
1ኛ መ/ምስክር መም/ር አሰፋ መምህር እዩ አሽዑ አነ ዝፈልጦ አነ ዕጡቕ ስለዝነበርኩ። ሓላፊ ስለዝነበርኩ ይፈልጦ እየ መም/ር አሰፋ መምህር እዩ ነይሩ።
አስተርጓሚ: መምህር አሰፋ አስተማሪ እንደነበር እኔ ታጣቂ ሓላፊ ስለነበርኩኝ በዛ ነው የሚያውቀው አስተማሪ ነበር።
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ማነው መምህር አሰፋ ያሉት?እስቲ ይተንትኑት እሱን?
አስተርጓሚ: መምህር አሰፋ ትብልዎ ዘለኹም መን እዩ?እስቲ አስፍሕ ግበሩልና?

913

1ኛ መ/ ምስክር መምህር አሰፋ እሱ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: አይደለም ቅድም እኮ ሲናገሩ በምስክርነት መጥቼአለሁ ብለዋል። በሁለት ሰዎች ምስክርነት እንደመጡ ተናግሮው በማንና በማን ነው እንዴ ያሉት?

አስተርጓሚ ዓንተዎ ክትፀወይ ከለኹምሲ ብ2ተ ሰብ ብምስክርነት መፂአ ኢልኩም ነይርኩም ብመንን ብመንን ዲኹም ዝበልኩም አሻዒትኡ?

1ኛ መ/ምስክር 3 ሰብ ኢና ነይርና።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አይደለም ጥያቄው።

አስተርጓሚ: ጥያቅየኡ ከምኡ አይኮነን። ዓንተዎ ንምስክርነት መፂእኹም አብዚእሲ ብመን መፂእኹም ትብሃሉ ከለኹም ብ2 ሰብ ኢልኩም ነይርኩም። ብመንን ብመንንዲኹም ዝበልኩም?

1ኛመ/ ምስክር: ብመመህር ሰለሞን አሰፋን ብርሃነ ፀጋይን።

አስተርጓሚ: በምምህር ሰለሞን አሰፋና በብርሃነ ፀጋይ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወደ እዛ ሊመለስ መምህር ሰለሞን ከመምህር ሰለሞን አሰፋ ጋር ትውውቃቹ ነው አሁን ሰፋ አድርጎ እንዲነግሩኝ?

አስተርጓሚ : ሐዚ ምስ ናይ መምህር ሰለሞን አሰፋ አለኩም ፍልጠ እየ አስፍሕ አቢልኹም ክትነግሩኒ ደልየ።

1ኛ መ/ ምስክር የብለይን ፍልጠ ብኡ ኢና እንፈልጠ መምህር ኮይኑ ናይ እታ ከተማ አበወንበር ነይሩ ሐዚ ግን ተሃድሰ ናይ እናት ሃገር ጥሪ ነይሩ እቲ ሓሙስ አብኡ እኒሀስ መስተእናገዲ እዩ። መምህር እዩ ነይሩ።

አስተርጓሚ: አስተማሪ እንደነበር ነው የሚያውቀው ሐሙስ እለት የእናት ሃገር ጥሪ አስተባባሪ ነበር እዛው ነው የሚያውቀው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ ሌላው በዚያን ጊዜ ታጣቂ እንደነበሩ ነበር የገለፁት እና ምናልባት አጠር አያሉ ቢነግሩኝ ለትርጉም እንዲያመች ነው? በዛን ጊዜ ታጣቂ እንደነበሩ ነበር የተናገሩት?

አስተርጓሚ: እሞ አፍቲ አሻዒትኡ ዕጡቅ ከምዝነበርኩም ኢኹም ዝተናገርኩም።

1ኛ መ/ምስክር እወ።

አስተርጓሚ: አዎ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በ2 ሰዓት ሞቶ አለቃ ጨርቀባ ሲገባ አየነው።

አስተርጓሚ: ብድሕሪኡ ሞቶ አለቃ ጨርቀባ ክአትው ከሎ ርኢ ናዮ።

1ኛ መ/ ምስክር ርኢናዩ መቶ አለቃ ጨርቀባ 4ተ ርእሱ ክአትው ከሎ እዮም 3 አይፈልጠምን።

አስተርጓሚ፡ እሺ አዎ መቶ ጨርቀባ ሲገባ 4 ራሱ ሆነው 3ቱም አሳውቃቸውም አየነው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ ከዚያ ለማ ሃይሌ የተባለ ለአቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ይዞት ሲገባ ሲሉ ነበር።

አስተርጓሚ፡ ብድሕሪኡ ለማ ሃይሌ ንአቶ ገ/ ሄር ሒዝዎም ክአትው ከሎ ሪአ ኢልኩም አለኹም።

1ኛ መ/ምስክር፡ እወ ሪአዩ።

አስተርጓሚ፡ አዎ አይቻዋለሁ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ወዴት ነበር ይዞት የገባው እስቲ የሄን?

አስተርጓሚ፡ ናበይ እዩ ሒዝዎ ዝአተወ እዚ ?

1ኛ መ/ ምስክር ናብቲ እስር ቤት ዘለዎ።

አስተርጓሚ፡ ወደ እስርቤቱ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምን ስለነበር ነው ለማ ሃይለ ይዞት የገባው ወደ እስር ቤቱ

አስተርጓሚ፡ ለማ ሃይለ ;ታይስ ስለዝነበረ እዩ ሒዝዎ ዝአተወ ናብቲ እስር ቤት?

1ኛ መምስክር ጥበቃ ጓድ ነይሩ።

አስተርጓሚ፡ ጥበቃ ጓድ ነበረ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ጥበቃ ጓድ ሲሉ ማለት ያብራሩት?ሌሎች ነበሩ ከሱ በላይ

አስተርጓሚ፡ ጥበቃ ክትብሉ ከለኹምስ አብራህርህዎ። ካልአትኪ ምስኡ እሲ መን ነይሮም?

1ኛ መ/ ምስክር፡ መቶ አለቃ ጨርቀባ እኒ ሜካ አልማየሁ ዝበሃሉ ፖሊስዶ ነይሮም አብቲ ውሽጢ ንሱአምዕ ኡዎምስበሎም ንዕኡ አበይከም ዝነበረ አምጺኡ ሒዝዎ ክአትው ርኢናዩ።

አስተርጓሚ ያው ሜካና መቶ አለቃ ጨርቀባ የተባሉ ነበሩ አምጡት ሲሉት ጊዜ ነው ይዞት የገባው ያየነው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ.ያው ሌላው ሲደበደብ የጴላ ድምዕ ይሰማ ነበር ብለው ነበርና።ለምን ያህል ጊዜ ነበር ደብደባው የተካሄደው?

አስተርጓሚ፡ እሞ ክድብደብ ከሎ ድምጺ ንሰምዕ ነይርና ኢልኩም ነይርኩም ንክደይ ጊዜ እዩ ነይሩ እቲ ድብደባ ዝተኻየደ?

1ኛ መ/ ምስክር ብ3:00 ሰዓት ጀሚሩ እስካብ 4:00 ሰዓት 5:00 ኣከባቢ ድማ ይኸይድ እዩ።

አስተርጓሚ፡ ከ3:00 ጀምሮ እስከ 4:00 ወደ 5:00 አከባቢ ይሄዳል፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የሄን ነገር ሲደረግ እርስ እዛ ያዩነበር?

[redacted]

አስተርጓሚ እዚ ክግበር ከሎ ንስኹም ደው ኢልኩም አብኡ ትሪኡ ነይርኩም ዲኹም?

1ኛ መ/ ምስክር አይረአናን።

አስተርጓሚ: አላየሁም።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ማለት ሲወጣ ሰዓቱ ምናምኑ ማለቴ ነው?

አስተርጓሚ ክወፅእ ከሎ ሰዓቱን ግዝዑን ማለተይ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ክወፅእ ከሎ አንሕና ከአተትው ከሎ መጀመርያ ብአና እዩ ዝአትው ንዓና ረጊፁ እዩ ዝአትው።እቲ ገዛ እቲ አፍ ደገ ግን ብ2 ገፅ ስለዝኾነ በቲ ክየው ገፅ እስርቤት የአትው እንሕና በቲ ናይ ወረዳ ዝአትዎ አብአ ኢና ዘለና። ሐዚ ግን እኒ ጫካ አለማዩህ ዝበሃሉ ነይሮም ፖሊስ አፍቱ ውሽጢ መቶ አለቃ እዩ ጨርቀባ ግን 4ተ ርእሱ አትዩ።

አስተርጓሚ: እና ሲገባ በእኛ በኩል እኛ ባለንበት ነው የሚገባው ሁለት ደጅአፍ ነበረው አንድ ደግሞ እስረኛ የሚገቡበት ስለዚህ መቶ አለቃ ጨርቀባ የሚባልና ጫካ የሚባሉ አንድ ነበሩ ነው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ያው ሲወጣም እንዳዩት ነው?

አስተርጓሚ: እሞ ክወፅእ ከሎ ከምዝረአኹሙዎ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር: ርኢናዩ ወጺኡ ሐዝዎሲ ካብቲ እስርቤት አውፂእና አፍቲ አፍደገ አውፂእና አፍቲ አፍደገ አውፂእዎ ነይሩሲ ተገምጢሉ ከዓ አእቲይዎ ናብአ:

አስተርጓሚ: ይዞት ከእስር ቤቱ ወደ ደጅአፍ አውጥተው ነበር ተመልሶ ደግሞ ወደ እዛ አስገባው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ መምህር ሰለሞን የዛኔ የት ነበር?

አስተርጓሚ መምህር ሰለሞን አሻዒትኡ አብ ምንታይ ነይሩ?

1ኛ መ/ንስክር አይነበረን አብኡ አይነበረን:

አስተርጓሚ: አልነበረም እዛ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በዛን ጊዜ ጥበቃ ላይ የነበራቹህ ያደራቹ ሰዎች ሌሎችስ ካሉ እስቲ ቢገልፁልኝ?

አስተርጓሚ: አፍቲ ጊዜ እሱ ምሳኹም ዘብዒ ከይኖም ዝሓደሩ ሰባት እንተነይሮም እስቲ ግለፁለይ?

1ኛመ/ ምስክር ወልደገሪማ ገ/ የሱስ ሓደ ብርሃነ መብራህቶም ዝበሃል 3ተ ሰብ ኢና ነይርና።

አስተርጓሚ: ብርሃነ መብራቱና ወልደገሪማ ገ/የሱስ ሳጅን ነው የምንባቸው እና ሶስታችን ነበርን።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ከእናንተ ውጭ ሌላ አልነበረም?

[redacted]

አስተርጓሚ: ካባኻትኩም ወፃኢ ኻሊእ አይነበረን?

1ኛ መ/ ምስክር አይነበረናን::

አስተርጓሚ አልነበረንም::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በቃ ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ህግ : አቶ ኪዳነ የእርሶ መደበኛ አድራሻዎ የት ነበር ያን ጊዜ ?

አስተርጓሚ: አቶ ኪዳነ ናይኹም መደበኛ አድራሻኹም አፍቱ ሰዓት እሱ አበይ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር አብኡ አፍቲ ዘብዐኛ እየ ነይረ አፍቱ መስርያ ቤት::

አስተርጓሚ: እዛ መስርያ ቤት ዘበኛ ነበርኩኝ::

ልዩ ዓ/ህግ: መኖርያውስ የት ነበር?

አስተርጓሚ መኖርያኹምኸ አበይ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር አብኡ እየ ዕጡቕ ኮይነስ አብኡ እየ ነይረ መኖርያይ ታሕቲ እዩ::

አስተርጓሚ: ታጣቂ ሁኜ እዛ ነበርኩኝ መኖርያየ ታች ነው::

ልዩ ዓ/ህግ እሺ ማታ ላይ እነ መቶ አለቃ ጨርቀባ 4 ሰዎች መጡ ብለው ነበረ: መቶ
አለቃ ጨርቀባ ምን ይመስላል መልኩ?

አስተርጓሚ ብምሽት መቶ አለቃ ጨርቀባ 4ተ ርእሱ መፂኡ ነይሩ ኢልኩም
ኣለኹም:: መቶ አለቃ ጨርቀባ ታይ ይመስል መልክዑ?

1ኛ መ/ ምስክር አስታት ዕልም ዝበለ እዩ ቀጥን ኢሉ ነዊሕ እዩ::

አስተርጓሚ: ቀጠን ብሎ ጠቆር ያለ ናረዘም ያለነው::

ልዩ ዓ/ ህግ አስራ አለቃ ጫካ ነበር ብለው ነበር:: ከእነሱ ጋር ነው የነበረው የመጣው
ወይስ የት ነውየነበረው እሱ?

አስተርጓሚ: አስራ አለቃ ጫካ ነይሩ ኢልኩም ምስአም ድዩ መፂኡ ወይስ ልበይኑ እዩ
ነይሩ አበይ እዩ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር አብ ውሽጢ እዩ ነይሩ አፍቱ እስር ቤት ውሽጢ::

አስተርጓሚ እስር ቤቱ ውስጥ ነበር የነበረው::

ልዩ ዓ/ህግ ምን እየሰራ?

አስተርጓሚ ታይ እናሰርሐ?

1ኛ መ/ ምስክር መምሓደሪ እንድዩ ፖሊስ::

አስተርጓሚ: ፖሊስ አስተዳደር ስለሆነ::

ልዩ ዓ/ህግ: እሺ ለማ ገ/ሄር ኪዳነን ከእስር ቤት አውጥቶ አስገባዎ ብለው ነበር ወዴት
ወደ ማን ቢሮ ነው ያስገባው?

አስተርጓሚ: ለማ አውጊኡ ልቱ እሱር አእትይዎ ኢልኩም ነይርኩም:: ላበይ ናይ መን ቢሮ እዩ አእትይዎ?

1ኛ መ/ ምስክር ናብቲ እስር ቤት:: ናብቲ ቢሮ መስርያቤት ዘሎ ናብኡ አእቲውዎ መሊሱ:: አውጊእዎ ምስበቐዐ ምስተ ወቕዑ አውጊእዎ ተገምጢሉ ናብአ ኸዓ መሊስዎ አፍታ ደገ አብፂሑ::

አስተርጓሚ: ወደ መስርያ ቤቱ መጀመርያ አወጣቸው ከዛ ደግሞ ተመልሶ ወደ እዛ ነው ያስገባቸው::

ልዩ ዓ/ህግ ያስገባበት መስርያ ቤት የማነው?

አስተርጓሚ: እቲ መስርያ ቤትስ ናይ መን እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር መንግስቲ ወሪስዎ እምበር ናይ በላይ ዝበሃል ናይ ሓደ ሃፍታም እዩ ነይሩ ምናልባት መንግስቲ እዩ ሒዝዎ ዝነበረ አሸዑ እምበር ናይ ሃፍታ ምእዩ ነይሩ: ናይ አቶ በላይ ይበሃል ነይሩ::

አስተርጓሚ: መንግስት ወረ ሰው እንጂ የአቶ በላይ ይባል ነበር የሃብታም ሰው ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ አሁን የሚጠይቆት የማን መስርያ ቤት ነው ያመስርያ ቤት?

አስተርጓሚ: እቲ መስርያ ቤት እሱሲ ናይ መን መስርያ ቤት እዩ?

1ኛ መ/ምስክር ናይ መንግስቲ ናይ ደርጊ

አስተርጓሚ የደርግ የመንግስት::

ልዩ ዓ/ህግ እኮ ምን? ፖሊስ፣መስተዳድር፣ ፍርድ ቤት የየትኛው መስርያ ቢሮ ነው ?

አስተርጓሚ: እኮ ናይ ምንታይ መስርያቤት እዩ? ፍ/ቤት ድዩ፣ ፖሊስ ድዩ፣ ምምሕዳር ድዩ አይንኡ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ናይ ወረዳ እዩ:: ናይ ወረዳ አስተዳደር

አስተርጓሚ: የወረዳ አስተዳደር ነው::

ልዩ ዓ/ህግ: እሺ መቶ አለቃ ጨቀርባ 4 ሆኖ መጣ ብለው ነበር ከአራቱ ጋር ሰስቱ እነማን ናቸው?

አስተርጓሚ: መቶ አለቃ ጨቀርባ 4ተ ርእሱ ከይኑ መጺኡ ኢትዩ ኢልኹም ነይርኩም:: ሰለ ስቲኦም እሲመን እዮም?

1ኛ መ/ምስክር ንሳቶም አይንፈልጦምን ንዕኡ ኢና አለሲና ወትሩ መዓልቲ ምሳና ስለዝነብር ንኡ ንፈልጦ እንተዘየለ ግን አይንፈልጦምን ንሳቶም አምሓሩ እዮም::

አስተርጓሚ እነሱ እሱ ከእኛ ጋር ስለሚውል ለይተነዋል እነዛ ግን አማርኛ ተናጋሪ ሰዎች ናቸው አናውቃቸውም:

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ የአስተዳደር ቢሮ እንደነበረ ጠቅሰዋል ማን ነበር አስተዳዳሪው?

918

አስተርጓሚ፡ ናይ አስተዳደር ቢሮ ከምዝነበረ ጠቒስኩም አለኹም መን እዩ ነይሩ መመሓደሪኡ?

1ኛ መ/ ምስክር አስራ አለቃ አባይ።

አስተርጓሚ፡ አስራ አለቃ አባይ የሚባሉ።

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ ሲገቡ ራሳቸው ከፍተው ነው የገቡት ወይስ ከውስጥ ሌላ ሰው ነበር?

አስተርጓሚ፡ ክአትው ከለው ባዕላቶም ድዩም ከፊቶም አትዮም ወይስ አብ ውሽጢ ኻሊእ ሰብ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ለማ ሃይለ እዩ ከፊትዎ።

አስተርጓሚ፡ ለማ ሃይለ ነው የከፈተው።

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ ለማ ነው የከፈተው ብለው ነበር። የለማ ስራ ምን ነበር ያንጊዜ?

አስተርጓሚ ለማ እዩ ዝኸፈቶ ኢልኩም አለኹም። ናይ ለማ ስራሕ ታይ እዩ ነይሩ አሻዒትኡ?

1ኛ መ/ምስክር፡ ጥበቃ ጓድ መምህር እንድዩ ጥበቃ ጓድ ነይሩ።

አስተርጓሚ፡ አስተማሪ ሆኖ ጥበቃ ጓድ ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ፡ ታድያ ጥበቃ ጓድ የአስተዳዳሪው ቢሮ ከፍቶ የመግባት ስልጣን አለው እንዴ?

አስተርጓሚ፡ እሞ ጥበቃ ጓድ እናሃለወ ናይ ምምሕዳር ቢሮ ከፊቱ ክአትው ስልጣን ነይርዎዶ?

1ኛ መ/ ምስክር አፍቲ እስርቤት አብቲ ዝሕልወሉ ባዕሉ ብኡ እዩ ከፊቱ አእቲውዎ ክልተ እዩ እቲ አፍደገ።

አስተርጓሚ፡ ሁለት ስለሆነ መግቢያው ደጅአፉ እስረኛው በሚገባበት በኩል በእሱ ነው ከፍቶ ያስገባው።

ልዩ ዓ/ህግ እኔ የሚጠይቆት የተደበደበው አስተዳዳሪው ቢሮ ነው ብለዋል። የሂ የአስተዳዳሪ ቢሮ ከፍቶ ለማ ስልጣን አለው ወይ ለመግባት ነው?

አስተርጓሚ፡ እቲ ድብደባ ዝተኻየደ አብቲ ናይ ምምሕዳር ቢሮ ኢኹም ኢልኩም ነይርኩም መስርያ ቤት ስለዚ ለማ ሃይለ ነቲ ናይ መምሕዳር ደገ አፍ ቢሮ ከፊቱ ክአትው ስልጣን ነይርዎዶ?

1ኛ መ/ ምስክር፡ እቲ መመሓደሪ ዝአተወሉ በዚ ወገን እሲ ለማ ሃይለ ናብ እስር ቤት ዘእተውሉ በቲ ፀግዒ እዩ።

አስተርጓሚ፡ አስተዳደሩ የሚገባበት በዚህኛው በኩል ሲሆን እነ ለማ ሃይለ ደግሞ እስረኞችን የሚያስገቡበት በሌላ በኩል ነው።

918

ልዩ ዓ/ህግ ግልፅ ላርግሎትና ገ/ሄር ኪዳኑ የተደበደበበት ቢሮ ይህ የማን ቢሮ ነበር ነው?

አስተርጓሚ: እቲ ገ/ሄር ኪዳኑ ዝተደብደበሉ ቢሮሲ እቲ መስርያ ቤት ናይ መን መስርያ ቤት እዩ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር: ናይ ወረዳ እንድዩ ወረዳ እዩ ግን እስር ቤት ብዙሕ እዩ ዝነበረ እቲ እሱር ናብቲ እስር ቤት ዝአትውሉ ግን አብኡ እዩ አብቲ ናይ እስርቤት እዩም ደሪበሙዎ እምበር ወረዳ ከፍ ዝበለላ መስረያ ቤት ዝወፅአላ ንበይና እያ።

አስተርጓሚ: ወረዳው አስተዳደሪው የሚቀመጥባት የነበረች ቢሮዋ ለብቻዋ ስትሆን እዛው ግቢው ውስጥ ብዙ ክፍል ስላለ እስረኞች የሚገቡበት ደግሞ ሌላው ቦታ ነው።

ልዩ ዓ/ህግ:ስለዚህ ወረዳ አስተዳደሪ ቢሮ ውስጥ አይደለም የተደበደበው ነው የሚሉት?

አስተርጓሚ: ስለዚ አብቲ ናይ ወረዳ መመሓደሪ ቢሮኡ ውሽጢ የኸነይ ዝተደብደበ ዲኹም ትብለኹም?

1ኛ መ/ ምስክር ንሱ እዩ ንኹሉ ዘመሓድር ልክዕ እንተኸነ ግን እዙይ ዝነበረ ንታሕታይ እዩ ታሕታይ ዝተፈለየ እዩ እቲ ገዛ።

አስተርጓሚ: እሱ የሚያስተዳድረው ያው እሱ ነው ሁሉንም ነው የሚያስታዳድረው ሆኖም ግን የተደበደበው ታች ነው ለብቻው ክፍል ነው።

ልዩ ዓ/ህግ እሺ ለማ ከእነሱ ጋር ገብተዋል አልገባም?

አስተርጓሚ: ለማ ምስአቶም አትዩ ድዩ ልውሽጢ አይአተወን?

1ኛ መ/ም ምስክር: አትዩ ንውሽጢ።

አስተርጓሚ: ገብተዋል ወደ ውስጥ።

ልዩ ዓ/ህግ ገ/ሄር ኪዳኑ ተደብድቦ ሲወጣ እዛ ውስጥ ነበር ማለት ነው አልወጣም?

አስተርጓሚ: ገ/ሄር ኪዳኑ ተደብዲቡ ክወፅእ ከሎሲ አብቲ ውሺጢ ድዩ ነይሩ ማለት የወፅአይ?

1ኛ መ/ ምስክር እወ አይወፅአን። ገ/ሄር ኪዳኑ መን?

አስተርጓሚ: ለማ።

1ኛ መ/ ምስክር ለማ አይወፅአን። አብኡ እዩ ነይሩ።

አስተርጓሚ: አልወጣም ወስጥ ነበር።

ልዩ ዓ/ ህግ: ጥበቃ ሶስታችን ነው የነበርነው ብለው ነበር።

ለማም ጥበቃ ነው ብለዋል። ስለዚህ ከእናንተ ጋር ካልነበረ ከእነ ለገሠ ጋር ነው የመጣው ማለት ነው?

920

አስተርጓሚ፡ ዘብዒ ሰለስተ ኢና ነይርና ኢልኹም ለማ እውን ዘብዒ እዩ ነይሩ ኢልኹም። ስለዚ ምሳኻትኹም ዘብዒ የነበረይ ምስ እሊ መቶ አለቃ ጨርቀባ ድዩ መሚኦ ማለት?

1ኛ መ/ምስክር ምስአቶም እዩ ወሚኦ። ምስ እኒ መቶ አለቃ ጨርቀባ ቀቅድሚኦም አትዩ አብአ እዩ ፀኒሐዎም አብታ አፍደገ።

አስተርጓሚ፡ ከመቶ አለቃ ጨርቀባ ቀደም ብሎ ገብቶ ደጅአፍ ላይ የቆየቸው።

ልዩ ዓ/ህግ ሁለት በር እንዳለው ጠቅሰዋል። ሁለት በር ያለው ምን ነው? እስቲ ያብራሩይ እሱ?

አስተርጓሚ ክልተ ደገ አፍ ከምዘለዎ ገሊፅኩም ኢኹም። ክልተ ደገአፍ ዘለዎ አይነኦ እዩ እስቲ ግለፁ?

1ኛ መ/ ምስክር ሓደ ብጠቕላላ ዝተኸበበ ዙሪያ መለሽ ክቢ እዩ። ካንሸሎ አለዎ ጠቕላላ መውፅኢ ኸይኑ ግን ኢታ መስርያ ቤት ወረዳ ዝአትወላ ደብሪ አላታ ናብዚአ ገፀ ኢያ። ናይ እስረኛን ክዓ ናይቶም ጥበቃ ኀይ ዝአትውዋን ዘይርካ ኢያ 10 ሜትሮ ትኸን።

አስተርጓሚ፡ አጠቃላይ ግቢው በአንድ ትልቅ ግብ የተከበበና አንድ በር ያለው መግቢያ አለው። ከዛ ደግሞ የአስተዳደሩ ለየት ያለች በር ሁና አስተዳደሩ የሚገባበትና እስረኞች የሚገባበት የተለያየች ናት። 10 ሜትር አከባቢ ርቀት ይኖረዋል።

ልዩ ዓ/ህግ፡ ታድያ አቶ ገ/ሄር የተደበደቡት ክፍል ምን ይባላል የምን ክፍል ነበር በወቅቱ?

አስተርጓሚ፡ እሞ አቶ ገ/ሄር ዝተደብደብሉ ክፍሊ ናይ ምንታይ ክፍለ ይበሃል ነይሩ አሻዒትኦ?

1ኛ መ/ምስክር፡ ናይ እቲ ሃብታም ሰብአይ እንድዩ ነይሩ ብዙሕ እዩ ኸፍሊ ገዛ ብዙሕ እዩ ናይ መን ክበሃል።

አስተርጓሚ የዛኛው የሃብታሙ ሰውየ ሆኖ ብዙ ክፍል ነው የማን ሊባል ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አዎ ያቺ ክፍል ምን የሚደረግባት እናንተ የምታዱሩባት ናት? እስረኛ የሚታሰሩባት ናት? ወይስ ቢሮ ናት ምንድናት ያቺ ክፍል?

አስተርጓሚ፡ እሞ ኢታ ክፍሊ እቲአሲ ልበይናሲ ታይ ክፍሊ ኢያ ንስኻትኩም ተሓድሩላ ዲኹም? እስረኛ ዝሓድረላ ድዩ? ኻሊእ ዝስራሓ ድዩ ታይ ኢያ ኢታ ኸፍሊ ንሳ?

1ኛ መ/ ምስክር እሳ ናይ እስርቤት ኢያ።

አስተርጓሚ፡ እስርቤት ናት።

ልዩ ዓ/ህግ: በውስጧ እነማን የሚባሉ እስረኞች ነበሩባት?

አስተርጓሚ አፍታ ውሽጣ እሲመን ዝበሃሉ እስረኞታት ነይረሙዋ?

1ኛ መ/ምስክር አይፈልጦምን::

አስተርጓሚ: አለውቃቸውም::

ልዩ ዓ/ህግ ስንት እስረኞችስ ይሆናሉ?

አስተርጓሚ ክንደይሽ ይኾኑ እስረኛታት ነይሮም?

1ኛ መ/ምስክር 6 ይኾኑ ነይሮም::

አስተርጓሚ: 6 ይሆናሉ::

ልዩ ዓ/ህግ: እስረኞቹ ባሉበት ነው እዛ ውስጥ የተደበደበው ማለት ነው ሚቹ?

አስተርጓሚ: እሞ እቶም ካልኦት እሱራት አብዘለውሉ እቲ መዋቲ ዝተደብደበሉ ?

1ኛ መ/ምስክር: ትኽክል አብኡ እዩ::

አስተርጓሚ: ትክክል እዛ ላይ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: እናንተ ሰስታቹ ጥበቃ እንደነበራቹ ገልፀዋል ቅድም:: በቀን በቀን ነው ጥበቃቹ ወይስ ተራ አላቹ?

አስተርጓሚ: ዘብዒ ኸምዝነበርኩም ሰለስቲየ'ኹም ገሊፅኩም ኢኹም:: መዓልቲ መዓልቲ ድዩ ነይሩ ታራኹም ወይስ ተራ ነይርኩም ካሊእ ማለት እዩ::

1ኛ መ/ ምስክር ተራ ካሊእ መዓልቲ እዩ:: ካሊእ መዓልቲ እዩ ተራ ነይሩና:: አሸዑ ግን ድርሻና ኢዩ::

አስተርጓሚ: ያኔ የእኛ ተራ ነበር ሆኖም ግን ተራ አለን::

ልዩ ዓ/ ህግ: ከዛ በፊት አብራቹ የተገጣጠማቹሁበት ጊዜ ሰስታቹ እስቲ ይጥቀሱልን?

አስተርጓሚ ቅድሚኡ'ከ ሰለስቲየ'ኹም ዘብዒ ብሓደ ልኸን ኹሙሉ ተራ ቅድሚ እቲ ጊዜ በእሱስ ትጠቹሱ ለይ?

1ኛ መ/ ምስክር: ንሱ መዓልቲ የጋጥም እዩ ካብቲ ሓደ ወታደር ካብቲ ሓጺ ወታደር እናጠራቐምካ እንድዩ ዝሓድር አብኡ ታረኛ ካብ ሳልሳይ ካብ ራብዓይ ካብ ካልአይ ተጠራቒሙ እዩ ዝሓድር:: አሸዑ ግን አጋጣሚ ኾይኑ ካብ 3ተ ምኢቲ ኢና ተአኪብና::

አስተርጓሚ: እንደአጋጣሚው ያው ከሁለትም ከሶስትም ከአራትም እየተባለ ወታደር እየተሰበሰበ እየተነገረ የምታድረው ያኔ አጋጣሚ ግን ከ300 ተሰባስበን ነው አብረን ያደደርነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: ሌላ አለ ማለት ነው ከእናንተ ውጭ?

አስተርጓሚ: ኻሊእ ብዘይ ንስኹም ካልኦት ዘብዒ እኒሀው ማለት ድዩም?

1ኛ መ/ ምስክር የብልናን::አይነበሩን::

922 [redacted]

አስተርጓሚ: አልነበሩም::

ልዩ ዓ/ህግ: ከዛ በፊት አብራቹህ ተራ ደርሳቹህ ያውቃል?

አስተርጓሚ: ቅድሚኡስ ብሓደ ተራ በፂሑኹም ይፈልጥዶ?

ቅድሚ አሻዒት ኡ መዓልቲ?

1ኛ መ/ ምስክር ወትሩ ዘብዐኛታት እንዳና ንሱ ድአ ወትሩ ይደኸመና አብኡ ንሓድር ተአኪብና:: አሎ ንሓድረሉ መዓልቲ ታይዶ ይፍለጥ እዩ::

አስተርጓሚ: ሁሌ እሱማ እዛው ዘብ ስለሆንን ይደክመናል እዛው እናድራለን::

ልዩ ዓ/ ህግ አይ አባባሌ አብራቹ በጥበቃ አሁን የመስከረም 3ገልፀውልናል:: ሌላ ጊዜ እንደዚህ ሰስታቹ አብራቹ የጠበቃቹበት ጊዜ አለ ወይ? ተራ ደርሳቹ ያውቃል ወይ ነው?

አስተርጓሚ እሞ ሒዚሲ አብቲ አብቲ መስከረም 3ተ ሰምስሌኡ ስለስትየኹም ብሓደ ተራኹም ኸይኑ ሓዲርኩም ኢኹም ብኻሊእ መዓልቲኸ ሰለስቲየኹም ብሓደ ዝሓደርኩሙሉ መዓልቲ አሎዶ?

1ኛ መ/ ምስክር: አይን ሓድርን አጋጣሚ ኸይኑና እምበር::

አስተርጓሚ: አናድርም አጋጣሚ ሁኖ ነው እንጂ::

ልዩ ዓ/ህግ እሺ ገ/ጊር ኪዳኑ ወደ እስር ደግፎ አስገባው ከዛ ተደብድቦ ተደግፎ ወጣ ብለው ነበር:: ያውቁት ነበር ገ/ጊር ኪዳኑ ከዛ በፊት?

አስተርጓሚ: ገ/ጊር ኪዳኑ ተደብዲቡ አትዩ ካብኡ ላተደብደቡ ወፂኡ ኢልኩም ገሊፅኩም ነይርኩም ገ/ጊር ኪዳኑ ቅድሚኡ ትፈልጥዎ ነይርኩምዶ?

1ኛ መ/ ምስክር አይንፈልጦምን::

አስተርጓሚ: አናውቃቸውም::

ልዩ ዓ/ህግ: ወደ ድብደባው ክፍል ሲወሰዱ ቀን ነበር ጨለማ ነበር ወይስ ብርሃን ነበር?

አስተርጓሚ: ናብቲ ድብደባ ክአትው ከለው ተትሪዶ ነይሩ ፀልማት ደነይሩ ፀሓይዶ ነይሩ ታይ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር ክልተ ሰዓት ናይ ምሸት እዩ::

አስተርጓሚ: ሁለት ሰዓት ማታ

ልዩ ዓ/ህግ: አዎ ይታያቹ ነበር:: ጨረቃ ነበር ወይስ ደግሞ ሌላ ብርሃን ነበረው ወይ ነው?

አስተርጓሚ: እሞ ይረአየኩምዶ ነይሩ ታይ ብምንታይ ሓይሲ ትሪኡዎ ነይርኹም ብርሃን ነይሩዶ?

1ኛ መ/ምስክር ብርሃን አዩ ነይሩ ብርሃን ነይሩ ይረአየና ነይሩ

923

አስተርጓሚ: ብርሃን ነበር ይታየን ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ የምን ብርሃን?

አስተርጓሚ: ናይ ምንታይ ብርሃን?

1ኛ መ/ ምስክር ናይ ባዕሉ:: ናይ ባዕሉ እምበር እምኒ-ታእ ወረሒ አይነበረትን:: ብርሃን ግን ፈሊጥና ገ/ሄር ኪዳኑ ኢለሙና እምበር ባዕዳ ክዳንተኸዱኑ ኩታ ደሪቦም ኢዮም ዝአተው::

ልዩ ዓ/ ህግ ቆይ እኔ የጠየቅኩት ምንድነው::

አስተርጓሚ: ብርሃን ነበር የራሱ ብርሃን ነው ኩታለብሰው ነበር የታደገ ገ/ሄር ኪዳነ ተብለው የተጠሩ::

ልዩ ዓ/ህግ: አዎ እኔ የሚጠይቆት የምን ብርሃን ነው እንግዲህ የጨረቃ ነው የአምፖል ነው የሻማ ነው? ማታ ሁለት ሰዓት ከሆነ የምን ብርሃን ነው?

አስተርጓሚ: እሞሲ ናይ ምንታይ ብርሃን እዩ እቲ ብርሃን ናይ መብራህቲ ድዩ ናይ ሰማይ ናይ ወርሒ ድዩ ወይስ ናይ ምንታይ ብርሃን እዩ ነይሩ?

1ኛ መ/ምስክር ናይ ሰማይ ናይ ባዕሉ ደአምእምበር ይረአየና ነይሩ ክልተ ሰዓት ስለዝኾነ ግልጺ ደሪ አየና ነይሩ::

አስተርጓሚ የራሱ የሰማይ ብርሃን ነው ሁለት ሰዓት ስለ ሆነ ይታየን ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ ማታ ሁለት ሰዓት የምን ብርሃን አለ ከሰማይ?

አስተርጓሚ: ክልተ ሰዓት ናይ ምንታይ ብርሃን እኒሆ እሞ አብ ሰማይ?

1ኛ መ/ ምስክር እግርና ረጊዖም እዩም ስለዝሓልፉ ብዓይንና አለሊናዮም: ብእግርና እዮም ከሓልፉ ከምዚ ኢሎም::

አስተርጓሚ: እኛ ባለንበት እግራችን ረግጠው የሚያልፉት ስለዚህ በደንብ ነው የለየናቸው::

ልዩ ዓ/ህግ ከዛ በፊት አላው ቀውም አኮ ስላሉኝ ነው?

አስተርጓሚ ቅድሚኡ አይፈልጠይዶ የበልኹሙዩ?

1ኛ መ/ ምስክር እወ ኢልና መን እዩ እቲ ዝአተወ እንትትንብል ዘእተውካዮ መምህር ለማስ መን እዩ ክንብሎ ከለና ገ/ሄር ኪዳኑ ስለዝበለና እዩ::

አስተርጓሚ: ያስገባኸው ማነው ስንለው መምህር ለማ ገ/ሄር ኪዳኑ ነው የሚባለው ስላለን ነው::

ልዩ ዓ/ህግ መቼ ነው ያላቹህ ሲያስገባው ነው ወይስ ሲያስወጣው?

አስተርጓሚ: መዓዝ ነጊርኩም ከእትዎ ከሎ ድዩ ከውፀአ ከሎ?

924 1ኛ መ/ ምስክር ከእትዎ ከሎ::

አስተርጓሚ: ሲያስገባው::

ልዩ ዓ/ህግ እሺ. ቅድም ደግሞ አንድ ነገር ገልጠው ነበር:: ሲያስገባው እኛ ባለንበት በር አስገባው ሲያስወጣው በዛኛው በር አስወጣው የሚል ነገር ገልፀው ነበር:: ትክክል ነው?

አስተርጓሚ ዓንተቦ እሲ ከእትዎ ክሎ በቲ አንሕና ዘለናዩ ደገአፍ አእቲውዎ ከውፀአ ከሎ እንደገና ብኻሊእ ደገአፉ አውፂእዎ ዝብል ነገር ተናጊርኩም ነይርኩም:: ትኽኽል ድዩ?

1ኛ መ/ ምስክር በአናረጊፁ ስለዝሓልፍ ዝነበረ ደሓር መን ክንብሎ ክለና እቲ ተደብዲቡ ምስወፅአ መን ድዩ ኢልና ሰንቢድና ከይድና ጫዕ ጫዕ ክብል ሰሚዕናዩ ከይድና መን ድዩ ኢልና ገ/ሄር ኪዳን ኢሉና::

አስተርጓሚ ሲገባ በእኛው እግራችን ረግጦ ስለገባ ከዛም የበትሩ የዱላው ድምፅ ንሰማ ስለነበር ከዛ በኋላ ሲወጣም ከዛ በኋላ ማነው ስንለው ገ/ሄር ኪዳን የተባለው:

ልዩ ዓ/ህግ አሁን እኔ የምጠይቆት እኮ ሲገባ በእኛ በኩል ገባ ሲወጣ በሌላኛው በር ወጣ ብለው ነበረ:: የሄ ትክክል ነው ወይ ነው?

አስተርጓሚ: ክአትው ክሎ በባና ደገአፍ አትዩ ነይሩ ክወፅእ ክሎ ብኻሊእ ደገአፍ ኢልኹም ነይርኩምዶ ዓንተቦ ትኽክል ድዩ?

2ኛ መ/ምስክር: እዙይ ትኽኽል እዩ እቲ አፍደገ ካንሸሎ ስለዝነበረ ካንሸሎ አሎ እቲ አፍደገ ሰለስተ እየን ክቢ እዩ ብሙሉኡ ሓዚ ግን ብታ ካንሸሎ አትዩም ብአና ገይሮም እዮም አንሕና አብዚአ እንክንህርስ በቲአ ገይሮም እዩም ዝሓልፉ: መቶ አለቃ ጨርቀባ ግን ስለእንፈልጦ ስለነበርና አለሊናዩ:

አስተርጓሚ: ሲገቡ ሶስት ደጅ አፍ ስለነበር ሲገባ በእኛ ባለንበት እኛ እንደዚህ ሁነን እነሱም በቅርብ እንደዚህ ሁነው ነው ሲያልፉ ያየ ነው:: ስለዚህ መቶ አለቃ ጨርቀባም እናውቀው ስለነበር ከዚህ በፊት በዚሁ ነው ያየነው::

ልዩ ዓ/ህግ ሚች ገ/ሄርን ብየ ነው እኮ የሚጠይቆት አሁን? ሚች ገ/ሄርን እኛ ባለንበት በር አስገቡት ሲያስወጡት በዛኛው በር አስወጡት ብለው ነበረ:: የሄ ትክክል ነው ወይ ነው? የሄን ይመልሱሉኝ::

አስተርጓሚ: መቀቲ ገ/ሄር ኪዳኑስ ክአትው ክሎ ብበና አእትየሙዎ ክወፅእ ክሎ እንደገና ብኻሊእ ደገ አፍ አውፂ አሙዎ ዝብል ተናጊርኩም ነይርኩም እዙይ ትኽክል ድዩ ኻመይ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር: እዙይ ዝአተዎ ገ/ሄር ኪዳኑ ዝአተዎ ብለማ ሀይለ ዝሕልዉሉ ዝነበረ ጥበቃ ኋድ ዝሕልውሉ ንቶም እሱራት ዝሕልወሉ እዩ:: ንሕና ዝነበርናዩ አብዚ መቶ አለቃ ጨርቀባ ዘአትዎ ዝነበረ ብአና ገይሩ ሓሊፉ ሓዚ ግን መን እዩ ክንብል ክለና ያው::

አስተርጓሚ ፅንሑ እማ:: እቲ ጥያቄ ብደንቢ እባ ስምዑኒ ገ/ሄር ኪዳኑሲ እቲ መዋቲ ዓንተዎስ ክአትው ክሎ ብአና ሓሊፉ አትዩ በቲ አንሕና ዘለናሉ ደገአፍ ከውፅእዎ ክለው ግን ንኻሊእ ደገ አፍ እዩም አውፂአሙዎ ዝብልሲ ተናጊርኩም ነይርኩምዶ እዚስ ኸኸ ድዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ተዛሪበ እየ እወ በዚ በቲ ንየዋይ አፍደገ ብሉ ከውፀአ ርኢናዮ::

አስተርጓሚ: ተናግሬአለሁ አዎ በሌላኛው በር ሲያወጣው አይተነዋል::

1ኛ መ/ ምስክር: ብአውን አእቲውዎ:: ብአ አእቲውዎ ብአ አውፂአዎ::

አስተርጓሚ: በዛው አስገባው በዛው አስወጣው::

ልዩ ዓ/ህግ: እሺ ለማ ያን ጊዜቁልፍ ይይዝ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ለማ አሻዒትኡ ቁልፊ ይትሕዝ ነይሩ ማለት ድዩ?

1ኛ መ/ ምስክር: አይፈለጥናን መዓዝ ቁልፊ ነይርዎ::

አስተርጓሚ: አላወቅንም:: መቼ ቁልፍ ነበረው::

ልዩ ዓ/ ህግ: ለእነ መቶ አለቃ ጨርቀባ ከፍቶ አስገባቸው ብለው ነበር::

አስተርጓሚ: ንኒመቶ ጨርቀባ ኸፊቱ አኢትውዎም ኢልኹም ነይርኩም::

1ኛ መ/ ምስክር መዓዝ'ኸ መኸፈታ የብሉን?ስቕኢሉ እዩ ነይሩ መሸገጢ ናይ ዕንጨይቲ::

አስተርጓሚ: የእንጨት ተሸጋጭ ነው የነበረው እንጂ መቼ ቁልፍ ነበሩው?

ልዩ ዓ/ህግ እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አቶ ኪዳነማርቆስ እየሰሙኝ ነው በመስቀለኛ ጥያቄ ጊዜ መቶ አለቃ ጨርቀባ የፖሊስ አስተዳደር እንደነበረና እዛው እንደነበረ ገልፀዋል:: ስለዚህ በዛ አከባቢ የፖሊስ ጣብያ እንደነበረ ገልፀዋል እና አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የተደበደቡት እስረኞች ባሉበት ክፍል ነው የሚል እንትን ሰጥተዋል:: ስለዚህ የሂ እስቲ በደንብ ያብራሩ አንድ ሰው እሱረኛ ባለበት ክፍል ነው የተደበደበው የሚለው ነገር እንዴት ነው የሂ እስቲ ለፍ/ቤቱ ግልፅ ስላልሆነ ቢያብራሩየልን?

አስተርጓሚ: መቶ አለቃ ጨርቀባ እና ፖሊስ ኮይኑ ናይ ፖሊስ አስተዳዳሪ ነይሩ ስለዚህ እቲ ገ/ሄር ኪዳኑ አብቲ አከባቢ ፖሊስ ጣብያ ከምዘሎ እዩ:ስለዚ ገ/ሄር ኪዳኑ እስረኛታት አብ ዘለውሉ ቦታ ተደብዲቡ እዩ ኢልኹም ኢኹም:: እስረኛ አብ ዘለውሉ ክፍሊ ተደብዲቡ ኢልኹም ኢኹም:: ሓደ እስረኛ ካልአት እስረኛታት አብዘለውሉ ማእኸል ኻመይ ገይሩ ክድብደብ ክኢሉ እዙይ እስቲ ብደንቢ አብራህርህዎ?

926

[redacted]

1ኛ መ/ምስክር: እንሕና አይንፈልጦን አብቲ አብኡ ክድብደብ ከሎ አብቲ አሉቃ ጨርቀባ ናይ ጦር ሓላፊ እዩ::

አስተርጓሚ: መቶ አለቃ ጨርቀባ የጦር ሃላፊ ነው::

1ኛ መ/ምስክር: እወ ናይ ጦር ሓላፊ እዩ ግን አብቲ እስረኛ ዘለዎ አፍደገይ እኒህን ከምዚ ኢሉ ገዛይ ዝኒህን አብቲ አፍደግኡ እዩ ተደብዲቡ እምበር አብ ውሽጢ ምስቶም እሱራት አይኮነን ዝደብደብዎ አብቲ መረባ እዩ::

አስተርጓሚ: እንግዲህ እስርቤቱ ደጅአፍ አለው እስረኞቹ ውስጥ ሲሆኑ ሌሎች ተደብዳቢው ግን ከውጭ ደጅአፍ ላይ ነው:: በእስረኞቹ መሃል አይደለም የተደበደበው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ስለዚህ እስረኞች ከታሰሩበት ክፍል አውጥቶው በሌላ ነው የተደበደበው ማለት ነው እያሉ ያሉት?

አስተርጓሚ: ስለዚህ እቶም እሱራት ካብዘለውሉ አውጺአም አብኻሊእ ተደብዲቡ ዲኹም ትብለኹም?

1ኛ መ/ ምስክር: ካብታ እስርቤት አውጺኡስ አብታ መረባአ አብአ አብታ ውሽጢ::

አስተርጓሚ: ከእስርኞቹ አውጥቶ ግቢው ላይ ደጅ አፍ ላይ ማለት ነው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጨርሻሎሁ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : አቶ ኪዳኑ ቅድም በመስቀለኛ ጥያቄ ላይ ሲጠየቁ በውስጡ አንድ 6 የሚያህሉ እስረኞች ነበሩ ብለው ነበር:: እና ከእነሱ ውስጥ የሚያስታውሱዋቸው ካሉ በስም ቢጠቅሱሉን?

አስተርጓሚ: ሓደ 6ተ ዝኾኑ እሱራት አብቲ እስርቤት ነይሮም ኢልኩም ኢኹም ካብቶም ዝነበሩ እሱራት ብስም ትፈልጡዎም ተስታውስዎም ተሃልዩ እስቲ ግለፁልና?

1ኛ መ/ ምስክር አይፈልጠምን:: ክወፅኡ ክአትውል ሽንቲ እምበር::

አስተርጓሚ: ሲወጡ ሲገቡ ለሽንት ነው የምናያቸው እንጂ አላውቃቸውም::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሺ ጨርሻሎሁ::

ዳኛ/ ታደሰ የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ ነው::

የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/: አቶ ኪዳነ ለማ ሃይለ የት አለ?

አስተርጓሚ: ለማ ሃይለ አበይ አኒሆ?

1ኛ መ/ ምስክር ሞይቱ ካብ ዓለም ተፈልዩ::

አስተርጓሚ: ሙተዋል:: ከአለም ተለይተዋል::

927

ዳኛ/ ታደሰ/: እሺ ገ/ሂር ኪዳኑ የተደበደበበት ቦታ በዋና ጥያቄ በመስቀለኛ ጥያቄና በድጋሚ ጥያቄ የተለያዩ 3 መልሶች ነው የመለሱት::

አስተርጓሚ: ገ/ሂር ኪዳኑ ክድብደብ ከሎ በዝምልከት አብ ዋና ጥያቄ፣ አብ መስቀለኛ ጥያቄ፣ አብ ኻልኣይ ድጋሚ ጥያቄ 3ተ ዝተፈላለየ መልሲ ኢኹም ሂብኹም::

ዳኛ/ ታደሰ/: በዋናው ጥያቄ ለማሃይለ ከእስር አስወጥቶ መስርያ ቤት ውስጥ አስገብቶ እንደተደበደበ መስክረዋል::

አስተርጓሚ: አብቲ ዋና መጀመርያ ጥያቄ ለማ ሃይለ ካብ እሱራት አውፂእዎ ካብኡ ናብ መስርያ ቤት አእቲዎ ውሽጢ ከምዝተደብደበ ገሊፅኩም::

ዳኛ/ ታደሰ/: በመስቀለኛ ጥያቄ ደግሞ እንደገና እስረኞች ባሉበት በታሰረበት እስር ቤት እንደተደበደ መስክረዋል::

አስተርጓሚ: አብ መስቀለኛ ጥያቄ ክትጥየቑ ከለኹም ሕቶ እንደገና አብ እስርቤት እሱራት አብዘለውዎ ማእኸል ከምዝተደብደበ ገሊፅኩም ኢኹም::

ዳኛ/ ታደሰ/: በ3ኛው በድጋሚ ጥያቄ ደግሞ ከእስረኞች ወጥቶ በግቢው ውስጥ እንደተደበደበ ነው የመሰከሩት::

አስተርጓሚ: አብ ድጋሚ ጥያቄ በ3ይ ክትጥየቑ ከለኹም እንደገና ካብቶም እሱራት ወፂኡ አብቲ መረባ ከምዝተደብደበ ኢኹም ገሊፅኩም::

ዳኛ/ ታደሰ/ ስለዚህ የትኛው ነው ትክክል ምናልባት ረዥም ጊዜ ያደረገ ሊሆን ስለሚችል ረጋ ብለው እስኪ አስተውለው ገ/ሂር ኪዳነ የት እንደተደበደ ለፍ/ቤቱ ቢያስረዱ ረጋ ብለው ያስተውሉ?

አስተርጓሚ: ስለዚህ ብዙሕ ጊዜ ስለዝገበረ እቱ ጉዳይ ብዙሕ ዓመት ስለዝገበረ ናይ ምርሳዕ ኩነታት ክህሉ ይኽእል እዩ ርግዕ ኢልኹም ሓሲብኩም አስተውዒልኹም ገ/ሂር ኪዳኑ ዝተደብደበሉ ትክክለኛ ቦታ ኦይንእ እዩ:: መኒኡ እዩ እቲ ልክዕ ዕወዩና?

1ኛ መ/ ምስክር እሺ ገ/ሂር ኪዳኑብ ቕድሚ እቲ እኳ አይፈልጦምን ነይረ ኸይኑ ግን ልጥያቑ ነቲ ለማ ሃይለ ንዕኡ ምስጠየቕኩ እዚእም እዮም ከምዚ ገይሩ ነቲ ገ/ሂር ዝብልዎ ብርሃነ መብራህቶም ዝብልዎ አብ ውሽጢ ዘሎ እስረኛ ፀዊዑ ኳሕኩሑ መን ኢኻ ታይ ኸይንካ ኢልዎ ታይ ከይንካ ምስበሎ ገ/ሂር ኪዳኑ ሞይቱ እዩ እሞ ንእስገዶም ምሕረቴ ፀው ዓለይ እንትብል ምስፀወዩ እቲ ምሳና ዝነበረ ወዲ ካምዚእ ገይሩ ተልዒሉ ከይዱ ነቲ ሰብ አይፀዊዑ እምበር አብ ውሽጢ እዩ አብቲ ውሽጢ እስረኛ እዩ ደብዲብዎ::

አስተርጓሚ: ገ/ሂር ኪዳኑ ከዛ በፊት አለውቃቸውም ነበር ከዛ ከውስጥ እስርቤት ሆኖ አንኳኩቶ ማነህ ሲለው ጊዜ ገ/ሂር ኪዳኑ ሙተዋል እና አስገዶም ምህረቴ

ጥራልኝ ብሎ ከዛ ከእኛ የነበረው አንዱ ተጠርቶ ሲሄድ ነው የሚያውቀው እንጂ እዛ ውስጥ እንደደበደበው ነው።

ዳኛ/ ታደሰ/ ለምንድነው የሞተው?

አስተርጓሚ: ታይ ኮይኑ እዩ ሞይቱ?

1ኛ መ/ ምስክር እንድዒ

አስተርጓሚ እንጃ

ዳኛ/ ታደሰ: ለዚህ ቅድመ ጥያቄ አይመልስቱም ያሉ የት ነው የተደበደበው ከየት ወጥቶ የት ነው የታደበደበው?

አስተርጓሚ: ስለዚ እቲ ናይ ቅድም ጥያቄ አይት ምልስዎን ዘለኹም ሕዚ ውን። ካበይ ወፂኡ አበይ እዩ እታ ዝተደብደበላ ቦታስ ብትኸኽል አበይ እያ?

1ኛ መ/ ምስክር አብታ ውሽጢ መስርያ ቤት ናይ እስረኛዘላ አብአ እዩ ተደብዲቡ። አብታ መረባ መረባ አሎ እንድዩ።

አስተርጓሚ: እስርቤቱ ባለበት ግቢ ውስጥ እዛ ውስጥ ነው የተደበደበው።

ዳኛ/ ገበሩ: አቶ ኪዳነ የሚጠየቁት ጥያቄ በደንብ አስተውለው መልስ ቢሰጡን ጥሩ ነው። የሚጠየቁት ጥያቄ ሌላ የሚሰጡት መልስ ደግሞ ሌላ እየሆነ ነው።

አስተርጓሚ: እቲ ትጥየቑዎ ዘለኹም ጥያቄ ብትኸኽል ነቲ ጥያቄ ዝኸነ መልሲ ሃቡና። ትጥየቑዎ ዘለኹም ኻሊእ እትምልስዎ ዘለኹም ኻሊእ እናኾነ አሸጊሩ እዩ።

1ኛ መ/ ምስክር: እሞ ዝኾነ ኸይኑ ታይ ይመስለኩም ሓዚ።

ዳኛ/ ገበሩ/ እሺ ይቆዩ ይቆዩ ገ/ሂር ኪዳኑ ከእስር ቤቱ እስሮኞች ከነበሩበት ክፍል ወጥቶ በግቢው ውስጥ ነው የተደበደበው ነው ያሉት። እና በግቢው ከሆነ እናንተም በግቢው ስለነበራቹ ሲደበደብ አይተዋል አላዩም?

አስተርጓሚ: እሞሲ ገ/ሂር ኪዳኑ ካፍቲ እስር ቤት ክፍሊ ካብቲ እስርቤት ውሽጢ ወፂኡ አፍቱ መረባ ተደብዲቡ ኢኹም ትብለኹም። እንድሕር አብቲ መረባ ተደብዲቡ ኸይኑ እስኻትኩምለ አብቲ መረባ ስለዝነበርኩም ትድብደብ ተሎ እናረአኹሙዎ ነይርኩም ማለት ድዩ?

1ኛ መ/ መስክር አይረአናዮን አብ ውሽጢ እዩ አቲ ምሳና ዝነበረ ወዲ እዩ እረዲኡና እምበር አይነኡ ክድብድብ ጫዕ ክብል ንሰምዕ ነይርና ጫዕ ክብል ከሎ ድምፂ ንሰምዕ ነይርና ሕዚ ግን ንበይና ስለዝኾነት እታ አፍ ደገ አብአ ንሳ ኢና ሰሚዕና እምበር እቲ ዝደብደቦ እውን አይፈልጦን እነ።

አስተርጓሚ: አላየነውም እኛ ድመፁ ብቻ ነው የሚሰማው የደበደበውም አለየነው ድምፁ ግን የዱላው ድምፅ ጧ ሲል ይሰማናል።

930

ዳኛ/ ገብሩ፡ ለማየት የሚከልክል ነገር ምን ነበር?

አስተርጓሚ ንኽይቲሪኡ ታይ እዩ ከልኪልኩም ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር ዘይንርኢ እሞ ዘይመብትና ኸይና:: ዘይመብትና እያ ንሳ ዘይናይና ሐለዋና::

አስተርጓሚ መብታችን አይደለም ለማየት::

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አሁንም ግልፅ አይደለም ከእስር ቤቱ ክፍል ወጥቶ ከበሩ አፉ አከባቢ ነው የተደበደበው ሲሉ ስለዚህ ግልፅ ነው ያለው ማለት ነው:: የሆነ ከለላ ነገርም የለም ማለት ነው አሁንም::

አስተርጓሚ፡ ስለዚ ታይ ኢኹም ትብሃል ዘለኹም እንድሕር ካብታ ውሽጢ ክፍሊ ውሽጢ ክፍሊ ናይታ እስር ቤት ካብ አወጺኦ እንድሕር አፍታ ደገአፍ አብደገአ አብደገአፋ ተደብዲቡ ኸይኑ ንስኻቱም ብዓይንኹም ዘይትርኡሉ ምኽንያት የለን ታይ ዝኽልክለኩም ነገር የለይ:: ስለዚ አበይ እዩ እቲ ትክክለኛ ዝተደብደበሉ ቦታ ስአይንኡ እዩ ብትኽክል ዕወዩ?

1ኛ መ/ ምስክር እዚ ማዕፆ እዙይ እዚ ገዛ እዙይ እኒህ ልምሳሌ እዚ ገዛ እዙይ ዝኒህ እዚ ገዘ እዙይ አብኡ ዘለው እሱራት ከምዚ ኢሎም በቢክፍሉ በቢ ክፍሉ:: አብአ አውፂኡ አብታ መረባ እዩም ደብዲበሙዎ ዕፁው እዩ ተዓፅዩ እዩ አንሕና አይንሪአን:: ንሕና ደገ ኢና እኒህና አብቲ ናይ ግቢ ቦታ ወረዳ ዘአትወላ አብአ ኢና ዝነበርና::

አስተርጓሚ፡ እኛ ውጭ ወረዳ የሚገባበት ስንሆን እንደዚህ ክፍሉ እስረኞች ያሉበት ክፍል እንደዚህ ሆኖ አንድ መዝግያ ያለው ነው ማለት ነው:: ስለዚህ እስረኞች ውስጥ ያለው ክፍሎቹን ያሉበት ውስጥ ወጥቶ ደጅአፉ ላይ የእስረኞቹ በር ተከልሎ ማለት ነው ደጅአፉ ላይ ነው ያለው እኛ ደግሞ አስተዳደሩ የሚገባበት በር ላይ ነው ያለነው::

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስንት ክፍል ነው ያለው እዛ?

አስተርጓሚ፡ ክንደይ ክፍሊ እዩ ዘሎ አብኡ?

1ኛ መ/ መስክር፡ 5ተ ክፍሊ አሎ::

አስተርጓሚ 5 ክፋል አለ::

ዳኛ ገብሩ፡ ምንምን የሚሰራበት ነው ክፍሎቹ?

አስተርጓሚ ታይ ታይ እዩ ዝስረሐሉ እቲ ክፍልታት?

1ኛ መ/ ምስክር ሓደ እተን ቤተሰብ አለዋ አብኡ ነይረን እየን ገዛ ናታተን ክልተ ክፍሊ ናታተን እዩ፡እቲ ሓደ ክፍሊ ናይ እሱራት እዩ:: ሓደ ከዓ ናይ ወረዳ እዩ::

አስተርጓሚ: ሁለት ክፍል የቤተሰቦች ነበሩት እዛም ይኖርበታል ። አንዱ ክፍል እስረኛ ነው። አንዱ ደግሞ የወረዳ ነው።

1ኛ መ/ ምስክር ደብሪ ዝነበረ ናይ ወረዳ እዩ።

አስተርጓሚ: የወረዳው ፎቅ ያለበት ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/: አምስተኛውስ?

አስተርጓሚ: እቲ 5ይኸ?

1ኛ መ/ ምስክር 5ይ ንሱ እዩ።

አስተርጓሚ: 5ኛው እሱ ነው ፎቁ

ዳኛ/ገብሩ/: ጥበቃ 3 ሰዎች ብቻ ነበርን ብለዋል። በግቢው ጠቅላላ ሌላ ሰው አልነበረም?

አስተርጓሚ: ኻሊእ ዘብዕስ ሰለስቲየና ጥራሕ ኢና ነይርና ኢልኹም። ጠቕላላ አፍቲ መረባ እኳ ጠቕላልኡስ ኻሊእ ዘብዒ ነይሩ ዶ ሰብ ነይረዶ አይነበረን?

1ኛ መ/ ምስክር እናት ሃገር ጥሪ ስለዝነበረት ወትሩ መዓልቲ ብዙሓት ንሓድር ነይርና አሻዓአ ግን እናት ሃገር ጥሪ ስለዝነበረ ሰብ ስኞ ኢሉ ሓዲሩ አንሕና በይንትና ኢና ሐዲርና አብኡ።

አስተርጓሚ: ለሌላው ለወትሮው ሌላው ጊዜ ብዙ ነበርን የምናድረው ያኔ ግን የእናት ሃገር ጥሪ ቀን ስለነበረ ሌላው ዝምብሎ ሂዶ እኛ ብቻችን ነው ያደርነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ተረኛ ያልሆነ በግቢው የተኛ ሰውም አልነበረም?

አስተርጓሚ: ታረኛ ዘይኸነክ አብቲ መረባ ኻሊእ ዝሓደረ ሰብ አሎዶ?

1ኛ መ/ መስክር: የለን።

አስተርጓሚ: የለም።

ዳኛ/ ገብሩ/ እሺና ገ/ሄር ኪዳኑ ሙተዋል ብሎ በውስጥ የነበረ ሰው የተናገረ ሰው እንደነበር ገልፀዋል። እነ አቶ አስገዶም ምህረቴ ጠይቅልኝ ጥራልኝ ብሎ ያለው አቶ አስገዶም ምህረቴ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ: ስለዚ እቲ አብ ውሽጢ ኸይኑ ሓደ ሰብ ገ/ሄር ኪዳኑ ሞይቱም እዮም ኢሉ ፀውዩ ነይሩ ኢልኩም ኢኹም እና ንአስገዶም ምህረቴ ፀውዕለይ ኢሉ ኢልኹም አስገዶም ምህረቴ አበይ ነይሮም?

1ኛ መ/ ምስክር: አስገዶም ምህረቴ ንአምሃ እቲ ታደሰ ፍስሃ እሱረኛ ነይሩ ታደሰ ፍስሃ ዝበሃል እሱረኛ ነይሩ ንሱ ወጺኡ ገ/ ሄር ኪዳኑ ሞይቶም እሞ ንዓ በይዛኻ ንአስገዶም ምህረቴ ፀውዐለይ ኢሉ አበይክ ክረኽቦ እየ ኢሉዎ መልሲ ሂቡዎ እንዳ ወልዱ ሪዳ እንክሌ ከምዚእ ኢልዎ።

932

አስተርጓሚ ፍስሃ የተባለ እስረኛ ነው እባክህና ገ/ሄር ኪዳኑ ሙተዋልና አስገዶም ምህረቴ ጥራልኝ አለው ከዛ እሱም የት አገኘዋለሁ አሁን ሲለው በወልዱ ረዳ ላይ ቤት ታገኛቸዋለህ ብሎ ነገረው::
ዳኛ/ ገብሩ/ የወልዱ ረዳ ቤት የት ነው?
አስተርጓሚ ገዛኡ ናይ ወልዱ አቦይ እዩ
1ኛ መ/ምስክር: ታሕታይ አብ ከተማ አብ ከተማ እዩ::
አስተርጓሚ ታች ከተማው ላይ ነው::
ዳኛ/ ገብሩ/ ታድያ መጡ?
አስተርጓሚ: እሞ መጺአምዶ?
1ኛ መ/ ምስክር አይረአናዮምን::
አስተርጓሚ: አላየኋቸውም::
ዳኛ/ ገብሩ እሺ መጨረሻ ምን ሆነ የሞተው ሰውየው?
አስተርጓሚ: ብድሕሪኡ እቲ ዝሞተ ሰብ መጨረሻ ታይኾይኑ?
1ኛ መ/ ምስክር ንሕና አብኡ ገዲፍናዮ ልቶም ወታደር ዝነበሩ እቶም እኒ ጫካ እቶም ፖሊስ ዝነበሩ ገዲፍናዮ ከይድና ደሓር ወሪድና እኒሀስ ናበይ ከምዝወሰድዎም አይንፈልጥን::
አስተርጓሚ: እኛ ያኔ በቃ ለፖሊሶቹ እነጫካ ባሉበት ትተናቸው ሄድን ከዛ በኋላ የት እንዳደረሱዋቸው አለውቅንም::
ዳኛ/ ገብሩ/: ሶስት ዘበኞች እንደነበሩቱ ነው የገለፁና እርሶ የማን ቢሮ ወይ ክፍል የትኛውን ክፍል ይጠብቁ ነበር ሌሎች?
አስተርጓሚ: 3ተ ዘብዐኛታት ኢና ነይርና ኢልኹም እሞ እስኹም አየናይ ክፍሊ እናሓለኹም ነይርኩም ንአይናይ ክፍሊ ኢኹም እቶም ካልኦትከ ንአይናይ እዮም?
1ኛ መ/ምስክር ሰለስቲየና ብሓደ ኢና ብሓደ ኢና ነታ ናይ ወረዳ አፍደገ ኢና ንሕሉ::
አስተርጓሚ: ሶስታችን አንድ ላይ ነን የወረዳዋ ደጅአፍ ነው የምንጠብቀው::
ዳኛ/ ገብሩ/: የወረዳው ማለት የወረዳው አስተዳደር ነው?
አስተርጓሚ: ናይ ወረዳ ማለት ናይ ወረዳ አስተዳደር ድዩ?
1ኛ መ/ ምስክር እወ::
አስተርጓሚ: አዎ::
ዳኛ/ ገብሩ/: እሺ እስረኛ የነበሩበትስ ማን ይጠብቅ ነበር?
አስተርጓሚ: እቶም እሱራት ዘለውዎኸመን ይሕልዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ለማ ሃይለ::

አስተርጓሚ: ለማ ሃይሌ::

ዳኛ/ ገበሩ/: ሌላስ?

አስተርጓሚ ካሊእኸ?

1ኛ መ/ ምስክር አይነበረን ኻሊእ::

አስተርጓሚ አልነበረም ሌላ::

ዳኛ/ገብሩ/: ስለዚህ እስረኞች የሚጠብቅ እሱ ብቻ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ በቃ አሻዒትኡ እቶም እሱራት ዝሕልው ዝነበረ እሱ በይኑ ድዩ?

1ኛ መ/ምስክር በይኑ እዩ::

አስተርጓሚ: ብቻውን ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ መቼ ወጣቹ ከዛ ከግቢው?

አስተርጓሚ ካፍቲ መረባ እሞ መዓዝ ወፂእኹም?

1ኛ መ/ ምስክር በ8:00 ሰዓት ወፂእና::

አስተርጓሚ: በ8:00 ሰዓት::

ዳኛ/ ገብሩ/: በ8:00 ሰዓት ሲሉ?

አስተርጓሚ:8:00 ክትብሉ ከለኹም ናይ አይናይ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር: ናይ ቐትሪ:: ናይ ለይቲ ናይ ለይቲ ወፂእና::

አስተርጓሚ: የሌሊቱ 8:00 ሰዓት::

ዳኛ/ ገብሩ/: ለምን 8:00 ትወጣለቹ?

አስተርጓሚ: ልምንታይ 8:00 ናይ ለይቲ ወፂእኹም?

1ኛ መ/ ምስክር ንፖሊስ አረኪቢብናስ ታይ ከምዝገበሩ እቲ ናይ ወፃእ ቑጠና
ንክንሕሉ ናትና ስለዝነበረ ንክንቆፃፀር ወፂእና::

አስተርጓሚ እሱን ለፖሊስ አስረክበን የውጭ ቀጠናውን ለመጠበቅ ወጣን::

ዳኛ/ ገብሩ/ ማን ተረከባቹ?

አስተርጓሚ: መን ተረኪብኩም?

1ኛ መ/ ምስክር: ጫካ አለማዩህ::

አስተርጓሚ: ጫካ አለማዩህ::

ዳኛ/ ገብሩ/ ሌላስ?

አስተርጓሚ: ኻሊእ?

1ኛ መ/ ምስክር ካሊእ አይነበረን ንሱእዩ::

አስተርጓሚ: ሌላ አልነበርም እሱ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ሶስታቹ ነው የወጣቹ?

[redacted]

934

አስተርጓሚ ስለስትየኹም ዲኹም ወዒእኹም?

1ኛ መ/ምስክር እቲ ሓደ እማ ወዬ ንአስገዶም ምህረቴ ኢሉ ክዕውዕ ኢሉ ምስከደ
አይተ መልስን:: ክልተ ነይርና ከይድና::

አስተርጓሚ አንደኛውማ ለአስገዶም ምህረቴ ሊጠራ እንደ ሄደ አልተመለሰም::

ዳኛ/ገበሩ/: ማነው ለአስገዶም ምህረቴ ሊጠራ የሄደው?

አስተርጓሚ መን እዩ እቲ ልአስገዶም ምህረቴ ክዕው ዕዝኽደ?

1ኛ መ/ ምስክር ብርሃኔ መብራህቶም እዩ ዝበሃል::

አስተርጓሚ ብርሃኔ መብራህቶም ነው የሚባለው::

ዳኛ/ ገብሩ/ የት አለ?

አስተርጓሚ: አበይ አሎ?

1ኛ መ/ ምስክር አሎ አብዙይ ተፀዊዑ መፂኡ::

አስተርጓሚ: አለ እዚህ ተጠርቶ መጥተዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/ ያ ፍስሃስ አለ በወቅቱ እስረኛ የነበረው?

አስተርጓሚ ፍስሃኸ አበይ አሎ እቲ እስረኛ ዝነበረ?

1ኛ መ/ ምስክር አብኡ ነይሩ::

አስተርጓሚ: እዛው ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ አሁን አሁን የት አለ?

አስተርጓሚ: ሐዚ አበይ አሎ?

1ኛ መ/ ምስክር አብ ዓዱ:አብቲ ከተማ እዩ

አስተርጓሚ አገሩ ከተማ ላይ አለ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ፍስሃ ማን?

አስተርጓሚ: ፍስሃ መን እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ታደሰ ፍስሃ እዩ:: ታደሰ እዩ::

አስተርጓሚ: ፍስሃ አይደለም:: ታደሰ ፍስሃ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ገ/ሄር ኪዳኑ ለድብደባ ሲወስድ ጨልቀባ ነበር ብለዋል:: ከእሱ ጋር
የነበሩት 3 ሰዎች ግን አላውቃቸውም ብለዋል ግን ስራቸው የሚያውቁት ነገር
በወሬም የሰሙት መልካቸው ምናምን?

አስተርጓሚ: ብመቶ አለቃ ጨልቀባ ክአትው ከለው ናብቲ እስርቤት 4ተ ርእሱ
ኢልኩም ነይርኩም ሰለስቲኦም ግን አይፈልጦምን ኢልኩም ነይርኩም::
ምናልባት ዋላ ብወረ ወይ ብመልክዕ ትፈልጡዎም እንተኾይንኹም ታይ
ይሰርሑ ስራሕቶም ታይ ነይሩ እሊመን እዮም?

[redacted]

935

1ኛ መ/ምስክር፡ ፖሊስ እቶም ዕጡቓት እዮም አምሓሩ እዩም እምበር ምስኡ ዝመፅኡ ምስቲ መቶ አለቃ ጨልቀባ ክስንዩ ዝመፅኡ እዮም እምበር አበይ ንፈልጦም አይንፈልጦምን።

አስተርጓሚ፡ እኛ አናውቃቸውም ታጣቂዎች ናቸው። ወታደሮች ናቸው በዛም ላይ የአማርኛ ተናጋሪዎች ሰዎች ናቸው ምንም አናውቃቸውም።

ዳኛ/ ገበሩ መልካቸውስ?

አስተርጓሚ መልካ ዓቶም'ኸ?

1ኛ መ/ ምስክር ፀለምቲ እዮም።

አስተርጓሚ፡ ጠቋቁሮች ናቸው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ምን ይዘው ነበር?

አስተርጓሚ፡ ታይ ሒዛም ነይሮም?

1ኛ መ/ ምስክር፡ ክለሻን።

አስተርጓሚ ክላሽ

ዳኛ/ ገብሩ፡ ሁሉም?

አስተርጓሚ ኩሎም ድዩም?

1ኛ መ/ ምስክር መቶ አለቃ ጨልቀባ እዩ ጥርሑ እምበር ንሳቶም ኩሎም ሒዞም እዮም።

አስተርጓሚ፡ መቶ አለቃ ጨልቀባ ነው ባዶ እጁ የነበረው እንጂ እነሱ ይዘው ነበር።

ዳኛ/ ገብሩ የለበሱት ልብስ አይተውታል?

አስተርጓሚ፡ ዝተኸደንዎ ክዳን ርኢኹምዶ?

1ኛ መ/ ምስክር ወታደራዊ እዩ።

አስተርጓሚ፡ ወታደራዊ ልብስ ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ወታደራዊ ሲባል እኮ ብዙ ነው? ምን ጀኬት ነው ወይስ ሌላ?

አስተርጓሚ ወታደራዊ ክበሃል ከሎ ብዙሕ ዓይነት እዩ እሞ ታይ ታይ እዩ ኻመይ ዝበለ ጃኬት ድዩ ወይስ ታይ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ጃኬት አይኮነን እቲ ናይ ፖሊስ ስቕ ኢሉ እዩ እምበር ጃኬት አይኮነን።

አስተርጓሚ፡ ጃኬት አይደለም የፖሊስ ያለው ዝምብሎ ነው።

ዳኛ/ ገብሩ ይነሱ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ 2ኛ መከላከያ ምስክራችን አቶ ብርሃነ መብራህቶም ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ ያው አንደኛ መከላከያ ምስክር በመሰከሩበት ጭብጥ ላይ ነው የሚመሰክሩት ስለዚህ ቀርበው እንዲመሰክሩ።

ዳኛ/ ገበሩ/ ይጠሩ፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ቅድም አስይዘነዋል ጭብጡ አንድ ላይ የሚመሰክሩ ናቸው 3ቱ ብለናል፡፡

ዳኛ /ገበሩ/ መሃላ ይፈፅሙ፡፡

ምስክሩ በእውነት እነደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ ገበሩ/፡ ስምዎ ?

2ኛ መ/ምስክር ብርሃነ መብራቶም ገብሩ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ እድሜ ?

2ኛ መ/ ምስክር ፡ 42

ዳኛ/ ገብሩ/ አድራሻ

2ኛ መ/ ምስክር ወረዳ አሕፈሮም እንትጨ ከተማ 02 ቀበሌ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ ስራው?

2ኛ መ/ ምስክር፡ መም/ር፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

2ኛ መ/ምስክር በምስክርነት ከከፍተኛ ፍ/ቤት ተጠርቼ ነው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ምን የሚል?

2ኛ መ/ ምስክር ስለ መምህር ሰለሞን አሰፋና ስለ መምህር ብርሃነ ፀጋይ የወንጀል ዘር ማጥፋት፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ምን ለማረግ?

2ኛ መ/ ምስክር ለምስክርነት፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ እሺ ዋና ጥያቄ፡፡ 7ኛው ተከሳሽ አንዴ እስኪ ያውቀዋቸዋል ሁለቱ?

2ኛ መ/ ምስክር ተከሳሾቹ? አዎ፡፡

ዳኛ /ገብሩ/ ዝምድና አላቹ ?

2ኛ መ/ ምስክር የለኝም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ከሁሉም?

2ኛ ምስክር ታድያስ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ እሺ ዋና ጥያቄ፡፡

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ መምህር ብርሃነ መብራህቶም ብርሃነ ፀጋይአውቃቸዋለሁ ብለዋል እና ብርሃነ ፀጋይ መቼ፣ የት እንደሚያውቁዋቸው ለፍርድ ቤቱ እስቲ ያስረዱልን?

2ኛ መ/ ምስክር በጣም ጥሩ ይሀንን ከልጄ ጀምሮ ያሳደገኝ መምህር ነው፡፡

935

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እስከ መቼ ድረስ?

2ኛ መ/ ምስክር እስከ 72 ዓ/ም እስከ 8ኛ ክፍል እስከ ደረስንበት:: ከሀፄኔ ጀምሮ ማለቴነኝ ይቅርታ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በዛን ጊዜ 72 ዓ/ም ማለት ነው:: እና የእርሶ ስራ ምን ነበር በዛን ጊዜ?

2ኛ መ/ምስክር: ማን እኔ?

እኔ ስራ አልነበረኝም ተማሪ ነኝ የነበርኩበት በዚያን::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : እሺ እናንተ በዛን ወቅት እኔ የሚጠይቆትን ጥያቄ ቢመልሱልኝ:: በዛን ጊዜ ያጋጠሞት ነገር ካለ የሚያስታውሱትን ለፍ/ቤቱ ያብራሩት እስቲ ?

2ኛ መ/ ምስክር : ይህንን እኔ የሚያውቀው በዛን ጊዜ የድሃ ቤተሰብ ስለነበርኩ ለስንዴ ብየ ለማመር ማለት ከህዝብ ተማልምየ የአብዮት ጥበቃ ጓድ ነበርኩ በዚያን ጊዜ ከዛ መስከረም ሁለት በዛ አከባቢ ማለት በእንትጨ ወረዳ ከተማ የህ.ወ.ሓ.ት ተኩስ ነበር በአከባቢው ከዛ ለነጋታው መስከርም ማለት ነው 1972 ዓ/ም የእናት ሃገር ጥሪ ነበር ልክ ቀበሌ ነበር 01 ተሃድሶ እዛን ጊዜ ምን ማለቴ ነው እዛን ጊዜ ተሃድሶ ነበር እዛ ውለን እኔ አቶ ኪዳኑ 3ኛ አቶ ወልደማርያም እሳቸው ወልደማርያም የሚባሉ ነው እዛ አደርን ካደርን በኋላ ልክ በ2:00 ሲሆን አስራ አለቃ አባይ አንድ ገ/ፃድቃን ካድሬ የሚባል ነበር ሁለት መቶ አለቃ ጨልቀባ ከ4 ራሱ በ3 ታጅቦ4 ራሱ ማለት ነው እነዛ ከዛ ማን እንደሆነ አንድ ጠይም ልጅ ነበር ቱታ ለብሶ ክብ አድርጎ ነበር ስሙ እንኳ እንትን አላርገውም አይረዳኝም ከዛ መምህር ለማነበር ከዛ ከ3:00 ጀምሮ አንድ እሱረኛ ለምርመራ ወሰዱት::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ አሁን እሱረኛ የሚሉት ማነው?

2ኛ መ/ ምስክር ስሙ አለውቀውም::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አሁን ሲሰጡ ገ/ሂር እንትን ስም ጠቅሰው ነበረ ምንድነው የሂ?

2ኛ መ/ምስክር: የምን የትኛው ገ/ሂር ገና እኮ ነው ወደ እንትኑ አልገባሁም ጌታየ ይቅርታ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አይደለም::

ዳኛ/ ገብሩ/ እንዴ ማቋረጥ አልነበረበትዎም እየ ቀጠሉ ሳሉ ነው እንትና ያደረጉት ሌላ ይቀጥሉ ረጋ ብለው ቀስ ብለው ይናገሩ::

2ኛ መ/ ምስክር እሺ ይህንን አንድ እሱረኛ ወስደው መረመሩት:: የጽንትና አልነበረም የብትር ምናምን አልነበረም መለሱት ከዛ አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ መምህር

936

በማን ከፍቶ በበሩን አንኳኳ ማነህ ስንለው በዚያን ጊዜ እኔ ለማ ነኝ ታድያ ምን ፈለግ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን እፈልጋለሁ ለጥያቄ ብሎ ወሰዳቸው:: ከወሰዳቸው በኋላ እዛ ምርመራ ተደረገ እሬታ ነበር እኔ ደግሞ ፈቀቅ ሰውነቴ ፈርቼ ወደ ኋላ አፈገፈግኩ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ወዴት ነው የወሰዱቸው የት ገቡ?

2ኛ መ/ምስክር ወደ ወረዳ አስተዳደር ነው እዛ ነው ምርመራ የነበረው:: እዛ መርምራ ተደረገ ላቸው ከዛ ጫካና መምህር ለማ ተሸክመው አመጡዋቸው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወዴት?

2ኛ መ/ ምስክር: ወደ እስርቤቱን::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በዛን ወቀት እርስዎ በጥበቃ እዛ እንደነበሩ ነው የገለፁት እና ከእርሶ ጋር እነማን እንደነበሩ ምናልባት የሚያስታውሱ ካሉ

2ኛ መ/ ምስክር ከእኔ የሚያድሩ?

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አዎ::

2ኛ መ/ ምስክር: ሳጅን ወ/ገሪማ : አቶ ኪዳነ ማርቆስ አንድ አንዱ ግርማይ ሃይለ የሚባሉ ነበሩ በዛን ጊዜ የሚያድሩ:: ኮታስ የተለያዩ የመንግስት ሰራተኞችም ነበሩ ሊያስታውሳቸው አልችልም::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ በወቅቱ ብርሃነ ፀጋይ የት እንደነበሩ የሚያውቁ ከሆነ ለፍ/ቤቱ እስቲ ይግለፁልን?

2ኛ መ/ ምስክር በዚያን ጊዜ መምህር ብርሃነ ፀጋይና መምህር ሰለሞን አሰፋ አልነበሩም አልመጡም አልነበሩም::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ በዛን ጊዜ የብረሃነ ስራ ምን ነበር?

2ኛ መ/ ምስክር : መምህር ናቸው ሁለቱ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጥያቄውን ጨርሻለሁ እዚህጋ ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ለ8ኛ ተከሳሽ ይሰጥ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ መምህር ብርሃነ ምናልባት ስለ ትውውቅ ልጀምርና ከመምህር ሰለሞን አሰፋ ጋር ያላቹ ትውውቅ ሰፋ አድርገው ቢገልፁልን?

2ኛ መ/ ምስክር: ከህፃኑ ያስደገኝ ልጅ ነው ወይ መምህር ናቸው::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሌላ መቼ ነበር ወደ ጥበቃ ማለት የድሃ ቤተሰብ ስለ ሆንኩ ለንሮ ፍለጋ ሲል ነው ወደ አብዮት ጥበቃ ተመልምየ የገባሁት ብለው ነበር:: መቼ ነበር የሄን ጊዜ?

2ኛ መ/ምስክር: በነሓሴ ወር ማለት ነው 1971 ዓ/ም ጀምሮ ወደ 72 የሚየነጋ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ, መምህር ለማ ገ/ሂር ኪዳኑን ይዞት እንደገባ ነበር የተናገሩት:: ወዴት ነበር ይዞት የገባው?

2ኛ መ/ምስክር: ወደ ምርመራ ክፍል ወደ አስተዳደሩ ውስጥ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ለምን ያህል ጊዜ ቆየ እዛ ውስጥ?

2ኛ መ/ ምስክር: እዛ ለአንድ ሰዓት ከ4:00 ጀምሮው እስከ 5:00 ሰዓት::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ሲደረግ ነበር የዛኔ?

2ኛ መ/ ምስክር ምርመራ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን አይነት ምናልባት?

2ኛ መ/ ምስክር: የተ.ሓ.ሕ.ት ስርዓት የሚለው አባል ነህ ተብሎ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምን ተደረጉ?

2ኛ መ/ምስክር ተደበደቡ በዚያን ጊዜ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ, ከዛ በኋላስ?

2ኛ መ/ ምስክር በቃ እሬታ ተሰማ እኔ ደግሞ ፈራሁና አፈገፈግኩ:: የእሬታ ድምፅ ስለ ሰማሁ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መጨረሻ ምን ሆነ?

2ኛ መ/ምስክር ሰውየው እንጃ በነጋታው ግን በ12:00 ሰዓት ከዚያ ስንነሣ አቶ ታደሰ እሱረኛ ነበሩ በዛን ጊዜ አንኳኩ ማነህ ሲለው እኔ ነኝ ታድያ ምን ሆንክ እባክህን አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ ስለሞቱብን አስገዶም ምህረቴ የሚባል ጥራልኝ:: የት አገኘዋለሁ? ሲለው አቶ አስገዶም ምህረቴ የምታገኛቸው በውልዱ ረዳ ቤት ነው አለኝና መልእክቴን እዛ ለአቶ አስገዶም ምህረቴ አሳለፍኩ ከዛ ቁርሴን በለሁ ወደ ትንህርት ቤት ሄድኩ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ, አስገዶም ምህረቴ በወቅቱ እዛ አላደሩም ማለት ነው?

2ኛ መ/ምስክር አላደሩም የሄስ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : እና መልእክት አደረሱ እርሶ በሚገባ ?

2ኛ መ/ ምስክር ታድያስ ነገርኩዋቸው ሄድኩ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጨርሻለሁ::

ዳኛ ገብሩ/: መስቀልኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ህግ እሺ, አቶ መምህር ብርሃነ መስከረም 3/72 ዓ/ም ከምሽቱ 2:00 ሰዓት ለይ እነ አስረ አለቃ አባይ መጡ ብለው ነበር:: ለማ በዚያን ጊዜ ከእነሱ ጋር ነው የመጣው ቀድመዋቸው ነው ወይስ ከኋላቸው?

2ኛ መ/ ምስክር: እኔ በአንድ ሰዓት ነው የገባሁት በዚያን ጊዜ:: ቀድሚ ነው የገባሁት::

[redacted]

ልዩ ዓ/ህግ አዎ እርሶን ሳይሆን መምህር ለማ እነሱን ቀድሞ መጣ አብሮ መጣ ወይስ ከኋላቸው?

2ኛ መ/ መስክር አይደለም ከኋላቸው።

ልዩ ዓ/ህግ ከነሱ በኋላ?

2ኛ መ/ምስክር ታድያስ።

ልዩ ዓ/ህግ እሺ የመጀመርያው ሰውም 2ኛ ገ/ሂር ኪዳነ ብለው የጠቀሱትን አስተዳዳሪ ቢሮ ነው የተመረመረ ብለው ነበር። ማን ነበር አስተዳዳሪው?

2ኛ መ/ምስክር፡ አስራ አለቃ አባይ።

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ ከ4:00 ሰዓት እስከ 5:00 ሰዓት ድብደባ ነበረ ከዛ ሲጮህ ነበር ብለው ነበር። ኋላስ ከድብደባው በኋላ ማነው የመለሰው ገ/ሂርን?

2ኛ መ/ምስክር ገ/ሂርን የመለሱት አስራ አለቃ ጫካና መምህር ለማ ሃይለ ተሸክመውት መጡ።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ጥዋት ላይ ሞተ ተባለ ብለው ነበር። ስንት ሰዓት ነው እናንተ ጥበቃ ጨርሻቹ የምትሄዱ?

2ኛ መ/ ምስክር እስከ 12:00 ሰዓት አከባቢ።

ልዩ ዓ/ ህግ በዛን ጊዜ ስንት ነበራቹ ጥበቃ ላይ የተመደባችሁት?

2ኛ መ/ምስክር በዛን ጊዜ ስስታችን እና ሁለት ፖሊስ ነበሩን።

ልዩ ዓ/ህግ ማን ማን ፖሊሶቹ?

2ኛ መ/ምስክር፡ ፖሊሶቹ አንደኛው ካህሳይ መዖሸ ይባላል። ሁለተኛው ገ/ሂር ማነው የሚባለው አላውቀውም ብቻ የአባቱ ስም ይቅርታ።

ልዩ ዓ/ህግ የቱ ጋር ነበር የእናንተ የጥበቃ ምድብ የአምስታቹ?

2ኛ መ/ ምስክር አስተዳደር ውስጥ በግቢው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እሺ የአቶ አስገዶም ምህረቴ ቤት የት ነበር?

2ኛ መ/ምስክር፡ አቶ ወልዱ ረዳ ቤት።

ልዩ ዓ/ህግ መኖርያው ማለት ነው?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ታድያስ አዎ።

ልዩ ዓ/ ህግ ጃሌዎችን ከመቶ አለቃ ጨልቀባ ጋር ነበሩ ብለው ነበር፡ውስጥ ገብተዋል እነሱ ወይስ ውጭ ነው የቆዩት?

2ኛ መ/ ምስክር፡ እዛ ነው የገቡት እንጂ ከነብረታቸው።

ልዩ ዓ/ ህግ ፈርቼ ወደ ኋላ አልኩኝ ብለው ነበር። ማለት ወደ ኋላ አልኩ ሲሉ ምን ማለት ነው?

2ኛ መ/ምስክር፡ የሚያጋጥም ነገር ስለሆነ ፈቀቅ አልኩ እንዲህ።

941

ልዩ ዓ/ህግ እንጂ ከጥበቃ አልተለዩም?

2ኛ መ/ ምስክር አልተለየሁም::

ልዩ ዓ/ህግ ቅድም 12:00 ሰዓት ነው የምንወጣው ብለው ነበር ሰስታቹህ ማለት ነው? አምስታቹህ ማለት ነው?

2ኛ መ/ምስክር አዎ እዚያ አስረክበን እንወጣ ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ ማነው የተረከባቹ ጥዋት?

2ኛ መ/ምስክር እዛ ነበሩ ፖሊሶች ሊያስታውሳቸው ግን አልችልም::

ልዩ ዓ/ህግ መምህር ለማን ያን ጊዜ ምን ነበር ስራው?

2ኛ መ/ ምስክር የአብዮት ጥበቃ አዛዥ የከተማው:: ሻምበል መሪ ማለት ነው::

ልዩ ዓ/ህግ እዛ ያሉትን ክፍሎች በሙሉ ያውቃቸዋል ስንት እንደሆኑ?

2ኛ መ/ ምስክር ቢያንስ የ7 ክፍል ነው ከነፎቁ 8 ይሆናል አውቀዋለሁ በደንብ አድርጌ ቤቱ::

ልዩ ዓ/ህግ ምን ምንድናቸው እስቲ ክፍሎቹ መድቡዋቸው እስር ክፍል ስንት? የአስዳዳሪ ቢሮ ስንቱ?

2ኛ መ/ ምስክር የአስተዳዳሪ ቢሮ ሁለት የገንዘብ ሚንስተር ቢሮ አንድ የገንዘብ ሚንስተር ቢሮ አንድ የፖሊስ አንድ የእስረኛ አንድ ከዛ የባለቤቱ ሆኖ ሙሉ ይባሉ ነበሩ በዛን ጊዜ እዛ ተቀምጠው ነው የሚኖሩ ከእነከሽኔው ሁለት::

ልዩ ዓ/ ህግ የማን ባለቤት ናቸው?

2ኛ መ/ምስክር የአቶ በላይ አለማዩህ::

ልዩ ዓ/ ህግ የተወረሰባቸው ማለት ነው?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ::

ልዩ ዓ/ህግ እሺ ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄዩ የ7ኛ ተከሳሽ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ያው እኛ የምናቀርበው ጥያቄ የለም አሁን::

ዳኛ/ ገብሩ/: 8ኛ ተከሳሽ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በእኛም በኩል የለንም::

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/:አቶ ብርሃነ ስራዎ ምን ድነው አሁን?

2ኛ መ/ምስክር: መምህር

ዳኛ/ ታደሰ/: ከመቼ ጀምሮ ነው መምህር የሆኑት::

2ኛ መ/ ምስክር ከ81ዓ/ም ከሀ.ወ.ሓ.ት ጀምሬ

ዳኛ/ ታደሰ/: የት ነው የሚያስተምሩት?

2ኛ መ/ ምስክር መመነ 1ኛ ደረጃ ት/ቤት፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ እንትጨ ከተማ ነው?

2ኛ መ/ ምስክር በዛው ዙርያ ገጠር፡፡

ዳኛ/ታደሰ/፡ ቅድም ሲመሰክሩ እነ አስራ አለቃ አባይ ሲገቡ እንዳዩ ነው የተናገሩት፡፡ የት ነው የገቡት አስራ አለቃ አባይ?

2ኛ መ/ምስክር ወደ አስተዳደሩ ወደ ፅህፈት ቤቱ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ እነ መቶ አለቃ ጨልቀባስ ወዴት ነው፡

2ኛ መ/ምስክር ከእነሱ አብሮው፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ አንድ ቢሮ ነው የገቡት ሁሉ፡፡

2ኛ መ/ ምስክር አዎ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ በነገታው ማለት ገ/ሄር ከተደበደበ በኋላ እርሶ ሰው ሊጠሩ ሂደዋል፡፡ ሰው ሊጠሩ እንደሄዱ ነው የተናገሩት ጥዋት?

2ኛ መ/ምስክር ማንን?

ዳኛ/ ታደሰ/ አቶ ወልደአረጋይ ነው ማነው ያሉዋቸው አቶ አስገዶምን ሊጠሩ ሂደዋል፡፡ አቶ አስገዶም ሊጠሩ ሲሄዱ ከእርሶ ጋር የነበሩ አብዮት ጥበቃ አቶ ኪዳነ ማርቆስና አቶ ወልደገሪማ ገ/የሱስ የት ነበሩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ እዛ

ዳኛ/ ታደሰ፡ የት?

2ኛ መ/ምስክር እዛ አስተዳደሩ ግቢ፡፡ እዛተው ኩዋቸው፡፡

ዳኛ/ታደሰ/ ሲመለሱ በስንት ተመለሱ?

2ኛ መ/ምስክር ማን እኔ አልተመለስኩም በዛን አድርጌ ወደ ትምህርት ነው የሄድኩት፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ በስንት ሰዓት ነው እንዴ የሄዱት?

2ኛ መ/ምስክር እኔ በ12:10 ይሆናል በግምት

ዳኛ/ ታደሰ/፡ እስከ ያን ያህል ድረስ አብራቹ ነበራቹ አቶ ኪዳኑ ማርቆስና አቶ ወለደገሪማ ገ/የሱስ?

2ኛ መ/ ምስክር አዎ፡፡

ዳኛ/ታደሰ/፡ እሺ መጨረሻ ላይ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ከታሰሩበት እስርቤት እንዴት ነው የወጡት?

2ኛ መ/ምስክር በቃ ተሸክመውት አስራ አለቃ ሜካና መምህር ለማ ሃይለ ተሸክመውት አመጡት፡፡

ዳኛ/ ታደሰ፡ ወዴት

943

[redacted]

ፍርድ ቤት ... ከፍተኛ

2ኛ መ/ምስክር ወደ እስር ቤቱን አስገቡት

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ከዚያስ?

2ኛ መ/ ምስክር ከዚያ ጥዋት ማነው አቶ ታደሰ ፍስሃ አንኳኳ ማነህ ስለው እኔ ምን ሆንክ ታድያ? እኔ ታደሰ ፍስሃ ነኝ ምን ሆንክ? ስለው አይ እንደዚህ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ስለሞቱብን ሂደህ ለአስገዶም ምህረቴ ንገርልኝ፡፡ የት አገኘዋለሁ? ሲለው ወልዱ ረዳ ቤት ሂደህ ንገርልኝ አለኝ፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ በኋላስ ተመልሰዋል ወደ ከምፑ?

2ኛ መ/ምስክር አልተመለስኩም በዚያን አድርጌ ወደ ትምህርቴ ነው የሄድኩ፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/ ጥበቃ በነበራቹሁበት ጊዜ ያ ግቢው ስንት በር ነው ያለው?

2ኛ መ/ምስክር ግቢው አንድ የቤቱ ቢያንስ የ20 ሜትር ግንብ አለው፡፡ ሁለት የአስተደደሩ ትንሽ ግቢ አለው ሁለት ነው ማለት ነው፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/ የአስተዳደሩ ሌለኛውስ ምንድነው?

2ኛ መ/ ምስክር የአስተዳደሩ አንድ ግቢ የጥበቃ ማለት የቤቱ የተገነባው ሁለተኛ ግቢ አለው፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/ የእስረኞችስ? እስረኞች ያሉበት?

2ኛ መ/ምስክር በቃ በፖሊስ በፎቁ በታች ነው የታሰሩት፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/ የእስርቤቱና የአስተዳደሩ ቢሮ በግንብ የተከፈለ ወይስ?

2ኛ መ/ ምስክር አይ አልተከፈለም እዛ ካምፕ ነው፡፡

ዳኛ/ አብርሃ/፡ አንድ ነው? አንድ ግቢ ነው?

2ኛ መ/ ምስክር አዎ፡፡

ዳኛ/ገብሩ/፡ መምህር ብርሃነ በግቢው ውስጥ ወደ 8 የሚሆኑ ክፍሎች አሉ ብለው ነበር፡፡ ፎቅም ጭምር ነው 8 ሲሉ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ አዎ፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡ ሌላ በጥበቃ ጊዜ አምስት ሰዎች እንደ ነበራቹ ማለት ሁለት ፖሊስችና ሶስት አብዮት ጥበቃ ማለት ነው እንደነበራቹ፡፡ ሌላስ በአከባቢው በግቢው ውስጥ የነበረ ሰው አለ?

2ኛ መ/ ምስክር በዚያን ጊዜ?

ዳኛ ገብሩ/ አዎ፡፡ ከጥበቃ ውጭ ሆኖ ምናልባት የትኛ ሊሆን ይችላል በዛ መልክ በግቢው ውስጥ ሰው ነበረ አልነበረም?

2ኛ መ/ ምስክር፡ በአከባቢያችን አልነበረም ፈፅሞ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ግርማይ የሚባል ብለው ነበር፡፡ እዛ ውስጥ የነበሩ እና ሌሎች የመንግስት ሰራተኞችም ነበሩ ብለዋል፡፡

2ኛ መ/ ምስክር ግርማይ የሚባል? ኪዳን፣ ወልደገሪማ አቶ ኪዳነ አቶ ወልደገሪማ ሁለት ፖሊሶች እኛ:: ግርማይ የሚባል አላልኩም አልወጣኝም::

ዳኛ/ ገብሩ: ምናልባት እሱ ሪከርዱ አለ ተቀድተዋልም ግርማይ ሌሎች የመንግስት ሰራተኞችም ብለው ነበር::

2ኛ መ/ መስክር መቶ አለቃ ጨልቀባነው ያልኩኝ እንጂ ግርማይ አላልኩም ከ4 ራሱ::

ዳኛ/ ገብሩ ወደ ኋላ መመለስ እንዳይሆን እንጂ እንደዛብለዋል

2ኛ መ/ ምስክር ግርማይ የሚል?

ዳኛ/ ገብሩ/ አዎ: ግርማ ብለው ነበር የመንግስት ሰራተኞችም ነበሩ ብለዋል::

2ኛ መ/ ምስክር ምክንያቱም ሁሉ የታጠቀው በዚያን ጊዜ ህ.ወ.ሓ.ት ነው በዚያን ወር ወር ስለሚል ነበር ሁሉ የመንግስት ሰራተኛ ነው የታጠቀው::

ዳኛ/ ገብሩ/: እኮ በወቅቱ በዛው ቀን ማለት ነው ግቢው ውስጥ ሌሎች ምናልባት መቸም የፀጥታ ጉዳይ ለፍራቸው ሊሆን ይችላል በአከባቢው የተሰባሰቡስ ነበሩ አልነበሩም?

2ኛ መ/ ምስክር በመስከረም ሁለት?

ዳኛ /ገብሩ/ አዎ በግቢው ውስጥ::

2ኛ መ/ ምስክር በዛ በአንደኛው ግቢ?

ዳኛ/ ገብሩ: አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ በተደበደቡበት ግቢው ውስጥ?

2ኛ መ/ ምስክር አልነበሩም አልነበሩም::

ዳኛ/ ገብሩ/: ታድያ ሌላ ግቢ ምን አለ?

2ኛ መ/ ምስክር ሁለት ግቢ እኮ ነው አንድ የአስተዳደሩ ግቢ ነበር አጠር ያለ::

ዳኛ/ ገብሩ/: እሱ አጠር ያለ ወደ ቢሮው አዎ አጠቃላይ ግቢ ግን::

2ኛ መ/ ምስክር አጠቃላይ ግቢ ቢያንስ ከአስተዳደሩ 20 ሜትር ርቀት ያለው ግቢ ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ/ በዛ ውስጥ?

2ኛ መ/ ምስክር: እሱማ ስንት የመንግስት ሰራተኛና ተማሪዎች ነበሩ የታጠቁ::

ዳኛ/ ገብሩ/ እነማን ያስታውሣሉ?

2ኛ መ/ ምስክር: ስንትን አውቀዋለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/ የሚያስታውሱዋቸው?

2ኛ መ/ ምስክር እኔ እዛ ውስጥ ስለነበርኩ ሊዘከራቸው /ሊያስታውሳቸው/ አልችልም ሁሉም ነው የታጠቀው በዚያን ጊዜ::

ዳኛ/ ገብሩ/ ለምን ተሰባሰቡ?

945

2ኛ መ/ ምስክር ህ.ወ.ሓ.ት እንዳይገቡ:: ለጥበቃ ተዘጋጅተዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/ ጨርሸዋል ይነሱ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: 3ኛ መ/ ምስክር አቶ ወልደገሪማ ገ/የሱስ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ አንደኛና ሁለተኛ መከላከያ ምስክሮች በመሰከሩበት ጭብጥ ላይ ነው:: ስለዚህ ቀርበው የምስክርነት ቃል እንዲሰጡልን እናመለክታለን::

ዳኛ/ ገብሩ/: ይጠሩ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ስለዚህ ከአዲግራት ከሆስፒታል ይመጣሉ እየተባለ ነው አሁን ያለው እና ምናልባች የማይችሉ ከሆነ ከቀሩም እኛ እንትን የለንም ማለቴ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ቁርጥ ያለ የሁለቱ ሃሳብ ምን እንደሆነ ንገሩና::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ያው በ7ኛው እንደተባለው የእኛም ተመሳሳይ ነው:: ምናልባት ምስክሩ ሆስፒታሉ ተኝተው ስለነበር አዲግራት አሁንም በሽታው ማቋቋም የቻሉ አይመስለኝም ስለዚህ በኩል ቢቀሩም ችግር የለውምና አያስፈልጉንም አሁን ለጊዜው ይቅሩ::

ዳኛ /ገብሩ/ የ7ኛ ተስማምታቹሃል?

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እንደዛ እኮ ነው እያልነው ያለነው::

ዳኛ/ ገብሩ: እሺ ይነሱ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ቀጣዩ ያው 3ኛ መ/ምስክር ነው አቶ ግሩም አስፍሃ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ታስረው በእስርቤት መኖሩና ታደሰ ፍስሃ የተባለ የህግ ምስክር ከሱ ጋር ታስሮ መኖሩን እና መምህር ፀጋይ እዛ እንዳልነበሩ የሚያስረዱ ናቸው:: ብርሃነ ፀጋይ ማለቴ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: 8ኛ ተከሳሽ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አንድ በ7ኛው ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የተነገው እንዳለ ሆኖ ተጨማሪው በወቅቱ የህው ምስክር አቶ ግሩም ማይመስኩርቤት በወቅቱ ከሚች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ እስረኛ የነበሩ መሆናቸውንና ሚችን ጨምሮ ከሌሎች ታሳሪዎች ጋር በሌሎች ሰዎች ምርመራ እንደተደረገላቸው እናሚቹም ተመርምረው ሲወጡ ተከሳሾችም በአከባቢው ያለ መኖራቸውን የሚያውቁ ስለሆኑ ቀርበው የምስክርነት ቃላቸው እንዲሰጡልን ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ይጠሩ:: መሐላ ይፈፅሙ::

ምስክሩ በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

946

ዳኛ/ ገብሩ፡ ስምዎ?

አስተርጓሚ፡ ስም'ኹም?

3ኛ መ/ምስክር፡ ግሩም አስፋሃ ገ/ መድህን፡፡

ዳኛ/ ገብሩ፡ እድሜ?

አስተርጓሚ፡ ዕድመ'ኹም?

3ኛ መ/ ምስክር፡ 66

ዳኛ/ገብሩ/፡ አድራሻ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ወረዳ እንትጨ ጣብያ ማይሰሩ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስራዎ?

አስተርጓሚ፡ ስራሕ'ኹም?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ሓረስታይ፡፡

አስተርጓሚ፡ ገበሬ፡፡

ዳኛ ገብሩ/፡ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ፡ ዝመፃእ'ኹ ሙሉ ምክንያት ትፈልጡዶ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ እወ ይፈልጥ፡፡

አስተርጓሚ፡ አዎ አውቃለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ በምን?

አስተርጓሚ፡ ብምንታይ?

3ኛ መ/ምስክር፡ ብምስክር፡፡

አስተርጓሚ፡ በምስክርነት፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ የማን ምስክር?

አስተርጓሚ፡ ናይ መን ምስክር?

3ኛ መ/ ምስክር ብናይ መምህር ሰለሞንን መምህር ብርሃነን፡፡

አስተርጓሚ የመምህር ሰለሞንና የመምህር ብርሃኔ፡፡

ዳኛ ገብሩ/ ያውቃቼዋል?

አስተርጓሚ፡ ትፈልጡዎምዶ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ እወ ይፈልጦም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ዝምድና አላቹ ?

አስተርጓሚ፡ ዝምድና አለኩምዶ?

3ኛ መ/ ምስክር ዝምድና የብለይን፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ዋና ጥያቄ 7ኛ ተከሳሽ፡፡

947

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ግሩም ለመምህር ብርሃነ ፀጋይ ምስክርነት መጥቼ አሉህ ብለዋል። እና ብርሃነ ፀጋይ የት እና መቼ እንደሚያውቁዋቸው ለፍርድ ቤቱ ያብራሩ እስቲ?

አስተርጓሚ: ንመምህር ብርሃነ ክምስክር መጺአ ኢልኩም ኣለኹም። ስለዚ መምህር ብርሃነ ኣባይ ከምትፈልጡዎም መዓዝ ከምትፈልጡዎም ንቤት ፍርዲ ኣረድኡ?

3ኛ መ/ ምስክር ኣነ ዝፈልጦም ካብ ቀደሙ እዩ ዝፈልጦም ኣብ እንትጨ እዩም ብሓደ ዓብይና ኣብኡ እዩ ዓዶም።

አስተርጓሚ: እንትጩ ላይ ነው የሚያውቃቸው እዛው ላይ አብረን ነን ያደግነው እዛ ነው የሚያውቃቸው።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እስከ መቼ ድረስ?

አስተርጓሚ: እስካብ መዓዝ?

3ኛ መ/ ምስክር እንካብ ዝውለድ አትሒዙ እስካብ ስራሕ እስካብ ዝሕዙ ይፈልጦም እም።

አስተርጓሚ: ከሚወለዱ ጀምሮ እስከ ስራ እስከሚይዙ ድረስ አውቃቸዋለሁ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ የእርሶ ስራ ምን ነበር?

አስተርጓሚ: ናትኩም ስራሕ ታይ ነይሩ?

3ኛ መ/ ምስክር ናተይ ስራሕ ሓረስታይ እየ:

አስተርጓሚ: የእኔ ስራ ገበሬ ነኝ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ከዛ ሌላ?

አስተርጓሚ: ኻሊእኸ ኣብኡ ወፃኢ

3ኛ መ/ ምስክር: ካብኡ ኣባል እየ ነይረ ዕጡቕ እየ ምልሻ ዕጡቕ እየ።

አስተርጓሚ: አባል ነበርኩኝ ምልሻ ታጣቂ ነኝ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ማለት?

3ኛ መ/ ምስክር: ኣብ ናይ ውድብ እየ ዕጡቕ።

አስተርጓሚ ውድብ ላይ ታጣቂ ነኝ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከውድብ ማለት ውድብ ሌላ ስራ አልነበሮትም ወይም ታጣቂ አልነበሩም ማለት ነው

አስተርጓሚ: ካብዚ ውድብ ትብልዎ ዘለኹም ኻሊእሲ ኻሊእ ታዐጣቒ ነይርኩም ዶ ወይ ካሊእ ስራሕ ነይሩኩምዶ?

3ኛ መ/ ምስክር: አይነበረንን ምልሻ እየ ናይ ውድብ።

አስተርጓሚ: አልነበረኝም ምልሻ ነኝ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ አሁን ለብርሃነ ፀጋይ ለምስክርነት መጥቻለሁ ብለዋል ምን ለመመስከር ነው የመጡት እስኪ የሚያውቁት ነገር ካለ ለፍ/ቤቱ እስኪ ያስረዱልን?

አስተርጓሚ: ንመምህር ብርሃነ ሓዚ ክምስክር እየ መፂኤ ኢልኩም ቃይ ኢኹም ክትምስክሩ እትፈልጡዎ ነገር እስቲ ንፍ/ቤት አረድኡ?

3ኛ መ/ ምስክር: መምህር ብርሃነ መምህር ሰለሞን ንገ/ሄር ኪዳኑ ቀቲሎም ተብሂሎም ከምምእሳሮም።

አስተርጓሚ: መምህር ብርሃነ መምህር ሰለምን ለገ/ሄር ኪዳኑ ገድልዋል ተብሎው እንደታሰሩ ነው።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ተገድልዋል የተባለው ጊዜ መቼ ነው?

አስተርጓሚ: አይተ ገ/ሄር ኪዳኑ ተቐቲሎም ዝተብሃልሉ ጊዜስ መዓዝ እዩ?

3ኛ መ/ መስክር በ72 ዓ/ም 3ተ መዓልቲ መስከረም ናብ 4ተ መዓልቲ ዘውግሕ።

አስተርጓሚ: በ1972 ዓ/ም መስከረም ወር ከ3 ቀን ወደ 4 ቀን አጥቢያ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ በዚያን ጊዜ እርሶ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ: አብቲ ሰዓት ንሱ ንስኹም አብ ምንታይ ነይርኩም?

3ኛ መ/ ምስክር አሸዓ.ትኡ እሱር ነይረ።

አስተርጓሚ: በዛን ወቀት እስረኛ ነበርኩኝ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እና በዚያን ጊዜ እርሶ እስረኛ በነበሩበት ጊዜ ከእርሶ ጋር የነበሩ ሰዎች ካሉ የሚያስታውሱት እስቲ ያብራሩት እስቲ?

አስተርጓሚ: አፍቲ ንስኹም ተአሲርኩሙሉ ዝነበርክሙሉ ጊዜ ምሳኹም እስረኛታት ዝነበሩ ሰባት ተስታውሱዎም ተሃሊኹም እስቲ ዕወዩ?

3ኛ መ/ ምስክር ታደሰ ፍስሃን ስዒድ ይሕደጎን ነይሮም።

አስተርጓሚ: ታደሰ ፍስሃ እና ስኢድ ይሕደጎ ነበሩ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ ነው የሂ ዓ/ም-ቱና እስቲ እንደገና የሂ ታደሰ ፍስሃ ከእርሶ ጋር ታስሮ የነበረበት ዓ/ም ወሩና ይግለፁልን እስቲ?

አስተርጓሚ: ታደሰ ፍስሃ ምሳኹም ተአሲሩሉ ዝነበረ ወርሒ ጊዜን እስቲ ግለፁልና?

3ኛ መ/ ምስክር ብመስከረም 3 መዓልቲ ተአሲሩ ነይሩ አነ ብ2 መዓልቲ ጽጉሜን ተአሲረ ብ7መዓልቲ መስከረም እየ ነይረ እስካብ አሸዑሉውን እሱር 83 ዓ/ም ምሳይ ነይሩ ብቐድሚኡም ምሳይ ፀኒሑ እዩ እሱር። አብኡ ነይርና ክልቴና።

አስተርጓሚ: እኔ ጰጉሜን 2 ቀን እስከ መስከረም 7 ቀን እስረኛ ነበርኩኝ እሱ እስከ 7መስከረም አብሮኝ ታስሮ ነበር:

949 የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የስንት ዓ/ም ነው?

[redacted]

አስተርጓሚ: መዓዝ ዓ/ም እዩ?

3ኛ መ/ ምስክር ብ72 ዓ/ም እዩ::

አስተርጓሚ: በ72 ዓ/ም ነው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ያው ጨርሻናል ጥያቄው እዚህ ላይ::

ደኛ /ገብሩ/ 8ኛ ተከሳሽ ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ቅድም በመምህር ስለሞንና ለአቶ ብርሃነ ፀጋይ ለምስክርነት እንደመጡ ነበር የተናገሩት:: እስቲ በመጀመርያ ከመምህር ስለሞን ጋር ያላቹ ትውውቅ ቢገልፁልኝ?

አስተርጓሚ: ዓንታዎ ብመምህር ብርሃነ ፀጋይን ብመምህር ስለሞን አሰፋን ምስክርነት መጺአ ኢልኩም ነይርኩም እሞ ምስ መምህር ሰለሞን አሰፋ ዘለኩም ፍልጠ እስቲ ዕወዩና?

3ኛ መ/ ምስክር አነ ፍለጠት ወዲ ዓደይ እዩ እንትሎ ዘዕበናዮ ቆልዓ እዩ::

አስተርጓሚ: የአገሬ ልጅ ነው እንትጨ ላይ ያሳደግነው ልጅ ነው::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሌላ በእስር ላይ እንደነበሩ ነበር የገለፁት ከሳቸውም ጭምር እነ አቶ ታደሰ ፍስሃ ሰዒድ ይህደኅ ያሉት ደግሞ ነበር:: ለምን ያህል ጊዜ ነበር የታሰራችሁት? እዛ እስር ቤት ውስጥ?

አስተርጓሚ: አብእስር ቤት እናሃለና ምሳይ ታደሰን ሰዒድን ነይሮም ኢልኩም ኢኹም:: ንኸንደይ መዓልቲ ኢኹም ብሓደ ተአሲርኩም ነይርኩም?

3ኛ መ/ምስክር ንሕና ዝተአሰርናዮ አነ በ2 መዓልቲ ጸጉሜን ተአሲረ እስካብ 7 መዓልቲ መስከረም ተአሲረ እየ ንሱ ግን ብድሕረይ መጺኡ ተአሲሩ ካሳብ ዝወፀአ ብሓደ እሱር ነይርና::

አስተርጓሚ: እኔ ጳጉሜን የታሰርኩት እስከ መስከረም 7 እዛው ነበርኩኝ እሱ ከእኔ በኋላ ነው ታስሮ የገባው እዛው እስከ ምንወጣበት ጊዜ ድረስ ነበር ንአብረን:

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺምን ያህል እስረኞች ነበራቹ በእስር ቤቱ ውስጥ?

አስተርጓሚ: ክንደይ ትኾኑ እሱራት ነይርኩም አብቲ እስርቤት ውሽጢ?

3ኛ መ/ ምስክር: አነ እሱራት ብዙሓት እዮም ዝነበሩ እቶም አብኡ ዝፈልጦም ክልተአም ደቂ ዓደይ ስለዝኾኑ እምበር ካብቲ ካብቲ ግን እሱር ብዙሕ እዩ ዝነበረ::

አስተርጓሚ: የአገሬ ሰዎች ስለሆኑ ሁለቱም ብቻ ነው ያወቅኩት እንጂ ከዚያም ከዚያዘም የተሰባሰበ ብዙ እስረኛ ነበር የነበረው::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ቅድም 2ቱም የተከሰሱት ማለት መምህር ብርሃነ ፀጋይና መምህር ሰለሞን አሰፋ ገ/ሄር ኪዳኑ ገድለዋል በማለት ነው ብለው ነበር እና

ምናልባት ለገ/ ሄር ኪዳኑ የሚያውቁት ነገር ካለ ዘረዘር አድርጎ ለፍ/ቤቱ ቢያስረዱ?

አስተርጓሚ: ዓንተቦ መምህር ብርሃነ ፀጋይን መምህር ሰለሞን አሰፋን ብገ/ሄር ኪዳኑ ቐቲልኩም ተባሂሉም እዩም ተአሲርም ኢልኹም ነይርኩም ስለ ገ/ሄር ኪዳኑ እትፈልጥዎ ነገር እንተሃለየ ዝርዝር አቢልኩም እስቲ ግለፁልና?

3ኛ መ/ ምስክር አነ ብ73 ዓ/ም መስከረም ምርመራ ተመርሚረ አትየ::

አስተርጓሚ: እኔ በ73 ዓ/ም መስከረም ምርመራ ገብቼ ተመረመርኩኝ::

3ኛ መ/ ምስክር መምህር ሰለሞንን መምህር ብርሃነን ግን አሸዕኡ አይነበሩን::

አስተርጓሚ: መምህር ሰለሞንና መምህር ብርሃነ ግንያን ጊዜ አልነበሩም::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እና ማን ነበር ምርመራ የሚያካድላቹ በእናንተ ላይ?

አስተርጓሚ: መን እዩ እማ ነይሩ አብ ልዕልየኹም ምርመራ ዘካየደልኩም?

3ኛ መ/ ምስክር ዘካየደልና ሓደ ሜካ ነይሩ ሐደ እዚ ፀሊም ቆልዓ ነይሩ:: አምሓራይ እውን ነይሩ::

አስተራጓሚ: አንድ ሜካ ነበር አንድ ጥቁር ልጅም ነበረ አንድም አማራ ሰው ነበረ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ማለት ስንቶቻቹ ናቹህ እነሱን ይመራምራቹህ የነበራቹ?

አስተርጓሚ: ንሽንደይኹም እዩም እዚአምከ ዝምርምርኹም ዝነበሩ? ንኹሉኹም ድዩ ወይስ ታይ እዩ እዚአም ዝምርምርዎ ዝነበሩ ንመንን ንመንን እዮም?

3ኛ መ/ ምስክር አነ ዝመርመሩኒ ንዓይ እዩም ዝመርመሩኒ ንበይነይ እዮም ካብ እሱር ወሲዶም ዝመርመርኒ:: ሓዲአም ገ/ፃድቃን ዝብልዎ ካድረ ነይሩ ናይ ኢዱ ዝተትሓዘ ከምዚ ዝብለ እዩ::

አስተርጓሚ: እኔ የመረመሩኝ እነሱ ናቸው አንድም ገ/ፃድቃን የሚባል ነበረ ካድሬ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ የአቶ ገ/ሄር ኪዳኑስ ማን ነበር ምርመራ ያካሄደላቸው?

አስተርጓሚ: ገ/ ሄር ኪዳኑኸ መን ነይሩ ምርመራ ዘካየደሉም?

3ኛ መ/ ምስክር: ገ/ሄር ኪዳኑ አነ ካብቲ እስር ክወፅእ ከለኹ ንዓይ ሒዘሙኒ እቶም ዘውፁኡኒ አይፈልጦምን እቶም ዝወሰዱኒ ዘእተውኒ አይፈልጠምን ንሱ ግን አነ ክወፅእንሱ ሒዘሙዎ በዚ ገይሮም ፀሊም እዩ ተያ እየ ገይረ እናበለ ናብቲ ምርመራ ወሲደሙዎ አነ ናብ እሱረይ ተመሊሰ

አስተርጓሚ: ለእኔ አውጥተው ወደ እስርቤቱ ሲወስዱኝ ለገ/ሄር ኪዳኑ ይዘው እንደዚሁ ሲያስገቡት እያለፉ ነበር:: ምን አድርጌ ነው እያለ ሲናገር ነበር:: ጨለማም ነበር እሱን አስገቡት እኔም ወሰዱኝ ወደ እስር ቤቱ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ማለት ገ/ሄር ኪዳኑ እርሶ በነበሩበት ቦታ ነው የገባው?

951

አስተርጓሚ: እሞ ገ/ሄር ኪዳኑ ንስኹም ኣብቲ ዝነበርኩምዎ እናተመርመርኩሙሉ ዝነበረ ቦታ ድዩ ኣትዩ?

3ኛ መ/ ምስክር : ኣነ ካብቲ ዝነበርክዎ እስር ቤት ናብ ካሊእ እስርቤት ኣእትየሙዎ ነይሮም ናብ ሓደ እስርቤት ኣእትየሙኒ።

አስተርጓሚ: እኔ ሲመረመርበት ከነበርኩበት እስርቤት አውጥተው ወደ ሌላው እስርቤት አስገቡኝ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሳቸውስ?

አስተርጓሚ ገ/ሄር ኪዳኑሽ?

3ኛ መ/ምስክር ገ/ሄር ኪዳኑ ናባይ አይመፅአን

አስተርጓሚ ገ/ሄር ኪዳኑ ወደ እኔ አልመጣም።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መመርመርያቹሁስ ቤት አንድ ነበር ወይስ እንዴት ነው?

አስተርጓሚ መመርመሪኹምኸ ብሓደ ድዩ ነይሩ ወይስ አባይ አባይ ነይሩ?

3ኛ መ/ ምስክር መመርመሪና እማ ሓንቲ ቦታ እያ።

አስተርጓሚ መመርመርያችን አንድ ቦታ ነች።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ከዛ ለምርመራ እንደገቡ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ከዛ በኋላ ምን ሆኑ?

አስተርጓሚ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ንምርመራ ብልአተው ብድሕሪኡ ታይ ኮይኖም?

3ኛ መ/ ምስክር: ገ/ሄር ኪዳኑ ብፅባሕትኡ ናብቲ ቑትሪ ገ/ሄር ኪዳኑ ሞይቱ ኢሎሙና።

አስተርጓሚ: በነጋታው ቀን ላይ ገ/ሄር ኪዳኑ ሞተ አሉን።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ጨርሳናል ክ/ፍቤት።

ዳኛ/ ገብሬ/ መስቀለኛ ጥያቄ።

ልዩ ዓ/ህግ: አቶ ግሩም ከእርሶና ከገ/ሄር ኪዳኑ ማነው ቀድሞ የታሰረ?

አስተርጓሚ: ካብኹሙ ኣይ ካብ ገ/ሄር ኪዳኑን መንቐዲሙ ተአሲሩ?

3ኛ መ/ ምስክር: ገ/ሄር ኪዳኑ አይተ አሰረን።

አስተርጓሚ: ገ/ሄር ኪዳኑ አልታሰረም።

ልዩ ዓ/ህግ ከየት ነው ታድያ ለምርመራ የገባው?

አስተርጓሚ: ካበይ እዩ እማ ናብ ምርመራ አትዩ?

3ኛ መ/ ምስክር ናብ ምርመራ ካብ በረኸኡ እዩም ኣምፂ ኣሙዎ እምበር ኣብቲ እስር ቤት ምስና አይነበረን። ካብዘምፅእዎ እምበር እሱር አይነበረን ምስና።

አስተርጓሚ: ለምርመራ ከየት እንዳመጡት እስር ቤት ጋር እኛ ጋር አልነበረም።

ልዩ ዓ/ህግ ለምርመራ ከየት አቅጣጫ አመጡት?

አስተርጓሚ: ንምርመራ ካበይ ቦታ እዩም ኣምፂኦሙኻ?

3ኛ መ/ምስክር ኣነ ካብ ዘምፅእዎ ኣይፈለጥኩዎን እቲ ወዲ እቲ እሱር እውን ኣይነበረን እንድኢ ኣቫዐ ከምዘምፅ እዎ እሸሁ እዩም ከምዓእሙዎ:: ብሰይቲ እዮም ኣምፂኦሙዎ እምበር ኣብ እሱር ኣይፀንሐን::

አስተርጓሚ: እኔ ከየት እንደመጡት እንጃ በእስርቤት ላይ አልሰነበተም ያኔ በሌሊት ነው አምጥተው ያስገቡት::

ልዩ ዓ/ህግ እርሶ ወደ ምርመራ ቀድመው እንደገቡ ተናግረዋል:: የትኛው ክፍል ነው ምርመራ የተደረገለት?

አስተርጓሚ: ንስኹም ናብቲ ምርመራ ክፍሊ ቀዲምኩም ከምዘ ኣተውኩም ተናገርኩም ኢኹም:: ኣበይ ናይ ክፍሊ እዩ ምርመራ ተገይርልኩም?

3ኛ መ/ ምስክር ምርመራ ክፍሊ ኣብዚ ፎቕ ኣለታ ብሳዕሊ ኣብቲ እግሪ ኢናተመርማርና ብዙሕ እዩ ክፍሉ እቲ ገዛውቲ::

አስተርጓሚ: ያው ብዙ ክፍል ያለበት ቤቶች ያሉበት ሲሆን አንድ ፎቅ ያለበት ከግርጌ ያለው ቦታ ነው ምርመራ የተካሄደብን::

ልዩ ዓ/ህግ: ገ/ሄርስ የትኛው ክፍል ነው ያስገቡት ለምርመራ?

አስተርጓሚ: ገ/ ሄርኸ ኣበይንኡ ክፍሊ ኣእትየሙዎ ንምርመራ?

3ኛ መ/ ምስክር: ገ/ሄር ኪዳኑ ኣብዘእተውዎ ኣይረአኩን ንዓይ ኣውፂኦም ንሱ ክእትው ኢና ኣብ መንገዲ ዝተመተሓላለፍና::

አስተርጓሚ: ገ/ ሄር ኪዳኑ ወዴት እንዳስገቡት አላየሁም እኔን አስወጥተው ሲወስዱኝ እሱም ለማስገባት ሲወስዱት መንገድ ላይ ነው የተላለፍ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ የማን ቢሮ ነው ሲያስገቡት ያዩት?

እርሰስ የተመረመሩት የማን ቢሮ ነው?

አስተርጓሚ: ንዕኡ ዘእተውዎ ቢሮ ናይ መን መሳርያ ቤት እዩ ነዓኹምከ ኣእቲዮም ዝመርመርኹም መስርያ ቤት ናይ መን መስርያ ቤት እዩ?

3ኛ መ/ምስክር ናይ ወረዳ መስርያቤት ናይ ካድረታት እዩ::

አስተርጓሚ: የወረዳ መስርያ ቤት የካድሬዎች ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ ማን ነበር ወደ ምርመራው ሲወስዱ ያዩት እሱ?

አስተርጓሚ: መን እዩ ናብ ምርመራ እናወሰደ ዝረአኹሙዎ ንገ/ሄር ኪዳኑ?

3ኛ መ/ ምስክር ንዕኡ ዝወሰዶ ኣነ ኣይፈልጦምን ሒዘሙዎ ከምዚ ኢሎም ንዓይ ክኡ ሒዘሙኒ ክኸዱ ኣነቶም ሰባት ክፈልጦም ኣይከኣልኩን ፀሊም እዩ

953

ልዩ ዓቃቤ ሕግ ... ከሳሽ ... ከሊሊ ትግራይ

አስተርጓሚ: ጨለማ ስለሆነ እኔ እነማን እንደሆኑ ሰዎቹ ላውቃቸው አልችም:: እኔ ንይዘውን ሲያልፍ እሱም ይዘውት ሲያልፉ ነው ያየሁት::

ልዩ ዓ/ህግ ከተመረመረ በኋላስ ወዴት ወሰዱት?

አስተርጓሚ: ድሕሪ ብልተመርመረኸ ናበይ ወሲደሙዎ?

3ኛ መ/ምስክር ናብ ዝወሰድዎ እማ አይረአኹዎሙን አነ አፍቱ እሱር ምስተዓፀኹ ናብ ዘእተውዎ አይፈለጥኩዎን::

አስተርጓሚ: እኔ እስርቤት ውስጥ ገብቼ ከተዘጋብኝ በኋላ እሱ ወዴት እንደወሰዱት አላየሁም::

ልዩ ዓ/ህግ ሞተ ሲባል ሰማሁ ብለው ነበር:: የት ሆኖ ነው:: የሞተው?

አስተርጓሚ: ሞይቱ ክበሃል ሰሚዐ ኢልኩም ነይርኹም አበይ ሞይቱ እዩ ተባሂሉ?

3ኛ መ/ምስክር አብኡ አብቲ እሱር ሞይቱ አብዚ ሞይቱ ኢሎም ለይቲ ገ/ሄር ኪዳኑ እንትብሉ አብቲ ቀትሪ ሰቕ ኢልና ብድምፂ አብቲ እሱር ሰሚዕናዩ::

አስተርጓሚ: እዚሁ እስር ቤት ውስጥ ገ/ሄር ኪዳኑ ሞተ እያሉ ሲያወሩ በቀን እነሁንን ነው የሰማነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: የትኛው ክፍል ውስጥ ሞተ?

አስተርጓሚ አበይ ክፍሊ ውሽጢ ሞይቱ ተባሂሉ?

3ኛ መ/ምስክር: አነ ዝሞተ አብ እስርቤት እዩ ሞይቱ ኢሎሙና ናብ እስር ቤት ወሲደሙዎስ አብ እስርቤት አብዚ ሞይቱ ኢሎሙዎ::

ልዩ ዓ/ ህግ: እስር ቤት ውስጥ ነው:: ወደ እስር ቤት ወሰዱትና እስርቤት ውስጥ ሞተ ነው የሰማነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: ስንት እስርቤት ነበር ያን ጊዜ?

አስተርጓሚ: ክንደይ እስር ቤት እዩ ነይሩ አሸዓትኡ?

3ኛ መ/ ምስክር: እቲ ቦታ ብዙሕ ቦታ እዩ:: ናይ ምርመራ ንበይኑ ናይ እስር ቤት ንበይኑ እዩ:: አነ ተመርሚረ ናብቲ ዝነበር ክዎቦታ አይመለሱኑን መርሚሮም ናብ ካሊእ ቦታ አእቲወሙኒ::

አስተርጓሚ: ቦታው ብዙነው:: የምርመራ፣ የእስርቤት ነበረ ስለዚህ እኔ መርምረው ወደ ነበርኩበት አልመለሱኝም ወደ ሌላ እስርቤት ነው ያስገቡኝ::

ልዩ ዓ/ ህግ: ስንት ክፍል የእስር ክፍሎች አሉ ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ናይ እሱር ክፍልታት ዝበሃሉ ክንደይ ክፍልታት ነይሮም?

3ኛ መ/ምስክር ክፍልታት ብዙሕ እዩ ሓደ 4 ሓደ 5 ይኸውን ነይሩ

አስተርጓሚ: ክፍሎአቹ አንድ 4 አንድ 5 ይሆናሉ::

ልዩ ዓ/ ህግ: በሁሉም ክፍሎች እስረኛ ነበር?

954

አስተርጓሚ: ኣብ ብሙልኣን ክፍሊ ድዩ እስረኛ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር ኣብ ብሙልኣን ከይኮነስ ኣብ ዝተፈላለየ ነይሩ ብሓደ ወገን ሓቢርና እንቕመጠሉ ምርመራ ዝተመርመረሉ ንበይኑ እናፈለዩ የቐምጥዎ ናብቲ ዝነበሮ ቦታ ኣይመልስዎን እቲ ዝተመርመረ ሰብ ኣይንኣትዎን::

አስተርጓሚ: በሁሉም ሳይሆን በአንድ በኩል ምርመራን ተመርምሮው የሚገቡበት በሌላ በኩልም የሚታሰሩበት ነው:: ከተመረመርክ በኋላ ወደ ነበርክበት እስር ቤት አይመልሱሁም ወደ ሌላ ነው የሚያስገቡህ::

ልዩ ዓ/ህግ ስለዚህ ስንት እሺ እርሶ ወደ የትኛው እስር ቤት ነው የተመለሱት?

አስተርጓሚ: ንስኹም'ኸ ናበይንኡ እስርቤት ኢኹም ዝተመለስኩም?

3ኛ መ/ ምስክር ካብታ ዝነበርክዎ ናብ ካሊእ እስርቤት ኣእትዮሙኒ::

አስተርጓሚ: ከነበርኩበት ወደ ሌላ እስርቤት ነው ያስገቡኝ?

ልዩ ዓ/ህግ ስንት ሰዓት ይሆናል የተወሰዱት?

አስተርጓሚ: ክንደይ ሰዓት ይኸውን ዝተወሰድ ክሙዎ?

3ኛ መ/ ምስክር: ካብ 3:00 እስከብ 4:00

አስተርጓሚ: ከ3:00 400::

ልዩ ዓ/ ህግ: የምሽቱ ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ናይ ምሸት ማለት ድዩ?

3ኛ መ/ ምስክር: እወ ናይ ምሸት ማለት እዩ::

አስተርጓሚ: አዎ የምሽቱ ማለት ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ ገ/ሄር ኪዳኑስ?

አስተርጓሚ: ገ/ሄር ኪዳኑ'ኸ?

3ኛ መ/ ምስክር ገ/ሄር ኪዳኑ ኣብቲ 4:00 ጨሪሸም ክወፅኡ እዩ ዝኣተወ::

አስተርጓሚ: ገ/ሄር ኪዳኑ 4:00 ላይ ጨርሰው ሲወጣ ነው የገባው::

ልዩ ዓ/ህግ እሺ መምህር ሰለሞን አወቀዋለሁ ብለው መስክረው ነበረ ምን ነበር በወቅቱ ስራው?

አስተርጓሚ: መምህር ሰለሞን ይፈልጠ እዩ ኢልኩም መስኪርኩም ነይርኩም:: መምህር ሰለሞን ታይ ነይሩ ስርሑ ኣሻዒትኡ?

3ኛ መ/ ምስክር: ኣሽዕኡ ኣብ መንበር ናይቲ ከተማ እዩ ዝነበረ::

አስተርጓሚ: የከተማው ሊቀመንበር ነበር ያኔ::

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ ጨርሸሎህ::

ዳኛ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄ::

[redacted]

955

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ መጀመርያ መስከረም 3/72 ዓ/ም ብለው ነበሩ በሃላ ደግሞ 73 ዓ/ም የሚለውን ነገር ተጠቅሶ ነበረ:: ስለዚህ የትኛው ነው ትክክለኛ አሁን?

አስተርጓሚ ቅድም ኢልኩምሲ መስከረም 72 ዓ/ም ኢልኩም ነይርኩም ዕንሕ ኢልኩምለ 73 ልብን ዓ/ም ጠቒስኩም ነይሮኩም ኢኹም:: መኣስ እዩ እቲ ልክዕ ዓ/ም? እቲ ዓ/ምቲ እቲ ጊዝይኡ 72 ኢልኩም 73 ስለዝበልኩሲ አይንኡ እዩ እቲ ልክዕ?

3ኛ መ/ ምስክር: 72 ዓ/ም እየ እኮ ዝበልኩ::

አስተርጓሚ: 72 ዓ/ም ነው ያልኩት::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ጠርሻለሁ::

ደኛ/ ገብሩ/ 8ኛ ተከሳሽ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ግሩም የታሰርንበት ክፍል አንድ 4 አንድ 5 ክፍይ ይሆናል ብለው ነበር:: እና እርግጠኛ ነውት ወይ በግምት ነው የሚሰጡት ያሉት ክፍሎቹን በተመለከተ?

አስተርጓሚ: እቲ ዝተአሰርናሉ ዝነበርና ክፍልታትሲ 4 ወይ 5 ክፍልታት ይኹን እዩ ኢልኹም ነይርኹም:: እርግፀኛ ዲኹም 4 ወይ 5 ክፍልታት ነይሩ እቲ ዝተአሰርክምሉ ወይስ ብግምት ኢኹም?

3ኛ መ/ ምስክር: ንሱ እርግፀኛ እየ ስቕኢሉ ብዙሕ ሓደ ካንሽሎ እዩ:: ናይ ግሊ ሰብ እዩ ነይሩ ብዙሕ ከንሽሎ እዩ ብዙሕ ገዛውቲ እዩ:: እቲ ዝነበርዎ መሰርየ ቤት ናይ ኩሉ ጨንፈር ቢሮ እውን አብኡ እዩ::

አስተርጓሚ: ትልቅ ግቢ ስለሆነ መኖርያ ቤትም ስለ ነበር ብዙ ቢሮ መስርየ ቤት ሌሎችም ስለነበሩበት ብዙ ነው::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መኖርያ ቤቱም ጨምሮ ነው ማለት ነው?

አስተርጓሚ: እቲ መንበሪለ ወሲኹ ማለት ድዩ?

3ኛ መ/ ምስክር መንበሪ ንበይኑ እስርቤት ንበይኑ አብ ሓደ ካንሻሎ ውሽጢ እዩ::

አስተርጓሚ: አንድ ግቢ ውስጥ ሆኖ እስርቤቱ ለብቻው መኖርያው ለብቻው ነው::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላው ሰለሞን የከተማው ሊቀመንበር ብለው ነበር:: መደበኛ ስራ ነው ወይስ ተጨማሪ ሌላ ስራ ነበረው?

አስተርጓሚ: ኀሊእ ሰለሞን ናይ ከተማ አቦ መንበር ኢልኩም ነይርኩም:: ተወሳኺ ስርሑ ድዩ ነይሩ ወይስ መደበኛ ስርሑ እዩ ንሱ?

3ኛ መ/ ምስክር አብ መምህር እዩ ነይሩ::

አስተርጓሚ አስተማሪ ነበር::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ጨርሻለሁ::

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ገብሩ/: አቶ ግሩም በወቅቱ ታስረው እያሉ ማን ይጠብቅ ነበር?ጠባቂዎች እነማን ነበሩ በእስር ቤቱ?

አስተርጓሚ: ኣብቲ ጊዜ ንስ ተኣሲርኩም ኣብዝነበር ኹሉ ጊዜ ናይቲ እስርቤት ሓለውቲ እሲ መን ነይሮም?

3ኛ መ/ምስክር: ኣነ እሲ መን ክብሎም እናተቐያየሩ ብዙሓት ዕጡቓት እዮም ዝነበሩ እምበር እኒ እገሌ ክብሎም ኣይፈልጥን ክንደይ ዕጡቓት ከምዝኾኑ::

አስተርጓሚ: እከሌ እከሌ ብዬ ማስቀመጥ ባልችልም ብዙ ታጣቂዎች ነበሩ የተቀያየሩ ቤት የጠበቁት:

ዳኛ/ገብሩ/ የሚያስታውሱዋቸው የሉም?

አስተርጓሚ: ተስታውስዎም እኒ ሀውኹ ምዶ ?

3ኛ መ/ ምስክር የለን ዝፈልጦ ነገር የለን::

አስተርጓሚ: የለም አለውቃቸውም::

ዳኛ/ ገብሩ/ በግቢው ውስጥ ስንት ክፍሎች ነው የነበሩ?

አስተርጓሚ: አፍቲ ውሽጢ መረባ ብጠቕላላ ክንደይ ክፍሊ እዩ ነይሩ?

3ኛ መ/ ምስክር: ዋእ ክፍሉ ብዙሕ ሓደ ክፍልታት ብዙሕ እዩ ኣነ እተን ዝነበራ ናይ እስርቤት ገለ እምበር መስርያ ቤቱ ላዕላይ እዩ ነይሩ ፎቕ አለውዎ እቲ ግዛ ካብኡ ግን ኣነ ክቆፃፀሮ እውን ኣይከእልኩን እቲ ውሽጡ::

አስተርጓሚ: እኔ የእስርቤቶችን የነበሩትን ነው የሚለው እንጂ ብዙ ክፍል ነበረው የመስርያ ቤትም ስለነበረው ልቆጣጠረው የማይችል ነው: ብዙ ክፍል ነው::

ዳኛ /ገብሩ /: እስረኞች የሚገቡበት ክፍል ስንት ነበር?

አስተርጓሚ እሱራት ዝአትውሉ ክፍሊኸ ክንዳይ ክፍሊ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር: እሱራት ሓደ 3 ሓደ 4 እዩ ዝኸውን :: ካብኡ ዝአትውዎ ነገር ኣይነበረን::

አስተርጓሚ:እስረኞች ያው በ3 በ4 የሚሆን ክፍል ነው:: ከዛ የሚበልጥ አይመስለኝም::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስንት እስረኞች ነበራቹህ መጀመርያ በአንድ ክፍል ውስጥ?

አስተርጓሚ: ክንደይ እሱራት ነይርኩም መጀመርያ ኣብ ሓደ ክፍሊ?

3ኛ መ/ ምስክር: ኣነ ኣብ ሓደ ክፍሊ ዝፈልጦም ነገር እኒ ብዙሕ ዝተቐረመቱ እዮም ጥቆማ ግዛዕ ዝብሎም እሰም እቶም 2 እየ ዝፈልጥ እምበር ኣይፈልጦምን እገለ ክብሎም ኣይክእልን::

አስተርጓሚ: ከዛም ከዛም የተሰበሰቡ ስለሆነ በእነዚህ እገሌ እገሌ ሊላቸውም ቀጥሬቸው ልገልፅ አልችልም የሚያውቃቸው ሁለቱም ብቻ ናቸው አብረን የታሰርነው::

957

ዳኛ/ ገብሩ በግምትስ ስንት ይሆናሉ?

አስተርጓሚ: ብግምት ክንደይ ይኾኑ በዝሐም በዝሐም?

3ኛ መ/ምስክር: በዝሐም ኣነ ኣይቆፃፀርዎምን ኣይፈልጥን ካብኡ ኣይፈልጦምን ዝነበርኩ ንሳቶም ብቻ እየ ኣነ እቶም ደቂ ዓደይ ንሳቶም ክልተ ዝነበሩ እምበር ክንደይ ቑፅሪ ኢሉ ታይ ሓላፍነት ነይሩኒ ንባዕለይ ኣብ ሽግርን ኣብ ፍርሕን ዝነበርኩ::

አስተርጓሚ: እኔ ምንም ሊያውቃቸው አልችልም እነዛ የአገሬ ሰዎች ስለሆኑ ሁለቱም ብቻ ነው የሚያስተውሰው እንጂ ሌላውን አላውቅም:: ለራሴ በችግርና ጭንቅ ስለነበርኩ ቁጥሩን አልቆጣጠረውም::

ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ ጨርሸዋል ይነሱ::

የ7ኛ ተከሳሽ ቀጣይ ምስክር::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ 4ኛ መ/ምስክር የአሁኑ የ7ኛ ተከሳሽ ብቻ የሚመለከት ነው: ወ/ሮ መሃሪተይ ረዳ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ መስከረም 3/72 ዓ/ም ብርሃነ ፀጋይ ቤታቸው እንዳሩና በነጋታው ወደ ስራቸውን የሄዱ መሆናቸው የሚያውቁ ናቸው: ማታ በግምት 1:00 አከባቢ ወደ ቤታቸው እንደበቁና እንዳልወጡም አክለው ይገልፃሉ:: ስለዚህ ቀርበው እንዲመሰክሩሉን:

ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ ይጠሩ::

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደ ሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በሃላ እንደሚከተለው ቃለ ምስክርነታቸው ሰጥተዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስምዎ?

አስተርጓሚ: ስምኽን?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ ምስክር መሓሪተይ ረዳ ንጉስ::

ዳኛ/ ገብሩ/ እድሜ?

አስተርጓሚ: ዕድመ?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ ምስክር 47

ዳኛ/ ገብሩ/ : አድራሻ ?

4ኛ መ/ ምስክር: ዓድዋ ኣዲ ኣቡን ቀበሌ 09

ዳኛ/ ገብሩ/ ስራ?

አስተርጓሚ: ስራሕኽን ?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ምስክር በዓልቲ ሓዳር::

አስተርጓሚ: ባለትዳር::

ዳኛ/ ገብሩ/ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ: ዝመፃ እኽናሉ ጉዳይ ትፈልጣዶ?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ ምስክር: ንምስክር እወ:

አስተርጓሚ: አዎ::

ዳኛ/ ገብሩ/: በምን ምክንያት?

አስተርጓሚ: ብምንታይ ምኽንያት?

4ኛ መ/ ምስክር: ንምስክር::

አስተርጓሚ: ለምስክርነት::

ዳኛ/ ገብሩ/: ለማን ወይ የማን ምስክር?

አስተርጓሚ: ብመን ወይ ናይ መን ምስክር ኮይንክን?

4ኛ መ/ ምስክር ብመምህር ብርሃነ ፀጋይ::

አስተርጓሚ: በመምህር ብርሃነ ፀጋይ::

ዳኛ/ ገብሩ/ ያውቁታል?

አስተርጓሚ: ትፈልጥኦዶ?

4ኛ መ/ ምስክር: እወ ይፈልጦ እየ ኣቦ ደቀይ እዩ

አስተርጋሚ አዎ አውቀዋለሁ የልጆቼ አባት ነው::

ዳኛ/ ገብሩ: እሺ ዋና ጥያቄ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወ/ሮ መሓሪተይ ብርሃነ ፀጋይ እንደሚያውቁ ነው አሁን የገለውትና የትና መቼ እንደሚያውቁዋቸው እስቲ ለፍርድ ቤቱ ያስረዱሉን?

አስተርጓሚ: ብርሃነ ፀጋይ ከምትፈልጥኦ ገሊፅክን ኢኽን ኣበይን መዓዝን ከምእትፈልጥኦ እስቲ ግለፃ?

4ኛ መ/ ምስክር እሺ መስከረም 3 መዓልቲ 72 ዓ/ም ማለት እዩ::

አስተርጓሚ መስከረም 3 ቀን 72 ዓ/ም

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ የት ነው የሂ?

አስተርጓሚ: ኣበይ እዩ?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ ምስክር ኣብ እንትጨ

አስተርጓሚ: እንትጨ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አሁን ሲጠየቁ ምንድነው ያሉት:: ለመምህር ብርሃነ ፀጋይ ለምስክርነት ነው የመጣሁት ብለዋል እና ምን ለመመስከር ነው የመጡት እስቲ ለፍ/ቤቱ እስቲ ያስረዱሉን?

አስተርጓሚ: ኣብ መምህር ፀጋይ ንምስክርነት እየ መጺኤልኽን ነይርኽን :: ታይ ክትምስክሩ ኢኽን እስቲ ግለፃ?

4ኛ መ/ንስክር እወ አነ ገ/ኪዳኑ ማለት እዩ ብርሃነ ፀጋይ ኢድ አእታውነት አብሉ ነይርዎ እዩ ዝብል ቃል ሰሚዐ እዚአ ክምስክር መፂአ:: እታ ዝሰማዕኹዋ ማለት እዩ::

አስተርጓሚ በገ/ሄር ኪዳኑ ላይ ብርሃነ ፀጋይ እጅ አለበት ተብሎ ስለተነገረ ይህንን ሰምቼ በዚህ ለመመስከር ነው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እና እስቲ ይህንን ለመመስከር ነው የመጡት እስቲ ገ/ ሄር ኪዳኑ እጅ አለበት የብርሃን ፀጋይ እጅ አለበት የሚለውን ሰምቼ ለመመስከር ነው የመጣሁት ብለዋል እስቲ ያብሩሩ እንዴት ነው?

አስተርጓሚ ገ/ሄር ኪዳኑ ብብርሃነ ፀጋይ ኢድ ኢነሁዎ እሞ በዚሰሚዐስ ክምስክር እየ ኢልኹን ኢኹን ሐዚስ እቲ ኩነታቱ እስቲ ዝርዝር አብለአ?

4ኛ መ/ምስክር እወ 3 መዓልቲ መስከረም ማለት እዩ እቲ ናይ ገ/ሄር ኪዳኑ ዝተፈፀመ ነገር 4 መዓልቲ መስከረም ማለት እዩ 72 ዓ/ም ማለት እዩ ብርሃነ ግን ኢድ አእታውነት ከምዘይብሉ 3 መዓልቲ መስከረም ናብ 4 መዓልቲ መስከረም አብ ገዝኡ ከምዝሓደረ እየ ዝፈልጥ::

አስተርጓሚ: የገ/ሄር ኪዳኑ ጉዳይ መስከርም 4/ቀን የተፈታ ሲሆን ብርሀነ ፀጋይ ግን መስከረም 3 ወደ 4 አጥቢያ ቤቱ እንዳደረ ስለሚያውቅ ይህንን ለመናገር ነው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ ብርሃነ ፀጋይ ከእርሶ ጋር ባለትዳር ሆነው የቆዩት ከመቼ ጀምሮው ነው?

አስተርጓሚ: ብርሃነ ፀጋይ ምሳኹን አብ ሓዳር ዝፀንሐሉ ጊዜ ካብ መዓዝ ጀሚሩ እዩ?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ምስክር 70 ዓ/ም

አስተርጓሚ: ከ70 ዓ/ም ጀምሮ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አሁን የጠቀሱት መስከረም 3/72 ዓ/ም ቤታቸው እንዳደሩ ነው:: በዛን ጊዜ ተከሳሹ የት ነበሩ ወይት ነው የመጡት?

አስተርጓሚ: ያው መስከረም 3 አብ ገዛኦም ከምዝሐደሩ ትጠቕሳ አለኹን እሞ ዞም ተኸሳሲ አበይ ነይሮም ናበይ እዩም መፂኦም?

4ኛ መ/ ምስክር: አብገዝኡ እዩ ነይሩ::

አስተርጓሚ እቤቱ ነበር::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ አልወጡም?

አስተርጓሚ: አይወፅኡን

4ኛ መ/ምስክር አይወፅአን

960

አስተርጓሚ: አልወጡም::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከዛስ? በነጋታው የት ሄዱ የት ነበሩ?

አስተርጓሚ: ካብኡኸ ብናግኡ ምስወግሐ አበይ ነይሮም ናበይኸ ኸይዶም?

4ኛ መ/ ምስክር: ናብ ስርሖ አብታ ሰዓቱ ቆሪሱ ናብ ስርሖ ከይዱ:መምህር እዩ ነይሩ ናብ ስርሖ ከይዱ አብታ ሰዓቱ ቆሪሱ::

አስተርጓሚ: አስተማሪ ስለነበር ሁለት ሰዓት ላይ ቁርሱን በልቶ ወደ ስራው ሄደ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጨርሻለሁ ጥያቄው::

ጳኛ/ ገብሩ/ መስቀለኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ህግ: እሺ ወ/ሮ መሓሪተይ ተከሳሽ መስከረም 3 ቤት እንዳደረ ጠቅሷል ማን ማን ሁናቹ አደራቹ ቤት?

አስተርጓሚ: ተኸሳሲ መስከረም 3 አብ ገዛኡ ከምዝሓደረ ጠቒስክን:መንን መንን ኢኹም አብ ገዛ ሓዲርኹም?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ምስክር ሓፍቱ አለቶ ምሳና ትሓድር ተምሃሪት::

አስተርጓሚ: እህቱ ተማሪ አለችው ከእኛ ጋር አብራትኖር ነበር

ልዩ ዓ/ ህግ: ማን የምትባል?

አስተርጓሚ: መን ትበሃል?

4ኛ መ/ምስክር ለተብርሃን ፀጋይ::

አስተርጓሚ ለተብርሃን ፀጋይ::

ልዩ ዓ/ ህግ በስንት ሰዓት ነበር የገባው ያን ጊዜ?

አስተርጓሚ: ብኸንዳይ ሰዓት እዩ አትዩ ናብ ገዛኡ አቫዒትኡ?

4ኛ መ/ ምስክር 1:00 ሰዓት::

አስተርጓሚ: አንድ ሰዓት::

ልዩ ዓ/ ህግ ጋብቻ ነበራቹ ከዛ በፊት?

አስተርጓሚ ሓዳር መርዓ ነይይርኩም ብቕድሚኡ?

4ኛ መ/ ምስክር እወ በዓል ሓዳር ካብ ጋብቻ ዝበልፅ እዩ ስጥም ዝበለ እዩ እቲ ሓዳርና ማለት እዩ::

አስተርጓሚ ትዳራችን ያው ከጋብቻ የበለጠ ነው:: ጠንካራ ትዳር ነበረን::

ልዩ ዓ/ ህግ የልጆች አባት ነው ብለው ጀምረው ነበር ቅድም አሁንም በትዳር ላይ ናቹህ ማለት ነው?

አስተርጓሚ: አብ ደቀይ እዩ ኢልኸን ነይርኸን ዓንተቦ ገሊፅኸን ሐዚኸ አብ ሓዳር ብሓደ ዲኹም እኒኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: አለና እወ::

961

አስተርጓሚ፡ እዎ አለን።

ልዩ ዓ/ ህግ የተጋባችሁበትን ቀን ወርና ዓ/ም ቢገልፁልን?

አስተርጓሚ ዝተአታተኹሙሉ ወርሒ፣ መዓልትን ክትገልፃልና ትኽእላዶ?

የ7ኛ ተ/ከሳሽ 4ኛ መ/ ምስክር ፡ የካቲት ወርሒ አክባቢ እዩ ነይሩ 70 ዓ/ም የካቲት ወርሒ እዩ ነይሩ።

አስተርጓሚ በ70 ዓ/ም የካቲት ወር እንደነበር ነው የሚያውቀው።

ልዩ ዓ/ ህግ ቀኑስ?

አስተርጓሚ፡ እታ መዓልቲኸ?

4ኛ መ/ ምስክር ንሳ እማ አይፈልጣን።

አስተርጓሚ ቀና አላስታውሳትም።

ልዩ ዓ/ ህግ ገ/ ሄር ኪዳኑን ያውቋቸው ነበር?

አስተርጓሚ ገ/ሄር ኪዳኑኸ ትፈልጠኦምዶ ነይርክን?

4ኛ መ/ ምስክር አይፈልጦምን ብወረ እምበር አይፈልጦምን።

አስተርጓሚ፡ በወሬ እንጂ አለውቃቸውም።

ልዩ ዓ/ህግ ያኔ ነው ስለእሳቸው ወሬ የሰሙት ወይስ መቼ ነው?

አስተርጓሚ፡ አኻዒትዑ ዲኽን ስለ ናይም ወረ ዝሰማዕኽን ወይስ መዓዝ እዩ?

4ኛ መ/ ምስክር ሐ ዚ እዩ ነገር ምስተልዓለ ማለት እዩ።

አስተርጓሚ አሁን ነው ነገሩ ከተነሣ በኋላ።

ልዩ ዓ/ ህግ ከመስከረም 3/72 ዓ/ም ውጪ አብራቹ እንደምታድሩ እርግጠኛ ነኝ። ከበለቤትዎ ጋር?

አስተርጓሚ፡ ካብ መስከረም 3/72 ዓ/ም ወዓሊ ኻሊ እመዓልቲ እውን ብሓደ ከምእትሓድሩ ምስ በዓል ዝኸን እርግፀኛ እየ?

4ኛ መ/ምስክር እወ ልክዕ እዩ።

አስተርጓሚ፡ አዎ ትክክል ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ ስለዚህ ስለ ገ/ሄር ኪዳኑ አደይ ምንም የማያውቁ ከሆነ መስከረም 3ን እንዴት አስታውሰው ሊጠቅሱት ቻሉ?

አስተርጓሚ ስለዚ ምስ ገ/ሄር ኪዳኑ ትፈልጠኦ እንድሕርዘይ ኮንክን መስከረም 3 ብኻመይ ክትፈልጣኦ ኸኢልኽን?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ምስክር እዙይ እማ ናይ እናት ሃገር ጥሪ ነይሩ ወታደር ነይሩ መስከረም 2 ማለት እዩ አሽፁኡ እውን ተኩሲ ገለመለ ነይሩ በዚ ምኽንያት እየ ከስታውሳ ዝኽእልኩ።

962

አስተርጓሚ: የእናት ሃገር ጥሪው መስከረም 2 ላይ ስለነበርና በዚያውም ተኩስ ምናምን ስለነበር ቀኑን በዚሁ ነው ሊያስታውሰው የሚችለው።

ልዩ ዓ/ ህግ አዎ እኔ ያልኩት ምንድነው ገ/ ሄር ኪዳኑን አሟሟቱ ካለወቁ የመስከረም 3ቱን አደር እንዴት አድርገው ሊያስታወሱትና ሊያውቁት ይችላሉ የእናት ሃገር ጥሪ እኮ አያገናኘውም የገ/ሄር ኪዳኑ ሞት ነው የሚያገናኘው የሄን የማያውቁ ከሆነ መስከረም 3 እንዴት ሊያስታውሱ ቻሉ ነው?

አስተርጓሚ: መስከረም ናይ ገ/ሄር ኪዳኑ ሞት እንድሕር ዘይተስታውስ ኸይንኸን ዘይትፈልጣ ኸይንኸን መስከረም 3 ንበይና ከመይ ገይርክን ትፈልጠአ ክኢልክን መስከረም 2ን እናት ሃገር ጥሪን ምስኡ ግንኙነት የብሉን። ስለዚ ብኸመይ ክተስታወስአ ክኢልኽን።

4ኛ መ/ ምስክር: ዝኾነ ሰብ ነይሩ ከሓልፍ ሰብ ሞይቱ ኣብ ካምቦ ኣብዚ ፖሊስ ጣብያ ማለት እዩ ክምርመር ሰብ ሞይቱ ተባሂሉ ዋዕ ዋዕ ኢሉ ሰብ መን እዩ እንተተብሃለ ገ/ሄር ኪዳኑ ተባሂሉ።

አስተርጓሚ በወሬ ከምኘ ወስጥ በምርመራ ላይ አንድ ሰው ሞተ እየተባለ በሰፊው ስለተወራ በዚሁ ነው ያወቁኩት።

ልዩ ዓ/ህግ: እህትዎ ማነው የተከሳሽ እህት እርሶ ጋርስ መቼ እንደመጣ ያውቃሉ?

አስተርጓሚ ሓፍቲ ንተኸሳሲ ምሳይ ነይራ ኢልክን ኢኸን መዓዝ ከምዝመፅአት ተስታውስአ ዶ?

4ኛ መ/ምስክር: ናበይ ናብቲ ገዛ?

አስተርጓሚ: ልገዛኸን እወ

4ኛ መ/ ምስክር ይፈልጥ እየ ኣብ 12:00 ሰዓት ገለ አከባቢ መጺአቶ ዲማቶ።

አስተርጓሚ: ቀድማው 12:00 ሰዓት አከባቢ መጣች።

ልዩ ዓ/ ህግ ከዛ በፊት እናንተ ጋር አትኖርም ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ቅድሚኡ'ሽ ምሳኻትኩም አይትነብርን ነይራ ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ ምስክር: ምሳና እያ እወ ምሳና እያ።

አስተርጓሚ: ከእኛ ጋር ነች።

ልዩ ዓ/ህግ አዎ ከእናንተ ጋር የምትኖር ከሆነች እናንተ ጋር ለመኖር አቅዳ የመጣችው መቼ ነበር ጊዜው?

አስተርጓሚ: እሺ ምስኹቱም እትነብር ነይራ እንተኸይና ምሳኻትኩም ልክትነብር ኢላ ናባኻትኩም ዝመፅአትሉ ጊዜ መዓዝ እዩ ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር ንሱ እኳ መዓልቱ ስለዝነውሐ አየ ስታውሰን እየ። ዓመት ምሳና ኮ ከይምኽና መጠን ግን ይፈልጥ እየ።

963

ለዐ ል ቶ ፍ ር ድ ቤ ት ክ ል ል ት ግ ራ ይ

አስተርጓሚ፡ ቀኑ ስለረዘመ እሱን ለማስታወስ ያስቸግረኛል ሆኖም ግን ከእኛ ጋር ትኖር እንደነበር አስታውሳለሁ፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ የስንተኛ ክፍል ተማሪ ሆና

አስተርጓሚ ናይ ክንደይ ክፍሊ ተምሃሪት ኾይና እያ?

4ኛ መ/ ምስክር ሐዚዶ ዓባይ እያ አረ 9ይ ክፍሊ ገለ 6ኛ እያ ነይራ አሸዕሉ፡፡

አስተርጓሚ፡ ያኔ 6ኛ ነበረች፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እሺ ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ድጋሚ ጥያቄ፡፡

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ድጋሚ ጥያቄ የለንም፡፡

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ታደሰ/ ወ/ሮ መሓሪተይ ቅድም ከተከሳሹ ጋር ለካቲት ወር 70 ዓ/ም ነው የተገባነው ብለዋል እና የተከሳሽ እህት ከተገባቹ በኋላ ከስንት ወር ወይም ከስንት ቀን በኋላ ነው የመጣችው

አስተርጓሚ፡ ዓንተቦ ምስተኸሳሲ የካቲት ወርሒ 70 ዓ/ም ተአታቲና ኢልኸን ነይርኸን፡፡ ስለዚ ሓፍቱ ልተኸሳሲ ካብ ዝተአታተኹም ድሕሪ ክንደይ ወርሒ ዝኸን ናባኻትኩም መፂአ ክትነብር?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ንሱእኳ አየስታወስኩዎን ኮነ ኢለ አይሓዝክዎን እምበር ምሳና እያ ኩሉ ኻብ፡፡

አስተርጓሚ፡ ሆን ብየ አልያዝኩትም እንጂ ሁሌም ከእኛ ጋር ነች፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/ በተከሳሽ ከእርሶ ጋር በትዳር ከመጋባታቹ በፊት ነበረች ወይስ ከተጋባቹ በኋላ ነው የመጣችው?

አስተርጓሚ ተኸሳሲ ምሳኸን ብልተአታተወ ዲያ ወይስ ቕድሚ ምትእትታውኩም እያ መፂአ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ብሓንሳብ እያ አኻዓአ እፃ ብሓንሳብ ከለና እያ ብሓንሳብ ኢና አብኡ፡፡

አስተርጓሚ፡ አብረን እያለን ነው የመጣችው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ወ/ሮ መሐሪተይ ቅድም በመስቀለኛ ጥያቄ ገ/ሂር ኪዳኑ የሚባል መስከረም 3 ወደ 4 አጥብያ 72 ዓ/ም ሞተ የሚል ነገር የሰማሁት አሁን ነገሩ ከተነሣ በኋላ ነው ብለው ነበር፡፡ ኋላ ደግሞ እንደገና በመስቀለኛ ጥያቄ መጨረሻ አከባቢ በካምፕ ውስጥ የሆነ ሰው ተደብድቦ ሞተ ሲባል ስለሰማሁ የሚለዉ ነገር ሁለቱ የሚቀረኑ ይመስላሉ፡፡ እንዴት ነው?

964

አስተርጓሚ: እሞ ቕድም ኢልክን ኣብቲ መስቀለኛ ጥያቄ እናተጠየቕኽን እናሃለኽን ገ/ሄር ኪዳኑ ምጊቱ እዚ ጉዳይ እዚ ብልተልዓለ ደሓር ነገር እዙይ ብልተልዓለ እየ ፈሊጠ ኢልኽን ነይርክን ። ኣብ 2ይ ጥያቄ እንደ ገና ተመሊስኽን ገ/ሄር ኪዳኑ ኣብ ካምፒ ኣብ ምርመራ እናሃለው ልሞተ ሰብ ኣይ እኒሆ ተብሂሉ ክውረ ክሉ ኣሻዒትኡ እየ ፈሊጠ ኢልኽን። ክልቲኡ እዙይ ልጋጨይመስል እሞ ኻመይ እዩ ነገሩ ኣስተኻኻልእ እስቲ ኣይ ናይ እዩ ትኽክል?

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መ/ምስክር እወ ካብቲ ሕፅት መዓልቲ ነዊሑ ማለት እዩ እምበር ንሱ እኳ ኣሽዕኡ ውን ሰሚዐዩ ነይረ ማለት እዩ። ግን ካብቲ ሕፀረት ዘረባ ግዲ ኣጥፊኦዮ እምበር።

አስተርጓሚ: ያው የመናገር ችሎታ እጥረት ላይ ነው እንጂ ያኔም ሰምቼው ነበር። ስለዚህ አንዴ ነው የሰማሁት።

ዳኛ/ ገብሩ/ ሲተኩስም ስለነበር ብለው ነበር። በምን ምክንያት ነው የተኩሱ?

አስተርጓሚ: እናት ሃገር ጥሪስ ነይሩ ተኹሲለ ነይሩ ኢልክን ኢኽን ናይ ምንታይ ተኹሱ እዩ እዚ ተኹሲ?

4ኛ መ/ ምስክር: ምንም ናይ ተኹሲ ነገር ክንፈልጦ ኣይከኣልናን ጥራይ ተኹሲ ግን ድምፂ ሰሚዕና።

አስተርጓሚ: የተኩሱ የምን ተኩስ እንደሆነ ሳውቀው አልቻልኩም ተኩስ ግን ሲሰማ ነበር።

ዳኛ/ ገብሩ/ ጨርሸዋል ይነሱ። ቀጣዩ ምስክር።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ቀጣዩ ምስክር ለተብርሃን ፀጋይ ትባላለች ያው ጭብጡ 4ኛ መከላከያ ምስክር በመሰከሩበት ጭብጥ ላይ ነው የሚመሰክሩት።

ምስክሩ በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ቃለ ምስክርነት ሰጥተዋል።

ዳኛ/ ገብሩ/ ስምዎ?

አስተርጋሚ ስምኽን?

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ ምስክር ወ/ሮ ለተብርሃን ፀጋይ ባራኺ

ዳኛ/ ገብሩ እድሜ?

አስተርጓሚ: ዕድመኽን?

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር 46።

ዳኛ ገብሩ/ አድራሻ?

5ኛ መ/ ምስክር: ዓዲ ግራት ጣብያ 07።

ዳኛ/ ገብሩ/ ስራ?

አስተርጓሚ: ስራሕኸን?

5ኛ መ/ ምስክር: ጥዕና ረዳኢ/ ጤና ረዳት/

ዳኛ/ ገብሩ/ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ: ዝመፃእኸናሉ ምኽንያት ትፈልጣዶ?

5ኛ መ/ ምስክር: ንምስክርነት::

አስተርጓሚ: ለምስክርነት::

ዳኛ/ ገብሩ/ በማን?

አስተርጓሚ: ብመን?

5ኛ መ/ምስክር ብመምህር ብርሃነ ፀጋይ::

አስተርጓሚ: በመምህር ብርሃነ ፀጋይ::

ዳኛ/ ገብሩ: ያውቁታል?

አስተርጓሚ: ትፈልጠአዶ?

5ኛ መ/ ምስክር: እወ ይፈልጦ::

አስተርጓሚ አዎ አውቀዋለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ዝምድና አላቸህ?

አስተርጓሚ: ዝምድና አለክንዶ?

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ ምስክር ዓብዩ ሓወይ እዩ::

አስተርጓሚ: ታላቅ ወንድሚ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: እሺ ዋና ጥያቄ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወ/ሮ ለተብርሃን ለብርሃነ ፀጋይ ለምስክርነት መጥቼአለሁ
ብለዋል እና ምን ለመመስከር ነው የመጡት?

አስተርጓሚ: ናይ ብርሃነ ፀጋይ ልምምስክር እየ መፂአ ኢልኸን እኒሆኸን:: ታይ
ክትምስክሩ ኢኸን መፂእኸን?

5ኛ መ/ምስክር: ምናልባት ብናይ ዘርኢ ምጥፋእ ዝብል ምስክርነት እየ ተፀዊዐ
ይመስለኒ:

አስተርጓሚ: ምናልባት በዘር ማጥፋት በሚለው ላይ ለምስክርነት ተጠርቼ የመጣሁ
መሰለኝ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ እና ምን የሚያውቁት ነገር አለ?

አስተርጓሚ: እሞ ታይ ትፈልጠአ እኒሆክን?

5ኛ መ/ ምስክር: ዝፈልጦ ነገር እማ አብቲ እዋን ንሱ መምህር ብርሃነ ፀጋይ ማለት
ነብሲ ቐቲሉም እዩም ተባሂሉ ብደገ ዝውረየሉ ዝነበረ እየ መፂአ ማለት እዩ::

966

አስተርጓሚ   በወቅቱ በንብስ ገድለከል ተብሎ በደርግ ጊዜ ሲወራለት የነበረውን ጉዳይ
ላይ ነው የመጣሁት::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በዚያን ጊዜ የእርሶ ስራ ምን ነበር?

አስተርጓሚ: አሽዓትኡ ናይኸን ስራሕ ታይ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር ሽዑ ኣብኡ ኪነት እየ ነይረ ኣነ::

አስተርጓሚ: በወቅቱ ኪነት ነበርኩኝ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከማን ጋር ይኖሩ ነበሩ?

አስተርጓሚ: ምስ መን ትነብሩ ነይርኹን?

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ ምስክር ምስ ሓወይ መምህር ብርሃነ ፀጋይ እዩ ነይረ::

አስተርጓሚ: ከወንድሜ ከመምህር ብርሃነ ፀጋይ ጋር ነበርኩ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ስንት ዓ/ም ነው?

አስተርጓሚ: መዓዝ ዓ/ም እዩ?

5ኛ መ/ ምስክር: 72 ዓ/ም

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወሩ?

5ኛ መ/ ምስክር ወርሑ እቲ ዝቐመጠሉ ዝነበርኩ ድዩ?

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አዎ ከስንት ወር ጀምሮ ነው 72 ዓ/ም?

አስተርጓሚ: ካብ መዓዝ ወርሒ ጀሚሩ 72 ዓ/ም ካብ መዓዝ ወርሒ ጀሚሩ ትቕመጥ
ነይርኩን::

5ኛ መ/ ምስክር ብስሩ ምስኡ እየ ዝቕመጥ ነይረ ምስኡ ኸይነ እየ ዝመሃር ነይረ::

አስተርጓሚ: አጠቃላይ ከእሱ ጋር ነበር የሚኖረው አብሬው ነበር የሚማረው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ እና በዚያን ጊዜ 72 ዓ/ም የተፈፀመ ድርጊት
የሚያውቁት ነገር ካለ ለፍርድ ቤቱ እስቲ ያስረዱሉን?

አስተርጓሚ: ብ72 ዓ/ ም ዝተፈፀመ ጉዳይ እንተሃለየ ተስታውስኡ እስቲ ግለፃልና?

5ኛ መ/ ምስክር ኣነ ጭብጥ ዝፈልጦ ነገር የለን ግን ብወረ ዝሰምዖ እዝነበርኩ ማለት
እዩ እዩምበር ኣነ ጭቡጥ ዝረኣኹዎ ነገር የለን ብወረ ዝስማዕ ዝነበረ እየ
ኽገልፅ ዝኽእል::

አስተርጓሚ: እኔ በተጨባጭ የሚያውቀው ጉዳይ አልነበረኝም ሆኖም በወሬ ሲወራ
የነበረውን ጉዳይ ነው መግለፅ የሚችለው::

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ ምስክር ብወረያው አብቲ ኸባቢ በ72 ዓ/ም ያው ኣነ ኪነት
ነይረ ንእናት ሃገር ጥሪ ዝብልዎ እውን 3 መዓልቲ መስከረም ነይሩ ንፁሕ
አብቲ እዋን ንሱ አፍቲ ቅስቀሳ ኢና ውዒልና ማለት እዩ ኪነት ኮይና ቅስቀሳ
ውዒለ ደሓር አብኡ ምስወዓልና ምሽት ከባቢ ሓደ ሰዓት አብኡ ውዒልና

967

አብተ፡ ባህሊ ንገዛይ መጺአ ማለት እዩ:: ያው ዕንሕ ዕንሕ ኢሎም መምህር ብርሃነ ፀጋይ ንገዛእም መጺኦም::

አስተርጓሚ፡ ያው በወቅቱ እኔም ኪነት ነበርኩኝ 72 ዓ/ም ላይ እናት ሃገር ጥሪም ነበረ በቅስቀሳ ላይ ነው የዋልነው ማታ ወደ አንድ ሰዓት ገደማ ሲሆን እኔ ወደ ቤቴ መጣሁኝ መምህር ብርሃነ ፀጋይም ትንሽ ከእኔ ቆየት ብሎ ተከትሎ እቤቴ መጣ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ በዛን ጊዜ የብርሃነ ፀጋይ ስራ ምን ነበር በዚያን ጊዜ?

አስተርጓሚ፡ አሻዒትኡ ናይ መምህር ብርሃነ ፀጋይ ታይ ነይሩ ስረሖም?

5ኛ መ/ምስክር፡ መምህር እዩ ነይሩ::

አስተርጓሚ፡ አስተማሪ ነበር::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ ሌላ የሚጠይቆት ጥያቄ ማታ በአንድ ሰዓት አከባቢ እኔ መጀመርያ ወደ ቤቱ ገባሁ ተከትሎ ደግሞ መምህር ብርሃነ ፀጋይ እንደመጣ ነው የገለፁት ከዛ የት አደሩ መምህር ብርሃነ ፀጋይ?

አስተርጓሚ፡ ያው አነ ሓደ ሰዓት አከባቢ ልኽን ገዛይ አትየ ድሕሪኡስ ዕንሕ ኢሉ መምህር ብርሃነ ገዛ አትዩ ኢልኽን አለኽን:: አበይ ሓዲሩ መምህር ብርሃነ አሻዒትኡ?

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ ምስክር ያው ብድሕረይ ዕንሕ ኢሉ ፍርቂ ሰዓት ዝኸውን ፀኒሑ መጺኡ ንገዝኡ አብ ገዝኡ ከምዝሓደረ እየ ዝፈልጥ አነ:: ብሓንሳብ አፍተ፡ ገዛ ኢና ሓዲርና::

አስተርጓሚ፡ ያው ከእኔ አንድ ግማሽ ሰዓት የሚሆን ቆየት ብሎ ነው የገባው:: ከዛና በኃላ አብረን እዛ ቤት ውስጥ ነው ያደርነው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በነጋታውስ?

አስተርጓሚ፡ ብድሕሪኡ ብናግኡኽ ብልፀብሐ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ንጎሆ ያው ካብ ቅድም አቢሉ ካበይ ከባቢ 2:00 ሰዓት ወፂኡ ናብ ከምቡ ማለት እዩ ናብቲ መስርያ ቤት ወፂኡ::

አስተርጓሚ፡ ከዛ ያው ከእኔ ቀደም ብሎ በ2:00 ሰዓት አከባቢ ወደ ስራው ወደ መስርያ ቤቱ ሄደ ማለት ነው::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እርሶ ኪነት እንደነበሩ ቅስቀሳ ላይም እንደዋሉ ገልፀዋል ነበረ:: እና ምን የሳሙት ነገር ነበር?

አስተርጓሚ፡ አፍተ፡ መዓልቲ እሱ ኪነት ነይረ አብ ቕሳቐሳ ውዒለ ኢልኽን ገሊፅኽን ነይርክን እሞ አፍቱ ጊዜ ንሱ ታይ እሰማዕኽንአ ነገር ነይሩ?

963

5ኛ መ/ ምስክር ኣነ ኣጋጣሚ ኣብ ገዛይ ሓዲረ ኸወፅእ ኸለኹ ናብቲ ኣኼባ ናብ ቅስቀሳ ማለት ኩሉ ጊዜ ቅስቀሳ ስለንገብር ነበርና ናብቲ ካምፒ ኸይደ ደሓር ካምፒ ምስኣተኹ መናእሰይ ተኣኪቦም ፀኒሖሙኒ ኪነት ማለት እዩ ሉሚ ለይቲ ከምዚ ዓይነት ሰብኣይ ሞይቱ ሓዲሩ ኢሎሙኒ ደሓር ንሳ ሰሚዐ ስቕኢለ ናብታ ስረሐይ ኣትየ ማለት እዩ።

አስተርጓሚ ፡- እኔ ያው በነጋታው ሁሌም ቅስቀሳ ስንሄድ ስለነበር ለቅስቀሳ ወደ ካምፕ ሄድኩኝ ከዛም ሌሎች ወጣቶች ኪነት የነበሩ እዛው ጠበቁኝ እና ዛሬ ሌሊት እንደዚህ ዓይነት ሰውየ እዚህ እንደዚህ ሆኖ አደረ ብለው ነገሩኝ እኔም ዝምብየ ወደ ስራየ ገባሁ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡ እንደዚህ አይነት ሰውየ ስማቸው?

አስተርጓሚ ፡- ከምዚ ዓይነት ሰብኣይ ኸምዚ ኸይኑ ሓዲሩ ዘበልክኻ ብስም ግለፃ?

የ7ኛ ተከሳሽ ፡- 5ኛ መ/ምስክር - ኣቶ ገ/ሂር ኪዳኑ ይበሃሉ ነይሮም።

አስተርጓሚ ፡- አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የተባሉ።

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- በነጋታው በ2:00 ሰዓት አከባቢ ወደ ስራ ሄደዋል ብለዋል። የት ነው ስራ ማለት በምን ስራ ነው የሄዱት ወይ?

አስተርጓሚ ፡- ብፅባሒትኡ ብ2:00 ሰዓት ኣካባቢ ናብ ስርሑ ኸይዱ ኢልኻን ኣበይ ኣከባቢ እዩ ናብ ምንታይ ስራሕ እዩ ዝኸዱ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ናብ ትምህርት ቤት

አስተርጓሚ፡- ወደ ትምህርት ቤት

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ ጨርሻለሁ

ዳኛ / ገብሩ/ ፡- መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ ፡- እሺ ወ/ሮ ለተብርሃን ከወንድሟ ጋራ ኣብሬ ነበር የሚኖረው ብለውነበር መቼ ነው ኣብሮው መኖር የጀመሩት?

አስተርጓሚ ፡- ምስ ሓወይ ይነብር ነይሩ ኢልኽን ኣለኽን መኣዝ ኢኽን ምስ ሓውኽን ምንባር ዝጀመርክን?

5ኛ መ/ምስክር፡- ያው እዩ ኣቦና ስለዝሞተስ ስለንሱ ዘዕበየና ምስኡ እየ ዝቕመጥ ነይረ ማለት እዩ።

አስተርጓሚ፡- ያው አባታችን ስለሞተና እሱ ስለዘነበር የሚያሳድገን ኣብሬው ነበር የምኖረው።

ልዩ ዓ/ህግ ፡- ከመቼ ጀምሮ?

969

አስተርጓሚ:- ካብ መአዝ ጀሚሩ?

5ኛ መ/ምስክር: ዋእ ካብ ብንእሽቶይና ኣትሒዙ ዓ.ም ክፈልጦ ኣይክእልን ብቑልዑትና ኣትሒዝና ማለት እዩ::

አስተርጓሚ:- ዓ.ምቱን ላውቀው አልችልም ያው ከልጅነታችን ጀምሮ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- ባለቤትየውስ ማን ናቸው እሳቸው?

አስተርጓሚ: በዓልቲ ገዛእምኺ መን እዩን ናዩም?

5ኛ መ/ምስክር:- መሓሪተይ ረዳ ይበሃላ

አስተርጓሚ:- ወ/ሮ መሓሪተይ ረዳ ይባላሉ::

ልዩ ዓ/ህግ:- ከመጋባታቸው በፊት ነው ወይስ በኃላ ነው አብረው እዛ ቤት ውስጥ መኖር የጀመሩት እርሶ?

አስተርጓሚ:- ንስኺን ቅድሚ ምትእትታዎም ሰብአይን ሰበይትን ወይስ ድሕሪ ሓዳር ምግባሮም ኢኺን ምስኣቶም ምንባር ዝጀመርክን?

5ኛመ/ምስክር:- ያው ቅድሚኡ ንሳ ኣብ ገርሁ ስርናይ እያ ትቕመጥ ነይራ:: ንሱ ምሳና መሚኡ ተፈናቒሉ ይቕመጥ ነይሩ ንሱ ይጥርንፈና ነይሩ ደሓር ምስመፅአት ከዓ ኣብቲ ገዛ ሓቢሩ ምሳኣቶም እየ ዝነብር ነይረ ኣነ::

አስተርጓሚ:- መጀመርያ ታይ ኢኺን ዝበልክን?

5ኛመ/ምስክር:- መጀመርያ ያው ንሱ እዩ ዘካውነና ነይሩ ደሓር ንሳ ምስኣእተዋ ሓቢርና ብሓንሳብ ኢና ንነብር ነይርና ማለት እዩ ሰለስቲየና::

አስተርጓሚ:- መጀመርያ እሱ ነበር የሚያስተዳድረን ከዛ በኃላም ከተጋቡ በኃላም አብረን መኖር ጀመርን::

ልዩ ዓ/ህግ :- መቼ ተጋቡ ሁለቱ ?

አስተርጓሚ :- መዓዝ ተኣታቲዎም ክልቲየኦም?

5ኛ መ/ምስክር:- ዓ.ም ቱ እኳ ኣይፈልጦን::

አስተርጓሚ:- ዓ.ምቱን አለውቀውም::

ልዩ ዓ/ህግ :- ታድያ መስከረም 3/72 ዓ.ም እንዴት ያስታውሱታል ለብቻው?

አስተርጓሚ:- እሞ መስከረም 3/72 ዓ.ም እሚ ንበይኑ ኸመይ ገይርክን ምስትዋስ ክኢልክን?

5ኛ መ/ምስክር:- ኣሽዕኡ ከስታውስ ዝኽእልኩ ያው ወሊዳ እለ ሓንቲ ቆልዓ ወሊዳ እየተፈናቒላ እውን እያ መፂኣ ካብ ገርሁ ስርናይ ኣብ ሓደ ገዛ ክምእንነብር ከምዝነበርና እየ ዘስታውሶ::

አስተርጓሚ:- ያው ያኔ ልጅ ወልጄ ነበር ከገርሁ ሰርናይ ደግሞ ተፈናቅላ ነው ወደ እኛ የመጣችው በዚህ ነው የሚያስታውሰው።

ልዩ ዓ/ህግ:- መስከረም 3 ነው የተፈናቀሉት ?

አስተርጓሚ:- መስከረም 3 ድያ ተፈናቒላ ?

5ኛ መ/ምስክር:- ምፍንቓል እማ ቀድሚኡ እዩ።

አስተርጓሚ :- ከዛ በፊት ነው።

ልዩ ዓ/ህጊ :- እሺ ኪነት እንደነበሩ ጠቅሰዋል እርሶ ከኪነት ውጭስ ሌላ ስራ ምን ነበሮዎት?

አስተርጓሚ : ኪነት ከምዝነበርኩን ገሊፅኺ አሎኺ ካብ ኪነት ወፃኢ ኻሊእ ስራሕ ታይ ነይሩክን?

5ኛ መ/ምስክር:- ምንም አይነበረን ተምሃሪት እየ ነይረ።

አስተርጓሚ :- ምንም አልነበረኝም ተማሪ ነበርኩኝ።

ልዩ ዓ/ህግ :- ስንተኛ ክፍል ተማሪ ነበሩ?

አስተርጓሚ :- መበል ክንደይ ክፍሊ ትመሃራ ነይርክን?

5ኛ መ/ምስክር:- 6ይ ክፍሊ ነይረ።

አስተርጓሚ:- 6ኛ ክፍል ነበርኩኝ።

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ በዚህን ጊዜ አሁን መስከረም 3 በኋላታው መስከረም 4 እኔ ወደ ኪነት ሄድኩ ብለዋል ተማሪ ከሆኑ ለምን ወደ ት/ቤት አልሄዱም?

አስተርጓሚ:- መስከረም 3 መስከረም 4 ክወግሕ ከሎ አነ ናብ ኪነት እየ ኸይደ ኢልኽን ተምሃሪት እንድሕር ነይርክን ኮይንክን ታይ ኮይንክን ናብ ትምህርት ቤት ዘይኸድክን?

5ኛ መ/ምስክር:-ኣብቲ እዋን ንሱ ያው ቅስቀሳ ዝግጅት ስለዝነበረ ኣብቲ ትምህርት ቤት ሓደ ሓደ ምኽንያት ነይሮም ሓብሒቦም ጠርኒፎም ስለዘለዓዑልና ዝነበሩ ንቐደም መጀመርያ ናብቲ መስርያ ቤት ናብቲ ናይ ኪነት ባህሊ እየ ኸይደ።

አስተርጓሚ: የወቅቱ የቅስቀሳ ወቅት ስለነበር ከትምህርት ቤትም እየሰበሰቡ ይወስዱን ስለነበር መጀመርያ ወደ እዛ ኪነት የሚሰበሰብበት መስርያ ቤት ነው የሄድኩት።

ልዩ ዓ/ህጊ :- ከዛስ ወደ ትምህርት ቤት ሄደዋል?

አስተርጓሚ:- ብድሕሪኡ ኸ ናብ ትምህርት ቤት ዶ ኸይድኺን?

5ኛ መ/ምስክር:- ብድሕሪኡ እኳ ክዝክሮ ኣይኽእልን ምኻደይን ዘይምኻደይን።

አስተርጓሚ:- ከዛን እንኳ መሄዴንና አለመሄዴን የሚያስታውሰው አይደለም።

571

ልዩ ዓ/ህግ ፡- መስከረም 4 ትምህርት ቤት ተከፍተዋል ብለው ያስባሉ?

አስተርጓሚ፡- መስከረም 4 ትምህርት ቤት ተኸፊቱ ነይሩ ልብል ግምት አለክንዶ?

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር ፡-ማለት ትምህርቲ ስሩዕ ትምህርቲ ክጅመር አይኽእልን ስቕ ኢልካ ንምምልላስ ክኸውን ይኽእል ሓደ ሓደ ምኽንያታት በዒሕኻ ምምላስ እምበር ስሩዕ ትምህርቲ ዝጅመር አይመስለንን በቲ እዋን ንሱ።

አስተርጓሚ፡-በወቅቱ ተገቢውን የትምህርት ፕሮግራም የተጀመረ አይመስለኝም ዝምብሎ ለአንዳንድ ነገር ለመመላለስ ካልሆነ በስተቀር።

ልዩ ዓ/ህግ፡- መስከረም 3 የእናት ሃገር ጥሪ ቅስቀሳ ላይ ነበርን ብለው ነበር። የት ቦታ ነው የቀሰቀሱት?

አስተርጓሚ፡- መስከረም 3 ናይ እናት ሃገር ጥሪ ቅስቐሳ ነይሩ ኢልክን አለኸን። አበይ ቦታ ቐስቒስኽን?

5ኛ መ/ምስክር፡- ያው ኣብቲ ወረዳ ተኣኪቡ ብገጠርና ከተማ ተኣኪቦም ቅስቀሳይገብሩ ነይሮም ተኣኪቦም የብሉ ነይሮም ኣንሕና ኸኣ ምስቲ እናት ሃገር ጥሪ ዝነበረ ኣኼባታት ተጠርኒፍና ምስቲ ናብቲ ህዝቢ ቅስቐሳ ንካይድ ውዒልና ማለት እዩ።

አስተርጓሚ፡- ብወረዳው ላይ ያው የገጠርም የከተማው ተሰብስቦ እዛው ቅስቀሳ ያካሄዱ ነበር እኛም ተሰብስበን ለህዝቡ ቅስቀሳ እናርግ ነበር ማለት ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- በዓል ነበረው ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- በዓል ነይሩ ማለት ድዩ?

5ኛመ/ምስክር፡- ያው እዩ በዓል ማለት መስከረም 3 ናይ እናት ሃገር ጥሪ ዝበሃል ብዓል ብደርጊ ዝበዓል ዝነበረ በዓል እዩ።

አስተርጓሚ፡- ያው መስከረም 3 በደርግ ጊዜ የእናት ሃገር በዓል ተብሎ ይከበር የነበረው ነው።

ልዩ ዓ/ህግ ፡- ስንት ሰአት ነው ታድያ የምትለዩት ከዛ ከበአሉ ላይ?

አስተርጓሚ፡- እሞ ካፍቲ በዓል ክንደይ ሰዓት ኢኹም ትብተኑ?

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር፡- ያው እንሕና ከባቢ ክልተ ሰዓት ወዒእና ካብ ገዛና ሙሉእ መዓልቲ ኣብ ምንቅስቓስ ኢና ንውዕል ከተማ ብሙሉኡ እናዞርና ኢና ንውዕል ኣብቲ እዋን ንሱ ዝነበረ ብናይ ደርጊ ዝነበረ ስርዓት ኪነት ባህሊ ኾይና ነቲ ከተማ እንዳዞርና ንምሽት ከባቢ 10:00 ሰዓት ገለ ኢና ንኣትው ብድሕሪኡ ኢና ንገዛና ንኣትው ማለት እዩ።

572

[redacted]

አስተርጓሚ:- ያው በወቅቱ በደርግ ስርዓት በነበረው ጊዜ የነበረው ቅስቀሳ ቀኑን ሙሉ

2:00 ሰዓት ወጥተን ከተማው እየዞርን ህዝቡን እየቀሰቀስን ነውልና ከ10:00 ሰአት ከዛ በኃላ አከባቢ ነው ወደ ቤታችን የምንመለሰው::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ መስከረም 3 በአንድ ሰዓት ቤቴ ገባሁ ከዛ ተከሳሹን ከግማሽ ሰዓት በኃላ ተከትሎ ገባ ብለው ነበር :: ስንት ሆናቹ አደራቹህ?

አስተርጓሚ:- ያው መስከረም 3 ሓደ ሰዓት ገዛይ አትየ ድሕሪ ፍርቂ ሰዓት ተኸሳሲ ገዛኡ ኣትዩ ኢልኸን ነይርክን ኣፍቱ ገዛ ክንደይ ኮይንኩም ሓዲርኩም?

5ኛ መ/ምስክር:- ያው መምህር ብርሃነ ምስ በዓልቲ ገዛኡ ጓሉ አነ ራብዐይቲ ማለት እዩ::

አስተርጓሚ:-ያው መምህር ብርሃነ ከባለቤቱና ከልጁ ጋር እኔ ደግሞ 4ኛ ሁኜ ማለት ነው::

ልዩ ዓ/ህግ:- ከዚህ ውጭ ሌላ ሰው አልነበራቹሁም?

አስተርጓሚ:- ካባኻቱም ወፃኢ ካሊእ ሰብ ነይሩኳቱም ዶ?

5ኛመ/ምስክር:- ኣይነበረናን::

አስተርጓሚ:- አልነበረንም::

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ ጨርሻለሁ

ዳኛ /ገብሩ/ - ድጋሚ ጥያቄ

የ7ኛ ተከሳሽ ጠበቃ :- የለንም::

ዳኛ/ ገብሩ/ :- እሺ 7ኛ ተከሳሽ ማስረጃን በተመለከተ

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- አዎ ለዛሬ ያቀረብናቸው እነዚህ ነበሩ:: በሚቀጥለው አሁን አድራሻቸው ያላገኘናቸውና የተለያዩ እንትን ማስረጃዎች አፈላልገን ለማቅረብ አንድ ቀጠሮ እንዲሰጠን ነው የምንጠይቀው::

ዳኛ/ገብሩ/:- ከአሁን በፊት በዝርዝር ያቀረባችሁት

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ጨርሰናል እሱ::

ዳኛ/ ገብሩ/ :- ታድያ ሌላ ጥያቄ ነው እየቀረበ ያለው?

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ :- አዎ ሌሎች አድራሻቸው ያላገኘናቸው ስላሉ እነዚህ ሰዎችን አድራሻ አፈላልገን ለማቅረብ አንድ ቀጠሮ እንዲሰጠን ነው እያለነው::

ዳኛ / ገብሩ/ :- እንዲህ አይነት አካሄድ በጣም አስቸጋሪ ነው:: እሺ እኮ ጨረሹ አሁን እኮ ቀደም ብላችሁት ተነጋግራቹ መምጣት ነበረባቹህ::

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ያው ማስረጃዎቻችን እዚህ ላይ ጨርሸናል ስለዚህ ያው

በአጭር ቀንቀጠሮ ፍርድ እንዲሰጠን ነው የምጠይቀው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ 8ኛ ተከሳሽ ማስረጃቸውን ቀጥሉ፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ያው እስከ አሁን 4 አስምተናል 5ተኛው ብለን ነው የምናስይዘው፡፡ 5ኛ መ/ምስክራችን አቶ ገ/ማርያም ወልዱ ይባላሉ፡፡ የሚመሰክሩበት ጭብጥም ያው በመስከረም 3/1972 ዓ.ም ከምሽቱ አንድ ሰዓት ጀምሮ እስከ እኩለ ሌሊት አብሮ ከደንበኛየ ጋር የከተማ ፀጥታ አስከብሮ እንደነበርና ከዚያ በኃላ ያዘው የከተማው ፀጥታና ሰላም ስለነበረ ወደ ወ/ሮ በሪሃ ሀሪት ሰኘተው እንዳስገባቸው የሚያውቁሉን ምስክር ስለሆኑ ቀርበው የምስክርነት ቃላቸው እንዲሰጡሉን ነው፡፡

ዳኛ / ገብሩ/ ይጠሩ፡፡ መሓላ ይፈፅሙ፡፡

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመስክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኃላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል፡-

ዳኛ / ገብሩ/ ፡- ስምዎ?

የ8ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር፡- ገ/ማርያም ወልዱ ከበደው፡፡

ዳኛ/ገብሩ/ እድሜ ?

የ8ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር ፡ 59

ዳኛ/ ገብሩ/ አድራሻዎ?

5ኛ መ/ምስክር ፡- እንትጮ ከተማ ቀበሌ 01፡፡

ዳኛ / ገብሩ/ ፡- ስራዎ?

5ኛ መ/ምስክር ፡- ገበሬ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ፡- የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

5ኛ መ/ምስክር፡- አዎ መጥርያ ስለነበር፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡- የምን?

5ኛ መ/ምስክር፡- የመምህር ሰለሞን፡፡

ዳኛ / ገብሩ/ ፡- ምን ለማረግ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ምስክርነት፡፡

ዳኛ / ገብሩ/ ፡- ያውቁታል?

5ኛ መ/ ምስክር፡- አዎ፡፡

ዳኛ / ገብሩ/ ዝምድና አላቹህ?

5ኛ መ/ምስክር ፡- መተዋወቅ ብቻ ነው የለንም፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡- እሺ ዋና ጥያቄ፡፡

974

ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
ከለላ ቀዳሚ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አቶ ገ/ማርያም በመምህር ሰለሞን ለምስክርነት እንደመጡ ነበር የተናገሩት እና ምናልባት መጀመርያ ከመምህር ሰለሞን ጋር ያላቹ ትውውቅ ቢገልፁልኝ?

የ8ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር፡-ከመምህር ሰለሞን የሚያውቀው በቃ በአንትሮ አብረን መነጋገራችን።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ አንድ አገር ናቹህ?

5ኛ መ/ምስክር፡- አዎ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ሌላስ በምንድነው ነው የሚያውቁት ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ሌላ በመምህርነት ነው የሚያውቀው እንጂ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ በመም/ር ከመምህርነት ውጭ?

5ኛ መ/ምስክር፡- መምህር የቀበሌ ተመራጭ።

ዳኛ /ገብሩ/ ፡-ማይክሮፎን ይጠቀሙ። አቶ ገ/ማርያም ማይክሮፎን ይጠቀሙ ሲናገሩ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ እርሶስ በዛን ጊዜ ምን ነበር ስራዎ?

5ኛ መ/ምስክር አብዮት ጥበቃ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እና ከመምህር ሰለሞን ጋር የነበራቹህ ግንኙነት እርሶ አብዮት ጥበቃ እያሉ እሱ ደው እንዳሉት የቀበሌ ተመራጭ ብለዋል ምን አይነት ግንኙነት ነበራቹህ ?

5ኛ መ/ምስክር፡- እሱ የቀበሌ ተመራጭ ስለነበረ እኔ አብዮት ጥበቃ በህዝብ ተመርጠን ህዝቡን እየጠበቅን ራብኛ ምናምን እንዳይገኝ እኛ ጥበቃ ነበርን።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጥበቃ፡- ማለት አብራቹህ የጠበቃቹ ጊዜ አለ ማለት ነው?

5ኛ መ/ምስክር፡- አዎ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- መቼ ነው የኋ ጊዜ?

5ኛ መ/ምስክር፡- በ72 ዓ.ም

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ወሩ መቼ ነው?

5ኛ መ/ምስክር፡- መስከረም 2 ቀን የእናት ሃገር ጥሪ ነበር አዛ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ አብራቹህ ያደራቹት ጊዜስ መቼ ነው?

የ8ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር፡- እኛ በ3 ቀን በ4ኛው ሌሊት በቀን በገጠሩ ጥይት ሲተኮስ ነበር ኋላ እኛ እሱ አብዮት ጥበቃ እሱ የቀበሌው ተመራጭ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- አንዴ ላቋርጦትና መስከረም 3 ነው ጥይት ሲተኮስ የነበረ ያሉት ?

975

5ኛ መ/ምስክር:- አዎ በገጠሩ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- መስከረም 3 የቀን ማለት ጊዜው?

5ኛ መ/ምስክር :- ለጊዜው እዩ ቀኑ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በቀን ነበር የተይት ተኩስ ሲሰማ የነበረ? እሺ ከዛስ?

5ኛ መ/ምስክር:- አዎ:: ከዛ እኛ ምናልባሽ ፀጥታው እንዲከበር ምናልባሽ ከተማው እንዳይበላሽ ብሎ እሱ ከእኛ ጋር አደረ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ መቼ ነው የሄ?

5ኛ መ/ምስክር :- መስከረም 3 ለ4ኛው ሌሊት ሲነጋ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ እስከ ምን ያህል ጊዜ አመሻቹ?

5ኛ መ/ምስክር:- እስከ 6:30

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከእናንተ ጋር አብሮ ነበር ማለት ነው? እሺ ከዚያስ ወዴት ሄደ?

5ኛ መ/ምስክር:- አዎ:: ሁለት ልጆች የወለደላት አለች ሴትዮዋ በሪሃ ገ/መድህን የምትባል:: በ6:30 ወደ እሷ ገባ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እንዴት ነው ወደ እሷ ነው የገባው ?

5ኛ መ/ምስክር:- አዎ እዛ አደረ እኛ ሰዓቱ ስለደረሰን ወደ ቤታችን ሄድን::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ከዛ በኃላ ወደ ቤት ተለያይታቹ ነው የሄዳቹሀ?

የ8ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር:- አዎ እሱ እዛ አደረ እኛ ወደ ቤታችን ሄድን::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- 6:30 ወ/ሮ በሪሃ ቤት እንደገባ ነበር ያሉት:: እንዴት ነበር ሸኝታቹሁት ነው ራሱ ነው ሄደው የገባው?

5ኛ መ/ምስክር:- እሱ አደረስ ነው እንጂ እዛ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ሌላ በዚያን ጊዜ ምን የሰማቹሁት ነገር ነበር? እዛ አከባቢው ምን የተፈጠረ ነገር ክስተት ነበር? የሰማቹሁት ?

5ኛ መ/ምስክር:- እኛ ከቤታችን አድረን ጥዋት ከመስርያ ቤት ሰው ሙተዋል ሲባል በወሬ ሰማን::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ማን የሚባል ሰው ነው?

5ኛ መ/ምስክር :- አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የሄ መቼ ነው የሞቱት?

5ኛ መ/ምስክር :- እዛ ሌሊት::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ጨርሻለሁ ክ/ፍ/ቤት::

ዳኛ/ ገብሩ/ :- መስቀለኛ ጥያቄ::

976

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ. አቶ ገ/ማርያም ተኩስ ነበር መስከረም 3/72 ዓ.ም ብለው ነበረ
ጥበቃንም የወጣነው በዛ ምክንያት ነው ሲሉ ነበረ ከዛ በፊትስ ነበር?

5ኛ መ/ምስክር :- ተኩስ ነበረ አዎ ለመስከረም 2 ለማጸና ጥቀፍ በኛ አከባቢ ተከሰስ ሲተኩስ ነው የነበረው ሁሉ ጊዜ ነው የሚተኩስ::

ልዩ ዓ/ህግ :- መቼ መቼ ተተኩሰዋል?

5ኛ መ/ምስክር:- መስከረም 2 እዛ እናት ሃገር ጥሪ የሚባል በመስሪያ ቤት ገንዘብ የሚጠራቀምበት እንትን ነበረ ህዝቡን ተሰብስቦ ከገጠሩ ከምናመጣ እዛ ነበረ ወያኔዎቹ በውጭ ሆነው ለከተማው ጥይት ሁሉ ጊዜ ነው የሚተኩሱት:: በኃላ ሰው ይበታተናል::

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ መስከረም 2 እና ከዛ በፊት ምክተተኩሰ ለምንድነው መስከረም 3 ብቻ የወጣቹህ ጥበቃ ?

5ኛ መ/ምስክር:- አይደለም ሁሉ ጊዜ የምንወጣው እኛ እማ የከተማው ጥበቃ ነን::

ልዩ ዓ/ህግ:- መምህር ሰለሞን ያን ጊዜ ብቻ ነው ከእናንተ ጋር የወጣው?

5ኛ መ/ምስክር:- አዎ ሁሉ ጊዜ ይቆጣጠረናል::

ልዩ ዓ/ህግ :- ይወጣል ሁሉ ጊዜ ?

5ኛ መ/ምስክር:- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ:- እሺ. መስከረም 3 ማን ማን ሁናቹ ነው የጠበቃቹት?

5ኛ መ/ምስክር:- እኛ መቸም የከተማ 12 ነን ከተማው ገንዘብ እየወጣ የሚከፍለን እዛን ዕለት 6 ሰው ነው የነበረነው ተከፍለን ነው የምንሰራ::

ልዩ ዓ/ህግ:- አዎ አንድ ላይ የነበራቹትን ግለሁሉን?

5ኛ መ/ምስክር:- በአንድ ላይ የነበረን ኪ/ማርያም ሃብተ፣ ካሕሳይ ገ/ዮሃንስ፣ ገ/ስላሴ ካሕሳይ፣ ሓጎስ የሚባል የለም አዲስ አበባ ነው ያለው:: ሃይለ ካሕሳይ የሚባልም አዲስ አበባ ነው ያለው:: እኛ ግን አራታችን አለን::

ልዩ ዓ/ህግ:- የተቀሩት ስድስቱስ?

5ኛ መ/ምስክር:- 4 አለን::

ልዩ ዓ/ህግ :- የተቀሩት ስድስቱስ ጥበቃ ወጥተው ነበር አሉን::

5ኛ መ/ምስክር:- አልወጡም በተራ በሽፍት ነው በየቀናችን ነው የምንሰራው::

ልዩ ዓ/ህግ:- ስለዚህ መስከረም ሁለት እረፍት ነበራቹ ማለት ነው እናንተ ?

የ8ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር:- መስከረም 2 ልክ እዛ ለአንገብጋቢ ስለሆነ ሁላችን እንትን በየታራው በየቀጠናው ነበርን:: በዛች እለት ግን ስድስታችን ነበርን::

ልዩ ዓ/ህግ:- ስድስቱ ቤታቸው ነበሩ?

5ኛ መ/ምስክር፡- አዎ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡-እሺ ከእኛ ጋር እስከ 6:00 ጥበቃ ላይ ነበርን ብለው ነበር፡፡ከዛስ ስንት ሆናቹሁ ሸኛቹሁት ?

5ኛ መ/ምስክር፡- እኛ ስድስታችን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- የተመለሳችሁት እቤቱ ከገባ በኃላ ነው ወይስ ገና በር ላይ ሲደርስ?

5ኛ መ/ምስክር፡- አረ ቤቱ አግብተን ነው እዛ እንትን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ምን ነበር የያዛችሁት መሣርያ እንደዚህ ጥበቃ ስትጠብቁ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ያው መጀመርያ ጓንዴ ነው የነበረ ከዛ ግን የዛን ቀን ክላሽ ነው ታጥቀን የነበርነው ሁላችን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ፡- ስድስታቹህ ?

5ኛ መ/ምስክር ፡- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ፡- ተከሳሽስ?

5ኛ መ/ምስክር፡- ክላሽን ይዞ ነበረ እሱ ደግሞ ክላሽን ነው፡፡ እሱ እየተቆጣጠረን ነው

ልዩ ዓ/ህግ፡- የሚጠይቆት መሣርያ ስለሆነ የያዘውን መሣርያ ብቻ?

5ኛ መ/ምስክር ፡- ክላሽን፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ፡- የሄን መሣርያ ወደ ቤት ነው ይዞት የሄደው ስትሸኙት ?

5ኛ መ/ምስክር ፡- አዎ

ልዩ ዓ/ህግ፡- በኃጋታው ገ/ሄር የሚባል ሰው ሞተ ሲባል ሰማን ብለው ነበር፡፡ የት ሆነው ነው የሰሙት ?

የ8ኛ ተከሳሽ 5ኛ መ/ምስክር፡- እዛ ቢያሳላይ ሲወራ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማን ነበር የእናንተ ሰብሳቢ የእናንተ የአብዮት ጥበቃዎች?

5ኛ መ/ምስክር፡- እኔ ራሴ ነኝ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ፡- ያን ጊዜ ወ/ሮ አብረሃ ምናምን ቤት ሸኘነው ብለው ነበር፡፡ እዛ ነበር እንዴ ተከሳሹ የሚኖረው? እዛ ነበር ሁሉ ጊዜ የሚኖርው

5ኛ መ/ምስክር፡-እሱ አንድ አንድ ቀን ባለትዳር ስለሆነ የእሱ ውሽማ ናት፡፡ሁለት ልጆች ውሽማው ናት ሁለት ልጆች ናት የወለደላት፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ / ገብሩ/ ድጋሚ ጥያቄ፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የለንም ክቡር ፍ/ቤት ድጋሚ ጥያቄ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡- እሺ ይጨርሱ እነሱ፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ቀጣይ መ/ምስክራችን ማለት 6ኛው ነው፡፡ አቶ ኪ/ማርያም

የኢትዮጵያ ... ፍርድ ቤት

ሃፍቱ ይባላሉ የሚመሰክሩበት ጭብጥ ያው ቅድም ባስያዝነው ተመሳሳይ ስለሆነ ቀርበው የምስክርነት ቃላቸው እንዲሰጡልን ነው:: ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል::

ዳኛ / ገብሩ/:- ስምዎ ?

አስተርጓሚ:- ስምኩም?

የ8ኛ ተከሳሽ 6ኛ መ/ምስክር:- ኪዳነማርያም ሃብተ ወልደገብርኤል

ዳኛ/ገብሩ/ :- እድሜ ?

አስተርጓሚ:- ዕድመኹም?

6ኛ መ/ምስክር 58::

ዳኛ /ገብሩ/ :- አድራሻ?

አስተርጓሚ :- አድራሻኹም?

የ8ኛ ተከሳሽ 6ኛ መ/ምስክር:- አሕፈሮም ወረዳ እንትጮ ከተማ ቀበሌ 02

ዳኛ / ገብሩ/ :- ስራዎ?

አስተርጓሚ:- ስራሕኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- ብርና ወርቅ ስራ::

ዳኛ/ገብሩ/ :- የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ:- ዝመፃእኹሙሉ ምኽንያት ትፈልጡ ዶ?

6ኛ መ/ምስክር:- ይፈልጥ እወ

አስተርጓሚ:- አዎ አውቃለሁ::

ዳኛ/ገብሩ/ :- በምንድነው የመጡት?

አስተርጓሚ:- ብምንታይ ኢኹም መፂእኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- ብምስክርነት::

ዳኛ / ገብሩ/ :- በማን?

አስተርጓሚ :- ብመን?

6ኛ መ/ምስክር:- ብመምህር ስለሞን አሰፋ

አስተርጓሚ:- በመምህር ስለሞን አሰፋ::

ዳኛ/ገብሩ/ :- ያውቁታል?

አስተርጓሚ:- ትፈልጡዎ ዶ?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ ይፈልጦ እየ::

አስተርጓሚ:- አዎ አውቀዋለሁ

979

ዳኛ/ገብሩ/ :- ዝምድና ኣላቹህ?

አስተርጓሚ:- ዝምድና አለኩም ዶ ?

6ኛ መ/ምስክር:- የብልናን።

አስተርጓሚ:- የለንም

ዳኛ/ገብሩ/ :- ዋና ጥያቄ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ አቶ ኪዳነማርያም ለምስክርነት እንደመጡት ነው የመምህር ሰለሞን የተናገሩትና ምን የሚያውቁት ነገር ቢኖር ነው ለምስክርነት የመጡት ?

አስተርጓሚ:- ልምስክርነት ክምዝመፃእኹም ትናገር ኣለኹም ታይ እትፈልጡዎ ነገር ስለዘሎ እዩ ክትምስክሩ መፂእኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ ዝፈልጦ ብ72 ዓ.ም ብሓደ ወርሒ ብ3 መዓልቲ መስከረም ናብ

4 መዓልቲ ዘውግሕ ማለት እዩ ምሸት ብሓደ ሰዓት ተኣኻኺብና ኣብዮት ጥበቃ ዝበሃል ነይሩ ማለት እዩ ብሓደ ኾይና እናዞርና ኣምሺና።

አስተርጓሚ:- ያው መስከረም 1972 ዓ.ም 3ኛው ቀን አብዮት ጥበቃ ሁነን አብረን ስንዞር አምሽተን ከአንድ ሰዓት ጀምሮ።

6ኛ መ/ምስክር:- እወ ማለት እስካብ ብሓደ ሰዓት ጀሚርና እስካብ 6:30 ብሓደ ክምዝዞርና ይፈልጥ።

አስተርጓሚ:- ከአንድ ሰዓት ጀምሮ እስከ 6:30 አብረን እንዳመሸን አውቃለሁ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- በምን ስራ ላይ ነበራቹህ የዛኔ ?

አስተርጓሚ:- ታይ ዓይነት ስራሕ እናሰራሕኹም ነይርኩም ነይርኩም ኣሻዒትኡ?

6ኛመ/ምስክር:- ምንም ዝሰራሕናዮ ነገር የለን ዝውር ኢምሲና ፀጥታ ፀጥታ እናኸበርና ኣምሺና እስካብ 6:30 ዘይርና መምህር ሰለሞን ናብ ገዛኡ ኣእቲና ኣንሕና ኸዓ ንገዛና ኸይድና።

አስተርጓሚ:- ምንም ስራ አልነበረንም ያው ፀጥታው እያስከበርን አመሸን እስከ 6:30 ካመሸን በኋላ ለመምር ሰለሞን ቤታቸው አስገብተን እኛም ሄድን።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- እሺ ከ6:30 በኋላ ወደ ቤታቹህ እንደሄዳቹ ነው። ግን የዛኔ ማለት ምን የሰማቹሁት ነገር ነበር። ምን ያጋጠመ ክስተት ነበር በወቅቱ?

አስተርጓሚ:- ያው 6:30 ናብ ገዛ ከምዝኸድኩም ትገልፁ ኣለኹም ግን ኣፍቲ ጊዜ ንሱታይ ዝሰማዕኹሙዎ ወይ ታይ ዘጋጠመ ጉዳይ ነይሩ ተስታውስዎ?

6ኛ መ/ምስክር:- ዋእ ማለት ኣንሕና ኣሸዑ ምስከድና ንሆ ቅንን ሰብ ሞይቱ ሒዲሩ

ተባሂሉ መን ተበልና ገ/ሄር ኪዳኑ ዝተብሃለ ሞይቱ ሓዲሩ ኣብ
ፖሊስ ጣብያ ሰሚዕና::

አስተርጓሚ:- ያው ያወቅነው ነገር አልነበረም ሆኖም በጥዋቱ ግን ገ/ሄር ኪዳኑ የተባለው በፖሊስ ጣብያ ላይ ሞቶ አደረ ተብሎ ሲነገር ሰማን::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ይህን ነገር የሰማቹሁት በነጋታው ነው?

አስተርጓሚ:- እዚ ነገር እዙይ ዝሰማዕኽሙዎ ብናግኡ ማለት ድዩ? ብፅባሒትኡ ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- ብፅባሒትኡ ንጎሆ ኢና::

አስተርጓሚ:- በነጋታው ጥዋት ነው::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- የዛኔ ጥበቃ ላይ ነበርን ብለው ነበር እና:: በጥበቃ ላይ የነበራችሁ እነማን ነበራቹሁ እስቲ ስም ዝርዝሩን?

አስተርጓሚ:- አሻዒትኡ ኣብ ሓለዋ ፀጥታ ነይርና ኢልኹም እሞ:: ብሓደ ዝነበርኹም
አሻዒትኡ እልመን ምኧንኹም እስቲ ብስም ግለፁልና?

6ኛ መ/ምስክር:- ሓደ ገ/ማርያም ወልዱ፣ ካሕሳይ ገ/የሃንስ፣ ወ/ስላሴ ካሕሳይ፣
መምህር ሰለሞን አሰፋ፣ ሓጎስ ገ/ፃድቃን ዝበሃል እውን ነይሩ እዙይ ኢና
ዝነበርና::

አስተርጓሚ:- እነዚህን ነበርን ያው በስም የጠቀሱዎቹውን ሰዎች ማለት ነው::

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ:- ስድስት ተኩል ያሉት የሚታው ወዲት ቤት ነበር
የወሰዳቹሁት

መምህር ሰለሞን:: ቤቱ አስገባነው ነው ያሉት የማን ቤት ነው?

አስተርጓሚ:- ሽዱሽተን ፈረቓን ንሰለሞን ናብ ገዝኡ ኣብፂሕናዮ ክትብሉ ከለኹም ናይመን ገዛ ኢኹም ኣብፂሕኹሙዎ?

6ኛ መ/ምስክር:- ናብገዝኡ እንዳ በሪሃ ገ/መድህን ትበሃል ሰበይቱ::

አስተርጓሚ:- በሪሃ ገ/መድህን ወደ ተባለቹ ሚስቱ::

የ8ኛ ተከሳች ተ/ጠበቃ:- እሺ ጨርሻሎሁ ክ/ፍ/ቤት::

ዳኛ/ገብሩ/ :- መስቀለኛ ጥያቄ::

ልዩ ዓ/ህግ:- አቶ ኪዳነማርያም ተከሳሽ በምን እንደተከሰሰ ያውቃሉ?

አስተርጓሚ:- ተኸሳሲ ብምንታይ ከምዝተኸሰሰ ትፈልጡዶ?

6ኛ መ/ምስክር :- ታይ እሞ ንፈልጥ ድአ ማለት ነይርካ እዩ ተባሂሉ ኢና ንሰምዕ
እምበር ምንም ዝፈልጦ ነገር የብለይን::

አስተርጓሚ:-ያው ነበረ ተብሎ እንደተያዘ ነው እንጂ ምንም የሚያውቁቀው ነገር
የለኝም::

ልዩ ዓ/ህግ:-   ምን ነበርክ ተብሎ ነው የሰሙት?

አስተርጓሚ:- ታይ ነይርካ ክበሃል ከሎ ኢኹም ሰሚዕኹም?

6ኛ መ/ምስክር:-   ዋእ ወዲ ገ/ሄር አትሒዝዎ ኢና ንሰምዕ እምበር ካሊእ ዝፈልጦ ነገር የብለይን::

አስተርጓሚ:-   የገ/ሄር ልጅ አስያዘው ሲባል ነው የምንሰማው እንጂ ምንም የሚያውቀው ነገር የለኝም::

ልዩ ዓ/ህግ:-   እሺ ያን ጊዜ ጥበቃ ላይ እንደነበራቹህ ጠቅሰዋል:: መጀመርያ የት ነበር የተሰባሰባቹሁት ለጥበቃ የምትወጡት ከየት ሁናቹህ ነው?

አስተርጓሚ:-   መጀመርያ ንሓለዋ ንፀጥታ ከምዝወፃእኹም ገሊፅኹም ኣለኹም:: መጀመርያ ኣብ ምንታይ ኢኹም ትሰባሰቡ ካበይ ቦታ ኢኹም ናብቲ ሓለዋ እትኸዱ?

6ኛ መ/ምስክር:- እወ መጀመርያ እንዳግራማች ገ/ስላሴ ዝበሃል ነይሩ ኣፍቲ ፒያሳ ቀበሌ ናብዚ ናብዚ እዩ ጥቓ ንጥቓ ስለዝኾነ ኣብኡ ኢና ንስብሰብ ኣብ እንዳግራዝማች ገ/ስላሴ::

አስተርጓሚ:-   በግራዝማች ገ/ስላሴ በተባሉት ያው ቀበሌውን እዛ አጠገብ ስለሆነ እዛው ስለሆነ እዛው ተሰብስበን ነው መጀመርያ የምንሄደው::

ልዩ ዓ/ህግ:-   ስንት ናቹሁት ጥበቃ አባላት ያን ጊዜ የነበራችሁት ?

አስተርጓሚ:- ኣብቲ ጊዜ ንሱ ዝነበርኩም ናይ ሓለዋ ዘበልኩም ኣባላት ክንደይ ነይርኩም በዝሒ ?

6ኛ መ/ምስክር:- 6ተ ሰባት::

አስተርጓሚ:- 6 ነበርን::

ልዩ ዓ/ህግ:- አጠቃላይስ ጥበቃ ስንት ናቹህ ቁጥራቹህ ?

አስተርጓሚ ጠቅላላኸ ጥበቃ እትበሃሉ ክንደይ ኢኹም ቁፅርኹም?

6ኛ መ/ምስክር :- ማለት ኣሽዑ ዝነበርና 6ተ ሰባት ኢና ግን 12 ሰብ ኢና ነይርና ሙሩፃት ብህዝቢ ዝተመረፅና::

አስተርጓሚ:- ጠቅላላ በህዝብ የተመረጥነው 12 ነበርን ያኔ ግን ስድስታችን ብቻ ነበርን::

ልዩ ዓ/ህግ:-   ማን ነበር የእናንተ ሰብሳቢ ?

አስተርጓሚ:-   መን እዩ ነይሩ ሰብሳቢኹም ናይኻትኩም?

[redacted]

6ኛ መ/ምስክር፡- መጀመርያ ብቀበሌ ዓይነት እንድሕር ኮይኑ መምህር ሰለሞን እዩ። ናይ ኣብዮት ጥበቃ ኻዓነይ ገ/ማርያም ወልዱ።

አስተርጓሚ፡- በቀበሌው ከሆነ ሰለሞን በጥበቃው ላይ ደግሞ ገ/ማርያም።

ልዩ ዓ/ህግ፡- የትነበር እስከ 6:00 ሰዓት የቆያቹሁ በጥበቃ?

አስተርጓሚ፡- እስካብ 6:00 ሰዓት ኣብ ሓለዋ ዝፀናሕኹሙሉ ኣበይ እዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣብ ከተማ እናዞርና ፀጥታ መኸበርቲ እንዲና ሓደ ሓደ ረበሻ ሓደ ሓደ ነገር ከይህልው እናበልና እናዞርና ኢና ነምሺ።

አስተርጓሚ፡- ያዎ ፀጥታ ኣስከባሪዎች ስለሆንን ከተማው ውስጥ እየዞርን አንጻ አንድ ረብሻ ምን ምናምን እንዳይፈጠር እየዞርን እየጠበቅን ነው የምናመሸው።

ልዩ ዓ/ህግ፡-አጋጠማቹ ያኔ?

አስተርጓሚ፡- ኣሸዒትኡ ዘጋጠመኩም ታይ እኒሆ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ዘጋጠመና ነገር የብልናን።

ኣስተርጓሚ፡- ምንም ያጋጠመን ነገር የለም።

ልዩ ዓ/ህግ፡- 6:30 ላይ ተከሳሹ ነው ብለው ነበር። የትነው እንዴ መኖርያ ቤቱ?

ኣስተርጓሚ፡- 6:30 ንተኸሳሲ ኣፋኒናዮ ኢልኹም ነይርኩም ኣበይ ድዩ መኖርያ ገዝኡ?

6ኛ መ/ምስክር ፡- ኣብኡ ጥቃ ኣፍቲ ጥቃ ንስብሰበሉ ርሕቕ ኢሉ ላዕላይ ናብ ወሰን ዕርግያ እዩ ገዝኡ።

አስተርጓሚ፡- እዛው የምንሰበሰብበት ኣካባቢ ትንሽ ራቅ ብሎ ጫፍ መንገድ ላይ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከማን ጋር ነበር የሚኖረው?

አስተርጓሚ፡- ምስመን እዩ ዝነብር ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ምስ ወ/ሮ በሪሃ ገ/መድህን።

አስተርጓሚ፡- ከወ/ሮ በሪሃ ገ/መድህን።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ያን ጊዜ ጥበቃ ስትጠብቁ ምን ነበር የያዛችሁት መሳርያ?

አስተርጓሚ፡- ኣሻዒትኡ ንሓለዋ ክትወፅኡ ከለኹም እንታይ ዓይነት መሳርያ ሒዝኩም ነይርኩም።

6ኛ መ/ምስክር፡- ክላሽን።

አስተርጓሚ፡- ክላሽን።

ልዩ ዓ/ህግ ፡- ተከሳሽስ?

ኣስተርጓሚ፡- ተኸሳሲ ኸ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ከምኡ ክላሽን።

አስተርጓሚ፡- እሱም ክላሽን።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ከዛ እሱን ሸኝታችሁ እናንተ እንደሄዳችሁ ነው የጠቀሳቹሁት ወደ ቤት አስገብታችሁት ነው ወይስ ከበር ሲያንኳኳ ነው የተለያችሁት?

አስተርጓሚ፡- ንዕኡ ኣፋኒኹም ንስኻትኩም ከምዝተፈለኹም ኢኹም ገሊፅኩም እናንኳሕኳሐ እናሃለየ ገና ኣብ ማዕዶ ዲኹም ከይድኹም ወይስ ውሽጢ ኣእቲኹሙዎ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣእቲውናዮ ኢና፡፡ ኳሕኩሕና ያውም እኳ እተው ኢላትና ንሳ እታ ሰበይቲ ንሱ ኣትዩ እተው እንዶ ኢለ ቅልቅል ኢላ ኣብያትና ኣንሕና ከዓ ከይድና፡፡

አስተርጓሚ፡- አስገብተነው ነው እንዳውም ሚስትየው ወጣ ብላ ለምን ግቡ ብላን ነበር እሱን አስገብተን ነው እኛ የሄድነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ለጥበቃ ቅድም የጠቀሱበት ቦታ ቀበሌው ጎን ስለሆነ እዛነው የተሰበሰብነው ብለው ነበር፡፡ ማን ነው ቀድሞ የተገኘ ተከሳሽ ነው እናንተ ናቹህ?

አስተርጓሚ፡- ያው ንሓለዋ ክንስብሰብ ከለና ኣብቲ ጥቓ ቀበሌ መሰብሰቢና ተኣኪብና ኢልኩም ነይሮኩም መን ቀዲሙ ኣብኡ ተገንዩ? ተኸሳሲ ድዩ ቐዲሙኩም ወይስ እስኻትኩም ቐዲምኩም ተገኒኹም?

6ኛ መ/ምስክር፡- ብሓደ ኢና ማለት መሰብሰቢ ቦታ ካብ ክንድዚኣ ሰዓት ዘበለ ነገር ንኸቕዛዕ ስለዝበሉና ኣፍታ ሰዓትና ኢና ተኣኪብና ኩላትና፡፡

አስተርጓሚ፡- ያው መሰብሰብያችን ቦታ ስለሆነ እና ጊዜ ያሳለፊም ቅጣት ስለነበረው ልክ በሰአታችን አብረን ነው የተገኘነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ተከሳሹ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡- እቲ ተኸሳሲ ለ ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር፡- እወ ኮላይ ንሱ እውን እወ?

አስተርጓሚ፡- አዎ እሱም ጭምር፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ቢሮው ገብተዋል አልገባም ቀበሌ?

አስተርጓሚ፡- ናብ ቀበሌ ናብ መስሪያ ቤት ኣትዩዶ ነይሩ ኣይኣተወን?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣይኣተውናን፡፡

አስተርጓሚ፡- አልገባንም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሱ ገብተዋል አልገባም?

አስተርጓሚ፡- እሱኸ ኣትዩ ዶ ኣይኣተወን?

6ኛ መ/ምስክር፡- ኣይኣተወን፡፡

አስተርጓሚ፡ አልገባም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- መቼ እንደተቀጠረ ያውቃሉ እርሶ

አስተርጓሚ፡- መዓዝ ልሓለዋ ንኣብዮት ጥበቃ ከምዝተቆፀረ ትፈልጡ ዶ?

6ኛ መ/ምስክር፡- ልተቆፀርናሉ መጀመርያ ብ70 ዓ.ም ሰነ ወርሒ ማለት ብህዝቢ ተመሪፅና መጀመርያ ክኣትው ከሎ ማለት ደርጊ ክኣትወና ኣሽዕሁ ተመሪፅና።

አስተርጓሚ፡- ሰኔ ወር 70 ዓ.ም ላይ ነው ለመጀመሪያ ደርግ ሲገባ ጊዜ በህዝብ ተመርጠን ያኔ ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ከሶስት ስድስቶቹ ጥበቃ እንደወጣቹህ ነው ከተከሳሹ ጋር ሁናቹሁ። በሁለትስ ጥበቃ አድርጋቹሃል ወይስ ተረኛ አልነበራቹሁም?

አስተርጓሚ፡- ያው 3 መዓልቲ ሽዱሽትየኹም ንሓለዋ ወፂእኹም ነይርኩም ብክልተ መዓልቲኸ ወፂእኹም ነይርኩም ዶ ንሓለዋ ኣይወፃእኹምን?

6ኛ መ/ምስክር፡- ብሽፍቲ ኢና ንወፅእ።

አስተርጓሚ፡- በሽፍት ነው የምንወጣው በየተራ።

ልዩ ዓ/ህግ፡- ስለዚህ መስከረም 2 ወጥተዋል አልወጡም?

አስተርጓሚ፡- ስለዚህ መስከረም 2 ወፂእኹም ዶ ነይርኩም ኣይወፃእኹምን?

6ኛ መ/ምስክር፡- ወፂእና እባ ናይ ልቢ ኩላትና ዘይኮነ ንወፅእ እሲ ብ2 እንዷና 12 ኢና ብሽፍቲ ኢና ንወፅእ።

አስተርጓሚ፡- ያው 12 ስለሆንን በሁለት ሽፍት ነው የምንወጣው።

ልዩ ዓ/ህግ፡-መስከረም 3 እንደወጡ እማ ነግረውኛል መስከረም ሁለት እናንተ ናቹህ ያኛው 6ኛው ግሩፕ ነው የጠበቀው?

አስተርጓሚ፡- እሞ እሺ መስከረም 3 ንስኻትኩም ወፂእኹም ኣለኹም መጀመርያ መስከረም 3 ከምዝወፃእኩም ተናጊርኩም ኢኹም እና መስከረም 2'ኸ እቲ 1 ግሩፕ እቲ ሓደ ሽፍቲ ድዩ ወፂኡ ወይስ እስኻትኩም ኢኺም ወፂእኹም?

6ኛ መ/ምስክር፡- እቲ ካልእ ሽፍቲ እዩ።

አስተርጓሚ፡- ሌለኛው ሽፍት ነው የወጣው።

ልዩ ዓ/ህግ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኛ /ገብሩ/ ድጋሚ ጥያቂ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- የለኝም ክቡር ፍ/ቤት

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ /ታደሰ/፡- አቶ ኪዳነማርያም ከ70 ዓ.ም ጀምረው አብዮት ጥበቃ እንደነበሩ ነው የገለፁት። እስከመቼ ዓ.ም አብዮት ጥበቃ ሆነው ሰርተዋል?

አስተርጓሚ፡- ካብ 70 ዓ.ም ጀሚርኩም አብዮት ጥበቃ ከምዝነበርኩም ገሊፅኩም ኢኹም እስካብ ክንደይ ዓ.ም ኢኹም አብዮት ጥበቃ ኮይንኩም ቐፂልኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- ማለት እስካብ 75 ዓ.ም ነይረ እየ:: ዳሕራይ ንቀበሌ አውዲቖኒ ኢለ እንደገና ብ77 ዓ.ም ከዓ ኣትየ::

አስተርጓሚ:- መጀመርያ እስከ 75 ዓ.ም ቀጥየ ነበር ከዛ ቀበሌዎቹ አውሩዱኝ ብየ ወጥቼ ነበር ተመልሼ ደግሞ በ77 ዓ.ም ገባሁኝ::

ዳኛ /ታደሰ/:- ተከሳሹስ የቀበሌው ሊቀመንበር የሆኑበት ከመቼ ዓ.ም እስከ መቼ ነው?

አስተርጓሚ:- ተኸሳሲ ኸ ናይቲ ቀበሌ ኣብ ወንበር ኮይኑ ዝቐፀለሉ ካብ መዓዝ እስካብ መዓዝ እዩ?

6ኛ መ/ምስክር:- እቲ ኣሽዑ ተመሪፁ ነይሩ እምበር እቲ ቐዳማይ ዝተመረፀሉ መጀመሪያ ኣብ ወንበር ነይሩ ክምረፅ ከሎ ዝተመረፀሉ መዓልቲ ኣይፈልጦን::

አስተርጓሚ:- ያኔ ሊቀመንበር ሆኖ ተመርጦ ነበር ግን የተመረጠበት ቀን አላውቀውም::

ዳኛ /ታደሰ/:- ልጁ የተመረጠበት ቀን ባያውቁ እስከ መቼ የቀበሌው ሊቀመንበር ሆነዋል?

አስተርጓሚ:- ዝተመረፀሉ መዓልቲ እሺ ኣይትፍለጥዎ እሞ እስካብ መዓዝኸ እስካብ መዓዝ ጊዜ እዩ ሊቀመንበር ኮይኑ ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር:- እንድዒ ዳሕራይ ተቐይሩ ነይሩ ንዓይ'ዋ::

አስተርጓሚ:- እንዲያውም ወደ ኋላ አካባቢ ወደ አድዋ ተቀይሮ ነበር::

ዳኛ /ታደሰ/:- ለስንት ዓመት ያክል በሊቀመንበር ሰርተዋል ተከሳሽ?

አስተርጓሚ:- እሞ ንክንደይ ዓመት ዝኣክል ኣብ ወንበር ኮይኑ ኣገልጊሉ ተኸሳሲ?

6ኛ መ/ምስክር:- ክፈልጦ ኣይኽእልን::

አስተርጓሚ:- ላውቀው አልችልም::

ዳኛ /ታደሰ/:- እሺ እርስዎስ ከ70 ዓ.ም ጀምረው እስከ 75 ዓ.ም በመጀመሪያው ዙር ኣብዮት ጥበቃ ነበሩ:: ስንት ጊዜ ተረኛ ሆነው ወጥተዋል?

አስተርጓሚ:- ያው ካብ 70 ዓ.ም ጀሚርኩም ንስኹም እስካብ 75 ዓ.ም ኣብዮት ጥበቃ ነይርኩም ኢኹም:: ኣብዚ ጊዜ ውሽጢ ክንደይ ጊዜ ተረኛ ኮይንኩም ንሓለዋ ወፂእኹም?

6ኛ መ/ምስክር:- ኣበይ ይፈልጠ ኣይፎርልጦን እየ:: ገሊኡ ብሓደ መዓልቲ ንወፅአ ገሊና ብሉ ይኸውን እና ብሽፍቲ ይኸውን ክንደይ መዓልቲ ኢልና ክንርዳእ ድአ::

አስተርጓሚ:- ምን ብየ አውቀዋለሁ ያው በሽፍት እንወጣለን እየተቀያየርን ስንት ጊዜ እንደወጣን አላውቅምም::

ዳኛ /ታደሰ/:- መቼ መቼ ወጥተው ነበር?

አስተርጓሚ:- መዓዝ መዓዝ ወፂእኹም ነይርኩም?

6ኛ መ/ምስክር:- ታይ እሞ እዩ 5 ዓመት ክንደይ መዓልቲ ኢሉ ኸፈልጦ ድኣ እዚይ ድኣ ክፈልጦስ ኣይከእልን እየ::

አስተርጓሚ:- ያው 5 ዓመት ሙሉ ነው የትኛው ብየ አውቀዋለሁ::

ጻኛ /ታደሰ/:- ታድያ 5 ዓመት ሙሉ የትኛው መሆኑን ባያውቁት መስከረም 3/72 ዓ.ም በምን ሊያውቁ ይችላሉ?

አስተርጓሚ:- እሞ እንድሕር 5 ዓመት ኮይኑ ብምንታይ ክትፈልጡዎ ዘይትኸእሉ እንተኾይንኩም መስከረም 3 ድኣ ብምንታይ ፈሊኹም ፈሊጥኹሙዎ?

6ኛ መ/ምስክር:- እፈልጦ እየ ማለት ክብረ በዓል 2 መዓልቲ መስከረም እዩ ናይ ደርጊ ክብረ በዓል ማለት እዩ:: ሐዚ ብፅባሒትኡ የእናት አገር ጥሪ ዝበሃል ነይሩ:: እወ የእናት አገር ጥሪ ዝበሃል ነይሩ ንኣብነት መፍለጢ ክኾነና እሽዑ ዊዕልናስ ንምሽቱ ማለት ንምሽቱስ ከምዚ ተገንዩ ሓዲሩ ኢልና ንኣብነት ብእናት አገር ጥሪ ይፈልጦ::

አስተርጓሚ:- ያው መስከረም ሁለት የደርግ የክብረ በዓል አለ መስከረም ሶስትም የእናት አገር ጥሪ በዓል ነበረ በዚሁ ምክንያት ይህንን እንዳደረ በእናት አገር ጥሪው ማታ ላይ የሄን ተገኝቶ አደረ ተብሎ ስለሆነ በዚሁ ለይቼ ይገፄዋለሁ::

ጻኛ /ታደሰ/:- በእንትሮ ከተማስ ስንት ጊዜ የእናት አገር ጥሪ ተካሂደዋልን?

አስተርጓሚ:- ክንደይ ናይ እናት አገር ጥሪ ተኻይዱ ኣሎ ኣብኡ?

6ኛ መ/ምስክር:- ኣይፈልጦን እየ ክፈልጦስ ኣይክእል እየ::

አስተርጓሚ:- ላውቀው አልችልም::

ጻኛ /ታደሰ/:- ለምን እንዴ ብቻ ነው የተካሄደው ወይስ በተደጋጋሚ እናት አገር ጥሪ ተካሂደዋል?

አስተርጓሚ:- እሞ እናት አገር ጥሪ ሓንቲ ጊዜ ጥራሕ ድዩ ተኻይዱ ወይስ ክንደይ ጊዜ ተኻይዱ?

6ኛ መ/ምስክር:- ተደጊሙ እዩ::

አስተርጓሚ:- ተደግመዋል::

ጻኛ /ታደሰ/:- ስለዚህ በስንት በመቼ ዓ.ም ነው እናት አገር ጥሪ የተካሄደው?

አስተርጓሚ:- እና ኣብ ክንደይ መዓዝን መዓዝን እዩ እናት አገር ጥሪ ተኻይዱ?

6ኛ መ/ምስክር:- እንድዕሉ መጀመሪያ ክልተ ጊዜ ገለ እየ ዝፈልጥ ኣነ ክልተ ጊዜ ከምዝተኻየደ ይፈልጥ::

አስተርጓሚ:- ያው ሁለት ጊዜ እንደተካሄደ ነው የማውቀው::

ዳኛ /ታደሰ/፦ እርሶ ኣብዮት ጥበቃ ከሆኑስ በ72 ዓ.ም ብቻ ነው መስከረም ሁለት የነበረው ወይስ በሌሎች ዓ.ምቶች መስከረም ሁለት ነበር?

አስተርጓሚ፦ ንስኹም ኣብዮት ጥበቃ ኣብዝነበርኩምሉ ጊዜ ብኻልኦት ዓ.ምረታትኸ መስከረም 2 ዘይነበረ ድዩ ከይኑ ወይስ 72 ዓ.ም ጥራሕ እዩ መስከረም ክልተ ዝተኸበረ?

6ኛ መ/ምስክር፦ ነይሩ እባ ንዓመትኡ እውን እባ ተኸቢሩ።

አስተርጓሚ፦ ነበር በዓመቱም ተከብረዋል።

ዳኛ /ታደሰ/፦ ስለዚህ በየአመቱ መስከረም ሁለት እስከ አለና እንደገና በተደጋጋሚ በእንትጮ ከተማ እናት አገር ጥሪ የሚደረግ ከሆነ መስከረም 3/72 ዓ.ም በተለየ መልኩ እርሶ ሊያስታውሱ እንዴት ቻሉ?

አስተርጓሚ፦ እሞ ብዙሕ ጊዜ መስከረም ክልተ ዝኸበር እንተኾይኑ መስከረም 3 ኣብ እንትጮ ብተደጋጋሚ ዝኸበር እንተኾይኑ ናይ 72 ዓ.ም መስከረም 3 ግን ፍሉይ ብዝበለ መልክዑ ኸመይ ገይርኩም ክትትሕዝዎ ኸኢልኩም?

6ኛ መ/ምስክር፦ ማለት እቲ እናት አገር ጥሪ ድኣ እየ አዐርየ ዘብሎ እምበር ተደጋጋሙስ ኣይገበረን ግን እቲ ኸብሪ በዓል ግን እስካብ ደርጊ እንትጮ ነይሩ ዝለዓል ክብሪ በዓል ነይሩ እዩ።

አስተርጓሚ፦ እናት አገር ጥሪውን ነው መቼ መቼ እንደተካሄደ የማላውቀው እንጂ በዓሉ ግን መስከረም ሁለት ደርግ እንትጮ ለቆ እስከሄደ ድረስ ነበረ።

ዳኛ /ገብሩ/፦ መስከረም 3/72 ዓ.ም 6 ሰዎች ሆነን ለጥበቃ ወጥተን ነበር ሲሉ ተከሳሽን ጭምር ነው 6ኛው ተከሳሽ ነው?

አስተርጓሚ፦ መስከረም 3 ሓለዋ ወፂእና 6 ሰባት ኮይና ክትብሉ ከለኹም። እቲ ተከሳሲ 6ይኹም ድዩ ወይስ ተወሳኺ እዩ?

6ኛ መ/ምስክር፦ ኣይኮነን ናይ ኣበ መንበር ስለዝኾነ ኩሉ ጊዜ ተመዳቢ እንተዘይኮነስ ኣብ ዘይመልኦ ኣብዘይመልኦ እዩ ዝመፅኣና ይቆፃፀረና እዩ።

አስተርጓሚ፦ ሊቀመንበር ስለሆነ ሁሌም እየመጣ ነው የሚቆጣጠረን በጎደለ በጎደለም ነው የሚገኘው።

ዳኛ /ገብሩ/፦ ይነሱ ጨርሸዋል።

የ8ኛ ተኸሳሽ ተ/ጠበቃ፦ ቀጣዩ መከላከያ ምስክራችን አቶ ካህሳይ ገ/ዮሃንስ ይባላሉ። ያው የሚመሰክሩበት ጭብጥም ተመሳሳይ ነው።

ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩት ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ቃለ ምስክርነታቸው ሰጥተዋል።

ዳኛ /ገብሩ/፦ ስምዎ?

986

[redacted]

አስተርጓሚ:- ስምኩም?

የ8ኛ ተከሳሽ 7ኛ መ/ምስክር:- ካሕሳይ ገ/የሃንስ ካሕሳይ

ዳኛ /ገብሩ/:- እድሜ?

አስተርጓሚ:- ዕድመኹም?

የ8ኛ ተከሳሽ 7ኛ መ/ምስክር:- 50

ዳኛ /ገብሩ/:- አድራሻ?

አስተርጓሚ:- አድራሻኹም?

7ኛ መ/ምስክር:- እንትጮ ከተማ ወረዳ ኣሕፈሮም ቀበሌ 01::

ዳኛ /ገብሩ/::- ስራዎ?

አስተርጓሚ:- ስራሕኩም?

7ኛ መ/ምስክር:- ወርቅን ብርን

አስተርጓሚ:- ወርቅና ብር ስሪ::

ዳኛ/ ገብሩ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ: ዝመፃእኹሙሉ ጉዳይ ትፈልጡዶ?

የ8ኛ ተከሳሽ 7ኛ መ/ ምስክር እወ

አስተርጓሚ: አዎ::

ዳኛ/ ገብሩ በምን ምክንያት ነው የመጡት?

አስተርጓሚ: ብምንታይ ምኽንያት መፂእኹም?

7ኛ መ/ ምስክር ትእዛዝ መፂኡኒ::

አስተርጓሚ: ትእዛዝ ስለመጣልኝ::

ዳኛ/ ገብሩ/ እኮ ምክንያቱ ነው እየጠየኩት ያለሁት?

አስተርጓሚ: ምኽንያቱ ታይ እዩ ?

7ኛ መ/ ምስክር: ንምስክርነት ዝብል ስለዝመፅአኒ መፂአ አለኹ::

አስተርጓሚ: ለምስክርነት የሚል ስለመጣልኝ መጥቼ አለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: በማን ምስክርነት?

አስተርጓሚ: ብመን ምስክርነት?

7ኛ መ/ ምስክር: ብመምህር ሰለሞን ::

ዳኛ/ገብሩ/: ያውቁታል?

አስተርጓሚ: ትፈልጥዎዶ?

7ኛ መ/ ምስክር እወ::

አስተርጓሚ: አዎ::

ዳኛ/ ገብሩ/ ዝምድና አላቹህ?

አስተርጓሚ: ዝምድና አለኩምዶ?

7ኛ መ/ ምስክር የብልናን።

አስተርጓሚ: የለንም።

ዳኛ/ ገብሩ/ እሺ ዋና ጥያቄ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ካህሳይ ሰለሞንን አውቀዋለሁ ብለው ነበርና የት እንደሚያውቁት እስቲ ዘርዘር አድርገው ለፍርድ ቤቱ ቢያስረዱልን?

አስተርጓሚ: ሰለሞን ይፎልጦ እየ ኢልኩም አለኹም እሞ አብ ምንታይ ከምእትፈልጠ ‐ዎ እስቲ ዝርዝር አቢልኹም ዕወዩና?

7ኛ መ/ ምስክር ሰለሞን ዝፈልጦ አብ እንትጪ እየ እፈልጦ።

አስተርጓሚ: ሰለሞን እንትጪ ነው የሚያውቀው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በምን ስራ ላይ?

አስተርጓሚ: ብምንታይ ስራሕ ?

7ኛ መ/ ምስክር ስርሑ መምህር እዩ።

አስተርጓሚ አስተማሪ ነው ስራው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እርስዎስ ምን ነበር ስራው። በወቅቱ?

አስተርጓሚ: ንስኹምኸ አሻዒትኡ ታይ ነይሩ ስራሕኹም?

7ኛ መ/ ምስክር : አነ ናተይ ስራሕ ዝነበረ ማለት ተመራፂ ናይ ቀበሌ ነይረ ሓደ ወርቅና ብሪ ስራሒ እየ ግንተመራፂ ናይ ቀበሌ ነይረ:

አስተርጓሚ: ወርቅና ብር ሰሪ ሁኜ የቀበሌ ተመራጭም ነበርኩኝ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ ነበር የቀበሌ ተመራጭ የነበሩበት ጊዜ ዓ/ም ወሩ?

አስተርጓሚ: መዓዝ ኢኹም ናይ ቀበሌ ተመራፂ ነይርኩም ዓ/ምቱን ወርሑን ዕወዩና?

7ኛ መ/ ምስክር ዝተመረፅኩሉ ድዩ?

አስተርጓሚ: የተመረጥኩበት ነው ወይ?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አዎ ተመርጠው በስራ ላይ የነበሩበት ጊዜ።

አስተርጓሚ: ተመሪፅኹም አብ ስራሕ ዝነበርኹሙሉ ጊዜ።

7ኛ መ/ ምስክር: ካብ 71 ዓ/ም ተመሪፀ አነ።

አስተርጓሚ: በ71ዓ/ም ተመረጥኩኝ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ መምህር ሰለሞንስ?

አስተርጓሚ: መምህር ሰለሞንከ?

7ኛ መምስክር 70 ዓ/ም ተመሪፁ ንሱ።

አስተርጓሚ: 70 ዓ/ም ላይ ተመረጠ እሱም።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ አብራቹህ የነበራቹሁበት የስራ ጊዜስ መቼ ነበር?

አስተርጓሚ: ሓቢርኹም ዘስራሕኹሙሉ ናይ ስራሕ ጊዜ መዓዝ ነይሩ?

7ኛ መ/ ምስክር ካብ 71 ዓ/ም ጀሚርና እስካብ 73 ዓ/ም ብሓደ ሰሪሕና፡፡

አስተርጓሚ: ከ71 ዓ/ም ጀምሮ እስከ 73 ዓ/ም አብረን ሰርተናል፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አብራቸሁ ስትሰሩ እያላቹሁ ምን ያጋጠማቹሁ ክስተት ነበር?

አስተርጓሚ: ብሓደ ሓቢርኹም እናሰራሕኹም አብዝነበርኩሙሉ ጊዜ ታይ ዘጋጠ
መኩም ጉዳይ ነይሩ? ዘጋጠመኩም አጋጣሚ?

7ኛ መ/ ምስክር አንሕና ማለት ምስ መምህር ሰለሞን ማለት ሮንዱ ንዘውር ነይርና
ሮንዱ ሓዲርና ንዘውር እስካብ 6:30 ሰዓት አብ 72 ዓ/ም ሓቢርና ንሰርሕ
ነይርና ንዘውር ሮንዱ፡፡

አስተርጓሚ: በ72 ዓ/ም እስከ 6:30 ሰዓት አብረን ጥበቃ ወጥተን እየዞርን ነበር፡፡

7ኛ መ/ ምስክር መዓልቲ ብ3ተ መዓልቲ፡፡

አስተርጓሚ: ቀኑ 3ኛ ቀን ነው፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ መቼ ወር ነው?

አስተርጓሚ: ወርሑ?

7ኛ መ/ ምስክር ሓደ ወርሒ፡፡

አስተርጓሚ: 1ኛው ወር፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : እሺ እስከ 6:30 ሰዓት ነበር ያመሻችሁት?

አስተርጓሚ: እስካብ 6:30 ሰዓት ዲኹም ዘምሸኹሙዎ

7ኛ መ/ ምስክር እወ፡፡

አስተርጓሚ: አዎ፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መምህር ሰለሞንስ የዜኔ የት ነበር?

አስተርጓሚ መምህር ሰለሞንኸ አኻዒትኡ አበይ ነይሩ?

7ኛ መ/ ምስክር ምሳና ነይሩ፡፡

አስተርጓሚ ከእኛ ጋር ነበር፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከ6:30 ሰዓት በኋላ ወዴት ሄዳቹ ?

አስተርጓሚ: ድሕሪ 6:30 ናበይ ኸይድኹም?

7ኛ መ/ ምስክር ድሕሪ 6:30 ናብ እንዳበሪሃ ገ/ መድህን ከይድና ንሱ አእቲውናዩ
አንሕና ድማ ንገዛና ኸይድና፡

አስተርጓሚ: ወደ 6:30 ወደ በሪሃ ገ/ መድህን አስገባነው ለእሱ እሱን አስገብተን
እኛም ወደ የቤታችን ሄድን፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወደ ቤቱ አስገብታችሁት እናንተ ወደ ቤታችሁ ነንደሄዳቹ
ነው፡፡ እሺ ታድያ የዜኔ ምን የተፈጠረ ክስተት ነበር?

አስተርጓሚ: እሞ አፍቲ ጊዜ ንሱ ታይ ዝተፈጠረ ኢጋጣሚ ነይሩ?

7ኛ መ/ ምስክር ምኽንያቱም ዝተፈጠረ ማለት አፍቲ ኸባቢ ንሱ አብ መስርያ ቤት በቲ ዕለት እቲ ተወቒዖም ዝሞቱ ሰብአይ ነይሮም ይበሃል።

አስተርጓሚ: በወቅቱ በዕለቱ ቀን በዛው ቀን:

7ኛ መ/ ምስክር ማለት ምሸት ናብ 4 መዓልቲ ዛውግሕ ሰብ አይተወቒዖም ሞይቶም አይተ ገ/ሄር ኪዳኑ ዝበሃሉ ተወቒዖም ሞይቶም ዝብል ወረ ሰሚዕና ነይርና።

አስተርጓሚ: በወቅቱ በዚያን ጊዜ ማታ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የተባሉ ተመትተው ሙተው አደሩ የሚል ወሬ ሰምተን ነበር።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ ነበር የሰማቹሁት የሄን?

አስተርጓሚ: መዓዝ እዩ እዙይ ሰሚዕኹም?

7ኛ መ/ ምስክር 4ተ መዓልቲ።

አስተርጓሚ: 4ኛ ቀን።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በነጋታው ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ብፅባሒትኡ ማለት ድዩ?

7ኛ መ/ ምስክር እወ ብፅባሒትኡ ኢና ሰሚዕና።

አስተርጓሚ: አዎ በነጋታው ነው የሰማነው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ካህሳይ የዛኔ ጥበቃ ላይ የነበራቹሁ እነማን ነበራቹህ? እስቲ ስም ዝርዝሩ?

አስተርጓሚ: እሺ አሻዒትኡ አፍቲ ሓለዋ ዝነበርኩም ብሓደ ሓለዋ ዝነበርኩም እሲ መን ኢኹም እስቲ ጥቐሱልና?

7ኛ መ/ ምስክር ገ/ ማርያም ወልዱ፣ አነ ማለት እዩ ካሕሳይ፣ ኪ/ማርያም ሃብተ፣ ገ/ስላሴ ካሕሳይ ፣ ሓጎስ አብርሃ ነይርና አብኡ።

አስተርጓሚ: በስም የተጠቀሱትን በሙሉ አብረን ነበርን።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ ጨርሻለሁ ክቡር ፍርድ ቤት።

ዳኛ/ ገብሩ/ መስቀለኛ ጥያቄ።

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ አቶ ካሕሳይ ተመራጭ ነበርኩኝ ያን ጊዜ ብለው ነበር ምንድነው ምርጫዎ በምን ስራ ማለት ነው?

አስተርጓሚ: ተመራፂ ነይረ አፍቲ ጊዜ ንሱ ኢልኹም አለኹም ንምንታይ ስራሕ ኢኹም ተመሪፅኹም ነይርኹም ታይ እዩ ምርጫኡ?

የ8ኛ ተከሳሽ 7ኛ መ/ ምስክር ፀጥታ እየተመሪፀ ነይረ።

አስተርጓሚ: በፀጥታ ነው የተመረጥኩት:

ልዩ ዓ/ህግ ብዛታቹ ስንት ትሆኑ ነበረ?

አስተርጓሚ፡ ክንደይ ትኸኑ ነይርኩም ብዝሕኹም?

7ኛ መ/ ምስክር 6ተ ነይርና።

አስተርጓሚ፡ 6 ነበርን።

ልዩ ዓ/ ህግ አጠቃላዩቹ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡ ጠቕላላ ዲኹም 6 ?

7ኛ መ/ ምስክር እወ።

አስተርጓሚ፡ አዎ።

ልዩ ዓ/ህግ ምን ይከፈላቹ ነበር ከመንግስት?

አስተርጓሚ፡ ታይ ይኽፈለኩም ነይሩ ካብ መንግስቲ?

7ኛ መ/ ምስክር አንሕና ብደመዝ 40.00/ አርብዓ ቕርሺ/ ይወሃበና ነይሩ።

አስተርጓሚ እኛ በደመዝ ነው 40:00 / አርባ ብር ይከፈለን ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ፡ ወርቅ ሰሪ ነበሩክ ብለው ነበር። ያን ጊዜም ወርቅ ሰሪ ነበሩ?

አስተርጓሚ ስራሒ ወርቂ እየ ኢልኩም ነይርኩም አፍቲ ጊዜ ንሱኸ ስራሒ ወርቂ
        ነይርኹም ዲኹም?

7ኛ መ/ መስክር፡ እወ።

አስተርጓሚ፡ አዎ።

ልዩ ዓ/ ህግ ወርቅም እየሰሩ ነው እንግዲህ በጥበቃ 40:00/ አርባ ብር የሚከፈሉት?

አስተርጓሚ፡ እሞ ወርቂ እና ስራሕኹም እናሃለኹም ዲኹም አብ ናይ ሓለዋ 40:00/
        ዓርብዓ ቕርሺ/ ተወሳኺ ዝወሃበኩም ዝነበረ?

7ኛ መ/ ምስክር ህዝቢ መሪፁና ሓልው ኢሉ ህዝቢ ስለዝመረፀና እቲ ህዝቢ አዋፂኡ
        ድማ እዩ ዝኽፍለና ነይሩ።

አስተርጓሚ፡ ህዝቡ ጠብቁ ብሎ መርጦ ስላስቀመጠን ያው እያዋጣም የሚከፍለን እሱ
        ነበር።

ልዩ ዓ/ህግ መስከረም 3/ 72 ዓ/ም ለጥበቃ እንደወጡ ነው የገለፁት። መስከረም
        ሁለትስ የት ነበሩቹ

አስተርጓሚ፡ መስከረም 3/72 ዓ/ም ሓለዋ ንዘብዒ ወፂ እና ከምዝወፃእኹም ገሊፅኹም
        መስከረም 2ተኸ አበይ ነይርኹም?

7ኛ መ/ ምስክር አብ ዓድና ነይርና አብ ገዛና ነይርና።

አስተርጓሚ፡ ቤታችን ውስጥ ነበርን።

ልዩ ዓ/ህግ ጥበቃ አልወጣቹሁ ማለት ነው?

አስተርጓሚ፡ ሓለዋ የወፃእኹሙይ ማለት ድዩ?

7ኛ መ/ መስክር አሽሁ አይወፃእናን።

994

አስተርጓሚ: ያኔ አልወጣንም።
ልዩ ዓ/ህግ መስከረም 3 ብቻ ነው ጥበቃ የወጡት እርሶ?
አስተርጓሚ: መስከረም 3 ጥራሕ ዲኹም ናብ ሓለዋ ወፂእኹም ንስኹም?
7ኛ መ/ ምስክር እንሕና በቢመዓልቱ ማለት ኣብ ክልተ ተኸፊልና ካብ ክልትየና ኸፊልና ንሰርሕ ማለት ሓደ መዓልቲ እቲ ኦም ይወፅኡ ሓደ መዓልቲ ድማ እንሕና ንወፅእ ታራና እሽዑ ነይሩ እንሕና።
አስተርጓሚ: ያው በሁለት ተከፍለን ነው የምንሰራው አንዱ አንደኛው ቀን ሲወጣ አንዱ ደግሞ አንደኛው ቀን ይወጣል። ስለዚህ የእኛ ተራ የነበረው የዛን ቀን ብቻ ነው።
ልዩ ዓ/ህግ ሌላ ጊዜስ መቼ ነበር ተራቹ?
አስተርጓሚ: ኻሊእ ጊዜኸ መዓዝ ነይሩ ተራኹም?
7ኛ መ/ ምስክር ኩሉ ጊዜ ኸምኡ ኢልና ኢና ንሰርሕ ማለት ሎምዓንቲ እንተሰሪሕና እንሕና እቶም ሓደ ፅባሕ ይሰርሑ ድሕሪ ፅባሕ ኸዓ እንሕና ንሰርሕ።
አስተርጓሚ ሁሌም እንደዛ ነው የምንሰራው ዛሬ እኛ ከሰራን ነገ ያኛው ቡዱን ይሰራል ከነገ ወድያም እኛ እንሰራለን እንደዚህ እየተባለ ነው።
ልዩ ዓ/ ህግ በቀን ይጥቀሱልኝ እስቲ መቼ ወጥተዋል ከዚህ ከመስከረም 3 በኋላ መቼ መቼ ወጥተዋል እስቲ የተወሰኑትን ይጥቀሱልኝ?
አስተርጓሚ: ብመዓልቲ እስቲ መዓልቲ እናገለፅኩም ግለፁለይ ድሕሪ መስከረም 3 ብልወፃእኹም መዓዝ መዓዝ ወፂእኹም እስካብ ተስታውሱዎ?
7ኛ መ/ ምስክር 5 ድማ ወፂእና ማለት እዩ።
አስተርጓሚ: 5 ቀን ወጥተናል ማለት ነው።
ልዩ ዓ/ህግ እሺ በኋላስ?
አስተርጓሚ ብድሕሪኡኸ?
7ኛ መ/ ምስክር ካብ 5ተ ድማ 7ተ ንወፅእ ማለት እዩ ከምዚ እናበልና ኢና ንወፅእ።
አስተርጓሚ: ከዛም 7 ቀን ወጣን ማለት ነው እንደዛ እያልን ነው የምንወጣው።
ልዩ ዓ/ህግ ተከሳሽ በ5 እና በ7 ከእናንተ ጋር ነበር አልነበረም?
አስተርጓሚ: ተኸሳሲ ብ5 መዓልትን ብ7 መዓልትን ምሳኻትኹም ነይሩዶ ወይስ የነበረይን?
7ኛ መ/ምስክር: ንሱ ማለት ሓንሓንሻብ ምሳና ይዘውር ኩሉ ጊዜ ምሳና አይዘውርን ነይሩ ነይሩ ግን እቲ እዋን እቲ መስከረም 2 ስለዝነበረ ናይ መስከረም 2 ታይ እዩ ሽሙ መስከረም ፅፍሓ ስለዝነበረ ምሳና ከምዙይ ነይርኩም ሓልው ኢሉ

995

ይመርሐና ማለት የጠናቐቐና ነይሩ እምበር ኩሉ ጊዜ አይኮነን ዝዘውር ዝተፈላለየ ሓደ ሓደ መዓልቲ ምሳና ይዘውር ነይሩ።

አስተርጓሚ :- እሱ ያው መሪ ስለሆነ ያኔም ለመስከረም 2 ቀን የበዓሉ እንትን ስለሆነ እንደዚህ ጠብቁ እንደዚህ ጠብቁ ሊለን መጣ እንጂ ሁሌም አብሮ ከእኛ ጋር አይወጣም። በተለያየ ቀን ነው።

ልዩ ዓ/ሕግ :- ስለዚህ መስከረም 5 እና 7 ነበር አልነበረም? ሁለቱ ቀን ላይ?

አስተርጓሚ :- ስለዚ ኣብ መስከረም 5'ን 7'ን ነይሩ ዶ አይነበረን? ኣብተን ክልተ መዓልቲ እዚአን?

7ኛ መ/ምስክር :- መስከረም 3 እዩ ዝነበረ ምሳና እምበር አይነበረን።

አስተርጓሚ :- መስከረም 3 ላይ ነው ከእኛ ጋር የነበረው እንጂ አልነበረም።

ልዩ ዓ/ሕግ :- እሺ መስከረም 3 ከእኛ ጋር ጥበቃ ወጥተዋል ብላችሁ ነበር። የት ነበር ለጥበቃ መጀመርያ የተገናኛችሁት?

አስተርጓሚ :- መስከረም 3 ንሓለዋ ወፂእና ኢልኹም አለኹም አበይ ኢኹም ዝተጋንኹምዎ ንሓለዋ ክትከዱ ከለኹም?

7ኛ መ/ምስክር :- እንዳግራዝማች ገ/ስላሴ

አስተርጓሚ :- በግራዝማች ገብረ ስላሴ

ልዩ ዓ/ሕግ :- አጠባበቃችሁስ አንድ ቦታ ነበራችሁ ወይስ የት አካባቢ ነበር ጥበቃችሁ?

አስተርጓሚ :- አተሓሓልዋኹም'ከ ኣብ ሓደ ቦታ ዲኹም ነይርኹም ወይስ ከመይ ነይሩ ኣተሓሓልዋኹም?

7ኛ መ/ምስክር :- እናዞርና ኢና ንሕልው ማለት እናተዘዋወርና ኢና።

አስተርጓሚ :- እየዞርን ነው የምንጠብቀው።

ልዩ ዓ/ሕግ :- ግራዝማች ገ/ስላሴ ጋር ስትገናኙ ቀድሞ የተገኘ ማነው?

አስተርጓሚ :- ግራዝማች ገ/ስላሴ ክትጋንዩ ከለኹም መን መጀመርያ ተገንዩ ኣብኡ ቀዲሙ?

7ኛ መ/ምስክር :- ማለት እቲ መራሒና ማለት ገ/ማርያም እዩ ዝመርሐና ንዓና ገ/ማርያም እዩ ዝርከብ እንሕና ድማ ኣብኡ ንርከብ ኩልና ብሓደ ንጥርነፍ ንሱ ' ወን ደሓር እዩ ዝመፅእ። መምህር ሰለሞን ደሓር እዩ መፂኡ።

አስተርጓሚ :- ገ/ማርያም ነበር የኛ መሪ እና እሱ ቀድሞ ይገኝና ሁላችንም አብረን እዛው እንገናኛለን መምህር ሰለሞን ግን ኋላ ነው የመጣው።

ልዩ ዓ/ሕግ መምህር ሰለሞን ኋላ ከመጣ እናንተ ለምን ወደ ጥበቃ አልተሰማራችሁም ለምን ጠበቃችሁት ነው አስቀድሞ እንደሚመጣ ነገሮዋችሁ ነበር?

[redacted]

አስተርጓሚ :- መምህር ሰለሞን እንድሕር ንደሓር መጊኡሲ ንስኻትኩም ታይ ክትገብሩ እናተፀበኹም ነይርኹም ቐጺምኹም ዘይምኸድኩም ናብ ሓለዋኹም:: ድዩ ወይስ ኸምዝመፅእ ተገሊፅልኩም ነይሩ እዩ?

7ኛ መ/ምስክር :- ማለት አንሕና እስካብ ኹሉ ዝመፅእ እቲ ፀጥታ ኢናልተአኻኸብ እምበር ይምፃእ አይምፃእ ሰቕ ኢልና ኢና ንዘውር አንሕና::

አስተርጓሚ :- ሁሉንም የፀጥታ አባል እስከሚሰበስብ ድረስ ነው እዛ የምንጠብቀው እንጂ ይምጣ አይምጣ እሱ ዝም ብለን ወደ ጥበቃችን ነው የምንሄደው::

ልዩ ዓ/ሕግ :- 6:30 ሰዓት ላይ ሸኘነው ወደ ወ/ሮ አብረሃ ቤት ብለው ነበር:: ምንድነው ያ ቤት ለእሱ?

አስተርጓሚ :- 6:30 ሰዓት ናብ ወ/ሮ አብሪሃ ገዛ አፋኒናዩ ኢልኹም ነይርኹም ታይ እዩ እቲ ገዛ ንሱ ንሁኡ?

7ኛ መ/ምስክር :- ወሊዱላ እዩ::

አስተርጓሚ :- ወልዶላታል

ልዩ ዓ/ሕግ :- ስለዚህ ያኔ መኖርያው እዛ ነበር ማለት ነው?

አስተርጓሚ :- እሞ አሻዒትኡ መኖርያኡ ኣብኡ ነይሩ ድዩ?

7ኛ መ/ምስክር :- ማለት ኻሊእ ገዛ እውን ነይርዎ ግን ኣብኡ ኢና ዝገደፍናዮ አንሕና::

አስተርጓሚ :- ሌላ ቤትም ነበረው እዛ ላይ ነው የተውነው እኛ ግን::

ልዩ ዓ/ሕግ :- እሺ ግራዝማች ገ/ስላሴ ቤት ነው የተሰባሰብነው ብለው ነበር ቀበሌ የለም እንዴ በዚያን ግዜ?

አስተርጓሚ :- ኣብ እንዳ ግራዝማች ገ/ስላሴ ኢና ተሰባሲብና ኢልኹም ኢኹም ቀበሌ የነበረይ ድዩ አሻዒትኡ?

7ኛ መ/ምስክር :- ማለት ኣብ ጥቓኡ እዩ እቲ ቀበሌ ግን ብማእኸል ፒያሳ ስለዝኾነት ንሳ አፍቲ ጥቓ ቀበሌ እያ እታ ቡና ቤት ንሳ::

አስተርጓሚ :- ቀበሌ አጠገብ ስለሆነና ያቺ ቡና ቤትም መንገዱ ዳር ላይ ስለሆነች እዛው ነው የተሰባሰብነው እንጂ አጠገቡ ላይ ነው ቀበሌው::

ልዩ ዓ/ሕግ :- ስለዚህ ተከሳሽ ወደ ቀበሌ ሄዶ ነበር አልሄዶም?

አስተርጓሚ :- እሞ ተኸሳሲ ናብቲ ቀበሌ ከይዱ ነይሩዶ አይኸደን?

7ኛ መ/ምስክር :- አይ አይረአኹዎን አነ::

አስተርጓሚ :- አላየሁትም

ልዩ ዓ/ሕግ :- ምን ነበር ተከሳሹ የያዙት መሳርያ ያን ግዜ?

አስተርጓሚ :- በቲ ግዜ ንሱ ተኸሳሲ ሒዘምዎ ዝነበሩ መሳርያ ታይ ነይሩ?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ … ክልል ትግራይ

7ኛ መ/ምስክር ፡- ክላሽን፡፡

አስተርጓሚ ፡- ክላሽን

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ገ/ማርያም ወልዱ ሰብሳቢያችን ነበሩ ብለው ነበረ፡፡ የእናንተ የስድስታችሁ ነው ወይ የ12ታችሁ?

አስተርጓሚ ፡- ገ/ማርያም ወልዱ ሰብሳቢና ነይሩ ኢልኩም ኢኹም ን6ትየኹም ድዩ ዝስብስብ ወይስ ን12ትየኹም?

7ኛ መ/ምስክር ፡- 6ትየና እዩ ዝስብስብ፡፡

አስተርጓሚ ፡- ለ6ታችን ነው የሚሰበስበው

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- የእነዛዎቹስ ሰብሳቢ ማን ነበር?

አስርጓሚ ፡- ናይ እቲአቶም'ኸ ሰብሳቢ መን ነይሩ?

7ኛ መ/ምስክር ፡- ናይቲአቶም ገ/ሚካኤል

አስተርጓሚ ፡- የእነዛ ገ/ሚካኤል ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- ድጋሚ ጥያቄ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- የለንም፡፡

የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- በ71 ዓ.ም አብዮት ጥበቃ ተመረጥኩኝ ብለዋል ወሩና ቀኑ የሚያስታውሱት ከሆነ?

አስተርጓሚ ፡- እዚ ናይ ፍርድ ቤት መዛረዒ ሕቶ ኢኹም ትሕተቱ ዘለኹም እሞ ብ71 ዓ.ም ኣብዮት ጥበቃ ተመሪፀ ኢልኹም ዝተመረፅኩምሉ ወርሕን መዓልቱን ተስታውስዎ እንተኾይንኹም እስቲ ግለፁልና

7ኛ መ/ምስክር ፡- እቲ መዓልቲ ብዙሕ አይፈልጦን ኣብ ሕዳር ወርሒ እየ ተመሪፀ፡፡

አስተርጓሚ ፡- ቀኑ ብዙ አላስታውሰውም በህዳር ወር ነው የተመረጥኩት ፡፡

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- ከአብዮት ጥበቃዎች መካከል ማለት 12ቱሁ ቀድሞ የተመረጠ ማነው?

አስተርጓሚ ፡- ካብ 12ትየኹም ኣብዮት ጥበቃ መጀመርያዝተመረፀ መን እዩ?

7ኛ መ/ምስክር ፡- ማለት ንሳቶም አቐድም አቢሎም እዮም ተመሪያም ፀኒሖም እኒ ግን ቅያር ናይ ሰብ እየ አትየ ደሓር እየ ዝአተኹ ማለት ዳሕረዋይ አትየ እኒ ናይ ቅያር ንኻሊእ ሰብ ቀይሮም እዮም አእትዮምኒ እምበር ኣፍቱ መጀመርያ ምርጫ አይኮንኩን ደሓር እየ አትየ እኒ፡፡

አስተርጓሚ ፡-መጀመርያ እነሱ ናቸው ተመርጠው የቆዩኝ እኔ ግን ቆይቼ ነው በሰው ቅያሪ ተመርጬ የገባሁት፡፡

998

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ ጨርሰዋል።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፦ ቀጣዩ መ/ምስክራችን አቶ ገ/ስላሴ ካህሳይ ያው የሚመሰክሩበት ጭብጥ ተመሳሳይ ነው።

→ምስክሩ በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ቃለ ምስክርነት ሰጥተዋል።

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ ስምዎ?

አስተርጓሚ ፦ ስምኩም?

የ8ኛ ተከሳሽ 8ኛ መ/ምስክር ፦ ገ/ስላሴ ካሕሳይ የዕብዮ

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ እድሜ?

አስተርጓሚ ፦ ዕድመኹም?

የ8ኛ ተከሳሽ 8ኛ መ/ምስክር ፦ 53

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ አድራሻ?

አስተርጓሚ፡ አድራሻኩም

የ8ኛ ተከሳሽ 8ኛ መ/ምስክር ፦ ኣብ እንትጮ 01 ቀበሌአሕፈሮም ወረዳ

አስተርጓሚ ፦ 01 ቀበሌ አሕፈሮም ወረዳ እንትጮ

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ ስራዎ?

አስተርጓሚ ፦ ስራሕኹም?

የ8ኛ ተከሳሽ 8ኛ መ/ምስክር ፦ ሓረስታይ

አስተርጓሚ ፦ ገበሬ

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ ፦ ዝመፃእኹምሉ ምኽንያት ትፈልጡዶ?

8ኛ መ/ምስክር ፦ ዝመፃእኹሉ ንመምህር ሰለሞን እየ ዝመፃእኹ ትእዛዝ መፂኡኒ ብመምህር ሰለሞን

አስተርጓሚ ፦ በመምህር ሰለሞን ትእዛዝ መጥቶልኝ ነው የመጣሁት።

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ ምን የሚል?

አስተርጓሚ ፦ ታይ ዝብል?

8ኛ መ/ምስክር ፦ ምስክር ለመከላከል

አስተርጓሚ ፦ መከላከያ ምስክር

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ መምህር ሰለሞን ያውቁታል?

አስተርጓሚ መምህር ሰለሞን ትፈልጥዎዶ?

8ኛ መ/ምስክር ፦ እወ

አስተርጓሚ ፦ አዎ

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ ዝምድና አላችሁ?
አስተርጓሚ ፦ ዝምድና አለኩምዶ?
8ኛ መ/ምስክር ፦ የብልናን
አስተርጓሚ ፦ የለንም
ዳኛ /ገብሩ/ ፦ ዋና ጥያቄ
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፦ እሺ አቶ ገ/ስላሴ መምህር ሰለሞን አውቀዋለሁ ብለው ነበርና ትውውቃችሁ እስቲ ዘርዘር አድርገው ለፍርድ ቤቱ ቢያስረዱ?
አስተርጓሚ ፦ መምህር ሰለሞን ይፈልጦ እየ ትብለኹም እሞ ፍልጦኹም እስቲ ዝርዝር አቢልኹም አረድኡ?
8ኛ መ/ምስክር ፦ ኣነ ዝፈልጦ ናይ ከተማ ፀጥታ ተመሪፅና ብህዝቢ ኣንሕና ንሱ'ዉን ብ70 ዓ.ም ተመሪፁ ናይታ ከተማ ምምሕዳር መምህር ኮይኑ ነይሩመጀመርያ ኣብኡ ኽይኑ ተወሳኺ ናይቲ ከተማ ምምሕዳርሓላፍነት ነይርዎ ብ70 ዓ.ም ተመሪፁ፡
አስተርጓሚ ፦ ያው ትውውቃችን እኛ በህዝብ ተመርጠን የፀጥታ ጥበቃ ነበርን እሱ በ70 ዓ.ም ተመርጦ የቀበሌው ሊቀመንበር ነበር አስተማሪም ነበረ።
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፦ እሺ ስራ ላይ አብራችሁ የነበራችሁበት ግዜ ካለስ ለፍርድ ቤቱ ቢያስረዱ
አስተርጓሚ ፦ ኣብ ስራሕ ብሓደ ዝነበርኩሙሉ ግዜ እንተሃለየ ንፍርድ ቤት አረድኡ
8ኛ መ/ምስክር ፦ ኣብ ስራሕ እንፈልጦ ብዛርንዳ ንዘውር ምሸት ነይርና ብመስከረም 2/72 ዓ.ም ንዘውር ተኹሲ ብዚ ገጠራት ይትኩሱ ነይሮም ሕወሓት ካብኡ እምበኣር ሓልዉ ተባሂልናለይቲ ናብ 3ተ መዓልቲ ዘውግሕ ሕልው ሓዲርና እስካብ 6:30 ሰዓት ሓዲርና ኣንሕና ካብኡ ደኺሙና ያው አይተደረርናን ነይርና ድራር አይበላዕናን ካብኡ ንምግቢ ጠሚና ኢልና ክንከይድ ከለና ፍቐደልና ኢልናዮ ሰዓት ሪኡ ሰዓት 6:30 ንሱ ናብ ገዝኡ ናብ ወ/ሮ በሪሃ አትዩ ኣንሕና ኸዓ ንገዛና ኸይድና።
አስተርጓሚ ፦ እንግዲህ በስራ ላይ የምንተዋወቀው ያው 72 ዓ.ም ላይ መስከረም 2 ላይ ተኩስ የሕወሓት ተኩስ ከፍቶ ነበር በዛም ጥበቃም ወጥተን ነበር 6:30 ሰዓት ሲሆን እኛም እራት አልበላንም ደክሞን ነበር ሰዓት አይቶ እሱም ወደ ወ/ሮ አብሪሃ ቤት ሸኝተነው እኛም ወደቤታችን ሄድን።
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፦ ቀኑ መቼ ነበር ያ መስከረም ሁለት ያሉት?
አስተርጓሚ ፦ መስከረም 2 ትብልዎ ዘለኹም መዓልቱ መዓዝ እዩ ነይሩ?
8ኛ መ/ምስክር ፦ አይፈለጥናዮን አሽሁማልቲ መዓልታስ አይፈለጥናያን፡

አስተርጓሚ ፡- ቀኑን አላወቅነውም ያኔ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ማለት መስከረም 2 ጥበቃ ላይ እንደነበራችሁ እና የዛኔም ተኩስ እንደነበረ መስከረም 2 ገልጠዋል ከዛ ጥበቃ ላይ አምሽታችሁ 6:30 ወደ ቤቱ እንዳስገባችሁት ነው። እና ቀኑን በትክክል?

አስተርጓሚ ፡- መስከረም 2 ተኹሲ ነይሩ ኢልኹም ኢኹም ገሊፅኹም 6:30 ሰዓት ኣብ ዘብዒ ነይርና ሰዓት ሒዙ ሪኡ አፋኒናየ ትብለኹም እቲ 6:30 ሰዓት ዝበልኩምዎ መዓዝ እዩ ነይሩ መዓልቲ አስታውሱና።

8ኛ መ/ምስክር ፡- እቲ ዝተኮስዎ ሕወሓት ን2 መዓልቲ እዮም ተኲሶም እምበኣር ፀጥታ ንሓልው ተባሂሉ ከይደግሙ ተባሂሉ ምሽት እቲ ከተማታት ፀጥታ ሓዲርና ን3ተ መዓልቲ ማለት እዩ።

አስተርጓሚ ፡- መስከረም 2 ቀን ሕወሓቶች ተኩስ ይከፍቱ ነበርመስከረም 3 ደግሞ እንዳይደግሙ ተብሎ ከተማውን ይጠበቅ ተባለና መስከረም 3 ላይነው የሆርነው።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ስለዚህ መስከረም 3 ላይ ነበር ጥበቃ ላይ የነበራችሁት ማለት ነው?

አስተርጓሚ ፡- ስለዚህ መስከረም 3 ኢኹም ኣብ ሓለዋ ዝነበርኹም ማለት ድዩ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- እወ ኣብ 3 መስከረም 3 ምሽት ሕልው ሓዲርና።

አስተርጓሚ ፡- አዎ መስከረም 3 ማታ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ የዛኔ ማለት በግዜው ምን ያጋጠመ ነገር ያጋጠማችሁ ክስተት ነበር በከተማው ቢሆን በዛ አካባቢው?

አስተርጓሚ ፡- እሞ አፍቲ ግዜ እሱ ኣብ ከተማ ይኹን ወይም አፍቲ ከባቢኡ ታይ ዘጋጠመኩም ነገር ነይሩ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ዘጋጠመና የብልናን።

አስተርጓሚ ፡- ያጋጠመን ነገር የለም።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- የሰማቹሁት ነገር አለ ወይ በመጥፎም ይሁን በጥሩነቱ?

አስተርጓሚ ፡- ዝሰማዕኺምዎኸ እኒሆዶ ወይሕማቕ ይኹን ፅቡቕ ይኹንስ ዝሰማዕኹምዎ ነገርከ ነይሩዶ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ዝሰማዕናየ ኣሽሁ ምሽት አይነበረናን።

አስተርጓሚ ፡- ያኔ ማታው የሰማነው አልነበረም።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- በነጋታውስ?

አስተርጓሚ ፡- ብፅባሒትኡኸ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ብፅባሒትኡ እቶም ገ/ሚካኤል ድዩም መን እዩም ዝበሃሉ ሰብአይ ሞይቶም ኢለሙና፡፡

አስተርጓሚ ፡- በነጋታው ገ/ቸአል ነው ማነው የሚባሉት ሰውየ ሙተው አሉን፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- የት ነው ሰውየ ሙተው የተባለው?

አስተርጓሚ ፡- አበይ እዩ እቶም ሰብአይ ሞይቶም ዝተብሃሉ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ኣብ መስርያ ቤት

አስተርጓሚ ፡- መስርያ ቤት ላይ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- የት የሚገኝ መስርያ ቤት ነው?

አስተርጓሚ ፡- አበይ ልዓነ መስርያ ቤት እዩ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- እንዳ አቶ በላይ

አስተርጓሚ ፡- በአቶ በላይ ቤት፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ አቶ ገ/ስላሴ የዛኔ ጥበቃ ላይ የነበራችሁ እነማን ነበራችሁ እስቲ?

አስተርጓሚ ፡- አፍቲ ግዜ እሱ ኣብ ሓለዋ ዝነበርኩም እሊመን ኢኹም ነይርኹም?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ሓጎስዝ በሃል ነይሩ ወዲዳሞ

አስተርጓሚ ፡- ሐጎስ የሚባል የዳሞ ልጅ፡፡

8ኛ መ/ምስክር ፡- ኪዳነማርያም ሃብቱ ፣ ካሕሳይ ገ/ዮሃንስ ገ/ማርያም ወልዱ ዝኣመሰሉ እዮም ካሊእ ኣነ፡፡

አስተርጓሚ ፡- እኔን ጨምሮ ያው በስም የጠቀሱዋቸው ሰዎች

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ ጨርሻለሁ ክቡር ፍርዱ ቤት፡፡

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- መስቀለኛ ጥያቄ፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ አቶ ገ/ስላሴ እርሶ ያን ግዜ በአርግጠኛነት እንትጮ ነበሩ ከተማ?

አስተርጓሚ ፡- እሱኹም ብአርግፀኛነት ኣብ እንትጮ ከተማ ነይርኹም ዲኹም አሻዒትኡ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ኣብኡ እየ እኮ ኣነ ዓብየ ብስሩ፡፡

አስተርጓሚ ፡- አዎ እዛ ነው ያደግኩት እኔ ጭራሽ፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ታድያ ሞተ የተባለው ሰው ማነው?

አስተርጓሚ ፡- እሞ ሞይቱ ዝተብሃለ ሰብ መን እዩ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ገ/ንቸአል ኪዳኑ ድዩም ስሞም ጠፊኡኒ እቶም ሰብኣይ እምበር እሳኸ እዩም ዓዶም ብቻ

አስተርጓሚ ፡- ስማቸው ጠፋብኝ እንጂ ገ/ቸአል ኪዳኑ መሰለኝ

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- የየት አካባቢ ሰው ነበሩ?

አስተርጓሚ ፡- ናይ ምንታይ አካባቢ ሰብአይ ነይሮም? ናይ አበይ ከባቢ ነይሮም?

8ኛ መ/ምስክር ፡-አሳኽ እዩ ዓዱም፡፡

አስተርጓሚ ፡- አሳኽ በተባለ ቦታ ነው አገራቸው

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ቅድም እንደገለፁት መስከረም 2/72 ዓ.ም ወያኔ ጦርነት ስለከፈተች ነው ተኩስ ስለነበር በዛ ነው በንጋታው ጥበቃ የወጣነው ብለዋል፡፡ ተኩስ ከተከፈተ ለምን መስከረም 2 በተኩስ ቀን አልወጣችሁም?

አስተርጓሚ ፡- ዓንተዎ ክትምስክሩ ከለኹም መስከረም ክልተ ወያኔ ተኹሲ ጦርነት ከፊታ ነይራ ብኡ ምኽንያት መስከረም 3 አንሕና ንሓለዋ ወፂእና ኢልኹም ንምንታይ ኢኹም ተኹሲ እንድሕር ተኽፊቱ መስከረም 2 አሻዒትኡ ናብቲ ሓለዋ ዘይወፃእኹም?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ካልኦት እዮም ነይሮም ያም አሸሁ

አስተርጓሚ ፡ ሌሎች ስለነበሩ ነው የዛኔ

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ሌሎች ማለት ከየት የመጡ?

አስተርጓሚ ፡- ካልኦት ማለት ካበይ ዝመፅኡ?

8ኛ መ/ምስክር ከመና ዝተመረፁ እዮም

አስተርጓሚ ፡- እንደ እኛ የተመረጡ ናቸው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ማነዉ የእነሱ መሪ?

አስተጓሚ፡- መን እዩ ናታቶም መራሒ?

8ኛ መ/ምስክር፡- ናያቶም መራሒ ወዲ ወልዱ፡፡

አስተርጓሚ፡- ወዲ ወልዱ የሚባል የወልዱ ልጅ፡፡

8ኛ መ/ምስክር፡- ናይ ኩሉና መራሒ ንሱ እዩ፡፡

አስተርጓሚ፡- በየተራ ነዉ የምንጠብቀዉ የሁላችን መሪ እሱ ነዉ ወዲ ወልዱ የሚባል፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡- ወዲ ወልዱ ማነዉ?

አስተርጓሚ፡- ወዲ ወልዱ መን እዩ?

8ኛ መ/ምስክር፡- ገ/ማርያም ወልዱ

ልዩ ዓ/ህግ፡- እነሱ መሪ የላቸዉም በግላቸዉ?

አስተርጓሚ፡- ንሳቶም ናይ ባዕላቶም መራሒ አይነበሮምን?

8ኛ መ/ምስክር፡- ናያቶም በብተራ እዮም ሎምዓንቲ የታርየና ፅባሕ ኻዓ ገሊና ንሕልዉ፡፡

አስተርጓሚ፡- በየተራ ነዉ ዛሬ እኛን ያስጠብቀናል ሌላ ቀንም እሱ ያስጠብቃቸዋል፡፡

1023

ልዩ ዓ/ሕግ :- ስለዚህ ከሁለታችሁም ይጠብቃል እሱ ወይስአዝዞ ወደቤቱ ነው የሚገባው?

አስተርጓሚ :- እሞ ምሳኻትኩም ንሱ ይሕልው ድዩ ወይስ እናኣዘዘኩም እዩ ዝኸድ ንገዝኡ?

8ኛ መ/ምስክር :- ይመፅእ እምበር ምሳና ስለዝተመደበ ኣባና ምሳና ይዘውር ንዕዓቶም ኣዚዝዎም ከዓ ይኸይድ።

አስተርጓሚ :- እኛ ጋር ስለተመደበ ከእኛ ጋር ይዞራል ለእነሱም ደግሞ አዝዞዋቸው ይሄዳል።

ልዩ ዓ/ሕግ:- እሺ ተከሳሽ ያን ግዜ መስከረም 3 ከእናንተ ጋር እንደጠበቀ ገልፀዋል ከዛ ውጭስ መቼ መቼ ከእናንተ ጋር ጠብቀዋል?

አስተርጓሚ :- ተኸሳሲ ኣሻዒትኡ ምሳኻትኩም ከምዝሓለወ ገሊፅኩም ኢኹም ኻሊእ ግዜኸ መዓዝ መዓዝ ምሳኻትኩም ሓልዩ ይፈልጥ?

8ኛ መ/ምስክር :- ኩሉ ሻብ እዩ ዝሕልው ዝዘውር። ይዘውር ተቖፃፂሩና ይኸይድ።

አስተርጓሚ :- ሁሌ ይዞራል ተቆጣጥሮን ይሄዳል

ልዩ ዓ/ሕግ :- መቼ መቼ እስቲ ከሚያስታውሱት ቀን አንድ ሁለቱን ይጥቀሱልን?

አስተርጓሚ :- መዓዝ መዓዝ እስቲ ካብ እተስታውስዎ ሓደ ክልተ ብኸነ መዓልቲ ዋላ ግለፁልና?

8ኛ መ/ምስክር :- ዋእ እታ ምሳይ ዝሓደረ እየ ዝዛረብ እምበር ኩሉ ሻብ ድኣ መዓዝ ካመዓዝ ክብሎ ሎሚ ነዊሑ እንዶ መዓልቱ።

አስተርጓሚ :- ከእኔ ጋር ያደረበት ነው የገለፅኩት እንጂ ቀኑ ረዝመዋል መቼ መቼ ብዩ ልግለፀው።

ልዩ ዓ/ሕግ :- ያኛውን ስለአስታወሱ ይሄኛውም ያስታውሱ እንጂ?

አስተርጓሚ :- እቴይ ስለዘስታወስኩምዎ እዙይለባ አስታውስዎ?

8ኛ መ/ምስክር :- ታይ ከስታውሶ ኻሊእ ድኣ?

አስተርጓሚ :- ሌላው ምን አስታውሰዋለሁ?

ልዩ ዓ/ሕግ :- እሺ እርስስ መቼ መቼ ይጠብቁ ነበር የጠበቁበት ቀን እስቲ ይግለፁልኝ ትንሽ?

አስተርጓሚ :- ንስኹምኸ መዓዝ መዓዝ ትሕልዉ ነይርኹም ዝሓለውኹምሉ ግዜ እስቲ ግለፁልና?

8ኛ መ/ምስክር :- ኣብ ክልተ መዓልቲ ኣብ ክልተ መዓልቲ በቢተራ ኢና ንሕልው። ሎምዓንቲ ኣንሕና ንሕልው ኻሊእ መዓልቲ ኸዓ ኻልኦት ይሕልዉ።

1004

አስተርጓሚ ፡- በየሁለት ቀኑ ዛሬ እኛ እንጠብቃለን በነጋታው ሌሎች ይጠብቃሉ እንደዛ እያልን ነው የምንጠብቀው

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- መቼ መቼ ጠበቁ እስቲ እርሶ?

አስተርጓሚ ፡- መዓዝ መዓዝ ሓሊኹም ንስኹም?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ዋእ መዓዝ መዓዝ እሞ ክንሕልው በቢመዓልትና ክልተ ንዲና ንምደብ ኣብ ክልተ ስለእንምደብ በቢመዓልትና ንሕልው፡፡

አስተርጓሚ ፡- መቼ መቼ ልበልህ ታድያ ሁለት ምድብ ነን በየተራችን አንድ ዛሬ አንድ ነገ ይጠብቃል፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- አዎ በዚህ ቀን በዚህ ቀን በዚህ ቀን ጠብቄ አሎህ ብለው ትንሽ አንድ ሁለት ቀን እስቲ ይጥቀሱልኝ ብየ ነው እኔ

አስተርጓሚ ፡- እሞስ በዚ መዓልቲ በዚ መዓልቲ ሓልየ እየ ዝብል ሓደ ክልተ ዝኸን ዘርዝሩልና?

8ኛ መ/ምስክር ፡- አይፈልጦን ንሱ ደኣ ኣነ በቢተራ ኣብ ክልተ መዓልቲ ኣብ ክልተ መዓልቲ ሓደ መዓልቲ ሓሊና ሓደ መዓልቲ ይሕልው ንሳቶም ’ጡን እምበር ታይ ንፈልጦ ድኣ?

አስተርጓሚ ፡- ምን አውቃለሁ በቃ በየተራ ነው የምንጠብቀው ምንም ይሄን ይሄን ቀን ብየ አላስቀምጠውም

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ መጀመርያ ለጥበቃ ስትሰባሰቡ ስንት ሰዓት ላይ ነበር የተሰበሰባችሁት?

አስተርጓሚ ፡- መጀመርያ ልክትሕልው ክትሰባሰቡ ክለኹም ንሓለዋ ክትወፅኡ ክንደይ ሰዓት ተሰባሲብኹም?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ንወፅእ እንዳ ግራዝማች ገ/ስላሴ ዝበሃል ሆቴል ኣሎ ኣብ ደገ ኣብኡ ንእከብ ምስተኣከብና ንዘውር፡፡

አስተርጓሚ ፡- የምንሰባሰበው ግራዝማች ገ/ስላሴ የሚባለው ሆቴል አለ ደጅ አፉ ላይ እዛ እንሰባሰባለን ከተሰባሰብን በኋላ እንዞራለን እንወጣለን፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ከእናንተ እና ከተከሳሹ ማን ቀድሞ ደረሰ እዛ ቦታ?

አስተርጓሚ ፡- ካባኹምዶ ካብቲ ተኸሳስን መን ቐዲሙ ተገንዩ ኣብቲ መሰባሰቢኹም ቦታ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ጠርናፊና ገ/ማርያም ወልዱ ፡፡ ገ/ማርያም ወልዱ ጠርናፊና ስለዝኾነ፡፡

አስተርጓሚ ፡- ገ/ማርያም ወልዱ አለቃችን ነው የተገኘው፡፡

1005

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ተከሳሹስ ከእናንተ በፊት ተገኘ ወይስ ከእናንተ በኋላ ነው የተገኘው?

አስተርጓሚ ፡- እቲ ተኸሳሲ'ኸ ካባኻትኩም ቐዲሙዶ ተገንዩ ወይስ ድሕርየኹም?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ምስ ኣንሕና ምስተኣከብና ኣብኡ ከሎ ኣርኪቡና።

አስተርጓሚ ፡- እኛ ከተሰበሰብን በኋላ እዛው ደረሰብን።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- የስራ ሰዓታችሁ ከስንት እስከ ስንት ነበር?

አስተርጓሚ ፡- ናይ ስራሕ ሰዓትኩምከ ካብ ክንደይ እስካብ ክንደይ እዩ?

8ኛ መ/ምስክር ፡- እስካብ ኣሽዕኡ እስካብ 5:00 ሰዓት ንሕልው እስካብ 6:00 ሰዓት እውን ንሕልው ንሓንሰብ ኣብቲ እንዳ ግራዝማች ኣፍደገ በቃ ንሕልው ኣብቲ ሆቴላት ኣብቲ ቡና ቤት ድኳናት ስለዝስረቑ ኣብኡ ንሕልው ኣብኡ ኣንፂፍና ንሓድር ኣብቲ ኣፍደገ ሆቴል ንድቅስ ኢና።

አስተርጓሚ ፡- ያው አንዳንዴ እስከ 5:00 ሰዓት አንዳንዴ እስከ 6:00 ሰዓት እያልን እንጠብቃለን አንዳንዴ ደግሞ እዛው ሱቆች ምናምን ስለሚዘረፉ እዛው ግራዝማች ገ/ስላሴ ሆቴል ደጅአፍ አካባቢውም እዛው የምናድርበት ግዜም አለ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ያን ግዜ የት አካባቢ ነው የጠበቃችሁይ የነበራችሁ የቱ አካባቢ ነው?

አስተርጓሚ - እቲ ኣሻዒትኡ ግዜ አበይ አበይ አካባቢ ኢኹም ሓሊኹም?

8ኛ መ/ምስክር ፡- ንሕልዎ ቦታ ኣብቲ ዕዳጋታት ንዘውር እዙ ሹቓት ለጠዎ እናዘወርና ኣብቲ እንዳስዋታት ኣብኩሉ አንጎሎታት እናዘወርና ንሽይድ።

አስተርጓሚ ፡- ያው ገበያ አካባቢም እንሄዳለን ጠላ ቤቶችም አካባቢ እንሄዳለን ሱቆች ያሉበት አካባቢም እንሄዳለን በየቦታው ነው እየዞርን የምንጠብቀው።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ጨርሻለሁ።

ዳኘ /ገብሩ/ ፡- ድጋሚ ጥያቄ?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- የለንም

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- ጨርሰዋል ይነሱ ። የሚቀጥለው ምስክር።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ቀጣዩ መከላከያ ምስክራችን ወ/ሮ በሪሃ ይባላሉ ያው የሚመሰክሩበት ጭብጥ አሁን በተመሰከረው ጭብጥ ላይ ማለት ደንበኛየ ከጥበቃው በኋላ እቤታቸው ውስጥ መግባትዎን የሚመሰክሩና የሚያስረዱ ስለሆኑ ቀርበው የምስክርነት ቃላቸዉ እንዲሰጡልን ነው።

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- ይጠሩ

→ *ምስክሩ ቀርበው በእውነት እንደሚመሰክሩ ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው የምስክርነት ቃላቸው ሰጥተዋል።*

ዳኛ /ገብሩ/ :- ስምዎ?

አስተርጓሚ :- ስምክን?

የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር :- በሪሃ ገ/መድህን ዝግታ

ዳኛ /ገብሩ/ :- እድሜ?

አስተርጓሚ :- ዕድመኸን?

የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር :- 47

ዳኛ /ገብሩ/ :- አድራሻ?

አስተርጓሚ :- አድራሻኸን?

የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር :- ወረዳ አሕፈሮም ቀበሌ 02 እንትጮ ከተማ

ዳኛ /ገብሩ/ :- ስራዎ?

አስተርጓሚ :- ስራሕኸን?

9ኛ መ/ምስክር :- ሸዋጢት ስዋ

አስተርጓሚ :- ጠላ ጠማቂ

ዳኛ /ገብሩ/ :- የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

አስተርጓሚ :- ዝመፃእኽናሉ ምኽንያት ትፈልጣዶ?

9ኛ መ/ምስክር :- እወ

አስተርጓሚ :- አዎ::

ዳኛ /ገብሩ/ :- በምን?

አስተርጓሚ :- ብምንታይ?

9ኛ መ/ምስክር :- ብመምህር ሰለሞን አሰፋ ምስክርነት ካብ ከፍተኛ ፍርድ ቤት
ወረቐት በኹሑኒ መፂአ::

አስተርጓሚ :- በመምህር ሰለሞን አሰፋ ምስክርነት ከከፍተኛ ፍርድ ቤት ወረቀት
ደርሶኝ መጣሁ::

ዳኛ /ገብሩ/ :- ያውቁታል?

አስተርጓሚ :- ትፈልጠአዶ?

የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር :-እወ

አስተርጓሚ :- አዎ::

ዳኛ /ገብሩ/ :- ዝምድና አላችሁ?

አስተርጓሚ :- ዝምድና አለክንዶ?

9ኛ መ/ምስክር :- አቦ 2 ደቀይ እዩ::

አስተርጓሚ :- የ 2 ልጆቼ አባት ነው::

ዳኛ /ገብሩ/ :- እሺ ዋና ጥያቄ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ ወ/ሮ በሪሂ ለምስክርነት በመምህር ሰለሞን አሰፋ እንደመጡ ነበር የተናገሩት ምን የሚያውቁት ነገር ሲኖር ነው ለምስክርነት የመጡት?

አስተርጓሚ ፡- ብመምህር ሰለሞን አሰፋ ምስክርነት እየ መጺአ ትብለኸን እሲ ታይ እትፈልጦ ጉዳይ ትህሉ ከሎ እዩ ንምስክርነት ዝመፃእኸን?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ብዝዓበ አይተ ገ/ሄር ኪዳኑ ቐቲልካ ተብሃሉ ተኣሲሩ ንምስክርነት ተፀዊዕኸ ተብሂለ መፂአ።

አስተርጓሚ ፡- በአቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ገድለሃል ተብሎ ስለታሰረና ለዚሁ ምስክርነት ስለተጠራሁ ነው የመጣሁት።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ምናልባት አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ምን የሆኑ ናቸው?

አስተርጓሚ ፡- አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ታይ ልኽኑ እዮም?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ሞይቶም።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- መቼ ነበር የሞቱት?

አስተርጓሚ ፡- መዓዝ እዮም ሞይቶም?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ዝሞቱሉ 72 መስከረም 3 መዓልቲ ሞይቶም ናብ 4 መዓልቲ ዘውግሕ ለይቲ ሞይቶም ሓዲሮም።

አስተርጓሚ ፡- በመስከረም ወር 72 ዓ.ም 3ኛው ቀን ወደ 4 አጥቢያ ሞተው አደሩ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- የዛኔ መምህር ሰለሞን ምን ነበር ስራው?

አስተርጓሚ ፡- መምህር ሰለሞን አፍቲ ግዜ ንሱ ታይ ነይሩ ስርሑ?

የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር ፡- መምህር

አስተርጓሚ ፡- አስተማሪ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ከአስተማሪነት ወጭ ሌላ ተደራቢ ስራ ነበረው?

አስተርጓሚ ፡- ካብ መምህርነት ወፃኢ ተደራቢ ኻሊእ ስራሕ ነይርዎዶ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- እወ ተመሪፁ ብቐበሌ።

አስተርጓሚ ፡- አዎ የቀበሌ ተመራጭ ነበር።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ምን ስራ በምን ምን ዓይነት ስራ?

አስተርጓሚ ፡- ብምንታይ ስራሕ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ናይ ቀበሌ ተመሪፁ ብ71 ዓ.ም

አስተርጓሚ ፡- በ71 ቀበሌ ላይ ተመረጠ።

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ምንድነው የሚሰሩት የቀበሌ ተመራጭ ሆነው ስራቸው ምንድነው?

አስተርጓሚ ፡- ታይ እዩም ዝሰርሑ ናይ ቀበሌ ተመሪፅቲ ስርሖም ታይ እዩ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ናይ ቀበሌ ተመረፅተ ድአ ናይተ ህዝቢ ናይ ቀበሌ የመሓድር።
አስተርጓሚ ፡- የቀበሌ ተመራጭ እማ ያው ህዝቡን ያስተዳድራል።
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ አሁን በጠቀሱት መስከረም 3 ላይ መምህር ሰለሞን የት ነበር?
አስተርጓሚ ፡- ኣብዚ ጠቒስክንኦ ዘለኹን መስከረም 3 መምህር ሰለሞን አበይ ነይሩ?
የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር ፡- መምህር ሰለሞን አፍተ 3 መዓልተ ለይተ ኣብሮንዲ ሐዲሩ ልክዕ ብግምት 6:30 ይኸውን ካሕኰሒኒ ንዝ መጺኡምስ ሰባት
አስተርጓሚ ፡- መምህር ሰለሞን ያው በ3 ቀን ማታ6:30 ይሆናል በግምት ሮንድ አምሽቶ ቤቴ ላይ ከሰዎች ጋር ሆኖ መጥቶ እንኳኩቶ ገባ።
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ እንደገባ ሰዎቹ ወዴት ሄዱ ከእሱ ጋር የመጡት?
አስተርጓሚ ፡- ንሱ ብልኣተወ እቶም ምስኡ ዝነበሩ ሰባት ናበይ ኸይዶም?
9ኛ መ/ምስክር ፡- ከይዶም እንድዒ ናብ ዝኸድዎ አይረአኹን።
አስተርጓሚ ፡- ሄዱ ያው ተመልሰው።
የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- እሺ ጨርሻለሁ።
ዳኛ /ገብሩ/ ፡- መስቀለኛ ጥያቄ
ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ወ/ሮ በሪሃ ተከሳሽ ገ/ሄር ኪዳኑን ገድለዋል ስለተባለ ነው ብለው ነበረ በምን አወቁ ይሄንን?
አስተርጓሚ ፡- ተከሳሽ መምህር ሰለሞን ንገ/ሄር ኪዳኑ ቐቲሉ እዩ ተባሂሉ ኢልኸን ብምንታይ ፈሊጥክንኦ እዙይ?
9ኛ መ/ምስክር ፡- ብቲ ምስክርነት ወረቐት ዝመፃእኹ እውን ንሱ ስለዝብል።
አስተርጓሚ ፡- የመጣሁት የምስክርነት ወረቀት እሱ ስለሚል
ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ 6:30 ላይ መስከረም 3/72 ዓ.ም ወደ ቤቴ መጣ ብለው ነበር። ከዛ ውጭስ እርሶ ቤት እየመጡ የሚያድሩበት ጊዜ ነበር?
አስተርጓሚ ፡- 6:30 ኣብ ገዛይ መጺኡ ሓዲሩ ኢልኸን ነይርኸን ካፍቲ መዓልተ ንሱ ኻሊእ ግዜ እናመፅአ ዝሓድረሉ ግዜ ነይሩዶ?
የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር ፡- ዋእ እወ ሰበይቱ እንድየ።
አስተርጓሚ ፡- አዎ ሚስቱ አይደለሁም ወይ?
ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ሁል ጊዜ በቀን በቀን እርሶ ጋር ነው የሚያድረው ማለት ነው?
አስተርጓሚ ፡- ኩሉ ግዜ መዓልተ መዓልተ ድዩ ምሳኸን ይነብር ነይሩ ማለት?
9ኛ መ/ምስክር ፡- ዋእ ማለት በዓልተ ወሰን እንድየ ኣነ ብመዓልቲ ይመፅእ ዘይመፅአሉ መዓልተ እውን ክህሉ ይኽእል። እተ ወሰን ማለት በዓልቲ ሓዳሩ አይኮንኩን።

አስተርጓሚ ፡- ያው እኔ ባለትዳሩ ስላልሆንኩኝ በውጭ ስለሆንኩኝ ነጋ እያደረ እየመጣ የሚያድርበት ግዜ ነበረ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ከዚህ አሁን ከጠቀሱት ውጪ መቼ መጥቶ አድረዋል እስቲ? መቼ መጥቶ አድረዋል ከዚህ መስከረም 3 ብለው ከጠቀሱት ውጪ?

አስተርጓሚ ፡- ካብ መስከረም 3 ልበል'ሽንአ መዓልቲ ወፃኢ መዓዝ መዓዝ መፂኡ ሓዲሩ ይፈልጥ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ዋእ እቲ መስከረም 3 ምሳይ ነይሩ ይብለኩም አለ'ኹ ናብ 4 ዘውግሕ እቲ ኻሊእ መዓልቲድኣሞ ታይ ዘዝደቀስኩሉዶ ቐፂረዮ

አስተርጓሚ ፡- ያው መስከረም 3 ወደ 4 አጥቢያ አድረዋል ብያለሁ ሌላው ቀን እማ ምን የተኛሁበትን እንዴት እቆጥረዋለሁ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ትምህርት አለዎት?

አስተርጓሚ ፡- ትምህርቲ አለክንዶ ተማሂርክን 'ዶ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- እወ

አስተርጓሚ ፡- አዎ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እስከ ስንት?

አስተርጓሚ ፡- እስካብ ክንደይ ክፍሊ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- 8ኛ ክፍሊ በዒሐ እየ።

አስተርጓሚ ፡- እስከ 8ኛ ክፍል ደርሻለሁ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ያኔስ እስከ ስንት ተምረው ነበር? እስከ መስከረም 72 ድረስ?

አስተርጓሚ ፡- እስካብ መስከረም 72 ዓ.ም አካባቢ ግዜ'ሽ ስንተኛ በዒሕ'ሽን ነይር'ሽን ክንደይ ክፍሊ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ያው እቲ ዝተፈተነ ኩሉ ጀነራል እቶም ቆልዑ እናወለድኩ እየ እቲ ሽዑ ግን 72 ዓ.ም 7ይስ ክኸውን እንድዒ አይፍለጠንን።

አስተርጓሚ ፡- ያው ሚኒስትሪ የወሰድኩበት ልጆቼን እየወለድኩ ነው ምናልባት 72 ዓ.ም ግን እርግጠኛ አይደለሁም ግን 7ኛ ምናልባት ሳልኖር አልቀርም።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ትምህርት የጀመሩበት ግዜስ ያውቁታል ቀኑና ወሩን?

አስተርጓሚ ፡- ትምህርቲ'ሽ ዝጀመርክናሉ ግዜ ትፈልጠኦዶ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ዝኣተኹሉ ግዜ ብቑልዓይ እዩ ግን ብሰንኪ ድኽነት ይገድፎ ይእትው ይገድፎ ይእትው እየ።

አስተርጓሚ ፡- ትምህርት መጀመሪያ የጀመርኩት በልጅነቴ ነበር ሆኖም ግን በችግር ችግር ምክንያት እያቋረጥኩኝ እየቀጠልኩኝ እንደዚሁ ነው የሚማረው

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- መቼ ጀመሩ እኔ ግዜው ነበር የፈለግኩት?

ቤተ መዛግብት ... ክፍል ትግራይ

1010

አስተርጓሚ ፡- ዝጀመርክናሉ ግዜ እየ ደልየ ነይረ እንድሕር ትፈልጠአ?

የ8ኛ ተከሳሽ 9ኛ መ/ምስክር ፡- የስታውሰን መዓዝ እሞ ክብሉ?

አስተርጓሚ ፡- አላስታውሰውም መቼ እንደሆነ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- መስከረም 3 እርሶ ጋር ያደሩበት ቀን ልዩ ማስታወሻ አሉት?

አስተርጓሚ ፡- መስከረም 3 ብሓደ ዝሐደርኩምሉ መዓልቲ ፍሉይ ማስታወሻ አለክንዶ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- እቲ መስከረም 3 መዓልቲስ ናብ እናት ሃገር ጥሪ ኢና ውዒልና ውዒለ ኣነ ንባዕለይ ካፍቲ እናት አገር ጥሪ ምስ መፃእኹ ንለይቲ እዩ መፂኡኒ ንሱ።

አስተርጓሚ ፡- ያው መስከረም 3 የእናት አገር ጥሪ ስለነበረና እኔም ራሴ እዛው እናት አገር ጥሪ ላይ ስለዋልኩኝ በዚያው ለሊት ነው የመጣብኝ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ሌላ እናት አገር ጥሪ አልነበረም በዛ አካባቢ ሌላ ግዜ?

አስተርጓሚ ፡- ኻሊእ እናት አገር ጥሪ ኣፍቲ ግዜ እሱ ኣፍቲ የነበረይ ድዩ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ዓመት ዓመት ይውዕል እዩ።

አስተርጓሚ ፡- በየዓመቱ ይከበራል።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ 6:30 ወደ ቤቴ እንኳኩቶ ገባ ብለው ነበር። ምን ይዘዋል ሲመጣ?

አስተርጓሚ ፡- 6:30 ናብ ገዛይ አንኳሕኩሑ ኢልክን ነይርክን ታይ ሒዙ ነይሩ ክመፅእ ከሎ።

9ኛ መ/ምስክር ፡- ጠመንጃ።

አስተርጓሚ ፡- ጠመንጃ ነበረው መሳርያ

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ምን ዓይነት መሳርያ?

አስተርጓሚ ፡- ታይ ዓይነት?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ክላሽን

አስተርጓሚ ፡- ክላሽንኮ

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ትንሽ እስቲ እንዴው ትንሽ ምን እንደሚመስል ክላሽን ይነግሩናል?

አስተርጓሚ ፡- ክላሽን ታይ ዓይነት ከመይ ከምዝመስል ንእሽተይ ክትነግሩና ትኽእላዶ?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፡- ተቃውሞ አለኝ ክቡር ፍርድ ቤት ምናልባት እንዴ ተናግረዋል ባለሞያ ስላልደሉ ይህ የሚመለከታቸው አይመስለኝምና ጥያቄው ውድቅ ቢደረግ።

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- ጥያቄው አልተቀበልነውም ቀጥሉ።

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- እሺ ቢነግሩን የክላሹ ዓይነት ምን ዓይነት እንደሆነ?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

1011

አስተርጓሚ ፡- ክላሽን ታይ ዓይነት ምኳኑ ተናገሩና እስቲ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ክላሽን እዩ እምበር መልክዑዶ ታይ ቑፅርየ እንታይ ድየ ታይ አበይ ክፈልጦ?

አስተርጓሚ ፡- ያው ክላሽን ነው ምን መልኩ ቁጥሩ የሚባል ነገር እኔ አላውቀውም፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ ፡- ብረት በብረት ነው ባለእንጨት ነው?

አስተርጓሚ ፡- ብዓል ብረት ብዕንጨይቲ ድዩ ወይስ ሓፂን ብሓፂን እዩ?

9ኛ መ/ምስክር ፡- ከምዚ ዝተገተረ እዩ ዝነበረ እምበር ታይ ፈሊጠ፡፡

አስተርጓሚ ፡- ያው ቀጥ ያለ ነገር ነው፡፡

ልዩ ዓቃቤ ህግ፡- አይ እኔ የፈለግኩት ባለ ብረት ነው ባለ እንጨት ነው ክላሹ?

አስተርጓሚ፡- እቲ ክላሽንሲ ብዓል ዕንጨይቲ ድዩ ነይሩ ወይስ ብረት ብብረት እዩ ስኾ ኢሉ?

9ኛ መ/ምስክር፡- ክላሽን ብዓል ኦም ብዓል እቲ ክንድዚ ዘለዎ እምበር፡፡

አስተርጓሚ፡- ያው ክላሽን ነው የነበረው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ፡- እሺ ጨርሻለሁ፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- ድጋሚ ጥያቄ

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- ድጋሚ ጥያቄ የለንም፡፡

ዳኛ /ገብሩ/፡- እሺ 8ኛ ተከሳሽ ስለማስረጃ የሚሉት ነገር ካለ፡፡

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡- እሺ እንግዲህ ያው የሰው መከላከያ ምስክር ለዝርዝሩ ብዙ ነበር ያስመዘገብነው ግን በቃ ጨርሰናል እዚህ ላይ አሁን ባሰማናቸው ምስክሮች፡፡

ዳኛ /ገብሩ/ ፡- ለቀጠሮ፡፡ ቆዩ ቆዩ ዝግጁ ሆኖ ለሚቀጥለው ቀነ ቀጠሮ ማለት ያው መክረው አሁን አልቀዋል የስራ ዘመኑ እያለቀ ስለሆነ፡፡

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ /ሰለሞን ሃብቴ/፡- ያው የ17ኛ ተከሳሽ ባለፈው ቀነ ቀጠሮ ትእዛዝ መጥሪያ ወስደን በሆነም በቀጠሮ ሰዓት ምስክሮቻችን ሊገኙልን ባለመቻላቸው አንድ ቀጠሮ እድል ይሰጠንና እናቀርባለን ብለን አመልክተን ነበር ለዛሬው ቀጠሮ ትእዛዝ እንደሚሰጥበት ፍርድ ቤቱ በእንጥል ትቶት ነበር፡፡ ስለዚህ አሁንም ለሚቀጥለው ቀነ ቀጠሮ ክረምት በደንብ አፈላልገን ምስክሮቹን የምናቀርባቸው እርግጠኞች ስለሆንን በዚሁ ለእኛ እንዲታዘዝልን፡፡

ዳኛ/ገብሩ/ ፡- ማፋላለግ ብቻ ሳይሆን ዝግጁ ነኝ የሚል ሌላ ተከሳሽ ካለ? 17ኛ ተከሳሽ ባለፈው ጊዜ እድል ተሰጥቶት አላቀረበም ስለዚህ ሌሎች ተከሳሾቹም ስላሉ ለእነሱም እድል መስጠቱ፡፡

1012

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ /አለም ገ/ሂር/ ፦ 16ኛ ተከሳሽ ለሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ ምስክሮቻችን በትክክል እናቀርባለን።

ዳኛ/ገብሩ/ ፦ ስንት ምስክሮች ይኖሩቹሃል?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ፦ 8 ምስክሮች እናቀርባለን።

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ የት አለ?

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ/ በላይነሽ ወ/ስላሴ/ ፦ እሺ ያው መፋረጃ ሃሳባችን ስላቀረብን እንድናይይዝ እኮ ነው እንዲፈቀድልን ነው ሌላ ምንም የለም።

ዳኛ /ገብሩ/ ፦ እሱ ማቅረብ ትችላላቹ ዞሮ ዞሮ በትእዛዙ እንትና ይታዘዛል የሚል ሃሳብ ነበር።

ት እ ዛ ዝ

በዛሬው እለት ቀርበው የመሰከሩት የ7ኛ ተከሳሽ እና 8ኛ ተከሳሽ የጋራ ምስክሮች ኪዳነ ማርቆስ፣ ብርሃነ መብራህቱ፣ ወልደገሪማ ገ/የሱስ ፣ግሩም አስፍሃ ከእንትጮ መቀሌ ድረስ የመጡበት የ3 ቀን ተኩል አበል እና የመጓጓዣ በሚያቀርቡት ፋክቱር መሰረት እንዲከፈላቸው የሚከፍላቸውም ተከሳሾች ካስያዙት ገንዘብ ይሆናል።

ወ/ሮ መሓሪተይ ፣ ወ/ሮ ለተብርሃን ፀጋይ የ7ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ናቸው። አንዱ ከአዲአቡን አንደኛው ደግሞ ከአዲግራት ያው የደርሶ መልስ መጓጓዣ እና እንዲሁም የ2 ቀን ተኩል አበል ከ7ኛ ተከሳሽ ገንዘብ እንዲከፈላቸው። አቶ ገ/ማርያም ወልዱ፣ አቶ ገ/ስላሴ ካሕሳይ የ2 ቀን ተኩል 8ኛ ተከሳሽ ካስያዘው ገንዘብ እንዲከፈላቸው እንዲሁም የመጓጓዣ በሚያቀርቡት የደርሶመልስ እንዲከፈላቸው ።በተጨማሪ የአቶ ኪዳነማርያም ሃብቱ አቶ ካሕሳይ ገ/የሱስ እና ወ/ሮ በሪሃ ገ/መድህን የ3ቀን ተኩል አበልና የመጓጓዣም የደርሶ መልስ

በሚያቀርቡት ፋክቱር ከ8ኛ ተከሳሽ ካስያዘው ገንዘብ እንዲከፈላቸው ብለናል የሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ የ16ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክር ይሰማል እንዲሁም 19ኛ ተከሳሽ 7ኛና 8ኛ ተከሳሽ የመከላከያ ማስረጃቸው አሰምተው ያጠናቀቁ ስለሆነ አስቀድመው ከሳሽና ተከሳሾች የመፋረጃ ሃሳባቸው እንዲያቀርቡ የሂም ለዉሳኔ ይቀጠራል ቀጠሮ ለመስከረም 23/01/1995 ዓ/ም ተቀጥረዋል።

የጠ/መ/ቁ 1/91

ሰኔ 28/1994 ዓ.ም

ዳኞች ፦

1012

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ :- .... ልዩ ዓቃቤ ህግ ... አልተጠራም

ተከሳሽ :- ...... ገ/እግዚብሄር ካሕሱ ... አልተጠራም

መዝገቡ ከቀን ቀጠሮ በፊት ሊቀርብ የቻለው የትግራይ ክልል ማረሚያ ቤት በቁ. መ/ቤ/1/2549/94 በ28/10/94 ዓ/ም በተፃፈ የተከሳሹ የአመክሮ ቅፅ ሞልቶ ስለላከ ነው:: በዚህ መሰረት የሚከተለዉን ትእዛዝ ሰጥተናል::

ት___እ___ዛ___ዝ

ፍርድ ቤቱ ሰኔ 19/1994 ዓ/ም በዋለው ችሎት በፍርደኛ ገ/እግዚአብሄር ካሕሱ ላይ የ10 /አስር/ ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ መወሰኑ ይታወሳል:: ማረሚያ ቤቱ እንደገለፀው ፍርደኛው ግለሰብ ከተጣለበት የ10 /አስር/ ዓመት ፅኑ እስራት ቅጣት 6 /ስድስት/ ዓመት ከ8 /ስምንት/ ወር በእስራት የፈፀመ ስለሆነና በአሞክሮ እንዲለቀቅ የሚያደርገው መመዘኛ በፐርሰንት 82% ያገኘ ስለሆነ ሊፈታ እንደሚችል ለፍ/ቤቱ አሳስቧል:: ፍ/ቤቱም የተላከለት ፅሑፍ እንደመረመረው በአሞክሮ ሊለቀቅ የሚያስችል ሁኔታ ተማልቷል ወደ አሚል ድምዳሚ ደርሷል::

አንድ ፍርደኛ በአሞክሮ ሲለቀቅ አንድ ሶስተኛ ያልፈፀመው ቅጣቱ በውጭ ሆኖ በገደብ እንዲሆን በማድረግ በፈተና የሚያሳልፈው ጊዜ ነው:: ፈተናው ደግሞ በሚቀመጥለት ገደብ ጊዜ ውስጥ ሌላ ወንጀል ፈፅሞ የተገኘ እንደሆነ በአሞክሮ የተለቀቀበት ጊዜ የቅጣቱ አንድ ሶስተኛ በመሆኑ ተመልሶ ማረሚያ ቤት በመግባት የሚፈፅመው ይሆናል::

ስለዚህ ፍርደኛው የወ/መ/ሕግ ቁ. 209 በሚያመለክተው መሰረት የሁለቱ ዓመት ገደብ በማስቀመጥ ተገቢዉን ምክር በማረሚያ ቤቱ ተሰጥቶት እንዲለቀቅ ትእዛዝ ሰጥተናል - ትእዛዙ ይተላለፍ::

የወ/መ/ቁ 1/91

ቀን መስከረም 23/1995

ዳኞች

[redacted]

1013

ገብሩ ዘነበ

ሀሬት ም/አብ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ ልዩ ዓ/ ህግ ገብሩ ገበዩህ ቀርበዋል

ተከሳሾች 3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ ከተ/ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርበዋል

5ኛ ነጋ አበባው ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል::

7ኛ መምህር ብርሃነ ፀጋይ ከተ/ጠበቃቸው ንጉስ ሃጎስ ጋር ቀርበዋል

8ኛ መ/ ሰለሞን አሰፋ ከተ/ጠበቃቸው ሃብቶም ግርማይ ጋር ቀርበዋል

16ኛ ገዛኢ ከበደ ከተ/ጠበቃቸው አለም ተ/ብሄር ጋር ቀርበዋል::

17ኛ ግርማይ ድንቃየሁ ከተ/ ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርበዋል::

18ኛ ገ/ሂወት ወ/ገብርኤል ከተ/ጠባቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርበዋል

19ኛ ገ/ መድህን ወ/ስማያት ከተ/ጠበቃቸው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርበዋል

ዳኛ/ ገብሩ/ መዝገቡ ለዛሬ የተቀጠረው 19ኛ፣7ኛ፣ 8ኛ፣ ተከሳሾች ላይ ውሳኔ ለመስጠት እንዲሁም የ16ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ለመስማት ነው: ውሳኔው የአንድ ተከሳሽው ውሳኔ እያለቀ ነው ግን በዛሬው እለት አይነበብም በመጨረሻ ትእዛዝ እንሰማለን ማለት ነው የሌሎች በሂደት ነው ያለው ማለት ነው ስለዚህ መጨረሻ ትእዛዝስ ለሚሰጥ ያን ጊዜ የሚታይ ይሆናል:: እና የ16ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ቀርበው ከሆነ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ለዛሬ በታዘዝንበት መሠረት ስድስት የሰው ማስረጃ አቅርበናል በዚህ መሠረት ቀርበው ምስክርነታቸው እንዲሰጡልኝ ክቡር ፍርድ ቤት እንዲፈቅድልኝ አመለክታለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ተጠቃልለው ቀርበዋል ማለት የቀሩ አሉዋቸው የሉዋቸውም?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አንፈልጋቸውም ስድስት አቅርበናል: ስድስት ቀርበው ይመስክሩልኝ::

ዳኛ/ ገብሩ: ጭብጣቸው አስይዙ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: 1ኛ ምስክራችኝ ተከሳሽ አቶ ገዛኢ ከበደ በግንቦታ 5/76 ዓ/ም ከአቶ ገዛኢ ከበደ አብረው ከቤታቸው ውስጥ ማደራቸው የሚገልፁ ተከሳሹ ትጥቅ ያልነበራቸው እና ከወታደራዊ እንቅስቃሴ ያልነበራቸው በመንግስት በግብርና ደንልማት ጠባቂ መኖራቸው የሚገልፁ መዋች ንጉስ አባይ የደርግ መንግስት ህዝባዊ ሰራዊት መኖሩ እና ከድቶ በረሃ ለበረሃ ይንቀሳቀስ መኖሩ በኋላ በመንግስት ተይዞ የተገደለው መሆኑ የሚያውቁ ምስክር ናቸው በዚህ መሠረት ቀርበው ምስክርነታቸው እንዲሰጡልኝ በዚህ ይመለከታቸዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/ መሃላይፈፅሙ አማርኛ አይችሉም አቶ ሃብቶም ይተባበሩን

⇒ ተርጓሚው በእውነት የሚተረጉሙ ስለመሆናቸው ቃለ ማሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው ተርጉመዋል::

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃላ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/: ስምዎ?

ተርጓሚ: ስም'ኹም?

የ16ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: ማቸ እንባየ እንግዳ

ዳኛ/ ገብሩ/: እድሜ?

ተርጓሚ: ዕድመ'ኹም?

1ኛ መ/ ምስክር: እድመይ 53

ዳኛ/ ገብሩ/ :አድራሻ?

ተርጓሚ: አድራሻኹም?

1ኛ መ/ ምስክር ወረዳ እንዳመሆኒ ጣብያ ኡላ

ዳኛ/ ገብሩ/ ስራ?

ተርጓሚ ስራሕ'ኹም

የ16ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: ሓረስታይ

ተርጓሚ: ገበሬ

ዳኛ/ ገብሩ: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

ተርጓሚ: ልመፃእ'ኹ ሙሉ ም'ኽንያት ትፈልጡዶ?

1ኛ መ/ ምስክር: ልመፃእ'ኹሉ ምክንያት መከላከያ ምስክር ተፀዊዕ'ኻ ብልበሃል::

ተርጓሚ ለመከላከያ ምስክር ተጠርቼ ነው

ዳኛ/ ገብሩ/ የማን?

ተርጓሚ: ናይመን?

1ኛ መ/ምስክር ናይ ገዛኢ ከበደ

ተርጓሚ: የገዛኢ ከበደ

ዳኛ/ ገብሩ/ ያውቁታል?

ተርጓሚ: ገዛኢ ይፈልጥዎ ድዩም?

1ኛ መ/ ምስክር ገዛኢ እወፈልጦ

ተርጓሚ: ገዛኢን አቀዋለሁኝ

ዳኛ/ ገብሩ/: ዝምድና አላችሁ?

1015

ተርጓሚ: ዝምድና አለኩምድዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ዝምድና የብለይን

ዳኛ/ ገብሩ/: ዋና ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ማቻ እምባዩ አቶ ገዛኢ ከበደ አቀዋለሁ መከላከያ ምስክርም መጥቻለሁ ብለዋል ስለ ምን መከሰሱ የሚያውቁት ነገር አለ?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ ይፈልጦ እየ ኢልኹም ነይርኹም መከላኸሊ ምስክር እውን መጺአ ኢልኹም እንኤኹም ብዛዕባ እንታይ ከምዝተኸሰሰ ልትፈልጥዎ ነገር እንተሃለወ?

1ኛ መ/ ምስክር: ዝፈልጦ ነገር አነ ገዛኢ ብተ፤ አሻዓይትኡ ዝኸሰስሉ ወቕቲ ዓዱ ነይረ።

ተርጓሚ: ገዛኢ እኔ የማቀው በዛ የተከሰሰበት ወንጀል እዛ አገሩ ላይ ነበርኩኝ።

1ኛ መ/ ምስክር: ልተኸሰሰሉ ዓዲ እየ ነይረ ዓዱ ማሕረስ ይሓርስ ነይረ ኣብ ዓዱ ኣብኡ ነይረ ብተ፤ ልተኻሰሰሉ መሰረት ልሰማዕኸዎ እንታይ እሞ እዩ ኣብ ዓዱ ነይረ ሰበይቱ ሕርሲ ተጸሒዛ

ተርጓሚ: ማለት እኔ በአገሩ ነበርኩ በእርሻ ስራ ላይ የምተዳደር ነበርኩ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በማን ነው የተከሰሰበት ማን በሚባል?

ተርጓሚ: ብመን እዩ ተኸሲሱ?

1ኛ መ/ ምስክር: ልተኸሰሰ ወዲ አባይ ወለላ ይበሃል ንጉስ አባይ

ተርጓሚ: የተከሰሰበት በንጉስ አባይ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርስዎ የትይኖሩ ነበር ያን ጊዜን

ተርጓሚ: እስኹም ብእዋኑ አበይ ትነብሩ ነይርኹም?

1ኛ መ/ ምስክር: ኣብ ገዛኢ ቤት እየ ሓረስታይ ነይረናይ ገዛኢ

ተርጓሚ: እዛ ገዛኢ ቤት ነበርኩኝ ገበሬ ነበርኩኝ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከመቼ እስከ መቼ?

ተርጓሚ: ካብ መዓዝ እስካብ መዓዝ እዩ?

1ኛ መ/ ምስክር: ብ76 መስቀል እዩ አዘተኸዎ

ተርጓሚ: በ76 መስቀል አከባቢ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከ76 መስቀል ጀምሮ እስከመቼ በዚያ ቤት ተቀመጡ?

ተርጓሚ ካብ 76 መስቀል ጀሚርኹምሲ ክሳዕ መዓዝ ኢኹም አፍቲ ገዛ ተቐሚጥኹም?

1ኛ መ/ ምስክር: 76 ተቓሚጠ 77፣ 78 ክልተ ዓመት ተቓሚጠ አለኹ።

ተርጓሚ: ሁለት ዓመት ተቀምጭአለሁ 77 እና 78

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ለሁለት አመት ከተቀመጡ የእነ ገዛኢ ከበደ ልጆች ያውቋቸዋል::

ተርጓሚ: ክልተ ዓመት እንድሕር ተቐሚጥኹምሲ ናይ ገዛኢ ከበደ ደቂ ትፈልጥዎም ዲኹም ?

1ኛ መ/ ምስክር: እቶም ዓበይቲ ይፈልጦም እየ

ተርጓሚ: ትላልቆቹ አቃቸዋለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እነማን?

ተርጓሚ: ብዓል መን ዩም?

1ኛ መ/ ምስክር አበራሽ ቦኽሪ ጓሉ፣ አለሙ ምንአሳ፣

ተርጓሚ አበራሽ በክር ልጅነች፣ አለሙ የስዋ ታናሽ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሌላስ?

1ኛ መ/ ምስክር ጌታቸው ምንአሳ ምንአሱ ድማ መስፍን

ተርጓሚ: ጌታቸው ታናሽዋ የጠቀስዋቸው ሰዎች

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርስዎ በዚያ ቤት በነበሩበት ጊዜ ማን የሚባል ልጅ ተወልዶ ነበረ?

ተርጓሚ: እስኹም አፍቲ ገዛ እናሃለኹም መን ዝበሃል

ዳኛ/ ገብሩ/ እንዴ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ላስተካክል ክቡር ፍድ ቤት እርስዎ በዚያ ቤት ባሉበት ጊዜ እነማን ተወለዱ?

1ኛ መ/ ምስክር ጌታቸው ልበሃል ተወሊዱ

ተርጓሚ ጌታቸው የሚባል ተወልዶ ነበረ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ ተወለደ?

ተርጓሚ: ማዓዝ ተወሊዱ?

1ኛ መ/ምስክር ግንቦት 5 ተወሊዱ

ተርጓሚ ግንቦት 5

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ዓመተ ምህረቱ?

ተርጓሚ: መዓዝ ዓ/ምህረት ዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ዓ/መህረቱ ብዙሕ ክድሕዞ የኽ አልኹይ ኽዚ አፍቲ ትወለድ ተሎ አብዑር ጓሳ በረኽው ዒለአትየ ሰበይታ ሕርሲ ተደሒዛ ነይራ

ተርጓሚ: ዓ/ምህረቱ አላስታውሰውም የዛኔ እኔ እረኛ ነበርኩኝ ባለቤቱም በምጥ ላይ ነበረች::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ዓ/ምህረቱ በትክክል አያስታውሱትም?

ተርጓሚ: ዓ/ምህረቱ ብትኽክል ኢየስታውስዎይን

1ኛ መ/ ምስክር ፡ አይ አይሕዞይ

ተርጓሚ አልያዝኩትም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ግዛኢ ከበደ ያን ጊዜ ምን ይሰራ ነው?

ተርጓሚ ግዛኢ ከበደ ብእዋኑ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር: ግዛኢ ከበደ አሻዒትኡ ልሰርሓ ደን ሓላዊ እዩ ነይሩ

ተርጓሚ: የደን ጠባቂ ነበር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የምንደን?

ተርጓሚ: ናየናይ ደን?

1ኛ መ/ ምስክር ደን ደጎል ልበሃል የሕሉ ነይሩ

ተርጓሚ: ደጎል የሚባል ደን ነበር የሚጠብቀው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ፡ ምን ይዞ ይጠብቅ ነበር ያን ጊዜ?

ተርጓሚ: ብእዋኑ እንታይ ሒዙ ይሕሉ ነይሩ?

1ኛ መ/ ምስክር: በቲ ሽዑ ጊዜ ጥርሑ ነይሩ::

ተርጓሚ: ያዜ ምንም ነገር አልነበረውም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ንጉስ አባይ የሚባል በዚያ ምክንያት ነው የተከሰሱ ብለዋል
ንጉስ አባይ አሁን የት አለ?

ተርጓሚ: ንጉስ አባይ ዝበሃልሲ ብኡ ምኽንያት ተኸሲሱ ኢልኩም ነይርኩም ንጉስ
አባይ ሐዚ አበይ አሎ?

1ኛ መ/ ምስክር: አነ ንጉስ አባይ ሞይቱ እዩ ዝበሃል::

ተርጓሚ: ሙተዋል ነው የሚባለው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ማን ነው የገደለው?

ተርጓሚ: መን ዩ ቐቲልዎ?

1ኛ መ/ ምስክር አነመን ከምዝቐተሎ አይፈልጥን

ተርጓሚ: እኔ ማን እንደገደለው አላቅም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የሰሙት ካለ?

ተርጓሚ: ልሰምዕዎ ነገር እንተልዩ?

1ኛ መ/ ምስክር ልሰማዕኹዎ ወታደር ወሲደምዎ ልበሃል ወረ ብበረኻይ እየ ሰሚዐ
ወታደር እዩም ወሲደምዎ ይበሃል ምንም ልቐተሎ አይፈልጥን::

ተርጓሚ ፡ እኔ በረሃ ሁኜ ነው የሰማሁት ወታደሮች ወሰዱት እና ማን እንደገደለው
አላቅም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:: ንጉስ አባይ ያን ጊዜ ምን ይሰራ ነበር?

1013

ተርጓሚ: ንጉስ አባይ ብእዋኑ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ ?

1ኛ መ/ ምስክር ስርሑ እኺ አነ ብዙሕ አይፈልጦን

ተርጓሚ: የሚሰራበት ስራ እኔ ብዙ አላቀውም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በአገራችሁ በእናንተምን ይሰራ ነበር ያን ጊዜ የሚያውቁት ታሪክ ካለ የሱ የንጉስ አባይ ታሪክ በዝያን ጊዜ?

ተርጓሚ: አብ ዓድኹም ሲ ናይ ንጉስ አባይ ታሪኽሲ እንታይ እዩ ነይሩ እንታይ ልትፈልጥዎ ነገር

1ኛ መ/ ምስክር አነ ናይ ንጉስ አባይ ልፈልጦ ብዙሕ ታሪክ የብለይን ምኽንያቱ አይፈልጦን

ተርጓሚ: እኔ ስለንጉስ አባይ የማቀው ብዙ ታሪክ የለኝም ስራውም አላቀውም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : በዝያን ጊዜስ እርስዎ ከቤተሰብዎ ወይም ከሌላ ሰው የንጉስ አባይ ወሬ እንዴት ነበርም ንይባል ነበር ያን ጊዜ በእናንተ ቦታ?

ተርጓሚ: አፍታ ቦታኹምሲ ብጊዜኹም ብዛዕባ ንጉስ አባይ እንታይ ይበሃል ነይሩ ብአኹም ዋላ ብቤተሰብኹም?

1ኛ መ/ ምስክር: አነ በቃ ወታደር ወሲደምዎ ይበሃል ካብኡ ልድሕሪት ልፈልጦ ነገር የብለይ::

ተርጓሚ: እኔ ወታደሮች ወስደውት ሲባል ነው እምሰማው እንጂ ከዛ በኋላ የማቀው ነገር የለኝም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ምን አድርጎ ተብሎ ነው የወሰዱት ወታደሮች በወሬ የሰሙት?

ተርጓሚ: ብወረ ከምዝሰምዕዎሲ እንታይ ገይሩ ወሲደምዎ እዩ ተባሂሉ?

1ኛ መ/ ምስክር: አወሳሰዱኡ ለይቲ ወሲደምዎ እዩ ዝበሃል እንበይ በቃ ብዙሕ ናቱ ስራሕ አይፈልጥን አነ ልባዕለይ ገበሬ እየ አብ ጓስነትይዋ ኣብማሕረስይ እየ ልውዕል::

ተርጓሚ: እኔ ለራሴ ገበሬ ነኝ በእርሻ ስራ እና በእረኛነት ነው እማገለግለው:: እና እንደወሰዱት ነው እማቀው ሌላ እማቀው ነገር የለኝም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ጉብኑ: መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ የለኝም

ዳኛ/ ጉብኑ/: ጨርሰዋልና ይነሱ ቀጣይ ምስክር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ቀጣይ ምስክር አቶ ብርሃኑ ሓዱሽ ይባላሉ:: ጭብጡ ተማሳሳይ ነው::

⇒ ምስክሩ በእውነት የሚመሠክሩ ስለመሆናቸው ቃለ ማሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ /ገብሩ/ ስምዎ?

ተርጓሚ: ስምካ?

2ኛ መ/ ምስክር: ብርሃኑ ሓዱሽ ለማ

ዳኛ/ ገብሩ/: እድሜ?

ተርጓሚ: ዕድሜኻ?

2ኛ መ/ ምስክር: 38

ተርጓሚ: 38

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻ?

ተርጓሚ: አድራሻኹም

2ኛ መ/ ምስክር: ወረዳ አፍላ፣ ጣብያ ሕጉም ቡርዳ

ዳኛ/ ገብሩ/ ስራ?

ተርጓሚ: ስራሕኹም?

2ኛ መ/ ምስክር : ገበሬ

ተርጓሚ: ገበሬ

ዳኛ/ ገብሩ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

ተርጓሚ: ልመፃእማሉ ምኽንያት ትፈልጥ ዲኻ

2ኛ መ/ ምስክር: ይፈልጥ እወ

ተርጓሚ: አቃለሁኝ አዎ

ዳኛ/ ገብሩ: ለምን?

ተርጓሚ: ልምንታይ?

2ኛ መ/ ምስክር: አነብናይ ገዛኢ ከበደ ልንጉስ አባይ ቀቲልካ ተባሂሉ ምእሳሩ ፈልጠ እየ መጺአ::

ተርጓሚ: ለገዛኢ ከበደ ለንጉስ አባይ ገድለሃል ተብሎ ነው የመጣሁት::

ዳኛ/ ገብሩ/ እኮ ምን ለማረግ ነው አሁን የመጡትን

ተርጓሚ: እሞ እንታይ ልምግባር ኢኻመጺእኻ?

2ኛ መ/ ምስክር: ልመከላከያ ምስክርነት

ዳኛ /ገብሩ/ ያውቁታል ገዛኢ ከበደ?

ተርጓሚ: ትፈልጦዶ ገዘኢ ከበደ?

1020

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

2ኛ መ/ ምስክር እፌልጠ እወ

ተርጓሚ: አቀዋለሁኝ

ዳኛ/ ገብሩ/: ዝምድና አላችሁ?

ተርጓሚ: ዝምድና አለኩም ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር የብልናን

ተርጓሚ የለንም

ዳኛ/ ገብሩ/: ዋና ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ብርሃኑ ሓጹሽ ገዘኢ ከበደ አቀዋለሁ ብለዋል የት ነው የሚያውቁት?

ተርጓሚ: ገዘኢ ከበደ ይፈልጠ እየ ኢልካ ነይርካ አበይ ኢኻት ፈልጦ?

2ኛ መ/ ምስክር: ዓድና ሓደ ስለዝኾነ ይፈልጠ እ::

ተርጓሚ: አገራችን አንድ ስለሆነ አቀዋለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምን ይሰራሉ?

ተርጓሚ: እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር: አፍታ ዓድና ብግብርና ኾይኑ ይሰርሕ ይፈልጠ እየ ብደን ልማት ኾይኑ

ተርጓሚ: በአገራችን ግብርና ደን ልማት ሁኖ ሲሰራ አቀዋለሁ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የሚያውቁት ከሆነ እነማን የሚባሉ ልጆች አሉዋቸው?

ተርጓሚ: ልፈልጥዎም እንተኾይኖምሲ እልመን ልበሃሉ ደቁ አለውዎም?

2ኛ መ/ ምስክር : ጓሉ አበራሽ ገዘኢ፣ አለሙ ገዘኢ፣ ጌታቸው ገዘኢ፣ መስፍን ገዘኢ፣ ንግስቲ ገዘኢ፣ ዋሸኛ ገዘኢ፣ ኢዶም ገዘኢ ይፈልጦም እየ ደቁ

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች አቃቸዋለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጌታቸው ገዘኢ የሚባል አቀዋለሁ ብለዋል አስቲ እሱ መቼ እንደተወለደ ይገለፁ?

ተርጓሚ: ይፈልጠ እየ ኢልካ ነይርካ ጌታቸው መዓዝ ሃምትወለደ ጌታቸው

2ኛ መ/ ምስክር :ብ76

ተርጓሚ: በ76

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ ወር?

ተርጓሚ: ማዓዝ መርሒ?

2ኛ መ/ ምስክር ግንቦት

ተርጓሚ: ግንቦት ወር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ቀኑ?

[redacted]

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ
ክልል ትግራይ

ተርጓሚ: ዕለቱ?

2ኛ መ/ ምስክር: 5 መዓልቲ

ተርጓሚ: 5 ቀን

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እንዴት ነው ሊያውቁት የቻሉ?

ተርጓሚ: ብኸመይ ክትፈልጠ ኽኢልኽ?

2ኛ መ/ ምስክር: ማለት አፍቲ አሳዲትኡ ወቐቲ ሰበይቱ ብጣዕሚ ሕርሲ ተጸሒዛ ስለዝነበረት አብኡ ኢና ሓዲርና ዓመት ዓመት ስለዝክርዋ እታ ወርሒ ብኡ ግን ይፈልጠ እየ::

ተርጓሚ: የዛኔ ወር ባለቤት በምጥ ላይ ስለነበረች ተቸግራ ስለነበረች በዛ አስታውሰዋለሁ በየ አመቱም ያስታውሱታል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የዛን ጊዜ ጌታቸው ሲወለድ እርስዎ የት ነው ያደሩት?

ተርጓሚ: ብእዋኑ ጌታቸው ክውለድ ተሎስ ስኻ አበይ ሓዲርካ?

2ኛ መ/ ምስክር: አነ አፍታ ዓዲ እቲ ኢየማቸ ፀዊያምኒ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጸሀና ደህና እርስዎ የት ነው ያደሩት ነው

ተርጓሚ: ንስኻ አበይ ሓዲርካ

2ኛ መ/ ምስክር: አብኡ አብዓዲ ገዛኢ

ተርጓሚ: እዛ የገዛኢ ቤት ነው ያደርኩኝ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ቤት ውስጥ ነው ወይስ ሌላ እንደሆነ በግልፅ እስቲ ያረጋግጡት

ተርጓሚ: አብገዛ ውሽጢ ድዩ ወይስ አብኻሊእ?

2ኛ መ/ ምስክር: አብ ገዛ ውሽጢ ኢና ሓዲርና

ተርጓሚ: እቤት ውስጥ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ገዛኢ ከበደስ የት ነው ያደሩትያን ጊዜ?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደኸ አበይ ሓዲሩ ብእዋኑ?

2ኛ መ/ ምስክር: አብኡ እዩ ሓዲሩ ሠብቲ ስለዝነበረ ናበይማ ክኸድ አብኡ እዩ ሓዲሩ::

ተርጓሚ: ተጨንቀው ስለነበር እዛው ነው ያደሩት::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከስንት ሰዓት ጀምረው ነው እዛ ቤት የገቡት እርስዎ?

ተርጓሚ: ካብ ክንደይ ሰዓት ጀሚርካ ኢኻ አብኡ ልአተውኻ እስኻ?

2ኛ መ/ ምስክር: ምናልባት ገንዘብ ጻንጊና እዩ እቲ ሰዓት ግን ሰዓት ስለዘይነበረኒ ክፈልጠ የኽአልኩይ ግን ገንዘብ ጻንጊና ግዜ እዩ ነይሩ አሳዓይትኡ::

ተርጓሚ: የዛኔ ጊዜ ነበር እና የነበሩ ከብቶቹን ሁሉ እንደሆኑ አስገብተዋል::

1022

ኣዕለዋ ... ቤት ፍርዲ

16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እስከ ስንት ሰዓት ቆዩ እዛ ቤት?

ተርጓሚ: ክሳዕ ክንደይ ሰዓት ፀኒሕኹም ኣፍቲ ገዛ?

2ኛ መ/ ምስክር: ቀይሕን ፀሊምን ክሳዕ ዝቐድድ ፀኒሕና ኢና ኣፍቲ ገዛ ኸኹብ ዕባሕ ክሳዕ ልመዕእ ነይርና ኢና ኣፍቲ ገዛ

ተርጓሚ:ያው እስከሚነጋ ድረስ እዛ ነበርን::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በዝያን ጊዜ እርስዎ እዛ በነበሩበት ቤት ውስጥ አቶ ገዛኢ ከበደስ የት ነበሩ?

ተርጓሚ: ኣፍቲ ብእዋኑ ማለት ኣፍቲ ገዛ ኣብልነበር ኻሉ ጊዜሲ ገዛኢ ከበደ ኣበይ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር: ፀኒሑ ኣብዓዱ

ተርጓሚ: እዛ ቤት ውስጥ ነበሩ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ገዛኢን አቀዋለሁ ብለዋል ያን ጊዜ ምን ይሰራ ነበር?

ተርጓሚ: ገዛኢ ፈልጦ እየ ኢልኻ ነይርኻ ብእዋኑ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ ስርሑ?

2ኛ መ/ ምስክር: ኣኻዓይትኡ ግብርና እዩ ይሰርሕ ነይሩ ደን ዘብዕኛ

ተርጓሚ: የዛኔ ሌላ ስራ አልነበረውም ግብርና እና በደን ልማት ይሰራ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምን ይዞ ይሰራ ነበር ያን ጊዜ?

ተርጓሚ: ብእዋኑ እንታይ ሒዙ ይሰርሕ ነይሩ?

2ኛ መ/ ምስክር: ጥርሑ ምንም ልሓዞ ነገር የነበረይ::

ተርጓሚ: ምንም ነገር አልነበረውም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላ ንጉስ ኣባይ ገድለሃል ተብሎ መከሰሱ መታሰሩ አቀዋለሁ ብለዋል ንጉስ ኣባይ ያውቁታል?

ተርጓሚ: ኻሊእ እንታይ ኢልኻ ነይርኻ ንጉስ ኣባይ ቐቲልኻዮ ተባሂሉ ተኣሲሩ ኢልካ ነይርካ ትፈልጦ ዲኻ ንጉስ ኣባይ?

2ኛ መ/ ምስክር ይፈልጦ እወ

ተርጓሚ: አዎ አቀዋለሁኝ

16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የት ነው የሚያውቁት?

ተርጓሚ: ኣበይ ኢኻ ትፈልጦ?

2ኛ መ/ ምስክር ኣብኡ ከባቢ ህዝባዊ ሰራዊት ኸይኑ ይሰርሕ ይፈልጦ እየ::

ተርጓሚ: በአከባቢው ህዝባዊ ሰራዊት ሁኖ ሲያገለግል አቀዋለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:: የምን ህዝባዊ ሰራዊት?

ተርጓሚ: ናይ መን ህዝባዊ ሰራዊት?

2ኛ መ/ ምስክር ናይ ደርጊ

ተርጓሚ: የደርግ

የ16ኛ ተከሳሹ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ ድሕሪኡ'ሽ

2ኛ መ/ ምስክር: ድሕሪኡ ግን ሞይቱ ክበሃል ኢና ንሰምዕመን ከምዝቐተሎ እንድዒ ሞይቱ እንትበሃል ግን ንሰምዕኢና ድሕሪኡ::

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ ሙተዋል ሲባል ነው እምንሰማው ማን እንደገደለው ግን አላቅም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: የደርግ ህዝባዊ ሰራዊት ነበረ ብለዋል ከዛ ብኋላ ሙተዋል ብለዋል ማን ነው የገደለው በእርግጠኝነት የሰሙት ካለ?

ተርጓሚ: ናይ ደርጊ ህዝባዊ ሰራዊት አዩ ኢልኩምዶ ሕራይ ከዓ ሞይቱ ምንባሩ ገሊፅካ ነይርካ መንዩ ብእርግፀኝነት ልሳማዕኻዩ ነገር እንተልዩስ መን ከምዝቐተሎ?

2ኛ መ/ ምስክር: አነ መን ከምዝቐተሎ ዝፈልጦ ነገር የብለይን ግን ወታደር ወሲደምዎ ቐቲለምዎ እንትበሃል ወለድና ይፀውዩና እዩም አነ አሳዓይትኡ ህፃን ስለዝነበርኹ ወለድና ይፀውዩና እዮም ወታደር ወሲዶም ቐቲለሞዎ እንትበሃል::

ተርጓሚ: ከወላጆቻችን እንደሰማነው ወታደሮች ወስደው እንደገደሉት ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከየት ቦታ ነው የተወሰደው?

ተርጓሚ: ከበይ ቦታ እዩ ተወሲዱ?

2ኛ መ/ ምስክር ካብደጎል ደጎል ዝበሃል ዓዲ

ተርጓሚ: ደጎል ከተባለ ቦታ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ለምን ስራ ነው ወደዛ የመጣው ወደ ደጎል ከመንግስት?

ተርጓሚ: ልምንታይ ስራሕ እዩ ናፍቲ ደጎል መፂኡ?

2ኛ መ/ ምስክር ማለት ደጎል ልኸደሉ ሽፋቱ እዩ ነይሩ ከባቢ 6ተ ወርሒ ካብ መንግስቲ ካዲፁ እዩ ነይሩ ካብኡ ግን ሒዞም ከምዒኦም ቓቲለምዎ ይበሃል ንሰምዕ ኢና::

ተርጓሚ: ደጎል የሄደበት ምክንያት ለስድስት ወር ያህል ሽፍታ ሁኖ ሄዶ ነበር ከዛ ግን መንግስት ይዞ እንዳመጣው ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጨርሻለሁ ክቡር ፍርድ ቤት

ጳኛ/ ገብሩ/ መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ ህግ: አቶ ብርሃኑ የአቶ ገዛኢ ባለቤት ሲወልዱ እዛ ነው ያደርነው ብለው ነበረ እቤት ነው የወለዱት ሓኪም ቤት?

1024

ተርጓሚ፡ ናይ ገዛኢ ባዓልቲ ገዝኢሲ ትወልድ ከላስ አፍቲ ገዛ ነይርና ኢልኻ ነይርኻ አብ ገዛ ድያ ወሊዳ ወይስ ሓኪም ቤት?

2ኛ መ/ ምስክር፡ አብ ገዛአ እያ ወሊዳ

ተርጓሚ፡ እቤት ውስጥ ነው የወለደችው

ልዩ ዓ/ህግ፡ አዋላጅዋን ይነግሩናል?

ተርጓሚ፡ መንከም ዘዋላዳት ነግረናዶ ?

2ኛ መ/ መስክር እወ ለምለም አየለ ማቸ ፀዊዑና አዋላዶ ካፍቲ ከባቢና ፀወዐለይ ኢሉካ ገዛኢ ኢሊኒ ኸይደ ንለምለም አየለ ፀዊዐ አምፂአ። አዋላጅ እሳእያ አፍቲ ዓዲ

ተርጓሚ፡ ማቸ ነግሮኝ ለምለም እምትባል ሀጅ አዋላጅ እስዋን ጠሬሁዋት

ልዩ ዓ/ ህግ የገዛኢ ልጆች ዘርዝረዋል ስማቸውን ጌታቸው የተወለደበትን ቀን ገልፀዋል አለሙስ መቼ ነው የተወለደው?

ተርጓሚ፡ ቅድም ክብል ናይ ገዛኢ ከበደ ደቂ ገሊፅኻ ነይርኻ ዘርዚርኻጌታቸው ልተወለደሉ ዕለት ገሊፅኻ ነይርኻ አለሙኸ መዓዝ ተወሊዱ?

2ኛ መ/ ምስክር ማለት አነ እቲ ዕለት እቲ ናይ ጌታቸው ብጭንቂ ስለዝነበረ ዓመት ዓመት ስለዝክርዎ ይፈልጦ እየ ናታ ግን መዓዝ ሃምትወለደት ምዕባዩ እያ ብዙሕ ክፈልጣ አይክእልን ቀደም እያ ተሊዳ።

ተርጓሚ፡ ያለም የሱ ተላቅ ነች መቸ እንደተወለደች አላቅም የሱ ግን የማስታውሰው በዛኔ ጭንቅ ላይ ስለነበሩ በዛ ምክንያት ነው በየአመቱም ስለማስታውሰው።

ልዩ ዓ/ህግ ሌላ ልጅስ እስቲ ከአለሙና ከጌታቸው ውጭ ያሉት ልጆች አንዱን እስቲ መቼ እንደተወለደ ይግለፁልኝ?

ተርጓሚ፡ ካብ አለሙን ካብ ጌታቸው ወፃእን ዘለው ካልኦቶምኸ መዓዝ ከምትወለዱ ልትፈልጥዎ ነገር እንተልዩ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ምናልባት እንታይ እሞ እዩ አነ ዝብለካሲ እቶም ቁልዑ እታ ናይ ሽዓይትአ ጭንቂ ብጣዕሚ ያስታውሳ እየ ይብለካ እቲ ናይቲ ግን መዓዝ መዓዝ ከምተወለዱ አነ የኸነይ ዝወለድኹዎም እቶምቁልዑ ማአዝ ከምዝተወለዱ ብዙሕ ካስታውስ የክእላይ።

ተርጓሚ የዛኔ ጌታቸው የማስታወሰው የዛኔ ጭንቅ ስለነበር ነው ሌሎቹ ግን እኔ አደለም የወለድኩዋቸው ልጆቹ እና በዛ ምክንያት ነው አማስታውሰው

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እርስዎስ መቼ እንደተወለዱ በግምት መናገር ይችላሉ?

ተርጓሚ፡ እስኻኸ መዓዝ ከምተወለድኻ ብግምት ትዛረብ ትኽእልዶ?

1025

ለዕለዋይ ቤት ፍርዲ
ክልል ትግራይ

2ኛ መ/ ምስክር: አነ ብግምት ክፈልጠ የኽእልን ግን በቲ ወለደይ ዘውግዑኒ 38 ዓመትኻ ይብሉኒ እዮም::

ተርጓሚ: እኔ ራሴ በግምት አላቀውም ወላጆቼ እንደነገሩኝ ግን 38 ዓመት ሞልቶሃል ሲሉኝ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: መቼ ዓ/ምህረት ተወለድኽ ማለት ነው?

ተርጓሚ: መዓዝ ዓ/ምህረት ተወሊድኻ ማለት እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር: እንታይሞ ይፈልጠ አነ ማለት ትምህርቲ መሃይም ስለዝኾንኩ ብዙሕ ክፈልጠ አይኽእልን

ተርጓሚ: መሃይም ነኝ ትምህርት ስለሌለኝ አላቀውም::

ልዩ ዓ/ ህግ ዓመት ዓመት ስለሚዘክሩት ነው እማስታውሰው የጌታቸው ብለው ነበር ምን ማለት ነው ዓመት ዓመት የሚዘክሩት የሌሎችስ አይዘከርም ማለት ነው?

ተርጓሚ: ናይ ጌታቸውሲ ዓመት ዓመት ስለ ዝዝክርዎ እየክፈልጠ ዝኽእልኩ ኢልካ ነይርካ ናይ ኻልኦትምኸ አይዝክርዎይ ማለት ድዩ እንታይ ማለት ድዩ እንታይ ማለት እዩምዝክር ዓመት ዓመት

2ኛ መ/ ምስክር: ማለት እንታይ መሲሉካ እቲ መዓልቲ አባጋብር ስለዝነበረ 5 መዓልቲ እቲ አባጋብር እዩም ልዝክርዎ እንበይ ናይቲ ዓመት ቆልዓ አይኮንን እቲ አባጋብር ግን ጭንቂ ስለዝነበረ አሳዓይትኡ ይዝክርዎ እዮም::

ተርጓሚ: የዛኔ አምስት ቀን የአበ እንትን ስለነበረ በዛምክንያት ነው እንጂ የልጅን እንትን አደለም በየ አመቱ የሚያስታውሱት እሱ ነው የሚዘክሩት::

ልዩ ዓ/ ህግ የንጉስ አባይን መልኩን ትነግረናለህ?

ተርጓሚ: ንጉስ አባይ መልክዑ ትነግረና ትኽእልዶ?

2ኛ መ/ ምስክር : እወ

ተርጓሚ: አዎ

ልዩ ዓ/ ህግ መልኩ ምን ዓይነት ነው?

ተርጓሚ እንታይ ይመስል መልክዑ

2ኛ መ/ ምስክር: መልክዑ ከዛ ናይ እዩ ቁመቱ እውን ሓጺር እዩ::

ተርጓሚ: ጠይም ነው ቁመቱም አጭር ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ እናቱስ ማን እንደሚባሉ?

ተርጓሚ እንኣኹ መን ይበሃላ?

2ኛ መ/ ምስክር ለምለም መርቆርዮስ

ልዩ ዓ/ህግ ማን ማን ሁናችሁ አደራችሁ እዛ ቤት ውስጥ?

ተርጓሚ: አፍቲ ገዛ መን መን ኾይንኩም ሓዲርኩም?

1026

2ኛ መ/ ምስክር አፍቲ እንዳ ገዛኢ?

ተርጓሚ: ገዛኢ ቤት ነው ወይ?

ልዩ ዓ/ ህግ: አዎ

ተርጓሚ: እወ

2ኛ መ/ ምስክር : ሓጎስ ምስጉን፣ ካህሳይ አረፋይኔ፣ ሃፍቲ አለሚ፣ ከበደው ነጋሽ፣ አይኑታ አስገዶም፣ ተአምራት አረጋዊ ፣ ከማሕ ተላ፣ ለምለም አብርሃ እዚአን ያስታውስ እየ እተን እንሽቲ ዝነበራ አሻዓይትኡ።

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች እንደሚያስታውስዋቸው

ልዩ ዓ/ ህግ ቅድም እንደደገለፅከው ግንቦት 5 አቡነአረጋዊ ስለሆነ ነው ያስታወስኩት ብለሃል አመተ ምህረቱንስ እስቲ የምታስታውስበትን ምክንያት ግለፅልን?

ተርጓሚ: ዓንተዎ ሃምልገለፅኻዩ 5 መዓልቲ አባጋብር ሃምልኽነ ኢልኻ ነይርኻ ዓመተ ምህረቱኽ ተስታውስ እንተኽ ይንኻ?

2ኛ መ/ ምስክር ዓ/ምህረት 76 ዓ/ም

ተርጓሚ: 76 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ህግ 76 ብለሃል የምታስታውስበትን እስቲ በምን ምክንያት 76ን አስታወስከው?

ተርጓሚ: ብኸመይ ክተስታውስ ኸኢልኻ 76?

2ኛ መ/ ምስክር: 76 ላስታውሰሉ እቲ ቆልዓ ተምሃራይ እዩ እሱ እውን በቃ ብዚ መዓልቲ ስለ ዝተወለደሉ በዚ ዓ/ምህረት እዩ ኢሉ ስለ ዝነገረና እቲ ቆልዓ ብኡ እየ ሒዘዩ ዘለኹ ማለት እዩ እቲ ቆልዓ 10ይ ክፍሊ እዩ ኸዚ።

ተርጓሚ: ልጁ አሁን የ10ኛ ክፍል ተማሪ ነው የዛኔ የተወለደበት ራሱን ስለሚነግረን ነው 76 ብሎ በዛ ነው ላስታውሰው የቻልኩ።

ልዩ ዓ/ ህግ ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የለኝም

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ገብሩ/ አቶ ብርሃነ በስንት ሰዓት ነበር ወደ አቶ ገዛኢ ቤት የሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ክንደይ ሰዓት ነይሩ ናብ አቶ ገዛኢ ከበደ ዝዝኸድኹም?

2ኛ መ/ ምስክር: ማለት አሻዓይትኡ ወቕቲ ሰዓት ስለዘይ ነበረኒ ክፈልጠ አይኽእልን ግን ግዜ እዩ ገንዘብ ደጉና ኢናኽይድና

ተርጓሚ: የዛኔ ያው ሰዓት ስላልነበረኝ ላቀው አልቻልኩም ግን በጊዜ ነበር የነበሩን ከብቶች በጊዜ አስገብተን ነበር የሄድነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ብርሃን ነበር ወይስ ጨልሞ ነበር?

ተርጓሚ: ብርሃን ድዩ ነይሩ ወይስ ፀልማት?

2ኛ መ/ ምስክር:: ጊዜ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ:በጊዜ ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ/: እራታችሁ ባልታቹሃል በወቅቱ?

ተርጓሚ: ብእዋኑ ድራር በሊዕኩም ዲኹም ኸይድኹም?

2ኛ መ/ ምስክር አይበላዕናን በቃ ካብ ገንዘብ ብልአተና መማሸይ ተማሺና ናብኡ ኢናኸይድና ጭንቂ ስለዝነበረ እንጀራ ምብላዕናይ ለይምብላዕናይ ብዙሕ ክፍላጠና አይኸእልን::አብጭንቂ ኢና ዝነበርና::

ተርጓሚ: ያው እንጀራ መብላታችን አለመብላታችን ብዙ እማስታው ነገር የለም ግን በግዜ ስለነበር መክሰስ በልተን ነው የሄድነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: አንተ ከማን ጋር ነው የሄድከው?

ተርጓሚ: ምስመን ኸይንኻ ኢኻ ኸይድኻ?

2ኛ መ/ ምስክር : አነ መጀመርያ ልሓጎስ ምስጉን ፀዊዐኺደ ኢለዮ ኸይዱ ካብኡ ግን ምስ ሃፍቱይ ምስ ካሕሳይ እየ ኸይደ: ሰለስቲአና ኾይና ኢና ኸይድና

ተርጓሚ: በመጀመርያ ሓጎስ ምስጉን የተባለ ጠርቸ መጀመርያ እሱ እንድሄድ አዘዝኩ በኋላ ደግሞ ከሃብቱ እና ከካህሳይ ጋር አብሬ ነው የሄድኩኝ::

ዳኛ/ ገብሩ /: በስንት ሰዓት ነው የወሰዱ?

ተርጓሚ: ብዓልቲ ገዛአም ብክንዳይ ሰዓት ወሊዶም?

2ኛ መ/ምስክር ደርሆ ምስደጋገመ እየ ወሊዳ ደርሆ ምስነቆየ ሰዓት ግን ክፍልጠ አይኽእልን::

ተርጓሚ: ያው ሲነጋ አከባቢ ነው የደሮ ጭሆት ሲሰማ

ዳኛ/ ገብሩ/: በግምት ሰዓት ያስቀምጡልኝ እስቲ?

ተርጓሚ: ብግምት የቐምጡለይ ክንደይ ይኸውን?

2ኛ መ/ ምስክር: ምናልባት ብግምት እኳ ብዙሕ ክግምቶ አይኽእልን::

ተርጓሚ: በግምት ብዙ ልገምት አልችልም::

ዳኛ/ ገብሩ/ ከዛ በኋላስ የት ሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡኸ ናበይ ኸይድኹም?

2ኛ መ/ ምስክር: ካብኡ ግን አነይ አያማቸይ አፍቲ ዓዲ አብኡ ሓረስታይ ስለዝነበሩ እቶም ሰብአይ አብአቶም መሀረሲ ገይርና ክልቲአና ናብኡ ኢና መዲእና አብኡ ወዒእና አብኡ ወዒእና አብኡ ሃሪስና::

ተርጓሚ: እኔና መቼ ከዛ ወጥተን እዛ ነው ያደር ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/ የት አደራችሁ?

[redacted]

972

1028

ተርጓሚ፡ አበይ ሓዲርኩም?

2ኛ መ/ ምስክር አብ አቶም መሀረሲ ስለዝነበረ ካብኡው ውዕእ ኢልካ ንኡሽተይ አጉዶ ነይሩ ካብአቶም ወዒእና ኢና ሓዲርና፡፡

ተርጓሚ፡ ከዛ ወጣ ብሎ የእነሱ ማደርያ ነበር እዛ ነበር ያደርነው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ በተከሳሹ ቤት ማለት ነው ?

ተርጓሚ፡ አብ ናይ ተኸሳሲ ገዛ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር እወ

ተርጓሚ፡ አዎ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ሲሎቹስ?

ተርጓሚ፡ ካልኦቶምኸ?

2ኛ መ/ ምስክር ካልኦቶም አብኡ ኢና ከፍ ኢልና ሓዲግናዮም በቃ ሃሪስና ኢና ኢልና አሳዒትኡ አብኡ ከፍ ኢሎም ኢና ሓዲግናዮም አብ ዓዲ ዋላ ገዛ ይኹን ዋላ እቶምካ ልእት

ተርጓሚ፡ ሌሎችም እነ ገዛ እዛ ትተናቸው ነው የመጣነው እዛ ቁጭ ብለው ነበር፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ምን ማለት ነው እስኪ ነጋ እዛ አደሩ ማለት ነው?

ተርጓሚ፡ እንታይ ማለት እዩ ክሳዕ ልወግሕ አብኡ ሓዲሮም ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር አንሕና ኾኹብ ዕባሕ ክወፅእ ከሎ ከይድና ናብ መሀረሲና አሻዒትኡ ንኡሽተይ ኸይድና ናብ መሀረሲና አቲና ኢና እሶም ግን ካብ ልፀብሕ አብኡ ኢና ከፍ ኢልና ሓዲግናዮም፡፡ ያውም ፀቢሑ እዩ ነይሩ አንሕና ትንሀርስ ከለና እውን፡፡

ተርጓሚ፡ እኛ ሲነጋ አከባቢ ነው የሄድነው እነሱ ግን እዛ ትተናቸው ነው የሄድነው እዛ ነው ያደሩ

ዳኛ/ ገብሩ/ ግልፅ ያርጉት እዛ ነው ያደሩ ነው ወይስ

ተርጓሚ፡ ግልፅ ግበርዎ አብኡ ድዮም ሓዲሮም ወይስ ከመይ እዩ ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ አብኡ ሓዲሮም እወ ኩለና አብኡ ኢና ሓዲርና እሳቶም አብኡ ሓዲሮም አንሕናውን አብኡ ሓዲርና ግን ቀይሕ ፀሊም ካብ ልቖድድ ካብ ልወገሐ አንሕና ሀሩስ ስለልመፀና ስለለደፊአና ኸይድና ኢና ንሀርስ እሳቶም ግን አብኡ ከፍ ኢልና ኢና ሓዲግናዮም ፀቢሑ እዩ ነይሩ እቲ መሬት ግን

ተርጓሚ፡ ሲነጋ እኛ ሄድን ትተናቸው እነሱ ግን እዛ ነው ያደሩት እኛ ለማረስ አሸንፎን ስለነበር፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ሴቶችስ ሴቶችም ነበሩ ብለሃል?

ተርጓሚ፡ አተንደቂ አንስትዮኸ ነይረን ኢልካ ነይርካ

2ኛ መ/ ምስክር: እንአዋ እወ ኣብኡ ኣብኡ እየን እሳተን እውን ምሳኣቶም እየን ሓዲግናየን።

ተርጓሚ: እነሱም እዛ ነው ያደሩት እዛ ትተናቸው ነው የመጣ ነው።

ዳኛ/ገብሩ/: በወቅቱ የነበረ እናንተ ጋር ሁሉም በሂወት አሉ

ተርጓሚ: ብእዋኑ ልነበሩ ኹሎም ማለት እዩ ኹሎም ኣለወዶም ስኹም ልነበሩ ?

2ኛ መ/ ምስክር : እንአው አው ሓንቲ ሰበይቲ ጥራሕ እየን ሞይተን እንበይ ኻልኦቶም እኒአው እዮም።

ተርጓሚ: ሌሎች አሉ አንድ ሴትዮ ብቻ ነው የሞቱት

ዳኛ/ገብሩ/: ማን ነው የሞቱት?

ተርጓሚ: መን የን ዝበሃላ እተን ዝሞታ?

2ኛ መ/ ምስክር : አደይ አመተ ገ/ሂወት ሓማቱ ማለት እየን ንገዛኢ

ተየርጓሚ: የገዛኢ አማች አመተ ገሂወት

ዳኛ/ገብሩ/: ወ/ሮ ለምለምስ አለ ?

ተርጓሚ: ወ/ሮ ለምለምኸ አለዋዶ?

2ኛ መ/ ምስክር: ለምለም አየለ አላ እወ እታ አዋላጅ አላ እያ

ተርጓኙ: አሉ

ዳኛ/ ገብሩ/: በወቅቱ ተከሳሽ ከእናንተ በኋላ ነው አቤት የገባ ወይስ እቤት ነው የቆያችሁ?

ተርጓሚ: ጥያቄው

ዳኛ/ ገብሩ/ ተከሳሽ በወቅቱ ማለት ነው ግንቦት አምስት ምናምን ያሉት ወደቤቱ አዛ ሃደን አደርን ብለዋል እና ገና ብርሃን እያለ ነው ወደ ቤት የገባነው ስላሉ ተከሳሽ ቤት ነው የቆያቸው ወይስ ከእነሱ በኋላ ነው ቤት የገቡ?

ተርጓሚ: አጋ ጊዜ ኢና አቲና ኢልኹም ነይርኹም ብግንቦት 5 ሽዑ ተኸሳሲ ስበይ አብ ገዛ ድዩ ፀኒሕኩም ወይስ ለመይ ?

2ኛ መ/ ምስክር: ገዛ ፀኒሑና እወ እንኳን ገዛኢ ኸሲ እሳብ ለተጨነቆድአ ሓመይ ገይሩ ድአ ካብ ገዛ ክወፅእ።

ተርጓሚ: አዎ እቤት ነው የጠበቀን ተጨንቆም ስለነበር።

ዳኛ/ ገበሩ: ተከሳሽ በወቅቱ የደን ልማት ይጠብቅ ነበር ብለዋል ምን ይዞ ነበር የሚጠብቀው?

ተርጓሚ: ተኸሳሲ ብእዋኑሲ ደን ልማት ይሕሉ ኢልኻ ነይርካ እንታይ ሒዙ ነይሩ ዝሕሉ ?

2ኛ መ/ ምስክር : በቃ ጥርሑ ብረት የብሉ ገለ የብሉ ጥርሑ እዩ ዝሕሉ ነይሩ።

ተረጓሚ፡ ምንም ነገር አልነበረውም ብረትም አልነበረውም

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ጎረቤት ናቱ?

ተርጓሚ፡ ጎረብተ ዲኹም?

2ኛ መ/ ምስክር፡ እወ

ተርጓሚ፡ አዎ

ዳኛ/ገብሩ/፡ ዝምድና የላችሁም?

ተርጓሚ፡ ዝምድና የብልኹምን?

2ኛ መ/ ምስክር፡ የብልናን

ተርጓሚ፡ የለንም

ዳኛ/ ገብሩ/፡ አግብተሃል አንተ?

ተርጓሚ፡ ተመርዒውኻ ዲኻ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ በዚሓዚ ወቕቲ እወ

ተርጓሚ፡ በአሁን ወቅት አዎ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ መቼ?

ተርጓሚ፡ መዓዝ?

2ኛ መ/ ምስክር ብ81

ተርጓሚ፡ በ81

ዳኛ/ ገብሩ/ ቀኑ ታስታውስዋለህ?

ተርጓሚ፡ ዕለቱ ትፈልጦ ዲኻ?

2ኛ መ/ ምስክር አይፈልጦይ

ተርጓሚ፡ አላስታውሰውም

ዳኛ/ ገብሩ/ ሰርግ ነበር?

ተርጓሚ፡ መርዓ ነይሩ ማለት ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር እወ

ተርጓሚ፡ አዎ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ የሰርጉ ቀን አታቀውም?

ተርጓሚ፡ ናይቲ መርዓ ዕለት አይትፈልጦን?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ብዙሕ አየስታውሰን

ተርጓሚ ብዙም አላስታውሰውም

ዳኛ/ ገብሩ/ ወሩስ?

ተርጓሚ ወርሑኸ?

2ኛ መ/ ምስክር፡ የካቲት ወርሒ እዩ

ተርጓሚ: የካቲት ወር ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስንት ልጆች አሉህ?

ተርጓሚ: ክንደይ ቆልዑ አለውኻ?

2ኛ መ/ ምስክር ክልተ

ተርጓሚ: ሁለት

ዳኛ/ ገብሩ/: መቼ እንደተወለደ የመጀመርያ ልጅህ ታቀዋለህ?

ተርጓሚ: ናይ መጀመርያ ወድኻ መዓዝ ከምተወለደ ትፈልጦዶ?

2ኛ መ/ ምስክር ይፈልጦ እወ

ተርጓሚ: አዎ አቀዋለሁኝ

ዳኛ/ ገብሩ/ መቼ ቀኑ?ወሩ?

ተርጓሚ: መዓዝ ዕለቱ? ወርሑ?

2ኛ መ/ ምስክር : ማለት ዕለቱ ብዙሕ ተለይ አስታውሰኾዎብ 86 ዓ/ም አከባቢ ወሊደ::

ተጓሚ ቀኑ እንኳን ብዙ ባለስታሰውም በ86 ዓ/ም ነውየተወለደው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ከባቢ ማለት ምን ማለት ነው? ግልፅ ያርጉት

ተርጓሚ: ከባቢ ክትብል ከለኻ 86 ኸባቢሲ ግልፂ ግበሮ

2ኛ መ/ ምስክር: ማለተይ ልብለካ መወደእታ ድዩ አፍተ ተለይኹኒ እተ ወርሒ ግን አፍተ ዓ/ምህረት አብሽ ዓይትኡ እዩ ተወሊዱ ግን ምስተ ናይ መሃይምነት ምስተ ናይተ ገለ ግን ብዙሕ ክስታውስ የኽእልይ አነልባዕለይ እተ ዓ/ ምህረት ግን ብተ አሳዒትኡ ምኻኑ ይፈልጥ 86::

ተርጓሚ: የተወለደበት ዓ/ምህረት በ86 መሆኑ አቀዋለሁ ሌላ ግን መሃይም ስለሆንኩኝ ብዙ የሚስታውስ ነገር የለኝም::

ዳኛ/ ገብሩ/ የሁለተኛው ልጅስ?

ተርጓሚ: ካልአይ ወድኻኸ?

2ኛ መ/ ምስክር: ብ3ይ ዓመቱ ድዩ ልተወለደ ብ89 ማለት ዩ::

ተርጓሚ: በ89 አከባቢ ነው የተወለደው::

ዳኛ/ ገብሩ: መቼ ቀን ወር?

ተርጓሚ: ልተወለደሉ ወርሕን?

2ኛ መ/ ምስክር ብዙሕ አያስታውስን

ተርጓሚ: አላስታውሰውም

ዳኛ/ ገብሩ/: ትዳር ሲያረጉ የስንት እድሜ ነበርህ?

ተርጓሚ: ሃዳርክት ገበር ተለኻስ ወዲ ክንደይ ዓመት ነይርኻ

1034

2ኛ መ/ ምስክር: እንደዒ

ተርጓሚ: አላቀውም

ዳኛ/ ገብሩ/: እድሜህ 38 ዓመት ነው ብለሃል አሁን 76 ዓ/ም ነው የተከሳሽ ሚስት ምጥ ተይዘው እዛ ሂደን አደርን ያልከው እና አሁን ስናሰላው ምናልባት የ18 ዓመት እድሜ ነበርክ ማለት ነው:: ስለዚህ የመዋች ሁኔታ እንዴት እንደተያዘ ለምን እንደተያዘ ያ ሁሉ የማወቅ እንትና ነበረብህ ማለት ነው ከእድሜ አኳያ ስናየው ስለዚህ እዚህ ላይ ወላጆቻችን እንደነገሩን ምናምን የሚለው ነገር ቅድም የገለፀው ነገር ስለነበር በዚህ ሁኔታ አንተ ያ ሁሉ የመገንዘብ ችሎታ ነበረህ ስለዚህ ሁኔታው በደንብ እስቲ ግለፀው የመዋቹ አያያዝ እንዴት እንደተያዘ? ማን እንደያዘው ከየት እንደተያዘ? በአጠቃላይ ነው ወታደሮች ያዙት ተባለ ምናምን ያልከህ እና ግልፅ አርገህ ንገረን::

ተርጓሚ: ቅድምሲ ዕድሜኻ 38 ኢልካ ነይርካ እና እቲ ቀልዓ ልተወለዳሉ ወዲ ገዛኢ ከበደ ደሞ 76 እዩ ሐዚ ነሰላስሎ ከለናስ ወዲ 18 ዓመት ነይርኻ ማለት እዩ ሐዚ ወላድና ከምዝነገረና እላበልኻ ኢኻ ትናገር ነይርኻ እናሽዑስ ናይቲ መዋቲ ኹነታት አተሓሕዛ ብኸመይ ከምልተድሓዘ ወታደራት ገለኢልኻ ገሊዕኻ ነይርኻ ወሊድኻ ከምዝነገሩኻ እና ዝነገራት እዙይሲ ብኸመይ ኢኻ ክትግንዘብ ኽኢልኻ እዚሲ ብደንቢ ገይርኻ አብራርህዩ::

2ኛ መ/ምስክር: አነ በቲሻዓይትኡ ወቕቲ ወለድና ኽይዶም እዮም ነይሮም ናብቲ መልቅስ ሞይቱ ተባሂሉ ኽይዶም እዮም ነይሮም ንሓትት ከለና ግን መን ቐተልዎ ገሊ እንተተብሃለ ወታደራት ወሲዶም ቓቲሎምዎ ይበሃል ይሰምዕ እየ ካብ ቓደም እውን ካብ ሐዚ እውን ይውረ እዩ ማለት እዩ ወታደር ብልቓቲልዎስ ልለ ገዛኢ ተኢስሮምዩ ክበሃል ንሰምዕ ኢናማለት እዩ

ተርጓሚ: የው እናቱ እዛ ለቅሶ ነበር እና ወላጆች እዛ ደርሰው እንደመጡ ነው:: የው ወላጆቹ እንደነገሩት ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ከየት ቦታ ተያዘ ተባለ?

ተርጓሚ: ካበይ ከባቢ ካበይ ቦታ ተድሒዙ ተባሂሉ?

2ኛ መ/ ምስክር: ደጎል

ተርጓሚ: ደጎል

ዳኛ/ ገብሩ/: ደጎል ከቤቱ ነው?

ተርጓሚ ካብ ገዛ ድዩ?

2ኛ መ/ ምስክር : ማለት እቲ ዓዲ እውን ደጎል እዩ ዝበሃል ግን ደጎል ልበሃል ሓያል ጫካ አሎ አፍቲ አብኡ እዮም ሒዘምዎ መስለኒ ግን ተድሒዙዩ ቓቲሎምዎ

ወታደር ወሲደምዎ እንትበሃል ብናይ ዓበይቲ ንሰምዕ ኢና እነ እሳዓይትኡ ወቕቲ ብዙሕ ክብሎ አይኽእልይ ማለት እዩ አሻዓይትኡ::

ተርጓሚ: ደጎል የሚባልም አገር አለ ደጎል የሚባል ጫካም አለ እዛ ተይዞ ይዘውት ወሰዱት ሲባል ነው የምንሰማው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ወደ ለቅሶ ሂደህ ነበርክ አንተ?

ተርጓሚ: ናብ እንደሓዛን ኽይድኻ ነይርኻዶ?

2ኛ መ/ ምስክር: ቆልዓ ስለዝኾንኩ አይኽድኩን::

ተርጓሚ: ልጅ ስለነበርኩኝ አልሄድኩም::

ዳኛ / ገብሩ/ አይ እሱማ የ18 ዓመት አድሜ የነበርክ ሰው ነው እኮ::

ተርጓሚ: እሱማ ወዲ 18 ዓመት ኢኻ ነይርኻ በቲ ናይ ሓዚ ዕድመኻ ክሰላሰል ከሎ::

2ኛ መ/ ምስክር: ልብለካ አሻዓይትኡ ኽዚ ይኽድ እየ አሻዓይትኡ ግን አይኽድኩይ ቆልዓ ስለዝነበርኹ እንታይ ክገብር'ኸኽደ::

ዳኛ/ ገብሩ/ የት ተቀበረ?

ተርጓሚ: አባይ ተቐቢሩ?

2ኛ መ/ ምስክር አበይ ከምዝተቐበረ አንድዕይ መልቅስ ጥራይ እየ ገይሩ ወደይ ቓቲለሙዎ ኢላ መልቅስ ጥራሕ እያገይራድአም አበይ ከምዝተቐበረ እንድዕይ::

ተርጓሚ: የት እንዳ ተቀበረ አላቅም ብቻ ለቅሶ እንደ ነበረ ነው እማቀው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ቤተክርስትያን ውስጥ ነው የተቀብረ ወይስ የት ነው የተቀበረው?

ተርጓሚ: አብ ቤተክርስትያን ድዩ ተቐቢሩ ወይስ አበይ እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር: አብ ቤተክርስትያን ሃመይ ገይሩ ክቕብር አሻዓትኡ ወታደር ወሲደምዎ ቋቲለምዎ,የ ወዳይ ኢለ እየ መልቅስ ገይራ ድአም ይቕተልዎ አይቅተልዎ ትፈልጠ ነገር የብላይ እታ ሰበይቲ ወደይ ቓቲለምዎ ኢላ ግን ቤተሰብ አኪባ መልቅስ ገይራ እያ:: ካብኡ ግን ሰብላኽዳ ላበፀሓ አዩ::

ተርጓሚ: ቤተክርስትያን እንዴት ይቀበራል እናቱ ግን ልጄ ወታደሮች ወስደው ገደሉት ብላ ለቅሶ እንዳደረገች ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ተከሳሽ ጠቅላላ ትጥቅ የሚባል ነገር ይዞ አያቅም ነው እያልክ ያለሀው? ነው::

ተርጓሚ: ተኸሳሲ ጠቕሊሉ ዕጥቂ ልበሃልስ ሒዙ አይነበረን ዲኽ ትብል ዘለኻ?

2ኛ መ/ምስክር: ቓደም ፀሒሕዎ እዩ አፍቲ አሻዓይትኡ ወቕቲ ግን አይፀንሐን;

ተርጓሚ: ድሮ ነበረው በዝያን ወቅት ግን አልነበረውም

ዳኛ/ ገብሩ/ መቼ?

ተርጓሚ: መዓዝ እዩ?

[redacted]

2ኛ መ/ምስክር: እቲ ቆልዓ ክውለድ ከሎ እቲ ኣሻዓይትኡ ወቅቲ ኣይነበሮን:: ቓደም ግን ፀኒሖዎ እዩ

ተርጓሚ: ድሮ ነበረው የዛኔ ልጁ ሲወለድ ግን አልነበረውም::

ዳኛ/ ገብሩ/ ይሄ ድሮ የሚለው ነገር ግልፅ አርገው ከመቼ እስከ መቼ ታማቂ ነበር?

ተርጓሚ: እቲ ቐደም ትብሎ ዘለኻዮ ካብ መዓዝ እስካብ መዓዝ ከምዝኾነ ግልጺ ግበሮ?

2ኛ መ/ ምስክር: ኣፍቲ ቐድም ኣሕዋቱ ሞይተምዎ ማለት እዩ ኣሕዋቱ እንታይ እዩ ኣሚውታኦም ደርጊ ረሽንዎም እዩ ብና ክእርዩ ላብታሕቲ ኸይዶም ናይ ትሓሕት ተሓባበርቲ ኢኹም ኢሉ ቓቲልዎም እዩ ደርጊ ኣሕዋቱ ማለት እዩ ሰለስተ ኣሕዋቱ ኣሻዓይትኡ ግን ኸቓትሎም ተሎ እቲ መን እዩ ስሙ ፈቲሑ ነይሩ እሱ::

ተርጓሚ: ድሮ ወንድሞቹ ደርግ ገድለውለት ነበር ብና ለቅማ ሂደው ነበር የህ.ወ.ሓ.ት ተባባሪዎች ናችሁ ብሎ የዛን ቀን ግን አልነበረውም::

ዳኛ/ ገብሩ/: እኮ ከመቼ እስከ መቼ የሚለው ነገር ነው የፈለገው ፍርድ ቤቱ?

ተርጓሚ: እና እቲ ቐደም ትብሎ ዘለኻዮ ካብ መዓዝ እዩ ላጠቐስኻ እቲ ኣመተ ምህረት

2ኛ መ/ ምስክር: ልብለካ ካብ መዓዝ እስከ መዓዝ ዓመተምህረት ብዙሕ ክጠቕሶ ኣይኽእልን ግን ምናልባት ኣብ 75 ከባቢ እዩም ሞይቶም ኣሕዋቱ ማለት እዩ::

ተርጓሚ: ዓ/ ምህረቱ ብዙ ማጥቀስ ባልችልም ምናልባት በ75 አከባቢ ይመስለኛል::

ዳኛ/ ገበሩ/: ከዛ በኋላስ ከ76 በኋላስ 77፣78 ከዛ በኋላስ ታማቂ ነበሩ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ'ኸ ድሕሪ 76፣77፣78 ተዓጣቒዶ ነይሮም?

2ኛ መ/ ምስክር: ዳሓር ኣይብሉይ ኣይፈልጥን::

ተርጓሚ: አላቅም ከዛ በኋላ ያለው

ዳኛ/ ገብሩ/: አላቅም ነው ወይስ ታጣቂ አልነበረም ነው?

ተርጓሚ: ኣይፈልጥዩ ድዩ ወይስ ተዓጣቒ ኣይነበረዩ እዩ?

2ኛ መ/ ምስክር: ተዓጣጣቒ ምኳኑ ኣይፈልጥን

ተርጓሚ: ታጣቂ መሆኑ አላቅም

ዳኛ/ ገብሩ/: ጨርሰዋል ይነሱ

ተርጓሚ: ጨሪስኹም ተልዓሉ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: 3ኛ ምስክራችን ወ/ሮ አበቡ ገ/መድህን ይባላሉ ጭብጡ አንድ አይነት ነው::

ዳኛ/ ገብሩ፡ አማርኛ መስማት መናገር ይችላሉ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አይክእልን

⇒ምስክሩ በእውነት የሚመሠክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡ስም?

ተርጓሚ፡ ስምክን?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አበቡ ገ/ መድህን ካሳ

ዳኛ/ገብሩ/፡ እድሜ?

ተርጓሚ፡ ዕድሜኸን?

3ኛ መ/ ምስክር ፡ 40

ዳኛ/ ገብሩ፡ አድራሻ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አድራሻይ ሕጉም ቡርዳ ወረዳ አፍላ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ስራ?

ተርጓሚ፡ ስራሕኸን

3ኛ መ/ምስክር ገበሬ

ዳኛ/ ገብሩ/ የመጡበት ምክንያት ያቃሉ?

ተርጓሚ፡ ልመፃእኸሉ ምኽንያት ትፈልጢዶ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ እወ ይፈልጥ

ተርጓሚ፡ አዎ አቃለሁ

ዳኛ/ገብሩ፡ ለምን ምክንያት?

ተርጓሚ፡ ልምንታይ ምኽንያት እዩ?

3ኛ መ/ምስክር፡ ናይ አቶ ገዛኢ መፀዋዕታ መጺኡኒ ኦሎ ኢላትኒ ብዓልቲ ገዝኡ

ተርጓሚ፡ በአቶ ገዛኢ መጥሪያ ደርሶኛ ነው የመጣሁት

ዳኛ/ ገብሩ/ እኮ ለምን?

ተርጓሚ፡ ልምንታይ ምኽንያት?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ምኽንያቱ ስለ ንጉስ አባይ ትፈልጥዩ ተልዩኒ

ተርጓሚ ምክንያቱ ስለንጉስ አባይ እማቀው ነገር ስለለሱ ነገር ነው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ፡ እኮ ምን ለማረግ ነው?

ተርጓሚ፡ እሞ እንታይ ልምግባር ኢኸን መፂእኸን?

3ኛ መ/ ምስክር ልመፃ እኸዎ ማለት ብዓድና መይቱ ገለጸዩ ዝበሃል እቲ ወዲ

ዳኛ/ ገብሩ/፡ ዋና ጥያቄ ይቀጥሉ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እሺ.

[redacted]

1036

ዳኛ/ ገብሩ/ እስኪ አንዴ ወ/ሮ አበቡ ተከሳሹን ያውቂታል?

ተርጓሚ ተኸሳሲ ይፈልጠአ ድየን?

3ኛ መ/ ምስክር: መቸም ይፈልጦ እየ እወ

ተርጓሚ: አዎ አቀዋለሁኝ

ዳኛ/ ገብሩ/ ዝምድና አላችሁ ?

ተርጓሚ ዝምድና አለክንዶ?

3ኛ መ/ ምስክር የብለይን

ዳኛ/ ገብሩ/: የት እንዳለ አሁን ሊያሳዩን ይችላሉ?

ተርጓሚ: አበይ ከምዘሎ ሐዚ ክተርኢዮና ትኽእላዶ?

3ኛ መ/ ምስክር እሺ ቅድሚት ዘሎ

ተርጓሚ ፊት ያለው ነው

ዳኛ/ ገብሩ/ ዋና ጥያቄ ይቀጥል

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወ/ሮ አበቡ ገ/መድህን አቶ ገዛኢን አቀዋለሁ ብለዋል አቶ ገዛእን በሚመልከት አሳይተዋል በትክክል አሳይተዋል አቶ ገዛኢ ከበደ የት ነው የሚያወቁት?

ተርጓሚ: አቶ ገዛኢ ከበደ አበይ እየን ልፈልጠአም?

3ኛ መ/ ምስክር ሕጉም ብርጻ

ተርጓሚ: ህጉም ብርጻ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ይሰራሉ ሕጉም ቡርጻ?

ተርጓሚ: አብኡ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

3ኛ መ/ምስክር: ያው ብደን ልምዓት ይሕሉ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ: እዛ ደን ልማት ጠባቂ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ልጆቻቸውስ ያውቂዋቸዋል?

ተርጓሚ: ደቆም'ኸ ይፈልጠአም ድየን?

3ኛ መ/ምስክር: እወ ይፈልጠን

ተርጓሚ: አዎ አቃቸዋለሁ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እነማን ይባላሉ?

ተርጓሚ: በዓል መን ይበሃሉ?

3ኛ መ/ምስክር በዓል አበራሽ፣ አለሙ፣ ጌታቸው መስፍን

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እዛ ላይ ላቋርጥዎት እና ጌታቸው መቼ ~~እንደተወለደ~~ እስቲ ለፍርድ ቤት ይግለፁ?

1037

[redacted]

ተርጓሚ: አብዚ ክቋርፀክን እሞ ጌታቸው መዓዝ ከምዝተወለደ ነቲ ቤት ፍርዲ እስቲ የረደአ?

3ኛ መ/ምስክር: ጌታቸው ልተወለደ አነ አፍቲ ዓ/ምህረታት ይሓዕረኒ እዩ ልተወለደ ግን 76 ግንቦት 5 ተወሊዱ እዩ::

ተርጓሚ: አመተ ምህረቱቹ ብዙ እንኳን እንትን ባልልም የተወለደበት በ76 ግንቦት 5 አከባቢ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ይሄ ግንቦት 5/76 የተወለደ ለመሆኑ በምንድ ነው ያስታወሱት?

ተርጓሚ: ግንቦት 5/76 ልተወለደ ምኽንስ ብኸመይ እዩ ክተስታውሰአ ኽኢልኸን?

3ኛ መ/ ምስክር ላስታውሶ ልኽእል እወ አነግን አፍቲ ከባቢ ጎረቤተይ እየን ጎረቤት ንኹን ድአም ያው እታ ሰበይቲ ሕርሲ ተጸሒዛ ኢያ

ተርጓሚ: እኔ እማስታውሰው እዛ ጎረቤት ነኝ ጎረቤት ብሆንም የዛኔ ባለቤቱ በምጥ ላይ ነበረች::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በስንት ሰዓት ነው ወደዛ ቤት የሄዱት?

ተርጓሚ: ብክንደይ ሰዓት እየን ናፍታ ገዛ ኸይደን?

3ኛ መ/ ምስክር : ናፍቲ ዓድ ገዛአ

ተርጓሚ: ገዛኢ ቤት ነው ወይ?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ

ተርጓሚ: እወ

3ኛ መ/ ምስክር: ገንዘብ አቶ አቶ ያው ብገጠርና ገንዘብ ኢጋኒና አሳፈርና አፍቲ ወቕትታት ድራር ምናምን አላበልዐ ቆልዑ ተፀዊዐ ናብኡ ኸይዳ እየ ገንዘብ አታኢታትየ ምሽት

ተርጓሚ: ወደ ማታ አከባቢ ነው ከብቶቻችን አስገብተን ነው ወደ ቤቱ የሄድ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ያን ጊዜ በቤት ውስጥ ማን እና ማን አገኙ?

ተርጓሚ: እሞ ብእዋኑ አፍቲ ገዛ ውሽጢሲ መንን መንንረኸ ብኸን?

3ኛ መ/ ምስክር: አመተ ገብርሂት፣ በዓልቲ ገዝአ ብዓላ

ተርጓሚ: አመተ ገ/ሂወት፣ ባለቤቱ

16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ማን ይባላሉ?

ተርጓሚ: መን ይበሃላ?

3ኛ መ/ ምስክር: ዘነቡክንዳየ

16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላ?

ተርጓሚ: ኻሊ እኸ?

[redacted]

3ኛ መ/ ምስክር: አሙተ ገ/ሂወት ፡ አበራሽ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርስዎ ወደ ቤት ሲገቡ አቶ ገዛኢ ከበደስ የት ነበሩ?

ተርጓሚ እስክን ናፍቲ ገዛ ክታኣትዩ ተለኽንሲ አቶ ገዛኢ ከበደ አበይ ነይሮም?

3ኛ መ/ ምስክር አብ ዓዲ

ተርጓሚ: አቤት ነበሩ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወደ ቤት ሲገቡ ወ/ሮ ዘነቡ ምን ሁኔታ ነበር?

ተርጓሚ: ናፍቲ ገዛ ክተኣትዋ ተለኽን ወ/ሮ ዘነቡ እንታይ ኾይነን ነይረን?

3ኛ መ/ ምስክር ሃሪሳ ላተቐንዘየት ኢየ አግንየያ::

ተርጓሚ: በስቃይ ላይ ነበሩ ተኝተው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ'ኸ?

3ኛ መ/ምስክር ድሕሪኡ ናይ ሃገርና ባህሊ አነ ሓቑፎ ኢየ

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ በአገራችን ባህል እኔ አቅ ፍያት አለሁ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ሁኔታ ነው የታመሙት?

ተርጓሚ: እንታይ ኾይነን እየን ሓሚመን?

3ኛ መ/ምስክር ሕርሲ ተጸሊዩ::

ተርጓሚ: ምጥ ላይ ስለነበሩ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ:: የዝያን ጊዜ በስንት ሰዓት ነው የወለዱት እስቲ ሰዓቱ ይግለፁት?

ተርጓሚ: እና ብእዋኑ ብክንደይ ሰዓት እየን ወሊደን እስቲ ሰዓቱ ይግለፃልና

3ኛ መ/ ምስክር: አፍታ ሰዓት እዋን ድዩ አፍታ ምውላዳ?

ተርጓሚ: የወለደችው ቀን ነው ወይ?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የወለዱበት ሰዓት

ተርጓሚ ልወለዳሉ ሰዓት?

3ኛ መ/ምስክር: ያው ደርሆ ደጋጊሙ ካብኡ ላሳዕሊ ኢየ ወሊዳ

ተርጓሚ: የደሮ ጭሆት ይሰማ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ገዛኢ አቀዋለሁ ብለዋል ምን ይሰራ ነበር ያን ጊዜ?

ተርጓሚ: ገዛኢ ይፈልጠ እየ ኢልኸን ነይርኸን እንታይ ይሰርሕ ነይሩ ብእዋኑ

3ኛ መ/ ምስክር ደን ልምዓት ይሕሉ እየ ልፈልጠ አነ

ተርጓሚ ደንልማት ጣባቂ እንደነበር ነው እኔ የማቀው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ይዞ ነው ደን ልማት የሚጠብቀው?

ተርጓሚ: እንታይ ሒዙ እዩ ደልምዓት ልሕሉ?

1039

3ኛ መ/ ምስክር፡ እፍቲ ደንልምዓት ልሕልዩ ግን በትሪ ሒዙ ይፈልጦእ የ

ተርጓሚ፡ ደን ልማት ሲጠብቅ ብትር ይዞ ነው። ብትር ይዞ ነው እኔ የማቀው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ መዋች ንጉስ አባይ አቀዋለሁ ብለዋል በዛም ተከሰዋል ዝኢ ክበደ ሲባል ሰምቻለሁ ብለዋል ንጉስ አባይ አሁን የት አለ?

ተርጓሚ፡ መዋቲ ንጉስ አባይ ይፈልጠ እየ ኢልክን ነይርክን ሓዚ ንጉስ አባይ አባይ አሎ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ንጉስ አባይ ግን ያው ደርጊ አምፂእዎ እዩ ልበሃል ይፈልጥ እየ መንደርና ግን ሓደ እዩ ኩሉ ይፈልጥ እየ ደርጊ ወሲድዎ ይበሃል ይፈልጥ እየ።

ተርጓሚ፡ ንጉስ አባይ ደርግ እንደወሰደው ነው እማቀው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ምን አድርጎ ነው ደርግ የወሰደው?

ተርጓሚ፡ እንታይ ገይሩ እዩ ደርጊ ወሲድዎ?

3ኛ መ/ ምስክር ቅድሚቲ ልንኡሽተይ ጊዜ ግን ተዓጢቑ ነይሩ እዩ ምስአም።

ተርጓሚ፡ ለትንሽ ጊዜ ታጥቆ ነበር ከነሱ ጋር።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ፡ ድሕሪኡ'ኸ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ድሕሪኡማ ላብሸፍትነት ወፂኡ እዩ ልበሃል

ተርጓሚ፡ ከዛ ሸፍታ እንደሆነ ነው።

16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ጠርቻለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/ መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ፡ ወ/ሮ አበቡ ጌታቸው ሲወለድ እዛ ነበርን ብለዋል አሁን ጌታቸው ስንት ዓመቱ ነው?

ተርጓሚ፡ ጌታቸው ክውለድ ከሎ አብኡ ነይርና ኢልክን ነይርክን ሕዚ ጌታቸው ክንደይ ዓመቱ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ አነ እፍታ ዓመቱ ክሓዕረኒ እዩ ግን ሓዚ ግን 10ይ ክፍሊ እኺሉ እንሆ።

ተርጓሚ፡ እድሜው ስንት እንደሆነ አላቀውም ግን አሁን ግን 10ኛ ክፍል እንደሆነ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ክፍሉ ሳይሆን ዓመቱ ነው

ተርጓሚ፡ ዓመቱ

3ኛ መ/ መስክር፡ ዓመቱ ግን 19 ይከን እዩ ኸዚ

ተርጓሚ፡ 19 ይሆናል ግምት

1040

[redacted]

ልዩ ዓ/ ህግ በምን ያስታውሳሉ የተወለደበትን ጊዜ?

ተርጓሚ: ብምንታይ ይፈልጠአ ልተወለደሉ ዕለት?

3ኛ መ/ ምስክር: ልተወለደሉ ዕለት ታሪካዊ ስለዝኾነት ኢታ እንኡ ግን ኸሻዕ ሐዚ ግን አባጋብር ኢና ልንብል እንሕና ክሻዕ ሐዚ በየዓመቱ በየወርሑ ትዝክሮ ኢያ ብዚ ኢና ንዝክሮ::

ተርጓሚ: እስካሁን በየአመቱ እናቱን ታስታውሳዋለች የዛኔም 5 ቀን ስለነበረ በዛ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: ሌሎችን ልጆች የተወለዱበትን ጊዜ ታቅያለሽ? ወንድሞቹ እና እህቶቹ?

ተርጓሚ: ኻልኦት አሕዋቱኽ ትሕቲኡ ልተወለዱኽ?

3ኛ መ/ መስክር: ኢታ ቦኽሪ ብእንትሮ ኢያ ተወሊዳ እንትሮ ዘመቻ ነይሩ እዩ::

ተርጓሚ: እንትሮ ዘመቻ እያለ ነው የተወለደች

ልዩ ዓ/ ህግ: ጊዜውን ያቃሉ ወይ ወይም የሱ ታናሽም በሆነ መቼ እንደተወለደ?

ተርጓሚ: እቲ ግዜ ይፈልጠአ ድየን ዋላ ናቱ

3ኛ መ/ መስክር እቲ ግዜ ዓመታዊ እነ ግዜታቱ አዋርሑቱ አይፈልጦይ::

ተርጓሚ: ጊዜ ወራቶቹ አላቀውም እኔ

ልዩ ዓ/ህግ: የጊታቸው ታናሽ ማን ነው?

ተርጓሚ: ናይ ጌታቸው ምንእስ መን ዩ?

3ኛ መ/ምስክር: መስፍን::

ልዩ ዓ/ህግ: መስፍን መቼ ተወለደ?

ተርጓሚ መዓዝ ተወሊዱ መስፍን?

3ኛ መ/ ምስክር አፍቲ አወላልዳ እተን እጓላት ቅድሚ ጌታቸው ልኒህዋ ግን ብ3ይ 3ይ ዓመት ኢያ ወሊዳተን

ልዩ ዓ/ህግ: እኔ የጠየቅዎት ብቻ ይመልሱልኝ

ተርጓሚ: ልተጠየቅአ ብቻ መልሳ መስፍን መዓዝ ተወሊዱ?

3ኛ መ/ መስክር: ድሕሪ 78 ገለኸኮን ይኸእል እዩ:: በግምት

ተርጓሚ ግምት ከ78 በኋላ ይሆናል::

ልዩ ዓ/ ህግ: ቀኑ እና ወሩስ?

ተርጓሚ: ዕለቱን ወርሑን?

3ኛ መ/ ምስክር አረ የፈልጦን እኑ:

ተርጓሚ: አላቀውም::

ልዩ ዓ/ ህግ ዶሮ ሶስት ጊዜ ደጋግሞ ከጨኸ በኋላ ነው የወለዱ ብለው ነበር ማን ማን ነበራችሁ ያን ጊዜ እሳቸው ሲወልዱ?

ተርጓሚ: ደርሆ ክንቁይ ከሎ ደጋጊሙ ሰለስተ ጊዜ ኢልኹን ክወለድ ከሎ መን መን ነይርክን?

3ኛ መ/ መስክር ትውለድ ተሎማ ብዙሕ እዩ አፍቲ ቅድሚት ልኹድኹዎ እኒ ልብለኹድአም ድሕረይማ ብዙሕ ሰብ እዩ መፂኡ::

ተርጓሚ: ለትወልድ ብዙ ሰው ነው የመጣው መጀመርያው ነው የተናገርኩት እንጂ ስትወልድማ ብዙ ሰው ነው የመጣው::

ልዩ ዓ/ህግ: እኮ ማን ማን አላችሁ እስቲ የሚያስታውሱትንይጥቀሱ?

ተርጓሚ: ልተስታውስዎ ነገር እንተልዩ መን መን ነይርኹም?

3ኛ መ/ ምስክር: አፍቲ ዓዲ አመተ ገብርሂት፣ መናሹ ኻበዶም ባዕለይ ሳልሳይቲ

ተርጓሚ: ሰስተኛው እኔ

3ኛ መ/ ምስክር ብድሕረይ ግን ያው ናይ ሃገር ባህልና እንለምለም አየለ ልትበሃል ፀዊዕናየ ኢና::

ተርጓሚ: ከኔ በኋላ ደግሞ ለምለም አየለ የምትባል በሃገር ባህል እስዋን ጠራናት::

ልዩ: ዓ/ ህግ: እስቲ ከወንዶች እስቲ ይጥቀሱልን?

ተርጓሚ: ካብ አወዳትኸ መን ነይሮም

3ኛ መ/ መስክር ማቸ እንባየ ፣ ብርሃነ ሓዲስ ለስታውሶም

ተርጓሚ: የጠቀሰዋቸው ሰዎች ያስታውሳሉ

ልዩ ዓ/ ህግ: ባለትዳር ነዎት እርስዎ?

ተርጓሚ: በዓልቲ ሓዳር ዲኹን እስኹን?

3ኛ መ/ ምስክር: አዎ

ተርጓሚ: እወ

ልዩ ዓ/ ህግ መቼ እንደገቡ ይነግሩኛል?

ተርጓሚ: መዓዝ ሓዳር ከምዝገበርኹን ትነግራና ትኽእላዶ?

3ኛ መ/ ምስክር ሓዳር ልገበርኹዎ ካብ 20 ዓመት ልላዕሊ እዩ::

ተርጓሚ: ያው ጋብቻ ያደረግኩት ከ20 ዓመት በላይ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ: አይ ግዜው ነው የሚነግሩኝ ቀኑ ወሩ እና ዓ/ም ህረቱ?

ተርጓሚ: ዕለቱን ወርሑን?

3ኛ መ/ ምስክር: አይፈልጠን

ተርጓሚ: አላቀውም

ልዩ ዓ/ ህግ: ልጆች አልዎት?

ተርጓሚ: አለኩምዶ ደቂ?

3ኛ መ/ ምስክር: እወ አለውኒ

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

[redacted]

1042

ተርጓሚ፡ አሉኝ

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እስቲ የመጀመርያ ልጅዎ እድሜው ይነግሩናል?

ተርጓሚ፡ ናይ መጀመርያ ውላድኹን ዕድመ መዓዝ ከምተወለደ?

3ኛ መ/ መስክር ደው 20 ዓመት ኣኺሉ እኒሃ ኣፍቲ ኣዋርሕ ኣቋፃዕራ ግን ኣይፈልጦን

ተርጓሚ፡ ወራቶቹ ነው የማላቀው እንጂ አሁን 20 ዓመት መልታለች የመጀመርያ ልጄ

3ኛ መ/ ምስክር 12 ወዲኣ እኒሃ እያ ትምህርቲ ኣብዚ

ተርጓሚ፡ ትምህርትዋ አሁን 12 አጠናቅቃለች፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ንጉሴ አባይ ሙተዋል ሲባል እንሰማለን ብለዋል ወይ ብለው ነበር መልኩ ምን ይመስላል ንጉስ አባይ?

ተርጓሚ፡ ንጉስ አባይ ሞይቱ ክበሃል ሰሚዐ ነይረ ኢልክን ነይርክን መልክዑ እንታይ ይመስል?

3ኛ መ/ ምስክር መልክዑ ከዘናይ እዩ ሓጺር እዩ፡፡

ተርጓሚ፡ አጭር ጠይም ነው፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ተከሳሽ ደንልማት ነበር በብትር ነው የሚጠብቀው ብለው ነበር ታጣቂ ሁኖስ ያውቅ ነበር?

ተርጓሚ፡ ተኸሳሲ ደን ልማት ሓላዊ ነይሩ በትሪ ሒዙ ይሕሉ ነይሩ ኢልኹን ነይርኹን ዕጡቕ እናሃለየኻ ትፈልጠኦዶ ነይርኹን?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ቅድም ክብልማ ዕጡቕ ነይሩ እዩ፡፡

ተርጓሚ፡ ከዛ በፊት ያው ታጣቂ ነበር

ልዩ ዓ/ህግ ትምህርትስ አለዎት?

ተርጓሚ፡ ትምህርቲ'ኻ አለክን ድዩ?

3ኛ መ/ ምስክር፡ ኣረ ምንም ትምህርቲ ድአ ቆፀፀኒ እንድዩ ደቀይ ለምህር ዘለኹ ከፍቲ ሓላዊት እየ ነይረ፡፡

ተርጓሚ፡ እኔ ምንም ትምህርት የለኝም ከብት ጠባቂ ነኝ ስለቆጨኝ ነው ልጆቼ የማስተምር ያለሁኝ፡፡

ልዩ ዓ/ህግ፡ ታድያ ዝምድናም ከሌለዎት ትምህርትም ከሌለዎት የልጃቸው የተወለደበት ጊዜ በምን ያስታውሳሉ? ነው መዝግበውት ነበር በተለየ መልኩ? ትምህርትም ከሌላዎት ከተከሳሽም ጋር ዝምድና ከሌለዎት የተወለደ የአንድ ልጃቸው እድሜ እንዴት ልያስታውሱ ቻሉ ነው ወይስ በፅሁፍ መዝግበውት ነበር?

1043 [redacted]

ተርጓሚ: እንድሕር ትምህርት ዘይብልኽን ምስ ተኸሳሲእውን ዝምድና እንድሕር ዘይብልኽንሲ ናይቲ ተኸሳሲ ናይቲ ሓደ ልተወለደሉ ዕለት ብኸመይ ክታስታውሳኺ ኢልክን መዝጊብኸንኦ ነይርኽን ማለት ድዩ? ብኸመይ እዩ እዚ ነገር የብራርሕኦ

3ኛ መ/ መስክር: ናይ ጌታቸው ድዩ?

ተርጓሚ: የጌታቸው ነው ወይ?

ልዩ ዓ/ህግ አዎ የሱን እድሜ ነው የተወለደበትን ቀን ወርና ዓ/ምህረት ገልፀዋል ከተከሳሽ ዝምድና ከሌላዎት ትምህርትም ከሌለዎት እንዴት ሊያውቁት እንዴት ሊመዘግቡት ቻሉ?

ተርጓሚ: እወ ናይ ጌታቸው እዩ ምስተኸሳሲ ዝምድና ትምህርት እውን እንድሕር ዘይብልኽንሲ ብኸመይ ክተስታውስኦ ኽኢልኽን ዕለቱ፣ ወርሓቱ፣ ዓ/ምህረቱ ገሊፅኽን ኢኽን ብኸመይ ክተስታውስኦ ኽኢልኽን?

3ኛ መ/ ምስክር: ለስታወስኽዎዶ እታ ዕለታ ግን እታ ሕርሲ ስለልፀነሀታ እታ ሰበይቲ እውን ብየዓመቱ በየወርሑ ግን ትዝክሮ እያ ብዚ ኢና ንዝክሮ ንፈልጥ።

ተርጓሚ: በየዓመቱም ያስታውሱታል ይዘክሩታል በዛኔም ደግሞ ምጥ ላይ ተጨንቃ ስለነበረች በዛ ነው እማስታውሰው።

ልዩ ዓ/ ህግ: የሌላ ልጆቻቸውን አይዘክሩም?

ተርጓሚ: ናይ ኻልኦት ደቅኸንኸ አይትዝክራይ ዲኺን?

3ኛ መ/ ምስክር ናይ ኻልኦት ደቆም እስከዚህም አይፀናዓይ

ተርጓሚ: እስከዚህ አደለም

ልዩ ዓ/ህግ ካሁን ዓመት በፊት ያለፈው ዓመት ስንት እንደሆነ ይነግሩናል? ከዚህ ዓመት በፊት

ተርጓሚ: ናይ ዝሓለፈ ዓ/ምህረት ክንደይ ሃምል ነበረ ክነግሩና ይኽእላ ድየን?

3ኛ መ/ምስክር: አነ ይሳሓት እየ ደቀይ ግን ሀንድዚ ወርሓት ክንድዚ ዓማውቲ እዮም ልብሉኒ ድኣም አነ የፈልጥይ ደንቆሮ እየ።

ተርጓሚ: እኔ ምንም ነገር አላቅም ልጆቼ ግን ይነግሩኛል እንደዚህ ወራት እንደዚህ ዓ/ምህረት ነው እያሉ ይነግሩኛል ።

ልዩ ዓ/ ህግ: አሁን ያለንበትስ ዓ/ምህረት ስንት ነው?

ተርጓሚ: እቲ ሐዚ ዘለናሉ ዓ/ምህረትኸ ክንደይ እዩ?

3ኛ መ/ ምስክር: እዛ ናይ ኸዚ ድያ?

ተርጓሚ: ያሁኑ ነው ወይ?

ልዩ ዓ/ ህግ: አዎ ያሁኑ።

1044

ተርጓሚ: እወ

3ኛ መ/ ምስክር እነ የፈልጣይ

ተርጓሚ: አላቀውም

ልዩ ዓ/ ህግ: ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/ ድጋሚ ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የለኝም ክቡር ፍርድ ቤት

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ገብሩ/ ወ/ሮ አበቡ ተከሳሽ በአንድ ወቅት ታጣቂ እንደነበረ ገልፀዋል እና ከመቼ እስከመቼ ታጣቂ እንደነበር እስቲ ግልፅ ያርጉት?

ተርጓሚ: ተኸሳሲሲ ሓደ ጊዜ ዕጡቕ ነይሩ ኢልኸን ነይርኸን ቀደም ካብ መዓዝ እስካብ መዓዝ ዕጡቕ ምንባሩ እስቲ ይግለፃልና ካብ መዓዝ እስካብ መዓዝ እቲ ግዜ?

3ኛ መ/ ምስክር ቅድም ክብል ግዚኡ ቅድም ይብል እዩ ካፍቲ 76 ብቲ ቆልዓ ላስታውስ ካብ ቅድሚኡ ተዓጢቑ ነይሩ

ተርጓሚ: ከ76 በፊት ልጅ ከመወለዱ በፊት ታጣቂ መኖሩን ነው እማስታውሰው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡኸ?

3ኛ መ/ ምስክር ድሕሪኡ ፈቲሑ እዩ:: ዕጥቑ ፈቲሑ እዩ

ተርጓሚ: ከዛ በኋላማ ትጥቁ ፈተዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/: ለምን?

ተርጓሚ: ልምንታይ ፈቲሑ?

3ኛ መ/ ምስክር: ልምንታይ ላፍትሕዎ ማለት ድዩ ?

ተርጓሚ: ለምን እንደፈታ ነው ወይ?

ዳኛ/ ገብሩ/: አዎ

ተርጓሚ: እወ

3ኛ መ/ ምስክር: ልምንታይ ከምዝፈተሐ ግን አሕዋቱ ሰለስተ አሕዋቱ ነይሮምዎ እዮም:: ያው ታሕቲ ወረብየ እዮም ኸይዱም ቡና ገለ ክአርዩ ግን አብኡ አግንዮምዎም ቐተለምዎም እዮም::

ተርጓሚ ለምን እንደፈታ ከዛ በኋላ ሶስት ወንድሞቹ ነበሩት እና ቡና ለቀማ ሄደው እዛ ወንድሞቹ እንደገደሉበት ነው በዛ ምክንያት ይሆናል::

ዳኛ/ ገብሩ/: መቼ ነው ቡና ለቀማ ሄደው የተገደሉት?

ተርጓሚ መዓዝ እዩ ናብ ቡና ኸይዱም ልተቐተሉ?

1045

3ኛ መ/ ምስክር ቅድሚ 76

ተርጓሚ: ከ76 በፊት ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ቀኑ ወሩ እስኪ ያስቀምጡት?

ተርጓሚ: ዕለቱ ወር ሓቱ?

3ኛ መ/ምስክር : ወርሓቱ ደው ብ74 ክኸን ብሰብዓይ ገለክኾን ናብ ቅድሚት እዩ ግን ልኽነ ኽይኑ: እቲ ወቕቲ

ተርጓሚ: ወራቱም ብዙ እንትን ባልለወም 74 ከዛ በፊትም ሊሆን ይችላል::

ዳኛ/ ገብሩ/: ሁለት ልጆች አሉኝ ብለዋል ባልሳሳት

ተርጓሚ: ክልተ ደቂ አለዉኒ ኢልክን ነይርክን ተዘይተጋግየ

3ኛ መ/ ምስክር ናይ ባዕለይ ድዮም?

ተርጓሚ: የራሴ ናቸው?

ዳኛ/ገብሩ: አዎ

ተርጓሚ: እወ

3ኛ መ/ ምስክር: እወ

ተርጓሚ: አዎ

ዳኛ/ ገበሩ/: ሁለተኛ ልጅዎ መቼ ናት የተወለደችው?

ተርጓሚ: ኻልአይቲ ጓልኽን መዓዝ እያ ተወሊዳ?

3ኛ መ/ ምስክር ላብ 76 አከባቢ እያ ተወሊዳ

ተርጓሚ: ወደ 76 አከባቢ ነው የተወለደችው::

ዳኛ/ ገብሩ: መቼ ቀኑ መቼ ተወለደች መቼ ቀን? ወር? ዓ/ምህረት? በትክክል እስኪ ያስቀምጡ::

ተርጓሚ: መዓዝ መዓልቲ ወርሓት ዓ/ምህረት ብትክክል እስቲ ይንገሩና?

3ኛ መ/ ምስክር: አነ አፍቲ አዋርሕ ደው ብታ ቦኸረይ ብ3ተ ዓመታ እየ ወሊደያ አነ አፍቲ አዋርሕ አፍቲ አመተ ምህረት ይሓዕረኒ እዩ አይፈልጦይ ይብለኹ::

ተርጓሚ: ወራቶቹ እና ዓ/ምህረቱ አላቀውም ግን የበሀር ልጄን ከወለድኩ ከሶስት ዓመት በኋላ ነው የተወለደችው::

ዳኛ/ ገብሩ: ግንቦት 5/76 ዓ/ም የተከሳሽ ሚስት ምጥተይዛ እዛ ሂደን አደርን ብለዋል እና ሲነጋ አከባቢ እንደወለደች ነው የገለፁት ከዛ በኋላስ ወዴት ሄዱ?

ተርጓሚ ግንቦት 5/76 ዓ/ምሲ ናይቲ ተኸሳሲ በዓልቲ ገዛ ሕርሲ ተድሒዛ ከምዝወለደት እዩ ካብኡ ለይቲ ከምዝወለደት እዩ ብድሕሪኡኸ ናበይ ኸይድኹም?

1046

3ኛ መ/ ምስክር አንሕና አንእሽትይ ልበልና ግን ያው ያብገሬብ ኢና ኸይድና ቡንባ የብልናይ ላፍቲ ገሬብ ኸይድና ኢና

ተርጓሚ: እኛ ደግሞ ተሰባስባን ወደ አንድ ወንዝ አከባቢ ነው የሄድነው አጠባ::

ዳኛ/ገብሩ/: ወንዶችስ?

ተርጓሚ: እቶም አስውኡትኸ ናበይ ኸይዶም?

3ኛ መ/ ምስክር: አስውኡት ግን ግማሾም አብኡ እዮም ግማሾም ዓድ ዓዶም ኸይዶም እዮም::

ተርጓሚ: ግማሹቱ እዛ ናቸው ግማሹ ደግሞ ወደየ አከባቢያቸው ተመልሰዋል

ዳኛ/ ገብሩ/: ማን እና ማን እዛ ቀሩ እንማንስ ሂዱ?

ተርጓሚ: ብዓልመን አብኡ ተሪፎም?

3ኛ መ/ ምስክር: በዓል መንዶ በዓል ማቾ እንባየ፣ብርሃኑ ሓዲስ

ተርጓሚ: ያው የጠቀስዋቸው እዛ እንደቀሩ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ: ለምን ቀሩ እነሱ?

ተርጓሚ: ልምንታይ ተርፎም አብኡ ?

3ኛ መ/ ምስክር: እቲ ማቾ እንበየ አብኡ እዩ ልነብር እቲ ብርሃኑ ያው ንኡሽተይ ካብ ዕድምኡለ ትሕት ይብል እዩ ሃሪሱ እዩ ጭንቂ ስለልሓደርና ሃሪሱ እዩ::

ተርጓሚ: ያው ማቾ እዛ ነው ያኛው ደግሞ እዛ አከባቢ ነው በጭንቅ ስለነበር እዛ ነው አብሮ ያደረው::

ዳኛ/ ገብሩ/ የት ነው የተኛው ብርሃኑ?

ተርጓሚ: ብርሃኑ አበይ እዩ ደቂሱ ?

3ኛ መ/ ምስክር: ብርሃኑ ምስማቾ

ተርጓሚ: ከማቾ ጋር አብሮ ተኛ

ዳኛ/ ገብሩ/: ሌሎች ወንዶች ነበሩ አልነበሩም?

ተርጓሚ: ካልኦት አስውኡት ነይሮምዶ አይነበሩን?

3ኛ መ/ ምስክር: አስውኡት ብዙሕ እዮም ነይሮም እከለ እከለ ልብሎም አይኾኑይ ብብዝሓት እዩ ስብአይ ደገ እዩ አንስቲ ግን ገዛ ውሽጢ ኢና::

ተርጓሚ: ብዙ ወንዶች ነበሩ ግን እነሱ ውጭ ናቸው እኛ ሴቶች ግን ውስጥ ነበርን::

ዳኛ/ ገብሩ/: የደን ልማት ጠባቂ ነበረ ብለዋል የደኑ ስም ቢነግሩን?

ተርጓሚ: ተኸሳሲ ናይቲ ደን ሓላዊ ነይሩ ኢልኸን ነይርኸን እንታይ ይበሃል እቲ ደን ስሙ?

3ኛ መ/ ምስክር: ዱር ደጎል እዩ ልበሃል::

ተርጓሚ: ደጎል ይበላል::

1047

ዳኛ/ ገብሩ/: ከመዋች ንጉስ አበይ የት አከባቢ ነው የተያዘው?

ተርጓሚ: እቲ መዋቲ ንጉስ አባይሲ አባይ ከባቢ እዩ ተጸሒዙ?

3ኛ መ/ ምስክር ልተድሓዘ የፈለጥኹይ ሒዘምዎ መጺኦም ክበሃል ግን ወረ ሰምዕለኹ::

ተርጓሚ: የተያዘበት አላቅም ግን በወሬ እንደሰማሁት ይዘውት እንደመጡ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ: የት ተገደለ? የት ተቀበረ?

ተርጓሚ: አበይ ተቐቲሉ አበይኸ ተቐቢሩ?

3ኛ መ/ ምስክር ልተቐበሮይ ልተቓተሎይ አይፈለጥኹይ ወታደር ዓፈኖምዎ ገሊቦም ይበሃል::

ተርጓሚ: የተገደለበት እና የተቀበረበት አላቅም ወታደሮች ግን አፍነው እንደወሰዱት ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ለቅሶ ነበር?

ተርጓሚ: ሓዘን ነይሩድዩ?

3ኛ መ/ ምስክር እወ ሓዚና አዲአ ሓዚና::

ተርጓሚ: አዎ እናቱ ጋር ነበር ለቅሶ::

ዳኛ/ ገብሩ/ እርስዎ ሂደው ነበር?

ተርጓሚ: እስኸን ኸይድኸንዶ ነይርኸን?

3ኛ መ/ ምስክር: አነ ልባዕለይ አይኸድኹይ::

ተርጓሚ: እኔ አልሄድኩም::

ዳኛ/ ገብሩ/: የሄደ ሰው የለምክ አከባቢው?

ተርጓሚ: ካፍቲ ከባቢኸን ልኸደ ሰብየ ነበረን?

3ኛ መ/ምስክር አከባቢ ኸይዱ ይኸን እዩ አነ ግን አይፈልጥኸዎን ልምኻዱ ለቕሶ ግን ገይሩ እዩ::

ተርጓሚ: እናቱ ለቅሶ አርጋ ነበር የአከባቢው መሄዱን አለመሄዱን እኔ አላቅም እኔ ራሴ ስላልሄድኩ::

ዳኛ/ ገበሩ/ ጨርሰዋል ይነሱ ቀጣይ ምስክር የተለየ ከሆነ ጭብጣቸው አስይዙ እናቀጥል

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጭብጣችን አንድ ዓይነት ሁኖ ሌላ የምጨምርበት ጭብጥ ስላለብን በዛ ላይ ነው የምናስመስክራቸው ተጨማሪ ጭብጥ አቶ ገዛኢ ከበደ ከ75 ዓ/ም ስስት ወንድማቹ ከሞቱ በኋ ትጥቅ የነበረውን ያስፈቱት እና ታስሮ መኖሩ የሚገልፁ በተጨማሪም መጋቢት 27/93 ዓ/ም በልዩ ዓ/ህግ 28ኛ እና 29ኛ እንዲሁም 30ኛ ምስክር ሁነው ከሆኑት ሰንበታይ ሃይሉ እና ቤተሰቦቻቸው ከአቶ ገዛኢ ከበደ እና ከተገኘ ወንድም አለም ጋር ከፍተኛ ጥላቻ

1048

[redacted]

የነበሩቸው እና ያላቸው በመሆኑ የሚገልፁ ምስክር ናቸው:: ላብራሩ ጥላቻው በዝያን ጊዜ በ76 ዓ/ም አቶ ገዛኢ ከበደ በደን ልማት ጠባቂ በነበሩበት ጊዜ በፍርድ ክሰው ያስቀጥዋቸው ስለሆኑ በዝያ ምክንያት ከፍተኛ ጥላቻ አላቸው ንብረታቸውም የተወረሰባቸው ሰዎች ናቸው:: ሌላም አቶ ገዛኢ ከበደ ትጥቅ የፈቱት ከ75 ታህሳስ መጨረሻ አከባቢ መሆኑ የሚገልፁ ናቸው:: የሰዎቹ ጥላቻ በ77 እና 78 አከባቢ መሆኑን ነው የተገለፀው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ይጠሩ ከተባሉ በኋላ ስለሆነ አስመዝግቡ ስማቸውን ያንን ድገመው እና የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በተጨማሪ ጭብጥ የምያስይዘው እነዚህ በ28ኛ እና 29ኛ 30ኛ ምስክር ከሆኑት የልዩ ዓ/ህግ ከተከሳሹ ጋር በ77 እና በ78 ዓ/ም ጥላቻ ያደረባቸው ለመሆኑ የሚገልፁልን ናቸው::

→ ምስክር በእውነት የሚመስክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ/ ገበሩ/: ስም?

ተርጓሚ: ስምኹም?

4ኛ መ/ ምስክር ሓጎስ ምስጉን ሮምሃ

ዳኛ/ ገብሩ/ እድሜ ?

ተርጓሚ: ዕድመኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: 48

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻ?

ተርጓሚ: አድራሻኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: ሕጉም በርጻ ወረዳ አፍላ

ዳኛ/ ገብሩ/: ስራ?

ተርጓሚ: ስራሕኹም?

4ኛ መ/ምስክር: ግብር

ተርጓሚ: ገበሬ

ዳኛ/ገብሩ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

ተርጓሚ: ልመፃእኹምሉ ምኽንያት ትፈልጡዶ?

4ኛ መ/ ምስክር: እወ

ተርጓሚ: አዎ

ዳኛ/ገብሩ/ ለምንድነው የመጡ?

ተርጓሚ: ልምንታይ ሃምልመፁ እስተ:

4ኛ መ/ ምስክር: ልመፃእኹዎ ናይ ገዛኢ መከላከያ ምስክር ተባሂለ

1049

[redacted]

ተርጓሚ: የመጣሁበት ምክንያት በገዛኢ ከበደ መከላከያ ምስክርነት ተጠርቼ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ያውቁታል ገዛኢ ?

ተርጓሚ: ገዛኢ ይፈልጥዎ ድዩም?

4ኛ መ/ ምስክር: እወ ይፈልጦ

ተርጓሚ: አዎ አቀዋለሁኝ

ዳኛ/ገብሩ/: ዝምድና አላችሁ?

ተርጓሚ: ዝምድና አለኩም ድዩ?

4ኛ መ/ ምስክር የብለይን

ተርጓሚ: የለኝም

ዳኛ/ ገብሩ/ ዋና ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : አቶ ሓጎስ ምስጉን ገዛእን አቀዋለሁ ብለዋል የት ነው የሚያውቁት?

ተርጓሚ: ገዛኢ ይፈልጠ እየ ኢልኹም ነይርኹም አበይ ኢኹም ትፈልጥዎ?

4ኛ መ/ ምስክር: ሓደ ጎራብተ ኢና

ተርጓሚ: ጎረቤቴ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ምን ይሰራል?

ተርጓሚ: እንታይ ይሰርሕ?

4ኛ መ/ ምስክር: ገበሬ እዩ

ተርጓሚ: ገበሬ ነው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላ ስራስ?

ተርጓሚ: ካሊእ ስራሕኸ?

4ኛ መ/ ምስክር: ደን ይሕሉ ነይሩ ደን ልምዓት

ተርጓሚ: ደን ልማት ጠበቂ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የአቶ ገዛኢ ከበደ ልጆች እነ ማን እን ደሆኑ እስቲ ይግለፁ?

ተርጓሚ: ናይ አቶ ገዛኢ ከበደ ደቂ ባዓል መን ከምዝኾኑ እስቲ ይግለፁ?

4ኛ መ/ ምስክር ደቁ አለሙ ገዛኢ፣ ጌታቸው ገዛኢ፣ አበራሽ ገዛኢ፣ መስፍን ገዛኢ

16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከጠቀስዋቸው ልጆች ውስጥ ጌታቸው መቼ እንደተወለደ ያውቁታል?

ተርጓሚ: ካፍቶም ልጠቐስኽምዎም ሰባት ጌታቸው መዓዝ ከምዝተወለደ ትፈልጡዶ?

4ኛ መ/ ምስክር: እወ ፈልጥ

ተርጓሚ: አዎ አቃለሁኝ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ ነው የተወለደው?

1050

[redacted]

ተርጓሚ: መዓዝ እዩ ተወሊዱ

4ኛ መ/ ምስክር: እሱ ብ76

ተርጓሚ: በ76 ነው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ ወር ነው የተወለደው

ተርጓሚ: መዓዝ እዩ ተወሊዱ?

4ኛ መ/ ምስክር: ብ76

ተርጓሚ: በ76 ነው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ ወር?

ተርጓሚ: እንታይ ወርሒ?

4ኛ መ/ ምስክር: ግንቦት 5

ተርጓሚ: ግንቦት 5

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በምን ምክንያት ነው ልየስታውሱት የቻሉ?

ተርጓሚ: ብኸመይ ክተስታውስዎ ኸኢልኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: ኣነ ኣቕዓይትኡ ኣባጋብር ስለዝነበረ መዓልቲ ኣባጋብር ስለልሰቲ ፀበል ብኡ ይፈልጦ እዩ።

ተርጓሚ: የዛኔ ጋብር ስለነበር በዛ ነው እማቀው ጠበልም እዛ እጠጣ ስለነበር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ በሌላስ?

ተርጓሚ: ብኻሊእኸ?

4ኛ መ/ ምስክር: ብኻሊእ ብኡ ዓዲ፣ ኸይደ ነይረ እሱት ውለድ ተሎ ዓዲ ኸይደ ነይረ።

ተረጓሚ: ሌላው እሱ ሲወለድ ሀጅ ነበር ወደ አገሩ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በትክክል ይተርጎም ወደ አገሩ የሚለው

ተርጓሚ: ናበይ ኸይደኢኹም ትበለኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: ዓዲ ገዛኢ ኸይደ ነይረ እሱ ትውለድ ተሎ

ተርጓሚ: ልጁ ሲወለድ ገዛኢ ቤት ሀጅ ነበር።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ምን ለማድረግ ነው የሄዱን

ተርጓሚ: እንታይ ንምግባር ኢኹም ኸይድኹም?

4ኛ መ/ምስክር: ሕርሲ ተጻሒዛ ጌታቸው እንትውለድ ብኡ ኸይደ ነይረ።

ተርጓሚ: ጌታቸው ሲወለድ ሚስቱ የገዛኢ ባለቤት በምጥ ላይ ስለነበረች በዛ ምክንያት ነው የሄድኩኝ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ማን ነው የጠራዎት?

ተርጓሚ: መን ዩ ፀዊዕኩም?

[redacted]

4ኛ መ/ ምስክር: ብርሃኑ ሃጿስ

ተርጓሚ: ብርሃኑ ሃጿስ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ያን ጊዜ አቶ ገዛኢ ከበደስ የት ነበሩ?

ተርጓሚ: ብኡዋኑ አቶ ገዛኢ ከበደ አበይ ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ ዓጺ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ: እቤት ውስጥ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በስንት ሰዓት ነው እርስዎ የገቡት ወደ ገዛኢ ቤት::

ተርጓሚ: ናብ ገዛኢ ዓጺሲ ክንደይ ሰዓት አቲኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: አነ ገንዘብ ብለአተኹ እየ ክይደ ላብ ዓጹ

ተርጓሚ: ያው ከብቶቼ እቤት እንደስገባሁ ነው ወደ ቤት የሄድኩኝ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ እስከስንት ሰዓት ቆዩ እዛ ላይ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ'ኸ ክንደይ ሰዓት ፀኒሕኹም አብኡ?

4ኛ መ/ምስክር: ኣብኡ እየ ሓጺረ ንጉሆ እየ ተልዒለ ኸይደ

ተርጓሚ: እዛ አደርኩኝ በጥዋቱ ተነስቼ ሄድኩኝ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ገዛኢ ከበደስ የት ነው ያደሩት?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ'ኸ አበይ ሓጺሩ?

4ኛ መ/ ምስክር: ምስ አንሕና ብሓደ አብኡ ሕርሲ ስለልተድሓዘት ብኡ ተሸጊርና አብኡ ሓጺርና አብ ልፀቡሖ ደርሆ ኩኩዒት ብልበለ ያው ተገላጊላ ወሊዳ ካብኡ ድማ ተልዒልና እንኳዕ ተሓጎስካ ኢልናዩ ተልዒለ እየ ኸይደ አነ::

ተርጓሚ: ያው እዛ ነው ያደረው ለሊት ደሮ ሲጮህ ነበር የተገላገለችው ባለ ቤቱ ከዛ በኋላ እንኳን ደስ አለህ ብለን ከዛ ነው የተለያየነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሁጿለሁ ብለዋል እርስዎ ወዴት ነው የሄዱት?

ተርጓሚ: ኸይደ ኢል'ኹም ነይር'ኩም ናበይ ኢ'ኹም ኸይድ'ኹም?

4ኛ መ/ ምስክር ላብ ቤተክርስትያን ኸይደ አነ::

ተርጓሚ: ወደ ቤተክርስትያን ሄድኩኝ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ቤተክርስተያን ሲሄዱ ማን አገኙ?

ተርጓሚ: ቤተክርስትያን ምስ'ኸድ'ኹም መን ረኺብ'ኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: አነ ቤተክርስትያን ትኸድ ተለኹ ለምለም ማርቆርዮስ አግንየየን

ተርጓሚ: ቤተክርስትያን እንደሄድኩኝ ለምለም ማርቆርዮስ እምትባል አገኘሁዋት::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ለምለም ማርቆርዮስ የማን እናት ናቸው?

ተርጓሚ: ናይመን እኖ እየን?

4ኛ መ/ ምስክር: ናይ ንጉስ አባይ እንኡ::

1052

ተርጓሚ፡ የንጉስ አባይ እናት ናቸው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በቤተክርስትያን ውስጥ ወ/ሮ ለምለም መርቆርዮስ ምን ይሰሩ ነበር?

ተርጓሚ፡ አፍታ ቤተክርስትያን ውሽጡስ ወ/ሮ ለምለም መርቆርዮስ እንታይ ይገብሩ ነይረን እንታይ ይሰርሓ ነይረን?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አፍታ ደገ ወፃኢ አብኡ ሳበኽየት እያ አግንየያ ምሳአ ነይረ አብኡ እያ ሳበኽየት አግንየያ።

ተርጓሚ፡ ያው ከቤተክርስትያን ውጭ እዛ እያለቀሱ አገኘሁዋቸው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ምን ሁነው ነው?

ተርጓሚ፡ እንታይ ኾይነን እየን?

4ኛ መ/ ምስክር ወደይ ናይ ወታደራት አምሓሩ ወሲደምዎ ኢላ አብኡ ሳበኽየት አግንየያ ወይ ልእግዚአብሄርኺ ለምኒ ድአም ታማ ትገብሪ ኢለ ሓዲገያ እሳ ደማይ ልዓደይ ከይደ።

ተርጓሚ፡ ልጄን የደርግ ወታደሮች ወሰዱት ብላ ስታለቅስ ነበር እኔም ያው እግዘብሄርን ለምኚ ብዬት አፅናኝቻት ነው የሄድኩኝ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ማን ነው የጠየቃት እንደዚህ ብሎ

ተርጓሚ፡ መንዩ ሓቲትዋ ከምዚ ኢሉ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አነ ጠይቐያ ባዕለይ

ተርጓሚ፡ እኔ ራሴ ነው የጠየቅኩዋት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ከዛ በኋላስ ንጉስ አባይ ምን ሁኖ ተባለ?

ተርጓሚ፡ ድሕሪኡኸ ንጉስ አባይ እንታይ ኾይኑ ተባሂሉ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ንጉስ ዓባይ ድሕሪቱ ሞይቱ ተባሂሉ እታ ሰበይቲ መልቀስ ገይራቱሉ ነይሩ ብቲ ነገር እቲይ ይፈልጥ እየ።

ተርጓሚ፡ ከዛ በኋላ ንጉስ አባይ ሙተዋል ተባለ እናቱም ለቅሶ ተቀምጠው ነበር በዛ ምክንያት አቃለሁ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ንጉስ አባይ በእናተን አከባቢ ምን ይሰራ ነበር?

ተርጓሚ፡ ንጉስ አባይ አፍቲ ከባቢኹም እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አፍቲ ከባቢ ቐደም ምስቶም ምልሻ እዩ ነይሩ ካብኡ ድማ ሽፊቱ በረኻ እዩ ልቕመጥ ነይሩ።

ተርጓሚ፡ድሮ የምልሻ ሰራዊት ነበር ከዛ በኋላ ግን ሽፍቶ በረሃ ላይ ነበር የሚቀመጠው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ወደ ለምለም መርቆርዮስ ቤት ሀጄ ነበር ለለቅሶ ብለዋል ጎረቤታቸው ያውቃቸዋል?

1053

ተርጓሚ: ናብ ለምለም ማርቆርዮስ ናብ እንዳሓዘን ኸይደ ኢልኩም ነይርኹም ጎረቤተን ትፈልጥወን ዲኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: እወ ይፈልጠን እየ::

ተርጓሚ: አዎ አቃቸዋለሁኝ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እነማን ይባላሉ?

ተርጓሚ: በዓል መን ይበሃላ?

4ኛ መ/ ምስክር እተን ጎራብተን?

ተርጓሚ: እወ

4ኛ መ/ ምስክር ለማ ምስው፣ረዳ ከበደው፣ ተገኝ ካህሳይ ብዙሕ እዩ ብዙሕ ስለዝኾነ እዚአቶም እየ ላግኒኸዎም አብኡ::

ተርጓሚ: ያው የጠቀስዋቸው ሰዎች ብዙም ስለሆኑ እማስታውሳቸው እነዚህ የጠ ቀስዋቸው ሰዎች ናቸው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እስቲ ሌሎች ካሉዋቸው ጎረቤቶቻቸው እነማን ነበሩ?

ተርጓሚ: ካልኦት ጎራብቲ መን ነይሮም ተስታውስዎ ነገር እንተልዩ?

4ኛ መ/ ምስክር: አፍቲ ዓዲ ምሳአታቶም ጎራ ብቲ ድዩ?

ተርጓሚ: እዛ አገር ከነሱ ጎረቤት ነው ማለት?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ

ተርጓሚ: እወ

4ኛ መ/ ምስክር: እሳቶም እኮ እዮም ልጠቐስኹምዎም እሲ ለማምስው ልበልኹዎም እሳቶም እዮም::

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስኩዋቸው ናቸው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላስ በአከባቢው?

ተርጓሚ: ካልኦትኸ አፍቲ ከባቢ?

4ኛ መ/ ምስክር: አፍቲ ከባቢ ግርማይ ለማ፣: ገሰሰ ግደይ

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ገዛኢ ከበደ በእናንተ አከባቢ ደን ልማት ይጠብቅ ነበር ብለዋል ምን ይዞ ነው ደን ልማት የሚጠብቀው?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ አፍቲ ከባቢኹም ደን ልማት ይሕሉ ነይሩ ኢልኩም ነይርኹም እንታይ ሒዙ ነይሩልሕለይ ?

4ኛ መ/ ምስክር: መጀመርያ መሳርያ ነይርዎ ይሕሉ እዩ ነይሩ

ተርጓሚ: በመጀማርያ መሳርያ ነበረው ሲጠብቅ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ'ኸ?

4ኛ መ/ ምስክር ድሕሪኡ ግን አሕዋቱ ሞይቶምዎ መሳርያ ዕጥቁ አፍቲሑ ተአሲሩ እዩ ነይሩ ካብኡ ላብዚ ግን ጥርሑ እዩ ልቕመጥ::

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ ግን ወንድሞቹ እንደተገደሉበት መሳርያው ፈትቶ ያው ምንም ነገር አልነበረውም እንዲሁ ነበር የሚቀመጠው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ታስሮ ነበር የሚለውን ይተርጎም

ተርጓሚ: ተአሲሩ ነይሩ ክትብሉ ተለኹምሲ እንታይ ማለትኹም እዩ?

4ኛ መ/ ምስክር ተአሲሩ ነይሩ ብልአሕዋትኻ ልቓበርኻዮም ሲል ምንታይ ቓበርኻ ተባሂሉ ብኡ ተኣሲሩ ነይሩ:: ደርጊ እዩ ልአሳሮም ልምንታይ ቃበርኻ ኢሉ::

ተርጓሚ: ደርግ አስሮት ነበር ለወንድሞቹ ለምን ትቀብራቸዋለህ ተብሎ በዛ ምክንያት ታስሮ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መሳርያውስ?

ተርጓሚ: መሳርይኡ'ኸ?

4ኛ መ/ ምስክር ሞይዘር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ መቼ ነው የፈታው?

ተርጓሚ: መዓዝ እዩ ፈቲሕዎ መሳሪኡ?

4ኛ መ/ ምስክር: ብ75

ተርጓሚ: በ75

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ'ኸ?

4ኛ መ/ምስክር: ድሕሪኡማ የሓዘይ መሳርያ ሃመይ ገይሩ ክሕዝ::

ተርጓሚ: ከዛ በኋላማ አልያዘም እንዴት ብሎ ይይዛል መሳርያ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በዝያን ጊዜ ደን ልማት ሲጠብቅ ከህዝቢ ጋር ምን ዓይነት ግንኙነት ነበረው?

ተርጓሚ: ደን ልማት ክሕሉ ካሎስ ምስቲ ህዝቢስ እንታይ ዓይነት ርክብ ነይርዎ?

4ኛ መ/ መስክር ምስቲ ህዝቢ ብዙሕ ጎንፅታት ነይርዎ መልዐሊ እቲ ጎንፂሲ ንምንታይ አቕፀሮና ልበሃል ነገር ብዙሕ ቂም በቀል ነይሩ እቲ ቅፅዓት ድማ ኹለና ኢና ላተቐፃዕና ነይረና ልምንታይ ገንዘብ አእተኹም ላተብሃልና ኹሉና አፍቲ ፍርዲ ሸንጎ ልነበረ ላተቓፃዕና ኢና ነይርና ኹሉ ድማ ብዙሕ ቂም በቀል ገሊታት ነይሩ::

ተርጓሚ: ከህዝቡ ጋር አንዳንድ ግጭቶች ነበሩ ያጠፋም ይቀጣል በዛ ምክንያት ሁላችንም እንቀጣ ነበር::

1055 [redacted]

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በዚያን ጊዜ እነማን ነበሩ ደን ልማት ገብተው ተብለው የተቀጡት?

ተርጓሚ: ብእዋኑ በዓል መን ነይሮም አፍቲ ደን ልማት ልተቐፅዑ?

4ኛ መ/ ምስክር: ልተቐፅዑ እል ሰንበታይ ሃይሉ ምስ ሰበይቱ እንሕና ተኻሲስና ቐሪብና ጸር.ጋ

ተርጓሚ: የጠቀስዋቸው ሰዎች እና እኛ ተከሰን ተከሰን ቀርበን ነበር::

4ኛ መ/ምስክር: ተኻሲስና ቐሪብና ነይርና እንሕና ኣብኡ ትቐርብ ተለና ግን ተኻሲሱ እቲ ሰብእይ ደር.ጋ ካብ200 ልላዕሊ ተቓፂዑ ብዙሕ ቂምታ ብዙሕ ነገር እዩም ገይሮም ነይሮም::

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ ተከሰን እንደቀረብን ወደ 200 አከባቢ የሚሆን ሰዎች ተቀጥቶ ነበር በዛም የተነሳ ቂም በቀልም ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከማን ነው ቂም በቀሉ?

ተርጓሚ: እቲ ቂምስ ምስመን ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር: ምስሊ ሰንበታይ ሃይሉ

ተርጓሚ: ከነሰንበታይ ሃይሉ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሰንበታይ ሃይሉ ከማን ጋር ነው የተጣላው?

ተርጓሚ: ምስመን እዩ ተባሊኡ ሰንበታይ ሃይሉ?

4ኛ መ/ ምስክር: ምስ ገዘኢ

ተርጓሚ: ከገዛኢ ጋር

የ16ኛ ተከሳሽ: አቶ ሐጎስ ምስጉን ገዛኢ በንጉስ አባይ ነው የተከሰ ሰው ብለዋል በፊት እንዴት ነው ሊያውቁት ቻሉት ምን ይነገራል በዚያን ላይ?

ተርጓሚ: ቅድም ኢልኩም ሃምዝበልኹምዎስ ገዛኢስ ብንጉስ አባይ እዩ ኢልኩም ነይርኹም ብኸመይ እዩ እዚ ነገር ትፈልጥዎ ኸኢልኹም

4ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ ልተኸሰሰ ልፈልጦ ዓደይ እላሃለኹ ብወረ እየሰሚዐ ተአሲሩ ገዛኢ ይበሃል ሰሚዐ እየ::

ተርጓሚ: አገር ላይ ሁኜ እንደሰማሁት በወሬ በሱ ምክንያት እንደታሰረ ነው እማቀው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌላ ደግሜ ለማረጋገጥ እምፈልገው በግንቦት 5/76 ዓ/ም ጌታቸው ተወልደዋል ብለዋል እርስዎ በስንት ሰዓት ነው ወደ ቤት የገቡት?

ተርጓሚ: ግንቦት 5/76 ዓ/ም ጌታቸው ተወሊዱ ኢልኹም ነይርኹም ንስኹም ናፍቲ ገዛስ ብክንዳይ ሰዓት ኢኹም አቲኹም?

4ኛ መ/ ምስክር፡ አነ ከፍቲ ቤተክርስትያን ሰላም ብልበልኹ ወድያው ሰዓት የብለይ ሰዓት ልፈልጦ ጉዳይ ታአይስሙ አይኮነን ወድያው ዓደይ እየ ወሪደ ፀሓይ ፋሕ ኢሉ እዩ ነይሩ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አይደለም በማታ ተጠርተው ሲገቡ ነው የመልዎት

ተርጓሚ፡ እሱ የኸነይ ዝብለኩም ዘለኹሲ ምሸት ተፀዊዕኹም ትኸዱ ተለኹምሲ ክንደይ ሰዓት ኢኹም ኣቲኹም?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ሰዓት አይፈልጦይ ገንዘብ ላተሳፈረ እዩ ነይሩ

ተርጓሚ፡ ሰዓቱን አላቀውም ካብቶችን አስገብቼ ነው የሄድኩኝ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ እስከ ስንት ሰዓት ነው ገዛኢ ቤት ያደሩት?

ተርጓሚ፡ ክሳዕ ክንደይ ሰዓት የም አፍቲ ናይ ገዛኢ ገዛሓዲሮም?

4ኛ መ/ ምስክር ፀሓይ ፋሕ ክብል ተሎ አሰዓይትኡ እየተልዒለ ላብ ቤተክርስትያን ልኸድኹ አብኡ እየ ሓዲረ

ተርጓሚ፡ ያው እስኪ ነጋ ድረስ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ አቶ ገዛኢስ የት ነው ያደሩት?

ተርጓሚ፡ አቶ ገዛኢኸ አበይ ሓዲሮም?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ብሓደ ኢና ሓዲርና።

ተርጓሚ፡ አብረን ነው ያደርነው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ጨርሻለሁ ክቡር ፍርድ ቤት

ዳኛ/ ገብሩ/ መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ህግ አቶ ሓጎስ ጌታቸው የተባለ ልጅ ግንቦት 5/76 ተወለደ ብለው ነበረ ስንተኛ ልጅ ነው?

ተርጓሚ፡ ጌታቸውሲ ልተብሃለ ግንቦት 5/76 ተወሊዱ ኢልኩም ነይርኹም መበል ክንደይ ቆልዓ እዩ?

4ኛ መ/ ምስክር፡ ጌታቸው 3ይ እሱ ዩ

ተርጓሚ፡ 3ኛ ልጅ ነው።

ልዩ ዓ/ህግ፡ የመጀመርያ ልጅስ መቼ ነው የተወለደችው አበራሽ?

ተርጓሚ፡ አበራሽ ናይ መጀመርያ ውላዱ መዓዝ እያ ተወሊዳ?

4ኛ መ/ ምስክር አይ እታ መጀመርያ ልተወለደታኒ ዕለታ አይፈልጣን ማለት ትምህርቲ ስለዘይ ብለይ አይፈልጦይ።

ተርጓሚ፡ የተወለደችበት ቀን ትምህርት ስለሌለኝ አላቀውም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ የሌሎቹስ ልጆች ከጌታቸው ውጭ ያሉት?

ተርጓሚ፡ ካብ ጌታቸው ወፃኢ ዘለው ናይ ኻል አቶምኸ?

4ኛ መ/ ምስክር እሞ አይፈልጠን ንሳቶምለ ዝተወለዱሉ ዕለት አይፈልጥን::

ተርጓሚ: የነሱን የተወለዱበት ቀን አላቅም::

ልዩ ዓ/ህግ: እለቱስ ምን ነበር ጌታቸው የተወለደበት እሁድ ነው ሰኞ ነው ማክሰኞ ነው እስቲ የትኛው እለት ላይ ነው የተወለደው?

ተርጓሚ: ዕለቱ እንታይ ነይሩ ጌታቸው ልተወለደሉ ሶኒ ድዩ ሰሉስ ድዩ እንታይ እዩ ነይሩ እቲ ዕለቱ?

4ኛ መ/ምስክር: ጌታቸው ልተወለደ ቓጸም ላብ ሰንበት ላዕብሕ እዩ ተወሊዱ

ተርጓሚ: ጌታቸው የተወለደበት ቅዳሜ ወደ እሁድ አጥቢያ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ ደሮ ሲጮህ ነው የወለዱት ብለው ነበር ከዛ በኋላ ተኝታችሁ ነበር?

ተርጓሚ: ደርሆ ምስነቆየ ወሊዳ ኢልኩም ነይርኩም ድሕሪ ኡኹ ደቂስኩም ማለት ድዩ?

4ኛ መ/ ምስክር አይደቀስናን ብቀልዲ ልቅልዱ ስለዝነበሩ ምስ አነ ብሓደ ላተጫወትና በቃ ተልዒልና ኢና ልኽድና ድእም አይሃረስናይ::

ተርጓሚ: አልተኛንም አንዳንድ ቀልድ ተጨዋቾች ስለ ነበሩ ከእነሱ ጋር እየተጫወትን ነው አብረን ያደርነው::

ልዩ ዓ/ ህግ የተኛ ሰውስ ነበር ከመሃከላችሁ?

ተርጓሚ: ካብ ማእኸልኹምኸ ልደቀስ ሰብዶ ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር ነይሩ

ተርጓሚ: አዎ

ልዩ ዓ.ህግ ማን አለ?

ተርጓሚ: መን?

4ኛ መ/ ምስክር: አወዓልአ፣ ብርሃኑ ሓዲስ፣ ማቹ

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች

ልዩ ዓ/ህግ ከማን ጋር ነው ጥዋት ወደ ቤተክርስትያን የሄዱት እርስዎ?

ተርጓሚ: ምስመን ኢኹም ንጉሆስ ናብ ቤተክርስትያን ኸይድኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: ምስ ነህሳይ አረፋይኔ፣ ምስ ሃፍቱ አለመ

ተርጓሚ: ከጠቀሰዋቸው ሰዎች ጋር አብረው ወደ ቤተክርስትያን እንደሄዱ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ ወንድሞቹ ስለሞቱ ቀብረሃል ተብሎ ነው መሳርያ የፈታው ብለው ነበረ ወንድሞቹ የሞቱበትን እስቲ ጊዜ ይንገሩን?

ተርጓሚ: አሕዋቱ ቐቢርኻ ተባሂሉ እዩ ጻሕሩይ መሳርያ ዝፈትሐ ኢልኩም ነይርኩም እቶም አሕዋቱ ዝሞቱሉ ጊዜ መዓዝ ከምዝኾነ እስቲ ግለፁ?

4ኛ መ/ ምስክር: እሳቶም ብ75 እዮም ልሞቱ

1058

[redacted]

ተርጓሚ: እነሱ በ75 ዓ/ም ነው የሞቱት::

ልዩ ዓ/ ህግ: ቀኑ እና ወሩን

ተርጓሚ: ዕለቱን ወርሑን?

4ኛ መ/ ምስክር: ዕለቱይ ወርሑይ እኳ አይሕዞይ::

ተርጓሚ: ቀኑ እና ወሩን አልያዝኩትም::

ልዩ ዓ/ ህግ: መሳርያ እሱ የፈታበትን ቀን ወርና ዓ/ምህረት እስቲ ይግለፁልን?

ተርጓሚ: መሳርያ ዝፈተሐሉ ዕለት ወርሒን ዓ/ምህረትን እስቲ ግለፁልና ዝኢ ልፈተሓሉ?

4ኛ መ/ምስክር: ልፈተሓሉ ማዕልቱስ አይፈልጦይ:: ማለት ትምህርቲ ስለ ዘይብለይ አይሕዞይ::

ተርጓሚ: እሱም ትምህርት ስለሌለኝ አላቀውም::

ልዩ ዓ/ህግ: ደን ልማት ውስጥ ገባችሁ ተብለው ወደ 200 ሰዎች ተከሰው ተቀጥተው ነበር ብለዋል የተቀጡበትን እስቲ ቀን ወር እና ዓ/ምህረቱን ይግለፁልን?

ተርጓሚ: ደን ልማት አትዮም ተባሂሎምስ ከባቢ 200 ሰባት ተቐፂዖም ኢልኹም ነይርኩም እቶም ልተቐፅዕሉ ዕለት ወርሕን ዓ/ምህረትን እስቲ ይግለፁልና::

4ኛ መ/ ምስክር 200 ሰባት እኩ የበልኹይ 200 ቅርሺ ተቓፂዑ እልሰንበታይ ሃይሉ እዩ ዝበልኹ ድአ 200 ሰባት እኩ የኹነይ 200 ቅርሺ እዩ::

ተርጓሚ: ቅድም ያልኩት 200 ብር ተቀጡ እኒ ሰንበታይ ሃይሉ ነው እንጂ 200 ሰዎች አደለም ያልኩኝ::

ልዩ ዓ/ ህግ: የተቀጡበትን ጊዜ ይንገሩን?

ተርጓሚ: ልተቐፅዕሉ ጊዜ ይንገሩና?

4ኛ መ/ ምስክር: ዕለቱ አይሕዞይ ብደርጊ ጊዜ እዩ ቀደም እዩ አይሕዞይ መዓልቲ?

ተርጓሚ: ድሮ በደርግ ጊዜ ነው ቀኑን አልያዝኩትም::

ልዩ ዓ/ ህግ: ልጆች አልዎት?

ተርጓሚ: ቆልዑ አለውኹምዶ እስኹም?

4ኛ መ/ ምስክር አለኒ እወ

ተርጓሚ: አሉኝ አዎ

ልዩ ዓ/ ህግ: የመጀመርያ ልጅዎ መቼ ነው የተወለደው?

ተርጓሚ: ናይ መጀመርያ ውላድኹም መዓዝ እዩ ተወሊዱ?

4ኛ መ/ ምስክር: ብ75

ተርጓሚ: በ75

ልዩ ዓ/ህግ: ቀኑ እና ወሩስ?

[redacted]

ተርጓሚ: መዓልቲይ ወር ሑይኸ?

4ኛ መ/ ምስክር ልደት 29 በአለዝጊሄር ኢየተወሊደ

ተርጓሚ: ልደት 29 ቀን ነው የተወለደው::

ልዩ ዓ/ህግ: ወሩስ?

ተርጓሚ: ወርሓቱ እንታይ እዩ ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር ጥሪ

ተርጓሚ: ጥር ነበር::

ልዩ ዓ/ህግ: ጥር ማለት ስንተኛ ወር ነው?

ተርጓሚ: ጥሪ ማለት ክንደይ ወርሒ ዩ?

4ኛ መ/ ምስክር ያም ናይ ልደት ተወጺኡስ ጥሪ ክኣቱ

ተርጓሚ ወደ ጥር መግቢያ ነው

ልዩ ዓ/ህግ: እኮ ጥር ስንተኛ ወር ነው?

4ኛ መ/ ምስክር: ወርሓት እኳ የሕዞይ

ተርጓሚ: ወራቶቹን አልያዝኩትም::

ልዩ ዓ/ ህግ: ያለፈውን ዓ/ምህረት ያውቁታል?

ተርጓሚ: ናይቲ ዝሓለፈ ዓ/ምህረት ይፈልጥዎዶ?

4ኛ መ/ ምስክር: አይፈልጦይም

ተርጓሚ አላቀውም

ልዩ ዓ/ ህግ ንጉስ አባይ ታሰረብኝ ብለው እናትየው ሲያለቅሱ ቤተክርስትያን አገኘሁዋቸው ብለው ነበረ::

ተርጓሚ: ንጉስ አባይ ተድሒዙ ኢለንስ ኣብ ቤተክርስትያንክ በኺየ ከለዋ ረኺበየን ኢልኹም ነይርኹም

4ኛ መ/ ምስክር እወ

ተርጓሚ: አዎ

ልዩ ዓ/ ህግ: እንዴት እንደታሰረ እና እንዴት እንደሞተ ያወቁት ነገር ወይም ያዩት ነበር አለ ወይ?

ተርጓሚ: ከመይ ከምዝተአሰረን ከመይ ከምዝሞተን ልፈልጥዎ ነገር እንተልዩ ወይ ልረአኹምዎ ነገር እንተልዩስ

4ኛ መ/ ምስክር: እኑ እሳ ትፀውዮኒ ድአም ኻሲ እልፈልጦ ነገር የለይ ወደይ ተአሲሩ ኢሳ ለበኸየት እየ አግንየየ ብዙይ እየ ልፈልጦ ድአም ኻሊእ ልፈልጦ የብለይ::

ተርጓሚ: እስዋ እንደ ነገረችኝ ነው ልጄ ተይዘዋል ብላስታላቅስ ነው የሰማሁ::

ልዩ ዓ/ ህግ: ለቅሶስ አቤታቸው ነበር?

ተርጓሚ: ሓዘንኽ ኣብዝሓን ነይሩዶ

4ኛ መ/ ምስክር መልቅስ ገይሩ ድሕሪኡ ኸይድና በሂሕና ኢና።

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ ለቅሶ ነበር እኛም ሂደን ደርሰናል።

ልዩ ዓ/ ህግ ድንኳን ነበር አልነበረም?

ተርጓሚ: ድንኳን ነይሩዶ አይነበረይ?

4ኛ መ/ ምስክር። አይነበረይ ገጠር እዩ ኣብ በረኻ እዩ።

ተርጓሚ: አልነበረም ገጠር ስለሆነ በረሃ ላይ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ ማን ማን ሁናቹሁ ደረሳችሁ?

ተርጓሚ: ምስመን ኸይንኹም በሂሕኹም?

4ኛ መ/ ምስክር: ኣብኡ ልኸድናዩ ምስሊ በላይ ገሠሠ ምስሊ ንጉስ ወረታ እየ
ኸይደ።

ተርጓሚ: እነዚያ የጠቀስዋቸው ሰዎች ጋር አብረን ሂደናል።

ልዩ ዓ/ህግ: አይሰማም ስማቸው

ተርጓሚ: እቲ ስሞም ድገምዎም እስቲ

4ኛ መ/ምስክር: በላይ ገሰሰ፣ ንጉስ ወረታ

ተርጓሚ: በላይ ገሰሰ፣ ንጉስ ወረታ

ልዩ ዓ/ህግ: ሌላስ ከአከባቢያቹሁ ማን የደረሰ አለ?

ተርጓሚ: ካልኦትኸ ካብ ኸባቢኹም መን ልበፅሐ አሎ?

4ኛ መ/ምስክር: ናይ ኻሊ እኳ ልፈለጥኸዎ የለን ኣነ ሰለስቲኣና ኢና ብሓደ ኸይድና።

ተርጓሚ: እኔ እንኳን እማቀው ነገር የለም ሶስታችን ግን አብረን ሂደናል።

ልዩ ዓ/ህግ: ጨርሻለሁ።

የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ

ዳኛ/ ገብሩ/ አቶ ሓጎስ ንጉስ አባይ ከየት እንደተያዘ ያወቁት ነገር አለ? ከየት ቦታ
እንደተያዘ?

ተርጓሚ: ንጉስ ኣባይ ካበይ ቦታ ሃምልተድሓዘ ልትፈልጥዎ ነገርዶ ኣሎ?

4ኛ መ/ ምስክር: አይፈልጥይ

ተርጓሚ: አላቅም

ዳኛ/ ገብሩ/: ያውቁት ነበር?

ተርጓሚ: ይፈልጥዎዶ ነይሮም?

4ኛ መ/ ምስክር: ይፈልጦ እየ ነይረ

ተርጓሚ: አዎ አቀው ነበር።

ዳኛ/ ገብሩ/ :የት ይኖር ነበር መኖርያም?

1006

1005

[redacted]

ተርጓሚ: አበይ ይነብር ነይሩ መንበሪኡ?

4ኛ መ /ምስክር: ደጎል

ዳኛ/ ገብሩ: ከማን ጋር?

ተርጓሚ: ምስመን?

4ኛ መ/ ምስክር: ምስ ጎራብቱ ምስሊ ረዳ ከበደ ምስሊ ለማ ምሰው::

ተርጓሚ: ከእነዚህ ከጠቀስዋቸው ሰዎች ጋር ሁኖ አብሮ ይኖር ነበር

ዳኛ/ ገብሩ/ እስከመቼ?

ተርጓሚ: እስካብ መዓዝ?

4ኛ መ/ ምስክር: እቲ ዕለት ልኸደሉ ልበረኸ መዓልቲ የፈልጦይ ድአም ወትሩ ቑደም ምሳአቶም እዩ ይነብር ነይሩ::

ተርጓሚ: ወደ በረሃ የሄደበት ቀኑ አላቀውም እንጂ ከድሮ ጀምሮ እነሱ ጋር አብሮ ይኖር ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ/ በረሃ ሄደ ሲሉ ምን ማለት ነው?

ተርጓሚ: በረኻ ኸይዱ ትብሉ ተለኹምሲ እንታይ ማለትኹም እዩ?

4ኛ መ/ምስክር: ሸፍቱለ ዕለት የፈለጥኹዎይ ማዓልቲ ማለት እዩ::

ተርጓሚ: ሸፍቶ ነው የሄደው የሸፈተበት ቀን

ዳኛ/ ገብሩ/: የት ቦታ ነው የሸፈተ?

ተርጓሚ: ናበይ ቦታ እዩ ሾፈቱ?

4ኛ መ/ ምስክር ላብ ራያ ሸፈቱ ነይሩ እዩ ልበሃል በየ ቦታ መገዲላኸተረ ህዝቢ እዩ ልበሃል ራያ::

ተርጓሚ: ወደ ራያ አከባቢ ነው መንገድ ላይ እየዘረፈ ይባላል::

ዳኛ/ ገብሩ/ ትጥቅ ነበረው እንዴ?

ተርጓሚ: ዕጥቒ ነይርዎድዩ?

4ኛ መ/ ምስክር ነይርዎ እወ ተዓጣቒ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ: አዎ ታጣቂ ነበር

ዳኛ/ ገብሩ/ የማን ታጣቂ ነው?

ተርጓሚ: ናይመን ታዓጣቂ ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር: ናይ ደርጊ::

ዳኛ/ ገብሩ/: መቼ ታጣቂ ነበር?

ተርጓሚ: መዓዝ ዕጡቕ ነይሩ?

4ኛ መ/ ምስክር: ብ74 73 እዚ ተዓጣቒ እዩ ልነበረ

ተርጓሚ: 73ና 74 አከባቢ ታጣቂ ነበር የዛኔ ነው የታጠቀው

[redacted]

1062

ዳኛ/ ገብሩ/ እስከ መቼ ቆየ ታጣቂ ሁኖ?

ተርጓሚ: ዕጡቕ ኸይኑ እስከብ መዓዝ ፀኒሑ?

4ኛ መ/ ምስክር: ክ75 ገለ ነይሩ ካብኡ ልዓዕሊ እዩ መሰለኒ ልሽፈተ እቲ ልሽፈቶ የፈልጦይ ድአም አብ ሻዓይትኡ ግዜ ግን ነይሩ ላተጋንና ነይርና::

ተርጓሚ: እስከ 75 አከባቢ እንገናኝ ነበር ከዛ በኋላ ነው ሽፍትነት የገባው::

ዳኛ/ ገበሩ/ ተከሳሽ የደን ልማት ጠባቂ ሳለ ደንን ያበላሹ ወይ ከደኑ ልማት በተያዘ በወንጀል ተከሰው የተቀጡ ሰዎች እንደነበር ገልፀዋል እነዛ ሰዎች የንጉስ አባይ ዘመዶች ናቸው?

ተርጓሚ: ተኸሳሲ አብ ደን ክሕሉ ከሎሲ ብእዋኑ ልተኸሰሱ ሰባት አውን ነይሮም ኢልኸምነርኹም እቶም ልተኸሰሱ ሰባት ናይ ንጉስ አባይ ቤተሰብ ድዮም?

4ኛ መ/ ምስክር እወ ናቲ እዩም እሳቶም ብሓደ በቲ ዝምድና ስለዝነበሩ ሓደ ዓዲ እዮም::

ተርጓሚ: ዝምድና ስለነበራቸው አንድ አገር ናቸው::

ዳኛ/ ገበሩ/ ምንድ ነው ዝምድናቸው ግልፅ አደለም በጉርብትና ነው ወይስ የስጋ ዝምድና ነበራቸው?

ተርጓሚ: ዝምድነአምስ ከመይ እዩ ናይ ስጋ ዝምድና ድዩ ከመይ እዩ እስቲ አብራርህዎ?

4ኛ መ/ ምስክር ናይ ሕውነቶም መወለዶም አይፈልጦምይ ጥብብቐአም እሳቶም ግን አሕዋት ኢና ኢሎም ብሓደ አፊሮም ይአትው እዮም ነይሮም::

ተርጓሚ: የዝምድናው ሁኔታ አላቀውም ግን አብረው ይኖሩ እንደነበር ነው:: የዝምድና ደረጃው ዓይነት አላቅም ነው የሚለት

ዳኛ/ ገብሩ/: አብረው ይኖሩ ነበር ማለት በአንድ ቤት ነው ወይስ በአንድ አከባቢ በአንድ መንደር ማለትዎ ነው?

ተርጓሚ: ሓቢሮም ይነብሩ ክትብሉ ከለኹምሲ ብሓደ ገዛ ድዩ ወይስ ብሓደ ከባቢ?

4ኛ መ/ ምስክር: ብሓደ አከባቢ ብሓደ ጎራብቲ

ተርጓሚ: በአንድ አከባቢ ጎረቤቶች ናቸው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ታድያ ዝምድና ነበራቸው ሲሉ እንዴት ነው ዝምድና ነበራቸው አልነበራቸውም ይሄ ግልፅ ያርጉት?

ተርጓሚ: ዝምድና ነይርዎም ክትብሉ ከለኹምሲ ከመይ እዩ ዝምድና ነይርዎምዶ አይነበሮዎን እዚ ግልፂ ገይርኹም ንገሩና?

1063

[redacted]

ኢትዮጵያ ቤተ ... ክልል ትግራይ

4ኛ መ/ ምስክር: እናተ ዝምድንእምሲ ብወዲ ንጉስ አባይ እልግነት ነይርዎም ይበሃል እቶም ሰባት ምሳአታቶም ግሩቡትናቶምይ እቲ ሓውንትጥብቕ ነይርዎም በቲ ናይ እልግነት ነይርዎም ምስሊ ሰንበታይ::

ተርጓሚ: የንጉስ አባይ ልጅ ከእነ ሰንበታይ ጋር የክርስትና አባት ነበሩ::

ዳኛ/ገብሩ/: ማን ነው የክርስትና አባት? ልጁስ የማን ልጅ ነው?

ተርጓሚ: እቲ ቆልዓ ናይመን ቆልዓ ዩ መን ከዓ ናይ ክርስትና አቦ ልነበረ?

4ኛ መ/ ምስክር ወደ ንጉስ ምስ ሰንበታይ አሊግዎ::

ተርጓሚ: ከሰንበታይ አለሙ ጋር የንጉስ አባይ ልጅ የክርስትና አባት ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ/: ከዚህ ውጭ ሌላ የሚያውቁት ዝምድና የለም?

ተርጓሚ: ካብዚ ወፃኢ እካሊ ልትፈልጥዎ ዝምድና የለን?

4ኛ መ/ምስክር: አይፈልጦይ

ተርጓሚ: አላቅም

ዳኛ/ ገብሩ/: ስንት ልጆች አሉዋቸው?

ተርጓሚ: ክንደይ ቆልዑ አለውኹም?

4ኛ መ/ ምስክር ክልተ

ተርጓሚ: ሁለት

ዳኛ/ ገብሩ/ ታናሽ ትንሹ ልጃቸው መቼ ተወለደ?

ተርጓሚ: እቲ ንእሽተይ ወድኹም መዓዝ ተወሊዱ?

4ኛ መ/ ምስክር: ብ77

ተርጓሚ: በ77

ዳኛ/ ገብሩ/ መቼ ወር ቀኑ?

ተርጓሚ: ዕለቱን ወርሑን?

4ኛ መ/ ምስክር አብ ጥሪ ብልአተወ እዩ ልተወለደ::

ተርጓሚ: ጥር እንደገባ ነው የተወለደው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ቀኑ ያስታውሱታል?

ተርጓሚ: ዕለቱ?

4ኛ መ/ ምስክር: ዕለቱ ኪ የድሕአይ::

ተርጓሚ: ቀኑን አላስታውሰውም::

ዳኛ/ ገብሩ/: ጨርሰዋል

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: 5ኛ መ/ ምስክራችን አቶ ካሀሳይ አረፋይኒ ይባላሉ የሚመሰክሩት ጭብጥ ያው ከላይ እንደተያዘ ነው::

→ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል::

ዳኛ/ ገብሩ/: ስም?

ተርጓሚ: ስምካ?

5ኛ መ/ ምስክር: ካህሳይ አረፋይኔ መለስ

ዳኛ ገብሩ/ እድሜ ?

ተርጓሚ: ዕድሜኻ?

5ኛ መ/ምስክር: 41

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻ?

ተርጓሚ: አድራሻኻ?

5ኛ መ/ ምስክር: ሕጉም ቡርጻ ወረዳ አፍላ

ዳኛ/ ገብሩ/: ስራ?

ተርጓሚ: ስራሕኻ?

5ኛ መ/ምስክር: ሓረስታይ

ተርጓሚ: ገበሬ

ዳኛ/ ገብሩ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ?

ተርጓሚ: ልመፃእኻሉ ምክንያት ትፈልጥዶ?

5ኛመ/ምስክር: እወ

ተርጓሚ: አዎ አቃለሁኝ

ዳኛ/ ገብሩ/: ለምን?

ተርጓሚ: ልምንታይ ምኽንያት?

5ኛ መ/ምስክር: ምኽንየት ናይ ገዛኢ ኽበደም መጥርያ ስለልበፀሐኒ

ተርጓሚ: በገዛኢ ከበደ መጥርያ ስለደረሰኝ በዛ አቀለሁኝ

ዳኛ/ገብሩ: ምን የሚል መጥርያ ነው?

ተርጓሚ: እንታይ ልብል መፀዋዕታ እዩ?

5ኛ መ/ ምስክር: ኣብ ቤት ፍርዲ አጠቓላይ መቑለ ይቕረብ ልብል

ተርጓሚ: መቀሌ ጠ/ፍ ቤት ቅረብ የሚል::

ዳኛ/ገብሩ/: እኮ ምን ሊያረጉ ነው?

ተርጓሚ: እንታይ ልምግባር እዩ?

5ኛ መ/ምስክር: መከላከያ ምስክር ብአንባቢ እየ አንቢበ አይኽእልይ ብሉ እዩ እቲ ተፀዊዐ ዘለኹ::

1065 ተርጓሚ: በመከላከያ ምስክርነት ነው የተጠራሁኝ::

[redacted]

ዳኛ/ገብሩ/: ገዛኢን ያውቁታል?

ተርጓሚ: ትፈልጦ ዲኻ ገዛኢ?

5ኛ መ/ ምስክር: እፈልጦ እወ::

ተርጓሚ: አቀዋለሁኝ

ዳኛ/ገብሩ/: ዝምድና አላችሁ?

ተርጓሚ: ዝምድና አለኩም ድዩ?

5ኛ መ/ ምስክር: የብለይን

ተርጓሚ: የለኝም

ዳኛ/ ገብሩ/ ዋና ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ካህሳይ አረፋይኔ አቶ ገዛኢ ከበደ አቀዋለሁ ብለዋል የት ነው የሚያውቁትን

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ ይፈልጦ እየ ኢልኩም ነይርኩም አበይ ኢኹም ትፈልጥዎ?

5ኛ መ/ ምስክር: ሕጉም ብርጻ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ምን ይሰራል?

ተርጓሚ: እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ ልሰርሖ ናይ ልምዓት ሓላይ እዩ ነይሩ

ተርጓሚ: የልማት ጠባቂ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቀዋለሁ ካሉ የእነሱ ልጆች እነማን እንደሆኑ እስቲ ይጥቀሱ?

ተርጓሚ: ይፈልጦ እየ እንተይልኩም ናቱ ደቂ እስቲ በዓል መን ከምዝኾኑ እስቲ ግለፁልና?

5ኛ መ/ ምስክር: ደቂ ገዛኢ አበራሽ፣ አለሙ፣ ጌታቸው ይፈልጦም

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች አቃቸዋለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ሌሎችስ?

ተርጓሚ: ኻልኦትኸ?

5ኛ መ/ምስክር: ንግስቲ፣ መስፍን፣ ዋሸና ይፈልጦም

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች አቃቸዋለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከእነዚህ ልጆች አበራሽ ገዛኢ መቼ ነው የተወለደችው?

ተርጓሚ: ካብዚኦም ቆልዑ አበራሽ ገዛኢ መዓዝ እያ ተወሊዳ?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ እቲ ናይ አበራሽ አወላልዳይ በቲ አነ [illegible] ኤርትራ ዘመቻ ነይሩ ጠር ኣብዚ ትለዓል ተሎ አፍቲ ወቕቲ እቲ እንበይ [illegible] እስከዚህ አይፈልዩይ::

1066

[redacted]

ክልል ትግራይ

ተርጓሚ: በኤርትራ ዘመቻ እያለ ጦር ወደ ዚህ ሲመጣ በዛ አከባቢ ነው የተወለደች በዚያን ጊዜ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጌታቸውስ?

ተርጓሚ: ጌታቸውኸ?

5ኛ መ/ ምስክር: ጌታቸው 76

ተርጓሚ: በ76 ነው የተወለደው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ : ወሩ?

ተርጓሚ: ወርሑኸ?

5ኛ መ/ ምስክር: ግንቦት ዩ::

ተርጓሚ: ግንቦት ወር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ቀኑ?

ተርጓሚ: ዕለቱ?

5ኛ መ/ ምስክር: 5 መዓልቲ

ተርጓሚ: ግንቦት 5

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በምን ነው ሊያስታውሱት የቻሉ ይሄ?

ተርጓሚ: ብኸመይ ክተስታው ስዎ ኽኢልኹም እዚ ነገር?

5ኛ መ/ምስክር: እዚ ክስታውሰ ዝኸእል ብዓልቲ ገዛኡ ሰበይቲ ገዛኢ ጎረቤተይ ሕርሲ ተጸሒዛ ብዝይ ይፈልጥ ብጣዕሚ ጭንቒ ሕርሲ እዩ ነይርዋ ብዙይ ትዝ ይብለኒ::

ተርጓሚ: ይሄን ላስታውስ የቻልኩት የገዛኢ ባለቤት በምጥ ላይ ስለነበረች የዛኔ ደግሞ ብዙ ጭንቅ ስለነበረ በዛ ነው እማስታውሰው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ያን ጊዜ እርስዎ የት አደሩ?

ተርጓሚ: ብእዋኑ እስኹም አበይ ሓዲርኹም?

5ኛ መ/ ምስክር: ዓዲ ገዛኢ::

ተርጓሚ: ገዛኢ ቤት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እስከ ስንት ሰዓት ነው እዛ ቤት ያደሩት?

ተርጓሚ: ክሳዕ ክንደይ ሰዓት ሓዲርኹም ኣብኡ?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ ኣነ ሰዓት ጊዜ ብግዝ እየ ከፍቲ እቶ እቶ እዩ ነይሩ ካብኡ ግን ሕርሲ ተጸሒዛ ትበሃል ተፀዊዐ ኽይደ ካብኡ ግን ኽሻዕ ካብ ፀሓይ በርቂ በሪቒ ኣመችዩ ኽሻዕ ኣብኡ እየ ሓዲረ::

ተርጓሚ: ያው እኔ እዛ ያደርኩኝ በጊዜ ከብቶቻችን አስገብተን ነው እዛ እስከ... ድረስ ነው ያደርኩኝ እዛ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ያን ጊዜ አቶ ገዛኢ ከበደስ የት ነበሩ?

ተርጓሚ: ብእዋኑ አቶ ገዛኢ አበይ ነይሮም?

5ኛ መ/ ምስክር: ኣብ ገዛኡ

ተርጓሚ: እቤቱ ነበር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እዛ ቦታ እንዴት ነው ጨለማ ነበር ብርሃን ነበር እንዴት ሊያስታውስዋቸው ቻሉ?

ተርጓሚ: እፍቲ ቦታሲ ፀልማት ድዩ ነይሩ ብርሃን እዩ ነይሩ ብኸመይ ክተስታው ስዎም ኽኢልኹም?

5ኛ መከላከያ ምስክር: እሞ እንሲ ክስታውስ ልኽእልኹ እፍቲ ገዛ እቲና ፀልማት ይኹን እንበይ መባርህ አለዎ ላንባታት ምናምን ብዙሕ መባርህ ስለዘለዎ እፍቲ ጭንቒ ሰብ እዚ ፀልማት ፀልማት ዩ::

ተርጓሚ: የዛኔ ቤቱ ጨለማ ቢሆንም ኩራዝ ስለነበረ በዛ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እሺ ከዛ በኋላ ሲነጋ ነው የሄድኩት ብለዋል ገዛኢ ከበደስ የት ትተውት ነው የሄዱት?

ተርጓሚ: ምስወግሐ እየ ከይደ ኢልኹም ነይርኹም ገዛኢ ከበደኽ አበይ ገዲፍኽምዎ ኸይድኹም?

5ኛ መ/ምስክር : ኣብ ገዛኡ

ተርጓሚ: እቤቱ ትቼው ነው የሄድኩት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርስዎስ ወዴት ነው የሄዱት?

ተርጓሚ: እስኹምኽ ናበይ ኸይድኹም?

5ኛ መ/ ምስክር: እነ ብልፀበሐ ናይቲ ጭንቅታት እቲ ናይ ዓድና ባህል ኣብ ጭንቒ እንድሕር ሓዲርኻ ቤተክርስትያን ክሳዕ ዕለት ሰንበት ይኹን ቤተክርስትያን ሰላም ክብል ኸይድና ኢና::

ተርጓሚ: እኔ ደግሞ ወደ ቤተክርስትያን ሄድኩኝ ልሳለም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን የሚባል ቤተክርስትያን?

ተርጓሚ: እንታይ ልበሃል ቤተክርስትያን?

5ኛ መ/ ምስክር: መድሃኒአለም

ተርጓሚ: መድሃኒአለም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ቤተክርስትያን ከሄዱ ማን አገኙ?

ተርጓሚ: ምስኸድኹም ማንረኺብኹም?

5ኛ መ/ምስክር: ቤተክርስትያን ኣብኡ ብልኸድኹ እንእሽቲ ክብ ምናምን ነይሩ እንእሽቲ ረኺብና::

ተርጓሚ: ሰዎች ሴቶችም ነበሩ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከሚያስታውሱት ሴቶች እነማን ነበሩ?

ተርጓሚ: ካብ እተስታውስኦም እንስቲ

5ኛ መ/ምስክር: እሞ እቲ ለስታውሰን ምናልባት ደስታ ካህሳይ ወ/ሮ ለምለም መርቆርዮስ፣ ዘመሙ ገብሩ ዝባሃላ ካልኦት እኳ እስከዚህም እስከዚህ የነበሩን ኢያስታውስን እዚኦተን እየ እነ::

ተርጓሚ: ያው የጠቀስዋቸው ሰዎች ከሚያስታውስዋቸው ውስጥ ናቸው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ለምለም መርቆርዮስ አግኝታቸዋለሁ ብለዋል ለምለም መንቆርዮስ ምን እየሰሩ ነበር እዛ ቤተክርስትያን

ተርጓሚ: ለምለም መንቆርዮስ ረኺበየን ኢልኩም ነይርኹም እንታይ ይገብራ ነይረን?

5ኛ መ/ ምስክር: ልገብርኦ እሰን እቲ አቫዒትኡ እዋን አፍቲ ቤተክርስትያን ደረጃሲ ይበኽያ እየን አግኒነየን::

ተርጓሚ: በቤተክርስትያን በደረጃው ላይ ሲያለቅሱ ነበሩ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ምንሁነው?

ተርጓሚ: እንታይ ኾይነን?

5ኛ መ/ምስክር ወደይስ ጦር ሒዝዎ ኢለን ላተጨነቃ ብጣዕሚ ይበክያ እየን ላበኽያ ነይረን ወደይ ጦር ሒዝዎ ሎሚ ለይቲ ጦር ወሲድዎ አሎ ኢለን እንትዛረባ ሰሚዐየን አለኹ::

ተርጓሚ:ልጄን ለሊት ጦር ይዞት ወስዶታል ብለው በጭንቅ ሲያለቅሱ አግኝቻቸዋለሁ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርስዎ ከማን ጋር ነው ወደ ቤተክርስትያን የሄዱት?

ተርጓሚ: እስኹም ምስመን ኸይንኹም ናብ ቤተክርስትያን ኸይድኹም?

5ኛ መ/ምስክር: አነ ሓጎስ ምስጉን ፣ሃፍቲ አለሚ

ተርጓሚ: ከጠቀስዋቸው ጋር ሁነው አብረው እንደሄዱ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ለእናቲ ማን ነው የጠየቃቸው ምን ሆኑ ብለው?

ተርጓሚ: መን ዩ ነጊርወን እንታይ ኾይንኽን ኢሉ ለድኡሲ መን ዩ ነጊሩወን?

5ኛ መ/ምስክር: ልአን ክነግረን ልኽአለ ሓጎስ ምስጉን እዩ አነ እውን አያዛረብኽዎንይ እሱ እውን ዩ ልጥይቐን ሓጎስ ይጥይቐን ነይሩ::

ተርጓሚ: ሓጎስ ምስጉን ይጠይቃቸው ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ምን ብሎ?

ተረጋሚ: እንታይ ኢሉ?

5ኛ መ/ምስክር እንታይ ኾይንኩን ኢኹን ታልቅሳለኹን እንተበለን ወደይ ጦር ወሲደምዎ ሎሚ ለይቲ ወሲደምዎ አለው ወደይ ተጨኒቐ አለኹ እሞ በላ ዕቡቕ እንታይደአ ኮይኑን ልበሃል ዘረባታት እዙይ እዩም ልተዘራረቡ።

ተርጓሚ: ለምን ያለቅሳሉ ብሎ ሲጠይቃቸው ልጄን ጦር ይዞ ወስዶታል ታድያ ለምን ያለቅሳሉ ምንም ችግር የለውም ብሎ ሲያፅናናቸው ነበር።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ያን ጊዜ አቶ ገዛኢ ከበደ ደን ልማት ይጠብቅ ነበር ብለዋል ምን ይዞ ነው ይጠብቅ የነበረው?

ተርጓሚ: ሽዑሲ ገዛኢ ከበደ ደን ልምዓት ይሕሉ ነይሩ ኢልኹም ነይርኹም እንታይ ሒዙ ይሕሉ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ አፍቲ ቕድም ኢሉ ይሕሲ ብረት ነይርዎ አፍቲ አሻዓይትኡ ወቕቲ እውን አይነበሮን

ተርጓሚ: ከዛ በፊት ብረት ነበረው ትጥቅ ነበረው የዝያን ቀን ግን አልነበረውም የዝያን ጊዜ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ብረቱ ማን ወሰደው?

ተርጓሚ: እቲ ብረትሲ መን ወሲድዎ?

5ኛ መ/ምስክር: እሞ እሺ እነ አሻዓይትኡ ልፈልጦ እቲ ብረት አዋሳስዳይ ናቱ አሕዋት አብ ደርጊ ቓቲልዎም ስለፀነሐ ብቲ እሳቶም ምድረ በረኻ ወጺኦም ልኢታቶም አልዒሉ ስለዝቓበሮም ልምንታይ ዓልዒልካ ትቓብሮም እንትበሃል ተአሲሩ ነይሩ

ተርጓሚ: የሱ ወንድሞች ደርግ ገድለውለት ነበር እና በዛ ምክንያት አንስቶ ስለቀበራቸው ለምን አንስተህ ትቀብራቸዋለህ ብሎ በዛ ምክንያት ታስሮ ነበር።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ ነው የሞቱት?

ተርጓሚ: መዓዝ የዩም ሞይቶም?

5ኛ መ/ ምስክር ሕራይ እቲ ሞት 75 አብ ወርሒ ታሕሳስ 28 መዓልቲ እዩ ነይሩ ላስታውስ እኔ።

ተርጓሚ: እኔ እማስታውሰው ታህሳስ 28/75 ዓ/ም በዛ አከባቢ ነበር።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ስንት ሰዎች ናቸው የሞቱት ወንድሞቹ?

ተርጓሚ: ክንደይ ሰባት እዩም ሞይቶም አሕዋቱ?

5ኛ መ/ ምስክር: ሰለስተ

ተርጓሚ: ሰስት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እነማን ይባላሉ?

ተርጓሚ: በዓል መን ይባሃሉ?

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

1070

5ኛ መ/ ምስክር: ኣኩኡ ደርበም ኣረሱ፣ እቶም ኣሕዋቱ ሓደኡ ማን ኣሰቦ ሓደኡ ይርጋ ለበሃሉ::

ተርጓሚ: የመጀመርያ የጠቀሰው አጎቱ እና ሁለቱ ወንድሞቹ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እነዛ ሰዎች የት ነው የተቀበሩት?

ተርጓሚ: እቶም ሰባት አበይ ተቐቢሮም?

5ኛ መ/ ምስክር: ሐዚ እቶም ሰባት ኣብ ሕጉም ቡርዳ እዮም ተቐቢሮም::

ተርጓሚ: ሀጉም ብርዳ ነው የተቀበሩት::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የት ቤተክርስትያን?

ተርጓሚ: እንታይ ቤተክርስትያን

5ኛ መ/ ምስክር መድሃኒአለም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከዛ በኋላስ እነዛ ሰዎች ከተቀበሩ በኋላ ገዛኢ ወዴት ሄደ?

ተርጓሚ: እቶም ሰባት ምስተቐበሩ ገዛኢ ናበይ ኸይዱ?

5ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ ኣፍቲ ኣሻዓይትኡ ወቕቲ እሱ ብልተቐበረ ኣሕዋትኻ ኣምጺእኻ ልምንታይ ትቓብሮም ተባሂሉ ተኣሲሩ እዩ ኣሲርዎ እዩ ደርጊ::

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ ገዛኢ ወንድሞቹ አንተ ለምን ትቀብራቸዋለህ ተብሎ ደርግ አስሮት ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከታሰረ በኋላስ መቼ ተፈታ?

ተርጓሚ: ምስተኣሰረከ መዓዝ ተፈቲሑ?

5ኛ መ/ ምስክር ኣፍቲ ኣፈታትሓ እኳ የፈልጦን ጸርጋ ማዓልቲ እሳኳ ኣሳሐተያ ኣለኹ ተኣሲሩ ያውም ኣብ ሓመሽተዶ ሽዱሽተ ወርሒ ኣከባቢ ተኣሲሩ ኣሎ::

ተርጓሚ: ቀኑ እንኳን ባላስታውሰውም ወደ አምስት ስድስት ወር አከባቢ ታስሮ ነበረ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከተፈታስ የ ጠመንጃ ትጥቅ ይዞ ይንቀሳቀስ ነበር በዚያ ቦታ?

ተርጓሚ: ምስተፈትሐኸ ዕጥቒ ሒዙ ይንቀሳቐስዶ ነይሩ ኣፍቲ ከባቢ ?

5ኛ መ/ ምስክር: ኣይሓዘን የብሉይ::

ተርጓሚ: አልያዘም አልነበረውም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ገዛኢ ከበደ በማን እንደተከሰሱ ያውቃሉ?

ተርጓሚ: አቶ ገዛኢ ከበደ ብምንታይ ከምዝተኸሰሱ ትፈልጡዶ?

5ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ ልተኸሰሶ እወ ይፈልጥ

ተርጓሚ: አዎ አቃለሁኝ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በማን ነው?

ተርጓሚ: ብመን ዩ?

1071

5ኛ መ/ ምስክር: እቲ ልፈልጦ ልሰምዖ ብንጉስ ወታደር ኾይንካ ሒዝካ አውሲድካ አረሺንካዮ ብዝበሃል እዩ እቲ ክሲ::

ተርጓሚ: እኔ እንደሰማሁት ወታደር ሁኖ እያለ ንጉስ አባይ ወስደህ አስረሽንዋለህ በሚል ክስ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ንጉስ አባይ ሲያዝ እናቱ የንጉስ አባይ ሲነግርዎት ግዜ ክበደ ጠመንጃ ትጥቅ ነበረው እንዴ በዝያን ጊዜ እስቲ ይግለፁት በደንብ::

ተርጓሚ: እስቲ ድገመው ጥያቄው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ንጉስ አባይ በሚያዝበት ጊዜ እና ወ/ሮ ለምለም መርቆዮስ የንጉስ አባይ እናት ሲነግርዋችሁ ተይዘዋል ልጄ ሲሉ አቶ ግዜ ክበደ ያን ጊዜ መሳርያ ነበረው?

ተርጓሚ: አዴኦ ወ/ሮ ለምለም ማርቆርዮስ አላበኸያ ክነግራኹም ከለዋ ብዘዕባ ንጉስ አባይ ምትሓዙ ግዜ ክበደኸ ብእዋኑ ሽዑ ጊዜ ዕጥቒ ነይርዎዶ አይነበሮን?

5ኛ መ/ ምስክር: አይነበሮን

ተርጓሚ: አልነበረውም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ንጉስ አባይስ ያን ጊዜ ምን ይሰራ ነበር?

ተርጓሚ: ንጉስ አባይ ብእዋኑ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር: ንጉስ ተዓጣቒ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ: ታጣቂ ነበር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: የማን ታጣቂ?

ተርጓሚ: ናይ መን ተዓጣቒ?

5ኛ መ/ምስክር : ናይ ደርጊ

ተርጓሚ: የደርግ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከዛ በኋላስ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡኸ?

5ኛ መ/ ምስክር: ካብኡ ንጉስ ካብ ደርጊ ኻዲዑ ናብ በረኻ ወፂኡ ይበሃል::

ተርጓሚ: ከዛ ከደርግ ከድቶ ወደ በረሃ እንደወጣ ነው የሚባለው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ ንጉስ አባይ ምን ሆነ ተባለ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡኸ ንጉስ አባይ እንታይ ኾይኑ ተባሂሉ

5ኛ መ/ ምስክር ንጉስ አነ እቲ ልሰምዖ አብ በረሃ እላሃለዩ ጦር ሒዙ ወሲድዎ ላብ ካምቢ ወሲዱ ደርጊ ቐቲልዎ ጦር ቐቲልዎ ይበሃል ይፈልጥ::

ተርጓሚ: እኔ እንደምሰማው ከበረሃ ደርግ ይዞ ካምፕ ወስዶ እንደገደለው ነው ካምፕ ውስጥ::

1072

[redacted]

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በዝያን ጊዜ አቶ ገዛኢ ከበደ ደን ልማት ሲጠብቅ ከህዝቡ ምን ዓይነት ግንኙነት ነበረው?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ ደን ልማት ክሕሉ ከሎሲ ምስቲ ህዝቢ እንታይ ዓይነት ርክብ ነይርዎ?

5ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ ድአ ምስቲ ህዝቢ እንታይ ለርክብ ልምዓት ይሕሲ ሰብ የቕፅፅ እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ: ልማት ይጠብቅ ነበር ሰውም ያስቀጣ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እነማን ነው የተቀጡት እስቲ የስታውሱ?

ተርጓሚ: ባዓል መን እዮም ተቐፂኦም እስቲ ያስታውስዎም

5ኛ መ/ምስክር: ምናልባት ላስታውሶም ብበዝሒ አፍቲ አም ምቹራፅ ደንበል ምቹራፅ ልግነዩ ሓደ እሊሰንበታይ ሃይሉ ልበሃል ከፍቲ ምናምን ልተቐፅዑል ባዕለይ እውን ተቓፂዐ አለኹ ብከፍቲ ካብኡ እውን በዛሓት እሲ ብርሃኑ ሓዲስ እውን ተቓፂዑ አሎ::

ተርጓሚ: ያው በደን ጭብጨፋ እነ ሰንበታይ እንደተቀጡ ነው በከብት ደግሞ እኔ እና አሁን መጨረሻ ላይ የጠቀሱት ሰውየ እንደተቀጡ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ሰንበታይ ሃይሉ ተቀጥተዋል ብለዋል ያስቀጣቸው ገዛኢ ከበደ ነው ብለዋል ያን ጊዜ ከዛ በኋላ ምን ዓይነት ግንኙነት አደረው ከገዛኢ ከበደ ጋራ ?

ተርጓሚ: ሰንበታይ ተቐፂኡ ኢልኹም ነይርኹም ዘቕፀዖ እውን ገዛኢ እዩ ኢልኩም ነይርኹም ድሕሪኡ እንታይ ዓይነት ርክብ ነይርዎም ገዛኢን ሰንበታይን?

5ኛ መ/ ምስክር: እሞ እቲ ርክብ ዝበሃል እንታይ እሱ እውን አም ይፀርብ እዩ እሱ እውን ምዕራብ አይሓድግን እሱ ውን ምድሓዝ አይሓድግን ይፃልኡ እዮም ነይሮም ብቲ ደን ይፃልኡዮም

ተርጓሚ: ያው ጠብ ነበራቸው ያኛው ሰንበታይ ደን መጨፍጨፍ አያቋርጥም ያኛው ደግሞ ያስይዘዋል በዚያ ምክንያት የተነሳ ጠብ ነበራቸው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የአቶ ሰንበታይ ሃይሉ ሚስት ያው ቀዋቸዋል?

ተርጓሚ: ብዓልቲ ገዘኣም ናይ ሰንበተይ ሃይሉ መን ይበሃላ?

5ኛ መ/ ምስክር: እወ ይፈልጠን ብረይ ታየ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ልጃቸውስ?

ተርጓሚ: ወደን ?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ እታ ጓል ሰበይቱ ገ/ስላሴ ትበሃል ይፈልጣ::

ተርጓሚ: ወ/ሮ ሰንዳዩ ገ/ስላሴ ትበላለች አቃታለሁ::

1073

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: የወ/ሮ ስንዳዮ ገ/ስላሴ ባል ማን ይባላል?

ተርጓሚ: ናይ ወ/ሮ ስንደዩ ገ/ስላሴ በዓል ገዛ እንመን ይበሃል?

5ኛ መ/ ምስክር ብዓል ገዝአ ልነበረ ኪሮስ አብርሃ ይበሃል::

ተርጓሚ: ኪሮስ አብርሃ ይባላል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከማን ጋር ተጣልቶ ነበር ኪሮስ አብርሃ?

ተርጓሚ: ምስመን ተባሊኡ ነይሩ ኪሮስ አብርሃ?

5ኛ መ/ ምስክር: እሞ ኪሮስ አብርሃ ልተባለ አሉ ልፈልጦ እነ ምስ ተገኘ እንዳለም ተባሊኦም ይበሃሉ::

ተርጓሚ: ኪሮስ አብርሃና ተገኝ ወንዳለም ተጣልተው እንደ ነበሩ ነው እማቀው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በጥላቻው ላይ ምን ችግር አጋጠመ እስቲ ይግለፁልን?

ተርጓሚ: አፍቲ ዕልኢስ እንታይ አጋጢሙ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ እቲ ኪጋጥም ዝኻአለስ እቲ ባእሶም አብ ጎጆሞ እቲ ናይ ገዛ ባህሊ ጎጆሞ ሒዙ ተገኝ ልኪሮስ ወቒዑዎ አሎ ካብኡ ኪሮስ ተወቒዑ አሎ እዙይ ይፈልጥ::

ተርጓሚ: ምንድነው የሚባለው ጎጆሞ በዛ እርጎ ኪሮስ መቶት ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የመሳርያው ዓይነት በትክክል ይተርጎም ወይም በትክክል ይገለፅ

ተርጓሚ: የጎጆሞ ትርጉም ስለማላውቅ ነው በዛ እርጎ መተው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: የትኛው አካሉ ነው የመታው?

ተርጓሚ: አበየናይ አከባቢ እዩ ወቒዕዎ?

5ኛ መ/ መስክር አብ ስኻድ ዓይደር ዝበሃል ቦታ እዮም ልተብአሱ እዮም ልበሃሉ ክሳድ ዓይደር ሚዳ አሎ::

ተርጓሚ: ክሳድ ዓይደር በተባለ ሜዳ እዛ ነው የተጣሉት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የሰውነቱ ክፍል የተመታበት ቦታ?

ተርጓሚ: አበየናይ ናይ ሰውነቱ አካል እዩ ወቒዕዎ?

5ኛ መ/ምስክር አብ እግሩ

ተርጓሚ: እግሩ ላይ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ ከገዛኢ ከተገኘ ወንድምአለም ምን ዓይነት ግንኙነት ነበራቸው አቶ ስንበታይ ሃይሉ፣ ስንዳዮ ገ/ስላሴ፣ ብረይ ታየ ምን ዓይነት ግንኙነት ነበራቸው?

ተርጓሚ: ምስ ገዛኢ እቶ ምልጠቐሶም ሰባትሲ እንታይ ዓይነት ርክብ ነይርዎም?

1074

5ኛ መ/ ምስክር: እሞ እቶም ልጠቐስኽዎም ሰባት ምስ ገዘኢ በጣዕሚ እዮም ልዓልኡ ብታ ስራሕ ብጣዕሚ እዮም ልዓልኡ አይፋተዮይ::

ተርጓሚ: በስራው የተነሳ ከገዘኢ ጋር በጣም ነው የሚጣሉት ጠብ ነበራቸው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ደግመው የሚያረጋግጡት በግንቦት 5/76 ዓ/ምን ከቤታቸው አድሬአለሁ ብለዋል ከዛ በኋላስ ወዴት ነው የሄዱት እርስዎ?

ተርጓሚ: እሞ እቱ ግንቦት 5 ገዝኦም ሓዲረ ኢልኹም ነይርኹም ድሕሪኡኸ ናበይ ኢኹም ኸይድኹም እስኹም?

5ኛ መ/ ምስክር: እሞ ድሕሪ አብ ገዛ ሓዲረ ፅባሕ ፀሓይ በሪቑ ተልዒለ ናብ ቤተክርስትያን እየ ኸይደ::

ተርጓሚ: በነጋታው እኔ ወደ ቤተክርስትያን እንደሄድኩ እንደነጋ ወደ ቤተክርስትያን ሀጄ አለሁኝ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ያን ጊዜ አቶ ገዘኢ ከበደስ የት ነው ያደሩት

ተርጓሚ: ብእዋኑ አቶ ገዘኢ ከበደ አበይ ሓዲሮም?

5ኛ መ/ ምስክር አብ ዓዱ

ተርጓሚ እቤቱ ውስጥ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ጨርሻለሁ ክቡር ፍርድ ቤት

ልዩ ዓ/ ህግ አቶ ካህሳይ ንጉስ አባይ መጀመርያ ታጣቂ ነበር ከዛ ሸፍቶ ነበር ብለውናል ከሸፈተ በኋላ ከእናንተ ጋር ይገናኝ ነበር? ወይም ወደ መንደር ይመጣ ነበር?

ተርጓሚ: ንጉስ አባይ ዕጡቕ ነይሩ ካብኡ ከዓ ሸፊቱ ኢልኩም ነይርኹም ምስሸፈተ ደሓር ምስኹም ይራኸብ ብዶ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር አይንረኽብን አይንፋለጥን::

ተርጓሚ: ከኛ ጋር አንገናኝም አንተዋወቅም

ልዩ ዓ/ ህግ: ወደ መንደርስ ይመጣ ነበር?

ተርጓሚ: ናፍቲ መንደርከ ይመፅእዶ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር ናፍቲ መንደር ምፅኡ አይፈልጥን::

ተርጓሚ: እዛ መንደሩ መምጣቱን አላቅም::

ልዩ ዓ/ህግ አንድ አይደለም መኖርያችሁ

ተርጓሚ: መንበሪኹም ሓደ የኸነን?

5ኛ መ/ምስክር መኖርያማ ሓደ ኢና ርሕቕ ይብል እዩ ናቱ ድአ ንኡሽተይ አከባቢ መንደርና ሓደ ኢና ርሕቕ ልበሉ እውን እዩ ተጋኒና አይንፈልጥን

1075

1014

ተርጓሚ፡ በአንድ መንደር ነን ቤቱ አከባቢው ራቅ ያለ ነው ግን ከወጣበት ጀምሮ አልተገናኘንም።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ልጄን ወታደሮች ያዙ ብኝ ብለው ጥዋት ቤተክርስትያን ሲያለቅሱ ነበር ብለው ነበር እሱ ከሸፈተ እሳቸው ከቤት ሁነው በምን አውቀው ነው ሌሊቱን ልጄ ተያዘብኝ ብለው ለእናንተ የነገርዋችሁ?

ተርጓሚ፡ ንገሆ ኢጋ ወጋሕታ ይበኽያ ነይረን ወደይ ተድሒዙ ኢለን ኢልኹም ነይርኹም እሱኽዓ ሸፈቱ እዩ ነይሩ ንሱ ተሸፊቱስ ወደን ምድሓዙ ብኸመይ ገይረንድአ እየን ፈሊጠን ዝበኽያ ዝነበራ?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ እንድዒ ሃምልበከየአ አበይ ሃምለማነየአ እንድዒ አበይ ከምልተደሓዘ አይፈልጥን ንባዕለን እቲ ናተን ዘረባ ጥራሕ እየ ልፈልጥ እንበይ እቲ ሰብአዩ አበይ ሃምልተድሓዘ አይፈልጥን።

ተርጓሚ፡ እሳቸው የሚናገሩት ነው እማቀው እንጂ የት እንደተያዘ ምንም እማቀው ነገር የለኝም። ከሳቸው እንደተነገረኝ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ተከሳሽ ገዛኢ አስቀድሞ ታጣቂ ነበረ በኋላ መንድሞቹ ስለሞቱ እና ስለቀበራቸው ነው የፈታው እና የተቀበሩት? ታህሳስ 18/75 ነው ብለው ነበረ ይሄ እለት መቼ ነው የሚውለው ሰኞ ነው ማክሰኞ ነው መቼ እንደሚውል ታህሳስ 18/75?

ተርጓሚ፡ ናይ ገዛኢ ከበደ አሕዋት ልተቐበሩሉሲ ታሕሳስ 18/75 ዓ/ም እዩ ኢልኩም ነይርኹም መዓዝ እዩ እቲ ልዋዓለሉ ዕለት

5ኛ መ/ ምስክር ዕለታ እኳ ይጋገየ ዕለት ሰንበት ትኹን ቀዳም ትኩን ይጋገየ እየ ዕለት አፍቲ ቁፅሪ እየ ሒዚየ እንበይ ዕለት እሳ እኳ ሰንበት ትኹን ቀዳም ትኩን ይጋገየ እየ

ተርጓሚ፡ እለቱን አላስታውሰውም ቀኑ እሁድ ይሁን ቅዳሜ ይሁን ልሳሳት እችላለሁ ።

ልዩ ዓ/ህግ ጌታቸው የተወለደበት ግንቦት 5/76 ብለው ነበር ዕለቱስ መቼ ነበር?

ተርጓሚ፡ ጌታቸው ልተወለደሉ ግንቦት 5/76 ኢልኩም ነይርኹም ዕለቱኸ እንታይ ነይሩ?

5ኛ መ/ ምስክር ናይ ጌታቸው ዕለት ለተወለደላ ቀዳም እያ ቀዳም ላብ ሰንበት ለዕበሕ ብዚእ ይፈልጣ።

ተርጓሚ፡ ጌታቸው የተወለደበት ቅዳሜ ወደ እሁድ አጥቢያ ነው

ልዩ ዓ/ህግ የጠቀስዋት የመጀመርያ ልጅ መቼ እንደተወለደች አልገለፁም የት ነበር የተወለደችውን

1076

102?

ተርጓሚ፡ ልጠቐስዋ ናይ መጀመርያ ቆልዓሲ ኣበይ ከምዝተወለደት ማዓዝ ከምዝተወለደት ልገልፅዎ ነገር የለን የብሬህርህዎ ኣበይ ከምዝተወለደት?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ቦኸሪ?

ተርጓሚ፡ የበህርዋ ነች?

ልዩ ዓ/ ህግ አዎ

ተርጓሚ፡ እወ

5ኛ መ/ ምስክር ቦኸሪ ልተወለደት ጓል ገዛኢ ድያ?

ተርጓሚ፡ እወ

5ኛ መ/ ምስክር እሞ ቦኸሪ ልተወለደት ኣብ ሐጉም ብርዳ እያ ግን እቲ ዕለቱ ስለ ዘይሓዝኩዎ ኣብ ሕጉም ብርዳ እያ ተወሊዳ፡፡

ተርጓሚ፡ ያው በጠቀሱት ቦታ ነው የተወለደችው ቀኑ ግን አላስታውሰውም፡፡

ልዩ ዓ/ህግ ማን ነው ስምዋ?

ተርጓሚ፡ መን ዩ ስማ ?

5ኛ መ/ ምስክር፡ ኣበራሽ

ልዩ ዓ/ህግ ወደ ፍርድ ሸንጎ ተቀጥተናል እኔም ጭምር ብለው ነበር መቼ ነበር የተቀጣችሁት?

ተርጓሚ፡ ናብ ፍርዲ ሸንጎ ቐሪብና ተቐፂዕና ኢልኩም ነይርኩም እስኩም እውን ሓዊስኩም እሞ መዓዝ ዩ ነይሩ እቲ ዕለት?

5ኛ መ/ ምስክር እቲ ዕለት ኣነ ንባዕላይ ኣቫዓይትኡ መዓልቲ ኸቐፃዕ ከለኹ ረቡዕ እዩ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡ እኔ የተቀጣሁበት ሮብ እለት ነበር፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ ቀኑስ?

ተርጓሚ፡ ዕለቱ ወይ ማዓልቱ?

5ኛ መ/ ምስክር መዓልቱ 7 መዓልቲ ዩ ነይሩ፡፡

ተርጓሚ፡ 7 ቀን

ልዩ ዓ/ ህግ ወሩ እና ዓ/ምህረቱስ?

ተርጓሚ፡ ወርሑይ ዓ/ምህረቱይ?

5ኛ መ/ ምስክር ወርሒ ጥቅምቲ 76 ዓ/ም

ተርጓሚ፡ 2ኛ ወር ጥቅምት 76 ዓ/ም

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አቶ ሰንበተይስ የተቀጡት መቼ ነበር?

ተርጓሚ፡ አቶ ሰንበታይኸ ልተቐፅዑሉ መዓዝ ዩ?

5ኛ መ/ ምስክር ኣቫዓይትኡ መዓልቲ ብሓደ ኢና ተቐፂዕና፡፡

[redacted]

ተርጓሚ: ያው አብረን ነው የተቀጣነው::

ልዩ ዓ/ ህግ እነሱም መቁረጥ አይተውም እሱም መክሰሱን አይተው በተደጋጋሚ ያስቀጣቸው ነበር ብለዋል እስቲተ ደጋግሞ የተቀጡበት እስቲ ጊዜ እና ምን ምንቅጣት እንደደረሰባቸው ይንገሩን::

ተርጓሚ: ተደጋጋሚ ህልኸ ስለዝነበሮምስ ይቕፅዑ ነይሮም ኢልኩም ኢኹም እቲ ይጭፍጭፍ እቲ የቕፅያ ነይሩ ሐዚ እቲ ደጋጊሙ ልተቐፀሉ ዕለትሲ ይንገሩኒ?

5ኛ መ/ ምስክር: እቲ ድሕሪ እቲ እንደገና ተኸሲሱ ክበሃል ደአም ዕለታት የሓዝኩይ ልተቐፅዐሉ እታ አሻዓይትአ መዓልቲ ምሳይ ልተቓፀዐ ይፈልጥ እቲ ድሕሪ እቲ ዕለታት ተኸሲሱ ተቐፂዑ ልበሃል ግን ዕለቱ አይፈልጦይ እሱ ይበሃል ይፈልጥ እዩ

ተርጓሚ: ሲባል ነው እማቀው ተከሶ ተቀጥተዋል ሲባል እንጂ ቀኑን አላስታውሰውም::

ልዩ ዓ/ ህግ ተከሳሽ ወንድሞቹን ስለቀበረ በዚሁ ታስሮ መሳርያ ፈትተዋል ብለዋል የታሰረበትንና የተፈታበትን ጊዜውን እስቲ ያስቀምጡልን?

ተርጓሚ: ተኸሳሲ አሕዋቱ ስለዝቐበረ ብኡ ምኽንያት ተአስሩ ዕጥቑ አውን ፈቲሑ ኢልኹም ነይርኹም ልተአሰረሉን ልተፈተሐሉን ዕለት እስቲ ይንገሩና::

5ኛ መ/ ምስክር: እሞ እቲ ልተአሰረሉ ሰብዓን ሓሙሽተን/ 75/ አከባቢ እዩ ልተፈተሐሉ ግን አይጥምታን ስሕታ እዩ::

ተርጓሚ: ያው የታሰረበት 75 አከባቢ ነው የተፈታበት ግን ጊዜውን አላስታውሰውም::

ልዩ ዓ/ህግ ቀኑ እና ወሩስ የታሰረበት?

ተርጓሚ: መዓልቱን ወርሒቱን ልተአሰረሉ?

5ኛ መ/ ምስክር አፍታ ልተአረላ ልሕሰባ ወርሒ ጥሪ እዩ ነይሩ እታ ማዕልቲ ግን አይጥምታይ::

ተርጓሚ: ቀኑ አላስታውስውም ግን ጥር ወር አከባቢ እንደታሰረ ነው በ75::

ልዩ ዓ/ ህግ: ጌታቸው ቅድም እንደገለፁት ግንቦት 5/76 ተወለደ ብለው ነበር ከሱ ቀጥሎ ያለውስ ታናሹ መቼ ተወለደ?

ተርጓሚ: ጌታቸው ቅድም ኢልኹም ሃምልጠቐሰኸምዎ ግንቦት 5/76 ሃምልተወለደ ድሕሪኡ ቐፂሉ ዘሎ ምንእሱ መዓዝ እዩ ተወሊዱ?

5ኛ መ/ ምስክር እቲ ምንእሱ ልተወለደ ወቕትታት እሞ አነ ልድሕሮ ነገር የብለይ ናይ ጌታቸው ጥራሕ እዩ ልድሕዝ

ተርጓሚ: እኔ የያዝኩት የጌታቸው ብቻ ነው እማስታውሰው

ተርጓሚ: ያው አብረን ነው የተቀጣነው::

ልዩ ዓ/ ህግ እነሱም መቁረጥ አይተውም እሱም መክሰሱን አይተው በተደጋጋሚ ያስቀጣቸው ነበር ብለዋል እስቲ ተ ደጋግሞ የተቀጡበት እስቲ ጊዜ እና ምን ምንቅጣት እንደደረሰባቸው ይንገሩን::

ተርጓሚ: ተደጋጋሚ ህልኽ ስለዝነበሮምስ ይቕፅዑ ነይሮም ኢልኩም ኢኹም እቲ ይጭፍጭፍ እቲ የቕፅዖ ነይሩ ሐዚ እቲ ደጋጊሙ ልተቐፀዐ ዕለትሲ ይንገሩኒ?

5ኛ መ/ ምስክር: እቲ ድሕሪ እቲ እንደገና ተኸሲሱ ክበሃል ደአም ዕለታት የሓዝኩይ ልተቐፅዐሉ እታ አሻዓይትአ መዓልቲ ምሳይ ልተቓፀዐ ይፊልጥ እቲ ድሕሪ እቲ ዕለታት ተኸሲሱ ተቐፂዑ ልበሃል ግን ዕለቱ አይፈልጦይ እሱ ይበሃል ይፈልጥ እዩ

ተርጓሚ: ሲባል ነው እማቀው ተከሰ ተቀጥተዋል ሲባል እንጂ ቀኑን አላስታውሰውም::

ልዩ ዓ/ ህግ ተከሳሽ ወንድሞቹን ስለቀበረ በዚሁ ታስሮ መሳርያ ፈትተዋል ብለዋል የታሰረበትንና የተፈታበትን ጊዜውን እስቲ ያስቀምጡልን?

ተርጓሚ: ተኸሳሲ አሕዋቱ ስለዝቐበረ ብኡ ምኽንያት ተአስሩ ዕጥቑ እውን ፈቲሑ ኢልኹም ነይርኹም ልተአሰረሉን ልተፈተሐሉን ዕለት እስቲ ይንገሩና::

5ኛ መ/ ምስክር: እሞ እቲ ልተአሰረሉ ሰብዓን ሓሙሽተን/ 75/ አከባቢ እዩ ልተፈተሐሉ ግን አይጥምታን ስሕታ እዩ::

ተርጓሚ: ያው የታሰረበት 75 አካባቢ ነው የተፈታበት ግን ጊዜውን አላስታውሰውም::

ልዩ ዓ/ህግ ቀኑ እና ወሩስ የታሰረበት?

ተርጓሚ: መዓልቱን ወርሓቱን ልተአሰረሉ?

5ኛ መ/ ምስክር አፍታ ልተአረላ ልሕስባ ወርሒ ጥሪ እዩ ነይሩ እታ ማዕልቲ ግን አይጥምታይ::

ተርጓሚ: ቀኑ አላስታውስውም ግን ጥር ወር አከባቢ እንደታሰረ ነው በ75::

ልዩ ዓ/ ህግ: ጌታቸው ቅድም እንደገለፁት ግንቦት 5/76 ተወለደ ብለው ነበር ከሱ ቀጥሎ ያለውስ ታናሹ መቼ ተወለደ?

ተርጓሚ: ጌታቸው ቅድም ኢልኹም ሃምልጠቐስኽምዎ ግንቦት 5/76 ሃምልተወለደ ድሕሪኡ ቐፂሉ ዘሎ ምንእሱ መዓዝ እዩ ተወሊዱ?

5ኛ መ/ ምስክር እቲ ምንእሱ ልተወለደ ወቕትታት እሞ አነ ልድሕዞ ፉገር ዳያብለይ ናይ ጌታቸው ጥራሕ እዩ ልድሕዝ

ተርጓሚ: እኔ የያዝኩት የጌታቸው ብቻ ነው እማስታውሰው

1079

ልዩ ዓ/ህግ ተከሳሹ በአከባቢያችን ሲወሩ እሰማለሁኝ እንደታሰረ ብለው ነበር መቼ ነበር የታሰረው?

ተርጓሚ: ተኸሳሲ ተኸባቢና ሀምልንሰያምዎ ተኣሲሩ ምንባሩ ብወረ ሃምንሰምየ መዓዝ እዩ ተኣሲሩ ልበሃል?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ ብወረ እንበይ መዓልቲ እኳ አይንሕዞይ ልተአሰረሉ ለተአሲሩሉ ግዘኢ ክበሃል ድኣም መዓዝ ከምልተአሰረ አይፈልጦን::

ተርጓሚ: የታሰረበት ቀን አላቀውም በወሬ ግን መታሰሩነው እማቀው::

ልዩ ዓ/ህግ: መቼ እንደታሰረ ያቃሉ?

ተርጓሚ: መዓዝ ከምልተአሰረ ይፈልጥዎዶ?

5ኛ መ/ምስክር: እሞ እቲ ኣነ ክፈልጦ ዝኸአልኹ ደርጋ ላብዓመተይ ይኸን ሰሚዐ አለኹ መዓልቱ የፈልጦን

ተርጓሚ: እኔ እንደሰማሁት አንድ አመት አከባቢ ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ: አንድ አመት ሲሉ በስንት ዓ/ምህረት?

ተርጓሚ: ሓደ ዓመት ክትብሉ ተለኹምሲ ብመዓዝ ዓ/ምህረት እዩ?

5ኛ መ/ምስክር እሞ ኣብ 94 አከባቢ እየ ሰሚዐ ኣብ ኣንሕና ስለዘየለ ላብ ኻሊእ ቦታ ስለዝኸነ ምእሳሩ ኣብ 94 እየ ሰሚዐ

ተርጓሚ: በ94 ዓ/ም አከባቢ እንደሆነ ነው ከኛ አከባቢ ርቆ ስለሄደ በዛ ምክንያት ይመስለኛል::

ልዩ ዓ/ህግ: ጨርሻለሁ::

ዳኛ/ ገብሩ/: ድጋሚ ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ሰንበታይ ሃይሉ በተደጋጋሚ ነው የሚቀጣው ብለዋል አንድ ጊዜ ብቻ ነው እኔጋ የተቀጣው ብለዋል ከዛ በኋላስ ተቀጥተዋል?

ተርጓሚ: አቶ ሰንበታይሲ ብተደጋጋሚ ይቕፃእ ነይሩ ኢልኩም ነይርኹም ምሳይ ግን ሓደ ጊዜ እዩ ተቐፂዑሉ ኢልኩም ነይርኹም ካብኡ'ክ ይቕፃዕዶ ነይሩ ድሕሪኡ?

5ኛ መ/ምስክር: እሞሲ ብወረ ይሰምዕ ተቓፂዑ ይኻስ ይቐፅዖ ይበሃል ብወረ ይሰምዕ እንበይ አፍቲ አሸዓይትኡ መዓልቲ ኢጋጣሚ ይፈልጥ ድሕሪቲ እውን ይኻስ ይቋፅዖ ግን ይበሃል ብወረ ይሰምዕ እየ::

ተርጓሚ: እኔ በወሬ እንደሰማሁት ተከሶ እንደተቀጣ ነው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ሌላ አንድ በታህሳስ 18 ነው ብለው ልዩ ዓ/ ህግ ሲያስነሱ መልስ ሰጥተዋል በመጀመርያ ደግሞ 28 ብለዋል የትኛው ነው ትክክሉ?

1080

ተርጓሚ: ሓደ ቅድም ኢሉ ዓቃቤ ሕጊ ዘልዐሎ ሕቶ ታሕሳስ 18/75 ኢልኩም ነይርኹም እቶም ኣሕዋቱ ልተቐተልሉ ካልኣይ ኸዓ ቅድም ክብል ታሕሳስ 28 ኢልኹም ነይርኹም ኣየናይ እዩ ትኽክለኛ?

5ኛ መ/ ምስክር ትኽክለኛ 28 እዩ

ተርጓሚ: ትክክለኛው 28 ነው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ጨርሻለሁ

<u>የፍርድ ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ</u>

ዳኛ/ ገብሩ/ እነዛ ተገደሉ የተባሉ ሶስት ሰዎች ስማቸው ጠቅሰው የአባታቸው ስም ቢገልፁልን የሶስቱ ሰዎች

ተርጓሚ: ሰለስተ ሰባት ተቐቲሎም ኢልኹም ልነበርኹምሲ ስሞም ጠቒስኽምዎም ነይርኩም እና ስም ኣበኦም ክጠቕሱልና ይኽእሉ ድዩም?

5ኛ መ/ ምስክር እወ ኣብርሃ ተስፋይ ይበሃል

ዳኛ/ ገብሩ/ የአያት ስም?

ተርጓሚ: ኣብርሃ ተስፋይ መን ስም ኣቦሓጎ

5ኛ መ/ ምስክር ተስፋይ ወጫለ

ተርጓሚ: ተስፋይ ውጫለ

ዳኛ/ ገብሩ/ ሌላው?

ተርጓሚ: እቶም ኽልኣትኸ?

5ኛ መ/ ምስክር: ኻሊኦ እቲ ሓው ሳልሳይ ደሪቦም ኣረሰ ተክለ፣ ማናስቦ ኣብርሃ ተስፋይ

ተርጓሚ: ሶስተኛ ማናስቦ ኣብርሃ ተስፋይ

ዳኛ/ ገብሩ/ ከተከሳሽ ዝምድናቸው እንዴት ነው::

ተርጓሚ: ምስ ተኸሳሲ ዝምድናኹም ካመይ እዩ?

5ኛ መ/ ምስክር የብለይን

ተርጓሚ: የለኝም

ዳኛ/ ገብሩ/ አይደለም መዋቾች ከተከሳሹ ጋር የነበራቸው ዝምድና?

ተርጓሚ: እቶም መወቲ ምስተኸሰስቲ ዝነበሮም ዝምድናከ መይ እዩ?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ ምስቲ ተኸሳሲ ኣሕዋት ሕውነቱ ደቂ ክልተ ኣሕዋት እዮም እቲ ሓደ ኣኩኡ እዩ ክልተኦም ደቂ ሓፍቲ እንኡ እዮም::

ተርጓሚ: አንዱ አጎቱ ነው ሁለቱ ግን የእናቱ እህት ልጆች ናቸው የእክስቱ ልጆች::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስማቸው የተከሳሹ እናት?

ተርጓሚ: ናይ ተኸሳሲ ኣዲኡ ስመን ማን ይበሃላ?

1081

[redacted]

5ኛ መ/ ምስክር: ለምለም አረሶ

ዳኛ/ ገበሩ/: አክስቱሳ?

ተርጓሚ: ሓፍቲ እኑኡኸ?

5ኛ መ/ ምስክር: ሓት እንኡ አገኘሀ አረሶ

ዳኛ/ ገብሩ/: የማን ልጆች ናቸው አሁን

ተርጓሚ: ናይ መን ደቂ እዮም ሐዚ እቶም ሰባት?

5ኛ መ/ ምስክር ደቂ አገኞሀ አረሶ እዮም

ተርጓሚ የአገኞሀ አረሶ ልጆች ናቸው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ሌላ ግንቦት 5/76 ዓ/ም የተከሳሽ ሚስት ሲወልዱም ጥተይዘው ስለነበር እዛ አድረናል ብለዋል እና በስንት ሰዓት እንደወለዱ ቢገልፁልን ከወለዱ በኋላ እናንተ ተኞችሁ ወይስ ወድያውኑ ወጥታችሁ ሄዳችሁ የነበረው ሁኔታ ዝርዝር ቢገልፁልን::

ተርጓሚ: እቲ ግንቦት 5/76 ዓ/ምሲ ናይ ተኸሳሲ ብዓልቲ ገዛ ሕርሲ ተድሒዘን ክወልዳ ነይረን ሽሁ ሽዓ ብኽንደይ ሰዓት ከምዝወለዳ ሓደ ብኽንደይ ሰዓት ከም ዝወለዳ ካልአይ ምስ ወለደኽ እስኻትኹም ኸይድኹም ዲኹም ወይስ ከመይ እዩ እቲ ነገርሲ የብራርህዎ::

5ኛ መ/ ምስክር እሞ እታ ሰበይቲ ትወልድ ሕርሲ ተጻሒዛ ልወለደቶ እቲ ሰዓት አይፈለኽዎን ኮኸብ ፅባሕ አብፅባሕ ኢየ ወሊዳ ኮኸብ ፅባሕ ክወፅእ ከሎ ኢየ ወሊዳ ሰዓት ግን አይፈለኽዎን::

ተርጓሚ: ሲነጋ አከባቢ ነው የወለዱት ግን ሰአቱ ግን አልለየሁትም አልያዝኩትም::

ዳኛ/ ገብሩ/ እናንተ ከዛ በኋላ የት ሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ ንስኻትኹም ናበይ ኸይድኹም?

5ኛ መ/ ምስክር: ድሕሪኡ አንሕና አብኡ ኢና ሓዲርና አብ ዓዲ ገዛኢ እየ ሓዲረ::

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ እኔም እዛ አደርኩኝ::

ዳኛ/ገብሩ/ የት አደሩ?

ተርጓሚ: አበይ ሓዲርኻ?

5ኛ መ/ ምስክር ዓዲ ገዛኢ

ተርጓሚ: ገዛኢ ቤት ነው ያደርኩኝ::

ዳኛ/ ገብሩ/ ተኝተው ነበር?

ተርጓሚ: ደቂስኻዶ ነይርኻ?

5ኛ መ/ ምስክር: አይሃረስኩይ

ተርጓሚ: አልተኛሁም

1082

ፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት

ዳኛ/ ገብሩ/ ሌላ ከእርስዎ ጋር እዛ ያደረሰው?

ተርጓሚ: ኻሊ እኸ ምሳኹም ልሓደረ ሰብ ?

5ኛ መ/ ምስክር ምሳይ ልሓደረ እኒአ ዩ

ተርጓሚ: እሞ እሳቶምኸ ደቂ ሰምዶ ነይሮም?

5ኛ መ/ ምስክር አይሃረሰን

ተርጓሚ: ሌሎችም አልተኙም

ዳኛ/ ገብሩ/ እኮ እነማን ናቸው ስማቸው? ስማቸው ግለፁልን

ተርጓሚ: እሺ ስሞም ቀቐሱለይ በዓል መን እዮም?

5ኛ መ/ ምስክር አሞ ምሳይ ልሓደሩ ባዓል ሓጎስ ምስጉን ሃፍቱ አለሚ፣ ከበደው ነጋሽ ሓዲሮም አለው

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች አብረው እንዳደሩ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ሌሎችስ ነበሩ?

ተርጓሚ: ኻልኦትኸ ነይሮምዶ ካብዚኦም ወፃኢ?

5ኛ መ/ምስክር እሞ ኻልኦት ልፀንሑ ማቻ እንባየ ብርሃኑ ሓዲስ እዚኦቶም ኽልቲኦም ደቂሰም አለው::

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሁለት ሰዎች ደግሞ ተኝተው ነበር::

ዳኛ/ ገብሩ/ ሴቶችስ ነበሩ?

ተርጓሚ: አንሽትኸ ነይረንዶ?

5ኛ መ/ ምስክር እወ ነይረን

ተርጓሚ: አዎ ነበሩ

ዳኛ/ ገብሩ/: ማን ያስታውሳሉ?

ተርጓሚ: ካብ ላስታውስወን?

5ኛ መ/ ምስክር ላስታውሰን አብኡ ልሓደራ ለምለም አየለ ባህሊ ስለዘለዋ አብዓድና መዋለዲት ምስአ ሓደ

ተርጓሚ: ለምለም አየለ የሚባሉ በአገር ባህል አዋላጅ ናቸው::

5ኛ መ/ምስክር ለምለም አበራ፣ ታአምራት አረጋዊ፣ አበቡ ተ/መድህን ማናቹ ኽበዶም ልበሃላ እዚአተን ሓቢረን አለዋ አብኡ

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች ደግሞ አብረው እንጂ ደሩ ነው እዛ

ዳኛ/ ገብሩ/ በስንት ሰዓት ወጣችሁ ከዛ ከቤቱ?

ተርጓሚ: አፍቲ ገዛ ክንደይ ሰዓት ወፂእኹም?

5ኛ መ/ ምስክር: እሞ እቲ ሰዓት ፀሓይ በሪቑ እዩ ተላዒልና ተሓዊትና ፀሓይ በሪቑ እዩ ልተልዓልናዩ::

1083

[redacted]

ተርጓሚ: ሲነጋ አከባቢ ፀሃይ እንደወጣች ነው የወጣ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ወጥታችሁ ወዴት ሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ወፂእኹም ናበይ ኸይድኹም?

5ኛ መ/ ምስክር ወፂ እና ናብ ቤተክርስትያን ኢና ኸይድና::

ተርጓሚ: እንደወጣን ወደ ቤተክርስትያን ሄድን::

ዳኛ/ ገብሩ/: ማን እና ማን ሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ምስመን ኸይንኹም ኸይድኹም?

5ኛ መ/ ምስክር አነ ሓጎስ፣ ሃፍተ ሰለስተና::

ተርጓሚ: ያ የጠቀስዋቸው ሰዎች ከሳቸው ጋር አብረው ሶስታቸው እንደሄዱ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ሓጎስ ሃፍቱ ሲሉ አንድ ሰው ነው ወይስ

ተርጓሚ: ሓጎስ ሃፍቱ ክትብሉ ክለኹም ሓደ ሰብ ድዩ ኽመይ እዩ?

5ኛ መ/ ምስክር አይ ሓጎስ ሓደ

ዳኛ/ ገብሩ/ ሓጎስ ማን?

ተርጓሚ: ሓጎስ መን ይበሃል?

5ኛ መ/ ምስክር ሓጎስ ምስጉን ይበሃል ሃፍቱ አላሚ

ተርጓሚ: እነዚህ ሁለት ሰዎች ከሳቸው ጋር ሶስትሁ ነው እንደሄዱ ነው

ዳኛ/ ገብሩ/: ሌላ የገለፁት በደን ጭፍጨፋ ምክንያት እኔም ተቀጥቼ ነበር ብለዋል አሁን ቂም ምናምን ጠብ አላችሁ:: ከተከሳሹ ጋር?

ተርጓሚ: ኻሊእ ልጠቐስኹምዎ ብቲ ናይ ደን ጭፍጨፋ ምክንያት አነ እውን ተኸሲሰ ኢለኹም ነይርኹም እና ምስ ተኸሳሲ ሐዚ'ኻ ቂም አለኹም ድዩ ዕልኢ::

5ኛ መ/ምስክር እሞ አነ ድአ እንታይ ሓደ ሰብ ጥፍኣቱ ባዕለይ አትየዬ ዶን ልምዓት እዩ ምንም ክቀየሞም አይኽእልን ባዕለይ እየ አትየ:

ተርጓሚ: እኔ ራሴ ያጣፋሁት ጥፋት ስለሆነ ደን ልማት ስለሆነ ደን ልማት ስለሆነ እኔ ምንም ዓይነት ቂም ወይ ጠብ የለኝም::

ዳኛ/ ገብሩ/: የፍርድ ግልባጭ አልዎት?

ተርጓሚ: ናይ ፍርዲ ቅዳሕ አለኩምዶ?

5ኛ መ/ ምስክር ናይ ማእገ ወ'ቕቲ የብለይን

ተርጓሚ: የለኝም

ዳኛ/ገብሩ/ በወቅቱ ቀርበው የመሰከሩ ሰዎች ያስታውሳሉ?

ተርጓሚ ብዝዋኑ ቀሪቦም ልመስከሩ ሰባትተስታውስዎምዶ?

5ኛ መ/ ምስክር: ሳለም ንታይ?

ተርጓሚ: ስለምን?

ኣዕላዊ ቤት ፍርዲ ክልል ትግራይ

1082

ዳኛ/ ገብሩ/ ስለተቀጣችሁበት ጉዳይ

ተርጓሚ: ብዛዕባ ልተኸሰስኩሙሉ ልተቓፃዕኩ ሙሉ ጉዳይ

5ኛ መ/ ምስክር: እቶም ልተቐፅዑ

ተርጓሚ: ልመስከሩ ሰባት

5ኛ መ/ምስክር: አይ እሞ አሻዓይትኡ እንታይ ነይሩ ኸሳሲኻ በዓል ደን ባዕሉ እዩ ልምስክር እንበይ ማስረጃ አይነበረን ልፈልጦ አነ::

ተርጓሚ: እኔ እንደማቀው የዛኔ ራሱ ደን ጠባቂ ይከሳል ከዛ ትቀጣለህ እንደዛ ነው ሌላ ምስክር አልነበረም::

ዳኛ/ ገብሩ/ ተድረዋል እርስዎ?

ተርጓሚ: ሓደር ገይርኻዶ'ኻ ?

5ኛ መ/ ምስክር እወ

ተርጓሚ: አዎ

ዳኛ/ ገብሩ/: መቼ?

ተርጓሚ: ማዓዝ?

5ኛ መ/ ምስክር: ብ71

ተርጓሚ: በ71 ዓ/ም

ዳኛ/ ገብሩ/ ወሩ? ቀኑ ያስታውሱታል

ተርጓሚ: ወርሑን ዕለቱን

5ኛ መ/ ምስክር እሞ አነ ለተመርዐኹዎ 71/ 7 መዓልቲ እየ ተመርዒወ ወርሒ ጥሪ

ተርጓሚ: ጥር ወር 7/71 ዓ/ም ነው የተጋባሁት

ዳኛ/ ገብሩ/ ልጆች አፍርተዋል?

ተርጓሚ: ቆልዑ አለውኹም ድዮም?

5ኛ መ/ ምስክር: እወ አለውኒ

ተርጓሚ: አዎ አሉን

ዳኛ/ ገብሩ/ ስንት ልጆች?

ተርጓሚ: ክንደይ ቆልዑ አለውኻ?

5ኛ መ/ ምስክር 3/ሰለስተ/

ተርጓሚ: 3/ሶስት/

ዳኛ/ ገብሩ/ የመጀመርያ ልጅዎ መቼ ተወለደ ሁለተኛው ሶስተኛው እስኪ ያሁሉም ልጆች መቼ እንደተወለዱ ቀኑ ወሩ ዓ/ም ሀረቱ ይንገሩ?

ተርጓሚ: ናይ ሰለስቲኦም ልተወለድሉ ዕለት ወርሓት ዓ/ምህረት? ካብመጀመርያ ጀሚርኩም

1085

1028

5ኛ መ/ምስክር: እታ መጀመርያ እኸዛ ልተወለደቶ ኣብ 74 መጀመርያ እዩ ተወሊዳ ኣላ::

ተርጓሚ: በመጀመርያ 74 መጀመርያ ወር ነው የተወለደችው በ74 ዓ/ም

ጳኛ/ ገብሩ/: ቀኑ ወሩ እስኪ ያስቀምጡ::

ተርጓሚ: ወርሑን ዕለቱን?

5ኛ መ/ ምስክር ወርሒ ሕዳር እየ ዝብሎ መዓልቲ እውን እስከዚህ ትዝ ኣይብለንይ ግን ወርሒ ሕዳር እዩ ነይሩ ኣብዚ ኣከባቢ እዩ ትዝል ብለኒ::

ተርጓሚ: ቀኑ ኣላስታውሰውም ግን ህዳር ወር ነው 74 ዓ/ም

ጳኛ/ ገብሩ/: ሁለተኛ ልጅዎስ?

ተርጓሚ: ካልኢቲኸ ?

5ኛ መ/ ምስክር እሞ እታ እሳ እቲ ናይ ባህልና ኣከባቢና ባህልና ምውላድ ኣቃራሪብኻ ኣሎ ንጉስ ኣብ ክልተ ዓመታን 6ተ ወርሓን ኣርግዛ ያው 76 ኣከባቢ ተወሊዱ ኣሎ::

ጳኛ/ ገብሩ በትክክል ያውቁታል መጀመርያ ጥያቄ አችን ምንድ ነው መቼ ቀን ወር ዓ/ ምህረት እንደተወለደች ሊነግሩን ነው

ተርጓሚ: እቲ ሕቶሲ መዓዝ ወርሒ ዓ/ምህረት ዕለቱ ልተወለደ ምኳኑ ብግልጺ ኣቐምጥዎ ኢኹም ትባሃሉ ዘለኹም

5ኛ መ/ ምስክር እሞ ናታሲ ኣይቀምቶን ኣጠባቢቓ ስለልወለደቶም ዕለት እስከዚህ ኣይፈለጥኽዎን ዕለቱ

ተርጓሚ: ተከታትለው ስለተወለዱ ቀኑን ኣላስታውሰውም

ጳኛ/ ገብሩ/ የሰስተኛውም?

ተርጓሚ: ናይ ሳልሳይኸ?

5ኛ መ/ ምስክር: እቲ ሳልሳይ ሓሙስ እዩ ተወሊዱ ሓሙስ መዓልቲ ኢየ ያስታውሳ እየ ዓ/ምህረት ብ90

ተርጓሚ: በ90 ሶስተኛው 90 ዓ/ም

ጳኛ/ ገብሩ/: ቀኑ ወሩ?

ተርጓሚ: ዕለቱ ወርሑ?

5ኛ መ/ ምስክር: ወርሒ ጥሪ እዩ ነይሩ

ተርጓሚ: ጥር ወር 90 ዓ/ም

ጳኛ/ ገብሩ/: ቀኑ?

ተርጓሚ: ዕለቱ?

5ኛ መ/ ምስክክር 23

1086

ተርጓሚ: 23 ቀን

ዳኛ/ ገብሩ: ዝምድና አላቹ?

ተርጓሚ: ዝምድና አለኩም ድዩ ምስ ተኸሳሲ?

5ኛ መ/ ምስክር የብለይን

ተርጓሚ: የለኝም

ዳኛ/ ገብሩ/ ታድያ እንዴት ነው ሚስቱ ስትወልድ ጊዜ እዛ አድሬአለሁ ያልክበት ምክንያት?

ተርጓሚ: እሞድአ ብኸመይ እዩ ብዓልቲ ገዝኡ ክትወልድ ከላስ አብኡ ልሓደርኩምሉ ምኽንያት?

5ኛ መ/ ምስክር: ጎረቤት ስለዝኾንኩ ብዙይ ጭንቂ ስለዘሎ ጎረቤት ስለዝኾንኩ አብኡ ሓዲረ።

ተርጓሚ: ጎረቤት ስለሆንኩኝ በዛ ላይም ደግሞ ተጨንቀው ስለነበር በዛ ምክንያት ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ እኮ ጉርብትና አላችሁ ወይ ጎረቤት ናችሁ ወይ ነው ጥያቄው የነበረው።

ተርጓሚ: ጎረቤት ዲኹም እዩ እቲ ሕቶ

5ኛ መ/ ምስክር ጎረባይ እማ እወ ጎራብቲ ኢና

ተርጓሚ: ጎረቤቴ ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ጨርሰዋል

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: 6ኛው እና የመጨረሻ ምስክራችን አቶ ሃብቱ አለሚ ይባላሉ የሚመሰክሩት ያው ከዚህ በፊት ያስያዝነው ጭብጥ ዓይነት ነው። ከተገኘ ወንድም አለም ጋር ጥላቻ በነበረባቸው ሰዎች ሽማግሌ ሁነው ያስታረቁ ሰው ናቸው በዚህም ጭብጥ ይመሰክራሉ አብረው የተከሰሱበት ጉዳይ ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/: አይ ስለሱ ጉዳይ አልቀዋል

→ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ ስለመሆናቸው ቃለ መሃላ ከፈሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክረዋል።

ዳኛ/ ገብሩ/: ስም?

ተርጓሚ: ስምኹም?

6ኛ መ/ ምስክር: ሃብቱ አለሚ አምቦ

ዳኛ/ ገብሩ: እድሜ?

ተርጓሚ: ዕድመኻ?

6ኛ መ/ ምስክር 38

ዳኛ/ ገብሩ/: አድራሻ ?

1087

1030

ተርጓሚ: አድራሻኻ ?

6ኛ መ/ ምስክር: ሕጉም ብርጻ አፍላ ወረጻ

ዳኛ/ ገብሩ/ ስራ?

ተርጓሚ: ስራሕኻ?

6ኛ መ/ ምስክር ገበሬ

ዳኛ/ ገብሩ/: የመጡበት?

ተርጓሚ: ልመፃእኻሉ ምኽንያት?

6ኛ መ/ ምስክር መከላከያ ምስክር ናይ ገዛኢ ከበደ ተባሂለ::

ተርጓሚ: የገዛኢ ከበደ መከላከያ ምስክር ተብየ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ያውቁታል ገዛኢ ከበደ?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ ትፈልጦዲኻ?

6ኛ መ/ ምስክር: ይፈልጦ እወ

ተርጓሚ: አቀዋለሁኝ

ዳኛ/ ገብሩ/ ዝምድና አላችሁ?

ተርጓሚ: ዝምድና አለኩምዶ?

6ኛ መ/ ምስክር: የብለይን

ተርጓሚ: የለኝም

ዳኛ/ ገብሩ/: ዋና ጥያቄ ቀጥል

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ሃብቱ አለመ ገዛኢ ከበደ አቀዋለሁ ብለዋል የት ነው የሚያውቁት?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ ይፈልጦ እየ ኢልኻ ነይርኻ አበይ ኢኻ ትፈልጦ?

6ኛ መ/ ምስክር: ሕጉም ብርጻ አብ ዓድና

ተርጓሚ: አገራችን ሀጉም ብርጻ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን ይሰራል?

ተርጓሚ: እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

6ኛ መ/ ምስክር የደን ልማት ጠባቂ

ተርጓሚ: የደን ልማት ጠባቂ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ምን የሚባል ደን?

ተርጓሚ: እንታይ ልበሃል ደን?

6ኛ መ/ ምስክር: ደን ግብርና ይበሃል ተፈጥሮ ሃፍቲ

ተርጓሚ: የተፈጥሮ ሃብት ደን ግብርና ይባላል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ገዛኢ ካወቁት የሱ ልጆች እነማን እንደ ሆኑ እስቲ ይግለፁ?

1082

ተርጓሚ: ገዛኢ እንተፈሊጥኽምዎ ናቱ ደቂ ባዕል መን ከምዝኾኑ እስቲ ይግለፁልና?

6ኛ መ/ ምስክር: አበራሽ፣ አለሙ፣ ጌታቸው፣ መስፍን፣ ንግስቲ ዋሽኛ

ተርጓሚ: እነዚህ የጠቀስዋቸው ሰዎች ናቸው::

16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: አበራሽ መቼ እንደተወለደች እስቲ ይግለፁ?

ተርጓሚ: አበራሽ ማዓዝ ሃምልተወለደት ይግለፁልና

6ኛ መ/ምስክር: ምናልባት ዓ/ም ህረቱ እኳ ሀንድዙይ አይፈልጦይ ኤርትራ ሰብ ኽዘምት ተሎ እየልፈልጥ ተወሊዳ አሻዓይትኡ::

ተርጓሚ ዓ/ምህረቱ ባለስታውሰውም ወደ ኤርትራ ሰውሲዘምት ነው እማስታውሰው በዝያን ጊዜ ነው የተወለደችው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጌታቸውስ?

ተርጓሚ: ጌታቸው ኸ?

6ኛ መ/ምስክር :76

ተርጓሚ: 76

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ግንቦት ወርሒ ዩ::

ተርጓሚ: ግንቦት

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እለቱ?

ተርጓሚ: ዕለቱ?

6ኛ መ/ ምስክር: ጋብር 5 ቀን ነው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እንዴት ሊያስታውሱት ቻሉ?

ተርጓሚ: ብኸመይ ክተስታውስዎ ኸኢልኹም?

6ኛ መ/ ምስክር: አሻዓይትኡ ሰበይቱ ሓራስ ኾይና ጎራብቲ ነይርና ተፀዊዕና ኸይድና ብዙይ ያስታወስ እየ::

ተርጓሚ: የዛኔ ባለቤቱ ምጥ ላይ ተይዛ ነበር ጎረቤቶች ስለነበሩ ተጠርተን ወደዛ ሄድን::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በስንት ሰዓት ነው ወደ ቤት የሄዱት?

ተርጓሚ: ብኸንደይ ሰዓት ናፍቲ ገዛ ኸይድኹም?

6ኛ መ/ ምስክር: ገንዘብ አእትትይ አቢልና::

ተርጓሚ: ያው ካብቶቻችን እንደስገባን ነው የሄድነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ማን ነው የጠራዎት ለእርስዎ?

ተርጓሚ: መንዩ ልዓኹም ፀዊዑኩም?

6ኛ መ/ ምስክር ብርሃኑ ሓዲሰይ ካህሳይ አረፋይነይ እዮም ፀዊያምኒልአዩ::

ተርጓሚ: ብርሃኑ ሃዲስ እና ካህሳይ አረፋይኔ ነው የጠሩኝ

[redacted]

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላ ወዴት ሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ ናበይ ኸይድኹም?

6ኛ መ/ ምስክር ላብኡ ላፍታ ገዛ ኸይድና ላፍቲ ሓራስ ናዋልድ

ተርጓሚ: ከዛ ወደ ገዛኢ ከበደ ቤት ሄድን::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ወደ ቤት ከሄዳችሁ እነማን አገኛችሁ?

ተርጓሚ: ናፍቲ ገዛ እንተኸይድኹም ባዓል መን ረኺብኩም?

6ኛ መ/ ምስክር: አፍቲ ገዛ?

ተርጓሚ: እቤት ውስጥ ነው?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: አዎ

ተርጓሚ: እወ

6ኛ መ/ ምስክር ገዛኢ ማቸ እንባየ፣ ሓጎስ ምስጉን እዛ አቶም አግኒና::

ተርጓሚ: ያው ተከሳሽን ጨምሮ የጠቀስዋቸው ሰዎች አብ ረው እንዳገኙዋቸው ነው እዛ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላ ምጥ ተይዘው ነበረ ብለዋል በስንት ሰዓት ነው የወለዱት?

ተርጓሚ: ሕርሲ ተድሒዘን ኢልኹም ነይርኹም ክንዳይ ሰዓት ወሊደን?

6ኛ መ/ ምስክር: አዕያፍ ጭውጭው ብልበላ ዳርሆ ብልደጋጋመ እዩ ደርሆ ብልነቋቖየ ድሕሪ ደርሆ እዩ::

ተርጓሚ ያው ወደ ነጋ አጥቢያ የደሮ ጭሆት እንደተሰማ ነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ገዛኢ ከበደስ የት ነው የነበሩ?

ተርጓሚ: አቶ ገዛኢ ከበደ አበይ ነይሮም?

6ኛ መ/ ምስክር: አብኡ ገዛ እዮም ነይሮም

ተርጓሚ: እቤት ውስጥ ነበሩ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከማን ጋር አደሩ?

ተርጓሚ: ምስመን ሓዲሮም?

6ኛ መ/ ምስክር: ምሳና እዮም ሓዲሮም አብኡ እላተጨነቹ ላምባታት ገለላብርሁ

ተርጓሚ: አብረው ከኛ ጋር አደሩ ተጨንቀውም ስለነበር ኩራዝም ኢያበሩ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከዛ በኋላ ከወለዱ በኋላ እናንተ ወዴት ሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ምስወለዳ እስኻትኹም ላበይ ኸይድኹም?

6ኛ መ/ ምስክር: አብኡ ቑሩብ ፀኒሕና ኢና አመችዩ ፀሐይ ሃምቲ ሃም... ካብልብል ፀኒሕና ኢና ካብኡ ግን ላብ ቤተ ክርስትያን ኢና ኸይድናክ... ...ና ንኸ...

1090

ተርጓሚ: እስኪኑጋ ድረስ ፀሃይ እስኪ ወጣ ድረስ እዛ ጠበቅን ከዛ ከኑጋ በኋላ ግን ወደ ቤተክርስትያን ሄድን

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን የሚባል ቤተክርስትያን?

ተርጓሚ: እንታይ ልበሃል ቤተክርስትያን ?

6ኛ መከላከያ ምስክር መድሃኒዓለም

ተርጓሚ: መድሃኒአለም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እዛ ቤተክርስትያን ከሄዳችሁ ማን አገኛችሁ?

ተርጓሚ: መን ረኺብኹም አፍቲ ቤተክርስትያን ምስኸድኹም?

6ኛ መ/ ምስክር: ኣብ ቤተክርስትያን ኣኸድና ወ/ሮ ለምለም መርቆርዮስ ልበሃላ ሓንቲ ሰበይቲ ነይረኒ ኣብኡ አግኒናየን ኣብ ቤተክርስትያን ንስዕም ኣኸድና ካብ ደገ ንስዕም ኢና ንስዓም ኢልና:: እንታይ ኸይንኸን ኢልዎን ሓጎስ ምስጉን አነይ ካሕሳይ አረፋይኔ ሓጎስ ምስጉን ሰለስተ ኢና ነይርና እንታይ ኸይንኸን ኢልዎን እተን ሰበይቲ ኣተጨኒቓ ነይረን ወደይ ወታደር ሎሚ ለይቲ መጺኦም ወሲዶምዎ ካብ ገዛይ ወደይ ስለልወሰድዎ ብዙይ ተጨኒቐ ኢለን እላበኸየ ፀኒሐን::

ተርጓሚ: ለምለም መርቆርዮስ የሚባሉ እዛ አንድ ሴትዮ እያለቀሱ አገኘ ናቸው ከዛ ሃጎስ ምስጉን ጠየቃቸው ለምን ያለቅሳሉ ብሎ ከዛ ልጇ ወታደሮች አፍ ነው ወሰደውታል ብለው ሲያለቅሱ ነበር እኛ ሶስታችን አብረን ነበርን እዛ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ እናንተ ወዴት ሄዳችሁ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ'ሽ ናበይ ኸይድኹም እስኻትኹም

6ኛ መ/ ምስክር: አንሕና ብደገ ሰላም ኢልና ብብገዛና ኢና ኸይድና

ተርጓሚ: ያው ከውጭ ተሳልመን ወደ ቤታችን ሄድን::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: በዝያን ጊዜ እቤት እንደአደራችሁ እና ለቤተክርስትያን ስትሄዱ አቶ ገዛኢ ከበደስ ወዴት ሄዱ?

ተርጓሚ: አብ ገዛ ሓዲርኹም ሽዑ ጊዜ ናብ ቤተክርስትያን ምስኸድኹም አቶ ገዛኢ ከበደ ናበይ ኸይዱም ሽዑ?

6ኛ መ/ ምስክር: አብ ገዛ እዮም ሓዲግናዮም::

ተርጓሚ: እቤት ትተናቸው ነው የሄድነው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አቶ ገዛኢ ከበደ የደን ልማት ጠባቂ ነበር ብለዋል ያን ጊዜ ምን ይዘው ነው ይጠብቁ የነበሩ ደን ልማት?

ተርጓሚ: ገዛኢ ከበደ ናይ ደን ልምዓት ሓላዊ እዩ ኢልኩም ነይርኩም እንታይ ሒዙ ይሕሉ ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር፡ ስኾ እዩ ኢሉ ነይሩ ምንም አይነበሮን፡፡

ተርጓሚ፡ ምንም ነገር አልነበረውም፡፡

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ ደን ልማት ሲጠብቁ ከህዝቡ ጋር ምን ዓይነት ግንኙነት ነበራቸው?

ተርጓሚ፡ ደን ልማት ክሕሉ ከሎ ምስቲ ህዝቢ እንታይ ዓይነት ርክብ ነይርዎ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ምስቲ ህዝቢ ምናልባት አብደን ክትቆርፅእ ንተአቲኻ እቲ ልሓዝኻዩ መዕረብቲ ይኹን ሚሳር ይኹን ገለ ገፊፉ ላብ ሕጊ የቕርበካ ካብ ሕጊ ትቕፃዕ

ተርጓሚ፡ ምናልባት ደን የሚጨፈጭፉ ሰዎች ካሉ የያዙትን መጥረቢያም ይሁን ማንኛውም ዓይነት መሳርያ ይዞ ህግ ፊት ያቀርብሃል፡፡

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ በዝያን ጊዜ ከተቀጡት ሰዎች የሚያስታውሰዎቸው ካሉ?

ተርጓሚ፡ ብእዋኑ ካብ ልተቐፅዑ ሰባት ትዝክርዎም ሰባት እንተልዮም?

6ኛ መ/ ምስክር እሞ ላብሕጉም ብርዳ ብከፍቲ ይኩን ዋላ ብልተፈላለየ ፅንጨይቲ ላይ ተቓፀዐ የለን ሃም አጋጣሚ ግን ብቱደጋጋሚ ልፈልጦም አብኑት ሃምሊ ሰንበታይ ሃይሉ ሓጋዚ ሓበነይ በርሀ ተስፋይ እዚአቶም ይፈልጥ፡፡

ተርጓሚ፡ እዛ በአከባቢው በደን ይሁን በከብቶች እዛ ደን ውስጥ በማስገባት ያልተቀጣ ሰው የለም ግን በተደጋጋሚ የሚቀጡ ግን እነዚህ አሁን የጠቀስክዋቸው ሰዎች ናቸው፡፡

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ሰንበታይ ሃይሉ ሌሎችም ሌሎችም ጠቅሰዋል የሰንበታይ ሃይሉ ሚስት ማን ይባላሉ?

ተርጓሚ ሰንበታይ ሃይሉ ካልእት እውን ጠቅስኩም ነይርኩም ናይ ሰንበታይ ሃይሉ በዓል ገዛ መን ይባሃላ

6ኛ መ/ምስክር ብረይታየ

ተርጓሚ፡ ብረይታየ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ልጃቸውስ?

ተርጓሚ፡ ወደን?

6ኛ መ/ምስክር፡ ወዲ የብላይ ጓል እንበይ

ተርጓሚ፡ መን ትበሃል?

6ኛ መ/ምስክር ስንዳዩ ገ/ስላሴ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ የስንዳዩ ገ/ስላሴ በልስ ማን ይባላል?

ተርጓሚ፡ ባዓል ገዝአ ናይ ስንዳዩ ገ/ስላሴ መን ይበሃል?

6ኛ መ/ ምስክር ኪሮስ አብርሃ

ተርጓሚ፡ ኪሮስ አብርሃ

1092

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ ሰንበታይ ሃይሉ ስንዳዩ ገ/ስላሴ፣ ብረይታየ ብለዋል ከአቶ ገዛኢ ከበደ ጋር ምን ዓይነት ግንኙነት አላቸው?

ተርጓሚ፡ ምስ ገዛኢ ከበደ እንታይ ዓይነት ርክብ አለዎም እቶም ሐዚ ልተጠቐሱ ሰባት?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ሰንበታይን ገዛኢን ምናልባት ሰንበታይድንብል፣ ነዊት፣ አርዑት ዝተፈላለየ ሰሪሑ ስለዝሸጥ ካሲሱ ብተደጋጋሚ ስለ ለቐፀያ ብዚ ዕልኢ ነይርዎ መሪር ዕልኢ እዩ ነይርዎ::

ተርጓሚ ያውሰንበታይ የተለያዩ የእርሻ መሳርያዎች እየሰራስለ ሚሸጥ በዚህ ምክንያት ፀብ ነበራቸው::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ሌላ ወደ ቤተክርስትያን ሲሄዱ ወ/ሮ ለምለም መንቆርዮስ ልጄ ወታደር ይዘውታል ብለው ነግረውናል ብለዋል ማን የሚባል ልጃቸው ነው?

ተርጓሚ፡ ናብ ቤተክርስትያን ትኸዱ ተለኹምሲ እተን ልረኸብ ኸምዎን ሰበይቲ ወደይ ዓፈኖም ወሲደምዎ ኢለን ነጊረናኹም መን ልበሃል ወደን እዩ::

6ኛ መ/ ምስክር፡ ንጉሰ አባይ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ንጉስ አበይ አሁን የት አለ?

ተርጓሚ፡ ሐዚ አባይ አሎ እሱ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ እንድዒ አሻዓይትኡ ወሲዶምዎ ሞይቱ እዩ ዝበሃል::

ተርጓሚ፡ እኔ እንጃ የዛኔ እንደወሰዱት ሙተዋል ይባላል

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ አቶ ንጉሰ አባይ የዛኔ ምን ይሰራ ነበረ::

ተርጓሚ፡ ንጉሰ አባይ ብእዋኑ እንታይ ይሰርሕ ነይሩ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ቅድም ናይ ደርጊ ወታደር እዩ ነይሩ ካብዚ ማእኸል ሽፊቱ::

ተርጓሚ፡ ድሮ የደርግ ወታደር ነበረ ከዛ በኋላ ሽፍቶ ሄደ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ የት ቦታ ነው የሸፈተው?

ተርጓሚ፡ አበይ ኸባቢ እዩ ሸፊተ?

6ኛ መ/ ምስክር ኣብ ምድሪ ወረባየ ሕጉም ብርጻ ከባቢ

ተርጓሚ፡ አሁን በጠቀሱት አከባቢ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ከህዝቡ ምን ዓይነት ግንኙነት ነበረው?

ተርጓሚ፡ ምስቲ ህዝቢ እንታይ ዓይነት ርክብ ነይርዎ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ እቲ ህዝቢ እማ ዋላ ካብ ነጋዳይ ካብላ ጥሕና ይኹን ካብ ልተፈላለየ ላቃመፀ እዩ ልበሃል ብገንዘብ ይኹን ብኹሉ ልተፈላለዩ:: ዋላ ብቐርሺ ብሕሩፅ

ተርጓሚ: ባገኘው ነገር ይዘርፍ ነበር ህዝቡ::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: በዘረፈው ምክንያት ለመንግስት ምን ዓይነት አቤቱታ ይቀርብ ነበር?

ተርጓሚ: ብቲ ልዘረፈሉ ምኽንያትሲ ልመንግስቲ እንታይ ዓይነት ጥርዓን ይቐርብ ነይሩ?

6ኛ መ/ ምስክር: እቲ ልተዘረፈ ሰብ ኣብ ምንግስቲ ኸይዱ ሃምዚ ሃምዚ ገይሩ ሃምዚ ሃምዚ ገይሪ ህንድዚ ንብረት ወሪሱኒ ህንጹዙይ ገንዘብ ወሪሱኒ ኢሉ ላብ መንግስቲ የመልክት እዩ ነይሩ::

ተርጓሚ: ያው ንብረቱ የተዘረፈ ማንኛውም ሰው ወደ መንግስት ሂዶ አቤቱታው ያቀርብ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ያን ጊዜ አቶ ገዛኢ ከበደ ምን ይዘው ነው የሚጠብቁት የነበሩ?

ተርጓሚ: ብእዋኑ አቶ ገዛኢ ከበደስ እንታይ ሒዙ እዩ ይሕሉ ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር ጥርሑ እዩ ነይሩ አሻዓይትኡ

ተርጓሚ: ምንም ነገር አልነበረውም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በፊትስ?

ተርጓሚ: ቅድሚኡኸ?

6ኛ መ/ ምስክር: ኣብ ቅድሚኡ ቓደም ብናይ ደኒ ግብርና ተዓጢቑ መሳርያ እዩ ነይርዎ::

ተርጓሚ: ድሮ በግብርና ታጥቆ መሳርያ ነበረው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምን የሚባል መሳርያ?

ተርጓሚ: እንታይ ዝበሃል መሳርያ?

6ኛ መ/ ምስክር: ሞይዘር

ተርጓሚ: ሞይዘር

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ መሳርያው የት ሄደ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡኸ መሳርያኡ ሳበይ ኸይዱ?

6ኛ መ/ ምስክር: መሳርይኡ እማ አሕዋቱ መንግስቲ ደርጊ ምስ ት.ሓ.ህ.ት ግንኙነት እኒ ሂዖም ኢሉ ቡና ክአርዩ ኸይዶም አብኡ ሰለስተ አሕዋቱ ሰለተረሸኑ ልአታቶም ህዝብ ጠቒሱ ስለዘቕበሮም ልምንታይ አቕቢርኻዮም ብልብል ተአሲሩ ኣብ አለማጣ ብኡ እዩ ተፈቲሑ::

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ ወንድሞቹን መንግስት ወስዶ ሰስቱ ወደ ቡና ለቀማ ሂደው እንደገደለባቸው ነው ከዛ በኋላ ከህ.ወ.ሓ.ት ጋር ግንኙነት አለህ ተብሎ በዛ ታስሮ ነበር::

ተርጓሚ: መን ተአሲሩ ነይሩ?

6ኛ መ/ ምስክር: ገዛኢ ከበደ

ተርጓሚ: ገዘኢ ከበደ በዛ ምክንያት ታስሮ ነበር::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ ተፈታ?

ተርጓሚ: መዓዝ ተፈቲሑ?

6ኛ መ/ ምስክር: ምዕር ሽዱድተ ወርሒ አከባቢ ተአሲሩ እዩ::

ተርጓሚ: ለስድስት ወር አከባቢ ታስረዋል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከተፈታስ ያመሳርያ ወዴት ሄደ?

ተርጓሚ: ምስተፈተሐኸ እቲ መሳርያ ናበይ ኸይዱ?

6ኛ መ/ ምስክር : መንግስቲ ብልተረከቦ ብድሕሪኡ አይዓጠቐይ

ተርጓሚ: ያው መንግስት ተረክቧታል ከዛ በኋላ ትጥቅ አልያዘም

የ16 ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እስቲ የተፈታበት ዓ/ምህረት እስቲ ቢገልፁት?

ተርጓሚ: መዓዝ ከምተፈተሐ ዓ/ምህረት ይግለፁልና::

6ኛ መ/ ምስክር አብ 76 አከባቢ እዩ መስለኒ

ተርጓሚ: 76 አከባቢ ይመስለኛል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መቼ ወር?

ተርጓሚ እንታይ ወርሒ?

6ኛ መ/ ምስክር ወርሒ ምናልባት አብ ጥሪ አከባቢ ኸኸን እዩ ምናልባት አየስታውሰን::

ተርጓሚ: ባላስታውሰውም ጥር አከባቢ ይመስለኛል::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዛ በኋላስ መሳርያ ይዞ መንቀሳቀሱ ወይም አለመንቀሳቀሱ ቢገልፁ እስቲ?

ተርጓሚ: ድሕሪኡኸ መሳርያ ሒዙ ምንቅስቓሱ ዘይምንቅስቓሱ እንተትገልፁ?

6ኛ መ/ ምስክር: ምንም መሳርያ አይነበሮን::

ተርጓሚ: ምንም ዓይነት መሳርያ አልነበረውም

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አቶ ንጉሰ አባይ ታጥቆ ነበር ብለዋል ምን ዓይነት መሳርያ ነው ትጥቅ የነበረው ከዛ በደርግ እያለ?

ተርጓሚ: ንጉሰ አባይ ተዓጢቑ ኢልኹም ነይርኹም እንታይ ዓይነት መሳርያ እዩ ነይርዎ ብደርጊ ጊዜ ?

1695

6ኛ መ/ ምስክር አብሬው እዩ ልበሃል።

ተርጓሚ: አብሬው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጨርሻለሁ

ዳኛ/ ገብሩ/: መስቀለኛ ጥያቄ

ልዩ ዓ/ ህግ:አቶ ሃብቱ የተከሳሽ ባለቤት በወለዱ በነጌታው ወደ ቤተ ክርስትያን ሄድን ብለው ነበረ ሓጎስ ምስጉን፣ ካህሳይ አረፋይኔ እና እኔ ነን የሄድነው ብለው ነበረ

ተርጓሚ: አተን ሰበይቲ ለይቲ ምስ ወለዳ ብናግኡ ምስ ወጋሐ ናብ ቤተክርስትያን ኸይድና አነ ሓጎስ ምስጉን: ካሕሳይ አረይኔ ኸይና አተን ሰበይቲ አብኡ ረኺብናየን ኢልኩም ነይርኹም

6ኛ መ/ ምስክር: እወ

ተርጓሚ: አዎ

ልዩ ዓ/ ህግ: በዝያን ጊዜ ባለትዳር ነበሩ እርስዎ?

ተርጓሚ: ብእዋኑ በዓል ሓዳርዶ ነይርኻ አይነበርካን?

6ኛ መ/ ምስክር አነ ነይሩኒ ሓዳር።

ተርጓሚ: ባለትዳር ነበርኩ።

ልዩ ዓ/ህግ መቼ ነበር ያገቡት?

ተርጓሚ: መዓዝ ነይሩ ሓዳር ዝገበርካሉ?

6ኛ መ/ምስክር: ብ73

ተርጓሚ: በ73

ልዩ ዓ/ ህግ: ከእርስዎና ከካህሳይ አረፋይኔ ቀድሞ ያገባ ማን ነው?

ተርጓሚ: ካባኻይ ካብ ካሕሳይ አረይን ቀዲሙ ሓዳር ዝገበረ መን ዩ?

6ኛ መ/ምስክር : ካህሳይ አረፋይን

ተርጓሚ: ካህሳይ

ልዩ ዓ/ህግ ልጆች አልዎት?

ተርጓሚ: ቆልዑ አለውኻዶ?

6ኛ መ/ ምስክር: እኒ አውኒ እወ

ተርጓሚ: አሉኝ

ልዩ ዓ/ ህግ: ስንት?

ተርጓሚ: ክንደይ?

6ኛ መ/ ምስክር: ሓሙሽተ

ተርጓሚ: አምስት

[redacted]

ላዕለዋይ ቤት ፍርዲ
ክልል ትግራይ

1096

ልዩ ዓ/ ህግ መቼ መቼ እንደተወለዱ ይዘረዝሩልን

ተርጓሚ: መዓዝ መዓዝ ዝምልተወለዱ ትዝርዝሩልና ትኽእሉዶ

6ኛ መ/ ምስክር ይዝርዝር ይኽእል እወ::

ተርጓሚ: አዎ እችላለሁኝ::

ልዩ ዓ/ ህግ: የመጀመርያ ልጅዎ መቼ ተወለደ?

ተርጓሚ: ናይ መጀመርያ ወድኻ መዓዝ ተወሊዱ?

6ኛ መ/ ምስክር : ብ78

ተርጓሚ: በ78

ልዩ ዓ/ህግ ቀኑ እና ወሩስ?

ተርጓሚ: ወርሑይ መዓልቱይ?

6ኛ መ/ ምስክር: 78 ነሓሰ አከባቢ እዩ መዓልቱ እኳ አየስታውስይ::

ተርጓሚ: ነሃሴ 78 ነው ቀኑን አልያዝኩትም

ልዩ ዓ/ ህግ: ሁለተኛውስ?

ተርጓሚ: ካልአይኸ?

6ኛ መ/ ምስክር: 80

ተርጓሚ: 80 ይመስለኛል

ልዩ ዓ/ ህግ: ቀኑ እና ወሩስ?

ተርጓሚ: ማዓልቱን ወርሓቱን?

6ኛ መ/ ምስክር፣ የካቲት እዩ ነይሩ ወርሑ የካቲት እዩ

ተርጓሚ: የካቲት ወር

ልዩ ዓ/ ህግ ባገሁ በስንት ዓመትዎ ነው የመጀመርያ ልጅዎ የተወለደው?

ተርጓሚ: ሓደር ምስገበርኻ አብክንዳይ ዓመት እዩ ናይ መጀመርያ ውልድኻ ተወለድ?

6ኛ መ/ ምስክር ከረይ መዓልቲ እየ ተቐሚጠ ሓዳርል ገበርኹ ብ73 እዩ:: ደርጋ ሽድሽተ ዓመት አከባቢ እዩ

ተርጓሚ: ስድስት ዓመት አከባቢ ይመስለኛል

ልዩ ዓ/ ህግ: እርስዎ የተወለዱበትን ጊዜ ይነግሩናል በግምት?

ተርጓሚ: እስኻ ልተወለድኻሉኻ ትነግረና ትኽእልዶ?

6ኛ መ/ ምስክር አነ የፈልጦይ ወለደይ ክንዱዙይ ዓመት ኢኻብልበሉኒ ድአም አነ የፈልጦይ::

ተርጓሚ: እኔ አላቀውም ወላጆቼ ግን እንደነገሩኝ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ: እንደነገርዎ ከሆነ ስንት ይሆናል ማለት ነው::

ተርጓሚ: ወለድኻ ዝምልነገሩኻ እንተኾይኑስ ህንደይ ትገብር?

[redacted]

ላዕላዋይ ቤት ፍርዲ
ክልል ትግራይ

6ኛ መ/ ምስክር ሃምቲ ወለደይ ልነገሩኒ 38 ዓመተይ ይኸን ኣሎ

ተርጓሚ: ወላጆቼ እንደነገሩኝ 38 ዓመት ሞልቶኛል::

ልዩ ዓ/ ህግ እዛ ቤት ውስጥ ተጠርተን ነው የሄድነው ብለው ነበር ስንት ሁናችሁ አደራችሁ?

ተርጓሚ: ናፍቲ ገዛ ተፀዊዕና ኸይድና ኢልኹም ነይርኹምክን ደይ ኸይንኹም ሓዲርኹም?

6ኛ መ/ ምስክር ብዙሕ ኢና ብዙሓት ኢና ምናልባት ካብ ኣንሸቲ ካብ ኣሰውኡት ብዙሓት ኢና::

ተርጓሚ: ብዙዎች ነን ከሴቶችም ከወንዶችም ጨምሮ::

ልዩ ዓ/ ህግ: ተቀጥተው ነበር አቶ ስንበታይ ብለው ነበር መቼ ነው የተቀጡት?

ተርጓሚ: ኣቶ ስንበታይ ተቐቲያም ነይሮም ኢልኹም ነይርኹም ማዓዝ እዮም ተቐቲያም?

6ኛ መ/ምስክር ብ75 ዓ/ም እዮም ተቐቲያም::

ተርጓሚ: በ75 ዓ/ም ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ ማን ነበር የከሰሳቸው?

ተርጓሚ: መን ዩ ነይሩ ልኸሰሶም?

6ኛ መ/ ምስክር: ኣቶ ገዛኢ

ልዩ ዓ/ህግ ከመታሰሩ በፊት ማለት ነው?

ተርጓሚ: ቅድሚ ምእሳሩ ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ ምስክር: እወ ቓደም እዩ::

ተርጓሚ: አዎ ቀደም ነው::

ልዩ ዓ/ህግ ከሳቸው ጋስ አብሮ የተቀጣ ሰው ነበር?

ተርጓሚ: ምስ ኦም'ሽ ሓቢሩ ልተቀፀዐ ሰብዶ ነይሩ?

6ኛ መ/ ምስክር እወ ብከፍቲ ተቓፒሁ ኣቶም ልጠቐስኹዎም ሰባት እኒኦው እዮም ብልተፈላለየ ብዙሕ ህዝቢ እዩ ተቐፒሁ

ተርጓሚ: እነዛ የጠቀስኩዋቸው ሰዎችም በከብት ምክንያት የተቀጡ ነበሩ ብዙዎች ናቸው::

ልዩ ዓ/ ህግ: አሁን አብራችሁ ከመጣችሁ ውስጥስ ለምስክርነት አብራችሁ ከመጣችሁት ውስጥ አብራችሁ የተቀጣ ሰው ነበር?

ተርጓሚ: ልምስክርነት ሓቢርኹም ካብልመፃእኹም ሰባት ካባኻትኹም ልተቐፀዐ ሰብኸ ነይሩዶ ሓቢሩ?

[redacted]

1098

6ኛ መ/ ምስክር፡ ኣብኡ ልዘ ብርሃኑ ሓዲስ ልበልናዩ እወ ኣብኡ ተቓፂዑ እኣዩ ኣሻዓይትኡ ወቕቲ፡፡

ተርጓሚ፡ የብርሃኑ ሃዲስ አባቱ በዛኔ ተቀጥተዋል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ሴላስ?

ተርጓሚ፡ ካሊእ'ከ?

6ኛ ማ/ ምስክር ኣብ ዓድና ልተቓፀበ የለይ ኻሊእ በቲ፡ ወቕቲእሱ

ተርጓሚ፡ ሌላ በወቕቱ፡ የተቀጣ የለም፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ ጊታቸው ማንበት 5/76 ነው የተወለደው ሲወለድ እዛ ነበርን ብለዋል አሁን ስንት አመትዎ ነው?

ተርጓሚ፡ ጊታቸው ማንበት 5/76 ዓ/ም እዩ ተወሊዱ ክውሊድ ከዓ ኣብኡ ነይርና ኢልኹም ነይርኹም ኸዚ ክንደይ ዓመት ገይሩ ኣሎ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ምናልባት 19 አከባቢ ኸኸን ዩ

ተርጓሚ፡ ምናልባት 19 አመት ይሆነዋል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ አይከበርም እንዴ አመቱ?

ተርጓሚ፡ ዓመቱ ኣይኸበርይ ድዩ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ይኸበር እባ ዓመት ዓመት ላበልና ነይርና ኢና እሱ ካብ ልተአሰረ ግን ቓርዩ ዓመት ዓመት ላደገሱሉእዩም ነይሮም፡፡

ተርጓሚ፡ በየ አመቱ ይከበር ነበረ ግን አሁን እሱ ከታሰረ በኋላ ግን ቀርተዋል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ፡ መቼ ነው የታሰረው?

ተርጓሚ፡ መዓዝ ተአሲሩ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ቅድሚ ዓሚ ክባቢ እዩ መስለኒ

ተርጓሚ፡ ካቻምና ይመስለኛል፡፡

ልዩ ዓ/ ህግ ማን ነው እሱ እሱ ያሉት የታሰረው?

ተርጓሚ፡ እሱ መን ዩ እቲ እሱት ብሎ ዘለኻ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ገዛኢ ከበደ

ልዩ ዓ/ ህግ እስኪ ታሰር ስንተኛ አመቱ ላይ ነበር የቆመው?

ተርጓሚ፡ ክሳብ ልእሰርስ መበል ክንዳይ ዓመት ነይሩ ጠጠው ልበለ

6ኛ መ/ ምስክር ደርጋ 16 አከባቢ ነይሩ

ተርጓሚ፡ 16 ዓመት ይሆናል

ልዩ ዓ/ህግ ማለት የመጨረሻውን እናንተ ተጠርታችሁ የሱን የልደት ክብረ በዓል የተጋበዛችሁበት ቀን የመጨረሻው ስንት ዓመቱ ላይ ነው ማለቴ ነው?

ተርጓሚ፡ ናይ መጨረሻ ልተዓደምኸምሉ ክንደይ ዓመት ነይሩ?

[redacted]

6ኛ መ/ ምስክር: 16 ዓመቴ

ተርጓሚ: 16 ዓመቴ

ልዩ ዓ/ህግ: ማንበብ መፃፍ ይችላሉ?

ተርጓሚ: ምንባብ ምፅሓፍ ትኽእሉዶ?

6ኛ መ/ ምስክር አይኽእልን

ተርጓሚ: አልችልም

ልዩ ዓ/ህግ መዝግበውት ነበር ጌታቸው የተወለደበትን ቀን

ተርጓሚ: ልተወለደሉ ዕለትኣብ ባዘኻ መዝጊብኻዮዶ ነይርኻ?

6ኛ መ/ ምስክር: አይመዝገብክዎን።

ተርጓሚ: አልመዝገብኩትም

ልዩ ዓ/ ህግ: በምን አስታውሱት?

ተርጓሚ: ብምንታይ ድአ ክተስታውስኽኢልኻ?

6ኛ መ/ ምስክር: እታ ማዓልቲ ጭንቂ መዓልቲ ስለልሓደርና አምላኽ ስለ ለብረሀልና
እቲ ቆልዓ እላረአና ኻዚ 10ይ ክፍሊ እዩ ልኡ እላረአና ብኡ ናስታውሶ ኢና

ተርጓሚ: የዛኔ ጭንቅ ጊዜ ስለነበረ እግዛብሄርም ስለረዳን በዛ ምክንያት ነው
እማስታውሰው ልጁ ደግሞ አሁን የ10ኛ ክፍል ተማሪ ነው።

ልዩ ዓ/ ህግ የሱ ታናሽ የተወለደበትስ ጊዜ ይነግሩናል?

ተርጓሚ: ናይቲ ምንእሱ ልተወለደሉ ጊዜ ወይ ዕለት ትነግረና ትኽእልዶ?

6ኛ መ/ ምስክር: ምናልባት ናቲ እኺ ግር ኢሉኒ እኒሆ ጊዜ ነዊ ሑኒ ተሳሒቱኒ
እኒሆ።

ተርጓሚ: የሱ እንኳን ጊዜ ስለረዘመብኝ ላስታውሰው አልችልም።

ልዩ ዓ/ ህግ ቂም አላቸው ገዛኢ ቂም ነበረው ብለው ነበረ በደን መቁረጥ ምክንያት
ስለተጠላቸው ቂም አለው ብለው ነበረ በምንድ ነው የሚያውቁት ቂሙን?

ተርጓሚ: ገዛኢሲ ደን ይጭፍጭፍ ስለልነበረ ብኡ ልተልዓለስ ቂም ነይርዎ ኢልኹም
ነይርኹም እቲ ቂምስ ብምንታይ እዩ ትገልጥዎ ትኽእሉዶ?

6ኛ መ/ ምስክር: ምቕፅዑለ ንፈልጥ ኢና ካብኡ እውን ብኻሊእ ኻሊእ አራእያ
ስለልኣአዩ ንፈልጥ ኢና ጎራብቲ ኢና

ተርጓሚ: እሱ እንደስቀጣውም እናቃለን ከዛም የተነሳ በሌላ ምክንያትም ጥላቻ
እንደነበረቻው አቃለሁኝ።

ልዩ ዓ/ ህግ: ምን ይመስላል እስቲ ጥላቻው ንገሩን?

ተርጓሚ: እቲ ዕልእስ እንታይ ይመስል?

6ኛ መ/ ምስክር: ብየመንገዱ ላኻንተና ሃሙኡ ላበሉ ላተገላገሉ እዩም ነይሮም።

ተርጓሚ: ለብዙ ጊዜ በመንገድ ላይ ሲገላገሉ ነበር ማለት አምቢጋሮ እየፈጠሩ።

ልዩ ዓ/ ህግ: በመንገድ በመጣላታቸው ምክንያት ተካስዋል ወይስ ፖሊስ ይዞ ከሰዋቸው ነበር?

ተርጓሚ: አብ መንገዲ ብምዕለአምሲ ፖሊስ አስርዎም ነይሩድዩ ወይስ ሃመይ እዩ ነይሩ?

6ኛ መ/ምስክር: ይሻማገሉ እዮም ከርና አብ ፖሊስ አይባፅሁይ

ተርጓሚ ፖሊስ ላይ አልደረሱም በሻምግልና ያልቃል ጉዳይ።

ልዩ ዓ/ ህግ ከሽምግልና በኋላ ቆመ ማለት ነው?

ተርጓሚ: ድሕሪ ሽምግልና ጠጠው ኢሉ ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ምስክር ስቕ ኢሉ አፍቲ ማእኸል እዮም ሓዲገምዎ

ተርጓሚ: ያው በማሃል ላይ ነው የቋረጠው

ልዩ ዓ/ህግ ጨርሻለሁ

ጳኛ/ ገብሩ/ ድጋሚ: ጥያቄ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ሃብቱ አለመ በ75 ዓ/ም እኔ ተቀጥቻለሁ ብለዋል የአቶ ብርሃኑ አባትም ተቀጥተዋል ብለዋል ሌላ ግን የለም ብለዋል ባለማስታወስዎ ነው ወይስ ጠቅላላ የለም ነው የሚሉት?

ተርጓሚ: ብ75 ዓ/ምሲ አነ ተቐጺዐ ናይ ብርሃኑ አቦለ ኢልኩም ነይርኩም ካልኦት የለይ ኢልኩም ብዘይ ኢልኩም ብዘይ ምስትዋስኹም ድዩ ወይስ ከመይ እዩ እዙ ነገር?

6ኛ መ/ ምስክር ህዝቢ ብጠቕላላ ይቕፃዕ እዩ ለጥፊአ ህዝቢ ይቕፃዕ እዩ ምናልባት ብዘይ ምስትዋሳይ ጊዜ ብምንዋሕ እዩ ድአም ኹሉ እዩ ልቕፃዕ።

ተርጓሚ: ጊዜ በመርዘሙ ምክንያት ካልሆነ በስተቀር ያጠፋሁሉ ነይቀጣ ነበር።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከዛ በኋላስ ስንበታይ ሃይሉ ተቀጥቶ ነበር ብለዋል ከዛ በኋላስ ተቀጥተዋል?

ተርጓሚ: ድሕሪኡ ስንበታይ ሃይሉ ተቐጺዑ ኢልኹም ነይርኹም ድሕሪኡኸ ተቐጺዑዶ ይፈልጥ?

6ኛ መ/ ምስክር: ምናልባት ድሕሪቱ አነ አይፈልጥን አብ አሻዓይትኡ ግን ብአደጋጋሚ ተቐጺዑ ሕጊ መጠንቀቕታ ሂቡ ሰዲድዎ።

ተርጓሚ: ከዛ በኋላ አላቅም የዛኔ ግን በተደጋጋሚ ሲቀጣ ነበር ማስጠንቀቅያም ተሰጥቶ ነበር በህግ።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጥላቻዋ በተመለከተ ማለት ነው ከስንበታይ ሃይሉ ጋር በሽንግልና ታርቀው ቁመዋል ወይስ ዝም ብለው ነው የተለያዩት?

[redacted]

ተርጓሚ፡ ምስ ሰንበታይ ሃይሉ ዕልኢ ብዝምልከት ብሽምግልና ድዩም ወዲኦምዎ ወይስ ስቕ ኢሎም እዮም ተፈላልዮም?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ሽምግልና ሒዘምዎም ነይሮም ከም ኢጋጣሚ ግን ስቕ ኢሎም እዮም ሓዲገምዎ እቶም ሽማግለ እውን አይሰለጠለሙን።

ተርጓሚ፡ ሽማግሌዎችም አልተሰካላቸው ዝም ብለው ነው የተውትመግል ላይ ነው የተቋረጠው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ጨርሻለሁ።

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ገብሩ/ አቶ ሃብቱ ተከሳሽ ታስሮ እንደነበር ገልፀዋል መቼ ቀን እና ወር እንደታሰረ እና መቼ እንደተፈታ በግልፅ ብያስቀምጡት

ተርጓሚ፡ ተኸሳሲስ ተአሲሩ ከምዝነበረ ገሊፅኹም ነይርኹም መዓዝ ወርሒ ሃምልተአሰረ መዓዝ ከምዝተፈትሐ አዚብ ግልፂ ገይርኩም ልቲ ቤት ፍርዲ አረድኡ።

6ኛ መ/ ምስክር ብ75 ወርሒ ታሕሳስ ብ28 ብ29 እቶም ሰባት ተቓቢሮም ብሳልሳይ ማዓልቱ ድዩ ብራብዓይ መዓልቱ ተአሲሩ እዩብ 28 ሞይቶም ብ29 እዮም ተቓቢሮም

ተርጓሚ፡ ሰዎቹ ታህሳስ 28 ተገደሉ 29 ተቀበሩ ከዛ በኋላ ከሶስት ቀን በኋላ ነው እሱ የታሰረው።

ዳኛ/ ገብሩ/ እስከ መቼ በእስር ቆየ?

ተርጓሚ፡ ክሳዕ ማዓዝ አብ እስር ቤት ፀኒሑ ?

6ኛ መ/ ምስክር አከባቢ 6ተ ወርሒ ተቐሚጡ ማዓልታ ግን አይፈለኹዋይ።

ተርጓሚ፡ ስድስት ወር ያህል ነው የታሰረው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ዓ/ህግ መስቀለኛ ጥያቄ ሲጠይቅዎት የተፈታው 76 ጥር ወር ነው ብለው ነበር መሰለኝ ስለዚህ ከ75ጥር አከባቢ ማለት ነው አሁን ባሉት መሰረት ጥር መጀመርያ አከባቢ እስከ 76 ጥር አከባቢ ቆይተዋል ማለት ነው በእስር ይሄ ደግሞ ስድስት ወር አደለም።

ተርጓሚ፡ ዓንተዎ ዓ/ህጊ ክሓተኩም ከሎስ 76 ሃምልተፈትሐ እዩ ኢልኩም ነይርኹም ግን እሱ ክሰላሰል ከሎ ሽዱስተ ወርሒ አይኾንይ ብዙሕ እዩ ዝገብር ዘሎ እና እዙይስ ከመይ እዩ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ልተአሰሮ ብ75 እዩ ምናልባት ድሕሪቱ ግን ሃምዚ ልብሎ ዘለኹ ወዒኡ እሱ እዩ

ተርጓሚ፡ ያው የታሰረው 75 ነው ግን ከዛ በኋላ ያው እንዳስቀመጥኩት ነው።

[redacted]

ተርጓሚ፡ ምስ ሰንበታይ ሃይሉ ዕልኢ ብዝምልከት ብሽምግልና ድዩም ወዲኣምዎ ወይስ ስቕ ኢሉም እዮም ተፈላልዮም?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ሽምግልና ሒዘምዎም ነይሮም ከም ኢጋጣሚ ግን ስቕ ኢሉም እዮም ሓዲገምዎ እቶም ሽማግለ እውን አይሰለጠለሙን።

ተርጓሚ፡ ሽማግሌዎችም አልተሰካላቸው ዝም ብለው ነው የተውትመሃል ላይ ነው የተቋረጠው።

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ጨርሻለሁ።

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥ ያ ቄ

ዳኛ/ ገብሩ/ አቶ ሃብቱ ተከሳሽ ታስሮ እንደነበር ገልፀዋል መቼ ቀን እና ወር እንደታሰረ እና መቼ እንደተፈታ በግልፅ ብያስቀምጡት

ተርጓሚ፡ ተኸሳሲስ ተአሲሩ ከምዝነበረ ገሊፅኹም ነይርኹም መዓዝ ወርሒ ሃምልተአሰረ መዓዝ ከምዝተፈትሐ እዚብ ግልፂ ገይርኩም ልቲ ቤት ፍርዲ አረድኡ።

6ኛ መ/ ምስክር ብ75 ወርሒ ታሕሳስ ብ28 ብ29 እቶም ሰባት ተቓቢሮም ብሳልሳይ ማዓልቱ ድዩ ብራብዓይ መዓልቱ ተአሲሩ እዩብ 28 ሞይቶም ብ29 እዮም ተቓቢሮም

ተርጓሚ፡ ሰዎቹ ታህሳስ 28 ተገደሉ 29 ተቀበሩ ከዛ በኋላ ከሶስት ቀን በኋላ ነው እሱ የታሰረው።

ዳኛ/ ገብሩ/ እስከ መቼ በእስር ቆየ?

ተርጓሚ፡ ክሳዕ ማዓዝ አብ እስር ቤት ፀኒሑ ?

6ኛ መ/ ምስክር አከባቢ 6ተ ወርሒ ተቐሚጡ ማዓልታ ግን አይፈለኸዋይ።

ተርጓሚ፡ ስድስት ወር ያህል ነው የታሰረው።

ዳኛ/ ገብሩ/ ዓ/ህግ መስቀለኛ ጥያቄ ሲጠይቅዎት የተፈታው 76 ጥር ወር ነው ብለው ነበር መሰለኝ ስለዚህ ከ75ጥር አከባቢ ማለት ነው አሁን ባሉት መሰረት ጥር መጀመርያ አከባቢ እስከ 76 ጥር አከባቢ ቆይተዋል ማለት ነው በእስር ይሄ ደግሞ ስድስት ወር አይደለም።

ተርጓሚ፡ ዓንተዎ ዓ/ህጊ ክሓተኩም ከሎስ 76 ሃምልተፈትሐ እዩ ኢልኩም ነይርኹም ግን እሱ ክሰላሰል ከሎ ሽዱስተ ወርሒ አይኾንይ ብዙሕ እዩ ዝገብር ዘሎ እና እዙይስ ከመይ እዩ?

6ኛ መ/ ምስክር፡ ልተአሰሮ ብ75 እዩ ምናልባት ድሕሪቱ ግን ሃምዚ ልብሎ ዘለኹ ወዒኡ እሱ እዩ

ተርጓሚ፡ ያው የታሰረው 75 ነው ግን ከዛ በኃላ ያው እንዳስቀመጥኩት ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/ እኮ ጥር መጀመርያ ማለት ነው አሁን ባሉት መሠረት ሰዎቹ 28 ታህሳስ ተገደሉ 29 ተቀበሩ ከሶስት ቀን በኋላ ጥር መጀመርያ ማለት ነው ከ75 ጥር መጀመርያ እስከ 76 ጥር ቆይተዋል ማለት ነው በእስር አንድ አመት ማለት ነው::

ተርጓሚ: ካብኡ እንተኾይኑሲ ካብ ጥሪ አንድዩ ዝኸውን ዘሎ ካብ ጥሪ ካብ 75 ጀሚሩ ክሳብ 76 ዘሎ ሓደ ዓመት እዩ ዝኸውን ዘሎ ንሓደ ዓመት ዝአክልስ ፀኒሑ ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ ምስክር: ምናልባች ኸኸን ይኸእል ምናልባች ኢየስታውስኸዎን እኳ ሃምኢጋጣሚ ልፈልጦ እሱ እዩ::

ተርጓሚ: ምናልባት ሊሆን ይችላል እኔ አላስታወስኩትም::

ዳኛ/ ገብሩ/ ስለዚህ ጥር 76 መፈታቱ እርግጠኛ ነዎት?

ተርጓሚ: ጥሪ 76 ምፍትሑስ እርግፀኛ ዲኹም?

6ኛመ/ ምስክር: ጥሪ 76 አከባቢ ምኳኑ አይፈልጥን ምናልባት 75 ተአሲሩ እንትፍታሕ ግን እቲ መዓልቱ ኢየስታወስኹዎይ ድአም ሃምኡ እዩ::

ተርጓሚ: 76 መሆኑ ብዙም አላስታውሰውም ግን 75 ታስሮ መፈታቱን ግን አቃለሁኝ::

ዳኛ/ ገብሩ: ታድያ ለምን ጥር 76 አሉ?

ተርጓሚ: እሞ ድአልምንታይ ጥሪ 76 ኢልኩም?

6ኛ መ/ ምስክር: ጥሪ 76 75 ዶ ?

ተርጓሚ: ጥር 75 ነው ያልኩኝ::

ዳኛ/ ገብሩ/: አይደለም የተፈታው ጥር 76 ነው ብለዋል ዝኢ በእስርቆይቶ የተፈታው 76 ዓ/ም ጥር ወር ነው ብለዋል

ተርጓሚ: ዓን ተወይሲ ዝኢ አብ እስርቤት ፀኒሑ ልተፈተሐሉ 76 ጥሪ እዩ ኢልካ ነይርካ እዙይስ ከመይ እዩ?

6ኛ መ/ ምስክር ብ75 ተአሲሩ ድሓር ከባቢ ሽዱሽተ ወርሒ ተአሲሩ ተቓሚጡ ነይሩ ድሕሪኡ ተፈትሑ እዩ::

ተርጓሚ: በ75 ታስረዋል ለአንድ ስድስት ወር ያህል በእስር ላይ ቆይቶ ነው የተፈታው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ታድያ ስህተት ነው ማለት ነው ቅድም ያስቀመጡት?

ተርጓሚ: እቲ ዓንተወይ ዝበልኻዩ 76 ዝበልኻዩ ስሕተት ማለት ድዩ?

6ኛ መ/ ምስክር: ተጋግየ እንተኾይነ እንድዒ

ተርጓሚ: ምናልባት ተሳስቸ እንደሆነ አላቅም::

[redacted]

ዳኛ/ ገብሩ/ 76 ዓ/ም የተከሳሽ ሚስት ሲወልዱ ምጥ ተይዘው እዛ አድረን ነበር ብለዋል እና አንድ መቼ ሰዓት እንደወለዱ? እና እናንተም እስከ ስንት ሰዓት እንደቆያችሁ? ከዛ ወዴት እንደሄዳችሁ ከማን ጋር ይሄ እስኪ በዝርዝር ያስቀምጡልን?

ተርጓሚ: ግንቦት 5/76 ሲ ናይ ተኸሳሲ ብዓልቲ ገዛን ሕርሲ ተጻሒዘን እስኻትኹም እውን አብኡ ከምዝሓደርኹም እዩ ብኸንደይ ሰዓት ከምዝወለዳ ንሰን ድሕሪኡ'ኸ እስኻትኹም ናበይ ከምዝኸድኹም ምስመን ሓቢርኹም ከምዝኸድኹም እዙይ አብራሪህኹምንተ፡ ቤት ፍርዲ አረድኡ?

6ኛ መ/ ምስክር: ደርሆ ድማምግም አቢሉ ላብ ዕባሕ ዒፍጭው ጭው ክብላ አክባቢ እዩ ወሊዳ ድሕሪኡ ንኡሽተይ ዕንሕንሕ ኢልና ናብ ቤተክርስትያን ኢና ኸይድና ቤተክርስትያን ብደገ ሰላም ኢልና ግን ላብ ገዛና ኢናኸይድና::

ተርጓሚ ወደ ንጋት አከባቢ ነው የወለዱት እንደ ነጋ እኛ ደግሞ ወደ ቤተክርስትያን ሄድን::

ዳኛ/ ገብሩ/ እንደነጋ ሲሉ በስንት ሰዓት?

ተርጓሚ: ምስወገሐት በሉ ተለኹም ክንዳይ ሰዓት ዩ?

6ኛ መ/ ምስክር: ፀሓይ ብልጭ ኢላ ነይራ ሰዓት ግን አይሓዝኹይ::

ተርጓሚ: ሰዓት አልያዝኩም ግን ፀሃይ እንደወጣች ነው የሄድነው

ዳኛ/ ገብሩ/: ፀሃይ እስከሚወጣ ድረስ ምን እያረጋችሁ ቆያችሁ?

ተርጓሚ: ፀሓይ እስካዕ ትወፅእሲ እንታይ ላገበርኹም ፀኒሕኹም?

6ኛ መ/ ምስክር: አብኡ ኢና ከፍ ኢልና ነይርና አሻዓይትኡ ቁሩብ እዩ ልተገላገሉ አንሕና እውን ደኺሙናጭ ንቂ ስለልሓደርና ከፍ ኢልና ኢና ስቕ ኢልና አብገዛ

ተርጓሚ: እኛም ተጨንቀን ስላደርን ያው ሲነጋ አከባቢ ነው የተገላገለችው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ጨርሰዋልና ይነሱ:: ማስረጃን በተመለከተ የምታቀርቡት ሃሳብ?

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ባጠቃላይ የሰው መከላከያ ማስረጃዎችችን ጨርሰናል ቀጣይ የፅሁፍ ማስረጃ በሬጅስትራር በኩል እንድናቀርብ ክቡር ፍርድ ቤቱ እንዲፈቅድልን እና ከቀጠሮ በፊት እናቀርባለን በዚህ መሠረት ጨርሰናል ክቡር ፍርድ ቤት::

ዳኛ/ ገብሩ/: ሌላ ይቆይ ነገ በአዳሪ ውሳኔ ስለሚኖር ምናልባት በአጠቃላይ ሌላ ትእዛዝ ነገ ይሰጣል::

1106

ት እ ዛ ዝ

16ኛ ተከሳሽ የመከላከያ ምስክሮች ስድስቱ ማለት ነው ከኮረም መሆኑ አከባቢ የመጡ ናቸው ትናንት እንደመጡም ተገልፀዋል:: ስለዚህ ለእያንዳንዳቸው የሁለት ቀን ተኩል አበል እና የመጓጓዥ በሚያቀርቡት ፋክቱር መሰረት የደርሶ መልስ እንዲከፈላቸው የሚከፈላቸው ተከሳሽ ካስያዘው ገንዘብ ይሆናል ቀሪ ካለ ተመላሽ ይሆናል ላስያዘው ገንዘቡ ይመለሳል ማለት ነው:: ሌላ የ16ኛ ተከሳሽ የፅሁፍ ማስረጃ በሬጅስትራር በኩል ማየያዝ ይችላል ለልዩ ዓ/ህግም በዛ በኩል እንዲደርሰው የ19ኛ ተከሳሽ ውሳኔ ለመስጠት ለነገበአዳሪ ለመስከረም 24/95 ቀጠሮ ይዟል::

የወ/መ/ቁ 1/91

መስከረም 24/1995

ዳኞች

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ ....ልዩ ዓ/ሕግ

ተከሳሾች ...... 3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ.................... ቀርቧል

5ኛ ነጋ አበባው.................... ቀርቧል

7ኛ መም/ብርሃኔ ፀጋይ....... ቀርቧል

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ....... ቀርቧል

16ኛ ገዛኢ ከበደ.................... ቀርቧል

17ኛ ግርማይ ድንቃዬህ.......... ቀርቧል

18ኛ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል..... ቀርቧል

19 ገ/መድህን ወ/ስማየት........ ቀርቧል

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው በ19ኛ፣7ኛ እና 8ኛ ተከሳሾች ላይ ውሳኔ ለመስጠት እንዲሁም የ16ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክር ለመስማት ነበር:: ለጊዜው የ7ኛ እና 8ኛ ተከሳሾች ውሳኔ ስላልደረሰ የ19ኛ ተከሳሽ ገ/መድህን ወ/ስማየት ውሳኔ እንደሚከተለው ነው::

ው ሳ ኔ

ልዩ ዓ/ሕግ በወ/መ/ቁ. 190/85 የካቲት 5/1991 ዓ/ም በፃፈው ክስ፣ ተከሳሹ በክስ 5 ከተጠቀሰው ግብረ አበሩ ጋር በመሆን የወ/መ/ሕግ ቁ. 32/1/ሀ/ወይም/ለ/ እና 281/ሀ/ በመተላለፍ በናዕዴር ወረዳ ወጣት ሚሊሻ ሆኖ ይሰራ በነበረበት ወቅት አድሃሪ የህወሓት ደጋፊ ነው በሚል ምክንያት ሟች አቶ አለማየሁ ወልዱን ይኖሩበት ከነበረ ናዕዴር ከተማ ጥር 16/71 ዓ/ም ተከሳሽ ይዞ እያደበደበ በማምጣት አክሱም ከተማ በሚገኘው የቀይ ሽብር እስርቤት እንዲታሰሩ ካደረገ በኋላ በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው ግብረ አበሮቻቸው ጋር በመሆን ጥር 19/71 ዓ/ም ከቀኑ በግምት 4:00 በሚሆንበት ጊዜ አክሱም ከተማ ገበያ መሃል እንዲገደሉ በማድረጋቸው ተከሰዋል የሚል ነው።

ተከሳሽ ወንጀሉን አልፈፀምኩም ጥፋተኛም አይደለሁም በማለት ክዶ የተከራከረ ሲሆን ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች አቅርቦ እንዲሚከተለው አሰምቷል።

ሃያኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር አቶ ንጉሴ ገ/ህይወት የሰጡት ምስክርነት ተከሳሽ ወጣት ሚሊሻ የደርግ ታማኝ ሆኖ ከሌሎች ወታደሮች በመሆን ከአክሱም ወደ ናዕዴር ማሕበረ ዴጎ ጥር 15/1971 ዓ/ም በግምት ከጥዋቱ 3:00 ሰዓት ሲሆን በመምጣት ለሟች አጎቴ አቶ አለማዩህ ወልዱና ወደ መኪና ውጣ ብሎ ዱላቻቸውን ቀምቶ በጀርባቸው ላይ ሁለት ጊዜ ፣ በቂጣቸው ላይ ደግሞ አንድ ጊዜ ከመታቸው በኋላ ተከሳሽና ከእሱ ጋር የነበሩ ሁለት ወታደሮች ሆነው ተባብረው ትክሻቸውን ደግፈው ወደ መኪናው በማውጣት ወደ አክሱም ከተማ ወሰዱት። በአክሱም ከተማ ቤተመንግስት እየተባለ ይጠራ በነበረው የቀይ ሽብር እስር ቤት አግብተው አሰሩት ሲባል ደግሞ ሰማሁኝ። ከዛ ጥር 19/71 ዓ/ም በገበያ ቀን እንደተገደለ ሰማሁኝ።

የዚህ ሁሉ ምክንያት ደግሞ ተሓቶችን ከቤትህ አሳድረህ የመንግስት ወታደሮች አስገድለሃል በሚል መሆኑን ነው መዋች ከመገደሉ በፊት የነገረኝ። እኔም አብሬው ወደ አክሱም ሀጀ ስለነበርኩኝ ምክንያቱ ነግሮኛል በማለት መስክሯል።

ሃያ አንደኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር ወ/ሮ ግደይ ገ/ሚካኤል የመሰከሩት ደግሞ ሟች አቶ አለማዩህ ወልዱ ባለቤታቸው እንደነበሩ ገልፀው ጊዜው ጥር ወር የአቡነ አብየዝጊ ዋዜማ ይመስለኛል ዓመቱ ምህረቱ በማላስታውሰው በናዕዴር ማሕበረ ዴጎ ከተማ እኔ ከሟች ባለቤቴ ቤተክርስትያን ልንሳለም ብለን ሄድንና እኔ ተሳልሜ ቶሎ ብየ ቡና ለማፍላት አስቀድሜ ወደ ቤቴ ስሄድ ሟች ባለቤቴ ግን ዳዊት እየደገሙ በአንድ ጥቁር በርበሬ ስር ትቻቸው ወደ ቤቴ ተመለስኩኝ። ቡና ለማፍላት እቃ እያቀራረብኩ በነበርኩበት ጊዜ ሁለት የደርግ ወታደሮች ወደ ቤቴ መጥተው የት አለ ይሄ ፀረ አብዮተኛ ባልሽ አሉኝ። እኔ ደግሞ ባሌ ዳዊት የሚደግሙ እንጂ ፀረ አብዮተኛ አይደሉም አልኩዋቸው። ወታደሮቹ ደግሞ በጥፊ እና በሰደፍ መበንጃ መቱኝ። በዚህ ምክንያት በአፌ እና በአፍንጫዬን ደም ፈሰሰብኝ። እየጠራረግኩት ወደ

ውጭ ስወጣ ተከሳሽ ውጭቆሞ አገኘሁት፡፡እኔ ደግሞ አባትህና አቶ አለማዩህ እኮ
አብረው በልተው ጠጥተው ብዙ ያሳለፉ ናቸው እንዴት ታስደበድበኛለህ አልኩት፡፡
እሱ ግን ኑ ተውዋት የራስዋ ጉዳይ ብሎ ወታደሮቹን ይዞአቸው ወደ በተክርስትያኑ
ሄዱ እኔ ወድቄ ቀረሁኝ፡፡ ከቤክርስትያኑ ባሌን በጳላ እየመቱ በመኪና ጭነው ወደ
አክሱም ወሰዱዋቸው ተባለ፡፡ እኔ ሓሙስ ዕለታ አክሱም ሀጄ አይቻቸዋለሁ፡፡
ያገኘሁአቸውም በቀይ ሽብር እስርቤት ታስረው ነው፡፡ ቅዳሜ ዕለታ ግን ተረሸኑ፡፡
ተይዘው የተገደሉበት ምክንያትም ተሓህት ነው በሚል ነው የሰማሁት በማለት
አስረድቷል፡፡ ሰላሳ ሰባተኛ ምስክር ወ/ሮ ሓዳስ መኮንን የሰጡት የምስክርነት ቃል
ስንመልከትም ጥር አጋማሽ ላይ ከ25 ዓመት በፊት ይመስለኛል የህወሓት ታጋዮች
ወደ ናዕዴር ማሕበረ ዴጎ መጥተው የደርግ መንግስት ጦር ንብረት ወረው የሚገዳል
ገድለው ሄዱ፡፡ ጦሩም ሸሽቶ ሄደ፡፡ ጦሩ እንደገና በነጋታው ተምልሶ መጣ፡፡ ከዛ
የደርግ ጦር ወደ አክሱም ትሄዳላችሁ ብሎን ንብረታችን ትርምስምሱ ይወጣል፡፡
ጥዋት በመኪና ልንሄድ ተዘጋጅተን ሳለን በመኪና ስትሄዱ አደጋ ሊደርስባችሁ
ስለሚችል በእግራችሁ ነው የምትሄዱ ብለው ነገሩን፡፡ በዚህ መካከል አቶ አለማየህ
ወልዱ ቤተክርስትያን ቆይተው መጡና ወደ መኪና ውጡ ብለው አዘዙዋቸው፡፡ አቶ
አለማዩህ ግን ወደ መኪና ከመውጣት አመነቱና አንገራገሩ እንድእግራቸውውም
አንካሳ ስለነበር ተከሳሽ በብትር አድርጎ ሁለት ጊዜ መታቸው፡፡ ለሰስተኛ ጊዜ
ሊደበድባቸው ሊመታቸው ሲል አንድ ሰው እማላውቀው ቀይ ሰውየ ተዋቸው ራሴን
አስወጣቻቸዋለሁ ብሎ አቅፎ ወደ መኪናው አወጣቸው፡፡ ከዚያ ማክሰኞ ዕለት ወስደው
በአክሱም ፖሊስ ጣብያ አስገብተው አሰርዋቸውና ቅዳሜ ዕለት ከአራት ቀን በኋላ
በገበያ ላይ ገደሉዋቸው ሲባል በወሬ ሰማሁኝ በማለት አስረድቷል፡፡

ሃያ አምስተኛ እና ሰላሳ ስምንተኛ ምስክሮች ደግሞ አቶ አለማየህ ወልዱ
ከናዕዴር ተይዘው ከመጡ በኋላ ጥር 19/ 71 ዓ/ም በአክሱም መሃል ገበያ የተረሸኑ
መሆኑን ያስረዱ ናቸው፡፡

ልዩ ዓ/ሕግ የምስክሮች ማስማት ካጠናቀቀ በኋላ የደርግ መንግስት በ1968
ዓ/ም ያወጣውን ፀረ ደርግ የሆኑ የፖለቲካ ሃይሎችና አባሎቻቸው ለማጥፋት
የተነደፈ እቅድና ቀይ ሽብር መፋፋም እንዳለበት የሚገልፅ አዲስ ዘመን ጋዜጣ በሰነድ
ማስረጃነት ለተከሳሹም ይመለከታል በሚል አያይዟል፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ ማስረጃው ካጠናቀቀ በኋላ ተከሳሽ እንደ ክሱ አመሰራረት
የተመሰከረብህ ስለሆነ በወ/መ/ሕግ.ቁ 32/1/ለ እና 281/ሀ/ መሰረት ተከላከል የሚል
ፍርድ ቤቱ በ23/05/1994 ዓ/ም በዋለው ችሎት ብይን መስጠቱ ይታወቃል፡፡ በዚህ
መሰረት ተከሳሽ ሰስት መከላከያ ምስክሮች አቅርቦ አስምቷል፡፡

1109

ስስቱን መካላከያ ምስክሮች ይመስክሩልኛል ብሎ ያስዘው ጭብጥ ወንጀሉ ተፈፀመ በተባለበት ጊዜና ቦታ ተከሳሽ በአክሱም ከተማ መኖሩ ይኸውም ከ1970 ዓ/ም ጀምሮ ደርግ እስከ አከሰመበት ጊዜ ድረስ ከአክሱም አለ መውጣቱን በወቅቱ ተማሪ እንጂ ታጣቂ ሆኖ እንደማያውቅ እድሜውም ለአቅመ አዳም ያልደረሰ መኖሩንና መዋችን ያስያዘ ማን እንደሆነ ያውቃሉ የሚል ነው። መ/ምስክሮች የሰጡት ቃል ደግሞ እንደሚከተለው ነው።

1ኛ መከ/ ምስክር አቶ ለገሰ ወ/ማርያም የሰጡት ምስክርነት እኔ እስከ 1971 ዓ/ም ሕዳር ወር በናዕዴር የመንግስት ሰራተኛ በነበርኩበት ጊዜ ከተከሳሽ ጋር በናዕዴር የማሕበረ ሰላም ቀበሌ ገበሬ ማሕበር ነዋሪዎች ነበርን።ሕዳር 1971 ዓ/ም እኔ ተዛውሬ ወደ አክሱም ሄድኩኝ ። ከታህሳስ 1971። ዓ/ም ጀምሮ ደግሞ ተከሳሽ አክሱም መጥቶ ይማር እንደነበር አውቃለሁ። ደብተሩን ይዞ ወደ ትምህርት ቤት ሲሄድ አየው ነበር። የስንተኛ ክፍልና በየተኛው ትምህርት ቤት ይማር እንደነበር ግን አላውቅም። ጥር 15/1971 ዓ/ም ደግሞ በናዕዴር ማሕበረ ዴጎ በተሓህት እና በደርግ ወታደሮች መካከል ጦርነት ተካሂዶ ስለነበር ጥር 16/1971 ዓ/ም ቤተሰቦቼ እዛው ስለነበሩ ውጊያው ያስተከተለው ጉዳት ለማወቅ ሰዎችን ለመጠየቅ በአክሱም ከተማ ስሟሟር አቶ አለማየሁ ወልዱ የሚባሉት የደርግ ወታደሮች ይዘዋቸው ወደ የድሮ ቤተመንግስት በወቅቱ እስርቤት ሲያስገቡዋቸው አይቻለሁ። ሲያዙና ማን እንደያዛቸው ግን አላየሁም። አቶ አለማዬሁ ወልዱ ተይዘው እስርቤት ሲገቡ ተከሳሽ የት እንደነበር አላውቅም ዕድሜ። ዕድሜው በግምት 14 እስከ 15 ዓመት ይሆነው ነበር። ብሏል ለቀረበባቸው ሌላ ጥያቄ ሲመልሱ ተከሳሽ በናዕዴር እያለ እስከ ስንተኛ ክፍል እንደተማረ እንደማያውቁ ናዕዴር ግን እስከ 6ኛ ክፍል የሚያስተምር ትምህርት ቤት መኖሩን እንደሚያውቁ ነው። ቆይተው ደግሞ ተከሳሽ በናዕዴር እስከ ህዳር 1971ዓ/ም ይኖር እነደነበር ባውቅም የት ይማር እንደነበር ግን አላውቅም ሲሉ አስረድተዋል።

2ኛ መከ/ምስክር አቶ መረሳ ገ/ፃድቃን ያስረዱትም ከተከሳሽ ጋር የአንድ አገር ወይም መንደር ነዋሪዎች ስለሆንን አውቀዋለሁ። እስከ 1970 ዓ/ም በተወለደበት ቦታ በናዕዴር ይማር ነበር። በናዕዴር እስከ 4ኛ ክፍል ተምሬ አለሁ ሲል ነግሮኝ ነበር። ከ1970 ዓ/ም የበጋ ወራት በኋላ ግን ወደ አክሱም ሄደዋል በአክሱም እየተማረ ነው ሲባል ሰምቻለሁ። ዕድሜው በግምት 14 ዓመት ነበር። ጥር 15/ 1971 ዓ/ም በናዕዴር ማሕበረ ዴጎ ከተማ በተሓህትና በደርግ ወታደሮች መካከል ከፍተኛ ውጊያ ተካሂዶ ስለነበር ጥር 16/ 1971 ዓ/ም የሞተውን ለመቅበር የቆሰለውን ለማንሳት ጦርነቱ ወደ ተካሄደበት ሀጄ ነበር። በዴጎ እንዳፃድቃን ቤተክርስትያን አከባቢ በግምት ጥዋት 3:00

ሰዓት ሲሆን 5 የደርግ ወታደሮች መዋች ልጅ አለማየሁን ይዘው ወደ መኪና ሲያስወጡዋቸውና ከዛ ወደ አክሱም አቅጣጫ ሲወስዱዋቸው አይቻለሁ። በዚህ ወቅት ተከሳሽ ይኑር አይኑር ግን በዓይኔ አላየሁትም በማለት መስክሯል።

3ኛ መከ/ ምስክር አቶ ፍስሃ ወ/ሚካኤል የሰጡት ምስክርነትም ቢሆን ከተከሳሽ ጋር መኖርያ ስፍራችን አንድ አከባቢ ስለሆነ እስከ 1970 ዓ/ም በማሕበረ ዴጎ ይማር ነበር። ዕድሜውም በግምት የ14 ዓመት ነበር። ከመስከረም አጋማሽ 1971 ዓ/ም አንስቶ ግን የፀጥታ ችግር በመኖሩ በአከባቢው ለመማር ስላልቻለ ወደ አክሱም ሄዶ ይማር እንደነበር ነው። 9ኛ ክፍል ከደረሰ በኋላ የሚንከባከበው አጥቶ ትምህርት አቋረጠና ትዳር አደረገ።

በጥር 15/ 1971 ዓ/ም ከጥዋቱ 1 5 ሰዓት ሲሆን በተሐህት ታጋዮች እና በደርግ ወታደሮች መካከል በማሕበረ ዴጎ ውግያ ተካሂዶ ስለነበር ብዙ የሞተና የቆሰለ ሰው ነበር። ከጥር 15/71 ከቀኑ 6 ሰዓት ጀምረን እስከ ነጋታው ጥር 16/71 ዓ/ም ከጥዋቱ 3 ሰዓት የቆሰለውን ለማንሳት የሞተውን ለመቅበር ብለን ውግያ ወደ ተካሄደበት አከባቢ በመሄድ ለናነሳና ስንቀብር ነበር። ጥር 16/71 ዓ/ም ቀብረን ከጨረስን በኋላ በእንዳፅዮን ቤተክርትያን ግቢ ውስጥ አቶ አለማዩህ ወልዱ የተባሉ ሰውየ ይፀልዩ ነበር። ከዛ እማላውቃቸው አረንጓዴ ልብስ የለበሱ/ እማላውቃቸው/ 5 ወታደሮች መዋች አቶ አለማዩህ ወልዱን ከቤተክርስትያኑ ግቢ ውስጥ እያጣደፉ ወደ ውጭ በማውጣት ቆሞ ወደ ነበረው መኪና አውጡዋቸውና ከዛ ወደ አክሱም አቅጣጫ በመኪና ወሰድዋቸው ሲሉ የምስክርነት ቃላቸው ሰጥቷል።

የማስረጃ መስማት ሂደት በዚህ ሁኔታ ከተጠናቀቀ በኋላ ከሳሽ እና ተከሳሽ የመፋረጃ ሓሳባቸው አቅርበዋል።

ልዩ ዓ/ሕግ መስከረም 15/1995 ዓ/ም በፃፈው የመፋረጃ ሓሳብ እንዳመለከተው እንደ ክሳችን አመሰራረት ካቀረብናቸው 5 ምስክሮች ሰስቱን የዓይን ናቸው። ሁለት ምስክሮች ተከሳሽ መዋችን በዱላ እየመታ ከሌሎች ወታደሮች ጋር በመሆን ወደ መኪና ያወጣቸውና ወደ አክሱም የወሰዳቸው መሆኑን ያስረዱ ሲሆን የመዋች ባለቤት ደግሞ ተከሳሽ መዋች በቤታቸው ይኖሩሉ ከሚል ግምት ከሌሎች ወታደሮች ጋር ወደ ቤታቸው በመሄድ ያጡዋቸው መሆኑን፣ ከዛ መዋችን በቤተክርስትያን አግኝተዋቸው ተከሳሽ እየመታ በመኪና ላይ ጭነው የወሰዱዋቸው መሆኑን እንደሰሙ ነው። ሌሎች ሁለት ምስክሮች ደግሞ አቶ አለማዩህ ወልዱ በአክሱም ከተማ ጥር 19/71ዓ/ም ሲገደሉ ያዩ ናቸው።

የተከሳሽ መከ/ምስክሮች ግን ተከሳሽ በአከባቢው አልነበረም፣ ወደ አክሱም ሄደ ብለው ሲገልፁ አንዱ እስከ 1971 ዓ/ም ሕዳር ወር በናዕዴር ቆይቶ ከታሕሳስ 1971

ዓ/ም ግን አክሱም ነበር ሲሉ፣ ሁለተኛ መከላከያ ምስክር ደግሞ ከ1970 ዓ/ም በኋ ወራት ጀምሮ ነው ወደ አክሱም የሄደው ብሏል። ሶስተኛው መከ/ ምስክርም ቢሆን ተከሳሽ ከመስከረም 1971 ዓ/ም ጀምሮ ነው ወደ አክሱም የሄደው በማለት እርስ በርሱ የሚቃረን ምስክርነት የሰጡ ናቸው። 2ኛ መከ/ምስክር መዋች በ5 ወታደሮች ሲያዙ አይቻለሁ ቢሉም 3ኛ መከ/ምስክር ግን መዋች ከቤተክርስትያን ሲያዙ ሌላ ሰው አልነበረም በማለት ተቃርነዋል። ስለዚህ የተከሳሽ መከ/ምስክሮች በጥናት የቀረቡ ከመሆናቸውም በላይ የሰጡት ምስክርነትም የተምታታና የመላምት በመሆኑ ሟቹን ከቤተክርስትያን ይዞ በጴላ እየደበደበ በመኪና ጭኖ ሲወስዳቸው በአይናችን አይተናል በማለት በ3 የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች የተሰጠውን የዓይን ምስክርነት የሚያፈርስ ስላልሆነ ተከሳሽ በክስ 5 ይከላከል በተባለበት በወ/መ/ሕግ/ቁ 32/1/ለ እና 281/ሀ/ መሰረት ጥፋተኛ እንዲባልልን እናመለክታለን የሚል ነው።

ተከሳሽ በበኩሉ ሰኔ 21/1994 ዓ/ም በፃፈው የመፋረጃ ሐሳብ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች በተያዘው ጭብጥ መሰረት አልመሰከሩም። ይኸውም አንዱ ሟች ከናዕዴር ተይዘው የተወሰዱት ጥር 15/71 ዓ/ም ነው አክሱም የተገደሉትም ከ3 ቀን በኋላ ነው ሲሉ ሌሎች ደግሞ ሟች የተያዙት ጥር 16/71 ዓ/ም ነው

በማለት እንደተለያዩ ነው። በተለይ 37ኛ ምስክር የሰጡት ምስክርነት የተምታታ ነው እንዴ አይቻለሁ ሌላ ጊዜ ሰምቻለሁ በማለት ቃላቸው የለዋወጡ በመሆናቸው እኔን ለማጥቃትና በሓሰት ለመወንጀል ሆነ ተብሎ የተደረገ ነው።

የመከላከያ ምስክሮቼ ግን እኔ በወቅቱ የ14 ዓመት ዕድሜ የነበረኝ ተማሪ እንጂ ታጣቂ እንዳልነበርኩ ድርጊቱ ተፈፀመ በተባለበት ጊዜም አክሱም ከተማ መኖሬ፣ ሟች ተይዘው የተወሰዱት በሌሎች ወታደሮች መሆኑን መስክረውልኛል።

ከመታሰሬ በፊትም ለተለያየ ስራ ህዝብ እየመረጠኝ በቅንነት ሳገለግል የቆየሁ ነኝ። በዚሁ ጉዳይ ከ1986 ዓ/ም ጀምሮ እስከ አሁን በእስር ስለምገኝ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ 149/2/ መሰረት በነፃ እንዲያሰናብተኝ አመልክታለሁ ብሏል።

እንግዲህ የከሳሽና ተከሳሽ የክርክር ይዘት እላይ እንደተገለፀው ይመስላል እዚህ ላይ ለውሳኔ አሰጣጥ አግባብነት ያለው ጭብጥ ተከሳሽ በመከላከያ ማስረጃው የልዩ ዓ/ሕግ ማስረጃ ያስተባበለ መሆኑን አለመሆኑን መመርመር ነው።

የልዩ ዓ/ሕግ ክስ እንደሚያመለክተው ተከሳሽ ወጣት ሚሊሻ ሆኖ ከናዕዴር ማሕበረ ዴጎ ከተማ ጥር 16/1971 ይዞ በመውሰድ አክሱም በመግል ገበያ እንዲገደሉ አድርጓል የሚል እንደሆነና ልዩ ዓ/ሕግ 5 ምስክሮች አቅርቦ ማስማቱ በዝርዝር አይተነዋል።ሰስቱ ምስክሮች እንደስረዱት ተከሳሽ የደርግ ታጣቂ ስለነበር ከሌሎች የደርግ ወታደሮች ጋር ወደ ናዕዴር በመሄድ የህወሓት ደጋፊ በመሆን ወታደሮችን

አስገድሏል በሚል ሚችን ይዞ በዱላ እየመታ ወደ አክሱም እንደወሰዳቸውና ከጥቂት ቀናት በኋላ እንደተገደሉ የመሰከሩ ናቸው:: በተለይ 20ኛ እና 37ኛ ምስክሮች ተከሳሽ ከሌሎች ወታደሮች ጋር በመሆን ይፀልዩበት ከነበረ ቤተክርስትያን አውጥቶ በዱላ እየደበደበ ወደ መኪና ሲያወጡዋቸው በዓይናቸው ያዩ ናቸው:: 21ኛ ምስክር ደግሞ የሚች ሚስት ሆኖው ተከሳሽ ከሌሎች ሁለት ወታደሮች ጋር ወደ ቤታቸው በመሄድ ሚችን ለመያዝ በመፈለግ ላይ እያለ በቤታቸው ስላጣቸው ከተከሳሹ ጋር የነበሩ ወታደሮች ምስክሯን በጥፊና በስደፍ የመቱዋቸው መሆኑን ከዚህ አልፈውም ምስክሯ እንዴት ታስደበድበኛለህ ብለው ተከሳሽን ሲጠይቁት የራስሽ ጉዳይ ብሎ ትቶአቸው ሚችን ለመያዝ ወደ ቤተክርስትያን እንደሄደ ነው::

ሁለት ምስክሮች ደግሞ ጥር 19/71 ዓ/ም በአክሱም ከተማ በገበያ ላይ አቶ አለማዩህ ወልዱ ሲገደሉ በዓይናቸው ያዩ ናቸው::

ተከሳሽ ያቀረባቸው መከላከያ ምስክሮች ደግሞ 3 ሲሆኑ ሁለቱ የሰጡት ቃል ስንመረምር ሚችን በመኪና የወሰዱዋቸው 5 የሚሆኑ ወታደሮች እንደሆኑና ተከሳሽ በወቅቱ በአክሱም ከተማ እየኖረ እዚያው ይማር እንደነበር ገልፀው ከናዕዴር ወደ አክሱም መቼ ሄደ ለሚለውን ጥያቄ ግን ሶስቱን የተለያየ መልስ ሰጥቷዋል:: 1ኛ መከ/ምስክር የመንግስት ሰራተኛ ስለነበሩ በናዕዴር እስከ ሕዳር 1971ዓ/ም ይሰሩ እንደነበረና ተከሳሽም እስከ ሕዳር 1971 ዓ/ም ናዕዴር ይኖር እንደነበር ገልፀው ከታሕሳስ 1971 ዓ/ም ጀምሮ ግን በአክሱም ከተማ ይማር እንደነበር ያስረዱ ናቸው:: 2ኛ መከ/ምስክር ደግሞ ተከሳሽ ወደ አክሱም የሄደው በ1970 ዓ/ም የበጋ ወራት ነው ሲሉ ሶስተኛ መከ/ምስክር በተለየ ሁኔታ ያስቀመጡትም ተከሳሽ ወደ አክሱም የሄደው መስከረም አጋማሽ 1971 ዓ/ም ነው ብሏል::

ስለዚህ ሶስቱ የመከ/ምስክሮች ተከሳሽ መቼ ነው ከናዕዴር ወደ አክሱም የሄደው የሚለውን ጥያቄ ሲመልሱ እርስ በርሱ የሚቃረን መልስ ነው የሰጡት:: እንዲሁም 2ኛ መከ/ ምስክር ሚች በ5 የደርግ ወታደሮች ተይዘው ሲወሰዱ ነበርኩኝ ያሉ ሲሆን 3ኛ መከ/ምስክር ግን ሚች ሲያዙ ሌላ ሰው አልነበረም በማለት ተቃርነዋል::

የተከሳሽ ዕድሜ በግምት ከ14 15 ዓመት ነበር ያሉትም የጠቀሱት ዕድሜ በወንጀል ተጠያቂ አያደርግም ባይባልም የመከላከያ ምስክሮች ቃል ብቻ በቂ ማስረጃ ነው ብሎ መውሰድ አስቸጋሪ ነው::

ስለዚህ ተከሳሽ የተመሰረተበት ክስ ወንጀሉ የፈፀመ ለመሆኑ ልዩ ዓ/ ሕግ ባቀረባቸው ምስክሮች በሚገባ የተረጋገጠ ሲሆን ተከላከል ተብሎ ያቀረባቸው መከላከያ ምስክሮች ግን የከሳሽ ማስረጃ ሊያስተባብሉ አልቻሉም:: ስለሆነም ተከሳሽ፡ አቶ አለማየህ ወልዱን ይዞ በቀይ ሽብር እስርቤት እንዲገቡና ከዛም እንዲገደሉ በማድረጉ

የወ/ መ/ ሕግ ቁ. 32/1/ ለ እና 281/ሀ/በመተላለፍ የወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ. 149/1/ በሚያዘው መሰረት ጥፋተኛ ነው ብለን በሙሉ ድምፅ ውሳኔ ሰጥተናል።

ዳኛ/ገብሩ/: ቅጣት በተመለከተ የሚቀርብ ሃሳብ እንቀበላለን

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ ክቡር ፍርድ ቤት በተከሳሹ በክስ 5 በተጠቀሰው ወንጀል ጥፋተኛ ተብለዋል ጥፋተኛ በተባለበት ጉዳይ ላይ ሌላ የቅጣት ማክበጃ ሃሳብ የለንም። ስለዚህ ጥፋተኛ በተባለበት የህግ አንቀፅ መሠረት ለጥፋቱ ተመጣጣኝ የሆነ ቅጣት እንዲወሰን አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ገበሩ/ ተከሳሽ ከውሳኔ በፊት ለምንድ ነው የቅጣት ሃሳብ ተዘጋጅቶ የሚቀርብበት ምክንያት

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምናልባት ተዘጋጅቶ ለመቆየት ነው ለፍርድ ቤቱ እና ለራሱ ባጭሩ ቀጠሮ ውሳኔ ለማግኘት ይመስለኛል።

ዳኛ/ ገብሩ/: ትክክል አይደለም የጥፋተኝነት ውሳኔ ይሰጣል አይሰጥም በነፃ ነው የሚለቀቀው ወይስ ጥፋተኛ ይባላል የሚል ነገር ሳይታወቅ የቅጣት ሓሳብ አዘጋጅቶ ማቅረብ ትክክል አይደለም ስነ ስርዓቱም አይደግፍም። ስለዚህ ለእናንተ ለራሳችሁ ማስታወሻ ይዛችሁ በውስጣችሁ ተዘጋጅታችሁ ልትቆዩ ትችላችሁ ምናልባት በችሎቱ ሃሳብ ለማቅረብ እንዲመቻችን ብላችሁ እንትን ለማድረግ ትችላላችሁ አለበለዚያ

የ19ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እንደዚህ ነው እኮ የሚመስለኝ ምናልባት ብሎ የያዘው ነው ይዞት የመጣ ተዘጋጅቶ ለፍርድ ቤቱ ሲጠይቀው ለማቅረብ።

ዳኛ/ ገብሩ/: በ5 ቀን ውስጥ መከላከያ ምስክር ለማቅረብ የሚችልሰው ይኖራል?

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ባለፈው የሰው መከላከያ ምስክሮች አሰምቶ የጨረሰ መሆኑ ይታወሳል አሁን የፅሁፍ ማስረጃን ለሌላ ቀጣይ ቀጠሮ ለማቅረብ ሰነዶች ያሉበትን ቦታ እናየሰነዶችን ዝርዝር የያዘ ማመልከቻ እያቀረብን ነው እና በዛሬው ቀን ሰነዶቹ ካሉበት ቦታ እንዲቀርቡ ትእዛዝ እንዲሰጥልን ክቡር ፍርድ ቤቱን አመለክታለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/: የ18ኛ ተከሳሽ ማመልከቻው ቀርበዋል?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ የካቲት 19/ 1994 ዓ/ም የተፃፈ አዛ ማመልከቻ አለ።

ት እ ዛ ዝ

በ19ኛ ተከሳሽ ላይ የቅጣት ውሳኔ ለመስጠት እንዲሁም የ18ኛ ተከሳሽ የመከላከያ ምስክሮች ለመስማት ቀጠሮ ለመስከረም 30/1995 ዓ/ም ተይዘዋል ከዛ በፊት 18ኛ ተከሳሽ ቀደም ብሎ ባመለከቱት መሰረት ሊመጣላቸው የጠየቁት ማስረጃ ካለበት እንዲመጣ ባመለከቱት መሠረት እንዲፃፍ እንዲሁም 5ኛ ተከሳሽ አሁን

በቀረቡት ማመልከቻ ማስረጃ ማስረት ያማስረጃ የሚሉት ካለበት ቦታ እንዲመጣ ትእዛዙ እንዲፃፍ ብለናል፡፡

ቀን 30/ 01/ 1995

ዳኞች

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መሰለ

ከሳሽ ....ልዩ ዓ/ሕግ ገብሩ ገበዬሀ

ተከሳሾች .... 3ኛ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ተ/ጠበቃቸው ዘይአይ ግደይ

5ኛ አቶ ነጋ አበባው

7ኛ መም/ብርሃነ ፀጋይ

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ

16ኛ አቶ ገዘኢ ከበደ

17ኛ አቶ ግርማይ ድንቃዬህ

18ኛ አቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል

19 አቶ ገ/መድህን ወ/ሰማያት

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው በ19ኛ ተከሳሽ ገ/ መድህን ወ/ሰማያት ላይ የቅጣት ውሳኔ ለመስጠትና የ18ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ለመስማት ነው፡ በዚህ መሰረት የሚከተለውን ቅጣት ሰጥተናል፡፡

ቅ ጣ ት

ተከሳሽ የወ/መ/ ሕግ ቁጥር 32/1/ለ/ እና 281/ሀ/ ተላልፎ ጥር 16/71 ዓ/ም በናዕደር ማሕበረ ዴጎ አቶ አለማዬህ ወልዱን ይዞ ወደ አክሱም በመውሰድ ጥር 19/1971 ዓ/ም በገባያ መሃል እንዲገደሉ በማድረግ ግብረ አበር ሆኖ ስለተገኘ ጥፋተኛ ነው ተብሏል፡፡ ጥፋተኛ ከተባለ ደግሞ ለጥፋቱ የሚመጥንና ሌሎች ሁኔታዎችም ካሉ ግምት ውስጥ በማስገባት ቅጣት ሊወሰንበት ይገባል፡፡ ይህን ያህል ቅጣት ሊጣልበት ይገባል ከማለታችን በፊት ግን ከሳሽና ተከሰሳሽ ያቀረቡት የቅጣት ሓሳብ እናያለን፡፡

ልዩ ዓ/ ሕግ መስከረም 24/1995 ዓ/ም በተከሳሽ ላይ የጥፋተኝነት ውሳኔ ከተነበበ በኋላ ለችሎቱ በቃል እንዳስመዘገበው ተከሳሽ በክስ 5 በተጠቀሰው ወንጀል ጥፋተኛ ተብለዋል:: ጥፋተኛ በተባለበት ጉዳይ ላይ ሌላ የቅጣት ማክበጃ ሃሳብ የለንም:ሽ ስለዚህ ጥፋተኛ በተባለበት የሕግ ዓንቀፅ መሰረት ለጥፋቱ ተመጣጣኝ የሆነ ቅጣት እንዲወሰን እመለከታለሁ ብሏል::

ተከሳሽ በበኩሉ መስከረም 24/1995 ዓ/ም በፃፈው ያቀረበው የቅጣት ሓሳብ ህወሓት በ1980 ዓ/ም አክሱም ከተማ ሲገባ እዚያ ቆይቼ በሰላም ከመኖሬ በተለያዩ ኮሚቴዎች ተመራጭ ሁኜ ህዝቤን ሳገለግል ቆይቻለሁ፣ አሁን በተጠየቅኩበት ጉዳይ በ1983 ዓ/ም የማጥራት ዘመቻ ሲካሄድ በጥቆማ መልክ ቀርቦብኝ ለ3 ወር በ06 የህወሓት ማረሚያ ቤት ታስሬ ተማርቶ በነፃ የወጣሁ ስለሆንኩኝና ቤተሰቦቼም ከወያኔ ጋር እና እንዲሁም ሻዕቢያ አገራችን ሲወር ከመከላከያ ሰራዊታችን ጋር ተሰልፈው የተሰው ናቸው:: እስካሁን በማገልገል ላይ የሚገኙም አሉ:: አጠፋህ በተባልኩበት ወቅትም የ14 ዓመት ዕድሜ የነበረኝ የዚህ ዓይነት ወንጀል ለመፈፀም አቅም ያልነበረኝ ስለሆነ፣ በቀረበብኝ የሓሰት ክስ ከሰኔ 9/1986 ዓ/ም ጀምሮ በእስር በመጎዳቴና በቤተሰቦቼ ላይ ከፍተኛ ጉዳት የደረሰ ስለሆነ የ11 ቤተሰብ አስተዳዳሪ በመሆኔ ይህን ሁሉ አመዛዝኖ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ/ቁ. 41 እና 149/2/ መሰረት በነፃ እንዲያ ሰናብተኝ በታላቅ ትህትና አመላክታለሁ ብሏል::

የግራና ቀኝ ተከራካሪ ወገኖች የቅጣት ሓሳብ ከሕጉ ጋር አገናዝበን ስናየው፣ ከሳሽ ያቀረበው የቅጣት ማክበጃ እንደሌለና ለጥፋቱ የሚመጥን ቅጣት ሊወሰንበት እንዲሚገባ ያመለከተ ስለሆነ ብዙ ሓተታ የሚያስፈልገው አይደለም:: ተከሳሽ ያቀረበው ሓሳብ በቅጣት አሰጣጥ ላይ ያለው አስፈላጊነት ምን ያህል ነው ብለን ስንመረምር ግን፣ የቅጣት ማቅለያ ነው ብሎ ያቀረበው አንዱ በወንጀሉ ተሳታፊ እንዳልነበረ እንዲያውም የ14 ዓመት ዕድሜ የነበረው ህፃን መሆኑን ነው ይህ ሓሳብ ግን ጥፋተኛ ከመባሉ በኋላ ያቀረበው ከመሆኑም በላይ በመከላከያ ምስክርነት አቅርቦትም ተቀባይነት አጥቶ የታለፈ እስከሆነ ድረስ ዳግመኛ የሚቀርብበት ሁኔታ የለም:: በዚሁ ጉዳይ በ06 ተማርቶ በነፃ ተላቋኩኝ ብሎ ያለውም የዘር ማጥፋት ጉዳይ 06 የህወሓት አማሪ ኮሚሽን ስልጣን ያልነበረው ከመሆኑም በላይ ያቀረበው ማስረጃም አልነበረም መቅረብ የሚገባውም በቅጣት ጊዜ አይደለም:: ስለዚህ ተቀባይነት የለውም::

ህዝቤን በማገልገል ላይ ነበርኩኝ ቤተሰቦቼም እንዲሁ ብሎ ላቀረበውም ምናልባት የግል ሂወቱ ጉዳይ ጥሩ መሆን ወንጀሉ ከተፈፀመ በኋላ የነበረው ሁኔታ ነው እየወራ ያለው:: ግምት ይሰጠዋል የሚባል ከሆነም እንደቅጣት ማቅለያ ሊሆን

1116

[redacted]

በወ/መ/ሕግ ቁ. 86 መሰረት ነው ሊመዘን የሚገባው:: ይህ የወንጀል ድንጋጌ ደግሞ አንድ ሰው ቅጣት ሊጣልበት የሚገባ ባጠፋው መጠን መሆን እንዳለበት ነው::

ስለዚህ ተከሳሽ ወንጀሉ በፈፀመበት ወቅት ብዙ ያልተማረ በዕድሜም ገና ወጣት በመኖሩና አሁንም የቤተሰብ አስተዳዳሪ በመሆኑ በቅጣቱ አሰጣጥ ግምት ሊሰጠው እንደሚገባ በማመን ከተያዘበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ በ9/ዘጠኝ/ ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጣ በሙሉ ድመፅ ውሳኔ ሰጥተናል::

ት እ ዛ ዝ

የክልሉ ማረሚያቤት የተሰጠ የቅጣት ውሳኔ እንዲያስፈፅም ትእዛዝ ይተላለፍለት ይፃፍ::

ዳኛ /ገብሩ/: ራሳችሁ ብታነቡት

19ኛ ተከሳሽ ገ/መድህን ወ/ሰማያት/: አመልካች እኔ ገ/መድህን ወ/ስማያት የሚያመለክተው ጉዳይ እንደሚከተለው ይሆናል: እኔ በ24/1/95 ዓ/ም የዋለው የጠ/ፍርድ ቤት ችሎት በዚያን ወቅት የተላለፈልኝ በድምፅ ወያኔ ለአቶ አለማየ ወሉ በአክሱም ከተማ ገድለዋል የሚል ነው:: እኔ ከዓ/ህግም ገድለዋል የሚል ማስረጃ አልቀረበብኝም ክቡር ፍርድ ቤትም በዚያ ጥፋት አልሰጠኝም ቀጥታ እስር ቤት እንደ ሄድኩ ግን የተላለፈው ዜና በድምፅ ወያኔ ቀጥታ አክሱም ወስዶ እንደገደለው ብሎ ለሰፊው ህዝብ ያልሆነ ግንዛቤ ለተጎጂ ቤተሰቦቼ ያልሆነ ግንዛቤ የሚያስጨብጥ ዜና ነው ለኔም በቤተሰቦቼ ትልቅ ተፅኖ አርጎ ለአብነት ያህል ባለቤቴ ደንግጣ ነው የመጣች ትናንትና ማታ ምን ዓይነት ሰነድ ነው የተገኘ ተብሎ በኢትዮጵያ ሬድዮ እና በፋና ሬድዮ የተላለፈው ዜና ደግሞ በ1971 ዓ/ም ገ/መድህን ወ/ስማያት የተባለ ወጣት አቶ አለማየህ ወሉን ከናእዴር ወስዶ አክሱም ከተማ እንዲገደሉ የፈረመበት እናየተስማማበት ሰነድ ተገኝተዋል በዓ/ህግ እጅ ተሰጥተዋል ብሎ ዜና አስተላልፈዋል እኔም ለመፈረም አቅም የለኝም ለክቡር ፍርድ ቤትም የቀረበ እንደዚህ ዓይነት ሰነድ የለም ለመፈረምም አቅም አልነበረኝም በተጎጂ ይሁን በቤተሰቦቼ በነበረኝ ሰፊው ህዝብ ታማኝነት የሚያሳጣኝ በራሴ ላይ ተፅኖ የሚፈጥር በቤተሰቦቼ ከሞት የተረፉ ያሉ በአዲስ አበባም ያሉትን ቤተሰቦቼ ጫና የፈጠረ ዜና ተላልፎልኛል ዜና ላሰረጨው ከዋልታ ያገኘነው እያሉ ነው ድምፅ ወያኔም እንደዛ ብሎ ነው ያስተላለፈው ሬድዮ ፍናም እንዲዚያ ነው የኢትዩጵያ ተረሊቭዥን ትግርኛ ኘሮግራምም እንደዛ ነው ተሪሊቭዥን እና ሬድዮ ሁለቱም የኢትዮጵያ ቴሌቭዥን እና ለዜና ላሰራጨው ለዋልታ ኢፎርሜሽን በቀረበብኝ ማስረጃ እና ክቡር ፍርድ ቤት ጥፋተኛ ያለኝ መሰረት

1117

~~200~~

ዜናው እንዲስተካከልልኝ ለሰፊው ህዝብ ለኔም ለሂወቴን በጣም የሚጎዳ እና ያየተዛባ ግንዛቤ በህዝብ ላይ ያስጨበጠ ነው። በጣም አስደንጋጭ የሆነ ዜና ነው።

ዳኛ/ ገብሩ/: እንደሚታወሰው የውሳኔው ይዘት መስከረም 24/95ዓ/ም የተሰጠው ውሳኔ ተከሳሽ ገ/መድህን ወ/ስሚየት አቶ አለማዩ ወሉን በጥር 16/71 ዓ/ም ከናኢዴር አከባቢ ይዞ አክሱም መውሰዱን እና በዛ ምክንያት ታስሮ ከቆየ በኋላ ጥር 19/71 ዓ/ም በገበያ ማሃል የተገደሉ መሆኑ ስለዚህ እንዲገደል በማድረግ በኩል ግብረአበር በመሆኑ ነው ጥፋተኛ የተባለው ውሳኔው ይሄ ነው። ስለዚህ ምናልባት አሁን ተከሳሽ እያቀረበ ያለው ሰርሱ ዋልታ ኢንፎርሜሽን ነው እያለ ነው ያለው እና ምናልባት ወኪል ስላለ የዋልታ ኢንፎርሜሽን ማእከል መቀሌ ቅርንጫፍ ወኪል/ መስፍን አብርሃ ገዛኸኝ/ አሁን ተከሳሹ በነሳው ጉዳይ ላይ ምናልባት ምለፍርድ ቤቱ የዜናየን አርጅናል ወረቀት ማቅረብ እችላለሁ አሁን በተባለው መንገድ ነው የሄደው ሬድዮ ፋና ከየትም አምጥቶ አያወራውም ኢትዮጵያ ሬድዮም ከየትም አምጥቶ አያውራውም አማርኛ ስለሆነ ሚቢ ምናልባት እዚህ ድምፅ ወያኔ ትግራይ ላይ ትርጉም ላይ ምናልባት አማርኛ ነው እኔ የምሰራው እዚህ የሰማሁትን እነሱ ወደ ትግርኛ ሲተረጉምት የሆነች ለውጥ ካለች እኔ ቸክ አደርጋታለሁኝ እንጂ የኢትዮጵያ ሬድዮም ይሁን ሬድዮ ፋና ከናኢዴር ወስዶ አስሮ አስይዞት ይዞት እንደ ሄደ እና በግብረ አበርነት እንደተከሰሰ ወይም ጥፋተኛ እንደ ተባለሰውየው ግን ተገድሎ ከተማ ውስጥ መጣሉን የሚያሳይ በወቅቱ እዚህ ነበርኩ የሰማሁትን ያየሁትን ነገር በእርግጠ ኝነት ነው የፃፍኩት አስፈላጊ ከሆነ ግን ለፍርድ ቤቱ አርጅናሉን የሰራሁትን ዜና ማቅረብ እችላለሁ።

ዳኛ/ ገብሩ/: የድምፅ ወያኔ ወኪል አለ? የለም በእጅህ ይኖሃራል? በሚቀጥለው ቀነ ቀጠሮ እንዲቀርብ እና ከዛ ድምፅ ወያኔ ምናልባት እንዴት ነው ተተርጉሞ የተተላለፈው የሚለው ነገርም ከእናንተ የወሰዱ ከሆኑ ይህንን እንድታዩት እና በእርግጥ ድምፅ ወያኔ ቢኖር ጥሩ ነበረ በእነሱ በኩል ትክክለኛ ያልሆነ ትርጉም ተሰጥቶት ተላልፎ ከሆነ ማስተካከል ስላለበት በዛ በኩልም እንትን ብትሉት በተለይ ደግሞ የእናንተው ዜናው በሚቀጥለው ቀነ ቀጠሮ ብታቀርቡት። የዋልታ ኢንፎርመሽን ወኪል: እሺ እናቀርባለን።

ዳኛ / ገብሩ/: ቀጥለን የ18ኛ ተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች መጥተው ከሆነ የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ክቡር ፍርድ ቤት ሁለት መጥተውና የጠራናቸው ስስት ነበር እና ሁለቱ ሰስተኛ ሊመጣ ይችላል እና የቀረቡት እናሰማለን።

1118

ዳኛ/ ገብሩ/ መቼ ይመጣል ሰስተኛው?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ምናልባት ከተከላከየ ነው ይሄ ከመጣ

ዳኛ/ ገብሩ/: ካልመጣስ?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ካልመጣም በቀጣይ ቀጠሮ ይሰማል

ዳኛ/ ገብሩ/ ተመሳሳይ ጭብጥ ከሆነ ያስቸግራል

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ተመሳሳይ ጭብጥማ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: እኮ ተመካከሩ እና ምናልባት ከመጣ ጥሩ ካልማጣም ምን ይሁን የሚለው ነገር

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: የሱ የወህኒ ቤቱ አስተዳደር ክፍል ነው የሚሰራ አንዱ ማረምያ ቤት እስርቤት ነው አንዱ ደግሞ ሌላ አገር ነው እንትን የሚለው መገናኘት አይገናኙም ፍርድ ቤቱ ይገናኛሉ ካላቸው ግን የቀረቡት ሁለት ምስክርአሁን እናስማለን እና::

ዳኛ/ ገብሩ/ የት የት ነው የመጡ ከየት መጡ የቀሩ የት ነው ያሉ?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከቀረው የወህኒ ቤት ሰራተኛ ነው ወህኒቤት አስተዳደር ይሰራል መቀሌ ወህኒ ቤት አንዱ የመቀሌ ወህኒቤት የፍርድ እስረኛ ነው እስረኛ እና እሱ ደግሞ አይገናኙም እሱ ለራሱ ሰራተኛ ነው አንዱ ደግሞ እዚህ ፖሊቲካ ትምህርት ቤት የሚማር ከአውራጃ የመጣ ነው በንቃት ላይ ያለ ነው እና ግንኙነት የላቸውም ለማለት ፈልጌ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/ ያው ሰስተኛ መከላከያ ምስክር ሌላ ትእዛዝ ከመቀሌ ዞን ፍርድ ቤት አስቀድሞ የመጣ ትእዛዝ ስለነበር ወደዛ ሂደዋል እና ተለዋጭ ቀጠሮ እንዲሰጠን የሚል ከማረምያ ቤት በቁጥር 28/ሰ 02/8 መስከረም 28/95 የተፃፈ ማለት ነው ደብዳቤ ልከዋል የመጡት እንሰማ እና መጨረሻ ትእዛዝ እንሰጥበታለን::

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: 1ኛ መከላከያ ማስረጃ አቶ ገበሬ ነጋሽ ይባላሉ እሳቸውም የሚመሰክሩት በ1983 ዓ/ም አሁን በተከሰሱክበት ወንጀል ማለትም በክስ 11 ላይ በአውራጃ ከምሽን ተከሳሹ ከክልል ትግራይ የተወጣጡ ከምቴ መጥተው ማስረጃ ከሰሙ በኋላ ለእኔ በአምስት አመት እስራት የቀጡኝ መሆናቸው የሚያስረዳልኝ ነው ነው የሚለው::

ልዩ ዓ/ህግ: እኔ ተቃውሞየ ምንድ ነው ተከሳሽ በተጠቀሰው ወንጀል ፈፅመኸዋል እና ተከላከል ነው የተባለው አሁን እየቀረቡት ያሉት በዚህ ወንጀል ተቀጥቼበታለሁ የሚል ነው ይሄ በመጀመርያ ደረጃ መቃወምያ የሚቀርብ ሆኖ በቀረበበት ጊዜም ደግሞ እንደዚሁ በዝየን ጊዜ ፍርድ ቤት ብይን የሚሰጥበት አካሄድ ነው ስለዚህ አሁን ተከላከሉ ከተባሉበት ጉዳይ ጋር የመከላከያ ጉዳይ ሳይሆን

1119

እየቀረበ ያለው ተከሰውበታል ወይስ አልተከሳሰቡበትም የሚል የህግ ክርክር ነው እየተነሳ ያለው በዚህላይ ደግሞ መከላከያ ማስረጃ ማቅረብ የሚያስፈልገው ጉዳይ አይደለም በመጀመርያ ደረጃ የታለፈ ጉዳይ ነው እና ስለዚህ ይሄ መከላከያ ማስረጃ በዚህ መልኩ እንዳይሰማ አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/: ተከሳሽ በመጀመርያ ክሱ ሲቀርብ ሲነበብላችሁ ተቃውሞ ቀርቦ ነበር በዚህ አልቀረበም?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ተቃውሞው በመቃወምያ መልክ ነው የቀረበው ምናልባት ሌላ ጠበቃ ነበረ እና እሱ ነው የተከታተለው ማቅረብ ግን በችሎት ላይ አስምቻለሁ ነው የሚለው እሱ ተከሳሹ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/: ምን ዓይነት ብይን ተሰጠበት?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ብይንማ የዓ/ህግ ምስክር ይሰማነው የተባለው፡፡ ውድቅ ሁኖ እሱ ያንን መቃወምያ የዓ/ህግ ምስክር ይሰማ ተብለዋል የሆኖ ሁኖ ግን ይሄ ህጉ ራሱ 131/4 ላይ የሰው ማስረጃ ሊያሰማ ይችላል ይለዋል ሌላም በአዋጅ ቁጥር 8/87 ቢሆን ማስረጃ ከሌላ ሰው ሊያሰማ ይችላል ስለሚለው በዚሁ ተነስተን ነው ይህንን ያቀረብነው ክቡር ፍርድ ቤት እንደ ማስረጃ እንደመከላከያ ምስክር እንደሆነን ብለን ነው፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ ሰነድ ቀርቦ ነበር በወቅቱ?

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የዚሁ ሰነድ

ዳኛ/ ገብሩ/ አዎ

ልዩ ዓ/ህግ: ክስ መቃወምያው በመጀመርያ ደረጃ ሲቀርብ ከደጀን ፍርድ ክምሽን የተሰጠ ፍርድ እና የአምክሮ ምናምን የሚል ሰንጠረዥ የያዘበተከሳሹ ስም የተሞላ አንድ ገፅ ማስረጃ ተያይዞ የክስ መቃወምያ ቀርበዋል ለክስ መቃወምያው ደግሞ እኛ መልስ ሰጥተናል ፍርድ ቤቱም የኛን መልስ ድጋፍ ሰጥቶ የክስ መቃወምያውን ወድቅ አድርጎ ነው ወደ ክርክሩ የገባነው ፡፡ ስለዚህ በዚህ ላይ የፅሁፍ ማስረጃ አቅርበው ነው የተከራከሩት አምስት አመት የተፈረደ መሆኑን የሚገልፅ የክስ መቃወምያ መስረጃ አቅርበው የተከራከሩ መሆኑ መዝገባችን ያሳያል በፍርድ ቤቱም የተያየዘ ነው ይሄን ለማረጋገጥ ነው አመሰግናለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/ በተከሳሽ በኩል የቀረበ ጭብጥ ልዩ ዓ/ህግም መቅረብ የነበረበት ጉዳይ በመጀመርያ መቃወምያ ጊዜ ነው ያኛ ደግሞ በወቅቱ ደግሞ ቀርቦ ፍርድ ቤቱ አልተቀበለውም የሚልተቃውሞ ነው እያ ቀረበ ያለው በዚህ መዝገቡ ብቻ ሳይሆን በተለያዩ ፋይሎች በባይቶ ጊዜ በባዶ ስድስት ምናምን እየ[illegible] በዚ

1120

የሚቀርብበት ሁኔታ ነበር ግን ይሄ ጉዳይ የፌደራል ጉዳይ ነው:: የዘር ማጥፋት ወንጀል የፌደራል ስልጣን ነው በባይቶ ጊዜ ያለቁ ጉዳዮች ደግመኛ አይታዩም የሚል የክልል አዋጅ ነው ስለዚህ የክልሉ አዋጅ ለፌደራል ጉዳዮች የሚገዛ አይሆንም በሚል ብይን እየተሰጠ የመጣበት ሁኔታ እንዳለ ሁላችን እናስታውሳለን እና በዚህ በኩል አሁን ያቀረባችሁት ያስያዛችሁት ጭብጥ ብዙ ጠቀሜታ ያለው አይሆንም ፋይዳ አይኖረውም ለመጀመርያ ጊዜ የመጀመርያ መቃወምያ ተብሎ ቀርቦ አረዳ ፍርድ ቤቱ አልተቀበለውም በብይን አልፎታል ስለዚ ባለፈው ጊዜ በፍርድ ክምሽን የህ.ወ.ሀ.ት ባይቶ ምናምን ጉዳይ ተጣርቶ ይህን ያህል ተቀጥቻለሁ ምናምን የሚል ነገር ቀርቦ ተቀባይነት የለውም ስልጣን የለውም በሚል ነው የታለፈው:: እንደገና ይሄ ለምስክርነት ማምጣቱ ተገቢነት ያለው አይሆንም ተመስክሮብሃል እና ተከላከል ነው የተባለው ስለዚህ መከላከያ ማቅረብ ያለበት ተከላከል ለተባለበት ጥፋት ያልፈፀመ ለመሆኑ የሚያስረዳ ማስረጃ ነው ማቅረብ ያለበት ስለዚህ ከዚህ ውጭ ሌላ ጭብጥ ካላችሁ ልንቀጥል እንችላለን አለበለዚያ ይህንን ጭብጥ ተገቢነት ያለው ጭብጥ አይደለም ስለዚህ በዚህ ላይ የእናንተ ሃሳብ እንሰማለን::

የ18ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ያቀረብነው አንድ ዓይነት እንደዚህ ነበረ እና ለወደፊት ሌላ ማስረጃ ፈልገን እስክናቀርብ ድረስ እዚህ ጨርሰናል::

ዳኛ/ ገብሩ/: ተሰናብተዋል ምስክሮች እና ሊሄዱ ይችላሉ ወደ ቤታቸው::

16ኛ ተከሳሽ በአማርኛ እና በትግርኛ እኔ ሲቀጠር ገዛኢ የነበረው ገዛኢ የሚለም ምንድነው በሚል ስለሆነ ወደ ገዛኸኝ ቀይረውት ነው እንጂ እኔ ነኝ ገዛኢና ገዛኸን ያው በትግርኛ ገዛኢ በአማርኛ ገዛኸኝ ነው እና የአባቴ ስም ከበደው ኀበደም ነው እና በድሮም ቢሆን እንደዛ እያለ ነው የመጣው እና የሰው ማስረጃ የሚያስፈልገው አይደለም::

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዚህ አቶ ገዛኢ ከበደው ተብሎ እንዲስተካከል በማህደራቸው መሰረት ብለን መቃወምያ አቅርበን ልዩ ዓ/ህግ የአከባቢው ማስረጃዎቻችን ገዛኢ ከበደው በሚል ስለሚያውቁት በዛ ነው የምንሄደው ተብሎ ነው እንጂ ከጅምሩ ጀምሮ እንደዛ ነበረ::

16ኛ ተከሳሽ መታወቅያም አለኝ መልኬም እኔ ነኝ ያው ሰውነቴም እኔ ነኝ መታወቅያውም ራሱ ያው ገዛኸኝ ነው የሚለው እና በመስሪያቤት በአማርኛ እና በትግርኛ ስለሆነ ነው እንጂ በሌላ ምክንያት የለውም ከመጀመርያከ 68 ዓ/ም ጀምሮ ነው ያው ገዛኸኝ የሚለው

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በሬጅስትራር በኩል እንድናቀርብ ታዘን ነበር ሆኖም ሬጅስትራር ፅ/ቤት የለም አሁን እና በችሎቱ እንድናቀርብ ነው ከችሎት ፀሃፊዎችም የተነገረን ከነ መግለጫው አቅርበናል መግለጫው አንብበን ያው ማስረጃዎቻችን እንድያያዝልን ነው ክቡር ፍርድ ቤቱ እምጠይቀው::

16ኛ ተከሳሽ አሁን ለግዜው አልያዝኩም እንጂ እዛ ማረምያ ቤት አለ መታወቅያ::

ዓቃ/ ገብሩ/ በቂ የሆነ ፎቶ ኮፒ አላቀረቡም ለልዩ ዓ/ህግ የሚደርስ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አራተኛው ኦርጅናል ሁኖ አንዱ ለዓ/ህግ ሁለቱ ከመዝገቡ የሚያያዝ ለክቡር ፍርድ ቤት ማለት ነው::

ዓቃ/ ገብሩ/ የሰነድ ማስረጃ መስከረም 30/95 በተፃፈ መግለጫ ጋር ተያይዞ 4/አራት/ ገፅ ፎቶ ኮፒ ቀርበዋል ከዋናውም ተገናዝበዋል ለልዩ ዓ/ህግም ደርሰዋል ይነበብ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: መስከረም 30/ 1995 ዓ/ም ለት/ክ/ጠ/ፍ ቤት መቀሌ የት/ክ/ጠ/ፍ/ቤት ወ/መ/ቁ 1/91 የልዩ ዓ/ህግ ወ/መ/ቁ 190/85 ከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ ተከሳሽ የ16ኛ ተከሳሽ ገዛኢ ከበደው ተ/ጠበቃ አለም ገ/ብሄር በከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ እና በተከሳሽ አቶ ገዛኢ ከበደው መካከል ባለው የዘር ማጥፋት ወንጀል የ12ኛ ክስ ጉዳይ የሰው መከላከያ ማስረጃ አስምቼ ቀጣይ የፅሁፍ ሰነድ ማስረጃ እንዳቀርብ በ23/1/95 ዓ/ም በዋለው ችሎት በተፈቀደልኝ መሠረት እንደሚከተለው አቅርቤ አለሁኝ 1ኛ በአጠቃላይ ተከሳሽ የፖለቲካ ጉዳይ ሃላፊነት እና ግንኙነት የማይመለከተው ስለመሆኑ በደርግ መንግስት ያራምደው በነበረው ስርዓት የትግራይ ክ/ሃገርም ሆነ በወሎ ክ/ሃገር የተለያዩ አውራጃዎችና ወረዳዎች ውስጥ ምንም ዓይነት ተሳትፎ የፖለቲካ እና አስተዳደር ስልጣን ያልነበራቸው ከማንኛውም ወታደራዊ ዘመቻ እና እንቅስቃሴ ተሳትፎ ያልነበራቸው መሆናቸው የሚያስረዳልኝ 1.1. ተከሳሽ የግብርና እና የአከባቢ ጥበቃ ልማት ሚኒስተር በጊዜአዊ እናበኩንትራት ከ4/4/68 ዓ/ም እስከ 30/5/85ዓ/ም ሰራተኛ መሆናቸው የሚያስረዳልኝ በቁጥር 6 ሰ127/4929/16963 በ5/8/85ዓ/ም ከኢትዮጲያ ህዝባዊ ህዝባዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፓብሊክ የሰሜን ወሎ አስተዳደር አከባቢ ሸንጎ ስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ፅ/ቤት ለተከሳሽ ለአቶ ገዛኸኝ ከበደው የተፃፈ ሁለት ገፅ:: 1.2. ተከሳሽ በአፍላ ወረዳና ልማት ፅ/ቤት በህጉም ብርዳ ደን ዘበኛ ሰራተኛ መሆናቸው ገልፆ ለዋግ አውራጃ ግብርና ልማት ፅ/ቤት ከመጋቢት 1/1979 ዓ/ም እንዲሳሩ የተዘዋወሩበት በቁጥር 267/7091 ሰ/7/3 ከሰሜን ምስራቅ ግብርና ልማት ፅ/ቤት የዋግ አውራጃ ግብርና ልማት ፅ/ቤት ለተከሳሽ የተፃፈ አንድ ገፅ:: 1.3በ ቁጥር 156/81 በ12/8/81 ዓ/ም ለተከሳሽ የተፃፈ የአፍላ የደን ዘበኛ ሰራተኛ መሆናቸው የሚገልፅ ከሰሜን ወሎ

ግብርና አስተዳደር የተባሬ 1 ገፅ በአጠቃላይ ተከሳሹ ከ4/4/68 ዓ/ም ጀምሮ እስከ ታሰሩበት በግብርና ሚንስተር የደን ልማት ዘበኛ መኖራቸው በደርግ ዘመን ትጥቅ ወታደራዊ ዘመቻ እና አስተዳደር ዘርፍ ስራ ሆነ ግንኙነት ያልነበራቸው ማሆናቸው የሚያስረዳልኝ በአጠቃላይ አራት ገፅ አቅርቤአለሁኝ ተ/ጠበቃ አለም ገ/ብሄር::

ዳኛ/ ገብሩ/: ታዞ ነበር መሰለኝ

የ5ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ ትእዛዙ ፍርድ ቤቱ አሟል ተልከዋል መልሱ እየጠበቅን ነው ያለ ነው በፍርድ ቤት በኩል::

ዳኛ/ ገብሩ ለሚቀጥለው ቀን ቀጠሮ የመከላከያ ማስረጃ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ከዚህ በፊት በ14/8/94 ዓ/ም ያሉንን የመከላከያ ምስክሮች ስም ዝርዝር አቅርበን ነበር ከዛ በኋላም በተራ ቁጥር 8 ተጠቅሶ የነበሩ አቶ ሐጎስ ገ/ዩሃንስ በሳቸው ምትክ መምህር ታደሰ ሃደራ እንደተኩልንም እንደ ማመልከቻ አቅርበን ነበር ግንቦት 5/94 ዓ/ም ስለዚህ በቀጣፍ ቀን ቀጠሮ ምናልባት ከእነዚህ ዘጠኝ ሰዎች ሶስት ምስክሮች ማቅረብ እንዲምንችል ነው ሌሎቹ ግን በጭብጡም ይሁን በቦታ የተለያዩ እና የማይገናኙ ስለሆኑ እነዚህ ሶስት ምስክሮች በቀጣይ ቀን ቀጠሮ እንደምናቀርብ ነው የምናመለክተው::

ዳኛ/ ገብሩ/: ተሟልተው ለመቅረብ አይችሉም?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ተሟልተው መቅረብ አይችሉም ትንሽ የሆነ ችግር ስላለብን ነው ለጊዜው እነዚህ ሰዎስቱ እናቀርባለን እነሱም በሌላ ቀን ያው በጭብጡም በቦታም የተለያዩስ ለሆኑ ምንም ችግር ያለው አይመስለኝም ምናልባትም ያው በዚህ በተያየዘ ፍርድ ቤት የሚቀበለን ከሆነ የፅሁፍ ማስረጃ ዝርዝር አቅርበን ነበር ምናልባት ፍርድ ቤቱ ጎን ለጎን ያዝልን ከሆነ

ዳኛ/ ገብሩ/ እሱ ከዛ በኋላ የሚሆን ነው:: 17ኛ ተከሳሽ በተመለከተ

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ያው እኛ ፍርድ ቤቱ በሚሰጠን ከ10 ቀን በማያንስ ቀን ቀጠሮ ውስጥ ለማቅረብ እንፈልጋለን

ዳኛ/ ገብሩ: ስንት ምስክሮች አሉዋችሁ?

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሶስት ወይም አራት

ት________እ________ዘ________ዝ

1123 በ7ኛ፣ 8ኛ፣16ኛ ተከሳሾች ላይ ውሳኔ ለመስጠት ከዛ በፊት 16ኛ ተከሳሽ የመፋረጃ ሃሳብ እንዲያቀርብ ዓ/ህግም በተመሳሳይ በዚሁ ተከሳሽ ላይ የሚያቀርበውን የመፋረጃ ሃሳብ እንዲያቀርብ የ3ኛ እና የ17ኛ ተከሳሾች የመከላከያ ምስክሮች ለመስማት ቀጠሮ ለጥቅምት 25 /95ዓ/ም ተይዟል::

የወ/መ/ቁ 1/91
ቀን 25/02/1995 ዓ/ም

ዳኞች

ገበሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበዩሁ ቀርቧል

ተከሳሾች 3ኛ ገ/ስላሴ ካሳ ከተከላካይ ጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርቧል

5ኛ ነጋ አበባው ከተ/ጠበቃቸው ሰለሞን ሃብቴ ጋር ቀርቧል

7ኛ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ከተ/ጠበቃቸው ንጉስ ሓጎስ ጋር ቀርቧል

8ኛ መም/ር ሰለሞን አሰፋ ከተ/ጠበቃቸው ሃፍቶም ግርማይ ጋር ቀርቧል

16ኛ ገዛኢ ከበደ » » አለም ገ/ሂር » »

17ኛ ግርማይ ድንቃየሁ » » ሰለሞን ሃብቴ » »

18ኛ ገ/ ህይወት ወ/ገብርኤል » ወ/ሮ በላይነሽ ወ/ስላሴ» »

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው በ7ኛ 8ኛ እና 16ኛ ተከሳሾች ላይ ውሳኔ ለመስጠት እና የ3ኛ እና 17 ተከሳሾች መከላከያ ምስክሮች ለመስማት ነው።

በዚህ መሰረት የሚከተለውን ውሳኔ ሰጥተናል።

ው ሳ ኔ

ልዩ ዓቃቤ ሕግ በዓ/ሕግ ወ/ም/መ/ቁ. 190/85 የካቲት 5 ቀን 19/91ዓ/ም በተፃፈ ክስ የመሰረተባቸው ሲሆን 7ኛ ተከሳሽ መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ እና 8ኛ ተከሳሽ መ/ር ሰለሞን አሰፋ ከሌሎች ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ/ ወይም /ለ/ እና 281/ሀ/ ስር የተመለከተውን በመተላለፍ በዓድዋ አውራጃ በእንትጮ ወረዳ የፖለቲካ እስረኞች መርማሪ ሆነው ይሰሩ በነበረበት ወቅት በሌላ መዝገብ ከተከሰሰው አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወትና በህይወት ከሌለው አስር አለቃ ሜካ አለማየሁ ጋር ግብረአበር በመሆን በህጉ ተገልፆ ከተወሰነው አድራጎት ውጭ ተይዞ በቁጥጥራቸው ስር የነበረውን ገ/ሂር ኪዳኑን ፀረ አብዮተኛ የወያኔ መረጃ አቀባይ በማለት መስከረም 3 ቀን 1972 ዓ/ም ከምሽቱ 3:0-7:00 ሰዓት ባለው ጊዜ

1124

በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ውስጥ አስገብተው በድብደባ አሰቃይተው በመግደላቸው ተከስዋል የሚል ነው:: በአማራጭ ደግሞ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 522/1/ሀ/ ጠቅሷል::

ተከሳሾች ወንጀሉን አልፈፀምንም ጥፋተኞችም አይደለንም በማለት ክደው ስለተከራከሩ ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች አቅርቦ አሰምቷል::

17ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር መም/ር ለማ ሃይለ የሰጡት ምስክርነት፣ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ማታ በእንትጮ ከተማ የወረዳ አስተዳደር ፅ/ቤት የጥበቃ ሰራተኛ ወይ ለጥበቃ ብለው መሄዳቸው ገልፀው በአስተዳደሩ ፅ/ቤት ግቢ ውስጥ መዋች ገ/ሄር ኪዳኑ ጨምሮ ሌሎች እስረኞች እንደነበሩ፣ ከምሽቱ 3:00 ሲሆን የአስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ፣ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ፣ መ/ር ሰለሞን አሰፋ፣ የማነ ተክሊት የአስር አለቃ ሓጎስ የሚባል መጥተው ወደ አስተዳደሩ ፅ/ቤት ክፍል ሲገቡ ማየታቸውና ትንሽ ቆይተው ደግሞ የአስር አለቃ ሓጎስ እና የማነ ተክሊት ከአስተዳደሩ ክፍል ወጥተው መዋች ገ/ሄር ኪዳኑ ታስረውበት ወደ ነበረው ክፍል በመሄድ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን አውጥተው ተከሳሾችና እነ አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ወደ ነበሩበት ክፍል ካስገቡት በኋላ በሩን በውስጥ በኩል ዘጉት ካሉ በኋላ አክለው የገለፁት ደግሞ ከምሽቱ 4:00 ሰዓት ሲሆን አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ መጮህ እንደጀመሩ፣ ከሚጠይቋቸው ጥያቄዎች አንዱ ወንድምህ ጠዓመ ኪዳኑ የተሓህት ሚሊሻ እያለ እቤትህ አሳድረኸዋል የሚል ሲሆን ሟች ግን እንድያውም ፀብ አለን እቤቴ አላደረም ብለው ሲመልሱላቸው ድብደባቸውን እንደቀጠሉ ነው:: በእንድህ ዓይነት ሁኔታ እስከ ሌሊቱ 7:00 አከባቢ መቆየታቸው አስረድተው ይህን ሁሉ ሲደረግ ሟች ይደበደቡበት በነበረ ክፍል ተጠግተው ይሰሙ እንደነበር ነው:: ምስክሩ ሌላ ያስረዱት ከሌሊቱ 7:00 አከባቢ የማነ ተክሊት እና የአስር አለቃ ሓጎስ ሟች ገ/ሄር ኪዳኑን ይደበደቡበት ከነበረ ክፍል አውጥተው ወደ መኝታ ክፍሉ ውሰዱት ብለው ለምስክሩና አብሯቸው ለነበሩት ሰዎች /18ኛ እና 19ኛ ምስክሮች ስላቀበሉዋቸው እየተንገዳገዱ ሲወድቁ ሲሉ ደግፈው ወደ መኝታ ክፍሉ ያስገቡት ሲሆን፣ ከሌሊቱ በ8፡ አከባቢ ግን ሰዒድ ይሕደጎ የተባለ እሱረኛ ሟች በነበረበት ክፍል ሆኖ በሩን አንኳኩቶ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ መሞታቸው እንደገለፀላቸው ነው:: ከንጋቱ 11:00 አከባቢ ደግሞ አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ሰውየው አውጥታችሁ ከበረሃ ቅበሩት ብሎ ህገባዊ ሰራዊቶችን እንዳዘዛቸው፣ ምስክሩ ግን ትምህርት ስለነበራቸው ቀድመው ወደ ትምህርት ቤት ስለሄዱ የተደረገባቸር እንዳላዩ ነው:: ሌላ የገለፁትም በወቅቱ የህወሓት አባል የሆነ ሰው ከተገደለ በረሃ ይቀበር እንደነበር ነው:: የተከሳሽ የወቅቱ የስራ ሃላፊነት ተጠይቀውም... ተከሳሽ

1125

መምህር 8ኛ ተከሳሽ የቀበሌ ተመራጭ መኖሩን በመግለፅ ምስክርነታቸው አጠቃልለዋል::

18ኛ ምስክር አቶ አስገዶም ምሕረቴ ያስረዱት ደግሞ፣ ሟች አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ በዓል ለማክበር መስከረም 2/1972 ዓ/ም በእንትጮ ከተማ አስተዳደር ፅ/ቤት ውለው ወደ ቤታቸው ሊሄዱ ሲሉ ተጠርተው ተመልሰው ወደ እስርቤት መግባታቸው እንደሚያውቁ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ማታ ግን ምስክሩ ከሌሎቹ ምስክሮች ጋር በመሆን በአስተዳደሩ ፅ/ቤት በዘብ ላይ ማደራቸው በፅ/ቤቱ ውስጥ ሟች ገ/ሂር ኪዳኑና ሌሎች ሰዎች እሱረኞች ሆኖው ታስረው እንደነበር በዚሁ ጊዜ ሁለቱን ተከሳሾች አስር አለቃ ጫካ የሚባል ፣ ገ/ፃድቃን የሚባል የማነ ተክሊት እና አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ወደ አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ቢሮ ውስጥ ሲገቡ እንዳዩ፣ ከዛ የማነ ተክሊት እና አስር አለቃ ጫካ ከቢሮው ተመልሰው ወጥተው እሱረኞች ወደ ነበሩበት ክፍል በመሄድ ሟች አቶ ገ/ሂር ኪዳኑን ይዘዋቸው ተከሳሾችና እነ አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ወደ ነበሩበት ቢሮ ሲያስገቡዋቸው አይቻለሁ ካሉ በኋላ ጥቂት ጊዜ ቆይተው የህወሓት አባል የሆነውን ወንድምህ ጠዓመ ኪዳኑ እቤትህ አሳድረሃል ሃቁን ተናገር እያሉ ሲደበድቡዋቸው ሟች ግን ወንድሜ ቢሆንም እቤቴ አላስደርኩትም እባካችሁ እንዳትገድሉኝ እያሉ ይለምኑዋቸው እንደነበር ነው:: እነሱ ግን ድብደባቸው ስለቀጠሉ ሟች ባልሆነ ቦታ በብልቴ ላይ መታችሁኝ እኮ ከእኔ በኋላ እንግድያውስ እንጀራ ይውጣላችሁ ብለው ይጮሁ ነበር ብሏል:: ከዛ በኋላ ግን የማነ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ እና የአስር አለቃ ጫካ አቶ ገ/ሂር ኪዳኑን ይደበደቡበት ከነበረ ክፍል ደግፈው በማውጣት ውሰዱት ብለው ስለነገሩዋቸው ምስክሩና አብሮዋቸው የነበሩ ሰዎች ሟችን ተቀብለው ደግፈው ታስረውበት ወደ ነበረው ክፍል እንዳስገቡት ነው:: ከሌሊቱ 8:00 አካባቢ ግን ሰዒድ ይሕደጎ የሚባል አንድ እሱረኛ በሩን በውስጥ ሆኖ አንኳኩቶ ለምስክሩና አብረዋቸው ለነበሩ በመጥራት ሰውየውን ሞቷል ብሎ የነገራቸው መሆኑን ገልፀው በነጋታው አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ የሞቱ መሆኑን እንዳረጋገጡና ሟች ልብስ ስላልነበራቸው ምስክሩ ልብሳቸውን አውጥተው በማልበስ ሊቀብሩዋቸው ወደ ቤተክርስትያን ልሄዱ ሲሉ ተሓህት በቤተክርስትያን አይቀበረም በበርሃ ቅበሩት ስለተባሉ በውጭ ሊቀብሩዋቸው እንደቻሉ ነው:: በመጨረሻ ያስረዱት ደግሞ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ በአስተዳደሩ ፅ/ቤት የደረው የዛን ቀን ብቻ መሆኑን ሌሎች ግን ሁሌ የሚያድሩ እዛው እንደነበር ነው:: ሟች ወደ ምርመራ ክፍሉ ሲገቡና ተመልሰው ሲወጡ የነበራቸው የጤና ሁኔታ ተጠይቀው ምስክሩ ሲመልሱ ወደ ምርመራ ክፍል ሲያስገቡዋቸው ጤነኛ እንደነበሩና በእግራቸው ራሳቸው የገቡ መሆኑን ከድብደባ በኋላ ሲወጡ ግን በሶስት ሰዎች ተደግፈው እንደወጡ ነው::

19ኛ ምስክር አቶ ታደሰ ፍስሃ የመሰከሩትም መስከረም 2/1972 ዓ/ም በእንትጮ ከተማ ክብረ በዓል ስለነበር ሟች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ በዓሉን አክብሮ ወደ ቤታቸው ሲሄዱ ትጠራለህ ተብለው ወደ አስተዳደር ፅ/ቤት ግቢ ውስጥ ገብተው መታሰራቸውን መስከረም 3/1972 ዓ/ም ማታ በግምት 3:00 ሰዓት ሲሆን ደግሞ ምስክሩ የሰራዊት ጓድ መሪ ሆኖው በአስተዳደሩ ግቢ ስላደሩ አስር አለቃ አባይ፣ ጫካ አለማዩህ፣ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ የማነ ተክሊት ከአስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ቢሮ ውስጥ አስቀድመው ሲገቡ ማየታቸው ከአንድ ሰዓት በኋላ ደግሞ መ/ር ሰለሞን አሰፋ እና ገ/ፃድቃን የሚባል ካድሬ ተከትለዋቸው የገቡ መሆኑን እነዚህ ስድስቱ ከገቡ በኋላ ደግሞ የማነ ተክሊትና ጫካ ሟች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን ታስረውበት ከነበረ ክፍል ጠ ርተው በማውጣት ተከሳሾች ስድስት ራሳቸው ወደ ነበሩበት የአስር አለቃ አባይ ቢሮ እንዳስገቡትና በሟች ላይ ምርመራ መቀጠላቸው ገልፀው በምርመራው ሂደት ይጠ ይቁዋቸው የነበሩ ጥያቄ ደግሞ ወንድምህ ጠዓመ ኪዳኑ የተባለ ወያኔ እቤትህ አሳድረህ ሰዎችን አስወስደሃል እመን እያሉ ይደበድቡቸው እንደነበር ነው። እሳቸው ግን እንድያውም ከውንድሜ ጋር ፍቅር የለኝም አላስደርኩትም ብለው ይመልሱላቸው እንደነበርም አስረድቷል። ሌላ ያስረዱት ደግሞ በማይሆን ቦታ መታኸኝ ገደልከኝ ካሁን በኋላ አገሩ ይመችህ ብለው ሲናገሩ ቆይተው ሟች ከምርመራ ክፍሉ በመ/ር ብርሃነ ፀጋይ በየማነ ተክሊት በጫካ ተደግፈው የወጡ መሆኑን ከዛ ለምስክሩና ሌሎች ምስክሮች ወደ መኝታ ክፍሉ ደግፋችሁ ውሰዱት ሲሉዋቸው ጊዜ ሟች ሰውነታቸው ተዛንፎ መራመድ አቅታቸው ስለነበር ምስክሩ ደግሞ አብሮዋቸው ከነበሩ ሌሎች ምስክሮች ጋር በመሆን ሟችን ተቀብለው ደግፈው አስቀድመው ታስረውበት ወደ ነበረ ክፍል እንዳስገቡዋቸው ነው። አንድ ሰዓት ቆይቶ ግን ከሟች ጋር ታስሮ የነበረ ሰዒድ ይሕደጎ የሚባል በሩን ከውስጥ ሆኖ በማንኳኳት ደግፋችሁ ያስገባችሁት ሰውየ ሂወት ያለው አይመስልም እዩት ሲላቸው አስር አለቃ አባይ ደግሞ አንዲት አባይነሽ የምትባል ሴት ነበረች ጠርቶ እስቲ ሰውየውን ገብተሽ እዩው ሲላት ገብታ በማየት ሟቷል ብላ የነገረቻቸው ሲሆን ምስክሩም አብሮዋቸው ከነበሩ ሰዎች /ሌሎች ምስክሮች / ጋር በመሆን እስረኞች ወደ ነበሩበት ክፍል ውስጥ በመግባት አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ መሞታቸውን እንዳረጋገጡና የ18ኛ ምስክር ጋቢ ሟችን አልብሰው ሌሊቱን እንደነጋ ሬሳው ቤተሰባቸው ወደ አለበት ገጠር አከባቢ እንዲወስዱት አስር አለቃ አባይን ፍቃድ ሲጠይቁት የተሓህት መቃብር የት ነው እንዴ በቤተክርስትያን ውስጥ አይቀበርም በረሃ ላይ ነው መቀበር ያለበት በማለቱ በበረሃ ላይ እንደተቀበሩ ነው ያስረዱት። በመጨረሻ የጠቀሱት ደግሞ ሟች ወደ ምርመራ ክፍል ሲገቡ ጤነኛ እንደነበሩ ሲወጡ ግን መራመድ አቅታቸው ተደግፈው እንዳወጡ ነው። ከሟች ጋር

ዝምድና አላቸሁ የሚል ጥያቄ ቀርበባቸው የሚች ሚስት እና የምስክሩ ሚስት ዝምድና እንዳላቸው መስክረዋል።

ልዩ ዓ/ ሕግ የሰው ማስርጃ አስምቶ ከጠናቀቀ በኋላ ሰኔ 1968 ዓ/ም በጊዚያዊ ወታደራዊ መንግስት የወጣ ዕቅድ ሆኖ ፀረ መንግስት የሆኑ የፖለቲካ ሃይሎችና አባላቻቸው እንዴት መጥፋት እንዳለባቸው የሚገልፅ እና እንዲሁም ቀይ ሽብር መፋፋም እንዳለበት የሚገልፅ በአዲስ ዘመን ጋዜጣ የወጣ መግለጫ ነው።

ፍርድ ቤቱ የልዩ ዓ/ሕግ ክስ እና ማስረጃ ከመረመረ በኋላ ተከሳሾች ሚች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ በመግደል ግብረአበሮች ለመሆናቸው የተመሰከረባቸው ስለሆነ በወ/መ/ሕግ ቁ. 32/1/ሀ/ እና 281/ሀ/ መሰረት እንዲላከሉ የሚል ብይን ሰጥቷል።

ተከሳሾች በበኩላቸው የመከላከያ ማስረጃ እንደሚያቀርቡ በመግለፅ 3/ሶስት/ የጋራ መከ/ምስክሮች ያቀረቡ ሲሆን በተጨማሪ ደግሞ 7ኛ ተከሳሽ ሁለት የመከ/ ምስክሮች፣ 8ኛ ተከሳሽ ደግሞ አምስት የመከላከያ ምስክሮች አቅርበው አሰምተዋል።

ሁለቱን ተከሳሾች የጋራ ምስክሮቻቸው ይመሰክሩልናል ብለው ያስያዙት ጭብጥ ሚች ገ/ሄር ኪዳኑ በወቅቱ በፖሊስ ጣብያ የታሰሩ መሆናቸውና መስከረም 3/1972 ዓ/ም ለምርመራ በሌሎች ሰዎች እንደወጡ 18ኛ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክር የነበሩትም በከተማው የጥበቃ ሓላፊ ሆነው ይንቀሳቀሱ መኖራቸው ሚቹ በእሳቸው እጅ ለመርማሪዎች እንደተሰጡ በተጨማሪም መከ/ ምስክሮቹ በወቅቱ ታጣቂዎች ስለነበሩ ዘብ መኖራቸው፣ እንዲሁም 19ኛ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክር በወቅቱ እሱረኛ መኖራቸው ያስረዳሉ የሚል ነው።

1ኛ መከ/ምስክር አቶ ኪዳነ ማርቆስ የሰጡት ምስክርነት፣ በ1972 ዓ/ም የደርግ ታጣቂ መኖራቸው ገልፀው መስረረም 3/1972 ዓ/ም ከምሽቱ 1:00 ጀምሮ በእንትሮ ከተማ የወረዳው አስተዳደር ፅ/ቤት ከ2ኛ መከላከያ ምስክርና ከአቶ ወ/ገሪማ ገ/የሱስ የተባሉ ጋር በመሆን ጥበቃ ላይ ለማደር እንደሄዱ በግቢው ውስጥ እስረኞችም እንደነበሩና እሱሮኞች የነበሩበት የምጠብቅ መ/ር ለማ ሃይለ የሚባል/ 17ኛ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክር ሲሆን ስስቱን ግን የአስተዳደሩ ፅ/ቤት ይጠብቁ እንደነበር ከእነሱ ውጭ በጥበቃ ላይ ያደረ ሰው አለመኖሩን ገልፀው ከምሽቱ 2:00 ሰዓት አከባቢ ደግሞ መቶ አለቃ ጨልቀባ የተባለ ከሌሎች አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች 4 እራሱ ወደ አስተዳዳሩ ቢሮ ውስጥ ሲገቡ ማየታቸው ጫካ አለማየሁ ግን በቢሮው ውስጥ የቆያቸው መሆኑን ለማ ሃይለ የተባለ ጥበቃ ጓደም ቀድምአቸው መጥቶ በደጃፉ አጠገብ ቆሞ ሲጠ ብቃቸው የቆየ መሆኑን ቀጥሎም ለማ ሃይለ ከየት እንዳመጣቸው ባያውቁም አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን ይዞአቸው መጥቶ ወደ አስተዳዳሩ ቢሮ ውስጥ እንዳስገባዋቸውና ራሱም ወደ ቢሮው ምርመራ ክፍሉ እንደገባ ነው። ከዛ በኋላ ሚች በገቡበት ክፍል ውስጥ

1128

የጸሎት ምት ድምፅ መስማታቸውና ከሌሊቱ 5:00 አከባቢ ለማ ሃይለ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን ደግፎ ይዞ በመምጣት መጀመርያ ወደ ነበሩበት ክፍል ሲወስዳቸው እንዳዩ አስረድቷል:: ይህ ሁሉ ሲፈፀም ተከሳሾች በቦታው አለመኖራቸውም መስክሯል:: ሌላ የመሰከሩት ደግሞ ሟች በተደበደቡበት ክፍል 6 የሚሆን ማንነታቸው የማያውቁዋቸው እሱረኞች እንደነበሩ ሟችን ሊያውቁዋቸው የቻሉ ግን ለማ ሃይሌን ጠይቀው ስለነገራቸው እንጂ ከዛ በፊት እንደማያውቁዋቸው ነው:: በመስቀለኛ ጥያቄ የሰጡት መልስ ግን ሁሌ የምንጠብቀው በየተራ ነበር በዛች ቀን ግን ወደ 300 የምንሆን በግቢ ውስጥ አድረናል ብሏል:: በድጋሚ ጥያቄ ደግሞ ሟች ገ/ሄር ኪዳኑ የተደበደቡበት ቦታ እሱረኞች ከነበሩበት ክፍል ውጭ ወይ ደጃፍ ላይ ነው ሲሉ መልስ ሰጥቷል በማጣርያ ጥያቄ ላይ የሰጡት መልስም ድብደባው የተካሄደው እሱረኞች በነበሩበት ክፍል ነው ብለው ሲያበቁ እንደገና ደግሞ በር አፍ ላይ ነው ብሏል:: ሌላ የገለፁትም ታደሰ ፍስሃ የተባለ እሱረኛ በውስጥ ሆኖ አንኳኳቶ ማነህ ብሎ ብርሃነ መብራህቱ ሲጠይቀው ገ/ሄር ኪዳኑ ሞቷልና አቶ አስገዶም ምህረቴ በአቶ ወልዱ ሬዳ ቤት አሉ ጥራልኝ ብሎ ነገረው:: አቶ አስገዶም ምህረቴ መምጣታቸው አለመምጣታቸው ግን አላየሁም:: በመጨረሻ ግን የሞተው ሰውዬ ምን እንዳደረጉትና ወዴት እንደወሰዱት አላየሁም እዛው ትተነው ነው ሌሊት በ8:00 የውጭ ቀጠና ለመጠበቅ የሄድነው:: ስንሄድ ለጫካ አለማዩህ አስረክበን ነበር የሄድነው:: ብርሃነ መብራህቱ ግን ለአቶ አስገዶም ምህረቴ ሊጠራ ብሎ አስቀድሞ ነው የሄደው በማለት ምስክርነታቸው አጠቃልለዋል::

2ኛ መከ/ ምስክር አቶ ብርሃነ መብራህቱ ያስረዱትም በ1972 ዓ/ም የአብዮት ጥበቃ ጓድ ሳሉ መስከረም 2/1972 ዓ/ም በእንትጮ ከተማ ከህወሓት ጋር ውግያ ተደርጎ እንደነበር ገልፀው በነጋታው ደግሞ የእናት አገር ጥሪ ተደርጎ መዋሉን ማታ ደግሞ ምስክሩ ከአንደኛ መከ/ምስክር እና አቶ ወ/ገሪማ ገ/የሱስ ከተባሉ ሰውዬ ጋር በወረዳው/ እንትጮ/ አስተዳደር ፅ/ቤት ግቢ ውስጥ ጥበቃ ላይ ለማደር መሰበሰባቸውንና ከምሽቱ በ2:00 አከባቢ ደግሞ አስር አለቃ አባይ የወረዳ አስተዳዳሪ ገ/ፃድቃን የሚባል ካድሬ አስር አለቃ ጨልቀባ፣ኢንዲሁም ኋላ የመጣ መ/ር ለማ ሃይለ አራታቸው ሆኖው አንድ ስሙ እማያውቁት እሱረኛ ከ3:00 ጀምሮ ለምርመራ ወስደው የመረመሩት መሆኑን ቀጥሎም መ/ር ለማ የእሱረኞች በር ማንኳኳቱና ማነህ ብለው ምስክሩና ሌሎች ጓደኞቻቸውን ሲጠይቁት እኔ ነኝ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ አፈልገዋለሁ ብሎ በመውሰድ በምርመራ ክፍል ማስገባቱን፣ ከተወሰነ ጊዜ በኋላ ግን በምርመራ ክፍሉ ውስጥ እሪታ ስለተሰማ ምስክሩ ፈርተው ወደ ኋላ ያፈገፈጉ መሆኑን ይህ ሁሉ የተደረገም ከሌሊቱ 4 5:00 እንደነበር ጠቅሰው ቆይቶ ጫካ የሚባልና መ/ር ለማ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን ከምርመራው ክፍል ከአስር አለቃ አባይ ቢ[illegible]

1129

ተሸክመው በማውጣት ፊት ወደ ነበረበት ክፍል እንዳስገቡዋቸው ነው:: ሌላ ያስረዱት ደግሞ በዛች ሌሊት የተለያዩ የመንግስት ሰራተኞች እና እንዲሁም ካሕሳይ ማዕሾና ገ/ሄር የሚባሉ ፖሊሶች በግቢው ውስጥ ማደራቸውን እንደሚያውቁ ነው:: ተከሳሾች ግን መምህራን እንደነበሩና በግቢው ውስጥ አለማደራቸው ገልፀዋል:: ሌሊቱ እንደነጋም በ12:00 ታደሰ ፍስሃ የሚባል እስረኛ በሩን በውስጥ ሆኖ በማንኳኳት ማነህ ብለው ምስክሩ ሲጠይቁት እኔ ነኝ ሲላቸው ታድያ ምን ሆንክ ብለው ሲጠይቁት ደግሞ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን ስለሞቱብን አቶ አስገደም ምህረቴን ጥራልኝ የምታገኛቸውም በከተማ ውስጥ በአቶ ወልዱ ረዳ ቤት ነው ብሎ ስለነገራቸው ምስክሩም መልእክታቸውን አድርሰው በዛ አድርገው ወደ ትምህርታቸው እንደሄዱ 1ኛ መከ/ ምስክርና አቶ ወ/ገሪማ ገ/የሱስ ግን እዛው ትተዋቸው እንደሄዱ ነው:: ከጥበቃ ቦታ ወደየ ቤታቸው መቼ እንደሚሄዱ ተጠይቀው ሲመልሱም ጥዋት በ12:00 መሆኑን ሲበተኑ ጊዜ ለማን አስረክበው እንደሄዱ ግን የማያውቁ መሆኑን ነው:: በመጨረሻ ያሉትም ህወሓት እንዳይገባ ይፈራ ስለነበር የታጠቀው የመንግስት ሰራተኛ ሁሉ በግቢው ማደሩን እንደሚያውቁ፣ ጥበቃ ላይ የነበሩ ግን ምስክሩ ጨምሮ 3 አብዮት ጥበቃና 2 ፖሊሶች መሆናቸውን ነው ያስረዱት::

3ኛ መከ/ ምስክር አቶ ግሩም አሰፋ የሰጡት ምስክርነት ደግሞ ተከሳሾች በወቅቱ መምህራን መኖራቸው ገልፀው በተጨማሪ 8ኛ ተከሳሽ የቀበሌ ተመራጭ እንደነበር፣ መስከረም 3 ቀን ወደ 4 ቀን አጥቢያ 1972 ዓ/ም ምስክሩም እስረኛ ስለነበሩ ከእሳቸው ጋር የታሰሩ ታደሰ ፍስሃ እና ሰዒድ ይሕደጎ የሚባሉና ሌሎች እስረኞች መኖራቸውን፣ ምስክሩ ከ3 4:00 ሌሊት ባለው ጊዜ ውስጥ በምርመራ ክፍል ገብተው ጫካ ገ/ጻድቃን እና አንድ አማራ የመረመሩዋቸው መሆኑን፣ ምስክሩ ተመርምረው ከወጡ በኋላ ደግሞ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን በጨለማ አብርሃቸው አምጥተው ምርመራ ክፍል በማስገባት እንደመረመሩዋቸውና ምን አድርጌ ነው ብለው ሲናገሩ የሰሙ መሆኑን፣ ከመረመሩዋቸው በኋላ ግን የት እንዳስገቡዋቸው እንዳላዩና በነጋታው ደግሞ ገ/ሄር ኪዳኑ በእስርቤት ውስጥ ሞቱ ሲባል እንደሰሙ አስረድቷል:: አክለው የመሰከሩት ምስክሩ ከተመረመሩ በኋላ መጀመርያ ወደ ነበሩበት ክፍል ሳይሆን ወደ ሌላ ክፍል ያስገቡዋቸው መሆኑን ነው:: ሟች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑም ከምርመራ በኋላ በየተኛው ክፍል እንዳስገቡዋቸው የማያውቁ መሆኑን በመግለፅ ምስክርነታቸው አጠቃለዋል::

ተከሳሾች የጋራ ምስክሮቻቸው አስምተው ካጠናቀቁ በኋላ በተጨማሪ የየብቻቸው በተናጠል መከ/ምስክሮች አቅርቧል:: መጀመርያ የ7ኛ ተከሳሽ ሁለት መከ/ምስክሮች ቃል እንመለከታለን:: ሁለቱ ምስክሮች ያስረዱልኛል ብሎ ያቀረባ

ጭብጥ ተከሳሽ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ማታ በ1:00 ሰዓት ወደ ቤቱ እንደገባና ከቤቱ ሳይወጣ ማደሩን የሚያውቁ ናቸው የሚል ነው::

የ7ኛ ተከሳሽ 4ኛ መከላከያ ምስክር ወ/ሮ መሐሪተይ ረዳ የሰጡት ምስክርነት ተከሳሽን የሚያውቁት ከ1970 ዓ/ም ጀምሮ ባለትዳሮች ሆነው መኖር የጀመሩ በመሆኑ እንደሆነ ጠቅሰው የተጋቡበት ወር የካቲት እንደሆነናቀኑ ግን እንደ ማያስታውሱት ነው:: ምስክሩ ቀጥሎ የገለፁትም ተከሳሽ በአቶ ገ/ሂር ግድያ እጁ አለበት ተብሎ ቢከሰስም ሟች ተገደሉ በተባሉበት መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሌሊት ከማታው በ1:00 ሰዓት ጀምሮ ወደ ቤቱ ገብቶ ማደሩንና ጥዋት በ2:00 ሰዓት ደግሞ ቁርሱን በልቶ መምህር ስለነበር ወደ ትምህርት ቤት መሄዱን የሚያውቁ መሆኑን እቤታቸው ከእነሱ ጋር ትኖር የነበረች የተከሳሽ እህት 5ኛ መከ/ምስክር ለተብርሃን ፀጋይም መስከረም 3/1972ዓ/ም ሌሊት ከእነሱ አብራ ያደረች መሆኑን፣ ከእነሱ መኖር የጀመረችው ሁለቱ ከተጋቡ በኋላ እንደሆነ ገልፀው ቀኑ እንዴት አስታወሱት የሚል ጥያቄ ቀርቦላቸው ሲመልሱ ደግሞ በዛች ቀን የእናት አገር ጥሪ ስለነበርና ተኩስም/ ውጋያ ነገር/ በአከባቢው ስለነበር ነው:: በተጨማሪም ገ/ሂር ኪዳኑ በእስርቤት ውስጥ ሞቱ ሲባል ስለሰሙ እንደሆነ ነው ያስረዱት::

የ7ኛ ተከሳሽ 5ኛ መከላከያ ምስክር ወ/ሮ ለተብርሃን ፀጋይ ያስረዱትም ተከሳሽ ታላቅ ወንድሟ መሆኑን፣ በ1972 ዓ/ም የ6ኛ ክፍል ተማሪ ሆና ከተከሳሽ ጋር በእንትርጦ ከተማ ትኖር እንደነበር የኪነት አባልም ስለነበረች መስከረም 3/1972ዓ/ም የእናት አገር ጥሪ በመኖሩ በቅስቀሳ ላይ ውላ ማታ በ1:00 ሰዓት አከባቢ ወደ ቤቷ እንደሄደች ተከሳሽም ግማሽ ሰዓት የሚሆን ቆይቶ ወደ ቤቱ እንደገባና ከቤቱ ሳይወጣ አድሮ ጥዋት በ2:00 ሰዓት ወደ ትምህርት ቤት መሄዱን ምስክሯ ደግሞ እንደ ወትሮው ወደ ቅስቀሳ መሄዱን ገልፃ ወደ ካምፒ ሄዳ ጓደኞቿን ተሰብስበው ስላገኘቻቸው ሌሊቱ አቶ ገ/ሂር ኪዳኑ የሚባሉ ሰውዬ በእስርቤቱ ሞተው ማደራቸው እንደነገርዋት ነው:: ከተከሳሽ/ ወንድሟ/ ጋር አብራ መኖር የጀመረች ከመቼ ጀምሮ እንደሆነ ተጠይቃ ስትመልስ ደግሞ በልጅነትዋ አባትዋ ስለሞቱ ወ/ሮ መሐሪተይ ረዳ /4ኛ መከ/ምስክር/ ከማግባቱ በፊት አብራችው መኖር እንዳጀመረችና ከተጋቡ በኋላም ከእነሱ ጋር መኖር እንደቀጠለች ነው::

7ኛ ተከሳሽ መ/ር ብርሃኑ ፀጋይ ማስረጃው አስምቶ ከጠቃለለ በኋላ 8ኛ ተከሳሽ መ/ር ሰለሞን አሰፋ በበኩሉ የብቻዬን ያላቸው በተጨማሪ 5 የመከላከያ ምስክሮች አቅርቦ አሰምቷል::

የ8ኛ ተከሳሽ 4ኛ አቶ ገ/ማርያም ወልዱ 5ኛ አቶ ኪ/ማርያም ሃብቱ፣ 6ኛ አቶ ካሕሳይ ገ/ዩሃንስ እና 7ኛ አቶ ገ/ስላሴ ካሕሳይ የተባሉ መከ/ ምስክሮች የሚናገሩቸው

የምስክርነት ቃል መጀመርያ ስንመለከት፣ ከ1972 ዓ/ም ጀምሮ ሁሉም የአብዮት ጥበቃ ሰራተኞች ሆነው በእንትጬ ከተማ ይሰሩ እንደነበር፣ ትጥቃቸውም ክላሽ መኖሩን፣ በከተማው ውስጥ 12 የጥበቃ ጓድ ሰራተኞች መኖራቸውን፣ ተከሳሽ ስራው መም/ር ሆኖ በተጨማሪም የቀበሌ ሊቀመንበር መኖሩን፣ መስከረም 2/1972 ዓ/ም የእናት አገር ጥሪ ስለነበር መስከረም 3/1972 ዓ/ም ደግሞ በአከባቢው ጥይት ይተኩስ በመኖሩ ምክንያት ሌሊቱ ለጥበቃ ወጥተው በከተማው እየዞሩ እስከ ሌሊት6:30 ፀጥታ ሲያስከብሩ ማደራቸውን ተከሳሽም ክላሽ መሳርያ ይዞ ከእነሱ ጋር ሆኖ ሲያስተባብራቸው እንዳመሸ ገልፀው ከሌሊቱ 6:30 ሲሆን ግን ተከሳሽ በከተማው ውስጥ ሁለት ልጆች የወለደላቸው ወ/ሮ በሪሃ ገ/መድህን የሚባሉ ሴት ስለነበሩ ወደ ቤታቸው ሸኝተውት እንደተመለሱና እነሱም ወደየቤታቸው እንደሄዱ ነው:: ሌላ በተመሳሳይ ሁኔታ የገለፁት ደግሞ ሌሊት እንደነጋ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የተባሉ በወረዳው አስተዳደር ፅ/ቤት ውስጥ ተገድለው አደሩ ሲባል የሰሙ መሆናቸውን ነው:: እነማን አብራችሁ ጥበቃ ላይ አደራችሁ ለሚለው ጥያቄው አራቱ መከላከያ ምስክሮች እና ሌሎች ሓጎስ እና ሃይሌ የሚባሉ እንደነበሩ ከሞላጎደል በተመሳሳይ ሁኔታ መስክረዋል:: ይህ እንዳለ ሆኖ በተለያየ ሁኔታ የመሰከሩትም አሉ:: ይኸውም 4ኛ መከ/ ምስክር መስከረም 2/1972ዓ/ም የእናት አገር ጥሪ ስለነበር አስራሁለታችን የአብዮት ጥበቃ ሰራተኞች ጥበቃ ላይ በከተማው ስንዞር አድረናል ብለው ሲያበቁ ስድስቱን ዕረፍት ላይ ነው ያደሩ ብሏል:: ሌሎቹ ግን በፈረቃ ስለምን ስራ 6ቱ እቤታቸው ነበር ያደሩ ብለዋል:: 7ኛ መከ/ ምስክር የአስራሁለታችን አብዮት ጥበቃ መን 4ኛ መከ/ምስክር ነበር ሲሉ፣ 6ኛ መከ/ምስክር ደግሞ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ዘብ ለወጣነው መሪያችን 4ኛ መከ/ምስክር ሲሆን የሌሎቹ 6 ደግሞ ገ/ሚካኤል የሚባል ነበር ብሏል:: 5ኛ መከ/ምስክር ለጥበቃ ወጥተን በግራዝማች ገ/ስላሴ ሆቴል የተገናኘነው ተከሳሹም ጭምር በተመሳሳይ ሰዓት ነበር ያሉ ሲሆን 6ኛ እና 7ኛ መከ/ ምስክሮች ደግሞ 4ኛ መከ/ ምስክር መሪያችን ስለሆነ ቀድሞን ወጣ ከዛ እኛ አንድ ላይ ወጣን ተከሳሽ ግን ከእኛ በኋላ መጣ በማለት አስረድተዋል::

የ8ኛ ተከሳሽ 8ኛ መከ/ ምስክር ወ/ሮ በሪሃ ገ/መድህን በበኩላቸው ተከሳሽ የሁለት ልጆቻቸው አባት መሆኑን፣ ስራው አስተማሪና በተጨማሪም ከ1971 ዓ/ም ጀምሮ የቀበሌ ተመራጭ እንደነበር ጠቅሰው መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሌሊት አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የሚባሉ ሰውዬ ሞተው አደሩ ሲባል እንደሰሙ ገልፀው መስከረም 3/ 1972ዓ/ም ተከሳሽ እስከ ሌሊቱ 6:30 በከተማ ጥበቃ ላይ ቆይቶ አብረውት ይጠብቁ ከነበሩ ሰዎች ጋር ሆኖ ክላሽ ጠበንጃ ይዞ ወደ ምስክሩ ቤት በመምጣት በሩን አንኳኩቶ ከፈቺው ብሎ በመግባት እቤታቸው ማደሩን ከእሱ ጋር የመጡት ሰዎች ግን

ተመልሰው እንደሄዱ አስረድቷል:: ለተጠየቁት መስቀለኛ ጥያቄ መልስ ሲሰጡ ደግሞ ተማሪ መኖራቸው ትምህርት የጀመሩበት ቀን ግን የማያስታውሱ መሆኑን መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሊያስታውሱት የቻሉ ግን የእናት አገር ጥር ስለነበረ መሆኑን ነው:: ተከሳሽ በዚህ መልኩ ማስረጃው አሰምቶ አጠቃልለዋል::

ከሳሽና ተከሳሾች የማስረጃ ማሰማት ሂደት ከተጠናቀቀ በኋላ የመፋረጃ ሐሳብ በፅሑፍ አቅርበዋል::

ልዩ ዓ/ሕግ መስከረም 15/1995 በፃፈው የመፋረጃ ሐሳብ፣ ሰስቱን ምስክረቻቸው መስከረም 3/1972ዓ/ም ሌሊት በእንትጮ ከተማ የወረዳ አስተዳደር ግቢ ጥበቃ ላይ ባደሩበት ጊዜ ሟች ገ/ሄር ኪዳኑ በተከሳሾችና በሌሎች ግብረአበሮቻቸው ተደብድበው የተገደሉ መሆኑን ያለ ልዩነት የመሰከሩላቸው መሆኑን፣ ያቀረቡት የሰነድ ማስረጃም በአስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት የተፃፈ ሆኖ ሟች ከተመረመረ በኋላ ከንጋቱ 11:00 መሞቱን የሚገልፅ በመሆኑ ምስክሮች ለሰጡት ቃል የሚያጠናክር መሆኑን ገልፀው በተከሳሾች የቀረቡ መከላከያ ምስክሮች ግን በቤተሰብነትና በደርግ ስርዓት ተመራጭነት ሆኖው መስራታቸውን መሰረት በማድረግ በመረዳዳት የቀረቡ ከመሆናቸው በላይ የሰጡት ምስክርነት የተምታታና የማይታመን መሆኑን፣ በተለይ ሰስቱ የጋራ መከላከያ ምስክሮች የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች በቦታው እንዳልነበሩ በማስመሰል የቀረበ መሆኑን 17ኛ ምስክር መ/ር ለማ ሃይለ በሟች ድብደባ ተሳታፊ እንደነበር፣ 18ኛ ምስክር አቶ አስገዶም ምህረቴ በውጭ እንዳደሩ፣ 19ኛ ምስክር አቶ ታደሰ ፍስሃ ደግሞ በእስር እንደነበር አስመስለው የመሰከሩ ቢሆንም ምስክርነታቸው እርስ በራሱ የተጋጨ በመሆኑ ተአማኒ አለመሆኑ፣ ይኸውም 1ኛ መከ/ምስክር በጥበቃ ላይ ያደርነው 1ኛ እኔ 2ኛ ወ/ገሪማ ገ/የሱስ 3ኛ/ ብርሃን መብራህቱ/2ኛ መከ/ምስክር/ ብቻ ነበርን ሌላ ሰው ከኛ ጋር ያደረ የለም ያሉትን 2ኛ መከ/ ምስክር ደግሞ ከእነሱ በተጨማሪ 1ኛ ግርማይ ሃይሉ 2ኛ ካሕሳይ መዓሾ የተባሉም እንደነበሩ በመመስከር ተቃርኖታል:: በጥበቃ ላይ ሳለን ከምሽቱ 2:00 ላይ መ/አ ጨልቀባ 4 ራሱ ሆኖ መጣና ሟችን አስገብተው መረመሩት ከመ/አ ጨልቀባ ጋር የመጡት ሰስቱ የማይታወቁ ናቸው በማለት 1ኛ መከ/ ምስክር የሰጠውን ምስክርነት በጥበቃ ላይ ሳለን ምሽት 2:00 ላይ የመጡት 1ኛ አስር አለቃ አባዴ ገ/ህይወት 2ኛ/ መ/ጨልቀባ 4 ራሱና 3ኛ/ ገ/ፃድቃን የተባሉት ናቸው በማለት 2ኛ መከ/ምስክር በሰጠው ቃል የ1ኛ መከ/ ምስክር ቃል አፍርሶታል::

ሟች የተመረመረው በየተኛው ክፍል ነበር በሚለው ጥያቄ ዙርያም እንደዚሁ በእነዚሁ 3 የጋራ መከ/ምስክሮች መካከል ሰፊ ልዩነት አለ::

1133

1ኛ መከ/ምስክር ሟቹ የተመረመረው አንዴ በመስሪያ ቤት ውስጥ አንዴ ደግሞ በእስረኞች ክፍል በሌላ ጊዜ ደግሞ በግቢው ውስጥ ነበር በማለት ሶስት የተለያዩ ቦታዎች ከጠቀሱ በኋላ በመጨረሻ ከሶስቱ ቦታዎች በትክክል በየተኛው ክፍል ነበር ሟች የተመረመረው ተብሎ በፍ/ቤቱ ላቀረበለት የማጣርያ ጥያቄ ከእስረኞች ክፍል ነበር ሲል ተናግሯል። ይህ ምስክር ይህን ይበል እንጂ 2ኛ መከ/ምስክር ሟቹ የተመረመረው ከእስር ክፍሉ ተወስዶ በአስተዳዳሪው ቢሮ ነበር በማለት ተቃርኖታል። 3ኛመከ/ምስክር እንደዚሁ ሟች ከእስር ክፍሉ ሳይሆን ከቢሮ ውስጥ ነው የተመረመረው በማለት ከገለፀ በኋላ ይህ ቢሮ ግን የካድሬዎች ነበር በማለት በሌላ መልኩ ተቃርኗቸዋል።

ሟች ገ/ሄር ኪዳኑ መሞቱን የነገረን ታደሰ ፍስሃ ሲሆን በወቅቱም እሱ ራሱ በእስር ላይ ነበር በማለት 1ኛ እና 2ኛ መከ/ምስክሮች ቢገልፁም 3ኛ መከ/ምስክር ደግሞ ከታደሰ ፍስሃና ሰዒድ ይሕደጎ ጋር በአንድ ክፍል ታስሮ እንደነበር ጠቅሶ ሟች ግን ከነሱ ክፍል እንዳልነበረ መስክሯል። ሟቹ ሞተ የሚሉት ከለሊቱ 8:00 ሆኖ ሳለ ታደሰ ፍስሃና ሟቹ በአንድ ክፍል ካልሆነ ሞቱን እንዴት አውቆ ሊነግራቸው እንደቻለ ግልፅ አይደለም። ይህ የሚያሳየን ታደሰ ፍስሃ የተባለው የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር ሆኖ ሟቹ በተከሳሾቹ ተደብድቦ ሲገደል እዛው ጥበቃ ላይ ነበርኩ ብሎ የሰጠውን የዓይን ምስክርነት የለም ያን ጊዜ እሱ በእስር ነበር በሚል የመከላከያ ዘዴ ተጠናንተው የመጡ መከላከያ ምስክሮች መሆናቸውን ነው።

ታደሰ ፍስሃ የተባለው እስረኛ ገ/ሄር ኪዳኑ ስለሞተ ከወልዱ ረዳ ቤት አስገዶም ምህረቴን ጥሩልኝ ብሎ ተናገረን ብርሃነ መብራህቱም 2ኛ መከ/ምስክር/ ሌሊት በ8:00 ሊጠራው ሄዶ በዛው ሲቀር እኛም በዚሁ ሰዓት ወደ ቤታችን ሄድን በማለት 1ኛ መከ/ማስረጃ የሰጡትን ምስክርነት 2ኛ መከ/ምስክር ደግሞ አስገዶም ምህረቴን ልጠራ የሄድኩት ከጥዋቱ 12:00 ላይ ነበር እስከዚህ ሰዓት ድረስ ሁላችንም በጥበቃ ላይ ነበርን የሚሉ ሁለት መከ/ምስክሮች ይህን ያህል የሰዓት ልዩነት መፍጠራቸው በቦታው ያልነበሩና የጥናት ምስክሮች ለመሆናቸው አጠራጣሪ አይደለም። በጣም የምገርመው ደግሞ ታደሰ ፍስሃ በእስር ሆኖ አስገዶም ምህረቴን ያደረበትን ቤት እንዴት አውቆ ሊነግራቸው እንደቻለ ነው።

ተከሳሾች በየግላቸው ያቀረቡዋቸው መከላከያ ምስክሮችም ቢሆኑ የ7ኛ ተከሳሽ ሁለት መከላከያ ምስክሮች አንዷ ባለቤቱ ሌላኛው ደግሞ ታናሽ እህቱ ስለሆኑ ካላቸው ዝምድና አንፃር ሲታይ እንደ ገለልተኛ ምስክርነት ክብደት ሊሰጠው አይደለም። በመሆኑም በልዩ ዓ/ሕግ 3 ምስክሮች የተሰጠውን ምስክርነት የሚያስተባብል አይደለም።

8ኛ ተከሳሽም በግሉ 5 መከ/ምስክሮች ያቀረበ ሲሆን ከ4ኛ 7ኛ ተራቁጥር የተጠቀሱት መከ/ምስክሮች በወቅቱ የደርግ ታጣቂና ከተከሳሹም ጋር የደርግ ስርዓት ሲያገለግሉ የነበሩ ስለሆነ ያንን ስርዓት ተቃውሟል በሚል ለታሰረ ለተደበደበና ለተገደለ የተቃዋሚ ድርጅት አባል ለሆነ ግለሰብ ሚዛናዊ አመለካከት ይዘው ሊመሰክሩ ይችላሉ ብሎ መገመት ያስቸግራል:: በተመሳሳይ መልኩ ከ8ኛ ተከሳሽ ሁለት ልጆችን ወልጀለታለሁ የምትል በመሆንዋ የሰጠችው ምስክርነት ከግንኙነቷ አንፃር ሲታይ ገለልተኛ ይሆናል ብሎ መጠበቁ ያስቸግራል:: አመሰካከራቸውም ሲታይ የተፈፀመበትን ጊዜ በማጥናት ላይ ብቻ ተመስርቶ የተሰጠ መካላከያ እንደሆነ መገመት አያዳግትም::አብዛኛዎቹ መከ/ ምስክሮች ተከሳሹ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ከምሽቱ 1 6:30 ባለው ጊዜ አብሮአቸው በጥበቃ ላይ እንደነበረ ገልፀው ከዚህ ውጭ አብሮአቸው ለጥበቃ የወጡበትን ወይም ራሳቸው ለጥበቃ መቼ እንደወጡ የሚያውቁ ሆነው አልተገኙም ስለሆነም የጥናት መከላከያ መሆናቸውን ለመገመት ይህ በራሱ በቂ ማረጋገጫ ነው:: ያም ሆኖ ግን ምስክርነታቸው በልዩ ዓ/ሕግ 3 ምስክሮች የተሰጠውን የአይን ምስክርነት ሊያስተባብል አይችልም::

ባጠቃላይ ተከሳሾች በልዩ ዓ/ሕግ ለቀረበባቸው ማስረጃ ሊያስተባብሉት ስላልቻሉ ተከላከሉ በተባሉበት የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ/ እና 281/ሀ/ መሰረት ጥፋተኛ እንዲባሉልን በማክበር እናመለክታለን የሚል ነው::

ተከሳሾች በበኩላቸው የየራሳቸው መፋረጃ ሓሳብ አቅርበዋል::

7ኛ ተከሳሽ ያቀረበው በ03/1/95 ዓ/ም የተፃፈ ሆኖ ይዘቱ ባጭሩ ሲታይ ደግሞ፣ 17ኛ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክር መ/ር ለማ ሃይሌ ተከሳሹ በእንትሮ በመምህርነት ይሰራ እንደነበር ከዚህ ውጭ ሌላ ተጨማሪ ስራ ያልነበረው መሆኑን ማታ መጥቶ በአስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ቢሮ መግባቱን እንጂ ይህ የወንጀል ተግባር ፈፅሟል የሚል ምስክርነት የሰጡት እንደሌለ፣ 18ኛ ምስክርም ተከሳሽ መምህር እንደነበር መስከረም 3/1972 ዓ/ም ማታ በአስር አለቃ አባይ ቢሮ ውስጥ ከሌሎች ሰዎች መግባቱንና ሟችም በሌሎች ሰዎች ተጠርቶ ወደ ቢሮ እንደገባ ሲደበደብ ጊዜ ግን አባይ ባልሆነ ቦታ መታኝኝ ይል ነበር ከማለት ውጭ ተከሳሹ የፈፀመው ድርጊት ለመኖሩ ስላልመሰከሩና እንዲሁም የምስክሩ ባለቤት ከሟች ጋር የስጋ ዝምድና እንዳላቸው የገለፁ በመሆኑ 19ኛ ምስክርም ቢሆን ተከሳሽ መ/ር እንደነበርና መስከረም 3/1972 ዓ/ም ማታ ተከሳሹም ጭምር በአስር አለቃ አባይ ቢሮ ቀድሞ ገብቶ ቆይቶ ሟችም በሌሎች ተጠርቶ ገብቶ መደብደቡን የመሰከሩና ባለቤታቸው ከሟች ጋር ዝምድና እንዳላቸው የገለፁ ቢሆኑም እኝህ ምስክር ከ3ኛ የመከ/ምስክር እና ከሌሎች ሰዎች ጋር በወቅቱ እስረኛ መኖራቸውን የተረጋገጠ ስለሆነ፣ 1ኛ መከላከያ ምስክርም

1135

19ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር እስረኛ መኖራቸውን ያስረዱልኝ ስለሆነ፣ እንዲሁም 18ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር በወቅቱ በግቢው ውስጥ ያለማደራቸውን በመከላከያ የተረጋጋጠ በመሆኑ በበቂ ሁኔታ የተከላከለ መሆኑን ገልፆ፣ የልዩ ዓ/ሕግ 17ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር መ/ር ለማ ሃይለ የደርግ መንግስት ታማኝ እንደነበርና በሚች ላይ የፈፀመው ድርጊት ወደ ራሱ እንዳይጠጋ ብሎ የሰጠው ምስክርነት እንደሆነ፣ ሁሉም የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች የተከሳሽ መደበኛ ስራ መምህር እንደነበር የመሰከሩለት ስለሆኑና ምንም ስልጣን ሳይኖረው በዘፈቀደ የምርመራ ተግባር ሊፈፅም እንደማይችል የሚያረጋግጥለት እንደሆነ ነው:: በተጨማሪ የገለፀው የሰጡት ምስክርነት ከሚስተቻቸው ባለ ቁርኝት መሰረት ያደረገ በመሆኑ ውድቅ እንዲ ሆንለት ጠይቋል:: ሌላ ደግሞ 17ኛ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክር መ/ር ለማ ሃይለ ሚችን ከታሰረበት ክፍል ወደ ምርመራ ክፍል ይዘውት ከገቡት ሰዎች መካከል አንዱ መኖሩን መከላከያ ምስክሮቹን ያስረዱለት መሆኑን፣ 4ኛ እና 5ኛ መከላከያ ምስክሮቹ ደግሞ በወቅቱ ተከሳሽ እቤቱ ማደሩን የመሰከሩለት እንደሆነ ገልፆ በመከላከያ ማስረጃው እንደተደገፈና በወ/መ/ሕ/ስ/ስ ቁጥር 149/2/ መሰረት በነፃ ሊለቀቅ እንደሚገባ አመልክቷል::

8ኛ ተከሳሽ በበኩሉ መስከረም 14/1995 ዓ/ም በፃፈው የመፋረጃ ሓሳብ ያቀረበ ሲሆን ይዘቱ ባጭሩ ሲታይ ደግሞ፣ ልዩ ዓ/ሕግ ያቀረባቸው 3ምስክሮች የሰጡት ምስክርነት ተከሳሽ በአስተዳደር ግቢ ውስጥ ነበር ከማለታቸው ውጭ በሚች ላይ የፈፀመው የወንጀል ድርጊት ስለመኖሩ የሚያረጋግጥ እንዳልሆነ፣ በተለይ 19ኛ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክር የተከሳሹ ስም አለማንሳታቸውና ከሳሽ መሪ ጥያቄ በመጠየቁ ይህ ደግሞ ተከሳሹ ሕግ ባለማወቁ ሳይቃወመው በመቅረቱ ተከሳሽ በግቢው ውስጥ ነበር ለማለት እንደቻሉ በመግለፅ እንዳልተመሰከረበት አመልክቷል::

የፅሑፍ ማስረጃውም በቁጥር 3/72/ም በ6/1/72 ዓ/ም የተፃፈውን ተከሳሹን የሚጠቅስ ነገር እንደሌለው በቁጥር 1422/ጠ/702 ሰኔ 16/68 ዓ/ም ስለተፃፈ ቃለ ጉባኤ ከሳሹን በግል የማይመለከተውና የወንጀል ተሳታፊነቱ የማያረጋግጥ እንደሆነ ህዳር 6/70 ዓ/ም የወጣውን አዲስ ዘመን ጋዜጣ ባስተላለፈው የጅምላ ጥሪ ምክንያት ተከሳሹን ተጠያቂ ሊያደርግ የሚችል ይዘት የሌለው በመሆኑ ተቀባይነት ሊያገኝ እንደማይችል ነው::

ሌላ የገለፀው ደግሞ የልዩ ዓ/ሕግ 17ኛ ምስክር መ/ር ለማ ሃይለ ሚችን ወደ ምርመራ ክፍል ውስጥ አስገብተው ከመረመሩት አንዱ መሆኑን፣ 18ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር አቶ አስገዶም ምህረቴ በወቅቱ በግቢው እንዳልነበሩ፣ እንዲሁም 19ኛ ምስክር ታደሰ ፍስሃ በወቅቱ እስረኛ መኖራቸውንና ሚች ተመርምሮ ወደ መኝታ ክፍሉ ከተመለሰ በኋላ መሞቱን አይተው ለ2ኛ መከ/ምስክር የነገሩዋቸው ለመሆኑ በመከላከያ

ምስክሮቹ ያረጋገጠ እንደሆነ በመጥቀስ በመከላከያ ማስረጃው ያስተባበለው መሆኑን ነው:: በተጨማሪ ከ4ኛ 7ኛ ተራ ቁጥር ያሉ መከላከያ ምስክሮች መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሌሊት 6:30 ሮንድ ላይ አብሮአቸው በከተማው እየዞረ ማምሸቱንና በ6:3 ወደ ወ/ሮ በሪሄ ገ/መድህን ቤት የሸኙት መሆኑን የመሰከሩ እንደሆነ፣ 8ኛ መከ/ ምስክሩም አብሯት ያደረ መሆኑን የመሰከረችለት በመሆኑ የልዩ ዓ/ሕግ ማስረጃ ሊያፈርስ መቻሉን በመዘርዘር አቅርቧል::

ልዩ ዓ/ሕግ በክሱ ቻርጅ የተከሳሽ ሃላፊነት በሚለው ላይ የእስረኞች መርማሪ የነበረ ነው ቢልም የራሱ ምስክሮች ተከሳሽ መምህር ነበር በማለት ያረጋገጡለት ስለሆነ ፍርድ ቤቱ ሊሰዝርለት እንደሚገባ ጠይቆ ፍርድ ቤቱ እንዲያውቅልኝና ግንዛቤ ውስጥ እንዲያስገባልኝ እፈልጋለሁ ብሎ ያቀረበውም የሚች ተስፋዬ ገ/ሄር የተባለ የካቲት 5/ 1991 ዓ/ም ከከሳሽ መ/ቤት ተልኬ ነው የመጣሁኝ ብሎ ወደ ተከሳሽ ወንድም በመምጣት አንተ በአባቴ ሞት እጅህን የሌለው መሆኑን አውቃለሁ በሚገባ አረጋግጫለሁ አሁን የምፈልገው ግን ለምስክርነት እንድትረዳኝ ነው በማለት እንደጠየቀው ተከሳሹ ግን በእርግጥ ሟች የቅርብ ዘመዴ ነው ነገር ግን በዓይኔ ያላየሁት ነገር ስለሌለ ያላየሁትንና የማላውቀውን ነገር ልረዳህ አልችልም በማለት ከገለፀላቸው በኋላ ለማሳመን ብዙ ጥረት እንዳደረገና ከዚያ በኋላ ግን እንግዲህ እኔ አልከሰስኩህም ዓ/ ሕግ ራሱ ይፈልግሃል የሚል ሐሳብ ሰጥተውት እንደሄዱና ተከሳሽም ዓ/ሕግ የሚፈልገኝ ከሆነ በማለት ራሱ ስልክ ደውሎ የዚሁ ክልል ልዩ ዓ/ሕግ ተወካይ ለማግኘት ሙከራ አድርጎ መልእክቱ ለልዩ ዓ/ሕግ ቢደርሳቸውም ሳያነጋግሩት ከጉንበት 13/1991ዓ/ም ጀምሮ በቁጥጥር ስር ሊውል እንደቻለ ነው::

ባጠቃላይ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች በተከሳሹ ላይ እንዳልመሰከሩበትና በመከላከያውም ያስተባበለው እንደሆነ በመግለፅ በወ/መ/ሕ/ስ/ስ ቁጥር 149/2/ መሰረት በነፃ እንዲለቀቅ ጠይቋል::

እንግዲህ ልዩ ዓ/ ሕግ በ7ኛ እና 8ኛ ተከሳሾች ላይ የመሰረተው ክስ እና ያቀረበው ማስረጃ በአንድ በኩል፣ ተከሳሾች ያቀረቡት የመከላከያ ማስረጃ ደግሞ በሌላ በኩል እንዲሁም ከሳሽና ተከሳሾች ያቀረቡት የመሩረጃ ሐሳብ ይዘት በዝርዝር አይተናል::

እዚህ ላይ በጭብጥነት መያዝ ያለበት ነጥብ ተከሳሾች ባቀረቡት የመከላከያ ማስረጃ የልዩ ዓ/ ሕግ ማስረጃ ያስተባበሉት መሆኑን አለመሆኑን ነው:: ይህን ነጥብ ሊመመርመር የክርክሩ ሂደት ባጭሩ ደግመን እንመልከት::

ልዩ ዓ/ ሕግ በተከሳሾች ላይ የመሰረተው ክስ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ/ ወይም/ለ/ 281/ሀ/ ወይም በአማራጭ ቁጥር 522/1/ሀ/ የተመለከተውን በመተላለፍ

1134

ከሌሎች ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን መስከረም 3/1972 ዓ/ም ሌሊት በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ግቢ ውስጥ ሟች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን ደብድበው ገድለዋል የሚል ሲሆን ተከሳሾች ግን ክደው ተከራክረዋል::

ልዩ ዓ/ ህግ ሶስት ምስክሮችና የፅሑፍ ማስረጃ ያቀረበ ሲሆን ሶስቱ ምስክሮች በተመሳሳይ ሁኔታ ያስረዱት በወቅቱ የአብዮት ጥበቃ ሰራተኞች ስለነበሩ ተረኞች ሆነው መስከረም 3/1972 ዓ/ም በአስተዳደሩ ፅ/ቤት ግቢ ውስጥ ጥበቃ ላይ ያደሩ መሆኑን፣ በግቢው ውስጥ የታሰሩ ሰዎች መኖራቸው ከእነዚህ ውስጥ መስከረም 2/1972ዓ/ም ወደ ማታ አከባቢ ተይዘው የታሰሩ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ የሚባሉ እንደነበሩ መስከረም 3/1972 ዓ/ም ማታ ተከሳሾችና ሌሎች ግብረአበሮቻቸው አስቀድመው በአስተዳደሩ ቢሮ ውስጥ እንደገቡና ከዛ አብረዋቸው የነበሩ የማነ ተኽሊትና አስር አለቃ ሓጎስ አለማየሁ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን ከታሰረበት ክፍል አውጥተው ተከሳሾች ከግብረአበሮቻቸው ጋር ወደ ነበሩበት ክፍል እንዳስገቡዋቸውና ከ4 7:00 አከባቢ ወንድምህ ጠዓመ ኪዳኑ የተባለ ወያኔ እቤትህ አሳድረሃል ብለው የደበደቡዋቸው መሆኑን ከድብደባ በኋላ ደግፈው እንዳወጡዋቸውና ምስክሮችም ተቀብለው ፊት ወደ ነበሩበት እንዳስገቡዋቸው ነው:: በ8:00 አከባቢ ደግሞ አንድ ሰዒድ ይሕደጎ የሚባል እስረኛ አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ መሞታቸውን በውስጥ ሆኖ አንኳኩቶ በመጥራት ስለነገራቸው መሞቱን እንዳረጋገጡ ከነጋ በኋላ በቤተክርስትያን እንዲቀብሩዋቸው ጠይቀው ግን የአስር አለቃ አባይ የተባለ የወረዳው አስተዳዳሪ ተሓህት በርሀ ላይ ነው የሚቀበር ስላለ በርሀ ላይ የተቀበሩ መሆኑን ነው::

ተከሳሾች ተከላከሉ ተብለው ሶስት የጋራና በግል ያቀረቡዋቸው መከላከያ ምስክሮች አስምተዋል:: ሁለቱ መከ/ምስክሮች አጠቃላይ በሆነ መልኩ ያስረዱት ጥበቃ ላይ መኖራቸው፣ ህወሓት እንዳይገባ ይፈራ ስለነበር ሁሉም የመንግስት ሰራተኞች በግቢው ውስጥ ማደሩን፣ ሟች ተደብድቦ የተገደለ መሆኑን ገልፀው መሞቱን የነገራቸው ደግሞ ታደሰ ፍስሃ መሆኑን፣ ሟችን ወደ ምርመራ ክፍል አስገብቶ እንዲደበደቡ ያደረገ የልዩ ዓ/ሕግ 17ኛ ምስክር መ/ር ለማ ሃይለ መሆኑን፣ 18ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር በቦታው አለመኖራቸውን 19ኛ ምስክር ታደሰ ፍስሃም እስረኛ መኖሩን በወቅቱ ተከሳሾች አለመኖራቸው፣ ስራቸውም መምህርነት እንደነበር ነው:: ሌላ በተለያየ ሁኔታ ያስረዱት ደግሞ፣ 1ኛ መከ/ምስክር ሟችን የመረመሩ መ/ር ለማ ሃይለ፣ መቶ አለቃ ጨልቀባና 3 አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች መሆናቸው ሟች የተደበደቡት እስረኞች ከነበሩበት ክፍል ውስጥ መሆኑን መከ/ ምስክሮቹ ከጥበቃ የተሰናበቱት ሌሊት 8:00 መሆኑን 6 ስማቸው የማያውቁዋቸው እስረኞች መኖራቸው ሲያስረዱ፣ 2ኛ መከ/ምስክር ደግሞ ከሟች በፊት ሌላ የተመረመረ ሰው እንደነበርና

የመረመሩትም አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት፣ ገ/ፃድቃን የሚባል ካድሬ፣ መቶ አለቃ ጨልቀባ እና መ/ር ለማ መሆናቸው፣ቀጥሎም ሟች በመ/ር ለማ ተጠርተው እንደገቡና እነኝህ ሰዎች የመረመሩዋቸው መሆኑን፣ ከመከላከያ ምስክሮች በተጨማሪ ካሕሳይ ማዕሾና ገ/ሄር የሚባሉ ፖሊሶች መኖራቸው፣ ከጥበቃ የተሰናበቱት ከንጋቱ 12:00 እንደነበር ነው:: 3ኛ መከላከያ ምስክር ደግሞ እስረኛ እንደነበሩ ገልፀው አብረዋቸው የታሰሩ ታደሰ ፍስሃ እና ሰዒድ ይሕደጎ የሚባል እንደነበሩ፣ ከሟች በፊት የተመረመሩ እኝህ ምስክር መሆናቸው:: የመረመሩዋቸው ደግሞ አስር አለቃ ጫካ፣ ገ/ፃድቃን እና አንድ አማራ እንደሆኑ ሟች ለምርመራ ሲገቡ ከበረሃቸው ያመጡዋቸው መሆኑን ነው በግላቸው ያቀረቡዋቸው መከ/ምስክሮች ደግሞ፣የ7ኛ ተከሳሽ ሁለት የመከላከያ ምስክሮች 3/1972 ዓ/ም ሌሊት አብሮአቸው ማደሩን የ8ኛ ተከሳሽ 4መከ/ምስክሮች ከእኛ ጋር ሮንድ ላይ እስከ 6:30 ሌሊት አመሽ ሲሉ 5ኛ መከላከያ ምስክርም ከእኔ ጋር አደረ ያሉ ናቸው::

ቀጥለን ተከሳሾች በመከላከያ ምስክሮቻቸው ተደግፈዋል አልተደገፉም የሚለውን እንመለከታለን::

የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች በአብዛኛዎቹ ነጥቦች ያለ ልዩነት በተመሳሳይ ሁኔታ የመሰከሩ ሲሆን የተለያዩበት አንድ ነጥብ ቢኖር ሟች ከተደበደቡ በኋላ ከምርመራ ክፍሉ ደግፈው ያወጡት የማነ ተክሊት እና አስር አለቃ ጫካ ናቸው በማለት 1ኛ ምስክር ሲያስረዱ ፣2ኛ እና 3ኛ ምስክሮች ደግሞ ደግፈው ያወጡት የማነ ተክሊት፣ አስር አለቃ ጫካ እና መ/ር ብርሃነ ፀጋይ እንደሆነ ነው የመሰከሩ::

የተከሳሾች ስስቱ የመከላከያ ምስክሮች በሰጡት ምስክርነትስ የተለያዩባቸው ነገሮች አሉ ወይስ የሉም?ካሉስ ስፋታቸው ምን ያህል ነው የሚለውን ስናይ፣ እንዲመሰክሩት የተፈለገው ጭብጥ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ሁለቱ ጥበቃ ላይ እንዳላደሩ አንዱ ደግሞ ከመርማሪዎች ጋር እንደነበር ለማስረዳት ተብሎ ቢሆንም፣ 1ኛ መከ/ምስክር በወቅቱ አብረውኝ በጥበቃ ላይ ያደሩ መ/ር ብርሃነ መብራህቱ/2ኛ መከላከያ ምስክር/ እና አቶ ወ/ገሪማ ገ/የሱስ ናቸው ሲሉ፣ 2ኛ መከ/ምስክር ግን 1ኛ መከ/ምስክር ከጠቀሱዋቸው በተጨማሪ ካሕሳይ መዓሾ እና ገ/ እግዝብሄር የሚባሉ ፖሊሶችም ነበሩ በማለት ተቃርኗል:: ሟችን የመረመሩ ሰዎች እነማን ነበሩ ለሚለውም 1ኛ መ/ምስክር መ/ር ለማ ሃይለ አስቀድሞ በመምጣት በአስተዳደሩ ቢሮ ደጃፍ እንደቆየና ከእሱ በኋላ ደግሞ መቶ አለቃ ጨልቀባ እና ሰስት የሚያውቁዋቸው አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች መጥተው መ/ር ለማበሩን ከፍቶላቸው ወደ ምርመራ ክፍሉ እንደገቡ አስር አለቃ ጫካም በቢሮው ውስጥ ቆያቸው በማለት ሲያስረዱ 2ኛ መከ/ምስክር በበኩላቸው ሟችን የመረመሩ አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ገ/ፃድቃን

1139

የሚባል ካድሬ፣ መቶ አለቃ ጨልቀባ እና ከእነሱ በኋላ የመጣ መ/ር ለማ ሃይለ ናቸው በማለት የ1ኛ መከ/ምስክር ቃል አፍርሰውታል:: 1ኛ መከ/ምስክር ሚች የተመረመሩት እንደ እስረኞች በነበሩበት ክፍል ነው ሌላ ጊዜ በደጀፍ ላይ ነው በማለት የተምታታ መልስ ሲሰጡ፣ 2ኛ መከ/ምስክር ደግሞ ሚች የተመረመሩት በአስተዳዳሩ ቢሮ ውስጥ ነው የሚል ምስክርነት በመስጠት የ1ኛ መከ/ ምስክር ቃል አስተባብለውታል: ሚች ለምርመራ ሲገባ ከየት መጣ ለሚለው ጥያቄ 1ኛ እና 2ኛ መከ/ምስክሮች እስረኛ እንደነበርና ታስሮበት ከነበረ ክፍል መ/ር ለማ ጠርቶ እንደወሰደው ሲመሰክሩ፣ ለራሴ እስረኛ ነበርኩ ያሉት 3ኛመ/ምስክር ግን ሚችን ያመጡት ከበረሃ እንጂ ከእሳቸው ጋር ታስሮ እንዳልነበረ በመግለፅ የሁለቱን ምስክርነት ታቃርነውታል:: 3ኛ መከ/ምስክር እኔን የመረመሩኝ አስር አለቃ ጫኪ ገ/ፃድቃን እና አንድ አማራ ናቸው ሲሉ 2ኛ መከ/ምስክር ግን አስር አለቃ አባይ ገ/ህይወት ገ/ፃድቃን፣ መቶ አለቃ ጨልቀባ እና መ/ር ለማ ናቸው ሲሉ አስተባብለውታል:: 1ኛ መከ/ ምስክር ከእኛ በፊት 2ኛ መከ/ ምስክር ቀድሞ ሂደ ከጥበቃ የተሰናበትኩትነውም ከሌሊቱ 8:00 ነው ሲል 2ኛ መከ/ምስክር ግን ከጥበቃ ተሰናብቼ አስቀድሜ የሄድኩኝ እኔ ነኝ የሄድኩበት ሰዓት ደግሞ ጥዋት በ12:00 ነው ሌሎች ዘበኞች ግን በቦታው ትቻቸው ሄድኩኝ በማለት ልዩነቱ አስፍተውታል::ከ/ምስክር በሰጡት ምስክርነትም እርስ በራሱ የሚታታ ነገር አለው:: ይኸውም ከሚች ጋር ስድስት/6/ እማላውቃቸው እስረኞች ነበሩ ብለው ሲያበቁ ቆይተው ታደሰ ፍስሃ እስረኛ ነበር ብሏል:: ሚች የት ተመረመረ የሚለውንም ትክክለኛ የሆነ መልስ ሳይሰጡበት ቀርቷል:: አንደ በመ/ቤት ውስጥ፣ ሌላ ጊዜ በእስረኞች ክፍል ውስጥ እንደገና ደግሞ በውጭ በበር አፍ አከባቢ እያሉ ሲያምታቱት ውሏል በየግላቸው ያቀረቡዋቸው መከ/ምስክሮች ሲያስረዱላቸው የፈለጉት ነገር ተከሳሾች በወቅቱ በአስተዳደሩ ግቢ አለማደራቸውና ያደሩት በየቤታቸው እንደ ሆኑ ነው:: የ7ኛ ተከሳሽ የግል መከ/ምስክሮች ማታ በ1:00 መጥቶ እቤቱ አደረ ሲሉ ፣ የ8ኛ ተከሳሽም እስከ ሌሊቱ 6:30 በመተካ ፀጥታ ስናስከብር አምሽተናል ከዛ ተከሳሹን ወደ ወ/ሮ በሪሃ ቤት ሸኝተነዋል ያሉ ሲሆኑ 8ኛ መከ/ምስክርም ቢሆኑ እቤቴ ነው ያደረው ያሉ ናቸው:: የሁለቱም ተከሳሾች የግል መከ/ምስክሮቻቸው በሰጡት ምስክርነት አንዳንድ ልዩነቶች እንዳሉ ሆኖው፣ 1ኛ እና 2ኛ የጋራ ምስክሮቻቸው በወቅቱ ህወሓት እንዳይገባ ይፈራ ስለነበረ በከተማው ውስጥ የነበሩ ሁሉም የመንግስት ሰራተኞችና ታጣቂዎች በአስተዳደሩ ፅ/ቤቻ ግቢ ውስጥ ማደራቸውን መስክረዋል:: ታድያ ተከሳሾች እንዴት እቤታቸው ሊያድሩ ቻሉ የሚለውን ጥያቄ አሳማኝ መልስ የሚገኝለት አይደለም:: ይህ ደግሞ የግል

መከላከያቸው ተአማኒነት እንዳይኖራቸው አድርጓታል:: የጋራ ምስክሮች ራሳቸውም ቢሆን በአንድ በኩል ሁሉም የመንግስት ሰራተኞች እና ታጣቂዎች በግቢው እንዳደሩ እየመሰከሩ በሌላ በኩል ተከሳሾች አልነበሩም:: ማለታቸውን የጥናት ምስክሮች መሆናቸውን የሚያረጋግጥ ነው:: 8ኛ ተከሳሽ የሚች ልጅ ተስፋይ ገ/ሄር የተባለ በአባቴ ግድያ አንተ እጅህ እንደሌለበት አውቃለሁ አንተን የፈለግኩህ ግን በምስክርነት እንድትረዳኝ ነው ብሎኝ ነበር በማለት ያቀረበውም የሚች ልጅ በወቅቱ በቦታው ስለነበረ ነው ይህ ዓይነት ጥያቄ ያቀረበለት? ከነበረ ታድያ ለምን ቀርቦ አልመሰከረም ለሚለውን ጥያቄ ተከሳሹ ያበጀለት መልስ ስለሌለ ተቀባይነት ያለው ሓሳብ አይደለም:: ሌላ ግምት ሊሰጠው የሚገባ ነጥብ ደግሞ ምንም እንኳ መስቀለኛ ጥያቄ መጠየቅ ማለት እንዳመነ የማያስቆጥረው ቢሆንም የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ሲመሰክሩ ጊዜ የሰጡት ምስክርነት ለማስተባበል በ1ኛ ምስክር ላይ የቀረበ መስቀለኛ ጥያቄ ካለመኖሩ በላይ ሌሎች የቀረበም ቢሆን እንዴት አየችሁን ጨለማ አልነበረም ወይ ከማለት ውጭ ምስክሮቹ በአከባቢው አለ መኖራቸው ወይም በወቅቱ በጥበቃ ላይ እንደልተሰማሩ የሚጠቁም ጥያቄ አለማቅረባቸው የሚያመለክተው ነገር ቢኖር በመከ/ምስክሮቻቸው የተመሰከረ ከዓ/ሕግ ማስረጃ መስማት በኋላ የታሰበበት፣ የተመከረበትና ተጠንቶ የቀረበ መሆኑን ነው::

ባጠቃላይ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች በተመሳሳይ ሁኔታ ያስረዱ ሲሆን ከምርመራ በኋላ ሚችን ማን ደግፎ አወጣው በሚለውን ላይ የተፈጠረ ልዩነትም ቢሆን ከአጠቃላይ የአመሳከከራቸው ሁኔታ ትልቅ ክብደት የሚሰጠው ልዩነት አይደለም:: ምክንያቱ በሌላ ነገር ብዙ የተንፀባረቀ ሁኔታ ስላልታየ ነው::

የተከሳሾች መከ/ምስክሮች ግን ምስክርነታቸው እርስ በራሱ የሚቃረን ከመሆኑም በላይ ተቃርኖውም በበርካታ ነገሮች የተንፀባረቀ ነው:: በአመሰካከራቸው ሂደት ብዙ ቀዳዳዎች የፈጠሩ ሲሆን ሆኖም ግን ቀዳዳዎቹ ሳይሸፍኑዋቸው የቀሩ ናቸው:: የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች በወቅቱ ዞብ ላይ አልነበሩም ተከሳሾችም በግቢው አላደሩም በሚለው ነጥብ ብላ ብቻ ተንጠልጥለው ለመመስከር የሞከሩ ቢሆንም በጥናትና ተከሳሾችን ከተጠያቂነት እንዲ ያመልጡ ታቅዶ የተደረገ መሆኑ እንዳሰቡት ሳይሳካላቸው ቀርቷል:: ስለዚህ ተከሳሾች ከግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን በሚች አቶ ገ/ሄር ኪዳኑ ላይ በምርመራ ሂደት ደብደባ በመፈፀም ላይ ተሳታፊዎች በመሆን ለህልፈተ ሂወት የዳረጉዋቸው በመሆኑ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ/ እና ሚችን የወያኔ ተባባሪ ነው በማለት የፈፀሙት ወንጀል በመሆኑ በወ/መ ሕግ ቁጥር 281/ ሀ/ መሰረት ጥፋተኞች ናቸው ስንል በሙሉ ድምፅ ውሳኔ ሰጥተናል::

በ16ኛ ተከሳሽ ገዛኢ ከበደ ላይ የተመሰረተ ክስ ስንመለከት ደግሞ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ/ ወይም /ለ/281/ሀ/ ወይም/ሐ/ ወይም በአማራጭ በወ/መ ሕግ ቁጥር 522/1/ሀ የተመለከተውን በመተላለፍ ከግብረ አበሩ ጋር በመሆን በትግራይ ክ/ሃገር በወፍላ ወረዳ ውስጥ ታጣቂ ሆነው ሲሰሩ ንጉስ አባይ ይባል የነበረውን ሰው በወፍላ ወረዳ በሚገኘውን የሁጉም ብርጻ ወታደራዊ ካምፕ ያስመታ የወያኔ አባል ነው በሚል ግንቦት ቀን 1976 ዓ/ም ከሌሊቱ 6:00 በሚሆንበት ጊዜ ከመኖርያ ቤቱ በመያዝ ወስደው ምግብ ህክምናና በቂ አየር ሊገኝ በማይችልበት ለሞት አደጋ አስጊ በሆነ መልኩ ሁጉም ብርጻ በሚባል ወታደራዊ ካምፕ ወስጥ እንዲታሰር አድርገው በመጨረሻም የደረሰበት እንዳይታወቅ እና ጨርሶ እንዲጠፋ በማድረጋቸው ተከሰዋል የሚል ነው::

ተከሳሹ ወንጀሉን አልፈፀምኩም ጥፋተኛም አይደለሁም ብሎ ክደ ስለተከራከረ ልዩ ዓ/ሕግ የሰውና የፅሑፍ ማስረጃ አቅርቦ አሰምቷል::

28ኛ ምስክር አቶ ሰንበታይ ሃይሉ የሰጡት ምስክርነት ጊዜው ጉንቦት 15/76 ዓ/ም ሌሊት ወደ 4 5:00 ሲሆን በወፍላ ወረዳ ሁጉም ብርጻ ማብያ

ተከሳሽ ከግብረ አበሮ ተገኘ ወንዳለም ጋር በመሆን የደርግ ታጣቂዎች ሆኖው ምስክሩ ቤት ድረስ በመሄድ በሩን ክፈት ብለው ከከፈቱላቸው በኋላ ገብተው ሚስትህን ጴቄት ወድቆ አግኝታለችና አምጣ እንዳሉዋቸው አረ ያመጣችው ጴቄት የለም ብለው ምስክሩ ሲመልሱላቸው ደግሞ አምጪ እያሉ ሚስታቸውን በጴላ ያደበደቡዋት መሆኑን ከዛ ከቤት ወደ ውጭ ያስወጡዋቸው መሆኑን ገልፀው እንዳወጡ ሌሎች የደረግ ታጣቂዎች ሚች ንጉስ አባይን ይዘውት እየጠበቁት በጨረቃ ብርሃን ያዩዋቸው መሆኑን በመጨረሻ ምስክሩንና አብሮአቸው የነበሩት ቤተሰቦቻቸውን መትተው ትትዋቸው ሲሄዱ ተከሳሹና ግብረ አበሩ ግን ንጉስ አባይን ይዞው ከነበሩት ወታደሮች ጋር ሆኖው ንጉስን ይዘውት እንደሄዱ ነው:: የት እንዳደረሱት ግን እንደማያውቁነው:: እነቱ ግን ደርግ ልጄን ገድሎብኛል ሲሉ መስማታቸው አስረድተዋል::ከወሰዱት እስካሁን ድረስ አይተውት እንደሚያውቁም የገለፁ ሲሆን በወቅቱ አከባቢያቸው በደርግ መንግስት ይተዳደር እንደነበር:: ንጉስ አባይ ስራው ገበሬ መኖሩ እንጂ ሌላ ስራ ይኑሮው አይኑሮው እንደማያውቁ ነው::

ወሰዳችሁት የተባለው ጴቄት የማነው ተብለው ለተጠየቁት ጥያቄ መልስ ሲሰጡ ደግሞ ወያኔዎች/ህ.ወ.ሓ.ት/ ወደ ሕጉም ብርጻ የደርግ ጦር ካምፕ ገብተው ሲመቱት እዛ ያገኙት ጴቄት ይዘው ሲሄዱ ያንጠበጠቡት ነው በሚል እንደነበር ነው::

1142

29ኛ ምስክር ወ/ሮ ብተይ ታየ ያስረዱት ደግሞ ቀኑና ወሩ በማያስታውሱት በ1976 ዓ/ም ሌሊት ተከሳሽ በክሱ ከተጠቀሰው ግብረ አበሩ ጋር የደርግ ታጣቂ

ሆኖው ወደ ሕጉም ብርጳ ማብያ ከምስክሯ ቤት ድረስ መጥተው የወሰድሺው ወይም ወድቆ ያገኘሺው የደረግ ጹቄት አለ አምጪው ብለው ተከሳሽ የደበደባቸው መሆኑን፣ የወሰድኩት ድቄት የለም ብለው ከመለሱላቸው በኋላ ቤቱን ፈትሸው ጹቄት እንዳላገኙ ነው:: ከዛ በኋላ ደብድበው ወደ ውጭ ያስወጡዋቸው መሆኑን ገልፀው ሌሎች አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች ደግሞ ንጉስ አባይን ይዘውት በውጭ ቆማው ማየታቸውም ተከሳሹና ግብረ አበሩ ምስክሯን ትተው ንጉስ አባይን ይዘውት አብረው እንደሄዱ ጠቅሰው ወዴት አከባቢ እንደወሰዱትና የት እንዳስገቡ ግን እንደማያውቁ ነው:: የንጉስ አባይ እናት ግን ከተወሰደ ከሳምንት በኋላ ልጄን ወስደው አጠፉብኝ ብለው ያለቀሱበት ሁኔታ እንደነበርም አስረድቷል::

30ኛ ምስክር ወ/ሮ ስንዳዩ ገ/ ስላሴ የመሰከሩትም፣ ቀኑና ወሩ በማያስታውሱት በ1976 ዓ/ም ሌሊት በግምት ከ5 6:00 አከባቢ ሲሆን ተከሳሽ ከግብረ አበሩ ጋር በመሆን የደርግ ታጣቂ ሆኖው ከቤታቸው ድረስ መጥተው ከወይኔ ጋር ሆነሽ የወሰድሺው የደርግ ጹቄት አምጪው ብለው 29ኛ ምስክርን ያደበደቡዋት መሆኑን፣ ውጭ ወጥተው ሲያዩ ደግሞ አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች ንጉስ አባይን ይዘውት በጨረቃ ብርሃን ለማየት እንደቻሉ ከዚያ ግን ተከሳሽና ግብረ አበሩ ከአማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች ጋር በመሆን ንጉስ አባይን ይዘውት እንደሄዱ ምስክሯ ደግሞ የተደበደው እናታቸው ደግፈው እንደቀሩ ነው:: ከሳምንት በኋላ ግን የንጉስ አባይ እናት ልጄን አጣሁት ወስደው አጠፉብኝ ብለው ያለቅሱ እንደነበርና ኩታውን ለእናቱ የተመለስላቸው መሆኑን ነው:: ንጉስ አባይ የተያዘበት ምክንያት ሲገልፁም ወየኔዎች መርተህ በሕጉም ብርጳ የሚገኝ የደረግ ጦር ካምፕ አስወርረሃል በሚል መሆኑ እንደሰሙና ንጉስ አባይ መጨረሻ የት እንደገባ እንደማያውቁ ነው ያስረዱት::

ልዩ ዓ/ሕግ የሰው ማስረጃ አሰምቶ ካጠቃለለ በኋላ የሰነድ ማስረጃ ያቀረበ ሲሆን፣ አንደኛው የሚች እናት ወ/ሮ ለምለም መርቆርዮስ ለልዩ ዓ/ሕግ ሕዳር 3/1988 ዓ/ም የሰጡት ቃል ሲሆን፣ ይዞቱ ደግሞ 16ኛ ተከሳሽ ገዛኢ ከበደ ቀደም ሲል በዚሁ ጉዳይ ከተፈረደበት ግብረ አበሩ ተገኝ ወንዳለም ጋር የደርግ ታጣቂዎች ሆነው ጉንበት 5/ 1976 ዓ/ም በግምት ከሌሊቱ 6:00 ሲሆን በሕጉም ብርጳ ዳጎል ከሚባል አከባቢ ወደ ምስክሯ ቤት በመሄድ ለልጃቸው ሚች ንጉስ አባይ ከታጋዮች ጋር ተመሳጥረሃል፣ የሕጉም ብርጳ ጦር አስደምስሰሃል በማለት ከተኛበት ቦታ ቀስቅሰው የወሰዱት መሆኑን፣ ምስክሯም ልጃቸውን ተከትለው ሊሄዱ ሲሉ ተከሳሹ ይዞት በነበረ ስሙ እማያውቁት መሳርያ በሰደፍ ወገባቸው ላይ ስለመታቸው የተመለሱ ሲሆን ሚችን ግን ይዘውት እንደሄዱ ነው:: በነጋታው ግን ከቤት ተነስተው እንጃራ ይዘው ወደ ጦር ካምፑ መሄዳቸውና፣ እዚያ እንደ ደረሱ ሊጠይቁ ግን አንድ ዘበኛ ላይ ቆበረ

1143

የደርግ ወታደር የሚች ልብስ በደም ተጨማልቆ የወረወረላቸው መሆኑን ጠቅሰው ልጃቸው በካምፑ ውስጥ መገደሉን ሊያውቁ እንደቻሉ ነው::

ሌላ ያቀረበው ሰነድ ደግሞ በቁጥር 1422/ ጠ/702 ሰኔ 16/1968 ዓ/ም በተግሬ መሸኛ ደብዳቤ ተያይዞ የቀረበ 12 ገፅ ያለው ቃል ጉባኤ ሲሆን «ፀረ አብዮት» ሓይሎችና አባሎቻቸው ሊደመሰሱ እንዲሚገባ የተወሰነ ዕቅድና እንዲሁም ሕዳር 6/70 ዓ/ም በ32ኛ ዓመት በቁጥር 1467 የወጣ አዲስ ዘመን ጋዜጣ ሆኖ ቀይ ሽብር መፋፋም እንዳለበት የተሰጠ መግለጫ ነው::

ፍ/ቤቱ ልዩ ዓ/ ሕግ የመሰረተው ክስና ያቀረበው ማስረጃ አገናዝቦ ከመረመረ በኋላ ተከሳሽ መከላከል እንዳለበት በሰጠው ብይን መሰረት የሰውና የሰነድ ማስረጃ አቅርቦ አሰምቷል::

መከላከያ ምስክሮቹ ያስረዱልኛል ብሎ ያስያዘው ጭብጥ ተከሳሽ ግንቦት 5/1976 ዓ/ም ሚስቱ በምጥ ላይ ስለነበረች ከመከ/ምስክሮች ጋር አብሮ እቤቱ ማደሩን የደን ልማት ጠባቂ መኖሩን በወታደራዊ እንቅስቃሴ እንዳልነበረበት ሟች የደርግ ህዝባዊ ሰራዊት አባል እንደነበርና ኋላ ሸፍቶ በርሃ ስለገባ በደርግ ወታደሮች ተይዞ የተገደለ መሆኑን፣ በተጨማሪ ከ4ኛ 6ኛ ተራ ቁጥር ያሉ መከ/ምስክሮች ተከሳሽ 3 ወንድሞቹ ከተገደሉበት በኋላ ታሕሳስ መጨረሻ 1975 ዓ/ም ደርግ ትጥቁን ያስፈታው መሆኑንና ታስሮ መኖሩን፣ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች የሆኑት አቶ ሰንበታይ ሃይሉ እና ቤተሰቦቻቸው ከተከሳሽ ጋር በደን ጭፍጨፋ የተነሳ በ1977 እና 78 ዓ/ም ያስቀጣቸው በመሆኑ ፀብ እንደነበራቸው ነው:: በዚህ መሰረት መከ/ ምስክሮች የሰጡት ቃል አንድ በአንድ እናያለን::

1ኛ መከላከያ ምስክር አቶ ማቸ እምባየ የሰጡት ምስክርነት፣ ከመስከረም አጋማሽ 1976ዓ/ም ጀምሮ ከተከሳሽ ቤት የከብት እረኛ ሆኖው ይሰሩና ይኖሩ እንደነበር ገልፀው የተከሳሽ ልጆች እንደሚያውቋቸው በኩር ልጁ አበራሽ፣ ታናሽዋ አለሙ፣ ከዛ ጌታቸው ቀጥሉ ደግሞ መስፍን የሚባሉ መሆናቸው ምስክሩ እዛ ሳሉ የተወለደ ጌታቸው የሚባል መሆኑን የተወለደበት ጊዜ ደግሞ ጉንበት 5 ሆኖ ዓ/ምህረቱ ግን እንደሚያስታወሱት ተከሳሽ በወቅቱ ደኅል በሚባል ደን ጠባቂ እንደነበር፣ ደኑ ሲጠብቅ መሳርያ ያልነበረው መሆኑን፣ ንጉስ አባይን ወታደሮች ወስደው ገደሉት ሲባል እንደሰሙና ምክንያቱ ግን እንደማያውቁ ነው::

2ኛ መከላከያ ምስክር አቶ ብርሃኑ ሓዱሽ ሲያስረዱም፣ ከተከሳሽ አንድ መንደር ስለሆኑ እንደሚያውቁዋቸውና ተከሳሽ የታሰረውም ንጉስ አባይ ገድለሃል ተብሎ መሆኑን ተከሳሽ የደን ልማት ጠባቂ እንደነበርና በወቅቱ መሳርያ እንዳልነበረው ነው:: ተከሳሽ ልጆች አሉት በክር ልጁ አበራሽ፣ ቀጥሎ አለሙ፣

1144

ጌታቸው መስፍን፣ ንግስቲ፣ ዋሸኛ ኤደም የሚባሉ ናቸው። ጌታቸው የተወለደው ጉንበት 5/1976 ዓ/ም ነው ሲወለድ ጊዜ እናቱ በምጥ ላይ ሲሰቃዩ ስላደሩ እቤታቸው አድረናል ተከሳሽም እቤቱ ነበር ያደረው ካሉ በኋላ ወደ ተከሳሽ ቤት የሄዱት ከብቶቻቸውን ከአስገቡ በኋላ አንደኛ መከ/ምስክር ጠርቶአቸው መሆኑን ፣ቀኑ ሊያስታውሱት የቻሉ ደግሞ ቀኑ በየዓመቱ ስለሚያስታውሱት እንደሆነ ነው ያስረዱት። ጌታቸው ሲወለድ የነበሩ ሰዎች ከሚያስታውዋቸው በስም እንዲጠቅሱ ተጠይቀው ሲመልሱ እኔ፣ ሓጎስ ምስጉን፣ ካሕሳይ አረፋይኔ ሃፍቱ አልሚ፣ ከበደው ነጋሽ አይኑታ አስገዶም፣ ተአምራት አረጋዊ ፣ ከማሕተላ፣ ለምለም አብርሃ አስታውሳለሁ ብሏል። የባህል አዋላጅ ለምለም አየለ የምትባል እንደነበረች ጠቁሟል። ከቤትዋ የጠሩዋትም መከ/ ምስክሩ ራሳቸው እንደሆኑ ገልፀዋል።

የተከሳሽ ባለቤት ወደ ንጋት አከባቢ ደሮ ከጨኸ በኋላ መውልዳቸውና ምስክሩ ከ1ኛ መከ/ ምስክር ጋር የተኙ መሆኑን የተኙትም በ1ኛ መከ/ምስክር መኝታ ክፍል እንደነበር ፣ ሌሎቹ ግን ቁጭ እንዳሉ ትተዋቸው የተኙ መሆናቸውን ነው ያስረዱ። ከጌታቸው በቀር ሌሎች የተከሳሽ ልጆች የተወለዱበት ጊዜ የሚያስታውሱ ከሆነ ተጠይቀው እንዲማያስታውሱ ገልፀዋል። ራሱ የተወለድኩበት ቀንም አላውቅም ትዳር ያደረግኩት ግን የካቲት 1981ዓ/ም ነው ቀኑ ግን አላስታውሰውም የመጀመርያ ልጄ የተወለደበት ዓ/ምህረት በ1986ዓ/ም መሆኑን ባስታውስም ቀኑና ወሩ ግን አላስታውሰም፣ ሁለተኛው ልጄም ቢሆን የተወለደበት ዓ/ምህረት በ1989ዓ/ም አከባቢ ነው ቀኑና ወሩ ግን አላስታውሰም ብሏል።

የሚች ንጉሰ አባይ ሁኔታ ሲገልፁም የደርግ ህዝባዊ ሰራዊት ሆኖ ሲያለለግል ከቆየ በኋላ ከመንግስት ከድቶ ለ6 ወር ሸፍቶ በርሃ ወጥቶ መኖሩንና ከዛ በኋላ ግን የደርግ ወታደሮች ደጎል ከሚባል በረሃ ይዘው በማምጣት ገደሉት ሲባል እንደሰሙነው፡ ይህ ደግሞ ምስክሩ ህፃን ስለነበሩ ወላጆቻቸው ሲናገሩ እንደሰሙ ነው።

ተከሳሽ መሳርያ ይዞ ያውቃል ተብለው ለተጠየቁትም ልጁ ጌታቸው ሲወለድ ጊዜ አልነበረውም ከዛ በፊት ግን ታጣቂ ነበር ከዛ ወንድሞቹ በደርግ ከተገደሉበት በኋላ ግን ትጥቁ እንዲፈታ ተደርጓል በማለት ምስክርነታቸው አጠቃልለዋል።

3ኛ መከ/ ምስክር ወ/ሮ አበቡ ገ/ መድህን ሲመስክሩ ደግሞ ተከሳሽ አውቀዋለሁ በሕጉም ብርዳ ብትር ይዞ የደን ልማት ሲጠብቅ ነበር። ልጆቹም አውቃቸዋለሁ። እነ አበራሽ፣ አለሙ፣ጌታቸው መስፍን ይባላሉ ጌታቸው የተወለደበት ዓ/ምህረት ማወቅ ቢያጥረኝም ጉንበት 5/76ዓ/ም ነው። ላስታውሰው የቻልኩትም
1145 ጎረበቤታቸው ስለሆንኩኝ ልጁ ሲወለድ እናቱ ወ/ሮ ዘነቡ ክንደያ ምጥ ተይዘው ስለነበር ወደ ማታ አከባቢ ህጄ እዛው ስላደርኩ ነኝ። እንደሄድኩኝ ወ/ሮ አምተ ገ/ተክለ አዛ

ገ/ሄትና አበራሽ አገኘሁዋቸው። የተከሳሽ ባለቤትም ተኝተው በስቃይ ላይ ነበሩ። ከዛ ደሮ ደጋግሞ ከጨኸ በኋላ ሊነጋ ሲል ነበር የወለዱት ጌታቸው ሲወለድ ሌሎች የነበሩ ሰዎች መናኙ ከበደም እና የባህል አዋላጅ በመሆንዋ የጠራናት ወ/ሮ ለምለም አየለ የምትባል ነች ከወንዶች ደግሞ ማቹ እምባየ/ 1ኛ መከ/ምስክር/፡ ብርሃኑ ሓዲሽ/ 2ኛመከ/ምስክር/ እና ተከሳሽ እስታውሳለሁ ብሏል።

ከነጋ በኋላ ወዴት ሄዳችሁ ለሚለውን ጥያቄ ሲመልሱም ሴቶች ለአጠባ ሄድን ወንዶች ማቹና ብርሃኑ ከማቹ ቤት ተኝተው ትተናቸው ሄድን ሌሎቹ ደግሞ ወደ የቤታቸው ሄዱ በማለት አስረድቷል።

ሌላ የገለፁት ደግሞ ጌታቸው የተወለደበት ቀን ጉንበት 5/76 ዓ/ም ነው ያልኩት በጭንቅ ስለተወለደ እስካሁን ቀንዋ የሚያስታውስዋት ስለሆነ ነው፡ ሌሎች ልጆቻቸው ግን መቼ እንደተወለዱ ማስታወስ አልችልም። ምናልባት መስፍን የታወለደበት ቀንና ወር ባላስታውሰውም ከ1978 ዓ/ም በኋላ ይመስለኛል። እኔ ካገባሁኝ ከ20 ዓመት በላይ አድርጓል። ቀኑ ወሩ ዓ/ምህረቱ ግን አላስታውሰውም። የመጀመርያ ልጅ መቼ እንደተወለዱች ባላስታውስም 20 ዓመት አድርጋለች። ሁለተኛ ልጅ በ1976 ዓ/ም አከባቢ ይመስለኛል የተወለደችው። ዓ/ምህረት መቁጠር አልችልም ያለፈው ዓመት ይሁን ያሁኑ ዓመት ስንት ዓ/ምህረት እንደሆነ አላውቅም በማለት ገልፁዋል።

ተከሳሽ ታጣቂ ሆኖ ያውቃል ተብለው ከ1976 ዓ/ም በፊት ታጣቂ እንደነበር ትጥቁ የፈታበት ምክንያት ግን ወንድሞቹ ደርግ ስለገደለበት ይሆናል። ብሏል።

የንጉስ አባይ ሁኔታ ሲያስረዱ ደግሞ እንደሚያውቁት ገልፀው ለአጭር ጊዜ የደረግ ታጣቂ እንደነበርና ከዛ ወደ ሽፍትነት ስለሄደ ደርግ ያዘው ሲባል ሰማሁኝ በእናቱ ቤትም ሙቷል ተብሎለቅሶ ተደርጎ ነበር በማለት ምስክርነታቸው አጠናቅቋል።

4ኛ መከላከያ ምስክር አቶ ሓጎስ ምስጉን በበኩላቸው ከተከሳሽ ጋር ጎረቤት ስለሆንን አውቀዋለሁ። በወቅቱ የደን ልማት ጠባቂ ነበር። በ73· 74 ዓ/ም አከባቢ መሳርያ ይዞ ይጠብቅ ነበር። በ1975 ዓ/ም ግን ደርግ ወንድሞቹን ስለገደለበት ትጥቁ ፈትቷል፡ ታስሮም ነበር። የተከሳሽ ልጆች አበራሽ፣አለሙ፣ጌታቸው፣ መስፍን የሚባሉ ናቸው። ጌታቸው የተወለደበት ጊዜ ጉንበት 5/1976 ዓ/ም ነው። ሌሎቹ የተወለዱበት ጊዜ ግን አላስታውስም ጌታቸው የተወለደበት ግዜ ላስታውሰው የቻልኩት ግን የአፀ ጠበል ስለምጠጣ/ ስለምቀምስ/ እና እንዲሁ ልጁ ሲወለድ እናቱ ምጥ ተይዟው ስቃይ ላይ ስለነበሩ ብርሃኑ ሓዲስ ጠርቶኝ ሀጀ ከተከሳሽ ቤት አድሬ ስለነበር እኔ ተከሳሽም በወቀቱ እቤት ነበር ያደረው። የሄድኩበት ሰዓት ከብቶቹ እንደስገባሁኝ ዘና

የተከሳሽ ባለቤት ግን ሊኑጋ ሲል ደሮ ከጨኸ በኋላ ነበር የተገላገለችውን ከዛ እስኪኑጋ ድረስ እየወራን ቆየንና እኔ፣ካሕሳይ አረፋይኔ፣ ሃፍቱ አለሚ ሆነን ጥዋት ወደ ቤተክርስትያን ልንሳለም ሄድን በቤተክርስትያን ግቢ/ አከባቢ/ ደግሞ የንጉስ አባይ እናት ወ/ሮ ለምለም መንቆርዩስ የተባሉ ልጄ ወታደሮች ወሰዱብኝ ብላ ስታለቅስ አገኘናት፡፡ ከዛ ንጉስ አባይ ሙቷል ተባለና እናቱ ለቅሶ ተቀምጣ ስለነበር እኔ ከበላይ ገሰሰ እና ከንጉስ ወረታ ጋር ሄደን ደርሰናል፡፡ ንጉስ አባይ መጀመርያ ከደርግ ሚሊሻዎች ጋር ነበር ኋላ ግን ሸፍቶ በርሃ ላይ ነበር የሚቀመጠው ሲሉ አስረድቷል፡፡

በተጨማሪ ያስረዱት ደግሞ ተከሳሽ የደን ልማት ሲጠብቅ በነበረበት ጊዜ በደን ጭፍጨፋ ምክንያት ሰዎችን ያስቀጣ ስለነበር ከአከባቢው ህዝብ ግጭት ነበረው፡፡ ሁላችንም እንቀጣ ነበር፡፡ አቶ ሰንበታይ ሃይሉ ከዚህ ምክንያት የተነሳ ከተከሳሽ ጋር ቂም ነበራቸው፡፡ አቶ ሰንበታይ ሃይሉ ከሟች ንጉስ አባይ ጋር የአንድ አከባቢ ነዋሪዎች ከመሆናቸው በላይ የንጉስ አባይ ልጅ የክርስትና አባት ናቸው ብሏል፡፡

መከ/ ምስክሩ ስለራሳቸው ሁኔታ ተጠይቀው ልጆች አሉኝ የመጀመርያ ልጄ ልደት 29/1975 ዓ/ም ሲወለድ ታናሹ ልጄ ደግሞ ቀኑ በማላስታውሰው ጥር ወር እንደገባ በ1977 ዓ/ም ይመስለኛል የተወለደው፡፡ ያለፈው ዓመት ስንት ዓ/ምህረት እንደነበር አላውቅም በማለት መስክሯል፡፡

5ኛ መከ/ ምስክር አቶ ካሕሳይ አረፋይኔ የሰጡት ምስክርነት ስንመለከትም፣ ተከሳሽ የሚኖረው ሕጉም ብርዳ በተባለ አከባቢ ነው ስራውም የደን ልማት ጠባቂ ነበር ቀደም ሲል መሳርያ ይዞ ይጠብቅ ነበር ታሕሳስ 28/1975 ዓ/ም ግን ደርግ ወንድሞቹ ስለገደለበት አንስቶ እንደቀበራቸውና ከዛ ግን ለምን የተሓት ተባባሪዎች ቀበርክ በሚል ለ6 ወር ያህል እንዲታሰር አድርጓታል፡፡ ከዛ በኋላ ነው ትጥቁ እንዲፈታ ያደረገው፡፡ የተከሳሽ ልጆች አውቃቸዋለሁ፡፡ አበራሽ፣አለሙ፣ጌታቸው ንግስቲ መስፍን ዋሸኛ ይባላሉ ጌታቸው የተወለደው ጉንበት 5/1976 ዓ/ም ነው፡፡ይህ ላስታውሰው የቻልኹኝ ደግሞ ልጁ ሲወለድ እናቱ ምጥላይ ስለነበረች ብዙ ጭንቅ ስለነበረን ነው፡፡ ወደ ተከሳሽ ቤት የሄድኩት ከብቶቼን እንደስገባሁ ነው፡፡ የተከሳሽ ባለቤት የወለደችው ሌሊቱ ሊኑጋ ሲል ነበር፡፡ እኛ ደግሞ ፀሐይ እስክትወጣ ድረስ እዛው ቆየንና እኔ ፣ ሐጎስ ምስጉን እና ሃብቱ አለሚ ወደ ቤተክርስትያን ሄድን ፡፡ እዚያ እንደ ደረስን የንጉስ አባይ እናት ወ/ሮ ለምለም መንቆርዮስ ልጄን ጦር ወሰደብኝ ብለው ሲያለቅሱ አገኘናቸው፡፡ ከየት እንደወሰዱት ግን አላውቅም ንጉስ አባይ መጀመርያ የደርግ ታጣቂ ነበር፡፡ ከዛ በኋላ ግን ከድቶ በረሃ ሄዶ ስለነበር እንደገና ደርግ ይዞ በካምፕ ውስጥ ገደለው ይባላል፡፡ ያሉ ሲሆን በተጨማሪ ያስረዱት ደግሞ የተከሳሽ ባለቤት ጌታቸው ሲወልዱ ሌሊት ሐጎስ ምስጉን፣ ሃብቱ አለሚ፣

ከበደው ነጋሽ፣ ማቹ እምባዩ፣ ብርሃነ ሓዱስ እና ተከሳሽ ነበሩ። ከሴቶችም የባህል አዋላጅ የሆኑት ወ/ሮ ለምለም አየለ፣ እንዲሁም ወ/ሮ ለምለም አበራ፣ ታምራት አረጋዊ አበቡ ተ/መድህን ማናሹ ከበደም ነበሩ ብሏል።ሌላ የጠቀሱትም ተከሳሽ በወቅቱ ትጥቅ እንዳልነበረው፣ የደን ልማት ጠባቂ በነበረበት ጊዜ ደን ለሚጨፈጭፉ ያስቀጣቸው እንደነበር ከተቀጡት እሚያስታውሱዋቸው ደግሞ ምስክሩ ራሳቸው ፣ አቶ ስንበታይ ሃይሉ እና ብርሃነ ሓዱስ መሆናቸው ስንበታይ ሃይሉ ደን መጨፍጨፍ ስለማይተውና ተከሳሽም ማስቀጣቱ ስለማተው ከዚህ የተነሳ ፀብ የነበራቸው መሆኑን አውቃለሁ ብሏል።

በመጨረሻ ያሉት ደግሞ ያገባሁት ጥር 7/1971 ዓ/ም ነው 3 ልጆች አፍርቻለሁ። የመጀመርያ ልጅ ቀኑ በማላስታውሰው ሕዳር ወይ ይመስለኛል በ1974 ዓ/ም ነው የተወለደችው፡ ሁለተኛ ልጅ ግን መቼ እንደተወለደች አላስታውስም። ሶስተኛው ልጅ ጥር 23/ 1990 ዓ/ም ተወለደ በማለት አስረድቷል።

6ኛ መከላከያ ምስክር አቶ ሃብቱ አለሚ ሲያስረዱም ከተከሳሽ ጋር የምንኖርበት አከባቢ አንድ ስለሆነ እንተዋወቃለን ስራው የደን ልማት ጠባቂ ነበር።መጀመርያ ግብርና አስታጥቆት ቢኖርም ወንድሞቹ ከህወሓት ጋር ግንኙነት አላቸው ብሎ ደርግ በ28/4/75 ዓ/ም ስለገደላቸው ተከሳሽ ደግሞ ህዝቡን አስተባብሮ እንዲቀበሩ ስላደረገ ለምን ቀበርካቸው በሚል ምክንያት ከ3 ቀን በኋላ እንደታሰረና ትጥቁም እንዲፈታ የተደረገ መሆኑን አውቃለሁ ብሏል። አክለው የገለፁትም ተከሳሽ አበራሽ አለሙ፣ ጌታቸው፣ መስፍን፣ ንግስቲ፣ ዋሸኛ የሚባል ልጆች አሉት። ሌሎቹ የተወለዱበት ጊዜ ባላስታውስም ጌታቸው ግን ጉንቦት 5/1976 ዓ/ም ነው የተወለደው ይህንን ለማስታወስ የቻልኩኝ የተከሳሽ ባለቤት በምጥ ላይ ስለነበረች ጭንቅ ላይ ስለነበርን ብርሃነ ሓዱስ ጠርቶኝ ከብቶቼን እቤት ካስገባሁኝ በኋላ ህጂ በተከሳሹ ቤት ስላደርኩኝና በየዓመቱ ቀኑ ስለሚያስታውሱት ነው።በተከሳሽ ቤት ያገኘሁዋቸው ደግሞ ማቹ እምባዩ፣ ሓጎስ ምስጉን፣ ተከሳሽ ናቸው። የተከሳሽ ባለቤት የወለዱት ደግሞ ደሮ ደጋግሞ ከጨኸ ወደ ንጋት አከባቢ ነው ፀሃይ እስከ ትወጣ ግን እዛ ቆይተን ከካሕሳይ አረፋይኔ እና ሓጎስ ምስጉን ጋር ወደ ቤተክርስትያን ሄድን። ከቤተክርስትያኑ እንደደረስን ወ/ሮ ለምለም መንቆርዩስ አገኘናቸውና ምን ሆኖው ነው ብሎ ሓጎስ ምስጉን ሲጠይቃቸው ልጄን ንጉስ አባይ ሌሊቱ ወታደሮች መጥተው ከቤቱ አውጥተው ወሰዱት ብለው እያለቀሱ መለሱልን። ንጉስ አባይ መጀመርያ የደርግ ታጣቂ ነበር ኋላ ግን ሸፍቶ ስለነበር ህዝብም ንብረታችን እየዘረፈን ነው ብሎ ለመንግስት ያመልክት ነበር በማለት አስረድቷል። መከ/ ምስክሩ ከዚህ በተጨማሪ የሰጡት ቃል ቢኖር ተከሳሽ የደን ልማት ጠባቂ በነበረበት ወቅት ደን የሚጨፈጭፉ

1148

ሰዎች ያስቀጣ ነበር።ካስቀጣቸው ሰዎች አማስታውሳቸው አቶ ሰንበታይ ሃይሉ ፣ ሓጋዚ ገበነይ በርሄ ተስፋይ እና የብርሃ ሓዴስ አባት ናቸው። ከዚህ የተነሳ ሰንበታይ ከተከሳሽ ጋር ፀብ ነበራቸው ሽማግሌዎችም ሊያስታርቁዋቸው ይሞክሩ ነበር ሳይሰካላቸው ቀረ እንጂ በማለት ምስክርነታቸው አጠቃልለዋል።

ተከሳሽ የሰው መከላከያ ምስክር አሰምቶ ካጠናቀቀ በኋላ የሰነድ ማስረጃ ያቀረበ ሲሆን አንደኛ ተከሳሽ የግብርና እና የአከባቢው ልማት ሚ/ር በግዜያዊ እና በኮንትራት ከ4/4/68 እስከ 30/5/85 ዓ/ም ሰራተኛ መሆኑን የሚያስረዳ በቁጥር 6ሡ/7-27/4929/16963 በ5/8/85 ዓ/ም ኪኢ/ሕ/ዲ/ሪ የሰሜን ወሎ አስተዳደር አከባቢ ሽንኀ ስራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ፅ/ቤት ለተከሳሽ የተፃፈ 2 ገፅ፣ ሁለተኛ ተከሳሽ በአፍላ ወረዳ ግብርና ልማት ፅ/ቤት በሕጉም ብርጻ ደን ዘበኛ ሰራተኛ መኖሩን ገልፆ በዋግ አውራጃ ግብርና ልማት ፅ/ቤት ከመጋቢት 1/1979 ዓ/ም እንዲሰሩ የታዘዘበትን በቁጥር 267/791ሡ/7/3 ከሰሜን ምስራቅ ግብርና ልማት ፅ/ቤት የዋግ አውራጃ ግብርና ልማት ፅ/ቤት ለተከሳሽ የተፃፈ 1 ገፅ እና በቁጥር 156/81 በ12/8/81 ዓ/ም ለተከሳሽ የተፃፈ በአፍላ ወረዳ የደን ዘበኛ ሰራተኛ መሆኑን የሚገልፅ ከሰሜን ወሎ ግብርና አስተዳደር የተፃፈ 1 ገፅ ሆኖ በአጠቃላይ ተከሳሽ ከ4/4/68 ዓ/ም ጀምሮ እስከ ታሰረበት በግብርና ሚኒስቴር የደን ልማት ዘበኛ መኖሩን በደርግ ዘመን በትጥቅም በወታደራዊ ዘመቻ እና አስተዳደር ዘርፍ ስራ ሆነ ግንኙነት ያልነበረ መሆኑን የሚያስረዳ ነው በሚል የቀረበ ነው።

ከሳሽ እና ተከሳሽ ማስረጃቸውን አቅርበው ካሰሙ በኋላ የመፋረጃ ሓሳብ በፅሑፍ አቅርበዋል።

ልዩ ዓ/ሕግ ጥቅምት 11/1995 ዓ/ም ፅፎ ባቀረበው የመደፋጃ ሓሳብ እንዳመለከተው እንደ ክሶች አቀራረብ ባቀረባቸው የሰውና የፅሑፍ ማስረጃ ተከሳሽ ወንጀሉን ለመፈፀሙ ያስረዳ መሆኑን ገልፆ ተከሳሽ ያቀረባቸው መከላከያ ምስክሮች የሰጡት ምስክርነት ቃል አስመልክቶ የዘረዘረው ሓሳብ ደግሞ 1ኛ መከ/ ምስክር ሟች ንጉስ አባይ በጦር ተይዞ ተገደለ ሲባል ብቻ ሰማሁ ከማለት በስተቀር ተከላከለ ስለተባለበት ጉዳይ የሰጠው ምስክርነት እንደሌለ፣ ሌሎች ደግሞ ጉንበት 5/76 ዓ/ም የተከሳሽ ባለቤት በምጥ ላይ ስለነበሩ ከተከሳሹ ጋር አቤቱ አድረናል በዚህ ጊዜ ከቤቱ አልወጣም ያሉ ቢሆንም ምስክርነታቸው በጥናት ላይ ተመስርቶ የተሰጠ ለመሆኑ ከሰጡት ምስክርነት መረዳት የሚቻል መሆኑን፣ እነዚህ መከላከያ ምስክሮች ጉንበት 5/1976 ዓ/ም የተከሳሽ ባለቤት በምጥ ላይ ስለነበረች ከተከሳሽ ጋር አቤታቸው አዲርን ሌሊቱን ጌታቸው የተባለውን ልጅ ወልዷል በማለት የመሰከሩ ቢሆኑም የተከሳሹ ሌሎች ልጆች የተወለዱበትን ጊዜ እነሱ ራሳቸው ትጻር ያደረጉበትንና ልጆቻቸው

1146

የተወለዱበትን ጊዜ በትክክል ለማወቅ ያልቻሉ ናቸው 2ኛ መከላከያ ምስክር ባለትዳርና የሁለት ልጆች አባት መሆኑን ጠቅሶ በ1981 ዓ/ም እንዳገባ በ1986 እና በ1989 ዓ/ም የመጀመርያና ሁለተኛ ልጆቹን እንደወለደ ነገር ግን ያገባበትንና ልጆቹ የተወለዱበትን ቀንና ወር እንደማያውቅ አስረድቷል 3ኛ መከ/ ምስክር በበኩላቸው ባለ ትዳርና የልጅ እናት መሆናቸውን ጠቅሰው መቼ እንዳገቡ ልጃቸውን መቼ እንደወለዱ ከዚያም አልፎ ያለፈውንና ያሁኑን ዓ/ምህረት እንኳን ሊያውቁ እንደማይችሉ አስረድተዋል:: 4ኛ መከ/ምስክር ደግሞ የመጀመርያ ልጁን ጥር 24/75 ዓ/ም ሁለተኛ ልጁን ቀኑን በማያውቅበት ጥር/ 77ዓ/ም እንደተወለደ ቢጠቅስም ምስክርነቱ ግምታዊ ስለነበር ጥር ማለት ስንተኛ ወር ነው ሲባል አላውቅም ብሏል:: 5ኛ መከላከያ በበኩሉ ጥር 7/71 እንዳገባ ጠቅሶ ሁለተኛ ልጁ የተወለደበትን ቀን፣ወርና ዓ/ምህረት ማወቅ እንደማይችል በሰጠው ምስክርነት አረጋግጧል፡ 6ኛ መከላከያ ደግሞ በ1973 እንዳገባ የመጀመርያ ልጁን ነሓሴ 78 ዓ/ም ሁለተኛ ልጁን የካቲት /80 ዓ/ም እንደተወለደ ቀኑ ግን እንደማያስታውስ ከገለፀ በኋላ በፍ/ቤቱ ማጣርያ ጥያቄ የመጨረሻ ልጁን ዕድሜና መቼ እንደተወለደ ተጠይቆ ዕድሜው 6 ዓመት ሆኖ የተወለደበት በ1989 ነበር በማለት መላምታዊ ቃል ሰጥቷል::አንድ ምስክር ይህን አውቃለሁ ስላለ ብቻ የተናገረው ሁሉ እውነት ነው ሊባል አይችልም::የምስክር ቃል መመዘን የሚኖርበት ከተጨባጩ ሁኔታ በመነሳትና አጠቃላይ ጉዳዩን በመገመት መሆን ይኖርበታል፣ የመከላከያ ምስክሮቹ የራሳቸው ልጆች የተወለዱበትንና ራሳቸው ጋብቻ ያደረጉበትን ከዚያም ሲያልፍ አሁን ያሉበትን ዓ/ምህረት ሳያውቁ የሌላውን ለማወቅ ይችላሉ ማለት በጣም ይከብዳል፣ የተከሳሹ ልጅ/ ጌታቸው/ ግንቦት 5/76 መወለዱን አሁን እንዴት አስታወሳችሁ ሲባሉ የሰጡት ቃል ልደቱን በየዓመቱ ስለሚያከብሩለት የሚል ሰንካላ መልስ ሰጥተዋል:: ይህን በዚህ መልኩ ካስታወሱ የነሱስ ልጆች ልደታቸው አይከበርም? የተከሳሹ ሌሎች ልጆች በተለይ በግንቦት 5/76 ዓ/ም ከተወለደው ልጅ በኋላ የተወለዱትስ ልደት አይደረግላቸውም? ባጠቃላይ ሲታይ መከላከያ ምስክሮቹ ተከሳሽ ተከላከል የተባለበት ጉዳይ የተፈፀመበት ቀን ለማጥናት ብቻ የሰጡት መከ/ ምስክርነት እንጂ የእውነት እንዳልሆነ መገመት ይቻላል:: ሌላው የመከ/ ምስክሮቹ በተጨማሪ የሰጡት ቃል ተከሳሽ ደን ጠባቂ ሆኖ መሳርያ እንደማይዝ ደን በመቁረጥ የተነሳ የልዩ ዓ/ ሕግ 29ኛ ምስክርን በማስቀጣቱ ቂም እንዳላቸው ሲሆን መከላከያ ምስክሮቹ በጥናት የቀረቡ ስለሆኑ በዚህ ዙርያም እውነተኛ ምስክርነት ይሰጣሉ ተብሎ አይታሰብም::

በደን መቁረጥ ምክንያት ተከሳሽ ከ28ኛ የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክር አቶ ሰንበታ ሃይሉ ጋር ቅሬኔ አላቸው በማለት ከ4-6 የተጠቀሱት ምስክሮች የመሰከሩ ቢሆንም

1150

ምስክርነታቸው እርስ በራሱ የተቃረነ በመሆኑ ተቀባይነት ያለው አይሆንም:: 4ኛ መከ/ምስክር ተከሳሽ ያስቀጣው 1/ 28ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር 2/ እሱ ራሱን ብቻ እንደ ሆነ የመሰከረውን 5ኛመ/ ምስክር ደግሞ 28ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክርን ብርሃኑ ሃዲስ/ 2ኛ መከ/ምስክር/ እና እሱ ራሱን ብቻ እንዳስቀጣ በመመስከር ሲቃረን 6ኛ መከላከያ በበኩሉ በተከሳሽ የተቀጡት 28ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክርና የብርሃኑ አዲስ አባት ብቻ ናቸው ከእነዚህ ውስጥ የተቀጣ አልነበረም በማለት በተለየ አቅጣጫ ተቃርኗቸዋል::

ተከሳሽ የሰው ማስረጃ እንዳበቃ ያቀረበው የሰነድ ማስረጃ ሲሆን ሰስቱም ደብዳቤዎች የተፃፉት ተከሳሹ ተከላከል የተባለበት የወንጀል ድርጊት ከተፈፀመ በኋላ/ ከግንቦት 5/76/ በመሆኑ ይህንን ክስ ለማስተባበል በሚያስችል አግባብነትም ሆነ ብቃቱ ያላቸው አይደለም:: በክሳችን ተከሳሽ ታጣቂ ነበር የሚል እንጂ ፖለቲካዊ ወይም መንግስታዊ ስልጣን ነበረው በሚል ነገር አልተጠቀሰም:: ታጣቂ መሆን ደግሞ ከማናቸውም መንግስታዊ ግላዊ ስራ በተደራቢነት የሚገኝ እንጂ ፖለቲካዊ ወይም መንግስታዊ ሹመት የሚያስፈልገው አይደለም::

የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮችና የሰነድ ማስረጃ ተከሳሽ 15ኛ ተከሳሽ ከነበረው ግብረ አበሩ ጋር ሆኖ ንጉሰ አባይን በሌሊት ይዘውት እንደሄዱ እና በሕጉም ብርዳ ካምፕ እንዲታሰር ተደርጎ ከዛ የደረሰበት እንዳይታወቅ ለማድረጉ ሲያስረዱ፣ የተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ግን በጥናት ተመስርተው የቀረቡ ከመሆናቸውም በላይ ስለንጉሰ አባይ በወታደሮች ተይዞ ተገደለ ሲባል ሰማን ከማለት በስተቀር እንዴትና በማን እንደተያዘ የሚያውቁ አይደለም:: እነዚህ መከላከያ ምስክሮች ንጉሰ አባይ ከደርግ የታጠቀውን መሳርያ ይዞ ሸፍቶ ነበር ወደ ቤቱም አይመጣም ካሉ በኋላ ግንቦት 5/76 ዓ/ም ከተከሳሽ ቤት አድረን ወደ ቤተክርስትያን ስንሄድ እናቱ ልጄን ወታደሮች ወሰዱብኝ እያሉ ሲያለቅሱ አይተናል በማለት 4ኛ 5ኛ እና 6ኛ መከ/ ምስክሮች የሰጡት ቃል በራሱ ሃሰተኛ መሆናቸውን የሚያመለክት ነው:: ንጉሰ አባይ ከደረግ የታጠቀውን መሳርያ ይዞ ሸፍቶ ነበር ከአከባቢም አይመጣም ነበር ከተባለ ወላጅ እናቱ ከቤት ሆኖው በረሃ ያለው ልጃቸው የሚያዝበትን ሁኔታ የሚያውቁበት ዕድሉ እንዴት ሊኖራቸው ይችላል? ይህ የሚያሳየን የተከሳሹን የወንጀል ጥፋት ወደ ማይታወቁ ወታደሮች በመላክ ተከሳሹን ነፃ ለማውጣት በሚያስችል መልኩ ጥናታዊ ምስክርነት መስጠታቸውን ነው::

ስለዚህ የቀረቡት የመከላከያ ምስክሮች በጥናትና ተመስርተው የቀረቡና የመሰከሩ ቢሆንም ምስክርነታቸው የተምታታና ተአማኒነት የጎደለው በመሆኑ የሰነድ ማስረጃዎቹም ተከሳሽ ተከላከል የተባለበትን ክስ ለማስተባበል አልቻሉም::በመሆኑም

ተከላከል በተባለበት የወ/መ/ሕግ/ቁጥር 32/1/ለ 281/ሐ/ መሰረት ጥፋተኛ እንዲባልልን እናመለክታለን የሚል ነው።

ተከሳሽ በበኩሉ ጥቅምት 12/95 በተከላካይ ጠበቃው አማካኝነት በፃፈው የመፋረጃ ሓሳብ ያቀረበ ሲሆን ይዘቱ ደግሞ፣የልዩ ዓ/ሕግ ክስና ማስረጃ ትክክለኛነትና እውነታው ስንመለከት ክሱ ሟች ንጉስ አባይ የወያኔ አባል ተብሎ የተያዘና የተሰወረ መሆኑን የሚገልፅ ቢሆንም፣ 28ኛ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክር ግንቦት 15/76 ዓ/ም አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች ይዘውት እንደነበርና ስራውም ገበሬ እንደነበር ገልፀዋል።

28ኛ እና 29ኛ ምስክሮች ከክሱ ውጭ ግንቦት 15/76 ዓ/ም ነበር ብሏል። 30ኛ ምስክር ደግሞ የአሁን ዕድሜያቸው 30 ዓመት ነው ባሉት መሰረት በ1976 ዓ/ም የ13 ዓመት እድሜ ነበሩ ማለት ነው። ይህ ደግሞ ሌሊት 6:00 ነበር ያሉት አንድ ሰዓት የያዘ ሰው እማላውቀው ሰው ስለነበረ ነው። ንጉስ አባይ ሕጉም ብርጻ ካምኘ በወያኔ እንዲመታ ስላደረገ ነው የያዝነው ብለው ሲነጋገሩ ሰምቻለሁ ማለታቸው ከእውነት የራቀ ነው።

የሟች እናት በ10/3/81 ዓ/ም የሰጡት ቃል ተብሎ የቀረበ ሰነድ ደግሞ ለልጄ ንጉስ አባይ ከታጋዮች ጋር ተመሳጥረህ የሕጉም ብርጻ ጦር አስደመስስሃል በማለት ይዘውት በነጋታው እንጀራ ይገፔ ወደ ጦር ካምፕ ስሄድ በወቅቱ የነበረ ዘበኛ የደርግ ወታደር የልጄ ልብስ ወረወረልኝ በደም ተበላሽቶ ነበር የሚል ነው።

የመከላከያ ምስክሮች ግን በደርግ የተገደሉ 3 ወንድሞቹ ስለቀበራቸው ለምን ቀበርካቸው ብሎ ደርግ ከጥር 75 ጀምሮ ለ6 ወር የሰረው መሆኑንና ከዛ በኋላ ትቀቅ ያልነበረው መሆኑን፣ ስራው የደን ልማት ጠባቂ መኖሩን፣ ግንቦት 5/76 ዓ/ም ባለቤቱ ምጥ ተይዛ እቤቱ ማደሩን የመሰከሩለት መሆኑን የሟች እናትም በነጋቱ ልጄን ጦር ወሰዱብኝ ብለው ያለቅሱ እንደነበር፣ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች የአንድ ቤተሰብ መሆናቸው፣ ከተከሳሽ ጋር ጥላቻ ያላቸው መሆኑን በተገናኙበት ቦታ ለመደባደብ እንደሚሞክሩና ሰዎች እንደሚገላግሉዋቸው በሽምግልና ታይቶውም ሳይታረቁ መቅረታቸውና እስካሁን ፀብ እንዳላቸው የአቶ ሰንበታይ ሃይሉ/ 28ኛ ምስክር/ የሟች ንጉስ አባይ ልጅ የክርስትና አባት መሆናቸው አብረው የሚወጡና የሚመካከሩ እንደሆኑ፣ ሟች የደርግ ታጣቂ እንደነበር ሲያዝ ጊዜ ግን ሸፍቶ እንደነበር፣ ከወያኔ ምንም ዓይነት ግንኙነት ያልነበረው መሆኑን፣ የዕሑፍ ማስረጃውም ተከሳሽ የደን ልማት ጠባቂ እንጂ የፖለቲካ ተሳትፎ መኖሩን አያስረዳም። የሟች እናት ልጄን እንደተወሰደ በነጋታው ወደ ከምፕ ሀጄ ልጄን መሞቱን አወቅኩኝ ሲሉ ሌሎች
1152 ምስክሮች ግን ከሳምንት በኋላ ልጄ ሞቷል ብለው አለቀሱ በማለት የተምታታ

ምስክርነት ሰጥተዋል ስለዚህ የልዩ ዓ/ ሕግ ማስረጃ አፍርሰነዋል:: በመሆኑም በወ/መ/ሕግ ቁጥር 149/2/ መሰረት በነፃ እንዲያሰናብተኝ አመለክታለሁ የሚል ነው::

እንግዲህ ከሳሽ ልዩ ዓ/ ሕግ በተከሳሽ ላይ የመሰረተው ክስና ያቀረበው ማስረጃ፣ ተከሳሽ ያሰማው መከላከያ ማስረጃ እንዲሁም የግራ ቀኝ ተከራካሪ ወገኖች የሃሳብ የመፋረጃ ሓሳብ ይዘት በዝርዝር ተመልክተናል:: የክርክሩ ጭብጥ ተከሳሽ በልዩ ዓ/ሕግ ለተመሰከረበት በመከላከያ ማስረጃው ማሳተባበሉ አለማስተባበሉን መመርመር ነው:: ይህንን ነጥብ ለማየት ደግሞ የክርክሩ ሂደት ባጭሩ ደግመን ማየት ያስፈልገናል::

ከሳሽ በተከሳሽ ላይ ያቀረበው ክስ የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/ 1/ሀ/ለ/281/ሀ/ሐ/ ተላልፎ ከግብረ አበሩ ጋር በመሆን ግንቦት 5/76 ዓ/ም ሌሊት ንጉስ አባይን ከቤቱ በመውሰድ የደረሰበት እንዳይታወቅ ወይም ጭራሹን እንዲጠፉ አድርጓል የሚል ሲሆን ተከሳሽ ክዶ ስለተከራከረ ልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮችና የሰው ማስረጃ አቅርቦ አሰምቷል: ሶስቱን የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች እንዳስረዱት እንደ28ኛ ምስክር አባባል ግንቦት 15/76 ዓ/ም 29ኛ እና 30ኛ ምስክሮች ቀኑና ወሩ በማያስታውሱት በ1976 ዓ/ም ሌሊት በ6:00 አከባቢ ተከሳሽ ከግብረአበሩ ተገኝ ወንዳለም ጋር በመሆን እቤታቸው ድረስ በመሄድ ህ.ወ.ሓ.ት ከሕጉም ብርጻ የደርግ ጦር ካምፔ ዱቄት ስትወስድ ጊዜ ያንጠ በጠበችው አንቺ ወስደሻል ብለው 29ኛ ምስክር እንደደበደቡዋቸው ከቤታቸው ወደ ውጭ ሲያስወጡዋቸው ደግሞ አማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች ጋር በመሆን ሟች ንጉስ አባይን ይዘውት በደጅ ቆሞው ማየታቸውን ከዛ ምስክሮቹን ትተው ተከሳሽና ግብረአበሩ ከአማርኛ ተናጋሪ ወታደሮች ጋር በመሆን ሟች ንጉስ አባይን ይዘውት እንደሄዱ፣ ከሰምንት በኋላ ደግሞ ልጄን ወስደው አጠፉብኝ ብለው እናቱ ያለቅሱ እንደነበር ነው:: የሟች እናት ወ/ሮ ለምለም መንቆርየስ ተከሳሽ ከግብረ አበሩ ጋር ታጣቂዎች ሆኖው ወደ ቤታቸው በመምጣት ልጃቸውን ንጉስ አባይ ከቤቱ ይዘውት ወደ ሕጉምብርጻ እንደሄዱና በነጋታው ሊጠይቁት ሄደው ግን በደም የተበላሸ ልብሱን አንድ ወታደር እንደወረወረላቸው ነው ያስረዱት::

ተከሳሽ በበኩሉ ተመስክሮብሃል ተከላከል ስለተባለ 6 የመከላከያ ምስክሮች አቅርቦ ያሰማ ሲሆን 5ቱ የመከላከያ ምስክሮች የሚያመሰስላቸው ተከሳሽ በወቅቱ የደን ልማት ጠባቂ እንደነበር ግንቦት 5/1976 ዓ/ም ጌታቸው የተባለ የተከሳሽ ልጅ ሲወለድ ጊዜ ባለቤቱ በምጥ ላይ ስለነበሩ ተሰባስበው በተከሳሽ ቤት ያደሩ መሆናቸው ተከሳሽም እቤቱ እንዳደረ ተከሳሽ እስከ መጀመርያ ጥር 1975 አከባቢ ታጣቂ ቢኖርም ወንድሞቹ የወያኔ ተባባሪዎች ናቸው በሚል ገድሎበት ህዝቡን እስተባባ[illegible] ስለቀበራቸው ለምን እንዲቀበሩ አደረግክ ብሎ ትጥቁን ያስፈታውና ያስረ[illegible] መሆኑን፤

1153

ንጉስ አባይ መጀመርያ የደርግ ታጣቂ እንደነበርና ኋላ ሽፍቶ ወደ በርሀ ሄደ ለ6 ወር መቆየቱን ፣ ከዛ ደርግ ይዞ ገደለው ሲባል የሰሙ መሆናቸው፣ በተጨማሪ ከ4-6ኛ ተራ ቁጥር ያሉ የመከላከያ ምስክሮች ያስረዱት ከተከሳሽ ቤት አድረው ጥዋት ወደ ቤተክርስትያን እንዲሄዱ የሚች እናት ልጄን ወታደሮች ወሰዱብኝ ብለው ሲያለቅሱ ያዩ መሆናቸውን ነው::

የልዩ ዓ/ ሕግ 28ኛ ምስክር ከተከሳሽ ጋር ፀብ ነበራቸው ሲሉም ገልፀዋል:: የሰነድ ማስረጃውም ተከሳሽ የደን ልማት ጠባቂ እንደነበር የሚያስረዳልኝ ነው ተብሎ የቀረበ ነው::

እዚህ ላይ የልዩ ዓ/ሕግ ምስክሮች ሚች ንጉስ አባይን ወስደው እንዲጠፉ ካደረጉት አንዱ ተከሳሽ ነው ሲሉ፣ የተከሳሽ መከላከያ ምስክሮች ደግሞ ግንቦት 5/76 ዓ/ም ተከሳሽ ከቤቱ ሳይወጣ ነበር ያደረው ስላሉ እውነተኛና ተአማኒነት ያለው ማስረጃ የተኛውን ነው ብሎ መመርመር አስፈላጊ ይሆናል::

የልዩ ዓ/ ሕግ 28ኛ ምስክር ግንቦት 15ኛ/ 76 ዓ/ም፣ ሌሎቹ ደግሞ ቀኑና ወሩ በማናስታውሰው 1976 ዓ/ም ማለታቸው ድርጊቱ ከተፈፀመ ከ18 ዓመት በላይ ያደረገ በመሆኑና ያልተማሩ መሃይማን በመሆናቸው ከዚህ አንፃር ሲታይ ለምን አንዱ ምስክር ግንቦት 15 አለ ሌሎችስ ለምን ቀኑና ወሩ አናስታውሰውም አሉ ሊባሉ አይገባም:: እንድያውም በትክክል በአእምሮአቸው የሚያስታውሱት መናገራቸው በጥናት ላይ ተመስርተው ያልመሰከሩ መሆናቸውን የሚያረጋግጥ ነው:: የመከላከያ ምስክሮች ግን አብዛኛዎቹ ጋብቻ ያደረጉበት ቀን እና ወር አንዳንደቹ ደግሞ ዓ/ምህረቱም ጭምር የወለዱዋቸው ልጆች የልደት ቀን ወር እና ዓ/ምህረት አናውቅም መሃይማን ስለሆንን እያሉ፣ ጌታቸው የተባለ የተከሳሽ ልጅ የተወለደበት ግንቦት 5/76 ዓ/ም ነው ብለው ሳይለዩ መመስከራቸው የጥናትና የምስክር የምስክርነት እንደሆነ ለመረዳት አያዳግትም:: ለማስታወስ የቻልነው የተከሳሽ ባለቤት በምጥ ላይ ስለነበሩና ጭንቅ ስለነበር እንዲሁም የጌታቸው የልደት በዓል በየዓመቱ ስለሚከበር ነው ብለዋል:: አንድ ነገር ማስታወስ የሚቻለው ግን የጭንቅ ጊዜ ብቻ ሳይሆን የደስታ ጊዜም ነው:: መከላከያ ምስክሮች ግን ያሳለፉት የራሳቸው ሂወት የሚነካ የደስታ ጊዜ ማስታወስ አቅታቸዋል::

መከላከያ ምስክሮች በአንድ በኩል ንጉስ አባይ ከበረሃ ከሽፍትነት ነው ደርግ ወስዶ የገደለው ሲሉ በሌላ በኩል ደግሞ እናቱ ልጄን ወታደሮች ወሰዱብኝ ብለው ሲያለቅሱ ነበር ብለዋል:: በተለይ 6ኛ መከላከያ ምስክር የሚች እናት ወታደሮች ሌሊቱን ወደ ቤቴ መጥተው ልጄን ወሰዱብኝ ብለው ያለቅሱ እንደነበረ ነው ያስረዱት:: ይህ ደግሞ ሚች በረሃ ሽፍቶ ከነበረ እንዴት አውቀው ነው ወታደሮች

1154

ልጄን ወሰዱብኝ ሊሉ የቻሉ? 6ኛ መከላከያ ምስክርስ በበርሀ ሽፍቶ ነበር እያሉ ከቤቱ እንደተወሰደ እናቱን ነገሩን ማለታቸው ምስክርነታቸው እርስ በራሱ አይጋጭም ወይ? የሚሉ ጥያቄዎች የሚያስነሱና መልስ ግን ያልተበጀላቸው ናቸው።

የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች አንድ ቤተሰብ ናቸው በተለይ 28ኛ ምስክር ለአቶ ሰንበታይ ሃይሉ በደን ጭፍጨፋ ምክንያት ተከሳሽ የደን ጠባቂ ሳለ በተደጋጋሚ ያስቀጣቸው ስለነበር ቂም አላቸው የሚል በመከላከያ ምስክሮች ቢገልፅም የልዩ ዓ/ ሕግ ምስክሮች ሲመሰክሩ ጊዜ ግን ይህ ዓይነት ተቃውሞ በተከሳሽ አልቀረበም ብቻ ሳይሆን በመስቀለኛ ጥያቄም ቢሆን አልተነሳም።የእውነት ቢሆን ኖሮ ፍ/ ቤቱ ግንዛቤ እንዲወስድለት ብሎ ባነሳው ነበር። ምስክሩም ከተከሳሽ ጋር ፀብ ያላቸው መሆኑን አለመሆኑን በፍ/ቤቱ ተጠይቀው የለንም ብለው ነው በተከሳሽ ፊት ያስመዘገቡ። ስለዚህ ከተመሰከረበት በኋላ ለመከላከል ተብሎ የቀረበ የፈጠራ ሐሳብ መሆኑን ነው የሚያስገነዝበን።

ተከሳሽ በወቅቱ የደን ልማት ጠባቂ ነበር ይህን ዓይነት ድርጊት ለመፈፀም ስልጣን አልነበረውም ለተባለውም የክሱ አቀራረብም ታጣቂ ሆኖ ድርጊቱ ፈፀመ የሚል እንጂ ይህ ዓይነት ስልጣን ነበረው አልተባለም። የደን ልማት ሰራተኛ ሆኖ ይህ ዓይነት ድርጊት እንዳይፈፅም የሚከለክለው የለም። በወቅቱ የተለያዩ የመንግስት ስራ የነበራቸው በእንደዚህ ዓይነት ድርጊት መሳተፍ የተለመደ እንደነበር የሚታወቅ ነውና። የሰነድ ማስረጃዎቹም ከዚህ አንፃር ሲታይ ጠቀመይታ ያላቸው አይደሉም። ከ1975 ዓ/ም በፊት ካልሆነ በስተቀር ከዛ በኋላ ትጥቁን ፈትቷል የተባለውንም ተከሳሹን ነፃ ለማውጣት የታለመ እንጂ ከሌሎች የአመሰካከር ሁኔታዎች ተገናዝቦ ሲታይ ተአማኒነት ያለው አይሆንም።

በአጠቃላይ የተከሳሽ መከላከያ ማስረጃ የልዩ ዓ/ሕግ ማስረጃ ማስተባበል ያልቻለ፣ መከላከያ ምስክሮቹ የሰጡት ምስክርነት የራሳቸው ጉዳይ ሳያውቁ የሌላ ሰው እንደሚያውቁ ሆኖው በመቅረብ ከማስታወስ ችሎታቸው በላይ በመሄድ ለመመስከር የሞከሩ እንጂ እውነታ ያለው ምስክርነት ሰጥተዋል ሊባሉ አይቻልም. ስለዚህ ተከሳሽ የልዩ ዓ/ ሕግ ማስረጃ በመከላከያ ማስተባበል ስላልቻለ ተከለከል በተባለበት በወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ለ 281/ሐ/ መሰረት የወ/መ/ሕ/ስ/ስ ቁጥር149/1/ በሚያዘው በሙሉ ድምፅ የጥፋተኝነት ውሳኔ ሰጥተናል።

ዳኛ/ ገብሩ/ ፡ ቀጥለን ቅጣት በተመለከተ ሃሳብ እንቀበላለን መጀመርያ ልዩ ዓ/ህግ

ልዩ ዓ/ ህግ፡ እሺ ክቡር ፍርድ ቤት ዛሬ ጥፋተኛ በተባሉት ሦስት ተከሳሾች ላይ ያለኝን የቅጣት ሃሳብ አቀርባለሁ። 16ኛ ተከሳሽን በተመለከተ ጥፋተኛ የተባለው ባንድ ድርጊት ነው ጥፋቱንም በፈፀመ ጊዜ ተራ የደን ልማት ሰ

ባቂና ታጣቂ እንደነበረ በምስክሮቻችን እንዲሁም በመከላከያ ምስክሮች ተረጋግጠዋል ስለዚህ ጥፋተኛ በተባለበት የህግ አንቀፅ መሰረት ለጥፋት ተመጣጣኝ ቅጣት እንዲወስንልኝ ከማመለክት በስተቀር የተለየ የቅጣት ማክበጃ ሃሳብ የለኝም፣ 7ኛ እና 8ኛ ተከሳሾችን በተመለከተ መጀመርያ እማነሳው የወንጀል አፈፃፀም ባህሪያቸውን ነው የወንጀል አፈፃፀም ባህሪያቸው በሚታይበት ጊዜ በክሱ የተጠቀሰው ሚች መስከረም 3/1972 ዓ/ም ከምሽቱ አራት ሰዓት እስከ ሰባት ሰዓት በአንድ የአስተዳደር ቢሮ ውስጥ አስገብተው በድብደባ አስቃይተው እንደሞት ያደረጉ ናቸው ይሄ ደግሞ ምን ያህል በሰው ልጅ ላይ ሊፈፀም የማይገባው ዘግናኝ ድርጊት እንደሆነ ያሳያል በተቃራኒው ደግሞ የተከሳሾች የወንጀል አፈፃፀም ባህሪ አደገኛ መሆኑን የሚያመለክት ስለሆነ ጥፋቱ ከባድ ነው በሌላ በኩል ደግሞ 8ኛ ተከሳሽ ይሄን ወንጀል በፈፀመበት ጊዜ የቀበሌው ማለትም የከተማው ቀበሌ ሊቀመንበር እንደነበረ በኛም ምስክሮች እንዲሁም በራሱ መከላከያዎችም ተረጋግጠዋል፡፡ ስለዚህ በወ/መ/ህ/ቁጥር 81/1/ለ መሰረት ቅጣት የሚከብድ ነው፡፡ 7ኛ ተከሳሽም በተመሳሳይ ስልጣን ባይኖረውም የወንጀሉ አፈፃፀም ባህሪ ከባድ ስለሆነ ለጥፋታቸው የሚመጥን ከበድ ያለ ቅጣት እንዲወስን በማክበር አመለክታለሁ፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/: በተከሳሾች የሚቀርብ ሃሳብ ካለ?

የ7ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ንጉስ ሓጎስ: እኛ የቅጣት ማቅለያ ሃሳብ በፅሑፈት ቤት በኩል እናቀርባለን፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/: ስምንተኛ ተከሳሽስ?

የ8ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሃፍቶም ግርማይ የኛም ተመሳሳይ ነው በፅህፈት ቤት በኩል እናቀርባለን

ዳኛ/ ገብሩ/ አስራ ስድስተኛ ተከሳሽ

የ16ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አለም ገ/ሄር ክቡር ፍርድ ቤት በሬጂስትራር በኩል እናቀርባለን፡፡

ዳኛ/ ገብሩ/: የ3ኛ እና 17ኛ ተከሳሾች መከላከያ ምስክሮች ቀርበው ከሆነ መጀመርያ የ3ኛ ተከሳሽ መቅረባቸውና ስንት መ/ ምስክሮች እንዳሉዋቸሁ ብትገልፁልን፡፡

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ዘርአይ ግደይ ፍርድ ቤቱ ባዘዘው መሰረት ለዛሬ ሦስት መከላከያ ምስክሮች ለማቅረብ ነበረ ሆኖም ግን አንድ መ/ም ታደሰ ሃደራ የሚባሉ እዚሁ የርቀት ትምህርት ፈተና ስላላቸው ምናልባት የሚደርሱ ከሆነ ይቀርባሉ ካልሆነም ሁለቱ መከላከያ ምስክሮችና ተከሳሽ በስነ - ስርዓቱ

1156

መሰረት በሚሰጠው ቃል ለዛሬው በምናስይዘው ጭብጥ ቃላቸው እንዲሰጡና በዛ እንጨርሳለን የሚል ግምት ነው ያለን

ዳኛ/ ገብሩ/ የቀረው ባይቀርብም በቃ እንደለ ይቀራል ማለት ነው? ማለት አያስፈልጋችሁም ማለት ነው ?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: አዎ እንደዛ ነው::

ዳኛ/ ገብሩ/: እሺ 17ኛ ተከሳሽስ?

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ: ያው የኛም አራት መከላከያ ምስክሮች ነበሩን ወደ ችሎቱ አደራሽ እስከምንገባ ድረስ ሁለቱም ብቻ ነው ያየናቸው ሁለቱም አልመጡም ነበር እንግዲህ ሁለቱን አሰምተን ሁለቱ ደግሞ ለመጥራት ነው ሃሳባችን ከፈቀደልን ክቡር ፍርድ ቤቱ ምክንያቱም አንደኛው እዚህ ማረሚያ ቤት ስለሆነ ምንም ችግር የለውም አንደኛው ግን ከቀሩት ጋር ሆኖ ወረዳው የሚኖሩበት አከባቢ የተለያዩ ስለሆነ ምናልባት በዚሁ ተሰምቶ የሚሄድ ከሆነ::

ዳኛ/ ታደሰ/: ከ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ የተረዳነው ጠቅላላ ለዛሬ ሊቀርቡ የታሰቡ ምስክሮች ሦስት ሆነው ሁለቱ እንደቀረቡ እና አንደኛው ከደረሰ ይደርሳል ካልደረሰ ግን ሁለቱ የቀረቡ ምስክሮች ለዛሬው እንዲያስሙ ነው የተረዳነው::

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አዎ ነገሩ ግን በዛሬ በምናስይዘው ጭብጥ ብቻ ነው ለዛሬ የሚቀርቡ ምስክሮች ሌሎቹ በሌላ ጭብጥ ስለሆነ በሌላ ቀን ቀጠሮ እናቀርባለን

ዳኛ/ ታደሰ/: ሌላው ተከሳሽ በ142 መሰረት ቃሉ ይሰማል ነው የተባለው?

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/: እሺ ይስጥና ወደ ምስክሮች እንገባለን

3ኛ ተከሳሽ ገ/ስላሴ ካሳ: ክቡር ፍርድ ቤት እኔ የተከሰስኩበት የህዝብ ድርጅት ካድሬ በመሆን በአድዋ አውራጃ በፈፀመው ወንጀል የሚል ነው:: እኔ ግን የህዝብ ድርጅት ካድሬ አልነበርኩም የቀይ ሽብር ኮሚቴም አባል አልነበርኩም እኔ የግብርና ሚኒስቴር ሰራተኛ ነኝ የነበርኩ በ1971 ዓ/ም በግብርና ሚኒስቴር ተቀጥሬ ከ1971 - 1974ዓ/ም በእንደርታ አውራጃ በሕንጣሎ ወረዳ የግብርና የልማትና ማህበራት ሰራተኛ ነኝ የነበርኩት ስለዚህ በዛን ጊዜ የማሰር የመመርመርና የማዘዝ ሃላፊነት ወይም ስልጣን አልነበረኝም ስለዚህ እንድያውም ለራሴን በዛን ጊዜ የሕ.ወ.ሓ.ት አባል እየተባልኩ ስታሰርና ስፈታ የነበርኩበት ጊዜ ነው እና የምሰጠው ቃሌ ይህ ነው አመሰግናለሁ::

ዳኛ/ ታደሰ/: እሺ በዛሬው ቀን የቀረቡ ምስክሮች የሚመሰከሩበት ጭብጥ ይመዝገብ::

1157

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጭብጡ ተከሳሽ ከ1971-1974 ዓ/ም በሕንጣሎ ወረዳ የግብርና ሚኒስቴር ሰራተኛ እንደነበሩ እና በወቅቱ የህዝብ ድርጅት ካድሬ እንዳልነበሩ የሚመስክሩ ናቸው እና ምስክሩ 1ኛ አቶ ሃይሉ መሓሪ ይባላሉ::

ዳኛ/ ታደሰ/: እሺ ምስክር ይጠሩ

→ ምስክሩ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሯል::

ዳኛ/ ታደሰ/: ስምዎ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር: ሃይሉ መሓሪ ሃይሉ

ዳኛ/ ታደሰ/: እድሜ?

1ኛ መ/ ምስክር: አምሳ/50/

ዳኛ/ ታደሰ/: ስራ?

1ኛ መ/ ምስክር: ግብርና

ዳኛ/ ታደሰ/: አድራሻ?

1ኛ መ/ምስክር: ሳምረ / ሳሕርቲ ሳምረ ወረዳ/ ቀበሌ ሳምረ

ዳኛ/ ታደሰ/: የመጡበት ምክንያት ያውቃሉ ?

1ኛ መ/ ምስክር አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/: በምን ምክንያት ነው?

1ኛመ/ ምስክር መጥርያ ስለደረሰኝ

ዳኛ/ታደሰ/: የምን?

1ኛመ/ምስክር: የምስክርነት

ዳኛ/ታደሰ/: በማን?

1ኛመ/ምስክር: በአቶ ገ/ስላሴ ካሳ

ዳኛ/ ታደሰ/: ትተዋወቁ አላችሁ?

1ኛ መ/መስክር አዎ እንተዋወቃለን

ዳኛ/ ታደሰ/: ከመቼ ነው የምትተዋወቁት?

1ኛ መ/ ምስክር: ያው አብረን እንሰራ ነበርን ግብርና

ዳኛ/ ታደሰ/: ዝምድና አላችሁ?

1ኛ መ/ ምስክር: የለንም

ዳኛ/ ታደሰ/: እሺ ዋና ጥያቄ ይቅረብ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ አቶ ሃይሉ መሓሪ ያው ለፍርድ ቤቱ እንደገለፁት ከተከሳሽ

1158 እንደምትተዋወቁና በግብርና አብራችሁ ስትሰሩ እንደነበራችሁ ገልፆዋል በለዚህ ትውውቃችሁ ከመቼ እስከ መቼ እንደነበር ይግለፁልን::

[redacted]

1100

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: አዎ እንግዲህ አብረን ስንሰራ የነበረነው ከ71 እስከ 73 እዚያ አብረን ስንሰራ ነበርን እና ስንሰራም እሱ የማህበራትና የልማት ሰራተኛ እኔም ደግሞ ረዳት እርሻ ወኪል ነበርኩ ስለዚህ በዚያን ጊዜ ነው ትውውቃችን::

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በጠቀሱት አመተ ምህረት በየትኛው መስርያ ቤት ነበር ስራችሁ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር ያው ግብርና ነው የማህበራትና የልማት ሰራተኛ የሚባል ነበረ ያው ግብርና ነው::

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ በግብርና አመተ ምህረቱ በድጋሚ እስቲ ይግለፁልን

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እንግዲህ እኔ ከዛ በፊት ነበር እዛ የምሰራው እሱ ግን እዛ የተመደበው በ71ዓ/ም አጋማሽ ነው::

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እስከ መቼ ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር በግምት ወደ ታህሳስና ጥር አከባቢ ነው የመጣው እኔ ግን ከ68 ዓ/ም ጀምሮ እዛ ነበርኩኝ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: አይ ተከሳሽ እንጂ እስከ መቼ ነው ከ71ዓ/ም ብሎዋል እስከ መጨረሻ ስንት አመተ ምህረት ነው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: እስከ 73ዓ/ም እዚያ ሲሰራ ነበር እስከ ታህሳስ 74 ዓ/ም ግን ተዛውሮ ወደ ክልል ነው የሄደው ማለት በዛን ጊዜ ግብርና ቢሮ ማለት ነው::

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እስከ ታህሳስ 74 ነበረ እዛ ከዛስ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር ከዛ በኋላ ወደ ክልል ተጠራ ከክልል ተጠርቶ ወዴት እንደተመደበ አላውቅም

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: እሺ ጨርስናል::

ዳኛ/ ታደሰ/: መስቀለኛ ጥያቄ ካለ ?

ልዩ ዓ/ ህግ: አቶ ሃይሉ ከ71 73 አብረን ነበርን ብሎዋል 73 ምን ወር ድረስ አብራችሁ ነበራችሁ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እስከ 73 መጨረሻ ላይ አብረን ነበር

ልዩ ዓ/ ህግ: ምን ወር ድረስ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር እንግዲህ ምን መሰልዎት እስከ 74 መጨረሻም እስከ እሱ እስከሚዛወርበት እዚያ ነበርኩኝ እኔ

1159

ልዩ ዓ/ህግ አዎ እኔ የፈለኩት ጊዜውን ነው 73፣74 የሚሉትን እንዴት ነው?

[redacted]

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር 74 ታህሳስ ላይ እስከታህሳስ ወር74 ዓ/ም ነበርኩኝ እዛ፣ እሱ ከዚያ በኋላ ነው የተዛወረው እና ወሩ አመተ ምህረቱ ግን ብዙ ጊዜ ስለሆነ ምናልባት ቀኑ በትክክል ለማወቅ የሚቻል አይመስለኝም ማለት የወሩ ካልሆነ በስተቀር

ልዩ ዓ/ህግ አይደለም እኔ የምጠይቅዎት ከ71 73 ብለው ነበር አሁን ደግሞ 74 ብለው ነበር የትኛው ነው ትክክል አብራችሁ የቆያችሁት?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እኔ እስከ 73 ዓ/ም እዚያ እንደነበረ እና 74 ዓመተ ምህረትም እኔ እዛ ነበርኩኝ ግን ዝውውር የመጣለት ትዝ የሚለኝ ወደ 74 መጨረሻ ሳይሆን አይቀርም 74 አጋማሽ ወር እኔ ግን እዚያ ነው የነበርኩት

ልዩ ዓ/ህግ ስለዚህ እርስዎ ከርስዎ ጋር መቼ ነው ዝውውር አግኝቶ የሄደው ወይም ከርስዎ መስርያ ቤት ለቆ ወደ ሌላ የሄደው መቼ ነው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር ወደ ግብርና የሄደው ታህሳስ እንግዲህ ግብርና ጠራው 74 ዓ/ም ጥር ወር ላይ ግብርና ጠርቶታል እና ጠርቶ የመደበው የት ቦታ እንደሆነ አላውቅም እና እዚያ ወረዳ አብረን እንደነበርን እኔ ግን እዚያ ትቶኝ እንደሄደ ማለት እዚያ ግብርና ስሰራ ነው የነበርኩት እኔ

ልዩ ዓ/ህግ እርስዎስ መቼ ተዛወሩ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር፡ እኔ እንግዲህ ወደ እሱ ከሄደ በኋላ ቆይቼ አለሁ እዚያ ቆይቼ አለሁ

ልዩ ዓ/ህግ መቼ ተዛወሩ ነው ጥያቄው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ መስክር ወደ 74 ዓ/ም ከሱ በኋላ ነው የተዛውርኩት እሱ ከሄደ በኋላ

ልዩ ዓ/ህግ አዎ አይ በኋላ በሚለው ሳይሆን በጊዜ እስቲ ይጥቀሱልን

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እንግዲህ ከዛ ተነስቼ ወደዚህ ነው የመጣሁት

ልዩ ዓ/ህግ ይቅርታ እኔ የምፈልገው በጊዜ ነው በዚህ ጊዜ እሱ ሄደ በዚህ ጊዜ እኔ እንደዚህ ሆንኩ እያሉ እስቲ ለፍ/ቤቱ ይግለፁ

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እኔ በጊዜው ምን መሰልዎት እንግዲህ በትክክል እስከ 74 ዓ/ም አብረን ነበርን እንግዲህ ታህሳስ ወር ወደ ክልል ተዛውሮ ሄደ እሱ እኔ እዚያው ወረዳ ውስጥ ነበርኩኝ

ልዩ ዓ/ ህግ፡ ዝውውር ከግብርና የመጣለት ጥር 74 ዓሉ ከዛ ታህሳስ 74 ተዘዋወረ ማለት ነው እንዴት ነው እዚህ ላይ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር አይደለም ታህሳስ መጣለት ወደ ጥር ከጥሩ አንድ ነው የተዛወረው

1160

ልዩ ዓ/ህግ በምን ያስታውሱታል ይሄን?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እንግዲህ በምንድንነው እማስታውሰው እዚያ ስለነበርኩ ነው::

ልዩ ዓ/ህግ ማለት እርስዎ የአስተዳደር ሰራተኛ ነበሩ ወይስ ደብዳቤው ከርስዎ ጋር መጥቶዋል እስቲ የሄን እርግጠኛ እንዲሆኑልን ብዬ ነው::

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር አይ እንግዲህ የአስተዳደር ሰራተኛ አልነበርኩም እኔ የቴክኒክ ሰራተኛ ነኝ የአስተዳደር ሰራተኛ አልነበርኩም ግን እኔ እዚያው እያለሁ እሱ እንደተዛወረ ወደ ክልል እንደመጣ ከክልል ግን የት ወረዳ እንደሄደ ለማወቅ አልቻልኩም የሆነ ሆኖ ግን ከዚያ በኋላ ትዝ የሚለኝ እዚያው እንዳለ ወደ ማንው ስሙ ሲመላለስ እንደነበረ ነው::

ልዩ ዓ/ ህግ እሺ አሁን የርስዎን እስቲ ትክክለኛ ጊዜውን እሱ ጥር አንድ 74 ተዛወረ ብሎዋል እርስዎስ መቼ ተዛውሩ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር ወዴት?

ልዩ ዓ/ህግ ከዛ ከአሁን ካሉበት ቦታ ወዴት ተዛውሩ? ቅድም ተዛውሬ አለሁ ከሱ በኋላ ብለው ነበር::

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር: እዚያው ነው የቆየሁትኮ እኔ ከተዛወርኩ ያልኩ አሁን ነው የተዛወርኩ እሱማ ከቆየሁኝ እሱ ከተዛወረ በኋላ እኔ እዚያ ነው የቆየሁት እኮ ነው የምለው ያለሁ

ልዩ ዓ/ህግ እስከ መቼ ቆዩ እሺ ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: እስከ 74 መጨረሻ ቆይቼ አለሁኝ

ልዩ ዓ/ ህግ መጨረሻ ሲሉ እስቲ በቀን ይጥቀሱልን?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እስከ ነሃሴ ወር ቆይቼ አለሁ::

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ የት ነበር የምትሰሩበት አገርስ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር ሕንግሎ ወረዳ

ልዩ ዓ/ህግ ተመድቦ መጣ እኔ እዛ እያለሁ ብለው ነበር የተ መደበበትን ጊዜ እስቲ ይንገሩን?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር ያው 71 እኮ ነው የምልዎት ያለሁት

ልዩ ዓ/ህግ ቀኑና ወሩ እርስዎ ምክንያቱም 68 እዛ ስለነበሩ ከርስዎ በኋላ የመጣ ነውና ያውቃሉ ማለት ነው

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: አጋማሽ ላይ 71 አጋማሽ ላይ ነው

ልዩ ዓ/ ህግ: በወርና በቀን ይጥቀሱልን

1161

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: እንግዲህ በግምት ላስታውሰው እችላለሁ ኢንፋክት ግን ወደ ጥር አከባቢ ይመስለኛል ወይም ጥር ወይም የካቲት ከሁለቱ አንዱ

ልዩ ዓ/ ህግ: ከየት መ/ቤት ነው ወደ እናንተ ተዛውሮ የመጣው ነው ወይስ አዲስ ቅጥር ነው ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: እኔ ይህንን አላውቀውም ከዚያ በፊት ወደዚያ መምጣቱ እንጂ ስራ መጀመሩ ወደዛወ ተፅፎለት ከክልል መምጣቱ ነው እማውቀው

ልዩ ዓ/ህግ ትቀራረቡ ነበር?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር ማለት የት ከዚያ በፊት ስራ መጀመሩና በስራ አለም መኖሩ አላውቅም

ልዩ ዓ/ ህግ አይ ረጅም ጊዜ ነው ከ71 74 አንድን ሰው አንድ ቢሮ ውስጥ ባንድ መ/ቤት ለማወቅ ረጅም ጊዜ ስለሆነ ነው ከየት መጣ ወደ እናንተ መ/ቤት ወይስ አዲስ ቅጥር ነው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር አዲስ ቅጥር ነው የሚመስለኝ እኔ ከዛ በፊት ስራ መጀመሩ አላውቅም ግን ከዚያ እንደመጣ እዚያ ነው የጀመረው ስራ የሚመስለኝ እርግጠኛ ነኝ

ልዩ ዓ/ህግ : እሺ ክቡር ፍርድ ቤት ጨርሼ አለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/: ድጋሚ ጥያቄ ካለ? የለም

የ ፍ ር ድ ቤ ቱ ማ ጣ ር ያ ጥያቄ

ዳኛ/ ታደሰ/ አቶ ሃይሉ እርስዎና ተከሳሽ በሕንጣሎ ወረዳ ነበር አብራችሁ ስትሰሩ የነበረው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/: መጀመርያ ምን ብሎዋል እስከ ታህሳስ 74 ነበርኩ በኋላ እሱ ተከሳሽ ማለት ነው በኋላ እንደተዛወረና እርስዎ ግን በፊት እንደተዛወሩ አይነት ምስክርነት ነው መጀመርያ የሰጡት በኋላ ደግሞ ምን ብሎዋል ነሃሴ 74 ቆየሁ ብሎዋል ተከሳሽ ግን እስከ ታህሳስ 74 ነው ቆየ የሚሉት ስለዚህ የትኛው ነው ትክክል ትንሽ ግልፅ ቢያደርጉት እስኪ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: ያው የሰጠሁት ነው እሱ በፊት እንደተዛወረ እኔ ግን እሱ ከተዛወረ በኋላ የቆየሁ መሆኔን ነው የምገልፀው

ዳኛ/ ታደሰ/: መቼ ተዛወሩ ተከሳሽ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር ተከሳሽ ወደ ታህሳስ አከባቢ ይመስለኛል በትክክል ቀኑ ላላስታውሰው እችላለሁ ግን 74 መዛወሩና ክልል እንደገባ ነው::

1162 ዳኛ/ ታደሰ/ እርስዎስ መቼ ተዛወሩ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: እኔ ከሱ በኋላ ነው አልሞስት ስድስት ወር ይሁን ሰባት ወር ቆይቼ አለሁ ከዛ በኋላ

ዳኛ/ታደሰ/: ተከሳሽ ወዴት ነው የተዛወረው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: እኔ ወዴት እንዳተዛወረ እርግጠኛ አይደለሁም ክልል ነው የት እንደመደበው በዚያን ጊዜ የሆኑ ሰራተኞች ያመጣና ወደ ማኸል አገርም ይልካል እዚያው አከባቢም ይልክ ነበር እና እንደተዛወረ አላወቅኩም ከዚያ በኋላ ግን የሆነ ነገር በሕ.ወ.ሓ.ት አባል ነው በመባል እንደታሰረ በወሬ ወሬ ሰምቼ አለሁ::

ዳኛ/ ታደሰ/: መቼ አመተ ምህረት ነው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር ከዚያ ከ76 ዓ/ም አከባቢ

ዳኛ/ ታደሰ/: ሕንጣሎ ወረዳ ሲሉ ከተማው ምንድን ነው ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛመ/ ምስክር ያው ሕንጣሎ ወረዳ ሕንጣሎ ከተማ ነው

ዳኛ/ ታደሰ/ ሕንጣሎ ከተማ ነው አብራችሁ የነበራችሁት?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር: አዎ

ዳኛ/ ታደሰ/ በዚያን ጊዜ የወረዳው ግብርና ሃላፊ ማን ነበር?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር :የወረዳው ግብርና ሓላፊ ያው አቶ ክፍሉ ወ/ኪሮስ የሚባልም ነበረ::

ዳኛ/ ታደሰ/: የወረዳው ግብርና ሃላፊ ማን ነበር?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እሱ እያለ ባልሳሳት አቶ ክፍሉ ወ/ኪሮስ የእርሻና የህዝብ መስፈርት ተብሎም ስሙ እንግዲ ይለዋወጥ ነበር በዚያን ጊዜ የግብርና የእርሻና የህዝብ ማስፈር የሚባል ነበር በዚያን ጊዜ አቶ ክፍሉ ወ/ኪሮስ የሚባል ነበረ

ዳኛ ታደሰ/: ሌሎች ሰራተኞችስ የሚያስታውሱዋቸው አሉ?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር እንግዲህያው አንዲት ባፈና ወልዱ የምትባልም የገጠር ልማት ወኪል ነበረች የልማት ወኪል ነበረች ሌላ አቶ ደስታ ኪዳነ የሚባልም በኤፒድ የሚሰራ ነበረ አንድም አቶ ገ/ማርያም የሚባል የገበሬ ማደራጀም ነበረ ገ/ማርያም ገብሩ የሚባል አቶ ኑሩሑሴን ዓ/ቃድር የሚባልም ዲሞንስትሬተር/ ዘበኛ/ ማለት ነው አቶ አማረ አረፋይነ የሚባሉም ዘበኛ ነበሩ::

ዳኛ/ ታደሰ/ አሁን ከርስዎ ጋር ለምስክርነት የመጣ ማን ነው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር ወ/ሮ ባፈና ወልዱ አሉ

1163

ዳኛ/ ታደሰ/: እርስዎና ወ/ሮ ባፌና በሕንጻሉ ወረዳ ማን ነው መጀመርያ እዝያ ቦታ የተመደበው?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ ምስክር ከኔና ከወ/ሮ ባፌና እኔ ነኝ

ዳኛ/ ታደሰ/ : ወ/ሮ ባፌናስ ከመቼ አመተ ምህረት ጀምረው ነው እዛ ስራ ላይ የተመደቡት?

የ3ኛ ተከሳሽ 1ኛ መ/ምስክር ከአቶ ገ/ስላሴ ከሱ በፊት ነው የተመደበችው አልሞስት 70 ዓ/ም ይሁን ኢኒሂው ከኛ በኋላ ባች ነች የመጀመርያ የገጠር ልማት ወኪል ማለት የኑሮ ዘዴ ነው የሚባለው በዝያን ጊዜ እስዋንም በዝያ ጊዜ በወረዳው ለመጀመርያ ጊዜ የተመደበችው በኑሮ ዘዴ እስዋ ነች፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/: እሺ ጨርሰዋል ይነሱ ቀጣዩ ምስክር ይጠሩ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ 2ኛ መ/ ምስክራችን ወ/ሮ ባፌና ወልዱ ይባላሉ

→ ምስክርዋ በእውነት የሚመሰክሩ መሆናቸውን ቃለ መሓላ ከፈፀሙ በኋላ እንደሚከተለው መስክሮዋል፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/: ስምዎ?

የ3ኛ ተከሳሽ 2ኛ መ/ ምስክር: ወ/ሮ ባፌና ወልዱ ገብሩ

ዳኛ/ ታደሰ/: እድሜ?

የ3ኛ ተከሳሽ 2ኛ መ/ምስክር:አርባ ሦስት

ዳኛ/ ታደሰ: ስራ ?

2ኛ መ/ ምስክር ግብርና ሚኒስቴር

ዳኛ/ ታደሰ/: አድራሻ?

2ኛ መ/ምስክር እንደርታ ወረዳ ከተማ ኹሓ ቀበሌ 06

ዳኛ/ ታደሰ/ በምን ምክንያት ነው የመጡት?

2ኛ መ/ ምስክር: በቢሮየ በፅሁፍ እንደተነገረኝ ለምስክርነት ተጠርተሻል ተብየ ነው የመጣሁት

ዳኛ/ ታደሰ/: በማን ነው ?

2ኛ መ/ምስክር በአቶ ገ/ስላሴ ካሳ

ዳኛ/ ታደሰ/: ትተዋወቁ አላችሁ?

2ኛ መ/ምስክር: አዎ በግብርና ሚኒስቴር

ዳኛ/ ታደሰ/: ዝምድና አላችሁ?

2ኛ መ/ ምስክር: የለንም

ዳኛ/ ታደሰ/: ለአቶ ገ/ስላሴን አሁን ማወቅ ይችላሉ ?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ እችላለሁ

1164

[redacted]

ዳኛ/ ታደሰ/ እሺ ዋና ጥያቄ ይቅረብ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ወ/ሮ ባፊና ወልዱ ከተከሳሽ ጋር በግብርና ሚኒስቴር እንደምትተዋወቁ ገልፀዋል የግብርና ሚኒስቴር የት የነበረ ሚኒስቴር ነውና መቼ አመተ ምህረት እንደነበረ ይግለፁልን

2ኛ መ/ ምስክር: ከአቶ ገ/ስላሴ ከሳ ጋር የምንተዋወቀው በ1971 ዓ/ም እኔ ከት/ቤት ባኮ ከሚባለው የግብርና ማሰልጠኛ ወጥቼ ለስራ ሙከራ ተብሎ ዓዲጉዶም ወረዳ ነበር የተመደብነው ያኔ ዓዲጉዶም ነበር የሚባለው ሕንጣሎው ለብቻው ስለነበር የተመደብኩት በዚህ በኑሮ ዘዴ ነው ሴቶችን ነው የማስተምረው ባልትናን አቶ ገ/ስላሴ ደግሞ ያኔ ተከታትለው መጡ ማህበራት ማደራጃ ተብለው እና እዛ ነው የምንተዋወቀው ያው የትውውቃችን ጊዜ በ71 ዓ/ም ማለት ነው እዛ ወረዳ ውስጥ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ: ከ1971 እስከ ስንት አመተ ምህረት ነበር አብራችሁ የነበራችሁ ወይም የምትተዋወቁት?

2ኛመ/ምስክር: 72 ዓ/ም እኔ ክልል ገባሁ ንብረት ክፍል ተብየ ያው እዛ ክልል ሲመጡ ነው እማያቸው ከ73 ጀምሮ ግን መዋቅር መጣ እኔ ዓዕዳ እምባ ወረዳ ተመደብኩኝ ከዛ በኋላ አልተገናኘንም እና አሁን የደርግ መንግስት ከወደቀ በኋላ እኔም እዚህ ስመጣ ግብርና ሚኒስቴር መልሼ ነው ያገኘሁዋቸው

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ የት ነው?

2ኛ መ/ምስክር: እዚህ ክልል ግብርና

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: እርስዎ በ72 ክልል እንደተመደቡና በ73 ዓዕዳ እምባ እንደተመደቡ ነው የገለፁት እርስዎ በወቅቱ በዚሁ አመተ ምህረት በጠቀሱት 72 -73 ዓ/ም ተከሳሽ የት ነው የነበሩት ማለት ትክክለኛ ስራቸውም?

2ኛ መ/ምስክር: ሰባ ሁለት ያው ክልል ነበርኩ ወደ ግብርና ሲመጡ ነው እማያቸው ለክብር ለስብሰባ ምናምን ሲጠሩ ያው ወረዳ ሰራተኛው ወደ ክልል ይመጣል እዛ አያቸው ነበር በ73 ግን መዋቅር ስለነበር እኔም ራሴ ከእንደርታ አውራጃ ከሚባለው ለቅቄ ወደ ሁለት አውላዕሎ አውራጃ ወደ ዓዕዳ እምባ ነው የሄድኩት ከዛ በኋላ ነው የተቋረጠው ማለት ነው ግንኙነታችን

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ እሳቸውስ የት ሄዱ?

2ኛ መ/ምስክር: መዋቅሩ የት እንደመደባቸው እኔ ያኔ እንትን አላልኩም

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ከወረዳ ነበር ወደ ክልል ለስብሰባ የሚመጡት ብሎዋል ከየትኛው ወረዳ ነበር የሚመጡት?

2ኛ መ/ ምስክር: ያኔ ያው እንደርታ አውራጃ ስለነበር ከነበሩበት ቦታ ነው እንደሚረዳኝ ምክንያቱም የየአውራጃችን ነበር የምንሰበሰበው እና መቀሌ አከባቢ የሚሰበሰበው የእንደርታ አውራጃ ሰራተኛ ነው

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ግብርናማ ሚኒስቴር እዛ ነበር ማለት ነው?

2ኛ መ/ ምስክር ዓዲጉዶም ነበር አዎ ኢፐድ ይባል ነበር ኢፒድ እርሻና ህዝብ ማስፈር ከ73 በኋላ ነው ግብርና የተባለው እንጂ ኢፒድ እርሻና ህዝብ ማስፈር ነበር

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ዓዲጉዶም ግብርና ሚኒስቴር እዛ እንደነበሩ ነው ከአዲጉዶም ወደ ሌላ አከባቢ ይንቀሳቀሱ ነበር እንዴ?

2ኛ መ/ምስክር ወረዳ የየጣቢያው ነበር እንጂ ከዛ ውጭ እኔ የማውቀው ነገር የለኝም::

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ: ጣቢያ ማለት እንዴት ነው?

2ኛ መ/ ምስክር ጣቢያ ቀበሌ ገበሬ ማህበር ያኔ በቃ እንሄድ ነበርን በየጣቢያው እዛ ክልል ማለት ነው እዛ ወረዳ ውስጥ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ አዎ ለምሳሌ ጣቢያዎቹ እስቲ ይግለፁልን?

2ኛ መ/ ምስክር እና ጣቢያዎቹ ያኔ ጉሞሎ የሚባል ነበር በልዓት ዓዲሓና ደንጎላት፣ ማሕበረ ብርሃነ የሚባልም ነበር አሁን እርግጥ ስማቸው ተቀያይሮዋል ማዓሬ ግሬ በረድ ጸማርያም ደብረሓይላ ምችአል ደበረሓይላ እነዚህ ነበሩ::

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ ስለዚህ በነዚህ የጠቀሱዋቸው ቀበሌዎች እየተዛወሩ ይሰሩ ነበር በወቅቱ ማለት ነው?

2ኛ መ/ ምስክር: አዎ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ እሺ ጨርሼ አለሁ

ጳኛ/ ታደሰ/ መስቀለኛ ጥያቄ?

ልዩ ዓ/ ህግ: እሺ ወ/ሮ ባፈና 73 መዋቅር መጣና ተዛወርኩ ብለው ነበር መቼ ነበር የተዛወሩት?

2ኛ መ/ መስክር እኔ የወጣሁት ከክልል 73 ሕዳር ወር ነው መሰለኝ ከንብረት ክፍል መልሳ ወደ ሞያዋ ትግባ ሲባል ከዛ አዛወሩኝ ወደ ዓዕዲ እምባ ሄድኩኝ

ልዩ ዓ/ ህግ ህዳር 73 ዓዕዲ እምባ ሄዱ?

2ኛ መ/ምስክር አዎ ሕዳር ነው መሰለኝ

ልዩ ዓ/ህግ ተከሳሽ ለስብሰባ ሲመጣ ክልል አገኘው ነበር ብለው ነበረ በመቼ ሰዓት ምህረት ነበር?

2ኛ መ/ምስክር በሰባ ሁለት ነው::

1166 ልዩ ዓ/ህግ ከተዛወሩ በኋላ መቼ ነው አገኙት ያሉት?

2ኛ መ/ምስክር ከተዘወርን በኋላማ በ85 እዚህ ስንመጣ ነው ያገኘሁት

ልዩ ዓ/ህግ፡ እሺ ጨርሼ አለሁ

ዳኛ/ ታደሰ/ ድጋሚ ጥያቄ ካለ? የለም

የፍርድ ቤቱ ማጣሪያ ጥያቄ

ዳኛ ታደሰ/፡ ዓዲጉዶም ያሉት ቀድም ሕንጣሎ ዓዲጉዶም እያሉ ይጠሩት የነበረው ቦታ መቼ ነው የተመደቡት?

2ኛ መ/ምስክር እኔማ ያው 70 ሃምሌ ነው ወደዛ የገባሁት ከዛ ግን ከዛ ለቅቄ የወጣሁት መስከረም ውስጥ 72 ነው ወደ ክልል ንብረት ክፍል ሁኘ እንድሰራላቸው የተመደብኩት

ዳኛ/ ታደሰ/ እዚያ 70 ሃምሌ የተመደቡት ከሆነ ተመድበው ሲሄዱ ተከሳሽ እዚያ ነው ያገኙት ወይስ ከርስዎ በኋላ ነው የመጣው?

2ኛ መ/ ምስክር፡ እኔ ሃምሌ ሄድኩኝ እሱ ግን መስከረም ይሁን ጥቅምት እንደዚህ ነው የመጣው በተወሰኑ ወራት ልዩነት አለን

ዳኛ/ ታደሰ/ መስከረም ይሁን ጥቅምት አመተ ምህረቱ መቼ ነው?

2ኛ መ/ ምስክር፡ ሰባ አንድ አመተ ምህረት

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ከ71 ዓ/ም እስከ 72 መስከረም አብራችሁ ለሁለት አመት አብራችሁ ነበራችሁ ማለት ነው?

2ኛ መ/ምስክር፡ አብረን አንድ ላይ እዛ ቢሮ እንሰራ ነበርን እኔ በኑሮ ዘዴ እሱ ማህበራት ማደራጃ

ዳኛ/ ታደሰ/፡ በዚያን ጊዜ የግብርናው አስተባባሪ ወይም ሃላፊ የነበረው ማን ነበር?

2ኛ መ/ምስክር፡ የኢፒድ ደስታ ኪዳነ ይባል ነበር፣ የእርሻና ህዝብ ማስፈር ደግሞ ክፍሉ ወልደኪሮስ

ዳኛ/ ታደሰ/ በዚያን ጊዜ ሕንጣሎና ዓዲጉዶም እንዴት ነው ልዩነት ነበረው ወይስ አንድ ወረዳ ነው

2ኛ መ/ምስክር፡ አዎ ነገሩ ሁለት ወረዳ ነው በእርሻና ህዝብ ማስፈር አንድ ወረዳ ነው መሬት ይዞታ ማለት ነው በኢፒድ ግን የሆነ ፕሮጀክት ስለነበረ እኛ ዓዲጉዶም ነበር ቢሮአችን ግን ሁሉም ወረዳ እናጠቃልለው ነበር እስከ ደንጎላት ድረስ እስከ ማርያም ደብረሓይላ ምችአል ደብረሓይላ እስከ መልሸዓቸብ ጠሊ የሚባለው ነበር የምናጠቃልለው።

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ኢፒድ የምትሰሩ የነበራችሁ እርስዎ ኢፒድ ነበሩ ወይስ እንዴት ነው ?

2ኛ መ/ምስክር፡ ኢፒድ ነበርኩ እኔ

ዳኛ /ታደሰ/ ተከሳሹስ ?

1167

2ኛ መ/ ምስክር፡ ኢፒድ ነው እሱም

ዳኛ/ታደሰ/፡ ስለዚህ ቢሮአቸሁ የት ነበር ማለት ነው ?

2ኛ መ/ምስክር እኛ ዓዲጉዶም ነበርን ለአርሸና ህዝብ ማስፈር ለአቶ ክፍሉ ስንፈልግም ሕንማሎ ነበር የምንሄደው

ዳኛ/ ታደሰ/፡ ስለዚህ ዋና መኖሪያችሁ የት ነበር እናንተ ሕንማሎ ነው ወይስ የት ነው?

2ኛ መ/ምስክር፡ ዓዲጉዶም ነበር

ዳኛ/ ታደሰ/፡ በዝያን ጊዜ አቶ ሃይሉ መሓሪ ምን ይሰሩ ነበር?

2ኛ መ/ምስክር፡ የልማት ሰራተኛ ነበሩ ዓዲጉዶም ያው ዓዲጉዶም ሆነን እስከ መልበ ዓቐብ ጠሲ ነበር ሁሉ ወረዳ እና ጠቃልለው ነበርን፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ እሺ ምስክርነት ጨርሽዋል እና ይነሱ

የ3ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ በቃ በዚሁ እናበቃለን ለዛሬው ማለት በዚሁ ጭብጥ በዚሁ እናበቃለን

ዳኛ/ ታደሰ/ :የ17ኛ ተከሳሽ መ/ምስክሮች በተመለከተ አቀራረባቸው እንዴት ነው? የሚመሰክሩበት ጭብጥ?

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ ሰለሞን ሃብቴ፡ ያው አጠቃላይ ያለን ጭብጥ ሁለት ነው አሁን ከመጡት ምስክሮች እና ይሄ መቀሌ ማረሚያ ቤት ያለው የተለየ ጭብጥ ነበር ያው ምንም ችግር አልነበረውም ያኛው ግን ከገጠር የመጣው ነው ከቀሩት ጋር የሚመሳሰል ጭብጥም አለው

ዳኛ/ ታደሰ/ ስንት ምስክሮች ናቸው የቀረቡት ዛሬ?

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ አሁን ሁለት ናቸው የቀረቡት

ዳኛ/ ታደሰ/፡ በዚህ ጭብጥ አራት ምስክሮች ነበር ለማቅረብ የፈለጋችሁት ሁለት ቀርቧል የተቀሩት ሁለቱ የት ነው ያሉት?

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ ያው ገጠር ናቸው ወደ ኮሮም አከባቢ ገጠር

ዳኛ/ ታደሰ/ ሁለቱ ኮሮም ነው ያሉት እዚህ የቀረቡት ሁለቱ አንዱ ማረሚያ ቤት ሆኖ አንዱ ከዝያ የመጣ ነው?

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ጠበቃ፡ አዎ ግን በወረዳ ነው የሚገናኙት እንጂ

ዳኛ/ ታደሰ/ ደህና አሁን የፈላጋችሁት ምንድንነው እናንተ?

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ፡ እንግዲህ ያው ፍርድ ቤቱ የሚፈቅድ ከሆነ የተለያየ ጊዜ ይቀርባሉ ካልሆነ ግን አጠቃላይ እንዲቀርቡ ነው የምንፈልገው ይሄ መቀሌ ማረሚያ ቤት ያለው ብቻም እንዲሰማ አንፈልግም፡፡

ዳኛ/ ታደሰ/፡ በድጋሚ ይረጋገጥና ተለዋጭ ቀጠሮ እንሰጣለን

1168

440

1110

የ17ኛ ተከሳሽ ተ/ ጠበቃ/ እሺ አመሰግናለሁ ክቡር ፍ/ቤት
ዳኛ/ ታደሰ/ ትእዛዝ እየተሰጠ ነው።

ት እ ዛ ዝ

በ3ኛ ተከሳሽ የመጡት መ/ምስክሮች አቶ ሃይሉ መሓሪ በደሞዛቸው መጠን የ2 ቀን አበል፣ እንዲሁም ወ/ሮ ባፊና ወልዱ ደግሞ የአንድ ቀን አበል እና አቶ ሃይሉ መሓሪ ከሳምሬ መቀሌ የትራንስፖርት ደርሶ መልስ በሚያቀርቡት ፋክቱር መሰረት እንዲሁም ወ/ሮ ባፊና ወልዱም ከኩሓ መቀሌ የትራስፖርት ደርሶ መልስ በሚያቀርቡት ፋክትር መሰረት ከ3ኛ ተከሳሽ ካስያዘው ገንዘብ እንዲከፈላቸው በዛሬው የ17ኛ ተከሳሽ መ/ምስክሮች ሁለት ምስክሮች ብቻ ናቸው የቀረቡት አንዱ ከማረምያ ቤት ነው አንዱግን አቶ ወልደሰንበት ከበደ የሦስት ቀን አበል እንዲከፈላቸው ከስላዋ የመጡበት ፋክቱር ካሳዩም የደርሶ መልስ ትራስንፖርት 17ኛ ተከሳሽ ካስያዘው ገንዘብ እንዲከፈላቸው ነው ፍ/ቤቱ የሚያዘው ያለው ሌላው በ7ኛ፣8ኛ እና 16ኛ ተከሳሾች ላይ የቅጣት ውሳኔ ለመስጠት ቀጠሮ እንይዛለን ከዝያ በፊት ግን የ7ኛ ፣8ኛና 16ኛ ተከሳሾች ቅጣትን አስመልክቶ መፋረጃ ሃሳብ ከቀጠሮ በፊት እንድታቀርቡ ታዘዋል፣ ሌላው የ3ኛ ተከሳሽ መከላከያም ምስክሮች ለመስማት ነው ስለዚህ ቀጠሮ ለህዳር

18/1995 ዓ/ም።

ቀን 18/03/95 ዓ/ም

ዳኞች

ገብሩ ዘነበ

ታደሰ ሕሉፍ

አብርሃ መስለ

ከሳሽ ልዩ ዓ/ህግ ገብሩ ገበዬህ ቀርቧል

ተከሳሾች 3ኛ አቶ ገ/ስላሴ ካሳ ከጠበቃቸው ዘርአይ ግደይ ጋር ቀርቧል

5ኛ አቶ ነጋ አበባው ከጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል

7ኛ መም/ር ብርሃነ ፀጋይ ከጠበቃቸው ንጉስ ሓጎስ ጋር ቀርቧል

8ኛ መም/ር ስለሞን አሰፋ ከ/ጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል

16ኛ አቶ ገዛኢ ከበደ ከጠበቃቸው አለም ገ/እግዚአብሄር ጋር ቀርቧል

17ኛ አቶ ግርማይ ድንቃየሁ ከጠበቃቸው ተሾመ አያሌው ጋር ቀርቧል

18ኛአቶ ገ/ህይወት ወ/ገብርኤል ከጠበቃው በላይነሽ ወ/ስላሴ ጋር ቀርቧል

መዝገቡ ለዛሬው ቀን የተቀጠረው በ7ኛ፣ 8ኛ እና 16ኛ ተከሳሾች ላይ የቅጣት ውሳኔ ለመስጠትና የ3ኛ ተከሳሽ ቀሪ መከላከያ ምስክሮች ለመስማት ነው:: አስቀድመን የቅጣት ውሳኔ እንደሚከተለው ሰጥተናል::

ቅ ጣ ት

7ኛ ተከሳሽ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ እና 8ኛ ተከሳሽ መ/ር ሰለሞን አሰፋ ጥፋተኞች የተባሉት ከግብረ አበሮቻቸው ጋር በመሆን መስከረም 3/1972 ዓ/ም በእንትጮ ከተማ የህወሓት አባል ወይም ተባባሪ ነው በሚል በቁጥጥራቸው ስር የነበረውን አቶ ገ/ሄር ኪዳኑን በዱላ ደብድበው በመግደላቸው የወ/መ/ሕግ ቁጥር 32/1/ሀ እና 281/ሀ/ ተላልፈው ስለተገኙ ነው:: በዚህ ጥፋተኛ ከተባሉ ደግሞ የቅጣት ድንጋጌዎች መሰረት በማድረግ ቅጣት ሊወሰንባቸው ይገባል: ይህንን ለማድረግ የግራ ቀኝ ተከራካሪ ወገኖች የቅጣት ሐሳብ መመልከቱ ተገቢ ይሆናል::

ልዩ ዓ/ሕግ ጥቅምት 25/1995 ዓ/ም ለችሎቱ በቃል እንዳስመዘገበው ሁለቱ ተከሳሾች ከሌሎች ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን ሟችን በአስተዳደር ቢሮ በማስገባት ከምሽቱ 4 7:00 ባለው ጊዜ ውስጥ በድብደባ አሰቃይተው እንዲሞት ያደረጉ ናቸው:: ይሄ ደግሞ ምን ያህል በሰው ልጅ ላይ ሊፈፀም የማይገባው ዘግናኝ ድርጊት እንደሆነ ያሳያል:: በተቃራኒው ደግሞ የተከሳሾች የወንጀል አፈፃፀም ባህሪ አደገኛ መሆኑን የሚያመለክት ስለሆነ ጥፋቱ ከባድ ነው:: በሌላ በኩል ደግሞ 8ኛ ተከሳሽ ይሄን ወንጀል በፈፀመበት ጊዜ የቀበሌው ሊቀመንበር ተረጋግጧል:: ስለዚህ በወ/መ/ሕግ ቁ 81/1/ለ/ መሰረት ቅጣት የሚከብድ ነው:: 7ኛ ተከሳሽም በተመሳሳይ ስልጣን ባይኖረውም የወንጀሉ አፈፃፀም ባህሪ ከባድ ስለሆነ ለጥፋታቸው የሚመጥን ከበድ ያለ ቅጣት እንዲወሰን በማክበር አመለክታለሁ የሚል ነው::

ተከሳሾች በበኩላቸው የቅጣት ሐሳብ በፅሑፍ አቅርበዋል::

7ኛ ተከሳሽ መ/ር ብርሃነ ፀጋይ ሕዳር 2/1995 ዓ/ም በፃፈው እንዳመለከተው፣ ከ1969 ዓ/ም እስከ 1970 ዓ/ም የህ.ወ.ሓ.ት አባል ሆኖ በማገልገል ላይ እያለ በቀይ ሽብር እስር ቤት በ1970 ዓ/ም ታስሮ ብዙ ስቃይ የደረሰበት መሆኑን ይህ ደግሞ ለደርግ ስርዓት የነበረው ጥላቻ የሚያመለክትለት እንደሆነ፣በ1977 ዓ/ም የህወሓት አባል ተብሎ በድጋሚ በመቀሌ ማእከላዊ ምርመራ ታስሮ የተሰቃየ መሆኑን፣በ1981 ዓ/ም ደርግ ከመቀሌ እንደለቀቀ በህወሓት ስር ተደራጅቶ በቅንነት ሲያገለግል የቆየ መሆኑን፣ ቀደም ሲል በደርግ በተደጋጋሚ ሲታሰር በመቆየቱና አሁንም በእስር

ስለሚገኝ የቤተሰቦቹ ኑሮ የተጎዳ መሆኑን፣ ያለፈው የህይወት ታሪኩ በመጥፎ የማይታወቅና በወንጀል ጥፋተኛ ተብሎ የማያውቅ መሆኑን፣ አሁን በተከሰሰበት ወንጀል ከታሰረበት ጊዜ ጀምሮ በማረሚያ ቤቱ በተቋቋመው ትም/ቤት በማስተማር የሚገኝ በመሆኑ በመግለፅ ቅጣት እንዲቃለልለት አመልክቷል፡፡

8ኛ ተከሳሽ መ/ር ሰለሞን አሰፋ በበኩሉ ሕዳር 4/1995 ዓ/ም በዋለው እንዳመለከተው በ1970 ዓ/ም በህወሓት ስር ተደራጅቶ ይንቀሳቀስ በመኖሩ በህዝብ ተመርጦ ሊቀመንበር በመሆን በቅንነት ህዝብን ያገለገለ መሆኑን በደርግ ጊዜ የህወሓት አባል ተብሎ ታስሮ የተሰቃየ መሆኑን በ1980 ዓ/ም በህ.ወ.ሓ.ት በቁጥጥር ስር ውሎ ለ10 ወራት ያህል በዓዴት ጅራ በተባለ ቦታ እንዲቆዩ ተደርጎ የአደዋ እና የእንትጮ አከባቢ ህዝብ በመጠየቅ ንፁህ መሆኑን ስለተረጋገጠ የተለቀቀ እንደሆነ፣ ከተለቀቀ በኋላ የድርጅቱ ስራ እንዲሰራ መቀሌ መግባቱንና ተጠርጥሮ መታሰሩን ቀጥሎም ደርግ ከመቀሌ እንደለቀቀ የህ.ወ.ሓ.ት ስራ እንዲያከናውን በአስመራ አድርጎ አ/አበባ መሄዱንና ተልእኮውን የፈፀመ መሆኑን ደርግ ከተደመሰሰ በኋላም ቢሆን በመከ/ሚኒስተር የመከላከያ ሰራዊት በመምህርነት እና ቀጥሎም በጠቅላይ ሚኒስቴር ቢሮ በጠቅላላ አገልግሎት ሓላፊ ሆኖ ሲሰራ የቆየ መሆኑን፣ እሱ በመታሰሩ ቤተሰቦቹ በችግር ላይ ወድቀው የሚገኙ መሆኑን በዚህ ወንጀል ከመታሰሩ በፊት በሌላ ወንጀል ተከስና ጥፋተኛ ተብሎ የማያውቅ መሆኑን፣ በበሽታ የሚሰቃይ እንደሆነ፣ በማረሚያ ቤቱ በሚገኘው የእስረኞች ኮሚቴ በአባልነት በማገልገል እንደሚገኝ በመግለፅ ቅጣት እንዲቀልለት ጠይቋል፡፡

ከሳሽና ተከሳሾች ያቀረቡት የቅጣት ሐሳብ ከፍ ሲል በዝርዝር እንደተገለፀው ሆኖ ፍ/ቤቱም ከሕግ ጋር አገናዝቦ ሲመለከተው 7ኛ እና 8ኛ ተከሳሾች ጥፋተኛ የተባሉት የወንጀል ድርጊቱ በቀጥታ በመፈፀማቸው ነው፡፡ ይኸውም በርካታ ሰዎች ሰዎታት ከግብረ አበሮቻቸው ጋር በመሆን በዱላ ደብድበው በመግደላቸው ነው የአፈፃፀሙ ሁኔታ ሲታይ ጭካኔ የተሞላበት ያደርገዋል፡፡ ስለዚህ የወ/መ/ሕግቁ 86 እንደሚያመለክተው የቅጣቱ መጠን ሲታይ ቀላል የሚባል አይደለም፡፡ ልዩ ዓ/ሕግ ያቀረበውም በዚሁ ስር የሚካተት ይሆናል፡፡

ተከሳሾች ያቀረቡት ሐሳብም ቢሆን በቁጥር 86 ስር የሚሸፈን እንጂ እንደ ቅጣት ማቅለያ ሆኖ የሚያገለግልበት ሁኔታ የለውም፡፡ ይህን ሁሉ ግምት ውስጥ በማስገባት ማለት ቅጣቱ በወ/መ/ሕግ ቁጥር 86 መሰረት ብቻ በመመዘን 7ኛ ተከሳሽ መ/ር ብርሃኔ ፀጋይ እና 8ኛ ተከሳሽ መ/ር ሰለሞን አሰፋ እያንዳንዳቸው ከተያዙበት ቀን ጀምሮ የሚታሰብ በ13/ አስራ ሰስት ዓመት ፅኑ እስራት እንዲቀጡ በሙሉ ድምፅ ውሳኔ ሰጥተናል፡፡ ቀጥሎም የ16ኛ ተከሳሽ ጉዳይ እንመለከታለን፡፡ ልዩ ዓ/ሕግ ...

1171

1113

[redacted]

ቀን 18-03-95ዓ-ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ፡ ዲሞክራሲያዊ፡ ሪፐብሊክ፡ መንግስት፡
ለክልል፡ ትግራይ መቐለ፡ ፍ/ቤት፡
መቀሌ

የመ/ፍ/ቤት፡ ወ/መ/ቁ ------ 1/91
የፍ/ብ/ህ/ወ/መ/ቁ ----- 190/85

ጉዳዩ፡ በወ/መ/ሥ/ሥ/ሥ/ ቁጥር 187(1)/መሰረት የቀረበ መጠይቅ

በከሳሽ፡ ሐዩ ዐቃቤ፡ ህግ

በተከሣሽ እኔ መምህር፡ ገብረሂወት ፀጋዬ መካከል፡ በነበረው የዘር፡ ማጥፋት፡ ወንጀል፡ ክርክር፡ ጉዳይ እኩር፡ ጠ/ፍ/ቤት፡ በዘመን 18/03/95ዓ/ም፡ በቃለ ው፡ ትዕዛዝ፡ የሰጠው፡ የቅጣት፡ ውሳኔ፡ በውሳኔው፡ ከሰጠን ላይ ቅር ስላተሰኘሁ፡ የይግባኝ መብቴ ተጠብቆ፡ ይግባኝ መዝገብ፡ በወቅቱ፡ ተገልብጦ፡ እንዲሰጠኝ፡ ሰል፡ በትህትና፡ አመለክታለሁ፡፡

አመልካች

የህግ፡ ታራሚ፡ መምህር፡ ገብረሂወት፡ ፀጋዬ

20/3/95

1172

ሚያዝያ 1 ቀን 1995 ዓ/ም

ለኢት/ፌዴ/ዴ/ሪፐ/መንግሥት
ከፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት

አዲስ አበባ

ጉዳዩ፡- በፍትሐ ብሔር ሥ/ሥ/ሕግ ቁጥር 486 መሠረት ስለሚቀርብ ቃለ መሃላ

ስም - ብርሃኑ ለገሰ ለማ

ዕድሜ - 51 ዓመት

ሥራ - የሕግ ተወካይ

አድራሻ - መቀሌ መርካቶ ቤት የሚከተሉትን ከዚህ በታች ቃለ መሃላ ፈፅሜያለሁ::

የቀን ገቢ - የለኝም

የወር ገቢ - የለኝም

የሚንቀሳቀስ ንብረት የለኝም

የማይንቀሳቀስ ንብረት የለኝም

የተጠቀሱት የሚከፈል ንብረት የለኝም ይህ የሆነ ከላይ ለተጠቀሱት የዳኝነት ዳኛ ለፍ/ቤቱ ከተጠቀሱት ስለ ለፍ/ቤቱ አመለክታለሁ::

ፊርማ የሕግ ተወካይ

ምስክሮች 1ኛ/ ሽምብሉ አስፋው ለገሠ ለርህ

2ኛ/ አቶ ካሳሁን ገ/ሕይወት አለሙ

3ኛ/ አቶ ፀሐዬ ገብሬ የሰጠን ከላይ አመልካች

የተጠቀሰው አመልካች የዳኝነት ዳኝነት ሊከፈለው የሚገባ ገንዘብ የለውም ይህ ዓይነት መሆኑን እናረጋግጣለን::

የምስክሮች ፊርማ

1

2

3

1173

የወ/መ/ቁ 1/94
ቀን 21/8/95

ለፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት
አዲስ አበባ

በከሳሽ ዐቃቤ ሕግ በተከሳሽ ብርሃን ፀጋይ መካከል ስላለው የ ዘር ማጥፋት ወንጀል ክስ ጉዳይ የትግራይ ክልል ጠ/ፍ/ቤት ወንጀል ችሎት ጉዳዩን አይቶ 18/03 ቀን 1995 ዓ.ም በሰጠው ውሳኔ ተከሳሽ በቅጣት ውሳኔ ቅር በመሰኘት በ 18/03 ቀን 1995 ዓ.ም በተፃፈ ደብዳቤ ለፍ/ቤቱ በ 20/03 ቀን 1995 ዓ.ም ይግባኝ ስለጠየቀ በጠየቀው መሰረት መዝገቡ ተገልብጦና ተነቦ በ 22/07 ቀን 1995 ዓ.ም ለይግባኝ ባይ እንዲደርሰው ሆኖ ይግባኝ ባይ በ 13/08 ቀን 1995 ዓ.ም በተፃፈ ይግባኝ ቅሬታ ለፍ/ቤቱ በ ሚያዝያ 20 ቀን 1995 ዓ.ም አቅርባል ስለዚህ

1. የዐቃቤ ሕግ የክስ ቻርጅ ፎቶ ኮፒ	20 ገፅ
2. የይግባኝ ባይ የይግባኝ መጠየቂያ	1 ገፅ
3. ፍ/ቤቱ በ 18/03 ቀን 1995 ዓ.ም የሰጠው ውሳኔ	3 ገፅ
4. የድኅነት ማስረጃ	1 ገፅ
5. የይግባኝ ቀሬታ	7 ገፅ
በድምሩ	32 ገፅ

የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍ/ቤት መዝ/ቁ. 1/91 በውስጥ

1. የችሎት አባሪ	1110 ገፅ
2. ልዩ ልዩ አባሪ	36 ገፅ
3.	
በድምሩ	1116 ገፅ

የያዘ የመዝገብ ግልባጭ በዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ አድርገን የላክን መሆናችን እንገልፃለን።

ከሰላምታ ጋር

1174

ቀን፣ 13/08/95
የወ/መ/ቀ. 1/90

በኢ.ት/ፌደራላዊ ሪፑ/መንግስት
ለፌደራል ጠ/ፍ/ቤት
አዲስ አበባ

ጉዳዩ፣ በወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁጥር - 189/1/መሰረት ለቀረበ ይግባኝ ማስደገፊያ

በይግባኝ ባይ - መም/ብርሃነ ፀጋይ በየነ እና

በመልስ ሰጪ - ልዩ ዐቃቤ ህግ መካከል በት/ክ/ፍ/ቤት በነበረው የዘር ማጥፋት ወንጀል ክስ ክርክር ጉዳዩ፣ ክርክሩ ቀጥሎ ከቆዬ በኋላ የስር ውሣኔ ሰጪ ጠ/ፍ/ቤት በዐቃቤ ህጉ ለቀረበው ክስና ማስረጃ ብቻ ትኩረት በመስጠት የከሳሽ ምስክሮች በጭብጡ መሰረት ወንጀል ሲፈፅም አይተናል ብለው ሳይመሰክሩብኝ እና የእኔ የይግባኝ ባዩ አጥፊነት በህግ ፊት ሳይረጋገጥ እንዲሁም የእኔ የመከላከያ ምስክሮች ያረጋገጡትን ሃቅ ሚዛን በመንፈግ ያለበቂ ህጋዊ ምክንያት ጥፋተኛ ነህ በማለት በ18/03/95ዓ.ም በዋለው ችሎት በ13ዓመት ፅኑ እስራት እንድቀጣ ፈርድ ሰጥቷል:: እኔም ይህን የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ በመቃወም በወ/መ/ህ/ሥ/ሥ/ቁጥር 185 እና 189/1/መሰረት ቅሬታዬን እነሆ ከዚህ ማመልከቻዬ ጋር አያይዤ አቅርቤያለሁ::

ለዚህ ይረዳ ዘንድ

1ኛ. ከስር ፍ/ቤቱ የተላከልኝ የመዝገብ ግልባጭ	1170ገፅ
2ኛ. የይግባኝ ቅሬታዬ የገለፅኩበት	7ገፅ
3ኛ. የነፃ ድህነት ማረጋገጫ ፎርም	2ገፅ
በድምሩ	1179ገፅ

ከዚህ ማመልከቻዬ ጋር አባሪ በማድረግ የላኩኝ ሲሆን ክቡር ፍርድ ቤቱ የይግባኙ ፋይል በፅሞና መርምሮ ፍትሃዊ ውሳኔ ይሰጠኝ ዘንድ በታላቅ ትህትና አመለክታለሁ::

ይግባኝ ባይ
የህግ ታራሚ ብርሃነ ፀጋይ በየነ

[redacted]

1175

- በኢ.ት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 23/2/3 መሰረት በተለይ እኔ የአሁኑ ይግባኝ አቅራቢ በተረጋገጠ መልኩ ከጥርጣሬና ከግምት በፀዳ መልኩ ነፃና ገለልተኛ በሆነ ማስረጃ ወንጀል የፈፀምኩ መሆኑ ተረጋግጦ ባልተገኘበት ሁኔታ በደፈናው ጥፋተኛ ነህ ተብያለሁ::
- ከዚህ የተሳሳተ ብይን በመነጨ ምክንያትም በመጨረሻ የ13ዓመት የእስራት ቅጣት ተፈርዶብኛል:: ስለዚህ ይህ የፍርድ ቅጣት ያለአግባብ የተወሰነ ስለሆነ ክቡር የይግባኝ ሰሚ የፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት ፍርዱን ሽሮ በኢ.ት/ወ/መ/ህግ ሥ/ሥ/ቁ. 195/ለ/1 በተመለከተው መሰረት በነፃ እንዲያሰናብተኝ በትህትና አመለክታለሁ::

8. ክቡር የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ሆይ፣
- እኔ የአሁኑ ይግባኝ አቅራቢ፣ ቀደም ሲል በምንም መልኩ በወንጀል ተከሳሽ ተቀጥቼ የማላውቅ ሰላማዊ ዜጋ ለመሆኔ ያቀረብኩት የማቅለያ ሃሳብ ከዋና መዝገቡ ጋር ይገኛል::
- ከዚህም በላይ በደርግ ስርዓት ጊዜ የወያኔ አባል ነህ ተብዬ ከፍተኛ ችግር እስራትና እንግልት ደርሶብኛል:: ለዚህም ማስረጃዬ ተያይዞ ቀርቧል::
- አሁን በእስር ቤት ሳለሁም ያልተማሩ የህግ ታራሚዎችን በማስተማር ተገቢ እገዛ እያደረኩ ስለመሆኔ ማስረጃዬ ተያይዞ ቀርቧል::
- ይደርስ የነበረውን ግፍ በመቃወም በረሃ ወጥቼ ከህወሐት ጋር በመቀላቀል ስታገል ስለመቆየቴ ያቀረብኩት ማቅለያ ላይ በዝርዝር ሰፍሮ ይገኛል::
- ስለዚህ ክቡር ይግባኝ ሰሚ የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት መዝገቡን መርምሮ የደረሰብኝን ስቃይና መከራ አመዛዝኖ በኢ.ት/ፌ.ዴ/ዲሞ/ሪፐ/መንግስት ህገ-መንግስት 79/1/2/3 በተሰጠው ስልጣን መሰረት፣ በኢ.ት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 185 የተሰጠውን የመወሰን ስልጣን እና በኢ.ት/ወ/መ/ህግ ሥ/ሥ/ቁጥር 149/2 መሰረት ከማረሚያ ቤቱ እንድለቀቅ እንዲያዝልኝ በትህትና አመለክታለሁ::

ይግባኝ ባይ የህግ ታራሚ
መምህር ብርሃነ ፀጋይ በየነ
መቀሌ ማረሚያ ቤት

[redacted]

1176

- የከሳሽ ምስክር ሆነው የቀረቡት 17ኛ ምስክር መም/ ለማ ሃይለ ራሳቸው በምርመራ ተግባር ተሳታፊ ሆነው ሳለ ከሳሹን መስሪያ ቤት አሳስተው ራሳቸውን ለማዳን ሲሉ ከነበረው ሁኔታ በራቀ መልኩ የመሰከሩ ለመሆናቸው፣
- በወቅቱ በጥበቃ ስራ ሆነው ሁኔታውን በትክክል በተገነዘቡ የእኔ የመከላከያ ማስረጃ ተረጋግጠባቸዋል::

5.2. 18ኛ ምስክር ሆነው የቀረቡት አቶ አስገዶም ምህረት፣ በ30/01/72ዓ.ም በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ በጥበቃ ስራ ላይ ነበርኩ ያሉት ሓሰት መሆኑን በዚህ እለት በአቶ ወልዱ ረዳ ቤት እንዳደሩ ስለሟቹ አሟሟት የሰሙት ግት በመምህር ብርሃነ መብራሁቶም አማካኝነት ተጠርተው እንደነበረ ተመስክሮባቸዋል:: እሳቸው ግን ከጋብቻ ዝምድናቸው የተነሳ በባለቤታቸው ጉትጎታ ለብቀላ ሲሉ ሁኔታዎችን አደበላልቀው ያላዩትን አስመስለው ለመናገራቸው ተረጋግጠባቸዋል::

5.3. 19ኛ ምስክር ሆነወ የቀረቡት አቶ ታደሰ ፍስሃ የተባሉት በእለቱ ከአቶ ጉሩም አስፍሃ ጋር በእስር ቤት አብረው ታስረው እንደነበረ ተመስክሮባቸዋል::
- እሳቸው ግን ይህን ክደው በሐሰት ለመመስከራቸው መዝገቡ ያስረዳል::

5.4. በጠቅላላ 3ቱም የከሳሽ ምስክሮች በተለይ እኔን የአሁኑ ይግባኝ አቤቱታ አቅራቢ በተመለከተ በአንድ ቃል፣
- ስራዬ መምህርነት እንጂ ሌላ ስራ እንዳልነበረኝ አረጋግጠው መስክረዋል፣
- ይህም እውነት ከሳሹ በክሳቸው ላይ የፖለቲካ እስረኛ መርማሪ ሲሉ የሰየሙትን ስያሜ ሐሰትነት ያረጋግጣል፣
- በመቀጠልም 3ቱም የሟቹ ገዳይ ማን መሆኑን በዓይናቸው እንዳላዩ መስክረዋል፣
- በሩ ተዘግቶ ስለነበረ ሟቹ ፲አለቃ አባይ አጉል ቦታ መታኸኝ ብሎ ሲናገር ብቻ መስማታቸውን መስክረዋል::

5.5. ስለዚህ እኔ በቦታው ያለመኖሬን በበቂ ሁኔታ ከመከላከሌም በላይ በከሳሽ ማስረጃም ቢሆን በቦታው ሲገባ ነበረ ከማለት ያለፈ ወንጀል ስለመፈፀሜ የቀረበ ማረጋገጫ የለም:: በዚህ ሁኔታ መሰረት የኢት/ወ/መ/ህግ ቍጥር 23/2/3 በተመለከተው መሰረት የወንጀል ድርጊት በእኔ ለመፈፀሙ የቀረበ እውነተኛ የማረጋገጫና የዓይን ማስረጃ የለም::

6. የጥፋተኝነት ውሳኔ በተመለከተ፣
- ከላይ በዝርዝር የከሳሽ ማስረጃና የእኔ የተከሳሽ መከላከያ በማገናዘብ እንዳቀረብኩት ሁሉ፣
- የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣ የከሳሽ ምስክሮች የጋብቻ ዝምድና፣ እንዲሁም ከተጠያቂነት ለመዳን የተደረገ ተንኮል ለመኖሩ በቀረበለት የምስክሮች ቃልና የመከላከያ ሁኔታ ተገንዝቦ ሳለ፣
- የምስክሮችን የቃል አሰጣጥ ልዩነትና ግምት ሳይሰጥ፣
- በተለይም ለመከላከያ ምስክሮቹ ትኩረትና ሚዛን በመንፈግ ሙሉ በሙሉ የከሳሽን ክስ እንዳለ በመቀበል፣ ወንጀል ያልፈፀምኩ ለመሆኔ ተረጋግጦ ሳለ፣

1177

- ለኢት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 23/2/3 ወይም በዚሁ ግን ቁጥር 34 የተመለከተውን በማለፍ የኢት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 24 መሰረት ምክንያትና ውጤቱን ባለማመዛዘን የጥፋተኝነት ውሳኔ በእኔ ላይ ስለሰጠ ክቡር የፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት መዝገቡን መርምሮ ያስከተለው የህግ ስህተቱን በማረም ውሳኔውን እንዲሰርዝልኝ አመለክታለሁ::

7. የቅጣት ውሳኔ በተመለከተ፣

- በዚህ ዕለትም መ/አ ጨልቀባ የተባለ 4ራሱ ሆኖ ወሰ እስር ቤት ሲገባ ማየታቸውን እንዲሁም የከሳሽ 17ኛ ምስክር ሆኖ የቀረበው ለማ ሃይል ለሚቹ አቶ ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ ወደ ምርመራ ክፍል ይዘዋቸው እንደገባና የብትር ድምፅ መስማታቸውን ትንሽ ቆይቶ ለማ ሃይሌ ለሚቹ ከምርመራ ክፍል ደግፎ አምጥቶ እስር ቤት ያስገባቸው መሆኑን መስከረዋል::
- መምህር ብርሃነ ፀጋይ ግን በዚያን ግዜ በዚያ ቦታ ላይ አለመኖራቸውን አረጋግጠው መስከረዋል::
- ለማ ሃይሌ ቀልፍ ያዥ እንደነበረ ሚቹ ተመልሰው ወደ እስር ቤት እንዳስገቡዋቸው ሞተው ማደራቸውን መስከረዋል::
- ከሙቶ አለቃ ጨልቀባ ጋር የነበሩት ግን አማርኛ ተናጋሪዎች መሆናቸውንና የፖሊስ ልብስ ለብሰው እንደነበረ መስከረዋል::

4.2. 2ኛ. የመከላከያ ምስክር መም/ብርሃነ መብራህቶም የሰጡት ቃል ፍሬ ነገር፣

- መም/ብርሃነ ፀጋይ ከአስተማሪነት ስራ ሌላ ስራ ሲሰሩ አይተው እንደማያውቁ መስክረዋል::
- መስከረም 3/1972ዓ.ም ተሃድሶ እንደነበረና በዚያን ግዜም ተኩስ የነበረ መሆኑን ከገለፁ በሃላ 1ኛ/ ፲አለቃ አባይ ገ/ህይወት፣ 2ኛ/ መ/አ ጨልቀባ ከ4ራሱ ጋር፣ 3ኛ. ፲አለቃ ጫካ አለማየሁ፣ 4ኛ/ ለማ ሃይለ በመሆን ለሚች ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ ለጥያቄ ብለው ወደ ፲አለቃ አባይ ገ/ህይወት ቢሮ እንደወሰድዋቸው ተመርምረው ሲመለሱ ለማ ሃይለ ደግፎ የመለሳቸው መሆኑን::
- መምህር ብርሃነ ፀጋይና መምህር ሰለሞን አሰፋ ግን በዚያን ግዜ በቦታው ያልነበሩ መሆናቸውን መስክረዋል::
- ለማ ሃይለ ሚቹን ደግፎ የመለሳቸው ከ፲አለቃ ጫካ አለማየሁ ጋር ሆኖ መሆኑን ተናግሯል::
- ዝርዝር የመከላከያ ምስክርነት ቃላቸው ከዚህ የይግባኝ ቅሬታ ማመልከቻ ጋር ተያይዞ በቀረበው ዋና የስር ክርክር መዝገብ ከገፅ 851-956 ላይ ሰፍሮ ይገኛል::

4.3. 3ኛ. የመከላከያ ምስክር አቶ ግሩም አስፍሃ የሰጡት ቃል፣

- በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ከአቶ ታደሰ ፍስሃ ጋር አብረው ታስረው መኖራቸውን ከገለፁ በሃላ፣
- በ03/01/72ዓ.ም በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ውስጥ ሚቹ አቶ ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ ሲመረመሩ እንደነበሩ ገልፀው፣
- ምን አድርጌ ነው እያሉ ይናገሩ እንደነበርና የመረመርዋቸውም ማንነታቸው የማያውቋቸው ሰዎች እንደነበሩና መስከረም 03/72ዓ.ም ሌሊት በእስር ቤት ውስጥ ሞተው ማደራቸውን ሰዓቱም ከምሽቱ ከ3-4ሰዓት እንደነበረ በመግለፅ መስክረዋል::
- በዚህ ሰዓትና በዚህ ቦታ መምህር ብርሃነ ፀጋይ አለመኖራቸውን መስክረዋል::

4.4. 4ኛ. እና 5ኛ. የመከላከያ ምስክሮች የሰጡት ቃል ፍሬ ነገር ባጭሩ፣

- በ03/01/72ዓ.ም መም/ብርሃነ ፀጋይ በቤታቸው ውስጥ ማደራቸውን ጧት በ1ሰዓት ሲሆን ቁርሳቸውን በልተው ወደ ስራቸው የሄዱ መሆናቸውን፣
- ስራቸውም አስተማሪነት መሆኑን መስክረዋል:: በጠቅላላ ዝርዝር የመከላከያ ምስክሮች ቃል ከዚህ ጋር ከቀረበው የስር ክርክር ዋና መዝገብ ከገፅ 851-956 ድረስ ባለው ሰፍሮ ይገኛል::

1178

5. ክቡር የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት፣

5.1. ከላይ ባመጠኑ ዋና ፍሬ ነገሮችን በመጥቀስ ለመግለፅ እንደሞከርኩት፣

[redacted]

3.2. 18ኛ የከሳሽ ምስክር አቶ አስገዶም ምህረት የሰጡት ቃል ፍሬ ነገር ባጭሩ፣

- መስከረም 02/1972ዓ.ም ሟች አቶ ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ በእንትጮ ከተማ ውለው መስከረም 03/72ዓ.ም ታስረው ማታ በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ውስጥ ሲመረመሩና አስቀድመው ወደ ቢሮው የገቡት ፲አለቃ አባይ፣ የማን ተኸሊት፣ መም/ ብርሃነ ፀጋይ እንደነበሩና ለሟች ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ ግን የ፲አለቃ ጫካ አለማየሁና የማን ተኸሊት ይዘዋቸው ወደቢሮው በመግባት ወንድምህ ጠአመ ኪዳነ ቤትህ አሳድረሃል እያሉ መደብደብ እንደጀመሩ ሟቹም አላሳደርኩም ከወንድሜ ጋርም ግንኙነት የለኝም እባካችሁ አትግደሉኝ ይሉ እንደነበር ገልፀዋል::
- በተጨማሪም የ፲አለቃ አባይ ገ/ህይወት ስም በመጥቀስ አባይ በማይሆን ቦታ መታኸኝ እያሉ ሟቹ ከምርመራ ክፍል ደግፈው በማምጣት ለእነ አስገዶም ምህረቱ አስረከብዋቸዋል:: እነሱም ተረክበው እስር ቤት እንዳስገቡዋቸው በዚህ ቀን ሌሊት በ8ሰዓት ስዒድ የተባለው፣ ሰውየው እኮ ሞቷል ሲል የነገራቸው መሆንን መስክረዋል::
- ሟቹ ሲመረመሩ በሩ ተዘግቶ ስለነበረ ሟቹን ማን እንደገደላቸው አለማየታቸውን ነገር ግን በድምፅ አባይ ምን አለበት በአንድ ጥይት ብትገድለኝ እያሉ ሲጮሁ መስማታቸውን መስክረዋል::
- እኚህ ምስክር ከሟች ጋር የጋብቻ ዝምድና ያላቸው ለመሆኑ ተናግረዋል::

3.3. 19ኛ የከሳሽ ምስክር አቶ ታደሰ ፍስሃ የሰጡት ቃል ፍሬ ነገር ባጭሩ፣

- ሟቹ መስከረም 2/1972ዓ.ም በዓል አክብረው ወደ ቤታቸው ሲሄዱ ትጠራለህ ተብለው ተጠርተው እንትጮ ወረዳ አስተዳደ ቢሮ ድረስ መጡ:: በነጋታው መስከረም 3/72ዓ.ም ወንበዴው ወንድምህን አሳድረሃል ተብለው ተደበደቡ::
- የወረዳው አስተዳደሪ ፲አለቃ አባይ ገ/ህይወት ሲሆን የተደበደቡትም በአስተዳደሩ ቢሮ ውስጥ ነበረ ብሏል::
- ሲደበደቡ የነበሩ ፲አለቃ አባይ፣ የማን ተኸሊት ነበሩ መም/ ብርሃነ ፀጋይም ገቡ ትንሽ ቆይቶም ገ/ፃድቃን፣ መም/ ሰለሞን ገቡ::
- ወንድምህ ጠአመ ኪዳኑ በቤትህ አሳድረሃል ተብለሃል እመን እያሉ ይደበድቡዋቸው ነበረ፣ ሟቹ ግን አላየሁም እንዲያውም አንግባባም ይሉ ነበር፤ ከዚያም ፲አለቃ አባይ አንድ ግዜ አናግረኝ አሉት እሺ ተናገር አላቸው እሳቸውም ከወንድሜ ጋር ፍቅር የለኝም ሲሉ በሉት አሁንም እየተዋጋን ነው አላቸው::
- ፲አለቃ አባይ በጫማ በማይሆን ቦታ መታኸኝ እንግዲህ አገሩ ይስፋልህ አሉት፣ ፲አለቃ ጫካ፣ የማን፣ መም/ብርሃነ ፀጋይ ተቀበሉት አሉን ህይወቱ አላለፈም ነበረ::
- ከዚያ አንድ ሰው ይህ ሰው ደክመዋል አለኝ፣ አባይነሽ የምትባል ሴት አባይ ሄደሽ እይው አላት፤ እሷም ህይወቱ እንዳለፈ ለአባይም ለእኔም ነገረችኝ ከዚያ ገብተን የአቶ አስገዶም ጋቢ ሸፈንናቸው ለአባይም ሬሳውን እንድወስደው ለመንኩት፣ ፲አለቃ አባይም ቤተክርስትያን ለመቅበር አይፈቀድም አለኝ ወስደን በረሃ ቀበርናቸው ብሏል::
- ከሟቹ ጋር የጋብቻ ዝምድና አለኝ ብሏል::
- የመምህር ብርሃነ ፀጋይ ስራ መምህርነት መሆኑን አውቃለሁ ብሏል::
- የመመርመሪያ ቢሮ ዝግ ነበረ ለእኔ አይታየኝም ድምፅ የሚሰማው ግን የ፲አለቃ አባይና የሟቹ ብቻ ነበረ ብሏል::

4. የተከሳሽ የመከላከያ ማስረጃ ይዘትና ፍሬ ነገር ባጭሩ፣

1179 4.1. 1ኛ. የመከላከያ ምስክር አቶ ኪዳነ ማርቆስ የሰጡት ቃል፣

- የመም/ ብርሃነ ፀጋይ ስራ መምህርነት ብቻ መሆኑን አውቃለሁ ብሏል:: ሌላ ተጨማሪ ስራ የላቸውም በማለት አረጋግጠው፣ አስረድተዋል::
- እኚህ የመከላከያ ምስክር መስከረም 3/72ዓ.ም በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ቢሮ ግቢ ውስጥ በዘብ ጥበቃ ስራ ማደራቸውን ገልፀው፣

- በደፈናው ጠቅለል ባለመልኩ ክሱ በኢት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 281 ሥር ሆኖ እንዲቀጥል የተበየነበት ህጋዊ ምክንያት አንዳችም ያልተገለፀልኝ ስለመሆኑ ከዚህ ጋር ተያይዞ ከቀረበው ዋና መዝገብ መገንዘብ ይቻላል::

ሐ/ ስለዚህ ከዚህ መሰረታዊ መነሻ የህግና የአሰራር ስህተትና ጉድለት በመነጨ ምክንያት በመጨረሻ የጥፋተኝነት ውሳኔ የተሰጠበት የህግ አንቀፅ የኢት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 281/32/1/ሀ እንዲሆን አብቅቷል::

መ/ ይህ የጥፋተኝነት ውሣኔ የተሰጠበት የህግ አንቀፅ የዘር ማጥፋትን ህልቂትና የጅምላ ጭፍጨፋ የሚያመለክትና የሚያካትት ሆኖ ሳለ፣

ከሣሽ ልዩ ዐቃቤ ህግ ግን በክርክሩ ሂደት ባቀረቡት የሠው ማስረጃ እንደዚህ ዓይነት ባህሪ ያለው ወንጀል በእኔ በአሁኑ ይግባኝ ባይ ስለመፈፀሙ ለማረጋገጥ ካለመቻላቸው በላይ፣

ሠ/ እንደክሣቸው አቀራረብ የዘር ማጥፋት ወንጀል ለመፈፀምም ለማስፈፀም የተነደፈ እቅድና መመሪያ፣ አዋጅና ትዕዛዝ ብሎም ከላይ ወደ ታች የተሣሰረና የተገናኘ ወይም የተከተለ የአፈፃፀም ሂደት ለመኖሩ ልዩ ዐቃቤ ህግ አላስመሠከሩም::

- እኔም የአሁኑ ይግባኝ ባይ፣ የሥራ ድርሻዬ መምህርነት እንጂ በግልም ሆነ በአወቃቀር ከእንደዚህ ዓይነት አፈፃፀም ጋር የተያያዘ የሥራ ሁኔታ ላይ እንዳልነበርኩ ራሣቸው ከሣሹ ባቀረብዋቸው ምስክሮች ሣይቀር ተረጋግጧል

2.2. ስለዚህ ክሱና ወንጀሉ የዘር ማጥፋት ተብሎ ሊበየንብኝ የሚያበቃው ህጋዊ ምክንያትና ውጤት ሳይኖር ወይም በህግ ሳይረጋገጥ

- መረጃና ማስረጃ ሣይኖር በዘፈቀደ የተበየነብኝ ስለሆነ ክቡር የፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት መዝገቡን መርምሮ፣
- መምህር እያለሁ የፖለቲካ የእስረኛ መርማሪ እስከማለት የደረሰ ነገር ግን በማስረጃ ያልተደገፈ የቀረበው የሐሰት ጥቆማ ሣይጣራ በቀጥታ ተቀባይነት እንዲያገኝ ተብሎ ጥናት የተደረገበት ሁኔታ ስለሆነ እንዲነሣልኝ ለትግራይ ክልል ጠ/ፍ/ቤት ያቀረብኩት የክስ አመሠራረትና ጉድለት የተመለከተ የቅድመ ክስ ክርክር መቃወሚያዬን በቂና ህጋዊ ግምት ሣይሰጥ ቀርቶ የሠጠውን ብይን ክቡር የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት ውድቅ እንዲያደርግልኝ በትህትና አመለክታለሁ::

3. የከሣሽ ልዩ ዐቃቤ ህግ የሠው ማስረጃ ይዘት በአጭሩ

3.1 17ኛ የከሣሽ ምስክር መምህር ለማ ሃይለ በተመለከተ፣

- እኚህ ምስክር በጉዳዩ ራሣቸው ተጠያቂ በመሆናቸው ምክንያት ጉዳዩ በከሣሹ አካል ወይም በጠቋሚው አሣሣችነት ውስጥ ለውስጥ በተደረገ ስምምነት ምክንያት ራሣቸውን ለማዳን በማሰብ የሰጡት ቃል መሆኑ ከዚህ ጋር ተያይዞ ከቀረበው የይግባኝ ዋና መዝገብ ከገፅ 245-265 እንዲሁም የመከላከያ ምስክሮች ከሰጡት ቃል ከገፅ 851-956 በተዘረዘረው ላይ ያለውን በማነፃፀር ክቡር ይግባኝ ሰሚ የፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት በአንክሮ እንደሚገነዘብልኝ በመተማመን፣ ነገር ግን እኚህ የከሣሽ ምስክር የሰጡት የምስክርነት ቃል በአጭሩ ሲታይ፣
- መስከረም 3/1972ዓ/ም በእንትጮ ወረዳ አስተዳደር ፅ/ቤት ቢሮ የወረዳው አስተዳዳሪ ፲አለቃ አባይ ገ/ህይወት የፖሊስ አዛዥ ፲አለቃ ጫካ አለማየሁ፣ የማነ ተኽሊት ሆነው ሲገቡ መም/ ብርሃነ ፀጋይ እና መም/ ሰለሞን አሰፋም አብረው ነበሩ::
- ከዚህ በኋላ ሚች አቶ ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ ይጮህ ነበረ፣ ትንሽ ቆይቶ ፲አለቃ ጫካ አለማዮሁና የማነ ተኽሊት በመሆን ደግፈው ይዘውት መውጣታቸውን አይቻለሁ ካሉ በኋላ፣
- መም/ ብርሃነ ፀጋይ ሥራው በእንትጮ ከተማ መምህርነት መኖሩን አውቃለሁ፣ ከዚህ መደበኛ የመምህርነት ሥራው ውጭ ሌላ ሥራ ሲሠራ አይቼ አላውቅም በማለት መስክረዋል::

1180

ቀን፣ 13/08/95

በኢ.ት/ፌደራላዊ ሪፑ/መንግስት
ለፌደራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
<u>አዲስ አበባ</u>

ጉዳዩ፣ በኢ.ት/ፌ/ዲ.ሞ/ሪፑ/መንግስት ህገ-መንግስት አንቀፅ 80 ንዑስ ቁጥር 6 በተደነገገው የይግባኝ ደረጃ ስርዓት ስር፣

በኢ.ት/ወ/መ/ህግ ስ/ስ/ቍጥር - 185/1/ እና 189/1/ መሰረት የቀረበ የይግባኝ ቅሬታ ማመልከቻ፣

- የትግራይ ክልል ጠ/ፍ/ቤት - ወ/መ/ቍ. 1/90
- የልዩ ዓቃቤ ህግ - ወ/መ/ቍ. 190/85

- ይግባኝ ባይ ከላይ ቍጥሩ በተጠቀሰው መዝገብ 7ኛ. ተከሳሽ መም/ብርሃነ ፀጋይ በየነ፣
- ይግባኝ መልስ ሰጪ - ልዩ ዐቃቤ ህግ

1. **<u>መነሻ ጉዳይ</u>፣** የትግራይ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በእኔ በአሁኑ ይግባኝ ባይና በመልስ ሰጪ ልዩ ዐቃቤ ህግ መካከል በነበረን የዘር ማጥፋት ክስ ክርክር፣ ክቡር የትግራይ ክልል ፍርድ በ18/03/95ዓ.ም በዋለው ችሎት <u>የ13ዓመት ፅኑ</u> የእስራት ቅጣት እንድቀጣ ወስኖብኛል::
- እኔም በውሳኔው ቅር ስለተሰኘሁ ይግባኝ ተገልብጦ እንዲሰጠኝ በ20/03/95ዓ.ም በተፃፈ ማመልከቻ በጠየቅኩት መሰረት፣
- ይግባኝ መዝገቡ ቅጂ ተገልብጦ በማረሚያ ቤቱ በኩል ደርሶኛል::
- በዚህ መሰረት መዝገቡን መርምሬ ይግባኝ ያልኩበትን ቅሬታ ዝርዝር አያይዤ ይግባኙ እንዲታይልኝ አቀርቢያለሁ::

1.2. ይግባኝ የተባለበት በጠቅላላ የጥፋተኝነትና የቅጣት ውሳኔ ላይ በተመለከተ ነው::

2. **<u>የይግባኝ ቅሬታ ነጥብ ፍሬ ነገር ባጭሩ</u>፣**

2.1. ቅድመ ክስ ክርክር በተመለከተ፣

ሀ/ በክሱ መነሻ አመስራረት አንፃር የተጠቀሰብኝ የህግ አንቀፅ በኢ.ት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 281/32/1/ሀ ወይም 'ለ' ይዘቱ ሲመረመር ጠቅለል ባለ መልኩ፣ የዘር ማጥፋትንና የጅምላ ጭፍጨፋንና እልቂትን የሚያመለክት ሲሆን፣

- እኔ የተከሰስኩበት በዚህ ሁኔታ ውስጥ ሊካተት የሚያበቃው የህግም ሆነ የአፈፃፀም ባህሪና ይዘት እንደሌለ በመጥቀስ ያቀረብኩት መቃወሚያ፣ ተገቢ ትኩረት የተነፈገውና ህጋዊ ምክንያቱ ለተከሳሽ መልስና ክርክር በሚመች መልኩ በዝርዝር ሳይገለፅ በደፈናው የዘር ማጥፋት ተብሎ ተሰይሞ የተላለፈ ስለሆነ::

ለ/ በአማራጭ የቀረበብኝ የክስ አንቀፅ ማለትም በኢ.ት/ወ/መ/ህግ ቁጥር 522/32/1/ሀ ወይም 'ለ' በተመለከተም ያቀረብኩት መቃወሚያ ተገቢ ትኩረት የተነፈገው ከመሆኑም በላይ፣

- ይህ በአማራጭ የተጠቀሰብኝ አንቀፅ ለምን ውድቅ እንደተደረገ በክርክር ስርዐት መሰረት ዝርዝርና ህጋዊ ትንተና ሳይደረግበት ተውጦ የቀረ ሆኖ፣

[redacted]

11826

ሰኔ 10 ቀን 1995 ዓ/ም

[illegible]
[illegible]

ጉዳዩ፡ ክስ፡

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

13/10/95

1182

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
FEDERAL SUPREME COURT

ቀን 28-11-95
Date
ቁጥር 11826
Ref. No.

ለ-[illegible]
[illegible]

በይግባኝ ባይ [illegible] እና

በመልስ ሰጭ [illegible] መካከል ባለው

[illegible] ወንጀል ይግባኝ ክርክር ጉዳይ የፌ/ጠ/ፍ/ቤት

ወ/ችሎት ይግባኙ ያስቀርባል በማለት ትዕዛዝ ሰጥቷል::

ስለዚህ ለመልስ ሰጭ መድረስ የሚገባውን መጥሪያና የይግባኝ ቅሬታ ማመልከቻ 6-- ገጽ ከዚህ ሸኚ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን ስለሆነ ለመልስ ሰጭ በእናንተ በኩል ደርሷቸው መልሳቸውን ይዘው ለ-[illegible] ቀን 1996 ዓ.ም. ፌ/ጠ/ፍ/ቤት ወ/ችሎት ከጥዋቱ 2:30 ሰዓት እንዲቀርቡ ፍርድ ቤቱ አዟል::

30/11/95

1183

ስልክ Tel. 55 34 00 ፋክስ Fax 550278 114793 ፖ.ሣ.ቁ. P.O Box 6166 አዲስ አበባ - ኢትዮጵያ Addis Ababa - Ethiopia

ንግድ ማተሚያ ድርጅት

በአጠቃላይ የይግባኝ ባይ የመከላከያ ምስክሮች የመልስ ሰጪን ቀጥተኛ ምስክሮች አላስተባበሉም ። ስለሆነም ይግባኝ ባይ ተቃውሞ ውድቅ እንዲሆን እንጠይቃለን ።

ይግባኝ ባይ ወንጀሉን አለመፈጸሜን ባስረዳም የ13 ዓመት የእስራት ቅጣት ተፈር በኛል ። ስለዚህ ይህ የፍርድ ቅጣት ያለአግባብ የተወሰነ ስለሆነ ክቡር ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት ፍርዱን በኢት/ወ/መ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ.195/ለ/1/ በተመለከተው መሠረት በነጻ እንዲያሰናብተን በትህትና አመለክታለሁ በማለት ተከራክረዋል ።

ይግባኝ ባይ ወንጀሉን አለመፈጸማቸው በመልስ ሰጪ ምስክሮች ተረጋግጧል ። በአቀረቧቸው የመከላከያ ምስክሮችም የወንጀል ድርጊቱን ያለመፈጸማቸውን አላስተባበለም። ከወንጀሉ ክብደት አንጻር በይግባኝ ባይ ላይ የተጣለው የ13 ዓመት የጽኑ እሥራት ቅጣት የሚያንስ እንጂ የሚበዛ አይደለም ። ያቀረቡአቸው የቅጣት ማቅለያ ሃሳብም በወ/መ/ሕ/ የተሸፈኑ አይደሉም ።

<u>ማጠቃለያ</u>

ይግባኝ ባይ በቀረበባቸው ክስ ወንጀል የፈጸሙ መሆኑ በመረጋገጡ ፤ ባቀረቡአቸው ምስክሮች ይህንን ያላስተባበሉ በመሆኑ ፤ የተጣለባቸውም ቅጣት ከወንጀሉ ክብደት አንጻር ተገቢ በመሆኑ የሥር ፍ/ቤት የሰጠውን ውሳኔ ይግባኝ ሰሚው ፍ/ቤት እንዲያጸድቀው በትህትና እንጠይቃለን ።

1184

የመከላከያ ምስክር የሆኑት መምህር ብርሃነ መብራቶም እና ሚች ገ/እግዚአብሔርን ከሌሎች አራት ግለሰቦች ጋር በመሆን ወደ ምርመራ ክፍል የወሰዱት አቶ ለማ ሃይሌ መሆናቸውን መስክረዋል ። ይግባኝ ባይም በቦታው እንዳልነበርኩ መስክረዋል ። የመከላከያ ምስክር የሆኑት አቶ ግሩም አስፍሃ ይግባኝ ባይ ሚች ሲመረመረር በቦታው አለመኖሬን ገልጸዋል ። አራተኛ እና አምስተኛ ምስክሮች ይግባኝ ባይ በ03/01/72 በቤታቸው ማደራቸውን ገልጸዋል ።

በአጠቃላይ የመከላከያ ማስረጃዎቹ የመልስ ሰጪ የልዩ ዐቃቤ ሕግ ምስክር አቶ ለማ ኃይሌ በክሱ የወንጀል ድርጊት ተሳታፊ መሆናቸውን እና እራሳቸውን ለማዳን የተሳሳተ መረጃ መስጠታቸው ተረጋግጧል ። የመልስ ሰጪ 18ኛ ምስክር ሆነው የቀረቡት አቶ አስገ ም ምህረት በ03/10/72 በቦታው እንዳልነበሩ ተረጋግጧል ። እኝህ ምስክር የሚች ዘመድ ስለሆነ ለብቀላ ይግባኝ ባይን ለመጉዳት የሰጡት ምስክርነት ቃል ነው ። አቶ ታደሰ ፍሰሃ የተባሉት 1ኛ የመልስ ሰጪ ምስክር ከአቶ ግሩም አሰፋ ጋር በእስር ቤት አብረው መታሰራቸው ተረጋግጧል ። ስለዚህም የሰጡት የምስክርነት ቃል ተአማኒነት የለውም። በማለት ተከራክረዋል ።

ይግባኝ ባይ በሥር ፍ/ቤት ያቀረቧቸው የመከላከያ ምስክሮች የመልስ ሰጪ ምስክሮች የሰጡትን ቃል አላስተባበለም ። እርስ በርሱ የተምታታ እና ቀጥተኛ ያልሆነ ማስረጃ ነው ። የመልስ ሰጪ ምስክሮች ግን ቀጥተኛ ማስረጃ ናቸው ። የመዝገቡ ዝርዝር እንደሚያመለክተው የይግባኝ ባይ የመከላከያ ምስክሮች በተጠና መልኩ ቀርበው ፣ የሥር ፍ/ቤትን ለማሳሳት የሞከሩ ናቸው ። ቀጥተኛ ማስረጃን ቀጥተኛ ያልሆነ ማስረጃ ሊያስተባብል አይችልም ። ይግባኝ ባይ የመልስ ሰጪ አስራ ሰባተኛ ምስክር ለማ ሀይሌ የወንጀሉ ተሳታፊ ስለሆነ የተሳሳተ ምስክርነት ሰጥተዋል በማለት ያቀረቡት ፈጽሞ ከእውነት የራቀ ነው ። ይህንንም መከላከያ ምስክሮች ከዚህ አኳያ የሰጡት ቃል እርስ በርሱ መጋጨቱን በጉልህ ያረጋገጠ ነው ።

ይግባኝ ባይ በቦታው አለመኖሬን የመከላከያ ምስክሮች አስረድተዋል ቢሉም የመልስ ሰጪ ቀጥተኛ ምስክሮች ይግባኝ ባይ በቦታው መኖራቸውን አረጋግጠዋል ። ይግባኝ ባይ ምርመራ ክፍል ውስጥ በማንኛውም ሰዓት ሊገቡ ይችላሉ ። በዚሁም ምክንያት መከላከያ ምስክሮቹ ድርጊቱን ሊያስተባብሉ ወይም ሊያረጋግጡ አይችሉም ። አራተኛ እና አምስተኛ የመከላከያ ምስክሮች ይግባኝ ባይ በ03/01/72 በቤታቸው ማደራቸውን አረጋግጠዋል በማለት ይግባኝ ባይ ገልጸዋል ። ነገር ግን የሁለቱ ምስክሮች ቃል ፈጸሞ ተአማኒነት ሊኖረው አይችልም ። ለዚህ ዋናው ምክንያት ይግባኝ ባይ በማንኛውም ሰዓት ከቤታቸው ውጪ ሊያድሩ ይችላሉ ። ይህንን መከላከያ ምስክሮቹ ሊያስተባብሉ ወይም ሊያረጋግጡ አይችሉም ። በተለይ መከላከያ ምስክሮቹ በስር ፍ/ቤት የሰጡት እርስ በርሱ የተጠረዘ የምስክርነት ቃል በተጠና መልክ ፍ/ቤትን ለማሳሳት የተሰጠ መሆኑ ተረጋግጧል ።

1185

የልዩ ዐቃቤ ሕግ ሹም

1.2 ይግባኝ ባይ "የከሳሽ ልዩ ዐቃቤ ሕግ (መልስ ሰጪ) የሰው ማስረጃ ይዘት" በሚለው ንዑስ ርዕስ ስር የሚከተለውን መከራከሪያዎች አቅርበዋል ::

- መልስ ሰጪ የሚከተሉትን ሶስት ምስክሮች አቅርቧል :: እነዚህም መምህር ለማ ኃይል ፣ አቶ አስገዶም ምህረት ፣ አቶ ታደሰ ፍሰሃ ናቸው :: ሶስቱም ምስክሮች በተመሳሳይ መልኩ ነው የመሰከሩት :: ይኸውም መስከረም 3/1972 ዓ.ም በእንትጬ ወረዳ አስተዳደር ጽ/ቤት ቢሮ ውስጥ የወረዳው ኃላፊ ፲/አ አባይ ገ/ሕይወት ፣ የፖሊስ አዛዥ ፲/አ ጫካ አለማየሁ ፣ የማነ ተክሊት ሆነው ሲገቡ መምህር ብርሃን ፀጋይ (ይግባኝ ባይ) እና መምህር ሰለሞን አሰፋ አብረው ነበሩ ፤ በማለት ነው ::

- ሶስቱም ምስክሮች መምህር እንደሆንኩ መስክረዋል :: ሶስቱም ምስክሮች ሟችን ማን እንደገደለው አላዩም :: መምህር አስገዶም ምህረት የሟች ዘመድ ነው ፤ በማለት አስረድተዋል ::

ይግባኝ ባይ የመልስ ሰጪ ምስክሮች ለሥር ፍ/ቤት የሰጡትን ቃል በቁንስል ነው ያቀረቡት :: በተለይ መምህር አስገዶም የተባሉት ይግባኝ ባይ ሟች ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑ ይግባኝ ባይን ጨምሮ ሌሎች ግብረአበሮቻቸው ጋር በመሆን ሟችን ከተደበደቡ በኋላ ወደ እስር ቤት ወስደው እንዳስረከቧቸው አረጋግጠዋል :: የመልስ ሰጪ ምስክሮች ሟች በሚደበደብበት ወቅት ይግባኝ ባይ በምርመራ ክፍል ውስጥ ነበሩ :: ይግባኝ ባይ በዚህ ክፍል ውስጥ የነበሩት ሟች ሲደበደብ እያዩ ለመደሰት አሊያም ለማዘን ነው ሊባል አይቻልም :: ይግባኝ ባይ ሟች ላይ በደረሰበት ድብደባ እናም ሞትን ባስከተለበት ድርጊት ሙሉ በሙሉ ተባባሪ ነበሩ :: መምህሩ አስገዶም ምህረት የሟች የጋበቻ ዘመድ መሆኑ ብቻ የሰጠውን የምስክርነት ጥርጣሬ ውስጥ አያስገባውም :: ምስክሩ በወቅቱ እስር ላይ በነበሩበት ወቅት ነው ድርጊቱን የተመለከቱት :: የሳቸውም ቃል በሌሎች የመልስ ሰጪ ምስክሮች ተደግፎአል ::

1.3 "የተከሳሽ የመከላከያ ይዘት" በሚለው ንዑስ አርእስት ይግባኝ ባይ የሚከተለውን አስፍረዋል ::

አምስት የመከላከያ ምስክሮችን አቅርቤ አሰምቻለሁ :: አንደኛ የመከላከያ ምስክር አቶ ኪዳኑ ማረቆስ ይግባኝ ባይ መምህር መሆኔን አስረድተዋል :: ሟች ገ/እግዚአብሔር ምርመራ በተካሔደበት የአስተዳደር ክፍል ሲገባ በቦታው እንዳልነበርኩ አስረድተዋል :: ከዚህ ይልቅ የመልስ ሰጪ (ልዩ ዐቃቤ ሕግ) ምስክር የነበረው ለማ ኃይሌ ሟችን ወደ ምርመራ ክፍል ይዞት እንደገባ ድብደባው ከተፈጸመም በኋላ ይዞት እንደወጣ ገልጸዋል፤ በማለት አስፍረዋል ::

1186

አየለ ሞገስ
ዳኛ የልዩ ዐቃቤ ሕግ ሹም

ስለሆነም ማስረጃ ሳይኖር በዘፈቀደ የተበየነብኝ ስለሆነ ክቡር ፍ/ቤት መዝገቡን መርምሮ በሥር ፍ/ቤት ያቀረብኩትን የክስ አመሰራረትና ጉድለት በተመለከተ የቅድመ ክስ ክርክር መቃወሚያዬን በቂና ህጋዊ ግምት ሳይሰጥ ቀርቶ የሰጠውን ብይን ውድቅ እንዲያደርግልኝ በትህትና አመለክታለሁ ፤ የሚል መከራከሪያ ይግባኝ ባይ አቅርቧል ::

ሆኖም ይግባኝ ባይ የተከሰሱበት ወንጀል ማለትም ገ/እግዚአብሔር ኪዳኑን የህወሃት አባል አሳድረሃል በማለት በምርመራ ወቅት ባደረሱበት ድብደባ በመሞቱ ምክንያት ነው ::

ይግባኝ ባይ እና ግብረአበሮቹ ሟችን ለሞት የሚያደርስ ድብደባ ያደረሱበት የህወሃት አባል ነህ በማለት ነው :: ከዚህም መረዳት የሚቻለው ሟች የፖለቲካ አቋሙ የተለየ ሰው አሳድረሃል በሚል ግምት መገደሉን ነው:: ስለዚህም ህወሃት የፖለቲካ ድርጅት ነው :: በነሲብ ግምት ላይ ተመስርተው አሰቃቂ ድብደባ ፈጽመው ከሞተ በኋላ የህወሃት ደጋፊ ስለሆነ ጫካ ጣሉት ተብሎ አስክሬኑ በክብር ቤተክርስቲያን እንዳያርፍ በበርሃ ተወርውሯል:: እነዚህ ተግባሮች መፈጸማቸውም በመልስ ሰጪ ምስክሮች በሚገባ ተረጋግጧል:: ወንጀሉ የተፈጸመውም የመንግስትን መዋቅር በመጠቀም ፤ በመንግስት ኃላፊዎች ፤ ሰላማዊ በሆኑ ዜጎች ላይ ነው :: የወንጀሉ ተግባሩም ከወቅቱ በአጠቃላይ በሀገር አቀፍ ደረጃ የተለየ አመለካከት አለው ተብሎ የሚጠረጠር ግለሰብን ለማጥፋት የሚደረገው ዘመቻ አካል ነው :: ስለዚህም መልስ ሰጪ (ልዩ ዐቃቤ ሕግ) የወ/መ/ሕ/ቁ.281/1/ሀ/ በመጥቀስ በይግባኝ ባይ ያቀረበው ክስ ተገቢ ነው ::

መልስ ሰጪ ለወ/መ/ሕ/ቁ.281/1/ሀ/ በአማራጭ የወ/መ/ሕ/ቁ.522 /1/ሀ/ለ/ መጥቀሱ አግባብ ነው :: ለዚህ ምክንያቱ በሁለቱም አንቀጾች የተካተተው የወንጀል ድርጊቶች እና አፈጻጸሞች ተመሳሳይ ናቸው :: የሁለቱንም የወንጀል ድርጊቶች ለማስረዳት የሚያዘው ጭብጥ እና የሚቀርበው ማስረጃ ተመሳሳይ ነው :: ስለዚህም የይግባኝ ባይን የመከላከል መብት አያጣብብም ፤ ስለሆነም የይግባኝ ባይ በዚህ ረገድ ያቀረቡት ተቃውሞ አላግባብ ነው ::

ይግባኝ ባይ የፖለቲካ እስረኛ መርማሪ በመባል የቀረበው ማስረጃ ያልተደገፈ ነው :: በሙያ መምህር ነኝ :: በማለት ተከራክረዋል :: መልስ ሰጪ መምህር አልነበሩም አላለም፤ ነገር ግን ሟችን ምርመራ ክፍል ውስጥ አስገብተው መርምረዋል :: ይህም በማስረጃ ተረጋግጧል :: የይግባኝ ባይ ክርክር ለመፈጸማቸው ከተረጋገጠው ወንጀል ጋር አግባብነት የለውም :: ስለዚህም ውድቅ እንዲደረግ እንጠይቃለን ::

አየለ ሞገስ
የልዩ ዐቃቤ ሕግ ሹም

Federal Democratic Republic of Ethiopia Office of the Special Public Prosecutor

1187

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የልዩ ዐቃቤ ሕግ ጽ/ቤት
Federal Democratic Republic of Ethiopia
Office of the Special Public Prosecutor

ቀን 10-2-96
Date
ቁጥር ጠ-6/028/96/92
Ref. No.

በፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት
ወንጀል ችሎት
አዲስ አበባ

የወ/መ/ቁ.11820
የልዩ ዐ/ሕግ የወ/መ/ቁ.190/85

ይግባኝ ባይ :- ብርሃነ ፀጋዬ በየነ /መምህር/

መልስ ሰጪ :- ልዩ ዐቃቤ ሕግ

ጉዳዩ :- ይግባኝ ባይ ሚያዝያ 13 ቀን 1995 ዓ.ም ጽፎ ባቀረበው የይግባኝ ቅሬታ የተሰጠ መልስ ፤

1. የይግባኝ ቅሬታው ባጭሩ እና የመልስ ሰጪ መልስ

1.1 ቅድመ ክስ ክርክርን በተመለከተ ከይግባኝ ባይ የቀረበ ቅሬታ

- መልስ ሰጪ (ልዩ ዐቃቤ ሕግ) በመሰረተው ክስ የጠቀሰብኝ የኢ/ወ/መ/ህ/ ቁ.281(32)(1)(ሀ)ን ነው ። ይግባኝ ባይ የተከሰስኩበት ወንጀል በዚህ አንቀጽ የተጠቀሱትን የወንጀል ዝርዝሮች ስለማያሟላ የሥር ፍ/ቤት ያቀረብኩትን ተቃውሞ ውድቅ ያደረገው ያለበቂ ህጋዊ ምክንያት ነው ። ስለዚህ በሥር ፍርድ ቤት በወ/መ/ሕ/ቁ.281 /32/1/ሀ/ ጥፋተኛ መባሌ አላግባብ ነው ። መልስ ሰጪ (ልዩ ዐቃቤ ሕግ) የዘር ማጥፋት ወንጀል መፈጸሜን አላስረዳብኝም ። የፖለቲካ መርማሪ በመባል የቀረበውም ማስረጃ ያልተደገፈ ሀሰት ነው ፤ በሙያ መምህር ነኝ የሚል ነው ።

- በአማራጭ የቀረበብኝ ክስ የወ/መ/ሕ/ቁ.522/32/1/ሀ/ለ/ መሠረት በማድረጉን በተመለከተ ያቀረብኩት መቃወሚያ የሥር ፍ/ቤት ውድቅ ያደረገው ያለበቂ ምክንያት ዝርዝር እና ህጋዊ ትንታኔ ሳይሰጥ ነው።

አያሌ ጥጋብ
የልዩ ዐቃቤ ሕግ ሹም

1188

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
FEDERAL SUPREME COURT

ቀን 12-2-96
Date
ቁጥር 11826
Ref. No.

ለመቀሌ ማረሚያ ቤት

<u>መቀሌ</u>

በይግባኝ ባይ መም/ብርሃን ፀጋዬ በየነ እና በመልስ ሰጭ ልዩ ዓቃቤ ሕግ መካከል ስላለው ዘር ማጥፋት ወንጀል ጉዳይ ዓቃቤ ሕግ በ10/2/96 ዓ.ም የሰጠውን መልስ 5 ገጽ ከዚህ ጋር እየላክን ለይግባኝ ባዩ እንዲደርሰውና የመልስ መልስ የሚሰጥ ቢሆንም መልሱን ለህዳር 22 ቀን 1996 ዓ.ም ለሆነው ቀጠሮ ከጠዋቱ 2:30 ሰዓት እዲያቀርብ ፍ/ቤቱ አዟል።

12/2/96

ሐብታሙ ፎርቂ
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
ም/ሬጅስትራር

1189

ስልክ Tel. 55 34 00
ፋክስ Fax 550278 114793
ፖ.ሣ.ቁ. P.O Box 6166
አዲስ አበባ - ኢትዮጵያ Addis Ababa - Ethiopia

ንግድ ማተሚያ ድርጅት

ክቡር ይግባኝ ሰሚ ፌ/ጠ/ፍ/ቤት

ከዚህ በታች በሚቀርባቸው የቅጣት ማቅለያ ሃሳቤን ሳቀርብ ይህንኑም በሐዘኔታ እንደሚቀበለኝ ፍ/ቤቱ ቅንጣትም ያህል አልጠራጠርም፡፡

1ኛ - እኔ የአሁኑ ይግባኝ ባይ መልስ ሰጪ ቀደም ሲል በምንም መልኩ በወንጀል ተከስሼና ተቀጥቼ የማላውቅ ሰላማዊ የሃገሪቷ ዜጋ ለመሆኔ ቀደም ብሎ ያቀረብኩትን የቅጣት ማቅለያ ሃሳብ ፅሑፍ ከዋናው የፍ/ቤቱ መዝገብ ተያይዞ ይገኛል፡፡

2ኛ - ከዚህም በላይ እኔ በደርግ ዘመነ መንግስት የወያኔ አባል ነህ ተብዬ ከፍተኛ ችግር፣ እስራት፣ ግርፋትና እንግልት የተፈፀመብኝና 7 ዓመት ተወስኖብኝ ብዙ የተሰቃየሁ መሆኔን ለዚሁም ማስረጃዬ ከመዝገቡ ጋር ተያይዞ ይገኛል፡፡

3ኛ - አሁን በእስር ላይ እያለሁም ያልተማሩ የህግ ታራሚዎችን በማስተማር ተገቢ እገዛ እያደረግኩ ስለመሆኔ የተሰጠኝ ማስረጃ ከዋናው የፍ/ቤቱ መዝገብ ተያይዞ ይገኛል፡፡

4ኛ - በደርግ ስርዓት ይደርስ የነበረውን ግፍና ሰቆቃ ስርዓቱን በመቃወም ወደ ትግል ሜዳ ወጥቼ ከህወሃት ድርጅት ጋር በመቀላቀል በትጥቅ ስታገል ቆይቼ ከትጥቅ ትግል በኋላም ህወሃት በመደበኝ የስራ ቦታና ሃላፊነት ለ10 ዓመታት ያህል በትግራይ ክልል በሬድዮ ጋዜጠኝነት ሞያ ተመድቤ ከእኔ የሚፈለግብኝ የስራ ግልጋሎት አበርክቻለሁ፡፡ ይህም ቀደም ብዬ ባቀረብኩት የቅጣት ማቅለያ ፅሑፍ በዝርዝር ሰፍሮ ከዋናው መዝገብ ተያይዞ ይገኛል፡፡

5ኛ - እኔ በስራ በነበርኩበት ግዜ የሁለት/2/ ሚቾች ወንድሞቼን ልጆችና ከእኔ አብራክ የተወለዱትን 10 ልጆች በማስተማር ላይ የነበርኩ ሲሆን እኔ በመታሰሬ ምክንያት እነዚህ የማስተምራቸው የነበሩ ልጆች የሚያስተምራቸውና የሚጧራቸው አጥተው ትምህርታቸውን አቋርጠው የጎዳና ተዳዳሪ ሆነው ይገኛሉ፡፡ ሌላም ወላጅ እናቴም ለ10 አመታት ያህል በበሽታ ታማ የአልጋ ቁራኛ የሆነችውን የሚጦራት አጥታ የጎረቤቶች እጅ እያየች ትኖራለች፡፡

ክቡር ይግባኝ ሰሚ ፌዴራል ጠ/ፍ/ቤት

እኔ ይግባኝ ባይ ካቀረብኩዋቸው መ/ምስክሮች በሰጡት ኡነተኛ ምስክርነት በልዩ ዐ/ህግ ለተሰጠው ምስክርነት በሚገባ ተከላክዬ ያፈረስኩት መሆኑን በመግለፅ የመጀመሪያ ደረጃ የስር ፍ/ቤት በእኔ ላይ በ13 ዓመት ፅኑ እስራት ቅጣት የጣለብኝን ክቡር ይግባኝ ሰሚ ፌ/ጠ/ፍ/ቤት በወ/መ/ህ/ስ/ስ/ቁጥር 195/ለ/1/ በሚያዘ ደንብ መሰረት ውድቅ አድርጎ በነፃ እንዲያሰናብተኝ አመለክታለሁ፡፡

አልያም በወ/መ/ህ/ስ/ስ/ቍጥር 185/ለ/ በመጥቀስ ያቀረብኩትን የቅጣት ማቅለያ ሃሳቤ ከግንዛቤ ውስጥ በማስገባት የስር ፍ/ቤቱ የጣለብኝን የ13 ዓመት ፅኑ እስራት ቅጣቱን ዝቅ በማድረግ እንዲቀንስልኝ ስማፀን ይህንኑ ሳይሆን የሚቀር ከሆነ ግን በወ/መ/ህ/ቁጥር 195-196 ላይ በተደነገገው መሰረት ቅጣቱን በገደብ ገድቦ እንዲለቀኝ ስል በታላቅ ትህትና የመቃወሚያ መልሴን አቀርባለሁ፡፡

የመቃወሚያ መልስ አቅራቢ
የህግ ታራሚ መምህር ብርሃኔ ፀጋይ በየነ

ብርሃኔ ፀጋዬ

1190

1.5 የልዩ ዐ/ህግ ይግባኝ ባይ በማንኛው ሰዓት ከቤታቸው ውጪ ሊያድሩ ይችላሉ ለሚለውም፣

1.8. በመሰረቱ የልዩ ዐ/ህግ አባባል ከመሰረቱ ክሱ ውጭ በሆነ መንገድ የሄደ ይመስለኛል:: ይኸውም በማንኛውም ሰዓት ከቤታቸው ውጭ ሊያድሩ ይችላሉ የሚለውን ጥያቄ ለመመለስ እኔ ከቤቴ ወጥቼ በውጭ አድሬ አላውቅም:: ይሁንና የቤተሰብ ሰርግ ወይም ሃዘን በሚያጋጥምብኝ ጊዜ በሰርግ ቤት ወይም በሃዘን ቤት ባድር ከተከሰስኩበት ወንጀል ጋር በምንም መልኩ ግኑኝነት ሊኖረው ይችላል? ይህንኑ አባባል ዋጋ የሌለው በመሆኑ ብዙውም መልስና ማብራሪያ ሳያስፈልገው ለማለፍ ተገድጄአለሁ ብልም ስህተት አይሆንብኝም::

1.6 የልዩ ዐ/ህግ ይግባኝ ባዩ በዐ/ህጉ ምስክሮች

ለተመሰከረባቸው ምስክርነት በመ/ምስክሮች ስላላስተባበሉ የተጣለባቸው የ13 ዓመት ፅኑ እስራት ቅጣት የሚያንስ እንጂ የሚበዛቸው አይደለም ለሚለውም

1.7 ያቀረቡዋቸው የቅጣት ማቅለያ

ሃሳብም በወ/መ/ሕግ የተሸፈኑ አይደሉም

1.8 በይግባኝ ባይ የስር ፍ/ቤት ከወንጀሉ ክብደት አንፃር ለሰጠው ፈርድ ተገቢ

በመሆኑ ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት የፍርድ ውሳኔው እንዲያፀድቀው የሚል ነው::

1.9. መልስ፣ በተራ ቊጥር 1.6 - ስለተሰጠው መቃወሚያ በመሰረቱ ይግባኝ ባዩ ለተመሰከረባቸው ምስክርነት አላስተባበሉም ለሚባለው በዚሁ ጉዳይ አቃቤ ህጉ ካቀረባቸው ምስክሮች በይበልጥ የመከላከያ ምስክሮች በማቅረብ ለተሰጠው የዐ/ህግ ምስክርነት ያፈረስኩት ለመሆኔ በ1ኛው ደረጃ የስር ፍ/ቤቱ በመከላከሉ ሂደት የተከናወነውን ጥረትና ድካም በጉልህ እያስረዳ አላስተባበለምና የተጣለበትን የ13 ዓመት ቅጣት የሚያንሰው ነው የሚያሰኝ አይሆንም:: ምክንያቱም በሚገባ ተከላክያለሁና ነው::

1.20 - መልስ በተራ ቁጥር 1.7 - ስለቀረበው መቃወሚያ፣ ይግባኝ ባዩ ያቀረቡዋቸው የማቅለያ ሃሳቦች በህግ በኩል ተቀባይነት የለውም የሚያሰኝ ምክንያት ውጤት አይኖረውም:: ምክንያቱም የወ/መ/ህ/ስ/ስ/ቁጥር 185/ለ/ በተደነገገው መሰረት ፍ/ቤቱ የአንድ ተከሳሽ የሚያቀርበውን የቅጣት ሃሳቦችን በመመልከትና እግምት ውስጥ አስገብቶ ቅጣቱን ዝቅ አድርጎ መቅጣት የሚችል መሆኑን በወ/መ/ህ/ስ/ስ/ቁጥር 185/ለ/ በተመለከተው መሰረት ለፍ/ቤቶች ስልጣን የተሰጣቸው መሆኑን ህጉ ያስረዳል::

ታድያ የልዩ ዐ/ህግ የመጀመሪያ ስር ፍ/ቤቱ የቀረበውን ማቅለያ ያለመቀበሉን ትክክል ነው ማለታቸውን አግባብነት የለውም:: የስር ፍ/ቤቱ እኔ ያቀረብኩዋቸውን አሳማኝና ትክክለኛ የሆኑ የቅጣት ማቅለያ ፅሑፌ/ሃሳቤን/ አልቀበለውም ብሎ ውድቅ ቢያደርገውም ሌሎች ተከሳሾች ከእኔ በኋላ የተፈረዱትን እንደኔ አይነቱ ተመሳሳይነት ያለውን የቅጣት ማቅለያ ያቀረቡትን ተቀብሎ ዝቅ አድርጎ ሲቀጣ ታይተዋል:: ታድያ በህጉ አሰራር ሂደት በእኔ በኩል ስመለከተው በጉልህ ሚዛናውነቱን የሳተ ነው እላለሁ::

1.21 - መልስ በተራ ቊጥር 1.18 - በተገለፀው መቃወሚያ በተመለከተ፣ የልዩ ዐ/ህግ የስር ፍ/ቤቱ የሰጠውን ፈርድ የሚያንስ እንጂ የሚበዛ አይደለም:: ስለዚህ የፍርድ አሰጣጡ ትክክለኛ ነው:: ለተባለውም አባሉ ትክክለኛ ከሰብአዊ መብት አመለካከት አንፃር ሲመዘን ፍትሃዊነት የተላበሰ አባባል ባለመሆኑ ክቡር ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት የልዩ ዐ/ህግ ተቃውሞ ውድቅ ያደርግልኛል የሚል የፀና እምነት አለኝ:: ይኸውም በልዩ ዐ/ህግ ቀርበው የሰጡትን ምስክርነት አኳያ እኔ ያቀረብኩዋችው መ/ምስክሮች የሰጡትን ቃል በይበልጥ ተአመኝነት ስላለው ነው::

1191

ያልነበረኝ መሆኑን በዚህ ወቅት ምርመራ በተከናወነበት ክፍል አለመኖሬን በመግለፅ ሚቹ አቶ ገ/እግዚአብሄር ኪዳኑን እንዳስገባቸው ድብደባው በሚቹ ላይ ከተፈፀመ በኋላ ራሱ ደግፎ ይዞት ለማ ሃይል እንደ[illegible]ጣ በሚገባ ባቀረብኩዋቸው መ/ምስክሮች አስመስክሬአለሁ፡፡

1.2. የመ/ምስክሬ በሆኑት መምህር ብርሃኔ መብራህቶም ከሌሎች አራት/4/ ግለሰቦች ጋር በመሆን ለማ ሃይለ ለሚች ገ/እግዚአብሄር ኪዳኑ ከእስር ቤቱ አስወጥቶ ወደ መመርመሪያ ክፍል እንደወሰዳቸው ጨምረው በማያጠራጥር መልኩ መስክረዋል፡፡

1.3. አቶ ግሩም አስፋሃ የተባሉ መ/ምስክሬም ሚቹ ሲመረመር በቦታው በወቅቱ እስረኛ የነበሩ ሲሆን እኔ አለመኖሬን ሲገልፁ ሌሎች 4ኛ እና 5ኛ ምስክሮችም ሚቹ በምርመራ በድብደባ ሞቱ በተባለበት ቀን በ03/01/72ዓ/ም እኔ በቤቴ ውስጥ ማደሬን አረጋግጠው መስክረዋል፡፡

ይህ በእንዲህ እያለ ግን መቃወሚያ ይግባኝ መልስ አቅራቢ የልዩ ዐ/ህግ ላቀረብኩዋቸው መ/ምስክሮች ይግባኝ ባዩ ባቀረቡባቸው መ/ምስክሮች በሰጡት ቃል አላስተባበሉም እንድያውም እርስ በራሱ የተምታታና ቀጥተኛ ያልሆነ ማስረጃ ነው፡፡ እንዳውም በተጠና መልኩ ቀርበው የስር ፍ/ቤቱን ለማሳሳት የመከሩ ናቸው ምስክርነታቸውም ከህግ የራቀ ነው ወዘተ. . . የሚል ተቃውሞ አቅርበዋል፡፡

1.4. የወ/መ/ህ/ስ/ስ/ ቁጥር 142 እንደሚለው አንድ ተከሳሽ የዓ/ህግ ምስክሮች ቀርበው በፍ/ቤት ከተሰሙ በኋላ መከላከያ ምስክሮች አቅርቦ ለቀረበበት ክስ ለመከላከል ይችላል ሲል ህጉ ይፈቅዳል፡፡ በዚህ መሰረት የመከላከያ ምስክሮች አቅርቤ በከሳሹ በኩል ቀርበው ለሰጡት ምስክርነት በመከላከያ ምስክሮች ባፈረሰውና መ/ምስክሮቹም ትክክለኛ ያዩትም ሆነ የሰሙትን በትክክል ቃለ-መሃላ ፈፅመው ቢመሰክሩ በተጠና መልኩ ወይም ለስር ፍ/ቤቱን ለማሳሳት ሞክረዋል የሚያሰኝ ትርጉም ያሰጠዋል ወይ? ሉነት ለተሰጠ ምስክርነት ይህን ያህል ወቀሳ ያዘለ ትችት የሚያስጥ አይመስለኝም በበኩሌ፡፡

1.5. <u>የተከበረው ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት</u> - እኔ ያቀረብኩዋቸውን መ/ምስክሮች በሉነት ስለ ሉነት ሲሉ ያዩትንም ሁኔታ ቃለ-መሃላ ፈፅመው የሰጡትን ምስክርነታቸው ሲሆን የልዩ ዐ/ህግ የሰጠውን መቃወሚያ ውድቅ በማድረግ በእኔ በኩል የቀረቡት መ/ምስክሮች የሰጡትን ቃለ-ምስክርነት በማስረጃነት ተይዞ ተቀባይነት እንዲያገኝ እንዲደረግልኝ በአንክሮ እጠይቃለሁ፡፡

1.3 **<u>መልስ ሰጪው ልዩ ዐ/ህግ</u>** ይግባኝ ባዩ በቦታው አለመኖሬን አስመስክሬአለሁ ቢሉም በመልስ ሰጪ ዓ/ህግ ቀጥተኛ ምስክር ይግባኝ ባይ በቦታው ማደራቸው አስመስክረዋል ለሚለው ተቃውሞ፣

1.6. እኔ ይግባኝ ባይ በዚህ ወቅት ከቦታው አለመኖሬን በሚገባ በመ/ምስክሮች ያስመሰከርኩና የልዩ ዐ/ህግ ምስክሮች ለሰጡት ምስክርነት ሙሉ በሙሉ ያፈረስኩት መሆኔን እየታወቀ አላስተባበሉም ተብሎ መነገሩን ከህግ አኳያ ሲታይ ተቀባይነት ሊኖረው የማይገባ ነው እላለሁ፡፡ ምክንያቱም በሚገባ ተከላክያለሁና ነው፡፡

1.4 **<u>ይግባኝ ባይ ምርመራ ክፍል ውስጥ</u>** በማንኛውም ሰዓት ሊገቡ ይችላሉ የሚለው የልዩ ዐ/ህግ ተቃውሞ

1.7. እኔ ይግባኝ ባይ በዚህ ስራ ውስጥ ለመሳተፍ የሚያስችል የፖለቲካ ቁርኝት ወይም ስልጣንና ሃላፊነት ሳይኖረኝ በዘፈቀደ በራሴ ስልጣን ወደ ምርመራ ክፍል በመግባት ሰውን የሚያህል ግዙፍ ፍጡር ለመደብደብና ለመመርመር ወይም ለመግደል እችላለሁ ወይ? በቦታው የፖለቲካ እስረኞች ለመመርመር የተመደቡት ጉዳዩ የሚመለከታቸው ሌሎች እያሉ የኔን በዚሁ ተግባር መሳተፍ እንዴት ሊሆን ይችላል? ይህንኑም ለተከበረው ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት ህሊናዊ ግምት እንዲመለከትልኝ በመማፀን የልዩ ዐ/ህግ አባባል ውድቅ እንዲደረግልኝ አመለክታለሁ፡፡

1192

ትክክለኛ ግልባጭ

ሳሮፀ ወንካህት

3ኛ/ ይግባኝ ባይ የፖለቲካ እስረኛ መርማሪ በመባል የቀረበው ማስረጃ ያልተደገፈ ነው:: በሙያ መምህር ነኝ በማለት ተከራክረዋል::

- መልስ ሰጪው መምህር አልነበርኩም አላለም ነገር ግን ሟቹን ምርመራ ክፍል ውስጥ አስገብተው መርምረዋል:: ይህም በማስረጃ ተረጋግጠዋል:: የይግባኝ ባይ ክርክር ለመፈፀማቸው ከተረጋገጠው ወንጀል ጋር አግባብነት የለውም:: ስለዚህም ውድቅ እንዲሆን እንጠይቃለን ሲል በመቃወሚያው ገፅ ሁለት/2/ ላይ ዘርዝሮ አቅርቦታል::

1ኛ ደረጃ የመቃወሚያ መልስ

1.1. በመሰረቱ እኔ የመልስ መቃወሚያ አቅራቢ ምድብ ስራዩ ተራ የመንግስት ሰራተኛ /አስተማሪ/ እንጂ የፖለቲካ እስረኞች መርማሪ አይደለሁም፣ አልነበርኩምም፣

1.2. ከላይ እስከታች በሚገኙት የወቅቱ መንግስት ሃላፊዎች በቁርኝትና በመተሳሰር የፖለቲካ ትስስሩን ለማፈራረስ ሲል ከወረደው አስተዳዳሪ ከነበረውና ከሌሎች ሰዎች ጋር በመሆን የህወሃት አባል አሳድረሃል በማለት በምርመራ ሟች አቶ ገ/እግዚአብሄር ኪዳኑን በመደብደብ አስከሬኑ በበርሃ እንዲቀበር አላደረግኩም:: ይኸውም በደርግ ዘመን መንግስት ይህን ለማድረግ ምንም የፖለቲካና የመንግስት ስልጣንና ተግባር አልነበረኝም::

1.3. እኔ ተራ መምህር በፈቃዱ ወረዳ አስተዳደር ፅ/ቤት ቢሮ ድረስ ተገኝቼ የሰው ልጅን ለመደብደብና ለመመርመር የሚያስችል አንዳችም የስልጣን ሃላፊነት አልነበረኝም:: ይህ በዓቃቤ ህግ የቀረበብኝ ክስ ህግን ማእከል ያላደረገ በግለሰብ ቂም በቀል የቀረበ ጥቆማ መሆኑን እገልፃለሁ::

1.2 መልስ ሰጪው የልዩ ዓቃቤ ህግ ሶስት
የሰው ማስረጃዎች አቅርቤ አስመስክሬበታለሁ ስለሚለው
2ኛ ደረጃ የመቃወሚያ መልስ

1.1. የልዩ ዐቃቤ ህግ እነ ለማ ሃይለ 3/ሶስት/ ቁጥር ግለሰቦች በማስረጃነት አቅርቦ የነበረ ቢሆንም እኔ ከላይ እንደገለፅኩት መምህር እንጂ የፖለቲካ እስረኞች መርማሪ አለመሆኔን እየታወቀ እነዚህ ምስክሮች በወቅቱ ከእነ I አለቃ አባይ ገ/ህይወት ከወረዳው አስተዳደር ቢሮ ውስጥ ሲገቡ ነበር በማለት ከእውነት በራቀ ሁኔታ ተናገሩ እንጂ በማይመለከተኝ ስራ ለመግባትና ይህንኑ ስራ ለመፈፀም የሚያስችለኝ የስራ ደረጃና ሃላፊነት አልነበረኝም ወደ ቢሮ ውስጥም አልገባሁም::

1.2. ሟቹን በማን ተመረመረ? በምን አይነት የመግረፍያ መሳሪያ ተገርፎ ለሞት ተዳረገ የሚሉትን መሰረታዊ ነጥቦች ሳይሟሉ ተከሳሹ ወደ ቢሮ ሲገባ አየነው በሚለው ቃል ብቻ የወንጀሉ ሁኔታ ተከናውነዋል የሚያስችል አንዳችም ውጤት አላስገኘም፣ አባባላቸውም ውሸት ነው::

1.3. የክልሉ ጠ/ፍ/ቤት ጉዳዩን ወደ ፍርድ ሒደትም ሆነ ወደ መከላከሉ ደረጃ የሚያስገባ ነጥብ የሌለው መሆኑ እየተገነዘበ እንድከላከል ብሎ መወሰኑና የመጨረሻ የፍርድ ውሳኔ መስጠቱ የህግ ስህተት እንዳለው ከመዝገቡ ሂደት አኳያ አይቶ ለመረዳት የሚቻል ይመስለኛል::

1.4. እንዲያው የ1ኛው ደረጃ ፍ/ቤት እኔ ተከሳሽ መከላከሉ ሳያስፈልገኝ በወ/መ/ህ/ስ/ስ/ ቊጥር 141 መሰረት በነፃ ማሰናበት እየተገባው የእኔ ሰብአዊና ዲሞክራሲያዊ መብቴን በመንፈግ የፍርድ ውሳኔ መስጠቱን የተከበረው ይግባኝ ሰሚ ፍ/ቤት በልዩ ዐ/ህግ የቀረበውን መቃወሚያ ውድቅ እንድያደርግልኝ በአፅንኦት አመለክታለሁ::

1.2 የልዩ ዐ/ህግ በመቃወሚያ መልሱ
እኔ ባቀረብኩዋቸው መ/ምስክሮች
እርስ በራሱ የሚጋጭ ነው ብሎ ላቀረበው ተቃውሞ
3ኛ ደረጃ መቃወሚያ መልስ በተመለከተ

1193

1.1. ሟች አቶ ገ/እግዚአብሄር ኪዳኑ ምርመራ በተካሄደበት የአስተዳደር ቢሮ ሲገቡ እኔ በቦታው እንዳልነበርኩና ሟቹን ወደ ምርመራ ክፍል ለማ ሃይለ የተባለው የልዩ ዐ/ህግ ምስክር የነበረው ሬሳ ይዞት ሲገባ በዚህ ግዜ እኔ ከመምህርነት ስራ ውጭ ሌላ የስልጣን ክልልና ሓላፍነት

ቀን፣ 26/02/96ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግስት
ለክቡር ፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት
ወንጀል ችሎት
አዲስ አበባ

የወ/መ/ቁ 11820
የልዩ ዐ/ህግ የወ/መ/ቁ 190/85

ይግባኝ ባይ . . . . እኔ መምህር ብርሃነ ዐጋይ በየነ
አድራሻዬ . . . . በትግራይ ክልል ማረሚያ ቤት የህግ ታራሚ
መልስ ሰጪ . . . . ልዩ ዐ/ህግ

ጉዳዩ፣ እኔ የመልስ መልስ አቅራቢ ሚያዝያ 13 ቀን 1995ዓ/ም ዕፊ ባቀረብኩት የይግባኝ ቅሬታ አቤቱታ በተከበረው የፌዴራሉ ጠ/ፍ/ቤት የልዩ ዐ/ህግ መልስ እንዲሰጥበት በሰጠው ትእዛዝ፡

የፌዴራሉ ልዩ ዐቃቤ ህግ ጥቅምት 10/02/96ዓ/ም በቁጥር ጠ-6/078/96/ ለ.ዐ-በ5ገፅ ዕፎ ባቀረበው የመቃወሚያ መልስ፣

እኔ ይግባኝ አቤቱታ አቅራቢም ለ22/03/96ዓ/ም ለሆነው ቀጠሮ የመቃወሚያ መልሴን በፅሑፍ እንዳቀርብ በልዩ ዐቃቤ ህግ የተፃፈውን መቃወሚያ በትግራይ ክልል ማረሚያ ቤት ቢሮ አማካይነት ደርሶኛል።

<u>ከዚህ በመቀጠል የመቃወሚያ መልሴን አቀርባለሁ።</u>

<u>1ኛ/ የልዩ ዐቃቤ ህግ መሰረት ተቃውሞው ስመለከተው፣</u>

- ይግባኝ ባይ የተከሰሰበት ወንጀል ገ/እግዚአብሄር ኪዳኑን የህወሐት አባል አሳድርሃል በማለት በምርመራ ወቅት ባደረሱበት ድብደባ በመሞቱ ምክንያት ነው።
- ከዚህም መረዳት የሚቻለው ሟች የፖለቲካ አቋሙ የተለየ ሰው አሳድርሃል በሚል ግምት መገደሉ ነው። ስለዚህም ህወሃት የፖለቲካ ድርጅት ነው። በነሲብ ግምት ላይ ተመስርተው አሰቃቂ ድብደባ ፈፅመው ከሞተ በኋላ የህወሃት ደጋፊ ስለሆነ ጫካ ገቡ ተብሎ አስከሬኑ በክብር ቤተክርስትያን እንዳያርፍ በበረሃ ተወርውረዋል።
- እነዚህ ተግባሮች መፈፀማቸውን በመልስ ሰጪው ምስክሮች በሚገባ ተረጋግጠዋል።
- ወንጀሉ የተፈፀመውም የመንግስት መዋቅር በመጠቀም፣ በመንግስት ሃላፊዎች ሰላማዊ በሆኑ ዜጎች ላይ ነው። የወንጀሉ ተግባሩም ከወቅቱ አጠቃላይ በሃገር አቀፍ ደረጃ የተለየ አመለካከት አለው ተብሎ የሚጠረጠር ግለሰቡን ለማጥፋት የሚደረገው ዘመቻ አካል ነው። ስለዚህም መልስ ሰጪው /ልዩ ዐ/ህግ/ የወ/መ/ሕ/ቁ 281/1/ /ሀ/ በመጥቀስ በይግባኝ ባይ የቀረበው ክስ ተገቢው ነው ይላል።

2ኛ/ መልስ ሰጪው ለወ/መ/ሕ/ቁጥር 281/1/ሀ/ በአማራጭ የወ/መ/ህ/ቁ522/1/ሀ//ለ/ መጥቀሱም አግባብ ነው። ለዚህም ምክንያቱ በሁለቱም አንቀፆች የተካተተው የወንጀል ድርጊቶች እና አፈፃፀሞች ተመሳሳይ ናቸው።

- የሁለቱም የወንጀል ድርጊቶች ለማስረዳት የሚያዘው ጭብጥ እና የሚቀርበው ማስረጃ ተመሳሳይ ነው።
- ስለዚህም የይግባኝ ባይን የመከልከል መብት አያጣብብም።
- ስለሆነም የይግባኝ ባይ በዚህ ረገድ ያቀረቡት ተቃውሞ አለአግባብ ነው ሲል ይወቅሳል።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
FEDERAL SUPREME COURT

ቀን Date 8-7-96
ቁጥር Ref. No. 11826

ለ- [illegible]
[illegible]

በይግባኝ ባይ [illegible] እና
በመልስ ሰጭ [illegible] መካከል ባለው
የወንጀል ይግባኝ ክርክር ጉዳይ የፌ/ጠ/ፍ/ቤት ወ/ችሎት 7-8 ቀን
1996 ዓ.ም. በዋለው ችሎት [illegible] ሰጥቷል::
ስለዚህ [illegible] ትክክል ግልባጭ 2 ገጽ በዚህ ሸኚ ደብዳቤ ጋር
አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልፃለን::

9-7-96

ሐብታሙ ወርቁ
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
ም/ሬጅስትራር

1195

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA
FEDERAL SUPREME COURT

ቀን 8-7-96
Date
ቁጥር 11826
Ref. No.

ለ- [illegible]
[illegible]

በይግባኝ ባይ [illegible] እና
በመልስ ሰጭ [illegible] መካከል ባለው
[illegible] ወንጀል ይግባኝ ክርክር ጉዳይ የፌ/ጠ/ፍ/ቤት
ወ/ችሎት 7-8 ቀን 1996 ዓ.ም. በዋለው ችሎት ይግባኙን
ባለመቀበል [illegible] የሰጠ ስለሆነ የ[illegible] ትክክል ግልባጭ
2 ገጽ በእናንተ በኩል ለይግባኝ ባዩ እንዲደርሰው እንገልፃለን።

8/7/96

ሐብታሙ ወርቁ
የፌዴራል ጠቅላይ ፍርድ ቤት
ም/ሬጅስትራር

1196